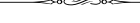

Brahmapurana

ब्रह्मपुराण

Document Information

Text title : brahmapurANA

File name : brahmapur.itx

Category : purana

Location : doc_purana

Transliterated by : <http://www.indologie.unizh.ch/text/text.html>

Proofread by : <http://www.indologie.unizh.ch/text/text.html>

Description-comments : brahmapuraaNa - Thanks to Renate Söhnen-Thieme and Peter Schreiner for the Tübingen Purāna Project, a project institutionalized at the Seminar for Indology and Comparative History of Religions of the University of Tübingen (Germany)

Latest update : August 28, 2021

Send corrections to : Sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

August 28, 2021

sanskritdocuments.org

Brahmapurana

ब्रह्मपुराण

- १.१/१यस्मात् सर्वमिदं प्रपञ्चरचितं मायाजगज्जायते ।
१.१/२यस्मिंस्तिष्ठति याति यान्तसमये कल्पानुकल्पे पुनः ।
१.१/३यं ध्यात्वा मुनयः प्रपञ्चरहितं विन्दन्ति मोक्षं ध्रुवम् ।
१.१/४तं वन्दे पुरुषोत्तमाप्यममलं नित्यं विभुं निश्चलम् ॥ १.१ ॥
- १.२/१यं ध्यायन्ति बुधाः समाधिसमये शुद्धं विद्यत्संनिभम् ।
१.२/२नित्यानन्दमयं प्रसन्नममलं सर्वेश्वरं निर्गुणम् ।
१.२/३व्यक्ताव्यक्तापरं प्रपञ्चरहितं ध्यानैकगम्यं विभुम् ।
१.२/४तं संसारविनाशहेतुमजरं वन्दे हरिं मुक्तिदम् ॥ १.२ ॥
- १.३/१सुपाण्ये नैमिषारण्ये पवित्रे सुमनोदरे ।
१.३/२नानामुनिजनाकीर्णो नानापुष्पोपशोभिते ॥ १.३ ॥
- १.४/१सरलैः कर्णिकारैश्च पनसैर्धवप्पादिरैः ।
१.४/२अम्रजम्बूकपित्थैश्च न्यग्रोधैर्दवदारुभिः ॥ १.४ ॥
- १.५/१अश्वत्थैः पारिजातैश्च यन्तनागुरुपाटलैः ।
१.५/२बकुलैः सप्तपर्णैश्च पुंनागैर्नागकेसरैः ॥ १.५ ॥
- १.६/१शालैस्तालैस्तमालैश्च नारिकेलैस्तथार्जुनैः ।
१.६/२अन्यैश्च बहुभिर्वृक्षैश्चम्पकाद्यैश्च शोभिते ॥ १.६ ॥
- १.७/१नानापक्षिगणाकीर्णो नानामृगगणैर्युते ।
१.७/२नानाजलाशयैः पुण्यैर्दीर्घिकाद्यैरलङ्कृते ॥ १.७ ॥
- १.८/१ब्राह्मणैः क्षत्रियैर्वैश्यैः शूद्रैश्चान्यैश्च जातिभिः ।
१.८/२वानप्रस्थैर्गृहस्थैश्च यतिभिर्ब्रह्मचारिभिः ॥ १.८ ॥
- १.९/१साम्पन्नैर्गोकुलैश्चैव सर्वत्र समलङ्कृते ।
१.९/२यवगोधूमयाण्डैर्माषमुद्गतिलैस्सुभिः ॥ १.९ ॥

- १.१०/१थीनकाद्यैस्तथा मेध्यैः सस्यैश्चान्यैश्च शोभिते ।
 १.१०/२तत्र दीप्ते हुतवडे ह्यमाने मडामजे ॥ १.१० ॥
- १.११/१थजतां नैमिषेयाणां सत्रे द्वादशवर्षिके ।
 १.११/२आजगमुस्तत्र मुनयस्तथान्येऽपि द्विजातयः ॥ १.११ ॥
- १.१२/१तान् आगतान् द्विजास्ते तु पूजां यदुर्यथोचिताम् ।
 १.१२/२तेषु तत्रोपविष्टेषु ऋत्विग्भिः सङ्घितेषु च ॥ १.१२ ॥
- १.१३/१तत्राजगाम सूतस्तु मतिमांत्वोमडर्षणः ।
 १.१३/२तं दृष्ट्वा ते मुनिवराः पूजां यदुर्भुदान्विताः ॥ १.१३ ॥
- १.१४/१सोऽपि तान् प्रतिपूज्यैव संविवेश वरासने ।
 १.१४/२कथां यदुस्तदान्योन्यं सूतेन सङ्घिता द्विजाः ॥ १.१४ ॥
- १.१५/१कथान्ते व्यासशिष्यं ते पप्रच्छुः संशयं मुदा ।
 १.१५/२ऋत्विग्भिः सङ्घिताः सर्वे सद्यस्यैः सङ्घीक्षिताः ॥ १.१५ ॥
- १.१६/१मुनय उचुः । पुराणागमशास्त्राणि सेतिहासानि सत्तम ।
 १.१६/२जानासि देवदैत्यानां यदितं जन्म कर्म च ॥ १.१६ ॥
- १.१७/१न तेऽस्त्यविदितं किञ्चिद् वेदे शास्त्रे यत्नारते ।
 १.१७/२पुराणो मोक्षशास्त्रे च सर्वज्ञोऽसि मडामते ॥ १.१७ ॥
- १.१८/१यथापूर्वमिदं सर्वमुत्पन्नं सयरायरम् ।
 १.१८/२ससुरासुरगन्धर्वं सयक्षोरगराक्षसम् ॥ १.१८ ॥
- १.१९/१श्रोतुमिच्छामडे सूत ब्रूहि सर्वं यथा जगत् ।
 १.१९/२जलूय भूयश्च यथा मडाभाग भविष्यति ॥ १.१९ ॥
- १.२०/१यतश्चैव जगत् सूत यतश्चैव यरायरम् ।
 १.२०/२लीनमासीत् तथा यत्र लयमेष्यति यत्र च ॥ १.२० ॥
- १.२१/१लोमडर्षण उवाच । अविकाराय शुद्धाय नित्याय परमात्मने ।
 १.२१/२सदैकद्रुपद्रुपाय विष्णवे सर्वजिष्णवे ॥ १.२१ ॥
- १.२२/१नमो हिरण्यगर्भाय हरये शङ्कराय च ।
 १.२२/२वासुदेवाय ताराय सर्गस्थित्यन्तकर्मणे ॥ १.२२ ॥
- १.२३/१अेकानेकस्वरुपाय स्थूलसूक्ष्मात्मने नमः ।
 १.२३/२अव्यक्तव्यक्तभूताय विष्णवे भुक्तिउतवे ॥ १.२३ ॥

- ૧.૨૪/૧સર્ગસ્થિતિવિનાશાય જગતો ચોડજરામરઃ ।
 ૧.૨૪/૨મૂલભૂતો નમસ્તસ્મૈ વિષ્ણવે પરમાત્મને ॥ ૧.૨૪ ॥
- ૧.૨૫/૧આધારભૂતં વિશ્વસ્થાપ્યણીયાંસમણીયસામ્ ।
 ૧.૨૫/૨પ્રણમ્ય સર્વભૂતસ્થમચ્યુતં પુરુષોત્તમમ્ ॥ ૧.૨૫ ॥
- ૧.૨૬/૧જ્ઞાનસ્વરૂપમત્યન્તં નિર્મલં પરમાર્થતઃ ।
 ૧.૨૬/૨તમેવાર્થસ્વરૂપેણ ભ્રાન્તિદર્શનતઃ સ્થિતમ્ ॥ ૧.૨૬ ॥
- ૧.૨૭/૧વિષ્ણું ગ્રસિષ્ણું વિશ્વસ્ય સ્થિતૌ સર્ગે તથા પ્રભુમ્ ।
 ૧.૨૭/૨સર્વજ્ઞં જગતામીશમજમક્ષયમવ્યયમ્ ॥ ૧.૨૭ ॥
- ૧.૨૮/૧આદ્યં સુસૂક્ષ્મં વિશ્વેશં બ્રહ્માદીન્ પ્રણિપત્ય ચ ।
 ૧.૨૮/૨ઠિતિહાસપુરાણજ્ઞં વેદવેદાડ્ગપારગમ્ ॥ ૧.૨૮ ॥
- ૧.૨૯/૧સર્વશાસ્ત્રાર્થતત્ત્વજ્ઞં પરાશરસુતં પ્રભુમ્ ।
 ૧.૨૯/૨ગુરું પ્રણમ્ય વક્ષ્યામિ પુરાણં વેદસમ્મિતમ્ ॥ ૧.૨૯ ॥
- ૧.૩૦/૧કથયામિ યથા પૂર્વ દક્ષાદૈર્મુનિસત્તમૈઃ ।
 ૧.૩૦/૨પૃષ્ઠઃ પ્રોવાચ ભગવાન્ અબ્જયોનિઃ પિતામહઃ ॥ ૧.૩૦ ॥
- ૧.૩૧/૧શૃણુધ્વં સમ્પ્રવક્ષ્યામિ કથાં પાપપ્રણાશિનીમ્ ।
 ૧.૩૧/૨કથ્યમાનાં મયા ચિત્રાં બહ્થર્થા શ્રુતિવિસ્તરામ્ ॥ ૧.૩૧ ॥
- ૧.૩૨/૧ચસ્તિવમાં ધારયેન્ નિત્યં શૃણુયાદ્ વાપ્યભીક્ષણશઃ ।
 ૧.૩૨/૨સ્વવંશધારણં કૃત્વા સ્વર્ગલોકે મહીયતે ॥ ૧.૩૨ ॥
- ૧.૩૩/૧અવ્યક્તં કારણં યત્ તન્ નિત્યં સદસદાત્મકમ્ ।
 ૧.૩૩/૨પ્રધાનં પુરુષસ્તસ્માન્ નિર્મમે વિશ્વમીશ્વરઃ ॥ ૧.૩૩ ॥
- ૧.૩૪/૧તં બુધ્યધ્વં મુનિશ્રેષ્ઠા બ્રહ્માણમમિતૌજસમ્ ।
 ૧.૩૪/૨સ્રષ્ટારે સર્વભૂતાનાં નારાયણપરાયણમ્ ॥ ૧.૩૪ ॥
- ૧.૩૫/૧અહંકારસ્તુ મહતસ્તસ્માદ્ ભૂતાનિ જહ્નિરે ।
 ૧.૩૫/૨ભૂતભેદાશ્ચ ભૂતેભ્ય ઇતિ સર્ગઃ સનાતનઃ ॥ ૧.૩૫ ॥
- ૧.૩૬/૧વિસ્તરાવયવં ચૈવ યથાપ્રજ્ઞં યથાશ્રુતિ ।
 ૧.૩૬/૨કીર્ત્યમાનં શૃણુધ્વં વઃ સર્વેષાં કીર્તિવર્ધનમ્ ॥ ૧.૩૬ ॥
- ૧.૩૭/૧કીર્તિતં સ્થિરકીર્તીનાં સર્વેષાં પુણ્યવર્ધનમ્ ।

- ૧.૩૭/રતતઃ સ્વયમ્ભૂર્ભગવાન્ સિસુક્ષુર્વિવિધાઃ પ્રજાઃ ॥ ૧.૩૭ ॥
- ૧.૩૮/૧અપ એવ સસર્જાદૌ તાસુ વીર્યમથાસૃજત્ ।
- ૧.૩૮/૨આપો નારા ઇતિ પ્રોક્તા આપો વૈ નરસૂનવઃ ॥ ૧.૩૮ ॥
- ૧.૩૯/૧અયનં તસ્ય તાઃ પૂર્વં તેન નારાયણઃ સ્મૃતઃ ।
- ૧.૩૯/૨હિરણ્યવર્ણમભવત્ તદ્ અણ્ડમુદકેશયમ્ ॥ ૧.૩૯ ॥
- ૧.૪૦/૧તત્ર જહો સ્વયં બ્રહ્મા સ્વયમ્ભૂરિતિ નઃ શ્રુતમ્ ।
- ૧.૪૦/૨હિરણ્યવર્ણો ભગવાન્ ઉષિત્વા પરિવત્સરમ્ ॥ ૧.૪૦ ॥
- ૧.૪૧/૧તદ્ અણ્ડમકરોદ્ દ્વૈધં દિવં ભુવમથાપિ ચ ।
- ૧.૪૧/૨તથોઃ શકલયોર્મધ્ય આકાશમકરોત્ પ્રભુઃ ॥ ૧.૪૧ ॥
- ૧.૪૨/૧અસુ પારિપ્લવાં પૃથ્વીં દિશશ્ચ દશધા દધે ।
- ૧.૪૨/૨તત્ર કાલં મનો વાયં કામં ક્રોધમથો રતિમ્ ॥ ૧.૪૨ ॥
- ૧.૪૩/૧સસર્જ સૃષ્ટિ તદ્રૂપાં સ્રષ્ટુમિચ્છન્ પ્રજાપતીન્ ।
- ૧.૪૩/૨મરીચિમત્ર્યગ્નિરસૌ પુલસ્ત્યં પુલહં ક્રતુમ્ ॥ ૧.૪૩ ॥
- ૧.૪૪/૧વસિષ્ઠં ચ મહાતેજાઃ સોડસૃજત્ સમ માનસાન્ ।
- ૧.૪૪/૨સમ બ્રહ્માણ ઇત્યેતે પુરાણે નિશ્ચયં ગતાઃ ॥ ૧.૪૪ ॥
- ૧.૪૫/૧નારાયણાત્મકાનાં તુ સમાનાં બ્રહ્મજન્મનામ્ ।
- ૧.૪૫/૨તતોડસૃજત્ પુરા બ્રહ્મા રુદ્રં રોષાત્મસમ્ભવમ્ ॥ ૧.૪૫ ॥
- ૧.૪૬/૧સનત્કુમારં ચ વિભુ પૂર્વેષામપિ પૂર્વજમ્ ।
- ૧.૪૬/૨સમસ્વેતા અજાયન્ત પ્રજા રુદ્રાશ્ચ ભો દ્વિજાઃ ॥ ૧.૪૬ ॥
- ૧.૪૭/૧સ્કન્દઃ સનત્કુમારશ્ચ તેજઃ સંક્ષિપ્ય તિષ્ઠતઃ ।
- ૧.૪૭/૨તેષાં સમ મહાવંશા દિવ્યા દેવગણાન્વિતાઃ ॥ ૧.૪૭ ॥
- ૧.૪૮/૧ક્રિયાવન્તઃ પ્રજાવન્તો મહર્ષિભિરલંકૃતાઃ ।
- ૧.૪૮/૨વિદ્યુતોડશનિમેઘાંશ્ચ રોહિતેન્દ્રધનૂષિ ચ ॥ ૧.૪૮ ॥
- ૧.૪૯/૧વયાંસિ ચ સસર્જાદૌ પર્જન્યં ચ સસર્જ હ ।
- ૧.૪૯/૨ઋયો યજૂષિ સામાનિ નિર્મમે યજ્ઞસિદ્ધયે ॥ ૧.૪૯ ॥
- ૧.૫૦/૧સાધ્યાન્ અજનયદ્ દેવાન્ ઇત્યેવમનુસંજગુઃ ।
- ૧.૫૦/૨ઉચ્ચાવચાનિ ભૂતાનિ ગાત્રેભ્યસ્તસ્ય જહિરે ॥ ૧.૫૦ ॥

- १.५१/१आपवस्य प्रजासर्गं सृजतो ङि प्रजापतेः ।
 १.५१/२सृज्यमानाः प्रजा नैव विवर्धन्ते यदा तदा ॥ १.५१ ॥
- १.५२/१द्विधा कृत्वात्मनो देहमर्धेन पुरुषोऽभवत् ।
 १.५२/२अर्धेन नारी तस्यां तु सोऽसृजद् द्विविधाः प्रजाः ॥ १.५२ ॥
- १.५३/१दिवं य पृथिवीं यैव मडिम्ना व्याप्य तिष्ठति ।
 १.५३/२विराजमसृजद् विष्णुः सोऽसृजत् पुरुषं विराट् ॥ १.५३ ॥
- १.५४/१पुरुषं तं मनुं विधात् तस्य मन्वन्तरं स्मृतम् ।
 १.५४/२द्वितीयं मानसस्यैतन् मनोरन्तरमुच्यते ॥ १.५४ ॥
- १.५५/१स वैराजः प्रजासर्गं ससर्ज पुरुषः प्रभुः ।
 १.५५/२नारायणविसर्गस्य प्रजास्तस्याप्ययोनिजाः ॥ १.५५ ॥
- १.५६/१आयुष्मान् कीर्तिमान् पुण्यम् । प्रजावांश्च भवेन् नरः ।
 १.५६/२आदिसर्गं विदित्वेमं यथेष्टां याप्नुयाद् गतिम् ॥ १.५६ ॥
- २.१/१लोमहर्षणो उवाच । स सृष्ट्वा तु प्रजास्त्वेवमापवो वै प्रजापतिः ।
 २.१/२लेभे वै पुरुषः पत्नीं शतशुभामयोनिजाम् ॥ २.१ ॥
- २.२/१आपवस्य मडिम्ना तु दिवमावृत्य तिष्ठतः ।
 २.२/२धर्मोऽसौ मुनिश्रेष्ठाः शतशुभा व्यजायत ॥ २.२ ॥
- २.३/१सा तु वर्षायुतं तम्वा तपः परमदृश्वरम् ।
 २.३/२भर्तारं दीमतपसं पुरुषं प्रत्यपद्यत ॥ २.३ ॥
- २.४/१स वै स्वायम्भुवो विप्राः पुरुषो मनुच्यते ।
 २.४/२तस्यैकसप्ततियुगं मन्वन्तरमिडोच्यते ॥ २.४ ॥
- २.५/१वैराजात् पुरुषाद् वीरं शतशुभा व्यजायत ।
 २.५/२प्रियव्रतोत्तानपादौ वीरात् काम्या व्यजायत ॥ २.५ ॥
- २.६/१काम्या नाम सुता श्रेष्ठा कर्दमस्य प्रजापतेः ।
 २.६/२काम्यापुत्रास्तु यत्वारः सम्राट् कुक्षिर्विराट् प्रभुः ॥ २.६ ॥
- २.७/१उत्तानपादं जग्राह पुत्रमग्निः प्रजापतिः ।
 २.७/२उत्तानपादाय्यतुरः सूनृता सुषुवे सुतान् ॥ २.७ ॥
- २.८/१धर्मस्य कन्या सुश्रोणी सूनृता नाम विश्रुता ।
 २.८/२उत्पन्ना वाञ्छिमेधेन ध्रुवस्य जननी शुभा ॥ २.८ ॥

- २.८/१ध्रुवं य कीर्तिमन्तं य आयुष्मन्तं वसुं तथा ।
 २.८/२उत्तानपादोऽजनयत् सूनृतायां प्रजापतिः ॥ २.८ ॥
- २.१०/१ध्रुवो वर्षसहस्राणि त्रीणि दिव्यानि भो द्विजाः ।
 २.१०/२तपस्तेपे मडाभागः प्रार्थयन् सुमहद् यशः ॥ २.१० ॥
- २.११/१तस्मै अष्टमा ददौ प्रीतः स्थानमात्मसमं प्रभुः ।
 २.११/२अथलं शैव पुरतः सार्धर्षीणां प्रजापतिः ॥ २.११ ॥
- २.१२/१तस्याभिमानम् ऋद्धिं य मडिमानं निरीक्ष्य य ।
 २.१२/२देवासुराणामाचार्यः श्लोकं प्राग् उशना जगौ ॥ २.१२ ॥
- २.१३/१अडोऽस्य तपसो वीर्यमडो श्रुतमडोऽद्भुतम् ।
 २.१३/२यमद्य पुरतः कृत्वा ध्रुवं सार्धयः स्थिताः ॥ २.१३ ॥
- २.१४/१तस्माच्छ्लिष्टिं य भव्यं य ध्रुवाश्चम्बुर्व्यजायत ।
 २.१४/२श्लिष्टेराधत्त सुख्याया पञ्च पुत्रान् अकल्मषान् ॥ २.१४ ॥
- २.१५/१रिपुं रिपुंजयं वीरं वृकलं वृकतेजसम् ।
 २.१५/२रिपोराधत्त बृहती यक्षुषं सर्वतेजसम् ॥ २.१५ ॥
- २.१६/१अञ्जुनत् पुष्करिण्यां वैरिण्यां याक्षुषं मनुम् ।
 २.१६/२प्रजापतेरात्मजायां वीरपयस्य मडात्मनः ॥ २.१६ ॥
- २.१७/१मनोरजायन्त दश नडूलायां मडौजसः ।
 २.१७/२कन्यायां मुनिशार्दूला वैराजस्य प्रजापतेः ॥ २.१७ ॥
- २.१८/१कुत्सः पुरुः शतधुम्नस्तपस्वी सत्यवाङ् कविः ।
 २.१८/२अग्निष्टुद् अतिरात्रश्च सुधुम्नश्चेति ते नव ॥ २.१८ ॥
- २.१९/१अभिमन्युश्च दशमो नडूलायां मडौजसः ।
 २.१९/२पुरोरजनयत् पुत्रान् षड् आग्नेयी मडाप्रभान् ॥ २.१९ ॥
- २.२०/१अङ्गं सुमनसं स्वातिं कृतुमङ्गिरसं मयम् ।
 २.२०/२अङ्गात् सुनीधापत्यं वै वेणुमेकं व्यजायत ॥ २.२० ॥
- २.२१/१अप्यारेण वेणस्य प्रकोपः सुमडान् अभूत् ।
 २.२१/२प्रजार्थम् ऋषयो यस्य मम-थुर्दक्षिणं करम् ॥ २.२१ ॥
- २.२२/१वेणस्य मथिते पाणौ सम्भूव मडान् नृपः ।

- २.२२/२२तं दृष्ट्वा मुनयः प्रादुरेष वै मुदिताः प्रजाः ॥ २.२२ ॥
- २.२३/१कश्चिन्ति मडातेजा यशश्च प्राप्स्यते मडत् ।
- २.२३/२स धन्वी कवयी जातो ज्वलज्ज्वलनसंनिभः ॥ २.२३ ॥
- २.२४/१पृथुर्वैद्यस्तथा येमां २२क्ष क्षत्रपूर्वजः ।
- २.२४/२राजसूयाभिषिक्तानामाद्यः स वसुधापतिः ॥ २.२४ ॥
- २.२५/१तस्माञ्चैव समुत्पन्नौ निपुणौ सूतमागधौ ।
- २.२५/२तेनेयं गौर्मुनिश्रेष्ठा द्रुग्धा सस्थानि भ्रूता ॥ २.२५ ॥
- २.२६/१प्रजानां वृत्तिकामेन देवैः सर्षिगाणैः सड ।
- २.२६/२पितृभिर्दानवैश्चैव गन्धर्वैरप्सरोगणैः ॥ २.२६ ॥
- २.२७/१सर्षेः पुण्यजनैश्चैव वीरुद्भिः पर्वतैस्तथा ।
- २.२७/२तेषु तेषु च पात्रेषु द्रुड्यमाना वसुंधरा ॥ २.२७ ॥
- २.२८/१प्रादाद् यथेप्सितं क्षीरं तेन प्राणान् अधारयन् ।
- २.२८/२पृथोस्तु पुत्रौ धर्मज्ञौ यज्ञान्तेऽन्तर्धिपातिनौ ॥ २.२८ ॥
- २.२९/१शिष्यिण्डनी उविर्धानमन्तर्धानाद् व्यजायत ।
- २.२९/२उविर्धानात् षड् आग्नेयी षिषणाजनयत् सुतान् ॥ २.२९ ॥
- २.३०/१प्राचीनबर्हिषं शुङ्कं गयं कृष्णं प्रजाजिनौ ।
- २.३०/२प्राचीनबर्हिर्भगवान् मडान् आसीत् प्रजापतिः ॥ २.३० ॥
- २.३१/१उविर्धानान् मुनिश्रेष्ठा येन संवर्धिताः प्रजाः ।
- २.३१/२प्राचीनबर्हिर्भगवान् पृथिवीतलधारिणीः ॥ २.३१ ॥
- २.३२/१समुद्रतनयायां तु कृतदारोऽभवत् प्रभुः ।
- २.३२/२मडतस्तपसः पारे सवर्षायां प्रजापतिः ॥ २.३२ ॥
- २.३३/१सवर्षाघत् सामुद्री दश प्राचीनबर्हिषः ।
- २.३३/२सर्वान् प्रयेतसो नाम धनुर्वेदस्य पारगान् ॥ २.३३ ॥
- २.३४/१अपृथग्धर्म्यरणास्तेऽतप्यन्त मडत् तपः ।
- २.३४/२दश वर्षसडस्त्राणि समुद्रसलिलेशयाः ॥ २.३४ ॥
- २.३५/१तपश्चरत्सु पृथिवीं प्रयेतःसु मडीरुडाः ।
- २.३५/२अरक्षमाणाभावद्ब्रुर्भूवाथ प्रजाक्षयः ॥ २.३५ ॥

- २.३६/१नाशकन् मारुतो वातुं वृतं भ्रमभवद् द्रुमैः ।
 २.३६/२६श वर्षसडस्त्राणि न शेकुश्चेष्टितुं प्रजाः ॥ २.३६ ॥
- २.३७/१तद् उपश्रुत्य तपसा युक्ताः सर्वे प्रयेतसः ।
 २.३७/२मुषेभ्यो वायुमग्निं य ससृजुर्जातमन्यवः ॥ २.३७ ॥
- २.३८/१उन्मूलान् अथ वृक्षांस्तु कृत्वा वायुरशोषयत् ।
 २.३८/२तान् अग्निरेदडद् घोर एवमासीद् द्रुमक्षयः ॥ २.३८ ॥
- २.३८/१द्रुमक्षयमथो बुद्ध्वा किञ्चिच्छिष्टेषु शापिषु ।
 २.३८/२उपगम्याब्रवीद् अंतांस्तदा सोमः प्रजापतीन् ॥ २.३८ ॥
- २.४०/१कोपं यच्छत राजानः सर्वे प्राथीनभर्त्सिषः ।
 २.४०/२वृक्षशून्या कृता पृथ्वी शाम्येतामग्निमारुतौ ॥ २.४० ॥
- २.४१/१रत्नभूता य इन्धेयं वृक्षाणां वरवर्णिनी ।
 २.४१/२भविष्यं जानता तात धृता गर्भेण वै मया ॥ २.४१ ॥
- २.४२/१मारिषा नाम नाम्नैषा वृक्षाणामिति निर्मिता ।
 २.४२/२भार्या वोडस्तु मडाभागाः सोमवंशविवर्धिनी ॥ २.४२ ॥
- २.४३/१युष्माकं तेजसोर्धेन मम यार्धेन तेजसः ।
 २.४३/२अस्यामुत्पत्स्यते विद्वान् दक्षो नाम प्रजापतिः ॥ २.४३ ॥
- २.४४/१स षमां दग्धभूयिष्ठां युष्मत्तेजोमयेन वै ।
 २.४४/२अग्निनाग्निसभो भूयः प्रजाः संवर्धयिष्यति ॥ २.४४ ॥
- २.४५/१ततः सोमस्य वयनाज्जगृडुस्ते प्रयेतसः ।
 २.४५/२संडृत्य कोपं वृक्षेभ्यः पत्नीं धर्मेण मारिषाम् ॥ २.४५ ॥
- २.४६/१दशभ्यस्तु प्रयेतोभ्यो मारिषायां प्रजापतिः ।
 २.४६/२दक्षो जज्ञे मडातेजाः सोमस्यांशेन भो द्विजाः ॥ २.४६ ॥
- २.४७/१अयरांश्च यरांश्चैव द्विपदोऽथ यतुष्पदः ।
 २.४७/२स सृष्ट्वा मनसा दक्षः पश्चाद् असृजत् स्त्रियः ॥ २.४७ ॥
- २.४८/१ददौ दश स धर्माय कश्यपाय त्रयोदश ।
 २.४८/२शिष्टाः सोमाय राज्ञे य नक्षत्राभ्या ददौ प्रभुः ॥ २.४८ ॥
- २.४९/१तासु देवाः भगा गावो नागा दितिजदानवाः ।
 २.४९/२गन्धर्वाप्सरसश्चैव जज्ञिरेऽन्याश्च जातयः ॥ २.४९ ॥

- २.५०/१ततः प्रभृति विप्रेन्द्राः प्रजा मैथुनसम्भवाः ।
 २.५०/२संकल्पाद् दर्शनात् स्पर्शात् पूर्वेषां प्रोच्यते प्रजा ॥ २.५० ॥
- २.५१/१मुनय उच्युः । देवानां दानवानां च गन्धर्वोरगरक्षसाम् ।
 २.५१/२सम्भवस्तु श्रुतोऽस्माभिर्दक्षस्य च मडात्मनः ॥ २.५१ ॥
- २.५२/१अङ्गुष्ठाद् ब्रह्मणो जज्ञे दक्षः किल शुभप्रतः ।
 २.५२/२वामाङ्गुष्ठात् तथा यैवं तस्य पत्नी व्यजयत ॥ २.५२ ॥
- २.५३/१कथं प्रायेतसत्त्वं स पुनर्वेभे मडातपाः ।
 २.५३/२अेतं नः संशयं सूत व्याख्यातुं त्वमिडाईसि ।
 २.५३/३दौडित्रश्चैव सोमस्य कथं श्शुतरतां गतः ॥ २.५३ ॥
- २.५४/१लोमडर्षण उवाच । उत्पत्तिश्च निरोधश्च नित्यं
 भूतेषु भो द्विजाः ।
 २.५४/२ऋषयोऽत्र न मुख्यन्ति विधावन्तश्च ये जनाः ॥ २.५४ ॥
- २.५५/१युगे युगे भवन्त्येते पुनर्दक्षाद्यो नृपाः ।
 २.५५/२पुनश्चैव निरुध्यन्ते विद्वांसत्र न मुख्यति ॥ २.५५ ॥
- २.५६/१ज्यैष्ठ्यं कानिष्ठमप्येषां पूर्वं नासीद् द्विजोत्तमाः ।
 २.५६/२तप अेव गरीयोऽभूत् प्रभावश्चैव कारणम् ॥ २.५६ ॥
- २.५७/१धमां विसृष्टिं दक्षस्य यो विधात् सचराचराम् ।
 २.५७/२प्रजावान् आयुरुन्तीर्षाः स्वर्गलोके मडीयते ॥ २.५७ ॥
- ३.१/१मुनय उच्युः । देवानां दानवानां च गन्धर्वोरगरक्षसाम् ।
 ३.१/२उत्पत्तिं विस्तरैर्णैव लोमडर्षण कीर्तय ॥ ३.१ ॥
- ३.२/१लोमडर्षण उवाच । प्रजाः सृजेति व्यादिष्टः पूर्वं
 दक्षः स्वयम्भुवा ।
 ३.२/२यथा ससर्ज भूतानि तथा शृणुत भो द्विजाः ॥ ३.२ ॥
- ३.३/१मानसान्धेव भूतानि पूर्वमेवासृजत् प्रभुः ।
 ३.३/२ऋषीन् देवान् सगन्धर्वान् असुरान् यक्षराक्षसान् ॥ ३.३ ॥
- ३.४/१यदास्य मानसी विप्रा न व्यवर्धत वै प्रजा ।
 ३.४/२तदा संचिन्त्य धर्मात्मा प्रजाडेतोः प्रजापतिः ॥ ३.४ ॥

- 3.4/9स मैथुनेन धर्मोऽसि सृष्टुर्विविधाः प्रजाः ।
 3.4/2असिङ्गीभावडत् पत्नी वीरस्य प्रजापतेः ॥ 3.4 ॥
- 3.5/9सुतां सुतपसा युक्तां मडतीं लोडधारिणीम् ।
 3.5/2अथ पुत्रसडस्राणि वैरण्यां पञ्च वीर्यवान् ॥ 3.5 ॥
- 3.9/9असिङ्ग्यां जनयामास दक्ष ँव प्रजापतिः ।
 3.9/2तांस्तु दृष्ट्वा मडाभागान् संविवर्धयिषून् प्रजाः ॥ 3.9 ॥
- 3.1/9देवर्षिः प्रियसंवाडो नारदः प्राब्रवीद् षडम् ।
 3.1/2नाशाय वयनं तेषां शापायैवात्मनस्तथा ॥ 3.1 ॥
- 3.6/9यं कश्यपः सुतवरं परमेष्ठी व्यञ्जजनत् ।
 3.6/2दक्षस्य वै दृडितरि दक्षशापभयान् मुनिः ॥ 3.6 ॥
- 3.10/9पूर्वं स डि समुत्पन्नो नारदः परमेष्ठिनः ।
 3.10/2असिङ्ग्यामथ वैरण्यां भूयो देवर्षिसत्तमः ॥ 3.10 ॥
- 3.11/9तं भूयो जनयामास पितेव मुनिपुंगवम् ।
 3.11/2तेन दक्षस्य वै पुत्रा डर्यश्चा षति विश्रुताः ॥ 3.11 ॥
- 3.12/9निर्मथ्य नाशिताः सर्वे विधिना य न संशयः ।
 3.12/2तस्योद्यतस्तदा दक्षो नाशायामितविडमः ॥ 3.12 ॥
- 3.13/9ब्रह्मर्षीन् पुरतः इत्वा याचितः परमेष्ठिना ।
 3.13/2ततोऽभिसंधिश्चक्रे वै दक्षस्य परमेष्ठिना ॥ 3.13 ॥
- 3.14/9कन्यायां नारदो मड्यं तव पुत्रो भवेद् षति ।
 3.14/2ततो दक्षः सुतां प्राडात् प्रियां वै परमेष्ठिने ।
 3.14/3स तस्यां नारदो जङ्गे भूयः शापभयाद् ऋषिः ॥ 3.14 ॥
- 3.15/9मुनय ङियुः । कथं प्राणाशिताः पुत्रा नारदेन मडर्षिणा ।
 3.15/2प्रजापतेः सूतवर्यं श्रोतुमिच्छाम तत्त्वतः ॥ 3.15 ॥
- 3.16/9लोमडर्षण उवाच । दक्षस्य पुत्रा डर्यश्चा
 विवर्धयिषवः प्रजाः ।
 3.16/2समागता मडावीर्या नारदस्तान् उवाच ङ ॥ 3.16 ॥
- 3.17/9नारद उवाच । आलिशा बत यूयं वै नास्या जनीत वै भुवः ।
 3.17/2प्रमाणं स्रष्टुकामा वै प्रजाः प्रायेतसात्मजाः ॥ 3.17 ॥

- 3.१८/१अन्तरुर्ध्वमधश्चैव कथं सृजथ वै प्रजाः ।
 3.१८/२ते तु तद्भयनं श्रुत्वा प्रयाताः सर्वतो दिशः ॥ 3.१८ ॥
- 3.१९/१अद्यापि न निवर्तन्ते समुद्रेभ्य षवापगाः ।
 3.१९/२उर्यश्चेष्वथ नष्टेषु दक्षः प्रायेतसः पुनः ॥ 3.१९ ॥
- 3.२०/१वैरण्यामथ पुत्राणां सडस्रमसृजत् प्रभुः ।
 3.२०/२विवर्धयिषवस्ते तु शबलाश्चास्तथा प्रजाः ॥ 3.२० ॥
- 3.२१/१पूर्वोक्तं वचनं ते तु नारटेन प्रथोदिताः ।
 3.२१/२अन्योन्यमयुस्ते सर्वे सम्यग् आल मडान् ऋषिः ॥ 3.२१ ॥
- 3.२२/१भ्रातृणां पदवीं झ्यातुं गन्तव्यं नात्र संशयः ।
 3.२२/२ज्ञात्वा प्रमाणां पृथ्व्याश्च सुभ्रं स्रक्ष्यामले प्रजाः ॥ 3.२२ ॥
- 3.२३/१तेऽपि तेनैव मार्गेण प्रयाताः सर्वतो दिशम् ।
 3.२३/२अद्यापि न निवर्तन्ते समुद्रेभ्य षवापगाः ॥ 3.२३ ॥
- 3.२४/१तदा प्रभृति वै भ्राता भ्रातुरुन्वेषो द्विजाः ।
 3.२४/२प्रयातो नश्यति क्षिप्रं तन् न कार्यं विपश्चिता ॥ 3.२४ ॥
- 3.२५/१तांश्चैव नष्टान् विज्ञाय पुत्रान् दक्षः प्रजापतिः ।
 3.२५/२षष्टिं ततोऽसृजत् कन्या वैरण्यामिति नः श्रुतम् ॥ 3.२५ ॥
- 3.२६/१तास्तदा प्रतिजग्राड भार्यार्थं कश्यपः प्रभुः ।
 3.२६/२सोमो धर्मश्च भो विप्रास्तथैवान्ये मडर्षयः ॥ 3.२६ ॥
- 3.२७/१एतौ स दश धर्माय कश्यपाय त्रयोदश ।
 3.२७/२सप्तविंशति सोमाय यतस्रोऽरिष्टनेमिने ॥ 3.२७ ॥
- 3.२८/१द्वे चैव बडुपुत्राय द्वे चैवाङ्गिरसे तथा ।
 3.२८/२द्वे कृशाश्राय विदुषे तासां नामानि मे शृणु ॥ 3.२८ ॥
- 3.२९/१अरुन्धती वसुर्यामी लम्बा भानुर्मरुत्वती ।
 3.२९/२संकल्पा य मुहूर्ता य साध्या विश्वा य भो द्विजाः ॥ 3.२९ ॥
- 3.३०/१धर्मपत्न्यो दश त्वेतास्तास्वपत्यानि बोधत ।
 3.३०/२विश्वेदेवास्तु विश्वायाः साध्या साध्यान् व्यजायत ॥ 3.३० ॥
- 3.३१/१मरुत्वत्यां मरुत्वन्तो वसोस्तु वसवः सुताः ।
 3.३१/२भानोस्तु भानवः पुत्रा मुहूर्तास्तु मुहूर्तजाः ॥ 3.३१ ॥

- 3.32/१लम्बायाश्चैव घोषोऽथ नागवीथी य यामिजा ।
 3.32/२पृथिवी विषयं सर्वमरुन्धत्यां व्यजायत ॥ 3.32 ॥
- 3.33/१संकल्यायास्तु विश्वात्मा जज्ञे संकल्प श्रेव छि ।
 3.33/२नागवीथ्यां य यामिन्यां वृषलश्च व्यजायत ॥ 3.33 ॥
- 3.34/१परा याः सोमपत्नीश्च दक्षः प्रायेतसो ददौ ।
 3.34/२सर्वा नक्षत्रनाभ्यस्ता ज्योतिषे परिकीर्तिताः ॥ 3.34 ॥
- 3.35/१ये त्वन्ये प्यातिमन्तो वै देवा ज्योतिष्पुरोगमाः ।
 3.35/२वसवोऽष्टौ समाप्यातास्तेषां वक्ष्यामि विस्तरम् ॥ 3.35 ॥
- 3.36/१आपो ध्रुवश्च सोमश्च धवश्चैवानिलोऽनलः ।
 3.36/२प्रत्यूषश्च प्रभासश्च वसवो नामभिः स्मृताः ॥ 3.36 ॥
- 3.37/१आपस्य पुत्रो वैताण्ड्यः श्रमः श्रान्तो मुनिस्तथा ।
 3.37/२ध्रुवस्य पुत्रो भगवान् कालो लोकप्रकालनः ॥ 3.37 ॥
- 3.38/१सोमस्य भगवान् वर्धा वर्धस्वी येन जायते ।
 3.38/२धवस्य पुत्रो द्रविणो हुतव्यवडस्तथा ।
 3.38/३मनोहरायाः शिशिरः प्राणोऽथ रमणस्तथा ॥ 3.38 ॥
- 3.39/१अनिलस्य शिवा भार्या तस्याः पुत्रो मनोजवः ।
 3.39/२अविज्ञातगतिश्चैव द्वौ पुत्रावनिलस्य य ॥ 3.39 ॥
- 3.40/१अग्निपुत्रः कुमारस्तु शरस्तम्भे श्रिया वृतः ।
 3.40/२तस्य शाप्पो विशाप्श्च नैगमेयश्च पृष्ठजः ॥ 3.40 ॥
- 3.41/१अपत्यं कृत्तिकानां तु कार्तिकेय इति स्मृतः ।
 3.41/२प्रत्यूषस्य विदुः पुत्रम् ऋषिं नाम्नाथ देवलम् ॥ 3.41 ॥
- 3.42/१द्वौ पुत्रौ देवलस्यापि क्षमावन्तौ मनीषिणौ ।
 3.42/२बृहस्पतेस्तु भगिनी वरस्त्री ब्रह्मवादिनी ॥ 3.42 ॥
- 3.43/१योगसिद्धा जगत् कृत्स्नमसक्ता विद्यथार उ ।
 3.43/२प्रभासस्य तु सा भार्या वसूनामष्टमस्य तु ॥ 3.43 ॥
- 3.44/१विश्वकर्मा मलाभागो यस्यां जज्ञे प्रजापतिः ।
 3.44/२कर्ता शिल्पसदस्त्राणां त्रिदशानां य वार्धकिः ॥ 3.44 ॥

- ૩.૪૫/૧ભૂષણાનાં ચ સર્વેષાં કર્તા શિલ્પવતાં વરઃ ।
 ૩.૪૫/૨ચઃ સર્વેષાં વિમાનાનિ દૈવતાનાં ચકાર હ ॥ ૩.૪૫ ॥
- ૩.૪૬/૧માનુષાશ્ચોપજીવન્તિ યસ્ય શિલ્પં મહાત્મનઃ ।
 ૩.૪૬/૨સુરભી કશ્યપાદ્ રુદ્રાન્ એકાદશ વિનિર્મમે ॥ ૩.૪૬ ॥
- ૩.૪૭/૧મહાદેવપ્રસાદેન તપસા ભાવિતા સતી ।
 ૩.૪૭/૨અજૈકપાદ્ અહિર્બુધ્નસ્ત્વષ્ટા રુદ્રશ્ચ વીર્યવાન્ ॥ ૩.૪૭ ॥
- ૩.૪૮/૧હરશ્ચ બહુરૂપશ્ચ ત્ર્યમ્બકશ્ચાપરાજિતઃ ।
 ૩.૪૮/૨વૃષાકપિશ્ચ શમ્ભુશ્ચ કપર્દી રૈવતસ્તથા ॥ ૩.૪૮ ॥
- ૩.૪૯/૧મૃગવ્યાધશ્ચ શર્વશ્ચ કપાલી ચ દ્વિજોત્તમાઃ ।
 ૩.૪૯/૨એકાદશૈતે વિખ્યાતા રુદ્રાસ્ત્રિભુવનેશ્વરાઃ ॥ ૩.૪૯ ॥
- ૩.૫૦/૧શતં ત્વેવં સમાખ્યાતં રુદ્રાણામમિતૌજસામ્ ।
 ૩.૫૦/૨પુરાણે મુનિશાર્દૂલા યૈવ્યામં સચરાચરમ્ ॥ ૩.૫૦ ॥
- ૩.૫૧/૧દારાગ્ શ્ૃણુધ્વં વિપ્રેન્દ્રઃ કશ્યપસ્ય પ્રજાપતેઃ ।
 ૩.૫૧/૨અદિતિર્દિતિર્દનુશ્ચૈવ અરિષ્ટા સુરસા ખસા ॥ ૩.૫૧ ॥
- ૩.૫૨/૧સુરભિર્વિનતા યૈવ તામ્ના ક્રોધવશા ઇરા ।
 ૩.૫૨/૨કદ્રુમુનિશ્ચ ભો વિપ્રાસ્તાસ્વપત્યાનિ બોધત ॥ ૩.૫૨ ॥
- ૩.૫૩/૧પૂર્વમન્વન્તરે શ્રેષ્ઠા દ્વાદશાસન્ સુરોત્તમાઃ ।
 ૩.૫૩/૨તુષિતા નામ તેડન્ચોન્યમૂચુર્વૈવસ્વતેડન્તરે ॥ ૩.૫૩ ॥
- ૩.૫૪/૧ઉપસ્થિતેડતિયશસશ્ચાક્ષુષસ્યાન્તરે મનોઃ ।
 ૩.૫૪/૨હિતાર્થં સર્વલોકાનાં સમાગમ્ય પરસ્પરમ્ ॥ ૩.૫૪ ॥
- ૩.૫૫/૧આગચ્છત દ્રુતં દૈવા અદિતિં સમ્પ્રવિશ્ય વૈ ।
 ૩.૫૫/૨મન્વન્તરે પ્રસૂયામસ્તન્ નઃ શ્રેયો ભવિષ્યતિ ॥ ૩.૫૫ ॥
- ૩.૫૬/૧લોમહર્ષણ ઉવાચ । એવમુક્ત્વા તુ તે સર્વે ચાક્ષુષસ્યાન્તરે મનોઃ ।
 ૩.૫૬/૨મારીચાત્ કશ્યપાજ્જાતાસ્ત્વદિત્યા દક્ષકન્યયા ॥ ૩.૫૬ ॥
- ૩.૫૭/૧તત્ર વિષ્ણુશ્ચ શકશ્ચ જજ્ઞાતે પુનરેવ હિ ।
 ૩.૫૭/૨અર્યમા યૈવ ધાતા ચ ત્વષ્ટા પૂષા તથૈવ ચ ॥ ૩.૫૭ ॥
- ૩.૫૮/૧વિવસ્વાન્ સવિતા યૈવ મિત્રો વરુણ એવ ચ ।
 ૩.૫૮/૨અંશો ભગશ્ચાતિતેજા આદિત્યા દ્વાદશ સ્મૃતાઃ ॥ ૩.૫૮ ॥

- 3.५८/१सप्तविंशति याः प्रोक्ताः सोमपत्न्यो मडाप्रताः ।
 3.५८/२तासामपत्यान्यभवन् दीमान्यमिततेजसः ॥ 3.५८ ॥
- 3.६०/१अरिष्टनेमिपत्नीनामपत्यानीड षोडश ।
 3.६०/२बहुपुत्रस्य विदुषश्चतस्रो विद्युतः स्मृताः ॥ 3.६० ॥
- 3.६१/१याक्षुषस्यान्तरे पूर्वे ऋयो ब्रह्मर्षिसत्कृताः ।
 3.६१/२कृशाश्वस्य च देवर्षेर्वप्रदरणाः स्मृताः ॥ 3.६१ ॥
- 3.६२/१अंते युगसहस्रान्ते जायन्ते पुनरेव हि ।
 3.६२/२सर्वे देवगणाश्चात्र त्रयस्त्रिंशत् तु कामजाः ॥ 3.६२ ॥
- 3.६३/१तेषामपि च भो विप्रा निरोधोत्पत्तिरुच्यते ।
 3.६३/२यथा सूर्यस्य गगन उदयास्तमयाविड ॥ 3.६३ ॥
- 3.६४/१अंवे देवनिकायास्ते सम्भवन्ति युगे युगे ।
 3.६४/२दित्याः पुत्रद्वयं जज्ञे कश्यपाद् धृति नः श्रुतम् ॥ 3.६४ ॥
- 3.६५/१डिरण्यकशिपुश्चैव डिरण्याक्षश्च वीर्यवान् ।
 3.६५/२सिडिका याभवत् कन्या विप्रयित्तेः परिग्रहः ॥ 3.६५ ॥
- 3.६६/१सैडिकेया धृति भ्याता यस्याः पुत्रा मडाभलाः ।
 3.६६/२डिरण्यकशिपोः पुत्राश्चत्वारः प्रथितौजसः ॥ 3.६६ ॥
- 3.६७/१द्रादश्च अनुद्रादश्च प्रद्रादश्चैव वीर्यवान् ।
 3.६७/२संद्रादश्च यतुर्थोऽल्भद् द्रादपुत्रो द्रुदस्तथा ॥ 3.६७ ॥
- 3.६८/१द्रुदस्य पुत्रौ द्वौ वीरौ शिवः कालस्तथैव च ।
 3.६८/२विरोचनश्च प्राद्रादिर्भलिर्जज्ञे विरोचनात् ॥ 3.६८ ॥
- 3.६९/१भलेः पुत्रशतमासीद् भाणज्येष्ठं तपोधनाः ।
 3.६९/२धृतराष्ट्रश्च सूर्यश्च चन्द्रमाश्चन्द्रतापनः ॥ 3.६९ ॥
- 3.७०/१कुम्भनाभो गर्दभाक्षः कुक्षिरित्येवमाद्यः ।
 3.७०/२बाणस्तेषामतिबलो ज्येष्ठः पशुपतेः प्रियः ॥ 3.७० ॥
- 3.७१/१पुरा कल्पे तु बाणो न प्रसाधोमापतिं प्रभुम् ।
 3.७१/२पार्श्वतो विडरिष्यामि धृत्येवं याचितो वरः ॥ 3.७१ ॥
- 3.७२/१डिरण्याक्षसुताश्चैव विद्रांसश्च मडाभलाः ।

- ૩.૭૨/૨ભર્ભરઃ શકુનિશ્ચૈવ ભૂતસંતાપનસ્તથા ॥ ૩.૭૨ ॥
- ૩.૭૩/૧મહાનાભશ્ચ વિકાન્તઃ કાલનાભસ્તથૈવ ચ ।
- ૩.૭૩/૨અભવન્ દનુપુત્રાશ્ચ શતં તીવ્રપરાક્રમાઃ ॥ ૩.૭૩ ॥
- ૩.૭૪/૧તપસ્વિનો મહાવીર્યાઃ પ્રાધાન્યેન બ્રવીમિ તાન્ ।
- ૩.૭૪/૨દ્વિમૂર્ધા શકુકર્ણશ્ચ તથા હયશિરા વિભુઃ ॥ ૩.૭૪ ॥
- ૩.૭૫/૧અયોમુખઃ શમ્બરશ્ચ કપિલો વામનસ્તથા ।
- ૩.૭૫/૨મારીચિર્મઘવાંશ્ચૈવ ઇલ્વલઃ સ્વસૃમસ્તથા ॥ ૩.૭૫ ॥
- ૩.૭૬/૧વિક્ષોભણશ્ચ કેતુશ્ચ કેતુવીર્યશતદ્રઢૌ ।
- ૩.૭૬/૨ઇન્દ્રજિત્ સર્વજિચ્ચૈવ વજ્રનાભસ્તથૈવ ચ ॥ ૩.૭૬ ॥
- ૩.૭૭/૧એકચક્રો મહાબાહુસ્તારકશ્ચ મહાબલઃ ।
- ૩.૭૭/૨વૈશ્વાનરઃ પુલોમા ચ વિદ્રાવણમહાશિરાઃ ॥ ૩.૭૭ ॥
- ૩.૭૮/૧સ્વર્ભાનુર્વૃષપર્વા ચ વિપ્રચિત્તિશ્ચ વીર્યવાન્ ।
- ૩.૭૮/૨સર્વ એતે દનોઃ પુત્રાઃ કશ્યપાદ્ અભિજહિરે ॥ ૩.૭૮ ॥
- ૩.૭૯/૧વિપ્રચિત્તિપ્રધાનાસ્તે દાનવાઃ સુમહાબલાઃ ।
- ૩.૭૯/૨એતેષાં પુત્રપૌત્રં તુ ન તચ્છક્યં દ્વિજોત્તમાઃ ॥ ૩.૭૯ ॥
- ૩.૮૦/૧પ્રસંખ્યાતું બહુત્વાચ્ય પુત્રપૌત્રમનન્તકમ્ ।
- ૩.૮૦/૨સ્વર્ભાનોસ્તુ પ્રભા કન્યા પુલોમ્નસ્તુ શચી સુતા ॥ ૩.૮૦ ॥
- ૩.૮૧/૧ઉપદીપ્તિર્હયશિરાઃ શર્મિષ્ઠા વાર્ષપર્વણી ।
- ૩.૮૧/૨પુલોમા કાલિકા ચૈવ વૈશ્વાનરસુતે ઉભે ॥ ૩.૮૧ ॥
- ૩.૮૨/૧બહુપત્યે મહાપત્યે મરીચેસ્તુ પરિગ્રહઃ ।
- ૩.૮૨/૨તયોઃ પુત્રસહસ્રાણિ ષષ્ટિર્દાનવનન્દનાઃ ॥ ૩.૮૨ ॥
- ૩.૮૩/૧ચતુર્દશશતાન્ અન્યાન્ હિરણ્યપુરવાસિનઃ ।
- ૩.૮૩/૨મરીચિર્જનયામાસ મહતા તપસાન્વિતઃ ॥ ૩.૮૩ ॥
- ૩.૮૪/૧પૌલોમાઃ કાલકેયાશ્ચ દાનવાસ્તે મહાબલાઃ ।
- ૩.૮૪/૨અવધ્યા દેવતાનાં હિ હિરણ્યપુરવાસિનઃ ॥ ૩.૮૪ ॥
- ૩.૮૫/૧પિતામહપ્રસાદેન ચે હતાઃ સવ્યસાચિના ।
- ૩.૮૫/૨તતોઽપરે મહાવીર્યા દાનવાસ્ત્વતિદારુણાઃ ॥ ૩.૮૫ ॥

- 3.८६/१सिंहिकायामथोत्पन्ना विप्रचित्तेः सुतास्तथा ।
 3.८६/२दैत्यदानवसंयोगाज्जातास्तीव्रपराङ्गमाः ॥ 3.८६ ॥
- 3.८७/१सैलिकेया इति प्यातास्त्रयोदश मडाभवाः ।
 3.८७/२वंश्यः शल्यश्च बलिनौ नलश्चैव तथा भवः ॥ 3.८७ ॥
- 3.८८/१वातापिर्नभुविश्चैव इल्वलः स्वसुमस्तथा ।
 3.८८/२अञ्जिको नरकश्चैव कालनाभस्तथैव च ॥ 3.८८ ॥
- 3.८९/१सरमानस्तथा यैव स्वरकल्पश्च वीर्यवान् ।
 3.८९/२अते वै दानवाः श्रेष्ठा दनोर्वशविवर्धनाः ॥ 3.८९ ॥
- 3.९०/१तेषां पुत्राश्च पौत्राश्च शतशोऽथ सङ्गस्रशः ।
 3.९०/२संघ्रादस्य तु दैत्यस्य निवातकवयाः कुले ॥ 3.९० ॥
- 3.९१/१समुत्पन्नाः सुमङ्गता तपसा भावितात्मनः ।
 3.९१/२तिस्रः कोटयः सुतास्तेषां मणिवत्यां निवासिनः ॥ 3.९१ ॥
- 3.९२/१अवध्यास्तेऽपि देवानामर्जुनेन निपातिताः ।
 3.९२/२षट् सुताः सुमङ्गलास्ताम्रायाः परिकीर्तिताः ॥ 3.९२ ॥
- 3.९३/१कौञ्ची श्येनी च भासी च सुग्रीवी शुचिगुम्बिका ।
 3.९३/२कौञ्ची तु जनयामास उलूकप्रत्युलूकान् ॥ 3.९३ ॥
- 3.९४/१श्येनी श्येनांस्तथा भासी भासान् गृध्रांश्च गृध्र्यपि ।
 3.९४/२शुचिरौदकान् पक्षिगणान् सुग्रीवी तु द्विजोत्तमाः ॥ 3.९४ ॥
- 3.९५/१अश्वान् उष्ट्रान् गर्दभांश्च ताम्रावंशः प्रकीर्तितः ।
 3.९५/२विनतायास्तु द्वौ पुत्रौ विध्यातौ गरुडारुणौ ॥ 3.९५ ॥
- 3.९६/१गरुडः पततां श्रेष्ठो दारुणः स्वेन कर्मणा ।
 3.९६/२सुरसायाः सङ्घं तु सर्पाणामभितौजसाम् ॥ 3.९६ ॥
- 3.९७/१अनेकशिरसां विप्राः भयराणां मङ्गलनाम् ।
 3.९७/२काद्रवेयास्तु बलिनः सङ्घमभितौजसः ॥ 3.९७ ॥
- 3.९८/१सुपर्णवशगा नागा जङ्घिरे नैकमस्तकाः ।
 3.९८/२येषां प्रधानाः सततं शेषवासुकितक्षकाः ॥ 3.९८ ॥
- 3.९९/१अैरावतो मङ्गलपद्मः कम्बलाश्वतरावुभौ ।
 3.९९/२अेवापत्नश्च शङ्खश्च कर्कोटकधनंजयौ ॥ 3.९९ ॥

- 3.१००/१मडानीलमडाङ्गो धृतराष्ट्रभलाङ्गौ ।
 3.१००/२कुडरः पुष्पदंष्ट्रश्च दुर्भुषः सुभुषस्तथा ॥ 3.१०० ॥
- 3.१०१/१शङ्खश्च शङ्खपालश्च कपिलो वामनस्तथा ।
 3.१०१/२नडुषः शङ्खरोमा य मण्डिरित्येवमाद्यः ॥ 3.१०१ ॥
- 3.१०२/१तेषां पुत्राश्च पौत्राश्च शतशोऽथ सडस्रशः ।
 3.१०२/२यतुर्दशसडस्राणि कूराणामनिवाशिनाम् ॥ 3.१०२ ॥
- 3.१०३/१गणं क्रोधवंशं विप्रास्तस्य सर्वे य दंष्ट्रिणः ।
 3.१०३/२स्थलजाः पक्षिणोऽब्जाश्च धरायाः प्रसवाः स्मृताः ॥ 3.१०३ ॥
- 3.१०४/१गास्तु वै जनयामास सुरभिर्महिषीस्तथा ।
 3.१०४/२धरा वृक्षलता वल्वीस्तृणजातीश्च सर्वशः ॥ 3.१०४ ॥
- 3.१०५/१भसा तु यक्षरक्षांसि मुनिरप्सरसस्तथा ।
 3.१०५/२अरिष्टा तु मडासिद्धा गन्धर्वान् अमितौजसः ॥ 3.१०५ ॥
- 3.१०६/१अते कश्यपदायादाः कीर्तिताः स्थाणुजङ्गमाः ।
 3.१०६/२येषां पुत्राश्च पौत्राश्च शतशोऽथ सडस्रशः ॥ 3.१०६ ॥
- 3.१०७/१अेष मन्वन्तरे विप्राः सर्गः स्वारोशिषे स्मृतः ।
 3.१०७/२वैवस्वतेऽतिमडति वारुणे वितते ङतौ ॥ 3.१०७ ॥
- 3.१०८/१शुहानस्य ब्रह्मणो वै प्रजासर्गं षडोच्यते ।
 3.१०८/२पूर्वं यत्र समुत्पन्नान् ब्रह्मर्षीन् सप्त मानसान् ॥ 3.१०८ ॥
- 3.१०९/१पुत्रत्वे कल्पयामास स्वयमेव पितामडः ।
 3.१०९/२ततो विरोषे देवानां दानवानां य षो द्विजाः ॥ 3.१०९ ॥
- 3.११०/१दितिर्विनष्टपुत्रा वै तोषयामास कश्यपम् ।
 3.११०/२कश्यपस्तु प्रसन्नात्मा सम्यग् आराधितस्तथा ॥ 3.११० ॥
- 3.१११/१वरेण ऋन्धयामास सा य वने वरं तदा ।
 3.१११/२पुत्रमिन्द्रवधार्थाय समर्थममितौजसम् ॥ 3.१११ ॥
- 3.११२/१स य तस्मै वरं प्रादात् प्रार्थितः सुमडातपाः ।
 3.११२/२दत्त्वा य वरमत्युग्रो मारीयः समभाषत ॥ 3.११२ ॥
- 3.११३/१धन्द्रं पुत्रो निडन्ता ते गर्भं वै शरदां शतम् ।

- 3.११३/२यदि धारयसे शौच+ । तत्परा प्रतमास्थिता ॥ 3.११३ ॥
- 3.११४/१तथेत्यभिहितो भर्ता तथा देव्या मलातपाः ।
- 3.११४/२धारयामास गर्भं तु शुचिः सा मुनिसत्तमाः ॥ 3.११४ ॥
- 3.११५/१ततोऽभ्युपागमद् दित्यां गर्भमाधाय कश्यपः ।
- 3.११५/२रोधयन् वै गाणं श्रेष्ठं देवानाममितौजसम् ॥ 3.११५ ॥
- 3.११६/१तेजः संदृत्य दूर्धर्षमवध्यममरैरपि ।
- 3.११६/२जगाम पर्वतायैव तपसे संशितप्रता ॥ 3.११६ ॥
- 3.११७/१तस्याश्चैवान्तरप्रोप्सुरभवत् पाकशासनः ।
- 3.११७/२जाते वर्षशते यास्या ददर्शान्तरमभ्युतः ॥ 3.११७ ॥
- 3.११८/१अकृत्वा पादयोः शौचं दितिः शयनमाविशत् ।
- 3.११८/२निद्रां याडाख्यामास तस्यां कुक्षिं प्रविश्य सः ॥ 3.११८ ॥
- 3.११९/१वज्रपाणिस्ततो गर्भं समधा तं न्यकृन्तयत् ।
- 3.११९/२स पाट्यमानो गर्भोऽथ वज्रेण प्ररुरोद उ ॥ 3.११९ ॥
- 3.१२०/१मा रोदीरिति तं शक्रः पुनः पुनश्चाब्रवीत् ।
- 3.१२०/२सोऽभवत् समधा गर्भस्तमिन्द्रो रुषितः पुनः ॥ 3.१२० ॥
- 3.१२१/१अेकैकं समधा यके वज्रेणैवारिकर्षणः ।
- 3.१२१/२मरुतो नाम ते देवा बभूवुर्द्विजसत्तमाः ॥ 3.१२१ ॥
- 3.१२२/१यथोक्तं वै मघवता तथैव मरुतोऽभवन् ।
- 3.१२२/२देवाश्चैकोनपञ्चाशत् सडाया वज्रपाणिनः ॥ 3.१२२ ॥
- 3.१२३/१तेषामेवं प्रवृत्तानां भूतानां द्विजसत्तमाः ।
- 3.१२३/२रोधयन् वै गाणश्रेष्ठान् देवानाममितौजसाम् ॥ 3.१२३ ॥
- 3.१२४/१निकायेषु निकायेषु हरिः प्रादात् प्रजापतीन् ।
- 3.१२४/२कमशस्तानि राज्यानि पृथुपूर्वाणि त्वा द्विजाः ॥ 3.१२४ ॥
- 3.१२५/१स हरिः पुरुषो वीरः कृष्णो जिष्णुः प्रजापतिः ।
- 3.१२५/२पर्जन्यस्तपनोऽनन्तस्तस्य सर्वमिदं जगत् ॥ 3.१२५ ॥
- 3.१२६/१भूतसर्गमिमं सम्यग् जानतो द्विजसत्तमाः ।
- 3.१२६/२नावृत्तिभयमस्तीड परलोकभयं कुतः ॥ 3.१२६ ॥

- ४.१/१लोमहर्षण उवाच । अग्निषिष्याधिराजेन्द्र पृथु
वैश्यं पितामहः ।
- ४.१/२ततः क्रमेण राज्यानि व्यादृष्टुमुपयक्रमे ॥ ४.१ ॥
- ४.२/१द्विजानां वीरुधां यैव नक्षत्रग्रहयोस्तथा ।
४.२/२स्यज्ञानां तपसां यैव सोमं राज्येऽभ्यषेययत् ॥ ४.२ ॥
- ४.३/१अपां तु वरुणं राज्ये राज्ञां वैश्रवणं पतिम् ।
४.३/२आदित्यानां तथा विष्णुं वसूनामथ पावकम् ॥ ४.३ ॥
- ४.४/१प्रजापतीनां दक्षं तु मरुतामथ वासवम् ।
४.४/२दैत्यानां दानवानां वै प्रह्लादममितौजसम् ॥ ४.४ ॥
- ४.५/१वैवस्वतं पितृणां च यमं राज्येऽभ्यषेययत् ।
४.५/२स्यक्षाणां राक्षसानां च पार्थिवानां तथैव च ॥ ४.५ ॥
- ४.६/१सर्वभूतपिशाचानां गिरीशं शूलपाणिनम् ।
४.६/२शैलानां डिमवन्तं च नदीनामथ सागरम् ॥ ४.६ ॥
- ४.७/१गन्धर्वाणामधिपतिं यके चित्ररथं प्रभुम् ।
४.७/२नागानां वासुकिं यके सर्पाणामथ तक्षकम् ॥ ४.७ ॥
- ४.८/१वारुणां तु राजानमैरावतमथादिशत् ।
४.८/२उच्यैःश्रवसमश्वानां गरुडं यैव पक्षिणाम् ॥ ४.८ ॥
- ४.९/१मृगाणामथ शार्दूलं गोवृषं तु गवां पतिम् ।
४.९/२वनस्पतीनां राजानं प्लक्षमेवाभ्यषेययत् ॥ ४.९ ॥
- ४.१०/१अवेवं विभज्य राज्यानि क्रमेणैव पितामहः ।
४.१०/२दिशां पालान् अथ ततः स्थापयामास स प्रभुः ॥ ४.१० ॥
- ४.११/१पूर्वस्यां दिशि पुत्रं तु वैराजस्य प्रजापतेः ।
४.११/२दिशः पालं सुधन्वानं राजानं सोऽभ्यषेययत् ॥ ४.११ ॥
- ४.१२/१दक्षिणस्यां दिशि तथा कर्दमस्य प्रजापतेः ।
४.१२/२पुत्रं शङ्खपदं नाम राजानं सोऽभ्यषेययत् ॥ ४.१२ ॥
- ४.१३/१पश्चिमस्यां दिशि तथा रजसः पुत्रमभ्युतम् ।
४.१३/२केतुमन्तं मळात्मानं राजानं सोऽभ्यषेययत् ॥ ४.१३ ॥
- ४.१४/१तथा छिन्नरोमाणां पर्जन्यस्य प्रजापतेः ।

- ४.१४/२३दीव्यां दिशि दुर्धर्षं राजानं सोऽव्यषेययत् ॥ ४.१४ ॥
- ४.१५/१तैरियं पृथिवी सर्वा समद्रीपा सप्ततना ।
४.१५/२यथाप्रदेशमद्यापि धर्मोऽपि प्रतिपाल्यते ॥ ४.१५ ॥
- ४.१६/१राजसूयाभिषिक्तस्तु पृथुरेतैर्नराधिपैः ।
४.१६/२वेददृष्टेन विधिना राजा राज्ये नराधिपः ॥ ४.१६ ॥
- ४.१७/१ततो मन्वन्तरेऽतीते याक्षुषेऽमिततेजसि ।
४.१७/२वैवस्वताय मनवे पृथिव्यां राज्यमादिशत् ॥ ४.१७ ॥
- ४.१८/१तस्य विस्तरमाभ्यास्ये मनोर्वैवस्वतस्य उ ।
४.१८/२भवतां यानुकूल्याय यदि श्रोतुमिच्छेत्थ ।
४.१८/३मउद् अेतद् अधिष्ठानं पुराणे तद् अधिष्ठितम् ॥ ४.१८ ॥
- ४.१९/१मुनय उच्युः । विस्तरेण पृथोर्जन्म लोमउर्षण कीर्तय ।
४.१९/२यथा मलात्मना तेन दुग्धा वेयं वसुंधरा ॥ ४.१९ ॥
- ४.२०/१यथा वापि नृभिर्दुग्धा यथा दैवैर्मउर्षिभिः ।
४.२०/२यथा दैत्यैश्च नागैश्च यथा यक्षैर्यथा द्रुमैः ॥ ४.२० ॥
- ४.२१/१यथा शैलैः पिशाचैश्च गन्धर्वैश्च द्विजोत्तमैः ।
४.२१/२राक्षसैश्च मलासत्त्वैर्यथा दुग्धा वसुंधरा ॥ ४.२१ ॥
- ४.२२/१तेषां पात्रविशेषांश्च वक्तुमर्हसि सुव्रत ।
४.२२/२वत्सक्षीरविशेषांश्च दोग्धारं यानुपूर्वशः ॥ ४.२२ ॥
- ४.२३/१यस्मास्य कारणात् पाणिर्वैणस्य मथितः पुरा ।
४.२३/२कुट्टैर्मउर्षिभिस्तात कारणं तस्य कीर्तय ॥ ४.२३ ॥
- ४.२४/१लोमउर्षण उवाच । शृणुध्वं कीर्तयिष्यामि
पृथोर्वैणस्य विस्तरम् ।
४.२४/२अेकाग्राः प्रयताश्चैव पुण्यार्थं वै द्विजर्षभाः ॥ ४.२४ ॥
- ४.२५/१नाशुभेः क्षुद्रमनसो नाशिष्यस्याप्रतस्य य ।
४.२५/२कीर्तयेयमिदं विप्राः कृतघ्नायाडिताय य ॥ ४.२५ ॥
- ४.२६/१स्वर्ग्यं यशस्यमायुष्यं धन्यं वेदैश्च सम्मितम् ।
४.२६/२रउस्यम् ऋषिभिः प्रोक्तं शृणुध्वं वै यथातथम् ॥ ४.२६ ॥
- ४.२७/१यश्चेमं कीर्तयेन् नित्यं पृथोर्वैणस्य विस्तरम् ।

४.२७/२ब्राह्मणोभ्यो नमस्कृत्य न स शोयेत् कृताकृतम् ॥ ४.२७ ॥

४.२८/१आसीद् धर्मस्य संगोसा पूर्वमत्रिसमः प्रभुः ।

४.२८/२अत्रिवंशे समुत्पन्नस्त्वङ्गो नाम प्रजापतिः ॥ ४.२८ ॥

४.२९/१तस्य पुत्रोऽभवद् वेणो नात्यर्थं धर्मकोविदः ।

४.२९/२जातो मृत्युसुतायां वै सुनीथायां प्रजापतिः ॥ ४.२९ ॥

४.३०/१स मातामहदोषेण तेन कालात्मजात्मजः ।

४.३०/२स्वधर्मं पृष्ठतः कृत्वा कामलोभेष्ववर्तत ॥ ४.३० ॥

४.३१/१मर्यादां भेदयामास धर्मोपितां स पार्थिवः ।

४.३१/२वेदधर्मान् अतिक्रम्य सोऽधर्मनिरतोऽभवत् ॥ ४.३१ ॥

४.३२/१निःस्वाध्यायवषट्काराः प्रजास्तस्मिन् प्रजापतौ ।

४.३२/२प्रवृत्तं न पपुः सोमं हृतं यज्ञेषु देवताः ॥ ४.३२ ॥

४.३३/१न यष्टव्यं न होतव्यमिति तस्य प्रजापतेः ।

४.३३/२आसीत् प्रतिज्ञा कुरेयं विनाशे प्रत्युपस्थिते ॥ ४.३३ ॥

४.३४/१अहमिज्यश्च यज्ञा य यज्ञश्चेति भृगूद्ब्रह्म ।

४.३४/२मयि यज्ञो विधातव्यो मयि होतव्यमित्यपि ॥ ४.३४ ॥

४.३५/१तमतिक्रान्तमर्यादमाददानमसाम्प्रतम् ।

४.३५/२उच्युर्महर्षयः सर्वे मरीचिप्रभुभास्तदा ॥ ४.३५ ॥

४.३६/१वयं दीक्षां प्रवेक्ष्यामः संवत्सरगणान् ब्रह्मन् ।

४.३६/२अधर्मं कुरु मा वेण अेष धर्मः सनातनः ॥ ४.३६ ॥

४.३७/१निधनेऽत्रेः प्रसूतस्त्वं प्रजापतिरसंशयम् ।

४.३७/२प्रजाश्च पालयिष्येऽहमितीह समयः कृतः ॥ ४.३७ ॥

४.३८/१तांस्तथा ब्रुवतः सर्वान् महर्षीन् अब्रवीत् तदा ।

४.३८/२वेणः प्रहस्य दुर्बुद्धिरिममर्थमनर्थवित् ॥ ४.३८ ॥

४.३९/१वेण उवाच । स्रष्टा धर्मस्य कश्चान्यः श्रोतव्यं कस्य वा मया ।

४.३९/२श्रुतवीर्यतपःसत्त्वैर्मया वा कः समो भुवि ॥ ४.३९ ॥

४.४०/१प्रभवं सर्वभूतानां धर्माणां च विशेषतः ।

४.४०/२सम्मूढा न विदुर्नूनं भवन्तो मां विचेतसः ॥ ४.४० ॥

- ४.४१/१४२७ नृ दलेयं पृथिवीं प्लावयेयं जलैस्तथा ।
 ४.४१/२४० वै भुवं च रुन्धेयं नात्र कार्या विचारणा ॥ ४.४१ ॥
- ४.४२/१५६ न शक्यते मोडाद् अवलेपाय्य पार्थिवः ।
 ४.४२/२५५पनेतुं तदा वेणुस्ततः कुब्जा मलर्षयः ॥ ४.४२ ॥
- ४.४३/१५५ नृनिगुण्य मलात्मानो विरुद्धन्तं मलाबलम् ।
 ४.४३/२५५ततोऽस्य सव्यमूरुं ते ममन्थुर्जातमन्यवः ॥ ४.४३ ॥
- ४.४४/१५५ तस्मिन् निमथ्यमाने वै राज्ञा ऋशौ तु जज्ञिवान् ।
 ४.४४/२५५रवोऽतिमात्रः पुरुषः इष्यश्चेति बभूव ह ॥ ४.४४ ॥
- ४.४५/१५५ तः प्राञ्जलिर्भूत्वा तस्थिवान् द्विजसत्तमाः ।
 ४.४५/२५५तमत्रिर्विह्वलं दृष्ट्वा निषीदित्यब्रवीत् तदा ॥ ४.४५ ॥
- ४.४६/१५५ निषादवंशकर्तासौ बभूव वदतां वराः ।
 ४.४६/२५५धीवरान् असृजथ्यापि वेणुः कल्मषसम्भवान् ॥ ४.४६ ॥
- ४.४७/१५५ यान्ये विन्ध्यनिलयास्तथा पर्वतसंश्रयाः ।
 ४.४७/२५५अधर्मरुचयो विप्रास्ते तु वै वेणुः कल्मषाः ॥ ४.४७ ॥
- ४.४८/१५५ ततः पुनर्मलात्मानः पाणिं वेणुस्य दक्षिणाम् ।
 ४.४८/२५५अराणीभिव संरब्धा ममन्थुर्जातमन्यवः ॥ ४.४८ ॥
- ४.४९/१५५ तस्मात् समुत्पन्नः कराञ्जलनसंनिभः ।
 ४.४९/२५५दीप्यमानः स्ववपुषा साक्षाद् अग्निश्चि ज्वलन् ॥ ४.४९ ॥
- ४.५०/१५५ अथ सोऽजगदं नाम धनुर्गुण्य मदारवम् ।
 ४.५०/२५५शरांश्च दिव्यान् रक्षार्थं कवचं च मदाप्रभम् ॥ ४.५० ॥
- ४.५१/१५५ तस्मिञ् जातेऽथ भूतानि सम्प्रलृष्टानि सर्वशः ।
 ४.५१/२५५समापेतुर्मुलाभागा वेणुस्तु त्रिदिवं यथौ ॥ ४.५१ ॥
- ४.५२/१५५ समुत्पन्नेन तौ विप्राः सत्पुत्रेण मलात्मना ।
 ४.५२/२५५त्रातः स पुरुषव्याघ्रः पुंनाम्नो नरकात् तदा ॥ ४.५२ ॥
- ४.५३/१५५ तं समुद्राश्च नद्यश्च रत्नान्यादाय सर्वशः ।
 ४.५३/२५५रतोयानि याभिषेकार्थं सर्वं भवोपतस्थिरे ॥ ४.५३ ॥
- ४.५४/१५५ पितामहश्च भगवान् देवैराङ्गिरसैः सह ।
 ४.५४/२५५स्थावराणि च भूतानि जङ्गमानि च सर्वशः ॥ ४.५४ ॥

- ४.५५/१समागम्य तदा वैश्यमभ्यषिञ्चन् नराधिपम् ।
 ४.५५/२मडता राजराजेन प्रजास्तेनानुरञ्जिताः ॥ ४.५५ ॥
- ४.५६/१सोऽभिषिक्तो मडातेज विधिवद् धर्मकोविदैः ।
 ४.५६/२आधिराज्ये तदा राज्ञां पृथुर्वैश्यः प्रतापवान् ॥ ४.५६ ॥
- ४.५७/१पित्रापरञ्जितास्तस्य प्रजास्तेनानुरञ्जिताः ।
 ४.५७/२अनुरागात् ततस्तस्य नाम राजाभ्यजायत ॥ ४.५७ ॥
- ४.५८/१आपस्तस्तम्भिरे तस्य समुद्रमभियास्यतः ।
 ४.५८/२पर्वताश्च द्दुर्मागं ध्वजभङ्गश्च नाभवत् ॥ ४.५८ ॥
- ४.५९/१अङ्गुष्ठपथ्या पृथिवी सिध्यन्त्यत्रानि चिन्तनात् ।
 ४.५९/२सर्वकामदुष्टा गावः पुटके पुटके मधु ॥ ४.५९ ॥
- ४.६०/१अेतस्मिन् अेव काले तु यज्ञे पैतामडे शुभे ।
 ४.६०/२सूतः सूत्यां समुत्पन्नः सौत्येऽऽनि मडामतिः ॥ ४.६० ॥
- ४.६१/१तस्मिन् अेव मडायज्ञे जज्ञे प्राज्ञोऽथ मागधः ।
 ४.६१/२पृथोः स्तवार्थं तौ तत्र समाहूतौ मडर्षिभिः ॥ ४.६१ ॥
- ४.६२/१ताव्यूयुष्टयः सर्वे स्तूयतामेष पार्थिवः ।
 ४.६२/२कर्मेतद् अनुष्ठपं वां पात्रं यायं नराधिपः ॥ ४.६२ ॥
- ४.६३/१ताव्यूयुस्तदा सर्वास्तान् ऋषीन् सूतमागधौ ।
 ४.६३/२आवां देवान् ऋषींश्चैव प्रीणयावः स्वकर्मभिः ॥ ४.६३ ॥
- ४.६४/१न यास्य विद्मो वै कर्म नाम वा लक्षणं यशः ।
 ४.६४/२स्तोत्रं येनास्य कुर्याव राजस्तेजस्विनो द्विजाः ॥ ४.६४ ॥
- ४.६५/१ऋषिभिस्तौ नियुक्तौ तु भविष्यैः स्तूयतामिति ।
 ४.६५/२यानि कर्माणि कृतवान् पृथुः पश्चान् मडाभवः ॥ ४.६५ ॥
- ४.६६/१ततः प्रभृति वै लोके स्तवेषु मुनिसत्तमाः ।
 ४.६६/२आशीर्वादाः प्रयुज्यन्ते सूतमागधमन्दिभिः ॥ ४.६६ ॥
- ४.६७/१तयोः स्तवान्ते सुप्रीतः पृथुः प्रादात् प्रजेश्वरः ।
 ४.६७/२अनूपदेशं सूताय मगधं मागधाय च ॥ ४.६७ ॥
- ४.६८/१तं दृष्ट्वा परमप्रीताः प्रजाः प्रोयुर्मनीषिणः ।

- ४.६८/२वृत्तीनामेष वो दाता भविष्यति नराधिपः ॥ ४.६८ ॥
 ४.६९/१ततो वैश्यं मडात्मानं प्रजाः समभिदुद्रुवुः ।
 ४.६९/२त्वं नो वृत्तिं विधत्स्वेति मर्द्धिष्वयनात् तदा ॥ ४.६९ ॥
 ४.७०/१सोऽभिद्रुतः प्रजाभिस्तु प्रजाहितचिकीर्षया ।
 ४.७०/२धनुर्गुह्य पृषत्कांश्च पृथिवीमाद्रवद् बली ॥ ४.७० ॥
 ४.७१/१ततो वैश्यभयत्रस्ता गौर्भूत्वा प्राद्रवन् मडी ।
 ४.७१/२तां पृथुर्धनुरादाय द्रवन्तीमन्वधावत ॥ ४.७१ ॥
 ४.७२/१सा लोकान् अञ्जलोकानीन् गत्वा वैश्यभयात् तदा ।
 ४.७२/२प्रददशाग्रतो वैश्यं प्रगृहीतशरासनम् ॥ ४.७२ ॥
 ४.७३/१श्वलदृभिर्निशितैर्बाणैर्दीप्ततेजसमन्ततः ।
 ४.७३/२मडायोगं मडात्मानं दुर्धर्ममरैरपि ॥ ४.७३ ॥
 ४.७४/१अलभन्ती तु सा त्राणं वैश्यमेवान्वपद्यत ।
 ४.७४/२कृताञ्जलिपुटा भूत्वा पूजया लोकेस्त्रिभिस्तदा ॥ ४.७४ ॥
 ४.७५/१उवाच वैश्यं नाधर्मं स्त्रीवधे परिपश्यसि ।
 ४.७५/२कथं धारयिता यासि प्रजा राजन् विना मया ॥ ४.७५ ॥
 ४.७६/१मयि लोकाः स्थिता राजन् मयेदं धार्यते जगत् ।
 ४.७६/२मद्भिनाशे विनश्येयुः प्रजाः पार्थिव विद्धि तत् ॥ ४.७६ ॥
 ४.७७/१न मामर्हसि हन्तुं वै श्रेयश्चेत् त्वं चिकीर्षसि ।
 ४.७७/२प्रजानां पृथिवीपाल शृणु येदं वयो मम ॥ ४.७७ ॥
 ४.७८/१उपायतः समारब्धाः सर्वे सिध्यन्त्युपक्रमाः ।
 ४.७८/२उपायं पश्य येन त्वं धारयेथाः प्रजामिमाम् ॥ ४.७८ ॥
 ४.७९/१उत्वापि मां न शक्तस्त्वं प्रजानां पोषणो नृप ।
 ४.७९/२अनुकूला भविष्यामि यच्छ कोपं मडामते ॥ ४.७९ ॥
 ४.८०/१अवध्यां य स्त्रियं प्राडुस्तिर्यग्योनिगतेष्वपि ।
 ४.८०/२यद्येवं पृथिवीपाल न धर्मं त्यक्तुमर्हसि ॥ ४.८० ॥
 ४.८१/१अवेवं बहुविधं वाक्यं श्रुत्वा राजा मडामनाः ।
 ४.८१/२कोपं निगृह्य धर्मात्मा वसुधामिदमब्रवीत् ॥ ४.८१ ॥

- ४.८२/१पृथुरुवाच । अेकस्यार्थे तु यो ङन्याद् आत्मनो वा परस्य वा ।
 ४.८२/२भङ्गुन् वा प्राणिनोऽनन्तं भवेत् तस्येड पातकम् ॥ ४.८२ ॥
- ४.८३/१सुभमेधन्ति भडवो यस्मिंस्तु निडतेऽशुभे ।
 ४.८३/२तस्मिन् डते नास्ति भद्रे पातकं योपपातकम् ॥ ४.८३ ॥
- ४.८४/१सोऽडं प्रजानिमित्तं त्वां डनिष्यामि वसुंधरे ।
 ४.८४/२यद्वि मे वयनान् नाध करिष्यसि जगद्धितम् ॥ ४.८४ ॥
- ४.८५/१त्वां निडत्याध भाणेन मच्छासनपराङ्मुभीम् ।
 ४.८५/२आत्मानं प्रथयित्वाडं प्रजा धारयिता स्वयम् ॥ ४.८५ ॥
- ४.८६/१सा त्वं शासनमास्थाय मम धर्मभृतां वरे ।
 ४.८६/२संश्रुवय प्रजाः सर्वाः समर्था ङ्यसि धारणे ॥ ४.८६ ॥
- ४.८७/१दुडितृत्वं य मे गच्छ तत ऐनमडं शरम् ।
 ४.८७/२नियच्छेयं त्वद्गर्धार्थमुधन्तं धोरदरुशनम् ॥ ४.८७ ॥
- ४.८८/१वसुधोवाच । सर्वमेतद् अडं वीर विधास्थामि न संशयः ।
 ४.८८/२वत्सं तु मम सम्पश्य क्षरेयं येन वत्सला ॥ ४.८८ ॥
- ४.८९/१समां य कुरु सर्वत्र मां त्वं धर्मभृतां वर ।
 ४.८९/२यथा विस्वन्मानं मे क्षीरं सर्वत्र भावयेत् ॥ ४.८९ ॥
- ४.९०/१लोमडर्षण उवाच । तत उत्सारयामास शैलाङ् शतसडस्रशः ।
 ४.९०/२धनुष्कोट्या तदा वैश्यस्तेन शैला विवर्धिताः ॥ ४.९० ॥
- ४.९१/१नडि पूर्वविसर्गे वै विषमे पृथिवीतले ।
 ४.९१/२संविभागः पुराणां वा ग्रामाणां वाभवत् तदा ॥ ४.९१ ॥
- ४.९२/१न सस्थानि न गोरक्ष्यं न कृषिर्न वणिक्पथः ।
 ४.९२/२नैव सत्यानृतं यासीन् न लोभो न य मत्सरः ॥ ४.९२ ॥
- ४.९३/१वैवस्वतेऽन्तरे तस्मिन् साम्प्रतं समुपस्थिते ।
 ४.९३/२वैश्यात् प्रभृति वै विप्राः सर्वस्यैतस्य सम्भवः ॥ ४.९३ ॥
- ४.९४/१यत्र यत्र समं त्वस्था भूमेरासीत् तदा द्विजाः ।
 ४.९४/२तत्र तत्र प्रजाः सर्वा निवासं समरोचयन् ॥ ४.९४ ॥
- ४.९५/१आडारः इलमूलानि प्रजानामभवत् तदा ।
 ४.९५/२कृच्छ्रेण मडता युक्तं षत्येवमनुशुश्रुम ॥ ४.९५ ॥

- ४.८६/१स कल्पयित्वा वत्सं तु मनुं स्वायम्भुवं प्रभुम् ।
 ४.८६/२स्वपाणौ पुरुषव्याघ्रो दृष्टोऽपृथिवीं ततः ॥ ४.८६ ॥
- ४.८७/१सस्यजातानि सर्वाणि पृथुर्वैश्यः प्रतापवान् ।
 ४.८७/२तेनान्नैः प्रजाः सर्वा वर्तन्तेऽद्यापि सर्वशः ॥ ४.८७ ॥
- ४.८८/१ऋषयश्च तदा देवाः पितरोऽथ सरीसृपाः ।
 ४.८८/२दैत्या यक्षाः पुण्यजना गन्धर्वाः पर्वता नगाः ॥ ४.८८ ॥
- ४.८८/१अते पुरा द्विजश्रेष्ठा दृष्टुर्धरणीं किल ।
 ४.८८/२क्षीरं वत्सश्च पात्रं य तेषां दोग्धा पृथक्
 पृथक् ॥ ४.८८ ॥
- ४.१००/१ऋषीणामभवत् सोमो वत्सो दोग्धा बृहस्पतिः ।
 ४.१००/२क्षीरं तेषां तपो अङ्ग पात्रं छन्दांसि भो द्विजाः ॥ ४.१०० ॥
- ४.१०१/१देवानां काञ्चनं पात्रं वत्सस्तेषां शतकृतुः ।
 ४.१०१/२क्षीरमोजस्करो वैव दोग्धा य भगवान् रविः ॥ ४.१०१ ॥
- ४.१०२/१पितृणां राजतं पात्रं यमो वत्सः प्रतापवान् ।
 ४.१०२/२अन्तकश्चाभवद् दोग्धा क्षीरं तेषां सुधा स्मृता ॥ ४.१०२ ॥
- ४.१०३/१नागानां तक्षको वत्सः पात्रं यावाभुसंज्ञकम् ।
 ४.१०३/२दोग्धा त्वैरावतो नागस्तेषां क्षीरं विषं स्मृतम् ॥ ४.१०३ ॥
- ४.१०४/१असुराणां मधुर्दोग्धा क्षीरं मायामयं स्मृतम् ।
 ४.१०४/२विरोचनस्तु वत्सोऽभूद् आयसं पात्रमेव य ॥ ४.१०४ ॥
- ४.१०५/१यक्षाणामामपात्रं तु वत्सो वैश्रवणः प्रभुः ।
 ४.१०५/२दोग्धा रजतनाभस्तु क्षीरान्तर्धानमेव य ॥ ४.१०५ ॥
- ४.१०६/१सुमाली राक्षसेन्द्राणां वत्सः क्षीरं य शोणितम् ।
 ४.१०६/२दोग्धा रजतनाभस्तु कपालं पात्रमेव य ॥ ४.१०६ ॥
- ४.१०७/१गन्धर्वाणां चित्ररथो वत्सः पात्रं य पङ्कजम् ।
 ४.१०७/२दोग्धा य सुरुचिः क्षीरं तेषां गन्धः शुचिः स्मृतः
 ॥ ४.१०७ ॥
- ४.१०८/१शैलं पात्रं पर्वतानां क्षीरं रत्नौषधीस्तथा ।

४.१०८/२वत्सस्तु छिमवान् आसीद् दोग्धा मेरुर्मडागिरिः ॥ ४.१०८ ॥

४.१०९/१प्वक्षो वत्सस्तु वृक्षाणां दोग्धा शालस्तु पुष्पितः ।

४.१०९/२पालाशपात्रं क्षीरं च *स्थिन्नदग्धप्ररोडणम् ॥ ४.१०९ ॥

४.११०/१सेयं धात्री विधानी च पावनी च वसुंधरा ।

४.११०/२यरायरस्य सर्वस्य प्रतिष्ठा योनिरेव च ॥ ४.११० ॥

४.१११/१सर्वकामदुग्धा दोग्ध्री सर्वसस्यप्ररोडणी ।

४.१११/२आसीद् धयं समुद्रान्ता मेदिनी परिविश्रुता ॥ ४.१११ ॥

४.११२/१मधुकैटभयोः कृत्स्ना मेदसा समभिप्लुता ।

४.११२/२तेनेयं मेदिनी देवी उच्यते ब्रह्मवादिभिः ॥ ४.११२ ॥

४.११३/१ततोऽभ्युपगमाद् राज्ञः पृथुर्वैद्यस्य लो द्विजाः ।

४.११३/२दुहितृत्वमनुप्राप्ता देवी पृथ्वीति चोच्यते ॥ ४.११३ ॥

४.११४/१पृथुना प्रविभक्ता च शोधिता च वसुंधरा ।

४.११४/२सस्याकरवती स्कीता पुरपत्तनशालिनी ॥ ४.११४ ॥

४.११५/१भेवम्रभावो वैद्यः स राज्ञसीद् राजसत्तमः ।

४.११५/२नमस्यश्चैव पूज्यश्च भूतग्रामैर्न संशयः ॥ ४.११५ ॥

४.११६/१ब्राह्मणैश्च मडाभागैर्वेदवेदाङ्गपारगैः ।

४.११६/२पृथुरेव नमस्कार्यो ब्रह्मयोनिः सनातनः ॥ ४.११६ ॥

४.११७/१पार्थिवैश्च मडाभागैः पार्थिवत्वमिडेच्छुभिः ।

४.११७/२आदिराजो नमस्कार्यः पृथुर्वैद्यः प्रतापवान् ॥ ४.११७ ॥

४.११८/१योधैरपि च विकान्तैः प्रामुक्कामैर्जयं युधि ।

४.११८/२आदिराजो नमस्कार्यो योधानां प्रथमो नृपः ॥ ४.११८ ॥

४.११९/१यो छि योद्धा रणं याति कीर्तयित्वा पृथुं नृपम् ।

४.११९/२स घोररुपात् संग्रामात् क्षेमी भवति कीर्तिमान् ॥ ४.११९ ॥

४.१२०/१वैश्वैरपि च वित्ताढ्यैर्वैश्ववृत्तिविधायिभिः ।

४.१२०/२पृथुरेव नमस्कार्यो वृत्तिदाता मदायशाः ॥ ४.१२० ॥

४.१२१/१तथैव शूद्रैः शुचिभिस्त्रिवर्णपरिवारिभिः ।

४.१२१/२पृथुरेव नमस्कार्यः श्रेयः परमिडेप्सुभिः ॥ ४.१२१ ॥

- ४.१२२/१अते वत्सविशेषाश्च दोग्धारः क्षीरमेव य ।
 ४.१२२/२पात्राणि य मयोक्तानि किं भूयो वर्णयामि वः ॥ ४.१२२ ॥
- ५.१/१ऋषय उचुः । मन्वन्तराणि सर्वाणि विस्तरेण मडाभते ।
 ५.१/२तेषां पूर्वविसृष्टिं य लोमडर्षण कीर्तय ॥ ५.१ ॥
- ५.२/१यावन्तो मनवश्चैव यावन्तं कालमेव य ।
 ५.२/२मन्वन्तराणि भोः सूत श्रोतुमिच्छाम तत्त्वतः ॥ ५.२ ॥
- ५.३/१लोमडर्षण उवाच । न शक्यो विस्तरो विप्रा वक्तुं वर्षशतैरपि ।
 ५.३/२मन्वन्तराणां सर्वेषां संक्षेपाच्छृणुत द्विजाः ॥ ५.३ ॥
- ५.४/१स्वायम्भुवो मनुः पूर्वं मनुः स्वरोधिषस्तथा ।
 ५.४/२उत्तमस्तामसश्चैव रैवतश्चाक्षुषस्तथा ॥ ५.४ ॥
- ५.५/१वैवस्वतश्च भो विप्राः साम्प्रतं मनुरुच्यते ।
 ५.५/२सावर्णिश्च मनुस्तद्दृष्ट्वा रैभ्यो रौच्यस्तथैव य ॥ ५.५ ॥
- ५.६/१तथैव मेरुसावर्ण्यश्चत्वारो मनवः स्मृताः ।
 ५.६/२अतीता वर्तमानाश्च तथैवानागता द्विजाः ॥ ५.६ ॥
- ५.७/१कीर्तिता मनवस्तुभ्यं मयैवैते यथा श्रुताः ।
 ५.७/२ऋषींस्त्वेषां प्रवक्ष्यामि पुत्रान् देवगणांस्तथा ॥ ५.७ ॥
- ५.८/१मरीचिरिर्भगवान् अङ्गिराः पुलहः कतुः ।
 ५.८/२पुलस्त्यश्च वसिष्ठश्च सप्तैते ब्रह्मणः सुताः ॥ ५.८ ॥
- ५.९/१उत्तरस्यां दिशि तथा द्विजाः समर्षयस्तथा ।
 ५.९/२आग्नीध्रश्चाग्निबाहुश्च मेघ्यो मेघातिथिर्वसुः ॥ ५.९ ॥
- ५.१०/१ज्योतिष्मान् धृतिमान् उच्यः सवलः पुत्रसंज्ञकः ।
 ५.१०/२मनोः स्वायम्भुवस्यैते दश पुत्रा मङ्गैश्च ॥ ५.१० ॥
- ५.११/१अतद् वै प्रथमं विप्रा मन्वन्तरमुदाहृतम् ।
 ५.११/२शौर्वो वसिष्ठपुत्रश्च स्तम्भः कश्यप अवे य ॥ ५.११ ॥
- ५.१२/१प्राणो बृहस्पतिश्चैव दत्तोऽत्रिच्यवनस्तथा ।
 ५.१२/२अते मडर्षयो विप्रा वायुप्रोक्ता मडाप्रताः ॥ ५.१२ ॥
- ५.१३/१देवाश्च तुषिता नाम स्मृताः स्वरोधिषेऽन्तरे ।
 ५.१३/२उविद्यः सुकृतिज्योतिरापो मूर्तिरपि स्मृतः ॥ ५.१३ ॥

- પ.૧૪/૧પ્રતીતશ્ચ નભસ્યશ્ચ નભ ઊર્જસ્તથૈવ ચ ।
 પ.૧૪/૨સ્વારોચિષસ્ય પુત્રાસ્તે મનોર્વિપ્રા મહાત્મનઃ ॥ પ.૧૪ ॥
- પ.૧૫/૧કીર્તિતાઃ પૃથિવીપાલા મહાવીર્યપરાક્રમાઃ ।
 પ.૧૫/૨દ્વિતીયમેતત્ કથિતં વિપ્રા મન્વન્તરં મયા ॥ પ.૧૫ ॥
- પ.૧૬/૧ઇદં તૃતીયં વક્ષ્યામિ તદ્ બુધ્યધ્વં દ્વિજોત્તમાઃ ।
 પ.૧૬/૨વસિષ્ઠપુત્રાઃ સમાસન્ વાસિષ્ઠા ઇતિ વિશ્રુતાઃ ॥ પ.૧૬ ॥
- પ.૧૭/૧હિરણ્યગર્ભસ્ય સુતા ઊર્જા જાતાઃ સુતેજસઃ ।
 પ.૧૭/૨ઋષયોઽત્ર મયા પ્રોક્તાઃ કીર્ત્યમાનાન્ નિબોધત ॥ પ.૧૭ ॥
- પ.૧૮/૧ઔત્તમેયાન્ મુનિશ્રેષ્ઠા દશ પુત્રાન્ મનોરિમાન્ ।
 પ.૧૮/૨ઇષ ઊર્જસ્તનૂર્જસ્તુ મધુર્માધવ એવ ચ ॥ પ.૧૮ ॥
- પ.૧૯/૧શુચિઃ શુક્રઃ સહશ્રૈવ નભસ્યો નભ એવ ચ ।
 પ.૧૯/૨ભાનવસ્તત્ર દેવાશ્ચ મન્વન્તરમુદાહૃતમ્ ॥ પ.૧૯ ॥
- પ.૨૦/૧મન્વન્તરં ચતુર્થ વઃ કથયિષ્યામિ સામ્પ્રતમ્ ।
 પ.૨૦/૨કાવ્યઃ પૃથુસ્તથૈવાગ્નિર્જ્હુર્ધાતા દ્વિજોત્તમાઃ ॥ પ.૨૦ ॥
- પ.૨૧/૧કપીવાન્ અકપીવાંશ્ચ તત્ર સમર્ષયો દ્વિજાઃ ।
 પ.૨૧/૨પુરાણો કીર્તિતા વિપ્રાઃ પુત્રાઃ પૌત્રાશ્ચ ભો દ્વિજાઃ ॥ પ.૨૧ ॥
- પ.૨૨/૧તથા દેવગણાશ્ચૈવ તામસથ્યાન્તરે મનોઃ ।
 પ.૨૨/૨દ્યુતિસ્તપસ્યઃ સુતપાસ્તપોભૂતઃ સનાતનઃ ॥ પ.૨૨ ॥
- પ.૨૩/૧તપોરતિરકલ્માષસ્તન્વી ધન્વી પરંતપઃ ।
 પ.૨૩/૨તામસસ્ય મનોરેતે દશ પુત્રાઃ પ્રકીર્તિતાઃ ॥ પ.૨૩ ॥
- પ.૨૪/૧વાયુપ્રોક્તા મુનિશ્રેષ્ઠાશ્ચતુર્થ ચૈતદ્ અન્તરમ્ ।
 પ.૨૪/૨દેવબાહુર્ચદુઘ્રશ્ચ મુનિર્વેદશિરાસ્તથા ॥ પ.૨૪ ॥
- પ.૨૫/૧હિરણ્યરોમા પર્જન્ય ઊર્ધ્વબાહુશ્ચ સોમજઃ ।
 પ.૨૫/૨સત્યનેત્રસ્તથાત્રેય એતે સમર્ષયોઽપરે ॥ પ.૨૫ ॥
- પ.૨૬/૧દેવાશ્ચાભૂતરજસસ્તથા પ્રકૃતયઃ સ્મૃતાઃ ।
 પ.૨૬/૨વાશિષ્લવશ્ચ રૈભ્યશ્ચ મનોરન્તરમુચ્યતે ॥ પ.૨૬ ॥
- પ.૨૭/૧અથ પુત્રાન્ ઇમાંસ્તસ્ય બુધ્યધ્વં ગદતો મમ ।

- प.२७/२धृतिमान् अव्ययो युक्तस्तत्त्वदर्शी निरुत्सुकः ॥ प.२७ ॥
- प.२८/१आरण्यश्च प्रकाशश्च निर्मोहः सत्यवाङ् कृती ।
- प.२८/२रैवतस्य मनोः पुत्राः पञ्चमं यैतद् अन्तरम् ॥ प.२८ ॥
- प.२८/१षष्ठं तु सम्प्रवक्ष्यामि तद् बुध्यध्वं द्विजोत्तमाः ।
- प.२८/२भृगुर्भो विवस्वांश्च सुधामा विरजस्तथा ॥ प.२८ ॥
- प.३०/१अतिनामा सखिष्णुश्च समैते य मर्षयः ।
- प.३०/२शाक्षुषस्थान्तरे विप्रा मनोर्द्वैवास्त्वमे स्मृताः ॥ प.३० ॥
- प.३१/१आबालप्रथितास्ते वै पृथक्त्वेन द्विवीकसः ।
- प.३१/२लेभाश्च नामतो विप्राः पञ्च देवगणाः स्मृताः ॥ प.३१ ॥
- प.३२/१ऋषेरङ्गिरसः पुत्रा मडात्मानो मडौजसः ।
- प.३२/२नाङ्गुलेया मुनिश्रेष्ठा दश पुत्रास्तु विश्रुताः ॥ प.३२ ॥
- प.३३/१रुरुप्रभृतयो विप्राश्चाक्षुषस्थान्तरे मनोः ।
- प.३३/२षष्ठं मन्यन्तरं प्रोक्तं सप्तमं तु निबोधत ॥ प.३३ ॥
- प.३४/१अत्रिर्वसिष्ठो भगवान् कश्यपश्च मडान् ऋषिः ।
- प.३४/२गौतमोऽथ भरद्वाजो विश्वामित्रस्तथैव य ॥ प.३४ ॥
- प.३५/१तथैव पुत्रो भगवान् ऋथीकस्य मडात्मनः ।
- प.३५/२सप्तमो जमदग्निश्च ऋषयः साम्प्रतं द्विवि ॥ प.३५ ॥
- प.३६/१साध्या रुद्राश्च विश्वे य वसवो भरुतस्तथा ।
- प.३६/२आदित्याश्चाश्विनौ यापि देवौ वैवस्वतौ स्मृतौ ॥ प.३६ ॥
- प.३७/१मनोर्वैवस्वतस्यैते वर्तन्ते साम्प्रतेऽन्तरे ।
- प.३७/२ष्टक्वाङ्गुप्रमुभाश्चैव दश पुत्रा मडात्मनः ॥ प.३७ ॥
- प.३८/१अतेषां कीर्तितानां तु मर्षीणां मडौजसाम् ।
- प.३८/२तेषां पुत्राश्च पौत्राश्च द्विषु सर्वासु भो द्विजाः ॥ प.३८ ॥
- प.३८/१मन्यन्तरेषु सर्वेषु प्राग् आसन् सप्त सप्तकाः ।
- प.३८/२लोके धर्मव्यवस्थार्थं लोकसंरक्षणाय य ॥ प.३८ ॥
- प.४०/१मन्यन्तरे व्यतिकान्ते यत्वारः सप्तका गाणाः ।
- प.४०/२कृत्वा कर्म दिवं यान्ति ब्रह्मलोकमनामयम् ॥ प.४० ॥

- प.४१/१ततोऽन्ये तपसा युक्ताः स्थानं तत् पूरयन्त्युत ।
 प.४१/२अतीता वर्तमानाश्च क्रमेणैतेन भो द्विजाः ॥ प.४१ ॥
- प.४२/१अनागताश्च समैते स्मृता द्विवि मदर्षयः ।
 प.४२/२मनोरन्तरमासाद्य सावर्णस्येह भो द्विजाः ॥ प.४२ ॥
- प.४३/१रामो व्यासस्तथात्रेयो दीप्तिमन्तो बभूवुः ।
 प.४३/२भारद्वाजस्तथा द्रौणिरश्वत्थामा मडाद्युतिः ॥ प.४३ ॥
- प.४४/१गौतमश्चाजश्चैव शरद्धान् नाम गौतमः ।
 प.४४/२कौशिको गालवश्चैव और्यः काश्यप अवे य ॥ प.४४ ॥
- प.४५/१अते सप्त मडात्मानो भविष्या मुनिसत्तमाः ।
 प.४५/२वैरी शैवाध्वरीवांश्च शमनो धृतिमान् वसुः ॥ प.४५ ॥
- प.४६/१अश्विश्चाप्यधृष्टश्च वाञ्छु सुमतिरेव य ।
 प.४६/२सावर्णस्य मनोः पुत्रा भविष्या मुनिसत्तमाः ॥ प.४६ ॥
- प.४७/१अतेषां कल्यमुत्थाय कीर्तनात् सुभमेधते ।
 प.४७/२यशश्चाप्नोति सुमहद् आयुष्मांश्च भवेन् नरः ॥ प.४७ ॥
- प.४८/१अेतान्युक्तानि भो विप्राः सप्त सप्त य तत्त्वतः ।
 प.४८/२मन्वन्तराणि संक्षेपाच्छृणुतानागतान्यपि ॥ प.४८ ॥
- प.४९/१सावर्णा मनवो विप्राः पञ्च तांश्च निभोधत ।
 प.४९/२अेको वैवस्वतस्तेषां यत्वारस्तु प्रजापतेः ॥ प.४९ ॥
- प.५०/१परमेष्ठिसुता विप्रा मेरुसावर्ण्यांतां गताः ।
 प.५०/२दक्षस्यैते छि दौडित्राः प्रियायास्तनया नृपाः ॥ प.५० ॥
- प.५१/१मडता तपसा युक्ता मेरुपृष्ठे मडौजसः ।
 प.५१/२रुचेः प्रजापतेः पुत्रो रौच्यो नाम मनुः स्मृतः ॥ प.५१ ॥
- प.५२/१भूत्यां योत्पादितो दैव्यां भौत्यो नाम रुचेः सुतः ।
 प.५२/२अनागताश्च समैते कल्पेऽस्मिन् मनवः स्मृताः ॥ प.५२ ॥
- प.५३/१तैरियं पृथिवी सर्वा सप्तद्वीपा सप्ततना ।
 प.५३/२पूर्णा युगसहस्रं तु पश्चिपात्या द्विजोत्तमाः ॥ प.५३ ॥
- प.५४/१प्रजापतिश्च तपसा संहारं तेषु नित्यशः ।
 प.५४/२युगानि सप्ततिस्तानि साग्राणि कथितानि य ॥ प.५४ ॥

- प.पप/१कृतत्रेतादियुक्तानि मनोरन्तरमुच्यते ।
 प.पप/रथतुर्दशैते मनवः कथिताः कीर्तिवर्धनाः ॥ प.पप ॥
- प.प६/१वेदेषु सपुराणेषु सर्वेषु प्रभवविष्णवः ।
 प.प६/रप्रजानां पतयो विप्रा धन्यभेषां प्रकीर्तनम् ॥ प.प६ ॥
- प.प७/१मन्वन्तरेषु संडाराः संडारान्तेषु सम्भवाः ।
 प.प७/रन शक्यतेऽन्तस्तेषां वै वक्तुं वर्षशतैरपि ॥ प.प७ ॥
- प.प८/१विसर्गस्य प्रजानां वै संडारस्य च भो द्विजाः ।
 प.प८/रमन्वन्तरेषु संडाराः श्रूयन्ते द्विजसत्तमाः ॥ प.प८ ॥
- प.प८/१सशेषास्तत्र तिष्ठन्ति देवाः समर्षिभिः सद्यः ।
 प.प८/रतपसा अष्टमथर्षेण श्रुतेन च समन्विताः ॥ प.प८ ॥
- प.६०/१पूर्णे युगसदस्रे तु कल्पो निःशेष उच्यते ।
 प.६०/रतत्र भूतानि सर्वाणि दग्धान्यादित्यरश्मिभिः ॥ प.६० ॥
- प.६१/१अष्टमाणमग्रतः कृत्वा सडादित्यगाणैर्द्विजाः ।
 प.६१/रप्रविशन्ति सुरश्रेष्ठे हरिनारायणं प्रभुम् ॥ प.६१ ॥
- प.६२/१स्रष्टारं सर्वभूतानां कल्पान्तेषु पुनः पुनः ।
 प.६२/रअव्यक्तः शाश्वतो देवस्तस्य सर्वमिदं जगत् ॥ प.६२ ॥
- प.६३/१अत्र वः कीर्तयिष्यामि मनोर्वैवस्वतस्य वै ।
 प.६३/रविसर्गं मुनिशार्दूलः साम्प्रतस्य मडाधुतेः ॥ प.६३ ॥
- प.६४/१अत्र वंशप्रसङ्गेन कथ्यमानं पुरातनम् ।
 प.६४/रयत्रोत्पन्नो मडात्मा स हरिवृष्णिङ्कुले प्रभुः ॥ प.६४ ॥
- ६.१/१लोमहर्षेण उवाच । विवस्वान् कश्यपाज्जज्ञे द्वाक्षायण्यां द्विजोत्तमाः ।
 ६.१/रतस्य भार्याभवत् संज्ञा त्वाष्ट्री देवी विवस्वतः ॥ ६.१ ॥
- ६.२/१सुरेश्वरीति विप्याता त्रिषु लोकेषु भाविनी ।
 ६.२/रसा वै भार्या भगवतो मार्तण्डस्य मडात्मनः ॥ ६.२ ॥
- ६.३/१भर्तृरूपेण नातुष्यद् रूपयौवनशालिनी ।
 ६.३/रसंज्ञा नाम सुतपसा सुदीप्तेन समन्विता ॥ ६.३ ॥
- ६.४/१आदित्यस्य छि तद् रूपं माण्डलस्य सुतेजसा ।

- ૬.૪/૨ગાત્રેષુ પરિદગ્ધં વૈ નાતિકાન્તમિવાભવત્ ॥ ૬.૪ ॥
- ૬.૫/૧ન ખલ્વયં મૃતોડાણ્ડસ્ય ઇતિ સ્નેહાદ્ અભાષત ।
- ૬.૫/૨અજાનન્ કાશ્યપસ્તસ્માન્ માર્તાણ્ડ ઇતિ ચોચ્યતે ॥ ૬.૫ ॥
- ૬.૬/૧તેજસ્ત્વભ્યધિકં તસ્ય નિત્યમેવ વિવસ્વતઃ ।
- ૬.૬/૨યેનાતિતાપયામાસ ત્રીલ્લોકાન્ કશ્યપાત્મજઃ ॥ ૬.૬ ॥
- ૬.૭/૧ત્રીણ્યપત્યાનિ ભો વિપ્રાઃ સંજ્ઞાયાં તપતાં વરઃ ।
- ૬.૭/૨આદિત્યો જનયામાસ કન્યાં દ્વૌ ચ પ્રજાપતી ॥ ૬.૭ ॥
- ૬.૮/૧મનુર્વેવસ્વતઃ પૂર્વ શ્રાદ્ધદેવઃ પ્રજાપતિઃ ।
- ૬.૮/૨યમશ્ચ યમુના યૈવ યમજૈ સમ્ભભૂવતુઃ ॥ ૬.૮ ॥
- ૬.૯/૧શ્યામવર્ણા તુ તદ્ રૂપં સંજ્ઞા દૃષ્ટ્વા વિવસ્વતઃ ।
- ૬.૯/૨અસહન્તી તુ સ્વાં છાયાં સવર્ણાં નિર્મમે તતઃ ॥ ૬.૯ ॥
- ૬.૧૦/૧માયામયી તુ સા સંજ્ઞા તસ્યાં છાયાસમુત્થિતામ્ ।
- ૬.૧૦/૨પ્રાગ્જલિઃ પ્રણતા ભૂત્વા છાયા સંજ્ઞાં દ્વિજોત્તમાઃ ॥ ૬.૧૦ ॥
- ૬.૧૧/૧ઉવાચ કિં મયા કાર્યં કથયસ્વ શુચિસ્મિતે ।
- ૬.૧૧/૨સ્થિતાસ્મિ તવ નિર્દેશે શાધિ માં વરવર્ણિનિ ॥ ૬.૧૧ ॥
- ૬.૧૨/૧સંજ્ઞોવાચ । અહં યાસ્યામિ ભદ્રં તે સ્વમેવ ભવનં પિતુઃ ।
- ૬.૧૨/૨ત્વચૈવ ભવને મહ્યં વસ્તવ્યં નિર્વિશઙ્કયા ॥ ૬.૧૨ ॥
- ૬.૧૩/૧ઇમૌ ચ બાલકૌ મહ્યં કન્યા ચેયં સુમધ્યમા ।
- ૬.૧૩/૨સમભાવ્યાસ્તે ન ચાપ્યેયમિદં ભગવતે ક્વચિત્ ॥ ૬.૧૩ ॥
- ૬.૧૪/૧સવર્ણોવાચ । આ કચગ્રહણાદ્ દેવિ આ શાપાન્ નૈવ કર્ષિચિત્ ।
- ૬.૧૪/૨આપ્યાસ્યામિ નમસ્તુભ્યં ગચ્છ દેવિ યથાસુખમ્ ॥ ૬.૧૪ ॥
- ૬.૧૫/૧લોમહર્ષણ ઉવાચ । સમાદિશ્ય સવર્ણાં તુ તથેત્યુક્તા તથા ચ સા ।
- ૬.૧૫/૨ત્વષ્ટુઃ સમીપમગમદ્ વ્રીડિતેવ તપસ્વિની ॥ ૬.૧૫ ॥
- ૬.૧૬/૧પિતુઃ સમીપગા સા તુ પિત્રા નિર્ભર્ત્સિતા શુભા ।
- ૬.૧૬/૨ભર્તુઃ સમીપં ગચ્છેતિ નિયુક્તા ચ પુનઃ પુનઃ ॥ ૬.૧૬ ॥
- ૬.૧૭/૧આગચ્છદ્ વડવા ભૂત્વા *આચ્છાધ રૂપમનિન્દિતા ।
- ૬.૧૭/૨કુરુન્ અથોત્તરાન્ ગત્વા તુણાન્યથ ચચાર હ ॥ ૬.૧૭ ॥

- ६.१८/१द्वितीयायां तु संज्ञायां संज्ञेयमिति चिन्तयन् ।
 ६.१८/२आदित्यो जनयामास पुत्रमात्मसमं तदा ॥ ६.१८ ॥
 ६.१९/१पूर्वजस्य मनोर्विप्राः सदृशोऽयमिति प्रभुः ।
 ६.१९/२मनुरेवाभवन् नाम्ना सावर्णा एति योच्यते ॥ ६.१९ ॥
 ६.२०/१द्वितीयो यः सुतस्तस्याः स विज्ञेयः शनैश्चरः ।
 ६.२०/२संज्ञा तु पार्थिवी विप्राः स्वस्य पुत्रस्य वै तदा ॥ ६.२० ॥
 ६.२१/१यकाराभ्याधिकं स्नेहं न तथा पूर्वजेषु वै ।
 ६.२१/२मनुस्तस्याः क्षमत् तत् तु यमस्तस्या न यक्षमे ॥ ६.२१ ॥
 ६.२२/१स वै रोषाञ्च आव्याञ्च भाविनोऽर्थस्य वानघ ।
 ६.२२/२पदा संतर्जयामास संज्ञां वैवस्वतो यमः ॥ ६.२२ ॥
 ६.२३/१तं शशाप ततः क्रोधात् सावर्णजननी तदा ।
 ६.२३/२यरणः पततामेष तवेति भृशदुःखिता ॥ ६.२३ ॥
 ६.२४/१यमस्तु तत् पितुः सर्वं प्राञ्जलिः प्रत्यवेदयत् ।
 ६.२४/२भृशं शापभयोद्धिग्नः संज्ञावाक्यैर्विशङ्कितः ॥ ६.२४ ॥
 ६.२५/१शापोऽयं विनिवर्तेत प्रोवाय पितरं द्विजः ।
 ६.२५/२मात्रा स्नेहेन सर्वेषु वर्तितव्यं सुतेषु वै ॥ ६.२५ ॥
 ६.२६/१सेयमस्मान् अपास्येऽहं विवस्वन् सम्भुभूषति ।
 ६.२६/२तस्यां मयोद्यतः पादो न तु देहे निपातितः ॥ ६.२६ ॥
 ६.२७/१आल्याद् वा यद्वि वा लौल्यान् मोडात् तत् क्षन्तुमर्हसि ।
 ६.२७/२शमोऽहमस्मि लोकेश जनन्या तपतां वर ।
 ६.२७/३तव प्रसादाञ्चरणो न पतेन् मम गोपते ॥ ६.२७ ॥
 ६.२८/१विवस्वान् उवाच । असंशयं पुत्र मलद् भविष्यत्यत्र कारणम् ।
 ६.२८/२येन त्वामाविशत् क्रोधो धर्मज्ञं सत्यवादिनम् ॥ ६.२८ ॥
 ६.२९/१न शक्यमेतन् मिथ्या तु कर्तुं मातृवयस्तव ।
 ६.२९/२कृमयो मांसमादाय यास्यन्त्यवनिमेव य ॥ ६.२९ ॥
 ६.३०/१कृतमेवं वयस्तथ्यं मातृस्तव भविष्यति ।
 ६.३०/२शापस्य परिहारेण त्वं य त्रातो भविष्यसि ॥ ६.३० ॥
 ६.३१/१आदित्यश्चाब्रवीत् संज्ञां किमर्थं तनयेषु वै ।

- ६.३१/२तुल्येष्वभ्यधिकः स्नेह अेकस्मिन् ङ्ङियते त्वया ॥ ६.३१ ॥
- ६.३२/१सा तत् परिहरन्ती तु नाययक्षे विवस्वते ।
- ६.३२/२स यात्मानं समाधाय योगात् तथ्यमपश्यत ॥ ६.३२ ॥
- ६.३३/१तां शमुकामो भगवान् नाशपन् मुनिसत्तमाः ।
- ६.३३/२मूर्ध्जेषु निजग्राह स तु तां मुनिसत्तमाः ॥ ६.३३ ॥
- ६.३४/१ततः सर्वं यथावृत्तमाययक्षे विवस्वते ।
- ६.३४/२विवस्वान् अथ तच्छ्रुत्वा कुङ्कुस्तवष्टारमभ्यगात् ॥ ६.३४ ॥
- ६.३५/१दृष्ट्वा तु तं यथान्यायमर्ययित्वा विभावसुम् ।
- ६.३५/२निर्दग्धुकामं रोषेण सान्त्वयामास वै तदा ॥ ६.३५ ॥
- ६.३६/१त्वष्टोवाय । तवातितेजसाविष्टमिदं रूपं न शोभते ।
- ६.३६/२असहन्ती य संज्ञा सा वने यरति शाङ्गले ॥ ६.३६ ॥
- ६.३७/१द्रष्टा हि तां भवान् अद्य स्वां भार्यां शुभयारिणीम् ।
- ६.३७/२श्लाघ्यां योगबलोपेतां योगमास्थाय गोपते ॥ ६.३७ ॥
- ६.३८/१अनुकूलं तु ते देव यदि स्यान् मम सम्मतम् ।
- ६.३८/२रूपं निर्वर्तयाम्यद्य तव कान्तमरिदम ॥ ६.३८ ॥
- ६.३९/१ततोऽभ्युपगमात् त्वष्टा मार्तण्डस्य विवस्वतः ।
- ६.३९/२भूमिमारोप्य तत् तेजः शातयामास लो द्विजः ॥ ६.३९ ॥
- ६.४०/१ततो निर्भासितं रूपं तेजसा संदतेन वै ।
- ६.४०/२कान्तात् कान्ततरं द्रष्टुमधिकं शुशुभे तदा ॥ ६.४० ॥
- ६.४१/१दृष्ट्वा योगमास्थाय स्वां भार्यां वऽवां ततः ।
- ६.४१/२अधृष्यां सर्वभूतानां तेजसा नियमेन य ॥ ६.४१ ॥
- ६.४२/१वऽवावपुषा विप्राश्चरन्तीमकुतोभयाम् ।
- ६.४२/२सोऽश्चरुषेण भगवांस्तां मुष्णे समभाषयत् ॥ ६.४२ ॥
- ६.४३/१मैथुनाय विशेषन्तीं परपुंसोऽवशङ्क्या ।
- ६.४३/२सा तन् निरवमश्नुङ्कं नासिकाभ्यां विवस्वतः ॥ ६.४३ ॥
- ६.४४/१देवौ तस्यामजायेतामश्विनौ भिषजं वरौ ।
- ६.४४/२नासत्यश्चैव दस्रश्च स्मृतौ द्वावश्विनाविति ॥ ६.४४ ॥

- ६.४५/१मार्ताण्डस्यात्मजावेतावष्टमस्य प्रजापतेः ।
 ६.४५/२तां तु रुषेण कान्तेन दर्शयामास भास्करः ॥ ६.४५ ॥
 ६.४६/१सा तु दृष्ट्वैव भर्तारं तुतोष मुनिसत्तमाः ।
 ६.४६/२यमस्तु कर्मणा तेन भृशं पीडितमानसः ॥ ६.४६ ॥
 ६.४७/१धर्मोण रञ्जयामास धर्मराज षमाः प्रजाः ।
 ६.४७/२स लेभे कर्मणा तेन शुभेन परमद्युतिः ॥ ६.४७ ॥
 ६.४८/१पितृणामाधिपत्यं च लोकपालत्वमेव च ।
 ६.४८/२मनुः प्रजापतिस्त्वासीत् सावर्णिः स तपोधनाः ॥ ६.४८ ॥
 ६.४८/१भाव्यः समागते तस्मिन् मनुः सावर्णिर्किन्तरे ।
 ६.४८/२भेरुपुष्टे तपो नित्यमद्यापि स यरत्युत ॥ ६.४८ ॥
 ६.५०/१भ्राता शनैश्चरस्तस्य ग्राहत्वं स तु लब्धवान् ।
 ६.५०/२त्वष्टा तु तेजसा तेन विष्णोश्चङ्कमकल्पयत् ॥ ६.५० ॥
 ६.५१/१तद् अप्रतिहतं युद्धे दानवान्तथिकीर्षया ।
 ६.५१/२यवीयसी तु साध्यासीद् यमी कन्या यशस्विनी ॥ ६.५१ ॥
 ६.५२/१अभवस्य सरिच्छ्रेष्ठा यमुना लोकपावनी ।
 ६.५२/२मनुरित्युच्यते लोके सावर्णा षति योच्यते ॥ ६.५२ ॥
 ६.५३/१द्वितीयो यः सुतस्तस्य मनोभ्राता शनैश्चरः ।
 ६.५३/२ग्राहत्वं स च लेभे वै सर्वलोकाभिपूजितः ॥ ६.५३ ॥
 ६.५४/१य षडं जन्म देवानां शृणुयान् नरसत्तमः ।
 ६.५४/२आपदं प्राप्य मुख्येत् प्राप्नुयास्य मङ्ग्यशः ॥ ६.५४ ॥
 ७.१/१लोमहर्षाण उवाच । मनोर्वैवस्वतस्यासन् पुत्रा वै नव तत्समाः ।
 ७.१/२षक्ष्वाकुश्चैव नाभागो धृष्टः शर्यातिरेव च ॥ ७.१ ॥
 ७.२/१नस्थित्तश्च षष्ठो वै प्रांशू रिष्टश्च सप्तमः ।
 ७.२/२कृष्णश्च पृषप्रश्च नवैते मुनिसत्तमाः ॥ ७.२ ॥
 ७.३/१अकरोत् पुत्रकामस्तु मनुरिष्टिं प्रजापतिः ।
 ७.३/२मित्रावरुणयोर्विप्राः पूर्वमेव मडामतिः ॥ ७.३ ॥
 ७.४/१अनुत्पन्नेषु बहुषु पुत्रेष्वेतेषु षो द्विजाः ।
 ७.४/२तस्यां च वर्तमानायामिष्ट्यां च द्विजसत्तमाः ॥ ७.४ ॥

- ૭.૫/૧મિત્રાવરુણયોરંશે મનુરાહુતિમાવહત્ ।
 ૭.૫/૨તત્ર દિવ્યામ્બરધરા દિવ્યાભરણભૂષિતા ॥ ૭.૫ ॥
- ૭.૬/૧દિવ્યસંહનના ચૈવ ઇલા જહા ઇતિ શ્રુતિઃ ।
 ૭.૬/૨તામિલેત્યેવ હોવાચ મનુર્દણ્ડધરસ્તદા ॥ ૭.૬ ॥
- ૭.૭/૧અનુગચ્છસ્વ માં ભદ્રે તમિલા પ્રત્યુવાચ હ ।
 ૭.૭/૨ધર્મયુક્તમિદં વાક્યં પુત્રકામં પ્રજાપતિમ્ ॥ ૭.૭ ॥
- ૭.૮/૧ઇલોવાચ । મિત્રાવરુણયોરંશે જાતાસ્મિ વદતાં વર ।
 ૭.૮/૨તયોઃ સકાશં ચાસ્યામિ ન માં ધર્મહતાં કુરુ ॥ ૭.૮ ॥
- ૭.૯/૧સૈવમુક્ત્વા મનું દેવં મિત્રાવરુણયોરિલા ।
 ૭.૯/૨ગત્વાન્તિકં વરારોહા પ્રાગ્જલિર્વાક્યમબ્રવીત્ ॥ ૭.૯ ॥
- ૭.૧૦/૧ઇલોવાચ । અંશેડસ્મિ યુવયોર્જાતા દેવૌ કિં કરવાણિ વામ્ ।
 ૭.૧૦/૨મનુના ચાહમુક્તા વૈ અનુગચ્છસ્વ મામિતિ ॥ ૭.૧૦ ॥
- ૭.૧૧/૧તૌ તથાવાદિર્ની સાધ્વીમિલાં ધર્મપરાચણામ્ ।
 ૭.૧૧/૨મિત્રશ્ચ વરુણશ્ચોભાવૂચતુસ્તાં દ્વિજોત્તમાઃ ॥ ૭.૧૧ ॥
- ૭.૧૨/૧મિત્રાવરુણાવૂચતુઃ । અનેન તવ ધર્મેણ પ્રશ્રયેણ દમેન ચ ।
 ૭.૧૨/૨સત્યેન ચૈવ સુશ્રોણિ પ્રીતૌ સ્વો વરવર્ણિનિ ॥ ૭.૧૨ ॥
- ૭.૧૩/૧આવયોસ્ત્વં મહાભાગે ખ્યાતિં કન્યેતિ ચાસ્યસિ ॥ ૭.૧૩ ॥
- ૭.૧૪/૧મનોર્વશકરઃ પુત્રસ્ત્વમેવ ચ ભવિષ્યસિ ।
 ૭.૧૪/૨સુદ્યુમ્ન ઇતિ વિખ્યાતસ્ત્રિષુ લોકેષુ શોભને ॥ ૭.૧૪ ॥
- ૭.૧૫/૧જગત્પ્રિયો ધર્મશીલો મનોર્વશવિવર્ધનઃ ।
 ૭.૧૫/૨નિવૃત્તા સા તુ તચ્છૃત્વા ગચ્છન્તી પિતુરન્તિકાત્ ॥ ૭.૧૫ ॥
- ૭.૧૬/૧બુધેનાન્તરમાસાઘ મૈથુનાયોપમન્નિતા ।
 ૭.૧૬/૨સોમપુત્રાદ્ બુધાદ્ વિપ્રાસ્તસ્થાં જહ્ને પુરુરવાઃ ॥ ૭.૧૬ ॥
- ૭.૧૭/૧જનયિત્વા તતઃ સા તમિલા સુદ્યુમ્નતાં ગતા ।
 ૭.૧૭/૨સુદ્યુમ્નસ્ય તુ દાયાદાસ્રયઃ પરમધાર્મિકાઃ ॥ ૭.૧૭ ॥
- ૭.૧૮/૧ઉત્કલશ્ચ ગયશ્ચૈવ વિનતાશ્ચ ભો દ્વિજાઃ ।
 ૭.૧૮/૨ઉત્કલસ્યોત્કલા વિપ્રા વિનતાશ્ચસ્ય પશ્ચિમાઃ ॥ ૭.૧૮ ॥

- ७.१८/१६६ पूर्वा मुनिशार्दूला गयस्य तु गया स्मृता ।
 ७.१८/२१ विष्टे तु मनौ विप्रा दिवाकरमहिंमम् ॥ ७.१८ ॥
- ७.२०/१६ शधा तत् पुनः क्षत्रमकरोत् पृथिवीमिमाम् ।
 ७.२०/२४ क्ष्वाकुर्ज्येष्ठदायादो मध्यदेशमवासवान् ॥ ७.२० ॥
- ७.२१/१६ न्याभावात् तु सुद्युम्नो नैतद् राज्यमवासवान् ।
 ७.२१/२१ सिष्ठवचनात् त्वासीत् प्रतिष्ठाने मडात्मनः ॥ ७.२१ ॥
- ७.२२/१ प्रतिष्ठा धर्मराजस्य सुद्युम्नस्य द्विजोत्तमाः ।
 ७.२२/२१ पुत्रवसे प्रादाद् राज्यं प्राप्य मडायशाः ॥ ७.२२ ॥
- ७.२३/१ मानवेयो मुनिश्रेष्ठाः स्त्रीपुंसोर्वक्ष्यैर्युतः ।
 ७.२३/२४ तवांस्तामित्येवं सुद्युम्नेति य विश्रुतः ॥ ७.२३ ॥
- ७.२४/१ नारिष्यन्ताः शकाः पुत्रा नाभागस्य तु षो द्विजाः ।
 ७.२४/२५ अम्बरीषोऽभवत् पुत्रः पार्थिवर्षभसत्तमः ॥ ७.२४ ॥
- ७.२५/१ धृष्टस्य धार्ष्टकं क्षत्रं राजदृमं अबूव उ ।
 ७.२५/२६ कृषस्य य काशुषाः क्षत्रिया युद्धदुर्मदाः ॥ ७.२५ ॥
- ७.२६/१ नाभागधृष्टपुत्राश्च क्षत्रिया वैश्यतां गताः ।
 ७.२६/२७ प्रांशोरेकोऽभवत् पुत्रः प्रजापतिरिति स्मृतः ॥ ७.२६ ॥
- ७.२७/१ नरिष्यन्तस्य दाय्यादो राजा दण्डधरो यमः ।
 ७.२७/२८ शयतिर्मिथुनं त्वासीद् आनर्तो नाम विश्रुतः ॥ ७.२७ ॥
- ७.२८/१ पुत्रः कन्या सुकन्या य या पत्नी यवनस्य उ ।
 ७.२८/२९ आनर्तस्य तु दाय्यादो रैवो नाम मडाद्युतिः ॥ ७.२८ ॥
- ७.२९/१ आनर्तविषयश्चैव पुरी यास्य कुशस्थली ।
 ७.२९/३० रैवस्य पुत्रः ककुद्मी नाम धार्मिकः ॥ ७.२९ ॥
- ७.३०/१ ज्येष्ठः पुत्रः स तस्यासीद् राज्यं प्राप्य कुशस्थलीम् ।
 ७.३०/२१ कन्यासहितः श्रुत्वा गान्धर्वं ब्रह्मणोऽन्तिके ॥ ७.३० ॥
- ७.३१/१ मुहूर्तभूतं देवस्य तस्थौ बह्युगं द्विजाः ।
 ७.३१/२२ आजागाम स यैवाथ स्वां पुरीं यादवैर्वृताम् ॥ ७.३१ ॥
- ७.३२/१ कृतां द्वावतीं नाम बहुद्वारां मनोरमाम् ।

- ७.३२/रभोजवृषण्यन्धकैर्गुमां वसुदेवपुरोगमैः ॥ ७.३२ ॥
- ७.३३/१तत्रैव रैवतो ज्ञात्वा यथातत्त्वं द्विजोत्तमाः ।
- ७.३३/२कन्यां तां बलदेवाय सुभद्रां नाम रेवतीम् ॥ ७.३३ ॥
- ७.३४/१दत्त्वा जगाम शिषरं मेरोस्तपसि संस्थितः ।
- ७.३४/२रेमे रामोऽपि धर्मात्मा रेवत्या सखितः सुभी ॥ ७.३४ ॥
- ७.३५/१मुनय ऋष्युः । कथं बभूवुगे काले समतीते मलामते ।
- ७.३५/२न जरा रेवतीं प्राप्ता रैवतं यं ककुभिन्म ॥ ७.३५ ॥
- ७.३६/१मेरुं गतस्य वा तस्य शर्यातेः संततिः कथम् ।
- ७.३६/२स्थिता पृथिव्यामधापि श्रोतुमिच्छाम तत्त्वतः ॥ ७.३६ ॥
- ७.३७/१लोमहर्षण उवाच । न जरा क्षुत्पिपासा वा न मृत्युर्मुनिसत्तमाः ।
- ७.३७/२ऋतुयुक्तं प्रभवति ब्रह्मलोके सदानघाः ।
- ७.३७/३ककुभिन्ः स्वर्लोकं तु रैवतस्य गतस्य ह ॥ ७.३७ ॥
- ७.३८/१दृता पुण्यजनैर्विप्रा राक्षसैः सा कुशस्थली ।
- ७.३८/२तस्य भ्रातृशतं त्वासीद् धार्मिकस्य मलात्मनः ॥ ७.३८ ॥
- ७.३८/१तद् वध्यमानं रक्षोभिर्दिशः प्राकामद् अय्युताः ।
- ७.३८/२विद्रुतस्य यं विप्रेन्द्रास्तस्य भ्रातृशतस्य वै ॥ ७.३८ ॥
- ७.४०/१अन्ववायस्तु सुमहांस्तत्र तत्र द्विजोत्तमाः ।
- ७.४०/२तेषां ह्येते मुनिश्रेष्ठाः शर्याता इति विश्रुताः ॥ ७.४० ॥
- ७.४१/१क्षत्रिया गुणसम्पन्ना दिक्षु सर्वासु विश्रुताः ।
- ७.४१/२शर्वशः सर्वगहनं प्रविष्टास्ते मलौजसः ॥ ७.४१ ॥
- ७.४२/१नाभागरिष्टपुत्रौ द्वौ वैश्यौ ब्राह्मणतां गतौ ।
- ७.४२/२कुरुषस्य तु कुरुषाः क्षत्रिया युद्धदुर्मदाः ॥ ७.४२ ॥
- ७.४३/१पृषधो हिसयित्वा तु गुरोर्गा द्विजसत्तमाः ।
- ७.४३/२शापाच्छूद्रत्वमापन्नो नवैते परिकीर्तिताः ॥ ७.४३ ॥
- ७.४४/१वैवस्वतस्य तनया मुनेर्वै मुनिसत्तमाः ।
- ७.४४/२क्षुवतस्तु मनोर्विप्रा इक्ष्वाकुरभवत् सुतः ॥ ७.४४ ॥
- ७.४५/१तस्य पुत्रशतं त्वासीद् इक्ष्वाकोर्भूरिदक्षिणम् ।
- ७.४५/२तेषां विकुक्षिर्ज्येष्ठस्तु विकुक्षित्वाद् अयोधताम् ॥ ७.४५ ॥

- ७.४६/१प्राप्तः परमधर्मज्ञ सोऽयोध्याधिपतिः प्रभुः ।
 ७.४६/२शकुनिप्रभुभास्तस्य पुत्राः पञ्चशतं स्मृताः ॥ ७.४६ ॥
- ७.४७/१उत्तरापथदेशस्य रक्षितारो मडाबलाः ।
 ७.४७/२स्यत्वारिंशद् दशाष्टौ य दक्षिणस्यां तथा दिशि ॥ ७.४७ ॥
- ७.४८/१वशातिप्रभुभाश्रान्ये रक्षितारो द्विजोत्तमाः ।
 ७.४८/२धक्ष्वाकुस्तु विकुक्षिं वै अष्टकायामथादिशत् ॥ ७.४८ ॥
- ७.४९/१मांसमानय श्राद्धार्थं भृगान् उत्वा मडाबल ।
 ७.४९/२श्राद्धकर्मणि योद्दिष्टो अकृते श्राद्धकर्मणि ॥ ७.४९ ॥
- ७.५०/१भक्षयित्वा शशं विप्राः शशादो भृगयां गतः ।
 ७.५०/२धक्ष्वाकुणा परित्यक्तो वसिष्ठवचनात् प्रभुः ॥ ७.५० ॥
- ७.५१/१धक्ष्वाकौ संस्थिते विप्राः शशादस्तु नृपोऽभवत् ।
 ७.५१/२शशादस्य तु दायार्थः ककुत्स्थो नाम वीर्यवान् ॥ ७.५१ ॥
- ७.५२/१अनेनास्तु ककुत्स्थस्य पृथुश्वानेनसः स्मृतः ।
 ७.५२/२विष्टराश्रः पृथोः पुत्रस्तस्माद् आर्द्रस्त्वजायत ॥ ७.५२ ॥
- ७.५३/१आर्द्रस्तु युवनाश्रस्तु श्रावस्तस्तत्सुतो द्विजः ।
 ७.५३/२शङ्गे श्रावस्तको राजा श्रावस्ती येन निर्मिता ॥ ७.५३ ॥
- ७.५४/१श्रावस्तस्य तु दायार्थो बृहदश्वो महीपतिः ।
 ७.५४/२कुवलाश्रः सुतस्तस्य राजा परमधार्मिकः ॥ ७.५४ ॥
- ७.५५/१यः स धुन्धुवधाद् राजा धुन्धुमारत्वमागतः ॥ ७.५५ ॥
- ७.५६/१भुनय त्रियुः । धुन्धोर्वधं मडाप्राज्ञ श्रोतुमिच्छाम तत्पतः ।
 ७.५६/२स्यद्रुधात् कुवलाश्रोऽसौ धुन्धुमारत्वमागतः ॥ ७.५६ ॥
- ७.५७/१लोमहर्षण उवाच । कुवलाश्रस्य पुत्राणां शतमुत्तमधन्विनाम् ।
 ७.५७/२सर्वे विद्यासु निष्णाता बलवन्तो दुरासदाः ॥ ७.५७ ॥
- ७.५८/१भूवुर्धार्मिकाः सर्वे यज्वानो भूरिदक्षिणाः ।
 ७.५८/२कुवलाश्रं पिता राज्ये बृहदश्वो न्ययोजयत् ॥ ७.५८ ॥
- ७.५९/१पुत्रसंक्रामितश्रीस्तु वनं राजा विवेश उ ।
 ७.५९/२तमुत्तङ्कोऽथ विप्रर्षिः प्रयान्तं प्रत्यवारयत् ॥ ७.५९ ॥

- ७.६०/१उत्तङ्ग उवाच । भवता रक्षायां कार्यं तस्य कर्तुं त्वमर्हसि ।
 ७.६०/२निरुद्धिन्नस्तपश्चर्तुं नहि शक्नोमि पार्थिव ॥ ७.६० ॥
- ७.६१/१ममाश्रमसमीपे वै समेषु मरुध-वसु ।
 ७.६१/२समुद्रो वालुकापूर्णा उद्दालक इति स्मृतः ॥ ७.६१ ॥
- ७.६२/१देवतानामवध्यश्च मडाकायो मडाभलः ।
 ७.६२/२अन्तर्भूमिगतस्तत्र वालुकान्तर्हितो मडान् ॥ ७.६२ ॥
- ७.६३/१राक्षसस्य मधोः पुत्रो धु-धुर्नाम मडासुरः ।
 ७.६३/२शेते लोकविनाशाय तप आस्थाय दारुणम् ॥ ७.६३ ॥
- ७.६४/१संवत्सरस्य पर्यन्ते स निश्वासं विमुञ्चति ।
 ७.६४/२यदा तदा मडी तत्र यलति स्म नराधिप ॥ ७.६४ ॥
- ७.६५/१तस्य निःश्वासवातेन रज उद्भूयते मडत् ।
 ७.६५/२आदित्यपथमावृत्य समाहं भूमिकम्पनम् ॥ ७.६५ ॥
- ७.६६/१सविस्कुलिङ्गं साङ्गारं सधूममतिदारुणम् ।
 ७.६६/२तेन तात न शक्नोमि तस्मिन् स्थातुं स्व आश्रमे ॥ ७.६६ ॥
- ७.६७/१तं मारय मडाकायं लोकानां छितकाम्यया ।
 ७.६७/२लोकः स्वस्था भवन्त्यथ तस्मिन् विनिहते त्वया ॥ ७.६७ ॥
- ७.६८/१त्वं हि तस्य वधायैकः समर्थः पृथिवीपते ।
 ७.६८/२विष्णुना य वरो दत्तो मर्त्यं पूर्वयुगे नृप ॥ ७.६८ ॥
- ७.६९/१यस्तं मडासुरं रौद्रं हनिष्यति मडाभलम् ।
 ७.६९/२तस्य त्वं वरदानेन तेजश्चाप्यापयिष्यसि ॥ ७.६९ ॥
- ७.७०/१नहि धु-धुर्मुढातेजस्तेजसात्वेन शक्यते ।
 ७.७०/२निर्दग्धुं पृथिवीपाल चिरं युगशतैरपि ॥ ७.७० ॥
- ७.७१/१वीर्यं य सुमडत् तस्य देवैरपि दुरासदम् ।
 ७.७१/२स भवमुक्तो राजर्षिरुत्तुङ्गेन मडात्मना ।
 ७.७१/३कुवलाश्रं सुतं प्रादात् तस्मै धु-धुनिर्बर्हणे ॥ ७.७१ ॥
- ७.७२/१भृल्लक्ष उवाच । भगवन् न्यस्तशस्त्रोऽलभयं तु तनयो मम ।
 ७.७२/२भविष्यति द्विजश्रेष्ठ धु-धुमारो न संशयः ॥ ७.७२ ॥

- ७.७३/१स तं व्यादिश्य तनयं राजर्षिर्धुन्धुमारणो ।
 ७.७३/२जगाम पर्वतायैव नृपतिः संशितव्रतः ॥ ७.७३ ॥
- ७.७४/१लोमहर्षण उवाच । कुवलाश्वस्तु पुत्राणां शतेन सड् लो द्विजः ।
 ७.७४/२प्रायाद् उत्तङ्गसङ्घितो धुन्धुस्तस्य निबर्द्धणो ॥ ७.७४ ॥
- ७.७५/१तमाविशत् तदा विष्णुस्तेजसा भगवान् प्रभुः ।
 ७.७५/२उत्तङ्गस्य नियोगाद् वै लोकानां छितकाम्यया ॥ ७.७५ ॥
- ७.७६/१तस्मिन् प्रयाते दूर्धर्षे दिवि शब्दो मडान् अभूत् ।
 ७.७६/२अेष श्रीमान् अवध्योऽद्य धुन्धुमारो भविष्यति ॥ ७.७६ ॥
- ७.७७/१दिव्यैर्गन्धैश्च मात्स्यैश्च तं देवाः समवाकिरन् ।
 ७.७७/२देवदुन्दुभयश्चैव प्रणोदुर्द्विजसत्तमाः ॥ ७.७७ ॥
- ७.७८/१स गत्वा जयतां श्रेष्ठस्तनयैः सड् वीर्यवान् ।
 ७.७८/२समुद्रं भानयामास वालुकान्तरमव्ययम् ॥ ७.७८ ॥
- ७.७९/१तस्य पुत्रैः जनद्भिश्च वालुकान्तर्छितस्तदा ।
 ७.७९/२धुन्धुरासादितो विप्रा दिशमावृत्य पश्चिमाम् ॥ ७.७९ ॥
- ७.८०/१मुपज्जेनाग्निना क्रोधात्लोकान् उद्धर्तयन् एव ।
 ७.८०/२वारि सुस्त्राव वेगेन मडोदधिरिवोदये ॥ ७.८० ॥
- ७.८१/१सौमस्य मुनिशार्दूला वरोर्मिकलिलो मडान् ।
 ७.८१/२तस्य पुत्रशतं दग्धं त्रिभिर्भुनं तु रक्षसा ॥ ७.८१ ॥
- ७.८२/१ततः स राजा धृतिमान् राक्षसं तं मडाबलम् ।
 ७.८२/२आससाद मडालेजा धुन्धुं धुन्धुविनाशनः ॥ ७.८२ ॥
- ७.८३/१तस्य वारिमयं वेगमापीय स नराधिपः ।
 ७.८३/२योगी योगेन वह्निं य शमयामास वारिणा ॥ ७.८३ ॥
- ७.८४/१निहत्य तं मडाकायं बलेनोदकराक्षसम् ।
 ७.८४/२उत्तङ्गं दर्शयामास कृतकर्मा नराधिपः ॥ ७.८४ ॥
- ७.८५/१उत्तङ्गस्तु वरं प्रादात् तस्मै राज्ञे मडात्मने ।
 ७.८५/२ददौ तस्याक्षयं वित्तं शत्रुभिश्चापराजितम् ॥ ७.८५ ॥
- ७.८६/१धर्मो रतिं य सततं स्वर्गो वासं तथाक्षयम् ।
 ७.८६/२पुत्राणां याक्षयांल्लोकान् स्वर्गो ये रक्षसा हताः ॥ ७.८६ ॥

- ७.८७/१तस्य पुत्रास्त्रयः शिष्टा दृढाश्चो ज्येष्ठ उच्यते ।
 ७.८७/२यन्द्राश्वकपिलाश्चौ तु कनीयांसौ कुमारकौ ॥ ७.८७ ॥
- ७.८८/१धौन्धुमारैर्दृढाश्वस्य ऽर्ष्यश्वश्चात्मजः स्मृतः ।
 ७.८८/२ऽर्ष्यश्वस्य निकुम्भोऽभूत् क्षत्रधर्मरतः सदा ॥ ७.८८ ॥
- ७.८९/१संघताश्चो निकुम्भस्य सुतो रणविशारदः ।
 ७.८९/२अकृशाश्वकृशाश्चौ तु संघताश्वसुतौ द्विजाः ॥ ७.८९ ॥
- ७.९०/१तस्य डैमवती कन्या सतां मता दृषद्गती ।
 ७.९०/२विप्याता त्रिषु लोकेषु पुत्रश्चास्याः प्रसेनजित् ॥ ७.९० ॥
- ७.९१/१लेभे प्रसेनजिद् भार्या गौरी नाम पतिप्रताम् ।
 ७.९१/२अभिशास्ता तु सा भर्त्रा नदी वै बाहुदाभवत् ॥ ७.९१ ॥
- ७.९२/१तस्य पुत्रो मडान् आसीद् युवनाश्चो नराधिपः ।
 ७.९२/२मान्घाता युवनाश्वस्य त्रिलोकविजयी सुतः ॥ ७.९२ ॥
- ७.९३/१तस्य चैत्ररथी भार्या शशाबिन्दोः सुताभवत् ।
 ७.९३/२साध्वी बिन्दुमती नाम रुपेणासदृशी भुवि ॥ ७.९३ ॥
- ७.९४/१पतिप्रता य ज्येष्ठा य भ्रातृणामयुतस्य वै ।
 ७.९४/२तस्यामुत्पादयामास मान्घाता द्वौ सुतौ द्विजाः ॥ ७.९४ ॥
- ७.९५/१पुरुकुत्सं य धर्मज्ञं मुयुकुन्दं य पार्थिवम् ।
 ७.९५/२पुरुकुत्ससुतस्त्वासीत् त्रसदस्युर्मंडीपतिः ॥ ७.९५ ॥
- ७.९६/१नर्मदायामथोत्पन्नः सम्भूतस्तस्य यात्मजः ।
 ७.९६/२सम्भूतस्य तु दायान्तः ।
 ७.९६/३त्रिधन्वा रिपुमर्दनः ॥ ७.९६ ॥
- ७.९७/१राज्ञस्त्रिधन्वनस्त्वासीद् विद्वांस्रथ्यारुणः प्रभुः ।
 ७.९७/२तस्य सत्यप्रतो नाम कुमारोऽभून् मडाभलः ॥ ७.९७ ॥
- ७.९८/१परिग्रहणमन्त्राणां विघ्नं यके सुदुर्मतिः ।
 ७.९८/२येन भार्या कृतोद्गाढा लृता यैव परस्य ह ॥ ७.९८ ॥
- ७.९९/१बाल्यात् कामाश्व मोलाश्व साहसाश्वापलेन य ।
 ७.९९/२जडार कन्यां कामार्तः कस्यचित् पुरवासिनः ॥ ७.९९ ॥

- ७.१००/१अधर्मशङ्कुना तेन तं स त्रय्यारुणोऽत्यजत् ।
 ७.१००/२अपध्वंसेति बहुशो वदन् क्रोधसमन्वितः ॥ ७.१०० ॥
- ७.१०१/१सोऽब्रवीत् पितरं त्यक्तः क्व गच्छामीति वै मुहुः ।
 ७.१०१/२पिता य तमथोवाच श्वापैः सः सः वर्तय ॥ ७.१०१ ॥
- ७.१०२/१नाहं पुत्रेण पुत्रार्थी त्वयाद्ये कुलपांसन ।
 ७.१०२/२छत्युक्तः स निराकामन् नगराद् वयनात् पितुः ॥ ७.१०२ ॥
- ७.१०३/१न य तं वास्यामास वसिष्ठो भगवान् ऋषिः ।
 ७.१०३/२स तु सत्यव्रतो विप्राः श्वापाकावसथान्तिके ॥ ७.१०३ ॥
- ७.१०४/१पित्रा त्यक्तोऽवसद् वीरः पिताप्यस्य वनं ययौ ।
 ७.१०४/२ततस्तस्मिंस्तु विषये नावर्षत् पाकशासनः ॥ ७.१०४ ॥
- ७.१०५/१समा द्वादश भो विप्रास्तेनाधर्मिणो वै तदा ।
 ७.१०५/२दारांस्तु तस्य विषये विश्वामित्रो मडातपाः ॥ ७.१०५ ॥
- ७.१०६/१संन्यस्य सागरान्ते तु यकार विपुलं तपः ।
 ७.१०६/२तस्य पत्नी गले बद्ध्वा मध्यमं पुत्रमौरसम् ॥ ७.१०६ ॥
- ७.१०७/१शेषस्य भरणीर्थाय व्यकीर्णाद् गोशतेन वै ।
 ७.१०७/२तं य बद्धं गले दृष्ट्वा विक्रयार्थं नृपात्मजः ॥ ७.१०७ ॥
- ७.१०८/१महर्षिपुत्रं धर्मात्मा मोक्षयामास भो द्विजः ।
 ७.१०८/२सत्यव्रतो मडाब्राह्मणैरुपैः तस्य याकरोत् ॥ ७.१०८ ॥
- ७.१०९/१विश्वामित्रस्य तुष्ट्यर्थमनुकम्पार्थमेव य ।
 ७.१०९/२सोऽभवद् गालवो नाम गले बन्धान् मडातपाः ।
 ७.१०९/३महर्षिः कौशिको धीमांस्तेन वीरेण मोक्षितः ॥ ७.१०९ ॥
- ८.१/१लोमहर्षेण उवाच । सत्यव्रतस्तु भक्त्या य कृपया य प्रतिज्ञया ।
 ८.१/२विश्वामित्रकलत्रं तु बभार विनये स्थितः ॥ ८.१ ॥
- ८.२/१डत्वा मृगान् वराडांश्च मडिषांश्च वनेयरात् ।
 ८.२/२विश्वामित्राश्रमाभ्याशे मांसं वृक्षे बबन्ध य ॥ ८.२ ॥
- ८.३/१उपांशुप्रतमास्थाय दीक्षां द्वादशवार्षिकीम् ।
 ८.३/२पितुर्नियोगाद् अवसत् तस्मिन् वनगते नृपे ॥ ८.३ ॥
- ८.४/१अयोध्यां चैव राजयं य तथैवान्तःपुरं मुनिः ।

- ८.४/रथाज्योपाध्यायसंयोगाद् वसिष्ठः पर्यरक्षत ॥ ८.४ ॥
- ८.५/सत्यप्रतस्तु आल्याख्य भाविनोऽर्थस्य वै भवात् ।
- ८.५/रवसिष्ठेऽव्यधिकं मन्युं धारयाभास नित्यशः ॥ ८.५ ॥
- ८.६/१पित्रा छि तं तदा राज्ञात् त्यज्यमानं प्रियं सुतम् ।
- ८.६/२निवारयाभास मुनिर्भङ्गुना कारणेन न ॥ ८.६ ॥
- ८.७/१पाणिग्रहणमन्त्राणां निष्ठा स्यात् सप्तमे पदे ।
- ८.७/२न य सत्यप्रतस्तस्माद् धतवान् सप्तमे पदे ॥ ८.७ ॥
- ८.८/१जानन् धर्मं वसिष्ठस्तु न मां त्रातीति भो द्विजाः ।
- ८.८/२सत्यप्रतस्तदा रोषं वसिष्ठे मनसाकरोत् ॥ ८.८ ॥
- ८.९/१गुणबुद्ध्या तु भगवान् वसिष्ठः कृतवांस्तथा ।
- ८.९/२न य सत्यप्रतस्तस्य तमुपांशुमबुध्यत ॥ ८.९ ॥
- ८.१०/१तस्मिन् अपरितोषश्च पितुरासीन् मलात्मनः ।
- ८.१०/२तेन द्वादश वर्षाणि नावर्षत् पाकशासनः ॥ ८.१० ॥
- ८.११/१तेन त्विदानीं विद्धितां दीक्षां तां दुर्वलां भुवि ।
- ८.११/२कुलस्य निष्कृतिर्विप्राः कृता सा वै भवेद् धृति ॥ ८.११ ॥
- ८.१२/१न तं वसिष्ठो भगवान् पित्रा त्यक्तं न्यवारयत् ।
- ८.१२/२अभिषेक्ष्याम्यहं पुत्रमस्येत्येवममतिर्मुनिः ॥ ८.१२ ॥
- ८.१३/१स तु द्वादश वर्षाणि तां दीक्षामवलङ्घ्वा ।
- ८.१३/२अविद्यमाने मांसे तु वसिष्ठस्य मलात्मनः ॥ ८.१३ ॥
- ८.१४/१सर्वकामदुष्टां दोग्ध्रीं स ददर्श नृपात्मजः ।
- ८.१४/२तां वै क्रोधाख्य मोहाख्य भ्रमाख्यैव क्षुधान्वितः ॥ ८.१४ ॥
- ८.१५/१देशधर्मगतो राजा जघान मुनिसत्तमाः ।
- ८.१५/२तन्मांसं स स्वयं यैव विश्वामित्रस्य चात्मजान् ॥ ८.१५ ॥
- ८.१६/१भोजयामास तच्छ्रुत्वा वसिष्ठोऽप्यस्य युद्धे ॥ ८.१६ ॥
- ८.१७/१वसिष्ठ उवाच । पातयेमहं कूर तव शङ्कुमसंशयम् ।
- ८.१७/२यदि ते द्वाविमौ शङ्कु न स्यातां वै कृतौ पुनः ॥ ८.१७ ॥
- ८.१८/१पितृश्चापरितोषेण गुरुदोग्ध्रीवधेन य ।

- ८.१८/२अप्रोक्षितोपयोगाख्य त्रिविधस्ते व्यतिक्रमः ॥ ८.१८ ॥
- ८.१९/१अेवं त्रीण्यस्य शङ्कुनि तानि दृष्ट्वा मडातपाः ।
- ८.१९/२त्रिशङ्कुरिति डोवाय त्रिशङ्कुस्तेन स स्मृतः ॥ ८.१९ ॥
- ८.२०/१विश्रामित्रस्य दाराणामनेन भरणां कृतम् ।
- ८.२०/२तेन तस्मै वरं प्रादान् मुनिः प्रीतस्त्रिशङ्कुवे ॥ ८.२० ॥
- ८.२१/१छन्धमानो वरेणाथ वरं वने नृपात्मजः ।
- ८.२१/२सशरीरो व्रजे स्वर्गमित्येवं यायितो वरः ॥ ८.२१ ॥
- ८.२२/१अनावृष्टिभये तस्मिन् गते द्वादशवाषिडे ।
- ८.२२/२पित्र्ये राज्येऽभिषिख्याथ याजयामास पार्थिवम् ॥ ८.२२ ॥
- ८.२३/१मिषतां देवतानां य वसिष्ठस्य य डौशिकः ।
- ८.२३/२दिवमारोपयामास सशरीरं मडातपाः ॥ ८.२३ ॥
- ८.२४/१तस्य सत्यरथा नाम पत्नी डैकेयवंशजा ।
- ८.२४/२कुमारं जनयामास डरिश्वन्द्रमकल्वषम् ॥ ८.२४ ॥
- ८.२५/१स वै राजा डरिश्वन्द्रस्रैशङ्कुव षति स्मृतः ।
- ८.२५/२आडर्ता राजसूयस्य सम्राड् षति ड विश्रुतः ॥ ८.२५ ॥
- ८.२६/१डरिश्वन्द्रस्य पुत्रोऽभूद् रोडितो नाम पार्थिवः ।
- ८.२६/२डरितो रोडितस्याथ यञ्चुडारित उच्यते ॥ ८.२६ ॥
- ८.२७/१विजयश्च मुनिश्रेष्ठाश्चञ्चुपुत्रो बभूव ड ।
- ८.२७/२जेता स सर्वपृथिवीं विजयस्तेन स स्मृतः ॥ ८.२७ ॥
- ८.२८/१रुरुकस्तनयस्तस्य राजा धर्मार्थकोविडः ।
- ८.२८/२रुरुकस्य वृकः पुत्रो वृकाद् बाडुस्तु जड्गिवान् ॥ ८.२८ ॥
- ८.२९/१डैडयास्तालजड्घाश्च निरस्यन्ति स्म तं नृपम् ।
- ८.२९/२तत्पत्नी गर्भमादाय और्वस्याश्रममाविशत् ॥ ८.२९ ॥
- ८.३०/१नासत्यो धार्मिकश्चैव स ड धर्मयुगेऽभवत् ।
- ८.३०/२सगरस्तु सुतो बाडोर्यज्ञे सड गरेण वै ॥ ८.३० ॥
- ८.३१/१और्वस्याश्रममासाध भार्गवेषामिरक्षितः ।
- ८.३१/२आग्नेयमस्त्रं लब्ध्वा य भार्गवात् सगरो नृपः ॥ ८.३१ ॥

- ८.३२/१जिगाय पृथिवीं हत्वा तालजङ्घान् सडैडयान् ।
 ८.३२/२शकानां पल्लवानां य धर्म निरसद् अय्युतः ।
 ८.३२/३क्षत्रियाणां मुनिश्रेष्ठाः पारदानां य धर्मवित् ॥ ८.३२ ॥
- ८.३३/१मुनय त्रियुः । कथं स सगरो जातो गरेणैव सडाय्युतः ।
 ८.३३/२किमर्थं य शकादीनां क्षत्रियाणां मडौजसाम् ॥ ८.३३ ॥
- ८.३४/१धर्मान् कुलोचितान् राजा कुड्यो निरसद् अय्युतः ।
 ८.३४/२अेतन् नः सर्वमायक्ष्व विस्तरेण मडामते ॥ ८.३४ ॥
- ८.३५/१लोमडर्षण उवाच । बाडोर्व्यसनिनः पूर्वं हृतं राजयमभूत् डिल ।
 ८.३५/२डैडयैस्तालजङ्घैश्च शकैः सार्धं द्विजोत्तमाः ॥ ८.३५ ॥
- ८.३६/१यवनाः पारदाश्चैव काम्बोजाः पल्लवास्तथा ।
 ८.३६/२अेते ड्यपि गाणाः पञ्च डैडयार्थे पराङ्मन् ॥ ८.३६ ॥
- ८.३७/१हृतराज्यस्तदा राजा स वै बाडुर्वनं ययौ ।
 ८.३७/२पत्न्या यानुगतो दुःष्पी तत्र प्राणान् अवासृजत् ॥ ८.३७ ॥
- ८.३८/१पत्नी तु याडवी तस्य सगर्भा पृष्ठतोऽवगात् ।
 ८.३८/२सपत्न्या य गरस्तस्यै दत्तः पूर्वं डिलानघाः ॥ ८.३८ ॥
- ८.३९/१सा तु भर्तुश्चितां कृत्वा वने तामभ्यरोडत ।
 ८.३९/२और्वस्तां भार्गवो विप्राः कारुण्यात् समवाचयत् ॥ ८.३९ ॥
- ८.४०/१तस्याश्रमे य गर्भः स गरेणैव सडाय्युतः ।
 ८.४०/२व्यजायत मडाबाडुः सगरो नाम पार्थिवः ॥ ८.४० ॥
- ८.४१/१और्वस्तु जातकर्मादींस्तस्य कृत्वा मडात्मनः ।
 ८.४१/२अध्याप्य वेदशास्त्राणि ततोऽस्त्रं प्रत्यपाडयत् ॥ ८.४१ ॥
- ८.४२/१आग्नेयं तु मडाभागा अमरैरपि दुःसडम् ।
 ८.४२/२स तेनास्त्रबलेनाजौ बलेन य समन्वितः ॥ ८.४२ ॥
- ८.४३/१डैडयान् विजघानाशु कुड्यो रुद्रः पशून् डव ।
 ८.४३/२आजडार य लोकेषु कीर्तिं कीर्तिमतां वरः ॥ ८.४३ ॥
- ८.४४/१ततः शकांश्च यवनान् काम्बोजान् पारदांस्तथा ।
 ८.४४/२पल्लवांश्चैव निःशेषान् कर्तुं व्यवसितो नृपः ॥ ८.४४ ॥
- ८.४५/१ते वध्यमाना वीरेण सगरेण मडात्मना ।

- ८.४५/स्वसिष्ठ शरणां गत्वा प्रणिपेतुर्मनीषिणाम् ॥ ८.४५ ॥
 ८.४६/१वसिष्ठस्तवथ तान् दृष्ट्वा समयेन मडाद्युतिः ।
 ८.४६/२सगरं वारयामास तेषां दत्त्वाभयं तदा ॥ ८.४६ ॥
 ८.४७/१सगरः स्वां प्रतिष्ठां तु गुरोर्वाक्यं निशम्य च ।
 ८.४७/२धर्मं जघान तेषां वै वेषान् अन्यांश्चकार उ ॥ ८.४७ ॥
 ८.४८/१अर्धं शकानां शिरसो मुण्डयित्वा व्यसर्जयत् ।
 ८.४८/२यवनानां शिरः सर्वं काम्बोजानां तथैव च ॥ ८.४८ ॥
 ८.४९/१पारदा मुक्तकेशाश्च पल्लवाञ् श्मश्रुधारिणः ।
 ८.४९/२निःस्वाध्यायवषट्काराः कृतास्तेन मडात्मना ॥ ८.४९ ॥
 ८.५०/१शका यवनकाम्बोजाः पारदाश्च द्विजोत्तमाः ।
 ८.५०/२कोणिसर्पा माडिषका दर्वाश्चोलाः सकेरलाः ॥ ८.५० ॥
 ८.५१/१सर्वे ते क्षत्रिया विप्रा धर्मस्तेषां निराकृतः ।
 ८.५१/२स्वसिष्ठवयनाद् राज्ञा सगरेण मडात्मना ॥ ८.५१ ॥
 ८.५२/१स धर्मविजयी राजा विजित्येमां वसुंधराम् ।
 ८.५२/२अश्वं प्रचारयामास वाञ्छिभेधाय दीक्षितः ॥ ८.५२ ॥
 ८.५३/१तस्य थारयतः सोऽश्वः समुद्रे पूर्वदक्षिणे ।
 ८.५३/२वेलासमीपेऽपलृतो भूमिं चैव प्रवेशितः ॥ ८.५३ ॥
 ८.५४/१स तं देशं तदा पुत्रैः भानयामास पार्थिवः ।
 ८.५४/२आसेदुस्ते तदा तत्र ञन्यमाने मडार्षवे ॥ ८.५४ ॥
 ८.५५/१तमाद्विपुरुषं देवं हरिं कृष्णं प्रजापतिम् ।
 ८.५५/२विष्णुं कपिलरूपेण स्वपन्तं पुरुषं तदा ॥ ८.५५ ॥
 ८.५६/१तस्य यक्षुःसमुत्थेन तेजसा प्रतिबुध्यतः ।
 ८.५६/२दग्धाः सर्वे मुनिश्रेष्ठाश्चत्वारस्त्ववशेषिताः ॥ ८.५६ ॥
 ८.५७/१अर्द्धिकेतुः सुकेतुश्च तथा धर्मरथो नृपः ।
 ८.५७/२शूरः पञ्चनदश्चैव तस्य वंशकरा नृपाः ॥ ८.५७ ॥
 ८.५८/१प्रादाय्य तस्मै भगवान् हरिनारायणो वरम् ।
 ८.५८/२अक्षयं वंशमिक्ष्वाकोः कीर्तिं थाप्यनिवर्तिनीम् ॥ ८.५८ ॥

- ८.५८/१पुत्रं समुद्रं च विभुः स्वर्गे वासं तथाक्षयम् ।
 ८.५८/२समुद्रश्चार्धमादाय ववन्दे तं मडीपतिम् ॥ ८.५८ ॥
- ८.६०/१सागरत्वं च लेभे स कर्मणा तेन तस्य उ ।
 ८.६०/२तं याश्चमेधिकं सोऽश्वं समुद्राद् उपलब्धवान् ॥ ८.६० ॥
- ८.६१/१आजडाराश्रमेधानां शतं स सुमहातपाः ।
 ८.६१/२पुराणां च सडस्त्राणि षष्टिस्तस्येति नः श्रुतम् ॥ ८.६१ ॥
- ८.६२/१मुनय उच्युः । सगरस्यात्मजा वीराः कथं जाता मडाबलाः ।
 ८.६२/२विकान्ताः षष्टिसाडस्त्रा विधिना केन सत्तम ॥ ८.६२ ॥
- ८.६३/१लोमहर्षण उवाच । द्वे भार्ये सगरस्यास्तां तपसा दग्धकिल्बिषे ।
 ८.६३/२ज्येष्ठा विदुर्भृङ्गिता केशिनी नाम नामतः ॥ ८.६३ ॥
- ८.६४/१कनीयसी तु मडती पत्नी परमधर्मिणी ।
 ८.६४/२अरिष्टनेमिदुडिता रुपेणाप्रतिमा भुवि ॥ ८.६४ ॥
- ८.६५/१और्वस्ताभ्यां वरं प्रादात् तद् बुध्यध्वं द्विजोत्तमाः ।
 ८.६५/२षष्टिं पुत्रसडस्त्राणि गृह्णात्वेका नितम्बिनी ॥ ८.६५ ॥
- ८.६६/१अेकं वंशधरं त्वेका यथेष्टं वरयत्विति ।
 ८.६६/२तत्रैका जगृहे पुत्रान् षष्टिसाडस्त्रसम्मितान् ॥ ८.६६ ॥
- ८.६७/१अेकं वंशधरं त्वेका तथेत्याड ततो मुनिः ।
 ८.६७/२राजा पञ्चजनो नाम बभूव स मडाद्युतिः ॥ ८.६७ ॥
- ८.६८/१ष्ठतरा सुषुवे तुम्बीं बीजपूर्णांमिति श्रुतिः ।
 ८.६८/२तत्र षष्टिसडस्त्राणि गर्भास्ते तिलसम्मिताः ॥ ८.६८ ॥
- ८.६९/१सम्भभूवुर्यथाकालं ववृधुश्च यथासुभम् ।
 ८.६९/२घृतपूर्णिषु कुम्भेषु तान् गर्भान् निदधे ततः ॥ ८.६९ ॥
- ८.७०/१धात्रीश्वैकैकशः प्रादात् तावतीः पोषणे नृपः ।
 ८.७०/२ततो दशसु मासेषु समुत्स्थुर्यथाङ्कमम् ॥ ८.७० ॥
- ८.७१/१कुमारास्ते यथाकालं सगरप्रीतिवर्धनाः ।
 ८.७१/२षष्टिपुत्रसडस्त्राणि तस्यैवमभवन् द्विजाः ॥ ८.७१ ॥
- ८.७२/१गर्भाद् अलाभूमध्याद् वै जातानि पृथिवीपतेः ।
 ८.७२/२तेषां नारायाणं तेजः प्रविष्टानां मडात्मनाम् ॥ ८.७२ ॥

- ८.७३/१अेकः पञ्चजनो नाम पुत्रो राजा बभूव ७ ।
 ८.७३/२शूरः पञ्चजनस्यासीद् अंशुमान् नाम वीर्यवान् ॥ ८.७३ ॥
- ८.७४/१दिवीपस्तस्य तनयः षड्वाङ्ग इति विश्रुतः ।
 ८.७४/२येन स्वर्गाद् एडागत्य मुहूर्तं प्राप्य ज्वितम् ॥ ८.७४ ॥
- ८.७५/१त्रयोऽभिसंधिता लोका बुद्ध्या सत्येन यानघाः ।
 ८.७५/२दिवीपस्य तु दायार्थो मडाराजो भगीरथः ॥ ८.७५ ॥
- ८.७६/१यः स गङ्गां सरिच्छ्रेष्ठामवातारयत् प्रभुः ।
 ८.७६/२समुद्रमानयथ्यैनां दृढितृत्वेऽप्यकल्पयत् ॥ ८.७६ ॥
- ८.७७/१तस्माद् भागीरथी गङ्गा कथ्यते वंशचिन्तकैः ।
 ८.७७/२भगीरथसुतो राजा श्रुत् इत्यभिविश्रुतः ॥ ८.७७ ॥
- ८.७८/१नाभागस्तु श्रुतस्यासीत् पुत्रः परमधार्मिकः ।
 ८.७८/२अभरीषस्तु नाभागिः सिन्धुद्वीपपिताभवत् ॥ ८.७८ ॥
- ८.७९/१अयुताजित् तु दायार्थः सिन्धुद्वीपस्य वीर्यवान् ।
 ८.७९/२अयुताजित्सुतस्त्वासीद् ऋतुपर्णो मडायशाः ॥ ८.७९ ॥
- ८.८०/१दिव्याक्षुब्धयज्ञो वै राजा नवसप्तो बली ।
 ८.८०/२ऋतुपर्णसुतस्त्वासीद् आर्तपर्णिर्मडायशाः ॥ ८.८० ॥
- ८.८१/१सुदासस्तस्य तनयो राजा इन्द्रसप्तोऽभवत् ।
 ८.८१/२सुदासस्य सुतः प्रोक्तः सौदासो नाम पार्थिवः ॥ ८.८१ ॥
- ८.८२/१भ्यातः कल्पाषपादो वै राजा मित्रसहोऽभवत् ।
 ८.८२/२कल्पाषपादस्य सुतः सर्वकर्मति विश्रुतः ॥ ८.८२ ॥
- ८.८३/१अनरण्यस्तु पुत्रोऽभूद् विश्रुतः सर्वकर्मणः ।
 ८.८३/२अनरण्यसुतो निघ्नो निघ्नतो द्वौ बभूवतुः ॥ ८.८३ ॥
- ८.८४/१अनमित्रो रघुश्चैव पार्थिवर्षभसत्तमौ ।
 ८.८४/२अनमित्रसुतो राजा विद्वान् दृढिदृढोऽभवत् ॥ ८.८४ ॥
- ८.८५/१दिवीपस्तनयस्तस्य रामस्य प्रपितामहः ।
 ८.८५/२दीर्घबाहुर्दिवीपस्य रघुर्नाम्ना सुतोऽभवत् ॥ ८.८५ ॥
- ८.८६/१अयोध्यायां मडाराजो यः पुरासीन् मडाबलः ।

- ૮.૮૬/૨અજસ્તુ રાઘવો જણે તથા દશરથોડપ્યજાત્ ॥ ૮.૮૬ ॥
- ૮.૮૭/૧રામો દશરથાજજણે ધર્માત્મા સુમહાયશાઃ ।
- ૮.૮૭/૨રામસ્ય તનયો જણે કુશ ઇત્યભિસંજ્ઞિતઃ ॥ ૮.૮૭ ॥
- ૮.૮૮/૧અતિથિસ્તુ કુશાજજણે ધર્માત્મા સુમહાયશાઃ ।
- ૮.૮૮/૨અતિથેસ્ત્વભવત્ પુત્રો નિષધો નામ વીર્યવાન્ ॥ ૮.૮૮ ॥
- ૮.૮૯/૧નિષધસ્ય નલઃ પુત્રો નભઃ પુત્રો નલસ્ય ચ ।
- ૮.૮૯/૨નભસ્ય પુણ્ડરીકસ્તુ ક્ષેમધન્વા તતઃ સ્મૃતઃ ॥ ૮.૮૯ ॥
- ૮.૯૦/૧ક્ષેમધન્વસુતસ્ત્વાસીદ્ દેવાનીકઃ પ્રતાપવાન્ ।
- ૮.૯૦/૨આસીદ્ અહીનગુર્નામ દેવાનીકાત્મજઃ પ્રભુઃ ॥ ૮.૯૦ ॥
- ૮.૯૧/૧અહીનગોસ્તુ દાયાદઃ સુધન્વા નામ પાર્થિવઃ ।
- ૮.૯૧/૨સુધન્વનઃ સુતશ્ચાપિ તતો જણે શલો નૃપઃ ॥ ૮.૯૧ ॥
- ૮.૯૨/૧ઉક્યો નામ સ ધર્માત્મા શલપુત્રો બભૂવ હ ।
- ૮.૯૨/૨વજનાભઃ સુતસ્તસ્ય નલસ્તસ્ય મહાત્મનઃ ॥ ૮.૯૨ ॥
- ૮.૯૩/૧નલૌ દ્વાવેવ વિખ્યાતૌ પુરાણે મુનિસત્તમાઃ ।
- ૮.૯૩/૨વીરસેનાત્મજશ્ચૈવ યશ્ચેક્ષ્વાકુકુલોદ્ભઃ ॥ ૮.૯૩ ॥
- ૮.૯૪/૧ઇક્ષ્વાકુવંશપ્રભવાઃ પ્રાધાન્યેન પ્રકીર્તિતાઃ ।
- ૮.૯૪/૨એતે વિવસ્વતો વંશે રાજાનો ભૂરિતેજસઃ ॥ ૮.૯૪ ॥
- ૮.૯૫/૧પઠન્ સમ્યગ્ ઇમાં સૃષ્ટિમાદિત્યસ્ય વિવસ્વતઃ ।
- ૮.૯૫/૨શ્રાદ્ધદેવસ્ય દેવસ્ય પ્રજાનાં પુષ્ટિદસ્ય ચ ।
- ૮.૯૫/૩પ્રજાવાન્ એતિ સાયુજ્યમાદિત્યસ્ય વિવસ્વતઃ ॥ ૮.૯૫ ॥
- ૯.૧/૧લોમહર્ષણ ઉવાચ । પિતા સોમસ્ય ભો વિપ્રા જણેડત્રિર્ભગવાન્ ઋષિઃ ।
- ૯.૧/૨બ્રહ્મણો માનસાત્ પૂર્વ પ્રજાસર્ગ વિધિત્સતઃ ॥ ૯.૧ ॥
- ૯.૨/૧અનુત્તરં નામ તપો યેન તમં હિ તત્ પુરા ।
- ૯.૨/૨ત્રીણિ વર્ષસહસ્રાણિ દિવ્યાનીતિ હિ નઃ શ્રુતમ્ ॥ ૯.૨ ॥
- ૯.૩/૧ઉર્ધ્વમાચક્રમે તસ્ય રેતઃ સોમત્વમીથિવત્ ।
- ૯.૩/૨નેત્રાભ્યાં વારિ સુસ્નાવ દશધા ધોતયન્ દિશઃ ॥ ૯.૩ ॥
- ૯.૪/૧તં ગર્ભ વિધિનાદિષ્ટા દશ દેવ્યો દધુસ્તતઃ ।
- ૯.૪/૨સમેત્ય ધારયામાસુર્ન ચ તાઃ સમશક્ર્નુવન્ ॥ ૯.૪ ॥

- ८.५/१५६ न धारणो शक्तास्तस्य गर्भस्य ता दिशः ।
 ८.५/२२तस्ताभिः स त्यक्तस्तु निपात वसुंधराम् ॥ ८.५ ॥
- ८.६/१पतितं सोममालोक्य ब्रह्मा लोकपितामहः ।
 ८.६/२२थमारोपयामास लोकानां छितकाम्यया ॥ ८.६ ॥
- ८.७/१तस्मिन् निपतिते देवाः पुत्रेऽत्रेः परमात्मनि ।
 ८.७/२तुष्टुवुर्ब्रह्मणः पुत्रास्तथान्ये मुनिसत्तमाः ॥ ८.७ ॥
- ८.८/१तस्य संस्तूयमानस्य तेजः सोमस्य भास्वतः ।
 ८.८/२आप्यायनाय लोकानां भावयामास सर्वतः ॥ ८.८ ॥
- ८.९/१स तेन रथमुष्येन सागरान्तां वसुंधराम् ।
 ८.९/२त्रिःसप्तकृत्वोऽतियशाश्चकाराभिप्रदक्षिणाम् ॥ ८.९ ॥
- ८.१०/१तस्य यय्यशितं तेजः पृथिवीमन्वपद्यत ।
 ८.१०/२ओषध्यस्ताः समुद्भूता याभिः संधार्यते जगत् ॥ ८.१० ॥
- ८.११/१स लब्धतेजा भगवान् संस्तवैश्च स्वकर्मभिः ।
 ८.११/२तपस्तेपे मलाभागः पद्मानां दर्शनाय सः ॥ ८.११ ॥
- ८.१२/१ततस्तस्मै ददौ राज्यं ब्रह्मा ब्रह्मविदां वरः ।
 ८.१२/२भीजौषधीनां विप्राणामपां य मुनिसत्तमाः ॥ ८.१२ ॥
- ८.१३/१स तत् प्राप्य मळाराज्यं सोमः सौम्यवतां वरः ।
 ८.१३/२समाजुं राजसूयं सडस्रशतदक्षिणाम् ॥ ८.१३ ॥
- ८.१४/१दक्षिणामददात् सोमस्त्रींल्लोकान् षति नः श्रुतम् ।
 ८.१४/२तेभ्यो ब्रह्मर्षिमुष्येभ्यः सदस्येभ्यश्च भो द्विजाः ॥ ८.१४ ॥
- ८.१५/१डिउण्यगर्भो ब्रह्मानिर्भृगुश्च ऋत्विजोऽभवत् ।
 ८.१५/२सदस्योऽभूद् धरिस्तत्र मुनिभिर्बुडुभिर्वृतः ॥ ८.१५ ॥
- ८.१६/१तं सिनीश्च कुलूश्चैव द्युतिः पुष्टिः प्रभा वसुः ।
 ८.१६/२कीर्तिर्धृतिश्च लक्ष्मीश्च नव देव्यः सिषेविरे ॥ ८.१६ ॥
- ८.१७/१प्राप्यावत्पृथमय्यय्यं सर्वदेवर्षिपूजितः ।
 ८.१७/२विरराजधिराजेन्द्रो दशधा भासयन् दिशः ॥ ८.१७ ॥
- ८.१८/१तस्य तत् प्राप्य दुष्प्राप्यमैश्वर्यम् ऋषिसत्तम् ।

९.१८/२विब्रह्म मतिस्ताता+ । विनयाद् अनयाहुता ॥ ९.१८ ॥

९.१९/१बृहस्पतेः स वै भार्यामैश्वर्यमदमोहितः ।

९.१९/२जडार तरसा सोमो विमत्याङ्गिरसः सुतम् ॥ ९.१९ ॥

९.२०/१स याय्यमानो देवैश्च तथा देवर्षिभिर्भुङ्क्तुः ।

९.२०/२नैव व्यसर्जयत् तारां तस्मै अङ्गिरसे तदा ॥ ९.२० ॥

९.२१/१उशना तस्य जग्राड पाषिर्माङ्गिरसस्तदा ।

९.२१/२रुद्रश्च पाषिर्माङ्गिरसो गृहीत्वाजगदं धनुः ॥ ९.२१ ॥

९.२२/१तेन ब्रह्मशिरो नाम परमास्त्रं मलात्मना ।

९.२२/२उद्दिश्य देवान् उत्सृष्टं येनैषां नाशितं यशः ॥ ९.२२ ॥

९.२३/१तत्र तद् युद्धमभवत् प्रथ्यातं तारकामयम् ।

९.२३/२देवानां दानवानां च लोकक्षयकरं मलत् ॥ ९.२३ ॥

९.२४/१तत्र शिष्टास्तु ये देवास्तुषिताश्चैव ये द्विजाः ।

९.२४/२ब्रह्माणां शरणां जग्मुरादितेवं सनातनम् ॥ ९.२४ ॥

९.२५/१तदा निवार्योशनसं तं वै रुद्रं य शंकरम् ।

९.२५/२एदावङ्गिरसे तारां स्वयमेव पितामहः ॥ ९.२५ ॥

९.२६/१तामन्तःप्रसवां दृष्ट्वा कुब्जः प्राड बृहस्पतिः ।

९.२६/२मदीयायां न ते योनौ गर्भो धार्यः कथंचन ॥ ९.२६ ॥

९.२७/१धर्षीकास्तम्भमासाद्य गर्भं सा योत्ससर्ज उ ।

९.२७/२जातमात्रः स भगवान् देवानामाक्षिपद् वपुः ॥ ९.२७ ॥

९.२८/१ततः संशयमापन्नास्ताराभूयुः सुरोत्तमाः ।

९.२८/२सत्यं ब्रूहि सुतः कस्य सोमस्याथ बृहस्पतेः ॥ ९.२८ ॥

९.२९/१पृच्छयमाना यदा देवैर्नाड सा विबुधान् डिल ।

९.२९/२तदा तां शम्भुमारब्धः कुमारो दस्युडन्तमः ॥ ९.२९ ॥

९.३०/१तं निवार्य ततो ब्रह्मा तारां पप्रच्छ संशयम् ।

९.३०/२यद् अत्र तथ्यं तद् ब्रूहि तारे कस्य सुतस्त्वयम् ॥ ९.३० ॥

९.३१/१उवाच प्राञ्जलिः सा तं सोमस्येति पितामहम् ।

९.३१/२तदा तं मूर्ध्नि चाघ्राय सोमो राजा सुतं प्रति ॥ ९.३१ ॥

- ९.३२/१बुध इत्यकरोन् नाम तस्य बालस्य धीमतः ।
 ९.३२/२प्रतिकूलं च गगने समभ्युत्तिष्ठते बुधः ॥ ९.३२ ॥
- ९.३३/१उत्पाद्यमास तदा पुत्रं वैराजपुत्रिकम् ।
 ९.३३/२तस्यापत्यं मडातेजा बभूवैलः पुरुरवाः ॥ ९.३३ ॥
- ९.३४/१उर्वश्यां जज्ञिरे यस्य पुत्राः सप्त मडात्मनः ।
 ९.३४/२अेतत् सोमस्य वो जन्म कीर्तितं कीर्तिवर्धनम् ॥ ९.३४ ॥
- ९.३५/१वंशमस्य मुनिश्रेष्ठाः कीर्त्यमानं निबोधत ।
 ९.३५/२धन्यमायुष्यमारोग्यं पुण्यं संकल्पसाधनम् ॥ ९.३५ ॥
- ९.३६/१सोमस्य जन्म श्रुत्वैव पापेभ्यो विप्रमुच्यते ॥ ९.३६ ॥
- १०.१/१लोमदर्षिण उवाच । बुधस्य तु मुनिश्रेष्ठा विद्वान् पुत्रः पुरुरवाः ।
 १०.१/२तेजस्वी दानशीलश्च यज्वा विपुलदक्षिणः ॥ १०.१ ॥
- १०.२/१ब्रह्मवादी पराक्रान्तः शत्रुभिर्युधि दृष्टमः ।
 १०.२/२आडर्ता याज्ञिदोत्रस्य यज्ञानां च महीपतिः ॥ १०.२ ॥
- १०.३/१सत्यवादी पुण्यमतिः सम्यक्संवृतमैथुनः ।
 १०.३/२अतीव त्रिषु लोकेषु यशसाप्रतिभः सदा ॥ १०.३ ॥
- १०.४/१तं ब्रह्मवादिनं शान्तं धर्मज्ञं सत्यवादिनम् ।
 १०.४/२उर्वशी वरयामास हित्वा मानं यशस्विनी ॥ १०.४ ॥
- १०.५/१तया सडावसद् राजा दश वर्षाणि पञ्च य ।
 १०.५/२षट् पञ्च सप्त याष्टौ च दश याष्टौ च षो द्विजाः ॥ १०.५ ॥
- १०.६/१वने चैत्ररथे रथ्ये तथा मन्दाकिनीतटे ।
 १०.६/२अलकायां विशालायां नन्दने च वनोत्तमे ॥ १०.६ ॥
- १०.७/१उत्तरान् स कुङ्कुन् प्राप्य मनोरमहृलद्रुमान् ।
 १०.७/२गन्धमादनपादेषु मेरुशङ्गे तथोत्तरे ॥ १०.७ ॥
- १०.८/१अेतेषु वनमुष्येषु सुरैराचरितेषु च ।
 १०.८/२उर्वश्या सडितो राजा रेमे परमया मुदा ॥ १०.८ ॥
- १०.९/१देशे पुण्यतमे चैव मदर्षिभिरभिष्टुते ।
 १०.९/२राज्यं स कारयामास प्रयागे पृथिवीपतिः ॥ १०.९ ॥

- ૧૦.૧૦/૧એવમ્પ્રભાવો રાજાસીદ્ ઐલસ્તુ નરસત્તમઃ ।
 ૧૦.૧૦/૨ઉત્તરે જાહ્નવીતીરે પ્રતિષ્ઠાને મહાયશાઃ ॥ ૧૦.૧૦ ॥
- ૧૦.૧૧/૧લોમહર્ષણ ઉવાચ । ઐલપુત્રા બભૂવુસ્તે સમ દેવસુતોપમાઃ ।
 ૧૦.૧૧/૨ગન્ધર્વલોકે વિદિતા આયુર્ધામાન્ અમાવસુઃ ॥ ૧૦.૧૧ ॥
- ૧૦.૧૨/૧વિશ્વાયુશ્ચૈવ ધર્માત્મા શ્રુતાયુશ્ચ તથાપરઃ ।
 ૧૦.૧૨/૨દૃઢાયુશ્ચ વનાયુશ્ચ બહ્વાયુશ્ચૌર્વશીસુતાઃ ॥ ૧૦.૧૨ ॥
- ૧૦.૧૩/૧અમાવસોસ્તુ દાયાદો ભીમો રાજાથ રાજરાટ્ ।
 ૧૦.૧૩/૨શ્રીમાન્ ભીમસ્ય દાયાદો રાજાસીત્ કાઞ્ચનપ્રભઃ ॥ ૧૦.૧૩ ॥
- ૧૦.૧૪/૧વિદ્વાંસ્તુ કાઞ્ચનસ્યાપિ સુહોત્રોડભૂન્ મહાબલઃ ।
 ૧૦.૧૪/૨સુહોત્રસ્યાભવજજહ્નુઃ કેશિન્યા ગર્ભસામભવઃ ॥ ૧૦.૧૪ ॥
- ૧૦.૧૫/૧આજહ્ને યો મહત્ સત્ત્વં સર્પમેધં મહામખમ્ ।
 ૧૦.૧૫/૨પતિલોભેન ચં ગડ્ગા પતિત્વેન સસાર હ ॥ ૧૦.૧૫ ॥
- ૧૦.૧૬/૧નેચ્છતઃ પ્લાવયામાસ તસ્ય ગડ્ગા તદા સદઃ ।
 ૧૦.૧૬/૨સ તયા પ્લાવિતં દૃષ્ટ્વા યજ્ઞવાટે સમન્તતઃ ॥ ૧૦.૧૬ ॥
- ૧૦.૧૭/૧સૌહોત્રિરશપદ્ ગડ્ગાં કુદ્ધો રાજા દ્વિજોત્તમાઃ ।
 ૧૦.૧૭/૨એષ તે વિકૃલં યત્તં પિબન્ અમ્ભઃ કરોમ્યહમ્ ॥ ૧૦.૧૭ ॥
- ૧૦.૧૮/૧અસ્ય ગડ્ગેડવલેપસ્ય સઘેઃ ફલમવાપ્સુહિ ।
 ૧૦.૧૮/૨જહ્નુરાજર્ષિણા પીતાં ગડ્ગાં દૃષ્ટ્વા મહર્ષયઃ ॥ ૧૦.૧૮ ॥
- ૧૦.૧૯/૧ઉપનિન્યુર્મહાભાગાં દુહિતૃત્વેન જાહ્નવીમ્ ।
 ૧૦.૧૯/૨યુવનાશ્ચસ્ય પુત્રીં તુ કાવેરીં જહ્નુરાવહત્ ॥ ૧૦.૧૯ ॥
- ૧૦.૨૦/૧યુવનાશ્ચસ્ય શાપેન ગડ્ગાર્ષેન વિનિર્ગતા ।
 ૧૦.૨૦/૨કાવેરીં સરિતાં શ્રેષ્ઠાં જહ્નોર્ભાર્યામિનન્દિતામ્ ॥ ૧૦.૨૦ ॥
- ૧૦.૨૧/૧જહ્નુસ્તુ દયિતં પુત્રં સુનદં નામ ધાર્મિકમ્ ।
 ૧૦.૨૧/૨કાવેર્યાં જનયામાસ અજકસ્તસ્ય ચાત્મજઃ ॥ ૧૦.૨૧ ॥
- ૧૦.૨૨/૧અજકસ્ય તુ દાયાદો બલાકાશ્ચો મહીપતિઃ ।
 ૧૦.૨૨/૨બભૂવ મૃગયાશીલઃ કુશસ્તસ્યાત્મજોડભવત્ ॥ ૧૦.૨૨ ॥
- ૧૦.૨૩/૧કુશપુત્રા બભૂવુર્હિ ચત્વારો દેવવર્ચસઃ ।
 ૧૦.૨૩/૨કુશિકઃ કુશનાભશ્ચ કુશામ્બો મૂર્તિમાંસ્તથા ॥ ૧૦.૨૩ ॥

- १०.२४/१७८८वैः सः संवृद्धो राजा वनयः सदा ।
 १०.२४/२कुशिकस्तु तपस्तेपे पुत्रमिन्द्रसमं प्रभुः ॥ १०.२४ ॥
- १०.२५/१७८९मिति तं शकस्त्रासाद् अभ्येत्य जज्ञिवान् ।
 १०.२५/२पूर्णे वर्षसहस्रे वै ततः शको ऽपश्यत् ॥ १०.२५ ॥
- १०.२६/१७९०अत्युग्रतपसं दृष्ट्वा सहस्राक्षः पुरंदरः ।
 १०.२६/२समर्थः पुत्रजनने स्वयमेवास्य शाश्वतः ॥ १०.२६ ॥
- १०.२७/१७९१कल्पयामास देवेन्द्रः सुरसत्तमः ।
 १०.२७/२स गाधिरभवद् राजा मघवान् डौशिकः स्वयम् ॥ १०.२७ ॥
- १०.२८/१७९२यस्याभवद् भार्या गाधिस्तस्यामजायत ।
 १०.२८/२गाधेः कन्या मडाभागा नाम्ना सत्यवती शुभा ॥ १०.२८ ॥
- १०.२९/१७९३गाधिः काव्यपुत्राय ऋथीकाय ददौ प्रभुः ।
 १०.२९/२तस्याः प्रीतः स वै भर्ता भार्गवो भृगुनन्दनः ॥ १०.२९ ॥
- १०.३०/१७९४साधयामास यरुं गाधेस्तथैव य ।
 १०.३०/२उवाचाडूय तां भार्याम् ऋथीको भार्गवस्तदा ॥ १०.३० ॥
- १०.३१/१७९५उपयोज्यश्चरुयं त्वया मात्रा स्वयं शुभे ।
 १०.३१/२तस्यां जनिष्यते पुत्रो दीप्तिमान् क्षत्रियर्षभः ॥ १०.३१ ॥
- १०.३२/१७९६क्षत्रियैर्लोकं क्षत्रियर्षभसूदनः ।
 १०.३२/२तवापि पुत्रं कल्याणि धृतिमन्तं तपोधनम् ॥ १०.३२ ॥
- १०.३३/१७९७शमात्मकं द्विजश्रेष्ठं यरुषे विधास्यति ।
 १०.३३/२अवेमुक्त्वा तु तां भार्याम् ऋथीको भृगुनन्दनः ॥ १०.३३ ॥
- १०.३४/१७९८तपस्यभिरतो नित्यमरण्यं प्रविवेश ह ।
 १०.३४/२गाधिः सदारस्तु तदा ऋथीकाश्रमभयगात् ॥ १०.३४ ॥
- १०.३५/१७९९तीर्थयात्राप्रसङ्गेन सुतां द्रष्टुं नरेश्वरः ।
 १०.३५/२यरुद्रयं गृहीत्वा सा ऋषेः सत्यवती तदा ॥ १०.३५ ॥
- १०.३६/१८००यरुमादाय यत्नेन सा तु मात्रे न्यवेदयत् ।
 १०.३६/२माता तु तस्या दैवेन दृष्टिरे स्वं यरुं ददौ ॥ १०.३६ ॥
- १०.३७/१८०१तस्याश्चरुमथाज्ञानाद् आत्मसंस्थं यकार ह ।

- १०.३७/२अथ सत्यवती सर्वं क्षत्रियान्तकरं तदा ॥ १०.३७ ॥
- १०.३८/१धारायामास दीप्तेन वपुषा घोरदर्शना ।
- १०.३८/२ताम् ऋथीकस्ततो दृष्ट्वा योगेनात्स्युपसृत्य य ॥ १०.३८ ॥
- १०.३९/१ततोऽब्रवीद् द्विजश्रेष्ठः स्वान् भार्यां वरवर्णिनीम् ।
- १०.३९/२मात्रासि वञ्चिता भद्रे यरुव्यत्यासहेतुना ॥ १०.३९ ॥
- १०.४०/१जनयिष्यति हि पुत्रस्ते कूरकमातिदारुणः ।
- १०.४०/२भ्राता जनिष्यते यापि ब्रह्मभूतस्तापोधनः ॥ १०.४० ॥
- १०.४१/१विश्वं हि ब्रह्म तपसा मया तस्मिन् समर्पितम् ।
- १०.४१/२अेवमुक्त्वा महाभागा भर्त्रा सत्यवती तदा ॥ १०.४१ ॥
- १०.४२/१प्रसादयामास पतिं पुत्रो मे नेदृशो भवेत् ।
- १०.४२/२ब्राह्मणोऽपसदस्त्वत्तं धृत्युक्तो मुनिरब्रवीत् ॥ १०.४२ ॥
- १०.४३/१ऋथीक उवाच । नैष संकल्पितः कामो मया भद्रे तथास्त्विति ।
- १०.४३/२उग्रकर्मा भवेत् पुत्रः पितुर्मातुश्च कारणात् ॥ १०.४३ ॥
- १०.४४/१पुनः सत्यवती वाक्यमेवमुक्त्वाब्रवीद् धृष्टम् ।
- १०.४४/२धृष्टल्लोकान् अपि मुने सुश्रेयाः किं पुनः सुतम् ॥ १०.४४ ॥
- १०.४५/१शमात्मकम् ऋजुं त्वं मे पुत्रं दातुमिच्छसि ।
- १०.४५/२काममेवंविधः पौत्रो मम स्यात् तव य प्रभो ॥ १०.४५ ॥
- १०.४६/१यद्यन्यथा न शक्यं वै कर्तुमेतद् द्विजोत्तम ।
- १०.४६/२ततः प्रसादमकरोत् स तस्यास्तपसो भवात् ॥ १०.४६ ॥
- १०.४७/१पुत्रे नास्ति विशेषो मे पौत्रे वा वरवर्णिनि ।
- १०.४७/२त्वया यथोक्तं वयनं तथा भद्रे भविष्यति ॥ १०.४७ ॥
- १०.४८/१ततः सत्यवती पुत्रं जनयामास भार्गवम् ।
- १०.४८/२तपस्यभिरतं दान्तं जमदग्निं समात्मकम् ॥ १०.४८ ॥
- १०.४९/१भृगोर्जगत्यां वंशेऽस्मिन् ।
- १०.४९/२जमदग्निरजायत ।
- १०.४९/३सा हि सत्यवती पुण्या सत्यधर्मपरायणा ॥ १०.४९ ॥
- १०.५०/१कौशिकीति समाभ्याता प्रवृत्तयं महानदी ।
- १०.५०/२धृष्ट्वाकुवंशप्रभवो रेणुर्नाम नराधिपः ॥ १०.५० ॥

- १०.५१/१तस्य कन्या मडाभागा कामवी नाम रेणुका ।
 १०.५१/२रेणुकायां तु कामत्यां तपोविद्यासमन्वितः ॥ १०.५१ ॥
- १०.५२/१आर्याको जनयामास जामदग्न्यं सुदारुणम् ।
 १०.५२/२सर्वविद्यान्तगं श्रेष्ठे धनुर्वेदस्य पारगम् ॥ १०.५२ ॥
- १०.५३/१रामं क्षत्रियछन्तारं प्रदीममिव पावकम् ।
 १०.५३/२शौर्यस्यैवम् ऋचीकस्य सत्यवत्यां मडायशाः ॥ १०.५३ ॥
- १०.५४/१जमदग्निस्तपोवीर्याज्जज्ञे अष्टमविदां वरः ।
 १०.५४/२मध्यमश्च शुनःशेकः शुनःपुच्छः कनिष्ठकः ॥ १०.५४ ॥
- १०.५५/१विश्वामित्रं तु दायार्थं गाधिः कुशिकनन्दनः ।
 १०.५५/२जनयामास पुत्रं तु तपोविद्याशमात्मकम् ॥ १०.५५ ॥
- १०.५६/१प्राप्य अष्टमर्षिसमतां योऽयं अष्टमर्षितां गतः ।
 १०.५६/२विश्वामित्रस्तु धर्मात्मा नाम्ना विश्वरथः स्मृतः ॥ १०.५६ ॥
- १०.५७/१जज्ञे भृगुप्रसादेन कौशिकाद् वंशवर्धनः ।
 १०.५७/२विश्वामित्रस्य यं सुता देवरातादयः स्मृताः ॥ १०.५७ ॥
- १०.५८/१प्रप्यातास्त्रिषु लोकेषु तेषां नामान्यतःपरम् ।
 १०.५८/२देवरातः कतिश्चैव यस्मात् कात्यायनाः स्मृताः ॥ १०.५८ ॥
- १०.५९/१शालावत्यां छिरण्याक्षो रेणुर्जज्ञेऽयं रेणुकः ।
 १०.५९/२सांङ्कृतिर्गालवश्चैव मुद्गलश्चैव विश्रुतः ॥ १०.५९ ॥
- १०.६०/१मधुच्छन्दो जयश्चैव देवलश्च तथाष्टकः ।
 १०.६०/२कच्छपो ङारितश्चैव विश्वामित्रस्य ते सुताः ॥ १०.६० ॥
- १०.६१/१तेषां प्यातानि गोत्राणि कौशिकानां मडात्मनाम् ।
 १०.६१/२पाणिनो बल्लवश्चैव ध्यानजप्यास्तथैव य ॥ १०.६१ ॥
- १०.६२/१पार्थिवा देवराताश्च शालङ्कायनबाष्कलाः ।
 १०.६२/२लोडिता यमदूताश्च तथा कार्षकाः स्मृताः ॥ १०.६२ ॥
- १०.६३/१पौरवस्य मुनिश्रेष्ठा अष्टमर्षेः कौशिकस्य य ।
 १०.६३/२सम्बन्धोऽप्यस्य वंशेऽस्मिन् अष्टमक्षत्रस्य विश्रुतः ॥ १०.६३ ॥
- १०.६४/१विश्वामित्रात्मजानां तु शुनःशेकैः ङजः स्मृतः ।

- ૧૦.૬૪/૨ભાર્ગવઃ કૌશિકત્વં હિ પ્રામઃ સ મુનિસત્તમઃ ॥ ૧૦.૬૪ ॥
- ૧૦.૬૫/૧વિશ્વામિત્રસ્ય પુત્રસ્તુ શુનઃશેફોડભવત્ કિલ ।
- ૧૦.૬૫/૨હરિદશ્વસ્ય યજ્ઞે તુ પશુત્વે વિનિયોજિતઃ ॥ ૧૦.૬૫ ॥
- ૧૦.૬૬/૧દેવૈદત્તઃ શુનઃશેફો વિશ્વામિત્રાય વૈ પુનઃ ।
- ૧૦.૬૬/૨દેવૈદત્તઃ સ વૈ યસ્માદ્ દેવરાતસ્તતોડભવત્ ॥ ૧૦.૬૬ ॥
- ૧૦.૬૭/૧દેવરાતાદયઃ સામ વિશ્વામિત્રસ્ય વૈ સુતાઃ ।
- ૧૦.૬૭/૨દૃષદ્ધતીસુતશ્ચાપિ વૈશ્વામિત્રસ્તથાષ્ટકઃ ॥ ૧૦.૬૭ ॥
- ૧૦.૬૮/૧અષ્ટકસ્ય સુતો લૌહિઃ પ્રોક્તો જહ્નુગણો મયા ।
- ૧૦.૬૮/૨અત ઊર્ધ્વં પ્રવક્ષ્યામિ વંશમાયોર્મહાત્મનઃ ॥ ૧૦.૬૮ ॥
- ૧૧.૧/૧લોમહર્ષણ ઉવાચ । આયોઃ પુત્રાશ્ચ તે પગ્ચ સર્વે વીરા મહારથાઃ ।
- ૧૧.૧/૨સ્વભાનુતનયાયાં ચ પ્રભાયાં જહ્નિરે નૃપાઃ ॥ ૧૧.૧ ॥
- ૧૧.૨/૧નહુષઃ પ્રથમં જજ્ઞે વૃહ્દશર્મા તતઃ પરમ્ ।
- ૧૧.૨/૨રમ્ભો રજિરનેનાશ્ચ ત્રિષુ લોકેષુ વિશ્રુતાઃ ॥ ૧૧.૨ ॥
- ૧૧.૩/૧રજિઃ પુત્રશતાનીહ જનયામાસ પગ્ચ વૈ ।
- ૧૧.૩/૨રાજેયમિતિ વિપ્ચાતાં ક્ષત્રમિન્દ્રભયાવહમ્ ॥ ૧૧.૩ ॥
- ૧૧.૪/૧ચત્ર દૈવાસુરે યુદ્ધે સમુત્પન્ને સુદારણો ।
- ૧૧.૪/૨દેવાશ્ચૈવાસુરાશ્ચૈવ પિતામહમથાબ્રુવન્ ॥ ૧૧.૪ ॥
- ૧૧.૫/૧દેવાસુરા ઊચુઃ । આવયોર્ભગવન્ યુદ્ધે કો વિજેતા ભવિષ્યતિ ।
- ૧૧.૫/૨બ્રૂહિ નઃ સર્વભૂતેશ શ્રોતુમિચ્છામ તત્ત્વતઃ ॥ ૧૧.૫ ॥
- ૧૧.૬/૧બ્રહ્મોવાચ । યેષામર્થાય સંગ્રામે રજિરાત્તાયુધઃ પ્રભુઃ ।
- ૧૧.૬/૨ચોત્સ્યતે તે વિજેષ્યન્તિ ત્રીલ્લોકાન્ નાત્ર સંશયઃ ॥ ૧૧.૬ ॥
- ૧૧.૭/૧યતો રજિર્ધૃતિસ્તત્ર શ્રીશ્ચ તત્ર યતો ધૃતિઃ ।
- ૧૧.૭/૨યતો ધૃતિશ્ચ શ્રીશ્ચૈવ ધર્મસ્તત્ર જયસ્તથા ॥ ૧૧.૭ ॥
- ૧૧.૮/૧તે દેવા દાનવાઃ પ્રીતા દેવેનોક્તા રજિં તદા ।
- ૧૧.૮/૨અભ્યયુર્જયમિચ્છન્તો વૃણવાનાસ્તં નરર્ષભમ્ ॥ ૧૧.૮ ॥
- ૧૧.૯/૧સ હિ સ્વભાનુદૌહિત્રઃ પ્રભાયાં સમપદ્યત ।
- ૧૧.૯/૨રાજા પરમતેજસ્વી સોમવંશવિવર્ધનઃ ॥ ૧૧.૯ ॥

- ११.१०/१ते लृष्टमनसः सर्वे रजिं वै देवदानवाः ।
 ११.१०/२उच्युत्समज्जयाय त्वं गृडाण वरकार्मुकम् ॥ ११.१० ॥
- ११.११/१अथोवाय रजिस्तत्र तयोर्वै देवदैत्ययोः ।
 ११.११/२अर्थज्ञः स्वार्थमुद्दिश्य यशः स्वं य प्रकाशयन् ॥ ११.११ ॥
- ११.१२/१रजिरुवाय । यद्वि दैत्याणान् सर्वान् जित्वा वीर्येण वासवः ।
 ११.१२/२धन्द्रो भवामि धर्मोण ततो योत्स्यामि संयुगे ॥ ११.१२ ॥
- ११.१३/१देवाः प्रथमतो विप्राः प्रतीयुर्लृष्टमानसाः ।
 ११.१३/२अेवं यथेष्टे नृपते कामः सम्पद्यतां तव ॥ ११.१३ ॥
- ११.१४/१श्रुत्वा सुरगणानां तु वाक्यं राजा रजिस्तदा ।
 ११.१४/२प्रपृच्छासुरभुभ्यांस्तु यथा देवान् अपृच्छत ॥ ११.१४ ॥
- ११.१५/१दानवा दर्पसम्पूर्णाः स्वार्थमेवावगम्य उ ।
 ११.१५/२प्रत्य्यूस्तं नृपवरं साभिमानमिदं वयः ॥ ११.१५ ॥
- ११.१६/१दानवा उच्युः । अस्माकमिन्द्रः प्रडादो यस्वार्थे विजयामहे ।
 ११.१६/२अस्मिंस्तु समरे राजंस्तिष्ठ त्वं राजसत्तम ॥ ११.१६ ॥
- ११.१७/१स तथेति ध्रुवन् अेव देवैरप्यतियोदितः ।
 ११.१७/२भविष्यसीन्द्रो जित्वैनं देवैरुक्तस्तु पार्थिवः ॥ ११.१७ ॥
- ११.१८/१जघान दानवान् सर्वान् येऽवध्या वज्रपाणिनः ।
 ११.१८/२स विप्रनष्टां देवानां परमश्रीः श्रियं वशी ॥ ११.१८ ॥
- ११.१९/१निहत्य दानवान् सर्वान् आजडार रजिः प्रभुः ।
 ११.१९/२ततो रजिं मडावीर्यं देवैः सड शतकृतुः ॥ ११.१९ ॥
- ११.२०/१रजिपुत्रोऽलमित्युक्त्वा पुनरेवाब्रवीद् वयः ।
 ११.२०/२धन्द्रोऽसि तात देवानां सर्वेषां नात्र संशयः ॥ ११.२० ॥
- ११.२१/१यस्यालमिन्द्रः पुत्रस्ते प्याति यास्यामि कर्मभिः ।
 ११.२१/२स तु शक्यवयः श्रुत्वा वञ्चितस्तेन मायया ॥ ११.२१ ॥
- ११.२२/१तथैवेत्यब्रवीद् राजा प्रीयमाणः शतकृतुम् ।
 ११.२२/२तस्मिंस्तु देवैः सदृशो द्विवं प्राप्ते मडीपतौ ॥ ११.२२ ॥
- ११.२३/१दायाधमिन्द्राद् आजडू राज्यं तत्तनया रजेः ।
 ११.२३/२पञ्च पुत्रशतान्यस्य तद् वै स्थानं शतकृतोः ॥ ११.२३ ॥

- ११.२४/१समाह्वामन्त बहुधा स्वर्गलोकं त्रिविष्टपम् ।
 ११.२४/२ते यदा तु स्वसम्भूढा रागोन्मत्ता विधर्मिणः ॥ ११.२४ ॥
- ११.२५/१ब्रह्मद्विषश्च संवृत्ता उतवीर्यपराङ्मनाः ।
 ११.२५/२ततो लेभे स्वमैश्वर्यमिन्द्रः स्थानं तथोत्तमम् ॥ ११.२५ ॥
- ११.२६/१उत्वा रजिसुतान् सर्वान् कामकोपपरायणान् ।
 ११.२६/२य षट् व्यावनं स्थानात् प्रतिष्ठानं शतकृतोः ।
 ११.२६/३शृणुयाद् धारयेद् वापि न स दौर्गत्यमाप्नुयात् ॥ ११.२६ ॥
- ११.२७/१लोमहर्षिण उवाच । रम्भोऽनपत्यस्त्वासीव्य वंशं
 वक्ष्याम्यनेनसः ।
 ११.२७/२अनेनसः सुतो राजा प्रतिक्रत्रो मडायशाः ॥ ११.२७ ॥
- ११.२८/१प्रतिक्रत्रसुतश्चासीत् संजयो नाम विश्रुतः ।
 ११.२८/२संजयस्य जयः पुत्रो विजयस्तस्य यात्मजः ॥ ११.२८ ॥
- ११.२९/१विजयस्य कृतिः पुत्रस्तस्य उर्यत्वतः सुतः ।
 ११.२९/२उर्यत्वतसुतो राजा सडदेवः प्रतापवान् ॥ ११.२९ ॥
- ११.३०/१सडदेवस्य धर्मात्मा नदीन इति विश्रुतः ।
 ११.३०/२नदीनस्य जयत्सेनो जयत्सेनस्य संकृतिः ॥ ११.३० ॥
- ११.३१/१संकृतेरपि धर्मात्मा क्षत्रवृद्धो मडायशाः ।
 ११.३१/२अनेनसः समाख्याताः क्षत्रवृद्धस्य यापरः ॥ ११.३१ ॥
- ११.३२/१क्षत्रवृद्धात्मजस्तत्र सुनडोत्रो मडायशाः ।
 ११.३२/२सुनडोत्रस्य दायान्द्रयः परमधार्मिकाः ॥ ११.३२ ॥
- ११.३३/१काशः शलश्च द्रावेतौ तथा गृत्समदः प्रभुः ।
 ११.३३/२पुत्रो गृत्समदस्यापि शुनको यस्य शौनकः ॥ ११.३३ ॥
- ११.३४/१ब्राह्मणाः क्षत्रियाश्चैव वैश्याः शूद्रास्तथैव च ।
 ११.३४/२शलात्मज आर्षिसोऽस्तनयस्तस्य काश्यपः ॥ ११.३४ ॥
- ११.३५/१काशस्य काशिपो राजा पुत्रो दीर्घतपास्तथा ।
 ११.३५/२धनुस्तु दीर्घतपसो विद्वान् धन्वन्तरिस्ततः ॥ ११.३५ ॥
- ११.३६/१तपसोऽन्ते सुमडतो जातो वृद्धस्य धीमतः ।

- ११.३६/२पुनर्धन्वन्तरिर्द्वौ मानुषेष्विह जन्मनि ॥ ११.३६ ॥
- ११.३७/१तस्य गेहे समुत्पन्नो देवो धन्वन्तरिस्तदा ।
- ११.३७/२काशिराजो मडाराजः सर्वरोगप्रणाशनः ॥ ११.३७ ॥
- ११.३८/१आयुर्वेदं भरद्वाजान् प्राप्येह स सिष्यः ॥
- ११.३८/२तमष्टधा पुनर्व्यस्य शिष्येभ्यः प्रत्यपादयत् ॥ ११.३८ ॥
- ११.३८/१धन्वन्तरेस्तु तनयः केतुमान् षति विश्रुतः ।
- ११.३८/२अथ केतुमतः पुत्रो वीरो भीमरथः स्मृतः ॥ ११.३८ ॥
- ११.४०/१पुत्रो भीमरथस्यापि द्विवोदासः प्रजेश्वरः ।
- ११.४०/२द्विवोदासस्तु धर्मात्मा वाराणस्यधिपोऽभवत् ॥ ११.४० ॥
- ११.४१/१अेतस्मिन् अेव काले तु पुत्रीं वाराणसीं द्विजाः ।
- ११.४१/२शून्यां निवेशयामास क्षेमको नाम राज्ञसः ॥ ११.४१ ॥
- ११.४२/१शामा हि सा मतिमता निकुम्भेन मडात्मना ।
- ११.४२/२शून्या वर्षसहस्रं वै भवित्री तु न संशयः ॥ ११.४२ ॥
- ११.४३/१तस्यां हि शममात्रायां द्विवोदासः प्रजेश्वरः ।
- ११.४३/२विषयान्ते पुत्रीं रम्यां गोमत्यां संन्यवेशयत् ॥ ११.४३ ॥
- ११.४४/१भद्रश्रेष्ठस्य पूर्वं तु पुत्री वाराणसी अबूत् ।
- ११.४४/२भद्रश्रेष्ठस्य पुत्राणां शतमुत्तमधन्विनाम् ॥ ११.४४ ॥
- ११.४५/१उत्वा निवेशयामास द्विवोदासो नराधिपः ।
- ११.४५/२भद्रश्रेष्ठस्य तद् राज्यं हृतं येन अलीयसा ॥ ११.४५ ॥
- ११.४६/१भद्रश्रेष्ठस्य पुत्रस्तु दुर्दमो नाम विश्रुतः ।
- ११.४६/२द्विवोदासेन आलेति घृणया स विसर्जितः ॥ ११.४६ ॥
- ११.४७/१हैहयस्य तु दायार्थं हृतवान् वै महीपतिः ।
- ११.४७/२आज्ज्ञे पितृदायार्थं द्विवोदासहृतं अवात् ॥ ११.४७ ॥
- ११.४८/१भद्रश्रेष्ठस्य पुत्रेण दुर्दमेन मडात्मना ।
- ११.४८/२वैरस्यान्तो मडाभागाः कृतश्चात्मीयतेजसा ॥ ११.४८ ॥
- ११.४९/१द्विवोदासाद् दृषद्व्यां वीरो जज्ञे प्रतर्दनः ।
- ११.४९/२तेन आलेन पुत्रेण प्रहृतं तु पुनर्बलम् ॥ ११.४९ ॥

- ११.५०/१प्रतर्दनस्य पुत्रौ द्वौ वत्सभर्गौ सुविश्रुतौ ।
 ११.५०/२वत्सपुत्रो ऽयलर्कस्तु संनतिस्तस्य यात्मजः ॥ ११.५० ॥
- ११.५१/१अलर्कस्तस्य पुत्रस्तु ब्रह्मण्यः सत्यसंगरः ।
 ११.५१/२अलर्क प्रति राजर्षि श्लोको गीतः पुरातनैः ॥ ११.५१ ॥
- ११.५२/१षष्टिर्वर्षसहस्राणि षष्टिर्वर्षशतानि च ।
 ११.५२/२युवा रुपेण सम्पन्नः प्राग् आसीद्य कुलोद्भूतः ॥ ११.५२ ॥
- ११.५३/१लोपामुद्राप्रसादेन परमायुस्त्वामवान् ।
 ११.५३/२तस्यासीत् सुमहद् राज्यं रुपयौवनशालिनः ॥ ११.५३ ॥
- ११.५४/१शापस्यान्ते मडाभाडुर्दत्त्वा क्षेमकराक्षसम् ।
 ११.५४/२रभ्यां निवेशयामास पुरीं वाराणसीं पुनः ॥ ११.५४ ॥
- ११.५५/१संनतेरपि दायार्थः सुनीथो नाम धार्मिकः ।
 ११.५५/२सुनीथस्य तु दायार्थः क्षेमो नाम मडायशाः ॥ ११.५५ ॥
- ११.५६/१क्षेमस्य केतुमान् पुत्रः सुकेतुस्तस्य यात्मजः ।
 ११.५६/२सुकेतोस्तनयश्चापि धर्मकेतुरिति स्मृतः ॥ ११.५६ ॥
- ११.५७/१धर्मकेतोस्तु दायार्थः सत्यकेतुर्मडारथः ।
 ११.५७/२सत्यकेतुस्तुश्चापि विभुर्नाम प्रजेश्वरः ॥ ११.५७ ॥
- ११.५८/१आनर्तस्तु विभोः पुत्रः सुकुमारश्च तत्सुतः ।
 ११.५८/२सुकुमारस्य पुत्रस्तु धृष्टकेतुः सुधार्मिकः ॥ ११.५८ ॥
- ११.५९/१धृष्टकेतोस्तु दायार्थो वेणुडोत्रः प्रजेश्वरः ।
 ११.५९/२वेणुडोत्रस्तुश्चापि भार्गो नाम प्रजेश्वरः ॥ ११.५९ ॥
- ११.६०/१वत्सस्य वत्सभूमिस्तु भार्गुभूमिस्तु भार्गजः ।
 ११.६०/२अन्ते त्वङ्गिरसः पुत्रा जाता वंशेऽथ भार्गव ॥ ११.६० ॥
- ११.६१/१ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्यास्त्रयः पुत्राः सहस्रशः ।
 ११.६१/२एत्येते काश्यपाः प्रोक्ता नहुषस्य निभोधत ॥ ११.६१ ॥
- १२.१/१लोमहर्षण उवाच । उत्पन्नाः पितृकन्यायां विरजायां मलौजसः ।
 १२.१/२नहुषस्य तु दायार्थः षड् एन्द्रोपमतेजसः ॥ १२.१ ॥
- १२.२/१यतिर्ययातिः संयातिर् ।
 १२.२/२आयातिः पार्श्वकोऽभवत् ।

- १२.२/उयतिर्ज्येष्ठस्तु तेषां वै ययातिस्तु ततः परम् ॥ १२.२ ॥
- १२.३/१५कुत्स्थकन्यां गां नाम लेभे परमधार्मिकः ।
- १२.३/रयतिस्तु मोक्षमास्थाय ब्रह्मभूतोऽभवन् मुनिः ॥ १२.३ ॥
- १२.४/१तेषां ययातिः पञ्चानां विजित्य वसुधामिमाम् ।
- १२.४/२देवयानीमुशनसः सुतां भार्यामवाप सः ॥ १२.४ ॥
- १२.५/१शर्मिष्ठाभासुरीं चैव तनयां वृषपर्वणः ।
- १२.५/२यद्दुं य तुर्वसुं चैव देवयानी व्यजायत ॥ १२.५ ॥
- १२.६/१द्रुष्यं यानुं य पुरुं य शर्मिष्ठा वार्षपर्वणी ।
- १२.६/२तस्मै शको ददौ प्रीतो रथं परमभास्वरम् ॥ १२.६ ॥
- १२.७/१अङ्गदं काञ्चनं दिव्यं दिव्यैः परमवाजिभिः ।
- १२.७/२युक्तं मनोजवैः शुभ्रैर्येन कार्यं समुद्रलम् ॥ १२.७ ॥
- १२.८/१स तेन रथमुष्येन षड्रात्रेणैवाजयन् महीम् ।
- १२.८/२ययातिर्युधि दुर्धर्षस्तथा देवान् सदानवान् ॥ १२.८ ॥
- १२.९/१सरथः कौरवाणां तु सर्वेषामभवत् तदा ।
- १२.९/२संवर्तवसुनाम्नस्तु कौरवाज्जनमेजयात् ॥ १२.९ ॥
- १२.१०/१कुरोः पुत्रस्य राजेन्द्र+ । राज्ञः पारीक्षितस्य च ।
- १२.१०/२जगाम स रथो नाशं शापाद् गर्गस्य धीमतः ॥ १२.१० ॥
- १२.११/१गर्गस्य छि सुतं भालं स राजा जनमेजयः ।
- १२.११/२कालेन छिंसयामास ब्रह्मलत्यामवाप सः ॥ १२.११ ॥
- १२.१२/१स लोडगन्धी राजर्षिः परिधावन्नृ एतस्ततः ।
- १२.१२/२रपौरजानपदैस्त्यक्तो न लेभे शर्मं कर्त्तव्यम् ॥ १२.१२ ॥
- १२.१३/१ततः स दुःप्रसंतमो नालभत् संविदं क्वचित् ।
- १२.१३/२विप्रेन्द्रं शौनकं राजा शराणं प्रत्यपद्यत ॥ १२.१३ ॥
- १२.१४/१याजयामास य ज्ञानी शौनको जनमेजयम् ।
- १२.१४/२अश्रमेधेन राजानं पावनार्थं द्विजोत्तमाः ॥ १२.१४ ॥
- १२.१५/१स लोडगन्धो व्यनशत् तस्यावभृथमेत्य य ।
- १२.१५/२स य दिव्यरथो राज्ञो वशश्चेद्विपतेस्तदा ॥ १२.१५ ॥

- ૧૨.૧૬/૧૬૮: શકેણ તુષ્ટેન લેભે તસ્માદ્ બૃહદ્રથઃ ।
 ૧૨.૧૬/૨બૃહદ્રથાત્ ક્રમેણૈવ ગતો બાર્હદ્રથં નૃપમ્ ॥ ૧૨.૧૬ ॥
- ૧૨.૧૭/૧૮૦: હત્વા જરાસંઘં ભીમસ્તં રથમુત્તમમ્ ।
 ૧૨.૧૭/૨પ્રદદૌ વાસુદેવાય પ્રીત્યા કૌરવનન્દનઃ ॥ ૧૨.૧૭ ॥
- ૧૨.૧૮/૧સમદ્વીપાં યયાતિસ્તુ જિત્વા પૃથ્વીં સસાગરામ્ ।
 ૧૨.૧૮/૨વિભજ્ય પચ્ચઘા રાજ્યં પુત્રાણાં નાહુષસ્તદા ॥ ૧૨.૧૮ ॥
- ૧૨.૧૯/૧યયાતિર્દિશિ પૂર્વસ્થાં યદ્દુ જ્યેષ્ઠં ન્યયોજયત્ ।
 ૧૨.૧૯/૨મધ્યે પુરું ચ રાજાનમભ્યષિચ્ચત્ સ નાહુષઃ ॥ ૧૨.૧૯ ॥
- ૧૨.૨૦/૧દિશિ દક્ષિણપૂર્વસ્થાં તુર્વસું મતિમાન્ નૃપઃ ।
 ૧૨.૨૦/૨તૈરિયં પૃથિવી સર્વા સમદ્વીપા સપત્તના ॥ ૧૨.૨૦ ॥
- ૧૨.૨૧/૧યથાપ્રદેશમઘાપિ ધર્મેણ પ્રતિપાલ્યતે ।
 ૧૨.૨૧/૨પ્રજાસ્તેષાં પુરસ્તાત્ તુ વક્ષ્યામિ મુનિસત્તમાઃ ॥ ૧૨.૨૧ ॥
- ૧૨.૨૨/૧ધનુર્ચસ્ય પૃષ્ઠાંશ્ચ પચ્ચભિઃ પુરુષર્ષભૈઃ ।
 ૧૨.૨૨/૨જરાવાન્ અભવદ્ રાજા ભારમાવેશ્ય બન્ધુષુ ॥ ૧૨.૨૨ ॥
- ૧૨.૨૩/૧નિક્ષિપ્તશસ્ત્રઃ પૃથિવીં ચચાર પૃથિવીપતિઃ ।
 ૧૨.૨૩/૨પ્રીતિમાન્ અભવદ્ રાજા યયાતિરપરાજિતઃ ॥ ૧૨.૨૩ ॥
- ૧૨.૨૪/૧એવં વિભજ્ય પૃથિવીં યયાતિર્યદ્દુમબ્રવીત્ ।
 ૧૨.૨૪/૨જરાં મે પ્રતિગૃહ્ણીષ્ય પુત્ર કૃત્યાન્તરેણ વૈ ॥ ૧૨.૨૪ ॥
- ૧૨.૨૫/૧તરુણસ્તવ રૂપેણ ચરેયં પૃથિવીમિમામ્ ।
 ૧૨.૨૫/૨જરાં ત્વયિ સમાધાય તં યદુઃ પ્રત્યુવાચ હ ॥ ૧૨.૨૫ ॥
- ૧૨.૨૬/૧યદુરુવાચ । અનિર્દિષ્ટા મયા ભિક્ષા બ્રાહ્મણસ્ય પ્રતિશ્રુતા ।
 ૧૨.૨૬/૨અનપાકૃત્ય તાં રાજન્ ન ગ્રહીષ્યામિ તે જરામ્ ॥ ૧૨.૨૬ ॥
- ૧૨.૨૭/૧જરાયાં બહવો દોષાઃ પાનભોજનકારિતાઃ ।
 ૧૨.૨૭/૨તસ્માજ્જરાં ન તે રાજન્ ગ્રહીતુમહમુત્સહે ॥ ૧૨.૨૭ ॥
- ૧૨.૨૮/૧સન્તિ તે બહવઃ પુત્રા મત્તઃ પ્રિયતરા નૃપ ।
 ૧૨.૨૮/૨પ્રતિગ્રહીતું ધર્મણ પુત્રમન્યં વૃણીષ્ય વૈ ॥ ૧૨.૨૮ ॥
- ૧૨.૨૯/૧સ એવમુક્તો યદુના રાજા કોપસમન્વિતઃ ।
 ૧૨.૨૯/૨ઉવાચ વદતાં શ્રેષ્ઠો યયાતિર્ગર્હયન્ સુતમ્ ॥ ૧૨.૨૯ ॥

- १२.३०/१यथातिरुवाच । उ आश्रमस्तवान्योऽस्ति को वा धर्मो विधीयते ।
 १२.३०/२मामनादृत्य दुर्भुङ्क्ते यद् अलं तव देशिकः ॥ १२.३० ॥
- १२.३१/१अवेवमुक्त्वा यद्दु विप्राः शशापैनं स मन्युमान् ।
 १२.३१/२अराज्या ते प्रजा मूढ भवित्रीति न संशयः ॥ १२.३१ ॥
- १२.३२/१दुष्यं य तुर्वसुं यैवाप्यनुं य द्विजसत्तमाः ।
 १२.३२/२अवेवमेवाब्रवीद् राजा प्रत्याप्यातश्च तैरपि ॥ १२.३२ ॥
- १२.३३/१शशाप तान् अतिक्रुद्धो यथातिरपराजितः ।
 १२.३३/२यथावत् कथितं सर्वं मयास्य द्विजसत्तमाः ॥ १२.३३ ॥
- १२.३४/१अवेवं शास्वा सुतान् सर्वाश्चतुरः पुरुपूर्वजान् ।
 १२.३४/२तद् अवेव वयनं राजा पुरुमयाह भो द्विजाः ॥ १२.३४ ॥
- १२.३५/१तरुणस्तव रुपेण यरेयं पृथिवीमिमाम् ।
 १२.३५/२जरां त्वयि समाधाय त्वं पुरो यद्वि मन्यसे ॥ १२.३५ ॥
- १२.३६/१स जरां प्रतिजग्राह पितुः पुरुः प्रतापवान् ।
 १२.३६/२यथातिरपि रुपेण पुरोः पर्ययरन् महीम् ॥ १२.३६ ॥
- १२.३७/१स मार्गमाणः कामानामन्तं नृपतिसत्तमः ।
 १२.३७/२विश्वाय्या सखितो रेमे वने यैत्ररथे प्रभुः ॥ १२.३७ ॥
- १२.३८/१यदा य तूमः कामेषु भोगेषु य नराधिपः ।
 १२.३८/२तदा पुरोः सकाशाद् वै स्वां जरां प्रत्यपद्यत ॥ १२.३८ ॥
- १२.३९/१यत्र गाथा मुनिश्रेष्ठा गीताः किल ययातिना ।
 १२.३९/२याभिः प्रत्याहरेत् कामान् सर्वशोऽङ्गानि कूर्मवत् ॥ १२.३९ ॥
- १२.४०/१न जातु कामः कामानामुपभोगेन शाम्यति ।
 १२.४०/२हविषा इष्येवर्त्मेव भूय अेवाभिवर्धते ॥ १२.४० ॥
- १२.४१/१यत् पृथिव्यां प्रीडियवं हिरण्यं पशवः स्त्रियः ।
 १२.४१/२नालमेकस्य तत् सर्वमिति कृत्वा न मुच्यति ॥ १२.४१ ॥
- १२.४२/१यदा भावं न कुरुते सर्वभूतेषु पापकम् ।
 १२.४२/२कर्माणा मनसा वाया ब्रह्म सम्पद्यते तदा ॥ १२.४२ ॥
- १२.४३/१यदा तेभ्यो न बिभेति यदा यास्मान् न बिभ्यति ।

- १२.४३/२यदा नेच्छति न द्वेष्टि ब्रह्म सम्पद्यते तदा ॥ १२.४३ ॥
- १२.४४/१या दृस्यन्तु दुर्मतिभिर्द्या न श्रुयति श्रुयतः ।
- १२.४४/२थोऽसौ प्राणान्तिडो रोगस्तां तृषणां त्यजतः सुभम् ॥ १२.४४ ॥
- १२.४५/१श्रुयन्ति श्रुयतः केशा दन्ता श्रुयन्ति श्रुयतः ।
- १२.४५/२धनाशा श्रुविताशा य श्रुयतोऽपि न श्रुयति ॥ १२.४५ ॥
- १२.४६/१यस्य कामसुभं लोके यस्य दिव्यं मलत् सुभम् ।
- १२.४६/२तृषणाक्षयसुभस्यैते नार्हन्ति षोडशीं कलाम् ॥ १२.४६ ॥
- १२.४७/१अेवमुक्त्वा स राजर्षिः सदारः प्राविशद् वनम् ।
- १२.४७/२कालेन मडता यायं यथार विपुलं तपः ॥ १२.४७ ॥
- १२.४८/१भृगुतुङ्गे गतिं प्राप तपसोऽन्ते मडायशाः ।
- १२.४८/२अनश्रन् द्देहमुत्सृज्य सदारः स्वर्गमाप्तवान् ॥ १२.४८ ॥
- १२.४९/१तस्य वंशे मुनिश्रेष्ठाः पञ्च राजर्षिसत्तमाः ।
- १२.४९/२यैर्व्यामा पृथिवी सर्वा सूर्यस्येव गमस्तिभिः ॥ १२.४९ ॥
- १२.५०/१यद्योस्तु वंशं वक्ष्यामि शृणुध्वं राजसत्तुतम् ।
- १२.५०/२यत्र नारायणो जज्ञे हरिर्वृष्णिङ्कुलोद्भूतः ॥ १२.५० ॥
- १२.५१/१सुस्थः प्रजावान् आयुष्मान् कीर्तिमांश्च भवेन् नरः ।
- १२.५१/२ययातिरितं नित्यमिदं शृणुवन् द्विजोत्तमाः ॥ १२.५१ ॥
- १३.१/१ब्राह्मणा उचुः । पुरोर्वशं वयं सूत श्रोतुमिच्छाम तत्त्वतः ।
- १३.१/२द्रुज्यस्थानोर्यद्योश्चैव तुर्वसोश्च पृथक् पृथक् ॥ १३.१ ॥
- १३.२/१लोमडर्षण उवाच । शृणुध्वं मुनिशार्दूलाः पुरोर्वशं मडात्मनः ।
- १३.२/२विस्तरेणानुपूर्व्या य प्रथमं वदतो मम ॥ १३.२ ॥
- १३.३/१पुरोः पुत्रः सुवीरोऽभून् मनस्युस्तस्य यात्मजः ।
- १३.३/२राजा याभयद्यो नाम मनस्योरभवत् सुतः ॥ १३.३ ॥
- १३.४/१तथैवाभयदस्यासीत् सुधन्वा नाम पार्थिवः ।
- १३.४/२सुधन्वः सुबाहुश्च रौद्राश्चस्तस्य यात्मजः ॥ १३.४ ॥
- १३.५/१रौद्राश्चस्य दशाण्युः कृकण्युस्तथैव य ।
- १३.५/२कक्ष्युस्थण्डिलेयुश्च सन्नतेयुस्तथैव य ॥ १३.५ ॥

- १३.६/१ऋथेयुश्च जलेयुश्च स्थलेयुश्च मडाभलः ।
 १३.६/२धनेयुश्च वनेयुश्च पुत्रकाश्च दश स्त्रियः ॥ १३.६ ॥
- १३.७/१भद्रा शूद्रा य मद्रा य शलदा मलदा तथा ।
 १३.७/२भलदा य ततो विप्रा नलदा सुरसापि य ॥ १३.७ ॥
- १३.८/१तथा गोथपला य स्त्री+ । रत्नकूटा य ता दश ।
 १३.८/२ऋषिर्जातोऽत्रिवंशे य तासां भर्ता प्रभाकरः ॥ १३.८ ॥
- १३.९/१भद्रायां जनयामास सुतं सोमं यशस्विनम् ।
 १३.९/२स्ववर्मानुना उते सूर्ये पतमाने द्विवो मडीम् ॥ १३.९ ॥
- १३.१०/१तमोभिभूते लोके य प्रभा येन प्रवर्तिता ।
 १३.१०/२स्वस्ति तेऽस्त्विति योऽक्त्वा वै पतमानो द्विवाकरः ॥ १३.१० ॥
- १३.११/१वयनात् तस्य विप्रर्षेर्न पपात द्विवो मडीम् ।
 १३.११/२अत्रिश्रेष्ठानि गोत्राणि यश्चकार मडातपाः ॥ १३.११ ॥
- १३.१२/१यज्ञेष्वन्नेर्बलं यैव देवैर्यस्य प्रतिष्ठितम् ।
 १३.१२/२स तासु जनयामास पुत्रिकास्वात्मकामजान् ॥ १३.१२ ॥
- १३.१३/१दश पुत्रान् मडासत्त्वांस्तपस्युग्रे रतांस्तथा ।
 १३.१३/२ते तु गोत्रकरा विप्रा ऋषयो वेदपादगाः ॥ १३.१३ ॥
- १३.१४/१स्वस्त्यात्रेया इति ध्याताः किञ्च त्रिधनवर्जिताः ।
 १३.१४/२कक्षेयोस्तनयास्त्वासंस्त्रय येव मडारथाः ॥ १३.१४ ॥
- १३.१५/१सभानरश्चाक्षुषश्च परमन्युस्तथैव य ।
 १३.१५/२सभानरस्य पुत्रस्तु विद्वान् कालानलो नृपः ॥ १३.१५ ॥
- १३.१६/१कालानलस्य धर्मज्ञः सृञ्जयो नाम वै सुतः ।
 १३.१६/२सृञ्जयस्याभवत् पुत्रो वीरो राजा पुरंजयः ॥ १३.१६ ॥
- १३.१७/१जनमेजयो मुनिश्रेष्ठाः पुरंजयसुतोऽभवत् ।
 १३.१७/२जनमेजयस्य राजर्षेर्भडाशालोऽभवत् सुतः ॥ १३.१७ ॥
- १३.१८/१देवेषु स परिज्ञातः प्रतिष्ठितयशा भुवि ।
 १३.१८/२मडामना नाम सुतो मडाशालस्य विश्रुतः ॥ १३.१८ ॥
- १३.१९/१जज्ञे वीरः सुरगाणैः पूजितः सुमडामनाः ।
 १३.१९/२मडामनास्तु पुत्रौ द्वौ जनयामास भो द्विजाः ॥ १३.१९ ॥

- १३.२०/१७शीनरं य धर्मज्ञं तितिक्षुं य मडाबलम् ।
 १३.२०/२७शीनरस्य पत्न्यस्तु पञ्च राजर्षिवंशजाः ॥ १३.२० ॥
- १३.२१/१नृगा कृमिर्नवा दर्वा पञ्चमी य दृषद्भती ।
 १३.२१/२७शीनरस्य पुत्रास्तु पञ्च तासु कुलोद्भवाः ॥ १३.२१ ॥
- १३.२२/१तपसा यैव मडता जाता वृद्धस्य यात्मजाः ।
 १३.२२/२नृगायास्तु नृगः पुत्रः कृम्यां कृमिरजायत ॥ १३.२२ ॥
- १३.२३/१नवायास्तु नवः पुत्रो दर्वायाः सुव्रतोऽभवत् ।
 १३.२३/२दृषद्भत्यास्तु संजज्ञे शिबिरौशीनरो नृपः ॥ १३.२३ ॥
- १३.२४/१शिबेस्तु शिबयो विप्रा यौधेयास्तु नृगस्य उ ।
 १३.२४/२नवस्य नवराष्ट्रे तु कृमेस्तु कृमिवा पुरी ॥ १३.२४ ॥
- १३.२५/१सुव्रतस्य तथाम्बुष्ठाः शिबिपुत्रान् निबोधत ।
 १३.२५/२शिबेस्तु शिबयः पुत्राश्चत्वारो लोकविश्रुताः ॥ १३.२५ ॥
- १३.२६/१वृषदर्भः सुवीरश्च डेकयो मद्रकस्तथा ।
 १३.२६/२तेषां जनपदाः स्त्रीता डेकया मद्रकास्तथा ॥ १३.२६ ॥
- १३.२७/१वृषदर्भाः सुवीराश्च तितिक्षोस्तु प्रजास्त्विमाः ।
 १३.२७/२तितिक्षुरभवद् राजा पूर्वस्यां दिशि भो द्विजाः ॥ १३.२७ ॥
- १३.२८/१७षद्भयो मडावीर्यः कुनस्तस्य सुतोऽभवत् ।
 १३.२८/२कुनस्य सुतपा जज्ञे ततः सुतपसो बलिः ॥ १३.२८ ॥
- १३.२९/१जातो मानुषयोनी तु स राजा काञ्चनेषुधिः ।
 १३.२९/२मडायोगी स तु बलिर्बलूव नृपतिः पुरा ॥ १३.२९ ॥
- १३.३०/१पुत्रान् उत्पाद्यामास पञ्च वंशकरान् भुवि ।
 १३.३०/२अङ्गः प्रथमतो जज्ञे वङ्गः सुह्रमस्तथैव य ॥ १३.३० ॥
- १३.३१/१पुण्ड्रः कलिङ्गश्च तथा बालेयं क्षत्रमुच्यते ।
 १३.३१/२बालेया ब्राह्मणाश्चैव तस्य वंशकरा भुवि ॥ १३.३१ ॥
- १३.३२/१बलेश्च ब्रह्मणा दत्तो वरः प्रीतेन भो द्विजाः ।
 १३.३२/२मडायोगित्वमायुश्च कल्पस्य परिमाणतः ॥ १३.३२ ॥
- १३.३३/१बले याप्रतिभत्वं वै धर्मतत्त्वार्थदर्शनम् ।

- १३.३३/रसंग्रामे याप्यजेयत्वं धर्मं यैव प्रधानताम् ॥ १३.३३ ॥
- १३.३४/वैलोक्यदर्शनं यापि प्राधान्यं प्रसवे तथा ।
- १३.३४/रथतुरो नियतान् वार्णस्त्वं य स्थापयितेति य ॥ १३.३४ ॥
- १३.३५/वैलोक्यो विभुना राजा बलिः शान्तिं परां ययौ ।
- १३.३५/रकालेन मडता विप्राः स्वं य स्थानमुपागमत् ॥ १३.३५ ॥
- १३.३६/वैतेषां जनपदाः पञ्च अङ्गा वङ्गाः ससुल्लमकाः ।
- १३.३६/रकलिङ्गाः पुण्ड्रकाश्चैव प्रजास्त्वङ्गस्य साम्प्रतम् ॥ १३.३६ ॥
- १३.३७/वैअङ्गपुत्रो मडान् आसीद् राजेन्द्रो दधिवाहनः ।
- १३.३७/रदधिवाहनपुत्रस्तु राजा द्विविरथोऽभवत् ॥ १३.३७ ॥
- १३.३८/वैपुत्रो द्विविरथस्यासीच्छङ्कतुल्यपराङ्मः ।
- १३.३८/रविद्वान् धर्मरथो नाम तस्य चित्ररथः सुतः ॥ १३.३८ ॥
- १३.३९/वैतेन धर्मरथेनाथ तदा कालञ्जरे गिरौ ।
- १३.३९/रथजता सड शङ्केण सोमः पीतो मडात्मना ॥ १३.३९ ॥
- १३.४०/वैअथ चित्ररथस्यापि पुत्रो दशरथोऽभवत् ।
- १३.४०/रलोमपाद एति भ्यातो यस्य शान्ता सुताभवत् ॥ १३.४० ॥
- १३.४१/वैतस्य दशरथिर्वीरश्चतुरङ्गो मडायशाः ।
- १३.४१/रऋष्यशङ्कुङ्गाप्रसादेन जज्ञे वंशविवर्धनः ॥ १३.४१ ॥
- १३.४२/वैचतुरङ्गस्य पुत्रस्तु पृथुलाक्ष एति स्मृतः ।
- १३.४२/रपृथुलाक्षसुतो राजा यम्पो नाम मडायशाः ॥ १३.४२ ॥
- १३.४३/वैयम्पस्य तु पुरी यम्पा या मालिन्यभवत् पुरा ।
- १३.४३/रपूर्णाभद्रप्रसादेन ङर्यङ्गोऽस्य सुतोऽभवत् ॥ १३.४३ ॥
- १३.४४/वैततो वैभाण्डकिस्तस्य वारणं शङ्कवारणम् ।
- १३.४४/रअवतारयामास मर्डी मन्त्रैर्वाहनमुत्तमम् ॥ १३.४४ ॥
- १३.४५/वैङ्गस्य सुतस्तत्र राजा भद्ररथः स्मृतः ।
- १३.४५/रपुत्रो भद्ररथस्यासीद् बृहत्सर्मा प्रजेश्वरः ॥ १३.४५ ॥
- १३.४६/वैबृहत्सर्माः सुतस्तस्य यस्माज्जज्ञे बृहन्मनाः ।
- १३.४६/रबृहन्मनास्तु राजेन्द्रो जनयामास वै सुतम् ॥ १३.४६ ॥

- १३.४७/१नाम्ना जयद्रथं नाम यस्माद् दृढरथो नृपः ।
 १३.४७/२आसीद् दृढरथस्यापि विश्वजिज्जनमेजथी ॥ १३.४७ ॥
- १३.४८/१दायादस्तस्य वैकर्णो विकर्णस्तस्य यात्मजः ।
 १३.४८/२तस्य पुत्रशतं त्वासीद् अङ्गानां कुलवर्धनम् ॥ १३.४८ ॥
- १३.४९/१अतेऽङ्गवंशजाः सर्वे राजानः कीर्तिता मया ।
 १३.४९/२सत्यप्रता मडात्मानः प्रजावन्तो मडारथाः ॥ १३.४९ ॥
- १३.५०/१ऋथेयोस्तु मुनिश्रेष्ठा रौद्राश्वतनयस्य वै ।
 १३.५०/२शर्णुध्वं सम्प्रवक्ष्यामि वंशं राज्ञस्तु भो द्विजाः ॥ १३.५० ॥
- १३.५१/१ऋथेयोस्तनयो राजा मतिनारो मडीपतिः ।
 १३.५१/२मतिनारसुतास्त्वासंस्त्रयः परमधार्मिकाः ॥ १३.५१ ॥
- १३.५२/१वसुरोधः प्रतिरथः सुबालुश्चैव धार्मिकः ।
 १३.५२/२सर्वे वेदविदश्चैव ब्रह्मण्याः सत्यवादिनः ॥ १३.५२ ॥
- १३.५३/१छला नाम तु यस्यासीत् कन्या वै मुनिसत्तमाः ।
 १३.५३/२ब्रह्मवादिन्यधिस्री सा तंसुस्तामभ्यगच्छत् ॥ १३.५३ ॥
- १३.५४/१तंसोः सुतोऽथ राजर्षिर्धर्मनेत्रः प्रतापवान् ।
 १३.५४/२ब्रह्मवादी पराङ्गान्तस्तस्य भार्योपदानवी ॥ १३.५४ ॥
- १३.५५/१उपदानवी ततः पुत्रांश्चतुरोऽज्जनयच्छुभान् ।
 १३.५५/२दृष्यन्तमथ सुष्मन्तं प्रवीरमनघं तथा ॥ १३.५५ ॥
- १३.५६/१दृष्यन्तस्य तु दायादो भरतो नाम वीर्यवान् ।
 १३.५६/२स सर्वदमनो नाम नागायुतबलो मडान् ॥ १३.५६ ॥
- १३.५७/१यङ्कवर्ती सुतो जज्ञे दृष्यन्तस्य मडात्मनः ।
 १३.५७/२शकुन्तलायां भरतो यस्य नाम्ना तु भारताः ॥ १३.५७ ॥
- १३.५८/१भरतस्य विनष्टेषु तनयेषु मडीपतेः ।
 १३.५८/२मातृणां तु प्रकोपेण मया तत् कथितं पुरा ॥ १३.५८ ॥
- १३.५९/१भृडस्यतेरङ्गिरसः पुत्रो विप्रो मडामुनिः ।
 १३.५९/२अथाजयद् भरद्वाजो मडम्भिः कृतुभिर्विभुः ॥ १३.५९ ॥
- १३.६०/१पूर्वं तु वितथे तस्य कृते वै पुत्रजन्मनि ।
 १३.६०/२ततोऽथ वितथो नाम भरद्वाजात् सुतोऽभवत् ॥ १३.६० ॥

- १३.६१/१ततोऽथ वितथे जाते भरतस्तु द्विवं ययौ ।
 १३.६१/२वितथं याभिषिष्याथ भरद्वाजो वनं ययौ ॥ १३.६१ ॥
- १३.६२/१स यापि वितथः पुत्राञ्ज् जनयामास पञ्च वै ।
 १३.६२/२सुखोत्रं य सुखोतारं गयं गर्गं तथैव य ॥ १३.६२ ॥
- १३.६३/१कपिलं य मडात्मानं सुखोत्रस्य सुतद्वयम् ।
 १३.६३/२काशिकं य मडासत्यं तथा गृत्समतिं नृपम् ॥ १३.६३ ॥
- १३.६४/१तथा गृत्समतेः पुत्रा ब्राह्मणाः क्षत्रिया विशः ।
 १३.६४/२काशिकस्य तु काशेयः पुत्रो दीर्घतपास्तथा ॥ १३.६४ ॥
- १३.६५/१बभूव दीर्घतपसो विद्वान् धन्वन्तरिः सुतः ।
 १३.६५/२धन्वन्तरेस्तु तनयः केतुमान् षति विश्रुतः ॥ १३.६५ ॥
- १३.६६/१तथा केतुमतः पुत्रो विद्वान् भीमरथः स्मृतः ।
 १३.६६/२पुत्रो भीमरथस्यापि वाराणस्यधिपोऽभवत् ॥ १३.६६ ॥
- १३.६७/१दिवोदास षति ष्यातः सर्वक्षत्रप्रणशनः ।
 १३.६७/२दिवोदासस्य पुत्रस्तु वीरो राजा प्रतर्दनः ॥ १३.६७ ॥
- १३.६८/१प्रतर्दनस्य पुत्रौ द्वौ वत्सो भार्गव एव य ।
 १३.६८/२अलर्को राजपुत्रस्तु राजा सन्मतिमान् भुवि ॥ १३.६८ ॥
- १३.६९/१डैडयस्य तु दायार्थं हृतवान् वै मडीपतिः ।
 १३.६९/२आजरे पितृदायार्थं दिवोदासहृतं बलात् ॥ १३.६९ ॥
- १३.७०/१भद्रश्रेण्यस्य पुत्रेण दुर्दमेन मडात्मना ।
 १३.७०/२दिवोदासेन बालेति घृणयासौ विसर्जितः ॥ १३.७० ॥
- १३.७१/१अष्टारथो नाम नृपः सुतो भीमरथस्य वै ।
 १३.७१/२तेन पुत्रेण बालस्य प्रहृतं तस्य भो द्विजाः ॥ १३.७१ ॥
- १३.७२/१वैरस्यान्तं मुनिश्रेष्ठाः क्षत्रियेण विधित्सता ।
 १३.७२/२अलर्कः काशिराजस्तु ब्रह्मण्यः सत्यसंगरः ॥ १३.७२ ॥
- १३.७३/१षष्टिं वर्षसहस्राणि षष्टिं वर्षशतानि य ।
 १३.७३/२युवा रुषेण सम्पन्न आसीत् काशिकुलोद्भूतः ॥ १३.७३ ॥
- १३.७४/१लोपामुद्राप्रसादेन परमायुस्त्वाप सः ।

- १३.७४/स्वयसोऽन्ते मुनिश्रेष्ठा उत्वा क्षेमकराक्षसम् ॥ १३.७४ ॥
- १३.७५/१२भ्यां निवेशयामास पुरीं वाराणसीं नृपः ।
- १३.७५/२अलर्कस्य तु दायार्धः क्षेमको नाम पार्थिवः ॥ १३.७५ ॥
- १३.७६/१क्षेमकस्य तु पुत्रो वै वर्षकेतुस्ततोऽभवत् ।
- १३.७६/२वर्षकेतोश्च दायार्धो विभुर्नाम प्रजेश्वरः ॥ १३.७६ ॥
- १३.७७/१आनर्तस्तु विभोः पुत्रः सुकुमारस्ततोऽभवत् ।
- १३.७७/२सुकुमारस्य पुत्रस्तु सत्यकेतुर्मंडारथः ॥ १३.७७ ॥
- १३.७८/१सुतोऽभवन् मंडातेजा राजा परमधार्मिकः ।
- १३.७८/२वत्सस्य वत्सभूमिस्तु भर्गभूमिस्तु भार्गवात् ॥ १३.७८ ॥
- १३.७९/१अते त्वङ्गिरसः पुत्रा जाता वंशेऽथ भार्गवे ।
- १३.७९/२ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्राश्च मुनिसत्तमाः ॥ १३.७९ ॥
- १३.८०/१आजमीढोऽपरो वंशः श्रूयतां द्विजसत्तमाः ।
- १३.८०/२सुडोत्रस्य भूतत् पुत्रो भूतस्तनयास्त्रयः ॥ १३.८० ॥
- १३.८१/१अजमीढो द्विमीढश्च पुरुमीढश्च वीर्यवान् ।
- १३.८१/२अजमीढस्य पत्न्यस्तु तिस्रो वै यशसान्विताः ॥ १३.८१ ॥
- १३.८२/१नीली च केशिनी चैव धूमिनी च वराङ्गनाः ।
- १३.८२/२अजमीढस्य केशिन्यां जज्ञे जङ्घुः प्रतापवान् ॥ १३.८२ ॥
- १३.८३/१आजङ्घे यो मडासत्त्रं सर्वमेधमभं विभुम् ।
- १३.८३/२पतिलोभेन यं गङ्गा विनीतेव ससार उ ॥ १३.८३ ॥
- १३.८४/१नेच्छतः प्लावयामास तस्य गङ्गा य तत् सधः ।
- १३.८४/२तत् तथा प्लावितं दृष्ट्वा यज्ञवाटं समन्ततः ॥ १३.८४ ॥
- १३.८५/१जङ्घुर्यभ्रवीद् गङ्गां कुध्रो विप्रास्तदा नृपः ।
- १३.८५/२अेष ते त्रिषु लोकेषु संक्षिप्यापः पिबाम्यहम् ।
- १३.८५/३अस्य गङ्गोऽवलेपस्य सधेः क्लमवाप्नुहि ॥ १३.८५ ॥
- १३.८६/१ततः पीतां मडात्मानो दृष्ट्वा गङ्गां मदर्षयः ।
- १३.८६/२उपनिन्युर्मंडाभागा दृढितृत्वेन जाह्ववीम् ॥ १३.८६ ॥
- १३.८७/१युवनाश्रस्य पुत्रीं तु कावेरीं जङ्घुरावहत् ।
- १३.८७/२गङ्गाशापेन दैर्घ्यं यस्याः पश्चान् नदीकृतम् ॥ १३.८७ ॥

- १३.८८/१जहोस्तु दयितः पुत्रो अजको नाम वीर्यवान् ।
 १३.८८/२अजकस्य तु दयाद्यो बलाकाश्चो महीपतिः ॥ १३.८८ ॥
- १३.८९/१अभूव मृगयाशीलः कुशिकस्तस्य यात्मजः ।
 १३.८९/२पह्वैः सड संवृद्धो राजा वनयत्रैः सड ॥ १३.८९ ॥
- १३.९०/१कुशिकस्तु तपस्तेपे पुत्रमिन्द्रसमं विभुम् ।
 १३.९०/२लभेयमिति तं शकस्त्रासाद् अभ्येत्य जज्ञिवान् ॥ १३.९० ॥
- १३.९१/१स गाधिरभवद् राजा मघवा डौशिकः स्वयम् ।
 १३.९१/२विश्वामित्रस्तु गाधेयो विश्वामित्रात् तथाष्टकः ॥ १३.९१ ॥
- १३.९२/१अष्टकस्य सुतो लौडिः प्रोक्तो जह्नुगाणो मया ।
 १३.९२/२आजमीढोऽपरो वंशः श्रूयतां मुनिसत्तमाः ॥ १३.९२ ॥
- १३.९३/१अजमीढात् तु नील्यां वै सुशान्तिरुपपद्यत ।
 १३.९३/२पुरुजातिः सुशान्तेश्च बाह्याश्वः पुरुजातितः ॥ १३.९३ ॥
- १३.९४/१बाह्याश्वतनयाः पञ्च स्त्रीता जनपदावृताः ।
 १३.९४/२मुद्गलः सृञ्जयश्चैव राजा बृहद्विषुस्तदा ॥ १३.९४ ॥
- १३.९५/१यवीनरश्च विकान्तः कृमिलाश्वश्च पञ्चमः ।
 १३.९५/२पञ्चैते रक्षाणायालं देशानामिति विश्रुताः ॥ १३.९५ ॥
- १३.९६/१पञ्चानां ते तु पञ्चालाः स्त्रीता जनपदावृताः ।
 १३.९६/२अलं संरक्षणे तेषां पञ्चाला षति विश्रुताः ॥ १३.९६ ॥
- १३.९७/१मुद्गलस्य तु दयाद्यो मौद्गल्यः सुमहायशाः ।
 १३.९७/२छन्दसेना यतो गर्भं वध्नां च प्रत्यपद्यत ॥ १३.९७ ॥
- १३.९८/१आसीत् पञ्चजनः पुत्रः सृञ्जयस्य महात्मनः ।
 १३.९८/२सुतः पञ्चजनस्यापि सोमदत्तो महीपतिः ॥ १३.९८ ॥
- १३.९९/१सोमदत्तस्य दयाद्यः सडद्वेवो महायशाः ।
 १३.९९/२सडद्वेवसुतश्चापि सोमको नाम विश्रुतः ॥ १३.९९ ॥
- १३.१००/१अजमीढसुतो जातः क्षीणे वंशे तु सोमकः ।
 १३.१००/२सोमकस्य सुतो जन्तुर्यस्य पुत्रशतं बभौ ॥ १३.१०० ॥
- १३.१०१/१तेषां यवीयान् पृषतो द्रुपदस्य पिता प्रभुः ।

- १३.१०१/२आजमीढः स्मृताश्चैते मडात्मानस्तु सोमकाः ॥ १३.१०१ ॥
- १३.१०२/१मडिषी त्वजमीढस्य धूमिनी पुत्रगृह्णिनी ।
- १३.१०२/२पतिप्रता मडाभागा कुलजा मुनिसत्तमाः ॥ १३.१०२ ॥
- १३.१०३/१सा य पुत्रार्थिनी देवी प्रतयथासमन्विता ।
- १३.१०३/२ततो वर्षायुतं तस्या तपः परमदृश्वरम् ॥ १३.१०३ ॥
- १३.१०४/१डुत्वाग्निं विधिवत् सा तु पवित्रा मितभोजना ।
- १३.१०४/२अग्निडोत्रकुशेष्वेव सुष्वाप मुनिसत्तमाः ॥ १३.१०४ ॥
- १३.१०५/१धूमिन्या स तथा देव्या त्वजमीढः समीयिवान् ।
- १३.१०५/२ऋक्षं संजनयामास धूमवर्णा सुदर्शनम् ॥ १३.१०५ ॥
- १३.१०६/१ऋक्षात् संवरणो जज्ञे कुरुः संवरणात् तथा ।
- १३.१०६/२यः प्रयागाद् अतिक्रम्य कुरुक्षेत्रं यकार उ ॥ १३.१०६ ॥
- १३.१०७/१पुण्यं य रमणीयं य पुण्यकृद्भिर्निषेवितम् ।
- १३.१०७/२तस्यान्ववायः सुमडान् यस्य नाम्नाथ डौरवाः ॥ १३.१०७ ॥
- १३.१०८/१कुरोश्च पुत्राश्चत्वारः सुधन्वा सुधनुस्तथा ।
- १३.१०८/२परीक्षिष्य मडाभाङ्गुः प्रवरश्चारिमेजयः ॥ १३.१०८ ॥
- १३.१०९/१परीक्षितस्तु दायानो धार्मिको जनमेजयः ।
- १३.१०९/२श्रुतसेनोऽग्रसेनश्च भीमसेनश्च नामतः ॥ १३.१०९ ॥
- १३.११०/१अते सर्वे मडाभागा विकान्ता बलशालिनः ।
- १३.११०/२जनमेजयस्य पुत्रस्तु सुरथो मतिमांस्तथा ॥ १३.११० ॥
- १३.१११/१सुरथस्य तु विकान्तः पुत्रो जज्ञे विदूरथः ।
- १३.१११/२विदूरथस्य दायान् ऋक्ष एव मडारथः ॥ १३.१११ ॥
- १३.११२/१द्वितीयस्तु भरद्वाजान् नाम्ना तेनैव विश्रुतः ।
- १३.११२/२द्रावृक्षौ सोमवंशोऽस्मिन् द्रावेव य परीक्षितौ ॥ १३.११२ ॥
- १३.११३/१भीमसेनास्त्रयो विप्रा द्वौ यापि जनमेजयौ ।
- १३.११३/२ऋक्षस्य तु द्वितीयस्य भीमसेनोऽभवत् सुतः ॥ १३.११३ ॥
- १३.११४/१प्रतीपो भीमसेनात् तु प्रतीपस्य तु शांतनुः ।
- १३.११४/२देवापिर्भाङ्गिडश्चैव त्रय एव मडारथाः ॥ १३.११४ ॥

- १३.११५/१शांतनोस्त्वभवद् भीष्मस्तस्मिन् वंशे द्विजोत्तमाः ।
 १३.११५/२बाह्लिकस्य तु राजर्षेर्वंशं शृणुत भो द्विजाः ॥ १३.११५ ॥
- १३.११६/१बाह्लिकस्य सुतश्चैव सोमदत्तो मलयशाः ।
 १३.११६/२जज्ञिरे सोमदत्तात् तु भूरिर्भूरिश्रवाः शलः ॥ १३.११६ ॥
- १३.११७/१उपाध्यायस्तु देवानां देवापिरभवन् मुनिः ।
 १३.११७/२व्यवनपुत्रः कृतकं षष्ठ आसीन् मडात्मनः ॥ १३.११७ ॥
- १३.११८/१शांतनोस्त्वभवद् राजा कौरवाणां धुरंधरः ।
 १३.११८/२शांतनोः सम्प्रवक्ष्यामि वंशं त्रैलोक्यविश्रुतम् ॥ १३.११८ ॥
- १३.११९/१गाङ्गं देवप्रतं नाम पुत्रं सोऽजनयत् प्रभुः ।
 १३.११९/२स तु भीष्मं षति ज्यैतः पाण्डवानां पितामहः ॥ १३.११९ ॥
- १३.१२०/१काली विचित्रवीर्यं तु जनयामास भो द्विजाः ।
 १३.१२०/२शांतनोर्दयितं पुत्रं धर्मात्मानमकल्मषम् ॥ १३.१२० ॥
- १३.१२१/१कृष्णद्वैपायनाख्यैव क्षेत्रे वैचित्रवीर्यके ।
 १३.१२१/२धृतराष्ट्रं च पाण्डुं च विदुरं चाप्यञ्जयत् ॥ १३.१२१ ॥
- १३.१२२/१धृतराष्ट्रस्तु गान्धार्यां पुत्रान् उत्पादयच्छतम् ।
 १३.१२२/२तेषां दुर्योधनः श्रेष्ठः सर्वेषामपि स प्रभुः ॥ १३.१२२ ॥
- १३.१२३/१पाण्डोर्धनंजयः पुत्रः सौभद्रस्तस्य यात्मजः ।
 १३.१२३/२अभिमन्योः परीक्षित् तु पिता पारीक्षितस्य च ॥ १३.१२३ ॥
- १३.१२४/१पारीक्षितस्य काश्यायां द्वौ पुत्रौ सम्भभवतुः ।
 १३.१२४/२यन्द्रापीडस्तु नृपतिः सूर्यापीडश्च मोक्षवित् ॥ १३.१२४ ॥
- १३.१२५/१यन्द्रापीडस्य पुत्राणां शतमुत्तमधन्विनाम् ।
 १३.१२५/२रजानमेजयमित्येवं क्षात्रं भुवि परिश्रुतम् ॥ १३.१२५ ॥
- १३.१२६/१तेषां जयेष्ठस्तु तत्रासीत् पुरे वाराणसाह्वये ।
 १३.१२६/२सत्यकर्णो मडाभाडुर्यज्वा विपुलदक्षिणः ॥ १३.१२६ ॥
- १३.१२७/१सत्यकर्णस्य दायार्धः श्वेतकर्णः प्रतापवान् ।
 १३.१२७/२अपुत्रः स तु धर्मात्मा प्रविवेश तपोवनम् ॥ १३.१२७ ॥
- १३.१२८/१तस्माद् वनगता गर्भं यादवी प्रत्यपद्यत ।
 १३.१२८/२सुयारोर्दुहित्वा सुभूर्मालिनी ग्राहमालिनी ॥ १३.१२८ ॥

- ૧૩.૧૨૯/૧સમ્ભૂતે સ ચ ગર્ભે ચ શ્વેતકર્ણઃ પ્રજેશ્વરઃ ।
 ૧૩.૧૨૯/૨અન્વગચ્છત્ કૃતં પૂર્વં મહાપ્રસ્થાનમચ્યુતમ્ ॥ ૧૩.૧૨૯ ॥
- ૧૩.૧૩૦/૧સા તુ દૃષ્ટ્વા પ્રિયં તં તુ માલિની પૃષ્ઠતોડન્વગાત્ ।
 ૧૩.૧૩૦/૨સુચારોર્દુહિતા સાધ્વી વને રાજીવલોચના ॥ ૧૩.૧૩૦ ॥
- ૧૩.૧૩૧/૧પથિ સા સુષુવે બાલા સુકુમારં કુમારકમ્ ।
 ૧૩.૧૩૧/૨તમપાસ્થાથ તન્નૈવ રાજાનં સાન્વગચ્છત ॥ ૧૩.૧૩૧ ॥
- ૧૩.૧૩૨/૧પતિવ્રતા મહાભાગા દ્રૌપદીવ પુરા સતી ।
 ૧૩.૧૩૨/૨કુમારઃ સુકુમારોડસૌ ગિરિપૃષ્ઠે રુરોદ હ ॥ ૧૩.૧૩૨ ॥
- ૧૩.૧૩૩/૧દયાર્થં તસ્ય મેઘાસ્તુ પ્રાદુરાસન્ મહાત્મનઃ ।
 ૧૩.૧૩૩/૨શ્રવિષ્ઠાયાસ્તુ પુત્રૌ દ્વૌ પૈષ્પલાદિશ્ચ કૌશિકઃ ॥ ૧૩.૧૩૩ ॥
- ૧૩.૧૩૪/૧દૃષ્ટ્વા કૃપાન્વિતૌ ગૃહ્ય તૌ પ્રાક્ષાલયતાં જલે ।
 ૧૩.૧૩૪/૨નિઘૃષ્ટૌ તસ્ય પાર્શ્વૌ તુ શિલાયાં રુઘિરખ્લુતૌ ॥ ૧૩.૧૩૪ ॥
- ૧૩.૧૩૫/૧અજશ્યામઃ સ પાર્શ્વાભ્યાં ઘૃષ્ટાભ્યાં સુસમાહિતઃ ।
 ૧૩.૧૩૫/૨અજશ્યામૌ તુ તત્પાર્શ્વૌ દેવેન સમ્બભૂવતુઃ ॥ ૧૩.૧૩૫ ॥
- ૧૩.૧૩૬/૧અથાજપાર્શ્વ ઇતિ વૈ ચક્રાતે નામ તસ્ય તૌ ।
 ૧૩.૧૩૬/૨સ તુ રેમકશાલાયાં દ્વિજાભ્યામભિવર્ધિતઃ ॥ ૧૩.૧૩૬ ॥
- ૧૩.૧૩૭/૧રેમકસ્ય તુ ભાર્યાં તમુદ્ધત્ પુત્રકારણાત્ ।
 ૧૩.૧૩૭/૨રેમત્યાઃ સ તુ પુત્રોડભૂદ્ બ્રાહ્મણૌ સચિવૌ તુ તૌ ॥ ૧૩.૧૩૭ ॥
- ૧૩.૧૩૮/૧તેષાં પુત્રાશ્ચ પૌત્રાશ્ચ યુગપત્તુલ્યજીવિનઃ ।
 ૧૩.૧૩૮/૨સ એષ પૌરવો વંશઃ પાણ્ડવાનાં મહાત્મનામ્ ॥ ૧૩.૧૩૮ ॥
- ૧૩.૧૩૯/૧શ્વોકોડપિ યાત્ર ગીતોડયં નાહુષેણ યયાતિના ।
 ૧૩.૧૩૯/૨જરાસંકમણે પૂર્વં તદા પ્રીતેન ધીમતા ॥ ૧૩.૧૩૯ ॥
- ૧૩.૧૪૦/૧અચન્દ્રાર્કગ્રહા ભૂમિર્ભવેદ્ ઇયમસંશયમ્ ।
 ૧૩.૧૪૦/૨અપૌરવા મહી નૈવ ભવિષ્યતિ કદાચન ॥ ૧૩.૧૪૦ ॥
- ૧૩.૧૪૧/૧એષ વઃ પૌરવો વંશો વિખ્યાતઃ કથિતો મયા ।
 ૧૩.૧૪૧/૨તુર્વસોસ્તુ પ્રવક્ષ્યામિ દ્રુહ્યોશ્ચાનોર્યદોસ્તથા ॥ ૧૩.૧૪૧ ॥
- ૧૩.૧૪૨/૧તુર્વસોસ્તુ સુતો વહ્નિર્ગોભાનુસ્તસ્ય ચાત્મજઃ ।

- १३.१४२/रगोभानोस्तु सुतो राजा अशानुरपराजितः ॥ १३.१४२ ॥
- १३.१४३/१कबंधमस्तु अशानोर्मरुत्तस्तस्य यात्मजः ।
- १३.१४३/२अन्यस्त्वाविक्षितो राजा मरुत्तः कथितो मया ॥ १३.१४३ ॥
- १३.१४४/१अनपत्योऽभवद् राजा यज्वा विपुलदक्षिणः ।
- १३.१४४/२दृष्टिता संयता नाम तस्यासीत् पृथिवीपतेः ॥ १३.१४४ ॥
- १३.१४५/१दक्षिणार्थं तु सा दत्ता संवर्ताय मलात्मने ।
- १३.१४५/२दृष्यन्तं पौरवं यापि लेभे पुत्रमकल्मषम् ॥ १३.१४५ ॥
- १३.१४६/१अवेवं ययातिशापिनं जरासंक्रमणो तदा ।
- १३.१४६/२पौरवं तुर्वसोर्वशं प्रविवेश द्विजोत्तमाः ॥ १३.१४६ ॥
- १३.१४७/१दृष्यन्तस्य तु दायार्धः कर्ुरोमः प्रजेश्वरः ।
- १३.१४७/२कर्ुरोमाद् अथाङ्गीदृशत्वारस्तस्य यात्मजाः ॥ १३.१४७ ॥
- १३.१४८/१पाण्ड्यश्च केरलश्चैव कालश्चोलश्च पार्थिवः ।
- १३.१४८/२द्रुड्योश्च तनयो राजन् बभूवसेतुश्च पार्थिवः ॥ १३.१४८ ॥
- १३.१४९/१अङ्गारसेतुस्तत्पुत्रो मरुतां पतिरुच्यते ।
- १३.१४९/२यौवनान्नेन समरे कृच्छ्रेण निहतो भवी ॥ १३.१४९ ॥
- १३.१५०/१युद्धं सुमहद् अप्यासीन् मासान् परिचरद् दश ।
- १३.१५०/२अङ्गारसेतोर्दायादो गान्धारो नाम पार्थिवः ॥ १३.१५० ॥
- १३.१५१/१भ्यायते यस्य नाम्ना वै गान्धारविषयो मडान् ।
- १३.१५१/२गान्धारदेशजश्चैव तुरगा वाजिनां वराः ॥ १३.१५१ ॥
- १३.१५२/१अनोस्तु पुत्रो धर्मोऽभूद् धूतस्तस्यात्मजोऽभवत् ।
- १३.१५२/२धूताद् वनदुडो जज्ञे प्रयेतास्तस्य यात्मजः ॥ १३.१५२ ॥
- १३.१५३/१प्रयेतसः सुयेतास्तु कीर्तितास्त्वनवो मया ।
- १३.१५३/२बभूवुस्तु यदोः पुत्राः पञ्च देवसुतोपमाः ॥ १३.१५३ ॥
- १३.१५४/१सहस्राष्टः पयोदश्च क्रोष्टा नीलोऽज्जिह्वस्तथा ।
- १३.१५४/२सहस्राष्टस्य दायार्धस्त्रयः परमधार्मिकाः ॥ १३.१५४ ॥
- १३.१५५/१लैडयश्च डयश्चैव राजा वेणुडयस्तथा ।
- १३.१५५/२लैडयस्याभवत् पुत्रो धर्मनेत्रं इति श्रुतः ॥ १३.१५५ ॥

- १३.१५६/१धर्मनेत्रस्य कार्तस्तु साङ्गस्तस्य यात्मजः ।
 १३.१५६/२साङ्गनी नाम पुरी तेन राज्ञा निवेशिता ॥ १३.१५६ ॥
- १३.१५७/१आसीन् मलिभतः पुत्रो भद्रश्रेण्यः प्रतापवान् ।
 १३.१५७/२भद्रश्रेण्यस्य दायानो दुर्दमो नाम विश्रुतः ॥ १३.१५७ ॥
- १३.१५८/१दुर्दमस्य सुतो धीमान् कनको नाम नामतः ।
 १३.१५८/२कनकस्य तु दायानाश्चत्वारो लोकविश्रुताः ॥ १३.१५८ ॥
- १३.१५९/१कृतवीर्यः कृतौजाश्च कृतधन्वा तथैव च ।
 १३.१५९/२कृताग्रिस्तु यतुर्थोऽभूत् कृतवीर्याद् अथार्जुनः ॥ १३.१५९ ॥
- १३.१६०/१योऽसौ आङ्गुसङ्गोऽसौ समद्वीपेश्वरोऽभवत् ।
 १३.१६०/२जिगाय पृथिवीमेको रथेनादित्यवर्यसा ॥ १३.१६० ॥
- १३.१६१/१स ङि वर्षायुतं तम्वा तपः परमदृश्वरम् ।
 १३.१६१/२दत्तमारामधामास कार्तवीर्योऽत्रिसम्भवम् ॥ १३.१६१ ॥
- १३.१६२/१तस्मै दत्तो वरान् प्रादाय्यतुरो भूरितेजसः ।
 १३.१६२/२पूर्वं आङ्गुसङ्गं तु प्रार्थितं सुमङ्गं वरम् ॥ १३.१६२ ॥
- १३.१६३/१अधर्मोऽधीयमानस्य सद्भिस्तत्र निवारणम् ।
 १३.१६३/२उत्रोऽपि पृथिवीं जित्वा धर्मैर्लौवानुसृज्यमानम् ॥ १३.१६३ ॥
- १३.१६४/१सङ्ग्रामान् सुभङ्गं जित्वा लुप्त्वा यारीन् सङ्गस्रजः ।
 १३.१६४/२सङ्ग्रामे वर्तमानस्य वधं याव्यधिकाद् रणे ॥ १३.१६४ ॥
- १३.१६५/१तस्य आङ्गुसङ्गं तु युध्यतः किल भो द्विजाः ।
 १३.१६५/२योगाद् योगीश्वरस्येव प्रादुर्भवति मायया ॥ १३.१६५ ॥
- १३.१६६/१तेनेयं पृथिवी सर्वा समद्वीपा सपत्तना ।
 १३.१६६/२ससमुद्रा सनगरा उत्रोऽपि विधिना जिता ॥ १३.१६६ ॥
- १३.१६७/१तेन समसु द्वीपेषु सम यज्ञशतानि च ।
 १३.१६७/२प्रामानि विधिना राज्ञा श्रूयन्ते मुनिसत्तमाः ॥ १३.१६७ ॥
- १३.१६८/१सर्वे यज्ञा मुनिश्रेष्ठाः सङ्गस्रशतदक्षिणाः ।
 १३.१६८/२सर्वे काञ्चनयूपाश्च सर्वे काञ्चनवेदयः ॥ १३.१६८ ॥
- १३.१६९/१सर्वे देवैर्मुनिश्रेष्ठा विमानस्थैरलङ्कृतैः ।
 १३.१६९/२गन्धर्वैरप्सरोग्भिश्च नित्यमेवोपशोभिताः ॥ १३.१६९ ॥

- १३.१७०/१यस्य यज्ञे जगौ गाथां गन्धर्वो नारदस्तथा ।
 १३.१७०/२वरीदासात्मजो विद्वान् मडिम्ना तस्य विस्मितः ॥ १३.१७० ॥
- १३.१७१/१नारद उवाच । न नूनं कार्तवीर्यस्य गतिं यास्यन्ति पार्थिवाः ।
 १३.१७१/२यज्ञैर्दानैस्तापोभिश्च विक्रमेण श्रुतेन य ॥ १३.१७१ ॥
- १३.१७२/१स हि समसु द्वीपेषु यर्मा षड्गी शरासनी ।
 १३.१७२/२रथी द्वीपान् अनुयस्न् योगी संदृश्यते नृभिः ॥ १३.१७२ ॥
- १३.१७३/१अनष्टद्रव्यता यैव न शोको न य विभ्रमः ।
 १३.१७३/२प्रभावेण मडाराज्ञः प्रजा धर्मेषु रक्षतः ॥ १३.१७३ ॥
- १३.१७४/१स सर्वरत्नभाक् सम्राट् यक्वर्ती बभूव उ ।
 १३.१७४/२स अेव पशुपालोऽभूत् क्षेत्रपालः स अेव य ॥ १३.१७४ ॥
- १३.१७५/१सैव वृष्ट्या पर्जन्यो योगित्वाद् अर्जुनोऽभवत् ।
 १३.१७५/२स वै बाहुसडस्रेण ज्याघातकठिनत्वया ॥ १३.१७५ ॥
- १३.१७६/१भाति रश्मिसडस्रेण शरदीव य भास्करः ।
 १३.१७६/२स हि नागान् मनुष्येषु माडिभत्यां मडाधुतिः ॥ १३.१७६ ॥
- १३.१७७/१कर्कोटकसुताम् जित्वा पुर्यां तस्यां न्यवेशयत् ।
 १३.१७७/२स वै वेगं समुद्रस्य प्रावृट्कालेऽम्बुजेषुः ॥ १३.१७७ ॥
- १३.१७८/१कीडम् एव भुजोद्भिन्नं प्रतिस्त्रोतश्चकार उ ।
 १३.१७८/२लुण्ठिता कीडता तेन नदी तद्ग्राममालिनी ॥ १३.१७८ ॥
- १३.१७९/१यलदूर्मिसडस्रेण शङ्कित्वाभ्येति नर्मदा ।
 १३.१७९/२तस्य बाहुसडस्रेण क्षिप्यमाणो मडोदधौ ॥ १३.१७९ ॥
- १३.१८०/१भयान् निलीना निश्रेष्ठाः पातालस्था मडीसुराः ।
 १३.१८०/२यूर्णांकृतमडावीर्यं यलन्मीनमडातिमिम् ॥ १३.१८० ॥
- १३.१८१/१मारुताविश्वदुहेनौघमावर्तक्षोभसंकुलम् ।
 १३.१८१/२प्रावर्तयत् तदा राजा सडस्रेण य बाहुना ॥ १३.१८१ ॥
- १३.१८२/१देवासुरसमाक्षिप्तः क्षीरोदमिव मन्दरः ।
 १३.१८२/२मन्दरक्षोभयडिता अमृतोत्पादशङ्कितः ॥ १३.१८२ ॥
- १३.१८३/१सडसोत्पतिता भीता भीमं दृष्ट्वा नृपोत्तमम् ।

१३.१८३/रनता निश्चलमूर्धानो बभूवुस्ते मडोरगाः ॥ १३.१८३ ॥

१३.१८४/१सायाहि कदलीष्पाः कम्पिता षव वायुना ।

१३.१८४/२स वै बद्ध्वा धनुर्ज्याभिरुत्सिक्तं पञ्चभिः शरैः ॥ १३.१८४ ॥

१३.१८५/१लङ्केशं मोडयित्वा तु सभलं रावणं बलात् ।

१३.१८५/२निर्जित्य वशमानीय माडिष्मत्यां बभन्ध तम् ॥ १३.१८५ ॥

१३.१८६/१श्रुत्वा तु बद्धं पौलस्त्यं रावणं त्वर्जुनेन य ।

१३.१८६/२ततो गत्वा पुलस्त्यस्तमर्जुनं दृष्टो स्वयम् ॥ १३.१८६ ॥

१३.१८७/१मुभोय रक्षः पौलस्त्यं पुलस्त्येनाभियायितः ।

१३.१८७/२यस्य बाहुसडस्य बभूव ज्यातलस्वनः ॥ १३.१८७ ॥

१३.१८८/१युगान्ते तोयदस्येव स्फुटतो ङ्यशनेरिव ।

१३.१८८/२अडो बत मृधे वीर्यं भार्गवस्य यद् अस्थिनत् ॥ १३.१८८ ॥

१३.१८९/१राज्ञो बाहुसडस्य डैमं तालवनं यथा ।

१३.१८९/२तृषितेन कदायित् स भिक्षितश्चित्रभानुना ॥ १३.१८९ ॥

१३.१९०/१स भिक्षामददाद् वीरः सम द्वीपान् विभावसोः ।

१३.१९०/२पुराणि ग्रामघोषांश्च विषयांश्चैव सर्वशः ॥ १३.१९० ॥

१३.१९१/१ज्जवाल तस्य सर्वाणि चित्रभानुर्दृष्ट्वा ।

१३.१९१/२स तस्य पुरुषेन्द्रस्य प्रभावेण मडात्मनः ॥ १३.१९१ ॥

१३.१९२/१ददाड कार्तवीर्यस्य शैलांश्चैष वनानि य ।

१३.१९२/२स शून्यमाश्रमं रभ्यं वरुणस्यात्मजस्य वै ॥ १३.१९२ ॥

१३.१९३/१ददाड बलवद्भीतश्चित्रभानुः स डैडयः ।

१३.१९३/२यं लेभे वरुणः पुत्रं पुरा भास्वन्तमुत्तमम् ॥ १३.१९३ ॥

१३.१९४/१वसिष्ठं नाम स मुनिः ज्यात आपव षत्युत ।

१३.१९४/२यत्रापवस्तु तं क्रोधाच्छमवान् अर्जुनं विभुः ॥ १३.१९४ ॥

१३.१९५/१यस्मान् न वर्जितमिदं वनं ते मम डैडय ।

१३.१९५/२तस्मात् ते दृष्ट्वा कर्म कृतमन्यो डनिष्यति ॥ १३.१९५ ॥

१३.१९६/१रामो नाम मडाबाहुर्जामदन्धः प्रतापवान् ।

१३.१९६/२छित्वा बाहुसडसं ते प्रमथ्य तरसा बली ॥ १३.१९६ ॥

- १३.१८७/१तपस्वी ब्रह्मणोस्त्वां तु उनिष्यति स भार्गवः ।
 १३.१८७/२अनष्टद्रव्यता यस्य बभूवामित्रकर्षिणः ॥ १३.१८७ ॥
- १३.१८८/१प्रतापेन नरेन्द्रस्य प्रजा धर्मेण रक्षतः ।
 १३.१८८/२प्रामस्ततोऽस्य मृत्युर्वै तस्य शापान् मडामुनेः ॥ १३.१८८ ॥
- १३.१८९/१वरस्तथैव भो विप्राः स्वयमेव वृतः पुरा ।
 १३.१८९/२तस्य पुत्रशतं त्वासीत् पञ्च शेषा मडात्मनः ॥ १३.१८९ ॥
- १३.२००/१कृतास्त्रा बलिनः शूरा धर्मात्मानो यशस्विनः ।
 १३.२००/२शूरसेनश्च शूरश्च वृषणो मधुपध्वजः ॥ १३.२०० ॥
- १३.२०१/१जयध्वजश्च नाम्नासीद् आवन्त्यो नृपतिर्मडान् ।
 १३.२०१/२कार्तवीर्यस्य तनया वीर्यवन्तो मडाबलाः ॥ १३.२०१ ॥
- १३.२०२/१जयध्वजस्य पुत्रस्तु तालजङ्घो मडाबलः ।
 १३.२०२/२तस्य पुत्रशतं प्यातास्तालजङ्घा षति स्मृताः ॥ १३.२०२ ॥
- १३.२०३/१तेषां कुले मुनिश्रेष्ठा डैडयानां मडात्मनाम् ।
 १३.२०३/२वीतिडोत्राः सुजाताश्च भोजाश्चावन्तयः स्मृताः ॥ १३.२०३ ॥
- १३.२०४/१तौडिडेकराश्च विभ्यातास्तालजङ्घास्तथैव च ।
 १३.२०४/२भरताश्च सुजाताश्च बहुत्वान् नानुकीर्तिताः ॥ १३.२०४ ॥
- १३.२०५/१वृषप्रभृतयो विप्रा यादवाः पुण्यकर्म्मिणः ।
 १३.२०५/२वृषो वंशधरस्तत्र तस्य पुत्रोऽभवन् मधुः ॥ १३.२०५ ॥
- १३.२०६/१मधोः पुत्रशतं त्वासीद् वृषणस्तस्य वंशकृत् ।
 १३.२०६/२वृषणो वृषणयः सर्वे मधोस्तु माधवाः स्मृताः ॥ १३.२०६ ॥
- १३.२०७/१यादवा यदुनाम्ना ते निरुच्यन्ते च डैडयाः ।
 १३.२०७/२न तस्य वित्तनाशः स्यान् नष्टे प्रति लभेभ्यः सः ॥ १३.२०७ ॥
- १३.२०८/१कार्तवीर्यस्य यो जन्म कथयेद् षड नित्यशः ।
 १३.२०८/२भेते यथातिपुराणां पञ्च वंशा द्विजोत्तमाः ॥ १३.२०८ ॥
- १३.२०९/१कीर्तिता लोकवीराणां ये लोकान् धारयन्ति वै ।
 १३.२०९/२भूतानीव मुनिश्रेष्ठाः पञ्च स्थावरजङ्गमान् ॥ १३.२०९ ॥
- १३.२१०/१श्रुत्वा पञ्च विसर्गास्तु राजा धर्मार्थकोविदः ।
 १३.२१०/२वशी भवति पञ्चानामात्मजानां तथेश्वरः ॥ १३.२१० ॥

- ૧૩.૨૧૧/૧લભેત્ પચ્ય વરાંશ્ચૈવ દુર્લભાન્ ઇહ લૌકિકાન્ ।
 ૧૩.૨૧૧/૨આયુઃ કીર્તિં તથા પુત્રાન્ ઐશ્વર્યં ભૂતિમેવ ચ ॥ ૧૩.૨૧૧ ॥
- ૧૩.૨૧૨/૧ધારણાચ્છ્રવાણાચ્ચૈવ પચ્યવર્ગસ્ય ભો દ્વિજાઃ ।
 ૧૩.૨૧૨/૨કોષ્ટોર્વશં મુનિશ્રેષ્ઠાઃ શૃણુધ્વં ગદતો મમ ॥ ૧૩.૨૧૨ ॥
- ૧૩.૨૧૩/૧યદોર્વશધરસ્યાથ યજ્ઞિનઃ પુણ્યકર્મિણઃ ।
 ૧૩.૨૧૩/૨કોષ્ટોર્વશં હિ શ્રુત્વૈવ સર્વપાપૈઃ પ્રમુચ્યતે ।
 ૧૩.૨૧૩/૩યસ્યાન્વવાયજો વિષ્ણુર્હરિવૃષ્ણિકુલોદ્ભઃ ॥ ૧૩.૨૧૩ ॥
- ૧૪.૧/૧લોમહર્ષણ ઉવાચ । ગાન્ધારી ચૈવ માદ્રી ચ કોષ્ટોભર્યં બભૂવતુઃ ।
 ૧૪.૧/૨ગાન્ધારી જનયામાસ અનમિત્રં મહાબલમ્ ॥ ૧૪.૧ ॥
- ૧૪.૨/૧માદ્રી યુધાજિતં પુત્રં તતોડન્યં દેવમીદ્રુષમ્ ।
 ૧૪.૨/૨તેષાં વંશસ્ત્રિધા ભૂતો વૃષણીનાં કુલવર્ધનઃ ॥ ૧૪.૨ ॥
- ૧૪.૩/૧માદ્યાઃ પુત્રૌ તુ જહાતે શ્રુતૌ વૃષણ્યન્ચકાવુભૌ ।
 ૧૪.૩/૨જહાતે તનયૌ વૃષણેઃ શ્વકૃલ્કશ્ચિત્રકસ્તથા ॥ ૧૪.૩ ॥
- ૧૪.૪/૧શ્વકૃલ્કસ્તુ મુનિશ્રેષ્ઠા ધર્માત્મા યત્ર વર્તતે ।
 ૧૪.૪/૨નાસ્તિ વ્યાધિભયં તત્ર નાવર્ષસ્તપમેવ ચ ॥ ૧૪.૪ ॥
- ૧૪.૫/૧કદાચિત્ કાશિરાજસ્ય વિષયે મુનિસત્તમાઃ ।
 ૧૪.૫/૨ત્રીણિ વર્ષાણિ પૂર્ણાનિ નાવર્ષત્ પાકશાસનઃ ॥ ૧૪.૫ ॥
- ૧૪.૬/૧સ તત્ર ચાનયામાસ શ્વકૃલ્કં પરમાર્ચિતમ્ ।
 ૧૪.૬/૨શ્વકૃલ્કપરિવર્તેન વવર્ષ હરિવાહનઃ ॥ ૧૪.૬ ॥
- ૧૪.૭/૧શ્વકૃલ્કઃ કાશિરાજસ્ય સુતાં ભાર્યામવિન્દત ।
 ૧૪.૭/૨ગાન્ધિનીં નામ ગાં સા ચ દદૌ વિપ્રાય નિત્યશઃ ॥ ૧૪.૭ ॥
- ૧૪.૮/૧દાતા યજ્ઞવા ચ વીરશ્ચ શ્રુતવાન્ અતિચિપ્રિયઃ ।
 ૧૪.૮/૨અકૂરઃ સુષુવે તસ્માચ્છ્વકૃલ્કાદ્ ભૂરિદક્ષિણઃ ॥ ૧૪.૮ ॥
- ૧૪.૯/૧ઉપમદ્રુસ્તથા મદ્રુર્મેદુરશ્ચારિમેજયઃ ।
 ૧૪.૯/૨અવિક્ષિતસ્તથાક્ષેપઃ શત્રુઘ્નશ્ચારિમર્દનઃ ॥ ૧૪.૯ ॥
- ૧૪.૧૦/૧ધર્મઘૃગ્ યતિધર્મા ચ ધર્મોક્ષાન્ધકરુસ્તથા ।
 ૧૪.૧૦/૨આવાહપ્રતિવાહૌ ચ સુન્દરી ચ વરાડ્ગના ॥ ૧૪.૧૦ ॥

- १४.११/१अङ्कुरेणोग्रसेनायां सुगात्र्यां द्विजसत्तमाः ।
 १४.११/२प्रसेनश्चोपदेवश्च जज्ञाते देववर्यसौ ॥ १४.११ ॥
- १४.१२/१चित्रकस्याभवन् पुत्राः पृथुर्विपृथुरेव च ।
 १४.१२/२अश्वग्रीवोऽश्वभाडुश्च स्वपार्श्वकगवेषणौ ॥ १४.१२ ॥
- १४.१३/१अरिष्टनेमिरश्वश्च सुधर्मा धर्मभृत् तथा ।
 १४.१३/२सुभाडुर्भाडुश्च श्रविष्ठाश्रवाणो स्त्रियौ ॥ १४.१३ ॥
- १४.१४/१असिकन्यां जनयामास शूरं वै देवमीदृषम् ।
 १४.१४/२मडिष्यां जज्ञिरे शूरा भोजयायां पुरुषा एव ॥ १४.१४ ॥
- १४.१५/१वसुदेवो मडाभाडुः पूर्वमानकदुन्दुभिः ।
 १४.१५/२जज्ञे यस्य प्रसूतस्य दुन्दुभ्यः प्राणदन् द्रिवि ॥ १४.१५ ॥
- १४.१६/१आनकानां च संद्राष्टः सुमडान् अबवद् द्रिवि ।
 १४.१६/२पपात पुष्पवर्षश्च शूरस्य जनने मडान् ॥ १४.१६ ॥
- १४.१७/१मनुष्यलोके कृत्स्नेऽपि रुपे नास्ति समो भुवि ।
 १४.१७/२यस्यासीत् पुरुषाग्र्यस्य कान्तिश्चन्द्रमसो यथा ॥ १४.१७ ॥
- १४.१८/१देवभागस्ततो जज्ञे तथा देवश्रवाः पुनः ।
 १४.१८/२अनाधृष्टिः कनवको वत्सवान् अथ गृञ्जमः ॥ १४.१८ ॥
- १४.१९/१श्यामः शमीको गार्जुषः पञ्च यास्य वराङ्गनाः ।
 १४.१९/२पृथुकीर्तिः पृथा यैव श्रुतदेवा श्रुतश्रवा ॥ १४.१९ ॥
- १४.२०/१राजाधिदेवी च तथा पञ्चैता वीरमातरः ।
 १४.२०/२श्रुतश्रवायां यैद्यस्तु शिशुपालोऽभवन् नृपः ॥ १४.२० ॥
- १४.२१/१डिरण्यकशिपुर्योऽसौ दैत्यराजोऽभवत् पुरा ।
 १४.२१/२पृथुकीर्त्या तु संजज्ञे तनयो वृद्धशर्मणः ॥ १४.२१ ॥
- १४.२२/१कडुषाधिपतिर्वीरो दन्तवक्रो मडाभलः ।
 १४.२२/२पृथां द्रुडितरं यके कुन्तिस्तां पाण्डुरावडत् ॥ १४.२२ ॥
- १४.२३/१यस्यां स धर्मविद् राजा धर्मो जज्ञे युधिष्ठिरः ।
 १४.२३/२भीमसेनस्तथा वाताद् धन्वन्ध्वैव धनंजयः ॥ १४.२३ ॥
- १४.२४/१लोके प्रतिरथो वीरः शङ्कतुल्यपराङ्मः ।
 १४.२४/२अनमित्राश्छनिर्जज्ञे कनिष्ठाद् वृष्णिनन्तनात् ॥ १४.२४ ॥

- १४.२५/१शैनेयः सत्यकस्तस्माद् युयुधानश्च सात्यकिः ।
 १४.२५/२उद्धवो देवभागस्य मडाभागः सुतोऽभवत् ॥ १४.२५ ॥
- १४.२६/१पण्डितानां परं प्रादुर्देवश्रवसमुत्तमम् ।
 १४.२६/२अश्मक्यं प्राप्तवान् पुत्रमनाधृष्टिर्यशस्विनम् ॥ १४.२६ ॥
- १४.२७/१निवृत्तशत्रुं शत्रुघ्नं श्रुतदेवा त्वजायत ।
 १४.२७/२श्रुतदेवात्मजास्ते तु नैषादिर्यः परिश्रुतः ॥ १४.२७ ॥
- १४.२८/१अेकलव्यो मुनिश्रेष्ठा निषादैः परिवर्धितः ।
 १४.२८/२वत्सवते त्वपुत्राय वसुदेवः प्रतापवान् ।
 १४.२८/३अर्द्धभिर्ददौ सुतं वीरं शौरिः कौशिकमौरसम् ॥ १४.२८ ॥
- १४.२९/१गण्डूषाय ह्यपुत्राय विष्वक्सेनो ददौ सुतान् ।
 १४.२९/२यारुद्रेषुं सुदेषुं च पञ्चालं कृतलक्षणम् ॥ १४.२९ ॥
- १४.३०/१असंग्रामेण यो वीरो नावर्तत कदाचन ।
 १४.३०/२रौहिमिणोयो मडाभाङ्गः कनीयान् द्विजसत्तमाः ॥ १४.३० ॥
- १४.३१/१वायसानां सलस्मिणि यं यान्तं पृष्ठतोऽन्वयुः ।
 १४.३१/२यारुन् अघोपभोक्ष्यामश्चारुद्रेषुलतान् षति ॥ १४.३१ ॥
- १४.३२/१तन्निजस्तन्निपालश्च सुतौ कनकस्य तौ ।
 १४.३२/२वीरुश्चाश्वलनुश्रैव वीरौ तावथ गुञ्जिभौ ॥ १४.३२ ॥
- १४.३३/१श्यामपुत्रः शमीकस्तु शमीको राजयमावडत् ।
 १४.३३/२शुगुप्समानो भोजत्वाद् राजसूयमवाप सः ॥ १४.३३ ॥
- १४.३४/१अजातशत्रुः शत्रूणां जज्ञे तस्य विनाशनः ।
 १४.३४/२वसुदेवसुतान् वीरान् कीर्तयिष्याम्यतः परम् ॥ १४.३४ ॥
- १४.३५/१वृषोस्त्रिविधमेवं तु बडुशाभं मडौजसम् ।
 १४.३५/२धारयन् विपुलं वंशं नानर्थैरिड युज्यते ॥ १४.३५ ॥
- १४.३६/१याः पत्न्यो वसुदेवस्य यतुर्दश वराङ्गनाः ।
 १४.३६/२पौरवी रोडिणी नाम मदिरादितथावरा ॥ १४.३६ ॥
- १४.३७/१वैशाभी य तथा भद्रा सुनाम्नी यैव पञ्चमी ।
 १४.३७/२सडदेवा शान्तिदेवा श्रीदेवी देवरक्षिता ॥ १४.३७ ॥

- १४.३८/१वृकटेव्युपदेवी च देवकी चैव सममी ।
 १४.३८/२सुतनुर्वडवा चैव द्वे अंते परिथारिडे ॥ १४.३८ ॥
- १४.३९/१पौरवी रोडिणी नाम बालिकस्यात्मजाभवत् ।
 १४.३९/२ज्येष्ठा पत्नी मुनिश्रेष्ठा दयितानकदुन्दुभेः ॥ १४.३९ ॥
- १४.४०/१लेभे ज्येष्ठे सुतं रामं शरण्यं शठमेव च ।
 १४.४०/२दुर्दमं दमनं शुभ्रं पिण्डारकमुशीनरम् ॥ १४.४० ॥
- १४.४१/१चित्रा नाम कुमारी च रोडिणीतनया नव ।
 १४.४१/२चित्रा सुभद्रेति पुनर्विभ्याता मुनिसत्तमाः ॥ १४.४१ ॥
- १४.४२/१वसुदेवाख्य देवक्यां जज्ञे शौरिर्महायशाः ।
 १४.४२/२रामाख्य निशठो जज्ञे रेवत्यां दयितः सुतः ॥ १४.४२ ॥
- १४.४३/१सुभद्रायां रथी पार्थाद् अभिमन्युरजायत ।
 १४.४३/२अकूरात् काशिकन्यायां सत्यकेतुरजायत ॥ १४.४३ ॥
- १४.४४/१वसुदेवस्य भार्यासु मडाभागासु समसु ।
 १४.४४/२ये पुत्रा जज्ञिरे शूराः समस्तांस्तान् निबोधत ॥ १४.४४ ॥
- १४.४५/१भोजश्च विजयश्चैव शान्तिदेवासुतावुभौ ।
 १४.४५/२वृकटेवः सुनामायां गदश्चास्तां सुतावुभौ ॥ १४.४५ ॥
- १४.४६/१अगावलं मडात्मानं वृकटेवी व्यजायत ।
 १४.४६/२कन्या त्रिगर्तराजस्य भार्या वै शिशिरायणेः ॥ १४.४६ ॥
- १४.४७/१जिज्ञासां पौरुषे यडे न यस्कन्दे च पौरुषम् ।
 १४.४७/२कृष्णायससमप्रथ्यो वर्षे द्वादशमे तथा ॥ १४.४७ ॥
- १४.४८/१मिथ्याभिशास्तो गार्ग्यस्तु मन्युनातिसमीरितः ।
 १४.४८/२घोषकन्यामुपादाय मैथुनायोपयङ्गमे ॥ १४.४८ ॥
- १४.४९/१गोपाली याप्सरास्तस्य गोपस्त्रीविषधारिणी ।
 १४.४९/२धारयामास गार्ग्यस्य गर्भं दुर्धरमभ्युतम् ॥ १४.४९ ॥
- १४.५०/१मानुष्यां गर्गभार्यायां नियोगाच्छूलपाणिनः ।
 १४.५०/२स कालयवनो नाम जज्ञे राजा मडाभवः ॥ १४.५० ॥
- १४.५१/१वृत्तपूर्वार्धकायस्तु सिंलसंलननो युवा ।
 १४.५१/२अपुत्रस्य स राजस्तु ववृधेऽन्तःपुरे शिशुः ॥ १४.५१ ॥

- १४.५२/१थवनस्य मुनिश्रेष्ठाः स कालयवनोऽभवत् ।
 १४.५२/२आयुध्यमानो नृपतिः पर्यपृच्छद् द्विजोत्तमम् ॥ १४.५२ ॥
- १४.५३/१वृषण्यन्धककुलं तस्य नारदोऽकथयद् विभुः ।
 १४.५३/२अक्षौडिण्या तु सैन्यस्य मथुरामभ्ययात् तदा ॥ १४.५३ ॥
- १४.५४/१दूतं सम्प्रेषयामास वृषण्यन्धकनिवेशनम् ।
 १४.५४/२ततो वृषण्यन्धकाः कृष्णं पुरस्कृत्य मडामतिम् ॥ १४.५४ ॥
- १४.५५/१समेता मन्त्रयामासुर्यवनस्य भयात् तदा ।
 १४.५५/२कृत्वा विनिश्चयं सर्वे पलायनमरोययन् ॥ १४.५५ ॥
- १४.५६/१विडाय मथुरां रभ्यां मानयन्तः पिनाकिनम् ।
 १४.५६/२कुशस्थलीं द्धारवतीं निवेशयितुमीप्सवः ॥ १४.५६ ॥
- १४.५७/१धृति कृष्णस्य जन्मेदं यः शुचिर्नियतेन्द्रियः ।
 १४.५७/२पर्वसु श्रावयेद् विद्वान् अनृणः स सुधी भवेत् ॥ १४.५७ ॥
- १५.१/१लोमहर्षण उवाच । कोष्टोरथामवत् पुत्रो वृजिनीवान् मडायशाः ।
 १५.१/२वार्जिनीवतमिच्छन्ति स्वाङ्घ्रिं स्वाङ्घ्रितां वरम् ॥ १५.१ ॥
- १५.२/१स्वाङ्घ्रिपुत्रोऽभवद् राजा उषद्गुर्वदतां वरः ।
 १५.२/२मङ्गलकुम्भिरिजे यो विविधैर्भूरिदक्षिणैः ॥ १५.२ ॥
- १५.३/१ततः प्रसूतिमिच्छन् वै उषद्गुः सोऽग्रमात्मजम् ।
 १५.३/२जज्ञे चित्ररथस्तस्य पुत्रः कर्मभिरन्वितः ॥ १५.३ ॥
- १५.४/१आसीद्यैत्ररथिर्वीरो यज्वा विपुलदक्षिणः ।
 १५.४/२शशबिन्दुः परं वृत्तं राजर्षीणामनुष्ठितः ॥ १५.४ ॥
- १५.५/१पृथुश्रवाः पृथुयशा राजासीच्छाशिबिन्दवः ।
 १५.५/२शंसन्ति य पुराणज्ञाः पार्थश्रवसमन्तरम् ॥ १५.५ ॥
- १५.६/१अन्तरस्य सुयज्ञस्तु सुयज्ञतनयोऽभवत् ।
 १५.६/२उषतो यज्ञमपिलं स्वधर्मे य कृतादरः ॥ १५.६ ॥
- १५.७/१शिनेयुरभवत् पुत्र उषतः शत्रुतापनः ।
 १५.७/२मरुतस्तस्य तनयो राजर्षिरभवन् नृपः ॥ १५.७ ॥
- १५.८/१मरुतोऽलमत ज्येष्ठं सुतं कम्बलबर्हिषम् ।

- १५.८/रथयार विपुलं धर्ममर्षात् प्रत्यभाग् अपि ॥ १५.८ ॥
- १५.८/१स सत्प्रसूतिमिच्छन् वै सुतं कम्बलबर्हिषः ।
- १५.८/२बभूव रुक्मकवयः शतप्रसवतः सुतः ॥ १५.८ ॥
- १५.१०/१निहत्य रुक्मकवयः शतं कवयिनां रणे ।
- १५.१०/२धन्विनां निशितैर्बाह्वैरेवाप श्रियमुत्तमाम् ॥ १५.१० ॥
- १५.११/१जज्ञे य रुक्मकवयात् परजित् परवीरडा ।
- १५.११/२जज्ञिरे पञ्च पुत्रास्तु मडावीर्याः पराजिताः ॥ १५.११ ॥
- १५.१२/१रुक्मेषुः पृथुरुक्मश्च जयामघः पालितो हरिः ।
- १५.१२/२पालितं य हरिं शैव विदेडेभ्यः पिता ददौ ॥ १५.१२ ॥
- १५.१३/१रुक्मेषुरभवद् राजा पृथुरुक्मस्य संश्रयात् ।
- १५.१३/२ताभ्यां प्रप्राजितो राजा जयामघोऽवसद् आश्रमे ॥ १५.१३ ॥
- १५.१४/१प्रशान्तश्च तदा राजा ब्राह्मणैश्चावबोधितः ।
- १५.१४/२जगाम धनुरादाय देशमन्यं ध्वज् रथी ॥ १५.१४ ॥
- १५.१५/१नर्मदाकूलमेकाकीमेकलां मृत्तिकावतीम् ।
- १५.१५/२रुक्मवन्तं गिरिं जित्वा शुक्तिमत्यामुवास सः ॥ १५.१५ ॥
- १५.१६/१जयामघस्थाभवद् भार्या शैब्या बलवती सती ।
- १५.१६/२अपुत्रोऽपि स राजा वै नान्यां भार्यामिन्दत ॥ १५.१६ ॥
- १५.१७/१तस्यासीद् विजयो युद्धे तत्र कन्यामवाप सः ।
- १५.१७/२भार्यामुवाय संतस्तः स्नुषेति स जनेश्वरः ॥ १५.१७ ॥
- १५.१८/१अेतच्छ्रुत्वाब्रवीद् देवी कस्य देव स्नुषेति वै ।
- १५.१८/२अब्रवीत् तद् उपश्रुत्य जयामघो राजसत्तमः ॥ १५.१८ ॥
- १५.१९/१राजोवाय । यस्ते जनिष्यते पुत्रस्तस्य भार्योपपादिता ॥ १५.१९ ॥
- १५.२०/१लोमहर्षण उवाच । उग्रोऽपि तपसा तस्याः कन्यायाः सा व्यजायत ।
- १५.२०/२पुत्रं विदर्भं सुभागा शैब्या परिणता सती ॥ १५.२० ॥
- १५.२१/१राजपुत्र्यां तु विद्वांसौ स्नुषायां कथकैशिकौ ।
- १५.२१/२पश्चाद् विदर्भोऽजनयच्छूरौ रणविशारदौ ॥ १५.२१ ॥
- १५.२२/१भीमो विदर्भस्य सुतः कुन्तिस्तस्यात्मजोऽभवत् ।

- ૧૫.૨૨/૨કુન્તેર્ધૃષ્ટઃ સુતો જહ્ને રણધૃષ્ટઃ પ્રતાપવાન્ ॥ ૧૫.૨૨ ॥
- ૧૫.૨૩/૧ધૃષ્ટસ્ય જહ્નિરે શૂરાસ્ત્રયઃ પરમધાર્મિકાઃ ।
- ૧૫.૨૩/૨આવન્તશ્ચ દશાર્હશ્ચ બલી વિષહરશ્ચ સઃ ॥ ૧૫.૨૩ ॥
- ૧૫.૨૪/૧દશાર્હસ્ય સુતો વ્યોમા વ્યોમ્નો જીમૂત ઉચ્યતે ।
- ૧૫.૨૪/૨જીમૂતપુત્રો વિકૃતિસ્તસ્ય ભીમરથઃ સ્મૃતઃ ॥ ૧૫.૨૪ ॥
- ૧૫.૨૫/૧અથ ભીમરથસ્થાસીત્ પુત્રો નવરથસ્તથા ।
- ૧૫.૨૫/૨તસ્ય ચાસીદ્ દશરથઃ શકુનિસ્તસ્ય ચાત્મજઃ ॥ ૧૫.૨૫ ॥
- ૧૫.૨૬/૧તસ્માત્ કરમ્ભઃ કારમ્ભિર્દેવરાતોડભવન્ નૃપઃ ।
- ૧૫.૨૬/૨દેવક્ષત્રોડભવત્ તસ્ય વૃદ્ધક્ષત્રો મહાયશાઃ ॥ ૧૫.૨૬ ॥
- ૧૫.૨૭/૧દેવગર્ભસમો જહ્ને દેવક્ષત્રસ્ય નન્દનઃ ।
- ૧૫.૨૭/૨મધૂનાં વંશકૃદ્ રાજા મધુર્મધુરવાગ્ અપિ ॥ ૧૫.૨૭ ॥
- ૧૫.૨૮/૧મધોર્જહ્નેડય વૈદભ્યૌ પુરુદ્ધાન્ પુરુષોત્તમઃ ।
- ૧૫.૨૮/૨ઐક્ષ્વાકી ચાભવદ્ ભાર્યા મધોસ્તસ્યાં વ્યજાયત ॥ ૧૫.૨૮ ॥
- ૧૫.૨૯/૧સત્વાન્ સર્વગુણોપેતઃ સાત્વતા કીર્તિવર્ધનઃ ।
- ૧૫.૨૯/૨ઇમાં વિસૃષ્ટિ વિજ્ઞાય જ્યામઘસ્ય મહાત્મનઃ ।
- ૧૫.૨૯/૩યુજ્યતે પરમપ્રીત્યા પ્રજાવાંશ્ચ ભવેત્ સદા ॥ ૧૫.૨૯ ॥
- ૧૫.૩૦/૧લોમહર્ષણ ઉવાચ । સત્વતઃ સત્વસમ્પન્નાન્ કૌશલ્યા સુષુવે સુતાન્ ।
- ૧૫.૩૦/૨ભાગિનં ભજમાનં ચ દિવ્યં દેવાવૃધં નૃપમ્ ॥ ૧૫.૩૦ ॥
- ૧૫.૩૧/૧અન્ધકં ચ મહાબાહું વૃષ્ણિં ચ યદુનન્દનમ્ ।
- ૧૫.૩૧/૨તેષાં વિસર્ગાશ્ચત્વારો વિસ્તરેણેહ કીર્તિતાઃ ॥ ૧૫.૩૧ ॥
- ૧૫.૩૨/૧ભજમાનસ્ય સૃજ્યથૌ બાહ્યકાથોપબાહ્યકા ।
- ૧૫.૩૨/૨આસ્તાં ભાર્યે તયોસ્તસ્માજ્જહ્નિરે બહવઃ સુતાઃ ॥ ૧૫.૩૨ ॥
- ૧૫.૩૩/૧કિંમિશ્ચ ક્રમણશ્ચૈવ ધૃષ્ટઃ શૂરઃ પુરંજયઃ ।
- ૧૫.૩૩/૨એતે બાહ્યકસૃજ્ય્યાં ભજમાનાદ્ વિજહ્નિરે ॥ ૧૫.૩૩ ॥
- ૧૫.૩૪/૧આયુતાજિત્ સહસ્રાજિચ્છતાજિત્ ત્વથ દાસકઃ ।
- ૧૫.૩૪/૨ઉપબાહ્યકસૃજ્ય્યાં ભજમાનાદ્ વિજહ્નિરે ॥ ૧૫.૩૪ ॥
- ૧૫.૩૫/૧યજ્વા દેવાવૃધો રાજા ચચાર વિપુલં તપઃ ।
- ૧૫.૩૫/૨પુત્રઃ સર્વગુણોપેતો મમ સ્યાદ્ ઇતિ નિશ્ચિતઃ ॥ ૧૫.૩૫ ॥

- १५.३६/१संयुज्यमानस्तपसा पार्श्याया जलं स्पृशन् ।
 १५.३६/२सद्योपस्पृशतस्तस्य यकार प्रियमापगा ॥ १५.३६ ॥
- १५.३७/१यिन्तथाभिपरीता सा न जगामैव निश्चयम् ।
 १५.३७/२कल्याणत्वान् नरपतेस्तस्य सा निम्नगोत्तमा ॥ १५.३७ ॥
- १५.३८/१नाध्यगच्छत् तु तां नारीं यस्यामेवंविधः सुतः ।
 १५.३८/२भवेत् तस्मात् स्वयं गत्वा भवाम्यस्य साडानुगा ॥ १५.३८ ॥
- १५.३९/१अथ भूत्वा कुमारी सा बिभ्रती परमं वपुः ।
 १५.३९/२वरयामास नृपतिं तामिषेयं य स प्रभुः ॥ १५.३९ ॥
- १५.४०/१तस्यामाधत्त गर्भं स तेजस्विनमुदारधीः ।
 १५.४०/२अथ सा दशमे मासि सुषुप्ते सरितां वरा ॥ १५.४० ॥
- १५.४१/१पुत्रं सर्वगुणोपेतं बभूवु देवावृधं द्विजः ।
 १५.४१/२अत्र वंशे पुराणज्ञा गायन्तीति परिश्रुतम् ॥ १५.४१ ॥
- १५.४२/१गुणान् देवावृधस्यापि कीर्तयन्तो मडात्मनः ।
 १५.४२/२यथैवाग्रे तथा दूरात् पश्यामस्तावद् अन्तिकान् ॥ १५.४२ ॥
- १५.४३/१बभूवुः श्रेष्ठो मनुष्याणां देवैर्देवावृधः समः ।
 १५.४३/२षष्टिश्च षट् य पुरुषाः सडस्राणि च सम य ॥ १५.४३ ॥
- १५.४४/१अतेऽमृतत्वं प्राप्ता वै बभ्रुर्देवावृधाद् अपि ।
 १५.४४/२यज्वा दानपतिर्धीमान् ब्रह्मण्यः सुदृढायुधः ॥ १५.४४ ॥
- १५.४५/१तस्यान्ववायः सुमडान् भोज्ये ये सार्तिकवताः ।
 १५.४५/२अन्धकात् काश्यदुडिता यतुरोऽलभतात्मजान् ॥ १५.४५ ॥
- १५.४६/१कुङ्कुं भजमानं य ससकं बलबर्हिषम् ।
 १५.४६/२कुङ्कुंरस्य सुतो वृष्टिर्वृष्टेस्तु तनयस्तथा ॥ १५.४६ ॥
- १५.४७/१कपोतरोमा तस्याथ तिलिस्तिस्तनयोऽभवत् ।
 १५.४७/२जङ्गे पुनर्वसुस्तस्माद् अभिजिज्य पुनर्वसोः ॥ १५.४७ ॥
- १५.४८/१तथा वै पुत्रमिथुनं बभूवाभिजितः डिल ।
 १५.४८/२आडुकः श्राडुकश्चैव ज्यातौ ज्यातिमतां वरौ ॥ १५.४८ ॥
- १५.४९/१मां योदाडरन्त्यत्र गाथां प्रति तमाडुकम् ।

- १५.४८/रश्मेतेन परिवारेण किशोरप्रतिभो मलान् ॥ १५.४८ ॥
- १५.५०/१२श्रीतिवर्मणा युक्त आलुङ्कः प्रथमं व्रजेत् ।
- १५.५०/रनापुत्रवान् नाशतदो नासलस्रशतायुषः ॥ १५.५० ॥
- १५.५१/१नाशुद्धकर्मा नायज्वा यो भोजमभितो व्रजेत् ।
- १५.५१/२पूर्वस्यां दिशि नागानां भोजस्य प्रययुः किल ॥ १५.५१ ॥
- १५.५२/१सोमात् सङ्गानुकर्षाणां ध्वजिनां सवऱुथिनाम् ।
- १५.५२/२रथानां मेघघोषाणां सलस्राणि दशैव तु ॥ १५.५२ ॥
- १५.५३/१रौच्यकाञ्चनकक्षाणां सलस्राण्येकविंशतिः ।
- १५.५३/२तावत्येव सलस्राणि उत्तरस्यां तथा दिशि ॥ १५.५३ ॥
- १५.५४/१आभूमिपाला भोजस्तु सन्ति ज्याकिङ्किणीकिनः ।
- १५.५४/२आलुङ्कः किं थाप्यवन्तिभ्यः स्वसारं दृदुरन्धकाः ॥ १५.५४ ॥
- १५.५५/१आलुङ्कस्य तु काश्यायां द्वौ पुत्रौ सम्भूवतुः ।
- १५.५५/२देवकश्चोत्रसेनश्च देवगर्भसमावुभौ ॥ १५.५५ ॥
- १५.५६/१देवकस्याभवन् पुत्राश्चत्वारस्त्रिदशोपमाः ।
- १५.५६/२देववान् उपदेवश्च संदेवो देवरक्षितः ॥ १५.५६ ॥
- १५.५७/१कुमार्यः सप्त थास्याथ वसुदेवाथ ता ददौ ।
- १५.५७/२देवकी शान्तिदेवा य सुदेवा देवरक्षिता ॥ १५.५७ ॥
- १५.५८/१वृकटेव्युपदेवी य सुनाम्नी यैव सप्तमी ।
- १५.५८/२नवोत्रसेनस्य सुतास्तेषां कंसस्तु पूर्वजः ॥ १५.५८ ॥
- १५.५९/१न्यग्रोधश्च सुनामा य तथा कङ्कः सुभूषणः ।
- १५.५९/२राष्ट्रपालोऽथ सुतनुरनावृष्टिस्तु पुष्टिमान् ॥ १५.५९ ॥
- १५.६०/१तेषां स्वसारः पञ्चासन् कंसा कंसवती तथा ।
- १५.६०/२सुतनू राष्ट्रपाली य कङ्का यैव वराङ्गना ॥ १५.६० ॥
- १५.६१/१उत्रसेनः सलापत्यो व्याप्यातः कुकुरोद्भवः ।
- १५.६१/२कुङ्कुराणामिमं वंशं धारयन् अमितौजसाम् ॥ १५.६१ ॥
- १५.६२/१आत्मनो विपुलं वंशं प्रजावान् आप्रुयान् नरः ॥ १५.६२ ॥
- १६.१/१लोमहर्षण उवाच । भजमानस्य पुत्रोऽथ रथमुभ्यो विदूरथः ।

- १६.१/२राजाधिदेवः शूरस्तु विदूरथसुतोऽभवत् ॥ १६.१ ॥
- १६.२/१राजाधिदेवस्य सुता जज्ञिरे वीर्यवत्तराः ।
- १६.२/२दत्तातिदत्तौ बलिनौ शोणाम्भः श्वेतवाहनः ॥ १६.२ ॥
- १६.३/१शमी य दण्डशर्मा य दन्तशत्रुश्च शत्रुजित् ।
- १६.३/२श्रवणा य श्रविष्ठा य स्वसारौ सम्भलूवतुः ॥ १६.३ ॥
- १६.४/१शमिपुत्रः प्रतिक्षत्रः प्रतिक्षत्रस्य यात्मजः ।
- १६.४/२स्वयम्भोजः स्वयम्भोजोऽभेदिकः सम्भलूवतुः ॥ १६.४ ॥
- १६.५/१तस्य पुत्रा बलवुर्द्वि सर्वे भीमपराक्रमाः ।
- १६.५/२कृतवर्माग्रजस्तेषां शतधन्वा तु मध्यमः ॥ १६.५ ॥
- १६.६/१देवान्तश्च नरान्तश्च भिषग्वैतरणश्च यः ।
- १६.६/२सुदान्तश्चातिदान्तश्च निकार्यः कामदम्भकः ॥ १६.६ ॥
- १६.७/१देवान्तस्याभवत् पुत्रो विद्वान् कम्बलबर्हिषः ।
- १६.७/२असमौजाः सुतस्तस्य नासमौजाश्च तावुभौ ॥ १६.७ ॥
- १६.८/१अजातपुत्राय सुतान् प्रददावसमौजसे ।
- १६.८/२सुदंष्ट्रश्च सुयारुश्च कृष्ण इत्यन्धकाः स्मृताः ॥ १६.८ ॥
- १६.९/१गान्धारी यैव माद्री य कोष्ठुमार्यौ बलवतुः ।
- १६.९/२गान्धारी जनयामास अनमित्रं मडाबलम् ॥ १६.९ ॥
- १६.१०/१माद्री युधाजितं पुत्रं ततो वै देवमीधुषम् ।
- १६.१०/२अनमित्रममित्राणां जेतारमपराजितम् ॥ १६.१० ॥
- १६.११/१अनमित्रसुतो निघ्नो निघ्नतो द्वौ बलवतुः ।
- १६.११/२प्रसेनश्चाथ सत्राजिच्छत्रुसेनाजितावुभौ ॥ १६.११ ॥
- १६.१२/१प्रसेनो द्वास्वत्यां तु निवसन् यो मडामणिम् ।
- १६.१२/२दिव्यं स्वमन्तर्कं नाम स सूर्याद् उपलब्धवान् ॥ १६.१२ ॥
- १६.१३/१तस्य सत्राजितः सूर्यः सप्ता प्राणसमोऽभवत् ।
- १६.१३/२स कदाचिन् निशापाये रथेन रथिनां वरः ॥ १६.१३ ॥
- १६.१४/१तोयकूलमपः स्प्रष्टुमुपस्थातुं यथौ रविम् ।
- १६.१४/२तस्योपतिष्ठतः सूर्यं विवस्वान् अग्रतः स्थितः ॥ १६.१४ ॥

- ૧૬.૧૫/૧વિસ્પષ્ટમૂર્તિર્ભગવાંસ્તેજોમણ્ડલવાન્ વિભુઃ ।
 ૧૬.૧૫/૨અથ રાજા વિવસ્વન્તમુવાચ સ્થિતમગ્રતઃ ॥ ૧૬.૧૫ ॥
- ૧૬.૧૬/૧યથૈવ વ્યોમ્નિ પશ્યામિ સદા ત્વાં જ્યોતિષાં પતે ।
 ૧૬.૧૬/૨તેજોમણ્ડલિનં દેવં તથૈવ પુરતઃ સ્થિતમ્ ॥ ૧૬.૧૬ ॥
- ૧૬.૧૭/૧કો વિશેષોઽસ્તિ મે ત્વત્તઃ સખ્યેનોપગતસ્ય વૈ ।
 ૧૬.૧૭/૨એતચ્છુત્વા તુ ભગવાન્ મણિરત્નં સ્યમન્તકમ્ ॥ ૧૬.૧૭ ॥
- ૧૬.૧૮/૧સ્વકણ્ઠાદ્ અવમુચ્યાથ એકાન્તે ન્યસ્તવાન્ વિભુઃ ।
 ૧૬.૧૮/૨તતો વિગ્રહવન્તં તં દદર્શ નૃપતિસ્તદા ॥ ૧૬.૧૮ ॥
- ૧૬.૧૯/૧પ્રીતિમાન્ અથ તં દૃષ્ટ્વા મુહૂર્ત કૃતવાન્ કથામ્ ।
 ૧૬.૧૯/૨તમભિપ્રસ્થિતં ભૂયો વિવસ્વન્તં સ સત્રજિત્ ॥ ૧૬.૧૯ ॥
- ૧૬.૨૦/૧લોકાન્ ભાસયસે સર્વાન્ યેન ત્વં સતતં પ્રભો ।
 ૧૬.૨૦/૨તદ્ એતન્ મણિરત્નં મે ભગવન્ દાતુમર્હસિ ॥ ૧૬.૨૦ ॥
- ૧૬.૨૧/૧તતઃ સ્યમન્તકમણિં દત્તવાન્ ભાસ્કરસ્તદા ।
 ૧૬.૨૧/૨સ તમાબધ્ય નગરીં પ્રવિવેશ મહીપતિઃ ॥ ૧૬.૨૧ ॥
- ૧૬.૨૨/૧તં જનાઃ પર્યધાવન્ત સૂર્યોઽયં ગચ્છતીતિ હ ।
 ૧૬.૨૨/૨સ્વાં પુરીં સ વિસિખ્યાય રાજા ત્વન્તઃપુરં તથા ॥ ૧૬.૨૨ ॥
- ૧૬.૨૩/૧તં પ્રસેનજિતં દિવ્યં મણિરત્નં સ્યમન્તકમ્ ।
 ૧૬.૨૩/૨દદૌ ભ્રાત્રે નરપતિઃ પ્રેમણા સત્રાજિદ્ ઉત્તમમ્ ॥ ૧૬.૨૩ ॥
- ૧૬.૨૪/૧સ મણિઃ સ્યન્દતે રુઢમ્ વૃષ્ણ્યન્ધકનિવેશને ।
 ૧૬.૨૪/૨કાલવર્ષી ચ પર્જન્યો ન ચ વ્યાધિભયં હ્યભૂત્ ॥ ૧૬.૨૪ ॥
- ૧૬.૨૫/૧લિપ્સાં ચક્રે પ્રસેનસ્ય મણિરત્ને સ્યમન્તકે ।
 ૧૬.૨૫/૨ગોવિન્દો ન ચ તં લેભે શક્તોઽપિ ન જહાર સઃ ॥ ૧૬.૨૫ ॥
- ૧૬.૨૬/૧કદાચિન્ મૃગયાં યાતઃ પ્રસેનસ્તેન ભૂષિતઃ ।
 ૧૬.૨૬/૨સ્યમન્તકકૃતે સિંહાદ્ વધં પ્રાપ વનેચરાત્ ॥ ૧૬.૨૬ ॥
- ૧૬.૨૭/૧અથ સિંહં પ્રધાવન્તમ્ ઋક્ષરાજો મહાબલઃ ।
 ૧૬.૨૭/૨નિહત્ય મણિરત્નં તદ્ આદાય પ્રાવિશદ્ ગુહામ્ ॥ ૧૬.૨૭ ॥
- ૧૬.૨૮/૧તતો વૃષ્ણ્યન્ધકાઃ કૃષ્ણાં પ્રસેનવધકારણાત્ ।
 ૧૬.૨૮/૨પ્રાર્થનાં તાં મણોર્બદ્ધવા સર્વ એવ શશક્રિરે ॥ ૧૬.૨૮ ॥

- १६.२८/१स शङ्क्यमानो धर्मात्मा अकारी तस्य कर्मणः ।
 १६.२८/२आडरिष्ये मणिमिति प्रतिज्ञाय वनं ययौ ॥ १६.२८ ॥
- १६.३०/१यत्र प्रसेनो मृगायां व्यथरत् तत्र थाप्यथ ।
 १६.३०/२प्रसेनस्य पदं गृह्य पुरुषैरामकारिभिः ॥ १६.३० ॥
- १६.३१/१ऋक्षवन्तं गिरिवरं विन्ध्यं य गिरिभुत्तमम् ।
 १६.३१/२अन्वेषयन् परिश्रान्तः स ददर्श मडामनाः ॥ १६.३१ ॥
- १६.३२/१साश्वं उतं प्रसेनं तु नाविन्दत य तन्मणिम् ।
 १६.३२/२अथ सिंङः प्रसेनस्य शरीरस्याविदूरतः ॥ १६.३२ ॥
- १६.३३/१ऋक्षेण निहतो दृष्टः पटैरक्षस्तु सूचितः ।
 १६.३३/२पटैस्तैरन्वियायाथ गुडाम् ऋक्षस्य माधवः ॥ १६.३३ ॥
- १६.३४/१स छि ऋक्षबिले वाणीं शुश्राव प्रमदेरिताम् ।
 १६.३४/२धान्या कुमारमादाय सुतं जाम्भवतो द्विजः ॥ १६.३४ ॥
- १६.३५/१क्रीडयन्त्या य मणिना मा रोदीरित्यथेरिताम् ॥ १६.३५ ॥
- १६.३६/१धान्युवाच । सिंङः प्रसेनमवधीत् सिंङो जाम्भवता उतः ।
 १६.३६/२सुकुमारक मा रोदीस्तव ह्येष स्थमन्तकः ॥ १६.३६ ॥
- १६.३७/१व्यञ्जितस्तस्य शब्दस्य तूर्णमेव बिलं ययौ ।
 १६.३७/२प्रविश्य तत्र भगवांस्तद् ऋक्षबिलमञ्जसा ॥ १६.३७ ॥
- १६.३८/१स्थापयित्वा बिलद्वारे यदूल्वाङ्गलिना सङ् ।
 १६.३८/२शाङ्गधन्वा बिलस्थं तु जाम्भवन्तं ददर्श सः ॥ १६.३८ ॥
- १६.३९/१युयुधे वासुदेवस्तु बिले जाम्भवता सङ् ।
 १६.३९/२बाहुभ्यामेव गोविन्दो द्विवसान् अेकविंशतिम् ॥ १६.३९ ॥
- १६.४०/१प्रविष्टेऽथ बिले कृष्णे बलदेवपुरःसराः ।
 १६.४०/२पुरीं द्वारवतीमेत्य उतं कृष्णं न्यवेद्यन् ॥ १६.४० ॥
- १६.४१/१वासुदेवोऽपि निर्जित्य जाम्भवन्तं मडाबलम् ।
 १६.४१/२लेभे जाम्भवतीं कन्याम् ऋक्षराजस्य सम्मताम् ॥ १६.४१ ॥
- १६.४२/१मणिं स्थमन्तकं यैव जग्राडात्मविशुद्धये ।
 १६.४२/२अनुनीयर्क्षराजं तु निर्ययौ य ततो बिलात् ॥ १६.४२ ॥

- १६.४३/१७पायाद् द्वा२कां कृष्णः स विनीतैः पुरःसरैः ।
 १६.४३/२अेवं स मणिमाहृत्य विशोध्यात्मानमभ्युतः ॥ १६.४३ ॥
- १६.४४/१६दौ सत्राजिते तं वै सर्वसात्वतसंसदि ।
 १६.४४/२अेवं मिथ्याभिशास्तेन कृष्णेनामित्रघातिना ॥ १६.४४ ॥
- १६.४५/१आत्मा विशोधितः पापाद् विनिर्जित्य स्थमन्तकम् ।
 १६.४५/२सत्राजितो दश त्वासन् भार्यास्तासां शतं सुताः ॥ १६.४५ ॥
- १६.४६/१प्यातिमन्तस्त्रयस्तेषां भगंकारस्तु पूर्वजः ।
 १६.४६/२वीरो वातपतिश्चैव वसुमेधस्तथैव च ॥ १६.४६ ॥
- १६.४७/१कुमार्यश्चापि तिस्रो वै दिक्षु प्याता द्विजोत्तमाः ।
 १६.४७/२सत्यभामोत्तमा तासां प्रतिनी च दृढव्रता ॥ १६.४७ ॥
- १६.४८/१तथा प्रस्वापिनी यैव भार्या कृष्णाय तां ददौ ।
 १६.४८/२सभाक्षो भृङ्गकारिस्तु नावेयश्च नरोत्तमौ ॥ १६.४८ ॥
- १६.४९/१जज्ञाते गुणसम्पन्नौ विश्रुतौ उपसम्पदा ।
 १६.४९/२माधाः पुत्रोऽथ जज्ञेऽथ वृष्णिपुत्रो युधाजितः ॥ १६.४९ ॥
- १६.५०/१जज्ञाते तनयौ वृष्णेः शङ्कलश्चित्रकस्तथा ।
 १६.५०/२शङ्कलः काशिराजस्य सुतां भार्यामविन्दत ॥ १६.५० ॥
- १६.५१/१गान्दिनी नाम तस्याश्च गाः सदा प्रददौ पिता ।
 १६.५१/२तस्यां जज्ञे मडाभाळुः श्रुतवान् अतिथिप्रियः ॥ १६.५१ ॥
- १६.५२/१अङ्कुरोऽथ मडाभागो जज्ञे विपुलदक्षिणः ।
 १६.५२/२उपमद्रुस्तथा मद्रुर्मुदरश्चारिमर्दनः ॥ १६.५२ ॥
- १६.५३/१आरिक्षेपस्तथोपेक्षः शत्रुडा यारिमेजयः ।
 १६.५३/२धर्मभृश्यापि धर्मा य गृध्रभोजन्यकस्तथा ॥ १६.५३ ॥
- १६.५४/१आवाडप्रतिवाडौ च सुन्दरी च वराङ्गना ।
 १६.५४/२विश्रुताश्चस्य मलिषी कन्या यास्य वसुंधरा ॥ १६.५४ ॥
- १६.५५/१उपयौवनसम्पन्ना सर्वसत्त्वमनोहरा ।
 १६.५५/२अङ्कुरेणोग्रसेनायां सुतौ वै कुलनन्दनौ ॥ १६.५५ ॥
- १६.५६/१वसुदेवश्चोपदेवश्च जज्ञाते देववर्यसौ ।

- १६.५६/२चित्रकस्यात्मवन् पुत्राः पृथुर्विपृथुरेव च ॥ १६.५६ ॥
- १६.५७/१अश्वत्रीवोऽश्वबाहुश्च सुपार्श्वकगवेषणौ ।
- १६.५७/२असिष्टनेमिश्च सुता धर्मो धर्मभृद् अेव च ॥ १६.५७ ॥
- १६.५८/१सुबाहुर्बाहुश्च श्रविष्ठाश्रवाणो स्त्रियौ ।
- १६.५८/२शर्मा मिथ्याभिशास्तिं यः कृष्णस्य समुदाहृतम् ॥ १६.५८ ॥
- १६.५९/१वेद मिथ्याभिशापास्तं न स्पृशन्ति कदाचन ॥ १६.५९ ॥
- १७.१/१लोमहर्षिणो उवाच । यत् तु सत्राजिते कृष्णो मणिरत्नं स्थमन्तकम् ।
- १७.१/२एदावडास्यद् बभ्रुर्भोजिन शतधन्वना ॥ १७.१ ॥
- १७.२/१सदा हि प्रार्थयामास सत्यभामामनिन्दिताम् ।
- १७.२/२अङ्कुरोऽन्तरमन्विष्यन् मणिं यैव स्थमन्तकम् ॥ १७.२ ॥
- १७.३/१सत्राजितं ततो हत्वा शतधन्वा मडाबलः ।
- १७.३/२रात्रौ तं मणिमादाय ततोऽङ्कुराय दत्तवान् ॥ १७.३ ॥
- १७.४/१अङ्कुरस्तु तदा विप्रा रत्नमादाय योत्तमम् ।
- १७.४/२समयं कारयां यके नावेधोऽहं त्वयेत्युत ॥ १७.४ ॥
- १७.५/१वयमभ्युत्पत्स्यामः कृष्णेन त्वां प्रधर्षितम् ।
- १७.५/२ममाद्य द्वास्का सर्वा वशे तिष्ठत्यसंशयम् ॥ १७.५ ॥
- १७.६/१उते पितरि दुःभार्ता सत्यभामा मनस्विनी ।
- १७.६/२प्रथयौ रथमारुह्य नगरं वाराणासवतम् ॥ १७.६ ॥
- १७.७/१सत्यभामा तु तद् वृत्तं भोजस्य शतधन्वनः ।
- १७.७/२भर्तुर्निवेद्य दुःभार्ता पार्श्वस्थाश्रूण्यवर्तयत् ॥ १७.७ ॥
- १७.८/१पाण्डवानां च दग्धानां हरिः कृतवोदकडियाम् ।
- १७.८/२कुल्यार्थे यापि पाण्डूनां न्ययोजयत सात्यकिम् ॥ १७.८ ॥
- १७.९/१ततस्त्वरितमागम्य द्वास्कां मधुसूदनः ।
- १७.९/२पूर्वजं हविर्न श्रीमान् षट् वचनमब्रवीत् ॥ १७.९ ॥
- १७.१०/१श्रीकृष्णो उवाच । उतः प्रसेनः सिंहेन सत्राजिच्छतधन्वना ।
- १७.१०/२स्थमन्तकस्तु मद्रामी तस्य प्रभुरहं विभो ॥ १७.१० ॥
- १७.११/१तद् आरोह रथं शीघ्रं भोजं हत्वा मडारथम् ।

- ૧૭.૧૧/૨સ્થમન્તકો મહાબાહો અસ્માકં સ ભવિષ્યતિ ॥ ૧૭.૧૧ ॥
- ૧૭.૧૨/૧લોમહર્ષણ ઉવાચ । તતઃ પ્રવવૃતે યુધ્ધં તુમુલં ભોજકૃષ્ણાયોઃ ।
- ૧૭.૧૨/૨શતધન્વા તતોઽકૂરં સર્વતોદિશમૈક્ષત ॥ ૧૭.૧૨ ॥
- ૧૭.૧૩/૧સંરબ્ધૌ તાવુભૌ તત્ર દૃષ્ટ્વા ભોજજનાર્દનૌ ।
- ૧૭.૧૩/૨શક્તોઽપિ શાપાદ્ ધાર્દિક્યમકૂરો નાન્વપદ્યત ॥ ૧૭.૧૩ ॥
- ૧૭.૧૪/૧અપયાને તતો બુદ્ધિં ભોજશ્ચક્રે ભયાર્દિતઃ ।
- ૧૭.૧૪/૨યોજનાનાં શતં સાગ્રં હૃદયા પ્રત્યપદ્યત ॥ ૧૭.૧૪ ॥
- ૧૭.૧૫/૧વિખ્યાતા હૃદયા નામ શતયોજનગામિની ।
- ૧૭.૧૫/૨ભોજસ્ય વડવા વિપ્રા યયા કૃષ્ણમયોધયત્ ॥ ૧૭.૧૫ ॥
- ૧૭.૧૬/૧ક્ષીણાં જવેન હૃદયામધ્વનઃ શતયોજને ।
- ૧૭.૧૬/૨દૃષ્ટ્વા રથસ્ય સ્વાં વૃદ્ધિં શતધન્વાનમર્દયત્ ॥ ૧૭.૧૬ ॥
- ૧૭.૧૭/૧તતસ્તસ્યા હતાયાસ્તુ શ્રમાત્ ખેદાચ્ચ ભો દ્વિજાઃ ।
- ૧૭.૧૭/૨ખમુત્પેતુરથ પ્રાણાઃ કૃષ્ણો રામમથાબ્રવીત્ ॥ ૧૭.૧૭ ॥
- ૧૭.૧૮/૧શ્રીકૃષ્ણ ઉવાચ । તિષ્ઠેહ ત્વં મહાબાહો દૃષ્ટદોષા હયા મયા ।
- ૧૭.૧૮/૨પદ્ભ્યાં ગત્વા હરિષ્યામિ મણિરત્નં સ્યમન્તકમ્ ॥ ૧૭.૧૮ ॥
- ૧૭.૧૯/૧પદ્ભ્યામેવ તતો ગત્વા શતધન્વાનમચ્યુતઃ ।
- ૧૭.૧૯/૨મિથિલામભિતો વિપ્રા જઘાન પરમાસ્ત્રવિત્ ॥ ૧૭.૧૯ ॥
- ૧૭.૨૦/૧સ્યમન્તકં ચ નાપશ્યદ્ ધત્વા ભોજં મહાબલમ્ ।
- ૧૭.૨૦/૨નિવૃત્તં ચાબ્રવીત્ કૃષ્ણં મણિં દેહીતિ લાડ્ગલી ॥ ૧૭.૨૦ ॥
- ૧૭.૨૧/૧નાસ્તીતિ કૃષ્ણશ્ચોવાચ તતો રામો રુષાન્વિતઃ ।
- ૧૭.૨૧/૨ધિક્ષબ્દપૂર્વમસકૃત્ પ્રત્યુવાચ જનાર્દનમ્ ॥ ૧૭.૨૧ ॥
- ૧૭.૨૨/૧બલરામ ઉવાચ । ભ્રાતૃત્વાન્ મર્ષયામ્યેષ સ્વસ્તિ તેઽસ્તુ વ્રજામ્યહમ્ ।
- ૧૭.૨૨/૨કૃત્યં ન મે દ્વારકયા ન ત્વયા ન ચ વૃષ્ણિભિઃ ॥ ૧૭.૨૨ ॥
- ૧૭.૨૩/૧પ્રવિવેશ તતો રામો મિથિલામરિમર્દનઃ ।
- ૧૭.૨૩/૨સર્વકામૈરુપહૃતૈર્મિથિલેનાભિપૂજિતઃ ॥ ૧૭.૨૩ ॥
- ૧૭.૨૪/૧એતસ્મિન્ એવ કાલે તુ બભ્રુર્મતિમતાં વરઃ ।
- ૧૭.૨૪/૨નાનારૂપાન્ કતૂન્ સર્વાન્ આજહાર નિરર્ગલાન્ ॥ ૧૭.૨૪ ॥

- १७.२५/१दीक्षाभयं स ङवयं रक्षार्थं प्रविवेश ङ ।
 १७.२५/२स्यमन्तकङ्कते प्राङ्गो गान्दीपुत्रो मडायशाः ॥ १७.२५ ॥
- १७.२६/१अथ रत्नानि यान्यानि धनानि विविधानि य ।
 १७.२६/२षष्टिं वर्षाणि धर्मात्मा यज्ञेष्वेव न्ययोजयत् ॥ १७.२६ ॥
- १७.२७/१अङ्कुरयज्ञा ँति ते प्यातास्तस्य मडात्मनः ।
 १७.२७/२बहन्नदक्षिणाः सर्वे सर्वकामप्रदायिनः ॥ १७.२७ ॥
- १७.२८/१अथ दुर्योधनो राजा गत्वा स मिथिलां प्रभुः ।
 १७.२८/२गडाशिक्षां ततो दिव्यां बलदेवाद् अवाप्तवान् ॥ १७.२८ ॥
- १७.२९/१सम्प्रसाधे ततो रामो वृषयन्धकमडारथैः ।
 १७.२९/२रानीतो द्वारकामेव कृष्णेन य मडात्मना ॥ १७.२९ ॥
- १७.३०/१अङ्कुरश्वान्धैः सार्धमायातः पुरुषर्षभः ।
 १७.३०/२डत्वा सत्राजितं सुभं सडबन्धुं मडाबलः ॥ १७.३० ॥
- १७.३१/१ज्ञातिभेदभयात् कृष्णस्तमुपेक्षितवांस्तदा ।
 १७.३१/२अपयाते तदाङ्कुरे नावर्षत् पाकशासनः ॥ १७.३१ ॥
- १७.३२/१अनावृष्ट्या तदा राष्ट्रमभवद् बडुधा कृशम् ।
 १७.३२/२ततः प्रसादयामासुरङ्कुरं कुकुरान्धकाः ॥ १७.३२ ॥
- १७.३३/१पुनर्द्धारवतीं प्राप्ते तस्मिन् दानपती ततः ।
 १७.३३/२प्रववर्ष सडस्त्राक्षः कक्षे जलनिधेस्तदा ॥ १७.३३ ॥
- १७.३४/१कन्यां य वासुदेवाय स्वसारं शीलसम्भताम् ।
 १७.३४/२अङ्कुरः प्रददौ धीमान् प्रीत्यर्थं मुनिसत्तमाः ॥ १७.३४ ॥
- १७.३५/१अथ विज्ञाय योगेन कृष्णो बभ्रुगतं मणिम् ।
 १७.३५/२सभामध्यगतः प्राड तमङ्कुरं जनार्दनः ॥ १७.३५ ॥
- १७.३६/१श्रीकृष्ण उवाच । यत् तद् रत्नं मणिवरं तव डस्तगतं विभो ।
 १७.३६/२तत् प्रयच्छ य मानार्डं मयि मानार्थकं कृथाः ॥ १७.३६ ॥
- १७.३७/१षष्टिवर्षगते काले यो शेषोऽभून् ममानघ ।
 १७.३७/२स संऱेढोऽसङ्कृत् प्राप्तस्ततः कालात्ययो मडान् ॥ १७.३७ ॥
- १७.३८/१स ततः कृष्णवचनात् सर्वसात्वतसंसदि ।
 १७.३८/२प्रददौ तं मणिं बभ्रुरङ्कलेशेन मडामतिः ॥ १७.३८ ॥

- १७.३८/१ततस्तमार्जवात् प्राप्तं बभ्रुर्दस्ताद् अरिंदमः ।
 १७.३८/२६दौ दुष्टमनाः कृष्णस्तं मणिं बभ्रुवे पुनः ॥ १७.३८ ॥
- १७.४०/१स कृष्णदस्तात् सम्प्राप्तं मणिरत्नं स्थमन्तकम् ।
 १७.४०/२आबध्य गान्धिनीपुत्रो विरराजंशुमान् धव ॥ १७.४० ॥
- १८.१/१मुनय उच्युः । अहो सुमहद् आप्यानं लवता परिकीर्तितम् ।
 १८.१/२भारतानां य सर्वेषां पार्थिवानां तथैव य ॥ १८.१ ॥
- १८.२/१देवानां दानवानां य गन्धर्वोरगरक्षसाम् ।
 १८.२/२रैत्यानामथ सिद्धानां गुह्यकानां तथैव य ॥ १८.२ ॥
- १८.३/१अत्यद्भुतानि कर्माणि विष्णुमा धर्मनिश्चयाः ।
 १८.३/२विविधाश्च कथा द्विव्या जन्म यात्र्यमनुत्तमम् ॥ १८.३ ॥
- १८.४/१सृष्टिः प्रजापतेः सम्यक् त्वया प्रोक्ता मलामते ।
 १८.४/२प्रजापतीनां सर्वेषां गुह्यकाप्सरसां तथा ॥ १८.४ ॥
- १८.५/१स्थावरं जङ्गमं सर्वमुत्पन्नं विविधं जगत् ।
 १८.५/२त्वया प्रोक्तं मलाभाग श्रुतं यैतन् मनोहरम् ॥ १८.५ ॥
- १८.६/१कथितं पुण्यकूलं पुराणं श्लक्ष्णया गिरा ।
 १८.६/२मनःकर्णसुभं सम्यक् प्रीणात्यमृतसम्मितम् ॥ १८.६ ॥
- १८.७/१छद्मानीं श्रोतुमिच्छामः सकलं महदलं भुवः ।
 १८.७/२वक्तुमर्हसि सर्वज्ञ परं कौतूहलं छि नः ॥ १८.७ ॥
- १८.८/१यावन्तः सागरा द्वीपास्तथा वर्षाणि पर्वताः ।
 १८.८/२वनानि सरितः पुण्य+ । देवादीनां मलामते ॥ १८.८ ॥
- १८.९/१यत्प्रमाणमिदं सर्वं यदाधारं यदात्मकम् ।
 १८.९/२संस्थानमस्य जगतो यथावद् वक्तुमर्हसि ॥ १८.९ ॥
- १८.१०/१लोमहर्षण उवाच । मुनयः श्रूयतामेतत् संक्षेपाद् वदतो मम ।
 १८.१०/२नास्य वर्षशतेनापि वक्तुं शक्योऽतिविस्तरः ॥ १८.१० ॥
- १८.११/१जम्बूद्वीपौ द्वीपौ शाक्यश्चापरो द्विजः ।
 १८.११/२कुशः कौज्यस्तथा शाकः पुष्करश्चैव सप्तमः ॥ १८.११ ॥
- १८.१२/१अते द्वीपाः समुद्रैस्तु सप्त सप्तभिरावृताः ।

- १८.१२/२लवणोक्षुसुरासर्पिर्दधिदुग्धजलैः समम् ॥ १८.१२ ॥
- १८.१३/१जम्बूद्वीपः समस्तानामेतेषां मध्यसंस्थितः ।
- १८.१३/२तस्यापि मध्ये विप्रेन्द्रा मेरुः कनकपर्वतः ॥ १८.१३ ॥
- १८.१४/१चतुरशीतिसालस्यैर्योजनैस्तस्य योऽश्रयः ।
- १८.१४/२प्रविष्टः षोडशाधस्ताद् द्वात्रिंशन् मूर्ध्नि विस्तृतः ॥ १८.१४ ॥
- १८.१५/१मूले षोडशासालस्यैर्विस्तारस्तस्य सर्वतः ।
- १८.१५/२भूपद्मस्यास्य शैलोऽसौ कर्णिकाकारसंस्थितः ॥ १८.१५ ॥
- १८.१६/१डिमवान् डेमकूटश्च निषधस्तस्य दक्षिणे ।
- १८.१६/२नीलः श्वेतश्च शार्ङ्गी च उत्तरे वर्षपर्वताः ॥ १८.१६ ॥
- १८.१७/१लक्षप्रमाणा द्वौ मध्ये दशलीनास्तथापरे ।
- १८.१७/२सालस्रद्धितयोऽश्रयास्तावद्विस्तारिणश्च ते ॥ १८.१७ ॥
- १८.१८/१भारतं प्रथमं वर्षं ततः किम्पुरुषं स्मृतम् ।
- १८.१८/२उद्विष्य तथैवान्यन् मेरोर्दक्षिणतो द्विजः ॥ १८.१८ ॥
- १८.१९/१रम्यं चोत्तरं वर्षं तस्यैव तु छिन्नमयम् ।
- १८.१९/२उत्तरः कुरुवश्वैव यथा वै भारतं तथा ॥ १८.१९ ॥
- १८.२०/१नवसाडस्रमेकैकमेतेषां द्विजसत्तमाः ।
- १८.२०/२एलावृतं च तन्मध्ये सौवर्णो मेरुरुच्छ्रितः ॥ १८.२० ॥
- १८.२१/१मेरोश्चतुर्दिशं तत्र नवसाडस्रविस्तृतम् ।
- १८.२१/२एलावृतं मडाभागाश्चत्वारश्चात्र पर्वताः ॥ १८.२१ ॥
- १८.२२/१विष्णुभा वितता मेरोर्योजनायुतविस्तृताः ।
- १८.२२/२पूर्वेण मन्दरो नाम दक्षिणे गन्धमादनः ॥ १८.२२ ॥
- १८.२३/१विपुलः पश्चिमे पार्श्वे सुपार्श्वश्चोत्तरे स्थितः ।
- १८.२३/२कदम्बस्तेषु जम्बूश्च पिप्पलो वट एव च ॥ १८.२३ ॥
- १८.२४/१अेकादशशतायामाः पादपा गिरिकेतवः ।
- १८.२४/२जम्बूद्वीपस्य सा जम्बूनामभेत्तुर्द्विजोत्तमाः ॥ १८.२४ ॥
- १८.२५/१मडागजप्रमाणानि जम्बूवास्तस्याः कृत्वानि वै ।
- १८.२५/२पतन्ति भूभृतः पृष्ठे शीर्यमाणानि सर्वतः ॥ १८.२५ ॥

- १८.२६/१२सेन तेषां विप्याता तत्र जम्भूनदीति वै ।
 १८.२६/२सरित् प्रवर्तते सा य पीयते तन्निवासिभिः ॥ १८.२६ ॥
- १८.२७/१न भेदो न य दौर्गन्ध्यं न जरा नेन्द्रियक्षयः ।
 १८.२७/२तत्पानस्वस्थमनसां जनानां तत्र जायते ॥ १८.२७ ॥
- १८.२८/१तीरमुत् तद्रसं प्राप्य सुभवायुविशोषिता ।
 १८.२८/२जाम्भूनदाप्यं भवति सुवर्णा सिद्धभूषणम् ॥ १८.२८ ॥
- १८.२९/१भद्राश्वं पूर्वतो मेरोः डेतुमालं य पश्चिमे ।
 १८.२९/२वर्षे द्वे तु मुनिश्रेष्ठास्तयोर्मध्ये त्विलावृतम् ॥ १८.२९ ॥
- १८.३०/१वनं यैत्ररथं पूर्वे दक्षिणे गन्धमादनम् ।
 १८.३०/२वैभ्राजं पश्चिमे तद्भद्रं उत्तरे नन्दनं स्मृतम् ॥ १८.३० ॥
- १८.३१/१अरुणोदं मडाभद्रमसितोदं समानसम् ।
 १८.३१/२सरसांस्थेतानि यत्वारि देवभोग्यानि सर्वदा ॥ १८.३१ ॥
- १८.३२/१शान्तवांश्चक्रुञ्जश्च कुररी माल्यवांस्तथा ।
 १८.३२/२वैकङ्कप्रमुभा मेरोः पूर्वतः केसरायलाः ॥ १८.३२ ॥
- १८.३३/१त्रिकुटः शिशिरश्चैव पतंगो रुचकस्तथा ।
 १८.३३/२निषधाद्यो दक्षिणतस्तस्य केसरपर्वताः ॥ १८.३३ ॥
- १८.३४/१शिषिवासः सर्वैर्दूर्यः कपिलो गन्धमादनः ।
 १८.३४/२जानुधिप्रमुभास्तद्भद्रं पश्चिमे केसरायलाः ॥ १८.३४ ॥
- १८.३५/१मेरोरनन्तरास्ते य जठरादिष्ववस्थिताः ।
 १८.३५/२शङ्खकूटोऽथ ऋषभो ऽंसो नागस्तथापराः ॥ १८.३५ ॥
- १८.३६/१कालञ्जराद्याश्च तथा उत्तरे केसरायलाः ।
 १८.३६/२यतुर्दश सडस्त्राणि योजनानां मडापुरी ॥ १८.३६ ॥
- १८.३७/१मेरोरुपरि विप्रेन्द्रा ब्रह्मणः कथिता द्विवि ।
 १८.३७/२तस्यां समन्ततश्चाष्टौ दिशासु विदिशासु य ॥ १८.३७ ॥
- १८.३८/१धन्द्रादिलोकपालानां प्रप्याताः प्रवराः पुरः ।
 १८.३८/२विष्णुपादविनिष्कान्ता प्लावयन्तीन्दुमण्डलम् ॥ १८.३८ ॥
- १८.३९/१समन्ताद् ब्रह्मणः पुर्यां गङ्गा पतति वै द्विवि ।
 १८.३९/२सा तत्र पतिता दिक्षु यतुर्धा प्रत्यपद्यत ॥ १८.३९ ॥

- १८.४०/१सीतायालकनन्दाय यक्षुर्धाम्नाय वै कुमात् ।
 १८.४०/२पूर्वेण सीता शैलाख्य शैलं यान्त्यन्तरिक्षगा ॥ १८.४० ॥
- १८.४१/१ततश्च पूर्ववर्षेण भद्राश्विनैति सार्णवम् ।
 १८.४१/२तथैवालकनन्दाय दक्षिणैनेत्यभारतम् ॥ १८.४१ ॥
- १८.४२/१प्रयाति सागरं भूत्वा समभेदा द्विजोत्तमाः ।
 १८.४२/२यक्षुश्च पश्चिमगिरीन् अतीत्य सकलांस्ततः ॥ १८.४२ ॥
- १८.४३/१पश्चिमं केतुमालाभ्यं वर्षमन्वेति सार्णवम् ।
 १८.४३/२भद्रा तथोत्तरगिरीन् उत्तरांश्च तथा कुङ्कु ॥ १८.४३ ॥
- १८.४४/१अतीत्योत्तरमम्बोधिं समभ्येति द्विजोत्तमाः ।
 १८.४४/२आनीलनिषधायामौ माव्यवद्गन्धमादनौ ॥ १८.४४ ॥
- १८.४५/१तयोर्भध्यगतो मेरुः कर्णिकार्काकारस्थितः ।
 १८.४५/२भारताः केतुमालाश्च भद्राश्चाः कुर्वस्तथा ॥ १८.४५ ॥
- १८.४६/१पत्राणि लोकशैलस्य मर्यादाशैलभाष्यतः ।
 १८.४६/२जठरो देवकूटश्च मर्यादापर्वतावुभौ ॥ १८.४६ ॥
- १८.४७/१तौ दक्षिणोत्तरायामावानीलनिषधायतौ ।
 १८.४७/२गन्धमादनकैलासौ पूर्वपश्चात् तु तावुभौ ॥ १८.४७ ॥
- १८.४८/१अशीतियोजनायामावर्णवान्त्वर्यवस्थितौ ।
 १८.४८/२निषधः पारियात्रश्च मर्यादापर्वतावुभौ ॥ १८.४८ ॥
- १८.४९/१तौ दक्षिणोत्तरायामावानीलनिषधायतौ ।
 १८.४९/२मेरोः पश्चिमदिग्भागे यथा पूर्वौ तथा स्थितौ ॥ १८.४९ ॥
- १८.५०/१त्रिशङ्कुगो जारुषिश्चैव उत्तरौ वर्षपर्वतौ ।
 १८.५०/२पूर्वपश्चायतावेतावर्णवान्त्वर्यवस्थितौ ॥ १८.५० ॥
- १८.५१/१धृत्येते हि मया प्रोक्ता मर्यादापर्वता द्विजः ।
 १८.५१/२जठरावस्थिता मेरोर्येषां द्वौ द्वौ यत्तुर्दिशम् ॥ १८.५१ ॥
- १८.५२/१मेरोश्चतुर्दिशं ये तु प्रोक्ताः केसरपर्वताः ।
 १८.५२/२शीतान्ताद्या द्विजास्तेषामतीव हि मनोहराः ॥ १८.५२ ॥
- १८.५३/१शैलानामन्तरद्रोण्यः सिद्धयारण्यसेविताः ।

- १८.५३/२सुरभ्याणि तथा तासु काननानि पुराणि च ॥ १८.५३ ॥
- १८.५४/१लक्ष्मीविष्वज्जिसूर्येन्द्र+ । देवानां मुनिसत्तमाः ।
- १८.५४/२तास्वायतनवर्थाणि जुष्टानि नरकिंनरैः ॥ १८.५४ ॥
- १८.५५/१गन्धर्वयक्षरक्षांसि तथा दैतेयदानवाः ।
- १८.५५/२क्रीडन्ति तासु रम्यासु शैलद्रोणीष्वर्निशम् ॥ १८.५५ ॥
- १८.५६/१भौमा ज्येते स्मृताः स्वर्गा धर्मिणामालया द्विजाः ।
- १८.५६/२नैतेषु पापकर्तारो यान्ति जन्मशतैरपि ॥ १८.५६ ॥
- १८.५७/१भद्राश्चे भगवान् विष्णुरास्ते उयशिरा द्विजाः ।
- १८.५७/२वाराहः केतुमाले तु भारते कूर्मरूपधृक् ॥ १८.५७ ॥
- १८.५८/१मत्स्यरूपश्च गोविन्दः कुरुष्वास्ते सनातनः ।
- १८.५८/२विश्वरूपेण सर्वत्र सर्वः सर्वेश्वरो हरिः ॥ १८.५८ ॥
- १८.५९/१सर्वस्याधारभूतोऽसौ द्विजा आस्तेऽपिलात्मकः ।
- १८.५९/२यानि किम्पुरुषाद्यानि वर्षाण्यष्टौ द्विजोत्तमाः ॥ १८.५९ ॥
- १८.६०/१न तेषु शोको नायासो नोद्वेगः क्षुब्धयादिकम् ।
- १८.६०/२सुस्थाः प्रजा निरातङ्गाः सर्वदुःखविवर्जिताः ॥ १८.६० ॥
- १८.६१/१दशद्वादशवर्षाणां सडस्राणि स्थिरायुषः ।
- १८.६१/२नैतेषु भौमान्यन्यानि क्षुत्पिपासादि नो द्विजाः ॥ १८.६१ ॥
- १८.६२/१कृत्तरेतादिका नैव तेषु स्थानेषु कल्पना ।
- १८.६२/२सर्वेष्वेतेषु वर्षेषु सप्त सप्त कुलायलाः ।
- १८.६२/३नद्यश्च शतशस्तेभ्यः प्रसूता या द्विजोत्तमाः ॥ १८.६२ ॥
- १८.६३/१लोमदर्षण उवाच । उत्तरेण समुद्रस्य डिमाद्रेश्वैव दक्षिणे ।
- १८.६३/२वर्षं तद् भारतं नाम भारती यत्र संततिः ॥ १८.६३ ॥
- १८.६४/१नवयोजनसाडस्रो विस्तारश्च द्विजोत्तमाः ।
- १८.६४/२कर्मभूमिरियं स्वर्गमपवर्गं च पृथ्वताम् ॥ १८.६४ ॥
- १८.६५/१मलेन्द्रो मलयः सज्यः शुक्तिमान् ऋक्षपर्वतः ।
- १८.६५/२विन्ध्यश्च पारियात्रश्च सभात्र कुलपर्वताः ॥ १८.६५ ॥
- १८.६६/१अतः सम्प्राप्यते स्वर्गो मुक्तिमस्मात् प्रयाति वै ।
- १८.६६/२तिर्यक्त्वं नरकं यापि यान्त्यतः पुरुषा द्विजाः ॥ १८.६६ ॥

- १८.५/१४तः स्वर्गश्च भोक्षश्च मध्यं चान्ते य गच्छति ।
 १८.५/२न भल्वन्यत्र मर्त्यानां कर्म भूमौ विधीयते ॥ १८.५ ॥
- १८.६/१भारतस्यास्य वर्षस्य नव भेदान् निशामय ।
 १८.६/२४न्द्रद्वीपः कसेतुमांस्ताम्रपर्णो गभस्तिमान् ॥ १८.६ ॥
- १८.७/१नागद्वीपस्तथा सौम्यो गन्धर्वस्त्वथ वारुणः ।
 १८.७/२अयं तु नवमस्तेषां द्वीपः सागरसंवृतः ॥ १८.७ ॥
- १८.८/१योजनानां सडस्रं य द्वीपोऽयं दक्षिणोत्तरात् ।
 १८.८/२पूर्वे किरातास्तिष्ठन्ति पश्चिमे यवनाः स्थिताः ॥ १८.८ ॥
- १८.९/१आजमणाः क्षत्रिया वैश्या मध्ये शूद्राश्च भागशः ।
 १८.९/२४जयायुद्धवणिजयाध+ । वृत्तिमन्तो व्यवस्थिताः ॥ १८.९ ॥
- १८.१०/१शतद्रुयन्द्रभागाद्या छिमवत्पादनिःसृताः ।
 १८.१०/२वेदस्मृतिमुष्माश्चान्याः पारियात्रोद्भवान्मुने ॥ १८.१० ॥
- १८.११/१नर्मदासुरमाद्याश्च नद्यो विन्ध्यविनिःसृताः ।
 १८.११/२तापीपयोषणीनिर्विन्ध्या+ । कावेरीप्रमुष्मा नदीः ॥ १८.११ ॥
- १८.१२/१ऋक्षपादोद्भवान् ज्येताः श्रुताः पापं हरन्ति याः ।
 १८.१२/२गोदावरीभीमरथी+ । कृष्णवेण्यादिकास्तथा ॥ १८.१२ ॥
- १८.१३/१सख्यपादोद्भवान् नद्यः स्मृताः पापभयापहाः ।
 १८.१३/२कृतमालाताम्रपर्णा+ । प्रमुष्मा मलयोद्भवान् ॥ १८.१३ ॥
- १८.१४/१त्रिसांध्यर्षिकुल्याद्या महेन्द्रप्रभवान् स्मृताः ।
 १८.१४/२ऋषिकुल्याकुमाराद्याः शुक्तिमत्पादसम्भवाः ॥ १८.१४ ॥
- १८.१५/१आसां नद्युपनद्यश्च सन्त्यन्यास्तु सडस्रशः ।
 १८.१५/२तास्त्रिवेमे कुरुपञ्चाल+ ंअध्यदेशाद्यो जनाः ॥ १८.१५ ॥
- १८.१६/१पूर्वदेशादिकाश्चैव कामरूपनिवासिनः ।
 १८.१६/२पौण्ड्राः कलिङ्गा मगधा दक्षिणात्याश्च सर्वशः ॥ १८.१६ ॥
- १८.१७/१तथा परान्त्याः सौराष्ट्रः शूद्राभीरास्तथार्बुदाः ।
 १८.१७/२मारुका मालवाश्चैव पारियात्रनिवासिनः ॥ १८.१७ ॥
- १८.१८/१सौवीराः सैन्धवापन्नाः शाल्वाः शाकलवासिनः ।

- १८.१८/२मद्राराभास्तथाम्बुषाः पारसीकाद्यस्तथा ॥ १८.१८ ॥
- १८.१८/१आसां पिबन्ति सविलं वसन्ति सरितां सदा ।
- १८.१८/२सभोपेता मडाभाग वृष्टपुष्टजनाकुलाः ॥ १८.१८ ॥
- १८.२०/१वसन्ति भारते वर्षे युगान्यत्र मडामुने ।
- १८.२०/२कृतं त्रेता द्वापरं च कलिश्चान्यत्र न क्वचित् ॥ १८.२० ॥
- १८.२१/१तपस्ताप्यन्ति यतयो जुह्वते यात्र यज्विनः ।
- १८.२१/२दानानि यात्र दीयन्ते परलोकार्थमादरात् ॥ १८.२१ ॥
- १८.२२/१पुरुषैर्यज्ञपुरुषो जम्बूद्वीपे सदेज्यते ।
- १८.२२/२यज्ञैर्यज्ञमयो विष्णुरन्यद्वीपेषु यान्यथा ॥ १८.२२ ॥
- १८.२३/१अत्रापि भारतं श्रेष्ठं जम्बूद्वीपे मडामुने ।
- १८.२३/२यतो छि कर्मभूरेषा यतोऽन्या भोगभूमयः ॥ १८.२३ ॥
- १८.२४/१अत्र जन्मसदस्त्राणां सलस्रैरपि सत्तम ।
- १८.२४/२कदाशिल्लभते जन्तुर्मानुष्यं पुण्यसंययन् ॥ १८.२४ ॥
- १८.२५/१गायन्ति देवाः किल गीतकानि ।
- १८.२५/२धन्यास्तु ये भारतभूमिभागे ।
- १८.२५/३स्वर्गापि वर्गास्पदतेतुभूते ।
- १८.२५/४भवन्ति भूयः पुरुषा मनुष्याः ॥ १८.२५ ॥
- १८.२६/१कर्माण्यसंकल्पिततद्गुणानि ।
- १८.२६/२संन्यस्य विष्णौ परमात्मरूपे ।
- १८.२६/३अवाप्य तां कर्ममहीमनन्ते ।
- १८.२६/४तस्मिंस्त्वलयं ये त्वमलाः प्रयान्ति ॥ १८.२६ ॥
- १८.२७/१जानीम नो तद्भूवयं विलीने ।
- १८.२७/२स्वर्गप्रदे कर्मणि देवबन्धम् ।
- १८.२७/३प्राप्यन्ति धन्याः भुलु ते मनुष्या ।
- १८.२७/४ये भारतेनेन्द्रियविप्रदीनाः ॥ १८.२७ ॥
- १८.२८/१नववर्षं च भो विप्रा जम्बूद्वीपमिदं मया ।
- १८.२८/२लक्षयो जनविस्तारं संक्षेपात् कथितं द्विजाः ॥ १८.२८ ॥
- १८.२८/१जम्बूद्वीपं समावृत्य लक्षयो जनविस्तरः ।

१८.२८/२भो द्विजा वलयाकारः स्थितः क्षीरोदधिर्बलिः ॥ १८.२८ ॥

२०.१/१लोमर्षाणो उवाच । क्षारोदेन यथा द्वीपो जम्बूसंज्ञोऽभिवेष्टितः ।

२०.१/२संवेष्टय क्षारमुदधिं प्लक्षद्वीपस्तथा स्थितः ॥ २०.१ ॥

२०.२/१जम्बूद्वीपस्य विस्तारः शतसाहस्रसम्मितः ।

२०.२/२स अथ द्विगुणो विप्राः प्लक्षद्वीपेऽप्युदाहृतः ॥ २०.२ ॥

२०.३/१सप्त मेधातिथेः पुत्राः प्लक्षद्वीपेश्वरस्य वै ।

२०.३/२श्रेष्ठः शान्तभयो नाम शिशिरस्तदनन्तरम् ॥ २०.३ ॥

२०.४/१सुभोदयस्तथानन्दः शिवः क्षेमक अथ च ।

२०.४/२ध्रुवश्च सप्तमस्तेषां प्लक्षद्वीपेश्वरा डि ते ॥ २०.४ ॥

२०.५/१पूर्वं शान्तभयं वर्षं शिशिरं सुभदं तथा ।

२०.५/२आनन्दं च शिवं यैव क्षेमकं ध्रुवमेव च ॥ २०.५ ॥

२०.६/१मर्यादाकारकस्तेषां तथान्ये वर्षपर्वताः ।

२०.६/२सप्तैव तेषां नामानि शृणुष्व मुनिसत्तमाः ॥ २०.६ ॥

२०.७/१गोमेदश्चैव यन्द्रश्च नारदो दन्दुभिस्तथा ।

२०.७/२सोमकः सुमनाः शैलो वैभ्राजश्चैव सप्तमः ॥ २०.७ ॥

२०.८/१वर्षाण्येषु रम्येषु वर्षेष्वेतेषु यानघाः ।

२०.८/२वसन्ति देवगन्धर्व+ । सङ्घिताः सङ्घिताः प्रजाः ॥ २०.८ ॥

२०.९/१तेषु पुण्या जन्पदा वीरा न भ्रियते जनः ।

२०.९/२नाघयो व्याधयो वापि सर्वकालसुभं डि तत् ॥ २०.९ ॥

२०.१०/१तेषां नद्यश्च सप्तैव वर्षाणां तु समुद्रगाः ।

२०.१०/२नाभतस्ताः प्रवक्ष्यामि श्रुताः पापं हरन्ति याः ॥ २०.१० ॥

२०.११/१अनुत्तमा शिभा यैव विप्राशा त्रिदिवः कृमुः ।

२०.११/२अमृता सुकृता यैव सप्तैतास्तत्र निम्नगाः ॥ २०.११ ॥

२०.१२/१अते शैलास्तथा नद्यः प्रधानाः कथिता द्विजाः ।

२०.१२/२क्षुद्रनद्यस्तथा शैलास्तत्र सन्ति सप्तशः ॥ २०.१२ ॥

२०.१३/१ताः पिबन्ति सदा हृष्टा नदीर्जनपदास्तु ते ।

२०.१३/२अवसर्पिणी नदी तेषां न यैवोत्सर्पिणी द्विजाः ॥ २०.१३ ॥

- २०.१४/१न तेष्वास्ति युगावस्था तेषु स्थानेषु सप्तसु ।
 २०.१४/२त्रेतायुगसप्तः कालः सर्वदैव द्विजोत्तमाः ॥ २०.१४ ॥
- २०.१५/१प्लक्षद्वीपादिषु विप्राः शाकद्वीपान्तिङ्केषु वै ।
 २०.१५/२पञ्चवर्षसहस्राणि जना ज्वन्त्यनामयाः ॥ २०.१५ ॥
- २०.१६/१धर्मश्चतुर्विधस्तेषु वर्णाश्रमविभागजः ।
 २०.१६/२वर्णाश्च तत्र यत्वारस्तान् बुधाः प्रवदामि वः ॥ २०.१६ ॥
- २०.१७/१आर्यकाः कुरवश्चैव विविक्षा भाविनश्च ये ।
 २०.१७/२विप्रक्षत्रियवैश्यास्ते शूद्राश्च मुनिसत्तमाः ॥ २०.१७ ॥
- २०.१८/१जम्बूवृक्षप्रमाणस्तु तन्मध्ये सुमहातरुः ।
 २०.१८/२प्लक्षस्तन्नामसंज्ञोऽयं प्लक्षद्वीपो द्विजोत्तमाः ॥ २०.१८ ॥
- २०.१९/१यज्यते तत्र भगवांस्तैर्वर्णैरार्यकादिभिः ।
 २०.१९/२सोमरूपी जगत्स्रष्टा सर्वः सर्वेश्वरो हरिः ॥ २०.१९ ॥
- २०.२०/१प्लक्षद्वीपप्रमाणेन प्लक्षद्वीपः समावृतः ।
 २०.२०/२तथैवेक्षुरसोऽन परिषेचानुकारिणा ॥ २०.२० ॥
- २०.२१/१यद्येतेऽपि वो मुनिश्रेष्ठाः प्लक्षद्वीप उदाहृतः ।
 २०.२१/२संक्षेपेण मया भूयः शास्त्रं तं निबोधत ॥ २०.२१ ॥
- २०.२२/१शास्त्रस्येश्वरो वीरो वपुष्मांस्तत्सुता द्विजाः ।
 २०.२२/२तेषां तु नाम संज्ञानि सप्तवर्षाणि तानि वै ॥ २०.२२ ॥
- २०.२३/१श्वेतोऽथ हरितश्चैव ज्वमूतो रोलितस्तथा ।
 २०.२३/२वैद्युतो मानसश्चैव सुप्रभश्च द्विजोत्तमाः ॥ २०.२३ ॥
- २०.२४/१शास्त्रं च समुद्रोऽसौ द्वीपेनेक्षुरसोऽदकः ।
 २०.२४/२विस्ताराद् द्विगुणेनाथ सर्वतः संवृतः स्थितः ॥ २०.२४ ॥
- २०.२५/१तत्रापि पर्वताः सप्त विज्ञेया रत्नयोनयः ।
 २०.२५/२वर्षाभिव्यञ्जकास्ते तु तथा सप्तैव निम्नगाः ॥ २०.२५ ॥
- २०.२६/१कुमुदश्चोन्नतश्चैव तृतीयस्तु भवाडकः ।
 २०.२६/२द्रोणो यत्र महीषध्वजः स चतुर्थो महीधरः ॥ २०.२६ ॥
- २०.२७/१कुमुदस्तु पञ्चमः षष्ठो महीषः सप्तमस्तथा ।
 २०.२७/२ककुब्भान् पर्वतवरः सन्निभान्यतो द्विजाः ॥ २०.२७ ॥

२०.२८/१श्रोणी तोया वितृषणा य चन्द्रा शुङ्का विमोचनी ।

२०.२८/२निवृत्तिः सप्तमी तासां स्मृतास्ताः पापशान्तिदाः ॥ २०.२८ ॥

२०.२९/१श्वेतं य लोहितं यैव ज्जुमूतं उरितं तथा ।

२०.२९/२वैद्युतं मानसं यैव सुप्रभं नाम सप्तमम् ॥ २०.२९ ॥

२०.३०/१सप्तैतानि तु वर्षाणि यातुर्वर्षयुतानि य ।

२०.३०/२वर्षाश्च शास्त्रे ये य वसन्त्येषु द्विजोत्तमाः ॥ २०.३० ॥

२०.३१/१कपिलाश्चारुणाः पीताः कृष्णाश्चैव पृथक् पृथक् ।

२०.३१/२ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्राश्चैव यजन्ति तम् ॥ २०.३१ ॥

२०.३२/१भगवन्तं समस्तस्य विष्णुमात्मानमव्ययम् ।

२०.३२/२वायुभूतं मध्वेष्टैर्यजमानो यज्ञसंस्थितम् ॥ २०.३२ ॥

२०.३३/१देवानामत्र सांनिध्यमतीव सुमनोहरं ।

२०.३३/२शास्त्रविश्व मडावृक्षो नामनिर्वृत्तिकारकः ॥ २०.३३ ॥

२०.३४/१ओष द्वीपः समुद्रेण सुरोदेन समावृतः ।

२०.३४/२विस्ताराच्छास्त्रेणैव समेन तु समन्ततः ॥ २०.३४ ॥

२०.३५/१सुरोदकः परिवृतः कुशद्वीपेन सर्वतः ।

२०.३५/२शास्त्रलस्य तु विस्ताराद् द्विगुणेन समन्ततः ॥ २०.३५ ॥

२०.३६/१ज्योतिष्मतः कुशद्वीपे शृङ्गुध्वं तस्य पुत्रकान् ।

२०.३६/२उद्भिदो वेषुमाश्चैव स्वैरथो रन्ध्रो धृतिः ॥ २०.३६ ॥

२०.३७/१प्रभाकरोऽथ कपिलस्तन्नाम्ना वर्षपद्धतिः ।

२०.३७/२तस्यां वसन्ति मनुजैः सह दैतेयदानवाः ॥ २०.३७ ॥

२०.३८/१तथैव देवगन्धर्वा यक्षकिम्पुरुषादयः ।

२०.३८/२वर्षास्तत्रापि यत्वारो निजानुष्ठानतत्परः ॥ २०.३८ ॥

२०.३९/१दमिनः शुष्मिणः स्नेहा मान्दलाश्च द्विजोत्तमाः ।

२०.३९/२ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्राश्चानुक्कमोदिताः ॥ २०.३९ ॥

२०.४०/१यथोक्तकर्मकर्तृत्वात् स्वाधिकारक्षयाय ते ।

२०.४०/२तत्र ते तु कुशद्वीपे ब्रह्मरूपं जनार्दनम् ॥ २०.४० ॥

२०.४१/१यजन्तः क्षपयन्त्युग्रमधिकारकृत्प्रदम् ।

- २०.४१/२विद्रुमो उमशैलश्च धृतिमान् पुष्टिमांस्तथा ॥ २०.४१ ॥
- २०.४२/१कुशेशयो हरिश्चैव सप्तमो मन्दरायलः ।
- २०.४२/२वर्षायलास्तु समैते द्वीपे तत्र द्विजोत्तमाः ॥ २०.४२ ॥
- २०.४३/१नद्यश्च सप्त तासां तु वक्ष्ये नामान्यनुकृमात् ।
- २०.४३/२धृतपापा शिवा यैव पवित्रा सम्मतिस्तथा ॥ २०.४३ ॥
- २०.४४/१विद्युद् अम्भो मडी यान्या सर्वपापहरास्त्विमाः ।
- २०.४४/२अन्याः सल्लसशस्तत्र क्षुद्रनद्यस्तथायलाः ॥ २०.४४ ॥
- २०.४५/१कुशद्वीपे कुशस्तम्भः संज्ञया तस्य तत् स्मृतम् ।
- २०.४५/२तत्रमाणेन स द्वीपो धृतोऽन समावृतः ॥ २०.४५ ॥
- २०.४६/१धृतोऽश्च समुद्रो वै कौञ्चद्वीपेन संवृतः ।
- २०.४६/२कौञ्चद्वीपो मुनिश्रेष्ठाः श्रूयतां यापरो मडान् ॥ २०.४६ ॥
- २०.४७/१कुशद्वीपस्य विस्ताराद् द्विगुणो यस्य विस्तरः ।
- २०.४७/२कौञ्चद्वीपे धृतिमतः पुत्राः सप्त मडात्मनः ॥ २०.४७ ॥
- २०.४८/१तत्रामानि च वर्षाणि तेषां यके मडामनाः ।
- २०.४८/२कुशगो मन्दगश्चोष्णः पीवरोऽथान्यकारकः ॥ २०.४८ ॥
- २०.४९/१मुनिश्च दृन्दुभिश्चैव समैते तत्सुता द्विजाः ।
- २०.४९/२तत्रापि देवगन्धर्व+ ।सेविताः सुमनोरमाः ॥ २०.४९ ॥
- २०.५०/१वर्षायला मुनिश्रेष्ठास्तेषां नामानि लो द्विजाः ।
- २०.५०/२कौञ्चश्च वामनश्चैव तृतीयश्चान्यकारकः ॥ २०.५० ॥
- २०.५१/१देवव्रतो धमश्चैव तथाऽन्यः पुण्डरीकवान् ।
- २०.५१/२दृन्दुभिश्च मडाशैलो द्विगुणास्ते परस्परम् ॥ २०.५१ ॥
- २०.५२/१द्वीपाद् द्वीपेषु ये शैलास्तथा द्वीपानि ते तथा ।
- २०.५२/२वर्षेष्वेतेषु रम्येषु वर्षशैलवरेषु च ॥ २०.५२ ॥
- २०.५३/१निवसन्ति निरातङ्गाः सल्ल देवगाणैः प्रजाः ।
- २०.५३/२पुष्कला पुष्करा धन्यास्ते प्याताश्च द्विजोत्तमाः ॥ २०.५३ ॥
- २०.५४/१ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्राश्चानुकृमोदिताः ।
- २०.५४/२तत्र नद्यो मुनिश्रेष्ठा याः पिबन्ति तु ते सदा ॥ २०.५४ ॥

- २०.५५/१सप्त प्रधानाः शतशस्तथान्याः क्षुद्रनिम्नगाः ।
 २०.५५/२गौरी कुमुद्वती चैव संध्या रात्रिर्मनोजवा ॥ २०.५५ ॥
- २०.५६/१भ्यातिश्च पुण्डरीका य समैता वर्षनिम्नगाः ।
 २०.५६/२तत्रापि वर्णैर्भगवान् पुष्कराद्यैर्जनार्दनः ॥ २०.५६ ॥
- २०.५७/१ध्यानयोगै रुद्ररूपे ष्ठयते यज्ञसंनिधौ ।
 २०.५७/२कौञ्चद्वीपः समुद्रेण दधिमण्डोदकेन तु ॥ २०.५७ ॥
- २०.५८/१आवृतः सर्वतः कौञ्च+ । द्वीपतुल्येन मानतः ।
 २०.५८/२दधिमण्डोदकश्चापि शाकद्वीपेन संवृतः ॥ २०.५८ ॥
- २०.५९/१कौञ्चद्वीपस्य विस्तार+ । द्विगुणेन द्विजोत्तमाः ।
 २०.५९/२शाकद्वीपेश्चरस्यापि भव्यस्य सुमहात्मनः ॥ २०.५९ ॥
- २०.६०/१समैव तनयास्तेषां ददौ वर्षाणि सप्त सः ।
 २०.६०/२जलदश्च कुमारश्च सुकुमारो मनीरकः ॥ २०.६० ॥
- २०.६१/१कुसुमोदश्च मोदाकिः सप्तमश्च महाद्रुमः ।
 २०.६१/२तत्संज्ञान्येव तत्रापि सप्त वर्षाण्यनुकमात् ॥ २०.६१ ॥
- २०.६२/१तत्रापि पर्वताः सप्त वर्षविच्छेदकारकाः ।
 २०.६२/२पूर्वस्तत्रोदयगिरिर्जलधारस्तथापरः ॥ २०.६२ ॥
- २०.६३/१तथा रैवतकः श्यामस्तथैवाम्भोगिरिर्द्विजः ।
 २०.६३/२आस्तिकेयस्तथा रभ्यः केसरी पर्वतोत्तमः ॥ २०.६३ ॥
- २०.६४/१शाकश्चात्र महावृक्षः सिद्धगन्धर्वसेवितः ।
 २०.६४/२यत्पत्रपातसंस्पर्शाद् आह्लादो जायते परः ॥ २०.६४ ॥
- २०.६५/१तत्र पुण्या जनपदाश्चातुर्वर्ण्यसमन्विताः ।
 २०.६५/२निवसन्ति महात्मानो निरातङ्गा निराभयाः ॥ २०.६५ ॥
- २०.६६/१नद्यश्चात्र मखापुण्याः सर्वपापभयापहाः ।
 २०.६६/२सुकुमारी कुमारी च नलिनी रेणुका च या ॥ २०.६६ ॥
- २०.६७/१षष्ठश्च धेनुका चैव गणस्ती सप्तमी तथा ।
 २०.६७/२अन्यास्त्वयुतशस्तत्र क्षुद्रनद्यो द्विजोत्तमाः ॥ २०.६७ ॥
- २०.६८/१महीधरास्तथा सन्ति शतशोऽथ सप्तशः ।
 २०.६८/२ताः पिबन्ति मुदा युक्ता जलदादिषु ये स्थिताः ॥ २०.६८ ॥

- २०.६८/१वर्षेषु ये जनपदाश्चतुर्थार्थसमन्विताः ।
 २०.६८/२नद्यश्चात्र मडापुण्याः स्वर्गाद् अभ्येत्य मेदिनीम् ॥ २०.६८ ॥
- २०.७०/१धर्मदानिर्न तेष्वास्ति न संदर्भो न शुक् तथा ।
 २०.७०/२मर्थाद्याव्युत्कमश्चापि तेषु देशेषु समसु ॥ २०.७० ॥
- २०.७१/१मगाश्च मागधाश्चैव मानसा मन्द्गास्तथा ।
 २०.७१/२मगा ब्राह्मणभूमिष्वा मागधाः क्षत्रियास्तु ते ॥ २०.७१ ॥
- २०.७२/१वैश्यास्तु मानसास्तेषां शूद्रा ज्ञेयास्तु मन्द्गाः ।
 २०.७२/२शाकद्वीपे स्थितैर्विष्णुः सूर्यरूपधरो हरिः ॥ २०.७२ ॥
- २०.७३/१थोक्तैरिज्यते सम्यक् कर्मिर्नियतात्मभिः ।
 २०.७३/२शाकद्वीपस्ततो विप्राः क्षीरोद्देन समन्ततः ॥ २०.७३ ॥
- २०.७४/१शाकद्वीपप्रमाणेन वलयेनेव वेष्टितः ।
 २०.७४/२क्षीराब्धिः सर्वतो विप्राः पुष्कराभ्येन वेष्टितः ॥ २०.७४ ॥
- २०.७५/१द्वीपेन शाकद्वीपात् तु द्विगुणेन समन्ततः ।
 २०.७५/२पुष्करे सवनस्यापि मडावीतोऽभवत् सुतः ॥ २०.७५ ॥
- २०.७६/१घातकिञ्च तयोस्तद्द्व द्वे वर्षे नामसंज्ञिते ।
 २०.७६/२मडावीतं तथैवान्यद् घातकीभाण्डसंज्ञितम् ॥ २०.७६ ॥
- २०.७७/१अेकश्चात्र मडाभागाः प्रथ्यातो वर्षपर्वतः ।
 २०.७७/२मानसोत्तरसंज्ञो वै मध्यतो वलयाकृतिः ॥ २०.७७ ॥
- २०.७८/१योजनानां सडस्त्राणि उर्ध्वं पञ्चाशद् उच्छ्रितः ।
 २०.७८/२तावद् अेव य विस्तीर्णः सर्वतः परिभाण्डलः ॥ २०.७८ ॥
- २०.७९/१पुष्करद्वीपवलयं मध्येन विभजन् एव ।
 २०.७९/२स्थितोऽसौ तेन विच्छिन्नं जातं वर्षद्वयं छि तत् ॥ २०.७९ ॥
- २०.८०/१वलयाकारमेकैकं तयोर्मध्ये मडागिरिः ।
 २०.८०/२दशवर्षसडस्त्राणि तत्र श्रुवन्ति मानवाः ॥ २०.८० ॥
- २०.८१/१निरामया विशोकाश्च रागद्वेषविवर्जिताः ।
 २०.८१/२अधमोत्तमौ न तेष्वास्तां न वध्यवधकौ द्विजाः ॥ २०.८१ ॥
- २०.८२/१नेर्ष्यासूया भयं रोषो दौषो लोभादिकं न य ।

- २०.६६/१द्विगुणा काञ्चनी भूमिः सर्वजन्तुविवर्जिता ।
 २०.६६/२लोकालोकस्ततः शैलो योजनायुतविस्तृतः ॥ २०.६६ ॥
- २०.६७/१उच्छ्रयेणापि तावन्ति सडस्त्राण्यावलोडि सः ।
 २०.६७/२ततस्तमः समावृत्य तं शैलं सर्वतः स्थितम् ॥ २०.६७ ॥
- २०.६८/१तमश्चाण्डकटाडेन समन्तात् पस्त्रिवेष्टितम् ।
 २०.६८/२पञ्चाशत्कोटिविस्तारा सेयमुर्वी द्विजोत्तमाः ॥ २०.६८ ॥
- २०.६९/१सडैवाण्डकटाडेन सद्दीपा समधीधरा ।
 २०.६९/२सेयं धानी विधानी य सर्वभूतगुणाधिका ।
 २०.६९/३आधारभूता जगतां सर्वेषां सा द्विजोत्तमाः ॥ २०.६९ ॥
- २१.१/१लोमडर्षण उवाच । विस्तार अेष कथितः पृथिव्या मुनिसत्तमाः ।
 २१.१/२सप्तस्तु सडस्त्राणि तद्दृष्ट्वायोऽपि कथ्यते ॥ २१.१ ॥
- २१.२/१दशसाडस्रमेकैकं पातालं मुनिसत्तमाः ।
 २१.२/२अतलं वितलं यैव नितलं सुतलं तथा ॥ २१.२ ॥
- २१.३/१तलातलं रसातलं पातालं चापि सप्तमम् ।
 २१.३/२कृष्णा शुक्लारुणा पीता शर्करा शैलकाञ्चनी ॥ २१.३ ॥
- २१.४/१भूमयो यत्र विप्रेन्द्रा वरप्रासादशोभिताः ।
 २१.४/२तेषु दानवदैतेयजातयः शतशः स्थिताः ॥ २१.४ ॥
- २१.५/१नागानां य मडाङ्गानां ज्ञातयश्च द्विजोत्तमाः ।
 २१.५/२स्वर्लोकाद् अपि रभ्याणि पातालानीति नारदः ॥ २१.५ ॥
- २१.६/१प्राड स्वर्गसदोमध्ये पातालेभ्यो गतो द्विवम् ।
 २१.६/२आह्लादकारिणः शुभ्रा मणयो यत्र सुप्रभाः ॥ २१.६ ॥
- २१.७/१नागाभरणाभूषाश्च पातालं केन तत्सप्तमम् ।
 २१.७/२दैत्यदानवकन्याभिरितश्चेतश्च शोभिते ॥ २१.७ ॥
- २१.८/१पाताले कस्य न प्रीतिर्विमुक्तस्यापि जायते ।
 २१.८/२दिवार्कश्शमयो यत्र प्रभास्तन्वन्ति नातपम् ॥ २१.८ ॥
- २१.९/१शशिनश्च न शीताय निशि धोताय डेवलम् ।
 २१.९/२रभक्ष्यभोज्यमहापानं ंअहमत्तैश्च भोगिभिः ॥ २१.९ ॥
- २१.१०/१यत्र न ज्ञायते कालो गतोऽपि दनुजादिभिः ।

- २१.१०/२वनानि नद्यो रम्याणि सरसि कमलाकराः ॥ २१.१० ॥
- २१.११/१पुंस्कोडिलादिलापाश्च मनोज्ञान्यम्बराणि च ।
- २१.११/२भूषणान्यतिरम्याणि गन्धाद्यं यानुलेपनम् ॥ २१.११ ॥
- २१.१२/१वीणावेणुमृदङ्गानां निःस्वनाश्च सदा द्विजः ।
- २१.१२/२अेतान्यन्यानि रम्याणि भाग्यभोग्यानि दानवैः ॥ २१.१२ ॥
- २१.१३/१दैत्योरगैश्च भुज्यन्ते पातालान्तरगोचरैः ।
- २१.१३/२पातालानामधश्चास्ते विष्णोर्या तामसी तनुः ॥ २१.१३ ॥
- २१.१४/१शेषाभ्या यद्गुणान् वक्तुं न शक्ता दैत्यदानवाः ।
- २१.१४/२योऽनन्तः पठ्यते सिद्धैर्वदेवर्षिपूजितः ॥ २१.१४ ॥
- २१.१५/१सदस्रशिरसा व्यक्तः स्वस्तिकामलभूषणः ।
- २१.१५/२कृष्णामणिसदस्रेण यः स विद्योतयन् दिशः ॥ २१.१५ ॥
- २१.१६/१सर्वान् करोति निर्वायान् छिताय जगतोऽसुरान् ।
- २१.१६/२मदाधूर्णितनेत्रोऽसौ यः सदैवैककुण्डलः ॥ २१.१६ ॥
- २१.१७/१किरीटी स्रग्धरो भाति साग्निश्चेत धवायलः ।
- २१.१७/२नीलवासा मद्योत्सिक्तः श्वेतदारोपशोभितः ॥ २१.१७ ॥
- २१.१८/१साभ्रगङ्गाप्रपातोऽसौ कैलासाद्रिखोत्तमः ।
- २१.१८/२लाङ्गलासक्तदस्ताग्रो भिन्नं मुशलमुत्तमम् ॥ २१.१८ ॥
- २१.१९/१उपास्यते स्वयं कान्त्या यो वारुण्या य मूर्तया ।
- २१.१९/२कल्पान्ते यस्य वङ्त्रेभ्यो विषानलशिभोज्ज्वलः ॥ २१.१९ ॥
- २१.२०/१संकर्षणाम्बुको रुद्रो निष्कम्यात्ति जगत्त्रयम् ।
- २१.२०/२स भिन्नस्त्रिभरीभूतमशेषं क्षितिमण्डलम् ॥ २१.२० ॥
- २१.२१/१आस्ते पातालमूलस्थः शेषोऽशेषसुरार्थितः ।
- २१.२१/२तस्य वीर्यं प्रभावश्च स्वरूपं रूपमेव च ॥ २१.२१ ॥
- २१.२२/१नखि वर्णयितुं शक्यं ज्ञातुं वा त्रिदशैरपि ।
- २१.२२/२यस्यैषा सकला पृथ्वी कृष्णामणिशिष्णारुणा ॥ २१.२२ ॥
- २१.२३/१आस्ते कुसुममालेव कस्तूर्दीर्यं वद्विष्यति ।
- २१.२३/२यदा विजृम्भतेऽनन्तो मदाधूर्णितलोचनः ॥ २१.२३ ॥

- २१.२४/१तदा यलति भूरेषा साद्रितोयाधिकानना ।
 २१.२४/२गन्धर्वाप्सरसः सिद्धाः किंनरोरगवाराणाः ॥ २१.२४ ॥
- २१.२५/१नान्तं गुणानां गच्छन्ति ततोऽनन्तोऽयमव्ययः ।
 २१.२५/२यस्य नागवधूडस्तैर्वापितं छरियन्मन् ॥ २१.२५ ॥
- २१.२६/१मुहुः श्वासानिलायस्तं याति द्विक्पटवासताम् ।
 २१.२६/२यमारोध्य पुराणार्षिर्गर्गा ज्योतीषि तत्त्वतः ॥ २१.२६ ॥
- २१.२७/१ज्ञातवान् सकलं यैव निमित्तपठितं क्लमम् ।
 २१.२७/२तेनेयं नागवर्षेण शिरसा विधृता मडी ।
 २१.२७/३बिभर्ति सकलांल्लोकान् सद्येवासुरमानुषान् ॥ २१.२७ ॥
- २२.१/१लोमहर्षेण उवाच । ततश्चानन्तरं विप्रा नरका रौरवाद्यः ।
 २२.१/२पापिनो येषु पात्यन्ते ताम् शृणुध्वं द्विजोत्तमाः ॥ २२.१ ॥
- २२.२/१रौरवः शौकरो रोधस्तानो विशसनस्तथा ।
 २२.२/२मडाज्ज्वालस्तप्तकुड्यो मडालोभो विमोहनः ॥ २२.२ ॥
- २२.३/१रुधिरान्यो वसातमः कृमीशः कृमिभोजनः ।
 २२.३/२असिपत्रवनं कृष्णो लालाभक्षश्च दारुणः ॥ २२.३ ॥
- २२.४/१तथा पूयवडः पापो वह्निज्वालो ऽयधःशिराः ।
 २२.४/२सदंशः कृष्णसूत्रश्च तमश्चावीचिरेव च ॥ २२.४ ॥
- २२.५/१श्रभोजनोऽथाप्रतिष्ठोम+ ।आवीचिश्च तथापरः ।
 २२.५/२एत्येवमाद्यश्चान्ये नरका भृशदारुणाः ॥ २२.५ ॥
- २२.६/१यमस्य विषये धीराः शस्त्राग्निविषदर्शिनः ।
 २२.६/२पतन्ति येषु पुरुषाः पापकर्मरताश्च ये ॥ २२.६ ॥
- २२.७/१कूटसाक्षी तथा सम्यक् पक्षपातेन यो वदेत् ।
 २२.७/२यश्चान्यद् अनृतं वक्ति स नरो याति रौरवम् ॥ २२.७ ॥
- २२.८/१भूण्डा पुरडन्ता य गोघ्नश्च मुनिसत्तमाः ।
 २२.८/२यान्ति ते रौरवं धोरं यश्चोच्छ्वासनिरोधकः ॥ २२.८ ॥
- २२.९/१सुरापो ब्रह्मडा उर्ता सुवर्णस्य य शूकरे ।
 २२.९/२प्रयाति नरके यश्च तैः संसर्गमुपैति वै ॥ २२.९ ॥
- २२.१०/१राजन्यवैश्यडा यैव तथैव गुरुतल्पगः ।

२२.१०/२तमकुम्भे स्वसृगामी उन्ति राजभटं य यः ॥ २२.१० ॥

२२.११/१माध्वीविङ्कयङ्गन् वध्यपालः केसरविङ्कयी ।

२२.११/२तमलोढे पतन्त्येते यश्च भक्तं परित्यजेत् ॥ २२.११ ॥

२२.१२/१सुतां स्नुषां यापि गत्वा मडाज्जवाले निपात्यते ।

२२.१२/२अवमन्ता गुहृणां यो यश्चाकोष्टा नराधमः ॥ २२.१२ ॥

२२.१३/१वेददूषयिता यश्च वेदविङ्कयकश्च यः ।

२२.१३/२अगम्यगामी यश्च स्यात् ते यान्ति शबलं द्विजाः ॥ २२.१३ ॥

२२.१४/१यौरो विमोढे पतति मर्यादादूषकस्तथा ।

२२.१४/२देवद्विजपितृद्वेषा रत्नदूषयिता य यः ॥ २२.१४ ॥

२२.१५/१स याति कृमिभक्ष्ये वै कृमीशे तु दुरिष्टिकृत् ।

२२.१५/२पितृद्वेषातिथीन् यस्तु पर्यश्राति नराधमः ॥ २२.१५ ॥

२२.१६/१लालाभक्ष्ये स यात्युत्रे शरकर्ता य वेधके ।

२२.१६/२करोति कर्णिनी यश्च यश्च षड्गाहिकृन् नरः ॥ २२.१६ ॥

२२.१७/१प्रयान्त्येते विशसने नरके भृशदारुणो ।

२२.१७/२असत्प्रतिगृहीता य नरके यात्यधोमुषे ॥ २२.१७ ॥

२२.१८/१अयाज्ययाजकस्तत्र तथा नक्षत्रसूचकः ।

२२.१८/२कृमिपूये नरश्चैको याति मिष्टान्नभुक् सदा ॥ २२.१८ ॥

२२.१९/१लाक्षाभांसरसानां य तिलानां लवणस्य य ।

२२.१९/२विडेता ब्राह्मणो याति तमेव नरकं द्विजाः ॥ २२.१९ ॥

२२.२०/१मार्जारकुङ्कुटच्छाग+ । श्ववराडपिडंगमान् ।

२२.२०/२पोषयन् नरकं याति तमेव द्विजसत्तमाः ॥ २२.२० ॥

२२.२१/१रङ्गोपश्रुवी कैवर्तः कुण्डाशी गरदस्तथा ।

२२.२१/२सूयी माडिषिकश्चैव पर्वगामी य यो द्विजः ॥ २२.२१ ॥

२२.२२/१अगारदाडी मित्रघ्नः शकुनिग्रामयाजकः ।

२२.२२/२रुधिरान्धे पतन्त्येते सोमं विक्रीणते य ये ॥ २२.२२ ॥

२२.२३/१मधुडा ग्रामडन्ता य याति वैतरणीं नरः ।

२२.२३/२रेतःपानाहिकर्तारो मर्यादाभेदिनश्च ये ॥ २२.२३ ॥

- २२.२४/१ते कृच्छ्रे यान्त्यशौचाश्च कुडकाञ्जविनश्च ये ।
 २२.२४/२असिपत्रवनं याति वनच्छेदी वृथैव यः ॥ २२.२४ ॥
- २२.२५/१अौरभिका मृगव्याधा वह्निज्वाले पतन्ति वै ।
 २२.२५/२यान्ति तत्रैव ते विप्रा यश्चापाङ्केषु वह्निदः ॥ २२.२५ ॥
- २२.२६/१प्रतोपलोपको यश्च स्वाश्रमाद् विव्युत्तश्च यः ।
 २२.२६/२संदंशयातनामध्ये पततस्तावुभावपि ॥ २२.२६ ॥
- २२.२७/१दिव्य स्वप्नेषु स्थन्तन्ते ये नरा ब्रह्मचारिणः ।
 २२.२७/२पुत्रैरध्यापिता ये तु ते पतन्ति श्वभोजने ॥ २२.२७ ॥
- २२.२८/१अते यान्ये च नरकाः शतशोऽथ सडस्रशः ।
 २२.२८/२येषु दुष्कृतकर्माणः पथ्यन्ते यातनागताः ॥ २२.२८ ॥
- २२.२९/१तथैव पापान्येतानि तथान्यानि सडस्रशः ।
 २२.२९/२भुज्यन्ते जातिपुरुषैर्नरकान्तरगोचरैः ॥ २२.२९ ॥
- २२.३०/१वर्णाश्रमविरुद्धं च कर्म कुर्वन्ति ये नराः ।
 २२.३०/२कर्मणा मनसा वाया निरयेषु पतन्ति ते ॥ २२.३० ॥
- २२.३१/१अधःशिरोभिर्दृश्यन्ते नारकैर्दिवि देवताः ।
 २२.३१/२देवाश्चाधोमुष्णान् सर्वान् अधः पश्यन्ति नारकान् ॥ २२.३१ ॥
- २२.३२/१स्थावराः कुमयोऽज्वाश्च पक्षिणः पशवो नराः ।
 २२.३२/२धार्मिकास्त्रिदशास्तद्गन् मोक्षिणश्च यथाकमम् ॥ २२.३२ ॥
- २२.३३/१सडस्रभागः प्रथमाद् द्वितीयोऽनुकृमात् तथा ।
 २२.३३/२सर्वे ल्येते मडाभागा यावन् मुक्तिसमाश्रयाः ॥ २२.३३ ॥
- २२.३४/१यावन्तो जन्तवः स्वर्गे तावन्तो नरकौडसः ।
 २२.३४/२पापकृद् याति नरकं प्रायश्चित्तपराज्मुष्णः ॥ २२.३४ ॥
- २२.३५/१पापानामनुप्राणि प्रायश्चित्तानि यद् यथा ।
 २२.३५/२तथा तथैव संस्मृत्य प्रोक्तानि परमर्षिभिः ॥ २२.३५ ॥
- २२.३६/१पापे गुडुणि गुरुणि स्वल्पान्यल्पे च तद्धिदः ।
 २२.३६/२प्रायश्चित्तानि विप्रेन्द्रा जगुः स्वायम्भुवाद्यः ॥ २२.३६ ॥
- २२.३७/१प्रायश्चित्तान्यशेषाणि तपःकर्मात्मकानि वै ।
 २२.३७/२यानि तेषामशेषाणां कृष्णानुस्मरणं परम् ॥ २२.३७ ॥

- २२.३८/१कृते पापेऽनुतापो वै यस्य पुंसः प्रजायते ।
 २२.३८/२प्रायश्चित्तं तु तस्यैकं हरिसंस्मरणं परम् ॥ २२.३८ ॥
- २२.३९/१प्रातर्निशि तथा संध्या+ ंअध्याह्नादिषु संस्मरन् ।
 २२.३९/२नारायणमवाप्नोति सद्यः पापक्षयान् नरः ॥ २२.३९ ॥
- २२.४०/१विष्णुसंस्मरणात् क्षीण+ । समस्तकलेशसंशयः ।
 २२.४०/२मुक्तिं प्रयाति भो विप्रा विष्णोस्तस्थानुकीर्तनात् ॥ २२.४० ॥
- २२.४१/१वासुदेवे मनो यस्य जपलोभार्यनादिषु ।
 २२.४१/२तस्थान्तरायो विप्रेन्द्रा देवेन्द्रत्वादिकं क्लमम् ॥ २२.४१ ॥
- २२.४२/१कव नाकपृष्ठगमनं पुनरावृत्तिलक्षणम् ।
 २२.४२/२कव जपो वासुदेवेति मुक्तिर्भीजमनुत्तमम् ॥ २२.४२ ॥
- २२.४३/१तस्माद् अहर्निशं विष्णुं संस्मरन् पुरुषो द्विजः ।
 २२.४३/२न याति नरकं शुद्धः संक्षीणाभिलपातकः ॥ २२.४३ ॥
- २२.४४/१मनःप्रीतिकरः स्वर्गो नरकस्तद्विपर्ययः ।
 २२.४४/२नरकस्वर्गसंज्ञो वै पापपुण्ये द्विजोत्तमाः ॥ २२.४४ ॥
- २२.४५/१वस्त्वैकमेव दुःभाय सुभायेर्ष्याद्याय च ।
 २२.४५/२कोपाय च यतस्तस्माद् वस्तु दुःभात्मकं कुतः ॥ २२.४५ ॥
- २२.४६/१तद् एव प्रीतये भूत्वा पुनर्दुःभाय जायते ।
 २२.४६/२तद् एव कोपालयतः प्रसादाय च जायते ॥ २२.४६ ॥
- २२.४७/१तस्माद् दुःभात्मकं नास्ति न च किञ्चित् सुभात्मकम् ।
 २२.४७/२मनसः परिणामोऽयं सुभदुःभादिलक्षणः ॥ २२.४७ ॥
- २२.४८/१ज्ञानमेव परं ब्रह्मा+ । ज्ञानं भन्धाय येष्यते ।
 २२.४८/२ज्ञानात्मकमिदं विश्वं न ज्ञानाद् विद्यते परम् ॥ २२.४८ ॥
- २२.४९/१विद्याविद्ये हि भो विप्रा ज्ञानमेवावधार्यताम् ।
 २२.४९/२अेवमेतद् मयाभ्यातं भवतां माण्डलं भुवः ॥ २२.४९ ॥
- २२.५०/१पातालानि च सर्वाणि तथैव नरका द्विजः ।
 २२.५०/२समुद्राः पर्वताश्चैव द्वीपा वर्षाणि निम्नगाः ।
 २२.५०/३संक्षेपात् सर्वमाभ्यातं किं भूयः श्रोतुमिच्छथ ॥ २२.५० ॥

- २३.१/१मुनय ऋषुः । कथितं भवता सर्वमस्माकं सकलं तथा ।
 २३.१/२भुवर्लोकान्काल्लोकान् श्रोतुमिच्छामहे वयम् ॥ २३.१ ॥
- २३.२/१तथैव ऋडसंस्थानं प्रमाणाणि यथा तथा ।
 २३.२/२समायक्ष्व मडाभाग यथावल्बोमर्षण ॥ २३.२ ॥
- २३.३/१लोमर्षण उवाच । रविचन्द्रमसोर्यावन् मयूभैरवभास्यते ।
 २३.३/२ससमुद्रसन्धिस्थैला तावती पृथिवी स्मृता ॥ २३.३ ॥
- २३.४/१यावत्प्रमाणा पृथिवी विस्तारपरिमण्डला ।
 २३.४/२नभस्तावत्प्रमाणं छि विस्तारपरिमण्डलम् ॥ २३.४ ॥
- २३.५/१भूमैर्योजनलक्षे तु सौरं विप्रास्तु मण्डलम् ।
 २३.५/२लक्षे दिवाकराभ्यापि मण्डलं शशिनः स्थितम् ॥ २३.५ ॥
- २३.६/१पूर्णे शतसहस्रे तु योजनानां निशाकरात् ।
 २३.६/२नक्षत्रमण्डलं कृत्स्नमुपरिष्ठात् प्रकाशते ॥ २३.६ ॥
- २३.७/१द्विलक्षे योत्तरे विप्रा बुधो नक्षत्रमण्डलात् ।
 २३.७/२तावत्प्रमाणाभागे तु बुधस्याप्युशना स्थितः ॥ २३.७ ॥
- २३.८/१अङ्गारकोऽपि शुक्रस्य तत्प्रमाणे व्यवस्थितः ।
 २३.८/२लक्षद्वयेन भौमस्य स्थितो देवपुरोहितः ॥ २३.८ ॥
- २३.९/१सौरिर्भुवस्यतेऽर्ध्वं द्विलक्षे समवस्थितः ।
 २३.९/२सप्तमिण्डलं तस्माल्लक्षमेकं द्विजोत्तमाः ॥ २३.९ ॥
- २३.१०/१ऋषिभ्यस्तु सहस्राणां शताद् ऋध्वं व्यवस्थितः ।
 २३.१०/२मेढ्रीभूतः समस्तस्य ज्योतिश्चक्रस्य वै ध्रुवः ॥ २३.१० ॥
- २३.११/१त्रैलोक्यमेतत् कथितं संक्षेपेण द्विजोत्तमाः ।
 २३.११/२एज्याङ्गलस्य भूरेषा एज्या यात्र प्रतिष्ठिता ॥ २३.११ ॥
- २३.१२/१ध्रुवाद् ऋध्वं मडर्लोकौ यत्र ते कल्पवासिनः ।
 २३.१२/२अेकयोजनकोटी तु मडर्लोकौ विधीयते ॥ २३.१२ ॥
- २३.१३/१द्वे कोट्यौ तु जनो लोकौ यत्र ते ब्रह्मणः सुताः ।
 २३.१३/२सनन्तनाधाः कथिता विप्राश्चामलयेतसः ॥ २३.१३ ॥
- २३.१४/१यत्तुर्गुणोत्तरं योर्ध्वं जनलोकात् तपः स्मृतम् ।
 २३.१४/२वैराजा यत्र ते देवाः स्थिता देवविवर्जिताः ॥ २३.१४ ॥

- २३.१५/१५३गुणैः तपोलोकात् सत्यलोको विराजते ।
 २३.१५/२अपुनर्मारकं यत्र सिद्धादिमुनिसेवितम् ॥ २३.१५ ॥
- २३.१६/१पादगम्यं तु यत् किञ्चिद् वस्त्वस्ति पृथिवीमयम् ।
 २३.१६/२स भूर्लोकः समाख्यातो विस्तारोऽस्य भयोदितः ॥ २३.१६ ॥
- २३.१७/१भूमिसूर्यान्तरं यत् तु सिद्धादिमुनिसेवितम् ।
 २३.१७/२भुवर्लोकस्तु सोऽप्युक्तो द्वितीयो मुनिसत्तमाः ॥ २३.१७ ॥
- २३.१८/१ध्रुवसूर्यान्तरं यत् तु नियुतानि यतुर्दश ।
 २३.१८/२स्वर्लोकः सोऽपि कथितो लोकसंस्थानचिन्तकैः ॥ २३.१८ ॥
- २३.१९/१त्रैलोक्यमेतत् कृतं विप्रैश्च परिपठयते ।
 २३.१९/२नस्तपस्तथा सत्यमिति याकृतं त्रयम् ॥ २३.१९ ॥
- २३.२०/१कृतकाकृतको मध्ये मङ्गलौकं धृति स्मृतः ।
 २३.२०/२शून्यो भवति कल्पान्ते योऽन्तं न य विनश्यति ॥ २३.२० ॥
- २३.२१/१अते सप्त मङ्गलोका मया वः कथिता द्विजाः ।
 २३.२१/२पातालानि च सप्तैव ब्रह्माण्डस्यैष विस्तरः ॥ २३.२१ ॥
- २३.२२/१अतद् आण्डकटाखेन तिर्यग् उर्ध्वमधस्तथा ।
 २३.२२/२कपित्थस्य यथा भीजं सर्वतो वै समावृतम् ॥ २३.२२ ॥
- २३.२३/१दशोत्तरेण पयसा द्विजाश्चाण्डं य तद् वृतम् ।
 २३.२३/२स याम्भुपरिवारोऽसौ वह्निना वेष्टितो बहिः ॥ २३.२३ ॥
- २३.२४/१वह्निस्तु वायुना वायुर्विप्रास्तु नभसावृतः ।
 २३.२४/२आकाशोऽपि मुनिश्रेष्ठा मङ्गला परिवेष्टितः ॥ २३.२४ ॥
- २३.२५/१दशोत्तराण्यशेषाणि विप्राश्चैतानि सप्त वै ।
 २३.२५/२मङ्गलान्तं च समावृत्य प्रधानं समवस्थितम् ॥ २३.२५ ॥
- २३.२६/१अनन्तस्य न तस्यान्तः संप्र्यान् यापि विद्यते ।
 २३.२६/२तद् अनन्तमसंप्र्यातं प्रमाणेनापि वै यतः ॥ २३.२६ ॥
- २३.२७/१उत्तुभूतमशेषस्य प्रकृतिः सा परा द्विजाः ।
 २३.२७/२अण्डानां तु सङ्ख्याणां सङ्ख्याण्ययुतानि च ॥ २३.२७ ॥
- २३.२८/१र्षदृशानां तथा तत्र कोटिकोटिशतानि च ।

२३.२८/२६रुण्यग्रिथथा तैलं तिले तद्रत् पुमान् छल ॥ २३.२८ ॥

२३.२९/१प्रधानेऽवस्थितो व्यापी येतनात्मनिवेदनः ।

२३.२९/२प्रधानं य पुमांश्चैव सर्वभूतानुभूतया ॥ २३.२९ ॥

२३.३०/१विष्णुशक्त्या द्विजश्रेष्ठा धृतौ संश्रयधर्मिणौ ।

२३.३०/२तयोः सैव पृथग्भावे कारणं संश्रयस्य य ॥ २३.३० ॥

२३.३१/१क्षोभकारणभूता य सर्गकाले द्विजोत्तमाः ।

२३.३१/२यथा शैत्यं जले वातो भिभर्ति कणिकागतम् ॥ २३.३१ ॥

२३.३२/१जगच्छक्तिस्तथा विष्णोः प्रधानपुरुषात्मकम् ।

२३.३२/२यथा य पादपो मूल+ । रक्षन्धशाभाटिसंयुतः ॥ २३.३२ ॥

२३.३३/१आद्यभीजात् प्रभवति भीजन्यन्यानि वै ततः ।

२३.३३/२प्रभवन्ति ततस्तेभ्यो भवन्त्यन्ये परे द्रुमाः ॥ २३.३३ ॥

२३.३४/१तेऽपि तल्लक्षणद्रव्य+ । कारणानुगता द्विजाः ।

२३.३४/२अेवमव्याकृतात् पूर्वं जायन्ते भुवदाद्यः ॥ २३.३४ ॥

२३.३५/१विशेषान्तास्ततस्तेभ्यः सम्भवन्ति सुराद्यः ।

२३.३५/२तेभ्यश्च पुत्रास्तेषां तु पुत्राणां परमे सुताः ॥ २३.३५ ॥

२३.३६/१भीजाद् वृक्षप्ररोडेण यथा नापययस्तरोः ।

२३.३६/२भूतानां भूतसर्गेण नैवास्त्यपययस्तथा ॥ २३.३६ ॥

२३.३७/१संनिधानाद् यथाकाश+ । कालाद्याः कारणं तरोः ।

२३.३७/२तथैवापरिणामेन विश्वस्य भगवान् हरिः ॥ २३.३७ ॥

२३.३८/१ग्रीडिभीजे यथा मूलं नालं पत्राङ्गुरौ तथा ।

२३.३८/२कारणकोषास्तथा पुष्पं क्षीरं तद्रव्यं तद्गुलः ॥ २३.३८ ॥

२३.३९/१तुषाः कलाश्च सन्तो वै यान्त्याविर्भावमात्मनः ।

२३.३९/२प्ररोडतेतुसामग्र्यमासाद्य मुनिसत्तमाः ॥ २३.३९ ॥

२३.४०/१तथा कर्मस्वनेकेषु द्रवाद्यास्तनवः स्थिताः ।

२३.४०/२विष्णुशक्तिं समासाद्य प्ररोडमुपयान्ति वै ॥ २३.४० ॥

२३.४१/१स य विष्णुः परं ब्रह्म यतः सर्वमिदं जगत् ।

२३.४१/२जगत् यो यत्र येदं यस्मिन् विलयमेष्यति ॥ २३.४१ ॥

- २३.४२/१तद् ब्रह्म परमं धाम सद्यसत् परमं पदम् ।
 २३.४२/२यस्य सर्वमभेदेन जगद् ऐतद्यथायत्नम् ॥ २३.४२ ॥
- २३.४३/१स एव मूलप्रकृतिर्व्यक्तरूपी जगद्य सः ।
 २३.४३/२तस्मिन् एव लयं सर्वं याति तत्र य तिष्ठति ॥ २३.४३ ॥
- २३.४४/१कर्ता क्रियाणां स य ष्यते क्तुः ।
 २३.४४/२स एव तत्कर्मफलं य तस्य यत् ।
 २३.४४/३युगादि यस्माच्च भवेद् अशेषतो ।
 २३.४४/४उदेर्न किञ्चिद् व्यतिरिक्तमस्ति तत् ॥ २३.४४ ॥
- २४.१/१लोमहर्षण उवाच । तारामयं भगवतः शिशुमाराकृति प्रभोः ।
 २४.१/२दिवि रूपं उदेर्यत् तु तस्य पुच्छे स्थितो ध्रुवः ॥ २४.१ ॥
- २४.२/१सशेषे भ्रमन् भ्रामयति यन्द्रादित्यादिकान् ग्रहान् ।
 २४.२/२भ्रमन्तमनु तं यान्ति नक्षत्राणि य यङ्कवत् ॥ २४.२ ॥
- २४.३/१सूर्यायन्द्रमसौ तारा नक्षत्राणि ग्रहैः सह ।
 २४.३/२स्वातानीकमयैर्भन्धैर्ध्रुवे बद्धानि तानि वै ॥ २४.३ ॥
- २४.४/१शिशुमाराकृति प्रोक्तं यद् रूपं ज्योतिषां दिवि ।
 २४.४/२नारायणः परं धाम तस्याधारः स्वयं लृष्टि ॥ २४.४ ॥
- २४.५/१उत्तानपादतनयस्तमाराध्य प्रजापतिम् ।
 २४.५/२स ताराशिशुमारस्य ध्रुवः पुच्छे व्यवस्थितः ॥ २४.५ ॥
- २४.६/१आधारः शिशुमारस्य सर्वाध्यक्षो जनार्दनः ।
 २४.६/२ध्रुवस्य शिशुमारश्च ध्रुवे भानुर्व्यवस्थितः ॥ २४.६ ॥
- २४.७/१तद् आधारं जगद्येदं सदेवासुरमानुषम् ।
 २४.७/२येन विप्रा विधानेन तन् मे शृणुत साम्प्रतम् ॥ २४.७ ॥
- २४.८/१विवस्वान् अष्टभिर्मासैर्गसत्यपो रसात्मिकाः ।
 २४.८/२वर्षत्यम्बु ततश्चान्नमन्नादमपिलं जगत् ॥ २४.८ ॥
- २४.९/१विवस्वान् अंशुभिस्तीक्ष्णैरादाय जगतो जलम् ।
 २४.९/२सोमं पुष्यत्यथेन्द्रुश्च वायुनाडीमथैर्दिवि ॥ २४.९ ॥
- २४.१०/१जलैर्विक्षिप्यतेऽक्षेषु धूमाग्न्यनिलमूर्तिषु ।
 २४.१०/२न भ्रश्यन्ति यतस्तेभ्यो जलान्यन्नाणि तान्यतः ॥ २४.१० ॥

- २४.११/१अन्नस्थाः प्रपतन्त्यापो वायुना समुदीरिताः ।
 २४.११/२संस्कारं कालजनितं विप्राश्चासाद्य निर्मलाः ॥ २४.११ ॥
- २४.१२/१सरित्समुद्रा भौमास्तु तथापः प्राणिसम्भवाः ।
 २४.१२/२यत्पुष्पकारा भगवान् आदत्ते सविता द्विजाः ॥ २४.१२ ॥
- २४.१३/१आकाशगङ्गासलिलं तथाद्भृत्य गभस्तिमान् ।
 २४.१३/२अनन्नगतमेवोर्व्या सद्यः क्षिपति रश्मिभिः ॥ २४.१३ ॥
- २४.१४/१तस्य संस्पर्शनिर्धूतः । पापपङ्को द्विजोत्तमाः ।
 २४.१४/२न याति नरकं मर्त्यां दिव्यं स्नानं छि तत् स्मृतम् ॥ २४.१४ ॥
- २४.१५/१दृष्टसूर्यं छि तद् वारि पतत्यन्नैर्विना द्रियः ।
 २४.१५/२आकाशगङ्गासलिलं तद् गोभिः क्षिप्यते रवेः ॥ २४.१५ ॥
- २४.१६/१कृत्तिकादिषु ऋक्षेषु विषमेष्वम्बु यद् द्रियः ।
 २४.१६/२दृष्ट्वा र्कं पतितं ज्ञेयं तद् गाङ्गां दिग्गजोत्तितम् ॥ २४.१६ ॥
- २४.१७/१युग्मर्क्षेषु तु यत् तोयं पतत्यर्कोद्भितं द्रियः ।
 २४.१७/२तत् सूर्यरश्मिभिः सद्यः समादाय निरस्यते ॥ २४.१७ ॥
- २४.१८/१उभयं पुण्यमत्यर्थं नृणां पापहरं द्विजाः ।
 २४.१८/२आकाशगङ्गासलिलं दिव्यं स्नानं द्विजोत्तमाः ॥ २४.१८ ॥
- २४.१९/१यत् तु मेधैः समुत्सृष्टे वारि तत् प्राणिनां द्विजाः ।
 २४.१९/२पुष्पात्योषधयः सर्वा ज्वनायामृतं छि तत् ॥ २४.१९ ॥
- २४.२०/१तेन वृद्धिं परां नीतः सकलश्चौषधीगणः ।
 २४.२०/२साधकः ह्रलपाकान्तः प्रजानां तु प्रजायते ॥ २४.२० ॥
- २४.२१/१तेन यज्ञान् यथाप्रोक्तान् मानवाः शास्त्रयक्षुषः ।
 २४.२१/२दुर्वतेऽलरुद्रश्चैव देवान् आप्याययन्ति ते ॥ २४.२१ ॥
- २४.२२/१अेवं यज्ञाश्च वेदाश्च वर्णाश्च द्विजपूर्वकाः ।
 २४.२२/२सर्वदेवनिकायाश्च पशुभूतगणाश्च ये ॥ २४.२२ ॥
- २४.२३/१वृष्ट्या धृतमिदं सर्वं जगत् स्थावरजङ्गमम् ।
 २४.२३/२सापि निष्पाद्यते वृष्टिः सवित्रा मुनिसत्तमाः ॥ २४.२३ ॥
- २४.२४/१आधारभूतः सवितुर्ध्रुवो मुनिवरोत्तमाः ।
 २४.२४/२ध्रुवस्य शिशुमारोऽसौ सोऽपि नारायणाश्रयः ॥ २४.२४ ॥

- २४.२५/१६टि नारायणस्तस्य शिशुमारस्य संस्थितः ।
 २४.२५/२विभर्ता सर्वभूतानामादिभूतः सनातनः ॥ २४.२५ ॥
- २४.२६/१अेवं मया मुनिश्रेष्ठा अञ्जमाण्डं समुदाहृतम् ।
 २४.२६/२भूसमुद्रादिभिर्युक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छथ ॥ २४.२६ ॥
- २५.१/१मुनय ङियुः । पृथिव्यां यानि तीर्थानि पुण्यान्यायतनानि य ।
 २५.१/२वक्तुमर्हसि धर्मज्ञा श्रोतुं नो वर्तते मनः ॥ २५.१ ॥
- २५.२/१लोमहर्षण उवाच । यस्य हस्तौ य पादौ य मनश्चैव सुसंयतम् ।
 २५.२/२विधा तपश्च कीर्तिश्च स तीर्थङ्गलमश्रुते ॥ २५.२ ॥
- २५.३/१मनो विशुद्धं पुरुषस्य तीर्थम् ।
 २५.३/२वायां तथा येन्द्रियनिग्रहश्च ।
 २५.३/३अेतानि तीर्थानि शरीरजानि ।
 २५.३/४स्वर्गस्य मार्गं प्रतिबोधयन्ति ॥ २५.३ ॥
- २५.४/१चित्तमन्तर्गतं दृष्टं तीर्थस्नानैर्न शुध्यति ।
 २५.४/२शतशोऽपि जलैर्धौतं सुराभाण्डमिवाशुचि ॥ २५.४ ॥
- २५.५/१न तीर्थानि न दानानि न व्रतानि न यात्रमाः ।
 २५.५/२दुष्टाशयं दम्भरुचिं पुनन्ति व्युत्थितेन्द्रियम् ॥ २५.५ ॥
- २५.६/१छन्दिर्याणि वशे कृत्वा यत्र यत्र वसेन् नरः ।
 २५.६/२तत्र तत्र कुरुक्षेत्रं प्रयागं पुष्करं तथा ॥ २५.६ ॥
- २५.७/१तस्माच्छृणुध्वं वक्ष्यामि तीर्थान्यायतनानि य ।
 २५.७/२संक्षेपेण मुनिश्रेष्ठाः पृथिव्यां यानि कानि वै ॥ २५.७ ॥
- २५.८/१विस्तरेण न शक्यन्ते वक्तुं वर्षशतैरपि ।
 २५.८/२प्रथमं पुष्करं तीर्थं नैमिषारण्यमेव य ॥ २५.८ ॥
- २५.९/१प्रयागं य प्रवक्ष्यामि धर्मारण्यं द्विजोत्तमाः ।
 २५.९/२धेनुकं यम्पकारण्यं सैन्धवारण्यमेव य ॥ २५.९ ॥
- २५.१०/१पुण्यं य मगधारण्यं दण्डकारण्यमेव य ।
 २५.१०/२गया प्रभासं श्रीतीर्थं दिव्यं कनकलं तथा ॥ २५.१० ॥
- २५.११/१भृगुतुङ्गं छिदरण्याक्षं लीमारण्यं कुशस्थलीम् ।

- ૨૫.૧૧/૨લોહાકુલ સકેદારં મન્દરાણ્યમેવ ચ ॥ ૨૫.૧૧ ॥
- ૨૫.૧૨/૧મહાબલં કોટિતીર્થં સર્વપાપહરં તથા ।
- ૨૫.૧૨/૨રૂપતીર્થં શૂકરવં ચક્રતીર્થં મહાકુલમ્ ॥ ૨૫.૧૨ ॥
- ૨૫.૧૩/૧યોગતીર્થં સોમતીર્થં તીર્થં સાહોટકં તથા ।
- ૨૫.૧૩/૨તીર્થં કોકામુખં પુણ્યં બદરીશૈલમેવ ચ ॥ ૨૫.૧૩ ॥
- ૨૫.૧૪/૧સોમતીર્થં તુડ્ગકૂટં તીર્થં સ્કન્દાશ્રમં તથા ।
- ૨૫.૧૪/૨કોટિતીર્થં ચાગ્નિપદં તીર્થં પચ્ચશિખં તથા ॥ ૨૫.૧૪ ॥
- ૨૫.૧૫/૧ધર્મોદ્ભવં કોટિતીર્થં તીર્થં બાધપ્રમોચનમ્ ।
- ૨૫.૧૫/૨ગડ્ગાદ્વારં પચ્ચકૂટં મધ્યકેસરમેવ ચ ॥ ૨૫.૧૫ ॥
- ૨૫.૧૬/૧ચક્રપ્રભં મતડ્ગં ચ કુશદણ્ડં ચ વિશ્રુતમ્ ।
- ૨૫.૧૬/૨દંટ્રાકુણ્ડં વિષ્ણુતીર્થં સાર્વકામિકમેવ ચ ॥ ૨૫.૧૬ ॥
- ૨૫.૧૭/૧તીર્થં મત્સ્યતિલં ચૈવ બદરી સુપ્રભં તથા ।
- ૨૫.૧૭/૨બ્રહ્મકુણ્ડં વલ્લિકુણ્ડં તીર્થં સત્યપદં તથા ॥ ૨૫.૧૭ ॥
- ૨૫.૧૮/૧ચતુઃસ્રોતશ્ચતુઃશૃંગં શૈલં દ્વાદશધારકમ્ ।
- ૨૫.૧૮/૨માનસં સ્થૂલશૃંગં ચ સ્થૂલદણ્ડં તથોર્વશી ॥ ૨૫.૧૮ ॥
- ૨૫.૧૯/૧લોકપાલં મનુવરં સોમાહ્લશૈલમેવ ચ ।
- ૨૫.૧૯/૨સદાપ્રભં મેરુકુણ્ડં તીર્થં સોમાભિષેચનમ્ ॥ ૨૫.૧૯ ॥
- ૨૫.૨૦/૧મહાસ્રોતં કોટરકં પચ્ચધારં ત્રિધારકમ્ ।
- ૨૫.૨૦/૨સપ્તધારૈકધારં ચ તીર્થં ચામરકણ્ડકમ્ ॥ ૨૫.૨૦ ॥
- ૨૫.૨૧/૧શાલગ્રામં ચક્રતીર્થં કોટિદ્રુમમનુત્તમમ્ ।
- ૨૫.૨૧/૨બિલ્વપ્રભં દેવહ્રદં તીર્થં વિષ્ણુહ્રદં તથા ॥ ૨૫.૨૧ ॥
- ૨૫.૨૨/૧શડ્ધપ્રભં દેવકુણ્ડં તીર્થં વજ્રાયુધં તથા ।
- ૨૫.૨૨/૨અગ્નિપ્રભં ચ પુનાગં દેવપ્રભમનુત્તમમ્ ॥ ૨૫.૨૨ ॥
- ૨૫.૨૩/૧વિદ્યાધરં સગાન્ધર્વં શ્રીતીર્થં બ્રહ્મણો હ્રદમ્ ।
- ૨૫.૨૩/૨સાતીર્થં લોકપાલાખ્યં મણિપુરગિરિં તથા ॥ ૨૫.૨૩ ॥
- ૨૫.૨૪/૧તીર્થં પચ્ચહ્રદં ચૈવ પુણ્યં પિણ્ડારકં તથા ।
- ૨૫.૨૪/૨મલવ્યં ગોપ્રભાવં ચ ગોવરં વટમૂલકમ્ ॥ ૨૫.૨૪ ॥

- २५.२५/१२नानद्वेष्टं प्रयागं च गुह्यं विष्णुपदं तथा ।
 २५.२५/२६न्याश्रमं वायुकुण्डं जम्बूमार्गं तथोत्तमम् ॥ २५.२५ ॥
 २५.२६/१गभस्तितीर्थं च तथा यथातिपतनं शुचि ।
 २५.२६/२कोटितीर्थं भद्रवटं मडाकालवनं तथा ॥ २५.२६ ॥
 २५.२७/१नर्मदातीर्थमपरं तीर्थवञ्जं तथार्जुनम् ।
 २५.२७/२पिङ्गुतीर्थं सवासिष्ठं तीर्थं च पृथसंगमम् ॥ २५.२७ ॥
 २५.२८/१तीर्थं दौर्वासिकं नाम तथा पिञ्जरकं शुभम् ।
 २५.२८/२ऋषितीर्थं अञ्जतुङ्गं वसुतीर्थं कुमारिकम् ॥ २५.२८ ॥
 २५.२९/१शङ्कतीर्थं पञ्चनदं रेणुकातीर्थमेव च ।
 २५.२९/२पैतामहं च विमलं रुद्रपादं तथोत्तमम् ॥ २५.२९ ॥
 २५.३०/१मणिमत्तं च कामाण्यं कृष्णतीर्थं कुशाविलम् ।
 २५.३०/२यजनं याजनं चैव तथैव अञ्जमालुकम् ॥ २५.३० ॥
 २५.३१/१पुष्पन्यासं पुण्डरीकं मणिपूरं तथोत्तरम् ।
 २५.३१/२दीर्घसात्रं उद्यपदं तीर्थं यानशनं तथा ॥ २५.३१ ॥
 २५.३२/१गङ्गोद्भेदं शिवोद्भेदं नर्मदोद्भेदमेव च ।
 २५.३२/२वस्त्रापदं दारुवलं छायारोडणमेव च ॥ २५.३२ ॥
 २५.३३/१सिद्धेश्वरं मित्रवलं कालिकाश्रममेव च ।
 २५.३३/२वटावटं भद्रवटं कौशाब्धी च द्विवाकरम् ॥ २५.३३ ॥
 २५.३४/१द्वीपं सारस्वतं चैव विजयं कामदं तथा ।
 २५.३४/२रुद्रकोटिं सुमनसं तीर्थं सद्रावनामितम् ॥ २५.३४ ॥
 २५.३५/१स्यमन्तपञ्चकं तीर्थं अञ्जतीर्थं सुदर्शनम् ।
 २५.३५/२सततं पृथिवीसर्वं पारिष्ववपृथूदकौ ॥ २५.३५ ॥
 २५.३६/१दशाश्वमेधिकं तीर्थं सर्पिञ्जं विषयान्तिकम् ।
 २५.३६/२कोटितीर्थं पञ्चनदं वाराहं यक्षिणीर्द्रुदम् ॥ २५.३६ ॥
 २५.३७/१पुण्डरीकं सोमतीर्थं मुञ्जवटं तथोत्तमम् ।
 २५.३७/२भद्रीवनमासीनं रत्नमूलकमेव च ॥ २५.३७ ॥
 २५.३८/१लोकद्वारं पञ्चतीर्थं कपिलातीर्थमेव च ।
 २५.३८/२सूर्यतीर्थं शङ्खिनी च गवां भवनमेव च ॥ २५.३८ ॥

- २५.३८/१तीर्थं य यक्षराजस्य ब्रह्मावर्तं सुतीर्थकम् ।
 २५.३८/२कामेश्वरं मान्त्रितीर्थं तीर्थं शीतवनं तथा ॥ २५.३८ ॥
- २५.४०/१स्नानलोमापलं यैव माससंसरकं तथा ।
 २५.४०/२दशाश्वमेधं केशरं ब्रह्मोद्गुम्बरमेव च ॥ २५.४० ॥
- २५.४१/१सप्तर्षिकुण्डं च तथा तीर्थं देव्याः सुजम्बुकम् ।
 २५.४१/२छटास्पदं कोटिकूटं किंदानं किंजपं तथा ॥ २५.४१ ॥
- २५.४२/१कारण्डवं यावेधं च त्रिविष्टपमथापरम् ।
 २५.४२/२पाणिषातं मिश्रकं च मधुवटमनोजवौ ॥ २५.४२ ॥
- २५.४३/१कौशिकी देवतीर्थं च तीर्थं च ऋणामोचनम् ।
 २५.४३/२दिव्यं च नृगधूमाप्यं तीर्थं विष्णुपदं तथा ॥ २५.४३ ॥
- २५.४४/१अमराणां द्रुवं पुण्यं कोटितीर्थं तथापरम् ।
 २५.४४/२श्रीकुञ्जं शालितीर्थं च नैमिषेयं च विश्रुतम् ॥ २५.४४ ॥
- २५.४५/१ब्रह्मस्थानं सोमतीर्थं कन्यातीर्थं तथैव च ।
 २५.४५/२ब्रह्मतीर्थं मनस्तीर्थं तीर्थं वै कारुपावनम् ॥ २५.४५ ॥
- २५.४६/१सौगन्धिकवनं यैव मणितीर्थं सरस्वती ।
 २५.४६/२छानानतीर्थं प्रवरं पावनं पाञ्चयज्ञिकम् ॥ २५.४६ ॥
- २५.४७/१त्रिशूलधारं माडेन्द्रं देवस्थानं कृतालयम् ।
 २५.४७/२शाकम्भरी देवतीर्थं सुवर्णाप्यं किल द्रुमम् ॥ २५.४७ ॥
- २५.४८/१क्षीरश्रवं विरुपाक्षं भृगुतीर्थं कुशोद्भवम् ।
 २५.४८/२ब्रह्मतीर्थं ब्रह्मयोनिं नीलपर्वतमेव च ॥ २५.४८ ॥
- २५.४९/१कुब्जाम्बकं भद्रवटं वसिष्ठपदमेव च ।
 २५.४९/२स्वर्गद्वारं प्रजाद्वारं कालिकाश्रममेव च ॥ २५.४९ ॥
- २५.५०/१रुद्रावर्तं सुगन्धाश्वं कपिलावनमेव च ।
 २५.५०/२भद्रकर्णद्वारं यैव शङ्खकर्णद्वारं तथा ॥ २५.५० ॥
- २५.५१/१सप्तसास्वतं यैव तीर्थमौशनसं तथा ।
 २५.५१/२कपालमोचनं यैव अवकीर्णं च काम्यकम् ॥ २५.५१ ॥
- २५.५२/१यतुःसामुद्रिकं यैव शतकिं च सलस्रिकम् ।

- २५.५२/२२२९७३ पञ्चवटक विमोचनमथौजसम् ॥ २५.५२ ॥
 २५.५३/१स्थाणुतीर्थं कुरोस्तीर्थं स्वर्गद्वारं कुशध्वजम् ।
 २५.५३/२विश्वेश्वरं मानवकं कूपं नारायणाश्रयम् ॥ २५.५३ ॥
 २५.५४/१गङ्गाङ्गं वटं यैव भद्रशीपाटनं तथा ।
 २५.५४/२छन्दमार्गमेकरात्रं क्षीरकावासमेव च ॥ २५.५४ ॥
 २५.५५/१सोमतीर्थं दधीयं च श्रुततीर्थं च त्मो द्विजः ।
 २५.५५/२कोटितीर्थस्थलीं यैव भद्रकालीङ्गं तथा ॥ २५.५५ ॥
 २५.५६/१अरुन्धतीवनं यैव अत्रमावर्तं तथोत्तमम् ।
 २५.५६/२अश्ववेदी कुब्जावनं यमुनाप्रभवं तथा ॥ २५.५६ ॥
 २५.५७/१वीरं प्रमोक्षं सिन्धूथम् ऋष कुल्या सङ्कृत्तिकम् ।
 २५.५७/२उर्वीसङ्कमणं यैव मायाविद्योद्भवं तथा ॥ २५.५७ ॥
 २५.५८/१मडाश्रमो वैतसिका+ । गुपं सुन्दरिकाश्रमम् ।
 २५.५८/२बाहुतीर्थं यारुनदीं विमलाशोकमेव च ॥ २५.५८ ॥
 २५.५९/१तीर्थं पञ्चनदं यैव मार्कण्डेयस्य धीमतः ।
 २५.५९/२सोमतीर्थं सितोदं च तीर्थं मत्स्योदरीं तथा ॥ २५.५९ ॥
 २५.६०/१सूर्यप्रभं सूर्यतीर्थमशोकवनमेव च ।
 २५.६०/२अरुणास्पदं कामदं च शुक्रतीर्थं सवालुकम् ॥ २५.६० ॥
 २५.६१/१पिशाचमोचनं यैव सुभद्राङ्गमेव च ।
 २५.६१/२कुण्डं विमलदण्डस्य तीर्थं चण्डेश्वरस्य च ॥ २५.६१ ॥
 २५.६२/१ज्येष्ठस्थानङ्गं यैव पुण्यं अत्रमसरं तथा ।
 २५.६२/२जैगीषव्यगुडा यैव उरिडेशवनं तथा ॥ २५.६२ ॥
 २५.६३/१अजामुषसरं यैव घण्टाकर्णङ्गं तथा ।
 २५.६३/२पुण्डरीकङ्गं यैव वापी कर्कोटकस्य च ॥ २५.६३ ॥
 २५.६४/१सुवर्णस्थोदपानं च श्वेततीर्थङ्गं तथा ।
 २५.६४/२कुण्डं घर्घरिकायाश्च श्यामकूपं च यन्त्रिका ॥ २५.६४ ॥
 २५.६५/१शमशानस्तम्भकूपं च विनायकङ्गं तथा ।
 २५.६५/२कूपं सिन्धूद्भवं यैव पुण्यं अत्रमसरं तथा ॥ २५.६५ ॥

- ૨૫.૬૬/૧રુદ્રાવાસં તથા તીર્થં નાગતીર્થં પુલોમકમ્ ।
 ૨૫.૬૬/૨ભક્તહ્રદં ક્ષીરસરઃ પ્રેતાધારં કુમારકમ્ ॥ ૨૫.૬૬ ॥
- ૨૫.૬૭/૧બ્રહ્માવર્તં કુશાવર્તં દધિકર્ણોદપાનકમ્ ।
 ૨૫.૬૭/૨શૃંગતીર્થં મહાતીર્થં તીર્થશ્રેષ્ઠા મહાનદી ॥ ૨૫.૬૭ ॥
- ૨૫.૬૮/૧દિવ્યં બ્રહ્મસરં પુણ્યં ગયાશીર્ષાક્ષયં વટમ્ ।
 ૨૫.૬૮/૨દક્ષિણં ચોત્તરં ચૈવ ગોમયં રૂપશીતિકમ્ ॥ ૨૫.૬૮ ॥
- ૨૫.૬૯/૧કપિલાહ્રદં ગૃધ્રવટં સાવિત્રીહ્રદમેવ ચ ।
 ૨૫.૬૯/૨પ્રભાસનં સીતવનં યોનિદ્ધારં ચ ઘેનુકમ્ ॥ ૨૫.૬૯ ॥
- ૨૫.૭૦/૧ધન્યકં કોકિલાખ્યં ચ મતડ્ગહ્રદમેવ ચ ।
 ૨૫.૭૦/૨પિતૃકૃપં રુદ્રતીર્થં શકતીર્થં સુમાલિનમ્ ॥ ૨૫.૭૦ ॥
- ૨૫.૭૧/૧બ્રહ્મસ્થાનં સામકુણ્ડં મણિરત્નહ્રદં તથા ।
 ૨૫.૭૧/૨કૌશિક્યં ભરતં ચૈવ તીર્થં જ્યેષ્ઠાલિકા તથા ॥ ૨૫.૭૧ ॥
- ૨૫.૭૨/૧વિશ્વેશ્વરં કલ્પસરઃ કન્યાસંવેત્યમેવ ચ ।
 ૨૫.૭૨/૨નિશ્ચીવા પ્રભવશ્ચૈવ વસિષ્ઠાશ્રમમેવ ચ ॥ ૨૫.૭૨ ॥
- ૨૫.૭૩/૧દેવકૃટં ચ કૃપં ચ વસિષ્ઠાશ્રમમેવ ચ ।
 ૨૫.૭૩/૨વીરાશ્રમં બ્રહ્મસરો બ્રહ્મવીરાવકાપિલી ॥ ૨૫.૭૩ ॥
- ૨૫.૭૪/૧કુમારધારા શ્રીધારા ગૌરીશિખરમેવ ચ ।
 ૨૫.૭૪/૨શુનઃ કુણ્ડોડય તીર્થં ચ નન્દિતીર્થં તથૈવ ચ ॥ ૨૫.૭૪ ॥
- ૨૫.૭૫/૧કુમારવાસં શ્રીવાસમૌર્વીશીતાર્થમેવ ચ ।
 ૨૫.૭૫/૨કુમ્ભકર્ણહ્રદં ચૈવ કૌશિકીહ્રદમેવ ચ ॥ ૨૫.૭૫ ॥
- ૨૫.૭૬/૧ધર્મતીર્થં કામતીર્થં તીર્થમુદ્દાલકં તથા ।
 ૨૫.૭૬/૨સંધ્યાતીર્થં કારતોયં કપિલં લોહિતાર્ણવમ્ ॥ ૨૫.૭૬ ॥
- ૨૫.૭૭/૧શોણોદ્ભવં વંશગુલ્મમ્ ઋષભં કલતીર્થકમ્ ।
 ૨૫.૭૭/૨પુણ્યાવતીહ્રદં તીર્થં તીર્થં બદરિકાશ્રમમ્ ॥ ૨૫.૭૭ ॥
- ૨૫.૭૮/૧રામતીર્થં પિતૃવનં વિરજાતીર્થમેવ ચ ।
 ૨૫.૭૮/૨માર્કણ્ડેયવનં ચૈવ કૃષ્ણતીર્થં તથા વટમ્ ॥ ૨૫.૭૮ ॥
- ૨૫.૭૯/૧રોહિણીકૂપપ્રવરમિન્દ્રધુમ્નસરં ચ યત્ ।
 ૨૫.૭૯/૨સાનુગર્તં સમાહેન્દ્રં શ્રીતીર્થં શ્રીનદં તથા ॥ ૨૫.૭૯ ॥

- २५.८०/१४षुतीर्थं वार्षभं य कावेरीद्धमेव य ।
 २५.८०/२८न्यातीर्थं य गोकर्णं गायत्रीस्थानमेव य ॥ २५.८० ॥
- २५.८१/१४दरीद्धमन्यस्य मध्यस्थानं विकर्णिकम् ।
 २५.८१/२१तीर्थं देवकूपं कुशप्रवणमेव य ॥ २५.८१ ॥
- २५.८२/१४सर्वदेवप्रतं यैव कन्याश्रमद्धं तथा ।
 २५.८२/२२तथान्यद् वालभिल्यानां सपूर्वाणां तथापरम् ॥ २५.८२ ॥
- २५.८३/१४तथान्यस्य मदर्षीणामभ्रितद्धं तथा ।
 २५.८३/२३तीर्थेष्वेतेषु विधिवत् सम्यक् श्रद्धासमन्वितः ॥ २५.८३ ॥
- २५.८४/१४नानं करोति यो मर्त्यः सोपवासो जितेन्द्रियः ।
 २५.८४/२४देवान् ऋषीन् मनुष्यांश्च पितृन् संतर्ष्य य कृमात् ॥ २५.८४ ॥
- २५.८५/१४अभ्यर्च्य देवतास्तत्र स्थित्वा य रजनीत्रयम् ।
 २५.८५/२५पृथक् पृथक् कृलं तेषु प्रतितीर्थेषु भो द्विजः ॥ २५.८५ ॥
- २५.८६/१४प्राप्नोति उयमेधस्य नरो नास्त्यत्र संशयः ।
 २५.८६/२४स्त्विदं शृणुयान् नित्यं तीर्थमाहात्म्यमुत्तमम् ।
 २५.८६/३५पठेद्य श्रावयेद् वापि सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ २५.८६ ॥
- २६.१/१४मुनय उचुः । पृथिव्यामुत्तमां भूमिं धर्मकामार्थमोक्षदाम् ।
 २६.१/२३तीर्थानामुत्तमं तीर्थं ब्रूहि नो वदतां वर ॥ २६.१ ॥
- २६.२/१४लोमदर्षण उवाच । धर्मं प्रश्नं मम गुरुं पप्रच्छुर्मुनयः पुरा ।
 २६.२/२२तमलं सम्प्रवक्ष्यामि यत् पृच्छध्वं द्विजोत्तमाः ॥ २६.२ ॥
- २६.३/१४स्वाश्रमे सुमहापुण्ये नानापुष्पोपशोभिते ।
 २६.३/२३नानाद्रुमलताकीर्णं नानामृगाणैर्युते ॥ २६.३ ॥
- २६.४/१४पुंनागैः कर्णिकारैश्च सरवैर्देवदारुभिः ।
 २६.४/२४शालैस्तालैस्तमालैश्च पनसैर्धवभ्रादिरैः ॥ २६.४ ॥
- २६.५/१४पाटलाशोकबकुलैः करवीरैः सयम्भकैः ।
 २६.५/२४अन्यैश्च विविधैर्वृक्षैर्नानापुष्पोपशोभितैः ॥ २६.५ ॥
- २६.६/१४कुरुक्षेत्रे समासीनं व्यासं मतिमतां वरम् ।
 २६.६/२४महाभारतकर्तारं सर्वशास्त्रविशारदम् ॥ २६.६ ॥

- २६.७/१अध्यात्मनिष्ठं सर्वज्ञं सर्वभूतहिते रतम् ।
 २६.७/२पुराणागमवक्तारं वेदवेदाङ्गपारगम् ॥ २६.७ ॥
- २६.८/१पराशरसुतं शान्तं पद्मपत्रायतेक्षणम् ।
 २६.८/२द्रष्टुमभ्याययुः प्रीत्या मुनयः संशितप्रताः ॥ २६.८ ॥
- २६.९/१कश्यपो जमदग्निश्च भरद्वाजोऽथ गौतमः ।
 २६.९/२वसिष्ठो जैमिनिर्धौम्यो मार्कण्डेयोऽथ वाल्मिकिः ॥ २६.९ ॥
- २६.१०/१विश्वामित्रः शतानन्दो वात्स्यो गागर्थोऽथ आसुरिः ।
 २६.१०/२सुमन्तुर्भागवो नाम कण्वो मेधातिथिर्गुरुः ॥ २६.१० ॥
- २६.११/१माण्डव्यश्चवन्नो धूम्रो ज्यसितो देवलस्तथा ।
 २६.११/२मौद्गल्यस्तृणायज्ञश्च पिप्पलादोऽङ्कतम्राणः ॥ २६.११ ॥
- २६.१२/१संवर्तः कौशिको रैभ्यो मैत्रेयो हरितस्तथा ।
 २६.१२/२शाण्डिल्यश्च विभाण्डश्च दुर्वासा लोमशस्तथा ॥ २६.१२ ॥
- २६.१३/१नारदः पर्यतश्चैव वैशम्पायनगालवौ ।
 २६.१३/२भास्करिः पूरणः सूतः पुलस्त्यः कपिलस्तथा ॥ २६.१३ ॥
- २६.१४/१उलूकः पुलहो वायुर्देवस्थानश्चतुर्भुजः ।
 २६.१४/२सनत्सुमारः पैलश्च कृष्णः कृष्णानुभौतिकः ॥ २६.१४ ॥
- २६.१५/१अतैर्भुनिवरैश्चान्यैर्वृतः सत्यवतीसुतः ।
 २६.१५/२रराज स मुनिः श्रीमान् नक्षत्रैरिव चन्द्रमाः ॥ २६.१५ ॥
- २६.१६/१तान् आगतान् मुनीन् सर्वान् पूजयामास वेदवित् ।
 २६.१६/२तेऽपि तं प्रतिपूजयैव कथां यङ्कुः परस्परम् ॥ २६.१६ ॥
- २६.१७/१कथान्ते ते मुनिश्रेष्ठाः कृष्णं सत्यवतीसुतम् ।
 २६.१७/२पप्रच्छुः संशयं सर्वे तपोवननिवासिनः ॥ २६.१७ ॥
- २६.१८/१मुनय विभुः । मुने वेदांश्च शास्त्राणि पुराणागमभारतम् ।
 २६.१८/२भूतं भव्यं भविष्यं च सर्वं जनासि वाङ्मयम् ॥ २६.१८ ॥
- २६.१९/१कष्टेऽस्मिन् दुःखजडुले निःसारे भवसागरे ।
 २६.१९/२रागग्राह्यकुले रौद्रे विषयोऽकसम्भवे ॥ २६.१९ ॥
- २६.२०/१छन्द्यावर्तकविले दृष्टोर्मिशतसंकुले ।
 २६.२०/२मोहपङ्कटविले दुर्गे लोभगम्भीरदुस्तरे ॥ २६.२० ॥

- २६.२१/१निमज्जज्जगद् आलोक्य निरालम्बमथेतनम् ।
 २६.२१/२पृथ्यामस्त्वां मडाभागं ब्रूहि नो मुनिसत्तम ॥ २६.२१ ॥
- २६.२२/१श्रेयः डिमत्र संसारे बैरवे लोमडर्षणो ।
 २६.२२/२उपदेशप्रदानेन लोकान् उद्धर्तुमर्हसि ॥ २६.२२ ॥
- २६.२३/१दुर्लभं परमं क्षेत्रं वक्तुमर्हसि मोक्षदम् ।
 २६.२३/२पृथिव्यां कर्मभूमिं य श्रोतुमिच्छामहे वयम् ॥ २६.२३ ॥
- २६.२४/१कृत्वा किल नरः सम्यक् कर्म भूमौ यथोदितम् ।
 २६.२४/२प्राप्नोति परमां सिद्धिं नरकं य विकर्मतः ॥ २६.२४ ॥
- २६.२५/१भोक्षक्षेत्रे तथा भोक्षं प्राप्नोति पुरुषः सुधीः ।
 २६.२५/२तस्माद् ब्रूहि मडाप्राज्ञ यत् पृष्टोऽसि द्विजोत्तम ॥ २६.२५ ॥
- २६.२६/१श्रुत्वा तु वयनं तेषां मुनीनां भावितात्मनाम् ।
 २६.२६/२व्यासः प्रोवाच भगवान् भूतभव्यभविष्यवित् ॥ २६.२६ ॥
- २६.२७/१व्यास उवाच । शृणुष्वं मुनयः सर्वे वक्ष्यामि यद्वि पृच्छथ ।
 २६.२७/२यः संवाटोऽभवत् पूर्वम् ऋषीणां ब्रह्मज्ञा सः ॥ २६.२७ ॥
- २६.२८/१मेरुपृष्ठे तु विस्तीर्णो नानारत्नविभूषिते ।
 २६.२८/२नानाद्रुमलताकीर्णो नानापुष्पोपशोभिते ॥ २६.२८ ॥
- २६.२९/१नानापक्षिरुते रभ्ये नानाप्रसवनाकुले ।
 २६.२९/२नानासत्त्वसमाकीर्णो नानाश्चर्यसमन्विते ॥ २६.२९ ॥
- २६.३०/१नानावर्णशिलाकीर्णो नानाधातुविभूषिते ।
 २६.३०/२नानामुनिजनाकीर्णो नानाश्रमसमन्विते ॥ २६.३० ॥
- २६.३१/१तत्रासीनं जगन्नाथं जगद्योनिं यतुर्मुष्पम् ।
 २६.३१/२जगत्पतिं जगद्धन्धं जगदाधारमीश्वरम् ॥ २६.३१ ॥
- २६.३२/१देवदानवगन्धर्वैर्यक्षविद्याधरोरगैः ।
 २६.३२/२मुनिशिद्धाप्सरोग्भिश्च वृत्तमन्यैर्दिवालयैः ॥ २६.३२ ॥
- २६.३३/१केचित् स्तुवन्ति तं देवं केचिद् गायन्ति याग्रतः ।
 २६.३३/२केचिद् वाधानि वाधन्ते केचिन् नृत्यन्ति चापरे ॥ २६.३३ ॥
- २६.३४/१अेवं प्रमुदिते काले सर्वभूतसमागमे ।

- २६.३४/२नानाकुसुमगन्धाढ्ये दक्षिणानिलसेविते ॥ २६.३४ ॥
- २६.३५/१भृगुवाधास्तं तदा देवं प्रणिपत्य पितामहम् ।
- २६.३५/२४ममर्थम् ऋषिवराः पप्रच्छुः पितरं द्विजाः ॥ २६.३५ ॥
- २६.३६/१ऋषय उच्युः । भगवन् श्रोतुमिच्छामः कर्मभूमिं महीतले ।
- २६.३६/२वक्तुमर्हसि देवेश भोक्षक्षेत्रं य दुर्लभम् ॥ २६.३६ ॥
- २६.३७/१व्यास उवाच । तेषां वचनमाकर्ण्य प्राञ्जलं ब्रह्मा सुरेश्वरः ।
- २६.३७/२पप्रच्छुस्ते यथा प्रश्नं तत् सर्वं मुनिसत्तमाः ॥ २६.३७ ॥
- २७.१/१ब्रह्मोवाच । शृणुध्वं मुनयः सर्वे यद् वो वक्ष्यामि साम्प्रतम् ।
- २७.१/२पुराणं वेदसम्बद्धं भुक्तिमुक्तिप्रदं शुभम् ॥ २७.१ ॥
- २७.२/१पृथिव्यां भारतं वर्षं कर्मभूमिरुदाहृता ।
- २७.२/२कर्मणः कृलभूमिश्च स्वर्गं य नरकं तथा ॥ २७.२ ॥
- २७.३/१तस्मिन् वर्षे नरः पापं कृत्वा धर्मं य भो द्विजाः ।
- २७.३/२अवश्यं कृलमाप्नोति अशुभस्य शुभस्य च ॥ २७.३ ॥
- २७.४/१ब्रह्माण्यथाः स्वकं कर्म कृत्वा सम्यक् सुसंयताः ।
- २७.४/२प्राप्नुवन्ति परां सिद्धिं तस्मिन् वर्षे न संशयः ॥ २७.४ ॥
- २७.५/१धर्मं यार्थं य कामं य मोक्षं य द्विजसत्तमाः ।
- २७.५/२प्राप्नोति पुरुषः सर्वं तस्मिन् वर्षे सुसंयतः ॥ २७.५ ॥
- २७.६/१धन्वाश्च सुराः सर्वे तस्मिन् वर्षे द्विजोत्तमाः ।
- २७.६/२कृत्वा सुशोभनं कर्म देवत्वं प्रतिपेदिरे ॥ २७.६ ॥
- २७.७/१अन्धेऽपि लेभिरे भोक्षं पुरुषाः संयतेन्द्रियाः ।
- २७.७/२तस्मिन् वर्षे बुधाः शान्ता वीतरागा विमत्सराः ॥ २७.७ ॥
- २७.८/१ये यापि स्वर्गो तिष्ठन्ति विमानेन गतश्वराः ।
- २७.८/२तेऽपि कृत्वा शुभं कर्म तस्मिन् वर्षे द्विवं गताः ॥ २७.८ ॥
- २७.९/१निवासं भारते वर्षं आकाङ्क्षन्ति सदा सुराः ।
- २७.९/२स्वर्गापवर्गकृलटे तत् पश्यामः कदा वयम् ॥ २७.९ ॥
- २७.१०/१मुनय उच्युः । यद् अतद् भवता प्रोक्तं कर्म नान्यत्र पुण्यदम् ।
- २७.१०/२पापाय वा सुरश्रेष्ठ वर्जयित्वा य भारतम् ॥ २७.१० ॥

- २७.११/१ततः स्वर्गाश्च भोक्षश्च मध्यमं तस्य गम्यते ।
 २७.११/२न भ्रुवन्त्र मर्त्यानां भूमौ कर्म विधीयते ॥ २७.११ ॥
- २७.१२/१तस्माद् विस्तरतो ब्रह्मन् अस्माकं भारतं वद ।
 २७.१२/२यदि तेऽस्ति दयास्मासु यथावस्थितरेव य ॥ २७.१२ ॥
- २७.१३/१तस्माद् वर्षमिदं नाथ ये वास्मिन् वर्षपर्वताः ।
 २७.१३/२भेदाश्च तस्य वर्षस्य ब्रूहि सर्वान् अशेषतः ॥ २७.१३ ॥
- २७.१४/१ब्रह्मोवाच । शृणुष्वं भारतं वर्षं नवभेदेन भो द्विजाः ।
 २७.१४/२समुद्रान्तरिता ज्ञेयास्ते समाश्च परस्परम् ॥ २७.१४ ॥
- २७.१५/१धन्द्रद्वीपः कशेरुश्च ताम्रवर्णो गभस्तिमान् ।
 २७.१५/२नागद्वीपस्तथा सौम्यो गान्धर्वो वारुणस्तथा ॥ २७.१५ ॥
- २७.१६/१अथं तु नवमस्तेषां द्वीपः सागरसंवृतः ।
 २७.१६/२योजनानां सडस्रं वै द्वीपोऽयं दक्षिणोत्तरः ॥ २७.१६ ॥
- २७.१७/१पूर्वे किराता यस्यासन् पश्चिमे यवनास्तथा ।
 २७.१७/२ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्राश्चान्ते स्थिता द्विजाः ॥ २७.१७ ॥
- २७.१८/१यथायुद्धवणिज्याद्यैः कर्मभिः कृतपावनाः ।
 २७.१८/२तेषां संव्यवहारश्च अेभिः कर्मभिरिष्यते ॥ २७.१८ ॥
- २७.१९/१स्वर्गापि वर्गतेतुश्च पुण्यं पापं य वै तथा ।
 २७.१९/२मलेन्द्रो मलयः सड्यः शुक्तिमान् ऋक्षपर्वतः ॥ २७.१९ ॥
- २७.२०/१विन्ध्यश्च पारियात्रश्च समैवात्र कुलायलाः ।
 २७.२०/२तेषां सडस्रशश्चान्ये भूधरा ये समीपगाः ॥ २७.२० ॥
- २७.२१/१विस्तारोऽस्त्रयिणो रम्या विपुलाश्चित्रसानवः ।
 २७.२१/२कोलाडलः स वैभ्राजो मन्दरो दईलायलः ॥ २७.२१ ॥
- २७.२२/१वातंधयो वैद्युतश्च मैनाकः सुरसस्तथा ।
 २७.२२/२तुङ्गाप्रस्थो नागगिरिर्गोधनः पाण्डरायलः ॥ २७.२२ ॥
- २७.२३/१पुष्पगिरिर्वैजयन्तो रैवतोऽर्बुद अेव य ।
 २७.२३/२ऋष्यमूकः स गोमन्थः कृतशैलः कृतायलः ॥ २७.२३ ॥
- २७.२४/१श्रीपार्वतश्चकोरश्च शतशोऽन्ये य पर्वताः ।
 २७.२४/२तैर्विमिश्रा जनपदा भ्लेष्ठाद्याश्चैव भागशः ॥ २७.२४ ॥

- ૨૭.૨૫/૧૧૧: પીયન્તે સરિચ્છ્રેષ્ઠાસ્તા બુધ્યધ્વં દ્વિજોત્તમાઃ ।
 ૨૭.૨૫/૨૧૨: ગા સરસ્વતી સિન્ધુશ્ચન્દ્રભાગા તથાપરા ॥ ૨૭.૨૫ ॥
- ૨૭.૨૬/૧૫૫: શતદ્ભુર્વિપાશા વીતસ્તૈરાવતી કુલૂઃ ।
 ૨૭.૨૬/૨૧૦: મતી ધૂતપાપા ચ બાહુદા ચ દૃષદ્ભતી ॥ ૨૭.૨૬ ॥
- ૨૭.૨૭/૧૫૫: શા દેવિકા ચક્ષુર્નિષ્ઠીવા ગણ્ડકી તથા ।
 ૨૭.૨૭/૨૧૦: મતી ચાપગા ચૈવ હિમવત્પાદનિઃસૃતાઃ ॥ ૨૭.૨૭ ॥
- ૨૭.૨૮/૧૫૫: સ્મૃતિર્દેવવતી વાતઘ્ની સિન્ધુરેવ ચ ।
 ૨૭.૨૮/૨૧૦: તુ ચન્દના ચૈવ સદાનીરા મહી તથા ॥ ૨૭.૨૮ ॥
- ૨૭.૨૯/૧૫૫: વૃષી ચૈવ વિદિશા વેદવત્યપિ ।
 ૨૭.૨૯/૨૧૦: સિપ્રા હ્યવન્તી ચ તથા પારિયાત્રાનુગાઃ સ્મૃતાઃ ॥ ૨૭.૨૯ ॥
- ૨૭.૩૦/૧૫૫: મહાનદી ચૈવ નર્મદા સુરથા ક્રિયા ।
 ૨૭.૩૦/૨૧૦: મન્દાકિની દશાણી ચ ચિત્રકૂટા તથાપરા ॥ ૨૭.૩૦ ॥
- ૨૭.૩૧/૧૫૫: ચિત્રોત્પલા વેત્રવતી કરમોદા પિશાચિકા ।
 ૨૭.૩૧/૨૧૦: તથાન્યાતિલઘુશ્રોણી વિપાખા શૈવલા નદી ॥ ૨૭.૩૧ ॥
- ૨૭.૩૨/૧૫૫: શક્તિમતી શકુની ત્રિદિવા ક્રમુઃ ।
 ૨૭.૩૨/૨૧૦: રક્ષપાદપ્રસૂતા વૈ તથાન્યા વેગવાહિની ॥ ૨૭.૩૨ ॥
- ૨૭.૩૩/૧૫૫: સિપ્રા પયોષ્ણી નિર્વિન્ધ્યા તાપી ચૈવ સરિદ્ધરા ।
 ૨૭.૩૩/૨૧૦: વૈતરણી ચૈવ સિનીવાલી કુમુદ્ભતી ॥ ૨૭.૩૩ ॥
- ૨૭.૩૪/૧૫૫: ચૈવ મહાગૌરી દુર્ગા ચાન્તઃશિલા તથા ।
 ૨૭.૩૪/૨૧૦: વિન્ધ્યાપાદપ્રસૂતાસ્તા નદ્યઃ પુણ્યજલાઃ શુભાઃ ॥ ૨૭.૩૪ ॥
- ૨૭.૩૫/૧૫૫: ગોદાવરી ભીમરથી કૃષ્ણવેણા તથાપગા ।
 ૨૭.૩૫/૨૧૦: રતુડગભદ્રા સુપ્રયોગા તથાન્યા પાપનાશિની ॥ ૨૭.૩૫ ॥
- ૨૭.૩૬/૧૫૫: સહ્યાપાદવિનિષ્કાન્તા ઇત્યેતાઃ સરિતાં વરાઃ ।
 ૨૭.૩૬/૨૧૦: રકૃતમાલા તામ્રપાર્ણી પુષ્પજા પ્રત્યલાવતી ॥ ૨૭.૩૬ ॥
- ૨૭.૩૭/૧૫૫: મલયાદ્રિસમુદ્ભૂતાઃ પુણ્યાઃ શીતજલાસ્તિવમાઃ ।
 ૨૭.૩૭/૨૧૦: પિતૃસોમર્ષિકુલ્યા ચ વજ્જુલા ત્રિદિવા ચ ચા ॥ ૨૭.૩૭ ॥
- ૨૭.૩૮/૧૫૫: લાડુગુલિની વંશકરા મહેન્દ્રપ્રભવાઃ સ્મૃતાઃ ।

२७.३८/२सुविकाला कुमारी च मनूगा मन्तगामिनी ॥ २७.३८ ॥

२७.३९/१क्षयापलासिनी यैव शुक्तिमत्प्रभवाः स्मृताः ।

२७.३९/२सर्वाः पुण्याः सरस्वत्यः सर्वा गङ्गाः समुद्रगाः ॥ २७.३९ ॥

२७.४०/१विश्वस्य मातरः सर्वाः सर्वाः पापहराः स्मृताः ।

२७.४०/२अन्याः सहस्रशः प्रोक्ताः क्षुद्रनद्यो द्विजोत्तमाः ॥ २७.४० ॥

२७.४१/१प्रावृट्कालवहाः सन्ति सदाकालवहाश्च याः ।

२७.४१/२मत्स्या मुकुटकुल्याश्च कुन्तलाः काशिकेशलाः ॥ २७.४१ ॥

२७.४२/१अम्रकाश्च कलिङ्गाश्च शमकाश्च वृकैः सह ।

२७.४२/२मध्येदेशा जनपदाः प्रायशोऽमी प्रकीर्तिताः ॥ २७.४२ ॥

२७.४३/१सह्यस्य योत्तरे यस्तु यत्र गोदावरी नदी ।

२७.४३/२पृथिव्यामपि कृत्स्नायां स प्रदेशो मनोरमः ॥ २७.४३ ॥

२७.४४/१गोवर्धनपुरं रम्यं भार्गवस्य महात्मनः ।

२७.४४/२वाहीकराटधानाश्च सुतीराः कालतोयदाः ॥ २७.४४ ॥

२७.४५/१अपरान्ताश्च शूद्राश्च वाहिकाश्च सकेरलाः ।

२७.४५/२गान्धारा यवनाश्चैव सिन्धुसौवीरमद्रकाः ॥ २७.४५ ॥

२७.४६/१शतद्रुहाः कलिङ्गाश्च पारदा डारभूषिकाः ।

२७.४६/२माठराश्चैव कनकाः कैकेया दम्भमालिकाः ॥ २७.४६ ॥

२७.४७/१क्षत्रियोपमदेशाश्च वैश्यशूद्रकुलानि च ।

२७.४७/२काम्बोजाश्चैव विप्रेन्द्रा बर्भराश्च सलौडिकाः ॥ २७.४७ ॥

२७.४८/१वीराश्चैव तुषाराश्च पल्लवाधायता नराः ।

२७.४८/२आत्रेयाश्च भरद्वाजाः पुषलाश्च दशेरकाः ॥ २७.४८ ॥

२७.४९/१लम्पकाः शुनशोकाश्च कुलिका जाङ्गलैः सह ।

२७.४९/२अौषध्यश्चलयन्द्रा यः किरातानां च जातयः ॥ २७.४९ ॥

२७.५०/१तोमरा लंसमार्गाश्च काश्मीराः करुणास्तथा ।

२७.५०/२शूलिकाः कुडकाश्चैव मागधाश्च तथैव च ॥ २७.५० ॥

२७.५१/१अते देशा उदीच्यास्तु प्राच्यान् देशान् निभोधत ।

२७.५१/२अन्या वामङ्गराकाश्च वल्लकाश्च मभान्तकाः ॥ २७.५१ ॥

- २७.५२/१तथापरेऽङ्गा वङ्गाश्च मलदा मालवर्तिकाः ।
 २७.५२/२भद्रतुङ्गाः प्रतिजया भार्याङ्गाश्चापमर्दकाः ॥ २७.५२ ॥
- २७.५३/१प्राग्ज्योतिषाश्च मद्राश्च विदेहास्ताम्रलिम्बकाः ।
 २७.५३/२मल्ला मगधका नन्दाः प्राय्या जनपदास्तथा ॥ २७.५३ ॥
- २७.५४/१अथापरे जनपदा दक्षिणापथवासिनः ।
 २७.५४/२पूर्वाश्च डेवलाश्चैव गोलाङ्गूलास्तथैव च ॥ २७.५४ ॥
- २७.५५/१ऋषिका मुषिकाश्चैव कुमार रामठाः शकाः ।
 २७.५५/२मडाराष्ट्रा माडिषकाः कलिङ्गाश्चैव सर्वशः ॥ २७.५५ ॥
- २७.५६/१आभीराः सड वैशिड्या अटव्याः सरवाश्च ये ।
 २७.५६/२पुलिन्दाश्चैव मौलेया वैदर्भा दण्डकैः सड ॥ २७.५६ ॥
- २७.५७/१पौलिका मौलिकाश्चैव अश्मका भोजवर्धनाः ।
 २७.५७/२कौलिकाः कुन्तलाश्चैव दम्भका नीलकालकाः ॥ २७.५७ ॥
- २७.५८/१दाक्षिणात्यास्त्वमी देशा अपरान्तान् निबोधत ।
 २७.५८/२शूर्पारकाः कालिधना लोलास्तालकटैः सड ॥ २७.५८ ॥
- २७.५९/१छत्येते ष्यपरान्ताश्च शृङ्गुध्वं विन्ध्यवासिनः ।
 २७.५९/२मलजाः कर्कशाश्चैव मेलकाश्चोल्कैः सड ॥ २७.५९ ॥
- २७.६०/१उत्तमाणां दशाणांश्च भोजः किञ्चिन्धकैः सड ।
 २७.६०/२तोषलाः कोशलाश्चैव त्रैपुरा वैदिशास्तथा ॥ २७.६० ॥
- २७.६१/१तुम्बुरास्तु यराश्चैव यवनाः पवनैः सड ।
 २७.६१/२अभया रुद्रिडेकराश्च यर्यरा छोत्रधर्तयः ॥ २७.६१ ॥
- २७.६२/१अते जनपदाः सर्वे तत्र विन्ध्यनिवासिनः ।
 २७.६२/२अतो देशान् प्रवक्ष्यामि पर्वताम्रयिणश्च ये ॥ २७.६२ ॥
- २७.६३/१नीडारास्तुषमार्गाश्च कुरवस्तुङ्गणाः भसाः ।
 २७.६३/२कर्णप्रावरणाश्चैव उर्णा दर्घाः सकुन्तकाः ॥ २७.६३ ॥
- २७.६४/१चित्रमार्गा मालवाश्च डिरातास्तोमरैः सड ।
 २७.६४/२कृतत्रेतादिकश्चात्र यतुर्युगकृतो विधिः ॥ २७.६४ ॥
- २७.६५/१अवेत्तु भारतं वर्षं नवसंस्थानसंस्थितम् ।
 २७.६५/२दक्षिणे परतो यस्य पूर्वं यैव मडोदधिः ॥ २७.६५ ॥

- २७.६६/१डिमवान् उत्तरेणस्य कार्मुकस्य यथा गुणः ।
 २७.६६/२तद् अेतद् भारतं वर्षं सर्वबीजं द्विजोत्तमाः ॥ २७.६६ ॥
- २७.६७/१ब्रह्मत्वममरेशत्वं देवत्वं मरुतां तथा ।
 २७.६७/२मृगयक्षाप्सरोयोनिं तद्भृत् सर्पसरीसृपाः ॥ २७.६७ ॥
- २७.६८/१स्थावराणां च सर्वेषां मितो विप्राः शुभाशुभैः ।
 २७.६८/२प्रयान्ति कर्मभूर्विप्रा नान्या लोकेषु विद्यते ॥ २७.६८ ॥
- २७.६९/१देवानामपि भो विप्राः सदैवैष मनोरथः ।
 २७.६९/२अपि मानुष्यमाप्स्यामो देवत्वात् प्रथ्युताः क्षितौ ॥ २७.६९ ॥
- २७.७०/१मनुष्यः कुरुते यत् तु तन् न शक्यं सुरासुरैः ।
 २७.७०/२तत्कर्मनिगदस्तेस्तत्कर्मक्षपाणोन्मुषैः ॥ २७.७० ॥
- २७.७१/१न भारतसमं वर्षं पृथिव्यामस्ति भो द्विजाः ।
 २७.७१/२यत्र विप्राद्यो वार्षाः प्राप्नुवन्त्यभिवाञ्छितम् ॥ २७.७१ ॥
- २७.७२/१धन्यास्ते भारते वर्षे जायन्ते ये नरोत्तमाः ।
 २७.७२/२धर्मार्थकाममोक्षाणां प्राप्नुवन्ति मडाकूलम् ॥ २७.७२ ॥
- २७.७३/१प्राप्यते यत्र तपसः क्वलं परमदुर्लभम् ।
 २७.७३/२सर्वदानकूलं यैव सर्वयज्ञकूलं तथा ॥ २७.७३ ॥
- २७.७४/१तीर्थयात्राकूलं यैव गुरुसेवाकूलं तथा ।
 २७.७४/२देवताराधनकूलं स्वाध्यायस्य कूलं द्विजाः ॥ २७.७४ ॥
- २७.७५/१यत्र देवाः सदा लुष्टा जन्म वाञ्छन्ति शोभनम् ।
 २७.७५/२नानाप्रतकूलं यैव नानाशास्त्रकूलं तथा ॥ २७.७५ ॥
- २७.७६/१अहिंसादिकूलं सम्यक् कूलं सर्वाभिवाञ्छितम् ।
 २७.७६/२ब्रह्मचर्यकूलं यैव गार्हस्थ्येन य यत् कूलम् ॥ २७.७६ ॥
- २७.७७/१यत् कूलं वनवासेन संन्यासेन य यत् कूलम् ।
 २७.७७/२ष्टापूर्तकूलं यैव तथान्यच्छुभकर्मणाम् ॥ २७.७७ ॥
- २७.७८/१प्राप्यते भारते वर्षे न चान्यत्र द्विजोत्तमाः ।
 २७.७८/२कः शक्नोति गुणान् वक्तुं भारतस्यापिलान् द्विजाः ॥ २७.७८ ॥
- २७.७९/१अेवं सम्यक् मया प्रोक्तं भारतं वर्षमुत्तमम् ।

- २७.७८/२सर्वपापहरं पुण्यं धन्यं बुद्धिविवर्धनम् ॥ २७.७८ ॥
- २७.८०/१य षट् शृणुयान् नित्यं पठेद् वा नियतेन्द्रियः ।
- २७.८०/२सर्वपापैर्विनिर्मुक्तो विष्णुलोकं स गच्छति ॥ २७.८० ॥
- २८.१/१ब्रह्मोवाच । तत्रास्ते भारते वर्षे दक्षिणोदधिसंस्थितः ।
- २८.१/२ओषुद्देशे षति ष्यातः स्वर्गमोक्षप्रदायकः ॥ २८.१ ॥
- २८.२/१समुद्राद् उत्तरं तावद् यावद् विरजमण्डलम् ।
- २८.२/२देशोऽसौ पुण्यशीलानां गुणैः सर्वैरलंकृतः ॥ २८.२ ॥
- २८.३/१तत्र देशप्रसूता ये ब्राह्मणाः संयतेन्द्रियाः ।
- २८.३/२तपःस्वाध्यायनिरता वन्धाः पूज्याश्च ते सदा ॥ २८.३ ॥
- २८.४/१श्राद्धे दाने विवाहे च यज्ञे वार्यार्थकर्मणि ।
- २८.४/२प्रशस्ताः सर्वकार्येषु तत्रदेशोद्भवो द्विजाः ॥ २८.४ ॥
- २८.५/१षट्कर्मनिरतास्तत्र ब्राह्मणा वेदपारगाः ।
- २८.५/२तृतिहासविदश्चैव पुराणार्थविशारदाः ॥ २८.५ ॥
- २८.६/१सर्वशास्त्रार्थकुशला यज्वानो वीतमत्सराः ।
- २८.६/२अग्निहोत्ररताः केचित् केचित् स्मार्ताग्निदत्तपराः ॥ २८.६ ॥
- २८.७/१पुत्रदारधनैर्युक्ता दातारः सत्यवादिनः ।
- २८.७/२निवसन्त्युत्तले पुण्ये यज्ञोत्सवविभूषिते ॥ २८.७ ॥
- २८.८/१षट्पि त्रयो वार्णाः क्षत्रियाद्याः सुसंयताः ।
- २८.८/२स्वकर्मनिरताः शान्तास्तत्र तिष्ठन्ति धार्मिकाः ॥ २८.८ ॥
- २८.९/१कोणादित्य षति ष्यातस्तस्मिन् देशे व्यवस्थितः ।
- २८.९/२यं दृष्ट्वा भास्करं मर्त्यः सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ २८.९ ॥
- २८.१०/१मनुय ऋषुः । श्रोतुमिच्छाम तद् ब्रूहि क्षेत्रं सूर्यस्य साम्प्रतम् ।
- २८.१०/२तस्मिन् देशे सुरश्रेष्ठ यत्रास्ते स दिवाकरः ॥ २८.१० ॥
- २८.११/१ब्रह्मोवाच । लवणस्थोदधेस्तीरे पवित्रे सुमनोहरे ।
- २८.११/२सर्वत्र बालुकाकीर्णो देशे सर्वगुणान्विते ॥ २८.११ ॥
- २८.१२/१यम्पकाशोकभकुलैः करवीरैः सापाटलैः ।
- २८.१२/२पुंनागैः कर्णिकारैश्च भकुलैर्नागकेसरैः ॥ २८.१२ ॥

- २८.१३/१तगरैर्धवबाणैश्च अतिमुक्तैः सङ्कुब्जकैः ।
 २८.१३/२मालतीकुन्दपुष्पैश्च तथान्यैर्मल्लिकादिभिः ॥ २८.१३ ॥
- २८.१४/१केतकीवनभाण्डैश्च सर्वर्तुकुसुभोजयलैः ।
 २८.१४/२कदम्बैर्लकुचैः शालैः पनसैर्द्वेवदारुभिः ॥ २८.१४ ॥
- २८.१५/१सरलैर्मुद्युकुन्दैश्च यन्दनैश्च सितेतरैः ।
 २८.१५/२अश्वत्थैः सप्तपर्णैश्च आम्रैराम्रातकैस्तथा ॥ २८.१५ ॥
- २८.१६/१तालैः पूगङ्गलैश्चैव नारिकेरैः कपित्थकैः ।
 २८.१६/२अन्यैश्च विविधैर्वृक्षैः सर्वतः समलंकृतम् ॥ २८.१६ ॥
- २८.१७/१क्षेत्रं तत्र रवेः पुण्यमास्ते जगति विश्रुतम् ।
 २८.१७/२समन्ताद् योजनं साग्रं भुक्तिभुक्तिफलप्रदम् ॥ २८.१७ ॥
- २८.१८/१आस्ते तत्र स्वयं देवः सलस्रांशुर्द्विवाकरः ।
 २८.१८/२कोष्पादित्य धृतिभ्यातो भुक्तिभुक्तिफलप्रदः ॥ २८.१८ ॥
- २८.१९/१माघे मासि सिते पक्षे सप्तम्यां संयतेन्द्रियः ।
 २८.१९/२कृतोपवासो यत्रेत्य स्नात्वा तु मकरालये ॥ २८.१९ ॥
- २८.२०/१कृतशौथो विशुद्धात्मा स्मरन् देवं द्विवाकरम् ।
 २८.२०/२सागरे विधिवत् स्नात्वा शर्वर्यन्ते समाहितः ॥ २८.२० ॥
- २८.२१/१देवान् ऋषीन् मनुष्यांश्च पितृन् संतर्प्य य द्विजाः ।
 २८.२१/२उत्तीर्य वाससी धौते परिधाय सुनिर्मले ॥ २८.२१ ॥
- २८.२२/१आयम्य प्रयतो भूत्वा तीरे तस्य मल्लोदधेः ।
 २८.२२/२उपविश्योदये काले प्राङ्मुखः सवितुस्तदा ॥ २८.२२ ॥
- २८.२३/१विलिप्य पद्मं मेधावी रक्तयन्दनवारिणा ।
 २८.२३/२अष्टपत्रं केशराढ्यं वर्तुलं योर्ध्वकर्णिकम् ॥ २८.२३ ॥
- २८.२४/१तिलतण्डुलतोयं च रक्तयन्दनसंयुतम् ।
 २८.२४/२रक्तपुष्पं सदर्थं च प्रक्षिपेत् ताम्रभाजने ॥ २८.२४ ॥
- २८.२५/१ताम्राभावेऽर्कपत्रस्य पुटे कृत्वा तिलादिकम् ।
 २८.२५/२पिधाय तन् मुनिश्रेष्ठाः पात्रं पात्रेण विन्यसेत् ॥ २८.२५ ॥
- २८.२६/१करन्यासाङ्गविन्यासं कृत्वाङ्गैर्द्वैद्यादिभिः ।
 २८.२६/२आत्मानं भास्करं ध्यात्वा सम्यक् श्रद्धासमन्वितः ॥ २८.२६ ॥

- २८.२७/१मध्ये याशिदले धीमान् नैरुते श्वसने दले ।
 २८.२७/२कामारिगोयरे यैव पुनर्मध्ये य पूजयेत् ॥ २८.२७ ॥
- २८.२८/१प्रभूतं विमलं सारमाराध्यं परमं सुभम् ।
 २८.२८/२सम्पूज्य पद्ममावाख्य गगनात् तत्र भास्करम् ॥ २८.२८ ॥
- २८.२९/१कर्णिकोपरि संस्थाप्य ततो मुद्रां प्रदर्शयेत् ।
 २८.२९/२कृत्वा स्नानादिकं सर्वं ध्यात्वा तं सुसमाहितः ॥ २८.२९ ॥
- २८.३०/१सितपद्मोपरि रविं तेजोभिम्बे व्यवस्थितम् ।
 २८.३०/२पिङ्गाक्षं द्विभुजं रक्तं पद्मपत्रारुणाम्बरम् ॥ २८.३० ॥
- २८.३१/१सर्वलक्षणसंयुक्तं सर्वाभरणभूषितम् ।
 २८.३१/२सुदृपं वरदं शान्तं प्रभामण्डलमण्डितम् ॥ २८.३१ ॥
- २८.३२/१उदन्तं भास्करं दृष्ट्वा सान्द्रसिन्दूरसंनिभम् ।
 २८.३२/२ततस्तत् पात्रमादाय जनुभ्यां धरणीं गतः ॥ २८.३२ ॥
- २८.३३/१कृत्वा शिरसि तत् पात्रमेकयित्तस्तु वाग्यतः ।
 २८.३३/२अक्षरेण तु मन्त्रेण सूर्यायार्घ्यं निवेदयेत् ॥ २८.३३ ॥
- २८.३४/१अदीक्षितस्तु तस्यैव नाम्नेवार्धं प्रयच्छति ।
 २८.३४/२श्रद्धया भावयुक्तेन भक्तिग्राह्यो रविर्यतः ॥ २८.३४ ॥
- २८.३५/१अग्निनिर्गतिवाय्वीश+ ंअध्यपूर्वादिदिक्षु य ।
 २८.३५/२लृच्छिरश्च शिष्पावर्म+ ंमेत्राण्यस्त्रं य पूजयेत् ॥ २८.३५ ॥
- २८.३६/१एत्वार्यं गन्धधूपं य दीपं नैवेद्यमेव य ।
 २८.३६/२शम्वा स्तुत्वा नमस्कृत्वा मुद्रां बद्ध्वा विसर्जयेत् ॥ २८.३६ ॥
- २८.३७/१ये वार्यं सम्प्रयच्छन्ति सूर्याय नियतेन्द्रियाः ।
 २८.३७/२ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः स्त्रियः शूद्राश्च संयताः ॥ २८.३७ ॥
- २८.३८/१भक्तिभावेन सततं विशुद्धेनान्तरात्मना ।
 २८.३८/२ते भुक्त्वाभिमितान् कामान् प्राप्नुवन्ति परां गतिम् ॥ २८.३८ ॥
- २८.३९/१त्रैलोक्यदीपकं देवं भास्करं गगनेयम् ।
 २८.३९/२ये संश्रयन्ति मनुजास्ते स्युः सुभस्य भाजनम् ॥ २८.३९ ॥
- २८.४०/१यावन् न दीयते यार्घ्यं भास्कराय यथोदितम् ।

- २८.४०/२तावन् न पूजयेद् विष्णुं शंकरं वा सुरेश्वरम् ॥ २८.४० ॥
- २८.४१/१तस्मात् प्रयत्नमास्थाय दधाद् अर्घ्यं दिने दिने ।
- २८.४१/२आदित्याय शुचिर्भूत्वा पुष्पैर्गन्धैर्मनोरमैः ॥ २८.४१ ॥
- २८.४२/१भेवं दधाति यश्चार्घ्यं सप्तम्यां सुसमाहितः ।
- २८.४२/२आदित्याय शुचिः स्नातः स लभेद् षष्टितं क्लृप्तम् ॥ २८.४२ ॥
- २८.४३/१रोगाद् विमुच्यते रोगी वित्तार्थी लभते धनम् ।
- २८.४३/२विधां प्राप्नोति विद्यार्थी सुतार्थी पुत्रवान् भवेत् ॥ २८.४३ ॥
- २८.४४/१यं यं काममभिध्यायन् सूर्यायार्घ्यं प्रयच्छति ।
- २८.४४/२तस्य क्लृप्तं सम्यक् प्राप्नोति पुरुषः सुधीः ॥ २८.४४ ॥
- २८.४५/१स्नात्वा वै सागरे दत्त्वा सूर्यायार्घ्यं प्रणम्य च ।
- २८.४५/२नरो वा यद्दि वा नारी सर्वकामकृत् लभेत् ॥ २८.४५ ॥
- २८.४६/१ततः सूर्यालयं गच्छेत् पुष्पमादाय वाग्यतः ।
- २८.४६/२प्रविश्य पूजयेद् भानुं कृत्वा तु त्रिः प्रदक्षिणाम् ॥ २८.४६ ॥
- २८.४७/१पूजयेत् परया भक्त्या कोणार्कं मुनिसत्तमाः ।
- २८.४७/२गन्धैः पुष्पैस्तथा दीपैर्धूपैर्नैवेद्यकैरपि ॥ २८.४७ ॥
- २८.४८/१दण्डवत् प्रणिपातैश्च जयशब्दैस्तथा स्तवैः ।
- २८.४८/२भेवं सम्पूज्य तं देवं सङ्ग्रांशुं जगत्पतिम् ॥ २८.४८ ॥
- २८.४९/१दशानामश्वमेधानां क्लृप्तं प्राप्नोति मानवः ।
- २८.४९/२सर्वपापविनिर्मुक्तो युवा द्रिव्यवपुर्नरः ॥ २८.४९ ॥
- २८.५०/१समावरान् सप्त परान् वंशान् उद्धृत्य भो द्विजाः ।
- २८.५०/२विमानेनार्कवर्णेन कामगेन सुवर्चसा ॥ २८.५० ॥
- २८.५१/१उपगीयमानो गन्धर्वैः सूर्यलोकं स गच्छति ।
- २८.५१/२भुङ्क्त्वा तत्र वरान् भोगान् यावद् आभूतसम्प्लवम् ॥ २८.५१ ॥
- २८.५२/१पुण्यक्षयाद् धृष्टायातः प्रवरे योगिनां कुले ।
- २८.५२/२त्यतुर्वेद्यो भवेद् विप्रः स्वधर्मनिरतः शुचिः ॥ २८.५२ ॥
- २८.५३/१योगं विवस्वतः प्राप्य ततो भोक्षमवाप्नुयात् ।
- २८.५३/२यैत्रे मासि सिते पक्षे यात्रां दमनमञ्जिकाम् ॥ २८.५३ ॥

- २८.५४/१५: करोति नरस्तत्र पूर्वोक्तं स हृलं लभेत् ।
 २८.५४/२शयनोत्थापने भानोः संकान्त्यां विषुवायने ॥ २८.५४ ॥
- २८.५५/१वारे रवेस्तिथौ यैव पर्वकालेऽथवा द्विजाः ।
 २८.५५/२ये तत्र यात्रां कुर्वन्ति श्रद्धया संयतेन्द्रियाः ॥ २८.५५ ॥
- २८.५६/१विमानेनार्कवर्णेन सूर्यलोकं व्रजन्ति ते ।
 २८.५६/२आस्ते तत्र मलादेवस्तीरे नदनदीपतेः ॥ २८.५६ ॥
- २८.५७/१रामेश्वर इति ज्ञातः सर्वकामकृत्प्रदः ।
 २८.५७/२ये तं पश्यन्ति कामारिं स्नात्वा सम्यग् मलोदधौ ॥ २८.५७ ॥
- २८.५८/१गन्धैः पुष्पैस्तथा धूपैर्दीपैर्नैवेद्यकैर्वरैः ।
 २८.५८/२प्रणिपातैस्तथा स्तोत्रैर्गातैर्वाद्यैर्मनोहरैः ॥ २८.५८ ॥
- २८.५९/१राजसूयकृलं सम्यग् वाजिमेधकृलं तथा ।
 २८.५९/२प्राप्नुवन्ति मलात्मानः संसिद्धिं परमां तथा ॥ २८.५९ ॥
- २८.६०/१कामगेन विमानेन किङ्किणीजालमालिना ।
 २८.६०/२उपगीयमाना गन्धर्वैः शिवलोकं व्रजन्ति ते ॥ २८.६० ॥
- २८.६१/१आहूतसम्भवं यावद् भुङ्क्त्वा भोगान् मनोरमान् ।
 २८.६१/२पुण्यक्षयाद् धलागत्य यातुर्वेदा भवन्ति ते ॥ २८.६१ ॥
- २८.६२/१शांकरं योगमास्थाय ततो मोक्षं व्रजन्ति ते ।
 २८.६२/२यस्तत्र सवितुः क्षेत्रे प्राणांस्त्यजति मानवः ॥ २८.६२ ॥
- २८.६३/१स सूर्यलोकमास्थाय देववन् मोदते द्विवि ।
 २८.६३/२पुनर्मानुषतां प्राप्य राजा भवति धार्मिकः ॥ २८.६३ ॥
- २८.६४/१योगं रवेः समासाद्य ततो मोक्षमवाप्नुयात् ।
 २८.६४/२श्रेयं मया मुनिश्रेष्ठाः प्रोक्तं क्षेत्रं सुदुर्लभम् ॥ २८.६४ ॥
- २८.६५/१कोणार्कस्थोदधेस्तीरे भुक्तिमुक्तिफलप्रदः ॥ २८.६५ ॥
- २८.६६/१भुनय उच्युः । श्रुतोऽस्माभिः सुरश्रेष्ठ भवता यद् उदाहृतम् ।
 २८.६६/२भारस्करस्य परं क्षेत्रं भुक्तिमुक्तिफलप्रदम् ॥ २८.६६ ॥
- २८.६७/१ तृप्तिमधिगच्छामः शृण्वन्तः सुभदां कथाम् ।
 २८.६७/२तव वक्त्रोद्भवां पुण्यामादित्यस्थाघनाशिनीम् ॥ २८.६७ ॥

- २८.३/१अतः परं सुरश्रेष्ठ ब्रूहि नो वदतां वर ।
 २८.३/२देवपूजाफलं यच्च यच्च दानफलं प्रभो ॥ २८.३ ॥
- २८.४/१प्रणिपाते नमस्कारे तथा यैव प्रदक्षिणो ।
 २८.४/२द्वीपधूपप्रदाने च सम्मार्जनविधौ च यत् ॥ २८.४ ॥
- २८.५/१उपवासो यत् पुण्यं यत् पुण्यं नक्तभोजने ।
 २८.५/२अर्घश्च कीदृशः प्रोक्तः कुत्र वा सम्प्रदीयते ॥ २८.५ ॥
- २८.६/१कथं च क्रियते भक्तिः कथं देवः प्रसीदति ।
 २८.६/२अेतत् सर्वं सुरश्रेष्ठ श्रोतुमिच्छामहे वयम् ॥ २८.६ ॥
- २८.७/१ब्रह्मोवाच । अर्घ्यं पूजादिकं सर्वं भास्करस्य द्विजोत्तमाः ।
 २८.७/२भक्तिं श्रद्धां समाधिं च कथ्यमानं निबोधत ॥ २८.७ ॥
- २८.८/१मनसा भावना भक्तिरिष्टा श्रद्धा च कीर्त्यते ।
 २८.८/२ध्यानं समाधिरित्युक्तं शृणुष्व सुसमाहिताः ॥ २८.८ ॥
- २८.९/१तत्कथां श्रावयेद् यस्तु तद्भक्तान् पूजयित्वा ।
 २८.९/२अग्निशुश्रूषकश्चैव स वै भक्तः सनातनः ॥ २८.९ ॥
- २८.१०/१तस्मिन्स्तम्भनाश्रैव देवपूजारतः सदा ।
 २८.१०/२तत्कर्मकृद् भवेद् यस्तु स वै भक्तः सनातनः ॥ २८.१० ॥
- २८.११/१देवार्थे क्रियमाणानि यः कर्माण्यनुमन्यते ।
 २८.११/२कीर्तनाद् वा परो विप्राः स वै भक्ततरो नरः ॥ २८.११ ॥
- २८.१२/१नाभ्यसूयेत तद्भक्तान् न निन्द्याभ्यान्यदेवताम् ।
 २८.१२/२आदित्यव्रतयारी च स वै भक्ततरो नरः ॥ २८.१२ ॥
- २८.१३/१गच्छंस्तिष्ठन् स्वपञ्च जिघ्रत् उन्मिषन् निमिषन् अपि ।
 २८.१३/२यः स्मरेद् भास्करं नित्यं स वै भक्ततरो नरः ॥ २८.१३ ॥
- २८.१४/१अवेविधा त्वियं भक्तिः सदा कार्या विजानता ।
 २८.१४/२भक्त्या समाधिना यैव स्तवेन मनसा तथा ॥ २८.१४ ॥
- २८.१५/१क्रियते नियमो यस्तु दानं विप्राय दीयते ।
 २८.१५/२प्रतिगृह्णन्ति तं देवा मनुष्याः पितरस्तथा ॥ २८.१५ ॥
- २८.१६/१पत्रं पुष्पं फलं तोयं यद् भक्त्या समुपाहुतम् ।
 २८.१६/२प्रतिगृह्णन्ति तद् देवा नास्तिकान् वर्जयन्ति च ॥ २८.१६ ॥

- २८.१७/१भावाशुद्धिः प्रयोक्तव्या नियमाथारसंयुता ।
 २८.१७/२भावाशुद्ध्या क्रियते यत् तत् सर्वं सङ्कलं भवेत् ॥ २८.१७ ॥
- २८.१८/१स्तुतिजघोपडारेण पूजयापि विवस्वतः ।
 २८.१८/२उपवासेन भक्त्या वै सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ २८.१८ ॥
- २८.१९/१प्रणिधाय शिरो भूम्यां नमस्कारं करोति यः ।
 २८.१९/२तत्क्षणात् सर्वपापेभ्यो मुच्यते नात्र संशयः ॥ २८.१९ ॥
- २८.२०/१भक्तियुक्तो नरो योऽसौ रवेः कुर्यात् प्रदक्षिणाम् ।
 २८.२०/२प्रदक्षिणीकृता तेन समद्वीपा वसुंधरा ॥ २८.२० ॥
- २८.२१/१सूर्यं मनसि यः कृत्वा कुर्याद् व्योमप्रदक्षिणाम् ।
 २८.२१/२प्रदक्षिणीकृतास्तेन सर्वे देवा भवन्ति हि ॥ २८.२१ ॥
- २८.२२/१श्रेयसाहारो नरो भूत्वा षष्ठ्यां योऽर्थयते रविम् ।
 २८.२२/२नियमव्रतचारी य भवेद् भक्तिसमन्वितः ॥ २८.२२ ॥
- २८.२३/१समभ्यां वा मलाभागाः सोऽश्वमेधकृत्वं लभेत् ।
 २८.२३/२अडोरात्रोपवासेन पूजयेद् यस्तु भास्करम् ॥ २८.२३ ॥
- २८.२४/१समभ्यामथवा षष्ठ्यां स याति परमां गतिम् ।
 २८.२४/२कृष्णपक्षस्य समभ्यां सोपवासो जितेन्द्रियः ॥ २८.२४ ॥
- २८.२५/१सर्वरत्नोपडारेण पूजयेद् यस्तु भास्करम् ।
 २८.२५/२पद्मप्रभेण यानेन सूर्यलोकं स गच्छति ॥ २८.२५ ॥
- २८.२६/१शुक्लपक्षस्य समभ्यामुपवासपरो नरः ।
 २८.२६/२सर्वशुक्लोपडारेण पूजयेद् यस्तु भास्करम् ॥ २८.२६ ॥
- २८.२७/१सर्वपापविनिर्मुक्तः सूर्यलोकं स गच्छति ।
 २८.२७/२अर्कसम्पुटसंयुक्तमुदकं प्रसृतं पिबेत् ॥ २८.२७ ॥
- २८.२८/१कमवृद्ध्या यतुर्विशमेकैकं क्षपयेत् पुनः ।
 २८.२८/२द्वाभ्यां संवत्सराभ्यां तु समाप्तनियमो भवेत् ॥ २८.२८ ॥
- २८.२९/१सर्वकामप्रदा ल्येषा प्रशस्ता ल्यर्कसप्तमी ।
 २८.२९/२शुक्लपक्षस्य समभ्यां यदादित्यदिनं भवेत् ॥ २८.२९ ॥
- २८.३०/१सप्तमी विजया नाम तत्र दत्तं भद्रं कृतम् ।

- २९.३०/२२नानं दानं तपो लोम उपवासस्तथैव च ॥ २९.३० ॥
- २९.३१/१सर्वं विजयसप्तम्यां मडापातकनाशनम् ।
- २९.३१/२ये यादित्यदिने प्राप्ते श्राद्धं कुर्वन्ति मानवाः ॥ २९.३१ ॥
- २९.३२/१यजन्ति च मडाश्चेतं ते लभन्ते यथेप्सितम् ।
- २९.३२/२येषां धर्म्याः क्रियाः सर्वाः सदैवोद्दिश्य भास्करम् ॥ २९.३२ ॥
- २९.३३/१न कुले जायते तेषां दरिद्रो व्याधितोऽपि वा ।
- २९.३३/२श्चेतया रक्तया वापि पीतमृत्तिकयापि वा ॥ २९.३३ ॥
- २९.३४/१उपलेपनकर्ता तु चिन्तितं लभते हृलम् ।
- २९.३४/२चित्रभानुं विश्वित्रैस्तु कुसुमैश्च सुगन्धिभिः ॥ २९.३४ ॥
- २९.३५/१पूजयेत् सोपवासो यः स कामान् षष्टितांस्त्वभेत् ।
- २९.३५/२घृतेन दीपं प्रज्ज्वाल्य तिलतैलेन वा पुनः ॥ २९.३५ ॥
- २९.३६/१आदित्यं पूजयेद् यस्तु यक्षुषा न स लीयते ।
- २९.३६/२दीपदाता नरो नित्यं ज्ञानदीपेन दीप्यते ॥ २९.३६ ॥
- २९.३७/१तिवाः पवित्रं तैलं वा तिलगोदानमुत्तमम् ।
- २९.३७/२अग्निकार्ये च दीपे च मडापातकनाशनम् ॥ २९.३७ ॥
- २९.३८/१दीपं ददाति यो नित्यं देवतायतनेषु च ।
- २९.३८/२यत्तुष्पथेषु रथ्यासु रुपवान् सुभगो भवेत् ॥ २९.३८ ॥
- २९.३९/१विर्भिः प्रथमः कल्पो द्वितीयश्चौषधीरसैः ।
- २९.३९/२वसामेदोस्थिनिर्यासैर्न तु देयः कथञ्चन ॥ २९.३९ ॥
- २९.४०/१भवेद् आर्धगतिर्दीपो न कदाचिद् अधोगतिः ।
- २९.४०/२दाता दीप्यति चाप्येवं न तिर्यग्गतिमाप्नुयात् ॥ २९.४० ॥
- २९.४१/१ज्वलमानं सदा दीपं न लरेन् नापि नाशयेत् ।
- २९.४१/२दीपलतां नरो बन्धं नाशं क्रोधं तमो व्रजेत् ॥ २९.४१ ॥
- २९.४२/१दीपदाता स्वर्गलोके दीपमालेव राजते ।
- २९.४२/२यः समालभते नित्यं कुङ्कुमागुरुचन्दनैः ॥ २९.४२ ॥
- २९.४३/१सम्पद्यते नरः प्रेत्य धनेन यशसा श्रिया ।
- २९.४३/२रक्तयन्त्रनसम्मिश्रै रक्तपुष्पैः शुचिर्नरः ॥ २९.४३ ॥

- २८.४४/१७उद्येऽर्घ्यं सदा दत्त्वा सिद्धिं संवत्सरात्त्वमेत् ।
 २८.४४/२७दयात्परिवर्तेत यावद् अस्तमने स्थितः ॥ २८.४४ ॥
- २८.४५/१४पन्नं अभिमुष्णः किञ्चिन् मन्त्रं स्तोत्रमथापि वा ।
 २८.४५/२आदित्यप्रतमेतत् तु मंडापातकनाशनम् ॥ २८.४५ ॥
- २८.४६/१अर्घ्येण सखितं यैव सर्वे साऽङ्गं प्रदापयेत् ।
 २८.४६/२उद्ये श्रद्धया युक्तः सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ २८.४६ ॥
- २८.४७/१सुवर्णधेनुअनङ्गुलम् । वसुधावस्त्रसंयुतम् ।
 २८.४७/२अर्घ्यप्रदाता लभते सप्तजन्मानुगं क्लृप्तम् ॥ २८.४७ ॥
- २८.४८/१अग्नौ तोयेऽन्तरिक्षे च शुचौ भूम्यां तथैव च ।
 २८.४८/२प्रतिमायां तथा पिण्ड्यां देयमर्घ्यं प्रयत्नतः ॥ २८.४८ ॥
- २८.४९/१नापसव्यं न सव्यं च दद्याद् अभिमुष्णः सदा ।
 २८.४९/२सघृतं गुग्गुलं वापि रवेर्भाक्तिसमन्वितः ॥ २८.४९ ॥
- २८.५०/१तत्क्षणात् सर्वपापेभ्यो मुच्यते नात्र संशयः ।
 २८.५०/२श्रीवासं यत्तुरसं च देवदारुं तथैव च ॥ २८.५० ॥
- २८.५१/१कर्पूरगुरुधूपानि दत्त्वा वै स्वर्गगामिनः ।
 २८.५१/२अयने तूत्तरे सूर्यमथवा दक्षिणायने ॥ २८.५१ ॥
- २८.५२/१पूजयित्वा विशेषेण सर्वपापैः प्रमुच्यते ।
 २८.५२/२विषुवेषूपरागेषु षडशीतिभुजेषु च ॥ २८.५२ ॥
- २८.५३/१पूजयित्वा विशेषेण सर्वपापैः प्रमुच्यते ।
 २८.५३/२अत्र वेलासु सर्वासु सर्वकालं च मानवः ॥ २८.५३ ॥
- २८.५४/१भक्त्या पूजयते योऽर्कं सोऽर्कलोके महीयते ।
 २८.५४/२कुरैः पायसैः पूपैः क्लृप्तमूलघृतौदनैः ॥ २८.५४ ॥
- २८.५५/१अग्निं कृत्वा तु सूर्याय सर्वान् कामान् अवाप्नुयात् ।
 २८.५५/२घृतेन तर्पणं कृत्वा सर्वसिद्धो भवेन् नरः ॥ २८.५५ ॥
- २८.५६/१क्षीरेण तर्पणं कृत्वा मनस्तापैर्न युज्यते ।
 २८.५६/२दध्ना तु तर्पणं कृत्वा कार्यसिद्धिं लभेन् नरः ॥ २८.५६ ॥
- २८.५७/१स्नानार्थमाहरेद् यस्तु जलं भानोः समाहितः ।
 २८.५७/२तीर्थेषु शुचितापन्नः स याति परमां गतिम् ॥ २८.५७ ॥

- २९.५८/१छत्रं ध्वजं वितानं वा पताकां यामराणि च ।
 २९.५८/२श्रद्धया भानवे दत्त्वा गतिमिष्टामवाप्नुयात् ॥ २९.५८ ॥
- २९.५९/१यद् यद् द्रव्यं नरो भक्त्या आदित्याय प्रयच्छति ।
 २९.५९/२तत् तस्य शतसाहस्रमुत्पादयति भास्करः ॥ २९.५९ ॥
- २९.६०/१मानसं वाचिकं वापि कायजं यच्च दृष्टम् ।
 २९.६०/२सर्वं सूर्यप्रसादेन तद् अशेषं व्यपोडति ॥ २९.६० ॥
- २९.६१/१अेकाडेनापि यद् भानोः पूजायाः प्राप्यते क्लमम् ।
 २९.६१/२यथोक्तदक्षिणैर्विप्रैर्न तत् कतुशतैरपि ॥ २९.६१ ॥
- ३०.१/१भुनय त्रियुः । अहो देवस्य माहात्म्यं श्रुतमेवं जगत्पते ।
 ३०.१/२भास्करस्य सुरश्रेष्ठ वदतस्तेषु दुर्लभम् ॥ ३०.१ ॥
- ३०.२/१भूयः प्रब्रूहि देवेश यत् पृथ्वामो जगत्पते ।
 ३०.२/२श्रोतुमिच्छामहे ब्रह्मन् परं कौतूहलं हि नः ॥ ३०.२ ॥
- ३०.३/१गृहस्थो ब्रह्मचारी च वानप्रस्थोऽथ भिक्षुः ।
 ३०.३/२य षष्ठेन् मोक्षमास्थातुं देवतां कां यजेत सः ॥ ३०.३ ॥
- ३०.४/१कुतो ल्यस्याक्षयः स्वर्गः कुतो निःश्रेयसं परम् ।
 ३०.४/२स्वर्गतश्चैव हिं कुर्याद् येन न श्यवते पुनः ॥ ३०.४ ॥
- ३०.५/१देवानां यात्र को देवः पितृणां चैव कः पिता ।
 ३०.५/२यस्मात् परतरं नास्ति तन् मे ब्रूहि सुरेश्वर ॥ ३०.५ ॥
- ३०.६/१कुतः सृष्टमिदं विश्वं सर्वं स्थावरजङ्गमम् ।
 ३०.६/२प्रलये च कम्ब्येति तद् भवान् वक्तुमर्हति ॥ ३०.६ ॥
- ३०.७/१ब्रह्मोवाच । उद्यन् अेवैष कुरुते जगद् वितिमिरं करैः ।
 ३०.७/२नातः परतरो देवः कश्चिद् अन्यो द्विजोत्तमाः ॥ ३०.७ ॥
- ३०.८/१अनादिनिधनो ल्येष पुरुषः शाश्वतोऽव्ययः ।
 ३०.८/२तापयत्येष त्रील्लोकान् भवन् रश्मिभिरुल्बणः ॥ ३०.८ ॥
- ३०.९/१सर्वदेवमयो ल्येष तपतां तपनो वरः ।
 ३०.९/२सर्वस्य जगतो नाथः सर्वसाक्षी जगत्पतिः ॥ ३०.९ ॥
- ३०.१०/१संक्षिपत्येष भूतानि तथा विसृजते पुनः ।

- ૩૦.૧૦/૨એષ ભાતિ તપત્યેષ વર્ષત્યેષ ગભસ્તિભિઃ ॥ ૩૦.૧૦ ॥
- ૩૦.૧૧/૧એષ ધાતા વિધાતા ચ ભૂતાદિર્ભૂતભાવનઃ ।
- ૩૦.૧૧/૨ન હ્યેષ ક્ષયમાયાતિ નિત્યમક્ષયમણ્ડલઃ ॥ ૩૦.૧૧ ॥
- ૩૦.૧૨/૧પિતૃણાં ચ પિતા હ્યેષ દેવતાનાં હિ દેવતા ।
- ૩૦.૧૨/૨ધ્રુવં સ્થાનં સ્મૃતં હ્યેતદ્ યસ્માન્ ન ચ્યવતે પુનઃ ॥ ૩૦.૧૨ ॥
- ૩૦.૧૩/૧સર્ગકાલે જગત્ કૃત્સ્નમાદિત્યાત્ સમ્પ્રસૂયતે ।
- ૩૦.૧૩/૨પ્રલયે ચ તમભ્યેતિ ભાસ્કરં દીપ્તજસમ્ ॥ ૩૦.૧૩ ॥
- ૩૦.૧૪/૧યોગિનશ્ચાપ્યસંખ્યાતાસ્ત્યક્ત્વા ગૃહકલેવરમ્ ।
- ૩૦.૧૪/૨વાયુર્ભૂત્વા વિશન્ત્યસ્મિંસ્તેજોરાશૌ દિવાકરે ॥ ૩૦.૧૪ ॥
- ૩૦.૧૫/૧અસ્ય રશ્મિસહસ્રાણિ શાખા ઇવ વિહંગમાઃ ।
- ૩૦.૧૫/૨વસન્ત્યાશ્રિત્ય મુનયઃ સંસિદ્ધા દૈવતૈઃ સહ ॥ ૩૦.૧૫ ॥
- ૩૦.૧૬/૧ગૃહસ્થા જનકાદ્યાશ્ચ રાજાનો યોગધર્મિણઃ ।
- ૩૦.૧૬/૨વાલખિલ્યાદયશ્ચૈવ ઋષયો બ્રહ્મવાદિનઃ ॥ ૩૦.૧૬ ॥
- ૩૦.૧૭/૧વાનપ્રસ્થાશ્ચ યે ચાન્યે વ્યાસાદ્યા ભિક્ષવસ્તથા ।
- ૩૦.૧૭/૨યોગમાસ્થાય સર્વે તે પ્રવિષ્ટાઃ સૂર્યમણ્ડલમ્ ॥ ૩૦.૧૭ ॥
- ૩૦.૧૮/૧શુકો વ્યાસસુતઃ શ્રીમાન્ યોગધર્મમવાપ્ય સઃ ।
- ૩૦.૧૮/૨આદિત્યકિરણાન્ ગત્વા હ્યપુનર્ભાવમાસ્થિતઃ ॥ ૩૦.૧૮ ॥
- ૩૦.૧૯/૧શબ્દમાત્રશ્રુતિમુખા બ્રહ્મવિષ્ણુશિવાદયઃ ।
- ૩૦.૧૯/૨પ્રત્યક્ષોડયં પરો દેવઃ સૂર્યસ્તિમિરનાશનઃ ॥ ૩૦.૧૯ ॥
- ૩૦.૨૦/૧તસ્માદ્ અન્યત્ર ભક્તિર્હિ ન કાર્યા શુભમિચ્છતા ।
- ૩૦.૨૦/૨ચસ્માદ્ દૃષ્ટેરગમ્યાસ્તે દેવા વિષ્ણુપુરોગમાઃ ॥ ૩૦.૨૦ ॥
- ૩૦.૨૧/૧અતો ભવદ્ભિઃ સતતમભ્યર્ચ્યો ભગવાન્ રવિઃ ।
- ૩૦.૨૧/૨સ હિ માતા પિતા ચૈવ કૃત્સ્નસ્ય જગતો ગુરુઃ ॥ ૩૦.૨૧ ॥
- ૩૦.૨૨/૧અનાદ્યો લોકનાથોડસૌ રશ્મિમાલી જગત્પતિઃ ।
- ૩૦.૨૨/૨મિત્રત્વે ચ સ્થિતો યસ્માત્ તપસ્તોપે દ્વિજોત્તમાઃ ॥ ૩૦.૨૨ ॥
- ૩૦.૨૩/૧અનાદિનિધનો બ્રહ્મા નિત્યશ્ચાક્ષય એવ ચ ।
- ૩૦.૨૩/૨સૃષ્ટ્વા સસાગરાન્ દ્વીપાન્ ભુવનાનિ ચતુર્દશ ॥ ૩૦.૨૩ ॥

- 30.28/१लोकानां स डितार्थाय स्थितश्चन्द्रसरित्ते ।
 30.28/२सृष्ट्वा प्रजापतीन् सर्वान् सृष्ट्वा य विविधाः प्रजाः ॥ 30.28 ॥
- 30.29/१ततः शतसहस्रांशुरव्यक्तश्च पुनः स्वयम् ।
 30.29/२कृत्वा द्वादशधात्मानमादित्यमुपपद्यते ॥ 30.29 ॥
- 30.30/१धन्वो धाताथ पर्जन्यस्त्वष्टा पूषार्यमा भगः ।
 30.30/२विवस्वान् विष्णुरंशश्च वरुणो मित्र अवे य ॥ 30.30 ॥
- 30.31/१आभिर्द्वादशभिस्तेन सूर्येण परमात्मना ।
 30.31/२कृत्स्नं जगद् धृष्टं व्याप्तं मूर्तिभिश्च द्विजोत्तमाः ॥ 30.31 ॥
- 30.32/१तस्य या प्रथमा मूर्तिरादित्यस्येन्द्रसंज्ञिता ।
 30.32/२स्थिता सा देवराजत्वे देवानां रिपुनाशिनी ॥ 30.32 ॥
- 30.33/१द्वितीया तस्य या मूर्तिर्नाम्ना धातेति कीर्तिता ।
 30.33/२स्थिता प्रजापतित्वेन विविधाः सृजते प्रजाः ॥ 30.33 ॥
- 30.34/१तृतीयाईस्य या मूर्तिः पर्जन्य इति विश्रुता ।
 30.34/२मेघेष्वेव स्थिता सा तु वर्षते य गभस्तिभिः ॥ 30.34 ॥
- 30.35/१चतुर्थी तस्य या मूर्तिर्नाम्ना त्वष्टेति विश्रुता ।
 30.35/२स्थिता वनस्पतौ सा तु ओषधीषु य सर्वतः ॥ 30.35 ॥
- 30.36/१पञ्चमी तस्य या मूर्तिर्नाम्ना पूषेति विश्रुता ।
 30.36/२अन्ने व्यवस्थिता सा तु प्रजा पुष्पाति नित्यशः ॥ 30.36 ॥
- 30.37/१मूर्तिः षष्ठी रवेर्या तु अर्यमा इति विश्रुता ।
 30.37/२वायोः संसरणा सा तु देवेष्वेव समाश्रिता ॥ 30.37 ॥
- 30.38/१भानोर्या सप्तमी मूर्तिर्नाम्ना भगोति विश्रुता ।
 30.38/२भूयिष्व् अवस्थिता सा तु शरीरेषु य देहिनाम् ॥ 30.38 ॥
- 30.39/१मूर्तिर्या त्वष्टमी तस्य विवस्वान् इति विश्रुता ।
 30.39/२अग्नौ प्रतिष्ठिता सा तु पयत्यन्नं शरीरिणाम् ॥ 30.39 ॥
- 30.40/१नवमी त्रिभानोर्या मूर्तिर्विष्णुश्च नामतः ।
 30.40/२प्रादुर्भवति सा नित्यं देवानामरिसूदनी ॥ 30.40 ॥
- 30.41/१दशमी तस्य या मूर्तिरंशुमान् इति विश्रुता ।
 30.41/२वायौ प्रतिष्ठिता सा तु ब्रह्माद्यति वै प्रजाः ॥ 30.41 ॥

- 30.3८/१मूर्तिस्त्वेकादशी भानोर्नाम्ना वरुणसंज्ञिता ।
 30.3८/२जलेष्ववस्थिता सा तु प्रज्ञा पुष्पाति नित्यशः ॥ 30.3८ ॥
- 30.3९/१मूर्तिर्या द्वादशी भानोर्नाम्ना मित्रेति संज्ञिता ।
 30.3९/२लोकानां सा छितार्थाय स्थिता यन्द्रसरित्ते ॥ 30.3९ ॥
- 30.४०/१वायुभक्षस्तपस्तेपे स्थित्वा मैत्रेण यक्षुषा ।
 30.४०/२अनुगृह्णन् सदा भक्तान् वरैर्नानाविधैस्तु सः ॥ 30.४० ॥
- 30.४१/१अेवं सा जगतां मूर्तिर्छिता विछिता पुरा ।
 30.४१/२तत्र मित्रः स्थितो यस्मात् तस्मान् मित्रं परं स्मृतम् ॥ 30.४१ ॥
- 30.४२/१आभिर्द्वादशभिस्तेन सवित्रा परमात्मना ।
 30.४२/२कृत्स्नं जगद् धृष्टं व्याप्तं मूर्तिभिश्च द्विजोत्तमाः ॥ 30.४२ ॥
- 30.४३/१तस्माद् ध्येयो नमस्यश्च द्वादशस्थासु मूर्तिषु ।
 30.४३/२भक्तिमद्भिर्नरैर्नित्यं तद्गतेनान्तरात्मना ॥ 30.४३ ॥
- 30.४४/१धृत्येवं द्वादशादित्यान् नमस्कृत्वा तु मानवः ।
 30.४४/२नित्यं श्रुत्वा पठित्वा य सूर्यलोके महीयते ॥ 30.४४ ॥
- 30.४५/१मुनय ऋषिः । यद्दि तावद् अयं सूर्यश्चादित्यैवः सनातनः ।
 30.४५/२ततः कस्मात् तपस्तेपे वरेषुः प्राकृतो यथा ॥ 30.४५ ॥
- 30.४६/१ब्रह्मोवाच । अेतद् वः सम्प्रवक्ष्यामि परं गुह्यं विभावसोः ।
 30.४६/२पृष्टं मित्रेण यत् पूर्वं नारदाय मलात्मने ॥ 30.४६ ॥
- 30.४७/१प्राङ् मयोक्तास्तु युष्मभ्यं रवेर्द्वादश मूर्तयः ।
 30.४७/२मित्रश्च वरुणश्चोभौ तासां तपसि संस्थितौ ॥ 30.४७ ॥
- 30.४८/१अभक्षो वरुणस्तासां तस्थौ पश्चिमसागरे ।
 30.४८/२मित्रो मित्रवने यास्मिन् वायुभक्षोऽभवत् तदा ॥ 30.४८ ॥
- 30.४९/१अथ मेरुगिरेः शृङ्गात् प्रच्युतो गन्धमादनात् ।
 30.४९/२नारदस्तु मलयोगी सर्वाल्लोकांश्चरन् वशी ॥ 30.४९ ॥
- 30.५०/१आजगामाथ तत्रैव यत्र मित्रोऽयत् तपः ।
 30.५०/२तं दृष्ट्वा तु तपस्यन्तं तस्य कौतूहलं ह्यभूत् ॥ 30.५० ॥
- 30.५१/१योऽक्षयश्चाव्ययश्चैव व्यक्ताव्यक्तः सनातनः ।

- 30.५१/२धृतमेकात्मकं येन त्रैलोक्यं सुमहात्मना ॥ 30.५१ ॥
- 30.५२/१यः पिता सर्वदेवानां पराणामपि यः परः ।
 30.५२/२अयजद् देवताः कास्तु पितृन् वा कान् असौ यजेत् ।
 30.५२/३उति संयिन्त्य मनसा तं देवं नारदोऽब्रवीत् ॥ 30.५२ ॥
- 30.५३/१नारद उवाच । वेदेषु सपुराणेषु साङ्गोपाङ्गेषु गीयसे ।
 30.५३/२त्वमजः शाश्वतो धाता त्वं निधानमनुत्तमम् ॥ 30.५३ ॥
- 30.५४/१भूतं भव्यं भव्यैव त्वयि सर्वं प्रतिष्ठितम् ।
 30.५४/२यत्त्वारश्चाश्रमा देव गृहस्थाद्यास्तथैव हि ॥ 30.५४ ॥
- 30.५५/१यजन्ति त्वामदरदस्त्वां मूर्तित्वं समाश्रितम् ।
 30.५५/२पिता माता य सर्वस्य दैवतं त्वं हि शाश्वतम् ॥ 30.५५ ॥
- 30.५६/१यजसे पितरं कं त्वं देवं वापि न विद्महे ॥ 30.५६ ॥
- 30.५७/१मित्र उवाच । अवाच्यमेतद् वक्तव्यं परं गुह्यं सनातनम् ।
 30.५७/२त्वयि भक्तिमति ब्रह्मन् प्रवक्ष्यामि यथातथम् ॥ 30.५७ ॥
- 30.५८/१यत् तत् सूक्ष्मविज्ञेयमव्यक्तमखलं ध्रुवम् ।
 30.५८/२छन्दिरिन्द्रियायैश्च सर्वभूतैर्विपर्णितम् ॥ 30.५८ ॥
- 30.५९/१स ह्यन्तरात्मा भूतानां क्षेत्रज्ञश्चैव कथ्यते ।
 30.५९/२त्रिगुणाद् व्यतिरिक्तोऽसौ पुरुषश्चैव कल्पितः ॥ 30.५९ ॥
- 30.६०/१छिरण्यगर्भो भगवान् सैव बुद्धिरिति स्मृतः ।
 30.६०/२महान् एति य योगेषु प्रधानमिति कथ्यते ॥ 30.६० ॥
- 30.६१/१सांध्ये य कथ्यते योगे नामभिर्बहुधात्मकः ।
 30.६१/२स य त्रिगुणो विश्वात्मा शर्वोऽक्षर एति स्मृतः ॥ 30.६१ ॥
- 30.६२/१धृतमेकात्मकं तेन त्रैलोक्यमिदमात्मना ।
 30.६२/२अशरीरः शरीरेषु सर्वेषु निवसत्यसौ ॥ 30.६२ ॥
- 30.६३/१वसन्न अपि शरीरेषु न स लिप्येत कर्मभिः ।
 30.६३/२ममान्तरात्मा तव य ये यान्ये देवसंस्थिताः ॥ 30.६३ ॥
- 30.६४/१सर्वेषां साक्षिभूतोऽसौ न ग्राह्यः केनचित् क्वचित् ।
 30.६४/२सगुणो निर्गुणो विश्वो ज्ञानगम्यो ह्यसौ स्मृतः ॥ 30.६४ ॥

- ૩૦.૬૫/૧સર્વતઃપાણિપાદાન્તઃ સર્વતોક્ષિશિરોમુખઃ ।
 ૩૦.૬૫/૨સર્વતઃશ્રુતિમાલ્લોકે સર્વમાવૃત્ય તિષ્ઠતિ ॥ ૩૦.૬૫ ॥
- ૩૦.૬૬/૧વિશ્વમૂર્ધા વિશ્વભુજો વિશ્વપાદાક્ષિનાસિકઃ ।
 ૩૦.૬૬/૨એકશ્ચરતિ વૈ ક્ષેત્રે સ્વૈરચારી યથાસુખમ્ ॥ ૩૦.૬૬ ॥
- ૩૦.૬૭/૧ક્ષેત્રાણીહ શરીરાણિ તેષાં ચૈવ યથાસુખમ્ ।
 ૩૦.૬૭/૨તાનિ વેત્તિ સ યોગાત્મા તતઃ ક્ષેત્રજ્ઞ ઉચ્યતે ॥ ૩૦.૬૭ ॥
- ૩૦.૬૮/૧અવ્યક્તે ચ પુરે શેતે પુરુષસ્તેન ચોચ્યતે ।
 ૩૦.૬૮/૨વિશ્વં બહુવિધં જ્ઞેયં સ ચ સર્વત્ર ઉચ્યતે ॥ ૩૦.૬૮ ॥
- ૩૦.૬૯/૧તસ્માત્ સ બહુરૂપત્વાદ્ વિશ્વરૂપ ઇતિ સ્મૃતઃ ।
 ૩૦.૬૯/૨તસ્યૈકસ્ય મહત્ત્વં હિ સ ચૈકઃ પુરુષઃ સ્મૃતઃ ॥ ૩૦.૬૯ ॥
- ૩૦.૭૦/૧મહાપુરુષશબ્દં હિ બિભર્ત્યેકઃ સનાતનઃ ।
 ૩૦.૭૦/૨સ તુ વિધિક્ષિયાયત્તઃ સૃજત્યાત્માનમાત્મના ॥ ૩૦.૭૦ ॥
- ૩૦.૭૧/૧શતઘા સહસ્રઘા ચૈવ તથા શતસહસ્રઘા ।
 ૩૦.૭૧/૨કોટિશ્ચ કરોત્યેષ પ્રત્યગાત્માનમાત્મના ॥ ૩૦.૭૧ ॥
- ૩૦.૭૨/૧આકાશાત્ પતિતં તોયં યાતિ સ્વાદ્ધન્તરં યથા ।
 ૩૦.૭૨/૨ભૂમે રસવિશેષેણ તથા ગુણરસાત્ તુ સઃ ॥ ૩૦.૭૨ ॥
- ૩૦.૭૩/૧એક એવ યથા વાયુર્દેહેષ્વેવ હિ પચ્ચઘા ।
 ૩૦.૭૩/૨એકત્વં ચ પૃથક્ત્વં ચ તથા તસ્ય ન સંશયઃ ॥ ૩૦.૭૩ ॥
- ૩૦.૭૪/૧સ્થાનાન્તરવિશેષાચ્ચ યથાગ્નિર્લભતે પરામ્ ।
 ૩૦.૭૪/૨સંજ્ઞાં તથા મુને સોડયં બ્રહ્માદિષુ તથાપ્રુયાત્ ॥ ૩૦.૭૪ ॥
- ૩૦.૭૫/૧યથા દીપસહસ્રાણિ દીપ એકઃ પ્રસૂયતે ।
 ૩૦.૭૫/૨તથા રૂપસહસ્રાણિ સ એકઃ સમ્પ્રસૂયતે ॥ ૩૦.૭૫ ॥
- ૩૦.૭૬/૧યદા સ બુધ્યત્યાત્માનં તદા ભવતિ કેવલઃ ।
 ૩૦.૭૬/૨એકત્વપ્રલયે ચાસ્ય બહુત્વં ચ પ્રવર્તતે ॥ ૩૦.૭૬ ॥
- ૩૦.૭૭/૧નિત્યં હિ નાસ્તિ જગતિ ભૂતં સ્થાવરજડગમમ્ ।
 ૩૦.૭૭/૨અક્ષયશ્ચાપ્રમેયશ્ચ સર્વગશ્ચ સ ઉચ્યતે ॥ ૩૦.૭૭ ॥
- ૩૦.૭૮/૧તસ્માદ્ અવ્યક્તમુત્પન્નં ત્રિગુણં દ્વિજસત્તમાઃ ।
 ૩૦.૭૮/૨અવ્યક્તાવ્યક્તભાવસ્થા યા સા પ્રકૃતિરુચ્યતે ॥ ૩૦.૭૮ ॥

- ३०.७८/१तां योनिं अङ्गमणो विद्धि योऽसौ सदसदात्मकः ।
 ३०.७८/२लोकं च पूज्यते योऽसौ देवे पित्र्ये च कर्मणि ॥ ३०.७८ ॥
 ३०.८०/१नास्ति तस्मात् परो ह्यन्यः पिता देवोऽपि वा द्विजः ।
 ३०.८०/२आत्मना स तु विज्ञेयस्ततस्तं पूजयाम्यहम् ॥ ३०.८० ॥
 ३०.८१/१स्वर्गेष्वपि हि ये केचित् तं नमस्यन्ति दैविनः ।
 ३०.८१/२तेन गच्छन्ति देवर्षे तेनोद्दिष्टकृत्वां गतिम् ॥ ३०.८१ ॥
 ३०.८२/१तं देवाः स्वाश्रमस्थाश्च नानामूर्तिसमाश्रिताः ।
 ३०.८२/२भक्त्या सम्पूजयन्त्याद्यं गतिश्चैषां ददाति सः ॥ ३०.८२ ॥
 ३०.८३/१स हि सर्वगतश्चैव निर्गुणश्चैव कथ्यते ।
 ३०.८३/२अेवं मत्वा यथाज्ञानं पूजयामि दिवाकरम् ॥ ३०.८३ ॥
 ३०.८४/१ये च तद्भाविता लोक ऐकतत्त्वं समाश्रिताः ।
 ३०.८४/२अेतद् अप्यधिकं तेषां यद् ऐकं प्रविशन्त्युत ॥ ३०.८४ ॥
 ३०.८५/१एति गुड्यसमुद्देशस्तव नारद कीर्तितः ।
 ३०.८५/२अस्मद्भक्त्यापि देवर्षे त्वयापि परमं स्मृतम् ॥ ३०.८५ ॥
 ३०.८६/१सुरैर्वा मुनिभिर्वापि पुराणैर्वरुणं स्मृतम् ।
 ३०.८६/२सर्वे च परमात्मानं पूजयन्ति दिवाकरम् ॥ ३०.८६ ॥
 ३०.८७/१अहोवाच । अेवमेतत् पुराण्यातं नारदाय तु भानुना ।
 ३०.८७/२मयापि च समाख्याता कथा भानोर्द्विजोत्तमाः ॥ ३०.८७ ॥
 ३०.८८/१एतमाभ्यानमाभ्येयं मयाभ्यातं द्विजोत्तमाः ।
 ३०.८८/२न ह्यनादित्यभक्ताय एतं देयं कदाचन ॥ ३०.८८ ॥
 ३०.८९/१यश्चैतश्छ्रावयेन् नित्यं यश्चैव शृणुयान् नरः ।
 ३०.८९/२स सदस्रार्षिषं देवं प्रविशेन् नात्र संशयः ॥ ३०.८९ ॥
 ३०.९०/१मुष्येतार्तस्तथा रोगाश्छुत्वेमामादितः कथाम् ।
 ३०.९०/२रिज्ञासुर्लभते ज्ञानं गतिमिष्टां तथैव च ॥ ३०.९० ॥
 ३०.९१/१क्षणेन लभतेऽध्वानमिदं यः पठते मुने ।
 ३०.९१/२यो यं कामयते कामं स तं प्राप्नोत्यसंशयम् ॥ ३०.९१ ॥
 ३०.९२/१तस्माद् भवद्भिः सततं स्मर्तव्यो भगवान् रविः ।

- ३०.८२/२स य धाता विधाता य सर्वस्य जगतः प्रभुः ॥ ३०.८२ ॥
- ३१.१/१ब्रह्मोवाच । आदित्यमूलमभिलं त्रैलोक्यं मुनिसत्तमाः ।
३१.१/२भवत्यस्माज्जगत् सर्वं सदेवासुरमानुषम् ॥ ३१.१ ॥
- ३१.२/१रुद्रोपेन्द्रमडेन्द्राणां विप्रेन्द्रत्रिदिवौकसाम् ।
३१.२/२महाद्युतिमतां यैव तेजोऽयं सार्वलौकिकम् ॥ ३१.२ ॥
- ३१.३/१सर्वात्मा सर्वलोकेशो देवदेवः प्रजापतिः ।
३१.३/२सूर्यं येव त्रिलोकस्य मूलं परमदैवतम् ॥ ३१.३ ॥
- ३१.४/१अग्रौ प्रास्ताहुतिः सम्यग् आदित्यमुपतिष्ठते ।
३१.४/२आदित्याज्जायते वृष्टिवृष्टेरन्नं ततः प्रजाः ॥ ३१.४ ॥
- ३१.५/१सूर्यात् प्रसूयते सर्वं तत्र यैव प्रलीयते ।
३१.५/२भावाभावौ हि लोकानामादित्यान् निःसृतौ पुरा ॥ ३१.५ ॥
- ३१.६/१अेतत् तु ध्यानिनां ध्यानं मोक्षश्चाप्येष मोक्षिणाम् ।
३१.६/२तत्र गच्छन्ति निर्वाणं जायन्तेऽस्मात् पुनः पुनः ॥ ३१.६ ॥
- ३१.७/१क्षणा मुहूर्ता द्विवसा निशा पक्षाश्च नित्यशः ।
३१.७/२मासाः संवत्सराश्चैव ऋतवश्च युगानि च ॥ ३१.७ ॥
- ३१.८/१अथादित्याद् ऋते ष्येषां कालसंख्या न विद्यते ।
३१.८/२कालाद् ऋते न नियमो नाग्रौ विडरवाङ्किया ॥ ३१.८ ॥
- ३१.९/१ऋतूनामविभागश्च ततः पुष्पकूलं कुतः ।
३१.९/२कुतो वै सस्यनिष्पत्तिस्तृणौषधिगाणः कुतः ॥ ३१.९ ॥
- ३१.१०/१अभावो व्यवहाराणां जन्तूनां द्विवि शेऽयं ।
३१.१०/२जगत्प्रभावाद् विशते भास्कराद् वारितस्करात् ॥ ३१.१० ॥
- ३१.११/१नावृष्ट्या तपते सूर्यो नावृष्ट्या परिशुष्यति ।
३१.११/२नावृष्ट्या परिधिं धत्ते वारिणा दीप्यते रविः ॥ ३१.११ ॥
- ३१.१२/१वसन्ते कपिलः सूर्यो ग्रीष्मे काञ्चनसंनिभः ।
३१.१२/२श्वेतो वर्षासु वर्णं पाण्डुः शरदि भास्करः ॥ ३१.१२ ॥
- ३१.१३/१उभन्ते ताम्रवर्णाः शिशिरे लोडितो रविः ।
३१.१३/२रुति वर्णाः समाख्याताः सूर्यस्य ऋतुसम्भवाः ॥ ३१.१३ ॥

- ३१.१४/१ऋतुस्वभाववर्णेश्च सूर्यः क्षेमसुबिभ्रङ्कृत ।
 ३१.१४/२अथादित्यस्य नामानि सामान्यानि द्विजोत्तमाः ॥ ३१.१४ ॥
 ३१.१५/१द्वादशैव पृथक्त्वेन तानि वक्ष्याम्यशेषतः ।
 ३१.१५/२आदित्यः सविता सूर्यो मिळिरोऽर्कः प्रभाकरः ॥ ३१.१५ ॥
 ३१.१६/१मार्तण्डो भास्करो भानुश्चित्रभानुर्द्विवाकरः ।
 ३१.१६/२रविर्द्वादशभिस्तेषां ज्ञेयः सामान्यनामभिः ॥ ३१.१६ ॥
 ३१.१७/१विष्वशुर्धाता भगः पूषा मित्रेन्द्रौ वरुणोऽर्यमा ।
 ३१.१७/२विवस्वान् अंशुमांस्त्वष्टा पर्जन्यो द्वादशः स्मृतः ॥ ३१.१७ ॥
 ३१.१८/१धृत्येते द्वादशादित्याः पृथक्त्वेन व्यवस्थिताः ।
 ३१.१८/२उत्तिष्ठन्ति सदा ह्येते मासौर्द्वादशभिः कृमात् ॥ ३१.१८ ॥
 ३१.१९/१विष्वशुस्तपति चैत्रे तु वैशाखे चार्थमा तथा ।
 ३१.१९/२विवस्वान् ज्येष्ठमासे तु आषाढे चांशुमान् स्मृतः ॥ ३१.१९ ॥
 ३१.२०/१पर्जन्यः श्रावणे मासि वरुणः प्रौष्ठसंज्ञके ।
 ३१.२०/२धन्द्र आश्वयुजे मासि धाता तपति कार्तिके ॥ ३१.२० ॥
 ३१.२१/१मार्गशीर्षे तथा मित्रः पौषे पूषा द्विवाकरः ।
 ३१.२१/२माघे भगस्तु विज्ञेयस्त्वष्टा तपति कृत्वाणुने ॥ ३१.२१ ॥
 ३१.२२/१शतैर्द्वादशभिर्विष्वशू रश्मिभिर्दीप्यते सदा ।
 ३१.२२/२दीप्यते गोसहस्रेण शतैश्च त्रिभिर्यमा ॥ ३१.२२ ॥
 ३१.२३/१द्विःसप्तकैर्विवस्वांस्तु अंशुमान् पञ्चभिस्त्रिभिः ।
 ३१.२३/२विवस्वान् धव पर्जन्यो वरुणश्चार्थमा तथा ॥ ३१.२३ ॥
 ३१.२४/१मित्रवद् भगवांस्त्वष्टा सहस्रेण शतेन य ।
 ३१.२४/२धन्द्रस्तु द्विगुणैः षड्भिर्धातैकादशभिः शतैः ॥ ३१.२४ ॥
 ३१.२५/१सहस्रेण तु मित्रो वै पूषा तु नवभिः शतैः ।
 ३१.२५/२उत्तरोपक्रमेऽर्कस्य वर्धन्ते रश्मयस्तथा ॥ ३१.२५ ॥
 ३१.२६/१दक्षिणोपक्रमे भूयो वृसन्ते सूर्यरश्मयः ।
 ३१.२६/२अयं रश्मिसहस्रं तु सूर्यलोकाद् अनुग्राहम् ॥ ३१.२६ ॥
 ३१.२७/१अयं नाम्नां यतुर्विशद् अेक अेषां प्रकीर्तितः ।
 ३१.२७/२विवस्वरेण सहस्रं तु पुनरन्यत् प्रकीर्तितम् ॥ ३१.२७ ॥

- ૩૧.૨૮/૧મુનય ઊચુઃ । ચે તન્નામસહસ્રોણ સ્તુવન્ત્યર્ક પ્રજાપતે ।
 ૩૧.૨૮/૨તેષાં ભવતિ કિં પુણ્યં ગતિશ્ચ પરમેશ્વર ॥ ૩૧.૨૮ ॥
- ૩૧.૨૯/૧બ્રહ્મોવાચ । શૃણુધ્વં મુનિશાર્દૂલાઃ સારભૂતં સનાતનમ્ ।
 ૩૧.૨૯/૨અલં નામસહસ્રોણ પઠન્ ઐવં સ્તવં શુભમ્ ॥ ૩૧.૨૯ ॥
- ૩૧.૩૦/૧યાનિ નામાનિ ગુહ્યાનિ પવિત્રાણિ શુભાનિ ચ ।
 ૩૧.૩૦/૨તાનિ વઃ કીર્તયિષ્યામિ શૃણુધ્વં ભાસ્કરસ્ય વૈ ॥ ૩૧.૩૦ ॥
- ૩૧.૩૧/૧વિકર્તનો વિવસ્વાંશ્ચ માર્તાણ્ડો ભાસ્કરો રવિઃ ।
 ૩૧.૩૧/૨લોકપ્રકાશકઃ શ્રીમાંલ્લોકચક્ષુર્મહેશ્વરઃ ॥ ૩૧.૩૧ ॥
- ૩૧.૩૨/૧લોકસાક્ષી ત્રિલોકેશઃ કર્તા હર્તા તમિસ્રહા ।
 ૩૧.૩૨/૨તપનસ્તાપનશ્ચૈવ શુચિઃ સમાશ્વવાહનઃ ॥ ૩૧.૩૨ ॥
- ૩૧.૩૩/૧ગભસ્તિહસ્તો બ્રહ્મા ચ સર્વદેવનમસ્કૃતઃ ।
 ૩૧.૩૩/૨એકવિંશતિ ઇત્યેષ સ્તવ ઇષઃ સદા રવેઃ ॥ ૩૧.૩૩ ॥
- ૩૧.૩૪/૧શરીરારોગ્યદશ્ચૈવ ધનવૃદ્ધિયશસ્કરઃ ।
 ૩૧.૩૪/૨સ્તવરાજ ઇતિ ખ્યાતસ્ત્રિપુ લોકેષુ વિશ્રુતઃ ॥ ૩૧.૩૪ ॥
- ૩૧.૩૫/૧ચ એતેન દ્વિજશ્રેષ્ઠા દ્વિસંધ્યેઽસ્તમનોદયે ।
 ૩૧.૩૫/૨સ્તૌતિ સૂર્ય શુચિર્ભૂત્વા સર્વપાપૈઃ પ્રમુચ્યતે ॥ ૩૧.૩૫ ॥
- ૩૧.૩૬/૧માનસં વાચિકં વાપિ દેહજં કર્મજં તથા ।
 ૩૧.૩૬/૨એકજાપ્યેન તત્ સર્વં નશ્યત્યર્કસ્ય સંનિઘૌ ॥ ૩૧.૩૬ ॥
- ૩૧.૩૭/૧એકજાપ્યશ્ચ હોમશ્ચ સંધ્યોપાસનમેવ ચ ।
 ૩૧.૩૭/૨ધૂપમન્ત્રાર્ધમન્ત્રશ્ચ બલિમન્ત્રસ્તથૈવ ચ ॥ ૩૧.૩૭ ॥
- ૩૧.૩૮/૧અન્નપ્રદાને દાને ચ પ્રણિપાતે પ્રદક્ષિણે ।
 ૩૧.૩૮/૨પૂજિતોઽયં મહામન્ત્રઃ સર્વપાપહરઃ શુભઃ ॥ ૩૧.૩૮ ॥
- ૩૧.૩૯/૧તસ્માદ્ યૂયં પ્રયત્નેન સ્તવેનાનેન વૈ દ્વિજાઃ ।
 ૩૧.૩૯/૨સ્તુવીધ્વં વરદં દેવં સર્વકામફલપ્રદમ્ ॥ ૩૧.૩૯ ॥
- ૩૨.૧/૧મુનય ઊચુઃ । નિર્ગુણઃ શાશ્વતો દેવસ્ત્વયા પ્રોક્તો દિવાકરઃ ।
 ૩૨.૧/૨પુનર્દ્રાદશઘા જાતઃ શ્રુતોઽસ્માભિસ્ત્વયોદિતઃ ॥ ૩૨.૧ ॥
- ૩૨.૨/૧સ કથં તેજસો રશ્મિઃ સ્ત્રિયા ગર્ભે મહાદ્યુતિઃ ।

- ३२.२/२सम्भूतो भास्करो जातस्तत्र नः संशयो मडान् ॥ ३२.२ ॥
 ३२.३/१ब्रह्मोवाच । दक्षस्य छि सुताः श्रेष्ठा बभूवुः षष्टिः शोभनाः ।
 ३२.३/२अदितिर्दितिर्दनुश्चैव विनताधास्तथैव य ॥ ३२.३ ॥
 ३२.४/१दक्षस्ताः प्रददौ कन्याः कश्यपाय त्रयोदश ।
 ३२.४/२अदितिर्जनयामास देवांस्त्रिभुवनेश्वरान् ॥ ३२.४ ॥
 ३२.५/१दैत्यान् दितिर्दनुश्चोत्रान् दानवान् बलदर्पितान् ।
 ३२.५/२विनताधास्तथा चान्याः सुषुवुः स्थानुजङ्गमान् ॥ ३२.५ ॥
 ३२.६/१तस्याथ पुत्रदौहित्रैः पौत्रदौहित्रकादिभिः ।
 ३२.६/२व्यासमेतज्जगत् सर्वं तेषां तासां य वै मुने ॥ ३२.६ ॥
 ३२.७/१तेषां कश्यपपुत्राणां प्रधाना देवतागणाः ।
 ३२.७/२सात्त्विका राजसाश्चान्ये तामसाश्च गणाः स्मृताः ॥ ३२.७ ॥
 ३२.८/१देवान् यज्ञाभुजश्चक्रे तथा त्रिभुवनेश्वरान् ।
 ३२.८/२रभ्रा ब्रह्मविदां श्रेष्ठः परमेष्ठी प्रजापतिः ॥ ३२.८ ॥
 ३२.९/१तान् अबाधन्त सखिताः सापत्न्याद् दैत्यदानवाः ।
 ३२.९/२ततो निराकृतान् पुत्रान् दैतेयैर्दानवैस्तथा ॥ ३२.९ ॥
 ३२.१०/१छतं त्रिभुवनं दृष्ट्वा अदितिर्मुनिसत्तमाः ।
 ३२.१०/२आस्थिनद् यज्ञाभागांश्च क्षुधा सम्पीडितान् भृशम् ॥ ३२.१० ॥
 ३२.११/१आराधनाय सवितुः परं यत्नं प्रयच्छमे ।
 ३२.११/२अेकात्रा नियताहारा परं नियममास्थिता ।
 ३२.११/३तुष्टाव तेजसां राशिं गगनस्थं दिवाकरम् ॥ ३२.११ ॥
 ३२.१२/१अदितिरुवाच । नमस्तुभ्यं परं सूक्ष्मं सुपुण्यं बिभ्रतेऽतुलम् ।
 ३२.१२/२धाम धामवतामीशं धामाधारं य शाश्वतम् ॥ ३२.१२ ॥
 ३२.१३/१जगतामुपकाराय त्वामहं स्तौमि गोपते ।
 ३२.१३/२आददानस्य यद् रूपं तीव्रं तस्मै नमाम्यहम् ॥ ३२.१३ ॥
 ३२.१४/१अडीतुमष्टमासेन कालेनाम्भुमयं रसम् ।
 ३२.१४/२बिभ्रतस्तव यद् रूपमतितीव्रं नतास्मि तत् ॥ ३२.१४ ॥
 ३२.१५/१समेतमग्निंसोमाभ्यां नमस्तस्मै गुणात्मने ।
 ३२.१५/२यद् रूपम् ऋग्यजुःसाम्नामैक्येन तपते तव ॥ ३२.१५ ॥

- ३२.१६/१विश्वमेतत् त्रयीसंज्ञं नमस्तस्मै विभावसो ।
 ३२.१६/२यत् तु तस्मात् परं रुपमोमित्युक्त्वाभिसंछितम् ।
 ३२.१६/३अस्थूलं स्थूलममलं नमस्तस्मै सनातन ॥ ३२.१६ ॥
 ३२.१७/१ब्रह्मोवाच । अयं सा नियता देवी यके स्तोत्रमदर्निशम् ।
 ३२.१७/२निराडारा विवस्वन्तमारिराधयिषुर्द्विजाः ॥ ३२.१७ ॥
 ३२.१८/१ततः कालेन मलता भगवांस्तपनो द्विजाः ।
 ३२.१८/२प्रत्यक्षतामगात् तस्या दाक्षायण्या द्विजोत्तमाः ॥ ३२.१८ ॥
 ३२.१८/१सा ददर्श मडाकूटं तेजसोऽम्बरसंवृतम् ।
 ३२.१८/२भूमौ य संस्थितं भास्वज्+ । ज्वालाभिरतिदुर्दृशम् ।
 ३२.१८/३तं दृष्ट्वा य ततो देवी साध्वसं परमं गता ॥ ३२.१८ ॥
 ३२.२१/१अदितिरुवाच । जगदाद्य प्रसीदति न त्वां पश्यामि गोपते ।
 ३२.२१/२प्रसादं कुरु पश्येयं यद् रुपं ते दिवाकर ।
 ३२.२१/३भक्तानुकम्पक विभो त्वद्भक्तान् पाडि मे सुतान् ॥ ३२.२१ ॥
 ३२.२२/१ब्रह्मोवाच । ततः स तेजसस्तस्माद् आविर्भूतो विभावसुः ।
 ३२.२२/२अदृश्यत तदादित्यस्तमताभ्रोपमः प्रभुः ॥ ३२.२२ ॥
 ३२.२३/१ततस्तां प्रज्ञातां देवीं तस्यासंदर्शने द्विजाः ।
 ३२.२३/२प्राड भास्वान् वृणुष्वैकं वरं मत्तो यमिच्छसि ॥ ३२.२३ ॥
 ३२.२४/१प्रज्ञता शिरसा सा तु जानुपीडितमेदिनी ।
 ३२.२४/२प्रत्युवाच विवस्वन्तं वरदं समुपस्थितम् ॥ ३२.२४ ॥
 ३२.२५/१अदितिरुवाच । देव प्रसीद पुत्राणां हृतं त्रिभुवनं मम ।
 ३२.२५/२यज्ञभागाश्च दैतेयैर्दानवैश्च भवाधिकैः ॥ ३२.२५ ॥
 ३२.२६/१तन्निमित्तं प्रसादं त्वं कुरुष्व मम गोपते ।
 ३२.२६/२अंशेन तेषां भ्रातृत्वं गत्वा तान् नाशये सिपून् ॥ ३२.२६ ॥
 ३२.२७/१यथा मे तनया भूयो यज्ञभागाभुजः प्रभो ।
 ३२.२७/२भवेयुरधिपाश्र्वैव त्रैलोक्यस्य दिवाकर ॥ ३२.२७ ॥
 ३२.२८/१तथानुकल्पं पुत्राणां सुप्रसन्नो रवे मम ।
 ३२.२८/२कुरु प्रसन्नार्तिहर कार्यं कर्ता उच्यते ॥ ३२.२८ ॥

- ३२.२८/१ब्रह्मोवाच । ततस्तामाह भगवान् भास्करो वारितस्करः ।
 ३२.२८/२प्रप्रतामदिति विप्राः प्रसादसुभुभो विभुः ॥ ३२.२८ ॥
 ३२.३०/१सूर्य उवाच । सहस्रांशेन ते गर्भः सम्भूयाहमशेषतः ।
 ३२.३०/२त्वत्पुत्रशत्रून् दक्षोऽहं नाशयाम्याशु निर्वृतः ॥ ३२.३० ॥
 ३२.३१/१ब्रह्मोवाच । धृत्युक्त्वा भगवान् भास्वान् अन्तर्धानमुपागतः ।
 ३२.३१/२निवृत्ता सापि तपसः सम्प्राप्ताभिलवाञ्छिता ॥ ३२.३१ ॥
 ३२.३२/१ततो रश्मिसहस्रात् तु सुषुम्नाप्यो रवेः करः ।
 ३२.३२/२ततः संवत्सरस्यान्ते तत्कामपूरणाय सः ॥ ३२.३२ ॥
 ३२.३३/१निवासं सविता यके देवमातुस्तदोदरे ।
 ३२.३३/२कृच्छ्रयान्द्रायणादींश्च सा यके सुसमाहिता ॥ ३२.३३ ॥
 ३२.३४/१शुचिना धारयाम्येनं दिव्यं गर्भमिति द्विजाः ।
 ३२.३४/२ततस्तां कश्यपः प्राह किञ्चित्कोपप्लुताक्षरम् ॥ ३२.३४ ॥
 ३२.३५/१कश्यप उवाच । किं मारयसि गर्भाण्डमिति नित्योपवासिनी ।
 ३२.३५/२ब्रह्मोवाच । सा य तं प्राह गर्भाण्डमेतत् पश्येति कोपना ।
 ३२.३५/३न मारितं विपक्षाणां मृत्युरेव भविष्यति ॥ ३२.३५ ॥
 ३२.३६/१धृत्युक्त्वा तं तदा गर्भमुत्ससर्ज सुरारणिः ।
 ३२.३६/२जाज्वल्यमानं तेजोभिः पत्युर्वचनकोपिता ॥ ३२.३६ ॥
 ३२.३७/१तं दृष्ट्वा कश्यपो गर्भमुद्यद्भास्करवर्चसम् ।
 ३२.३७/२तुष्टाव प्रप्रातो भूत्वा वाग्भिराद्याभिरादरात् ॥ ३२.३७ ॥
 ३२.३८/१संस्तूयमानः स तदा गर्भाण्डात् प्रकटोऽभवत् ।
 ३२.३८/२पद्मपत्रसवर्णाभस्तेजसा व्याप्तद्विज्जुषः ॥ ३२.३८ ॥
 ३२.३९/१अथान्तरिक्षाद् आभाष्य कश्यपं मुनिसत्तमम् ।
 ३२.३९/२सतोयमेघगम्भीरा वाग् उवाचाशरीरिणी ॥ ३२.३९ ॥
 ३२.४०/१वाग् उवाच । मारितंतेपतः प्रोक्तमेतद् आण्डं त्वयादितेः ।
 ३२.४०/२तस्मान् मुने सुतस्तेऽयं मार्ताण्डाप्यो भविष्यति ॥ ३२.४० ॥
 ३२.४१/१हनिष्यत्यसुरांश्चायं यज्ञभागलरान् अरीन् ।
 ३२.४१/२देवा निशम्येति वयो गगनात् समुपागतम् ॥ ३२.४१ ॥
 ३२.४२/१प्रदर्भमतुलं याता दानवाश्च उत्तौजसः ।

- ३२.४२/२ततो युद्धाय दैतेयान् आशुडाव शतकृतुः ॥ ३२.४२ ॥
- ३२.४३/१सह देवैर्मुदा युक्तो दानवाश्च तमभ्ययुः ।
- ३२.४३/२तेषां युद्धमभूद् धीरं देवानामसुरैः सह ॥ ३२.४३ ॥
- ३२.४४/१शस्त्रास्त्रवृष्टिसंघीम+ । समस्तभुवनान्तरम् ।
- ३२.४४/२तस्मिन् युद्धे भगवता मार्तण्डेन निरीक्षिताः ॥ ३२.४४ ॥
- ३२.४५/१तेजसा दृढ्यमानास्ते भस्मीभूता महासुराः ।
- ३२.४५/२ततः प्रदर्भमतुलं प्राप्ताः सर्वे दिवोकसः ॥ ३२.४५ ॥
- ३२.४६/१तुष्टुवुस्तेजसां योनिं मार्तण्डमदितिं तथा ।
- ३२.४६/२स्वाधिकारांस्ततः प्राप्ता यज्ञाभागांश्च पूर्ववत् ॥ ३२.४६ ॥
- ३२.४७/१भगवान् अपि मार्तण्डः स्वाधिकारमथाकरोत् ।
- ३२.४७/२कदम्बपुष्पवद् भास्वान् अधश्चोर्ध्वं च रश्मिभिः ।
- ३२.४७/३वृतोऽग्निपिण्डसदृशो दध्रे नातिस्फुटं वपुः ॥ ३२.४७ ॥
- ३२.४८/१भुनय ऋतुः । कथं कान्ततरं पश्चाद् रुपं संलभ्यवान् रविः ।
- ३२.४८/२कदम्बगोलकाकारं तन् मे भ्रूडि जगत्पते ॥ ३२.४८ ॥
- ३२.४९/१ब्रह्मोवाच । त्वष्टा तस्मै ददौ कन्यां संज्ञां नाम विवस्वते ।
- ३२.४९/२प्रसाधं प्राणतो भूत्वा विश्वकर्मा प्रजापतिः ॥ ३२.४९ ॥
- ३२.५०/१त्रीण्यपत्यान्यसौ तस्यां जनयामास गोपतिः ।
- ३२.५०/२द्वौ पुत्रौ सुमहाभागौ कन्यां च यमुनां तथा ॥ ३२.५० ॥
- ३२.५१/१यत् तेजोऽभ्यधिकं तस्य मार्तण्डस्य विवस्वतः ।
- ३२.५१/२तेनातितापयामास त्रील्लोकान् सचराचरान् ॥ ३२.५१ ॥
- ३२.५२/१तद् रुपं गोलकाकारं दृष्ट्वा संज्ञा विवस्वतः ।
- ३२.५२/२असहन्ती मलत् तेजः स्वां छायां वाक्यमब्रवीत् ॥ ३२.५२ ॥
- ३२.५३/१संज्ञोवाच । अहं यास्यामि भद्रं ते स्वमेव भवनं पितुः ।
- ३२.५३/२निर्विकारं त्वयात्रैव स्थेयं मग्धासनाच्छुभे ॥ ३२.५३ ॥
- ३२.५४/१धमौ च बालकौ मल्यं कन्या च वरवर्णिनी ।
- ३२.५४/२सम्भाव्या नैव चाप्येयमिदं भगवते त्वया ॥ ३२.५४ ॥
- ३२.५५/१छायोवाच । आ क्यग्रहणार्थं देवि आ शापान् नैव कर्तुं शक्यम् ।
- ३२.५५/२आप्यास्यामि मतं तुभ्यं गम्यतां यत्र वाञ्छितम् ॥ ३२.५५ ॥

- ३२.५६/१४तुक्ता व्रीडिता संज्ञा जगाम पितृमन्दिरम् ।
 ३२.५६/२५त्साराणां सडस्रं तु वसमाना पितुर्गुह्ये ॥ ३२.५६ ॥
 ३२.५७/१भर्तुः समीपं याडीति पित्रोक्ता सा पुनः पुनः ।
 ३२.५७/२आगच्छद् वऽवा भूत्वा कुञ्जन् अथोत्तरांस्ततः ॥ ३२.५७ ॥
 ३२.५८/१तत्र तेपे तपः साध्वी निराडारा द्विजोत्तमाः ।
 ३२.५८/२पितुः समीपं यातायां संज्ञायां वाक्यतत्परा ॥ ३२.५८ ॥
 ३२.५९/१तद्रूपधारिणी छाया भास्करं समुपस्थिता ।
 ३२.५९/२तस्यां य भगवान् सूर्यः संज्ञेयमिति चिन्तयन् ॥ ३२.५९ ॥
 ३२.६०/१तथैव जनयामास द्वौ पुत्रौ कन्यकां तथा ।
 ३२.६०/२संज्ञा तु पार्थिवी तेषामात्मजानां तथाकरोत् ॥ ३२.६० ॥
 ३२.६१/१स्नेहं न पूर्वजातानां तथा कृतवती तु सा ।
 ३२.६१/२मनुस्तत् क्षान्तवांस्तस्या यमस्तस्या न यक्षमे ॥ ३२.६१ ॥
 ३२.६२/१अडुधा पीड्यमानस्तु पितुः पत्या सुदुःषितः ।
 ३२.६२/२स वै कोपाख्य भाव्याख्य भाविनोऽर्थस्य वै भलात् ।
 ३२.६२/३पदा संतर्जयामास न तु देहे न्यपातयत् ॥ ३२.६२ ॥
 ३२.६३/१छायोवाय । पदा तर्जयसे यस्मात् पितुर्भार्या गरीयसीम् ।
 ३२.६३/२तस्मात् तवैष यरणः पतिष्यति न संशयः ॥ ३२.६३ ॥
 ३२.६४/१अशुभोवाय । यमस्तु तेन शापेन भृशं पीडितमानसः ।
 ३२.६४/२मनुना सड धर्मात्मा पित्रे सर्वं न्यवेदयत् ॥ ३२.६४ ॥
 ३२.६५/१यम उवाच । स्नेहेन तुल्यमस्मासु माता देव न वर्तते ।
 ३२.६५/२विसृज्य जयायसं भक्त्या कनीयांसं भुभूषति ॥ ३२.६५ ॥
 ३२.६६/१तस्यां भयोद्यतः पादो न तु देहे निपातितः ।
 ३२.६६/२भाव्याद् वा यद्वि वा मोडात् तद् भवान् क्षन्तुमर्हसि ॥ ३२.६६ ॥
 ३२.६७/१शमोऽहं तात कोपेन जनन्या तनयो यतः ।
 ३२.६७/२ततो मन्ये न जननीमिमां वै तपतां वर ॥ ३२.६७ ॥
 ३२.६८/१तव प्रसादाख्यरणो भगवन् न पतेद् यथा ।
 ३२.६८/२मातृशापाद् अयं मेऽद्य तथा चिन्तय गोपते ॥ ३२.६८ ॥

- ३२.६८/१२विरुवाय । असंशयं मडत् पुत्र भविष्यत्यत्र कारणम् ।
 ३२.६८/२येन त्वामाविशत् क्रोधो धर्मज्ञं धर्मशीलिनम् ॥ ३२.६८ ॥
 ३२.७०/१सर्वेषामेव शापानां प्रतिघातो हि विद्यते ।
 ३२.७०/२न तु मात्राभिश्चानां क्वचिच्छापनिवर्तनम् ॥ ३२.७० ॥
 ३२.७१/१न शक्यमेतन् मिथ्या तु कर्तुं मातुर्वयस्तव ।
 ३२.७१/२किञ्चित् तेऽहं विधास्यामि पुत्रस्नेहाद् अनुग्रहम् ॥ ३२.७१ ॥
 ३२.७२/१कृमयो मांसमादाय प्रयास्यन्ति महीतलम् ।
 ३२.७२/२कृतं तस्या वयः सत्यं त्वं यत्रातो भविष्यसि ॥ ३२.७२ ॥
 ३२.७३/१ब्रह्मोवाय । आदित्यस्त्वब्रवीच्छायां डिमर्थं तनयेषु वै ।
 ३२.७३/२तुल्येष्वप्यधिकः स्नेह अेकं प्रति कृतस्त्वया ॥ ३२.७३ ॥
 ३२.७४/१नूनं नैषां त्वं जननी संज्ञा कापि त्वमागता ।
 ३२.७४/२निर्गुणेष्वप्यपत्येषु माता शापं न दास्यति ॥ ३२.७४ ॥
 ३२.७५/१सा तत्परिहरन्ती य शापाद् भीता तदा रवेः ।
 ३२.७५/२कथयामास वृत्तान्तं स श्रुत्वा श्वशुरं ययौ ॥ ३२.७५ ॥
 ३२.७६/१स यापि तं यथान्यायमर्थयित्वा तदा रविम् ।
 ३२.७६/२निर्दग्धुकामं रोषेण सान्त्वयानस्तमब्रवीत् ॥ ३२.७६ ॥
 ३२.७७/१विश्वकर्मावाय । तवातितेजसा व्याममिदं रूपं सुदुःसहम् ।
 ३२.७७/२असहन्ती तु तत् संज्ञा वने यरति वै तपः ॥ ३२.७७ ॥
 ३२.७८/१द्रक्ष्यते तां भवान् अद्य रवां भार्या शुभयारिणीम् ।
 ३२.७८/२रूपार्थं भवतोऽरण्ये यरन्तीं सुमहत् तपः ॥ ३२.७८ ॥
 ३२.७९/१श्रुतं मे ब्रह्मणो वाक्यं तव तेजोवरोधने ।
 ३२.७९/२रूपं निर्वर्तयाम्यद्य तव कान्तं द्विवस्पते ॥ ३२.७९ ॥
 ३२.८०/१ब्रह्मोवाय । ततस्तथेति तं प्राह त्वष्टारं भगवान् रविः ।
 ३२.८०/२ततो विवस्वतो रूपं प्राग् आसीत् परिमण्डलम् ॥ ३२.८० ॥
 ३२.८१/१विश्वकर्मा त्वनुज्ञातः शाकद्वीपे विवस्वता ।
 ३२.८१/२भूमिमारोप्य तत्तेजः+ । शातनाथोपयङ्कमे ॥ ३२.८१ ॥
 ३२.८२/१भ्रमताशेषजगतां नाभिभूतेन भास्वता ।
 ३२.८२/२समुद्राद्रिवनोपेता त्वारुरोह मही नभः ॥ ३२.८२ ॥

- ३२.८३/१गगनं चापिलं विप्राः सचन्द्रग्रहतरकम् ।
 ३२.८३/२अधोगतं मडाभागा बभूवाक्षिममाकुलम् ॥ ३२.८३ ॥
 ३२.८४/१विक्षिमसलिलाः सर्वे बभूवुश्च तथार्णवाः ।
 ३२.८४/२व्यभिधन्त मडाशैलाः शीर्णसानुनिबन्धनाः ॥ ३२.८४ ॥
 ३२.८५/१ध्रुवाधाराण्यशेषाणि धिषण्यानि मुनिसत्तमाः ।
 ३२.८५/२त्रुटयद्रश्मिनिबन्धीनि बन्धनानि अधो ययुः ॥ ३२.८५ ॥
 ३२.८६/१वेगभ्रमणसम्पात+ । वायुक्षिमाः सडस्रशः ।
 ३२.८६/२व्यशीर्यन्त मडाभेधा घोरारावविराविएः ॥ ३२.८६ ॥
 ३२.८७/१भास्वदृभ्रमणविलान्त+ । भूम्याकाशरसातलम् ।
 ३२.८७/२जगद् आकुलमत्यर्थं तदासीन् मुनिसत्तमाः ॥ ३२.८७ ॥
 ३२.८८/१त्रैलोक्यमाकुलं वीक्ष्य भ्रममाणं सुरर्षयः ।
 ३२.८८/२देवाश्च ब्रह्मणा सार्धं भास्वन्तमभितुष्टुवुः ॥ ३२.८८ ॥
 ३२.८९/१आदिदेवोऽसि देवानां जातस्त्वं भूतये भुवः ।
 ३२.८९/२सर्गस्थित्यन्तकालेषु त्रिधा भेदेन तिष्ठसि ॥ ३२.८९ ॥
 ३२.९०/१स्वस्ति तेऽस्तु जगन्नाथ धर्मवर्षद्विवाकर ।
 ३२.९०/२घ्नद्राद्यस्तदा देवा लिप्यमानमथास्तुवन् ॥ ३२.९० ॥
 ३२.९१/१जय देव जगत्स्वामिञ् जयाशेषजगत्पते ।
 ३२.९१/२ऋषयश्च ततः सप्त वसिष्ठान्निपुरोगमाः ॥ ३२.९१ ॥
 ३२.९२/१तुष्टुवुर्विविधैः स्तोत्रैः स्वस्ति स्वस्तीतिवादिनः ।
 ३२.९२/२वेदोक्तिभिरथाग्राभिर्वालभित्याश्च तुष्टुवुः ॥ ३२.९२ ॥
 ३२.९३/१अग्निराद्याश्च भास्वन्तं लिप्यमानं मुदा युताः ।
 ३२.९३/२त्वं नाथ भोक्षिणां भोक्षो ध्येयस्त्वं ध्यानिनां परः ॥ ३२.९३ ॥
 ३२.९४/१त्वं गतिः सर्वभूतानां कर्मकाण्डविवर्तिनाम् ।
 ३२.९४/२सम्पूज्यस्त्वं तु देवेश शं नोऽस्तु जगतां पते ॥ ३२.९४ ॥
 ३२.९५/१शं नोऽस्तु द्विपदे नित्यं शं नश्चास्तु यत्पुष्पदे ।
 ३२.९५/२ततो विधाधरणा यक्षराक्षसपन्नगाः ॥ ३२.९५ ॥
 ३२.९६/१कुताञ्जलिपुटाः सर्वे शिरोभिः प्रणता रविम् ।

- ३२.८६/२३।युस्ते विविधा वायो मनःश्रोत्रसुभाषाः ॥ ३२.८६ ॥
- ३२.८७/१सद्यं भवतु तेजस्ते भूतानां भूतभावन ।
- ३२.८७/२ततो ङाङ्गाङ्गुश्रैव नारदस्तुम्भुरुस्तथा ॥ ३२.८७ ॥
- ३२.८८/१उपगायितुमारब्धा गान्धर्वकुशला रविम् ।
- ३२.८८/२षड्जमध्यगान्धार+ । गानत्रयविशारदाः ॥ ३२.८८ ॥
- ३२.८८/१मूर्छनाभिश्च तावैश्च सम्प्रयोगैः सुभ्रप्रदम् ।
- ३२.८८/२विश्वाम्नी य धृतायी य उर्वश्यथ तिलोत्तमाः ॥ ३२.८८ ॥
- ३२.१००/१मेनका सङ्गन्या य रम्भा याप्सरसां वरा ।
- ३२.१००/२ननृतुर्जगतामीशे लिप्यमाने विभावसौ ॥ ३२.१०० ॥
- ३२.१०१/१भावडावविलासाधान् कुर्वत्योऽभिनयान् बङ्गन् ।
- ३२.१०१/२प्रावाधन्त ततस्तत्र वीणा वेणवादिऽर्जराः ॥ ३२.१०१ ॥
- ३२.१०२/१पणवाः पुष्कराश्चैव मृदङ्गाः पटङ्गानकाः ।
- ३२.१०२/२देवदुन्दुभयः शङ्खाः शतशोऽथ सङ्ग्रहाः ॥ ३२.१०२ ॥
- ३२.१०३/१गायद्भिश्चैव नृत्यद्भिर्गन्धर्वैरप्सरोगणैः ।
- ३२.१०३/२तूर्यवादित्रघोषैश्च सर्वं कोलाहलीकृतम् ॥ ३२.१०३ ॥
- ३२.१०४/१ततः कृताञ्जलिपुटा भक्तिनम्रात्ममूर्तयः ।
- ३२.१०४/२लिप्यमानं सङ्ग्रांशुं प्राणैर्भुः सर्वदेवताः ॥ ३२.१०४ ॥
- ३२.१०५/१ततः कोलाहले तस्मिन् सर्वदेवसमागमे ।
- ३२.१०५/२तेजसः शातनं यके विश्वकर्मा शनैः शनैः ॥ ३२.१०५ ॥
- ३२.१०६/१आजानुलिपितश्चासौ निपुणं विश्वकर्माण ।
- ३२.१०६/२नाभ्यनन्दत् तु लिपनं ततस्तेनावतारितः ॥ ३२.१०६ ॥
- ३२.१०७/१न तु निर्भर्त्सितं वृषं तेजसो ढननेन तु ।
- ३२.१०७/२कान्तात् कान्ततरं वृषमधिकं शुशुभे ततः ॥ ३२.१०७ ॥
- ३२.१०८/१धृति ङिमजलधर्मकालङ्केतोर ।
- ३२.१०८/२ङ्गकमलासनविष्णुसंस्तुतस्य ।
- ३२.१०८/३तदुपरि लिपनं निशम्य भानोर ।
- ३२.१०८/४प्रजति द्विवाकरलोकमायुषोऽन्ते ॥ ३२.१०८ ॥
- ३२.१०८/१अपेवं जन्म रवेः पूर्वं बभूव मुनिसत्तमाः ।

- 32.१०८/२३५ य परमं तस्य मया सम्परिकीर्तितम् ॥ 32.१०८ ॥
- 33.१/१मुनय उच्युः । भूयोऽपि कथयास्माकं कथां सूर्यसमाश्रिताम् ।
- 33.१/२न तृप्तिमधिगच्छामः शृण्वन्तस्तां कथां शुभाम् ॥ 33.१ ॥
- 33.२/१योऽयं दीमो मडातेजा वह्निराशिसमप्रभः ।
- 33.२/२अेतद् वेदितुमिच्छामः प्रभावोऽस्य कुतः प्रभो ॥ 33.२ ॥
- 33.३/१ब्रह्मोवाच । तमोभूतेषु लोकेषु नष्टे स्थावरजङ्गमे ।
- 33.३/२प्रकृतेर्गुणोत्तुस्तु पूर्वं बुद्धिरजायत ॥ 33.३ ॥
- 33.४/१अलंकारस्ततो जातो मडाभूतप्रवर्तकः ।
- 33.४/२वाय्वग्निरापः षं भूमिस्ततस्त्वत्पद्मजायत ॥ 33.४ ॥
- 33.५/१तस्मिन् अएते त्विमे लोकाः सप्त यैव प्रतिष्ठिताः ।
- 33.५/२पृथिवी सप्तभिर्द्रौपैः समुद्रैश्चैव सप्तभिः ॥ 33.५ ॥
- 33.६/१तत्रैवावस्थितो ज्योतीर् अलं विष्णुर्महेश्वरः ।
- 33.६/२विभूढास्तामसाः सर्वे प्रधायन्ति तमीश्वरम् ॥ 33.६ ॥
- 33.७/१ततो वै सुमडातेजाः प्रादुर्भूतस्तमोनुदः ।
- 33.७/२ध्यानयोगेन यास्माभिर्विज्ञातः सविता तदा ॥ 33.७ ॥
- 33.८/१ज्ञात्वा य परमात्मानं सर्वं अेव पृथक् पृथक् ।
- 33.८/२दिव्याभिः स्तुतिभिर्देवः स्तुतोऽस्माभिस्तदेश्वरः ॥ 33.८ ॥
- 33.९/१आदितेवोऽसि देवानामैश्वर्याय त्वमीश्वरः ।
- 33.९/२आदिकर्तासि भूतानां देवदेवो दिवाकरः ॥ 33.९ ॥
- 33.१०/१शुवनः सर्वभूतानां देवगन्धर्वरक्षसाम् ।
- 33.१०/२मुनिर्किंनरसिद्धानां तथैवोरगपक्षिणाम् ॥ 33.१० ॥
- 33.११/१त्वं ब्रह्मा त्वं मडादेवस्त्वं विष्णुस्त्वं प्रजापतिः ।
- 33.११/२वायुर्निद्रश्च सोमश्च विवस्वान् वरुणस्तथा ॥ 33.११ ॥
- 33.१२/१त्वं कालः सृष्टिकर्ता य इर्ता भर्ता तथा प्रभुः ।
- 33.१२/२सरितः सागराः शैला विद्युद्विन्द्रधनुषि य ॥ 33.१२ ॥
- 33.१३/१प्रलयः प्रभवश्चैव व्यक्ताव्यक्तः सनातनः ।
- 33.१३/२श्वरात् परतो विधा विधायाः परतः शिवः ॥ 33.१३ ॥

- 33.१४/१शिवात् परतरो देवस्त्वमेव परमेश्वरः ।
 33.१४/२सर्वतःपाणिपादान्तः सर्वतोक्षिशिरोभुजः ॥ 33.१४ ॥
 33.१५/१सलस्रांशुः सलस्रास्थः सलस्रचरणोक्षाणः ।
 33.१५/२भूतादिर्भूर्भुवः स्वश्च मलः सत्यं तपो जनः ॥ 33.१५ ॥
 33.१६/१प्रदीपं दीपनं द्रियं सर्वलोकप्रकाशकम् ।
 33.१६/२दुर्निरीक्षं सुरेन्द्राणां यद् रूपं तस्य ते नमः ॥ 33.१६ ॥
 33.१७/१सुरसिद्धगणैर्जुष्टं भृग्वत्रिपुलडादिभिः ।
 33.१७/२स्तुतं परममव्यक्तं यद् रूपं तस्य ते नमः ॥ 33.१७ ॥
 33.१८/१वेद्यं वेदविद्यां नित्यं सर्वज्ञानसमन्वितम् ।
 33.१८/२सर्वदेवातिदेवस्य यद् रूपं तस्य ते नमः ॥ 33.१८ ॥
 33.१९/१विश्वकृद् विश्वभूतं च वैश्वानरसुरार्चितम् ।
 33.१९/२विश्वस्थितमयिन्त्यं च यद् रूपं तस्य ते नमः ॥ 33.१९ ॥
 33.२०/१परं यज्ञात् परं वेदात् परं लोकात् परं दिवः ।
 33.२०/२परमात्मैत्यभिष्यातं यद् रूपं तस्य ते नमः ॥ 33.२० ॥
 33.२१/१अविज्ञेयमनालक्ष्यमध्यानगतमव्ययम् ।
 33.२१/२अनादिनिधनं चैव यद् रूपं तस्य ते नमः ॥ 33.२१ ॥
 33.२२/१नमो नमः कारणकारणाय ।
 33.२२/२नमो नमः पापविमोचनाय ।
 33.२२/३नमो नमस्ते दितिर्जार्दनाय ।
 33.२२/४नमो नमो रोगविमोचनाय ॥ 33.२२ ॥
 33.२३/१नमो नमः सर्ववरप्रदाय ।
 33.२३/२नमो नमः सर्वसुभप्रदाय ।
 33.२३/३नमो नमः सर्वधनप्रदाय ।
 33.२३/४नमो नमः सर्वमतिप्रदाय ॥ 33.२३ ॥
 33.२४/१स्तुतः स भगवान् अयं तैजसं रूपमास्थितः ।
 33.२४/२उवाच वाचा कल्याण्या को वरो वः प्रदीयताम् ॥ 33.२४ ॥
 33.२५/१देवा उचुः । तवातितैजसं रूपं न कश्चित् सोढुमुत्सहेत् ।
 33.२५/२सलनीयं तद् भवतु खिताय जगतः प्रभो ॥ 33.२५ ॥

- 33.२६/१अवेमस्त्विति सोऽप्युक्त्वा भगवान् आदिकृत् प्रभुः ।
 33.२६/२लोकानां कार्यसिद्ध्यर्थं धर्मवर्षादिमप्रदः ॥ 33.२६ ॥
- 33.२७/१ततः सांभ्याश्च योगाश्च ये यान्ये मोक्षकाङ्क्षिणः ।
 33.२७/२ध्यायन्ति ध्यायिनो देवं हृदयस्थं दिवाकरम् ॥ 33.२७ ॥
- 33.२८/१सर्वलक्षणानीदपि युक्तो वा सर्वपातकैः ।
 33.२८/२सर्वं च तरते पापं देवमर्कं समाश्रितः ॥ 33.२८ ॥
- 33.२९/१अग्निहोत्रं च वेदाश्च यज्ञाश्च बहुदक्षिणाः ।
 33.२९/२भानोर्भक्तिनमस्कारश्च । कलां नार्हन्ति षोडशीम् ॥ 33.२९ ॥
- 33.३०/१तीर्थानां परमं तीर्थं मङ्गलानां च मङ्गलम् ।
 33.३०/२पवित्रं च पवित्राणां प्रपद्यन्ते दिवाकरम् ॥ 33.३० ॥
- 33.३१/१शक्यैः संस्तुतं देवं ये नमस्यन्ति भास्करम् ।
 33.३१/२सर्वकिल्बिषनिर्मुक्ताः सूर्यलोकं व्रजन्ति ते ॥ 33.३१ ॥
- 33.३२/१भुनयति यः । यिरात् प्रभृति नो ब्रह्मञ् श्रोतुमिच्छा प्रवर्तते ।
 33.३२/२नाम्नामष्टशतं ब्रूहि यत् त्वयोक्तं पुरा रवेः ॥ 33.३२ ॥
- 33.३३/१ब्रह्मोवाच । अद्योत्तरशतं नाम्नां शृणुष्व गदतो मम ।
 33.३३/२भास्करस्य परं गुह्यं स्वर्गमोक्षप्रदं द्विजः ॥ 33.३३ ॥
- 33.३४/१अर्धो सूर्योऽर्थमा भगस्त्वष्टा पूषार्कः सविता रविः ।
 33.३४/२गणस्तिमान् अजः कालो मृत्युर्धाता प्रभाकरः ॥ 33.३४ ॥
- 33.३५/१पृथिव्यापश्च तेजश्च षं वायुश्च परायणम् ।
 33.३५/२सोमो बृहस्पतिः शुक्रो बुधोऽङ्गारक एव च ॥ 33.३५ ॥
- 33.३६/१अद्रो विवस्वान् दीमांशुः शुचिः शौरिः शनैश्चरः ।
 33.३६/२ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च स्कन्दो वैश्रवणो यमः ॥ 33.३६ ॥
- 33.३७/१वैद्युतो जाठरश्चाग्निरैधनस्तेजसां पतिः ।
 33.३७/२धर्मध्वजो वेदकर्ता वेदाङ्गो वेदवाहनः ॥ 33.३७ ॥
- 33.३८/१कृतं त्रेता द्वापरश्च कलिः सर्वाभराश्रयः ।
 33.३८/२कलाकाष्ठामुद्धृताश्च क्षपा यामास्तथा क्षणाः ॥ 33.३८ ॥
- 33.३९/१संवत्सरकरोऽश्वत्थः कालचक्रो विभावसुः ।
 33.३९/२पुरुषः शाश्वतो योगी व्यक्ताव्यक्तः सनातनः ॥ 33.३९ ॥

- 33.४०/१कालाध्यक्षः प्रजाध्यक्षो विश्वकर्मा तमोनुदः ।
 33.४०/२वरुणः सागरोऽंशश्च शुभृतो जिवनोऽरिडा ॥ 33.४० ॥
- 33.४१/१भूताश्रयो भूतपतिः सर्वलोकनमस्कृतः ।
 33.४१/२स्रष्टा संवर्तको वह्निः सर्वस्यादिरलोलुपः ॥ 33.४१ ॥
- 33.४२/१अनन्तः कपिलो भानुः कामदः सर्वतोमुषः ।
 33.४२/२जयो विशालो वरदः सर्वभूतनिषेवितः ॥ 33.४२ ॥
- 33.४३/१मनः सुषुपर्णो भूतादिः शीघ्रगः प्राणधारणः ।
 33.४३/२धन्वन्तरिर्धूमकेतुरादितेवोऽदितेः सुतः ॥ 33.४३ ॥
- 33.४४/१द्वादशात्मा रविर्दक्षः पिता माता पितामहः ।
 33.४४/२स्वर्गद्वारं प्रजाद्वारं भोक्षद्वारं त्रिविष्टपम् ॥ 33.४४ ॥
- 33.४५/१देहकर्ता प्रशान्तात्मा विश्वात्मा विश्वतोमुषः ।
 33.४५/२यरायरात्मा सूक्ष्मात्मा मैत्रेयः करुणान्वितः ॥ 33.४५ ॥
- 33.४६/१अेतद् वै कीर्तनीयस्य सूर्यस्थामिततेजसः ।
 33.४६/२नाम्नामष्टशतं रभ्यं मया प्रोक्तं द्विजोत्तमाः ॥ 33.४६ ॥
- 33.४७/१सुरगणपितृयक्षसेवितं ष्य ।
 33.४७/२असुरनिशाकरसिद्धवन्दितम् ।
 33.४७/३वरकनकडुताशनप्रभम् ।
 33.४७/४प्रणिपतितोऽस्मि क्षिताय भास्करम् ॥ 33.४७ ॥
- 33.४८/१सूर्योदये यः सुसमाहितः पठेत् ।
 33.४८/२स पुत्रद्वारान् धनरत्नसंययान् ।
 33.४८/३लभेत जतिस्मरतां नरः स तु ।
 33.४८/४स्मृतिं च मेधां च स विन्दते पराम् ॥ 33.४८ ॥
- 33.४९/१धर्मं स्तवं देववरस्य यो नरः ।
 33.४९/२प्रकीर्तयेच्छुद्धमनाः समाहितः ।
 33.४९/३विमुच्यते शोकदवाग्निसागरात् ।
 33.४९/४लभेत कामान् मनसा यथेप्सितान् ॥ 33.४९ ॥
- ३४.१/१ब्रह्मोवाच । योऽसौ सर्वगतो देवस्त्रिपुरासिस्त्रिलोचनः ।
 ३४.१/२उमाप्रियकरो रुद्रश्चन्द्रार्धकृतशेखरः ॥ ३४.१ ॥

- ३४.२/१विद्राव्य विबुधान् सर्वांन् सिद्धविधाधरान् ऋषीन् ।
 ३४.२/२गन्धर्वयक्षनागांश्च तथान्यांश्च समागतान् ॥ ३४.२ ॥
 ३४.३/१जघान पूर्वं दक्षस्य यजतो धरणीतले ।
 ३४.३/२यज्ञं समृद्धं रत्नाढ्यं सर्वसम्भारसम्भृतम् ॥ ३४.३ ॥
 ३४.४/१यस्य प्रतापसंज्ञस्ताः शक्राधास्त्रिदिवौकसः ।
 ३४.४/२शान्तिं न लेभिरे विप्राः कैलासं शरणं गताः ॥ ३४.४ ॥
 ३४.५/१स आस्ते तत्र वरदः शूलपाणिर्वृषध्वजः ।
 ३४.५/२पिनाकपाणिर्भगवान् दक्षयज्ञविनाशनः ॥ ३४.५ ॥
 ३४.६/१मडादेवोऽकले देशे कृत्तिवासा वृषध्वजः ।
 ३४.६/२अेकाम्रके मुनिश्रेष्ठाः सर्वकामप्रदो हरः ॥ ३४.६ ॥
 ३४.७/१मुनय उच्युः । किमर्थं स भवो देवः सर्वभूतहिते रतः ।
 ३४.७/२जघान यज्ञं दक्षस्य देवैः सर्वैरलंकृतम् ॥ ३४.७ ॥
 ३४.८/१न उच्येत्वं कारुणं तत्र प्रभो मन्यामले वयम् ।
 ३४.८/२श्रोतुमिच्छामले ब्रूहि परं कौतूहलं हि नः ॥ ३४.८ ॥
 ३४.९/१ब्रह्मोवाच । दक्षस्यासन् अष्ट कन्या याश्चैवं पतिसंगताः ।
 ३४.९/२स्वेभ्यो गृहेभ्यश्चानीय ताः पिताभ्यर्चयद् गृहे ॥ ३४.९ ॥
 ३४.१०/१ततस्त्वभ्यर्चिता विप्रा न्यवसंस्ताः पितुर्गृहे ।
 ३४.१०/२तासां जयेष्ठा सती नाम पत्नी या त्र्यम्बकस्य वै ॥ ३४.१० ॥
 ३४.११/१नाजुडावात्मजां तां वै दक्षो रुद्रमभिद्विषन् ।
 ३४.११/२अकरोत् संनतिं दक्षे न य कांश्चिन् मलेश्वरः ॥ ३४.११ ॥
 ३४.१२/१जामाता श्वशुरे तस्मिन् स्वभावात् तेजसि स्थितः ।
 ३४.१२/२रततो ज्ञात्वा सती सर्वास्तास्तु प्राप्ताः पितुर्गुडम् ॥ ३४.१२ ॥
 ३४.१३/१जगाम सायनालूता सती तु स्वपितुर्गुडम् ।
 ३४.१३/२ताभ्यो लीनां पिता यके सत्याः पूजामसम्भताम् ।
 ३४.१३/३ततोऽब्रवीत् सा पितरं देवी क्रोधसमाकुला ॥ ३४.१३ ॥
 ३४.१४/१सत्युवाच । यवीयसीभ्यः श्रेष्ठाऽङ्गिं न पूजसि मां प्रभो ।
 ३४.१४/२असत्कृतमवस्थां यः कृतवान् असि गर्हिताम् ।

- ३४.१४/३अहं ज्येष्ठा वरिष्ठा य मां त्वं सत्कर्तुमर्हसि ॥ ३४.१४ ॥
- ३४.१५/१ब्रह्मोवाच । अवेमुक्तोऽब्रवीद् अनां दक्षः संरक्तलोचनः ॥ ३४.१५ ॥
- ३४.१६/१दक्ष उवाच । त्वत्तः श्रेष्ठा वरिष्ठाश्च पूज्या भालाः सुता मम ।
- ३४.१६/२तासां ये यैव भर्तारस्ते मे बहुमताः सति ॥ ३४.१६ ॥
- ३४.१७/१ब्रह्मिष्ठाश्च प्रतस्थाश्च मलायोगाः सुधार्मिकाः ।
- ३४.१७/२गुरौश्चैवाधिकाः श्लाघ्याः सर्वे ते श्रम्भकात् सति ॥ ३४.१७ ॥
- ३४.१८/१वसिष्ठोऽत्रिः पुलस्त्यश्च अङ्गिराः पुलहः ऋतुः ।
- ३४.१८/२भृगुर्मरीचिश्च तथा श्रेष्ठा जामातरो मम ॥ ३४.१८ ॥
- ३४.१९/१तैश्चापि स्पर्धते शर्वः सर्वे ते यैव तं प्रति ।
- ३४.१९/२तेन त्वां न बुभूषामि प्रतिदूलो हि मे भवः ॥ ३४.१९ ॥
- ३४.२०/१धृत्युक्तवांस्तदा दक्षः सम्भ्रमूढेन येतसा ।
- ३४.२०/२शापार्थमात्मनश्चैव येनोक्ता वै महर्षयः ।
- ३४.२०/३तथोक्ता पितरं सा वै क्रुद्धा देवी तमब्रवीत् ॥ ३४.२० ॥
- ३४.२१/१सत्युवाच । वाङ्मनःकर्मभिर्यस्माद् अदृष्टां मां विगर्हसि ।
- ३४.२१/२तस्मात् त्यजाम्यहं देहमिमं तात तवात्मजम् ॥ ३४.२१ ॥
- ३४.२२/१ब्रह्मोवाच । ततस्तेनापमानेन सती दुःखाद् अमर्षिता ।
- ३४.२२/२अब्रवीद् वयनं देवी नमस्कृत्य स्वयम्भुवे ॥ ३४.२२ ॥
- ३४.२३/१सत्युवाच । येनाहमपदेहा वै पुनर्देहेन भास्वता ।
- ३४.२३/२तत्राप्यहमसम्भूढा सम्भूता धार्मिकी पुनः ।
- ३४.२३/३गच्छेयं धर्मपत्नीत्वं श्रम्भकस्यैव धीमतः ॥ ३४.२३ ॥
- ३४.२४/१ब्रह्मोवाच । तत्रैवाथ समासीना रुष्टात्मानं समादधे ।
- ३४.२४/२धारयामास याज्ञेयीं धारणामात्मनात्मनि ॥ ३४.२४ ॥
- ३४.२५/१ततः स्वात्मानमुत्थाप्य वायुना समुदीरितः ।
- ३४.२५/२सर्वाङ्गोभ्यो विनिःसृत्य वह्निर्भस्म यकार ताम् ॥ ३४.२५ ॥
- ३४.२६/१तद् उपश्रुत्य निधनं सत्या देव्याः स शूलधृक् ।
- ३४.२६/२संवादं य तयोर्बुद्ध्या याथातथ्येन शंकरः ।
- ३४.२६/३दक्षस्य य विनाशाय युकोप भगवान् प्रभुः ॥ ३४.२६ ॥
- ३४.२७/१श्रीशंकर उवाच । यस्माद् अवमता दक्ष सहस्रैवागता सती ।

- ३४.२७/२प्रशस्ताश्चेतराः सर्वास्त्वत्सुता भर्तृभिः सल ॥ ३४.२७ ॥
- ३४.२८/१तस्माद् वैवस्वते प्राप्ते पुनरेते मलुर्धयः ।
- ३४.२८/२उत्पत्स्यन्ति द्वितीये वै तव यज्ञे ह्ययोनिजाः ॥ ३४.२८ ॥
- ३४.२९/१दुते वै ब्रह्मणः सत्रे याक्षुषस्थान्तरे मनोः ।
- ३४.२९/२अभिव्याहृत्य सप्तर्षीन् दक्षं सोऽव्यशपत् पुनः ॥ ३४.२९ ॥
- ३४.३०/१भविता मानुषो राजा याक्षुषस्थान्तरे मनोः ।
- ३४.३०/२प्राथीनभर्षिषः पौत्रः पुत्रश्चापि प्रयेतसः ॥ ३४.३० ॥
- ३४.३१/१दक्ष षट्येव नाम्ना त्वं मारिषायां जनिष्यसि ।
- ३४.३१/२कन्यायां शाभिनां यैव प्राप्ते वै याक्षुषान्तरे ॥ ३४.३१ ॥
- ३४.३२/१अलं तत्रापि ते विघ्नमायश्चिामि दुर्भते ।
- ३४.३२/२धर्मडामार्थयुक्तेषु कर्मस्विल पुनः पुनः ॥ ३४.३२ ॥
- ३४.३३/१ततो वै व्याहृतो दक्षो रुद्रं सोऽव्यशपत् पुनः ॥ ३४.३३ ॥
- ३४.३४/१दक्ष उवाच । यस्मात् त्वं मलुते कूर ऋषीन् व्याहृतवान् असि ।
- ३४.३४/२तस्मात् सार्धं सुरैर्यज्ञे न त्वां यक्ष्यन्ति वै द्विजाः ॥ ३४.३४ ॥
- ३४.३५/१कृत्वाहुतिं तव कूर अपः स्पृशन्ति कर्मसु ।
- ३४.३५/२उडैव वत्स्यसे लोके द्विवं हित्वायुगक्षयात् ।
- ३४.३५/३ततो देवैस्तु ते सार्धं न तु पूजा भविष्यति ॥ ३४.३५ ॥
- ३४.३६/१रुद्र उवाच । यातुर्वार्यं तु देवानां ते याध्येकत्र भुञ्जते ।
- ३४.३६/२न भोक्ष्ये सडितस्तैस्तु ततो भोक्ष्याम्यलं पृथक् ॥ ३४.३६ ॥
- ३४.३७/१सर्वेषां यैव लोडानामादिर्बुर्वोड उच्यते ।
- ३४.३७/२तमलं धारयाम्येकः स्वेच्छया न तवाज्ञया ॥ ३४.३७ ॥
- ३४.३८/१तस्मिन् धृते सर्वलोकाः सर्वे तिष्ठन्ति शाश्वताः ।
- ३४.३८/२तस्माद् अलं वसामील सततं न तवाज्ञया ॥ ३४.३८ ॥
- ३४.३९/१ब्रह्मोवाच । ततोऽभिव्याहृतो दक्षो रुद्रेणामितेजसा ।
- ३४.३९/२स्वायम्भुवीं तनुं त्यक्त्वा उत्पन्नो मानुषेष्विल ॥ ३४.३९ ॥
- ३४.४०/१यदा गृहपतिर्दक्षो यज्ञानामीश्वरः प्रभुः ।
- ३४.४०/२समस्तेनेल यज्ञेन सोऽयजद् दैवतैः सल ॥ ३४.४० ॥

- ૩૪.૪૧/૧અથ દેવી સતી યત્ તે પ્રાપ્તે વૈવસ્વતેઽન્તરે ।
 ૩૪.૪૧/૨મેનાયાં તામુમાં દેવીં જનયામાસ શૈલરાટ્ ॥ ૩૪.૪૧ ॥
- ૩૪.૪૨/૧સા તુ દેવી સતી પૂર્વમાસીત્ પશ્ચાદ્ ઉમાભવત્ ।
 ૩૪.૪૨/૨સહપ્રતા ભવસ્યૈષા નૈતયા મુચ્યતે ભવઃ ॥ ૩૪.૪૨ ॥
- ૩૪.૪૩/૧યાવદ્ ઇચ્છતિ સંસ્થાનં પ્રભુર્મન્વન્તરેષ્વિહ ।
 ૩૪.૪૩/૨મારીયં કશ્યપં દેવી યથાદિતિરનુપ્રતા ॥ ૩૪.૪૩ ॥
- ૩૪.૪૪/૧સાર્ધં નારાયણં શ્રીસ્તુ મઘવન્તં શયી યથા ।
 ૩૪.૪૪/૨વિષ્ણું કીર્તિરુષા સૂર્યં વસિષ્ઠં ચાપ્યરુન્ધતી ॥ ૩૪.૪૪ ॥
- ૩૪.૪૫/૧નૈતાંસ્તુ વિજહત્યેતા ભર્તૃન્ દેવ્યઃ કથંચન ।
 ૩૪.૪૫/૨એવં પ્રાયેતસો દક્ષો જહ્ને વૈ ચાક્ષુષેઽન્તરે ॥ ૩૪.૪૫ ॥
- ૩૪.૪૬/૧પ્રાચીનબર્હિષઃ પૌત્રઃ પુત્રશ્ચાપિ પ્રયેતસામ્ ।
 ૩૪.૪૬/૨દશભ્યસ્તુ પ્રયેતોભ્યો મારિષાયાં પુનર્નૃપ ॥ ૩૪.૪૬ ॥
- ૩૪.૪૭/૧જહ્ને રુદ્રાભિશાપેન દ્વિતીયમિતિ નઃ શ્રુતમ્ ।
 ૩૪.૪૭/૨ભૃગ્વાદયસ્તુ તે સર્વે જહ્નિરે વૈ મહર્ષયઃ ॥ ૩૪.૪૭ ॥
- ૩૪.૪૮/૧આદ્યે ત્રેતાયુગે પૂર્વં મનોર્વૈવસ્વતસ્ય હ ।
 ૩૪.૪૮/૨દેવસ્ય મહતો યજ્ઞે વારુણીં ભિભ્રતસ્તનુમ્ ॥ ૩૪.૪૮ ॥
- ૩૪.૪૯/૧ઇત્યેષોઽનુશયો હ્યાસીત્ તયોર્જાત્યન્તરે ગતઃ ।
 ૩૪.૪૯/૨પ્રજાપતેશ્ચ દક્ષસ્ય ત્ર્યમ્બકસ્ય ચ ધીમતઃ ॥ ૩૪.૪૯ ॥
- ૩૪.૫૦/૧તસ્માન્ નાનુશયઃ કાર્યો વરેષ્વિહ કદાચન ।
 ૩૪.૫૦/૨જાત્યન્તરગતસ્યાપિ ભાવિતસ્ય શુભાશુભૈઃ ।
 ૩૪.૫૦/૩જન્તોર્ન ભૂતયે ખ્યાતિસ્તન્ ન કાર્યં વિજાનતા ॥ ૩૪.૫૦ ॥
- ૩૪.૫૧/૧મુનય ઊચુઃ । કથં રોષેણ સા પૂર્વં દક્ષસ્ય દુહિતા સતી ।
 ૩૪.૫૧/૨ત્યક્ત્વા દેહં પુનર્જાતા ગિરિરાજગૃહે પ્રભો ॥ ૩૪.૫૧ ॥
- ૩૪.૫૨/૧દેહાન્તરે કથં તસ્યાઃ પૂર્વદેહો બભૂવ હ ।
 ૩૪.૫૨/૨ભવેન સહ સંયોગઃ સંવાદશ્ચ તયોઃ કથમ્ ॥ ૩૪.૫૨ ॥
- ૩૪.૫૩/૧સ્વયંવરઃ કથં વૃત્તસ્તસ્મિન્ મહતિ જન્મનિ ।
 ૩૪.૫૩/૨વિવાહશ્ચ જગન્નાથ સર્વાશ્ચર્યસમન્વિતઃ ॥ ૩૪.૫૩ ॥
- ૩૪.૫૪/૧તત્ સર્વં વિસ્તરાદ્ બ્રહ્મન્ વક્તુમર્હસિ સામ્પ્રતમ્ ।

- ३४.५४/२श्रोतुमिच्छामले पुण्यां कथां यातिमनोहराम् ॥ ३४.५४ ॥
 ३४.५५/१ब्रह्मोवाच । शृणुध्वं मुनिशार्दूलाः कथां पापप्रणाशिनीम् ।
 ३४.५५/२उमाशंकरयोः पुण्यां सर्वकामकृलप्रदाम् ॥ ३४.५५ ॥
 ३४.५६/१कदाचित् स्वगृहात् प्राप्तं कश्यपं द्विपदां वरम् ।
 ३४.५६/२अपृच्छद् धिमवान् वृत्तं लोके ज्यातिकरं छितम् ॥ ३४.५६ ॥
 ३४.५७/१डेनाक्षयाश्च लोकाः स्युः ज्यातिश्च परमा मुने ।
 ३४.५७/२तथैव चार्थनीयत्वं सत्सु तत् कथयस्व मे ॥ ३४.५७ ॥
 ३४.५८/१कश्यप उवाच । अपत्येन मडाभाडो सर्वमेतद् अवाप्यते ।
 ३४.५८/२ममाभ्यातिरपत्येन ब्रह्मणा ऋषिभिः सह ॥ ३४.५८ ॥
 ३४.५९/१किं न पश्यसि शैलेन्द्र यतो मां परिपृच्छसि ।
 ३४.५९/२वर्तयिष्यामि यस्यापि यथादृष्टं पुरायल ॥ ३४.५९ ॥
 ३४.६०/१वाराणसीमलं गच्छन् अपश्यं संस्थितं द्विवि ।
 ३४.६०/२विमानं सुनवं दिव्यमनौपम्यं मलर्षिमत् ॥ ३४.६० ॥
 ३४.६१/१तस्याधस्ताद् आर्तनादं गर्तस्थाने शृणोम्यलम् ।
 ३४.६१/२तमलं तपसा ज्ञात्वा तत्रैवान्तर्हितः स्थितः ॥ ३४.६१ ॥
 ३४.६२/१अथागात् तत्र शैलेन्द्र विप्रो नियमवाग् शुचिः ।
 ३४.६२/२तीर्थाभिषेकपूतात्मा परे तपसि संस्थितः ॥ ३४.६२ ॥
 ३४.६३/१अथ स प्रजमानस्तु व्याघ्रेणाभीषितो द्विजः ।
 ३४.६३/२विवेश तं तदा देशं स गर्तो यत्र लूधर ॥ ३४.६३ ॥
 ३४.६४/१गर्तायां वीरज्ञस्तम्बे लम्बमानांस्तदा मुनीन् ।
 ३४.६४/२अपश्यद् आर्तो दुःखार्तास्तान् अपृच्छच्च स द्विजः ॥ ३४.६४ ॥
 ३४.६५/१द्विज उवाच । डे यूयं वीरज्ञस्तम्बे लम्बमाना ल्यधोमुष्वाः ।
 ३४.६५/२दुःखिताः डेन मोक्षश्च युष्माकं लवितानघाः ॥ ३४.६५ ॥
 ३४.६६/१पितर उचुः । वयं ते कृतपुण्यस्य पितरः सपितामहाः ।
 ३४.६६/२प्रपितामहाश्च क्लिश्यामस्तव दृष्टेन कर्मणा ॥ ३४.६६ ॥
 ३४.६७/१नरकोडयं मडाभाग गर्तरेण संस्थितः ।
 ३४.६७/२त्वं चापि वीरज्ञस्तम्बस्त्वयि लम्बामले वयम् ॥ ३४.६७ ॥

- ३४.६८/१थावत् त्वं श्रुवसे विप्र तावद् अवे वयं स्थिताः ।
 ३४.६८/२मृते त्वयि गमिष्यामो नरकं पापयेतसः ॥ ३४.६८ ॥
- ३४.६९/१यद्वि त्वं दारसंयोगं कृत्वापत्यं गुणोत्तरम् ।
 ३४.६९/२उत्पाद्यसि तेनास्मान् मुख्येन वयमेनसः ॥ ३४.६९ ॥
- ३४.७०/१नान्येन तपसा पुत्र तीर्थानां च कृत्वेन च ।
 ३४.७०/२अेतत् कुरु मडाबुद्धे तारयस्व पितृन् भयात् ॥ ३४.७० ॥
- ३४.७१/१कश्यप उवाच । स तथेति प्रतिज्ञाय आराध्य वृषभध्वजम् ।
 ३४.७१/२पितृन् गर्तात् समुद्धृत्य गाणपान् प्रयकार उ ॥ ३४.७१ ॥
- ३४.७२/१स्वयं रुद्रस्य दयितः सुवेशो नाम नामतः ।
 ३४.७२/२सम्मतो बलवांश्चैव रुद्रस्य गाणपोऽभवत् ॥ ३४.७२ ॥
- ३४.७३/१तस्मात् कृत्वा तपो धीरमपत्यं गुणवद् भृशम् ।
 ३४.७३/२उत्पाद्यस्व शैलेन्द्र सुतां त्वं वरवर्णिनीम् ॥ ३४.७३ ॥
- ३४.७४/१ब्रह्मोवाच । स अवेमुक्त्वा ऋषिणा शैलेन्द्रो नियमस्थितः ।
 ३४.७४/२तपश्चकाराप्यतुलं येन तुष्टिरभून् मम ॥ ३४.७४ ॥
- ३४.७५/१तदा तमुत्पपाताहं वरदोऽस्मीति याब्रवम् ।
 ३४.७५/२ब्रूहि तुष्टोऽस्मि शैलेन्द्र तपसानेन सुप्रत ॥ ३४.७५ ॥
- ३४.७६/१ब्रह्मोवाच । भगवन् पुत्रमिच्छामि गुणैः सर्वैरलंकृतम् ।
 ३४.७६/२अवेवं वरं प्रयच्छस्व यदि तुष्टोऽसि मे प्रभो ॥ ३४.७६ ॥
- ३४.७७/१ब्रह्मोवाच । तस्य तद् वचनं श्रुत्वा गिरिराजस्य भो द्विजाः ।
 ३४.७७/२तदा तस्मै वरं याहं दत्तवान् मनसोऽप्यितम् ॥ ३४.७७ ॥
- ३४.७८/१कन्या भवित्री शैलेन्द्र तपसानेन सुप्रत ।
 ३४.७८/२यस्याः प्रभावात् सर्वत्र कीर्तिमाप्स्यसि शोभनाम् ॥ ३४.७८ ॥
- ३४.७९/१अर्थितः सर्वदेवानां तीर्थकोटिसमावृतः ।
 ३४.७९/२पावनश्चैव पुण्येन देवानामपि सर्वतः ॥ ३४.७९ ॥
- ३४.८०/१ज्येष्ठा च सा भवित्री ते अन्ये यात्र ततः शुभे ॥ ३४.८० ॥
- ३४.८१/१सोऽपि कालेन शैलेन्द्रो मेनायामुदपाद्यत् ।
 ३४.८१/२अपार्णामिःकपर्णां च तथा चैवैकपाटलाम् ॥ ३४.८१ ॥

- ३४.८२/१-न्यग्रोधमेकपर्णा तु पाटलं चैकपाटलाम् ।
 ३४.८२/२-अशित्वा त्वेकपर्णां तु अनिकेतस्तपोऽथरत् ॥ ३४.८२ ॥
 ३४.८३/१-शतं वर्षसहस्राणां दृश्वरं देवदानवैः ।
 ३४.८३/२-आहारमेकपर्णां तु अेकपर्णां समाथरत् ॥ ३४.८३ ॥
 ३४.८४/१-पाटलेन तथैकेन विदधे चैकपाटला ।
 ३४.८४/२-पूर्णां वर्षसहस्रे तु आहारं ताः प्रयङ्कतुः ॥ ३४.८४ ॥
 ३४.८५/१-अपर्णां तु निराहारा तां माता प्रत्यभाषत ।
 ३४.८५/२-निषेधयन्ती यो मेति मातृस्नेहेन दुःषिता ॥ ३४.८५ ॥
 ३४.८६/१-सा तथोक्ता तथा मात्रा देवी दृश्वरयारिणी ।
 ३४.८६/२-तेनैव नाम्ना लोकेषु विख्याता सुरपूजिता ॥ ३४.८६ ॥
 ३४.८७/१-अेतत् तु त्रिकुमारीकं जगत् स्थावरजङ्गमम् ।
 ३४.८७/२-अेतासां तपसां वृत्तं यावद् भूमिर्धरिष्यति ॥ ३४.८७ ॥
 ३४.८८/१-तपःशरीरास्ताः सर्वास्तिष्ठो योगं समाश्रिताः ।
 ३४.८८/२-सर्वाश्चैव महाभागास्तथा य स्थिरयौवनाः ॥ ३४.८८ ॥
 ३४.८९/१-ता लोकांस्तस्मैव ब्रह्मयारिण्ये अेव य ।
 ३४.८९/२-अनुगृह्णन्ति लोकांश्च तपसा स्वेन सर्वदा ॥ ३४.८९ ॥
 ३४.९०/१-उमा तासां वरिष्ठा य ज्येष्ठा य वरवर्णिनी ।
 ३४.९०/२-महायोगबलोपेता महादेवमुपस्थिता ॥ ३४.९० ॥
 ३४.९१/१-एतत्तश्चोशना तस्य पुत्रः स भृगुनन्दनः ।
 ३४.९१/२-आसीत् तस्यैकपर्णां तु देवलं सुषुप्ते सुतम् ॥ ३४.९१ ॥
 ३४.९२/१-या तु तासां कुमारीणां तृतीया ल्येकपाटला ।
 ३४.९२/२-पुत्रं सा तमलर्कस्य जैगीषव्यमुपस्थिता ॥ ३४.९२ ॥
 ३४.९३/१-तस्याश्च शङ्खलिपितौ स्मृतौ पुत्रावयोनिजौ ।
 ३४.९३/२-उमा तु या मया तुभ्यं कीर्तिता वरवर्णिनी ॥ ३४.९३ ॥
 ३४.९४/१-अथ तस्यास्तपोयोगात् त्रैलोक्यमपिलं तदा ।
 ३४.९४/२-प्रधूपितमिडालक्ष्य वयस्तामममभवम् ॥ ३४.९४ ॥
 ३४.९५/१-देवि किं तपसा लोकांस्तापयिष्यसि शोभने ।
 ३४.९५/२-त्वया सृष्टमिदं सर्वं मा कृत्वा तद् विनाशय ॥ ३४.९५ ॥

- ૩૪.૯૬/૧૮૧ં હિ ધારયસે લોકાન્ ઇમાન્ સર્વાન્ સ્વતેજસા ।
 ૩૪.૯૬/૨બ્રૂહિ કિં તે જગન્માતઃ પ્રાર્થિતં સમ્પ્રતીહ નઃ ॥ ૩૪.૯૬ ॥
- ૩૪.૯૭/૧દેવ્યુવાચ । યદર્થં તપસો હ્યસ્ય ચરણં મે પિતામહ ।
 ૩૪.૯૭/૨ત્વમેવ તદ્ વિજાનીષે તતઃ પૃથ્ઞસિ કિં પુનઃ ॥ ૩૪.૯૭ ॥
- ૩૪.૯૮/૧બ્રહ્મોવાચ । તતસ્તામબ્રવં ચાહં યદર્થં તપ્સે શુભે ।
 ૩૪.૯૮/૨સ ત્વાં સ્વયમુપાગમ્ય ઇહૈવ વરયિષ્યતિ ॥ ૩૪.૯૮ ॥
- ૩૪.૯૯/૧શર્વ એવ પતિઃ શ્રેષ્ઠઃ સર્વલોકેશ્વરેશ્વરઃ ।
 ૩૪.૯૯/૨વયં સદૈવ ચસ્યેમે વશ્યા વૈ કિંકરાઃ શુભે ॥ ૩૪.૯૯ ॥
- ૩૪.૧૦૦/૧સ દેવદેવઃ પરમેશ્વરઃ સ્વયમ્ ।
 ૩૪.૧૦૦/૨સ્વયમ્ભુરાયાસ્યતિ દેવિ તેડન્તિકમ્ ।
 ૩૪.૧૦૦/૩ઉદારરૂપો વિકૃતાદિરૂપઃ ।
 ૩૪.૧૦૦/૪સમાનરૂપોડપિ ન યસ્ય કસ્યચિત્ ॥ ૩૪.૧૦૦ ॥
- ૩૪.૧૦૧/૧મહેશ્વરઃ પર્વતલોકવાસી ।
 ૩૪.૧૦૧/૨ચરાચરેશઃ પ્રથમોડપ્રમેયઃ ।
 ૩૪.૧૦૧/૩વિનેન્દુના હીન્દ્રસમાનવર્ચસા ।
 ૩૪.૧૦૧/૪વિભીષણં રૂપમિવાસ્થિતો યઃ ॥ ૩૪.૧૦૧ ॥
- ૩૫.૧/૧બ્રહ્મોવાચ । તતસ્તામબ્રુવન્ દેવાસ્તદા ગત્વા તુ સુન્દરીમ્ ।
 ૩૫.૧/૨દેવિ શીઘ્રેણ કાલેન ધૂર્જટિર્નીલલોહિતઃ ॥ ૩૫.૧ ॥
- ૩૫.૨/૧સ ભર્તા તવ દેવેશો ભવિતા મા તપઃ કૃથાઃ ।
 ૩૫.૨/૨તતઃ પ્રદક્ષિણીકૃત્ય દેવા વિપ્રા ગિરેઃ સુતામ્ ॥ ૩૫.૨ ॥
- ૩૫.૩/૧જગ્મુશ્ચાદર્શનં તસ્યાઃ સા ચાપિ વિરરામ હ ।
 ૩૫.૩/૨સા દેવી સૂક્તમિત્યેવમુકૃત્વા સ્વસ્યાશ્રમે શુભે ॥ ૩૫.૩ ॥
- ૩૫.૪/૧દ્ધારિ જાતમશોકં ચ સમુપાશ્રિત્ય ચાસ્થિતા ।
 ૩૫.૪/૨અથાગાચ્યન્દ્રતિલકસ્ત્રિદશાર્તિહરો હરઃ ॥ ૩૫.૪ ॥
- ૩૫.૫/૧વિકૃતં રૂપમાસ્થાય ડ્રસ્વો બાહુક એવ ચ ।
 ૩૫.૫/૨વિભગ્નાસિકો ભૂત્વા કુબ્જઃ કેશાન્તપિડ્ગલઃ ॥ ૩૫.૫ ॥
- ૩૫.૬/૧ઉવાચ વિકૃતાસ્યશ્ચ દેવિ ત્વાં વરયામ્યહમ્ ।

- उप.६/रअथोमा योगसंसिद्धा ज्ञात्वा शंकरमागतम् ॥ उप.६ ॥
- उप.७/अन्तर्भावविशुद्धात्मा कृपानुष्ठानलिप्सया ।
उप.७/रतमुवाचार्घपाद्याभ्यां मधुपर्कज्ञा चैव ७ ॥ उप.७ ॥
- उप.८/सम्भूज्य सुमनोभिस्तं ब्राह्मणं ब्राह्मणप्रिया ॥ उप.८ ॥
- उप.८/देव्युवाच । भगवन् न स्वतन्त्राहं पिता मे त्वग्राणीर्गुह्ये ।
उप.८/रस प्रभुर्मम दाने वै कन्याहं द्विजपुंगव ॥ उप.८ ॥
- उप.१०/गत्वा याचस्व पितरं मम शैलेन्द्रमव्ययम् ।
उप.१०/रस येद् ददाति मां विप्र तुभ्यं तद् उचितं मम ॥ उप.१० ॥
- उप.११/ब्रह्मोवाच । ततः स भगवान् देवस्तथैव विकृतः प्रभुः ।
उप.११/रठिवाच शैलराजानं सुतां मे यच्छ शैलराट् ॥ उप.११ ॥
- उप.१२/स तं विकृतर्षेण ज्ञात्वा रुद्रमथाव्ययम् ।
उप.१२/रभीतः शापाञ्च विमना षट् वचनमब्रवीत् ॥ उप.१२ ॥
- उप.१३/शैलेन्द्र उवाच । भगवन् नावमन्येऽहं ब्राह्मणान् भुवि देवताः ।
उप.१३/रमनीषितं तु यत् पूर्वं तच्छृणुष्व मलामते ॥ उप.१३ ॥
- उप.१४/स्वयं वरो मे दृष्टितुर्भविता विप्रपूजितः ।
उप.१४/रवरयेद् यं स्वयं तत्र स भर्तास्या भविष्यति ॥ उप.१४ ॥
- उप.१५/तच्छ्रुत्वा शैलवचनं भगवान् वृषभध्वजः ।
उप.१५/रदेव्याः समीपमागत्य षट्माह मलामनाः ॥ उप.१५ ॥
- उप.१६/शिव उवाच । देवि पित्रा त्वनुज्ञातः स्वयं वर इति श्रुतिः ।
उप.१६/रतत्र त्वं वरयित्री यं स ते भर्ता भवेद् इति ॥ उप.१६ ॥
- उप.१७/तद् आपृच्छ्य गमिष्यामि दुर्लभां त्वां वरानने ।
उप.१७/ररुपवन्तं समुत्सृज्य वृणोष्यसदृशं कथम् ॥ उप.१७ ॥
- उप.१८/ब्रह्मोवाच । तेनोक्ता सा तदा तत्र भावयन्ती तदीरितम् ।
उप.१८/रभावं च रुद्रनिहितं प्रसाहं मनसस्तथा ॥ उप.१८ ॥
- उप.१९/सम्प्रायोवाच देवेशं मा तेऽभूद् बुद्धिरन्यथा ।
उप.१९/रअहं त्वां वरयिष्यामि नाद्भुतं तु कथंचन ॥ उप.१९ ॥
- उप.२०/अथवा तेऽस्ति सदृहो मयि विप्र कथंचन ।

- ૩૫.૨૦/૨૯ઠૈવ ત્વાં મહાભાગ વરયામિ મનોગતમ્ ॥ ૩૫.૨૦ ॥
- ૩૫.૨૧/૧બ્રહ્મોવાચ । ગૃહીત્વા સ્તબકં સા તુ હસ્તાભ્યાં તત્ર સંસ્થિતા ।
- ૩૫.૨૧/૨૨કન્ધે શમ્ભોઃ સમાધાય દેવી પ્રાહ વૃત્તોઽસિ મે ॥ ૩૫.૨૧ ॥
- ૩૫.૨૨/૧તતઃ સ ભગવાન્ દેવસ્તયા દેવ્યા વૃતસ્તદા ।
- ૩૫.૨૨/૨ઉવાચ તમશોકં વૈ વાચા સંજીવયન્ ઇવ ॥ ૩૫.૨૨ ॥
- ૩૫.૨૩/૧શિવ ઉવાચ । યસ્માત્ તવ સુપુણ્યેન સ્તબકેન વૃત્તોઽસ્મ્યહમ્ ।
- ૩૫.૨૩/૨તસ્માત્ ત્વં જરયા ત્યક્તસ્ત્વમરઃ સમ્ભવિષ્યસિ ॥ ૩૫.૨૩ ॥
- ૩૫.૨૪/૧કામરૂપી કામપુષ્પઃ કામદો દયિતો મમ ।
- ૩૫.૨૪/૨સર્વાભરણપુષ્પાઢ્યઃ સર્વપુષ્પફલોપગઃ ॥ ૩૫.૨૪ ॥
- ૩૫.૨૫/૧સર્વાન્નભક્ષકશ્ચૈવ અમૃતસ્વાદ એવ ચ ।
- ૩૫.૨૫/૨સર્વગન્ધશ્ચ દેવાનાં ભવિષ્યસિ દૃઢપ્રિયઃ ॥ ૩૫.૨૫ ॥
- ૩૫.૨૬/૧નિર્ભયઃ સર્વલોકેષુ ભવિષ્યસિ સુનિર્વૃતઃ ।
- ૩૫.૨૬/૨આશ્રમં વેદમત્યર્થ ચિત્રકૂટેતિ વિશ્રુતમ્ ॥ ૩૫.૨૬ ॥
- ૩૫.૨૭/૧યો હિ યાસ્યતિ પુણ્યાર્થી સોઽશ્વમેધમવાપ્સ્યતિ ।
- ૩૫.૨૭/૨ચસ્તુ તત્ર મૃતશ્ચાપિ બ્રહ્મલોકં સ ગચ્છતિ ॥ ૩૫.૨૭ ॥
- ૩૫.૨૮/૧યશ્ચાત્ર નિયમૈર્યુક્તઃ પ્રાણાન્ સમ્યક્ પરિત્યજેત્ ।
- ૩૫.૨૮/૨સ દેવ્યાસ્તપસા યુક્તો મહાગણપતિર્ભવેત્ ॥ ૩૫.૨૮ ॥
- ૩૫.૨૯/૧બ્રહ્મોવાચ । એવમુક્ત્વા તદા દેવ આપૃચ્છ્ય હિમવત્સુતામ્ ।
- ૩૫.૨૯/૨અન્તર્દેધે જગત્સ્રષ્ટા સર્વભૂતપ ઈશ્વરઃ ॥ ૩૫.૨૯ ॥
- ૩૫.૩૦/૧સાપિ દેવી ગતે તસ્મિન્ ભગવત્યમિતાત્મનિ ।
- ૩૫.૩૦/૨તત એવોન્મુખી ભૂત્વા શિલાયાં સમ્બભૂવ હ ॥ ૩૫.૩૦ ॥
- ૩૫.૩૧/૧ઉન્મુખી સા ભવે તસ્મિન્ મહેશે જગતાં પ્રભૌ ।
- ૩૫.૩૧/૨નિશેવ ચન્દ્રરહિતા ન બભૌ વિમનાસ્તદા ॥ ૩૫.૩૧ ॥
- ૩૫.૩૨/૧અથ શુશ્રાવ શબ્દ ચ બાલસ્યાર્તસ્ય શૈલજા ।
- ૩૫.૩૨/૨સરસ્યુદકસમ્પૂર્ણો સમીપે ચાશ્રમસ્ય ચ ॥ ૩૫.૩૨ ॥
- ૩૫.૩૩/૧સ કૃત્વા બાલરૂપં તુ દેવદેવઃ સ્વયં શિવઃ ।
- ૩૫.૩૩/૨ક્રીડાહૃતોઃ સરોમધ્યે ગ્રાહગ્રસ્તોઽભવત્ તદા ॥ ૩૫.૩૩ ॥

- उप.३४/१योगमाथां समास्थाय प्रपञ्चोद्भवकारणम् ।
उप.३४/२तद् रूपं सरसो मध्ये कृत्वैवं समभाषत ॥ उप.३४ ॥
- उप.३५/१बाल उवाच । त्रातु मां कश्चिद् धृत्यालु ग्राहेण हृतयेतसम् ।
उप.३५/२धिक् कष्टं बाल भेवाडमप्रामार्थमनोरथः ॥ उप.३५ ॥
- उप.३६/१प्रयामि निधनं वक्त्रे ग्राहस्यास्य दुरात्मनः ।
उप.३६/२शोयामि न स्वकं देहं ग्राहग्रस्तः सुदुःषितः ॥ उप.३६ ॥
- उप.३७/१यथा शोयामि पितरं मातरं य तपस्विनीम् ।
उप.३७/२ग्राहगृहीतं मां श्रुत्वा प्राप्तं निधनमुत्सुकी ॥ उप.३७ ॥
- उप.३८/१प्रियपुत्रावेकपुत्रौ प्राणान् नूनं त्यजिष्यतः ।
उप.३८/२अहो बत सुकष्टं वै योऽहं बालोऽकृताश्रमः ।
उप.३८/३अन्तर्ग्राहेण ग्रस्तस्तु यास्यामि निधनं किल ॥ उप.३८ ॥
- उप.३९/१ब्रह्मोवाच । श्रुत्वा तु देवी तं नाहं विप्रस्यार्तस्य शोभना ।
उप.३९/२उत्थाय प्रस्थिता तत्र यत्र तिष्ठत्यसौ द्विजः ॥ उप.३९ ॥
- उप.४०/१सापश्यद् धन्वुवदना बालकं चारुवृपिणम् ।
उप.४०/२ग्राहस्य भुभमापन्नं वेपमानमवस्थितम् ॥ उप.४० ॥
- उप.४१/१सोऽपि ग्राहवरः श्रीमान् दृष्ट्वा देवीमुपागताम् ।
उप.४१/२तं गृहीत्वा द्रुतं यातो मध्यं सरस भवेत् ॥ उप.४१ ॥
- उप.४२/१स कृष्यमाणस्तेजस्वी नाहमार्तं तदाकरोत् ।
उप.४२/२अथाह देवी दुःभार्ता बालं दृष्ट्वा ग्राहावृतम् ॥ उप.४२ ॥
- उप.४३/१पार्वत्युवाच । ग्राहराज मलासत्त्व बालकं ह्येकपुत्रकम् ।
उप.४३/२विमुञ्चेमं मलाहंश्च क्षिप्रं भीमपराक्रम ॥ उप.४३ ॥
- उप.४४/१ग्राह उवाच । यो देवि द्रिवसे षष्ठे प्रथमं समुपैति माम् ।
उप.४४/२स आहारो मम पुरा विहितो लोकाकर्तृभिः ॥ उप.४४ ॥
- उप.४५/१सोऽयं मम मलाभागे षष्ठेऽहनि गिरीन्द्रजे ।
उप.४५/२ब्रह्मणो प्रेरितो नूनं नैनं मोक्षये कथंयन् ॥ उप.४५ ॥
- उप.४६/१देव्युवाच । यन् मया हिमवच्छृङ्गे चरितं तप उत्तमम् ।
उप.४६/२तेन बालमिमं मुञ्च्य ग्राहराज नमोऽस्तु ते ॥ उप.४६ ॥
- उप.४७/१ग्राह उवाच । मा व्ययस्तपसो देवि तृशं बाले शुभानने ।

- उप.४७/२यद् ब्रवीमि कुरु श्रेष्ठे तथा मोक्षमवाप्स्यति ॥ उप.४७ ॥
- उप.४८/१देव्युवाच । ग्राडाधिप वदस्वाशु यत् सतामविगर्हितम् ।
- उप.४८/२तत् कृतं नात्र सद्विदो यतो मे ब्राह्मणाः प्रियाः ॥ उप.४८ ॥
- उप.४९/१ग्राड उवाच । यत् कृतं वै तपः किञ्चिद् भवत्या स्वल्पमुत्तमम् ।
- उप.४९/२तत् सर्वं मे प्रयच्छाशु ततो मोक्षमवाप्स्यति ॥ उप.४९ ॥
- उप.५०/१देव्युवाच । जन्मप्रभृति यत् पुण्यं मडाग्राड कृतं मया ।
- उप.५०/२तत् ते सर्वं मया दत्तं बालं मुञ्च्य मडाग्राड ॥ उप.५० ॥
- उप.५१/१ब्रह्मोवाच । प्रज्जवाल ततो ग्राडस्तपसा तेन भूषितः ।
- उप.५१/२आदित्य षव मध्याह्ने दुर्निरीक्षस्तदाभवत् ।
- उप.५१/३उवाच शैवं तुष्टात्मा देवीं लोकस्य धारिणीम् ॥ उप.५१ ॥
- उप.५२/१ग्राड उवाच । देवि किं कृत्यमेतत् ते सुनिश्चित्य मडाप्रते ।
- उप.५२/२तपसोऽप्यर्जनं द्रुमं तस्य त्यागो न शस्यते ॥ उप.५२ ॥
- उप.५३/१गृडाण तप येव त्वं बालं येमं सुमध्यमे ।
- उप.५३/२तुष्टोऽस्मि ते विप्रभक्त्या वरं तस्माद् ददामि ते ।
- उप.५३/३सा त्वेवमुक्ता ग्राडेण उवाचेदं मडाप्रता ॥ उप.५३ ॥
- उप.५४/१देव्युवाच । देडेनापि मया ग्राड रक्ष्यो विप्रः प्रयत्नतः ।
- उप.५४/२तपः पुनर्मया प्राप्यं न प्राप्यो ब्राह्मणः पुनः ॥ उप.५४ ॥
- उप.५५/१सुनिश्चित्य मडाग्राड कृतं बालस्य मोक्षणम् ।
- उप.५५/२न विप्रोऽप्यस्तपः श्रेष्ठं श्रेष्ठा मे ब्राह्मणा मताः ॥ उप.५५ ॥
- उप.५६/१एत्वा याडं न गृह्णामि ग्राडेन्द्र विहितं हि ते ।
- उप.५६/२नहि कश्चिन् नरो ग्राड प्रदत्तं पुनराडरेत् ॥ उप.५६ ॥
- उप.५७/१एतमेतन् मया तुभ्यं नाददानि हि तत् पुनः ।
- उप.५७/२स्त्वयेव रमतामेतद् बालश्चायं विमुच्यताम् ॥ उप.५७ ॥
- उप.५८/१ब्रह्मोवाच । तथोक्तस्तां प्रशस्थाय मुक्त्वा बालं नमस्य च ।
- उप.५८/२देवीमादित्यावभासस्तत्रैवान्तरधीयत ॥ उप.५८ ॥
- उप.५९/१बालोऽपि सरसस्तीरे मुक्तो ग्राडेण वै तदा ।
- उप.५९/२स्वप्नप्रलब्ध षवार्थोऽस्तत्रैवान्तरधीयत ॥ उप.५९ ॥
- उप.६०/१तपसोऽप्ययं मत्वा देवी हिमगिरीन्द्रजा ।

- उप.६०/२भूय अेव तपः कर्तुमारंभे नियमस्थिता ॥ उप.६० ॥
- उप.६१/१कर्तुङ्कामां तपो भूयो ज्ञात्वा तां शंकरः स्वयम् ।
- उप.६१/२प्रोवाय वयनं विप्रा मा इथास्तप इत्युत ॥ उप.६१ ॥
- उप.६२/१मध्यमेतत् तपो देवि त्वया दत्तं मडाप्रते ।
- उप.६२/२तत् तेनैवाक्षयं तुभ्यं भविष्यति सडस्रधा ॥ उप.६२ ॥
- उप.६३/१इति लब्ध्वा वरं देवी तपसोऽक्षयमुत्तमम् ।
- उप.६३/२स्वयंवरमुदीक्षन्ती तस्थौ प्रीता मुदा युता ॥ उप.६३ ॥
- उप.६४/१इदं पठेद् यो छि नरः सहैव ।
- उप.६४/२भालानुभावायराणं छि शम्भोः ।
- उप.६४/३स देडभेदं समवाप्य पूतो ।
- उप.६४/४भवेद् गाणेशस्तु कुमारतुल्यः ॥ उप.६४ ॥
- उ६.१/१अङ्गमोवाय । विस्तृते छिमवत्पृष्ठे विमानशतसंकुले ।
- उ६.१/२अभवत् स तु कालेन शैलपुत्र्याः स्वयंवरः ॥ उ६.१ ॥
- उ६.२/१अथ पर्वतराजोऽसौ छिमवान् ध्यानकोविदः ।
- उ६.२/२दृष्टितुर्देवदेवेन ज्ञात्वा तद् अभिमन्त्रितम् ॥ उ६.२ ॥
- उ६.३/१जानत्र् अपि मडाशैलः समयारक्षणेप्सया ।
- उ६.३/२स्वयंवरं ततो देव्याः सर्वलोकेष्वघोषयत् ॥ उ६.३ ॥
- उ६.४/१देवदानवसिद्धानां सर्वलोडनिवासिनाम् ।
- उ६.४/२वृषुयात् परमेशानं समक्षं यदि मे सुता ॥ उ६.४ ॥
- उ६.५/१तद् अेव सुकृतं श्राघ्यं ममाभ्युदयसम्मतम् ।
- उ६.५/२इति संश्रित्य शैलेन्द्रः कृत्वा लृष्टि मडेश्चरम् ॥ उ६.५ ॥
- उ६.६/१आअङ्गमकेषु देवेषु देव्याः शैलेन्द्रसत्तमः ।
- उ६.६/२कृत्वा रत्नाङ्गुलं देशं स्वयंवरमथीकरत् ॥ उ६.६ ॥
- उ६.७/१अथैवमाघोषितमात्र अेव ।
- उ६.७/२स्वयंवरे तत्र नगेन्द्रपुत्र्याः ।
- उ६.७/३देवाद्यः सर्वजगन्निवासाः ।
- उ६.७/४समाथयुस्तत्र गृहीतवेशाः ॥ उ६.७ ॥
- उ६.८/१प्रकुल्लपन्नासनसंनिविष्टः ।

- ३६.८/२सिद्धैर्वृतो योगिभिरप्रमेयैः ।
 ३६.८/३विज्ञापितस्तेन मलीप्रराज्ञा ।
 ३६.८/४आगतस्तदाहं त्रिदिवैरुपेतः ॥ ३६.८ ॥
 ३६.९/१अक्षणां सडस्रं सुरराट् स भिभ्रद् ।
 ३६.९/२दिव्याङ्गुलारस्रगुदाररूपः ।
 ३६.९/३अैरावतं सर्वगजेन्द्रमुप्यम् ।
 ३६.९/४स्रवन्मदासारकृतप्रवालम् ॥ ३६.९ ॥
 ३६.१०/१आरुह्य सर्वांमरराट् स वज्रम् ।
 ३६.१०/२भिभ्रत् समागात् पुरतः सुराणाम् ।
 ३६.१०/३तेजःप्रभावाधिकतुल्यरूपी ।
 ३६.१०/४प्रोद्भासयन् सर्वदिशो विवस्वान् ॥ ३६.१० ॥
 ३६.११/१लैमं विमानं सवलत्पताकम् ।
 ३६.११/२आरुढ आगात् त्वशितं जवेन ।
 ३६.११/३मणिप्रदीप्तोज्ज्वलकुण्डलश्च ।
 ३६.११/४वल्यन्त्यर्कतेजःप्रतिमे विमाने ॥ ३६.११ ॥
 ३६.१२/१समभ्यगात् कश्यपसूनुरेक ।
 ३६.१२/२आदित्यमध्याद् भगनामधारी ।
 ३६.१२/३पीनाङ्गयष्टिः सुकृताङ्गुलार+ ।
 ३६.१२/४तेजोभलाज्ञासदृशप्रभावः ॥ ३६.१२ ॥
 ३६.१३/१६९३ं समागृह्य कृतान्त आगाद् ।
 ३६.१३/२आरुह्य भीमं मलिषं जवेन ।
 ३६.१३/३मलामलीप्तोरुयपीनगात्रः ।
 ३६.१३/४स्वर्गादिरत्नाञ्चितयारुवेशः ॥ ३६.१३ ॥
 ३६.१४/१समीरणः सर्वजगद्धिभर्ता ।
 ३६.१४/२विमानमारुह्य समभ्यगाद् धि ।
 ३६.१४/३संतापयन् सर्वसुरासुरेशांस्- ।
 ३६.१४/४तेजोधिकस्तेजसि संनिविष्टः ॥ ३६.१४ ॥
 ३६.१५/१वह्निः समभ्येत्य सुरेन्द्रमध्ये ।
 ३६.१५/२ज्वलन् प्रतस्थौ वरवेशधारी ।
 ३६.१५/३नानामणिप्रज्वलिताङ्गयष्टिर् ।

- ३६.१५/४४गद्गरे दिव्यविमानमग्रम् ॥ ३६.१५ ॥
 ३६.१६/१आरुह्य सर्वद्रविष्ठाधिपेशः ।
 ३६.१६/२स राजराजस्त्वरितोऽभ्यगाथ्य ।
 ३६.१६/३आप्याययन् सर्वसुरासुरेशान् ।
 ३६.१६/४कान्त्या य वेशेन य यारुडुपः ॥ ३६.१६ ॥
 ३६.१७/१ज्वलन् मडारत्नविचित्ररूपम् ।
 ३६.१७/२विमानमारुह्य शशी समायात् ।
 ३६.१७/३श्यामाङ्गयष्टिः सुविचित्रवेशः ।
 ३६.१७/४सर्वाङ्ग आभङ्गसुगन्धिमात्यः ॥ ३६.१७ ॥
 ३६.१८/१तार्क्ष्यं समारुह्य महीप्रकल्पम् ।
 ३६.१८/२गदाधरोऽसौ त्वरितः समेतः ।
 ३६.१८/३अथाश्विनौ यापि भिषग्वरौ द्वाव् ।
 ३६.१८/४भ्रेकं विमानं त्वरयाधिरुह्य ॥ ३६.१८ ॥
 ३६.१९/१मनोहरौ प्रज्वलयारुवेशौ ।
 ३६.१९/२आजग्मतुर्देववरौ सुवीरौ ।
 ३६.१९/३सडस्रनागः स्फुरदग्निवर्णम् ।
 ३६.१९/४भिभ्रत् तदानीं ज्वलनार्कतेजः ॥ ३६.१९ ॥
 ३६.२०/१सार्धं स नागैरपरैर्मडात्मा ।
 ३६.२०/२विमानमारुह्य समभ्यगाथ्य ।
 ३६.२०/३दितेः सुतानां य मडासुराणाम् ।
 ३६.२०/४वड्न्यर्कशकानिलतुल्यभासाम् ॥ ३६.२० ॥
 ३६.२१/१वरानुडुपं प्रविधाय वेशम् ।
 ३६.२१/२वृन्दं समागात् पुरतः सुराणाम् ।
 ३६.२१/३गन्धर्वराजः स य यारुडुपी ।
 ३६.२१/४दिव्याङ्गदो दिव्यविमानयारी ॥ ३६.२१ ॥
 ३६.२२/१गन्धर्वसंघैः सडितोऽप्सरोग्भिः ।
 ३६.२२/२शकङ्गाया तत्र समाजगाम ।
 ३६.२२/३अन्ये य देवास्त्रिदिवत् तदानीम् ।
 ३६.२२/४पृथङ् पृथङ् यारुगृहीतवेशाः ॥ ३६.२२ ॥

- ३६.२३/१आजगुमुरारुख्य विमानपृष्ठम् ।
 ३६.२३/२गन्धर्वयक्षोरगडिनराश्च ।
 ३६.२३/३शयीपतिस्तत्र सुरेन्द्रमध्ये ।
 ३६.२३/४२राज राजाधिकलक्ष्यमूर्तिः ॥ ३६.२३ ॥
 ३६.२४/१आज्ञाबलैश्वर्यकृतप्रभोदः ।
 ३६.२४/२स्वयंवरं तं समलंयकार ।
 ३६.२४/३उत्तुस्त्रिलोकस्य जगत्प्रसूतेर् ।
 ३६.२४/४माता य तेषां ससुरासुराणाम् ॥ ३६.२४ ॥
 ३६.२५/१पत्नी य शम्भोः पुरुषस्य धीमतो ।
 ३६.२५/२गीता पुराणे प्रकृतिः परा या ।
 ३६.२५/३दक्षस्य कोपाद् धिमवद्द्रुं सा ।
 ३६.२५/४कार्यार्थमायात् त्रिदिवीकसां छि ॥ ३६.२५ ॥
 ३६.२६/१विमानपृष्ठे मणिडेभजुष्टे ।
 ३६.२६/२स्थिता वलख्यामरवीजिताङ्गी ।
 ३६.२६/३सर्वर्तुपुष्पां सुसुगन्धमालाम् ।
 ३६.२६/४प्रगृह्य देवी प्रसभं प्रतस्थे ॥ ३६.२६ ॥
 ३६.२७/१ब्रह्मोवाय । मालां प्रगृह्य देव्यां तु स्थितायां देवसंसदि ।
 ३६.२७/२शङ्काद्वैरागतैर्देवैः स्वयंवर उपागते ॥ ३६.२७ ॥
 ३६.२८/१देव्या जिज्ञासया शम्भुर्भूत्वा पञ्चशिभः शिशुः ।
 ३६.२८/२उत्सङ्गतलसंसुभो बभूव सडसा विभुः ॥ ३६.२८ ॥
 ३६.२९/१ततो ददर्श तं देवी शिशुं पञ्चशिभं स्थितम् ।
 ३६.२९/२ज्ञात्वा तं समवधानाज्जगृहे प्रीतिसंयुता ॥ ३६.२९ ॥
 ३६.३०/१अथ सा शुद्धसंकल्पा काङ्क्षितं प्राप्य सत्यतिम् ।
 ३६.३०/२निवृत्ता य तदा तस्थौ कृत्वा सा हृदि तं विभुम् ॥ ३६.३० ॥
 ३६.३१/१ततो दृष्ट्वा शिशुं देवा देव्या उत्सङ्गवर्तिनम् ।
 ३६.३१/२कोऽयमत्रेति सम्मन्थ युक्तुशुर्भृशमोडिताः ॥ ३६.३१ ॥
 ३६.३२/१वज्रमाडारयत् तस्य बाहुमुत्क्षिप्य वृत्रडा ।
 ३६.३२/२स बाहुरुत्थितस्तस्य तथैव समतिष्ठत ॥ ३६.३२ ॥
 ३६.३३/१स्तम्भितः शिशुर्गुणैः देवदेवेन शम्भुना ।

- ३६.३३/स्वजं क्षेमं न शशाङ्क वृत्रहा यदितुं न य ॥ ३६.३३ ॥
 ३६.३४/१भगो नाम ततो देव आदित्यः काश्यपो बली ।
 ३६.३४/२उत्क्षिप्य आयुधं दीप्तं छेत्तुमिच्छन् विमोहितः ॥ ३६.३४ ॥
 ३६.३५/१तस्यापि भगवान् बाहुं तथैवास्तम्भयत् तदा ।
 ३६.३५/२बलं तेजश्च योगश्च तथैवास्तम्भयद् विभुः ॥ ३६.३५ ॥
 ३६.३६/१शिरः प्रकम्पयन् विष्णुः शंकरं समवैक्षत ।
 ३६.३६/२अथ तेषु स्थितेष्वेवं मन्युमत्सु सुरेषु य ॥ ३६.३६ ॥
 ३६.३७/१अहं परमसंविज्ञो ध्यानमास्थाय सादरम् ।
 ३६.३७/२भुङ्क्वान् देवदेवेशमुमोत्सङ्गे समास्थितम् ॥ ३६.३७ ॥
 ३६.३८/१ज्ञात्वाहं परमेशानं शीघ्रमुत्थाय सादरम् ।
 ३६.३८/२वन्दे यरणं शम्भोः स्तुतवांस्तमहं द्विजः ॥ ३६.३८ ॥
 ३६.३९/१पुराणैः सामसंगीतैः पुण्याभ्यैर्गुह्यनामभिः ।
 ३६.३९/२अजस्त्वमजरो देवः स्रष्टा विभुः परापरम् ॥ ३६.३९ ॥
 ३६.४०/१प्रधानं पुरुषो यस्त्वं ब्रह्म ध्येयं तद् अक्षरम् ।
 ३६.४०/२अमृतं परमात्मा य ईश्वरः कारणं महत् ॥ ३६.४० ॥
 ३६.४१/१ब्रह्मसृष्टं प्रकृतेः स्रष्टा सर्वकृत् प्रकृतेः परः ।
 ३६.४१/२एयं य प्रकृतिर्देवी सदा ते सृष्टिकारणम् ॥ ३६.४१ ॥
 ३६.४२/१पत्नीरूपं समास्थाय जगत्कारणमागता ।
 ३६.४२/२नमस्तुभ्यं महादेव देव्या वै सखिताय य ॥ ३६.४२ ॥
 ३६.४३/१प्रसादात् तव देवेश नियोगाच्च मया प्रजाः ।
 ३६.४३/२देवाद्यास्तु धमाः सृष्टा मूढास्त्वद्योगमायया ॥ ३६.४३ ॥
 ३६.४४/१कुरु प्रसादमेतेषां यथापूर्वं भवन्ति मे ।
 ३६.४४/२तत एवमहं विप्रा विज्ञाप्य परमेश्वरम् ॥ ३६.४४ ॥
 ३६.४५/१स्तम्भितान् सर्वदेवांस्तान् धृष्टं याहं तद्योक्तवान् ।
 ३६.४५/२मूढाश्च देवताः सर्वा नैनं बुध्यत शंकरम् ॥ ३६.४५ ॥
 ३६.४६/१गच्छध्वं शरणं शीघ्रमेनमेव मत्तेश्वरम् ।
 ३६.४६/२सार्धं भवैव देवेशं परमात्मानमव्ययम् ॥ ३६.४६ ॥

- ३६.४७/१ततस्ते स्तम्भिताः सर्वे तथैव त्रिदिवीकसः ।
 ३६.४७/२प्रणोर्मुर्मनसा शर्व भावशुद्धेन येतसा ॥ ३६.४७ ॥
 ३६.४८/१अथ तेषां प्रसन्नोऽभूद् देवदेवो मछेश्वरः ।
 ३६.४८/२यथापूर्वं चकाराशु देवतानां तनूस्तदा ॥ ३६.४८ ॥
 ३६.४९/१तत अेवं प्रवृत्ते तु सर्वदेवनिवारणे ।
 ३६.४९/२वपुश्चकार देवेशस्त्र्यक्षं परममद्भुतम् ॥ ३६.४९ ॥
 ३६.५०/१तेजसा तस्य ते ध्वस्ताश्चक्षुः सर्वे न्यमीलयन् ।
 ३६.५०/२तेभ्यः स परमं यक्षुः स्ववपुर्दृष्टिशक्तिमत् ॥ ३६.५० ॥
 ३६.५१/१प्रादात् परमदेवेशमपश्यंस्ते तदा विभुम् ।
 ३६.५१/२ते दृष्ट्वा परमेशानं तृतीयेक्ष्णघाशिणम् ॥ ३६.५१ ॥
 ३६.५२/१शङ्काया मेनिरे देवाः सर्वे अेव सुरेश्वराः ।
 ३६.५२/२तस्य देवी तदा लृष्टा समक्षं त्रिदिवीकसाम् ॥ ३६.५२ ॥
 ३६.५३/१पादयोः स्थापयामास स्रज्जालाममितधुतिः ।
 ३६.५३/२साधु साध्विति ते डोयुः सर्वे देवाः पुनर्विभुम् ॥ ३६.५३ ॥
 ३६.५४/१सल देव्या नमश्चक्षुः शिरोभिर्भूतलाश्रितैः ।
 ३६.५४/२अथास्मिन् अन्तरे विप्रास्तमलं देवतैः सल ॥ ३६.५४ ॥
 ३६.५५/१लिमवन्तं मलाशैलमुक्तवांश्च मलाधुतिम् ।
 ३६.५५/२श्लाघ्यः पूजयश्च वन्द्यश्च सर्वेषां त्वं मलान् असि ॥ ३६.५५ ॥
 ३६.५६/१शर्वेण सल सम्बन्धो यस्य तेऽल्युद्यो मलान् ।
 ३६.५६/२कियतां यारुरुद्वालः किमर्थं स्थीयते परम् ।
 ३६.५६/३ततः प्राणम्य लिमवांस्तदा मां प्रत्यभाषत ॥ ३६.५६ ॥
 ३६.५७/१लिमवान् उवाच । त्वमेव कारणं देव यस्य सर्वोदये मम ।
 ३६.५७/२प्रसादः सलसोत्पन्नो छेतुश्चापि त्वमेव लि ।
 ३६.५७/३उड्ढालस्तु यदा यादृङ् तद् विधत्स्व पितामल ॥ ३६.५७ ॥
 ३६.५८/१ब्रह्मोवाच । तत अेवं वयः श्रुत्वा गिरिशस्य भो द्विजः ।
 ३६.५८/२उड्ढालः कियतां देव छत्यलं योक्तवान् विभुम् ॥ ३६.५८ ॥
 ३६.५९/१मामाल शंकरो देवो यथेष्टमिति लोडपः ।
 ३६.५९/२तत्क्षणाभ्य ततो विप्रा अस्माभिर्निर्मितं पुरम् ॥ ३६.५९ ॥

- ३६.६०/१ उद्गाढार्थं मडेशस्य नानारत्नोपशोभितम् ।
 ३६.६०/२ रत्नानि मणयश्चित्रा डेममौक्तिकमेव च ॥ ३६.६० ॥
 ३६.६१/१ मूर्तिमन्त उपागम्य अलंयङ्कुः पुरोत्तमम् ।
 ३६.६१/२ चित्रा मारकती भूमिः सुवर्णस्तम्भशोभिता ॥ ३६.६१ ॥
 ३६.६२/१ भास्वत्स्फटिकमितिश्च मुक्ताडारप्रलम्बिता ।
 ३६.६२/२ तस्मिन् द्वारि पुरे रम्य उद्गाढार्थं विनिर्मिता ॥ ३६.६२ ॥
 ३६.६३/१ शुशुभे देवदेवस्य मडेशस्य मडात्मनः ।
 ३६.६३/२ सोमादित्यौ समं तत्र तापयन्तौ मडामणौ ॥ ३६.६३ ॥
 ३६.६४/१ सौरभेयं मनोरम्यं गन्धमादाय मारुतः ।
 ३६.६४/२ प्रववौ सुभसंस्पशौ भवभक्तिं प्रदर्शयन् ॥ ३६.६४ ॥
 ३६.६५/१ समुद्रास्तत्र यत्वारः शङ्काधाश्च सुरोत्तमाः ।
 ३६.६५/२ देवनद्यो मडानद्यः सिध्दा मुनय एव च ॥ ३६.६५ ॥
 ३६.६६/१ गन्धर्वाप्सरसः सर्वे नागा यक्षाः सराक्षसाः ।
 ३६.६६/२ औदकाः भेयराश्चान्ये किंनरा देवयारणाः ॥ ३६.६६ ॥
 ३६.६७/१ तुम्भुरुर्नारदो डाडा डूडूश्चैव तु सामगाः ।
 ३६.६७/२ रम्याण्यादाय वाधानि तत्राजमुस्तदा पुरम् ॥ ३६.६७ ॥
 ३६.६८/१ ऋषयस्तु कथास्तत्र वेदगीतास्तपोधनाः ।
 ३६.६८/२ पुण्यान् वैवाडिकान् मन्त्राञ् जेषुः संवृष्टमानसाः ॥ ३६.६८ ॥
 ३६.६९/१ जगतो मातरः सर्वा देवकन्याश्च कृत्स्नशः ।
 ३६.६९/२ गायन्ति डर्षिताः सर्वा उद्गाडे परमेष्ठिनः ॥ ३६.६९ ॥
 ३६.७०/१ ऋतवः षट् समं तत्र नानागन्धसुभावडाः ।
 ३६.७०/२ उद्गाडः शंकरस्येति मूर्तिमन्त उपास्थिताः ॥ ३६.७० ॥
 ३६.७१/१ नीलजुमूतसंकाशैर्मन्ध्वनिप्रडर्षिभिः ।
 ३६.७१/२ केकायमानैः शिपिभिर्नृत्यमानैश्च सर्वशः ॥ ३६.७१ ॥
 ३६.७२/१ विलोलपिङ्गलस्यष्ट+ । विद्युल्लेष्माविडासिता ।
 ३६.७२/२ कुमुदापीडशुकलाभिर्बलाकाभिश्च शोभिता ॥ ३६.७२ ॥
 ३६.७३/१ प्रत्यग्रसंजातशिलीन्ध्रकन्दली+ ।
 ३६.७३/२ लताद्रुमाद्युद्गतपल्लवा शुभा ।

- ३६.७३/३शुभाम्बुधाराप्रणयप्रभोधितैर् ।
 ३६.७३/४मडालसैर्भेकगणैश्च नादित्ता ॥ ३६.७३ ॥
 ३६.७४/१प्रियेषु मानोद्भूतमानसानाम् ।
 ३६.७४/२मनस्विनीनामपि कामिनीनाम् ।
 ३६.७४/३मयूरकेकाभिरुतैः क्षणेन ।
 ३६.७४/४मनोऽरैर्मानविभङ्गतेतुभिः ॥ ३६.७४ ॥
 ३६.७५/१तथा विवर्णोज्ज्वलयारुमूर्तिना ।
 ३६.७५/२शशाङ्गुलेष्वाकुटिलेन सर्वतः ।
 ३६.७५/३पयोदसंघातसमीपवर्तिना ।
 ३६.७५/४मलेन्द्रयापेन भृशं विराजिता ॥ ३६.७५ ॥
 ३६.७६/१विचित्रपुष्पाम्बुभवैः सुगन्धिभिर् ।
 ३६.७६/२घनाम्बुसम्पर्कतया सुशीतलैः ।
 ३६.७६/३विकम्पयन्ती पवनैर्मनोऽरैः ।
 ३६.७६/४सुराङ्गनानामलकावलीः शुभाः ॥ ३६.७६ ॥
 ३६.७७/१गर्जत्ययोदस्थगितेन्दुभिम्भा ।
 ३६.७७/२नवाम्बुसिक्तोदकयारुदूर्वा ।
 ३६.७७/३निरीक्षिता सादरमुत्सुकाभिर् ।
 ३६.७७/४निश्चासधूम्रं पथिकाङ्गनाभिः ॥ ३६.७७ ॥
 ३६.७८/१संनूपुरशब्दाढ्या समुन्नतपयोधरा ।
 ३६.७८/२यलद्विद्युल्लताडारा स्पष्टपद्मविलोचना ॥ ३६.७८ ॥
 ३६.७९/१असितजलदधीरध्वानवित्रस्तुंसा ।
 ३६.७९/२विमलसालिलधारोत्पातनम्रोत्पलाग्रा ।
 ३६.७९/३सुरभिङ्गुसुमरेणुङ् । लसर्वाङ्गशोभा ।
 ३६.७९/४गिरिदुडितुविवाडे प्रावृत् आविर्भूव ॥ ३६.७९ ॥
 ३६.८०/१मेघकञ्चुकनिर्मुक्ता पद्मकोशोद्भवस्तनी ।
 ३६.८०/२संनूपुरनिद्रादा सर्वसस्थद्विगन्तरा ॥ ३६.८० ॥
 ३६.८१/१विस्तीर्णपुलिनश्रोणी कूजत्सारसमेभला ।
 ३६.८१/२प्रङ्गलेन्दीवरश्याम+ । विलोचनमनोऽरा ॥ ३६.८१ ॥
 ३६.८२/१पक्वभिम्भाधरपुटा कुन्दन्तप्रडासिनी ।

- ३६.८२/२नवश्यामलताश्याम+ । रोमराजिपुरस्कृता ॥ ३६.८२ ॥
 ३६.८३/१यन्द्रांशुछारवर्गेण कण्ठोरस्थलगामिना ।
 ३६.८३/२प्रह्लादयन्ती येतांसि सर्वेषां त्रिदिवीकसाम् ॥ ३६.८३ ॥
 ३६.८४/१समदालिकुलोद्गीत+ ंअधुरस्वरभाषिणी ।
 ३६.८४/२यलत्सुमुदसंघात+ ेछारुकुण्डलशोभिनी ॥ ३६.८४ ॥
 ३६.८५/१रक्ताशोकप्रशाभोत्थ+ । पल्लवाङ्गुलिधारिणी ।
 ३६.८५/२तत्पुष्पसंययमयैवासोभिः समलंकृता ॥ ३६.८५ ॥
 ३६.८६/१रक्तोत्पलाग्रयराणां जातीपुष्पनभावली ।
 ३६.८६/२कदलीस्तम्भवामोः शशाङ्कवदना तथा ॥ ३६.८६ ॥
 ३६.८७/१सर्वलक्षणसम्पन्ना सर्वालंकारभूषिता ।
 ३६.८७/२प्रेमणा स्पृशति कान्तेव सानुरागा मनोरमा ॥ ३६.८७ ॥
 ३६.८८/१निर्मुक्तासितमेघकञ्चुकपटा पूर्वोन्मुभिम्भानना ।
 ३६.८८/२नीलाम्भोजविलोयना रविकरप्रोद्भिन्नपद्मस्तनी ।
 ३६.८८/३नानापुष्परजःसुगन्धिपवनप्रदादनी येतसाम् ।
 ३६.८८/४तत्रासीत् कललंसनूपुररवा देव्या विवाडे शरत् ॥ ३६.८८ ॥
 ३६.८९/१अत्यर्थशीतलाम्भोभिः प्लावयन्तौ दिशः सदा ।
 ३६.८९/२ऋतु ङेमन्तशिशिरौ आजग्मतुरतिधुती ॥ ३६.८९ ॥
 ३६.९०/१ताभ्याम् ऋतुभ्यां सम्प्राप्तो ङिमवान् स नगोत्तमः ।
 ३६.९०/२प्रालेययूर्णवर्षिभ्यां क्षिप्रं रौथ्यलरो बभौ ॥ ३६.९० ॥
 ३६.९१/१तेन प्रालेयवर्षेण घनेनैव ङिमालयः ।
 ३६.९१/२अगाधेन तदा रेजे क्षीरोद एव सागरः ॥ ३६.९१ ॥
 ३६.९२/१ऋतुपार्थयसम्प्राप्तो बभूव स मडागिरिः ।
 ३६.९२/२साधूपयारात् सडसा कृतार्थ एव दुर्जनः ॥ ३६.९२ ॥
 ३६.९३/१प्रालेयपटलखन्नैः शृङ्गैस्तु शुशुभे नगः ।
 ३६.९३/२छत्रैरिव मडाभागैः पाण्डुरैः पृथिवीपतिः ॥ ३६.९३ ॥
 ३६.९४/१मनोभवोद्रेककराः सुराणाम् ।
 ३६.९४/२सुराङ्गनानां य मुहुः समीराः ।
 ३६.९४/३स्वच्छाम्बुपूर्णाश्च तथा नलिन्यः ।

- उ३.८४/४पद्मोत्पलानां कुसुमैरुपेताः ॥ उ३.८४ ॥
- उ३.८५/१विवाडे गुरुकन्याया वसन्तः समगाद् ऋतुः ॥ उ३.८५ ॥
- उ३.८६/१ईषत्समुद्भिन्नपयोधराग्रा ।
 उ३.८६/२नार्यो यथा रम्यतरा बभूवुः ।
 उ३.८६/३नात्युषगशीतानि पयःसरांसि ।
 उ३.८६/४किञ्चल्यूर्णैः कपिलीकृतानि ।
 उ३.८६/५यकाङ्कयुग्मैरुपनादितानि ।
 उ३.८६/६ययुः प्रहृष्टः सुरदन्तिमुभ्याः ॥ उ३.८६ ॥
- उ३.८७/१प्रियङ्गुश्चूततरवश्चूतांश्चापि प्रियङ्गवः ।
 उ३.८७/२तर्जयन्त एवान्योन्यं मञ्जरीभिश्चकाशिरे ॥ उ३.८७ ॥
- उ३.८८/१डिमशङ्गेषु शुक्लेषु तिलकाः कुसुमोत्तराः ।
 उ३.८८/२शुशुभुः कार्यमुद्दिश्य वृद्धा एव समागताः ॥ उ३.८८ ॥
- उ३.८८/१कुल्लाशोकलतास्तत्र रेजिरे शालसंश्रिताः ।
 उ३.८८/२कामिन्य एव कान्तानां कण्ठालम्बितबाडवः ॥ उ३.८८ ॥
- उ३.१००/१तस्मिन् ऋतौ शुभ्रकदम्बनीपास्- ।
 उ३.१००/२तालाः स्तमालाः सरलाः कपित्थाः ॥ उ३.१०० ॥
- उ३.१०१/१अशोकसर्जर्जुनकोविदारः ।
 उ३.१०१/२पुनागनागेश्वरकर्णिकाराः ।
 उ३.१०१/३लवङ्गतालागुरुसप्तपर्णा ।
 उ३.१०१/४न्यग्रोधशोभाञ्जननारिकेलाः ॥ उ३.१०१ ॥
- उ३.१०२/१वृक्षास्तथान्ये क्लृप्तपुष्पवन्तो ।
 उ३.१०२/२दृश्या बभूवुः सुमनोहराङ्गाः ।
 उ३.१०२/३जलाशयाश्चैव सुवर्णतोयाश् ।
 उ३.१०२/४यकाङ्ककार्णवस्रसञ्जुष्टाः ॥ उ३.१०२ ॥
- उ३.१०३/१कोयट्टिदात्यूडबलाकयुक्ता ।
 उ३.१०३/२दृश्यास्तु पद्मोत्पलमीनपूर्याः ।
 उ३.१०३/३भगाश्च नानाविधभूषिताङ्गा ।
 उ३.१०३/४दृश्यास्तु वृक्षेषु सुचित्रपक्षाः ॥ उ३.१०३ ॥
- उ३.१०४/१क्रीडासु युक्तान् अथ तर्जयन्तः ।

- ३६.१०४/२कुर्वन्ति शब्दं मद्नेरिताङ्गाः ।
 ३६.१०४/३तस्मिन् गिरावद्रिसुताविवाडे ।
 ३६.१०४/४वपुश्च वाताः सुभशीतलाङ्गाः ॥ ३६.१०४ ॥
 ३६.१०५/१पुष्पाणि शुभ्राण्यपि पातयन्तः ।
 ३६.१०५/२शनैर्नैर्गोभ्यो मलयान्द्रिजाताः ।
 ३६.१०५/३तथैव सर्वे ऋतवश्च पुण्याश् ।
 ३६.१०५/४यडाशिरेश्चोन्मन्विमिश्रिताङ्गाः ॥ ३६.१०५ ॥
 ३६.१०६/१येषां सुविङ्गानि य कीर्तितानि ।
 ३६.१०६/२ते तत्र आसन् सुमनोऽङ्गुपाः ॥ ३६.१०६ ॥
 ३६.१०७/१समदालिकुलोद्गीतम् । शिलाकुसुमसंययैः ।
 ३६.१०७/२परस्परं छि मालत्यो भावयन्त्यो विरेजिरे ॥ ३६.१०७ ॥
 ३६.१०८/१नीलानि नीलाम्बुरुडैः पयांसि ।
 ३६.१०८/२गौराणि गौरैश्च मृणालवदङ्गैः ।
 ३६.१०८/३रक्तैश्च रक्तानि भृशं कृतानि ।
 ३६.१०८/४मत्तद्विरेकावलिजुष्टपत्रैः ॥ ३६.१०८ ॥
 ३६.१०९/१डैमानि विस्तीर्णजेषु केषुचिन् ।
 ३६.१०९/२निरन्तरं चारुतराणि केषुचित् ।
 ३६.१०९/३वैदूर्यनालानि सरःसु केषुचित् ।
 ३६.१०९/४प्रजङ्घिरे पद्मवनानि सर्वतः ॥ ३६.१०९ ॥
 ३६.११०/१वाप्यस्तत्राभवन् रम्याः कमलोत्पलपुष्पिताः ।
 ३६.११०/२नानाविडंगसंजुष्टा डैमसोपानपङ्क्तयः ॥ ३६.११० ॥
 ३६.१११/१शङ्गाणि तस्य तु गिरेः कर्णिकारैः सुपुष्पितैः ।
 ३६.१११/२समुच्छ्रितान्विवरलैर्डैमानीव बभुर्द्रिजाः ॥ ३६.१११ ॥
 ३६.११२/१षड्विभिन्नकुसुमैः पाटलैश्चापि पाटलाः ।
 ३६.११२/२सम्भ्रमवूर्द्धिशः सर्वाः पवनाकम्पिमूर्तिभिः ॥ ३६.११२ ॥
 ३६.११३/१कृष्णार्जुना दशगुणा नीलाशोकमहीरुडाः ।
 ३६.११३/२गिरौ ववृधिरे कुल्लाः स्पर्धयन्तः परस्परम् ॥ ३६.११३ ॥
 ३६.११४/१थारुरावविजुष्टानि डिंशुकानां वनानि य ।
 ३६.११४/२पर्वतस्य नितम्बेषु सर्वेषु य विरेजिरे ॥ ३६.११४ ॥

- ૩૬.૧૧૫/૧તમાલગુલ્મૈસ્તસ્યાસીચ્છોભા હિમવતસ્તદા ।
 ૩૬.૧૧૫/૨નીલજીમૂતસંઘાતૈર્નિલીનૈરિવ સંધિષુ ॥ ૩૬.૧૧૫ ॥
- ૩૬.૧૧૬/૧નિકામપુષ્પૈઃ સુવિશાલશાખૈઃ ।
 ૩૬.૧૧૬/૨સમુચ્છિતૈશ્ચન્દનચમ્પકૈશ્ચ ।
 ૩૬.૧૧૬/૩પ્રમત્તપુંસ્કોકિલસમ્પ્રલાપૈર્ ।
 ૩૬.૧૧૬/૪હિમાચલોડતીવ તદા રરાજ ॥ ૩૬.૧૧૬ ॥
- ૩૬.૧૧૭/૧શ્રુત્વા શબ્દં મૃદુમદકલં સર્વતઃ કોકિલાનામ્ ।
 ૩૬.૧૧૭/૨ચગ્ચત્પક્ષાઃ સમધુરતરં નીલકણ્ઠા વિનેદુઃ ।
 ૩૬.૧૧૭/૩તેષાં શબ્દૈરુપચિતબલઃ પુષ્પયાપેષુહસ્તઃ ।
 ૩૬.૧૧૭/૪સજ્જીભૂતસ્ત્રિદશવનિતા વેદ્યમ્ડુગેષ્વનડુગઃ ॥ ૩૬.૧૧૭ ॥
- ૩૬.૧૧૮/૧પટુઃ સૂર્યાતપશ્ચાપિ પ્રાયશોડલ્પજલાશયઃ ।
 ૩૬.૧૧૮/૨દેવીવિવાહસમયે ગ્રીષ્મ આગાદ્ ધિમાચલમ્ ॥ ૩૬.૧૧૮ ॥
- ૩૬.૧૧૯/૧સ યાપિ તરુભિસ્તત્ર બહુભિઃ કુસુમોત્કરૈઃ ।
 ૩૬.૧૧૯/૨શોભયામાસ શ્ૃંગાણિ પ્રાલેયાદ્રેઃ સમન્તતઃ ॥ ૩૬.૧૧૯ ॥
- ૩૬.૧૨૦/૧તથાપિ ચ ગિરૌ તત્ર વાયવઃ સુમનોહરાઃ ।
 ૩૬.૧૨૦/૨વવુઃ પાટલવિસ્તીર્ણ+ । કદમ્બાર્જુનગન્ધિનઃ ॥ ૩૬.૧૨૦ ॥
- ૩૬.૧૨૧/૧વાપ્યઃ પ્રફુલ્લપન્નૌઘ+ । કેસરારુણામૂર્તયઃ ।
 ૩૬.૧૨૧/૨અભવંસ્તટસંઘુષ્ટ+ । ફલહંસકદમ્બકાઃ ॥ ૩૬.૧૨૧ ॥
- ૩૬.૧૨૨/૧તથા કુરબકાશ્ચાપિ કુસુમાપાર્ણમૂર્તયઃ ।
 ૩૬.૧૨૨/૨સર્વેષુ નગશ્ૃંગેષુ ભ્રમરાવલિસેવિતાઃ ॥ ૩૬.૧૨૨ ॥
- ૩૬.૧૨૩/૧બકુલાશ્ચ નિતમ્બેષુ વિશાલેષુ મહીભૂતઃ ।
 ૩૬.૧૨૩/૨ઉત્સસર્જ મનોહ્રાનિ કુસુમાનિ સમન્તતઃ ॥ ૩૬.૧૨૩ ॥
- ૩૬.૧૨૪/૧ઇતિ કુસુમવિચિત્રસર્વવૃક્ષા ।
 ૩૬.૧૨૪/૨વિવિધવિહંગમનાદરમ્યદેશાઃ ।
 ૩૬.૧૨૪/૩હિમગિરિતનયાવિવાહભૂત્યૈ ।
 ૩૬.૧૨૪/૪ષડ્ ઉપયયુરૂતવો મુનિપ્રવીરાઃ ॥ ૩૬.૧૨૪ ॥
- ૩૬.૧૨૫/૧તત એવં પ્રવૃત્તે તુ સર્વભૂતસમાગમે ।
 ૩૬.૧૨૫/૨નાનાવાદ્યસમાકીર્ણે અહં તત્ર દ્વિજતયઃ ॥ ૩૬.૧૨૫ ॥

- ३६.१२६/१शैलपुत्रीमलंकृत्य योग्याभरणसम्पदा ।
 ३६.१२६/२पुरं प्रवेशितवांस्तां स्वयमादाय भो द्विजाः ॥ ३६.१२६ ॥
- ३६.१२७/१ततस्तु पुनरेवेशमलं यैवोक्तवान् विभुम् ।
 ३६.१२७/२लविर्जुहोमि वन्नौ ते उपाध्यायपटे स्थितः ॥ ३६.१२७ ॥
- ३६.१२८/१६दासि मलयं यथाज्ञां कर्तव्योऽयं क्रियाविधिः ।
 ३६.१२८/२मामालं शंकरश्चैवं देवदेवो जगत्पतिः ॥ ३६.१२८ ॥
- ३६.१२९/१शिव उवाच । यद् उद्दिष्टं सुरेशान तत् कुरुष्व यथेप्सितम् ।
 ३६.१२९/२कर्तास्मि वचनं सर्वं अष्टमंस्तव जगद्धिभो ॥ ३६.१२९ ॥
- ३६.१३०/१अष्टमोवाच । ततश्चाळं प्रलुष्टात्मा कुशान् आदाय सत्वरम् ।
 ३६.१३०/२लस्तं देवस्य देव्याश्च योगभन्धेन युक्तवान् ॥ ३६.१३० ॥
- ३६.१३१/१ज्वलनश्च स्वयं तत्र कृताञ्जलिपुटः स्थितः ।
 ३६.१३१/२श्रुतिगीतैर्मंडामन्त्रैर्मूर्तिमद्भिरुपस्थितैः ॥ ३६.१३१ ॥
- ३६.१३२/१यथोक्तविधिना लुत्वा सर्पिस्तद् अमृतं लविः ।
 ३६.१३२/२ततस्तं ज्वलनं सर्वं कारयित्वा प्रदक्षिणाम् ॥ ३६.१३२ ॥
- ३६.१३३/१मुक्त्वा लस्तसमायोगं सलितः सर्वदैवतैः ।
 ३६.१३३/२पुत्रैश्च मानसैः सिद्धैः प्रलुष्टेनान्तरात्मना ॥ ३६.१३३ ॥
- ३६.१३४/१वृत्तं उद्गाढकाले तु प्रणम्य च वृषध्वजम् ।
 ३६.१३४/२योगेनैव तयोर्विप्रास्तद् उमापरमेशयोः ॥ ३६.१३४ ॥
- ३६.१३५/१उद्गाढः स परो वृत्तो यं देवा न विदुः क्वचित् ।
 ३६.१३५/२एति वः सर्वमाभ्यातं स्वयंवरमिदं शुभम् ।
 ३६.१३५/३उद्गाढश्चैव देवस्य शृणुष्वं परमाद्भुतम् ॥ ३६.१३५ ॥
- ३७.१/१अष्टमोवाच । अथ वृत्ते विवाले तु भवस्यामिततेजसः ।
 ३७.१/२प्रलर्षमतुलं गत्वा देवाः शङ्कपुरोगमाः ।
 ३७.१/३तुष्टुवुर्वाग्भिराद्याभिः प्रणोमुस्ते मलेश्वरम् ॥ ३७.१ ॥
- ३७.२/१देवा ऋचुः । नमः पर्वतलिङ्गाय पर्वतेशाय वै नमः ।
 ३७.२/२नमः पवनवेगाय विरूपायाजिताय च ।
 ३७.२/३नमः क्वेशविनाशाय दात्रे च शुभसम्पदाम् ॥ ३७.२ ॥

- ૩૭.૩/૧નમો નીલશિખર્યાય અમ્બિકાપતયે નમઃ ।
 ૩૭.૩/૨નમઃ પવનરૂપાય શતરૂપાય વૈ નમઃ ॥ ૩૭.૩ ॥
- ૩૭.૪/૧નમો ભૈરવરૂપાય વિરૂપનયનાય ચ ।
 ૩૭.૪/૨નમઃ સહસ્રનેત્રાય સહસ્રચરણાય ચ ॥ ૩૭.૪ ॥
- ૩૭.૫/૧નમો દેવવયસ્યાય વેદાડુગાય નમો નમઃ ।
 ૩૭.૫/૨વિષ્ટમ્ભનાય શક્રસ્ય બાહ્લોર્વેદાકુરાય ચ ॥ ૩૭.૫ ॥
- ૩૭.૬/૧ચરાચરાધિપતયે શમનાય નમો નમઃ ।
 ૩૭.૬/૨સલિલાશયલિડુગાય યુગાન્તાય નમો નમઃ ॥ ૩૭.૬ ॥
- ૩૭.૭/૧નમઃ કપાલમાલાય કપાલસૂત્રધારિણે ।
 ૩૭.૭/૨નમઃ કપાલહસ્તાય દણ્ડિને ગદિને નમઃ ॥ ૩૭.૭ ॥
- ૩૭.૮/૧નમસ્ત્રૈલોક્યનાથાય પશુલોકરતાય ચ ।
 ૩૭.૮/૨નમઃ ખટ્વાડુગહસ્તાય પ્રમથાર્તિહરાય ચ ॥ ૩૭.૮ ॥
- ૩૭.૯/૧નમો યજ્ઞશિરોહન્ત્રે કૃષ્ણકેશાપહારિણે ।
 ૩૭.૯/૨ભગનેત્રનિપાતાય પૂષ્ણો દન્તહરાય ચ ॥ ૩૭.૯ ॥
- ૩૭.૧૦/૧નમઃ પિનાકશૂલાસિન્ધુવેદાડુગમુદ્રધારિણે ।
 ૩૭.૧૦/૨નમોઽસ્તુ કાલકાલાય તૃતીયનયનાય ચ ॥ ૩૭.૧૦ ॥
- ૩૭.૧૧/૧અન્તકાન્તકૃતે ચૈવ નમઃ પર્વતવાસિને ।
 ૩૭.૧૧/૨સુવર્ણરિતસે ચૈવ નમઃ કુણ્ડલધારિણે ॥ ૩૭.૧૧ ॥
- ૩૭.૧૨/૧દૈત્યાનાં યોગનાશાય યોગિનાં ગુરવે નમઃ ।
 ૩૭.૧૨/૨શશાકુલદિત્યનેત્રાય લલાટનયનાય ચ ॥ ૩૭.૧૨ ॥
- ૩૭.૧૩/૧નમઃ શ્મશાનરતયે શ્મશાનવરદાય ચ ।
 ૩૭.૧૩/૨નમો દૈવતનાથાય ત્ર્યમ્બકાય નમો નમઃ ॥ ૩૭.૧૩ ॥
- ૩૭.૧૪/૧ગૃહસ્થસાધવે નિત્યં જટિલે બ્રહ્મચારિણે ।
 ૩૭.૧૪/૨નમો મુણ્ડાર્ધમુણ્ડાય પશૂનાં પતયે નમઃ ॥ ૩૭.૧૪ ॥
- ૩૭.૧૫/૧સલિલે તપ્યમાનાય યોગૈશ્વર્યપ્રદાય ચ ।
 ૩૭.૧૫/૨નમઃ શાન્તાય દાન્તાય પ્રલયોત્પત્તિકારિણે ॥ ૩૭.૧૫ ॥
- ૩૭.૧૬/૧નમોઽનુગ્રહકર્ત્રે ચ સ્થિતિકર્ત્રે નમો નમઃ ।
 ૩૭.૧૬/૨નમો રુદ્રાય વસવ આદિત્યાયાશ્ચિને નમઃ ॥ ૩૭.૧૬ ॥

- ३७.१७/१नमः पित्रेऽथ सांप्र्याय विश्वेदेवाय वै नमः ।
 ३७.१७/२नमः शर्वाय उत्राय शिवाय वरदाय च ॥ ३७.१७ ॥
- ३७.१८/१नमो भीमाय सेना-ये पशूनां पतये नमः ।
 ३७.१८/२शुचये वैरिहानाय सद्योजाताय वै नमः ॥ ३७.१८ ॥
- ३७.१९/१महादेवाय चित्राय विचित्राय च वै नमः ।
 ३७.१९/२प्रधानायाः प्रमेयाय कार्याय कारणाय च ॥ ३७.१९ ॥
- ३७.२०/१पुरुषाय नमस्तेऽस्तु पुरुषेष्वाकराय च ।
 ३७.२०/२नमः पुरुषसंयोग+ । प्रधानगुणकारिणे ॥ ३७.२० ॥
- ३७.२१/१प्रवर्तकाय प्रकृतेः पुरुषस्य च सर्वशः ।
 ३७.२१/२कृताकृतस्य सत्कर्त्रे कृलसंयोगदाय च ॥ ३७.२१ ॥
- ३७.२२/१कालज्ञाय च सर्वेषां नमो नियमकारिणे ।
 ३७.२२/२नमो वैषम्यकर्त्रे च गुणानां वृत्तिदाय च ॥ ३७.२२ ॥
- ३७.२३/१नमस्ते देवदेवेश नमस्ते भूतभावन ।
 ३७.२३/२शिव सौम्यमुषो द्रष्टुं भव सौम्यो हि नः प्रभो ॥ ३७.२३ ॥
- ३७.२४/१ब्रह्मोवाच । अयं स भगवान् देवो जगत्पतिरुमापतिः ।
 ३७.२४/२स्तूयमानः सुरैः सर्वैरभरान् षडभ्रवीत् ॥ ३७.२४ ॥
- ३७.२५/१श्रीशंकर उवाच । द्रष्टुं सुभ्रश्च सौम्यश्च
 देवानामस्मि भोः सुराः ।
 ३७.२५/२वरं वरयत क्षिप्रं दातास्मि तमसंशयम् ॥ ३७.२५ ॥
- ३७.२६/१ब्रह्मोवाच । ततस्ते प्राज्ञाः सर्वे सुरा विश्वस्त्रिलोचनम् ॥ ३७.२६ ॥
- ३७.२७/१देवा विश्वः । तवैव भगवन् उस्ते वर अेषोऽवतिष्ठताम् ।
 ३७.२७/२यदा कार्यं तदा नस्त्वं दास्यसे वरमीप्सितम् ॥ ३७.२७ ॥
- ३७.२८/१ब्रह्मोवाच । अयमस्त्विति तान् उक्त्वा विसृज्य च सुरान् उरः ।
 ३७.२८/२लोकान्श्च प्रमथैः सार्धं विवेश भवनं स्वकम् ॥ ३७.२८ ॥
- ३७.२९/१यस्तु उरोत्सवमद्भुतमेनम् ।
 ३७.२९/२गायति दैवतविप्रसमक्षम् ।
 ३७.२९/३सोऽप्रतिरूपगणेशसमानो ।

- ३७.२८/४६८विपर्ययमेत्य सुष्पी स्यात् ॥ ३७.२८ ॥
- ३७.३०/१७७ओवाय । विप्रवर्याः स्तवं डीमं शृणुयाद् वा पठेय्य यः ।
३७.३०/२स सर्वलोकगो देवैः पूज्यतेऽमरराड् षव ॥ ३७.३० ॥
- ३८.१/१७७ओवाय । प्रविष्टे भवनं देवे सूषविष्टे वरासने ।
३८.१/२स वक्रो मन्मथः कुरो देवं वेद्भुमना भवत् ॥ ३८.१ ॥
- ३८.२/१तमनायारसंयुक्तं दुरात्मानं कुलाधमम् ।
३८.२/२लोकान् सर्वान् पीडयन्तं सर्वाङ्गावरणात्मकम् ॥ ३८.२ ॥
- ३८.३/१ऋषीणां विघ्नकर्तारं नियमानां प्रतैः सड ।
३८.३/२यकाह्यस्य रुपेण रत्या सड समागतम् ॥ ३८.३ ॥
- ३८.४/१अथाततायिनं विप्रा वेद्भुकां सुरेश्वरः ।
३८.४/२नयनेन तृतीयेन सावज्ञं समवैक्षत ॥ ३८.४ ॥
- ३८.५/१ततोऽस्य नेत्रजो वह्निर्वालामालासडस्रवान् ।
३८.५/२सडसा रतिभर्तारमडडत् सपरिच्छदम् ॥ ३८.५ ॥
- ३८.६/१स दड्यमानः करुणामार्तोऽङ्कोशत विस्वरम् ।
३८.६/२प्रसादयंश्च तं देवं पपात धरणीतले ॥ ३८.६ ॥
- ३८.७/१अथ सोऽग्निपरीताङ्गो मन्मथो लोकतापनः ।
३८.७/२पपात सडसा मूर्छां क्षणेन समपधत ॥ ३८.७ ॥
- ३८.८/१पत्नी तु करुणं तस्य विललाप सुदुःखिता ।
३८.८/२देवीं देवं य द्दुःभार्ता अयायत् करुणावती ॥ ३८.८ ॥
- ३८.९/१तस्याश्च करुणां ज्ञात्वा देवी तौ करुणात्मकौ ।
३८.९/२उच्यतुस्तां समालोक्य समाश्वास्य य द्दुःखिताम् ॥ ३८.९ ॥
- ३८.१०/१उमामडेभ्ररावूयतुः । दग्ध येव ध्रुवं भद्रे नास्थोत्पत्तिरिडेष्यते ।
३८.१०/२अशरीरोऽपि ते भद्रे कार्यं सर्वं करिष्यति ॥ ३८.१० ॥
- ३८.११/१यदा तु विष्णुर्भगवान् वसुदेवसुतः शुभे ।
३८.११/२तदा तस्य सुतो यश्च पतिस्ते सम्भविष्यति ॥ ३८.११ ॥
- ३८.१२/१ब्रह्मोवाय । ततः सा तु वरं लब्ध्वा कामपत्नी शुभानना ।
३८.१२/२जगामेष्टे तदा देशं प्रीतियुक्ता गतकलमा ॥ ३८.१२ ॥

- ३८.१३/१६०ध्वा कामं ततो विप्राः स तु देवो वृषध्वजः ।
 ३८.१३/२रेमे तत्रोभया सार्धं प्रहृष्टस्तु छिमाथले ॥ ३८.१३ ॥
 ३८.१४/१६०ध्वा य रभ्येषु पद्मिनीषु गुडासु य ।
 ३८.१४/२निर्जरेषु य रभ्येषु कर्षिकास्वनेषु य ॥ ३८.१४ ॥
 ३८.१५/१नदीतीरेषु कान्तेषु किंनरायरितेषु य ।
 ३८.१५/२शङ्खेषु शैलराजस्य तडागेषु सरःसु य ॥ ३८.१५ ॥
 ३८.१६/१वनराजिषु रभ्यासु नानापक्षिरतेषु य ।
 ३८.१६/२तीर्थेषु पुण्यतोयेषु मुनीनामाश्रमेषु य ॥ ३८.१६ ॥
 ३८.१७/१अतेषु पुण्येषु मनोहरेषु ।
 ३८.१७/२देशेषु विद्याधरभूषितेषु ।
 ३८.१७/३गन्धर्वयक्षामरसेवितेषु ।
 ३८.१७/४रेमे स देव्या सङ्घितस्त्रिनेत्रः ॥ ३८.१७ ॥
 ३८.१८/१देवैः सङ्घैर्मुनियक्षसिद्धैर् ।
 ३८.१८/२गन्धर्वविद्याधरदैत्यमुष्यैः ।
 ३८.१८/३अन्यैश्च सर्वैर्विविधैर्वृत्तोऽसौ ।
 ३८.१८/४तस्मिन् नगे षर्षभवाप शम्भुः ॥ ३८.१८ ॥
 ३८.१९/१नृत्यन्ति तत्राप्सरसः सुरेशा ।
 ३८.१९/२गायन्ति गन्धर्वगाणाः प्रहृष्टाः ।
 ३८.१९/३दिव्यानि वाद्यान्यथ वाद्यन्ति ।
 ३८.१९/४केचिद् द्रुतं देववरं स्तुवन्ति ॥ ३८.१९ ॥
 ३८.२०/१अप्यं स देवः स्वगाणैरुपेतो ।
 ३८.२०/२मलाबलैः शङ्खमाग्नितुल्यैः ।
 ३८.२०/३देव्याः प्रियार्थं भगनेत्रन्ता ।
 ३८.२०/४गिरिं न तत्याज तदा मलात्मा ॥ ३८.२० ॥
 ३८.२१/१ऋषय इत्युः । देव्याः समं तु भगवांस्तिष्ठंस्तत्र स कामला ।
 ३८.२१/२अकरोत् किं मलादेव येतद् दृष्ट्वा म वेदितुम् ॥ ३८.२१ ॥
 ३८.२२/१ब्रह्मोवाय । भगवान् छिमवच्छृङ्गे स छि देव्याः प्रियेच्छया ।
 ३८.२२/२गाणेशैर्विविधाकारैर्डासं संजनयन् मुहुः ॥ ३८.२२ ॥
 ३८.२३/१देवीं बालेन्दुतिलको रमयश्च रराम य ।

- ૩૮.૨૩/૨મહાનુભાવૈઃ સર્વજ્ઞૈઃ કામરૂપધરૈઃ શુભૈઃ ॥ ૩૮.૨૩ ॥
- ૩૮.૨૪/૧અથ દેવ્યાસસાદૈકા માતરં પરમેશ્વરી ।
- ૩૮.૨૪/૨આસીનાં કાઞ્ચને શુભ આસને પરમાદ્ભુતે ॥ ૩૮.૨૪ ॥
- ૩૮.૨૫/૧અથ દૃષ્ટ્વા સર્તીં દેવીમાગતાં સુરરૂપિણીમ્ ।
- ૩૮.૨૫/૨આસનેન મહાર્હિણાડસમ્પાદયદ્ અનિન્દિતામ્ ।
- ૩૮.૨૫/૩આસીનાં તામથોવાચ મેના હિમવતઃ પ્રિયા ॥ ૩૮.૨૫ ॥
- ૩૮.૨૬/૧મેનોવાચ । ચિરસ્યાગમનં તેડધ વદ પુત્રિ શુભેક્ષણે ।
- ૩૮.૨૬/૨દરિદ્રા ક્રીડનૈસ્ત્વં હિ ભર્ત્રા ક્રીડસિ સંગતા ॥ ૩૮.૨૬ ॥
- ૩૮.૨૭/૧યે દરિદ્રા ભવન્તિ સ્મ તથૈવ ચ નિરાશ્રયાઃ ।
- ૩૮.૨૭/૨ઉમે ત એવં ક્રીડન્તિ યથા તવ પતિઃ શુભે ॥ ૩૮.૨૭ ॥
- ૩૮.૨૮/૧બ્રહ્મોવાચ । સૈવમુક્તાથ માત્રા તુ નાતિહૃષ્ટમના ભવત્ ।
- ૩૮.૨૮/૨મહત્યા ક્ષમયા યુક્તા ન કિંચિત્ તામુવાચ હ ।
- ૩૮.૨૮/૩વિસૃષ્ટા ચ તદા માત્રા ગત્વા દેવમુવાચ હ ॥ ૩૮.૨૮ ॥
- ૩૮.૨૯/૧પાર્વત્યુવાચ । ભગવન્ દેવદેવેશ નેહ વત્સ્યામિ ભૂધરે ।
- ૩૮.૨૯/૨અન્યં કુરુ મમાવાસં ભુવનેષુ મહાદ્યુતે ॥ ૩૮.૨૯ ॥
- ૩૮.૩૦/૧દેવ ઉવાચ । સદા ત્વમુચ્યમાના વૈ મયા વાસાર્થમીશ્વરિ ।
- ૩૮.૩૦/૨અન્યં ન રોચિતવતી વાસં વૈ દેવિ કર્હિચિત્ ॥ ૩૮.૩૦ ॥
- ૩૮.૩૧/૧ઈદાનીં સ્વયમેવ ત્વં વાસમન્યત્ર શોભને ।
- ૩૮.૩૧/૨કસ્માન્ મૃગયસે દેવિ બ્રૂહિ તન્ મે શુચિસ્મિતે ॥ ૩૮.૩૧ ॥
- ૩૮.૩૨/૧દેવ્યુવાચ । ગૃહં ગતાસ્મિ દેવેશ પિતુરધ મહાત્મનઃ ।
- ૩૮.૩૨/૨દૃષ્ટ્વા ચ તત્ર મે માતા વિજને લોકભાવને ॥ ૩૮.૩૨ ॥
- ૩૮.૩૩/૧આસનાદિભિરભ્યર્ચ્ય સા મામેવમભાષત ।
- ૩૮.૩૩/૨ઉમે તવ સદા ભર્ત્રા દરિદ્રઃ ક્રીડનૈઃ શુભે ॥ ૩૮.૩૩ ॥
- ૩૮.૩૪/૧ક્રીડતે નહિ દેવાનાં ક્રીડા ભવતિ તાદૃશી ।
- ૩૮.૩૪/૨ચત્ કિલ ત્વં મહાદેવ ગણૈશ્ચ વિવિધૈસ્તથા ।
- ૩૮.૩૪/૩રમસે તદ્ અનિષ્ટં હિ મમ માતૃર્વૃષધ્વજ ॥ ૩૮.૩૪ ॥
- ૩૮.૩૫/૧બ્રહ્મોવાચ । તતો દેવઃ પ્રહસ્યાહ દેવીં હાસયિતું પ્રભુઃ ॥ ૩૮.૩૫ ॥
- ૩૮.૩૬/૧દેવ ઉવાચ । એવમેવ ન સદિહઃ કસ્માન્ મન્યુરભૂત્ તવ ।

३८.३६/२कृत्तिवासा ङ्यवासाश्च श्मशाननिलयश्च ७ ॥ ३८.३६ ॥

३८.३७/१अनिकेतो ङ्यरएयेषु पर्वतानां गुडासु य ।

३८.३७/२विचरामि गार्होर्नर्गैर्वृतोऽम्भोजविलोचने ॥ ३८.३७ ॥

३८.३८/१मा कुधो देवि मात्रे त्वं तथ्यं मातावदत् तव ।

३८.३८/२नखि मातृसमो बन्धुर्जन्तूनामस्ति भूतले ॥ ३८.३८ ॥

३८.३८/१देव्युवाच । न मेऽस्ति बन्धुभिः किञ्चित् कृत्यं सुरवरेश्चर ।

३८.३८/२तथा कुरु मडादेव यथाऽं सुभमाप्नुयाम् ॥ ३८.३८ ॥

३८.४०/१अङ्गोवाच । श्रुत्वा स देव्या वचनं सुरेशसू- ।

३८.४०/२तस्याः प्रियार्थे स्वगिरिं विहाय ।

३८.४०/३जगाम मेरुं सुरसिद्धसेवितम् ।

३८.४०/४भार्यासहायः स्वगार्होश्च युक्तः ॥ ३८.४० ॥

३८.१/१ऋषय ऋयुः । प्राथेतसस्य दक्षस्य कथं वैवस्वतेऽन्तरे ।

३८.१/२विनाशमगमद् अङ्गमन् ङ्यमेधः प्रजापतेः ॥ ३८.१ ॥

३८.२/१देव्या मन्युकृतं बुद्ध्या कुब्धः सर्वात्मकः प्रभुः ।

३८.२/२कथं विनाशितो यज्ञो दक्षस्यामिततेजसः ।

३८.२/३मडादेवेन रोषाद् वै तन् नः प्रभूखि विस्तरात् ॥ ३८.२ ॥

३८.३/१अङ्गोवाच । वर्णयिष्यामि वो विप्रा मडादेवेन वै यथा ।

३८.३/२डोधाद् विध्वंसितो यज्ञो देव्याः प्रियचिकीर्षया ॥ ३८.३ ॥

३८.४/१पुरा मेरोर्द्विजश्रेष्ठाः शृङ्गं त्रैलोक्यपूजितम् ।

३८.४/२ज्योतिःस्थलं नाम चित्रं सर्वरत्नविभूषितम् ॥ ३८.४ ॥

३८.५/१अप्रमेयमनाधृष्यं सर्वलोकनमस्कृतम् ।

३८.५/२तत्र देवो गिरितटे सर्वधातुविचित्रिते ॥ ३८.५ ॥

३८.६/१पर्यङ्क एव विस्तीर्णो उपविष्टो बभूव ७ ।

३८.६/२शैलराजसुता यास्य नित्यं पार्श्वस्थिताभवत् ॥ ३८.६ ॥

३८.७/१आदित्याश्च मडात्मानो वसवश्च मडौजसः ।

३८.७/२तथैव य मडात्मानावश्विनौ भिषजो वरौ ॥ ३८.७ ॥

३८.८/१तथा वैश्रवणो राजा गुह्यकैः परिवारितः ।

३८.८/२यक्षाणामीश्वरः श्रीमान् डैलासनिलयः प्रभुः ॥ ३८.८ ॥

- ३८.८/१७पासते मडात्मानमुशना य मडामुनिः ।
 ३८.८/२सनत्सुमारप्रभुभास्तथैव परमर्षयः ॥ ३८.८ ॥
 ३८.१०/१अङ्गिरःप्रभुभाश्चैव तथा देवर्षयोऽपि य ।
 ३८.१०/२विश्रावसुश्च गन्धर्वस्तथा नारदपर्वतौ ॥ ३८.१० ॥
 ३८.११/१अप्सरोगणसंघाश्च समाजगमुरनेकशः ।
 ३८.११/२वयौ सुभशिवो वायुर्नानागन्धवदः शुचिः ॥ ३८.११ ॥
 ३८.१२/१सर्वर्तुङ्कुसुमोपेतः पुष्पवन्तोऽभवन् द्रुमाः ।
 ३८.१२/२तथा विद्याधराः साध्याः सिद्धाश्चैव तपोधनाः ॥ ३८.१२ ॥
 ३८.१३/१मडादेवं पशुपतिं पर्युपासत तत्र वै ।
 ३८.१३/२भूतानि य तथान्यानि नानारुपधराण्यथ ॥ ३८.१३ ॥
 ३८.१४/१राक्षसाश्च मडारौद्राः पिशाचाश्च मडाभवाः ।
 ३८.१४/२भद्ररुपधरा धृष्टा नानाप्रहरणायुधाः ॥ ३८.१४ ॥
 ३८.१५/१देवस्यानुयरास्तत्र तस्थुर्वैश्वानरोपमाः ।
 ३८.१५/२नन्दीश्वरश्च भगवान् देवस्यानुमते स्थितः ॥ ३८.१५ ॥
 ३८.१६/१प्रगुह्य ज्वलितं शूलं दीप्यमानं स्वतेजसा ।
 ३८.१६/२गङ्गा य सरितां श्रेष्ठा सर्वतीर्थजलोद्भवा ॥ ३८.१६ ॥
 ३८.१७/१पर्युपासत तं देवं रूषिणी द्विजसत्तमाः ।
 ३८.१७/२अवेवं स भगवांस्तत्र पूज्यमानः सुरर्षिभिः ॥ ३८.१७ ॥
 ३८.१८/१देवैश्च सुमडाभागैर्मडादेवो व्यतिष्ठत ।
 ३८.१८/२कस्यचित् त्वथ कालस्य दक्षो नाम प्रजापतिः ॥ ३८.१८ ॥
 ३८.१९/१पूर्वोक्तेन विधानेन यक्षमाणोऽत्यपद्यत ।
 ३८.१९/२ततस्तस्य मधे देवाः सर्वे शङ्कपुरोगमाः ॥ ३८.१९ ॥
 ३८.२०/१स्वर्गस्थानाद् अथागम्य दक्षमापेद्विरे तथा ।
 ३८.२०/२ते विमानैर्मडात्मानो ज्वलद्भिर्ज्वलन्प्रभाः ॥ ३८.२० ॥
 ३८.२१/१देवस्यानुमतेऽगच्छन् गङ्गाद्वारमिति श्रुतिः ।
 ३८.२१/२गन्धर्वाप्सरसाकीर्णा नानाद्रुमलतावृतम् ॥ ३८.२१ ॥
 ३८.२२/१ऋषिसिद्धैः परिवृतं दक्षं धर्मभृतां वरम् ।
 ३८.२२/२पृथिव्यामन्तरिक्षे य ये य स्वर्लोकवासिनः ॥ ३८.२२ ॥

- ३८.२३/१सर्वे प्राञ्जलयो भूत्वा उपतस्थुः प्रजापतिम् ।
 ३८.२३/२आदित्या वसवो रुद्राः साध्याः सर्वे मरुद्गणाः ॥ ३८.२३ ॥
 ३८.२४/१विष्णुना सङ्घिताः सर्व आगता यज्ञभागिनः ।
 ३८.२४/२ओष्मपा धूमपाश्चैव आज्यपाः सोमपास्तथा ॥ ३८.२४ ॥
 ३८.२५/१अश्विनौ मरुतश्चैव नानादेवगणैः सङ्घ ।
 ३८.२५/२अते चान्ये च बहवो भूतगामास्तथैव च ॥ ३८.२५ ॥
 ३८.२६/१जरायुजाण्डजाश्चैव तथैव स्येदृजोद्भिदः ।
 ३८.२६/२आगताः सत्त्रिणः सर्वे देवाः स्त्रीभिः सङ्घर्षिभिः ॥ ३८.२६ ॥
 ३८.२७/१विराजन्ते विमानस्था दीप्यमाना धवाग्रयः ।
 ३८.२७/२तान् दृष्ट्वा मन्युनाविष्टो दधीश्रिर्वाङ्ममभ्रवीत् ॥ ३८.२७ ॥
 ३८.२८/१दधीश्रिरुवाच । अपूज्यपूजने चैव पूज्यानां चाप्यपूजने ।
 ३८.२८/२नरः पापमवाप्नोति मङ्गं वै नात्र संशयः ॥ ३८.२८ ॥
 ३८.२९/१अहोवाच । अवेमुक्त्वा तु विप्रर्षिः पुनर्दक्षमभाषत ॥ ३८.२९ ॥
 ३८.३०/१दधीश्रिरुवाच । पूज्यं च पशुभर्तारं कस्मान्
 नार्ययसो प्रभुम् ॥ ३८.३० ॥
 ३८.३१/१दक्ष उवाच । सन्ति मे बहवो रुद्राः शूलहस्ताः कपर्दिनः ।
 ३८.३१/२अेकादशस्थानगता नान्यं विद्मो महेश्वरम् ॥ ३८.३१ ॥
 ३८.३२/१दधीश्रिरुवाच । सर्वेषामेकमन्त्रोऽयं ममेशो न
 निमन्त्रितः ।
 ३८.३२/२यथाहं शंकराद् विध्वं नान्यं पश्यामि दैवतम् ।
 ३८.३२/३तथा दक्षस्य विपुलो यज्ञोऽयं न भविष्यति ॥ ३८.३२ ॥
 ३८.३३/१दक्ष उवाच । दक्ष उवाच । विष्णोश्च भागा विविधाः प्रदत्तास्- ।
 ३८.३३/२तथा च रुद्रेभ्य उत प्रदत्ताः ।
 ३८.३३/३अन्येऽपि देवा निजभागायुक्ता ।
 ३८.३३/४ददामि भागं न तु शंकराय ॥ ३८.३३ ॥
 ३८.३४/१अहोवाच । गतास्तु देवता ज्ञात्वा शैलराजसुता तदा ।
 ३८.३४/२उवाच वचनं शर्वं देवं पशुपतिं पतिम् ॥ ३८.३४ ॥

- ३८.३५/१७मोवाय । भगवन् कुत्र यान्तेते देवाः शङ्कपुरोगमाः ।
 ३८.३५/२ब्रूहि तत्त्वेन तत्त्वज्ञ संशयो मे मडान् अयम् ॥ ३८.३५ ॥
 ३८.३६/१मडेश्वर उवाच । दक्षो नाम मडाभागे प्रजानां पतिरुत्तमः ।
 ३८.३६/२उयमेधेन यजते तत्र यान्ति द्विवीकसः ॥ ३८.३६ ॥
 ३८.३७/१देव्युवाच । यज्ञमेतं मडाभागे किमर्थं नानुगच्छसि ।
 ३८.३७/२केन वा प्रतिषेधेन गमनं ते न विद्यते ॥ ३८.३७ ॥
 ३८.३८/१मडेश्वर उवाच । सुरैरेव मडाभागे सर्वमेतद् अनुष्ठितम् ।
 ३८.३८/२यज्ञेषु मम सर्वेषु न भागे उपकल्पितः ॥ ३८.३८ ॥
 ३८.३९/१पूर्वागतेन गन्तव्यं मार्गेण वरवर्णिनि ।
 ३८.३९/२न मे सुराः प्रयच्छन्ति भागं यज्ञस्य धर्मतः ॥ ३८.३९ ॥
 ३८.४०/१मोवाय । भगवन् सर्वदिवेषु प्रभावाभ्यधिको गुणैः ।
 ३८.४०/२अज्येयश्चाप्यधृष्यश्च तेजसा यशसा श्रिया ॥ ३८.४० ॥
 ३८.४१/१अनेन तु मडाभागे प्रतिषेधेन भागतः ।
 ३८.४१/२अतीव दुःखमापन्ना वेपथुश्च मडान् अयम् ॥ ३८.४१ ॥
 ३८.४२/१किं नाम दानं नियमं तपो वा ।
 ३८.४२/२कुर्यामिदं येन पतिर्ममाद्य ।
 ३८.४२/३लभेत भागं भगवान् अशिन्यो ।
 ३८.४२/४यज्ञस्य येन्द्राद्यमरैर्विचित्रम् ॥ ३८.४२ ॥
 ३८.४३/१ब्रह्मोवाच । अवं ब्रुवाणाम् भगवान् विशिन्य ।
 ३८.४३/२पत्नीं प्रहृष्टः क्षुभितामुवाच ।
 ३८.४३/३मडेश्वर उवाच । न वेत्सि मां देवि कृशोदराङ्गि ।
 ३८.४३/४किं नाम युक्तं वचनं तवेदम् ॥ ३८.४३ ॥
 ३८.४४/१अहं विजानामि विशालनेत्रे ।
 ३८.४४/२ध्यानेन सर्वं य विदन्ति सन्तः ।
 ३८.४४/३तवाद्य मोडेन सडेन्द्रदेवा ।
 ३८.४४/४लोकत्रयं सर्वमथो विनष्टम् ॥ ३८.४४ ॥
 ३८.४५/१मामध्यदेशं नितरां स्तुवन्ति ।
 ३८.४५/२रथंतरं साम गायन्ति मलयम् ।
 ३८.४५/३मां ब्राह्मणा ब्रह्ममन्त्रैर्यजन्ति ।

- ३८.४५/४ममाध्वर्यवः कल्पयन्ते य भागम् ॥ ३८.४५ ॥
 ३८.४६/१देव्युवाच । विकत्यसे प्राकृतवत् सर्वस्त्रीजनसंसदि ।
 ३८.४६/२स्तौषि गर्वायसे यापि स्वमात्मानं न संशयः ॥ ३८.४६ ॥
 ३८.४७/१भगवान् उवाच । नात्मानं स्तौमि देवेशि यथा त्वमनुगच्छसि ।
 ३८.४७/२संस्रक्ष्यामि वरारोडे भागार्थे वरवर्णिनि ॥ ३८.४७ ॥
 ३८.४८/१ब्रह्मोवाच । धृत्युक्त्वा भगवान् पत्नीभुमां प्राणैरपि प्रियाम् ।
 ३८.४८/२सोऽसृजद् भगवान् वक्त्राद् भूतं क्रोधाग्निसम्भवम् ॥ ३८.४८ ॥
 ३८.४९/१तमुवाच मभं गच्छ दक्षस्य त्वं भुवश्चरः ।
 ३८.४९/२नाशयाशु कृतं तस्य दक्षस्य मधनुज्ञया ॥ ३८.४९ ॥
 ३८.५०/१ब्रह्मोवाच । ततो रुद्रप्रयुक्तेन सिद्धवेषेण वीलया ।
 ३८.५०/२देव्या मन्युकृतं ज्ञात्वा हतो दक्षस्य स कृतुः ॥ ३८.५० ॥
 ३८.५१/१मन्युना य मडाभीमा भद्रकाली भुवश्चरी ।
 ३८.५१/२आत्मनः कर्मसाक्षित्वे तेन सार्धं सडानुगा ॥ ३८.५१ ॥
 ३८.५२/१स अेष भगवान् क्रोधः प्रेतावासकृतालयः ।
 ३८.५२/२वीरभद्रेति विख्यातो देव्या मन्युप्रभार्जकः ॥ ३८.५२ ॥
 ३८.५३/१सोऽसृजद् रोमकूपेभ्य आत्मनैव गणेश्वरान् ।
 ३८.५३/२रुद्रानुगान् गणान् रौद्रान् रुद्रवीर्यपराङ्मान् ॥ ३८.५३ ॥
 ३८.५४/१रुद्रस्थानुचराः सर्वे सर्वे रुद्रपराङ्माः ।
 ३८.५४/२ते निपेतुस्ततस्तूर्णां शतशोऽथ सडस्रशः ॥ ३८.५४ ॥
 ३८.५५/१ततः किलकिलाशब्द आकाशं पूरयन् ध्रुव ।
 ३८.५५/२समभूत् सुमडान् विप्राः सर्वरुद्रगणैः कृतः ॥ ३८.५५ ॥
 ३८.५६/१तेन शब्देन मडता त्रस्ताः सर्वे दिवौकसः ।
 ३८.५६/२पर्वताश्च व्यशीर्यन्त यकम्पे य वसुंधरा ॥ ३८.५६ ॥
 ३८.५७/१मरुतश्च ववुः क्रूराश्चक्षुभे वरुणालयः ।
 ३८.५७/२अग्रयो वै न दीयन्ते न यादीप्यत भास्करः ॥ ३८.५७ ॥
 ३८.५८/१त्रडा नैव प्रकाशन्ते नक्षत्राणि न तारकाः ।
 ३८.५८/२ऋषयो न प्रभासन्ते न देवा न य दानवाः ॥ ३८.५८ ॥

- ३८.५८/१अेवं छि तिमिरीभूते निर्दलन्ति गणेश्वराः ।
 ३८.५८/२प्रभञ्जन्त्यपरे यूपान् धोरान् उत्पाटयन्ति य ॥ ३८.५८ ॥
 ३८.६०/१प्रणदन्ति तथा यान्ये विकुर्वन्ति तथा परे ।
 ३८.६०/२त्वशितं वै प्रधावन्ति वायुवेगा मनोजवाः ॥ ३८.६० ॥
 ३८.६१/१यूयुर्षन्ते यज्ञपात्राणि यज्ञस्थायतनानि य ।
 ३८.६१/२शीर्यमाणान्यदृश्यन्त तारा षव नभस्तलात् ॥ ३८.६१ ॥
 ३८.६२/१दिव्यान्नपानभक्ष्याणां राशयः पर्वतोपमाः ।
 ३८.६२/२क्षीरनद्यस्तथा यान्या धृतपायसकर्ममाः ॥ ३८.६२ ॥
 ३८.६३/१मधुमण्डोदका दिव्याः ऋशर्करवालुकाः ।
 ३८.६३/२षडुसान् निवल्न्त्यन्या गुडकुल्या मनोरमाः ॥ ३८.६३ ॥
 ३८.६४/१उच्यवयानि मांसानि भक्ष्याणि विविधानि य ।
 ३८.६४/२यानि कानि य दिव्यानि लेख्योष्णाणि यानि य ॥ ३८.६४ ॥
 ३८.६५/१भुञ्जन्ति विविधैर्वङ्गैर्विलुम्पन्ति क्षिपन्ति य ।
 ३८.६५/२रुद्रकोपा मडाकोपाः कालाग्निसदृशोपमाः ॥ ३८.६५ ॥
 ३८.६६/१भक्षयन्तोऽथ शैलाभा भीषयन्तश्च सर्वतः ।
 ३८.६६/२कीडन्ति विविधाकाराश्चिक्षिपुः सुरयोषितः ॥ ३८.६६ ॥
 ३८.६७/१अेवं गणाश्च तैर्युक्तो वीरभद्रः प्रतापवान् ।
 ३८.६७/२रुद्रकोपप्रयुक्तश्च सर्वदिवैः सुरक्षितम् ॥ ३८.६७ ॥
 ३८.६८/१तं यज्ञमददर्यीघ्नं भद्रकाल्याः समीपतः ।
 ३८.६८/२यकुर्वन्ते तथा नादान् सर्वभूतभयंकरान् ॥ ३८.६८ ॥
 ३८.६९/१छित्वा शिरोऽन्ये यज्ञस्य व्यनदन्त भयंकरम् ।
 ३८.६९/२ततः शकाद्यो देवा दक्षश्चैव प्रजापतिः ।
 ३८.६९/३उत्थुः प्राञ्जलयो भूत्वा कथ्यतां को भवान् षति ॥ ३८.६९ ॥
 ३८.७०/१वीरभद्र उवाच । नाहुं देवो न दैत्यो वा न य भोक्तुमिहागतः ।
 ३८.७०/२नैव द्रष्टुं य देवेन्द्रा न य कौतूहलान्विताः ॥ ३८.७० ॥
 ३८.७१/१दक्षयज्ञविनाशार्थं सम्प्राप्तोऽहं सुरोत्तमाः ।
 ३८.७१/२वीरभद्रेति विभ्यातो रुद्रकोपाद् विनिःसृतः ॥ ३८.७१ ॥
 ३८.७२/१भद्रकाली य विभ्याता देव्याः क्रोधाद् विनिर्गता ।

- ३९.७२/रप्रेषिता देवदेवेन यज्ञान्तिकमुपागता ॥ ३९.७२ ॥
 ३९.७३/वशरुणं गच्छ राजेन्द्र देवदेवमुमापतिम् ।
 ३९.७३/स्वयं क्रोधोऽपि देवस्य न वरः पश्चिरकैः ॥ ३९.७३ ॥
 ३९.७४/अञ्जोवाय । निष्पातोत्पाटितैर्यूपैरपविष्टैस्ततस्ततः ।
 ३९.७४/रुत्पतद्भिः पतद्भिश्च गुणैरामिषगुधुभिः ॥ ३९.७४ ॥
 ३९.७५/वपक्षवातविनिर्धूतैः शिवारुतविनादितैः ।
 ३९.७५/रस तस्य यज्ञो नृपतेर्बाध्यमानस्तदा गणैः ॥ ३९.७५ ॥
 ३९.७६/वस्थाय मृगदुपं वै ऋमेवाव्यपतत् तदा ।
 ३९.७६/रतं तु यज्ञं तथादुपं गच्छन्तमुपलभ्य सः ॥ ३९.७६ ॥
 ३९.७७/वधनुरादाय बाणं य तदर्थमगमत् प्रभुः ।
 ३९.७७/रतस्तस्य गणेशस्य क्रोधाद् अमिततेजसः ॥ ३९.७७ ॥
 ३९.७८/वललाटात् प्रसृतो घोरः स्वेदबिन्दुर्बभूव ह ।
 ३९.७८/रतस्मिन् पतितमात्रे य स्वेदबिन्दौ तदा लुवि ॥ ३९.७८ ॥
 ३९.७९/वप्रादुर्भूतो मडान् अग्निर्ज्वलत्कालानलोपमः ।
 ३९.७९/रतत्रोदपद्यत तदा पुरुषो द्विजसत्तमाः ॥ ३९.७९ ॥
 ३९.८०/वस्र्वोऽतिमात्रो रक्ताक्षो हरिश्चमश्रुर्विभीषणः ।
 ३९.८०/रउर्ध्वकेशोऽतिरोमाङ्गः शोणकण्ठास्तथैव य ॥ ३९.८० ॥
 ३९.८१/वकरालकृष्णवर्णश्च रक्तवासास्तथैव य ।
 ३९.८१/रतं यज्ञं स मडासत्त्वोऽदहत् कक्षमिवानलः ॥ ३९.८१ ॥
 ३९.८२/वदेवाश्च प्रदुताः सर्वे गता भीता दिशो दश ।
 ३९.८२/रतेन तस्मिन् विचरता विह्वलेषु तदा तु वै ॥ ३९.८२ ॥
 ३९.८३/वपृथिवी व्ययलत् सर्वा समद्वीपा समन्ततः ।
 ३९.८३/रमडाभूते प्रवृत्ते तु देवलोकाभयंकरे ॥ ३९.८३ ॥
 ३९.८४/वतदा चालं मडादेवमञ्जवं प्रतिपूजयन् ।
 ३९.८४/रभवतेऽपि सुराः सर्वे भागं दास्यन्ति वै प्रभो ॥ ३९.८४ ॥
 ३९.८५/वडियतां प्रतिसंसारः सर्वदेवेश्वर त्वया ।
 ३९.८५/रथमाश्च देवताः सर्वा ऋषयश्च सल्लसशः ॥ ३९.८५ ॥

- ૩૯.૮૬/૧તવ ક્રોધાન્ મહાદેવ ન શાન્તિમુપલેભિરે ।
 ૩૯.૮૬/૨ચશ્વૈષ પુરુષો જાતઃ સ્વેદજસ્તે સુરર્ષભ ॥ ૩૯.૮૬ ॥
- ૩૯.૮૭/૧જવરો નામૈષ ધર્મજ્ઞ લોકેષુ પ્રચરિષ્યતિ ।
 ૩૯.૮૭/૨એકીભૂતસ્ય ન હ્યસ્ય ધારણે તેજસઃ પ્રભો ॥ ૩૯.૮૭ ॥
- ૩૯.૮૮/૧સમર્થા સકલા પૃથ્વી બહુધા સુજયતામયમ્ ।
 ૩૯.૮૮/૨ઇત્યુક્તઃ સ મયા દેવો ભાગે ચાપિ પ્રકલ્પિતે ॥ ૩૯.૮૮ ॥
- ૩૯.૮૯/૧ભગવાન્ માં તથેત્યાહ દેવદેવઃ પિનાકધૃક્ ।
 ૩૯.૮૯/૨પરાં ચ પ્રીતિમગમત્ સ સ્વયં ચ પિનાકધૃક્ ॥ ૩૯.૮૯ ॥
- ૩૯.૯૦/૧દક્ષોડપિ મનસા દેવં ભવં શરણમ-વગાત્ ।
 ૩૯.૯૦/૨પ્રાણાપાનૌ સમારુઘ્ય ચક્ષુઃસ્થાને પ્રયત્નતઃ ॥ ૩૯.૯૦ ॥
- ૩૯.૯૧/૧વિધાર્ય સર્વતો દૃષ્ટિં બહુદૃષ્ટિરમિત્રજિત્ ।
 ૩૯.૯૧/૨સ્મિતં કૃત્વાબ્રવીદ્ વાક્યં બ્રૂહિ કિં કરવાણિ તે ॥ ૩૯.૯૧ ॥
- ૩૯.૯૨/૧શ્રાવિતે ચ મહાખ્યાને દેવાનાં પિતૃભિઃ સહ ।
 ૩૯.૯૨/૨તમુવાચાઞ્જલિં કૃત્વા દક્ષો દેવં પ્રજાપતિઃ ।
 ૩૯.૯૨/૩ભીતઃ શક્રિતચિત્સ્તુ સબાષ્પવદનેક્ષણઃ ॥ ૩૯.૯૨ ॥
- ૩૯.૯૩/૧દક્ષ ઉવાચ । યદિ પ્રસન્નો ભગવાન્ યદિ વાહં તવ પ્રિયઃ ।
 ૩૯.૯૩/૨ચદિ ચાહમનુગ્રાહ્યો યદિ દેયો વરો મમ ॥ ૩૯.૯૩ ॥
- ૩૯.૯૪/૧ચદ્ ભક્ષ્યં ભક્ષિતં પીતં ત્રાસિતં યચ્ચ નાશિતમ્ ।
 ૩૯.૯૪/૨ચૂર્ણાકૃતાપવિદ્ધં ચ યજ્ઞસમ્ભારમીદૃશમ્ ॥ ૩૯.૯૪ ॥
- ૩૯.૯૫/૧દીર્ઘકાલેન મહતા પ્રયત્નેન ચ સંચિતમ્ ।
 ૩૯.૯૫/૨ન ચ મિથ્યા ભવેન્ મહ્યં ત્વત્પ્રસાદાન્ મહેશ્વર ॥ ૩૯.૯૫ ॥
- ૩૯.૯૬/૧બ્રહ્મોવાચ । તથાસ્તિવત્યાહ ભગવાન્ ભગનેત્રહરો હરઃ ।
 ૩૯.૯૬/૨ધર્માધ્યક્ષં મહાદેવં ત્ર્યમ્બકં ચ પ્રજાપતિઃ ॥ ૩૯.૯૬ ॥
- ૩૯.૯૭/૧જાનુભ્યામવર્ની ગત્વા દક્ષો લબ્ધ્વા ભવાદ્ વરમ્ ।
 ૩૯.૯૭/૨નામ્નાં ચાષ્ટસહસ્રેણ સ્તુતવાન્ વૃષભધ્વજમ્ ॥ ૩૯.૯૭ ॥
- ૪૦.૧/૧બ્રહ્મોવાચ । એવં દૃષ્ટ્વા તદા દક્ષઃ શમ્ભોર્વીર્યં દ્વિજોત્તમાઃ ।
 ૪૦.૧/૨પ્રાઞ્જલિઃ પ્રણતો ભૂત્વા સંસ્તોતુમુપચક્રમે ॥ ૪૦.૧ ॥
- ૪૦.૨/૧દક્ષ ઉવાચ । નમસ્તે દેવદેવેશ નમસ્તેડન્ધકસૂદન ।

- ४०.२/रदेवेन्द्र त्वं बलश्रेष्ठ देवदानवपूजित ॥ ४०.२ ॥
- ४०.३/१सलसाक्ष विरुपाक्ष ऋक्ष यक्षाधिपप्रिय ।
- ४०.३/२सर्वतःपाणिपादस्त्वं सर्वतोक्षिशिरोमुषः ॥ ४०.३ ॥
- ४०.४/१सर्वतःश्रुतिमाल्लोके सर्वमावृत्य तिष्ठसि ।
- ४०.४/२शङ्खकुर्णो मडाकर्णः कुम्भकर्णोऽर्णवालयः ॥ ४०.४ ॥
- ४०.५/१गजेन्द्रकर्णो गोकर्णः शतकर्णो नमोऽस्तु ते ।
- ४०.५/२शततोदरः शतावर्तः शतशिङ्गः सनातनः ॥ ४०.५ ॥
- ४०.६/१गायन्ति त्वां गायत्रिणो अर्थयन्त्यर्कमर्दिणः ।
- ४०.६/२देवदानवगोमा य ब्रह्मा य त्वं शतकृतुः ॥ ४०.६ ॥
- ४०.७/१मूर्तिमांस्त्वं मडामूर्तिः समुद्रः सरसां निधिः ।
- ४०.७/२त्वयि सर्वा देवता छि गावो गोष्ठ एवासते ॥ ४०.७ ॥
- ४०.८/१त्वत्तः शरीरे पश्यामि सोममग्निजलेश्वरम् ।
- ४०.८/२आदित्यमथ विष्णुं य ब्रह्माणं सभृदस्पतिम् ॥ ४०.८ ॥
- ४०.९/१ङ्किया करणकार्ये य कर्ता कारणमेव य ।
- ४०.९/२असञ्च्य सद्यसञ्चैव तथैव प्रभववाच्यौ ॥ ४०.९ ॥
- ४०.१०/१नमो भवाय शर्वाय रुद्राय वरदाय य ।
- ४०.१०/२पशूनां पतये सैव नमोऽस्त्वन्धकघातिने ॥ ४०.१० ॥
- ४०.११/१त्रिजटाय त्रिशीर्षाय त्रिशूलवरधारिणे ।
- ४०.११/२त्र्यम्बकाय त्रिनेत्राय त्रिपुरघ्नाय वै नमः ॥ ४०.११ ॥
- ४०.१२/१नमश्चाण्डाय मुण्डाय विश्वयण्डधराय य ।
- ४०.१२/२दण्डिने शङ्खकर्णाय दण्डिण्डण्डाय वै नमः ॥ ४०.१२ ॥
- ४०.१३/१नमोऽर्धदण्डिण्डेऽशाय शुष्काय विङ्गताय य ।
- ४०.१३/२विलोडिताय धूम्राय नीलग्रीवाय वै नमः ॥ ४०.१३ ॥
- ४०.१४/१नमोऽस्त्वप्रतिरुपाय विरुपाय शिवाय य ।
- ४०.१४/२सूर्याय सूर्यपतये सूर्यध्वजपताकिने ॥ ४०.१४ ॥
- ४०.१५/१नमः प्रमथनाशाय वृषस्कन्धाय वै नमः ।
- ४०.१५/२नमो छिरण्यगर्भाय छिरण्यकवचाय य ॥ ४०.१५ ॥

- ४०.१६/१डिरण्यकृतयूडाय डिरण्यपतये नमः ।
 ४०.१६/२शत्रुघाताय यण्डाय पर्णसंघशयाय य ॥ ४०.१६ ॥
- ४०.१७/१नमः स्तुताय स्तुतये स्तूयमानाय वै नमः ।
 ४०.१७/२सर्वाय सर्वभक्षाय सर्वभूतान्तरात्मने ॥ ४०.१७ ॥
- ४०.१८/१नमो ङोमाय मन्त्राय शुक्लध्वजपताङ्गिने ।
 ४०.१८/२नमोऽनम्याय नम्याय नमः डिलङ्गिलाय य ॥ ४०.१८ ॥
- ४०.१९/१नमस्त्वां शयमानाय शयितायोत्थिताय य ।
 ४०.१९/२स्थिताय धावमानाय कुब्जाय कुटिलाय य ॥ ४०.१९ ॥
- ४०.२०/१नमो नर्तनशीलाय मुष्पवाटित्रकारिणे ।
 ४०.२०/२बाधापलाय लुब्धाय गीतवाटित्रकारिणे ॥ ४०.२० ॥
- ४०.२१/१नमो जयेष्टाय श्रेष्ठाय बलप्रमथनाय य ।
 ४०.२१/२उत्राय य नमो नित्यं नमश्च दशबाहुवे ॥ ४०.२१ ॥
- ४०.२२/१नमः कपालहस्ताय सितभस्मप्रियाय य ।
 ४०.२२/२विभीषणाय भीमाय भीष्मव्रतधराय य ॥ ४०.२२ ॥
- ४०.२३/१नानाविकृतवक्त्राय षड्गण्डिभोग्रहंष्ट्रिणे ।
 ४०.२३/२पक्षमासलवार्धाय तुम्बीवीणाप्रियाय य ॥ ४०.२३ ॥
- ४०.२४/१अघोरघोररुपाय घोरघोरतराय य ।
 ४०.२४/२नमः शिवाय शान्ताय नमः शान्ततमाय य ॥ ४०.२४ ॥
- ४०.२५/१नमो भुङ्गाय शुङ्गाय संविभागप्रियाय य ।
 ४०.२५/२पवनाय पतंगाय नमः सांध्यपराय य ॥ ४०.२५ ॥
- ४०.२६/१नमश्चाङ्कैकघण्टाय घण्टाजल्पाय घण्टिने ।
 ४०.२६/२सहस्रशतघण्टाय घण्टामालाप्रियाय य ॥ ४०.२६ ॥
- ४०.२७/१प्राणदण्डाय नित्याय नमस्ते लोडिताय य ।
 ४०.२७/२रुडुङ्काराय रुद्राय भगाकारप्रियाय य ॥ ४०.२७ ॥
- ४०.२८/१नमोऽपारवते नित्यं गिरिवृक्षप्रियाय य ।
 ४०.२८/२नमो यज्ञाधिपतये भूताय प्रसुताय य ॥ ४०.२८ ॥
- ४०.२९/१यज्ञवाहाय दान्ताय तप्याय य भगाय य ।
 ४०.२९/२नमस्तथाय तट्याय तटिनीपतये नमः ॥ ४०.२९ ॥

- ४०.३०/१अन्नदायान्नपतये नमस्त्वन्नभुञ्जाय य ।
 ४०.३०/२नमः सलस्रशीर्षाय सलस्रयरण्याय य ॥ ४०.३० ॥
- ४०.३१/१सलस्रोद्धृतशूलाय सलस्रनयनाय य ।
 ४०.३१/२नमो बालार्कवर्णाय बालरूपधराय य ॥ ४०.३१ ॥
- ४०.३२/१नमो बालार्करूपाय बालक्रीडनकाय य ।
 ४०.३२/२नमः शुद्धाय बुद्धाय क्षोभाणाय क्षयाय य ॥ ४०.३२ ॥
- ४०.३३/१तरंगाङ्कितकेशाय मुक्तकेशाय वै नमः ।
 ४०.३३/२नमः षट्कर्मनिष्ठाय त्रिकर्मनियताय य ॥ ४०.३३ ॥
- ४०.३४/१वर्णाश्रमाणां विधिवत् पृथग्धर्मप्रवर्तिने ।
 ४०.३४/२नमः श्रेष्ठाय ज्येष्ठाय नमः कलकलाय य ॥ ४०.३४ ॥
- ४०.३५/१श्वेतपिङ्गलनेत्राय कृष्णरक्तनेत्राय य ।
 ४०.३५/२धर्मकामार्थमोक्षाय कथाय कथनाय य ॥ ४०.३५ ॥
- ४०.३६/१सांभ्याय सांभ्यमुभ्याय योगाधिपतये नमः ।
 ४०.३६/२नमो रथ्याधिरथ्याय यत्पुष्यथपथाय य ॥ ४०.३६ ॥
- ४०.३७/१कृष्णाङ्गिनोत्तरीयाय व्यालयज्ञोपवीतिने ।
 ४०.३७/२शान रुद्रसंघात हरिकेश नमोऽस्तु ते ॥ ४०.३७ ॥
- ४०.३८/१त्र्यम्बकायाम्बिकानाथ व्यक्ताव्यक्त नमोऽस्तु ते ।
 ४०.३८/२कालकामदकामघ्न दृष्टोद्भूतनिषूदन ॥ ४०.३८ ॥
- ४०.३९/१सर्वगर्हित सर्वघ्न सद्योजात नमोऽस्तु ते ।
 ४०.३९/२उन्मादन शतावर्त+ । गङ्गातोयार्द्रमूर्ध्ज ॥ ४०.३९ ॥
- ४०.४०/१यन्द्रार्धसंयुगावर्त मेधावर्त नमोऽस्तु ते ।
 ४०.४०/२नमोऽन्नदानकर्त्रे य अन्नदप्रभवे नमः ॥ ४०.४० ॥
- ४०.४१/१अन्नभोक्त्रे य गोप्त्रे य त्वमेव प्रलयानल ।
 ४०.४१/२जरायुजाण्डजाश्चैव स्वेदजोद्भिज्ज अेव य ॥ ४०.४१ ॥
- ४०.४२/१त्वमेव देवदेवेश भूतग्रामश्चतुर्विधः ।
 ४०.४२/२यरायरस्य स्रष्टा त्वं प्रतिहर्ता त्वमेव य ॥ ४०.४२ ॥
- ४०.४३/१त्वमेव ब्रह्मा विश्वेश आप्सु ब्रह्म वदन्ति ते ।

- ૪૦.૪૩/૨સર્વસ્ય પરમા યોનિઃ સુધાંશો જ્યોતિષાં નિધિઃ ॥ ૪૦.૪૩ ॥
- ૪૦.૪૪/૧ઋક્ષામાનિ તથૌકારમાહુસ્ત્વાં બ્રહ્મવાદિનઃ ।
- ૪૦.૪૪/૨હાયિ હાયિ હરે હાયિ હુવાહાવેતિ વાસકૃત્ ॥ ૪૦.૪૪ ॥
- ૪૦.૪૫/૧ગાયન્તિ ત્વાં સુરશ્રેષ્ઠાઃ સામગા બ્રહ્મવાદિનઃ ।
- ૪૦.૪૫/૨ચજુર્મય ઋઙમયશ્ચ સામાથર્વયુતસ્તથા ॥ ૪૦.૪૫ ॥
- ૪૦.૪૬/૧પઠયસે બ્રહ્મવિદ્ભિસ્ત્વં કલ્પોપનિષદાં ગારૈઃ ।
- ૪૦.૪૬/૨બ્રાહ્મણાઃ ક્ષત્રિયા વૈશ્યાઃ શૂદ્રા વર્ણાશ્રમાશ્ચ યે ॥ ૪૦.૪૬ ॥
- ૪૦.૪૭/૧ત્વમેવાશ્રમસંઘાશ્ચ વિદ્યુત્ સ્તનિતમેવ ચ ।
- ૪૦.૪૭/૨સંવત્સરસ્ત્વમ્ ઋતવો માસા માસાર્ધમેવ ચ ॥ ૪૦.૪૭ ॥
- ૪૦.૪૮/૧કલા કાષ્ઠા નિમેષાશ્ચ નક્ષત્રાણિ યુગાનિ ચ ।
- ૪૦.૪૮/૨વૃષાણાં કકુદં ત્વં હિ ગિરીણાં શિખરાણિ ચ ॥ ૪૦.૪૮ ॥
- ૪૦.૪૯/૧સિંહો મૃગાણાં પતયસ્તક્ષકાનન્તભોગિનામ્ ।
- ૪૦.૪૯/૨ક્ષીરોદો હ્યુદ્ધીનાં ચ મન્ત્રાણાં પ્રણવસ્તથા ॥ ૪૦.૪૯ ॥
- ૪૦.૫૦/૧વજ્રં પ્રહરણાનાં ચ વ્રતાનાં સત્યમેવ ચ ।
- ૪૦.૫૦/૨ત્વમેવેચ્છા ચ દ્વેષશ્ચ રાગો મોહઃ શમઃ ક્ષમા ॥ ૪૦.૫૦ ॥
- ૪૦.૫૧/૧વ્યવસાયો ધૃતિર્લોભઃ કામક્રોધૌ જયાજયૌ ।
- ૪૦.૫૧/૨ત્વં ગદી ત્વં શરી યાપી ખટ્વાડ્ગી મુદ્ગરી તથા ॥ ૪૦.૫૧ ॥
- ૪૦.૫૨/૧છેત્તા ભેત્તા પ્રહર્તા ચ નેતા મન્તાસિ નો મતઃ ।
- ૪૦.૫૨/૨દશલક્ષણસંયુક્તો ધર્મોઽર્થઃ કામ એવ ચ ॥ ૪૦.૫૨ ॥
- ૪૦.૫૩/૧ઇન્દુઃ સમુદ્રઃ સરિતઃ પલ્વલાનિ સરાંસિ ચ ।
- ૪૦.૫૩/૨લતાવલ્લ્યસ્તૃણૌષધ્યઃ પશવો મૃગપક્ષિણઃ ॥ ૪૦.૫૩ ॥
- ૪૦.૫૪/૧દ્રવ્યકર્મગુણારમ્ભઃ કાલપુષ્પફલપ્રદઃ ।
- ૪૦.૫૪/૨આદિશ્ચાન્તશ્ચ મધ્યશ્ચ ગાયત્ર્યૌકાર એવ ચ ॥ ૪૦.૫૪ ॥
- ૪૦.૫૫/૧હરિતો લોહિતઃ કૃષ્ણો નીલઃ પીતસ્તથા ક્ષણઃ ।
- ૪૦.૫૫/૨કદ્રુશ્ચ કપિલો બભ્રુઃ કપોતો મચ્છકસ્તથા ॥ ૪૦.૫૫ ॥
- ૪૦.૫૬/૧સુવર્ણરિતા વિખ્યાતઃ સુવર્ણશ્ચાપ્યથો મતઃ ।
- ૪૦.૫૬/૨સુવર્ણનામા ચ તથા સુવર્ણપ્રિય એવ ચ ॥ ૪૦.૫૬ ॥

- ४०.५७/१त्वमिन्द्रश्च यमश्चैव वरुणो धनदोऽनलः ।
 ४०.५७/२उत्सुल्लक्षित्रभानुश्च स्वर्भानुर्भानुरेव च ॥ ४०.५७ ॥
- ४०.५८/१छेत्रं छेता च छेत्र्यं च छुतं चैव तथा प्रभुः ।
 ४०.५८/२त्रिसौपर्णस्तथा ब्रह्मन् यजुषां शतरुद्रियम् ॥ ४०.५८ ॥
- ४०.५९/१पवित्रं च पवित्राणां मङ्गलानां च मङ्गलम् ।
 ४०.५९/२प्राणश्च त्वं रजश्च त्वं तमः सत्वयुतस्तथा ॥ ४०.५९ ॥
- ४०.६०/१प्राणोऽपानः समानश्च उदानो व्यानश्च येव च ।
 ४०.६०/२उन्मेषश्च निमेषश्च क्षुत्तृजृम्भा तथैव च ॥ ४०.६० ॥
- ४०.६१/१लोडिताङ्गश्च दंष्ट्री च मडावकुत्रो मडोदरः ।
 ४०.६१/२शुचिरोमा उरिष्ममश्रुध्वकेशश्चलाचलः ॥ ४०.६१ ॥
- ४०.६२/१गीतवादित्रनृत्याङ्गो गीतवादनकप्रियः ।
 ४०.६२/२मन्स्यो जालो जलोऽज्यो जलव्यालः कुटीचरः ॥ ४०.६२ ॥
- ४०.६३/१विकालश्च सुकालश्च दुष्कालः कालनाशनः ।
 ४०.६३/२मृत्युश्चैवाक्षयोऽन्तश्च क्षमामायाकरोत्तरः ॥ ४०.६३ ॥
- ४०.६४/१संवर्तो वर्तकश्चैव संवर्तकभलाडकौ ।
 ४०.६४/२घण्टाकी घण्टकी यूडालो लवणोदधिः ॥ ४०.६४ ॥
- ४०.६५/१ब्रह्मा कालाग्निवक्त्रश्च दण्डो भुण्डस्त्रिदण्डधृक् ।
 ४०.६५/२यतुर्गुणश्चतुर्वेदश्चतुर्द्वित्रश्चतुष्पथः ॥ ४०.६५ ॥
- ४०.६६/१यातुराश्रम्यनेता च यातुर्वार्यकश्च उ ।
 ४०.६६/२क्षराक्षरः प्रियो धूर्तो गार्गोर्गयो गार्गाधिपः ॥ ४०.६६ ॥
- ४०.६७/१रक्तमाल्याम्बरधरो गिरीशो गिरिजाप्रियः ।
 ४०.६७/२शिल्पीशः शिल्पिनः श्रेष्ठः सर्वशिल्पिप्रवर्तकः ॥ ४०.६७ ॥
- ४०.६८/१भगनेत्रान्तकश्चाण्डः पूषणो दन्तविनाशनः ।
 ४०.६८/२स्वाहा स्वधा वषट्कारो नमस्कार नमोऽस्तु ते ॥ ४०.६८ ॥
- ४०.६९/१गूढव्रतश्च गूढश्च गूढव्रतनिषेवितः ।
 ४०.६९/२तरणस्तारणश्चैव सर्वभूतेषु तारणः ॥ ४०.६९ ॥
- ४०.७०/१धाता विधाता संधाता निधाता धारणो धरः ।
 ४०.७०/२तपो ब्रह्म च सत्यं च ब्रह्मचर्यं तथार्जवम् ॥ ४०.७० ॥

- ૪૦.૭૧/૧ભૂતાત્મા ભૂતકૃદ્ ભૂતો ભૂતભવ્યભવોદ્ભવઃ ।
 ૪૦.૭૧/૨ભૂર્ભુવઃ સ્વરિતશ્ચૈવ ભૂતો હ્યગ્નિર્મહેશ્વરઃ ॥ ૪૦.૭૧ ॥
- ૪૦.૭૨/૧બ્રહ્માવર્તઃ સુરાવર્તઃ કામાવર્ત નમોડસ્તુ તે ।
 ૪૦.૭૨/૨કામભિમ્બવિનિર્હન્તા કર્ણિકારસ્રજપ્રિયઃ ॥ ૪૦.૭૨ ॥
- ૪૦.૭૩/૧ગોનેતા ગોપ્રચારશ્ચ ગોવૃષેશ્ચરવાહનઃ ।
 ૪૦.૭૩/૨ત્રૈલોક્યગોમા ગોવિન્દો ગોમા ગોગર્ગ એવ ચ ॥ ૪૦.૭૩ ॥
- ૪૦.૭૪/૧અખણ્ડચન્દ્રાભિમુખઃ સુમુખો દુર્મુખોડમુખઃ ।
 ૪૦.૭૪/૨ચતુર્મુખો બહુમુખો રણેષ્વભિમુખઃ સદા ॥ ૪૦.૭૪ ॥
- ૪૦.૭૫/૧હિરણ્યગર્ભઃ શકુનિર્ધનદોડર્થપતિર્વિરાટ્ ।
 ૪૦.૭૫/૨અધર્મહા મહાદક્ષો દણ્ડધારો રણપ્રિયઃ ॥ ૪૦.૭૫ ॥
- ૪૦.૭૬/૧તિષ્ઠન્ સ્થિરશ્ચ સ્થાણુશ્ચ નિષ્કમ્પશ્ચ સુનિશ્ચલઃ ।
 ૪૦.૭૬/૨દુર્વારણો દુર્વિષહો દુઃસહો દુરતિક્રમઃ ॥ ૪૦.૭૬ ॥
- ૪૦.૭૭/૧દુર્ધરો દુર્વશો નિત્યો દુર્દર્પો વિજયો જયઃ ।
 ૪૦.૭૭/૨શશઃ શશાહુનયન+ । શીતોષ્ણઃ ક્ષુત્ તૃષા જરા ॥ ૪૦.૭૭ ॥
- ૪૦.૭૮/૧આધયો વ્યાધયશ્ચૈવ વ્યાધિહા વ્યાધિપશ્ચ યઃ ।
 ૪૦.૭૮/૨સહ્યો યજ્ઞમૃગવ્યાધો વ્યાધીનામાકરોડકરઃ ॥ ૪૦.૭૮ ॥
- ૪૦.૭૯/૧શિખણ્ડી પુણ્ડરીકશ્ચ પુણ્ડરીકાવલોકનઃ ।
 ૪૦.૭૯/૨દણ્ડધૃક્ ચક્રદણ્ડશ્ચ રૌદ્રભાગવિનાશનઃ ॥ ૪૦.૭૯ ॥
- ૪૦.૮૦/૧વિષપોડમૃતપશ્ચૈવ સુરાપઃ ક્ષીરસોમપઃ ।
 ૪૦.૮૦/૨મધુપશ્ચાપપશ્ચૈવ સર્વપશ્ચ બલાબલઃ ॥ ૪૦.૮૦ ॥
- ૪૦.૮૧/૧વૃષાઙ્ગરામ્ભો વૃષભસ્તથા વૃષભલોચનઃ ।
 ૪૦.૮૧/૨વૃષભશ્ચૈવ વિખ્યાતો લોકાનાં લોકસંસ્કૃતઃ ॥ ૪૦.૮૧ ॥
- ૪૦.૮૨/૧ચન્દ્રાદિત્યૌ ચક્ષુષી તે હૃદયં ચ પિતામહઃ ।
 ૪૦.૮૨/૨અગ્નિષ્ટોમસ્તથા દેહો ધર્મકર્મપ્રસાધિતઃ ॥ ૪૦.૮૨ ॥
- ૪૦.૮૩/૧ન બ્રહ્મા ન ચ ગોવિન્દઃ પુરાણર્ષયો ન ચ ।
 ૪૦.૮૩/૨માહાત્મ્યં વેદિતું શક્તા યાથાતથ્યેન તે શિવ ॥ ૪૦.૮૩ ॥
- ૪૦.૮૪/૧શિવા યા મૂર્તયઃ સૂક્ષ્માસ્તે મહ્યં યાન્તુ દર્શનમ્ ।

- ४०.८४/स्ताभिर्मा सर्वतो रक्ष पिता पुत्रमिवौरसम् ॥ ४०.८४ ॥
- ४०.८५/१२क्ष मां रक्षणीयोऽहं तवानघ नमोऽस्तु ते ।
- ४०.८५/२भक्तानुकम्पी भगवान् भक्तश्चाहं सदा त्वयि ॥ ४०.८५ ॥
- ४०.८६/१थः सऽस्त्राण्यनेकानि पुंसामावृत्य दृष्ट्वाभाम् ।
- ४०.८६/२तिष्ठत्येकः समुद्रान्ते स मे गोप्तास्तु नित्यशः ॥ ४०.८६ ॥
- ४०.८७/१यं विनिद्रा जितश्चासाः सत्वस्थाः समदर्शिनः ।
- ४०.८७/२ज्योतिः पश्यन्ति युञ्जानास्तस्मै योगात्मने नमः ॥ ४०.८७ ॥
- ४०.८८/१सम्भक्ष्य सर्वभूतानि युगान्ते समुपस्थिते ।
- ४०.८८/२थः शेते जलमध्यस्थस्तं प्रपद्येऽम्बुशायिनम् ॥ ४०.८८ ॥
- ४०.८९/१प्रविश्य वदनं राडोर्यः सोमं पिबते निशि ।
- ४०.८९/२असत्यर्कं य स्वर्भानुर्भूत्वा सोमाग्निरेव य ॥ ४०.८९ ॥
- ४०.९०/१अङ्गुष्ठमात्राः पुरुषा देवस्थाः सर्वदेहिनाम् ।
- ४०.९०/२रक्षन्तु ते य मां नित्यं नित्यं याध्याययन्तु माम् ॥ ४०.९० ॥
- ४०.९१/१येनाप्युत्पादिता गर्भा अपो भागगताश्च ये ।
- ४०.९१/२तेषां स्वाहा स्वधा यैव आप्रवन्ति स्वदन्ति य ॥ ४०.९१ ॥
- ४०.९२/१येन रोहन्ति देवस्थाः प्राणिनो रोदयन्ति य ।
- ४०.९२/२दर्शयन्ति न कृष्यन्ति नमस्तेभ्यस्तु नित्यशः ॥ ४०.९२ ॥
- ४०.९३/१ये समुद्रे नदीदुर्गे पर्वतेषु गुडासु य ।
- ४०.९३/२वृक्षमूलेषु गोष्ठेषु कान्तारगलेषु य ॥ ४०.९३ ॥
- ४०.९४/१यतुष्पथेषु रथ्यासु यत्परेषु सभासु य ।
- ४०.९४/२हस्त्यश्चरथशालासु जुर्योधानालयेषु य ॥ ४०.९४ ॥
- ४०.९५/१येषु पञ्चसु भूतेषु दिशासु विदिशासु य ।
- ४०.९५/२धन्द्रार्कयोर्मध्यगता ये य धन्द्रार्करश्मिषु ॥ ४०.९५ ॥
- ४०.९६/१रसातलगता ये य ये तस्मात् परं गताः ।
- ४०.९६/२नमस्तेभ्यो नमस्तेभ्यो नमस्तेभ्यस्तु सर्वशः ॥ ४०.९६ ॥
- ४०.९७/१सर्वस्त्वं सर्वगो देवः सर्वभूतपतिर्भवः ।
- ४०.९७/२सर्वभूतान्तरात्मा य तेन त्वं न निमन्त्रितः ॥ ४०.९७ ॥

- ४०.८८/१त्वमेव येज्यसे देव यज्ञैर्विविधदक्षिणैः ।
 ४०.८८/२त्वमेव कर्ता सर्वस्य तेन त्वं न निमन्त्रितः ॥ ४०.८८ ॥
- ४०.८९/१अथवा मायया देव मोहितः सूक्ष्मया तव ।
 ४०.८९/२तस्मात् तु कारणाद् वापि त्वं मया न निमन्त्रितः ॥ ४०.८९ ॥
- ४०.९०/१प्रसीद मम देवेश त्वमेव शरणां मम ।
 ४०.९०/२त्वं गतिस्त्वं प्रतिष्ठा य न यान्योऽस्तीति मे मतिः ॥ ४०.९० ॥
- ४०.९०/१ब्रह्मोवाच । स्तुत्वैवं स मडादेवं विरराम मडामतिः ।
 ४०.९०/२भगवान् अपि सुप्रीतः पुनर्दक्षमभाषत ॥ ४०.९० ॥
- ४०.९०/१श्रीभगवान् उवाच । परितुष्टोऽस्मि ते दक्ष स्तवेनानेन सुप्रत ।
 ४०.९०/२रुद्रना तु किमुक्तेन मत्समीपं गमिष्यसि ॥ ४०.९० ॥
- ४०.९०/१ब्रह्मोवाच । तथैवमब्रवीद् वाक्यं त्रैलोक्याधिपतिर्भवः ।
 ४०.९०/२रुद्रनाश्चासकरं वाक्यं सर्वज्ञो वाक्यसंछितम् ॥ ४०.९० ॥
- ४०.९०/१श्रीशिव उवाच । दक्ष दुःखं न कर्तव्यं
 यज्ञविध्वंसनं प्रति ।
 ४०.९०/२अहं यज्ञाह्नस्तुभ्यं दृष्टमेतत् पुरानघ ॥ ४०.९० ॥
- ४०.९०/१भूयश्च त्वं वरमिमं मत्तो गृह्णीष्व सुप्रत ।
 ४०.९०/२प्रसन्नसुमुग्धो भूत्वा ममैकाग्रमनाः शृणु ॥ ४०.९० ॥
- ४०.९०/१अश्रमेघसहस्रस्य वाजपेयशतस्य वै ।
 ४०.९०/२प्रजापते मत्प्रसादात् ह्यलभागी भविष्यसि ॥ ४०.९० ॥
- ४०.९०/१वेदान् षडङ्गान् बुध्यस्व सांप्रयोगांश्च कृत्स्नशः ।
 ४०.९०/२तपश्च विपुलं तस्माद्दृश्वरं देवदानवैः ॥ ४०.९० ॥
- ४०.९०/१अभ्रैर्द्रादशभिर्युक्तं गूढमप्रज्ञानिन्दितम् ।
 ४०.९०/२वर्षाश्रमकृतैर्धर्मैर्विनीतं न क्वचित् क्वचित् ॥ ४०.९० ॥
- ४०.९०/१समागतं व्यवसितं पशुपाशविमोक्षणम् ।
 ४०.९०/२सर्वेषामाश्रमाणां य मया पाशुपतं व्रतम् ॥ ४०.९० ॥
- ४०.९१/१उत्पादितं दक्ष शुभं सर्वपापविमोचनम् ।
 ४०.९१/२अस्य यीर्ष्यस्य यत् सम्यक् ह्यलं भवति पुष्कलम् ।
 ४०.९१/३तस्यास्तु सुमहाभाग मानसस्त्यज्यतां ज्वरः ॥ ४०.९१ ॥

- ४०.१११/१ब्रह्मोवाच । अवेमुक्त्वा तु देवेशः सपत्नीकः सडानुगः ।
 ४०.१११/२अदर्शनमनुप्राप्तो दक्षस्यामिततेजसः ॥ ४०.१११ ॥
- ४०.११२/१अवाप्य य तथा भागं यथोक्तं योमया भवः ।
 ४०.११२/२ज्वरं य सर्वधर्मज्ञो बहुधा व्यभजत् तदा ॥ ४०.११२ ॥
- ४०.११३/१शान्त्यर्थं सर्वभूतानां शृणुध्वमथ वै द्विजाः ।
 ४०.११३/२शिखाभितापो नागानां पर्वतानां शिवाजतु ॥ ४०.११३ ॥
- ४०.११४/१अपां तु नीलिकां विद्यान् निर्भोको भुजगेषु य ।
 ४०.११४/२भोरकः सौरभेयाणाम्भूरः पृथिवीतले ॥ ४०.११४ ॥
- ४०.११५/१शुनामपि य धर्मज्ञा दृष्टिप्रत्यवरोधनम् ।
 ४०.११५/२रन्प्रागतमथाम्नां शिभोद्भेदश्च अर्द्धिणाम् ॥ ४०.११५ ॥
- ४०.११६/१नेत्ररागः कोडिलानां द्वेषः प्रोक्तो मलात्मनाम् ।
 ४०.११६/२जनानामपि भेदश्च सर्वेषामिति नः श्रुतम् ॥ ४०.११६ ॥
- ४०.११७/१शुडानामपि सर्वेषां छिक्किडा प्रोच्यते ज्वरः ।
 ४०.११७/२शार्दूलेष्वथ वै विप्राः श्रमो ज्वर षडोच्यते ॥ ४०.११७ ॥
- ४०.११८/१मानुषेषु य सर्वज्ञा ज्वरो नामैष कीर्तितः ।
 ४०.११८/२मरणो जन्मनि तथा मध्ये यापि निवेशितः ॥ ४०.११८ ॥
- ४०.११९/१अेतन् माडेश्वरं तेजो ज्वरो नाम सुदारुणः ।
 ४०.११९/२नमस्यश्चैव मान्यश्च सर्वप्राणिभिरिश्वरः ॥ ४०.११९ ॥
- ४०.१२०/१धमां ज्वरोत्पत्तिमदीनमानसः ।
 ४०.१२०/२पठेत् सदा यः सुसमाहितो नरः ।
 ४०.१२०/३विमुक्तरोगः स नरो मुदायुतो ।
 ४०.१२०/४लभेत कामांश्च यथामनीषितान् ॥ ४०.१२० ॥
- ४०.१२१/१दक्षप्रोक्तं स्तवं यापि कीर्तयेद् यः शृणोति वा ।
 ४०.१२१/२नाशुभं प्राप्नुयात् किञ्चिद् दीर्घमायुरवाप्नुयात् ॥ ४०.१२१ ॥
- ४०.१२२/१यथा सर्वेषु देवेषु वरिष्ठो भगवान् भवः ।
 ४०.१२२/२तथा स्तवो वरिष्ठोऽयं स्तवानां दक्षनिर्मितः ॥ ४०.१२२ ॥
- ४०.१२३/१यशःस्वर्गसुरैश्चर्यम् । वित्तादिजयकाङ्क्षिभिः ।
 ४०.१२३/२स्तोतव्यो भक्तिमास्थाय विद्याकामैश्च यत्नतः ॥ ४०.१२३ ॥

- ४०.१२४/१व्याधितो दुःभितो दीनो नरो ग्रस्तो भयादितिः ।
 ४०.१२४/२राजकार्यनियुक्तो वा मुच्यते भडतो भयात् ॥ ४०.१२४ ॥
- ४०.१२५/१अनेनैव य द्देहेन गाणानां य मडेश्चरात् ।
 ४०.१२५/२छल लोके सुभं प्राप्य गाणाराऽ उपजायते ॥ ४०.१२५ ॥
- ४०.१२६/१न यक्षा न पिशाचा वा न नागा न विनायकाः ।
 ४०.१२६/२कुर्विधं गृहे तस्य यत्र संस्तूयते भवः ॥ ४०.१२६ ॥
- ४०.१२७/१शृणुयाद् वा छंदं नारी भक्त्याथ भवभाविता ।
 ४०.१२७/२पितृपक्षे भर्तृपक्षे पूजया भवति यैव ॥ ४०.१२७ ॥
- ४०.१२८/१शृणुयाद् वा छंदं सर्वं कीर्तयेद् वाप्यभीक्ष्णशः ।
 ४०.१२८/२तस्य सर्वाणि कार्याणि सिद्धिं गच्छन्त्यविध्नतः ॥ ४०.१२८ ॥
- ४०.१२९/१मनसा चिन्तितं यच्च यच्च वाचाप्युदाहृतम् ।
 ४०.१२९/२सर्वं सम्पद्यते तस्य स्तवस्यास्यानुकीर्तनात् ॥ ४०.१२९ ॥
- ४०.१३०/१देवस्य सगुहस्याथ देव्या नन्दीश्वरस्य च ।
 ४०.१३०/२भलिं विभजतः कृत्वा दमेन नियमेन च ॥ ४०.१३० ॥
- ४०.१३१/१ततः प्रयुक्तो गृहीयान् नामान्याशु यथाक्रमम् ।
 ४०.१३१/२छिंसांल्लभतेऽप्यर्थान् कामान् भोगांश्च मानवः ॥ ४०.१३१ ॥
- ४०.१३२/१मृतश्च स्वर्गमाप्नोति स्त्रीसहस्रसमावृतः ।
 ४०.१३२/२सर्वकामसुयुक्तो वा युक्तो वा सर्वपातकैः ॥ ४०.१३२ ॥
- ४०.१३३/१पठन् दक्षकृतं स्तोत्रं सर्वपापैः प्रमुच्यते ।
 ४०.१३३/२मृतश्च गाणासायुज्यं पूज्यमानः सुरासुरैः ॥ ४०.१३३ ॥
- ४०.१३४/१वृषेण विनियुक्तेन विमानेन विराजते ।
 ४०.१३४/२आभूतसम्प्लवस्थायी रुद्रस्यानुचरो भवेत् ॥ ४०.१३४ ॥
- ४०.१३५/१छत्याड भगवान् व्यासः पराशरसुतः प्रभुः ।
 ४०.१३५/२नैतद् वेदयते कश्चिन् नैतच्छ्राव्यं च कस्यचित् ॥ ४०.१३५ ॥
- ४०.१३६/१श्रुत्वेमं परमं गुह्यं येऽपि स्युः पापयोनयः ।
 ४०.१३६/२वैश्याः स्त्रियश्च शूद्राश्च रुद्रलोकमवाप्नुयुः ॥ ४०.१३६ ॥
- ४०.१३७/१श्रावयेद् यश्च विप्रेभ्यः सदा पर्वसु पर्वसु ।
 ४०.१३७/२रुद्रलोकमवाप्नोति द्विजो वै नात्र संशयः ॥ ४०.१३७ ॥

- ४१.१/१लोमदर्षण उवाच । श्रुत्वैवं वै मुनिश्रेष्ठाः कथां
पापप्रणाशिनीम् ।
- ४१.१/२रुद्रकोधोद्भवां पुण्यां व्यासस्य वदतो द्विजाः ॥ ४१.१ ॥
- ४१.२/१पार्वत्याश्च तथा रोषं कोधं शम्भोश्च द्युःसहम् ।
- ४१.२/२उत्पत्तिं वीरभद्रस्य भद्रकात्याश्च सम्भवम् ॥ ४१.२ ॥
- ४१.३/१दक्षयज्ञविनाशं य वीर्यं शम्भोस्तथाद्भुतम् ।
- ४१.३/२पुनः प्रसादं देवस्य दक्षस्य सुमहात्मनः ॥ ४१.३ ॥
- ४१.४/१यज्ञभागं य रुद्रस्य दक्षस्य च हृलं कतोः ।
- ४१.४/२लृष्टा भलूवुः सम्प्रीता विस्मिताश्च पुनः पुनः ॥ ४१.४ ॥
- ४१.५/१पप्रश्नुश्च पुनर्व्यासं कथाशेषं तथा द्विजाः ।
- ४१.५/२पृष्टः प्रोवाच तान् व्यासः क्षेत्रमेकाम्रकं पुनः ॥ ४१.५ ॥
- ४१.६/१व्यास उवाच । अञ्जप्रोक्तां कथां पुण्यां श्रुत्वा तु ऋषिपुंगवाः ।
- ४१.६/२प्रशशंसुस्तदा लृष्टा रोमाञ्चिततनूरुहाः ॥ ४१.६ ॥
- ४१.७/१ऋषय उचुः । अहो देवस्य महात्म्यं त्वया शम्भोः प्रकीर्तितम् ।
- ४१.७/२दक्षस्य च सुरश्रेष्ठ यज्ञविध्वंसनं तथा ॥ ४१.७ ॥
- ४१.८/१अेकाम्रकं क्षेत्रवरं वक्तुमर्हसि साम्प्रतम् ।
- ४१.८/२श्रोतुमिच्छामहे अञ्जन् परं कौतूहलं हि नः ॥ ४१.८ ॥
- ४१.९/१व्यास उवाच । तेषां तद् वचनं श्रुत्वा लोकनाथश्चतुर्भुजः ।
- ४१.९/२प्रोवाच शम्भोस्तत् क्षेत्रं भूतले दृष्ट्वात्थदम् ॥ ४१.९ ॥
- ४१.१०/१अञ्जोवाच । शृणुध्वं मुनिशार्दूलाः प्रवक्ष्यामि समासतः ।
- ४१.१०/२सर्वपापहरं पुण्यं क्षेत्रं परमदुर्लभम् ॥ ४१.१० ॥
- ४१.११/१लिङ्गकोटिसमायुक्तं वाराणसीसमं शुभम् ।
- ४१.११/२अेकाम्रकेति विख्यातं तीर्थाष्टकसमन्वितम् ॥ ४१.११ ॥
- ४१.१२/१अेकाम्रवृक्षस्तत्रासीत् पुरा कल्पे द्विजोत्तमाः ।
- ४१.१२/२नाम्ना तस्यैव तत् क्षेत्रमेकाम्रकमिति श्रुतम् ॥ ४१.१२ ॥
- ४१.१३/१लृष्टपुष्टजनाकीर्णं नरनारीसमन्वितम् ।
- ४१.१३/२विद्वांसगणं भूयिष्ठं धनधान्यादिसंयुतम् ॥ ४१.१३ ॥

- ४१.१४/१गृहगोपुरसम्भाघं त्रिकयाद्धारभूषितम् ।
 ४१.१४/२नानावर्णिकस्माकीर्णं नानारत्नोपशोभितम् ॥ ४१.१४ ॥
- ४१.१५/१पुराट्टालकसंयुक्तं रथिभिः समलंकृतम् ।
 ४१.१५/२राजसंनिभैः शुभ्रैः प्रासादैरुपशोभितम् ॥ ४१.१५ ॥
- ४१.१६/१मार्गगद्धारसंयुक्तं सितप्राकारशोभितम् ।
 ४१.१६/२रक्षितं शस्त्रसंघैश्च परिभाभिरलंकृतम् ॥ ४१.१६ ॥
- ४१.१७/१सितरक्तैस्तथा पीतैः कृष्णश्यामैश्च वर्णैः ।
 ४१.१७/२समीरणोद्धृताभिश्च पताकाभिरलंकृतम् ॥ ४१.१७ ॥
- ४१.१८/१नित्योत्सवप्रमुदितं नानावादित्रनिस्वनैः ।
 ४१.१८/२वीणावेणुमृदङ्गैश्च क्षेपणीभिरलंकृतम् ॥ ४१.१८ ॥
- ४१.१९/१देवतायतनैर्दिव्यैः प्राकारोद्यानमण्डितैः ।
 ४१.१९/२पूजाविशिष्टरथितैः सर्वत्र समलंकृतम् ॥ ४१.१९ ॥
- ४१.२०/१स्त्रियः प्रमुदितास्तत्र दृश्यन्ते तनुमध्यमाः ।
 ४१.२०/२छारैरलंकृतग्रीवाः पद्मपत्रायतेक्षणाः ॥ ४१.२० ॥
- ४१.२१/१पीनोन्नतकुथाः श्यामाः पूर्णान्द्रनिभाननाः ।
 ४१.२१/२स्थिरालकाः सुकपोलाः काञ्चीनूपुरनादिताः ॥ ४१.२१ ॥
- ४१.२२/१सुकेश्यश्चारुजघनाः कर्णांतायतलोचनाः ।
 ४१.२२/२सर्वलक्षणसम्पन्नाः सर्वाभरणभूषिताः ॥ ४१.२२ ॥
- ४१.२३/१दिव्यवस्त्रधराः शुभ्राः काश्चित् काञ्चनसंनिभाः ।
 ४१.२३/२सवारणगामिन्यः कुयभारावनामिताः ॥ ४१.२३ ॥
- ४१.२४/१दिव्यगन्धानुलिप्ताङ्गाः कर्णाभरणभूषिताः ।
 ४१.२४/२मदालसाश्च सुश्रोणयो नित्यं प्रहसिताननाः ॥ ४१.२४ ॥
- ४१.२५/१शष्पद्विस्पष्टशाना भिम्भीष्ठा मधुरस्वराः ।
 ४१.२५/२ताम्बूलरञ्जितमुष्मा विदग्धाः प्रियदर्शनाः ॥ ४१.२५ ॥
- ४१.२६/१सुभगाः प्रियवादिन्यो नित्यं यौवनगर्विताः ।
 ४१.२६/२दिव्यवस्त्रधराः सर्वाः सदा चारित्रमण्डिताः ॥ ४१.२६ ॥
- ४१.२७/१कीडन्ति ताः सदा तत्र स्त्रियश्चाप्सरसोपमाः ।
 ४१.२७/२स्ये गृहे प्रमुदिता दिवा रात्रौ वराननाः ॥ ४१.२७ ॥

- ४१.२८/१पुरुषास्तत्र दृश्यन्ते उपयौवनगर्विताः ।
 ४१.२८/२सर्वलक्षणसम्पन्नाः सुमृष्टमण्डिकुण्डलाः ॥ ४१.२८ ॥
- ४१.२९/१आभ्रमण्डलाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्राश्च मुनिसत्तमाः ।
 ४१.२९/२स्वधर्मनिरतास्तत्र निवसन्ति सुधार्मिकाः ॥ ४१.२९ ॥
- ४१.३०/१अन्याश्च तत्र तिष्ठन्ति वारमुष्याः सुलोचनाः ।
 ४१.३०/२धृतायीमेनकातुल्यास्तथा समतिलोत्तमाः ॥ ४१.३० ॥
- ४१.३१/१उर्वशीसदृशाश्चैव विप्रचित्तिनिभास्तथा ।
 ४१.३१/२विश्रवायीसदृशान्याभाः प्रभोयासदृशास्तथा ॥ ४१.३१ ॥
- ४१.३२/१सर्वास्ताः प्रियवादिन्यः सर्वा विडसिताननाः ।
 ४१.३२/२कलाकौशलसंयुक्ताः सर्वास्ता गुणसंयुताः ॥ ४१.३२ ॥
- ४१.३३/१अप्येवं पण्यस्त्रियस्तत्र नृत्यगीतविशारदाः ।
 ४१.३३/२निवसन्ति मुनिश्रेष्ठाः सर्वस्त्रीगुणगर्विताः ॥ ४१.३३ ॥
- ४१.३४/१प्रेक्षापावापकुशलाः सुन्दर्यः प्रियदर्शनाः ।
 ४१.३४/२न उपडीना दूर्वृत्ता न परद्रोहकारिकाः ॥ ४१.३४ ॥
- ४१.३५/१यासां कटाक्षपातेन मोहं गच्छन्ति मानवाः ।
 ४१.३५/२न तत्र निर्धनाः सन्ति न मूर्खा न परद्विषः ॥ ४१.३५ ॥
- ४१.३६/१न रोगिणो न मलिना न कट्या न मायिनः ।
 ४१.३६/२न उपडीना दूर्वृत्ता न परद्रोहकारिकाः ॥ ४१.३६ ॥
- ४१.३७/१तिष्ठन्ति मानवास्तत्र क्षेत्रे जगति विश्रुते ।
 ४१.३७/२सर्वत्र सुभसंयारं सर्वसत्त्वसुभावलम् ॥ ४१.३७ ॥
- ४१.३८/१नानाजनसमाकीर्णं सर्वसत्त्वसमन्वितम् ।
 ४१.३८/२कर्णिकारैश्च पनसैश्चम्पकैर्गाडैःसरैः ॥ ४१.३८ ॥
- ४१.३९/१पाटलाशोकभकुलैः कपित्थैर्भुलैर्धवैः ।
 ४१.३९/२यूतनिम्बकट्फैश्च तथान्यैः पुष्पजातिभिः ॥ ४१.३९ ॥
- ४१.४०/१नीपडैर्धवपट्टिरैर्वताभिश्च विराजितम् ।
 ४१.४०/२शालैस्तालैस्तालैश्च नारिकेलैः शुभाञ्जनैः ॥ ४१.४० ॥
- ४१.४१/१अर्जुनैः समपर्णैश्च कोविदारैः सपिप्पलैः ।

- ४१.४१/२लकुचैः सरलैर्लोघ्रैर्लिन्तावैर्द्वेवदारुभिः ॥ ४१.४१ ॥
- ४१.४२/१पलाशैर्भुयुक्तुन्देश्च पारिजातैः सकुब्जकैः ।
- ४१.४२/२कदलीवनभाण्डैश्च जम्बूपूगङ्गैस्तथा ॥ ४१.४२ ॥
- ४१.४३/१केतकीकरवीरैश्च अतिमुक्तैश्च किंशुकैः ।
- ४१.४३/२मन्दारकुन्दपुष्पैश्च तथान्यैः पुष्पजातिभिः ॥ ४१.४३ ॥
- ४१.४४/१नानापक्षिरुतैः सेव्यैरुधानैर्नन्दनोपमैः ।
- ४१.४४/२कुलभारानतैर्वृक्षैः सर्वर्तुसुमुत्करैः ॥ ४१.४४ ॥
- ४१.४५/१यकोरैः शतपत्रैश्च भृङ्गराजैश्च कोडिलैः ।
- ४१.४५/२कलविड्मैर्भयूरैश्च प्रियपुत्रैः शुडैस्तथा ॥ ४१.४५ ॥
- ४१.४६/१श्रुवञ्जवकडारीतैश्चातडैर्वनवेष्टितैः ।
- ४१.४६/२नानापक्षिगणैश्चान्यैः कूजद्विर्भयुरस्वरैः ॥ ४१.४६ ॥
- ४१.४७/१दीर्घिकाभिस्तडागैश्च पुष्करिणीभिश्च वापिभिः ।
- ४१.४७/२नानाजलाशयैश्चान्यैः पद्मिनीभाण्डमण्डितैः ॥ ४१.४७ ॥
- ४१.४८/१कुमुदैः पुण्डरीकैश्च तथा नीलोत्पलैः शुभैः ।
- ४१.४८/२कादम्बैश्चकण्डकैश्च तथैव जलकुङ्कुटैः ॥ ४१.४८ ॥
- ४१.४९/१कारण्डवैः प्लवैर्दसैस्तथान्यैर्जलधारिभिः ।
- ४१.४९/२श्रेयं नानाविधैर्वृक्षैः पुष्पैर्नानाविधैर्वरैः ॥ ४१.४९ ॥
- ४१.५०/१नानाजलाशयैः पुण्ड्रैः शोभितं तत् समन्ततः ।
- ४१.५०/२आस्ते तत्र स्वयं देवः कृत्तिवासा वृषध्वजः ॥ ४१.५० ॥
- ४१.५१/१छिताय सर्वलोकस्य भुक्तिमुक्तिप्रदः शिवः ।
- ४१.५१/२पृथिव्यां यानि तीर्थानि सरितश्च सरांसि य ॥ ४१.५१ ॥
- ४१.५२/१पुष्करिण्यस्तडागानि वाप्यः कूपाश्च सागराः ।
- ४१.५२/२तेभ्यः पूर्वं समाहृत्य जलबिन्दून् पृथक् पृथक् ॥ ४१.५२ ॥
- ४१.५३/१सर्वलोकछितार्थाय रुद्रः सर्वसुरैः सह ।
- ४१.५३/२तीर्थं बिन्दुसरो नाम तस्मिन् क्षेत्रे द्विजोत्तमाः ॥ ४१.५३ ॥
- ४१.५४/१यकार ऋषिभिः सार्धं तेन बिन्दुसरः स्मृतम् ।
- ४१.५४/२अष्टम्यां बहुले पक्षे मार्गशीर्षे द्विजोत्तमाः ॥ ४१.५४ ॥

- ४१.५५/१यस्तत्र यात्रां कुरुते विषुवे विजितेन्द्रियः ।
 ४१.५५/२विधिवद् भिन्दुसरसि स्नात्वा श्रद्धासमन्वितः ॥ ४१.५५ ॥
- ४१.५६/१देवान् ऋषीन् मनुष्यांश्च पितृन् संतर्ष्य वाग्यतः ।
 ४१.५६/२तिलोदकेन विधिना नामगोत्रविधानवित् ॥ ४१.५६ ॥
- ४१.५७/१स्नात्वैवं विधिवत् तत्र सोऽश्वमेधकृत्वं लभेत् ।
 ४१.५७/२अडोपरागे विषुवे संक्रान्त्यामयने तथा ॥ ४१.५७ ॥
- ४१.५८/१युगादिषु षडशीत्यां तथाऽन्यत्र शुभे तिथौ ।
 ४१.५८/२ये तत्र दानं विप्रेभ्यः प्रयच्छन्ति घनादिकम् ॥ ४१.५८ ॥
- ४१.५९/१अन्यतीर्थाश्चतुर्गुणं कृत्वं ते प्राप्नुवन्ति वै ।
 ४१.५९/२पिण्डं ये सम्प्रयच्छन्ति पितृभ्यः सरसस्तटे ॥ ४१.५९ ॥
- ४१.६०/१पितृणामक्षयां तृप्तिं ते कुर्वन्ति न संशयः ।
 ४१.६०/२ततः शम्भोर्गुलं गत्वा वाग्यतः संयतेन्द्रियः ॥ ४१.६० ॥
- ४१.६१/१प्रविश्य पूजयेच्छर्वं कृत्वा तं त्रिः प्रदक्षिणाम् ।
 ४१.६१/२घृतक्षीरादिभिः स्नानं कारयित्वा भवं शुचिः ॥ ४१.६१ ॥
- ४१.६२/१यन्नेन सुगन्धेन विलिप्य कुङ्कुमेन च ।
 ४१.६२/२ततः सम्पूजयेद् देवं यन्द्रमौलिमुमापतिम् ॥ ४१.६२ ॥
- ४१.६३/१पुष्पैर्नानाविधैर्मध्वैर्बिल्वार्ककमलादिभिः ।
 ४१.६३/२आगमोक्तेन मन्त्रेण वेदोक्तेन च शंकरम् ॥ ४१.६३ ॥
- ४१.६४/१अदीक्षितस्तु नाग्नैव मूलमन्त्रेण चार्थयेत् ।
 ४१.६४/२अप्येवं सम्पूज्य तं देवं गन्धपुष्पानुरागिभिः ॥ ४१.६४ ॥
- ४१.६५/१धूपदीपैश्च नैवेद्यैरुपहारैस्तथा स्तवैः ।
 ४१.६५/२एतद्देवताप्रतिपातैश्च गीतैर्वाद्यैर्मनोहरैः ॥ ४१.६५ ॥
- ४१.६६/१नृत्यजपनमस्कारैर्जयशब्दैः प्रदक्षिणैः ।
 ४१.६६/२अप्येवं सम्पूज्य विधिवद् देवदेवमुमापतिम् ॥ ४१.६६ ॥
- ४१.६७/१सर्वपापविनिर्मुक्तो रुपयौवनगर्वितः ।
 ४१.६७/२कुलैकविंशमधृत्य दिव्याभरणभूषिताः ॥ ४१.६७ ॥
- ४१.६८/१सौवर्णेन विमानेन डिङ्गिणीजालमालिना ।
 ४१.६८/२उपगीयमानो गन्धर्वैरभ्यरोमिरलंकृतः ॥ ४१.६८ ॥

- ४१.६८/१७६द्योतयन् दिशः सर्वाः शिवलोकं स गच्छति ।
 ४१.६८/२भुक्त्वा तत्र सुभं विप्रा मनसः प्रीतिदायकम् ॥ ४१.६८ ॥
- ४१.७०/१तल्लोकवासिभिः सार्धं यावद् आभूतसम्प्लवम् ।
 ४१.७०/२ततस्तस्माद् षड्वायातः पृथिव्यां पुण्यसंक्षये ॥ ४१.७० ॥
- ४१.७१/१जायते योगिनां गेहे यतुर्वेदी द्विजोत्तमाः ।
 ४१.७१/२योगं पाशुपतं प्राप्य ततो भोक्षमवाप्नुयात् ॥ ४१.७१ ॥
- ४१.७२/१शयनोत्थापने चैव संकान्त्यामयने तथा ।
 ४१.७२/२अशोकाभ्यां तथाष्टम्यां पवित्रारोपणो तथा ॥ ४१.७२ ॥
- ४१.७३/१ये य पश्यन्ति तं देवं कृत्वासासमुत्तमम् ।
 ४१.७३/२विमानेनार्कवर्णन शिवलोकं व्रजन्ति ते ॥ ४१.७३ ॥
- ४१.७४/१सर्वकालेऽपि तं देवं ये पश्यन्ति सुमेधसः ।
 ४१.७४/२तेऽपि पापविनिर्मुक्ताः शिवलोकं व्रजन्ति वै ॥ ४१.७४ ॥
- ४१.७५/१देवस्य पश्चिमे पूर्वे दक्षिणे चोत्तरे तथा ।
 ४१.७५/२योजनद्वितयं सार्धं क्षेत्रं तद् भुक्तिमुक्तिदम् ॥ ४१.७५ ॥
- ४१.७६/१तस्मिन् क्षेत्रवरे लिङ्गं भास्करेश्वरसंज्ञितम् ।
 ४१.७६/२पश्यन्ति ये तु तं देवं स्नात्वा कुण्डे मलेश्वरम् ॥ ४१.७६ ॥
- ४१.७७/१आदित्येनार्चितं पूर्वं देवदेवं त्रिलोचनम् ।
 ४१.७७/२सर्वपापविनिर्मुक्ता विमानवरमास्थिताः ॥ ४१.७७ ॥
- ४१.७८/१उपगीयमाना गन्धर्वैः शिवलोकं व्रजन्ति ते ।
 ४१.७८/२तिष्ठन्ति तत्र मुदितः कल्पमेकं द्विजोत्तमाः ॥ ४१.७८ ॥
- ४१.७९/१भुक्त्वा तु विपुलान् भोगान् शिवलोकं मनोरमान् ।
 ४१.७९/२पुण्यक्षयाद् षड्वायाता जायन्ते प्रवरे कुले ॥ ४१.७९ ॥
- ४१.८०/१अथवा योगिनां गेहे वेदवेदाङ्गपारगाः ।
 ४१.८०/२उत्पद्यन्ते द्विजवराः सर्वभूतहिते रताः ॥ ४१.८० ॥
- ४१.८१/१भोक्षशास्त्रार्थकुशलाः सर्वत्र समभुङ्क्षुः ।
 ४१.८१/२योगं शम्भोर्वरं प्राप्य ततो भोक्षं व्रजन्ति ते ॥ ४१.८१ ॥
- ४१.८२/१तस्मिन् क्षेत्रवरे पुण्ये लिङ्गं यद् दृश्यते द्विजाः ।

- ४१.८२/२पूज्यापूज्यं च सर्वत्र वने रथ्यान्तरेऽपि वा ॥ ४१.८२ ॥
- ४१.८३/१यतुष्यथे श्मशाने वा यत्र कुत्र च तिष्ठति ।
- ४१.८३/२दृष्ट्वा तस्मिन्नुगमव्यग्रः श्रद्धया सुसमाहितः ॥ ४१.८३ ॥
- ४१.८४/१स्नापयित्वा तु तं भक्त्या गन्धैः पुष्पैर्मनोहरैः ।
- ४१.८४/२धूपैर्दीपैः सनैवेद्यैर्नमस्कारैस्तथा स्तवैः ॥ ४१.८४ ॥
- ४१.८५/१एतन्प्रणिपातैश्च नृत्यगीतादिभिस्तथा ।
- ४१.८५/२सम्पूज्यैव विधानेन शिवलोकं व्रजेन् नरः ॥ ४१.८५ ॥
- ४१.८६/१नारी वा द्विजशार्दूलाः सम्पूज्य श्रद्धयान्विता ।
- ४१.८६/२पूर्वोक्तं कृत्वा प्रोति नात्र कार्या विचारणा ॥ ४१.८६ ॥
- ४१.८७/१कः शक्नोति गुणान् वक्तुं समग्रान् मुनिसत्तमाः ।
- ४१.८७/२तस्य क्षेत्रवरस्याथ ऋते देवान् महेश्चरात् ॥ ४१.८७ ॥
- ४१.८८/१तस्मिन् क्षेत्रोत्तमे गत्वा श्रद्धयाश्रद्धयापि वा ।
- ४१.८८/२माघवादिषु मासेषु नरो वा यदि वाङ्गना ॥ ४१.८८ ॥
- ४१.८९/१यस्मिन् यस्मिंस्तथैव विप्राः स्नात्वा भिन्दुसरोम्भसि ।
- ४१.८९/२पश्येद् देवं विरूपाक्षं देवीं च वरदां शिवाम् ॥ ४१.८९ ॥
- ४१.९०/१गणं चाण्डं कार्तिकेयं गणेशं वृषभं तथा ।
- ४१.९०/२कल्पद्रुमं च सावित्रीं शिवलोकं स गच्छति ॥ ४१.९० ॥
- ४१.९१/१स्नात्वा च कापिले तीर्थे विधिवत् पापनाशने ।
- ४१.९१/२प्राप्तोत्थिभिमतान् कामाग्ं शिवलोकं स गच्छति ॥ ४१.९१ ॥
- ४१.९२/१यः स्तम्भं तत्र विधिवत् करोति नियतेन्द्रियः ।
- ४१.९२/२कुलैकविंशमुद्धृत्य शिवलोकं स गच्छति ॥ ४१.९२ ॥
- ४१.९३/१अक्रान्ते शिवक्षेत्रे वाराणसीसमे शुभे ।
- ४१.९३/२स्नानं करोति यस्तत्र भोक्षं स लभते ध्रुवम् ॥ ४१.९३ ॥
- ४२.१/१ब्रह्मोवाच । विरजे विरजा माता ब्रह्माणी सम्प्रतिष्ठिता ।
- ४२.१/२यस्याः संदर्शनान् मर्त्यः पुनात्यासप्तमं कुलम् ॥ ४२.१ ॥
- ४२.२/१सकृद् दृष्ट्वा तु तां देवीं भक्त्यापूज्य प्रणम्य च ।
- ४२.२/२नरः स्ववंशमुद्धृत्य मम लोकं स गच्छति ॥ ४२.२ ॥

- ४२.३/१अन्याश्च तत्र तिष्ठन्ति विरजे लोकातरः ।
 ४२.३/२सर्वपापहारा देव्यो वरदा भक्तिवत्सलाः ॥ ४२.३ ॥
- ४२.४/१आस्ते वैतरणी तत्र सर्वपापहारा नदी ।
 ४२.४/२यस्यां स्नात्वा नरश्रेष्ठः सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ ४२.४ ॥
- ४२.५/१आस्ते स्वयम्भुस्तत्रैव क्रोडशुभी हरिः स्वयम् ।
 ४२.५/२दृष्ट्वा प्रणम्य तं भक्त्या परं विष्णुं व्रजन्ति ते ॥ ४२.५ ॥
- ४२.६/१कापिले गोत्रे सोमे तीर्थे यालाभुसंज्ञिते ।
 ४२.६/२मृत्युंजये क्रोडतीर्थे वासुडे सिद्धकेश्वरे ॥ ४२.६ ॥
- ४२.७/१तीर्थेष्वेतेषु मतिमान् विरजे संयतेन्द्रियः ।
 ४२.७/२गत्वाष्टतीर्थं विधिवत् स्नात्वा देवान् प्रणम्य य ॥ ४२.७ ॥
- ४२.८/१सर्वपापविनिर्मुक्तो विमानवरमास्थितः ।
 ४२.८/२उपगीयमानो गन्धर्वैर्मम लोके महीयते ॥ ४२.८ ॥
- ४२.९/१विरजे यो मम क्षेत्रे पिण्डदानं करोति वै ।
 ४२.९/२स करोत्यक्षयां तृप्तिं पितृणां नात्र संशयः ॥ ४२.९ ॥
- ४२.१०/१मम क्षेत्रे मुनिश्रेष्ठा विरजे ये कलेवरम् ।
 ४२.१०/२परित्यजन्ति पुरुषास्ते मोक्षं प्राप्नुवन्ति वै ॥ ४२.१० ॥
- ४२.११/१स्नात्वा यः सागरे मर्त्यो दृष्ट्वा य कपिलं हरिम् ।
 ४२.११/२पश्येद् देवीं य वाराहीं स याति त्रिदशालयम् ॥ ४२.११ ॥
- ४२.१२/१सन्ति न्यायानि तीर्थानि पुण्यान्यायतनानि य ।
 ४२.१२/२तत्काले तु मुनिश्रेष्ठा वेदितव्यानि तानि वै ॥ ४२.१२ ॥
- ४२.१३/१समुद्रस्थोत्तरे तीरे तस्मिन् देशे द्विजोत्तमाः ।
 ४२.१३/२आस्ते गुह्यं परं क्षेत्रं मुक्तिर्दं पापनाशनम् ॥ ४२.१३ ॥
- ४२.१४/१सर्वत्र वालुकाकीर्णं पवित्रं सर्वकामदम् ।
 ४२.१४/२दशयोजनविस्तीर्णं क्षेत्रं परमदुर्लभम् ॥ ४२.१४ ॥
- ४२.१५/१अशोकार्जुनपुंनागैर्बकुलैः सरलद्रुमैः ।
 ४२.१५/२पनसैर्नारिकेलैश्च शालैस्तालैः कपित्थकैः ॥ ४२.१५ ॥
- ४२.१६/१यम्पदैः कर्णिकारैश्च यूतबिल्वैः सपाटलैः ।
 ४२.१६/२कदम्बैः कोविदारैश्च लकुचैर्नागकेशरैः ॥ ४२.१६ ॥

- ४२.१७/१प्राथीनामलडैर्लोभिर्नारुङ्गैर्धवामादिरैः ।
 ४२.१७/२सर्जभूर्जश्चकण्डौश्च तमालैर्द्वेवदारुभिः ॥ ४२.१७ ॥
- ४२.१८/१मन्दारैः पारिजातैश्च न्यग्रोधगुण्डयन्तैः ।
 ४२.१८/२भर्जूराभ्रातकैः सिद्धैर्भुयुङ्कुनैः सङ्किंशुकैः ॥ ४२.१८ ॥
- ४२.१८/१अश्वत्थैः सप्तपर्णैश्च मधुधारशुभाञ्जनैः ।
 ४२.१८/२शिंशामलकैर्नापैर्निम्बतिन्दुविभीतकैः ॥ ४२.१८ ॥
- ४२.२०/१सर्वर्तुकुलगन्धाढ्यैः सर्वर्तुकुसुमोज्ज्वलैः ।
 ४२.२०/२मनोह्लादकरैः शुभ्रैर्नानाविडगनादितैः ॥ ४२.२० ॥
- ४२.२१/१श्रोत्ररम्यैः सुमधुरैर्बलनिर्मदनेरितैः ।
 ४२.२१/२मनसः प्रीतिजनकैः शब्दैः भगभुजेरितैः ॥ ४२.२१ ॥
- ४२.२२/१चकोरैः शतपत्रैश्च भृङ्गराजैस्तथा शुकैः ।
 ४२.२२/२कोडिलैः कलविडुंश्च डारीतैर्ज्वलज्वकैः ॥ ४२.२२ ॥
- ४२.२३/१प्रियपुत्रैश्चातकैश्च तथा-चैर्मधुरस्वरैः ।
 ४२.२३/२श्रोत्ररम्यैः प्रियकरैः कूजदृमिश्चावधिष्ठितैः ॥ ४२.२३ ॥
- ४२.२४/१केतकीवनभाण्डैश्च अतिमुक्तैः सकुब्जकैः ।
 ४२.२४/२मालतीकुन्दभाण्डैश्च करवीरैः सितेतरैः ॥ ४२.२४ ॥
- ४२.२५/१जम्बीरकरुण्डाङ्गुलैर्दाडिमैर्बाजपूरकैः ।
 ४२.२५/२मातुलुङ्गैः पूगङ्गुलैर्दिन्तालैः कदलीवनैः ॥ ४२.२५ ॥
- ४२.२६/१अच्यैश्च विविधैर्वृक्षैः पुष्पैश्चान्यैर्मनोहरैः ।
 ४२.२६/२लतावितानगुल्मैश्च विविधैश्च जलाशयैः ॥ ४२.२६ ॥
- ४२.२७/१दीर्घिकाभिस्तडागैश्च पुष्करिणीभिश्च वापिभिः ।
 ४२.२७/२नानाजलाशयैः पुण्ड्रैः पद्मिनीभण्डमण्डितैः ॥ ४२.२७ ॥
- ४२.२८/१सरांसि च मनोज्ञानि प्रसन्नसलिलानि च ।
 ४२.२८/२कुमुदैः पुण्डरीकैश्च तथा नीलोत्पलैः शुभ्रैः ॥ ४२.२८ ॥
- ४२.२८/१कलारैः कमलैश्चापि आश्रितानि समन्ततः ।
 ४२.२८/२कादम्बैश्चकवाकैश्च तथैव जलकुङ्कुटैः ॥ ४२.२८ ॥
- ४२.३०/१कारण्डवैः प्लवैर्लसैः कूर्मैर्मत्स्यैश्च मद्गुभिः ।

- ४२.३०/२दात्यूलसारसाकीर्णैः कोयष्टिभकशोभितैः ॥ ४२.३० ॥
- ४२.३१/१अेतैश्चान्यैश्च कूजदृभिः समन्ताज्जलयारिभिः ।
- ४२.३१/२भगैर्जलयरैश्चान्यैः कुसुमैश्च जलोद्भवैः ॥ ४२.३१ ॥
- ४२.३२/१अेवं नानाविधैर्वृक्षैः पुष्पैः स्थलजलोद्भवैः ।
- ४२.३२/२ब्रह्मयारिगुहस्थैश्च वानप्रस्थैश्च भिक्षुभिः ॥ ४२.३२ ॥
- ४२.३३/१स्वधर्मनिरतैर्वर्षैस्तथान्यैः समलंकृतम् ।
- ४२.३३/२दृष्टपुष्टजनाकीर्णं नरनारीसमाकुलम् ॥ ४२.३३ ॥
- ४२.३४/१अशेषविधानिलयं सर्वधर्मगुणाकरम् ।
- ४२.३४/२अेवं सर्वगुणोपेतं क्षेत्रं परमदुर्लभम् ॥ ४२.३४ ॥
- ४२.३५/१आस्ते तत्र मुनिश्रेष्ठा विख्यातः पुरुषोत्तमः ।
- ४२.३५/२यावद् उत्कलमर्यादा दृङ् कमेण प्रकीर्तिता ॥ ४२.३५ ॥
- ४२.३६/१तावत् कृष्णप्रसादेन देशः पुण्यतमो हि सः ।
- ४२.३६/२यत्र तिष्ठति विश्वात्मा देशे स पुरुषोत्तमः ॥ ४२.३६ ॥
- ४२.३७/१जगद्व्यापी जगन्नाथस्तत्र सर्व प्रतिष्ठितम् ।
- ४२.३७/२अहं रुद्रश्च शङ्खश्च देवाश्चाग्निपुरोगमाः ॥ ४२.३७ ॥
- ४२.३८/१निवसामो मुनिश्रेष्ठास्तस्मिन् देशे सदा वयम् ।
- ४२.३८/२गन्धर्वाप्सरसः सर्वाः पितरो देवमानुषाः ॥ ४२.३८ ॥
- ४२.३९/१यक्षा विधाधराः सिद्धा मुनयः शिशितप्रताः ।
- ४२.३९/२ऋषयो वालपिल्याश्च कश्यपाद्याः प्रजेश्वराः ॥ ४२.३९ ॥
- ४२.४०/१सुपर्णाः किंनरा नागास्तथान्ये स्वर्गवासिनः ।
- ४२.४०/२साङ्गाश्च यतुरो वेदाः शास्त्राणि विविधानि च ॥ ४२.४० ॥
- ४२.४१/१छतिडासपुराणानि यज्ञाश्च वरदक्षिणाः ।
- ४२.४१/२नद्यश्च विविधाः पुण्यास्तीर्थान्यायतनानि च ॥ ४२.४१ ॥
- ४२.४२/१सागराश्च तथा शैलास्तस्मिन् देशे व्यवस्थिताः ।
- ४२.४२/२अेवं पुण्यतमे देशे देवर्षिपितृसेविते ॥ ४२.४२ ॥
- ४२.४३/१सर्वोपभोगसहिते वासः कस्य न रोचते ।
- ४२.४३/२श्रेष्ठत्वं कस्य देशस्य किं यान्यद् अधिकं ततः ॥ ४२.४३ ॥

- ४२.४४/१आस्ते यत्र स्वयं देवो मुक्तिदः पुरुषोत्तमः ।
 ४२.४४/२धन्यास्ते विबुधप्रभ्या ये वसन्त्युत्कले नराः ॥ ४२.४४ ॥
- ४२.४५/१तीर्थराजजले स्नात्वा पश्यन्ति पुरुषोत्तमम् ।
 ४२.४५/२स्वर्गो वसन्ति ते मर्त्या न ते यान्ति यमावये ॥ ४२.४५ ॥
- ४२.४६/१ये वसन्त्युत्कले क्षेत्रे पुण्ये श्रीपुरुषोत्तमे ।
 ४२.४६/२सकृलं जिवितं तेषामुत्कलानां सुमेधसाम् ॥ ४२.४६ ॥
- ४२.४७/१ये पश्यन्ति सुरश्रेष्ठं प्रसन्नायतलोचनम् ।
 ४२.४७/२यारुभूकेशमुकुटं यारुकर्णवतंसकम् ॥ ४२.४७ ॥
- ४२.४८/१यारुस्मितं यारुदन्तं यारुकुण्डलमण्डितम् ।
 ४२.४८/२सुनासं सुकपोलं य सुललाटं सुलक्षणम् ॥ ४२.४८ ॥
- ४२.४९/१त्रैलोक्यानन्दजननं कृष्णस्य मुष्पङ्कजम् ॥ ४२.४९ ॥
- ४३.१/१अहमोवाच । पुरा कृतयुगे विप्राः शकृतुव्यपराक्रमः ।
 ४३.१/२अभूव नृपतिः श्रीमान् इन्द्रद्युम्न इति श्रुतः ॥ ४३.१ ॥
- ४३.२/१सत्यवादी शुचिर्दक्षः सर्वशास्त्रविशारदः ।
 ४३.२/२रुपवान् सुभगः शूरो दाता भोजता प्रियंवदः ॥ ४३.२ ॥
- ४३.३/१यष्टा समस्तयज्ञानां अष्टमण्यः सत्यसंगरः ।
 ४३.३/२धनुर्वेदे य वेदे य शास्त्रे य निपुणः कृती ॥ ४३.३ ॥
- ४३.४/१वल्लभो नरनारीणां पौर्णमास्यां यथा शशी ।
 ४३.४/२आदित्ये एव दुष्प्रोक्ष्यः शत्रुसंघभयंकरः ॥ ४३.४ ॥
- ४३.५/१वैष्णवः सत्त्वसम्पन्नो जितक्रोधो जितेन्द्रियः ।
 ४३.५/२अध्येता योगसांप्रधानां मुमुक्षुर्धर्मतत्परः ॥ ४३.५ ॥
- ४३.६/१श्रेवं स पावयन् पृथ्वीं राजा सर्वगुणाकरः ।
 ४३.६/२तस्य बुद्धिः समुत्पन्ना उरराराधनं प्रति ॥ ४३.६ ॥
- ४३.७/१कथमाराधयिष्यामि देवदेवं जनार्दनम् ।
 ४३.७/२कस्मिन् क्षेत्रेऽथवा तीर्थे नदीतीरे तथाश्रमे ॥ ४३.७ ॥
- ४३.८/१श्रेवं चिन्तापरः सोऽथ निरीक्ष्य मनसा महीम् ।
 ४३.८/२आलोक्य सर्वतीर्थानि क्षेत्राण्यथ पुराण्यपि ॥ ४३.८ ॥

- ૪૩.૯/૧તાનિ સર્વાણિ સંત્યજ્ય જગામાયતનં પુનઃ ।
 ૪૩.૯/૨વિખ્યાતં પરમં ક્ષેત્રં મુક્તિદં પુરુષોત્તમમ્ ॥ ૪૩.૯ ॥
- ૪૩.૧૦/૧સ ગત્વા તત્ ક્ષેત્રવરે સમૃદ્ધબલવાહનઃ ।
 ૪૩.૧૦/૨અયજચ્યાશ્વમેધેન વિધિવદ્ ભૂરિદક્ષિણઃ ॥ ૪૩.૧૦ ॥
- ૪૩.૧૧/૧કારયિત્વા મહોત્સેધં પ્રાસાદં ચૈવ વિશ્રુતમ્ ।
 ૪૩.૧૧/૨તત્ર સંકર્ષણં કૃષ્ણં સુભદ્રાં સ્થાપ્ય વીર્યવાન્ ॥ ૪૩.૧૧ ॥
- ૪૩.૧૨/૧પગ્ચતીર્થં ચ વિધિવત્ કૃત્વા તત્ર મહીપતિઃ ।
 ૪૩.૧૨/૨સ્નાનં દાનં તપો હોમં દેવતાપ્રેક્ષણં તથા ॥ ૪૩.૧૨ ॥
- ૪૩.૧૩/૧ભક્ત્યા ચારાધ્ય વિધિવત્ પ્રત્યહં પુરુષોત્તમમ્ ।
 ૪૩.૧૩/૨પ્રસાદાદ્ દેવદેવસ્ય તતો મોક્ષમવાપ્નવાન્ ॥ ૪૩.૧૩ ॥
- ૪૩.૧૪/૧માર્કણ્ડેયં ચ કૃષ્ણં ચ દૃષ્ટ્વા રામં ચ ભો દ્વિજાઃ ।
 ૪૩.૧૪/૨સાગરે ચેન્દ્રદ્યુમ્નાપ્યે સ્નાત્વા મોક્ષં લભેદ્ ધ્રુવમ્ ॥ ૪૩.૧૪ ॥
- ૪૩.૧૫/૧મુનય ઊચુઃ । કસ્માત્ સ નૃપતિઃ પૂર્વમિન્દ્રદ્યુમ્નો જગત્પતિઃ ।
 ૪૩.૧૫/૨જગામ પરમં ક્ષેત્રં મુક્તિદં પુરુષોત્તમમ્ ॥ ૪૩.૧૫ ॥
- ૪૩.૧૬/૧ગત્વા તત્ર સુરશ્રેષ્ઠ કથં સ નૃપસત્તમઃ ।
 ૪૩.૧૬/૨વાજિમેધેન વિધિવદ્ ઇષ્ટવાન્ પુરુષોત્તમમ્ ॥ ૪૩.૧૬ ॥
- ૪૩.૧૭/૧કથં સ સર્વકલદે ક્ષેત્રે પરમદુર્લભે ।
 ૪૩.૧૭/૨પ્રાસાદં કારયામાસ ચેષ્ટં ત્રૈલોક્યવિશ્રુતમ્ ॥ ૪૩.૧૭ ॥
- ૪૩.૧૮/૧કથં સ કૃષ્ણં રામં ચ સુભદ્રાં ચ પ્રજાપતે ।
 ૪૩.૧૮/૨નિર્મમે રાજશાદૂલઃ ક્ષેત્રં રક્ષિતવાન્ કથમ્ ॥ ૪૩.૧૮ ॥
- ૪૩.૧૯/૧કથં તત્ર મહીપાલઃ પ્રાસાદે ભુવનોત્તમે ।
 ૪૩.૧૯/૨સ્થાપયામાસ મતિમાન્ કૃષ્ણાદીંસ્ત્રિદશાર્ચિતાન્ ॥ ૪૩.૧૯ ॥
- ૪૩.૨૦/૧એતત્ સર્વં સુરશ્રેષ્ઠ વિસ્તરેણ યથાતથમ્ ।
 ૪૩.૨૦/૨વક્તુમર્હસ્યશેષેણ ચરિતં તસ્ય ધીમતઃ ॥ ૪૩.૨૦ ॥
- ૪૩.૨૧/૧ન તૃપ્તિમધિગચ્છામસ્તવ વાક્યામૃતેન વૈ ।
 ૪૩.૨૧/૨શ્રોતુમિચ્છામહે બ્રહ્મન્ પરં કૌતૂહલં હિ નઃ ॥ ૪૩.૨૧ ॥
- ૪૩.૨૨/૧બ્રહ્મોવાચ । સાધુ સાધુ દ્વિજશ્રેષ્ઠા યત્ પૃથ્થ્વ્યં પુરાતનમ્ ।
 ૪૩.૨૨/૨સર્વપાપહરં પુણ્યં ભુક્તિમુક્તિપ્રદં શુભમ્ ॥ ૪૩.૨૨ ॥

- ४३.२३/१वक्ष्यामि तस्य यश्चितं यथावृत्तं कृते युगे ।
 ४३.२३/२शृणुध्वं मुनिशार्दूलाः प्रयताः संयतेन्द्रियाः ॥ ४३.२३ ॥
- ४३.२४/१अवन्ती नाम नगरी मालवे भुवि विश्रुता ।
 ४३.२४/२भभूव तस्य नृपतेः पृथिवी ककुटोपमा ॥ ४३.२४ ॥
- ४३.२५/१लृष्टपुष्टजनाकीर्णा दृढप्राकारतोरणा ।
 ४३.२५/२दृढयन्त्रार्गलद्गरा परिभाभिरलंकृता ॥ ४३.२५ ॥
- ४३.२६/१नानावर्षिकसमाकीर्णा नानाभाण्डसुविद्धिया ।
 ४३.२६/२रथ्यापणवती रम्या ।
 ४३.२६/३सुविभक्तयतुष्पथा ॥ ४३.२६ ॥
- ४३.२७/१गृहगोपुरसम्भाषा वीथीभिः समलंकृता ।
 ४३.२७/२राजसंनिभैः शुभ्रैश्चित्रग्रीवैर्मनोहरैः ॥ ४३.२७ ॥
- ४३.२८/१अनेकशतसाडस्रैः प्रासादैः समलंकृता ।
 ४३.२८/२यज्ञोत्सवप्रमुदिता गीतवाद्द्वित्रनिस्वना ॥ ४३.२८ ॥
- ४३.२९/१नानावर्षापताकाभिर्ध्वजैश्च समलंकृता ।
 ४३.२९/२उस्त्यश्चरथसंकीर्णा पदातिगणसंकुला ॥ ४३.२९ ॥
- ४३.३०/१नानायोधसमाकीर्णा नानाजनपदैर्युता ।
 ४३.३०/२ब्राह्मणैः क्षत्रियैर्वैश्यैः शूद्रैश्चैव द्विजातिभिः ॥ ४३.३० ॥
- ४३.३१/१समृद्धा सा मुनिश्रेष्ठा विद्वद्भिः समलंकृता ।
 ४३.३१/२न तत्र मलिनाः सन्ति न मूर्खा नापि निर्धनाः ॥ ४३.३१ ॥
- ४३.३२/१न रोगिणो न डीनाङ्गा न धूतव्यसनान्विताः ।
 ४३.३२/२सदा लृष्टाः सुमनसो दृश्यन्ते पुरुषाः स्त्रियः ॥ ४३.३२ ॥
- ४३.३३/१कीडन्ति स्म दिवा रात्रौ लृष्टास्तत्र पृथक् पृथक् ।
 ४३.३३/२सुवेषाः पुरुषास्तत्र दृश्यन्ते मृष्टकुण्डलाः ॥ ४३.३३ ॥
- ४३.३४/१सुतृपाः सुगुणाश्चैव दिव्यालंकारभूषिताः ।
 ४३.३४/२कामदेवप्रतीकाशाः सर्वलक्षणलक्षिताः ॥ ४३.३४ ॥
- ४३.३५/१सुकेशाः सुकपोलाश्च सुमुष्णाः श्मश्रुधारिणः ।
 ४३.३५/२रज्ञातारः सर्वशास्त्राणां भेत्तारः शत्रुवाङ्मनीम् ॥ ४३.३५ ॥

- ४३.३६/१दातारः सर्वरत्नानां भोक्तारः सर्वसम्पदाम् ।
 ४३.३६/रस्त्रियस्तत्र मुनिश्रेष्ठा दृश्यन्ते सुमनोहराः ॥ ४३.३६ ॥
- ४३.३७/१दंसवाराणगामिन्यः प्रदुल्लभभोजलोचनाः ।
 ४३.३७/रसुमध्यमाः सुजघनाः पीनोन्नतपयोधराः ॥ ४३.३७ ॥
- ४३.३८/१सुकेशाश्चारुवदनाः सुकपोलाः स्थिरालकाः ।
 ४३.३८/रलावभावानतग्रीवाः कर्णाम्बरणभूषिताः ॥ ४३.३८ ॥
- ४३.३९/१भिम्बौष्ठयो रञ्जितमुष्मास्ताम्बूलेन विराजिताः ।
 ४३.३९/रसुवर्णाम्बरणोपेताः सर्वालंकारभूषिताः ॥ ४३.३९ ॥
- ४३.४०/१श्यामावदाताः सुश्रोण्यः काञ्चीनूपुरनादिताः ।
 ४३.४०/रदिव्यमाल्याम्बरधरा दिव्यगन्धानुलेपनाः ॥ ४३.४० ॥
- ४३.४१/१विदग्धाः सुभगाः कान्ताश्चार्वङ्ग्यः प्रियदर्शनाः ।
 ४३.४१/ररुपलावण्यसंयुक्ताः सर्वाः प्रहसिताननाः ॥ ४३.४१ ॥
- ४३.४२/१क्रीडन्त्यश्च मद्योन्मत्ताः य ।
 ४३.४२/रगीतवाद्यकथालापै रमयन्त्यश्च ताः स्त्रियः ॥ ४३.४२ ॥
- ४३.४३/१वारुभ्याश्च दृश्यन्ते नृत्यगीतविशारदाः ।
 ४३.४३/रप्रेक्षणालापकुशलाः सर्वयोषिद्रुणान्विताः ॥ ४३.४३ ॥
- ४३.४४/१अन्याश्च तत्र दृश्यन्ते गुणायार्याः कुलस्त्रियः ।
 ४३.४४/रपतिप्रताश्च सुभगा गुणैः सर्वैरलंकृताः ॥ ४३.४४ ॥
- ४३.४५/१वनैश्चोपवनैः पुण्यैरुद्यानैश्च मनोरमैः ।
 ४३.४५/रदेवतायतनैर्दिव्यैर्नानाकुसुमशोभितैः ॥ ४३.४५ ॥
- ४३.४६/१शालैस्तालैस्तमालैश्च बहुलैर्नागकेसरैः ।
 ४३.४६/रपिप्पलैः कर्णिकारैश्च यन्तनागुरुयम्पकैः ॥ ४३.४६ ॥
- ४३.४७/१पुंनागैर्नारिकेरैश्च पनसैः सरलद्रुमैः ।
 ४३.४७/रनारङ्गैर्लकुयैर्लोमैः समपर्णैः शुभाञ्जनैः ॥ ४३.४७ ॥
- ४३.४८/१यूतभिल्वकदम्बैश्च शिशपैर्धवभाटिरैः ।
 ४३.४८/रपाटलाशोकतगरैः करवीरैः सितेतरैः ॥ ४३.४८ ॥
- ४३.४९/१पीतार्जुनकमल्लातैः सिद्धेराम्रातकैस्तथा ।
 ४३.४९/रन्यग्रोधाश्चथकाश्मर्यैः पलाशैर्देवदारुभिः ॥ ४३.४९ ॥

- ४३.५०/१मन्दाः पारिजातैश्च तित्तिडीकविभीतकैः ।
 ४३.५०/२प्राथीनामलकैः प्लक्षैर्जम्बूशिरीषपादपैः ॥ ४३.५० ॥
- ४३.५१/१कालेयैः काञ्चनारैश्च मधुजम्भीरतिन्दुकैः ।
 ४३.५१/२भर्जूरगस्त्यबकुलैः शाम्पोटकडरीतकैः ॥ ४३.५१ ॥
- ४३.५२/१कडुलैर्मुयुक्तुन्दैश्च छिन्तालैर्बीजपूरकैः ।
 ४३.५२/२केतकीवनभण्डैश्च अतिमुक्तैः सकुब्जकैः ॥ ४३.५२ ॥
- ४३.५३/१मल्लिकाकुन्दबाणैश्च कदलीभण्डमण्डितैः ।
 ४३.५३/२मातुलुङ्गैः पूगङ्गलैः करुणैः सिन्धुवारकैः ॥ ४३.५३ ॥
- ४३.५४/१बहुवारैः कोविदारैर्बदरैः सकरञ्जकैः ।
 ४३.५४/२अन्यैश्च विविधैः पुष्प+ । वृक्षैश्चान्यैर्मनोहरैः ॥ ४३.५४ ॥
- ४३.५५/१लतागुल्मैर्वितानैश्च उद्यानैर्नन्दनोपमैः ।
 ४३.५५/२सदा कुसुमगन्धाढ्यैः सदा हृलभरानतैः ॥ ४३.५५ ॥
- ४३.५६/१नानापक्षिरुतै रभ्यैर्नानामृगगणायुतैः ।
 ४३.५६/२यकोरैः शतपत्रैश्च भृङ्गारैः प्रियपुत्रकैः ॥ ४३.५६ ॥
- ४३.५७/१कलविड्ढैर्मथूरैश्च शुक्रैः कोकिलकैस्तथा ।
 ४३.५७/२कपोतैः भञ्जरीटैश्च श्येनैः पारावतैस्तथा ॥ ४३.५७ ॥
- ४३.५८/१भगैश्चान्यैर्बहुविधैः श्रोत्ररभ्यैर्मनोरमैः ।
 ४३.५८/२सरितः पुष्करिण्यश्च सरांसि सुबलूनि च ॥ ४३.५८ ॥
- ४३.५९/१अन्यैर्जलाशयैः पुण्यैः कुमुदोत्पलमण्डितैः ।
 ४३.५९/२पद्मैः सितेतरैः शुभ्रैः कलारैश्च सुगन्धिभिः ॥ ४३.५९ ॥
- ४३.६०/१अन्यैर्बहुविधैः पुष्पैर्जलजैः सुमनोहरैः ।
 ४३.६०/२गन्धामोदकरैर्दिव्यैः सर्वर्तुसुमोज्ज्वलैः ॥ ४३.६० ॥
- ४३.६१/१संसारस्यवाकीर्णैश्च क्वाकोपशोभितैः ।
 ४३.६१/२सारसैश्च भलाकैश्च कूर्मैर्मत्स्यैः सनकैः ॥ ४३.६१ ॥
- ४३.६२/१जलपाटैः कदम्बैश्च प्लवैश्च जलकुङ्कुटैः ।
 ४३.६२/२भगैर्जलयरैश्चान्यैर्नानारवविभूषितैः ॥ ४३.६२ ॥
- ४३.६३/१नानावर्णैः सदा हृष्टैरप्यितानि समन्ततः ।

- ४३.६३/२अेवं नानाविधैः पुष्पैर्विविधैश्च जलाशयैः ॥ ४३.६३ ॥
- ४३.६४/१विविधैः पादपैः पुण्यैरुद्यानैर्विविधैस्तथा ।
- ४३.६४/२जलस्थलयरैश्चैव विडगैश्चार्वचिष्ठितैः ॥ ४३.६४ ॥
- ४३.६५/१देवतायतनैर्दिव्यैः शोभिता सा मडापुरी ।
- ४३.६५/२तत्रास्ते भगवान् देवस्त्रिपुरास्त्रिस्तोत्रयः ॥ ४३.६५ ॥
- ४३.६६/१मडाकालेति विभ्यातः सर्वकामप्रदः शिवः ।
- ४३.६६/२शिवकुण्डे नरः स्नात्वा विधिवत् पापनाशने ॥ ४३.६६ ॥
- ४३.६७/१देवान् पितृन् ऋषींश्चैव संतर्प्य विधिवद् बुधः ।
- ४३.६७/२गत्वा शिवालये पश्चात् कृत्वा तं त्रिः प्रदक्षिणाम् ॥ ४३.६७ ॥
- ४३.६८/१प्रविश्य संयतो भूत्वा धीतवासा जितेन्द्रियः ।
- ४३.६८/२स्नानैः पुष्पैस्तथा गन्धैर्धूपैर्दीपैश्च भक्तितः ॥ ४३.६८ ॥
- ४३.६९/१नैवेद्यैरुपहारैश्च गीतवाद्यैः प्रदक्षिणैः ।
- ४३.६९/२एतद्वत्प्राणिपातैश्च नृत्यैः स्तोत्रैश्च शंकरम् ॥ ४३.६९ ॥
- ४३.७०/१सम्पूज्य विधिवद् भक्त्या मडाकालं सकृच्छिवम् ।
- ४३.७०/२अश्वमेधसहस्रस्य कृत्वा प्राप्नोति मानवः ॥ ४३.७० ॥
- ४३.७१/१पापैः सर्वैर्विनिर्मुक्तो विमानैः सार्वकामिकैः ।
- ४३.७१/२आरुढ्य त्रिदिवं याति यत्र शम्भोर्निकेतनम् ॥ ४३.७१ ॥
- ४३.७२/१दिव्यरूपधरः श्रीमान् दिव्यालंकारभूषितः ।
- ४३.७२/२भुङ्क्ते तत्र वरान् भोगान् यावद् आभूतसम्प्लवम् ॥ ४३.७२ ॥
- ४३.७३/१शिवलोके मुनिश्रेष्ठा जरामरणवर्जितः ।
- ४३.७३/२पुण्यक्षयाद् षडायातः प्रवरे ब्राह्मणो कुले ॥ ४३.७३ ॥
- ४३.७४/१यत्पूर्वेदी भवेद् विप्रः सर्वशास्त्रविशारदः ।
- ४३.७४/२योगं पाशुपतं प्राप्य ततो मोक्षमवाप्नुयात् ॥ ४३.७४ ॥
- ४३.७५/१आस्ते तत्र नदी पुण्या शिप्रा नामेति विश्रुता ।
- ४३.७५/२तस्यां स्नातस्तु विधिवत् संतर्प्य पितृदेवताः ॥ ४३.७५ ॥
- ४३.७६/१सर्वपापविनिर्मुक्तो विमानवरमास्थितः ।
- ४३.७६/२भुङ्क्ते बहुविधान् भोगान् स्वर्गलोके नरोत्तमः ॥ ४३.७६ ॥

- ४३.७७/१आस्ते तत्रैव भगवान् देवदेवो जनार्दनः ।
 ४३.७७/२गोविन्दस्वामिनामासौ भुक्तिमुक्तिप्रदो हरिः ॥ ४३.७७ ॥
- ४३.७८/१तं दृष्ट्वा मुक्तिमाप्नोति त्रिसप्तकुलसंयुतः ।
 ४३.७८/२विमानेनार्कवर्णेन डिङ्ङिणीजलमालिना ॥ ४३.७८ ॥
- ४३.७९/१सर्वकामसमृद्धेन कामगेनास्थिरेण च ।
 ४३.७९/२उपगीयमानो गन्धर्वैर्विष्णुलोकं मलयते ॥ ४३.७९ ॥
- ४३.८०/१भुङ्क्ते च विविधान् कामान् निरातङ्गो गतज्वरः ।
 ४३.८०/२आभूतसम्प्लवं यावत् सुरूपः सुभगः सुधी ॥ ४३.८० ॥
- ४३.८१/१कालेनागत्य मतिमान् ब्राह्मणः स्थान् मलयते ।
 ४३.८१/२प्रवरे योगिनां गेहे वेदशास्त्रार्थतत्त्ववित् ॥ ४३.८१ ॥
- ४३.८२/१वैष्णवं योगमास्थाय ततो मोक्षमवाप्नुयात् ।
 ४३.८२/२विष्णुस्वामिनामानं विष्णुं तत्रैव भो द्विजः ॥ ४३.८२ ॥
- ४३.८३/१दृष्ट्वा नरो वा नारी वा ह्रवं पूर्वोदितं लभेत् ।
 ४३.८३/२अन्येऽपि तत्र तिष्ठन्ति देवाः शङ्कपुरोगमाः ॥ ४३.८३ ॥
- ४३.८४/१मातरश्च मुनिश्रेष्ठाः सर्वकामफलप्रदाः ।
 ४३.८४/२दृष्ट्वा तान् विधिवद् भक्त्या सम्पूज्य प्रणिपत्य च ॥ ४३.८४ ॥
- ४३.८५/१सर्वपापविनिर्मुक्तो नरो याति त्रिविष्टपम् ।
 ४३.८५/२अथैवं सा नगरी रम्या राजसिंहेन पालिता ॥ ४३.८५ ॥
- ४३.८६/१नित्योत्सवप्रमुदिता यथेन्द्रस्यामरावती ।
 ४३.८६/२पुराष्टादशसंयुक्ता सुविस्तीर्णयतुष्यथा ॥ ४३.८६ ॥
- ४३.८७/१धनुर्जयाघोषनिनदा सिद्धसंगमभूषिता ।
 ४३.८७/२विधावद्गणभूषिष्ठा वेदनिर्घोषनादिता ॥ ४३.८७ ॥
- ४३.८८/१धृतिदासपुराणानि शास्त्राणि विविधानि च ।
 ४३.८८/२काव्यालापकथाश्चैव श्रूयन्तेऽदर्निशं द्विजः ॥ ४३.८८ ॥
- ४३.८९/१अथैवं मया गुणाढ्या सा तद्दुयिनी?? समुदाहृता ।
 ४३.८९/२यस्यां राजभवत् पूर्वमिन्द्रद्युम्नो मलामतिः ॥ ४३.८९ ॥
- ४४.१/१ब्रह्मोवाच । तस्यां स नृपतिः पूर्वं कुर्वन् राज्यमनुत्तमम् ।
 ४४.१/२पालयामास मतिमान् प्रजाः पुत्रान् धवौरसान् ॥ ४४.१ ॥

- ४४.२/१सत्यवादी मडाप्राज्ञः शूरः सर्वगुणाकरः ।
 ४४.२/२रमतिमान् धर्मसम्पन्नः सर्वशस्त्रभृतां वरः ॥ ४४.२ ॥
- ४४.३/१सत्यवाग् शीलवान् दान्तः श्रीमान् परपुरंजयः ।
 ४४.३/२आदित्य षव तेजोभी रुपैराश्विनयोरिव ॥ ४४.३ ॥
- ४४.४/१वर्धमानसुराश्वर्यः शङ्कतुल्यपराक्रमः ।
 ४४.४/२शारदन्दुरिवाभाति लक्षाणैः समलंकृतः ॥ ४४.४ ॥
- ४४.५/१आडर्ता सर्वयज्ञानां डयमेधादिकृत् तथा ।
 ४४.५/२दानैर्यज्ञैस्तपोभिश्च तत्तुल्यो नास्ति भूपतिः ॥ ४४.५ ॥
- ४४.६/१सुवर्णमणिमुक्तानां गजाश्वानां य भूपतिः ।
 ४४.६/२प्रददौ विप्रमुष्येत्यो यागे यागे मडाधनम् ॥ ४४.६ ॥
- ४४.७/१डस्त्यश्वरथमुष्यानां डम्बलाश्विनवाससाम् ।
 ४४.७/२रत्नानां धनधान्यानामन्तस्तस्य न विद्येते ॥ ४४.७ ॥
- ४४.८/१ओवं सर्वधनैर्युक्तो गुणैः सर्वैरलंकृतः ।
 ४४.८/२सर्वकामसमृद्धात्मा कुर्वन् राज्यमकण्टकम् ॥ ४४.८ ॥
- ४४.९/१तस्येयं मतिरुत्पन्ना सर्वयोगेश्वरं डरिम् ।
 ४४.९/२कथमाराधयिष्यामि भुक्तिमुक्तिप्रदं प्रभुम् ॥ ४४.९ ॥
- ४४.१०/१विचार्य सर्वशास्त्राणि तन्त्राण्यागमविस्तरम् ।
 ४४.१०/२ठिडासपुराणानि वेदाङ्गानि य सर्वशः ॥ ४४.१० ॥
- ४४.११/१धर्मशास्त्राणि सर्वाणि नियमान् ऋषिभाषितान् ।
 ४४.११/२वेदाङ्गानि य शास्त्राणि विद्यास्थानानि यानि य ॥ ४४.११ ॥
- ४४.१२/१गुरुं संसेव्य यत्नेन ब्राह्मणान् वेदपारगान् ।
 ४४.१२/२आधाय परमां काष्ठां कृतकृत्योऽभवत् तदा ॥ ४४.१२ ॥
- ४४.१३/१सम्प्राप्य परमं तत्त्वं वासुदेवाप्यमव्ययम् ।
 ४४.१३/२भ्रान्तिज्ञानाद् अतीतस्तु मुमुक्षुः संयतोन्द्रियः ॥ ४४.१३ ॥
- ४४.१४/१कथमाराधयिष्यामि देवदेवं सनातनम् ।
 ४४.१४/२पीतवस्त्रं यतुर्बाहुं शङ्खयङ्गदाधरम् ॥ ४४.१४ ॥
- ४४.१५/१वनमालावृत्तोरस्कं पद्मपत्रायतेक्षणम् ।

- ४४.१५/२श्रीवत्सोरःसमायुक्तं मुकुटाङ्गदशोभितम् ॥ ४४.१५ ॥
 ४४.१६/१स्वपुरात् स तु निष्क्रान्त उज्जयिन्याः प्रजापतिः ।
 ४४.१६/२भलेन मडता युक्तः सभृत्यः सपुरोहितः ॥ ४४.१६ ॥
 ४४.१७/१अनुजग्मुस्तु तं सर्वे रथिनः शस्त्रपाणयः ।
 ४४.१७/२रथैर्विमानसंकाशैः पताकाध्वजसेवितैः ॥ ४४.१७ ॥
 ४४.१८/१सादिनश्च तथा सर्वे प्रासतोमरपाणयः ।
 ४४.१८/२अश्वैः पवनसंकाशैरनुजग्मुस्तु तं नृपम् ॥ ४४.१८ ॥
 ४४.१८/१डिमवत्सम्भवैर्मत्तैर्वारणैः पर्वतोपमैः ।
 ४४.१८/२ईषादनैः सदा मत्तैः प्रयाणैः षष्टिधायनैः ॥ ४४.१८ ॥
 ४४.२०/१उमडक्षैः सपताडैर्घाटारवविभूषितैः ।
 ४४.२०/२अनुजग्मुश्च तं सर्वे गजयुद्धविशारदाः ॥ ४४.२० ॥
 ४४.२१/१असंभ्येयाश्च पादाता धनुष्प्रासासिपाणयः ।
 ४४.२१/२दिव्यमाल्याम्बरधरा दिव्यगन्धानुलेपनाः ॥ ४४.२१ ॥
 ४४.२२/१अनुजग्मुश्च तं सर्वे युवानो मृष्टकुण्डलाः ।
 ४४.२२/२सर्वास्त्रकुशलाः शूराः सदा संग्रामलालसाः ॥ ४४.२२ ॥
 ४४.२३/१अन्तःपुरनिवासिन्यः स्त्रियः सर्वाः स्वलंकृताः ।
 ४४.२३/२भिम्बौष्ठयारुदशनाः सर्वाभरणभूषिताः ॥ ४४.२३ ॥
 ४४.२४/१दिव्यवस्त्रधराः सर्वा दिव्यमाल्यविभूषिताः ।
 ४४.२४/२दिव्यगन्धानुलिप्ताङ्गाः शरच्चन्द्रनिभाननाः ॥ ४४.२४ ॥
 ४४.२५/१सुमध्यमाश्चारुवेषाश्चारुङ्गर्वालकाञ्चिताः ।
 ४४.२५/२ताम्बूलरञ्जितमुष्मा रक्षिभिश्च सुरक्षिताः ॥ ४४.२५ ॥
 ४४.२६/१यानैरुख्यावयैः शुभ्रैर्मणिङ्काञ्चनभूषितैः ।
 ४४.२६/२उपगीयमानास्ताः सर्वा गायनैः स्तुतिपाठकैः ॥ ४४.२६ ॥
 ४४.२७/१वेष्टिताः शस्त्रहस्तैश्च पद्मपत्रायतेक्षणाः ।
 ४४.२७/२ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्या अनुजग्मुश्च तं नृपम् ॥ ४४.२७ ॥
 ४४.२८/१वशिष्ठाग्रामगाणाः सर्वे नानापुरनिवासिनः ।
 ४४.२८/२धनै रत्नैः सुवर्णैश्च सदारः सपरिच्छदाः ॥ ४४.२८ ॥

- ४४.२८/१अस्त्रविड्यकाश्चैव ताम्बूलपाण्यञ्जुविनः ।
 ४४.२८/२तृणविड्यकाश्चैव काष्ठविड्यकारकाः ॥ ४४.२८ ॥
- ४४.३०/१रङ्गोपञ्जुविनः सर्वे मांसविड्यिणस्तथा ।
 ४४.३०/२तैलविड्यकाश्चैव वस्त्रविड्यकास्तथा ॥ ४४.३० ॥
- ४४.३१/१कुलविड्यिणश्चैव पत्रविड्यिणस्तथा ।
 ४४.३१/२तथा जवसलाराश्च रजकाश्च सलस्रशः ॥ ४४.३१ ॥
- ४४.३२/१गोपाला नापिताश्चैव तथा-ये वस्त्रसूयकाः ।
 ४४.३२/२मेघपालाश्चाजपाला मृगपालाश्च उंसकाः ॥ ४४.३२ ॥
- ४४.३३/१धान्यविड्यिणश्चैव सक्तुविड्यिणश्च ये ।
 ४४.३३/२गुडविड्यिकाश्चैव तथा लवणञ्जुविनः ॥ ४४.३३ ॥
- ४४.३४/१गायना नर्तकाश्चैव तथा मङ्गलपाठकाः ।
 ४४.३४/२शैलूषाः कथकाश्चैव पुराणार्थविशारदाः ॥ ४४.३४ ॥
- ४४.३५/१कवयः काव्यकर्तारो नानाकाव्यविशारदाः ।
 ४४.३५/२विषघ्ना गारुडाश्चैव नानारत्नपरीक्षकाः ॥ ४४.३५ ॥
- ४४.३६/१व्योकारास्ताम्रकाराश्च कांस्यकाराश्च रुढकाः ।
 ४४.३६/२कौषकाराश्चित्रकाराः कुन्टकाराश्च पावकाः ॥ ४४.३६ ॥
- ४४.३७/१दण्डकाराश्चासिकाराः सुराधूतोपञ्जुविनः ।
 ४४.३७/२मल्ला दूताश्च कायस्था ये यान्ये कर्मकारिणः ॥ ४४.३७ ॥
- ४४.३८/१तन्तुवाया रुपकारा वार्तिकास्तैलपाठकाः ।
 ४४.३८/२लावञ्जुवास्तैत्तिरिका मृगपक्ष्युपञ्जुविनः ॥ ४४.३८ ॥
- ४४.३९/१गजवैद्याश्च वैद्याश्च नरवैद्याश्च ये नराः ।
 ४४.३९/२वृक्षवैद्याश्च गोवैद्या ये यान्ये छेददाडकाः ॥ ४४.३९ ॥
- ४४.४०/१अते नागरकाः सर्वे ये यान्ये नानुकीर्तिताः ।
 ४४.४०/२अनुजग्मुस्तु राजानं समस्तपुरवासिनः ॥ ४४.४० ॥
- ४४.४१/१यथा व्रजन्तं पितरं ग्रामान्तरं समुत्सुकाः ।
 ४४.४१/२अनुयान्ति यथा पुत्रास्तथा तं तेऽपि नागराः ॥ ४४.४१ ॥
- ४४.४२/१अथं स नृपतिः श्रीमान् वृतः सर्वैर्महाजनैः ।
 ४४.४२/२उस्त्यश्चरथपादातैर्जगाम य शनैः शनैः ॥ ४४.४२ ॥

- ४४.४३/१अवेवं गत्वा स नृपतिर्दक्षिणस्थोदधेस्तटम् ।
 ४४.४३/२सर्वैस्तेर्दीर्घकालेन बलैरनुगतः प्रभुः ॥ ४४.४३ ॥
- ४४.४४/१ददर्श सागरं रभ्यं नृत्यन्तमिव य स्थितम् ।
 ४४.४४/२अनेकशतसाहस्रैर्मिभिश्च समाकुलम् ॥ ४४.४४ ॥
- ४४.४५/१नानारत्नालयं पूर्णं नानाप्राणिसमाकुलम् ।
 ४४.४५/२वीथीतरङ्गबहुलं मन्दाश्रयसमन्वितम् ॥ ४४.४५ ॥
- ४४.४६/१तीर्थराजं मन्दाशब्दमपारं सुभयंकरम् ।
 ४४.४६/२मेघवृन्दप्रतीकाशमगाधं मकरालयम् ॥ ४४.४६ ॥
- ४४.४७/१मत्स्यैः कुर्मैश्च शङ्खैश्च शुक्तिकानकशङ्खभिः ।
 ४४.४७/२शिंशुमारैः कर्कटैश्च वृतं सर्पैर्मन्दाविषैः ॥ ४४.४७ ॥
- ४४.४८/१लवणोदं हरेः स्थानं शयनस्य नदीपतिम् ।
 ४४.४८/२सर्वपापहरें पुण्यं सर्ववाञ्छाङ्गलप्रदम् ॥ ४४.४८ ॥
- ४४.४९/१अनेकावर्तगम्भीरं दानवानां समाश्रयम् ।
 ४४.४९/२अमृतस्यारणिं दिव्यं देवयोनिमपां पतिम् ॥ ४४.४९ ॥
- ४४.५०/१विशिष्टं सर्वभूतानां प्राणिनां ज्वधाराणम् ।
 ४४.५०/२सुपवित्रं पवित्राणां मङ्गलानां य मङ्गलम् ॥ ४४.५० ॥
- ४४.५१/१तीर्थानामुत्तमं तीर्थमव्ययं यादसां पतिम् ।
 ४४.५१/२अन्द्रवृद्धिक्षयस्येव यस्य मानं प्रतिष्ठितम् ॥ ४४.५१ ॥
- ४४.५२/१अभेद्यं सर्वभूतानां देवानाममृतालयम् ।
 ४४.५२/२उत्पत्तिस्थितिसंसारं अतुभूतं सनातनम् ॥ ४४.५२ ॥
- ४४.५३/१उपजुष्यं य सर्वेषां पुण्यं नदनदीपतिम् ।
 ४४.५३/२दृष्ट्वा तं नृपतिश्रेष्ठो विस्मयं परमं गतः ॥ ४४.५३ ॥
- ४४.५४/१निवासमकरोत् तत्र वेलामसाधे सागरीम् ।
 ४४.५४/२पुण्ये मनोहरे देशे सर्वभूमिगुणैर्युते ॥ ४४.५४ ॥
- ४४.५५/१वृतं शालैः कदम्बैश्च पुंनागैः सरलद्रुमैः ।
 ४४.५५/२पनसैर्नारिकेलैश्च बहुलैर्नागिकेसरैः ॥ ४४.५५ ॥
- ४४.५६/१तालैः पिप्पलैः भर्जुनैर्नारङ्गैर्बाजपूरकैः ।

- ४४.५६/२शाखैराभ्रातकैर्लोमिर्बकुलैर्बहुवारकैः ॥ ४४.५६ ॥
- ४४.५७/१६पितृभ्यैः कर्णिकारैश्च पाटलाशोकयम्पकैः ।
- ४४.५७/२दाडिमैश्च तमालैश्च पारिजातैस्तथार्जुनैः ॥ ४४.५७ ॥
- ४४.५८/१प्राथीनामलकैर्बिल्वैः प्रियङ्गुवट्पादिरैः ।
- ४४.५८/२छद्गुटीसप्तपर्णैश्च अश्वत्थागस्त्यजम्बुकैः ॥ ४४.५८ ॥
- ४४.५८/१मधुकैः कर्णिकारैश्च भद्रुवारैः सतिन्दुकैः ।
- ४४.५८/२पलाशभदरैर्नीपैः सिद्धनिम्बशुभाञ्जनैः ॥ ४४.५८ ॥
- ४४.६०/१वारकैः कोविदारैश्च भल्लातामलकैस्तथा ।
- ४४.६०/२छत्ति छिन्तालकाङ्गुलैः करञ्जैः सविभीतकैः ॥ ४४.६० ॥
- ४४.६१/१ससर्जमधुकाशमयैः शाख्मलीदिवदारुभिः ।
- ४४.६१/२शाभोठकैर्निम्बवटैः कुम्भीकौष्ठडरीतकैः ॥ ४४.६१ ॥
- ४४.६२/१गुग्गुलैश्चन्दनैर्वृक्षैस्तथैवागुरुपाटलैः ।
- ४४.६२/२जम्बीरकरुणैर्वृक्षैस्तिन्तिरीरक्तचन्दनैः ॥ ४४.६२ ॥
- ४४.६३/१अमेवं नानाविधैर्वृक्षैस्तथाचैर्बहुपादपैः ।
- ४४.६३/२कल्पद्रुमैर्नित्यद्रुमैः सर्वर्तुकुसुमोत्तरैः ॥ ४४.६३ ॥
- ४४.६४/१नानापक्षिरुतैर्दिव्यैर्मत्तकोडिलनादितैः ।
- ४४.६४/२मयूरवरसंघट्टैः शुकसारिकसंकुलैः ॥ ४४.६४ ॥
- ४४.६५/१डारीतैर्भृङ्गराजैश्च यातकैर्बहुपुत्रकैः ।
- ४४.६५/२शुवङ्गुवङ्ककाकोलैः कलविडुः कपोतकैः ॥ ४४.६५ ॥
- ४४.६६/१भगैर्नानाविधैश्चान्यैः श्रोत्ररभ्यैर्भनोडरैः ।
- ४४.६६/२पुष्पिताग्रेषु वृक्षेषु कूजद्भिश्चार्वाधिष्ठितैः ॥ ४४.६६ ॥
- ४४.६७/१केतकीवनपारुशैश्च सदा पुष्पधरैः सितैः ।
- ४४.६७/२मल्लिकाकुन्दकुसुमैर्यूथिकातगरैस्तथा ॥ ४४.६७ ॥
- ४४.६८/१कुटजैर्भाणपुष्पैश्च अतिमुक्तैः सकुब्जकैः ।
- ४४.६८/२मालतीकरवीरैश्च तथा कदलकाञ्चनैः ॥ ४४.६८ ॥
- ४४.६९/१अचैर्नानाविधैः पुष्पैः सुगन्धैश्चारुदर्शनैः ।
- ४४.६९/२वनोधानोपवनजैर्नानापर्णैः सुगन्धिभिः ॥ ४४.६९ ॥

- ४४.७०/१विधाधरगाणाकीर्णैः सिद्धयारणसेवितैः ।
 ४४.७०/२गन्धर्वोरगरक्षोभिर्भूताप्सरसकिंनरैः ॥ ४४.७० ॥
- ४४.७१/१मुनियक्षगाणाकीर्णैर्नानासत्त्वनिषेवितैः ।
 ४४.७१/२मृगैः शाभामृगैः सिंहेर्वराडमडिषाडुलैः ॥ ४४.७१ ॥
- ४४.७२/१तथान्यैः कृष्णसारार्धैर्मृगैः सर्वत्र शोभितैः ।
 ४४.७२/२शार्दूलैर्दीप्तमातङ्गैस्तथान्यैर्वनयारिभिः ॥ ४४.७२ ॥
- ४४.७३/१अथ नानाविधैर्वृक्षैरुधानैर्नन्दनोपमैः ।
 ४४.७३/२लतागुल्मवितानैश्च विविधैश्च जलाशयैः ॥ ४४.७३ ॥
- ४४.७४/१संकाराण्डवाकीर्णैः पद्मिनीभण्डमण्डितैः ।
 ४४.७४/२कादम्बैश्च प्लवैर्लसैश्चकवाकोपशोभितैः ॥ ४४.७४ ॥
- ४४.७५/१कमलैः शतपत्रैश्च कलारैः कुमुदोत्पलैः ।
 ४४.७५/२भृगैर्जलयरैश्चान्यैः पुष्पैर्जलसमुद्भवैः ॥ ४४.७५ ॥
- ४४.७६/१पर्वतैर्दीप्तशिखरैश्चारुकन्दरमण्डितैः ।
 ४४.७६/२नानावृक्षसमाकीर्णैर्नानाधातुविभूषितैः ॥ ४४.७६ ॥
- ४४.७७/१सर्वार्थ्यमयैः शङ्खैः सर्वभूतालयैः शुभैः ।
 ४४.७७/२सर्वौषधिसमायुक्तैर्विपुलैश्चित्रसानुभिः ॥ ४४.७७ ॥
- ४४.७८/१अथ सर्वैः समुद्रितैः शोभितं सुमनोहरैः ।
 ४४.७८/२ददर्श स महीपालः स्थानं त्रैलोक्यपूजितम् ॥ ४४.७८ ॥
- ४४.७९/१दशयोजनविस्तीर्णं पञ्चयोजनमायतम् ।
 ४४.७९/२नानार्थ्यसमायुक्तं क्षेत्रं परमदुर्लभम् ॥ ४४.७९ ॥
- ४५.१/१मुनय उच्युः । तस्मिन् क्षेत्रवरे पुण्ये वैष्णवे पुरुषोत्तमे ।
 ४५.१/२किं तत्र प्रतिमा पूर्वं न स्थिता वैष्णवी प्रभो ॥ ४५.१ ॥
- ४५.२/१येनासौ नृपतिस्तत्र गत्वा सभलवाहनः ।
 ४५.२/२स्थापयामास कृष्णं च रामं भद्रां शुभप्रदाम् ॥ ४५.२ ॥
- ४५.३/१संशयो नो मडान् अत्र विस्मयश्च जगत्पते ।
 ४५.३/२श्रोतुमिच्छामहे सर्वं ब्रूहि तत्कारणं च नः ॥ ४५.३ ॥
- ४५.४/१ब्रह्मोवाच । शृणुध्वं पूर्वसंवृतां कथां पापप्रणाशिनीम् ।
 ४५.४/२प्रवक्ष्यामि समासेन श्रिया पृष्टः पुरा हरिः ॥ ४५.४ ॥

- ४५.५/१सुमेरोः काञ्चने शृङ्गे सर्वाश्चर्यसमन्विते ।
 ४५.५/२सिद्धविधाधरैर्यक्षैः किंनरैरुपशोभिते ॥ ४५.५ ॥
- ४५.६/१देवदानवगन्धर्वैर्नागैरप्सरसां गणैः ।
 ४५.६/२भुनिभिर्गुह्यकैः सिद्धैः सौपर्णैः समरुद्रणैः ॥ ४५.६ ॥
- ४५.७/१अर्च्यैर्देवालयैः साध्यैः कश्यपाद्यैः प्रजेश्वरैः ।
 ४५.७/२वालभिल्याद्विभिश्चैव शोभिते सुमनोहरे ॥ ४५.७ ॥
- ४५.८/१कर्णिकारवनैर्दिव्यैः सर्वर्तुसुभोत्करैः ।
 ४५.८/२जतऋषप्रतीकाशैर्भूषिते सूर्यसंनिभैः ॥ ४५.८ ॥
- ४५.९/१अर्च्यैश्च बहुभिर्वृक्षैः शालतालाद्विभिर्वनैः ।
 ४५.९/२पुंनागाशोकसरल+ ंयत्रोघाम्नातकार्जुनैः ॥ ४५.९ ॥
- ४५.१०/१पारिजाताम्रभदिर+ ंठपभिल्वकडम्भकैः ।
 ४५.१०/२धवभादिरपालाश+ । शीर्षामलकतिन्दुकैः ॥ ४५.१० ॥
- ४५.११/१नारिङ्गकोलबकुल+ । लोम्रदाडिमदारुकैः ।
 ४५.११/२सर्जैश्च कर्णैस्तगरैः शिशिभूर्जवनिम्भकैः ॥ ४५.११ ॥
- ४५.१२/१अर्च्यैश्च काञ्चनैश्चैव हलभारैश्च नामितैः ।
 ४५.१२/२नानाकुसुमगन्ध्याढ्यैर्भूषिते पुष्पाद्यैः ॥ ४५.१२ ॥
- ४५.१३/१मालतीयूथिकामल्ली+ । कुन्दबाणकुण्डलकैः ।
 ४५.१३/२पाटलागस्त्यकुण्डल+ ंअन्दारकुसुमाद्विभिः ॥ ४५.१३ ॥
- ४५.१४/१अर्च्यैश्च विविधैः पुष्पैर्मनसः प्रीतिदायकैः ।
 ४५.१४/२नानाविडगसंघैश्च कूजद्विर्मधुरस्वरैः ॥ ४५.१४ ॥
- ४५.१५/१पुंस्कोडिलरुतैर्दिव्यैर्मत्तबर्हिणानादितैः ।
 ४५.१५/२अवेनानानाविधैर्वृक्षैः पुष्पैर्नानाविधैस्तथा ॥ ४५.१५ ॥
- ४५.१६/१भगैर्नानाविधैश्चैव शोभिते सुरसेविते ।
 ४५.१६/२तत्र स्थितं जगन्नाथं जगत्स्रष्टारमव्ययम् ॥ ४५.१६ ॥
- ४५.१७/१सर्वलोकविधातारं वासुदेवाप्यमव्ययम् ।
 ४५.१७/२प्रणम्य शिरसा देवी लोकानां हितकाम्यया ।
 ४५.१७/३पप्रच्छेभं मन्त्रप्रश्नं पद्मजा तमनुत्तमम् ॥ ४५.१७ ॥

- ४५.१८/१श्रीरुवाय । ब्रूहि त्वं सर्वलोकेश संशयं मे हृदि स्थितम् ।
 ४५.१८/२मर्त्यलोके मडाश्चर्ये कर्मभूमौ सुदुर्लभे ॥ ४५.१८ ॥
- ४५.१९/१लोभमोहग्रहग्रस्ते कामक्रोधमडाएवि ।
 ४५.१९/२येन मुख्यत देवेश अस्मात् संसारसागरात् ॥ ४५.१९ ॥
- ४५.२०/१आयक्ष्व सर्वदेवेश प्राज्ञातां यद्वि मन्यसे ।
 ४५.२०/२त्वद्दृते नास्ति लोकेऽस्मिन् वक्ता संशयनिर्णयि ॥ ४५.२० ॥
- ४५.२१/१ब्रह्मोवाय । श्रुत्वैवं वचनं तस्या देवदेवो जनार्दनः ।
 ४५.२१/२प्रोवाय परया प्रीत्या परं सारामृतोपमम् ॥ ४५.२१ ॥
- ४५.२२/१श्रीभगवान् उवाच । सुभोपास्यः सुसाध्यश्चऽभिरामश्च सुसदृहः ।
 ४५.२२/२अस्ते तीर्थवरे देवि विख्यातः पुरुषोत्तमः ॥ ४५.२२ ॥
- ४५.२३/१न तेन सदृशः कश्चित् त्रिषु लोकेषु विद्यते ।
 ४५.२३/२कीर्तनाद् यस्य देवेशि मुख्यते सर्वपातकैः ॥ ४५.२३ ॥
- ४५.२४/१न विज्ञातोऽमरैः सर्वैर्न दैत्यैर्न य दानवैः ।
 ४५.२४/२मरीच्यार्धैर्मुनिवरैर्गोपितं मे वरानने ॥ ४५.२४ ॥
- ४५.२५/१तत् तेऽहं सम्प्रवक्ष्यामि तीर्थराजं य साम्प्रतम् ।
 ४५.२५/२भावेनैकेन सुश्रोणि शृणुष्व वरवर्णिनि ॥ ४५.२५ ॥
- ४५.२६/१आसीत् कल्पे समुत्पन्ने नष्टे स्थावरजङ्गमे ।
 ४५.२६/२प्रलीना देवगन्धर्व+ । दैत्यविधाघरोरगाः ॥ ४५.२६ ॥
- ४५.२७/१तमोभूतमिदं सर्वं न प्राज्ञायत किञ्चन ।
 ४५.२७/२तस्मिन् जागर्ति भूतात्मा परमात्मा जगद्गुरुः ॥ ४५.२७ ॥
- ४५.२८/१श्रीमांस्त्रिमूर्तिकृद् देवो जगत्कर्ता महेश्वरः ।
 ४५.२८/२वासुदेवेति विख्यातो योगात्मा हरिरीश्वरः ॥ ४५.२८ ॥
- ४५.२९/१सोऽसृजद् योगनिद्रान्ते नाभ्यम्भोरुहमध्यगम् ।
 ४५.२९/२पद्मकेशरसंकाशं ब्रह्माणं भूतमव्ययम् ॥ ४५.२९ ॥
- ४५.३०/१तादृग्भूतस्ततो ब्रह्मा सर्वलोकमहेश्वरः ।
 ४५.३०/२पञ्चभूतसमायुक्तं सृजते य शनैः शनैः ॥ ४५.३० ॥
- ४५.३१/१मात्रायोनीनि भूतानि स्थूलसूक्ष्माणि यानि य ।
 ४५.३१/२यतुर्विधानि सर्वाणि स्थावराणि थराणि य ॥ ४५.३१ ॥

- ४५.३२/१ततः प्रजापतिर्ब्रह्मा यडे सर्वं यरायरम् ।
 ४५.३२/२संखिन्य मनसात्मानं ससर्ज विविधाः प्रजाः ॥ ४५.३२ ॥
- ४५.३३/१मरीच्यादीन् मुनीन् सर्वान् देवासुरपितृन् अपि ।
 ४५.३३/२यक्षविधाधरांश्चान्यान् गङ्गाद्याः सरितस्तथा ॥ ४५.३३ ॥
- ४५.३४/१नरवानरसिंहांश्च विविधांश्च विडंगमान् ।
 ४५.३४/२जरायून् अण्डजान् देवि स्वेदजोद्भेदजोस्तथा ॥ ४५.३४ ॥
- ४५.३५/१ब्रह्म क्षेत्रं तथा वैश्यं शूद्रं चैव यतुष्टयम् ।
 ४५.३५/२अन्त्यजातांश्च भ्लेच्छांश्च ससर्ज विविधान् पृथक् ॥ ४५.३५ ॥
- ४५.३६/१यत् किञ्चिज्जवसंज्ञं तु तृणगुल्मपिपीलिकम् ।
 ४५.३६/२ब्रह्मा भूत्वा जगत् सर्वं निर्ममे स यरायरम् ॥ ४५.३६ ॥
- ४५.३७/१दक्षिणाङ्गे तथात्मानं संखिन्य पुरुषं स्वयम् ।
 ४५.३७/२वामे चैव तु नारीं स द्विधा भूतमकल्पयत् ॥ ४५.३७ ॥
- ४५.३८/१ततः प्रभृति लोकेऽस्मिन् प्रजा मैथुनसम्भवाः ।
 ४५.३८/२अधभोत्तममध्याश्च मम क्षेत्राणि यानि य ॥ ४५.३८ ॥
- ४५.३९/१अमेवं संखिन्य देवोऽसौ पुरा सलिलयोनिजः ।
 ४५.३९/२जगाम ध्यानमास्थाय वासुदेवात्मिकां तनुम् ॥ ४५.३९ ॥
- ४५.४०/१ध्यानमात्रेण देवेन स्वयमेव जनार्दनः ।
 ४५.४०/२तस्मिन् क्षणे समुत्पन्नः सडस्राक्षः सडस्रपात् ॥ ४५.४० ॥
- ४५.४१/१सडस्रशीर्षा पुरुषः पुण्डरीकनिभेक्षणः ।
 ४५.४१/२सलिलध्वान्तमेघात्मः श्रीमान् श्रीवत्सलक्षणः ॥ ४५.४१ ॥
- ४५.४२/१अपश्यत् सडसा तं तु ब्रह्मा लोकपितामहः ।
 ४५.४२/२आसनैरर्घ्यपादैश्च अक्षतैरभिनन्द्य य ॥ ४५.४२ ॥
- ४५.४३/१तुष्टाव परमैः स्तोत्रैर्विरिञ्चिः सुसमाहितः ।
 ४५.४३/२ततोऽडमुक्तवान् देवं ब्रह्माणं कमलोद्भवम् ।
 ४५.४३/३कारणं वद मां तात मम ध्यानस्य साम्प्रतम् ॥ ४५.४३ ॥
- ४५.४४/१ब्रह्मोवाच । जगद्धिताय देवेश मर्त्यलोकेश्च दुर्लभम् ।
 ४५.४४/२स्वर्गद्वारस्य मार्गाणि यज्ञदानप्रदानि य ॥ ४५.४४ ॥

- ४५.४५/१योगः सत्यं तपः श्रद्धा तीर्थानि विविधानि च ।
 ४५.४५/२विधाय सर्वभेदेषां सुषुप्तं तत्साधनं वद ॥ ४५.४५ ॥
- ४५.४६/१स्थानं जगत्पते मज्ज्यामुत्कृष्टं च यद् उच्यते ।
 ४५.४६/२सर्वेषामुत्तमं स्थानं ब्रूहि मे पुरुषोत्तम ॥ ४५.४६ ॥
- ४५.४७/१विधातुर्वयं श्रुत्वा ततोऽहं प्रोक्तवान् प्रिये ।
 ४५.४७/२शृणु ब्रह्मन् प्रवक्ष्यामि निर्मलं भुवि दुर्लभम् ॥ ४५.४७ ॥
- ४५.४८/१उत्तमं सर्वक्षेत्राणां धन्यं संसारतारणम् ।
 ४५.४८/२गोब्राह्मणलितं पुण्यं यातुर्वर्ष्यसुभोदयम् ॥ ४५.४८ ॥
- ४५.४९/१भुक्तिमुक्तिप्रदं नृणां क्षेत्रं परमदुर्लभम् ।
 ४५.४९/२महापुण्यं तु सर्वेषां सिद्धिदं वै पितामहे ॥ ४५.४९ ॥
- ४५.५०/१तस्माद् आसीत् समुत्पन्नं तीर्थराजं सनातनम् ।
 ४५.५०/२विष्यातं परमं क्षेत्रं यतुर्युगनिषेवितम् ॥ ४५.५० ॥
- ४५.५१/१सर्वेषामेव देवानाम् ऋषीणां ब्रह्मचारिणाम् ।
 ४५.५१/२दैत्यदानवसिद्धानां गन्धर्वोरगरक्षसाम् ॥ ४५.५१ ॥
- ४५.५२/१नागविद्याधराणां च स्थावरस्य चरस्य च ।
 ४५.५२/२उत्तमः पुरुषो यस्मात् तस्मात् स पुरुषोत्तमः ॥ ४५.५२ ॥
- ४५.५३/१दक्षिणस्योदधेस्तीरे न्यग्रोधो यत्र तिष्ठति ।
 ४५.५३/२दशयोजनविस्तीर्णं क्षेत्रं परमदुर्लभम् ॥ ४५.५३ ॥
- ४५.५४/१यस्तु कल्पे समुत्पन्ने महदुल्कानिर्बर्द्धणे ।
 ४५.५४/२विनाशं नैवमभ्येति स्वयं तत्रैवमास्थितः ॥ ४५.५४ ॥
- ४५.५५/१दृष्टमात्रे वटे तस्मिंश्छायामाकृष्य यासकृत् ।
 ४५.५५/२ब्रह्मलत्यात् प्रमुच्येत पापेष्वन्येषु का कथा ॥ ४५.५५ ॥
- ४५.५६/१प्रदक्षिणा कृता यैस्तु नमस्कारश्च जन्तुभिः ।
 ४५.५६/२सर्वे विधूतपाप्मानस्ते गताः डेशवालयम् ॥ ४५.५६ ॥
- ४५.५७/१न्यग्रोधस्योत्तरे डिचिद् दक्षिणे डेशवस्य तु ।
 ४५.५७/२प्रासादस्तत्र तिष्ठेत् तु पदं धर्ममयं हि तत् ॥ ४५.५७ ॥
- ४५.५८/१प्रतिमां तत्र वै दृष्ट्वा स्वयं देवेन निर्मिताम् ।
 ४५.५८/२अनायासेन वै यान्ति भुवनं मे ततो नराः ॥ ४५.५८ ॥

- ૪પ.૫૯/૧ગચ્છમાનાંસ્તુ તાન્ પ્રેક્ષ્ય એકદા ધર્મરાટ્ પ્રિયે ।
 ૪પ.૫૯/૨મદન્તિકમનુપ્રાપ્ય પ્રણમ્ય શિરસાબ્રવીત્ ॥ ૪પ.૫૯ ॥
- ૪પ.૬૦/૧યમ ઉવાચ । નમસ્તે ભગવન્ દેવ લોકનાથ જગત્પતે ।
 ૪પ.૬૦/૨ક્ષીરોદવાસિનં દેવં શેષભોગાનુશાયિનમ્ ॥ ૪પ.૬૦ ॥
- ૪પ.૬૧/૧વરં વરેણ્યં વરદં કર્તારમકૃતં પ્રભુમ્ ।
 ૪પ.૬૧/૨વિશ્વેશ્વરમજં વિષ્ણું સર્વજ્ઞામપરાજિતમ્ ॥ ૪પ.૬૧ ॥
- ૪પ.૬૨/૧નીલોત્પલદલશ્યામં પુણ્ડરીકનિભેક્ષણમ્ ।
 ૪પ.૬૨/૨સર્વજ્ઞં નિર્ગુણં શાન્તં જગદ્ધાતારમવ્યયમ્ ॥ ૪પ.૬૨ ॥
- ૪પ.૬૩/૧સર્વલોકવિધાતારં સર્વલોકસુખાવહમ્ ।
 ૪પ.૬૩/૨પુરાણં પુરુષં વેદ્યં વ્યક્તાવ્યક્તં સનાતનમ્ ॥ ૪પ.૬૩ ॥
- ૪પ.૬૪/૧પરાવરાણાં સ્મરારં લોકનાથં જગદ્ગુરુમ્ ।
 ૪પ.૬૪/૨શ્રીવત્સોરસ્કસંયુક્તં વનમાલાવિભૂષિતમ્ ॥ ૪પ.૬૪ ॥
- ૪પ.૬૫/૧પીતવસ્ત્રં ચતુર્બાહું શઙ્ખચક્રગદાધરમ્ ।
 ૪પ.૬૫/૨હારકેયૂરસંયુક્તં મુકુટાઙ્ગદધારિણમ્ ॥ ૪પ.૬૫ ॥
- ૪પ.૬૬/૧સર્વલક્ષણસમ્પૂર્ણં સર્વેન્દ્રિયવિવર્જિતમ્ ।
 ૪પ.૬૬/૨કૂટસ્થમચલં સૂક્ષ્મં જયોતીરૂપં સનાતનમ્ ॥ ૪પ.૬૬ ॥
- ૪પ.૬૭/૧ભાવાભાવવિનિર્મુક્તં વ્યાપિનં પ્રકૃતેઃ પરમ્ ।
 ૪પ.૬૭/૨નમસ્થામિ જગન્નાથમીશ્વરં સુખદં પ્રભુમ્ ॥ ૪પ.૬૭ ॥
- ૪પ.૬૮/૧ઇત્યેવં ધર્મરાજસ્તુ પુરા ન્યગ્રોધસંનિધૌ ।
 ૪પ.૬૮/૨સ્તુત્વા નાનાવિઘ્નૈઃ સ્તોત્રૈઃ પ્રણામમકરોત્ તદા ॥ ૪પ.૬૮ ॥
- ૪પ.૬૯/૧તં દૃષ્ટ્વા તુ મહાભાગે પ્રણાતં પ્રાજ્ઞલિસ્થિતમ્ ।
 ૪પ.૬૯/૨સ્તોત્રસ્ય કારણં દેવિ પૃષ્ઠવાન્ અહમન્તકમ્ ॥ ૪પ.૬૯ ॥
- ૪પ.૭૦/૧વૈવસ્વત મહાબાહો સર્વદેવોત્તમો હ્યસિ ।
 ૪પ.૭૦/૨કિમર્થં સ્તુતવાન્ માં ત્વં સંક્ષેપાત્ તદ્ બ્રવીહિ મે ॥ ૪પ.૭૦ ॥
- ૪પ.૭૧/૧ધર્મરાજ ઉવાચ । અસ્મિન્ આયતને પુણ્યે વિખ્યાતે પુરુષોત્તમે ।
 ૪પ.૭૧/૨ઇન્દ્રનીલમયી શ્રેષ્ઠા પ્રતિમા સાર્વકામિકી ॥ ૪પ.૭૧ ॥
- ૪પ.૭૨/૧તાં દૃષ્ટ્વા પુણ્ડરીકાક્ષ ભાવેનૈકેન શ્રદ્ધયા ।

- ४५.७२/रश्मिताप्यं भवनं यान्ति निष्कामाश्चैव मानवाः ॥ ४५.७२ ॥
- ४५.७३/१२मतः कर्तुं न शक्नोमि व्यापारमरिसूदन ।
- ४५.७३/२प्रसीद सुमहादेव संहर प्रतिमां विभो ॥ ४५.७३ ॥
- ४५.७४/१श्रुत्वा वैवस्वतस्यैतद् वाङ्मयमेतद् उवाच ह ।
- ४५.७४/२यम तां गोपयिष्यामि सिक्ताभिः समन्ततः ॥ ४५.७४ ॥
- ४५.७५/१ततः सा प्रतिमा देवि वल्लिभिर्गोपिता मया ।
- ४५.७५/२यथा तत्र न पश्यन्ति मनुजाः स्वर्गकाङ्क्षिणः ॥ ४५.७५ ॥
- ४५.७६/१प्रच्छाद्य वल्लिकैर्देवि जातःपुत्रपरिच्छदैः ।
- ४५.७६/२यमं प्रस्थापयामास स्वां पुरीं दक्षिणां दिशम् ॥ ४५.७६ ॥
- ४५.७७/१ब्रह्मोवाच । लुमायां प्रतिमायां तु षड्भ्रमीलस्य भो द्विजाः ।
- ४५.७७/२तस्मिन् क्षेत्रवरे पुण्ये विष्याते पुरुषोत्तमे ॥ ४५.७७ ॥
- ४५.७८/१यो भूतस्तत्र वृत्तान्तो देवदेवो जनार्दनः ।
- ४५.७८/२तं सर्वं कथयामास स तस्यै भगवान् पुरा ॥ ४५.७८ ॥
- ४५.७९/१षड्भ्रमस्य गमनं क्षेत्रसंदर्शनं तथा ।
- ४५.७९/२क्षेत्रस्य वर्णनं चैव प्रासादकराणं तथा ॥ ४५.७९ ॥
- ४५.८०/१उद्यमेधस्य यजनं स्वप्रदर्शनमेव च ।
- ४५.८०/२लवणस्योदधेस्तीरे काष्ठस्य दर्शनं तथा ॥ ४५.८० ॥
- ४५.८१/१दर्शनं वासुदेवस्य शिल्पिराजस्य च द्विजाः ।
- ४५.८१/२निर्माणां प्रतिमायास्तु यथावर्णां विशेषतः ॥ ४५.८१ ॥
- ४५.८२/१स्थापनं चैव सर्वेषां प्रासादे भुवनोत्तमे ।
- ४५.८२/२रथात्राकाले च विप्रेन्द्राः कल्पसंकीर्तनं तथा ॥ ४५.८२ ॥
- ४५.८३/१मार्कण्डेयस्य चरितं स्थापनं शंकरस्य च ।
- ४५.८३/२पञ्चतीर्थस्य माहात्म्यं दर्शनं शूलपाणिनः ॥ ४५.८३ ॥
- ४५.८४/१वटस्य दर्शनं चैव व्युष्टिं तस्य च भो द्विजाः ।
- ४५.८४/२दर्शनं बलदेवस्य कृष्णस्य च विशेषतः ॥ ४५.८४ ॥
- ४५.८५/१सुभद्रायाश्च तत्रैव माहात्म्यं चैव सर्वशः ।
- ४५.८५/२दर्शनं नरसिंहस्य व्युष्टिसंकीर्तनं तथा ॥ ४५.८५ ॥

- ४५.८६/१अनन्तवासुदेवस्य दर्शनं गुणकीर्तनम् ।
 ४५.८६/२श्वेतमाधवमाडात्म्यं स्वर्गद्धारस्य दर्शनम् ॥ ४५.८६ ॥
- ४५.८७/१उद्येर्दर्शनं यैव स्नानं तर्पणमेव च ।
 ४५.८७/२समुद्रस्नानमाडात्म्यमिन्द्रद्युम्नस्य च द्विजाः ॥ ४५.८७ ॥
- ४५.८८/१पञ्चतीर्थकुलं यैव मडाज्येषे तथैव च ।
 ४५.८८/२स्थानं कृष्णस्य उलिनः पर्वयात्राकुलं तथा ॥ ४५.८८ ॥
- ४५.८९/१वर्णनं विष्णुलोकस्य क्षेत्रस्य च पुनः पुनः ।
 ४५.८९/२पूर्वं कथितवान् सर्वं तस्यै स पुरुषोत्तमः ॥ ४५.८९ ॥
- ४६.१/१मुनय उचुः । श्रोतुमिच्छामहे देव कथाशेषं मडीपतेः ।
 ४६.१/२तस्मिन् क्षेत्रवरे गत्वा किं यकार नराधिपः ॥ ४६.१ ॥
- ४६.२/१ब्रह्मोवाच । शृणुध्वं मुनिशार्दूलाः प्रवक्ष्यामि समासतः ।
 ४६.२/२क्षेत्रसंदर्शनं यैव कृत्यं तस्य च भूपतेः ॥ ४६.२ ॥
- ४६.३/१गत्वा तत्र मडीपालः क्षेत्रे त्रैलोक्यविश्रुते ।
 ४६.३/२ददर्श रमणीयानि स्थानानि सरितस्तथा ॥ ४६.३ ॥
- ४६.४/१नदी तत्र मडापुण्या विन्ध्यपादविनिर्गता ।
 ४६.४/२स्वित्त्रोपलेति विष्याता सर्वपापहरा शिवा ॥ ४६.४ ॥
- ४६.५/१गङ्गातुल्या मडास्रोता दक्षिणार्णवगामिनी ।
 ४६.५/२मडानदीति नाम्ना सा पुण्यतोया सरिद्धरा ॥ ४६.५ ॥
- ४६.६/१दक्षिणस्योद्येर्गर्भं शोभिता ।
 ४६.६/२उभयोस्तटयोर्यस्या ग्रामाश्च नगराणि च ॥ ४६.६ ॥
- ४६.७/१दृश्यन्ते मुनिशार्दूलाः सुसस्याः सुमनोहराः ।
 ४६.७/२लृष्टपुष्टजनाकीर्णा वस्त्रालंकारभूषिताः ॥ ४६.७ ॥
- ४६.८/१ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः शूद्रास्तत्र पृथक् पृथक् ।
 ४६.८/२स्वधर्मनिरताः शान्ता दृश्यन्ते शुभलक्षणाः ॥ ४६.८ ॥
- ४६.९/१ताम्बूलपूर्णावदना मालादामविभूषिताः ।
 ४६.९/२वेदपूर्णाभुजा विप्राः सषडङ्गपदङ्कमाः ॥ ४६.९ ॥
- ४६.१०/१अग्निदोत्ररताः केचित् केचिद् औपासनङ्कियाः ।
 ४६.१०/२सर्वशास्त्रार्थकुशला यज्वानो भूरिदक्षिणाः ॥ ४६.१० ॥

- ४६.११/१यत्वारो राजमार्गेषु वनेषूपवनेषु य ।
 ४६.११/२सभामाण्डलद्वयेषु देवतायतनेषु य ॥ ४६.११ ॥
- ४६.१२/१धित्तिडासपुराणानि वेदाः साङ्गाः सुलक्षाः ।
 ४६.१२/२काव्यशास्त्रकथास्तत्र श्रूयन्ते य मलाजनैः ॥ ४६.१२ ॥
- ४६.१३/१स्त्रियस्तद्देशवासिन्यो रुपयौवनगर्विताः ।
 ४६.१३/२सम्पूर्णलक्षणोपेता विस्तीर्णश्रोणिमाण्डलाः ॥ ४६.१३ ॥
- ४६.१४/१सरोरुडमुष्माः श्यामाः शरय्यन्द्रनिभाननाः ।
 ४६.१४/२पीनोन्नतस्तनाः सर्वाः समृद्ध्या चारुदर्शनाः ॥ ४६.१४ ॥
- ४६.१५/१सौवर्णवलयकान्ता द्विवैर्वस्त्रैरलङ्कृताः ।
 ४६.१५/२कदलीगर्भसंकाशाः पद्मकिञ्चल्कसप्रभाः ॥ ४६.१५ ॥
- ४६.१६/१भिम्भाधरपुटाः कान्ताः कर्णान्तायतलोचनाः ।
 ४६.१६/२सुमुष्माश्चारुशेखाश्च लावभावावनामिताः ॥ ४६.१६ ॥
- ४६.१७/१काश्चित् पद्मपलाशाक्ष्यः काश्चिद् धन्दीवरेक्षणाः ।
 ४६.१७/२विद्युद्विस्पष्टशनास्तन्वङ्ग्यश्च तथापराः ॥ ४६.१७ ॥
- ४६.१८/१कुटिलालकसंयुक्ताः सीमन्तेन विराजिताः ।
 ४६.१८/२ग्रीवाभरणसंयुक्ता माल्यदामविभूषिताः ॥ ४६.१८ ॥
- ४६.१९/१कुण्डलै रन्नसंयुक्ताः कर्णपूरैर्मनोहरैः ।
 ४६.१९/२देवयोषित्प्रतीकाशा दृश्यन्ते शुभलक्षणाः ॥ ४६.१९ ॥
- ४६.२०/१दिव्यगीतवर्धन्यैः क्रीडमाना वराङ्गनाः ।
 ४६.२०/२वीणवेणुमृदङ्गैश्च पाणवैश्चैव गोमुपैः ॥ ४६.२० ॥
- ४६.२१/१शङ्खदुन्दुभिनिर्घोषैर्नावाधैर्मनोहरैः ।
 ४६.२१/२क्रीडन्त्यस्ताः सदा वृष्टा विलासिन्यः परस्परम् ॥ ४६.२१ ॥
- ४६.२२/१श्रेयमादि तथानेक+ । गीतवाद्यविशारदाः ।
 ४६.२२/२दिव्या रात्रौ समायुक्ताः कामोन्मत्ता वराङ्गनाः ॥ ४६.२२ ॥
- ४६.२३/१भिक्षुवैभानसैः सिद्धैः स्नातकैर्ब्रह्मचारिभिः ।
 ४६.२३/२मन्त्रसिद्धैस्तपःसिद्धैर्यज्ञसिद्धैर्निषेवितम् ॥ ४६.२३ ॥
- ४६.२४/१धत्तेवं दृष्टो राजा क्षेत्रं परमशोभनम् ।

- ४६.२४/२अत्रैवाराधयिष्यामि भगवन्तं सनातनम् ॥ ४६.२४ ॥
- ४६.२५/१जगद्गुरुं परं देवं परं पारं परं पदम् ।
- ४६.२५/२सर्वेश्वरेश्वरं विष्णुमनन्तमपराजितम् ॥ ४६.२५ ॥
- ४६.२६/१धृष्टं तन्मानसं तीर्थं ज्ञातं मे पुरुषोत्तमम् ।
- ४६.२६/२कल्पवृक्षो मलाकायो न्यग्रोधो यत्र तिष्ठति ॥ ४६.२६ ॥
- ४६.२७/१प्रतिमा येन्द्रनीलाख्या स्वयं देवेन गोपिता ।
- ४६.२७/२न यात्र दृश्यते यान्या प्रतिमा वैष्णवी शुभा ॥ ४६.२७ ॥
- ४६.२८/१तथा यत्नं कश्चिद्यामि यथा देवो जगत्पतिः ।
- ४६.२८/२प्रत्यक्षं मम याभ्येति विष्णुः सत्यपराक्रमः ॥ ४६.२८ ॥
- ४६.२९/१यज्ञैर्दानैस्तपोभिश्च ङोमैर्ध्यानैस्तथार्थनैः ।
- ४६.२९/२उपवासैश्च विधिवच्चरेयं व्रतमुत्तमम् ॥ ४६.२९ ॥
- ४६.३०/१अनन्यमनसा यैव तन्मना नान्यमानसः ।
- ४६.३०/२विष्णवायतनविन्यासे प्रारम्भं य करोम्यहम् ॥ ४६.३० ॥
- ४७.१/१ब्रह्मोवाच । अ एवं स पृथिवीपालश्चिन्तयित्वा द्विजोत्तमाः ।
- ४७.१/२प्रासादार्थं उरेस्तत्र प्रारम्भमकरोत् तदा ॥ ४७.१ ॥
- ४७.२/१आनाय्य गाण्डकान् सर्वान् आचार्याञ् शास्त्रपाठगान् ।
- ४७.२/२रत्नैर्मि संशोध्य यत्नेन राजा तु परया मुदा ॥ ४७.२ ॥
- ४७.३/१ब्रह्मर्षैर्ज्ञानसम्पन्नैर्वेदशास्त्रार्थपाठगैः ।
- ४७.३/२अमात्यैर्मन्त्रिभिर्यैव वास्तुविद्याविशारदैः ॥ ४७.३ ॥
- ४७.४/१तैः सार्धं स समालोच्य सुमुदूर्ते शुभे दिने ।
- ४७.४/२सुयन्द्रतारासंयोगे ब्रह्मनुकूल्यसंयुते ॥ ४७.४ ॥
- ४७.५/१जयमङ्गलशब्दैश्च नानावाद्यैर्मनोहरैः ।
- ४७.५/२वेदाध्ययननिर्घोषैर्गातैः सुमधुरस्वरैः ॥ ४७.५ ॥
- ४७.६/१पुष्पलाजाक्षतैर्गन्धैः पूर्णकुम्भैः सदीपकैः ।
- ४७.६/२दद्यावर्षं ततो राजा श्रद्धया सुसमाहितः ॥ ४७.६ ॥
- ४७.७/१दत्त्वैवमर्ष्यं विधिवद् आनाय्य स महीपतिः ।
- ४७.७/२कलिङ्गाधिपतिं शूरमुल्लाधिपतिं तथा ।
- ४७.७/३कोशलाधिपतिं यैव तान् उवाच तदा नृपः ॥ ४७.७ ॥

- ४७.८/१राजोवाच । गच्छध्वं सङ्घिताः सर्वे शिवार्थे सुसमाङ्घिताः ।
 ४७.८/२गृहीत्वा शिल्पिभुष्यांश्च शिलाकर्मविशारदान् ॥ ४७.८ ॥
- ४७.९/१विन्ध्यायलं सुविस्तीर्णं अङ्गुङ्करशोभितम् ।
 ४७.९/२निरुध्य सर्वसानूनि *च्छेद्यित्वा शिलाः शुभाः ।
 ४७.९/३संवाङ्मन्तां य शकटैर्नौकाभिर्मां विलम्बथ ॥ ४७.९ ॥
- ४७.१०/१अङ्गोवाच । अयं गन्तुं समादिश्य तान् नृपान् स मङ्गीपतिः ।
 ४७.१०/२पुनरेवाब्रवीद् वाक्यं सामात्यान् सपुरोङ्घितान् ॥ ४७.१० ॥
- ४७.११/१राजोवाच । गच्छन्तु दूताः सर्वत्र ममाङ्गां प्रवदन्तु वै ।
 ४७.११/२यत्र तिष्ठन्ति राजानः पृथिव्यां तान् सुशीघ्रगाः ॥ ४७.११ ॥
- ४७.१२/१इत्यश्वरथपादातैः सामात्यैः सपुरोङ्घितैः ।
 ४७.१२/२गच्छत सङ्घिताः सर्वे षण्द्रथस्य शासनात् ॥ ४७.१२ ॥
- ४७.१३/१अङ्गोवाच । अयं दूताः समाङ्घाता राज्ञा तेन मङ्गात्मना ।
 ४७.१३/२गत्वा तदा नृपान् आयुर्वयनं तस्य भूपतेः ॥ ४७.१३ ॥
- ४७.१४/१श्रुत्वा तु ते तथा सर्वे दूतानां वयनं नृपाः ।
 ४७.१४/२आजग्मुस्त्वरिताः सर्वे स्वसैन्यैः परिवारिताः ॥ ४७.१४ ॥
- ४७.१५/१ये नृपाः सर्वदिग्भागे ये य दक्षिणतः स्थिताः ।
 ४७.१५/२पश्चिमायां स्थिता ये य उत्तरापथसंस्थिताः ॥ ४७.१५ ॥
- ४७.१६/१प्रत्यन्तवासिनो येऽपि ये य संनिधिवान्निनः ।
 ४७.१६/२पार्वतीयाश्च ये केचित् तथा द्वीपनिवासिनः ॥ ४७.१६ ॥
- ४७.१७/१रथैर्नागैः पदातैश्च वाजिभिर्धनविस्तरैः ।
 ४७.१७/२सम्प्राप्ता अङ्गुशो विप्राः श्रुत्येन्द्रमुद्रशासनम् ॥ ४७.१७ ॥
- ४७.१८/१तान् आगतान् नृपान् दृष्ट्वा सामात्यान् सपुरोङ्घितान् ।
 ४७.१८/२प्रोवाच राजा हृष्टात्मा कार्यमुद्दिश्य सादरम् ॥ ४७.१८ ॥
- ४७.१९/१राजोवाच । शृणुध्वं नृपशार्दूला यथा किञ्चिद् ब्रवीम्यङ्गम् ।
 ४७.१९/२अस्मिन् क्षेत्रवरे पुण्ये भुक्तिभुक्तिप्रदे शिवे ॥ ४७.१९ ॥
- ४७.२०/१इयमेधं मङ्गायङ्गां प्रासादं यैव वैष्णवम् ।
 ४७.२०/२कथं शङ्कोम्यहं कर्तुमिति चिन्ताङ्गुलं मनः ॥ ४७.२० ॥

- ४७.२१/१भवद्भिः सुसहायैस्तु सर्वमेतत् करोम्यहम् ।
 ४७.२१/२यदि यूयं सहाया मे भवध्वं नृपसत्तमाः ॥ ४७.२१ ॥
- ४७.२२/१ब्रह्मोवाच । एत्येवं वदमानस्य राजराजस्य धीमतः ।
 ४७.२२/२सर्वे प्रमुदिता वृष्टा भूपास्ते तस्य शासनात् ॥ ४७.२२ ॥
- ४७.२३/१ववृषुर्धनरत्नैश्च सुवर्णमणिमौक्तिकैः ।
 ४७.२३/२कम्बलाजिनरत्नैश्च राडुवास्तरणैः शुभैः ॥ ४७.२३ ॥
- ४७.२४/१वज्रवैदूर्यमाणिक्यैः पद्मरागेन्द्रनीलकैः ।
 ४७.२४/२गजैरश्वैर्धनैश्चान्यै रथैश्चैव करेणुभिः ॥ ४७.२४ ॥
- ४७.२५/१असंख्येयैर्बहुविधैर्द्रव्यैरुख्यावयैस्तथा ।
 ४७.२५/२शालिव्रीडियवैश्चैव माषमुद्गतिलैस्तथा ॥ ४७.२५ ॥
- ४७.२६/१सिद्धार्थयणकैश्चैव गोधूमैर्मसुरादिभिः ।
 ४७.२६/२श्यामाकैर्मधुकैश्चैव नीवारैः सकुलत्थकैः ॥ ४७.२६ ॥
- ४७.२७/१अन्यैश्च विविधैर्धान्यैर्ग्राभ्यारण्यैः सलस्रशः ।
 ४७.२७/२अधुधान्यसलस्राणां तण्डुलानां च राशिभिः ॥ ४७.२७ ॥
- ४७.२८/१गव्यस्य उविषः कुम्भैः शतशोऽथ सलस्रशः ।
 ४७.२८/२तथान्यैर्विधैर्द्रव्यैर्भक्ष्यभोज्यानुलेपनैः ॥ ४७.२८ ॥
- ४७.२९/१राजानः पूरयामासुर्यत् किञ्चिद् द्रव्यसम्भवैः ।
 ४७.२९/२तान् दृष्ट्वा यज्ञसम्भारान् सर्वसम्पत्सामन्वितान् ॥ ४७.२९ ॥
- ४७.३०/१यज्ञकर्मविदो विप्रान् वेदवेदाङ्गपाठगान् ।
 ४७.३०/२शास्त्रेषु निपुणान् दक्षान् कुशलान् सर्वकर्मसु ॥ ४७.३० ॥
- ४७.३१/१ऋषींश्चैव मलर्षींश्च देवर्षींश्चैव तापसान् ।
 ४७.३१/२ब्रह्मयारिगृहस्थांश्च वानप्रस्थान् यतींस्तथा ॥ ४७.३१ ॥
- ४७.३२/१स्नातकान् ब्राह्मणान्श्चान्यान् अत्रिडोत्रे सदा स्थितान् ।
 ४७.३२/२आचार्योपाध्यायवरान् स्वाध्यायतपसान्वितान् ॥ ४७.३२ ॥
- ४७.३३/१सदस्याञ्च शास्त्रकुशलांस्तथान्यान् पावकान् बहून् ।
 ४७.३३/२दृष्ट्वा तान् नृपतिः श्रीमान् उवाच स्वं पुरोहितम् ॥ ४७.३३ ॥
- ४७.३४/१राजोवाच । ततः प्रयान्तु विद्वांसो ब्राह्मणा वेदपाठगाः ।
 ४७.३४/२वाजिमेधार्थसिद्ध्यर्थं देशं पश्यन्तु यज्ञियम् ॥ ४७.३४ ॥

- ४७.३५/१ब्रह्मोवाच । धृत्युक्तः स तथा यङ्के वयनं तस्य लूपतेः ।
 ४७.३५/२दृष्टः स मन्त्रिभिः सार्धं तदा राजपुरोहितः ॥ ४७.३५ ॥
- ४७.३६/१ततो ययौ पुरोध्याश्च प्राज्ञः स्थपतिभिः सह ।
 ४७.३६/२ब्राह्मणान् अग्रतः कृत्वा कुशलान् यज्ञकर्मणि ॥ ४७.३६ ॥
- ४७.३७/१तं देशं धीवरग्रामं सप्रतोविविडङ्गिनम् ।
 ४७.३७/२कारयामास विप्रोऽसौ यज्ञवाटं यथाविधि ॥ ४७.३७ ॥
- ४७.३८/१प्रासादशतसम्भाधं मणिप्रवरशोभितम् ।
 ४७.३८/२घेन्द्रसन्ननिभं रम्यं उभरत्नविभूषितम् ॥ ४७.३८ ॥
- ४७.३९/१स्तम्भान् कनकचित्रांश्च तोरणानि बृहन्ति य ।
 ४७.३९/२यज्ञायतनदेशेषु दत्त्वा शुद्धं य काञ्चनम् ॥ ४७.३९ ॥
- ४७.४०/१अन्तःपुराणि राज्ञां य नानादेशनिवासिनाम् ।
 ४७.४०/२कारयामास धर्मात्मा तत्र तत्र यथाविधि ॥ ४७.४० ॥
- ४७.४१/१ब्राह्मणानां य वैश्यानां नानादेशसमीयुषाम् ।
 ४७.४१/२कारयामास विधिवच्छालास्तत्राप्यनेकशः ॥ ४७.४१ ॥
- ४७.४२/१प्रियार्थं तस्य नृपतेराययुर्नृपसत्तमाः ।
 ४७.४२/२रत्नान्यनेकान्यादाय स्त्रियश्चाययुरुत्सवे ॥ ४७.४२ ॥
- ४७.४३/१तेषां निर्विशतां र्वेषु शिबिरेषु मडात्मनाम् ।
 ४७.४३/२नदतः सागरस्येव दिविस्पृग् अभवद् ध्वनिः ॥ ४७.४३ ॥
- ४७.४४/१तेषामभ्यागतानां य स राजा मुनिसत्तमाः ।
 ४७.४४/२व्यादित्देशायतनानि शय्याश्चायुपयारतः ॥ ४७.४४ ॥
- ४७.४५/१भोजनानि विचित्राणि शालीक्षुयवगोरसैः ।
 ४७.४५/२उपेत्य नृपतिश्रेष्ठो व्यादित्देश स्वयं तदा ॥ ४७.४५ ॥
- ४७.४६/१तथा तस्मिन् मडायज्ञे भडवो ब्रह्मवादिनः ।
 ४७.४६/२ये य द्विजातिप्रवरास्तत्रासन् द्विजसत्तमाः ॥ ४७.४६ ॥
- ४७.४७/१समाजग्मुः सशिष्यास्तान् प्रतिजग्राह पार्थिवः ।
 ४७.४७/२सर्वांश्च तान् अनुययौ यावद् आवसथान् धृति ॥ ४७.४७ ॥
- ४७.४८/१स्वयमेव मडातेजा दम्भं त्यज्त्वा नृपोत्तमः ।

४७.४८/रततः कृत्वा स्वशिल्पं य शिल्पिनोऽन्ये य ये तदा ॥ ४७.४८ ॥

४७.४९/१कृत्स्नं यज्ञविधिं राज्ञे तदा तस्मै न्यवेदयन् ।

४७.४९/रततः श्रुत्वा नृपश्रेष्ठः कृतं सर्वमतन्द्रितः ।

४७.४९/उडुष्टरोमाभवद् राजा सङ्ग मन्त्रिभिरव्युतः ॥ ४७.४९ ॥

४७.५०/१ब्रह्मोवाच । तस्मिन् यज्ञे प्रवृत्ते तु वाग्मिनो ह्येतुवादिभिः ।

४७.५०/रडेतुवादान् बलून् आहुः परस्परजिगीषवः ॥ ४७.५० ॥

४७.५१/१देवेन्द्रस्येव विहितं राजसिंहेन सो द्विजाः ।

४७.५१/२दृशुस्तोरणान्यत्र शातकुम्भमयानि य ॥ ४७.५१ ॥

४७.५२/१शय्यासनविकारांश्च सुबलून् रत्नसंययान् ।

४७.५२/२घटपात्रीकटाढानि कलशान् वर्धमानकान् ॥ ४७.५२ ॥

४७.५३/१नडि कश्चिद् असौवर्णमपश्यद् वसुधाधिपः ।

४७.५३/२यूपान्श्च शास्त्रपठितान् दारवान् ह्येभूषितान् ॥ ४७.५३ ॥

४७.५४/१उपक्षिप्तान् यथाकालं विधिवद् भूरिवर्यसः ।

४७.५४/२स्थलजा जलजा ये य पशवः केचन द्विजाः ॥ ४७.५४ ॥

४७.५५/१सर्वान् अेव समानीतान् अपश्यंस्तत्र ते नृपाः ।

४७.५५/२गाश्चैव मडिषीश्चैव तथा वृद्धस्त्रियोऽपि य ॥ ४७.५५ ॥

४७.५६/१अौदकानि य सत्त्वानि श्चापदानि वयांसि य ।

४७.५६/२जरायुजाऽजतानि स्वेदजा-न्युद्भिदानि य ॥ ४७.५६ ॥

४७.५७/१पर्वतान्युपधान्यानि भूतानि दृशुश्च ते ।

४७.५७/२अेवं प्रमुदितं सर्वं पशुतो धनधान्यतः ॥ ४७.५७ ॥

४७.५८/१यज्ञवाटे नृपा दृष्ट्वा विस्मयं परमं गताः ।

४७.५८/२ब्राह्मणानां विशां यैव बहुमिष्टान्नम् ऋद्धिमत् ॥ ४७.५८ ॥

४७.५९/१पूर्णे शतसङ्घे तु विप्राणां तत्र भुञ्जताम् ।

४७.५९/२दुन्दुभिर्मेघनिर्घोषान् मुहुर्मुहुरथाकरोत् ॥ ४७.५९ ॥

४७.६०/१विननादासकुञ्ज्यापि द्विवसे द्विवसे गते ।

४७.६०/२अेवं स ववृधे यज्ञस्तस्य राज्ञस्तु धीमतः ॥ ४७.६० ॥

४७.६१/१अन्नस्य सुबलून् विप्रा उत्सर्गान् निर्गतोपमान् ।

४७.६१/२दधिकुल्याश्च दृशुः पयसश्च ह्रदांस्तथा ॥ ४७.६१ ॥

- ४७.६२/१४भूद्धीपो ङि सडलो नानाजनपदैर्युतः ।
 ४७.६२/२द्विजाश्च तत्र दृश्यन्ते राज्ञस्तस्य मडामभे ॥ ४७.६२ ॥
- ४७.६३/१तत्र यानि सडस्त्राणि पुरुषाणां ततस्ततः ।
 ४७.६३/२गृहीत्वा भाजनं जग्मुर्बहुनि द्विजसत्तमाः ॥ ४७.६३ ॥
- ४७.६४/१श्राविशश्चापि ते सर्वे सुमृष्टमण्डिकुण्डलाः ।
 ४७.६४/२पर्यवेषयन् द्विजातीन् शतशोऽथ सडस्रशः ॥ ४७.६४ ॥
- ४७.६५/१विविधान्यनुपानानि पुरुषा येऽनुयायिनः ।
 ४७.६५/२ते वै नृपोपभोजयानि ब्राह्मणोभ्यो ददुः सड ॥ ४७.६५ ॥
- ४७.६६/१समागतान् वेदविदो राज्ञश्च पृथिवीश्वरान् ।
 ४७.६६/२पूजां यडे तदा तेषां विधिवद् भूरिदक्षिणः ॥ ४७.६६ ॥
- ४७.६७/१द्विगेशाद् आगतान् राज्ञो मडासंग्रामशालिनः ।
 ४७.६७/२नटनर्तककाटीश्च गीतस्तुतिविशारदान् ॥ ४७.६७ ॥
- ४७.६८/१पत्न्यो मनोरमास्तस्य पीनोन्नतपयोधराः ।
 ४७.६८/२घन्टीवरपलाशाक्ष्यः शरब्धन्द्रनिभाननाः ॥ ४७.६८ ॥
- ४७.६९/१कुलशीलगुणोपेताः सडस्रैकं शताधिकम् ।
 ४७.६९/२अेवं तद्भूपपरम+ ।पत्नीगणसमन्वितम् ॥ ४७.६९ ॥
- ४७.७०/१रत्नमालाकुलं दिव्यं पताकाध्वजसेवितम् ।
 ४७.७०/२रत्नडारयुतं रभ्यं यन्द्रकान्तिसमप्रभम् ॥ ४७.७० ॥
- ४७.७१/१करिणः पर्वताकारान् मदसिक्तान् मडाभलान् ।
 ४७.७१/२शतशः कोटिसंघातैर्दन्तिभिर्दन्तभूषणैः ॥ ४७.७१ ॥
- ४७.७२/१वातवेगजवैरश्रैः सिन्धुजातैः सुशोभनैः ।
 ४७.७२/२श्रेताश्रैः श्यामकण्ठैश्च कोट्यनेकैर्जवान्वितैः ॥ ४७.७२ ॥
- ४७.७३/१संनद्धुभद्भुकक्षैश्च नानाप्रडरणोद्यतैः ।
 ४७.७३/२असंभ्यैः पदातैश्च देवपुत्रोपमैस्तथा ॥ ४७.७३ ॥
- ४७.७४/१द्येवं ददृशे राजा यज्ञसम्भारविस्तरम् ।
 ४७.७४/२मुदं लेभे तदा राजा संदृष्टो वाक्यमब्रवीत् ॥ ४७.७४ ॥
- ४७.७५/१राजोवाच । आनयध्वं ङयश्रेष्ठं सर्वलक्षणलक्षितम् ।

- ४७.७५/रथारथध्वं पृथिव्यां वै राजपुत्राः सुसंयताः ॥ ४७.७५ ॥
- ४७.७६/१विद्भृद्भिर्धर्मविद्भिश्च अत्र डोमो विधीयताम् ।
- ४७.७६/२कृष्णार्य्यगं य मडिषं कृष्णसारमुगं द्विजान् ॥ ४७.७६ ॥
- ४७.७७/१अनडूढं य गाश्चैव सर्वाश्च पशुपालकान् ।
- ४७.७७/२छष्टयश्च प्रवर्तन्तां प्रासादं वैष्णवं ततः ॥ ४७.७७ ॥
- ४७.७८/१सर्वमेतन्म्य विप्रेभ्यो दीयतां मनसेप्सितम् ।
- ४७.७८/२स्त्रियश्च रत्नकोट्यश्च ग्रामाश्च नगराणि च ॥ ४७.७८ ॥
- ४७.७९/१सम्यक् समृद्धभूम्यश्च विषयाश्चैवमर्थिनाम् ।
- ४७.७९/२अन्यानि द्रव्यजानि मनोज्ञानि भडूनि च ॥ ४७.७९ ॥
- ४७.८०/१सर्वेषां याचमानानां नास्ति ज्येतन् न भाषयेत् ।
- ४७.८०/२तावत् प्रवर्ततां यज्ञो यावद् देवः पुरा त्विह ।
- ४७.८०/३प्रत्यक्षं मम थाभ्येति यज्ञस्थास्य समीपतः ॥ ४७.८० ॥
- ४७.८१/१ब्रह्मोवाच । अवेमुक्त्वा तदा विप्रा राजसिंहो मडाभुजः ।
- ४७.८१/२ददौ सुवर्णसंघातं कोटीनां चैव भूषणम् ॥ ४७.८१ ॥
- ४७.८२/१क्रेणुशतसाडसं वाजिनो नियुतानि च ।
- ४७.८२/२अर्बुदं चैव वृषभं स्वर्णशृङ्गीश्च घेनुकाः ॥ ४७.८२ ॥
- ४७.८३/१सुडुपाः सुरभीश्चैव कांस्यदोडाः पयस्विनीः ।
- ४७.८३/२प्रायश्चत् स तु विप्रेभ्यो वेदविद्भ्यो मुदा युतः ॥ ४७.८३ ॥
- ४७.८४/१वासांसि च मडाडाणि राडुवास्तरणानि च ।
- ४७.८४/२सुशुकलानि च शुभाणि प्रवालमणिमुत्तमम् ॥ ४७.८४ ॥
- ४७.८५/१अददात् स मडायज्ञे रत्नानि विविधानि च ॥ ४७.८५ ॥
- ४७.८६/१वज्रवैदूर्यमाणिड्य+ ंडक्तिकाद्यानि यानि च ।
- ४७.८६/२अलंकारवतीः शुभाः कन्या राजुवलोचनाः ॥ ४७.८६ ॥
- ४७.८७/१शतानि पन्थ विप्रेभ्यो राजा डृष्टः प्रदत्तवान् ।
- ४७.८७/२स्त्रियः पीनपयोभाराः कञ्चुकेः स्वस्तनावृताः ॥ ४७.८७ ॥
- ४७.८८/१मध्यडीनाश्च सुश्रोण्यः पद्मपत्रायतेक्षणाः ।
- ४७.८८/२डावभावावितग्रीवा भडूव्यो वलयभूषिताः ॥ ४७.८८ ॥

- ४७.८८/१पादनूपुरसंयुक्ताः पट्टदुकूलवाससः ।
 ४७.८८/२अेकैकशोऽदृष्टात् तस्मिन् काम्याश्च कामिनीर्बहुः ॥ ४७.८८ ॥
- ४७.८०/१अर्थिभ्यो ब्राह्मणान्द्विभ्यो ह्यभेधे द्विजोत्तमाः ।
 ४७.८०/२भक्ष्यं भोज्यं च सम्पूर्णा नानासम्भारसंयुतम् ॥ ४७.८० ॥
- ४७.८१/१भाण्डकाद्यान्यनेकानि स्विन्नपक्वांश्च पिष्टकान् ।
 ४७.८१/२अन्नान्यन्यानि मेध्याश्च घृतपूरांश्च भाण्डवान् ॥ ४७.८१ ॥
- ४७.८२/१मधुरांस्तर्जितान् पूषान् अन्नं मृष्टं सुपाकिकम् ।
 ४७.८२/२प्रीत्यर्थं सर्वसत्त्वानां दीयतेऽन्नं पुनः पुनः ॥ ४७.८२ ॥
- ४७.८३/१दत्तस्य दीयमानस्य धनस्थान्तो न विद्यते ।
 ४७.८३/२अेवं दृष्ट्वा मलयज्ञं देवदैत्याः सवारणाः ॥ ४७.८३ ॥
- ४७.८४/१गन्धर्वाप्सरसः सिद्धा ऋषयश्च प्रजेश्वराः ।
 ४७.८४/२विस्मयं परमं याता दृष्ट्वा इतुवरं शुभम् ॥ ४७.८४ ॥
- ४७.८५/१पुरोधो मन्त्रिणो राजा लुष्टास्तत्रैव सर्वशः ।
 ४७.८५/२न तत्र मलिनः कश्चिन् न दीनो न क्षुधान्वितः ॥ ४७.८५ ॥
- ४७.८६/१न वोपसर्गो न ग्लानिर्नाथयो व्याधयस्तथा ।
 ४७.८६/२नाकालमरणं तत्र न दंशो न ग्राहो विषम् ॥ ४७.८६ ॥
- ४७.८७/१लुष्टपुष्टजनाः सर्वे तस्मिन् राज्ञो मलोत्सवे ।
 ४७.८७/२ये च तत्र तपःसिद्धा मुनयश्चिरञ्जिविनः ॥ ४७.८७ ॥
- ४७.८८/१न जातं तादृशं यज्ञं धनधान्यसमन्वितम् ।
 ४७.८८/२अेवं स राजा विधिवद् वाजिमेधं द्विजोत्तमाः ।
 ४७.८८/३कतुं समापयामास प्रासादं वैष्णवं तथा ॥ ४७.८८ ॥
- ४८.१/१मुनय उच्युः । ब्रूहि नो देवदेवेश यत् पृच्छामः पुरातनम् ।
 ४८.१/२यथा ताः प्रतिमाः पूर्वमिन्द्रद्युम्नेन निर्मिताः ॥ ४८.१ ॥
- ४८.२/१डेन यैव प्रकारेण तुष्टस्तस्मै स माधवः ।
 ४८.२/२तत् सर्वं वद यास्माकं परं कौतूहलं हि नः ॥ ४८.२ ॥
- ४८.३/१ब्रह्मोवाच । शृणुध्वं मुनिशार्दूलाः पुराणं वेदसम्मितम् ।
 ४८.३/२कथयामि पुरा वृत्तं प्रतिमानां च सम्भवम् ॥ ४८.३ ॥
- ४८.४/१प्रवृत्ते च मलयज्ञे प्रासादे यैव निर्मिते ।

- ४८.४/रयिन्ता तस्य बभूवाथ प्रतिमार्थमडर्निशम् ॥ ४८.४ ॥
- ४८.५/१न वेन्नि डेन देवेशं सर्वेशं लोकपावनम् ।
- ४८.५/२सर्गस्थित्यन्तकर्तारं पश्यामि पुरुषोत्तमम् ॥ ४८.५ ॥
- ४८.६/१यिन्ताविष्टस्त्वभूद् राजा शेते रात्रौ द्विवापि न ।
- ४८.६/२न भुङ्क्ते विविधान् भोगान् न य स्नानं प्रसाधनम् ॥ ४८.६ ॥
- ४८.७/१नैव वाद्येन गन्धेन गायनैर्वर्णैर्किरपि ।
- ४८.७/२न गञ्जैर्मध्युक्तैश्च न यानैर्कैर्दयान्वितैः ॥ ४८.७ ॥
- ४८.८/१नेन्द्रनीलैर्मडानीलैः पद्मरागमयैर्न य ।
- ४८.८/२सुवर्णैरजताद्यैश्च वज्रस्कृटिकसंयुतैः ॥ ४८.८ ॥
- ४८.९/१भङ्गुरागार्थकामैर्वा न वचैरन्तरिक्षगैः ।
- ४८.९/२भभूव तस्य नृपतेर्मनसस्तुष्टिवर्धनम् ॥ ४८.९ ॥
- ४८.१०/१शैलमृदारुजातेषु प्रशस्तं किं महीतले ।
- ४८.१०/२विष्णुप्रतिमायोग्यं य सर्वलक्षणलक्षितम् ॥ ४८.१० ॥
- ४८.११/१भ्येतैरेव त्रयाणां तु द्युतं स्यात् सुरार्थितम् ।
- ४८.११/२स्थापिते प्रीतिमभ्येति धृति यिन्तापरोऽभवत् ॥ ४८.११ ॥
- ४८.१२/१पञ्चरात्रविधानेन सम्पूज्य पुरुषोत्तमम् ।
- ४८.१२/२यिन्ताविष्टो महीपालः संस्तोतुमुपयुक्तमे ॥ ४८.१२ ॥
- ४८.१३/१वासुदेव नमस्तेऽस्तु नमस्ते मोक्षकारण ।
- ४८.१३/२त्राडि मां सर्वलोकेश जन्मसंसारसागरात् ॥ ४८.१३ ॥
- ४८.१४/१निर्मलाम्बरसंकाश नमस्ते पुरुषोत्तम ।
- ४८.१४/२संकर्षण नमस्तेऽस्तु त्राडि मां धरणीधर ॥ ४८.१४ ॥
- ४८.१५/१नमस्ते छेमगर्भात् नमस्ते मकरध्वज ।
- ४८.१५/२रतिकान्त नमस्तेऽस्तु त्राडि मां संवरान्तक ॥ ४८.१५ ॥
- ४८.१६/१नमस्तेऽञ्जनसंकाश नमस्ते भक्तवत्सल ।
- ४८.१६/२अनिरुद्ध नमस्तेऽस्तु त्राडि मां वरदो भव ॥ ४८.१६ ॥
- ४८.१७/१नमस्ते विबुधावासा नमस्ते विबुधप्रिय ।
- ४८.१७/२नारायण नमस्तेऽस्तु त्राडि मां शरणागतम् ॥ ४८.१७ ॥

- ४८.६/१नमस्ते बलिनां श्रेष्ठ नमस्ते लाङ्गलायुध ।
 ४८.६/२यतुर्भुज जगद्धाम त्राडि मां प्रपितामह ॥ ४८.६ ॥
- ४८.७/१नमस्ते नीलमेघाभ नमस्ते त्रिदशार्थित ।
 ४८.७/२त्राडि विष्णो जगन्नाथ मंत्रं मां भवसागरे ॥ ४८.७ ॥
- ४८.८/१प्रलयानलसंकाश नमस्ते दितिजान्तक ।
 ४८.८/२नरसिंह महावीर्य त्राडि मां दीप्तलोचन ॥ ४८.८ ॥
- ४८.९/१यथा रसातलाद् उर्वी त्वया दंष्ट्रोद्धृता पुरा ।
 ४८.९/२तथा महावराहस्त्वं त्राडि मां दुःखसागरात् ॥ ४८.९ ॥
- ४८.१०/१तवैता मूर्तयः कृष्ण वरदाः संस्तुता मया ।
 ४८.१०/२तवेमे बलदेवाद्याः पृथग्रूपेण संस्थिताः ॥ ४८.१० ॥
- ४८.११/१अङ्गानि तव देवेश गरुत्माद्यास्तथा प्रभो ।
 ४८.११/२दिकपालाः सायुधाश्चैव केशवाद्यास्तथाय्युत ॥ ४८.११ ॥
- ४८.१२/१ये चान्ये तव देवेश भेदाः प्रोक्ता मनीषिभिः ।
 ४८.१२/२तेऽपि सर्वे जगन्नाथ प्रसन्नायतलोचन ॥ ४८.१२ ॥
- ४८.१३/१मयार्थिताः स्तुताः सर्वे तथा यूयं नमस्कृताः ।
 ४८.१३/२प्रयच्छत वरं मह्यं धर्मकार्थमोक्षदम् ॥ ४८.१३ ॥
- ४८.१४/१भेदास्ते कीर्तिता ये तु हरे संकर्षणादयः ।
 ४८.१४/२तव पूजार्थसम्भूतास्ततस्त्वयि समाश्रिताः ॥ ४८.१४ ॥
- ४८.१५/१न भेदस्तव देवेश विद्यते परमार्थतः ।
 ४८.१५/२विविधं तव यद् रूपमुक्तं तद् उपचारतः ॥ ४८.१५ ॥
- ४८.१६/१अद्वैतं त्वां कथं द्वैतं वक्तुं शक्नोति मानवः ।
 ४८.१६/२अपेक्षस्त्वं हि हरे व्यापी चित्स्वभावो निरञ्जनः ॥ ४८.१६ ॥
- ४८.१७/१परमं तव यद् रूपं भावाभावविवर्जितम् ।
 ४८.१७/२निर्लेपं निर्गुणं श्रेष्ठं कूटस्थमथलं ध्रुवम् ॥ ४८.१७ ॥
- ४८.१८/१सर्वोपाधिविनिर्मुक्तं सत्तामात्रव्यवस्थितम् ।
 ४८.१८/२तद् देवाश्च न जानन्ति कथं जानाम्यहं प्रभो ॥ ४८.१८ ॥
- ४८.१९/१अपरं तव यद् रूपं पीतवस्त्रं यतुर्भुजम् ।
 ४८.१९/२शङ्खचक्रगदापाणि+ ंकुटाङ्गदधारिणम् ॥ ४८.१९ ॥

- ४८.२०/१श्रीवत्सोरश्कसंयुक्तं वनमालाविभूषितम् ।
 ४८.२०/२तद् अर्थयन्ति विभुधा ये यान्ये तव संश्रयाः ॥ ४८.२० ॥
- ४८.२१/१देवदेव सुरश्रेष्ठ भक्तानामभयप्रद ।
 ४८.२१/२त्राडि मां पद्मपत्राक्ष मत्तं विषयसागरे ॥ ४८.२१ ॥
- ४८.२२/१नान्यं पश्यामि लोकेश यस्याहं शरणां व्रजे ।
 ४८.२२/२त्वाम् ऋते कमलाकान्त प्रसीद भधुसूदन ॥ ४८.२२ ॥
- ४८.२३/१जराव्याधिशतैर्युक्तो नानाङ्गुणैर्निपीडितः ।
 ४८.२३/२उर्ध्वशोकात्स्वितो मूढः कर्मपाशैः सुयन्त्रितः ॥ ४८.२३ ॥
- ४८.२४/१पतितोऽहं मडासौद्रे धोरे संसारसागरे ।
 ४८.२४/२विषमोदकदुष्पारे रागद्वेषजषाकुले ॥ ४८.२४ ॥
- ४८.२५/१छन्द्यावर्तगम्भीरे तृष्णाशोकोर्मिसंकुले ।
 ४८.२५/२निराश्रये निरालम्बे निःसारेऽत्यन्तयञ्चले ॥ ४८.२५ ॥
- ४८.२६/१मायया मोहितस्तत्र भ्रमामि सुचिरं प्रभो ।
 ४८.२६/२नानाजातिसहस्रेषु जायमानः पुनः पुनः ॥ ४८.२६ ॥
- ४८.२७/१मया जन्मान्यनेकानि सहस्राण्ययुतानि च ।
 ४८.२७/२विविधान्यनुभूतानि संसारेऽस्मिन् जनार्दन ॥ ४८.२७ ॥
- ४८.२८/१वेदाः साङ्गा मयाधीताः शास्त्राणि विविधानि च ।
 ४८.२८/२छित्तिडासपुराणानि तथा शिल्पान्यनेकशः ॥ ४८.२८ ॥
- ४८.२९/१असंतोषाश्च संतोषाः संययापयया व्ययाः ।
 ४८.२९/२मया प्राप्ता जगन्नाथ क्षयवृद्ध्यक्षयेतराः ॥ ४८.२९ ॥
- ४८.३०/१भार्यारिमित्रबन्धूनां वियोगाः संगमास्तथा ।
 ४८.३०/२पितरो विविधा दृष्टा मातरश्च तथा मया ॥ ४८.३० ॥
- ४८.३१/१दुःखानि चानुभूतानि यानि सौख्यान्यनेकशः ।
 ४८.३१/२प्राप्ताश्च बान्धवाः पुत्रा भ्रातरौ ज्ञातयस्तथा ॥ ४८.३१ ॥
- ४८.३२/१मयोषितं तथा स्त्रीणां कोष्ठे विष्मन्त्रपिच्छले ।
 ४८.३२/२गर्भवामसे मडाङ्गुणमनुभूतं तथा प्रभो ॥ ४८.३२ ॥
- ४८.३३/१दुःखानि यान्यनेकानि बाल्ययौवनगोचरे ।

- ४८.३३/स्वाधके य लृषीकेश तानि प्रामानि वै मया ॥ ४८.३३ ॥
- ४८.३४/१मरणे यानि दृग्भानि यममार्गे यमालये ।
- ४८.३४/२मया तान्यनुभूतानि नरके यातनास्तथा ॥ ४८.३४ ॥
- ४८.३५/१कृमिकीटद्रुमाणां य उस्त्यश्चमृगपक्षिणाम् ।
- ४८.३५/२मखिषोष्ट्रगवां चैव तथा-येषां वनौकसाम् ॥ ४८.३५ ॥
- ४८.३६/१द्विजातीनां य सर्वेषां शूद्राणां चैव योनिषु ।
- ४८.३६/२धनिनां क्षत्रियाणां य द्रिद्राणां तपस्विनाम् ॥ ४८.३६ ॥
- ४८.३७/१नृपाणां नृपभृत्यानां तथा-येषां य देहिनाम् ।
- ४८.३७/२गृहेषु तेषामुत्पन्नो देव यादं पुनः पुनः ॥ ४८.३७ ॥
- ४८.३८/१गतोऽस्मि दासतां नाथ भृत्यानां भङ्गुशो नृणाम् ।
- ४८.३८/२दरिद्रत्वं येश्चरत्वं स्वामित्वं य तथा गतः ॥ ४८.३८ ॥
- ४८.३९/१उतो मया उताश्चान्ये घातितो घातितास्तथा ।
- ४८.३९/२दत्तं ममान्यैरन्येभ्यो मया दत्तमनेकशः ॥ ४८.३९ ॥
- ४८.४०/१पितृमातृसुहृद्भ्रातृ+ । कलत्राणां कृतेन य ।
- ४८.४०/२धनिनां श्रोत्रियाणां य द्रिद्राणां तपस्विनाम् ॥ ४८.४० ॥
- ४८.४१/१उक्तं है-यं य विविधं त्यक्त्वा लज्जां जनार्दन ।
- ४८.४१/२देवतिर्यङ्मनुष्येषु स्थावरेषु यरेषु य ॥ ४८.४१ ॥
- ४८.४२/१न विद्यते तथा स्थानं यत्रादं न गतः प्रभो ।
- ४८.४२/२कदा मे नरके वासः कदा स्वर्गे जगत्पते ॥ ४८.४२ ॥
- ४८.४३/१कदा मनुष्यलोकेषु कदा तिर्यग्गतेषु य ।
- ४८.४३/२जलयन्त्रे यथा यके घटी रज्जुनिबन्धना ॥ ४८.४३ ॥
- ४८.४४/१याति योर्ध्वमधश्चैव कदा मध्ये य तिष्ठति ।
- ४८.४४/२तथा यादं सुरश्रेष्ठ कर्मरज्जुसमावृतः ॥ ४८.४४ ॥
- ४८.४५/१अधश्चोर्ध्वं तथा मध्ये भ्रमन् गच्छामि योगतः ।
- ४८.४५/२अवेवं संसारयुकेऽस्मिन् भैरवे रोमलर्षणे ॥ ४८.४५ ॥
- ४८.४६/१भ्रमामि सुयिरे कालं नान्तं पश्यामि कर्त्तव्यित् ।
- ४८.४६/२न जाने किं करोम्यद्य उरे व्याकुलितेन्द्रियः ॥ ४८.४६ ॥

- ૪૯.૪૭/૧શોકતૃષ્ણાભિભૂતોડહં કાદિશીકો વિચેતનઃ ।
 ૪૯.૪૭/૨ઇદાનીં ત્વામહં દેવ વિહ્વલઃ શરણં ગતઃ ॥ ૪૯.૪૭ ॥
- ૪૯.૪૮/૧ત્રાહિ માં દુઃખિતં કૃષ્ણ મગ્નં સંસારસાગરે ।
 ૪૯.૪૮/૨કૃપાં કુરુ જગન્નાથ ભક્તં માં યદિ મન્યસે ॥ ૪૯.૪૮ ॥
- ૪૯.૪૯/૧ત્વદ્દેતે નાસ્તિ મે બન્ધુર્યોડસૌ ચિન્તાં કરિષ્યતિ ।
 ૪૯.૪૯/૨દેવ ત્વાં નાથમાસાદ્ય ન ભયં મેડસ્તિ કુત્રચિત્ ॥ ૪૯.૪૯ ॥
- ૪૯.૫૦/૧જીવિતે મરણે ચૈવ યોગક્ષેમેડયવા પ્રભો ।
 ૪૯.૫૦/૨યે તુ ત્વાં વિધિવદ્ દેવ નાર્યંચન્તિ નરાધમાઃ ॥ ૪૯.૫૦ ॥
- ૪૯.૫૧/૧સુગતિસ્તુ કથં તેષાં ભવેત્ સંસારબન્ધનાત્ ।
 ૪૯.૫૧/૨કિં તેષાં કુલશીલેન વિદ્યયા જીવિતેન ચ ॥ ૪૯.૫૧ ॥
- ૪૯.૫૨/૧યેષાં ન જાયતે ભક્તિર્જગદ્ધાતરિ કેશવે ।
 ૪૯.૫૨/૨પ્રકૃતિં ત્વાસુરીં પ્રાપ્ય ચે ત્વાં નિન્દન્તિ મોહિતાઃ ॥ ૪૯.૫૨ ॥
- ૪૯.૫૩/૧પતન્તિ નરકે ઘોરે જાયમાનાઃ પુનઃ પુનઃ ।
 ૪૯.૫૩/૨ન તેષાં નિષ્કૃતિસ્તસ્માદ્ વિદ્યતે નરકાર્ણવાત્ ॥ ૪૯.૫૩ ॥
- ૪૯.૫૪/૧યે દૂષયન્તિ દુર્વૃત્તાસ્ત્વાં દેવ પુરુષાધમાઃ ।
 ૪૯.૫૪/૨ચત્ર ચત્ર ભવેજ્જન્મ મમ કર્મનિબન્ધનાત્ ॥ ૪૯.૫૪ ॥
- ૪૯.૫૫/૧તત્ર તત્ર હરે ભક્તિસ્ત્વયિ ચાસ્તુ દૃઢા સદા ।
 ૪૯.૫૫/૨આરાધ્ય ત્વાં સુરા દૈત્યા નરાશ્ચાન્યેડપિ સંયતાઃ ॥ ૪૯.૫૫ ॥
- ૪૯.૫૬/૧અવાપુઃ પરમાં સિદ્ધિં કરત્વાં દેવ ન પૂજયેત્ ।
 ૪૯.૫૬/૨ન શક્નુવન્તિ બ્રહ્માઘાઃ સ્તોતું ત્વાં ત્રિદશા હરે ॥ ૪૯.૫૬ ॥
- ૪૯.૫૭/૧કથં માનુષબુદ્ધ્યાહં સ્તૌમિ ત્વાં પ્રકૃતેઃ પરમ્ ।
 ૪૯.૫૭/૨તથા ચાજ્ઞાનભાવેન સંસ્તુતોડસિ મયા પ્રભો ॥ ૪૯.૫૭ ॥
- ૪૯.૫૮/૧તત્ ક્ષમસ્વાપરાધં મે યદિ તેડસ્તિ દયા મયિ ।
 ૪૯.૫૮/૨કૃતાપરાધેડપિ હરે ક્ષમાં કુર્વન્તિ સાધવઃ ॥ ૪૯.૫૮ ॥
- ૪૯.૫૯/૧તસ્માત્ પ્રસીદ દેવેશ ભક્તસ્નેહં સમાશ્રિતઃ ।
 ૪૯.૫૯/૨સ્તુતોડસિ ચન્ મયા દેવ ભક્તિભાવેન ચેતસા ।
 ૪૯.૫૯/૩સાડ્ગં ભવતુ તત્ સર્વ વાસુદેવ નમોડસ્તુ તે ॥ ૪૯.૫૯ ॥
- ૪૯.૬૦/૧બ્રહ્મોવાચ । ઇત્યં સ્તુતસ્તદા તેન પ્રસન્નો ગરુડધ્વજઃ ।

- ४८.६०/२६दौ तस्मै मुनिश्रेष्ठाः सकलं मनसोऽप्सितम् ॥ ४८.६० ॥
- ४८.६१/१यः सम्भूज्य जगन्नाथं प्रत्यहं स्तौति मानवः ।
- ४८.६१/२स्तोत्रेणानेन मतिमान् स मोक्षं लभते ध्रुवम् ॥ ४८.६१ ॥
- ४८.६२/१त्रिसंध्यं यो जपेद् विद्वान् छंदं स्तोत्रवरं शुचिः ।
- ४८.६२/२धर्मं चार्थं च कामं च मोक्षं च लभते नरः ॥ ४८.६२ ॥
- ४८.६३/१यः पठेत्पृष्ठायाद् वापि श्रावयेद् वा समाहितः ।
- ४८.६३/२स लोके शाश्वतं विष्णोर्याति निर्धूतकल्मषः ॥ ४८.६३ ॥
- ४८.६४/१धन्यं पापहरं येदं भुक्तिमुक्तिप्रदं शिवम् ।
- ४८.६४/२गुण्यं सुदुर्लभं पुण्यं न देयं यस्य कस्यचित् ॥ ४८.६४ ॥
- ४८.६५/१न नास्तिकाय भूर्भयि न कृतघ्नाय मानिने ।
- ४८.६५/२न दुष्टमतये दधान् नाभक्ताय कदायन ॥ ४८.६५ ॥
- ४८.६६/१दातव्यं भक्तियुक्ताय गुणशीलान्विताय च ।
- ४८.६६/२विष्णुभक्ताय शान्ताय श्रद्धानुष्ठानशालिने ॥ ४८.६६ ॥
- ४८.६७/१छंदं समस्ताघविनाशहेतुः ।
- ४८.६७/२कारुण्यसंज्ञं सुप्रमोक्षदं च ।
- ४८.६७/३अशेषवाञ्छाहृदं वरिष्ठम् ।
- ४८.६७/४स्तोत्रं भयोक्तं पुरुषोत्तमस्य ॥ ४८.६७ ॥
- ४८.६८/१ये तं सुसूक्ष्मं विमला मुरारिम् ।
- ४८.६८/२ध्यायन्ति नित्यं पुरुषं पुराणम् ।
- ४८.६८/३ते भुक्तिभाजः प्रविशन्ति विष्णुम् ।
- ४८.६८/४मन्त्रैर्यथाज्यं हुतमध्वराग्रौ ॥ ४८.६८ ॥
- ४८.६९/१अेकः स देवो भवद्भ्रूलन्ता ।
- ४८.६९/२परः परेषां न ततोऽस्ति चान्यत् ।
- ४८.६९/३द्रष्टा स पाता स तु नाशकर्ता ।
- ४८.६९/४विष्णुः समस्तापिलसारभूतः ॥ ४८.६९ ॥
- ४८.७०/१दिं विद्यया डिं स्वगुणैश्च तेषाम् ।
- ४८.७०/२यज्ञैश्च दानैश्च तपोभिरुग्रैः ।
- ४८.७०/३येषां न भक्तिर्भवतीड कृष्णे ।
- ४८.७०/४जगद्गुरौ मोक्षसुखप्रदे च ॥ ४८.७० ॥

- ४८.७१/१लोके स धन्यः स शुचिः स विद्वान् ।
 ४८.७१/२मजैस्तपोभिः स गुणैर्वरिष्ठः ।
 ४८.७१/३ज्ञाता स दाता स तु सत्यवक्ता ।
 ४८.७१/४यस्यास्ति भक्तिः पुरुषोत्तमाप्ये ॥ ४८.७१ ॥
- ५०.१/१ब्रह्मोवाच । स्तुत्वैवं मुनिशार्दूलः प्रशम्य य सनातनम् ।
 ५०.१/२वासुदेवं जगन्नाथं सर्वकामकृत्प्रदम् ॥ ५०.१ ॥
- ५०.२/१चिन्ताविष्टो महीपालः कुशान् आस्तीर्य भूतले ।
 ५०.२/२वस्त्रं य तन्मना भूत्वा सुष्वाप धरणीतले ॥ ५०.२ ॥
- ५०.३/१कथं प्रत्यक्षमभ्येति देवदेवो जनार्दनः ।
 ५०.३/२मम यार्तिहरो देवस्तदासाविति चिन्तयन् ॥ ५०.३ ॥
- ५०.४/१सुप्तस्य तस्य नृपतेर्वासुदेवो जगद्गुरुः ।
 ५०.४/२आत्मानं दर्शयामास शङ्खयङ्कगदाभृतम् ॥ ५०.४ ॥
- ५०.५/१स ददर्श तु सप्रेम देवदेवं जगद्गुरुम् ।
 ५०.५/२शङ्खयङ्कधरं देवं गदायङ्कोग्रपाणिनम् ॥ ५०.५ ॥
- ५०.६/१शार्ङ्गबाणधरं देवं ज्वलत्तेजोतिमण्डलम् ।
 ५०.६/२युगान्तादित्यवर्णाम् नीलवैदूर्यसंनिभम् ॥ ५०.६ ॥
- ५०.७/१सुपर्णासे तमासीनं षोडशार्धभुजं शुभम् ।
 ५०.७/२स यास्मै प्राञ्जवीद् धीराः साधु राजन् मलामते ॥ ५०.७ ॥
- ५०.८/१कतुनानेन द्रिव्येन तथा भक्त्या य श्रद्धया ।
 ५०.८/२तुष्टोऽस्मि ते महीपाल वृथा किमनुशोचसि ॥ ५०.८ ॥
- ५०.९/१यद् अत्र प्रतिमा राजञ् जगत्पूज्या सनातनी ।
 ५०.९/२यथा सा प्राप्यते भूप तद्गुपायं भ्रवीमि ते ॥ ५०.९ ॥
- ५०.१०/१गतायामधे शर्वर्या निर्मले भास्करोदिते ।
 ५०.१०/२सागरस्य जलस्यान्ते नानाद्रुमविभूषिते ॥ ५०.१० ॥
- ५०.११/१जलं तथैव वेलायां दृश्यते तत्र वै मलत् ।
 ५०.११/२लवणस्योदधे राजंस्तर्ङ्गैः समभिष्वुतम् ॥ ५०.११ ॥
- ५०.१२/१कुलान्ते छि मलावृक्षः स्थितः स्थलजलेषु य ।

- ५०.१२/२वेलाभिर्लन्धमानश्च न यासौ कम्पते द्रुमः ॥ ५०.१२ ॥
- ५०.१३/१प२शुमादाय उस्तेन ठिर्मैरन्तस्ततो व्रज ।
- ५०.१३/२अेकाडी विडरन् राजन् स त्वं पश्यसि पादपम् ॥ ५०.१३ ॥
- ५०.१४/१ईदृङ्गु खिह्नं समालोड्य छेदय त्वमशङ्कितः ।
- ५०.१४/२छेद्यमानं तु तं वृक्षं प्रातरद्भुतदर्शनम् ॥ ५०.१४ ॥
- ५०.१५/१दृष्ट्वा तेनैव संयिन्य ततो भूपाल दर्शनात् ।
- ५०.१५/२कुतु तां प्रतिमां दिव्यां जडि यिन्तां विमोडिनीम् ॥ ५०.१५ ॥
- ५०.१६/१अञ्जोवाय । अेवमुक्त्वा मडाभागो जगामादर्शनं उरिः ।
- ५०.१६/२स यापि स्वप्नमालोड्य परं विस्मयमागतः ॥ ५०.१६ ॥
- ५०.१७/१तां निशां स समुद्गीक्ष्य स्थितस्तद्गतमानसः ।
- ५०.१७/२व्याडरन् वैष्णवान् मन्त्रान् सूक्तं यैव तदात्मकम् ॥ ५०.१७ ॥
- ५०.१८/१प्रगतायां रजन्यां तु उत्थितो नान्यमानसः ।
- ५०.१८/२स स्नात्वा सागरे सम्यग् यथावद् विधिना ततः ॥ ५०.१८ ॥
- ५०.१९/१दत्त्वा दानं य विप्रेभ्यो ग्रामांश्च नगराणि य ।
- ५०.१९/२कृत्वा पौर्वाहिकं कर्म जगाम स नृपोत्तमः ॥ ५०.१९ ॥
- ५०.२०/१न याश्चो न पदातिश्च न गजो न य सारथिः ।
- ५०.२०/२अेकाडी स मडावेलां प्रविवेश मडीपतिः ॥ ५०.२० ॥
- ५०.२१/१तं ददर्श मडावृक्षं तेजस्वन्तं मडाद्रुमम् ।
- ५०.२१/२मडातिगमडारोडं पुण्यं विपुलमेव य ॥ ५०.२१ ॥
- ५०.२२/१मडोत्सेधं मडाकायं प्रसुप्तं य जलान्तिके ।
- ५०.२२/२सान्द्रमाञ्जिष्ठवर्षाभिं नामजातिविवर्जितम् ॥ ५०.२२ ॥
- ५०.२३/१नरनाथस्तदा विप्रा द्रुमं दृष्ट्वा मुदान्वितः ।
- ५०.२३/२प२शुना शातयामास निशितेन दृढेन य ॥ ५०.२३ ॥
- ५०.२४/१द्वैधीकर्तुमनास्तत्र बभूवेन्द्रसप्तः स य ।
- ५०.२४/२निरिक्ष्यमाणे काष्ठे तु बभूवादभुतदर्शनम् ॥ ५०.२४ ॥
- ५०.२५/१विश्वकर्मा य विष्णुश्च विप्ररूपधरावुभौ ।
- ५०.२५/२आजग्मतुर्मडाभागौ तदा तुव्याग्रजन्मनौ ॥ ५०.२५ ॥

- ૫૦.૨૬/૧જવલમાનો સ્વતેજોભિર્દિવ્યસ્રગનુલેપનો ।
 ૫૦.૨૬/૨અથ તૌ તં સમાગમ્ય નૃપમિન્દ્રસખં તદા ॥ ૫૦.૨૬ ॥
- ૫૦.૨૭/૧તાવ્યતુર્મહારાજ કિમત્ર ત્વં કરિષ્યસિ ।
 ૫૦.૨૭/૨કિમર્થં ચ મહાબાહો શાતિતશ્ચ વનસ્પતિઃ ॥ ૫૦.૨૭ ॥
- ૫૦.૨૮/૧અસહાયો મહાદુર્ગો નિર્જને ગહને વને ।
 ૫૦.૨૮/૨મહાસિન્ધુતટે ચૈવ કથં વૈ શાતિતો દ્રુમઃ ॥ ૫૦.૨૮ ॥
- ૫૦.૨૯/૧બ્રહ્મોવાચ । તયોઃ શ્રુત્વા વચો વિપ્રાઃ સ તુ રાજા મુદાન્વિતઃ ।
 ૫૦.૨૯/૨બભાષે વચનં તાભ્યાં મૃદુલં મધુરં તથા ॥ ૫૦.૨૯ ॥
- ૫૦.૩૦/૧દૃષ્ટ્વા તૌ બ્રાહ્મણૌ તત્ર ચન્દ્રસૂર્યાવિવાગતૌ ।
 ૫૦.૩૦/૨નમસ્કૃત્ય જગન્નાથાવવાઙ્મુખમવસ્થિતઃ ॥ ૫૦.૩૦ ॥
- ૫૦.૩૧/૧રાજોવાચ । દેવદેવમનાદ્યન્તમનન્તં જગતાં પતિમ્ ।
 ૫૦.૩૧/૨આરાધયિતું પ્રતિમાં કરોમીતિ મતિર્મમ ॥ ૫૦.૩૧ ॥
- ૫૦.૩૨/૧અહં સ દેવદેવેન પરમેણ મહાત્મના ।
 ૫૦.૩૨/૨સ્વપ્રાન્તે ચ સમુદ્દિષ્ટો ભવદ્ભ્યાં શ્રાવિતં મયા ॥ ૫૦.૩૨ ॥
- ૫૦.૩૩/૧બ્રહ્મોવાચ । રાજાસ્તુ વચનં શ્રુત્વા દેવેન્દ્રપ્રતિમસ્ય ચ ।
 ૫૦.૩૩/૨પ્રહસ્ય તસ્મૈ વિશ્વેશસ્તુષ્ટો વચનમબ્રવીત્ ॥ ૫૦.૩૩ ॥
- ૫૦.૩૪/૧વિષ્ણુરુવાચ । સાધુ સાધુ મહીપાલ યદ્ એતન્ મતમુત્તમમ્ ।
 ૫૦.૩૪/૨સંસારસાગરે ધોરે કદલીદલસંનિભે ॥ ૫૦.૩૪ ॥
- ૫૦.૩૫/૧નિઃસારે દુઃખબહુલે કામક્રોધસમાકુલે ।
 ૫૦.૩૫/૨ઈન્દ્રિયાવર્તકલિલે દુસ્તરે રોમહર્ષણે ॥ ૫૦.૩૫ ॥
- ૫૦.૩૬/૧નાનાવ્યાધિશતાવર્તે જલબુદ્બુદ્ધસંનિભે ।
 ૫૦.૩૬/૨ચતસ્તે મતિરુત્પન્ના વિષ્ણોરાધનાય વૈ ॥ ૫૦.૩૬ ॥
- ૫૦.૩૭/૧ધન્યસ્ત્વં નૃપશાર્દૂલ ગુણૈઃ સર્વૈરલંકૃતઃ ।
 ૫૦.૩૭/૨સપ્રજા પૃથિવી ધન્યા સશૈલવનકાનના ॥ ૫૦.૩૭ ॥
- ૫૦.૩૮/૧સપુરગ્રામનગરા ચતુર્વાર્ણૈરલંકૃતા ।
 ૫૦.૩૮/૨ચત્ર ત્વં નૃપશાર્દૂલ પ્રજાઃ પાલયિતા પ્રભુઃ ॥ ૫૦.૩૮ ॥
- ૫૦.૩૯/૧એહ્યેહિ સુમહાભાગ દ્રુમેઽસ્મિન્ સુખશીતલે ।
 ૫૦.૩૯/૨આવાભ્યાં સહ તિષ્ઠ ત્વં કથાભિર્ધર્મસંશ્રિતઃ ॥ ૫૦.૩૯ ॥

- ५०.४०/१अयं मम सहायस्तु आगतः शिल्पिनां वरः ।
 ५०.४०/२विश्वकर्मसमः साक्षान् निपुणः सर्वकर्मसु ।
 ५०.४०/३मयोद्दिष्टां तु प्रतिमां करोत्येष तटं त्यज ॥ ५०.४० ॥
- ५०.४१/१अहोवाय । श्रुत्वैवं वयनं तस्य तदा राजा द्विजन्मनः ।
 ५०.४१/२सागरस्य तटं त्यक्त्वा गत्वा तस्य समीपतः ॥ ५०.४१ ॥
- ५०.४२/१तस्थौ स नृपतिश्रेष्ठो वृक्षच्छाये सुशीतले ।
 ५०.४२/२ततस्तस्मै स विश्वात्मा ददावाज्ञां द्विजाकृतिः ॥ ५०.४२ ॥
- ५०.४३/१शिल्पिमुष्याय विप्रेन्द्राः कुरुष्व प्रतिमां धृति ।
 ५०.४३/२कृष्णरूपं परं शान्तं पद्मपत्रायतेक्ष्णाम् ॥ ५०.४३ ॥
- ५०.४४/१श्रीवत्सकौस्तुभधरं शङ्खयङ्कगदाधरम् ।
 ५०.४४/२गौराङ्गं क्षीरवर्णं द्वितीयं स्वस्तिकाङ्कितम् ॥ ५०.४४ ॥
- ५०.४५/१लाङ्गलास्त्रधरं देवमनन्ताप्यं मलाबलम् ।
 ५०.४५/२देवदानवगन्धर्वं च यक्षविद्याधरोरगैः ॥ ५०.४५ ॥
- ५०.४६/१न विज्ञातो हि तस्यान्तस्तेनानन्तं धृति स्मृतः ।
 ५०.४६/२भगिनीं वासुदेवस्य रुक्मवर्णां सुशोभनाम् ॥ ५०.४६ ॥
- ५०.४७/१तृतीयां वै सुभद्रां च सर्वलक्षणलक्षिताम् ॥ ५०.४७ ॥
- ५०.४८/१अहोवाय । श्रुत्वैतद् वयनं तस्य विश्वकर्मा सुकर्मकृत् ।
 ५०.४८/२तत्क्षणात् कारयामास प्रतिमाः शुभलक्षाः ॥ ५०.४८ ॥
- ५०.४९/१प्रथमं शुक्लवर्णां शारदेन्दुसमप्रभम् ।
 ५०.४९/२आरक्ताक्षं मलाकायं स्फटापिकटमस्तकम् ॥ ५०.४९ ॥
- ५०.५०/१नीलाम्बरधरं योगं बलं बलमदोद्धृतम् ।
 ५०.५०/२कुण्डलैकधरं दिव्यं गदामुशलधारिणम् ॥ ५०.५० ॥
- ५०.५१/१द्वितीयं पुण्डरीकाक्षं नीलज्जुमूतसंनिभम् ।
 ५०.५१/२अतसीपुष्पसंकाशं पद्मपत्रायतेक्ष्णाम् ॥ ५०.५१ ॥
- ५०.५२/१पीतवाससमत्युगं शुभं श्रीवत्सलक्षणम् ।
 ५०.५२/२चक्रपूर्णाङ्कं दिव्यं सर्वपापहरं हरिम् ॥ ५०.५२ ॥
- ५०.५३/१तृतीयां स्वर्णवर्णां पद्मपत्रायतेक्ष्णाम् ।

- ५०.५३/रविचित्रवस्त्रसंघनां डारकेयूरभूषिताम् ॥ ५०.५३ ॥
- ५०.५४/१विचित्राभरणोपेतां रत्नडारावलम्बिताम् ।
- ५०.५४/२पीनोन्नतकुयां रभ्यां विश्वकर्मा विनिर्भमे ॥ ५०.५४ ॥
- ५०.५५/१स तु राजाद्भुतं दृष्ट्वा क्षणेनैकेन निर्मिताः ।
- ५०.५५/२दिव्यवस्त्रयुगच्छन्ना नानारत्नैरलंकृताः ॥ ५०.५५ ॥
- ५०.५६/१सर्वलक्षणसम्पन्नाः प्रतिमाः सुमनोहराः ।
- ५०.५६/२विस्मयं परमं गत्वा षट् वयनमब्रवीत् ॥ ५०.५६ ॥
- ५०.५७/१धन्द्रद्युम्न उवाच । किं देवौ समनुप्राप्तौ द्विजपुत्रधरावुभौ ।
- ५०.५७/२उभौ याद्भुतकर्माणौ देवपूतावमानुषौ ॥ ५०.५७ ॥
- ५०.५८/१देवौ वा मानुषौ वापि यक्षविधाधरौ युवाम् ।
- ५०.५८/२किं नु ब्रह्मलृषीकेशौ किं वसू किमुताश्विनौ ॥ ५०.५८ ॥
- ५०.५९/१वेमि सत्यसद्भावौ मायापुत्रेण संस्थितौ ।
- ५०.५९/२युवां गतोऽस्मि शरणाभात्मा तु मे प्रकाश्यताम् ॥ ५०.५९ ॥
- ५१.१/१श्रीभगवान् उवाच । नाहं देवो न यक्षो वा न दैत्यो न य देवराट् ।
- ५१.१/२न ब्रह्मा न य रुद्रोऽहं विद्धि मां पुरुषोत्तमम् ॥ ५१.१ ॥
- ५१.२/१अर्तिहा सर्वलोकानामनन्तभलपौरुषः ।
- ५१.२/२अराधनीयो भूतानामन्तो यस्य न विद्यते ॥ ५१.२ ॥
- ५१.३/१पठ्यते सर्वशास्त्रेषु वेदान्तेषु निगद्यते ।
- ५१.३/२यमाहुर्ज्ञानगम्येति वासुदेवेति योगिनः ॥ ५१.३ ॥
- ५१.४/१अहमेव स्वयं ब्रह्मा अहं विष्णुः शिवोऽप्यहम् ।
- ५१.४/२धन्द्रोऽहं देवराजश्च जगत्संयमनो यमः ॥ ५१.४ ॥
- ५१.५/१पृथिव्यादीनि भूतानि त्रेतागिर्भुतभुङ् नृप ।
- ५१.५/२वरुणोऽपां पतिश्चाहं धरित्री य महीधरः ॥ ५१.५ ॥
- ५१.६/१यत् किञ्चिद् वाऽभयं लोके जगत् स्थावरजङ्गमम् ।
- ५१.६/२यरायरं य यद् विश्वं मदन्यन् नास्ति किञ्चन ॥ ५१.६ ॥
- ५१.७/१प्रीतोऽहं ते नृपश्रेष्ठ वरं वरय सुप्रत ।
- ५१.७/२यद् षष्टं तत् प्रयच्छामि हृदि यत् ते व्यवस्थितम् ॥ ५१.७ ॥

- ५१.८/१मद्दर्शनमपुण्यानां स्वप्नान्तेऽपि न जायते ।
 ५१.८/२त्वं पुनर्दृढभक्तिवत्वात् प्रत्यक्षं दृष्टवान् असि ॥ ५१.८ ॥
- ५१.९/१ब्रह्मोवाच । श्रुत्वैवं वासुदेवस्य वचनं तस्य भो द्विजः ।
 ५१.९/२रोमाञ्चिततनुर्भूत्वा षट् स्तोत्रं जगौ नृपः ॥ ५१.९ ॥
- ५१.१०/१राजोवाच । श्रियः कान्त नमस्तेऽस्तु श्रीपते पीतवाससे ।
 ५१.१०/२श्रीं श्रीश्रीनिवास नमस्ते श्रीनिकेतन ॥ ५१.१० ॥
- ५१.११/१आद्यं पुरुषमीशानं सर्वेशं सर्वतोमुपमम् ।
 ५१.११/२निष्कलं परमं देवं प्राणतोऽस्मि सनातनम् ॥ ५१.११ ॥
- ५१.१२/१शब्दातीतं गुणातीतं भावाभावविवर्जितम् ।
 ५१.१२/२निर्लेपं निर्गुणं सूक्ष्मं सर्वज्ञं सर्वभावनम् ॥ ५१.१२ ॥
- ५१.१३/१प्रावृष्टमेघप्रतीकाशं गोब्राह्मण्डिते रतम् ।
 ५१.१३/२सर्वेषामेव गोमारं व्यापिनं सर्वभाविनम् ॥ ५१.१३ ॥
- ५१.१४/१शङ्खचक्रधरं देवं गद्यमुशलधारिणम् ।
 ५१.१४/२नमस्ये वरदं देवं नीलोत्पलदलच्छविम् ॥ ५१.१४ ॥
- ५१.१५/१नागपर्यङ्कशयनं क्षीरोदार्यावशायिनम् ।
 ५१.१५/२नमस्येऽहं लृषीकेशं सर्वपापहर्तुम् ॥ ५१.१५ ॥
- ५१.१६/१पुनस्त्वां देवदेवेशं नमस्ये वरदं विभुम् ।
 ५१.१६/२सर्वलोकेश्वरं विष्णुं मोक्षकारणमव्ययम् ॥ ५१.१६ ॥
- ५१.१७/१ब्रह्मोवाच । अयं स्तुत्वा तु तं देवं प्रणिपत्य कृताञ्जलिः ।
 ५१.१७/२उवाच प्राणतो भूत्वा निपत्य धरणीतले ॥ ५१.१७ ॥
- ५१.१८/१राजोवाच । प्रीतोऽसि यद्वि मे नाथ वृणोमि वरमुत्तमम् ।
 ५१.१८/२देवासुराः सगन्धर्वा यक्षरक्षोमहोरगाः ॥ ५१.१८ ॥
- ५१.१९/१सिद्धविधाधराः साध्याः किंनरा गुह्यकास्तथा ।
 ५१.१९/२ऋषयो ये मलाभागा नानाशास्त्रविशारदाः ॥ ५१.१९ ॥
- ५१.२०/१परिव्राज्योगयुक्ताश्च वेदतत्त्वार्थचिन्तकाः ।
 ५१.२०/२मोक्षमार्गाविदो येऽन्ये ध्यायन्ति परमं पदम् ॥ ५१.२० ॥
- ५१.२१/१निर्गुणं निर्मलं शान्तं यत् पश्यन्ति मनीषिनः ।
 ५१.२१/२तत् पदं गन्तुमिच्छामि त्वत्प्रसादात् सुदुर्लभम् ॥ ५१.२१ ॥

- ५१.२२/१श्रीभगवान् उवाच । सर्वं भवतु भद्रं ते यथेष्टं सर्वमाप्नुहि ।
 ५१.२२/२भविष्यति यथाकामं मत्प्रसादान् न संशयः ॥ ५१.२२ ॥
- ५१.२३/१६श वर्षसहस्राणि तथा नव शतानि च ।
 ५१.२३/२अविच्छिन्नं महाराज्यं कुरु त्वं नृपसत्तम ॥ ५१.२३ ॥
- ५१.२४/१प्रयास्यसि पदं दिव्यं दुर्लभं यत् सुरासुरैः ।
 ५१.२४/२पूर्वमनोरथं शान्तं गुह्यमव्यक्तमव्ययम् ॥ ५१.२४ ॥
- ५१.२५/१परात् परतरं सूक्ष्मं निर्लेपं निष्कलं ध्रुवम् ।
 ५१.२५/२यिन्ताशोकविनिर्मुक्तं डिंयाकारणवर्जितम् ॥ ५१.२५ ॥
- ५१.२६/१तद् अहं दर्शयिष्यामि ज्ञेयाभ्यं परमं पदम् ।
 ५१.२६/२यं प्राप्य परमानन्दं प्राप्स्यसि परमां गतिम् ॥ ५१.२६ ॥
- ५१.२७/१कीर्तिश्च तव राजेन्द्र भवत्यत्र महीतले ।
 ५१.२७/२यावद् घना नभो यावद् यावद्यन्द्रार्कतारकम् ॥ ५१.२७ ॥
- ५१.२८/१यावत् समुद्राः सप्तैव यावन् मेवादिपर्वताः ।
 ५१.२८/२तिष्ठन्ति दिवि देवाश्च तावत् सर्वत्र याव्यथा ॥ ५१.२८ ॥
- ५१.२९/१ध्रुवसरो नाम तीर्थं यज्ञाङ्गसम्भवम् ।
 ५१.२९/२यत्र स्नात्वा सङ्कलोकः शङ्कलोकमवाप्नुयात् ॥ ५१.२९ ॥
- ५१.३०/१६पिबिष्यति यः पिण्डांस्तटेऽस्मिन् सरसः शुभे ।
 ५१.३०/२कुलैकविंशमुद्धृत्य शङ्कलोकं गमिष्यति ॥ ५१.३० ॥
- ५१.३१/१पूजयमानोऽप्सरोभिश्च गन्धर्वैर्गीतनिस्वनैः ।
 ५१.३१/२विमानेन वसेत् तत्र यावद् धन्द्राश्चतुर्दश ॥ ५१.३१ ॥
- ५१.३२/१सरसो दक्षिणे भागे नैरृत्यां तु समाश्रिते ।
 ५१.३२/२न्यग्रोधस्तिष्ठते तत्र तत्समीपे तु मण्डपः ॥ ५१.३२ ॥
- ५१.३३/१केतकीवनसंश्रुतो नानापादपसंकुलः ।
 ५१.३३/२नारिकेलैरसंश्लेष्यैश्चाम्पकैर्भकुलावृतैः ॥ ५१.३३ ॥
- ५१.३४/१अशोकैः कर्णिकारैश्च पुंनागैर्गण्डेसरैः ।
 ५१.३४/२पाटलाम्रातसरलैश्चन्दैर्वदारुभिः ॥ ५१.३४ ॥
- ५१.३५/१न्यग्रोधाम्बुजप्रदिरैः पारिजातैः सडार्जुनैः ।

५१.३५/रुडिन्तालैश्रैव तालैश्च शिंशपैर्बदरैस्तथा ॥ ५१.३५ ॥

५१.३६/१३२ञ्जैर्लकुचैः प्लक्षैः पनसैर्बिल्वधातुडैः ।

५१.३६/२अन्धैर्बहुविधैर्वृक्षैः शोभितः समलंकृतः ॥ ५१.३६ ॥

५१.३७/१आषाढस्य सिते पक्षे पञ्चम्यां पितृदैवते ।

५१.३७/२ऋक्षे नेष्यन्ति नस्तत्र नीत्वा सम दिनानि वै ॥ ५१.३७ ॥

५१.३८/१मण्डपे स्थापयिष्यन्ति सुवेश्याभिः सुशोभनैः ।

५१.३८/२क्रीडाविशेषबहुलैर्नृत्यगीतमनोहरैः ॥ ५१.३८ ॥

५१.३८/१यामरैः स्वर्णदण्डैश्च व्यजनै रत्नभूषणैः ।

५१.३८/२वीजयन्तस्तथास्मभ्यं स्थापयिष्यन्ति मङ्गलाः ॥ ५१.३८ ॥

५१.४०/१ब्रह्मचारी यतिश्चैव स्नातकाश्च द्विजोत्तमाः ।

५१.४०/२वानप्रस्था गृहस्थाश्च सिद्धाश्चान्ये च ब्राह्मणाः ॥ ५१.४० ॥

५१.४१/१नानावर्णपटैः स्तोत्रैरुच्यञ्जुःसामनिस्वनैः ।

५१.४१/२कश्चिन्ति स्तुतिं राजन् रामकेशवयोः पुनः ॥ ५१.४१ ॥

५१.४२/१ततः स्तुत्वा च दृष्ट्वा च सम्प्राणम्य च भक्तितः ।

५१.४२/२नरो वर्षायुतं दिव्यं श्रीमद्भृगुपुरे वसेत् ॥ ५१.४२ ॥

५१.४३/१पूज्यमानोऽप्सरोग्भिश्च गन्धर्वैर्गीतनिस्वनैः ।

५१.४३/२उदरेऽनुयस्वतत्र कीडते केशवेन वै ॥ ५१.४३ ॥

५१.४४/१विमानेनार्कवर्णेन रत्नहारेण भ्राजता ।

५१.४४/२सर्वकामैर्महाभोगैस्तिष्ठते भुवनोत्तमे ॥ ५१.४४ ॥

५१.४५/१तपःक्षयादिहागत्य मनुष्यो ब्राह्मणो भवेत् ।

५१.४५/२कोटीधनपतिः श्रीमांश्चतुर्वेदी भवेद् ध्रुवम् ॥ ५१.४५ ॥

५१.४६/१ब्रह्मोवाच । अयं तस्मै वरं दत्त्वा कृत्वा य समयं हरिः ।

५१.४६/२जगामादर्शनं विप्राः सखितो विश्वकर्मणा ॥ ५१.४६ ॥

५१.४७/१स तु राजा तदा लृष्टो रोमाञ्चिततनूरुडः ।

५१.४७/२कृतकृत्यमिवात्मानं मेने संदर्शनाद् धरेः ॥ ५१.४७ ॥

५१.४८/१ततः कृष्णं च रामं च सुभद्रां च वरप्रदाम् ।

५१.४८/२रथैर्विमानसंकाशैर्मणिहाञ्चनचित्रितैः ॥ ५१.४८ ॥

- ५१.४८/१संवाङ्म्य तास्तदा राजा मलामङ्गलनिःस्वनैः ।
 ५१.४८/२आनयामास मतिमान् सामात्यः सपुरोहितः ॥ ५१.४८ ॥
- ५१.५०/१नानावाहिननिर्घोषैर्नानावेदस्वनैः शुभैः ।
 ५१.५०/२संस्थाप्य च शुभे देशे पवित्रे सुमनोदरे ॥ ५१.५० ॥
- ५१.५१/१ततः शुभतिथौ काले नक्षत्रे शुभलक्षणो ।
 ५१.५१/२प्रतिष्ठां कारयामास सुमुहूर्ते द्विजैः सह ॥ ५१.५१ ॥
- ५१.५२/१यथोक्तेन विधानेन विधिदृष्टेन कर्मणा ।
 ५१.५२/२आचार्यानुमतेनैव सर्वं कृत्वा महीपतिः ॥ ५१.५२ ॥
- ५१.५३/१आचार्याय तदा दत्त्वा दक्षिणां विधिवत् प्रभुः ।
 ५१.५३/२ऋत्विग्भ्यश्च विधानेन तथान्येभ्यो धनं ददौ ॥ ५१.५३ ॥
- ५१.५४/१कृत्वा प्रतिष्ठां विधिवत् प्रासादे भवनोत्तमे ।
 ५१.५४/२स्थापयामास तान् सर्वान् विधिदृष्टेन कर्मणा ॥ ५१.५४ ॥
- ५१.५५/१ततः सम्भूज्य विधिना नानापुष्पैः सुगन्धिभिः ।
 ५१.५५/२सुवर्णमणिमुक्ताद्यैर्नानावस्त्रैः सुशोभनैः ॥ ५१.५५ ॥
- ५१.५६/१रत्नैश्च विविधैर्दिव्यैरासनेर्ग्रामपत्तनैः ।
 ५१.५६/२ददौ यान्यान् स विषयान् पुराणि नगराणि च ॥ ५१.५६ ॥
- ५१.५७/१अथैवं बहुविधं दत्त्वा राज्यं कृत्वा यथोचितम् ।
 ५१.५७/२छद्मं च विविधैर्यज्ञैर्दत्त्वा दानान्यनेकशः ॥ ५१.५७ ॥
- ५१.५८/१कृतकृत्यस्ततो राजा त्यक्तसर्वपरित्राढः ।
 ५१.५८/२जगाम परमं स्थानं तद् विषणोः परमं पदम् ॥ ५१.५८ ॥
- ५१.५९/१अथैवं मया मुनिश्रेष्ठाः कथितो वो नृपोत्तमः ।
 ५१.५९/२क्षेत्रस्य यैव माहात्म्यं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छथ ॥ ५१.५९ ॥
- ५१.६०/१विष्णुरुवाच । श्रुत्वैवं वचनं तस्य ब्रह्मणोऽव्यक्तजन्मनः ।
 ५१.६०/२आश्चर्यं मेनिरे विप्राः पप्रच्छुश्च पुनर्मुदा ॥ ५१.६० ॥
- ५१.६१/१मुनय उच्युः । कस्मिन् काले सुरश्रेष्ठ गन्तव्यं पुरुषोत्तमम् ।
 ५१.६१/२विधिना केन कर्तव्यं पञ्चतीर्थमिति प्रभो ॥ ५१.६१ ॥
- ५१.६२/१अथैकैकस्य च तीर्थस्य स्नानदानस्य यत् कृलम् ।
 ५१.६२/२देवताप्रेक्षणो यैव भूषि सर्वं पृथक् पृथक् ॥ ५१.६२ ॥

- ५१.६३/१ब्रह्मोवाच । निराडारः कुरुक्षेत्रे पादैनैकेन यस्तपेत् ।
 ५१.६३/२जितेन्द्रियो जितक्रोधः समसंवत्सरायुतम् ॥ ५१.६३ ॥
 ५१.६४/१दृष्ट्वा सदा ज्येष्ठशुक्ल+ । द्वादश्यां पुरुषोत्तमम् ।
 ५१.६४/२कुतोपवासः प्राप्नोति ततोऽधिकतरं क्लमम् ॥ ५१.६४ ॥
 ५१.६५/१तस्माज्ज्येष्ठे मुनिश्रेष्ठाः प्रयत्नेन सुसंयतैः ।
 ५१.६५/२स्वर्गलोकेऽसुविप्राधैर्द्रष्टव्यः पुरुषोत्तमः ॥ ५१.६५ ॥
 ५१.६६/१पञ्चतीर्थं तु विधिवत् कृत्वा ज्येष्ठे नरोत्तमः ।
 ५१.६६/२शुक्लपक्षस्य द्वादश्यां पश्येत् तं पुरुषोत्तमम् ॥ ५१.६६ ॥
 ५१.६७/१ये पश्यन्त्यव्ययं देवं द्वादश्यां पुरुषोत्तमम् ।
 ५१.६७/२ते विष्णुलोकमासाद्य न व्यवन्ते कदाचन ॥ ५१.६७ ॥
 ५१.६८/१तस्माज्ज्येष्ठे प्रयत्नेन गन्तव्यं भो द्विजोत्तमाः ।
 ५१.६८/२कृत्वा तस्मिन् पञ्चतीर्थं द्रष्टव्यः पुरुषोत्तमः ॥ ५१.६८ ॥
 ५१.६९/१सुदूरस्थोऽपि यो भक्त्या कीर्तयेत् पुरुषोत्तमम् ।
 ५१.६९/२अहन्त्यहनि शुद्धात्मा सोऽपि विष्णुपुरं व्रजेत् ॥ ५१.६९ ॥
 ५१.७०/१यात्रां करोति कृष्णस्य श्रद्धया यः समाहितः ।
 ५१.७०/२सर्वपापविनिर्मुक्तो विष्णुलोकं व्रजेन् नरः ॥ ५१.७० ॥
 ५१.७१/१यच्छं दृष्ट्वा उरैर्दृष्ट्वात् प्रासादोपरि संस्थितम् ।
 ५१.७१/२सहस्रा मुच्यते पापान् नरो भक्त्या प्राण्य तत् ॥ ५१.७१ ॥
 ५२.१/१ब्रह्मोवाच । आसीत् कल्ये मुनिश्रेष्ठाः सम्प्रवृत्ते महाक्षये ।
 ५२.१/२नष्टेऽर्कयन्त्रे पवने नष्टे स्थावरजङ्गमे ॥ ५२.१ ॥
 ५२.२/१उदिते प्रलयादित्ये प्रयागे घनगर्जिते ।
 ५२.२/२विद्युत्पातसंघातैः सम्भग्ने तरुपर्वते ॥ ५२.२ ॥
 ५२.३/१लोकं य संदृते सर्वे मलदुल्लानिर्बर्द्धणे ।
 ५२.३/२शुष्केषु सर्वतोयेषु सरःसु य सरित्सु य ॥ ५२.३ ॥
 ५२.४/१ततः संवर्तको वह्निर्वायुना सह भो द्विजाः ।
 ५२.४/२लोकं तु प्राविशत् सर्वमादित्यैरुपशोभितम् ॥ ५२.४ ॥
 ५२.५/१पश्चात् स पृथिवीं भित्वा प्रविश्य य रसातलम् ।

- पर.प/रदेवदानवयक्षाणां भयं जनयते मडत् ॥ पर.प ॥
- पर.६/१निर्दंडन् नागलोकं य यय्य किञ्चित् क्षिताविल ।
- पर.६/२अधस्तान् मुनिशार्दूलाः सर्वं नाशयते क्षणात् ॥ पर.६ ॥
- पर.७/१ततो योजनविंशानां सडस्त्राणि शतानि य ।
- पर.७/२निर्दंडत्याशुगो वायुः स य संवर्तकोऽनलः ॥ पर.७ ॥
- पर.८/१सदेवासुरगन्धर्वं सयक्षोरगराक्षसम् ।
- पर.८/२ततो दडति संदीप्तः सर्वमेव जगत् प्रभुः ॥ पर.८ ॥
- पर.९/१प्रदीप्तोऽसौ मडारौद्रः कल्पाग्निरिति संश्रुतः ।
- पर.९/२मडाज्वालो मडार्थिभान् सम्प्रदीप्तमडास्वनः ॥ पर.९ ॥
- पर.१०/१सूर्यकोटिप्रतीकाशो ज्वलन् ष्व स तेजसा ।
- पर.१०/२त्रैलोक्यं यादडत् तूर्णं ससुरासुरमानुषम् ॥ पर.१० ॥
- पर.११/१अवेविधे मडाघोरे मडाप्रलयदारुणे ।
- पर.११/२ऋषिः परमधर्मात्मा ध्यानयोगपरोऽभवत् ॥ पर.११ ॥
- पर.१२/१अेकः संतिष्ठते विप्रा मार्डण्डेयेति विश्रुतः ।
- पर.१२/२मोडपाशैर्निबद्धोऽसौ क्षुत्तृषणाकुलितेन्द्रियाः ॥ पर.१२ ॥
- पर.१३/१स दृष्ट्वा तं मडावहिं शुष्कडण्डौष्ठतालुङः ।
- पर.१३/२तृषणार्तः प्रस्यन्नन् विप्रास्तदासौ भयविह्वलः ॥ पर.१३ ॥
- पर.१४/१अन्नाम पृथिवीं सर्वां कांदिशीडो वियेतनः ।
- पर.१४/२त्रातारं नाधिगच्छन् वै ष्वतश्चेतश्च धावति ॥ पर.१४ ॥
- पर.१५/१न लेभे य तदा शर्म यत्र विश्राम्यता द्विजः ।
- पर.१५/२करोमि किं न जानामि यस्याडं शरणं व्रजे ॥ पर.१५ ॥
- पर.१६/१कथं पश्यामि तं देवं पुरुषेशं सनातनम् ।
- पर.१६/२ठति संचिन्तयन् देवमेकाग्रोऽ सनातनम् ॥ पर.१६ ॥
- पर.१७/१प्राप्तवांस्तत् पदं दिव्यं मडाप्रलयकारणम् ।
- पर.१७/२पुरुषेशमिति प्यातं वटराजं सनातनम् ॥ पर.१७ ॥
- पर.१८/१त्वरायुक्तो मुनिश्चासौ न्यग्रोधस्यान्तिकं ययौ ।
- पर.१८/२आसाधं तं मुनिश्रेष्ठास्तस्य मूले समाविशत् ॥ पर.१८ ॥

- ५२.१८/१-न कालाग्निभयं तत्र न याद्गारप्रवर्षणम् ।
 ५२.१८/२-न संवर्तागमस्तत्र न च वज्राशनिस्तथा ॥ ५२.१८ ॥
 ५३.१/१-ब्रह्मोवाच । ततो गजकुलप्रभ्यास्तडिन्मालाविभूषिताः ।
 ५३.१/२-समुत्तस्थुर्भुजाभेधा नभस्यद्भुतदर्शनाः ॥ ५३.१ ॥
 ५३.२/१-केचिन् नीलोत्पलश्यामाः केचित् कुमुदसंनिभाः ।
 ५३.२/२-केचित् किञ्चल्संकाशाः केचित् पीताः पयोधराः ॥ ५३.२ ॥
 ५३.३/१-केचिद् धरितसंकाशाः काकाण्डसंनिभास्तथा ।
 ५३.३/२-केचित् कमलपत्राभाः केचिद् धिङ्गुलसंनिभाः ॥ ५३.३ ॥
 ५३.४/१-केचित् पुरवराकाराः केचिद् गिरिवरोपमाः ।
 ५३.४/२-केचिद् अञ्जनसंकाशाः केचिन् मरकतप्रभाः ॥ ५३.४ ॥
 ५३.५/१-विद्युन्मालापिन्ध्राङ्गाः समुत्तस्थुर्भुजाघनाः ।
 ५३.५/२-घोरघोरुपा मलाभागा घोरस्वननिनादिताः ॥ ५३.५ ॥
 ५३.६/१-ततो जलधराः सर्वे समावृण्वन् नभस्तलम् ।
 ५३.६/२-तैरियं पृथिवी सर्वा सपर्वतवनाकरा ॥ ५३.६ ॥
 ५३.७/१-आपूरिता दिशः सर्वाः सलिलौघपरिप्लुताः ।
 ५३.७/२-ततस्ते जलदा घोरा वारिणा मुनिसत्तमाः ॥ ५३.७ ॥
 ५३.८/१-सर्वतः प्लावयामासुश्चोदिताः परमेष्ठिना ।
 ५३.८/२-वर्षमाणा मलातोयं पूरयन्तो वसुंधराम् ॥ ५३.८ ॥
 ५३.९/१-सुघोरमशिवं रौद्रं नाशयन्ति स्म पावकम् ।
 ५३.९/२-ततो द्वादश वर्षाणि पयोदाः समुपप्लवे ॥ ५३.९ ॥
 ५३.१०/१-धाराभिः पूरयन्तो वै योधमाना मलात्मना ।
 ५३.१०/२-ततः समुद्राः स्वां वेलामतिकामन्ति भो द्विजाः ॥ ५३.१० ॥
 ५३.११/१-पर्वताश्च व्यशीर्यन्त मडी याप्सु निमज्जति ।
 ५३.११/२-सर्वतः सुमलाभ्रान्तास्ते पयोदा नभस्तलम् ॥ ५३.११ ॥
 ५३.१२/१-संवेष्टयित्वा नश्यन्ति वायुवेगसमाहताः ।
 ५३.१२/२-ततस्तं मारुतं धोरं स विष्णुर्मुनिसत्तमाः ॥ ५३.१२ ॥
 ५३.१३/१-आदिपद्मालयो देवः पीत्वा स्वपिति भो द्विजाः ।
 ५३.१३/२-तस्मिन् अकार्षे वि धोरे नष्टे स्थावरजङ्गमे ॥ ५३.१३ ॥

- ૫૩.૧૪/૧નથે દેવાસુરનરે યક્ષરાક્ષસવર્જિતે ।
 ૫૩.૧૪/૨તતો મુનિઃ સ વિશ્રાન્તો ધ્યાત્વા ચ પુરુષોત્તમમ્ ॥ ૫૩.૧૪ ॥
- ૫૩.૧૫/૧૬૬ર્શ ચક્ષુરુન્મીલ્ય જલપૂર્ણા વસુંધરામ્ ।
 ૫૩.૧૫/૨નાપશ્યત્ તં વટં નોર્વાં ન દિગાદિ ન ભાસ્કરમ્ ॥ ૫૩.૧૫ ॥
- ૫૩.૧૬/૧ન ચન્દ્રાર્કાગ્નિપવનં ન દેવાસુરપન્નગમ્ ।
 ૫૩.૧૬/૨તસ્મિન્ન ઐકાર્ણવિ ધીરે તમોભૂતે નિરાશ્રયે ॥ ૫૩.૧૬ ॥
- ૫૩.૧૭/૧નિમજ્જન્ સ તદા વિપ્રાઃ સંતર્તુમુપચક્રમે ।
 ૫૩.૧૭/૨બભ્રામાસૌ મુનિશ્ચાર્ત ઇતશ્ચેતશ્ચ સમ્પલવન્ ॥ ૫૩.૧૭ ॥
- ૫૩.૧૮/૧નિમમજ્જ તદા વિપ્રાસ્ત્રાતારે નાધિગચ્છતિ ।
 ૫૩.૧૮/૨એવં તં વિહ્વલં દૃષ્ટ્વા કૃપયા પુરુષોત્તમઃ ।
 ૫૩.૧૮/૩પ્રોવાય મુનિશાર્દૂલાસ્તદા ધ્યાનેન તોષિતઃ ॥ ૫૩.૧૮ ॥
- ૫૩.૧૯/૧શ્રીભગવાન્ ઉવાચ । વત્સ શ્રાન્તોડસિ બાલસ્ત્વં ભક્તત્ર મમ સુવ્રત ।
 ૫૩.૧૯/૨આગચ્છાગચ્છ શીઘ્રં ત્વં માર્કણ્ડેય મમાન્તિકમ્ ॥ ૫૩.૧૯ ॥
- ૫૩.૨૦/૧મા ત્વયૈવ ચ ભેતવ્યં સમ્પ્રામોડસિ મમાગ્રતઃ ।
 ૫૩.૨૦/૨માર્કણ્ડેય મુને ધીર બાલસ્ત્વં શ્રમપીડિતઃ ॥ ૫૩.૨૦ ॥
- ૫૩.૨૧/૧બ્રહ્મોવાચ । તસ્ય તદ્ વચનં શ્રુત્વા મુનિઃ પરમકોપિતઃ ।
 ૫૩.૨૧/૨ઉવાચ સ તદા વિપ્રા વિસ્મિતશ્ચાભવન્ મુહુઃ ॥ ૫૩.૨૧ ॥
- ૫૩.૨૨/૧માર્કણ્ડેય ઉવાચ । કોડયં નામ્ના કીર્તયતિ તપઃ પરિભવન્ ઇવ ।
 ૫૩.૨૨/૨બહુવર્ષસહસ્રાખ્યં ધર્ષયન્ ઇવ મે વપુઃ ॥ ૫૩.૨૨ ॥
- ૫૩.૨૩/૧ન હ્યેષ સમુદાયારો દેવેષ્વપિ સમાહિતઃ ।
 ૫૩.૨૩/૨માં બ્રહ્મા સ ચ દેવેશો દીર્ઘાયુરિતિ ભાષતે ॥ ૫૩.૨૩ ॥
- ૫૩.૨૪/૧કસ્તપો ધીરશિરસો મમાથ ત્યક્તજીવિતઃ ।
 ૫૩.૨૪/૨માર્કણ્ડેયેતિ ચોક્ત્વા મન્+ ંઋત્યું ગન્તુમિહેચ્છતિ ॥ ૫૩.૨૪ ॥
- ૫૩.૨૫/૧બ્રહ્મોવાચ । એવમુક્ત્વા તદા વિપ્રાશ્ચિન્તાવિષ્ટોડભવન્ મુનિઃ ।
 ૫૩.૨૫/૨હિં સ્વપ્રોડયં મયા દૃષ્ટઃ હિં વા મોહોડયમાગતઃ ॥ ૫૩.૨૫ ॥
- ૫૩.૨૬/૧ઇત્યં ચિન્તયતસ્તસ્ય ઉત્પન્ના દુઃખહા મતિઃ ।
 ૫૩.૨૬/૨વ્રજામિ શરણં દેવં ભક્ત્યાહં પુરુષોત્તમમ્ ॥ ૫૩.૨૬ ॥

- प३.२७/१स गत्वा शरणां देवं मुनिस्तद्गतमानसः ।
 प३.२७/२६दर्शं तं वटं भूयो विशालं सलिलोपरि ॥ प३.२७ ॥
- प३.२८/१शाभायां तस्य सौवर्णां विस्तीर्णायां मडाद्भुतम् ।
 प३.२८/२रुचिरं दिव्यपर्यङ्कं रचितं विश्वकर्मणा ॥ प३.२८ ॥
- प३.२९/१वज्रवैदूर्यरचितं मणिविद्रुमशोभितम् ।
 प३.२९/२पद्मरागादिभिर्जुष्टं रत्नैरचैरलङ्कृतम् ॥ प३.२९ ॥
- प३.३०/१नानास्तरणसंवीतं नानारत्नोपशोभितम् ।
 प३.३०/२नानाश्चर्यसमायुक्तं प्रभामण्डलमण्डितम् ॥ प३.३० ॥
- प३.३१/१तस्थोपरि स्थितं देवं कृष्णं बालवपुर्धरम् ।
 प३.३१/२सूर्यकोटिप्रतीकाशं दीप्यमानं सुवर्चसम् ॥ प३.३१ ॥
- प३.३२/१यतुर्भुजं सुन्दराङ्गं पद्मपत्रायतेक्षणम् ।
 प३.३२/२श्रीवत्सवक्षसं देवं शङ्खयङ्गदाधरम् ॥ प३.३२ ॥
- प३.३३/१वनमालावृत्तोरस्कं दिव्यकुण्डलधारिणम् ।
 प३.३३/२डारभारार्पितग्रीवं दिव्यरत्नविभूषितम् ॥ प३.३३ ॥
- प३.३४/१दृष्ट्वा तदा मुनिर्देवं विस्मयोत्फुल्ललोचनः ।
 प३.३४/२रोमाञ्चिततनुर्देवं प्रणिपत्येदमब्रवीत् ॥ प३.३४ ॥
- प३.३५/१मार्कण्डेय उवाच । अहो यैकार्णवे घोरे विनष्टे सयरारये ।
 प३.३५/२कथमेको ह्ययं बालस्तिष्ठत्यत्र सुनिर्भयः ॥ प३.३५ ॥
- प३.३६/१अञ्जोवाच । भूतं भव्यं भविष्यं च जानन्न अपि मडामुनिः ।
 प३.३६/२न बुभोध तदा देवं मायया तस्य मोहितः ।
 प३.३६/३यदा न बुभुधे यैनं तदा भेदाद् उवाच ह ॥ प३.३६ ॥
- प३.३७/१मार्कण्डेय उवाच । वृथा मे तपसो वीर्यं वृथा
 ज्ञानं वृथा क्रिया ।
 प३.३७/२वृथा मे जिवितं दीर्घं वृथा मानुष्यमेव च ॥ प३.३७ ॥
- प३.३८/१योऽहं सुप्तं न जानामि पर्यङ्के दिव्यबालकम् ॥ प३.३८ ॥
- प३.३९/१अञ्जोवाच । अयं संश्रितयन् विप्रः प्लवमानो विद्येतनः ।
 प३.३९/२त्राणार्थं विह्वलश्चासौ निर्वेदं गतवांस्तदा ॥ प३.३९ ॥
- प३.४०/१ततो बालार्कसंकाशं स्वमङ्गिन्ना व्यवस्थितम् ।

- प४.११/१२मेताश्चान्याश्च बडवो यावन्तः पृथिवीधराः ।
 प४.११/२तस्तांस्तु मुनिश्रेष्ठाः सोऽपश्यद् रत्नभूषितान् ॥ प४.११ ॥
- प४.१२/१कुरुक्षेत्रं य पाञ्चालान् मत्स्यान् मद्रान् सकेकयान् ।
 प४.१२/२बाह्लीकान् शूरसेनांश्च काशमीरांस्तद्गणान् भसान् ॥ प४.१२ ॥
- प४.१३/१पार्वतीयान् किरातांश्च कर्णप्रावरणान् मरुन् ।
 प४.१३/२अन्त्यजान् अन्त्यजतींश्च सोऽपश्यत् तस्य योदरे ॥ प४.१३ ॥
- प४.१४/१मृगाञ् शाभामृगान् सिडान् वराडान् सुमराञ् शशान् ।
 प४.१४/२गण्डाश्चान्यांस्तथा सत्वान् सोऽपश्यत् तस्य योदरे ॥ प४.१४ ॥
- प४.१५/१पृथिव्यां यानि तीर्थानि ग्रामाश्च नगराणि य ।
 प४.१५/२कृषिगोरक्षवाणिज्यं कयविक्रयणं तथा ॥ प४.१५ ॥
- प४.१६/१शङ्कादीन् विभुधाञ् श्रेष्ठांस्तथान्यांश्च द्विवीकसः ।
 प४.१६/२गन्धर्वाप्सरसो यक्षान् ऋषींश्चैव सनातनान् ॥ प४.१६ ॥
- प४.१७/१दैत्यदानवसंधांश्च नागांश्च मुनिसत्तमाः ।
 प४.१७/२सिंहिकातनयांश्चैव ये यान्ये सुरशत्रवः ॥ प४.१७ ॥
- प४.१८/१यत् किञ्चित् तेन लोकेऽस्मिन् दृष्टपूर्वं यरायरम् ।
 प४.१८/२अपश्यत् स तदा सर्वं तस्य कुक्षौ द्विजोत्तमाः ॥ प४.१८ ॥
- प४.१९/१अथवा किं बडुङ्गतेन कीर्तितेन पुनः पुनः ।
 प४.१९/२अञ्जमाद्विस्तम्भपर्यन्तं यत् किञ्चित् सयरायरम् ॥ प४.१९ ॥
- प४.२०/१भूर्लोकं य भुवर्लोकं स्वर्लोकं य द्विजोत्तमाः ।
 प४.२०/२मण्डलस्तपः सत्यमतलं वितलं तथा ॥ प४.२० ॥
- प४.२१/१पातालं सुतलं यैव वितलं य रसातलम् ।
 प४.२१/२मण्डालं य अञ्जमाऽपश्यत् तस्य योदरे ॥ प४.२१ ॥
- प४.२२/१अव्याडता गतिस्तस्य तदाभूद् द्विजसत्तमाः ।
 प४.२२/२प्रसादात् तस्य देवस्य स्मृतिलोपश्च नाभवत् ॥ प४.२२ ॥
- प४.२३/१भ्रममाणस्तदा कुक्षौ कृत्स्नं जगद् धृष्टं द्विजाः ।
 प४.२३/२नान्तं जगाम देवस्य तस्य विष्णोः कदाचन ॥ प४.२३ ॥
- प४.२४/१यदासौ नागतश्चान्तं तस्य देवस्य भो द्विजाः ।

- प४.२४/२तदा तं वरदं देवं शरणां गतवान् मुनिः ॥ प४.२४ ॥
- प४.२५/१ततोऽसौ सलसा विप्रा वायुवेगेन निःसृतः ।
- प४.२५/२महात्मनो मुभात् तस्य विवृतात् पुरुषस्य सः ॥ प४.२५ ॥
- प५.१/१ब्रह्मोवाय । स निष्कम्योदरात् तस्य आलस्य मुनिसत्तमाः ।
- प५.१/२पुनश्चैकार्णवामुर्वीमपश्यज्जनवर्जिताम् ॥ प५.१ ॥
- प५.२/१पूर्वदृष्टं च तं देवं ददर्श शिशुर्गुणितम् ।
- प५.२/२शाभायां वटवृक्षस्य पर्यङ्गोपरि संस्थितम् ॥ प५.२ ॥
- प५.३/१श्रीवत्सवक्षसं देवं पीतवस्त्रं यतुर्भुजम् ।
- प५.३/२जगद् आदाय तिष्ठन्तं पद्मपत्रायतेक्ष्णम् ॥ प५.३ ॥
- प५.४/१सोऽपि तं मुनिमायान्तं प्लवमानमथेतनम् ।
- प५.४/२दृष्ट्वा मुभाद् विनिष्कान्तं प्रोवाय प्रलसन्नं ध्रुव ॥ प५.४ ॥
- प५.५/१श्रीभगवान् उवाच । कश्चित् त्वयोषितं वत्स विश्रान्तं य ममोदरे ।
- प५.५/२ब्रह्ममाज्ञाश्च किं तत्र आश्चर्यं दृष्टवान् असि ॥ प५.५ ॥
- प५.६/१भक्तोऽसि मे मुनिश्रेष्ठ श्रान्तोऽसि य ममाश्रितः ।
- प५.६/२तेन त्वामुपकाराय सम्भाषे पश्य मामिह ॥ प५.६ ॥
- प५.७/१ब्रह्मोवाच । श्रुत्वा स वचनं तस्य सम्प्रदृष्टतनूरुहः ।
- प५.७/२ददर्श तं सुदुष्प्रेक्षं रत्नैर्दिव्यैरलङ्कितम् ॥ प५.७ ॥
- प५.८/१प्रसन्ना निर्मला दृष्टिर्मुदुर्तात् तस्य लो द्विजाः ।
- प५.८/२प्रसादात् तस्य देवस्य प्रादुर्भूता पुनर्नवा ॥ प५.८ ॥
- प५.९/१रक्ताङ्गुलितलौ पादौ ततस्तस्य सुरार्थितौ ।
- प५.९/२प्राण्य शिरसा विप्रा लर्षगद्गद्या गिरा ॥ प५.९ ॥
- प५.१०/१कृताञ्जलिस्तदा लृष्टो विस्मितश्च पुनः पुनः ।
- प५.१०/२दृष्ट्वा तं परमात्मानं संस्तौतुमुपयकमे ॥ प५.१० ॥
- प५.११/१मार्कण्डेय उवाच । देवदेव जगन्नाथ मायाबालवपुर्धर ।
- प५.११/२त्राहि मां यारुपद्माक्ष दुःषितं शरणागतम् ॥ प५.११ ॥
- प५.१२/१संतमोऽस्मि सुरश्रेष्ठ संवर्ताभ्येन वह्निना ।
- प५.१२/२अङ्गारवर्षभीतं य त्राहि मां पुरुषोत्तम ॥ प५.१२ ॥

- ५५.१३/१शोषितश्च प्रयत्नेन वायुना जगदायुना ।
 ५५.१३/२विह्वलोऽलं तथा श्रान्तस्त्राडि मां पुरुषोत्तम ॥ ५५.१३ ॥
 ५५.१४/१तापितश्च तशामात्यैः प्रलयावर्तकादिभिः ।
 ५५.१४/२न शान्तिमधिगच्छामि त्राडि मां पुरुषोत्तम ॥ ५५.१४ ॥
 ५५.१५/१तृषितश्च क्षुधाविष्टो दुःभितश्च जगत्यते ।
 ५५.१५/२त्रातारं नात्र पश्यामि त्राडि मां पुरुषोत्तम ॥ ५५.१५ ॥
 ५५.१६/१अस्मिन् अकार्णवे घोरे विनष्टे सथराथरे ।
 ५५.१६/२न यान्तमधिगच्छामि त्राडि मां पुरुषोत्तम ॥ ५५.१६ ॥
 ५५.१७/१तवोदरे य देवेश मया दृष्टं यरायरम् ।
 ५५.१७/२विस्मितोऽलं विषण्णश्च त्राडि मां पुरुषोत्तम ॥ ५५.१७ ॥
 ५५.१८/१संसारेऽस्मिन् निरालम्बे प्रसीद पुरुषोत्तम ।
 ५५.१८/२प्रसीद विबुधश्रेष्ठ प्रसीद विबुधप्रिय ॥ ५५.१८ ॥
 ५५.१९/१प्रसीद विबुधां नाथ प्रसीद विबुधालय ।
 ५५.१९/२प्रसीद सर्वलोकेश जगत्कारणकारण ॥ ५५.१९ ॥
 ५५.२०/१प्रसीद सर्वकृद् देव प्रसीद मम भूधर ।
 ५५.२०/२प्रसीद सखिलावास प्रसीद मधुसूदन ॥ ५५.२० ॥
 ५५.२१/१प्रसीद कमलाकान्त प्रसीद त्रिदशेश्वर ।
 ५५.२१/२प्रसीद कंसकेशीघ्न प्रसीदारिष्टनाशन ॥ ५५.२१ ॥
 ५५.२२/१प्रसीद कृष्ण दैत्यघ्न प्रसीद दनुजान्तक ।
 ५५.२२/२प्रसीद मथुरावास प्रसीद यदुनन्दन ॥ ५५.२२ ॥
 ५५.२३/१प्रसीद शकावरज प्रसीद वरदाय्यय ।
 ५५.२३/२त्वं मही त्वं जलं देव त्वमग्निस्त्वं समीरणः ॥ ५५.२३ ॥
 ५५.२४/१त्वं नभस्त्वं मनश्चैव त्वमलंकार अथ य ।
 ५५.२४/२त्वं बुद्धिः प्रकृतिश्चैव सत्त्वाद्यास्त्वं जगत्यते ॥ ५५.२४ ॥
 ५५.२५/१पुरुषस्त्वं जगद्व्यापी पुरुषाद् अपि योत्तमः ।
 ५५.२५/२त्वमिन्द्रियाणि सर्वाणि शब्दाद्या विषयाः प्रभो ॥ ५५.२५ ॥
 ५५.२६/१त्वं दिङ्पालाश्च धर्माश्च वेदा यज्ञाः सदक्षिणाः ।
 ५५.२६/२त्वमिन्द्रस्त्वं शिवो देवस्त्वं उविस्त्वं तुताशनः ॥ ५५.२६ ॥

- पप.२७/१त्वं यमः पितृराट् देव त्वं रक्षोधिपतिः स्वयम् ।
 पप.२७/२वरुणस्त्वमपां नाथ त्वं वायुस्त्वं धनेश्वरः ॥ पप.२७ ॥
- पप.२८/१त्वमीशानस्त्वमनन्तस्त्वं गणेशश्च षण्मुषः ।
 पप.२८/२वसवस्त्वं तथा रुद्रास्त्वमादित्याश्च ज्येतराः ॥ पप.२८ ॥
- पप.२९/१दानवास्त्वं तथा यक्षास्त्वं दैत्याः समरुद्राणाः ।
 पप.२९/२सिद्धाश्चाप्सरसो नागा गन्धर्वास्त्वं सयाराणाः ॥ पप.२९ ॥
- पप.३०/१पितरो वालभिल्याश्च प्रजानां पतयोऽय्युत ।
 पप.३०/२भुनयस्त्वम् ऋषिगणास्त्वमश्विनौ निशाचराः ॥ पप.३० ॥
- पप.३१/१अन्याश्च जातयस्त्वं छि यत् छिद्यिज्जुवसंज्ञितम् ।
 पप.३१/२छि यात्र बहुनोक्तेन ब्रह्माद्विस्तम्भगोचरम् ॥ पप.३१ ॥
- पप.३२/१भूतं भव्यं भविष्यं च त्वं जगत् सयराचरम् ।
 पप.३२/२यत् ते रुपं परं देव द्रुतस्थमयलं ध्रुवम् ॥ पप.३२ ॥
- पप.३३/१ब्रह्माद्यास्तन् न जानन्ति कथमन्येऽप्यमेघसः ।
 पप.३३/२देव शुद्धस्वभावोऽसि नित्यस्त्वं प्रकृतेः परः ॥ पप.३३ ॥
- पप.३४/१अव्यक्तः शाश्वतोऽनन्तः सर्वव्यापी मलेश्वरः ।
 पप.३४/२त्वमाकाशः परः शान्तो अजस्त्वं विभुरव्ययः ॥ पप.३४ ॥
- पप.३५/१अवेवं त्वां निर्गुणं स्तोतुं कः शक्नोति निरञ्जनम् ।
 पप.३५/२स्तुतोऽसि यन् मया देव विकलेनाल्पयेतसा ।
 पप.३५/३तत् सर्वं देवदेवेश क्षन्तुमर्हसि याव्यय ॥ पप.३५ ॥
- पप.३६/१ब्रह्मोवाच । इत्थं स्तुतस्तदा तेन मार्कण्डेयेन भो द्विजाः ।
 पप.३६/२प्रीतः प्रोवाच भगवान् मेघगम्भीरया गिरा ॥ पप.३६ ॥
- पप.३६/३श्रीभगवान् उवाच । ब्रूहि कामं मुनिश्रेष्ठ यत् ते मनसि वर्तते ।
 पप.३६/४एदामि सर्वं विप्रर्षे मत्तो यद् अस्मिवाञ्छसि ॥ पप.३६ ॥
- पप.३६/५ब्रह्मोवाच । श्रुत्वा स वचनं विप्राः शिशोस्तस्य मलात्मनः ।
 पप.३६/६उवाच परमप्रीतो मुनिस्तद्गतमानसः ॥ पप.३६ ॥
- पप.३६/७मार्कण्डेय उवाच । ज्ञातुमिच्छामि देव त्वां मायां वै तव शोच्यते ।
 पप.३६/८स्त्वत्प्रसादाद्य देवेश स्मृतिर्न परिधीयते ॥ पप.३६ ॥

- प६.५/१द्रुतमन्तः शरीरेण सततं पर्यवर्तितम् ।
 प६.५/२घञ्छामि पुण्डरीकाक्ष ज्ञातुं त्वामहमव्ययम् ॥ प६.५ ॥
- प६.६/१घञ् भूत्वा शिशुः साक्षात् किं भवान् अवतिष्ठते ।
 प६.६/२पीत्वा जगद् घटं सर्वमेतद् आप्यातुमर्हसि ॥ प६.६ ॥
- प६.७/१किमर्थं य जगत् सर्वं शरीरस्थं तवानघ ।
 प६.७/२कियन्तं य त्वया कालमिह स्थेयमसिंहम् ॥ प६.७ ॥
- प६.८/१ज्ञातुमिच्छामि देवेश ब्रूहि सर्वमशेषतः ।
 प६.८/२त्वत्तः कमलपत्राक्ष विस्तरेश यथातथम् ।
 प६.८/३महद् अतद् अयिन्त्यं य यद् अहं दृष्टवान् प्रभो ॥ प६.८ ॥
- प६.९/१ब्रह्मोवाच । एत्युक्तः स तदा तेन देवदेवो मखाद्युतिः ।
 प६.९/२सान्त्वयन् स तदा वाक्यमुवाच वदतां वरः ॥ प६.९ ॥
- प६.१०/१श्रीभगवान् उवाच । कामं देवाश्च मां विप्र नहि जानन्ति तत्त्वतः ।
 प६.१०/२तव प्रीत्या प्रवक्ष्यामि यथेदं विसृजाम्यहम् ॥ प६.१० ॥
- प६.११/१पितृभक्तोऽसि विप्रर्षे मामेव शरणां गतः ।
 प६.११/२ततो दृष्टोऽस्मि ते साक्षाद् ब्रह्मयर्थं य ते महत् ॥ प६.११ ॥
- प६.१२/१आपो नारा एति पुरा संज्ञाकर्म कृतं मया ।
 प६.१२/२तेन नारायणोऽस्म्युक्तो मम तास्त्वयनं सदा ॥ प६.१२ ॥
- प६.१३/१अहं नारायणो नाम प्रभवः शाश्वतोऽव्ययः ।
 प६.१३/२विधाता सर्वभूतानां संहर्ता य द्विजोत्तम ॥ प६.१३ ॥
- प६.१४/१अहं विष्णुरहं ब्रह्मा शङ्खापि सुराधिपः ।
 प६.१४/२अहं वैश्रवाणो राजा यमः प्रेताधिपस्तथा ॥ प६.१४ ॥
- प६.१५/१अहं शिवश्च सोमश्च कश्यपश्च प्रजापतिः ।
 प६.१५/२अहं धाता विधाता य यज्ञश्चाहं द्विजोत्तम ॥ प६.१५ ॥
- प६.१६/१अग्निरास्यं क्षितिः पादौ चन्द्रादित्यौ च लोचने ।
 प६.१६/२धौर्मूर्धा षं दृशः श्रोत्रे तथापः स्वेदसम्भवाः ॥ प६.१६ ॥
- प६.१७/१सदृशं य नभः कायो वायुर्मनसि मे स्थितः ।
 प६.१७/२मया कृतशतैरिष्टं बहुभिश्चामदक्षिणैः ॥ प६.१७ ॥
- प६.१८/१यजन्ते वेदविदुषो मां देवयजने स्थितम् ।

૫૬.૧૮/૨૫થિવ્યાં ક્ષત્રિયેન્દ્રાશ્ચ પાર્થિવાઃ સ્વર્ગકાઙ્ક્ષિણઃ ॥ ૫૬.૧૮ ॥

૫૬.૧૯/૧૫જન્તે માં તથા વૈશ્યાઃ સ્વર્ગલોકજિગીષવઃ ।

૫૬.૧૯/૨૫તુઃસમુદ્રપર્યન્તાં મેરુમન્દરભૂષણામ્ ॥ ૫૬.૧૯ ॥

૫૬.૨૦/૧શેષો ભૂત્વાહમેકો હિ ધારયામિ વસુંધરામ્ ।

૫૬.૨૦/૨વારાહં રૂપમાસ્થાય મમેયં જગતી પુરા ॥ ૫૬.૨૦ ॥

૫૬.૨૧/૧મજ્જમાના જલે વિપ્ર વીર્યેણાસ્મિ સમુદ્વૃતા ।

૫૬.૨૧/૨અગ્નિશ્ચ વાડવો વિપ્ર ભૂત્વાહં દ્વિજસત્તમ ॥ ૫૬.૨૧ ॥

૫૬.૨૨/૧પિબામ્યપઃ સમાવિષ્ટસ્તાશ્ચૈવ વિસૃજામ્યાહમ્ ।

૫૬.૨૨/૨બ્રહ્મ વક્ત્રં ભુજૌ ક્ષત્રમૂરુ મે સંશ્રિતા વિશઃ ॥ ૫૬.૨૨ ॥

૫૬.૨૩/૧પાદૌ શૂદ્રા ભવન્તીમે વિક્રમેણ ક્રમેણ ચ ।

૫૬.૨૩/૨ઋગ્વેદઃ સામવેદશ્ચ યજુર્વેદસ્ત્વર્થવણઃ ॥ ૫૬.૨૩ ॥

૫૬.૨૪/૧મત્તઃ પ્રાદુર્ભવન્ત્યેતે મામેવ પ્રવિશન્તિ ચ ।

૫૬.૨૪/૨યતયઃ શાન્તિપરમા યતાત્માનો બુભુત્સવઃ ॥ ૫૬.૨૪ ॥

૫૬.૨૫/૧કામક્રોધદ્વેષમુક્તા નિઃસડ્ગા વીતકલ્મષાઃ ।

૫૬.૨૫/૨સત્ત્વસ્થા નિરહંકારા નિત્યમધ્યાત્મકોવિદાઃ ॥ ૫૬.૨૫ ॥

૫૬.૨૬/૧મામેવ સતતં વિપ્રાશ્ચિન્તયન્ત ઉપાસતે ।

૫૬.૨૬/૨અહં સંવર્તકો જ્યોતિરહં સંવર્તકોડનલઃ ॥ ૫૬.૨૬ ॥

૫૬.૨૭/૧અહં સંવર્તકઃ સૂર્યસ્ત્વહં સંવર્તકોડનિલઃ ।

૫૬.૨૭/૨તારારૂપાણિ દૃશ્યન્તે યાન્યેતાનિ નભસ્તલે ॥ ૫૬.૨૭ ॥

૫૬.૨૮/૧મમ વૈ રોમકૂપાણિ વિહ્વિ ત્વં દ્વિજસત્તમ ।

૫૬.૨૮/૨રત્નાકરાઃ સમુદ્રાશ્ચ સર્વ એવ ચતુર્દિશઃ ॥ ૫૬.૨૮ ॥

૫૬.૨૯/૧વસનં શયનં ચૈવ નિલયં ચૈવ વિહ્વિ મે ।

૫૬.૨૯/૨કામઃ ક્રોધશ્ચ હર્ષશ્ચ ભયં મોહસ્તથૈવ ચ ॥ ૫૬.૨૯ ॥

૫૬.૩૦/૧મમૈવ વિહ્વિ રૂપાણિ સર્વાણ્યેતાનિ સત્તમ ।

૫૬.૩૦/૨પ્રાપ્નુવન્તિ નરા વિપ્ર યત્ કૃત્વા કર્મ શોભનમ્ ॥ ૫૬.૩૦ ॥

૫૬.૩૧/૧સત્યં દાનં તપશ્ચોગ્રમહિંસાં સર્વજન્તુષુ ।

૫૬.૩૧/૨મદ્વિધાનેન વિહિતા મમ દેહવિચારિણઃ ॥ ૫૬.૩૧ ॥

- प६.३२/१मयाभिभूतविज्ञानाश्चेष्टयन्ति न कामतः ।
 प६.३२/२सम्यग् वेदमधीयाना यजन्तो विविधैर्मजैः ॥ प६.३२ ॥
- प६.३३/१शान्तात्मानो जितक्रोधाः प्राप्नुवन्ति द्विजातयः ।
 प६.३३/२प्राप्तुं शक्यो न यैवालं नरैर्दुष्कृतकर्मभिः ॥ प६.३३ ॥
- प६.३४/१लोभाभिभूतैः कृपणैरनार्यैरकृतात्मभिः ।
 प६.३४/२तन् मां मडाकृलं विद्धि नराणां भावितात्मनाम् ॥ प६.३४ ॥
- प६.३५/१सुदुष्प्रापं विमूढानां मां कुयोगनिषेविषाम् ।
 प६.३५/२यदा यदा हि धर्मस्य ग्लानिर्भवति सत्तम ॥ प६.३५ ॥
- प६.३६/१अभ्युत्थानमधर्मस्य तदात्मानं सृजाम्यहम् ।
 प६.३६/२द्वैत्या हिंसानुरक्ताश्च अवध्याः सुरसत्तमैः ॥ प६.३६ ॥
- प६.३७/१राक्षसाश्चापि लोकेऽस्मिन् यद्योत्पत्स्यन्ति दारुणाः ।
 प६.३७/२तदाहं सम्प्रसूयामि गृहेषु पुण्यकर्मणाम् ॥ प६.३७ ॥
- प६.३८/१प्रविष्टो मानुषं देहं सर्वं प्रशमयाम्यहम् ।
 प६.३८/२सृष्ट्वा देवमनुष्यांश्च गन्धर्वोरगराक्षसान् ॥ प६.३८ ॥
- प६.३९/१स्थावराणि च भूतानि संहराम्यात्ममायया ।
 प६.३९/२कर्मकाले पुनर्देहमनुब्रूयन्त्य सृजाम्यहम् ॥ प६.३९ ॥
- प६.४०/१अविश्य मानुषं देहं मर्यादाबन्धकारणात् ।
 प६.४०/२श्रेतः कृतयुगे धर्मः श्यामस्त्रेतायुगे मम ॥ प६.४० ॥
- प६.४१/१रक्तो द्वापरमासाद्य कृष्णः कलियुगे तथा ।
 प६.४१/२त्रयो भागा ल्यधर्मस्य तस्मिन् काले भवन्ति च ॥ प६.४१ ॥
- प६.४२/१अन्तकाले च सम्प्राप्ते कालो भूत्वातिदारुणः ।
 प६.४२/२त्रैलोक्यं नाशयाम्येकः सर्वं स्थावरजङ्गमम् ॥ प६.४२ ॥
- प६.४३/१अहं त्रिधर्मा विश्वात्मा सर्वलोकसुभाषणः ।
 प६.४३/२अभिन्नः सर्वगोऽनन्तो लृषीकेश उरुकमः ॥ प६.४३ ॥
- प६.४४/१कालयज्ञं नयाम्येको ब्रह्मरूपं ममैव तत् ।
 प६.४४/२शमनं सर्वभूतानां सर्वभूतकृतोद्यमम् ॥ प६.४४ ॥
- प६.४५/१अहं प्रणिहितः सम्यग् ममात्मा मुनिसत्तम ।
 प६.४५/२सर्वभूतेषु विप्रेन्द्र न य मां वेत्ति कश्चन ॥ प६.४५ ॥

- ૫૬.૪૬/૧સર્વલોકે ચ માં ભક્તાઃ પૂજયન્તિ ચ સર્વશઃ ।
 ૫૬.૪૬/૨ચચ્ચ કિંચિત્ ત્વયા પ્રાપ્તં મયિ કલેશાત્મકં દ્વિજ ॥ ૫૬.૪૬ ॥
- ૫૬.૪૭/૧સુખોદયાય તત્ સર્વ શ્રેયસે ચ તવાનઘ ।
 ૫૬.૪૭/૨ચચ્ચ કિંચિત્ ત્વયા લોકે દૃષ્ટં સ્થાવરજડ્ગમમ્ ॥ ૫૬.૪૭ ॥
- ૫૬.૪૮/૧વિહિતઃ સર્વ એવાસૌ મયાત્મા ભૂતભાવનઃ ।
 ૫૬.૪૮/૨અહં નારાયણો નામ શ્ડ્ભયકગદાધરઃ ॥ ૫૬.૪૮ ॥
- ૫૬.૪૯/૧યાવદ્ યુગાનાં વિપ્રર્ષે સહસ્રં પરિવર્તતે ।
 ૫૬.૪૯/૨તાવત્ સ્વપિમિ વિશ્વાત્મા સર્વવિશ્વાનિ મોહયન્ ॥ ૫૬.૪૯ ॥
- ૫૬.૫૦/૧એવં સર્વમહં કાલમિહાસે મુનિસત્તમ ।
 ૫૬.૫૦/૨અશિશુઃ શિશુરુપેણ યાવદ્ બ્રહ્મા ન બુદ્ધ્યતે ॥ ૫૬.૫૦ ॥
- ૫૬.૫૧/૧મયા ચ દત્તો વિપ્રેન્દ્ર વરસ્તે બ્રહ્મરૂપિણા ।
 ૫૬.૫૧/૨અસકૃત્ પરિતુષ્ટેન વિપ્રર્ષિગણપૂજિત ॥ ૫૬.૫૧ ॥
- ૫૬.૫૨/૧સર્વમેકાર્ણવં કૃત્વા નષ્ટે સ્થાવરજડ્ગમે ।
 ૫૬.૫૨/૨નિર્ગતોડસિ મયાજ્ઞાતસ્તતસ્તે દર્શિતં જગત્ ॥ ૫૬.૫૨ ॥
- ૫૬.૫૩/૧અભ્યન્તરં શરીરસ્ય પ્રવિષ્ટોડસિ યદા મમ ।
 ૫૬.૫૩/૨દૃષ્ટ્વા લોકં સમસ્તં હિ વિસ્મિતો નાવબુદ્ધ્યસે ॥ ૫૬.૫૩ ॥
- ૫૬.૫૪/૧તતોડસિ વક્રત્રાદ્ વિપ્રર્ષે દ્રુતં નિઃસારિતો મયા ।
 ૫૬.૫૪/૨આખ્યાતસ્તે મયા ચાત્મા દુર્જયો હિ સુરાસુરૈઃ ॥ ૫૬.૫૪ ॥
- ૫૬.૫૫/૧યાવત્ સ ભગવાન્ બ્રહ્મા ન બુદ્ધ્યેત મહાતપાઃ ।
 ૫૬.૫૫/૨તાવત્ ત્વમિહ વિપ્રર્ષે વિશ્રબ્ધશ્ચર વૈ સુખમ્ ॥ ૫૬.૫૫ ॥
- ૫૬.૫૬/૧તતો વિબુદ્ધે તસ્મિંસ્તુ સર્વલોકપિતામહે ।
 ૫૬.૫૬/૨એકો ભૂતાનિ સ્રક્ષ્યામિ શરીરાણિ દ્વિજોત્તમ ॥ ૫૬.૫૬ ॥
- ૫૬.૫૭/૧આકાશં પૃથિવીં જ્યોતિર્વાયુઃ સલિલમેવ ચ ।
 ૫૬.૫૭/૨લોકે ચચ્ચ ભવેત્ કિંચિદ્ ઇહ સ્થાવરજડ્ગમમ્ ॥ ૫૬.૫૭ ॥
- ૫૬.૫૮/૧બ્રહ્મોવાચ । એવમુક્ત્વા તદા વિપ્રાઃ પુનસ્તં પ્રાહ માધવઃ ।
 ૫૬.૫૮/૨પૂર્ણે યુગસહસ્રે તુ મેઘગમ્ભીરનિસ્વનઃ ॥ ૫૬.૫૮ ॥
- ૫૬.૫૯/૧શ્રીભગવાન્ ઉવાચ । મુને બ્રૂહિ યદર્થં માં સ્તુતવાન્ પરમાર્થતઃ ।

- पङ्.प८/स्वरं वृणीष्व यच्छ्रेष्ठं ददामि नचिराद् अडम् ॥ पङ्.प८ ॥
- पङ्.६०/१आयुष्मान् असि देवानां मद्भक्तोऽसि दृढव्रतः ।
- पङ्.६०/रतेन त्वमसि विप्रेन्द्र पुनर्दीर्घायुराप्नुहि ॥ पङ्.६० ॥
- पङ्.६१/१ब्रह्मोवाच । श्रुत्वा वार्णीं शुभां तस्य विलोडय स तदा पुनः ।
- पङ्.६१/२मूर्ध्ना निपत्य सलसा प्राण्य पुनरब्रवीत् ॥ पङ्.६१ ॥
- पङ्.६२/१मार्कण्डेय उवाच । दृष्टं परं छि देवेश तव रूपं द्विजोत्तम ।
- पङ्.६२/२मोडोऽयं विगतः सत्यं त्वयि दृष्टे तु मे हरे ॥ पङ्.६२ ॥
- पङ्.६३/१अवमेवमहं नाथ छ्येयं त्वत्प्रसादतः ।
- पङ्.६३/२लोकानां य छितार्थाय नानाभावाप्रशान्तये ॥ पङ्.६३ ॥
- पङ्.६४/१शैवभागतानां य वाद्यर्थप्रतिषेधकम् ।
- पङ्.६४/२अस्मिन् क्षेत्रवरे पुण्ये निर्मले पुरुषोत्तमे ॥ पङ्.६४ ॥
- पङ्.६५/१शिवस्यायतनं देव करोमि परमं महत् ।
- पङ्.६५/२प्रतिष्ठेय तथा तत्र तव स्थाने य शंकरम् ॥ पङ्.६५ ॥
- पङ्.६६/१ततो ज्ञास्यन्ति लोकेऽस्मिन् ऐकमूर्तीं हरीश्वरौ ।
- पङ्.६६/२प्रत्युवाच जगन्नाथः स पुनस्तं महामुनिम् ॥ पङ्.६६ ॥
- पङ्.६७/१श्रीभगवान् उवाच । यद् अतत् परमं देवं कारणं भुवनेश्वरम् ।
- पङ्.६७/२लिङ्गमाशानार्थाय नानाभावाप्रशान्तये ॥ पङ्.६७ ॥
- पङ्.६८/१भमादिष्टेन विप्रेन्द्र कुरु शीघ्रं शिवालयम् ।
- पङ्.६८/२तत्प्रभावाच्छिवलोके तिष्ठ त्वं य तथाक्षयम् ॥ पङ्.६८ ॥
- पङ्.६९/१शिवे संस्थापिते विप्र मम संस्थापनं भवेत् ।
- पङ्.६९/२नावयोऽन्तरं किञ्चिद् ऐकभावौ द्विधा कृतौ ॥ पङ्.६९ ॥
- पङ्.७०/१यो रुद्रः स स्वयं विष्णुर्यो विष्णुः स महेश्वरः ।
- पङ्.७०/२उभयोऽन्तरं नास्ति पवनाकाशयोरिव ॥ पङ्.७० ॥
- पङ्.७१/१मोडितो नाभिजानाति य अेव गरुडध्वजः ।
- पङ्.७१/२वृषध्वजः स अेवेति त्रिपुरघ्नं त्रिलोचनम् ॥ पङ्.७१ ॥
- पङ्.७२/१तव नामाङ्कितं तस्मात् कुरु विप्र शिवालयम् ।
- पङ्.७२/२उत्तरे देवदेवस्य कुरु तीर्थं सुशोभनम् ॥ पङ्.७२ ॥

- ५६.७३/१मार्कण्डेयद्वेष्टो नाम नरलोकेषु विश्रुतः ।
 ५६.७३/२भविष्यति द्विजश्रेष्ठ सर्वपापप्राणाशनः ॥ ५६.७३ ॥
 ५६.७४/१ब्रह्मोवाच । धृत्युक्त्वा स तदा देवस्तत्रैवान्तरधीयत ।
 ५६.७४/२मार्कण्डेयं मुनिश्रेष्ठः सर्वव्यापी जनार्दनः ॥ ५६.७४ ॥
 ५७.१/१ब्रह्मोवाच । अतः परं प्रवक्ष्यामि पञ्चतीर्थविधिं द्विजः ।
 ५७.१/२यत् क्लृप्तं स्नानदानेन देवताप्रेक्षणेन च ॥ ५७.१ ॥
 ५७.२/१मार्कण्डेयद्वेष्टं गत्वा नरश्रोत्रोद्भुजः शुचिः ।
 ५७.२/२निमज्जेत् तत्र वारांस्त्रीन् षडं मन्त्रमुदीरयेत् ॥ ५७.२ ॥
 ५७.३/१संसारसागरे मग्नं पापग्रस्तमथेतनम् ।
 ५७.३/२त्राहि मां भगनेत्रघ्न त्रिपुरारे नमोऽस्तु ते ॥ ५७.३ ॥
 ५७.४/१नमः शिवाय शान्ताय सर्वपापहराय च ।
 ५७.४/२स्नानं करोमि देवेश मम नश्यतु पातकम् ॥ ५७.४ ॥
 ५७.५/१नाभिमात्रे जले स्नात्वा विधिवद् देवता ऋषीन् ।
 ५७.५/२तिलोदकेन मतिमान् पितृश्वान्यांश्च तर्पयेत् ॥ ५७.५ ॥
 ५७.६/१स्नात्वा तथैव याचम्य ततो गच्छेच्छिवालयम् ।
 ५७.६/२प्रविश्य देवतागारं कृत्वा तं त्रिः प्रदक्षिणम् ॥ ५७.६ ॥
 ५७.७/१मूलमन्त्रेण सम्पूज्य मार्कण्डेयस्य येनरम् ।
 ५७.७/२अघोरेण च भो विप्राः प्रणिपत्य प्रसादयेत् ॥ ५७.७ ॥
 ५७.८/१त्रिलोचन नमस्तेऽस्तु नमस्ते शशिभूषण ।
 ५७.८/२त्राहि मां त्वं विदुषाक्ष मलादेव नमोऽस्तु ते ॥ ५७.८ ॥
 ५७.९/१मार्कण्डेयद्वेष्टे त्वेवं स्नात्वा दृष्ट्वा च शंकरम् ।
 ५७.९/२दशानामश्रमेधानां क्लृप्तं प्राप्नोति मानवः ॥ ५७.९ ॥
 ५७.१०/१पापैः सर्वैर्विनिर्मुक्तः शिवलोकं स गच्छति ।
 ५७.१०/२तत्र भुक्त्वा वरान् भोगान् यावद् आभूतसम्प्लवम् ॥ ५७.१० ॥
 ५७.११/१छल्लोकं समासाद्य भवेद् विप्रो बहुश्रुतः ।
 ५७.११/२शांकरं योगमासाद्य ततो मोक्षमवाप्नुयात् ॥ ५७.११ ॥
 ५७.१२/१कल्पवृक्षं ततो गत्वा कृत्वा तं त्रिः प्रदक्षिणम् ।
 ५७.१२/२पूजयेत् परया भक्त्या मन्त्रेणानेन तं वटम् ॥ ५७.१२ ॥

- ૫૭.૨૬/૨સર્વપાપૈર્વિનિર્મુક્તો વિષ્ણુલોકં સ ગચ્છતિ ॥ ૫૭.૨૬ ॥
- ૫૭.૨૭/૧આભૂતસમ્મલવં યાવદ્ ભુક્ત્વા તત્ર સુખં નરઃ ।
- ૫૭.૨૭/૨પુણ્યક્ષયાદ્ ઇહાગત્ય પ્રવરે યોગિનાં કુલે ॥ ૫૭.૨૭ ॥
- ૫૭.૨૮/૧બ્રાહ્મણપ્રવરો ભૂત્વા સર્વશાસ્ત્રાર્થપારગઃ ।
- ૫૭.૨૮/૨જ્ઞાનં તત્ર સમાસાધ્ય મુક્તિં પ્રાપ્નોતિ દુર્લભામ્ ॥ ૫૭.૨૮ ॥
- ૫૭.૨૯/૧એવમભ્યર્ચ્ય હલિનં તતઃ કૃષ્ણં વિચક્ષણઃ ।
- ૫૭.૨૯/૨દ્વાદશાક્ષરમન્ત્રેણ પૂજયેત્ સુસમાહિતઃ ॥ ૫૭.૨૯ ॥
- ૫૭.૩૦/૧દ્વિષટ્કવર્ણમન્ત્રેણ ભક્ત્યા યે પુરુષોત્તમમ્ ।
- ૫૭.૩૦/૨પૂજયન્તિ સદા ધીરાસ્તે મોક્ષં પ્રાપ્નુવન્તિ વૈ ॥ ૫૭.૩૦ ॥
- ૫૭.૩૧/૧ન તાં ગતિં સુરા યાન્તિ યોગિનો નૈવ સોમપાઃ ।
- ૫૭.૩૧/૨યાં ગતિં યાન્તિ ભો વિપ્રા દ્વાદશાક્ષરતત્પરાઃ ॥ ૫૭.૩૧ ॥
- ૫૭.૩૨/૧તસ્માત્ તેનૈવ મન્ત્રેણ ભક્ત્યા કૃષ્ણં જગદ્ગુરુમ્ ।
- ૫૭.૩૨/૨સમ્પૂજ્ય ગન્ધપુષ્પાદૈઃ પ્રણિપત્ય પ્રસાદયેત્ ॥ ૫૭.૩૨ ॥
- ૫૭.૩૩/૧જય કૃષ્ણ જગન્નાથ જય સર્વાધનાશન ।
- ૫૭.૩૩/૨જય ચાણૂરકેશિઘ્ન જય કંસનિષૂદન ॥ ૫૭.૩૩ ॥
- ૫૭.૩૪/૧જય પદ્મપલાશાક્ષ જય ચક્રગદાધર ।
- ૫૭.૩૪/૨જય નીલામ્બુદશ્યામ જય સર્વસુખપ્રદ ॥ ૫૭.૩૪ ॥
- ૫૭.૩૫/૧જય દેવ જગત્પૂજ્ય જય સંસારનાશન ।
- ૫૭.૩૫/૨જય લોકપતે નાથ જય વાઙ્મણ્ડલપ્રદ ॥ ૫૭.૩૫ ॥
- ૫૭.૩૬/૧સંસારસાગરે ધોરે નિઃસારે દુઃખક્રેનિલે ।
- ૫૭.૩૬/૨ક્રોધગ્રાહાકુલે રૌદ્રે વિષયોદકસમ્મલવે ॥ ૫૭.૩૬ ॥
- ૫૭.૩૭/૧નાનારોગોર્મિકલિલે મોહાવર્તસુદુસ્તરે ।
- ૫૭.૩૭/૨નિમગ્નોઽહં સુરશ્રેષ્ઠ ત્રાહિ માં પુરુષોત્તમ ॥ ૫૭.૩૭ ॥
- ૫૭.૩૮/૧એવં પ્રસાધ્ય દેવેશં વરદં ભક્તવત્સલમ્ ।
- ૫૭.૩૮/૨સર્વપાપહરં દેવં સર્વકામકૃલપ્રદમ્ ॥ ૫૭.૩૮ ॥
- ૫૭.૩૯/૧પીનાંસં દ્વિભુજં કૃષ્ણં પદ્મપત્રાયતેક્ષણમ્ ।
- ૫૭.૩૯/૨મહોરસ્કં મહાબાહું પીતવસ્ત્રં શુભાનનમ્ ॥ ૫૭.૩૯ ॥

- ५७.४०/१शङ्खयङ्कगदापाणिं मुकुटाङ्गदभूषणम् ।
 ५७.४०/२सर्वलक्षणसंयुक्तं वनमालाविभूषितम् ॥ ५७.४० ॥
 ५७.४१/१दृष्ट्वा नरोऽञ्जलिं कृत्वा दण्डवत् प्रणिपत्य य ।
 ५७.४१/२अश्वमेधसदस्त्राणां क्लं प्राप्नोति वै द्विजाः ॥ ५७.४१ ॥
 ५७.४२/१यत् क्लं सर्वतीर्थेषु स्नाने दाने प्रकीर्तितम् ।
 ५७.४२/२नरस्तत् क्लमाप्नोति दृष्ट्वा कृष्णं प्रणम्य य ॥ ५७.४२ ॥
 ५७.४३/१यत् क्लं सर्वरत्नाद्यैरिष्टे बहुसुवर्णिके ।
 ५७.४३/२नरस्तत् क्लमाप्नोति दृष्ट्वा कृष्णं प्रणम्य य ॥ ५७.४३ ॥
 ५७.४४/१यत् क्लं सर्ववेदेषु सर्वयज्ञेषु यत् क्लमम् ।
 ५७.४४/२तत् क्लं समवाप्नोति नरः कृष्णं प्रणम्य य ॥ ५७.४४ ॥
 ५७.४५/१यत् क्लं सर्वदानेन व्रतेन नियमेन य ।
 ५७.४५/२नरस्तत् क्लमाप्नोति दृष्ट्वा कृष्णं प्रणम्य य ॥ ५७.४५ ॥
 ५७.४६/१तपोभिर्विधैरुग्रैर्यत् क्लं समुदाहृतम् ।
 ५७.४६/२नरस्तत् क्लमाप्नोति दृष्ट्वा कृष्णं प्रणम्य य ॥ ५७.४६ ॥
 ५७.४७/१यत् क्लं ब्रह्मचर्येण सम्यङ् यीर्णेन तत्कृतम् ।
 ५७.४७/२नरस्तत् क्लमाप्नोति दृष्ट्वा कृष्णं प्रणम्य य ॥ ५७.४७ ॥
 ५७.४८/१यत् क्लं य गृहस्थस्य यथोक्ताचारवर्तिनः ।
 ५७.४८/२नरस्तत् क्लमाप्नोति दृष्ट्वा कृष्णं प्रणम्य य ॥ ५७.४८ ॥
 ५७.४९/१यत् क्लं वनवासेन वानप्रस्थस्य कीर्तितम् ।
 ५७.४९/२नरस्तत् क्लमाप्नोति दृष्ट्वा कृष्णं प्रणम्य य ॥ ५७.४९ ॥
 ५७.५०/१संन्यासेन यथोक्तेन यत् क्लं समुदाहृतम् ।
 ५७.५०/२नरस्तत् क्लमाप्नोति दृष्ट्वा कृष्णं प्रणम्य य ॥ ५७.५० ॥
 ५७.५१/१किं यात्र बहुनोक्तेन माहात्म्ये तस्य त्पो द्विजाः ।
 ५७.५१/२दृष्ट्वा कृष्णं नरो भक्त्या मोक्षं प्राप्नोति दुर्लभम् ॥ ५७.५१ ॥
 ५७.५२/१पापैर्विमुक्तः शुद्धात्मा कल्पकोटिसमुद्भवैः ।
 ५७.५२/२श्रिया परमया युक्तः सर्वैः समुदितो गुणैः ॥ ५७.५२ ॥
 ५७.५३/१सर्वकामसमृद्धेन विमानेन सुवर्चसा ।
 ५७.५३/२त्रिसप्तकुलमुद्धृत्य नरो विष्णुपुरं व्रजेत् ॥ ५७.५३ ॥

- ५७.५४/१तत्र कल्पशतं यावद् भुङ्क्त्वा भोगान् मनोरमान् ।
 ५७.५४/२गन्धर्वाप्सरसैः सार्धं यथा विष्णुश्चतुर्भुजः ॥ ५७.५४ ॥
- ५७.५५/१अ्युतस्तस्माद् धृष्ट्यातो विप्राणां प्रवरे कुले ।
 ५७.५५/२सर्वज्ञः सर्ववेदी य जयते गतमत्सरः ॥ ५७.५५ ॥
- ५७.५६/१स्वधर्मनिरतः शान्तो दाता भूतहिते रतः ।
 ५७.५६/२आसाद्य वैष्णवं ज्ञानं ततो मुक्तिमवाप्नुयात् ॥ ५७.५६ ॥
- ५७.५७/१ततः सम्पूज्य मन्त्रेण सुभद्रां भक्तवत्सलाम् ।
 ५७.५७/२प्रसाद्येत् ततो विप्राः प्रणिपत्य कृताञ्जलिः ॥ ५७.५७ ॥
- ५७.५८/१नमस्ते सर्वगे देवि नमस्ते शुभसौम्यदे ।
 ५७.५८/२त्राहि मां पद्मपत्राक्षि कात्यायनि नमोऽस्तु ते ॥ ५७.५८ ॥
- ५७.५९/१अथ प्रसाद्येतां देवीं जगद्धात्रीं जगद्धिताम् ।
 ५७.५९/२भलदेवस्य भगिनीं सुभद्रां वरदां शिवाम् ॥ ५७.५९ ॥
- ५७.६०/१कामगेन विमानेन नरो विष्णुपुरं व्रजेत् ।
 ५७.६०/२आभूतसम्पत्वं यावत् क्रीडित्वा तत्र देववत् ॥ ५७.६० ॥
- ५७.६१/१धृष्टं मानुषतां प्राप्तो ब्राह्मणो वेदविद् भवेत् ।
 ५७.६१/२प्राप्य योगं हरेस्तत्र मोक्षं य लभते ध्रुवम् ॥ ५७.६१ ॥
- ५८.१/१ब्रह्मोवाच । अथैवं दृष्ट्वा भवं कृष्णं सुभद्रां प्रणिपत्य य ।
 ५८.१/२धर्मं चार्थं च कामं च मोक्षं च लभते ध्रुवम् ॥ ५८.१ ॥
- ५८.२/१निष्कम्य देवतागारात् कृतकृत्यो भवेन् नरः ।
 ५८.२/२प्रणाम्यायतनं पश्चाद् व्रजेत् तत्र समाहितः ॥ ५८.२ ॥
- ५८.३/१धन्वनीलमयो विष्णुर्यत्रास्ते वालुकावृतः ।
 ५८.३/२अन्तर्धानगतं नत्वा ततो विष्णुपुरं व्रजेत् ॥ ५८.३ ॥
- ५८.४/१सर्वदेवमयो योऽसौ हतवान् असुरोत्तमम् ।
 ५८.४/२स आस्ते तत्र भो विप्राः सिंहाधकृतविग्रहः ॥ ५८.४ ॥
- ५८.५/१भक्त्या दृष्ट्वा तु तं देवं प्रणम्य नरकेसरीम् ।
 ५८.५/२मुच्यते पातकैर्मर्त्यः समस्तैर्नात्र संशयः ॥ ५८.५ ॥
- ५८.६/१नरसिंहस्य ये भक्ता भवन्ति भुवि मानवाः ।

५८.६/२न तेषां दृष्टं किञ्चित् क्वलं स्याद् यद् यद् ष्णितम् ॥ ५८.६ ॥

५८.७/१तस्मात् सर्वप्रयत्नेन नरसिंहं समाश्रयेत् ।

५८.७/२धर्मार्थकाममोक्षाणां क्वलं यस्मात् प्रयच्छति ॥ ५८.७ ॥

५८.८/१मुनय उचुः । माडात्त्रयं नरसिंहस्य सुप्तं भुवि दुर्लभम् ।

५८.८/२यथा कथयसे देव तेन नो विस्मयो मखान् ॥ ५८.८ ॥

५८.९/१प्रभावं तस्य देवस्य विस्तरेण जगत्पते ।

५८.९/२श्रोतुमिच्छामहे ब्रूहि परं कौतूहलं हि नः ॥ ५८.९ ॥

५८.१०/१यथा प्रसीदित् देवोऽसौ नरसिंहो मखाभलः ।

५८.१०/२भक्तानामुपकाराय ब्रूहि देव नमोऽस्तु ते ॥ ५८.१० ॥

५८.११/१प्रसादान् नरसिंहस्य या भवन्त्यत्र सिद्धयः ।

५८.११/२ब्रूहि ताः कुरु यास्माकं प्रसादं प्रपितामह ॥ ५८.११ ॥

५८.१२/१अजितस्याप्रमेयस्य भुक्तिमुक्तिप्रदस्य य ॥ ५८.१२ ॥

५८.१२/२अजितस्याप्रमेयस्य भुक्तिमुक्तिप्रदस्य य ॥ ५८.१२ ॥

५८.१३/१कः शक्नोति गुणान् वक्तुं समस्तांस्तस्य भो द्विजाः ।

५८.१३/२सिंहार्धकृतदेवस्य प्रवक्ष्यामि समासतः ॥ ५८.१३ ॥

५८.१४/१याः काश्चित् सिद्धयश्चात्र श्रूयन्ते दैवमानुषाः ।

५८.१४/२प्रसादात् तस्य ताः सर्वाः सिध्यन्ति नात्र संशयः ॥ ५८.१४ ॥

५८.१५/१स्वर्गो मर्त्ये य पाताले दिक्षु तोये पुरे नगे ।

५८.१५/२प्रसादात् तस्य देवस्य भवत्यव्याहता गतिः ॥ ५८.१५ ॥

५८.१६/१असाध्यं तस्य देवस्य नास्त्यत्र सयराथरे ।

५८.१६/२नरसिंहस्य भो विप्राः सदा भक्तानुकम्पिनः ॥ ५८.१६ ॥

५८.१७/१विधानं तस्य वक्ष्यामि भक्तानामुपकारकम् ।

५८.१७/२येन प्रसीदित्वासासौ सिंहार्धकृतविग्रहः ॥ ५८.१७ ॥

५८.१८/१शृणुष्व मुनिशार्दूलाः कल्पराजं सनातनम् ।

५८.१८/२नरसिंहस्य तत्त्वं य यन् न ज्ञातं सुरासुरैः ॥ ५८.१८ ॥

५८.१९/१शाक्यावकमूलैस्तु क्वलपिण्याकसक्तुडैः ।

५८.१९/२पयोभक्षेण विप्रेन्द्रा वर्तयेत् साधकोत्तमः ॥ ५८.१९ ॥

- ५८.२०/१कोशकौपीनवासाश्च ध्यानयुक्तो जितेन्द्रियः ।
 ५८.२०/२अरण्ये विजने देशे पर्वते सिन्धुसंगमे ॥ ५८.२० ॥
- ५८.२१/१विषरे सिद्धक्षेत्रे च नरसिंहाश्रमे तथा ।
 ५८.२१/२प्रतिष्ठाप्य स्वयं वापि पूजं कृत्वा विधानतः ॥ ५८.२१ ॥
- ५८.२२/१द्वादश्यां शुक्लपक्षस्य उपोष्य मुनिपुंगवाः ।
 ५८.२२/२जपेऽलक्ष्णाणि वै विंशन् मनसा संयतेन्द्रियः ॥ ५८.२२ ॥
- ५८.२३/१उपपातकयुक्तश्च मलापातकसंयुतः ।
 ५८.२३/२मुक्तो भवेत् ततो विप्राः साधको नात्र संशयः ॥ ५८.२३ ॥
- ५८.२४/१कृत्वा प्रदक्षिणं तत्र नरसिंहं प्रपूजयेत् ।
 ५८.२४/२पुण्यगन्धादिभिर्धूपैः प्रणम्य शिरसा प्रभुम् ॥ ५८.२४ ॥
- ५८.२५/१कर्पूरयन्तानां ज्ञातीपुष्पाणि मस्तके ।
 ५८.२५/२प्रदधान् नरसिंहस्य ततः सिद्धिः प्रजायते ॥ ५८.२५ ॥
- ५८.२६/१भगवान् सर्वकार्येषु न क्वचित् प्रतिहन्यते ।
 ५८.२६/२तेजः सोढुं न शक्ताः स्युर्ब्रह्मरुद्रादयः सुराः ॥ ५८.२६ ॥
- ५८.२७/१किं पुनर्दानवा लोके सिद्धगन्धर्वमानुषाः ।
 ५८.२७/२विधाधरा यक्षगणाः सर्किनरमहोरगाः ॥ ५८.२७ ॥
- ५८.२८/१मन्त्रं यान् आसुरान् हन्तुं जपन्त्येकेऽन्यसाधकाः ।
 ५८.२८/२ते सर्वे प्रलयं यान्ति दृष्ट्वादित्याग्निर्वर्यसः ॥ ५८.२८ ॥
- ५८.२९/१सकृज्जमं तु क्वचं रक्षेत् सर्वमुपद्रवम् ।
 ५८.२९/२द्विजमं क्वचं दिव्यं रक्षते देवदानवात् ॥ ५८.२९ ॥
- ५८.३०/१गन्धर्वाः किंनरा यक्षा विधाधरमहोरगाः ।
 ५८.३०/२भूताः पिशाचा रक्षांसि ये यान्ये परिपन्थिनः ॥ ५८.३० ॥
- ५८.३१/१त्रिजमं क्वचं दिव्यमभेद्यं च सुरासुरैः ।
 ५८.३१/२द्वादशाभ्यन्तरे यैव योजनानां द्विजोत्तमाः ॥ ५८.३१ ॥
- ५८.३२/१रक्षते भगवान् देवो नरसिंही मलाभलः ।
 ५८.३२/२ततो गत्वा बिलद्वारमुपोष्य रजनीत्रयम् ॥ ५८.३२ ॥
- ५८.३३/१पलाशकाष्ठैः प्रज्वाल्य भगवन्तं लुताशनम् ।
 ५८.३३/२पलाशसमिधस्तत्र जुहुयात् त्रिमधुप्लुताः ॥ ५८.३३ ॥

- ५८.३४/१६ शते द्विजशार्दूला वषट्कारेण साधकः ।
 ५८.३४/२ततो विवरद्वारं तु प्रकटं जायते क्षणात् ॥ ५८.३४ ॥
- ५८.३५/१ततो विशेत् तु निःशङ्कं क्वथी विवरं बुधः ।
 ५८.३५/२गच्छतः संकटं तस्य तमोमोहश्च नश्यति ॥ ५८.३५ ॥
- ५८.३६/१राजमार्गः सुविस्तीर्णो दृश्यते भ्रमराजितः ।
 ५८.३६/२नरसिंहं स्मरंस्त्र पातालं विशते द्विजः ॥ ५८.३६ ॥
- ५८.३७/१गत्वा तत्र जपेत् तत्त्वं नरसिंहाप्यमव्ययम् ।
 ५८.३७/२ततः स्त्रीणां सडस्राणि वीणावादनकर्मणाम् ॥ ५८.३७ ॥
- ५८.३८/१निर्गच्छन्ति पुरो विप्राः स्वागतं ता वदन्ति य ।
 ५८.३८/२प्रवेशयन्ति ता उस्ते गृहीत्वा साधकेश्वरम् ॥ ५८.३८ ॥
- ५८.३९/१ततो रसायनं दिव्यं पाययन्ति द्विजोत्तमाः ।
 ५८.३९/२पीतमात्रे दिव्यदेहो जायते सुमहाबलः ॥ ५८.३९ ॥
- ५८.४०/१कीडते सड कन्याभिर्यावद् आभूतसम्प्लवम् ।
 ५८.४०/२भिन्नदेहो वासुदेवे लीयते नात्र संशयः ॥ ५८.४० ॥
- ५८.४१/१यद्य न रोयते वासस्तस्मान् निर्गच्छते पुनः ।
 ५८.४१/२पट्टं शूलं च ऋग्ं च रोयनां च मणिं तथा ॥ ५८.४१ ॥
- ५८.४२/१रसं रसायनं यैव पादुकाञ्जनमेव य ।
 ५८.४२/२कृष्णाजिनं मुनिश्रेष्ठा गुटिकां च मनोहराम् ॥ ५८.४२ ॥
- ५८.४३/१कमण्डलुं चाक्षसूत्रं यष्टिं संजुवनीं तथा ।
 ५८.४३/२सिद्धविधां च शास्त्राणि गृहीत्वा साधकेश्वरः ॥ ५८.४३ ॥
- ५८.४४/१ज्वलद्बहिष्कुलिङ्गोर्मि+ । वेष्टितं त्रिशिषं हृदि ।
 ५८.४४/२सकृन् न्यस्तं दधेत् सर्वं वृजिनं जन्मकोटिजम् ॥ ५८.४४ ॥
- ५८.४५/१विषे न्यस्तं विषं उन्यात् कुष्ठं उन्यात् तनौ स्थितम् ।
 ५८.४५/२स्वदेहे भ्रूणलत्यादि कृत्वा दिव्येन शुध्यति ॥ ५८.४५ ॥
- ५८.४६/१महाअडगृहीतेषु ज्वलमानं विचिन्तयेत् ।
 ५८.४६/२हृदन्ते वै ततः शीघ्रं नश्येयुर्दारुणा अडाः ॥ ५८.४६ ॥
- ५८.४७/१बालानां कण्ठके बद्धं रक्षा भवति नित्यशः ।

- ५८.४७/रगाइडपिइडकलूतानां नाशनं कुरुते ध्रुवम् ॥ ५८.४७ ॥
- ५८.४८/१व्याधिजाते समिद्धमिश्र घृतक्षीरेण लोमयेत् ।
- ५८.४८/२त्रिसंध्यं मासमेकं तु सर्वरोगान् विनाशयेत् ॥ ५८.४८ ॥
- ५८.४९/१असाध्यं तु न पश्यामि त्रैलोक्ये स्यरायरे ।
- ५८.४९/२यां कामयते सिद्धिं तां तां प्राप्नोति स ध्रुवम् ॥ ५८.४९ ॥
- ५८.५०/१अष्टोत्तरशतं त्वेके पूजयित्वा मृगाधिपम् ।
- ५८.५०/२मृत्तिकाः सप्त वल्मीके श्मशाने च यतुष्पथे ॥ ५८.५० ॥
- ५८.५१/१रक्तयन्धनसम्मिश्रा गवां क्षीरेण लोडयेत् ।
- ५८.५१/२सिंहस्य प्रतिमां कृत्वा प्रमाणेन षडङ्गुलाम् ॥ ५८.५१ ॥
- ५८.५२/१लिम्पेत् तथा भूर्जपत्रे रोचनया समाधिपेत् ।
- ५८.५२/२नरसिंहस्य कण्ठे तु बद्ध्वा यैव छि मन्त्रवित् ॥ ५८.५२ ॥
- ५८.५३/१जपेत् संध्याविहीनं तु पूजयित्वा जलाशये ।
- ५८.५३/२स्यावत् सप्ताहमात्रं तु जपेत् संयमितेन्द्रियः ॥ ५८.५३ ॥
- ५८.५४/१जलाकीर्णा मुहूर्तेन जायते सर्वमेदिनी ।
- ५८.५४/२अथवा शुष्कवृक्षाग्रे नरसिंहं तु पूजयेत् ॥ ५८.५४ ॥
- ५८.५५/१जम्बा याष्टशतं तत्त्वं वर्षन्तं विनिवारयेत् ।
- ५८.५५/२तमेवं पिञ्जके बद्ध्वा भ्रामयेत् साधकोत्तमः ॥ ५८.५५ ॥
- ५८.५६/१मडावातो मुहूर्तेन आगच्छेन् नात्र संशयः ।
- ५८.५६/२पुनश्च धारयेत् क्षिप्रं सप्तसप्तेन वारिणा ॥ ५८.५६ ॥
- ५८.५७/१अथ तां प्रतिमां द्वारि निष्पेद् यस्य साधकः ।
- ५८.५७/२गोत्रोत्साहो भवेत् तस्य उद्धृते यैव शान्तिदः ॥ ५८.५७ ॥
- ५८.५८/१तस्मात् तं मुनिशाईला भक्त्या सम्पूजयेत् सदा ।
- ५८.५८/२मृगराजं मलावीर्यं सर्वकामफलप्रदम् ॥ ५८.५८ ॥
- ५८.५९/१विमुक्तः सर्वपापेभ्यो विष्णुलोकं स गच्छति ।
- ५८.५९/२ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः स्त्रियः शूद्रान्त्यजातयः ॥ ५८.५९ ॥
- ५८.६०/१सम्पूज्य तं सुरश्रेष्ठं भक्त्या सिंहवपुर्धरम् ।
- ५८.६०/२मुच्यन्ते याशुभैर्दुःखैर्जन्मकोटिसमुद्भवैः ॥ ५८.६० ॥

- ५८.६१/१सम्पूज्य तं सुरश्रेष्ठं प्राप्नुवन्त्यभिवाञ्छितम् ।
 ५८.६१/२देवत्वममरेशत्वं गन्धर्वत्वं च भो द्विजाः ॥ ५८.६१ ॥
- ५८.६२/१यक्षविधाधरत्वं च तथान्यथ्याभिवाञ्छितम् ।
 ५८.६२/२दृष्ट्वा स्तुत्वा नमस्कृत्वा सम्पूज्य नरकेशरीम् ॥ ५८.६२ ॥
- ५८.६३/१प्राप्नुवन्ति नरा राजवं स्वर्गं भोक्षं च दुर्लभम् ।
 ५८.६३/२नरसिंहं नरो दृष्ट्वा लभेद् अभिमतं हृलम् ॥ ५८.६३ ॥
- ५८.६४/१निर्मुक्तः सर्वपापेभ्यो विष्णुलोकं स गच्छति ।
 ५८.६४/२सकृद् दृष्ट्वा तु तं देवं भक्त्या सिंहवपुर्धरम् ॥ ५८.६४ ॥
- ५८.६५/१मुच्यते याशुभैर्दुःपैर्जन्मकोटिसमुद्भवैः ।
 ५८.६५/२संग्रामे संकटे दुर्गे योरव्याघ्रादिपीडिते ॥ ५८.६५ ॥
- ५८.६६/१कान्तारे प्राणसिंहे विषवह्निजलेषु च ।
 ५८.६६/२राजादिव्यः समुद्रेभ्यो ब्रह्मरोगादिपीडिते ॥ ५८.६६ ॥
- ५८.६७/१स्मृत्वा तं पुरुषः सर्वे राजग्रामैर्विमुच्यते ।
 ५८.६७/२सूर्योदये यथा नाशं तमोऽभ्येति मङ्गतरम् ॥ ५८.६७ ॥
- ५८.६८/१तथा संदशने तस्य विनाशं यान्त्युपद्रवाः ।
 ५८.६८/२गुटिकाञ्जनपातालान् पादुके च रसायनम् ॥ ५८.६८ ॥
- ५८.६९/१नरसिंहे प्रसन्ने तु प्राप्नोत्यन्यांश्च वाञ्छितान् ।
 ५८.६९/२यान् कामान् अभिध्यायन् भजते नरकेशरीम् ॥ ५८.६९ ॥
- ५८.७०/१तांस्तान् कामान् अवाप्नोति नरो नास्त्यत्र संशयः ।
 ५८.७०/२दृष्ट्वा तं देवदेवेशं भक्त्यापूज्य प्रणम्य च ॥ ५८.७० ॥
- ५८.७१/१दशानामश्रमेधानां हृलं दशगुणं लभेत् ।
 ५८.७१/२पापैः सर्वैर्विनिर्मुक्तो गुणैः सर्वैरलंकृतः ॥ ५८.७१ ॥
- ५८.७२/१सर्वकामसमृद्धात्मा जरामरणवर्जितः ।
 ५८.७२/२सौवर्णेन विमानेन किङ्किणीजलमालिना ॥ ५८.७२ ॥
- ५८.७३/१सर्वकामसमृद्धेन कामगेन सुवर्चसा ।
 ५८.७३/२तरुणादित्यवर्णेन मुक्ताडारावलम्बिना ॥ ५८.७३ ॥
- ५८.७४/१दिव्यस्त्रीशतयुक्तेन दिव्यगन्धर्वनादिना ।
 ५८.७४/२कुलैकविंशमुद्गत्य देववन् मुदितः सुधी ॥ ५८.७४ ॥

- ५८.७५/१स्तूयमानोऽप्सरोभिश्च विष्णुलोकं व्रजेन् नरः ।
 ५८.७५/२भुक्त्वा तत्र वरान् भोगान् विष्णुलोकं द्विजोत्तमाः ॥ ५८.७५ ॥
- ५८.७६/१गन्धर्वैरप्सरैर्युक्तः कृत्वा रूपं यतुर्भुजम् ।
 ५८.७६/२मनोह्लादकरं सौम्यं यावद् आभूतसम्प्लवम् ॥ ५८.७६ ॥
- ५८.७७/१पुण्यक्षयाद् धृष्ट्यातः प्रवरे योगिनां कुले ।
 ५८.७७/२यतुर्वेदी भवेद् विप्रो वेदवेदाङ्गपारगः ।
 ५८.७७/३वैष्णवं योगमास्थाय ततो भोक्षमवाप्नुयात् ॥ ५८.७७ ॥
- ५८.९/१ब्रह्मोवाच । अनन्ताभ्यं वासुदेवं दृष्ट्वा भक्त्या प्रणम्य च ।
 ५८.९/२सर्वपापविनिर्मुक्तो नरो याति परं पदम् ॥ ५८.९ ॥
- ५८.२/१मया याराधितश्चासौ शङ्केण तदनन्तरम् ।
 ५८.२/२विभीषणेन रामेण कस्तं नाराधयेत् पुमान् ॥ ५८.२ ॥
- ५८.३/१श्वेतगङ्गां नरः स्नात्वा यः पश्येच्छ्वेतमाधवम् ।
 ५८.३/२मत्स्याभ्यं माधवं यैव श्वेतद्वीपं स गच्छति ॥ ५८.३ ॥
- ५८.४/१मुनय उचुः । श्वेतमाधवमाहात्म्यं वक्तुमर्हस्यशेषतः ।
 ५८.४/२विस्तरेण जगन्नाथ प्रतिमां तस्य वै उरुः ॥ ५८.४ ॥
- ५८.५/१तस्मिन् क्षेत्रवरे पुण्ये विष्याते जगतीतले ।
 ५८.५/२श्वेताभ्यं माधवं देवं कस्तं स्थापितवान् पुरा ॥ ५८.५ ॥
- ५८.६/१ब्रह्मोवाच । अबूत् कृतयुगे विप्राः श्वेतो नाम नृपो बली ।
 ५८.६/२मतिमान् धर्मविष्णुरः सत्यसंधो दृढव्रतः ॥ ५८.६ ॥
- ५८.७/१यस्य राज्ये तु वर्षाणां सलस्रं दश मानवाः ।
 ५८.७/२भवन्त्यायुष्मन्तो लोका बालस्तस्मिन् न सीदति ॥ ५८.७ ॥
- ५८.८/१वर्तमाने तदा राज्ये किञ्चित् काले गते द्विजाः ।
 ५८.८/२कपालगौतमो नाम ऋषिः परमधार्मिकः ॥ ५८.८ ॥
- ५८.९/१सुतोऽस्याजातदन्तश्च मृतः कालवशाद् द्विजाः ।
 ५८.९/२तमादाय ऋषिर्धामान् नृपस्यान्तिकमानयत् ॥ ५८.९ ॥
- ५८.१०/१दृष्ट्वैवं नृपतिः सुभं कुमारं गतयेतसम् ।
 ५८.१०/२प्रतिज्ञामकरोद् विप्रा जुवनार्थं शिशोस्तदा ॥ ५८.१० ॥

५८.११/१राजोवाय । यावद् बालमहं त्वेनं यमस्य सधने गतम् ।
 ५८.११/२नानये समरात्रेण चितां दीप्तां समारुहे ॥ ५८.११ ॥
 ५८.१२/१ब्रह्मोवाय । अवेमुक्त्वासितैः पद्मैः शतैर्दशशतादिकैः ।
 ५८.१२/२सम्भूजय य मडादेवं राजा विद्यां पुनर्जपेत् ॥ ५८.१२ ॥
 ५८.१३/१अतिभक्तिं तु संयिन्त्य नृपस्य जगदीश्वरः ।
 ५८.१३/२सांनिध्यमगमत् तुष्टोऽस्मीत्युवाय सडोमया ॥ ५८.१३ ॥
 ५८.१४/१श्रुत्वैवं गिरभीशस्य विलोक्य सडसा उरम् ।
 ५८.१४/२भस्मदिग्धं विरुपाक्षं शरत्कुन्देन्दुवर्यसम् ॥ ५८.१४ ॥
 ५८.१५/१शार्दूलयर्मवसनं शशाङ्गाङ्घ्रितमूर्धजम् ।
 ५८.१५/२मर्डी निपत्य सडसा प्रणम्य स तदाब्रवीत् ॥ ५८.१५ ॥
 ५८.१६/१श्वेत उवाय । कारुण्यं यद्वि मे दृष्ट्वा प्रसन्नोऽसि प्रभो यद्वि ।
 ५८.१६/२कालस्य वशमापन्नो बालको द्विजपुत्रकः ॥ ५८.१६ ॥
 ५८.१७/१शुवत्पेघ पुनर्बालं छत्येवं व्रतमाहितम् ।
 ५८.१७/२अकस्माद्य मृतं बालं नियम्य भगवन् स्वयम् ।
 ५८.१७/३यथोक्तायुष्यसंयुक्तं क्षेमं कुरु मडेश्वर ॥ ५८.१७ ॥
 ५८.१८/१ब्रह्मोवाय । श्वेतस्यैतद् वयः श्रुत्वा मुहं प्राप उरस्तदा ।
 ५८.१८/२कालमाज्ञापयामास सर्वभूतभयंकरम् ॥ ५८.१८ ॥
 ५८.१९/१नियम्य कालं दुर्धर्षं यमस्याज्ञाकरं द्विजाः ।
 ५८.१९/२बालं संशुवयामास मृत्योर्मुभगतं पुनः ॥ ५८.१९ ॥
 ५८.२०/१कृत्वा क्षेमं जगत् सर्वं मुनेः पुत्रं स तं द्विजाः ।
 ५८.२०/२देव्या सडोमया देवस्तत्रैवान्तरधीयत ॥ ५८.२० ॥
 ५८.२१/१अवेवं संशुवयामास मुनेः पुत्रं नृपोत्तमः ॥ ५८.२१ ॥
 ५८.२२/१मुनय उच्युः । देवदेव जगन्नाथ त्रैलोक्यप्रभवव्यय ।
 ५८.२२/२ब्रूहि नः परमं तथ्यं श्वेताप्यस्य य साम्प्रतम् ॥ ५८.२२ ॥
 ५८.२३/१ब्रह्मोवाय । शृणुध्वं मुनिशार्दूलाः सर्वसत्त्वडितावडम् ।
 ५८.२३/२प्रवक्ष्यामि यथातथ्यं यत् पृथग्ध ममानघाः ॥ ५८.२३ ॥
 ५८.२४/१माधवस्य य माडात्स्यं सर्वपापप्रणाशनम् ।
 ५८.२४/२यश्छुत्वाभिमितान् कामान् ध्रुवं प्राप्नोति मानवः ॥ ५८.२४ ॥

- ५८.२५/१श्रुतवान् ऋषिभिः पूर्वं माधवाभ्यस्य भो द्विजाः ।
 ५८.२५/२शुद्धं तां कथां दिव्यां भयशोकार्तिनाशिनीम् ॥ ५८.२५ ॥
- ५८.२६/१स कृत्वा राज्यमेकाग्र्यं वर्षाणां च सडसशः ।
 ५८.२६/२विचार्य लौकिकान् धर्मान् वैदिकान् नियमांस्तथा ॥ ५८.२६ ॥
- ५८.२७/१केशवाराधने विप्रा निश्चितं व्रतमास्थितः ।
 ५८.२७/२स गत्वा परमं क्षेत्रं सागरं दक्षिणाश्रयम् ॥ ५८.२७ ॥
- ५८.२८/१तटे तस्मिन् शुभे रभ्ये देशे कृष्णस्य यान्तिके ।
 ५८.२८/२श्वेतोऽथ कार्यामास प्रासादं शुभलक्षणम् ॥ ५८.२८ ॥
- ५८.२९/१धन्वन्तरशतं यैकं देवदेवस्य दक्षिणे ।
 ५८.२९/२ततः श्वेतेन विप्रेन्द्राः श्वेतशैलमयेन च ॥ ५८.२९ ॥
- ५८.३०/१कृतः स भगवाञ् श्वेतो माधवश्चन्द्रसंनिभः ।
 ५८.३०/२प्रतिष्ठां विधिवज्यके यथोद्दिष्टां स्वयं तु सः ॥ ५८.३० ॥
- ५८.३१/१एत्वा दानं द्विजातिभ्यो दीनानाथतपस्विनाम् ।
 ५८.३१/२अथानन्तरतो राजा माधवस्य च संनिधौ ॥ ५८.३१ ॥
- ५८.३२/१मूर्ध्नि निपत्य सडसा ओंकारं द्वादशाक्षरम् ।
 ५८.३२/२रजपन् स मौनमास्थाय मासमेकं समाधिना ॥ ५८.३२ ॥
- ५८.३३/१निराहारो मडाभागः सम्यग् विष्णुपटे स्थितः ।
 ५८.३३/२जपान्ते स तु देवेशं संस्तोतुमुपयुक्तमे ॥ ५८.३३ ॥
- ५८.३४/१श्वेत उवाच । ओं नमो वासुदेवाय नमः संकर्षणाय च ।
 ५८.३४/२प्रद्युम्नायानिरुद्धाय नमो नारायणाय च ॥ ५८.३४ ॥
- ५८.३५/१नमोऽस्तु बभ्रुवृषाय विश्वरूपाय वेधसे ।
 ५८.३५/२निर्गुणायाम्रतर्क्याय शुभये शुक्लकर्मणे ॥ ५८.३५ ॥
- ५८.३६/१ओं नमः पद्मनाभाय पद्मगर्भोद्भवाय च ।
 ५८.३६/२नमोऽस्तु पद्मवर्णाय पद्मस्ताय ते नमः ॥ ५८.३६ ॥
- ५८.३७/१ओं नमः पुष्कराक्षाय सडस्राक्षाय मीढुषे ।
 ५८.३७/२नमः सडस्रपादाय सडस्रभुजमन्थवे ॥ ५८.३७ ॥
- ५८.३८/१ओं नमोऽस्तु वराहाय वरदाय सुमेधसे ।

- ५८.३८/स्वस्त्रिषु शरण्याय शरण्यायाञ्च्युताय च ॥ ५८.३८ ॥
 ५८.३९/१२ओं नमो बालरुपाय बालपद्मप्रभाय च ।
 ५८.३९/२बालार्कसोमनेत्राय मुञ्जकेशाय धीमते ॥ ५८.३९ ॥
 ५८.४०/१केशवाय नमो नित्यं नमो नारायणाय च ।
 ५८.४०/२माधवाय वस्त्रिषु गोविन्दाय नमो नमः ॥ ५८.४० ॥
 ५८.४१/१ओं नमो विष्णवे नित्यं देवाय वसुरेतसे ।
 ५८.४१/२मधुसूदनाय नमः शुद्धायांशुधराय च ॥ ५८.४१ ॥
 ५८.४२/१नमो अनन्ताय सूक्ष्माय नमः श्रीवत्सधारिणे ।
 ५८.४२/२त्रिविक्रमाय च नमो दिव्यपीताम्बराय च ॥ ५८.४२ ॥
 ५८.४३/१सृष्टिकर्त्रे नमस्तुभ्यं गोत्रे धात्रे नमो नमः ।
 ५८.४३/२नमोऽस्तु गुणाम्बूताय निर्गुणाय नमो नमः ॥ ५८.४३ ॥
 ५८.४४/१नमो वामनरुपाय नमो वामनकर्मणे ।
 ५८.४४/२नमो वामननेत्राय नमो वामनवाहिने ॥ ५८.४४ ॥
 ५८.४५/१नमो रम्याय पूज्याय नमोऽस्त्वव्यक्तरूपिणे ।
 ५८.४५/२अप्रतर्क्याय शुद्धाय नमो भयडराय च ॥ ५८.४५ ॥
 ५८.४६/१संसाराण्वपोताय प्रशान्ताय स्वरूपिणे ।
 ५८.४६/२शिवाय सौम्यरुपाय रुद्रायोत्तरणाय च ॥ ५८.४६ ॥
 ५८.४७/१भवभङ्गकृते चैव भवभोगप्रदाय च ।
 ५८.४७/२भवसंघातरुपाय भवसृष्टिकृते नमः ॥ ५८.४७ ॥
 ५८.४८/१ओं नमो दिव्यरुपाय सोमाग्निश्चसिताय च ।
 ५८.४८/२सोमसूर्यांशुकेशाय गोब्राह्मणरुडिताय च ॥ ५८.४८ ॥
 ५८.४९/१ओं नम ऋक्स्वरुपाय पङ्कमस्वरूपिणे ।
 ५८.४९/२ऋक्स्तुताय नमस्तुभ्यं नम ऋक्साधनाय च ॥ ५८.४९ ॥
 ५८.५०/१ओं नमो यजुषां धात्रे यजुंरुपधराय च ।
 ५८.५०/२यजुर्वाज्याय जुष्टाय यजुषां पतये नमः ॥ ५८.५० ॥
 ५८.५१/१ओं नमः श्रीपते देव श्रीधराय वराय च ।
 ५८.५१/२श्रियः कान्ताय दान्ताय योगिचिन्त्याय योगिने ॥ ५८.५१ ॥

- ૫૯.૫૨/૧ઓં નમઃ સામરૂપાય સામધ્વનિવરાય ચ ।
 ૫૯.૫૨/૨ઓં નમઃ સામસૌમ્યાય સામયોગવિદે નમઃ ॥ ૫૯.૫૨ ॥
- ૫૯.૫૩/૧સાન્ને ચ સામગીતાય ઓં નમઃ સામધારિણે ।
 ૫૯.૫૩/૨સામયજ્ઞવિદે ચૈવ નમઃ સામકરાય ચ ॥ ૫૯.૫૩ ॥
- ૫૯.૫૪/૧નમસ્ત્વથર્વશિરસે નમોઽથર્વસ્વરૂપિણે ।
 ૫૯.૫૪/૨નમોઽસ્ત્વથર્વપાદાય નમોઽથર્વકરાય ચ ॥ ૫૯.૫૪ ॥
- ૫૯.૫૫/૧ઓં નમો વજ્રશીર્ષાય મધુકૈટભઘાતિને ।
 ૫૯.૫૫/૨મહોદધિજલસ્થાય વેદાહરણકારિણે ॥ ૫૯.૫૫ ॥
- ૫૯.૫૬/૧નમો દીપસ્વરૂપાય હૃષીકેશાય વૈ નમઃ ।
 ૫૯.૫૬/૨નમો ભગવતે તુભ્યં વાસુદેવાય તે નમઃ ॥ ૫૯.૫૬ ॥
- ૫૯.૫૭/૧નારાયણ નમસ્તુભ્યં નમો લોકહિતાય ચ ।
 ૫૯.૫૭/૨ઓં નમો મોહનાશાય ભવભઙ્ગકરાય ચ ॥ ૫૯.૫૭ ॥
- ૫૯.૫૮/૧ગતિપ્રદાય ચ નમો નમો બન્ધહરાય ચ ।
 ૫૯.૫૮/૨ત્રૈલોક્યતેજસાં કર્તૃ નમસ્તેજઃસ્વરૂપિણે ॥ ૫૯.૫૮ ॥
- ૫૯.૫૯/૧યોગીશ્વરાય શુદ્ધાય રામાયોત્તરણાય ચ ।
 ૫૯.૫૯/૨સુખાય સુખનેત્રાય નમઃ સુકૃતધારિણે ॥ ૫૯.૫૯ ॥
- ૫૯.૬૦/૧વાસુદેવાય વન્ધાય વામદેવાય વૈ નમઃ ।
 ૫૯.૬૦/૨દેહિનાં દેહકર્તૃ ચ ભેદભઙ્ગકરાય ચ ॥ ૫૯.૬૦ ॥
- ૫૯.૬૧/૧દેવૈર્વન્દિતદેહાય નમસ્તે દિવ્યમૌલિને ।
 ૫૯.૬૧/૨નમો વાસનિવાસાય વાસવ્યવહરાય ચ ॥ ૫૯.૬૧ ॥
- ૫૯.૬૨/૧ઓં નમો વસુકર્તૃ ચ વસુવાસપ્રદાય ચ ।
 ૫૯.૬૨/૨નમો યજ્ઞસ્વરૂપાય યજ્ઞેશાય ચ યોગિને ॥ ૫૯.૬૨ ॥
- ૫૯.૬૩/૧યતિયોગકરેશાય નમો યજ્ઞાઙ્ગધારિણે ।
 ૫૯.૬૩/૨સંકર્ષણાય ચ નમઃ પ્રભમ્બમથનાય ચ ॥ ૫૯.૬૩ ॥
- ૫૯.૬૪/૧મેઘધોષસ્વનોત્તીર્ણા+ ।વેગલાઙ્ગલધારિણે ।
 ૫૯.૬૪/૨નમોઽસ્તુ જ્ઞાનિનાં જ્ઞાન નારાયણપરાયણ ॥ ૫૯.૬૪ ॥
- ૫૯.૬૫/૧ન મેઽસ્તિ ત્વામ્ ઋતે બન્ધુર્નરકોત્તારણે પ્રભો ।
 ૫૯.૬૫/૨અતસ્ત્વાં સર્વભાવેન પ્રણતો નતવત્સલ ॥ ૫૯.૬૫ ॥

- ५८.६६/१मलं यत् कायजं वापि मानसं यैव केशव ।
 ५८.६६/२न तस्यान्योऽस्ति देवेश क्षालकस्त्वाम् ऋतेऽभ्युत ॥ ५८.६६ ॥
 ५८.६७/१संसर्गाणि समस्तानि विहाय त्वामुपस्थितः ।
 ५८.६७/२सङ्गो भेदस्तु त्वया सार्धमात्मलाभाय केशव ॥ ५८.६७ ॥
 ५८.६८/१कष्टमापत् सुदुष्कारं संसारं वेत्ति केशव ।
 ५८.६८/२तापत्रयपरिक्लिष्टस्तेन त्वां शरणं गतः ॥ ५८.६८ ॥
 ५८.६९/१अेषणाभिर्जगत् सर्वं मोहितं मायया तव ।
 ५८.६९/२आकर्षितं य लोभाद्यैरतस्त्वामलमाश्रितः ॥ ५८.६९ ॥
 ५८.७०/१नास्ति किञ्चित् सुखं विषणो संसारस्थस्य दैहिनः ।
 ५८.७०/२यथा यथा छि यज्ञेश त्वयि येतः प्रवर्तते ॥ ५८.७० ॥
 ५८.७१/१तथा इलविहीनं तु सुखमात्यन्तिकं लभेत् ।
 ५८.७१/२नष्टो विवेकशून्योऽस्मि दृश्यते जगद् आतुरम् ॥ ५८.७१ ॥
 ५८.७२/१गोविन्द त्राडि संसारान् मामुद्धर्तुं त्वमर्हसि ।
 ५८.७२/२मग्नस्य मोहसलिले निरुत्तारे भवार्णवे ।
 ५८.७२/३उड्ढर्ता पुण्डरीकाक्ष त्वाम् ऋतेऽन्यो न विद्यते ॥ ५८.७२ ॥
 ५८.७३/१ब्रह्मोवाच । इत्थं स्तुतस्ततस्तेन राज्ञा श्रुतेन भो द्विजाः ।
 ५८.७३/२तस्मिन् क्षेत्रवरे दिव्ये विष्याते पुरुषोत्तमे ॥ ५८.७३ ॥
 ५८.७४/१भक्तिं तस्य तु संयिन्त्य देवदेवो जगद्गुरुः ।
 ५८.७४/२आजगाम नृपस्याग्रे सर्वैर्देवैर्वृतो हरिः ॥ ५८.७४ ॥
 ५८.७५/१नीलजुभूतसंकाशः पद्मपत्रायतेक्षणः ।
 ५८.७५/२रघत् सुदर्शनं धीमान् कराग्रे दीपमण्डलम् ॥ ५८.७५ ॥
 ५८.७६/१क्षीरोदजलसंकाशो विमलश्चन्द्रसंनिभः ।
 ५८.७६/२रराज वामहस्तेऽस्य पाञ्चजन्यो महाद्युतिः ॥ ५८.७६ ॥
 ५८.७७/१पक्षिराजध्वजः श्रीमान् गदाशार्ङ्गासिधुङ् प्रभुः ।
 ५८.७७/२उवाच साधु भो राजन् यस्य ते मतिरुत्तमा ।
 ५८.७७/३यद् इष्टं वर भद्रं ते प्रसन्नोऽस्मि तवानघ ॥ ५८.७७ ॥
 ५८.७८/१ब्रह्मोवाच । श्रुत्वैवं देवदेवस्य वाक्यं तत् परमामृतम् ।

- प६.७८/रप्रणम्य शिरसोवाय श्वेतस्तद्गतमानसः ॥ प६.७८ ॥
- प६.७९/श्वेत उवाच । यद्येवं भगवन् भक्तः प्रयच्छ वरमुत्तमम् ।
प६.७९/रआब्रह्मभवनाद् उर्ध्वं वैष्णवं पदमव्ययम् ॥ प६.७९ ॥
- प६.८०/विमलं विरञ्जं शुद्धं संसारासङ्गवर्जितम् ।
प६.८०/रतत् पदं गन्तुमिच्छामि त्वत्प्रसादाज्जगत्यते ॥ प६.८० ॥
- प६.८१/श्रीभगवान् उवाच । यत् पदं विबुधाः सर्वे मुनयः सिद्धयोगिनः ।
प६.८१/रनाभिगच्छन्ति यद् रम्यं परं पदमनामयम् ॥ प६.८१ ॥
- प६.८२/यथास्थसि परमं स्थानं राज्यामृतमुपास्य य ।
प६.८२/रसर्वाल्लोकान् अतिक्रम्य मम लोकं गमिष्यसि ॥ प६.८२ ॥
- प६.८३/वकीर्तिस्तवात्र राजेन्द्र त्रील्लोकांश्च गमिष्यति ।
प६.८३/रसानिधं मम यैवात्र सर्वद्वैव भविष्यति ॥ प६.८३ ॥
- प६.८४/श्वेतगङ्गेति गास्यन्ति सर्वे ते देवदानवाः ।
प६.८४/रकुशाग्रेणपि राजेन्द्र श्वेतगङ्गेयमम्बु य ॥ प६.८४ ॥
- प६.८५/वसुष्ठा स्वर्गं गमिष्यन्ति मद्भक्ता ये समाहिताः ।
प६.८५/रयस्त्वामां प्रतिमां गच्छेन् माधवाभ्यां शशिप्रभाम् ॥ प६.८५ ॥
- प६.८६/वशङ्खगोक्षीरसंकाशामशेषाधविनाशिनीम् ।
प६.८६/रतां प्रणम्य सकृद् भक्त्या पुण्डरीकनिभेक्षणाम् ॥ प६.८६ ॥
- प६.८७/विधाय सर्वलोकान् वै मम लोके मडीयते ।
प६.८७/रमन्वन्तराणि तत्रैव देवकन्याभिरावृतः ॥ प६.८७ ॥
- प६.८८/वगीयमानश्च मधुरं सिद्धगन्धर्वसेवितः ।
प६.८८/रभुनक्ति विपुलान् भोगान् यथेष्टं मामकैः सह ॥ प६.८८ ॥
- प६.८९/वभ्युतस्तस्माद् षड्गगत्य मनुष्यो ब्राह्मणो भवेत् ।
प६.८९/रवेदवेदाङ्गविश्रीमान् भोगवांश्चिरञ्जितः ॥ प६.८९ ॥
- प६.९०/वज्रश्चरथयानाढ्यो धनधान्यावृतः शुचिः ।
प६.९०/ररुपवान् बहुभाग्यश्च पुत्रपौत्रसमन्वितः ॥ प६.९० ॥
- प६.९१/वपुरुषोत्तमं पुनः प्राप्य वटमूलेऽथ सागरे ।
प६.९१/रत्यक्त्वा देवं हरिं स्मृत्वा ततः शान्तपदं व्रजेत् ॥ प६.९१ ॥

- ६०.१/१अञ्जमोवाय । श्वेतमाधवमालोक्ष्य समीपे मत्स्यमाधवम् ।
 ६०.१/२श्वेकाङ्गवजले पूर्वं रोहितं रुपमास्थितम् ॥ ६०.१ ॥
 ६०.२/१वेदानां उरुपार्थाय रसातलतले स्थितम् ।
 ६०.२/२चिन्तयित्वा क्षितिं सम्यङ् तस्मिन् स्थाने प्रतिष्ठितम् ॥ ६०.२ ॥
 ६०.३/१आधावतरणं रुपं माधवं मत्स्यरूपिणम् ।
 ६०.३/२प्राणम्य प्राणतो भूत्वा सर्वदुःखाद् विमुच्यते ॥ ६०.३ ॥
 ६०.४/१प्रयाति परमं स्थानं यत्र देवो हरिः स्वयम् ।
 ६०.४/२काले पुनरिहायातो राजा स्यात् पृथिवीतले ॥ ६०.४ ॥
 ६०.५/१वत्समाधवमासाद्य दुराधर्षो भवेन् नरः ।
 ६०.५/२दाता भोक्ता भवेद् यज्वा वैष्णवः सत्यसंगरः ॥ ६०.५ ॥
 ६०.६/१योगं प्राप्य उरुः पश्चात् ततो मोक्षमवाप्नुयात् ।
 ६०.६/२मत्स्यमाधवमाहात्म्यं मया सम्परिकीर्तितम् ।
 ६०.६/३यं दृष्ट्वा मुनिशार्दूलाः सर्वान् कामान् अवाप्नुयात् ॥ ६०.६ ॥
 ६०.७/१मुनय उच्युः । भगवन् श्रोतुमिच्छामो मार्जनं वरुणावले ।
 ६०.७/२ङ्कियते स्नानदानादि तस्याशेषकृत्वं वद ॥ ६०.७ ॥
 ६०.८/१अञ्जमोवाय । शृणुध्वं मुनिशार्दूला मार्जनस्य यथाविधि ।
 ६०.८/२भक्त्या तु तन्मना भूत्वा सम्प्राप्य पुण्यमुत्तमम् ॥ ६०.८ ॥
 ६०.८/१मार्कण्डेय उच्यते स्नानं पूर्वकाले प्रशस्यते ।
 ६०.८/२चतुर्दश्यां विशेषेण सर्वपापप्राणानम् ॥ ६०.८ ॥
 ६०.१०/१तद्भूत् स्नानं समुद्रस्य सर्वकालं प्रशस्यते ।
 ६०.१०/२पौर्णमास्यां विशेषेण उच्यते लभेत् ॥ ६०.१० ॥
 ६०.११/१मार्कण्डेयं वदं कृष्णं रौद्रिणं मण्डोदधिम् ।
 ६०.११/२धनुसस्रश्चैव पञ्चतीर्थीविधिः स्मृतः ॥ ६०.११ ॥
 ६०.१२/१पूर्णिमा ज्येष्ठमासस्य ज्येष्ठा ऋक्षं यदा भवेत् ।
 ६०.१२/२तदा गच्छेद् विशेषेण तीर्थराजं परं शुभम् ॥ ६०.१२ ॥
 ६०.१३/१कायवाङ्मानसैः शुद्धस्तद्भावो नान्यमानसः ।
 ६०.१३/२सर्वद्वन्द्वविनिर्मुक्तो वीतरागो विमत्सरः ॥ ६०.१३ ॥
 ६०.१४/१कल्पवृक्षवटं रभ्यं तत्र स्नात्वा जनार्दनम् ।

- ૬૦.૧૪/૨પ્રદક્ષિણા પ્રકુર્વાત ત્રિવારં સુસમાહિતઃ ॥ ૬૦.૧૪ ॥
- ૬૦.૧૫/૧યં દૃષ્ટ્વા મુચ્યતે પાપાત્ સમજન્મસમુદ્ભવાત્ ।
૬૦.૧૫/૨પુણ્યં ચાપ્નોતિ વિપુલં ગતિમિદં ચ ભો દ્વિજાઃ ॥ ૬૦.૧૫ ॥
- ૬૦.૧૬/૧તસ્ય નામાનિ વક્ષ્યામિ પ્રમાણં ચ યુગે યુગે ।
૬૦.૧૬/૨યથાસંખ્યં ચ ભો વિપ્રાઃ કૃતાદિષુ યથાક્રમમ્ ॥ ૬૦.૧૬ ॥
- ૬૦.૧૭/૧વટં વટેશ્ચરં કૃષ્ણં પુરાણપુરુષં દ્વિજાઃ ।
૬૦.૧૭/૨વટસ્થૈતાનિ નામાનિ કીર્તિતાનિ કૃતાદિષુ ॥ ૬૦.૧૭ ॥
- ૬૦.૧૮/૧યોજનં પાદહીનં ચ યોજનાર્ધં તદર્ધકમ્ ।
૬૦.૧૮/૨પ્રમાણં કલ્પવૃક્ષસ્ય કૃતાદૌ પરિકીર્તિતમ્ ॥ ૬૦.૧૮ ॥
- ૬૦.૧૯/૧યથોક્તેન તુ મન્ત્રેણ નમસ્કૃત્વા તુ તં વટમ્ ।
૬૦.૧૯/૨દક્ષિણાભિમુખો ગચ્છેદ્ ધન્વન્તરશતત્રયમ્ ॥ ૬૦.૧૯ ॥
- ૬૦.૨૦/૧યત્રાસૌ દૃશ્યતે વિષ્ણુઃ સ્વર્ગદ્વારં મનોરમમ્ ।
૬૦.૨૦/૨સાગરામ્ભઃસમાકૃષ્ટં કાષ્ટં સર્વગુણાન્વિતમ્ ॥ ૬૦.૨૦ ॥
- ૬૦.૨૧/૧પ્રણિપત્ય તતસ્તં ભોઃ પરિપૂજ્ય તતઃ પુનઃ ।
૬૦.૨૧/૨મુચ્યતે સર્વરોગાઘૈસ્તથા પાપૈર્ગ્રહાદિભિઃ ॥ ૬૦.૨૧ ॥
- ૬૦.૨૨/૧ઉગ્રસેનં પુરા દૃષ્ટ્વા સ્વર્ગદ્વારેણ સાગરમ્ ।
૬૦.૨૨/૨ગત્વાયમ્ય શુચિસ્તત્ર ધ્યાત્વા નારાયણં પરમ્ ॥ ૬૦.૨૨ ॥
- ૬૦.૨૩/૧ન્યસેદ્ અષ્ટાક્ષરં મન્ત્રં પશ્ચાદ્ ધસ્તશરીરયોઃ ।
૬૦.૨૩/૨ઓં નમો નારાયણાયેતિ યં વદન્તિ મનીષિણઃ ॥ ૬૦.૨૩ ॥
- ૬૦.૨૪/૧કિં કાર્યં બહુભિર્મન્ત્રૈર્મનોવિભ્રમકારકૈઃ ।
૬૦.૨૪/૨ઓં નમો નારાયણાયેતિ મન્ત્રઃ સર્વાર્થસાધકઃ ॥ ૬૦.૨૪ ॥
- ૬૦.૨૫/૧આપો નરસ્ય સૂનુત્વાન્ નારા ઇતીહ કીર્તિતાઃ ।
૬૦.૨૫/૨વિષ્ણોસ્તાસ્ત્વયનં પૂર્વં તેન નારાયણઃ સ્મૃતઃ ॥ ૬૦.૨૫ ॥
- ૬૦.૨૬/૧નારાયણપરા વેદા નારાયણપરા દ્વિજાઃ ।
૬૦.૨૬/૨નારાયણપરા યજ્ઞા નારાયણપરાઃ ક્રિયાઃ ॥ ૬૦.૨૬ ॥
- ૬૦.૨૭/૧નારાયણપરા પૃથ્વી નારાયણપરં જલમ્ ।
૬૦.૨૭/૨નારાયણપરો વહ્નિર્નારાયણપરં નભઃ ॥ ૬૦.૨૭ ॥

- ६०.२८/१नारायणपरो वायुर्नारायणपरं मनः ।
 ६०.२८/२अलंकारश्च बुद्धिश्च उभे नारायणात्मके ॥ ६०.२८ ॥
- ६०.२९/१भूतं भव्यं भविष्यं च यत् किञ्चिज्जुवसंज्ञितम् ।
 ६०.२९/२स्थूलं सूक्ष्मं परं चैव सर्वं नारायणात्मकम् ॥ ६०.२९ ॥
- ६०.३०/१शब्दाद्या विषयाः सर्वे श्रोत्रादीनीन्द्रियाणि च ।
 ६०.३०/२प्रकृतिः पुरुषश्चैव सर्वे नारायणात्मकाः ॥ ६०.३० ॥
- ६०.३१/१जले स्थले च पाताले स्वर्गलोकेऽम्बरे नगे ।
 ६०.३१/२अवष्टभ्य षट् सर्वमास्ते नारायणः प्रभुः ॥ ६०.३१ ॥
- ६०.३२/१किं यात्र भङ्गनोक्तेन जगद् अेतव्यरायरम् ।
 ६०.३२/२ब्रह्मादिस्तम्भपर्यन्तं सर्वं नारायणात्मकम् ॥ ६०.३२ ॥
- ६०.३३/१नारायणात् परं किञ्चिन् नेऽपश्यामि भो द्विजः ।
 ६०.३३/२तेन व्याममिदं सर्वं दृश्यादृश्यं यरायरम् ॥ ६०.३३ ॥
- ६०.३४/१आपो ह्यायतनं विषणोः स च अेवाम्भसां पतिः ।
 ६०.३४/२तस्माद् अप्सु स्मरेन् नित्यं नारायणमघापडम् ॥ ६०.३४ ॥
- ६०.३५/१स्नानकाले विशेषेण योपस्थाय जले शुचिः ।
 ६०.३५/२स्मरेन् नारायणं ध्यायेद् धस्ते काये च विन्यसेत् ॥ ६०.३५ ॥
- ६०.३६/१ओंकारं च नकारं च अङ्गुष्ठे उस्तयोर्न्यसेत् ।
 ६०.३६/२शेषैर्दस्ततलं यावत् तर्ज्ज्यादिषु विन्यसेत् ॥ ६०.३६ ॥
- ६०.३७/१ओंकारं वामपादे तु नकारं दक्षिणे न्यसेत् ।
 ६०.३७/२भोकारं वामकट्यां तु नाकारं दक्षिणे न्यसेत् ॥ ६०.३७ ॥
- ६०.३८/१राकारं नाभिदेशे तु यकारं वामबाहुके ।
 ६०.३८/२णाकारं दक्षिणे न्यस्य यकारं मूर्ध्नि विन्यसेत् ॥ ६०.३८ ॥
- ६०.३९/१अधश्चोर्ध्वं च हृदये पार्श्वतः पृष्ठतोऽग्रतः ।
 ६०.३९/२स्थात्वा नारायणं पश्चाद् आरभेत् कवचं बुधः ॥ ६०.३९ ॥
- ६०.४०/१पूर्वं मां पातु गोविन्दी दक्षिणे मधुसूदनः ।
 ६०.४०/२पश्चिमे श्रीधरो देवः केशवस्तु तथोत्तरे ॥ ६०.४० ॥
- ६०.४१/१पातु विष्णुस्तथाग्नेये नैरुते माधवोऽव्ययः ।
 ६०.४१/२वायव्ये तु हृषीकेशस्तथेशाने च वामनः ॥ ६०.४१ ॥

- ૬૦.૪૨/૧ભૂતલે પાતુ વારાહસ્તથોર્ધ્વં ચ ત્રિવિક્રમઃ ।
 ૬૦.૪૨/૨કૃત્તૈવં કવચં પશ્ચાદ્ આત્માનં ચિન્તયેત્ તતઃ ॥ ૬૦.૪૨ ॥
- ૬૦.૪૩/૧અહં નારાયણો દેવઃ શઙ્ખચક્રગદાધરઃ ।
 ૬૦.૪૩/૨એવં ધ્યાત્વા તદાત્માનમિમં મન્ત્રમુદીરયેત્ ॥ ૬૦.૪૩ ॥
- ૬૦.૪૪/૧ત્વમગ્નિર્દ્વિપદાં નાથ રેતોધાઃ કામદીપનઃ ।
 ૬૦.૪૪/૨પ્રધાનઃ સર્વભૂતાનાં જીવાનાં પ્રભુરવ્યયઃ ॥ ૬૦.૪૪ ॥
- ૬૦.૪૫/૧અમૃતસ્યારણિસ્ત્વં હિ દેવયોનિરપાં પતે ।
 ૬૦.૪૫/૨વૃજિનં હર મે સર્વં તીર્થરાજ નમોઽસ્તુ તે ॥ ૬૦.૪૫ ॥
- ૬૦.૪૬/૧એવમુચ્ચાર્યં વિધિવત્ તતઃ સ્નાનં સમાચરેત્ ।
 ૬૦.૪૬/૨અન્યથા ભો દ્વિજશ્રેષ્ઠાઃ સ્નાનં તત્ર ન શસ્યતે ॥ ૬૦.૪૬ ॥
- ૬૦.૪૭/૧કૃત્વા તુ વૈદિકૈર્મન્ત્રૈરભિષેકં ચ માર્જનમ્ ।
 ૬૦.૪૭/૨અન્તર્જલે જપેત્ પશ્ચાત્ ત્રિરાવૃત્યાઘર્ષણમ્ ॥ ૬૦.૪૭ ॥
- ૬૦.૪૮/૧હયમેધો યથા વિપ્રાઃ સર્વપાપહરઃ ક્રતુઃ ।
 ૬૦.૪૮/૨તથાઘર્ષણં ચાત્ર સૂક્તં સર્વાઘનાશનમ્ ॥ ૬૦.૪૮ ॥
- ૬૦.૪૯/૧ઉત્તીર્યં વાસસી ધૌતે નિર્મલે પરિધાય વૈ ।
 ૬૦.૪૯/૨પ્રાણાન્ આચમ્ય ચાચમ્ય સંધ્યાં ચોપાસ્ય ભાસ્કરમ્ ॥ ૬૦.૪૯ ॥
- ૬૦.૫૦/૧ઉપતિષ્ઠેત્ તતશ્ચોર્ધ્વં ક્ષિપ્વા પુષ્પજલાઞ્જલિમ્ ।
 ૬૦.૫૦/૨ઉપસ્થાયોર્ધ્વબાહુશ્ચ તલ્લિઙ્ગૈર્ભાસ્કરં તતઃ ॥ ૬૦.૫૦ ॥
- ૬૦.૫૧/૧ગાયત્રીં પાવનીં દેવીં જપેદ્ અષ્ટોત્તરં શતમ્ ।
 ૬૦.૫૧/૨અન્યાંશ્ચ સૌરમન્ત્રાંશ્ચ જપ્વા તિષ્ઠન્ સમાહિતઃ ॥ ૬૦.૫૧ ॥
- ૬૦.૫૨/૧કૃત્વા પ્રદક્ષિણં સૂર્યં નમસ્કૃત્યોપવિશ્ય ચ ।
 ૬૦.૫૨/૨સ્વાધ્યાયં પ્રાઙ્મુખઃ કૃત્વા તર્પયેદ્ દૈવતાન્યૃષીન્ ॥ ૬૦.૫૨ ॥
- ૬૦.૫૩/૧મનુષ્યાંશ્ચ પિતૃશ્ચાન્યાન્ નામગોત્રેણ મન્ત્રવિત્ ।
 ૬૦.૫૩/૨તોયેન તિલમિશ્રેણ વિધિવત્ સુસમાહિતઃ ॥ ૬૦.૫૩ ॥
- ૬૦.૫૪/૧તર્પણં દેવતાનાં ચ પૂર્વં કૃત્વા સમાહિતઃ ।
 ૬૦.૫૪/૨અધિકારી ભવેત્ પશ્ચાત્ પિતૃણાં તર્પણે દ્વિજઃ ॥ ૬૦.૫૪ ॥
- ૬૦.૫૫/૧શ્રાદ્ધે હવનકાલે ચ પાણિનેકેન નિર્વપેત્ ।

- ६०.५५/२तर्पणे तूभयं कुर्याद् अेष अेव विधिः सदा ॥ ६०.५५ ॥
- ६०.५६/१अन्वा२भ्येन सव्येन पाणिना दक्षिणेन तु ।
- ६०.५६/२तृप्यतामिति सिञ्चेत् तु नामगोत्रेण वाग्यतः ॥ ६०.५६ ॥
- ६०.५७/१कायस्थैर्यस्तिवैर्भोडात् करोति पितृतर्पणम् ।
- ६०.५७/२तर्पितास्तेन पित२स्त्वज्मांसरुधिरास्थिभिः ॥ ६०.५७ ॥
- ६०.५८/१अङ्गस्थैर्न तिलैः कुर्याद् देवतापितृतर्पणम् ।
- ६०.५८/२रुधिरं तद् भवेत् तोयं प्रधाता डिम्बिषी भवेत् ॥ ६०.५८ ॥
- ६०.५९/१भूम्यां यद् दीयते तोयं दाता यैव जले स्थितः ।
- ६०.५९/२वृथा तन् मुनिशार्दूला नोपतिष्ठति कस्यचित् ॥ ६०.५९ ॥
- ६०.६०/१स्थले स्थित्वा जले यस्तु प्रयच्छेद् उदकं नरः ।
- ६०.६०/२पितृणां नोपतिष्ठेत सखिलं तन् निरर्थकम् ॥ ६०.६० ॥
- ६०.६१/१उदके नोदकं कुर्यात् पितृभ्यश्च कदाचन ।
- ६०.६१/२उत्तीर्य तु शुभौ देशे कुर्याद् उदकतर्पणम् ॥ ६०.६१ ॥
- ६०.६२/१नोदकेषु न पात्रेषु न कुण्डो नैकपाणिना ।
- ६०.६२/२नोपतिष्ठति तत् तोयं यद् भूम्यां न प्रदीयते ॥ ६०.६२ ॥
- ६०.६३/१पितृणामक्षयं स्थानं मही दत्ता मया द्विजाः ।
- ६०.६३/२तस्मात् तत्रैव दातव्यं पितृणां प्रीतिमिच्छता ॥ ६०.६३ ॥
- ६०.६४/१भूमिपृष्ठे समुत्पन्ना भूम्यां यैव य संस्थिताः ।
- ६०.६४/२भूम्यां यैव लयं याता भूमौ दद्यात् ततो जलम् ॥ ६०.६४ ॥
- ६०.६५/१आस्तीर्य य कुशान् साग्रांस्तान् आवाह्य स्वमन्त्रतः ।
- ६०.६५/२प्राचीनाग्रेषु वै देवान् याम्याग्रेषु तथा पितृन् ॥ ६०.६५ ॥
- ६१.१/१ब्रह्मोवाच । देवान् पितृस्तथा यान्यान् संतर्प्याचिम्य वाग्यतः ।
- ६१.१/२उस्तमात्रं यतुर्धोषं यतुर्द्रांरं सुशोभनम् ॥ ६१.१ ॥
- ६१.२/१पुरं विविष्य भो विप्रास्तीरे तस्य मलोदधेः ।
- ६१.२/२मध्ये तत्र लिभेत् पद्ममष्टपत्रं सकर्णिकम् ॥ ६१.२ ॥
- ६१.३/१अवेवं माण्डलमालिष्य पूजयेत् तत्र भो द्विजाः ।
- ६१.३/२अष्टाक्षरविधानेन नारायणमजं विभुम् ॥ ६१.३ ॥

- ૬૧.૪/૧અતઃ પરં પ્રવક્ષ્યામિ કાયશોધનમુત્તમમ્ ।
 ૬૧.૪/૨અકારં હૃદયે ધ્યાત્વા ચક્રરેખાસમન્વિતમ્ ॥ ૬૧.૪ ॥
- ૬૧.૫/૧જવલન્તં ત્રિશિખં ચૈવ દહન્તં પાપનાશનમ્ ।
 ૬૧.૫/૨ચન્દ્રમણ્ડલમધ્યસ્થં રાકારં મૂર્ધ્નિ ચિન્તયેત્ ॥ ૬૧.૫ ॥
- ૬૧.૬/૧શુકલવર્ણં પ્રવર્ષન્તમમૂતં પ્લાવયન્ મહીમ્ ।
 ૬૧.૬/૨એવં નિર્ઘૂતપાપસ્તુ દિવ્યદેહસ્તતો ભવેત્ ॥ ૬૧.૬ ॥
- ૬૧.૭/૧અષ્ટાક્ષરં તતો મન્ત્રં ન્યસેદ્ એવાત્મનો બુધઃ ।
 ૬૧.૭/૨વામપાદં સમારભ્ય ક્રમશઃશ્રૈવ વિન્યસેત્ ॥ ૬૧.૭ ॥
- ૬૧.૮/૧પગ્ચાડ્ગં વૈષ્ણવં ચૈવ ચતુર્વ્યૂહં તથૈવ ચ ।
 ૬૧.૮/૨કરશુદ્ધિં પ્રકુર્વીત મૂલમન્ત્રેણ સાધકઃ ॥ ૬૧.૮ ॥
- ૬૧.૯/૧એકૈકં ચૈવ વર્ણં તુ અડ્ગુલીષુ પૃથક્ પૃથક્ ।
 ૬૧.૯/૨ઓંકારં પૃથિવીં શુકલાં વામપાદે તુ વિન્યસેત્ ॥ ૬૧.૯ ॥
- ૬૧.૧૦/૧નકારઃ શામભવઃ શ્યામો દક્ષિણે તુ વ્યવસ્થિતઃ ।
 ૬૧.૧૦/૨મોકારં કાલમેવાહુર્વામકટયાં નિધાયેત્ ॥ ૬૧.૧૦ ॥
- ૬૧.૧૧/૧નાકારઃ સર્વબીજં તુ દક્ષિણાસ્યાં વ્યવસ્થિતઃ ।
 ૬૧.૧૧/૨રાકારસ્તેજ ઇત્યાહુર્નાભિદેશે વ્યવસ્થિતઃ ॥ ૬૧.૧૧ ॥
- ૬૧.૧૨/૧વાયવ્યોડયં ચકારસ્તુ વામસ્કન્ધે સમાશ્રિતઃ ।
 ૬૧.૧૨/૨ણાકારઃ સર્વગો જ્ઞેયો દક્ષિણાંસે વ્યવસ્થિતઃ ।
 ૬૧.૧૨/૩ચકારોડયં શિરસ્થશ્ચ યત્ર લોકાઃ પ્રતિષ્ઠિતાઃ ॥ ૬૧.૧૨ ॥
- ૬૧.૧૩/૧ઓં વિષ્ણવે નમઃ શિરઃ ઓં જવલનાય નમઃ શિખા ।
 ૬૧.૧૩/૨ઓં વિષ્ણવે નમઃ કવચમો વિષ્ણવે નમઃ સ્કુરણં દિશોબન્ધાય ।
 ૬૧.૧૩/૩ઓં હ્રુઃક્ર્ડસ્ત્રમો શિરસિ શુકલો વાસુદેવ ઇતિ ।
 ૬૧.૧૩/૪ઓં આં લલાટે રક્તઃ સંકર્ષણો ગરુત્માન્ વહ્નિસ્તેજ આદિત્ય ઇતિ ।
 ૬૧.૧૩/૫ઓં આં ગ્રીવાયાં પીતઃ પ્રદ્યુમ્નો વાયુમેઘ ઇતિ ।
 ૬૧.૧૩/૬ઓં આં હૃદયે કૃષ્ણોડનિરુદ્ધઃ સર્વશક્તિસમન્વિત ઇતિ ।
 ૬૧.૧૩/૭એવં ચતુર્વ્યૂહમાત્માનં કૃત્વા તતઃ કર્મ સમાચરેત્ ॥ ૬૧.૧૩ ॥
- ૬૧.૧૪/૧મમાગ્રેડવસ્થિતો વિષ્ણુઃ પૃષ્ઠતશ્ચાપિ કેશવઃ ।
 ૬૧.૧૪/૨ગોવિન્દો દક્ષિણે પાર્શ્વે વામે તુ મધુસૂદનઃ ॥ ૬૧.૧૪ ॥

- ६१.१५/१७परिष्ठात् तु वैकुण्ठो वाराहः पृथिवीतले ।
 ६१.१५/२अवान्तरदिशो यास्तु तासु सर्वासु माधवः ॥ ६१.१५ ॥
 ६१.१६/१गच्छतस्तिष्ठतो वापि जाग्रतः स्वपतोऽपि वा ।
 ६१.१६/२नरसिंहकृता गुमिर्वासुदेवमयो ऽप्यहम् ॥ ६१.१६ ॥
 ६१.१७/१अेवं विष्णुमयो भूत्वा ततः कर्म समारभेत् ।
 ६१.१७/२यथा देहे तथा देवे सर्वतत्त्वानि योजयेत् ॥ ६१.१७ ॥
 ६१.१८/१ततश्चैव प्रकुर्वीत प्रोक्षाणं प्राणवेन तु ।
 ६१.१८/२कृत्कारान्तं समुद्दिष्टे सर्वविघ्नहरं शुभम् ॥ ६१.१८ ॥
 ६१.१९/१तत्रार्कयन्द्रवह्नीनां मण्डलानि विचिन्तयेत् ।
 ६१.१९/२पद्ममध्ये न्यसेद् विष्णुं पवनस्याम्बरस्य च ॥ ६१.१९ ॥
 ६१.२०/१ततो विचिन्त्य ष्टय ओंकारं ज्योतीरुपिणाम् ।
 ६१.२०/२कर्णिकायां समासीनं ज्योतीरुपं सनातनम् ॥ ६१.२० ॥
 ६१.२१/१अष्टाक्षरं ततो मन्त्रं विन्यसेद्य यथाक्रमम् ।
 ६१.२१/२तेन व्यस्तसमस्तेन पूजनं परमं स्मृतम् ॥ ६१.२१ ॥
 ६१.२२/१द्वादशाक्षरमन्त्रेण यष्टे देवं सनातनम् ।
 ६१.२२/२ततोऽवधार्य ष्टये कर्णिकायां बहिर्यसेत् ॥ ६१.२२ ॥
 ६१.२३/१यतुर्भुजं मडासत्त्वं सूर्यकोटिसमप्रभम् ।
 ६१.२३/२चिन्तयित्वा मडायोगं ज्योतीरुपं सनातनम् ।
 ६१.२३/३ततश्चावाहयेन् मन्त्रं कमेणाचिन्त्य मानसे ॥ ६१.२३ ॥
 ६१.२४/१आवाहनमन्त्रः । मीनरूपो वराहश्च नरसिंहोऽथ वामनः ।
 ६१.२४/२आयातु देवो वरदो मम नारायणोऽग्रतः ।
 ६१.२४/३ओं नमो नारायणाय नमः ॥ ६१.२४ ॥
 ६१.२५/१स्थापनमन्त्रः । कर्णिकायां सुपीठेऽत्र पद्मकल्पितमासनम् ।
 ६१.२५/२सर्वसत्त्वहितार्थाय तिष्ठ त्वं मधुसूदन ।
 ६१.२५/३ओं नमो नारायणाय नमः ॥ ६१.२५ ॥
 ६१.२६/१अर्घमन्त्रः । ओं त्रैलोक्यपतीनां पतये देवदेवाय
 ६१.२६/२उषीकेशाय विष्णवे नमः ।
 ६१.२६/३ओं नमो नारायणाय नमः ॥ ६१.२६ ॥

- ૬૧.૨૭/૧પાદ્યમન્ત્રઃ । ઓં પાદ્યં પાદ્યોર્દેવ પદ્મનાભ સનાતન ।
 ૬૧.૨૭/૨વિષ્ણો કમલપત્રાક્ષ ગૃહાણ મધુસૂદન ।
 ૬૧.૨૭/૩ઓં નમો નારાયણાય નમઃ ॥ ૬૧.૨૭ ॥
 ૬૧.૨૮/૧મધુપર્કમન્ત્રઃ । મધુપર્ક મહાદેવ બ્રહ્માદ્યૈઃ કલ્પિતં તવ ।
 ૬૧.૨૮/૨મયા નિવેદિતં ભક્ત્યા ગૃહાણ પુરુષોત્તમ ।
 ૬૧.૨૮/૩ઓં નમો નારાયણાય નમઃ ॥ ૬૧.૨૮ ॥
 ૬૧.૨૯/૧આયમનીયમન્ત્રઃ । મન્દાકિન્યાઃ સિતં વારિ સર્વપાપહરં શિવમ્ ।
 ૬૧.૨૯/૨ગૃહાણાયમનીયં ત્વં મયા ભક્ત્યા નિવેદિતમ્ ।
 ૬૧.૨૯/૩ઓં નમો નારાયણાય નમઃ ॥ ૬૧.૨૯ ॥
 ૬૧.૩૦/૧સ્નાનમન્ત્રઃ । ત્વમાપઃ પૃથિવી ચૈવ જ્યોતિસ્ત્વં વાયુરેવ ચ ।
 ૬૧.૩૦/૨લોકેશ વૃત્તિમાત્રેણ વારિણા સ્નાપયામ્યહમ્ ।
 ૬૧.૩૦/૩ઓં નમો નારાયણાય નમઃ ॥ ૬૧.૩૦ ॥
 ૬૧.૩૧/૧વસ્ત્રમન્ત્રઃ । દેવતત્ત્વસમાયુક્ત યજ્ઞવર્ણસમન્વિત ।
 ૬૧.૩૧/૨સ્વાર્ણવર્ણપ્રભે દેવ વાસસી તવ કેશવ ।
 ૬૧.૩૧/૩ઓં નમો નારાયણાય નમઃ ॥ ૬૧.૩૧ ॥
 ૬૧.૩૨/૧વિલેપનમન્ત્રઃ । શરીરં તે ન જાનામિ ચેષ્ટાં ચૈવ ચ કેશવ ।
 ૬૧.૩૨/૨મયા નિવેદિતો ગન્ધઃ પ્રતિગૃહ્ય વિલિખ્યતામ્ ।
 ૬૧.૩૨/૩ઓં નમો નારાયણાય નમઃ ॥ ૬૧.૩૨ ॥
 ૬૧.૩૩/૧ઉપવીતમન્ત્રઃ । ઋગ્યજુઃસામમન્ત્રેણ ત્રિવૃતં પદ્મયોનિના ।
 ૬૧.૩૩/૨સાવિત્રીગ્રન્થિસંયુક્તમુપવીતં તવાર્પયે ।
 ૬૧.૩૩/૩ઓં નમો નારાયણાય નમઃ ॥ ૬૧.૩૩ ॥
 ૬૧.૩૪/૧અલંકારમન્ત્રઃ । દિવ્યરત્નસમાયુક્ત વહ્નિભાનુસમપ્રભ ।
 ૬૧.૩૪/૨ગાત્રાણિ તવ શોભન્તુ સાલંકારાણિ માધવ ।
 ૬૧.૩૪/૩ઓં નમો નારાયણાય નમઃ ॥ ૬૧.૩૪ ॥
 ૬૧.૩૫/૧ઓં નમ ઇતિ પ્રત્યક્ષરં સમસ્તેન મૂલમન્ત્રેણ વા પૂજયેત્ ॥ ૬૧.૩૫ ॥
 ૬૧.૩૬/૧ધૂપમન્ત્રઃ । વનસ્પતિરસો દિવ્યો ગન્ધાઢ્યઃ સુરભિશ્ચ તે ।
 ૬૧.૩૬/૨મયા નિવેદિતો ભક્ત્યા ધૂપોડયં પ્રતિગૃહ્યતામ્ ।
 ૬૧.૩૬/૩ઓં નમો નારાયણાય નમઃ ॥ ૬૧.૩૬ ॥
 ૬૧.૩૭/૧દીપમન્ત્રઃ । સૂર્યચન્દ્રસમો જ્યોતિર્વિદ્યુદ્ગન્ધોસ્તથૈવ ચ ।

- ६१.३७/२त्वमेव ज्योतिषां देव दीपोऽयं प्रतिगृह्यताम् ।
 ६१.३७/३ओं नमो नारायणाय नमः ॥ ६१.३७ ॥
 ६१.३८/१नैवेद्यमन्त्रः । अन्नं यतुर्विधं यैव रसैः षड्भिः समन्वितम् ।
 ६१.३८/२मया निवेदितं भक्त्या नैवेद्यं तव केशव ।
 ६१.३८/३ओं नमो नारायणाय नमः ॥ ६१.३८ ॥
 ६१.३९/१पूर्वं दले वासुदेवं याम्ये संकर्षणं न्यसेत् ।
 ६१.३९/२प्रद्युम्नं पश्चिमे कुर्याद् अनिरुद्धं तथोत्तरे ॥ ६१.३९ ॥
 ६१.४०/१वाराहं च तथाग्रेये नरसिंहं च नैरृते ।
 ६१.४०/२वायव्ये माधवं यैव तथैशाने त्रिविक्रमम् ॥ ६१.४० ॥
 ६१.४१/१तथाष्टाक्षरदेवस्य गरुडं पुरतो न्यसेत् ।
 ६१.४१/२वामपार्श्वे तथा चक्रं शङ्खं दक्षिणतो न्यसेत् ॥ ६१.४१ ॥
 ६१.४२/१तथा महागदां यैव न्यसेद् देवस्य दक्षिणे ।
 ६१.४२/२ततः शार्ङ्गं धनुर्विद्वान् न्यसेद् देवस्य वामतः ॥ ६१.४२ ॥
 ६१.४३/१दक्षिणेनेषुधीं दिव्ये षड्गं वामे च विन्यसेत् ।
 ६१.४३/२श्रियं दक्षिणतः स्थाप्य पुष्टिमुत्तरतो न्यसेत् ॥ ६१.४३ ॥
 ६१.४४/१वनमालां च पुरतस्ततः श्रीवत्सकौस्तुभौ ।
 ६१.४४/२विन्यसेद् घृद्यथादीनि पूर्वाद्विषु यतुर्दिशम् ॥ ६१.४४ ॥
 ६१.४५/१ततोऽस्त्रं देवदेवस्य कोणे यैव तु विन्यसेत् ।
 ६१.४५/२धनुर्द्रमग्निं यमं यैव नैरृतं वरुणं तथा ॥ ६१.४५ ॥
 ६१.४६/१वायुं धनदमीशानमनन्तं ब्रह्मणो सः ।
 ६१.४६/२पूजयेत् तान्त्रिडैर्मन्त्रैरधश्चोर्ध्वं तथैव च ॥ ६१.४६ ॥
 ६१.४७/१श्रेयं सम्पूज्य देवेशं माण्डलस्थं जनार्दनम् ।
 ६१.४७/२लभेद् अभिमितान् कामान् नरो नास्त्यत्र संशयः ॥ ६१.४७ ॥
 ६१.४८/१अनेनैव विधानेन माण्डलस्थं जनार्दनम् ।
 ६१.४८/२पूजितं यः सम्पश्येत स विशेद् विष्णुमव्ययम् ॥ ६१.४८ ॥
 ६१.४९/१सङ्कुद् अप्यर्चितो येन विधानेन केशवः ।
 ६१.४९/२जन्ममृत्युजरां तीर्त्वा स विष्णोः पदमाप्नुयात् ॥ ६१.४९ ॥
 ६१.५०/१यः स्मरेत् सततं भक्त्या नारायणमतन्द्रितः ।

૬૧.૫૦/૨અન્વહં તસ્ય વાસાય શ્વેતદ્વીપઃ પ્રકલ્પિતઃ ॥ ૬૧.૫૦ ॥

૬૧.૫૧/૧ઓંકારાદિસમાયુક્તં નમઃકારાન્તદીપિતમ્ ।

૬૧.૫૧/૨તન્નામ સર્વતત્વાનાં મન્ત્ર ઇત્યભિધીયતે ॥ ૬૧.૫૧ ॥

૬૧.૫૨/૧અનેનેવ વિધાનેન ગન્ધપુષ્પં નિવેદયેત્ ।

૬૧.૫૨/૨એકેકસ્ય પ્રકુર્વાત યથોદ્દિષ્ટે ક્રમેણ તુ ॥ ૬૧.૫૨ ॥

૬૧.૫૩/૧મુદ્રાસ્તતો નિબધ્નીયાદ્ યથોક્તક્રમચોદિતાઃ ।

૬૧.૫૩/૨જપં ચૈવ પ્રકુર્વાત મૂલમન્ત્રેણ મન્ત્રવિત્ ॥ ૬૧.૫૩ ॥

૬૧.૫૪/૧અષ્ટાવિંશતિમષ્ટૌ વા શતમષ્ટોત્તરં તથા ।

૬૧.૫૪/૨કામેષુ ચ યથાપ્રોક્તં યથાશક્તિ સમાહિતઃ ॥ ૬૧.૫૪ ॥

૬૧.૫૫/૧પદ્મં શડ્બશ્ચ શ્રીવત્સો ગદા ગરુડ એવ ચ ।

૬૧.૫૫/૨ચક્રં ખડ્ગશ્ચ શાર્ડૂંગ ચ અષ્ટૌ મુદ્રાઃ પ્રકીર્તિતાઃ ॥ ૬૧.૫૫ ॥

૬૧.૫૬/૧વિસર્જનમન્ત્રઃ । ગચ્છ ગચ્છ પરં સ્થાનં પુરાણપુરુષોત્તમ ।

૬૧.૫૬/૨ચત્ર બ્રહ્માદયો દેવા વિન્દન્તિ પરમં પદમ્ ।

૬૧.૫૬/૩ । ૬૧.૫૬ ।

૬૧.૫૭/૧અર્ચનં ચે ન જાનન્તિ હરેર્મન્ત્રૈર્યથોદિતમ્ ।

૬૧.૫૭/૨તે તત્ર મૂલમન્ત્રેણ પૂજયન્ત્વચ્યુતં સદા ॥ ૬૧.૫૭ ॥

૬૨.૧/૧બ્રહ્મોવાચ । એવં સમ્પૂજ્ય વિધિવદ્ ભક્ત્યા તં પુરુષોત્તમમ્ ।

૬૨.૧/૨પ્રણમ્ય શિરસા પશ્ચાત્ સાગરં ચ પ્રસાદયેત્ ॥ ૬૨.૧ ॥

૬૨.૨/૧પ્રાણસ્ત્વં સર્વભૂતાનાં યોનિશ્ચ સરિતાં પતે ।

૬૨.૨/૨તીર્થરાજ નમસ્તેડસ્તુ ત્રાહિ મામચ્યુતપ્રિય ॥ ૬૨.૨ ॥

૬૨.૩/૧સ્નાત્વૈવં સાગરે સમ્યક્ તસ્મિન્ ક્ષેત્રવરે દ્વિજાઃ ।

૬૨.૩/૨તીરે ચાભ્યર્ચ્ય વિધિવન્ નારાયણમનામયમ્ ॥ ૬૨.૩ ॥

૬૨.૪/૧રામં કૃષ્ણં સુભદ્રાં ચ પ્રણિપત્ય ચ સાગરમ્ ।

૬૨.૪/૨શતાનામશ્ચમેધાનાં કૃલં પ્રાપ્નોતિ માનવઃ ॥ ૬૨.૪ ॥

૬૨.૫/૧સર્વપાપવિનિર્મુક્તઃ સર્વદુઃખવિવર્જિતઃ ।

૬૨.૫/૨વૃન્દારક ઇવ શ્રીમાન્ રૂપયૌવનગર્વિતઃ ॥ ૬૨.૫ ॥

૬૨.૬/૧વિમાનેનાર્કવર્ણેન દિવ્યગન્ધર્વનાદિના ।

૬૨.૬/૨કુલૈકવિંશમુદ્ધૃત્ય વિષ્ણુલોકં સ ગચ્છતિ ॥ ૬૨.૬ ॥

- ६२.७/१भुङ्क्वा तत्र वरान् भोगान् क्रीडित्वा चाप्सरैः सः ।
 ६२.७/२मन्वन्तरशतं साग्रं जराभृत्युविवर्जितः ॥ ६२.७ ॥
 ६२.८/१पुण्यक्षयाद् धृष्टायातः कुले सर्वगुणान्विते ।
 ६२.८/२उपवान् सुभगः श्रीमान् सत्यवादी जितेन्द्रियः ॥ ६२.८ ॥
 ६२.९/१वेदशास्त्रार्थविद् विप्रो भवेद् यज्वा तु वैष्णवः ।
 ६२.९/२योगं च वैष्णवं प्राप्य ततो मोक्षमवाप्नुयात् ॥ ६२.९ ॥
 ६२.१०/१अहोपरागे संकान्त्यामयने विषुवे तथा ।
 ६२.१०/२युगादिषु षडशीत्यां व्यतीपाते दिनक्षये ॥ ६२.१० ॥
 ६२.११/१आषाढ्यां चैव कार्तिकायां माघ्यां वान्ये शुभे तिथौ ।
 ६२.११/२ये तत्र दानं विप्रेभ्यः प्रयच्छन्ति सुमेधसः ॥ ६२.११ ॥
 ६२.१२/१कृत्वा सः सः सः सः सः सः सः सः सः सः सः ।
 ६२.१२/२पितृणां ये प्रयच्छन्ति पिण्डं तत्र विधानतः ॥ ६२.१२ ॥
 ६२.१३/१अक्षयां पितरस्तेषां तृप्तिं सम्प्राप्नुवन्ति वै ।
 ६२.१३/२अथ स्नानकृत्वा सम्यक् सागरस्य मयोदितम् ॥ ६२.१३ ॥
 ६२.१४/१दानस्य च कृत्वा विप्राः पिण्डदानस्य चैव हि ।
 ६२.१४/२धर्मार्थमोक्षकृत्वा मायुष्कीर्तिशशस्करम् ॥ ६२.१४ ॥
 ६२.१५/१भुक्तिमुक्तिफलं नृणां धन्यं दुःस्वप्ननाशनम् ।
 ६२.१५/२सर्वपापहरं पुण्यं सर्वकामफलप्रदम् ॥ ६२.१५ ॥
 ६२.१६/१नास्तिकाय न वक्तव्यं पुराणं च द्विजोत्तमाः ।
 ६२.१६/२तावद् गर्जन्ति तीर्थानि माहात्म्यैः स्वैः पृथक् पृथक् ॥ ६२.१६ ॥
 ६२.१७/१यावन् न तीर्थराजस्य माहात्म्यं वर्णयते द्विजाः ।
 ६२.१७/२पुष्करादीनि तीर्थानि प्रयच्छन्ति स्वकं कृत्वा ॥ ६२.१७ ॥
 ६२.१८/१तीर्थराजस्तु स पुनः सर्वतीर्थफलप्रदः ।
 ६२.१८/२भूतले यानि तीर्थानि सरितश्च सरांसि च ॥ ६२.१८ ॥
 ६२.१९/१विशन्ति सागरे तानि तेनासौ श्रेष्ठतां गतः ।
 ६२.१९/२राजा समस्ततीर्थानां सागरः सरितां पतिः ॥ ६२.१९ ॥
 ६२.२०/१तस्मात् समस्ततीर्थेभ्यः श्रेष्ठोऽसौ सर्वकामदः ।
 ६२.२०/२तमो नाशं यथाभ्येति भास्करेऽभ्युदिते द्विजाः ॥ ६२.२० ॥

- ६२.२१/१स्नानेन तीर्थराजस्य तथा पापस्य संक्षयः ।
 ६२.२१/२तीर्थराजसमं तीर्थं न भूतं न भविष्यति ॥ ६२.२१ ॥
- ६२.२२/१अधिष्ठानं यदा यत्र प्रभोर्नारायणस्य वै ।
 ६२.२२/२कः शक्नोति गुणान् वक्तुं तीर्थराजस्य भो द्विजः ॥ ६२.२२ ॥
- ६२.२३/१कोट्यो नवनवत्यस्तु यत्र तीर्थानि सन्ति वै ।
 ६२.२३/२तस्मात् स्नानं य दानं य लोभं जप्यं सुरार्यनम् ।
 ६२.२३/३यत् किञ्चित् क्रियते तत्र याक्षयं क्रियते द्विजः ॥ ६२.२३ ॥
- ६३.१/१ब्रह्मोवाच । ततो गच्छेद् द्विजश्रेष्ठास्तीर्थं यज्ञाङ्गसम्भवम् ।
 ६३.१/२घ्नद्गुह्यसरो नाम यत्रास्ते पावनं शुभम् ॥ ६३.१ ॥
- ६३.२/१गत्वा तत्र शुचिर्धामान् आयम्य मनसा हरिम् ।
 ६३.२/२ध्यात्वोपस्थाय य जलमिमं मन्त्रमुदीरयेत् ॥ ६३.२ ॥
- ६३.३/१अश्रमेधाङ्गसम्भूत तीर्थं सर्वाघनाशन ।
 ६३.३/२स्नानं त्वयि करोम्यद्य पापं हर नमोऽस्तु ते ॥ ६३.३ ॥
- ६३.४/१अवेमुश्चार्यं विधिवत् स्नात्वा देवान् ऋषीन् पितृन् ।
 ६३.४/२तिलोदकेन यान्यांश्च संतर्प्यायम्य वाग्यतः ॥ ६३.४ ॥
- ६३.५/१एत्वा पितृणां पित्रांश्च सम्पूज्य पुरुषोत्तमम् ।
 ६३.५/२एशाश्रमेधिकं सम्यक् इलं प्राप्नोति मानवः ॥ ६३.५ ॥
- ६३.६/१समावरान् सम परान् वंशान् उद्धृत्य देववत् ।
 ६३.६/२कामगेन विमानेन विष्णुलोकं स गच्छति ॥ ६३.६ ॥
- ६३.७/१भुक्त्वा तत्र सुभान् भोगान् यावन्नर्कतारकम् ।
 ६३.७/२भ्युतस्तस्माद् षड्वायातो मोक्षं य लभते ध्रुवम् ॥ ६३.७ ॥
- ६३.८/१अेवं कृत्वा पञ्चतीर्थमिडादश्यामुपोषितः ।
 ६३.८/२ज्येष्ठशुक्लपञ्चदश्यां यः पश्येत् पुरुषोत्तमम् ॥ ६३.८ ॥
- ६३.९/१स पूर्वोक्तं इलं प्राप्य क्रीडित्वा वाय्मुतालये ।
 ६३.९/२प्रयाति परमं स्थानं यस्मान् नावर्तते पुनः ॥ ६३.९ ॥
- ६३.१०/१मुनय उच्युः । मासान् अन्यान् परित्यज्य माघादीन् प्रपितामह ।
 ६३.१०/२प्रशंससि कथं ज्येष्ठं ब्रूहि तत्कारणं प्रभो ॥ ६३.१० ॥

६३.११/१ब्रह्मोवाच । शृणुध्वं मुनिशार्दूलाः प्रवक्ष्यामि समासतः ।

६३.११/२ज्येष्ठे मासं यथा तेभ्यः प्रशंसामि पुनः पुनः ॥ ६३.११ ॥

६३.१२/१पृथिव्यां यानि तीर्थानि सरितश्च सरांसि च ।

६३.१२/२पुष्करिण्यस्तडागानि वाप्यः कूपास्तथा द्रुदाः ॥ ६३.१२ ॥

६३.१३/१नानानद्यः समुद्राश्च समाहं पुरुषोत्तमे ।

६३.१३/२ज्येष्ठशुक्लदशम्यादि प्रत्यक्षं यान्ति सर्वदा ॥ ६३.१३ ॥

६३.१४/१स्नानदानादिकं तस्माद् देवताप्रेक्षां द्विजाः ।

६३.१४/२यत् किञ्चित् क्रियते तत्र तस्मिन् कालेऽक्षयं भवेत् ॥ ६३.१४ ॥

६३.१५/१शुक्लपक्षस्य दशमी ज्येष्ठे मासि द्विजोत्तमाः ।

६३.१५/२उरते दश पापानि तस्माद् दशहरा स्मृता ॥ ६३.१५ ॥

६३.१६/१यस्तस्यां उलिनं कृष्णं पश्येद् भद्रं सुसंयतः ।

६३.१६/२सर्वपापविनिर्मुक्तो विष्णुलोकं व्रजेन् नरः ॥ ६३.१६ ॥

६३.१७/१उरते दक्षिणे विप्रास्त्वयने पुरुषोत्तमम् ।

६३.१७/२दृष्ट्वा रामं सुभद्रां च विष्णुलोकं व्रजेन् नरः ॥ ६३.१७ ॥

६३.१८/१नरो दौलागतं दृष्ट्वा गोविन्दं पुरुषोत्तमम् ।

६३.१८/२ङ्गाल्पुन्यां प्रयतो भूत्वा गोविन्दस्य पुरं व्रजेत् ॥ ६३.१८ ॥

६३.१९/१विषुवद्विषे प्राप्ते पञ्चतीर्थी विधानतः ।

६३.१९/२कृत्वा संकर्षणं कृष्णं दृष्ट्वा भद्रां च

भो द्विजाः ॥ ६३.१९ ॥

६३.२०/१नरः समस्तयज्ञानां कृत्वा प्राप्नोति दुर्लभम् ।

६३.२०/२विमुक्तः सर्वपापेभ्यो विष्णुलोकं च गच्छति ॥ ६३.२० ॥

६३.२१/१यः पश्यति तृतीयायां कृष्णं यन्मनुरेषितम् ।

६३.२१/२वैशाखस्यासिते पक्षे स यात्यय्युतमन्दिनम् ॥ ६३.२१ ॥

६३.२२/१ज्यैष्ठ्यां ज्येष्ठर्क्षयुक्तायां यः पश्येत् पुरुषोत्तमम् ।

६३.२२/२कुलैकविंशमुद्धृत्य विष्णुलोकं स गच्छति ॥ ६३.२२ ॥

६४.१/१ब्रह्मोवाच । यदा भवेन् मडाज्यैष्ठी राशिनक्षत्रयोगतः ।

६४.१/२प्रयत्नेन तदा मर्त्यैर्गन्तव्यं पुरुषोत्तमम् ॥ ६४.१ ॥

६४.२/१कृष्णं दृष्ट्वा मडाज्यैष्ठ्यां रामं भद्रां च भो द्विजाः ।

- ૬૪.૨/સ્નરો દ્વાદશયાત્રાયાઃ ફલં પ્રાપ્નોતિ ચાધિકમ્ ॥ ૬૪.૨ ॥
 ૬૪.૩/૧પ્રયાગે ચ કુરુક્ષેત્રે નૈમિષે પુષ્કરે ગયે ।
 ૬૪.૩/૨ગડ્ગાદ્ધારે કુશાવર્તે ગડ્ગાસાગરસંગમે ॥ ૬૪.૩ ॥
 ૬૪.૪/૧કોકામુખે શૂકરે ચ મથુરાયાં મરુસ્થલે ।
 ૬૪.૪/૨શાલગ્રામે વાયુતીર્થે મન્દરે સિન્ધુસાગરે ॥ ૬૪.૪ ॥
 ૬૪.૫/૧પિણ્ડારકે ચિત્રકૂટે પ્રભાસે કનખલે દ્વિજાઃ ।
 ૬૪.૫/૨શડ્ખોદ્ધારે દ્વારકાયાં તથા બદરિકાશ્રમે ॥ ૬૪.૫ ॥
 ૬૪.૬/૧લોહકુણ્ડે ચાશ્વતીર્થે સર્વપાપપ્રમોચને ।
 ૬૪.૬/૨કામાલયે કોટિતીર્થે તથા ચામરકણ્ડકે ॥ ૬૪.૬ ॥
 ૬૪.૭/૧લોહાર્ગલે જમ્બુમાર્ગે સોમતીર્થે પૃથૂદકે ।
 ૬૪.૭/૨ઉત્પલાવર્તકે ચૈવ પૃથુતુડ્ગે સુકુબ્જકે ॥ ૬૪.૭ ॥
 ૬૪.૮/૧એકામ્બકે ચ કેદારે કાશ્યાં ચ વિરજે દ્વિજાઃ ।
 ૬૪.૮/૨કાલગ્જરે ચ ગોકર્ણે શ્રીશૈલે ગન્ધમાદને ॥ ૬૪.૮ ॥
 ૬૪.૯/૧મહેન્દ્રે મલયે વિન્ધ્યે પારિયાત્રે હિમાલયે ।
 ૬૪.૯/૨સાહ્યે ચ શુક્તિમન્તે ચ ગોમન્તે ચાભુદે તથા ॥ ૬૪.૯ ॥
 ૬૪.૧૦/૧ગડ્ગાયાં સર્વતીર્થેષુ ચામુનેષુ ચ ભો દ્વિજાઃ ।
 ૬૪.૧૦/૨સારસ્વતેષુ ગોમત્યાં બ્રહ્મપુત્રેષુ સમસુ ॥ ૬૪.૧૦ ॥
 ૬૪.૧૧/૧ગોદાવરી ભીમરથી તુડ્ગભદ્રા ચ નર્મદા ।
 ૬૪.૧૧/૨તાપી પયોઉષ્ણી કાવેરી શિપ્રા ચર્મણ્વતી દ્વિજાઃ ॥ ૬૪.૧૧ ॥
 ૬૪.૧૨/૧વિતસ્તા ચન્દ્રભાગા ચ શતદ્રુર્બાહુદા તથા ।
 ૬૪.૧૨/૨ઋષિકુલ્યા કુમારી ચ વિપાશા ચ દૃષદ્વતી ॥ ૬૪.૧૨ ॥
 ૬૪.૧૩/૧શર્યુર્નાકગડ્ગા ચ ગણ્ડકી ચ મહાનદી ।
 ૬૪.૧૩/૨કૌશિકી કરતોયા ચ ત્રિસ્રોતા મધુવાહિની ॥ ૬૪.૧૩ ॥
 ૬૪.૧૪/૧મહાનદી વૈતરણી ચાશ્વાન્યા નાનુકીર્તિતાઃ ।
 ૬૪.૧૪/૨અથવા કિં બહૂક્તેન ભાષિતેન દ્વિજોત્તમાઃ ॥ ૬૪.૧૪ ॥
 ૬૪.૧૫/૧પૃથિવ્યાં સર્વતીર્થેષુ સર્વેષ્વાયતનેષુ ચ ।
 ૬૪.૧૫/૨સાગરેષુ ચ શૈલેષુ નદીષુ ચ સરઃસુ ચ ॥ ૬૪.૧૫ ॥

- ६४.१६/१यत् कृलं स्नानदानेन राडुग्रस्ते द्विवाकरे ।
 ६४.१६/२तत् कृलं कृषणामालोक्ष्य मडाज्यैष्ठ्यां लभेन् नरः ॥ ६४.१६ ॥
 ६४.१७/१तस्मात् सर्वप्रयत्नेन गन्तव्यं पुरुषोत्तमे ।
 ६४.१७/२मडाज्यैष्ठ्यां मुनिश्रेष्ठा सर्वकामकृलोप्सुभिः ॥ ६४.१७ ॥
 ६४.१८/१दृष्ट्वा रामं मडाज्येष्ठं कृषणं सुभद्रया सह ।
 ६४.१८/२विषणुलोकं नरो याति समुद्धृत्य समं कुलम् ॥ ६४.१८ ॥
 ६४.१९/१भुङ्क्वा तत्र वरान् भोगान् यावद् आभूतसम्पलम् ।
 ६४.१९/२पुण्यक्षयाद् षडागत्य यतुर्वेदी द्विजो भवेत् ॥ ६४.१९ ॥
 ६४.२०/१स्वधर्मनिरतः शान्तः कृषणभक्तो जितेन्द्रियः ।
 ६४.२०/२वैष्णवं योगमास्थाय ततो भोक्षमवाप्नुयात् ॥ ६४.२० ॥
 ६५.१/१मुनयुः । कस्मिन् काले भवेत् स्नानं कृषणस्य कमलोद्भव ।
 ६५.१/२विधिना केन तद् भ्रूति ततो विधिविदां वर ॥ ६५.१ ॥
 ६५.२/१ब्रह्मोवाच । शृणुध्वं मुनयः स्नानं कृषणस्य वदतो मम ।
 ६५.२/२रामस्य य सुभद्रायाः पुण्यं सर्वाधनाशनम् ॥ ६५.२ ॥
 ६५.३/१मासि ज्येष्ठे य सम्प्राप्ते नक्षत्रे चन्द्रदैवते ।
 ६५.३/२पौर्णमास्यां तदा स्नानं सर्वकालं हरेर्द्विजाः ॥ ६५.३ ॥
 ६५.४/१सर्वतीर्थमयः कूपस्तत्रास्ते निर्मलः शुचिः ।
 ६५.४/२तदा भोगवती तत्र प्रत्यक्षा भवति द्विजाः ॥ ६५.४ ॥
 ६५.५/१तस्माज्ज्यैष्ठ्यां समुद्धृत्य डैमाढ्यैः कलशैर्जलम् ।
 ६५.५/२कृषणरामाभिषेकार्थं सुभद्रायाश्च भो द्विजाः ॥ ६५.५ ॥
 ६५.६/१कृत्वा सुशोभनं मञ्चं पताकाभिरलंकृतम् ।
 ६५.६/२सुदृढं सुभसंयारं वस्त्रैः पुष्पैरलंकृतम् ॥ ६५.६ ॥
 ६५.७/१विस्तीर्णं धूपितं धूपैः स्नानार्थं रामकृषणयोः ।
 ६५.७/२सितवस्त्रपरिच्छन्नं मुक्ताडारावलम्बितम् ॥ ६५.७ ॥
 ६५.८/१तत्र नानाविधैर्वाहैः कृषणं नीलाम्बरं द्विजाः ।
 ६५.८/२मध्ये सुभद्रां चास्थाय जयमङ्गलनिस्वनैः ॥ ६५.८ ॥
 ६५.९/१ब्राह्मणैः क्षत्रियैर्वैश्यैः शूद्रैश्चान्यैश्च जातिभिः ।
 ६५.९/२अनेकशतसाहस्रैर्वृतं स्त्रीपुरुषैर्द्विजाः ॥ ६५.९ ॥

- ६५.१०/१गृहस्थाः स्नातकाश्चैव यतयो ब्रह्मचारिणः ।
 ६५.१०/२स्नापयन्ति तदा कृष्णं मन्थस्थं सडलायुधम् ॥ ६५.१० ॥
 ६५.११/१तथा समस्ततीर्थानि पूर्वोक्तानि द्विजोत्तमाः ।
 ६५.११/२स्वोदकैः पुष्पमिश्रैश्च स्नापयन्ति पृथक् पृथक् ॥ ६५.११ ॥
 ६५.१२/१पश्चात् पटलशङ्खाद्यैर्भेरीमुञ्जनिस्वनैः ।
 ६५.१२/२कालैस्तालशब्दैश्च मृदङ्गैर्जरैस्तथा ॥ ६५.१२ ॥
 ६५.१३/१अन्यैश्च विविधैर्वाद्यैर्घण्टास्वनविभूषितैः ।
 ६५.१३/२स्त्रीणां मङ्गलशब्दैश्च स्तुतिशब्दैर्मनोहरैः ॥ ६५.१३ ॥
 ६५.१४/१जयशब्दैस्तथा स्तोत्रैर्वाणामेषुनिनादितैः ।
 ६५.१४/२श्रूयते सुमहाम् शब्दः सागरस्येव गर्जतः ॥ ६५.१४ ॥
 ६५.१५/१मुनीनां वेदशब्देन मन्त्रशब्दैस्तथापरैः ।
 ६५.१५/२नानास्तोत्ररवैः पुण्यैः सामशब्दोपबृंहितैः ॥ ६५.१५ ॥
 ६५.१६/१यतिभिः स्नातकैश्चैव गृहस्थैर्ब्रह्मचारिभिः ।
 ६५.१६/२स्नानकाले सुरश्रेष्ठ स्तुवन्ति परया मुदा ॥ ६५.१६ ॥
 ६५.१७/१श्यामैर्वेश्याजनैश्चैव कुयभारावनामिभिः ।
 ६५.१७/२पीतरक्ताम्बराभिश्च माल्यदामावनामिभिः ॥ ६५.१७ ॥
 ६५.१८/१सरत्कुण्डलैर्दिव्यैः सुवर्णस्तम्बकान्वितैः ।
 ६५.१८/२रयामरै रत्नदण्डैश्च वीज्येते रामकेशवौ ॥ ६५.१८ ॥
 ६५.१९/१यक्षविद्याधरैः सिद्धैः किंनरैश्चाप्सरोगणैः ।
 ६५.१९/२परिवार्याम्बरगतैर्दिवगन्धर्वयाराणैः ॥ ६५.१९ ॥
 ६५.२०/१आदित्या वसवो रुद्राः साध्या विश्वे मरुद्गणाः ।
 ६५.२०/२लोकपालास्तथा यान्ये स्तुवन्ति पुरुषोत्तमम् ॥ ६५.२० ॥
 ६५.२१/१नमस्ते देवदेवेश पुराण पुरुषोत्तम ।
 ६५.२१/२सर्गस्थित्यन्तकृद् देव लोकनाथ जगत्पते ॥ ६५.२१ ॥
 ६५.२२/१त्रैलोक्यधारिणं देवं ब्रह्मण्यं मोक्षकारणम् ।
 ६५.२२/२तं नमस्यामहे भक्त्या सर्वकामहृलप्रदम् ॥ ६५.२२ ॥
 ६५.२३/१स्तुत्वैवं विबुधाः कृष्णं रामं चैव महाबलम् ।

- इप.२३/२सुभद्रां य मुनिश्रेष्ठास्तदाकाशो व्यवस्थिताः ॥ इप.२३ ॥
- इप.२४/१गायन्ति देवगन्धर्वा नृत्यन्त्याप्सरसस्तथा ।
- इप.२४/२देवतूर्याण्यवाधन्त वाता वान्ति सुशीतलाः ॥ इप.२४ ॥
- इप.२५/१पुष्पमिश्रं तदा मेधा वर्षन्त्याकाशगोचराः ।
- इप.२५/२जयशब्दं य कुर्वन्ति मुनयः सिद्धयारणाः ॥ इप.२५ ॥
- इप.२६/१शङ्काया विबुधाः सर्व ऋषयः पितरस्तथा ।
- इप.२६/२प्रजानां पतयो नागा ये यान्ये स्वर्गवासिनः ॥ इप.२६ ॥
- इप.२७/१ततो मङ्गलसम्भारैर्विधिमन्त्रपुरस्कृतम् ।
- इप.२७/२आभिषेचनिकं द्रव्यं गृहीत्वा देवतागणाः ॥ इप.२७ ॥
- इप.२८/१छन्दो विष्णुर्भुजावीर्यः सूर्यायन्द्रमरौ तथा ।
- इप.२८/२धाता यैव विधाता य तथा यैवानिलानलौ ॥ इप.२८ ॥
- इप.२९/१पूषा भगोऽर्थमा त्वष्टा अंशुनैव विवस्वता ।
- इप.२९/२पत्नीभ्यां सखितो धीमान् मित्रेण वरुणेन य ॥ इप.२९ ॥
- इप.३०/१रुद्रैर्वसुभिरादित्यैरश्विभ्यां य वृतः प्रभुः ।
- इप.३०/२विश्वैर्वैर्मरुद्भिश्च साध्वैश्च पितृभिः सह ॥ इप.३० ॥
- इप.३१/१गन्धर्वैरप्सरोभिश्च यक्षराक्षसपन्नगैः ।
- इप.३१/२देवर्षिभिरसंभ्येयैस्तथा ब्रह्मर्षिभिर्वरैः ॥ इप.३१ ॥
- इप.३२/१वैभानसैर्वालभिल्यैर्वाय्याडारैर्मरीचिपैः ।
- इप.३२/२भृगुभिश्चाङ्गिरोभिश्च सर्वविद्यासुनिष्ठितैः ॥ इप.३२ ॥
- इप.३३/१सर्वविधाधरैः पुण्यैर्योगसिद्धिभिरावृतः ।
- इप.३३/२पितामहः पुलस्त्यश्च पुलहश्च महातपाः ॥ इप.३३ ॥
- इप.३४/१अङ्गिराः कश्यपोऽत्रिश्च मरीचिर्भृगुरेव य ।
- इप.३४/२कतुर्दरः प्रयेताश्च मनुर्दक्षस्तथैव य ॥ इप.३४ ॥
- इप.३५/१ऋतवश्च ब्रह्मशैव ज्योतीषि य द्विजोत्तमाः ।
- इप.३५/२मूर्तिमत्यश्च सरितो देवाश्चैव सनातनाः ॥ इप.३५ ॥
- इप.३६/१समुद्राश्च द्रुदाश्चैव तीर्थानि विविधानि य ।
- इप.३६/२पृथिवी द्यौर्दशश्चैव पादपाश्च द्विजोत्तमाः ॥ इप.३६ ॥

૬૫.૩૭/૧અદિતિર્દેવમાતા ચ હ્રીઃ શ્રીઃ સ્વાહા સરસ્વતી ।
 ૬૫.૩૭/૨ઉમા શચી સિનીવાલી તથા ચાનુમતિઃ કુહૂઃ ॥ ૬૫.૩૭ ॥
 ૬૫.૩૮/૧રાકા ચ ધિષણા ચૈવ પત્ન્યશ્ચાન્યા દિવૌકસામ્ ।
 ૬૫.૩૮/૨હિમવાંશ્ચૈવ વિન્ધ્યશ્ચ મેરુશ્ચાનેકશૃંગવાન્ ॥ ૬૫.૩૮ ॥
 ૬૫.૩૯/૧ઐરાવતઃ સાનુચરઃ કલાકાષ્ટાસ્તથૈવ ચ ।
 ૬૫.૩૯/૨માસાર્ધ માસર્તવસ્તથા રાત્ર્યહની સમાઃ ॥ ૬૫.૩૯ ॥
 ૬૫.૪૦/૧ઉચ્ચૈઃશ્રવા હયશ્રેષ્ઠો નાગરાજશ્ચ વામનઃ ।
 ૬૫.૪૦/૨અરુણો ગરુડશ્ચૈવ વૃક્ષાશ્ચૌષધિભિઃ સહ ॥ ૬૫.૪૦ ॥
 ૬૫.૪૧/૧ધર્મશ્ચ ભગવાન્ દેવઃ સમાજગ્મુર્હિ સંગતાઃ ।
 ૬૫.૪૧/૨કાલો યમશ્ચ મૃત્યુશ્ચ યમસ્થાનુચરાશ્ચ ચે ॥ ૬૫.૪૧ ॥
 ૬૫.૪૨/૧બહુલત્વાચ્ચ નોક્તા ચે વિવિધા દેવતાગણાઃ ।
 ૬૫.૪૨/૨તે દેવસ્થાભિષેકાર્થ સમાયાન્તિ તતસ્તતઃ ॥ ૬૫.૪૨ ॥
 ૬૫.૪૩/૧ગૃહીત્વા તે તદા વિપ્રાઃ સર્વે દેવા દિવૌકસઃ ।
 ૬૫.૪૩/૨આભિષેચનિકં દ્રવ્યં મડ્ગલાનિ ચ સર્વશઃ ॥ ૬૫.૪૩ ॥
 ૬૫.૪૪/૧દિવ્યસમ્ભારસંયુક્તૈઃ કલશૈઃ કાઞ્ચનૈર્દ્વિજાઃ ।
 ૬૫.૪૪/૨સારસ્વતીભિઃ પુણ્યાભિર્દિવ્યતોયાભિરેવ ચ ॥ ૬૫.૪૪ ॥
 ૬૫.૪૫/૧તોથેનાકાશગડ્ગાયાઃ કૃષ્ણાં રામેણ સંગતમ્ ।
 ૬૫.૪૫/૨સપુષ્પૈઃ કાઞ્ચનૈઃ કુમ્ભૈઃ સ્નાપયન્ત્યવનિસ્થિતાઃ ॥ ૬૫.૪૫ ॥
 ૬૫.૪૬/૧સંચરન્તિ વિમાનાનિ દેવાનામમ્બરે તથા ।
 ૬૫.૪૬/૨ઉચ્ચાવચાનિ દિવ્યાનિ કામગાનિ સ્થિરાણિ ચ ॥ ૬૫.૪૬ ॥
 ૬૫.૪૭/૧દિવ્યરત્નવિચિત્રાણિ સેવિતાન્યપ્સરોગણૈઃ ।
 ૬૫.૪૭/૨ગીતૈર્વાદૈઃ પતાકાભિઃ શોભિતાનિ સમન્તતઃ ॥ ૬૫.૪૭ ॥
 ૬૫.૪૮/૧એવં તદા મુનિશ્રેષ્ઠાઃ કૃષ્ણાં રામેણ સંગતમ્ ।
 ૬૫.૪૮/૨સ્નાપયિત્વા સુભદ્રાં ચ સંસ્તુવન્તિ મુદાન્વિતાઃ ॥ ૬૫.૪૮ ॥
 ૬૫.૪૯/૧જય જય લોકપાલ ભક્તરક્ષક જય જય પ્રણતવત્સલ
 જય જય ભૂતચરણ જય જયાદિદેવ બહુકારણ જય જય વાસુદેવ
 જય જયાસુરસંહરણ જય જય દિવ્યમીન જય જય ત્રિદશવર જય
 જય જલધિશયન ।

દપ.૪૯/૨જય જય યોગિવર જય જય સૂર્યનેત્ર જય જય દેવરાજ
જય જય કૈટભારે જય જય વેદવર જય જય કૂર્મરૂપ જય જય
યજ્ઞવર જય જય કમલનાભ જય જય શૈલચર ।

દપ.૪૯/૩જય જય યોગશાયિન્ જય જય વેગધર જય જય
વિશ્વમૂર્તે જય જય ચક્રધર જય જય ભૂતનાથ જય જય
ધરણીધર જય જય શેષશાયિન્ જય જય પીતવાસો જય જય
સોમકાન્ત ।

દપ.૪૯/૪જય જય યોગવાસ જય જય દહનવક્ર જય જય
ધર્મવાસ જય જય ગુણનિધાન જય જય શ્રીનિવાસ જય જય
ગરુડગમન જય જય સુખનિવાસ જય જય ધર્મકેતો જય જય
મહીનિવાસ ।

દપ.૪૯/૫જય જય ગહનચરિત્ર જય જય યોગિગમ્ય જય જય
મખનિવાસ જય જય વેદવેદે જય જય શાન્તિકર જય જય યોગિચિન્ત્ય
જય જય પુષ્ટિકર જય જય જ્ઞાનમૂર્તે જય જય કમલાકર ।

દપ.૪૯/૬જય જય ભાવવેદે જય જય મુક્તિકર જય જય વિમલદેહ
જય જય સત્વનિલય જય જય ગુણસમૃદ્ધ જય જય યજ્ઞકર
જય જય ગુણવિહીન જય જય મોક્ષકર જય જય ભૂશરણ્ય ।

દપ.૪૯/૭જય જય કાન્તિયુત જય જય લોકશરણ જય જય
લક્ષ્મીયુત જય જય પદ્મજાક્ષ જય જય સૃષ્ટિકર જય જય
યોગયુત જય જયાતસીકુસુમશ્યામદેહ જય જય સમુદ્રાવિષ્ટદેહ જય
જય લક્ષ્મીપદ્મજષ્ટચરણ ।

દપ.૪૯/૮જય જય ભક્તવશ જય જય લોકકાન્ત જય જય
પરમશાન્ત જય જય પરમસાર જય જય ચક્રધર જય જય
ભોગિયુત જય જય નીલામ્બર જય જય શાન્તિકર જય જય મોક્ષકર
જય જય કલુષહર ॥ દપ.૪૯ ॥

દપ.૫૦/૧જય કૃષ્ણ જગન્નાથ જય સંકર્ષણાનુજ ।

દપ.૫૦/૨જય પદ્મપલાશાક્ષ જય વાઝ્છાહુલપ્રદ ॥ દપ.૫૦ ॥

દપ.૫૧/૧જય માલાવૃતોરસ્ક જય ચક્રગદાધર ।

દપ.૫૧/૨જય પદ્માલયાકાન્ત જય વિષ્ણો નમોઽસ્તુ તે ॥ દપ.૫૧ ॥

દપ.૫૩/૧બ્રહ્મોવાચ । એવં સ્તુત્વા તદા દેવાઃ શક્રાદ્યા હૃષ્ટમાનસાઃ ।

દપ.૫૩/૨સિદ્ધચારણસંઘાશ્ચ યે ચાન્યે સ્વર્ગવાસિનઃ મુનયો

वालभिव्याश्च कृष्णं रामेण संगतम् ।

इप.पउ/उसुभद्रां य मुनिश्रेष्ठाः प्रणिपत्याम्भरे स्थिताः ॥ इप.पउ ॥

इप.प४/१६ष्ट्वा स्तुत्वा नमस्कृत्वा तदा ते त्रिदिवौकसः ।

इप.प४/२कृष्णं रामं सुभद्रां य यान्ति स्वं स्वं निवेशनम् ॥ इप.प४ ॥

इप.पप/१संयरन्ति विमानानि देवानामम्भरे तदा ।

इप.पप/२उच्यथावयानि दिव्यानि कामगानि स्थिराणि य ॥ इप.पप ॥

इप.प६/१दिव्यरत्नविचित्राणि सेवितान्यप्सरोगणैः ।

इप.प६/२गीतैर्वाद्यैः पताकाभिः शोभितानि समन्ततः ॥ इप.प६ ॥

इप.प७/१तस्मिन् काले तु ये मर्त्याः पश्यन्ति पुरुषोत्तमम् ।

इप.प७/२बलभद्रं सुभद्रां य ते यान्ति पदमव्ययम् ॥ इप.प७ ॥

इप.प८/१सुभद्रारामसहितं मञ्चस्थं पुरुषोत्तमम् ।

इप.प८/२दृष्ट्वा निरामयं स्थानं यान्ति नास्त्यत्र संशयः ॥ इप.प८ ॥

इप.प९/१कपिलाशतदानेन यत् क्वलं पुष्करे स्मृतम् ।

इप.प९/२तत् क्वलं कृष्णमालोक्य मञ्चस्थं सडलायुधम् ।

इप.प९/उसुभद्रां य मुनिश्रेष्ठाः प्राप्नोति शुभकृन् नरः ॥ इप.प९ ॥

इप.६०/१कन्याशतप्रदानेन यत् क्वलं समुदाहृतम् ।

इप.६०/२तत् क्वलं कृष्णमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ॥ इप.६० ॥

इप.६१/१सुवर्णशतनिष्कारां दानेन यत् क्वलं स्मृतम् ।

इप.६१/२तत् क्वलं कृष्णमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ॥ इप.६१ ॥

इप.६२/१गोसडस्रप्रदानेन यत् क्वलं परिकीर्तितम् ।

इप.६२/२तत् क्वलं कृष्णमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ॥ इप.६२ ॥

इप.६३/१भूमिदानेन विधिवद् यत् क्वलं समुदाहृतम् ।

इप.६३/२तत् क्वलं कृष्णमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ॥ इप.६३ ॥

इप.६४/१यत् क्वलं यान्नदानेन अर्घातिथ्येन कीर्तितम् ।

इप.६४/२तत् क्वलं कृष्णमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ॥ इप.६४ ॥

इप.६५/१वृषोत्सर्गेण विधिवद् यत् क्वलं समुदाहृतम् ।

इप.६५/२तत् क्वलं कृष्णमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ॥ इप.६५ ॥

इप.६६/१यत् क्वलं तोयदानेन ग्रीष्मे वान्यत्र कीर्तितम् ।

- इप.६६/रतत् कृलं कृषणमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ॥ इप.६६ ॥
- इप.६७/वतिलधेनुप्रदानेन यत् कृलं सम्प्रकीर्तितम् ।
- इप.६७/रतत् कृलं कृषणमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ॥ इप.६७ ॥
- इप.६८/वगजाम्बरथदानेन यत् कृलं समुदाहृतम् ।
- इप.६८/रतत् कृलं कृषणमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ॥ इप.६८ ॥
- इप.६९/सुवर्णशृङ्गीदानेन यत् कृलं समुदाहृतम् ।
- इप.६९/रतत् कृलं कृषणमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ॥ इप.६९ ॥
- इप.७०/वज्रधेनुप्रदानेन यत् कृलं समुदाहृतम् ।
- इप.७०/रतत् कृलं कृषणमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ॥ इप.७० ॥
- इप.७१/दानेन धृतधेनवाश्च कृलं यत् समुदाहृतम् ।
- इप.७१/रतत् कृलं कृषणमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ॥ इप.७१ ॥
- इप.७२/वयान्द्रायणेन यीर्षेण यत् कृलं समुदाहृतम् ।
- इप.७२/रतत् कृलं कृषणमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ॥ इप.७२ ॥
- इप.७३/वमासोपवासैर्विधिवद् यत् कृलं समुदाहृतम् ।
- इप.७३/रतत् कृलं कृषणमालोक्य मञ्चस्थं लभते नरः ॥ इप.७३ ॥
- इप.७४/वयमथ किं बहुनोक्तेन भाषितेन पुनः पुनः ।
- इप.७४/रतस्य देवस्य माडात्त्रयं मञ्चस्थस्य द्विजोत्तमाः ॥ इप.७४ ॥
- इप.७५/वयत् कृलं सर्वतीर्थेषु प्रतैर्दानैश्च कीर्तितम् ।
- इप.७५/रतत् कृलं कृषणमालोक्य मञ्चस्थं सडलायुधम् ॥ इप.७५ ॥
- इप.७६/सुभद्रां च मुनिश्रेष्ठाः प्राप्नोति शुभकृन् नरः ।
- इप.७६/रतस्मान् नरोऽथवा नारी पश्येत् तं पुरुषोत्तमम् ॥ इप.७६ ॥
- इप.७७/वततः समस्ततीर्थानां लभेत् स्नानादिकं कृलम् ।
- इप.७७/रस्नानशेषेण कृषणस्य तोयेनात्माभिषिच्यते ॥ इप.७७ ॥
- इप.७८/वचन्त्या मृताप्रजा या तु दुर्भगा अडपीडिता ।
- इप.७८/रराक्षसाद्यैर्गुडीता वा तथा रोगैश्च संडताः ॥ इप.७८ ॥
- इप.७९/वसद्यस्ताः स्नानशेषेण उदकेनाभिषेचिताः ।
- इप.७९/रप्राप्नुवन्तीप्सितान् कामान् यान् यान् वाञ्छन्ति येप्सितान् ॥ इप.७९ ॥

इप.८०/१पुत्रार्थिनी लभेत् पुत्रान् सौभाग्यं च सुभार्थिनी ।
 इप.८०/२रोगार्तां मुच्यते रोगाद् धनं च धनकाङ्क्षिणी ॥ इप.८० ॥
 इप.८१/१पुत्र्यानि यानि तोयानि तिष्ठन्ति धरणीतले ।
 इप.८१/२तानि स्नानावशेषस्य कलां नार्हन्ति षोडशीम् ॥ इप.८१ ॥
 इप.८२/१तस्मात् स्नानावशेषं यत् कृष्णस्य सलिलं द्विजः ।
 इप.८२/२तेनाभिषिञ्चेद् गात्राणि सर्वकामप्रदं हि तत् ॥ इप.८२ ॥
 इप.८३/१स्नातं पश्यन्ति ये कृष्णं व्रजन्तं दक्षिणामुभम् ।
 इप.८३/२ब्रह्महत्यादिभिः पापैर्भुञ्जन्ते ते न संशयः ॥ इप.८३ ॥
 इप.८४/१शास्त्रेषु यत् क्वं प्रोक्तं पृथिव्-यस्त्रिप्रदक्षिणैः ।
 इप.८४/२दृष्ट्वा नरो लभेत् कृष्णं व्रजन्तं दक्षिणामुभम् ॥ इप.८४ ॥
 इप.८५/१तीर्थयात्राकृत्वं यत् तु पृथिव्यां समुदाहृतम् ।
 इप.८५/२दृष्ट्वा नरो लभेत् कृष्णं तत् क्वं दक्षिणामुभम् ॥ इप.८५ ॥
 इप.८६/१अथर्था यत् क्वं प्रोक्तं दृष्ट्वा नारायणं नरम् ।
 इप.८६/२दृष्ट्वा नरो लभेत् कृष्णं तत् क्वं दक्षिणामुभम् ॥ इप.८६ ॥
 इप.८७/१गङ्गाद्वारे कुरुक्षेत्रे स्नानदानेन यत् क्वलम् ।
 इप.८७/२दृष्ट्वा नरो लभेत् कृष्णं तत् क्वं दक्षिणामुभम् ॥ इप.८७ ॥
 इप.८८/१प्रयागे च मलामाध्यां यत् क्वं समुदाहृतम् ।
 इप.८८/२दृष्ट्वा नरो लभेत् कृष्णं तत् क्वं दक्षिणामुभम् ॥ इप.८८ ॥
 इप.८९/१शालग्रामे मलयैत्र्यां स्नानदानेन यत् क्वलम् ।
 इप.८९/२दृष्ट्वा नरो लभेत् कृष्णं तत् क्वं दक्षिणामुभम् ॥ इप.८९ ॥
 इप.९०/१मलामिधानकार्त्तिक्यां पुष्करे यत् क्वं स्मृतम् ।
 इप.९०/२दृष्ट्वा नरो लभेत् कृष्णं तत् क्वं दक्षिणामुभम् ॥ इप.९० ॥
 इप.९१/१यत् क्वं स्नानदानेन गङ्गासागरसंगमे ।
 इप.९१/२दृष्ट्वा नरो लभेत् कृष्णं तत् क्वं दक्षिणामुभम् ॥ इप.९१ ॥
 इप.९२/१अस्ते सूर्ये कुरुक्षेत्रे स्नानदानेन यत् क्वलम् ।
 इप.९२/२दृष्ट्वा नरो लभेत् कृष्णं तत् क्वं दक्षिणामुभम् ॥ इप.९२ ॥
 इप.९३/१गङ्गायां सर्वतीर्थेषु यामुनेषु च भो द्विजः ।
 इप.९३/२सारस्वतेषु तीर्थेषु तथान्येषु सरःसु च ॥ इप.९३ ॥

- ६५.८४/१५त् इलं स्नानदानेन विधिवत् समुदाहृतम् ।
 ६५.८४/२६७ नरो लभेत् कृष्णं तत् इलं दक्षिणामुखम् ॥ ६५.८४ ॥
 ६५.८५/१५पुष्करे याथ तीर्थेषु गये यामरकण्टके ।
 ६५.८५/२६७ नरो लभेत् कृष्णं तत् इलं दक्षिणामुखम् ॥ ६५.८५ ॥
 ६५.८६/१५त् इलं स्नानदानेन राहुग्रस्ते द्वािकरे ।
 ६५.८६/२६७ नरो लभेत् कृष्णं तत् इलं दक्षिणामुखम् ॥ ६५.८६ ॥
 ६५.८७/१५त् इलं पुनरुक्तेन भाषितेन पुनः पुनः ।
 ६५.८७/२६७ नरो लभेत् कृष्णं तत् इलं दक्षिणामुखम् ॥ ६५.८७ ॥
 ६५.८८/१५त् इलं पुनरुक्तेन भाषितेन पुनः पुनः ।
 ६५.८८/२६७ नरो लभेत् कृष्णं तत् इलं दक्षिणामुखम् ॥ ६५.८८ ॥
 ६५.८९/१५त् इलं पुनरुक्तेन भाषितेन पुनः पुनः ।
 ६५.८९/२६७ नरो लभेत् कृष्णं तत् इलं दक्षिणामुखम् ॥ ६५.८९ ॥
 ६६.१/१५त् इलं पुनरुक्तेन भाषितेन पुनः पुनः ।
 ६६.१/२६७ नरो लभेत् कृष्णं तत् इलं दक्षिणामुखम् ॥ ६६.१ ॥
 ६६.२/१५त् इलं पुनरुक्तेन भाषितेन पुनः पुनः ।
 ६६.२/२६७ नरो लभेत् कृष्णं तत् इलं दक्षिणामुखम् ॥ ६६.२ ॥
 ६६.३/१५त् इलं पुनरुक्तेन भाषितेन पुनः पुनः ।
 ६६.३/२६७ नरो लभेत् कृष्णं तत् इलं दक्षिणामुखम् ॥ ६६.३ ॥
 ६६.४/१५त् इलं पुनरुक्तेन भाषितेन पुनः पुनः ।
 ६६.४/२६७ नरो लभेत् कृष्णं तत् इलं दक्षिणामुखम् ॥ ६६.४ ॥
 ६६.५/१५त् इलं पुनरुक्तेन भाषितेन पुनः पुनः ।
 ६६.५/२६७ नरो लभेत् कृष्णं तत् इलं दक्षिणामुखम् ॥ ६६.५ ॥
 ६६.६/१५त् इलं पुनरुक्तेन भाषितेन पुनः पुनः ।
 ६६.६/२६७ नरो लभेत् कृष्णं तत् इलं दक्षिणामुखम् ॥ ६६.६ ॥
 ६६.७/१५त् इलं पुनरुक्तेन भाषितेन पुनः पुनः ।
 ६६.७/२६७ नरो लभेत् कृष्णं तत् इलं दक्षिणामुखम् ॥ ६६.७ ॥
 ६६.८/१५त् इलं पुनरुक्तेन भाषितेन पुनः पुनः ।
 ६६.८/२६७ नरो लभेत् कृष्णं तत् इलं दक्षिणामुखम् ॥ ६६.८ ॥

- ६६.८/२गुडिवा नाम यात्रा मे सर्वकामकृत्वप्रदा ॥ ६६.८ ॥
 ६६.९/१ये मां तत्रार्थयिष्यन्ति श्रद्धया मरुदपे स्थितम् ।
 ६६.९/२संकर्षणं सुभद्रां च विधिवत् सुसमाहितः ॥ ६६.९ ॥
 ६६.१०/१ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः स्त्रियः शूद्राश्च वै नृप ।
 ६६.१०/२पुष्पैर्गन्धैस्तथा धूपैर्दीपैर्नैवेद्यकैर्वरैः ॥ ६६.१० ॥
 ६६.११/१उपहारैर्बहुविधैः प्रणिपातैः प्रदक्षिणैः ।
 ६६.११/२जयशब्दैस्तथा स्तोत्रैर्गीतैर्वाद्यैर्मनोहरैः ॥ ६६.११ ॥
 ६६.१२/१न तेषां दुर्लभं किञ्चित् क्वलं यस्य यद् षप्सितम् ।
 ६६.१२/२भविष्यति नृपश्रेष्ठ मत्प्रसादाद् असंशयम् ॥ ६६.१२ ॥
 ६६.१३/१ब्रह्मोवाच । अवेमुक्त्वा तु तं देवस्तत्रैवान्तरधीयत ।
 ६६.१३/२स तु राजवरः श्रीमान् कृतकृत्योऽभवत् तदा ॥ ६६.१३ ॥
 ६६.१४/१तस्मात् सर्वप्रयत्नेन गुडिवायां द्विजोत्तमाः ।
 ६६.१४/२सर्वकामप्रदं देवं पश्येत् तं पुरुषोत्तमम् ॥ ६६.१४ ॥
 ६६.१५/१अपुत्रो लभते पुत्रान् निर्धनो लभते धनम् ।
 ६६.१५/२रोगाश्च मुच्यते रोगी कन्या प्राप्नोति सत्वतिम् ॥ ६६.१५ ॥
 ६६.१६/१आयुः कीर्तिं यशो मेधां बलं विधां धृतिं पशून् ।
 ६६.१६/२नरः संततिमाप्नोति रुपयौवनसम्पदम् ॥ ६६.१६ ॥
 ६६.१७/१यान् यान् समीडते भोगान् दृष्ट्वा तं पुरुषोत्तमम् ।
 ६६.१७/२नरो वाप्यथवा नारी तांस्तान् प्राप्नोत्यसंशयम् ॥ ६६.१७ ॥
 ६६.१८/१यात्रां कृत्वा गुडिवाण्यां विधिवत् सुसमाहितः ।
 ६६.१८/२आषाढस्य सिते पक्षे नरो योषिद् अथापि वा ॥ ६६.१८ ॥
 ६६.१९/१दृष्ट्वा कृष्णं च रामं च सुभद्रां च द्विजोत्तमाः ।
 ६६.१९/२दशपञ्चाश्वमेधानां क्वलं प्राप्नोति याधिकम् ॥ ६६.१९ ॥
 ६६.२०/१समावरान् सम परान् वंशान् उद्धृत्य यात्मनः ।
 ६६.२०/२कामगेन विमानेन सर्वरत्नैरलंकृतः ॥ ६६.२० ॥
 ६६.२१/१गन्धर्वैरपसरोभिश्च सेव्यमानो यथोत्तरैः ।
 ६६.२१/२रुपवान् सुभगः शूरो नरो विष्णुपुरं व्रजेत् ॥ ६६.२१ ॥

- ६६.२२/१तत्र भुङ्क्वा वरान् भोगान् यावद् आभूतसम्प्लवम् ।
 ६६.२२/२सर्वकामसमृद्धात्मा जरामरणवर्जितः ॥ ६६.२२ ॥
- ६६.२३/१पुण्यक्षयाद् षडागत्य यतुर्वेदी द्विजो भवेत् ।
 ६६.२३/२वैष्णवं योगमास्थाय ततो भोक्षमवाप्नुयात् ॥ ६६.२३ ॥
- ६७.१/१मुनय उच्युः । अडेकस्यास्तु यात्रायाः क्वलं ब्रूहि पृथक् पृथक् ।
 ६७.१/२यत् प्राप्नोति नरः कृत्वा नारी वा तत्र संयता ॥ ६७.१ ॥
- ६७.२/१ब्रह्मोवाच । प्रतियात्राकृलं विप्राः शृणुष्वं गदतो मम ।
 ६७.२/२यत् प्राप्नोति नरः कृत्वा तस्मिन् क्षेत्रे सुसंयतः ॥ ६७.२ ॥
- ६७.३/१गुडिवायां तथोत्थाने कृत्वान्यां विषुवे तथा ।
 ६७.३/२यात्रां कृत्वा विधानेन दृष्ट्वा कृष्णं प्रणम्य च ॥ ६७.३ ॥
- ६७.४/१संकर्षणं सुभद्रां च लभेत् सर्वत्र वै कृलम् ।
 ६७.४/२नरो गच्छेद् विष्णुलोके यावद् षड्राशुर्दश ॥ ६७.४ ॥
- ६७.५/१यावद् यात्रां जयेष्ठमासे करोति विधिवन् नरः ।
 ६७.५/२तावत् कल्पं विष्णुलोके सुभं भुङ्क्ते न संशयः ॥ ६७.५ ॥
- ६७.६/१तस्मिन् क्षेत्रवरे पुण्ये रम्ये श्रीपुरुषोत्तमे ।
 ६७.६/२भुङ्क्तिमुक्तिप्रदे नृणां सर्वसत्त्वसुभाषडे ॥ ६७.६ ॥
- ६७.७/१जयेष्ठे यात्रां नरः कृत्वा नारी वा संयतेन्द्रियः ।
 ६७.७/२यथोक्तेन विधानेन दश द्वे च समाहितः ॥ ६७.७ ॥
- ६७.८/१प्रतिष्ठां कुरुते यस्तु शाठ्यदम्भविवर्जितः ।
 ६७.८/२स भुङ्क्वा विविधान् भोगान् भोक्षं यान्ते लभेद् ध्रुवम् ॥ ६७.८ ॥
- ६७.९/१मुनय उच्युः । श्रोतुमिच्छामडे देव प्रतिष्ठां वदतस्तव ।
 ६७.९/२विधानं चार्थनं दानं कृलं तत्र जगत्पतेः ॥ ६७.९ ॥
- ६७.१०/१ब्रह्मोवाच । शृणुष्वं मुनिशार्दूलाः प्रतिष्ठां विधियोदिताम् ।
 ६७.१०/२यां कृत्वा तु नरो भुङ्क्वा नारी वा लभते कृलम् ॥ ६७.१० ॥
- ६७.११/१यात्रा द्वादश सम्पूर्णा यदा स्यात् तु द्विजोत्तमाः ।
 ६७.११/२तदा कुर्वीत विधिवत् प्रतिष्ठां पापनाशिनीम् ॥ ६७.११ ॥
- ६७.१२/१जयेष्ठे मासि सिते पक्षे त्वेकादश्यां समाहितः ।
 ६७.१२/२गत्वा जलाशयं पुण्यमाचम्य प्रयतः शुचिः ॥ ६७.१२ ॥

- ६७.१३/१आवाङ्मय सर्वतीर्थानि ध्यात्वा नारायणं तथा ।
 ६७.१३/२ततः स्नानं प्रदुर्वीत विधिवत् सुसमाहितः ॥ ६७.१३ ॥
- ६७.१४/१यस्य यो विधिरुद्दिष्ट ऋषिभिः स्नानकर्मणि ।
 ६७.१४/२तेनैव तु विधानेन स्नानं तस्य विधीयते ॥ ६७.१४ ॥
- ६७.१५/१स्नात्वा सम्यग् विधानेन ततो देवान् ऋषीन् पितॄन् ।
 ६७.१५/२संतर्पयेत् तथा न्यांश्च नामगोत्रविधानवित् ॥ ६७.१५ ॥
- ६७.१६/१उत्तीर्थं वाससी धौते निर्भले परिधाय वै ।
 ६७.१६/२उपस्पृश्य विधानेन भास्कराभिमुष्स्ततः ॥ ६७.१६ ॥
- ६७.१७/१गायत्रीं पावनीं देवीं मनसा वेदमातरम् ।
 ६७.१७/२सर्वपापहरं पुण्यां जपेद् अष्टोत्तरं शतम् ॥ ६७.१७ ॥
- ६७.१८/१पुण्यांश्च सौरमन्त्रांश्च श्रद्धया सुसमाहितः ।
 ६७.१८/२त्रिः प्रदक्षिणामावृत्य भास्करं प्रणमेत् ततः ॥ ६७.१८ ॥
- ६७.१९/१वेदोक्तं त्रिषु वर्णेषु स्नानं जाप्यमुदाहृतम् ।
 ६७.१९/२स्त्रीशूद्रयोः स्नानजाप्यं वेदोक्तविधिवर्जितम् ॥ ६७.१९ ॥
- ६७.२०/१ततो गच्छेद् गृहं मौनी पूजयेत् पुरुषोत्तमम् ।
 ६७.२०/२प्रक्षाल्य उस्तौ पादौ च उपस्पृश्य यथाविधि ॥ ६७.२० ॥
- ६७.२१/१धृतेन स्नापयेद् देवं क्षीरेण तदनन्तरम् ।
 ६७.२१/२मधुगन्धोदकेनैव तीर्थयन्तवारिणा ॥ ६७.२१ ॥
- ६७.२२/१ततो वस्त्रयुगं श्रेष्ठं भक्त्या तं परिधापयेत् ।
 ६७.२२/२यन्तनागरुकर्पूरैः कुङ्कुमेन विलेपयेत् ॥ ६७.२२ ॥
- ६७.२३/१पूजयेत् परया भक्त्या पत्नैश्च पुरुषोत्तमम् ।
 ६७.२३/२अन्यैश्च वैष्णवैः पुष्पैर्ययेन् मल्लिकादिभिः ॥ ६७.२३ ॥
- ६७.२४/१सम्पूजयैवं जगन्नाथं भुक्तिमुक्तिप्रदं हरिम् ।
 ६७.२४/२धूपं यागुरुसंयुक्तं दडेद् देवस्य यात्रतः ॥ ६७.२४ ॥
- ६७.२५/१गुगुलं च मुनिश्रेष्ठा दडेद् गन्धसमन्वितम् ।
 ६७.२५/२दीपं प्रज्वालयेद् भक्त्या यथाशक्त्या धृतेन वै ॥ ६७.२५ ॥
- ६७.२६/१अन्यांश्च दीपकान् दद्याद् द्वादशैव समाहितः ।

- ६७.२६/२६तेन च मुनिश्रेष्ठास्तिवतैलेन वा पुनः ॥ ६७.२६ ॥
- ६७.२७/९नैवेद्ये पायसापूप+ । शङ्कुलीवटकं तथा ।
- ६७.२७/२मोदकं फ्राणितं वाल्यं कृत्वानि च निवेद्येत् ॥ ६७.२७ ॥
- ६७.२८/९अं पञ्चोपचारैश्च सम्पूज्य पुरुषोत्तमम् ।
- ६७.२८/२नमः पुरुषोत्तमायेति जपेद् अष्टोत्तरं शतम् ॥ ६७.२८ ॥
- ६७.२९/९ततः प्रसाद्येद् देवं भक्त्या तं पुरुषोत्तमम् ।
- ६७.२९/२नमस्ते सर्वलोकेश भक्तानामभयप्रद ॥ ६७.२९ ॥
- ६७.३०/९संसारसागरे मग्नं त्राडि मां पुरुषोत्तम ।
- ६७.३०/२यास्ते मया कृता यात्रा द्वादशैव जगत्पते ॥ ६७.३० ॥
- ६७.३१/९प्रसादात् तव गोविन्द सम्पूर्णास्ता भवन्तु मे ।
- ६७.३१/२अं प्रसाद्य तं देवं दण्डवत् प्रणिपत्य च ॥ ६७.३१ ॥
- ६७.३२/९ततोऽर्थयेद् गुरुं भक्त्या पुष्पवस्त्रानुलेपनैः ।
- ६७.३२/२नानयोऽन्तरं यस्माद् विद्यते मुनिसत्तमाः ॥ ६७.३२ ॥
- ६७.३३/९देवस्योपरि कुर्वीत श्रद्धया सुसमाहितः ।
- ६७.३३/२नानापुष्पैर्मुनिश्रेष्ठा विचित्रं पुष्पमण्डपम् ॥ ६७.३३ ॥
- ६७.३४/९कृत्वावधारणं पश्चाज्जगदं कारयेन् निशि ।
- ६७.३४/२कथां च वासुदेवस्य गीतिकां यापि कारयेत् ॥ ६७.३४ ॥
- ६७.३५/९ध्यायन् पठन् स्तुयन् देवं प्रणयेद् रजनीं बुधः ।
- ६७.३५/२ततः प्रभाते विमले द्वादश्यां द्वादशैव तु ॥ ६७.३५ ॥
- ६७.३६/९निमन्त्रयेद् व्रतस्नातान् ब्राह्मणान् वेदपारगान् ।
- ६७.३६/२छतिडासपुराणज्ञान् श्रोत्रियान् संयतेन्द्रियान् ॥ ६७.३६ ॥
- ६७.३७/९स्नात्वा सम्यग् विधानेन धौतवासा जितेन्द्रियः ।
- ६७.३७/२स्नापयेत् पूर्ववत् तत्र पूजयेत् पुरुषोत्तमम् ॥ ६७.३७ ॥
- ६७.३८/९गन्धैः पुष्पैरुपहारैर्नैवेद्यैर्दीपकैस्तथा ।
- ६७.३८/२उपचारैर्भुङ्क्विविधैः प्रणिपातैः प्रदक्षिणैः ॥ ६७.३८ ॥
- ६७.३९/९ज्जपैः स्तुतिनमस्कारैर्गीतवाद्यैर्मनोहरैः ।
- ६७.३९/२सम्पूजयेत् जगन्नाथं ब्राह्मणान् पूजयेत् ततः ॥ ६७.३९ ॥

- ६७.४०/१द्वादशैव तु गास्तेभ्यो दत्त्वा कनकमेव च ।
 ६७.४०/२छत्रोपानधुगं यैव श्रद्धाभक्तिसमन्वितः ॥ ६७.४० ॥
- ६७.४१/१भक्त्या तु सधनं तेभ्यो दद्याद् वस्त्रादिकं द्विजः ।
 ६७.४१/२सद्भावेन तु गोविन्दस्तोष्यते पूजितो यतः ॥ ६७.४१ ॥
- ६७.४२/१आचार्याय ततो दद्याद् गोवस्त्रं कनकं तथा ।
 ६७.४२/२छत्रोपानधुगं यान्यत् कांस्यपात्रं च भक्तितः ॥ ६७.४२ ॥
- ६७.४३/१ततस्तान् भोजयेद् विप्रान् भोज्यं पायसपूर्वकम् ।
 ६७.४३/२पक्वान्नं भक्ष्यभोज्यं च गुडसर्पिःसमन्वितम् ॥ ६७.४३ ॥
- ६७.४४/१ततस्तान् अन्नतृभांश्च ब्राह्मणान् स्वस्थमानसान् ।
 ६७.४४/२द्वादशैवोदकुम्भांश्च दद्यात् तेभ्यः समोदकान् ॥ ६७.४४ ॥
- ६७.४५/१दक्षिणां च यथाशक्त्या दद्यात् तेभ्यो विमत्सरः ।
 ६७.४५/२कुम्भं च दक्षिणां यैव आचार्याय निवेदयेत् ॥ ६७.४५ ॥
- ६७.४६/१अेवं सम्पूज्य तान् विप्रान् गुणं ज्ञानप्रदायकम् ।
 ६७.४६/२पूजयेत् परया भक्त्या विष्णुतुल्यं द्विजोत्तमाः ॥ ६७.४६ ॥
- ६७.४७/१सुवर्णवस्त्रगोधान्यैर्द्रव्यैश्चान्यैर्वैर्बुधः ।
 ६७.४७/२सम्पूज्य तं नमस्कृत्य धर्मं मन्त्रमुदीरयेत् ॥ ६७.४७ ॥
- ६७.४८/१सर्वव्यापी जगन्नाथः शङ्खचक्रगदाधरः ।
 ६७.४८/२अनादिनिधनो देवः प्रीयतां पुरुषोत्तमः ॥ ६७.४८ ॥
- ६७.४९/१धृत्युचार्यं ततो विप्रांस्त्रिः कृत्वा च प्रदक्षिणाम् ।
 ६७.४९/२प्राण्य शिरसा भक्त्या आचार्यं तु विसर्जयेत् ॥ ६७.४९ ॥
- ६७.५०/१ततस्तान् ब्राह्मणान् भक्त्या यासीमान्तमनुग्रजेत् ।
 ६७.५०/२अनुग्रज्य तु तान् सर्वान् नमस्कृत्य निवर्तयेत् ॥ ६७.५० ॥
- ६७.५१/१बान्धवैः स्वजनैर्युक्तस्ततो भुञ्जत वाग्यतः ।
 ६७.५१/२अन्यैश्चोपासकैर्दानैर्बिक्षुकैश्चान्नकाङ्क्षिभिः ॥ ६७.५१ ॥
- ६७.५२/१अेवं कृत्वा नरः सम्यङ् नारी वा लभते क्लमम् ।
 ६७.५२/२अश्वमेधसहस्राणां राजसूयशतस्य च ॥ ६७.५२ ॥
- ६७.५३/१अतीतं शतमादाय पुरुषाणां नरोत्तमाः ।
 ६७.५३/२भविष्यं च शतं विप्राः स्वर्गत्या द्रिव्यरूपधृक् ॥ ६७.५३ ॥

- ६७.५४/१सर्वलक्षणसम्पन्नः सर्वालंकारभूषितः ।
 ६७.५४/२सर्वकामसमृद्धात्मा देववद् विगतज्वरः ॥ ६७.५४ ॥
- ६७.५५/१रूपयौवनसम्पन्नो गुणैः सर्वैरलंकृतः ।
 ६७.५५/२स्तूयमानोऽप्सरोभिश्च गन्धर्वैः समलंकृतः ॥ ६७.५५ ॥
- ६७.५६/१विमानेनार्कवर्णेन कामगेन स्थिरेण च ।
 ६७.५६/२पताकाध्वजयुक्तेन सर्वरत्नैरलंकृतः ॥ ६७.५६ ॥
- ६७.५७/१उद्योतयन् दिशः सर्वा आकाशे विगतकलमः ।
 ६७.५७/२युवा मलाबलो धीमान् विष्णुलोकं स गच्छति ॥ ६७.५७ ॥
- ६७.५८/१तत्र कल्पशतं यावद् भुङ्क्ते भोगान् यथेप्सितान् ।
 ६७.५८/२सिद्धाप्सरोभिर्गन्धर्वैः सुरविद्याधरोरगैः ॥ ६७.५८ ॥
- ६७.५९/१स्तूयमानो मुनिवरैस्तिष्ठते विगतज्वरः ।
 ६७.५९/२यथा देवो जगन्नाथः शङ्खचक्रगदाधरः ॥ ६७.५९ ॥
- ६७.६०/१तथासौ मुदितो विप्राः कृत्वा रूपं यतुर्भुजम् ।
 ६७.६०/२भुक्त्वा तत्र वरान् भोगान् क्रीडां कृत्वा सुरैः सल ॥ ६७.६० ॥
- ६७.६१/१तदन्ते ब्रह्मसदनमायाति सर्वकामदम् ।
 ६७.६१/२सिद्धविद्याधरैश्चापि शोभितं सुरकिंनरैः ॥ ६७.६१ ॥
- ६७.६२/१कालं नवतिकल्पं तु तत्र भुक्त्वा सुषं नरः ।
 ६७.६२/२तस्माद् आयाति विप्रेन्द्राः सर्वकामफलप्रदम् ॥ ६७.६२ ॥
- ६७.६३/१रुद्रलोकं सुरगणैः सेवितं सुषमोक्षदम् ।
 ६७.६३/२अनेकशतसाहस्रैर्विमानैः समलंकृतम् ॥ ६७.६३ ॥
- ६७.६४/१सिद्धविद्याधरैर्यक्षैर्भूषितं दैत्यदानवैः ।
 ६७.६४/२अशीतिकल्पकालं तु तत्र भुक्त्वा सुषं नरः ॥ ६७.६४ ॥
- ६७.६५/१तदन्ते याति गोलोकं सर्वभोगसमन्वितम् ।
 ६७.६५/२सुरसिद्धाप्सरोभिश्च शोभितं सुमनोहरम् ॥ ६७.६५ ॥
- ६७.६६/१तत्र समतिकल्पांस्तु भुक्त्वा भोगमनुत्तमम् ।
 ६७.६६/२दुर्लभं त्रिषु लोकेषु स्वस्थयित्तो यथामरः ॥ ६७.६६ ॥
- ६७.६७/१तस्माद् आगच्छते लोकं प्राजापत्यमनुत्तमम् ।

- ६७.६७/रगन्धर्वाप्सरसैः सिद्धैर्मुनिविधाधरैर्वृतः ॥ ६७.६७ ॥
- ६७.६८/१५ष्टिकल्पान् सुभं तत्र भुक्त्वा नानाविधं मुदा ।
- ६७.६८/रतदन्ते शकृत्भवनं नानाश्चर्यसमन्वितम् ॥ ६७.६८ ॥
- ६७.६९/१गन्धर्वैः किंनरैः सिद्धैः सुरविधाधरोरगैः ।
- ६७.६९/२गुह्यकाप्सरसैः साध्यैर्वृत्तैश्चान्यैः सुरोत्तमैः ॥ ६७.६९ ॥
- ६७.७०/१आगत्य तत्र पञ्चाशत् कल्पान् भुक्त्वा सुभं नरः ।
- ६७.७०/२सुरलोकं ततो गत्वा विमानैः समलंकृतः ॥ ६७.७० ॥
- ६७.७१/१यत्वारिंशत् तु कल्पांस्तु भुक्त्वा भोगान् सुदुर्लभान् ।
- ६७.७१/२आगच्छते ततो लोकं नक्षत्राण्यं सुदुर्लभम् ॥ ६७.७१ ॥
- ६७.७२/१ततो भोगान् वरान् भुङ्क्ते त्रिंशत् कल्पान् यथेप्सितान् ।
- ६७.७२/२तस्माद् आगच्छते लोकं शशाङ्कस्य द्विजोत्तमाः ॥ ६७.७२ ॥
- ६७.७३/१यत्रासौ तिष्ठते सोमः सर्वैर्द्वैरलंकृतः ।
- ६७.७३/२तत्र विंशतिकल्पांस्तु भुक्त्वा भोगं सुदुर्लभम् ॥ ६७.७३ ॥
- ६७.७४/१आदित्यस्य ततो लोकमायाति सुरपूजितम् ।
- ६७.७४/२नानाश्चर्यमयं पुण्यं गन्धर्वाप्सरसैःसेवितम् ॥ ६७.७४ ॥
- ६७.७५/१तत्र भुक्त्वा शुभान् भोगान् दश कल्पान् द्विजोत्तमाः ।
- ६७.७५/२तस्माद् आयाति भुवनं गन्धर्वाणां सुदुर्लभम् ॥ ६७.७५ ॥
- ६७.७६/१तत्र भोगान् समस्तांश्च कल्पमेकं यथासुभम् ।
- ६७.७६/२भुक्त्वा यायाति मेदिन्यां राजा भवति धार्मिकः ॥ ६७.७६ ॥
- ६७.७७/१यङ्कवती मडावीर्यो गुणैः सर्वैरलंकृतः ।
- ६७.७७/२कृत्वा राज्यं स्वधर्मोऽपि यज्ञैरिष्ट्वा सुदक्षिणैः ॥ ६७.७७ ॥
- ६७.७८/१तदन्ते योगिनां लोकं गत्वा भोक्षप्रदं शिवम् ।
- ६७.७८/२तत्र भुक्त्वा वरान् भोगान् यावद् आभूत्सम्प्लवम् ॥ ६७.७८ ॥
- ६७.७९/१तस्माद् आगच्छते यात्र जायते योगिनां कुले ।
- ६७.७९/२प्रवरे वैष्णवे विप्रा दुर्लभे साधुसम्भते ॥ ६७.७९ ॥
- ६७.८०/१यत्पूर्वेऽपि विप्रवरो यज्ञैरिष्ट्वा मदक्षिणैः ।
- ६७.८०/२वैष्णवं योगमास्थाय ततो भोक्षमवाप्नुयात् ॥ ६७.८० ॥

- ६७.८१/१अवेवं यात्राङ्गलं विप्रा मया सम्यग् उदाहृतम् ।
 ६७.८१/२भुक्तिभुक्तिप्रदं नृणां किमन्यस्त्रोतुमिच्छथ ॥ ६७.८१ ॥
 ६८.१/१मुनय उचुः । श्रोतुमिच्छामहे देव विष्णुलोकमनामयम् ।
 ६८.१/२लोकानन्दकरं कान्तं सर्वाश्चर्यसमन्वितम् ॥ ६८.१ ॥
 ६८.२/१प्रमाणं तस्य लोकस्य भोगं कान्तिं भवं प्रभो ।
 ६८.२/२कर्मणा केन गच्छन्ति तत्र धर्मपरायणाः ॥ ६८.२ ॥
 ६८.३/१दर्शनात् स्पर्शनाद् वापि तीर्थस्नानादिनापि वा ।
 ६८.३/२विस्तराद् भ्रूढि तत्त्वेन परं कौतूहलं छि नः ॥ ६८.३ ॥
 ६८.४/१ब्रह्मोवाच । शृणुष्वं मुनयः सर्वे यत् परं परमं पदम् ।
 ६८.४/२भक्तानामीडितं धन्यं पुण्यं संसारनाशनम् ॥ ६८.४ ॥
 ६८.५/१प्रवरं सर्वलोकानां विष्णुवाप्यं वदतो मम ।
 ६८.५/२सर्वाश्चर्यमयं पुण्यं स्थानं त्रैलोक्यपूजितम् ॥ ६८.५ ॥
 ६८.६/१अशौडैः पारिजातैश्च मन्दारैश्चम्पकद्रुमैः ।
 ६८.६/२मालतीमल्लिकाकुन्दैर्भकुलैर्नागकेसरैः ॥ ६८.६ ॥
 ६८.७/१पुंनागैरतिमुक्तैश्च प्रियङ्गुतगराशुनैः ।
 ६८.७/२पाटलायूतफट्टिरैः कर्णिकारवनोज्ज्वलैः ॥ ६८.७ ॥
 ६८.८/१नारङ्गैः पनसैर्लोमिर्निम्बदाडिमसञ्जैः ।
 ६८.८/२द्राक्षावकुशभृङ्गैर्भुङ्केन्द्रकैर्लङ्गुलैः ॥ ६८.८ ॥
 ६८.९/१कपित्थैर्नारिकेरैश्च तालैः श्रीङ्गलसम्भवैः ।
 ६८.९/२कल्पवृक्षैरसंभ्यैश्च वन्यैरन्यैः सुशोभनैः ॥ ६८.९ ॥
 ६८.१०/१सरलैश्चन्दनैर्नारिकेलैश्च शुकुण्डलैः ।
 ६८.१०/२जातीवल्गुङ्गुलैः कर्पूरामोदवासिभिः ॥ ६८.१० ॥
 ६८.११/१ताम्बूलपत्रनिचयैस्तथा पूगीङ्गुलद्रुमैः ।
 ६८.११/२अन्यैश्च विविधैर्वृक्षैः सर्वर्तुङ्गुलशोभितैः ॥ ६८.११ ॥
 ६८.१२/१पुष्पैर्नानाविधैश्चैव लतागुच्छसमुद्भवैः ।
 ६८.१२/२नानाजलाशयैः पुण्यैर्नानापक्षिरुतैर्वरैः ॥ ६८.१२ ॥
 ६८.१३/१दीर्घिकाशतसंघातैस्तोयपूर्णाैर्मनोहरैः ।
 ६८.१३/२कुमुदैः शतपत्रैश्च पुष्पैः कोकनदैर्वरैः ॥ ६८.१३ ॥

- ६८.१४/१२कतनीलोत्पलैः कान्तैः कल्लारैश्च सुगन्धिभिः ।
 ६८.१४/२अभ्यैश्च जलशैः पुष्पैर्नावावर्णैः सुशोभनैः ॥ ६८.१४ ॥
- ६८.१५/१अंसकार्णवाकीर्णैश्चक्रवाकोपशोभितैः ।
 ६८.१५/२कोयष्टिकैश्च दान्युडैः कार्णवस्वरवाकुलैः ॥ ६८.१५ ॥
- ६८.१६/१यातकैः प्रियपुत्रैश्च ज्वंज्वकजातिभिः ।
 ६८.१६/२अभ्यैर्दिव्यैर्जलयरैर्विडारमधुरस्वनैः ॥ ६८.१६ ॥
- ६८.१७/१अवेवं नानाविधैर्दिव्यैर्नानाश्रयसामन्वितैः ।
 ६८.१७/२वृक्षैर्जलाशयैः पुण्यैर्भूषितं सुमनोहरैः ॥ ६८.१७ ॥
- ६८.१८/१तत्र दिव्यैर्विमानैश्च नानारत्नविभूषितैः ।
 ६८.१८/२कामगैः काञ्चनैः शुभ्रैर्दिव्यगन्धर्वनादितैः ॥ ६८.१८ ॥
- ६८.१९/१तरुण्णादित्यसंकाशैरप्सरोग्भिरलंकृतैः ।
 ६८.१९/२उभेशय्यासनयुतैर्नानाभोगसामन्वितैः ॥ ६८.१९ ॥
- ६८.२०/१भेय्यैः सपताकैश्च मुक्ताडारावलम्बिभिः ।
 ६८.२०/२नानावर्णैरसंख्यातैर्जातकूपपरिच्छदैः ॥ ६८.२० ॥
- ६८.२१/१नानाकुसुमगन्धाढ्यैश्चन्तनागुरुभूषितैः ।
 ६८.२१/२सुभ्रप्रयारबहुलैर्नानावादित्रनिःस्वनैः ॥ ६८.२१ ॥
- ६८.२२/१मनोमारुततुल्यैश्च किङ्किणीस्तबकाकुलैः ।
 ६८.२२/२विडरन्ति पुरे तस्मिन् वैष्णवे लोकपूजिते ॥ ६८.२२ ॥
- ६८.२३/१नानाङ्गनाभिः सततं गन्धर्वाप्सरसादितिभिः ।
 ६८.२३/२अभ्यन्ताननाभिः कान्ताभिर्योषिद्भिः सुमनोहरैः ॥ ६८.२३ ॥
- ६८.२४/१पीनोन्नतकुयाग्राभिः सुमध्याभिः समन्ततः ।
 ६८.२४/२श्यामावदातवर्णाभिर्मत्तमात्ङ्गगामिभिः ॥ ६८.२४ ॥
- ६८.२५/१परिवार्यं नरश्रेष्ठं वीजयन्ति स्म ताः स्त्रियः ।
 ६८.२५/२श्यामरै रुक्मदण्डैश्च नानारत्नविभूषितैः ॥ ६८.२५ ॥
- ६८.२६/१गीतनृत्यैस्तथा वाद्यैर्भोदमानैर्मदालसैः ।
 ६८.२६/२यक्षविधाधरैः सिद्धैर्गन्धर्वैरप्सरोगणैः ॥ ६८.२६ ॥
- ६८.२७/१सुरसंघैश्च ऋषिभिः शुशुभे भुवनोत्तमम् ।

- ६८.२७/२तत्र प्राप्य मडाभोगान् प्राप्नुवन्ति मनीषिणः ॥ ६८.२७ ॥
- ६८.२८/१वटराजसमीपे तु दक्षिणस्थोदधेस्तटे ।
- ६८.२८/२दृष्टो यैर्भगवान् कृष्णः पुष्कराक्षो जगत्पतिः ॥ ६८.२८ ॥
- ६८.२९/१क्रीडन्त्यप्सरसैः सार्धं यावद् धौश्रन्द्रताश्कम् ।
- ६८.२९/२प्रतमडेमसंकाशा जराभरणवर्जिताः ॥ ६८.२९ ॥
- ६८.३०/१सर्वदुःखविडीनाश्च तृषणाग्लानिविवर्जिताः ।
- ६८.३०/२यतुर्भुजा मडावीर्या वनमालाविभूषिताः ॥ ६८.३० ॥
- ६८.३१/१श्रीवत्सलाञ्छनैर्युक्ताः शङ्खयङ्कगदाधराः ।
- ६८.३१/२केचिन् नीलोत्पलश्यामाः केचित् काञ्चनसंनिभाः ॥ ६८.३१ ॥
- ६८.३२/१केचिन् मरकतप्रभ्याः केचिद् वैदूर्यसंनिभाः ।
- ६८.३२/२श्यामवर्णाः कुण्डलिनस्तथान्ये वज्रसंनिभाः ॥ ६८.३२ ॥
- ६८.३३/१न तादृक् सर्वदेवानां भान्ति लोका द्विजोत्तमाः ।
- ६८.३३/२थादृग् भान्ति उरेर्लोकः सर्वाश्चर्यसमन्वितः ॥ ६८.३३ ॥
- ६८.३४/१न तत्र पुनरावृत्तिर्गमनाज्जयते द्विजाः ।
- ६८.३४/२प्रभावात् तस्य देवस्य यावद् आभूत्सम्प्लवम् ॥ ६८.३४ ॥
- ६८.३५/१वियरन्ति पुरे दिव्ये तृपयौवनगर्विताः ।
- ६८.३५/२कृष्णां रामं सुभद्रां च पश्यन्ति पुरुषोत्तमे ॥ ६८.३५ ॥
- ६८.३६/१प्रतमडेमसंकाशं तरुणादित्यसंनिभम् ।
- ६८.३६/२पुरमध्ये उरेर्भाति मन्दिरं रत्नभूषितम् ॥ ६८.३६ ॥
- ६८.३७/१अनेकशतसाहस्रैः पताकैः समलंकृतम् ।
- ६८.३७/२योजनायुतविस्तीर्णं डेमप्राकारवेष्टितम् ॥ ६८.३७ ॥
- ६८.३८/१नानावर्णैर्ध्वजैश्चित्रैः कल्पितैः सुमनोहरैः ।
- ६८.३८/२विभाति शारदो यद्गन् नक्षत्रैः सल यन्द्रमाः ॥ ६८.३८ ॥
- ६८.३९/१यतुर्द्वारं सुविस्तीर्णं कञ्चुकिभिः सुरक्षितम् ।
- ६८.३९/२पुरसप्तकसंयुक्तं मडोत्सेकं मनोहरम् ॥ ६८.३९ ॥
- ६८.४०/१प्रथमं काञ्चनं तत्र द्वितीयं मरकतैर्युतम् ।
- ६८.४०/२छन्दनीलं तृतीयं तु मडानीलं ततः परम् ॥ ६८.४० ॥

- ૬૮.૪૧/૧પુરં તુ પચ્ચમં દીપં પદ્મરાગમયં પુરમ્ ।
 ૬૮.૪૧/૨ષષ્ઠ વજ્રમયં વિપ્રા વૈદૂર્યં સામમં પુરમ્ ॥ ૬૮.૪૧ ॥
 ૬૮.૪૨/૧નાનારત્નમયૈર્હમ+ । પ્રવાલાકુરભૂષિતૈઃ ।
 ૬૮.૪૨/૨સ્તમ્ભૈરદ્ભુતસંકાશૈર્ભાતિ તદ્ ભવનં મહત્ ॥ ૬૮.૪૨ ॥
 ૬૮.૪૩/૧દૃશ્યન્તે તત્ર સિદ્ધાશ્ચ ભાસયન્તિ દિશો દશ ।
 ૬૮.૪૩/૨પૌર્ણમાસ્યાં સનક્ષત્રો યથા ભાતિ નિશાકરઃ ॥ ૬૮.૪૩ ॥
 ૬૮.૪૪/૧આરુઢસ્તત્ર ભગવાન્ સલક્ષ્મીકો જનાર્દનઃ ।
 ૬૮.૪૪/૨પીતામ્બરધરઃ શ્યામઃ શ્રીવત્સલક્ષ્મસંયુતઃ ॥ ૬૮.૪૪ ॥
 ૬૮.૪૫/૧જ્વલત્ સુદર્શનં ચક્રં ધોરં સર્વાસ્ત્રનાયકમ્ ।
 ૬૮.૪૫/૨દધાર દક્ષિણે હસ્તે સર્વતેજોમયં હરિઃ ॥ ૬૮.૪૫ ॥
 ૬૮.૪૬/૧કુન્દેન્દુરજતપ્રખ્યં હારગોક્ષીરસંનિભમ્ ।
 ૬૮.૪૬/૨આધાય તં મુનિશ્રેષ્ઠાઃ સવ્યહસ્તેન કેશવઃ ॥ ૬૮.૪૬ ॥
 ૬૮.૪૭/૧ચસ્ય શબ્દેન સકલં સંક્ષોભં જાયતે જગત્ ।
 ૬૮.૪૭/૨વિશ્રુતં પાચ્યજન્યેતિ સહસ્રાવર્તભૂષિતમ્ ॥ ૬૮.૪૭ ॥
 ૬૮.૪૮/૧દુષ્ટતાન્તકરીં રૌદ્રાં દૈત્યદાનવનાશિનીમ્ ।
 ૬૮.૪૮/૨જ્વલદ્ભક્ષિણિખાકારાં દુઃસહાં ત્રિદશૈરપિ ॥ ૬૮.૪૮ ॥
 ૬૮.૪૯/૧કૌમોદકી ગદાં ચાસૌ ધૃતવાન્ દક્ષિણે કરે ।
 ૬૮.૪૯/૨વામે વિસ્ફુરતિ હ્યસ્ય શાર્દૂંગ સૂર્યસમપ્રભમ્ ॥ ૬૮.૪૯ ॥
 ૬૮.૫૦/૧શરૈરાદિત્યસંકાશૈર્જ્વાલામાલાકુલૈર્વરૈઃ ।
 ૬૮.૫૦/૨યોડસૌ સંહરતે દેવસ્ત્રૈલોક્યં સચરાચરમ્ ॥ ૬૮.૫૦ ॥
 ૬૮.૫૧/૧સર્વાનન્દકરઃ શ્રીમાન્ સર્વશાસ્ત્રવિશારદઃ ।
 ૬૮.૫૧/૨સર્વલોકગુરુર્દેવઃ સર્વૈર્દેવૈર્નમસ્કૃતઃ ॥ ૬૮.૫૧ ॥
 ૬૮.૫૨/૧સહસ્રમૂર્ધા દેવેશઃ સહસ્રચરણેક્ષણઃ ।
 ૬૮.૫૨/૨સહસ્રાપ્યઃ સહસ્રાડ્ગઃ સહસ્રભુજવાન્ પ્રભુઃ ॥ ૬૮.૫૨ ॥
 ૬૮.૫૩/૧સિંહાસનગતો દેવઃ પદ્મપત્રાયતેક્ષણઃ ।
 ૬૮.૫૩/૨વિદ્યુદ્વિસ્પષ્ટસંકાશો જગન્નાથો જગદ્ગુરુઃ ॥ ૬૮.૫૩ ॥
 ૬૮.૫૪/૧પરીતઃ સુરસિદ્ધૈશ્ચ ગન્ધર્વાપ્સરસાં ગણૈઃ ।
 ૬૮.૫૪/૨ચક્ષવિદ્યાધરૈર્નાગૈર્મુનિસિદ્ધૈઃ સચારણૈઃ ॥ ૬૮.૫૪ ॥

- ६८.५५/१सुपर्णोर्दानवैर्द्वैत्यै राक्षसैर्गुह्यकिंनरैः ।
 ६८.५५/२अन्वैर्देवगणैर्द्वैत्यैः स्तूयमानो विराजते ॥ ६८.५५ ॥
- ६८.५६/१तत्रस्था सततं कीर्तिः प्रज्ञा मेधा सरस्वती ।
 ६८.५६/२बुद्धिर्मतिस्तथा क्षान्तिः सिद्धिमूर्तिस्तथा धृतिः ॥ ६८.५६ ॥
- ६८.५७/१गायत्री यैव सावित्री मङ्गला सर्वमङ्गला ।
 ६८.५७/२प्रभा मतिस्तथा कान्तिस्तत्र नारायणी स्थिता ॥ ६८.५७ ॥
- ६८.५८/१श्रद्धा य कौशिकी देवी विद्युत् सौदामिनी तथा ।
 ६८.५८/२निद्रा रात्रिस्तथा माया तथाऽन्यामरयोषितः ॥ ६८.५८ ॥
- ६८.५९/१वासुदेवस्य सर्वास्ता भवने सम्प्रतिष्ठिताः ।
 ६८.५९/२अथ किं बहुनोक्तेन सर्वं तत्र प्रतिष्ठितम् ॥ ६८.५९ ॥
- ६८.६०/१धृतायै मेनका रम्भा सङ्गन्या तिलोत्तमा ।
 ६८.६०/२उर्वशी यैव निम्बोया तथाऽन्या वामना परा ॥ ६८.६० ॥
- ६८.६१/१मन्दोदरी य सुभगा विश्वायै विपुलानना ।
 ६८.६१/२भद्राङ्गी चित्रसेना य प्रबोया सुमनोहरा ॥ ६८.६१ ॥
- ६८.६२/१मुनिसम्मोहिनी रामा यन्द्रमध्या शुभानना ।
 ६८.६२/२सुकेशी नीलकेशा य तथा मन्मथदीपिनी ॥ ६८.६२ ॥
- ६८.६३/१अलम्बुषा मिश्रकेशी तथाऽन्या मुञ्जिकस्थला ।
 ६८.६३/२कतुस्थला वराङ्गी य पूर्वचित्तिस्तथा परा ॥ ६८.६३ ॥
- ६८.६४/१परावती मछारुपा शशिवेष्वा शुभानना ।
 ६८.६४/२सलीलानुगामिन्यो मत्तवारणगामिनी ॥ ६८.६४ ॥
- ६८.६५/१बिम्बोष्ठी नवगर्भा य विष्ण्वाताः सुरयोषितः ।
 ६८.६५/२अेताश्चान्या अप्सरसो रुपयौवनगर्विताः ॥ ६८.६५ ॥
- ६८.६६/१सुमध्याश्चारुवदनाः सर्वालंकारभूषिताः ।
 ६८.६६/२गीतमाधुर्यसंयुक्ताः सर्वलक्षणासंयुताः ॥ ६८.६६ ॥
- ६८.६७/१गीतवाद्यै य कुशलाः सुरगन्धर्वयोषितः ।
 ६८.६७/२नृत्यन्त्यनुदिनं तत्र यत्रासौ पुरुषोत्तमः ॥ ६८.६७ ॥
- ६८.६८/१न तत्र रोगो नो ग्लानिर्न मृत्युर्न छिमातपौ ।

६८.६८/२२ क्षुत् पिपासा न जरा न वैरुष्यं न यासुभम् ॥ ६८.६८ ॥
 ६८.६८/१५२मानन्दजननं सर्वकामहृलप्रदम् ।
 ६८.६८/२विष्णुलोकात् परं लोकं नात्र पश्यामि भो द्विजाः ॥ ६८.६८ ॥
 ६८.७०/१ये लोकाः स्वर्गलोके तु श्रूयन्ते पुण्यकर्मणाम् ।
 ६८.७०/२विष्णुलोकस्य ते विप्राः कलां नार्हन्ति षोडशीम् ॥ ६८.७० ॥
 ६८.७१/१श्रेयं उरेः पुरस्थानं सर्वभोगगुणान्वितम् ।
 ६८.७१/२सर्वसौभ्यकरं पुण्यं सर्वाश्चर्यमयं द्विजाः ॥ ६८.७१ ॥
 ६८.७२/१न तत्र नास्तिका यान्ति पुरुषा विषयात्मकाः ।
 ६८.७२/२न कृतघ्ना न पिशुना नो स्तेना नाजितेन्द्रियाः ॥ ६८.७२ ॥
 ६८.७३/१येऽर्ययन्ति सदा भक्त्या वासुदेवं जगद्गुरुम् ।
 ६८.७३/२ते तत्र वैष्णवा यान्ति विष्णुलोकं न संशयः ॥ ६८.७३ ॥
 ६८.७४/१६क्षिणस्थोऽधेस्तीरे क्षेत्रे परमदुर्लभे ।
 ६८.७४/२दृष्ट्वा कृष्णं य रामं य सुभद्रां य द्विजोत्तमाः ॥ ६८.७४ ॥
 ६८.७५/१कल्पवृक्षसमीपे तु ये त्यजन्ति कलेवरम् ।
 ६८.७५/२ते तत्र मनुजा यान्ति मृता ये पुरुषोत्तमे ॥ ६८.७५ ॥
 ६८.७६/१वटसागरयोर्मध्ये यः स्मरेत् पुरुषोत्तमम् ।
 ६८.७६/२तेऽपि तत्र नरा यान्ति ये मृताः पुरुषोत्तमे ॥ ६८.७६ ॥
 ६८.७७/१तेऽपि तत्र परं स्थानं यान्ति नास्त्यत्र संशयः ।
 ६८.७७/२श्रेयं मया मुनिश्रेष्ठा विष्णुलोकः सनातनः ।
 ६८.७७/३सर्वानन्दकरः प्रोक्तो भुक्तिमुक्तिहृलप्रदः ॥ ६८.७७ ॥
 ६८.१/१भुनय त्रियुः । ब्रह्मश्चर्यस्त्वया प्रोक्तो विष्णुलोको जगत्पते ।
 ६८.१/२नित्यानन्दकरः श्रीमान् भुक्तिमुक्तिहृलप्रदः ॥ ६८.१ ॥
 ६८.२/१क्षेत्रं य दुर्लभं लोके कीर्तितं पुरुषोत्तमम् ।
 ६८.२/२त्यक्त्वा यत्र नरो देवं याति सालोक्ष्यतां उरेः ॥ ६८.२ ॥
 ६८.३/१सम्यक् क्षेत्रस्य माहात्म्यं त्वया सम्यक् प्रकीर्तितम् ।
 ६८.३/२यत्र स्वदेउसंत्यागाद् विष्णुलोकं ब्रजेन् नरः ॥ ६८.३ ॥
 ६८.४/१अहो भोक्षस्य मार्गोऽयं देउत्यागस्त्वयोदितः ।
 ६८.४/२नराणामुपकाराय पुरुषाण्ये न संशयः ॥ ६८.४ ॥

- ६८.५/१अनायासेन देवेश देहं त्यज्त्वा नरोत्तमाः ।
 ६८.५/२तस्मिन् क्षेत्रे परं विष्णोः पदं यान्ति निरामयम् ॥ ६८.५ ॥
 ६८.६/१श्रुत्वा क्षेत्रस्य माडात्स्यं विस्मयो नो मडान् अभूत् ।
 ६८.६/२प्रयागपुष्करादीनि क्षेत्राण्ययातनानि य ॥ ६८.६ ॥
 ६८.७/१पृथिव्यां सर्वतीर्थानि सरितश्च सरांसि य ।
 ६८.७/२न तथा तानि सर्वाणि प्रशंससि सुरोत्तम ॥ ६८.७ ॥
 ६८.८/१यथा प्रशंससि क्षेत्रं पुरुषाण्यं पुनः पुनः ।
 ६८.८/२ज्ञातोऽस्माभिरभिप्रायस्तवेदानीं पितामह ॥ ६८.८ ॥
 ६८.९/१येन प्रशंससि क्षेत्रं मुक्तिदं पुरुषोत्तमम् ।
 ६८.९/२पुरुषाण्यसमं नूनं क्षेत्रं नास्ति महीतले ।
 ६८.९/३तेन त्वं विबुधश्रेष्ठ प्रशंससि पुनः पुनः ॥ ६८.९ ॥
 ६८.१०/१ब्रह्मोवाच । सत्यं सत्यं मुनिश्रेष्ठा भवद्भिः समुदाहृतम् ।
 ६८.१०/२पुरुषाण्यसमं क्षेत्रं नास्त्यत्र पृथिवीतले ॥ ६८.१० ॥
 ६८.११/१सन्ति यानि तु तीर्थानि पुण्यान्यायतनानि य ।
 ६८.११/२तानि श्रीपुरुषाण्यस्य कलां नार्हन्ति षोडशीम् ॥ ६८.११ ॥
 ६८.१२/१यथा सर्वेश्वरो विष्णुः सर्वलोकोत्तमोत्तमः ।
 ६८.१२/२तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.१२ ॥
 ६८.१३/१आदित्यानां यथा विष्णुः श्रेष्ठत्वे समुदाहृतः ।
 ६८.१३/२तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.१३ ॥
 ६८.१४/१नक्षत्राणां यथा सोमः सरसां सागरो यथा ।
 ६८.१४/२तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.१४ ॥
 ६८.१५/१वसूनां पावको यद्गद् रुद्राणां शंकरो यथा ।
 ६८.१५/२तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.१५ ॥
 ६८.१६/१वर्णानां ब्राह्मणो यद्गद् वैनतेयश्च पक्षिणाम् ।
 ६८.१६/२तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.१६ ॥
 ६८.१७/१शिषरिणां यथा मेरुः पर्वतानां हिमालयः ।
 ६८.१७/२तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.१७ ॥

- ६८.१८/१प्रमदानां यथा लक्ष्मीः सरितां जाल्वी यथा ।
 ६८.१८/२तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.१८ ॥
- ६८.१९/१औरावतो गङ्गेन्द्राणां मडर्षीणां भृगुर्यथा ।
 ६८.१९/२तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.१९ ॥
- ६८.२०/१सेनानीनां यथा स्कन्दः सिद्धानां कपिलो यथा ।
 ६८.२०/२तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.२० ॥
- ६८.२१/१उर्यैःश्रवा यथाश्वानां कवीनामुशना कविः ।
 ६८.२१/२तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.२१ ॥
- ६८.२२/१मुनीनां यथा व्यासः कुबेरो यक्षरक्षसाम् ।
 ६८.२२/२तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.२२ ॥
- ६८.२३/१छिन्दियाणां मनो यद्भद्रं भूतानामवनी यथा ।
 ६८.२३/२तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.२३ ॥
- ६८.२४/१अश्वत्थः सर्ववृक्षाणां पवनः प्लवतां यथा ।
 ६८.२४/२तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.२४ ॥
- ६८.२५/१भूषाणानां तु सर्वेषां यथा यूडामणिर्द्विजः ।
 ६८.२५/२तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.२५ ॥
- ६८.२६/१गन्धर्वाणां चित्ररथः शस्त्राणां कुलिशो यथा ।
 ६८.२६/२तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.२६ ॥
- ६८.२७/१अकारः सर्ववर्षाणां गायत्री छन्दसां यथा ।
 ६८.२७/२तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.२७ ॥
- ६८.२८/१सर्वाङ्गोत्सो यथा श्रेष्ठमुत्तमाङ्गं द्विजोत्तमाः ।
 ६८.२८/२तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.२८ ॥
- ६८.२९/१अरुन्धती यथा स्त्रीणां सतीनां श्रेष्ठतां गता ।
 ६८.२९/२तथा समस्ततीर्थानां श्रेष्ठं तत् पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.२९ ॥
- ६८.३०/१यथा समस्तविद्यानां मोक्षविद्या परा स्मृता ।
 ६८.३०/२तथा समस्ततीर्थानां श्रेष्ठं तत् पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.३० ॥
- ६८.३१/१मनुष्याणां यथा राजा धेनूनामपि कामधुक् ।
 ६८.३१/२तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.३१ ॥

- ६८.३२/१सुवर्णं सर्वरत्नानां सर्पाणां वासुकिर्यथा ।
 ६८.३२/२तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.३२ ॥
- ६८.३३/१प्रह्लादः सर्वदैत्यानां रामः शस्त्रभृतां यथा ।
 ६८.३३/२तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.३३ ॥
- ६८.३४/१जषाणां मकरो यद्गन् मृगाणां मृगराऽ यथा ।
 ६८.३४/२तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.३४ ॥
- ६८.३५/१समुद्राणां यथा श्रेष्ठः क्षीरोदः सरितां पतिः ।
 ६८.३५/२तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.३५ ॥
- ६८.३६/१वरुणो यादसां यद्गद् यमः संयमिनां यथा ।
 ६८.३६/२तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.३६ ॥
- ६८.३७/१देवर्षीणां यथा श्रेष्ठो नारदो मुनिसत्तमाः ।
 ६८.३७/२तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.३७ ॥
- ६८.३८/१धातूनां काञ्चनं यद्गत् पवित्राणां य दक्षिणा ।
 ६८.३८/२तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.३८ ॥
- ६८.३९/१प्रजापतिर्यथा दक्ष ऋषीणां कश्यपो यथा ।
 ६८.३९/२तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.३९ ॥
- ६८.४०/१अलाणां भास्करो यद्गन् मन्त्राणां प्रणवो यथा ।
 ६८.४०/२तथा समस्ततीर्थानां वरिष्ठं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.४० ॥
- ६८.४१/१अश्वमेधस्तु यज्ञानां यथा श्रेष्ठः प्रकीर्तितः ।
 ६८.४१/२तथा समस्ततीर्थानां क्षेत्रं य तद् द्विजोत्तमाः ॥ ६८.४१ ॥
- ६८.४२/१अोषधीनां यथा धान्यं तृणेषु तृणराऽ यथा ।
 ६८.४२/२तथा समस्ततीर्थानामुत्तमं पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.४२ ॥
- ६८.४३/१यथा समस्ततीर्थानां धर्मः संसारतारकः ।
 ६८.४३/२तथा समस्ततीर्थानां श्रेष्ठं तत् पुरुषोत्तमम् ॥ ६८.४३ ॥
- ७०.१/१ब्रह्मोवाच । सर्वेषां यैव तीर्थानां क्षेत्राणां य द्विजोत्तमाः ।
 ७०.१/२जपडोमप्रतानां य तपोदानकृत्वानि य ॥ ७०.१ ॥
- ७०.२/१न तत् पश्यामि लो विप्रा यत् तेन सदृशं भुवि ।

- ७०.२/२किं यात्र भङ्गोक्तेन भाषितेन पुनः पुनः ॥ ७०.२ ॥
- ७०.३/१सत्यं सत्यं पुनः सत्यं क्षेत्रं तत् परमं मङ्गत् ।
- ७०.३/२पुरुषाभ्यं सङ्गृह्य दृष्ट्वा सागराग्मःसमाप्सुतम् ॥ ७०.३ ॥
- ७०.४/१ब्रह्मविद्यां सङ्गृह्णात्वा गर्भवासो न विद्यते ।
- ७०.४/२उदरेः संनिहिते स्थाने उत्तमे पुरुषोत्तमे ॥ ७०.४ ॥
- ७०.५/१संवत्सरमुपासीत मासमात्रमथापि वा ।
- ७०.५/२तेन जमं हुतं तेन तेन तमं तपो मङ्गत् ॥ ७०.५ ॥
- ७०.६/१स याति परमं स्थानं यत्र योगेश्वरो हरिः ।
- ७०.६/२रभुक्त्वा भोगान् विचित्रांश्च देवयोषित्समन्वितः ॥ ७०.६ ॥
- ७०.७/१कल्पान्ते पुनरागत्य मर्त्यलोके नरोत्तमः ।
- ७०.७/२जायते योगिनां विप्रा ज्ञानज्ञेयोद्यतो गृहे ॥ ७०.७ ॥
- ७०.८/१सम्प्राप्य वैष्णवं योगं उदरेः स्वच्छन्दतां व्रजेत् ।
- ७०.८/२कल्पवृक्षस्य रामस्य कृष्णस्य भद्रया सह ॥ ७०.८ ॥
- ७०.९/१मार्कण्डेयैन्द्रधुम्नस्य माहात्म्यं माधवस्य च ।
- ७०.९/२स्वर्गद्वारस्य माहात्म्यं सागरस्य विधिः कृमात् ॥ ७०.९ ॥
- ७०.१०/१मार्जनस्य यथाकाले भागीरथ्याः समागमम् ।
- ७०.१०/२सर्वमेतन् मया ज्ञातं यत् परं श्रोतुमिच्छथ ॥ ७०.१० ॥
- ७०.११/१धुम्नस्य माहात्म्यमेतच्च कथितं मया ।
- ७०.११/२सर्वार्थं समाख्यातं रक्षस्यं पुरुषोत्तमम् ।
- ७०.११/३पुराणं परमं गुह्यं धन्यं संसारमोचनम् ॥ ७०.११ ॥
- ७०.१२/१भुनय त्रियुः । नहि नस्तृप्तिरस्तीह शृङ्खलां तीर्थविस्तरम् ।
- ७०.१२/२पुनरेव परं गुह्यं वक्तुमर्हस्यशेषतः ।
- ७०.१२/३परं तीर्थस्य माहात्म्यं सर्वतीर्थोत्तमोत्तमम् ॥ ७०.१२ ॥
- ७०.१३/१ब्रह्मोवाच । एतमेव पुरा प्रश्नं पृष्टोऽस्मि द्विजसत्तमाः ।
- ७०.१३/२नारदेन प्रयत्नेन तदा तं प्रोक्तवान् अहम् ॥ ७०.१३ ॥
- ७०.१४/१नारद उवाच । तपसो यज्ञदानानां तीर्थानां पावनं स्मृतम् ।
- ७०.१४/२सर्वं श्रुतं मया त्वत्तो जगद्योने जगत्पते ॥ ७०.१४ ॥
- ७०.१५/१किञ्चिन्ति सन्ति तीर्थानि स्वर्गमर्त्यरसातले ।

- ७०.१५/२सर्वेषामेव तीर्थानां सर्वदा किं विशिष्यते ॥ ७०.१५ ॥
- ७०.१६/१ब्रह्मोवाच । यतुर्विधानि तीर्थानि स्वर्गे मर्त्ये रसातले ।
७०.१६/२दैवानि मुनिशार्दूल आसुराण्यार्षाणि च ॥ ७०.१६ ॥
- ७०.१७/१मानुषाणि त्रिलोकेषु विख्यातानि सुरादिभिः ।
७०.१७/२मानुषेभ्यश्च तीर्थेभ्य आर्ष तीर्थमनुत्तमम् ॥ ७०.१७ ॥
- ७०.१८/१आर्षेभ्यश्चैव तीर्थेभ्य आसुरं ब्रह्मपुण्यदम् ।
७०.१८/२आसुरेभ्यस्तथा पुण्यं दैवं तत् सार्वकामिकम् ॥ ७०.१८ ॥
- ७०.१९/१ब्रह्मविष्णुशिवैश्चैव निर्मितं दैवमुच्यते ।
७०.१९/२त्रिभ्यो यद् अेकं जायेत तस्मान् नातः परं विदुः ॥ ७०.१९ ॥
- ७०.२०/१त्रयाणामपि लोकानां तीर्थं मेध्यमुदाहृतम् ।
७०.२०/२तत्रापि जाम्बवं द्वीपं तीर्थं ब्रह्मगुणोदयम् ॥ ७०.२० ॥
- ७०.२१/१जाम्बवे भारतं वर्षं तीर्थं त्रैलोक्यविश्रुतम् ।
७०.२१/२कर्मभूमिर्यतः पुत्र तस्मात् तीर्थं तद् उच्यते ॥ ७०.२१ ॥
- ७०.२२/१तत्रैव यानि तीर्थानि यान्युक्तानि मया तव ।
७०.२२/२उत्तमवद्विन्ध्ययोर्मध्ये षण्णद्यो देवसम्भवाः ॥ ७०.२२ ॥
- ७०.२३/१तथैव देवजा ब्रह्मन् दक्षिणार्णवविन्ध्ययोः ।
७०.२३/२अेता द्वादश नद्यस्तु प्राधान्येन प्रकीर्तिताः ॥ ७०.२३ ॥
- ७०.२४/१अभिसम्पूजितं यस्माद् भारतं ब्रह्मपुण्यदम् ।
७०.२४/२कर्मभूमिरतो देवैर्वर्षं तस्मात् प्रकीर्तितम् ॥ ७०.२४ ॥
- ७०.२५/१आर्षाणि चैव तीर्थानि देवजानि क्वचित् क्वचित् ।
७०.२५/२आसुरैरावृताभ्यासंस्तद् अेवासुरमुच्यते ॥ ७०.२५ ॥
- ७०.२६/१देवेषु प्रदेशेषु तपस्तप्त्वा महर्षयः ।
७०.२६/२देवप्रभावात् तपस आर्षाण्यपि च तान्यपि ॥ ७०.२६ ॥
- ७०.२७/१आत्मनः श्रेयसे मुक्त्यै पूजयै भूतदेवतवा ।
७०.२७/२आत्मनः कृत्वाभूत्यर्थं यशसोऽवाप्तये पुनः ॥ ७०.२७ ॥
- ७०.२८/१मानुषैः कारितान्याहुर्मानुषाणीति नारद ।
७०.२८/२अेवं यतुर्विधो भेदस्तीर्थानां मुनिसत्तम ॥ ७०.२८ ॥

- ७०.२८/१भेदं न कश्चिज्जानाति श्रोतुं युक्तोऽसि नारद ।
 ७०.२८/२अडवः पण्डितमन्याः शृण्वन्ति कथयन्ति य ।
 ७०.२८/३सुकृती कोऽपि जानाति वक्तुं श्रोतुं निजैर्गुणैः ॥ ७०.२८ ॥
- ७०.३०/१नारद उवाच । तेषां स्वऽपं भेदं य श्रोतुमिच्छामि तत्त्वतः ।
 ७०.३०/२यश्छुत्वा सर्वपापेभ्यो मुख्यते नात्र संशयः ॥ ७०.३० ॥
- ७०.३१/१ब्रह्मन् कृतयुगाद्यै तु उपायोऽन्यो न विद्यते ।
 ७०.३१/२तीर्थसेवां विना स्वल्प+ । आयासेनाभीष्टदायिनीम् ॥ ७०.३१ ॥
- ७०.३२/१न त्वया सदृशो धातर्वक्ता ज्ञाताथवा क्वचित् ।
 ७०.३२/२त्वं नाभिकमले विषणोः संजातोऽभिलपूर्वजः ॥ ७०.३२ ॥
- ७०.३३/१ब्रह्मोवाच । गोदावरी भीमरथी तुङ्गभद्रा य वेणिका ।
 ७०.३३/२तापी पयोविषयी विन्ध्यस्य दक्षिणे तु प्रकीर्तिताः ॥ ७०.३३ ॥
- ७०.३४/१भागीरथी नर्मदा तु यमुना य सरस्वती ।
 ७०.३४/२विशोका य वितस्ता य डिमवत्पर्वताश्रिताः ॥ ७०.३४ ॥
- ७०.३५/१अेता नद्यः पुण्यतमा देवतीर्थान्युदाहृताः ।
 ७०.३५/२गयः कोल्वासुरो वृत्रस्त्रिपुरो ङ्यन्धकस्तथा ॥ ७०.३५ ॥
- ७०.३६/१डयमूर्धा य लवणो नमुचिः शृङ्गकस्तथा ।
 ७०.३६/२यमः पातालकेतुश्च मयः पुष्कर अेव य ॥ ७०.३६ ॥
- ७०.३७/१अेतैरावृततीर्थानि आसुराणि शुभानि य ।
 ७०.३७/२प्रभासो भार्गवोऽगस्तिर्नरनारायणौ तथा ॥ ७०.३७ ॥
- ७०.३८/१वसिष्ठश्च भरद्वाजो गोतमः कश्यपो मनुः ।
 ७०.३८/२धत्यादिमुनिजुष्टानि ऋषितीर्थानि नारद ॥ ७०.३८ ॥
- ७०.३९/१अम्बरीषो हरिश्चन्द्रो मान्धाता मनुरेव य ।
 ७०.३९/२कुङ्कुः कनकवर्च्यैव भार्वाचः सगरस्तथा ॥ ७०.३९ ॥
- ७०.४०/१अश्वयूपो नाचिकेता वृषाकपिररिंदमः ।
 ७०.४०/२धत्यादिमानुषैर्विप्र निर्मितानि शुभानि य ॥ ७०.४० ॥
- ७०.४१/१यशसः कुलभूत्यर्थं निर्मितानीड नारद ।
 ७०.४१/२स्वतोऽह्मूतानि दैवानि यत्र क्वापि जगत्त्रये ।
 ७०.४१/३पुण्यतीर्थानि तान्याहुस्तीर्थभेदो भयोदितः ॥ ७०.४१ ॥

- ७१.१/१नारद उवाच । त्रिदैवत्यं तु यत् तीर्थं सर्वेभ्यो ज्युक्तमुत्तमम् ।
 ७१.१/२तस्य स्वरूपभेदं च विस्तरेण ब्रवीतु मे ॥ ७१.१ ॥
- ७१.२/१ब्रह्मोवाच । तावद् अन्यानि तीर्थानि तावत् ताः पुण्यभूमयः ।
 ७१.२/२तावद् यज्ञाद्यो यावत् त्रिदैवत्यं न दृश्यते ॥ ७१.२ ॥
- ७१.३/१गङ्गेयं सरितां श्रेष्ठा सर्वकामप्रदायिनी ।
 ७१.३/२त्रिदैवत्या मुनिश्रेष्ठ तद्गुण्यतिमतः शृणु ॥ ७१.३ ॥
- ७१.४/१वर्षाणामयुतात् पूर्वं देवकार्यं उपस्थिते ।
 ७१.४/२तारको बलवान् आसीन् मद्भ्रातृ अतिगर्वितः ॥ ७१.४ ॥
- ७१.५/१देवानां परमैश्वर्यं हृतं तेन बलीयसा ।
 ७१.५/२ततस्ते शरणं जग्मुर्देवाः सेन्द्रपुरोगमाः ॥ ७१.५ ॥
- ७१.६/१क्षीरोदशायिनं देवं जगतां प्रपितामहम् ।
 ७१.६/२कृताञ्जलिपुटा देवा विष्णुमूयुरनन्यगाः ॥ ७१.६ ॥
- ७१.७/१देवा विशुः । त्वं त्राता जगतां नाथ देवानां कीर्तिवर्धन ।
 ७१.७/२सर्वेश्वर जगद्योने त्रयीमूर्ते नमोऽस्तु ते ॥ ७१.७ ॥
- ७१.८/१लोकस्रष्टासुरान् हन्ता त्वमेव जगतां पतिः ।
 ७१.८/२स्थित्युत्तिविनाशानां कारणं त्वं जगन्मय ॥ ७१.८ ॥
- ७१.९/१त्राता न कोप्यस्ति जगत्त्रयेऽपि ।
 ७१.९/२शरीरिणां सर्वविपद्रतानाम् ।
 ७१.९/३त्वया विना वारिजपत्रनेत्र ।
 ७१.९/४तापत्रयाणां शरणं न चान्यत् ॥ ७१.९ ॥
- ७१.१०/१पिता य माता जगतोऽभिलस्य ।
 ७१.१०/२त्वमेव सेवासुलभोऽसि विष्णो ।
 ७१.१०/३प्रसीद पाडीश महाभयेभ्यो ।
 <71 | 10/4>ऽस्मदार्तिहन्ता वद कस्त्वदन्यः ॥ ७१.१० ॥
- ७१.११/१आदिकर्ता वराहस्त्वं मत्स्यः कूर्मस्तथैव च ।
 ७१.११/२धत्यादिरूपभेदैर्नो रक्षसे भय आगते ॥ ७१.११ ॥
- ७१.१२/१हृतस्वाम्यान् सुरगणान् हृतदारान् गतापदः ।
 ७१.१२/२कस्मान् न रक्षसे देव अनन्यशरणान् हरे ॥ ७१.१२ ॥

૭૧.૧૩/૧બ્રહ્મોવાય । તતઃ પ્રોવાય ભગવાન્ શેષશાયી જગત્પતિઃ ।
 ૭૧.૧૩/૨કસ્માચ્ચ ભયમાપન્નં તદ્ બ્રુવન્તુ ગતજ્વરાઃ ।
 ૭૧.૧૩/૩તતઃ શ્રિયઃ પતિં પ્રાહુસ્તાં તારકવધં પ્રતિ ॥ ૭૧.૧૩ ॥
 ૭૧.૧૪/૧દેવા ઊચુઃ । તારકાદ્ ભયમાપન્નં ભીષણં રોમહર્ષણામ્ ।
 ૭૧.૧૪/૨ન યુદ્ધૈસ્તપસા શાપૈર્હન્તું નૈવ ક્ષમા વયમ્ ॥ ૭૧.૧૪ ॥
 ૭૧.૧૫/૧અર્વાગ્દશાહાદ્ યો બાલસ્તસ્માન્ મૃત્યુમવાપ્સ્યતિ ।
 ૭૧.૧૫/૨તસ્માદ્ દેવ ન ચાન્ચેભ્યસ્તત્ર નીતિર્વિધીયતામ્ ॥ ૭૧.૧૫ ॥
 ૭૧.૧૬/૧બ્રહ્મોવાય । પુનર્નારાયણઃ પ્રાહ નાહં બલોઠ્ઠટઃ સુરાઃ ।
 ૭૧.૧૬/૨ન મત્તો મદપત્યાચ્ચ ન દેવેભ્યો વધો ભવેત્ ॥ ૭૧.૧૬ ॥
 ૭૧.૧૭/૧ઈશ્વરાદ્ યદિ જાયેત અપત્યં બહુશક્તિકમ્ ।
 ૭૧.૧૭/૨તસ્માદ્ વધમવાપ્નોતિ તારકો લોકદારુણઃ ॥ ૭૧.૧૭ ॥
 ૭૧.૧૮/૧તદ્ ગચ્છામઃ સુરાઃ સર્વે યતિતુમ્ ઋષિભિઃ સહ ।
 ૭૧.૧૮/૨ભાર્યાર્થં પ્રથમો યત્નઃ કર્તવ્યઃ પ્રભવિષ્ણુભિઃ ॥ ૭૧.૧૮ ॥
 ૭૧.૧૯/૧તથેત્યુક્ત્વા સુરગણા જગમુસ્તે ચ નગોત્તમમ્ ।
 ૭૧.૧૯/૨હિમવન્તાં રતમયં મેનાં ચ હિમવત્પ્રિયામ્ ॥ ૭૧.૧૯ ॥
 ૭૧.૨૦/૧ઈદમૂચુઃ સર્વ એવ સભાર્યં તુહિનં ગિરિમ્ ॥ ૭૧.૨૦ ॥
 ૭૧.૨૧/૧દેવા ઊચુઃ । દાક્ષાયણી લોકમાતા ચા શક્તિઃ સંસ્થિતા ગિરૌ ।
 ૭૧.૨૧/૨બુદ્ધિઃ પ્રજ્ઞા ધૃતિર્મેઘા લજ્જા પુષ્ટિઃ સરસ્વતી ॥ ૭૧.૨૧ ॥
 ૭૧.૨૨/૧એવં ત્વનેકધા લોકે ચા સ્થિતા લોકપાવની ।
 ૭૧.૨૨/૨દેવાનાં કાર્યસિદ્ધ્યર્થં યુવયોર્ગર્ભમાવિશત્ ॥ ૭૧.૨૨ ॥
 ૭૧.૨૩/૧સમુત્પન્ના જગન્માતા શમ્ભોઃ પત્ની ભવિષ્યતિ ।
 ૭૧.૨૩/૨અસ્માકં ભવતાં ચાપિ પાલની ચ ભવિષ્યતિ ॥ ૭૧.૨૩ ॥
 ૭૧.૨૪/૧બ્રહ્મોવાય । હિમવાન્ અપિ તદ્ વાક્યં સુરાણામભિનન્ધ ચ ।
 ૭૧.૨૪/૨મેના ચાપિ મહોત્સાહા અસ્તિવત્યેવં વયોઽબ્રવીત્ ॥ ૭૧.૨૪ ॥
 ૭૧.૨૫/૧તદોત્પન્ના જગદ્ધાત્રી ગૌરી હિમવતો ગૃહે ।
 ૭૧.૨૫/૨શિવધ્યાનરતા નિત્યં તન્નિષ્ઠા તન્મનોગતા ॥ ૭૧.૨૫ ॥
 ૭૧.૨૬/૧તાં વૈ પ્રોચુઃ સુરગણા ઈશાર્યં તપ આવિશ ।
 ૭૧.૨૬/૨તથા હિમવતઃ પૃષ્ઠે ગૌરી તેપે તપો મહત્ ॥ ૭૧.૨૬ ॥

- ७१.२७/१पुनः सम्मन्त्रयामासुरीशो ध्यायति तां शिवाम् ।
 ७१.२७/२आत्मानं वा तथान्यद् वा न जानीमः कथं भवः ॥ ७१.२७ ॥
- ७१.२८/१मेनकायाः सुतायां तु चित्तं दध्यात् सुरेश्वरः ।
 ७१.२८/२तत्र नीतिर्विधातव्या ततः श्रैष्ठ्यमवाप्स्यथ ।
 ७१.२८/३ततः प्राड मडाबुद्धिर्वायस्यतिरुदारधीः ॥ ७१.२८ ॥
- ७१.२९/१बृहस्पतिरुवाच । यस्त्वयं मदनो धीमान् कन्दर्पः पुष्ययापधृक् ।
 ७१.२९/२स विध्यतु शिवं शान्तं बाणैः पुष्यमयैः शुभैः ॥ ७१.२९ ॥
- ७१.३०/१तेन विद्धस्त्रिनेत्रोऽपि षशायां बुद्धिमादधेत् ।
 ७१.३०/२परिषोष्यत्यसौ नूनं तदा तां गिरिजा हरः ॥ ७१.३० ॥
- ७१.३१/१जयिनः पञ्चबाणस्य न बाणाः क्वापि कुण्ठिताः ।
 ७१.३१/२तथोढायां जगद्धात्र्यां शम्भोः पुत्रो भविष्यति ॥ ७१.३१ ॥
- ७१.३२/१जातः पुत्रस्त्रिनेत्रस्य तारकं स उनिष्यति ।
 ७१.३२/२वसन्तं य सडायार्थं शोभिष्ठं कुसुमाकरम् ॥ ७१.३२ ॥
- ७१.३३/१आह्लादनं य मनसा कामायैर्न प्रयच्छथ ॥ ७१.३३ ॥
- ७१.३४/१ब्रह्मोवाच । तथेत्युक्त्वा सुरगाणां मदनं कुसुमाकरम् ।
 ७१.३४/२प्रेषयामासुरव्यग्राः शिवान्तिकमरिंदमाः ॥ ७१.३४ ॥
- ७१.३५/१स जगाम त्वरा कामो धृतयापो समाधवः ।
 ७१.३५/२रत्या य सङ्घितः कामः कर्तुं कर्म सुदुष्करम् ॥ ७१.३५ ॥
- ७१.३६/१गृहीत्वा सशरं चापमिदं तस्य मनोऽभवत् ।
 ७१.३६/२मया वेध्यस्त्ववेधो वै शम्भुर्लोकगुरुः प्रभुः ॥ ७१.३६ ॥
- ७१.३७/१त्रैलोक्यजयिनो बाणाः शम्भो मे किं दृढा न वा ।
 ७१.३७/२तेनासौ याग्निनेत्रेण भस्मशेषस्तदा कृतः ॥ ७१.३७ ॥
- ७१.३८/१तद् एव कर्म सुदृढमीक्षितुं सुरसत्तमाः ।
 ७१.३८/२आजग्मुस्तत्र यद् वृत्तं शृणु विस्मयकारकम् ॥ ७१.३८ ॥
- ७१.३९/१शम्भुं दृष्ट्वा सुरगाणां यावत् पश्यन्ति मन्मथम् ।
 ७१.३९/२तावश्यं भस्मसाद्भूतं कामं दृष्ट्वा भयातुराः ।
 ७१.३९/३तुष्टुवुस्त्रिदशानं कृताञ्जलिपुटाः सुराः ॥ ७१.३९ ॥

૭૧.૪૦/૧દેવા ઊચુઃ । તારકાદ્ ભયમાપન્નં કુરુ પત્ની ગિરેઃ સુતામ્ ॥ ૭૧.૪૦ ॥

૭૧.૪૧/૧બ્રહ્મોવાચ । વિદ્ધચિત્તો હરોઽધ્યાશુ મેને વાઙ્મ્યં સુરોદિતમ્ ।

૭૧.૪૧/૨અરુન્ધર્તી વસિષ્ઠે ચ માં તુ ચક્રધરં તથા ॥ ૭૧.૪૧ ॥

૭૧.૪૨/૧પ્રેષયામાસુરમરા વિવાહાય પરસ્પરમ્ ।

૭૧.૪૨/૨સમ્બન્ધોઽપિ તથાધ્યાસીદ્ ધિમવલ્લોકનાથયોઃ ॥ ૭૧.૪૨ ॥

૭૨.૧/૧બ્રહ્મોવાચ । હિમવત્પર્વતે શ્રેષ્ઠે નાનારત્નવિચિત્રિતે ।

૭૨.૧/૨નાનાવૃક્ષલતાકીર્ણો નાનાદ્વિજનિષેવિતે ॥ ૭૨.૧ ॥

૭૨.૨/૧નદીનદસરઃકૂપ+ । તઽગાદિભિરાવૃતે ।

૭૨.૨/૨દેવગન્ધર્વયક્ષાદિ+ । સિદ્ધચારણસેવિતે ॥ ૭૨.૨ ॥

૭૨.૩/૧શુભમારુતસમ્પન્ને હર્ષોત્કર્ષેકકારણે ।

૭૨.૩/૨મેરુમન્દરકૈલાસ+ ંઐનાકાદિનગૈર્વૃતે ॥ ૭૨.૩ ॥

૭૨.૪/૧વસિષ્ઠાગસ્ત્યપૌલસ્ત્ય+ । લોમશાદિભિરાવૃતે ।

૭૨.૪/૨મહોત્સવે વર્તમાને વિવાહઃ સમજાયત ॥ ૭૨.૪ ॥

૭૨.૫/૧તત્ર વેદી રત્નમયી શોભિતા સ્વર્ણભૂષિતા ।

૭૨.૫/૨વજ્રમાણિક્યવૈદૂર્ય+ । તન્મયસ્તમ્ભશોભિતા ॥ ૭૨.૫ ॥

૭૨.૬/૧જયાલક્ષ્મીશુભાક્ષાન્તિ+ । કીર્તિપુષ્ટ્યાદિસંવૃતા ।

૭૨.૬/૨મેરુમન્દરકૈલાસ+ । રૈવતૈઃ પરિશોભિતૈઃ ॥ ૭૨.૬ ॥

૭૨.૭/૧પૂજિતો લોકનાથેન વિષ્ણુના પ્રભવિષ્ણુના ।

૭૨.૭/૨મૈનાકઃ પર્વતશ્રેષ્ઠો રેજેઽતીવ હિરાણ્મયઃ ॥ ૭૨.૭ ॥

૭૨.૮/૧ઋષયો લોકપાલાશ્ચ આદિત્યાઃ સમરુદ્રણાઃ ।

૭૨.૮/૨વિવાહે વેદિકાં ચકુર્દેવદેવસ્ય શૂલિનઃ ॥ ૭૨.૮ ॥

૭૨.૯/૧વિશ્વકર્મા સ્વયં ત્વષ્ટા વેદીં ચક્રે સતોરણામ્ ।

૭૨.૯/૨સુરભી નન્દિની નન્દા સુનન્દા કામદોહિની ॥ ૭૨.૯ ॥

૭૨.૧૦/૧આભિસ્તુ શોભિતેશાન્યા વિવાહઃ સમજાયત ।

૭૨.૧૦/૨સમુદ્રાઃ સરિતો નાગા ઓષધ્યો લોકમાતરઃ ॥ ૭૨.૧૦ ॥

૭૨.૧૧/૧સવનસ્પતિબીજાશ્ચ સર્વે તત્ર સામાયયુઃ ।

૭૨.૧૧/૨ભુવઃ કર્મ ઇલા ચક્રે ઓષધ્યસ્ત્વન્નકર્મ ચ ॥ ૭૨.૧૧ ॥

- ७२.१२/१वसुणः पानकर्मणि दानकर्म धनाधिपः ।
 ७२.१२/२अग्निश्चकार तत्रात्रं यथ्येष्टं लोकनाथयोः ॥ ७२.१२ ॥
- ७२.१३/१तत्र तत्र पृथक् पूजां यजे विष्णुः सनातनः ।
 ७२.१३/२वेदाश्च सरडस्या वै गायन्ति य उसन्ति ॥ ७२.१३ ॥
- ७२.१४/१नृत्यन्त्यप्सरसः सर्वा जगुर्गन्धर्वकिंनराः ।
 ७२.१४/२लाजाभृक् यापि मैनाको बभूव मुनिसत्तम ॥ ७२.१४ ॥
- ७२.१५/१पुण्याडवायनं वृत्तमन्तर्वेशमनि नारद ।
 ७२.१५/२वेदिकायामुपाविष्टौ दम्पती सुरसत्तमौ ॥ ७२.१५ ॥
- ७२.१६/१प्रतिष्ठाप्याग्निं विधिवद् अश्मानं यापि पुत्रक ।
 ७२.१६/२कुत्वा लाजाश्च विधिवत् प्रदक्षिणमथाकरोत् ॥ ७२.१६ ॥
- ७२.१७/१अश्मनः स्पर्शितोश्च देव्यङ्गुष्ठे करेऽस्पृशत् ।
 ७२.१७/२विष्णुना प्रेरितः शम्भुर्दक्षिणस्य पदस्य च ॥ ७२.१७ ॥
- ७२.१८/१तामदृशमिदं तत्र डोमं कुर्वन् उरान्तिके ।
 ७२.१८/२दृष्टेऽङ्गुष्ठे दृष्टबुद्ध्या वीर्यं सुस्त्राव मे तदा ॥ ७२.१८ ॥
- ७२.१९/१लज्जया क्लृषीभूतः स्कन्नं वीर्यमयूर्णयम् ।
 ७२.१९/२मद्वीर्याभ्यूर्णितान् सूक्ष्माद् वालभिव्यास्तु जज्ञिरे ॥ ७२.१९ ॥
- ७२.२०/१ततो मडान् अभूत् तत्र डाडाकारः सुरोदितः ।
 ७२.२०/२लज्जया परिभूतोऽहं निर्गतस्तु तदासनात् ॥ ७२.२० ॥
- ७२.२१/१पश्यत्सु देवसंघेषु तूष्णीमभूतेषु नारद ।
 ७२.२१/२गच्छन्तं मां मडादेवो दृष्ट्वा नन्दिनमब्रवीत् ॥ ७२.२१ ॥
- ७२.२२/१शिव उवाच । अङ्गमाणमाह्वयस्वेऽहं गतपापं करोम्यहम् ।
 ७२.२२/२कृतापराधेऽपि जने सन्तः सकृपमानसाः ।
 ७२.२२/३मोहयन्त्यपि विद्वांसं विषयाणामियं स्थितिः ॥ ७२.२२ ॥
- ७२.२३/१अङ्गोवाच । अवेमुक्त्वा स भगवान् उभया सङ्घितः शिवः ।
 ७२.२३/२ममानुकम्पया चैव लोकानां हितकाम्यया ॥ ७२.२३ ॥
- ७२.२४/१अेतथ्यकार लोकेशः शृणु नारद यत्नतः ।
 ७२.२४/२पापिनां पापमोक्षाय भूमिरापो भविष्यति ॥ ७२.२४ ॥
- ७२.२५/१तयोश्च सारसर्वस्वमाहृषिभ्यामि पावनम् ।

- ७२.२५/२२वेव निश्चित्य भगवांस्तयोः सारं समाहृतम् ॥ ७२.२५ ॥
- ७२.२६/१भूमिं कमण्डलुं कृत्वा तत्रापः संनिवेश्य च ।
- ७२.२६/२पावमान्यादितिः सूक्तैरभिभन्त्य च यत्रतः ॥ ७२.२६ ॥
- ७२.२७/१त्रिजगत्पावनीं शक्तिं तत्र सस्मार पापडा ।
- ७२.२७/२भामुवाच स लोकेषो गृढाणामं कमण्डलुम् ॥ ७२.२७ ॥
- ७२.२८/१आपो वै मातरो देव्यो भूमिर्माता तथापरा ।
- ७२.२८/२स्थित्युत्पत्तिविनाशानां हेतुत्वमुभयोः स्थितम् ॥ ७२.२८ ॥
- ७२.२९/१अत्र प्रतिष्ठितो धर्मो ज्यत्र यज्ञः सनातनः ।
- ७२.२९/२अत्र भुक्तिश्च मुक्तिश्च स्थावरं जङ्गमं तथा ॥ ७२.२९ ॥
- ७२.३०/१स्मरणान् मानसं पापं वचनाद् वायिकं तथा ।
- ७२.३०/२स्नानपानाभिषेकाख्यं प्राणशयत्यपि कायिकम् ॥ ७२.३० ॥
- ७२.३१/१अेतद् अेवामृतं लोके नैतस्मात् पावनं परम् ।
- ७२.३१/२भयाभिभन्त्रितं ब्रह्मन् गृढाणामं कमण्डलुम् ॥ ७२.३१ ॥
- ७२.३२/१अत्रत्यं वारि यः कश्चित् स्मरेद् अपि पठेद् अपि ।
- ७२.३२/२स सर्वकामान् आप्नोति गृढाणामं कमण्डलुम् ॥ ७२.३२ ॥
- ७२.३३/१भूतेभ्यश्चापि पञ्चभ्य आपो भूतं मण्डितम् ।
- ७२.३३/२तासामुत्कृष्टमेतस्माद् गृढाणामं कमण्डलुम् ॥ ७२.३३ ॥
- ७२.३४/१अत्र यद् वारि शोभिष्ठ पुण्यं पावनमेव च ।
- ७२.३४/२स्पृष्ट्वा स्मृत्वा च दृष्ट्वा च ब्रह्मन् पापाद् विमोक्ष्यसे ॥ ७२.३४ ॥
- ७२.३५/१अेवमुक्त्वा मण्डादेवः प्रादान् मम कमण्डलुम् ।
- ७२.३५/२ततः सुरगाणाः सर्वे भक्त्या प्रोचुः सुरेश्वरम् ।
- ७२.३५/३आह्लादश्च मण्डांस्तत्र जयशब्दो व्यवर्तत ॥ ७२.३५ ॥
- ७२.३६/१देवोत्सवे मातुरजः पदाग्रम् ।
- ७२.३६/२समीक्ष्य पापात् पतितत्वमाप ।
- ७२.३६/३प्रादात् कृपालुः स्मरणान् पवित्राम् ।
- ७२.३६/४गङ्गां पिता पुण्यकमण्डलुस्थाम् ॥ ७२.३६ ॥
- ७३.१/१नारद उवाच । कमण्डलुस्थिता देवी तव पुण्यविवर्धिनी ।
- ७३.१/२यथा मर्त्यं गता नाथ तन् मे विस्तरतो वद ॥ ७३.१ ॥

- ૭૩.૧૬/૧અનાદિસ્ત્વં જગદ્દાતરનન્તસ્ત્વં જગદ્ગુરુઃ ।
 ૭૩.૧૬/૨અન્તવન્તમમું શન્તું કથં દૈત્યં નમેમહિ ॥ ૭૩.૧૬ ॥
- ૭૩.૧૭/૧તવૈશ્વર્યેણ પુષ્ટાડ્ગા જિત્વા ત્રૈલોક્યમોજસા ।
 ૭૩.૧૭/૨સ્થિરાઃ સ્યામઃ સુરેશાન કથં દૈત્યં નમેમહિ ॥ ૭૩.૧૭ ॥
- ૭૩.૧૮/૧બ્રહ્મોવાચ । ઇત્યેતદ્ એવ વચનં શ્રુત્વા દૈતેયસૂદનઃ ।
 ૭૩.૧૮/૨ઉવાચ સર્વાન્ અમરાન્ દેવાનાં કાર્યસિદ્ધયે ॥ ૭૩.૧૮ ॥
- ૭૩.૧૯/૧શ્રીભગવાન્ ઉવાચ । મદ્ભક્તોડસૌ બલિદૈત્યો
 હ્યવધ્યોડસૌ સુરાસુરૈઃ ।
 ૭૩.૧૯/૨ચથા ભવન્તો મત્પોષ્યાસ્તથા પોષ્યો બલિર્મમ ॥ ૭૩.૧૯ ॥
- ૭૩.૨૦/૧વિના તુ સંગરં દેવા હત્વા રાજ્યં ત્રિવિષ્ટપે ।
 ૭૩.૨૦/૨બલિં નિબધ્ય મન્ત્રોક્ત્યા રાજ્યં વઃ પ્રદદામ્યહમ્ ॥ ૭૩.૨૦ ॥
- ૭૩.૨૧/૧બ્રહ્મોવાચ । તથેત્યુક્ત્વા સુરગણાઃ સંજગમુર્દિવમેવ હિ ।
 ૭૩.૨૧/૨ભગવાન્ અપિ દેવેશો હ્યદિત્યા ગર્ભમાવિશત્ ॥ ૭૩.૨૧ ॥
- ૭૩.૨૨/૧તસ્મિન્ન ઉત્પદમાને તુ ઉત્સવાશ્ચ ભભૂવિરે ।
 ૭૩.૨૨/૨જાતોડસૌ વામનો બ્રહ્મન્ યજ્ઞેશો યજ્ઞપૂરુષઃ ॥ ૭૩.૨૨ ॥
- ૭૩.૨૩/૧એતસ્મિન્ન અન્તરે બ્રહ્મન્ હયમેધાય દીક્ષિતઃ ।
 ૭૩.૨૩/૨બલિર્બલવતાં શ્રેષ્ઠ ઋષિમુખ્યૈઃ સમાહિતઃ ॥ ૭૩.૨૩ ॥
- ૭૩.૨૪/૧પુરોધસા ચ શુક્રેણ વેદવેદાડ્ગવેદિના ।
 ૭૩.૨૪/૨મખે તસ્મિન્ વર્તમાને યજમાને બલૌ તથા ॥ ૭૩.૨૪ ॥
- ૭૩.૨૫/૧આર્તિર્વજ્ય ઋષિમુખ્યે તુ શુક્રે તત્ર પુરોધસિ ।
 ૭૩.૨૫/૨હવિર્ભાર્થમાસન્ન+ ।દેવગન્ધર્વપન્નગે ॥ ૭૩.૨૫ ॥
- ૭૩.૨૬/૧દીયતાં ભુજ્યતાં પૂજા ક્રિયતાં ચ પૃથક્ પૃથક્ ।
 ૭૩.૨૬/૨પરિપૂર્ણ પુનઃ પૂર્ણમેવં વાક્યે પ્રવર્તતિ ॥ ૭૩.૨૬ ॥
- ૭૩.૨૭/૧શનૈસ્તદ્દેશમભ્યાગાદ્ વામનઃ સામગાયનઃ ।
 ૭૩.૨૭/૨ચજ્ઞવાટમનુપ્રાપ્તો વામનશ્ચિત્રકુણ્ડલઃ ॥ ૭૩.૨૭ ॥
- ૭૩.૨૮/૧પ્રશંસમાનસ્તં યજ્ઞં વામનં પ્રેક્ષ્ય ભાર્ગવઃ ।
 ૭૩.૨૮/૨બ્રહ્મરૂપધરં દેવં વામનં દૈત્યસૂદનમ્ ॥ ૭૩.૨૮ ॥

- ७३.२८/१दातारं यज्ञतपसां हृलं लन्तारं रक्षसाम् ।
 ७३.२८/२ज्ञात्वा त्वरन् अथोवाय राजानं भूरितेजसम् ॥ ७३.२८ ॥
- ७३.३०/१जेतारं क्षत्रधर्मेण दातारं भक्तितो धनम् ।
 ७३.३०/२भलिं भलवतां श्रेष्ठं सभार्यं दीक्षितं मभे ॥ ७३.३० ॥
- ७३.३१/१ध्यायन्तं यज्ञपुरुषमुत्सृजन्तं लविः पृथक् ।
 ७३.३१/२तमाह भृगुशार्दूलः शुक्रः परमबुद्धिमान् ॥ ७३.३१ ॥
- ७३.३२/१शुक्र उवाच । योऽसौ तव मभं प्राप्तो ब्राह्मणो वामनाकृतिः ।
 ७३.३२/२नासौ विप्रो भवे सत्यं यज्ञेशो यज्ञवाहनः ॥ ७३.३२ ॥
- ७३.३३/१शिशुस्त्वां याचितुं प्राप्तो नूनं देवडिताय हि ।
 ७३.३३/२मया य सल सम्मन्थ्य पश्चाद् दयं त्वया प्रभो ॥ ७३.३३ ॥
- ७३.३४/१ब्रह्मोवाच । बलिस्तु भार्गवं प्राह पुरोधसमर्दिमः ॥ ७३.३४ ॥
- ७३.३५/१बलिरुवाच । धन्योऽहं मम यज्ञेशो गृहमायाति मूर्तिमान् ।
 ७३.३५/२आगत्य याचते किञ्चित् किं मन्थ्यमवशिष्यते ॥ ७३.३५ ॥
- ७३.३६/१ब्रह्मोवाच । अवेमुक्त्वा सभार्योऽसौ शुक्लेण य पुरोधसा ।
 ७३.३६/२जगाम यत्र विप्रेन्द्रो वामनोऽदितिर्नन्दनः ॥ ७३.३६ ॥
- ७३.३७/१कृताञ्जलिपुटो भूत्वा केनार्थित्वं तद् उच्यताम् ।
 ७३.३७/२वामनोऽपि तदा प्राह पदत्रयमितां भुवम् ॥ ७३.३७ ॥
- ७३.३८/१देहि राजेन्द्र नान्येन कार्यमस्ति धनेन किम् ।
 ७३.३८/२तथेत्युक्त्वा तु कलशान् नानारत्नविभूषितात् ॥ ७३.३८ ॥
- ७३.३९/१वारिधारां पुरस्कृत्य वामनाय भुवं ददौ ।
 ७३.३९/२पश्यत्सु ऋषिमुष्येषु शुक्ले यैव पुरोधसि ॥ ७३.३९ ॥
- ७३.४०/१पश्यत्सु लोकाथेषु वामनाय भुवं ददौ ।
 ७३.४०/२पश्यत्सु दैत्यसंघेषु जयशब्दे प्रवर्तति ॥ ७३.४० ॥
- ७३.४१/१शनैस्तु वामनः प्राह स्वस्ति राजन् सुभी भव ।
 ७३.४१/२देहि मे सम्मितां भूमिं त्रिपदाभाशु गम्यते ॥ ७३.४१ ॥
- ७३.४२/१तथेत्युवाच दैत्येशो यावत् पश्यति वामनम् ।
 ७३.४२/२यज्ञेशो यज्ञपुरुषश्चन्द्रादित्यौ स्तनान्तरे ॥ ७३.४२ ॥

- ७३.४३/१यथा स्यातां सुरा मूर्ध्नि ववृधे विक्रमाकृतिः ।
 ७३.४३/२अनन्तश्चाय्युतो देवो विक्रान्तो विक्रमाकृतिः ।
 ७३.४३/३तं दृष्ट्वा दैत्यराट् प्राह सभार्यो विनयान्वितः ॥ ७३.४३ ॥
- ७३.४४/१बलिरुवाच । इमस्व विष्णो लोकेश यावच्छक्त्या जगन्मय ।
 ७३.४४/२जितं मया सुरेशान सर्वभावेन विश्वकृत् ॥ ७३.४४ ॥
- ७३.४५/१ब्रह्मोवाच । तद्वाक्यसमकालं तु विष्णुः प्राह मडाकृतुः ॥ ७३.४५ ॥
- ७३.४६/१विष्णुरुवाच । दैत्येश्वर मडाबाहो इमिष्ये पश्य
 दैत्यराट् ॥ ७३.४६ ॥
- ७३.४७/१ब्रह्मोवाच । अयं वदन्तं स प्राह इम विष्णो पुनः पुनः ॥ ७३.४७ ॥
- ७३.४८/१ब्रह्मोवाच । कूर्मपृष्ठे पदं न्यस्य बलियज्ञे पदं न्यसत् ।
 ७३.४८/२द्वितीयं तु पदं प्राप ब्रह्मलोकं सनातनम् ॥ ७३.४८ ॥
- ७३.४९/१तृतीयस्य पदस्यात्र स्थानं नास्त्यसुरेश्वर ।
 ७३.४९/२इव इमिष्ये भुवं देहि बलिं तं हरिरब्रवीत् ।
 ७३.४९/३विडस्य बलिरप्याह सभार्यः स कृताञ्जलिः ॥ ७३.४९ ॥
- ७३.५०/१बलिरुवाच । त्वया सृष्टं जगत् सर्वं न स्रष्टाहं सुरेश्वर ।
 ७३.५०/२त्वद्दोषाद् अल्पमभवत् किं करोमि जगन्मय ॥ ७३.५० ॥
- ७३.५१/१तथापि नानृतपूर्वं कदाचिद् वस्मिं केशव ।
 ७३.५१/२सत्यवाक्यं य मां कुर्वन् मत्पृष्ठे हि पदं न्यस ॥ ७३.५१ ॥
- ७३.५२/१ब्रह्मोवाच । ततः प्रसन्नो भगवांस्त्रयीमूर्तिः सुरार्चितः ॥ ७३.५२ ॥
- ७३.५३/१भगवान् उवाच । वरं वृणीष्व भद्रं ते भक्त्या
 प्रीतोऽस्मि दैत्यराट् ॥ ७३.५३ ॥
- ७३.५४/१ब्रह्मोवाच । स तु प्राह जगन्नाथं न याये त्वां त्रिविक्रमम् ।
 ७३.५४/२स तु प्रादात् स्वयं विष्णुः प्रीतः सन् मनसोऽभितम् ॥ ७३.५४ ॥
- ७३.५५/१रसातलपतित्वं य भावि येन्द्रपदं पुनः ।
 ७३.५५/२आत्माधिपत्यं य हरिरविनाशि यशो विभुः ॥ ७३.५५ ॥
- ७३.५६/१अयं दत्त्वा बलेः सर्वं ससुतं भार्ययान्वितम् ।
 ७३.५६/२रसातले हरिः स्थाप्य बलिं त्वमरवैशिणम् ॥ ७३.५६ ॥

- ७३.५७/१शतकृतोस्तथा प्रादात् सुरराज्यं यथाभवम् ।
 ७३.५७/२अेतस्मिन् अन्तरे तत्र पदं प्रागात् सुरार्थितम् ॥ ७३.५७ ॥
- ७३.५८/१द्वितीयं तत् पदं विषणोः पितुर्मम मडामते ।
 ७३.५८/२यत् पदं समनुप्राप्तं गृहं दृष्ट्वाप्यचिन्तयम् ॥ ७३.५८ ॥
- ७३.५८/१किं कृत्यं यच्छुभं मे स्यात् पदे विषणोः समागते ।
 ७३.५८/२सर्वस्वं य समालोक्य श्रेष्ठो मे स्यात् कमाऽऽवुः ॥ ७३.५८ ॥
- ७३.६०/१तद् वारि यत् पुण्यतमं दत्तं य त्रिपुरारिणा ।
 ७३.६०/२वरं वरेण्यं वरदं वरं शान्तिकरं परम् ॥ ७३.६० ॥
- ७३.६१/१शुभं य शुभदं नित्यं भुक्तिमुक्तिप्रदायकम् ।
 ७३.६१/२मातृस्वरूपं लोकानाममृतं भेषजं शुचि ॥ ७३.६१ ॥
- ७३.६२/१पवित्रं पावनं पूज्यं ज्येष्ठं श्रेष्ठं गुणान्वितम् ।
 ७३.६२/२स्मरणाद् अेव लोकानां पावनं किं नु दर्शनात् ॥ ७३.६२ ॥
- ७३.६३/१तादृग् वारि शुचिर्भूत्वा कल्पयेऽर्घाय मे पितुः ।
 ७३.६३/२छति संचिन्त्य तद् वारि गृहीत्वार्घाय कल्पितम् ॥ ७३.६३ ॥
- ७३.६४/१विषणोः पादे तु पतितमर्घवारि सुमन्त्रितम् ।
 ७३.६४/२तद् वारि पतितं मेरौ यतुर्धा व्यगमद् भुवम् ॥ ७३.६४ ॥
- ७३.६५/१पूर्वे तु दक्षिणे चैव पश्चिमे योत्तरे तथा ।
 ७३.६५/२दक्षिणे यत् तु पतितं जटाभिः शंकरो मुने ॥ ७३.६५ ॥
- ७३.६६/१जग्राह पश्चिमे यत् तु पुनः प्रायात् कमाऽऽलुम् ।
 ७३.६६/२उत्तरे पतितं यत् तु विषणुर्जग्राह तज्जलम् ॥ ७३.६६ ॥
- ७३.६७/१पूर्वस्मिन् ऋषयो देवा पितरो लोकपालकाः ।
 ७३.६७/२जगृहुः शुभदं वारि तस्माच्छ्रेष्ठं तद् उच्यते ॥ ७३.६७ ॥
- ७३.६८/१या दक्षिणां दिशं प्राप्ता आपो वै लोकमातरः ।
 ७३.६८/२विष्णुपादप्रसूतास्ता अञ्जण्या लोकमातरः ॥ ७३.६८ ॥
- ७३.६९/१मडेश्वरजटासंस्थाः पर्वजातशुभोदयाः ।
 ७३.६९/२तासां प्रभावस्मरणात् सर्वकामान् अवाप्नुयात् ॥ ७३.६९ ॥
- ७४.१/१नारद उवाच । कमाऽऽलुस्थिता देवी मडेश्वरजटागता ।
 ७४.१/२श्रुता देव यथा मर्त्यमागता तद् अवीतु मे ॥ ७४.१ ॥

- ૭૪.૨/૧બ્રહ્મોવાચ । મહેશ્વરજટાસ્થા યા આપો દેવ્યો મહામતે ।
 ૭૪.૨/૨તાસાં ચ દ્વિવિધો ભેદ આહર્તુર્ક્રયકારણાત્ ॥ ૭૪.૨ ॥
- ૭૪.૩/૧એકાંશો બ્રાહ્મણોનાત્ર વ્રતદાનસમાધિના ।
 ૭૪.૩/૨ગોતમેન શિવં પૂજ્ય આહૃતો લોકવિશ્રુતઃ ॥ ૭૪.૩ ॥
- ૭૪.૪/૧અપરસ્તુ મહાપ્રાણ ક્ષત્રિયેણ બલીયસા ।
 ૭૪.૪/૨આરાધ્ય શંકરં દેવં તપોભિર્નિયમૈસ્તથા ॥ ૭૪.૪ ॥
- ૭૪.૫/૧ભગીરથેન ભૂપેન આહૃતોડંશો અપરસ્તથા ।
 ૭૪.૫/૨એવં દ્વૈરુષ્યમભવદ્ ગડ્ગાયા મુનિસત્તમ ॥ ૭૪.૫ ॥
- ૭૪.૬/૧નારદ ઉવાચ । મહેશ્વરજટાસ્થા યા હેતુના કેન ગૌતમઃ ।
 ૭૪.૬/૨આહર્તા ક્ષત્રિયેણાપિ આહૃતા કેન તદ્ વદ ॥ ૭૪.૬ ॥
- ૭૪.૭/૧બ્રહ્મોવાચ । યથાનીતા પુરા વત્સ બ્રાહ્મણેનેતરેણ વા ।
 ૭૪.૭/૨તત્ સર્વં વિસ્તરેણાહં વદિષ્યે પ્રીતયે તવ ॥ ૭૪.૭ ॥
- ૭૪.૮/૧ચસ્મિન્ કાલે સુરેશસ્ય ઉમા પત્ન્યભવત્ પ્રિયા ।
 ૭૪.૮/૨તસ્મિન્ એવાભવદ્ ગડ્ગા પ્રિયા શમ્ભોર્મહામતે ॥ ૭૪.૮ ॥
- ૭૪.૯/૧મમ દોષાપનોદાય ચિન્તયાનઃ શિવસ્તદા ।
 ૭૪.૯/૨ઉમયા સહિતઃ શ્રીમાન્ દેવીં પ્રેક્ષ્ય વિશેષતઃ ॥ ૭૪.૯ ॥
- ૭૪.૧૦/૧૨સવૃત્તૌ સ્થિતો યસ્માન્ નિર્મમે રસમુત્તમમ્ ।
 ૭૪.૧૦/૨૨સિકત્વાત્ પ્રિયત્વાચ્ય સ્ત્રૈણત્વાત્ પાવનત્વતઃ ॥ ૭૪.૧૦ ॥
- ૭૪.૧૨/૧સર્વાભ્યો હ્યધિકપ્રીતિર્ગડ્ગાભૂદ્ દ્વિજસત્તમ ।
 ૭૪.૧૨/૨સૈવોદ્ભૂતા જટામાર્ગાત્ કસ્મિંશ્ચિત્ કારણાન્તરે ।
 ૭૪.૧૨/૩સ તુ સંગોપયામાસ ગડ્ગાં શમ્ભુર્જટાગતામ્ ॥ ૭૪.૧૨ ॥
- ૭૪.૧૩/૧શિરસા ચ ધૃતાં જ્ઞાત્વા ન શશાક ઉમા તદા ।
 ૭૪.૧૩/૨સોદ્ધું બ્રહ્મન્ જટાજૂટે સ્થિતાં દૃષ્ટ્વા પુનઃ પુનઃ ॥ ૭૪.૧૩ ॥
- ૭૪.૧૪/૧અમર્ષેણ ભવં ગોરી પ્રેરયસ્વેત્યભાષત ।
 ૭૪.૧૪/૨નૈવાસૌ પ્રૈરયચ્છમ્ભૂ રસિકો રસમુત્તમમ્ ॥ ૭૪.૧૪ ॥
- ૭૪.૧૫/૧જટાસ્વેવ તદા દેવીં ગોપાયન્તં વિમૃશ્ય સા ।
 ૭૪.૧૫/૨વિનાયકં જયાં સ્કન્દં રહો વચનમબ્રવીત્ ॥ ૭૪.૧૫ ॥

- ७४.१६/१नैवायं त्रिदशेशानो गङ्गां त्यजति कामुकः ।
 ७४.१६/२सापि प्रिया शिवस्याद्य कथं त्यजति तां प्रियाम् ॥ ७४.१६ ॥
 ७४.१७/१अेवं विमृश्य बहुशो गौरी याड विनायकम् ॥ ७४.१७ ॥
 ७४.१८/१पार्वत्युवाच । न देवैर्नासुरैर्यक्षैर्न सिद्धैर्भवतापि च ।
 ७४.१८/२न राजभिरथान्यैर्वा न गङ्गां त्यजति प्रभुः ॥ ७४.१८ ॥
 ७४.१९/१पुनस्ताप्यामि वा गत्वा डिमवन्तं नगोत्तमम् ।
 ७४.१९/२अथवा ब्राह्मणैः पुण्यैस्तपोभिर्लतकल्मषैः ॥ ७४.१९ ॥
 ७४.२०/१तैर्वा जटास्थिता गङ्गा प्रार्थिता भुवमाप्नुयात् ॥ ७४.२० ॥
 ७४.२१/१ब्रह्मोवाच । अेतच्छ्रुत्वा मातृवाक्यं मातरं प्राड विघ्नराट् ।
 ७४.२१/२भ्रात्रा स्कन्देन जयथा सम्मन्येड य युज्यते ॥ ७४.२१ ॥
 ७४.२२/१तत् कुर्मो मस्तकाद् गङ्गां यथा त्यजति मे पिता ।
 ७४.२२/२अेतस्मिन् अन्तरे ब्रह्मन् अनावृष्टिरजायत ॥ ७४.२२ ॥
 ७४.२३/१द्विर्द्वादश समा मर्त्ये सर्वप्राणिभयावडा ।
 ७४.२३/२ततो विनष्टमभवज्जगत् स्थावरजङ्गमम् ॥ ७४.२३ ॥
 ७४.२४/१विना तु गौतमं पुण्यमाश्रमं सर्वकामदम् ।
 ७४.२४/२अष्टुकामः पुरा पुत्र स्थावरं जङ्गमं तथा ॥ ७४.२४ ॥
 ७४.२५/१कृतो यज्ञो मया पूर्वं स देवयजनो गिरिः ।
 ७४.२५/२मन्नामा तत्र विष्यातस्ततो ब्रह्मगिरिः सदा ॥ ७४.२५ ॥
 ७४.२६/१तमाश्रित्य नगश्रेष्ठं सर्वदास्ते स गौतमः ।
 ७४.२६/२तस्याश्रमे मडापुण्ये श्रेष्ठे ब्रह्मगिरौ शुभे ॥ ७४.२६ ॥
 ७४.२७/१आधयो व्याधयो वापि दुर्भिक्षं वाप्यवर्षणम् ।
 ७४.२७/२भयशोकौ च दारिद्र्यं न श्रूयन्ते कदाचन ॥ ७४.२७ ॥
 ७४.२८/१तदाश्रमं विनान्यत्र डव्यं वा डव्यमेव च ।
 ७४.२८/२नास्ति पुत्र तथा दाता डोता यष्टा तथैव च ॥ ७४.२८ ॥
 ७४.२९/१यदैव गौतमो विप्रो ददाति च जुडोति च ।
 ७४.२९/२तदैवाप्ययनं स्वर्गं सुराणामपि नान्यतः ॥ ७४.२९ ॥
 ७४.३०/१देवलोडेडपि मर्त्ये वा श्रूयते गौतमो मुनिः ।

- ૭૪.૩૦/૨હોતા દાતા ચ ભોક્તા ચ સ એવેતિ જના વિદુઃ ॥ ૭૪.૩૦ ॥
- ૭૪.૩૧/૧તચ્છૃત્વા મુનયઃ સર્વે નાનાશ્રમનિવાસિનઃ ।
- ૭૪.૩૧/૨ગૌતમાશ્રમમાપૃચ્છન્ આગચ્છન્તસ્તપોધનાઃ ॥ ૭૪.૩૧ ॥
- ૭૪.૩૨/૧તેષાં મુનીનાં સર્વેષામાગતાનાં સ ગૌતમઃ ।
- ૭૪.૩૨/૨શિષ્યવત્ પુત્રવદ્ ભક્ત્યા પિતૃવત્ પોષકોડભવત્ ॥ ૭૪.૩૨ ॥
- ૭૪.૩૩/૧ચસ્ય યથેષ્ણિતં કામં યથાયોગ્યં યથાક્રમમ્ ।
- ૭૪.૩૩/૨ચથાનુરૂપં સર્વેષાં શુશ્રૂષામકરોન્ મુનિઃ ॥ ૭૪.૩૩ ॥
- ૭૪.૩૪/૧આજ્ઞયા ગૌતમસ્થાસન્ ઓષધ્યો લોકમાતરઃ ।
- ૭૪.૩૪/૨આરાધિતાઃ પુનસ્તેન બ્રહ્મવિષ્ણુમહેશ્વરાઃ ॥ ૭૪.૩૪ ॥
- ૭૪.૩૫/૧જાયન્તે ચ તદૌષધ્યો લૂયન્તે ચ તદૈવ હિ ।
- ૭૪.૩૫/૨સમ્પત્સ્યન્તે તદોષ્યન્તે ગૌતમસ્ય તપોબલાત્ ॥ ૭૪.૩૫ ॥
- ૭૪.૩૬/૧સર્વાઃ સમૃદ્ધયસ્તસ્ય સંસિધ્યન્તે મનોગતાઃ ।
- ૭૪.૩૬/૨પ્રત્યહં વક્તિ વિનયાદ્ ગૌતમસ્ત્વાગતાન્ મુનીન્ ॥ ૭૪.૩૬ ॥
- ૭૪.૩૭/૧પુત્રવચ્છિષ્યવચ્ચૈવ પ્રેષ્યવત્ કરવાણિ કિમ્ ।
- ૭૪.૩૭/૨પિતૃવત્ પોષયામાસ સંવત્સરગણાન્ બહૂન્ ॥ ૭૪.૩૭ ॥
- ૭૪.૩૮/૧એવં વસત્સુ મુનિષુ ત્રૈલોક્યે ખ્યાતિરાશ્રયાત્ ।
- ૭૪.૩૮/૨તતો વિનાયકઃ પ્રાહ માતરં ભ્રાતરં જયામ્ ॥ ૭૪.૩૮ ॥
- ૭૪.૩૯/૧વિનાયક ઉવાચ । દેવાનાં સદને માતર્ગીયતે ગૌતમો દ્વિજઃ ।
- ૭૪.૩૯/૨ચન્ ન સાધ્યં સુરગણૈર્ગૌતમઃ કૃતવાન્ ઇતિ ॥ ૭૪.૩૯ ॥
- ૭૪.૪૦/૧એવં શ્રુતં મયા દેવિ બ્રાહ્મણસ્ય તપોબલમ્ ।
- ૭૪.૪૦/૨સ વિપ્રશ્ચાલયેદ્ એનાં માતર્ગૃહાં જટાગતામ્ ॥ ૭૪.૪૦ ॥
- ૭૪.૪૧/૧તપસા વાન્ચતો વાપિ પૂજયિત્વા ત્રિલોચનમ્ ।
- ૭૪.૪૧/૨સ એવ ચ્યાવયેદ્ એનાં જટાસ્થાં મે પિતૃપ્રિયામ્ ॥ ૭૪.૪૧ ॥
- ૭૪.૪૨/૧તત્ર નીતિર્વિધાત્વ્યા તાં વિપ્રો યાચયેદ્ યથા ।
- ૭૪.૪૨/૨તત્પ્રભાવાત્ સરિચ્છેષ્ઠા શિરસોડવતરત્યપિ ॥ ૭૪.૪૨ ॥
- ૭૪.૪૩/૧બ્રહ્મોવાચ । ઇત્યુક્ત્વા માતરં ભ્રાત્રા જયયા સહ વિદ્ધરાટ્ ।
- ૭૪.૪૩/૨જગામ ગૌતમો યત્ર બ્રહ્મસૂત્રધરઃ કૃશઃ ॥ ૭૪.૪૩ ॥

- ७४.४४/१वसन् कतिपयाःसु गौतमाश्रममण्डले ।
 ७४.४४/२उवाच ब्राह्मणान् सर्वास्तत्र तत्र च विद्वराट् ॥ ७४.४४ ॥
- ७४.४५/१गच्छामः स्वमघिष्ठानमाश्रमाणि शुचीनि च ।
 ७४.४५/२पुष्टाः स्म गौतमान्नेन पृच्छामो गौतमं मुनिम् ॥ ७४.४५ ॥
- ७४.४६/१एति सम्मन्त्र्य पृच्छन्ति मुनयो मुनिसत्तमाः ।
 ७४.४६/२स तान् निवारयामास स्नेहबुद्ध्या मुनीन् पृथक् ॥ ७४.४६ ॥
- ७४.४७/१गौतम उवाच । कृताञ्जलिः सविनयमासध्वमिह यैव हि ।
 ७४.४७/२युष्मच्चरणशुश्रूषां करोमि मुनिपुंगवाः ॥ ७४.४७ ॥
- ७४.४८/१शुश्रूषौ पुत्रवन् नित्यं मयि तिष्ठति नोयितम् ।
 ७४.४८/२भवतां भूमिदेवानामाश्रमान्तरसेवनम् ॥ ७४.४८ ॥
- ७४.४९/१एदमेवाश्रमं पुण्यं सर्वेषामिति मे मतिः ।
 ७४.४९/२अलमन्येन मुनय आश्रमेण गतेन वा ॥ ७४.४९ ॥
- ७४.५०/१ब्रह्मोवाच । एति श्रुत्वा मुनेर्वाक्यं विद्वद्वृत्त्यमनुस्मरन् ।
 ७४.५०/२उवाच प्राञ्जलिर्भूत्वा ब्राह्मणान् स गण्णाधिपः ॥ ७४.५० ॥
- ७४.५१/१गण्णाधिप उवाच । अत्रकीता वयं किं नो निवारयत गौतमः ।
 ७४.५१/२साम्ना नैव वयं शक्ता गन्तुं स्वं स्वं निवेशनम् ॥ ७४.५१ ॥
- ७४.५२/१नायमर्हति दण्डं वा उपकारी द्विजोत्तमः ।
 ७४.५२/२तस्माद् बुद्ध्या व्यवस्यामि तत् सर्वैरनुमन्यताम् ॥ ७४.५२ ॥
- ७४.५३/१ब्रह्मोवाच । ततः सर्वे द्विजश्रेष्ठाः क्षिप्रतामित्यनुब्रुवन् ।
 ७४.५३/२अेतस्य तूपकाराय लोकानां हितकाम्यया ॥ ७४.५३ ॥
- ७४.५४/१ब्राह्मणानां च सर्वेषां श्रेयो यत् स्यात् तथा कुरु ।
 ७४.५४/२ब्राह्मणानां वयः श्रुत्वा मेने वाक्यं गण्णाधिपः ॥ ७४.५४ ॥
- ७४.५५/१विनायक उवाच । क्षियते गुणरूपं यद् गौतमस्य विशेषतः ॥ ७४.५५ ॥
- ७४.५६/१ब्रह्मोवाच । अनुमान्य द्विजान् सर्वान् पुनः पुनरुदाहरीः ।
 ७४.५६/२स्वयं च ब्राह्मणो भूत्वा प्रणम्य ब्राह्मणान् पुनः ।
 ७४.५६/३मातुर्मते स्थितो विद्वाञ् जयां प्राड गणेश्वरः ॥ ७४.५६ ॥
- ७४.५७/१विनायक उवाच । यथा नान्यो विजानीते तथा कुरु शुभानने ।
 ७४.५७/२गोत्रपधारिणी गच्छ गौतमो यत्र तिष्ठति ॥ ७४.५७ ॥

૭૪.૫૮/૧શાલીન્ ખાદ વિનાશયાથ વિકારં કુરુ ભામિનિ ।
 ૭૪.૫૮/૨કૃતે પ્રહારે હુંકારે પ્રેક્ષિતે ચાપિ કિંચન ।
 ૭૪.૫૮/૩પત દીનં સ્વનં કૃત્વા ન મ્નિયસ્વ ન જીવ ચ ॥ ૭૪.૫૮ ॥
 ૭૪.૫૯/૧બ્રહ્મોવાચ । તથા ચકાર વિજયા વિદ્નેશ્વરમતે સ્થિતા ।
 ૭૪.૫૯/૨ચત્રાસીદ્ ગૌતમો વિપ્રો જયા ગોરૂપધારિણી ॥ ૭૪.૫૯ ॥
 ૭૪.૬૦/૧જગમ શાલીન્ ખાદન્તી તાં દદર્શ સ ગૌતમઃ ।
 ૭૪.૬૦/૨ગાં દૃષ્ટ્વા વિકૃતાં વિપ્રસ્તાં તૃણેન ન્યવાચત્ ॥ ૭૪.૬૦ ॥
 ૭૪.૬૧/૧નિવાર્યમાણા સા તેન સ્વનં કૃત્વા પપાત ગૌઃ ।
 ૭૪.૬૧/૨તસ્યાં તુ પતિતાયાં ચ હાહાકારો મહાન્ અભૂત્ ॥ ૭૪.૬૧ ॥
 ૭૪.૬૨/૧સ્વનં શ્રુત્વા ચ દૃષ્ટ્વા ચ ગૌતમસ્ય વિચેષ્ટિતમ્ ।
 ૭૪.૬૨/૨વ્યથિતા બ્રાહ્મણાઃ પ્રાહુર્વિદ્ધરાજપુરસ્કૃતાઃ ॥ ૭૪.૬૨ ॥
 ૭૪.૬૩/૧બ્રાહ્મણા ઉચુઃ । ઇતો ગચ્છામહે સર્વે ન સ્થાતવ્યં તવાશ્રમે ।
 ૭૪.૬૩/૨પુત્રવત્ પોષિતાઃ સર્વે પૃષ્ઠોડસિ મુનિપુંગવ ॥ ૭૪.૬૩ ॥
 ૭૪.૬૪/૧બ્રહ્મોવાચ । ઇતિ શ્રુત્વા મુનિર્વાક્યં વિપ્રાણાં ગચ્છતાં તદા ।
 ૭૪.૬૪/૨વજાહત ઇવાસીત્ સ વિપ્રાણાં પુરતોડપતત્ ॥ ૭૪.૬૪ ॥
 ૭૪.૬૫/૧તમૂચુર્બ્રાહ્મણાઃ સર્વે પશ્યેમાં પતિતાં ભુવિ ।
 ૭૪.૬૫/૨રુદ્રાણાં માતરં દેવીં જગતાં પાવનીં પ્રિયામ્ ॥ ૭૪.૬૫ ॥
 ૭૪.૬૬/૧તીર્થદેવસ્વરૂપિણ્યામસ્યાં ગવિ વિધેર્બલાત્ ।
 ૭૪.૬૬/૨પતિતાયાં મુનિશ્રેષ્ઠ ગન્તવ્યમવશિષ્યતે ॥ ૭૪.૬૬ ॥
 ૭૪.૬૭/૧ચીર્ણં પ્રતં ક્ષયં યાતિ યથા વાસસ્ત્વદાશ્રમે ।
 ૭૪.૬૭/૨વયં નાન્યધના બ્રહ્મન્ કેવલં તુ તપોધનાઃ ॥ ૭૪.૬૭ ॥
 ૭૪.૬૮/૧બ્રહ્મોવાચ । વિપ્રાણાં પુરતઃ સ્થિત્વા વિનીતઃ પ્રાહ ગૌતમઃ ॥ ૭૪.૬૮ ॥
 ૭૪.૬૯/૧ગૌતમ ઉવાચ । ભવન્ત એવ શરણં પૂતં માં કર્તુમર્હથ ॥ ૭૪.૬૯ ॥
 ૭૪.૭૦/૧બ્રહ્મોવાચ । તતઃ પ્રોવાચ ભગવાન્ વિદ્ધરાડ્
 બ્રાહ્મણૈર્વૃતઃ ॥ ૭૪.૭૦ ॥
 ૭૪.૭૧/૧વિદ્ધરાજ ઉવાચ । નૈવેયં મ્નિયતે તત્ર નૈવ જીવતિ તત્ર કિમ્ ।
 ૭૪.૭૧/૨વદામોડસ્મિન્ સુસંદિગ્ધે નિષ્કૃતિં ગતિમેવ વા ॥ ૭૪.૭૧ ॥

७४.७२/१गौतम उवाच । कथमुत्थास्यतीयं गौरथ यास्मिंश्च निष्कृतिम् ।
 ७४.७२/२वक्तुमर्हथ तत् सर्वं कश्चिद्येऽहमसंशयम् ॥ ७४.७२ ॥
 ७४.७३/१ब्राह्मणो उवाच । सर्वेषां च मतेनायं वदित्थ्यति य बुद्धिमान् ।
 ७४.७३/२येतद् वाक्यमथास्माकं प्रमाणं तव गौतम ॥ ७४.७३ ॥
 ७४.७४/१ब्रह्मोवाच । ब्राह्मणैः प्रेर्यमाणोऽसौ गौतमेन बलीयसा ।
 ७४.७४/२विद्वद्ब्रह्मवपुषा प्राड सर्वान् षडं वयः ॥ ७४.७४ ॥
 ७४.७५/१विद्वद्राज उवाच । सर्वेषां च मतेनाहं वदित्थ्यामि यथार्थवत् ।
 ७४.७५/२अनुमन्यन्तु मुनयो मद्वाक्यं गौतमोऽपि य ॥ ७४.७५ ॥
 ७४.७६/१मलेश्वरजटाजूटे ब्रह्माणोऽव्यक्तजन्मनः ।
 ७४.७६/२कमण्डलुस्थितं वारि तिष्ठतीति हि शुश्रुम ॥ ७४.७६ ॥
 ७४.७७/१तद् आनयस्व तरसा तपसा नियमेन य ।
 ७४.७७/२तेनाभिषिञ्च्य गामेतां भगवन् भुवमाश्रिताम् ।
 ७४.७७/३ततो वत्स्यामहे सर्वे पूर्ववत् तव वेश्मनि ॥ ७४.७७ ॥
 ७४.७८/१ब्रह्मोवाच । इत्युक्तवति विप्रेन्द्रे ब्राह्मणानां च संसदि ।
 ७४.७८/२तत्रापतत् पुष्यवृष्टिर्जयशब्दो व्यवर्धत ।
 ७४.७८/३ततः कृताञ्जलिर्नम्रो गौतमो वाक्यमब्रवीत् ॥ ७४.७८ ॥
 ७४.७९/१गौतम उवाच । तपसाग्निप्रसादेन देवब्रह्मप्रसादतः ।
 ७४.७९/२भवतां च प्रसादेन मत्संकल्पोऽनुसिध्यताम् ॥ ७४.७९ ॥
 ७४.८०/१ब्रह्मोवाच । अेवमस्त्विति तं विप्रा आपृच्छन् मुनिपुंगवम् ।
 ७४.८०/२स्वानि स्थानानि ते जग्मुः समृद्धान्यन्नवारिभिः ॥ ७४.८० ॥
 ७४.८१/१यातेषु तेषु विप्रेषु आत्रा सड गणेश्वरः ।
 ७४.८१/२जयया सड सुप्रीतः कृतकृत्यो न्यवर्तत ॥ ७४.८१ ॥
 ७४.८२/१गतेषु ब्रह्मवृन्देषु गणेशे च गते तथा ।
 ७४.८२/२गौतमोऽपि मुनिश्रेष्ठस्तपसा षडकल्मषः ॥ ७४.८२ ॥
 ७४.८३/१ध्यायंस्तदर्थं स मुनिः किमिदं मम संस्थितम् ।
 ७४.८३/२इत्येवं बहुर्यो ध्यायन् ज्ञानेन ज्ञातवान् द्विज ॥ ७४.८३ ॥
 ७४.८४/१निश्चित्य देवकार्यार्थमात्मनः किलिषां गतिम् ।

- ૭૪.૮૪/રલોકાનામુપકારં ચ શમ્ભોઃ પ્રીણનમેવ ચ ॥ ૭૪.૮૪ ॥
- ૭૪.૮૫/૧ઉમાયાઃ પ્રીણનં ચાપિ ગડ્ગાનયનમેવ ચ ।
- ૭૪.૮૫/રસર્વં શ્રેયસ્કરં મન્યે મયિ નૈવ ચ કિલ્બિષમ્ ॥ ૭૪.૮૫ ॥
- ૭૪.૮૬/૧ઇત્યેવં મનસા ધ્યાયન્ સુપ્રીતોડભૂદ્ દ્વિજોત્તમઃ ।
- ૭૪.૮૬/રઆરાધ્ય જગતામીશં ત્રિનેત્રં વૃષભધ્વજમ્ ॥ ૭૪.૮૬ ॥
- ૭૪.૮૭/૧આનયિષ્યે સરિચ્છેષ્ટાં પ્રીતાડસ્તુ ગિરિજા મમ ।
- ૭૪.૮૭/રસપત્ની જગદમ્બાયા મહેશ્વરજટાસ્થિતા ॥ ૭૪.૮૭ ॥
- ૭૪.૮૮/૧એવં હિ સંકલ્પ્ય મુનિપ્રવીરઃ ।
- ૭૪.૮૮/રસ ગૌતમો બ્રહ્મગિરેર્જગામ ।
- ૭૪.૮૮/૩કૈલાસમાધિષ્ઠિતમુગ્રધન્વના ।
- ૭૪.૮૮/૪સુરાર્ચિતં પ્રિયયા બ્રહ્મવૃન્દૈઃ ॥ ૭૪.૮૮ ॥
- ૭૫.૧/૧નારદ ઉવાચ । કૈલાસશિખરં ગત્વા ગૌતમો ભગવાન્ ઋષિઃ ।
- ૭૫.૧/રકિં ચકાર તપો વાપિ કાં ચક્રે સ્તુતિમુત્તમામ્ ॥ ૭૫.૧ ॥
- ૭૫.૨/૧બ્રહ્મોવાચ । ગિરિં ગત્વા તતો વત્સ વાયં સંચમ્ય ગૌતમઃ ।
- ૭૫.૨/રઆસ્તીર્યં સ કુશાન્ પ્રાણઃ કૈલાસે પર્વતોત્તમે ॥ ૭૫.૨ ॥
- ૭૫.૩/૧ઉપવિશ્ય શુચિર્ભૂત્વા સ્તોત્રં ચેદં તતો જગૌ ।
- ૭૫.૩/રઅપતત્ પુષ્પવૃષ્ટિશ્ચ સ્તૂયમાને મહેશ્વરે ॥ ૭૫.૩ ॥
- ૭૫.૪/૧ગૌતમ ઉવાચ । ભોગાર્થિનાં ભોગમભીષ્ઠિતં ચ ।
- ૭૫.૪/રદાતું મહાન્ત્યષ્ટવપૂષિ ધત્તે ।
- ૭૫.૪/૩સોમો જનાનાં ગુણવન્તિ નિત્યમ્ ।
- ૭૫.૪/૪દેવં મહાદેવમિતિ સ્તુવન્તિ ॥ ૭૫.૪ ॥
- ૭૫.૫/૧કર્તું સ્વકીયૈર્વિષયૈઃ સુખાનિ ।
- ૭૫.૫/રભર્તું સમસ્તં સચરાચરં ચ ।
- ૭૫.૫/૩સમ્પત્તયે હ્યસ્ય વિવૃદ્ધયે ચ ।
- ૭૫.૫/૪મહીમયં રૂપમિતીશ્વરસ્ય ॥ ૭૫.૫ ॥
- ૭૫.૬/૧સૃષ્ટેઃ સ્થિતેઃ સંહરણાય ભૂમેર્ ।
- ૭૫.૬/રઆધારમાધાતુમપાં સ્વરૂપમ્ ।
- ૭૫.૬/૩ભેજે શિવઃ શાન્તતનુર્જનાનામ્ ।
- ૭૫.૬/૪સુખાય ધર્માય જગત્ પ્રતિષ્ઠિતમ્ ॥ ૭૫.૬ ॥

- ७५.७/१कालव्यवस्थाममृतस्रवं य ।
 ७५.७/२श्रवस्थितिं सृष्टिमथो विनाशनम् ।
 ७५.७/३मुदं प्रजानां सुषुमुन्नतिं य ।
 ७५.७/४यङ्केडक्यन्द्वाग्निमयं शरीरम् ॥ ७५.७ ॥
 ७५.८/१वृष्टिं गतिं शक्तिमथाक्षराणि ।
 ७५.८/२श्रवव्यवस्थां मुदमप्यनेकाम् ।
 ७५.८/३स्रष्टुं कृतं वायुरितीशरुपम् ।
 ७५.८/४त्वं वेत्सि नूनं भगवन् भवन्तम् ॥ ७५.८ ॥
 ७५.९/१भेदैर्विना नैव कृतिर्न धर्मो ।
 ७५.९/२नात्मीयमन्यन् न दिशोऽन्तरिक्षम् ।
 ७५.९/३धावापृथिव्यौ न य भुक्तिमुक्ती ।
 ७५.९/४तस्माद् धृष्टं व्योमवपुस्तवेश ॥ ७५.९ ॥
 ७५.१०/१धर्मं व्यवस्थापयितुं व्यवस्य ।
 ७५.१०/२ऋक्सामशास्त्राणि यजुश्च शाखाः ।
 ७५.१०/३लोके य गाथाः स्मृतयः पुराणम् ।
 ७५.१०/४धृत्यादिशब्दात्मकतामुच्येति ॥ ७५.१० ॥
 ७५.११/१यष्टा कृतुर्यान्यपि साधनानि ।
 ७५.११/२ऋत्विक्प्रदेशं कृतदेशकालाः ।
 ७५.११/३त्वमेव शम्भो परमार्थतत्त्वम् ।
 ७५.११/४वदन्ति यज्ञाङ्गमयं वपुस्ते ॥ ७५.११ ॥
 ७५.१२/१कर्ता प्रदाता प्रतिभूः प्रदानम् ।
 ७५.१२/२सर्वज्ञसाक्षी पुरुषः परश्च ।
 ७५.१२/३प्रत्यात्मभूतः परमार्थरूपस्- ।
 ७५.१२/४त्वमेव सर्वं किमु वाग्विलासैः ॥ ७५.१२ ॥
 ७५.१३/१न वेदशास्त्रैर्गुरुभिः प्रदिष्टो ।
 ७५.१३/२न नासि बुद्ध्यादिभिरप्रभृष्यः ।
 ७५.१३/३अजोऽप्रमेयः शिवशब्दवाच्यस्- ।
 ७५.१३/४त्वमस्ति सत्यं भगवन् नमस्ते ॥ ७५.१३ ॥
 ७५.१४/१आत्मैकतां स्वप्रकृतिं कदाचिद् ।

- ७५.१४/२अैक्षिण्वः सम्पद् इयं ममेति ।
 ७५.१४/३पृथङ् तदैवाभवद् अप्रतर्क्य+ ।
 ७५.१४/४अचिन्त्यप्रभावो बभूविविश्वमूर्तिः ॥ ७५.१४ ॥
 ७५.१५/१भावेऽभिवृद्धा य भवे भवे य ।
 ७५.१५/२स्वकारां काराणामास्थिता य ।
 ७५.१५/३नित्या शिवा सर्वसुलक्षणा वा ।
 ७५.१५/४विलक्षणा विश्वकरस्य शक्तिः ॥ ७५.१५ ॥
 ७५.१६/१उत्पादनं संस्थितिरन्नवृद्धि+ ।
 ७५.१६/२लयाः सतां यत्र सनातनास्ते ।
 ७५.१६/३अेकैव मूर्तिर्न समस्ति किञ्चिद् ।
 ७५.१६/४असाध्यमस्या दयिता हरस्य ॥ ७५.१६ ॥
 ७५.१७/१यदर्थमन्नानि धनानि शुवा ।
 ७५.१७/२यच्छन्ति कुर्वन्ति तपांसि धर्मान् ।
 ७५.१७/३सापीयमम्भा जगतो जनित्री ।
 ७५.१७/४प्रिया तु सोमस्य मडासुकीर्तिः ॥ ७५.१७ ॥
 ७५.१८/१यद् ईक्षितं काङ्क्षति वासवोऽपि ।
 ७५.१८/२यन्नामतो मङ्गलमाप्नुयाच्च ।
 ७५.१८/३या व्याप्य विश्वं विमलीकरोति ।
 ७५.१८/४सोमा सदा सोमसमानरूपा ॥ ७५.१८ ॥
 ७५.१९/१ब्रह्मादिशुवस्य यरायरस्य ।
 ७५.१९/२बुद्ध्यक्षिचैतन्यमनःसुष्मानि ।
 ७५.१९/३यस्याः प्रसादात् कृत्वन्ति नित्यम् ।
 ७५.१९/४वागीश्वरी लोकगुरोः सुरम्या ॥ ७५.१९ ॥
 ७५.२०/१यतुर्भुजस्यापि मनो मलीनम् ।
 ७५.२०/२किमन्यजन्तोरिति चिन्त्य माता ।
 ७५.२०/३गङ्गावतारं विविधैरुपायैः ।
 ७५.२०/४सर्वं जगत् पावयितुं यकार ॥ ७५.२० ॥
 ७५.२१/१श्रुतीः समालक्ष्य हरप्रभुत्वम् ।
 ७५.२१/२विश्वस्य लोकः सकलैः प्रमाणैः ।
 ७५.२१/३कृत्वा य धर्मान् ब्रह्मणे य भोगान् ।

७५.२१/४विभूतिरेषा तु सदाशिवस्य ॥ ७५.२१ ॥

७५.२२/१कार्यङ्कियाकारकसाधनानाम् ।

७५.२२/२वेदोदितानामथ लौकिकानाम् ।

७५.२२/३यत् साध्यमुत्कृष्टतमं प्रियं य ।

७५.२२/४प्रोक्ता य सा सिद्धिरनादिकर्तुः ॥ ७५.२२ ॥

७५.२३/१ध्यात्वा वरं ब्रह्म परं प्रधानम् ।

७५.२३/२यत् सारभूतं यद् उपासितव्यम् ।

७५.२३/३यत् प्राप्य मुक्ता न पुनर्भवन्ति ।

७५.२३/४सद्योगिनो मुक्तिरुभापतिः सः ॥ ७५.२३ ॥

७५.२४/१यथा यथा शम्भुरमेयमाया+ ।

७५.२४/२रूपान्नि धत्ते जगतो हिताय ।

७५.२४/३तद्योगयोग्यानि तथैव धत्से ।

७५.२४/४पतिप्रतातवं त्वयि मातरैवम् ॥ ७५.२४ ॥

७५.२५/१ब्रह्मोवाच । एत्येवं स्तुवतस्तस्य पुरस्ताद् वृषभध्वजः ।

७५.२५/२उभया सङ्घितः श्रीमान् गणेशाद्विगणैर्वृतः ॥ ७५.२५ ॥

७५.२६/१साक्षाद् आगत्य तं शम्भुः प्रसन्नो वाक्यमब्रवीत् ॥ ७५.२६ ॥

७५.२७/१शिव उवाच । किं ते गौतम दास्यामि भक्तिस्तोत्रप्रतैः शुभैः ।

७५.२७/२परितुष्टोऽस्मि याचस्व देवानामपि दृष्टकरम् ॥ ७५.२७ ॥

७५.२८/१ब्रह्मोवाच । एति श्रुत्वा जगन्मूर्तेर्वाङ्मयं वाङ्मयविशारदः ।

७५.२८/२दर्शभाष्यपरीताङ्गो गौतमः पर्ययिन्तयत् ॥ ७५.२८ ॥

७५.२९/१अहो दैवमहो धर्मो ह्यहो वै विप्रपूजनम् ।

७५.२९/२अहो लोकगतिश्चित्रा अहो धातर्नमोऽस्तु ते ॥ ७५.२९ ॥

७५.३०/१गौतम उवाच । जटास्थितां शुभां गङ्गां देहि मे त्रिदशार्थित ।

७५.३०/२यदि तुष्टोऽसि देवेश त्रयीधाम नमोऽस्तु ते ॥ ७५.३० ॥

७५.३१/१श्वर उवाच । त्रयाणामुपकारार्थं लोकानां याचितं त्वया ।

७५.३१/२आत्मनस्तूपकाराय तद् याचस्वाकुतोभयः ॥ ७५.३१ ॥

७५.३२/१गौतम उवाच । स्तोत्रेषानेन ये भक्तास्त्वां य देवीं स्तुवन्ति वै ।

७५.३२/२सर्वकामसमृद्धाः स्युरेतद् धि वरयाम्यहम् ॥ ७५.३२ ॥

- ७५.३३/१ब्रह्मोवाच । अवेमस्त्विति देवेशः परितुष्टोऽब्रवीद् वयः ।
 ७५.३३/२अन्यान् अपि वरान् मत्तो याचस्व विगतज्वरः ॥ ७५.३३ ॥
- ७५.३४/१अवेमुक्तस्तु षोडशौ गौतमः प्राड शंकरम् ॥ ७५.३४ ॥
- ७५.३५/१गौतम उवाच । धर्मा देवीं जटासंस्थां पावनीं लोडपावनीम् ।
 ७५.३५/२तव प्रियां जगन्नाथ उत्सृज ब्रह्मणो गिरौ ॥ ७५.३५ ॥
- ७५.३६/१सर्वासां तीर्थभूता तु यावद् गच्छति सागरम् ।
 ७५.३६/२ब्रह्महत्यादिपापानि मनोवाक्कायिकानि च ॥ ७५.३६ ॥
- ७५.३७/१स्नानमात्रेण सर्वाणि विलयं यान्तु शंकर ।
 ७५.३७/२चन्द्रसूर्योपरागे च अयने विषुवे तथा ॥ ७५.३७ ॥
- ७५.३८/१संक्रान्तौ वैधृतौ पुण्यम् । तीर्थेष्वन्येषु यत् क्लमम् ।
 ७५.३८/२अस्यास्तु स्मरणार्हं अवे तत् पुण्यं जायतां हर ॥ ७५.३८ ॥
- ७५.३९/१श्राद्धं कृते तपः प्रोक्तं त्रेतायां यज्ञकर्म च ।
 ७५.३९/२द्वापरे यज्ञदाने च दानमेव कलौ युगे ॥ ७५.३९ ॥
- ७५.४०/१युगधर्माश्च ये सर्वे देशधर्मास्तथैव च ।
 ७५.४०/२देशकालादिसंयोगे यो धर्मो यत्र शस्यते ॥ ७५.४० ॥
- ७५.४१/१यद् अन्यत्र कृतं पुण्यं स्नानदानादिसंयमैः ।
 ७५.४१/२अस्यास्तु स्मरणार्हं अवे तत् पुण्यं जायतां हर ॥ ७५.४१ ॥
- ७५.४२/१यत्र यत्र त्वियं याति यावत् सागरगामिनी ।
 ७५.४२/२तत्र तत्र त्वया भाव्यमेष यास्तु वरो वरः ॥ ७५.४२ ॥
- ७५.४३/१योजनानां तूपरि तु दश यावच्च संप्रथया ।
 ७५.४३/२तदन्तरप्रविष्टानां महापातकिनामपि ॥ ७५.४३ ॥
- ७५.४४/१तत् पितृणां च तेषां च स्नानायागच्छतां शिव ।
 ७५.४४/२स्नाने याप्यन्तरे मृत्योर्मुक्तिभाजो भवन्तु वै ॥ ७५.४४ ॥
- ७५.४५/१अेकतः सर्वतीर्थानि स्वर्गमर्त्यरसातले ।
 ७५.४५/२अेषा तेभ्यो विशिष्टा तु अलं शम्भो नमोऽस्तु ते ॥ ७५.४५ ॥
- ७५.४६/१ब्रह्मोवाच । तद् गौतमवयः श्रुत्वा तथास्त्वित्यब्रवीच्छिवः ।
 ७५.४६/२अस्याः परतरे तीर्थं न भूतं न भविष्यति ॥ ७५.४६ ॥

७५.४७/१सत्यं सत्यं पुनः सत्यं वेदे य परिनिष्ठितम् ।
 ७५.४७/२सर्वेषां गौतमी पुण्या धृत्युक्त्वान्तरधीयत ॥ ७५.४७ ॥
 ७५.४८/१ततो गते भगवति लोङ्कपूजिते ।
 ७५.४८/२तदाज्ञया पूर्णबलः स गौतमः ।
 ७५.४८/३जटां समादाय सरिद्धरां ताम् ।
 ७५.४८/४सुरैर्वृतो ब्रह्मगिरिं विवेश ॥ ७५.४८ ॥
 ७५.४८/५ततस्तु गौतमे प्राप्ते जटामादाय नारद ।
 ७५.४८/६पुष्पवृष्टिरभूत् तत्र समाजग्मुः सुरेश्वराः ॥ ७५.४८ ॥
 ७५.५०/१ऋषयश्च मडाभागा ब्राह्मणाः क्षत्रियास्तथा ।
 ७५.५०/२जयशब्देन तं विप्रं पूजयन्तो मुदान्विताः ॥ ७५.५० ॥
 ७६.१/१नारद उवाच । भृशश्चजटाश्रुताद् गङ्गामादाय गौतमः ।
 ७६.१/२आगत्य ब्रह्मणः पुण्ये ततः डिमकरोद् गिरौ ॥ ७६.१ ॥
 ७६.२/१ब्रह्मोवाच । आदाय गौतमो गङ्गां शुचिः प्रयतमानसः ।
 ७६.२/२पूजितो देवगन्धर्वैस्तथा गिरिनिवासिभिः ॥ ७६.२ ॥
 ७६.३/१गिरिर्भूर्गिरिं जटां स्थाप्य स्मरन् देवं त्रिलोचनम् ।
 ७६.३/२उवाच प्राञ्जलिर्भूत्वा गङ्गां स द्विजसत्तमः ॥ ७६.३ ॥
 ७६.४/१गौतम उवाच । त्रिलोचनजटोद्भूते सर्वकामप्रदायिनि ।
 ७६.४/२क्षमस्व मातः शान्तासि सुभ्रं याहि छितं कुरु ॥ ७६.४ ॥
 ७६.५/१ब्रह्मोवाच । अथमुक्त्वा गौतमेन गङ्गा प्रोवाच गौतमम् ।
 ७६.५/२दिव्यरूपधरा देवी दिव्यस्रगनुलोपना ॥ ७६.५ ॥
 ७६.६/१गङ्गोवाच । गच्छेयं देवसदनमथवापि कमण्डलुम् ।
 ७६.६/२रसातलं वा गच्छेयं जातस्त्वं सत्यवाग् असि ॥ ७६.६ ॥
 ७६.७/१गौतम उवाच । त्रयाणामुपकारार्थं लोकानां याचिता मया ।
 ७६.७/२शम्भुना य तथा दत्ता देवि तन् नान्यथा भवेत् ॥ ७६.७ ॥
 ७६.८/१ब्रह्मोवाच । तद् गौतमवयः श्रुत्वा गङ्गा मेने द्विजैरितम् ।
 ७६.८/२त्रेधात्मानं विभज्याथ स्वर्गमर्त्यरसातले ॥ ७६.८ ॥
 ७६.९/१स्वर्गे यतुर्धा व्यगमत् समथा मर्त्यमण्डले ।
 ७६.९/२रसातले यतुर्धैव सैवं पञ्चदशाङ्गतिः ॥ ७६.९ ॥

- ૭૬.૧૦/૧સર્વત્ર સર્વભૂતૈવ સર્વપાપવિનાશિની ।
 ૭૬.૧૦/૨સર્વકામપ્રદા નિત્યં સૈવ વેદે પ્રગીયતે ॥ ૭૬.૧૦ ॥
- ૭૬.૧૧/૧મર્ત્યા મર્ત્યગતામેવ પશ્યન્તિ ન તલં ગતામ્ ।
 ૭૬.૧૧/૨નૈવ સ્વર્ગગતાં મર્ત્યાઃ પશ્યન્ત્યજ્ઞાનબુદ્ધયઃ ॥ ૭૬.૧૧ ॥
- ૭૬.૧૨/૧યાવત્ સાગરગા દેવી તાવદ્ દેવમયી સ્મૃતા ।
 ૭૬.૧૨/૨ઉત્સૃષ્ટા ગૌતમેનૈવ પ્રાયાત્ પૂર્વાર્ણવં પ્રતિ ॥ ૭૬.૧૨ ॥
- ૭૬.૧૩/૧તતો દેવર્ષિભિર્જુષ્ટાં માતરં જગતઃ શુભામ્ ।
 ૭૬.૧૩/૨ગૌતમો મુનિશાર્દૂલઃ પ્રદક્ષિણમથાકરોત્ ॥ ૭૬.૧૩ ॥
- ૭૬.૧૪/૧ત્રિલોચનં સુરેશાનં પ્રથમં પૂજ્ય ગૌતમઃ ।
 ૭૬.૧૪/૨ઉભયોસ્તીરયોઃ સ્નાનં કરોમીતિ દધે મતિમ્ ॥ ૭૬.૧૪ ॥
- ૭૬.૧૫/૧સ્મૃતમાત્રસ્તદા તત્ર *આવિરાસીત્ કરુણાર્ણવઃ ।
 ૭૬.૧૫/૨તત્ર સ્નાનં કથં સિધ્યેદ્ ઇત્યેવં શર્વમબ્રવીત્ ॥ ૭૬.૧૫ ॥
- ૭૬.૧૬/૧કૃતાગ્જલિપુટો ભૂત્વા ભક્તિનમ્સ્ત્રિલોચનમ્ ॥ ૭૬.૧૬ ॥
- ૭૬.૧૭/૧ગૌતમ ઉવાચ । દેવદેવ મહેશાન તીર્થસ્નાનવિધિં મમ ।
 ૭૬.૧૭/૨બ્રૂહિ સમ્યક્ મહેશાન લોકાનાં હિતકામ્યયા ॥ ૭૬.૧૭ ॥
- ૭૬.૧૮/૧શિવ ઉવાચ । મહર્ષે શૃણુ સર્વં ચ વિધિં ગોદાવરીભવમ્ ।
 ૭૬.૧૮/૨પૂર્વં નાન્દીમુખં કૃત્વા દેહશુદ્ધિં વિધાય ચ ॥ ૭૬.૧૮ ॥
- ૭૬.૧૯/૧બ્રાહ્મણાન્ ભોજયિત્વા ચ તેષામાજ્ઞાં પ્રગૃહ્ય ચ ।
 ૭૬.૧૯/૨બ્રહ્મચર્યેણ ગચ્છન્તિ પતિતાલાપવર્જિતાઃ ॥ ૭૬.૧૯ ॥
- ૭૬.૨૦/૧ચસ્ય હસ્તૌ ચ પાદૌ ચ મનશ્ચૈવ સુસંયતમ્ ।
 ૭૬.૨૦/૨વિદ્યા તપશ્ચ કીર્તિશ્ચ સ તીર્થકૃલમશ્રુતે ॥ ૭૬.૨૦ ॥
- ૭૬.૨૧/૧ભાવદૃષ્ટિ પરિત્યજ્ય સ્વધર્મપરિનિષ્ઠિતઃ ।
 ૭૬.૨૧/૨શ્રાન્તસંવાહનં કુર્વન્ દદાદ્ અન્નં ચથોચિતમ્ ॥ ૭૬.૨૧ ॥
- ૭૬.૨૨/૧અકિંચનેભ્યઃ સાધુભ્યો દદાદ્ વસ્ત્રાણિ કમ્બલાન્ ।
 ૭૬.૨૨/૨શૃણ્વન્ હરિકથાં દિવ્યાં તથા ગડ્ગાસમુદ્ભવામ્ ।
 ૭૬.૨૨/૩અનેન વિધિના ગચ્છન્ સમ્યક્ તીર્થકૃલં લભેત્ ॥ ૭૬.૨૨ ॥
- ૭૭.૧/૧બ્રહ્મોવાચ । ત્ર્યમ્બકશ્ચ ઇતિ પ્રાહ ગૌતમં મુનિભિર્વૃતમ્ ॥ ૭૭.૧ ॥

७७.२/१शिव उवाच । द्विडस्तमात्रे तीर्थानि सम्भविष्यन्ति गौतम ।

७७.२/२सर्वत्राहं संनिहितः सर्वकामप्रदस्तथा ॥ ७७.२ ॥

७७.३/१ब्रह्मोवाच । गङ्गाद्वारे प्रयागे य तथा सागरसंगमे ।

७७.३/२अथेतेषु पुण्यदा पुंसां मुक्तिदा सा भगीरथी ॥ ७७.३ ॥

७७.४/१नर्मदा तु सरिच्छ्रेष्ठा पर्वतेऽमरकण्ठके ।

७७.४/२यमुना संगता तत्र प्रभासे तु सरस्वती ॥ ७७.४ ॥

७७.५/१कृष्णा भीमरथी यैव तुङ्गाभद्रा तु नारद ।

७७.५/२तिसृष्टां संगमो यत्र तत् तीर्थं मुक्तिदं नृणाम् ॥ ७७.५ ॥

७७.६/१पयोउष्णी संगता यत्र तत्रत्या तस्य मुक्तिदम् ।

७७.६/२रथं तु गौतमी वत्स यत्र क्वापि ममाज्ञया ॥ ७७.६ ॥

७७.७/१सर्वेषां सर्वदा नृणां स्नानान् मुक्तिं प्रदास्यति ।

७७.७/२किञ्चित्काले पुण्यतमं किञ्चित्तीर्थं सुरागमे ॥ ७७.७ ॥

७७.८/१सर्वेषां सर्वदा तीर्थं गौतमी नात्र संशयः ।

७७.८/२तिस्रः कोटयोऽर्धकोटी य योजनानां शतद्वये ॥ ७७.८ ॥

७७.९/१तीर्थानि मुनिशार्दूल सम्भविष्यन्ति गौतम ।

७७.९/२रथं माडेश्वरी गङ्गा गौतमी वैष्णवीति य ॥ ७७.९ ॥

७७.१०/१ब्राह्मी गोदावरी नन्दा सुनन्दा कामदायिनी ।

७७.१०/२ब्रह्मतेजःसमानीता सर्वपापप्रणाशनी ॥ ७७.१० ॥

७७.११/१स्मरणाद् अथ पापौघ+ अन्त्री मम सदा प्रिया ।

७७.११/२पञ्चानामपि भूतानामापः श्रेष्ठत्वमागताः ॥ ७७.११ ॥

७७.१२/१तत्रापि तीर्थभूतास्तु तस्माद् आपः पराः स्मृताः ।

७७.१२/२तासां भागीरथी श्रेष्ठा ताभ्योऽपि गौतमी तथा ॥ ७७.१२ ॥

७७.१३/१आनीता सजटा गङ्गा अस्या नान्यच्छुभावलम् ।

७७.१३/२स्वर्गे भुवि तले वापि तीर्थं सर्वार्थदं मुने ॥ ७७.१३ ॥

७७.१४/१ब्रह्मोवाच । इत्येतत् कथितं पुत्र गौतमाय मडात्मने ।

७७.१४/२साक्षाद् धरेण तुष्टेन मया तव निवेदितम् ॥ ७७.१४ ॥

७७.१५/१अथं सा गौतमी गङ्गा सर्वेभ्योऽप्यधिका मता ।

७७.१५/२तत्स्वर्गं य कथितं कुतोऽन्या श्रवणस्युदा ॥ ७७.१५ ॥

- ૭૮.૧/૧નારદ ઉવાચ । દ્વિવિધા સૈવ ગદિતા એકાપિ સુરસત્તમ ।
 ૭૮.૧/૨એકો ભેદસ્તુ કથિતો બ્રાહ્મણોનાહૃતો યતઃ ॥ ૭૮.૧ ॥
- ૭૮.૨/૧ક્ષત્રિણેણાપરોડપ્ચંશો જટાસ્વેવ વ્યવસ્થિતઃ ।
 ૭૮.૨/૨ભવસ્ય દેવદેવસ્ય આહૃતસ્તદ્ વદસ્વ મે ॥ ૭૮.૨ ॥
- ૭૮.૩/૧બ્રહ્મોવાચ । વૈવસ્વતાન્વયે જાત ઇક્ષ્વાકુકુલસમ્ભવઃ ।
 ૭૮.૩/૨પુરા વૈ સગરો નામ રાજાસીદ્ અતિધાર્મિકઃ ॥ ૭૮.૩ ॥
- ૭૮.૪/૧યજ્ઞવા દાનપરો નિત્યં ધર્માચારવિચારવાન્ ।
 ૭૮.૪/૨તસ્ય ભાર્યાદ્રયં ચાસીત્ પતિભક્તિપરાયણમ્ ॥ ૭૮.૪ ॥
- ૭૮.૫/૧તસ્ય વૈ સંતતિર્નાભૂદ્ ઇતિ ચિન્તાપરોડભવત્ ।
 ૭૮.૫/૨વસિષ્ઠે ગૃહમાહૂય સમ્પૂજ્ય વિધિવત્ તતઃ ॥ ૭૮.૫ ॥
- ૭૮.૬/૧ઉવાચ વચનં રાજા સંતતેઃ કારણં પ્રતિ ।
 ૭૮.૬/૨ઇતિ તદ્વચનં શ્રુત્વા ધ્યાત્વા રાજાનમબ્રવીત્ ॥ ૭૮.૬ ॥
- ૭૮.૭/૧વસિષ્ઠ ઉવાચ । સપત્નીકઃ સદા રાજન્ ઋષિપૂજાપરો ભવ ॥ ૭૮.૭ ॥
- ૭૮.૮/૧બ્રહ્મોવાચ । ઇત્યુક્ત્વા સ મુનિર્વિપ્ર યથાસ્થાનં જગામ હ ।
 ૭૮.૮/૨એકદા તસ્ય રાજર્ષેર્ગૃહમાગાત્ તપોનિધિઃ ॥ ૭૮.૮ ॥
- ૭૮.૯/૧તસ્યર્ષેઃ પૂજનં ચક્રે સ સંતુષ્ટોડબ્રવીદ્ વચમ્ ।
 ૭૮.૯/૨વરં બ્રૂહિ મહાભાગેત્યુક્તે પુત્રાન્ સ ચાવૃણોત્ ॥ ૭૮.૯ ॥
- ૭૮.૧૦/૧સ મુનિઃ પ્રાહ રાજાનમેકસ્યાં વંશધારકઃ ।
 ૭૮.૧૦/૨પુત્રો ભૂયાત્ તથાન્યસ્યાં ષષ્ટિસાહસ્રકં સુતાઃ ॥ ૭૮.૧૦ ॥
- ૭૮.૧૧/૧વરં દત્ત્વા મુનૌ યાતે પુત્રા જાતાઃ સહસ્રશઃ ।
 ૭૮.૧૧/૨સ યજ્ઞાન્ સુબહૂંશ્ચક્રે હયમેધાન્ સુદક્ષિણાન્ ॥ ૭૮.૧૧ ॥
- ૭૮.૧૨/૧એકસ્મિન્ હયમેધે વૈ દીક્ષિતો વિધિવન્ નૃપઃ ।
 ૭૮.૧૨/૨પુત્રાન્ ન્યયોજયદ્ રાજા સસૈન્યાન્ હયરક્ષણે ॥ ૭૮.૧૨ ॥
- ૭૮.૧૩/૧કવચિદ્ અન્તરમાસાઘ હયં જહૃં શતકતુઃ ।
 ૭૮.૧૩/૨માર્ગમાણાશ્ચ તે પુત્રા નૈવાપશ્યન્ હયં તદા ॥ ૭૮.૧૩ ॥
- ૭૮.૧૪/૧સહસ્રાણાં તથા ષષ્ટિર્નાયાદ્યુદ્ધવિશારદાઃ ।
 ૭૮.૧૪/૨તેષુ પશ્યત્સુ રક્ષાંસિ પુત્રેષુ સગરસ્ય હિ ॥ ૭૮.૧૪ ॥

- ७८.१५/१प्रोक्षितं तद् धयं नीत्वा ते रसातलमागमन् ।
 ७८.१५/२राक्षसान् मायया युक्तान् नैवापश्यन्त सागराः ॥ ७८.१५ ॥
- ७८.१६/१न दृष्ट्वा ते उयं पुत्राः सगरस्य बलीयसः ।
 ७८.१६/२तश्चेतश्चरन्तस्ते नैवापश्यन् उयं तदा ॥ ७८.१६ ॥
- ७८.१७/१देवलोके तदा जग्मुः पर्वतांश्च सरांसि च ।
 ७८.१७/२वनानि च विचिन्वन्तो नैवापश्यन् उयं तदा ॥ ७८.१७ ॥
- ७८.१८/१कृतस्वस्त्ययनो राजा ऋत्विग्भिः कृतमङ्गलः ।
 ७८.१८/२अदृष्ट्वा तु पशुं रभ्यं राजा चिन्तामुपेयिवान् ॥ ७८.१८ ॥
- ७८.१९/१अटन्तः सागराः सर्वे देवलोकमुपागमन् ।
 ७८.१९/२उयं तमनुचिन्वन्तस्तत्रापि न उयोऽभवत् ॥ ७८.१९ ॥
- ७८.२०/१ततो मर्डी समाजग्मुः पर्वतांश्च वनानि च ।
 ७८.२०/२तत्रापि च उयं नैव दृष्टवन्तो नृपात्मजाः ॥ ७८.२० ॥
- ७८.२१/१अेतस्मिन् अन्तरे तत्र दैवी वाग् अबवत् तदा ।
 ७८.२१/२रसातले उयो बह्व आस्ते नान्यत्र सागराः ॥ ७८.२१ ॥
- ७८.२२/१एति श्रुत्वा ततो वाक्यं गन्तुकामा रसातलम् ।
 ७८.२२/२अभनन् पृथिवीं सर्वां परितः सागरास्ततः ॥ ७८.२२ ॥
- ७८.२३/१ते क्षुधार्ता मृदं शुष्कां बक्षयन्तस्त्वर्निशम् ।
 ७८.२३/२न्यभनन्श्चापि जग्मुश्च सत्वरस्ते रसातलम् ॥ ७८.२३ ॥
- ७८.२४/१तान् आगतान् भूपसुतान् सागरान् बलिनः कृतीन् ।
 ७८.२४/२श्रुत्वा रक्षांसि संत्रस्ता व्यगमन् कपिलान्तिकम् ॥ ७८.२४ ॥
- ७८.२५/१कपिलोऽपि मडाप्राज्ञस्तत्र शेते रसातले ।
 ७८.२५/२पुरा च साधितं तेन देवानां कार्यमुत्तमम् ॥ ७८.२५ ॥
- ७८.२६/१विनिद्रेण ततः श्रान्तः सिद्धे कार्ये सुरान् प्रति ।
 ७८.२६/२अब्रवीत् कपिलः श्रीमान् निद्रास्थानं प्रयच्छथ ॥ ७८.२६ ॥
- ७८.२७/१रसातलं ददुस्तस्मै पुनराह सुरान् मुनिः ।
 ७८.२७/२यो मामुत्थापयेन् मन्दो बस्मी भूयाथ्य सत्वरम् ॥ ७८.२७ ॥
- ७८.२८/१ततः शये तलगतो नो येन् न स्वप्न एव हि ।

- ७८.२८/२तथेत्युक्तः सुरगणैस्तत्र शेते रसातले ॥ ७८.२८ ॥
- ७८.२९/१तस्य प्रभावं ते ज्ञात्वा राक्षसा मायया युताः ।
७८.२९/२सागराणां च सर्वेषां वधोपायं प्रचक्रिरे ॥ ७८.२९ ॥
- ७८.३०/१विना युद्धेन ते भीता राक्षसाः सत्वरस्तदा ।
७८.३०/२आगत्य यत्र स मुनिः कपिलः कोपनो मडान् ॥ ७८.३० ॥
- ७८.३१/१शिरोदेशे उयं ते वै बद्ध्वाथ त्वरयान्विताः ।
७८.३१/२दूरे स्थित्वा भौनिनश्च प्रेक्षन्तः किं भवेद् धृति ॥ ७८.३१ ॥
- ७८.३२/१ततस्तु सागराः सर्वे निर्विशन्तो रसातलम् ।
७८.३२/२ददृशुस्ते उयं बद्धं शयानं पुरुषं तथा ॥ ७८.३२ ॥
- ७८.३३/१तं मेनिरे य उर्तारं कृतुञ्जन्तारमेव य ।
७८.३३/२अनं लत्वा मडापापं नयामोऽश्चं नृपान्तिकम् ॥ ७८.३३ ॥
- ७८.३४/१डेयिद् ऋषुः पशुं बद्धं नयामोऽनेन किं कृलम् ।
७८.३४/२तदाङ्कुरपरे शूरा राजानः शासका वयम् ॥ ७८.३४ ॥
- ७८.३५/१उत्थाप्यैनं मडापापं उन्मः क्षात्रेण वर्धसा ।
७८.३५/२ते तं जघ्नुर्मुनिं पादैर्भ्रुवन्तो निष्ठुराणि य ॥ ७८.३५ ॥
- ७८.३६/१ततः कोपेन मडता कपिलो मुनिसत्तमः ।
७८.३६/२सागरान् षक्षयामास तान् कोपाद् भस्मसात् करोत् ॥ ७८.३६ ॥
- ७८.३७/१ज्ज्वलुस्ते ततस्तत्र सागराः सर्वे अवे छि ।
७८.३७/२तत् तु सर्वं न जानाति दीक्षितः सगरो नृपः ॥ ७८.३७ ॥
- ७८.३८/१नारदः कथयामास सगराय मडात्मने ।
७८.३८/२कपिलस्य तु संस्थानं उयस्यापि तु संस्थितिम् ॥ ७८.३८ ॥
- ७८.३९/१राक्षसानां तु विदृतिं सागराणां च नाशनम् ।
७८.३९/२ततश्चिन्तापरो राजा कर्तव्यं नावबुध्यत ॥ ७८.३९ ॥
- ७८.४०/१अपरोऽपि सुतश्चासीद् असमञ्जा धृति श्रुतः ।
७८.४०/२स तु बालांस्तथा पौरान् भौर्ष्यात् क्षिपति याम्भसि ॥ ७८.४० ॥
- ७८.४१/१सगरोऽप्यथ विज्ञप्तः पौरैः सम्मिलितैस्तदा ।
७८.४१/२दुर्नयं तस्य तं ज्ञात्वा ततः कुद्धोऽब्रवीन् नृपः ॥ ७८.४१ ॥

- ७८.४२/१स्वान् अमात्यांस्तदा राजा देशत्यागं करोत्वयम् ।
 ७८.४२/२असमञ्जाः क्षत्रधर्म+ । त्यागी वै बालघातकः ॥ ७८.४२ ॥
- ७८.४३/१सगरस्य तु तद् वाक्यं श्रुत्वा मात्यास्त्वरान्विताः ।
 ७८.४३/२तत्पुत्रं पुनः पुत्रमसमञ्जा गतो वनम् ॥ ७८.४३ ॥
- ७८.४४/१सागरा ब्रह्मशापेन नष्टाः सर्वे रसातले ।
 ७८.४४/२अकोऽपि य वनं प्राप्तं धेनुं का गतिर्मम ॥ ७८.४४ ॥
- ७८.४५/१अंशुमान् एति विष्यातः पुत्रस्तस्यासमञ्जसः ।
 ७८.४५/२अनाय्य बालकं राजा कार्यं तस्मै न्यवेदयत् ॥ ७८.४५ ॥
- ७८.४६/१कपिलं य समाराध्य अंशुमान् अपि बालकः ।
 ७८.४६/२सगराय उयं प्रादात् ततः पूर्णोऽभवत् ऋतुः ॥ ७८.४६ ॥
- ७८.४७/१तस्यापि पुत्रस्तेजस्वी हिलीप एति धार्मिकः ।
 ७८.४७/२तस्यापि पुत्रो मतिमान् भगीरथ एति श्रुतः ॥ ७८.४७ ॥
- ७८.४८/१पितामहानां सर्वेषां गतिं श्रुत्वा सुदुःखितः ।
 ७८.४८/२सगरं नृपशार्दूलं पप्रच्छ विनयान्वितः ॥ ७८.४८ ॥
- ७८.४९/१सागराणां तु सर्वेषां निष्कृतिस्तु कथं भवेत् ।
 ७८.४९/२भगीरथं नृपः प्राड कपिलो वेत्ति पुत्रक ॥ ७८.४९ ॥
- ७८.५०/१तस्य तद् वचनं श्रुत्वा बालः प्रायाद् रसातलम् ।
 ७८.५०/२कपिलं य नमस्कृत्वा सर्वं तस्मै न्यवेदयत् ॥ ७८.५० ॥
- ७८.५१/१स मुनिस्तु चिरं ध्यात्वा तपसाराध्य शंकरम् ।
 ७८.५१/२जटाजलेन स्वपितृन् आप्लाव्य नृपसत्तम ॥ ७८.५१ ॥
- ७८.५२/१ततः कृतार्थो भविता त्वं य ते पितरस्तथा ।
 ७८.५२/२तथा करोमीति मुनिं प्रणम्य पुनरब्रवीत् ॥ ७८.५२ ॥
- ७८.५३/१कव गच्छेऽहं मुनिश्रेष्ठ कर्तव्यं यापि तद् वद ॥ ७८.५३ ॥
- ७८.५४/१कपिल उवाच । कैलासं तं नरश्रेष्ठ गत्वा स्तुहि मधेश्वरम् ।
 ७८.५४/२तपः कुरु यथाशक्ति ततश्चेप्सितमाप्स्यसि ॥ ७८.५४ ॥
- ७८.५५/१ब्रह्मोवाच । तच्छ्रुत्वा स मुनेर्वाक्यं मुनिं नत्वा त्वगान् नगम् ।
 ७८.५५/२कैलासं स शुचिर्भूत्वा बालो बालकियान्वितः ।
 ७८.५५/३तपसे निश्चयं कृत्वा उवाच स भगीरथः ॥ ७८.५५ ॥

७८.५६/१भगीरथ उवाच । बालोऽहं बालबुद्धिश्च बालयन्द्रधर प्रभो ।

७८.५६/२नाहं किमपि जनामि ततः प्रीतो भव प्रभो ॥ ७८.५६ ॥

७८.५७/१वाग्भिर्मनोभिः कृतिभिः कदाचिन् ।

७८.५७/२ममोपकुर्वन्ति हिते रता ये ।

७८.५७/३तेभ्यो हितार्थं त्विह यामरेश ।

७८.५७/४सोमं नमस्यामि सुरादिपूजयम् ॥ ७८.५७ ॥

७८.५८/१उत्पादितो यैरभिवर्षितश्च ।

७८.५८/२समानगोत्रश्च समानधर्मा ।

७८.५८/३तेषामभीष्टानि शिवः करोतु ।

७८.५८/४बालेन्दुमौलिं प्रणतोऽस्मि नित्यम् ॥ ७८.५८ ॥

७८.५९/१ब्रह्मोवाच । अ एवं तु ब्रुवतस्तस्य पुरस्ताद् अभवच्छिवः ।

७८.५९/२वरेण च्छन्दयानो वै भगीरथमुवाच ह ॥ ७८.५९ ॥

७८.६०/१शिव उवाच । यन् न साध्यं सुरगणैर्द्वयं तत् ते मया ध्रुवम् ।

७८.६०/२वदस्व निर्भयो भूत्वा भगीरथ मङ्गामते ॥ ७८.६० ॥

७८.६१/१ब्रह्मोवाच । भगीरथः प्राण्येशं हृष्टः प्रोवाच

शंकरम् ॥ ७८.६१ ॥

७८.६२/१भगीरथ उवाच । जटास्थितां पितृणां मे पावनाय सरिद्धराम् ।

७८.६२/२तामेव देहि देवेश सर्वभामं ततो भवेत् ॥ ७८.६२ ॥

७८.६३/१ब्रह्मोवाच । मलेशोऽपि विहस्याथ भगीरथमुवाच ह ॥ ७८.६३ ॥

७८.६४/१शिव उवाच । दत्ता मयेयं ते पुत्र पुनस्तां स्तुहि सुप्रत ॥ ७८.६४ ॥

७८.६५/१ब्रह्मोवाच । तद् देवयन्मं श्रुत्वा तदर्थं तु तपो मडत् ।

७८.६५/२स्तुतिं यकार गङ्गाया भक्त्या प्रयतमानसः ॥ ७८.६५ ॥

७८.६६/१तस्या अपि प्रसादं य प्राप्य बालोऽप्यबालवत् ।

७८.६६/२गङ्गां मलेश्वरात् प्राप्तामादायागाद् रसातलम् ॥ ७८.६६ ॥

७८.६७/१न्यवेदयत् स मुनये कपिलाय मङ्गात्मने ।

७८.६७/२यथोदितप्रकारेण गङ्गां संस्थाप्य यत्नतः ॥ ७८.६७ ॥

७८.६८/१प्रदक्षिणमथावर्त्य कृताञ्जलिपुटोऽब्रवीत् ॥ ७८.६८ ॥

- ७८.६८/१भगीरथ उवाच । देवि मे पितरः शापात् कपिलस्य मडामुनेः ।
 ७८.६८/२प्रामास्ते विगतिं मातस्तस्मात् तान् पातुमर्हसि ॥ ७८.६८ ॥
- ७८.७०/१ब्रह्मोवाच । तथेत्युक्त्वा सुरनदी सर्वेषामुपकारिका ।
 ७८.७०/२लोकानामुपकारार्थं पितृणां पावनाय च ॥ ७८.७० ॥
- ७८.७१/१अगस्त्यपीतस्याम्भोधेः पूरणाय विशेषतः ।
 ७८.७१/२स्मरणार्थं च पापानां नाशाय सुरनिम्नगा ॥ ७८.७१ ॥
- ७८.७२/१भगीरथोदितं यङ्के रसातलतले स्थितान् ।
 ७८.७२/२रभस्मीभूतान् नृपसुतान् सागरांश्च विशेषतः ॥ ७८.७२ ॥
- ७८.७३/१विनिर्दग्धान् अथाप्लाव्य भातपूरमथाकरोत् ।
 ७८.७३/२ततो मेरुं समाप्लाव्य स्थितां बालोऽब्रवीन् नृपः ॥ ७८.७३ ॥
- ७८.७४/१कर्मभूमौ त्वया भाव्यं तथेत्यागाद् धिमालयम् ।
 ७८.७४/२डिमवत्पर्वतात् पुण्याद् भारतं वर्षमव्यगात् ॥ ७८.७४ ॥
- ७८.७५/१तन्मध्यतः पुण्यनदी प्रायात् पूर्वाण्वं प्रति ।
 ७८.७५/२अवेमेषापि ते प्रोक्ता गङ्गा क्षात्रा मडामुने ॥ ७८.७५ ॥
- ७८.७६/१माडेश्वरी वैष्णवी च सैव ब्राह्मी च पावनी ।
 ७८.७६/२भागीरथी देवनदी डिमवच्छिन्नराश्रया ॥ ७८.७६ ॥
- ७८.७७/१मडेश्वरजटावारि अवेनं द्वैविध्यमागतम् ।
 ७८.७७/२विन्ध्यस्य दक्षिणे गङ्गा गौतमी सा निगद्यते ।
 ७८.७७/३उत्तरे सापि विन्ध्यस्य भागीरथ्यभिधीयते ॥ ७८.७७ ॥
- ७८.१/१नारद उवाच । न मनस्तुमिमाधत्ते कथाः शृण्वत् त्वयेरिताः ।
 ७८.१/२पृथक् तीर्थकूलं श्रोतुं प्रवृत्तं मम मानसम् ॥ ७८.१ ॥
- ७८.२/१कमशो ब्राह्मणानीतां गङ्गां मे प्रथमं वद ।
 ७८.२/२पृथक् तीर्थकूलं पुण्यं सेतिडासं यथाकमम् ॥ ७८.२ ॥
- ७८.३/१ब्रह्मोवाच । तीर्थानां च पृथग् भावं कूलं माडात्म्यमेव च ।
 ७८.३/२सर्वं वक्तुं न शक्नोमि न च त्वं श्रवणे क्षमः ॥ ७८.३ ॥
- ७८.४/१तथापि डिन्धिद् वक्ष्यामि शृणु नारद यत्नतः ।
 ७८.४/२यान्युक्तानि च तीर्थानि श्रुतिवाक्यानि यानि च ॥ ७८.४ ॥
- ७८.५/१तानि वक्ष्यामि संक्षेपान् नमस्कृत्वा त्रिलोचनम् ।

- ૭૯.૫/૨ચત્રાસૌ ભગવાન્ આસીત્ પ્રત્યક્ષસ્ત્ર્યમ્બકો મુને ॥ ૭૯.૫ ॥
- ૭૯.૬/૨ચમ્બકં નામ તત્ તીર્થ ભુક્તિમુક્તિપ્રદાયકમ્ ।
- ૭૯.૬/૨વારાહમપરં તીર્થ ત્રિષુ લોકેષુ વિશ્રુતમ્ ॥ ૭૯.૬ ॥
- ૭૯.૭/૧તસ્ય રૂપં પ્રવક્ષ્યામિ નામ વિષ્ણોર્યથાભવત્ ।
- ૭૯.૭/૨પુરા દેવાન્ પરાભૂય યજ્ઞમાદાય રાક્ષસઃ ॥ ૭૯.૭ ॥
- ૭૯.૮/૧રસાતલમનુપ્રાપ્તઃ સિન્ધુસેન ઇતિ શ્રુતઃ ।
- ૭૯.૮/૨ચક્ષે તલમનુપ્રાપ્તે નિર્યજ્ઞા હ્યભવન્ મહી ॥ ૭૯.૮ ॥
- ૭૯.૯/૧નાયં લોકોઽસ્તિ ન પરો યજ્ઞે નષ્ટ ઇતીત્વરાઃ ।
- ૭૯.૯/૨સુરાસ્તમેવ વિવિશૂ રસાતલમનુદ્વિષમ્ ॥ ૭૯.૯ ॥
- ૭૯.૧૦/૧નાશક્નુવંસ્તુ તં જેતું દેવા ઇન્દ્રપુરોગમાઃ ।
- ૭૯.૧૦/૨વિષ્ણું પુરાણપુરુષં ગત્વા તસ્મૈ ન્યવેદ્યન્ ॥ ૭૯.૧૦ ॥
- ૭૯.૧૧/૧રાક્ષસસ્ય તુ તત્ કર્મ યજ્ઞભંશમશેષતઃ ।
- ૭૯.૧૧/૨તતઃ પ્રોવાચ ભગવાન્ વારાહં વપુરાસ્થિતઃ ॥ ૭૯.૧૧ ॥
- ૭૯.૧૨/૧શઙ્ખચક્રગદાપાણિર્ગાત્વા ચૈવ રસાતલમ્ ।
- ૭૯.૧૨/૨આનયિષ્યે મખં પુણ્યં હત્વા રાક્ષસપુંગવાન્ ॥ ૭૯.૧૨ ॥
- ૭૯.૧૩/૧સ્વઃ પ્રયાન્તુ સુરાઃ સર્વે વ્યેતુ વો માનસો જ્વરઃ ।
- ૭૯.૧૩/૨યેન ગડ્ગા તલં પ્રાપ્તા પથા તેનૈવ ચક્રધૃક્ ॥ ૭૯.૧૩ ॥
- ૭૯.૧૪/૧જગામ તરસા પુત્ર ભુવં ભિત્વા રસાતલમ્ ।
- ૭૯.૧૪/૨સ વરાહવપુઃ શ્રીમાન્ રસાતલનિવાસિનઃ ॥ ૭૯.૧૪ ॥
- ૭૯.૧૫/૧રાક્ષસાન્ દાનવાન્ હત્વા મુખે ધૃત્વા મહાધ્વરમ્ ।
- ૭૯.૧૫/૨વારાહરૂપી ભગવાન્ મખમાદાય યજ્ઞભુક્ ॥ ૭૯.૧૫ ॥
- ૭૯.૧૬/૧યેન પ્રાપ તલં વિષ્ણુઃ પથા તેનૈવ શત્રુજિત્ ।
- ૭૯.૧૬/૨મુખે ન્યસ્ય મહાયજ્ઞં નિશ્ચક્રામ રસાતલાત્ ॥ ૭૯.૧૬ ॥
- ૭૯.૧૭/૧તત્ર બ્રહ્મગિરૌ દેવાઃ પ્રતીક્ષાં ચક્રિરે હરેઃ ।
- ૭૯.૧૭/૨પથસ્તસ્માદ્ વિનિઃસૃત્ય ગડ્ગાસ્રવાણમભ્યગાત્ ॥ ૭૯.૧૭ ॥
- ૭૯.૧૮/૧પ્રાક્ષાલયચ્ચ સ્વાડ્ગાનિ અસૃગ્લિમાનિ નારદ ।
- ૭૯.૧૮/૨ગડ્ગામ્ભસા તત્ર કુણ્ડં વારાહમભવત્ તતઃ ॥ ૭૯.૧૮ ॥

- ७८.१८/१मुष्णे न्यस्तं मलायङ्गां देवानां पुरतो हरिः ।
 ७८.१८/२दत्तवांस्रिदशश्रेष्ठो मुष्पाद् यङ्गोऽभ्यजायत ॥ ७८.१८ ॥
- ७८.२०/१ततः प्रभृति यज्ञाङ्गं प्रधानं सुव उच्यते ।
 ७८.२०/२वाराहद्वयमभवद् अवं वै कारणान्तरात् ॥ ७८.२० ॥
- ७८.२१/१तस्मात् पुण्यतमं तीर्थं वाराहं सर्वकामदम् ।
 ७८.२१/२तत्र स्नानं च दानं च सर्वकृतुफलप्रदम् ॥ ७८.२१ ॥
- ७८.२२/१तत्र स्थितोऽपि यः कश्चित् पितृन् स्मरति पुण्यकृत् ।
 ७८.२२/२विमुक्ताः सर्वपापेभ्यः पितरः स्वर्गमाप्नुयुः ॥ ७८.२२ ॥
- ८०.१/१ब्रह्मोवाच । कुशावर्तस्य मालात्म्यमहं वक्तुं न ते क्षमः ।
 ८०.१/२तस्य स्मरणमात्रेण कृतकृत्यो भवेन् नरः ॥ ८०.१ ॥
- ८०.२/१कुशावर्तमिति भ्यातं नराणां सर्वकामदम् ।
 ८०.२/२कुशेनावर्तितं यत्र गौतमेन मलात्मना ॥ ८०.२ ॥
- ८०.३/१कुशेनावर्तयित्वा तु आनयामास तां मुनिः ।
 ८०.३/२तत्र स्नानं च दानं च पितृणां तृप्तिदायकम् ॥ ८०.३ ॥
- ८०.४/१नीलगङ्गा सस्त्रिंशो निःसृता नीलपर्वतात् ।
 ८०.४/२तत्र स्नानादि यत् किञ्चित् करोति प्रयतो नरः ॥ ८०.४ ॥
- ८०.५/१सर्वं तद् अक्षयं विधात् पितृणां तृप्तिदायकम् ।
 ८०.५/२विश्रुतं त्रिषु लोकेषु कपोतं तीर्थमुत्तमम् ॥ ८०.५ ॥
- ८०.६/१तस्य उपं च वक्ष्यामि मुने शृणु मलाह्वलम् ।
 ८०.६/२तत्र ब्रह्मगिरौ कश्चिद् व्याधः परमदारुणः ॥ ८०.६ ॥
- ८०.७/१उनिस्ति ब्रह्मणान् साधून् यतीन् गोपक्षिणो मृगान् ।
 ८०.७/२अवेवम्भूतः स पापात्मा क्रोधनोऽनृतभाषणः ॥ ८०.७ ॥
- ८०.८/१भीषणाकृतिरत्युग्रो नीलाक्षो दुस्वभादुःकः ।
 ८०.८/२दन्तुरो नष्टनासाक्षो दुस्वपात् पृथुकुक्षिकः ॥ ८०.८ ॥
- ८०.९/१दुस्वोदरो दुस्वभुजो विकृतो गर्दभस्वनः ।
 ८०.९/२पाशहस्तः पापयित्तः पापिष्ठः सधनुः सदा ॥ ८०.९ ॥
- ८०.१०/१तस्य भार्या तथाभूता अपत्यान्यपि नारद ।
 ८०.१०/२तथा तु प्रेर्यमाणोऽसौ विवेश गहनं वनम् ॥ ८०.१० ॥

- ८०.११/१स जघान मृगान् पापः पक्षिणो बहुरुपिणः ।
 ८०.११/२पञ्चरे प्राक्षिपत् कंश्चिज्जुवमानांस्तथेतान् ॥ ८०.११ ॥
- ८०.१२/१क्षुधया परितमाङ्गो विह्वलस्तृषया तथा ।
 ८०.१२/२भ्रान्तदेशो बहुतरं न्यवर्तत गृहं प्रति ॥ ८०.१२ ॥
- ८०.१३/१ततोऽपराङ्गे सम्प्राप्ते निवृत्ते मधुमाधवे ।
 ८०.१३/२क्षणात् तडिद् गर्जितं य सास्रं यैवाभवत् तदा ॥ ८०.१३ ॥
- ८०.१४/१वयौ वायुः साश्मवर्षो वारिधारातिभीषणः ।
 ८०.१४/२स गच्छंल्लुब्धकः श्रान्तः प-थानं नावबुध्यत ॥ ८०.१४ ॥
- ८०.१५/१जलं स्थलं गर्तमथो प-थानमथवा दृशः ।
 ८०.१५/२न बुबोधे तदा पापः श्रान्तः शरारामध्यथ ॥ ८०.१५ ॥
- ८०.१६/१कव गच्छामि क्व तिष्ठेयं किं करोमीत्यचिन्तयत् ।
 ८०.१६/२सर्वेषां प्राणिनां प्राणान् आडर्ताडं यथान्तकः ॥ ८०.१६ ॥
- ८०.१७/१ममाथ्यन्तकरं भूतं सम्प्राप्तं याश्मवर्षणम् ।
 ८०.१७/२त्रातारं नैव पश्यामि शिलां वा वृक्षमन्तिके ॥ ८०.१७ ॥
- ८०.१८/१अेवं बहुविधं व्याधो विचिन्त्यापश्यद् अन्तिके ।
 ८०.१८/२वने वनस्पतिमिव नक्षत्राणां यथात्रिजम् ॥ ८०.१८ ॥
- ८०.१९/१मृगाणां य यथा सिंहाश्रमाणां गृहाधिपम् ।
 ८०.१९/२छिन्द्याणां मन षव त्रातारं प्राणिनां नगम् ॥ ८०.१९ ॥
- ८०.२०/१श्रेष्ठं विटपिनं शुभ्रं शापापल्लवमण्डितम् ।
 ८०.२०/२तमाश्रित्योपविष्टोऽभूत् क्लिन्नवासा स लुब्धकः ॥ ८०.२० ॥
- ८०.२१/१स्मरन् भार्यामपत्यानि जुवेयुरथवा न वा ।
 ८०.२१/२अेतस्मिन् अन्तरे तत्र यास्तं प्राप्नो द्विवाकरः ॥ ८०.२१ ॥
- ८०.२२/१तमेव नगमाश्रित्य कपोतो भार्यया सड ।
 ८०.२२/२पुत्रपौत्रैः पस्विती ल्यास्ते तत्र नगोत्तमे ॥ ८०.२२ ॥
- ८०.२३/१सुप्नेन निर्भयो भूत्वा सुतृप्तः प्रीत अेव य ।
 ८०.२३/२बडवो वत्सरा याता वसतस्तस्य पक्षिणः ॥ ८०.२३ ॥
- ८०.२४/१पतिप्रता तस्य भार्या सुप्रीता तेन यैव ङि ।

- ८०.२४/२कोटरे तन्नगे श्रेष्ठे जलवाय्वग्निवर्जिते ॥ ८०.२४ ॥
- ८०.२५/१भार्यापुत्रैः परिवृतः सर्वदास्ते कपोतकः ।
- ८०.२५/२तस्मिन् दिने दैववशात् कपोतश्च कपोतकी ॥ ८०.२५ ॥
- ८०.२६/१भक्ष्यार्थं तु उभौ यातौ कपोतो नगमभ्यगात् ।
- ८०.२६/२सापि दैववशात् पुत्रं पञ्जरस्थैव वर्तते ॥ ८०.२६ ॥
- ८०.२७/१गृहीता लुब्धकेनाथ ज्वमानेव वर्तते ।
- ८०.२७/२कपोतकोऽप्यपत्यानि मातृहीनान्युदीक्ष्य य ॥ ८०.२७ ॥
- ८०.२८/१वर्षं य बीषणं प्राप्तमस्तं यातो द्विवाकरः ।
- ८०.२८/२स्वकोटरं तथा हीनमालोक्य विललाप सः ॥ ८०.२८ ॥
- ८०.२९/१तां बद्धां पञ्जरस्थां वा न बुभोष कपोतराट् ।
- ८०.२९/२अन्वारेभे कपोतो वै प्रियाया गुणकीर्तनम् ॥ ८०.२९ ॥
- ८०.३०/१नाद्याप्यायाति कल्याणी मम उर्षविवर्धिनी ।
- ८०.३०/२मम धर्मस्य जननी मम देहस्य येश्वरी ॥ ८०.३० ॥
- ८०.३१/१धर्मार्थिकामभोक्षाणां सैव नित्यं सहायिनी ।
- ८०.३१/२तुष्टे हसन्ती रुष्टे य मम दुःखप्रमार्जनी ॥ ८०.३१ ॥
- ८०.३२/१सम्पत्तौ मन्त्रेषु सा नित्यं मम वाङ्मयता सदा ।
- ८०.३२/२नाद्याप्यायाति कल्याणी सम्प्रयातेऽपि भास्करे ॥ ८०.३२ ॥
- ८०.३३/१न जानाति प्रतं मन्त्रं दैवं धर्मार्थमेव य ।
- ८०.३३/२पतिव्रता पतिप्राणा पतिमन्त्रा पतिप्रिया ॥ ८०.३३ ॥
- ८०.३४/१नाद्याप्यायाति कल्याणी किं करोमि क्व यामि वा ।
- ८०.३४/२किं मे गृहं काननं य तथा हीनं छि दृश्यते ॥ ८०.३४ ॥
- ८०.३५/१तया युक्तं श्रिया युक्तं बीषणं वापि शोभनम् ।
- ८०.३५/२नाद्याप्यायाति मे कान्ता यया गृहमुदीरितम् ॥ ८०.३५ ॥
- ८०.३६/१विनानया न ज्विष्ये त्यजे वापि प्रियां तनुम् ।
- ८०.३६/२किं कुर्वन्तु त्वपत्यानि लुप्तधर्मस्त्वहं पुनः ॥ ८०.३६ ॥
- ८०.३७/१श्रेवं विलपतस्तस्य भर्तुर्वाङ्मयं निशम्य सा ।
- ८०.३७/२पञ्जरस्थैव सा वाङ्मयं भर्तारमिदमब्रवीत् ॥ ८०.३७ ॥

८०.३८/१३पोतक्युवाय । अत्राडमस्मि बद्धैव विवशास्मि भगोत्तम ।

८०.३८/२आनीताडं लुब्धकेन बद्धा पाशैर्मडाभते ॥ ८०.३८ ॥

८०.३९/१धन्यास्म्यनुगृहीतास्मि पतिर्विज्जिते गुणान् मम ।

८०.३९/२सतो वाप्यसतो वापि कृतार्थाडं न संशयः ॥ ८०.३९ ॥

८०.४०/१तुष्टे भर्तारि नारीणां तुष्टाः स्युः सर्वदेवताः ।

८०.४०/२विपर्यये तु नारीणामवश्यं नाशमाप्नुयात् ॥ ८०.४० ॥

८०.४१/१त्वं दैवं त्वं प्रभुर्मुख्यं त्वं सुदुत् त्वं परायणम् ।

८०.४१/२त्वं व्रतं त्वं परं ब्रह्म स्वर्गो भोक्षस्त्वमेव य ॥ ८०.४१ ॥

८०.४३/१मा चिन्तां कुरु कल्याण धर्मे बुद्धिं स्थिरां कुरु ।

८०.४३/२त्वत्प्रसादाय्य भुक्ता ङि भोगाश्च विविधा मया ।

८०.४३/३अलं भेदेन मज्जेन धर्मे बुद्धिं कुरु स्थिराम् ॥ ८०.४३ ॥

८०.४४/१ब्रह्मोवाय । षति श्रुत्वा प्रियावाक्यमुत्तार नगोत्तमात् ।

८०.४४/२यत्र सा पञ्जरस्था तु कपोती वर्तते त्वरम् ॥ ८०.४४ ॥

८०.४५/१तामागत्य प्रियां दृष्ट्वा मृतवश्यापि लुब्धकम् ।

८०.४५/२भोययामीति तामाड निश्चेष्टो लुब्धकोऽधुना ॥ ८०.४५ ॥

८०.४६/१मा मुञ्चस्व मडाभाग ज्ञात्वा सम्बन्धमस्थिरम् ।

८०.४६/२लुब्धानां भेयरा ङ्यन्नं श्रुवो श्रुवस्य याशनम् ॥ ८०.४६ ॥

८०.४७/१नापराधं स्मराभ्यस्य धर्मबुद्धिं स्थिरां कुरु ।

८०.४७/२गुरुरङ्गिर्द्विजातीनां वार्णानां ब्राह्मणो गुरुः ॥ ८०.४७ ॥

८०.४८/१पतिरेव गुरुः स्त्रीणां सर्वस्याभ्यागतो गुरुः ।

८०.४८/२अभ्यागतमनुप्राप्तं वयनैस्तोषयन्ति ये ॥ ८०.४८ ॥

८०.४९/१तेषां वागीश्वरी देवी तृप्ता भवति निश्चितम् ।

८०.४९/२तस्यान्नस्य प्रदानेन शङ्कस्तृप्तिमवाप्नुयात् ॥ ८०.४९ ॥

८०.५०/१पितरः पादशौचेन अन्नाद्येन प्रजापतिः ।

८०.५०/२तस्योपयाराद् वै लक्ष्मीर्विष्णुना प्रीतिमाप्नुयात् ॥ ८०.५० ॥

८०.५१/१शयने सर्वदेवास्तु तस्मात् पूजयतमोऽतिथिः ।

८०.५१/२अभ्यागतमनुश्रान्तं सूर्योऽढं गृहमागतम् ।

८०.५१/३तं विधाद् देवर्षेण सर्वकृतुङ्गलो ङ्यसौ ॥ ८०.५१ ॥

- ८०.५२/१अभ्यागतं श्रान्तमनुव्रजन्ति ।
 ८०.५२/२देवाश्च सर्वे पितरोऽग्रयश्च ।
 ८०.५२/३तस्मिन् ङि तुमे मुदमाप्नुवन्ति ।
 ८०.५२/४गते निराशोऽपि य ते निराशाः ॥ ८०.५२ ॥
- ८०.५३/१तस्मात् सर्वात्मना कान्तं दुःखं त्यक्त्वा शमं व्रज ।
 ८०.५३/२कृत्वा तिष्ठ शुभां बुद्धिं धर्मकृत्यं समाचर ॥ ८०.५३ ॥
- ८०.५४/१उपकारोऽपकारश्च प्रवराविति सम्मतौ ।
 ८०.५४/२उपकारिषु सर्वोऽपि करोत्युपकृतिं पुनः ॥ ८०.५४ ॥
- ८०.५५/१अपकारिषु यः साधुः पुण्यभाक् स उदाहृतः ॥ ८०.५५ ॥
- ८०.५६/१कपोत उवाच । आवयोऽनुवृषं य त्वयोक्तं साधु मन्यसे ।
 ८०.५६/२किंतु वक्तव्यमध्यस्ति तच्छृणुष्व वरानने ॥ ८०.५६ ॥
- ८०.५७/१सदस्रं भरते कश्चिच्छतमन्यो दशापरः ।
 ८०.५७/२आत्मानं य सुभेनान्यो वयं कष्टोदरम्भराः ॥ ८०.५७ ॥
- ८०.५८/१गर्तधान्यधनाः केचित् कुशूलधनिनोऽपरे ।
 ८०.५८/२घटक्षिप्तधनाः केचिज्यञ्जुक्षिप्तधना वयम् ॥ ८०.५८ ॥
- ८०.५९/१पूजयामि कथं श्रान्तमभ्यागतमिमं शुभे ॥ ८०.५९ ॥
- ८०.६०/१कपोत्युवाच । अग्रिरापः शुभा वाणी तृणकाष्ठादिकं य यत् ।
 ८०.६०/२अेतद् अर्घ्यधिने देयं शीतार्तो लुब्धकस्त्वयम् ॥ ८०.६० ॥
- ८०.६१/१ब्रह्मोवाच । अेतच्छ्रुत्वा प्रियावाक्यं वृक्षमारुढ्य पक्षिराट् ।
 ८०.६१/२आलोकयामास तदा वह्निं दूरं ददर्श ह ॥ ८०.६१ ॥
- ८०.६२/१स तु गत्वा वह्निदेशं यञ्चुनोल्मुकमाडरत् ।
 ८०.६२/२पुरोऽग्निं ज्वालयामास लुब्धकस्य कपोतकः ॥ ८०.६२ ॥
- ८०.६३/१शुष्ककाष्ठानि पार्णानि तृणानि य पुनः पुनः ।
 ८०.६३/२अग्नौ निक्षेपयामास निशीथे स कपोतराट् ॥ ८०.६३ ॥
- ८०.६४/१तमग्निं ज्वलितं दृष्ट्वा लुब्धकः शीतदुःभितः ।
 ८०.६४/२अवशानि स्वकाङ्गानि प्रताप्य सुभ्रमाप्तवान् ॥ ८०.६४ ॥
- ८०.६५/१क्षुधाग्निना दृढ्यमानं व्याधं दृष्ट्वा कपोतकी ।
 ८०.६५/२मा मुञ्चस्व मडाभागं षति भर्तारमब्रवीत् ॥ ८०.६५ ॥

- ८०.६६/१२वशरीरेण दुःभार्तं लुब्धकं प्रीणयामि तम् ।
 ८०.६६/२४ष्टातिथीनां ये लोकास्तांस्त्वं प्राप्नुहि सुव्रत ॥ ८०.६६ ॥
- ८०.६७/१३पोत उवाच । मयि तिष्ठति नैवायं तव धर्मो विधीयते ।
 ८०.६७/२४ष्टातिथिर्भवामीड अनुजानीहि मां शुभे ॥ ८०.६७ ॥
- ८०.६८/१४भ्रमोवाच । धृत्युक्त्वाग्निं त्रिरावर्त्य स्मरन् देवं यतुर्भुजम् ।
 ८०.६८/२विश्रामकं मडाविष्णुं शरण्यं भक्तवत्सलम् ॥ ८०.६८ ॥
- ८०.६९/१५थासुभं जुषस्वेति वदन् अग्निं तथाविशत् ।
 ८०.६९/२तं दृष्ट्वाग्नौ क्षिप्तजुवं लुब्धको वाक्यमब्रवीत् ॥ ८०.६९ ॥
- ८०.७०/१लुब्धक उवाच । अहो मानुषदेहस्य धिग् ज्वितमिदं मम ।
 ८०.७०/२यद् एदं पक्षिराजेन मर्द्ये साहसं कृतम् ॥ ८०.७० ॥
- ८०.७१/१४भ्रमोवाच । अयं ब्रुवन्तं तं लुब्धं पक्षिणी
 वाक्यमब्रवीत् ॥ ८०.७१ ॥
- ८०.७२/१३पोतक्युवाच । मां त्वं मुञ्च्य मडाभाग दूरं यात्येष
 मे पतिः ॥ ८०.७२ ॥
- ८०.७३/१४भ्रमोवाच । तस्यास्तद् वचनं श्रुत्वा पञ्जरस्थां कपोतकीम् ।
 ८०.७३/२लुब्धको मोचयामास तरसा भीतवत् तदा ॥ ८०.७३ ॥
- ८०.७४/१सापि प्रदक्षिणां कृत्वा पतिमग्निं तदा जगौ ॥ ८०.७४ ॥
- ८०.७५/१३पोत्युवाच । स्त्रीणामयं परो धर्मो यद् भर्तुरनुवेशनम् ।
 ८०.७५/२वेदे य विहितो मार्गः सर्वलोकेषु पूजितः ॥ ८०.७५ ॥
- ८०.७६/१व्यालत्राडी यथा व्यालं बिलाद् उद्धरते भलात् ।
 ८०.७६/२अयं त्वनुगता नारी सड भर्त्रा द्रिवं प्रजेत् ॥ ८०.७६ ॥
- ८०.७७/१तिस्रः कोट्योऽर्धकोटी य यानि रोमाणि मानुषे ।
 ८०.७७/२तावत्कालं वसेत् स्वर्गं भर्तारं यानुगच्छति ॥ ८०.७७ ॥
- ८०.७८/१नमस्कृत्वा भुवं देवान् गङ्गां चापि वनस्पतीन् ।
 ८०.७८/२आश्वास्य तान्यपत्यानि लुब्धकं वाक्यमब्रवीत् ॥ ८०.७८ ॥
- ८०.७९/१३पोत्युवाच । त्वत्प्रसादान् मडाभाग उपपन्नं ममेदृशम् ।
 ८०.७९/२अपत्यानां क्षमस्वेड भर्त्रा यामि त्रिविष्टपम् ॥ ८०.७९ ॥

- ८०.८०/१ब्रह्मोवाय । धृत्युक्त्वा पक्षिणी साध्वी प्रविवेश हुताशनम् ।
 ८०.८०/२प्रविष्टायां हुतवले जयशब्दो न्यवर्तत ॥ ८०.८० ॥
- ८०.८१/१गगने सूर्यसंकाशं विमानमतिशोभनम् ।
 ८०.८१/२तदाद्भौ सुरनिभौ दम्पती ददृशे ततः ॥ ८०.८१ ॥
- ८०.८२/१र्षोऽप्रोयतुरुभौ लुब्धकं विस्मयान्वितम् ॥ ८०.८२ ॥
- ८०.८३/१दम्पती श्रियतुः । गच्छावस्त्रिदशस्थानमापृष्टोऽसि मडामते ।
 ८०.८३/२आवयोः स्वर्गसोपानमतिथिस्त्वं नमोऽस्तु ते ॥ ८०.८३ ॥
- ८०.८४/१ब्रह्मोवाय । विमानवरमाद्भौ तौ दृष्ट्वा लुब्धकोऽपि सः ।
 ८०.८४/२सधनुः पञ्जरं त्यक्त्वा कृताञ्जलिरभाषत ॥ ८०.८४ ॥
- ८०.८५/१लुब्धक उवाच । न त्यक्तव्यो मडाभागौ देयं किञ्चिद् अजानते ।
 ८०.८५/२अडमत्रातिथिर्मान्यो निष्कृतिं वक्तुमर्हथः ॥ ८०.८५ ॥
- ८०.८६/१दम्पती श्रियतुः । गौतमीं गच्छ भद्रं ते तस्याः पापं निवेदय ।
 ८०.८६/२तत्रैवाप्लवनात् पक्षं सर्वपापैर्विमोक्षये ॥ ८०.८६ ॥
- ८०.८७/१मुक्तपापः पुनस्तत्र गङ्गायामवगाढने ।
 ८०.८७/२अश्वमेधकृत्वा पुण्यं प्राप्य पुण्यो भविष्यसि ॥ ८०.८७ ॥
- ८०.८८/१सरिद्धरायां गौतम्यां ब्रह्मविष्णुवीशसम्भुवि ।
 ८०.८८/२पुनराप्लवनाद् अथ त्यक्त्वा देहं मलीमसम् ॥ ८०.८८ ॥
- ८०.८९/१विमानवरमाद्भुः स्वर्गं गन्तास्यसंशयम् ॥ ८०.८९ ॥
- ८०.९०/१ब्रह्मोवाय । तच्छ्रुत्वा वचनं ताभ्यां तथा यडे स लुब्धकः ।
 ८०.९०/२विमानवरमाद्भौ द्विव्यरुपधरोऽभवत् ॥ ८०.९० ॥
- ८०.९१/१दिव्यमाल्याम्बरधरः पूज्यमानोऽप्सरोगणैः ।
 ८०.९१/२कपोतश्च कपोती च तृतीयो लुब्धकस्तथा ।
 ८०.९१/३गङ्गायाश्च प्रभावेण सर्वे वै द्विमाङ्गमन् ॥ ८०.९१ ॥
- ८०.९२/१ततः प्रभृति तत् तीर्थं कपोतमिति विश्रुतम् ।
 ८०.९२/२तत्र स्नानं च दानं च पितृपूजनमेव च ॥ ८०.९२ ॥
- ८०.९३/१जपयज्ञादिकं कर्म तद् आनन्त्याय कल्पते ॥ ८०.९३ ॥

- ८१.१/१ब्रह्मोवाय । कार्त्तिकेयं परं तीर्थं डौमारमिति विश्रुतम् ।
 ८१.१/२थन्नामश्रवणाद् अवे कुलवान् रुपवान् भवेत् ॥ ८१.१ ॥
- ८१.२/१निडते तारके दैत्ये स्वस्थे जाते त्रिविष्टपे ।
 ८१.२/२कार्त्तिकेयं सुतं ज्येष्ठं प्रीत्या प्रोवाय पार्वती ॥ ८१.२ ॥
- ८१.३/१यथासुभं भुङ्क्ष्व भोगांस्त्रैलोक्ये मनसः प्रियान् ।
 ८१.३/२ममाज्ञया प्रीतमनाः पितृश्चैव प्रसादतः ॥ ८१.३ ॥
- ८१.४/१अवेवमुक्तः स वै मात्रा विशाभो देवतास्त्रियः ।
 ८१.४/२थथासुभं अवाद् रेमे देवपत्न्योऽपि रेभिरे ॥ ८१.४ ॥
- ८१.५/१ततः सम्भुज्यमानासु देवपत्नीषु नारद ।
 ८१.५/२रनाशकुवन् वारयितुं कार्त्तिकेयं द्विवौकसः ॥ ८१.५ ॥
- ८१.६/१ततो निवेदयामासुः पार्वत्यै पुत्रकर्म तत् ।
 ८१.६/२असकृद् वार्यमाणोऽपि मात्रा देवैः स शक्तिधृक् ॥ ८१.६ ॥
- ८१.७/१नैवासावकरोद् वाङ्मयं स्त्रीभ्वासक्तस्तु षण्मुभः ।
 ८१.७/२अभिशापभयाद् भीता पार्वती पर्यञ्चिन्तयत् ॥ ८१.७ ॥
- ८१.८/१पुत्रस्नेहात् तथैवेशा देवानां कार्यसिद्धये ।
 ८१.८/२देवपत्न्यश्चिरं रक्षया षति मत्वा पुनः पुनः ॥ ८१.८ ॥
- ८१.९/१यस्यां तु रमते स्कन्धः पार्वती त्वपि तादृशी ।
 ८१.९/२तद्रूपमात्मनः कृत्वा वर्तयामास पार्वती ॥ ८१.९ ॥
- ८१.१०/१धन्द्रस्य वरुणस्यापि भार्यामाढ्य षण्मुभः ।
 ८१.१०/२यावत् पश्यति तस्यां तु मातृरूपमपश्यत् ॥ ८१.१० ॥
- ८१.११/१तामपास्य नमस्याथ पुनरन्यामथाह्वयत् ।
 ८१.११/२तस्यां तु मातृरूपं स प्रेक्ष्य लज्जामुपेयिवान् ॥ ८१.११ ॥
- ८१.१२/१अवेवं बह्वीषु तद् रूपं दृष्ट्वा मातृमयं जगत् ।
 ८१.१२/२एति संञ्चिन्त्य गाङ्गोयो वैराग्यमगमत् तदा ॥ ८१.१२ ॥
- ८१.१३/१स तु मातृकृतं ज्ञात्वा प्रवृत्तस्य निवर्तनम् ।
 ८१.१३/२निवार्यश्चेद् अहं भोगात् किंतु पूर्वं प्रवर्तितः ॥ ८१.१३ ॥
- ८१.१४/१तस्मान् मातृकृतं सर्वं मम ङास्यास्पदं त्विति ।
 ८१.१४/२लज्जया परया युक्तो गौतमीमगमत् तदा ॥ ८१.१४ ॥

- ८१.१५/१४यं च मातृरूपा मे शृङ्गोतु मम भाषितम् ।
 ८१.१५/२४तः स्त्रीनामधेयं यन् मम मातृसमं मतम् ॥ ८१.१५ ॥
- ८१.१६/१अेवं ज्ञात्वा लोकनाथः पार्वत्या सल शंकरः ।
 ८१.१६/२पुत्रं निवारयामास वृत्तमित्यब्रवीद् गुरुः ॥ ८१.१६ ॥
- ८१.१७/१ततः सुरपतिः प्रीतः किं ददामीति चिन्तयन् ।
 ८१.१७/२कृताञ्जलिपुटः स्कन्दः पितरं पुनरब्रवीत् ॥ ८१.१७ ॥
- ८१.१८/१स्कन्द उवाच । सेनापतिः सुरपतिस्तव पुत्रोऽलमित्यपि ।
 ८१.१८/२अलमेतेन देवेश किं वरैः सुरपूजित ॥ ८१.१८ ॥
- ८१.१९/१अथवा दातुकाभोऽसि लोकानां छितकाभयया ।
 ८१.१९/२यायेऽलं नात्मना देव तद् अनुज्ञातुमर्हसि ॥ ८१.१९ ॥
- ८१.२०/१महापातकिनः केचिद् गुरुदाराभिगामिनः ।
 ८१.२०/२अत्राप्लवनमात्रेण धीतपापा भवन्तु ते ॥ ८१.२० ॥
- ८१.२१/१आप्सुवन्तूत्तमां जातिं तिर्यग्योऽपि सुरेश्वर ।
 ८१.२१/२कुडुपो रुपसम्पत्तिमत्र स्नानाद् अवाप्नुयात् ॥ ८१.२१ ॥
- ८१.२२/१अमोवाच । अेवमस्त्विति तं शम्भुः प्रत्यनन्दत् सुतेरितम् ।
 ८१.२२/२ततः प्रभृति तत् तीर्थं कार्तिकेयमिति श्रुतम् ।
 ८१.२२/३तत्र स्नानं च दानं च सर्वकृतुङ्गलप्रदम् ॥ ८१.२२ ॥
- ८२.१/१अमोवाच । यत् प्यातं कृत्तिकातीर्थं कार्तिकेयाद् अनन्तरम् ।
 ८२.१/२तस्य श्रवणमात्रेण सोमपानङ्गलं लभेत् ॥ ८२.१ ॥
- ८२.२/१पुरा तारकनाशाय भवरेतोऽपिभत् कविः ।
 ८२.२/२रेतोर्गर्भं कविं दृष्ट्वा ऋषिपत्न्योऽस्पृङ्गन् मुने ॥ ८२.२ ॥
- ८२.३/१सप्तर्षीणाम् ऋतुस्नातां वर्जयित्वा त्वरुन्धतीम् ।
 ८२.३/२तासु गर्भः समभवत् षट्सु स्त्रीषु तदाश्रितः ॥ ८२.३ ॥
- ८२.४/१तप्यमानास्तु शोभिष्ठा ऋतुस्नातास्तु ता मुने ।
 ८२.४/२किं कुर्मः क्व नु गच्छामः किं कृत्वा सुकृतं भवेत् ॥ ८२.४ ॥
- ८२.५/१तद्युक्त्वा ता मिथो गङ्गां व्यग्रा गत्वा व्यपीडयन् ।
 ८२.५/२ताभ्यस्ते निःसृता गर्भाः कुनरूपास्तदाम्भसि ॥ ८२.५ ॥

- ८२.६/१अम्भसा त्वेकतां प्राप्ता वायुना सर्वं अवे छि ।
 ८२.६/२अेकंरूपस्तदा ताभ्यः षण्मुष्पः समजायत ॥ ८२.६ ॥
- ८२.७/१स्रावयित्वा तु तान् गर्भान् ऋषिपत्न्यो गृहान् ययुः ।
 ८२.७/२तासां विद्वत्तृपाणि दृष्ट्वा ते ऋषयोऽब्रुवन् ॥ ८२.७ ॥
- ८२.८/१गम्यतां गम्यतां शीघ्रं स्वैरी वृत्तिर्न युज्यते ।
 ८२.८/२स्त्रीणामिति ततो वत्स निरस्ताः पतिभिस्तु ताः ॥ ८२.८ ॥
- ८२.९/१ततो दुःखं समाविष्टास्त्यक्ताः स्वपतिभिश्च षट् ।
 ८२.९/२ता दृष्ट्वा नारदः प्राड् कार्तिकेयो ढरोद्भवः ॥ ८२.९ ॥
- ८२.१०/१गाङ्गेयोऽग्निभवश्चेति विख्यातस्तारकान्तकः ।
 ८२.१०/२तं यान्तु न चिराद् अवे प्रीतो भोगं प्रदास्यति ॥ ८२.१० ॥
- ८२.११/१देवर्षेर्वचनाद् अवे समभ्येत्य य षण्मुष्पम् ।
 ८२.११/२कृत्तिकाः स्वयमेवैतद् यथावृत्तं न्यवेद्यत् ॥ ८२.११ ॥
- ८२.१२/१ताभ्यो वाङ्मं कृत्तिकाभ्यः कार्तिकेयोऽनुमन्य य ।
 ८२.१२/२गौतमीं यान्तु सर्वाश्च स्नात्वापूज्य मडेश्वरम् ॥ ८२.१२ ॥
- ८२.१३/१अेष्यामि याहं तत्रैव यास्यामि सुरमन्दिरम् ।
 ८२.१३/२तथेत्युक्त्वा कृत्तिकाश्च स्नात्वा गङ्गां च गौतमीम् ॥ ८२.१३ ॥
- ८२.१४/१देवेश्वरं य सम्पूज्य कार्तिकेयानुशासनात् ।
 ८२.१४/२देवेश्वरप्रसादेन प्रययुः सुरमन्दिरम् ॥ ८२.१४ ॥
- ८२.१५/१ततः प्रभृति तत् तीर्थं कृत्तिकातीर्थमुच्यते ।
 ८२.१५/२कार्तिक्यां कृत्तिकायोगे तत्र यः स्नानमाचरेत् ॥ ८२.१५ ॥
- ८२.१६/१सर्वकृतुङ्गलं प्राप्य राजा भवति धार्मिकः ।
 ८२.१६/२तत्तीर्थस्मरणं वापि यः करोति शृणोति च ।
 ८२.१६/३सर्वपापविनिर्मुक्तो दीर्घमायुरवाप्नुयात् ॥ ८२.१६ ॥
- ८३.१/१ब्रह्मोवाच । दशाश्वमेधिकं तीर्थं तच्छृणुष्व मडामुने ।
 ८३.१/२यस्य श्रवणमात्रेण ङयमेघङ्गलं लभेत् ॥ ८३.१ ॥
- ८३.२/१विश्वकर्मसुतः श्रीमान् विश्वरूपो मडाभलः ।
 ८३.२/२तस्यापि प्रथमः पुत्रस्तत्पुत्रो भौवनो विभुः ॥ ८३.२ ॥
- ८३.३/१पुरोधाः कश्यपस्तस्य सर्वज्ञानविशारदः ।

- ८३.३/रतमपृच्छन् मडाभाडुर्भौवनः सार्वभौवनः ॥ ८३.३ ॥
- ८३.४/१यक्ष्येऽहं उयमेधैश्च युगपद् दशभिर्मुने ।
- ८३.४/२छत्यपृच्छद् गुरुं विप्रं क्व यक्ष्यामि सुरान् छति ॥ ८३.४ ॥
- ८३.५/१सोऽवदद् देवयजनं तत्र तत्र नृपोत्तम ।
- ८३.५/२यत्र यत्र द्विजश्रेष्ठाः प्रावर्तन्त मडाकृतून् ॥ ८३.५ ॥
- ८३.६/१तत्राभवन् ऋषिगणा आर्त्विज्ये मज्जमाडले ।
- ८३.६/२युगपद् दशमेधानि प्रवृत्तानि पुरोधसा ॥ ८३.६ ॥
- ८३.७/१पूर्वातां नाययुस्तानि दृष्ट्वा चिन्तापरो नृपः ।
- ८३.७/२विडाय देवयजनं पुनरन्यत्र तान् कृतून् ॥ ८३.७ ॥
- ८३.८/१उपाकामत् तथा तत्र विघ्नदोषास्तमाययुः ।
- ८३.८/२दृष्ट्वापूर्वास्ततो यज्ञान् राजा गुरुमभाषत ॥ ८३.८ ॥
- ८३.९/१राजोवाच । देशदोषात् कालदोषान् मम दोषात् तवापि वा ।
- ८३.९/२पूर्वातां नाप्नुवन्ति स्म दशमेधानि वाजिनः ॥ ८३.९ ॥
- ८३.१०/१अभ्युवाच । ततश्च दुःषितो राजा कश्यपेन पुरोधसा ।
- ८३.१०/२गीष्यतेर्भ्रातरं ज्येष्ठं गत्वा संवर्तमूयतुः ॥ ८३.१० ॥
- ८३.११/१कश्यपभौवनावूयतुः । भगवन् युगपत् कार्याण्यश्चमेधानि मानद ।
- ८३.११/२दश सम्पूर्वातां यान्ति तं देशं तं गुरुं वद ॥ ८३.११ ॥
- ८३.१२/१अभ्युवाच । ततो ध्यात्वा ऋषिश्रेष्ठः संवर्तो भौवनं तदा ।
- ८३.१२/२अभवीद् गच्छ अभ्याणं गुरुं देशं वद्विष्यति ॥ ८३.१२ ॥
- ८३.१३/१भौवनोऽपि मडाप्राज्ञः कश्यपेन मडात्मना ।
- ८३.१३/२आगत्य मामभवीष्य गुरुं देशादिकं य यत् ॥ ८३.१३ ॥
- ८३.१४/१ततोऽहमभवं पुत्र भौवनं कश्यपं तथा ।
- ८३.१४/२गौतमीं गच्छ राजेन्द्र स देशः कृतुपुण्यवान् ॥ ८३.१४ ॥
- ८३.१५/१अथमेव गुरुः श्रेष्ठः कश्यपो वेदपारगः ।
- ८३.१५/२गुरोरेस्य प्रसादेन गौतम्याश्च प्रसादतः ॥ ८३.१५ ॥
- ८३.१६/१अडेन उयमेधेन तत्र स्नानेन वा पुनः ।
- ८३.१६/२सेत्स्यन्ति तत्र यज्ञाश्च दशमेधानि वाजिनः ॥ ८३.१६ ॥

- ८३.१७/१तश्छुत्वा भौवनो राजा गौतमीतीरमभ्यगात् ।
 ८३.१७/२कश्यपेन सहायेन ह्यमेधाय दीक्षितः ॥ ८३.१७ ॥
- ८३.१८/१ततः प्रवृत्ते यज्ञेशे ह्यमेधे मडाकृतौ ।
 ८३.१८/२सम्पूर्णे तु तदा राजा पृथिवीं दातुमुद्यतः ॥ ८३.१८ ॥
- ८३.१९/१ततोऽन्तरिक्षे वाग् उच्यैरुवाच नृपसत्तमम् ।
 ८३.१९/२पूजयित्वा स्थितं विप्रान् ऋत्विजोऽथ सदस्यतीन् ॥ ८३.१९ ॥
- ८३.२०/१आकाशवाग् उवाच । पुरोधसे कश्यपाय सशैलवनकाननाम् ।
 ८३.२०/२पृथिवीं दातुकामेन दत्तं सर्वं त्वया नृप ॥ ८३.२० ॥
- ८३.२१/१भूमिदानस्पृहां त्यज्वा अन्नं देहि मडाकृतम् ।
 ८३.२१/२नान्नदानसमं पुण्यं त्रिषु लोकेषु विद्यते ॥ ८३.२१ ॥
- ८३.२२/१विशेषतस्तु गङ्गायाः श्रद्धया पुलिने मुने ।
 ८३.२२/२त्वया तु ह्यमेधोऽयं कृतः सभुङ्क्षिणः ।
 ८३.२२/३कृतकृत्योऽसि भद्रं ते नात्र कार्या विचारणा ॥ ८३.२२ ॥
- ८३.२३/१ब्रह्मोवाच । तथापि दातुकामं तं मडी प्रोवाच भौवनम् ॥ ८३.२३ ॥
- ८३.२४/१पृथिव्युवाच । विश्वकर्मज सार्वभौम मा मां देहि पुनः पुनः ।
 ८३.२४/२निमज्जेऽहं सलिलस्य मध्ये तस्मान् न दीयताम् ॥ ८३.२४ ॥
- ८३.२५/१ब्रह्मोवाच । ततश्च भौवनो भीतः किं देयमिति याब्रवीत् ।
 ८३.२५/२पुनश्चोवाच सा पृथ्वी भौवनं ब्रह्मणैर्वृतम् ॥ ८३.२५ ॥
- ८३.२६/१भूम्युवाच । तिला गावो धनं धान्यं यत् किञ्चिद् गौतमीतटे ।
 ८३.२६/२सर्वं तद् अक्षयं दानं किं मां भौवन दास्यसि ॥ ८३.२६ ॥
- ८३.२७/१गङ्गातीरे समाश्रित्य त्रासमेकं ददाति यः ।
 ८३.२७/२तेनाहं सकला दत्ता किं मां भौवन दास्यसि ॥ ८३.२७ ॥
- ८३.२८/१ब्रह्मोवाच । तद् भुवो वयनं श्रुत्वा भौवनः सार्वभौवनः ।
 ८३.२८/२तथेति मत्वा विप्रेभ्यो ह्यन्नं प्रादात् सुविस्तरम् ॥ ८३.२८ ॥
- ८३.२९/१ततः प्रभृति तत् तीर्थं दशाश्रमेधिकं विदुः ।
 ८३.२९/२दशानामश्रमेधानां क्वलं स्नानाद् अवाप्यते ॥ ८३.२९ ॥
- ८४.१/१ब्रह्मोवाच । पैशाचं तीर्थमपरं पूजितं ब्रह्मवादिभिः ।
 ८४.१/२तस्य स्वर्गं वक्ष्यामि गौतम्या दक्षिणे तटे ॥ ८४.१ ॥

- ८४.२/१गिरिर्भ्रमगिरेः पार्श्वे अञ्जनो नाम नारद ।
 ८४.२/२तस्मिन् शैले मुनिवर शापभ्रष्टा वराप्सरा ॥ ८४.२ ॥
- ८४.३/१अञ्जना नाम तत्रासीद् उत्तमाङ्गेन वानरी ।
 ८४.३/२केसरी नाम तद्भर्ता अद्रिकेति तथापरा ॥ ८४.३ ॥
- ८४.४/१सापि केसरिणो भार्या शापभ्रष्टा वराप्सरा ।
 ८४.४/२उत्तमाङ्गेन मार्जरी साप्यास्तेऽञ्जनपर्वते ॥ ८४.४ ॥
- ८४.५/१दक्षिणार्णवमभ्यागात् केसरी लोकविश्रुतः ।
 ८४.५/२अेतस्मिन् अन्तरेऽगस्त्योऽञ्जनं पर्वतमभ्यगात् ॥ ८४.५ ॥
- ८४.६/१अञ्जना याद्रिका यैव अगस्त्यम् ऋषिसत्तमम् ।
 ८४.६/२पूजयामासतुरुभे यथान्यायं यथासुभम् ॥ ८४.६ ॥
- ८४.७/१ततः प्रसन्नो भगवान् आडोभे त्रियतां वरः ।
 ८४.७/२ते आडतुरुभेऽगस्त्यं पुत्रौ देहि मुनीश्वर ॥ ८४.७ ॥
- ८४.८/१सर्वेभ्यो बलिनौ श्रेष्ठौ सर्वलोकोपकारकौ ।
 ८४.८/२तथेत्युक्त्वा मुनिश्रेष्ठो जगामाशां स दक्षिणाम् ॥ ८४.८ ॥
- ८४.९/१ततः कदाचित् ते काले अञ्जना याद्रिका तथा ।
 ८४.९/२रगीतं नृत्यं च डास्यं च कुर्वत्यौ गिरिभूर्धनि ॥ ८४.९ ॥
- ८४.१०/१वायुश्च निरृतिश्चापि ते दृष्ट्वा सस्मितौ सुरौ ।
 ८४.१०/२कामाङ्कान्तधियौ योभौ तदा सत्वरमीयतुः ॥ ८४.१० ॥
- ८४.११/१भार्ये भवेतामुभयोरावां देवौ वरप्रदौ ।
 ८४.११/२ते अप्यूयतुरस्त्वेतद् रेमाते गिरिभूर्धनि ॥ ८४.११ ॥
- ८४.१२/१अञ्जनायां तथा वायोर्दनुमान् समजायत ।
 ८४.१२/२अद्रिकायां च निरृतेरद्रिर्नाम पिशाचराट् ॥ ८४.१२ ॥
- ८४.१३/१पुनस्ते आडतुरुभे पुत्रौ जातौ मुनेर्वरात् ।
 ८४.१३/२आवयोर्विकृतं रूपमुत्तमाङ्गेन दूषितम् ॥ ८४.१३ ॥
- ८४.१४/१शापाच्छयीपतेस्तत्र युवामाज्ञातुमर्धथः ।
 ८४.१४/२ततः प्रोवाय भगवान् वायुश्च निरृतिस्तथा ॥ ८४.१४ ॥
- ८४.१५/१गौतम्यां स्नानदानाभ्यां शापमोक्षो भविष्यति ।

८४.१५/२४त्युक्त्वा तावुभौ प्रीतौ तत्रैवान्तरधीयताम् ॥ ८४.१५ ॥

८४.१६/१ततोऽञ्जनां समादाय अद्रिः पैशाचमूर्तिमान् ।

८४.१६/२भ्रातुर्दुनुमतः प्रीत्यै स्नापयामास मातरम् ॥ ८४.१६ ॥

८४.१७/१तथैव हनुमान् गङ्गामादायाद्रिमतित्वरन् ।

८४.१७/२मार्जाररुपिणीं नीत्वा गौतम्यास्तीरमाप्तवान् ॥ ८४.१७ ॥

८४.१८/१ततः प्रभृति तत् तीर्थं पैशाचं याञ्जन् तथा ।

८४.१८/२ब्रह्मणो गिरिमासाद्य सर्वकामप्रदं शुभम् ॥ ८४.१८ ॥

८४.१९/१योजनानां त्रिपञ्चाशन् मार्जारं पूर्वतो भवेत् ।

८४.१९/२मार्जारसंज्ञितात् तस्माद् धनूमन्तं वृषाकपिम् ॥ ८४.१९ ॥

८४.२०/१ङ्गेनासंगममाख्यातं सर्वकामप्रदं शुभम् ।

८४.२०/२तस्य स्वरूपं व्युष्टिश्च तत्रैव प्रोच्यते शुभा ॥ ८४.२० ॥

८५.१/१ब्रह्मोवाच । क्षुधातीर्थमिति ज्ञातं शृणु नारद तन्मनाः ।

८५.१/२कथ्यमानं मलापुण्यं सर्वकामप्रदं नृणाम् ॥ ८५.१ ॥

८५.२/१ऋषिरासीत् पुरा कण्वस्तपस्वी वेदवित्तमः ।

८५.२/२परिभ्रमन् आश्रमाणि क्षुधया परिपीडितः ॥ ८५.२ ॥

८५.३/१गौतमस्याश्रमं पुण्यं समृद्धं यात्रवारिणा ।

८५.३/२आत्मानं य क्षुधायुक्तं समृद्धं यापि गौतमम् ॥ ८५.३ ॥

८५.४/१वीक्ष्य कण्वोऽथ वैषम्यं वैराग्यमगमत् तदा ।

८५.४/२गौतमोऽपि द्विजश्रेष्ठो ङ्खलं तपसि निष्ठितः ॥ ८५.४ ॥

८५.५/१समेन यात्रायुक्ता स्यात् तस्माद् गौतमवेश्मनि ।

८५.५/२न भोक्ष्येऽहं क्षुधार्तोऽपि पीडितोऽपि कलेवरे ॥ ८५.५ ॥

८५.६/१गच्छेयं गौतमीं गङ्गामर्जयेयं य सम्पदम् ।

८५.६/२एति निश्चित्य मेधावी गत्वा गङ्गां य पावनीम् ॥ ८५.६ ॥

८५.७/१स्नात्वा शुश्रियत्तमना उपविश्य कुशासने ।

८५.७/२तुष्टाव गौतमीं गङ्गां क्षुधां य परमापदम् ॥ ८५.७ ॥

८५.८/१कण्व उवाच । नमोऽस्तु गङ्गे परमार्तिहारिणि ।

८५.८/२नमः क्षुधे सर्वजनार्तिहारिणि ।

८५.८/३नमो मण्डेशानजटोद्भवेषुभे ।

८५.८/४नमो मडाभृत्युमुभाद् विनिसृते ॥ ८५.८ ॥
 ८५.९/१पुण्यात्मनां शान्तरूपे क्रोधरूपे दुरात्मनाम् ।
 ८५.९/२सरिद्रूपेण सर्वेषां तापपापापडारिणि ॥ ८५.९ ॥
 ८५.१०/१क्षुधात्रुपेण सर्वेषां तापपापप्रदे नमः ।
 ८५.१०/२नमः श्रेयस्करि देवि नमः पापप्रतर्दिनि ।
 ८५.१०/३नमः शान्तिकरि देवि नमो दारिधनाशिनि ॥ ८५.१० ॥
 ८५.११/१अश्रमोवाय । धृत्येवं स्तुवतस्तस्य पुरस्ताद् अभवद् द्वयम् ।
 ८५.११/२अेकं गाङ्गां मनोहारि ष्यपरं भीषणाकृति ।
 ८५.११/३पुनः कृताञ्जलिर्भूत्वा नमस्कृत्वा द्विजोत्तमः ॥ ८५.११ ॥
 ८५.१२/१कण्व उवाच । सर्वमङ्गलमाङ्गल्ये ब्राह्मि मातेश्वरि शुभे ।
 ८५.१२/२वैष्णवि त्र्यम्बके देवि गोदावरि नमोऽस्तु ते ॥ ८५.१२ ॥
 ८५.१३/१त्र्यम्बकस्य जटोद्भूते गौतमस्याधनाशिनि ।
 ८५.१३/२समधा सागरं यान्ति गोदावरि नमोऽस्तु ते ॥ ८५.१३ ॥
 ८५.१४/१सर्वपापकृतां पापे धर्मकामार्थनाशिनि ।
 ८५.१४/२दुःखलोभमयि देवि क्षुधे तुभ्यं नमो नमः ॥ ८५.१४ ॥
 ८५.१५/१अश्रमोवाच । तत् कण्ववचनं श्रुत्वा सुप्रीते आडतुर्द्विजम् ॥ ८५.१५ ॥
 ८५.१६/१गङ्गाक्षुधे त्रिचतुः । अभीष्टं वद कल्याण वरान् वरय
 सुव्रत ॥ ८५.१६ ॥
 ८५.१७/१अश्रमोवाच । प्रोवाच प्राणतो गङ्गां कण्वः क्षुधां
 यथाक्रमम् ॥ ८५.१७ ॥
 ८५.१८/१कण्व उवाच । देडि देवि मनोज्ञानि कामानि विभवं मम ।
 ८५.१८/२आयुर्वित्तं य भुक्तिं य मुक्तिं गङ्गे प्रयच्छ मे ॥ ८५.१८ ॥
 ८५.१९/१अश्रमोवाच । धृत्युक्त्वा गौतमीं गङ्गां क्षुधां याड
 द्विजोत्तमः ॥ ८५.१९ ॥
 ८५.२०/१कण्व उवाच । मयि मद्रशजे यापि क्षुधे तृषणे दरिद्रिणि ।
 ८५.२०/२याडि पापतरे रुक्षे न भूयास्त्वं कदाचन ॥ ८५.२० ॥
 ८५.२१/१अनेन स्तवेन ये वै त्वां स्तुवन्ति क्षुधातुराः ।
 ८५.२१/२तेषां दारिधदुःखानि न भवेयुर्वरोऽपरः ॥ ८५.२१ ॥

- ८५.२२/१अस्मिंस्तीर्थे मडापुण्ये स्नानदानजपादिकम् ।
 ८५.२२/२ये कुर्वन्ति नरा भक्त्या लक्ष्मीभाजो भवन्तु ते ॥ ८५.२२ ॥
- ८५.२३/१यस्त्विदं पठते स्तोत्रं तीर्थे वा यद्वि वा गृहे ।
 ८५.२३/२तस्य दारिद्र्यदुःखेभ्यो न भयं स्याद् वरोऽपरः ॥ ८५.२३ ॥
- ८५.२५/१ब्रह्मोवाय । अवेमस्त्विति योक्त्वा ते कएवं याते स्वमालयम् ।
 ८५.२५/२ततः प्रभृति तत् तीर्थं काएवं गाङ्गं क्षुधाभिधम् ।
 ८५.२५/३सर्वपापहरं वत्स पितृणां प्रीतिवर्धनम् ॥ ८५.२५ ॥
- ८६.१/१ब्रह्मोवाय । अस्ति ब्रह्मन् मडातीर्थं यङ्कतीर्थमिति श्रुतम् ।
 ८६.१/२तत्र स्नानान् नरो भक्त्या हरेर्लोकमवाप्नुयात् ॥ ८६.१ ॥
- ८६.२/१अेकादश्यां तु शुक्लायामुपोष्य पृथिवीपते ।
 ८६.२/२गाण्डिकासंगमे स्नात्वा प्राप्नुयाद् अक्षयं पदम् ॥ ८६.२ ॥
- ८६.३/१पुरा तत्र यथा वृत्तं तन् मे निगदतः शृणु ।
 ८६.३/२आसीद् विश्वधरो नाम वैश्यो बहुधनान्वितः ॥ ८६.३ ॥
- ८६.४/१उत्तरे वयसि श्रेष्ठस्तस्य पुत्रोऽभवद् ऋषे ।
 ८६.४/२गुणवान् उपसम्पन्नो विलासी शुभदर्शनः ॥ ८६.४ ॥
- ८६.५/१प्राणोभ्योऽपि प्रियः पुत्रः काले पञ्चत्वमागतः ।
 ८६.५/२तथा दृष्ट्वा तु तं पुत्रं दम्पती दुःखपीडितौ ॥ ८६.५ ॥
- ८६.६/१कुर्वाते स्म तदा तेन सडैव मरणे मतिम् ।
 ८६.६/२डा पुत्र उन्त कालेन पापेन सुदुरात्मना ॥ ८६.६ ॥
- ८६.७/१यौवने वर्तमानोऽपि नीतोऽसि गुणसागर ।
 ८६.७/२आवयोश्च तथैव त्वं प्राणोभ्योऽपि सुदुर्लभः ॥ ८६.७ ॥
- ८६.८/१छत्थं तु रुदितं श्रुत्वा दम्पत्योः करुणं यमः ।
 ८६.८/२त्यक्त्वा निजपुरं तूर्णं कृपयाविष्टमानसः ॥ ८६.८ ॥
- ८६.९/१गोदावर्याः शुभे तीरे स्थितो ध्यायञ् जनार्दनम् ।
 ८६.९/२अपि स्वल्पेन कालेन प्रजा वृद्धाः समन्ततः ॥ ८६.९ ॥
- ८६.१०/१छयत छति मे पृथ्वी कथ्यतां डेन पूरिता ।
 ८६.१०/२न कश्चिन् भ्रियते जन्तुर्भारङ्कान्ता वसुंधरा ॥ ८६.१० ॥

- ૮૬.૧૧/૧તતો દેવી ગતા તૂર્ણ વસુધા મુનિસત્તમ ।
 ૮૬.૧૧/૨યત્રાસ્તિ સુરસંયુક્તઃ શકઃ પરપુરંજયઃ ।
 ૮૬.૧૧/૩દૃષ્ટ્વા વસુધરામિન્દ્રઃ પ્રણિપત્યેદમબ્રવીત્ ॥ ૮૬.૧૧ ॥
- ૮૬.૧૨/૧ઇન્દ્ર ઉવાચ । કિમાગમનકાર્યં ત ઇતિ મે પૃથ્વી કથ્યતામ્ ॥ ૮૬.૧૨ ॥
 ૮૬.૧૩/૧ધરોવાચ । ભારેણ ગુરુણા શક પીડિતાહં વિના વધમ્ ।
 ૮૬.૧૩/૨કારણં પ્રષ્ટુમાયાતા કિમિદં કથ્યતાં મમ ॥ ૮૬.૧૩ ॥
- ૮૬.૧૪/૧બ્રહ્મોવાચ । ઇતિ શ્રુત્વા મહીવાજ્યમિન્દ્રો વચનમબ્રવીત્ ॥ ૮૬.૧૪ ॥
 ૮૬.૧૫/૧ઇન્દ્ર ઉવાચ । કારણં યદિ નામ સ્યાત્ તદાનીં જ્ઞાયતે મયા ।
 ૮૬.૧૫/૨સુરાણાં હિ પતિર્યસ્માદ્ અહં સર્વાસુ મેદિનિ ॥ ૮૬.૧૫ ॥
- ૮૬.૧૬/૧બ્રહ્મોવાચ । અથ પૃથ્વી તદા વાક્યં શ્રુત્વા ચાહ શચીપતિમ્ ।
 ૮૬.૧૬/૨યમ આદિશ્યતાં તર્હિં યથા સંહરતે પ્રજાઃ ॥ ૮૬.૧૬ ॥
- ૮૬.૧૭/૧ઇતિ શ્રુત્વા વચો મહ્યા આદિષ્ટાઃ સિદ્ધકિંનરાઃ ।
 ૮૬.૧૭/૨યમસ્થાનયને શીઘ્રં મહેન્દ્રેણ મહામુને ॥ ૮૬.૧૭ ॥
- ૮૬.૧૮/૧તતસ્તે સત્વરં યાતાઃ સર્વે વૈવસ્વતં પુરમ્ ।
 ૮૬.૧૮/૨નૈવાપશ્યન્ યમં તત્ર તે સિદ્ધાઃ સહ કિંનરૈઃ ।
 ૮૬.૧૮/૩તથાગત્ય પુનર્વેગાદ્ વાર્તા શકે નિવેદિતા ॥ ૮૬.૧૮ ॥
- ૮૬.૧૯/૧સિદ્ધકિંનરા ઊચુઃ । યમો યમપુરે નાથ અસ્માભિર્નાવલોકિતઃ ।
 ૮૬.૧૯/૨મહતાપિ સુચત્નેન વીક્ષ્યમાણઃ સમન્તતઃ ॥ ૮૬.૧૯ ॥
- ૮૬.૨૦/૧બ્રહ્મોવાચ । ઇતિ શ્રુત્વા વચસ્તેષાં પૃષ્ઠઃ શકેણ વૈ તદા ।
 ૮૬.૨૦/૨સવિતા સ પિતા તસ્ય યમઃ કુત્રાસ્ત ઇત્યથ ॥ ૮૬.૨૦ ॥
- ૮૬.૨૧/૧સૂર્ય ઉવાચ । શક ગોદાવરીતીરે કૃતાન્તો વર્તતેઽધુના ।
 ૮૬.૨૧/૨ચરંસ્તત્ર તપસ્તીવ્રં ન જાને કિં નુ કારણમ્ ॥ ૮૬.૨૧ ॥
- ૮૬.૨૨/૧બ્રહ્મોવાચ । ઇતિ શ્રુત્વા વચો ભાનોઃ શકઃ
 શઙ્કામુપાવિશત્ ॥ ૮૬.૨૨ ॥
- ૮૬.૨૩/૧શક ઉવાચ । અહો કષ્ટં મહાકષ્ટં નષ્ટા મે સુરનાથતા ।
 ૮૬.૨૩/૨ગોદાવર્યાં તપઃ કુર્યાદ્ યમો વૈ દુષ્ટચેષ્ટિતઃ ।
 ૮૬.૨૩/૩જિઘૃક્ષુર્મત્પદં નૂનં દેવા ઇતિ મતિર્મમ ॥ ૮૬.૨૩ ॥
- ૮૬.૨૪/૧બ્રહ્મોવાચ । ઇત્યુક્ત્વા સહસેન્દ્રેણ આહૂતશ્ચાપ્સરોગણઃ ॥ ૮૬.૨૪ ॥

૮૬.૨૫/૧ઇન્દ્ર ઉવાચ । કા ભવતીષુ કાલસ્ય સ્થિતસ્ય તપસિ દ્વિષઃ ।
 ૮૬.૨૫/૨તપઃપ્રણાશને શક્તા ઇતિ મે શીઘ્રમુચ્યતામ્ ॥ ૮૬.૨૫ ॥
 ૮૬.૨૬/૧બ્રહ્મોવાચ । ઇતિ શકવચઃ શ્રુત્વા નોચે કાપિ મહામુને ।
 ૮૬.૨૬/૨અથ શકઃ પ્રકોપેણ પ્રત્યુવાચાપ્સરોગણમ્ ॥ ૮૬.૨૬ ॥
 ૮૬.૨૭/૧ઇન્દ્ર ઉવાચ । ઉત્તરં નાબ્રવીત્ કિંચિદ્ યામસ્તર્હિ વયં સ્વયમ્ ।
 ૮૬.૨૭/૨સજ્જા ભવન્તુ વિબુધાઃ સૈન્યૈરાયાન્તુ મા ચિરમ્ ।
 ૮૬.૨૭/૩ઘાતયામો વયં શત્રું તપસા સ્વર્ગકામુકમ્ ॥ ૮૬.૨૭ ॥
 ૮૬.૨૮/૧બ્રહ્મોવાચ । ઇત્યુક્તે સતિ દેવાનાં સેના પ્રાદુર્ભભૂવ હ ।
 ૮૬.૨૮/૨ઇતીન્દ્રહૃદયં જ્ઞાત્વા હરિણા લોકધારિણા ॥ ૮૬.૨૮ ॥
 ૮૬.૨૯/૧પ્રેષિતં ચક્રિણા ચક્રં રક્ષણાય યમસ્ય હિ ।
 ૮૬.૨૯/૨ચક્રં યત્રાભવત્ તત્ર ચક્રતીર્થમનુત્તમમ્ ॥ ૮૬.૨૯ ॥
 ૮૬.૩૦/૧અથેન્દ્ર મેનકા પ્રાહ શક્રિતેતિ વચસ્તદા ॥ ૮૬.૩૦ ॥
 ૮૬.૩૧/૧મેનકોવાચ । કાલાવલોકને નાલં કાચિદ્ અસ્તિ સુરેશ્વર ।
 ૮૬.૩૧/૨મરણં ચ વરં દેવ ભવતો ન યમાત્ પુનઃ ॥ ૮૬.૩૧ ॥
 ૮૬.૩૨/૧રૂપયૌવનમત્તેયં ગણિકાચાચનં પ્રભો ।
 ૮૬.૩૨/૨પ્રેષણં તત્ પ્રચચ્છૈષા સ્વામિત્વં મન્યતે ત્વયા ॥ ૮૬.૩૨ ॥
 ૮૬.૩૩/૧બ્રહ્મોવાચ । ઇતિ શ્રુત્વા વચસ્તસ્યાઃ શક્રઃ સુરવરેશ્વરઃ ।
 ૮૬.૩૩/૨આદિદેશાબલાં ક્ષામાં સત્કૃત્ય ગણિકાં તથા ॥ ૮૬.૩૩ ॥
 ૮૬.૩૪/૧શક ઉવાચ । ગણિકે ગચ્છ મે કાર્યં કુરુ સુદરિ મા ચિરમ્ ।
 ૮૬.૩૪/૨કૃતકૃત્યાગતા ભૂયો વલ્લભા મે યથા શચી ॥ ૮૬.૩૪ ॥
 ૮૬.૩૫/૧બ્રહ્મોવાચ । ઇત્યાકર્ણ્ય વચઃ શક્રાદ્ ઉત્પત્ય ગણિકા દિશઃ ।
 ૮૬.૩૫/૨ક્ષણેન યમસાંનિધ્યમાયાતા ચારુરૂપિણી ॥ ૮૬.૩૫ ॥
 ૮૬.૩૬/૧ચમાન્તિકમનુપ્રામા ધોતયન્તી દિશો દશ ।
 ૮૬.૩૬/૨સલીલં લલિતં બાલા જગૌ હિન્દોલકકુલમ્ ॥ ૮૬.૩૬ ॥
 ૮૬.૩૭/૧તતશ્ચચાલ કાલસ્ય મનો લોલં ચલાચલમ્ ।
 ૮૬.૩૭/૨અથોન્મીલ્ય યમો નેત્રે કામપાવકપૂરિતે ॥ ૮૬.૩૭ ॥
 ૮૬.૩૮/૧તસ્યાં વ્યાપારયામાસ શ્રેયઃશત્રૌ મહામુને ।

- ८६.३८/२ततो विलीय सा सद्यः सस्त्वमगमत् तदा ॥ ८६.३८ ॥
- ८६.३८/१गौतम्यां तु समागम्य गण्डिकागण्डिकैः ।
- ८६.३८/२गीयमाना गता स्वर्गे तस्य तीर्थप्रभावतः ॥ ८६.३८ ॥
- ८६.४०/१गच्छन्तीं गण्डिकां दृष्ट्वा विमानस्थां दिवं प्रति ।
- ८६.४०/२विस्मयं परमं प्राप्तः कालस्तरललयनः ।
- ८६.४०/३अथादित्येन यागत्य अेवमुक्तो यमस्तदा ॥ ८६.४० ॥
- ८६.४१/१सूर्य उवाच । कुरु पुत्र निजं कर्म प्रजानां त्वं परिक्षयम् ।
- ८६.४१/२पश्य वातं सदा वान्तं सृजन्तं वेधसं प्रजाः ।
- ८६.४१/३पर्यटन्तं त्रिलोकीं मां वडन्तीं वसुधां प्रजाः ॥ ८६.४१ ॥
- ८६.४२/१ब्रह्मोवाच । इति श्रुत्वा यमो वाक्यं पितुर्वयनमब्रवीत् ॥ ८६.४२ ॥
- ८६.४३/१यम उवाच । अेतन् न गर्हितं कर्म कुर्यामिदमिदं ध्रुवम् ।
- ८६.४३/२कर्मण्यस्मिन् मडाकूरे समाद्येष्टुं न वार्हसि ॥ ८६.४३ ॥
- ८६.४४/१इति श्रुत्वा य तद् वाक्यं भानुर्वयनमब्रवीत् ।
- ८६.४४/२किं नाम गर्हितं कर्म तव कर्तुमलं यम ॥ ८६.४४ ॥
- ८६.४५/१किं न दृष्टा त्वया यान्ती गण्डिका गण्डिकैः ।
- ८६.४५/२गीयमाना दिवं सद्यो गौतमीतोयमाप्सुता ॥ ८६.४५ ॥
- ८६.४६/१त्वया यात्र तपस्तीव्रं कृतं पुत्र सुदुष्करम् ।
- ८६.४६/२नैवान्तं तस्य पश्यामि तस्माद् गच्छ निजं पुरम् ॥ ८६.४६ ॥
- ८६.४७/१इत्युक्त्वा भगवान् भानुस्तत्र स्नात्वा गतो दिवम् ।
- ८६.४७/२यमोऽपि संगमे स्नात्वा ततो निजपुरं ययौ ॥ ८६.४७ ॥
- ८६.४८/१भूतलापि ततः शङ्कां तत्याज य मडामुने ।
- ८६.४८/२तथा दृष्ट्वा यमं यान्तं यके यकं प्रयाणकम् ॥ ८६.४८ ॥
- ८६.४८/१भगवान् यत्र गोविन्दी वनमालाविभूषितः ।
- ८६.४८/२इति यः शृणुयान् मर्त्यः पठेद् वापि समाहितः ॥ ८६.४८ ॥
- ८६.५०/१आपदस्तस्य नश्यन्ति दीर्घमायुरवाप्नुयात् ॥ ८६.५० ॥
- ८७.१/१ब्रह्मोवाच । अडल्यासंगमं येड तीर्थं त्रैलोक्यपावनम् ।
- ८७.१/२शृणु सम्यङ् मुनिश्रेष्ठ तत्र वृत्तमिदं यथा ॥ ८७.१ ॥

- ૯૭.૨/૧કૌતુકેનાતિમહતા મયા પૂર્વ મુનીશ્વર ।
 ૯૭.૨/૨સૃષ્ટા કન્યા બહુવિધા રૂપવત્યો ગુણાન્વિતાઃ ॥ ૯૭.૨ ॥
- ૯૭.૩/૧તાસામેકાં શ્રેષ્ઠતમાં નિર્મમે શુભલક્ષણામ્ ।
 ૯૭.૩/૨તાં બાલાં ચારુસર્વાડ્ગીં દૃષ્ટ્વા રૂપગુણાન્વિતામ્ ॥ ૯૭.૩ ॥
- ૯૭.૪/૧કો વાસ્થાઃ પોષણે શક્ત ઇતિ મે બુદ્ધિરાવિશત્ ।
 ૯૭.૪/૨ન દૈત્યાનાં સુરાણાં ચ ન મુનીનાં તથૈવ ચ ॥ ૯૭.૪ ॥
- ૯૭.૫/૧નાસ્ત્યસ્થાઃ પોષણે શક્તિરિતિ મે બુદ્ધિરન્વભૂત્ ।
 ૯૭.૫/૨ગુણજયેષ્ઠાય વિપ્રાય તપોયુક્તાય ધીમતે ॥ ૯૭.૫ ॥
- ૯૭.૬/૧સર્વલક્ષણયુક્તાય વેદવેદાડ્ગવેદિને ।
 ૯૭.૬/૨ગૌતમાય મહાપ્રાજ્ઞામદદાં પોષણાય તામ્ ॥ ૯૭.૬ ॥
- ૯૭.૭/૧પાલયસ્વ મુનિશ્રેષ્ઠ યાવદ્ આપ્સ્યતિ યૌવનમ્ ।
 ૯૭.૭/૨યૌવનસ્થાં પુનઃ સાધ્વીમાનયેથા મમાન્તિકમ્ ॥ ૯૭.૭ ॥
- ૯૭.૮/૧એવમુક્ત્વા ગૌતમાય પ્રાદાં કન્યાં સુમધ્યમામ્ ।
 ૯૭.૮/૨તામાદાય મુનિશ્રેષ્ઠ તપસા હતકલ્મષઃ ॥ ૯૭.૮ ॥
- ૯૭.૯/૧તાં પોષયિત્વા વિધિવદ્ અલંકૃત્ય મમાન્તિકમ્ ।
 ૯૭.૯/૨નિર્વિકારો મુનિશ્રેષ્ઠો હ્યહલ્યામાનયત્ તદા ॥ ૯૭.૯ ॥
- ૯૭.૧૦/૧તાં દૃષ્ટ્વા વિબુધાઃ સર્વે શકાગ્નિવરુણાદયઃ ।
 ૯૭.૧૦/૨મમ દેયા સુરેશાન ઇત્યૂચુસ્તે પૃથક્ પૃથક્ ॥ ૯૭.૧૦ ॥
- ૯૭.૧૧/૧તથૈવ મુનયઃ સાધ્યા દાનવા યક્ષરાક્ષસાઃ ।
 ૯૭.૧૧/૨તાન્ સર્વાન્ આગતાન્ દૃષ્ટ્વા કન્યાર્થમથ સંગતાન્ ॥ ૯૭.૧૧ ॥
- ૯૭.૧૨/૧ઇન્દ્રસ્ય તુ વિશેષેણ મહાંશ્ચાભૂત્ તદા ગ્રહઃ ।
 ૯૭.૧૨/૨ગૌતમસ્ય તુ માહાત્મ્યં ગામ્ભીર્યં ધૈર્યમેવ ચ ॥ ૯૭.૧૨ ॥
- ૯૭.૧૩/૧સ્મૃત્વા સુવિસ્મિતો ભૂત્વા મમૈવમભવત્ સુધીઃ ।
 ૯૭.૧૩/૨દેયેયં ગૌતમાયૈવ નાન્યયોગ્યા શુભાનના ॥ ૯૭.૧૩ ॥
- ૯૭.૧૪/૧તસ્મૈ એવ તુ તાં દાસ્યે તથાપ્યેવમચિન્તયમ્ ।
 ૯૭.૧૪/૨સર્વેષાં ચ મતિર્ઘૈર્યં મથિતં બાલયાનયા ॥ ૯૭.૧૪ ॥
- ૯૭.૧૫/૧અહલ્યેતિ સુરૈઃ પ્રોક્તં મયા ચ ઋષિભિસ્તદા ।
 ૯૭.૧૫/૨દેવાન્ ઋષીંસ્તદા વીક્ષ્ય મયા તત્રોક્તમુચ્યકૈઃ ॥ ૯૭.૧૫ ॥

- ८७.१६/१तस्मै सा दीयते सुभूर्यः पृथिव्याः प्रदक्षिणाम् ।
 ८७.१६/२कृत्वोपतिष्ठते पूर्वं न यान्यस्मै पुनः पुनः ॥ ८७.१६ ॥
- ८७.१७/१ततः सर्वे सुरगणाः श्रुत्वा वाक्यं मयेरितम् ।
 ८७.१७/२अल्लव्यार्थं सुरा जग्मुः पृथिव्याश्च प्रदक्षिणो ॥ ८७.१७ ॥
- ८७.१८/१गतेषु सुरसंघेषु गौतमोऽपि मुनीश्वर ।
 ८७.१८/२प्रयत्नमकरोत् किञ्चिद् अल्लव्यार्थमिमं तथा ॥ ८७.१८ ॥
- ८७.१९/१अेतस्मिन् अन्तरे ब्रह्मन् सुरभिः सर्वकामधुक् ।
 ८७.१९/२अर्धप्रसूता ल्यलवत् तां ददर्श स गौतमः ॥ ८७.१९ ॥
- ८७.२०/१तस्याः प्रदक्षिणं यङ्के धयमुर्वीति संस्मरन् ।
 ८७.२०/२लिङ्गस्य य सुरेशस्य प्रदक्षिणमथाकरोत् ॥ ८७.२० ॥
- ८७.२१/१तयोः प्रदक्षिणं कृत्वा गौतमो मुनिसत्तमः ।
 ८७.२१/२सर्वेषां यैव देवानामेकं यापि प्रदक्षिणम् ॥ ८७.२१ ॥
- ८७.२२/१नैवाभवद् भुवो गन्तुः संजातं द्वितयं मम ।
 ८७.२२/२अेवं निश्चित्य स मुनिर्ममान्तिकमथाभ्यगात् ॥ ८७.२२ ॥
- ८७.२३/१नमस्कृत्वाब्रवीद् वाक्यं गौतमो मां मलामतिः ।
 ८७.२३/२कमलासन विश्वात्मन् नमस्तेऽस्तु पुनः पुनः ॥ ८७.२३ ॥
- ८७.२४/१प्रदक्षिणीकृता ब्रह्मन् मयेयं वसुधापिवा ।
 ८७.२४/२यद् अत्र युक्तं देवेश जानीते तद् भवान् स्वयम् ॥ ८७.२४ ॥
- ८७.२५/१मया तु ध्यानयोगेन ज्ञात्वा गौतममब्रवम् ।
 ८७.२५/२तवैव दीयते सुभूः प्रदक्षिणमिदं कृतम् ॥ ८७.२५ ॥
- ८७.२६/१धर्मं जानीहि विप्रर्षे दुर्ज्ञेयं निगमैरपि ।
 ८७.२६/२अर्धप्रसूता सुरभिः सप्तद्वीपवती मही ॥ ८७.२६ ॥
- ८७.२७/१कृता प्रदक्षिणा तस्याः पृथिव्याः सा कृता भवेत् ।
 ८७.२७/२लिङ्गं प्रदक्षिणीकृत्य तद् अेव ह्रलमाप्नुयात् ॥ ८७.२७ ॥
- ८७.२८/१तस्मात् सर्वप्रयत्नेन मुने गौतम सुप्रत ।
 ८७.२८/२तुष्टोऽलं तव धैर्येण ज्ञानेन तपसा तथा ॥ ८७.२८ ॥
- ८७.२९/१दत्तेयम् ऋषिशार्दूल कन्या लोकवरा मया ।

- ८७.२८/२८तुक्त्वाडं गौतमाय अडल्यामददां मुने ॥ ८७.२८ ॥
- ८७.३०/११ते विवाडे ते देवाः कृत्वेलायाः प्रदक्षिणाम् ।
- ८७.३०/२शनैः शनैरथागत्य दृष्टुः सर्वं येव ते ॥ ८७.३० ॥
- ८७.३१/१तं गौतममडल्यां य दाम्पत्यं प्रीतिवर्धनम् ।
- ८७.३१/२ते यागत्याथ पश्यन्तो विस्मिताश्चाभवन् सुराः ॥ ८७.३१ ॥
- ८७.३२/१अतिक्रान्ते विवाडे तु सुराः सर्वे द्रिवं ययुः ।
- ८७.३२/२समत्सरः शशीभर्ता तामीक्ष्य य द्रिवं ययौ ॥ ८७.३२ ॥
- ८७.३३/१ततः प्रीतमनास्तस्मै गौतमाय मडात्मने ।
- ८७.३३/२प्रादां ब्रह्मगिरिं पुण्यं सर्वकामप्रदं शुभम् ॥ ८७.३३ ॥
- ८७.३४/१अडल्यायां मुनिश्रेष्ठो रेमे तत्र स गौतमः ।
- ८७.३४/२गौतमस्य कथां पुण्यां श्रुत्वा शङ्खिषिष्टे ॥ ८७.३४ ॥
- ८७.३५/१तमाश्रमं तं य मुनिं तस्य भार्यामनिन्दिताम् ।
- ८७.३५/२भूत्वा ब्राह्मणवेषेण द्रष्टुमागाच्छतः ॥ ८७.३५ ॥
- ८७.३६/१स दृष्ट्वा भवनं तस्य भार्यां य विभवं तथा ।
- ८७.३६/२पापीयसीं मतिं कृत्वा अडल्यां समुद्वेक्षत ॥ ८७.३६ ॥
- ८७.३७/१नात्मानं न परं देशं कालं शापाद् ऋषेर्भयम् ।
- ८७.३७/२न बुबोध तदा वत्स कामाकृतः शतः ॥ ८७.३७ ॥
- ८७.३८/१तदध्यानपरमो नित्यं सुरराज्येन गर्वितः ।
- ८७.३८/२संतमाङ्गः कथं कुर्यां प्रवेशो मे कथं भवेत् ॥ ८७.३८ ॥
- ८७.३९/१अवेवं वसन् विप्ररूपो नान्तरं त्वध्यगच्छत ।
- ८७.३९/२स कदाचिन् मडाप्राज्ञः कृत्वा पौर्वाङ्किर्डी क्रियाम् ॥ ८७.३९ ॥
- ८७.४०/१सङ्घितो गौतमः शिष्यैर्निर्गतश्चाश्रमाद् बहिः ।
- ८७.४०/२आश्रमं गौतमीं विप्रान् धान्यानि विविधानि य ॥ ८७.४० ॥
- ८७.४१/१द्रष्टुं गतो मुनिवरं चन्द्रस्तं समुद्वेक्षत ।
- ८७.४१/२८६मन्तरमित्युक्त्वा यडे कार्यं मनःप्रियम् ॥ ८७.४१ ॥
- ८७.४२/१उपं कृत्वा गौतमस्य प्रियेप्सुः स शतः ॥
- ८७.४२/२तां दृष्ट्वा चारुसर्वाङ्गीमडल्यां वाक्यमब्रवीत् ॥ ८७.४२ ॥

८७.४३/१४-न्द्र उवाच । आकृष्टोऽहं तव गुणै रूपां स्मृत्वा स्मलत्पदः ।
 ८७.४३/२४ति भ्रुवन् उसन् उस्तमाद्यान्तः समाविशत् ॥ ८७.४३ ॥
 ८७.४४/१-न बुबोध त्वडल्या तं जारं मेने तु गौतमम् ।
 ८७.४४/२२ममाणा यथासौभ्यं प्रागाच्छिष्यैः स गौतमः ॥ ८७.४४ ॥
 ८७.४५/१आगच्छन्तं नित्यमेव अडल्या प्रियवादिनी ।
 ८७.४५/२प्रतियाति प्रियं वक्ति तोषयन्ती य तं गुणैः ॥ ८७.४५ ॥
 ८७.४६/१तामदृष्ट्वा मडाप्राज्ञो मेने तन् मडद् अदृष्टुतम् ।
 ८७.४६/२द्धारस्थितं मुनिश्रेष्ठे सर्वे पश्यन्ति नारद ॥ ८७.४६ ॥
 ८७.४७/१अग्निदोत्रस्य शावाया रक्षिणो गृहकर्मिणः ।
 ८७.४७/२उयुर्मुनिवरं भीता गौतमं विस्मयान्विताः ॥ ८७.४७ ॥
 ८७.४८/१रक्षिण उचुः । भगवन् किमिदं चित्रं अडिरन्तश्च दृश्यसे ।
 ८७.४८/२प्रिययान्तः प्रविष्टोऽसि तथैव य अडिर्भवान् ।
 ८७.४८/३अडो तपःप्रभावोऽयं नानाउपधरो भवान् ॥ ८७.४८ ॥
 ८७.५०/१ब्रह्मोवाच । तच्छ्रुत्वा विस्मितस्त्वन्तः प्रविष्टः को नु तिष्ठति ।
 ८७.५०/२प्रिये अडल्ये भवति किं मां न प्रतिभाषसे ।
 ८७.५०/३उत्पृष्टव्यं यन् श्रुत्वा अडल्या जारमब्रवीत् ॥ ८७.५० ॥
 ८७.५१/१अडल्योवाच । को भवान् मुनिरुपेण पापं त्वं कृतवान् असि ।
 ८७.५१/२४ति भ्रुवती शयनाद् उत्थिता सत्वरं भयात् ॥ ८७.५१ ॥
 ८७.५२/१स यापि पापकृच्छको बिडावोऽभून् मुनेर्भयात् ।
 ८७.५२/२२स्तां य विकृतां दृष्ट्वा स्वप्रियां दूषितां तदा ॥ ८७.५२ ॥
 ८७.५३/१उवाच स मुनिः कोपात् किमिदं साडसं कृतम् ।
 ८७.५३/२४ति भ्रुवन्तं भर्तारं सापि नोवाच लज्जिता ॥ ८७.५३ ॥
 ८७.५४/१अन्वेषयंस्तु तं जारं बिडावं ददृशे मुनिः ।
 ८७.५४/२को भवान् ४ति तं प्राड भस्मीकुर्या मृषावदन् ॥ ८७.५४ ॥
 ८७.५५/१४-न्द्र उवाच । कृताञ्जलिपुटो भूत्वा यैवमाड शयीपतिः ।
 ८७.५५/२शयीभर्ता पुरां भेत्ता तपोधन पुरुष्टुतः ॥ ८७.५५ ॥
 ८७.५६/१ममेदं पापमापन्नं सत्यमुक्तं मयानघ ।
 ८७.५६/२मडद्विगर्हितं कर्म कृतवान् अस्म्यहं मुने ॥ ८७.५६ ॥

- ८७.५७/१स्मरसायकनिर्भिन्न+ ऋध्याः किं न कुर्वते ।
 ८७.५७/२ब्रह्मन् मयि मडापापे क्षमस्व करुणानिधे ॥ ८७.५७ ॥
- ८७.५८/१सन्तः कृतापराधेऽपि न रौक्ष्यं जातु कुर्वते ।
 ८७.५८/२निशम्य तद् वयो विप्रो हरिमाह रुषान्वितः ॥ ८७.५८ ॥
- ८७.५९/१गौतम उवाच । भगवन् कृता पापं सडस्रभगवान् भव ।
 ८७.५९/२तामध्याह मुनिः कोपात् त्वं य शुष्णदी भव ॥ ८७.५९ ॥
- ८७.६०/१ततः प्रसाध्यामास कथयन्ती तदाकृतिम् ॥ ८७.६० ॥
- ८७.६१/१अडल्योवाच । मनसाध्यन्पुरुषं पापिष्ठाः कामयन्ति याः ।
 ८७.६१/२अक्षयान् यान्ति नरकांस्तासां सर्वेऽपि पूर्वजाः ॥ ८७.६१ ॥
- ८७.६२/१भूत्वा प्रसन्नो भगवन् अवधारय मद्भयः ।
 ८७.६२/२तव उपेण यागत्य मामगात् साक्षिणस्त्वमे ॥ ८७.६२ ॥
- ८७.६३/१तथेति रक्षिणः प्रोचुरडल्या सत्यवादिनी ।
 ८७.६३/२ध्यानेनापि मुनिर्ज्ञात्वा शान्तः प्राड पतिप्रताम् ॥ ८७.६३ ॥
- ८७.६४/१गौतम उवाच । यदा तु संगता भद्रे गौतम्या सरिदीशया ।
 ८७.६४/२नदी भूत्वा पुना उपं प्राप्स्यसे प्रियङ्गु मम ॥ ८७.६४ ॥
- ८७.६५/१धृषेर्वयनं श्रुत्वा तथा यडे पतिप्रता ।
 ८७.६५/२तया तु संगता देव्या अडल्या गौतमप्रिया ॥ ८७.६५ ॥
- ८७.६६/१पुनस्तद् उपमभवद् यन् मया निर्मितं पुरा ।
 ८७.६६/२ततः कृताञ्जलिपुटः सुरराट् प्राड गौतमम् ॥ ८७.६६ ॥
- ८७.६७/१न्द्र उवाच । मां पाडि मुनिशार्दूल पापिष्ठे गृडमागतम् ।
 ८७.६७/२पाद्योः पतितं दृष्ट्वा कृपया प्राड गौतमः ॥ ८७.६७ ॥
- ८७.६८/१गौतम उवाच । गौतमी गच्छ भद्रं ते स्नानं कुरु पुरंदर ।
 ८७.६८/२क्षयान् निर्धूतपापस्त्वं सडस्राक्षो भविष्यसि ॥ ८७.६८ ॥
- ८७.६९/१उभयं विस्मयकरं दृष्टवान् अस्मि नारद ।
 ८७.६९/२अडल्यायाः पुनर्भावं शचीभर्ता सडस्रदृङ् ॥ ८७.६९ ॥
- ८७.७०/१ततः प्रभृति तत् तीर्थमडल्यासंगमं शुभम् ।
 ८७.७०/२धृतीर्थमिति प्यातं सर्वकामप्रदं नृणाम् ॥ ८७.७० ॥

- ८८.१/१ब्रह्मोवाय । तस्माद् अप्यपरं तीर्थं जनस्थानमिति श्रुतम् ।
 ८८.१/२यतुर्थोजनविस्तीर्णं स्मरणात् मुक्तिदं नृणाम् ॥ ८८.१ ॥
- ८८.२/१वैवस्वतान्वये जातो राजाभूज्जनकः पुरा ।
 ८८.२/२सोऽपाम्पतेस्तु तनुजामुपयेमे गुणार्णवाम् ॥ ८८.२ ॥
- ८८.३/१धर्मार्थकाममोक्षाणां जनकां जनको नृपः ।
 ८८.३/२अनुत्पगुणत्वाच्च तस्य भार्या गुणार्णवा ॥ ८८.३ ॥
- ८८.४/१याज्ञवल्क्यश्च विप्रेन्द्रस्तस्य राज्ञः पुरोहितः ।
 ८८.४/२तमपृच्छन् नृपश्रेष्ठो याज्ञवल्क्यं पुरोहितम् ॥ ८८.४ ॥
- ८८.५/१जनक उवाच । भुक्तिमुक्ति उभे श्रेष्ठे निर्णीते मुनिसत्तमैः ।
 ८८.५/२एदासीदासेभतरग+ । रथाद्यैर्भुक्तिरुत्तमा ॥ ८८.५ ॥
- ८८.६/१किन्तुविरसा भुक्तिर्भुक्तिरेका निरत्यया ।
 ८८.६/२भुक्तेर्भुक्तिः श्रेष्ठतमा भुक्त्या भुक्तिं कथं प्रजेत् ॥ ८८.६ ॥
- ८८.७/१सर्वसङ्गपरित्यागान् भुक्तिप्राप्तिः सुदुःभतः ।
 ८८.७/२तद् भूषि द्विजशार्दूल सुभान् भुक्तिः कथं भवेत् ॥ ८८.७ ॥
- ८८.८/१याज्ञवल्क्य उवाच । अपाम्पतिस्तव गुरुः श्वशुरः प्रियकृत् तथा ।
 ८८.८/२तं गत्वा पृच्छ नृपते उपदेक्ष्यति ते हितम् ॥ ८८.८ ॥
- ८८.९/१याज्ञवल्क्यश्च जनको राजानं वरुणां तदा ।
 ८८.९/२गत्वा योयतुर्व्यग्रौ भुक्तिमार्गं यथाकमम् ॥ ८८.९ ॥
- ८८.१०/१वरुण उवाच । द्विधा तु संस्थिता भुक्तिः कर्मद्वारेऽप्यकर्मणि ।
 ८८.१०/२वेदे य निश्चितो मार्गः कर्म ज्यायो ह्यकर्मणः ॥ ८८.१० ॥
- ८८.११/१सर्वं य कर्मणा भद्रं पुरुषार्थयतुष्टयम् ।
 ८८.११/२अकर्मणैवाप्यत धितिं भुक्तिमार्गो मृषोऽप्यते ॥ ८८.११ ॥
- ८८.१२/१कर्मणा सर्वधान्यानि सेत्स्यन्ति नृपसत्तम ।
 ८८.१२/२तस्मात् सर्वात्मना कर्म कर्तव्यं वैदिकं नृभिः ॥ ८८.१२ ॥
- ८८.१३/१तेन भुक्तिं य भुक्तिं य प्राप्नुवन्तीड मानवाः ।
 ८८.१३/२अकर्मणः कर्म पुण्यं कर्म चाप्याश्रमेषु य ॥ ८८.१३ ॥
- ८८.१४/१जात्याश्रितं य राजेन्द्र तत्रापि शृणु धर्मवित् ।
 ८८.१४/२आश्रमाणि य यत्वारि कर्मद्वाराणि मानव ॥ ८८.१४ ॥

- ८८.१५/१यतुर्गामाश्रमाणां य गार्हस्थ्यं पुण्यं स्मृतम् ।
 ८८.१५/२तस्माद् भुक्तिश्च मुक्तिश्च भवतीति मतिर्मम ॥ ८८.१५ ॥
- ८८.१६/१ब्रह्मोवाच । अतश्छुत्वा तु जनको याज्ञवल्क्यश्च बुद्धिमान् ।
 ८८.१६/२वरुणां पूजयित्वा तु पुनर्वचनमूचतुः ॥ ८८.१६ ॥
- ८८.१७/१को देशः किं य तीर्थं स्याद् भुक्तिमुक्तिप्रदायकम् ।
 ८८.१७/२तद् वदस्व सुरश्रेष्ठ सर्वज्ञोऽसि नमोऽस्तु ते ॥ ८८.१७ ॥
- ८८.१८/१वरुण उवाच । पृथिव्यां भारतं वर्षं दण्डकं तत्र पुण्यदम् ।
 ८८.१८/२तस्मिन् क्षेत्रे कृतं कर्म भुक्तिमुक्तिप्रदं नृणाम् ॥ ८८.१८ ॥
- ८८.१९/१तीर्थानां गौतमी गङ्गा श्रेष्ठा मुक्तिप्रदा नृणाम् ।
 ८८.१९/२तत्र यज्ञेन दानेन भोगान् मुक्तिमवाप्स्यति ॥ ८८.१९ ॥
- ८८.२०/१ब्रह्मोवाच । याज्ञवल्क्यश्च जनको वाचं श्रुत्वा ह्यपाम्पतेः ।
 ८८.२०/२वरुणेन ह्यनुज्ञातौ स्वपुत्रीं जग्मतुस्तदा ॥ ८८.२० ॥
- ८८.२१/१अश्वमेधादिकं कर्म यकार जनको नृपः ।
 ८८.२१/२याजयामास विप्रेन्द्रो याज्ञवल्क्यश्च तं नृपम् ॥ ८८.२१ ॥
- ८८.२२/१गङ्गातीरं समाश्रित्य यज्ञान् मुक्तिमवाप राट् ।
 ८८.२२/२तथा जनकराजनो ब्रह्मवस्तत्र कर्मणाम् ॥ ८८.२२ ॥
- ८८.२३/१मुक्तिं प्रापुर्मंडाभागा गौतम्याश्च प्रसादतः ।
 ८८.२३/२ततः प्रभृति तत् तीर्थं जनस्थानेति विश्रुतम् ॥ ८८.२३ ॥
- ८८.२४/१जनकानां यज्ञसद्यो जनस्थानं प्रकीर्तितम् ।
 ८८.२४/२यतुर्गो जनविस्तीर्णं स्मरणात् सर्वपापनुत् ॥ ८८.२४ ॥
- ८८.२५/१तत्र स्नानेन दानेन पितृणां तर्पणेन तु ।
 ८८.२५/२तीर्थस्थे स्मरणाद् वापि गमनाद् भक्तिसेवनात् ॥ ८८.२५ ॥
- ८८.२६/१सर्वान् कामान् अवाप्नोति मुक्तिं य समवाप्नुयात् ॥ ८८.२६ ॥
- ८८.१/१ब्रह्मोवाच । अरुणा वरुणा चैव नद्यौ पुण्यतरे शुभे ।
 ८८.१/२तयोश्च संगमः पुण्यो गङ्गायां मुनिसत्तम ॥ ८८.१ ॥
- ८८.२/१तद्दुत्पत्तिं शृणुष्वेह सर्वपापविनाशिनीम् ।
 ८८.२/२कश्यपस्य सुतो ज्येष्ठ आदित्यो लोकविश्रुतः ॥ ८८.२ ॥

- ८८.३/१त्रैलोक्ययक्षुस्तीक्ष्णशंशुः समाश्रो लोकोपूजितः ।
 ८८.३/२तस्य पत्नी उषा भ्याता त्वाष्ट्री त्रैलोक्यसुन्दरी ॥ ८८.३ ॥
- ८८.४/१भर्तुः प्रतापतीप्रत्वमसङ्गन्ती सुमध्यमा ।
 ८८.४/२चिन्तयामास किं कृत्यं मम स्याद् धृति भामिनी ॥ ८८.४ ॥
- ८८.५/१तस्याः पुत्रौ महाशङ्खौ मनुर्वैवस्वतो यमः ।
 ८८.५/२यमुना च नदी पुण्या शृङ्गु विस्मयकारणम् ॥ ८८.५ ॥
- ८८.६/१साकरोद् आत्मनश्छायामात्मरूपेण यत्नतः ।
 ८८.६/२तामब्रवीत् ततश्चोषा त्वं च मत्सदृशी भव ॥ ८८.६ ॥
- ८८.७/१भर्तारं त्वमपत्यानि पालयस्व ममाज्ञया ।
 ८८.७/२यावद् आगमनं मे स्यात् पत्युस्तावत् प्रिया भव ॥ ८८.७ ॥
- ८८.८/१नाभ्यातव्यं त्वया क्वापि अपत्यानां तथा प्रिये ।
 ८८.८/२तथेत्याह य सा छाया निर्जगाम गृहाद् उषा ॥ ८८.८ ॥
- ८८.९/१धृत्युक्त्वा सा जगामाशु शान्तं रूपमभीप्सती ।
 ८८.९/२सा गत्वोषा गृहं त्वष्टुः पित्रे सर्वं न्यवेदयत् ।
 ८८.९/३त्वष्टापि यद्विदितः प्राह तां सुतां सुतवत्सलः ॥ ८८.९ ॥
- ८८.१०/१त्वष्टोवाच । नैतद् युक्तं भर्तृमत्या यत् स्वैरेण प्रवर्तनम् ।
 ८८.१०/२अपत्यानां कथं वृत्तिर्भर्तुर्वा सवितुस्तव ।
 ८८.१०/३बिभेमि भद्रे शिष्टोऽहं भर्तुर्गोहं पुनर्प्रज ॥ ८८.१० ॥
- ८८.११/१ब्रह्मोवाच । अवेमुक्ता तु पित्रा सा नेत्युक्त्वा वै पुनः पुनः ।
 ८८.११/२उत्तरे च कुरोर्दृशं जगाम तपसे त्वरा ॥ ८८.११ ॥
- ८८.१२/१तत्र तेपे तपस्तीव्रं वऽवात्प्रधारिणी ।
 ८८.१२/२दृष्ट्वा तं स्वकं कान्तं ध्यायन्ती निश्चला उषा ॥ ८८.१२ ॥
- ८८.१३/१अेतस्मिन् अन्तरे तात छाया योषास्वरूपिणी ।
 ८८.१३/२पत्यौ सा वर्तयामास अपत्यान्यथ जज्ञिरे ॥ ८८.१३ ॥
- ८८.१४/१सावर्णिश्च शान्धैव विष्टिर्या दृष्टकन्यका ।
 ८८.१४/२सा छाया वर्तयामास वैषम्येणैव नित्यशः ॥ ८८.१४ ॥
- ८८.१५/१स्वेष्वपत्येषु योषाया यमस्तत्र युकोप उ ।

૮૯.૧૫/૨વૈષમ્યેણાય વર્તન્તી છાયાં તાં માતરં તદા ॥ ૮૯.૧૫ ॥
 ૮૯.૧૬/૧તાડયામાસ પાદેન દક્ષિણાશાપતિર્યમઃ ।
 ૮૯.૧૬/૨પુત્રદૌર્જન્યસંક્ષોભાચ્છાયા વૈવસ્વતં યમમ્ ॥ ૮૯.૧૬ ॥
 ૮૯.૧૭/૧શશાપ પાપ તે પાદો વિશીર્યતુ મમાજ્ઞયા ।
 ૮૯.૧૭/૨વિશીર્ણચરણો દુઃખાદ્ રુદન્ પિતરમભ્યગાત્ ।
 ૮૯.૧૭/૩સવિત્રે તં તુ વૃત્તાન્તં ન્યવેદયદ્ અશેષતઃ ॥ ૮૯.૧૭ ॥
 ૮૯.૧૮/૧યમ ઉવાચ । નેયં માતા સુરશ્રેષ્ઠ યથા શામોડભીદૃશઃ ।
 ૮૯.૧૮/૨અપત્યેષુ વિરુદ્ધેષુ જનની નૈવ કુપ્યતે ॥ ૮૯.૧૮ ॥
 ૮૯.૧૯/૧યદ્ બાલ્યાદ્ અબ્રવં કિંચિદ્ અથવા દુષ્કૃતં કૃતમ્ ।
 ૮૯.૧૯/૨નૈવ કુપ્યતિ સા માતા તસ્માન્ નેયં મમામ્બિકા ॥ ૮૯.૧૯ ॥
 ૮૯.૨૦/૧યદ્ અપત્યકૃતં કિંચિત્ સાધ્વસાધુ યથા તથા ।
 ૮૯.૨૦/૨માત્યસ્થાં સર્વમપ્યેતત્ તસ્માન્ માતેતિ ગીયતે ॥ ૮૯.૨૦ ॥
 ૮૯.૨૧/૧પ્રધક્ષ્યન્તીવ માં તાત નિત્યં પશ્યતિ ચક્ષુષા ।
 ૮૯.૨૧/૨વક્ત્યગ્નિકાલસદૃશા વાયા નેયં મદમ્બિકા ॥ ૮૯.૨૧ ॥
 ૮૯.૨૨/૧બ્રહ્મોવાચ । તત્ પુત્રવચનં શ્રુત્વા સવિતાચિન્તયત્ તતઃ ।
 ૮૯.૨૨/૨ઇયં છાયા નાસ્ય માતા ઉષા માતા તુ સાન્યતઃ ॥ ૮૯.૨૨ ॥
 ૮૯.૨૩/૧મમ શાન્તિમભીષ્મન્તી દેશેડન્યસ્મિંસ્તપોરતા ।
 ૮૯.૨૩/૨ઉત્તરે ચ કુરૌ ત્વાદ્દ્રી વડવારૂપધારિણી ॥ ૮૯.૨૩ ॥
 ૮૯.૨૪/૧તત્રાસ્તે સા ઇતિ જ્ઞાત્વા જગામેશો દિવાકરઃ ।
 ૮૯.૨૪/૨યત્ર સા વર્તતે કાન્તા અશ્વરૂપઃ સ્વયં તદા ॥ ૮૯.૨૪ ॥
 ૮૯.૨૫/૧તાં દૃષ્ટ્વા વડવારૂપાં પર્યધાવદ્ ધયાકૃતિઃ ।
 ૮૯.૨૫/૨કામાતુરં હયં દૃષ્ટ્વા શ્રુત્વા વૈ હેષિતસ્વનમ્ ॥ ૮૯.૨૫ ॥
 ૮૯.૨૬/૧ઉષા પતિવ્રતોપેતા પતિધ્યાનપરાયણા ।
 ૮૯.૨૬/૨હયધર્ષણસમ્ભીતા કો ન્યયં ચેત્યજનતી ॥ ૮૯.૨૬ ॥
 ૮૯.૨૭/૧અપલાયત્ પતૌ પ્રાપ્તે દક્ષિણાભિમુખી ત્વરા ।
 ૮૯.૨૭/૨કો નુ મે રક્ષકોડત્ર સ્યાદ્ ઋષયો વાથવા સુરાઃ ॥ ૮૯.૨૭ ॥
 ૮૯.૨૮/૧ધાવન્તી તાં પ્રિયામશ્ચામશ્વરૂપધરઃ સ્વયમ્ ।
 ૮૯.૨૮/૨પર્યધાવદ્ યતો યાતિ ઉષા ભાનુસ્તતસ્તતઃ ॥ ૮૯.૨૮ ॥

- ८८.२८/१स्मरत्राडवशो जातः को दृशेष्टं न येष्टते ।
 ८८.२८/२भागीरथी नदीश्चान्या वनान्युपवनानि य ॥ ८८.२८ ॥
- ८८.३०/१नर्मदां याथ विन्ध्यं य दक्षिणाभिमुष्पावुभौ ।
 ८८.३०/२अतिक्रम्य भयोद्विग्ना त्वाभ्युप्यगाञ्च गौतमीम् ॥ ८८.३० ॥
- ८८.३१/१त्रातारः सन्ति मुनयो जनस्थाने षति श्रुतम् ।
 ८८.३१/२ऋषीणामाश्रमं साक्षा प्रविष्टा गौतमीं तथा ॥ ८८.३१ ॥
- ८८.३२/१अनुप्राप्तस्तथा याश्चो भानुस्तद्रूपवांस्ततः ।
 ८८.३२/२अश्वं निवारयामासुर्जनस्था मुनिदारकाः ।
 ८८.३२/३ततः कोपाद् ऋषीस्तांश्च शशापोषापतिः प्रभुः ॥ ८८.३२ ॥
- ८८.३३/१भानुरुवाच । निवारयथ मां यस्माद् वटा यूयं भविष्यथ ॥ ८८.३३ ॥
- ८८.३४/१अञ्जोवाच । ज्ञानदृष्टया तु मुनयो मेनिरेऽश्वमुषापतिम् ।
 ८८.३४/२स्तनुवन्तो देवदेवेशं भानुं तं मुनयो मुदा ॥ ८८.३४ ॥
- ८८.३५/१स्तूयमानो मुनिगणैरश्वां भानुरथागमत् ।
 ८८.३५/२वऽवाया मुष्पे लज्जं मुष्पं याश्वस्ववृषिणाम् ॥ ८८.३५ ॥
- ८८.३६/१ज्ञात्वा त्वाष्ट्री य भर्तारं मुष्पाद् वीर्यं प्रसुस्रुवे ।
 ८८.३६/२तयोर्वीर्येण गङ्गायामश्विनौ समजायताम् ॥ ८८.३६ ॥
- ८८.३७/१तत्रागच्छन् सुरगणाः सिद्धाश्च मुनयस्तथा ।
 ८८.३७/२नद्यो गावस्तथौषधो देवा ज्योतिर्गणास्तथा ॥ ८८.३७ ॥
- ८८.३८/१समाश्वश्च रथः पुण्यो ष्यरुणो भानुसारथिः ।
 ८८.३८/२रथो मनुश्च वरुणः शनिर्वैवस्वतस्तथा ॥ ८८.३८ ॥
- ८८.३९/१यमुना य नदी पुण्या तापी यैव मडानदी ।
 ८८.३९/२तत्तद्रूपं समास्थाय नद्यस्ता विस्मयान् मुने ॥ ८८.३९ ॥
- ८८.४०/१द्रष्टुं ते विस्मयाविष्टा आजगमुः शशुरस्तथा ।
 ८८.४०/२अभिप्रायं विदित्वा तु शशुरं भानुरभवीत् ॥ ८८.४० ॥
- ८८.४१/१भानुरुवाच । उषायाः प्रीतये त्वष्टः कुर्वत्यास्तप उत्तमम् ।
 ८८.४१/२यन्त्रावृद्धं य मां कृत्वा छिन्धि तेज्जास्यनेकशः ।
 ८८.४१/३यावत् सौम्यं भवेद् अस्यास्तावच्छिन्धि प्रजापते ॥ ८८.४१ ॥

८९.४२/१ब्रह्मोवाय । तथेत्युक्त्वा ततस्त्वष्टा सोमनाथस्य संनिधौ ।

८९.४२/२तेजसां छेदनं यङ्के प्रभासं तु ततो विदुः ॥ ८९.४२ ॥

८९.४३/१भर्त्रा य संगता यत्र गौतम्यामश्वरूपिणी ।

८९.४३/२अश्विनोर्यत्र योत्पत्तिरश्वतीर्थं तद् उच्यते ॥ ८९.४३ ॥

८९.४४/१भानुतीर्थं तद् आप्यातं तथा पञ्चवटाश्रमः ।

८९.४४/२तापी य यमुना यैव पितरं द्रष्टुमागते ॥ ८९.४४ ॥

८९.४५/१अरुणावरुणानघोर्गङ्गायां संगमः शुभः ।

८९.४५/२देवानां तत्र तीर्थानामागतानां पृथक् पृथक् ॥ ८९.४५ ॥

८९.४६/१नव त्रीणि सङ्ख्याणि तीर्थानि गुणवन्ति य ।

८९.४६/२तत्र स्नानं य दानं य सर्वमक्षयपुण्यदम् ॥ ८९.४६ ॥

८९.४७/१स्मरणात् पठनाद् वापि श्रवणाद् अपि नारद ।

८९.४७/२सर्वपापविनिर्मुक्तो धर्मवान् स सुभी भवेत् ॥ ८९.४७ ॥

९०.१/१ब्रह्मोवाय । गारुडं नाम यत् तीर्थं सर्वविघ्नप्रशान्तिदम् ।

९०.१/२तस्य प्रभावं वक्ष्यामि शृणु नारद यत्नतः ॥ ९०.१ ॥

९०.२/१मणिनाग षति त्वासीच्छेषपुत्रो मडाबलः ।

९०.२/२गारुडस्य भयाद् भङ्ग्या तोषयामास शंकरम् ॥ ९०.२ ॥

९०.३/१ततः प्रसन्नो भगवान् परमेष्ठी मलेश्वरः ।

९०.३/२तमुवाच मडानागं वरं वरय पन्नग ॥ ९०.३ ॥

९०.४/१नागः प्राड प्रभो मध्यं देहि मे गरुडाभयम् ।

९०.४/२तथेत्याड य तं शम्भुर्गरुडाद् अभयं भवेत् ॥ ९०.४ ॥

९०.५/१निर्गतो निर्भयो नागो गरुडाद् अरुणानुजात् ।

९०.५/२क्षीरोदशाथी यत्रास्ते क्षीरार्णवसमीपतः ॥ ९०.५ ॥

९०.६/१धतश्चेतश्च यरति नागोऽसौ सुभशीतले ।

९०.६/२गारुडोऽपि य यत्रास्ते तं देशमपि यात्यसौ ॥ ९०.६ ॥

९०.७/१गरुडः पन्नगं दृष्ट्वा यरन्तं निर्भयेन तु ।

९०.७/२तं गृहीत्वा मडानागं प्राक्षिपत् स्वस्य वेश्मनि ॥ ९०.७ ॥

९०.८/१तं बद्ध्वा गारुडैः पाशैर्गरुडो नागसत्तमम् ।

९०.८/२अेतस्मिन् अन्तरे नन्दी प्रोवायेशं जगत्प्रभुम् ॥ ९०.८ ॥

८०.८/१नन्दिःकेश्वर उवाच । नूनं नागो न यायाति भक्षितो बद्ध एव वा ।

८०.८/२गरुडेन सुरेशान् जुवन् नागो न संव्रजेत् ॥ ८०.८ ॥

८०.१०/१ब्रह्मोवाच । नन्दिनो वचनं श्रुत्वा ज्ञात्वा

शम्भुरथाब्रवीत् ॥ ८०.१० ॥

८०.११/१शिव उवाच । गरुडस्य गृहे नागो बद्धस्तिष्ठति सत्वरम् ।

८०.११/२गत्वा तं जगतामीशं विष्णुं स्तुळि जनार्दनम् ॥ ८०.११ ॥

८०.१२/१बद्धं नागं काश्यपेन मद्वाक्याद् आनय स्वयम् ।

८०.१२/२तत् प्रभोर्वचनं श्रुत्वा नन्दी गत्वा श्रियः पतिम् ॥ ८०.१२ ॥

८०.१३/१व्यज्ञापयत् स्वयं वाक्यं विष्णुं लोकपरायणम् ।

८०.१३/२नारायणः प्रीतमना गरुडं वाक्यमब्रवीत् ॥ ८०.१३ ॥

८०.१४/१विष्णुरुवाच । विनतात्मज मे वाक्यान् नन्दिने देहि पन्नगम् ।

८०.१४/२कम्पमानस्तद् आकर्ण्य नेत्युवाच विडम्बितः ।

८०.१४/३विष्णुमप्यब्रवीत् कोपात् सुपाणो नन्दिनोऽन्तिके ॥ ८०.१४ ॥

८०.१५/१गरुड उवाच । यद् यत् प्रियतमं किञ्चिद् भृत्येभ्यः

प्रभविष्णवः ।

८०.१५/२दास्यन्त्यन्ये भवान् नैव मयानीतं हरिष्यति ॥ ८०.१५ ॥

८०.१६/१पश्य देवं त्रिनयनं नागं मोक्षयति नन्दिना ।

८०.१६/२मयोपपादितं नागं त्वं तु दास्यसि नन्दिने ॥ ८०.१६ ॥

८०.१७/१त्वां वडामि सदा स्वामिन् मम देयं सदा त्वया ।

८०.१७/२मयोपपादितं नागं वक्तुं देहीति नोचितम् ॥ ८०.१७ ॥

८०.१८/१सतां प्रभूणां नेयं स्याद् वृत्तिः सद्भृत्तिकारिणाम् ।

८०.१८/२सन्तो दास्यन्ति भृत्येभ्यो मद्दुपात्तदरो भवान् ॥ ८०.१८ ॥

८०.१९/१दैत्यान् जयसि संग्रामे मद्भलेनैव केशव ।

८०.१९/२अहं मडाबलीत्येवं मुधैव श्लाघते भवान् ॥ ८०.१९ ॥

८०.२०/१ब्रह्मोवाच । गरुडस्येति तद् वाक्यं श्रुत्वा यङ्गदाधरः ।

८०.२०/२विडस्य नन्दिनः पार्श्वे पश्यद्भिर्लोकपालकैः ॥ ८०.२० ॥

८०.२१/१छेदमाह मडाबुद्धिर्मा समुख्य इशो भवान् ।

૯૦.૨૧/૨ત્વદ્ભવાદ્ અસુરાન્ સર્વાન્ જ્યેષ્ઠં બગસત્તમ ॥ ૯૦.૨૧ ॥
 ૯૦.૨૨/૧ઇત્યુક્ત્વા શ્રીપતિર્બ્રહ્મન્ શાન્તકોપોડબ્રવીદ્ ઇદમ્ ।
 ૯૦.૨૨/૨વહાડ્ગુલિં કરસ્યાશુ કનિષ્ઠાં નન્દિનોડન્તિકે ॥ ૯૦.૨૨ ॥
 ૯૦.૨૩/૧ગરુડસ્ય તતો મૂર્ધ્નિ ન્યસ્યેદં પુનરબ્રવીત્ ।
 ૯૦.૨૩/૨સત્યં માં વહસે નિત્યં પશ્ય ધર્મં વિહંગમ ॥ ૯૦.૨૩ ॥
 ૯૦.૨૪/૧ન્યસ્તાયાં ચ તતોડ્ગુલ્યાં શિરઃ કુક્ષૌ સમાવિશત્ ।
 ૯૦.૨૪/૨કુક્ષિશ્ચ ચરણસ્યાન્તઃ પ્રાવિશચ્યૂર્ણિતોડભવત્ ।
 ૯૦.૨૪/૩તતઃ કૃતાઞ્જલિદીનો વ્યથિતો લજ્જયાન્વિતઃ ॥ ૯૦.૨૪ ॥
 ૯૦.૨૫/૧ગરુડ ઉવાચ । ત્રાહિ ત્રાહિ જગન્નાથ ભૃત્યં મામપરાધિનમ્ ।
 ૯૦.૨૫/૨ત્વં પ્રભુઃ સર્વલોકાનાં ધર્તા ધાર્યસ્ત્વમેવ ચ ॥ ૯૦.૨૫ ॥
 ૯૦.૨૬/૧અપરાધસહસ્રાણિ ક્ષમન્તે પ્રભવિષ્ણવઃ ।
 ૯૦.૨૬/૨કૃતાપરાધેડપિ જને મહતી ચસ્ય વૈ કૃપા ॥ ૯૦.૨૬ ॥
 ૯૦.૨૭/૧વદન્તિ મુનયઃ સર્વે ત્વામેવ કરુણાકરમ્ ।
 ૯૦.૨૭/૨રક્ષસ્વાર્ત્ જગન્માતર્મામમ્બુજનિવાસિનિ ।
 ૯૦.૨૭/૩કમલે બાલકં દીનમાર્ત્ તનયવત્સલે ॥ ૯૦.૨૭ ॥
 ૯૦.૨૮/૧બ્રહ્મોવાચ । તતઃ કૃપાન્વિતા દેવી શ્રીરખ્યાહ જનાર્દનમ્ ॥ ૯૦.૨૮ ॥
 ૯૦.૨૮/૨કમલોવાચ । રક્ષ નાથ સ્વકં ભૃત્યં ગરુડં વિપદં ગતમ્ ।
 ૯૦.૨૮/૩જનાર્દન ઉવાચેદં નન્દિનં શમ્ભુવાહનમ્ ॥ ૯૦.૨૮ ॥
 ૯૦.૩૦/૧વિષ્ણુરુવાચ । નય નાગં સગરુડં શમ્ભોરન્તિકમેવ ચ ।
 ૯૦.૩૦/૨તત્પ્રસાદાચ્ચ ગરુડો મહેશ્વરનિરીક્ષિતઃ ।
 ૯૦.૩૦/૩આત્મીયં ચ પુના રૂપં ગરુડઃ સમવાપ્સ્યતિ ॥ ૯૦.૩૦ ॥
 ૯૦.૩૧/૧બ્રહ્મોવાચ । તથેત્યુક્ત્વા ચ વૃષભો નાગેન ગરુડેન ચ ।
 ૯૦.૩૧/૨શનૈઃ સ શંકરં ગત્વા સર્વં તસ્મૈ ન્યવેદયત્ ।
 ૯૦.૩૧/૩શંકરોડપિ ગરુત્મન્તં પ્રોવાચ શશિશેખરઃ ॥ ૯૦.૩૧ ॥
 ૯૦.૩૨/૧શિવ ઉવાચ । યાહિ ગડ્ગાં મહાબાહો ગૌતર્મી લોકપાવનીમ્ ।
 ૯૦.૩૨/૨સર્વકામપ્રદાં શાન્તાં તામાપ્હુત્ય પુનર્વપુઃ ॥ ૯૦.૩૨ ॥
 ૯૦.૩૩/૧પ્રાપ્સ્યસે સર્વકામાંશ્ચ શતધાય સહસ્રધા ।
 ૯૦.૩૩/૨સર્વપાપોપતમા ચે દુર્દૈવોન્મૂલિતોદ્ધમાઃ ।

९०.३३/३प्राणिनोऽभीष्टदा तेषां शरणं भग गौतमी ॥ ९०.३३ ॥

९०.३४/१अञ्जोवाय । तद्वाक्यं प्रज्ञातो भूत्वा श्रुत्वा तु गरुडोऽभ्यगात् ।

९०.३४/२गङ्गामाप्सुत्य गरुडः शिवं विषणुं ननाम सः ॥ ९०.३४ ॥

९०.३५/१ततः स्वर्णमयः पक्षी वज्रदेवो मडाभवः ।

९०.३५/२वेगी भवन् मुनिश्रेष्ठ पुनर्विषणुमियात् सुधीः ॥ ९०.३५ ॥

९०.३६/१ततः प्रभृति तत् तीर्थं गारुडं सर्वकामदम् ।

९०.३६/२तत्र स्नानादि यत् किञ्चित् करोति प्रयतो नरः ।

९०.३६/३सर्वं तद् अक्षयं वत्स शिवविषणुप्रियावडम् ॥ ९०.३६ ॥

९१.१/१अञ्जोवाय । ततो गोवर्धनं तीर्थं सर्वपापप्राणाशनम् ।

९१.१/२पितृणां पुण्यजननं स्मरणाद् अपि पापनुत् ॥ ९१.१ ॥

९१.२/१तस्य प्रभाव एष स्यान् मया दृष्टस्तु नारद ।

९१.२/२ब्राह्मणः कर्षकः कश्चिज्जाबालिरिति विश्रुतः ॥ ९१.२ ॥

९१.३/१न विमुच्यत्यनङ्गुली मध्यं यातेऽपि भास्करे ।

९१.३/२प्रतोदेन प्रतुदति पृष्ठतोऽपि य पार्श्वयोः ॥ ९१.३ ॥

९१.४/१तौ गावावश्रुपूर्णाक्षौ दृष्ट्वा गौः कामदोडिनी ।

९१.४/२सुरभिर्जगतां माता नन्दिने सर्वमभ्रवीत् ॥ ९१.४ ॥

९१.५/१स यापि व्यथितो भूत्वा शम्भवे तन् न्यवेदयत् ।

९१.५/२शम्भुश्च वृषभं प्राड सर्वं सिध्यतु ते वयः ॥ ९१.५ ॥

९१.६/१शिवाज्ञासङ्घितो नन्दी गोजातं सर्वमाडरत् ।

९१.६/२नष्टेषु गोषु सर्वेषु स्वर्गे मर्त्ये ततस्त्वर ॥ ९१.६ ॥

९१.७/१मामवोयन् सुरगणा विना गोभिर्न ज्यते ।

९१.७/२तान् अवोयं सुरान् सर्वाञ् शंकरं यात यायत ॥ ९१.७ ॥

९१.८/१तथैवेशं तु ते सर्वे स्तुत्वा कार्यं न्यवेदयन् ।

९१.८/२शतोऽपि विबुधान् आड जनाति वृषभो मम ॥ ९१.८ ॥

९१.९/१ते वृषं प्रोचुरमरा देहि गा उपकारिणः ।

९१.९/२वृषोऽपि विबुधान् आड गोसवः क्षियतां क्तुः ॥ ९१.९ ॥

९१.१०/१ततः प्राप्स्यथ गाः सर्वा या दित्या याश्च मानुषाः ।

९१.१०/२ततः प्रवर्तते यज्ञो गोसवो देवनिर्मितः ॥ ९१.१० ॥

- ૯૧.૧૧/૧ગૌતમ્યાશ્ચ શુભે પાર્શ્વે ગાવો વવૃષિરે તતઃ ।
 ૯૧.૧૧/૨ગોવર્ધનં તુ તત્ તીર્થં દેવાનાં પ્રીતિવર્ધનમ્ ॥ ૯૧.૧૧ ॥
- ૯૧.૧૨/૧તત્ર સ્નાનં મુનિશ્રેષ્ઠ ગોસહસ્રફલપ્રદમ્ ।
 ૯૧.૧૨/૨કિંચિદ્ દાનાદિના યત્ સ્યાત્ ફલં તત્ તુ ન વિદ્યહે ॥ ૯૧.૧૨ ॥
- ૯૨.૧/૧બ્રહ્મોવાચ । પાપપ્રણાશનં નામ તીર્થં પાપભયાપહમ્ ।
 ૯૨.૧/૨નામધેયં પ્રવક્ષ્યામિ શૃણુ નારદ યત્નતઃ ॥ ૯૨.૧ ॥
- ૯૨.૨/૧ધૃતવ્રત ઇતિ ખ્યાતો બ્રાહ્મણો લોકવિશ્રુતઃ ।
 ૯૨.૨/૨તસ્ય ભાર્યા મહી નામ તરુણી લોકસુન્દરી ॥ ૯૨.૨ ॥
- ૯૨.૩/૧તસ્ય પુત્રઃ સૂર્યનિભઃ સનાજ્જાત ઇતિ શ્રુતઃ ।
 ૯૨.૩/૨ધૃતવ્રતં તથાકર્ષન્ મૃત્યુઃ કાલેરિતો મુને ॥ ૯૨.૩ ॥
- ૯૨.૪/૧તતઃ સા બાલવિધવા બાલપુત્રા સુરૂપિણી ।
 ૯૨.૪/૨ત્રાતારં નૈવ પશ્યન્તી ગાલવાશ્રમમભ્યગાત્ ॥ ૯૨.૪ ॥
- ૯૨.૫/૧તસ્મૈ પુત્રં નિવેદ્યાથ સ્વૈરિણી પાપમોહિતા ।
 ૯૨.૫/૨સા બભ્રામ બહૂન્ દેશાન્ પુંસ્કામા કામચારિણી ॥ ૯૨.૫ ॥
- ૯૨.૬/૧તત્પુત્રો ગાલવગૃહે વેદવેદાડ્ગપારગઃ ।
 ૯૨.૬/૨જાતોડપિ માતૃદોષેણ વેશ્યેરિતમતિસ્ત્વભૂત્ ॥ ૯૨.૬ ॥
- ૯૨.૭/૧જનસ્થાનમિતિ ખ્યાતં નાનાજાતિસમાવૃતમ્ ।
 ૯૨.૭/૨તત્રાસૌ પણ્યવેષેણ અધ્યાસ્તે ચ મહી તથા ॥ ૯૨.૭ ॥
- ૯૨.૮/૧તત્સુતોડપિ બહૂન્ દેશાન્ પરિબભ્રામ કામુકઃ ।
 ૯૨.૮/૨સોડપિ કાલવશાત્ તત્ર જનસ્થાનેડવસત્ તદા ॥ ૯૨.૮ ॥
- ૯૨.૯/૧સ્ત્રિયમાકાઙ્ક્ષતે વેશ્યાં ધૃતવ્રતસુતો દ્વિજઃ ।
 ૯૨.૯/૨મહી ચાપિ ધનં દાતુન્ પુરુષાન્ સમપેક્ષતે ॥ ૯૨.૯ ॥
- ૯૨.૧૦/૧મેને ન પુત્રમાત્મીયં સ ચાપિ ન તુ માતરમ્ ।
 ૯૨.૧૦/૨તયોઃ સમાગમશ્ચાસીદ્ વિધિના માતૃપુત્રયોઃ ॥ ૯૨.૧૦ ॥
- ૯૨.૧૧/૧એવં બહુતિથે કાલે પુત્રે માતરિ ગચ્છતિ ।
 ૯૨.૧૧/૨તયોઃ પરસ્પરં જ્ઞાનં નૈવાસીન્ માતૃપુત્રયોઃ ॥ ૯૨.૧૧ ॥
- ૯૨.૧૨/૧એવં પ્રવર્તમાનસ્ય પિતૃધર્મેણ સન્મતિઃ ।

६२.१२/२आसीत् तस्याप्यसदृतेः शृणु नारद चित्रवत् ॥ ६२.१२ ॥
 ६२.१३/१स्वैरस्थित्या वर्तमानो नेदं स परिहातवान् ।
 ६२.१३/२ब्राह्मीं संध्यामनुष्ठाय तद् और्ध्वं तु धनार्जनम् ॥ ६२.१३ ॥
 ६२.१४/१विद्याभलेन वित्तानि बहून्त्याज्यं ददात्यसौ ।
 ६२.१४/२तथा स प्रातरुत्थाय गङ्गां गत्वा यथाविधि ॥ ६२.१४ ॥
 ६२.१५/१शौचादि स्नानसंध्यादि सर्वं कार्यं यथाक्रमम् ।
 ६२.१५/२कृत्वा तु ब्राह्मणान् नत्वा ततोऽभ्येति स्वकर्मसु ॥ ६२.१५ ॥
 ६२.१६/१प्रातःकाले गौतमीं तु यदा याति विरूपवान् ।
 ६२.१६/२कुष्ठसर्वाङ्गशिथिलः पूयशोषितनिःस्रवः ॥ ६२.१६ ॥
 ६२.१७/१स्नात्वा तु गौतमीं गङ्गां यदा याति सुरूपधृक् ।
 ६२.१७/२शान्तः सूर्याग्निसदृशो मूर्तिमान् षव भास्करः ॥ ६२.१७ ॥
 ६२.१८/१अेतद् रूपद्वयं स्वस्य नैव पश्यति स द्विजः ।
 ६२.१८/२गालवो यत्र भगवांस्तपोऽज्ञानपरायणः ॥ ६२.१८ ॥
 ६२.१९/१आश्रित्य गौतमीं देवीं आस्ते य मुनिभिवृतः ।
 ६२.१९/२ब्राह्मणोऽपि य तत्रैव नित्यं तीर्थं समेत्य य ॥ ६२.१९ ॥
 ६२.२०/१गालवं य नमस्याथ ततो याति स्वमन्दिरम् ।
 ६२.२०/२गङ्गायाः सेवनात् पूर्वं सनाज्जातस्य यद् वपुः ॥ ६२.२० ॥
 ६२.२१/१स्नानसंध्योत्तरे काले पुनर्यद् अपि तद् द्विजे ।
 ६२.२१/२उभयं तस्य तद् रूपं गालवो नित्यमेव य ॥ ६२.२१ ॥
 ६२.२२/१दृष्ट्वा सविस्मयो मेने किञ्चिद् अस्त्यत्र कारणम् ।
 ६२.२२/२अेवं सविस्मयो भूत्वा गालवः प्राड तं द्विजम् ॥ ६२.२२ ॥
 ६२.२३/१गच्छन्तं तु नमस्याथ सनाज्जातं गुरुर्गुहम् ।
 ६२.२३/२आडूय यत्नतो धीमान् कृपया विस्मयेन य ॥ ६२.२३ ॥
 ६२.२४/१गालव उवाच । को भवान् क्व य गन्तासि किं करोषि क्व भोक्ष्यसि ।
 ६२.२४/२किं नामा त्वं क्व शय्या ते का ते भार्या वदस्व मे ॥ ६२.२४ ॥
 ६२.२५/१ब्रह्मोवाच । गालवस्य वयः श्रुत्वा ब्राह्मणोऽप्याड तं
 मुनिम् ॥ ६२.२५ ॥

૯૨.૨૬/૧બ્રાહ્મણ ઉવાચ । શ્વઃ કથ્યતે મયા સર્વં જ્ઞાત્વા
 કાર્યવિનિર્ણયમ્ ॥ ૯૨.૨૬ ॥
 ૯૨.૨૭/૧બ્રહ્મોવાચ । એવમુક્ત્વા ગાલવં તં સનાજ્જાતો ગૃહં યથૌ ।
 ૯૨.૨૭/૨ભુક્ત્વા રાત્રૌ તથા સમ્યક્ શય્યામાસાઘ બન્ધકીમ્ ।
 ૯૨.૨૭/૩ઉવાચ ચકિતઃ સ્મૃત્વા ગાલવસ્ય તુ યદ્ વચઃ ॥ ૯૨.૨૭ ॥
 ૯૨.૨૮/૧બ્રાહ્મણ ઉવાચ । ત્વં તુ સર્વગુણોપેતા બન્ધક્યપિ પતિપ્રતા ।
 ૯૨.૨૮/૨આવયોઃ સદૃશી પ્રીતિર્યાવજ્જીવં પ્રવર્તતામ્ ॥ ૯૨.૨૮ ॥
 ૯૨.૨૯/૧તથાપિ કિંચિત્ પૃચ્છામિ કિંનામ્ની ત્વં ક્વ વા કુલમ્ ।
 ૯૨.૨૯/૨કિં નુ સ્થાનં ક્વ વા બન્ધુર્મમ સર્વં નિવેદ્યતામ્ ॥ ૯૨.૨૯ ॥
 ૯૨.૩૦/૧બન્ધક્યુવાચ । ધૃતપ્રત ઇતિ ખ્યાતો બ્રાહ્મણો દીક્ષિતઃ શુચિઃ ।
 ૯૨.૩૦/૨તસ્ય ભાર્યા મહી ચાહં મત્પુત્રો ગાલવાશ્રમે ॥ ૯૨.૩૦ ॥
 ૯૨.૩૧/૧ઉત્સૃષ્ટો મતિમાન્ બાલઃ સનાજ્જાત ઇતિ શ્રુતઃ ।
 ૯૨.૩૧/૨અહં તુ પૂર્વદીષેણ ત્યજ્ત્વા ધર્મં કુલાગતમ્ ।
 ૯૨.૩૧/૩સ્વૈરિણી ત્વિહ વર્તેડહં વિદ્ધિ માં બ્રાહ્મણીં દ્વિજ ॥ ૯૨.૩૧ ॥
 ૯૨.૩૨/૧બ્રહ્મોવાચ । તસ્યાસ્તદ્ વચનં શ્રુત્વા મર્મવિદ્ધ ઇવાભવત્ ।
 ૯૨.૩૨/૨પપાત સહસા ભૂમૌ વેશ્યા તં વાક્યમબ્રવીત્ ॥ ૯૨.૩૨ ॥
 ૯૨.૩૩/૧વેશ્યોવાચ । કિં તુ જાતં દ્વિજશ્રેષ્ઠ ક્વ ચ પ્રીતિર્ગતા તવ ।
 ૯૨.૩૩/૨કિં તુ વાક્યં મયા ચોક્તં તવ ચિત્તવિરોધકૃત્ ॥ ૯૨.૩૩ ॥
 ૯૨.૩૪/૧આત્માનમાત્મનાશ્ચાસ્ય બ્રાહ્મણો વાક્યમબ્રવીત્ ॥ ૯૨.૩૪ ॥
 ૯૨.૩૫/૧બ્રાહ્મણ ઉવાચ । ધૃતપ્રતઃ પિતા વિપ્રસ્તત્પુત્રોડહં સનાઘતઃ ।
 ૯૨.૩૫/૨માતા મહી મમ ઇયં મમ દૈવાદ્ ઉપાગતા ॥ ૯૨.૩૫ ॥
 ૯૨.૩૬/૧બ્રહ્મોવાચ । એતચ્છ્રુત્વા તસ્ય વાક્યં સાપ્યભૂદ્ અતિદુઃખિતા ।
 ૯૨.૩૬/૨તયોસ્તુ શોચતોઃ પશ્ચાત્ પ્રભાતે વિમલે રવૌ ।
 ૯૨.૩૬/૩ગાલવં મુનિશાર્દૂલં ગત્વા વિપ્રો ન્યવેદયત્ ॥ ૯૨.૩૬ ॥
 ૯૨.૩૭/૧બ્રાહ્મણ ઉવાચ । ધૃતપ્રતસુતો બ્રહ્મસ્ત્વયા પૂર્વં તુ પાલિતઃ ।
 ૯૨.૩૭/૨ઉપનીતસ્ત્વયા ચૈવ મહી માતા મમ પ્રભો ॥ ૯૨.૩૭ ॥
 ૯૨.૩૮/૧કિં કરોમિ ચ કિં કૃત્વા નિષ્કૃતિર્મમ વૈ ભવેત્ ॥ ૯૨.૩૮ ॥
 ૯૨.૩૯/૧બ્રહ્મોવાચ । તદ્ વિપ્રવચનં શ્રુત્વા ગાલવઃ પ્રાહ મા શુચઃ ।

- ६२.३६/रतवेदं द्विविधं रूपं नित्यं पश्याम्यपूर्ववत् ॥ ६२.३६ ॥
- ६२.४०/१ततः पृथोऽसि वृत्तान्तं श्रुतं ज्ञातं मया यथा ।
६२.४०/२यत् कृत्यं तव तत् सर्वं गङ्गायां प्रत्यगात् क्षयम् ॥ ६२.४० ॥
- ६२.४१/१अस्य तीर्थस्य माडात्प्याद् अस्या दैव्याः प्रसादतः ।
६२.४१/२पूतोऽसि प्रत्यहं वत्स नात्र कार्या विचारणा ॥ ६२.४१ ॥
- ६२.४२/१प्रभाते तव रूपाणि सपापानि त्वलर्निशम् ।
६२.४२/२पश्येऽहं पुनरप्येव रूपं तव गुणोत्तमम् ॥ ६२.४२ ॥
- ६२.४३/१आगच्छन्तं त्वागोयुक्तं गच्छन्तं त्वामनागसम् ।
६२.४३/२पश्यामि नित्यं तस्मात् त्वं पूतो दैव्या कृतोऽधुना ॥ ६२.४३ ॥
- ६२.४४/१तस्मान् न कार्यं ते किञ्चिद् अवशिष्टं भविष्यति ।
६२.४४/२छयं य माता ते विप्र ज्ञाता या यैव बन्धकी ॥ ६२.४४ ॥
- ६२.४५/१पश्चात्तापं गतात्यन्तं निवृत्ता त्वथ पातकात् ।
६२.४५/२भूतानां विषये प्रीतिर्वत्स स्वाभाविकी यतः ॥ ६२.४५ ॥
- ६२.४६/१सत्सङ्गतो मलापुण्यान् निवृत्तिर्देवतो भवेत् ।
६२.४६/२अत्यर्थमनुत्मेयं प्रागाश्रितपुण्यतः ॥ ६२.४६ ॥
- ६२.४७/१स्नानं कृत्वा यात्र तीर्थे ततः पूता भविष्यति ।
६२.४७/२तथा तौ यङ्कतुरुभौ मातापुत्रौ य नारद ॥ ६२.४७ ॥
- ६२.४८/१स्नानाद् बभूवतुरुभौ गतपापावसंशयम् ।
६२.४८/२ततः प्रभृति तत् तीर्थं धौतपापं प्रयक्षते ॥ ६२.४८ ॥
- ६२.४९/१पापप्रणाशनं नाम गालवं येति विश्रुतम् ।
६२.४९/२मलापातकमल्पं वा तथा यथ्योपपातकम् ।
६२.४९/३तत् सर्वं नाशयेद् अेतद् धौतपापं सुपुण्यदम् ॥ ६२.४९ ॥
- ६३.१/१अञ्जोवाय । यत्र दशरथी रामः सीतया सङ्घितो द्विज ।
६३.१/२पितृन् संतर्पयामास पितृतीर्थं ततो विदुः ॥ ६३.१ ॥
- ६३.२/१तत्र स्नानं य दानं य पितृणां तर्पणं तथा ।
६३.२/२सर्वमक्षयतामेति नात्र कार्या विचारणा ॥ ६३.२ ॥
- ६३.३/१यत्र दशरथी रामो विश्रामित्रं मलामुनिम् ।
६३.३/२पूजयामास राजेन्द्रो मुनिमिस्तत्त्वदर्शिभिः ॥ ६३.३ ॥

- ૯૩.૪/૧વિશ્વામિત્રં તુ તત્ તીર્થમ્ ઋષિજુષ્ઠં સુપુણ્યદમ્ ।
 ૯૩.૪/૨તત્સ્વરૂપં ચ વક્ષ્યામિ પઠિતં વેદવાદિભિઃ ॥ ૯૩.૪ ॥
- ૯૩.૫/૧અનાવૃષ્ટિરભૂત્ પૂર્વ પ્રજાનામતિભીષણા ।
 ૯૩.૫/૨વિશ્વામિત્રો મહાપ્રાણઃ સશિષ્યો ગૌતમીમગાત્ ॥ ૯૩.૫ ॥
- ૯૩.૬/૧શિષ્યાન્ પુત્રાંશ્ચ જાયાં ચ કૃશાન્ દૃષ્ટ્વા ક્ષુધાતુરાન્ ।
 ૯૩.૬/૨વ્યથિતઃ કૌશિકઃ શ્રીમાન્ શિષ્યાન્ ઇદમુવાચ હ ॥ ૯૩.૬ ॥
- ૯૩.૭/૧વિશ્વામિત્ર ઉવાચ । યથા કથંચિદ્ યત્ કિંચિદ્ યત્ર
 ક્વાપિ યથા તથા ।
 ૯૩.૭/૨આનીયતાં કિંતુ ભક્ષ્યં ભોજ્યં વા મા વિલમ્બ્યતામ્ ।
 ૯૩.૭/૩ઇદાનીમેવ ગન્તવ્યમાનેતવ્યં ક્ષણેન તુ ॥ ૯૩.૭ ॥
- ૯૩.૮/૧બ્રહ્મોવાચ । ઋષેસ્તદ્ વચનાચ્છિષ્યાઃ ક્ષુધિતાસ્ત્વરયા યયુઃ ।
 ૯૩.૮/૨અટમાના ઇતશ્ચેતો મૃતં દદૃશિરે શુનમ્ ॥ ૯૩.૮ ॥
- ૯૩.૯/૧તમાદાય ત્વરાયુક્તા આચાર્યાય ન્યવેદયન્ ।
 ૯૩.૯/૨સોઽપિ તં ભદ્રમિત્યુક્ત્વા પ્રતિજગ્રાહ પાણિના ॥ ૯૩.૯ ॥
- ૯૩.૧૦/૧વિશસધ્વં શ્વમાંસં ચ ક્ષાલયધ્વં ચ વારિણા ।
 ૯૩.૧૦/૨પચધ્વં મન્ત્રવચ્ચાપિ હુત્વાગ્નૌ તુ યથાવિધિ ॥ ૯૩.૧૦ ॥
- ૯૩.૧૧/૧દેવાન્ ઋષીન્ પિતૃન્ અન્યાંસ્તર્પયિત્વાતિથીન્ ગુરુન્ ।
 ૯૩.૧૧/૨સર્વે ભોક્ષ્યામહે શેષમિત્યુવાચ સ કૌશિકઃ ॥ ૯૩.૧૧ ॥
- ૯૩.૧૨/૧વિશ્વામિત્રવચઃ શ્રુત્વા શિષ્યાશ્ચક્રુસ્તથૈવ તત્ ।
 ૯૩.૧૨/૨પચ્યમાને શ્વમાંસે તુ દેવદૂતોઽગ્નિરભ્યગાત્ ।
 ૯૩.૧૨/૩દેવાનાં સદને સર્વ દેવેભ્યસ્તન્ ન્યવેદયત્ ॥ ૯૩.૧૨ ॥
- ૯૩.૧૩/૧અગ્નિરુવાચ । દેવૈઃ શ્વમાંસં ભોક્તવ્યમાપન્નમ્
 ઋષિકલ્પિતમ્ ॥ ૯૩.૧૩ ॥
- ૯૩.૧૪/૧બ્રહ્મોવાચ । અગ્નેસ્તદ્વચનાદ્ ઇન્દ્રઃ શ્યેનો ભૂત્વા વિહાયસિ ।
 ૯૩.૧૪/૨સ્થાલીમથાહરત્ પૂર્ણાં માંસેન પિહિતાં તદા ॥ ૯૩.૧૪ ॥
- ૯૩.૧૫/૧તત્ કર્મ દૃષ્ટ્વા શિષ્યાસ્તે ઋષેઃ શ્યેનં ન્યવેદયન્ ।
 ૯૩.૧૫/૨હૃતા સ્થાલી મુનિશ્રેષ્ઠ શ્યેનેનાકૃતબુદ્ધિના ॥ ૯૩.૧૫ ॥

- ६३.१६/१ततश्चुकोप भगवाञ् शमुकामस्तदा हरिम् ।
 ६३.१६/२ततो ज्ञात्वा सुरपतिः स्थालीं यङ्के मधुप्लुताम् ॥ ६३.१६ ॥
 ६३.१७/१पुनर्निवेशयामास उल्कास्वेव भगो हरिः ।
 ६३.१७/२मधुना तु समायुक्तां विश्वामित्रश्चुकोप उ ।
 ६३.१७/३स्थालीं वीक्ष्य ततः कोपाद् धृष्टमाह स कौशिकः ॥ ६३.१७ ॥
 ६३.१८/१विश्वामित्र उवाच । श्वमांसमेव नो देहि त्वं हराभूतमुत्तमम् ।
 ६३.१८/२नो येत् त्वां भस्मसात् कुर्यामिन्द्रो भीतस्तदाञ्जवीत् ॥ ६३.१८ ॥
 ६३.१९/१धृष्ट उवाच । मधुं हृत्वा यथान्यायं पिब पुत्रैः समन्वितः ।
 ६३.१९/२किमनेन श्वमांसेन अमेध्येन मडामुने ॥ ६३.१९ ॥
 ६३.२०/१अञ्जमोवाच । विश्वामित्रोऽपि नेत्याह भुङ्क्तेनैकेन किं हृलम् ।
 ६३.२०/२प्रजाः सर्वाश्च सीदन्ति किं तेन मधुना हरे ॥ ६३.२० ॥
 ६३.२१/१सर्वेषामभृतं येत् स्याद् भोक्ष्येऽहमभृतं शुचि ।
 ६३.२१/२अथवा देवपितरो भोक्ष्यन्तीदं श्वमांसकम् ॥ ६३.२१ ॥
 ६३.२२/१पश्चाद् अहं तय्य मांसं भोक्ष्ये नानृतमस्ति मे ।
 ६३.२२/२ततो भीतः सडस्राक्षो मेघान् आहूय तत्क्षणात् ॥ ६३.२२ ॥
 ६३.२३/१ववर्षं यामृतं वारि ह्यभृतेनार्पिताः प्रजाः ।
 ६३.२३/२पश्चात् तद् अभृतं पुण्यं हरिदत्तं यथाविधि ॥ ६३.२३ ॥
 ६३.२४/१तर्पयित्वा सुरान् आदौ तर्पयित्वा जगत्त्रयम् ।
 ६३.२४/२विप्रः सम्भुङ्क्तवाञ् शिष्यैर्विश्वामित्रः स्वभार्यया ॥ ६३.२४ ॥
 ६३.२५/१ततः प्रभृति तत् तीर्थमाभ्यातं यातिपुण्यदम् ।
 ६३.२५/२यत्रागतः सुरपतिर्लोकानामभृतार्पणाम् ॥ ६३.२५ ॥
 ६३.२६/१संजातं मांसवर्जं तु तत् तीर्थं पुण्यदं नृणाम् ।
 ६३.२६/२तत्र स्नानं य दानं य सर्वङ्कतुङ्गलप्रदम् ॥ ६३.२६ ॥
 ६३.२७/१ततः प्रभृति तत् तीर्थं विश्वामित्रमिति स्मृतम् ।
 ६३.२७/२मधुतीर्थमथैन्द्रं य श्येनं पर्जन्यमेव य ॥ ६३.२७ ॥
 ६४.१/१अञ्जमोवाच । श्वेततीर्थमिति प्यातं त्रैलोक्ये विश्रुतं शुभम् ।
 ६४.१/२तस्य श्रवणमात्रेण सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ ६४.१ ॥
 ६४.२/१श्वेतो नाम पुरा विप्रो गौतमस्य प्रियः सभा ।

- ८४.२/स्वातिथ्यपूजानिरतो गौतमीतीरमाश्रितः ॥ ८४.२ ॥
- ८४.३/१मनसा कर्मणा वाया शिवभक्तिपरायणः ।
- ८४.३/रध्यायन्तं तं द्विजश्रेष्ठे पूजयन्तं सदा शिवम् ॥ ८४.३ ॥
- ८४.४/१पूजायुषं द्विजवरं शिवभक्तिपरायणम् ।
- ८४.४/२नेतुं दूताः समाजगमुर्दक्षिणाशापतेस्तदा ॥ ८४.४ ॥
- ८४.५/१नाशकनुवन् गृहं तस्य प्रवेष्टुमपि नारद ।
- ८४.५/२तदा काले व्यतिक्रान्ते चित्रको मृत्युमब्रवीत् ॥ ८४.५ ॥
- ८४.६/१चित्रक उवाच । किं नायाति क्षीणश्रुवो मृत्यो श्वेतः कथं त्विति ।
- ८४.६/२नाद्यायायान्ति दूतास्ते मृत्योर्नैवोचितं तु ते ॥ ८४.६ ॥
- ८४.७/१ब्रह्मोवाच । ततश्च कुपितो मृत्युः प्रायाच्छ्वेतगृहं स्वयम् ।
- ८४.७/२बहिःस्थितांस्तदा पश्यन् मृत्युर्दूतान् भयार्दितान् ।
- ८४.७/३प्रोवाच किमिदं दूता मृत्युमूयुश्च दूतकाः ॥ ८४.७ ॥
- ८४.८/१दूता उचुः । शिवेन रक्षितं श्वेतं वयं नो वीक्षितुं क्षमाः ।
- ८४.८/२येषां प्रसन्नो गिरिशस्तेषां का नाम भीतयः ॥ ८४.८ ॥
- ८४.८/१ब्रह्मोवाच । पाशपाणिस्तदा मृत्युः प्राविशद् यत्र स द्विजः ।
- ८४.८/२नासौ विप्रो विजानाति मृत्युं वा यमकिंकरान् ॥ ८४.८ ॥
- ८४.९०/१शिवं पूजयते भक्त्या श्वेतस्य तु समीपतः ।
- ८४.९०/२मृत्युं पाशधरं दृष्ट्वा दृष्ट्वा प्रोवाच विस्मितः ॥ ८४.९० ॥
- ८४.९१/१दृष्ट्वा उवाच । किमत्र वीक्षसे मृत्यो दृष्ट्वा मृत्युरब्रवीत् ॥ ८४.९१ ॥
- ८४.९२/१मृत्युरुवाच । श्वेतं नेतुमिहायातस्तस्माद् वीक्षे
- द्विजोत्तमम् ॥ ८४.९२ ॥
- ८४.९३/१ब्रह्मोवाच । त्वं गच्छेत्यब्रवीद् दृष्ट्वा मृत्युः पाशान् अथाक्षिपत् ।
- ८४.९३/२श्वेताय मुनिशार्दूल ततो दृष्ट्वा युकोप उ ॥ ८४.९३ ॥
- ८४.९४/१शिवदत्तेन दृष्टेन दृष्ट्वा मृत्युमताडयत् ।
- ८४.९४/२ततः पाशधरो मृत्युः पपात धरणीतले ॥ ८४.९४ ॥
- ८४.९५/१ततस्ते सत्वरं दूता हतं मृत्युमवेक्ष्य य ।
- ८४.९५/२यमाय सर्वमवदन् वधं मृत्योस्तु दृष्ट्वा ॥ ८४.९५ ॥

- ८४.१६/१ततश्च कुपितो धर्मो यमो मङ्घ्रिवाहनः ।
 ८४.१६/२चित्रगुप्तं भङ्गुभलं यमदण्डं च रक्षकम् ॥ ८४.१६ ॥
 ८४.१७/१मङ्घ्रिं भूतवेतालान् आधिव्याधींस्तथैव च ।
 ८४.१७/२अक्षिरोगान् कुक्षिरोगान् कर्णशूलं तथैव च ॥ ८४.१७ ॥
 ८४.१८/१ज्वरं च त्रिविधं पापं नरकाणि पृथक् पृथक् ।
 ८४.१८/२त्वन्तामिति तान् उक्त्वा जगाम त्वरितो यमः ॥ ८४.१८ ॥
 ८४.१९/१अेतैरन्यैः परिवृतो यत्र श्वेतो द्विजोत्तमः ।
 ८४.१९/२तमायान्तं यमं दृष्ट्वा नन्दी प्रोवाच सायुधः ॥ ८४.१९ ॥
 ८४.२०/१विनायकं तथा स्कन्दं भूतनाथं तु दण्डिनम् ।
 ८४.२०/२तत्र तद् युद्धमभवत् सर्वलोकभयावहम् ॥ ८४.२० ॥
 ८४.२१/१कार्तिकेयः स्वयं शक्यो बिभेद यमकिंकरान् ।
 ८४.२१/२दक्षिणाशापतिं यापि निजघान बलान्वितम् ॥ ८४.२१ ॥
 ८४.२२/१उतावशिष्टा याम्यास्ते आदित्याय न्यवेदयन् ।
 ८४.२२/२आदित्योऽपि सुरैः सार्धं श्रुत्वा तन् मण्डं अद्भुतम् ॥ ८४.२२ ॥
 ८४.२३/१लोकपालैरनुवृतो ममान्तिकमुपागमत् ।
 ८४.२३/२अहं विष्णुश्च भगवान् छन्दोऽग्निर्वरुणस्तथा ॥ ८४.२३ ॥
 ८४.२४/१यन्द्रादित्यावश्विनौ च लोकपाला मरुद्गणाः ।
 ८४.२४/२अते यान्ये च बहवो वयं याता यमान्तिकम् ॥ ८४.२४ ॥
 ८४.२५/१मृत आस्ते दक्षिणेशो गङ्गातीरे बलान्वितः ।
 ८४.२५/२समुद्राश्च नदा नागा नानाभूतान्यनेकशः ॥ ८४.२५ ॥
 ८४.२६/१तत्राजगमुः सुरेशानं द्रष्टुं वैवस्वतं यमम् ।
 ८४.२६/२तं दृष्ट्वा हतसैन्यं च यमं देवा भयार्दिताः ।
 ८४.२६/३कुताञ्जलिपुटाः शम्भुभूयुः सर्वे पुनः पुनः ॥ ८४.२६ ॥
 ८४.२७/१देवा उच्युः । भक्तिप्रियत्वं ते नित्यं दृष्टुं तृप्त्यमेव च ।
 ८४.२७/२आदिकर्तृमस्तुभ्यं नीलकण्ठ नमोऽस्तु ते ।
 ८४.२७/३ब्रह्मप्रिय नमस्तेऽस्तु देवप्रिय नमोऽस्तु ते ॥ ८४.२७ ॥
 ८४.२८/१श्वेतं द्विजं भक्तमनायुषं ते ।
 ८४.२८/२नेतुं यमादिः सकलोऽसमर्थः ।

६४.२८/३संतोषमाभाः परमं समीक्ष्य ।
 ६४.२८/४भक्तप्रियत्वं त्वयि नाथ सत्यम् ॥ ६४.२८ ॥
 ६४.२९/१ये त्वां प्रपन्नाः शरणां कृपालुम् ।
 ६४.२९/२नालं कृतान्तोऽप्यनुवीक्षितुं तान् ।
 ६४.२९/३अेवं विदित्वा शिव अेव सर्वे ।
 ६४.२९/४त्वामेव भक्त्या परया भजन्ते ॥ ६४.२९ ॥
 ६४.३०/१त्वमेव जगतां नाथ किं न स्मरसि शंकर ।
 ६४.३०/२त्वां विना कः समर्थोऽत्र व्यवस्थां कर्तुमीश्वरः ॥ ६४.३० ॥
 ६४.३१/१ब्रह्मोवाच । अेवं तु स्तुवतां तेषां पुरस्ताद् अभवच्छिवः ।
 ६४.३१/२किं ददामीति तान् आह धृष्टमूयुः सुरा अपि ॥ ६४.३१ ॥
 ६४.३२/१देवा ङियुः । अयं वैवस्वतो धर्मो नियन्ता सर्वदंढिनाम् ।
 ६४.३२/२धर्माधर्मव्यवस्थायां स्थापितो लोकपालकः ॥ ६४.३२ ॥
 ६४.३३/१नायं वधमवाप्नोति नापराधी न पापकृत् ।
 ६४.३३/२विना तेन जगद्भ्रातृर्नैव किञ्चिद् भविष्यति ॥ ६४.३३ ॥
 ६४.३४/१तस्माज्जुवय देवेश यमं सभलवाहनम् ।
 ६४.३४/२प्रार्थना सकृला नाथ मडत्सु न वृथा भवेत् ॥ ६४.३४ ॥
 ६४.३५/१ब्रह्मोवाच । ततः प्रोवाच भगवान् जुवयेयमसंशयम् ।
 ६४.३५/२यमं यद्वि वयो मेऽद्य अनुमन्यन्ति देवताः ॥ ६४.३५ ॥
 ६४.३६/१ततः प्रोयुः सुराः सर्वे कुर्मो वाक्यं त्वयोदितम् ।
 ६४.३६/२उरिब्रह्मादिसंखितं वशे यस्याम्बिलं जगत् ॥ ६४.३६ ॥
 ६४.३७/१ततः प्रोवाच भगवान् अमरान् समुपागतान् ।
 ६४.३७/२मद्भक्तो न मूर्तिं यातु नेत्य्युरमराः पुनः ॥ ६४.३७ ॥
 ६४.३८/१अमराः स्युस्ततो देव सर्वलोकेश्वराचराः ।
 ६४.३८/२अमर्त्यमर्त्यभेदोऽयं न स्याद् देव जगन्मय ॥ ६४.३८ ॥
 ६४.३९/१पुनरप्याह ताञ् शम्भुः शृण्वन्तु मम भाषितम् ।
 ६४.३९/२मद्भक्तानां वैश्वानां गौतमीमनुसेवताम् ॥ ६४.३९ ॥
 ६४.४०/१वयं तु स्वामिनो नित्यं न मृत्युः स्वाम्यमर्हति ।
 ६४.४०/२वार्त्ताप्येषां न कर्तव्या यमेन तु कदायन ॥ ६४.४० ॥

८४.४१/१आधिव्याध्याद्विभिर्जातु कार्थो नाभिभवः क्वचित् ।
 ८४.४१/२ये शिवं शरणं यातास्ते मुक्तास्तत्क्षणाद् अपि ॥ ८४.४१ ॥
 ८४.४२/१सानुगस्य यमस्यातो नमस्याः सर्वे अवे ते ।
 ८४.४२/२तथेत्युः सुरगणा देवदेवं शिवं प्रति ॥ ८४.४२ ॥
 ८४.४३/१ततश्च भगवान् नाथो नन्दिनं प्राड् वाहनम् ॥ ८४.४३ ॥
 ८४.४४/१शिव उवाच । गौतम्या उदकेन त्वमभिषिञ्च्य मृतं यमम् ॥ ८४.४४ ॥
 ८४.४५/१ब्रह्मोवाच । ततो यमादयः सर्वे अभिषिक्तास्तु नन्दिना ।
 ८४.४५/२उत्थिताश्च सञ्जुवास्ते दक्षिणाशां ततो गताः ॥ ८४.४५ ॥
 ८४.४६/१उत्तरे गौतमीतीरे विष्णुवाद्याः सर्वदैवताः ।
 ८४.४६/२स्थिता आसन् पूजयन्तो देवदेवं मधेश्वरम् ॥ ८४.४६ ॥
 ८४.४७/१तत्रासन् अयुतान्यष्ट सडस्त्राणि यतुर्दश ।
 ८४.४७/२तथा षट् य सडस्त्राणि पुनः षट् य तथैव य ॥ ८४.४७ ॥
 ८४.४८/१षड् दक्षिणे तथा तीरे तीर्थानामयुतत्रयम् ।
 ८४.४८/२पुण्यमाभ्यानमेतद् धि श्वेततीर्थस्य नारद ॥ ८४.४८ ॥
 ८४.४९/१यत्रासौ पतितो मृत्युर्मृत्युतीर्थं तद् उच्यते ।
 ८४.४९/२तस्य श्रवणमात्रेण सडस्रं ज्वते समाः ॥ ८४.४९ ॥
 ८४.५०/१तत्र स्नानं य दानं य सर्वपापप्रणाशनम् ।
 ८४.५०/२श्रवणं पठनं यापि स्मरणं य मलक्षयम् ।
 ८४.५०/३करोति सर्वलोकानां भुक्तिमुक्तिप्रदायकम् ॥ ८४.५० ॥
 ८५.१/१ब्रह्मोवाच । शुकतीर्थमिति ध्यातं सर्वसिद्धिकरं नृणाम् ।
 ८५.१/२सर्वपापप्रशमनं सर्वव्याधिविनाशनम् ॥ ८५.१ ॥
 ८५.२/१अङ्गिराश्च भृगुश्चैव ऋषी परमधार्मिकौ ।
 ८५.२/२तयोः पुत्रौ मडाप्राज्ञौ रूपबुद्धिविलासिनौ ॥ ८५.२ ॥
 ८५.३/१शुभः कविरिति ध्यातौ मातापित्रोर्वशे रतौ ।
 ८५.३/२उपनीतौ सुतौ दृष्ट्वा पितराव्यूयतुर्मिथः ॥ ८५.३ ॥
 ८५.४/१ऋषी उच्यते । आवयोरेक अवेस्तु शास्ता नित्यं य पुत्रयोः ।
 ८५.४/२तस्माद् अकः शासिता स्यात् तिष्ठत्वेको यथासुभम् ॥ ८५.४ ॥

६५.५/१ब्रह्मोवाच । अतश्छुत्वा ततः शीघ्रमङ्गिराः प्राड भार्गवम् ।

६५.५/२अध्यापयिष्ये सदृशं सुभं तिष्ठतु भार्गवः ॥ ६५.५ ॥

६५.६/१अतश्छुत्वा याङ्गिरसो वाक्यं भृगुकुलोद्भूतः ।

६५.६/२तथेति मत्वाङ्गिरसे शुक्लं तस्मै न्यवेदयत् ॥ ६५.६ ॥

६५.७/१उभावपि सुतौ नित्यमध्यापयति वै पृथक् ।

६५.७/२वैषम्यबुद्ध्या तौ बालौ यिराच्छुक्रोऽब्रवीद् धृष्टम् ॥ ६५.७ ॥

६५.८/१शुक्र उवाच । वैषम्येण गुरो मां त्वमध्यापयसि नित्यशः ।

६५.८/२गुणैर्नां नेदमुचितं वैषम्यं पुत्रशिष्ययोः ॥ ६५.८ ॥

६५.९/१वैषम्येण य वर्तन्ते मूढाः शिष्येषु देशिकाः ।

६५.९/२नैषा विषमबुद्धीनां संप्रिया पापस्य विद्यते ॥ ६५.९ ॥

६५.१०/१आचार्यं सम्यग् ज्ञातोऽसि नमस्येऽहं पुनः पुनः ।

६५.१०/२गच्छेयं गुरुमन्यं वै मामनुज्ञातुमर्हसि ॥ ६५.१० ॥

६५.११/१गच्छेयं पितरं ब्रह्मन् यद्यसौ विषमो भवेत् ।

६५.११/२ततो वान्यत्र गच्छामि स्वामिन् पृष्टोऽसि गम्यते ॥ ६५.११ ॥

६५.१२/१ब्रह्मोवाच । गुरुं ब्रूयति दृष्ट्वा अनुज्ञातस्त्वगात् ततः ।

६५.१२/२अवामविद्यः पितरं गच्छेयं येत्ययिन्तयत् ॥ ६५.१२ ॥

६५.१३/१तस्मात् कमनुपृच्छेयमुत्कृष्टः को गुरुर्भवेत् ।

६५.१३/२एति स्मरन् मडाप्राज्ञमपृच्छद् वृद्धगौतमम् ॥ ६५.१३ ॥

६५.१४/१शुक्र उवाच । को गुरुः स्थान् मुनिश्रेष्ठ मम ब्रूहि गुरुर्भवेत् ।

६५.१४/२त्रयाणामपि लोकानां यो गुरुस्तं व्रजाम्यहम् ॥ ६५.१४ ॥

६५.१५/१ब्रह्मोवाच । स प्राड जगतामीशं शम्भुं देवं जगद्गुरुम् ।

६५.१५/२कवाराधयामि गिरिशमित्युक्तः प्राड गौतमः ॥ ६५.१५ ॥

६५.१६/१गौतम उवाच । गौतम्यां तु शुचिर्भूत्वा स्तोत्रैस्तोषय शंकरम् ।

६५.१६/२ततस्तुष्टो जगन्नाथः स ते विद्यां प्रदास्यति ॥ ६५.१६ ॥

६५.१७/१ब्रह्मोवाच । गौतमस्य तु तद्वाक्यात् प्रागाद् गङ्गां स भार्गवः ।

६५.१७/२स्नान्त्वा भूत्वा शुचिः सम्यक् स्तुतिं यक्ते स बालकः ॥ ६५.१७ ॥

६५.१८/१शुक्र उवाच । बालोऽहं बालबुद्धिश्च बालयन्द्रधर प्रभो ।

६५.१८/२नाहं जानामि ते डिञ्चित् स्तुतिं कर्तुं नमोऽस्तु ते ॥ ६५.१८ ॥

- ६५.१६/१५रित्यक्तस्य गुरुणा न ममास्ति सुष्ठुत् सभा ।
 ६५.१६/२८त्वं प्रभुः सर्वभावेन जगन्नाथ नमोऽस्तु ते ॥ ६५.१६ ॥
 ६५.२०/१गुरुर्गुरुमतां देव मडतां य मडान् असि ।
 ६५.२०/२अहमल्पतरो बालो जगन्मय नमोऽस्तु ते ॥ ६५.२० ॥
 ६५.२१/१विद्यार्थं हि सुरेशान नाडं वेसि भवद्गतिम् ।
 ६५.२१/२मां त्वं य कृपया पश्य लोकसाक्षिन् नमोऽस्तु ते ॥ ६५.२१ ॥
 ६५.२२/१अहोवाच । अयं तु स्तुवतस्तस्य प्रसन्नोऽभूत् सुरेश्वरः ॥ ६५.२२ ॥
 ६५.२३/१शिव उवाच । कामं वरय भद्रं ते यञ्चापि
 सुरदुर्लभम् ॥ ६५.२३ ॥
 ६५.२४/१अहोवाच । कविराध्याह देवेशं कृताञ्जलिरुदारधीः ॥ ६५.२४ ॥
 ६५.२५/१शुक्र उवाच । अहमादिभिश्च ऋषिभिर्या विद्या नैव गोचरा ।
 ६५.२५/२तां विद्यां नाथ याचिष्ये त्वं गुरुर्मम दैवतम् ॥ ६५.२५ ॥
 ६५.२६/१अहोवाच । मृतसंज्ञविनीं विद्यामज्ञातां त्रिदशैरपि ।
 ६५.२६/२तां दत्तवान् सुरश्रेष्ठस्तस्मै शुक्राय याचते ॥ ६५.२६ ॥
 ६५.२७/१छतरा लौकिकी विद्या वैदिकी चान्यगोचरा ।
 ६५.२७/२किं पुनः शंकरे तुष्टे विचार्यमवशिष्यते ॥ ६५.२७ ॥
 ६५.२८/१स तु लब्ध्वा मडाविद्यां प्रायात् स्वपितरं गुरुम् ।
 ६५.२८/२दैत्यानां य गुरुश्चासीद् विद्यया पूजितः कविः ॥ ६५.२८ ॥
 ६५.२९/१ततः कदाचित् तां विद्यां कस्मिंश्चित् कारणान्तरे ।
 ६५.२९/२कथो बृहस्पतिसुतो विद्यां प्राप्तः कवेस्तु ताम् ॥ ६५.२९ ॥
 ६५.३०/१कथाद् बृहस्पतिश्चापि ततो देवाः पृथक् पृथक् ।
 ६५.३०/२अवापुर्मडतीं विद्यां यामाहुर्मृतज्ञविनीम् ॥ ६५.३० ॥
 ६५.३१/१यत्र सा कविना प्राप्ता विद्यापूज्य मलेश्वरम् ।
 ६५.३१/२गौतम्या उत्तरे पारे शुक्रतीर्थं तद् उच्यते ॥ ६५.३१ ॥
 ६५.३२/१मृतसंज्ञविनीतीर्थमायुरारोग्यवर्धनम् ।
 ६५.३२/२स्नानं दानं य यत् किञ्चित् सर्वमक्षयपुण्यदम् ॥ ६५.३२ ॥

६६.१/१ब्रह्मोवाच । धन्द्रतीर्थमिति ज्यातं ब्रह्मडत्याविनाशनम् ।
 ६६.१/२स्मरणाद् अपि पापौघ+ । क्लेशसंघविनाशनम् ॥ ६६.१ ॥
 ६६.२/१पुरा वृत्रवधे वृत्ते ब्रह्मडत्या तु नारद ।
 ६६.२/२शथीपतिं यानुगता तां दृष्ट्वा भीतवद् धरिः ॥ ६६.२ ॥
 ६६.३/१धन्द्रस्ततो वृत्रडन्ता धतश्चेतश्च धावति ।
 ६६.३/२यत्र यत्र त्वसौ याति डत्या सापीन्द्रगामिनी ॥ ६६.३ ॥
 ६६.४/१स मडत् सर आविश्य पद्मनालमुपागमत् ।
 ६६.४/२तत्रासौ तन्तुवद् भूत्वा वासं यडे शथीपतिः ॥ ६६.४ ॥
 ६६.५/१सरस्तीरेऽपि डत्यासीद् द्विव्यं वर्षसडस्रकम् ।
 ६६.५/२अेतस्मिन् अन्तरे देवा निरिन्द्रा ड्यभवन् मुने ॥ ६६.५ ॥
 ६६.६/१मन्त्रयामासुरव्यग्राः कथमिन्द्रो भवेद् धति ।
 ६६.६/२तत्राडमवदं देवान् डत्यास्थानं प्रकल्य य ॥ ६६.६ ॥
 ६६.७/१धन्द्रस्य पावनार्थाय गौतम्यामभिषिच्यताम् ।
 ६६.७/२यत्राभिषिक्तः पूतात्मा पुनरिन्द्रो भविष्यति ॥ ६६.७ ॥
 ६६.८/१तथा ते निश्चयं कृत्वा गौतमीं शीघ्रमागमन् ।
 ६६.८/२तत्र स्नातं सुरपतिं देवाश्च ऋषयस्तथा ॥ ६६.८ ॥
 ६६.९/१अभिषेक्तुडामास्ते सर्वे शथीकान्तं य तस्थिरे ।
 ६६.९/२अभिषिच्यमानमिन्द्रं तं प्रकोपाद् गौतमोऽब्रवीत् ॥ ६६.९ ॥
 ६६.१०/१गौतम उवाच । अभिषेक्षन्ति पापिष्ठे मडेन्द्रं गुरुतल्यगम् ।
 ६६.१०/२तान् सर्वान् भस्मसात् कुर्यां शीघ्रं यान्तवसुरारयः ॥ ६६.१० ॥
 ६६.११/१ब्रह्मोवाच । तद् ऋषेर्वयनं श्रुत्वा परिलृत्य य गौतमीम् ।
 ६६.११/२नर्मदाभगमन् सर्व धन्द्रमादाय सत्वराः ॥ ६६.११ ॥
 ६६.१२/१उत्तरे नर्मदातीरे अभिषेकाय तस्थिरे ।
 ६६.१२/२अभिषेक्ष्यमाणमिन्द्रं तं माडडव्यो भगवान् ऋषिः ॥ ६६.१२ ॥
 ६६.१३/१अब्रवीद् भस्मसात् कुर्यां यद्वि स्याद् अभिषेचनम् ।
 ६६.१३/२पूजयामासुरमरा माडडव्यं युक्तिभिः स्तवैः ॥ ६६.१३ ॥
 ६६.१४/१देवा डियुः । अयमिन्द्रः सडसाक्षो यस्मिन् देशेऽभिषिच्यते ।
 ६६.१४/२तत्रातिदारुणं विघ्नं मुने समुपजायते ॥ ६६.१४ ॥

- ६६.१५/१तच्छान्तिं कुरु कल्याण प्रसीद वरदो भव ।
 ६६.१५/२मलनिर्यातनं यस्मिन् कुर्मस्तस्मिन् वरान् बहून् ॥ ६६.१५ ॥
- ६६.१६/१देशे दास्यामहे सर्वे तद् अनुज्ञातुमर्हसि ।
 ६६.१६/२यस्मिन् देशे सुरेन्द्रस्य अभिषेको भविष्यति ॥ ६६.१६ ॥
- ६६.१७/१स सर्वकामदः पुंसां धान्यवृक्षहृलैर्युतः ।
 ६६.१७/२नानावृष्टिर्न द्युर्भिक्षं भवेद् अत्र कदाचन ॥ ६६.१७ ॥
- ६६.१८/१ब्रह्मोवाच । मेने ततो मुनिश्रेष्ठो माण्डव्यो लोकपूजितः ।
 ६६.१८/२अभिषेकः कृतस्तत्र मलनिर्यातनं तथा ॥ ६६.१८ ॥
- ६६.१९/१देवैस्तदोक्तो मुनिभिः स देशो मालवस्ततः ।
 ६६.१९/२अभिषिक्ते सुरपतौ जाते य विमले तदा ॥ ६६.१९ ॥
- ६६.२०/१आनीय गौतमीं गङ्गां तं पुण्यायाभिषेचिरे ।
 ६६.२०/२सुराश्च ऋषयश्चैव अहं विष्णुस्तथैव च ॥ ६६.२० ॥
- ६६.२१/१वसिष्ठो गौतमश्चापि अगस्त्योऽत्रिश्च कश्यपः ।
 ६६.२१/२अते यान्ये च ऋषयो देवा यक्षाः सपन्नगाः ॥ ६६.२१ ॥
- ६६.२२/१स्नानं तत्पुण्यतोयेन अकुर्वन् अभिषेचनम् ।
 ६६.२२/२मया पुनः शचीभर्ता कमाण्डुलुभवेन च ॥ ६६.२२ ॥
- ६६.२३/१वारिणाभ्यभिषिक्तश्च तत्र पुण्याभवन् नदी ।
 ६६.२३/२सिक्ता येति य तत्रासीत् ते गङ्गायां च संगते ॥ ६६.२३ ॥
- ६६.२४/१संगमौ तत्र विख्यातौ सर्वदा मुनिसेवितौ ।
 ६६.२४/२ततः प्रभृति तत् तीर्थं पुण्यासंगममुच्यते ॥ ६६.२४ ॥
- ६६.२५/१सिक्तायाः संगमे पुण्यमैन्द्रं तद् अभिधीयते ।
 ६६.२५/२तत्र सप्त सलज्जि तीर्थान्यासञ् शुभानि च ॥ ६६.२५ ॥
- ६६.२६/१तेषु स्नानं च दानं च विशेषेण तु संगमे ।
 ६६.२६/२सर्वं तद् अक्षयं विधान् नात्र कार्या विचारणा ॥ ६६.२६ ॥
- ६६.२७/१यद् अतत् पुण्यमाप्यानं यः पठेथ्य शृणोति वा ।
 ६६.२७/२सर्वपापैः स मुच्येत मनोवाक्कायकर्मजैः ॥ ६६.२७ ॥
- ६७.१/१ब्रह्मोवाच । पौलस्त्यं तीर्थमाप्यातं सर्वसिद्धिप्रदं नृणाम् ।

- ६७.१/रप्रभावं तस्य वक्ष्यामि ब्रह्मराज्यप्रदायकम् ॥ ६७.१ ॥
- ६७.२/१उत्तराशापतिः पूर्वम् ऋद्धिसिद्धिसमन्वितः ।
६७.२/२पुरा लङ्कापतिश्चासीज्जयेष्ठो विश्रवसः सुतः ॥ ६७.२ ॥
- ६७.३/१तस्यैते भ्रातरश्चासन् बलवन्तोऽमितप्रभाः ।
६७.३/२सापत्ना रावणश्चैव कुम्भकर्णो विभीषणः ॥ ६७.३ ॥
- ६७.४/१तेऽपि विश्रवसः पुत्रा राक्षस्यां राक्षसास्तु ते ।
६७.४/२मद्दत्तेन विमानेन धनदो भ्रातृभिः सह ॥ ६७.४ ॥
- ६७.५/१ममन्तिकं लक्ष्मियुक्तो नित्यमेति तु याति य ।
६७.५/२रावणस्य तु या माता कुपिता साब्रवीत् सुतान् ॥ ६७.५ ॥
- ६७.६/१रावणमातोवाय । मरिष्ये न य जिविष्ये पुत्रा वैरुष्यकारणात् ।
६७.६/२देवाश्च दानवाश्चासन् सापत्ना भ्रातरो मिथः ॥ ६७.६ ॥
- ६७.७/१अन्योन्यवधमीप्सन्ते जयैश्वर्यवशानुगाः ।
६७.७/२तद्भवन्तो न पुरुषा न शक्ता न जयैषिणः ।
६७.७/३सापत्न्यं योऽनुमन्यते तस्य जिवो निरर्थकः ॥ ६७.७ ॥
- ६७.८/१ब्रह्मोवाच । तन् मातृवचनं श्रुत्वा भ्रातरस्ते त्रयो मुने ।
६७.८/२जग्मुस्ते तपसेऽरण्यं कृतवन्तस्तपो मडत् ॥ ६७.८ ॥
- ६७.९/१मत्तो वरान् अवापुश्च त्रय अते य राक्षसाः ।
६७.९/२मातृवेन मरीचेन तथा मातामहेन तु ॥ ६७.९ ॥
- ६७.१०/१तन्मातृवचनाख्यापि ततो लङ्कामयायत ।
६७.१०/२रक्षोभावान् मातृदोषाद् भ्रात्रोर्वैरमभून् मडत् ॥ ६७.१० ॥
- ६७.११/१ततस्तद् अभवद् युद्धं देवदानवयोरिव ।
६७.११/२युद्धे जित्वाग्रजं शान्तं धनदं भ्रातरं तथा ॥ ६७.११ ॥
- ६७.१२/१पुष्पकं य पुरीं लङ्कां सर्वं यैव व्यपाडरत् ।
६७.१२/२रावणो घोषयामास त्रैलोक्ये सचराचरे ॥ ६७.१२ ॥
- ६७.१३/१यो दधाद् आश्रयं भ्रातुः स य वध्यो भवेन् मम ।
६७.१३/२भ्रात्रा निरस्तो वैश्रवणो नैव प्रापाश्रयं क्वचित् ।
६७.१३/३पितामहं पुलस्त्यं तं गत्वा नत्वाब्रवीद् वयः ॥ ६७.१३ ॥
- ६७.१४/१धनद उवाच । भ्रात्रा निरस्तो दृष्टेन किं करोमि वदस्व मे ।

८७.१४/रन्माश्रयः शरणं यत् स्याद् दैवं वा तीर्थमेव च ॥ ८७.१४ ॥
 ८७.१५/ब्रह्मोवाच । तत् पौत्रवयनं श्रुत्वा पुलस्त्यो
 वाङ्मयमब्रवीत् ॥ ८७.१५ ॥
 ८७.१६/पुलस्त्य उवाच । गौतमीं गच्छ पुत्र त्वं स्तुष्टि देवं मधेश्वरम् ।
 ८७.१६/रतत्र नास्य प्रवेशः स्याद् गङ्गाया जलमध्यतः ॥ ८७.१६ ॥
 ८७.१७/सिद्धिं प्राप्स्यसि कल्याणीं तथा कुरु मया सह ॥ ८७.१७ ॥
 ८७.१८/ब्रह्मोवाच । तथेत्युक्त्वा जगामासौ सत्कार्यो धनदस्तथा ।
 ८७.१८/रपित्रा मात्रा य वृद्धेन पुलस्त्येन धनेश्वरः ॥ ८७.१८ ॥
 ८७.१९/गत्वा तु गौतमीं गङ्गां शुचिः स्नात्वा यतप्रतः ।
 ८७.१९/रतुष्टाव देवदेवेशं भुक्तिमुक्तिप्रदं शिवम् ॥ ८७.१९ ॥
 ८७.२०/धनद उवाच । स्वामी त्वमेवास्य यरायरस्य ।
 ८७.२०/रविश्वस्य शम्भो न परोऽस्ति कश्चित् ।
 ८७.२०/उत्वाभ्यवज्ञाय यदीह मोडात् ।
 ८७.२०/रप्रगल्भते कोऽपि स शोच्य एव ॥ ८७.२० ॥
 ८७.२१/एत्वमष्टमूर्त्यां सङ्कलं बिभर्षि ।
 ८७.२१/रत्वदाज्ञया वर्तत एव सर्वम् ।
 ८७.२१/उतथापि वेदेति बुधो भवन्तम् ।
 ८७.२१/रन जात्वविद्वान् मडिमा पुरातनम् ॥ ८७.२१ ॥
 ८७.२२/मलप्रसूतं यद् अवोचद् अम्बा ।
 ८७.२२/रडास्यात् सुतोऽयं तव देव शूरः ।
 ८७.२२/उत्वत्प्रेक्षिताद् यः स य विघ्नराजो ।
 ८७.२२/ररजज्ञो त्वडो येष्टितमीशदृष्टेः ॥ ८७.२२ ॥
 ८७.२३/अश्रुप्लुताङ्गी गिरिजा समीक्ष्य ।
 ८७.२३/रवियुक्तदाम्पत्यमितीशमूये ।
 ८७.२३/उमनोभवोऽभून् मदनो रतिश्च ।
 ८७.२३/रसौभाग्यपूर्वत्वमवाप सोमात् ॥ ८७.२३ ॥
 ८७.२४/ब्रह्मोवाच । षत्यादि स्तुवतस्तस्य पुरतोऽभूत् त्रिलोचनः ।
 ८७.२४/रवरेण अन्धयामास डर्षान् नोवाच किञ्चन ॥ ८७.२४ ॥

- ९७.२५/१तूष्णीम्भूते तु धनं पुलस्त्ये च महेश्वरे ।
 ९७.२५/२पुनः पुनर्वरस्वेति शिवे वादिनि उषिते ॥ ९७.२५ ॥
- ९७.२६/१अेतस्मिन् अन्तरे तत्र वाग् उवाचाशरीरिणी ।
 ९७.२६/२प्राप्त्यं धनपालत्वं वदन्तीहं महेश्वरम् ॥ ९७.२६ ॥
- ९७.२७/१पुलस्त्यस्य तु यच्चित्तं पितुर्वैश्रवणस्य तु ।
 ९७.२७/२विदित्वेव तदा वाणी शुभमर्थमुदीरयत् ॥ ९७.२७ ॥
- ९७.२८/१भूतवद् भवितव्यं स्याद् दास्यमानं तु दत्तवत् ।
 ९७.२८/२प्राप्त्यं प्राप्तवत् तत्र देवी वाग् अबवच्छुभा ॥ ९७.२८ ॥
- ९७.२९/१प्रभूतशत्रुः परिभूतदुःखः ।
 ९७.२९/२सम्भूज्य सोमेश्वरमाप लिङ्गम् ।
 ९७.२९/३दिगीश्वरत्वं द्रविणप्रभुत्वम् ।
 ९७.२९/४अपारदातृत्वकलत्रपुत्रान् ॥ ९७.२९ ॥
- ९७.३०/१तां वायं धनदः श्रुत्वा देवदेवं त्रिशूलिनम् ।
 ९७.३०/२अवेवं भवतु नामेति धनदो वाक्यमब्रवीत् ॥ ९७.३० ॥
- ९७.३१/१तथैवास्त्विति देवेशो देवीं वायममन्यत ।
 ९७.३१/२पुलस्त्यं च वरैः पुण्यैस्तथा विश्रवसं मुनिम् ॥ ९७.३१ ॥
- ९७.३२/१धनपालं च देवेशो ह्यभिनन्द्य यथौ शिवः ।
 ९७.३२/२ततः प्रभृति तत् तीर्थं पौलस्त्यं धनदं विदुः ॥ ९७.३२ ॥
- ९७.३३/१तथा वैश्रवसं पुण्यं सर्वकामप्रदं शुभम् ।
 ९७.३३/२तेषु स्नानादि यत् किञ्चित् तत् सर्वं बहुपुण्यदम् ॥ ९७.३३ ॥
- ९८.१/१ब्रह्मोवाच । अग्नितीर्थमिति ज्ञातं सर्वकृतुफलप्रदम् ।
 ९८.१/२सर्वविघ्नोपशमनं तत्तीर्थस्य क्वलं शृणु ॥ ९८.१ ॥
- ९८.२/१जातवेदा एति ज्ञातो अग्नेर्भ्राता स उच्यवाद् ।
 ९८.२/२उच्यं वदन्तं देवानां गौतम्यास्तीर अवे तु ॥ ९८.२ ॥
- ९८.३/१ऋषीणां सत्प्रसदने अग्नेर्भ्रातरमुत्तमम् ।
 ९८.३/२भ्रातुः प्रियं तथा दक्षं मधुर्दितिसुतो बली ॥ ९८.३ ॥
- ९८.४/१जघान ऋषिमुष्येषु पश्यत्सु च सुरेष्वपि ।
 ९८.४/२उच्यं देवा नैव यापुर्मते वै जातवेदसि ॥ ९८.४ ॥

- ८८.५/१मृते भ्रातरि स त्वग्निः प्रिये वै जातवेदसि ।
 ८८.५/२कोपेन मडताविष्टो गाङ्गाम्भः समाविशत् ॥ ८८.५ ॥
- ८८.६/१गाङ्गाम्भसि समाविष्टे ङ्यग्रौ देवाश्च मानुषाः ।
 ८८.६/२शुवमुत्सर्जयामासुरग्निशुवा यतो मताः ॥ ८८.६ ॥
- ८८.७/१यत्राग्निर्जलमाविष्टस्तं देशं सर्वं येव ते ।
 ८८.७/२आजग्मुर्विबुधाः सर्वं ऋषयः पितरस्तथा ॥ ८८.७ ॥
- ८८.८/१विनाग्निना न शुवामः स्तुवन्तोऽग्निं विशेषतः ।
 ८८.८/२अग्निं जलगतं दृष्ट्वा प्रियं योर्युर्दिवौकसः ॥ ८८.८ ॥
- ८८.९/१देवा ऋषयः । देवाश्च शुवय उच्येन क्वयेन य पितृस्तथा ।
 ८८.९/२मानुषान् अन्नपाकेन बीजानां क्लेदनेन य ॥ ८८.९ ॥
- ८८.१०/१अञ्जोवाय । अग्निरप्याह तान् देवाश्च शक्तो यो मे गतोऽनुजः ।
 ८८.१०/२क्रियमाणो भवत्कार्ये या गतिर्जातवेदसः ॥ ८८.१० ॥
- ८८.११/१सा वापि स्यान् मम सुरा नोत्सहे कार्यसाधने ।
 ८८.११/२कार्यं तु सर्वतस्तस्य भवतां जातवेदसः ॥ ८८.११ ॥
- ८८.१२/१धमां स्थितिमनुप्राप्तो न जाने मे कथं भवेत् ।
 ८८.१२/२धुं यामुत्र य व्यामौ शक्तिरथत्र नो भवेत् ॥ ८८.१२ ॥
- ८८.१३/१अथापि क्रियमाणो वै कार्ये सैव गतिर्भम ।
 ८८.१३/२देवास्तमूयुर्भावेन सर्वेण ऋषयस्तथा ॥ ८८.१३ ॥
- ८८.१४/१आयुः कर्मणि य प्रीतिर्व्यामौ शक्तिश्च दीयते ।
 ८८.१४/२प्रयाजान् अनुयाजान्श्च दास्यामो उच्येवाह न ॥ ८८.१४ ॥
- ८८.१५/१देवानां त्वं मुभं श्रेष्ठमाहुत्यः प्रथमास्तव ।
 ८८.१५/२त्वया दत्तं तु यद् द्रव्यं भोक्ष्यामः सुरसत्तम ॥ ८८.१५ ॥
- ८८.१६/१अञ्जोवाय । ततस्तुष्टोऽभवद् वह्निर्देववाक्याद् यथाहमम् ।
 ८८.१६/२धुं यामुत्र य व्यामौ उच्ये वा लौकिके तथा ॥ ८८.१६ ॥
- ८८.१७/१सर्वत्र वह्निरभयः समर्थोऽभूत् सुराज्ञया ।
 ८८.१७/२जातवेदा बृहद्भानुः समार्थिर्नीललोहितः ॥ ८८.१७ ॥
- ८८.१८/१जलगर्भः शमीगर्भो यज्ञगर्भः स उच्यते ।
 ८८.१८/२जलाद् आकृष्य विबुधा अभिषिच्य विभावसुम् ॥ ८८.१८ ॥

८८.१८/१७भयत्र पदे वासः सर्वगोऽग्निस्ततोऽभवत् ।
 ८८.१८/२यथागतं सुरा जग्मुर्वह्नितीर्थं तद् उच्यते ॥ ८८.१८ ॥
 ८८.२०/१तत्र सप्त शतान्यासंस्तीर्थानि गुणवन्ति य ।
 ८८.२०/२तेषु स्नानं य दानं य यः करोति जितात्मवान् ॥ ८८.२० ॥
 ८८.२१/०अश्वमेधकृतं साग्रं प्राप्नोत्यविकलं शुभम् ।
 ८८.२२/०देवतीर्थं य तत्रैव आग्नेयं जातवेदसम् ॥ २१.२ ॥
 ८८.२२/१अग्निप्रतिष्ठितं लिङ्गं तत्रास्तेऽनेकवर्षवत् ।
 ८८.२२/२तद्देवदर्शनाद् अथ सर्वकृतुकृतं लभेत् ॥ ८८.२२ ॥
 ८८.१/१ब्रह्मोवाच । ऋणप्रभोयनं नाम तीर्थं वेदविदो विदुः ।
 ८८.१/२तस्य स्वर्गं वक्ष्यामि शृणु नारद तन्मनाः ॥ ८८.१ ॥
 ८८.२/१आसीत् पृथुश्रवा नाम प्रियः कक्षीवतः सुतः ।
 ८८.२/२न दारसंग्रहं लेभे वैराग्यान् नाग्निपूजनम् ॥ ८८.२ ॥
 ८८.३/१कनीयांस्तु समर्थोऽपि परिवर्त्तिभयान् मुने ।
 ८८.३/२नाकरोद् दारकर्मादि नैवाग्नीनामुपासनम् ॥ ८८.३ ॥
 ८८.४/१ततः प्रोयुः पितृगणाः पुत्रं कक्षीवतः शुभम् ।
 ८८.४/२ज्येष्ठं यैव कनिष्ठं य पृथक् पृथक् षट् वयः ॥ ८८.४ ॥
 ८८.५/१पितर उच्युः । ऋणत्रयापनोदाय क्रियतां दारसंग्रहः ॥ ८८.५ ॥
 ८८.६/१ब्रह्मोवाच । नेत्युवाच ततो ज्येष्ठः किम् ऋणं केन युज्यते ।
 ८८.६/२कनीयांस्तु पितृन् प्राह न योग्यो दारसंग्रहः ॥ ८८.६ ॥
 ८८.७/१ज्येष्ठे सति मडाप्राज्ञः परिवर्त्तिभयाद् धति ।
 ८८.७/२तावुभौ पुनरप्येवमूयुस्ते वै पितामहाः ॥ ८८.७ ॥
 ८८.८/१पितर उच्युः । यातामुभौ गौतमीं तु पुण्यां कक्षीवतः सुतौ ।
 ८८.८/२कुरुतां गौतमीस्नानं सर्वाभीष्टप्रदायकम् ॥ ८८.८ ॥
 ८८.९/१गच्छतां गौतमीं गङ्गां लोकत्रितयपावनीम् ।
 ८८.९/२स्नानं य तर्पणं तस्यां कुरुतां श्रद्धयान्वितौ ॥ ८८.९ ॥
 ८८.१०/१दृष्टावनामिता ध्याता गौतमी सर्वकामदा ।
 ८८.१०/२न देशकालजात्यादि+ ंधयमोऽत्रावगाडने ।

- ८८.१०/३ज्येष्ठोऽनृणस्ततो भूयात् परिचित्तिर्न येतरः ॥ ८८.१० ॥
- ८८.११/१अञ्जोवाय । ततः पृथुश्रवा ज्येष्ठः कृत्वा स्नानं सतर्पणम् ।
८८.११/२त्रयाणामपि लोकानां काक्षीवतोऽनृणोऽभवत् ॥ ८८.११ ॥
- ८८.१२/१ततः प्रभृति तत् तीर्थम् ऋणभोयनमुच्यते ।
८८.१२/२श्रौतस्मार्तार्णोभ्यश्च एतरेभ्यश्च नारद ।
८८.१२/३तत्र स्नानेन दानेन ऋणी मुक्तः सुधी भवेत् ॥ ८८.१२ ॥
- १००.१/१अञ्जोवाय । सुपर्णासंगमं नाम काद्रवासंगमं तथा ।
१००.१/२मण्डेश्वरो यत्र देवो गङ्गापुलिनमाश्रितः ॥ १००.१ ॥
- १००.२/१अग्निदुण्डुं य तत्रैव रौद्रं वैष्णवमेव य ।
१००.२/२सौरं सौम्यं तथा आञ्जं कौमारं वारुणं तथा ॥ १००.२ ॥
- १००.३/१अप्सरा य नदी यत्र संगता गङ्गया तथा ।
१००.३/२तत्तीर्थस्मरणार्थं येव कृतकृत्यो भवेन् नरः ॥ १००.३ ॥
- १००.४/१सर्वपापप्रशमनं शृणु यत्नेन नारद ।
१००.४/२घन्ट्रेण खिसिताः पूर्वं वाल्पिल्या मण्डयः ।
१००.४/३दत्तार्धतपसः सर्वे प्रोच्युस्ते काश्यपं मुनिम् ॥ १००.४ ॥
- १००.५/१वालपिल्या त्रियुः । पुत्रमुत्पादयानेन धन्द्रदर्पडरं शुभम् ।
१००.५/२तपसोऽर्धं तु दास्यामस्तथेत्याह मुनिस्तु तान् ॥ १००.५ ॥
- १००.६/१सुपर्णायां ततो गर्भमादधे स प्रजापतिः ।
१००.६/२कद्रवां चैव शनैर्ब्रह्मन् सर्पाणां सर्पमातरि ॥ १००.६ ॥
- १००.७/१ते गर्भिण्यावुभे आह गन्तुकामः प्रजापतिः ।
१००.७/२अपराधो न य क्वापि कार्या गमनमेव य ॥ १००.७ ॥
- १००.८/१अन्यत्र गमनाच्छापो भविष्यति न संशयः ॥ १००.८ ॥
- १००.९/१अञ्जोवाय । एत्युक्त्वा स यथौ पत्न्यौ गते भर्तरि ते उभे ।
१००.९/२तदैव जग्मतुः सत्रम् ऋषीणां भावितात्मनाम् ॥ १००.९ ॥
- १००.१०/१अञ्जमवृन्दसमाकीर्णं गङ्गातीरसमाश्रितम् ।
१००.१०/२उन्मत्ते ते उभे नित्यं वयःसम्पत्तिर्गर्विते ॥ १००.१० ॥
- १००.११/१निवार्यमाणो बहुशो मुनिभिस्तत्त्वदर्शिभिः ।
१००.११/२विक्रुर्वत्यौ तत्र सत्रे समानि य उर्वीषि य ॥ १००.११ ॥

- ૧૦૦.૧૨/૧યોષિતાં દુર્વિલસિતાં ડઃ સંવશ્ચિતુમીશ્વરઃ ।
 ૧૦૦.૧૨/૨તે દૃષ્ટ્વા ચુક્ષુભુવિપ્રા અપમાર્ગરતે ઉભે ॥ ૧૦૦.૧૨ ॥
- ૧૦૦.૧૩/૧અપમાર્ગસ્થિતે યસ્માદ્ આપગે હિ ભવિષ્યથઃ ।
 ૧૦૦.૧૩/૨સુપાર્ણા ચૈવ કદ્રૂશ્ચ નદીૌ તે સમ્ભભૂવતુઃ ॥ ૧૦૦.૧૩ ॥
- ૧૦૦.૧૪/૧સ કદાચિદ્ ગૃહં પ્રાયાત્ કશ્યપોડથ પ્રજાપતિઃ ।
 ૧૦૦.૧૪/૨ઋષિભ્યસ્તત્ર વૃત્તાન્તં શાપં તાભ્યાં સવિસ્તરમ્ ॥ ૧૦૦.૧૪ ॥
- ૧૦૦.૧૫/૧શ્રુત્વા તુ વિસ્મયાવિષ્ટઃ કિં કરોમીત્યચિન્તયત્ ।
 ૧૦૦.૧૫/૨ઋષિભ્યઃ કથયામાસ વાલખિલ્યા ઇતિ શ્રુતાઃ ॥ ૧૦૦.૧૫ ॥
- ૧૦૦.૧૬/૧ત ઊચુઃ કશ્યપં વિપ્રં ગત્વા ગડ્ગાં તુ ગૌતમીમ્ ।
 ૧૦૦.૧૬/૨તત્ર સ્તુહિ મહેશાનં પુનભાર્યે ભવિષ્યતઃ ॥ ૧૦૦.૧૬ ॥
- ૧૦૦.૧૭/૧બ્રહ્મહત્યાભયાદ્ એવ યત્ર દેવો મહેશ્વરઃ ।
 ૧૦૦.૧૭/૨ગડ્ગામધ્યે સદા હ્યાસ્તે મધ્યમેશ્વરસંજ્ઞયા ॥ ૧૦૦.૧૭ ॥
- ૧૦૦.૧૮/૧તથેત્યુક્ત્વા કશ્યપોડપિ સ્નાત્વા ગડ્ગાં જિતવ્રતઃ ।
 ૧૦૦.૧૮/૨તુષ્ટાવ સ્તવનૈઃ પુણ્યૈર્દેવદેવં મહેશ્વરમ્ ॥ ૧૦૦.૧૮ ॥
- ૧૦૦.૧૯/૧કશ્યપ ઉવાચ । લોકત્રયૈકાધિપતેર્ન યસ્ય ।
 ૧૦૦.૧૯/૨કુત્રાપિ વસ્તુન્યભિમાનલેશઃ ।
 ૧૦૦.૧૯/૩સ સિદ્ધનાથોડખિલવિશ્વકર્તા ।
 ૧૦૦.૧૯/૪ભર્તા શિવાયા ભવતુ પ્રસન્નઃ ॥ ૧૦૦.૧૯ ॥
- ૧૦૦.૨૦/૧તાપત્રયોષ્ણધૃતિતાપિતાનામ્ ।
 ૧૦૦.૨૦/૨ઇતસ્તતો વૈ પરિધાવતાં ચ ।
 ૧૦૦.૨૦/૩શરીરિણાં સ્થાવરજડ્ગમાનામ્ ।
 ૧૦૦.૨૦/૪ત્વમેવ દુઃખવ્યપનોદદક્ષઃ ॥ ૧૦૦.૨૦ ॥
- ૧૦૦.૨૧/૧સન્વાદિયોગસ્ત્રિવિધોડપિ યસ્ય ।
 ૧૦૦.૨૧/૨શકાદિભિર્વક્તુમશક્ય એવ ।
 ૧૦૦.૨૧/૩વિચિત્રવૃત્તિં પરિચિન્ત્ય સોમમ્ ।
 ૧૦૦.૨૧/૪સુખી સદા દાનપરો વરેણ્યઃ ॥ ૧૦૦.૨૧ ॥
- ૧૦૦.૨૨/૧બ્રહ્મોવાચ । ઇત્યાદિસ્તુતિભિર્દેવઃ સ્તુતો ગૌરીપતિઃ શિવઃ ।
 ૧૦૦.૨૨/૨પ્રસન્નો હ્યદદાચ્છમ્ભુઃ કશ્યપાય વરાન્ બહુન્ ॥ ૧૦૦.૨૨ ॥

- १००.२३/१भार्यार्थिनं तु तं प्राड स्यातां भार्ये उभे तु ते ।
 १००.२३/२नदीस्वृषे पत्न्यौ ये गङ्गां प्राप्य सरिद्धराम् ॥ १००.२३ ॥
- १००.२४/१तत्संगमनमात्रेण ताभ्यां भूयात् स्वकं वपुः ।
 १००.२४/२ते गर्भिण्यौ पुनर्जाते गङ्गायाश्च प्रसादतः ॥ १००.२४ ॥
- १००.२५/१ततः प्रजापतिः प्रीतो भार्ये प्राप्य मडामनाः ।
 १००.२५/२आह्वयामास तान् विप्रान् गौतमीतीरमाश्रितान् ॥ १००.२५ ॥
- १००.२६/१सीमन्तोन्नयनं यङ्के ताभ्यां प्रीतः प्रजापतिः ।
 १००.२६/२आह्वयामास पूजयामास विधिदृष्टेन कर्मणा ॥ १००.२६ ॥
- १००.२७/१भुक्तवत्स्वयं विप्रेषु कश्यपस्याथ मन्दिरे ।
 १००.२७/२भर्तृसमीपोपविष्टः कद्रुर्विप्रान् निरीक्ष्य च ॥ १००.२७ ॥
- १००.२८/१ततः कद्रुर्धृषीन् अक्षणां प्राडसत् ते य युक्षुभुः ।
 १००.२८/२येनाक्षणां उसिता पापे भजयतां तेऽक्षि पापवत् ॥ १००.२८ ॥
- १००.२९/१काणामवत् ततः कद्रूः सर्पमातेति योज्यते ।
 १००.२९/२ततः प्रसादयामास कश्यपो भगवान् ऋषीन् ॥ १००.२९ ॥
- १००.३०/१ततः प्रसन्नास्ते प्रोयुर्गौतमी सरितां वरा ।
 १००.३०/२अपराधसङ्घोर्भ्यो रक्षिष्यति य सेवनात् ॥ १००.३० ॥
- १००.३१/१भार्यान्वितस्तथा यङ्के कश्यपो मुनिसत्तमः ।
 १००.३१/२ततः प्रभृति तत् तीर्थमुभयोः संगमं विदुः ।
 १००.३१/३सर्वपापप्रशमनं सर्वकृतुङ्गलप्रदम् ॥ १००.३१ ॥
- १०१.१/१अहोवाय । पुत्रवसमाभ्यातं तीर्थं वेदविदो विदुः ।
 १०१.१/२स्मरणाद् अवे पापानां नाशनं किं तु दर्शनात् ॥ १०१.१ ॥
- १०१.२/१पुत्रवसा अहमसदः प्राप्य तत्र सरस्वतीम् ।
 १०१.२/२स्यदृच्छया देवन्दीं उसन्तीं अहमणोऽन्तिके ।
 १०१.२/३तां दृष्ट्वा रुपसम्पन्नामुर्वशीं प्राड भूपतिः ॥ १०१.२ ॥
- १०१.३/१राजोवाय । केयं रुपवती साध्वी स्थितेयं अहमणोऽन्तिके ।
 १०१.३/२सर्वासामुत्तमा योषिद् दीपयन्ती सभामिमाम् ॥ १०१.३ ॥
- १०१.४/१अहोवाय । उर्वशी प्राड राजानमियं देवन्दी शुभा ।

- १०१.४/२सरस्वती ब्रह्मसुता नित्यमेति य याति य ।
 १०१.४/३तश्छुत्वा विस्मितो राजा आनयेमां ममान्तिकम् ॥ १०१.४ ॥
 १०१.५/१ब्रह्मोवाय । उर्वशी पुनरप्याह राजानं भूरिदक्षिणाम् ॥ १०१.५ ॥
 १०१.६/१उर्वशुवाय । आनीयते मडाराज तस्याः सर्वं निवेद्य य ॥ १०१.६ ॥
 १०१.७/१ब्रह्मोवाय । ततस्तां प्राङ्गिणोत् तत्र राजा प्रीत्या तदोर्वशीम् ।
 १०१.७/२सा गत्वा राजवयनं न्यवेद्यद् अथोर्वशी ॥ १०१.७ ॥
 १०१.८/१सरस्वत्यपि तन् मेने उर्वश्या यन् निवेदितम् ।
 १०१.८/२सा तथेति प्रतिज्ञाय प्रायाद् यत्र पुत्रुत्वाः ॥ १०१.८ ॥
 १०१.९/१सरस्वत्यास्ततस्तीरे स रेमे बडुलाः समाः ।
 १०१.९/२सरस्वान् अभवत् पुत्रो यस्य पुत्रो बृहद्रथः ॥ १०१.९ ॥
 १०१.१०/१तां गच्छन्तीं नृपगृहं नित्यमेव सरस्वतीम् ।
 १०१.१०/२सरस्वन्तं ततो लक्ष्म ज्ञात्वान्येषु तथा कृतम् ॥ १०१.१० ॥
 १०१.११/१तस्यै ददावहं शापं भूया षति मडानदी ।
 १०१.११/२मच्छापभीता वागीशा प्रागाद् देवीं य गौतमीम् ॥ १०१.११ ॥
 १०१.१२/१कमण्डलुभवां पूतां मातरं लोकपावनीम् ।
 १०१.१२/२तापत्रयोपशमनीमैलिकामुष्मिकप्रदाम् ॥ १०१.१२ ॥
 १०१.१३/१सा गत्वा गौतमीं देवीं प्राह मच्छापमादितः ।
 १०१.१३/२गङ्गापि मामुवायेहं विशापां कर्तुमर्हसि ॥ १०१.१३ ॥
 १०१.१४/१न युक्तं यत् सरस्वत्याः शापं त्वं दत्तवान् असि ।
 १०१.१४/२स्त्रीणामेष स्वभावो वै पुंस्कामा योषितो यतः ॥ १०१.१४ ॥
 १०१.१५/१स्वभावस्यपला ब्रह्मन् योषितः सकला अपि ।
 १०१.१५/२त्वं कथं तु न जानीषे जगत्स्रष्टाम्भुजसन ॥ १०१.१५ ॥
 १०१.१६/१विडम्बयति कं वा न कामो वापि स्वभावतः ।
 १०१.१६/२ततो विशापमवदं दृश्यापि स्यात् सरस्वती ॥ १०१.१६ ॥
 १०१.१७/१तस्माच्छापान् नदी मर्त्ये दृश्यादृश्या सरस्वती ।
 १०१.१७/२यत्रैषा संगता देवी गङ्गायां शापविह्वला ॥ १०१.१७ ॥
 १०१.१८/१तत्र प्रायान् नृपवरो धार्मिकः स पुत्रुत्वाः ।

- १०१.१८/रतपस्तम्बा समाराध्य देवं सिद्धेश्वरं उरम् ॥ १०१.१८ ॥
- १०१.१९/१सर्वान् कामान् अथावाप गङ्गायाश्च प्रसादतः ।
- १०१.१९/२ततः प्रभृति तत् तीर्थं पुत्ररसमुच्यते ॥ १०१.१९ ॥
- १०१.२०/१सरस्वतीसंगमं च ब्रह्मतीर्थं तद् उच्यते ।
- १०१.२०/२सिद्धेश्वरो यत्र देवः सर्वकामप्रदं तु तत् ॥ १०१.२० ॥
- १०२.१/१ब्रह्मोवाय । सावित्री यैव गायत्री श्रद्धा मेधा सरस्वती ।
- १०२.१/२श्रोतानि पञ्च तीर्थानि पुण्यानि मुनयो विदुः ॥ १०२.१ ॥
- १०२.२/१तत्र स्नात्वा तु पीत्वा तु मुच्यते सर्वकल्मषात् ।
- १०२.२/२सावित्री यैव गायत्री श्रद्धा मेधा सरस्वती ॥ १०२.२ ॥
- १०२.३/१श्रोता मम सुता ज्येष्ठा धर्मसंस्थानुतेतवः ।
- १०२.३/२सर्वासामुत्तमां काञ्चिन् निर्भमे लोकसुन्दरीम् ॥ १०२.३ ॥
- १०२.४/१तां दृष्ट्वा विकृता बुद्धिर्भमासीन् मुनिसत्तम ।
- १०२.४/२गृह्यमाणामया बाला सा मां दृष्ट्वा पलायिता ॥ १०२.४ ॥
- १०२.५/१मृगीभूता तु सा बाला मृगोऽलमभवं तदा ।
- १०२.५/२मृगव्याधोऽभवच्छम्भुर्धर्मसंरक्षणाय च ॥ १०२.५ ॥
- १०२.६/१ता मद्भीताः पञ्च सुता गङ्गामीयुर्मंडानदीम् ।
- १०२.६/२ततो मलेश्वरः प्रायाद् धर्मसंरक्षणाय सः ॥ १०२.६ ॥
- १०२.७/१धनुर्गुडीत्वा सशरमीशोऽपि मृगरूपिणम् ।
- १०२.७/२मामुवाच वधिष्ये त्वां मृगव्याधस्तदा उरः ॥ १०२.७ ॥
- १०२.८/१तत्कर्मणो निवृत्तोऽहं प्रादां कन्यां विवस्वते ।
- १०२.८/२सावित्र्याद्याः पञ्च सुता नदीरूपेण संगताः ॥ १०२.८ ॥
- १०२.९/१ता आगताः पुनश्चापि स्वर्गं लोकं ममान्तिकम् ।
- १०२.९/२यत्र ताः संगता देव्या पञ्च तीर्थानि नारद ॥ १०२.९ ॥
- १०२.१०/१संगतानि च पुण्यानि पञ्च नद्यः सरस्वती ।
- १०२.१०/२तेषु स्नानं तथा दानं यत् किञ्चित् कुरुते नरः ॥ १०२.१० ॥
- १०२.११/१सर्वकामप्रदं तत् स्थान् नैष्ठर्मान् मुक्तिदं स्मृतम् ।
- १०२.११/२तत्राभवन् मृगव्याधं तीर्थं सर्वार्थदं नृणाम् ।
- १०२.११/३स्वर्गमोक्षकलं यान्यद् ब्रह्मतीर्थकलं स्मृतम् ॥ १०२.११ ॥

१०३.१/१ब्रह्मोवाय । शमीतीर्थमिति ज्यातं सर्वपापोपशान्तिदम् ।

१०३.१/२तस्याभ्यानं प्रवक्ष्यामि शृणु यत्नेन नारद ॥ १०३.१ ॥

१०३.२/१आसीत् प्रियव्रतो नाम क्षत्रियो जयतां वरः ।

१०३.२/२गौतम्या दक्षिणे तीरे दीक्षां यके पुरोधसा ॥ १०३.२ ॥

१०३.३/१उयमेध उपकान्ते ऋत्विग्निरृषिभिवृते ।

१०३.३/२तस्य राज्ञो मडाभाडोर्वसिष्ठस्तु पुरोहितः ॥ १०३.३ ॥

१०३.४/१तद्यज्ञवाटमगमद् दानवोऽथ छिरण्यकः ।

१०३.४/२तं दानवमभिप्रेक्ष्य देवास्त्विन्द्रपुरोगमाः ॥ १०३.४ ॥

१०३.५/१भीताः केचिद् द्विवं जग्मुर्द्व्यवाट् शमिमाविशत् ।

१०३.५/२अश्वत्थं विष्णुरगमद् भानुरर्कं वटं शिवः ॥ १०३.५ ॥

१०३.६/१सोमः पलाशमगमद् गङ्गाभ्यो उव्यवाहनः ।

१०३.६/२अश्विनौ तु उयं गृह्य वायसोऽभूद् यमः स्वयम् ॥ १०३.६ ॥

१०३.७/१अेतस्मिन् अन्तरे तत्र वसिष्ठो भगवान् ऋषिः ।

१०३.७/२यष्टिमादाय दैतेयान् न्यवारयद् अथाज्ञया ॥ १०३.७ ॥

१०३.८/१ततः प्रवृत्तः पुनरेव यज्ञो ।

१०३.८/२दैत्यो गतः स्वेन बलेन युक्तः ।

१०३.८/३धमानि तीर्थानि ततः शुभानि ।

१०३.८/४दशाश्वमेधस्य हृलानि दधुः ॥ १०३.८ ॥

१०३.९/१प्रथमं तु शमीतीर्थं द्वितीयं वैष्णवं विदुः ।

१०३.९/२आर्कं शैवं च सौम्यं च वासिष्ठं सर्वकामदम् ॥ १०३.९ ॥

१०३.१०/१देवाश्च ऋषयः सर्वे निवृत्ते मन्मविस्तरे ।

१०३.१०/२तुष्टाः प्रोयुर्वसिष्ठं तं यजमानं प्रियव्रतम् ॥ १०३.१० ॥

१०३.११/१तांश्च वृक्षांस्तां च गङ्गां मुदा युक्ताः पुनः पुनः ।

१०३.११/२उयमेधस्य निष्पत्यै अते याता इतस्ततः ॥ १०३.११ ॥

१०३.१२/१उयमेधकृत्वं दधुस्तीर्थानीत्यवदन् सुराः ।

१०३.१२/२तस्मात् स्नानेन दानेन तेषु तीर्थेषु नारद ।

१०३.१२/३उयमेधकृत्वं पुण्यं प्राप्नोति न मृषा वयः ॥ १०३.१२ ॥

- १०४.१/१ब्राह्मोवाय । विश्वामित्रं उरिश्चन्द्रं शुनःशेषं च रोहितम् ।
 १०४.१/२वारुणं ब्राह्ममाग्नेयमैन्द्रमैन्दवमैश्वरम् ॥ १०४.१ ॥
- १०४.२/१मैत्रं च वैष्णवं चैव याम्यमाश्विनमौशनम् ।
 १०४.२/२अतेषां पुण्यतीर्थानां नामधेयं शृणुष्व मे ॥ १०४.२ ॥
- १०४.३/१उरिश्चन्द्रं धृति त्वासीद् धृष्ट्याकुप्रभवो नृपः ।
 १०४.३/२तस्य गृहे मुनी प्राप्सौ नारदः पर्वतस्तथा ।
 १०४.३/३कृत्वातिथ्यं तयोः सम्यग् *धरिश्चन्द्रोऽब्रवीद् ऋषी ॥ १०४.३ ॥
- १०४.४/१उरिश्चन्द्रं उवाच । पुत्रार्थं क्विश्यते लोकः किं
 पुत्रेण भविष्यति ।
 १०४.४/२ज्ञानी वाप्यथवाज्ञानी उत्तमो मध्यमोऽथवा ।
 १०४.४/३अतं मे संशयं नित्यं भूताम् ऋषिवरावुभौ ॥ १०४.४ ॥
- १०४.५/१ब्राह्मोवाच । तावूयतुर्दुर्दुरिश्चन्द्रं पर्वतो नारदस्तथा ॥ १०४.५ ॥
- १०४.६/१नारदपर्वतावूयतुः । अेकधा दशधा राज्ञु शतधा च सडस्रधा ।
 १०४.६/२उत्तरं विद्यते सम्यक् तथाप्येतद् उदीर्यते ॥ १०४.६ ॥
- १०४.७/१नापुत्रस्य परो लोको विद्यते नृपसत्तम ।
 १०४.७/२जाते पुत्रे पिता स्नानं यः करोति जनाधिप ॥ १०४.७ ॥
- १०४.८/१दशानामश्वमेधानामभिषेककृत्वं लभेत् ।
 १०४.८/२आत्मप्रतिष्ठा पुत्रात् स्याज्जायते यामरोत्तमः ॥ १०४.८ ॥
- १०४.९/१अमृतेनामरा देवाः पुत्रेण ब्राह्मणैर्दयः ।
 १०४.९/२त्रिऋणान् मोचयेत् पुत्रः पितरं च पितामहान् ॥ १०४.९ ॥
- १०४.१०/१किं तु भूलं किमु जलं किं तु श्मश्रूणि किं तपः ।
 १०४.१०/२विना पुत्रेण राजेन्द्र स्वर्गो मुक्तिः सुतात् स्मृताः ॥ १०४.१० ॥
- १०४.११/१पुत्रं अेव परो लोको धर्मः कामोऽर्थं अेव च ।
 १०४.११/२पुत्रो मुक्तिः परं ज्योतिस्तारकः सर्वदंढिनाम् ॥ १०४.११ ॥
- १०४.१२/१विना पुत्रेण राजेन्द्र स्वर्गमोक्षौ सुदुर्लभौ ।
 १०४.१२/२पुत्रं अेव परो लोके धर्मकामार्थसिद्ध्यै ॥ १०४.१२ ॥
- १०४.१३/१विना पुत्रेण यद् दत्तं विना पुत्रेण यद् धृतम् ।
 १०४.१३/२विना पुत्रेण यज्जन्म व्यर्थं तद् अयत्नाति मे ॥ १०४.१३ ॥

१०४.१४/१तस्मात् पुत्रसमं किञ्चित् काम्यं नास्ति जगत्त्रये ।
 १०४.१४/२तश्छुत्वा विस्मयवांस्तावुवाय नृपः पुनः ॥ १०४.१४ ॥
 १०४.१५/१उरिश्चन्द्र उवाच । कथं मे स्यात् सुतो भ्रूतां यत्र
 क्वापि यथातथम् ।
 १०४.१५/२येन केनाप्युपायेन कृत्वा किञ्चित् तु पौरुषम् ।
 १०४.१५/३मन्त्रेण यागदानाभ्यामुत्पाद्योऽसौ सुतो मया ॥ १०४.१५ ॥
 १०४.१६/१ब्रह्मोवाच । तावूयतुर्नृपश्रेष्ठ उरिश्चन्द्रं सुतार्थिनम् ।
 १०४.१६/२ध्यात्वा क्षणं तथा सम्यग् गौतमीं याहि मानद ॥ १०४.१६ ॥
 १०४.१७/१तत्रापाम्पतिरुत्कृष्टं ददाति मनसीप्सितम् ।
 १०४.१७/२वरुणः सर्वदाता वै मुनिभिः परिकीर्तितः ॥ १०४.१७ ॥
 १०४.१८/१स तु प्रीतः शनैः काले तव पुत्रं प्रदास्यति ।
 १०४.१८/२भेतश्छुत्वा नृपश्रेष्ठो मुनिवाक्यं तथाकरोत् ॥ १०४.१८ ॥
 १०४.१९/१तोषयामास वरुणं गौतमीतीरमाश्रितः ।
 १०४.१९/२ततश्च तुष्टो वरुणो उरिश्चन्द्रमुवाच उ ॥ १०४.१९ ॥
 १०४.२०/१वरुण उवाच । पुत्रं दास्यामि ते राज्ञ्वोऽकत्रयविभूषणम् ।
 १०४.२०/२यदि यक्षसि तेनैव तव पुत्रो भवेद् ध्रुवम् ॥ १०४.२० ॥
 १०४.२१/१ब्रह्मोवाच । उरिश्चन्द्रोऽपि वरुणं यक्ष्ये तेनेत्यवोचत ।
 १०४.२१/२ततो गत्वा उरिश्चन्द्रश्चरुं कृत्वा तु वारुणम् ॥ १०४.२१ ॥
 १०४.२२/१भार्यायै नृपतिः प्रादात् ततो जातः सुतो नृपात् ।
 १०४.२२/२जाते पुत्रे अपामीशः प्रोवाच वदतां वरः ॥ १०४.२२ ॥
 १०४.२३/१वरुण उवाच । अद्यैव पुत्रो यष्टव्यः स्मरसे वयनं
 पुरा ॥ १०४.२३ ॥
 १०४.२४/१ब्रह्मोवाच । उरिश्चन्द्रोऽपि वरुणं प्रोवायेदं
 क्मागतम् ॥ १०४.२४ ॥
 १०४.२५/१उरिश्चन्द्र उवाच । निर्देशो मेध्यतां याति
 पशुर्यक्ष्ये ततो ऽय्युत्तम् ॥ १०४.२५ ॥
 १०४.२६/१ब्रह्मोवाच । तश्छुत्वा वयनं राज्ञो वरुणोऽगात् स्वमालयम् ।
 १०४.२६/२निर्देशो पुनरभ्येत्य यजस्वेत्याह तं नृपम् ॥ १०४.२६ ॥

१०४.२७/१राजापि वरुणं प्राड निर्दन्तो निष्कलः पशुः ।
 १०४.२७/२पशोर्दन्तेषु जातेषु अेडि गच्छाधुनाप्यते ॥ १०४.२७ ॥
 १०४.२८/१तश्छुत्वा राजवयनं पुनः प्रायाद् अपाम्पतिः ।
 १०४.२८/२जातेषु चैव दन्तेषु सप्तवर्षेषु नारद ॥ १०४.२८ ॥
 १०४.२९/१पुनरप्याड राजानं यजस्वेति ततोऽब्रवीत् ।
 १०४.२९/२राजापि वरुणं प्राड पत्स्यन्तीमे अपाम्पते ॥ १०४.२९ ॥
 १०४.३०/१सम्पत्स्यन्ति तथा यान्ये ततो यक्ष्ये ब्रह्मधुना ।
 १०४.३०/२पुनः प्रायात् स वरुणः पुनर्दन्तेषु नारद ।
 १०४.३०/३यजस्वेति नृपं प्राड राजा प्राड त्वपाम्पतिम् ॥ १०४.३० ॥
 १०४.३१/१राजोवाय । यदा तु क्षत्रियो यज्ञे पशुर्भवति वारिप ।
 १०४.३१/२धनुर्वेदं यदा वेत्ति तदा स्यात् पशुरुत्तमः ॥ १०४.३१ ॥
 १०४.३२/१ब्रह्मोवाय । तश्छुत्वा राजवयनं वरुणोऽगात् स्वमालयम् ।
 १०४.३२/२यदास्त्रेषु य शस्त्रेषु समर्थोऽभूत् स रोहितः ॥ १०४.३२ ॥
 १०४.३३/१सर्वविदेषु शास्त्रेषु वेत्ताभूत् स त्वरिंदमः ।
 १०४.३३/२युवराज्यमनुप्राप्ते रोहिते षोडशाब्दिके ॥ १०४.३३ ॥
 १०४.३४/१प्रीतिमान् अगमत् तत्र यत्र राजा सरोहितः ।
 १०४.३४/२आगत्य वरुणः प्राड यजस्वाद्य सुतं स्वकम् ॥ १०४.३४ ॥
 १०४.३५/१ओमित्युक्त्वा नृपवर ऋत्विजः प्राड भूपतिः ।
 १०४.३५/२रोहितं य सुतं ज्येष्ठं शृण्वतो वरुणस्य य ॥ १०४.३५ ॥
 १०४.३६/१इतिश्चन्द्र उवाच । अेडि पुत्र मडावीर यक्ष्ये त्वां
 वरुणाय डि ॥ १०४.३६ ॥
 १०४.३७/१ब्रह्मोवाय । किमेतद् धृत्यथोवाय रोहितः पितरं प्रति ।
 १०४.३७/२पितापि तद् यथावृत्तमाययक्षे सविस्तरम् ।
 १०४.३७/३रोहितः पितरं प्राड शृण्वतो वरुणस्य य ॥ १०४.३७ ॥
 १०४.३८/१रोहित उवाच । अहं पूर्वं मडाराज ऋत्विग्भिः सपुरोहितः ।
 १०४.३८/२विषयावे लोचनाथाय यक्ष्येऽहं त्वरितं शुचिः ।
 १०४.३८/३पशुना वरुणेनाथ तद् अनुज्ञातुमर्हसि ॥ १०४.३८ ॥
 १०४.३९/१ब्रह्मोवाय । रोहितस्य तु तद् वाक्यं श्रुत्वा वारीश्वरस्तदा ।

- ૧૦૪.૩૯/૨કોપેન મહતાવિષ્ઠો જલોદરમથાકરોત્ ॥ ૧૦૪.૩૯ ॥
- ૧૦૪.૪૦/૧હરિશ્ચન્દ્રસ્ય નૃપતે રોહિતઃ સ વનં યયૌ ।
- ૧૦૪.૪૦/૨ગૃહીત્વા સ ધનુર્દિવ્યં રથારૂઢો ગતવ્યથઃ ॥ ૧૦૪.૪૦ ॥
- ૧૦૪.૪૧/૧યત્ર ચારાધ્ય વરુણં હરિશ્ચન્દ્રો જનેશ્વરઃ ।
- ૧૦૪.૪૧/૨ગડ્ગાયાં પ્રાપ્તવાન્ પુત્રં તત્રાગાત્ સોડપિ રોહિતઃ ॥ ૧૦૪.૪૧ ॥
- ૧૦૪.૪૨/૧વ્યતીતાન્યથ વર્ષાણિ પચ્ય ષષ્ઠે પ્રવર્તતિ ।
- ૧૦૪.૪૨/૨તત્ર સ્થિત્વા નૃપસુતઃ શુશ્રાવ નૃપતે રુજમ્ ॥ ૧૦૪.૪૨ ॥
- ૧૦૪.૪૩/૧મયા પુત્રેણ જાતેન પિતુર્વે કલેશકારિણા ।
- ૧૦૪.૪૩/૨કિં કૃલં કિં નુ કૃત્યં સ્યાદ્ ઇત્યેવં પર્યચિન્તયત્ ॥ ૧૦૪.૪૩ ॥
- ૧૦૪.૪૪/૧તસ્યાસ્તીરે ઋષીન્ પુણ્યાન્ અપશ્યન્ નૃપતેઃ સુતઃ ।
- ૧૦૪.૪૪/૨ગડ્ગાતીરે વર્તમાનમપશ્યદ્ ઋષિસત્તમમ્ ॥ ૧૦૪.૪૪ ॥
- ૧૦૪.૪૫/૧અજીર્તામિતિ ખ્યાતમ્ ઋષેસ્તુ વયસઃ સુતમ્ ।
- ૧૦૪.૪૫/૨ત્રિભિઃ પુત્રૈરનુવૃતં ભાર્યયા ક્ષીણવૃત્તિકમ્ ।
- ૧૦૪.૪૫/૩તં દૃષ્ટ્વા નૃપતેઃ પુત્રો નમસ્યેદં વયોડબ્રવીત્ ॥ ૧૦૪.૪૫ ॥
- ૧૦૪.૪૬/૧રોહિત ઉવાચ । ક્ષીણવૃત્તિઃ કૃશઃ કસ્માદ્ દુર્મના
- ઇવ લક્ષ્યસે ॥ ૧૦૪.૪૬ ॥
- ૧૦૪.૪૭/૧બ્રહ્મોવાચ । અજીર્તાડપિ ચોવાચ રોહિતં નૃપતેઃ સુતમ્ ॥ ૧૦૪.૪૭ ॥
- ૧૦૪.૪૮/૧અજીર્તા ઉવાચ । વર્તનં નાસ્તિ દેહસ્ય ભોક્તારો બહવશ્ચ મે ।
- ૧૦૪.૪૮/૨વિનાત્રેન મરિષ્યામો બ્રૂહિ કિં કરવામહે ॥ ૧૦૪.૪૮ ॥
- ૧૦૪.૪૯/૧બ્રહ્મોવાચ । તચ્છૃત્વા પુનરધ્યાહ નૃપપુત્ર ઋષિ
- તદા ॥ ૧૦૪.૪૯ ॥
- ૧૦૪.૫૦/૧રોહિત ઉવાચ । તવ કિં વર્તતે ચિત્તે તદ્ બ્રૂહિ વદતાં
- વર ॥ ૧૦૪.૫૦ ॥
- ૧૦૪.૫૧/૧અજીર્તા ઉવાચ । હિરણ્યં રજતં ગાવો ધાન્યં વસ્ત્રાદિકં ન મે ।
- ૧૦૪.૫૧/૨વિદ્યતે નૃપશાર્દૂલ વર્તનં નાસ્તિ મે તતઃ ॥ ૧૦૪.૫૧ ॥
- ૧૦૪.૫૨/૧સુતા મે સન્તિ ભાર્યા ચ અહં વૈ પચ્યમસ્તથા ।
- ૧૦૪.૫૨/૨નૈતેષાં કતમસ્થાપિ કેતાત્રેન નૃપોત્તમ ॥ ૧૦૪.૫૨ ॥

१०४.५३/१रोहित उवाच । किं कीर्णसि मडाभुद्धेऽज्जुर्त सत्यमेव मे ।
 १०४.५३/२वद नान्यथ्य वक्तव्यं विप्रा वै सत्यवादिनः ॥ १०४.५३ ॥
 १०४.५४/१अज्जुर्त उवाच । त्रयाणामपि पुत्राणामेकं वा मां तथैव य ।
 १०४.५४/२भार्या वापि गृहाणोमां कीत्वा ज्जुवामडे वयम् ॥ १०४.५४ ॥
 १०४.५५/१रोहित उवाच । किं भार्यया मडाभुद्धे किं त्वया वृद्धरूपिण ।
 १०४.५५/२युवानं देहि पुत्रं मे पुत्राणां यं त्वमिच्छसि ॥ १०४.५५ ॥
 १०४.५६/१अज्जुर्त उवाच । ज्येष्ठपुत्रं शुनःपुच्छं नाहं कीर्णमि रोहित ।
 १०४.५६/२माता कनीयसं यापि न कीर्णाति ततोऽनयोः ।
 १०४.५६/३मध्यमं तु शुनःशेषं कीर्णमि वद तद्गनम् ॥ १०४.५६ ॥
 १०४.५७/१रोहित उवाच । वरुणाय पशुः कल्प्यः पुरुषो गुणवत्तरः ।
 १०४.५७/२यदि कीर्णसि मूल्यं त्वं वद सत्यं मडामुने ॥ १०४.५७ ॥
 १०४.५८/१ब्रह्मोवाच । तथेत्युक्त्वा त्वज्जुर्तः पुत्रमूल्यमकल्पयत् ।
 १०४.५८/२गवां सडस्रं धान्यानां निष्कानां यापि वाससाम् ।
 १०४.५८/३राजपुत्र वरं देहि दास्यामि स्वसुतं तव ॥ १०४.५८ ॥
 १०४.५८/१ब्रह्मोवाच । तथेत्युक्त्वा रोहितोऽपि प्रादात् सवसनं धनम् ।
 १०४.५८/२दत्त्वा जगाम पितरम् ऋषिपुत्रेण रोहितः ।
 १०४.५८/३पित्रे निवेदयामास कथकीतम् ऋषेः सुतम् ॥ १०४.५८ ॥
 १०४.६०/१रोहित उवाच । वरुणाय यजस्व त्वं पशुना त्वमरुग् भव ॥ १०४.६० ॥
 १०४.६१/१ब्रह्मोवाच । तथोवाच हरिश्चन्द्रः पुत्रवाक्याद् अनन्तरम् ॥ १०४.६१ ॥
 १०४.६२/१हरिश्चन्द्र उवाच । ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्या राज्ञा
 पाल्या षति श्रुतिः ।
 १०४.६२/२विशेषतस्तु वर्णानां गुरवो हि द्विजोत्तमाः ॥ १०४.६२ ॥
 १०४.६३/१विष्णोरपि हि ये पूज्या मादृशाः कुत एव हि ।
 १०४.६३/२अवज्ञयापि येषां स्थान् नृपाणां स्वकुलक्षयः ॥ १०४.६३ ॥
 १०४.६४/१तान् पशून् कृत्वा कृपाणं कथं रक्षितुमुत्सडे ।
 १०४.६४/२अहं य ब्राह्मणं कुर्यां पशुं नैतद् धि युज्यते ॥ १०४.६४ ॥
 १०४.६५/१वरं हि जातु मरणं न कथयिद् द्विजं पशुम् ।
 १०४.६५/२करोमि तस्मात् पुत्र त्वं ब्राह्मणेन सुभं व्रज ॥ १०४.६५ ॥

१०४.६६/१ब्रह्मोवाच । अतस्मिन् अन्तरे तत्र वाग् उवाचाशरीरिणी ॥ १०४.६६ ॥

१०४.६७/२माडाशवाग् उवाच । गौतमीं गच्छ राजेन्द्र ऋत्विग्भिः सपुरोहितः ।

१०४.६७/२पशुना विप्रपुत्रेण रोहितेन सुतेन च ॥ १०४.६७ ॥

१०४.६८/१त्वया कार्यः ऋतुश्चैव शुनःशेषवधं विना ।

१०४.६८/२ऋतुः पूर्णो भवेत् तत्र तस्माद् याहि मडामते ॥ १०४.६८ ॥

१०४.६९/१ब्रह्मोवाच । तच्छ्रुत्वा वयनं शीघ्रं गङ्गामगान् नृपोत्तमः ।

१०४.६९/२विश्वामित्रेण ऋषिणा वसिष्ठेन पुरोधसा ॥ १०४.६९ ॥

१०४.७०/१वामदेवेन ऋषिणा तथान्यैर्मुनिभिः सह ।

१०४.७०/२प्राप्य गङ्गां गौतमीं तां नरमेधाय दीक्षितः ॥ १०४.७० ॥

१०४.७१/१वेदिमण्डपकुण्डादि यूपपश्चादि याकरोत् ।

१०४.७१/२ऋत्वा सर्वं यथान्यायं तस्मिन् यज्ञे प्रवर्तते ॥ १०४.७१ ॥

१०४.७२/१शुनःशेषं पशुं यूपे निबध्याथ समन्त्रकम् ।

१०४.७२/२वारिभिः प्रोक्षितं दृष्ट्वा विश्वामित्रोऽब्रवीद् धृष्टम् ॥ १०४.७२ ॥

१०४.७३/१विश्वामित्र उवाच । देवान् ऋषीन् उरिश्चन्द्रं रोहितं

य विशेषतः ।

१०४.७३/२अनुजानन्त्विमं सर्वे शुनःशेषं द्विजोत्तमम् ॥ १०४.७३ ॥

१०४.७४/१येभ्यस्त्वयं उविर्द्यो देवेभ्योऽयं पृथक् पृथक् ।

१०४.७४/२अनुजानन्तु ते सर्वे शुनःशेषं विशेषतः ॥ १०४.७४ ॥

१०४.७५/१वसाभिर्लोमभिरत्त्वग्भिर्मासैः सन्मन्त्रितैर्मघे ।

१०४.७५/२अग्नौ ढोष्यः पशुश्चायं शुनःशेषो द्विजोत्तमः ॥ १०४.७५ ॥

१०४.७६/१उपासिताः स्युर्विप्रेन्द्रास्ते सर्वे त्वनुमन्य माम् ।

१०४.७६/२गौतमीं यान्तु विप्रेन्द्राः स्नात्वा देवान् पृथक् पृथक् ॥ १०४.७६ ॥

१०४.७७/१मन्त्रैः स्तोत्रैः स्तुवन्तस्ते मुदं यान्तु शिवे रताः ।

१०४.७७/२अनेन रक्षन्तु मुनयो देवाश्च उविषो भुजः ॥ १०४.७७ ॥

१०४.७८/१ब्रह्मोवाच । तथेत्ययुश्च मुनयो मेने य नृपसत्तमः ।

१०४.७८/२ततो गत्वा शुनःशेषो गङ्गां त्रैलोक्यपावनीम् ॥ १०४.७८ ॥

१०४.७९/१स्नात्वा तुष्टाव तान् देवान् ये तत्र उविषो भुजः ।

१०४.७९/२ततस्तुष्टाः सुरगणाः शुनःशेषं य ते मुने ।

- १०४.७८/३अवदन्त सुराः सर्वे विश्वामित्रस्य शृण्वतः ॥ १०४.७८ ॥
- १०४.८०/१सुरा उच्युः । ङतुः पूर्वो भवत्येष शुनःशेषवधं विना ॥ १०४.८० ॥
- १०४.८१/ब्रह्मोवाच । विशेषेणैव वरुणश्चावदन् नृपसत्तमम् ।
- १०४.८१/२ततः पूर्वोऽभवद् राज्ञो नृमेधो लोकविश्रुतः ॥ १०४.८१ ॥
- १०४.८२/१देवानां य प्रसादेन मुनीनां य प्रसादतः ।
- १०४.८२/२तीर्थस्य तु प्रसादेन राज्ञः पूर्वोऽभवत् ङतुः ॥ १०४.८२ ॥
- १०४.८३/१विश्वामित्रः शुनःशेषं पूजयामास संसदि ।
- १०४.८३/२अकरोद् आत्मनः पुत्रं पूजयित्वा सुरान्तिके ॥ १०४.८३ ॥
- १०४.८४/१ज्येष्ठं यकार पुत्राणामात्मनः स तु कौशिकः ।
- १०४.८४/२न मेनिरे ये य पुत्रा विश्वामित्रस्य धीमतः ॥ १०४.८४ ॥
- १०४.८५/१शुनःशेषस्य य ज्यैष्ठ्यं ताम् शशाप स कौशिकः ।
- १०४.८५/२ज्यैष्ठ्यं ये मेनिरे पुत्राः पूजयामास तान् सुतान् ॥ १०४.८५ ॥
- १०४.८६/१वरेण मुनिशार्दूलस्तद् अतत् कथितं मया ।
- १०४.८६/२अतत् सर्वं यत्र जातं गौतम्या दक्षिणे तटे ॥ १०४.८६ ॥
- १०४.८७/१तत्र तीर्थानि पुण्यानि विख्यातानि सुरादिभिः ।
- १०४.८७/२भूनि तेषां नामानि मत्तः शृणु मडामते ॥ १०४.८७ ॥
- १०४.८८/१उरिश्चन्द्रं शुनःशेषं विश्वामित्रं सरोहितम् ।
- १०४.८८/२धत्याधृष्ट सडस्त्राणि तीर्थान्यथ यतुर्दश ॥ १०४.८८ ॥
- १०४.८९/१तेषु स्नानं य दानं य नरमेघङ्गलप्रदम् ।
- १०४.८९/२आभ्यातं यास्य माडात्म्यं तीर्थस्य मुनिसत्तम ॥ १०४.८९ ॥
- १०४.९०/१यः पठेत् पाठयेद् वापि शृणुयाद् वापि भक्तितः ।
- १०४.९०/२अपुत्रः पुत्रमाप्नोति यय्यान्यन् मनसः प्रियम् ॥ १०४.९० ॥
- १०५.१/ब्रह्मोवाच । सोमतीर्थमिति भ्यात् पितृणां प्रीतिवर्धनम् ।
- १०५.१/२तत्र वृत्तं मडापुण्यं शृणु यत्नेन नारद ॥ १०५.१ ॥
- १०५.२/१सोमो राजामृतमयो गन्धर्वाणां पुराभवत् ।
- १०५.२/२न देवानां तदा देवा मामभ्येत्येदमब्रुवन् ॥ १०५.२ ॥
- १०५.३/१देवा उच्युः । गन्धर्वैरादृतः सोमो देवानां प्राणदः पुरा ।

- १०प.३/रतमध्यायन् सुरगणा ऋषयस्त्वतिदुःषिताः ।
 १०प.३/उयथा स्यात् सोमो ह्यस्माकं तथा नीतिर्विधीयताम् ॥ १०प.३ ॥
- १०प.४/१ब्रह्मोवाच । तत्र वाग् विबुधान् आह गन्धर्वाः स्त्रीषु कामुकाः ।
 १०प.४/रतेभ्यो दत्त्वाथ मां देवाः सोममालुर्तुमर्हथ ॥ १०प.४ ॥
- १०प.५/१वाचं प्रत्यूयुरमरास्त्वां दातुं न क्षमा वयम् ।
 १०प.५/रविना तेनापि न स्थातुं शक्यं नैव त्वया विना ॥ १०प.५ ॥
- १०प.६/१पुनर्वाग् अश्रवीद् देवान् पुनरेष्याम्यहं त्विह ।
 १०प.६/रअत्र बुद्धिर्विधातव्या क्रियतां कतुरुत्तमः ॥ १०प.६ ॥
- १०प.७/१गौतम्या दक्षिणो तीरे भवेद् देवागमो यदि ।
 १०प.७/रमभं तु विषयं कृत्वा आयान्तु सुरसत्तमाः ॥ १०प.७ ॥
- १०प.८/१गन्धर्वाः स्त्रीप्रिया नित्यं पाण्ड्यं तं मया सह ।
 १०प.८/रतथेत्युक्त्वा सुरगणाः सरस्वत्या वयःस्थिताः ॥ १०प.८ ॥
- १०प.९/१देवदूतैः पृथग् देवान् यक्षान् गन्धर्वपन्नगान् ।
 १०प.९/रआह्वानं यकिरे तत्र पुण्ये देवगिरौ तदा ॥ १०प.९ ॥
- १०प.१०/१ततो देवगिरिर्नाम पर्वतस्याभवन् मुने ।
 १०प.१०/रतत्रागमन् सुरगणा गन्धर्वा यक्षकिंनराः ॥ १०प.१० ॥
- १०प.११/१देवाः सिद्धाश्च ऋषयस्तथाष्टौ देवयोनयः ।
 १०प.११/रऋषिभिर्गौतमीतीरे क्रियमाणे महाध्वरे ॥ १०प.११ ॥
- १०प.१२/१तत्र देवैः परिवृतः सहस्राक्षोऽव्यभाषत ॥ १०प.१२ ॥
- १०प.१३/१धन्व उवाच । गन्धर्वान् अथ सम्भूज्य सरस्वत्याः समीपतः ।
 १०प.१३/रसरस्वत्या पाण्ड्यं नो युष्माकममृतात्मना ॥ १०प.१३ ॥
- १०प.१४/१ब्रह्मोवाच । तच्छकवचनात् ते वै गन्धर्वाः स्त्रीषु कामुकाः ।
 १०प.१४/रसोमं दत्त्वा सुरेभ्यस्तु जगुस्तं सरस्वतीम् ॥ १०प.१४ ॥
- १०प.१५/१सोमोऽभवन्न्यामराणां गन्धर्वाणां सरस्वती ।
 १०प.१५/रअवसत् तत्र वागीशा तथापि य सुरान्तिके ॥ १०प.१५ ॥
- १०प.१६/१आयाति य रडो नित्यमुपांशु क्रियतामिति ।
 १०प.१६/रअत एव हि सोमस्य कथो भवति नारद ॥ १०प.१६ ॥

- १०५.१७/१७पांशुना वर्तितव्यं सोमकथणं भवेत् ।
 १०५.१७/२ततोऽभवद् देवतानां सोमश्चापि सरस्वती ॥ १०५.१७ ॥
- १०५.१८/१गन्धर्वाणां नैव सोमो नैवासीद्य सरस्वती ।
 १०५.१८/२तत्रागमन् सर्वं भवेत् सोमार्थं गौतमीतटम् ॥ १०५.१८ ॥
- १०५.१९/१गावो देवाः पर्वता यक्षरक्षाः ।
 १०५.१९/२सिद्धाः साध्या मुनयो गुह्यकाश्च ।
 १०५.१९/३गन्धर्वास्ते भरुतः पन्नगाश्च ।
 १०५.१९/४सर्वोषधो मातरो लोकपालाः ।
 १०५.१९/५रुद्रादित्या वसवश्चाश्विनौ च ।
 १०५.१९/६येऽन्ये देवा यज्ञभागस्य योग्याः ॥ १०५.१९ ॥
- १०५.२०/१पञ्चविंशतिनद्यस्तु गङ्गायां संगता मुने ।
 १०५.२०/२पूर्णाङ्गुतिर्यत्र दत्ता पूर्णाभ्यान् तद् उच्यते ॥ १०५.२० ॥
- १०५.२१/१गौतम्यां संगता यास्तु सर्वाश्चापि यथोदिताः ।
 १०५.२१/२तत्रामघेयतीर्थानि संक्षेपाख्येषु नारद ॥ १०५.२१ ॥
- १०५.२२/१सोमतीर्थं च गान्धर्वं देवतीर्थमतः परम् ।
 १०५.२२/२पूर्णातीर्थं ततः शालं श्रीपर्णासंगमं तथा ॥ १०५.२२ ॥
- १०५.२३/१स्वागतासंगमं पुण्यं कुसुमायाश्च संगमम् ।
 १०५.२३/२पुष्टिसंगममाभ्यातं कर्णिकासंगमं शुभम् ॥ १०५.२३ ॥
- १०५.२४/१वैशवीसंगमश्चैव कृशरासंगमस्तथा ।
 १०५.२४/२वासवीसंगमश्चैव शिवशर्या तथा शिषी ॥ १०५.२४ ॥
- १०५.२५/१कुसुम्बिका उपारथ्या शान्तिजा देवजा तदा ।
 १०५.२५/२अजो वृद्धः सुरो भद्रो गौतम्या सह संगताः ॥ १०५.२५ ॥
- १०५.२६/१अमेते यान्ये च बहवो नदीनदसलायगाः ।
 १०५.२६/२पृथिव्यां यानि तीर्थानि ख्यगमन् देवपर्वते ॥ १०५.२६ ॥
- १०५.२७/१सोमार्थं वै तथा यान्येऽप्यागमन् मभमण्डपम् ।
 १०५.२७/२तानि तीर्थानि गङ्गायां संगतानि यथाक्रमम् ॥ १०५.२७ ॥
- १०५.२८/१नदीरूपेण कान्येव नदरूपेण कान्यित् ।
 १०५.२८/२सरोरूपेण कान्यत्र स्तवरूपेण कान्यित् ॥ १०५.२८ ॥

- ૧૦૫.૨૯/૧તાન્થેવ સર્વતીર્થાનિ વિખ્યાતાનિ પૃથક્ પૃથક્ ।
 ૧૦૫.૨૯/૨તેષુ સ્નાનં જપો હોમઃ પિતૃતર્પણમેવ ચ ॥ ૧૦૫.૨૯ ॥
- ૧૦૫.૩૦/૧સર્વકામપ્રદં પુંસાં ભુક્તિદં મુક્તિભાજનમ્ ।
 ૧૦૫.૩૦/૨એતેષાં પઠનં ચાપિ સ્મરણં વા કરોતિ ચઃ ।
 ૧૦૫.૩૦/૩સર્વપાપવિનિર્મુક્તો યાતિ વિષ્ણુપુરં જનઃ ॥ ૧૦૫.૩૦ ॥
- ૧૦૬.૧/૧બ્રહ્મોવાચ । પ્રવરાસંગમો નામ શ્રેષ્ઠા ચૈવ મહાનદી ।
 ૧૦૬.૧/૨ચત્ર સિદ્ધેશ્વરો દેવઃ સર્વલોકોપકારકૃત્ ॥ ૧૦૬.૧ ॥
- ૧૦૬.૨/૧દેવાનાં દાનવાનાં ચ સંગમોડભૂત્ સુદારુણઃ ।
 ૧૦૬.૨/૨તેષાં પરસ્પરં વાપિ પ્રીતિશ્ચાભૂન્ મહામુને ॥ ૧૦૬.૨ ॥
- ૧૦૬.૩/૧તેડપ્યેવં મન્ત્રયામાસુર્દેવા વૈ દાનવા મિથઃ ।
 ૧૦૬.૩/૨મેરુપર્વતમાસાઘ પરસ્પરહિતૈષિણઃ ॥ ૧૦૬.૩ ॥
- ૧૦૬.૪/૧દેવદૈત્યા ઊચુઃ । અમૃતેનામરત્વં સ્યાદ્ ઉત્પાદ્યામૃતમુત્તમમ્ ।
 ૧૦૬.૪/૨પિબામઃ સર્વ એવૈતે ભવામશ્ચામરા વયમ્ ॥ ૧૦૬.૪ ॥
- ૧૦૬.૫/૧એકીભૂત્વા વયં લોકાન્ પાલયામઃ સુખાનિ ચ ।
 ૧૦૬.૫/૨પ્રાપ્સ્યામઃ સંગરં હિત્વા સંગરો દુઃખકારણમ્ ॥ ૧૦૬.૫ ॥
- ૧૦૬.૬/૧પ્રીત્યા ચૈવાર્જિતાન્ અર્થાન્ ભોક્ષ્યામો ગતમત્સરાઃ ।
 ૧૦૬.૬/૨ચતઃ સ્નેહેન વૃત્તિર્થા સાસ્માકં સુખદા સદા ॥ ૧૦૬.૬ ॥
- ૧૦૬.૭/૧વૈપરીત્યં તુ યદ્ વૃત્તં ન સ્મર્તવ્યં કદાચન ।
 ૧૦૬.૭/૨ન ચ ત્રૈલોક્યરાજ્યેડપિ કૈવલ્યે વા સુખં મનાક્ ।
 ૧૦૬.૭/૩તદ્ ઊર્ધ્વમપિ વા યત્ તુ નિર્વૈરત્વાદ્ અવાચ્યતે ॥ ૧૦૬.૭ ॥
- ૧૦૬.૮/૧બ્રહ્મોવાચ । એવં પરસ્પરં પ્રીતાઃ સન્તો દેવાશ્ચ દાનવાઃ ।
 ૧૦૬.૮/૨એકીભૂતાશ્ચ સુપ્રીતા વિમથ્ય વરુણાલયમ્ ॥ ૧૦૬.૮ ॥
- ૧૦૬.૯/૧મન્યાનં મન્દરં કૃત્વા રજ્જું કૃત્વા તુ વાસુકિમ્ ।
 ૧૦૬.૯/૨દેવાશ્ચ દાનવાઃ સર્વે મમન્થુર્વરુણાલયમ્ ॥ ૧૦૬.૯ ॥
- ૧૦૬.૧૦/૧ઉત્પન્નં ચ તતઃ પુણ્યમમૃતં સુસ્વલ્લભમ્ ।
 ૧૦૬.૧૦/૨નિષ્પન્ને ચામૃતે પુણ્યે તે ચ પ્રોચુઃ પરસ્પરમ્ ॥ ૧૦૬.૧૦ ॥
- ૧૦૬.૧૧/૧યામઃ સ્વં સ્વમધિષ્ઠાનં કૃતકાર્યાઃ શ્રમં ગતાઃ ।
 ૧૦૬.૧૧/૨સર્વે સમં ચ સર્વેભ્યો યથાયોગ્યં વિભજ્યતામ્ ॥ ૧૦૬.૧૧ ॥

- १०६.१२/१यदा सर्वांगमो यत्र यस्मिंस्त्वग्रे शुभावले ।
 १०६.१२/२विभज्यतामिदं पुण्यममृतं सुरसत्तमाः ॥ १०६.१२ ॥
- १०६.१३/१धृत्युक्त्वा ते ययुः सर्वे दैत्यदानवराक्षसाः ।
 १०६.१३/२गतेषु दैत्यसंघेषु देवाः सर्वेऽवमन्त्रयन् ॥ १०६.१३ ॥
- १०६.१४/१देवा ऋषुः । गतास्ते शिपवोऽस्माकं दैवयोगाद् अरिंदमाः ।
 १०६.१४/२रिपूषाममृतं नैव देयं भवति सर्वथा ॥ १०६.१४ ॥
- १०६.१५/१ब्रह्मोवाच । बृहस्पतिस्तथेत्याह पुनराह सुरान् षट् ॥ १०६.१५ ॥
- १०६.१६/१बृहस्पतिरुवाच । न जानन्ति यथा पापा पिबध्वं य तथामृतम् ।
 १०६.१६/२अथमेवोचितो मन्त्रो यच्छत्रूणां पराभवः ॥ १०६.१६ ॥
- १०६.१७/१द्वेष्याः सर्वात्मना द्वेष्या इति नीतिविद्यो विदुः ।
 १०६.१७/२न विश्वास्था न याप्येया नैव मन्त्राश्च शत्रवः ॥ १०६.१७ ॥
- १०६.१८/१तेभ्यो न देयममृतं भवेयुरमरास्ततः ।
 १०६.१८/२अमरैषु य जातेषु तेषु दैत्येषु शत्रुषु ।
 १०६.१८/३ताम् जेतुं नैव शक्यामो न देयममृतं ततः ॥ १०६.१८ ॥
- १०६.१९/१ब्रह्मोवाच । इति सम्मन्त्र्य ते देवा वायस्पतिमथाब्रुवन् ॥ १०६.१९ ॥
- १०६.२०/१देवा ऋषुः । उव यामः कुत्र मन्त्रः स्यात् उव पिबामः उव संस्थितिः ।
 १०६.२०/२कुर्मस्तद् अेव प्रथमं वद वायस्पते तथा ॥ १०६.२० ॥
- १०६.२१/१बृहस्पतिरुवाच । यान्तु ब्रह्माणाममराः पृथन्त्वत्र गतिं पराम् ।
 १०६.२१/२स तु ज्ञाता य वक्ता य दाता यैव पितामहः ॥ १०६.२१ ॥
- १०६.२२/१ब्रह्मोवाच । बृहस्पतेर्वयः श्रुत्वा मदन्तिकमथागमन् ।
 १०६.२२/२नमस्य मां सुराः सर्वे यद् वृत्तं तन् न्यवेदयन् ॥ १०६.२२ ॥
- १०६.२३/१तद् देववचनात् पुत्र तैः सुरैरगमं हरिम् ।
 १०६.२३/२विषणवे कथितं सर्वं शम्भवे विषडाशिणे ॥ १०६.२३ ॥
- १०६.२४/१अहं विषणुश्च शम्भुश्च देवगन्धर्वकिंनरैः ।
 १०६.२४/२मेरुकन्दरमागत्य न जानन्ति यथासुराः ॥ १०६.२४ ॥
- १०६.२५/१रक्षकं य हरिं कृत्वा सोमपानाय तस्थिरे ।
 १०६.२५/२आदित्यस्तत्र विज्ञाता सोमभोज्यान् अथेतरान् ॥ १०६.२५ ॥

- १०६.२६/१सोमो दातामृतं भागं यकधृग् रक्षकस्तथा ।
 १०६.२६/२नैव जानन्ति तद् दैत्या दनुजा राक्षसास्तथा ॥ १०६.२६ ॥
- १०६.२७/१विना राहुं मडाप्राज्ञं सैडिडेयं य सोमपम् ।
 १०६.२७/२कामरुपधरो राहुर्मरुतां मध्यमाविशत् ॥ १०६.२७ ॥
- १०६.२८/१मरुद्रूपं समास्थाय पानपात्रधरस्तथा ।
 १०६.२८/२ज्ञात्वा द्रिवाकरो दैत्यं तं सोमाय न्यवेदयत् ॥ १०६.२८ ॥
- १०६.२९/१तदा तद् अमृतं तस्मै दैत्यायादैत्यरूपिणे ।
 १०६.२९/२दत्त्वा सोमं तदा सोमो विषयावे तन् न्यवेदयत् ॥ १०६.२९ ॥
- १०६.३०/१विषयुः पीतामृतं दैत्यं यडेणोद्यम्य तस्थिरः ।
 १०६.३०/२विश्वेष्टे तरसा वत्स तस्थिरस्त्वमरं त्वभूत् ॥ १०६.३० ॥
- १०६.३१/१शिरोमात्रविडीनं यद् देहं तद् अपतद् भुवि ।
 १०६.३१/२देहं तद् अमृतस्यृष्टं पतितं दक्षिणे तटे ॥ १०६.३१ ॥
- १०६.३२/१गौतम्या मुनिशार्दूल कम्पयद् वसुधातवम् ।
 १०६.३२/२देहं याप्यमरं पुत्र तद् अद्भुतमिवाभवत् ॥ १०६.३२ ॥
- १०६.३३/१देहं य शिरसोऽपेक्षि शिरो देहमपेक्षते ।
 १०६.३३/२उभयं यामरं जातं दैत्यश्चायं मडाभलः ॥ १०६.३३ ॥
- १०६.३४/१शिरः काये समाविष्टं सर्वान् भक्षयते सुरान् ।
 १०६.३४/२तस्माद् देहमिदं पूर्वं नाशयामो महीगतम् ।
 १०६.३४/३ततस्ते शंकरं प्रादुर्देवाः सर्वे ससम्भ्रमाः ॥ १०६.३४ ॥
- १०६.३५/१देवा उचुः । महीगतं दैत्यदेहं नाशयस्व सुरोत्तम ।
 १०६.३५/२त्वं देव करुणासिन्धुः शरणागततरक्षकः ॥ १०६.३५ ॥
- १०६.३६/१शिरसा नैव युज्येत दैत्यदेहं तथा कुरु ॥ १०६.३६ ॥
- १०६.३७/१ब्रह्मोवाय । प्रेषयामास येशोऽपि श्रेष्ठां शक्तिं तदात्मनः ।
 १०६.३७/२मातृभिः सडितां देवीं मातरं लोकपालिनीम् ॥ १०६.३७ ॥
- १०६.३८/१शशयुधधरा देवी शशशक्तिसमन्विता ।
 १०६.३८/२महीगतं यत्र देहं तत्रागाद् भक्ष्यकाङ्क्षिणी ॥ १०६.३८ ॥
- १०६.३९/१शिरोमात्रं सुराः सर्वे मेरौ तत्रैव सान्त्वयन् ।
 १०६.३९/२देहो देव्या पुनस्तत्र युयुधे भडवः समाः ॥ १०६.३९ ॥

- १०६.४०/१राहुस्तत्र सुरान् आह भित्वा देहं पुरा मम ।
 १०६.४०/२अत्रास्ते रसमुत्सृष्टं तद् आकृष्य शरीरतः ॥ १०६.४० ॥
- १०६.४१/१पृथक्भूते रसे देहं प्रवरेऽमृतमुत्तमम् ।
 १०६.४१/२भस्मीभूयात् क्षणैर्नैव तस्मात् कुर्वन्तु तत् पुरा ॥ १०६.४१ ॥
- १०६.४२/१ब्रह्मोवाच । अतद् राहुवचः श्रुत्वा प्रीताः सर्वेऽसुरारथः ।
 १०६.४२/२अभ्यषिञ्चन् ग्रहाणां त्वं ग्रहो भूया मुदान्वितः ॥ १०६.४२ ॥
- १०६.४३/१तद्देववचनाच्छक्तिरीश्वरी या निगद्यते ।
 १०६.४३/२देहं भित्वा दैत्यपतेः सुरशक्तिसमन्विता ॥ १०६.४३ ॥
- १०६.४४/१आकृष्य शीघ्रमुत्सृष्टं प्रवरं यामृतं बलिः ।
 १०६.४४/२स्थापयित्वा तु तद् देहं भक्षयामास याम्बिका ॥ १०६.४४ ॥
- १०६.४५/१कालरात्रिर्बद्रकाली प्रीच्यते या मलाबला ।
 १०६.४५/२स्थापितं रसमुत्सृष्टं रसानां प्रवरं रसम् ॥ १०६.४५ ॥
- १०६.४६/१व्यस्रवत् स्थापितं तत् तु प्रवरा साभवन् नदी ।
 १०६.४६/२आकृष्टममृतं यैव स्थापितं साध्यभक्षयत् ॥ १०६.४६ ॥
- १०६.४७/१ततः श्रेष्ठा नदी जाता प्रवरा यामृता शुभा ।
 १०६.४७/२राहुदेहसमुद्भूता रुद्रशक्तिसमन्विता ॥ १०६.४७ ॥
- १०६.४८/१नदीनां प्रवरा रम्या यामृता प्रेरिता तडा ।
 १०६.४८/२तत्र पञ्च सप्तस्राणि तीर्थानि गुणवन्ति य ॥ १०६.४८ ॥
- १०६.४९/१तत्र शम्भुः स्वयं तस्थौ सर्वदा सुरपूजितः ।
 १०६.४९/२तस्थै तुष्टाः सुराः सर्वे दैव्यै नद्यै पृथक् पृथक् ॥ १०६.४९ ॥
- १०६.५०/१वरान् ददुर्मुदा युक्ता यथा पूजामवाप्स्यति ।
 १०६.५०/२शम्भुः सुरपतिर्लोकै तथा पूजामवाप्स्यसि ॥ १०६.५० ॥
- १०६.५१/१निवासं कुरु देवि त्वं लोकाणां हितकाम्यया ।
 १०६.५१/२सदा तिष्ठ रसेशानि सर्वेषां सर्वसिद्धिदा ॥ १०६.५१ ॥
- १०६.५२/१स्तवनात् कीर्तनाद् ध्यानात् सर्वकामप्रदायिनी ।
 १०६.५२/२त्वां नमस्यन्ति ये भक्त्या किञ्चिद् आपेक्ष्य सर्वदा ॥ १०६.५२ ॥
- १०६.५३/१तेषां सर्वाणि कार्याणि भवेयुर्देवताज्ञया ।

१०६.५३/२शिवशक्त्योर्यतस्तस्मिन् निवासोऽभूत् सनातनः ॥ १०६.५३ ॥

१०६.५४/१अतो वदन्ति मुनयो निवासपुरमित्यदः ।

१०६.५४/२प्रवरायाः पुरा देवाः सुप्रीतास्ते वरान् ददुः ॥ १०६.५४ ॥

१०६.५५/१गङ्गायाः संगमो यस्ते विष्यातः सुखल्लभः ।

१०६.५५/२तत्राप्लुतानां सर्वेषां भुक्तिर्वा मुक्तिरेव य ॥ १०६.५५ ॥

१०६.५६/१यद् वापि मनसः काम्यं देवानामपि दुर्लभम् ।

१०६.५६/२स्यात् तेषां सर्वमेवेदं अयं दत्त्वा सुरा ययुः ॥ १०६.५६ ॥

१०६.५७/१ततः प्रभृति तत् तीर्थं प्रवरासंगमं विदुः ।

१०६.५७/२प्रेरिता देवदेवेन शक्तिर्या प्रेरिता तु सा ॥ १०६.५७ ॥

१०६.५८/१अमृता सैव विष्याता प्रवरैव मडानदी ॥ १०६.५८ ॥

१०७.१/१ब्रह्मोवाच । वृद्धासंगममाभ्यातं यत्र वृद्धेश्वरः शिवः ।

१०७.१/२तस्याभ्यानं प्रवक्ष्यामि शृणु पापप्रणाशनम् ॥ १०७.१ ॥

१०७.२/१गौतमो वृद्धं धृत्युक्तो मुनिरासीन् मडातपाः ।

१०७.२/२स्यदा पुराभवद् भालो गौतमस्य सुतो द्विजः ॥ १०७.२ ॥

१०७.३/१अनासः स पुरोत्पन्नस्तस्माद् विद्वत्तृपधृक् ।

१०७.३/२स वैराग्याज्जगामाथ देशं तीर्थमितस्ततः ॥ १०७.३ ॥

१०७.४/१उपाध्यायेन नैवासील्लज्जितस्य समागमः ।

१०७.४/२शिष्यैरन्यैः सडाध्यायो लज्जितस्य य नाभवत् ॥ १०७.४ ॥

१०७.५/१उपनीतः कथञ्चिच्च पित्रा वै गौतमेन सः ।

१०७.५/२अेतावता गौतमोऽपि व्यगमञ्चरितुं बलिः ॥ १०७.५ ॥

१०७.६/१अेवं अडुतिये काले ब्रह्ममात्रा धृते द्विजे ।

१०७.६/२नैव याध्ययनं तस्य संजातं गौतमस्य हि ॥ १०७.६ ॥

१०७.७/१नैव शास्त्रस्य चाभ्यासो गौतमस्याभवत् तदा ।

१०७.७/२अग्निकार्यं ततश्चक्रे नित्यमेव यतप्रतः ॥ १०७.७ ॥

१०७.८/१गायत्र्यभ्यासमात्रेण ब्रह्मणो नामधारकः ।

१०७.८/२अन्युपासनमात्रं य गायत्र्यभ्यसनं तथा ॥ १०७.८ ॥

१०७.९/१अेतावता ब्रह्मणत्वं गौतमस्याभवन् मुने ।

- १०७.८/२उपासतोऽग्निं विधिवद् गायत्रीं च मडात्मनः ॥ १०७.८ ॥
- १०७.१०/१तस्यायुर्ववृधे पुत्र गौतमस्य चिरायुषः ।
- १०७.१०/२न दारसंग्रहं लेभे नैव दातास्ति कन्यकाम् ॥ १०७.१० ॥
- १०७.११/१तथा चरंस्तीर्थदेशे वनेषु विविधेषु च ।
- १०७.११/२आश्रमेषु च पुण्येषु अटन् आस्ते स गौतमः ॥ १०७.११ ॥
- १०७.१२/१अेवं ब्रमञ् शीतगिरिमाश्रित्यास्ते स गौतमः ।
- १०७.१२/२तत्रापश्यद् गुडां रम्यां वल्मीविटपमालिनीम् ॥ १०७.१२ ॥
- १०७.१३/१तत्रोपविश्य विप्रेन्द्रो वस्तुं समकरोन् मतिम् ।
- १०७.१३/२चिन्तयंस्तु प्रविष्टोऽसावपश्यत् स्त्रियमुत्तमाम् ॥ १०७.१३ ॥
- १०७.१४/१शिथिलाङ्गीमथ कृशां वृद्धां च तपसि स्थिताम् ।
- १०७.१४/२ब्रह्मचर्येण वर्तन्तीं विरागां रक्षसि स्थिताम् ॥ १०७.१४ ॥
- १०७.१५/१स तां दृष्ट्वा मुनिश्रेष्ठो नमस्काराय तस्थिवान् ।
- १०७.१५/२नमस्यन्तं मुनिश्रेष्ठं तं गौतममवारयत् ॥ १०७.१५ ॥
- १०७.१६/१वृद्धोवाय । गुरुस्त्वं भविता मज्ज्यं न मां वन्दितुमर्हसि ।
- १०७.१६/२आयुर्विद्या धनं कीर्तिर्धर्मः स्वर्गादिकं च यत् ।
- १०७.१६/३तस्य नश्यति वै सर्वं यं नमस्यति वै गुरुः ॥ १०७.१६ ॥
- १०७.१७/१ब्रह्मोवाय । कृताञ्जलिपुटस्तां वै गौतमः प्राह
विस्मितः ॥ १०७.१७ ॥
- १०७.१८/१गौतम उवाच । तपस्विनी त्वं वृद्धा च गुणज्येष्ठा च भामिनी ।
- १०७.१८/२अल्पविद्यस्त्वल्पवया अहं तव गुरुः कथम् ॥ १०७.१८ ॥
- १०७.१९/१वृद्धोवाय । आर्षिषेणप्रियपुत्र ऋतध्वज इति श्रुतः ।
- १०७.१९/२गुणवान् मतिमाञ् शूरः क्षत्रधर्मपरायणः ॥ १०७.१९ ॥
- १०७.२०/१स कदासिद् वनं प्रायान् मृगयाकृष्टयेतनः ।
- १०७.२०/२विश्राममकरोद् अस्यां गुडायां स ऋतध्वजः ॥ १०७.२० ॥
- १०७.२१/१युवा स मतिमान् दक्षो बलेन मडता वृतः ।
- १०७.२१/२तं विश्रान्तं नृपवरमभ्सरा ददृशे ततः ॥ १०७.२१ ॥
- १०७.२२/१गन्धर्वराजस्य सुता सुश्यामा इति विश्रुता ।
- १०७.२२/२तां दृष्ट्वा यकमे राजा राजानं यकमे च सा ॥ १०७.२२ ॥

- ૧૦૭.૨૩/૧ઇતિ ક્રીડા સમભવત્ તથા રાણો મહામતે ।
 ૧૦૭.૨૩/૨નિવૃત્તકામો રાજેન્દ્રસ્તામાપૃચ્છ્યાગમદ્ ગૃહમ્ ॥ ૧૦૭.૨૩ ॥
- ૧૦૭.૨૪/૧ઉત્પન્નાહં તતસ્તસ્યાં સુશ્યામાયાં મહામતે ।
 ૧૦૭.૨૪/૨ગચ્છન્તી માં તદા માતા ઇદમાહ તપોધન ॥ ૧૦૭.૨૪ ॥
- ૧૦૭.૨૫/૧સુશ્યામોવાય । યસ્ત્વસ્યાં પ્રવિશેદ્ ભદ્રે સ તે ભર્તા
 ભવિષ્યતિ ॥ ૧૦૭.૨૫ ॥
- ૧૦૭.૨૬/૧વૃદ્ધોવાય । ઇત્યુક્ત્વા સા જગમાથ માતા મમ મહામતે ।
 ૧૦૭.૨૬/૨તસ્માદ્ અત્ર પ્રવિષ્ટસ્ત્વં પુમાન્ નાન્યઃ કદાચન ॥ ૧૦૭.૨૬ ॥
- ૧૦૭.૨૭/૧સહસ્રાણિ તથાશીતિ કૃત્વા રાજ્યં પિતા મમ ।
 ૧૦૭.૨૭/૨અત્રૈવ ચ તપસ્તામ્વા તતઃ સ્વર્ગમુપેયિવાન્ ॥ ૧૦૭.૨૭ ॥
- ૧૦૭.૨૮/૧સ્વર્ગં યાતેઽપિ પિતરિ સહસ્રાણિ તથા દશ ।
 ૧૦૭.૨૮/૨વર્ષાણિ મુનિશાર્દૂલ રાજ્યં કૃત્વા તથા પરઃ ॥ ૧૦૭.૨૮ ॥
- ૧૦૭.૨૯/૧સ્વર્ગે યાતો મમ ભ્રાતા અહમત્રૈવ સંસ્થિતા ।
 ૧૦૭.૨૯/૨અહં બ્રહ્મન્ નાન્યવૃત્તા ન માતા ન પિતા મમ ॥ ૧૦૭.૨૯ ॥
- ૧૦૭.૩૦/૧અહમાત્મેશ્વરી બ્રહ્મન્ નિવિષ્ટા ક્ષત્રકન્યકા ।
 ૧૦૭.૩૦/૨તસ્માદ્ ભજસ્વ માં બ્રહ્મન્ વ્રતસ્થાં પુરુષાર્થિનીમ્ ॥ ૧૦૭.૩૦ ॥
- ૧૦૭.૩૧/૧ગૌતમ ઉવાચ । સહસ્રાયુરહં ભદ્રે મત્તસ્ત્વં વયસાધિકા ।
 ૧૦૭.૩૧/૨અહં બાલસ્ત્વં તુ વૃદ્ધા નૈવાયં ઘટતે મિથઃ ॥ ૧૦૭.૩૧ ॥
- ૧૦૭.૩૨/૧વૃદ્ધોવાય । ત્વં ભર્તા મે પુરા દિષ્ટો નાન્યો ભર્તા મતો મમ ।
 ૧૦૭.૩૨/૨થાત્રા દત્તસ્તતસ્ત્વં માં ન નિરાકર્તુમર્હસિ ॥ ૧૦૭.૩૨ ॥
- ૧૦૭.૩૩/૧અથવા નેચ્છસિ માં ત્વમપ્રદુષ્ટામનુવ્રતામ્ ।
 ૧૦૭.૩૩/૨તતસ્ત્યક્ષ્યામિ જીવં મે ઇદાનીં તવ પશ્યતઃ ॥ ૧૦૭.૩૩ ॥
- ૧૦૭.૩૪/૧અપેક્ષિતાપ્રાપ્તિતો હિ દેહિનાં મરણં વરમ્ ।
 ૧૦૭.૩૪/૨અનુરક્તજનત્યાગે પાતકાન્તો ન વિદ્યતે ॥ ૧૦૭.૩૪ ॥
- ૧૦૭.૩૫/૧બ્રહ્મોવાચ । વૃદ્ધાયાસ્તદ્ વયઃ શ્રુત્વા ગૌતમો
 વાજ્યમબ્રવીત્ ॥ ૧૦૭.૩૫ ॥
- ૧૦૭.૩૬/૧ગૌતમ ઉવાચ । અહં તપોવિરહિતો વિદ્યાહીનો હ્યર્કિચનઃ ।

- १०७.३६/रनाडं वरो ङि योग्यस्ते कुडुपो भोगवर्जितः ॥ १०७.३६ ॥
- १०७.३७/१अनासोऽलं किं करोमि अतपोविद्ये अवे य ।
- १०७.३७/रतस्मात् सुडुपं सुविद्यामापाद्ये प्रथमं शुभे ।
- १०७.३७/उपश्चात् ते वयनं कार्यं ततो वृद्धाश्रवीद् द्विजम् ॥ १०७.३७ ॥
- १०७.३८/१वृद्धोवाय । मया सरस्वती देवी तोषिता तपसा द्विज ।
- १०७.३८/रतथैवापो रुपवत्यो रुपदाताग्निरेव य ॥ १०७.३८ ॥
- १०७.३९/१तस्माद् वागीश्वरी देवी सा ते विद्यां प्रदास्यति ।
- १०७.३९/२अग्निश्च रुपवान् देवस्तव रुपं प्रदास्यति ॥ १०७.३९ ॥
- १०७.४०/१अश्रुवाय । अवेमुक्त्वा गौतमं तं वृद्धोवाय विभावसुम् ।
- १०७.४०/२प्रार्थयित्वा सुविद्यं तं सुडुपं याकरोन् मुनिम् ॥ १०७.४० ॥
- १०७.४१/१ततः सुविद्यः सुभगः सुकान्तो ।
- १०७.४१/२वृद्धां स पत्नीमकरोत् प्रीतियुक्तः ।
- १०७.४१/३तया स रेमे बडुला मनोज्ञया ।
- १०७.४१/४समाः सुपं प्रीतमना गुडायाम् ॥ १०७.४१ ॥
- १०७.४२/१कदाचित् तत्र वसतोर्दम्पत्योर्मुदुतोर्गिरौ ।
- १०७.४२/२गुडायाम् मुनिशार्दूल आजगमुर्मुनयोऽमलाः ॥ १०७.४२ ॥
- १०७.४३/१वसिष्ठवामदेवाद्या ये यान्ये य मदर्षयः ।
- १०७.४३/२भ्रमन्तः पुण्यतीर्थानि प्राप्सुवस्तस्य तां गुडाम् ॥ १०७.४३ ॥
- १०७.४४/१आगतांस्तान् ऋषीन् ज्ञात्वा गौतमः सड् भार्यया ।
- १०७.४४/२सत्कारमकरोत् तेषां जडसुस्तं य केचन ॥ १०७.४४ ॥
- १०७.४५/१ये बाला यौवनोन्मत्ता वयसा ये य मध्यमाः ।
- १०७.४५/२वृद्धां य गौतमं प्रेक्ष्य जडसुस्तत्र केचन ॥ १०७.४५ ॥
- १०७.४६/१ऋषय ङियुः । पुत्रोऽयं तव पौत्रो वा वृद्धे को गौतमोऽभवत् ।
- १०७.४६/२सत्यं वदस्व कल्याणि षत्येवं जडसुर्द्विजाः ॥ १०७.४६ ॥
- १०७.४७/१विषं वृद्धस्य युवती वृद्धाया अमृतं युवा ।
- १०७.४७/२षष्ठानिष्टसमायोगो दृष्टोऽस्माभिरङ्गो यिरात् ॥ १०७.४७ ॥
- १०७.४८/१अश्रुवाय । षत्येवमूयिरे डेयिद् दम्पत्योः शृण्वतोस्तदा ।
- १०७.४८/२अवेमुक्त्वा कृतातिथ्या ययुः सर्वे मदर्षयः ॥ १०७.४८ ॥

- १०७.४८/१ऋषीणां वयनं श्रुत्वा उभावपि सुदुःखितौ ।
 १०७.४८/२लज्जितौ च मलाप्राप्तौ गौतमो भार्यया सङ् ।
 १०७.४८/३पप्रच्छ मुनिशार्दूलमगस्त्यम् ऋषिसत्तमम् ॥ १०७.४८ ॥
 १०७.५०/१गौतम उवाच । को देशः किमु तीर्थं वा यत्र श्रेयः समाप्यते ।
 १०७.५०/२शीघ्रमेव मलाप्राज्ञं लुक्तिमुक्तिप्रदायकम् ॥ १०७.५० ॥
 १०७.५१/१अगस्त्य उवाच । वदद्भिर्मुनिभिर्ब्रह्मन् मया श्रुतमिदं वयः ।
 १०७.५१/२सर्वे कामास्तत्र पूर्यां गौतम्यां नात्र संशयः ॥ १०७.५१ ॥
 १०७.५२/१तस्माद् गच्छ मलाबुद्धे गौतमीं पापनाशिनीम् ।
 १०७.५२/२अहं त्वामनुयास्यामि यथेच्छसि तथा कुरु ॥ १०७.५२ ॥
 १०७.५३/१ब्रह्मोवाच । अतश्छ्रुत्वागस्त्यवाक्यं वृद्धया गौतमोऽव्यगात् ।
 १०७.५३/२तत्र तेषु तपस्तीव्रं पत्न्या स भगवान् ऋषिः ॥ १०७.५३ ॥
 १०७.५४/१स्तुतिं यकार देवस्य शम्भोर्विष्णोस्तथैव च ।
 १०७.५४/२गङ्गां च तोषयामास भार्यार्थं भगवान् ऋषिः ॥ १०७.५४ ॥
 १०७.५५/१गौतम उवाच । भिन्नात्मनामत्र भवे त्वमेव शरणां शिवः ।
 १०७.५५/२मरुभूमावध्वगानां विटपीव प्रियायुतः ॥ १०७.५५ ॥
 १०७.५६/१उच्यवयानां भूतानां सर्वथा पापनोदनः ।
 १०७.५६/२सस्यानां धनवत् कृष्ण त्वमवग्राहशोषिणाम् ॥ १०७.५६ ॥
 १०७.५७/१वैकुण्ठदुर्गनिःश्रेणिस्त्वं पीयूषतरंगिणी ।
 १०७.५७/२अधोगतानां तमानां शरणां भव गौतमि ॥ १०७.५७ ॥
 १०७.५८/१ब्रह्मोवाच । ततस्तुष्टावदद् वाक्यं गौतमं वृद्धया युतम् ।
 १०७.५८/२शरणागतदीनार्तं शरण्या गौतमी मुदा ॥ १०७.५८ ॥
 १०७.५९/१गौतम्युवाच । अभिषिञ्चस्व भार्यां त्वं मञ्जलैर्मन्त्रसंयुतैः ।
 १०७.५९/२कलशैरुपचारैश्च ततः पत्नी तव प्रिया ॥ १०७.५९ ॥
 १०७.६०/१सुतुपा चारुसर्वाङ्गी सुभगा चारुलोचना ।
 १०७.६०/२सर्वलक्षणसम्पूर्णा रम्यरूपमवाप्स्यति ॥ १०७.६० ॥
 १०७.६१/१रूपवत्या पुनस्त्वं वै भार्यया चाभिषेचितः ।
 १०७.६१/२सर्वलक्षणसम्पूर्णाः कान्तं रूपमवाप्स्यसि ॥ १०७.६१ ॥
 १०७.६२/१ब्रह्मोवाच । तथेति गाङ्गवचनाद् यथोक्तं तौ च यङ्क्तुः ।

- ૧૦૭.૬૨/૨સુરુપતામુભૌ પ્રામૌ ગૌતમ્યાશ્ચ પ્રસાદતઃ ॥ ૧૦૭.૬૨ ॥
- ૧૦૭.૬૩/૧અભિષેકોદકં ચચ્ચ સા નદી સમજાયત ।
- ૧૦૭.૬૩/૨તસ્યા નામ્ના તુ વિખ્યાતા વૃહ્દાયા મુનિસત્તમ ॥ ૧૦૭.૬૩ ॥
- ૧૦૭.૬૪/૧વૃહ્દા નદીતિ વિખ્યાતા ગૌતમોડપિ તથોચ્ચતે ।
- ૧૦૭.૬૪/૨વૃહ્દગૌતમ ઇત્યુક્ત ઋષિભિઃ સમવાસિભિઃ ।
- ૧૦૭.૬૪/૩વૃહ્દા તુ ગૌતર્મી પ્રાહ ગડ્ગાં પ્રત્યક્ષરૂપિણીમ્ ॥ ૧૦૭.૬૪ ॥
- ૧૦૭.૬૫/૧વૃહ્દોવાય । મન્નામ્નીયં નદી દેવિ વૃહ્દા ચેત્યભિધીયતામ્ ।
- ૧૦૭.૬૫/૨ત્વયા ચ સંગમસ્તસ્યાસ્તસ્યાસ્તીર્થમનુત્તમમ્ ॥ ૧૦૭.૬૫ ॥
- ૧૦૭.૬૬/૧રૂપસૌભાગ્યસમ્પત્તિ+ । પુત્રપૌત્રપ્રવર્ધનમ્ ।
- ૧૦૭.૬૬/૨આયુરારોગ્યકલ્યાણં જયપ્રીતિવિવર્ધનમ્ ।
- ૧૦૭.૬૬/૩સ્નાનદાનાદિહોમૈશ્ચ પિતૃણાં પાવનં પરમ્ ॥ ૧૦૭.૬૬ ॥
- ૧૦૭.૬૭/૧બ્રહ્મોવાય । અસ્તિવત્યાહ ચ તાં ગડ્ગા સુવૃહ્દાં ગૌતમપ્રિયામ્ ।
- ૧૦૭.૬૭/૨ગૌતમસ્થાપિતં લિડ્ગં વૃહ્દાનામ્નૈવ કીર્તિતમ્ ॥ ૧૦૭.૬૭ ॥
- ૧૦૭.૬૮/૧તત્રૈવ ચ મુદં પ્રામો વૃહ્દયા મુનિસત્તમઃ ।
- ૧૦૭.૬૮/૨તત્ર સ્નાનં ચ દાનં ચ સર્વાભીષ્ટપ્રદાયકમ્ ॥ ૧૦૭.૬૮ ॥
- ૧૦૭.૬૯/૧તતઃ પ્રભૃતિ તત્ તીર્થં વૃહ્દાસંગમમુચ્યતે ॥ ૧૦૭.૬૯ ॥
- ૧૦૮.૧/૧બ્રહ્મોવાય । ઇલાતીર્થમિતિ ખ્યાતં સર્વસિદ્ધિકરં નૃણામ્ ।
- ૧૦૮.૧/૨બ્રહ્મહત્યાદિપાપાનાં પાવનં સર્વકામદમ્ ॥ ૧૦૮.૧ ॥
- ૧૦૮.૨/૧વૈવસ્વતાન્વયે જાત ઇલો નામ જનેશ્વરઃ ।
- ૧૦૮.૨/૨મહત્યા સેનયા સાર્ધં જગામ મૃગયાવનમ્ ॥ ૧૦૮.૨ ॥
- ૧૦૮.૩/૧પરિબ્રામ ગહનં બહુવ્યાલસમાકુલમ્ ।
- ૧૦૮.૩/૨સ્નાનાકારદ્વિજયુતં વિટપૈઃ પરિશોભિતમ્ ॥ ૧૦૮.૩ ॥
- ૧૦૮.૪/૧વનેચરં નૃપશ્રેષ્ઠો મૃગયાગતમાનસઃ ।
- ૧૦૮.૪/૨તત્રૈવ મતિમાધત્ત ઇલોડમાત્યાન્ અથાબ્રવીત્ ॥ ૧૦૮.૪ ॥
- ૧૦૮.૫/૧ઇલ ઉવાચ । ગચ્છન્તુ નગરં સર્વે મમ પુત્રેણ પાલિતમ્ ।
- ૧૦૮.૫/૨દેશં કોશં બલં રાજ્યં પાલયન્તુ પુનશ્ચ તમ્ ॥ ૧૦૮.૫ ॥
- ૧૦૮.૬/૧વસિષ્ઠોડપિ તથા ચાતુ આદાયાગ્રીન્ પિતેવ નઃ ।
- ૧૦૮.૬/૨પત્નીભિઃ સહિતો ધીમાન્ અરણ્યેડહં વસામ્યથ ॥ ૧૦૮.૬ ॥

- ૧૦૮.૭/૧અરાણ્યભોગભુગ્ભિશ્ચ વાજિવારણમાનુષૈઃ ।
 ૧૦૮.૭/૨મૃગયાશીલિભિઃ કૈશ્ચિદ્ યાન્તુ સર્વ ઇતઃ પુરીમ્ ॥ ૧૦૮.૭ ॥
- ૧૦૮.૮/૧બ્રહ્મોવાચ । તથેત્યુક્ત્વા યયુસ્તેડપિ સ્વયં પ્રાચાચ્છનૈર્ગિરિમ્ ।
 ૧૦૮.૮/૨હિમવન્તં રત્નમયં વસંસ્તત્ર ઇલો નૃપઃ ॥ ૧૦૮.૮ ॥
- ૧૦૮.૯/૧૬૬ર્શ કન્દરં તત્ર નાનારત્નવિચિત્રિતમ્ ।
 ૧૦૮.૯/૨તત્ર યક્ષેશ્ચરઃ કશ્ચિત્ સમન્યુરિતિ વિશ્રુતઃ ॥ ૧૦૮.૯ ॥
- ૧૦૮.૧૦/૧તસ્ય ભાર્યા સમાનામ્ની ભર્તૃવ્રતપરાયણા ।
 ૧૦૮.૧૦/૨તસ્મિન્ વસત્યસૌ યક્ષો રમણીયે નગોત્તમે ॥ ૧૦૮.૧૦ ॥
- ૧૦૮.૧૧/૧મૃગરૂપેણ વ્યચરદ્ ભાર્યયા સ મહામતિઃ ।
 ૧૦૮.૧૧/૨સ્વેચ્છયા સ્વવને યક્ષઃ ક્રીડતે નૃત્યગીતકૈઃ ॥ ૧૦૮.૧૧ ॥
- ૧૦૮.૧૨/૧ઇત્યં સ યક્ષો જાનાતિ મૃગરૂપધરોડપિ ચ ।
 ૧૦૮.૧૨/૨ઇલસ્તુ તં ન જાનાતિ કન્દરં યક્ષપાલિતમ્ ॥ ૧૦૮.૧૨ ॥
- ૧૦૮.૧૩/૧યક્ષસ્ય ગેહં વિપુલં નાનારત્નવિચિત્રિતમ્ ।
 ૧૦૮.૧૩/૨તત્રોપવિષ્ટો નૃપતિર્મહત્યા સેનયા વૃતઃ ॥ ૧૦૮.૧૩ ॥
- ૧૦૮.૧૪/૧વાસં ચક્રે સ તત્રૈવ ગેહે યક્ષસ્ય ધીમતઃ ।
 ૧૦૮.૧૪/૨સ યક્ષોડધર્મકોપેન ભાર્યયા મૃગરૂપધૃક્ ॥ ૧૦૮.૧૪ ॥
- ૧૦૮.૧૫/૧ઇલં જેતું ન શક્નોમિ યાચિતો ન દદાતિ ચ ।
 ૧૦૮.૧૫/૨હૃતં ગેહં મમાનેન કિં કરોમીત્યચિન્તયત્ ॥ ૧૦૮.૧૫ ॥
- ૧૦૮.૧૬/૧યુધિ મતં કથં હન્યાં ચેતિ સ્થિત્વા સ યક્ષરાટ્ ।
 ૧૦૮.૧૬/૨આત્મીયાન્ પ્રેષયામાસ યક્ષાઞ્ શૂરાન્ ધનુર્ધરાન્ ॥ ૧૦૮.૧૬ ॥
- ૧૦૮.૧૭/૧યક્ષ ઉવાચ । યુદ્ધે જિત્વા ચ રાજાનમિલમુદ્ધતદન્તિનમ્ ।
 ૧૦૮.૧૭/૨ગૃહાદ્ યથાન્યતો યાતિ મમ તત્ કર્તુર્મર્હથ ॥ ૧૦૮.૧૭ ॥
- ૧૦૮.૧૮/૧બ્રહ્મોવાચ । યક્ષેશ્ચરસ્ય તદ્ વાક્યાદ્ યક્ષાસ્તે યુદ્ધદુર્મદાઃ ।
 ૧૦૮.૧૮/૨ઇલં ગાત્વાબ્રુવન્ સર્વે નિર્ગચ્છાસ્માદ્ ગૃહાલયાત્ ॥ ૧૦૮.૧૮ ॥
- ૧૦૮.૧૯/૧ન ચેદ્ યુદ્ધાત્ પરિભ્રષ્ટઃ પલાય્ય ક્વ ગમિષ્યસિ ।
 ૧૦૮.૧૯/૨તદ્ યક્ષવચનાત્ કોપાદ્ યુદ્ધં ચક્રે સ રાજરાટ્ ॥ ૧૦૮.૧૯ ॥
- ૧૦૮.૨૦/૧જિત્વા યક્ષાન્ બહુવિધાન્ ઉવાસ દશ શર્વરીઃ ।

- १०८.२०/२यक्षेश्वरो मृगो भूत्वा भार्यथापि वने वसन् ॥ १०८.२० ॥
- १०८.२१/१दृत्तगोडो वनं प्राप्तो दृत्तभृत्यः स यक्षिणीम् ।
- १०८.२१/२प्राड चिन्तापरो भूत्वा मृगीरूपधरां प्रियाम् ॥ १०८.२१ ॥
- १०८.२२/१यक्ष उवाच । राजाऽयं दुर्मनाः कान्ते व्यसनासक्तमानसः ।
- १०८.२२/२कथमायाति विपदं तत्रोपायो विचिन्त्यताम् ॥ १०८.२२ ॥
- १०८.२३/१पापिर्द्विव्यसनान्तानि राज्यान्यभिलभूभुजाम् ।
- १०८.२३/२प्रापयोमावनं सुभ्रूमृगीं भूत्वा मनोडरा ॥ १०८.२३ ॥
- १०८.२४/१प्रविशेत् तत्र राजां स्त्रीं भविष्यत्यसंशयम् ।
- १०८.२४/२कदलीयं त्वया भद्रे न यैतद् युज्यते मम ।
- १०८.२४/३अळं तु पुरुषो येन त्वं पुनः स्त्रीं च यक्षिणी ॥ १०८.२४ ॥
- १०८.२५/१यक्षिण्युवाच । कथं त्वया न गन्तव्यमुमावनमनुत्तमम् ।
- १०८.२५/२गतेऽपि त्वयि को दोषस्तन् मे कथय तत्त्वतः ॥ १०८.२५ ॥
- १०८.२६/१यक्ष उवाच । छिमवत्पर्वतश्रेष्ठ उभया सङ्घितः शिवः ।
- १०८.२६/२देवैर्गणैरनुवृत्तो विचयार यथासुभम् ।
- १०८.२६/३पार्वती शंकरं प्राड कदाचिद् रडसि स्थितम् ॥ १०८.२६ ॥
- १०८.२७/१पार्वत्युवाच । स्त्रीणामेष स्वभावोऽस्ति रतं गोपायितं भवेत् ।
- १०८.२७/२तस्मान् मे नियतं देशमाज्ञाया रक्षितं तव ॥ १०८.२७ ॥
- १०८.२८/१देहि मे त्रिदशेशान उमावनमिति श्रुतम् ।
- १०८.२८/२विना त्वया गणेशेन कार्त्तिकेयेन नन्दिना ॥ १०८.२८ ॥
- १०८.२९/१यस्त्वत्र प्रविशेन् नाथ स्त्रीत्वं तस्य भवेद् धृति ॥ १०८.२९ ॥
- १०८.३०/१यक्ष उवाच । धृत्याज्ञोमावने दत्ता प्रसन्नेनेन्दुमौलिना ।
- १०८.३०/२किं करोमि पुमान् कान्ते त्वया प्रणयनार्दितः ।
- १०८.३०/३तस्मान् मया न गन्तव्यमुमाया वनमुत्तमम् ॥ १०८.३० ॥
- १०८.३१/१ब्रह्मोवाच । तद् भर्तृवचनं श्रुत्वा यक्षिणी कामरूपिणी ।
- १०८.३१/२मृगीं भूत्वा विशालाक्षीं धलस्य पुरतोऽभवत् ॥ १०८.३१ ॥
- १०८.३२/१यक्षस्तु संस्थितस्तत्र ददर्शलो मृगीं तदा ।
- १०८.३२/२मृगयासक्तचित्तो वै मृगीं दृष्ट्वा विशेषतः ॥ १०८.३२ ॥
- १०८.३३/१अेक अेव उयाडुद्धो निर्यथौ तां मृगीमनु ।

- ૧૦૮.૩૩/૨સાકર્ષત શનૈસ્તં તુ રાજાનં મૃગયાકુલમ્ ॥ ૧૦૮.૩૩ ॥
- ૧૦૮.૩૪/૧શનૈર્જગામ સા તત્ર યદ્ ઉમાવનમુચ્યતે ।
- ૧૦૮.૩૪/૨અદૃશ્યા તુ મૃગી તસ્મૈ દર્શયન્તી ક્વચિત્ ક્વચિત્ ॥ ૧૦૮.૩૪ ॥
- ૧૦૮.૩૫/૧તિષ્ઠન્તી ચૈવ ગચ્છન્તી ધાવન્તી ચ વિભીતવત્ ।
- ૧૦૮.૩૫/૨હરિણી ચપલાક્ષી સા તમાકર્ષદ્ ઉમાવનમ્ ॥ ૧૦૮.૩૫ ॥
- ૧૦૮.૩૬/૧અનુપ્રાપો હયારૂઢસ્તત્ પ્રાપ સ ઉમાવનમ્ ।
- ૧૦૮.૩૬/૨ઉમાવનં પ્રવિષ્ટં તં જ્ઞાત્વા સા ચક્ષિણી તદા ॥ ૧૦૮.૩૬ ॥
- ૧૦૮.૩૭/૧મૃગીરૂપં પરિત્યજ્ય ચક્ષિણી કામરૂપિણી ।
- ૧૦૮.૩૭/૨દિવ્યરૂપં સમાસ્થાય ચાશોકતરુસંનિઘૌ ॥ ૧૦૮.૩૭ ॥
- ૧૦૮.૩૮/૧તચ્છાખાલમ્બિતકરા દિવ્યગન્ધાનુલેપના ।
- ૧૦૮.૩૮/૨દિવ્યરૂપધરા તન્વી કૃતકાર્યા સમા તદા ॥ ૧૦૮.૩૮ ॥
- ૧૦૮.૩૯/૧હસન્તી નૃપતિં પ્રેક્ષ્ય શ્રાન્તં હયગતં તદા ।
- ૧૦૮.૩૯/૨મૃગીમાલોકયન્તં તં ચપલાક્ષમિલં તદા ॥ ૧૦૮.૩૯ ॥
- ૧૦૮.૪૦/૧ભર્તૃવાક્યમશેષેણ સ્મરન્તી પ્રાહ ભૂમિપમ્ ॥ ૧૦૮.૪૦ ॥
- ૧૦૮.૪૧/૧સમોવાચ । હયારૂઢાબલા તન્વિ ક્વ એકૈવ તુ ગચ્છસિ ।
- ૧૦૮.૪૧/૨પુરુષસ્ય ચ વેષેણ ઇલે કમનુયાસ્યસિ ॥ ૧૦૮.૪૧ ॥
- ૧૦૮.૪૨/૧બ્રહ્મોવાચ । ઇલેતિ વચનં શ્રુત્વા રાજાસૌ ક્રોધમૂર્છિતઃ ।
- ૧૦૮.૪૨/૨ચક્ષિણીં ભર્ત્સયિત્વાસૌ તામપૃચ્છન્ મૃગીં પુનઃ ॥ ૧૦૮.૪૨ ॥
- ૧૦૮.૪૩/૧તથાપિ ચક્ષિણી પ્રાહ ઇલે કિમનુવીક્ષસે ।
- ૧૦૮.૪૩/૨ઇલેતિ વચનં શ્રુત્વા ધૃતયાપો હયસ્થિતઃ ॥ ૧૦૮.૪૩ ॥
- ૧૦૮.૪૪/૧કુપિતો દર્શયામાસ ત્રૈલોક્યવિજયી ધનુઃ ।
- ૧૦૮.૪૪/૨પુનઃ સા પ્રાહ નૃપતિં મહાત્માનમિલે સ્વયમ્ ॥ ૧૦૮.૪૪ ॥
- ૧૦૮.૪૫/૧પ્રેક્ષસ્વ પશ્ચાન્ માં બ્રૂહિ અસત્યાં સત્યવાદિનીમ્ ।
- ૧૦૮.૪૫/૨તદા ચાલોકયદ્ રાજા સ્તનૌ તુડ્ગૌ ભુજન્તરે ॥ ૧૦૮.૪૫ ॥
- ૧૦૮.૪૬/૧કિમિદં મમ સંજાતમિત્યેવં ચકિતોડભવત્ ॥ ૧૦૮.૪૬ ॥
- ૧૦૮.૪૭/૧ઇલોવાચ । કિમિદં મમ સંજાતં જાનીતે ભવતી સ્ફુટમ્ ।
- ૧૦૮.૪૭/૨વદ સર્વં યથાતથ્યં ત્વં કા વા વદ સુવ્રતે ॥ ૧૦૮.૪૭ ॥

- १०८.४८/१यक्षिण्युवाय । डिमवत्कन्दरश्रेष्ठे समन्युर्वसते पतिः ।
 १०८.४८/२यक्षाणामधिपः श्रीमांस्तद्भार्याहं तु यक्षिणी ॥ १०८.४८ ॥
- १०८.४९/१यत्कन्दरे भवान् राजा तूपविष्टः सुशीतले ।
 १०८.४९/२यस्य यक्षा उता मोहात् त्वया छि संगरं विना ॥ १०८.४९ ॥
- १०८.५०/१ततोऽहं निर्गमार्थं ते मृगी भूत्वा उभावनम् ।
 १०८.५०/२प्रविष्टा त्वं प्रविष्टोऽसि पुरा प्राह मडेश्वरः ॥ १०८.५० ॥
- १०८.५१/१यस्त्वत्र प्रविशेन् मन्दः पुमान् स्त्रीत्वमवाप्स्यति ।
 १०८.५१/२तस्मात् स्त्रीत्वमवाप्तोऽसि न त्वं द्युःपितुमर्हसि ।
 १०८.५१/३प्रौढोऽपि कोऽत्र जनाति विचित्रभवितव्यताम् ॥ १०८.५१ ॥
- १०८.५२/१ब्रह्मोवाय । यक्षिणीवयनं श्रुत्वा उयाउढस्तदापतत् ।
 १०८.५२/२तमाश्रास्य पुनः सैव यक्षिणी वाङ्मयमब्रवीत् ॥ १०८.५२ ॥
- १०८.५३/१यक्षिण्युवाय । स्त्रीत्वं जातं जातमेव न पुंस्त्वं कर्तुमर्हसि ।
 १०८.५३/२गूढाण विधां स्त्रीयोग्यां नृत्यं गीतमलङ्कृतिम् ।
 १०८.५३/३स्त्रीलावित्यं स्त्रीविलासं स्त्रीकृत्यं सर्वमेव तत् ॥ १०८.५३ ॥
- १०८.५४/१ब्रह्मोवाय । एषा सर्वमथावाप्य यक्षिणीं वाङ्मयमब्रवीत् ॥ १०८.५४ ॥
- १०८.५५/१एलोवाय । को वा भर्ता किं तु कृत्यं पुनः पुंस्त्वं कथं भवेत् ।
 १०८.५५/२अेतद् वदस्व कल्याणी दुःभार्ताया विशेषतः ।
 १०८.५५/३आर्तानामार्तिशमनाच्छ्रेयो नाभ्यधिकं क्वचित् ॥ १०८.५५ ॥
- १०८.५६/१यक्षिण्युवाय । बुधः सोमसुतो नाम वनाद् अस्माख्य पूर्वतः ।
 १०८.५६/२आश्रमस्तस्य सुभगे पितरं नित्यमेष्यति ॥ १०८.५६ ॥
- १०८.५७/१अनेनैव पथा सोमं पितरं स बुधो ग्राहः ।
 १०८.५७/२द्रष्टुं याति ततो नित्यं नमस्कर्तुं तथैव च ॥ १०८.५७ ॥
- १०८.५८/१यदा याति बुधः शान्तस्तदात्मानं च दर्शय ।
 १०८.५८/२तं दृष्ट्वा त्वं तु सुभगे सर्वडामान् अवाप्स्यसि ॥ १०८.५८ ॥
- १०८.५९/१ब्रह्मोवाय । तामाश्रास्य ततः सुभूर्यक्षिण्यन्तरधीयत ।
 १०८.५९/२यक्षिणी सा तमायष्ट यक्षोऽपि सुभमाप्तवान् ॥ १०८.५९ ॥
- १०८.६०/१एलसैन्यं च तत्रासीत् तद् गतं च यथासुभम् ।
 १०८.६०/२उभावनस्थिता येवा गायन्ती नृत्यती पुनः ॥ १०८.६० ॥

૧૦૮.૬૧/૧સ્ત્રીભાવમનુચેષ્ટન્તી સ્મરન્તી કર્મણો ગતિમ્ ।
 ૧૦૮.૬૧/૨કદાચિત્ ક્રિયમાણો તુ ઇલયા નૃત્યકર્મણિ ॥ ૧૦૮.૬૧ ॥
 ૧૦૮.૬૨/૧તામપશ્યદ્ બુધો ધીમાન્ પિતરં ગન્તુમુદ્યતઃ ।
 ૧૦૮.૬૨/૨ઇલાં દૃષ્ટ્વા ગતિં ત્યક્ત્વા તામાગત્યાબ્રવીદ્ બુધઃ ॥ ૧૦૮.૬૨ ॥
 ૧૦૮.૬૩/૧બુધ ઉવાચ । ભાર્યા ભવ મમ સ્વસ્થા સર્વાભ્યસ્ત્વં
 પ્રિયા ભવ ॥ ૧૦૮.૬૩ ॥
 ૧૦૮.૬૪/૧બ્રહ્મોવાચ । બુધવાક્યમિલા ભક્ત્યા ત્વભિન્દ્ય તથાકરોત્ ।
 ૧૦૮.૬૪/૨સ્મૃત્વા ચ ચક્ષિણીવાક્યં તતસ્તુષ્ટાભવન્ મુને ॥ ૧૦૮.૬૪ ॥
 ૧૦૮.૬૫/૧બુધો રેમે તયા પ્રીત્યા નીત્વા સ્વસ્થાનમુત્તમમ્ ।
 ૧૦૮.૬૫/૨સા ચાપિ સર્વભાવેન તોષયામાસ તં પતિમ્ ।
 ૧૦૮.૬૫/૩તતો બહુતિથે કાલે બુધસ્તુષ્ટોડવદત્ પ્રિયામ્ ॥ ૧૦૮.૬૫ ॥
 ૧૦૮.૬૬/૧બુધ ઉવાચ । કિં તે દેયં મયા ભદ્રે પ્રિયં યન્ મનસિ
 સ્થિતમ્ ॥ ૧૦૮.૬૬ ॥
 ૧૦૮.૬૭/૧બ્રહ્મોવાચ । તદ્વાક્યસમકાલં તુ પુત્રં દેહીત્યભાષત ।
 ૧૦૮.૬૭/૨ઇલા બુધં સોમસુતં પ્રીતિમન્તં પ્રિયં તથા ॥ ૧૦૮.૬૭ ॥
 ૧૦૮.૬૮/૧બુધ ઉવાચ । અમોઘમેતન્ મદ્ધીર્યં તથા પ્રીતિસમુદ્ભવમ્ ।
 ૧૦૮.૬૮/૨પુત્રસ્તે ભવિતા તસ્માત્ ક્ષત્રિયો લોકવિશ્રુતઃ ॥ ૧૦૮.૬૮ ॥
 ૧૦૮.૬૯/૧સોમવંશકરઃ શ્રીમાન્ આદિત્ય ઇવ તેજસા ।
 ૧૦૮.૬૯/૨બુદ્ધ્યા બૃહસ્પતિસમઃ ક્ષમયા પૃથિવીસમઃ ॥ ૧૦૮.૬૯ ॥
 ૧૦૮.૭૦/૧વીર્યેણાજૈ હરિરિવ કોપેન હુતભુગ્ યથા ॥ ૧૦૮.૭૦ ॥
 ૧૦૮.૭૧/૧બ્રહ્મોવાચ । તસ્મિન્ ઉત્પદ્યમાને તુ બુધપુત્રે મહાત્મનિ ।
 ૧૦૮.૭૧/૨જયશબ્દશ્ચ સર્વત્ર ત્વાસીચ્ય સુરવેશ્મનિ ॥ ૧૦૮.૭૧ ॥
 ૧૦૮.૭૨/૧બુધપુત્રે સમુત્પન્ને તત્રાજગમુઃ સુરેશ્વરાઃ ।
 ૧૦૮.૭૨/૨અહમધ્યાગમં તત્ર મુદા યુક્તો મહામતે ॥ ૧૦૮.૭૨ ॥
 ૧૦૮.૭૩/૧જાતમાત્રઃ સુતો રાવમકરોત્ સ પૃથુસ્વરમ્ ।
 ૧૦૮.૭૩/૨તેન સર્વેડપ્યવોચન્ વૈ સંગતા ઋષયઃ સુરાઃ ॥ ૧૦૮.૭૩ ॥
 ૧૦૮.૭૪/૧ચસ્માત્ પુરુ રવોડસ્યેતિ તસ્માદ્ એષ પુરુરવાઃ ।
 ૧૦૮.૭૪/૨સ્યાદ્ ઇત્યેવં નામ ચક્રુઃ સર્વે સંતુષ્ટમાનસાઃ ॥ ૧૦૮.૭૪ ॥

- १०८.७५/१बुधोऽप्यध्यापयामास क्षात्रविधां सुतं शुभाम् ।
 १०८.७५/२धनुर्वेदं सप्रयोगं बुधः प्रादात् तदात्मजे ॥ १०८.७५ ॥
- १०८.७६/१स शीघ्रं वृद्धिमगमश्चुकलपक्षे यथा शशी ।
 १०८.७६/२स मातरं दुःप्रयुतां समीक्ष्येलां मलामतिः ।
 १०८.७६/३नमस्याथ विनीतात्मा धलामैलोऽब्रवीद् धृष्टम् ॥ १०८.७६ ॥
- १०८.७७/१श्रैल उवाच । बुधो मातर्मम पिता तव भर्ता प्रियस्तथा ।
 १०८.७७/२अहं य पुत्रः कर्मण्यः कस्मात् ते मानसो ज्वरः ॥ १०८.७७ ॥
- १०८.७८/१धलोवाच । सत्यं पुत्र बुधो भर्ता त्वं य पुत्रो गुणाकरः ।
 १०८.७८/२भर्तृपुत्रकृता चिन्ता न ममास्ति कदाचन ॥ १०८.७८ ॥
- १०८.७९/१तथापि पूर्वजं किञ्चिद् दुःखं स्मृत्वा पुनः पुनः ।
 १०८.७९/२चिन्तयेयं मडाबुद्धे ततो मातरमब्रवीत् ॥ १०८.७९ ॥
- १०८.८०/१श्रैल उवाच । निवेद्यस्व मे मातस्तद् एव प्रथमं मम ॥ १०८.८० ॥
- १०८.८१/१ब्रह्मोवाच । धला येनमुवायेदं रडोवाचं कथं वदे ।
 १०८.८१/२तथापि पुत्र ते वस्मि पित्रोः पुत्रो यतो गतिः ।
 १०८.८१/३मग्नानां दुःप्रपाथोर्ध्वौ पुत्रः प्रवडणं परम् ॥ १०८.८१ ॥
- १०८.८२/१ब्रह्मोवाच । तन् मातृवचनं श्रुत्वा विनीतः प्राड मातरम् ।
 १०८.८२/२पादयोः पतितश्चापि वद मातर्यथा तथा ॥ १०८.८२ ॥
- १०८.८३/१ब्रह्मोवाच । सा पुत्ररवसं प्राड धक्ष्वाकूणां तथा कुलम् ।
 १०८.८३/२तत्रोत्पत्तिं स्वस्य नाम राज्यप्राप्तिं प्रियान् सुतान् ॥ १०८.८३ ॥
- १०८.८४/१पुरोधसं वसिष्ठं य प्रियां भार्यां स्वकं पदम् ।
 १०८.८४/२वननिर्याणमेवाथ अमात्यानां पुरोधसः ॥ १०८.८४ ॥
- १०८.८५/१प्रेषणं य नगर्यां तां मृगयासञ्जितमेव य ।
 १०८.८५/२रुडिमवत्सन्दरगतिं यक्षेश्वरगृहे गतिम् ॥ १०८.८५ ॥
- १०८.८६/१उमावनप्रवेशं य स्त्रीत्वप्राप्तिमशेषतः ।
 १०८.८६/२मलेश्वराज्ञया तत्र याप्रवेशं नरस्य तु ॥ १०८.८६ ॥
- १०८.८७/१यक्षिणीवाक्यमप्यस्य वरदानं तथैव य ।
 १०८.८७/२बुधप्राप्तिं तथा प्रीतिं पुत्रोत्पत्त्याद्यशेषतः ॥ १०८.८७ ॥

१०८.८८/१कथयामास तत् सर्वं श्रुत्वा मातरमब्रवीत् ।
 १०८.८८/२पुत्ररवाः किं करोमि किं कृत्वा सुकृतं भवेत् ॥ १०८.८८ ॥
 १०८.८९/१अेतावता ते तृप्तिश्चेद् अलभेतेन याप्तिडे ।
 १०८.८९/२यद् अप्यन्यन् मनोवर्ति तद् आयाज्ञापयस्व मे ॥ १०८.८९ ॥
 १०८.९०/१एलोवाय । श्रेयं पुंस्त्वमुत्कृष्टमिच्छेयं राज्यमुत्तमम् ।
 १०८.९०/२अभिषेकं च पुत्राणां तव यापि विशेषतः ॥ १०८.९० ॥
 १०८.९१/१एनं दातुं च यष्टुं च मुक्तिमार्गस्य वीक्षणम् ।
 १०८.९१/२सर्वं च कर्तुमिच्छामि तव पुत्र प्रसादतः ॥ १०८.९१ ॥
 १०८.९२/१पुत्र उवाच । उपायं त्वा तु पृच्छामि येन पुंस्त्वमवाप्स्यसि ।
 १०८.९२/२तपसो वान्यतो वापि वदस्व मम तत्त्वतः ॥ १०८.९२ ॥
 १०८.९३/१एलोवाय । बुधं त्वं पितरं पृच्छ गत्वा पुत्र यथार्थवत् ।
 १०८.९३/२स तु सर्वं तु जानाति उपदेक्ष्यति ते हितम् ॥ १०८.९३ ॥
 १०८.९४/१ब्रह्मोवाय । तन्मातृवचनाद् औलो गत्वा पितरमञ्जसा ।
 १०८.९४/२उवाच प्राणतो भूत्वा मातुः कृत्यं तथात्मनः ॥ १०८.९४ ॥
 १०८.९५/१बुध उवाच । हलं जने मडाप्राज्ञं हलां जतां पुनस्तथा ।
 १०८.९५/२उमावनप्रवेशं च शम्भोराज्ञां तथैव च ॥ १०८.९५ ॥
 १०८.९६/१तस्माच्छम्भुप्रसादेन उमायाश्च प्रसादतः ।
 १०८.९६/२विशापो भविता पुत्र तावाराध्य न यान्यथा ॥ १०८.९६ ॥
 १०८.९७/१पुत्ररवा उवाच । पश्येयं तं कथं देवं कथं
 वा मातरं शिवाम् ।
 १०८.९७/२तीर्थाद् वा तपसो वापि तत् पितः प्रथमं वद ॥ १०८.९७ ॥
 १०८.९८/१बुध उवाच । गौतमीं गच्छ पुत्र त्वं तत्रास्ते सर्वदा शिवः ।
 १०८.९८/२उमया सङ्घितः श्रीमाञ् शापडन्ता वरप्रदः ॥ १०८.९८ ॥
 १०८.९९/१ब्रह्मोवाच । पुत्ररवाः पितुर्वाक्यं श्रुत्वा तु मुदितोऽभवत् ।
 १०८.९९/२गौतमीं तपसे धीमान् गङ्गां त्रैलोक्यपावनीम् ॥ १०८.९९ ॥
 १०८.१००/१पुंस्त्वमिच्छंस्तथा मातुर्जगाम तपसे त्वरन् ।
 १०८.१००/२उमवन्तं गिरिं नत्वा मातरं पितरं गुरुम् ॥ १०८.१०० ॥
 १०८.१०१/१गच्छन्तमन्वगात् पुत्रमिला सोमसुतस्तथा ।

- १०८.१०१/रते सर्वे गौतमीं प्राप्ता छिमवत्पर्वतोत्तमात् ॥ १०८.१०१ ॥
- १०८.१०२/रतत्र स्नात्वा तपः किञ्चित् कृत्वा यक्षुः स्तुतिं पराम् ।
- १०८.१०२/रभवस्य देवदेवस्य स्तुतिक्रममिमं शृणु ॥ १०८.१०२ ॥
- १०८.१०३/१बुधस्तुष्टाव प्रथममिला य तदनन्तरम् ।
- १०८.१०३/रततः पुत्रुस्त्वाः पुत्रो गौरी देवीं य शंकरम् ॥ १०८.१०३ ॥
- १०८.१०४/१बुध उवाच । यौ कुङ्कुमेन स्वशरीरजेन ।
- १०८.१०४/रस्वभावलेमप्रतिभौ सृष्टौ ।
- १०८.१०४/उयावर्षितौ स्कन्दगणेश्वराभ्याम् ।
- १०८.१०४/रतौ मे शरण्यौ शरणं भवेताम् ॥ १०८.१०४ ॥
- १०८.१०५/१छलोवाच । संसारतापत्रयदावदग्धाः ।
- १०८.१०५/रशरीरिणो यौ परिचिन्तयन्तः ।
- १०८.१०५/उसद्यः परां निर्वृतिमाप्नुवन्ति ।
- १०८.१०५/रतौ शंकरौ मे शरणं भवेताम् ॥ १०८.१०५ ॥
- १०८.१०६/१आर्ता ज्येष्ठं पीडितमानसा ते ।
- १०८.१०६/रकलेशादिगोमा न परोऽस्ति कश्चित् ।
- १०८.१०६/उदेव त्वदीयौ यरण्यौ सुपुण्यौ ।
- १०८.१०६/रतौ मे शरण्यौ शरणं भवेताम् ॥ १०८.१०६ ॥
- १०८.१०७/१पुत्रुस्त्वा उवाच । ययोः सकाशाद् छंदमभ्युद्वैति ।
- १०८.१०७/रप्रयाति यान्ते लयमेव सर्वम् ।
- १०८.१०७/उजगच्छरण्यौ जगदात्मकौ तु ।
- १०८.१०७/रगौरीशरौ मे शरणं भवेताम् ॥ १०८.१०७ ॥
- १०८.१०८/१यौ देववृन्देषु मद्योत्सवे तु ।
- १०८.१०८/रपादौ गृडाणेश गिरीशपुत्र्याः ।
- १०८.१०८/उप्रोक्तं धृतौ प्रीतिवशास्त्रिवेन ।
- १०८.१०८/रतौ मे शरण्यौ शरणं भवेताम् ॥ १०८.१०८ ॥
- १०८.१०९/१श्रीदेव्युवाच । किमभीष्टं प्रदास्यामि युष्मभ्यं तद् वदन्तु मे ।
- १०८.१०९/रद्वृत्तकृत्याः स्थ भद्रं वो देवानामपि दुष्करम् ॥ १०८.१०९ ॥
- १०८.११०/१पुत्रुस्त्वा उवाच । छलो राजा तवाज्ञात्वा वनं प्राविशद् अम्बिके ।
- १०८.११०/रतत् क्षमस्व सुरेशानि पुंस्त्वं दातुं त्वमर्हसि ॥ १०८.११० ॥

૧૦૮.૧૧૧/૧બ્રહ્મોવાચ । તથેત્યુવાચ તાન્ સર્વાન્ ભવસ્ય તુ મતે સ્થિતા ।
 ૧૦૮.૧૧૧/૨તતઃ સ ભગવાન્ આહ દેવીવાક્યરતઃ સદા ॥ ૧૦૮.૧૧૧ ॥
 ૧૦૮.૧૧૨/૧શિવ ઉવાચ । અત્રાભિષેકમાત્રેણ પુંસ્ત્વં પ્રાપ્નોત્વયં
 નૃપઃ ॥ ૧૦૮.૧૧૨ ॥
 ૧૦૮.૧૧૩/૧બ્રહ્મોવાચ । સ્નાતાયા બુધભાર્યાયાઃ શરીરાદ્ વારિ સુસ્યુવે ।
 ૧૦૮.૧૧૩/૨નૃત્યં ગીતં ચ લાવાણ્યં ચક્ષિણ્યા ચદ્ ઉપાર્જિતમ્ ॥ ૧૦૮.૧૧૩ ॥
 ૧૦૮.૧૧૪/૧તત્ સર્વં વારિધારાભિર્ગડ્ગામ્ભસિ સમાવિશત્ ।
 ૧૦૮.૧૧૪/૨નૃત્યા ગીતા ચ સૌભાગ્યા ઇમા નદો ભભૂવિરે ॥ ૧૦૮.૧૧૪ ॥
 ૧૦૮.૧૧૫/૧તાશ્ચાપિ સંગતા ગડ્ગાં તે પુણ્યાઃ સંગમાસ્ત્રયઃ ।
 ૧૦૮.૧૧૫/૨તેષુ સ્નાનં ચ દાનં ચ સુરરાજ્યકલપ્રદમ્ ॥ ૧૦૮.૧૧૫ ॥
 ૧૦૮.૧૧૬/૧ઇલા પુંસ્ત્વમવાપ્યાથ ગૌરીશમ્ભોઃ પ્રસાદતઃ ।
 ૧૦૮.૧૧૬/૨મહાભ્યુદયસિદ્ધ્યર્થં વાજિમેધમથાકરોત્ ॥ ૧૦૮.૧૧૬ ॥
 ૧૦૮.૧૧૭/૧પુરોધસં વસિષ્ઠં ચ ભાર્યા પુત્રાંસ્તથૈવ ચ ।
 ૧૦૮.૧૧૭/૨અમાત્યાંશ્ચ બલં કોશમાનીય સ નૃપોત્તમઃ ॥ ૧૦૮.૧૧૭ ॥
 ૧૦૮.૧૧૮/૧ચતુરડ્ગં બલં રાજ્યં દણ્ડકેડસ્થાપયત્ તદા ।
 ૧૦૮.૧૧૮/૨ઇલસ્ય નામ્ના વિખ્યાતં તત્ર તત્ પુરમુચ્યતે ॥ ૧૦૮.૧૧૮ ॥
 ૧૦૮.૧૧૯/૧પૂર્વજાતાન્ અથો પુત્રાન્ સૂર્યવંશક્રમાગતે ।
 ૧૦૮.૧૧૯/૨રાજ્યેડભિષિચ્ય પશ્ચાત્ તમૈલં સ્નેહાદ્ અસિગ્ચયત્ ॥ ૧૦૮.૧૧૯ ॥
 ૧૦૮.૧૨૦/૧સોમવંશકરઃ શ્રીમાન્ અયં રાજા ભવેદ્ ઇતિ ।
 ૧૦૮.૧૨૦/૨સર્વેભ્યો મતિમાનેભ્યો જ્યેષ્ઠઃ શ્રેષ્ઠોડભવન્ મુને ॥ ૧૦૮.૧૨૦ ॥
 ૧૦૮.૧૨૧/૧ચત્ર ચ ક્રતવો વૃત્તા ઇલસ્ય નૃપતેઃ શુભાઃ ।
 ૧૦૮.૧૨૧/૨ચત્ર પુંસ્ત્વમવાપ્યાથ ચત્ર પુત્રાઃ સમાગતાઃ ॥ ૧૦૮.૧૨૧ ॥
 ૧૦૮.૧૨૨/૧ચક્ષિણીદત્તનૃત્યાદિ+ । ગીતસૌભાગ્યમડ્ગલાઃ ।
 ૧૦૮.૧૨૨/૨નદો ભૂત્વા ચત્ર ગડ્ગાં સંગતાસ્તાનિ નારદ ॥ ૧૦૮.૧૨૨ ॥
 ૧૦૮.૧૨૩/૧તીર્થાનિ શુભદાન્યાસન્ સહસ્રાણ્યથ ષોડશ ।
 ૧૦૮.૧૨૩/૨ઉભયોસ્તીરયોસ્તાત તત્ર શમ્ભુરિલેશ્વરઃ ।
 ૧૦૮.૧૨૩/૩તેષુ સ્નાનં ચ દાનં ચ સર્વકલ્પકલપ્રદમ્ ॥ ૧૦૮.૧૨૩ ॥
 ૧૦૮.૧/૧બ્રહ્મોવાચ । ચક્રતીર્થમિતિ ખ્યાતં બ્રહ્મહત્યાદિનાશનમ્ ।

- १०८.१/रथत्र यङ्केश्वरो देवश्चक्रमाप यतो हरिः ॥ १०८.१ ॥
- १०८.२/यत्र विष्णुः स्वयं स्थित्वा यकार्थं शंकरं प्रभुः ।
- १०८.२/रपूजयामास तत् तीर्थं यङ्कतीर्थमुदाहृतम् ॥ १०८.२ ॥
- १०८.३/यस्य श्रवाणमात्रेण सर्वपापैः प्रमुच्यते ।
- १०८.३/रदक्षकतौ प्रवृत्ते तु देवानां य समागमे ॥ १०८.३ ॥
- १०८.४/१६क्षेण दूषिते देवे शिवे शर्वे मङ्केश्वरे ।
- १०८.४/रअनाह्वाने सुरेशस्य दक्षयित्ते मलीमसे ॥ १०८.४ ॥
- १०८.५/१६क्षायाण्या श्रुते वाक्ये अनाह्वानस्य कारणे ।
- १०८.५/रअहल्यायां योक्तवत्यां कुपिताभूत् सुरेश्वरी ॥ १०८.५ ॥
- १०८.६/१पितरं नाशये पापं क्षमेयं न कथंयन ।
- १०८.६/रशृण्वती दौषवाक्यानि पित्रा योक्तानि भर्तरि ॥ १०८.६ ॥
- १०८.७/१पत्युः शृण्वन्ति या निन्दां तासां पापावधिः कुतः ।
- १०८.७/रयादृशस्तादृशो वापि पतिः स्त्रीणां परा गतिः ॥ १०८.७ ॥
- १०८.८/१किं पुनः सकलाधीशो मडादेवो जगद्गुरुः ।
- १०८.८/रश्रुतं तन्निन्दनं तर्हि धारयामि न देहकम् ॥ १०८.८ ॥
- १०८.९/१तस्मात् त्यक्ष्य षमं देहमित्युक्त्वा सा मडासती ।
- १०८.९/रकोपेन मडताविष्टा प्रज्जवाल सुरेश्वरी ॥ १०८.९ ॥
- १०८.१०/१शिवैक्येतना देहं बलाद् योगाश्च तत्यजे ।
- १०८.१०/रमङ्केश्वरोऽपि सकलं वृत्तमाकर्ष्य नारदात् ॥ १०८.१० ॥
- १०८.११/१दृष्ट्वा युकोप पप्रच्छ जयां य विजयां तथा ।
- १०८.११/रते उच्यतुरुभे देवं दक्षकतुविनाशनम् ॥ १०८.११ ॥
- १०८.१२/१६क्षायाण्या षति श्रुत्वा मषं प्रायान् मङ्केश्वरः ।
- १०८.१२/रभीमैर्गणैः परिवृत्तो भूतनाथैः समं ययौ ॥ १०८.१२ ॥
- १०८.१३/१मप्यस्तैर्वैष्टितः सर्वो देवब्रह्मपुरस्कृतः ।
- १०८.१३/रदक्षेण यजमानेन शुद्धभावेन रक्षितः ॥ १०८.१३ ॥
- १०८.१४/१वसिष्ठादिभिरत्युग्रैर्मुनिभिः परिवारितः ।
- १०८.१४/रधन्द्रादित्याद्यैर्वसुभिः सर्वतःपरिपालितः ॥ १०८.१४ ॥

- ૧૦૯.૧૫/૧ઋગ્યજુઃસામવેદૈશ્ચ સ્વાહાશબ્દૈરલંકૃતઃ ।
 ૧૦૯.૧૫/૨શ્રદ્ધા પુષ્ટિસ્તથા તુષ્ટિઃ શાન્તિર્લજ્જા સરસ્વતી ॥ ૧૦૯.૧૫ ॥
- ૧૦૯.૧૬/૧ભૂમિર્ધૌઃ શર્વરી ક્ષાન્તિરુષા આશા જયા મતિઃ ।
 ૧૦૯.૧૬/૨એતાભિશ્ચ તથાન્યાભિઃ સર્વતઃ સમલંકૃતઃ ॥ ૧૦૯.૧૬ ॥
- ૧૦૯.૧૭/૧ત્વષ્ટા મહાત્મના યાપિ કારિતો વિશ્વકર્મણા ।
 ૧૦૯.૧૭/૨સુરભિર્નન્દિની ધેનુઃ કામધુક્ કામદોહિની ॥ ૧૦૯.૧૭ ॥
- ૧૦૯.૧૮/૧એતાભિઃ કામવર્ષાભિઃ સર્વકામસમૃદ્ધિમાન્ ।
 ૧૦૯.૧૮/૨કલ્પવૃક્ષઃ પારિજાતો લતાઃ કલ્પલતાદિકાઃ ॥ ૧૦૯.૧૮ ॥
- ૧૦૯.૧૯/૧યદ્ યદ્ ઇષ્ટતમં કિંચિત્ તત્ર તસ્મિન્ મખે સ્થિતમ્ ।
 ૧૦૯.૧૯/૨સ્વયં મઘવતા પૂષ્ણા હરિણા પરિરક્ષિતઃ ॥ ૧૦૯.૧૯ ॥
- ૧૦૯.૨૦/૧દીયતાં ભુજ્યતાં વાપિ ક્રિયતાં સ્થીયતાં સુખમ્ ।
 ૧૦૯.૨૦/૨એતૈશ્ચ સર્વતો વાઙ્ચૈર્દક્ષસ્ય પૂજિતં મખમ્ ॥ ૧૦૯.૨૦ ॥
- ૧૦૯.૨૧/૧આદૌ તુ વીરભદ્રોડસૌ ભદ્રકાલ્યા યુતો યયૌ ।
 ૧૦૯.૨૧/૨શોકકોપપરીતાત્મા પશ્ચાચ્છૂલપિનાકધૃક્ ॥ ૧૦૯.૨૧ ॥
- ૧૦૯.૨૨/૧અભ્યાયયૌ મહાદેવો મહાભૂતૈરલંકૃતઃ ।
 ૧૦૯.૨૨/૨તાનિ ભૂતાનિ પરિતો મખે વેષ્ટ્ય મહેશ્વરમ્ ॥ ૧૦૯.૨૨ ॥
- ૧૦૯.૨૩/૧કતું વિધ્વંસયામાસુસ્તત્ર ક્ષોભો મહાન્ અભૂત્ ।
 ૧૦૯.૨૩/૨પલાયન્ત તતઃ કેચિત્ કેચિદ્ ગત્વા તતઃ શિવમ્ ॥ ૧૦૯.૨૩ ॥
- ૧૦૯.૨૪/૧કેચિત્ સ્તુવન્તિ દેવેશં કેચિત્ કુપ્યન્તિ શંકરમ્ ।
 ૧૦૯.૨૪/૨એવં વિધ્વંસિતં યજ્ઞં દૃષ્ટ્વા પૂષા સમભ્યગાત્ ॥ ૧૦૯.૨૪ ॥
- ૧૦૯.૨૫/૧પૂષ્ણો દન્તાન્ અથોત્પાટ્ય ઇન્દ્રં વ્યદ્રાવયત્ ક્ષણાત્ ।
 ૧૦૯.૨૫/૨ભગસ્ય ચક્ષુષી વિપ્ર વીરભદ્રો વ્યપાટયત્ ॥ ૧૦૯.૨૫ ॥
- ૧૦૯.૨૬/૧દિવાકરં પુનર્દૌભ્યાં પરિભ્રામ્ય સમાક્ષિપત્ ।
 ૧૦૯.૨૬/૨તતઃ સુરગણાઃ સર્વે વિષ્ણું તે શરણં યયુઃ ॥ ૧૦૯.૨૬ ॥
- ૧૦૯.૨૭/૧દેવા ઊચુઃ । ત્રાહિ ત્રાહિ ગદાપાણે ભૂતનાથકૃતાદ્ ભયાત્ ।
 ૧૦૯.૨૭/૨મહેશ્વરગણઃ કશ્ચિત્ પ્રમથાનાં તુ નાયકઃ ।
 ૧૦૯.૨૭/૩તેન દગ્ધો મખઃ સર્વો વૈષ્ણવઃ પશ્યતો હરેઃ ॥ ૧૦૯.૨૭ ॥
- ૧૦૯.૨૮/૧બ્રહ્મોવાચ । હરિણા ચક્રમુત્સૃષ્ટે ભૂતનાથવધં પ્રતિ ।

१०९.२८/२भूतनाथोऽपि तच्चक्रमापतच्च तदाग्रसत् ॥ १०९.२८ ॥
 १०९.२९/१ग्रस्ते यके ततो विष्णोर्लोकापाला भयाद् ययुः ।
 १०९.२९/२तथा स्थितान् अवेक्ष्याथ दक्षो यज्ञं सुरान् अपि ।
 १०९.२९/३तुष्टाव शंकरं देवं दक्षो भक्त्या प्रजापतिः ॥ १०९.२९ ॥
 १०९.३०/१दक्ष उवाच । जय शंकर सोमेश जय सर्वज्ञ शम्भवे ।
 १०९.३०/२जय कल्याणभृच्छम्भो जय कालात्मने नमः ॥ १०९.३० ॥
 १०९.३१/१आदिकर्तृर्नमस्तेऽस्तु नीलकण्ठ नमोऽस्तु ते ।
 १०९.३१/२ब्रह्मप्रिय नमस्तेऽस्तु ब्रह्मरूप नमोऽस्तु ते ॥ १०९.३१ ॥
 १०९.३२/१त्रिमूर्तये नमो देव त्रिधाम परमेश्वर ।
 १०९.३२/२सर्वमूर्ते नमस्तेऽस्तु त्रैलोक्याधार कामदे ॥ १०९.३२ ॥
 १०९.३३/१नमो वेदान्तवेधाय नमस्ते परमात्मने ।
 १०९.३३/२यज्ञरूप नमस्तेऽस्तु यज्ञधाम नमोऽस्तु ते ॥ १०९.३३ ॥
 १०९.३४/१यज्ञादान नमस्तेऽस्तु उष्यवाह नमोऽस्तु ते ।
 १०९.३४/२यज्ञाङ्ग्रे नमस्तेऽस्तु कुलदाय नमोऽस्तु ते ॥ १०९.३४ ॥
 १०९.३५/१त्राडि त्राडि जगन्नाथ शरणागतवत्सल ।
 १०९.३५/२भक्तानामभ्यभक्तानां त्वमेव शरणां प्रभो ॥ १०९.३५ ॥
 १०९.३६/१ब्रह्मोवाच । अ एवं तु स्तुवतस्तस्य प्रसन्नोऽभून् मलेश्वरः ।
 १०९.३६/२किं दद्यामीति तं प्राह ऋतुः पूर्णोऽस्तु मे प्रभो ॥ १०९.३६ ॥
 १०९.३७/१तथेत्युवाच भगवान् देवदेवो मलेश्वरः ।
 १०९.३७/२शंकरः सर्वभूतात्मा करुणावरुणालयः ॥ १०९.३७ ॥
 १०९.३८/१कतुं कृत्वा ततः पूर्णं तस्य दक्षस्य वै मुने ।
 १०९.३८/२अवेवमुक्त्वा स भगवान् भूतैरन्तरधीयत ॥ १०९.३८ ॥
 १०९.३९/१यथागतं सुरा जग्मुः स्वमेव सदनं प्रति ।
 १०९.३९/२ततः कदाचिद् देवानां दैत्यानां विग्रहो मलान् ॥ १०९.३९ ॥
 १०९.४०/१भभूव तत्र दैत्येभ्यो भीता देवाः श्रियः पतिम् ।
 १०९.४०/२तुष्टुवुः सर्वभावेन वयोभिस्तं जनार्दनम् ॥ १०९.४० ॥
 १०९.४१/१देवा उचुः । शङ्काद्योऽपि त्रिदशाः कटाक्षम् ।
 १०९.४१/२अवेक्ष्य यस्यास्तप आचरन्ति ।

- १०८.४१/३सा यापि यत्पादरता य लक्ष्मीस्- ।
 १०८.४१/४तं ब्रह्मभूतं शरणां प्रपद्ये ॥ १०८.४१ ॥
- १०८.४२/१यस्मात् त्रिलोक्यां न परः समानो ।
 १०८.४२/२न याधिकस्ताक्षरथान् नृसिंहात् ।
 १०८.४२/३स देवदेवोऽवतु नः समस्तान् ।
 १०८.४२/४महाभयेभ्यः कृपया प्रपन्नान् ॥ १०८.४२ ॥
- १०८.४३/१ब्रह्मोवाय । ततः प्रसन्नो भगवान् शङ्खयङ्कगदाधरः ।
 १०८.४३/२किमर्थमागताः सर्वे तत्कर्तास्मीत्युवाच तान् ॥ १०८.४३ ॥
- १०८.४४/१देवा उच्युः । भयं य तीव्रं दैत्येभ्यो देवानां मधुसूदन ।
 १०८.४४/२ततस्त्राणाय देवानां मतिं कुरु जनार्दन ॥ १०८.४४ ॥
- १०८.४६/१ब्रह्मोवाय । तान् आगतान् हरिः प्राह ग्रस्तं यकं उरेश मे ।
 १०८.४६/२किं करोमि गतं यकं भवन्तश्चार्तिमागताः ।
 १०८.४६/३यान्तु सर्वे देवगणा रक्षा वः क्रियते मया ॥ १०८.४६ ॥
- १०८.४७/१ब्रह्मोवाय । ततो गतेषु देवेषु विष्णुश्चकार्यमुद्यतः ।
 १०८.४७/२गोदावरीं ततो गत्वा शम्भोः पूजां प्रयक्षमे ॥ १०८.४७ ॥
- १०८.४८/१सुवर्षाकमलैर्दिव्यैः सुगन्धैर्दशभिः शतैः ।
 १०८.४८/२भक्तितो नित्यवत् पूजां यके विष्णुरुमापतेः ॥ १०८.४८ ॥
- १०८.४९/१येवं सम्भूज्यमाने तु तयोस्तत्त्वमिदं शृणु ।
 १०८.४९/२कमलानां सल्ले तु यदैकं नैव पूर्यते ॥ १०८.४९ ॥
- १०८.५०/१तदासुरारिः स्वं नेत्रमुत्पाट्यार्धमकल्पयत् ।
 १०८.५०/२अर्धपात्रं करे गृह्य सल्लकमलान्वितम् ।
 १०८.५०/३ध्यात्वा शम्भुं ददावर्धमनन्यशरणां हरिः ॥ १०८.५० ॥
- १०८.५१/१विष्णुरुवाच । त्वमेव देव ज्ञानीषे भावमन्तर्गतं नृणाम् ।
 १०८.५१/२त्वमेव शरणांशोऽधीशोऽत्र का भवेद् विचारणा ॥ १०८.५१ ॥
- १०८.५२/१ब्रह्मोवाच । वदन् उदश्रुनयनो निलिल्येऽसावितीश्वरे ।
 १०८.५२/२भवानीसहितः शम्भुः पुरस्ताद् अभवत् तदा ॥ १०८.५२ ॥
- १०८.५३/१माढमालिङ्ग्य विविधैर्वैरापूरयद् धरिम् ।
 १०८.५३/२तद् अथ यक्षमभवन् नेत्रं यापि यथा पुरा ॥ १०८.५३ ॥

- १०८.५४/१ततः सुरगणाः सर्वे तुष्टुवुर्दरिशंकरौ ।
 १०८.५४/२गङ्गां यापि सरिच्छ्रेष्ठां देवं य वृषभध्वजम् ॥ १०८.५४ ॥
- १०८.५५/१ततः प्रभृति तत् तीर्थं यङ्कतीर्थमिति स्मृतम् ।
 १०८.५५/२यस्थानुश्रवाणेनैव मुख्यते सर्वकिल्बिषैः ॥ १०८.५५ ॥
- १०८.५६/१तत्र स्नानं य दानं य यः कुर्यात् पितृतर्पणम् ।
 १०८.५६/२सर्वपापविनिर्मुक्तः पितृभिः स्वर्गभाग् भवेत् ।
 १०८.५६/३तत् तु यङ्काङ्कितं तीर्थमद्यापि परिदृश्यते ॥ १०८.५६ ॥
- ११०.१/१अञ्जमोवाय । पिप्पलं तीर्थमाभ्यातं यङ्कतीर्थाद् अनन्तरम् ।
 ११०.१/२यत्र यङ्केश्वरो देवश्चक्रमाप यतो हरिः ॥ ११०.१ ॥
- ११०.२/१यत्र विष्णुः स्वयं स्थित्वा यङ्कार्थं शंकरं विभुम् ।
 ११०.२/२पूजयामास तत् तीर्थं यङ्कतीर्थमुदाहृतम् ॥ ११०.२ ॥
- ११०.३/१यत्र प्रीतोऽभवद् विष्णोः शम्भुस्तत् पिप्पलं विदुः ।
 ११०.३/२मङ्गिमानं यस्य वक्तुं न क्षमोऽप्यङ्गिनायकः ॥ ११०.३ ॥
- ११०.४/१यङ्केश्वरो पिप्पलेशो नामधेयस्य कारणम् ।
 ११०.४/२शृणु नारद तद् भक्त्या साक्षाद् वेदोदितं मया ॥ ११०.४ ॥
- ११०.५/१दधीचिरिति विभ्यातो मुनिरासीद् गुणान्वितः ।
 ११०.५/२तस्य भार्या मङ्गाप्राज्ञा कुलीना य पतिव्रता ॥ ११०.५ ॥
- ११०.६/१लोपामुद्रेति या भ्याता स्वसा तस्या गभस्तिनी ।
 ११०.६/२एति नाम्ना य विभ्याता वऽवेति प्रकीर्तिता ॥ ११०.६ ॥
- ११०.७/१दधीयेः सा प्रिया नित्यं तपस्तेपे तथा मडत् ।
 ११०.७/२दधीचिरग्निमान् नित्यं गृहधर्मपरायणः ॥ ११०.७ ॥
- ११०.८/१भागीरथीं समाश्रित्य देवातिथिपरायणः ।
 ११०.८/२स्वकलत्ररतः शान्तः कुम्भयोनिश्वापरः ॥ ११०.८ ॥
- ११०.९/१तस्य प्रभावात् तं देशं नारयो दैत्यदानवाः ।
 ११०.९/२आजगमुर्मुनिशार्दूल यत्रागस्त्यस्य चाश्रमः ॥ ११०.९ ॥
- ११०.१०/१तत्र देवाः समाजग्मू रुद्रादित्यास्तथाश्विनौ ।
 ११०.१०/२एन्द्रो विष्णुर्यमोऽग्निश्च जित्वा दैत्यान् उपागतान् ॥ ११०.१० ॥
- ११०.११/१जयेन जातसंघर्षाः स्तुताश्चैव मरुद्गणैः ।

- ११०.११/२६धीर्षिं मुनिशार्दूलं दृष्ट्वा नेमुः सुरेश्वराः ॥ ११०.११ ॥
- ११०.१२/१६धीर्षिर्जातसंलर्षः सुरान् पूज्य पृथक् पृथक् ।
- ११०.१२/२७उल्लङ्घ्यं ततश्चक्रे सुरेभ्यो भार्यया सल ॥ ११०.१२ ॥
- ११०.१३/१पृष्टाश्च कुशलं तेन कथाश्चक्रुः सुरा अपि ।
- ११०.१३/२६धीर्षिमञ्जुवन् देवा भार्यया सुभितं पुनः ॥ ११०.१३ ॥
- ११०.१४/१आसीनं लृष्टमनस ऋषिं नत्वा पुनः पुनः ॥ ११०.१४ ॥
- ११०.१५/१देवा ऋषुः । किमद्य दुर्लभं लोके ऋषेऽस्माकं भविष्यति ।
- ११०.१५/२त्वाद्दृशः सकृपो येषु मुनिर्भूकल्पपादपः ॥ ११०.१५ ॥
- ११०.१६/१अेतद् अेव कृलं पुंसां शुवतां मुनिसत्तम ।
- ११०.१६/२तीर्थाप्लुतिर्भूतदया दर्शनं च भवाद्दृशाम् ॥ ११०.१६ ॥
- ११०.१७/१यत् स्नेडाद् उच्यतेऽस्माभिरवधारय तन् मुने ।
- ११०.१७/२जित्वा दैत्यान् षल प्राप्ता ल्त्वा राक्षसपुंगवान् ॥ ११०.१७ ॥
- ११०.१८/१वयं च सुभिनो ब्रह्मंस्त्वयि दृष्टे विशेषतः ।
- ११०.१८/२नायुधैः कृलमस्माकं वोढुं नैव क्षमा वयम् ॥ ११०.१८ ॥
- ११०.१९/१स्थाप्यदेशं न पश्याम आयुधानां मुनीश्वर ।
- ११०.१९/२स्वर्गे सुरद्विषो ज्ञात्वा स्थापितानि लरन्ति च ॥ ११०.१९ ॥
- ११०.२०/१नयेयुरायुधानीति तथैव च रसातले ।
- ११०.२०/२तस्मात् तवाश्रमे पुण्ये स्थाप्यन्तेऽस्त्राणि मानद ॥ ११०.२० ॥
- ११०.२१/१नैवात्र किञ्चिद् भयमस्ति विप्र ।
- ११०.२१/२न दानवेभ्यो राक्षसेभ्यश्च धोरम् ।
- ११०.२१/३त्वदाज्ञया रक्षितपुण्यदेशो ।
- ११०.२१/४न विधते तपसा ते समानः ॥ ११०.२१ ॥
- ११०.२२/१जितारयो ब्रह्मविदां वरिष्ठम् ।
- ११०.२२/२वयं च पूर्वं निडता दैत्यसंधाः ।
- ११०.२२/३अस्त्रैरलं भारभूतैः कृतार्थैः ।
- ११०.२२/४स्थाप्यं स्थानं ते समीपे मुनीश ॥ ११०.२२ ॥
- ११०.२३/१दिव्यान् भोगान् कामिनीभिः समेतान् ।
- ११०.२३/२देवोधाने नन्दने सम्भजामः ।

- ११०.२३/उततो यामः कृतकार्याः सङ्केन्द्राः ।
 ११०.२३/४स्वं स्वं स्थानं चायुधानां य रक्षा ॥ ११०.२३ ॥
- ११०.२४/१त्वया कृता जायतां तत् प्रशाधि ।
 ११०.२४/२समर्थस्त्वं रक्षार्णे धारणे च ॥ ११०.२४ ॥
- ११०.२५/१ब्रह्मोवाच । तद्वाक्यमाकर्ण्य दधीचिरेवम् ।
 ११०.२५/२वाक्यं जगौ विबुधान् अेवमस्तु ।
 ११०.२५/३निवार्यमाणः प्रियशीलया स्त्रिया ।
 ११०.२५/४किं देवकार्येण विरुद्धकारिणः ॥ ११०.२५ ॥
- ११०.२६/१ये ज्ञातशास्त्राः परमार्थनिष्ठाः ।
 ११०.२६/२संसारयेष्टासु गतानुरागाः ।
 ११०.२६/३तेषां परार्थव्यसनेन किं मुने ।
 ११०.२६/४येनात्र वामुत्र सुषं न किञ्चित् ॥ ११०.२६ ॥
- ११०.२७/१देवद्विषो द्वेषमनुप्रयान्ति ।
 ११०.२७/२दत्ते स्थाने विप्रवर्ष शृणुष्व ।
 ११०.२७/३नष्टे हृते चायुधानां मुनीश ।
 ११०.२७/४कुप्यन्ति देवा शिपवस्ते भवन्ति ॥ ११०.२७ ॥
- ११०.२८/१तस्मान् नेदं वेदविदां वरिष्ठ ।
 ११०.२८/२युक्तं द्रव्ये परकीये ममत्वम् ।
 ११०.२८/३तावय्य मैत्री द्रव्यभावश्च तावन् ।
 ११०.२८/४नष्टे हृते शिपवस्ते भवन्ति ॥ ११०.२८ ॥
- ११०.२९/१येद् अस्ति शक्तिर्द्रव्यदाने ततस्ते ।
 ११०.२९/२दातव्यमेवार्थिने किं विचार्यम् ।
 ११०.२९/३नो येत् सन्तः परकार्याणि कुर्युर् ।
 ११०.२९/४वाग्भिर्भनोभिः कृतिभिस्तथैव ॥ ११०.२९ ॥
- ११०.३०/१परस्वसंधारणमेतद् अेव ।
 ११०.३०/२सद्भिर्निरस्तं त्यज कान्त सद्यः ॥ ११०.३० ॥
- ११०.३१/१ब्रह्मोवाच । अेवं प्रियाया वचनं स विप्रो ।
 ११०.३१/२निशम्य भार्यामिदमाह सुभूम् ॥ ११०.३१ ॥
- ११०.३२/१दधीचिरुवाच । पुरा सुराणामनुमान्य भद्रे ।

- ११०.३२/रनेतीति वाणी न सुभं ममैति ॥ ११०.३२ ॥
- ११०.३३/१११भोवाय । श्रुत्वेरितं पत्युरिति प्रियायाम् ।
- ११०.३३/रदैवं विनान्यन् न नृणां समर्थम् ।
- ११०.३३/३तूष्णीं स्थितायां सुरसत्तमास्ते ।
- ११०.३३/४संस्थाप्य चास्त्राण्यतिदीप्तिमन्ति ॥ ११०.३३ ॥
- ११०.३४/१नत्वा मुनीन्द्रं ययुरेव लोकान् ।
- ११०.३४/२दैत्यद्विषो न्यस्तशस्त्राः कृतार्थाः ।
- ११०.३४/३गतेषु देवेषु मुनिप्रवर्यो ।
- ११०.३४/४दृष्टोऽवसद् भार्यया धर्मयुक्तः ॥ ११०.३४ ॥
- ११०.३५/१गते य काले ह्यतिविप्रयुक्ते ।
- ११०.३५/२दैवे वर्षे संप्रयया वै सलस्रे ।
- ११०.३५/३न ते सुरा आयुधानां मुनीश ।
- ११०.३५/४वाचं मनश्चापि तथैव यङ्कुः ॥ ११०.३५ ॥
- ११०.३६/१६धीशिरघ्याड गमस्तिमोजसा ।
- ११०.३६/२देवारयो मां द्विषतीड भद्रे ।
- ११०.३६/३न ते सुरा नेतुकामा भवन्ति ।
- ११०.३६/४संस्थापितान्यत्र वदस्व युक्तम् ॥ ११०.३६ ॥
- ११०.३७/१सा याड कान्तं विनयाद् उक्तमेव ।
- ११०.३७/२त्वं जानीषे नाथ यद् अत्र युक्तम् ।
- ११०.३७/३दैत्या हरिष्यन्ति मडाप्रवृद्धास्- ।
- ११०.३७/४तपोयुक्ता बलिनः स्वायुधानि ॥ ११०.३७ ॥
- ११०.३८/१तदस्त्ररक्षार्थमिदं स यडे ।
- ११०.३८/२मन्त्रैस्तु संक्षाल्य जलैश्च पुण्यैः ।
- ११०.३८/३तद् वारि सर्वास्त्रमयं सुपुण्यम् ।
- ११०.३८/४तेजोयुक्तं तस्य पपौ दधीधिः ॥ ११०.३८ ॥
- ११०.३९/१निर्वीर्यरूपाणि तदायुधानि ।
- ११०.३९/२क्षयं जग्मुः क्रमशः कालयोगात् ।
- ११०.३९/३सुराः समागत्य दधीधिमूयुर् ।
- ११०.३९/४मडाभयं ह्यागतं शात्रवं नः ॥ ११०.३९ ॥

- ११०.४०/१६६स्व यास्त्राणि मुनिप्रवीर ।
 ११०.४०/२यानि त्वदन्ते निष्ठितानि द्वैः ।
 ११०.४०/३६धीयिरघ्यालु सुरारिभीत्या ।
 ११०.४०/४अनागत्या भवतां याचिरेण ॥ ११०.४० ॥
 ११०.४१/१अस्त्राणि पीतानि शरीरसंस्थान्य् ।
 ११०.४१/२उक्तानि युक्तं मम तद् वदन्तु ।
 ११०.४१/३श्रुत्वा तद्दुक्तं वचनं तु देवाः ।
 ११०.४१/४प्रोयुस्तमित्थं विनयावनम्राः ॥ ११०.४१ ॥
 ११०.४२/१अस्त्राणि देहीति य वक्तुमेतय् ।
 ११०.४२/२छद्यं न वान्यत् प्रतिवक्तुं मुनीन्द्र ।
 ११०.४२/३विना य तैः परिभूयेम नित्यम् ।
 ११०.४२/४पुष्टारयः क्व प्रयामो मुनीश ॥ ११०.४२ ॥
 ११०.४३/१न मर्त्यलोके न तले न नाडे ।
 ११०.४३/२वासः सुराणां भविताधे तात ।
 ११०.४३/३त्वं विप्रवर्यस्तपसा यैव युक्तो ।
 ११०.४३/४नान्यद् वक्तुं युज्यते ते पुरस्तात् ॥ ११०.४३ ॥
 ११०.४४/१विप्रस्तदोवाय मदस्थिसंस्थान्य् ।
 ११०.४४/२अस्त्राणि गृह्णन्तु न संशयोऽत्र ।
 ११०.४४/३देवास्तमध्यालुरनेन किं नो ह्य् ।
 ११०.४४/४अस्त्रैर्हीनाः स्त्रीत्वमाप्ताः सुरेन्द्राः ॥ ११०.४४ ॥
 ११०.४५/१पुनस्तदा बालु मुनिप्रवीरस्- ।
 ११०.४५/२त्यक्ष्ये श्रुवान् दैहिकान् योगयुक्तः ।
 ११०.४५/३अस्त्राणि कुर्वन्तु मदस्थिभूतान्य् ।
 ११०.४५/४अनुत्तमान्युत्तमरूपवन्ति ॥ ११०.४५ ॥
 ११०.४६/१कुर्ष्व येत्यालुरहीनसत्त्वम् ।
 ११०.४६/२६धीयित्युत्तरमग्निक्लृप्तम् ।
 ११०.४६/३तदा तु तस्य प्रियमीरयन्ती ।
 ११०.४६/४न सांनिध्ये प्रातिथेयी मुनीश ॥ ११०.४६ ॥
 ११०.४७/१ते यापि देवास्तामदृष्ट्वैव शीघ्रम् ।
 ११०.४७/२तस्या भीता विप्रमूयुः कुरुष्व ।

- ૧૧૦.૪૭/૩તત્યાજ જીવાન્ દુસ્ત્યજાન્ પ્રીતિયુક્તો ।
 ૧૧૦.૪૭/૪યથાસુખં દેહમિમં જુષધ્વમ્ ॥ ૧૧૦.૪૭ ॥
- ૧૧૦.૪૮/૧મદસ્થિભિઃ પ્રીતિમન્તો ભવન્તુ ।
 ૧૧૦.૪૮/૨સુરાઃ સર્વે કિં તુ દેહેન કાર્યમ્ ॥ ૧૧૦.૪૮ ॥
- ૧૧૦.૪૯/૧બ્રહ્મોવાચ । ઇત્યુક્ત્વાસૌ બદ્ધપદ્માસનસ્થો ।
 ૧૧૦.૪૯/૨નાસાગ્રદત્તાક્ષિપ્રકાશપ્રસન્નઃ ।
 ૧૧૦.૪૯/૩વાયું સવહ્નિં મધ્યમોદ્ધાટયોગાન્ ।
 ૧૧૦.૪૯/૪નીત્વા શનૈર્દહરાકાશગર્ભમ્ ॥ ૧૧૦.૪૯ ॥
- ૧૧૦.૫૦/૧યદ્ અપ્રમેયં પરમં પદં યદ્ ।
 ૧૧૦.૫૦/૨યદ્ બ્રહ્મરૂપં યદ્ ઉપાસિતવ્યમ્ ।
 ૧૧૦.૫૦/૩તત્રૈવ વિન્યસ્ય ધિયં મહાત્મા ।
 ૧૧૦.૫૦/૪સાયુજ્યતાં બ્રહ્મણોઽસૌ જગામ ॥ ૧૧૦.૫૦ ॥
- ૧૧૦.૫૧/૧નિર્જીવતાં પ્રાપ્તમભીક્ષ્ય દેવાઃ ।
 ૧૧૦.૫૧/૨કલેવરં તસ્ય સુરાશ્ચ સમ્યક્ ।
 ૧૧૦.૫૧/૩ત્વષ્ટારમખ્યુરતિત્વરન્તઃ ।
 ૧૧૦.૫૧/૪કુરુષ્ય ચાસ્ત્રાણિ બહૂનિ સઘઃ ॥ ૧૧૦.૫૧ ॥
- ૧૧૦.૫૨/૧સ ચાપિ તાન્ આહ કથં નુ કાર્યમ્ ।
 ૧૧૦.૫૨/૨કલેવરં બ્રાહ્મણસ્યેહ દેવાઃ ।
 ૧૧૦.૫૨/૩ભિભેમિ કર્તું દારુણં ચાક્ષ્મોઽહમ્ ।
 ૧૧૦.૫૨/૪વિદારિતાન્યાયુધાન્યુત્તમાનિ ॥ ૧૧૦.૫૨ ॥
- ૧૧૦.૫૩/૧તદસ્થિભૂતાનિ કરોમિ સઘસ્- ।
 ૧૧૦.૫૩/૨તતો દેવા ગાઃ સમૂયુસ્ત્વરન્તઃ ॥ ૧૧૦.૫૩ ॥
- ૧૧૦.૫૪/૧દેવા ઊચુઃ । વજ્રં મુખં વઃ ક્રિયતે હિતાર્થમ્ ।
 ૧૧૦.૫૪/૨ગાવો દેવૈરાયુધાર્થં ક્ષણેન ।
 ૧૧૦.૫૪/૩દધીચિદેહં તુ વિદાર્ય ચૂયમ્ ।
 ૧૧૦.૫૪/૪અસ્થીનિ શુદ્ધાનિ પ્રયચ્છતાઘ ॥ ૧૧૦.૫૪ ॥
- ૧૧૦.૫૫/૧બ્રહ્મોવાચ । તા દેવવાહ્યાચ્ચ તથૈવ ચક્રુઃ ।
 ૧૧૦.૫૫/૨સંલિહ્ય ચાસ્થીનિ દદુઃ સુરાણામ્ ।
 ૧૧૦.૫૫/૩સુરાસ્ત્વરા જગ્મુરદીનસત્વાઃ ।

- ११०.५५/४स्वमालयं चापि तथैव गावः ॥ ११०.५५ ॥
- ११०.५६/१कृत्वा तथास्त्राणि य देवतानाम् ।
 ११०.५६/२त्वष्टा जगामाथ सुराज्ञया तदा ।
 ११०.५६/३ततश्चिराच्छीलवती सुभद्रा ।
 ११०.५६/४भर्तुः प्रिया बालगर्भा त्वरन्ती ॥ ११०.५६ ॥
- ११०.५७/१करे गृहीत्वा कलशं वासिपूर्वम् ।
 ११०.५७/२उमां नत्वा हृलपुष्पैः समेत्य ।
 ११०.५७/३अग्निं य भर्तारमथाश्रमं य ।
 ११०.५७/४संद्रष्टुङ्गामा ङ्याजगामाथ शीघ्रम् ॥ ११०.५७ ॥
- ११०.५८/१आगच्छन्तीं तां प्रातिथेयीं तदानीम् ।
 ११०.५८/२निवारयामास तदोल्कपातः ।
 ११०.५८/३सा सम्भ्रमाद् आगता याश्रमं स्वम् ।
 ११०.५८/४नैवापश्यत् तत्र भर्तारमत्रे ॥ ११०.५८ ॥
- ११०.५९/१कव वा गतश्चेति सविस्मया सा ।
 ११०.५९/२पप्रच्छ याग्निं प्रातिथेयी तदानीम् ।
 ११०.५९/३अग्निस्तदोवाय सविस्तरं ताम् ।
 ११०.५९/४देवागमं यायनं वै शरीरे ॥ ११०.५९ ॥
- ११०.६०/१अस्त्रामुपादानमथ प्रयाणम् ।
 ११०.६०/२श्रुत्वा सर्वं दुःखिता सा बभूव ।
 ११०.६०/३दुःखोद्भेगात् सा पपाताथ पृथ्व्याम् ।
 ११०.६०/४मन्दं मन्दं वह्निनाश्वासिता य ॥ ११०.६० ॥
- ११०.६१/१प्रातिथेय्युवाय । शापेऽमराणां तु नाडं समर्था ।
 ११०.६१/२अग्निं प्राप्स्ये किं नु कार्यं भवेन् मे ॥ ११०.६१ ॥
- ११०.६२/१ब्रह्मोवाय । कोपं य दुःखं य नियम्य साध्वी ।
 ११०.६२/२तदावादीद् धर्मयुक्तं य भर्तुः ॥ ११०.६२ ॥
- ११०.६३/१प्रातिथेय्युवाय । उत्पद्यते यत् तु विनाशि सर्वम् ।
 ११०.६३/२न शोथ्यमस्तीति मनुष्यलोके ।
 ११०.६३/३गोविप्रदेवार्थमिड त्यजन्ति ।
 ११०.६३/४प्राणान् प्रियान् पुण्यभाजो मनुष्याः ॥ ११०.६३ ॥

- ११०.६४/१संसारथके परिवर्तमाने ।
 ११०.६४/२देलं समर्थ धर्मयुक्तं त्ववाप्य ।
 ११०.६४/३प्रियान् प्राणान् देवविप्रार्थितोस्- ।
 ११०.६४/४ते वै धन्याः प्राणिनो ये त्यजन्ति ॥ ११०.६४ ॥
- ११०.६५/१प्राणाः सर्वेऽस्यापि देहान्वितस्य ।
 ११०.६५/२यातारो वै नात्र संदेलेशः ।
 ११०.६५/३अमेवं ज्ञात्वा विप्रगोदेवदीनाध्- ।
 ११०.६५/४अर्थं यैनान् उत्सृजन्तीश्वरास्ते ॥ ११०.६५ ॥
- ११०.६६/१निवार्यमाणोऽपि मया प्रपन्नया ।
 ११०.६६/२थकार देवास्त्रपरिग्रहं सः ।
 ११०.६६/३मनोगतं वेत्यथवा विधातुः ।
 ११०.६६/४को मर्त्यलोकातिगयेष्टितस्य ॥ ११०.६६ ॥
- ११०.६७/१ब्रह्मोवाच । इत्येवमुक्त्वापूज्य यात्रीन् यथावद् ।
 ११०.६७/२भर्तृस्त्वया लोमभिः सा विवेश ।
 ११०.६७/३गर्भस्थितं बालकं प्रातिथेयी ।
 ११०.६७/४दुक्षिं विदार्याथ करे गृहीत्वा ॥ ११०.६७ ॥
- ११०.६८/१नत्वा य गङ्गां भुवमाश्रमं य ।
 ११०.६८/२वनस्पतीन् ओषधीराश्रमस्थान् ॥ ११०.६८ ॥
- ११०.६९/१प्रातिथेय्युवाच । पित्रा डीनो बन्धुभिर्गोत्रजैश्च ।
 ११०.६९/२मात्रा डीनो बालकः सर्व अेव ।
 ११०.६९/३रक्षन्तु सर्वेऽपि य भूतसंघास्- ।
 ११०.६९/४तथौषधो बालकं लोकपालाः ॥ ११०.६९ ॥
- ११०.७०/१ये बालकं मातृपितृप्रडीशम् ।
 ११०.७०/२सनिर्विशेषं स्वतनुप्ररुद्धैः ।
 ११०.७०/३पश्यन्ति रक्षन्ति त अेव नूनम् ।
 ११०.७०/४ब्रह्मादिकानामपि वन्दनीयाः ॥ ११०.७० ॥
- ११०.७१/१ब्रह्मोवाच । इत्युक्त्वा यात्यजद् बालं भर्तृश्रितपरायणा ।
 ११०.७१/२पिप्पलानां समीपे तु न्यस्य बालं नमस्य य ॥ ११०.७१ ॥
- ११०.७२/१अग्निं प्रदक्षिणीकृत्य यज्ञपात्रसमन्विता ।

- ११०.७२/२विवेशाग्निं प्रातिथेयी भर्त्रा सल द्विवं यथौ ॥ ११०.७२ ॥
- ११०.७३/१रुरुदुश्चाश्रमस्था ये वृक्षाश्च वनवासिनः ।
- ११०.७३/२पुत्रवत् पोषिता येन ऋषिणा य दधीयिना ॥ ११०.७३ ॥
- ११०.७४/१विना तेन न श्रुवामस्तथा मात्रा विना तथा ।
- ११०.७४/२मृगाश्च पक्षिणः सर्वे वृक्षाः प्रोयुः परस्परम् ॥ ११०.७४ ॥
- ११०.७५/१वृक्षा उच्युः । स्वर्गमासेदुषोः पित्रोस्तदपत्येष्वदृत्रिमम् ।
- ११०.७५/२ये कुर्वन्त्यनिशं स्नेहं त अवे कृतिनो नराः ॥ ११०.७५ ॥
- ११०.७६/१दधीयिः प्रातिथेयी वा वीक्षतेऽस्मान् यथा पुरा ।
- ११०.७६/२तथा पिता न माता वा धिग् अस्मान् पापिनो वयम् ॥ ११०.७६ ॥
- ११०.७७/१अस्माकमपि सर्वेषामतः प्रभृति निश्चितम् ।
- ११०.७७/२आलो दधीयिः प्रातिथेयी आलो धर्मः सनातनः ॥ ११०.७७ ॥
- ११०.७८/१ब्रह्मोवाय । अवेमुक्त्वा तदौषध्यो वनस्पतिसमन्विताः ।
- ११०.७८/२सोमं राजानमभ्येत्य याचिरेऽमृतमुत्तमम् ॥ ११०.७८ ॥
- ११०.७९/१स यापि दत्तवांस्तेभ्यः सोमोऽमृतमनुत्तमम् ।
- ११०.७९/२ददुर्बालाय ते यापि अमृतं सुरवल्लभम् ॥ ११०.७९ ॥
- ११०.८०/१स तेन तृभो ववृधे शुक्लपक्षे यथा शशी ।
- ११०.८०/२पिप्पलैः पालितो यस्मात् पिप्पलादः स आलकः ।
- ११०.८०/३प्रवृद्धः पिप्पलान् अवेमुवाच त्वतिविस्मितः ॥ ११०.८० ॥
- ११०.८१/१पिप्पलाद उवाच । मानुषेभ्यो मानुषास्तु जायन्ते पक्षिभिः भगाः ।
- ११०.८१/२भीजेभ्यो वीरुधो लोके वैषम्यं नैव दृश्यते ।
- ११०.८१/३वार्क्षस्त्वलं कथं जातो उस्तपादादृष्टोववान् ॥ ११०.८१ ॥
- ११०.८२/१ब्रह्मोवाच । वृक्षास्तद्व्ययं श्रुत्वा सर्वमूर्युथाकमम् ।
- ११०.८२/२दधीयेर्मरुणं साध्व्यास्तथा याग्निप्रवेशनम् ॥ ११०.८२ ॥
- ११०.८३/१अस्थां संहरणं देवैरेतत् सर्वं सविस्तरम् ।
- ११०.८३/२श्रुत्वा दुःखसमाविष्टो निपपात तदा भुवि ॥ ११०.८३ ॥
- ११०.८४/१आश्वासितः पुनर्वृक्षैर्वाक्यैर्धर्मार्थसंछितैः ।
- ११०.८४/२आश्रितः स पुनः प्राह तदौषधिवनस्पतीन् ॥ ११०.८४ ॥
- ११०.८५/१पिप्पलाद उवाच । पितृन्तुन् उन्निष्येऽलं नान्यथा

शुवितुं क्षमः ।

११०.८५/२पितृभिर्त्राणि शत्रूंश्च तथा पुत्रोऽनुवर्तते ॥ ११०.८५ ॥

११०.८६/१स अेव पुत्रो योऽन्यस्तु पुत्ररूपो रिपुः स्मृतः ।

११०.८६/२वदन्ति पितृभिर्त्राणि तारथन्त्यखितान् अपि ॥ ११०.८६ ॥

११०.८७/१ब्रह्मोवाय । वृक्षास्तं बालमादाय सोमान्तिकमथाययुः ।

११०.८७/२बालवाङ्मयं तु ते वृक्षाः सोमायाथ न्यवेदयन् ।

११०.८७/३श्रुत्वा सोमोऽपि तं बालं पिप्पलादमभाषत ॥ ११०.८७ ॥

११०.८८/१सोम उवाच । गृह्णाण विद्यां विधिवत् समग्राम् ।

११०.८८/२तपःसमृद्धिं च शुभां च वायम् ।

११०.८८/३शौर्यं च रूपं च बलं च बुद्धिम् ।

११०.८८/४सम्प्राप्यसे पुत्र मदाज्ञया त्वम् ॥ ११०.८८ ॥

११०.८९/१ब्रह्मोवाय । पिप्पलादस्तमध्याह्नोषधीशं विनीतवत् ॥ ११०.८९ ॥

११०.९०/१पिप्पलाद उवाच । सर्वमेतद् वृथा मन्ये पितृलन्तृविनिष्कृतिम् ।

११०.९०/२न करोम्यत्र यावच्च तस्मात् तत् प्रथमं वद ॥ ११०.९० ॥

११०.९१/१यस्मिन् देशे यत्र काले यस्मिन् देवे य मन्त्रके ।

११०.९१/२यत्र तीर्थे य सिध्येत मत्संकल्पः सुरोत्तम ॥ ११०.९१ ॥

११०.९२/१ब्रह्मोवाच । यन्द्रः प्राह यिरं ध्यात्वा भुक्तिर्वा मुक्तिरेव वा ।

११०.९२/२सर्वं मडेश्वराद् देवाज्जायते नात्र संशयः ॥ ११०.९२ ॥

११०.९३/१स सोमं पुनरप्याह कथं द्रक्ष्ये मडेश्वरम् ।

११०.९३/२बालोऽहं बालबुद्धिश्च न सामर्थ्यं तपस्तथा ॥ ११०.९३ ॥

११०.९४/१यन्द्र उवाच । गौतमीं गच्छ भद्र त्वं स्तुधि

यडेश्वरं उरम् ।

११०.९४/२प्रसन्नस्तु तवेशानो ह्यव्यायासेन वत्सक ॥ ११०.९४ ॥

११०.९५/१प्रीतो भवेन् मडादेवः साक्षात् कारुणिकः शिवः ।

११०.९५/२आस्ते साक्षात्कृतः शम्भुर्विष्णुना प्रभविष्णुना ॥ ११०.९५ ॥

११०.९६/१वरं य दत्तवान् विष्णोश्चक्रं च त्रिदशार्चितम् ।

११०.९६/२गच्छ तत्र मडाबुद्धे दण्डके गौतमीं नदीम् ॥ ११०.९६ ॥

११०.९७/१यडेश्वरं नाम तीर्थं जनन्त्योषधयस्तु तत् ।

- ११०.६७/२तं गत्वा स्तुष्टि देवेशं सर्वभावेन शंकरम् ।
 ११०.६७/३स ते प्रीतमनास्तात सर्वान् कामान् प्रदास्यति ॥ ११०.६७ ॥
- ११०.६८/१ब्रह्मोवाच । तद् राजवचनाद् ब्रह्मन् पिप्पलादो मडामुनिः ।
 ११०.६८/२आजगाम जगन्नाथो यत्र रुद्रः स यङ्कटः ॥ ११०.६८ ॥
- ११०.६९/१तं बालं कृपयाविष्टाः पिप्पलाः स्वाश्रमान् ययुः ।
 ११०.६९/२गोदावर्षां ततः स्नात्वा नत्वा त्रिभुवनेश्वरम् ।
 ११०.६९/३तुष्टाय सर्वभावेन पिप्पलादः शिवं शुचिः ॥ ११०.६९ ॥
- ११०.१००/१पिप्पलाद उवाच । सर्वाणि कर्माणि विहाय धीरास्- ।
 ११०.१००/२त्यक्तौषणा निर्जितचित्तवाताः ।
 ११०.१००/३यं यान्ति मुक्त्यै शरणां प्रयत्नात् ।
 ११०.१००/४तमादिदेवं प्रणमामि शम्भुम् ॥ ११०.१०० ॥
- ११०.१०१/१यः सर्वसाक्षी सकलान्तरात्मा ।
 ११०.१०१/२सर्वेश्वरः सर्वकलानिधानम् ।
 ११०.१०१/३विज्ञाय मच्चित्तगतं समस्तम् ।
 ११०.१०१/४स मे स्मरारिः करुणां करोतु ॥ ११०.१०१ ॥
- ११०.१०२/१दिगीश्वराञ् जित्य सुरार्थितस्य ।
 ११०.१०२/२कैलासमान्दोलयतः पुरारेः ।
 ११०.१०२/३अङ्गुष्ठकृत्यैव रसातलाद् अधो- ।
 ११०.१०२/४गतस्य तस्यैव दशाननस्य ॥ ११०.१०२ ॥
- ११०.१०३/१आलूनकायस्य गिरं निशम्य ।
 ११०.१०३/२विडस्य देव्या सड दत्तमिष्टम् ।
 ११०.१०३/३तस्मै प्रसन्नः कुपितोऽपि तद्गद् ।
 ११०.१०३/४अयुक्तदातासि मधेश्वर त्वम् ॥ ११०.१०३ ॥
- ११०.१०४/१सौत्रामणीम् ऋद्धिमधः स यङ्के ।
 ११०.१०४/२योऽर्थां हरी नित्यमतीव कृत्वा ।
 ११०.१०४/३बाणः प्रशस्यः कृतवान् उअ्यपूजाम् ।
 ११०.१०४/४रम्यां मनोज्ञां शशिभण्डमौलेः ॥ ११०.१०४ ॥
- ११०.१०५/१जित्वा रिपून् देवगणान् प्रपूज्य ।
 ११०.१०५/२गुरुं नमस्कर्तुमगाद् विशाण्यः ।

- ૧૧૦.૧૦૫/૩યુકોપ દૃષ્ટ્વા ગણનાથમૂઢમ્ ।
 ૧૧૦.૧૦૫/૪અઙ્કુ તમારોપ્ય જહાસ સોમઃ ॥ ૧૧૦.૧૦૫ ॥
- ૧૧૦.૧૦૬/૧ઈશાકુરુઢોડપિ શિશુસ્વભાવાન્ ।
 ૧૧૦.૧૦૬/૨ન માતુરકું પ્રમુમોચ બાલઃ ।
 ૧૧૦.૧૦૬/૩કુહું સુતં બોધિતુમપ્યશક્તસ્- ।
 ૧૧૦.૧૦૬/૪તતોડર્ધનારિત્વમવાપ સોમઃ ॥ ૧૧૦.૧૦૬ ॥
- ૧૧૦.૧૦૭/૧બ્રહ્મોવાચ । તતઃ સ્વયમ્ભૂઃ સુપ્રીતઃ પિપ્પલાદમભાષત ॥ ૧૧૦.૧૦૭ ॥
- ૧૧૦.૧૦૮/૧શિવ ઉવાચ । વરં વરય ભદ્રં તે પિપ્પલાદ
 યથેષ્ણિતમ્ ॥ ૧૧૦.૧૦૮ ॥
- ૧૧૦.૧૦૯/૧પિપ્પલાદ ઉવાચ । હતો દેવૈર્મહાદેવ પિતા મમ મહાયશાઃ ।
 ૧૧૦.૧૦૯/૨અદામ્ભિકઃ સત્યવાદી તથા માતા પતિપ્રતા ॥ ૧૧૦.૧૦૯ ॥
- ૧૧૦.૧૧૦/૧દેવેભ્યશ્ચ તથોર્નાશં શ્રુત્વા નાથ સવિસ્તરમ્ ।
 ૧૧૦.૧૧૦/૨દુઃખકોપસમાવિષ્ટો નાહં જીવિતુમ્સહ્યે ॥ ૧૧૦.૧૧૦ ॥
- ૧૧૦.૧૧૧/૧તસ્માન્ મે દેહિ સામર્થ્યં નાશયેયં સુરાન્ યથા ।
 ૧૧૦.૧૧૧/૨અવધ્યસેવ્યસ્ત્રૈલોક્યે ત્વમેવ શશિશેખર ॥ ૧૧૦.૧૧૧ ॥
- ૧૧૦.૧૧૨/૧ઈશ્વર ઉવાચ । તૃતીયં નયનં દ્રષ્ટું યદિ શક્નોષિ મેડનઘ ।
 ૧૧૦.૧૧૨/૨તતઃ સમર્થો ભવિતા દેવાંશ્છેદયિતું ભવાન્ ॥ ૧૧૦.૧૧૨ ॥
- ૧૧૦.૧૧૩/૧બ્રહ્મોવાચ । તતો દ્રષ્ટું મનશ્ચકે તૃતીયં લોચનં વિભોઃ ।
 ૧૧૦.૧૧૩/૨ન શશાક તદોવાચ ન શક્તોડસ્મીતિ શંકરમ્ ॥ ૧૧૦.૧૧૩ ॥
- ૧૧૦.૧૧૪/૧ઈશ્વર ઉવાચ । કિંચિત્ કુરુ તપો બાલ યદા દ્રક્ષ્યસિ લોચનમ્ ।
 ૧૧૦.૧૧૪/૨તૃતીયં ત્વં તદાભીષ્ટં પ્રાપ્સ્યસે નાત્ર સંશયઃ ॥ ૧૧૦.૧૧૪ ॥
- ૧૧૦.૧૧૫/૧બ્રહ્મોવાચ । એતચ્છૃત્વેશાનવાજ્યં તપસે કૃતનિશ્ચયઃ ।
 ૧૧૦.૧૧૫/૨દધીચિસૂનુર્ધર્માત્મા તત્રૈવ બહુલાઃ સમાઃ ॥ ૧૧૦.૧૧૫ ॥
- ૧૧૦.૧૧૬/૧શિવધ્યાનૈકનિરતો બાલોડપિ બલવાન્ ઇવ ।
 ૧૧૦.૧૧૬/૨પ્રત્યહં પ્રાતરુત્થાય સ્નાત્વા નત્વા ગુરુન્ કમાત્ ॥ ૧૧૦.૧૧૬ ॥
- ૧૧૦.૧૧૭/૧સુખાસીનો મનઃ કૃત્વા સુષુપ્ત્યામનન્યધીઃ ।
 ૧૧૦.૧૧૭/૨હસ્તસ્વસ્તિકમારોપ્ય નાભૌ વિસ્મૃતસંસૃતિઃ ॥ ૧૧૦.૧૧૭ ॥
- ૧૧૦.૧૧૮/૧સ્થાનાત્ સ્થાનાન્તરોત્કર્ષાન્ વિદધ્યૌ શામ્ભવં મહઃ ।

- ११०.११८/२६६शं यक्षुर्देवस्य तृतीयं पिप्पलाशनः ।
 ११०.११८/३कृताञ्जलिपुटो भूत्वा विनीतं धममव्रीत् ॥ ११०.११८ ॥
 ११०.११८/१पिप्पलाह उवाच । शम्भुना देवदेवेन वरो दत्तः पुरा मम ।
 ११०.११८/२तार्तीययक्षुषो ज्योतिर्यदा पश्यसि तत्क्षणात् ॥ ११०.११८ ॥
 ११०.१२०/१सर्वं ते प्रार्थितं सिध्येद् धृत्याह त्रिदशेश्वरः ।
 ११०.१२०/२तस्माद् रिपुविनाशाय देतुभूतां प्रयच्छ मे ॥ ११०.१२० ॥
 ११०.१२१/१तदैव पिप्पलाः प्रोयुर्वऽवापि मडाधुते ।
 ११०.१२१/२माता तव प्रातिथेयी वदन्त्येवं द्विवं गता ॥ ११०.१२१ ॥
 ११०.१२२/१पराभिद्रोहनिरता विस्मृतात्मडिता नराः ।
 ११०.१२२/२तस्ततो भ्रान्तचित्ताः पतन्ति नरकावटे ॥ ११०.१२२ ॥
 ११०.१२३/१तन् मातृवचनं श्रुत्वा कुपितः पिप्पलाशनः ।
 ११०.१२३/२अभिमाने ज्वलत्यन्तः साधुवाद्यो निरर्थकः ॥ ११०.१२३ ॥
 ११०.१२४/१देहि देहीति तं प्राह कृत्या नेत्रविनिर्गता ।
 ११०.१२४/२वऽवेति स्मरन् विप्रः कृत्यापि वऽवाकृतिः ॥ ११०.१२४ ॥
 ११०.१२५/१सर्वसत्त्वविनाशाय प्रभूतानलगर्भिणी ।
 ११०.१२५/२गमस्तिनी बालगर्भा या माता पिप्पलाशिनः ॥ ११०.१२५ ॥
 ११०.१२६/१तद्दधानयोगात् तु जाता कृत्या सानलगर्भिणी ।
 ११०.१२६/२उत्पन्ना सा मडारीद्रा मृत्युञ्जिह्वेव भीषणा ॥ ११०.१२६ ॥
 ११०.१२७/१अवोचत् पिप्पलाहं तं किं कृत्यं मे वदस्व तत् ।
 ११०.१२७/२पिप्पलाद्योऽपि तां प्राह देवान् षाह रिपून् मम ॥ ११०.१२७ ॥
 ११०.१२८/१जग्राह सा तथेत्युक्त्वा पिप्पलाहं पुरस्थितम् ।
 ११०.१२८/२स प्राह किमिदं कृत्ये सा याप्याह त्वयोदितम् ॥ ११०.१२८ ॥
 ११०.१२९/१देवैश्च निर्मितं देहं ततो भीतः शिवं ययौ ।
 ११०.१२९/२तुष्टाव देवं स मुनिः कृत्यां प्राह तदा शिवः ॥ ११०.१२९ ॥
 ११०.१३०/१शिव उवाच । योजनान्तःस्थिताञ् जुवान् न गृडाण मदाज्ञया ।
 ११०.१३०/२तस्माद् याहि ततो दूरं कृत्ये कृत्यं ततः कुरु ॥ ११०.१३० ॥
 ११०.१३१/१ब्रह्मोवाच । तीर्थात् तु पिप्पलात् पूर्वं यावद् योजनसंख्यया ।
 ११०.१३१/२प्रातिष्ठद् वऽवावृषा कृत्या सा ऋषिनिर्मिता ॥ ११०.१३१ ॥

- ११०.१३२/१तस्यां जातो मडान् अग्निर्वोकसंडरणक्षमः ।
 ११०.१३२/२तं दृष्ट्वा विबुधाः सर्वे त्रस्ताः शम्भुमुपागमन् ॥ ११०.१३२ ॥
- ११०.१३३/१यङ्केश्वरं पिप्पलेशं पिप्पलादेन तोषितम् ।
 ११०.१३३/२स्तुवन्तो भीतमनसः शम्भुमूर्ध्विर्वोकसः ॥ ११०.१३३ ॥
- ११०.१३४/१देवा उचुः । रक्षस्व शम्भो कृत्यास्मान् बाधते तद्भवानलः ।
 ११०.१३४/२शरणां भव सर्वेश भीतानामभयप्रद ॥ ११०.१३४ ॥
- ११०.१३५/१सर्वतः परिभूतानामार्तानां श्रान्तयेतसाम् ।
 ११०.१३५/२सर्वेषामेव जन्तूनां त्वमेव शरणां शिव ॥ ११०.१३५ ॥
- ११०.१३६/१ऋषिणाभ्यर्थिता कृत्या त्वय्यक्षुर्वह्निर्गता ।
 ११०.१३६/२सा जिघांसति लोकांस्त्रीस्त्वं नश्नाता न येतरः ॥ ११०.१३६ ॥
- ११०.१३७/१ब्रह्मोवाच । तान् अग्रवीज्जगन्नाथो योजनान्तर्निवासिनः ।
 ११०.१३७/२न बाधते त्वसौ कृत्या तस्माद् यूयमडर्निशम् ।
 ११०.१३७/३छडैवासध्वममरास्तस्या वो न भयं भवेत् ॥ ११०.१३७ ॥
- ११०.१३८/१ब्रह्मोवाच । पुनरुचुः सुरेशानं त्वया दत्तं त्रिविष्टपम् ।
 ११०.१३८/२तत् त्यज्वात्र कथं नाथ वत्स्यामस्त्रिदशार्थित ॥ ११०.१३८ ॥
- ११०.१४०/१ब्रह्मोवाच । देवानां वचनं श्रुत्वा शिवो
 वाक्यमथाब्रवीत् ॥ ११०.१४० ॥
- ११०.१४१/१शिव उवाच । देवोऽसौ विश्वतश्चक्षुर्यो देवो विश्वतोमुभः ।
 ११०.१४१/२यो रश्मिभिस्तु धमते नित्यं यो जनको मतः ॥ ११०.१४१ ॥
- ११०.१४२/१स सूर्य ऐक्ये वात्र साक्षाद् रुपेण सर्वदा ।
 ११०.१४२/२स्थितिं करोतु तन्मूर्तो भविष्यन्त्यपिलाः स्थिताः ॥ ११०.१४२ ॥
- ११०.१४३/१ब्रह्मोवाच । तथेति शम्भुवचनात् पारिजाततरोस्तदा ।
 ११०.१४३/२देवा द्विवाकरं यद्भुस्त्वष्टा भास्करमब्रवीत् ॥ ११०.१४३ ॥
- ११०.१४४/१त्वष्टोवाच । छडैवास्त्व जगत्स्वामिन् रक्षेमान् विबुधान् स्वयम् ।
 ११०.१४४/२स्वांशैश्च वयमप्यत्र तिष्ठामः शम्भुसंनिधौ ॥ ११०.१४४ ॥
- ११०.१४५/१यङ्केश्वरस्य परितो यावद् योजनसंप्रथया ।
 ११०.१४५/२गङ्गाया उभयं तीरमासाधासन् सुरोत्तमाः ॥ ११०.१४५ ॥

- ११०.१४६/१अ.इगुल्यधार्धमात्रं तु गङ्गातीरे समाश्रिताः ।
 ११०.१४६/रतिस्रः कोटयस्तथा पञ्च शतानि मुनिसत्तम ।
 ११०.१४६/उतीर्थानां तत्र व्युष्टिं च कः शृणोति ब्रवीति वा ॥ ११०.१४६ ॥
- ११०.१४७/१ब्रह्मोवाच । ततः सुरगणाः सर्वे विनीताः शिवमब्रुवन् ॥ ११०.१४७ ॥
 ११०.१४८/१देवा उचुः । पिप्पलादं सुरेशान शमं नय जगन्मय ॥ ११०.१४८ ॥
 ११०.१४८/१ब्रह्मोवाच । ओमित्युक्त्वा जगन्नाथः पिप्पलादमवोचत ॥ ११०.१४८ ॥
 ११०.१५०/१शिव उवाच । नाशितेष्वपि देवेषु पिता ते नागमिष्यति ।
 ११०.१५०/२दत्ताः पित्रा तव प्राणा देवानां कार्यसिद्धये ॥ ११०.१५० ॥
 ११०.१५१/१दीनार्तकरुणाबन्धुः को हि तादृगभवे भवेत् ।
 ११०.१५१/२तथा याता द्विवं तात तव माता पतिव्रता ॥ ११०.१५१ ॥
 ११०.१५२/१समा काप्यत्र मतया लोपामुद्राप्यरुन्धती ।
 ११०.१५२/२यद् अस्थिभिः सुराः सर्वे जयिनः सुम्भिनः सदा ॥ ११०.१५२ ॥
 ११०.१५३/१तेनावामं यशः स्फूर्तं तव मात्राक्षयं कृतम् ।
 ११०.१५३/२त्वया पुत्रेण सर्वत्र नातः परतरं कृतम् ॥ ११०.१५३ ॥
 ११०.१५४/१त्वत्प्रतापभयात् स्वर्गाश्च्युतांस्त्वं पातुमर्हसि ।
 ११०.१५४/२कांदिशीकांस्तव भयाद् अमरांस्त्रातुमर्हसि ।
 ११०.१५४/३नार्तत्राणाद् अभ्यधिकं सुकृतं क्वापि विद्यते ॥ ११०.१५४ ॥
 ११०.१५५/१यावद् यशः स्फुरति यारु मनुष्यलोके ।
 ११०.१५५/२अडानि तावन्ति द्विवं गतस्य ।
 ११०.१५५/३द्विने द्विने वर्षसंभ्या परस्मिन् ।
 ११०.१५५/४लोके वासो जायते निर्विकारः ॥ ११०.१५५ ॥
 ११०.१५६/१मृतास्त एवात्र यशो न येषाम् ।
 ११०.१५६/२अन्धास्त एव श्रुतवर्जिता ये ।
 ११०.१५६/३ये दानशीला न नपुंसकास्ते ।
 ११०.१५६/४ये धर्मशीला न त एव शोभ्याः ॥ ११०.१५६ ॥
 ११०.१५७/१ब्रह्मोवाच । भाषितं देवदेवस्य श्रुत्वा शान्तोऽभवन् मुनिः ।
 ११०.१५७/२कृताञ्जलिपुटो भूत्वा नत्वा नाथमथाब्रवीत् ॥ ११०.१५७ ॥
 ११०.१५८/१पिप्पलाद उवाच । वाग्भिर्मनोभिः कृतिभिः कदाचिन् ।

- ११०.१५८/रममोपकुर्वन्ति छिते रता ये ।
 ११०.१५८/उतेभ्यो छितार्थं त्विड यापरेषाम् ।
 ११०.१५८/४सोमं नमस्यामि सुरादिपूज्यम् ॥ ११०.१५८ ॥
- ११०.१५९/१संरक्षितो यैरभिवर्धितश्च ।
 ११०.१५९/२समानगोत्रश्च समानधर्मा ।
 ११०.१५९/उतेषामभीष्टानि शिवः करोतु ।
 ११०.१५९/४बालेन्दुमौलिं प्रणतोऽस्मि नित्यम् ॥ ११०.१५९ ॥
- ११०.१६०/१यैरुं वर्धितो नित्यं मातृवत् पितृवत् प्रभो ।
 ११०.१६०/२तन्नाम्ना जायतां तीर्थं देवदेव जगत्त्रये ॥ ११०.१६० ॥
- ११०.१६१/१यशस्तु तेषां भविता तेभ्योऽहमनुज्ञस्ततः ।
 ११०.१६१/२यानि क्षेत्राणि देवानां यानि तीर्थानि भूतले ॥ ११०.१६१ ॥
- ११०.१६२/१तेभ्यो यद् धृमधिकमनुमन्यन्तु देवताः ।
 ११०.१६२/२ततः क्षमेऽहं देवानामपराधं निरञ्जनः ॥ ११०.१६२ ॥
- ११०.१६३/१ब्रह्मोवाय । ततः समक्षं सुरसाक्षरां गिरम् ।
 ११०.१६३/२सहस्रयक्षुःप्रमुष्मांस्तथागतः ।
 ११०.१६३/३उवाच देवा अपि मेनिरे वयो ।
 ११०.१६३/४धृषिपुत्रोदितमादरेण ॥ ११०.१६३ ॥
- ११०.१६४/१बालस्य बुद्धिं विनयं च विद्याम् ।
 ११०.१६४/२शौर्यं बलं साहसं सत्यवायम् ।
 ११०.१६४/३पित्रोर्भक्तिं भावशुद्धिं विदित्वा ।
 ११०.१६४/४तदावादीच्छंकरः पिप्पलादम् ॥ ११०.१६४ ॥
- ११०.१६५/१शंकर उवाच । वत्स यद् वै प्रियं कामं यथापि सुरवल्लभम् ।
 ११०.१६५/२प्राप्स्यसे वद कल्याणं नान्यथा त्वं मनः कृथाः ॥ ११०.१६५ ॥
- ११०.१६६/१पिप्पलाद उवाच । ये गङ्गायामाप्नुता धर्मनिष्ठाः ।
 ११०.१६६/२सम्पश्यन्ति त्वत्पदाब्जं मडेश ।
 ११०.१६६/३सर्वान् कामान् आप्नुवन्तु प्रसज्य ।
 ११०.१६६/४देहान्ते ते पदमायान्तु शैवम् ॥ ११०.१६६ ॥
- ११०.१६७/१तातः प्राप्तस्त्वत्पदं याम्बिका मे ।
 ११०.१६७/२नाथ प्राप्ता पिप्पलश्रामराश्च ।

- ११०.१६७/उसुभं प्राप्ता नाथनाथं विलोक्य ।
 ११०.१६७/४त्वां पश्येयुस्त्वत्पदं ते प्रयान्तु ॥ ११०.१६७ ॥
- ११०.१६८/१ब्रह्मोवाच । तथेत्युक्त्वा पिप्पलादं देवदेवो मधेश्वरः ।
 ११०.१६८/२अभिनन्द्य य तं देवैः सार्धं वाक्यमथाब्रवीत् ॥ ११०.१६८ ॥
- ११०.१६८/१देवा अपि मुदा युक्ता निर्भयास्तत्कृताद् भयात् ।
 ११०.१६८/२धृष्टमूयुः सर्वे अेव दाधीयं शिवसंनिधौ ॥ ११०.१६८ ॥
- ११०.१७०/१देवा उवाचुः । सुराणां यद् अभीष्टं य त्वया कृतमसंशयम् ।
 ११०.१७०/२पालिता देवदेवस्य आज्ञा त्रैलोक्यमएडनी ॥ ११०.१७० ॥
- ११०.१७१/१याचितं य त्वया पूर्वं परार्थं नात्मने द्विज ।
 ११०.१७१/२तस्माद् अन्यतमं ब्रूहि किञ्चिद् दास्यामहे वयम् ॥ ११०.१७१ ॥
- ११०.१७२/१ब्रह्मोवाच । पुनः पुनस्तद् अेवोयुः सुरसंधा द्विजोत्तमम् ।
 ११०.१७२/२कृताञ्जलिपुटः पूर्वं नत्वा शम्भुसुरान् धृष्टम् ।
 ११०.१७२/३उवाच पिप्पलादश्च उमां नत्वा य पिप्पलान् ॥ ११०.१७२ ॥
- ११०.१७३/१पिप्पलाद उवाच । पितरौ द्रष्टुकामोऽस्मि सदा मे शब्दगोचरौ ।
 ११०.१७३/२ते धन्याः प्राणिनो लोके मातापित्रोर्वशे स्थिताः ॥ ११०.१७३ ॥
- ११०.१७४/१शुश्रूषणपरा नित्यं तत्पादाज्ञाप्रतीक्षकाः ।
 ११०.१७४/२धृष्ट्याणि शरीरं य कुलं शक्तिं धियं वपुः ॥ ११०.१७४ ॥
- ११०.१७५/१परिलभ्य तयोः कृत्ये कृतकृत्यो भवेत् स्वयम् ।
 ११०.१७५/२पशूनां पक्षिणां चापि सुलभं मातृदर्शनम् ॥ ११०.१७५ ॥
- ११०.१७६/१दुर्लभं मम तय्यापि पृथ्णे पापकूलं नु किम् ।
 ११०.१७६/२दुर्लभं य तथा येत् स्यात् सर्वेषां यस्य कस्यचित् ॥ ११०.१७६ ॥
- ११०.१७७/१नोपपद्येत सुलभं मत्तो नान्योऽस्ति पापकृत् ।
 ११०.१७७/२तयोर्दर्शनमात्रं य यदि प्राप्स्ये सुरोत्तमाः ॥ ११०.१७७ ॥
- ११०.१७८/१मनोवाक्कायकर्मभ्यः कूलं प्राप्तं भविष्यति ।
 ११०.१७८/२पितरौ ये न पश्यन्ति समुत्पन्ना न संसृतौ ।
 ११०.१७८/३तेषां मलापातकानां कः संध्यां कर्तुमीश्वरः ॥ ११०.१७८ ॥
- ११०.१७९/१ब्रह्मोवाच । तद् ऋषेर्वचनं श्रुत्वा मिथः सम्मन्थ्य ते सुराः ।
 ११०.१७९/२विमानवरमाहुद्वौ पितरौ दम्पती शुभौ ॥ ११०.१७९ ॥

- ११०.१८०/१तव संदर्शनाकाङ्क्षौ द्रक्ष्यसे वाद्ये निश्चितम् ।
 ११०.१८०/२विषादं लोभमोहौ च त्यक्त्वा चित्तं शमं नय ॥ ११०.१८० ॥
- ११०.१८१/१पश्य पश्येति तं प्रादुर्दधीयं सुरसत्तमाः ।
 ११०.१८१/२विमानवरमाद्भौ स्वर्गिणौ स्वर्णभूषणौ ॥ ११०.१८१ ॥
- ११०.१८२/१तव संदर्शनाकाङ्क्षौ पितरौ दम्पती शुभौ ।
 ११०.१८२/२वीज्यमानौ सुरस्त्रीभिः स्तूयमानौ च किंनरैः ॥ ११०.१८२ ॥
- ११०.१८३/१दृष्ट्वा स मातापितरौ ननाम शिवसंनिधौ ।
 ११०.१८३/२दर्शनात्पुत्रान्यनौ स कथंयिद् उवाच तौ ॥ ११०.१८३ ॥
- ११०.१८४/१पुत्र उवाच । तारयन्त्येव पितरावन्धे पुत्राः कुलोद्भवाः ।
 ११०.१८४/२अहं तु मातुरुदरे केवलं भेदकारणम् ।
 ११०.१८४/३अवेम्भूतोऽपि तौ मोहात् पश्येयमतिदुर्मतिः ॥ ११०.१८४ ॥
- ११०.१८५/१ब्रह्मोवाच । तावालोडय ततो द्युभ्याद् वक्तुं नैव शशाक सः ।
 ११०.१८५/२देवाश्च मातापितरौ पिप्पलादमथाब्रुवन् ॥ ११०.१८५ ॥
- ११०.१८६/१धन्यस्त्वं पुत्र लोकेषु यस्य कीर्तिर्गता दिवम् ।
 ११०.१८६/२साक्षात्कृतस्त्वया त्र्यक्षो देवाश्चाश्वासितास्त्वया ।
 ११०.१८६/३त्वया पुत्रेण सल्लोका न क्षीयन्ते कदाचन ॥ ११०.१८६ ॥
- ११०.१८७/१ब्रह्मोवाच । पुष्पवृष्टिस्तदा स्वर्गात् पपात तस्य मूर्धनि ।
 ११०.१८७/२जयशब्दः सुरैरुक्तः प्रादुर्भूतो मलाम्बुने ॥ ११०.१८७ ॥
- ११०.१८८/१आशिषं तु सुते दत्त्वा दधीयिः सल्लभार्यया ।
 ११०.१८८/२शम्भुं गङ्गां सुरान् नत्वा पुत्रं वाक्यमथाब्रवीत् ॥ ११०.१८८ ॥
- ११०.१८९/१दधीयिरुवाच । प्राय भार्या शिवे भक्तिं कुरु
 गङ्गां च सेवय ।
- ११०.१८९/२पुत्रान् उवाच विधिवद् यज्ञान् षष्ठा सप्तक्षिणान् ।
 ११०.१८९/३कृतकृत्यस्ततो वत्स आकमस्व चिरं दिवम् ॥ ११०.१८९ ॥
- ११०.१९०/१ब्रह्मोवाच । करोम्येवमिति प्राड दधीयिं पिप्पलाशनः ।
 ११०.१९०/२दधीयिः पुत्रमाश्वास्य भार्यया च पुनः पुनः ॥ ११०.१९० ॥
- ११०.१९१/१अनुज्ञातः सुरगणैः पुनः स दिवमाकमत् ।
 ११०.१९१/२देवा अप्युचिरे सर्वे पिप्पलादं ससम्भ्रमाः ॥ ११०.१९१ ॥

- ११०.१८२/१८२ वा ऋषिः । कृत्यां शमय भद्रं ते तद् उत्पन्नं
महानलम् ॥ ११०.१८२ ॥
- ११०.१८३/१८३ मोवाय । पिप्पलादस्तु तान् आह न शक्तोऽहं निवारणे ।
११०.१८३/२ अस्त्यं नैव वक्ताहं यूयं कृत्यां तु भ्रूत ताम् ॥ ११०.१८३ ॥
- ११०.१८४/१ मां दृष्ट्वा सा महाशैला विपरीतं कश्चिच्छति ।
११०.१८४/२ तामेव गत्वा विभुधाः प्रीयुस्ते शान्तिकारणम् ॥ ११०.१८४ ॥
- ११०.१८५/१ अनलं य यथाप्रीति ते उभे नेत्यवोच्यताम् ।
११०.१८५/२ सर्वेषां भक्षणायैव सृष्टा याहं द्विजन्मना ॥ ११०.१८५ ॥
- ११०.१८६/१ तथा य मत्प्रसूतोऽग्निश्च तथा तत् कथं भवेत् ।
११०.१८६/२ महाभूतानि पञ्चापि स्थावरं जङ्गमं तथा ॥ ११०.१८६ ॥
- ११०.१८७/१ सर्वमस्मन्भुजे विधाहं वक्तव्यं नावशिष्यते ।
११०.१८७/२ मया सम्मन्य ते देवाः पुनर्युरुभापि ॥ ११०.१८७ ॥
- ११०.१८८/१ भक्षयेतामुभौ सर्वं यथानुकुमतस्तथा ।
११०.१८८/२ वऽवापि सुरान् अवेवमुवाच शृणु नारद ॥ ११०.१८८ ॥
- ११०.१८९/१ वऽवोवाच । भवतामिच्छया सर्वं भक्ष्यं मे
सुरसत्तमाः ॥ ११०.१८९ ॥
- ११०.२००/१ ब्रह्मोवाच । वऽवा सा नदी जाता गङ्गया संगता मुने ।
११०.२००/२ तद्भवस्तु महान् अग्निर्य आसीद् अतिभीषणः ।
११०.२००/३ तमाहुरमरा वह्निं भूतानामादितो विदुः ॥ ११०.२०० ॥
- ११०.२०१/१ सुरा ऋषिः । आपो ज्येष्ठतमा ज्ञेयास्तथैव प्रथमं भवान् ।
११०.२०१/२ तत्राप्यपाम्पतिं ज्येष्ठं समुद्रमशनं कुरु ।
११०.२०१/३ उच्यैव तु वयं ब्रूमो गच्छ भुङ्क्ष्व यथासुभम् ॥ ११०.२०१ ॥
- ११०.२०२/१ ब्रह्मोवाच । अनलस्त्वमरान् आह आपस्तत्र कथं त्वहम् ।
११०.२०२/२ प्रजेयं यदि मां तत्र प्रापयन्त्युदकं महत् ॥ ११०.२०२ ॥
- ११०.२०३/१ भवन्त अवे तेष्याहुः कथं तेषु गतिर्भवेत् ।
११०.२०३/२ अग्निरप्याह तान् देवान् कन्या मां गुणशालिनी ॥ ११०.२०३ ॥
- ११०.२०४/१ उरिण्यकलशे स्थाप्य नयेद् यत्र गतिर्मम ।
११०.२०४/२ तस्य तद् वचनं श्रुत्वा कन्याभूयुः सरस्वतीम् ॥ ११०.२०४ ॥

- ११०.२०५/१देवा ऋषुः । नयैनमनलं शीघ्रं शिरसा वरुणालयम् ॥ ११०.२०५ ॥
- ११०.२०६/१ब्रह्मोवाच । सरस्वती सुरान् आह नैका शक्ता य धारणे ।
- ११०.२०६/२युक्ता यतसुभिः शीघ्रं वड्ये वरुणालयम् ॥ ११०.२०६ ॥
- ११०.२०७/१सरस्वत्या वयः श्रुत्वा गङ्गां य यमुनां तथा ।
- ११०.२०७/२नर्मदां तपतीं यैव सुराः प्रोयुः पृथङ् पृथङ् ॥ ११०.२०७ ॥
- ११०.२०८/१ताभिः समन्वितोवाह ङिरण्यडलशेऽनलम् ।
- ११०.२०८/२संस्थाप्य शिरसाधार्यं ता जग्मुर्वरुणालयम् ॥ ११०.२०८ ॥
- ११०.२०९/१संस्थाप्य यत्र देवेशः सोमनाथो जगत्पतिः ।
- ११०.२०९/२अध्यास्ते विबुधैः सार्धं प्रभासे शशिभूषणः ॥ ११०.२०९ ॥
- ११०.२१०/१प्रापयामासुरनलं पञ्चनद्यः सरस्वती ।
- ११०.२१०/२अध्यास्ते य मडान् अग्निः पिबन् वारि शनैः शनैः ॥ ११०.२१० ॥
- ११०.२११/१ततः सुरगणाः सर्वे शिवमूयुः सुरोत्तमम् ॥ ११०.२११ ॥
- ११०.२१२/१देवा ऋषुः । अस्थानं य पावनं ब्रूहि अस्माकं य
- गवां तथा ॥ ११०.२१२ ॥
- ११०.२१३/१ब्रह्मोवाच । शिवः प्राह तदा सर्वान् गङ्गामाप्नुत्य यत्रतः ।
- ११०.२१३/२देवाश्च गावस्तत्पापान् मुच्यन्ते नात्र संशयः ॥ ११०.२१३ ॥
- ११०.२१४/१प्रक्षालितानि यास्थीनि ऋषिदेहभवान्यथ ।
- ११०.२१४/२तानि प्रक्षालनाद् अथ तत्र प्राभानि पूतताम् ॥ ११०.२१४ ॥
- ११०.२१५/१यत्र देवा मुक्तापापास्तत् तीर्थं पापनाशनम् ।
- ११०.२१५/२तत्र स्नानं य दानं य ब्रह्महत्यापिनाशनम् ॥ ११०.२१५ ॥
- ११०.२१६/१गवां य पावनं यत्र गोतीर्थं तद् उदाहृतम् ।
- ११०.२१६/२तत्र स्नानान् मडाबुद्धिर्गोमेषकृलमाप्नुयात् ॥ ११०.२१६ ॥
- ११०.२१७/१यत्र तद्ब्रह्मणास्थीनि आसन् पुण्यानि नारद ।
- ११०.२१७/२पितृतीर्थं तु वै ज्ञेयं पितृणां प्रीतिवर्धनम् ॥ ११०.२१७ ॥
- ११०.२१८/१भस्मास्थिनभरोमाणि प्राणिनो यस्य कस्यचित् ।
- ११०.२१८/२तत्र तीर्थं संकमेरन् यावच्चन्द्रार्कतारकम् ॥ ११०.२१८ ॥
- ११०.२१९/१स्वर्गो वासो भवेत् तस्य अपि दृष्टतकर्मणः ।

- ११०.२१८/रतथा यङ्केश्वरात् तीर्थात् त्रीणि तीर्थानि नारद ।
 ११०.२१८/उततः पूताः सुराणां गावः शम्भुमथाब्रुवन् ॥ ११०.२१८ ॥
- ११०.२२०/१गोसुरा ऋषुः । यामः स्वं स्वमधिष्ठानमत्र सूर्यः प्रतिष्ठितः ।
 ११०.२२०/२अस्मिन् स्थिते दिनकरे सुराः सर्वे प्रतिष्ठिताः ॥ ११०.२२० ॥
- ११०.२२१/१भवेयुर्जगतामीश तद् अनुज्ञातुमर्हसि ।
 ११०.२२१/२सूर्यो ऽयात्मास्य जगतस्तस्थुषश्च सनातनः ॥ ११०.२२१ ॥
- ११०.२२२/१द्विवाकरो देवमयस्तत्रास्माभिः प्रतिष्ठितः ।
 ११०.२२२/२यत्र गङ्गा जगद्धात्री यत्र वै त्र्यम्बकः स्वयम् ।
 ११०.२२२/३सुरवासं प्रतिष्ठानं भवेद् यत्र य त्र्यम्बकम् ॥ ११०.२२२ ॥
- ११०.२२३/१ब्रह्मोवाच । आपृच्छ्य पिप्पलादं तं सुराः स्वं सदनं ययुः ।
 ११०.२२३/२पिप्पलाः कालपर्याये स्वर्गं जग्मुश्चाक्षयम् ॥ ११०.२२३ ॥
- ११०.२२४/१पादपानां पदं विप्रः पिप्पलादः प्रतापवान् ।
 ११०.२२४/२क्षेत्राधिपत्ये संस्थाप्य पूजयामास शंकरम् ॥ ११०.२२४ ॥
- ११०.२२५/१धृषिसूनुर्मुनिरुग्रतेजा ।
 ११०.२२५/२अवाप्य भार्यां गौतमस्यात्मजां य ।
 ११०.२२५/३पुत्रान् अथावाप्य श्रियं यशश्च ।
 ११०.२२५/४सुहृज्जनैः स्वर्गमवाप धीरः ॥ ११०.२२५ ॥
- ११०.२२६/१ततः प्रभृति तत् तीर्थं पिप्पलेश्वरमुच्यते ।
 ११०.२२६/२सर्वकृतुङ्गलं पुण्यं स्मरणाद् अधनाशनम् ॥ ११०.२२६ ॥
- ११०.२२७/१किं पुनः स्नानदानाभ्यामादित्यस्य तु दर्शनात् ।
 ११०.२२७/२यङ्केश्वरः पिप्पलेशो देवदेवस्य नामनी ॥ ११०.२२७ ॥
- ११०.२२८/१सरदस्यं विदित्वा तु सर्वकामान् अवाप्नुयात् ।
 ११०.२२८/२सूर्यस्य य प्रतिष्ठानात् सुरवासे प्रतिष्ठिते ।
 ११०.२२८/३प्रतिष्ठानं तु तत् क्षेत्रं सुराणामपि वल्लभम् ॥ ११०.२२८ ॥
- ११०.२२९/१धृतीदमाप्यानमतीव पुण्यम् ।
 ११०.२२९/२पठेत वा यः शृणुयात् स्मरेद् वा ।
 ११०.२२९/३स दीर्घश्रुवी धनवान् धर्मयुक्तश्च ।
 ११०.२२९/४यान्ते स्मरन् शम्भुमुपैति नित्यम् ॥ ११०.२२९ ॥

- ૧૧૧.૧/૧બ્રહ્મોવાચ । નાગતીર્થમિતિ ખ્યાતં સર્વકામપ્રદં શુભમ્ ।
 ૧૧૧.૧/૨યત્ર નાગેશ્વરો દેવઃ શૃણુ તસ્થાપિ વિસ્તરમ્ ॥ ૧૧૧.૧ ॥
- ૧૧૧.૨/૧પ્રતિષ્ઠાનપુરે રાજા શૂરસેન ઇતિ શ્રુતઃ ।
 ૧૧૧.૨/૨સોમવંશભવઃ શ્રીમાન્ મતિમાન્ ગુણસાગરઃ ॥ ૧૧૧.૨ ॥
- ૧૧૧.૩/૧પુત્રાર્થં સ મહાયત્નમકરોત્ પ્રિયયા સહ ।
 ૧૧૧.૩/૨તસ્ય પુત્રશ્ચિરાદ્ આસીત્ સર્પો વૈ ભીષણાકૃતિઃ ॥ ૧૧૧.૩ ॥
- ૧૧૧.૪/૧પુત્રં તં ગોપયામાસ શૂરસેનો મહીપતિઃ ।
 ૧૧૧.૪/૨રાણઃ પુત્રઃ સર્પ ઇતિ ન કશ્ચિદ્ વિન્દતે જનઃ ॥ ૧૧૧.૪ ॥
- ૧૧૧.૫/૧અન્તર્વર્તી પરો વાપિ માતરં પિતરં વિના ।
 ૧૧૧.૫/૨ધાત્રેય્યપિ ન જાનાતિ નામાત્યો ન પુરોહિતઃ ॥ ૧૧૧.૫ ॥
- ૧૧૧.૬/૧તં દૃષ્ટ્વા ભીષણં સર્પં સભાર્યો નૃપસત્તમઃ ।
 ૧૧૧.૬/૨સંતાપં નિત્યમાપ્નોતિ સર્પાદ્ વરમપુત્રતા ॥ ૧૧૧.૬ ॥
- ૧૧૧.૭/૧એતદ્ અસ્તિ મહાસર્પો વક્તિ નિત્યં મનુષ્યવત્ ।
 ૧૧૧.૭/૨સ સર્પઃ પિતરં પ્રાહ કુરુ ચૂડામપિ ક્રિયામ્ ॥ ૧૧૧.૭ ॥
- ૧૧૧.૮/૧તથોપનયનં ચાપિ વેદાધ્યયનમેવ ચ ।
 ૧૧૧.૮/૨ચાવદ્ વેદં ન ચાધીતે તાવચ્છૂદ્રસમો દ્વિજઃ ॥ ૧૧૧.૮ ॥
- ૧૧૧.૯/૧બ્રહ્મોવાચ । એતચ્છૃત્વા પુત્રવચઃ શૂરસેનોડતિદુઃખિતઃ ।
 ૧૧૧.૯/૨બ્રાહ્મણં કંચનાનીય સંસ્કારાદિ તદાકરોત્ ।
 ૧૧૧.૯/૩અધીતવેદઃ સર્પોડપિ પિતરં ચાબ્રવીદ્ ઇદમ્ ॥ ૧૧૧.૯ ॥
- ૧૧૧.૧૦/૧સર્પ ઉવાચ । વિવાહં કુરુ મે રાજન્ સ્ત્રીકામોડહં નૃપોત્તમ ।
 ૧૧૧.૧૦/૨અન્યથાપિ ચ કૃત્યં તે ન સિધ્યેદ્ ઇતિ મે મતિઃ ॥ ૧૧૧.૧૦ ॥
- ૧૧૧.૧૧/૧જનયિત્વાત્મજન્ વેદ+ । વિધિનાખિલસંસ્કૃતીઃ ।
 ૧૧૧.૧૧/૨ન કુર્યાદ્ યઃ પિતા તસ્ય નરકાન્ નાસ્તિ નિષ્કૃતિઃ ॥ ૧૧૧.૧૧ ॥
- ૧૧૧.૧૨/૧બ્રહ્મોવાચ । વિસ્મિતઃ સ પિતા પ્રાહ સુતં તમુરગાકૃતિમ્ ॥ ૧૧૧.૧૨ ॥
- ૧૧૧.૧૩/૧શૂરસેન ઉવાચ । યસ્ય શબ્દાદ્ અપિ ત્રાસં યાન્તિ શૂરાશ્ચ પૂરુષાઃ ।
 ૧૧૧.૧૩/૨તસ્મૈ કન્યાં તુ કો દદાદ્ વદ પુત્ર કરોમિ કિમ્ ॥ ૧૧૧.૧૩ ॥
- ૧૧૧.૧૪/૧બ્રહ્મોવાચ । તત્ પિતુર્વચનં શ્રુત્વા સર્પઃ પ્રાહ
 વિચક્ષણઃ ॥ ૧૧૧.૧૪ ॥

१११.१५/१सर्प उवाच । विवाहा बहवो राजन् राज्ञां सन्ति जनेश्वर ।
 १११.१५/२प्रसख्यादरणं यापि शस्त्रैर्वैवाहयेव च ॥ १११.१५ ॥
 १११.१६/१जाते विवाहे पुत्रस्य पितासौ कृतकृद् भवेत् ।
 १११.१६/२नो येद् अत्रैव गङ्गायां मरिष्ये नात्र संशयः ॥ १११.१६ ॥
 १११.१७/१ब्रह्मोवाच । तत् पुत्रनिश्चयं ज्ञात्वा अपुत्रो नृपसत्तमः ।
 १११.१७/२विवाहार्थममात्यांस्तान् आलूयेदं वयोऽब्रवीत् ॥ १११.१७ ॥
 १११.१८/१शूरसेन उवाच । नागेश्वरो मम सुतो युवराजो गुण्डाकरः ।
 १११.१८/२गुणवान् मतिमाञ् शूरो दुर्जयः शत्रुतापनः ॥ १११.१८ ॥
 १११.१८/३रथे नागे स धनुषि पृथिव्यां नोपमीयते ।
 १११.१८/४विवाहस्तस्य कर्तव्यो ह्यहं वृद्धस्तथैव च ॥ १११.१८ ॥
 १११.२०/१राज्यभारं सुते न्यस्य निश्चिन्तोऽहं भवाम्यतः ।
 १११.२०/२न दारसंग्रहो यावत् तावत् पुत्रो मम प्रियः ॥ १११.२० ॥
 १११.२१/१बालभावं नो जहाति तस्मात् सर्वेऽनुमन्य च ।
 १११.२१/२विवाहायाथ कुर्वन्तु यत्नं मम हिते रताः ॥ १११.२१ ॥
 १११.२२/१न मे काचित् तदा चिन्ता कृतोद्वाहो यदात्मजः ।
 १११.२२/२सुते न्यस्तभरा यान्ति कृतिनस्तपसे वनम् ॥ १११.२२ ॥
 १११.२३/१ब्रह्मोवाच । अमात्या राजवचनं श्रुत्वा सर्वे विनीतवत् ।
 १११.२३/२उयुः प्राञ्जलयो हर्षाद् राजानं भूरितेजसम् ॥ १११.२३ ॥
 १११.२४/१अमात्या उयुः । तव पुत्रो गुणजेष्ठस्त्वं च सर्वत्र विश्रुतः ।
 १११.२४/२विवाहे तव पुत्रस्य किं मन्यं किं तु चिन्त्यते ॥ १११.२४ ॥
 १११.२५/१ब्रह्मोवाच । अमात्येषु तथोक्तेषु गम्भीरो नृपसत्तमः ।
 १११.२५/२पुत्रं सर्पं त्वमात्यानां न याप्याति न ते विद्मः ॥ १११.२५ ॥
 १११.२६/१राजा पुनस्तान् उवाच का स्यात् कन्या गुणधिका ।
 १११.२६/२महावंशभवः श्रीमान् को राजा स्याद् गुणश्रयः ॥ १११.२६ ॥
 १११.२७/१सम्बन्धयोग्यः शूरश्च यत्सम्बन्धः प्रशस्यते ।
 १११.२७/२तद् राजवचनं श्रुत्वा अमात्यानां महामतिः ॥ १११.२७ ॥
 १११.२८/१कुलीनः साधुरत्यन्तं राजकार्यहिते रतः ।

૧૧૧.૨૮/૨રાણો મતિં વિદિત્વા તુ ઇડ્ગિતણોડબ્રવીદ્ ઇદમ્ ॥ ૧૧૧.૨૮ ॥

૧૧૧.૨૯/૧અમાત્ય ઉવાચ । પૂર્વદેશે મહારાજ વિજયો નામ ભૂપતિઃ ।

૧૧૧.૨૯/૨વાજિવારણરત્નાનાં યસ્ય સંખ્યા ન વિદ્યતે ॥ ૧૧૧.૨૯ ॥

૧૧૧.૩૦/૧અઘૌ પુત્રા મહેષ્વાસા મહારાજસ્ય ધીમતઃ ।

૧૧૧.૩૦/૨તેષાં સ્વસા ભોગવતી સાક્ષાલ્લક્ષ્મીરિવાપરા ।

૧૧૧.૩૦/૩તવ પુત્રસ્ય યોગ્યા સા ભાર્યા રાજન્ મયોદિતા ॥ ૧૧૧.૩૦ ॥

૧૧૧.૩૧/૧બ્રહ્મોવાચ । વૃહ્દામાત્યવચઃ શ્રુત્વા રાજા તં

પ્રત્યભાષત ॥ ૧૧૧.૩૧ ॥

૧૧૧.૩૨/૧રાજોવાચ । સુતા તસ્ય કથં મેડસ્ય સુતસ્ય સ્યાદ્ વદસ્વ

તત્ ॥ ૧૧૧.૩૨ ॥

૧૧૧.૩૩/૧વૃહ્દામાત્ય ઉવાચ । લક્ષિતોડસિ મહારાજ યત્ તે મનસિ વર્તતે ।

૧૧૧.૩૩/૨ચચ્છૂરસેન કૃત્યં સ્યાદ્ અનુજાનીહિ માં તતઃ ॥ ૧૧૧.૩૩ ॥

૧૧૧.૩૪/૧બ્રહ્મોવાચ । વૃહ્દામાત્યવચઃ શ્રુત્વા ભૂષણાચ્છાદનોક્તિભિઃ ।

૧૧૧.૩૪/૨સમ્પૂજ્ય પ્રેષયામાસ મહત્યા સેનયા સહ ॥ ૧૧૧.૩૪ ॥

૧૧૧.૩૫/૧સ પૂર્વદેશમાગત્ય મહારાજં સમેત્ય ચ ।

૧૧૧.૩૫/૨સમ્પૂજ્ય વિવિધૈર્વાક્યૈરુપાયૈર્નાતિસમ્ભવૈઃ ॥ ૧૧૧.૩૫ ॥

૧૧૧.૩૬/૧મહારાજસુતાયાશ્ચ ભોગવત્યા મહામતિઃ ।

૧૧૧.૩૬/૨શૂરસેનસ્ય નૃપતેઃ સૂનોર્નાગસ્ય ધીમતઃ ॥ ૧૧૧.૩૬ ॥

૧૧૧.૩૭/૧વિવાહાયાકરોત્ સંધિં મિથ્યામિથ્યાવચોઉક્તિભિઃ ।

૧૧૧.૩૭/૨પૂજયામાસ નૃપતિં ભૂષણાચ્છાદનાદિભિઃ ॥ ૧૧૧.૩૭ ॥

૧૧૧.૩૮/૧અવાપ્ય પૂજાં નૃપતિર્દદામીત્યવદત્ તદા ।

૧૧૧.૩૮/૨તત આગત્ય રાણેડસૌ વૃહ્દામાત્યો મહામતિઃ ॥ ૧૧૧.૩૮ ॥

૧૧૧.૩૯/૧શૂરસેનાય તદ્ વૃત્તં વૈવાહિકમવેદયત્ ।

૧૧૧.૩૯/૨તતો બહુતિથે કાલે વૃહ્દામાત્યો મહામતિઃ ॥ ૧૧૧.૩૯ ॥

૧૧૧.૪૦/૧પુનર્બલેન મહતા વસ્ત્રાલંકારભૂષિતઃ ।

૧૧૧.૪૦/૨જગામ તરસા સર્વૈરચૈશ્ચ સચિવૈર્વૃતઃ ॥ ૧૧૧.૪૦ ॥

૧૧૧.૪૧/૧વિવાહાય મહામાત્યો મહારાજાય બુદ્ધિમાન્ ।

૧૧૧.૪૧/૨સર્વ પ્રોવાચ વૃહ્દોડસાવમાત્યઃ સચિવૈર્વૃતઃ ॥ ૧૧૧.૪૧ ॥

- १११.४२/१वृद्धामात्य उवाच । अत्रागन्तुं न यायाति शूरसेनस्य भूपतेः ।
 १११.४२/२पुत्रो नागं धितिं प्यातो बुद्धिमान् गुणसागरः ॥ १११.४२ ॥
- १११.४३/१क्षत्रियाणां विवाडाश्च भवेयुर्बहुधा नृप ।
 १११.४३/२तस्माच्छस्त्रैरलंकारैर्विवाहः स्यान् मलामते ॥ १११.४३ ॥
- १११.४४/१क्षत्रिया ब्राह्मणाश्चैव सत्यां वायं वदन्ति हि ।
 १११.४४/२तस्माच्छस्त्रैरलंकारैर्विवाहस्त्वनुमन्यताम् ॥ १११.४४ ॥
- १११.४५/१ब्रह्मोवाच । वृद्धामात्यवयः श्रुत्वा विजयो राजसत्तमः ।
 १११.४५/२मेने वाक्यं तथा सत्यममात्यं भूपतिं तदा ॥ १११.४५ ॥
- १११.४६/१विवाहमकरोद् राजा भोगवत्याः सविस्तरम् ।
 १११.४६/२शस्त्रेण यथाशास्त्रं प्रेषयामास तां पुनः ॥ १११.४६ ॥
- १११.४७/१स्वान् अमात्यांस्तथा गाश्च डिशयतुरगादिकम् ।
 १११.४७/२बहुं दत्त्वाथ विजयो हर्षेण मलता युतः ॥ १११.४७ ॥
- १११.४८/१तामादायाथ सखिवा वृद्धामात्यपुरोगमाः ।
 १११.४८/२प्रतिष्ठानमथाभ्येत्य शूरसेनाय तां स्नुषाम् ॥ १११.४८ ॥
- १११.४९/१न्यवेद्यंस्तथोयुस्ते विजयस्य वयो बहु ।
 १११.४९/२भूषणानि विशित्राणि दास्यो वस्त्रादिकं यत् ॥ १११.४९ ॥
- १११.५०/१निवेद्य शूरसेनाय कृतकृत्या बभूविरे ।
 १११.५०/२विजयस्य तु येऽमात्या भोगवत्या सहागताः ॥ १११.५० ॥
- १११.५१/१तान् पूजयित्वा राजासौ बहुमानपुरःसरम् ।
 १११.५१/२विजयाय यथा प्रीतिस्तथा कृत्वा व्यसर्जयत् ॥ १११.५१ ॥
- १११.५२/१विजयस्य सुता बाला उपयौवनशालिनी ।
 १११.५२/२श्वश्रूश्चशुरयोर्नित्यं शुश्रूषन्ती सुमध्यमा ॥ १११.५२ ॥
- १११.५३/१भोगवत्याश्च यो भर्ता मलासर्पोऽतिभीषणः ।
 १११.५३/२भेकान्तदेशे विजने गृहे रत्नसुशोभिते ॥ १११.५३ ॥
- १११.५४/१सुगन्धकुसुमाकीर्णो तत्रास्ते सुभशीतले ।
 १११.५४/२स सर्पो मातरं प्राह पितरं य पुनः पुनः ॥ १११.५४ ॥
- १११.५५/१मम भार्या राजपुत्री हि मां नैवोपसर्पति ।

૧૧૧.૫૫/૨૫૫ પુત્રવચનં શ્રુત્વા સર્પમાતેદમબ્રવીત્ ॥ ૧૧૧.૫૫ ॥
 ૧૧૧.૫૬/૧૨૪૫૫૫૫૫૫૫૫ ધાત્રિકે ગચ્છ સુભગે શીઘ્રં ભોગવર્તી વદ ।
 ૧૧૧.૫૬/૨૫૫ ભર્તા સર્પ ઇતિ તતઃ સા કિં વદિષ્યતિ ॥ ૧૧૧.૫૬ ॥
 ૧૧૧.૫૭/૧૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫ ધાત્રિકા ચ તથેત્યુક્ત્વા ગત્વા ભોગવર્તી તદા ।
 ૧૧૧.૫૭/૨૨૭૦૫૫૫૫૫૫૫૫ ઉવાચેદં વિનીતવદ્ અપૂર્વવત્ ॥ ૧૧૧.૫૭ ॥
 ૧૧૧.૫૮/૧૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫ જાનેડહં સુભગે ભદ્રે ભર્તારં તવ દૈવતમ્ ।
 ૧૧૧.૫૮/૨૫૫ ચાખ્યેયં ત્વયા ક્વાપિ સર્પો ન પુરુષો ધ્રુવમ્ ॥ ૧૧૧.૫૮ ॥
 ૧૧૧.૫૯/૧૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫ તસ્યાસ્તદ્ વચનં શ્રુત્વા ભોગવત્યબ્રવીદ્ ઇદમ્ ॥ ૧૧૧.૫૯ ॥
 ૧૧૧.૬૦/૧૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫ માનુષીણાં મનુષ્યો હિ ભર્તા સામાન્યતો ભવેત્ ।
 ૧૧૧.૬૦/૨૫૫ પુનર્દેવજાતિસ્તુ ભર્તા પુણ્યેન લભ્યતે ॥ ૧૧૧.૬૦ ॥
 ૧૧૧.૬૧/૧૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫ ભોગવત્યાસ્તુ તદ્ વાક્યં સા ચ સર્વ
 ન્યવેદયત્ ।
 ૧૧૧.૬૧/૨૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫ સર્પમાત્રે ચ રાજ્ઞે ચૈવ યથાક્રમમ્ ॥ ૧૧૧.૬૧ ॥
 ૧૧૧.૬૨/૧૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫ રાજા તદ્વાક્યાત્ સ્મૃત્વા તાં કર્મણો ગતિમ્ ।
 ૧૧૧.૬૨/૨૫૫ ભોગવત્યપિ તાં પ્રાહ ઉક્તપૂર્વા પુનઃ સખીમ્ ॥ ૧૧૧.૬૨ ॥
 ૧૧૧.૬૩/૧૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫ કાન્તં દર્શયિ ભદ્રં તે વૃથા
 યાતિ વયો મમ ॥ ૧૧૧.૬૩ ॥
 ૧૧૧.૬૪/૧૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫ તતઃ સા દર્શયામાસ સર્પ તમતિભીષણમ્ ।
 ૧૧૧.૬૪/૨૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫ શયને સા રહોગતા ॥ ૧૧૧.૬૪ ॥
 ૧૧૧.૬૫/૧૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫ ભીષણં સર્પ ભર્તારં રત્નભૂષિતમ્ ।
 ૧૧૧.૬૫/૨૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫ વાક્યમવદત્ કાન્તમગ્જસા ॥ ૧૧૧.૬૫ ॥
 ૧૧૧.૬૬/૧૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫ ધન્યાસ્મ્યનુગૃહીતાસ્મિ યસ્યા મે દૈવતં
 પતિઃ ॥ ૧૧૧.૬૬ ॥
 ૧૧૧.૬૭/૧૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫ ઇત્યુક્ત્વા શયને સ્થિત્વા તં સર્પ સર્પભાવનૈઃ ।
 ૧૧૧.૬૭/૨૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫ તન્વડ્ગી ગીતૈશ્ચૈવાડ્ગસંગમૈઃ ॥ ૧૧૧.૬૭ ॥
 ૧૧૧.૬૮/૧૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫ પાનૈસ્તોષયામાસ તં પતિમ્ ।
 ૧૧૧.૬૮/૨૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫ પ્રસાદેન સર્પસ્યાભૂત્ સ્મૃતિર્મુને ।
 ૧૧૧.૬૮/૩૫૫૫૫૫૫૫૫૫૫ સર્વ દૈવકૃતં રાત્રૌ સર્પોડબ્રવીત્ પ્રિયામ્ ॥ ૧૧૧.૬૮ ॥

- १११.६८/१सर्प उवाच । राजकन्यापि मां दृष्ट्वा न भीतासि कथं प्रिये ।
 १११.६८/२सोवाय दैवविहितं कोऽतिक्रमितुमीश्वरः ।
 १११.६८/३पतिरेव गतिः स्त्रीणां सर्वदैव विशेषतः ॥ १११.६८ ॥
- १११.७०/१ब्रह्मोवाच । श्रुत्वेति लृष्टस्तामाल नागः प्रहसिताननः ॥ १११.७० ॥
- १११.७१/१सर्प उवाच । तुष्टोऽस्मि तव भक्त्याहं किं ददामि तवेप्सितम् ।
 १११.७१/२तव प्रसादाभ्यार्वङ्गि सर्वस्मृतिरभूद् धयम् ॥ १११.७१ ॥
- १११.७२/१शभोऽहं देवदेवेन कुपितेन पिनाकिना ।
 १११.७२/२महेश्वरकरे नागः शेषपुत्रो मडाभवः ॥ १११.७२ ॥
- १११.७३/१सोऽहं पतिस्त्वं यत्तार्या नाम्ना भोगवती पुरा ।
 १११.७३/२उमावाक्याज्जडासोऽर्थैः शम्भुः प्रीतो रडोगतः ॥ १११.७३ ॥
- १११.७४/१ममापि यागतं भद्रे डास्यं तदेवसंनिधौ ।
 १११.७४/२ततस्तु कुपितः शम्भुः प्रादाच्छापं ममेदृशम् ॥ १११.७४ ॥
- १११.७५/१शिव उवाच । मनुष्ययोःनौ त्वं सर्पो भविता ज्ञानवान्
 इति ॥ १११.७५ ॥
- १११.७६/१सर्प उवाच । ततः प्रसादितः शम्भुस्त्वया भद्रे मया सह ।
 १११.७६/२ततश्चोक्तं तेन भद्रे गौतम्यां मम पूजनम् ॥ १११.७६ ॥
- १११.७७/१कुर्वतो ज्ञानमाधास्ये यदा सर्पाकृतेस्तव ।
 १११.७७/२तदा विशापो भविता भोगवत्याः प्रसादतः ॥ १११.७७ ॥
- १११.७८/१तस्माद् इहं ममापन्नं तव यापि शुभानने ।
 १११.७८/२तस्मान् नीत्वा गौतमीं मां पूज्वा कुरु मया सह ॥ १११.७८ ॥
- १११.७९/१ततो विशापो भविता आवां यावः शिवं पुनः ।
 १११.७९/२सर्वेषां सर्वदातार्त्तानां शिव एव परा गतिः ॥ १११.७९ ॥
- १११.८०/१ब्रह्मोवाच । तच्छ्रुत्वा भर्तृवचनं सा भर्त्रा गौतमीं ययौ ।
 १११.८०/२ततः स्नात्वा तु गौतम्यां पूज्वा यजे शिवस्य तु ॥ १११.८० ॥
- १११.८१/१ततः प्रसन्नो भगवान् दिव्यरूपं ददौ मुने ।
 १११.८१/२आपृच्छ्य पितरौ सर्पो भार्यया गन्तुमुद्यतः ।
 १११.८१/३शिवलोकं ततो ज्ञात्वा पिता प्राह मडामतिः ॥ १११.८१ ॥

૧૧૧.૮૨/૧પિતોવાચ । યુવરાજ્યધરો જયેષ્ઠઃ પુત્ર એકો ભવાન્ ઇતિ ।
 ૧૧૧.૮૨/૨તસ્માદ્ રાજ્યમશેષેણ કૃત્વોત્પાદ્ય સુતાન્ બહૂન્ ।
 ૧૧૧.૮૨/૩યાતે મયિ પરં ધામ તતો યાહિ શિવં પુરમ્ ॥ ૧૧૧.૮૨ ॥
 ૧૧૧.૮૩/૧બ્રહ્મોવાચ । એતચ્છૃત્વા પિતૃવચસ્તથેત્યાહ સ નાગરાટ્ ।
 ૧૧૧.૮૩/૨કામરૂપમવાપ્યાથ ભાર્યયા સહ સુવ્રતઃ ॥ ૧૧૧.૮૩ ॥
 ૧૧૧.૮૪/૧પિત્રા માત્રા તથા પુત્રૈ રાજ્યં કૃત્વા સુવિસ્તરમ્ ।
 ૧૧૧.૮૪/૨યાતે પિતરિ સ્વર્લોકં પુત્રાન્ સ્થાપ્ય સ્વકે પદે ॥ ૧૧૧.૮૪ ॥
 ૧૧૧.૮૫/૧ભાર્યામાત્યાદિસહિતસ્તતઃ શિવપુરં યયૌ ।
 ૧૧૧.૮૫/૨તતઃ પ્રભૃતિ તત્ તીર્થં નાગતીર્થમિતિ શ્રુતમ્ ॥ ૧૧૧.૮૫ ॥
 ૧૧૧.૮૬/૧યત્ર નાગેશ્વરો દેવો ભોગવત્યા પ્રતિષ્ઠિતઃ ।
 ૧૧૧.૮૬/૨તત્ર સ્નાનં ચ દાનં ચ સર્વક્રતુકુલપ્રદમ્ ॥ ૧૧૧.૮૬ ॥
 ૧૧૨.૧/૧બ્રહ્મોવાચ । માતૃતીર્થમિતિ ખ્યાતં સર્વસિદ્ધિકરં નૃણામ્ ।
 ૧૧૨.૧/૨આધિભિર્મુચ્યતે જન્તુસ્તત્તીર્થસ્મરણાદ્ અપિ ॥ ૧૧૨.૧ ॥
 ૧૧૨.૨/૧દેવાનામસુરાણાં ચ સંગરોડભૂત્ સુદારુણઃ ।
 ૧૧૨.૨/૨નાશક્ર્નુવંસ્તદા જેતું દેવા દાનવસંગરમ્ ॥ ૧૧૨.૨ ॥
 ૧૧૨.૩/૧તદાહમગમં દેવૈસ્તિષ્ઠન્તં શૂલપાણિનમ્ ।
 ૧૧૨.૩/૨અસ્તવં વિવિઘૈર્વાક્યૈઃ કૃતાઞ્જલિપુટઃ શનૈઃ ॥ ૧૧૨.૩ ॥
 ૧૧૨.૪/૧સમ્મન્થ દેવૈરસુરૈશ્ચ સર્વૈર્ ।
 ૧૧૨.૪/૨યદાહૃતં સમ્મથિતું સમુદ્રમ્ ।
 ૧૧૨.૪/૩યત્ કાલકૂટં સમભૂન્ મહેશ ।
 ૧૧૨.૪/૪તત્ ત્વાં વિના કો ંસિતું સમર્થઃ ॥ ૧૧૨.૪ ॥
 ૧૧૨.૫/૧પુષ્પપ્રહારેણ જગત્રયં યઃ ।
 ૧૧૨.૫/૨સ્વાધીનમાપાદયિતું સમર્થઃ ।
 ૧૧૨.૫/૩મારો હરેડપ્યન્યસુરાદિવન્દ્યો ।
 ૧૧૨.૫/૪વિતાયમાનો વિલયં પ્રયાતઃ ॥ ૧૧૨.૫ ॥
 ૧૧૨.૬/૧વિમથ્ય વારીશમનડ્ગશત્રો ।
 ૧૧૨.૬/૨યદ્ ઉત્તમં તત્ તુ દિવૌકસેભ્યઃ ।
 ૧૧૨.૬/૩દત્વા વિષં સંહરન્ નીલકણ્ઠ ।
 ૧૧૨.૬/૪કો વા ધર્તુ ત્વામ્ ઋતે વૈ સમર્થઃ ॥ ૧૧૨.૬ ॥

- ११२.७/१ततश्च तुष्टो भगवान् आदिकर्ता त्रिलोचनः ॥ ११२.७ ॥
- ११२.८/१शिव उवाच । द्वास्त्रेऽहं यद् अमीष्टं वो ब्रुवन्तु
सुरसत्तमाः ॥ ११२.८ ॥
- ११२.९/१देवा उचुः । दानवेभ्यो भयं धीरं तत्रैडि वृषभध्वज ।
११२.९/२जडि शत्रून् सुरान् पाडि नाथवन्तस्त्वया प्रभो ॥ ११२.९ ॥
- ११२.१०/१निष्कारणः सुदृच्छम्भो नाभविष्यद् भवान् यदिति ।
११२.१०/२तदाकश्चिन् किमिव दुःभार्ताः सर्वदंढिनः ॥ ११२.१० ॥
- ११२.११/१ब्रह्मोवाच । धृत्युक्तस्तत्क्षणात् प्रायाद् यत्र ते देवशत्रवः ।
११२.११/२तत्र तद् युद्धमभवच्छंकरेण सुरद्विषाम् ॥ ११२.११ ॥
- ११२.१२/१ततस्त्रिलोचनः श्रान्तस्तमोऽपधरः शिवः ।
११२.१२/२ललाटाद् व्यपतंस्तस्य युध्यतः स्वेदभिन्धवः ॥ ११२.१२ ॥
- ११२.१३/१स संडरन् दैत्यगणैस्तामसीं मूर्तिमाश्रितः ।
११२.१३/२तां मूर्तिमसुरा दृष्ट्वा मेरुपृष्ठाद् भुवं ययुः ॥ ११२.१३ ॥
- ११२.१४/१स संडरन् सर्वदैत्यांस्तदागच्छद् भुवं डरः ।
११२.१४/२धतश्चेतश्च भीतास्तेऽधावन् सर्वा मडीमिमाम् ॥ ११२.१४ ॥
- ११२.१५/१तथैव कोपाद् रुद्रोऽपि शत्रूस्तान् अनुधावति ।
११२.१५/२तथैव युध्यतः शम्भोः पतिताः स्वेदभिन्धवः ॥ ११२.१५ ॥
- ११२.१६/१यत्र यत्र भुवं प्राप्नो बिन्दुमडिश्चरो मुने ।
११२.१६/२तत्र तत्र शिवाकारा मातरो जडिरे ततः ॥ ११२.१६ ॥
- ११२.१७/१प्रोच्युर्मडिश्चरं सर्वाः आदामस्त्वसुरान् धिति ।
११२.१७/२ततः प्रोवाच भगवान् सर्वैः सुरगणैर्वृतः ॥ ११२.१७ ॥
- ११२.१८/१शिव उवाच । स्वर्गाद् भुवमनुप्राप्ता राक्षसास्ते रसातलम् ।
११२.१८/२अनुप्राप्तास्ततः सर्वाः शृण्वन्तु मम भाषितम् ॥ ११२.१८ ॥
- ११२.१९/१यत्र यत्र द्विषो यान्ति तत्र गच्छन्तु मातरः ।
११२.१९/२रसातलमनुप्राप्ता धेदानीं मद्भयाद् द्विषः ।
११२.१९/३भवत्योऽप्यनुगच्छन्तु रसातलमनु द्विषः ॥ ११२.१९ ॥
- ११२.२०/१ब्रह्मोवाच । ताश्च जग्मुर्भुवं भित्त्वा यत्र ते दैत्यदानवाः ।

૧૧૨.૨૦/૨તાન્ હત્વા માતરઃ સર્વાન્ દેવારીન્ અતિભીષણાન્ ॥ ૧૧૨.૨૦ ॥

૧૧૨.૨૧/૧પુનર્દેવાન્ ઉપાજગ્મુઃ પથા તેનૈવ માતરઃ ।

૧૧૨.૨૧/૨ગતાશ્ચ માતરો યાવદ્ યાવચ્ચ પુનરાગતાઃ ॥ ૧૧૨.૨૧ ॥

૧૧૨.૨૨/૧તાવદ્ દેવાઃ સ્થિતા આસન્ ગૌતમીતીરમાશ્રિતાઃ ।

૧૧૨.૨૨/૨પ્રસ્થાનાત્ તત્ર માતૃણાં સુરાણાં ચ પ્રતિષ્ઠિતેઃ ॥ ૧૧૨.૨૨ ॥

૧૧૨.૨૩/૧પ્રતિષ્ઠાનં તુ તત્ ક્ષેત્રં પુણ્યં વિજયવર્ધનમ્ ।

૧૧૨.૨૩/૨માતૃણાં યત્ર ચોત્પત્તિર્માતૃતીર્થં પૃથક્ પૃથક્ ॥ ૧૧૨.૨૩ ॥

૧૧૨.૨૪/૧તત્ર તત્ર બિલાન્યાસન્ રસાતલગતાનિ ચ ।

૧૧૨.૨૪/૨સુરાસ્તાભ્યો વરાન્ પ્રોચુલોકે પૂજાં યથા શિવઃ ॥ ૧૧૨.૨૪ ॥

૧૧૨.૨૫/૧પ્રાપ્નોતિ તદ્ગન્ માતૃભ્યઃ પૂજા ભવતુ સર્વદા ।

૧૧૨.૨૫/૨ઇત્યુક્ત્વાન્તર્દધુર્દેવા આસંસ્તત્રૈવ માતરઃ ॥ ૧૧૨.૨૫ ॥

૧૧૨.૨૬/૧યત્ર યત્ર સ્થિતા દેવ્યો માતૃતીર્થં તતો વિદુઃ ।

૧૧૨.૨૬/૨સુરાણામપિ સેવ્યાનિ કિં પુનર્માનુષાદિભિઃ ॥ ૧૧૨.૨૬ ॥

૧૧૨.૨૭/૧તેષુ સ્નાનમથો દાનં પિતૃણાં ચૈવ તર્પણમ્ ।

૧૧૨.૨૭/૨સર્વં તદ્ અક્ષયં જ્ઞેયં શિવસ્ય વચનં યથા ॥ ૧૧૨.૨૭ ॥

૧૧૨.૨૮/૧ચસ્તિવદં શૃણુયાન્ નિત્યં સ્મરેદ્ અપિ પઠેત્ તથા ।

૧૧૨.૨૮/૨આખ્યાનં માતૃતીર્થાનામાયુષ્માન્ સ સુખી ભવેત્ ॥ ૧૧૨.૨૮ ॥

૧૧૩.૧/૧બ્રહ્મોવાચ । ઇદમપ્યપરં તીર્થં દેવાનામપિ દુર્લભમ્ ।

૧૧૩.૧/૨બ્રહ્મતીર્થમિતિ ખ્યાતં ભુક્તિમુક્તિપ્રદં નૃણામ્ ॥ ૧૧૩.૧ ॥

૧૧૩.૨/૧સ્થિતેષુ દેવસૈન્યેષુ પ્રવિદ્યેષુ રસાતલમ્ ।

૧૧૩.૨/૨દૈત્યેષુ ચ મુનિશ્રેષ્ઠ તથા માતૃષુ તાન્ અનુ ॥ ૧૧૩.૨ ॥

૧૧૩.૩/૧મદીયં પગ્ચમં વક્ત્રં ગર્દભાકૃતિ ભીષણમ્ ।

૧૧૩.૩/૨તદ્ વક્ત્રં દેવસૈન્યેષુ મયિ તિષ્ઠત્યુવાચ હ ॥ ૧૧૩.૩ ॥

૧૧૩.૪/૧હે દૈત્યાઃ કિં પલાયન્તે ન ભયં વોડસ્તુ સત્વરમ્ ।

૧૧૩.૪/૨આગચ્છન્તુ સુરાન્ સર્વાન્ ભક્ષાયિષ્યે ક્ષણાદ્ ઇતિ ॥ ૧૧૩.૪ ॥

૧૧૩.૫/૧નિવારયન્તં મામેવં ભક્ષણાયોદ્યતં તથા ।

૧૧૩.૫/૨તં દૃષ્ટ્વા વિબુધાઃ સર્વે વિત્રસ્તા વિષ્ણુમબ્રુવન્ ॥ ૧૧૩.૫ ॥

- ११४.७/२देवो मनोवाञ्छितसम्प्रदाता ।
 ११४.७/३निश्चित्य चैतत् त्रिपुरान्तकोऽपि ।
 ११४.७/४तं पूजयामास वधे पुराणाम् ॥ ११४.७ ॥
 ११४.८/१करोतु सोऽस्माकमविघ्नमस्मिन् ।
 ११४.८/२महाकृतौ सत्वरमाम्बिकेयः ।
 ११४.८/३ध्यातेन येनाभिलक्ष्येऽभाजाम् ।
 ११४.८/४पूर्णां भविष्यन्ति मनोभिलाषाः ॥ ११४.८ ॥
 ११४.९/१मलोत्सवोऽभूद् अभिलस्य देव्या ।
 ११४.९/२जातः सुतश्चिन्तितमात्रं एव ।
 ११४.९/३अतोऽवदन् सुरसंधाः कृतार्थाः ।
 ११४.९/४सद्योजातं विघ्नराजं नमन्तः ॥ ११४.९ ॥
 ११४.१०/१यो मातुरुत्सङ्गतोऽथ मात्रा ।
 ११४.१०/२निवार्यमाणोऽपि भलाय्यं यन्द्रम् ।
 ११४.१०/३संगोपयामास पितुर्जटासु ।
 ११४.१०/४गणानाथस्य विनोदं शेषः ॥ ११४.१० ॥
 ११४.११/१पौ स्तनं मातुरथापि तृप्तो ।
 ११४.११/२यो भ्रातृमात्सर्यं कषायबुद्धिः ।
 ११४.११/३लम्बोदरस्त्वं भव विघ्नराजो ।
 ११४.११/४लम्बोदरं नाम यकार शम्भुः ॥ ११४.११ ॥
 ११४.१२/१संवेष्टितो देवगणैर्मंडेशः ।
 ११४.१२/२प्रवर्ततां नृत्यमितीत्युवाच ।
 ११४.१२/३संतोषितो नूपुररावमात्राद् ।
 ११४.१२/४गणेश्वरत्वेऽभिषिषेय पुत्रम् ॥ ११४.१२ ॥
 ११४.१३/१यो विघ्नपाशं च करोण भिषत् ।
 ११४.१३/२स्कन्धे कुठारं च तथा परेण ।
 ११४.१३/३अपूजितो विघ्नमथोऽपि मातुः ।
 ११४.१३/४करोति को विघ्नपतेः समोऽन्यः ॥ ११४.१३ ॥
 ११४.१४/१धर्मार्थकां मादिषु पूर्वपूज्यो ।
 ११४.१४/२देवासुरैः पूज्यत एव नित्यम् ।
 ११४.१४/३यस्यार्थं नैव विनाशमस्ति ।

- ૧૧૪.૧૪/૪તં પૂર્વપૂજ્યં પ્રથમં નમામિ ॥ ૧૧૪.૧૪ ॥
- ૧૧૪.૧૫/૧યસ્યાર્ચનાત્ પ્રાર્થનયાનુરૂપામ્ ।
 ૧૧૪.૧૫/૨૬ષ્ટ્વા તુ સર્વસ્ય ક્લસ્ય સિદ્ધિમ્ ।
 ૧૧૪.૧૫/૩સ્વતન્ત્રસામર્થ્યકૃતાતિર્ગર્વમ્ ।
 ૧૧૪.૧૫/૪ભ્રાતૃપ્રિયં ત્વાખ્પુરથં તમીડે ॥ ૧૧૪.૧૫ ॥
- ૧૧૪.૧૬/૧યો માતરં સરસૈર્નૃત્યગીતૈસ્- ।
 ૧૧૪.૧૬/૨તથાભિલાષૈરપિલૈર્વિનોદૈઃ ।
 ૧૧૪.૧૬/૩સંતોષયામાસ તદાતિતુષ્ટમ્ ।
 ૧૧૪.૧૬/૪તં શ્રીગણેશં શરણં પ્રપદ્યે ॥ ૧૧૪.૧૬ ॥
- ૧૧૪.૧૭/૧સુરોપકારૈરસુરૈશ્ચ યુદ્ધૈઃ ।
 ૧૧૪.૧૭/૨સ્તોત્રૈર્નમસ્કારપરૈશ્ચ મન્ત્રૈઃ ।
 ૧૧૪.૧૭/૩પિતૃપ્રસાદેન સદા સમૃદ્ધમ્ ।
 ૧૧૪.૧૭/૪તં શ્રીગણેશં શરણં પ્રપદ્યે ॥ ૧૧૪.૧૭ ॥
- ૧૧૪.૧૮/૧જયે પુરાણામકરોત્ પ્રતીપમ્ ।
 ૧૧૪.૧૮/૨પિત્રાપિ હર્ષાત્ પ્રતિપૂજિતો યઃ ।
 ૧૧૪.૧૮/૩નિર્વિદ્ધતાં ચાપિ પુનશ્ચકાર ।
 ૧૧૪.૧૮/૪તસ્મૈ ગણેશાય નમસ્કરોમિ ॥ ૧૧૪.૧૮ ॥
- ૧૧૪.૧૯/૧બ્રહ્મોવાચ । ઇતિ સ્તુતઃ સુરગણૈર્વિદ્ધેશઃ પ્રાહ તાન્ પુનઃ ॥ ૧૧૪.૧૯ ॥
- ૧૧૪.૨૦/૧ગણેશ ઉવાચ । ઇતો નિર્વિદ્ધતા સત્રે મત્તઃ સ્થાદ્
 અસુરાશિણઃ ॥ ૧૧૪.૨૦ ॥
- ૧૧૪.૨૧/૧બ્રહ્મોવાચ । દેવસત્રે નિવૃત્તે તુ ગણેશઃ પ્રાહ તાન્
 સુરાન્ ॥ ૧૧૪.૨૧ ॥
- ૧૧૪.૨૨/૧ગણેશ ઉવાચ । સ્તોત્રેણાનેન યે ભક્ત્યા માં સ્તોષ્યન્તિ યતવ્રતાઃ ।
 ૧૧૪.૨૨/૨તેષાં દાશિદ્યદુઃખાનિ ન ભવેયુઃ કદાચન ॥ ૧૧૪.૨૨ ॥
- ૧૧૪.૨૩/૧અન્ન યે ભક્તિતઃ સ્નાનં દાનં કુર્યુરતન્દ્રિતાઃ ।
 ૧૧૪.૨૩/૨તેષાં સર્વાણિ કાર્યાણિ ભવેયુરિતિ મન્યતામ્ ॥ ૧૧૪.૨૩ ॥
- ૧૧૪.૨૪/૧બ્રહ્મોવાચ । તદ્વાક્યસમકાલં તુ તથેત્યૂચુઃ સુરા અપિ ।
 ૧૧૪.૨૪/૨નિવૃત્તે તુ મખે તસ્મિન્ સુરા જગ્મુઃ સ્વમાલયમ્ ॥ ૧૧૪.૨૪ ॥

- ૧૧૪.૨૫/૧તતઃ પ્રભૃતિ તત્ તીર્થમવિદ્મમિતિ ગદ્યતે ।
 ૧૧૪.૨૫/૨સર્વકામપ્રદં પુંસાં સર્વવિદ્મવિનાશનમ્ ॥ ૧૧૪.૨૫ ॥
- ૧૧૫.૧/૧બ્રહ્મોવાચ । શેષતીર્થમિતિ ખ્યાતં સર્વકામપ્રદાયકમ્ ।
 ૧૧૫.૧/૨તસ્ય રૂપં પ્રવક્ષ્યામિ યન્ મયા પરિભાષિતમ્ ॥ ૧૧૫.૧ ॥
- ૧૧૫.૨/૧શેષો નામ મહાનાગો રસાતલપતિઃ પ્રભુઃ ।
 ૧૧૫.૨/૨સર્વનાગૈઃ પરિવૃતો રસાતલમથાભ્યગાત્ ॥ ૧૧૫.૨ ॥
- ૧૧૫.૩/૧રાક્ષસા દૈત્યદનુજાઃ પ્રવિષ્ટા યે રસાતલમ્ ।
 ૧૧૫.૩/૨તૈર્નિરસ્તો ભોગિપતિર્મામુવાચાથ વિહ્વલઃ ॥ ૧૧૫.૩ ॥
- ૧૧૫.૪/૧શેષ ઉવાચ । રસાતલં ત્વયા દત્તં રાક્ષસાનાં મમાપિ ચ ।
 ૧૧૫.૪/૨તે મે સ્થાનં ન દાસ્યન્તિ તસ્માત્ ત્વાં શરણં ગતઃ ॥ ૧૧૫.૪ ॥
- ૧૧૫.૫/૧તતોઽહમબ્રવં નાગં ગૌતર્મી યાહિ પન્નગ ।
 ૧૧૫.૫/૨તત્ર સ્તુત્વા મહાદેવં લપ્સ્યસે ત્વં મનોરથમ્ ॥ ૧૧૫.૫ ॥
- ૧૧૫.૬/૧નાન્યોઽસ્તિ લોકત્રિતયે મનોરથસમર્પકઃ ।
 ૧૧૫.૬/૨મદ્વાક્યપ્રેરિતો નાગો ગ્ઙ્ગામાપ્લુત્ય યત્નતઃ ।
 ૧૧૫.૬/૩કુતાઞ્જલિપુટો ભૂત્વા તુષ્ટાવ ત્રિદશેશ્વરમ્ ॥ ૧૧૫.૬ ॥
- ૧૧૫.૭/૧શેષ ઉવાચ । નમસ્ત્રૈલોક્યનાથાય દક્ષયજ્ઞવિભેદિને ।
 ૧૧૫.૭/૨આદિકર્ત્રે નમસ્તુભ્યં નમસ્ત્રૈલોક્યરૂપિણે ॥ ૧૧૫.૭ ॥
- ૧૧૫.૮/૧નમઃ સહસ્રશિરસે નમઃ સંહારકારિણે ।
 ૧૧૫.૮/૨સોમસૂર્યાગ્નિરૂપાય જલરૂપાય તે નમઃ ॥ ૧૧૫.૮ ॥
- ૧૧૫.૯/૧સર્વદા સર્વરૂપાય કાલરૂપાય તે નમઃ ।
 ૧૧૫.૯/૨પાહિ શંકર સર્વેશ પાહિ સોમેશ સર્વગ ।
 ૧૧૫.૯/૩જગન્નાથ નમસ્તુભ્યં દેહિ મે મનસેષ્ણિતમ્ ॥ ૧૧૫.૯ ॥
- ૧૧૫.૧૦/૧બ્રહ્મોવાચ । તતો મહેશ્વરઃ પ્રીતઃ પ્રાદાન્ નાગેષ્ણિતાન્ વરાન્ ।
 ૧૧૫.૧૦/૨વિનાશાય સુરારીણાં દૈત્યદાનવરક્ષસામ્ ॥ ૧૧૫.૧૦ ॥
- ૧૧૫.૧૧/૧શેષાય પ્રદદૌ શૂલં જહ્યનેનારિપુંગવાન્ ।
 ૧૧૫.૧૧/૨તતઃ પ્રોક્તઃ શિવેનાસૌ શેષઃ શૂલેન ભોગિભિઃ ॥ ૧૧૫.૧૧ ॥
- ૧૧૫.૧૨/૧રસાતલમથો ગત્વા નિજઘાન શિપૂન્ રણે ।
 ૧૧૫.૧૨/૨નિહત્ય નાગઃ શૂલેન દૈત્યદાનવરાક્ષસાન્ ॥ ૧૧૫.૧૨ ॥

- ११५.१३/१-न्यवर्तत पुनर्देवो यत्र शेषेश्वरो हरः ।
 ११५.१३/२-पथा येन समायातो देवं द्रष्टुं स नागराट् ॥ ११५.१३ ॥
- ११५.१४/१-रसातलाद् यत्र देवो बिलं तत्र व्यजायत ।
 ११५.१४/२-तस्माद् बिलतलाद् यातं गाङ्गं वार्यतिपुण्ड्रम् ॥ ११५.१४ ॥
- ११५.१५/१-तद् वारि गङ्गामगमद् गङ्गायाः संगमस्ततः ।
 ११५.१५/२-देवस्य पुरतश्चापि कुण्डं तत्र सुविस्तरम् ॥ ११५.१५ ॥
- ११५.१६/१-नागस्तत्राकरोद् धोमं यत्र याज्ञिः सदा स्थितः ।
 ११५.१६/२-सोषणं तद् अलवद् वारि गङ्गायास्तत्र संगमः ॥ ११५.१६ ॥
- ११५.१७/१-देवदेवं समाराध्य नागः प्रीतो मडायशाः ।
 ११५.१७/२-रसातलं ततोऽभीष्टं शिवात् प्राप्य तलं ययौ ॥ ११५.१७ ॥
- ११५.१८/१-ततः प्रभृति तत् तीर्थं नागतीर्थमुदाहृतम् ।
 ११५.१८/२-सर्वकामप्रदं पुण्यं रोगदारिद्र्यनाशनम् ॥ ११५.१८ ॥
- ११५.१९/१-आयुर्लक्ष्मीकरं पुण्यं स्नानदानाद्य मुक्तिदम् ।
 ११५.१९/२-शृणुयाद् वा पठेद् भक्त्या यो वापि स्मरते तु तत् ॥ ११५.१९ ॥
- ११५.२०/१-तीर्थं शेषेश्वरो यत्र यत्र शक्तिप्रदः शिवः ।
 ११५.२०/२-अेकविंशतितीर्थानामुभयोस्तत्र तीर्थयोः ।
 ११५.२०/३-शतानि मुनिशार्दूल सर्वसम्पत्प्रदायिनाम् ॥ ११५.२० ॥
- ११६.१/१-ब्रह्मोवाच । मडानलमिति ज्ञ्यातं वडवानलमुच्यते ।
 ११६.१/२-मडानलो यत्र देवो वडवा यत्र सा नदी ॥ ११६.१ ॥
- ११६.२/१-तत् तीर्थं पुत्र वक्ष्यामि मृत्युदोषहरापहम् ।
 ११६.२/२-पुरासन् नैमिषारण्ये ऋषयः सत्रकारिणः ॥ ११६.२ ॥
- ११६.३/१-शमितारं य ऋषयो मृत्युं यङ्कुस्तपस्विनः ।
 ११६.३/२-वर्तमाने सत्रयागे मृत्यौ शमितरि स्थिते ॥ ११६.३ ॥
- ११६.४/१-न ममार तदा कश्चिद् उभयं स्थासु जङ्गमम् ।
 ११६.४/२-विना पशून् मुनिश्रेष्ठ मर्त्यं यामर्त्यतां गतम् ॥ ११६.४ ॥
- ११६.५/१-ततस्त्रिविष्टपे शून्ये मर्त्ये यैवातिसम्भृते ।
 ११६.५/२-मृत्युनोपेक्षिते देवा राक्षसान् ऋषिरे तदा ॥ ११६.५ ॥
- ११६.६/१-देवा ऋषिः । गच्छध्वम् ऋषिसत्वं तन् नाशयध्वं मडाध्वरम् ।

११६.६/२ब्रह्मोवाच । इति देववचः श्रुत्वा प्रोयुस्ते राक्षसाः सुरान् ॥ ११६.६ ॥

११६.७/१असुरा उचुः । विध्वंसयामस्तं यज्ञमस्माकं किं कृतं ततः ।

११६.७/२प्रवर्तते विना छेतुं न कोऽपि क्वापि जातुयित् ॥ ११६.७ ॥

११६.८/१ब्रह्मोवाच । देवा अप्यसुरान् उचुर्यज्ञार्धं भवतामपि ।

११६.८/२भवेद् अथ ततो यान्तु ऋषीणां सत्त्रमुत्तमम् ॥ ११६.८ ॥

११६.९/१ते श्रुत्वा त्वरिताः सर्वे यत्र यज्ञः प्रवर्तते ।

११६.९/२जग्मुस्तत्र विनाशाय देववाक्याद् विशेषतः ॥ ११६.९ ॥

११६.१०/१तज्ज्ञात्वा ऋषयो मृत्युमाहुः किं कुर्महे वयम् ।

११६.१०/२आगता देववचनाद् राक्षसा यज्ञनाशिनः ॥ ११६.१० ॥

११६.११/१मृत्युना सऽहं सम्मन्त्र्य नैमिषारण्यवासिनः ।

११६.११/२सर्वे त्यक्त्वा स्वाश्रमं तं शमित्रा सऽहं नारद ॥ ११६.११ ॥

११६.१२/१अग्निमात्रमुपादाय त्यक्त्वा पात्रादिकं तु यत् ।

११६.१२/२ऋतुनिष्पत्तये जग्मुर्गौतमीं प्रति सत्वराः ॥ ११६.१२ ॥

११६.१३/१तत्र स्नात्वा मलेशानं रक्षाणायोपतस्थिरे ।

११६.१३/२ऋताञ्जलिपुटास्ते तु तुष्टुवुस्त्रिदशेश्वरम् ॥ ११६.१३ ॥

११६.१४/१ऋषय उचुः । यो लीलया विश्वमिदं यकार ।

११६.१४/२धाता विधाता भुवनत्रयस्य ।

११६.१४/३यो विश्वरूपः सदसत्परो यः ।

११६.१४/४सोमेश्वरं तं शरणां ब्रजामः ॥ ११६.१४ ॥

११६.१५/१मृत्युरुवाच । इच्छामात्रेण यः सर्वं हन्ति पाति करोति य ।

११६.१५/२तमहं त्रिदशेशानं शरणां यामि शंकरम् ॥ ११६.१५ ॥

११६.१६/१महानलं महाकायं महानागविभूषणम् ।

११६.१६/२महामूर्तिधरं देवं शरणां यामि शंकरम् ॥ ११६.१६ ॥

११६.१७/१ब्रह्मोवाच । ततः प्रोवाच भगवान् मृत्यो का प्रीतिरस्तु

ते ॥ ११६.१७ ॥

११६.१८/१मृत्युरुवाच । राक्षसेभ्यो भयं धोरमापन्नं त्रिदशेश्वर ।

११६.१८/२यज्ञमस्मांश्च रक्षस्व यावत् सत्त्रं समाप्यते ॥ ११६.१८ ॥

११६.१९/१ब्रह्मोवाच । तथा यकार भगवांस्त्रिनेत्रो वृषभध्वजः ।

- ११६.१८/रशमित्रा मृत्युना सत्रम् ऋषीणां पूर्णतां यथौ ॥ ११६.१८ ॥
- ११६.२०/१६विषां भागधेयाय आजग्मुर्ममराः क्रमात् ।
- ११६.२०/२तान् अवोयन् मुनिगणाः संक्षुब्धा मृत्युना सल ॥ ११६.२० ॥
- ११६.२१/१ऋषय उच्युः । अस्मन्मपविनाशाय राक्षसाः प्रेषिता यतः ।
- ११६.२१/२तस्माद् भवद्भ्यः पापिष्ठा राक्षसाः सन्तु शत्रवः ॥ ११६.२१ ॥
- ११६.२२/१ब्रह्मोवाय । ततः प्रभृति देवानां राक्षसा वैशिष्टोऽभवन् ।
- ११६.२२/२रुत्यां य वऽवां तत्र देवाश्च ऋषयोऽमलाः ॥ ११६.२२ ॥
- ११६.२३/१मृत्योर्भार्या भव त्वं तामित्युक्त्वा तेऽभ्यषेययन् ।
- ११६.२३/२अभिषेकोऽकं यत् तु सा नदी वऽवाभवत् ॥ ११६.२३ ॥
- ११६.२४/१मृत्युना स्थापितं विद्गं मडानलमिति श्रुतम् ।
- ११६.२४/२ततः प्रभृति तत् तीर्थं वऽवासंगमं विद्गुः ॥ ११६.२४ ॥
- ११६.२५/१मडानलो यत्र देवस्तत् तीर्थं भुक्तिमुक्तिदम् ।
- ११६.२५/२सलसं तत्र तीर्थानां सर्वाभीष्टप्रदायिनाम् ।
- ११६.२५/३उभयोस्तीरयोस्तत्र स्मरणाद् अधघातिनाम् ॥ ११६.२५ ॥
- ११७.१/१ब्रह्मोवाय । आत्मतीर्थमिति प्यातं भुक्तिमुक्तिप्रदं नृणाम् ।
- ११७.१/२तस्य प्रभावं वक्ष्यामि यत्र ज्ञानेश्वरः शिवः ॥ ११७.१ ॥
- ११७.२/१६तत एत्यपि विभ्यातः सोऽत्रिपुत्रो हरप्रियः ।
- ११७.२/२दुर्वाससः प्रियो भ्राता सर्वज्ञानविशारदः ।
- ११७.२/३स गत्वा पितरं प्राड विनयेन प्रणम्य य ॥ ११७.२ ॥
- ११७.३/१६तत उवाच । ब्रह्मज्ञानं कथं मे स्यात् कं पृच्छामि
- क्य यामि य ॥ ११७.३ ॥
- ११७.४/१ब्रह्मोवाय । तच्छ्रुत्वान्निः पुत्रवाक्यं ध्यात्वा
- वचनमब्रवीत् ॥ ११७.४ ॥
- ११७.५/१अत्रिरुवाच । गौतमीं पुत्र गच्छ त्वं तत्र स्तुडि मलेश्वरम् ।
- ११७.५/२स तु प्रीतो यदैव स्यात् तदा ज्ञानमवाप्स्यसि ॥ ११७.५ ॥
- ११७.६/१ब्रह्मोवाय । तथेत्युक्त्वा तदात्रेयो गङ्गां गत्वा शुचिर्यतः ।
- ११७.६/२रुताञ्जलिपुटो भूत्वा भक्त्या तुष्टाव शंकरम् ॥ ११७.६ ॥
- ११७.७/१६तत उवाच । संसाररूपे पतितोऽस्मि दैवान् ।

- ११७.७/२मोडेन गुप्तो भवदुःखपङ्के ।
 ११७.७/३अज्ञाननाम्ना तमसावृतोऽहम् ।
 ११७.७/४परं न विन्दामि सुराधिनाथ ॥ ११७.७ ॥
- ११७.८/१भिन्नस्त्रिशूलेन बलीयसाहम् ।
 ११७.८/२पापेन चिन्ताक्षुरपाटितश्च ।
 ११७.८/३तमोऽस्मि पञ्चेन्द्रियतीव्रतापैः ।
 ११७.८/४श्रान्तोऽस्मि संतारय सोमनाथ ॥ ११७.८ ॥
- ११७.९/१बद्धोऽस्मि दारिद्र्यमयैश्च बन्धैर् ।
 ११७.९/२लतोऽस्मि रोगानलतीव्रतापैः ।
 ११७.९/३कान्तोऽस्म्यहं मृत्युभुञ्जगमेन ।
 ११७.९/४भीतो भृशं किं करवाणि शम्भो ॥ ११७.९ ॥
- ११७.१०/१भवाम्बवाभ्यामतिपीडितोऽहम् ।
 ११७.१०/२तृष्णाक्षुधाभ्यां च रजस्तमोभ्याम् ।
 ११७.१०/३ईदृक्षया जरया चाभिलूतः ।
 ११७.१०/४पश्यावस्थां कृपया मेऽद्य नाथ ॥ ११७.१० ॥
- ११७.११/१कामेन कोपेन च मत्सरेण ।
 ११७.११/२दम्भेन दर्पादिभिरप्यनेकैः ।
 ११७.११/३अकेशः कष्टगतोऽस्मि विद्धस्- ।
 ११७.११/४त्वं नाथवद् वारय नाथ शत्रून् ॥ ११७.११ ॥
- ११७.१२/१कस्यापि कश्चित् पतितस्य पुंसो ।
 ११७.१२/२दुःखप्राणोदी भवतीति सत्यम् ।
 ११७.१२/३विना भवन्तं मम सोमनाथ ।
 ११७.१२/४कुत्रापि कारुण्यवशोऽपि नास्ति ॥ ११७.१२ ॥
- ११७.१३/१तावत् स कोपो भयमोहदुःखान्यु ।
 ११७.१३/२अज्ञानदारिद्र्यरुजस्तथैव ।
 ११७.१३/३कामाद्यो मृत्युरपीह यावन् ।
 ११७.१३/४नमः शिवायेति न वय्मि वाक्यम् ॥ ११७.१३ ॥
- ११७.१४/१न मेऽस्ति धर्मो न च मेऽस्ति भक्तिर् ।
 ११७.१४/२नाहं विवेकी करुणा कुतो मे ।
 ११७.१४/३दातासि तेनाशु शरण्य चित्ते ।

- ११७.१४/४निघेडि सोमेति पदं मदीये ॥ ११७.१४ ॥
- ११७.१५/१याये न यादं सुरभूपतित्वम् ।
- ११७.१५/२दुत्पन्नमध्ये मम सोमनाथ ।
- ११७.१५/३श्रीसोमपादाम्बुजसंनिधानम् ।
- ११७.१५/४याये विचार्यैव य तत् कुरुष्व ॥ ११७.१५ ॥
- ११७.१६/१यथा तवाहं विदितोऽस्मि पापस्- ।
- ११७.१६/२तथापि विज्ञापनमाशुषुष्व ।
- ११७.१६/३संश्रूयते यत्र वयः शिवेति ।
- ११७.१६/४तत्र स्थितिः स्यान् मम सोमनाथ ॥ ११७.१६ ॥
- ११७.१७/१गौरीपते शंकर सोमनाथ ।
- ११७.१७/२विश्वेश कारुण्यनिघेडभिलात्मन् ।
- ११७.१७/३संस्तूयते यत्र सदेति तत्र ।
- ११७.१७/४केषामपि स्यात् कृतिनां निवासः ॥ ११७.१७ ॥
- ११७.१८/१ब्रह्मोवाच । एत्यात्रेयस्तुतिं श्रुत्वा तुतोष भगवान् उरः ।
- ११७.१८/२वरदोऽस्मीति तं प्राह योगिनं विश्वकृद् भवः ॥ ११७.१८ ॥
- ११७.१८/१आत्रेय उवाच । आत्मज्ञानं य मुक्तिं य भुक्तिं य विपुलां त्वयि ।
- ११७.१८/२तीर्थस्यापि य माहात्म्यं वरोऽयं त्रिदशार्चित ॥ ११७.१८ ॥
- ११७.२०/१ब्रह्मोवाच । अवेमस्त्विति तं शम्भुरुक्त्वा यान्तरधीयत ।
- ११७.२०/२ततः प्रभृति तत् तीर्थमात्मतीर्थं विदुर्भुधाः ।
- ११७.२०/३तत्र स्नानेन दानेन मुक्तिः स्याद् एत नारद ॥ ११७.२० ॥
- ११८.१/१ब्रह्मोवाच । अमृत्यतीर्थमाख्यातं पिप्पलं य ततः परम् ।
- ११८.१/२उत्तरे मन्दतीर्थं तु तत्र व्युष्टिमितः शृणु ॥ ११८.१ ॥
- ११८.२/१पुरा त्वगस्त्यो भगवान् दक्षिणाशापतिः प्रभुः ।
- ११८.२/२द्वैस्तु प्रेरितः पूर्वं विन्ध्यस्य प्रार्थनं प्रति ॥ ११८.२ ॥
- ११८.३/१स शनैर्विन्ध्यमभ्यागात् सडस्रमुनिभिर्वृतः ।
- ११८.३/२तमागत्य नगश्रेष्ठे बहुवृक्षसमाकुलम् ॥ ११८.३ ॥
- ११८.४/१स्पर्धिनं मेरुभानुभ्यां विन्ध्यं शृङ्गशतैर्वृतम् ।
- ११८.४/२अत्युन्नतं नगं धीरो लोपामुद्रापतिर्मुनिः ॥ ११८.४ ॥

- ११८.५/१६तातिथ्यो द्विजैः सार्धं प्रशस्य य नगं पुनः ।
 ११८.५/२४६माह मुनिश्रेष्ठो देवकार्यार्थसिद्धये ॥ ११८.५ ॥
- ११८.६/१अगस्त्य उवाच । अहं यामि नगश्रेष्ठ मुनिभिस्तत्त्वदर्शिभिः ।
 ११८.६/२तीर्थयात्रां करोमीति दक्षिणाशां प्रजाम्यहम् ॥ ११८.६ ॥
- ११८.७/१देहि मार्गं नगपते आतिथ्यं देहि याचते ।
 ११८.७/२यावद् आगमनं मे स्यात् स्थातव्यं तावद् अवे हि ॥ ११८.७ ॥
- ११८.८/१नान्यथा भवितव्यं ते तथेत्याह नगोत्तमः ।
 ११८.८/२आहामन् दक्षिणाभाशां तैर्वृतो मुनिभिर्मुनिः ॥ ११८.८ ॥
- ११८.९/१शनैः स गौतमीमागात् सत्रयागाय दीक्षितः ।
 ११८.९/२यावत् संवत्सरं सत्रमकरोद् ऋषिभिर्वृतः ॥ ११८.९ ॥
- ११८.१०/१कैटभस्य सुतौ पापौ राक्षसौ धर्मकण्टकौ ।
 ११८.१०/२अश्वत्थः पिप्पलश्चेति विख्यातौ त्रिदशालये ॥ ११८.१० ॥
- ११८.११/१अश्वत्थोऽश्वत्थरूपेण पिप्पलो ब्रह्मरूपधृक् ।
 ११८.११/२तावदुभावन्तरं प्रोक्षू यज्ञविध्वंसनाय तु ॥ ११८.११ ॥
- ११८.१२/१कुंभं काङ्कितं रूपं दानवौ पापयेतसौ ।
 ११८.१२/२अश्वत्थो वृक्षरूपेण पिप्पलो ब्रह्मणाकृतिः ॥ ११८.१२ ॥
- ११८.१३/१उभौ तौ ब्रह्मणान् नित्यं पीडयेतां तपोधन ।
 ११८.१३/२आलभन्ते य येऽश्वत्थं तांस्तान् अश्रात्यसौ तरुः ॥ ११८.१३ ॥
- ११८.१४/१पिप्पलः सामगो भूत्वा शिष्यान् अश्राति राक्षसः ।
 ११८.१४/२तस्माद् अद्यापि विप्रेषु सामगोऽतीव निष्कृपः ॥ ११८.१४ ॥
- ११८.१५/१क्षीयमाणान् द्विजान् दृष्ट्वा मुनयो राक्षसाविमौ ।
 ११८.१५/२एति बुद्ध्या मलाप्राज्ञा दक्षिणं तीरमाश्रितम् ॥ ११८.१५ ॥
- ११८.१६/१सौरिं शनैश्चरं मन्दं तपस्यन्तं धृतप्रतम् ।
 ११८.१६/२गत्वा मुनिगणाः सर्वे रक्षःकर्म न्यवेदयन् ॥ ११८.१६ ॥
- ११८.१७/१सौरिर्मुनिगणान् आह पूर्णो तपसि मे द्विजः ।
 ११८.१७/२राक्षसौ लभ्यपूर्णो तु तपस्यक्षम अवे हि ॥ ११८.१७ ॥
- ११८.१८/१पुनः प्रोचुर्मुनिगणा दस्यामस्ते तपो महत् ।
 ११८.१८/२एत्युक्तो ब्रह्मणैः सौरिः कृतमित्याह तान् अपि ॥ ११८.१८ ॥

- ११८.१८/१सौरिर्ब्राह्मणवेधेण प्रायाद् अश्वत्थरूपिणम् ।
 ११८.१८/२राक्षसं ब्राह्मणो भूत्वा प्रदक्षिणमथाकरोत् ॥ ११८.१८ ॥
- ११८.२०/१प्रदक्षिणं तु कुर्वाणं मेने ब्राह्मणमेव तम् ।
 ११८.२०/२नित्यवद् राक्षसः पापो भक्षयामास मायया ॥ ११८.२० ॥
- ११८.२१/१तस्य कायं समाविश्य यक्षुषान्त्राण्यपश्यत ।
 ११८.२१/२दृष्टः स राक्षसः पापो मन्देन रविस्नूना ॥ ११८.२१ ॥
- ११८.२२/१भस्मीभूतः क्षणेनैव गिरिर्वज्रतो यथा ।
 ११८.२२/२अश्वत्थं भस्मसात् कृत्वा अन्धं ब्राह्मणरूपिणम् ॥ ११८.२२ ॥
- ११८.२३/१राक्षसं पापनिलयमेक एव तमभ्यगात् ।
 ११८.२३/२अधीयानो विप्र एव शिष्यरूपो विनीतवत् ॥ ११८.२३ ॥
- ११८.२४/१पिप्पलः पूर्ववथापि भक्षयामास भानुजम् ।
 ११८.२४/२स भक्षितः पूर्ववच्य कुक्षवन्त्राण्यवैक्षत ॥ ११८.२४ ॥
- ११८.२५/१तेनावोडितमात्रोऽसौ राक्षसो भस्मसाद् अभूत् ।
 ११८.२५/२उभौ हत्वा भानुसुतः किं कृत्यं मे वदन्त्वथ ॥ ११८.२५ ॥
- ११८.२६/१मुनयो जातसंघर्षाः सर्व एव तपस्विनः ।
 ११८.२६/२ततः प्रसन्ना ह्यभवन् ऋषयोऽगस्त्यपूर्वकाः ॥ ११८.२६ ॥
- ११८.२७/१वरान् दृढुर्थाकामं सौरये मन्दगामिने ।
 ११८.२७/२स प्रीतो ब्राह्मणान् आह शनिः सूर्यसुतो बली ॥ ११८.२७ ॥
- ११८.२८/१सौरिरुवाच । मद्द्वारे नियता ये य कुर्वन्त्यश्वत्थलम्भनम् ।
 ११८.२८/२तेषां सर्वाणि कार्याणि स्युः पीडा मद्भवान् य ॥ ११८.२८ ॥
- ११८.२९/१तीर्थे याश्वत्थसंज्ञे वै स्नानं कुर्वन्ति ये नराः ।
 ११८.२९/२तेषां सर्वाणि कार्याणि भवेयुरपरो वरः ॥ ११८.२९ ॥
- ११८.३०/१मन्द्वारे तु येऽश्वत्थं प्रातरुन्थाय मानवाः ।
 ११८.३०/२आलभन्ते य तेषां वै ब्रह्मपीडा व्यपोहतु ॥ ११८.३० ॥
- ११८.३१/१ब्रह्मोवाच । ततः प्रभृति तत् तीर्थमश्वत्थं पिप्पलं विदुः ।
 ११८.३१/२तीर्थं शनैश्चरं तत्र तत्रागस्त्यं य सात्त्रिकम् ॥ ११८.३१ ॥
- ११८.३२/१याज्ञिकं चापि तत् तीर्थं सामगं तीर्थमेव य ।

- ११८.३२/२४त्याधेष्टोत्तराण्यासन् सडस्त्राण्यथ षोडश ।
 ११८.३२/३तेषु स्नानं य दानं य सत्त्रयागङ्गलप्रदम् ॥ ११८.३२ ॥
- ११८.१/१ब्रह्मोवाय । सोमतीर्थमिति ज्येष्ठं तद् अच्युक्तं मडात्मभिः ।
 ११८.१/२तत्र स्नानेन दानेन सोमपानकृतं लभेत् ॥ ११८.१ ॥
- ११८.२/१जगतां मातरः पूर्वमोषधो ज्वसम्मताः ।
 ११८.२/२ममापि मातरो देव्यः पूर्वासां पूर्ववत्तराः ॥ ११८.२ ॥
- ११८.३/१आसु प्रतिष्ठितो धर्मः स्वाध्यायो यज्ञकर्म य ।
 ११८.३/२आभिरेव धृतं सर्वं त्रैलोक्यं सचराचरम् ॥ ११८.३ ॥
- ११८.४/१अशेषरोगोपशमो भवत्याभिरसंशयम् ।
 ११८.४/२अन्नमेताभिरेव स्याद् अशेषप्राणरक्षणम् ।
 ११८.४/३अत्रौषधो जगद्धन्धा मामूयुर्नलङ्कृताः ॥ ११८.४ ॥
- ११८.५/१ओषध्य ऋयुः । अस्माकं त्वं पतिं देहि राजानं सुरसत्तम ॥ ११८.५ ॥
- ११८.६/१ब्रह्मोवाय । तच्छ्रुत्वा वचनं तासां मयोक्ता ओषधीरिदम् ।
 ११८.६/२पतिं प्राप्स्यथ सर्वाश्च राजानं प्रीतिवर्धनम् ॥ ११८.६ ॥
- ११८.७/१राजानमिति तच्छ्रुत्वा ता मामूयुः पुनर्मुने ।
 ११८.७/२गन्तव्यं क्व पुनश्चोक्ता गौतमीं यान्तु मातरः ॥ ११८.७ ॥
- ११८.८/१तुष्टायामथ तस्यां वो राजा स्याल्लोकपूजितः ।
 ११८.८/२ताश्च गत्वा मुनिश्रेष्ठ तुष्टुवुर्गौतमीं नदीम् ॥ ११८.८ ॥
- ११८.९/१ओषध्य ऋयुः । किं वाकरिष्यन् भववर्तिनो जना ।
 ११८.९/२नानाघसंधाभिभवाम्य दृग्भिताः ।
 ११८.९/३न यागमिष्यद् भवती भुवं येत् ।
 ११८.९/४पुण्योदके गौतमि शम्भुकान्ते ॥ ११८.९ ॥
- ११८.१०/१को वेत्ति भाग्यं नरदेहभाजम् ।
 ११८.१०/२महीगतानां सरितामधीशे ।
 ११८.१०/३अेषां मडापातकसंधलन्त्री ।
 ११८.१०/४त्वमम्भ गङ्गे सुलभा सदैव ॥ ११८.१० ॥
- ११८.११/१न ते विभूतिं ननु वेत्ति कोऽपि ।
 ११८.११/२त्रैलोक्यवन्द्ये जगदम्भ गङ्गे ।

- ૧૧૯.૧૧/૩ગૌરીસમાલિડ્ગિતવિગ્રહોડપિ ।
 ૧૧૯.૧૧/૪ધત્તે સ્મરારિઃ શિરસાપિ યત્ ત્વામ્ ॥ ૧૧૯.૧૧ ॥
- ૧૧૯.૧૨/૧નમોડસ્તુ તે માતરભીષ્ટદાયિનિ ।
 ૧૧૯.૧૨/૨નમોડસ્તુ તે બ્રહ્મમયેડધનાશિનિ ।
 ૧૧૯.૧૨/૩નમોડસ્તુ તે વિષ્ણુપદાબ્જનિઃસૃતે ।
 ૧૧૯.૧૨/૪નમોડસ્તુ તે શમ્ભુજટાવિનિઃસૃતે ॥ ૧૧૯.૧૨ ॥
- ૧૧૯.૧૩/૧બ્રહ્મોવાય । ઇત્યેવં સ્તુવતામીશા કિં દદામીત્યવોચત ॥ ૧૧૯.૧૩ ॥
- ૧૧૯.૧૪/૧ઓષધ્ય ઊચુઃ । પતિં દેહિ જગન્માતા રાજાનમતિતેજસમ્ ॥ ૧૧૯.૧૪ ॥
- ૧૧૯.૧૫/૧બ્રહ્મોવાય । તદોવાય નદી ગડ્ગા ઓષધીસ્તા ઇદં વચઃ ॥ ૧૧૯.૧૫ ॥
- ૧૧૯.૧૬/૧ગડ્ગોવાય । અહં ચામૃતરૂપાસ્મિ ઓષધ્યો માતરોડમૃતાઃ ।
 ૧૧૯.૧૬/૨તાદૃશં ચામૃતાત્માનં પતિં સોમં દદામિ વઃ ॥ ૧૧૯.૧૬ ॥
- ૧૧૯.૧૭/૧બ્રહ્મોવાય । દેવાશ્ચ ઋષયો વાક્યં મેનિરે સોમ એવ ચ ।
 ૧૧૯.૧૭/૨ઓષધ્યશ્ચાપિ તદ્ વાક્યં તતો જગ્મુઃ સ્વમાલયમ્ ॥ ૧૧૯.૧૭ ॥
- ૧૧૯.૧૮/૧યત્ર ચાપુર્મહૌષધ્યો રાજાનમમૃતાત્મકમ્ ।
 ૧૧૯.૧૮/૨સોમં સમસ્તસંતાપ+ । પાપસંઘનિવારકમ્ ॥ ૧૧૯.૧૮ ॥
- ૧૧૯.૧૯/૧સોમતીર્થં તુ તત્ ખ્યાતં સોમપાનકૃલપ્રદમ્ ।
 ૧૧૯.૧૯/૨તત્ર સ્નાનેન દાનેન પિતરઃ સ્વર્ગમાપ્નુયુઃ ॥ ૧૧૯.૧૯ ॥
- ૧૧૯.૨૦/૧ય ઇદં શૃણુયાન્ નિત્યં પઠેદ્ વા ભક્તિતઃ સ્મરેત્ ।
 ૧૧૯.૨૦/૨દીર્ઘમાયુરવાપ્નોતિ સ પુત્રી ધનવાન્ ભવેત્ ॥ ૧૧૯.૨૦ ॥
- ૧૨૦.૧/૧બ્રહ્મોવાય । ધાન્યતીર્થમિતિ ખ્યાતં સર્વકામપ્રદં નૃણામ્ ।
 ૧૨૦.૧/૨સુભિક્ષં ક્ષેમદં પુંસાં સર્વાપદ્ધિનિવારણામ્ ॥ ૧૨૦.૧ ॥
- ૧૨૦.૨/૧ઓષધ્યઃ સોમરાજાનં પતિં પ્રાપ્ય મુદાન્વિતાઃ ।
 ૧૨૦.૨/૨ઊચુઃ સર્વસ્ય લોકસ્ય ગડ્ગાયાશ્ચેષિતં વચઃ ॥ ૧૨૦.૨ ॥
- ૧૨૦.૩/૧ઓષધ્ય ઊચુઃ । વૈદિકી પુણ્યગાથાસ્તિ યાં વૈ વેદવિદો વિદુઃ ।
 ૧૨૦.૩/૨ભૂમિં સસ્યવર્તીં કશ્ચિન્ માતરં માતૃસમ્મિતામ્ ॥ ૧૨૦.૩ ॥
- ૧૨૦.૪/૧ગડ્ગાસમીપે યો દદ્યાત્ સર્વકામાન્ અવાપ્નુયાત્ ।
 ૧૨૦.૪/૨ભૂમિં સસ્યવર્તીં ગાશ્ચ ઓષધીશ્ચ મુદાન્વિતઃ ॥ ૧૨૦.૪ ॥

- १२०.५/१विष्णुब्रह्मेशरूपाय यो दधाद् भक्तिमान् नरः ।
 १२०.५/२सर्वं तद् अक्षयं विधात् सर्वकामान् अवाप्नुयात् ॥ १२०.५ ॥
- १२०.६/१ओषधयः सोमराजन्त्याः सोमश्चायोषधीपतिः ।
 १२०.६/२एति ज्ञात्वा ब्रह्मविद ओषधीर्यः प्रदास्यति ॥ १२०.६ ॥
- १२०.७/१सर्वान् कामान् अवाप्नोति ब्रह्मलोके महीयते ।
 १२०.७/२ता एव सोमराजन्त्याः प्रीताः प्रीयुः पुनः पुनः ॥ १२०.७ ॥
- १२०.८/१ओषधयः त्रियुः । योऽस्मान् दधाति गङ्गायां तं राजन् पारयामसि ।
 १२०.८/२त्वमुत्तमश्चौषधीश त्वदधीनं यरायरम् ॥ १२०.८ ॥
- १२०.९/१ओषधयः संवदन्ते सोमेन सड राज्ञा ।
 १२०.९/२योऽस्मान् दधाति विप्रेभ्यस्तं राजन् पारयामसि ॥ १२०.९ ॥
- १२०.१०/१वयं य ब्रह्मरूपिण्यः प्राणरूपिण्य एव य ।
 १२०.१०/२योऽस्मान् दधाति विप्रेभ्यस्तं राजन् पारयामसि ॥ १२०.१० ॥
- १२०.११/१अस्मान् दधाति यो नित्यं ब्राह्मणैर्भ्यो जितप्रतः ।
 १२०.११/२उपास्तिरस्ति सास्माकं तं राजन् पारयामसि ॥ १२०.११ ॥
- १२०.१२/१स्थावरं जङ्गमं किञ्चिद् अस्माभिव्याप्तं जगत् ।
 १२०.१२/२योऽस्मान् दधाति विप्रेभ्यस्तं राजन् पारयामसि ॥ १२०.१२ ॥
- १२०.१३/१डव्यं कव्यं यद् अमृतं यत् किञ्चिद् उपभुज्यते ।
 १२०.१३/२तद्गरीयश्च यो दधात् तं राजन् पारयामसि ॥ १२०.१३ ॥
- १२०.१४/१एत्येतां वैदिकीं गाथां यः शृणोति स्मरेत वा ।
 १२०.१४/२पठते भक्तिमापन्नस्तं राजन् पारयामसि ॥ १२०.१४ ॥
- १२०.१५/१ब्रह्मोवाच । यत्रैषा पठिता गाथा सोमेन सड राज्ञा ।
 १२०.१५/२गङ्गातीरे यौषधीभिर्धान्यतीर्थं तद् उच्यते ॥ १२०.१५ ॥
- १२०.१६/१ततः प्रभृति तत् तीर्थमौषध्यं सौम्यमेव य ।
 १२०.१६/२अमृतं वेदगाथं य मातृतीर्थं तथैव य ॥ १२०.१६ ॥
- १२०.१७/१अेषु स्नानं जपो ङोमो दानं य पितृतर्पणम् ।
 १२०.१७/२अन्नदानं तु यः कुर्यात् तद् आनन्त्याय कल्पते ॥ १२०.१७ ॥
- १२०.१८/१षट्शताधिकसाडसं तीर्थानां तीरयोर्द्वयोः ।
 १२०.१८/२सर्वपापनिहन्तृणां सर्वसम्पद्विघ्ननम् ॥ १२०.१८ ॥

- ૧૨૧.૧/૧બ્રહ્મોવાચ । વિદર્ભાસંગમં પુણ્યં રેવતીસંગમં તથા ।
 ૧૨૧.૧/૨તત્ર યદ્ વૃત્તમાખ્યાસ્યે યત્ પુરાણવિદો વિદુઃ ॥ ૧૨૧.૧ ॥
- ૧૨૧.૨/૧ભરદ્વાજ ઇતિ ખ્યાત ઋષિરાસીત્ તપોધિકઃ ।
 ૧૨૧.૨/૨તસ્ય સ્વસા રેવતીતિ કુરુપા વિકૃતસ્વરા ॥ ૧૨૧.૨ ॥
- ૧૨૧.૩/૧તાં દૃષ્ટ્વા વિકૃતાં ભ્રાતા ભરદ્વાજઃ પ્રતાપવાન્ ।
 ૧૨૧.૩/૨ચિન્તયા પરયા યુક્તો ગડ્ગાયા દક્ષિણે તટે ॥ ૧૨૧.૩ ॥
- ૧૨૧.૪/૧કસ્મૈ દધામિમાં કન્યાં સ્વસારં ભીષણાકૃતિમ્ ।
 ૧૨૧.૪/૨ન કશ્ચિત્ પ્રતિગૃહ્ણાતિ દાતવ્યા ચ સ્વસા તથા ॥ ૧૨૧.૪ ॥
- ૧૨૧.૫/૧અહો ભૂયાન્ ન કસ્યાપિ કન્યા દુઃખૈકકારણમ્ ।
 ૧૨૧.૫/૨મરણં જીવતોડપ્યસ્ય પ્રાણિનસ્તુ પદે પદે ॥ ૧૨૧.૫ ॥
- ૧૨૧.૬/૧એવં વિમૃશતસ્તસ્ય સ્વાશ્રમે ચાતિશોભને ।
 ૧૨૧.૬/૨દ્રુષ્ટું મુનિવરઃ પ્રાયાદ્ ભરદ્વાજં યતવ્રતમ્ ॥ ૧૨૧.૬ ॥
- ૧૨૧.૭/૧દૃવ્યષ્ટવર્ષઃ શુભવપુઃ શાન્તો દાન્તો ગુણાકરઃ ।
 ૧૨૧.૭/૨નામ્ના કઠ ઇતિ ખ્યાતો ભરદ્વાજં નનામ સઃ ॥ ૧૨૧.૭ ॥
- ૧૨૧.૮/૧વિધિવત્ પૂજ્ય તં વિપ્રં ભરદ્વાજઃ કઠં તદા ।
 ૧૨૧.૮/૨તસ્યાગમનકાર્યં ચ પપ્રચ્છ પુરતઃ સ્થિતઃ ॥ ૧૨૧.૮ ॥
- ૧૨૧.૯/૧કઠોડપ્યાહ ભરદ્વાજં વિદ્યાર્થ્યહમુપાગતઃ ।
 ૧૨૧.૯/૨તથા ચ દર્શનાકાઙ્ક્ષી યદ્ યુક્તં તદ્ વિધીયતામ્ ॥ ૧૨૧.૯ ॥
- ૧૨૧.૧૦/૧ભરદ્વાજઃ કઠં પ્રાહ અધીષ્વ યદ્ અભીષ્ણિતમ્ ।
 ૧૨૧.૧૦/૨પુરાણં સ્મૃતયો વેદા ધર્મસ્થાનાન્યનેકશઃ ॥ ૧૨૧.૧૦ ॥
- ૧૨૧.૧૧/૧સર્વં વેદિ મહાપ્રાણા રુચિરં વદ મા ચિરમ્ ।
 ૧૨૧.૧૧/૨કુલીનો ધર્મનિરતો ગુરુશુશ્રૂષણે રતઃ ।
 ૧૨૧.૧૧/૩અભિમાની શ્રુતધરઃ શિષ્યઃ પુણ્યૈરવાપ્યતે ॥ ૧૨૧.૧૧ ॥
- ૧૨૧.૧૨/૧કઠ ઉવાચ । અધ્યાપયસ્વ ભો બ્રહ્મમ્ શિષ્યં માં વીતકલ્મષમ્ ।
 ૧૨૧.૧૨/૨શુશ્રૂષણારતં ભક્તં કુલીનં સત્યવાદિનમ્ ॥ ૧૨૧.૧૨ ॥
- ૧૨૧.૧૩/૧બ્રહ્મોવાચ । તથેત્યુક્ત્વા ભરદ્વાજઃ પ્રાદાદ્ વિદ્યામશેષતઃ ।
 ૧૨૧.૧૩/૨પ્રાપ્તવિદ્યઃ કઠઃ પ્રીતો ભરદ્વાજમથાબ્રવીત્ ॥ ૧૨૧.૧૩ ॥

१२१.१४/१५६ उवाच । छच्छेयं दक्षिणां दातुं गुरो तव मनःप्रियाम् ।
 १२१.१४/२१६ स्वदुर्लभं वापि गुरो तुभ्यं नमोऽस्तु ते ॥ १२१.१४ ॥
 १२१.१५/१६ विद्यां प्राप्यापि ये मोडात् स्वगुरोः पारितोषिकम् ।
 १२१.१५/२१ न प्रयच्छन्ति निरयं ते यान्त्यायन्द्रतारकम् ॥ १२१.१५ ॥
 १२१.१६/१७ उवाच । गृहाण कन्यां विधिवद् भार्यां कुरु मम स्वसाम् ।
 १२१.१६/२१ प्रीत्या वर्तितव्यं यायेयं दक्षिणामिमाम् ॥ १२१.१६ ॥
 १२१.१७/१५६ उवाच । भ्रातृवत् पुत्रवय्यापि शिष्यः स्यात् तु गुरोः सदा ।
 १२१.१७/२१ पितृवय्य स्यात् सम्भन्धोऽत्र कथं भवेत् ॥ १२१.१७ ॥
 १२१.१८/१७ उवाच । मद्भ्राज्यं कुरु सत्यं त्वं ममाज्ञा तव दक्षिणा ।
 १२१.१८/२१ स्मृत्वा कथाय त्वं रेवतीं भर तन्मनाः ॥ १२१.१८ ॥
 १२१.१९/१७ उवाच । तथेत्युक्त्वा गुरोर्वाक्यात् कठो जग्राह पाणिना ।
 १२१.१९/२१ विधिवद् दत्तां तां समीक्ष्य कठस्त्वथ ॥ १२१.१९ ॥
 १२१.२०/१७ तत्रैव पूजयामास देवेशं शंकरं तदा ।
 १२१.२०/२१ रेवत्या उपसम्पत्स्यै शिवप्रीत्यै च रेवती ॥ १२१.२० ॥
 १२१.२१/१७ उपारुर्वाङ्गी न उपेक्षोपमीयते ।
 १२१.२१/२१ अभिषेकोदकं तत्र रेवत्या यद् विनिःसृतम् ॥ १२१.२१ ॥
 १२१.२२/१७ तत्र गङ्गायां तस्मात् तन्नामतो नदी ।
 १२१.२२/२१ रेवतीति समाख्याता उपसौभाग्यदायिनी ॥ १२१.२२ ॥
 १२१.२३/१७ नर्दन्निश्च विविधैरभिषेकं चकार सः ।
 १२१.२३/२१ उपपत्त्यसंसिद्धयै विदुर्भा तद् अमून् नदी ॥ १२१.२३ ॥
 १२१.२४/१७ संगमे स्नात्वा रेवतीगङ्गयोर्नरः ।
 १२१.२४/२१ सर्वपापविनिर्मुक्तो विष्णुलोके महीयते ॥ १२१.२४ ॥
 १२१.२५/१७ तथा विदुर्भागौतम्योः संगमे श्रद्धया मुने ।
 १२१.२५/२१ स्नानं करोत्यसौ याति भुक्तिं मुक्तिं च तत्क्षणात् ॥ १२१.२५ ॥
 १२१.२६/१७ उभयोस्तीरयोस्तत्र तीर्थानां शतमुत्तमम् ।
 १२१.२६/२१ सर्वपापक्षयकरं सर्वसिद्धिप्रदायकम् ॥ १२१.२६ ॥
 १२२.१/१७ उवाच । पूर्वातीर्थमिति प्यातं गङ्गाया उत्तरे तटे ।
 १२२.१/२१ स्नात्वा नरोऽज्ञानात् तथापि शुभमाप्नुयात् ॥ १२२.१ ॥

- १२२.२/१पूर्वातीर्थस्थ माडात्स्थं वार्यते केन जन्तुना ।
 १२२.२/२स्वयं संस्थीयते यत्र यद्विष्णो य पिनाडिना ॥ १२२.२ ॥
- १२२.३/१पुरा धन्वन्तरिर्नाम कल्यादावायुषः सुतः ।
 १२२.३/२ष्टञ्चा बहुविधैर्यज्ञैश्चभेधपुरःसरैः ॥ १२२.३ ॥
- १२२.४/१एत्वा दानान्यनेकानि भुङ्क्वा भोगांश्च पुष्कलान् ।
 १२२.४/२विज्ञाय भोगवैषम्यं परं वैराग्यमाश्रितः ॥ १२२.४ ॥
- १२२.५/१गिरिशिर्गुडगोडम्बुधेः पारे तथा गङ्गानदीतटे ।
 १२२.५/२शिवविष्णोर्गृहे वापि विशेषात् पुण्यसंगमे ॥ १२२.५ ॥
- १२२.६/१तमं हृतं य जमं य सर्वमक्षयतां प्रजृत् ।
 १२२.६/२धन्वन्तरिरिति ज्ञात्वा तत्र तेपे तपो मडत् ॥ १२२.६ ॥
- १२२.७/१ज्ञानवैराग्यसम्पन्नो भीमेशयत्पलाश्रयः ।
 १२२.७/२तपश्चकार विपुलं गङ्गासागरसंगमे ॥ १२२.७ ॥
- १२२.८/१पुरा य निवृत्तो राज्ञा रणं छित्वा मडासुरः ।
 १२२.८/२सडस्रमेकं वर्षाणां समुद्रं प्राविशद् भयात् ॥ १२२.८ ॥
- १२२.९/१धन्वन्तरौ वनं प्राप्ते राज्यं प्राप्ते तु तत्सुते ।
 १२२.९/२विरागं य गते राज्ञि ततः प्रायाद् अथार्णवात् ॥ १२२.९ ॥
- १२२.१०/१तपस्यन्तं तमो नाम बलवान् असुरो मुने ।
 १२२.१०/२गङ्गातीरं समाश्रित्य राजा धन्वन्तरिर्हितः ॥ १२२.१० ॥
- १२२.११/१जपडोमरतो नित्यं ब्रह्मज्ञानपरायणः ।
 १२२.११/२तं शिपुं नाशयामीति तमः प्रायाद् अथार्णवात् ॥ १२२.११ ॥
- १२२.१२/१नाशितो बहुशोऽनेन राज्ञा बलवता त्वडम् ।
 १२२.१२/२तं शिपुं नाशयामीति तमः प्रायाद् अथार्णवात् ॥ १२२.१२ ॥
- १२२.१३/१माथया प्रमदाऽपं कृत्वा राजानमभ्यगात् ।
 १२२.१३/२नृत्यगीतवती सुभ्रूर्डसन्ती यारुदर्शना ॥ १२२.१३ ॥
- १२२.१४/१तां दृष्ट्वा यारुसर्वाङ्गीं बहुकालं नयान्विताम् ।
 १२२.१४/२शान्तान्तामनुव्रतां भक्तां कृपया थाञ्जवीन् नृपः ॥ १२२.१४ ॥
- १२२.१५/१नृप उवाच । कासि त्वं कस्य उेतोर्वा वर्तसे गडने वने ।

- १२२.१५/२३ दृष्ट्वा उर्ध्वसीव त्वं वद कल्याणि पृच्छते ॥ १२२.१५ ॥
- १२२.१६/१ ब्रह्मोवाच । प्रमदा यापि तद्वाक्यं श्रुत्वा राजानमब्रवीत् ॥ १२२.१६ ॥
- १२२.१७/१ प्रमदोवाच । त्वयि तिष्ठति को लोके उेतुर्ध्वस्य मे भवेत् ।
- १२२.१७/२ अहमिन्द्रस्य या लक्ष्मीस्त्वां दृष्ट्वा कामसम्भृतम् ॥ १२२.१७ ॥
- १२२.१८/१ उर्ध्वस्यरामि पुरतो राजस्तव पुनः पुनः ।
- १२२.१८/२ अगाण्यपुण्यविरडाद् अहं सर्वस्य दुर्लभा ॥ १२२.१८ ॥
- १२२.१९/१ ब्रह्मोवाच । अेतद् वयो निशम्याशु तपस्त्यक्त्वा सुदुष्करम् ।
- १२२.१९/२ तामेव मनसा ध्यायंस्तन्निष्ठस्तत्परायणः ॥ १२२.१९ ॥
- १२२.२०/१ तदेकशरणो राजा बभूव स यदा तमः ।
- १२२.२०/२ अन्तर्धानं गतो ब्रह्मन् नाशयित्वा तपो बृहत् ॥ १२२.२० ॥
- १२२.२१/१ अेतस्मिन् अन्तरेऽहं वै वरान् दातुं समभ्यगाम् ।
- १२२.२१/२ तं दृष्ट्वा विह्वलीभूतं तपोभ्रष्टं यथा मृतम् ॥ १२२.२१ ॥
- १२२.२२/१ तमाश्रास्याथ विविधैर्लुत्तुभिर्नृपसत्तमम् ।
- १२२.२२/२ तव शत्रुस्तमो नाम कृत्वा तां तपसश्च्युतिम् ॥ १२२.२२ ॥
- १२२.२३/१ यरितार्थो गतो राजन् न त्वं शोयितुमर्हसि ।
- १२२.२३/२ आनन्दयन्ति प्रमदास्तापयन्ति य मानवम् ॥ १२२.२३ ॥
- १२२.२४/१ सर्वा अेव विशेषेण किमु मायामयी तु सा ।
- १२२.२४/२ ततः कृताञ्जली राजा मामाह विगतभ्रमः ॥ १२२.२४ ॥
- १२२.२५/१ राजोवाच । किं करोमि कथं ब्रह्मंस्तपसः पारमाप्नुयाम् ॥ १२२.२५ ॥
- १२२.२६/१ ब्रह्मोवाच । ततस्तस्थोत्तरं प्रादां देवदेवं जनार्दनम् ।
- १२२.२६/२ स्तुतिं सर्वप्रयत्नेन ततः सिद्धिमवाप्स्यसि ॥ १२२.२६ ॥
- १२२.२७/१ स उ्यशेषजगत्स्रष्टा वेदवेधः पुरातनः ।
- १२२.२७/२ सर्वाथसिद्धिदः पुसां नान्योऽस्ति भुवनत्रये ॥ १२२.२७ ॥
- १२२.२८/१ स जगाम नगश्रेष्ठे डिमवन्तं नृपोत्तमः ।
- १२२.२८/२ कृताञ्जलिपुटो भूत्वा विष्णुं तुष्टाव भक्तितः ॥ १२२.२८ ॥
- १२२.२९/१ धन्वन्तरिरुवाच । जय विष्णो जयायिन्य जय जिष्णो जयाय्युत ।
- १२२.२९/२ जय गोपाल लक्ष्मीश जय कृष्ण जगन्मय ॥ १२२.२९ ॥

- ૧૨૨.૩૦/૧જય ભૂતપતે નાથ જય પન્નગશાયિને ।
 ૧૨૨.૩૦/૨જય સર્વગ ગોવિન્દ જય વિશ્વકૃતે નમઃ ॥ ૧૨૨.૩૦ ॥
- ૧૨૨.૩૧/૧જય વિશ્વભુજે દેવ જય વિશ્વધૃતે નમઃ ।
 ૧૨૨.૩૧/૨જયેશ સદસત્ ત્વં વૈ જય માધવ ધર્મિણે ॥ ૧૨૨.૩૧ ॥
- ૧૨૨.૩૨/૧જય કામદ કામ ત્વં જય રામ ગુણાર્ણવ ।
 ૧૨૨.૩૨/૨જય પુષ્ટિદ પુષ્ટીશ જય કલ્યાણદાયિને ॥ ૧૨૨.૩૨ ॥
- ૧૨૨.૩૩/૧જય ભૂતપ ભૂતેશ જય માનવિધાયિને ।
 ૧૨૨.૩૩/૨જય કર્મદ કર્મ ત્વં જય પીતામ્બરચ્છદ ॥ ૧૨૨.૩૩ ॥
- ૧૨૨.૩૪/૧જય સર્વેશ સર્વસ્ત્વં જય મડ્ગલરૂપિણે ।
 ૧૨૨.૩૪/૨જય સત્વાધિનાથાય જય વેદવિદે નમઃ ॥ ૧૨૨.૩૪ ॥
- ૧૨૨.૩૫/૧જય જન્મદ જન્મિસ્થ પરમાત્મન્ નમોઽસ્તુ તે ।
 ૧૨૨.૩૫/૨જય મુક્તિદ મુક્તિસ્ત્વં જય ભુક્તિદ કેશવ ॥ ૧૨૨.૩૫ ॥
- ૧૨૨.૩૬/૧જય લોકદ લોકેશ જય પાપવિનાશન ।
 ૧૨૨.૩૬/૨જય વત્સલ ભક્તાનાં જય ચક્રધૃતે નમઃ ॥ ૧૨૨.૩૬ ॥
- ૧૨૨.૩૭/૧જય માનદ માનસ્ત્વં જય લોકનમસ્કૃત ।
 ૧૨૨.૩૭/૨જય ધર્મદ ધર્મસ્ત્વં જય સંસારપારગ ॥ ૧૨૨.૩૭ ॥
- ૧૨૨.૩૮/૧જય અન્નદ અન્ન ત્વં જય વાયસ્પતે નમઃ ।
 ૧૨૨.૩૮/૨જય શક્તિદ શક્તિસ્ત્વં જય જૈત્રવરપ્રદ ॥ ૧૨૨.૩૮ ॥
- ૧૨૨.૩૯/૧જય યજ્ઞદ યજ્ઞસ્ત્વં જય પદ્મદલેક્ષણ ।
 ૧૨૨.૩૯/૨જય દાનદ દાન ત્વં જય કૈટભસૂદન ॥ ૧૨૨.૩૯ ॥
- ૧૨૨.૪૦/૧જય કીર્તિદ કીર્તિસ્ત્વં જય મૂર્તિદ મૂર્તિધૃક્ ।
 ૧૨૨.૪૦/૨જય સૌખ્યદ સૌખ્યાત્મજ્ જય પાવનપાવન ॥ ૧૨૨.૪૦ ॥
- ૧૨૨.૪૧/૧જય શાન્તિદ શાન્તિસ્ત્વં જય શંકરસમ્ભવ ।
 ૧૨૨.૪૧/૨જય પાનદ પાનસ્ત્વં જય જ્યોતિઃસ્વરૂપિણે ॥ ૧૨૨.૪૧ ॥
- ૧૨૨.૪૨/૧જય વામન વિત્તેશ જય ધૂમપતાકિને ।
 ૧૨૨.૪૨/૨જય સર્વસ્ય જગતો દાતૃમૂર્તે નમોઽસ્તુ તે ॥ ૧૨૨.૪૨ ॥
- ૧૨૨.૪૩/૧ત્વમેવ લોકત્રયવર્તિજીવન ।
 ૧૨૨.૪૩/૨નિકાયસંકલેશવિનાશદક્ષ ।

- १२२.४३/३श्रीपुण्डरीकाक्ष कृपानिधे त्वम् ।
 १२२.४३/४निधेहि पाणिं मम भूर्ध्नि विष्णो ॥ १२२.४३ ॥
- १२२.४४/१ब्रह्मोवाच । अेवं स्तुवन्तं भगवाञ् शङ्भयङ्गदाधरः ।
 १२२.४४/२वरेण च्छन्दयामास सर्वकामसमृद्धिदः ॥ १२२.४४ ॥
- १२२.४५/१धन्वन्तरिः प्रीतमना वरदानेन यङ्किलः ।
 १२२.४५/२वरदानाय देवेशं गोविन्द्ं संस्थितं पुरः ॥ १२२.४५ ॥
- १२२.४६/१तमाड नृपतिः प्रह्वः सुरराज्यं मभेप्सितम् ।
 १२२.४६/२तस्य दत्तं त्वया विष्णो प्रामोडस्मि कृतकृत्यताम् ॥ १२२.४६ ॥
- १२२.४७/१स्तुतः सम्भूजितो विष्णुस्तत्रैवान्तरधीयत ।
 १२२.४७/२तथैव त्रिदशेशत्वमवाप नृपतिः कृमात् ॥ १२२.४७ ॥
- १२२.४८/१प्रागर्जितानेककर्म+ । पशिपाकवशात् ततः ।
 १२२.४८/२त्रिःकृत्वो नाशमगमत् सडस्राक्षः स्वकात् पदात् ॥ १२२.४८ ॥
- १२२.४९/१नडुषाद् वृत्रडत्यायाः सिन्धुसेनवधात् ततः ।
 १२२.४९/२अडल्यायां य गमनाद् येन केन य डेतुना ॥ १२२.४९ ॥
- १२२.५०/१स्मारं स्मारं तत् तद् ष्ण्डश्चिन्तासंतापदुर्मनाः ।
 १२२.५०/२ततः सुरपतिः प्राड वाचस्पतिमिदं वचः ॥ १२२.५० ॥
- १२२.५१/१षण्ड उवाच । डेतुना केन वागीश भृष्टराज्यो भवाम्यडम् ।
 १२२.५१/२मध्ये मध्ये पदभ्रंशाद् वरं निःश्रीकता नृणाम् ॥ १२२.५१ ॥
- १२२.५२/१गडनां कर्मणां श्रुव+ । गतिं को वेत्ति तत्त्वतः ।
 १२२.५२/२रडस्यं सर्वभावानां ज्ञातुं नान्यः प्रगल्भते ॥ १२२.५२ ॥
- १२२.५३/१ब्रह्मोवाच । बृडस्पतिर्दरिं प्राड ब्रह्माणं पृथ्थ गथ्थ तम् ।
 १२२.५३/२स तु जनाति यद् भूतं भविष्यथापि वर्तनम् ॥ १२२.५३ ॥
- १२२.५४/१स तु वक्ष्यति येनेदं जातं तस्य मडामते ।
 १२२.५४/२तावागत्य मडाप्राज्ञौ नमस्कृत्य ममान्तिकम् ।
 १२२.५४/३कृताञ्जलिपुटो भूत्वा मामूयतुरिदं वचः ॥ १२२.५४ ॥
- १२२.५५/१षण्डबृडस्पती डियतुः । भगवन् केन दोषेण शयीभर्ता डदारधीः ।
 १२२.५५/२राज्यात् प्रभृथते नाथ संशयं छेत्तुमर्डसि ॥ १२२.५५ ॥
- १२२.५६/१ब्रह्मोवाच । तदाडमभ्रवं ब्रह्मंश्चिदं ध्यात्वा बृडस्पतिम् ।

१२२.५६/२भाण्डधर्माप्यदोषेण तेन राजयपदाभ्युतः ॥ १२२.५६ ॥

१२२.५७/१देशकालादिदोषेण श्रद्धामन्त्रविपर्ययात् ।

१२२.५७/२यथावदक्षिणादानाद् असद्द्रव्यप्रदानतः ॥ १२२.५७ ॥

१२२.५८/१देवभूदेवतावज्ञानं । पातकाभ्य विशेषतः ।

१२२.५८/२यत् भाण्डत्वं स्वधर्मस्य दृष्टिनामुपजायते ॥ १२२.५८ ॥

१२२.५९/१तेनातिमानसस्तापः पदलानिश्च द्रुस्त्यजा ।

१२२.५९/२कृतोऽपि धर्मोऽनिष्टाय जायते क्षुब्धयेतसा ॥ १२२.५९ ॥

१२२.६०/१कार्यस्य न भवेत् सिद्ध्यै तस्माद् अव्याकुलाय च ।

१२२.६०/२असम्पूर्णे स्वधर्मे छि किमनिष्टं न जायते ॥ १२२.६० ॥

१२२.६१/१ताभ्यां यत् पूर्ववृत्तान्तं तद् आयुक्तं मयानघ ।

१२२.६१/२आयुषस्तु सुतः श्रीमान् धन्वन्तरिरुदारधीः ॥ १२२.६१ ॥

१२२.६२/१तमसा च कृतं विद्मं विष्णुना तस्य नाशितम् ।

१२२.६२/२पूर्वजन्मसु वृत्तान्तमित्यादि परिशीर्तितम् ॥ १२२.६२ ॥

१२२.६३/१तच्छ्रुत्वा विस्मितौ योभौ मामेव पुनरुच्यतुः ॥ १२२.६३ ॥

१२२.६४/१छन्द्रभृत्स्यती ऋचतुः । तदोषप्रतिबन्धस्तु केन

स्यात् सुरसत्तम ॥ १२२.६४ ॥

१२२.६५/१ब्रह्मोवाच । पुनर्ध्यात्वा तावदहं श्रूयतां दोषकारकम् ।

१२२.६५/२कारणं सर्वसिद्धीनां दुःखसंसारतारणम् ॥ १२२.६५ ॥

१२२.६६/१शरणं तमथितानां निर्वाणं श्रुवतामपि ।

१२२.६६/२गतवा तु गौतमीं देवीं स्तूयेतां हरिशंकरौ ॥ १२२.६६ ॥

१२२.६७/१नोपायोऽन्योऽस्ति संशुद्ध्यै तौ तां हित्वा जगत्त्रये ।

१२२.६७/२तदैव जग्मतुरुभौ गौतमीं मुनिसत्तम ।

१२२.६७/३स्नातौ कृतक्षणां योभौ देवौ तुष्टुवतुर्मुदा ॥ १२२.६७ ॥

१२२.६८/१छन्द उवाच । नमो मत्स्याय कूर्माय वराहाय नमो नमः ।

१२२.६८/२नरसिंहाय देवाय वामनाय नमो नमः ॥ १२२.६८ ॥

१२२.६९/१नमोऽस्तु ङयत्रुपाय त्रिविक्रम नमोऽस्तु ते ।

१२२.६९/२नमोऽस्तु ब्रह्मरुपाय रामरुपाय कल्किने ॥ १२२.६९ ॥

- १२२.७०/१अनन्तायाञ्च्युतायेश जामदग्न्याय ते नमः ।
 १२२.७०/२वरुणेन्द्रस्वर्पाय यमर्पाय ते नमः ॥ १२२.७० ॥
- १२२.७१/१परमेशाय देवाय नमस्त्रैलोक्यर्पाणे ।
 १२२.७१/२भिभ्रत्सरस्वतीं वक्रत्रे सर्वज्ञोऽसि नमोऽस्तु ते ॥ १२२.७१ ॥
- १२२.७२/१लक्ष्मीवान् अस्यतो लक्ष्मीं भिभ्रद् वक्षसि यानघ ।
 १२२.७२/२अडुभाडूरुपादस्त्वं अडुकर्णक्षिशीर्षकः ।
 १२२.७२/३त्वामेव सुभिनं प्राप्य अडवः सुभिनोऽभवन् ॥ १२२.७२ ॥
- १२२.७३/१तावन् निःश्रीकता पुंसां मालिन्यं दैन्यमेव वा ।
 १२२.७३/२यावन् न यान्ति शरणां हरे त्वां करुणार्णवम् ॥ १२२.७३ ॥
- १२२.७४/१अडस्पतिरुवाच । सूक्ष्मं परं ज्योतिरनन्तर्गुणम् ।
 १२२.७४/२योऽकारमात्रं प्रकृतेः परं यत् ।
 १२२.७४/३यिद्रूपमानन्दमयं समस्तम् ।
 १२२.७४/४अप्येवं वदन्तीश मुमुक्षुवस्त्वाम् ॥ १२२.७४ ॥
- १२२.७५/१आराधयन्त्यत्र भवन्तमीशम् ।
 १२२.७५/२महामणैः पञ्चभिराद्यकामाः ।
 १२२.७५/३संसारसिन्धोः परमाप्तकामा ।
 १२२.७५/४विशन्ति दिव्यं भुवनं वपुस्ते ॥ १२२.७५ ॥
- १२२.७६/१सर्वेषु सत्त्वेषु समत्वबुद्ध्या ।
 १२२.७६/२संवीक्ष्य षट्सूर्मिषु शान्तभावाः ।
 १२२.७६/३ज्ञानेन ते कर्मफलानि छित्वा ।
 १२२.७६/४ध्यानेन ते त्वां प्रविशन्ति शम्भो ॥ १२२.७६ ॥
- १२२.७७/१न जातिधर्माणि न वेदशास्त्रम् ।
 १२२.७७/२न ध्यानयोगो न समाधिधर्मः ।
 १२२.७७/३रुद्रं शिवं शंकरं शान्तिश्चित्तम् ।
 १२२.७७/४अकृत्या देवं सोममर्हं नमस्ये ॥ १२२.७७ ॥
- १२२.७८/१मूर्धोऽपि शम्भो तव पादभक्त्या ।
 १२२.७८/२समाप्नुयान् मुक्तिमर्थी तनुं ते ।
 १२२.७८/३ज्ञानेषु यज्ञेषु तपःसु चैव ।
 १२२.७८/४ध्यानेषु ह्योमेषु महाकृतेषु ॥ १२२.७८ ॥

- ૧૨૨.૭૯/૧સમ્પન્નમેતત્ ફલમુત્તમં ચત્ ।
 ૧૨૨.૭૯/૨સોમેશ્વરે ભક્તિરહર્નિશં ચત્ ।
 ૧૨૨.૭૯/૩સર્વસ્ય જીવસ્ય સદા પ્રિયસ્ય ।
 ૧૨૨.૭૯/૪ફલસ્ય દૃષ્ટસ્ય તથા શ્રુતસ્ય ॥ ૧૨૨.૭૯ ॥
- ૧૨૨.૮૦/૧સ્વર્ગસ્ય મોક્ષસ્ય જગન્નિવાસ ।
 ૧૨૨.૮૦/૨સોપાનપડ્ઙ્ક્તિસ્તવ ભક્તિરેષા ।
 ૧૨૨.૮૦/૩ત્વત્પાદસમ્પ્રામિફલામયે તુ ।
 ૧૨૨.૮૦/૪સોપાનપડ્ઙ્ક્તિં ન વદન્તિ ધીરાઃ ॥ ૧૨૨.૮૦ ॥
- ૧૨૨.૮૧/૧તસ્માદ્ દયાલો મમ ભક્તિરસ્તુ ।
 ૧૨૨.૮૧/૨નૈવાસ્ત્યુપાયસ્તવ રૂપરેવા ।
 ૧૨૨.૮૧/૩આત્મીયમાલોક્ય મહત્ત્વમીશ ।
 ૧૨૨.૮૧/૪પાપેષુ ચાસ્માસુ કુરુ પ્રસાદમ્ ॥ ૧૨૨.૮૧ ॥
- ૧૨૨.૮૨/૧સ્થૂલં ચ સૂક્ષ્મં ત્વમનાદિ નિત્યમ્ ।
 ૧૨૨.૮૨/૨પિતા ચ માતા યદ્ અસચ્ય સચ્ય ।
 ૧૨૨.૮૨/૩એવં સ્તુતો યઃ શ્રુતિભિઃ પુરાણૈર્ ।
 ૧૨૨.૮૨/૪નમામિ સોમેશ્વરમીશિતારમ્ ॥ ૧૨૨.૮૨ ॥
- ૧૨૨.૮૩/૧બ્રહ્મોવાચ । તતઃ પ્રીતૌ હરિહરાવૂચતુસ્ત્રિદેશેશ્વરૌ ॥ ૧૨૨.૮૩ ॥
- ૧૨૨.૮૪/૧હરિહરાવૂચતુઃ । પ્રિયતાં યન્ મનોભીષ્ટં યદ્ વરં
 ચાતિદુર્લભમ્ ॥ ૧૨૨.૮૪ ॥
- ૧૨૨.૮૫/૧બ્રહ્મોવાચ । ઇન્દ્રઃ પ્રાહ સુરેશાનં મદ્રાજ્યં તુ પુનઃ પુનઃ ।
 ૧૨૨.૮૫/૨જાયતે ભ્રશ્યતે ચૈવ તત્ પાપમુપશામ્યતામ્ ॥ ૧૨૨.૮૫ ॥
- ૧૨૨.૮૬/૧યથા સ્થિરોઽહં રાજ્યે સ્યાં સર્વં સ્યાન્ નિશ્ચલં મમ ।
 ૧૨૨.૮૬/૨સુપ્રીતૌ યદિ દેવેશૌ સર્વં સ્યાન્ નિશ્ચલં સદા ॥ ૧૨૨.૮૬ ॥
- ૧૨૨.૮૭/૧તથેતિ હરિવાક્યં તાવભિનન્દ્યેદમૂચતુઃ ।
 ૧૨૨.૮૭/૨પરં પ્રસાદમાપન્નૌ તાવાલોક્ય સ્મિતાનનૌ ॥ ૧૨૨.૮૭ ॥
- ૧૨૨.૮૮/૧નિરપાયનિરાધારઃ ંઈર્વિકારસ્વરૂપિણૌ ।
 ૧૨૨.૮૮/૨શરણ્યૌ સર્વલોકાનાં ભુક્તિમુક્તિપ્રદાવુભૌ ॥ ૧૨૨.૮૮ ॥
- ૧૨૨.૮૯/૧હરિહરાવૂચતુઃ । ત્રિદૈવત્યં મહાતીર્થં ગૌતમી વાચ્છિતપ્રદા ।
 ૧૨૨.૮૯/૨તસ્થામનેન મન્ત્રેણ કુરુતાં સ્નાનમાદરાત્ ॥ ૧૨૨.૮૯ ॥

- १२२.८०/१अभिषेकं मलेन्द्रस्य मङ्गलाय बृहस्पतिः ।
 १२२.८०/२करोतु संस्मरन् आवां सम्पदां स्थैर्यसिद्धये ॥ १२२.८० ॥
- १२२.८१/१४७ जन्मनि पूर्वस्मिन् यत् किञ्चित् सुकृतं कृतम् ।
 १२२.८१/२तत् सर्वं पूर्णतामेतु गोदावरि नमोऽस्तु ते ॥ १२२.८१ ॥
- १२२.८२/१अेवं स्मृत्वा तु यः कश्चिद् गौतम्यां स्नानमाचरेत् ।
 १२२.८२/२आवाभ्यां तु प्रसादेन धर्मः सम्पूर्णतामियात् ।
 १२२.८२/३पूर्वजन्मकृताद् दौषात् स मुक्तः पुण्यवान् भवेत् ॥ १२२.८२ ॥
- १२२.८३/१ब्रह्मोवाच । तथेति यङ्कतुः प्रीतौ सुरेन्द्रधिषणौ ततः ।
 १२२.८३/२महाभिषेकमिन्द्रस्य यकार ध्रुसदां गुरुः ॥ १२२.८३ ॥
- १२२.८४/१तेनाभूद् या नदी पुण्या मङ्गलेत्युदिता तु सा ।
 १२२.८४/२तया च संगमः पुण्यो गङ्गायाः शुभदस्त्वसौ ॥ १२२.८४ ॥
- १२२.८५/१४-द्रेण संस्तुतो विष्णुः प्रत्यक्षोऽभूज्जगन्मयः ।
 १२२.८५/२त्रिलोकसम्भितां शङ्को भूमिं लेभे जगत्पतेः ॥ १२२.८५ ॥
- १२२.८६/१तन्नाम्ना यापि विख्यातो गोविन्द इति तत्र य ।
 १२२.८६/२त्रिलोकसम्भिता लब्धा तेन गौर्वजधारिणा ॥ १२२.८६ ॥
- १२२.८७/१६त्ता य हरिणा तत्र गोविन्दस्तद् अबूद् धरिः ।
 १२२.८७/२त्रैलोक्यराज्यं यत् प्राप्तं हरिणा य हरेर्भुने ॥ १२२.८७ ॥
- १२२.८८/१निश्चलं येन संजातं देवदेवान् मलेश्वरात् ।
 १२२.८८/२बृहस्पतिर्देवगुरुर्यत्रास्तौषीन् मलेश्वरम् ॥ १२२.८८ ॥
- १२२.८९/१राज्यस्य स्थिरभावाय देवेन्द्रस्य मलात्मनः ।
 १२२.८९/२सिद्धेश्वरस्तत्र देवो विद्गं तु त्रिदशार्चितम् ॥ १२२.८९ ॥
- १२२.९००/१ततः प्रभृति तत् तीर्थं गोविन्दमिति विश्रुतम् ।
 १२२.९००/२मङ्गलासंगमं चैव पूर्णतीर्थं ततः परम् ॥ १२२.९०० ॥
- १२२.९०१/१४-द्रीर्थमिति प्यातं भार्दस्पत्यं च विश्रुतम् ।
 १२२.९०१/२यत्र सिद्धेश्वरो देवो विष्णुर्गोविन्द अेव य ॥ १२२.९०१ ॥
- १२२.९०२/१तेषु स्नानं च दानं च यत् किञ्चित् सुकृताज्जनम् ।
 १२२.९०२/२सर्वं तद् अक्षयं विद्यात् पितृणामतिवल्लभम् ॥ १२२.९०२ ॥

- १२२.१०३/१शृणोति यश्चापि पठेद् यश्च स्मरति नित्यशः ।
 १२२.१०३/२तस्य तीर्थस्य माहात्म्यं ब्रह्मराज्यप्रदायकम् ॥ १२२.१०३ ॥
- १२२.१०४/१सप्तत्रिंशत् सडस्राणि तीर्थानां तीरयोर्द्वयोः ।
 १२२.१०४/२उभयोर्मुनिशार्दूल सर्वसिद्धिप्रदायिनाम् ॥ १२२.१०४ ॥
- १२२.१०५/१न पूर्णतीर्थसदृशं तीर्थमस्ति मडाकलम् ।
 १२२.१०५/२निष्कलं तस्य जन्मादि यो न सेवेत तन् नरः ॥ १२२.१०५ ॥
- १२३.१/१ब्रह्मोवाच । रामतीर्थमिति ज्योतिष्मत्पुत्रोऽपि विनाशनम् ।
 १२३.१/२तस्य श्रवणमात्रेण सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ १२३.१ ॥
- १२३.२/१धक्ष्वाकुवंशप्रभवः क्षत्रियो लोकविश्रुतः ।
 १२३.२/२उभयान् मतिमाञ् शूरो यथा शङ्कः पुरंदरः ॥ १२३.२ ॥
- १२३.३/१पितृपैतामहं राज्यं कुर्वन् आस्ते यथा बलिः ।
 १२३.३/२तस्य तिस्रो मङ्गलानि स्युः राज्ञो दशरथस्य हि ॥ १२३.३ ॥
- १२३.४/१कौशल्या य सुमित्रा य कैकेयी य मडामते ।
 १२३.४/२अंताः कुलीनाः सुभगा उपलक्षणासंयुताः ॥ १२३.४ ॥
- १२३.५/१तस्मिन् राजनि राजये तु स्थितेऽयोध्यापतौ मुने ।
 १२३.५/२वसिष्ठे ब्रह्मविश्वेष्ठे पुरोधसि विशेषतः ॥ १२३.५ ॥
- १२३.६/१न य व्याधिर्न दुर्भिक्षं न यावृष्टिर्न याधयः ।
 १२३.६/२ब्रह्मक्षत्रविशां नित्यं शूद्राणां य विशेषतः ॥ १२३.६ ॥
- १२३.७/१आश्रमाणां तु सर्वेषामानन्दोऽभूत् पृथक् पृथक् ।
 १२३.७/२तस्मिन् शासति राजेन्द्र धक्ष्वाकूणां कुलोद्भवे ॥ १२३.७ ॥
- १२३.८/१देवानां दानवानां तु राज्यार्थं विप्रोऽभवत् ।
 १२३.८/२कवापि तत्र जयं प्राप्नुवन्तः क्वापि तथेतरैः ॥ १२३.८ ॥
- १२३.९/१अयं प्रवर्तमाने तु त्रैलोक्यमतिपीडितम् ।
 १२३.९/२अभून् नारद तत्राहमवदं दैत्यदानवान् ॥ १२३.९ ॥
- १२३.१०/१देवांश्चापि विशेषेण न कृतं तैर्मदीश्रितम् ।
 १२३.१०/२पुनश्च संगरस्तेषां अभूव सुमहान् मिथः ॥ १२३.१० ॥
- १२३.११/१विष्णुं गत्वा सुराः प्रोयुस्तथेशानं जगन्मयम् ।
 १२३.११/२तावयतुरुभौ देवान् असुरान् दैत्यदानवान् ॥ १२३.११ ॥

- १२३.१२/१तपसा बलिनो यान्तु पुनः कुर्वन्तु संगरम् ।
 १२३.१२/२तथेत्याहुर्धुयुः सर्वे तपसे नियतप्रताः ॥ १२३.१२ ॥
- १२३.१३/१ययुस्तु राक्षसान् देवाः पुनस्ते मत्सरान्विताः ।
 १२३.१३/२देवानां दानवानां च संगरोऽभूत् सुदारुणः ॥ १२३.१३ ॥
- १२३.१४/१न तत्र देवा जेतारो नैव दैत्याश्च दानवाः ।
 १२३.१४/२संयुगे वर्तमाने तु वाग् उवाचाशरीरिणी ॥ १२३.१४ ॥
- १२३.१५/१आकाशवाग् उवाच । येषां दशरथो राजा ते जेतारो न
 येतरे ॥ १२३.१५ ॥
- १२३.१६/१ब्रह्मोवाच । धृति श्रुत्वा जयायोर्भौ जग्मतुर्देवदानवौ ।
 १२३.१६/२तत्र वायुस्त्वस्त्वं प्राप्सो राजानमवदत् तदा ॥ १२३.१६ ॥
- १२३.१७/१वायुरुवाच । आगन्तव्यं त्वया राजन् देवदानवसंगरे ।
 १२३.१७/२यत्र राजा दशरथो जयस्तत्रेति विश्रुतम् ॥ १२३.१७ ॥
- १२३.१८/१तस्मात् त्वं देवपक्षे स्या भवेयुर्जयिनः सुराः ॥ १२३.१८ ॥
- १२३.१९/१ब्रह्मोवाच । तद् वायुवचनं श्रुत्वा राजा दशरथो नृपः ।
 १२३.१९/२आगम्यते मया सत्यं गच्छ वायो यथासुभम् ॥ १२३.१९ ॥
- १२३.२०/१गते वायौ तदा दैत्या आजग्मुर्भूपतिं प्रति ।
 १२३.२०/२तेऽध्युर्भगवन् अस्मत्+ । साहाय्यं कर्तुमर्हसि ॥ १२३.२० ॥
- १२३.२१/१राजन् दशरथ श्रीमन् विजयस्त्वयि संस्थितः ।
 १२३.२१/२तस्मात् त्वं वै दैत्यपतेः साहाय्यं कर्तुमर्हसि ॥ १२३.२१ ॥
- १२३.२२/१ततः प्रोवाच नृपतिर्वायुना प्रार्थितः पुरा ।
 १२३.२२/२प्रतिज्ञातं मया तस्य यान्तु दैत्याश्च दानवाः ॥ १२३.२२ ॥
- १२३.२३/१स तु राजा तथा यडे गत्वा यैव त्रिविष्टपम् ।
 १२३.२३/२युद्धं यडे तथा दैत्यैर्दानवैः सड राक्षसैः ॥ १२३.२३ ॥
- १२३.२४/१पश्यत्सु देवसंघेषु नमुयेर्भ्रातरस्तदा ।
 १२३.२४/२विविधुर्निशितैर्बाणैरथाक्षं नृपतेस्तथा ॥ १२३.२४ ॥
- १२३.२५/१भिन्नाक्षं तं रथं राजा न जानाति स सम्भ्रमात् ।
 १२३.२५/२राजान्तिके स्थिता सुभूः डैकेयाज्ञायि नारद ॥ १२३.२५ ॥

૧૨૩.૨૬/૧ન જ્ઞાપિતં તથા રાજ્ઞે સ્વયમાલોક્ય સુવ્રતા ।
 ૧૨૩.૨૬/૨ભગ્નમક્ષં સમાલક્ષ્ય ચક્રે હસ્તં તદા સ્વકમ્ ॥ ૧૨૩.૨૬ ॥
 ૧૨૩.૨૭/૧અક્ષવન્ મુનિશાર્દૂલ તદ્ એતન્ મહદ્ અદ્ભુતમ્ ।
 ૧૨૩.૨૭/૨રથેન રથિનાં શ્રેષ્ઠસ્તયા દત્તકરેણ ચ ॥ ૧૨૩.૨૭ ॥
 ૧૨૩.૨૮/૧જિતવાન્ દૈત્યદનુજાન્ દેવૈઃ પ્રાપ્ય વરાન્ બહૂન્ ।
 ૧૨૩.૨૮/૨તતો દેવૈરનુજ્ઞાતસ્ત્વયોધ્યાં પુનરભ્યગાત્ ॥ ૧૨૩.૨૮ ॥
 ૧૨૩.૨૯/૧સ તુ મધ્યે મહારાજો માર્ગે વીક્ષ્ય તદા પ્રિયામ્ ।
 ૧૨૩.૨૯/૨કૈકેય્યાઃ કર્મ તદ્ દૃષ્ટ્વા વિસ્મયં પરમં ગતઃ ॥ ૧૨૩.૨૯ ॥
 ૧૨૩.૩૦/૧તતસ્તસ્યૈ વરાન્ પ્રાદાત્ ત્રીસ્તુ નારદ સા અપિ ।
 ૧૨૩.૩૦/૨અનુમાન્ય નૃપપ્રોક્તં કૈકેયી વાક્યમબ્રવીત્ ॥ ૧૨૩.૩૦ ॥
 ૧૨૩.૩૧/૧કૈકેય્યુવાચ । ત્વયિ તિષ્ઠન્તુ રાજેન્દ્ર ત્વયા દત્તા વરા
 અમી ॥ ૧૨૩.૩૧ ॥
 ૧૨૩.૩૨/૧બ્રહ્મોવાચ । વિભૂષણાનિ રાજેન્દ્રો દત્ત્વા સ પ્રિયયા સહ ।
 ૧૨૩.૩૨/૨રથેન વિજયી રાજા યયૌ સ્વનગરં સુખી ॥ ૧૨૩.૩૨ ॥
 ૧૨૩.૩૩/૧યોષિતાં કિમદેયં હિ પ્રિયાણામુચિતાગમે ।
 ૧૨૩.૩૩/૨સ કદાચિદ્ દશરથો મૃગયાશીલિભિર્વૃતઃ ॥ ૧૨૩.૩૩ ॥
 ૧૨૩.૩૪/૧અટન્ અરણ્યે શર્વર્યા વારિબન્ધમથાકરોત્ ।
 ૧૨૩.૩૪/૨સામવ્યસનહીનેન ભવિતવ્યં તુ ભૂભુજા ॥ ૧૨૩.૩૪ ॥
 ૧૨૩.૩૫/૧ઇતિ જાનન્ અપિ ચ તચ્ચકાર તુ વિઘેર્વશાત્ ।
 ૧૨૩.૩૫/૨ગર્તં પ્રવિશ્ય પાનાર્થમાગતાન્ નિશિતૈઃ શરૈઃ ॥ ૧૨૩.૩૫ ॥
 ૧૨૩.૩૬/૧મૃગાન્ હન્તિ મહાબાહુઃ શઃૃણુ કાલવિપર્યયમ્ ।
 ૧૨૩.૩૬/૨ગર્તં પ્રવિષ્ટે નૃપતૌ તસ્મિન્ એવ નગોત્તમે ॥ ૧૨૩.૩૬ ॥
 ૧૨૩.૩૭/૧વૃહ્દો વૈશ્રવણો નામ ન શઃૃણોતિ ન પશ્યતિ ।
 ૧૨૩.૩૭/૨તસ્ય ભાર્યા તથાભૂતા તાવબ્રૂતાં તદા સુતમ્ ॥ ૧૨૩.૩૭ ॥
 ૧૨૩.૩૮/૧માતાપિતરાવૂચતુઃ । આવાં તૃષાર્તૌ રાત્રિશ્ચ કૃષ્ણા
 ચાપિ પ્રવર્તતે ।
 ૧૨૩.૩૮/૨વૃહ્દાનાં જીવિતં કૃત્સ્નં બાલસ્ત્વમસિ પુત્રક ॥ ૧૨૩.૩૮ ॥

- १२३.३८/१अन्धानां बधिराणां य वृद्धानां धिक् य ज्वितम् ।
 १२३.३८/२जराजर्जरदेहानां धिग् धिक् पुत्रक ज्वितम् ॥ १२३.३८ ॥
- १२३.४०/१तावत् पुष्मिर्ज्वितव्यं यावल्लक्ष्मीर्दृढं वपुः ।
 १२३.४०/२यावद् आज्ञाप्रतिष्ठता तीर्थादावन्धया मृतिः ॥ १२३.४० ॥
- १२३.४१/१ब्रह्मोवाच । एत्येतद् वयनं श्रुत्वा वृद्धयोर्गुरुत्वसलः ।
 १२३.४१/२पुत्रः प्रोवाच तद् द्युःखं गिरा मधुरया डरन् ॥ १२३.४१ ॥
- १२३.४२/१पुत्र उवाच । मयि ज्वति किं नाम युवयोर्दुःखमीदृशम् ।
 १२३.४२/२न डरत्यात्मजः पित्रोर्यश्चरित्रैर्मनोरुजम् ॥ १२३.४२ ॥
- १२३.४३/१तेन किं तनुजेनेह कुलोद्धेगविधायिना ॥ १२३.४३ ॥
- १२३.४४/१ब्रह्मोवाच । एत्युक्त्वा पितरौ नत्वा तावाश्चास्य मडामनाः ।
 १२३.४४/२तरुस्कन्धे समारोप्य वृद्धौ य पितरौ तदा ॥ १२३.४४ ॥
- १२३.४५/१डस्ते गृहीत्वा कलशं जगाम ऋषिपुत्रकः ।
 १२३.४५/२स ऋषिर्न तु राजानं जनाति नृपतिर्द्विजम् ॥ १२३.४५ ॥
- १२३.४६/१उभौ सरभसौ तत्र द्विजो वारि समाविशत् ।
 १२३.४६/२सत्वरं कलशे न्युञ्जे वारि गृह्णन्तमाशुगैः ॥ १२३.४६ ॥
- १२३.४७/१द्विजं राजा द्विपं मत्वा विव्याध निशितैः शरैः ।
 १२३.४७/२वनद्विपोऽपि भूपानामवध्यस्तद् विदन् अपि ॥ १२३.४७ ॥
- १२३.४८/१विव्याध तं नृपः कुर्यान् न किं किं विधिवञ्चितः ।
 १२३.४८/२स विद्धो मर्मदेशे तु दुःखितो वाक्यमब्रवीत् ॥ १२३.४८ ॥
- १२३.४९/१द्विज उवाच । केनेदं दुःखं कर्म कृतं सद्ब्राह्मणस्य मे ।
 १२३.४९/२मैत्रो ब्राह्मण इत्युक्तो नापराधोऽस्ति कश्चन ॥ १२३.४९ ॥
- १२३.५०/१ब्रह्मोवाच । तद् ऐतद् वयनं श्रुत्वा मुनेरार्तस्य भूपतिः ।
 १२३.५०/२निश्चेष्टश्च निरुत्साहो शनैस्तं देशमव्यगात् ॥ १२३.५० ॥
- १२३.५१/१तं तु दृष्ट्वा द्विजवरं ज्वलन्तमिव तेजसा ।
 १२३.५१/२असावप्यभवत् तत्र सशल्य एव मूर्च्छितः ॥ १२३.५१ ॥
- १२३.५२/१आत्मानमात्मना कृत्वा स्थिरं राजाब्रवीद् धृष्टम् ॥ १२३.५२ ॥
- १२३.५३/१राजोवाच । को भवान् द्विजशार्दूल किमर्थमिह यागतः ।

- १२३.५३/२५६ पापकृते मख्यं वद मे निष्कृतिं पराम् ॥ १२३.५३ ॥
- १२३.५४/१ब्रह्मला वर्णिभिः किंतु श्रपयैरपि जातुयित् ।
- १२३.५४/२न स्प्राष्टव्यो मलाबुद्धे द्रष्टव्यो न कदाचन ॥ १२३.५४ ॥
- १२३.५५/१ब्रह्मोवाच । तद् राजवचनं श्रुत्वा मुनिपुत्रोऽब्रवीद्
वयः ॥ १२३.५५ ॥
- १२३.५६/१मुनिपुत्र उवाच । उत्कमिष्यन्ति मे प्राणा अतो वक्ष्यामि किंचन ।
- १२३.५६/२स्वच्छन्दवृत्तिताज्ञाने विद्धि पाकं च कर्मणाम् ॥ १२३.५६ ॥
- १२३.५७/१आत्मार्थं तु न शोचामि वृद्धौ तु पितरौ मम ।
- १२३.५७/२तयोः शुश्रूषकः कः स्याद् अन्धयोरेकपुत्रयोः ॥ १२३.५७ ॥
- १२३.५८/१विना मया मडारण्ये कथं तौ श्रुवयिष्यतः ।
- १२३.५८/२ममाभाग्यमलो कीदृक् पितृशुश्रूषणो क्षतिः ॥ १२३.५८ ॥
- १२३.५९/१जाता मेऽद्य विना प्राणैर्डा विधे किं कृतं त्वया ।
- १२३.५९/२तथापि गच्छ तत्र त्वं गृहीतकलशस्त्वरन् ॥ १२३.५९ ॥
- १२३.६०/१ताभ्यां देह्युदपानं त्वं यथा तौ न मरिष्यतः ॥ १२३.६० ॥
- १२३.६१/१ब्रह्मोवाच । छत्येवं भ्रुवतस्तस्य गताः प्राणा मलावने ।
- १२३.६१/२विसृज्य सशरं चापमादाय कलशं नृपः ॥ १२३.६१ ॥
- १२३.६२/१तत्रागात् स तु वेगेन यत्र वृद्धौ मलावने ।
- १२३.६२/२वृद्धौ चापि तदा रात्रौ तावन्धोन्धं समूयतुः ॥ १२३.६२ ॥
- १२३.६३/१वृद्धावूयतुः । उद्विग्नः कुपितो वा स्याद् अथवा लक्षितः कथम् ।
- १२३.६३/२न प्राप्तश्चावयोर्यष्टिः किं कुर्मः का गतिर्भवेत् ॥ १२३.६३ ॥
- १२३.६४/१न कोऽपि तादृशः पुत्रो विद्यते सयराचरे ।
- १२३.६४/२यः पित्रोरन्यथा वाक्यं न करोत्यपि निन्दितः ॥ १२३.६४ ॥
- १२३.६५/१वजाद् अपि कठोरं वा श्रुवितं तमपश्यतोः ।
- १२३.६५/२श्रीं न यान्ति यत् प्राणास्तदेकायत्तश्रुवयोः ॥ १२३.६५ ॥
- १२३.६६/१ब्रह्मोवाच । अेवं बहुविधा वायो वृद्धयोर्वदतोर्वने ।
- १२३.६६/२तदा दशरथो राजा शनैस्तं देशमभ्यगात् ॥ १२३.६६ ॥
- १२३.६७/१पादसंचारशब्देन मेनाते सुतमागतम् ॥ १२३.६७ ॥

- १२३.६८/१वृद्धावूयतुः । कुतो वत्स यिरात् प्राप्सस्त्वं दृष्टिस्त्वं परायणम् ।
 १२३.६८/२न ब्रूषे किंतु रुष्टोऽसि वृद्धयोऽरन्धयोः सुतः ॥ १२३.६८ ॥
- १२३.६९/१ब्रह्मोवाच । सशल्यं ध्रुवः दुःभार्तः शोयन् दुष्कृतमात्मनः ।
 १२३.६९/२स भीतं ध्रुवं राजेन्द्रस्तावुवाचाथ नारद ॥ १२३.६९ ॥
- १२३.७०/१उदपानं च कुरुतां तच्छ्रुत्वा नृपभाषितम् ।
 १२३.७०/२नाथं वक्ता सुतोऽस्माकं को भवांस्तत् पुरा वद ॥ १२३.७० ॥
- १२३.७१/१पश्चात् पिबावः पानीयं ततो राजाब्रवीच्च तौ ॥ १२३.७१ ॥
- १२३.७२/१राजोवाच । तत्र तिष्ठति वां पुत्रो यत्र वारिसमाश्रयः ॥ १२३.७२ ॥
- १२३.७३/१ब्रह्मोवाच । तच्छ्रुत्वोयतुरातो तौ सत्यं ब्रूहि न यान्यथा ।
 १२३.७३/२आययक्षे ततो राजा सर्वमेव यथातथम् ॥ १२३.७३ ॥
- १२३.७४/१ततस्तु पतितौ वृद्धौ तत्रावां नय मा स्पृश ।
 १२३.७४/२ब्रह्मघ्नस्पर्शनं पापं न कदाचिद् विनश्यति ॥ १२३.७४ ॥
- १२३.७५/१निन्ये वै श्रवाणं वृद्धं सभार्यं नृपसत्तमः ।
 १२३.७५/२यत्रासौ पतितः पुत्रस्तं स्पृष्ट्वा तौ विलेपतुः ॥ १२३.७५ ॥
- १२३.७६/१वृद्धावूयतुः । यथा पुत्रवियोगेन मृत्युर्नो विडितस्तथा ।
 १२३.७६/२त्वं यापि पाप पुत्रस्य वियोगान् मृत्युमाप्स्यसि ॥ १२३.७६ ॥
- १२३.७७/१ब्रह्मोवाच । अयं तु जल्पतोर्ब्रह्मन् गताः प्राणास्ततो नृपः ।
 १२३.७७/२अग्निना योजयामास वृद्धौ च ऋषिपुत्रकम् ॥ १२३.७७ ॥
- १२३.७८/१ततो जगाम नगरं दुःषितो नृपतिर्मुने ।
 १२३.७८/२वसिष्ठाय च तत् सर्वं न्यवेदयद् अशेषतः ॥ १२३.७८ ॥
- १२३.७९/१नृपाणां सूर्यवंश्यानां वसिष्ठो हि परा गतिः ।
 १२३.७९/२वसिष्ठोऽपि द्विजश्रेष्ठैः सम्मन्त्र्याल्लयं निष्कृतिम् ॥ १२३.७९ ॥
- १२३.८०/१वसिष्ठ उवाच । गालवं वामदेवं च जाबालिमथ कश्यपम् ।
 १२३.८०/२अेतान् अन्यान् समाहूय लयमेधाय यत्नतः ॥ १२३.८० ॥
- १२३.८१/१यजस्व लयमेधैश्च बहुभिर्बहुदक्षिणैः ॥ १२३.८१ ॥
- १२३.८२/१ब्रह्मोवाच । अकरोद् धयमेधांश्च राजा दशरथो द्विजैः ।
 १२३.८२/२अेतस्मिन् अन्तरे तत्र वाग् उवाचाशरीरिणी ॥ १२३.८२ ॥

- १२३.८३/१आकाशवाण्युवाच । पूतं शरीरमभवद् राज्ञो दशरथस्य हि ।
 १२३.८३/२व्यवहार्यश्च भविता भविष्यन्ति तथा सुताः ।
 १२३.८३/३ज्येष्ठपुत्रप्रसादेन राज्ञापामो भविष्यति ॥ १२३.८३ ॥
- १२३.८४/१ब्रह्मोवाच । ततो बभ्रुवतिथे काले ऋष्यशृङ्गान् मुनीश्वरात् ।
 १२३.८४/२देवानां कार्यसिद्ध्यर्थं सुता आसन् सुरोपमाः ॥ १२३.८४ ॥
- १२३.८५/१कौशल्यायां तथा रामः सुमित्रायां च लक्ष्मणः ।
 १२३.८५/२शत्रुघ्नश्चापि कैकेय्यां भरतो मतिमत्तरः ॥ १२३.८५ ॥
- १२३.८६/१ते सर्वे मतिमन्तश्च प्रिया राज्ञो वशे स्थिताः ।
 १२३.८६/२तं राजानम् ऋषिः प्राप्य विश्वामित्रः प्रजापतिः ॥ १२३.८६ ॥
- १२३.८७/१रामं च लक्ष्मणं चापि अयाचत मलामते ।
 १२३.८७/२यज्ञसंरक्षणार्थाय ज्ञाततन्महिमा मुनिः ॥ १२३.८७ ॥
- १२३.८८/१चिरप्रामसुतो वृद्धो राजा नैवेत्यभाषत ॥ १२३.८८ ॥
- १२३.८९/१राजोवाच । मलता दैवयोगेन कथञ्चिद् वाधके मुने ।
 १२३.८९/२जातावानन्दसंदोहं । दायकौ मम बालकौ ॥ १२३.८९ ॥
- १२३.९०/१सशरीरमिदं राज्यं दास्ये नैव सुताविमौ ॥ १२३.९० ॥
- १२३.९१/१ब्रह्मोवाच । वसिष्ठेन तदा प्रोक्तो राजा दशरथस्त्विति ॥ १२३.९१ ॥
- १२३.९२/१वसिष्ठ उवाच । रघवः प्रार्थनामङ्गं न राजन्
 क्वापि शिक्षिताः ॥ १२३.९२ ॥
- १२३.९३/१ब्रह्मोवाच । रामं च लक्ष्मणं चैव कथञ्चिद्
 अवदन् नृपः ॥ १२३.९३ ॥
- १२३.९४/१राजोवाच । विश्वामित्रस्य ब्रह्मर्षेः कुरुतां यज्ञरक्षणम् ॥ १२३.९४ ॥
- १२३.९५/१ब्रह्मोवाच । वदन् छति सुतौ सोषणं निश्चसन् ग्लपिताधरः ।
 १२३.९५/२पुत्रौ समर्थायामास विश्वामित्रस्य शास्त्रकृत् ॥ १२३.९५ ॥
- १२३.९६/१तथेत्युक्त्वा दशरथं नमस्य च पुनः पुनः ।
 १२३.९६/२जगत् रक्षणार्थाय विश्वामित्रेण तौ मुदा ॥ १२३.९६ ॥
- १२३.९७/१ततः प्रकृष्टः स मुनिर्मुदा प्रादात् तदोभयोः ।
 १२३.९७/२माडेश्वरी मलाविद्यां धनुर्विद्यापुरःसराम् ॥ १२३.९७ ॥

- १२३.८८/१शास्त्रीमास्त्रीं लौकिकीं च स्थविद्यां गजोद्भवाम् ।
 १२३.८८/२अश्रुविद्यां गदाविद्यां मन्त्राह्वानविसर्जने ॥ १२३.८८ ॥
- १२३.८९/१सर्वविद्यामथावाप्य उभौ तौ रामलक्ष्मणौ ।
 १२३.८९/२वनौकसां छितार्थाय जघ्नतुस्ताटकां वने ॥ १२३.८९ ॥
- १२३.९००/१अहल्यां शापनिर्मुक्तां पादस्पर्शास्थं यकतुः ।
 १२३.९००/२यज्ञविध्वंसनायाताम् जघ्नतुस्तत्र राक्षसान् ॥ १२३.९०० ॥
- १२३.९०१/१कृतविधौ धनुष्पाणी यकतुर्यज्ञरक्षणां ।
 १२३.९०१/२ततो मडामभे वृत्ते विश्वामित्रो मुनीश्वरः ॥ १२३.९०१ ॥
- १२३.९०२/१पुत्राभ्यां सङ्घितो राज्ञो जनकं द्रष्टुमभ्यगात् ।
 १२३.९०२/२यित्रामदर्शयत् तत्र राजमध्ये नृपात्मजः ॥ १२३.९०२ ॥
- १२३.९०३/१रामः सौमित्रिसङ्घितो धनुर्विद्यां गुरोर्मताम् ।
 १२३.९०३/२तत्प्रीतो जनकः प्रादात् सीतां लक्ष्मीमयोनिजाम् ॥ १२३.९०३ ॥
- १२३.९०४/१तथैव लक्ष्मणस्यापि भरतस्यानुजस्य च ।
 १२३.९०४/२शत्रुघ्नभरतादीनां वसिष्ठादिमते स्थितः ॥ १२३.९०४ ॥
- १२३.९०५/१राजा दशरथः श्रीमान् विवाहमकरोन् मुने ।
 १२३.९०५/२ततो बहुतिथे काले राज्यं तस्य प्रयच्छति ॥ १२३.९०५ ॥
- १२३.९०६/१नृपतौ सर्वलोकानामनुमत्या गुरोरपि ।
 १२३.९०६/२मन्थरात्मकदुर्दैव+ । प्रेरिता मत्सराकुला ॥ १२३.९०६ ॥
- १२३.९०७/१कैकेयी विघ्नमातस्थे वनप्रराजनं तथा ।
 १२३.९०७/२भरतस्य य तद् राज्यं राजा नैव य दत्तवान् ॥ १२३.९०७ ॥
- १२३.९०८/१पितरं सत्यवाक्यं तं कुर्वन् रामो मडावनम् ।
 १२३.९०८/२विवेश सीतया सार्धं तथा सौमित्रिणा सह ॥ १२३.९०८ ॥
- १२३.९०९/१सतां य मानसं शुद्धं स विवेश स्वकैर्गुणैः ।
 १२३.९०९/२तस्मिन् विनिर्गते रामे वनवासाय दीक्षिते ॥ १२३.९०९ ॥
- १२३.९१०/१समं लक्ष्मणसीताभ्यां राज्यतृष्णाविवर्जिते ।
 १२३.९१०/२तं रामं चापि सौमित्रिं सीतां च गुणशालिनीम् ॥ १२३.९१० ॥
- १२३.९११/१दुःखेन मङ्गलाविष्टो ब्रह्मशापं य संस्मरन् ।
 १२३.९११/२तदा दशरथो राजा प्राणांस्तत्याज द्युःषितः ॥ १२३.९११ ॥

- १२३.११२/१कृतकर्मविपाडेन राजा नीतो यमानुजैः ।
 १२३.११२/२तस्मै राज्ञे मडाप्राज्ञ यावत् स्थावरजङ्गमे ॥ १२३.११२ ॥
- १२३.११३/१यमसन्नन्यनेकानि तामिस्रादीनि नारद ।
 १२३.११३/२नरकाण्यथ धोराणि भीषणाणि बहूनि च ॥ १२३.११३ ॥
- १२३.११४/१तत्र क्षिमस्तदा राजा नरकेषु पृथक् पृथक् ।
 १२३.११४/२पच्यते छिद्यते राजा पिष्यते यूयते तथा ॥ १२३.११४ ॥
- १२३.११५/१शोष्यते दृश्यते भूयो दृष्यते च निमज्ज्यते ।
 १२३.११५/२अवेमादिषु धोरेषु नरकेषु स पच्यते ॥ १२३.११५ ॥
- १२३.११६/१रामोऽपि गच्छन् अध्वानं चित्रकूटमथागमत् ।
 १२३.११६/२तत्रैव त्रीणि वर्षाणि व्यतीतानि मडामते ॥ १२३.११६ ॥
- १२३.११७/१पुनः स दक्षिणामाशामाकामद् दण्डकं वनम् ।
 १२३.११७/२विष्यातं त्रिषु लोकेषु देशानां तद् धि पुण्यदम् ॥ १२३.११७ ॥
- १२३.११८/१प्राविशत् तन् मडारण्यं भीषणं दैत्यसेवितम् ।
 १२३.११८/२तद्भयाद् ऋषिभिस्त्यक्तं लत्वा दैत्यांस्तु राक्षसान् ॥ १२३.११८ ॥
- १२३.११९/१वियरन् दण्डकारण्ये ऋषिसेव्यमथाकरोत् ।
 १२३.११९/२तत्रेदं वृत्तमाभ्यास्ये शृणु नारद यत्नतः ॥ १२३.११९ ॥
- १२३.१२०/१तावच्छनैस्त्वगाद् रामो यावद् योजनपञ्चकम् ।
 १२३.१२०/२गौतमीं समनुप्राप्तो राजापि नरके स्थितः ॥ १२३.१२० ॥
- १२३.१२१/१यमः स्वर्किकरान् आल रामो दशरथात्मजः ।
 १२३.१२१/२गौतमीमभितो याति पितरं तस्य धीमतः ॥ १२३.१२१ ॥
- १२३.१२२/१आकर्षन्त्वथ राजानं नरकान् नात्र संशयः ।
 १२३.१२२/२उत्तीर्य गौतमीं याति यावद् योजनपञ्चकम् ॥ १२३.१२२ ॥
- १२३.१२३/१रामस्तावत् तस्य पिता नरके नैव पच्यताम् ।
 १२३.१२३/२यद् अेतन् मद्भ्यः पुण्यं न कुर्युर्यदि दूतकाः ॥ १२३.१२३ ॥
- १२३.१२४/१ततश्च नरके धोरे यूयं सर्वे निमज्जथ ।
 १२३.१२४/२या काप्युक्ता परा शक्तिः शिवस्य समवायिनी ॥ १२३.१२४ ॥
- १२३.१२५/१तामेव गौतमीं सन्तो वदन्त्यम्भःस्वर्गपिणीम् ।

- १२३.१२५/२७रिब्रह्ममण्डेशानां मान्या वन्धा य सैव यत् ॥ १२३.१२५ ॥
- १२३.१२६/१निस्तीर्यते न केनापि तद् अतिक्रमं त्वधम् ।
- १२३.१२६/२पापिनोऽध्यात्मजः कश्चिद् यश्च गङ्गामनुस्मरेत् ॥ १२३.१२६ ॥
- १२३.१२७/१सोऽनेकदुर्गनिरयान् निर्गतो मुक्ततां व्रजेत् ।
- १२३.१२७/२किं पुनस्तादृशः पुत्रो गौतमीनिकटे स्थितः ॥ १२३.१२७ ॥
- १२३.१२८/१यस्यासौ नरके पङ्क्तुं न कैरपि ङि शक्यते ।
- १२३.१२८/२दक्षिणाशापतेर्वाङ्गं निशम्य यमकिंकराः ॥ १२३.१२८ ॥
- १२३.१२९/१नरके पथ्यमानं तमयोध्याधिपतिं नृपम् ।
- १२३.१२९/२उत्तार्य धोरनरकाद् वयनं येदमब्रुवन् ॥ १२३.१२९ ॥
- १२३.१३०/१यमकिंकरा विभुः । धन्योऽसि नृपशार्दूल यस्य पुत्रः स तादृशः ।
- १२३.१३०/२छलं यामुत्र विश्रान्तिः सुपुत्रः केन लभ्यते ॥ १२३.१३० ॥
- १२३.१३१/१ब्रह्मोवाच । स विश्रान्तः शनै राजा किंकरान्
वाङ्मयमब्रवीत् ॥ १२३.१३१ ॥
- १२३.१३२/१राजोवाच । नरकेष्वथ धोरेषु पथ्यमानः पुनः पुनः ।
- १२३.१३२/२कथं त्वाकर्षितः शीघ्रं तन् मे वक्तुमिच्छामि ॥ १२३.१३२ ॥
- १२३.१३३/१ब्रह्मोवाच । तत्र कश्चिच्छान्तमना राजानमिदमब्रवीत् ॥ १२३.१३३ ॥
- १२३.१३४/१यमदूत उवाच । वेदशास्त्रपुराणादावेतद् गोप्यं प्रयत्नतः ।
- १२३.१३४/२प्रकाश्यते तद् अपि ते सामर्थ्यं पुत्रतीर्थयोः ॥ १२३.१३४ ॥
- १२३.१३५/१रामस्तव सुतः श्रीमान् गौतमीतीरमागतः ।
- १२३.१३५/२तस्मात् त्वं नरकाद् धोराद् आकृष्टोऽसि नरोत्तम ॥ १२३.१३५ ॥
- १२३.१३६/१यदि त्वां तत्र गौतम्यां स्मरेद् रामः सलक्ष्मणः ।
- १२३.१३६/२स्नानं कृत्वाथ पिण्डादि ते दद्यात् स नृपोत्तम ।
- १२३.१३६/३ततस्तत् सर्वपापेभ्यो मुक्तो यासि त्रिविष्टपम् ॥ १२३.१३६ ॥
- १२३.१३७/१राजोवाच । तत्र गत्वा भवद्वाङ्मयाभ्यास्ये स्वसुतौ प्रति ।
- १२३.१३७/२भवन्त एव शरणमनुज्ञां दातुमर्हथ ॥ १२३.१३७ ॥
- १२३.१३८/१ब्रह्मोवाच । तद् राजवयनं श्रुत्वा कृपया यमकिंकराः ।
- १२३.१३८/२आज्ञां य प्रददुस्तस्मै राजा प्रागात् सुतौ प्रति ॥ १२३.१३८ ॥

- १२३.१३८/१भीषणं यातनादेलमापन्नो निःश्वसन् मुहुः ।
 १२३.१३८/रनिरीक्ष्य स्वं लज्जमानः कृतं कर्म य संस्मरन् ॥ १२३.१३८ ॥
- १२३.१४०/१स्वेच्छया विडरन् गङ्गामाससाद य राघवः ।
 १२३.१४०/रगौतम्यास्तटमाश्रित्य रामो लक्ष्मण एव य ॥ १२३.१४० ॥
- १२३.१४१/१सीतया सख वैदेख्या सस्नौ यैव यथाविधि ।
 १२३.१४१/२नैव तत्राभवद् भोज्यं भक्ष्यं वा गौतमीतटे ॥ १२३.१४१ ॥
- १२३.१४२/१तद्दिने तत्र वसतां गौतमीतीरवासिनाम् ।
 १२३.१४२/२तद् दृष्ट्वा दुःषितो भ्राता लक्ष्मणो राममब्रवीत् ॥ १२३.१४२ ॥
- १२३.१४३/१लक्ष्मण उवाच । पुत्रौ दशरथस्यावां तवापि बलमीदृशम् ।
 १२३.१४३/२नास्ति भोजयमथास्माकं गङ्गातीरनिवासिनाम् ॥ १२३.१४३ ॥
- १२३.१४४/१राम उवाच । भ्रातर्यद् विडितं कर्म नैव तथ्यान्यथा भवेत् ।
 १२३.१४४/२पृथिव्यामन्नपूर्णायां वयमत्राभिलाषिणः ॥ १२३.१४४ ॥
- १२३.१४५/१सौमित्रे नूनमस्माभिर्न ब्राह्मणमुभे दुतम् ।
 १२३.१४५/२अवज्ञया महीदेवांस्तर्पयन्त्यर्थयन्ति न ॥ १२३.१४५ ॥
- १२३.१४६/१ते ये लक्ष्मण जायन्ते सर्वद्वैव बुभुक्षिताः ।
 १२३.१४६/२स्नात्वा देवान् अथाभ्यर्थ्य डोतव्यश्च दुताशनः ।
 १२३.१४६/३ततः स्वसमये देवो विधास्यत्यशनं तु नौ ॥ १२३.१४६ ॥
- १२३.१४७/१ब्रह्मोवाच । भ्रात्रोः संजल्पतोरेवं पश्यतोः कर्मणो गतिम् ।
 १२३.१४७/२नैर्दशरथो राजा तं देशमुपजग्मिवान् ॥ १२३.१४७ ॥
- १२३.१४८/१तं दृष्ट्वा लक्ष्मणः शीघ्रं तिष्ठ तिष्ठेति याब्रवीत् ।
 १२३.१४८/२धनुराकृष्य कोपेन रक्षस्त्वं दानवोऽथवा ॥ १२३.१४८ ॥
- १२३.१४८/१आसन्नं य पुनर्दृष्ट्वा याडि याड्यत्र पुण्यभाङ् ।
 १२३.१४८/२रामो दाशरथी राजा धर्मभाङ् पश्य वर्तते ॥ १२३.१४८ ॥
- १२३.१५०/१गुरुभक्तः सत्यसंधो देवब्राह्मणसेवकः ।
 १२३.१५०/२त्रैलोक्यरक्षादक्षोऽसौ वर्तते यत्र राघवः ॥ १२३.१५० ॥
- १२३.१५१/१न तत्र त्वादृशामस्ति प्रवेशः पापकर्मणाम् ।
 १२३.१५१/२यद्यदि प्रविशसे पाप ततो वधमवाप्स्यसि ॥ १२३.१५१ ॥
- १२३.१५२/१तत् पुत्रवचनं श्रुत्वा शनैराडूय वायया ।

- १२३.१५२/२०वायाधोमुभो भूत्वा स्नुषां पुत्रौ कृताञ्जलिः ।
 १२३.१५२/३मुद्गुरन्तर्विनिध्यायन् गतिं दृष्टुतकर्मणः ॥ १२३.१५२ ॥
- १२३.१५३/१राजोवाय । अहं दशरथो राजा पुत्रौ मे शृणुतं वयः ।
 १२३.१५३/२तिसृभिर्ब्रह्महत्याभिवृत्तोऽहं दुःखमागतः ।
 १२३.१५३/३छिन्नं पश्यत मे देहं नरकेषु य पातितम् ॥ १२३.१५३ ॥
- १२३.१५४/१ब्रह्मोवाय । ततः कृताञ्जली रामः सीतया लक्ष्मणेन य ।
 १२३.१५४/२भूमौ प्राणमुस्ते सर्वे वयनं यैतद् अब्रुवन् ॥ १२३.१५४ ॥
- १२३.१५५/१सीतारामलक्ष्मणा उच्युः । कस्येहं कर्मणस्तात कृवं
 नृपतिसत्तम ॥ १२३.१५५ ॥
- १२३.१५६/१ब्रह्मोवाय । स य प्राह यथावृत्तं ब्रह्महत्यात्रयं
 तथा ॥ १२३.१५६ ॥
- १२३.१५७/१राजोवाय । निष्कृतिर्ब्रह्महन्तृणां पुत्रौ क्वापि न
 विद्यते ॥ १२३.१५७ ॥
- १२३.१५८/१ब्रह्मोवाय । ततो दुःखेन मडता *आवृताः सर्वे भुवं गताः ।
 १२३.१५८/२राजानं वनवासं य मातरं पितरं तथा ॥ १२३.१५८ ॥
- १२३.१५९/१दुःखागमं कर्मगतिं नरके पातनं तथा ।
 १२३.१५९/२अवेवमाधथ संस्मृत्य मुमोह नृपतेः सुतः ।
 १२३.१५९/३विसंज्ञं नृपतिं दृष्ट्वा सीता वाक्यमथाब्रवीत् ॥ १२३.१५९ ॥
- १२३.१६०/१सीतोवाय । न शोचन्ति मडात्मानस्त्वादृशा व्यसनागमे ।
 १२३.१६०/२चिन्तयन्ति प्रतीकारं दैव्यमप्यथ मानुषम् ॥ १२३.१६० ॥
- १२३.१६१/१शोचद्भिर्युगसाहस्रं विपत्तिर्नैव तीर्यते ।
 १२३.१६१/२व्यामोहमाप्नुवन्तीह न कदाचिद् विचक्षणाः ॥ १२३.१६१ ॥
- १२३.१६२/१डिमनेनात्र दुःखेन निष्कलेन जनेश्वर ।
 १२३.१६२/२देहि हत्यां प्रथमतो या जाता ह्यतिभीषणा ॥ १२३.१६२ ॥
- १२३.१६३/१पितृभक्तः पुण्यशीलो वेदवेदाङ्गपारगः ।
 १२३.१६३/२अनागा यो हतो विप्रस्तत्यापस्यात्र निष्कृतिम् ॥ १२३.१६३ ॥
- १२३.१६४/१आथरामि यथाशास्त्रं मा शोकं कुरुतं युवाम् ।
 १२३.१६४/२द्वितीयां लक्ष्मणो हत्यां गृह्णातु त्वपरां भवान् ॥ १२३.१६४ ॥

- १२३.१६५/१ब्रह्मोवाच । अेतद् धर्मयुतं वाक्यं सीतया भाषितं दृढम् ।
 १२३.१६५/२तथेति याडतुरुभौ ततो दशरथोऽब्रवीत् ॥ १२३.१६५ ॥
- १२३.१६६/१दशरथ उवाच । त्वं हि ब्रह्मविदः कन्या जनकस्य त्वयोनिजा ।
 १२३.१६६/२भार्या रामस्य किं चित्रं यद् युक्तमनुभाषसे ॥ १२३.१६६ ॥
- १२३.१६७/१न कोऽपि भवतां किंतु श्रमः स्वल्पोऽपि विद्यते ।
 १२३.१६७/२गौतम्यां स्नानदानेन पिण्डनिर्वपाणेन च ॥ १२३.१६७ ॥
- १२३.१६८/१तिसृभिर्ब्रह्मडत्याभिर्मुक्तो यामि त्रिविष्टपम् ।
 १२३.१६८/२त्वया जनकसम्भूते स्वकुलोचितमीरितम् ॥ १२३.१६८ ॥
- १२३.१६९/१प्रापयन्ति परं पारं भवाभ्येः कुलयोषितः ।
 १२३.१६९/२गोदावर्याः प्रसादेन किं नामास्त्यत्र दुर्लभम् ॥ १२३.१६९ ॥
- १२३.१७०/१ब्रह्मोवाच । तथेति डियमाणे तु पिण्डदानाय शत्रुडा ।
 १२३.१७०/२नैवापश्यद् भक्ष्यभोज्यं ततो लक्ष्मणमब्रवीत् ॥ १२३.१७० ॥
- १२३.१७१/१लक्ष्मणः प्राड विनयाद् धङ्गुधाश्च कृत्वानि च ।
 १२३.१७१/२सन्ति तेषां च पिण्याकमानीतं तत्क्षणाद् धव ॥ १२३.१७१ ॥
- १२३.१७२/१पिण्याडेनाथ गङ्गायां पिण्डं दातुं तथा पितुः ।
 १२३.१७२/२मनः कुर्वस्ततो रामो मन्दोऽभूद् दुःष्पितस्तदा ॥ १२३.१७२ ॥
- १२३.१७३/१दैवी वाग् अभवत् तत्र द्रुपं त्यज नृपात्मज ।
 १२३.१७३/२राज्यभ्रष्टो वनं प्राप्तः किं वै निष्क्रियनो भवान् ॥ १२३.१७३ ॥
- १२३.१७४/१अशहो धर्मनिरतो न शोच्यितुमिडार्डसि ।
 १२३.१७४/२वित्तशाठ्येन यो धर्मं करोति स तु पातकी ॥ १२३.१७४ ॥
- १२३.१७५/१श्रूयते सर्वशास्त्रेषु यद् राम शृणु यत्नतः ।
 १२३.१७५/२यदन्नः पुरुषो राजस्तदन्नास्तस्य देवताः ॥ १२३.१७५ ॥
- १२३.१७६/१पिण्डे निपतिते भूमौ नापश्यत् पितरं तदा ।
 १२३.१७६/२शवं च पतितं यत्र शवतीर्थमनुत्तमम् ॥ १२३.१७६ ॥
- १२३.१७७/१मडापातकसंघात+ । विघातकृद् अनुसृतिः ।
 १२३.१७७/२तत्रागच्छंल्लोकपाला रुद्रादित्यास्तथाश्विनौ ॥ १२३.१७७ ॥
- १२३.१७८/१स्वं स्वं विमानमाडुढास्तेषां मध्येऽतिदीप्तिमान् ।
 १२३.१७८/२विमानवरमाडुढः स्तूयमानश्च किंनरैः ॥ १२३.१७८ ॥

- १२३.१७८/१आदित्यसदृशाकारस्तेषां मध्ये बभौ पिता ।
 १२३.१७८/२तमदृष्ट्वा स्वपितरं देवान् दृष्ट्वा विमानिनः ॥ १२३.१७८ ॥
- १२३.१८०/१कृताञ्जलिपुटो रामः पिता मे कवेत्यभाषत ।
 १२३.१८०/२धृति दिव्याभवद् वाणी रामं सम्बोध्य सीतया ॥ १२३.१८० ॥
- १२३.१८१/१तिसृभिर्भ्रामलत्याभिर्मुक्तो दशरथो नृपः ।
 १२३.१८१/२वृतं पश्य सुरैस्तात देवा अप्यूयिरे य तम् ॥ १२३.१८१ ॥
- १२३.१८२/१देवा ऋचुः । धन्योऽसि कृतकृत्योऽसि राम स्वर्गं गतः पिता ।
 १२३.१८२/२नानानिरयसंघातात् पूर्वजान् उद्धरेत् तु यः ॥ १२३.१८२ ॥
- १२३.१८३/१स धन्योऽलंकृतं तेन कृतिना भुवनत्रयम् ।
 १२३.१८३/२भेनं पश्य मडाबाडो मुक्तपापं रविप्रभम् ॥ १२३.१८३ ॥
- १२३.१८४/१सर्वसम्पत्तियुक्तोऽपि पापी दग्धद्रुमोपमः ।
 १२३.१८४/२निष्क्रियनोऽपि सुकृती दृश्यते यद्भूमौखिवत् ॥ १२३.१८४ ॥
- १२३.१८५/१अञ्जोवाय । दृष्ट्वाअवीत् सुतं राजा
 आशीर्भिरभिनन्द्य य ॥ १२३.१८५ ॥
- १२३.१८६/१राजोवाय । कृतकृत्योऽसि भद्रं ते तारितोऽलं त्वयानघ ।
 १२३.१८६/२स पुत्रो लोकेऽस्मिन् पितृणां यस्तु तारकः ॥ १२३.१८६ ॥
- १२३.१८७/१अञ्जोवाय । ततः सुरगणाः प्रोयुर्देवानां कार्यसिद्धये ।
 १२३.१८७/२रामं य पुरुषश्रेष्ठं गच्छ तात यथासुभम् ।
 १२३.१८७/३ततस्तद्भयं श्रुत्वा रामस्तान् अअवीत् सुरान् ॥ १२३.१८७ ॥
- १२३.१८८/१राम उवाच । गुरौ पितरि मे देवाः किं कृत्यमवशिष्यते ॥ १२३.१८८ ॥
- १२३.१८८/१देवा ऋचुः । नदी न गङ्गया तुल्या न त्वया सदृशः सुतः ।
 १२३.१८८/२न शिवेन समो देवो न तारेण समो मनुः ॥ १२३.१८८ ॥
- १२३.१८९/१त्वया राम गुणैः य कार्यं सर्वमनुष्ठितम् ।
 १२३.१८९/२तारिताः पितरो राम त्वया पुत्रेण मानद ।
 १२३.१८९/३गच्छन्तु सर्वे स्वस्थानं त्वं य गच्छ यथासुभम् ॥ १२३.१८९ ॥
- १२३.१९०/१अञ्जोवाय । तद् देववचनाद् धृष्टः सीतया लक्ष्मणाग्रजः ।
 १२३.१९०/२तद् दृष्ट्वा गङ्गामाडात्स्यं विस्मितो वाक्यमअवीत् ॥ १२३.१९० ॥

- १२३.१८२/१राम उवाच । अहो गङ्गाप्रभावोऽयं त्रैलोक्ये नोपमीयते ।
 १२३.१८२/२वयं धन्या यतो गङ्गा दृष्टास्माभिस्त्रिपावनी ॥ १२३.१८२ ॥
- १२३.१८३/१ब्रह्मोवाच । उर्षोऽण मडता युक्तो देवं स्थाप्य मण्डेश्वरम् ।
 १२३.१८३/२तं षोडशभिरीशानमुपयारैः प्रयत्नतः ॥ १२३.१८३ ॥
- १२३.१८४/१सम्भूज्यावरणैर्युक्तं षट्त्रिंशत्कलमीश्वरम् ।
 १२३.१८४/२कृताञ्जलिपुटो भूत्वा रामस्तुष्टाव शंकरम् ॥ १२३.१८४ ॥
- १२३.१८५/१राम उवाच । नमामि शम्भुं पुरुषं पुराणम् ।
 १२३.१८५/२नमामि सर्वज्ञमपारभावम् ।
 १२३.१८५/३नमामि रुद्रं प्रभुमक्षयं तम् ।
 १२३.१८५/४नमामि शर्वं शिरसा नमामि ॥ १२३.१८५ ॥
- १२३.१८६/१नमामि देवं परमव्ययं तम् ।
 १२३.१८६/२उमापतिं लोङ्गुरुं नमामि ।
 १२३.१८६/३नमामि दारिद्र्यविदारणं तम् ।
 १२३.१८६/४नमामि रोगापहरं नमामि ॥ १२३.१८६ ॥
- १२३.१८७/१नमामि कल्याणमभित्यरुपम् ।
 १२३.१८७/२नमामि विश्वोद्भवजीरुपम् ।
 १२३.१८७/३नमामि विश्वस्थितिकारणं तम् ।
 १२३.१८७/४नमामि संसारकरं नमामि ॥ १२३.१८७ ॥
- १२३.१८८/१नमामि गौरीप्रियमव्ययं तम् ।
 १२३.१८८/२नमामि नित्यं क्षरमक्षरं तम् ।
 १२३.१८८/३नमामि सिद्धूपममेयभावम् ।
 १२३.१८८/४त्रिलोचनं तं शिरसा नमामि ॥ १२३.१८८ ॥
- १२३.१८९/१नमामि कारुण्यकरं भवस्य ।
 १२३.१८९/२भयंकरं वापि सदा नमामि ।
 १२३.१८९/३नमामि दातारमभीप्सितानाम् ।
 १२३.१८९/४नमामि सोमेशमुमेशमादौ ॥ १२३.१८९ ॥
- १२३.२००/१नमामि वेदत्रयलोचनं तम् ।
 १२३.२००/२नमामि मूर्तित्रयवर्जितं तम् ।
 १२३.२००/३नमामि पुण्यं सद्सद्द्व्यतीतम् ।

- १२३.२००/४नमामि तं पापहरं नमामि ॥ १२३.२०० ॥
- १२३.२०१/१नमामि विश्वस्य हिते रतं तम् ।
 १२३.२०१/२नमामि त्रुपाणि बहूनि धत्ते ।
 १२३.२०१/३यो विश्वगोप्ता सद्यसत्रणोता ।
 १२३.२०१/४नमामि तं विश्वपतिं नमामि ॥ १२३.२०१ ॥
- १२३.२०२/१यज्ञेश्वरं सम्प्रति उव्यकव्यम् ।
 १२३.२०२/२तथा गतिं लोकसदाशिवो यः ।
 १२३.२०२/३आराधितो यश्च ददाति सर्वम् ।
 १२३.२०२/४नमामि दानप्रियमिष्टदेवम् ॥ १२३.२०२ ॥
- १२३.२०३/१नमामि सोमेश्वरमस्वतन्त्रम् ।
 १२३.२०३/२उमापतिं तं विजयं नमामि ।
 १२३.२०३/३नमामि विघ्नेश्वरनन्दिनाथम् ।
 १२३.२०३/४पुत्रप्रियं तं शिरसा नमामि ॥ १२३.२०३ ॥
- १२३.२०४/१नमामि देवं भवद्गुणशोक+ ।
 १२३.२०४/२विनाशनं चन्द्रधरं नमामि ।
 १२३.२०४/३नमामि गङ्गाधरमीशमीज्यम् ।
 १२३.२०४/४उमाधवं देववरं नमामि ॥ १२३.२०४ ॥
- १२३.२०५/१नमाम्यजादीशपुरंदरादि+ ।
 १२३.२०५/२सुरासुरैरर्चितपादपद्मम् ।
 १२३.२०५/३नमामि देवीमुभवादनानाम् ।
 १२३.२०५/४ईक्षार्थमक्षित्रितयं य औच्छत् ॥ १२३.२०५ ॥
- १२३.२०६/१पञ्चामृतैर्गन्धसुधूपदीपैर् ।
 १२३.२०६/२विचित्रपुष्पैर्विविधैश्च मन्त्रैः ।
 १२३.२०६/३अन्नप्रकारैः सकलोपचारैः ।
 १२३.२०६/४सम्पूजितं सोममलं नमामि ॥ १२३.२०६ ॥
- १२३.२०७/१ब्रह्मोवाच । ततः स भगवान् आह रामं शम्भुः सलक्ष्मणम् ।
 १२३.२०७/२वरान् वृणीष्व भद्रं ते रामः प्राह वृषध्वजम् ॥ १२३.२०७ ॥
- १२३.२०८/१राम उवाच । स्तोत्रेषानेन ये भक्त्या तोष्यन्ति त्वां सुरोत्तम ।
 १२३.२०८/२तेषां सर्वाणि कार्याणि सिद्धिं यान्तु मत्तेश्च ॥ १२३.२०८ ॥

- १२३.२०८/१येषां य पितरः शम्भो पतिता नरकार्णवि ।
 १२३.२०८/२तेषां पिण्डाद्विदानेन पूता यान्तु त्रिविष्टपम् ॥ १२३.२०८ ॥
- १२३.२१०/१जन्मप्रभृति पापानि मनोवाक्कायिकं त्वधम् ।
 १२३.२१०/२अत्र तु स्नानमात्रेण तत् सद्यो नाशमाप्नुयात् ॥ १२३.२१० ॥
- १२३.२११/१अत्र ये भक्तितः शम्भो ददत्यर्थित्य आणवपि ।
 १२३.२११/२सर्वं तद् अक्षयं शम्भो दातृणां कृलकृद् भवेत् ॥ १२३.२११ ॥
- १२३.२१२/१ब्रह्मोवाय । अेवमस्त्विति तं रामं शंकरो वृषितोऽब्रवीत् ।
 १२३.२१२/२गते तस्मिन् सुरश्रेष्ठे रामोऽध्यनुग्रहैः सः ॥ १२३.२१२ ॥
- १२३.२१३/१गौतमी यत्र योत्पन्ना शनैस्तं देशमभ्यगात् ।
 १२३.२१३/२ततः प्रभृति तत् तीर्थं रामतीर्थमुदाहृतम् ॥ १२३.२१३ ॥
- १२३.२१४/१दयालोत्पत्तत् तत्र लक्ष्मणस्य करार्यरः ।
 १२३.२१४/२तद् भाणतीर्थमभवत् सर्वापिद्धिनिवारणम् ॥ १२३.२१४ ॥
- १२३.२१५/१यत्र सौमित्रिणा स्नानं शंकरस्यार्थनं कृतम् ।
 १२३.२१५/२तत् तीर्थं लक्ष्मणं जातं तथा सीतासमुद्भवम् ॥ १२३.२१५ ॥
- १२३.२१६/१नानाविधाशेषपापान् । संघनिर्मुलनक्षमम् ।
 १२३.२१६/२यद् अद्घिसंगाद् अभवद् गङ्गा त्रैलोक्यपावनी ॥ १२३.२१६ ॥
- १२३.२१७/१स यत्र स्नानमकरोत् तद् वैशिष्ट्यं किमुच्यते ।
 १२३.२१७/२तद् रामतीर्थसदृशं तीर्थं क्वापि न विद्यते ॥ १२३.२१७ ॥
- १२४.१/१ब्रह्मोवाय । पुत्रतीर्थमिति ष्यातं पुण्यतीर्थं तद् उच्यते ।
 १२४.१/२सर्वान् कामान् अवाप्नोति यन्मल्लिङ्गः श्रुतेरपि ॥ १२४.१ ॥
- १२४.२/१तस्य स्वर्ग्यं वक्ष्यामि शृणु यत्नेन नारद ।
 १२४.२/२दितेः पुत्राश्च दनुजाः परिक्षीणा यदाभवन् ।
 १२४.२/३अदितेस्तु सुता ज्येष्ठाः सर्वभावेन नारद ॥ १२४.२ ॥
- १२४.३/१तदा दितिः पुत्रवियोगदुःखात् ।
 १२४.३/२संस्पर्धमाना दनुमाजगाम ॥ १२४.३ ॥
- १२४.४/१दितिरुवाय । क्षीणाः सुता आवयोरेव भद्रे ।
 १२४.४/२किं कुर्महे कर्म लोके गरीयः ।
 १२४.४/३पश्यादितेर्वशमभिन्नमुत्तमम् ।

- १२४.४/४सौराज्ययुक्तं यशसा जयश्रिया ॥ १२४.४ ॥
- १२४.५/१जितादिमभ्युन्नतकीर्तिधर्मम् ।
 १२४.५/२मस्थितसंलुर्षविनाशदक्षम् ।
 १२४.५/३समानभर्तृत्वसमानधर्मम् ।
 १२४.५/४समानगोत्रेऽपि समानरूपे ॥ १२४.५ ॥
- १२४.६/१न श्रुवयेयं श्रियमुन्नतिं य ।
 १२४.६/२शुर्णास्मि दृष्ट्वा त्वदितिप्रसूतान् ।
 १२४.६/३कामप्यवस्थामनुयामि दुःस्था ।
 <124।6/4>ऽदितेर्विलोक्याथ परां समृद्धिम् ।
 १२४.६/५दावप्रवेशोऽपि सुभाय नूनम् ।
 १२४.६/६स्वप्नेऽप्यवेक्ष्या न सपत्नलक्ष्मीः ॥ १२४.६ ॥
- १२४.७/१ब्रह्मोवाच । अवं ब्रुवाणामतिदीनवङ्गाम् ।
 १२४.७/२विनिश्चसन्तीं परमेष्ठिपुत्रः ।
 १२४.७/३कृताभिपूजो विगतश्रमस्ताम् ।
 १२४.७/४स सान्त्वयन् आल मनोभिरामाम् ॥ १२४.७ ॥
- १२४.८/१परमेष्ठिपुत्र उवाच । भेदो न कार्यः समभीप्सितं यत् ।
 १२४.८/२तत् प्राप्यते पुण्यत अथेव भद्रे ।
 १२४.८/३तत्साधनं वेत्ति मखानुभावः ।
 १२४.८/४प्रजापतिस्ते स तु वक्ष्यतीति ॥ १२४.८ ॥
- १२४.९/१साध्येतत् सर्वभावेन प्रश्रयावनता सती ॥ १२४.९ ॥
- १२४.१०/१ब्रह्मोवाच । अवं ब्रुवाणां य दितिं दनुः प्रोवाच नारद ॥ १२४.१० ॥
- १२४.११/१दनुस्त्वाय । भर्तारं कश्यपं भद्रे तोषयस्व निजैर्गुणैः ।
 १२४.११/२तुष्टो यदि भवेद् भर्ता ततः कामान् अवाप्स्यसि ॥ १२४.११ ॥
- १२४.१२/१ब्रह्मोवाच । तथेत्युक्त्वा सर्वभावैस्तोषयामास कश्यपम् ।
 १२४.१२/२दितिं प्रोवाच भगवान् कश्यपोऽथ प्रजापतिः ॥ १२४.१२ ॥
- १२४.१३/१कश्यप उवाच । किं ददामि वदाभीष्टं दिते वरय सुव्रते ॥ १२४.१३ ॥
- १२४.१४/१ब्रह्मोवाच । दितिरप्याल भर्तारं पुत्रं बडुगुणान्वितम् ।
 १२४.१४/२शेतारं सर्वलोकानां सर्वलोकनमस्कृतम् ॥ १२४.१४ ॥

- १२४.१५/१येन जातेन लोकेऽस्मिन् भवेयं वीरपुत्रिणी ।
 १२४.१५/२तं वरेयं सुरपितरित्याड विनयान्विता ॥ १२४.१५ ॥
- १२४.१६/१कश्यप उवाच । उपदेक्ष्ये व्रतं श्रेष्ठं द्वादशाब्दकृत्प्रदम् ।
 १२४.१६/२तत आगत्य ते गर्भमाधास्ये यन् मनोगतम् ।
 १२४.१६/३निष्पापतायां जातायां सिध्यन्ति हि मनोरथाः ॥ १२४.१६ ॥
- १२४.१७/१ब्रह्मोवाच । भर्तृवाक्याद् दितिः प्रीता तं नमस्यायतेक्षणा ।
 १२४.१७/२उपदिष्टं व्रतं यङ्के भर्त्रादिष्टं यथाविधि ॥ १२४.१७ ॥
- १२४.१८/१तीर्थसेवापात्रदान+ । व्रतयथादिवर्जिताः ।
 १२४.१८/२कथमासाद्यिष्यन्ति प्राणिनोऽत्र मनोरथान् ॥ १२४.१८ ॥
- १२४.१९/१ततश्चीर्णं व्रते तस्यां दित्यां गर्भमधारयत् ।
 १२४.१९/२पुनः कान्तामथोवाच कश्यपस्तां दितिं रडः ॥ १२४.१९ ॥
- १२४.२०/१कश्यप उवाच । न प्राप्नुवन्ति यत्कामान् मुनयोऽपि तपस्विभ्यः ।
 १२४.२०/२यथाविहितकर्माङ्ग+ ऽवज्ञया तच्छुचिस्मिते ॥ १२४.२० ॥
- १२४.२१/१निन्दितं य न कर्तव्यं संध्योरुभयोरपि ।
 १२४.२१/२न स्वप्तव्यं न गन्तव्यं मुक्तकेशी य नो भव ॥ १२४.२१ ॥
- १२४.२२/१भोक्तव्यं सुभगे नैव क्षुतं वा जृम्भाणं तथा ।
 १२४.२२/२संध्याकाले न कर्तव्यं भूतसंघसमाकुले ॥ १२४.२२ ॥
- १२४.२३/१सान्त्वानं सदा कार्यं उचितं तु विशेषतः ।
 १२४.२३/२गृहान्तदेशे संध्यासु न स्थातव्यं कदाचन ॥ १२४.२३ ॥
- १२४.२४/१मुशलो लूभलादीनि शूर्पपीठपिधानकम् ।
 १२४.२४/२नैवातिक्रमणीयानि हिवा रात्रौ सदा प्रिये ॥ १२४.२४ ॥
- १२४.२५/१उदक्षीर्षं तु शयनं न संध्यासु विशेषतः ।
 १२४.२५/२वक्तव्यं नानृतं किञ्चिन् नाच्यगोडाटनं तथा ॥ १२४.२५ ॥
- १२४.२६/१कान्ताद् अन्यो न वीक्ष्यस्तु प्रयत्नेन नरः क्वचित् ।
 १२४.२६/२एत्यादिनियमैर्युक्ता यदि त्वमनुवर्तसे ।
 १२४.२६/३ततस्ते भविता पुत्रस्त्रैलोक्यैश्वर्यभाजनम् ॥ १२४.२६ ॥
- १२४.२७/१ब्रह्मोवाच । तथेति प्रतिजज्ञे सा भर्तारं लोकपूजितम् ।
 १२४.२७/२गतश्च कश्यपो ब्रह्मन् एतश्चेतः सुरान् प्रति ॥ १२४.२७ ॥

- १२४.२८/१दितेर्गर्भोऽपि वपुधे बलवान् पुण्यसम्भवः ।
 १२४.२८/२येतत् सर्वं मयो दैत्यो मायया वेत्ति तत्त्वतः ॥ १२४.२८ ॥
- १२४.२९/१धन्द्रस्य सप्यमभवन् मयेन प्रीतिपूर्वकम् ।
 १२४.२९/२मयो गत्वा रघुः प्राड धन्द्रं स विनयान्वितः ॥ १२४.२९ ॥
- १२४.३०/१दितेर्दनीरभिप्रायं प्रतं गर्भस्य वर्धनम् ।
 १२४.३०/२तस्य वीर्यं च विविधं प्रीत्येन्द्राय न्यवेद्यत् ॥ १२४.३० ॥
- १२४.३१/१विश्वासैकगृहं मित्रमपायत्रासवर्जितम् ।
 १२४.३१/२अर्जितं सुकृतं नाना+ । विधं येत् तद् अवाप्यते ॥ १२४.३१ ॥
- १२४.३२/१नारद उवाच । नमुयेश्च प्रियो भ्राता मयो दैत्यो मडाभवः ।
 १२४.३२/२भ्रातृहन्त्रा कथं मैत्र्यं मयस्यासीत् सुरेश्वर ॥ १२४.३२ ॥
- १२४.३३/१ब्रह्मोवाच । दैत्यानामधिपश्चासीद् बलवान् नमुयिः पुरा ।
 १२४.३३/२धन्द्रेण वैरमभवद् भीषणं लोमडर्षणम् ॥ १२४.३३ ॥
- १२४.३४/१युद्धं हित्वा कदाचिद् भो गच्छन्तं तु शतकृतम् ।
 १२४.३४/२दृष्ट्वा दैत्यपतिः शूरो नमुयिः पृष्ठतोऽन्वगात् ॥ १२४.३४ ॥
- १२४.३५/१तमायान्तमभिप्रेक्ष्य शयीभर्ता भयातुरः ।
 १२४.३५/२अैरावतं गजं त्यक्त्वा धन्द्रः क्रेनमथाविशत् ॥ १२४.३५ ॥
- १२४.३६/१स वज्रपाणिस्तस्मा क्रेनेनैवाहनद् रिपुम् ।
 १२४.३६/२नमुयिर्नाशमगमत् तस्य भ्राता मयोऽनुजः ॥ १२४.३६ ॥
- १२४.३७/१भ्रातृहन्तृविनाशाय तपस्तेपे मयो मडत् ।
 १२४.३७/२मायां च विविधामाप देवानामतिभीषणाम् ॥ १२४.३७ ॥
- १२४.३८/१वरांश्चावाप्य तपसा विष्णोर्लोकपरायणात् ।
 १२४.३८/२दानशौण्डः प्रियालापी तदाभवद् असौ मयः ॥ १२४.३८ ॥
- १२४.३९/१अग्नींश्च ब्रह्मणान् पूज्य जेतुमिन्द्रं कृतक्षणाः ।
 १२४.३९/२दानतारं च तदार्षिभ्यः स्तूयमानं च अन्दिभिः ॥ १२४.३९ ॥
- १२४.४०/१विदित्वा मघवा वायोर्मयं मायाविनं रिपुम् ।
 १२४.४०/२उपकान्तं सुयुद्धाय विप्रो भूत्वा तमभ्यगात् ।
 १२४.४०/३शयीभर्ता मयं दैत्यं प्रोवायेदं पुनः पुनः ॥ १२४.४० ॥
- १२४.४१/१धन्द्र उवाच । दैहि दैत्यपते मध्यमर्धिनेऽपेक्षितं वरम् ।

१२४.४१/२त्वां श्रुत्वा दातृति लक्ष्मागतोऽलं द्विजोत्तमः ॥ १२४.४१ ॥
 १२४.४२/१ब्रह्मोवाच । मयोऽपि ब्राह्मणं मत्वाऽवदद् दत्तं मया तव ।
 १२४.४२/२विचारयन्ति कृतिनो बह्व्यं वा पुरोऽर्थिनि ॥ १२४.४२ ॥
 १२४.४३/१धृत्युक्ते तु हरिः प्राड सप्यमिच्छे ङ्यलं त्वया ।
 १२४.४३/२धन्द्रं मयः पुनः प्राड किमनेन द्विजोत्तम ॥ १२४.४३ ॥
 १२४.४४/१न त्वया मम वैरं भोः स्वस्तीत्यालं हरिर्मयम् ।
 १२४.४४/२तत्त्वं वदेति स हरिर्द्वैत्येनोक्तः स्वकं वपुः ॥ १२४.४४ ॥
 १२४.४५/१दर्शयामास दैत्याय सलस्राक्षं यद् उच्यते ।
 १२४.४५/२ततः सविस्मयो दैत्यो मयो हरिमुवाच ल ॥ १२४.४५ ॥
 १२४.४६/१मय उवाच । किमिदं वज्रपाणिस्त्वं तवायोग्या कृतिः सभे ॥ १२४.४६ ॥
 १२४.४७/१ब्रह्मोवाच । परिष्वज्य विडस्याथ वृत्तमित्यब्रवीद् धरिः ।
 १२४.४७/२केनापि साधयन्त्यत्र पण्डिताश्च समीहितम् ॥ १२४.४७ ॥
 १२४.४८/१ततः प्रभृति शकस्य मयेन मडती ङ्यभूत् ।
 १२४.४८/२सुप्रीतिर्मुनिशार्दूल मयो हरिहितः सदा ॥ १२४.४८ ॥
 १२४.४९/१धन्द्रस्य भवनं गत्वा तस्मै सर्वं न्यवेदयत् ।
 १२४.४९/२किं मे कृत्यमिति प्राड मयं मायाविनं हरिः ॥ १२४.४९ ॥
 १२४.५०/१हरये य मयो मायां प्रादात् प्रीत्या तथा हरिः ।
 १२४.५०/२प्रासः सम्प्रीतिमान् आल किं कृत्यं मय तद् वद ॥ १२४.५० ॥
 १२४.५१/१मय उवाच । अगस्त्यस्याश्रमं गच्छ तत्रास्ते गर्भिणी दितिः ।
 १२४.५१/२तस्याः शुश्रूषणं कुर्वन् आस्त्व तत्र क्रियन्ति य ॥ १२४.५१ ॥
 १२४.५२/१अलानि मघवंस्तस्या गर्भमाविश्य वज्रधृक् ।
 १२४.५२/२वर्धमानं य तं छिन्यि यावद् वश्योऽथवा मृतिम् ।
 १२४.५२/३प्राप्नोति तावद् वज्रेण ततो न भविता रिपुः ॥ १२४.५२ ॥
 १२४.५३/१ब्रह्मोवाच । तथेत्युक्त्वा मयं पूज्य मघवान् अेक अेव लि ।
 १२४.५३/२विनीतवत् तदा प्रायाद् दितिं मातरमञ्जसा ।
 १२४.५३/३शुश्रूषमाणास्तां देवीं शङ्को दैतेयमातरम् ।
 १२४.५३/४सा न जानाति तस्थितं शकस्य द्विषतो दितिः ॥ १२४.५३ ॥
 १२४.५४/१गर्भे स्थितं तु यद् भूतं देवेन्द्रस्य विद्येष्टितम् ।

- १२४.५४/२अमोघं तन् मुनेस्तेजः कश्यपस्य दुरासदम् ॥ १२४.५४ ॥
- १२४.५५/१ततः प्रगृह्य कुलिशं सडस्राक्षः पुरंदरः ।
- १२४.५५/२अन्तःप्रवेशकामोऽसौ बडुकालं समावसन् ॥ १२४.५५ ॥
- १२४.५६/१संध्योदक्षीर्षनिद्रां तामवेक्ष्य कुलिशायुधः ।
- १२४.५६/२छंदमन्तरमित्युक्त्वा दित्याः कुक्षिं समाविशत् ॥ १२४.५६ ॥
- १२४.५७/१अन्तर्वर्ति च यद् भूतमिन्द्रं दृष्ट्वा धृतायुधम् ।
- १२४.५७/२छन्तुकामं तदोवाच पुनः पुनरभीतवत् ॥ १२४.५७ ॥
- १२४.५८/१गर्भस्थ उवाच । किं मां न रक्षसे वञ्चिन् भ्रातरं
त्वं जिघांससि ।
- १२४.५८/२नारणो मारणाद् अन्यत् पातकं विद्यते मडत् ॥ १२४.५८ ॥
- १२४.५९/१ऋते युद्धान् मडाबाडो शक्युध्यस्व निर्गते ।
- १२४.५९/२मयि तस्मान् नैतद् अयं तव युक्तं भविष्यति ॥ १२४.५९ ॥
- १२४.६०/१शतकृतुः सडस्राक्षः शयीभर्ता पुरंदरः ।
- १२४.६०/२वज्रपाणिः सुरेन्द्रस्त्वं ते न युक्तं भवेत् प्रभो ॥ १२४.६० ॥
- १२४.६१/१अथवा युद्धकामस्त्वं मम निष्कमणं यथा ।
- १२४.६१/२तथा कुरु मडाबाडो मार्गाद् अस्माद् अपासर ॥ १२४.६१ ॥
- १२४.६२/१कुमार्गे न प्रवर्तन्ते मडान्तोऽपि विपद्रताः ।
- १२४.६२/२अविद्यश्चायशस्त्रश्च नैव यायुधसंग्रहः ॥ १२४.६२ ॥
- १२४.६३/१त्वं विद्यावान् वज्रपाणो मां निघ्नन् किं न लज्जसे ।
- १२४.६३/२कुर्वन्ति गर्हितं कर्म न कुलीनाः कदाचन ॥ १२४.६३ ॥
- १२४.६४/१छत्वा वा किं तु जायेत यशो वा पुण्यमेव वा ।
- १२४.६४/२वध्यन्ते भ्रातरः कामाद् गर्भस्थाः किं नु पौरुषम् ॥ १२४.६४ ॥
- १२४.६५/१यदि वा युद्धभक्तिस्ते मयि भ्रातरसंशयम् ।
- १२४.६५/२ततो मुष्टिं पुरस्कृत्य वज्रिणोऽसौ व्यवस्थितः ॥ १२४.६५ ॥
- १२४.६६/१बालघाती ब्रह्मघाती तथा विश्वासघातकः ।
- १२४.६६/२अवेवम्भूतं ह्यलं शक्यं कस्मान् मां छन्तुमुद्यतः ॥ १२४.६६ ॥
- १२४.६७/१यस्याज्ञाया सर्वमिदं वर्तते सचराचरम् ।
- १२४.६७/२स छन्ता बालकं मां वै किं यशः किं तु पौरुषम् ॥ १२४.६७ ॥

- ૧૨૪.૬૮/૧બ્રહ્મોવાચ । એવં બ્રુવન્તં તં ગર્ભ ચિચ્છેદ કુલિશેન સઃ ।
 ૧૨૪.૬૮/૨ક્રોધાન્ધાનાં લોભિનાં ચ ન ઘૃણા ક્વાપિ વિધતે ॥ ૧૨૪.૬૮ ॥
- ૧૨૪.૬૯/૧ન મમાર તતો દુઃખાદ્ આહુસ્તે ભ્રાતરો વયમ્ ।
 ૧૨૪.૬૯/૨પુનશ્ચિચ્છેદ તાન્ ખણ્ડાન્ મા વધીરિતિ ચાબ્રુવન્ ॥ ૧૨૪.૬૯ ॥
- ૧૨૪.૭૦/૧વિશ્વસ્તાન્ માતૃગર્ભસ્થાન્ નિજભ્રાતૃન્ શતકતો ।
 ૧૨૪.૭૦/૨દ્વેષવિધ્વસ્તબુદ્ધીનાં ન ચિત્તે કરુણાકણઃ ॥ ૧૨૪.૭૦ ॥
- ૧૨૪.૭૧/૧એવં તુ ખણ્ડિતં ખણ્ડં હસ્તપાદાદિજીવવત્ ।
 ૧૨૪.૭૧/૨નિર્વિકારં તતો દૃષ્ટ્વા સમસમ સુવિસ્મિતઃ ॥ ૧૨૪.૭૧ ॥
- ૧૨૪.૭૨/૧એકવદ્ બહુરૂપાણિ ગર્ભસ્થાનિ શુભાનિ ચ ।
 ૧૨૪.૭૨/૨રુદન્તિ બહુરૂપાણિ મા રુતેત્યબ્રવીદ્ ધરિઃ ॥ ૧૨૪.૭૨ ॥
- ૧૨૪.૭૩/૧તતસ્તે મરુતો જાતા બલવન્તો મહૌજસઃ ।
 ૧૨૪.૭૩/૨ગર્ભસ્થા એવ તેડન્યોન્યમૂયુઃ શકં ગતભ્રમાઃ ॥ ૧૨૪.૭૩ ॥
- ૧૨૪.૭૪/૧અગસ્ત્યં મુનિશાર્દૂલં માતા યસ્યાશ્રમે સ્થિતા ।
 ૧૨૪.૭૪/૨અસ્મત્પિતા તવ ભ્રાતા સાખ્યં તે બહુ મન્યતે ॥ ૧૨૪.૭૪ ॥
- ૧૨૪.૭૫/૧અસ્માન્ ઉપરિ સસ્નેહં મનસ્તે વિમ્રહે મુને ।
 ૧૨૪.૭૫/૨ન યત્ કરોતિ શ્વપચઃ પ્રવૃત્તસ્તત્ર વજ્રધૃક્ ॥ ૧૨૪.૭૫ ॥
- ૧૨૪.૭૬/૧ઈત્યેતદ્ વચનં શ્રુત્વા અગસ્ત્યોડગાત્ સસમ્ભ્રમઃ ।
 ૧૨૪.૭૬/૨દિતિં સમ્બોધયામાસ વ્યથિતાં ગર્ભવિદનાત્ ॥ ૧૨૪.૭૬ ॥
- ૧૨૪.૭૭/૧તત્રાગસ્ત્યઃ શયીકાન્તમશપત્ કુપિતો ભૃશમ્ ॥ ૧૨૪.૭૭ ॥
- ૧૨૪.૭૮/૧અગસ્ત્ય ઉવાચ । સંગ્રામે રિપવઃ પૃષ્ઠ પશ્યેયુસ્તે સદા હરે ।
 ૧૨૪.૭૮/૨જીવતામેવ મરણમેતદ્ એવ હિ માનિનામ્ ।
 ૧૨૪.૭૮/૩પૃષ્ઠં પલાયમાનાનાં યત્ પશ્યન્ત્યહિતા રણે ॥ ૧૨૪.૭૮ ॥
- ૧૨૪.૭૯/૧બ્રહ્મોવાચ । સાપિ તં ગર્ભસંસ્થં ચ શશાપેન્દ્રં
 રુષા દિતિઃ ॥ ૧૨૪.૭૯ ॥
- ૧૨૪.૮૦/૧દિતિરુવાચ । ન પૌરુષં કૃતં તસ્માચ્છાપોડયં ભવિતા તવ ।
 ૧૨૪.૮૦/૨સ્ત્રીભિઃ પરિભવં પ્રાપ્ય રાજ્યાત્ પ્રભ્રશ્યસે હરે ॥ ૧૨૪.૮૦ ॥
- ૧૨૪.૮૧/૧બ્રહ્મોવાચ । એતસ્મિન્ અન્તરે તત્ર કશ્યપો વૈ પ્રજાપતિઃ ।

- १२४.८१/२प्रायाय्य व्यथितोऽगस्त्याय्युत्वा शकविद्येष्टितम् ।
 १२४.८१/३गर्भान्तरगतः शकः पितरं प्राड् भीतवत् ॥ १२४.८१ ॥
- १२४.८२/१शक उवाच । अगस्त्याय्य दितेश्चैव भिभेमि कमितुं
 भुङ्क्तिः ॥ १२४.८२ ॥
- १२४.८३/१ब्रह्मोवाच । अेतस्मिन् अन्तरे प्राप्य कश्यपोऽपि प्रजापतिः ।
 १२४.८३/२पुत्रकर्म य तद् दृष्ट्वा गर्भान्तःस्थितिमेव य ।
 १२४.८३/३दितिशापमगस्त्यस्य श्रुत्वासौ द्युःषितोऽभवत् ॥ १२४.८३ ॥
- १२४.८४/१कश्यप उवाच । निर्गच्छ शक पुत्रैतत् पापं किं कृतवान् असि ।
 १२४.८४/२न निर्मलकुलोत्पन्ना मनः कुर्वन्ति पातके ॥ १२४.८४ ॥
- १२४.८५/१ब्रह्मोवाच । स निर्गतो वज्रपाणिः सग्रीडोऽधोभुजोऽब्रवीत् ।
 १२४.८५/२तन्मूर्तिरेव वदति सदस्येष्टितं नृणाम् ॥ १२४.८५ ॥
- १२४.८६/१शक उवाच । यद् उक्तमत्र श्रेयः स्यात्
 तत्कर्ताडमसंशयम् ॥ १२४.८६ ॥
- १२४.८७/१ब्रह्मोवाच । ततो ममान्तिकं प्रायाल्लोकपालैः स कश्यपः ।
 १२४.८७/२सर्वं वृत्तमथोवाच पुनः पप्रच्छ मां सुरैः ॥ १२४.८७ ॥
- १२४.८८/१दितिगर्भस्य वै शान्तिं सडस्त्राक्षविशापताम् ।
 १२४.८८/२गर्भस्थानां य सर्वेषामिन्द्रेण सड् मित्रताम् ॥ १२४.८८ ॥
- १२४.८९/१तेषामारोग्यतां यापि शयीभर्तुर्दोषताम् ।
 १२४.८९/२अगस्त्यदत्तशापस्य विशापत्वमपि क्मात् ॥ १२४.८९ ॥
- १२४.९०/१ततोऽडमभ्रवं वाक्यं कश्यपं विनयान्वितम् ।
 १२४.९०/२प्रजापते कश्यप त्वं वसुभिर्लोकपालैः ॥ १२४.९० ॥
- १२४.९१/१इन्द्रेण सङ्घितः शीघ्रं गौतमीं याहि मानद ।
 १२४.९१/२तत्र स्नात्वा मडेशानं स्तुडि सर्वैः समन्वितः ॥ १२४.९१ ॥
- १२४.९२/१ततः शिवप्रसादेन सर्वं श्रेयो भवेद् षति ।
 १२४.९२/२तथेत्युक्त्वा जगामासौ कश्यपो गौतमीं तदा ॥ १२४.९२ ॥
- १२४.९३/१स्नात्वा तुष्टाव देवेशमेभिरेव पदकमैः ।
 १२४.९३/२सर्वदुःखापनोदाय द्रयमेव प्रकीर्तितम् ।
 १२४.९३/३गौतमी वा पुण्यनदी शिवो वा करुणाकरः ॥ १२४.९३ ॥

૧૨૪.૯૪/૧કશ્યપ ઉવાચ । પાહિ શંકર દેવેશ પાહિ લોકનમસ્કૃત ।
 ૧૨૪.૯૪/૨પાહિ પાવન વાગીશ પાહિ પત્રગભૂષણ ॥ ૧૨૪.૯૪ ॥
 ૧૨૪.૯૫/૧પાહિ ધર્મ વૃષાકૃટ પાહિ વેદત્રયેક્ષણ ।
 ૧૨૪.૯૫/૨પાહિ ગોધર લક્ષ્મીશ પાહિ શર્વ ગજામ્બર ॥ ૧૨૪.૯૫ ॥
 ૧૨૪.૯૬/૧પાહિ ત્રિપુરહન્ નાથ પાહિ સોમાર્ધભૂષણ ।
 ૧૨૪.૯૬/૨પાહિ યજ્ઞેશ સોમેશ પાહ્યભીષ્ટપ્રદાયક ॥ ૧૨૪.૯૬ ॥
 ૧૨૪.૯૭/૧પાહિ કારુણ્યનિલય પાહિ મડ્ગલદાયક ।
 ૧૨૪.૯૭/૨પાહિ પ્રભવ સર્વસ્ય પાહિ પાલક વાસવ ॥ ૧૨૪.૯૭ ॥
 ૧૨૪.૯૮/૧પાહિ ભાસ્કર વિત્તેશ પાહિ બ્રહ્મનમસ્કૃત ।
 ૧૨૪.૯૮/૨પાહિ વિશ્વેશ સિદ્ધેશ પાહિ પૂર્ણ નમોઽસ્તુ તે ॥ ૧૨૪.૯૮ ॥
 ૧૨૪.૯૯/૧ધોરસંસારકાન્તાર+ । સંચારોદ્ધિગ્રયેતસામ્ ।
 ૧૨૪.૯૯/૨શરીરિણાં કૃપાસિન્ધો ત્વમેવ શરણં શિવ ॥ ૧૨૪.૯૯ ॥
 ૧૨૪.૧૦૦/૧બ્રહ્મોવાચ । એવં સંસ્તુવતસ્તસ્ય પુરતોઽભૂદ્ વૃષધ્વજઃ ।
 ૧૨૪.૧૦૦/૨વરેણ ચ્છન્દયામાસ કશ્યપં તં પ્રજાપતિમ્ ॥ ૧૨૪.૧૦૦ ॥
 ૧૨૪.૧૦૧/૧કશ્યપોઽપિ શિવં પ્રાહ વિનીતવદ્ ઇદં વચઃ ।
 ૧૨૪.૧૦૧/૨સ પ્રાહ વિસ્તરેણાય ઇન્દ્રસ્ય તુ વિચેષ્ટિતમ્ ॥ ૧૨૪.૧૦૧ ॥
 ૧૨૪.૧૦૨/૧શાપં નાશં ચ પુત્રાણાં પરસ્પરમભિત્રતામ્ ।
 ૧૨૪.૧૦૨/૨પાપપ્રાપ્તિં તુ શક્રસ્ય શાપપ્રાપ્તિં તથૈવ ચ ।
 ૧૨૪.૧૦૨/૩તતો વૃષાકપિઃ પ્રાહ દિતિં ચાગસ્ત્યમેવ ચ ॥ ૧૨૪.૧૦૨ ॥
 ૧૨૪.૧૦૩/૧શિવ ઉવાચ । મરુતો યે ભવત્યુત્તરાઃ પગ્ચાશચ્ચૈકવર્જિતાઃ ।
 ૧૨૪.૧૦૩/૨સર્વે ભવેયુઃ સુભગા ભવેયુર્યજ્ઞાભાગિનઃ ॥ ૧૨૪.૧૦૩ ॥
 ૧૨૪.૧૦૪/૧ઇન્દ્રેણ સહિતા નિત્યં વર્તયેયુર્મુદાન્વિતાઃ ॥ ૧૨૪.૧૦૪ ॥
 ૧૨૪.૧૦૫/૧ઇન્દ્રસ્ય તુ હવિર્ભાગો યત્ર યત્ર મખે ભવેત્ ।
 ૧૨૪.૧૦૫/૨આદૌ તુ મરુતસ્તત્ર ભવેયુર્નાત્ર સંશયઃ ॥ ૧૨૪.૧૦૫ ॥
 ૧૨૪.૧૦૬/૧મરુદ્ભિઃ સહિતં શકં ન જયેયુઃ કદાચન ।
 ૧૨૪.૧૦૬/૨જેતા ભવેત્ સર્વદૈવ સુખં તિષ્ઠ પ્રજાપતે ॥ ૧૨૪.૧૦૬ ॥
 ૧૨૪.૧૦૭/૧અધપ્રભૃતિ યે કુર્યુરનયાદ્ ભ્રાતૃઘાતનમ્ ।
 ૧૨૪.૧૦૭/૨વંશચ્છેદો વિપત્તિશ્ચ નિત્યં તેષાં ભવિષ્યતિ ॥ ૧૨૪.૧૦૭ ॥

१२४.१०८/१ब्रह्मोवाच । अगस्त्यम् ऋषिशार्दूलं शम्भुरध्याह
यत्नतः ॥ १२४.१०८ ॥

१२४.१०९/१शम्भुरुवाच । न कुर्यास्त्वं य कोपं य शयीभर्तारि वै मुने ।
१२४.१०९/२शमं प्रज मडाप्राज्ञ मरुतस्त्वमरा भवन् ॥ १२४.१०९ ॥

१२४.११०/१ब्रह्मोवाच । दितिं यापि शिवः प्राह प्रसन्नो
वृषभध्वजः ॥ १२४.११० ॥

१२४.१११/१शिव उवाच । ओको भूयान् मम सुतस्त्रैलोक्यैश्चर्यमण्डितः ।
१२४.१११/२छत्येवं चिन्तयन्ती त्वं तपसे नियताभवः ॥ १२४.१११ ॥

१२४.११२/१तद् अेतत् सङ्गल तेऽद्य पुत्रा बहुगुणाः शुभाः ।
१२४.११२/२अभवन् बलिनः शूरास्तस्माज्जडि मनीरुजम् ।
१२४.११२/३अन्यान् अपि वरान् सुभूर्यायस्व गतसम्भ्रमा ॥ १२४.११२ ॥

१२४.११३/१ब्रह्मोवाच । तद् अेतद् वयनं श्रुत्वा देवदेवस्य सा दितिः ।
१२४.११३/२कृताञ्जलिपुटा नत्वा शम्भुं वाक्यमथाब्रवीत् ॥ १२४.११३ ॥

१२४.११४/१दितिरुवाच । लोके यद् अेतत् परमं यत् पित्रोः पुत्रदर्शनम् ।
१२४.११४/२विशेषेण तु तन् मातुः प्रियं स्यात् सुरपूजित ॥ १२४.११४ ॥

१२४.११५/१तत्रापि उपसम्पत्तिः । शौर्यविक्रमवान् भवेत् ।
१२४.११५/२ओकोऽपि तनयः किंतु बलवश्चेत् किमुच्यते ॥ १२४.११५ ॥

१२४.११६/१मत्पुत्रास्ते प्रभावाच्च जेतारो बलिनो ध्रुवम् ।
१२४.११६/२छन्दस्य भ्रातरः सत्यं पुत्राश्चैव प्रजापतेः ॥ १२४.११६ ॥

१२४.११७/१अगस्त्यस्य प्रसादाच्च गङ्गायाश्च प्रसादतः ।
१२४.११७/२यत्र देव प्रसादस्ते तच्छुभं कोऽत्र संशयः ॥ १२४.११७ ॥

१२४.११८/१कृतार्थाहं तथापि त्वां भक्त्या विज्ञापयाम्यहम् ।
१२४.११८/२शृणुष्व देव वयनं कुरुष्व य जगद्धितम् ॥ १२४.११८ ॥

१२४.११९/१ब्रह्मोवाच । वदेत्युक्त्वा जगद्धात्रा दितिर्नम्राब्रवीद् छन्दम् ॥ १२४.११९ ॥

१२४.१२०/१दितिरुवाच । संततिप्रापणं लोके दुर्लभं सुरवन्दित ।
१२४.१२०/२विशेषेण प्रियं मातुः पुत्रश्चेत् किं नु वर्यते ॥ १२४.१२० ॥

१२४.१२१/१स यापि गुणवाञ् श्रीमान् आयुष्मान् यद्वि जायते ।

- १२४.१२१/२३ं तु स्वर्गेण देवेश पारमेष्ठ्यपदेन वा ॥ १२४.१२१ ॥
- १२४.१२२/१सर्वेषामपि भूतानामिडामुत्र कुलैषिणाम् ।
- १२४.१२२/२गुणवत्पुत्रसम्प्राप्तिरभीष्टा सर्वदैव य ।
- १२४.१२२/३तस्माद् आप्लवनाद् अत्र क्रियतां समनुग्रहः ॥ १२४.१२२ ॥
- १२४.१२३/१शंकर उवाच । मडापापकुलं येदं यद् ऐतद् अनपत्यता ।
- १२४.१२३/२स्त्रिया वा पुरुषस्यापि वन्ध्यत्वं यद्वि जायते ॥ १२४.१२३ ॥
- १२४.१२४/१तद् अत्र स्नानमात्रेण तद्दोषो नाशमाप्नुयात् ।
- १२४.१२४/२स्नात्वा तत्र कुलं दद्यात् स्तोत्रमेतच्च यः पठेत् ॥ १२४.१२४ ॥
- १२४.१२५/१स तु पुत्रमवाप्नोति त्रिमासस्नानदानतः ।
- १२४.१२५/२अपुत्रिणी त्वत्र स्नानं कृत्वा पुत्रमवाप्नुयात् ॥ १२४.१२५ ॥
- १२४.१२६/१ऋतुस्नाता तु या काश्चित् तत्र स्नाता सुतांल्लभेत् ।
- १२४.१२६/२त्रिमासाभ्यन्तरं या तु गुर्विणी भक्तिस्तस्त्वत् ॥ १२४.१२६ ॥
- १२४.१२७/१कुलैः स्नात्वा तु मां पश्येत् स्तोत्रेण स्तौति मां तथा ।
- १२४.१२७/२तस्याः शकसमः पुत्रो जायते नात्र संशयः ॥ १२४.१२७ ॥
- १२४.१२८/१पितृदोषैश्च ये पुत्रं न लभन्ते दिते शृणु ।
- १२४.१२८/२धनापडारदोषैश्च तत्रैषा निष्कृतिः परा ॥ १२४.१२८ ॥
- १२४.१२९/१तत्रैषां पिण्डदानेन पितृणां प्रीणनेन य ।
- १२४.१२९/२किञ्चित् सुवर्णदानेन ततः पुत्रो भवेद् ध्रुवम् ॥ १२४.१२९ ॥
- १२४.१३०/१ये न्यासाद्यपडर्तारो रत्नापह्वकाः ।
- १२४.१३०/२श्राद्धकर्मविहीनाश्च तेषां वंशो न वर्धते ॥ १२४.१३० ॥
- १२४.१३१/१दोषिणां तु परेतानां गतिरेषा भवेद् धृति ।
- १२४.१३१/२संततिर्जायतां श्लाघ्या ज्योतां तीर्थसेवनात् ॥ १२४.१३१ ॥
- १२४.१३२/१संगमे दितिगङ्गायाः स्नात्वा सिद्धेश्वरं प्रभुम् ।
- १२४.१३२/२अनाद्यपारमजरं चित्सदानन्दविग्रहम् ॥ १२४.१३२ ॥
- १२४.१३३/१देवर्षिसिद्धगन्धर्व+ । योगीश्वरनिषेवितम् ।
- १२४.१३३/२लिङ्गात्मकं मडादेवं ज्योतिर्मयमनामयम् ॥ १२४.१३३ ॥
- १२४.१३४/१पूजयित्वापयारैश्च नित्यं भक्त्या यतप्रतः ।
- १२४.१३४/२स्तोत्रेणानेन यः स्तौति यतुर्दृश्यष्टमीषु य ॥ १२४.१३४ ॥

- १२४.१३५/१यथाशक्त्या स्वार्णदानं ब्राह्मणानां च भोजनम् ।
 १२४.१३५/२यः करोत्यत्र गङ्गायां स पुत्रशतमाप्नुयात् ॥ १२४.१३५ ॥
- १२४.१३६/१सम्प्राप्य सकलान् कामान् अन्ते शिवपुरं व्रजेत् ।
 १२४.१३६/२स्तोत्रेणानेन यः कश्चिद् यत्र क्वापि स्तवीति माम् ।
 १२४.१३६/३षण्मासात् पुत्रमाप्नोति अपि वन्ध्याप्यशङ्कितम् ॥ १२४.१३६ ॥
- १२४.१३७/१ब्रह्मोवाच । ततः प्रभृति तत् तीर्थं पुत्रतीर्थमुदाहृतम् ।
 १२४.१३७/२तत्र तु स्नानदानाद्यैः सर्वकामान् अवाप्नुयात् ॥ १२४.१३७ ॥
- १२४.१३८/१मरुद्भिः सङ्गमैत्र्येण मित्रतीर्थं तद् उच्यते ।
 १२४.१३८/२निष्पापत्वेन येन्द्रस्य शङ्कतीर्थं तद् उच्यते ॥ १२४.१३८ ॥
- १२४.१३९/१अैन्द्री श्रियं यत्र लेभे तत् तीर्थं कमलाभिधम् ।
 १२४.१३९/२अेतानि सर्वतीर्थानि सर्वाभीष्टप्रदानि हि ॥ १२४.१३९ ॥
- १२४.१४०/१सर्वं भविष्यतीत्युक्त्वा शिवश्चान्तरधीयत ।
 १२४.१४०/२कृतकृत्याश्च ते जग्मुः सर्वं अेव यथागतम् ।
 १२४.१४०/३तीर्थानां पुण्यं तत्र लक्ष्मेकं प्रकीर्तितम् ॥ १२४.१४० ॥
- १२५.१/१ब्रह्मोवाच । यमतीर्थमिति ज्ञातं पितृणां प्रीतिवर्धनम् ।
 १२५.१/२दृष्टादृष्टेष्टं सर्वं । देवर्षिगणसेवितम् ॥ १२५.१ ॥
- १२५.२/१तस्य प्रभावं वक्ष्यामि सर्वपापप्राणाशनम् ।
 १२५.२/२अनुद्धाए षति ज्ञातः कपोतो बलवान् अबूत् ॥ १२५.२ ॥
- १२५.३/१तस्य भार्या डेतिनाम्नी पक्षिणी कामरूपिणी ।
 १२५.३/२मृत्योः पौत्रो ज्यनुद्धादो दौहित्री डेतिरेव च ॥ १२५.३ ॥
- १२५.४/१कालेनाथ तयोः पुत्राः पौत्राश्चैव अबूविरै ।
 १२५.४/२तस्य शत्रुश्च बलवान् उलूको नाम पक्षिराट् ॥ १२५.४ ॥
- १२५.५/१तस्य पुत्राश्च पौत्राश्च आग्नेयास्ते बलोत्कटाः ।
 १२५.५/२तयोश्च वैरमभवद् बहुकालं द्विजन्मनोः ॥ १२५.५ ॥
- १२५.६/१गङ्गाया उत्तरे तीरे कपोतस्याश्रमोऽभवत् ।
 १२५.६/२तस्याश्च दक्षिणे कूल उलूको नाम पक्षिराट् ॥ १२५.६ ॥
- १२५.७/१वासं यडे तत्र पुत्रैः पौत्रैश्च द्विजसत्तम ।

- ૧૨૫.૭/૨તયોશ્ચ યુદ્ધમભવદ્ બહુકાલં વિરુદ્ધયોઃ ॥ ૧૨૫.૭ ॥
- ૧૨૫.૮/૧પુત્રૈઃ પૌત્રૈશ્ચ વૃતયોર્બલિનોર્બલિભિઃ સહ ।
- ૧૨૫.૮/૨ઉલૂકો વા કપોતો વા નૈવાપ્નોતિ જયાજયૌ ॥ ૧૨૫.૮ ॥
- ૧૨૫.૯/૧કપોતો યમમારાધ્ય મૃત્યું પૈતામહં તથા ।
- ૧૨૫.૯/૨યામ્યમસ્ત્રમવાપ્યાથ સર્વેભ્યોઽપ્યધિકોઽભવત્ ॥ ૧૨૫.૯ ॥
- ૧૨૫.૧૦/૧તથોલૂકોઽગ્નિમારાધ્ય બલવાન્ અભવદ્ ભૃશમ્ ।
- ૧૨૫.૧૦/૨વરૈરુન્મત્તયોર્યુદ્ધમભવચ્ચાતિભીષણમ્ ॥ ૧૨૫.૧૦ ॥
- ૧૨૫.૧૧/૧તત્રાગ્નેયમુલૂકોઽપિ કપોતાયાસ્ત્રમાક્ષિપત્ ।
- ૧૨૫.૧૧/૨કપોતોઽપ્યથ પાશાન્ વૈ યામ્યાન્ આક્ષિપ્ય શત્રવે ॥ ૧૨૫.૧૧ ॥
- ૧૨૫.૧૨/૧ઉલૂકાયાથ દણ્ડં ચ મૃત્યુપાશાન્ અવાસૃજત્ ।
- ૧૨૫.૧૨/૨પુનસ્તદ્ અભવદ્ યુદ્ધં પુરાઽિબકયોર્યથા ॥ ૧૨૫.૧૨ ॥
- ૧૨૫.૧૩/૧હેતિઃ કપોતકી દૃષ્ટ્વા જ્વલનં પ્રાપ્તમન્તિકે ।
- ૧૨૫.૧૩/૨પતિવ્રતા મહાયુદ્ધે ભર્તુઃ સા દુઃખવિહ્વલા ॥ ૧૨૫.૧૩ ॥
- ૧૨૫.૧૪/૧અગ્નિના વેષ્ટ્યમાનાંશ્ચ પુત્રાન્ દૃષ્ટ્વા વિશેષતઃ ।
- ૧૨૫.૧૪/૨સા ગત્વા જ્વલનં હેતિસ્તુષ્ટાવ વિવિધોક્તિભિઃ ॥ ૧૨૫.૧૪ ॥
- ૧૨૫.૧૫/૧હેતિરુવાચ । રૂપં ન દાનં ન પરોક્ષમસ્તિ ।
- ૧૨૫.૧૫/૨ચસ્યાત્મભૂતં ચ પદાર્થજાતમ્ ।
- ૧૨૫.૧૫/૩અગ્નિન્તિ ઉવ્યાનિ ચ યેન દેવાઃ ।
- ૧૨૫.૧૫/૪સ્વાહાપતિં ચક્ષ્માભુજં નમસ્યે ॥ ૧૨૫.૧૫ ॥
- ૧૨૫.૧૬/૧મુખભૂતં ચ દેવાનાં દેવાનાં ઉવ્યવાહનમ્ ।
- ૧૨૫.૧૬/૨હોતારં ચાપિ દેવાનાં દેવાનાં દૂતમેવ ચ ॥ ૧૨૫.૧૬ ॥
- ૧૨૫.૧૭/૧તં દેવં શરણં યામિ આદિદેવં વિભાવસુમ્ ।
- ૧૨૫.૧૭/૨અન્તઃ સ્થિતઃ પ્રાણરૂપો બહિશ્ચાત્રપ્રદો હિ યઃ ।
- ૧૨૫.૧૭/૩યો યક્ષાસાધનં યામિ શરણં તં ધનંજયમ્ ॥ ૧૨૫.૧૭ ॥
- ૧૨૫.૧૮/૧અગ્નિરુવાચ । અમોઘમેતદ્ અસ્ત્રં મે ન્યસ્તં યુદ્ધે કપોતકિ ।
- ૧૨૫.૧૮/૨ચત્ર વિશ્રમયેદ્ અસ્ત્રં તન્ મે બ્રૂહિ પતિવ્રતે ॥ ૧૨૫.૧૮ ॥
- ૧૨૫.૧૯/૧કપોત્યુવાચ । મયિ વિશ્રમ્યતામસ્ત્રં ન પુત્રે ન ચ ભર્તરિ ।
- ૧૨૫.૧૯/૨સત્યવાગ્ ભવ ઉવ્યેશ જાતવેદો નમોઽસ્તુ તે ॥ ૧૨૫.૧૯ ॥

- १२५.२०/१जातवेदा उवाच । तुष्टोऽस्मि तव वाङ्मयेन भर्तृभक्त्या पतिप्रते ।
 १२५.२०/२तवापि भर्तृपुत्राणां डेति क्षेमं ददाम्यहम् ॥ १२५.२० ॥
- १२५.२१/१आग्नेयमेतद् अस्त्रं मे न भर्तारं सुतान् अपि ।
 १२५.२१/२न त्वां दडेत् ततो याहि सुप्तेन त्वं कपोतकिं ॥ १२५.२१ ॥
- १२५.२२/१अङ्गमोवाच । अेतस्मिन् अन्तरे तत्र उलूकी दृष्टे पतिम् ।
 १२५.२२/२वेष्टयमानं याम्यपाशैर्यमदण्डेन ताडितम् ।
 १२५.२२/३उलूकी दुःप्विता भूत्वा यमं प्रायाद् भयातुरा ॥ १२५.२२ ॥
- १२५.२३/१उलूक्युवाच । त्वद्वितीता अनुद्रवन्ते जनास्- ।
 १२५.२३/२त्वद्वितीता अङ्गमथर्थं यरन्ति ।
 १२५.२३/३त्वद्वितीताः साधु यरन्ति धीरास्- ।
 १२५.२३/४त्वद्वितीताः कर्मनिष्ठा भवन्ति ॥ १२५.२३ ॥
- १२५.२४/१त्वद्वितीता अनाशकमायरन्ति ।
 १२५.२४/२ग्रामाद् अरण्यमभि यच्यरन्ति ।
 १२५.२४/३त्वद्वितीताः सौम्यतामाश्रयन्ते ।
 १२५.२४/४त्वद्वितीताः सोमपानं भजन्ते ।
 १२५.२४/५त्वद्वितीताश्चात्रगोदाननिष्ठास्- ।
 १२५.२४/६त्वद्वितीता अङ्गमवाहं वदन्ति ॥ १२५.२४ ॥
- १२५.२५/१अङ्गमोवाच । अेवं ऋवत्यां तस्यां तामाह दक्षिणदिक्पतिः ॥ १२५.२५ ॥
- १२५.२६/१यम उवाच । वरं वरय भद्रं ते दास्येऽहं मनसः
 प्रियम् ॥ १२५.२६ ॥
- १२५.२७/१अङ्गमोवाच । यमस्येति वयः श्रुत्वा सा तमाह पतिप्रता ॥ १२५.२७ ॥
- १२५.२८/१उलूक्युवाच । भर्ता मे वेष्टितः पाशैर्दण्डेनाभिहतस्तव ।
 १२५.२८/२तस्माद् रक्ष सुरश्रेष्ठ पुत्रान् भर्तारमेव च ॥ १२५.२८ ॥
- १२५.२९/१अङ्गमोवाच । तद्वाङ्मयात् कृपया युक्तो यमः प्राह पुनः
 पुनः ॥ १२५.२९ ॥
- १२५.३०/१यम उवाच । पाशानां यापि दण्डस्य स्थानं वद
 शुभानने ॥ १२५.३० ॥
- १२५.३१/१अङ्गमोवाच । सा प्रोवाच यमं देवं मयि पाशास्त्वयैरिताः ।

- ૧૨૫.૩૧/૨આવિશન્તુ જગન્નાથ દણ્ડો મથ્યેવ સંવિશેત્ ।
 ૧૨૫.૩૧/૩તતઃ પ્રોવાચ ભગવાન્ યમસ્તાં કૃપયા પુનઃ ॥ ૧૨૫.૩૧ ॥
- ૧૨૫.૩૨/૧યમ ઉવાચ । તવ ભર્તા ચ પુત્રાશ્ચ સર્વે જીવન્તુ
 વિજ્જવરાઃ ॥ ૧૨૫.૩૨ ॥
- ૧૨૫.૩૩/૧બ્રહ્મોવાચ । ન્યવાસ્યદ્ યમઃ પાશાન્ આગ્રેયાસ્ત્રં તુ હવ્યવાટ્ ।
 ૧૨૫.૩૩/૨કપોતોલૂકયોશ્ચાપિ પ્રીતિં વૈ ચક્રતુઃ સુરૌ ।
 ૧૨૫.૩૩/૩આહતુશ્ચ દ્વિજન્માનો મિત્રતાં વર ઈચ્છિતઃ ॥ ૧૨૫.૩૩ ॥
- ૧૨૫.૩૪/૧પક્ષિણાવૂચતુઃ । ભવતોર્દર્શનં લબ્ધં વૈરવ્યાજેન દુષ્કરમ્ ।
 ૧૨૫.૩૪/૨વચં ચ પક્ષિણઃ પાપાઃ કિં વરેણ સુરોત્તમૌ ॥ ૧૨૫.૩૪ ॥
- ૧૨૫.૩૫/૧અથ દેવો વરોડસ્માકં ભવદ્ભ્યાં પ્રીતિપૂર્વકમ્ ।
 ૧૨૫.૩૫/૨નાત્માર્થમનુયાચાવો દીયમાનં વરં શુભમ્ ॥ ૧૨૫.૩૫ ॥
- ૧૨૫.૩૬/૧આત્માર્થં યસ્તુ યાચેત સ શોચ્યો હિ સુરેશ્ચરૌ ।
 ૧૨૫.૩૬/૨જીવિતં સફલં તસ્ય યઃ પરાર્થોદિતઃ સદા ॥ ૧૨૫.૩૬ ॥
- ૧૨૫.૩૭/૧અગ્નિરાપો રવિઃ પૃથ્વી ધાન્યાનિ વિવિધાનિ ચ ।
 ૧૨૫.૩૭/૨પરાર્થં વર્તનં તેષાં સતાં ચાપિ વિશેષતઃ ॥ ૧૨૫.૩૭ ॥
- ૧૨૫.૩૮/૧બ્રહ્માદયોડપિ હિ ચતો યુજ્યન્તે મૃત્યુના સહ ।
 ૧૨૫.૩૮/૨એવં જ્ઞાત્વા તુ દેવેશૌ વૃથા સ્વાર્થપરિશ્રમઃ ॥ ૧૨૫.૩૮ ॥
- ૧૨૫.૩૯/૧જન્મના સહ યત્ પુંસાં વિહિતં પરમેષ્ઠિના ।
 ૧૨૫.૩૯/૨કદાચિન્ નાન્યથા તદ્ વૈ વૃથા ક્લિશ્યન્તિ જન્તવઃ ॥ ૧૨૫.૩૯ ॥
- ૧૨૫.૪૦/૧તસ્માદ્ યાચાવહે કિંચિદ્ ધિતાય જગતાં શુભમ્ ।
 ૧૨૫.૪૦/૨ગુણદાયિ તુ સર્વેષાં તદ્ યુવામનુમન્યતામ્ ॥ ૧૨૫.૪૦ ॥
- ૧૨૫.૪૧/૧બ્રહ્મોવાચ । તાવાહતુરુભૌ દેવૌ પક્ષિણૌ લોકવિશ્રુતૌ ।
 ૧૨૫.૪૧/૨ધર્મસ્ય યશ્સોડવાસ્યે લોકાનાં હિતકામ્યયા ॥ ૧૨૫.૪૧ ॥
- ૧૨૫.૪૨/૧પક્ષિણાવૂચતુઃ । આવાભ્યામાશ્રમૌ તીર્થે ગડ્ગાયા ઉભયે તટે ।
 ૧૨૫.૪૨/૨ભવેતાં જગતાં નાથાવેષ એવ પરો વરઃ ॥ ૧૨૫.૪૨ ॥
- ૧૨૫.૪૩/૧સ્નાનં દાનં જપો હોમઃ પિતૃણાં ચાપિ પૂજનમ્ ।
 ૧૨૫.૪૩/૨સુકૃતી દુષ્કૃતી વાપિ યઃ કરોતિ યથા તથા ।
 ૧૨૫.૪૩/૩સર્વં તદ્ અક્ષયં પુણ્યં સ્યાદ્ ઇત્યેષ પરો વરઃ ॥ ૧૨૫.૪૩ ॥

- १२५.४४/१देवाव्यूयतुः । अवेमस्तु तथा यान्यत् सुप्रीतौ तु अवावडै ॥ १२५.४४ ॥
- १२५.४५/१यम उवाच । उत्तरे गौतमीतीरे यमस्तोत्रं पठन्ति ये ।
- १२५.४५/२तेषां सप्तसु वंशेषु नाकाले मृत्युमाप्नुयात् ॥ १२५.४५ ॥
- १२५.४६/१पुरुषो भाजनं य स्यात् सर्वदा सर्वसम्पदाम् ।
- १२५.४६/२यस्त्विदं पठते नित्यं मृत्युस्तोत्रं जितात्मवान् ॥ १२५.४६ ॥
- १२५.४७/१अष्टाशीतिसहस्रैश्च व्याधिभिर्न स बाध्यते ।
- १२५.४७/२अस्मिंस्तीर्थे द्विजश्रेष्ठौ त्रिमासाद् गुर्विणी सती ॥ १२५.४७ ॥
- १२५.४८/१अर्वाण्वन्ध्या य षण्मासात् सप्ताहं स्नानमाचरेत् ।
- १२५.४८/२वीरसूः सा भवेन् नारी शतायुः स सुतो भवेत् ॥ १२५.४८ ॥
- १२५.४९/१लक्ष्मीवान् मतिमाञ् शूरः पुत्रपौत्रविवर्धनः ।
- १२५.४९/२तत्र पिण्डादिदानेन पितरो मुक्तिमाप्नुयुः ।
- १२५.४९/३मनोवाक्कायजात् पापात् स्नानान् मुक्तो भवेन् नरः ॥ १२५.४९ ॥
- १२५.५०/१अञ्जोवाच । यमवाक्याद् अनु तथा उव्यवाद् आह पक्षिणौ ॥ १२५.५० ॥
- १२५.५१/१अग्निरुवाच । मत्स्तोत्रं दक्षिणे तीरे ये पठन्ति यतप्रताः ।
- १२५.५१/२तेषामारोग्यमैश्वर्यं लक्ष्मीं रुपं दद्याम्यहम् ॥ १२५.५१ ॥
- १२५.५२/१एतं स्तोत्रं तु यः कश्चिद् यत्र क्वापि पठेन् नरः ।
- १२५.५२/२नैवाग्नितो भयं तस्य लिपितेऽपि गृहे स्थिते ॥ १२५.५२ ॥
- १२५.५३/१स्नानं दानं य यः कुर्याद् अग्नितीर्थे शुचिर्नरः ।
- १२५.५३/२अग्निष्टोमकृतं तस्य भवेद् अवे न संशयः ॥ १२५.५३ ॥
- १२५.५४/१अञ्जोवाच । ततः प्रभृति तत् तीर्थं याम्यमाग्नेयमेव य ।
- १२५.५४/२कपोतं य तथोलूकं डेत्युलूकं विदुर्बुधाः ॥ १२५.५४ ॥
- १२५.५५/१तत्र त्रीणि सहस्राणि तावन्त्येव शतानि य ।
- १२५.५५/२पुनर्नवतितीर्थानि प्रत्येकं मुक्तिभाजनम् ॥ १२५.५५ ॥
- १२५.५६/१तेषु स्नानेन दानेन प्रेतीभूताश्च ये नराः ।
- १२५.५६/२पूतास्ते पुत्रवित्ताढ्या आकमेयुर्दिवं शुभाः ॥ १२५.५६ ॥
- १२६.१/१अञ्जोवाच । तपस्तीर्थमिति ज्ञातं तपोवृद्धिकरं महत् ।
- १२६.१/२सर्वकामप्रदं पुण्यं पितृणां प्रीतिवर्धनम् ॥ १२६.१ ॥

- ૧૨૬.૨/૧તસ્મિંસ્તીર્થે તુ યદ્ વૃત્તં શૃણુ પાપપ્રણાશનમ્ ।
 ૧૨૬.૨/૨અપામગ્નેશ્ચ સંવાદમ્ ઋષીણાં ચ પરસ્પરમ્ ॥ ૧૨૬.૨ ॥
- ૧૨૬.૩/૧અપો જ્યેષ્ઠતમાઃ કેચિન્ મેનિરેડગ્નિં તથાપરે ।
 ૧૨૬.૩/૨એવં બ્રુવન્તો મુનયઃ સંવાદં ચાગ્નિવારિણોઃ ॥ ૧૨૬.૩ ॥
- ૧૨૬.૪/૧વિનાગ્નિં જીવનં ક્વ સ્યાજ્જીવભૂતો યતોડનલઃ ।
 ૧૨૬.૪/૨આત્મભૂતો હવ્યભૂતશ્ચાગ્નિના જાયતેડખિલમ્ ॥ ૧૨૬.૪ ॥
- ૧૨૬.૫/૧અગ્નિના ધ્રિયતે લોકો હ્યગ્નિજ્યોતિર્મયં જગત્ ।
 ૧૨૬.૫/૨તસ્માદ્ અગ્નેઃ પરં નાસ્તિ પાવનં દૈવતં મહત્ ॥ ૧૨૬.૫ ॥
- ૧૨૬.૬/૧અન્તજ્યોતિઃ સ એવોક્તઃ પરં જ્યોતિઃ સ એવ હિ ।
 ૧૨૬.૬/૨વિનાગ્નિના કિંચિદ્ અસ્તિ યસ્ય ધામ જગત્ત્રયમ્ ॥ ૧૨૬.૬ ॥
- ૧૨૬.૭/૧તસ્માદ્ અગ્નેઃ પરં નાસ્તિ ભૂતાનાં જ્યૈષ્ઠ્યભાજનમ્ ।
 ૧૨૬.૭/૨થોષિત્ક્ષેત્રેડર્પિતં બીજં પુરુષેણ યથા તથા ॥ ૧૨૬.૭ ॥
- ૧૨૬.૮/૧તસ્ય દેહાદિકા શક્તિઃ કૃશાનોરેવ નાન્યથા ।
 ૧૨૬.૮/૨દેવાનાં હિ મુખં વક્તિસ્તસ્માન્ નાતઃ પરં વિદુઃ ॥ ૧૨૬.૮ ॥
- ૧૨૬.૯/૧અપરે તુ હ્યપાં જ્યૈષ્ઠ્યં મેનિરે વેદવાદિનઃ ।
 ૧૨૬.૯/૨અદ્ભિઃ સમ્પત્સ્યતે હ્યન્નં શુચિરદ્ભિઃ પ્રજાયતે ॥ ૧૨૬.૯ ॥
- ૧૨૬.૧૦/૧અદ્ભિરેવ ધૃતં સર્વમાપો વૈ માતરઃ સ્મૃતાઃ ।
 ૧૨૬.૧૦/૨ત્રૈલોક્યજીવનં વારિ વદન્તીતિ પુરાવિદઃ ॥ ૧૨૬.૧૦ ॥
- ૧૨૬.૧૧/૧ઉત્પન્નમમૃતં હ્યદ્ભ્યસ્તાભ્યશ્ચૌષધિસમ્ભવઃ ।
 ૧૨૬.૧૧/૨અગ્નિજ્યૈષ્ઠ ઇતિ પ્રાહુરાપો જ્યેષ્ઠતમાઃ પરે ॥ ૧૨૬.૧૧ ॥
- ૧૨૬.૧૨/૧એવં મીમાંસમાનાસ્તે ઋષયો વેદવાદિનઃ ।
 ૧૨૬.૧૨/૨વિરુદ્ધવાદિનો માં ચ સમભ્યેત્યેદમબ્રુવન્ ॥ ૧૨૬.૧૨ ॥
- ૧૨૬.૧૩/૧ઋષય ઊચુઃ । અગ્નેરપાં વદ જ્યૈષ્ઠ્યં ત્રૈલોક્યસ્ય
 ભવાન્ પ્રભુઃ ॥ ૧૨૬.૧૩ ॥
- ૧૨૬.૧૪/૧બ્રહ્મોવાચ । અહમપ્યબ્રવં પ્રામાન્ ઋષીન્ સર્વાન્ યતવ્રતાન્ ।
 ૧૨૬.૧૪/૨ઉભૌ પૂજ્યતમૌ લોક ઉભાભ્યાં જાયતે જગત્ ॥ ૧૨૬.૧૪ ॥
- ૧૨૬.૧૫/૧ઉભાભ્યાં જાયતે હવ્યં કવ્યં ચામૃતમેવ ચ ।
 ૧૨૬.૧૫/૨ઉભાભ્યાં જીવનં લોકે શરીરસ્ય ચ ધારણમ્ ॥ ૧૨૬.૧૫ ॥

- १२६.१६/१नानयोश्च विशेषोऽस्ति ततो ज्यैष्ठ्यं समं मतम् ।
 १२६.१६/२ततो मद्भयनाज्ज्यैष्ठ्यमुभयोर्नैव कस्यचित् ॥ १२६.१६ ॥
- १२६.१७/१ज्यैष्ठ्यमन्यतरस्येति मेनिरे ऋषिसत्तमाः ।
 १२६.१७/२न तुमा मम वाङ्मयेन जग्मुर्वायुं तपस्विनः ॥ १२६.१७ ॥
- १२६.१८/१मुनय ऋषयः । कस्य ज्यैष्ठ्यं भवान् प्राणो वायो सत्यं
 त्वयि स्थितम् ॥ १२६.१८ ॥
- १२६.१९/१ब्रह्मोवाच । वायुराडानलो ज्यैष्ठः सर्वमग्नौ प्रतिष्ठितम् ।
 १२६.१९/२नेत्युक्त्वान्योन्यम् ऋषयो जग्मुस्तेऽपि वसुंधराम् ॥ १२६.१९ ॥
- १२६.२०/१मुनय ऋषयः । सत्यं भूमे वद ज्यैष्ठ्यमाधारासि यराचरे ॥ १२६.२० ॥
- १२६.२१/१ब्रह्मोवाच । भूमिरप्यालु विनयाद् आगतांस्तान् ऋषीन् षट् ॥ १२६.२१ ॥
- १२६.२२/१भूमिरुवाच । ममाप्याधारभूताः स्युरापो देव्यः सनातनाः ।
 १२६.२२/२अद्भ्यस्तु जायते सर्वं ज्यैष्ठ्यमभ्यु प्रतिष्ठितम् ॥ १२६.२२ ॥
- १२६.२३/१ब्रह्मोवाच । नेत्युक्त्वान्योन्यम् ऋषयो जग्मुः क्षीरोदशायिनम् ।
 १२६.२३/२तुष्टुवुर्विविधैः स्तोत्रैः शङ्खयङ्कगदाधरम् ॥ १२६.२३ ॥
- १२६.२४/१ऋषय ऋषयः । यो वेद सर्वं भुवनं भविष्यद् ।
 १२६.२४/२यज्जयमानं य गुडानिविष्टम् ।
 १२६.२४/३लोकत्रयं चित्रविचित्ररूपम् ।
 १२६.२४/४अन्ते समस्तं य यमाविवेश ॥ १२६.२४ ॥
- १२६.२५/१यद् अक्षरं शाश्वतमप्रमेयम् ।
 १२६.२५/२यं वेदवेद्यम् ऋषयो वदन्ति ।
 १२६.२५/३यमाश्रिताः स्वेप्सितामाप्नुवन्ति ।
 १२६.२५/४तद् वस्तु सत्यं शरणां प्रजामः ॥ १२६.२५ ॥
- १२६.२६/१भूतं मडाभूतजगत्प्रधानम् ।
 १२६.२६/२न विन्दते योगिनो विष्णुरूपम् ।
 १२६.२६/३तद् वक्तुमेते ऋषयोऽत्र याताः ।
 १२६.२६/४सत्यं वदस्वेऽजगन्निवास ॥ १२६.२६ ॥
- १२६.२७/१त्वमन्तरात्माभिलदेऽभाजाम् ।

- १२६.२७/२त्वमेव सर्वं त्वयि सर्वमीश ।
 १२६.२७/३तथापि जानन्ति न केअपि कुत्रापि ।
 १२६.२७/४अखो भवन्तं प्रकृतिप्रभावात् ।
 १२६.२७/५अन्तर्बाहिः सर्वत एव सन्तम् ।
 १२६.२७/६विश्वात्मना सम्परिवर्तमानम् ॥ १२६.२७ ॥
- १२६.२८/१ब्रह्मोवाच । ततः प्राञ्जगद्धात्री दैवी वाग् अशरीरिणी ॥ १२६.२८ ॥
 १२६.२८/२दैवी वाग् उवाच । उभावाराध्य तपसा भक्त्या च नियमेन च ।
 १२६.२८/३स्य स्यात् प्रथमं सिद्धिस्तद् भूतं ज्येष्ठमुच्यते ॥ १२६.२८ ॥
 १२६.३०/१ब्रह्मोवाच । तथेत्तथा ययुः सर्वे ऋषयो लोकापूजिताः ।
 १२६.३०/२श्रान्ताः भिन्नान्तरात्मानः परं वैराग्यमाश्रिताः ॥ १२६.३० ॥
 १२६.३१/१सर्वलोकैकजननीं भुवनत्रयपावनीम् ।
 १२६.३१/२गौतमीमगमन् सर्वे तपस्तप्तुं यतप्रताः ॥ १२६.३१ ॥
 १२६.३२/१अर्धैवतं तथाग्निं च पूजनायोद्यतास्तदा ।
 १२६.३२/२अग्नेश्च पूजका ये च अपां वै पूजने स्थिताः ।
 १२६.३२/३तत्र वाग् अग्रवीद् दैवी वेदमाता सरस्वती ॥ १२६.३२ ॥
 १२६.३३/१दैवी वाग् उवाच । अग्नेरापस्तथा योनिरदृभिः शौचमवाप्यते ।
 १२६.३३/२अग्नेश्च पूजका ये च विनादृभिः पूजनं कथम् ॥ १२६.३३ ॥
 १२६.३४/१अप्सु जातासु सर्वत्र कर्मण्यधिकृतो भवेत् ।
 १२६.३४/२तावत् कर्मण्यनर्होऽयमशुचिर्मलिनो नरः ॥ १२६.३४ ॥
 १२६.३५/१न मग्नः श्रद्धया यावद् अप्सु शीतासु वेदवित् ।
 १२६.३५/२तस्माद् आपो वरिष्ठाः स्युर्मातृभूता यतः स्मृताः ।
 १२६.३५/३तस्माज्ज्यैष्ठ्यमपामेव जनन्योऽग्नेर्विशेषतः ॥ १२६.३५ ॥
 १२६.३६/१ब्रह्मोवाच । अेतद् वयः शुश्रुवुस्ते ऋषयो वेदवादिनः ।
 १२६.३६/२निश्चयं च ततश्चक्षुर्भवेज्ज्यैष्ठ्यमपामिति ॥ १२६.३६ ॥
 १२६.३७/१यत्र तीर्थे वृत्तमिदम् ऋषिसन्ने च नारद ।
 १२६.३७/२तपस्तीर्थं तु तत् प्रोक्तं सत्प्रतीर्थं तद् उच्यते ॥ १२६.३७ ॥
 १२६.३८/१अग्नितीर्थं च तत् प्रोक्तं तथा सारस्वतं विदुः ।
 १२६.३८/२तेषु स्नानं च दानं च सर्वकामप्रदं शुभम् ॥ १२६.३८ ॥

- १२६.३८/१यत्तुर्दश शतान्यत्र तीर्थानां पुण्यदायिनाम् ।
 १२६.३८/२तेषु स्नानं च दानं च स्वर्गभोक्षप्रदायकम् ॥ १२६.३८ ॥
- १२६.४०/१द्वृतं सदैवदरशाम् ऋषीणां यत्र भाषया ।
 १२६.४०/२सरस्वत्यभवत् तत्र गङ्गया संगता नदी ।
 १२६.४०/३माहात्म्यं तस्य डो वक्तुं संगमस्य क्षमो नरः ॥ १२६.४० ॥
- १२७.१/१ब्रह्मोवाच । देवतीर्थमिति ज्ञ्यातं गङ्गाया उत्तरे तटे ।
 १२७.१/२तस्य प्रभावं वक्ष्यामि सर्वपापप्राणाशनम् ॥ १२७.१ ॥
- १२७.२/१आर्षिषेण इति ज्ञ्यातो राजा सर्वगुणान्वितः ।
 १२७.२/२तस्य भार्या जया नाम साक्षात्लक्ष्मीरिवापरा ॥ १२७.२ ॥
- १२७.३/१तस्य पुत्रो भरु नाम मतिमान् पितृवत्सलः ।
 १२७.३/२धनुर्वेदे च वेदे च निष्णातो दक्ष अथ च ॥ १२७.३ ॥
- १२७.४/१तस्य भार्या रूपवती सुप्रभेत्यभिविश्रुता ।
 १२७.४/२आर्षिषेणस्ततो राजा पुत्रे राजवं निवेश्य सः ॥ १२७.४ ॥
- १२७.५/१पुरोधसा च भुज्येन दीक्षां चक्रे नरेश्वरः ।
 १२७.५/२सरस्वत्यास्ततस्तीरे उच्यमेधाय यत्नवान् ॥ १२७.५ ॥
- १२७.६/१ऋत्विग्भिरृषिभुज्यैश्च वेदशास्त्रपरायणैः ।
 १२७.६/२दीक्षितं तं नृपश्रेष्ठं ब्राह्मणान्निजसमीपतः ॥ १२७.६ ॥
- १२७.७/१मिथुर्दानवराट् शूरः पापबुद्धिः प्रतापवान् ।
 १२७.७/२मभं विध्वंस्य नृपतिं सभार्यं सपुरोहितम् ॥ १२७.७ ॥
- १२७.८/१आधाय वेगात् स प्रागाद् रसातलतलं मुने ।
 १२७.८/२नीते तस्मिन् नृपवरे यज्ञे नष्टे ततोऽमराः ॥ १२७.८ ॥
- १२७.९/१ऋत्विजश्च ययुः सर्वे स्वं स्वं स्थानं मभात् ततः ।
 १२७.९/२पुरोहितसुतो राज्ञो देवापिरिति विश्रुतः ॥ १२७.९ ॥
- १२७.१०/१बालस्तां मातरं दृष्ट्वा आत्मनः पितरं न च ।
 १२७.१०/२दृष्ट्वा सविस्मयो भूत्वा द्युःषितोऽतीव याभवत् ॥ १२७.१० ॥
- १२७.११/१स मातरं तु पप्रच्छ पिता मे कुव गतोऽम्बिके ।
 १२७.११/२पितृलीनो न ज्ञुवेयं मातः सत्यं वदस्व मे ॥ १२७.११ ॥
- १२७.१२/१धिग् धिक् पितृविहीनानां ज्ञुवितं पापकर्मणाम् ।

१२७.१२/२२ वक्षि यद्वि मे मातर्जलमग्निमथाविशे ॥ १२७.१२ ॥
 १२७.१३/१पुत्रं प्रोवाय सा माता राज्ञो भार्या पुरोधसः ।
 १२७.१३/२दानवेन तवं नीतो राज्ञा सख पिता तव ॥ १२७.१३ ॥
 १२७.१४/१देवापिरुवाय । क्व नीतः केन वा नीतः कथं नीतः क्व कर्मणि ।
 १२७.१४/२केषु पश्यत्सु किं स्थानं दानवस्य वदस्व मे ॥ १२७.१४ ॥
 १२७.१५/१मातोवाय । दीक्षितं यज्ञसदसि सभार्यं सपुरोधसम् ।
 १२७.१५/२राजानं तं मिथुर्द्वैत्यो नीतवान् स रसातलम् ।
 १२७.१५/३पश्यत्सु देवसंधेषु वह्निब्राह्मणसंनिधौ ॥ १२७.१५ ॥
 १२७.१६/१ब्रह्मोवाय । तन् मातृवचनं श्रुत्वा देवापिः कृत्यमस्मरत् ।
 १२७.१६/२देवान् पश्येऽथवाग्निं वा ऋत्विजो वासुरांस्तथा ॥ १२७.१६ ॥
 १२७.१७/१अतेष्वेव पितान्वेष्यो नान्यत्रेति मतिर्मम ।
 १२७.१७/२एति निश्चित्य देवापिर्भरं प्राड नृपात्मजम् ॥ १२७.१७ ॥
 १२७.१८/१देवापिरुवाय । तपसा ब्रह्मचर्येण व्रतेन नियमेन य ।
 १२७.१८/२आनेतव्या मया सर्वे नीता ये य रसातलम् ॥ १२७.१८ ॥
 १२७.१९/१जाते पराभवे धोरे यो न कुर्यात् प्रतिष्ठियाम् ।
 १२७.१९/२नराधमेन किं तेन जुवता वा भूतेन वा ॥ १२७.१९ ॥
 १२७.२०/१एत्वं प्रशाधि मर्डी कृत्स्नामार्ष्टिषेणः पिता यथा ।
 १२७.२०/२माता मम त्वया पाल्या राजन् यावन् ममागतिः ।
 १२७.२०/३भवेच्च कृतकार्यस्य अनुजानीडि मां भर ॥ १२७.२० ॥
 १२७.२१/१ब्रह्मोवाय । भरेणोक्तः स देवापिः सर्वं निश्चित्य
 यत्नतः ॥ १२७.२१ ॥
 १२७.२२/१भर उवाच । सिद्धिं कुरु सुभं याडि मा यिन्तामल्पिकां
 भज ॥ १२७.२२ ॥
 १२७.२३/१ब्रह्मोवाय । ततो देवापिरमर+ । राजाङ्घ्रिध्यानतत्परः ।
 १२७.२३/२ऋत्विजोऽन्वेष्य यत्नेन नत्वा तान् ऋत्विजः पृथक् ।
 १२७.२३/३कृताञ्जलिपुटो बालो देवापिर्वाङ्मयमब्रवीत् ॥ १२७.२३ ॥
 १२७.२४/१देवापिरुवाय । भवद्भिश्च मभो रक्ष्यो यजमानश्च दीक्षितः ।
 १२७.२४/२पुरोधाश्च तथा रक्ष्यः पत्नी या दीक्षितस्य तु ॥ १२७.२४ ॥

१२७.२५/१७००० तत्र पश्यत्सु यज्ञं विध्वंस्य दैत्यराट् ।
 १२७.२५/२२११६ यस्तेन नीतास्तान् न युक्ततमं भवेत् ॥ १२७.२५ ॥
 १२७.२६/१०००० अहं मन्वे भवन्तस्तान् अरोगिणः ।
 १२७.२६/२६१०० तान् सर्वान् अन्यथा शापमर्हथ ॥ १२७.२६ ॥
 १२७.२७/१०००० इत्युः । मपेऽग्निः प्रथमं पूज्यो ऽग्निरेवात्र दैवतम् ।
 १२७.२७/२०००० वयं न जानीमो ऽग्निनां परिचारकाः ॥ १२७.२७ ॥
 १२७.२८/१०००० अथैव दाता भोक्ता च उर्ता कर्ता च उच्यवाट् ॥ १२७.२८ ॥
 १२७.२८/१०००० इत्युः । ऋत्विजः पृष्ठतः कृत्वा देवापिर्जितवेदसम् ।
 १२७.२८/२०००० यथान्यायमग्नये तन् न्यवेदयत् ॥ १२७.२८ ॥
 १२७.३०/१०००० यथर्त्विजस्तथा याहं देवानां परिचारकः ।
 १२७.३०/३०००० वडामि देवानां भोक्तारो रक्षकाश्च ते ॥ १२७.३० ॥
 १२७.३१/१०००० देवान् आहूय यत्नेन उविर्भागान् पृथक् पृथक् ।
 १२७.३१/२०००० तस्माद् याहि सुरान् प्रति ॥ १२७.३१ ॥
 १२७.३२/१०००० देवापिः स सुरान् प्राप्य नत्वा तेभ्यः पृथक् पृथक् ।
 १२७.३२/२०००० याग्निवाक्यं शापं यापि न्यवेदयत् ॥ १२७.३२ ॥
 १२७.३३/१०००० आहूता वैदिकैर्मन्त्रैर्त्विग्भिश्च यथाक्रमम् ।
 १२७.३३/२०००० न स्वतन्त्रा द्विजोत्तम ॥ १२७.३३ ॥
 १२७.३४/१०००० वेदानुगा नित्यं वयं वेदेन योदिताः ।
 १२७.३४/२०००० विप्र वेदेभ्यस्तन् निवेदय ॥ १२७.३४ ॥
 १२७.३५/१०००० स देवापिः शुचिर्भूत्वा वेदान् आहूय यत्नतः ।
 १२७.३५/२०००० तपसा युक्तो वेदाश्चापि पुरोऽभवन् ॥ १२७.३५ ॥
 १२७.३६/१०००० उवाच देवापिर्नमस्य तु पुनः पुनः ।
 १२७.३६/२०००० याग्निवाक्यं देववाक्यं न्यवेदयत् ॥ १२७.३६ ॥
 १२७.३७/१०००० परतन्त्रा वयं तात षष्ठस्य वशानुगाः ।
 १२७.३७/२०००० अशेषजगदाधारो निराधारो निरञ्जनः ॥ १२७.३७ ॥
 १२७.३८/१०००० सर्वशक्त्यैकसदनं निधानं सर्वसम्पदाम् ।
 १२७.३८/२०००० तु कर्ता मडादेवः संडर्ता स मडेश्वरः ॥ १२७.३८ ॥

- ૧૨૭.૩૯/૧વયં શબ્દમયા બ્રહ્મન્ વદામો વિદ્મ એવ ચ ।
 ૧૨૭.૩૯/૨અસ્માકમેતત્ કૃત્યં સ્યાદ્ વદામો યત્ તુ પૃથ્થસિ ॥ ૧૨૭.૩૯ ॥
- ૧૨૭.૪૦/૧કેન નીતાસ્તસ્ય નામ તત્પુરં તદ્ભલં તથા ।
 ૧૨૭.૪૦/૨ભક્ષિતાઃ કિં તુ નો નષ્ટા એતજ્જાનીમહે વયમ્ ॥ ૧૨૭.૪૦ ॥
- ૧૨૭.૪૧/૧યથા ચ તવ સામર્થ્યં યમારાધ્ય ચ યત્ર ચ ।
 ૧૨૭.૪૧/૨સ્યાદ્ ઇત્યેતચ્ચ જાનીમો યથા પ્રાપ્સ્યસિ તાન્ પુરઃ ॥ ૧૨૭.૪૧ ॥
- ૧૨૭.૪૨/૧બ્રહ્મોવાચ । એતચ્છ્રુત્વાવદદ્ વેદાન્ વિચાર્ય સુચિરં હૃદિ ॥ ૧૨૭.૪૨ ॥
- ૧૨૭.૪૩/૧દેવાપિરુવાચ । વેદા વદન્ત્વેતદ્ એવ સર્વમેવ યથાર્થતઃ ।
 ૧૨૭.૪૩/૨સર્વાન્ પ્રાપ્સ્યે તલં નીતાન્ અલં તેભ્યો નમોઽસ્તુ વઃ ॥ ૧૨૭.૪૩ ॥
- ૧૨૭.૪૪/૧વેદા ઊચુઃ । ગૌતમી ગચ્છ દેવાપે તત્ર સ્તુહિ મહેશ્વરમ્ ।
 ૧૨૭.૪૪/૨સુપ્રસન્નસ્તવાભીષ્ટં દાસ્યત્યેવ કૃપાકરઃ ॥ ૧૨૭.૪૪ ॥
- ૧૨૭.૪૫/૧ભવેદ્ દેવઃ શિવઃ પ્રીતઃ સ્તુતઃ સત્યં મહામતે ।
 ૧૨૭.૪૫/૨આર્ષિષેણાશ્ચ નૃપતિસ્તસ્ય જાયા જયા સતી ॥ ૧૨૭.૪૫ ॥
- ૧૨૭.૪૬/૧પિતા તવાપ્યુપમન્યુસ્તલે તિષ્ઠન્ત્યરોગિણઃ ।
 ૧૨૭.૪૬/૨વરદાનાન્ મહેશસ્ય મિથું હત્વા ચ રાક્ષસમ્ ।
 ૧૨૭.૪૬/૩યશઃ પ્રાપ્સ્યસિ ધર્મં ચ એતચ્છક્યં ન ચેતરત્ ॥ ૧૨૭.૪૬ ॥
- ૧૨૭.૪૭/૧બ્રહ્મોવાચ । તદ્ વેદવચનાદ્ બાલો દેવાપિગૌતમી ગતઃ ।
 ૧૨૭.૪૭/૨સ્નાત્વા કૃતક્ષણો વિપ્રસ્તુષ્ટાવ ચ મહેશ્વરમ્ ॥ ૧૨૭.૪૭ ॥
- ૧૨૭.૪૮/૧દેવાપિરુવાચ । બાલોઽહં દેવદેવેશ ગુરુણાં ત્વં ગુરુર્મમ ।
 ૧૨૭.૪૮/૨ન મે શક્તિસ્ત્વત્સ્તવને તુભ્યં શમ્ભો નમોઽસ્તુ તે ॥ ૧૨૭.૪૮ ॥
- ૧૨૭.૪૯/૧ન ત્વાં જાનન્તિ નિગમા ન દેવા મુનયો ન ચ ।
 ૧૨૭.૪૯/૨ન બ્રહ્મા નાપિ વૈકુણ્ઠો યોઽસિ સોઽસિ નમોઽસ્તુ તે ॥ ૧૨૭.૪૯ ॥
- ૧૨૭.૫૦/૧યેઽનાથા યે ચ કૃપણા યે દરિદ્રાશ્ચ રોગિણઃ ।
 ૧૨૭.૫૦/૨પાપાત્માનો યે ચ લોકે તાંસ્ત્વં પાસિ મહેશ્વર ॥ ૧૨૭.૫૦ ॥
- ૧૨૭.૫૧/૧તપસા નિયમૈર્મન્ત્રૈઃ પૂજિતાસ્ત્રિદિવૌકસઃ ।
 ૧૨૭.૫૧/૨ત્વયા દત્તં ફલં તેભ્યો દાસ્યન્તિ જગતાં પતે ॥ ૧૨૭.૫૧ ॥
- ૧૨૭.૫૨/૧ચાચિતારશ્ચ દાતારસ્તેભ્યો યદ્ યન્ મનીષિતમ્ ।
 ૧૨૭.૫૨/૨ભવતીતિ ન ચિત્રં સ્યાત્ ત્વં વિપર્યયકારકઃ ॥ ૧૨૭.૫૨ ॥

- १२७.५३/१येऽज्ञानिनो ये य पापा ये मत्रा नरकाण्वि ।
 १२७.५३/२शिवेति वयनान् नाथ तान् पासि त्वं जगद्गुरो ॥ १२७.५३ ॥
- १२७.५४/१अञ्जोवाय । अवेत् तु स्तुवतस्तस्य पुरः प्राड त्रिलोचनः ॥ १२७.५४ ॥
- १२७.५५/१शिव उवाच । वरं ब्रूयथ देवापे अलं दैन्येन बालक ॥ १२७.५५ ॥
- १२७.५६/१देवापिरुवाच । राजानं राजपत्नीं च पितरं च गुहं मम ।
 १२७.५६/२प्रामुमिच्छे जगन्नाथ निधनं च शिपोर्मम ॥ १२७.५६ ॥
- १२७.५७/१अञ्जोवाय । देवापिवयनं श्रुत्वा तथेत्याडाभिलेखरः ।
 १२७.५७/२देवापेः सर्वमभवद् आज्ञया शंकरस्य तत् ॥ १२७.५७ ॥
- १२७.५८/१पुनरप्याड तं शम्भुर्देवापिकरुणाकरः ।
 १२७.५८/२नन्दिनं प्रेषयामास शम्भुः शूलेन नारद ॥ १२७.५८ ॥
- १२७.५९/१रसातलं मिथुं नन्दी उल्वा यासुरपुंगवान् ।
 १२७.५९/२तत्पित्रादीन् समानीय तस्मै तान् स न्यवेदयत् ॥ १२७.५९ ॥
- १२७.६०/१उयमेधश्च तत्रासीद् आर्ष्टिषेणस्य धीमतः ।
 १२७.६०/२अग्निश्च ऋत्विजो देवा वेदाश्च ऋषयोऽब्रुवन् ॥ १२७.६० ॥
- १२७.६१/१अन्याद्य उचुः । यत्र साक्षाद् अमूखम्भुर्देवापे भक्तवत्सलः ।
 १२७.६१/२देवदेवो जगन्नाथो देवतीर्थमबूख्य तत् ॥ १२७.६१ ॥
- १२७.६२/१सर्वपापक्षयकरं सर्वसिद्धिप्रदं नृशाम् ।
 १२७.६२/२पुण्यदं तीर्थमेतत् स्यात् तव कीर्तिश्च शाश्वती ॥ १२७.६२ ॥
- १२७.६३/१अञ्जोवाय । अश्वमेधे निवृत्ते तु सुरास्तेभ्यो वरान् ददुः ।
 १२७.६३/२स्नात्वा कृतार्था गङ्गायां ततस्ते द्विवमाकमन् ॥ १२७.६३ ॥
- १२७.६४/१ततः प्रभृति तत्रासंस्तीर्थानि दश पञ्च य ।
 १२७.६४/२सडस्त्राणि शतान्यष्टावुभयोरपि तीरयोः ।
 १२७.६४/३तेषु स्नानं च दानं च ह्यतीव ह्रदं विदुः ॥ १२७.६४ ॥
- १२८.१/१अञ्जोवाय । तपोवनमिति प्यातं नन्दिनीसंगमं तथा ।
 १२८.१/२सिद्धेश्वरं तत्र तीर्थं गौतम्या दक्षिणे तटे ॥ १२८.१ ॥
- १२८.२/१शार्दूलं येति विभ्यातं तेषां वृत्तमिदं शृणु ।
 १२८.२/२यस्याकर्णनमात्रेण सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ १२८.२ ॥

- १२८.३/१अग्निर्होता पुरा त्वासीद् देवानां उव्यवाहनः ।
 १२८.३/२भार्या प्राप्नो दक्षसुतां स्वादानाम्नीं सुरुपिणीम् ॥ १२८.३ ॥
- १२८.४/१सानपत्या पुरा यासीत् पुत्रार्थं तप आविशत् ।
 १२८.४/२तपश्चरन्ती विपुलं तोषयन्तीं दुताशनम् ।
 १२८.४/३स भर्ता दुतमुङ्क् प्राड भार्या स्वाडामनिन्दिताम् ॥ १२८.४ ॥
- १२८.५/१अग्निरुवाच । अपत्यानि भविष्यन्ति मा तपः कुरु शोभने ॥ १२८.५ ॥
- १२८.६/१ब्रह्मोवाच । अेतच्छ्रुत्वा भर्तृवाक्यं निवृत्ता तपसोऽभवत् ।
 १२८.६/२स्त्रीणामभीष्टं नान्यद् भर्तृवाक्यं विना क्वचित् ॥ १२८.६ ॥
- १२८.७/१ततः कतिपये काले तारकाद् भय आगते ।
 १२८.७/२अनुत्पन्ने कार्तिकेये विरकालरुहो गते ॥ १२८.७ ॥
- १२८.८/१मडेश्वरे भवान्या य त्रस्ता देवाः समागताः ।
 १२८.८/२देवानां कार्यसिद्धयर्थमग्निं प्रोयुर्दिवीकसः ॥ १२८.८ ॥
- १२८.९/१देवा उच्युः । देव गच्छ मडाभाग शम्भुं त्रैलोक्यपूजितम् ।
 १२८.९/२तारकाद् भयमुत्पन्नं शम्भवे त्वं निवेदय ॥ १२८.९ ॥
- १२८.१०/१अग्निरुवाच । न गन्तव्यं तत्र देशे दम्पत्योः स्थितयो रडः ।
 १२८.१०/२सामान्यमात्रतो न्यायः किं पुनः शूलपाणिनि ॥ १२८.१० ॥
- १२८.११/१अेकान्तस्थितयोः स्वैरं जल्पतोर्यः सरागयोः ।
 १२८.११/२दम्पत्योः शृणुयाद् वाक्यं निरयात् तस्य नोद्धृतिः ॥ १२८.११ ॥
- १२८.१२/१स स्वाभ्यभिलोकानां मडाकालस्त्रिशूलवान् ।
 १२८.१२/२निरिरीक्षणीयः केन स्याद् भवान्या रडसि स्थितः ॥ १२८.१२ ॥
- १२८.१३/१देवा उच्युः । मडाभये यानुगते न्यायः कोऽन्वत्र वार्थते ।
 १२८.१३/२तारकाद् भय उत्पन्ने गच्छ त्वं तारको भवान् ॥ १२८.१३ ॥
- १२८.१४/१मडाभयाब्धौ साधूनां यत् परार्थाय जिवितम् ।
 १२८.१४/२रुपेणान्येन वा गच्छ वाचं वद यथा तथा ॥ १२८.१४ ॥
- १२८.१५/१विश्राव्य देववयनं शम्भुमागच्छ सत्वरः ।
 १२८.१५/२ततो दास्यामडे पूजामुभयोर्लोकयोः कवे ॥ १२८.१५ ॥
- १२८.१६/१ब्रह्मोवाच । शुको भूत्वा जगामाशु देववाक्याद् धुताशनः ।

- १२८.१६/रथत्रासीज्जगतां नाथो रममाणस्तदोभया ॥ १२८.१६ ॥
- १२८.१७/१स भीतवद् अथ प्रायाञ्छुको भूत्वा तदानलः ।
- १२८.१७/२नाशकद् द्वारदेशे तु प्रवेष्टुं उच्यवाहनः ॥ १२८.१७ ॥
- १२८.१८/१ततो गवाक्षदेशे तु तस्थौ धु-वन् अघोमुभः ।
- १२८.१८/२तं दृष्ट्वा प्रहसन् शम्भुरुमां प्राह रडोगतः ॥ १२८.१८ ॥
- १२८.१८/१शम्भुरुवाच । पश्य देवि शुक्रं प्राप्तं देववाक्याद्
धुताशनम् ॥ १२८.१८ ॥
- १२८.२०/१ब्रह्मोवाच । लज्जिता यावदद् देवमलं देवेति पार्वती ।
- १२८.२०/२पुरश्चरन्तं देवेशो ह्यग्निं तं द्विजउपिणम् ॥ १२८.२० ॥
- १२८.२१/१आढूय बहुशश्चापि ज्ञातोऽस्यग्नेऽत्र मा वद ।
- १२८.२१/२विदारयस्व स्वमुभं गृडाणोर्दं नयस्व तत् ॥ १२८.२१ ॥
- १२८.२२/१द्युक्त्वा तस्य यास्येऽग्ने रेतः स प्राक्षिपद् बहु ।
- १२८.२२/२रेतोगर्भस्तदा याग्निन्तुं नैव य शक्तवान् ॥ १२८.२२ ॥
- १२८.२३/१सुरनधास्ततस्तीरं श्रान्तोऽग्निरुपतस्थिवान् ।
- १२८.२३/२कृत्तिकासु य तद् रेतः प्रक्षेपात् कार्त्तिकोऽभवत् ॥ १२८.२३ ॥
- १२८.२४/१अवशिष्टं य यत् किञ्चिद् अग्नेर्दले य शाम्भवम् ।
- १२८.२४/२तद् अथ रेतो वह्निस्तु स्वभार्यायां द्विधाक्षिपत् ॥ १२८.२४ ॥
- १२८.२५/१स्वाडायां प्रियभूतायां पुत्रार्थिन्यां विशेषतः ।
- १२८.२५/२पुरा साश्वासिता तेन संततिस्ते भविष्यति ॥ १२८.२५ ॥
- १२८.२६/१तद् वह्निनाथ संस्मृत्य तत् क्षिभं शाम्भवं मलः ।
- १२८.२६/२तद् अग्ने रेतसस्तस्यां जज्ञे मिथुनमुत्तमम् ॥ १२८.२६ ॥
- १२८.२७/१सुवर्णाश्च सुवर्णां य उपोषाप्रतिभं भुवि ।
- १२८.२७/२अग्नेः प्रीतिकरं नित्यं लोकानां प्रीतिवर्धनम् ॥ १२८.२७ ॥
- १२८.२८/१अग्निः प्रीत्या सुवर्णां तां प्रादाद् धर्माय धीमते ।
- १२८.२८/२सुवर्णस्याथ पुत्रस्य संकल्पाभकरोत् प्रियाम् ।
- १२८.२८/३अथ पुत्रस्य पुत्र्याश्च विवाहमकरोत् कविः ॥ १२८.२८ ॥
- १२८.२८/१अन्योन्यरेतोव्यतिषङ्गदोषाद् ।
- १२८.२८/२अग्नेरपत्यमुभयं तथैव ।

- १२८.२६/उपुत्रः सुवर्णो बहुरुपरुपी ।
 १२८.२६/४रुपाणिं कृत्वा सुरसत्तमानाम् ॥ १२८.२६ ॥
- १२८.३०/१९न्द्रस्य वायोर्धनदस्य भार्याम् ।
 १२८.३०/२जलेश्वरस्यापि मुनीश्वराणाम् ।
 १२८.३०/३भार्यास्तु गच्छत्यनिशं सुवर्णो ।
 १२८.३०/४यस्याः प्रियं यय्य वपुः स कृत्वा ॥ १२८.३० ॥
- १२८.३१/१याति क्वचिथ्यापि कवेस्तनूजस्- ।
 १२८.३१/२तद्भर्तृरुपं य पतिव्रतासु ।
 १२८.३१/३कृत्वानिशं तामिन्दारभावः ।
 १२८.३१/४कुर्वन् कृतार्थं मदनं स रेमे ॥ १२८.३१ ॥
- १२८.३२/१कृत्वा गता क्वापि यैवं सुवर्णा ।
 १२८.३२/२धर्मस्य भार्यापि सुवर्णनाम्नी ।
 १२८.३२/३स्वाहासुता स्वैरिणी सा बभूव ।
 १२८.३२/४यस्यापि यस्यापि मनोगता या ॥ १२८.३२ ॥
- १२८.३३/१भार्यास्वरुपा सैव भूत्वा सुवर्णा ।
 १२८.३३/२रेमे पतीन् मानुषान् आसुरांश्च ।
 १२८.३३/३देवान् ऋषीन् पितृरुपांस्तथान्यान् ।
 १२८.३३/४रुपौदार्यस्थैर्यगाभ्मीर्ययुक्तान् ॥ १२८.३३ ॥
- १२८.३४/१याभिप्रेता यस्य देवस्य भार्या ।
 १२८.३४/२तद्रूपा सा रमते तेन सार्धम् ।
 १२८.३४/३नानाभेदैः करणैश्चाप्यनेकैर् ।
 १२८.३४/४आकर्षन्ती तन्मनः कामसिद्धिम् ॥ १२८.३४ ॥
- १२८.३५/१भेवं सुवर्णस्य निरीक्ष्य येष्टाम् ।
 १२८.३५/२अग्नेः सूनोः पुत्रिकायास्तथाग्नेः ।
 १२८.३५/३सर्वे य शेषुः कुपितास्तथाग्नेः ।
 १२८.३५/४पुत्रं य पुत्रीं य सुरासुरास्ते ॥ १२८.३५ ॥
- १२८.३६/१सुरासुरा त्रियुः । कृतं यद् अतद् व्यभियारुपम् ।
 १२८.३६/२यच्छन्ना वर्तनं पापरुपम् ।
 १२८.३६/३तस्मात् सुतस्ते व्यभियारवांश्च ।
 १२८.३६/४सर्वत्र गामी जायतां उव्यवाह ॥ १२८.३६ ॥

- १२८.३७/१तथा सुवर्णापि न यैकनिष्ठा ।
 १२८.३७/२भूयाद् अग्ने नैकतुमा बह्वंश्च ।
 १२८.३७/३नानाजातीन् निन्दितान् देवभाजो ।
 १२८.३७/४भजित्री स्याद् अेष द्रोषश्च पुत्र्याः ॥ १२८.३७ ॥
- १२८.३८/१ब्रह्मोवाच । षत्येतच्छापवचनं श्रुत्वाग्निरतिभीतवत् ।
 १२८.३८/२मामभ्येत्य तदोवाच निष्कृतिं वद पुत्रयोः ॥ १२८.३८ ॥
- १२८.३९/१तदाडमब्रवं वहे गौतमीं गच्छ शंकरम् ।
 १२८.३९/२स्तुत्वा तत्र मडाबाडो निवेद्य जगत्पतेः ॥ १२८.३९ ॥
- १२८.४०/१माडेश्वरेण वीर्येण तव देवस्थितेन य ।
 १२८.४०/२अवेदविधं त्वपत्यं ते जातं वहे ततो भवान् ॥ १२८.४० ॥
- १२८.४१/१निवेद्यस्व देवाय देवानां शापमीदृशम् ।
 १२८.४१/२स्वापत्यरक्षायासासौ शम्भुः श्रेयः कश्चिद्यति ॥ १२८.४१ ॥
- १२८.४२/१स्तुतिं देवं य देवीं य भक्त्या प्रीतो भवेच्छिवः ।
 १२८.४२/२ततस्त्वपत्यविषये प्रियान् कामान् अवाप्स्यसि ॥ १२८.४२ ॥
- १२८.४३/१ततो मद्भयनाद् अग्निर्गङ्गां गत्वा मडेश्वरम् ।
 १२८.४३/२तुष्टाव नियतो वाङ्मयैः स्तुतिर्भिवेदसम्मितैः ॥ १२८.४३ ॥
- १२८.४४/१अग्निरुवाच । विश्वस्य जगतो धाता विश्वमूर्तिर्निरञ्जनः ।
 १२८.४४/२आदिकर्ता स्वयम्भूश्च तं नमामि जगत्पतिम् ॥ १२८.४४ ॥
- १२८.४५/१योऽग्निर्भूत्वा संहरति स्रष्टा वै जलरूपतः ।
 १२८.४५/२सूर्यरूपेण यः पाति तं नमामि य त्र्यम्बकम् ॥ १२८.४५ ॥
- १२८.४६/१ब्रह्मोवाच । ततः प्रसन्नो भगवान् अनन्तः शम्भुरव्ययः ।
 १२८.४६/२वरैण च्छन्दयामास पावकं सुरपूजितम् ॥ १२८.४६ ॥
- १२८.४७/१स विनीतः शिवं प्राड तव वीर्यं मयि स्थितम् ।
 १२८.४७/२तेन जातः सुतो रभ्यः सुवर्णो लोकविश्रुतः ॥ १२८.४७ ॥
- १२८.४८/१तथा सुवर्णा पुत्री य तस्माद् अवे जगत्प्रभो ।
 १२८.४८/२अन्योन्यवीर्यसङ्गाच्च तदोषाद् उभयं त्विदम् ॥ १२८.४८ ॥
- १२८.४९/१व्यभियारात् सदीपं य अपत्यमभवच्छिव ।

- १२८.४८/रशापं ददुः सुराः सर्वे तयोः शान्तिं कुरु प्रभो ॥ १२८.४८ ॥
- १२८.५०/१तदग्निवयनाच्छम्भुः प्रोवाचेदं शुभोदयम् ॥ १२८.५० ॥
- १२८.५१/१शम्भुरुवाच । मद्भीर्याद् अभवत् त्वत्तः सुवर्णो भूरिविष्णुः ।
१२८.५१/२समग्रा क्रुद्धयः सर्वाः सुवर्णोऽस्मिन् समाहिताः ॥ १२८.५१ ॥
- १२८.५२/१भविष्यन्ति न सदेहो वहे शृणु वयो मम ।
१२८.५२/२त्रयाणामपि लोकानां पावनः स भविष्यति ॥ १२८.५२ ॥
- १२८.५३/१स अेव यामृतं लोके स अेव सुरवल्लभः ।
१२८.५३/२स अेव भुक्तिमुक्ती य स अेव मभदक्षिणा ॥ १२८.५३ ॥
- १२८.५४/१स अेव रुपं सर्वस्य गुणानामप्यसौ गुरुः ।
१२८.५४/२वीर्यं श्रेष्ठतमं विद्याद् वीर्यं मत्तो यद् उत्तमम् ॥ १२८.५४ ॥
- १२८.५५/१विशेषतस्त्वयि क्षिप्तं तस्य का स्याद् विचारणा ।
१२८.५५/२लीनं तेन विना सर्वं सम्पूर्णास्तेन सम्पदः ॥ १२८.५५ ॥
- १२८.५६/१ज्यन्तोऽपि मृताः सर्वे सुवर्णेन विना नराः ।
१२८.५६/२निर्गुणोऽपि धनी मान्यः सगुणोऽप्यधनो नहि ॥ १२८.५६ ॥
- १२८.५७/१तस्मान् नातः परं किञ्चित् सुवर्णाद् धि भविष्यति ।
१२८.५७/२तथा यैषा सुवर्णापि स्याद् उल्लुष्टापि यञ्चला ॥ १२८.५७ ॥
- १२८.५८/१अनया वीक्षितं सर्वं न्यूनं पूर्णं भविष्यति ।
१२८.५८/२तपसा जपडोमैश्च येयं प्राप्या जगत्त्रये ॥ १२८.५८ ॥
- १२८.५९/१तस्याः प्रभावं प्राशस्त्यमग्रे किञ्चिच्च कीर्त्यते ।
१२८.५९/२सर्वत्र या तु संतिष्ठेद् आयातु विचरिष्यति ॥ १२८.५९ ॥
- १२८.६०/१सुवर्णा क्मला साक्षात् पवित्रा य भविष्यति ।
१२८.६०/२अथ प्रभृत्यात्मजयोस्तथा स्वैरं विचेष्टतोः ॥ १२८.६० ॥
- १२८.६१/१तथापि यैतयोः पुण्यं न भूतं न भविष्यति ॥ १२८.६१ ॥
- १२८.६२/१ब्रह्मोवाच । अेवमुक्त्वा ततः शम्भुः साक्षात् तत्राभवच्छिवः ।
१२८.६२/२रविः सगुणोऽपि सर्वेषां लोकानां हितकाम्यया ॥ १२८.६२ ॥
- १२८.६३/१वरान् प्राप्य सुताभ्यां स अग्निस्तुष्टोऽभवत् ततः ।
१२८.६३/२स्वभर्त्रा य सुवर्णा सा धर्मोऽग्निस्तुता मुदा ॥ १२८.६३ ॥

- १२८.६४/१वर्तयामास पुत्रोऽपि वहेः संकल्पया मुदा ।
 १२८.६४/२अेतस्मिन् अन्तरे स्वर्णामत्रेर्दुहितरं मुने ॥ १२८.६४ ॥
- १२८.६५/१परिभूय य धर्मं तं शार्दूलो दानवेश्वरः ।
 १२८.६५/२अउरद् भाग्यसौभाग्य+ । विलासवसतिं छलात् ॥ १२८.६५ ॥
- १२८.६६/१नीता रसातलं तेन सुवर्णां लोकविश्रुता ।
 १२८.६६/२जामाताग्नेः स धर्मश्च अग्निश्चैव स उव्यवाट् ॥ १२८.६६ ॥
- १२८.६७/१विष्णवे लोकनाथाय स्तुत्वा यैव पुनः पुनः ।
 १२८.६७/२कार्यविज्ञापनं योभौ यङ्क्तुः प्रभवविष्णवे ॥ १२८.६७ ॥
- १२८.६८/१ततश्चक्रेण शिखेद शार्दूलस्य शिरो उरिः ।
 १२८.६८/२रसानीता विष्णुना देवी सुवर्णां लोकसुन्दरी ॥ १२८.६८ ॥
- १२८.६९/१मडेश्वरसुता यैव अग्नेश्चैव तथा प्रिया ।
 १२८.६९/२मडेश्वराय तां विष्णुर्दृश्यामास नारद ॥ १२८.६९ ॥
- १२८.७०/१प्रीतोऽभवन् मडेशोऽपि सस्वजे तां पुनः पुनः ।
 १२८.७०/२यङ्कं प्रक्षालितं यत्र शार्दूलखेदि दीप्तिमत् ॥ १२८.७० ॥
- १२८.७१/१यङ्कतीर्थं तु विष्यातं शार्दूलं येति तद् विदुः ।
 १२८.७१/२यत्र नीता सुवर्णां सा विष्णुना शंकरान्तिकम् ॥ १२८.७१ ॥
- १२८.७२/१तत् तीर्थं शांकरं ज्ञेयं वैष्णवं सिद्धमेव तु ।
 १२८.७२/२यत्रानन्दमनुप्राप्तो ऽयत्रिर्धर्मश्च शाश्वतः ॥ १२८.७२ ॥
- १२८.७३/१आनन्दाश्रूणि न्यपतन् यत्राग्नेर्मुनिसत्तम ।
 १२८.७३/२आनन्देति नदी जाता तथा वै नन्दिनीति य ॥ १२८.७३ ॥
- १२८.७४/१तस्याश्च संगमः पुण्यो गङ्गायां तत्र वै शिवः ।
 १२८.७४/२तत्रैव संगमे साक्षात् सुवर्णांघ्रापि संस्थिता ॥ १२८.७४ ॥
- १२८.७५/१दाक्षायार्णी सैव शिवा आग्नेयी येति विश्रुता ।
 १२८.७५/२अम्बिका जगदाधारा शिवा कात्यायनीश्वरी ॥ १२८.७५ ॥
- १२८.७६/१भक्ताभीष्टप्रदा नित्यमलङ्कृत्योभयं तटम् ।
 १२८.७६/२तपस्तेपे यत्र याग्निस्तत् तीर्थं तु तपोवनम् ॥ १२८.७६ ॥
- १२८.७७/१अेवमादीनि तीर्थानि तीरयोरुभयोर्मुने ।
 १२८.७७/२तेषु स्नानं य दानं य सर्वकामप्रदं शुभम् ॥ १२८.७७ ॥

- १२८.७८/१७त्तरे यैव पारे य सडस्राणि यतुर्दश ।
 १२८.७८/२६क्षिणो य तथा पारे सडस्राण्यथ षोडश ॥ १२८.७८ ॥
- १२८.७९/१तत्र तत्र य तीर्थानि साभिज्ञानानि सन्ति वै ।
 १२८.७९/२नामानि य पृथक् सन्ति संक्षेपात् तन् मयोच्यते ॥ १२८.७९ ॥
- १२८.८०/१अेतानि यश्च शृणुयाद् यश्च वा पठति स्मरेत् ।
 १२८.८०/२सर्वेषु तत्र काम्येषु परिपूर्णा भवेन् नरः ॥ १२८.८० ॥
- १२८.८१/१अेतद् वृत्तं तु यो ज्ञात्वा तत्र स्नानादिकं यरेत् ।
 १२८.८१/२लक्ष्मीवाग् जायते नित्यं धर्मवांश्च विशेषतः ॥ १२८.८१ ॥
- १२८.८२/१अञ्जकात् पश्चिमे तीर्थं तच्छार्दूलमुदाहृतम् ।
 १२८.८२/२वाराणस्यादितीर्थेभ्यः सर्वेभ्यो ह्यधिकं भवेत् ॥ १२८.८२ ॥
- १२८.८३/१तत्र स्नात्वा पितृन् देवान् वन्दते तर्पयत्यपि ।
 १२८.८३/२सर्वपापविनिर्मुक्तो विष्णुलोके महीयते ॥ १२८.८३ ॥
- १२८.८४/१तपोवनाख्य शार्दूलान् मध्ये तीर्थान्यशेषतः ।
 १२८.८४/२तस्यैकेकस्य माहात्म्यं न केनाप्यत्र वार्यते ॥ १२८.८४ ॥
- १२८.९/१ब्रह्मोवाय । छन्द्रीर्थमिति ध्यातं तत्रैव य वृषाकपम् ।
 १२८.९/२हेनायाः संगमो यत्र ऊनूमतं तथैव य ॥ १२८.९ ॥
- १२८.२/१अञ्जकं यापि यत् प्रोक्तं यत्र देवस्त्रिविक्रमः ।
 १२८.२/२तत्र स्नानं य दानं य पुनरावृत्तिदुर्लभम् ॥ १२८.२ ॥
- १२८.३/१तत्र वृत्तान्यथाभ्यास्ये गङ्गाया दक्षिणे तटे ।
 १२८.३/२छन्द्रेक्षरं योत्तरे य शृणु भक्त्या यतप्रतः ॥ १२८.३ ॥
- १२८.४/१नमुचिर्भलवान् आसीद् छन्दशत्रुर्मदोत्कटः ।
 १२८.४/२तस्येन्द्रेणामवद् युद्धं हेनेन्द्रोऽडरश्चिरः ॥ १२८.४ ॥
- १२८.५/१आपां य नमुयेः शत्रोस्तत्केनवज्जडपयुक् ।
 १२८.५/२शिरश्छित्वा तस्य हेनं गङ्गाया दक्षिणे तटे ॥ १२८.५ ॥
- १२८.६/१न्यपतद् भूमिं भित्त्वा तु रसातलमथाविशत् ।
 १२८.६/२रसातलभवं गाङ्गं वारि यद् विश्वापावनम् ॥ १२८.६ ॥
- १२८.७/१वजादिष्टेन मार्गेण व्यगमद् भूमिमण्डलम् ।

- १२८.७/रतज्जलं ह्येननाम्ना तु नदी ह्येनेति गद्यते ॥ १२८.७ ॥
- १२८.८/१तस्यास्तु संगमः पुण्यो गङ्गया लोकविश्रुतः ।
१२८.८/२सर्वपापक्षयकरो गङ्गायमुनयोरिव ॥ १२८.८ ॥
- १२८.९/१डनूमदुपमाता वै यत्राप्लवनमात्रतः ।
१२८.९/२मार्जारत्वाद् अमून् मुक्ता विष्णुगङ्गाप्रसादतः ॥ १२८.९ ॥
- १२८.१०/१मार्जारं येति तत् तीर्थं पुरा प्रोक्तं मया तव ।
१२८.१०/२डनूमतं य तत् प्रोक्तं तत्राप्यानं पुरोदितम् ॥ १२८.१० ॥
- १२८.११/१वृषाकपं याञ्जकं य तत्रेदं प्रयतः शृणु ।
१२८.११/२डिरण्यं धति विष्यातो दैत्यानां पूर्वजो बली ॥ १२८.११ ॥
- १२८.१२/१तपस्तप्त्वा सुदुः सर्वैरजेयोऽभूत् सुदारुणः ।
१२८.१२/२तस्यापि बलवान् पुत्रो देवानां दुर्जयः सदा ॥ १२८.१२ ॥
- १२८.१३/१मडाशनिरिति ध्यातस्तस्य भार्या पराजिता ।
१२८.१३/२तेनेन्द्रस्याभवद् युद्धं बहुकालं निरन्तरम् ॥ १२८.१३ ॥
- १२८.१४/१मडाशनिर्मडावीर्यः सततं रणमूर्धनि ।
१२८.१४/२जित्वा नागेन सखितं शकं पित्रे न्यवेदयत् ॥ १२८.१४ ॥
- १२८.१५/१अर्ध्वा हस्तिसमायुक्तं स्वसारं वीक्ष्य तां तदा ।
१२८.१५/२विडाय कूरतां दैत्यो डिरण्याय न्यवेदयत् ॥ १२८.१५ ॥
- १२८.१६/१मडाशनिपिता दैत्यः पूर्वेषां पूर्ववत्तरः ।
१२८.१६/२शयीकान्तं तले स्थाप्य तस्य रक्षामथाकरोत् ॥ १२८.१६ ॥
- १२८.१७/१मडाशनिरुदरिं जित्वा जेतुं वरुणमभ्यगात् ।
१२८.१७/२वरुणोऽपि मडाबुद्धिः प्रादात् कन्यां मडाशनेः ॥ १२८.१७ ॥
- १२८.१८/१उदधिं स्वालयं प्रादाद् वरुणस्तु मडाशनेः ।
१२८.१८/२तयोश्च सभ्यमभवद् वरुणस्य मडाशनेः ॥ १२८.१८ ॥
- १२८.१९/१वारुणी यापि या कन्या सा प्रियाभून् मडाशनेः ।
१२८.१९/२वीर्येण यशसा यापि शौर्येण य बलेन य ॥ १२८.१९ ॥
- १२८.२०/१मडाशनिरुदरिं दैत्यस्त्रैर्लोडये नोपमीयते ।
१२८.२०/२निरिन्द्रत्वं गते लोके देवाः सर्वे न्यमन्त्रयन् ॥ १२८.२० ॥

- ૧૨૯.૨૧/૧દેવા ઊચુઃ । વિષ્ણુરેવેન્દ્રદાતા સ્યાદ્ દૈત્યહન્તા સ એવ ચ ।
 ૧૨૯.૨૧/૨મન્નદૃગ્ વા સ એવ સ્યાદ્ ઇન્દ્રં ચાન્યં કશિષ્યતિ ॥ ૧૨૯.૨૧ ॥
- ૧૨૯.૨૨/૧બ્રહ્મોવાચ । એવં સમ્મન્ય તે દેવા વિષ્ણોર્મન્નં ન્યવેદયન્ ।
 ૧૨૯.૨૨/૨મમાવધ્યો મહાદૈત્યો મહાશનિરિતિ બ્રુવન્ ॥ ૧૨૯.૨૨ ॥
- ૧૨૯.૨૩/૧પ્રાયાદ્ વારીશ્વરં વિષ્ણુઃ શ્વશુરં વરુણં તદા ।
 ૧૨૯.૨૩/૨કેશવો વરુણં ગત્વા પ્રાહેન્દ્રસ્ય પરાભવમ્ ॥ ૧૨૯.૨૩ ॥
- ૧૨૯.૨૪/૧તથા ત્વચૈતત્ કર્તવ્યં યથાયાતિ પુરંદરઃ ।
 ૧૨૯.૨૪/૨તદ્વિષ્ણુવચનાચ્છીઘ્નં યથૌ જલપતિર્મુને ॥ ૧૨૯.૨૪ ॥
- ૧૨૯.૨૫/૧સુતાપતિં હિરણ્યસુતં વિક્રાન્તં તં મહાશનિમ્ ।
 ૧૨૯.૨૫/૨અતિસમ્માનિતસ્તેન જામાત્રા વરુણઃ પ્રભુઃ ॥ ૧૨૯.૨૫ ॥
- ૧૨૯.૨૬/૧પ્રચ્છાગમનં દૈત્યો વિનયાચ્શ્વશુરં તદા ।
 ૧૨૯.૨૬/૨વરુણઃ પ્રાહ તં દૈત્યં યદ્ આગમનકારણમ્ ॥ ૧૨૯.૨૬ ॥
- ૧૨૯.૨૭/૧વરુણ ઉવાચ । ઇન્દ્રં દેહિ મહાબાહો યસ્ત્વયા નિર્જિતઃ પુરા ।
 ૧૨૯.૨૭/૨બદ્ધં રસાતલસ્થં તં દેવાનામધિપં સાપે ॥ ૧૨૯.૨૭ ॥
- ૧૨૯.૨૮/૧અસ્માકં સર્વદા માન્યં દેહિ ત્વં મમ શત્રુહન્ ।
 ૧૨૯.૨૮/૨બદ્ધ્વા વિમોક્ષણં શત્રોર્મહતે યશસે સતામ્ ॥ ૧૨૯.૨૮ ॥
- ૧૨૯.૨૯/૧બ્રહ્મોવાચ । તથેત્યુક્ત્વા કથંચિત્ સ દૈત્યેશો વરુણાય તમ્ ।
 ૧૨૯.૨૯/૨પ્રાદાદ્ ઇન્દ્રં શયીકાન્તં વારણેન સમન્વિતમ્ ॥ ૧૨૯.૨૯ ॥
- ૧૨૯.૩૦/૧સ દૈત્યમધ્યેડતિવિરાજમાનો ।
 ૧૨૯.૩૦/૨હરિં તદોવાચ જલેશસંનિધૌ ।
 ૧૨૯.૩૦/૩સમ્પૂજ્ય ચૈવાથ મહોપચારૈર્ ।
 ૧૨૯.૩૦/૪મહાશનિર્મઘવન્તં બભાષે ॥ ૧૨૯.૩૦ ॥
- ૧૨૯.૩૧/૧મહાશનિરુવાચ । કેન ત્વમિન્દ્રોડધ કૃતોડસિ કેન ।
 ૧૨૯.૩૧/૨વીર્યં તવેદૃગ્ બહુ ભાષસે ચ ।
 ૧૨૯.૩૧/૩ત્વં સંગરે શત્રુભિર્બાધ્યસે ચ ।
 ૧૨૯.૩૧/૪તથાપિ ચેન્દ્રો ભવસીતિ ચિત્રમ્ ॥ ૧૨૯.૩૧ ॥
- ૧૨૯.૩૨/૧અથાપિ બદ્ધા પુરુષેણ કાચિત્ ।
 ૧૨૯.૩૨/૨તસ્યાઃ પતિસ્તાં મોચયતીતિ યુક્તમ્ ।

- १२८.३२/३स्त्रियोऽस्वतन्त्राः पुरुषप्रधानास्- ।
 १२८.३२/४त्वं वै पुमान् भविता शङ्क साधो ॥ १२८.३२ ॥
- १२८.३३/१बद्धो मया संगरे वाङ्मेन ।
 १२८.३३/२कवाप्यस्त्रं ते वज्रमुद्गमशक्ति ।
 १२८.३३/३यिन्तारत्नं नन्दनं योषितस्ता ।
 १२८.३३/४यशो बलं देवराजोपभोग्यम् ।
 १२८.३३/५सर्वं हि त्वा किं तु मुक्तो ज्वेशाद् ।
 १२८.३३/६आकाङ्क्षसे ज्योषितं धिक् तवेदम् ॥ १२८.३३ ॥
- १२८.३४/१तज्ज्वनं यत् तु यशोनिधानम् ।
 १२८.३४/२स एव मृत्युर्यशसो यद् विरोधि ।
 १२८.३४/३अप्येवं जानन् शङ्क कथं ज्वेशान् ।
 १२८.३४/४मुक्तिं प्राप्तो नैव लज्जा भजेथाः ॥ १२८.३४ ॥
- १२८.३५/१त्रिविष्टपस्थः परिवेष्टितः सन् ।
 १२८.३५/२सर्वैः सुरैः कान्तया वीज्यमानः ।
 १२८.३५/३संस्तूयमानश्च तथाऽसरोभिर् ।
 १२८.३५/४नूनं लज्जा ते बिभेतीति मन्ये ॥ १२८.३५ ॥
- १२८.३६/१त्वं वृत्रहा नमुयेश्चापि हन्ता ।
 १२८.३६/२पुरां भेत्ता गोत्रभिद् वज्रबाहुः ।
 १२८.३६/३अप्येवं सुरास्त्वां परिपूजयन्तीत्य् ।
 १२८.३६/४अतो जिष्णो सर्वमेतत् त्यजस्व ॥ १२८.३६ ॥
- १२८.३७/१विकारमाध्याप्यहितोद्भवं ये ।
 १२८.३७/२ज्ज्वन्ति लोकान् अनुसंविशन्ति ।
 १२८.३७/३भवाद्दृशां दृश्यवनाब्जजन्मा ।
 १२८.३७/४कथं न हृद्भेदमवाप कर्ता ॥ १२८.३७ ॥
- १२८.३८/१ब्रह्मोवाच । अप्यमुक्त्वा तु दैत्येशो वरुणाय मडात्मने ।
 १२८.३८/२प्रादाद् धन्द्रं पुनश्चेदं वचनं तद् अभाषत ॥ १२८.३८ ॥
- १२८.३८/१मडाशनिरुवाच । अद्य प्रभृत्यसौ शिष्य धन्द्रः स्याद् वरुणो गुरुः ।
 १२८.३८/२श्चशुरो मम येन त्वं मुक्तिमाप्सि वासव ॥ १२८.३८ ॥
- १२८.४०/१तथा त्वं भृत्यभावेन वर्तेथा वरुणं प्रति ।

१२८.४०/२नो येद् बद्ध्वा पुनस्त्वां वै क्षेप्ये यैव रसातलम् ॥ १२८.४० ॥

१२८.४१/ब्रह्मोवाय । अवं निर्भर्त्स्यं तं शङ्कं उसंश्चापि पुनः पुनः ।

१२८.४१/२अब्रवीद् गच्छ गच्छेति वरुणं यानुमन्य तु ॥ १२८.४१ ॥

१२८.४२/१स तु प्रामः स्वनिलयं लज्जया कलुषीकृतः ।

१२८.४२/२पौलोम्यां प्राड तत् सर्वं यत् तच्छत्रुपराभवम् ॥ १२८.४२ ॥

१२८.४३/१धन्द्र उवाच । अवेमुक्तः कृतश्चैव शत्रुणाडं वरानने ।

१२८.४३/२निर्वापियामि येन स्वमात्मानं सुभगे वद ॥ १२८.४३ ॥

१२८.४४/१धन्द्राण्युवाच । दानवानामथोद्भूति शङ्क मायां पराभवम् ।

१२८.४४/२वरदानं तथा मृत्युं जानेऽडं बलसूदन ॥ १२८.४४ ॥

१२८.४५/१तस्माद् यस्मात् तस्य मृत्युरथवापि पराभवः ।

१२८.४५/२जायेत शृणु तत् सर्वं वक्ष्येऽडं प्रीतये तव ॥ १२८.४५ ॥

१२८.४६/१डिरण्यस्य सुतो वीरः पितृव्यस्य सुतो बली ।

१२८.४६/२तस्मान् मम स्यात् स भ्राता वरदानाख्य दर्पितः ॥ १२८.४६ ॥

१२८.४७/१ब्रह्माणं तोषयामास तपसा नियमेन य ।

१२८.४७/२रथदृशं बलमापन्नं तपसा डिन सिध्यति ॥ १२८.४७ ॥

१२८.४८/१तस्मात् त्वया चित्तरागो विस्मयो वा डथंयन ।

१२८.४८/२न कार्यः शृणु तत्रेदं कार्यं यत् तु कमागतम् ॥ १२८.४८ ॥

१२८.४९/१ब्रह्मोवाच । अवेमुक्त्वा तु पौलोमी प्राडेन्द्रं विनयान्विता ॥ १२८.४९ ॥

१२८.५०/१धन्द्राण्युवाच । नासाध्यमस्ति तपसो नासाध्यं यज्ञकर्मणः ।

१२८.५०/२नासाध्यं लोकनाथस्य विष्णोर्भक्त्या डरस्य य ॥ १२८.५० ॥

१२८.५१/१पुनश्चेदं मया कान्त श्रुतमस्त्यतिशोभनम् ।

१२८.५१/२स्त्रीणां स्वभावं जानन्ति स्त्रिय अवे सुराधिप ॥ १२८.५१ ॥

१२८.५२/१तस्माद् भूमेस्तथा यापां नासाध्यं विद्यते प्रभो ।

१२८.५२/२तपो वा यज्ञकर्माडि ताभ्यामेव यतो भवेत् ॥ १२८.५२ ॥

१२८.५३/१तत्रापि तीर्थभूता तु या भूमिस्तां प्रजेद् भवान् ।

१२८.५३/२तत्र विष्णुं शिवं पूज्य सर्वान् कामान् अवाप्स्यसि ॥ १२८.५३ ॥

१२८.५४/१श्रुतमस्ति पुनश्चेदं स्त्रियो याश्च पतिप्रताः ।

- १२८.५४/२ता अवे सर्वं जानन्ति धृतं ताभिश्चरायरम् ॥ १२८.५४ ॥
- १२८.५५/१पृथिव्यां सारभूतं स्यात् तन्मध्ये दण्डकं वनम् ।
- १२८.५५/२तत्र गङ्गा जगद्धात्री तत्रेशं पूजय प्रभो ॥ १२८.५५ ॥
- १२८.५६/१विष्णुं वा जगतामीशं दीनार्तातीर्तुदरं विभुम् ।
- १२८.५६/२अनाथानामिह नृणां मञ्जतां हृषसागरे ॥ १२८.५६ ॥
- १२८.५७/१उरो उरिर्वा गङ्गा वा क्वाप्यन्यच्छरणं नहि ।
- १२८.५७/२तस्मात् सर्वप्रयत्नेन तोषयैतान् समाहितः ॥ १२८.५७ ॥
- १२८.५८/१भक्त्या स्तोत्रैश्च तपसा कुरु यैव मया सह ।
- १२८.५८/२ततः प्राप्स्यसि कल्याणमीशविष्णुप्रसादजम् ॥ १२८.५८ ॥
- १२८.५९/१अज्ञात्वैकगुणं कर्म कुलं दास्यति कर्मिणः ।
- १२८.५९/२ज्ञात्वा शतगुणं तत् स्याद् भार्यया च तद् अक्षयम् ॥ १२८.५९ ॥
- १२८.६०/१पुंसः सर्वेषु कार्येषु भार्यैवेह सहायिनी ।
- १२८.६०/२स्वल्पानामपि कार्याणां नहि सिद्धिरतया विना ॥ १२८.६० ॥
- १२८.६१/१अयेकेन यत् कृतं कर्म तस्माद् अर्धकुलं भवेत् ।
- १२८.६१/२शायया तु कृतं नाथ पुष्कलं पुरुषो लभेत् ॥ १२८.६१ ॥
- १२८.६२/१तस्माद् अेतत् सुविदितमर्धो जाया षति श्रुतेः ।
- १२८.६२/२श्रूयते दण्डकारण्ये सरिच्छ्रेष्ठास्ति गौतमी ॥ १२८.६२ ॥
- १२८.६३/१अशेषाधप्रशमनी सर्वाभीष्टप्रदायिनी ।
- १२८.६३/२तस्माद् गच्छ मया तत्र कुरु पुण्यं मडाङ्गलम् ॥ १२८.६३ ॥
- १२८.६४/१ततः शत्रून् निहत्याजौ मडत् सुभमवाप्स्यसि ॥ १२८.६४ ॥
- १२८.६५/१ब्रह्मोवाच । तथेत्युक्त्वा स गुरुराणो भार्यया च शतकृतुः ।
- १२८.६५/२ययौ गङ्गां जगद्धात्रीं गौतमीं चेति विश्रुताम् ॥ १२८.६५ ॥
- १२८.६६/१दण्डकारण्यमध्यस्थां ययौ स प्रीतिमान् हरिः ।
- १२८.६६/२तपः कर्तुं मनश्चक्रे देवदेवाय शम्भवे ॥ १२८.६६ ॥
- १२८.६७/१गङ्गां नत्वा तु प्रथमं स्नात्वा च स कृताञ्जलिः ।
- १२८.६७/२शिवैकशरणो भूत्वा स्तोत्रं येदं ततोऽब्रवीत् ॥ १२८.६७ ॥
- १२८.६८/१इन्द्र उवाच । स्वमायया यो ज्यभिलं यरायरम् ।

- १२८.६८/२सृजत्यवत्यति न सज्जतेऽस्मिन् ।
 १२८.६८/३अेकः स्वतन्त्रोऽद्भ्यश्चित् सुभात्मकः ।
 १२८.६८/४स नः प्रसन्नोऽस्तु पिनाकपाणिः ॥ १२८.६८ ॥
- १२८.६९/१न यस्य तत्त्वं सनकाद्योऽपि ।
 १२८.६९/२जानन्ति वेदान्तरुस्यविज्ञाः ।
 १२८.६९/३स पार्वतीशः सकलामिलाष+ ।
 १२८.६९/४दाता प्रसन्नोऽस्तु ममान्धकारिः ॥ १२८.६९ ॥
- १२८.७०/१सृष्ट्वा स्वयम्भूर्भोगवान् विशिष्यम् ।
 १२८.७०/२भयंकरं चास्य शिरोऽन्वपश्यत् ।
 १२८.७०/३छित्वा नप्पात्रैर्नभसक्तमेतत् ।
 १२८.७०/४यिक्षेप तस्माद् अभवत् त्रिवर्गः ॥ १२८.७० ॥
- १२८.७१/१पापं हरिद्रं त्वथ लोभयाच्ये ।
 १२८.७१/२मोडो विपच्येति ततोऽप्यनन्तम् ।
 १२८.७१/३जातप्रभावं भवद्गुणरूपम् ।
 १२८.७१/४भभूव तैर्व्यामिमिदं समस्तम् ॥ १२८.७१ ॥
- १२८.७२/१अवेक्ष्य सर्वं यदितः सुरेशो ।
 १२८.७२/२देवीभवोयज्जगद् अस्तमेति ।
 १२८.७२/३त्वं पाहि लोकेश्चरि लोकमातर ।
 १२८.७२/४उमे शरण्ये सुभगे सुभद्रे ॥ १२८.७२ ॥
- १२८.७३/१जगत्प्रतिष्ठे वरदे जय त्वम् ।
 १२८.७३/२भुक्तिः समाधिः परमा य मुक्तिः ।
 १२८.७३/३स्वाहा स्वधा स्वस्तिरनादिशिद्धिर् ।
 १२८.७३/४गीर्भुद्धिरासीरजरामरे त्वम् ॥ १२८.७३ ॥
- १२८.७४/१विद्यादिर्गुणेण जगत्त्रये त्वम् ।
 १२८.७४/२रक्षां करोष्येव मदाज्ञया य ।
 १२८.७४/३त्वयैव सृष्टं भुवनत्रयं स्याद् ।
 १२८.७४/४यतः प्रकृत्यैव तथैव चित्रम् ॥ १२८.७४ ॥
- १२८.७५/१द्यैवमुक्ता दयिता उरेण ।
 १२८.७५/२संश्लेषसंलापपरा भभूव ।
 १२८.७५/३श्रान्ता भवस्यार्धतनौ सुलगा ।

१२८.७५/४चिक्षेप य स्वेदजलं कराग्रैः ॥ १२८.७५ ॥

१२८.७६/१तस्माद् बभूव प्रथमं स धर्मो ।

१२८.७६/२लक्ष्मीरथो दानमथो सुवृष्टिः ।

१२८.७६/३सत्त्वं सुसम्पन्नधरं सरांसि ।

१२८.७६/४धान्यानि पुष्पाणि कृत्वानि यैव ॥ १२८.७६ ॥

१२८.७७/१सौभाग्यवस्तूनि वपुः सुवेषः ।

१२८.७७/२शङ्खगारभाञ्जनि मडौषधानि ।

१२८.७७/३नृत्यानि गीतान्यमृतं पुराणाम् ।

१२८.७७/४श्रुतिस्मृती नीतिरथान्नप्राने ॥ १२८.७७ ॥

१२८.७८/१शास्त्राणि शास्त्राणि गृहोपयोग्यान् ।

१२८.७८/२अस्त्राणि तीर्थानि च काननानि ।

१२८.७८/३घृष्टानि पूतानि च मङ्गलानि ।

१२८.७८/४यानानि शुभ्राभरणस्रानानि ॥ १२८.७८ ॥

१२८.७९/१भवाङ्गसंसर्गसुसम्प्रदासः ।

१२८.७९/२सुस्वेदसंवापरुणःप्रकारैः ।

१२८.७९/३तथैव जातं सयराचरं य ।

१२८.७९/४अपापकं देवि ततश्च जातम् ॥ १२८.७९ ॥

१२८.८०/१सुप्तं प्रभूतं च शुभं च नित्यम् ।

१२८.८०/२विराजि यैतत् तव देवि भावात् ।

१२८.८०/३तस्मात् तु मां रक्ष जगज्जनित्रि ।

१२८.८०/४भीतं भयेभ्यो जगतां प्रधाने ॥ १२८.८० ॥

१२८.८१/१अेके तर्कैर्विमुह्यन्ति वीयन्ते तत्र यापरे ।

१२८.८१/२शिवशक्त्योस्तदाद्वैतं सुन्दरं नौमि विग्रहम् ॥ १२८.८१ ॥

१२८.८२/१ब्रह्मोवाच । अेवं तु स्तुवतस्तस्य पुरस्ताद् अभवस्थिवः ॥ १२८.८२ ॥

१२८.८३/१शिव उवाच । डिमभीष्टं वरयसे हरे वद परायणम् ॥ १२८.८३ ॥

१२८.८४/१धन्द्र उवाच । बलवान् मे सिपुश्चासीद् दर्शनैश्च शनिर्यथा ।

१२८.८४/२तेन बद्धस्तवं नीतः परिभूतस्त्वनेकधा ॥ १२८.८४ ॥

१२८.८५/१वाकसायकैस्तथा विद्धस्तद्भधाय त्वियं कृतिः ।

१२८.८५/२तदर्थं जगतामीश येन जेष्ये सिपुं प्रभो ॥ १२८.८५ ॥

- १२८.८६/१तद् अेव देडि वीर्यं मे यय्यान्यद् रिपुनाशनम् ।
 १२८.८६/२जातः पराभवो यस्मात् तद्विनाशे कृते सति ।
 १२८.८६/३पुनर्जातमडं मन्ये वरं कीर्तिर्जयश्रियोः ॥ १२८.८६ ॥
- १२८.८७/१ब्रह्मोवाय । स शिवः शङ्कमाडेडं न मयैकेन ते रिपुः ।
 १२८.८७/२वधमाप्नोति तस्मात् त्वं विषणुमप्यव्ययं हरिम् ॥ १२८.८७ ॥
- १२८.८८/१आराधयस्व पौलोम्या सड देवं जनार्दनम् ।
 १२८.८८/२लोकत्रयैकशरणं नारायणमनन्यधीः ॥ १२८.८८ ॥
- १२८.८८/१ततः प्राप्यसि तस्माव्य मत्तश्चापि प्रियं हरे ।
 १२८.८८/२पुनश्चोवाय भगवान् आदिकर्ता मडेश्वरः ॥ १२८.८८ ॥
- १२८.८०/१मन्त्राभ्यासस्तपो वापि योगाव्यसनमेव य ।
 १२८.८०/२संगमे यत्र कुत्रापि सिद्धिदं मुनयो विदुः ॥ १२८.८० ॥
- १२८.८१/१डिं पुनः संगमे विप्र गौतमीसिन्धुकेनयोः ।
 १२८.८१/२गिरीणां गह्वरे यद् वा सस्तिमथ संगमे ॥ १२८.८१ ॥
- १२८.८२/१विप्रो धियैव भवति मुकुन्दाङ्घ्रिनिविष्टया ।
 १२८.८२/२गङ्गाया दक्षिणे तीरे आपस्तम्भो मुनीश्वरः ॥ १२८.८२ ॥
- १२८.८३/१आस्ते तस्याप्यडं तोषमगमं भलसूदन ।
 १२८.८३/२तेन त्वं भार्यया यैव तोषयस्व गदाधरम् ॥ १२८.८३ ॥
- १२८.८४/१ब्रह्मोवाय । आपस्तम्भेन सडितो गङ्गाया दक्षिणे तटे ।
 १२८.८४/२तुष्टाय देवं प्रयतः स्नात्वा पुण्येडथ संगमे ॥ १२८.८४ ॥
- १२८.८५/१डेनायाश्चैव गङ्गायास्तत्र देवं जनार्दनम् ।
 १२८.८५/२वैदिकैर्विधिर्मन्त्रैस्तपसातोषयत् तदा ॥ १२८.८५ ॥
- १२८.८६/१ततस्तुष्टोडभवद् विषणुः डिं देयं येत्यभाषत ।
 १२८.८६/२देडि मे शत्रुडन्तारमित्याड भगवान् हरिः ॥ १२८.८६ ॥
- १२८.८७/१तमित्येव जानीडि तमुवाय जनार्दनः ।
 १२८.८७/२तत्राभवच्छिवस्यैव गङ्गाविषणुवोः प्रसादतः ॥ १२८.८७ ॥
- १२८.८८/१अम्भसा पुरुषो जातः शिवविषणुस्वडुपधृङ् ।
 १२८.८८/२यङ्कपाणिः शूलधरः स गत्वा तु रसातलम् ॥ १२८.८८ ॥

- १२८.८८/१निजघान तदा दैत्यमिन्द्रशत्रुं मडाशनिम् ।
 १२८.८८/२समाभवत् स येन्द्रस्य अञ्जकः स वृषाकपिः ॥ १२८.८८ ॥
- १२८.१००/१दिविस्थोऽपि सदा येन्द्रस्तमन्वेति वृषाकपिम् ।
 १२८.१००/२कुपिता प्राणयेनाभूद् अन्यासक्तं विलोक्य तम् ।
 १२८.१००/३शर्यां तां सान्त्वयन् आड शतमन्युर्दसन् षट् ॥ १२८.१०० ॥
- १२८.१०१/१धन्द्र उवाच । नाडमिन्द्राणि शरणां ऋते सभ्यवृषाकपेः ।
 १२८.१०१/२वारि वापि उविर्यस्य अग्नेः प्रियकरं सदा ॥ १२८.१०१ ॥
- १२८.१०२/१नाडमन्यत्र गन्तास्मि प्रिये याङ्गेन ते शपे ।
 १२८.१०२/२तस्मान् नार्हसि मां वक्तुं शङ्कयान्यत्र भामिनि ॥ १२८.१०२ ॥
- १२८.१०३/१पतिप्रता प्रिया मे त्वं धर्मो मन्त्रे सडाधिनी ।
 १२८.१०३/२सापत्या य कुलीना य त्वत्तोऽन्या का प्रिया मम ॥ १२८.१०३ ॥
- १२८.१०४/१तस्मात् तवोपदेशेन गङ्गां प्राप्य मडानदीम् ।
 १२८.१०४/२प्रसादाद् देवदेवस्य विष्णोर्वै यङ्कपाणिनः ॥ १२८.१०४ ॥
- १२८.१०५/१तथा शिवस्य देवस्य प्रसादाञ्च वृषाकपेः ।
 १२८.१०५/२जलोद्भवस्य मे मित्राद् अञ्जकाल्लोकविश्रुतात् ॥ १२८.१०५ ॥
- १२८.१०६/१उत्तीर्णदुःखः सुभगे षत धन्द्रोऽडमञ्चुतः ।
 १२८.१०६/२किं न साध्यं यत्र भार्या भर्तृचित्तानुगामिनी ॥ १२८.१०६ ॥
- १२८.१०७/१दुष्करा तत्र नो मुक्तिः किंत्वर्थाद्विन्नयं शुभे ।
 १२८.१०७/२जयैव परमं मित्रं लोकद्वयहितैषिणी ॥ १२८.१०७ ॥
- १२८.१०८/१सा येत् कुलीना प्रियभाषिणी य ।
 १२८.१०८/२पतिप्रता रुपवती गुणाढ्या ।
 १२८.१०८/३सम्पत्सु यापत्सु समानरुपा ।
 १२८.१०८/४तया ङ्यसाध्यं किमिड त्रिलोक्याम् ॥ १२८.१०८ ॥
- १२८.१०९/१तस्मात् तव धिया कान्ते ममेदं शुभमागतम् ।
 १२८.१०९/२तस्तवोदितं यैव कर्तव्यं नान्यद् अस्ति मे ॥ १२८.१०९ ॥
- १२८.११०/१परलोके य धर्मो य सत्पुत्रसदृशं न य ।
 १२८.११०/२आर्तस्य पुरुषस्येड भार्यावद् भेषजं नडि ॥ १२८.११० ॥
- १२८.१११/१निःश्रेयसपदप्राप्त्यै तथा पापस्य मुक्तये ।

- १२८.१११/२गङ्गाया सदृशं नास्ति शृणु चान्यद् वरानने ॥ १२८.१११ ॥
- १२८.११२/१धर्मार्थकाममोक्षाणां प्राप्तये पापमुक्तये ।
- १२८.११२/२शिवविष्णवोरनन्यत्व+ । ज्ञानान् नास्त्यत्र मुक्तये ॥ १२८.११२ ॥
- १२८.११३/१तस्मात् तव धिया साध्वि सर्वमेतन् मनोगतम् ।
- १२८.११३/२अवामं य शिवाद् विष्णोर्गङ्गायाश्च प्रसादतः ॥ १२८.११३ ॥
- १२८.११४/१धन्द्रत्वं मे स्थिरं येतो मन्ये मित्रभवात् पुनः ।
- १२८.११४/२वृषाकपिर्मम सभा यो जातस्त्वप्सु भामिनि ॥ १२८.११४ ॥
- १२८.११५/१त्वं य प्रियसणी नित्यं नान्यत् प्रियतरं मम ।
- १२८.११५/२तीर्थानां गौतमी गङ्गा देवानां हरिशंकरौ ॥ १२८.११५ ॥
- १२८.११६/१तस्माद् ऐभ्यः प्रसादेन सर्वं येषितमाप्तवान् ।
- १२८.११६/२रमम प्रीतिकरं येदं तीर्थं त्रैलोक्यविश्रुतम् ॥ १२८.११६ ॥
- १२८.११७/१तस्माद् ऐतद् धि यायिष्ये देवान् सर्वान् अनुकृमात् ।
- १२८.११७/२अनुमन्यन्तु ऋषयो गङ्गा य हरिशंकरौ ॥ १२८.११७ ॥
- १२८.११८/१धन्द्रेश्वरे याञ्जके य उभयोस्तीरयोः सुराः ।
- १२८.११८/२अेकत्र शंकरो देवो ह्यपरत्र जनार्दनः ॥ १२८.११८ ॥
- १२८.११९/१पावयन् दण्डकारण्यं साक्षाद् विष्णुस्त्रिविक्रमः ।
- १२८.११९/२अन्तरे यानि तीर्थानि सर्वपुण्यप्रदानि य ॥ १२८.११९ ॥
- १२८.१२०/१अत्र तु स्नानमात्रेण सर्वे ते मुक्तिमाप्सुयुः ।
- १२८.१२०/२पापिष्ठाः पापतो मुक्तिमाप्सुयुर्ये य धर्मिणः ॥ १२८.१२० ॥
- १२८.१२१/१तेषां तु परमा मुक्तिः पितृभिः पञ्चपञ्चभिः ।
- १२८.१२१/२अत्र किञ्चिच्च ये दद्मुरर्थिभ्यस्ति लमात्रकम् ॥ १२८.१२१ ॥
- १२८.१२२/१दातृभ्यो ह्यक्षयं तत् स्यात् कामदं मोक्षदं तथा ।
- १२८.१२२/२धन्यं यशस्यमायुष्यमारोग्यं पुण्यवर्धनम् ॥ १२८.१२२ ॥
- १२८.१२३/१आप्यानं विष्णुशम्भवोश्च ज्ञात्वा स्नानाच्च मुक्तिदम् ।
- १२८.१२३/२अस्य तीर्थस्य माहात्म्यं ये शृण्वन्ति पठन्ति य ॥ १२८.१२३ ॥
- १२८.१२४/१पुण्यभाजो भवेयुस्ते तेभ्योऽत्रैव स्मृतिर्भवेत् ।
- १२८.१२४/२शिवविष्णवोरशेषाध+ । संघविच्छेदकारिणी ।
- १२८.१२४/३यां प्रार्थयन्ति मुनयो विजितेन्द्रियमानसाः ॥ १२८.१२४ ॥

- १२८.१२५/१ब्रह्मोवाच । भविष्यत्येवमेवेति तं देवा ऋषयोऽब्रुवन् ।
 १२८.१२५/२गौतम्या उत्तरे पारे तीर्थानां भोक्षदायिनाम् ॥ १२८.१२५ ॥
- १२८.१२६/१देवर्षिसिद्धसेव्यानां सलस्राण्यथ सप्त वै ।
 १२८.१२६/२तथैव दक्षिणे तीरे तीर्थान्येकादशैव तु ॥ १२८.१२६ ॥
- १२८.१२७/१अञ्जकं लृढयं प्रोक्तं गोदावर्या मुनीश्वरैः ।
 १२८.१२७/२विश्रामस्थानभीशस्य विष्णोर्ब्रह्माण्येव य ॥ १२८.१२७ ॥
- १३०.१/१ब्रह्मोवाच । आपस्तम्भमिति ज्वातं तीर्थं त्रैलोक्यविश्रुतम् ।
 १३०.१/२स्मरणार्थं अथशेषाद्यथ । संघविध्वंसनक्षमम् ॥ १३०.१ ॥
- १३०.२/१आपस्तम्भो मडाप्राज्ञो मुनिरासीन् मलयशाः ।
 १३०.२/२तस्य भार्याक्षसूत्रेति पतिधर्मपरायणा ॥ १३०.२ ॥
- १३०.३/१तस्य पुत्रो मडाप्राज्ञः कर्किनामाथ तत्त्ववित् ।
 १३०.३/२तस्याश्रममनुप्राप्तो ज्यगस्त्यो मुनिसत्तमः ॥ १३०.३ ॥
- १३०.४/१तमगस्त्यं पूजयित्वा आपस्तम्भो मुनीश्वरः ।
 १३०.४/२शिष्यैरनुगतो धीमांस्तं प्रष्टुमुपयुक्तमे ॥ १३०.४ ॥
- १३०.५/१आपस्तम्भ उवाच । त्रयाणां को नु पूज्यः स्याद् देवानां मुनिसत्तम ।
 १३०.५/२भुक्तिर्भुक्तिश्च कस्माद् वा स्याद् अनादिश्च को भवेत् ॥ १३०.५ ॥
- १३०.६/१अनन्तश्चापि को विप्र देवानामपि दैवतम् ।
 १३०.६/२यज्ञैः कं यज्यते देवः को वेदेष्वनुगीयते ।
 १३०.६/३अेतं मे संशयं छेत्तुं वदागस्त्य मलामुने ॥ १३०.६ ॥
- १३०.७/१अगस्त्य उवाच । धर्मार्थकामभोक्षाणां प्रमाणं शब्द उच्यते ।
 १३०.७/२तत्रापि वैदिकः शब्दः प्रमाणं परमं मतः ॥ १३०.७ ॥
- १३०.८/१वेदेन गीयते यस्तु पुरुषः स परात् परः ।
 १३०.८/२मृतोऽपरः स विज्ञेयो ज्यमृतः पर उच्यते ॥ १३०.८ ॥
- १३०.९/१योऽमूर्तः स परो ज्ञेयो ज्यपरो मूर्त उच्यते ।
 १३०.९/२गुणामिव्याप्तिभेदेन मूर्तोऽसौ त्रिविधो भवेत् ॥ १३०.९ ॥
- १३०.१०/१ब्रह्मा विष्णुः शिवश्चेति अेक एव त्रिधोच्यते ।
 १३०.१०/२त्रयाणामपि देवानां वेधमेकं परं हि तत् ॥ १३०.१० ॥

- १३०.११/१अेकस्य बहुधा व्यासिर्गुणकर्मविभेदतः ।
 १३०.११/२लोकानामुपकारार्थमाकृतित्रितयं भवेत् ॥ १३०.११ ॥
- १३०.१२/१यस्तत्त्वं वेत्ति परमं स य विद्वान् न येतरः ।
 १३०.१२/२तत्र यो भेदमायष्टे विद्गभेदी स उच्यते ॥ १३०.१२ ॥
- १३०.१३/१प्रायश्चित्तं न तस्यास्ति यश्चैषां व्याहरेद् भिदम् ।
 १३०.१३/२त्रयाणामपि देवानां मूर्तिभेदः पृथक् पृथक् ॥ १३०.१३ ॥
- १३०.१४/१वेदाः प्रमाणं सर्वत्र साकारेषु पृथक् पृथक् ।
 १३०.१४/२निराकारं य यत् त्वेकं तत् तेभ्यः परमं मतम् ॥ १३०.१४ ॥
- १३०.१५/१आपस्तम्भ उवाच । नानेन निर्णयः कश्चिन् मयात्र विदितो भवेत् ।
 १३०.१५/२तत्राप्यत्र रढस्यं यत् तद् विमृश्याशु कीर्त्यताम् ।
 १३०.१५/३निःसंशयं निर्विकल्पं भाजनं सर्वसम्पदाम् ॥ १३०.१५ ॥
- १३०.१६/१ब्रह्मोवाच । अेतद् आकार्यं भगवान् अगस्त्यो वाक्यमब्रवीत् ॥ १३०.१६ ॥
- १३०.१७/१अगस्त्य उवाच । यद्यथेषां न भेदोऽस्ति देवानां तु परस्परम् ।
 १३०.१७/२तथापि सर्वसिद्धिः स्याच्छिवाद् अेव सुप्मात्मनः ॥ १३०.१७ ॥
- १३०.१८/१प्रपञ्चस्य निमित्तं यत् तज्जयोतिश्च परं शिवः ।
 १३०.१८/२तमेव साधय हरं भक्त्या परमया मुने ।
 १३०.१८/३गौतम्यां सकलाधीध+ । संहर्ता द्दण्डके वने ॥ १३०.१८ ॥
- १३०.१९/१ब्रह्मोवाच । अेतच्छ्रुत्वा मुनेर्वाक्यं परां प्रीतिमुपागतः ।
 १३०.१९/२भुक्तिदो मुक्तिदः पुंसां साकारोऽथ निराकृतिः ॥ १३०.१९ ॥
- १३०.२०/१सृष्ट्याकारस्ततः शक्तः पालनाकार अेव य ।
 १३०.२०/२दता य ङन्ति सर्वं यो यस्माद् अेतत् समाच्यते ॥ १३०.२० ॥
- १३०.२१/१अगस्त्य उवाच । ब्रह्माकृतिः कर्तृरुपा वैष्णवी पालनी तथा ।
 १३०.२१/२रुद्राकृतिर्निङन्त्री सा सर्ववेष्टेषु पठ्यते ॥ १३०.२१ ॥
- १३०.२२/१ब्रह्मोवाच । आपस्तम्भस्तदा गङ्गां गत्वा स्नात्वा यतप्रतः ।
 १३०.२२/२तुष्टाय शंकरं देवं स्तोत्रेणानेन नारद ॥ १३०.२२ ॥
- १३०.२३/१आपस्तम्भ उवाच । काष्ठेषु वह्निः कुसुमेषु गन्धो ।
 १३०.२३/२भीजेषु वृक्षादि दृषत्सु डेम ।
 १३०.२३/३भूतेषु सर्वेषु तथास्ति यो वै ।

१३०.२३/४तं सोमनाथं शरणां प्रजामि ॥ १३०.२३ ॥

१३०.२४/१यो लीलया विश्वमिदं यकार ।

१३०.२४/२धाता विधाता भुवनत्रयस्य ।

१३०.२४/३यो विश्वरूपः सदसत्परो यः ।

१३०.२४/४सोमेश्वरं तं शरणां प्रजामि ॥ १३०.२४ ॥

१३०.२५/१यं स्मृत्य दारिद्र्यमहाभिशाप+ ।

१३०.२५/२रोगादिभिर्न स्पृश्यते शरीरी ।

१३०.२५/३यमाश्रिताश्चेप्सितमाप्नुवन्ति ।

१३०.२५/४सोमेश्वरं तं शरणां प्रजामि ॥ १३०.२५ ॥

१३०.२६/१येन त्रयीधर्ममवेक्ष्य पूर्वम् ।

१३०.२६/२ब्रह्माद्यस्तत्र समीक्षिताश्च ।

१३०.२६/३अप्येवं द्विधा येन कृतं शरीरम् ।

१३०.२६/४सोमेश्वरं तं शरणां प्रजामि ॥ १३०.२६ ॥

१३०.२७/१यस्मै नमो गच्छति मन्त्रपूतम् ।

१३०.२७/२दुतं हविर्या य कृता य पूजा ।

१३०.२७/३दत्तं हविर्येन सुरा भजन्ते ।

१३०.२७/४सोमेश्वरं तं शरणां प्रजामि ॥ १३०.२७ ॥

१३०.२८/१यस्मात् परं नान्यद् अस्ति प्रशस्तम् ।

१३०.२८/२यस्मात् परं नैव सुसूक्ष्ममन्यत् ।

१३०.२८/३यस्मात् परं नो भडतां भड्य्य ।

१३०.२८/४सोमेश्वरं तं शरणां प्रजामि ॥ १३०.२८ ॥

१३०.२९/१यस्याज्ञया विश्वमिदं विशित्रम् ।

१३०.२९/२अचिन्त्यरूपं विविधं भड्य्य ।

१३०.२९/३अप्येककिं यद्भद् अनुप्रयाति ।

१३०.२९/४सोमेश्वरं तं शरणां प्रजामि ॥ १३०.२९ ॥

१३०.३०/१यस्मिन् विभूतिः सकलाधिपत्यम् ।

१३०.३०/२कर्तृत्वदातृत्वमहत्त्वमेव ।

१३०.३०/३प्रीतिर्यशः सौभ्यमनादिधर्मः ।

१३०.३०/४सोमेश्वरं तं शरणां प्रजामि ॥ १३०.३० ॥

- ૧૩૦.૩૧/૧નિત્યં શરણ્યઃ સકલસ્ય પૂજ્યો ।
 ૧૩૦.૩૧/૨નિત્યં પ્રિયો યઃ શરણાગતસ્ય ।
 ૧૩૦.૩૧/૩નિત્યં શિવો યઃ સકલસ્ય રૂપમ્ ।
 ૧૩૦.૩૧/૪સોમેશ્વરં તં શરણં વ્રજામિ ॥ ૧૩૦.૩૧ ॥
- ૧૩૦.૩૨/૧બ્રહ્મોવાચ । તતઃ પ્રસન્નો ભગવાન્ આહ નારદ તં મુનિમ્ ।
 ૧૩૦.૩૨/૨આત્માર્થં ચ પરાર્થં ચ આપસ્તામ્બોઽબ્રવીચ્છિવમ્ ॥ ૧૩૦.૩૨ ॥
- ૧૩૦.૩૩/૧સર્વાન્ કામાન્ આપ્સ્યુસ્તે યે સ્નાત્વા દેવમીશ્વરમ્ ।
 ૧૩૦.૩૩/૨પશ્યેયુર્જગતામીશમસ્તિવત્યાહ શિવો મુનિમ્ ॥ ૧૩૦.૩૩ ॥
- ૧૩૦.૩૪/૧તતઃ પ્રભૃતિ તત્ તીર્થમાપસ્તામ્બમુદાહૃતમ્ ।
 ૧૩૦.૩૪/૨અનાદિવિદ્યાતિમિર+ । પ્રાતનિર્મૂલનક્ષમમ્ ॥ ૧૩૦.૩૪ ॥
- ૧૩૧.૧/૧બ્રહ્મોવાચ । યમતીર્થમિતિ ખ્યાતં પિતૃણાં પ્રીતિવર્ધનમ્ ।
 ૧૩૧.૧/૨અશોષપાપશામનં તત્ર વૃત્તમિદં શૃણુ ॥ ૧૩૧.૧ ॥
- ૧૩૧.૨/૧તત્રાખ્યાનમિદં ત્વાસીદ્ ઇતિહાસં પુરાતનમ્ ।
 ૧૩૧.૨/૨સરમેતિ પ્રસિદ્ધાસ્તિ નામ્ના દેવશુની મુને ॥ ૧૩૧.૨ ॥
- ૧૩૧.૩/૧તસ્યાઃ પુત્રૌ મહાશ્રેષ્ઠૌ શ્વાનૌ નિત્યં જનાન્ અનુ ।
 ૧૩૧.૩/૨ગામિનૌ પવનાહારૌ ચતુરક્ષૌ યમપ્રિયૌ ॥ ૧૩૧.૩ ॥
- ૧૩૧.૪/૧ગા રક્ષતિ સ્મ દેવાનાં યજ્ઞાર્થં કલ્પિતાન્ પશૂન્ ।
 ૧૩૧.૪/૨રક્ષન્તીમનુજગમુસ્તે રાક્ષસા દૈત્યદાનવાઃ ॥ ૧૩૧.૪ ॥
- ૧૩૧.૫/૧રક્ષન્તીં તાં મહાપ્રાજ્ઞાઃ શ્વાનયોર્માતરં શુનીમ્ ।
 ૧૩૧.૫/૨પ્રલોભયિત્વા વિવિઘૈર્વાઙ્કયૈર્દાનૈશ્ચ યત્નતઃ ॥ ૧૩૧.૫ ॥
- ૧૩૧.૬/૧હૃતા ગા રાક્ષસૈઃ પાપૈઃ પશ્ચર્થે કલ્પિતાઃ શુભાઃ ।
 ૧૩૧.૬/૨તત આગત્ય સા દેવાન્ ઇદમાહ ક્રમાચ્છુની ॥ ૧૩૧.૬ ॥
- ૧૩૧.૭/૧સરમોવાચ । માં બદ્ધ્વા રાક્ષસૈઃ પાશૈસ્તાઽયિત્વા પ્રહારકૈઃ ।
 ૧૩૧.૭/૨નીતા ગા યજ્ઞસિદ્ધ્યર્થં કલ્પિતાઃ પશવઃ સુરાઃ ॥ ૧૩૧.૭ ॥
- ૧૩૧.૮/૧બ્રહ્મોવાચ । તસ્યા વાયં નિશમ્યાશુ સુરાન્ પ્રાહ બૃહસ્પતિઃ ॥ ૧૩૧.૮ ॥
- ૧૩૧.૯/૧બૃહસ્પતિરુવાચ । ઇયં વિદ્વતરૂપાસ્તે અસ્યાઃ પાપં ચ લક્ષ્યે ।
 ૧૩૧.૯/૨અસ્યા મતેન તા ગાવો નીતા નાન્થેન હેતુના ।
 ૧૩૧.૯/૩પાપેયં સુકૃતીવેતિ લક્ષ્યતે દેહચેષ્ટિતૈઃ ॥ ૧૩૧.૯ ॥

- १३१.१०/१ब्रह्मोवाच । तद् गुरोर्वचनाच्छुक्त्वा पदा तं प्राडरश्चुनीम् ।
 १३१.१०/२पदाघातात् तदा तस्या मुष्मात् क्षीरं प्रसुस्रुवे ॥ १३१.१० ॥
- १३१.११/१पुनः प्राड शयीभर्ता क्षीरं पीतं त्वया शुनि ।
 १३१.११/२राक्षसैश्च तदा दत्तं तस्मान् नीतास्तु गा मम ॥ १३१.११ ॥
- १३१.१२/१सरभोवाच । नापराधोऽस्ति मे नाथ न यान्यस्यापि कस्यचित् ।
 १३१.१२/२नापराधो न योपेक्षा ममास्ति त्रिदशेश्वर ।
 १३१.१२/३तस्माद् रुष्टोऽसि किं नाथ रिपवो बलिनस्तु ते ॥ १३१.१२ ॥
- १३१.१३/१ब्रह्मोवाच । ततो ध्यात्वा देवगुरुर्ज्ञात्वा तस्या विद्येष्टितम् ।
 १३१.१३/२सत्यं शङ्क त्वियं द्रुष्टा रिपूणां पक्षकारिणी ॥ १३१.१३ ॥
- १३१.१४/१ततः शशाप तां शङ्कः पापिष्ठे त्वं शुनी भव ।
 १३१.१४/२मर्त्यलोके पापभूता अज्ञानात् पापकारिणी ॥ १३१.१४ ॥
- १३१.१५/१तद्देन्द्रस्य तु शापेन मानुषे सा व्यजायत ।
 १३१.१५/२यथा शप्ता मघवता पापात् सा ह्यतिभीषणा ॥ १३१.१५ ॥
- १३१.१६/१गावो या राक्षसैर्नीतास्तासामानयनाय य ।
 १३१.१६/२यत्नं कुर्वन् सुरपतिर्विषणवे तन् न्यवेदयत् ॥ १३१.१६ ॥
- १३१.१७/१विष्णुर्द्वैत्यांश्च दनुजान् गोडर्तृश्चैव राक्षसान् ।
 १३१.१७/२लन्तुं प्रयत्नमकरोज्जगृहे च मडद् धनुः ॥ १३१.१७ ॥
- १३१.१८/१शाङ्गो यत्लोकविख्यातं दैत्यनाशनमेव य ।
 १३१.१८/२रजितारिः पूजितो देवैः स्वयं स्थित्वा जनार्दनः ॥ १३१.१८ ॥
- १३१.१९/१यत्र वै दण्डकारण्ये शाङ्गपाणिर्जगत्प्रभुः ।
 १३१.१९/२तत्रस्थान् दैत्यदनुजान् राक्षसांश्च बलीयसः ॥ १३१.१९ ॥
- १३१.२०/१पुनर्जग्ने स वै विष्णुर्गा यैर्नीताश्च राक्षसैः ।
 १३१.२०/२तत्र वै दण्डकारण्ये शाङ्गपाणिरिति श्रुतः ॥ १३१.२० ॥
- १३१.२१/१युध्यमानस्ततो विष्णुर्द्वैतिजै राक्षसैः सड ।
 १३१.२१/२ते जग्मुर्दक्षिणामाशां विष्णोस्त्रासान् मडामुने ॥ १३१.२१ ॥
- १३१.२२/१अन्वगच्छत् ततो विष्णुस्तान् अथ परमेश्वरः ।
 १३१.२२/२रगरुत्मता तान् अवाप्य शाङ्गमुक्तेर्मनोजिवैः ॥ १३१.२२ ॥
- १३१.२३/१बाणैस्तान् व्याडनद् विष्णुर्गाङ्गाया उत्तरे तटे ।

- १३१.२३/रहेवारयः क्षयं नीता विष्णुना प्रभविष्णुना ॥ १३१.२३ ॥
- १३१.२४/१शाङ्गमुक्तैर्महावेगैः सुस्वनैश्च सुमन्त्रितैः ।
- १३१.२४/२क्षयं प्राप्ता विष्णुबाणैस्ततस्ते देवशत्रवः ॥ १३१.२४ ॥
- १३१.२५/१गावो लब्धा यत्र देवैर्भाणतीर्थं तद् उच्यते ।
- १३१.२५/२वैष्णवं लोकविदितं गोतीर्थं येति विश्रुतम् ॥ १३१.२५ ॥
- १३१.२६/१पशुर्थे कल्पिता गावो गङ्गाया दक्षिणे तटे ।
- १३१.२६/२प्रद्रुतास्ते सुराः सर्वे गङ्गायां सन्ववेशयन् ॥ १३१.२६ ॥
- १३१.२७/१तन्मध्ये कार्यामासुद्धीपं चैवाश्रयं गवाम् ।
- १३१.२७/२तैर्गोभिस्तत्र गङ्गायां सुरयज्ञो व्यजयत ॥ १३१.२७ ॥
- १३१.२८/१यज्ञातीर्थं तु तत् प्रोक्तं गोद्धीपं गाङ्गमध्यतः ।
- १३१.२८/२देवानां यजनं तथ्य सर्वकामप्रदं शुभम् ॥ १३१.२८ ॥
- १३१.२९/१स्वयं मूर्तिमती भूत्वा गङ्गाशक्तिर्महाद्युते ।
- १३१.२९/२असारापारसंसारं सागरोत्तराणे तदिः ॥ १३१.२९ ॥
- १३१.३०/१विश्वेश्वरी योगमाया सद्भक्ताभयदायिनी ।
- १३१.३०/२गोरक्षं तु ततस्तीर्थं गङ्गाया दक्षिणे तटे ॥ १३१.३० ॥
- १३१.३१/१तौ श्वानौ सरमापुत्रौ यतुरक्षौ यमप्रियौ ।
- १३१.३१/२मातुः शापं यापराधं सर्वं यापि सविस्तरम् ॥ १३१.३१ ॥
- १३१.३२/१निवेद्य तु यथान्यायं कार्यं यापि सुभ्रष्टम् ।
- १३१.३२/२विशापकराणं यापि पप्रच्छतुरुभौ यमम् ॥ १३१.३२ ॥
- १३१.३३/१स ताभ्यां सखितः सौरिः पित्रे सूर्याय याब्रवीत् ।
- १३१.३३/२श्रुत्वा सूर्यः सुतं प्राड गङ्गायां सुरसत्तम ॥ १३१.३३ ॥
- १३१.३४/१लोकत्रयैकपावन्यां गौतम्यां दण्डके वने ।
- १३१.३४/२श्रद्धया परया वत्स सुस्नातः सुसमाहितः ॥ १३१.३४ ॥
- १३१.३५/१ब्रह्माणं चैव विष्णुं च मामीशं च यथाक्रमम् ।
- १३१.३५/२स्तुतिं त्वं सर्वभावेन भृत्यौ प्रीतिमवाप्स्यतः ॥ १३१.३५ ॥
- १३१.३६/१तत् पितुर्वचनं श्रुत्वा यमः प्रीतमनास्तदा ।
- १३१.३६/२तयोश्च प्रीतये प्रायाद् देवतर्पणयोर्यमः ॥ १३१.३६ ॥

- १३१.३७/१गौतम्यामघडाशिएयां सुसमाहितमानसः ।
 १३१.३७/२तथैव तोषयामास गङ्गायां सुरसत्तमान् ॥ १३१.३७ ॥
- १३१.३८/१श्रव्यां य सङ्घितः श्रीमान् दक्षिणाशापतिः प्रभुः ।
 १३१.३८/२ब्रह्माणं तोषयामास भानु वै दक्षिणे तटे ॥ १३१.३८ ॥
- १३१.३९/१शानमुत्तरे विष्णुं स्वयं धर्मः प्रतापवान् ।
 १३१.३९/२दत्तवन्तो वरं श्रेष्ठे सरमाया विशापकम् ।
 १३१.३९/३वरान् अथायत भडूँल्लोकानामुपकारकान् ॥ १३१.३९ ॥
- १३१.४०/१यम उवाच । अेषु स्नानं तु ये कुर्युर्ब्रह्मविष्णुमडेश्वराः ।
 १३१.४०/२आत्मार्यं य परार्थं य ते कामान् आप्नुयुः शुभान् ॥ १३१.४० ॥
- १३१.४१/१बाणतीर्थे तु ये स्नात्वा शार्ङ्गपाणिं स्मरन्ति वै ।
 १३१.४१/२तेभ्यो दारिद्र्यदुःभानि न भवेयुर्युगे युगे ॥ १३१.४१ ॥
- १३१.४२/१गौतीर्थे ब्रह्मतीर्थे वा यस्तु स्नात्वा यतप्रतः ।
 १३१.४२/२ब्रह्माणं तं नमस्याथ द्वीपस्यापि प्रदक्षिणाम् ॥ १३१.४२ ॥
- १३१.४३/१यः कुर्यात् तेन पृथिवी सामद्वीपा वसुंधरा ।
 १३१.४३/२प्रदक्षिणीकृता तत्र किञ्चिद् दत्त्वा वसु द्विजम् ॥ १३१.४३ ॥
- १३१.४४/१तद् देवयजनं प्राप्य किञ्चिद् धुत्वा लुताशने ।
 १३१.४४/२अश्वमेधादियज्ञानां कृलं प्राप्नोति पुष्कलम् ॥ १३१.४४ ॥
- १३१.४५/१यः सकृत् तत्र पठति गायत्रीं वेदमातरम् ।
 १३१.४५/२अधीतास्तेन वेदा वै निष्कामो मुक्तिभाजनम् ॥ १३१.४५ ॥
- १३१.४६/१स्नात्वा तु दक्षिणे कूले शक्तिं देवीं तु भक्तितः ।
 १३१.४६/२पूजयित्वा यथान्यायं सर्वान् कामान् अवाप्नुयात् ॥ १३१.४६ ॥
- १३१.४७/१ब्रह्मविष्णुमडेशानां शक्तिर्माता त्रयीमयी ।
 १३१.४७/२सर्वान् कामान् अवाप्नोति पुत्रवान् धनवान् भवेत् ॥ १३१.४७ ॥
- १३१.४८/१आदित्यं भक्तितो यस्तु दक्षिणे नियतो नरः ।
 १३१.४८/२स्नात्वा पश्येत तेनेष्टा यज्ञा विविधदक्षिणाः ॥ १३१.४८ ॥
- १३१.४९/१कूले यश्चोत्तरे यैव गङ्गाया दैत्यसूदनम् ।
 १३१.४९/२स्नात्वा पश्येत तं नत्वा तस्य विष्णोः परं पदम् ॥ १३१.४९ ॥
- १३१.५०/१यमेश्वरं ततो यस्तु यमतीर्थं तु पूजितम् ।

- ૧૩૧.૫૦/૨સ્નાતઃ પશ્યતિ યુક્તાત્મા સ કરોત્યચિરેણ હિ ॥ ૧૩૧.૫૦ ॥
- ૧૩૧.૫૧/૧પિતૃણામક્ષયં પુણ્યં ફલદં કીર્તિવર્ધનમ્ ।
- ૧૩૧.૫૧/૨તત્ર સ્નાનેન દાનેન જપેન સ્તવનેન ચ ।
- ૧૩૧.૫૧/૩અપિ દુષ્ટતકર્માણઃ પિતરો મોક્ષમાપ્નુયુઃ ॥ ૧૩૧.૫૧ ॥
- ૧૩૧.૫૨/૧બ્રહ્મોવાચ । ઇત્યાદ્યષ્ટ સહસ્રાણિ તીર્થાનિ ત્રીણિ નારદ ।
- ૧૩૧.૫૨/૨તેષુ સ્નાનં ચ દાનં ચ સર્વમક્ષયપુણ્યદમ્ ॥ ૧૩૧.૫૨ ॥
- ૧૩૧.૫૩/૧એતેષાં સ્મરણં પુણ્યં નાનાજન્માધનાશનમ્ ।
- ૧૩૧.૫૩/૨શ્રવણાત્ પિતૃભિઃ સાર્ધં પઠનાત્ સ્વકુલૈઃ સહ ॥ ૧૩૧.૫૩ ॥
- ૧૩૧.૫૪/૧તેષામપ્યતિપાપાનિ નાશં યાન્તિ મમાજ્ઞયા ।
- ૧૩૧.૫૪/૨તત્ર સ્નાનાદિ યઃ કૃત્વા કિંચિદ્ દત્ત્વા યતાત્મવાન્ ॥ ૧૩૧.૫૪ ॥
- ૧૩૧.૫૫/૧પિતૃણાં પિણ્ડદાનાદિ કૃત્વા નત્વા સુરાન્ ઇમાન્ ।
- ૧૩૧.૫૫/૨ધનં ધાન્યં યશો વીર્યમાયુરારોગ્યસમ્પદઃ ॥ ૧૩૧.૫૫ ॥
- ૧૩૧.૫૬/૧પુત્રાન્ પૌત્રાન્ પ્રિયાં ભાર્યાં લબ્ધ્વા યાન્યન્ મનીષિતમ્ ।
- ૧૩૧.૫૬/૨અવિયુક્તઃ પ્રીતમના બન્યુભિશ્ચાતિમાનિતઃ ॥ ૧૩૧.૫૬ ॥
- ૧૩૧.૫૭/૧નરકસ્થાન્ અપિ પિતૃસ્તારથિત્વા કુલાનિ ચ ।
- ૧૩૧.૫૭/૨પાવથિત્વા પ્રિયૈર્યુક્તો હ્યન્તે વિષ્ણું શિવં સ્મરેત્ ।
- ૧૩૧.૫૭/૩તતો મુક્તિપદં ગચ્છેદ્ દેવાનાં વચનં યથા ॥ ૧૩૧.૫૭ ॥
- ૧૩૨.૧/૧બ્રહ્મોવાચ । યક્ષિણીસંગમં નામ તીર્થં સર્વફલપ્રદમ્ ।
- ૧૩૨.૧/૨તત્ર સ્નાનેન દાનેન સર્વાન્ કામાન્ અવાપ્નુયાત્ ॥ ૧૩૨.૧ ॥
- ૧૩૨.૨/૧યત્ર યક્ષેશ્વરો દેવો દર્શનાદ્ ભુક્તિમુક્તિદઃ ।
- ૧૩૨.૨/૨તત્ર ચ સ્નાનમાત્રેણ સત્રયાગફલં લભેત્ ॥ ૧૩૨.૨ ॥
- ૧૩૨.૩/૧વિશ્વાવસોઃ સ્વસા નામ્ના પિપ્પલા ગુરુહાસિની ।
- ૧૩૨.૩/૨ઋષીણાં સત્રમગમદ્ ગૌતમીતીરવર્તિનામ્ ॥ ૧૩૨.૩ ॥
- ૧૩૨.૪/૧દૃષ્ટ્વા તત્ર ઋષીન્ ક્ષામાન્ સા જહાસાતિગર્વિતા ।
- ૧૩૨.૪/૨યા ગત્વાશ્રાવય વૌષડ્ અસ્તુ શ્રૌષડ્ ઇતિ સ્થિરમ્ ॥ ૧૩૨.૪ ॥
- ૧૩૨.૫/૧વિસ્વરેણ બ્રુવતી તાં તે શેપુઃ સ્વાવિણી ભવ ।
- ૧૩૨.૫/૨તતો નદ્યભવત્ તત્ર યક્ષિણીતિ સુવિશ્રુતા ॥ ૧૩૨.૫ ॥
- ૧૩૨.૬/૧તતો વિશ્વાવસુઃ પૂજ્ય ઋષીન્ દેવં ત્રિલોચનમ્ ।

- १३२.६/२संगम्य शैव गौतम्या तां विशापामथाकरोत् ॥ १३२.६ ॥
- १३२.७/१ततः प्रभृति तत् तीर्थं यक्षिणीसंगमं स्मृतम् ।
- १३२.७/२तत्र स्नानादिदानेन सर्वान् कामान् अवाप्नुयात् ॥ १३२.७ ॥
- १३२.८/१विश्वावसोः प्रसन्नोऽभूद् यत्र शम्भुः शिवान्वितः ।
- १३२.८/२शैवं तत् परमं तीर्थं दुर्गातीर्थं च विश्रुतम् ॥ १३२.८ ॥
- १३२.८/१सर्वपापौघहरणं सर्वदुर्गतिनाशनम् ।
- १३२.८/२सर्वेषां तीर्थमुभ्यानां तद् धि सारं मडामुने ।
- १३२.८/३तीर्थं मुनिवचैः श्रुत्वा सर्वसिद्धिप्रदं नृणाम् ॥ १३२.८ ॥
- १३३.१/१अञ्जोवाय । शुक्लतीर्थमिति श्रुत्वा सर्वसिद्धिकरं नृणाम् ।
- १३३.१/२यस्य स्मरणमात्रेण सर्वकामान् अवाप्नुयात् ॥ १३३.१ ॥
- १३३.२/१भरद्वाज इति श्रुत्वा मुनिः परमधार्मिकः ।
- १३३.२/२तस्य पैठिनसी नाम भार्या सुकलभूषणा ॥ १३३.२ ॥
- १३३.३/१गौतमीतीरमध्यास्ते पतिव्रतपरायणा ।
- १३३.३/२अग्नीषोमीयमैन्द्राग्रं पुरोडाशमकल्पयत् ॥ १३३.३ ॥
- १३३.४/१पुरोडाशे श्रप्यमाणो धूमात् कश्चिद् अजायत ।
- १३३.४/२पुरोडाशं लक्षयित्वा लोकत्रितयभीषणः ॥ १३३.४ ॥
- १३३.५/१यज्ञं मे ज्यत्र को ङसि कोपात् त्वमिति तं मुनिः ।
- १३३.५/२प्रोवाय सत्वरं कुब्जो भरद्वाजो द्विजोत्तमः ।
- १३३.५/३तद् ऋषेर्वचनं श्रुत्वा राक्षसः प्रत्युवाय तम् ॥ १३३.५ ॥
- १३३.६/१राक्षस उवाच । उव्यम् इति विख्यातं भरद्वाज निबोध माम् ।
- १३३.६/२संध्यासुतोऽहं जयेष्ठश्च सुतः प्राचीनबर्हिषः ॥ १३३.६ ॥
- १३३.७/१अञ्जो मे वरो दत्तो यज्ञान् भाद यथासुभम् ।
- १३३.७/२ममानुजः कलिश्चापि बलवान् अतिभीषणः ॥ १३३.७ ॥
- १३३.८/१अहं कृष्णः पिता कृष्णो माता कृष्णा तथाऽनुजः ।
- १३३.८/२अहं ममं हनिष्यामि यूपं छेदि कृतान्तकः ॥ १३३.८ ॥
- १३३.८/१भरद्वाज उवाच । रक्ष्यतां मे त्वया यज्ञः प्रियो धर्मः सनातनः ।
- १३३.८/२जाने त्वां यज्ञान्तरं सद्विजं रक्ष मे कृतुम् ॥ १३३.८ ॥
- १३३.१०/१यज्ञघ्न उवाच । भरद्वाज निबोधेदं वाक्यं मम समासतः ।

- १३३.१०/२ब्रह्मपुराणं पुरा शमो देवदानवसंनिधौ ॥ १३३.१० ॥
- १३३.११/१ततः प्रसादितो देवो मया लोकपितामहः ।
- १३३.११/२अमृतैः प्रोक्षयिष्यन्ति यदा त्वां मुनिसत्तमाः ॥ १३३.११ ॥
- १३३.१२/१तदा विशापो भविता डव्यद्ग्वं न यान्यथा ।
- १३३.१२/२अेवं कश्चिदसि यदा ततः सर्वं भविष्यति ॥ १३३.१२ ॥
- १३३.१३/१ब्रह्मोवाच । भरद्वाजः पुनः प्राड साभा मेऽसि मडामते ।
- १३३.१३/२मभ्रसंरक्षणं येन स्थान् मे वद करोमि तत् ॥ १३३.१३ ॥
- १३३.१४/१समभूय देवा दैतेया ममन्युः क्षीरसागरम् ।
- १३३.१४/२अलभन्तामृतं कष्टात् तद् अस्मत्सुलभं कथम् ॥ १३३.१४ ॥
- १३३.१५/१प्रीत्या यद्वि प्रसन्नोऽसि सुलभं यद् वदस्व तत् ।
- १३३.१५/२तद् ऋषेर्वयनं श्रुत्वा रक्षः प्राड तदा मुदा ॥ १३३.१५ ॥
- १३३.१६/१रक्ष उवाच । अमृतं गौतमीवारि अमृतं स्वर्णमुच्यते ।
- १३३.१६/२अमृतं गोभवं याज्यममृतं सोम अेव य ॥ १३३.१६ ॥
- १३३.१७/१अेतैर्माभिषिञ्च्यस्व अथवैतैस्तथा त्रिभिः ।
- १३३.१७/२गङ्गाया वारिणाजयेन छिरण्येन तथैव य ।
- १३३.१७/३सर्वेभ्योऽप्यधिकं द्रव्यममृतं गौतमीजलम् ॥ १३३.१७ ॥
- १३३.१८/१ब्रह्मोवाच । अेतद् आकण्ठ्यं स ऋषिः परं संतोषमागतः ।
- १३३.१८/२पाशावादाय गङ्गायाः सलिलाभृतमादरात् ॥ १३३.१८ ॥
- १३३.१९/१तेनाकरोद् ऋषी रक्षो ऽभिषिक्तं तदा मभे ।
- १३३.१९/२पुनश्च यूपे य पशावृत्विक्षु मभमण्डले ॥ १३३.१९ ॥
- १३३.२०/१सर्वमेवाभवच्छुक्लमभिषेकान् मडात्मनः ।
- १३३.२०/२तद् रक्षोऽपि तदा शुक्लो भूत्वोत्पन्नो मडाभलः ॥ १३३.२० ॥
- १३३.२१/१यः पुरा कृष्णरूपोऽभूत् स तु शुक्लोऽभवत् क्षणात् ।
- १३३.२१/२यज्ञं सर्वं समाप्याथ भरद्वाजः प्रतापवान् ॥ १३३.२१ ॥
- १३३.२२/१ऋत्विजोऽपि विसृज्याथ यूपं गङ्गोदकेऽक्षिपत् ।
- १३३.२२/२गङ्गामध्ये तद् धि यूपमधाप्यास्ते मडामते ॥ १३३.२२ ॥
- १३३.२३/१अभिषिक्तं यामृतेन अभिज्ञानं तु तन् मडत् ।
- १३३.२३/२तत्र तीर्थे पुना रक्षो भरद्वाजमुवाच उ ॥ १३३.२३ ॥

- १३३.२४/१२क्ष विवाय । अहं यामि भरद्वाज कृतः शुक्लस्त्वया पुनः ।
 १३३.२४/२तस्मात् तवात्र तीर्थे ये स्नानदानादिपूजनम् ॥ १३३.२४ ॥
- १३३.२५/१कुर्वुस्तेषामभीष्टानि भवेयुर्द्यत् क्वं मभे ।
 १३३.२५/२स्मरणाद् अपि पापानि नाशं यान्तु सदा मुने ॥ १३३.२५ ॥
- १३३.२६/१ततः प्रभृति तत् तीर्थं शुक्लतीर्थमिति स्मृतम् ।
 १३३.२६/२गौतम्यां दण्डकारण्ये स्वर्गद्वारमपावृतम् ॥ १३३.२६ ॥
- १३३.२७/१उभयोस्तीरयोः सप्त सप्तस्राण्यपराणि च ।
 १३३.२७/२तीर्थानां मुनिशार्दूल सर्वसिद्धिप्रदायिनाम् ॥ १३३.२७ ॥
- १३४.१/१अहमोवाय । यद्धतीर्थमिति ज्ञातं स्मरणात् पापनाशनम् ।
 १३४.१/२तस्य प्रभावं वक्ष्यामि शृणु यत्नेन नारद ॥ १३४.१ ॥
- १३४.२/१ऋषयः सप्त विख्याता वसिष्ठप्रमुखा मुने ।
 १३४.२/२गौतम्यास्तीरमाश्रित्य सत्रयज्ञमुपासते ॥ १३४.२ ॥
- १३४.३/१तत्र विष्णु उपकान्ते रक्षोभिरतिभीषणे ।
 १३४.३/२मामभ्येत्याथ मुनयो रक्षःकृत्यं न्यवेदयन् ॥ १३४.३ ॥
- १३४.४/१तदाहं प्रमदाङ्गुपं माययासृज्य नारद ।
 १३४.४/२यस्याश्च दर्शनाद् अत्र नाशं यान्त्यथ राक्षसाः ॥ १३४.४ ॥
- १३४.५/१अत्रैवमुक्त्वा तु तां प्रादाम् ऋषिभ्यः प्रमदां मुने ।
 १३४.५/२मद्वाक्याद् ऋषयो मायामादाय पुनरागमन् ॥ १३४.५ ॥
- १३४.६/१अञ्जैका या समाख्याता कृष्णलोहितरूपिणी ।
 १३४.६/२मुक्तकेशीत्यभिधया सास्तेऽद्यापि स्वरूपिणी ॥ १३४.६ ॥
- १३४.७/१लोकत्रितयसम्मोह+ । दायिनी कामरूपिणी ।
 १३४.७/२तद्भलात् स्वस्थमनसः सर्वे य मुनिपुंगवः ॥ १३४.७ ॥
- १३४.८/१गौतमीं सरितां श्रेष्ठां पुनर्यज्ञाय दीक्षिताः ।
 १३४.८/२पुनस्तन्मभ्यनाशाय राक्षसाः समुपागमन् ॥ १३४.८ ॥
- १३४.९/१यक्षवाटान्तिके मायां दृष्ट्वा राक्षसपुंगवाः ।
 १३४.९/२ततो नृत्यन्ति गायन्ति हसन्ति च रुदन्ति च ॥ १३४.९ ॥
- १३४.१०/१माडेश्वरी मलामाया प्रभावेणातिदरिपिता ।

- १३४.१०/२तेषां मध्ये दैत्यपतिः शम्भरो नाम वीर्यवान् ॥ १३४.१० ॥
- १३४.११/१मायारूपां तु प्रमदां भक्षयामास नारद ।
- १३४.११/२तद् अद्भुतमतीवासीत् तन्मायाजलदृशिनाम् ॥ १३४.११ ॥
- १३४.१२/१मणे विध्वंस्यमाने तु ते विषणुं शरणां ययुः ।
- १३४.१२/२प्रादाद् विषणुश्चक्रमथो मुनीनां रक्षणाय तु ॥ १३४.१२ ॥
- १३४.१३/१यकं तद् राक्षसान् आजौ दैत्याश्च दनुजांस्तथा ।
- १३४.१३/२यिच्छेद तद्भयाद् अेव मृता राक्षसपुंगवाः ॥ १३४.१३ ॥
- १३४.१४/१ऋषिभिस्तन् मडासत्रं सम्पूर्णाभभवत् तदा ।
- १३४.१४/२विषणोः प्रक्षालितं यकं गङ्गाम्भोभिः सुदर्शनम् ॥ १३४.१४ ॥
- १३४.१५/१ततः प्रभृति तत् तीर्थं यकतीर्थमुदाहृतम् ।
- १३४.१५/२तत्र स्नानेन दानेन सत्रयागङ्गलं लभेत् ॥ १३४.१५ ॥
- १३४.१६/१तत्र पञ्च शतान्यासंस्तीर्थानां पापहारिणाम् ।
- १३४.१६/२तेषु स्नानं तथा दानं प्रत्येकं मुक्तिदायकम् ॥ १३४.१६ ॥
- १३५.१/१ब्रह्मोवाच । वाणीसंगममाख्यातं यत्र वागीश्वरो हरः ।
- १३५.१/२तत् तीर्थं सर्वपापानां मोचनं सर्वकामदम् ॥ १३५.१ ॥
- १३५.२/१तत्र स्नानेन दानेन ब्रह्मलत्यादिनाशनम् ।
- १३५.२/२ब्रह्मविषणुश्च संवाटे मलत्वे य परस्परम् ॥ १३५.२ ॥
- १३५.३/१तयोर्मध्ये मडादेवो ज्योतिर्मूर्तिरभूत् किल ।
- १३५.३/२तत्रैव वाग् उवायेदं दैवी पुत्र तयोः शुभा ॥ १३५.३ ॥
- १३५.४/१अहमस्मि मडांस्तत्र अहमस्मीति वै मिथः ।
- १३५.४/२दैवी वाङ् तावुभौ प्राड यस्त्वस्थान्तं तु पश्यति ॥ १३५.४ ॥
- १३५.५/१स तु ज्येष्ठो भवेत् तस्मान् मा वादं कर्तुमर्हथः ।
- १३५.५/२तद्वाक्याद् विषणुरगमद् अधोऽहं योर्धमेव य ॥ १३५.५ ॥
- १३५.६/१ततो विषणुः शीघ्रमेत्य ज्योतिःपार्ष्ण उपाविशत् ।
- १३५.६/२अप्राप्यान्तमहं प्रायां दूराद् दूरतरं मुने ॥ १३५.६ ॥
- १३५.७/१ततः श्रान्तो निवृत्तोऽहं द्रष्टुमीशं तु तं प्रभुम् ।
- १३५.७/२तदैवं मम धीरासीद् दृष्टश्रान्तो मया भृशम् ॥ १३५.७ ॥

- १३५.८/१अस्य देवस्य तद् विष्णोर्मम जयैष्ठ्यं स्फुटं भवेत् ।
 १३५.८/२पुनश्चापि मम त्वेवं मतिरासीन् मडामते ॥ १३५.८ ॥
- १३५.९/१सत्थैर्वकुत्रैः कथं वक्ष्ये पीडितोऽध्यनृतं वयः ।
 १३५.९/२नानाविधेषु पापेषु नानृतात् पातकं परम् ॥ १३५.९ ॥
- १३५.१०/१सत्थैर्वकुत्रैरसत्यां वा वाचं वक्ष्ये कथं त्विति ।
 १३५.१०/२ततोऽहं पञ्चमं वक्त्रं गर्दभाकृतिभीषणम् ॥ १३५.१० ॥
- १३५.११/१कृत्वा तेनानृतं वक्ष्ये छिति ध्यात्वा शिरं तदा ।
 १३५.११/२अब्रुवं तं हरिं तत्र आसीनं जगतां प्रभुम् ॥ १३५.११ ॥
- १३५.१२/१अस्य यान्तो मया दृष्टस्तेन जयैष्ठ्यं जनार्दन ।
 १३५.१२/२ममेति वदतः पार्श्वे उभौ तौ हरिशंकरौ ॥ १३५.१२ ॥
- १३५.१३/१अेकरूपत्वमापन्नौ सूर्यायन्द्रमसाविव ।
 १३५.१३/२तौ दृष्ट्वा विस्मितो भीतश्चास्तवं तावुभावपि ।
 १३५.१३/३ततः कुङ्कुमैश्च जगन्नाथौ वाचं तामिदमूयतुः ॥ १३५.१३ ॥
- १३५.१४/१हरिहरावूयतुः । दृष्टे त्वं निम्नगा भूया नानृताद्
 अस्ति पातकम् ॥ १३५.१४ ॥
- १३५.१५/१ब्रह्मोवाच । ततः सा विह्वला भूत्वा नदीभावमुपागता ।
 १३५.१५/२तद् दृष्ट्वा विस्मितो भीतस्तामब्रुवमहं तदा ॥ १३५.१५ ॥
- १३५.१६/१यस्माद् असत्यमुक्तासि ब्रह्मवाचि स्थिता सती ।
 १३५.१६/२तस्माद् अदृश्या त्वं भूयाः पापरूपास्यसंशयम् ॥ १३५.१६ ॥
- १३५.१७/१अेतच्छापं विदित्वा तु तौ देवौ प्रणता तदा ।
 १३५.१७/२विशापत्वं प्रार्थयन्ती तुष्टाय च पुनः पुनः ॥ १३५.१७ ॥
- १३५.१८/१ततस्तुष्टौ देवदेवौ प्रार्थितौ त्रिदशार्थितौ ।
 १३५.१८/२प्रीत्या हरिहरावेवं वाचं वाचमथोचतुः ॥ १३५.१८ ॥
- १३५.१९/१हरिहरावूयतुः । गङ्गया संगता भद्रे यदा त्वं लोकपावनी ।
 १३५.१९/२तदा पुनर्वपुस्ते स्यात् पवित्रं हि सुशोभने ॥ १३५.१९ ॥
- १३५.२०/१ब्रह्मोवाच । तथेत्युक्त्वा सापि देवी गङ्गया संगताभवत् ।
 १३५.२०/२भागीरथी गौतमी च ततश्चापि स्वकं वपुः ॥ १३५.२० ॥
- १३५.२१/१देवी सा व्यगमद् ब्रह्मन् देवानामपि दुर्लभम् ।

- १३५.२१/२गौतम्यां सैव विभ्याता नाम्ना वाणीति पुण्यदा ॥ १३५.२१ ॥
- १३५.२२/१भागीरथ्यां सैव देवी सरस्वत्यभिधीयते ।
- १३५.२२/२उभयत्रापि विभ्यातः संगमो लोकपूजितः ॥ १३५.२२ ॥
- १३५.२३/१सरस्वतीसंगमश्च वाणीसंगम एव य ।
- १३५.२३/२गौतम्या संगता देवी वाणी वाया सरस्वती ॥ १३५.२३ ॥
- १३५.२४/१सर्वत्र पूजितं तीर्थं तत्र वाया शिवं प्रभुम् ।
- १३५.२४/२देवेश्वरं पूजयित्वा विशापमगमद् यतः ॥ १३५.२४ ॥
- १३५.२५/१ब्रह्मा विधूय वागदौष्ट्यं स्वं य धामागमत् पुनः ।
- १३५.२५/२तस्मात् तत्र शुचिर्भूत्वा स्नात्वा तत्र य संगमे ॥ १३५.२५ ॥
- १३५.२६/१वागीश्वरं ततो दृष्ट्वा तावता मुक्तिमाप्नुयात् ।
- १३५.२६/२दानडोमादिकं किञ्चिद् उपवासादिकां क्रियाम् ॥ १३५.२६ ॥
- १३५.२७/१यः कुर्यात् संगमे पुण्ये संसारे न भवेत् पुनः ।
- १३५.२७/२अेकोनविंशतिशतं तीर्थानां तीरयोर्द्वयोः ।
- १३५.२७/३नानाजन्मार्जिताशेष+ । पापक्षयविधायिनाम् ॥ १३५.२७ ॥
- १३६.१/१ब्रह्मोवाय । विष्णुतीर्थमिति प्यातं तत्र वृत्तमिदं शृणु ।
- १३६.१/२मौद्गल्ये षति विभ्यातो मुद्गलस्य सुतो ऋषिः ॥ १३६.१ ॥
- १३६.२/१तस्य भार्या तु जाम्बाला नाम्ना प्याता सुपुत्रिणी ।
- १३६.२/२पिता ऋषिस्तथा वृद्धो मुद्गलो लोकविश्रुतः ॥ १३६.२ ॥
- १३६.३/१तस्य भार्या तथा प्याता नाम्ना भागीरथी शुभा ।
- १३६.३/२स मौद्गल्यः प्रातरेव गङ्गां स्नाति यत्प्रतः ॥ १३६.३ ॥
- १३६.४/१नित्यमेव त्विदं कर्म तस्यासीन् मुनिसत्तम ।
- १३६.४/२गङ्गातीरे कुशैर्मृदुभिः शमीपुष्पैरुत्तर्निशम् ॥ १३६.४ ॥
- १३६.५/१गुडदितेन मार्गेण स्वमानससरोरुडे ।
- १३६.५/२आवाहनं नित्यमेव विष्णोश्चक्रे स मौद्गलिः ॥ १३६.५ ॥
- १३६.६/१तेनाद्भुतस्त्वरम् अेति लक्ष्मीभर्ता जगत्पतिः ।
- १३६.६/२वैनतेयमथारुण्य शङ्खयङ्गदाधरः ॥ १३६.६ ॥
- १३६.७/१पूजितस्तेन ऋषिणः स मौद्गल्येन यत्नतः ।
- १३६.७/२प्रभूते य कथाश्चित्रा मौद्गल्याय जगत्प्रभुः ॥ १३६.७ ॥

- १३६.८/१ततोऽपराह्णसमये विष्णुः प्राङ् स मौद्गलिम् ।
 १३६.८/२याहि वत्स स्वभवनं श्रान्तोऽसीति पुनः पुनः ॥ १३६.८ ॥
- १३६.९/१अेवमुक्तः स दैवेन विष्णुना याति स द्विजः ।
 १३६.९/२जगत्प्रभुस्ततो याति दैवैर्युक्तः स्वमन्दिरम् ॥ १३६.९ ॥
- १३६.१०/१मौद्गल्योऽपि तथाभ्येत्य किञ्चिद् आदाय नित्यशः ।
 १३६.१०/२स्वमेव भवनं विद्वान् भार्यायै स्वार्जितं धनम् ॥ १३६.१० ॥
- १३६.११/१६६दाति स मडाविष्णु+ ेडरणाञ्जपरायणः ।
 १३६.११/२मौद्गल्यस्य प्रिया सापि पतिप्रतपरायणा ॥ १३६.११ ॥
- १३६.१२/१शाकं मूलं कुलं वापि भर्त्रानीतं तु यत्नतः ।
 १३६.१२/२सुसंस्कृत्याप्यतिथीनां भालानां भर्तुरेव य ॥ १३६.१२ ॥
- १३६.१३/१६६त्वा तु भोजनं तेभ्यः पश्चाद् भुङ्क्ते यतप्रता ।
 १३६.१३/२भुङ्क्तवत्स्वथ सर्वेषु रात्रौ नित्यं स मौद्गलिः ॥ १३६.१३ ॥
- १३६.१४/१विष्णोः श्रुताः कथाश्चित्रास्तेभ्यो वक्तव्य उर्षितः ।
 १३६.१४/२अेवं बहुतिथे काले व्यतीते यातिविस्मिता ।
 १३६.१४/३मौद्गल्यस्य रडो भार्या भर्तारं वाक्यमब्रवीत् ॥ १३६.१४ ॥
- १३६.१५/१जालोवाय । यद्वि ते विष्णुरभ्येति समीपं त्रिदशार्चितः ।
 १३६.१५/२तथापि कष्टमस्माकं कस्माद् दृष्टे जगत्प्रभुम् ॥ १३६.१५ ॥
- १३६.१६/१तत् पृथ्थ त्वं मडाप्राज्ञ यदासौ विष्णुरेति य ।
 १३६.१६/२यस्मिंश्च स्मृतमात्रे तु जराजन्मरुजो मृतिः ।
 १३६.१६/३नाशं यान्ति कुतो दृष्टे तस्मात् पृथ्थ जगत्पतिम् ॥ १३६.१६ ॥
- १३६.१७/१ब्रह्मोवाय । तथेत्युक्त्वा प्रियावाक्यान् मौद्गल्यो नित्यवद् धरिम् ।
 १३६.१७/२पूजयित्वा विनीतश्च पप्रथ स कृताञ्जलिः ॥ १३६.१७ ॥
- १३६.१८/१मौद्गल्य उवाच । त्वयि स्मृते जगन्नाथ शोकदारिद्र्यदुष्कृतम् ।
 १३६.१८/२नाशं याति विपत्तिर्मे त्वयि दृष्टे कथं स्थिता ॥ १३६.१८ ॥
- १३६.१९/१श्रीविष्णुरुवाच । स्वकृतं भुज्यते भूतैः सर्वैः सर्वत्र सर्वदा ।
 १३६.१९/२न कोऽपि कस्यचित् किञ्चित् करोत्यत्र छिताछिते ॥ १३६.१९ ॥
- १३६.२०/१यादृशं योप्यते बीजं कुलं भवति तादृशम् ।

- १३६.२०/२२सावः स्थान् न निम्बस्य बीजाज्जात्वपि कुत्रयित् ॥ १३६.२० ॥
- १३६.२१/१न कृता गौतमीसेवा नार्थितौ हरिशंकरौ ।
- १३६.२१/२न दत्तं वैश्व विप्रेभ्यस्ते कथं भाजनं श्रियः ॥ १३६.२१ ॥
- १३६.२२/१त्वया न दत्तं किञ्चिच्च ब्राह्मणोभ्यो ममापि य ।
- १३६.२२/२यद् दीयते तद् अवेळ परस्मिंश्चोपतिष्ठति ॥ १३६.२२ ॥
- १३६.२३/१मृद्भिर्वाभिः कुशैर्मन्त्रैः शुचिकर्म सदैव यत् ।
- १३६.२३/२करोति तस्मात् पूतात्मा शरीरस्य य शोषणात् ॥ १३६.२३ ॥
- १३६.२४/१विना दानेन न क्वापि भोगावामिर्नृणां भवेत् ।
- १३६.२४/२सत्कर्माथराणाश्छुद्दो विरक्तः स्यात् ततो नरः ॥ १३६.२४ ॥
- १३६.२५/१ततोऽप्रतिष्ठतज्ञानो ज्वन्मुक्तस्ततो भवेत् ।
- १३६.२५/२सर्वेषां सुलभा मुक्तिर्मद्भक्त्या खेळ पूर्वतः ॥ १३६.२५ ॥
- १३६.२६/१भुक्तिर्दानादिना सर्व+ । भूतदुःखनिर्मुखात् ।
- १३६.२६/२अथवा लप्स्यसे मुक्तिं भक्त्या भुक्तिं न लप्स्यसे ॥ १३६.२६ ॥
- १३६.२७/१मौद्गल्य उवाच । भक्त्या मुक्तिः कथं भूयाद् भुक्तेर्भुक्तिः सुदुर्लभा ।
- १३६.२७/२जाता येद् देहिनां मुक्तिः किमन्येन प्रयोजनम् ॥ १३६.२७ ॥
- १३६.२८/१भक्त्या मुक्तिः सर्वपूज्या तामिच्छेयं जगन्मय ॥ १३६.२८ ॥
- १३६.२८/१विष्णुरुवाच । अेतद् अेवान्तरं ब्रह्मन् दीयते मामनुस्मरन् ।
- १३६.२८/२ब्राह्मणायार्थिभ्यस्तद् अेवाक्षयतां प्रजेत् ॥ १३६.२८ ॥
- १३६.३०/१मामध्यात्वाथ यद् दद्यात् तत् तन्मात्रकृत्प्रदम् ।
- १३६.३०/२तत् पुनर्दत्तमेवेळ न भोगायात्र कल्पते ॥ १३६.३० ॥
- १३६.३१/१तस्माद् देहि मडाबुद्धे भोज्यं किञ्चिन् मम ध्रुवम् ।
- १३६.३१/२अथवा विप्रमुष्याय गौतमीतीरमाश्रितः ॥ १३६.३१ ॥
- १३६.३२/१ब्रह्मोवाच । मौद्गल्यः प्राळ तं विष्णुं देयं मम न विद्यते ।
- १३६.३२/२नान्यत् किञ्चन देडादि यत् तत् त्वयि समर्पितम् ॥ १३६.३२ ॥
- १३६.३३/१ततो विष्णुर्गुरुत्नन्तं प्राळ शीघ्रं जगत्पतिः ।
- १३६.३३/२छानयस्व कण्ठिंशं ममायं थार्पयिष्यति ॥ १३६.३३ ॥
- १३६.३४/१ततो योग्यान् अयं भोगान् प्राप्स्यते मनसः प्रियान् ।

- १३६.३४/२आकाशार्थं स्वामिनादिष्टं तथा यङ्के स पक्षिराट् ॥ १३६.३४ ॥
- १३६.३५/१विष्णुदस्ते कल्पान् प्रादात् स मौद्गल्यो यतव्रतः ।
- १३६.३५/२अेतस्मिन् अन्तरे विष्णुर्विश्वकर्माणामब्रवीत् ॥ १३६.३५ ॥
- १३६.३६/१विष्णुरुवाच । यावन्नास्य कुले सप्त पुरुषास्तावद् अेव तु ।
- १३६.३६/२भवितारो मडाबुद्धे तावत् कामा मनीषिताः ।
- १३६.३६/३गावो डिरेण्यं धान्यानि वस्त्राण्यामरानि च ॥ १३६.३६ ॥
- १३६.३७/१ब्रह्मोवाच । यय्य किञ्चिन् मनःप्रीत्यै लोके भवति भूषणम् ।
- १३६.३७/२तत् सर्वमाप मौद्गल्यो विष्णुगङ्गाप्रभावतः ॥ १३६.३७ ॥
- १३६.३८/१गृहं गच्छेति मौद्गल्यो विष्णुनोक्तस्ततो ययौ ।
- १३६.३८/२आश्रमे स्वस्य सर्वर्षिर्दृष्ट्वा ऋषिरभाषत ॥ १३६.३८ ॥
- १३६.३९/१ऋषिरुवाच । अडो दानप्रभावोऽयमडो विष्णोऽनुस्मृतिः ।
- १३६.३९/२अडो गङ्गाप्रभावश्च कैर्विचार्यो मडान् अयम् ॥ १३६.३९ ॥
- १३६.४०/१ब्रह्मोवाच । मौद्गल्यो भार्यया सार्धं पुत्रैः पौत्रैश्च बन्धुभिः ।
- १३६.४०/२पितृभ्यां बुभुजे भोगान् भुक्तिं मुक्तिमवाप य ॥ १३६.४० ॥
- १३६.४१/१ततः प्रभृति तत् तीर्थं मौद्गल्यं वैष्णवं तथा ।
- १३६.४१/२तत्र स्नानं च दानं च भुक्तिमुक्तिफलप्रदम् ॥ १३६.४१ ॥
- १३६.४२/१तत्र श्रुतिः स्मृतिर्वापि तीर्थस्य स्यात् कथंचन ।
- १३६.४२/२तस्य विष्णुर्भवेत् प्रीतः पापैर्मुक्तः सुष्णी भवेत् ॥ १३६.४२ ॥
- १३६.४३/१अेकादश सडस्त्राणि तीर्थानां तीरयोर्द्वयोः ।
- १३६.४३/२सर्वार्थदायिनां तत्र स्नानदानजपादिभिः ॥ १३६.४३ ॥
- १३७.१/१ब्रह्मोवाच । लक्ष्मीतीर्थमिति ज्घ्यातं साक्षाल्लक्ष्मीविवर्धनम् ।
- १३७.१/२अलक्ष्मीनाशनं पुण्यमाज्यानं शृणु नारद ॥ १३७.१ ॥
- १३७.२/१संवादश्च पुरा त्वासील्लक्ष्म्याः पुत्र दरिद्रया ।
- १३७.२/२परस्परविरोधिन्यावुभे विश्वं समीयतुः ॥ १३७.२ ॥
- १३७.३/१ताभ्यामव्यापृतं वस्तु तन् नास्ति भुवनत्रये ।
- १३७.३/२मम जयैष्ठ्यं मम जयैष्ठ्यमित्यूयतुरुभे मिथः ।
- १३७.३/३अहं पूर्वं समुद्भूता ष्ट्याह श्रियमोजसा ॥ १३७.३ ॥
- १३७.४/१श्रीलक्ष्मीरुवाच । कुलं शीलं श्रुवितं वा देडिनामडमेव तु ।

- ૧૩૭.૪/૨મયા વિના દેહભાજો જીવન્તોડપિ મૃતા ઇવ ॥ ૧૩૭.૪ ॥
- ૧૩૭.૫/૧બ્રહ્મોવાચ । દરિદ્રયા ચ સા પ્રોક્તા સર્વેભ્યો હ્યધિકા હ્યહમ્ ।
- ૧૩૭.૫/૨મુક્તિર્મદાશ્રિતા નિત્યં દરિદ્રૈવં વયોડબ્રવીત્ ॥ ૧૩૭.૫ ॥
- ૧૩૭.૬/૧કામઃ ક્રોધશ્ચ લોભશ્ચ મદો માત્સર્યમેવ ચ ।
- ૧૩૭.૬/૨ચત્રાહમસ્મિ તત્રૈતે ન તિષ્ઠન્તિ કદાયન ॥ ૧૩૭.૬ ॥
- ૧૩૭.૭/૧ન ભયોદ્ભૂતિરુન્માદ ઈર્ષ્યા ઉદ્ધતવૃત્તિતા ।
- ૧૩૭.૭/૨ચત્રાહમસ્મિ તત્રૈતે ન તિષ્ઠન્તિ કદાયન ॥ ૧૩૭.૭ ॥
- ૧૩૭.૮/૧દરિદ્રાયા વચઃ શ્રુત્વા લક્ષ્મીસ્તાં પ્રત્યભાષત ॥ ૧૩૭.૮ ॥
- ૧૩૭.૮/૧લક્ષ્મીરુવાચ । અલંકૃતો મયા જન્તુઃ સર્વો ભવતિ પૂજિતઃ ।
- ૧૩૭.૮/૨નિર્ધનઃ શિવતુલ્યોડપિ સર્વૈરધ્યભિભૂયતે ॥ ૧૩૭.૮ ॥
- ૧૩૭.૧૦/૧દેહીતિ વચનદ્વારા દેહસ્થાઃ પગ્ચ દેવતાઃ ।
- ૧૩૭.૧૦/૨સદ્યો નિર્ગત્ય ગચ્છન્તિ ધીશ્રીહ્રીશાન્તિકીર્તયઃ ॥ ૧૩૭.૧૦ ॥
- ૧૩૭.૧૧/૧તાવદ્ ગુણા ગુરુત્વં ચ યાવન્ નાર્થયતે પરમ્ ।
- ૧૩૭.૧૧/૨અર્થા ચેત્ પુરુષો જાતઃ ક્વ ગુણાઃ ક્વ ચ ગૌરવમ્ ॥ ૧૩૭.૧૧ ॥
- ૧૩૭.૧૨/૧તાવત્ સર્વોત્તમો જન્તુસ્તાવત્ સર્વગુણાલયઃ ।
- ૧૩૭.૧૨/૨નમસ્થઃ સર્વલોકાનાં યાવન્ નાર્થયતે પરમ્ ॥ ૧૩૭.૧૨ ॥
- ૧૩૭.૧૩/૧કષ્ટમેતન્ મહાપાપં નિર્ધનત્વં શરીરિણામ્ ।
- ૧૩૭.૧૩/૨ન માનયતિ નો વક્તિ ન સ્પૃશત્યધનં જનઃ ॥ ૧૩૭.૧૩ ॥
- ૧૩૭.૧૪/૧અહમેવ તતઃ શ્રેષ્ઠા દરિદ્રે શ્ૃણુ મે વચઃ ॥ ૧૩૭.૧૪ ॥
- ૧૩૭.૧૫/૧બ્રહ્મોવાચ । તલ્લક્ષ્મીવચનં શ્રુત્વા દરિદ્રા વાક્યમબ્રવીત્ ॥ ૧૩૭.૧૫ ॥
- ૧૩૭.૧૬/૧દરિદ્રોવાચ । વક્તું ન લક્ષ્મીર્જ્યૈષ્ઠાહમિતિ વૈ લજ્જસે મુહુઃ ।
- ૧૩૭.૧૬/૨પાપેષુ રમસે નિત્યં વિહાય પુરુષોત્તમમ્ ॥ ૧૩૭.૧૬ ॥
- ૧૩૭.૧૭/૧વિશ્વસ્તવગ્ચકા નિત્યં ભવતી શ્વાઘસે કથમ્ ।
- ૧૩૭.૧૭/૨સુખં ન તાદૃક્ ત્વત્પ્રાપ્તૌ પશ્ચાત્તાપો યથા ગુરુઃ ॥ ૧૩૭.૧૭ ॥
- ૧૩૭.૧૮/૧ન તથા જાયતે પુંસાં સુરથા દારુણો મદઃ ।
- ૧૩૭.૧૮/૨ત્વત્સંનિધાનમાત્રેણ યથા વૈ વિદુષ્ઠામપિ ॥ ૧૩૭.૧૮ ॥
- ૧૩૭.૧૯/૧સદૈવ રમસે લક્ષ્મીઃ પ્રાયસ્ત્વં પાપકારિષુ ।

- १३७.१८/२अलं वसामि योग्येषु धर्मशीलेषु सर्वदा ॥ १३७.१८ ॥
- १३७.२०/१शिवविषयवन्दुक्तेषु कृतज्ञेषु मङ्गत्सु य ।
- १३७.२०/२सदायारेषु शान्तेषु गुरुसेवोद्यतेषु य ॥ १३७.२० ॥
- १३७.२१/१सत्सु विद्वत्सु शूरेषु कृतबुद्धिषु साधुषु ।
- १३७.२१/२निवसामि सदा लक्ष्मीस्तस्माज्जयैष्ठ्यं मयि स्थितम् ॥ १३७.२१ ॥
- १३७.२२/१ब्राह्मणेषु शुचिष्मत्सु प्रतयारिषु भिक्षुषु ।
- १३७.२२/२निर्भयेषु वसिष्णामि लक्ष्मीस्त्वं शृणु ते स्थितिम् ॥ १३७.२२ ॥
- १३७.२३/१राजवर्तिषु पापेषु निष्ठुरेषु भलेषु य ।
- १३७.२३/२पिशुनेषु य लुब्धेषु विकृतेषु शठेषु य ॥ १३७.२३ ॥
- १३७.२४/१अनार्येषु कृतघ्नेषु धर्मघातिषु सर्वदा ।
- १३७.२४/२मित्रद्रोहिष्वनिष्टेषु भग्नचित्तेषु वर्तसे ॥ १३७.२४ ॥
- १३७.२५/१ब्रह्मोवाच । अ एवं विवदमाने ते जग्मतुर्मानुषे अपि ।
- १३७.२५/२तयोर्वाक्यमुपश्रुत्य मयोक्ते ते उभे अपि ॥ १३७.२५ ॥
- १३७.२६/१मत्तः पूर्वतरा पृथ्वी आपः पूर्वतरास्ततः ।
- १३७.२६/२स्त्रीणां विवाहं ता अ एव स्त्रियो जानन्ति नेतरे ॥ १३७.२६ ॥
- १३७.२७/१विशेषतः पुनस्ताभ्यः कमण्डलुभवाश्च याः ।
- १३७.२७/२तत्रापि गौतमी देवी निश्चयं कथयिष्यति ॥ १३७.२७ ॥
- १३७.२८/१सैव सर्वातिंसंज्ञी सैव सदेहकर्तरी ।
- १३७.२८/२ते मद्राक्याद् भुवं गत्वा भूम्या य सञ्जिते अपि ॥ १३७.२८ ॥
- १३७.२९/१अद्भिश्च सञ्जिताः सर्वा गौतमी ययुरापगाम् ।
- १३७.२९/२भूमिरापस्तयोर्वाक्यं गौतम्यै कमण्डलुः स्फुटम् ॥ १३७.२९ ॥
- १३७.३०/१सर्वं निवेदयामासुर्यथावृत्तं प्रणम्य ताम् ।
- १३७.३०/२दरिद्रायाश्च लक्ष्याश्च वाक्यं मध्यस्थवत् तदा ॥ १३७.३० ॥
- १३७.३१/१शृण्वत्सु लोकापलेषु शृण्वत्यां भुवि नारद ।
- १३७.३१/२शृण्वतीष्वप्यसु सा गङ्गा दरिद्रां वाक्यमब्रवीत् ।
- १३७.३१/३सम्प्रशस्य तथा लक्ष्मीं गौतमी वाक्यमब्रवीत् ॥ १३७.३१ ॥
- १३७.३२/१गौतम्युवाच । ब्रह्मश्रीश्च तपःश्रीश्च यज्ञश्रीः कीर्तिसंज्ञिता ।
- १३७.३२/२धनश्रीश्च यशश्रीश्च विद्या प्रज्ञा सरस्वती ॥ १३७.३२ ॥

- ૧૩૭.૩૩/૧ભુક્તિશ્રીશ્ચાથ મુક્તિશ્ચ સ્મૃતિર્લજ્જા ધૃતિઃ ક્ષમા ।
 ૧૩૭.૩૩/૨સિદ્ધિસ્તુષ્ટિસ્તથા પુષ્ટિઃ શાન્તિરાપસ્તથા મહી ॥ ૧૩૭.૩૩ ॥
- ૧૩૭.૩૪/૧અહંશક્તિરથૌષધ્યઃ શ્રુતિઃ શુદ્ધિર્વિભાવરી ।
 ૧૩૭.૩૪/૨ઘૌજર્થોત્સના આશિષઃ સ્વસ્તિર્વ્યાપ્તિર્માયા ઉષા શિવા ॥ ૧૩૭.૩૪ ॥
- ૧૩૭.૩૫/૧યત્ કિંચિદ્ વિદ્યેતે લોકે લક્ષ્યા વ્યાપ્તં ચરાચરમ્ ।
 ૧૩૭.૩૫/૨બ્રાહ્મણોષ્વથ ધીરેષુ ક્ષમાવત્સ્વથ સાધુષુ ॥ ૧૩૭.૩૫ ॥
- ૧૩૭.૩૬/૧વિદ્યાયુક્તેષુ ચાન્યેષુ ભુક્તિમુક્ત્યનુસારિષુ ।
 ૧૩૭.૩૬/૨ચદ્ યદ્ રમ્યં સુન્દરં વા તત્ તલ્લક્ષ્મીવિજૃમ્ભિતમ્ ॥ ૧૩૭.૩૬ ॥
- ૧૩૭.૩૭/૧કિમત્ર બહુનોક્તેન સર્વં લક્ષ્મીમયં જગત્ ।
 ૧૩૭.૩૭/૨ચસ્મિન્ કસ્મિંશ્ચ યત્ કિંચિદ્ ઉત્કૃષ્ટં પરિદૃશ્યતે ॥ ૧૩૭.૩૭ ॥
- ૧૩૭.૩૮/૧લક્ષ્મીમયં તુ તત્ સર્વં તથા હીનં ન કિંચન ।
 ૧૩૭.૩૮/૨અત્રેમાં સુન્દરી દેવી સ્પર્ધયન્તી ન લજ્જસે ॥ ૧૩૭.૩૮ ॥
- ૧૩૭.૩૯/૧ગચ્છ ગચ્છેતિ તાં ગડ્ગા દરિદ્રાં વાક્યમબ્રવીત્ ।
 ૧૩૭.૩૯/૨તતઃ પ્રભૃતિ ગડ્ગામ્ભો દરિદ્રાવૈરકાર્યભૂત્ ॥ ૧૩૭.૩૯ ॥
- ૧૩૭.૪૦/૧તાવદ્ દરિદ્રાભિભવો ગડ્ગા યાવન્ ન સેવ્યતે ।
 ૧૩૭.૪૦/૨તતઃ પ્રભૃતિ તત્ તીર્થમલક્ષ્મીનાશનં શુભમ્ ॥ ૧૩૭.૪૦ ॥
- ૧૩૭.૪૧/૧તત્ર સ્નાનેન દાનેન લક્ષ્મીવાન્ પુણ્યવાન્ ભવેત્ ।
 ૧૩૭.૪૧/૨તીર્થાનાં ષટ્ સહસ્રાણિ તસ્મિંસ્તીર્થે મહામતે ।
 ૧૩૭.૪૧/૩દેવર્ષિમુનિજુષ્ઠાનાં સર્વસિદ્ધિપ્રદાયિનામ્ ॥ ૧૩૭.૪૧ ॥
- ૧૩૮.૧/૧બ્રહ્મોવાચ । ભાનુતીર્થમિતિ ખ્યાતં સર્વસિદ્ધિકરં નૃણામ્ ।
 ૧૩૮.૧/૨તત્રેદં વૃત્તમાખ્યાસ્યે મહાપાતકનાશનમ્ ॥ ૧૩૮.૧ ॥
- ૧૩૮.૨/૧શર્યાતિરિતિ વિખ્યાતો રાજા પરમધાર્મિકઃ ।
 ૧૩૮.૨/૨તસ્ય ભાર્યા સ્થવિષ્ઠેતિ રૂપેણાપ્રતિમા ભુવિ ॥ ૧૩૮.૨ ॥
- ૧૩૮.૩/૧મધુચ્છન્દા ઇતિ ખ્યાતો વૈશ્વામિત્રો દ્વિજોત્તમઃ ।
 ૧૩૮.૩/૨પુરોધાસ્તસ્ય નૃપતેર્બ્રહ્મર્ષિઃ શમિનાં પ્રભુઃ ॥ ૧૩૮.૩ ॥
- ૧૩૮.૪/૧દિશો વિજેતું સ જગામ રાજા ।
 ૧૩૮.૪/૨પુરોધસા તેન નૃપપ્રવીરઃ ।

- १३८.४/३पुरोधसं प्राड मडानुभावम् ।
 १३८.४/४जित्वा दिशश्चाध्वनि संनिविष्टः ॥ १३८.४ ॥
- १३८.५/१पप्रच्छेदं केन षोडं गतोऽसि ।
 १३८.५/२छेतुं वदस्वेति मडानुभाव ।
 १३८.५/३त्वमेव राज्ञ्ये मम सर्वमान्यः ।
 १३८.५/४समस्तविधानिरवद्यबोधः ॥ १३८.५ ॥
- १३८.६/१विधूतपापः परितापशून्यः ।
 १३८.६/२किमन्ययेता एव लक्ष्यसे त्वम् ।
 १३८.६/३जितेयमुर्वी विजिता नरेन्द्रा ।
 १३८.६/४दर्पस्य छेतौ मडतीड जाते ॥ १३८.६ ॥
- १३८.७/१किं त्वं कृशो मे वद सत्यमेव ।
 १३८.७/२द्विजातिवर्यातिमडानुभाव ।
 १३८.७/३सम्बोध्य शर्यातिमुवाच विप्रश् ।
 १३८.७/४छन्दोमधुः प्रेममयी प्रियोऽजित्म् ॥ १३८.७ ॥
- १३८.८/१मधुच्छन्दा उवाच । शृणु भूपाल मद्राज्यं भार्यया यद् उदीरितम् ।
 १३८.८/२स्थिते यामे वयं यामो यामिनी यार्धगामिनी ॥ १३८.८ ॥
- १३८.८/१स्वामिनी यास्य देवस्य कामिनी मां प्रतीक्षते ।
 १३८.८/२स्मृत्वा तत् कामिनीवाज्यं शोषं याति क्लेवरम् ।
 १३८.८/३विकारे स्मरसंजाते शुवातुर्नलिनानना ॥ १३८.८ ॥
- १३८.१०/१ब्रह्मोवाच । विदस्य चाब्रवीद् राजा पुरोधसमरिंदमः ॥ १३८.१० ॥
- १३८.११/१राजोवाच । त्वं गुरुर्मम मित्रं य किमात्मानं विऽम्बसे ।
 १३८.११/२किमनेन मडाप्राज्ञ मम वाज्येन मानद ।
 १३८.११/३उक्त्वाविध्वंसिनि सुषे का नामास्था मडात्मनाम् ॥ १३८.११ ॥
- १३८.१२/१ब्रह्मोवाच । अेतद् आकर्ष्य मतिमान् मधुच्छन्दा वयोऽब्रवीत् ॥ १३८.१२ ॥
- १३८.१३/१मधुच्छन्दा उवाच । यत्रानुकूल्यं दम्पत्योस्त्रिवर्गस्तत्र वर्धते ।
 १३८.१३/२न येदं दूषणं राजन् भूषणं यातिमन्यताम् ॥ १३८.१३ ॥
- १३८.१४/१ब्रह्मोवाच । आजगाम स्वर्कं देशं मडत्या सेनया वृतः ।
 १३८.१४/२परिशीक्षार्थं य तत्रेभ पुर्था वार्तामदीदृशत् ॥ १३८.१४ ॥

- ૧૩૮.૧૫/૧દિશો વિજેતું શર્યાતૌ યાતે રાક્ષસપુંગવઃ ।
 ૧૩૮.૧૫/૨હત્વા રસાતલં યાતો રાજાનં સપુરોધસમ્ ॥ ૧૩૮.૧૫ ॥
- ૧૩૮.૧૬/૧રાણો ભાર્યાં નિશ્ચયાય પ્રવૃત્તા મુનિસત્તમ ।
 ૧૩૮.૧૬/૨વાર્તાં શ્રુત્વા દૂતમુખાન્ મધુચ્છન્દઃપ્રિયા પુનઃ ॥ ૧૩૮.૧૬ ॥
- ૧૩૮.૧૭/૧તદૈવાભૂદ્ ગતપ્રાણા તદ્ વિચિત્રમિવાભવત્ ।
 ૧૩૮.૧૭/૨તસ્યા વૃત્તં તુ તે દૃષ્ટ્વા દૂતા રાણે ન્યવેદયન્ ॥ ૧૩૮.૧૭ ॥
- ૧૩૮.૧૮/૧યત્ કૃતં રાજપત્નીભિઃ પ્રિયયા ચ પુરોધસઃ ।
 ૧૩૮.૧૮/૨વિસ્મિતો દુઃખિતો રાજા પુનર્દૂતાન્ અભાષત ॥ ૧૩૮.૧૮ ॥
- ૧૩૮.૧૯/૧રાજોવાચ । શીઘ્રં ગચ્છન્તુ હે દૂતા બ્રાહ્મણ્યા યત્ કલેવરમ્ ।
 ૧૩૮.૧૯/૨રક્ષન્તુ વાર્તાં કુરુત રાજાગન્તા પુરોધસા ॥ ૧૩૮.૧૯ ॥
- ૧૩૮.૨૦/૧બ્રહ્મોવાચ । ઇતિ ચિન્તાતુરે રાણિ વાગ્ ઉવાચાશરીરિણી ॥ ૧૩૮.૨૦ ॥
- ૧૩૮.૨૧/૧આકાશવાગ્ ઉવાચ । વિધાસ્યત્યપિલં ગડ્ગા રાજંસ્તવ સમીહિતમ્ ।
 ૧૩૮.૨૧/૨સર્વાભિષડ્ગશમની પાવની ભુવિ ગૌતમી ॥ ૧૩૮.૨૧ ॥
- ૧૩૮.૨૨/૧બ્રહ્મોવાચ । એતચ્છુત્વા સ શર્યાતિર્ગૌતમીતટમાશ્રિતઃ ।
 ૧૩૮.૨૨/૨બ્રાહ્મણોભ્યો ધનં દત્વા તર્પયિત્વા પિતૃન્ દ્વિજાન્ ॥ ૧૩૮.૨૨ ॥
- ૧૩૮.૨૩/૧પુરોહિતં દ્વિજશ્રેષ્ઠં પ્રેષયિત્વા ધનાન્વિતમ્ ।
 ૧૩૮.૨૩/૨અન્યત્ર તીર્થે સાર્થેષુ દાનં દેહિ પ્રયત્તઃ ॥ ૧૩૮.૨૩ ॥
- ૧૩૮.૨૪/૧એતત્ સર્વં ન જાનાતિ રાણઃ કૃત્યં પુરોહિતઃ ।
 ૧૩૮.૨૪/૨ગતે તસ્મિન્ ગુરૌ રાજા વૈશ્વામિત્રે મહાત્મનિ ॥ ૧૩૮.૨૪ ॥
- ૧૩૮.૨૫/૧સર્વં બલં પ્રેષયિત્વા ગડ્ગાતીરેડગ્નિમાવિશત્ ।
 ૧૩૮.૨૫/૨ઇત્યુક્ત્વા સ તુ રાજેન્દ્રો ગડ્ગાં ભાનું સુરાન્ અપિ ॥ ૧૩૮.૨૫ ॥
- ૧૩૮.૨૬/૧યદિ દત્તં યદિ હુતં યદિ ત્રાતા પ્રજા મયા ।
 ૧૩૮.૨૬/૨તેન સત્યેન સા સાધ્વી મમાયુષ્યેણ જીવતુ ॥ ૧૩૮.૨૬ ॥
- ૧૩૮.૨૭/૧ઇત્યુક્ત્વાગ્ઙૌ પ્રવિષ્ટે તુ શર્યાતૌ નૃપસત્તમે ।
 ૧૩૮.૨૭/૨તદૈવ જીવિતા ભાર્યાં રાણસ્તસ્ય પુરોધસઃ ॥ ૧૩૮.૨૭ ॥
- ૧૩૮.૨૮/૧અગ્નિપ્રવિષ્ટં રાજાનં શ્રુત્વા વિસ્મયકારણમ્ ।
 ૧૩૮.૨૮/૨પતિવ્રતાં તથા ભાર્યાં મૃતાં જીવાન્વિતાં પુનઃ ॥ ૧૩૮.૨૮ ॥

- १३८.२६/१तदर्थं यापि राजानं त्यक्त्वात्मानं विशेषतः ।
 १३८.२६/२आत्मनश्च पुनः कृत्यमस्मरन् नृपतेर्गुरुः ॥ १३८.२६ ॥
- १३८.३०/१अहमप्यग्निमावेक्ष्य उत यास्ये प्रियान्तिकम् ।
 १३८.३०/२अथवेड तपस्तप्स्ये ततो निश्चयवान् द्विजः ॥ १३८.३० ॥
- १३८.३१/१अेतद् अेवात्मनः कृत्यं मन्ये सुकृतमेव य ।
 १३८.३१/२शुवयामि य राजानं ततो यामि प्रियां पुनः ॥ १३८.३१ ॥
- १३८.३२/१अेतद् अेव शुभं मे स्यात् ततस्तुष्टाव भास्करम् ।
 १३८.३२/२न ङन्यः कोऽपि देवोऽस्ति सर्वाभीष्टप्रदो रवेः ॥ १३८.३२ ॥
- १३८.३३/१मधुच्छन्दा उवाच । नमोऽस्तु तस्मै सूर्याय मुक्तयेऽमिततेजसे ।
 १३८.३३/२छन्दोमयाय देवाय ओंकारार्थाय ते नमः ॥ १३८.३३ ॥
- १३८.३४/१विऽुपाय सुऽुपाय त्रिगुणाय त्रिमूर्तये ।
 १३८.३४/२स्थित्युत्पत्तिविनाशानां छेतवे प्रभविष्यदे ॥ १३८.३४ ॥
- १३८.३५/१ब्रह्मोवाच । ततः प्रसन्नः सूर्योऽभूद् वरयस्येत्यभाषत ॥ १३८.३५ ॥
- १३८.३६/१मधुच्छन्दा उवाच । राजानं देहि देवेश भार्यां य प्रियवादिनीम् ।
 १३८.३६/२आत्मनश्च शुभान् पुत्रान् राज्ञश्चैव शुभान् वरान् ॥ १३८.३६ ॥
- १३८.३७/१ब्रह्मोवाच । ततः प्रादाज्जगन्नाथः शर्यातिं रत्नभूषितम् ।
 १३८.३७/२तां य भार्यां वरान् अन्यान् सर्वं क्षेममयं तथा ॥ १३८.३७ ॥
- १३८.३८/१ततो यातः प्रियाविष्टः प्रीतेन य पुरोधसा ।
 १३८.३८/२ययौ सुभी स्वकं देशं तत् तु तीर्थं शुभं स्मृतम् ॥ १३८.३८ ॥
- १३८.३९/१तत्र त्रीणि सडस्त्राणि तीर्थानि गुणवन्ति य ।
 १३८.३९/२ततः प्रभृति तत् तीर्थं भानुतीर्थमुदाहृतम् ॥ १३८.३९ ॥
- १३८.४०/१मृतसंशुवनं चैव शार्यातं येति विश्रुतम् ।
 १३८.४०/२माधुच्छन्दसमाख्यातं स्मरणात् पापनुन् मुने ॥ १३८.४० ॥
- १३८.४१/१तेषु स्नानं य दानं य सर्वकृतुङ्गलप्रदम् ।
 १३८.४१/२मृतसंशुवनं तत् स्याद् आयुरारोग्यवर्धनम् ॥ १३८.४१ ॥
- १३८.४२/१ब्रह्मोवाच । अऽुगतीर्थमिति प्यातं गौतम्या उत्तरे तटे ।
 १३८.४२/२तत्र स्नानेन दानेन मुक्तिभागी भवेन् नरः ॥ १३८.४२ ॥

- ૧૩૯.૨/૧તત્ર વૃત્તં પ્રવક્ષ્યામિ શૃણુ નારદ યત્નતઃ ।
 ૧૩૯.૨/૨પૈલૂષ ઇતિ વિખ્યાતઃ કવષસ્ય સુતો દ્વિજઃ ॥ ૧૩૯.૨ ॥
- ૧૩૯.૩/૧કુટુમ્બભારાત્ પરિતો હ્યર્થાર્થી પરિધાવતિ ।
 ૧૩૯.૩/૨ન કિમપ્યાસાસાદાસૌ તતો વૈરાગ્યમાસ્થિતઃ ॥ ૧૩૯.૩ ॥
- ૧૩૯.૪/૧અત્યન્તવિમુખે દૈવે વ્યર્થાભૂતે તુ પૌરુષે ।
 ૧૩૯.૪/૨ન વૈરાગ્યાદ્ અન્યદ્ અસ્તિ પાણ્ડિતસ્થાવલમ્બનમ્ ॥ ૧૩૯.૪ ॥
- ૧૩૯.૫/૧ઇતિ સંચિન્તયામાસ તદાસૌ નિઃશ્વસન્ મુહુઃ ।
 ૧૩૯.૫/૨કમાગતં ધનં નાસ્તિ પોષ્યાશ્ચ બહવો મમ ॥ ૧૩૯.૫ ॥
- ૧૩૯.૬/૧માની ચાત્મા ન કષ્ટાર્ઠો હા ધિગ્ દુર્દૈવચેષ્ટિતમ્ ।
 ૧૩૯.૬/૨સ કદાચિદ્ વૃત્તિયુતો વૃત્તિભિઃ પરિવર્તયન્ ॥ ૧૩૯.૬ ॥
- ૧૩૯.૭/૧ન લેભે તદ્ ધનં વૃત્તેર્વિરાગમગમત્ તદા ।
 ૧૩૯.૭/૨સેવા નિષિદ્ધા યા કાચિદ્ ગહના દુષ્કરં તપઃ ॥ ૧૩૯.૭ ॥
- ૧૩૯.૮/૧બલાદ્ આકર્ષતીયં માં તૃષ્ણા સર્વત્ર દુષ્કૃતે ।
 ૧૩૯.૮/૨ત્વયાપકૃતમજ્ઞાનાત્ તસ્માત્ તૃષ્ણે નમોઽસ્તુ તે ॥ ૧૩૯.૮ ॥
- ૧૩૯.૯/૧એવં વિચિન્ત્ય મેધાવી તૃષ્ણાછેદાય કિં ભવેત્ ।
 ૧૩૯.૯/૨ઇત્યાલોચ્ય સ પૈલૂષઃ પિતરં વાક્યમબ્રવીત્ ॥ ૧૩૯.૯ ॥
- ૧૩૯.૧૦/૧પૈલૂષ ઉવાચ । જ્ઞાનાસિના ક્રોધલોભૌ સંસૃતિં ચાતિદુસ્તરામ્ ।
 ૧૩૯.૧૦/૨છેન્નીમાં કેન હે તાત તમુપાયં વદ પ્રભો ॥ ૧૩૯.૧૦ ॥
- ૧૩૯.૧૧/૧કવષ ઉવાચ । ઇશ્વરાજ્ઞાનમન્વિચ્છેદ્ ઇત્યેષા વૈદિકી શ્રુતિઃ ।
 ૧૩૯.૧૧/૨તસ્માદ્ આરાધયેશાનં તતો જ્ઞાનમવાપ્સ્યસિ ॥ ૧૩૯.૧૧ ॥
- ૧૩૯.૧૨/૧બ્રહ્મોવાચ । તથેત્યુક્ત્વા સ પૈલૂષો જ્ઞાનાયેશ્વરમાર્ચયત્ ।
 ૧૩૯.૧૨/૨તતસ્તુષ્ટો મહેશાનો જ્ઞાનં પ્રાદાદ્ દ્વિજાતયે ।
 ૧૩૯.૧૨/૩પ્રામજ્ઞાનો મહાબુદ્ધિર્ગાર્ધાઃ પ્રોવાચ મુક્તિદાઃ ॥ ૧૩૯.૧૨ ॥
- ૧૩૯.૧૩/૧પૈલૂષ ઉવાચ । ક્રોધસ્તુ પ્રથમં શત્રુર્નિષ્કલો દેહનાશનઃ ।
 ૧૩૯.૧૩/૨જ્ઞાનખડ્ગેન તં છિત્વા પરમં સુખમાપ્નુયાત્ ॥ ૧૩૯.૧૩ ॥
- ૧૩૯.૧૪/૧તૃષ્ણા બહુવિધા માયા બન્ધની પાપકારિણી ।
 ૧૩૯.૧૪/૨છિત્ત્વૈતાં જ્ઞાનખડ્ગેન સુખં તિષ્ઠતિ માનવઃ ॥ ૧૩૯.૧૪ ॥
- ૧૩૯.૧૫/૧સડ્ગસ્તુ પરમોઽધર્મો દેવાદીનામિતિ શ્રુતિઃ ।

- १३८.१५/२असङ्गस्यात्मनो ह्यस्य सङ्गोऽयं परमो रिपुः ॥ १३८.१५ ॥
- १३८.१६/१छित्तैर्न ज्ञानभङ्गेन शिवैकत्वमवाप्नुयात् ।
- १३८.१६/२संशयः परमो नाशो धर्मार्थानां विनाशकृत् ॥ १३८.१६ ॥
- १३८.१७/१छित्तैर्न संशयं जन्तुः परमेष्ठितमाप्नुयात् ।
- १३८.१७/२पिशाचीव विशत्याशा निर्दल्यभिलं सुभम् ।
- १३८.१७/३पूर्णाहन्तासिना छित्त्वा ज्वन् मुक्तिमवाप्नुयात् ॥ १३८.१७ ॥
- १३८.१८/१ब्रह्मोवाय । ततो ज्ञानमवाप्यासौ गङ्गातीरं समाश्रितः ।
- १३८.१८/२ज्ञानभङ्गेन निर्मोहस्ततो मुक्तिमवाप सः ॥ १३८.१८ ॥
- १३८.१९/१ततः प्रभृति तत् तीर्थं भङ्गातीर्थमिति स्मृतम् ।
- १३८.१९/२ज्ञानतीर्थं य क्वचं पैलूषं सर्वकामदम् ॥ १३८.१९ ॥
- १३८.२०/१धत्यादिषट्सहस्राणि तीर्थान्याहुर्महर्षयः ।
- १३८.२०/२अशेषपापतापौघ+ अराणीष्टप्रदानि य ॥ १३८.२० ॥
- १४०.१/१ब्रह्मोवाय । आत्रेयमिति विख्यातमन्विन्द्रं तीर्थमुत्तमम् ।
- १४०.१/२तस्य प्रभावं वक्ष्यामि ब्रह्मराज्यप्रदायकम् ॥ १४०.१ ॥
- १४०.२/१गौतम्या उत्तरे तीरे आत्रेयो भगवान् ऋषिः ।
- १४०.२/२अन्वारेभेऽथ सत्राणि ऋत्विग्भिर्मुनिभिर्वृतः ॥ १४०.२ ॥
- १४०.३/१तस्य लोताभवत् त्वग्निर्व्यवाहन एव य ।
- १४०.३/२एवं सत्रे तु सम्पूर्णां षष्टिं माहेश्वरीं पुनः ॥ १४०.३ ॥
- १४०.४/१कृत्वैश्वर्यमगाद् विप्रः सर्वत्र गतिमेव य ।
- १४०.४/२धन्द्रस्य भवनं रभ्यं स्वर्गलोकं रसातलम् ॥ १४०.४ ॥
- १४०.५/१स्वेच्छया याति विप्रेन्द्रः प्रभावात् तपसः शुभात् ।
- १४०.५/२स कदाचिद् द्विवं गत्वा धन्द्रलोकमगात् पुनः ॥ १४०.५ ॥
- १४०.६/१तत्रापश्यत् सहस्राक्षं सुरैः परिवृतं शुभैः ।
- १४०.६/२स्तूयमानं सिद्धसाधैः प्रेक्षन्तं नृत्यमुत्तमम् ।
- १४०.६/३शृण्वानं मधुरं गीतमप्सरोभिश्च वीजितम् ॥ १४०.६ ॥
- १४०.७/१उपोपविष्टैः सुरनायकैस्तैः ।
- १४०.७/२सम्पूज्यमानं महदासनस्थम् ।
- १४०.७/३जयन्तमङ्गे विनिधाय सूनुम् ।

- १४०.७/४शय्या युतं प्रासरति मलिष्ठम् ॥ १४०.७ ॥
- १४०.८/१सतां शरण्यं वरदं महेन्द्रम् ।
- १४०.८/२समीक्ष्य विप्राधिपतिर्महात्मा ।
- १४०.८/३विमोहितोऽसौ मुनिस्त्रिलक्ष्या ।
- १४०.८/४समीडयामास तद् घ्नन्मराज्यम् ॥ १४०.८ ॥
- १४०.९/१सम्भूजितो देवगणैर्यथावत् ।
- १४०.९/२स्वमाश्रमं वै पुनराजगाम ।
- १४०.९/३समीक्ष्य तां शङ्कपुरीं सुरभ्याम् ।
- १४०.९/४रत्नैर्युतां पुण्यगुणैः सुपूजाम् ॥ १४०.९ ॥
- १४०.१०/१स्वमाश्रमं निष्प्रभलेमवर्ज्यम् ।
- १४०.१०/२समीक्ष्य विप्रो विरमं जगाम ।
- १४०.१०/३समीडमानः सुरराज्यमाशु ।
- १४०.१०/४प्रियां तदोवाच मडात्रिपुत्रः ॥ १४०.१० ॥
- १४०.११/१आत्रेय उवाच । लोक्तुं न शक्तोऽस्मि क्वानि मूलान्य् ।
- १४०.११/२अनुत्तमान्यप्यतिसंस्कृतानि ।
- १४०.११/३स्मृत्वामृतं पुण्यतमं य तत्र ।
- १४०.११/४भक्ष्यं य भोज्यं य वरासनानि ।
- १४०.११/५स्तुतिं य दानं य सभां शुभां य ।
- १४०.११/६अस्त्रं य वासांसि पुरीं वनानि ॥ १४०.११ ॥
- १४०.१२/१ब्रह्मोवाच । ततो महात्मा तपसः प्रभावात् ।
- १४०.१२/२त्वष्टारमाहूय वयो बभाषे ॥ १४०.१२ ॥
- १४०.१३/१आत्रेय उवाच । छ्छेयमिन्द्रत्वमहं महात्मन् ।
- १४०.१३/२कुरुष्व शीघ्रं पदमैन्द्रमत्र ।
- १४०.१३/३भूषेऽन्यथा येन् मद्दुडीरितं त्वम् ।
- १४०.१३/४भस्मीकरोभ्येव न संशयोऽत्र ॥ १४०.१३ ॥
- १४०.१४/१ब्रह्मोवाच । तदत्रिवाक्यात् त्वरितः प्रजानाम् ।
- १४०.१४/२स्रष्टा विभुर्विश्वकर्मा तदैव ।
- १४०.१४/३यकार मेरुं य पुरीं सुराणाम् ।
- १४०.१४/४कल्पद्रुमान् कल्पवतां य धेनुम् ॥ १४०.१४ ॥

- १४०.१५/१यकार वञ्जादिविभूषितानि ।
 १४०.१५/२गृडाणि शुभ्राण्यतिथित्रितानि ।
 १४०.१५/३यकार सर्वावयवानवधाम् ।
 १४०.१५/४शर्षी स्मरस्येव विडारशालाम् ॥ १४०.१५ ॥
 १४०.१६/१सत्मां सुधर्माणामुल्लोक्षणेन ।
 १४०.१६/२तथा यकाराप्सरसो मनोहाराः ।
 १४०.१६/३यकार योष्यैःश्रवसं गञ्जं य ।
 १४०.१६/४वञ्जादि यास्त्राणि सुरान् अशेषान् ॥ १४०.१६ ॥
 १४०.१७/१निवार्यमाणः प्रिययात्रिपुत्रः ।
 १४०.१७/२शश्यासामात्मवधूं यकार ।
 १४०.१७/३तदान्निपुत्रोऽन्निमुषैः समेतो ।
 १४०.१७/४वञ्जादिदुषं य यकार यास्त्रम् ॥ १४०.१७ ॥
 १४०.१८/१नृत्यादि गीतादि य सर्वमेव ।
 १४०.१८/२यकार शकस्य पुरे य दृष्टम् ।
 १४०.१८/३तत् सर्वमासाध तदा मुनीन्द्रः ।
 १४०.१८/४प्रदृष्टयेताः सुतरां बभूवुः ॥ १४०.१८ ॥
 १४०.१९/१आपातरभ्येष्वपि कस्य नाम ।
 १४०.१९/२भवत्यपेक्षा नडि गोचरेषु ।
 १४०.१९/३श्रुत्वा य दैत्या दनुजाः समेता ।
 १४०.१९/४रक्षांसि कोपेन युतानि सधः ॥ १४०.१९ ॥
 १४०.२०/१स्वर्गं परित्यज्य कुतो हरिर्भुवम् ।
 १४०.२०/२समागतो न्वेष मिथः सुभाय ।
 १४०.२०/३तस्माद् वयं याम् एतो नु योद्धुम् ।
 १४०.२०/४वृत्रस्य उत्तारमदीर्घसत्रम् ॥ १४०.२० ॥
 १४०.२१/१ततः समागत्य तदान्निपुत्रम् ।
 १४०.२१/२संवेष्टयामासुरथासुरास्ते ।
 १४०.२१/३संवेष्टयित्वा पुरमन्निपुत्रम् ।
 १४०.२१/४कृतं तथा येन्द्रपुराभिधानम् ।
 १४०.२१/५तैर्वध्यमानः शस्त्रपातैर्भुङ्क्षुः ।
 १४०.२१/६ततो भीतो वाक्यमिदं जगाद ॥ १४०.२१ ॥

- ૧૪૦.૨૨/૧આત્રેય ઉવાચ । યો જાત એવ પ્રથમો મનસ્વાન્ ।
 ૧૪૦.૨૨/૨દેવો દેવાન્ કૃતુના પર્યભૂષત્ ।
 ૧૪૦.૨૨/૩યસ્ય શુષ્માદ્ રોદસી અભ્યસેતામ્ ।
 ૧૪૦.૨૨/૪નૃમણસ્ય મહ્તા સ જનાસ ઇન્દ્રઃ ॥ ૧૪૦.૨૨ ॥
- ૧૪૦.૨૩/૧બ્રહ્મોવાચ । ઇત્યાદિસૂક્તેન રિપૂન્ ઉવાચ ।
 ૧૪૦.૨૩/૨હરિં ચ તુષ્ટાવ તદાત્રિપુત્રઃ ॥ ૧૪૦.૨૩ ॥
- ૧૪૦.૨૪/૧આત્રેય ઉવાચ । નાહં હરિર્નૈવ શયી મદીયા ।
 ૧૪૦.૨૪/૨નેયં પુરી નૈવ વનં તદ્ ઐન્દ્રમ્ ।
 ૧૪૦.૨૪/૩સ એવ ચેન્દ્રો વૃત્તહન્તા સ વજ્ર ॥
 ૧૪૦.૨૪/૪સહસ્રાક્ષો ગોત્રભિદ્ વજ્રબાહુઃ ॥ ૧૪૦.૨૪ ॥
- ૧૪૦.૨૫/૧અહં તુ વિપ્રો વેદવિદ્ બ્રહ્મવૃત્તૈઃ ।
 ૧૪૦.૨૫/૨સમાવિષ્ઠો ગૌતમીતીરસંસ્થઃ ।
 ૧૪૦.૨૫/૩યત્રાયત્યાં નાદ્યે વા સૌખ્યહેતુસ્- ।
 ૧૪૦.૨૫/૪તચ્ચાર્કાર્ષ કર્મ દુર્દૈવયોગાત્ ॥ ૧૪૦.૨૫ ॥
- ૧૪૦.૨૬/૧અસુરા ઊચુઃ । સંહરસ્વેદમાત્રેય યદ્ ઇન્દ્રસ્ય વિડમ્બનમ્ ।
 ૧૪૦.૨૬/૨ક્ષેમસ્તે ભવિતા સત્યં નાન્યથા મુનિસત્તમ ॥ ૧૪૦.૨૬ ॥
- ૧૪૦.૨૭/૧બ્રહ્મોવાચ । તદાત્રેયોડબ્રવીદ્ વાક્યં યથા વક્ષ્યન્તિ મામિહ ।
 ૧૪૦.૨૭/૨કરોમ્યેવ મહાભાગાઃ સત્યેનાગ્નિં સમાલભે ॥ ૧૪૦.૨૭ ॥
- ૧૪૦.૨૮/૧એવમુક્ત્વા સ દૈતેયાંસ્ત્વષ્ટારં પુનરબ્રવીત્ ॥ ૧૪૦.૨૮ ॥
- ૧૪૦.૨૯/૧આત્રેય ઉવાચ । યત્ કૃતં ત્વત્ર મત્પ્રીત્યૈ ઐન્દ્ર
 ત્વષ્ટઃ પદં ત્વયા ।
- ૧૪૦.૨૯/૨સંહરસ્વ પુનઃ શીઘ્રં રક્ષ માં બ્રાહ્મણં મુનિમ્ ॥ ૧૪૦.૨૯ ॥
- ૧૪૦.૩૦/૧પુનર્દેહિ પદં મહ્યમાશ્રમં મૃગપક્ષિણઃ ।
 ૧૪૦.૩૦/૨વૃક્ષાંશ્ચ વારિ યત્રાસીન્ ન મે દિવ્યૈઃ પ્રયોજનમ્ ।
 ૧૪૦.૩૦/૩સર્વમકમમાયાતં ન સુખાય મનીષિણામ્ ॥ ૧૪૦.૩૦ ॥
- ૧૪૦.૩૧/૧બ્રહ્મોવાચ । તથેત્યુક્ત્વા પ્રજાનાથસ્ત્વષ્ટા સંહૃતવાંસ્તદા ।
 ૧૪૦.૩૧/૨દૈત્યાશ્ચ જગ્મુઃ સ્વસ્થાનં કૃત્વા દેશમકણ્ઠકમ્ ॥ ૧૪૦.૩૧ ॥
- ૧૪૦.૩૨/૧ત્વષ્ટા ચાપિ યથૌ સ્થાનં સ્વકં સમ્પ્રહસત્ ઇવ ।
 ૧૪૦.૩૨/૨આત્રેયોડપિ તદા શિષ્યૈઃ સંવૃતઃ સહ ભાર્યયા ॥ ૧૪૦.૩૨ ॥

- १४०.३३/१गौतमीतीरमाश्रित्य तपोनिष्ठोऽभिलैर्वृतः ।
 १४०.३३/२वर्तमाने मडायज्ञे लज्जितो वाङ्मयमब्रवीत् ॥ १४०.३३ ॥
- १४०.३४/१आत्रेय उवाच । अडो मोडस्य मडिमा ममापि भ्रान्तचित्तता ।
 १४०.३४/२किं मडेन्द्रपदं लब्धं किं मयात्र पुरा कृतम् ॥ १४०.३४ ॥
- १४०.३५/१ब्रह्मोवाच । अवे वदन्तमात्रेयं लज्जितं प्राब्रुवन् सुराः ॥ १४०.३५ ॥
- १४०.३६/१सुरा उचुः । लज्जे जडि मडाभाडो भविता प्यातिरुत्तमा ।
 १४०.३६/२आत्रेयतीर्थे ये स्नानं प्राणिनः कुर्युश्चासा ॥ १४०.३६ ॥
- १४०.३७/१धन्वास्ते भवितारो वै स्मरणात् सुभभाग्निः ।
 १४०.३७/२तत्र पञ्च सदस्त्राणि तीर्थान्याडुर्मनीषिणः ॥ १४०.३७ ॥
- १४०.३८/१अन्विन्द्रात्रेयदैतेय+ ंआमभिः कीर्तितानि य ।
 १४०.३८/२तेषु स्नानं य दानं य सर्वमक्षयपुण्यदम् ॥ १४०.३८ ॥
- १४०.३९/१ब्रह्मोवाच । धृत्युक्त्वा विबुधा याताः संतुष्टश्चाभवन्
 मुनिः ॥ १४०.३९ ॥
- १४१.१/१ब्रह्मोवाच । कपिलासंगमं नाम तीर्थं त्रैलोक्यविश्रुतम् ।
 १४१.१/२तत्र नारद वक्ष्यामि कथां पुण्यामनुत्तमाम् ॥ १४१.१ ॥
- १४१.२/१कपिलो नाम तत्त्वज्ञो मुनिरासीन् मडायशाः ।
 १४१.२/२कूरुश्चापि प्रसन्नश्च तपोव्रतपरायणः ॥ १४१.२ ॥
- १४१.३/१तपस्यन्तं मुनिश्रेष्ठं गौतमीतीरमाश्रितम् ।
 १४१.३/२तमागत्य मडात्मानं वामदेवादयोऽब्रुवन् ॥ १४१.३ ॥
- १४१.४/१उत्वा वेनं ब्रह्मशापैर्नष्टधर्मं त्वराजडे ।
 १४१.४/२कपिलं सिद्धमाचार्यमूयुर्मुनिगणस्तदा ॥ १४१.४ ॥
- १४१.५/१मुनिगणा उचुः । गते वेदे गते धर्मे किं कर्तव्यं मुनीश्वर ॥ १४१.५ ॥
- १४१.६/१ब्रह्मोवाच । ततोऽब्रवीन् मुनिर्ध्यात्वा कपिलस्त्वागतान् मुनीन् ॥ १४१.६ ॥
- १४१.७/१कपिल उवाच । वेनस्थोरुर्विमथ्योऽभूत् ततः कश्चिद्
 भविष्यति ॥ १४१.७ ॥
- १४१.८/१ब्रह्मोवाच । तथैव यङ्कुर्मुनयो वेनस्थोरुं विमथ्य वै ।

૧૪૧.૮/૨તત્રોત્પન્નો મહાપાપઃ કૃષ્ણો રૌદ્રપરાક્રમઃ ॥ ૧૪૧.૮ ॥
 ૧૪૧.૯/૧તં દૃષ્ટ્વા મુનયો ભીતા નિષીદસ્વેતિ ચાબ્રુવન્ ।
 ૧૪૧.૯/૨નિષાદઃ સોડભવત્ તસ્માન્ નિષાદાશ્ચાભવંસ્તતઃ ॥ ૧૪૧.૯ ॥
 ૧૪૧.૧૦/૧વેનબાહું મમન્યુસ્તે દક્ષિણં ધર્મસંહિતમ્ ।
 ૧૪૧.૧૦/૨તતઃ પૃથુસ્વરશ્ચૈવ સર્વલક્ષણલક્ષિતઃ ॥ ૧૪૧.૧૦ ॥
 ૧૪૧.૧૧/૧રાજાભવત્ પૃથુઃ શ્રીમાન્ બ્રહ્મસામર્થ્યસંયુતઃ ।
 ૧૪૧.૧૧/૨તમાગત્ય સુરાઃ સર્વે અભિનન્દ્ય વરાગ્ શુભાન્ ॥ ૧૪૧.૧૧ ॥
 ૧૪૧.૧૨/૧તસ્મૈ દદુસ્તથાસ્ત્રાણિ મન્ત્રાણિ ગુણવન્તિ ચ ।
 ૧૪૧.૧૨/૨તતોડબ્રુવન્ મુનિગણાસ્તં પૃથું કપિલેન ચ ॥ ૧૪૧.૧૨ ॥
 ૧૪૧.૧૩/૧મુનય ઊચુઃ । આહારં દેહિ જીવેભ્યો ભુવા ગ્રસ્તૌષધીરપિ ॥ ૧૪૧.૧૩ ॥
 ૧૪૧.૧૪/૧બ્રહ્મોવાચ । તતઃ સ ધનુરાદાય ભુવમાહ નૃપોત્તમઃ ॥ ૧૪૧.૧૪ ॥
 ૧૪૧.૧૫/૧પૃથુરુવાચ । ઓષધીર્દેહિ ચા ગ્રસ્તાઃ પ્રજાનાં હિતકામ્યયા ॥ ૧૪૧.૧૫ ॥
 ૧૪૧.૧૬/૧બ્રહ્મોવાચ । તમુવાચ મહી ભીતા પૃથું તં
 પૃથુલોચનમ્ ॥ ૧૪૧.૧૬ ॥
 ૧૪૧.૧૭/૧મહ્યુવાચ । મયિ જીર્ણા મહૌષધ્યઃ કથં દાતુમહં ક્ષમા ॥ ૧૪૧.૧૭ ॥
 ૧૪૧.૧૮/૧બ્રહ્મોવાચ । તતઃ સકોપો નૃપતિસ્તામાહ પૃથિર્વી પુનઃ ॥ ૧૪૧.૧૮ ॥
 ૧૪૧.૧૯/૧પૃથુરુવાચ । નો ચેદ્ દદાસ્યદ્ય ત્વાં વૈ હત્વા દાસ્યે
 મહૌષધીઃ ॥ ૧૪૧.૧૯ ॥
 ૧૪૧.૨૦/૧ભૂમિરુવાચ । કથં હંસિ સ્ત્રિયં રાજગ્ જ્ઞાની ભૂત્વા નૃપોત્તમ ।
 ૧૪૧.૨૦/૨વિના મયા કથં ચેમાઃ પ્રજાઃ સંધારથિષ્યસિ ॥ ૧૪૧.૨૦ ॥
 ૧૪૧.૨૧/૧પૃથુરુવાચ । યત્રોપકારોડનેકાનામેકનાશે ભવિષ્યતિ ।
 ૧૪૧.૨૧/૨ન દોષસ્તત્ર પૃથિવિ તપસા ધારયે પ્રજાઃ ॥ ૧૪૧.૨૧ ॥
 ૧૪૧.૨૨/૧ન દોષમત્ર પશ્યામિ નાયક્ષેડનર્થકં વચઃ ।
 ૧૪૧.૨૨/૨ચસ્મિન્ નિપાતિતે સૌખ્યં બહુનામુપજાયતે ।
 ૧૪૧.૨૨/૩મુનયસ્તદ્વધં પ્રાહુરશ્વમેધશતાધિકમ્ ॥ ૧૪૧.૨૨ ॥
 ૧૪૧.૨૩/૧બ્રહ્મોવાચ । તતો દેવાશ્ચ ઋષયઃ સાન્ત્વયિત્વા નૃપોત્તમમ્ ।
 ૧૪૧.૨૩/૨મહીં ચ માતરં દેવીમૂચુઃ સુરગણાસ્તદા ॥ ૧૪૧.૨૩ ॥

- १४१.२४/१देवा ऋचुः । भूमे गोऽपिणी भूत्वा पयोऽरुपा मडौषधीः ।
 १४१.२४/२देहि त्वं पृथवे राज्ञे ततः प्रीतो भवेन् नृपः ।
 १४१.२४/३प्रजासंरक्षणां य स्यात् ततः क्षेमं भविष्यति ॥ १४१.२४ ॥
- १४१.२५/१ब्रह्मोवाच । ततो गोऽपमास्थाय भूम्यासीत् कपिलान्तिके ।
 १४१.२५/२दृष्टोऽयं मडौषधो राजा वेनकरोद्भवः ॥ १४१.२५ ॥
- १४१.२६/१यत्र देवाः सगन्धर्वा ऋषयः कपिलो मुनिः ।
 १४१.२६/२मडौ गोऽपमापत्रां नर्मदायां मडामुने ॥ १४१.२६ ॥
- १४१.२७/१सरस्वत्यां भागीरथ्यां गोदावर्यां विशेषतः ।
 १४१.२७/२मडानदीषु सर्वासु दृष्टोऽसौ पयो मडत् ॥ १४१.२७ ॥
- १४१.२८/१सा दृष्ट्यमाना पृथुना पुण्यतोयाभवन् नदी ।
 १४१.२८/२गौतम्या संगता याभूत् तद् अद्भुतमिवाभवत् ॥ १४१.२८ ॥
- १४१.२९/१ततः प्रभृति तत् तीर्थं कपिलासंगमं विदुः ।
 १४१.२९/२तत्राष्टाशीतिः पूज्यानि सडस्त्राणि मडामते ॥ १४१.२९ ॥
- १४१.३०/१तीर्थान्याहुर्मुनिगणाः स्मरणाद् अपि नारद ।
 १४१.३०/२पावनानि जगत्यस्मिंस्तानि सर्वाण्यनुकृमात् ॥ १४१.३० ॥
- १४२.१/१ब्रह्मोवाच । देवस्थानमिति प्यातं तीर्थं त्रैलोक्यविश्रुतम् ।
 १४२.१/२तस्य प्रभावं वक्ष्यामि शृणु यत्नेन नारद ॥ १४२.१ ॥
- १४२.२/१पुरा कृतयुगस्यादौ देवदानवसंगरे ।
 १४२.२/२प्रवृत्ते वा सिद्धिकेति विख्याता दैत्यसुन्दरी ॥ १४२.२ ॥
- १४२.३/१तस्याः पुत्रो मडादैत्यो राडुर्नाम मडाभलः ।
 १४२.३/२अमृते तु समुत्पन्ने सैद्धिकेये य भेदिते ॥ १४२.३ ॥
- १४२.४/१तस्य पुत्रो मडादैत्यो मेघडास इति श्रुतः ।
 १४२.४/२पितरं धातितं श्रुत्वा तपस्तेपेऽतिदुःषितः ॥ १४२.४ ॥
- १४२.५/१तपस्थन्तं राडुसुतं गौतमीतीरमाश्रितम् ।
 १४२.५/२देवाश्च ऋषयः सर्वे तमूयुरतिभीतवत् ॥ १४२.५ ॥
- १४२.६/१देवर्षय ऋचुः । तपो जडि मडाभाडो यत् ते मनसि संस्थितम् ।
 १४२.६/२सर्वं भवतु नामेदं शिवगङ्गाप्रसादतः ।
 १४२.६/३शिवगङ्गाप्रसादेन किं नामास्त्यत्र दुर्लभम् ॥ १४२.६ ॥

- १४२.७/१मेघडास उवाच । परिभूतः पिता पूज्यो युष्माभिर्मम दैवतम् ।
 १४२.७/२तस्थापि मम आत्यन्तं प्रीतिश्च क्षियते यद्दि ॥ १४२.७ ॥
- १४२.८/१भवद्भिस्तपसोऽस्माञ्च अहं वैरान् निवर्तये ।
 १४२.८/२वैरनिर्यातनं कार्यं पुत्रेण पितुरादरात् ।
 १४२.८/३प्रार्थयन्ते भवन्तश्चेत् पूर्णास्तन् मे मनोरथाः ॥ १४२.८ ॥
- १४२.९/१ब्रह्मोवाच । ततः सुरगणाः सर्वे राहुं यङ्कुर्गुहानुगम् ।
 १४२.९/२तं यापि मेघडासं ते यङ्कू राक्षसपुंगवम् ॥ १४२.९ ॥
- १४२.१०/१ततोऽभवद् राहुसुतो नैरृताधिपतिः प्रभुः ।
 १४२.१०/२पुनश्चाह सुरान् दैत्यो मम ज्यातिर्यथा भवेत् ॥ १४२.१० ॥
- १४२.११/१तीर्थस्यास्य प्रभावश्च दातव्य इति मे मतिः ।
 १४२.११/२तथेत्युक्त्वा ददुर्द्वैवाः सर्वमेव मनोगतम् ॥ १४२.११ ॥
- १४२.१२/१दैत्येश्वरस्य देवर्षे तन्नाम्ना तीर्थमुच्यते ।
 १४२.१२/२देवा यतोऽभवन् सर्वे तत्र स्थाने मडामते ॥ १४२.१२ ॥
- १४२.१३/१देवस्थानं तु तत् तीर्थं देवानामपि दुर्लभम् ।
 १४२.१३/२यत्र देवेशो देवो देवतीर्थं ततः स्मृतम् ॥ १४२.१३ ॥
- १४२.१४/१तत्राष्टादश तीर्थानि दैत्यपूज्यानि नारद ।
 १४२.१४/२तेषु स्नानं य दानं य मडापातकनाशनम् ॥ १४२.१४ ॥
- १४३.१/१ब्रह्मोवाच । सिद्धतीर्थमिति ज्ञातं यत्र सिद्धेश्वरो हरः ।
 १४३.१/२तस्य प्रभावं वक्ष्यामि सर्वसिद्धिकरं नृणाम् ॥ १४३.१ ॥
- १४३.२/१पुलस्त्यवंशसम्भूतो रावणो लोकरावणः ।
 १४३.२/२दिशो विजित्य सर्वाश्च सोमलोकमञ्जुगमत् ॥ १४३.२ ॥
- १४३.३/१सोमेन सह योत्स्यन्तं दशास्यमहमभवत् ।
 १४३.३/२मन्त्रं दास्ये निवर्तस्व सोमयुद्धाद् दृष्टानन ॥ १४३.३ ॥
- १४३.४/१धृत्युक्त्वाष्टोत्तरं मन्त्रं शतनामभिरन्वितम् ।
 १४३.४/२शिवस्य राक्षसेन्द्राय प्रादां नारद शान्तये ॥ १४३.४ ॥
- १४३.५/१निःश्रीकाणां विपन्नानां नानाकलेशजुषां नृणाम् ।
 १४३.५/२शरणं शिव ऐवात्र संसारेऽन्यो न कश्चन ॥ १४३.५ ॥
- १४३.६/१ततो निवृत्तः स ह मन्त्रियुक्तस्- ।

- १४३.६/२तत् सोमलोकाज्जयमाप्य रक्षः ।
 १४३.६/३स पुष्पकारुढगतिः सगर्वो ।
 १४३.६/४लोकां पुनः प्राप जवाद् दशास्यः ॥ १४३.६ ॥
- १४३.७/१स प्रेक्षमाणो देवमन्तरिक्षम् ।
 १४३.७/२भुवं च नागांश्च गजंश्च विप्रान् ।
 १४३.७/३आलोकयामास नगं मडान्तम् ।
 १४३.७/४कैलासमावास उमापतेर्यः ॥ १४३.७ ॥
- १४३.८/१दृष्ट्वा स्मयोत्सुल्लङ्घ्य अद्रिराजम् ।
 १४३.८/२स मन्त्रिणौ रावाणो धृत्युवाच ॥ १४३.८ ॥
- १४३.९/१रावाणो उवाच । को वा गिरावत्र वसेन् मडात्मा ।
 १४३.९/२गिरिं नयाम्येनमथाधि भूमिः ।
 १४३.९/३लङ्घ्यतोऽयं गिरिराशु शोभाम् ।
 १४३.९/४लङ्घापि सत्यं श्रियमातनोति ॥ १४३.९ ॥
- १४३.१०/१ब्रह्मोवाच । धृत्यं वयो राक्षसमन्त्रिणौ तौ ।
 १४३.१०/२निशम्य रक्षोधिपतेश्च भावम् ।
 १४३.१०/३न युक्तमित्यूयतुरिष्टबुद्ध्या ।
 १४३.१०/४निशायरस्तद्वयनं न मेने ॥ १४३.१० ॥
- १४३.११/१संस्थाप्य तत् पुष्पकमाशु रक्षः ।
 १४३.११/२पुष्पाव कैलासगिरेश्च मूले ।
 १४३.११/३छिन्दीलयामास गिरिं दशास्यो ।
 १४३.११/४ज्ञात्वा भवः कृत्यमिदं चकार ॥ १४३.११ ॥
- १४३.१२/१जित्वा दिगीशांश्च सगर्वितस्य ।
 १४३.१२/२कैलासमान्दोलयतः सुरारैः ।
 १४३.१२/३अङ्गुष्ठकृत्यैव रसातलादि-
 १४३.१२/४लोकांश्च यातस्य दशाननस्य ॥ १४३.१२ ॥
- १४३.१३/१आलूनकायस्य गिरं निशम्य ।
 १४३.१३/२विडस्य देव्या सल दत्तमिष्टम् ।
 १४३.१३/३तस्मै प्रसन्नः कुपितोऽपि शम्भुर् ।
 १४३.१३/४अयुक्तादातेति न संशयोऽत्र ॥ १४३.१३ ॥

- ૧૪૩.૧૪/૧તતોડયમાવાપ્ય વરાન્ સુવીરો ।
 ૧૪૩.૧૪/૨ભવપ્રસાદાત્ કુસુમં જગામ ।
 ૧૪૩.૧૪/૩ગચ્છન્ સ લહુન્ ભવપૂજનાય ।
 ૧૪૩.૧૪/૪ગડ્ગામગાચ્છમ્ભુજટાપ્રસૂતામ્ ॥ ૧૪૩.૧૪ ॥
- ૧૪૩.૧૫/૧સમ્પૂજયિત્વા વિવિધૈશ્ચ મન્ત્રૈર્ ।
 ૧૪૩.૧૫/૨ગડ્ગાજલૈઃ શમ્ભુમદીનસત્ત્વઃ ।
 ૧૪૩.૧૫/૩અસિં સ લેભે શશિખણ્ડભૂષાત્ ।
 ૧૪૩.૧૫/૪સિદ્ધિં ચ સર્વદ્ધિમભીષ્ણિતાં ચ ॥ ૧૪૩.૧૫ ॥
- ૧૪૩.૧૬/૧મદ્દત્તમન્ત્રં શશિરક્ષણાય ।
 ૧૪૩.૧૬/૨સ સાધયામાસ ભવં પ્રપૂજ્ય ।
 ૧૪૩.૧૬/૩સિદ્ધે તુ મન્ત્રે પુનરેવ લહુમ્ ।
 ૧૪૩.૧૬/૪અયાત્ સ રક્ષોધિપતિઃ સ તુષ્ટઃ ॥ ૧૪૩.૧૬ ॥
- ૧૪૩.૧૭/૧તતઃ પ્રભૃત્યેતદ્ અતિપ્રભાવમ્ ।
 ૧૪૩.૧૭/૨તીર્થં મહાસિદ્ધિદમિષ્ટદં ચ ।
 ૧૪૩.૧૭/૩સમસ્તપાપૌઘવિનાશનં ચ ।
 ૧૪૩.૧૭/૪સિદ્ધૈરશેષૈઃ પરિસેવિતં ચ ॥ ૧૪૩.૧૭ ॥
- ૧૪૪.૧/૧બ્રહ્મોવાચ । પરુષણીસંગમં ચેતિ તીર્થં ત્રૈલોક્યવિશ્રુતમ્ ।
 ૧૪૪.૧/૨તસ્ય સ્વરૂપં વક્ષ્યામિ શૃણુ પાપવિનાશનમ્ ॥ ૧૪૪.૧ ॥
- ૧૪૪.૨/૧અત્રિરારાધયામાસ બ્રહ્મવિષ્ણુમહેશ્વરાન્ ।
 ૧૪૪.૨/૨તેષુ તુષ્ટેષુ સ પ્રાહ પુત્રા યૂયં ભવિષ્યથ ॥ ૧૪૪.૨ ॥
- ૧૪૪.૩/૧તથા ચૈકા રૂપવતી કન્યા મમ ભવેત્ સુરાઃ ।
 ૧૪૪.૩/૨તથા પુત્રત્વમાપુસ્તે બ્રહ્મવિષ્ણુમહેશ્વરાઃ ॥ ૧૪૪.૩ ॥
- ૧૪૪.૪/૧કન્યાં ચ જનયામાસ શુભાત્રેયીતિ નામતઃ ।
 ૧૪૪.૪/૨દત્તઃ સોમોડય દુર્વાસાઃ પુત્રાસ્તસ્ય મહાત્મનઃ ॥ ૧૪૪.૪ ॥
- ૧૪૪.૫/૧અગ્રેરડ્ગિરસો જાતો હ્યડ્ગારૈરડ્ગિરા યતઃ ।
 ૧૪૪.૫/૨તસ્માદ્ અડ્ગિરસે પ્રાદાદ્ આત્રેયીમતિરોચિષમ્ ॥ ૧૪૪.૫ ॥
- ૧૪૪.૬/૧અગ્રેઃ પ્રભાવાત્ પરુષમાત્રેયીં સર્વદાવદત્ ।
 ૧૪૪.૬/૨આત્રેય્યપિ ચ શુશ્રૂષાં કુર્વતી સર્વદાભવત્ ॥ ૧૪૪.૬ ॥
- ૧૪૪.૭/૧તસ્યામાડ્ગિરસા જાતા મહાબલપરાક્રમાઃ ।

- १४४.७/२अङ्गिराः परुषं वादीद् आत्रेयीं नित्यमेव य ॥ १४४.७ ॥
- १४४.८/१पुत्रास्त्वाङ्गिरसा नित्यं पितरं शमयन्ति ते ।
- १४४.८/२सा कदाचिद् भर्तृवाक्याद् उद्विग्ना परुषाक्षरात् ।
- १४४.८/३कृताञ्जलिपुटा दीना प्राञ्जवीर्यवशुरं गुरुम् ॥ १४४.८ ॥
- १४४.९/१आत्रेय्युवाच । अत्रिजालं उच्यवाड भार्या तव सुतस्य वै ।
- १४४.९/२शुश्रूषणपरा नित्यं पुत्राणां भर्तुरेव य ॥ १४४.९ ॥
- १४४.१०/१पतिर्मां परुषं वञ्जिते वृथैवोद्धीक्षते रुषा ।
- १४४.१०/२प्रशाधि मां सुरज्येष्ठ भर्तारं मम दैवतम् ॥ १४४.१० ॥
- १४४.११/१ज्वलन उवाच । अङ्गारेभ्यः समुद्भूतो भर्ता ते ऽयङ्गिरा ऋषिः ।
- १४४.११/२यथा शान्तो भवेद् भद्रे तथा नीतिर्विधीयताम् ॥ १४४.११ ॥
- १४४.१२/१आग्नेयोऽग्निं समायातो तव भर्ता वरानने ।
- १४४.१२/२तदा त्वं जलरूपेण प्लावयेथा मदाज्ञया ॥ १४४.१२ ॥
- १४४.१३/१आत्रेय्युवाच । सडेयं परुषं वाक्यं मा भर्ताग्निं समाविशेत् ।
- १४४.१३/२भर्तारि प्रतिकूलानां योषितां ज्वनेन किम् ॥ १४४.१३ ॥
- १४४.१४/१द्यच्छेयं शान्तिवाक्यानि भर्तारं लभते तथा ॥ १४४.१४ ॥
- १४४.१५/१ज्वलन उवाच । अग्निस्त्वप्सु शरीरेषु स्थावरे जङ्गमे तथा ।
- १४४.१५/२तव भर्तुरलं धाम नित्यं यं जनको मतः ॥ १४४.१५ ॥
- १४४.१६/१योऽलं सोऽलमिति ज्ञात्वा न चिन्तां कर्तुमर्हसि ।
- १४४.१६/२किं चापो मातरो देव्यो ऽयग्निः श्वशुर इत्यपि ।
- १४४.१६/३एति बुद्ध्या विनिश्चित्य मा विषण्णा भव स्नुषे ॥ १४४.१६ ॥
- १४४.१७/१स्नुषोवाच । आपो जनन्य एति यद् अभाषे ।
- १४४.१७/२अग्नेरलं तव पुत्रस्य भार्या ।
- १४४.१७/३कथं भूत्वा जननी चापि भार्या ।
- १४४.१७/४विरुद्धमेतज्जलरूपेण नाथ ॥ १४४.१७ ॥
- १४४.१८/१ज्वलन उवाच । आदौ तु पत्नी भरण्णात् तु भार्या ।
- १४४.१८/२जनेस्तु जाया स्वगुणैः कलत्रम् ।
- १४४.१८/३उत्पादित्वापि अभिर्षि भद्रे ।
- १४४.१८/४कुरुष्व वाक्यं मद्दुदीरितं यत् ॥ १४४.१८ ॥

- १४४.१८/१योऽस्यां प्रजातः स तु पुत्र ओव ।
 १४४.१८/२सा तस्य मातैव न संशयोऽत्र ।
 १४४.१८/३तस्माद् वदन्ति श्रुतितत्त्वविज्ञाः ।
 १४४.१८/४सा नैव योषित् तनयेऽभिजाते ॥ १४४.१८ ॥
- १४४.२०/१ब्रह्मोवाच । श्वशुरस्य तु तद् वाङ्मयं श्रुत्वात्रेयी तदैव तत् ।
 १४४.२०/२आग्नेयं रुपमापन्नमभसाप्त्वावयत् पतिम् ॥ १४४.२० ॥
- १४४.२१/१उभौ तौ दम्पती ब्रह्मन् संगतौ गाङ्गवारिणा ।
 १४४.२१/२शान्तंरुपधरौ योभौ दम्पती सम्भ्रमवतुः ॥ १४४.२१ ॥
- १४४.२२/१लक्ष्म्या युक्तो यथा विष्णुरुमया शंकरो यथा ।
 १४४.२२/२रोडिण्या य यथा यन्द्रस्तथाभून् मिथुनं तदा ॥ १४४.२२ ॥
- १४४.२३/१भर्तारं प्त्वावयन्ती सा दधाराम्भुमयं वपुः ।
 १४४.२३/२परुष्णी येति विप्याता गङ्गया संगता नदी ॥ १४४.२३ ॥
- १४४.२४/१गोशतार्पणं पुण्यं परुष्णीस्नानतो भवेत् ।
 १४४.२४/२तत्र याङ्गिरसाश्चकुर्यज्ञांश्च अलुदक्षिणान् ॥ १४४.२४ ॥
- १४४.२५/१तत्र त्रीणि सलस्त्राणि तीर्थान्याहुः पुराणगाः ।
 १४४.२५/२उभयोस्तीरयोस्तात पृथग् यागकलं विदुः ॥ १४४.२५ ॥
- १४४.२६/१तेषु स्नानं य दानं य वाजपेयाधिकं मतम् ।
 १४४.२६/२विशेषतस्तु गङ्गायाः परुष्ण्या सल संगमे ॥ १४४.२६ ॥
- १४४.२७/१स्नानदानादिभिः पुण्यं यत् तद् वक्तुं न शक्यते ॥ १४४.२७ ॥
- १४५.१/१ब्रह्मोवाच । मार्कण्डेयं नाम तीर्थं सर्वपापविमोचनम् ।
 १४५.१/२सर्वकृतुफलं पुण्यमघौघविनिवारणम् ॥ १४५.१ ॥
- १४५.२/१तस्य प्रभावं वक्ष्यामि शृणु नारद यत्नतः ।
 १४५.२/२मार्कण्डेयो भरद्वाजो वसिष्ठोऽत्रिश्च गौतमः ॥ १४५.२ ॥
- १४५.३/१याज्ञवल्क्यश्च जाबालिर्मुनयोऽन्येऽपि नारद ।
 १४५.३/२अते शास्त्रप्रणेतारो वेदवेदाङ्गपारगाः ॥ १४५.३ ॥
- १४५.४/१पुराणन्यायमीमांसा+ । कथासु परिनिष्ठिताः ।
 १४५.४/२मिथः समूयुर्विद्वांसो मुक्तिं प्रति यथामति ॥ १४५.४ ॥
- १४५.५/१केचिज्ज्ञानं प्रशंसन्ति केचित् कर्म तथोभयम् ।

- १४५.५/२अवेव विवदमानास्ते मामूचुरुभयं मतम् ॥ १४५.५ ॥
- १४५.६/१मदीयं तु मतं ज्ञात्वा ययुश्चक्रगदाधरम् ।
- १४५.६/२तस्य यापि मतं ज्ञात्वा ऋषयस्ते महीजसः ॥ १४५.६ ॥
- १४५.७/१पुनर्विवदमानास्ते शंकरं प्रष्टुमुद्यताः ।
- १४५.७/२गङ्गायां य भवं पूज्य तमेवार्थं शशंसिरे ॥ १४५.७ ॥
- १४५.८/१कर्मज्ञस्तु प्रधानत्वमुवाच त्रिपुरान्तकः ।
- १४५.८/२डिक्यारूपं य तज्ज्ञानं डिक्या सैव तद् उच्यते ॥ १४५.८ ॥
- १४५.९/१तस्मात् सर्वाणि भूतानि कर्मणा सिद्धिमाप्नुयुः ।
- १४५.९/२कर्मैव विश्वतोव्यापि तदृते नास्ति किञ्चन ॥ १४५.९ ॥
- १४५.१०/१विद्याभ्यासो यज्ञकृतिर्योगाभ्यासः शिवार्थनम् ।
- १४५.१०/२सर्वं कर्मैव नाकर्मा प्राणी क्वाप्यत्र विद्यते ॥ १४५.१० ॥
- १४५.११/१कर्मैव कारणं तस्माद् अन्यद् उन्मत्तयेष्टितम् ।
- १४५.११/२ऋषीणां यत्र संवादी यत्र देवो मछेश्वरः ॥ १४५.११ ॥
- १४५.१२/१यकार निर्णयं सर्वं कर्मणावाच्यते नृभिः ।
- १४५.१२/२मार्कण्डेयं मुष्यतः कृत्वा ततो मार्कण्डेयमुच्यते ॥ १४५.१२ ॥
- १४५.१३/१तीर्थम् ऋषिगणाकीर्णं गङ्गाया उत्तरे तटे ।
- १४५.१३/२पितृणां पावनं पुण्यं स्मरणाद् अपि सर्वदा ॥ १४५.१३ ॥
- १४५.१४/१तत्राद्यौ नवतिस्तात तीर्थान्याह जगन्मयः ।
- १४५.१४/२वेदेन यापि तत् प्रोक्तम् ऋषयो मेनिरे य तत् ॥ १४५.१४ ॥
- १४६.१/१ब्रह्मोवाच । यायातमपरं तीर्थं यत्र कालञ्जरः शिवः ।
- १४६.१/२सर्वपापप्रशमनं तद्भूतमुच्यते मया ॥ १४६.१ ॥
- १४६.२/१ययातिर्नाडुषो राजा साक्षाद् षण्ड्रं धवापरः ।
- १४६.२/२तस्य भार्याद्वयं यासीत् कुलक्षणाभूषितम् ॥ १४६.२ ॥
- १४६.३/१ज्येष्ठा तु देवयानीति नाम्ना शुक्रसुता शुभा ।
- १४६.३/२शर्मिष्ठेति द्वितीया सा सुता स्याद् वृषपर्वणः ॥ १४६.३ ॥
- १४६.४/१ब्राह्मण्यपि मडाप्राज्ञा देवयानी सुमध्यमा ।
- १४६.४/२ययातेरभवद् भार्या सा तु शुक्रप्रसादतः ॥ १४६.४ ॥

- १४६.५/१शर्मिष्ठा यापि तस्यैव भार्या या वृषपर्वजा ।
 १४६.५/२देवयानी शुङ्कसुता द्वौ पुत्रौ समञ्जसत् ॥ १४६.५ ॥
- १४६.६/१यद्दु य तुर्वसुं येव देवपुत्रसमावुभौ ।
 १४६.६/२शर्मिष्ठा य नृपाल्लेभे त्रीन् पुत्रान् देवसंनिभान् ॥ १४६.६ ॥
- १४६.७/१द्रुज्युं यानुं य पूरुं य ययातेर्नृपसत्तमात् ।
 १४६.७/२देवयान्याः सुतौ ब्रह्मन् सदृशौ शुङ्करूपतः ॥ १४६.७ ॥
- १४६.८/१शर्मिष्ठायास्तु तनयाः शङ्काशिवरुणप्रभाः ।
 १४६.८/२देवयानी कदायित् तु पितरं प्राड दुःभिता ॥ १४६.८ ॥
- १४६.९/१देवयान्युवाय । मम त्वपत्यद्वितयमभाग्याया भृगूद्रुड ।
 १४६.९/२मम दास्याः सभाग्याया अपत्यत्रितयं पितः ॥ १४६.९ ॥
- १४६.१०/१तद् अेतद् अनुमृश्यायं दुःभमत्यन्तमागता ।
 १४६.१०/२मशिष्ये दानवगुरो ययातिःकृतविप्रियात् ।
 १४६.१०/३मानभङ्गाद् वरं तात मरुणं छि मनस्विनाम् ॥ १४६.१० ॥
- १४६.११/१ब्रह्मोवाय । तद् अेतत् पुत्रिकावाङ्मं श्रुत्वा शुङ्कः प्रतापवान् ।
 १४६.११/२कुपितोऽभ्याययौ शीघ्रं ययातिमिदमब्रवीत् ॥ १४६.११ ॥
- १४६.१२/१शुङ्क उवाय । यद् छंदं विप्रियं मे त्वं सुतायाः कृतवान् असि ।
 १४६.१२/२रुपोन्मत्तेन शजेन्द्र तस्माद् वृद्धो भविष्यसि ॥ १४६.१२ ॥
- १४६.१३/१न य भोक्तुं न य त्यक्तुं शक्नोति विषयातुरः ।
 १४६.१३/२स्पृष्टयन् मनसैवास्ते निःश्वासोच्छ्वासनष्टधीः ॥ १४६.१३ ॥
- १४६.१४/१वृद्धत्वमेव मरुणं श्रुवतामपि देहिनाम् ।
 १४६.१४/२तस्माच्छीघ्रं प्रयाहि त्वं जरां भूपातिर्दुर्धराम् ॥ १४६.१४ ॥
- १४६.१५/१ब्रह्मोवाय । अेतच्छ्रुत्वा ययातिस्तु शापं शुङ्कस्य धीमतः ।
 १४६.१५/२कृताञ्जलिपुटो राजा ययातिः शुङ्कमब्रवीत् ॥ १४६.१५ ॥
- १४६.१६/१ययातिरुवाय । नापराध्ये न संकुप्ये नैवाधर्मं प्रवर्तये ।
 १४६.१६/२अधर्मकारिणः पापाः शास्या अेव मडात्मनाम् ॥ १४६.१६ ॥
- १४६.१७/१धर्ममेव यरन्तं वै कथं मां शप्तवान् असि ।
 १४६.१७/२देवयानी द्विजश्रेष्ठ वृथा मां वक्ति किञ्चन ॥ १४६.१७ ॥
- १४६.१८/१तस्मान् न मम विप्रेन्द्र शापं दातुं त्वमर्हसि ।

१४६.१८/रविद्वांसोऽपि छि निर्दोषि यद्वि कुप्यन्ति मोहिताः ।
 १४६.१८/उतदा न दोषो भूर्भाषां द्वेषाग्निप्लुष्टयेतसाम् ॥ १४६.१८ ॥
 १४६.१९/ब्रह्मोवाच । ययातिवाक्याच्छुक्रोऽपि सस्मार सुतया कृतम् ।
 १४६.१९/रथसकृद् विप्रियं तस्य दिवा रात्रौ प्रयत्सया ॥ १४६.१९ ॥
 १४६.२०/गतकोपोऽहमित्युक्त्वा काव्यो राजानमब्रवीत् ॥ १४६.२० ॥
 १४६.२१/शुक्र उवाच । ज्ञातं मयानयाकारि विप्रियं न वदेऽनृतम् ।
 १४६.२१/रशापस्येमं कशिष्यामि शृणुष्वानुग्रहं नृप ॥ १४६.२१ ॥
 १४६.२२/यस्मै पुत्राय संदातुं जरामिच्छसि मानद ।
 १४६.२२/रतस्य सा यात्वियं राजञ् जरा पुत्राय मद्ररात् ॥ १४६.२२ ॥
 १४६.२३/ब्रह्मोवाच । पुनर्यथातिः श्वशुरं शुक्रं प्राह विनीतवत् ॥ १४६.२३ ॥
 १४६.२४/यथातिरुवाच । यो गृह्णाति मया दत्तां जरां भक्तिसमन्वितः ।
 १४६.२४/रस राजा स्याद् दैत्यगुरो तद् अेतद् अनुमन्यताम् ॥ १४६.२४ ॥
 १४६.२५/यो मद्राज्यं नाभिनन्देत् सुतो दैत्यगुरो दृढम् ।
 १४६.२५/रतं शपेयमनुज्ञात्र दातव्यैव त्वया गुरो ॥ १४६.२५ ॥
 १४६.२६/ब्रह्मोवाच । अेवमस्त्विति राजानमुवाच भृगुनन्दनः ।
 १४६.२६/रततो ययातिः स्वं पुत्रमाहूयेद् वयोऽब्रवीत् ॥ १४६.२६ ॥
 १४६.२७/यथातिरुवाच । यदो गृहाण मे शापाज्जरां जातां सुतो भवान् ।
 १४६.२७/रज्येष्ठः सर्वार्थवित् प्रौढः पुत्राणां धुरि संस्थितः ।
 १४६.२७/उपुत्री तेनैव जनको यस्तदाज्ञावशे स्थितः ॥ १४६.२७ ॥
 १४६.२८/ब्रह्मोवाच । नेत्युवाच यद्गस्तातं ययातिं भूरिदक्षिणाम् ।
 १४६.२८/रययातिश्च यद्गुं शम्वा तुर्वसुं काममब्रवीत् ॥ १४६.२८ ॥
 १४६.२९/नागृह्णात् तुर्वसुश्चापि पित्रा दत्तां जरां तदा ।
 १४६.२९/रतं शम्वा याब्रवीद् द्रुह्युं गृहाणोमां जरां मम ॥ १४६.२९ ॥
 १४६.३०/द्रुह्युश्च नैच्छत् तां दत्तां जरां उपविनाशिनीम् ।
 १४६.३०/रथमनुमध्यब्रवीद् राजा गृहाणोमां जरां मम ॥ १४६.३० ॥
 १४६.३१/अनुर्नोति तदोवाच शम्वा तं पूरुमब्रवीत् ।
 १४६.३१/रथमभिनन्द्य तदा पूरुर्जरां तां जगृहे पितुः ॥ १४६.३१ ॥

- १४६.३२/१सलस्रमेकं वर्षाणां यावत् प्रीतोऽभवत् पिता ।
 १४६.३२/२यौवने यानि भोग्यानि वस्तूनि विविधानि य ॥ १४६.३२ ॥
- १४६.३३/१पुत्रयौवनसंतुष्टो ययातिर्बुभुजे सुभम् ।
 १४६.३३/२ततस्तृप्तोऽभवद् राजा सर्वभोगेषु नाडुषः ।
 १४६.३३/३ततो षर्षात् समाडूय पूरुं पुत्रमथाब्रवीत् ॥ १४६.३३ ॥
- १४६.३४/१ययातिरुवाच । तृप्तोऽस्मि सर्वभोगेषु यौवनेन तवानघ ।
 १४६.३४/२गृह्णाण यौवनं पुत्र जरां मे देहि कश्मलाम् ॥ १४६.३४ ॥
- १४६.३५/१ब्रह्मोवाच । नेत्युवाच तदा पूरुर्जरया क्षीयते मया ।
 १४६.३५/२विकारास्तात भावानां दुर्निवाराः शरीरिणाम् ॥ १४६.३५ ॥
- १४६.३६/१भवात् कालागता सख्या जराप्यभिलदेहिभिः ।
 १४६.३६/२सा येद् गुडुपकाराय गृहीता त्यज्यते कथम् ॥ १४६.३६ ॥
- १४६.३७/१स्वीकृत्यागपापाद् धि देहिनां मरणं वरम् ।
 १४६.३७/२अथवा तु जरां राज्ञस्तपसा नाशयाम्यहम् ॥ १४६.३७ ॥
- १४६.३८/१ब्रह्मोवाच । अवेमुक्त्वा तु पितरं ययौ गङ्गामनुत्तमाम् ।
 १४६.३८/२गौतम्या दक्षिणो पारे ततस्तेपे तपो मलत् ॥ १४६.३८ ॥
- १४६.३९/१ततः प्रीतोऽभवद् देवः कालेन मलता शिवः ।
 १४६.३९/२लोकातीतमडोदार+ । गुणसन्मणिभूषितम् ।
 १४६.३९/३उडिं ददामीति तं प्राड पूरुं स सुरसत्तमः ॥ १४६.३९ ॥
- १४६.४०/१पूरुरुवाच । शापप्राप्तां जरां नाथ पितुर्मम सुराधिप ।
 १४६.४०/२तां नाशयस्व देवेश पितृशामांश्च कोपतः ।
 १४६.४०/३मद्भ्रातृन् शापतो मुक्तान् कुरुष्व सुरपूजित ॥ १४६.४० ॥
- १४६.४१/१ब्रह्मोवाच । तथेत्युक्त्वा जगन्नाथः शापाज्जतां जरां तथा ।
 १४६.४१/२अनाशयज्जगन्नाथो भ्रातृश्रुके विशापिनः ॥ १४६.४१ ॥
- १४६.४२/१ततः प्रभृति तत् तीर्थं जरारोगविनाशनम् ।
 १४६.४२/२अकालज्जरादीनां स्मरणार्हा अपि नाशनम् ॥ १४६.४२ ॥
- १४६.४३/१तन्नाम्ना यापि विभ्यातं कालञ्जरमुदाहृतम् ।
 १४६.४३/२यायातं नाडुषं पौरं शौकं शार्मिष्ठमेव य ॥ १४६.४३ ॥
- १४६.४४/१अवेमाम्नीनि तीर्थानि तत्राद्योत्तरमेव य ।

- १४६.४४/रशतं विधान् मडाबुद्धे सर्वसिद्धिकरे तथा ॥ १४६.४४ ॥
- १४६.४५/१तेषु स्नानं च दानं च श्रवणं पठनं तथा ।
- १४६.४५/२सर्वपापप्रशमनं भुक्तिमुक्तिप्रदं भवेत् ॥ १४६.४५ ॥
- १४७.१/१ब्रह्मोवाच । अप्सरोयुगमाभ्यातमप्सरासंगमं ततः ।
- १४७.१/२तीरे च दक्षिणे पुण्यं स्मरणात् सुभगो भवेत् ॥ १४७.१ ॥
- १४७.२/१मुक्तो भवत्यसिद्धं तत्र स्नानादिना नरः ।
- १४७.२/२स्त्री सती संगमे तस्मिन् ऋतुस्नाता च नारद ॥ १४७.२ ॥
- १४७.३/१वन्ध्यापि जनयेत् पुत्रं त्रिमासात् पतिना सह ।
- १४७.३/२स्नानदानेन वर्तन्ती नान्यथा मद्रथो भवेत् ॥ १४७.३ ॥
- १४७.४/१अप्सरोयुगमाभ्यातं तीर्थं येन च उेतुना ।
- १४७.४/२तत्रेदं कारणं वक्ष्ये शृणु नारद यत्नतः ॥ १४७.४ ॥
- १४७.५/१स्यर्धासीन् मलती ब्रह्मन् विश्वामित्रवसिष्ठयोः ।
- १४७.५/२तपस्यन्तं गाधिसुतं ब्राह्मण्यार्थं यतप्रतम् ॥ १४७.५ ॥
- १४७.६/१गङ्गाद्वारे समासीनं प्रेरितेन्द्रेण मेनका ।
- १४७.६/२तं गत्वा तपसो ब्रह्मं कुरु भद्रे ममाज्ञया ॥ १४७.६ ॥
- १४७.७/१तदोक्तेन्द्रेण सा मेना विश्वामित्रं तपश्च्युतम् ।
- १४७.७/२कृत्वा कन्यां तथा दत्त्वा जगामेन्द्रपुरं पुनः ॥ १४७.७ ॥
- १४७.८/१तस्यां गतायां सस्मार गाधिपुत्रोऽपिबलं कृतम् ।
- १४७.८/२तं तु देशं परित्यज्य तीर्थं तु सुरवल्लभम् ॥ १४७.८ ॥
- १४७.९/१जगाम दक्षिणां गङ्गां यत्र कालञ्जरो हरः ।
- १४७.९/२तपस्यन्तं तदोवाच पुनरिन्द्रः सहस्रदृक् ॥ १४७.९ ॥
- १४७.१०/१वर्षीं च ततो मेनां रम्भां यापि तिलोत्तमाम् ।
- १४७.१०/२नैवेत्युर्भयत्रस्ताः पुनराह शयीपतिः ॥ १४७.१० ॥
- १४७.११/१गम्भीरां यातिगम्भीरामुभे ये गर्विते तदा ।
- १४७.११/२ते उच्यतुरुभे देवं सहस्राक्षं पुरंदरम् ॥ १४७.११ ॥
- १४७.१२/१गम्भीरातिगम्भीरे उच्यतुः । आवां गत्वा तपस्यन्तं
- गाधिपुत्रं मडाद्युतिम् ।
- १४७.१२/२व्यावयावो नृत्यगीतै र्मुपयौवनसम्पदा ॥ १४७.१२ ॥

૧૪૭.૧૩/૧યાસામપાડ્ગે હસિતે વાચિ વિભ્રમસમ્પદિ ।
 ૧૪૭.૧૩/૨નિત્યં વસતિ પગ્ચેષુસ્તાભિઃ કોડત્ર ન જીયતે ॥ ૧૪૭.૧૩ ॥
 ૧૪૭.૧૪/૧બ્રહ્મોવાચ । તથેત્યુક્તે સહસ્રાક્ષે તે આગત્ય મહાનદીમ્ ।
 ૧૪૭.૧૪/૨દદૃશાતે તપસ્યન્તં વિશ્વામિત્રં મહામુનિમ્ ॥ ૧૪૭.૧૪ ॥
 ૧૪૭.૧૫/૧મૃત્યોરપિ દુરાધર્ષ ભૂમિસ્થમિવ ધૂર્જટિમ્ ।
 ૧૪૭.૧૫/૨સહસ્રમેકં વર્ષાણામીક્ષિતું ન ચ શક્નુતઃ ॥ ૧૪૭.૧૫ ॥
 ૧૪૭.૧૬/૧દૂરે સ્થિતે નૃત્યગીત+ ેહાટુકારરતે તદા ।
 ૧૪૭.૧૬/૨વિલોક્ય મુનિશાર્દૂલસ્તતઃ કોપાકુલોડભવત્ ॥ ૧૪૭.૧૬ ॥
 ૧૪૭.૧૭/૧પ્રતીપાચરણં દૃષ્ટ્વા ક્રોધઃ કસ્ય ન જાયતે ।
 ૧૪૭.૧૭/૨નિસ્પૃહોડપિ મહાબાહુસ્તમિન્દ્રં પ્રહસન્ ઇવ ॥ ૧૪૭.૧૭ ॥
 ૧૪૭.૧૮/૧આભ્યાં મુક્તઃ સહસ્રાક્ષો હ્યાપ્સરોભ્યાં બ્રુવન્ ઇવ ।
 ૧૪૭.૧૮/૨શશાપ તે સ ગાયયો દ્રવરૂપે ભવિષ્યથઃ ॥ ૧૪૭.૧૮ ॥
 ૧૪૭.૧૯/૧દ્રવિતું માં સમાયાતે યતસ્તિવહ તતો લઘુ ।
 ૧૪૭.૧૯/૨તતઃ પ્રસાદિતસ્તાભ્યાં શાપમોક્ષં ચકાર સઃ ॥ ૧૪૭.૧૯ ॥
 ૧૪૭.૨૦/૧ભવેતાં દિવ્યરૂપે વાં ગડ્ગયા સંગતે યદા ।
 ૧૪૭.૨૦/૨તસ્ત્રાપાત્ તે નદીરૂપે તત્ક્ષણાત્ સમ્બભૂવતુઃ ॥ ૧૪૭.૨૦ ॥
 ૧૪૭.૨૧/૧અપ્સરોયુગમાખ્યાતં નદીદ્રવ્યમતોડભવત્ ।
 ૧૪૭.૨૧/૨તાભ્યાં પરસ્પરે ચાપિ તાભ્યાં ગડ્ગાસુસંગમઃ ॥ ૧૪૭.૨૧ ॥
 ૧૪૭.૨૨/૧સર્વલોકેષુ વિખ્યાતો ભુક્તિમુક્તિપ્રદઃ શિવઃ ।
 ૧૪૭.૨૨/૨તત્રાસ્તે દૃષ્ટ એવાસૌ સર્વસિદ્ધિપ્રદાયકઃ ॥ ૧૪૭.૨૨ ॥
 ૧૪૭.૨૩/૧તત્ર સ્નાત્વા તુ તં દૃષ્ટ્વા મુચ્યતે સર્વબન્ધનાત્ ॥ ૧૪૭.૨૩ ॥
 ૧૪૮.૧/૧બ્રહ્મોવાચ । કોટિતીર્થમિતિ ખ્યાતં ગડ્ગાયા દક્ષિણે તટે ।
 ૧૪૮.૧/૨ચસ્યાનુસ્મરણાદ્ એવ સર્વપાપૈઃ પ્રમુચ્યતે ॥ ૧૪૮.૧ ॥
 ૧૪૮.૨/૧યત્ર કોટીશ્વરો દેવઃ સર્વ કોટિગુણં ભવેત્ ।
 ૧૪૮.૨/૨કોટિદ્વયં તત્ર પૂર્ણ તીર્થાનાં શુભદાયિનામ્ ॥ ૧૪૮.૨ ॥
 ૧૪૮.૩/૧તત્ર વ્યુષ્ટિં પ્રવક્ષ્યામિ શ્ૃણુ નારદ તન્મનાઃ ।
 ૧૪૮.૩/૨કલ્પસ્ય તુ સુતો જયેષ્ઠો બાહ્લીક ઇતિ વિશ્રુતઃ ॥ ૧૪૮.૩ ॥

- १४८.४/१काण्वश्चेति जनैः भ्यातो वेदवेदाङ्गपारगः ।
 १४८.४/२छष्टीः पार्वार्याणानीर्याः सभार्यो वेदपारगः ॥ १४८.४ ॥
- १४८.५/१कुर्वन् आस्ते स गौतम्यास्तीरस्थो लोकपूजितः ।
 १४८.५/२प्रातःकाले सभार्योऽसौ शुद्ध अग्रौ समाहितः ॥ १४८.५ ॥
- १४८.६/१सर्वदास्ते कदाचित् तु भवनाय समुद्यतः ।
 १४८.६/२अेकाहुतिं स हुत्वा तु समिद्धे उव्यवाडने ॥ १४८.६ ॥
- १४८.७/१आहुत्यन्तरदानाय उविर्द्रव्यं करेऽगृहीत् ।
 १४८.७/२अेतस्मिन् अन्तरे वह्निरुपशान्तोऽभवत् तदा ॥ १४८.७ ॥
- १४८.८/१ततश्चिन्तापरः काण्वः कर्तव्यं किं भवेद् एति ।
 १४८.८/२अन्तर्विचारयामास विषादं परमं गतः ॥ १४८.८ ॥
- १४८.९/१आहुत्योश्च द्वयोर्मध्य उपशान्तो हुताशनः ।
 १४८.९/२अञ्चन्तरमुपादेयं वैदिकं लौकिकं तथा ॥ १४८.९ ॥
- १४८.१०/१कव लोष्यं स्याद् द्वितीयं तु आहुत्यन्तरमेव य ।
 १४८.१०/२अेवं भीमांसमाने तु दैवी वाग् अज्वीत् तदा ॥ १४८.१० ॥
- १४८.११/१अञ्चन्तरं नैव तेऽत्र उपादेयं भविष्यति ।
 १४८.११/२यानि तत्र भविष्यन्ति शकलानि समीपतः ॥ १४८.११ ॥
- १४८.१२/१अर्धदग्धेषु काष्ठेषु विप्रराज प्रहूयताम् ।
 १४८.१२/२रनेत्युवाच तदा काण्वः सैव वाग् अज्वीत् पुनः ॥ १४८.१२ ॥
- १४८.१३/१अग्नेः पुत्रो हिरण्यस्तु पिता पुत्रः स अेव तु ।
 १४८.१३/२पुत्रे दत्तं प्रियाथैव पितुः प्रीत्यै भविष्यति ॥ १४८.१३ ॥
- १४८.१४/१पित्रे देयं सुते दधात् कोटिप्रीतिगुणं भवेत् ।
 १४८.१४/२दैवी वाग् अज्वीद् अेवं ततः सर्वे मधुर्धयः ॥ १४८.१४ ॥
- १४८.१५/१निश्चित्य धर्मसर्वस्वं तथा यद्गुर्यथोदितम् ।
 १४८.१५/२अेतज्ज्ञात्वा जगत्यत्र पुत्रे दत्तं पितुर्भवेत् ॥ १४८.१५ ॥
- १४८.१६/१अपत्याद्युपकारेण पित्रोः प्रीतिर्यथा भवेत् ।
 १४८.१६/२तथा नान्येन केनापि जगत्येतद् धि विश्रुतम् ॥ १४८.१६ ॥
- १४८.१७/१सुप्रसिद्धं जगत्येतत् सर्वलोकेषु पूजितम् ।

१४८.१७/रतस्मिन् दत्ते भवेत् पुण्यं सर्वं कोटिगुणं सुत ॥ १४८.१७ ॥

१४८.१८/१मनोग्लानिनिवृत्तिश्च जायते य मडत् सुभम् ।

१४८.१८/रपुनरप्याड सा वाणी काण्वेडस्मिस्तीर्थं उत्तमे ॥ १४८.१८ ॥

१४८.१९/अभवत् तन् मडत् तीर्थं काण्व पुण्यप्रभावतः ।

१४८.१९/रलोकरयाश्रयाशेष+ । तीर्थेभ्योऽपि मडाङ्गलम् ॥ १४८.१९ ॥

१४८.२०/१स्नानदानादिकं किञ्चिद् भक्त्या कुर्वन् समाहितः ।

१४८.२०/रकुलं प्राप्स्यस्यशेषेण सर्वं कोटिगुणं मुने ॥ १४८.२० ॥

१४८.२१/१यत् किञ्चित् डियते यात्र स्नानदानादिकं नरैः ।

१४८.२१/रसर्वं कोटिगुणं विधात् कोटितीर्थं ततो विदुः ॥ १४८.२१ ॥

१४८.२२/१यत्रैतद् वृत्तमाग्नेयं काण्वं पौत्रं डिण्यकम् ।

१४८.२२/रवाणीसंज्ञं कोटितीर्थं कोटितीर्थकुलं यतः ॥ १४८.२२ ॥

१४८.२३/१कोटितीर्थस्य माडात्त्यमत्र वक्तुं न शक्यते ।

१४८.२३/रवायस्यतिप्रभृतिभिरथवान्यैः सुरैरपि ॥ १४८.२३ ॥

१४८.२४/१यत्रानुष्ठीयमानं छि सर्वं कर्म यथा तथा ।

१४८.२४/रगोदावर्याः प्रसादेन सर्वं कोटिगुणं भवेत् ॥ १४८.२४ ॥

१४८.२५/१कोटितीर्थे द्विजात्र्याय गामेकां यः प्रयच्छति ।

१४८.२५/रतस्य तीर्थस्य माडात्प्याद् गोकोटिङ्गलमश्रुते ॥ १४८.२५ ॥

१४८.२६/१तस्मिंस्तीर्थे शुचिर्भूत्वा भूमिदानं करोति यः ।

१४८.२६/रश्रद्धायुक्तेन मनसा स्यात् तत्कोटिगुणोत्तरम् ॥ १४८.२६ ॥

१४८.२७/१सर्वत्र गौतमीतीरे पितृणां दानमुत्तमम् ।

१४८.२७/रविशेषतः कोटितीर्थे तद् अनन्तङ्गलप्रदम् ।

१४८.२७/३अत्रैकन्यूनपञ्चाशात् तीर्थानि मुनयो विदुः ॥ १४८.२७ ॥

१४८.१/१ब्रह्मोवाय । नारसिंहमिति प्यातं गङ्गाया उत्तरे तटे ।

१४८.१/रतस्थानुभावं वक्ष्यामि सर्वरक्षाविधायकम् ॥ १४८.१ ॥

१४८.२/१डिण्यकशिपुः पूर्वमभवद् बलिनां वरः ।

१४८.२/रतपसा विक्रमेणापि देवानामपराजितः ॥ १४८.२ ॥

१४८.३/१डरिभक्तात्मजद्वेष+ । कलुषीकृतमानसः ।

१४८.३/२आविर्भूय सभास्तम्भाद् विश्वात्मत्वं प्रदर्शयन् ॥ १४८.३ ॥

- १४८.४/१तं उत्वा नरसिंहस्तत्+ । सैन्यमद्रावयत् तदा ।
 १४८.४/२सर्वाङ्गं उत्वा मडादित्याङ्गं कमेष्वाणौ मडामुगः ॥ १४८.४ ॥
- १४८.५/१२सातलस्थाञ् शत्रून्श्च जित्वा स्वर्लोडमीयिवान् ।
 १४८.५/२तत्र जित्वा भुवं गत्वा दैत्यान् उत्वा नगस्थितान् ॥ १४८.५ ॥
- १४८.६/१समुद्रस्थान् नदीसंस्थान् ग्रामस्थान् वनवासिनः ।
 १४८.६/२नानाशुपधरान् दैत्यान् निजघान मृगाङ्कतिः ॥ १४८.६ ॥
- १४८.७/१आकाशगान् वायुसंस्थाञ् ज्योतिर्लोडमुपागतान् ।
 १४८.७/२वज्रपाताधिकनभः समुद्धृतमडासटः ॥ १४८.७ ॥
- १४८.८/१दैत्यगर्भस्त्राविगर्भं निर्जिताशेषराक्षसः ।
 १४८.८/२मडानादैर्वाक्षितैश्च प्रलयानलसंनिभैः ॥ १४८.८ ॥
- १४८.९/१थपेटैरङ्गविक्षेपैरसुरान् पर्ययूयत् ।
 १४८.९/२अपेवं उत्वा अडुविधान् गौतमीमगमद् धरिः ॥ १४८.९ ॥
- १४८.१०/१स्वपदाभ्युजसम्भूतां मनोनयननन्दिनीम् ।
 १४८.१०/२तत्राभ्यर्च्य षति भ्यातो दण्डकाधिपते रिपुः ॥ १४८.१० ॥
- १४८.११/१देवानां दुर्जयो योद्धा भलेन मडतावृतः ।
 १४८.११/२तेनाभवन् मडाशौद्रं भीषणं लोमहर्षणम् ॥ १४८.११ ॥
- १४८.१२/१शस्त्रास्त्रवर्षणं युद्धं उरिणा दैत्यसूनुना ।
 १४८.१२/२रनिजघान हरिः श्रीमांस्तं रिपुं ष्युत्तरे तटे ॥ १४८.१२ ॥
- १४८.१३/१गङ्गायां नारसिंहं तु तीर्थं त्रैलोक्यविश्रुतम् ।
 १४८.१३/२स्नानदानादिकं तत्र सर्वपापग्रहार्दनम् ॥ १४८.१३ ॥
- १४८.१४/१सर्वरक्षाकरं नित्यं जरामरणवारणम् ।
 १४८.१४/२यथा सुराणां सर्वेषां न कोऽपि हरिणा समः ॥ १४८.१४ ॥
- १४८.१५/१तीर्थानामप्यशेषाणां तथा तत् तीर्थमुत्तमम् ।
 १४८.१५/२तत्र तीर्थं नरः स्नात्वा कुर्यान् नृहरिपूजनम् ॥ १४८.१५ ॥
- १४८.१६/१स्वर्गं मर्त्यं तले वापि तस्य किञ्चिन् न दुर्लभम् ।
 १४८.१६/२एतस्याद्यद्यै मुने तत्र मडातीर्थानि नारद ॥ १४८.१६ ॥
- १४८.१७/१पृथक् पृथक् तीर्थकोटि+ । कुलमाहुर्मनीषिणः ।

- ૧૪૯.૧૭/૨અશ્રદ્ધયાપિ યન્નામ્નિ સ્મૃતે સર્વાઘસંક્ષયઃ ॥ ૧૪૯.૧૭ ॥
- ૧૪૯.૧૮/૧ભવેત્ સાક્ષાન્ નૃસિંહોડસૌ સર્વદા યત્ર સંસ્થિતઃ ।
- ૧૪૯.૧૮/૨તત્ તીર્થસેવાસંજાતં કૃલં કૈરિહ વાણ્યતે ॥ ૧૪૯.૧૮ ॥
- ૧૪૯.૧૯/૧યથા ન દેવો નૃહરેરધિકઃ ક્વાપિ વર્તતે ।
- ૧૪૯.૧૯/૨તથા નૃસિંહતીર્થેન સમં તીર્થં ન કુત્રચિત્ ॥ ૧૪૯.૧૯ ॥
- ૧૫૦.૧/૧બ્રહ્મોવાચ । પૈશાચં તીર્થમાખ્યાતં ગડ્ગાયા ઉત્તરે તટે ।
- ૧૫૦.૧/૨પિશાચત્વાત્ પુરા વિપ્રો મુક્તિમાપ મહામતે ॥ ૧૫૦.૧ ॥
- ૧૫૦.૨/૧સુયવસ્યાત્મજો લોકે જીર્ગર્તિરિતિ વિશ્રુતઃ ।
- ૧૫૦.૨/૨કુટુમ્બભારદ્ગુઃખાર્તો દુર્ભિક્ષેણ તુ પીડિતઃ ॥ ૧૫૦.૨ ॥
- ૧૫૦.૩/૧મધ્યમં તુ શુનઃશેપં પુત્રં બ્રહ્મવિદાં વરમ્ ।
- ૧૫૦.૩/૨વિક્રીતવાન્ ક્ષત્રિયાય વધાય બહુલૈર્ધનૈઃ ॥ ૧૫૦.૩ ॥
- ૧૫૦.૪/૧કિં નામાપદ્મતઃ પાપં નાચરત્યપિ પણ્ડિતઃ ।
- ૧૫૦.૪/૨શમિતૃત્વે ધનં યાપિ જગૃહે બહુલં મુનિઃ ॥ ૧૫૦.૪ ॥
- ૧૫૦.૫/૧વિદારણાર્થં ચ ધનં જગૃહે બ્રાહ્મણાધમઃ ।
- ૧૫૦.૫/૨તતોડપ્રતિસમાધેય+ ંઅહારોગનિપીડિતઃ ॥ ૧૫૦.૫ ॥
- ૧૫૦.૬/૧સ મૃતઃ કાલપર્યાયે નરકેષ્વથ પાતિતઃ ।
- ૧૫૦.૬/૨ભોગાદ્ ઋતે ન ક્ષયોડસ્તિ પ્રાક્તનાનામિહાંહસામ્ ॥ ૧૫૦.૬ ॥
- ૧૫૦.૭/૧કિંકરૈર્થમવાક્યેન બહુચોન્યન્તરં ગતઃ ।
- ૧૫૦.૭/૨તતઃ પિશાચો હ્યભવદ્ દારુણો દારુણાકૃતિઃ ॥ ૧૫૦.૭ ॥
- ૧૫૦.૮/૧શુષ્કકાષ્ટેષ્વથારણ્યે નિર્જલે નિર્જને તથા ।
- ૧૫૦.૮/૨ગ્રીષ્મે ગ્રીષ્મદવવ્યાસે ક્ષિપ્યતે યમકિંકરૈઃ ॥ ૧૫૦.૮ ॥
- ૧૫૦.૯/૧કન્યાપુત્રમહીવાજિ+ । ગવાં વિક્રયકારિણઃ ।
- ૧૫૦.૯/૨નરકાન્ ન નિવર્તન્તે યાવદ્ આભૂતસમ્ભવમ્ ॥ ૧૫૦.૯ ॥
- ૧૫૦.૧૦/૧સ્વકૃતાઘવિપાકેન દારુણૈર્થમકિંકરૈઃ ।
- ૧૫૦.૧૦/૨સંઘાતે પથ્યમાનોડસૌ રુરોદોઞ્ચૈઃ કૃતં સ્મરન્ ॥ ૧૫૦.૧૦ ॥
- ૧૫૦.૧૧/૧પથિ ગચ્છન્ કદાચિત્ સ જીર્ગર્તેર્મધ્યમઃ સુતઃ ।
- ૧૫૦.૧૧/૨શુશ્રાવ રુદતો વાણીં પિશાચસ્ય મુહુર્મુહુઃ ॥ ૧૫૦.૧૧ ॥

- १५०.१२/१पुत्रकेतुर्भ्रमलन्तुर्गुर्गतेस्तु पितुस्तदा ।
 १५०.१२/२पापिनः पुत्रविकेतुर्भ्रमलन्तुः पितुश्च ताम् ॥ १५०.१२ ॥
- १५०.१३/१शुनःशेषस्तदोवाय को भवान् अतिदुःभितः ।
 १५०.१३/२शुगर्तिरभ्रवीद् दृःभ्राखुनःशेषपिता ङ्यलम् ॥ १५०.१३ ॥
- १५०.१४/१पापीयसीं क्रियां कृत्वा योनिं प्रामोडस्मि दारुणाम् ।
 १५०.१४/२नरकेष्वथ पक्वश्च पुनः प्रामोडन्तरालकम् ।
 १५०.१४/३ये ये दृष्टतकर्मांरास्तेषां तेषामियं गतिः ॥ १५०.१४ ॥
- १५०.१५/१शुगर्तिपुत्रस्तमुवाय दृःभात् ।
 १५०.१५/२सोऽहं सुतस्ते मम दोषेण तात ।
 १५०.१५/३विक्रीत्वा मां नरकान् भवेमामस- ।
 १५०.१५/४ततः कश्चिन्ने स्वर्गतं त्वामिदानीम् ॥ १५०.१५ ॥
- १५०.१६/१भेवं प्रतिज्ञाय स गाधिपुत्र+ ।
 १५०.१६/२पुत्रत्वमामोऽथ मुनिप्रवीरः ।
 १५०.१६/३गङ्गामभिध्याय पितुश्च लोकान् ।
 १५०.१६/४अनुत्तमान् षडमानो जगाम ॥ १५०.१६ ॥
- १५०.१७/१अशेषदुःभानलघूपितानाम् ।
 १५०.१७/२निमज्जतां मोलमलासमुद्रे ।
 १५०.१७/३शरीरिणां नान्यद् अहो त्रिलोक्याम् ।
 १५०.१७/४आलम्बनं विषणुपदीं विहाय ॥ १५०.१७ ॥
- १५०.१८/१भेवं विनिश्चित्य मुनिर्मलात्मा ।
 १५०.१८/२समुद्धिधीर्षुः पितरं स दुर्गतेः ।
 १५०.१८/३शुचिस्ततो गौतमीमाशु गत्वा ।
 १५०.१८/४तत्र स्नात्वा संस्मरन् छम्बुविषणू ॥ १५०.१८ ॥
- १५०.१९/१ददौ जलं प्रेतशुपाय पित्रे ।
 १५०.१९/२पिशाचशुपाय सुदुःभिताय ।
 १५०.१९/३तद्दानमात्रेण तदैव पूतो ।
 १५०.१९/४शुगर्तिरावाप वपुः सुपुण्यम् ॥ १५०.१९ ॥
- १५०.२०/१विमानयुक्तः सुरसंघजुष्टम् ।
 १५०.२०/२विषणोः पदं प्राप सुतप्रभावात् ।

- १५०.२०/३गङ्गाप्रभावाय्य ङरेश्च शम्भोर् ।
 १५०.२०/४विधातुरर्कायुततुल्यतेजाः ॥ १५०.२० ॥
- १५०.२१/१ततः प्रभृत्येतद् अतिप्रसिद्धम् ।
 १५०.२१/२पैशाचनाशं च मडागदं च ।
 १५०.२१/३मळान्ति पापानि च नाशमाशु ।
 १५०.२१/४प्रयान्ति यस्य स्मरणेन पुंसाम् ॥ १५०.२१ ॥
- १५०.२२/१तीर्थस्य येदं गदितं तवाद्य ।
 १५०.२२/२माडात्म्यमेतत् त्रिशतानि यत्र ।
 १५०.२२/३तीर्थान्यथान्यानि भवन्ति भुक्ति+ ।
 १५०.२२/४भुक्तिप्रदायीनि किमन्यद् अत्र ॥ १५०.२२ ॥
- १५०.२३/१सर्वसिद्धिदमाभ्यातमित्याधत्र शतत्रयम् ।
 १५०.२३/२तीर्थानां मुनिशुष्टानां स्मरणाद् आय्यमीष्टदम् ॥ १५०.२३ ॥
- १५१.१/१ब्रह्मोवाच । निम्नभेदमिति भ्यातं सर्वपापप्रणाशनम् ।
 १५१.१/२गङ्गाया उच्यते पारे तीर्थं त्रैलोक्यविश्रुतम् ॥ १५१.१ ॥
- १५१.२/१यस्य संस्मरणेनापि सर्वपापक्षयो भवेत् ।
 १५१.२/२वेदद्वीपश्च तत्रैव दर्शनाद् वेदविद् भवेत् ॥ १५१.२ ॥
- १५१.३/१उर्वशी चकमे राजा शैलः परमधार्मिकः ।
 १५१.३/२को न मोडमुपायाति विलोक्य महिरेक्षणां ॥ १५१.३ ॥
- १५१.४/१सा प्रायाद् यत्र राजासौ धृतं स्तोत्रं समश्रुते ।
 १५१.४/२अनर्गददर्शनात् कृत्वा तस्याः डालावधिं नृपः ॥ १५१.४ ॥
- १५१.५/१तां रवीचकार ललनां यूनां रभ्यां नवां नवाम् ।
 १५१.५/२सुमायां शयने तस्यां समुत्तस्थौ पुत्रुत्वाः ॥ १५१.५ ॥
- १५१.६/१विलोक्य तं विवसनं तदैवासौ विनिर्गता ।
 १५१.६/२विद्युच्च्यलचित्तानां डव स्थैर्यं ननु योषिताम् ॥ १५१.६ ॥
- १५१.७/१शंकां चङ्के स शर्वर्या विवस्त्रो विस्मितो मळान् ।
 १५१.७/२अेतस्मिन् अन्तरे राजा युद्धायागाद् रिपून् प्रति ॥ १५१.७ ॥
- १५१.८/१ताम् जित्वा पुनरप्यागाद् देवलोकं सुपूजितम् ।
 १५१.८/२स यागत्य मळाराजो वसिष्ठाय्य पुरोधसः ॥ १५१.८ ॥

- १५१.८/१७वर्षया गमनं श्रुत्वा ततो दुःखसमन्वितः ।
 १५१.८/२० न जृष्टोति न याश्नाति न शृङ्गोति न पश्यति ॥ १५१.८ ॥
- १५१.१०/१० अथे तस्मिन् अन्तरे तत्र मृतावस्थं नृपोत्तमम् ।
 १५१.१०/२० बोधयामास वाङ्मयैश्च उतुभूतैः पुरोहितः ॥ १५१.१० ॥
- १५१.११/१० वसिष्ठ उवाच । सा मृताद्यं मलाराज मा व्यथस्व मलामते ।
 १५१.११/२० अथेवं स्थितं तु मा त्वां वै अशिवाः स्मृशुयुराशुगाः ॥ १५१.११ ॥
- १५१.१२/१० वै श्रैष्ठ्यानि ज्ञानीषे लुडयानि मलामते ।
 १५१.१२/२० शाखावृक्षाणां यादृशि तस्मात् त्वं भूप मा शुचः ॥ १५१.१२ ॥
- १५१.१३/१० को नाम लोके राजेन्द्र कामिनीभिर्न वञ्चितः ।
 १५१.१३/२० स्वयञ्चकत्वं नृशंसत्वं यञ्चलत्वं कुशीलता ॥ १५१.१३ ॥
- १५१.१४/१० इति स्वाभाविकं यासां ताः कथं सुभ्रुतेतवः ।
 १५१.१४/२० कालेन को न निहतः कोऽर्थी गौरवमागतः ॥ १५१.१४ ॥
- १५१.१५/१० श्रिया न भ्रामितः को वा योषिद्भिः को न अङ्गितः ।
 १५१.१५/२० स्वप्नमायोपमा राजन् मदविप्लुतयेतसः ॥ १५१.१५ ॥
- १५१.१६/१० सुभाय योषितः कस्य ज्ञात्वैतद् विज्वरो भव ।
 १५१.१६/२० विहाय शंकरं विष्णुं गौतमीं वा मलामते ।
- १५१.१६/३० पिनां शरणां नान्यद् विद्यते भुवनत्रये ॥ १५१.१६ ॥
- १५१.१७/१० ब्रह्मोवाच । अतश्श्रुत्वा ततो राजा दुःखं संलुत्य यत्नतः ।
 १५१.१७/२० गौतम्या मध्यसंस्थोऽसावैलः परमधार्मिकः ॥ १५१.१७ ॥
- १५१.१८/१० तत्र याराधयामास शिवं देवं जनार्दनम् ।
 १५१.१८/२० ब्रह्माणां भास्करं गङ्गां देवान् अन्यांश्च यत्नतः ॥ १५१.१८ ॥
- १५१.१९/१० यो विपन्नो न तीर्थानि देवताश्च न सेवते ।
 १५१.१९/२० कालवशगो जन्तुः कां दशामनुयास्यति ॥ १५१.१९ ॥
- १५१.२०/१० तदीश्वरैकशरणो गौतमीसेवनोत्सुकः ।
 १५१.२०/२० परां श्रद्धामुपगतः संसारास्थापरज्जुभः ॥ १५१.२० ॥
- १५१.२१/१० इति यज्ञांश्च भद्रान् ऋत्विग्भिर्भद्रुदक्षिणान् ।
 १५१.२१/२० वेदद्वीपोऽभवत् तेन यज्ञद्वीपः स उच्यते ॥ १५१.२१ ॥
- १५१.२२/१० पौर्णमास्यां तु शर्वर्यां तत्रायाति सदोर्वशी ।

- ૧૫૧.૨૨/૨૨૨૨ ઈપસ્ય યઃ કુર્યાત્ પ્રદક્ષિણમથો નરઃ ॥ ૧૫૧.૨૨ ॥
- ૧૫૧.૨૩/૧પ્રદક્ષિણીકૃતા તેન પૃથિવી સાગરામ્બરા ।
- ૧૫૧.૨૩/૨વેદાનાં સ્મરણં તત્ર યજ્ઞાનાં સ્મરણં તથા ॥ ૧૫૧.૨૩ ॥
- ૧૫૧.૨૪/૧સુકૃતી તત્ર યઃ કુર્યાદ્ વેદયજ્ઞફલં લભેત્ ।
- ૧૫૧.૨૪/૨ઐલતીર્થં તુ તજ્ઞેયં તદ્ એવ ય પુરુરવમ્ ॥ ૧૫૧.૨૪ ॥
- ૧૫૧.૨૫/૧વાસિષ્ઠે યાપિ તત્ તુ સ્યાન્ નિમ્નભેદં તદ્ ઉચ્યતે ।
- ૧૫૧.૨૫/૨ઐલે રાહ્ણિ ન કિંચિત્ સ્યાન્ નિમ્નં સર્વેષુ કર્મસુ ॥ ૧૫૧.૨૫ ॥
- ૧૫૧.૨૬/૧યદ્ એતન્ નિમ્નમુર્વશ્યાં સર્વભાવેન વર્તનમ્ ।
- ૧૫૧.૨૬/૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨ ભેદિતં નિમ્નં વસિષ્ઠેન ચ ગડ્ગયા ॥ ૧૫૧.૨૬ ॥
- ૧૫૧.૨૭/૧નિમ્નભેદમભૂત્ તેન દૃષ્ટાદૃષ્ટેષ્વસિદ્ધિદમ્ ।
- ૧૫૧.૨૭/૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨ સમ શતાન્ચાહુસ્તીર્થાનિ ગુણવન્તિ ચ ॥ ૧૫૧.૨૭ ॥
- ૧૫૧.૨૮/૧તેષુ સ્નાનં ચ દાનં ચ સર્વક્રતુફલપ્રદમ્ ।
- ૧૫૧.૨૮/૨સ્નાનં કૃત્વા નિમ્નભેદે યઃ પશ્યતિ સુરાન્ ઇમાન્ ॥ ૧૫૧.૨૮ ॥
- ૧૫૧.૨૯/૧ઇહ ચામુત્ર વા નિમ્નં ન કિંચિત્ તસ્ય વિદ્યતે ।
- ૧૫૧.૨૯/૨સર્વોન્નતિમવાપ્યાસૌ મોદતે દિવિ શકવત્ ॥ ૧૫૧.૨૯ ॥
- ૧૫૨.૧/૧બ્રહ્મોવાચ । નન્દીતટમિતિ ખ્યાતં તીર્થં વેદવિદો વિદુઃ ।
- ૧૫૨.૧/૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨ પ્રભાવં વક્ષ્યામિ શૃણુ યત્નેન નારદ ॥ ૧૫૨.૧ ॥
- ૧૫૨.૨/૧અત્રિપુત્રો મહાતેજાશ્ચન્દ્રમા ઇતિ વિશ્રુતઃ ।
- ૧૫૨.૨/૨સર્વાન્ વેદાંશ્ચ વિધિવદ્ ધનુર્વેદં યથાવિધિ ॥ ૧૫૨.૨ ॥
- ૧૫૨.૩/૧અધીત્ય જીવાત્ સર્વાશ્ચ વિદ્યાશ્ચાન્યા મહામતે ।
- ૧૫૨.૩/૨ગુરુપૂજા કરોમીતિ જીવમાહ સ ચન્દ્રમાઃ ।
- ૧૫૨.૩/૩બૃહસ્પતિસ્તદા પ્રાહ ચન્દ્રં શિષ્યં મુદાન્વિતઃ ॥ ૧૫૨.૩ ॥
- ૧૫૨.૪/૧બૃહસ્પતિરુવાચ । મમ પ્રિયા તુ જાનીતે તારા રતિસમપ્રભા ॥ ૧૫૨.૪ ॥
- ૧૫૨.૫/૧બ્રહ્મોવાચ । પ્રષ્ટુ તાં ચ તદા પ્રાયાદ્ અન્તર્વેશ્મ સ ચન્દ્રમાઃ ।
- ૧૫૨.૫/૨તારાં તારામુખીં દૃષ્ટ્વા જગૃહે તાં કરેણ સઃ ॥ ૧૫૨.૫ ॥
- ૧૫૨.૬/૧સ્વવેશ્મ પ્રતિ તાં લોભાદ્ બલાદ્ આકર્ષયત્ તદા ।
- ૧૫૨.૬/૨તાવદ્ ધૈર્યનિધિર્જાની મતિમાન્ વિજિતેન્દ્રિયઃ ॥ ૧૫૨.૬ ॥

- १५२.७/१यावन् न कामिनीनेत्र+ । वागुराभिर्निबध्यते ।
 १५२.७/२विशेषतो रङःसंस्थां कामिनीमायतेक्षणाम् ॥ १५२.७ ॥
- १५२.८/१विलोक्य न मनो याति कस्य कामेषु वश्यताम् ।
 १५२.८/२अत एवाच्यपुरुष+ । दर्शनं न कदाचन ॥ १५२.८ ॥
- १५२.९/१कुलवध्वा रङः कार्यं भीतया शीलविप्लुतेः ।
 १५२.९/२विज्ञाय तत् परिजनात् सङसोत्थाय निर्गतः ॥ १५२.९ ॥
- १५२.१०/१दृष्ट्वा तद् दृष्टुं कर्म बृहस्पतिरुदारधीः ।
 १५२.१०/२शशाप कोपाभ्याक्षिप्य वाग्भिर्विप्रियकारिभिः ॥ १५२.१० ॥
- १५२.११/१पराभिभूतामालोक्य कान्तां कः सोढुमीश्वरः ।
 १५२.११/२युयुधे तेन ज्वोऽपि देवश्चन्द्रमसा रुषा ॥ १५२.११ ॥
- १५२.१२/१न शापैर्न्यते यन्द्रो नायुधैः सुरमन्त्रितैः ।
 १५२.१२/२बृहस्पतिप्राणीतैश्च न मन्त्रैर्न्यते शशी ॥ १५२.१२ ॥
- १५२.१३/१तदा यन्द्रस्तु तां तारां नीत्वा संस्थाप्य मन्दिरे ।
 १५२.१३/२बुभुजे बहुवर्षाणि रोहिणीं याकुतोभयः ॥ १५२.१३ ॥
- १५२.१४/१न ज्येष्ठं तदा देवैर्न कोपैः शापमन्त्रैः ।
 १५२.१४/२न राजभिर्न ऋषिभिर्न साम्ना भेददण्डनैः ॥ १५२.१४ ॥
- १५२.१५/१यदा भार्या न लेभेऽसौ गुरुः सर्वप्रयत्नतः ।
 १५२.१५/२सर्वोपायक्षये ज्वस्तदा नीतिमथास्मरत् ॥ १५२.१५ ॥
- १५२.१६/१अपमानं पुरस्कृत्य मानं कृत्वा तु पृष्ठतः ।
 १५२.१६/२स्वार्थमुद्धरते प्राज्ञः स्वार्थभ्रंशो हि मूर्धता ॥ १५२.१६ ॥
- १५२.१७/१साध्यं उनाप्युपायेन जानद्भिः पुरुषैः क्लमम् ।
 १५२.१७/२वृथाभिमानिनः शीघ्रं विपद्यन्ते विमोहिताः ॥ १५२.१७ ॥
- १५२.१८/१अेवं निश्चित्य मेधावी शुङ्कं गत्वा न्यवेदयत् ।
 १५२.१८/२तमागतं कविज्ञात्वा सम्मानेनाभ्यनन्दयत् ॥ १५२.१८ ॥
- १५२.१९/१उपविष्टं सुविश्रान्तं पूजितं य यथाविधि ।
 १५२.१९/२पर्यपृथङ् दैत्यगुरुस्तदागमनकारणम् ॥ १५२.१९ ॥
- १५२.२०/१गृहागतस्य विमुखाः शत्रवोऽप्युत्तमा नहि ।
 १५२.२०/२तस्मै स विस्तरेणैव भार्याऽरणमादितः ॥ १५२.२० ॥

- ૧૫૨.૨૧/૧બૃહસ્પતેસ્તદા વાક્યં શ્રુત્વા કોપાન્વિતઃ કવિઃ ।
 ૧૫૨.૨૧/૨અપરાધં તુ ચન્દ્રસ્ય મેને શિષ્યસ્ય નારદ ।
 ૧૫૨.૨૧/૩અતિક્રમમિમં શ્રુત્વા કોપાત્ કવિરથાબ્રવીત્ ॥ ૧૫૨.૨૧ ॥
- ૧૫૨.૨૨/૧શુક ઉવાચ । તદા ભોક્ષ્યે તદા પાસ્યે તદા સ્વાપ્સ્યે તદા વદે ।
 ૧૫૨.૨૨/૨ચદાનયે પ્રિયાં ભ્રાતસ્તવ ભાર્યાં પારાદિતામ્ ॥ ૧૫૨.૨૨ ॥
- ૧૫૨.૨૩/૧તામાનીય ભવં પૂજ્ય ચન્દ્રં શમ્વા ગુરુદ્ગુહમ્ ।
 ૧૫૨.૨૩/૨પશ્ચાદ્ ભોક્ષ્યે મહાબાહો શ્ૃણુ વાયં ગ્રહેશ્ચર ॥ ૧૫૨.૨૩ ॥
- ૧૫૨.૨૪/૧બ્રહ્મોવાચ । એવમુક્ત્વા સ જીવેન દૈત્યાચાર્યો જગામ હ ।
 ૧૫૨.૨૪/૨શિવમારાધ્ય ચત્નેન પરં સામર્થ્યમામવાન્ ॥ ૧૫૨.૨૪ ॥
- ૧૫૨.૨૫/૧વરાન્ અવાપ્ય વિવિધાન્ શંકરાદ્ ભાવપૂજિતાત્ ।
 ૧૫૨.૨૫/૨શિવપ્રસાદાત્ કિં નામ દેહિનામિહ દુર્લભમ્ ॥ ૧૫૨.૨૫ ॥
- ૧૫૨.૨૬/૧જગામ શુકો જીવેન તારયા યત્ર ચન્દ્રમાઃ ।
 ૧૫૨.૨૬/૨સ્વર્તતે તં શશાપોઞ્ચૈઃ શ્ૃણુ ત્વં ચન્દ્ર મે વચઃ ॥ ૧૫૨.૨૬ ॥
- ૧૫૨.૨૭/૧ચસ્માત્ પાપતરં કર્મ ત્વયા પાપ મદાત્ કૃતમ્ ।
 ૧૫૨.૨૭/૨કુષ્ઠી ભૂયાસ્તતશ્ચન્દ્રં શશાપૈવં રુષા કવિઃ ॥ ૧૫૨.૨૭ ॥
- ૧૫૨.૨૮/૧કવિશાપપ્રદગ્ધોઽભૂત્ તદૈવ મૃગલાઞ્છનઃ ।
 ૧૫૨.૨૮/૨પ્રાપુઃ ક્ષયં ન કે નામ ગુરુસ્વામિસપિદ્મુહઃ ॥ ૧૫૨.૨૮ ॥
- ૧૫૨.૨૯/૧તત્યાજ તાં સ ચન્દ્રોઽપિ તાં તારાં જગૃહે કવિઃ ।
 ૧૫૨.૨૯/૨શુકોઽપિ દેવાન્ આહૂય ઋષીન્ પિતૃગણાંસ્તથા ॥ ૧૫૨.૨૯ ॥
- ૧૫૨.૩૦/૧નદીર્નદાંશ્ચ વિવિધાન્ ઓષધીશ્ચ પતિપ્રતાઃ ।
 ૧૫૨.૩૦/૨તતઃ સમ્પ્રષ્ટમારેભે તારાવૃત્તવિનિષ્કયમ્ ॥ ૧૫૨.૩૦ ॥
- ૧૫૨.૩૧/૧તતઃ શ્રુતિઃ સુરાન્ આહ ગૌતમ્યાં ભક્તિતસ્ત્વયમ્ ।
 ૧૫૨.૩૧/૨સ્નાનં કરોતુ જીવેન તારા પૂતા ભવિષ્યતિ ॥ ૧૫૨.૩૧ ॥
- ૧૫૨.૩૨/૧રહસ્યમેતત્ પરમં ન કથ્યં ચસ્ય કસ્યચિત્ ।
 ૧૫૨.૩૨/૨સર્વાસ્વપિ દશાસ્વેહ શરણં ગૌતમી નૃણામ્ ॥ ૧૫૨.૩૨ ॥
- ૧૫૨.૩૩/૧તથાકરોઞ્ચૈવ તારા ભર્ત્રા સ્નાનં યથાવિધિ ।
 ૧૫૨.૩૩/૨પુષ્પવૃષ્ટિરભૂત્ તત્ર જયશબ્દો વ્યવર્તત ॥ ૧૫૨.૩૩ ॥

- १५२.३४/१पुनर्वै देवा अददुः पुनर्मनुष्या उत ।
 १५२.३४/२राजानः सत्यं कृत्वाना ब्रह्मजायां पुनर्ददुः ॥ १५२.३४ ॥
- १५२.३५/१पुनर्दत्त्वा ब्रह्मजायां कृतां देवैरकल्मषाम् ।
 १५२.३५/२सर्वं क्षेममभूत् तत्र तस्मात् तीर्थं मडामुने ॥ १५२.३५ ॥
- १५२.३६/१पुनर्दत्त्वा ब्रह्मजायां कृतां देवैरकल्मषाम् ।
 १५२.३६/२सर्वं क्षेममभूत् तत्र तस्मात् तीर्थं मडामुने ।
 १५२.३६/३तद् अभूत् सकलाधौघ+ । ध्वंसनं सर्वकामदम् ।
 १५२.३६/४आनन्दं क्षेममभवत् सुराणामसुराशिणाम् ॥ १५२.३६ ॥
- १५२.३७/१भृलस्यतेश्च शुक्रस्य तारायाश्च विशेषतः ।
 १५२.३७/२परमानन्दमापन्नो गुरुर्गङ्गामभाषत ॥ १५२.३७ ॥
- १५२.३८/१गुरुरुवाच । त्वं गौतमि सदा पूजया सर्वेषामपि मुक्तिदा ।
 १५२.३८/२विशेषतस्तु सिंहास्थे मयि त्रैलोक्यपावनी ॥ १५२.३८ ॥
- १५२.३९/१भविष्यसि सारिच्छ्रेष्ठे सर्वतीर्थैः समन्विता ।
 १५२.३९/२यानि कानि च तीर्थानि स्वर्गमृत्युरसातले ।
 १५२.३९/३त्वां स्नातुं तानि यास्यन्ति मयि सिंहास्थितेऽम्बिके ॥ १५२.३९ ॥
- १५२.४०/१ब्रह्मोवाच । धन्यं यशस्यमायुष्यमारोग्यश्रीविवर्धनम् ।
 १५२.४०/२सौभाग्यैश्चर्यजननं तीर्थमानन्दनामकम् ॥ १५२.४० ॥
- १५२.४१/१तत्र पञ्च सदस्त्राणि तीर्थान्याह स गौतमः ।
 १५२.४१/२स्मरणात् पठनाद् वापि षष्ठैः संयुज्यते सदा ॥ १५२.४१ ॥
- १५२.४२/१शिवस्यात्र निविष्टस्य नन्दी गङ्गातटेऽनिशम् ।
 १५२.४२/२साक्षाद्यरत्यसौ धर्मस्तस्मान् नन्दीतटे स्मृतम् ।
 १५२.४२/३आनन्दमपि तत् तीर्थं सर्वानन्दविवर्धनात् ॥ १५२.४२ ॥
- १५३.१/१ब्रह्मोवाच । भावतीर्थमिति प्रोक्तं यत्र साक्षाद् भवः स्थितः ।
 १५३.१/२अशेषजगदन्तस्थो भूतात्मा सख्यिदाकृतिः ॥ १५३.१ ॥
- १५३.२/१तत्रेमां शृणु वक्ष्यामि कथां पुण्यतमां शुभाम् ।
 १५३.२/२सूर्यवंशकः श्रीमान् क्षत्रियाणां धुरंधरः ॥ १५३.२ ॥
- १५३.३/१प्राचीनभर्त्तिराप्यातः सर्वधर्मेषु पारगः ।
 १५३.३/२तिस्रः कोटयोऽर्धकोटिश्च वर्षाणां राज्य आस्थितः ॥ १५३.३ ॥

- ૧૫૩.૪/૧તસ્યેદૃશં પ્રતં ચાસીદ્ યદ્ અહં યૌવનચ્યુતઃ ।
 ૧૫૩.૪/૨ભવેયં પ્રિયયા વાપિ પુત્રૈર્વા પ્રિયવસ્તુભિઃ ॥ ૧૫૩.૪ ॥
- ૧૫૩.૫/૧વિયુજ્યેયં તતો રાજ્યં ત્યક્ષ્યેડહં નાત્ર સંશયઃ ।
 ૧૫૩.૫/૨વિવેકિનાં કુલીનાનામિદમેવોચિતં નૃણામ્ ॥ ૧૫૩.૫ ॥
- ૧૫૩.૬/૧સ્થીયતે વિજને ક્વાપિ વિરક્તૈર્વિભવક્ષયે ।
 ૧૫૩.૬/૨તસ્મિન્ પ્રશાસતિ મહીં ન વિયોગઃ પ્રિયૈઃ ક્વચિત્ ॥ ૧૫૩.૬ ॥
- ૧૫૩.૭/૧નાધિવ્યાધી ન દુર્ભિક્ષં ન બન્ધુકલહો નૃણામ્ ।
 ૧૫૩.૭/૨તસ્મિન્ શાસતિ રાજ્યં તુ ન ચ કશ્ચિદ્ વિયુજ્યતે ॥ ૧૫૩.૭ ॥
- ૧૫૩.૮/૧તતઃ પુત્રાર્થમકરોદ્ યજ્ઞં રાજા મહામતિઃ ।
 ૧૫૩.૮/૨તતઃ પ્રસન્નો ભગવાન્ વરં પ્રાદાદ્ યથેષ્ણિતમ્ ॥ ૧૫૩.૮ ॥
- ૧૫૩.૯/૧ગૌતમીતીરસંસ્થાય રાજ્ઞે દેવો મહેશ્વરઃ ।
 ૧૫૩.૯/૨પુત્રં દેહીતિ રાજા વૈ ભવં પ્રાહ સ ભાર્યથા ॥ ૧૫૩.૯ ॥
- ૧૫૩.૧૦/૧ભવઃ પ્રાહ નૃપં પ્રીત્યા પશ્ય નેત્રં તૃતીયકમ્ ।
 ૧૫૩.૧૦/૨તતઃ પશ્યતિ રાજેન્દ્રે ભવસ્યાક્ષિ તુ માનદ ॥ ૧૫૩.૧૦ ॥
- ૧૫૩.૧૧/૧ચક્ષુર્દીપ્ત્યાભવત્ પુત્રો મહિમા નામ વિશ્રુતઃ ।
 ૧૫૩.૧૧/૨યેનાકારિ સ્તુતિઃ પુણ્યા મહિમ્ ઇતિ વિશ્રુતા ॥ ૧૫૩.૧૧ ॥
- ૧૫૩.૧૨/૧કિમલભ્યં ભગવતિ પ્રસન્ને ત્રિપુરાન્તકે ।
 ૧૫૩.૧૨/૨યં નિત્યમનુવર્તન્તે હરિબ્રહ્માદયઃ સુરાઃ ॥ ૧૫૩.૧૨ ॥
- ૧૫૩.૧૩/૧પ્રામપુત્રશ્ચ નૃપતિસ્તીર્થશ્રૈષ્ઠ્યમયાચત ।
 ૧૫૩.૧૩/૨મહાપાપમહારોગા ંઅહાવ્યસનિનાં નૃણામ્ ॥ ૧૫૩.૧૩ ॥
- ૧૫૩.૧૪/૧નાનાવિપદ્ગણાર્તાનાં સર્વાભિમતલબ્ધયે ।
 ૧૫૩.૧૪/૨પ્રાદાજ્જયૈષ્ઠ્યં ભવશ્ચાપિ ભાવતીર્થં તદ્ ઉચ્યતે ॥ ૧૫૩.૧૪ ॥
- ૧૫૩.૧૫/૧તત્ર સ્નાનેન દાનેન સર્વાન્ કામાન્ અવાપ્નુયાત્ ।
 ૧૫૩.૧૫/૨ભવપ્રસાદાદ્ અભવત્ સુતઃ પ્રાચીનબર્હિષઃ ॥ ૧૫૩.૧૫ ॥
- ૧૫૩.૧૬/૧મહિમા ગૌતમીતીરે ભાવતીર્થં તદ્ ઉચ્યતે ।
 ૧૫૩.૧૬/૨તત્ર સમતિ તીર્થાનિ પુણ્યાન્યખિલદાનિ ચ ॥ ૧૫૩.૧૬ ॥
- ૧૫૪.૧/૧બ્રહ્મોવાચ । સહસ્રકુણ્ડમાખ્યાતં તીર્થં વેદવિદો વિદુઃ ।
 ૧૫૪.૧/૨યસ્ય સ્મરણમાત્રેણ સુખી સમ્પદ્યતે નરઃ ॥ ૧૫૪.૧ ॥

- १५४.२/१पुरा दशरथी रामः सेतुं बद्ध्वा मडाण्वि ।
 १५४.२/२लङ्गां दग्ध्वा रिपून् उत्वा रावणादीन् रणे शरैः ॥ १५४.२ ॥
- १५४.३/१वैदेर्ली य समासाद्य रामो वचनमब्रवीत् ।
 १५४.३/२पश्यत्सु लोकापात्सु तस्याचार्ये पुरः स्थिते ॥ १५४.३ ॥
- १५४.४/१अग्रौ शुद्धिगतां सीतां रामो लक्ष्मणसंनिधौ ।
 १५४.४/२अेहि वैदेहि शुद्धासि अङ्गमारोढुमर्हसि ॥ १५४.४ ॥
- १५४.५/१नेत्युवाच तदा श्रीमान् अङ्गदो हनुमांस्तथा ।
 १५४.५/२अयोध्यायां तु वैदेहि सार्धं यामः सुहृज्जनैः ॥ १५४.५ ॥
- १५४.६/१तत्र शुद्धिमवाप्याथ पुनर्भ्रातृषु मातृषु ।
 १५४.६/२लौकिकेष्वपि पश्यत्सु ततः शुद्धा नृपात्मजा ॥ १५४.६ ॥
- १५४.७/१अयोध्यायां सुपुण्येऽह्नि अङ्गमारोढुमर्हसि ।
 १५४.७/२अस्याश्चरित्रविषये सदेहः कस्य जायते ॥ १५४.७ ॥
- १५४.८/१लोकापवादस्तद् अपि निरस्यः स्वजनेषु हि ।
 १५४.८/२तयोर्वाक्यमनादृत्य लक्ष्मणः सविभीषणः ॥ १५४.८ ॥
- १५४.९/१रामश्च जाम्बवांश्चैव तामाह्वयन् नृपात्मजम् ।
 १५४.९/२स्वस्तीत्युक्त्वा देवतामी राज्ञोऽङ्गं चारुरोह सा ॥ १५४.९ ॥
- १५४.१०/१मुद्वितास्ते ययुः शीघ्रं पुष्पकेण विराजता ।
 १५४.१०/२अयोध्यां नगरीं प्राप्य तथा राज्ञ्यं स्वकं तु यत् ॥ १५४.१० ॥
- १५४.११/१मुद्वितास्तेऽभवन् सर्वे सदा रामानुवर्तिनः ।
 १५४.११/२ततः कतिपयाङ्केषु अनार्येभ्यो विरूपिकाम् ॥ १५४.११ ॥
- १५४.१२/१वाचं श्रुत्वा स तत्याज गुर्विणीं तामयोनिजाम् ।
 १५४.१२/२मिथ्यापवादमपि हि न सङ्गन्ते कुलोन्नताः ॥ १५४.१२ ॥
- १५४.१३/१वाल्मीकेर्मुनिमुष्यस्य आश्रमस्य समीपतः ।
 १५४.१३/२तत्याज लक्ष्मणः सीतामदृष्टं रुदतीं रुदन् ॥ १५४.१३ ॥
- १५४.१४/१नोल्लङ्घ्याज्ञा गुण्डणामित्यसौ तद् अकरोद् भिया ।
 १५४.१४/२ततः कतिपयाङ्केषु व्यतीतेषु नृपात्मजः ॥ १५४.१४ ॥
- १५४.१५/१रामः सौमित्रिणा सार्धं उयमेधाय दीक्षितः ।

- १५४.१५/२तत्रैवाजगत्तुरुभौ रामपुत्रौ यशस्विनौ ॥ १५४.१५ ॥
- १५४.१६/१लवः कुशश्च विभ्यातौ नारदाविव गायकौ ।
- १५४.१६/२रामायणं समग्रं तद् गन्धर्वाविव सुस्वरौ ॥ १५४.१६ ॥
- १५४.१७/१रामस्य चरितं सर्वं गायमानौ समीयतुः ।
- १५४.१७/२यज्ञवाटं राजसुतौ छेतुभिर्लक्षितौ तदा ॥ १५४.१७ ॥
- १५४.१८/१रामपुत्रावुभौ शूरो वैदेख्यास्तनयाविति ।
- १५४.१८/२तावानीय ततः पुत्रावभिषिष्य यथाक्रमम् ॥ १५४.१८ ॥
- १५४.१९/१अङ्गाङ्गौ ततः कृत्वा सस्वजे तौ पुनः पुनः ।
- १५४.१९/२संसारदुःखभिन्नानामगतीनां शरीरिणाम् ॥ १५४.१९ ॥
- १५४.२०/१पुत्रालिङ्गनमेवात्र परं विश्रान्तिकारणम् ।
- १५४.२०/२मुदुरालिङ्ग्य तौ पुत्रौ मुहुः स्वजति युम्भति ॥ १५४.२० ॥
- १५४.२१/१किमप्यन्तर्ध्यायति य निःश्वसत्यपि वै मुहुः ।
- १५४.२१/२अेतस्मिन् अन्तरे प्राप्ता राक्षसा लङ्गवासिनः ॥ १५४.२१ ॥
- १५४.२२/१सुग्रीवो हनुमांश्चैव अङ्गदो जाम्बवांस्तथा ।
- १५४.२२/२अन्ये च वानराः सर्वे विभीषणपुत्रःसराः ॥ १५४.२२ ॥
- १५४.२३/१ते यागत्य नृपं प्राप्ताः सिंहासनमुपस्थितम् ।
- १५४.२३/२सीतामदृष्ट्वा हनुमान् अङ्गदः कनकाङ्गदः ॥ १५४.२३ ॥
- १५४.२४/१कव गतायोनिजा माता अको रामोऽत्र दृश्यते ।
- १५४.२४/२रामेण सा परित्यक्ता छत्ययुर्दारुपालकाः ॥ १५४.२४ ॥
- १५४.२५/१पश्यत्सु लोकपालेषु आर्ये तत्र प्रवादिति ।
- १५४.२५/२अग्रौ शुद्धिगतां सीतां किं तु राजा निरङ्कुशः ॥ १५४.२५ ॥
- १५४.२६/१उत्पन्नैर्वीकिर्कैर्वाक्यै रामस्यजति तां प्रियाम् ।
- १५४.२६/२मरिष्याव छतिं ल्युक्त्वा गौतमीं पुनरीयतुः ॥ १५४.२६ ॥
- १५४.२७/१रामस्तौ पृष्ठतोऽभ्येत्य अयोध्यावासिभिः सङ् ।
- १५४.२७/२आगत्य गौतमीं तत्रदुर्गस्ते परमं तपः ॥ १५४.२७ ॥
- १५४.२८/१स्मारं स्मारं निश्चसन्तस्तां सीतां लोकमातरम् ।
- १५४.२८/२संसारस्थाविरछिता गौतमीसेवनोत्सुकाः ॥ १५४.२८ ॥

- १५४.२८/१लोडत्रयपतिः साक्षाद् रामोऽनुजसमन्वितः ।
 १५४.२८/२प्रासः स्नात्वा च गौतम्यां शिवाराधनतत्परः ॥ १५४.२८ ॥
- १५४.३०/१परितापं जडौ सर्वं सडस्रपरिवारितः ।
 १५४.३०/२यत्र यासीत् स वृत्तान्तः सडस्रकुण्डमुच्यते ॥ १५४.३० ॥
- १५४.३१/१दशापरिणि तीर्थानि तत्र सर्वार्थदानि च ।
 १५४.३१/२तत्र स्नानं च दानं च सडस्रकृलदायकम् ॥ १५४.३१ ॥
- १५४.३२/१यत्र श्रीगौतमीतीरे वसिष्ठादिमुनीश्वरैः ।
 १५४.३२/२सर्वापित्तरकं डोममकारयद् अघान्तकम् ॥ १५४.३२ ॥
- १५४.३३/१सडस्रसंख्यायुक्तेषु कुण्डेषु वसुधारया ।
 १५४.३३/२सर्वान् अपेक्षितान् कामान् अवापासौ मडातपाः ॥ १५४.३३ ॥
- १५४.३४/१गौतम्याः सरिदम्बायाः प्रसादाद् राक्षसान्तकः ।
 १५४.३४/२सडस्रकुण्डाभिधं तद् अलूत् तीर्थं मडाकृलम् ॥ १५४.३४ ॥
- १५५.१/१ब्रह्मोवाच । कपिलतीर्थमाख्यातं तद् अवाङ्गिरसं स्मृतम् ।
 १५५.१/२तद् अवाहित्यमाख्यातं सौडिकेयं तद् उच्यते ॥ १५५.१ ॥
- १५५.२/१गौतम्या दक्षिणे पारे आदित्यान् मुनिसत्तम ।
 १५५.२/२अथाजयत्र् अङ्गिरसो दक्षिणां ते लुवं ददुः ॥ १५५.२ ॥
- १५५.३/१अङ्गिरोभ्यस्तदादित्यास्तपसेऽङ्गिरसो ययुः ।
 १५५.३/२सा लूमिः सौडिकी लूत्वा जनान् सर्वान् अबक्षयत् ॥ १५५.३ ॥
- १५५.४/१तत्रसुस्ते जनाः सर्वे अङ्गिरोभ्यो न्यवेदयन् ।
 १५५.४/२विभीता ज्ञानतो ज्ञात्वा लुवं तां सौडिकीमिति ॥ १५५.४ ॥
- १५५.५/१आदित्यान् अनुगत्वाथ वाचमङ्गिरसोऽब्रुवन् ।
 १५५.५/२लुवं गृह्णन्तु या दत्ता नेत्यादित्यास्तदाब्रुवन् ॥ १५५.५ ॥
- १५५.६/१निवृत्तां दक्षिणां नैव प्रतिगृह्णन्ति सूरयः ।
 १५५.६/२स्वदत्तां परदत्तां वा यो डरेत वसुंधराम् ॥ १५५.६ ॥
- १५५.७/१षष्टिर्वर्षसडस्राणि विष्ठायां जायते कृमिः ।
 १५५.७/२लूमेः स्वपरदत्ताया डरणान् नाधिकं डवथित् ॥ १५५.७ ॥
- १५५.८/१पापमस्ति मडारौद्रं न स्वीकुर्मः पुनस्तु ताम् ।
 १५५.८/२अेवं यदा स्वदत्ताया डरणे डिं तदा भवेत् ॥ १५५.८ ॥

- १५५.८/१तथापि ऋतुपेण गृहीमो दक्षिणां भुवम् ।
 १५५.८/२तथेत्युक्ते तु ते देवाः कपिलां शुभलक्षणां ॥ १५५.८ ॥
- १५५.१०/१गङ्गाया दक्षिणे पारे भुवः स्थाने तु तां ददुः ।
 १५५.१०/२भुक्तिमुक्तिप्रदः साक्षाद् विष्णुस्तिष्ठति मूर्तिमान् ॥ १५५.१० ॥
- १५५.११/१कपिलासंगमं तस्य सर्वाद्यौघविनाशनम् ।
 १५५.११/२तत्राभवद् दानतोयाद् आपगा कपिलाभिधा ॥ १५५.११ ॥
- १५५.१२/१सस्यवत्या अपि भुवो दानाद् गोदानमुत्तमम् ।
 १५५.१२/२लोकरक्षां यकारासौ कृत्वा विनिमयं मुनिः ॥ १५५.१२ ॥
- १५५.१३/१यत्र तीर्थं य तद् वृत्तं गोतीर्थं तद् उदाहृतम् ।
 १५५.१३/२पुण्यं तत्र तीर्थानां शतमुक्तं मनीषिभिः ॥ १५५.१३ ॥
- १५५.१४/१तत्र स्नानेन दानेन भूमिदानकृत्वं लभेत् ।
 १५५.१४/२संगता गङ्गाया तस्य कपिलासंगमं विदुः ॥ १५५.१४ ॥
- १५६.१/१ब्रह्मोवाच । शङ्खद्वन्द्वं नाम तीर्थं यत्र शङ्खगदाधरः ।
 १५६.१/२तत्र स्नात्वा य तं दृष्ट्वा मुख्यते भवबन्धनात् ॥ १५६.१ ॥
- १५६.२/१तत्रेहं वृत्तमाभ्यास्ये भुक्तिमुक्तिप्रदायकम् ।
 १५६.२/२पुरा कृतयुगस्थादौ ब्रह्मणः सामगायिनः ॥ १५६.२ ॥
- १५६.३/१ब्रह्माण्डागारसम्भूता रक्षसा बहुदुःखिणः ।
 १५६.३/२ब्रह्मणो भ्राष्टितुं प्राप्ता बलोन्मत्ता घृतायुधाः ॥ १५६.३ ॥
- १५६.४/१तदाहमब्रवं विष्णुं रक्षणाय जगद्गुरुम् ।
 १५६.४/२स विष्णुस्तानि रक्षांसि उन्तुं यङ्केण योद्यतः ॥ १५६.४ ॥
- १५६.५/१छित्वा यङ्केण रक्षांसि शङ्खमापूरयत् तदा ।
 १५६.५/२निष्कण्टकं तलं कृत्वा स्वर्गं निर्वैरमेव य ॥ १५६.५ ॥
- १५६.६/१ततो वर्षप्रकर्षेण शङ्खमापूरयद् धरिः ।
 १५६.६/२ततो रक्षांसि सर्वाणि ङ्यनीनशुरशेषतः ॥ १५६.६ ॥
- १५६.७/१यत्रैतद् वृत्तमभिलं विष्णुशङ्खप्रभावतः ।
 १५६.७/२शङ्खतीर्थं तु तत् प्रोक्तं सर्वक्षेमकरं नृणाम् ॥ १५६.७ ॥
- १५६.८/१सर्वाभीष्टप्रदं पुण्यं स्मरणान् मङ्गलप्रदम् ।

१५६.८/२आयुरारोग्यजननं लक्ष्मीपुत्रप्रवर्धनम् ॥ १५६.८ ॥
 १५६.९/१स्मरणात् पठनाद् वापि सर्वकामान् अवाप्नुयात् ।
 १५६.९/२तीर्थानामयुतं तत्र सर्वपापनुदं मुने ॥ १५६.९ ॥
 १५६.१०/१तीर्थान्ययुतसंख्यानि सर्वपापहराणि च ।
 १५६.१०/२येषां प्रभावं जानाति वक्तुं देवो मत्तेश्वरः ॥ १५६.१० ॥
 १५६.११/१पापक्षयप्रतिनिधिर्नैतेभ्योऽस्त्यपरः क्वचित् ॥ १५६.११ ॥
 १५७.१/१ब्रह्मोवाच । डिङ्खिन्धातीर्थमाख्यातं सर्वकामप्रदं नृणाम् ।
 १५७.१/२सर्वपापप्रशमनं यत्र संनिहितो भवः ॥ १५७.१ ॥
 १५७.२/१तस्य स्वरूपं वक्ष्यामि यत्नेन शृणु नारद ।
 १५७.२/२पुरा दाशरथी रामो रावणं लोकरावणम् ॥ १५७.२ ॥
 १५७.३/१डिङ्खिन्धावासिभिः सार्धं जघान रणमूर्धनि ।
 १५७.३/२सपुत्रं सबलं हत्वा सीतामादाय शत्रुडा ॥ १५७.३ ॥
 १५७.४/१भ्रात्रा सौमित्रिणा सार्धं वानरैश्च मडाभवैः ।
 १५७.४/२विभीषणेन बलिना देवैः प्रत्यागतो नृपः ॥ १५७.४ ॥
 १५७.५/१कृतस्वस्त्ययनः श्रीमान् पुष्पकेण विराजितः ।
 १५७.५/२यद् आसीद् धनराजस्य कामगेनाशुगामिना ॥ १५७.५ ॥
 १५७.६/१अयोध्यामगमन् सर्वे गच्छन् गङ्गामपश्यत ।
 १५७.६/२रामो विरामः शत्रूणां शरण्यः शरणार्थिनाम् ॥ १५७.६ ॥
 १५७.७/१गौतमीं तु जगत्पुण्यां सर्वकामप्रदायिनीम् ।
 १५७.७/२मनोनयनसंताप+ ंठवारणपरायणाम् ॥ १५७.७ ॥
 १५७.८/१तां दृष्ट्वा नृपतिः श्रीमान् गङ्गातीरमथाविशत् ।
 १५७.८/२तां दृष्ट्वा प्राड नृपतिर्धर्मगद्गदया गिरा ।
 १५७.८/३उदरीन् सर्वान् अथामन्य उनुमत्प्रमुषान् मुने ॥ १५७.८ ॥
 १५७.९/१राम उवाच । अस्याः प्रभावाद् धरयो योऽसौ मम पिता प्रभुः ।
 १५७.९/२सर्वपापविनिर्मुक्तस्ततो यातस्त्रिविष्टपम् ॥ १५७.९ ॥
 १५७.१०/१द्यं जनित्री सकलस्य जन्तोर् ।
 १५७.१०/२भुक्तिप्रदा मुक्तिमथापि दधात् ।
 १५७.१०/३पापानि हन्याद् अपि दारुणानि ।

૧૫૭.૧૦/૪કાન્યાનયાસ્ત્યત્ર નદી સમાના ॥ ૧૫૭.૧૦ ॥
 ૧૫૭.૧૧/૧હતાનિ શશ્વદ્ દુરિતાનિ ચૈવ ।
 ૧૫૭.૧૧/૨અસ્થાઃ પ્રભાવાદ્ અરથઃ સખાયઃ ।
 ૧૫૭.૧૧/૩વિભીષણો મૈત્રમુપૈતિ નિત્યમ્ ।
 ૧૫૭.૧૧/૪સીતા ચ લબ્ધ્યા હનુમાંશ્ચ બન્ધુઃ ॥ ૧૫૭.૧૧ ॥
 ૧૫૭.૧૨/૧લકુ ય ભગ્ના સગણં હિ રક્ષો ।
 ૧૫૭.૧૨/૨હતં હિ યસ્થાઃ પરિસેવનેન ।
 ૧૫૭.૧૨/૩યાં ગૌતમો દેવવરં પ્રપૂજ્ય ।
 ૧૫૭.૧૨/૪શિવં શરણ્યં સજટામવાપ ॥ ૧૫૭.૧૨ ॥
 ૧૫૭.૧૩/૧સેયં જનિત્રી સકલેષ્ણિતાનામ્ ।
 ૧૫૭.૧૩/૨અમડ્ગલાનામપિ સંનિહન્ત્રી ।
 ૧૫૭.૧૩/૩જગત્પવિત્રીકરણૈકદક્ષા ।
 ૧૫૭.૧૩/૪દૃષ્ટાથ સાક્ષાત્ સરિતાં સવિત્રી ॥ ૧૫૭.૧૩ ॥
 ૧૫૭.૧૪/૧કાયેન વાચા મનસા સદૈનામ્ ।
 ૧૫૭.૧૪/૨વ્રજામિ ગડ્ગાં શરણં શરણ્યામ્ ॥ ૧૫૭.૧૪ ॥
 ૧૫૭.૧૫/૧બ્રહ્મોવાચ । એતત્ સમાકર્ણ્ય વચો નૃપસ્ય ।
 ૧૫૭.૧૫/૨તત્રાપ્લવન્ હરયઃ સર્વ એવ ।
 ૧૫૭.૧૫/૩પૂજાં ચક્રુર્વિધિવત્ તે પૃથક્ ચ ।
 ૧૫૭.૧૫/૪પુષ્પૈરનેકૈઃ સર્વલોકોપહારૈઃ ॥ ૧૫૭.૧૫ ॥
 ૧૫૭.૧૬/૧સમ્પૂજ્ય શર્વં નૃપતિર્યથાવત્ ।
 ૧૫૭.૧૬/૨સ્તુત્વા વાક્યૈઃ સર્વભાવોપયુક્તૈઃ ।
 ૧૫૭.૧૬/૩તે વાનરા મુદિતાઃ સર્વ એવ ।
 ૧૫૭.૧૬/૪નૃત્યં ચ ગીતં ચ તથૈવ ચક્રુઃ ॥ ૧૫૭.૧૬ ॥
 ૧૫૭.૧૭/૧સુખોષિતસ્તાં રજનીં મહાત્મા ।
 ૧૫૭.૧૭/૨પ્રિયાનુયુક્તઃ સંવૃતઃ પ્રેમવદ્ભિઃ ।
 ૧૫૭.૧૭/૩દુઃખં જહૌ સર્વમમિત્રસમ્ભવમ્ ।
 ૧૫૭.૧૭/૪કિં નાપ્યતે ગૌતમીસેવનેન ॥ ૧૫૭.૧૭ ॥
 ૧૫૭.૧૮/૧સવિસ્મયઃ પશ્યતિ ભૃત્યવર્ગમ્ ।
 ૧૫૭.૧૮/૨ગોદાવરીં સ્તૌતિ ચ સમ્પ્રહૃષ્ટઃ ।

- १५७.१८/उसम्मानयन् भृत्यगणं समग्रम् ।
 १५७.१८/रश्मवाप रामः कमपि प्रमोदम् ।
 १५७.१८/पपुनः प्रभाते विमले तु सूर्ये ।
 १५७.१८/इविभीषणो दाशरथिं बभाषे ॥ १५७.१८ ॥
 १५७.१९/विभीषण उवाच । नाद्यापि तृप्तास्तु भवाम तीर्थे ।
 १५७.१९/रुडं चिन्त्य कालं निवसाम यात्र ।
 १५७.१९/उवत्स्याम यात्रैव पराश्रितस्रो ।
 १५७.१९/रानीरथो याम वृतास्त्वयोध्याम् ॥ १५७.१९ ॥
 १५७.२०/ब्रह्मोवाच । तस्याथ वाक्यं उरयोऽनुमेनिरे ।
 १५७.२०/रतथैव रानीरपराश्रितस्रः ।
 १५७.२०/उसम्भूज्य देवं सकलेश्वरं तम् ।
 १५७.२०/रत्नात्प्रियं तीर्थमथो जगाम ॥ १५७.२० ॥
 १५७.२१/सिद्धेश्वरं नाम जगत्प्रसिद्धम् ।
 १५७.२१/रयस्य प्रभावात् प्रबलो दशास्यः ।
 १५७.२१/उभेवं तु पञ्चाहमथोषिरे ते ।
 १५७.२१/रस्वं स्वं प्रतिष्ठापितलिङ्गमर्थ्य ॥ १५७.२१ ॥
 १५७.२२/शुश्रूषणं तत्र करोति वायोः ।
 १५७.२२/रसुतोऽनुगामी अनुमान् नृपस्य ।
 १५७.२२/उगच्छन् नृपेन्द्रो अनुमन्तमाह ।
 १५७.२२/रलिङ्गानि सर्वाणि विसर्जयस्व ॥ १५७.२२ ॥
 १५७.२३/मत्स्थापिताभ्युत्तममन्त्रविद्भिस्- ।
 १५७.२३/रतथेतैः शंकरकिंकरैश्च ।
 १५७.२३/उनोद्भास्य पूज्या परशंकरेण ।
 १५७.२३/रबाह्यं समायोजयमहो भवस्य ॥ १५७.२३ ॥
 १५७.२४/तिष्ठन्ति सुस्थास्तदनादरेण ।
 १५७.२४/रते भङ्गपत्रादिषु सम्भवन्ति ।
 १५७.२४/उयेऽन्नधानाः शिवलिङ्गपूजाम् ।
 १५७.२४/रविधाय कृत्यं न समाचरन्ति ॥ १५७.२४ ॥
 १५७.२५/यथोचितं ते यमकिंकरैर्हि ।
 १५७.२५/रपयन्त अवाभिलक्ष्णतीषु ।

- १५७.२५/उरामाङ्गया वायुसुतो जगाम ।
 १५७.२५/४दोर्भ्यां न योत्पाटयितुं शशाक ॥ १५७.२५ ॥
- १५७.२६/१ततः स्वपुच्छेन ग्रीहीतुकामः ।
 १५७.२६/२संवेष्ट्य लिङ्गं तु विसृष्टकामः ।
 १५७.२६/३नैवाशक्तं तन् मर्दद् अद्भुतं स्यात् ।
 १५७.२६/४कपीश्वराणां नृपतेस्तथैव ॥ १५७.२६ ॥
- १५७.२७/१कश्चालयेल्लब्धमडानुभावम् ।
 १५७.२७/२मडेशलिङ्गं पुरुषो मनस्वी ।
 १५७.२७/३तन् निश्चलं प्रेक्ष्य मडानुभावो ।
 १५७.२७/४नृपप्रवीरः सडसा जगाम ॥ १५७.२७ ॥
- १५७.२८/१विप्रान् अथामन्थ विधाय पूजाम् ।
 १५७.२८/२प्रदक्षिणीकृत्य च रामचन्द्रः ।
 १५७.२८/३शुद्धातिशुद्धेन लृटापिलैस्तैर् ।
 १५७.२८/४लिङ्गानि सर्वाणि ननाम रामः ॥ १५७.२८ ॥
- १५७.२९/१किञ्चिन्धवासिप्रवरैरशेषैः ।
 १५७.२९/२संसेवितं तीर्थमतो बभूव ।
 १५७.२९/३अत्राप्यवाद् अेव मडान्ति पापान् ।
 १५७.२९/४अपि क्षयं यान्ति न संशयोऽत्र ॥ १५७.२९ ॥
- १५७.३०/१पुनश्च गङ्गां प्रणनाम भक्त्या ।
 १५७.३०/२प्रसीद मातर्मम गौतमीति ।
 १५७.३०/३जल्पन् मुहुर्विस्मितचित्तवृत्तिर् ।
 १५७.३०/४विलोकयन् प्रणमन् गौतमीं ताम् ॥ १५७.३० ॥
- १५७.३१/१ततः प्रभृत्येतद् अतीव पुण्यम् ।
 १५७.३१/२किञ्चिन्धतीर्थं विबुधा वदन्ति ।
 १५७.३१/३पठेत् स्मरेद् वापि शृणोति भक्त्या ।
 १५७.३१/४पापापहं किं पुनः स्नानदानैः ॥ १५७.३१ ॥
- १५८.१/१ब्रह्मोवाच । व्यासतीर्थमिति ज्योतं प्रायेतसमतः परम् ।
 १५८.१/२नातः परतरं किञ्चित् पावनं सर्वसिद्धिदम् ॥ १५८.१ ॥
- १५८.२/१६श मे मानसाः पुत्राः स्रष्टारो जगतामपि ।

- १५८.२/२अन्तं जिज्ञासवस्ते वै पृथिव्या जग्मुरोजसा ॥ १५८.२ ॥
- १५८.३/१पुनः सृष्टाः पुनस्तेऽपि यातास्तान् समवेक्षितुम् ।
- १५८.३/२नैव तेऽपि समायाता ये गतास्ते गता गताः ॥ १५८.३ ॥
- १५८.४/१तद्योत्पन्ना मलाप्राज्ञा द्विव्या आङ्गिरसो मुने ।
- १५८.४/२वेदवेदाङ्गतत्त्वज्ञाः सर्वशास्त्रविशारदाः ॥ १५८.४ ॥
- १५८.५/१तेऽनुज्ञाता अङ्गिरसा गुहं नत्वा तपोधनाः ।
- १५८.५/२तपसे निश्चिताः सर्वे नैव पृष्ट्वा तु मातरम् ॥ १५८.५ ॥
- १५८.६/१सर्वेभ्यो ऽयधिका माता गुरुभ्यो गौरवेण हि ।
- १५८.६/२तदा नारद कोपेन सा शशाप तदात्मजान् ॥ १५८.६ ॥
- १५८.७/१मातोवाच । मामनादृत्य ये पुत्राः प्रवृत्ताश्चरितुं तपः ।
- १५८.७/२सर्वैरपि प्रकारैस्तन् न तेषां सिद्धिमेष्यति ॥ १५८.७ ॥
- १५८.८/१अभोवाच । नानादेशांश्च चिन्वानास्तपःसिद्धिं न यान्ति य ।
- १५८.८/२विघ्नमन्वेति तान् सर्वान् एतश्चेतश्च धावतः ॥ १५८.८ ॥
- १५८.९/१क्वापि तद् राक्षसैर्विघ्नं क्वापि तन् मानुषैरभूत् ।
- १५८.९/२प्रमदाभिः क्वचिथ्यापि क्वापि तद्देहदीपतः ॥ १५८.९ ॥
- १५८.१०/१अमेवं तु अभममाणास्ते ययुः सर्वे तपोनिधिम् ।
- १५८.१०/२अगस्त्यं तपतां श्रेष्ठं कुम्भयोनिं जगद्गुरुम् ॥ १५८.१० ॥
- १५८.११/१नमस्कृत्वा ऽयाङ्गिरसा ऽयत्रिंशत्समुद्भवाः ।
- १५८.११/२दक्षिणाशापतिं शान्तं विनीताः प्रष्टुमुद्यताः ॥ १५८.११ ॥
- १५८.१२/१आङ्गिरसा ङियुः । भगवन् केन दोषेण तपोऽस्माकं न सिध्यति ।
- १५८.१२/२नानाविधैरप्युपायैः कुर्वतां य पुनः पुनः ॥ १५८.१२ ॥
- १५८.१३/१किं कुर्मः कः प्रकरोऽत्र तपस्येव भवाम किम् ।
- १५८.१३/२उपायं ब्रूहि विप्रेन्द्र ज्येष्ठोऽसि तपसा ध्रुवम् ॥ १५८.१३ ॥
- १५८.१४/१ज्ञातासि ज्ञानिनां अभमन् वक्तृतासि वदतां वरः ।
- १५८.१४/२शान्तोऽसि यमिनां नित्यं दयावान् प्रियकृत् तथा ॥ १५८.१४ ॥
- १५८.१५/१अकोधनश्च न द्वेषा तस्माद् ब्रूहि विवक्षितम् ।
- १५८.१५/२साहकारा दयाहीना गुरुसेवाविवर्जिताः ।
- १५८.१५/३असत्यवादिनः क्रूरा न ते तत्त्वं विजानते ॥ १५८.१५ ॥

१५८.१६/१ ब्रह्मोवाच । अगस्त्यः प्राड तान् सर्वान् क्षाणं ध्यात्वा
शनैः शनैः ॥ १५८.१६ ॥

१५८.१७/१ अगस्त्य उवाच । शान्तात्मानो भवन्तो वै सृष्टारो ब्रह्मणा कृताः ।
१५८.१७/२ न पर्याप्तं तपश्चाभूत् स्मरध्वं स्मयकारणम् ॥ १५८.१७ ॥

१५८.१८/१ ब्रह्मणा निर्मिताः पूर्वं ये गताः सुप्रमेधते ।
१५८.१८/२ ये गताः पुनरन्वेष्टुं ते य त्वाङ्गिरसोऽभवन् ॥ १५८.१८ ॥

१५८.१९/१ ते यूयं य पुनः काले याता याताः शनैः शनैः ।
१५८.१९/२ प्रजपतेरध्यधिका भवितारो न संशयः ॥ १५८.१९ ॥

१५८.२०/१ एतौ यान्तु तपस्तप्तुं गङ्गां त्रैलोक्यपावनीम् ।
१५८.२०/२ नोपायोऽन्योऽस्ति संसारे विना गङ्गां शिवप्रियाम् ॥ १५८.२० ॥

१५८.२१/१ तत्राश्रमे पुण्यदेशे ज्ञानदं पूजयिष्यथ ।
१५८.२१/२ स ऋषिष्यत्यभिलं संशयं वो मलामतिः ।
१५८.२१/३ न सिद्धिः क्वापि केषांश्चिद् विना सद्गुरुणा यतः ॥ १५८.२१ ॥

१५८.२२/१ ब्रह्मोवाच । ते तमूयुर्मुनिवरं ज्ञानदः कोऽभिधीयते ।
१५८.२२/२ ब्रह्मा विष्णुर्महेशो वा आदित्यो वापि यन्द्रमाः ॥ १५८.२२ ॥

१५८.२३/१ अग्निश्च वरुणः कः स्याज्ज्ञानदो मुनिसत्तम ।
१५८.२३/२ अगस्त्यः पुनरध्याड ज्ञानदः श्रूयतामयम् ॥ १५८.२३ ॥

१५८.२४/१ या आपः सोऽग्निरित्युक्तो योऽग्निः सूर्यः स उच्यते ।
१५८.२४/२ यश्च सूर्यः स वै विष्णुर्यश्च विष्णुः स भास्करः ॥ १५८.२४ ॥

१५८.२५/१ यश्च ब्रह्मा स वै रुद्रो यो रुद्रः सर्वमेव तत् ।
१५८.२५/२ यस्य सर्वं तु तज्ज्ञानं ज्ञानदः सोऽत्र कीर्त्यते ॥ १५८.२५ ॥

१५८.२६/१ ऐशिकप्रेरकव्याभ्या+ । कृद्गुपाध्यायदेडदाः ।
१५८.२६/२ गुरवः सन्ति बडवस्तेषां ज्ञानप्रदो मडान् ॥ १५८.२६ ॥

१५८.२७/१ तद् एव ज्ञानमत्रोक्तं येन भेदो विडन्यते ।
१५८.२७/२ अेक अेवाद्भयः शम्भुरिन्द्रमित्राग्निनामभिः ।
१५८.२७/३ वदन्ति बडुधा विप्रा भ्रान्तोपकृतिडेतवे ॥ १५८.२७ ॥

१५८.२८/१ ब्रह्मोवाच । अेतश्श्रुत्वा मुनेर्वाक्यं गाथा गायन्त अेव ते ।

- १५८.२८/२७७मुः पञ्चोत्तरं गङ्गां पञ्च जम्बुश्च दक्षिणाम् ॥ १५८.२८ ॥
- १५८.२९/१२मगस्त्येनोदितान् देवान् पूजयन्तो यथाविधि ।
- १५८.२९/२आसनेषु विशेषेण ऋषीनास्तत्त्वयिन्तकाः ॥ १५८.२९ ॥
- १५८.३०/१तेषां सर्वे सुरगणाः प्रीतिमन्तोऽभवन् मुने ।
- १५८.३०/२अष्टत्वं तु युगाद्यै यत् कल्पितं विश्वयोनिना ॥ १५८.३० ॥
- १५८.३१/१अधर्माणां निवृत्त्यर्थं वेदानां स्थापनाय च ।
- १५८.३१/२लोकानामुपकारार्थं धर्मकार्यसिद्धये ॥ १५८.३१ ॥
- १५८.३२/१पुराणस्मृतिवेदार्थं+ । धर्मशास्त्रार्थनिश्चये ।
- १५८.३२/२अष्टत्वं जगतामिष्टं तादृग्रूपा भविष्यथ ॥ १५८.३२ ॥
- १५८.३३/१प्रजापतित्वं तेषां वै भविष्यति शनैः कृमात् ।
- १५८.३३/२यदा ह्यधर्मो भविता वेदानां य पराभवः ॥ १५८.३३ ॥
- १५८.३४/१वेदानां व्यसनं तेभ्यो भाविव्यासास्ततस्तु ते ।
- १५८.३४/२यदा यदा तु धर्मस्य ग्लानिर्वेदस्य दृश्यते ॥ १५८.३४ ॥
- १५८.३५/१तदा तदा तु ते व्यासा भविष्यन्त्युपकारिणः ।
- १५८.३५/२तेषां यत् तपसः स्थानं गङ्गायास्तीरमुत्तमम् ॥ १५८.३५ ॥
- १५८.३६/१तत्र तत्र शिवो विष्णुश्चरुमादित्य एव च ।
- १५८.३६/२अग्निरापः सर्वमिति तत्र संनिहितं सदा ॥ १५८.३६ ॥
- १५८.३७/१नैतेभ्यः पावनं किञ्चिन् नैतेभ्यस्त्वधिकं क्वचित् ।
- १५८.३७/२तत्तदाकारतां प्राप्तं परं ब्रह्मैव डेवलम् ॥ १५८.३७ ॥
- १५८.३८/१सर्वात्मकः शिवो व्यापी सर्वभावस्वप्नधृक् ।
- १५८.३८/२विशेषतस्तत्र तीर्थे सर्वप्राण्यनुकम्पया ॥ १५८.३८ ॥
- १५८.३९/१सर्वैर्वैरनुवृत्तस्तदनुग्रहकारकः ।
- १५८.३९/२धर्मव्यासास्तु ते ज्ञेया वेदव्यासास्तथैव च ॥ १५८.३९ ॥
- १५८.४०/१तेषां तीर्थं तेन नाम्ना व्यपदिष्टं जगत्त्रये ।
- १५८.४०/२पापपङ्कालनाम्भो मोहध्वान्तमदापडम् ।
- १५८.४०/३सर्वसिद्धिप्रदं पुंसां व्यासतीर्थमनुत्तमम् ॥ १५८.४० ॥
- १५८.४१/१ब्रह्मोवाच । वज्रसंगमं नाम तीर्थं त्रैलोक्यविश्रुतम् ।
- १५८.४१/२ऋषिभिः सेवितं नित्यं सिद्धै राजर्षिभिस्तथा ॥ १५८.४१ ॥

- १५८.२/१६सत्त्वमगमत् पूर्वं नागानां गरुडः भगः ।
 १५८.२/२मातृदास्यात् तदा द्युभ+ । परिसंतममानसः ।
 १५८.२/३कदाचिच्छिन्तयामास रडः स्थित्वा विनिश्चसन् ॥ १५८.२ ॥
- १५८.३/१गरुड उवाच । त अवे धन्या लोकेऽस्मिन् कृतपुण्यास्त अवे छि ।
 १५८.३/२नान्यसेवा कृता यैस्तु न येषां व्यसनागमः ॥ १५८.३ ॥
- १५८.४/१सुभं तिष्ठन्ति गायन्ति स्वपन्ति च ङसन्ति च ।
 १५८.४/२स्वदेऽप्रभवो धन्या धिग् धिग् अन्यवशे स्थितान् ॥ १५८.४ ॥
- १५८.५/१ब्रह्मोवाच । एति चिन्तासमाविष्टो जननीमेत्य द्युःप्रितः ।
 १५८.५/२पर्यपृच्छद् अमेयात्मा वैनतेयोऽथ मातरम् ॥ १५८.५ ॥
- १५८.६/१गरुड उवाच । कस्यापराधान् मातस्त्वं पितुर्वा मम वान्यतः ।
 १५८.६/२दासीत्वमात्मा वद तत्+ । कारणां मम पृच्छतः ॥ १५८.६ ॥
- १५८.७/१ब्रह्मोवाच । साब्रवीत् पुत्रमात्मीयमरुणस्यानुजं प्रियम् ॥ १५८.७ ॥
- १५८.८/१विनतोवाच । नैव कस्यापराधोऽस्ति स्वापराधो मयोदितः ।
 १५८.८/२यस्या वाक्यं विपर्येति सा दासी स्यान् मयोदितम् ॥ १५८.८ ॥
- १५८.९/१कद्रूश्चापि तथैवाहं सा मया संयुता ययौ ।
 १५८.९/२कद्रूवा ममाभवद् वादश्लभनाहं तथा जिता ॥ १५८.९ ॥
- १५८.१०/१विधिर्हि बलवांस्तात कां कां येष्टां न येष्टते ।
 १५८.१०/२अवेवं दासीत्वमगमं कद्रूवाः कश्यपनन्दन ।
 १५८.१०/३यदा दासी तु जाताहं दासोऽभूस्त्वं द्विजन्मज ॥ १५८.१० ॥
- १५८.११/१ब्रह्मोवाच । तूष्णीं तदा बभूवासौ गरुडोऽतीव द्युःप्रितः ।
 १५८.११/२न किञ्चिद् उच्ये जननीं चिन्तयन् भवितव्यताम् ॥ १५८.११ ॥
- १५८.१२/१कद्रूः कदाचित् सा प्राह पुत्राणां छितमिच्छती ।
 १५८.१२/२आत्मनो भूतिमिच्छन्ती विनतां भगमातरम् ॥ १५८.१२ ॥
- १५८.१३/१कद्रूरुवाच । पुत्रः सूर्यं नमस्कर्तुं तव यात्यनिवारितः ।
 १५८.१३/२अहो लोकरथेऽप्यस्मिन् धन्यासि भत दास्यपि ॥ १५८.१३ ॥
- १५८.१४/१ब्रह्मोवाच । स्वदुःखं गूढमाना सा कद्रू प्राह सुविस्मिता ॥ १५८.१४ ॥
- १५८.१५/१विनतोवाच । तव पुत्रास्तु किमिति रविं द्रष्टुं न

यान्ति च ॥ १५८.१५ ॥

१५८.१६/१६द्रुवाय । पुत्रान् मदीयान् सुभगे नय नागालयं प्रति ।

१५८.१६/२समुद्रस्य समीपे तु तद् आस्ते शीतलं सरः ॥ १५८.१६ ॥

१५८.१७/१ब्रह्मोवाय । सुपर्णस्त्ववल्नं नागान् उद्रूं च विनता तथा ।

१५८.१७/२ततः प्रोवाय मुदिता वैनतेयस्य मातरम् ॥ १५८.१७ ॥

१५८.१८/१सुराणां नेतु निलयं गरुडो मत्सुतान् धृति ।

१५८.१८/२पुनः प्राड सर्पमाता गरुडं विनयान्वितम् ॥ १५८.१८ ॥

१५८.१८/३सर्पमातोवाय । पुत्रा मे द्रष्टुमिच्छन्ति उंसं त्रिजगतां गुरुम् ।

१५८.१८/४नमस्कृत्वा ततः सूर्यमेष्यन्ति निलयं मम ।

१५८.१८/५उड्डे त्वं नय पुत्रान् मे सूर्यमण्डलमन्वडम् ॥ १५८.१८ ॥

१५८.२०/१ब्रह्मोवाय । सा वेपमाना विनता दीना उद्रूमभाषत ॥ १५८.२० ॥

१५८.२१/१विनतोवाय । नाडं क्षमा सर्पमातः पुत्रो मे नेष्यते सुतान् ।

१५८.२१/२दृष्ट्वा दिनकरं देवं पुनरेव प्रयान्तु ते ॥ १५८.२१ ॥

१५८.२२/१ब्रह्मोवाय । विनता स्वसुतं प्राड विडगानामधीश्वरम् ।

१५८.२२/२नमस्कृर्तुमयेष्यन्ति नागाः स्वामित्वमागताः ॥ १५८.२२ ॥

१५८.२३/१भास्वन्तमित्युवायेयं मां सर्पजननी उडात् ।

१५८.२३/२तथेत्युक्त्वा स गरुडो मामारोहन्तु पन्नगाः ॥ १५८.२३ ॥

१५८.२४/१तदाउठं सर्पसैन्यं गरुडं विडगाधिपम् ।

१५८.२४/२शनैः शनैरुपगमद् यत्र देवो दिवाकरः ।

१५८.२४/३ते दृश्यमानास्तीक्ष्णोन्मानुतापेन विव्यथुः ॥ १५८.२४ ॥

१५८.२५/१सर्पा उच्युः । निवर्तस्व मडाप्राज्ञ पतंगाय नमो नमः ।

१५८.२५/२अलं सूर्यस्य सदनं दग्धाः सूर्यस्य तेजसा ।

१५८.२५/३यामस्त्वया वा गरुड विडाय त्वामथापि वा ॥ १५८.२५ ॥

१५८.२६/१ब्रह्मोवाय । अवं नागैरुच्यमान आदित्यं दर्शयामि वः ।

१५८.२६/२धृत्युक्त्वा गगनं शीघ्रं जगामादित्यसम्भुजः ॥ १५८.२६ ॥

१५८.२७/१दग्धभोगा निपेतुस्ते द्वीपं तं वीरुणं प्रति ।

१५८.२७/२भडवः शतसाडस्राः पीडिता दग्धवित्राडाः ॥ १५८.२७ ॥

१५८.२८/१पुत्राणामार्तसंनादं पतितानां मडीतले ।

१५८.२८/२आश्वासितुं समायाता तान् सा कद्रूः सुविह्वला ॥ १५८.२८ ॥

१५८.२८/१७वाय विनतां कद्रूस्तव पुत्रोऽतिदृष्टुतम् ।

१५८.२८/२कृतवान् अतिदुर्मैधा येषां शान्तिर्न विद्यते ॥ १५८.२८ ॥

१५८.३०/१नान्यथा कर्तुमायाति स्वामिवाक्यं कृष्णीश्वरः ।

१५८.३०/२स काश्यपो बृहत्तेजा यद्यत्र स्याद् अनामयम् ॥ १५८.३० ॥

१५८.३१/१भवेच्चैवं कथं शान्तिः पुत्राणां मम भामिनि ।

१५८.३१/२कद्रूवास्तद् वयनं श्रुत्वा विनता ज्यतिभीतवत् ॥ १५८.३१ ॥

१५८.३२/१पुत्रमाह मडात्मानं गरुडं विडगाधिपम् ॥ १५८.३२ ॥

१५८.३३/१विनतोवाय । नेदं युक्ततरं पुत्र भूषणं विनयेन हि ।

१५८.३३/२वर्तितुं युक्तमित्युक्तं वैपरीत्यं न युज्यते ॥ १५८.३३ ॥

१५८.३४/१नामित्रेष्वपि कर्तव्यं सद्भिर्जिह्वं कदाचन ।

१५८.३४/२श्रोत्रिये यान्त्यजे वापि समं यन्द्रः प्रकाशते ॥ १५८.३४ ॥

१५८.३५/१कुर्वन्त्यनिष्टं उपटैस्त एव मम पुत्रक ।

१५८.३५/२प्रसज्य कर्तुं ये साक्षाद् अशक्ताः पुरुषाधमाः ॥ १५८.३५ ॥

१५८.३६/१ब्रह्मोवाय । विनता य ततः प्राह कद्रू तां सर्पमातरम् ॥ १५८.३६ ॥

१५८.३७/१विनतोवाय । किं कृत्वा शान्तिरभ्येति पुत्राणां ते करोमि तत् ।

१५८.३७/२श्रया तु गृहीतास्ते वद शान्तिं करोमि तत् ॥ १५८.३७ ॥

१५८.३८/१ब्रह्मोवाय । कद्रूस्थाह विनतां रसातलगतं पयः ।

१५८.३८/२तेनाभिषेयितानां मे पुत्राणां शान्तिरेष्यति ॥ १५८.३८ ॥

१५८.३९/१कद्रूवास्तद् वयनं श्रुत्वा रसातलगतं पयः ।

१५८.३९/२क्षणेनैव समानीय नागांस्तान् अब्यषेययत् ।

१५८.३९/३ततः प्रोवाय गरुडो मघवानं शतकृतुम् ॥ १५८.३९ ॥

१५८.४०/१गरुड उवाच । मेधाश्चाप्यत्र वर्षन्तु

त्रैलोक्यस्थोपकारिणः ॥ १५८.४० ॥

१५८.४१/१ब्रह्मोवाय । तथा ववर्ष पर्जन्यो नागानामभवच्छिवम् ।

१५८.४१/२रसातलभवं गाङ्गां नागसंश्रुवनं पयः ॥ १५८.४१ ॥

१५८.४२/१शशोकविनाशार्थमानीतं गरुडेन यत् ।

- १५८.४२/२यत्राभिषेचिता नागास्तन् नागालयमुच्यते ॥ १५८.४२ ॥
- १५८.४३/१गरुडेन यतो वारि आनीतं तद् रसातलात् ।
- १५८.४३/२तद् गाङ्गं वारि सर्वेषां सर्वपापप्राणानम् ॥ १५८.४३ ॥
- १५८.४४/१जराया वाराणं यस्मान् नागानामभवच्छिवम् ।
- १५८.४४/२रसातलभवं गाङ्गं नागसंश्रुवनं यतः ॥ १५८.४४ ॥
- १५८.४५/१जराशोकविनाशार्थं गङ्गाया दक्षिणे तटे ।
- १५८.४५/२साक्षाद् अमृतसंवाला वञ्जरा साभवन् नदी ॥ १५८.४५ ॥
- १५८.४६/१जरादारिद्र्यसंतापन आरिणी क्लेशवारिणी ।
- १५८.४६/२रसातलभवा गङ्गा मर्त्यलोकभवा तु या ॥ १५८.४६ ॥
- १५८.४७/१तयोश्च संगमो यः स्यात् किं पुनस्तत्र वार्यते ।
- १५८.४७/२यस्थानुस्मरणाद् एव नाशं यान्त्यघसंयथाः ॥ १५८.४७ ॥
- १५८.४८/१तत्र य स्नानदानानां कृत्वा को वक्तुमीश्वरः ।
- १५८.४८/२सपादं तत्र तीर्थानां लक्ष्माडुर्मनीषिणः ॥ १५८.४८ ॥
- १५८.४९/१सर्वसम्पत्तिदातृणां सर्वपापौघहारिणाम् ।
- १५८.४९/२वञ्जरासंगमसमं तीर्थं क्वापि न विद्यते ।
- १५८.४९/३यदनुस्मरणेनापि विपद्यन्ते विपत्तयः ॥ १५८.४९ ॥
- १६०.१/१ब्रह्मोवाय । देवागमं नाम तीर्थं सर्वकामप्रदं शिवम् ।
- १६०.१/२भुक्तिमुक्तिप्रदं नृणां पितृणां तृप्तिकारकम् ॥ १६०.१ ॥
- १६०.२/१तत्र वृत्तं समाख्यास्ये तव यत्नेन नारद ।
- १६०.२/२देवानामसुराणां य स्यर्धाभूद् धनहेतवे ॥ १६०.२ ॥
- १६०.३/१स्वर्गः सुराणामभवद् असुराणामिलाभवत् ।
- १६०.३/२कर्मभूमिवष्टभ्य असुराः सर्वतोऽभवन् ॥ १६०.३ ॥
- १६०.४/१देवानां यज्ञाभागांश्च दातुन् धन्त्यसुरास्ततः ।
- १६०.४/२ततः सुराणाः सर्वे यज्ञाभागेर्विना कृताः ॥ १६०.४ ॥
- १६०.५/१व्यधिता मामुपाजग्मुः किं कृत्यमिति याब्रुवन् ।
- १६०.५/२मया योक्ताः सुराणा युद्धे जित्वासुरान् भलात् ॥ १६०.५ ॥
- १६०.६/१भुवं प्राप्स्यथ कर्माणि ङवीषि य यशांसि य ।
- १६०.६/२तथेत्युक्त्वा गता देवा भूमिं ते समरार्थिनः ॥ १६०.६ ॥

- ૧૬૦.૭/૧દૈત્યાશ્ચ દાનવાશ્ચૈવ રાક્ષસા બલદર્પિતાઃ ।
 ૧૬૦.૭/૨એકીભૂત્વા યયુસ્તેડપિ જયિનો યુદ્ધકાક્ષિણઃ ॥ ૧૬૦.૭ ॥
- ૧૬૦.૮/૧અહિર્વૃત્રો બલિસ્ત્વાઙ્ગિર્નમુચિઃ શમ્બરો મયઃ ।
 ૧૬૦.૮/૨એતે ચાન્યે ચ બહવો યોદ્ધારો બલદર્પિતાઃ ॥ ૧૬૦.૮ ॥
- ૧૬૦.૯/૧અગ્નિરિન્દ્રોડય વરુણસ્ત્વષ્ટા પૂષા તથાશ્ચિનૌ ।
 ૧૬૦.૯/૨મરુતો લોકપાલાશ્ચ નાનાયુદ્ધવિશારદાઃ ॥ ૧૬૦.૯ ॥
- ૧૬૦.૧૦/૧તે દાનવાઃ સર્વ એવ યામ્યાં વૈ દિશિ સંગરે ।
 ૧૬૦.૧૦/૨અકુર્વન્ત મહાયત્નં દક્ષિણાર્ણવસંસ્થિતાઃ ॥ ૧૬૦.૧૦ ॥
- ૧૬૦.૧૧/૧ત્રિકુટઃ પર્વતશ્રેષ્ઠો રાક્ષસાનાં પુરાભવત્ ।
 ૧૬૦.૧૧/૨તદ્વનેન યયુઃ સર્વે તૈઃ સાર્ધં દક્ષિણાર્ણવમ્ ॥ ૧૬૦.૧૧ ॥
- ૧૬૦.૧૨/૧સર્વેષાં મેલનં યત્ર પર્વતો મલયસ્તુ સઃ ।
 ૧૬૦.૧૨/૨મલયસ્થાપિ દેશોડસૌ દેવારીણામભૂત્ તદા ॥ ૧૬૦.૧૨ ॥
- ૧૬૦.૧૩/૧દેવાનાં ગૌતમીતીરે તત્ર સંનિહિતઃ શિવઃ ।
 ૧૬૦.૧૩/૨ઇતિ તેષાં સમાયોગો દેવાનામભવત્ કિલ ॥ ૧૬૦.૧૩ ॥
- ૧૬૦.૧૪/૧દેવાઃ સ્વરથમારુઢાસ્તત્ર તત્ર સમાગમન્ ।
 ૧૬૦.૧૪/૨ગૌતમ્યાઃ સરિદમ્બાયાઃ પુલિને વિમલાશયાઃ ॥ ૧૬૦.૧૪ ॥
- ૧૬૦.૧૫/૧પ્રસન્નાભીષ્ટદા યા સ્યાત્ પિતૃણામખિલસ્ય તુ ।
 ૧૬૦.૧૫/૨તતો દેવગણાઃ સર્વે સ્તુત્વા દેવં મહેશ્વરમ્ ।
 ૧૬૦.૧૫/૩અભયં ચિન્તયામાસુસ્તે સર્વેડથ પરસ્પરમ્ ॥ ૧૬૦.૧૫ ॥
- ૧૬૦.૧૬/૧દેવા ઊચુઃ । અત્રાપ્યુપાયઃ કોડસ્માકં નિર્જિતાનાં પરૈર્હઠાત્ ।
 ૧૬૦.૧૬/૨એકમેવાત્ર નઃ શ્રેયો વિજયો વાથવા મૃતિઃ ।
 ૧૬૦.૧૬/૩સપતૈરભિભૂતાનાં જીવિતં ધિડ્ મનસ્વિનામ્ ॥ ૧૬૦.૧૬ ॥
- ૧૬૦.૧૭/૧બ્રહ્મોવાચ । એતસ્મિન્ અન્તરે પુત્ર વાગ્ ઉવાચાશરીરિણી ॥ ૧૬૦.૧૭ ॥
- ૧૬૦.૧૮/૧આકાશવાગ્ ઉવાચ । ક્લેશેનાલં સુરગણા ગૌતમીમાશુ ગચ્છત ।
 ૧૬૦.૧૮/૨ભક્ત્યા હરિહરૌ તત્ર સમારાધયતેશ્ચરૌ ॥ ૧૬૦.૧૮ ॥
- ૧૬૦.૧૯/૧ગોદાવર્યાસ્તયોશ્ચૈવ પ્રસાદાત્ કિં તુ દુષ્કરમ્ ॥ ૧૬૦.૧૯ ॥
- ૧૬૦.૨૦/૧બ્રહ્મોવાચ । પ્રસન્નાભ્યાં હરીશાભ્યાં દેવા જયમભીક્ષિતમ્ ।

१६०.२०/२अवाप्य सर्वतो जग्मुः पावयन्तो द्रिवौकसः ॥ १६०.२० ॥

१६०.२१/१यत्र देवागमो जातस्तत् तीर्थं तेन विश्रुतम् ।

१६०.२१/२देवागमं प्रशंसन्ति मुनयस्तत्त्वदर्शिनः ॥ १६०.२१ ॥

१६०.२२/१तत्राशीतिसडस्माणि शिवविद्गानि नारद ।

१६०.२२/२देवागमः पर्वतोऽसौ प्रिय छत्यपि कथ्यते ।

१६०.२२/३ततः प्रभृति तत् तीर्थं देवप्रियमतो विदुः ॥ १६०.२२ ॥

१६१.१/१ब्रह्मोवाच । कुशतर्पणमाभ्यातं प्रणीतासंगमं तथा ।

१६१.१/२तीर्थं सर्वेषु लोकेषु भुक्तिमुक्तिप्रदायकम् ॥ १६१.१ ॥

१६१.२/१तस्य स्वर्गपं वक्ष्यामि शृणु पापहरे शुभम् ।

१६१.२/२विन्ध्यस्य दक्षिणे पार्श्वे सख्यो नाम मडागिरिः ॥ १६१.२ ॥

१६१.३/१यद्दक्षिण्योऽभवन् नद्यो गोदाभीमरथीमुष्माः ।

१६१.३/२यत्राभवत् तद् विरजमेकवीरा य यत्र सा ॥ १६१.३ ॥

१६१.४/१न तस्य मडिमा डैश्चिद् अपि शक्योऽनुवर्णितुम् ।

१६१.४/२तस्मिन् गिरौ पुण्यदेशे शृणु नारद यत्नतः ॥ १६१.४ ॥

१६१.५/१गुह्याद् गुह्यतरं वक्ष्ये साक्षाद् वेदोदितं शुभम् ।

१६१.५/२यन् न जानन्ति मुनयो देवाश्च पितरोऽसुराः ॥ १६१.५ ॥

१६१.६/१तद् अहं प्रीतये वक्ष्ये श्रवणात् सर्वकामदम् ।

१६१.६/२परः स पुरुषो ज्ञेयो ऽयव्यक्तोऽक्षर एव तु ॥ १६१.६ ॥

१६१.७/१अपरश्च क्षरस्तस्मात् प्रकृत्यन्वित एव य ।

१६१.७/२निराकारात् सावयवः पुरुषः समजायत ॥ १६१.७ ॥

१६१.८/१तस्माद् आपः समुद्भूता अद्भ्यश्च पुरुषस्तथा ।

१६१.८/२ताभ्यामब्जं समुद्भूतं तत्रात्मभवं मुने ॥ १६१.८ ॥

१६१.९/१पृथिवी वायुराकाश आपो ज्योतिस्तथैव य ।

१६१.९/२अते मत्तः पूर्वतरा ऐक्यैवाभवन् मुने ॥ १६१.९ ॥

१६१.१०/१अेतान् एव प्रपश्यामि नान्यत् स्थावरजङ्गमम् ।

१६१.१०/२नैव वेदास्तदा यासन् नालं द्रष्टास्मि किञ्चन ॥ १६१.१० ॥

१६१.११/१यस्माद् अहं समुद्भूतो न पश्येयं तमप्यथ ।

१६१.११/२तूष्णीं स्थिते मयि तदा अश्रीषं वायमुत्तमाम् ॥ १६१.११ ॥

૧૬૧.૧૨/૧આકાશવાગ્ ઉવાચ । બ્રહ્મન્ કુરુ જગત્સૃષ્ટિં સ્થાવરસ્ય
 ચરસ્ય ચ ॥ ૧૬૧.૧૨ ॥
 ૧૬૧.૧૩/૧બ્રહ્મોવાચ । તતોડહમબ્રવં વાયં પરુષાં તત્ર નારદ ।
 ૧૬૧.૧૩/૨કથં સ્રક્ષ્યે ક્વ વા સ્રક્ષ્યે કેન સ્રક્ષ્ય ઇદં જગત્ ॥ ૧૬૧.૧૩ ॥
 ૧૬૧.૧૪/૧સૈવ વાગ્ અબ્રવીદ્ દૈવી પ્રકૃતિર્યાભિધીયતે ।
 ૧૬૧.૧૪/૨વિષ્ણુના પ્રેરિતા માતા જગદીશા જગન્મયી ॥ ૧૬૧.૧૪ ॥
 ૧૬૧.૧૫/૧આકાશવાગ્ ઉવાચ । યજ્ઞં કુરુ તતઃ શક્તિસ્તે ભવિત્રી ન સંશયઃ ।
 ૧૬૧.૧૫/૨યજ્ઞો વૈ વિષ્ણુરિત્યેષા શ્રુતિર્બ્રહ્મન્ સનાતની ॥ ૧૬૧.૧૫ ॥
 ૧૬૧.૧૬/૧કિં યજવનામસાધ્યં સ્યાદ્ ઇહ લોકે પરત્ર ચ ॥ ૧૬૧.૧૬ ॥
 ૧૬૧.૧૭/૧બ્રહ્મોવાચ । પુનસ્તામબ્રવં દેવીં ક્વ વા કેનેતિ તદ્ વદ ।
 ૧૬૧.૧૭/૨યજ્ઞઃ કાર્યો મહાભાગે તતઃ સોવાચ માં પ્રતિ ॥ ૧૬૧.૧૭ ॥
 ૧૬૧.૧૮/૧આકાશવાગ્ ઉવાચ । ઓંકારભૂતા યા દેવી માતૃકલ્યા જગન્મયી ।
 ૧૬૧.૧૮/૨કર્મભૂમૌ યજસ્વેહ યજ્ઞેશં યજ્ઞાપૂરુષમ્ ॥ ૧૬૧.૧૮ ॥
 ૧૬૧.૧૯/૧સ એવ સાધનં તે સ્યાત્ તેન તં યજ સુવ્રત ।
 ૧૬૧.૧૯/૨યજ્ઞઃ સ્વાહા સ્વધા મન્ત્રા બ્રાહ્મણા હવિરાદિકમ્ ॥ ૧૬૧.૧૯ ॥
 ૧૬૧.૨૦/૧હરિરેવાખિલં તેન સર્વં વિષ્ણોરવાપ્યતે ॥ ૧૬૧.૨૦ ॥
 ૧૬૧.૨૧/૧બ્રહ્મોવાચ । પુનસ્તામબ્રવં દેવીં કર્મભૂઃ ક્વ વિધીયતે ।
 ૧૬૧.૨૧/૨તદા નારદ નૈવાસીદ્ ભાગીરથ્યથ નર્મદા ॥ ૧૬૧.૨૧ ॥
 ૧૬૧.૨૨/૧યમુના નૈવ તાપી સા સરસ્વત્યથ ગૌતમી ।
 ૧૬૧.૨૨/૨સમુદ્રો વા નદઃ કશ્ચિન્ ન સરઃ સરિતોડમલાઃ ।
 ૧૬૧.૨૨/૩સા શક્તિઃ પુનરપ્યેવં મામુવાચ પુનઃ પુનઃ ॥ ૧૬૧.૨૨ ॥
 ૧૬૧.૨૩/૧દૈવી વાગ્ ઉવાચ । સુમેરોદંક્ષિણે પાર્શ્વે તથા હિમવતો ગિરેઃ ।
 ૧૬૧.૨૩/૨દક્ષિણે ચાપિ વિન્ધ્યસ્ય સહ્યાચ્ચૈવાથ દક્ષિણે ।
 ૧૬૧.૨૩/૩સર્વસ્ય સર્વકાલે તુ કર્મભૂમિઃ શુભોદયા ॥ ૧૬૧.૨૩ ॥
 ૧૬૧.૨૪/૧બ્રહ્મોવાચ । તત્ તુ વાક્યમથો શ્રુત્વા ત્યજ્ત્વા મેરું મહાગિરિમ્ ।
 ૧૬૧.૨૪/૨તં પ્રદેશમથાગત્ય સ્થાતત્યં ક્વેત્યચિન્તયમ્ ।
 ૧૬૧.૨૪/૩તતો મામબ્રવીત્ સૈવ વિષ્ણોર્વાણ્યશરીરિણી ॥ ૧૬૧.૨૪ ॥

૧૬૧.૨૫/૧આકાશવાગ્ ઉવાચ । ઇતો ગચ્છ ઇતસ્તિષ્ઠ તથોપવિશ ચાત્ર હિ ।

૧૬૧.૨૫/૨સંકલ્પં કુરુ યજ્ઞસ્ય સ તે યજ્ઞઃ સમાપ્યતે ॥ ૧૬૧.૨૫ ॥

૧૬૧.૨૬/૧કૃતે ચૈવાથ સંકલ્પે યજ્ઞાર્થે સુરસત્તમ ।

૧૬૧.૨૬/૨ચદ્ વદન્ત્યખિલા વેદા વિધે તત્ તત્ સમાચર ॥ ૧૬૧.૨૬ ॥

૧૬૧.૨૭/૧બ્રહ્મોવાચ । ઇતિહાસપુરાણાનિ યદ્ અન્યચ્છબ્દગોચરમ્ ।

૧૬૧.૨૭/૨સ્વતો મુખે મમ પ્રાયાદ્ અભૂચ્ય સ્મૃતિગોચરમ્ ॥ ૧૬૧.૨૭ ॥

૧૬૧.૨૮/૧વેદાર્થશ્ચ મયા સર્વો જ્ઞાતોડસૌ તત્ક્ષણેન ચ ।

૧૬૧.૨૮/૨તતઃ પુરુષસૂક્તં તદ્ અસ્મરં લોકવિશ્રુતમ્ ॥ ૧૬૧.૨૮ ॥

૧૬૧.૨૯/૧ચજ્ઞોપકરણં સર્વં તદ્ ઉક્તં ચ ત્વકલ્પયમ્ ।

૧૬૧.૨૯/૨તદ્દુક્તેન પ્રકારેણ યજ્ઞપાત્રાણ્યકલ્પયમ્ ॥ ૧૬૧.૨૯ ॥

૧૬૧.૩૦/૧અહં સ્થિત્વા યત્ર દેશે શુચિર્ભૂત્વા યતાત્મવાન્ ।

૧૬૧.૩૦/૨દીક્ષિતો વિપ્રદેશોડસૌ મન્નામ્ના તુ પ્રકીર્તિતઃ ॥ ૧૬૧.૩૦ ॥

૧૬૧.૩૧/૧મદ્દેવયજનં પુણ્યં નામ્ના બ્રહ્મગિરિઃ સ્મૃતઃ ।

૧૬૧.૩૧/૨ચતુરશીતિપર્યન્તં યોજનાનિ મહામુને ॥ ૧૬૧.૩૧ ॥

૧૬૧.૩૨/૧મદ્દેવયજનં પુણ્યં પૂર્વતો બ્રહ્મણો ગિરેઃ ।

૧૬૧.૩૨/૨તત્ર મધ્યે વેદિકા સ્યાદ્ ગાર્હપત્યોડસ્ય દક્ષિણે ॥ ૧૬૧.૩૨ ॥

૧૬૧.૩૩/૧તત્ર ચાહવનીયસ્ય એવમગ્રીસ્ત્વકલ્પયમ્ ।

૧૬૧.૩૩/૨વિના પત્ન્યા ન સિદ્યેત યજ્ઞઃ શ્રુતિનિદર્શનાત્ ॥ ૧૬૧.૩૩ ॥

૧૬૧.૩૪/૧શરીરમાત્મનોડહં વૈ દ્વેષા ચાકરવં મુને ।

૧૬૧.૩૪/૨પૂર્વાર્ષિન તતઃ પત્ની મમાભૂદ્ યજ્ઞસિદ્ધયે ॥ ૧૬૧.૩૪ ॥

૧૬૧.૩૫/૧ઉત્તરેણ ત્વહં તદ્દદ્ અર્ધો જાયા ઇતિ શ્રુતેઃ ।

૧૬૧.૩૫/૨કાલં વસન્તમુત્કૃષ્ટમાજ્યરૂપેણ નારદ ॥ ૧૬૧.૩૫ ॥

૧૬૧.૩૬/૧અકલ્પયં તથા ચેધમં ગ્રીષ્મં ચાપિ શરદ્ ધવિઃ ।

૧૬૧.૩૬/૨ઋતું ચ પ્રાવૃષં પુત્ર તદા બર્હિરકલ્પયમ્ ॥ ૧૬૧.૩૬ ॥

૧૬૧.૩૭/૧છન્દાંસિ સમ વૈ તત્ર તદા પરિધયોડભવન્ ।

૧૬૧.૩૭/૨કલાકાષ્ઠાનિમેષા હિ સમિત્વાત્રકુશાઃ સ્મૃતાઃ ॥ ૧૬૧.૩૭ ॥

૧૬૧.૩૮/૧યોડનાદિશ્ચ ત્વનન્તશ્ચ સ્વયં કાલોડભવત્ તદા ।

૧૬૧.૩૮/૨યૂપરૂપેણ દેવર્ષે યોડત્રં ચ પશુબન્ધનમ્ ॥ ૧૬૧.૩૮ ॥

१६१.३८/१सत्त्वादित्रिगुणाः पाशा नैव तत्राभवत् पशुः ।
 १६१.३८/२ततोऽलमब्रवं वायं वैषण्वीमशरीरिणीम् ॥ १६१.३८ ॥
 १६१.४०/१विनैव पशुना नायं यज्ञः परिसमाप्यते ।
 १६१.४०/२ततो मामवदद् देवी सैव नित्याशरीरिणी ॥ १६१.४० ॥
 १६१.४१/१आकाशवाग् उवाच । पौरुषेणाय सूक्तेन स्तुतिं तं पुरुषं
 पश्य ॥ १६१.४१ ॥
 १६१.४२/१ब्रह्मोवाच । तथेत्युक्त्वा स्तूयमाने देवदेवे जनार्दने ।
 १६१.४२/२मम योत्पादके लक्ष्म्या सूक्तेन पुरुषस्य हि ॥ १६१.४२ ॥
 १६१.४३/१सा य मामब्रवीद् देवी ब्रह्मन् मां त्वं पशुं कुरु ।
 १६१.४३/२तदा विज्ञाय पुरुषं जनकं मम याव्ययम् ॥ १६१.४३ ॥
 १६१.४४/१कालयूपस्य पार्श्वे तं गुणपाशैर्निवेशितम् ।
 १६१.४४/२बर्हिस्थितमलं प्रौक्षं पुरुषं जातमग्रतः ॥ १६१.४४ ॥
 १६१.४५/१अेतस्मिन् अन्तरे तत्र तस्मात् सर्वमभूद् धृष्टम् ।
 १६१.४५/२ब्राह्मणस्तु मुष्मात् तस्यऽभवन् बाह्वोश्च क्षत्रियाः ॥ १६१.४५ ॥
 १६१.४६/१मुष्माद् धन्वस्तथाग्निश्च श्वसनः प्राणतोऽभवत् ।
 १६१.४६/२दिशः श्रोत्रात् तथा शीर्षः सर्वः स्वर्गोऽभवत् तदा ॥ १६१.४६ ॥
 १६१.४७/१मनसश्चन्द्रमा जातः सूर्योऽभूयक्षुषस्तथा ।
 १६१.४७/२अन्तरिक्षं तथा नाभेऽरुभ्यां विश अेव य ॥ १६१.४७ ॥
 १६१.४८/१पृथ्व्यां शूद्रश्च संजातस्तथा भूमिरजायत ।
 १६१.४८/२ऋषयो रोमकूपेभ्य ओषध्याः केशतोऽभवन् ॥ १६१.४८ ॥
 १६१.४९/१त्राम्यारण्याश्च पशवो नभेभ्यः सर्वतोऽभवन् ।
 १६१.४९/२कृमिडीटपतंगादि पायूपस्थाद् अजायत ॥ १६१.४९ ॥
 १६१.५०/१स्थावरं जङ्गमं किञ्चिद् दृश्यादृश्यं य किञ्चन ।
 १६१.५०/२तस्मात् सर्वमभूद् देवा मत्तश्चाप्यभवन् पुनः ।
 १६१.५०/३अेतस्मिन् अन्तरे सैव विषण्वोर्वाग् अब्रवीद्य माम् ॥ १६१.५० ॥
 १६१.५१/१आकाशवाग् उवाच । सर्वं सम्पूर्णमभवत् सृष्टिर्जाता तथेप्सिता ।
 १६१.५१/२एदानीं जुहुषि ह्यग्नौ पात्राणि य समानि य ॥ १६१.५१ ॥

- १६१.५२/१विसर्जय तथा यूपं प्रणीतां य कुशांस्तथा ।
 १६१.५२/२ऋत्विगूपं यज्ञरूपमुद्देश्यं ध्येयमेव य ॥ १६१.५२ ॥
- १६१.५३/१सुव्यं य पुरुषं पाशान् सर्वं ब्रह्मन् विसर्जय ॥ १६१.५३ ॥
- १६१.५४/१ब्रह्मोवाच । तद्भक्ष्यसमकालं तु क्रमशो यज्ञयोनिषु ।
 १६१.५४/२गार्हपत्ये दक्षिणाग्नौ तथा यैव मन्त्रमुने ॥ १६१.५४ ॥
- १६१.५५/१पूर्वस्मिन् अपि यैवाग्नौ क्रमशो जुह्वतस्तदा ।
 १६१.५५/२तत्र तत्र जगद्योनिमनुसंधाय पूरुषम् ॥ १६१.५५ ॥
- १६१.५६/१मन्त्रपूतं शुचिः सम्यग् यज्ञदेवो जगन्मयः ।
 १६१.५६/२लोकनाथो विश्वकर्ता कुण्डानां तत्र संनिधौ ॥ १६१.५६ ॥
- १६१.५७/१शुक्लरूपधरो विष्वग्भवेद् आडवनीयके ।
 १६१.५७/२श्यामो विष्वर्द्धक्षिणाग्नेः पीतो गृहपतेः कवेः ॥ १६१.५७ ॥
- १६१.५८/१सर्वकालं तेषु विष्वग्गतो देशेषु संस्थितः ।
 १६१.५८/२न तेन रक्षितं डिञ्चिद् विष्वग्ना विश्वयोनिना ॥ १६१.५८ ॥
- १६१.५९/१प्रणीतायाः प्रायनं मन्त्रैश्चाकरवं ततः ।
 १६१.५९/२प्रणीतोदकमप्येतत् प्रणीतेति नदी शुभा ॥ १६१.५९ ॥
- १६१.६०/१व्यसर्जयं प्रणीतां तां मार्जयित्वा कुशैरथ ।
 १६१.६०/२मार्जने ङ्घ्रिमाग्रे तु प्रणीतोदकभिन्धवः ॥ १६१.६० ॥
- १६१.६१/१पतितस्तत्र तीर्थानि जातानि गुणवन्ति य ।
 १६१.६१/२संजाता मुनिशार्दूल स्नानात् ऋतुकलप्रदा ॥ १६१.६१ ॥
- १६१.६२/१यालंकृता सर्वकालं देवदेवेन शार्ङ्गिणा ।
 १६१.६२/२सोपानपङ्क्तिः सर्वेषां वैकुण्ठारोहणाय सा ॥ १६१.६२ ॥
- १६१.६३/१सम्मार्जिताः कुशा यत्र पतिता भूतले शुभे ।
 १६१.६३/२कुशतर्पणमाख्यातं बहुपुण्यकृत्प्रदम् ॥ १६१.६३ ॥
- १६१.६४/१कुशैश्च तर्पिताः सर्वे कुशतर्पणमुच्यते ।
 १६१.६४/२पश्चाच्च संगता तत्र गौतमी कारणान्तरात् ॥ १६१.६४ ॥
- १६१.६५/१प्रणीतायां मन्त्राबुद्धे प्रणीतासंगमोऽभवत् ।
 १६१.६५/२कुशतर्पणदेशे तु तत् तीर्थं कुशतर्पणम् ॥ १६१.६५ ॥

- १६१.६६/१तत्रैव कल्पितो यूपो मया विन्ध्यस्य योत्तरे ।
 १६१.६६/२विसृष्टो लोकापूजयोऽसौ विष्णोरासीत् समाश्रयः ॥ १६१.६६ ॥
- १६१.६७/१अक्षयश्चाभवच्छ्रीमान् अक्षयोऽसौ वटोऽभवत् ।
 १६१.६७/२नित्यश्च कालउपोऽसौ स्मरणात् ङतुपुण्यदः ॥ १६१.६७ ॥
- १६१.६८/१मद्देवयजनं येदं दण्डकारण्यमुच्यते ।
 १६१.६८/२सम्पूर्णे तु ङतौ विष्णुर्मया भक्त्या प्रसादितः ॥ १६१.६८ ॥
- १६१.६९/१यो विराड् उच्यते वेदे यस्मान् मूर्तमजायत ।
 १६१.६९/२यस्माच्च मम योत्पत्तिर्यस्येदं विकृतं जगत् ॥ १६१.६९ ॥
- १६१.७०/१तमङ् देवदेवेशमभिवन्ध व्यसर्जयम् ।
 १६१.७०/२योजनानि यतुर्विशन् मद्देवयजनं शुभम् ॥ १६१.७० ॥
- १६१.७१/१तस्माद् अद्यापि कुण्डानि सन्ति य त्रीणि नारद ।
 १६१.७१/२यज्ञेश्वरस्वर्गपाणि विष्णोर्वै यङ्गपाणिनः ॥ १६१.७१ ॥
- १६१.७२/१ततः प्रभृति याभ्यातं मद्देवयजनं य तत् ।
 १६१.७२/२तत्रस्थः कृमिडीटादिः सोऽप्यन्ते मुक्तिभाजनम् ॥ १६१.७२ ॥
- १६१.७३/१धर्मबीजं मुक्तिबीजं दण्डकारण्यमुच्यते ।
 १६१.७३/२विशेषाद् गौतमीश्विष्टो देशः पुण्यतमोऽभवत् ॥ १६१.७३ ॥
- १६१.७४/१प्रणीतासंगमे यापि कुशतर्पणं अवे वा ।
 १६१.७४/२स्नानदानादि यः कुर्यात् स गच्छेत् परमं पदम् ॥ १६१.७४ ॥
- १६१.७५/१स्मरणं पठनं वापि श्रवणं यापि भक्तितः ।
 १६१.७५/२सर्वकामप्रदं पुंसां भुक्तिमुक्तिप्रदं विदुः ॥ १६१.७५ ॥
- १६१.७६/१उभयोस्तीरयोस्तत्र तीर्थान्याहुर्मनीषिणः ।
 १६१.७६/२षडशीतिसहस्राणि तेषु पुण्यं पुरोदितम् ॥ १६१.७६ ॥
- १६१.७७/१वाराणस्या अपि मुने कुशतर्पणमुत्तमम् ।
 १६१.७७/२नानेन सदृशं तीर्थं विद्यते सथराथरे ॥ १६१.७७ ॥
- १६१.७८/१ब्रह्महत्यादिपापानां स्मरणाद् अपि नाशनम् ।
 १६१.७८/२तीर्थमेतन् मुने प्रोक्तं स्वर्गद्वारं महीतले ॥ १६१.७८ ॥
- १६२.१/१ब्रह्मोवाच । मन्युतीर्थमिति ज्ञातं सर्वपापप्रणाशनम् ।
 १६२.१/२सर्वकामप्रदं नृणां स्मरणाद् अघनाशनम् ॥ १६२.१ ॥

- १६२.२/१तस्य प्रभावं वक्ष्यामि शृणुष्यावहितो मुने ।
 १६२.२/२देवानां दानवानां च संगरोऽभून् मिथः पुरा ॥ १६२.२ ॥
- १६२.३/१तत्राजयन् नैव सुरा दानवा जयिनोऽभवन् ।
 १६२.३/२पराऽभुष्वाः सुरगणाः संगराद् गतयेतसः ॥ १६२.३ ॥
- १६२.४/१मामभ्येत्य समूयुस्ते देहि नोऽभयकारणम् ।
 १६२.४/२तान् अहं प्रत्यवोयं वै गङ्गां गच्छत सर्वशः ॥ १६२.४ ॥
- १६२.५/१तत्र वै गौतमीतीरे स्तुत्वा देवं मधेश्वरम् ।
 १६२.५/२अनपायनिरायास+ । सङ्गानन्दसुन्दरम् ॥ १६२.५ ॥
- १६२.६/१लप्यते सर्वविभुधा जयतेतुर्मधेश्वरात् ।
 १६२.६/२तथेत्युक्त्वा सुरगणाः स्तुवन्ति स्म मधेश्वरम् ॥ १६२.६ ॥
- १६२.७/१तपोऽतप्यन्त केचिद् वै ननृतुश्च तथापरे ।
 १६२.७/२अस्नापयंश्च केचिच्च्युतपूजयंश्च तथापरे ॥ १६२.७ ॥
- १६२.८/१ततः प्रसन्नो भगवान् शूलपाणिर्मधेश्वरः ।
 १६२.८/२देवान् अथाब्रवीत् तुष्टो प्रियतां यद् अभीप्सितम् ॥ १६२.८ ॥
- १६२.९/१देवा ऋष्युः सुरपतिं विजयाय ददस्व नः ।
 १६२.९/२पुरुषं परमश्चाध्यं रक्षोषु पुरतः स्थितम् ॥ १६२.९ ॥
- १६२.१०/१यद्वाहुभलमाश्रित्य भवामः सुप्तिनो वयम् ।
 १६२.१०/२तथेत्युवाच भगवान् देवान् प्रति मधेश्वरः ॥ १६२.१० ॥
- १६२.११/१आत्मनस्तेजसा कश्चिन् निर्मितः परमेष्ठिना ।
 १६२.११/२मन्युनामानमत्युग्रं देवसैन्यपुरोगमम् ॥ १६२.११ ॥
- १६२.१२/१तं नत्वा त्रिदशाः सर्वे शिवं नत्वा स्वमालयम् ।
 १६२.१२/२मन्युना सङ्गं याभ्येत्य पुनर्युद्धाय तस्थिरे ॥ १६२.१२ ॥
- १६२.१३/१युद्धे स्थित्वा तु दनुर्जैर्देतयैश्च मडाभवैः ।
 १६२.१३/२विभुधा जातसंनद्धा मन्युमूयुः पुरः स्थिताः ॥ १६२.१३ ॥
- १६२.१४/१देवा ऋष्युः । सामर्थ्यं तव पश्यामः पश्चाद् योत्स्यामहे परैः ।
 १६२.१४/२तस्माद् दर्शय यात्मानं मन्योऽस्माकं युयुत्सताम् ॥ १६२.१४ ॥
- १६२.१५/१ब्रह्मोवाच । तद् देववयं श्रुत्वा मन्युराह स्मयन् षव ॥ १६२.१५ ॥

૧૬૨.૧૬/૧મન્યુરુવાચ । જનિતા મમ દેવેશઃ સર્વજ્ઞઃ સર્વદૃક્ પ્રભુઃ ।
 ૧૬૨.૧૬/૨ચઃ સર્વે વેત્તિ સર્વેષાં ધામનામ મનઃસ્થિતમ્ ॥ ૧૬૨.૧૬ ॥
 ૧૬૨.૧૭/૧નૈવ કશ્ચિચ્ચ તં વેત્તિ યઃ સર્વ વેત્તિ સર્વદા ।
 ૧૬૨.૧૭/૨અમૂર્ત મૂર્તમપ્યેતદ્ વેત્તિ કર્તા જગન્મયઃ ॥ ૧૬૨.૧૭ ॥
 ૧૬૨.૧૮/૧પરોડસૌ ભગવાન્ સાક્ષાત્ તથા દિવ્યન્તરિક્ષગઃ ।
 ૧૬૨.૧૮/૨કસ્તસ્ય રૂપં યો વેદ કસ્ય કર્તા જગન્મયઃ ॥ ૧૬૨.૧૮ ॥
 ૧૬૨.૧૯/૧એવંવિધાદ્ અહં જાતો માં કથં વેત્તુમર્હથ ।
 ૧૬૨.૧૯/૨અથવા દ્રષ્ટુકામા વૈ ભવન્તો માનુષશ્ચ ॥ ૧૬૨.૧૯ ॥
 ૧૬૨.૨૦/૧બ્રહ્મોવાચ । ઇત્યુક્ત્વા દર્શયામાસ મન્યુ રૂપં સ્વકં મહત્ ।
 ૧૬૨.૨૦/૨તાર્તીયચક્ષુષોદ્ભૂતં ભવસ્ય પરમેષ્ઠિનઃ ॥ ૧૬૨.૨૦ ॥
 ૧૬૨.૨૧/૧તેજસા સમ્ભૂતં રૂપં યતઃ સર્વ તદ્ ઉચ્યતે ।
 ૧૬૨.૨૧/૨પૌરુષં પુરુષેષ્વેવ અહંકારશ્ચ જન્તુષુ ॥ ૧૬૨.૨૧ ॥
 ૧૬૨.૨૨/૧ક્રોધઃ સર્વસ્ય યો ભીમ ઉપસંહારકૃદ્ ભવેત્ ।
 ૧૬૨.૨૨/૨તં શંકરપ્રતિનિધિં જ્વલન્તં નિજતેજસા ॥ ૧૬૨.૨૨ ॥
 ૧૬૨.૨૩/૧સર્વાયુધધરં દૃષ્ટ્વા પ્રણોમુઃ સર્વદેવતાઃ ।
 ૧૬૨.૨૩/૨વિત્રેસુદૈત્યદનુજાઃ કૃતાઞ્જલિપુટાઃ સુરાઃ ॥ ૧૬૨.૨૩ ॥
 ૧૬૨.૨૪/૧ભૂત્વા મન્યુમથોયુસ્તે ત્વં સેનાનીઃ પ્રભો ભવ ।
 ૧૬૨.૨૪/૨ત્વયા દત્તમિદં રાજ્યં મન્યો ભોક્ષ્યામહે વયમ્ ॥ ૧૬૨.૨૪ ॥
 ૧૬૨.૨૫/૧તસ્માત્ સર્વેષુ કાર્યેષુ જેતા ત્વં જયવર્ધનઃ ।
 ૧૬૨.૨૫/૨ત્વમિન્દ્રસ્ત્વં ચ વરુણો લોકપાલાસ્ત્વમેવ ચ ॥ ૧૬૨.૨૫ ॥
 ૧૬૨.૨૬/૧અસ્માસુ સર્વદેવેષુ પ્રવિશ ત્વં જયાય વૈ ।
 ૧૬૨.૨૬/૨મન્યુઃ પ્રોવાચ તાન્ સર્વાન્ વિના મત્તો ન કિંચન ॥ ૧૬૨.૨૬ ॥
 ૧૬૨.૨૭/૧સર્વેષ્વન્તઃ પ્રવિષ્ટોડહં ન માં જાનાતિ કશ્ચન ।
 ૧૬૨.૨૭/૨સ એવ ભગવાન્ મન્યુસ્તતો જાતઃ પૃથક્ પૃથક્ ॥ ૧૬૨.૨૭ ॥
 ૧૬૨.૨૮/૧સ એવ રુદ્રરૂપી સ્યાદ્ રુદ્રો મન્યુઃ શિવોડભવત્ ।
 ૧૬૨.૨૮/૨સ્થાવરં જડ્ગમં ચૈવ સર્વં વ્યાપ્તં હિ મન્યુના ॥ ૧૬૨.૨૮ ॥
 ૧૬૨.૨૯/૧તમવાચ સુરાઃ સર્વે જયમાપુશ્ચ સંગરે ।

- १६२.२८/२४यो मन्युश्च शौर्यं च षशतेजःसमुद्भवम् ॥ १६२.२८ ॥
- १६२.३०/१मन्युना जयमाप्याथ कृत्वा दैत्यैश्च संगमम् ।
- १६२.३०/२यथागतं ययुः सर्वं मन्युना परिरक्षिताः ॥ १६२.३० ॥
- १६२.३१/१यत्र वै गौतमीतीरे शिवमाराध्य ते सुराः ।
- १६२.३१/२मन्युमापुर्जयं यैव मन्युतीर्थं तद् उच्यते ॥ १६२.३१ ॥
- १६२.३२/१उत्पत्तिं च तथा मन्थोर्यो नरः प्रयतः स्मरेत् ।
- १६२.३२/२विजयो जायते तस्य न कैश्चित् परिभूयते ॥ १६२.३२ ॥
- १६२.३३/१न मन्युतीर्थसदृशं पावनं छि मडामुने ।
- १६२.३३/२यत्र साक्षान् मन्युर्गुपी सर्वदा शंकरः स्थितः ।
- १६२.३३/३तत्र स्नानं च दानं च स्मरणां सर्वकामदम् ॥ १६२.३३ ॥
- १६३.१/१अञ्जोवाय । सारस्वतं नाम तीर्थं सर्वकामप्रदं शुभम् ।
- १६३.१/२भुक्तिमुक्तिप्रदं नृणां सर्वपापप्राणशानम् ॥ १६३.१ ॥
- १६३.२/१सर्वरोगप्रशमनं सर्वसिद्धिप्रदायकम् ।
- १६३.२/२तत्रेभं शृणु वृत्तान्तं विस्तरेणाय नारद ॥ १६३.२ ॥
- १६३.३/१पुष्पोत्कटात् पूर्वभागे पर्वतो लोकविश्रुतः ।
- १६३.३/२शुभ्रो नाम गिरिश्रेष्ठो गौतम्या दक्षिणे तटे ॥ १६३.३ ॥
- १६३.४/१शाकल्ये षति विभ्यातो मुनिः परमनैष्ठिकः ।
- १६३.४/२तस्मिन् शुभ्रे पुण्यगिरौ तपस्तेपे ष्यनुत्तमम् ॥ १६३.४ ॥
- १६३.५/१तपस्थन्तं द्विजश्रेष्ठे गौतमीतीरमाश्रितम् ।
- १६३.५/२सर्वे भूतगणा नित्यं प्राणमन्ति स्तुवन्ति तम् ॥ १६३.५ ॥
- १६३.६/१अग्निशुश्रूषापरं वेदाध्ययनतत्परम् ।
- १६३.६/२ऋषिगन्धर्वसुमनः+ । सेविते तत्र पर्वते ॥ १६३.६ ॥
- १६३.७/१तस्मिन् गिरौ मडापुण्ये देवद्विजभयंकरः ।
- १६३.७/२यज्ञद्वेषी अञ्जन्ता परशुर्नाम राक्षसः ॥ १६३.७ ॥
- १६३.८/१कामरुपी विचरति नानारुपधरो वने ।
- १६३.८/२क्षाणं च अञ्जमरुपेण कदाचिद् व्याघ्ररुपधृक् ॥ १६३.८ ॥
- १६३.९/१कदाचिद् देवरुपेण कदाचित् पशुरुपधृक् ।
- १६३.९/२कदाचित् प्रमदारुपः कदाचिन् मृगारुपतः ॥ १६३.९ ॥

१६३.२३/१ब्रह्मोवाच । दत्तमित्येव शाकल्यो भुङ्क्ष्वेत्येवाह राक्षसम् ।

१६३.२३/२ततः प्रोवाच परशुरहं राक्षससत्तमः ॥ १६३.२३ ॥

१६३.२४/१नाहं द्विजस्तव रिपुर्न वृद्धः पवितः कृशः ।

१६३.२४/२भ्रूलूनि मे व्यतीतानि वर्षाणि त्वां प्रपश्यतः ॥ १६३.२४ ॥

१६३.२५/१शुष्यन्ति मम गात्राणि ग्रीष्मे स्वल्पोदकं यथा ।

१६३.२५/२तस्मान् नेष्ये सानुगं त्वां भक्षयिष्ये द्विजोत्तम ॥ १६३.२५ ॥

१६३.२६/१ब्रह्मोवाच । श्रुत्वा परशुवाक्यं तच्छाकल्यो वाक्यमब्रवीत् ॥ १६३.२६ ॥

१६३.२७/१शाकल्य उवाच । ये महाकुलसम्भूता विज्ञातसकलागमाः ।

१६३.२७/२तत् प्रतिश्रुतमभ्येति न जात्वत्र विपर्ययम् ॥ १६३.२७ ॥

१६३.२८/१यथोचितं कुरु सभे तथापि शृणु मे वचः ।

१६३.२८/२निहन्तुमप्युद्यतेषु वक्तव्यं हितमुत्तमैः ॥ १६३.२८ ॥

१६३.२९/१ब्राह्मणोऽहं वज्रतनुः सर्वतो रक्षको हरिः ।

१६३.२९/२पादौ रक्षतु मे विष्णुः शिरो देवो जनार्दनः ॥ १६३.२९ ॥

१६३.३०/१ब्राह्मणं रक्षतु वाराहः पृष्ठे रक्षतु कूर्मराट् ।

१६३.३०/२हृदयं रक्षतात् कृष्णो ह्यङ्गुली रक्षतान् मृगः ॥ १६३.३० ॥

१६३.३१/१मुभं रक्षतु वागीशो नेत्रे रक्षतु पक्षिगः ।

१६३.३१/२श्रोत्रं रक्षतु वित्तेशः सर्वतो रक्षताद् भवः ।

१६३.३१/३नानापत्स्वेकशरणं देवो नारायणः स्वयम् ॥ १६३.३१ ॥

१६३.३२/१ब्रह्मोवाच । अेवमुक्त्वा तु शाकल्यो नय वा भक्ष वा सुभम् ।

१६३.३२/२मां राक्षसेन्द्र परशो त्वमिदानीमतन्द्रितः ॥ १६३.३२ ॥

१६३.३३/१राक्षसस्तस्य वचनाद् भक्षणाय समुद्यतः ।

१६३.३३/२नास्त्येव हृदये नूनं पापिनां करुणाकणः ॥ १६३.३३ ॥

१६३.३४/१दंष्ट्राकारावधनो गत्वा तस्यान्तिकं तदा ।

१६३.३४/२ब्राह्मणं तं निरीक्ष्यैवं परशुवाक्यमब्रवीत् ॥ १६३.३४ ॥

१६३.३५/१परशुरुवाच । शङ्भयङ्गदापाणिं त्वां पश्येऽहं द्विजोत्तम ।

१६३.३५/२सहस्रपादशिरसं सहस्राक्षकरं विभुम् ॥ १६३.३५ ॥

१६३.३६/१सर्वभूतैकनिलयं छन्दोऽपं जगन्मयम् ।

१६३.३६/२त्वामधे विप्र पश्यामि नास्ति ते पूर्वकं वपुः ॥ १६३.३६ ॥

૧૬૩.૩૭/૧તસ્માત્ પ્રસાદ્યે વિપ્ર ત્વમેવ શરણં ભવ ।
 ૧૬૩.૩૭/૨જ્ઞાનં દેહિ મહાબ્રુહ્મે તીર્થં બ્રૂહ્યઘનિષ્કૃતિમ્ ॥ ૧૬૩.૩૭ ॥
 ૧૬૩.૩૮/૧મહતાં દર્શનં બ્રહ્મગ્ જાયતે નહિ નિષ્કલમ્ ।
 ૧૬૩.૩૮/૨દ્વેષાદ્ અજ્ઞાનતો વાપિ પ્રસાદ્ગાદ્ વા પ્રમાદતઃ ॥ ૧૬૩.૩૮ ॥
 ૧૬૩.૩૯/૧અયસઃ સ્પર્શસંસ્પર્શો રુઢમત્વાયૈવ જાયતે ॥ ૧૬૩.૩૯ ॥
 ૧૬૩.૪૦/૧બ્રહ્મોવાચ । એતદ્ વાક્યં સમાકર્ણ્ય રાક્ષસેન સમીરિતમ્ ।
 ૧૬૩.૪૦/૨શાકલ્યઃ કૃપયા પ્રાહ વરદા સા સરસ્વતી ॥ ૧૬૩.૪૦ ॥
 ૧૬૩.૪૧/૧તવાચિરાદ્ દૈત્યપતે તતઃ સ્તુહિ જનાર્દનમ્ ।
 ૧૬૩.૪૧/૨મનોરથકૃલપ્રાપ્તૌ નાન્યન્ નારાયણસ્તુતેઃ ॥ ૧૬૩.૪૧ ॥
 ૧૬૩.૪૨/૧કિંચિદ્ અપ્યસ્તિ લોકેડસ્મિન્ કારણં શૃણુ રાક્ષસ ।
 ૧૬૩.૪૨/૨પ્રસન્ના તવ સા દેવી મદ્ભાક્યાચ્ચ ભવિષ્યતિ ॥ ૧૬૩.૪૨ ॥
 ૧૬૩.૪૩/૧બ્રહ્મોવાચ । તથેત્યુક્ત્વા સ પરશુર્ગડ્ગાં ત્રૈલોક્યપાવનીમ્ ।
 ૧૬૩.૪૩/૨સ્નાત્વા શુચિર્યતમના ગડ્ગામભિમુખઃ સ્થિતઃ ॥ ૧૬૩.૪૩ ॥
 ૧૬૩.૪૪/૧તત્રાપશ્યદ્ દિવ્યરૂપાં દિવ્યગન્ધાનુવેપનામ્ ।
 ૧૬૩.૪૪/૨સરસ્વતીં જગદ્ધાત્રીં શાકલ્યવચને સ્થિતામ્ ॥ ૧૬૩.૪૪ ॥
 ૧૬૩.૪૫/૧જગજ્જાડ્યહરાં વિશ્વ+ । જનનીં ભુવનેશ્વરીમ્ ।
 ૧૬૩.૪૫/૨તામુવાચ વિનીતાત્મા પરશુર્ગતકલ્મષઃ ॥ ૧૬૩.૪૫ ॥
 ૧૬૩.૪૬/૧પરશુરુવાચ । ગુરુઃ શાકલ્ય ઇત્યાહ માકાન્તં સ્તુહિ વિધ્વજમ્ ।
 ૧૬૩.૪૬/૨તવ પ્રસાદાત્ સા શક્તિર્યથા મે સ્યાત્ તથા કુરુ ॥ ૧૬૩.૪૬ ॥
 ૧૬૩.૪૭/૧બ્રહ્મોવાચ । તથાસ્તિત્વતિ ચ સા પ્રાહ પરશું શ્રીસરસ્વતી ।
 ૧૬૩.૪૭/૨સરસ્વત્યાઃ પ્રસાદેન પરશુસ્તં જનાર્દનમ્ ॥ ૧૬૩.૪૭ ॥
 ૧૬૩.૪૮/૧તુષ્ટાવ વિવિઘૈર્વાક્યૈસ્તતસ્તુષ્ટોડભવદ્ ધરિઃ ।
 ૧૬૩.૪૮/૨વરં પ્રાદાદ્ રાક્ષસાય કૃપાસિન્ધુર્જનાર્દનઃ ॥ ૧૬૩.૪૮ ॥
 ૧૬૩.૪૯/૧જનાર્દન ઉવાચ । યદ્ યન્ મનોગતં રક્ષસ્તત્ તત્ સર્વં
 ભવિષ્યતિ ॥ ૧૬૩.૪૯ ॥
 ૧૬૩.૫૦/૧બ્રહ્મોવાચ । શાકલ્યસ્ય પ્રસાદેન ગૌતમ્યાશ્ચ પ્રસાદતઃ ।
 ૧૬૩.૫૦/૨સરસ્વત્યાઃ પ્રસાદેન નરસિંહપ્રસાદતઃ ॥ ૧૬૩.૫૦ ॥

- १६३.५१/१पापिष्ठोऽपि तदा रक्षः परशुर्दिवमेथिवान् ।
 १६३.५१/२सर्वतीर्थाङ्घ्रिपद्मस्य प्रसादाच्छार्ङ्गधन्वनः ॥ १६३.५१ ॥
- १६३.५२/१ततः प्रभृति तत् तीर्थं सारस्वतमिति श्रुतम् ।
 १६३.५२/२तत्र स्नानेन दानेन विष्णुलोके मलीयते ॥ १६३.५२ ॥
- १६३.५३/१वाग्जवैष्णवशाकव्य+ । परशुप्रभववाणि डि ।
 १६३.५३/२भ्रूयभ्रूवंस्तीर्थानि तस्मिन् वै श्वेतपर्वते ॥ १६३.५३ ॥
- १६४.१/१अभ्युपवाय । चिच्छिकातीर्थमित्युक्तं सर्वरोगविनाशनम् ।
 १६४.१/२सर्वचिन्ताप्रहरणं सर्वशान्तिकरं नृणाम् ॥ १६४.१ ॥
- १६४.२/१तस्य स्वयं वक्ष्यामि शुभे तस्मिन् नगोत्तमे ।
 १६४.२/२गङ्गाया उत्तरे पारे यत्र देवो गदाधरः ॥ १६४.२ ॥
- १६४.३/१चिच्छिकः पक्षिराट् तत्र लेखाङ्गो योऽभिधीयते ।
 १६४.३/२सदा वसति तत्रैव मांसाशी श्वेतपर्वते ॥ १६४.३ ॥
- १६४.४/१नानापुष्पङ्गुलाकीर्णैः सर्वर्तुकुसुमैर्नगैः ।
 १६४.४/२सेविते द्विजमुष्यैश्च गौतम्या योपशोभिते ॥ १६४.४ ॥
- १६४.५/१सिद्धयारण्यगन्धर्व+ । किंनरामरसङ्कुले ।
 १६४.५/२तत्समीपे नगः कश्चिद् द्विपदां य यत्पुष्पदाम् ॥ १६४.५ ॥
- १६४.६/१रोगार्तिक्षुत्तृषाचिन्ता+ ंअरणानां न भाजनम् ।
 १६४.६/२अप्येवं गुणान्विते शैले नानामुनिगणवृते ॥ १६४.६ ॥
- १६४.७/१पूर्वदृशाधिपः कश्चित् पवमान इति श्रुतः ।
 १६४.७/२क्षत्रधर्मरतः श्रीमान् देवब्राह्मणपालकः ॥ १६४.७ ॥
- १६४.८/१भवेन मलता युक्तः सपुरोधा वनं यथौ ।
 १६४.८/२रेमे स्त्रीभिर्मनोऽज्ञाभिर्नृत्यवादित्रजैः सुषुप्तैः ॥ १६४.८ ॥
- १६४.९/१स य अयं धनुष्याणिर्मृगायाशीलिभिवृतः ।
 १६४.९/२अयं भ्रमन् कदाचित् स भ्रान्तो द्रुममुपागतः ॥ १६४.९ ॥
- १६४.१०/१गौतमीतीरसम्भूतं नानापक्षिगणैर्वृतम् ।
 १६४.१०/२आश्रमाणां गृहपतिं धर्मज्ञामिव सेवितम् ॥ १६४.१० ॥
- १६४.११/१तमाश्रित्य नगश्रेष्ठं पवमानो नृपोत्तमः ।

- १६४.११/२स विश्रान्तो जनवृत्तं ठक्षां यके नगोत्तमम् ॥ १६४.११ ॥
- १६४.१२/१तत्रापश्यद् द्विजं स्थूलं द्विमुषं शोभनाकृतिम् ।
- १६४.१२/२यिन्ताविष्टं तथा श्रान्तं तमपृच्छन् नृपोत्तमः ॥ १६४.१२ ॥
- १६४.१३/१राजोवाय । को भवान् द्विमुषः पक्षी यिन्तावान् षव लक्ष्यसे ।
- १६४.१३/२नैवात्र कश्चिद् दुःभार्तः कस्मात् त्वं दुःभमागतः ॥ १६४.१३ ॥
- १६४.१४/१ब्रह्मोवाय । ततः प्रोवाय नृपतिं पवमानं शनैः शनैः ।
- १६४.१४/२समाश्रस्तमनाः पक्षी यिच्छिको निःश्वसन् मुहुः ॥ १६४.१४ ॥
- १६४.१५/१यिच्छिक उवाय । मत्तो भयं न यान्येषां मम वान्योपपादितम् ।
- १६४.१५/२नानापुष्पकृवाडीर्णं मुनिभिः परिसेवितम् ॥ १६४.१५ ॥
- १६४.१६/१पश्येयं शून्यमेवाद्रिं ततः शोयामि मामुदम् ।
- १६४.१६/२न लभामि सुषुं किञ्चिन् न तृप्यामि कदायन ।
- १६४.१६/३निद्रां प्राप्नोमि न क्वापि न विश्रान्तिं न निर्वृतिम् ॥ १६४.१६ ॥
- १६४.१७/१ब्रह्मोवाय । द्विमुषस्य द्विजस्योक्तं श्रुत्वा राजातिविस्मितः ॥ १६४.१७ ॥
- १६४.१८/१राजोवाय । को भवान् किं कृतं पापं कस्माच्छून्यश्च पर्वतः ।
- १६४.१८/२अयेकेनास्येन तृप्यन्ति प्राणिनोऽत्र नगोत्तमे ॥ १६४.१८ ॥
- १६४.१९/१किमुतास्यद्भयेन त्वं न तृप्तिमुपयास्यसि ।
- १६४.१९/२किं वा ते दृष्टुं प्राप्सिमिह जन्मन्यथो पुरा ॥ १६४.१९ ॥
- १६४.२०/१तत् सर्वं शंस मे सत्यं त्रास्ये त्वां भडतो भयात् ॥ १६४.२० ॥
- १६४.२१/१ब्रह्मोवाय । राजानं तं द्विजः प्राड निःश्वसन् अथ
- यिच्छिकः ॥ १६४.२१ ॥
- १६४.२२/१यिच्छिक उवाय । वक्ष्येऽहं त्वां पूर्ववृत्तं
- पवमानं शृणुष्व तत् ।
- १६४.२२/२अहं द्विजातिप्रवरो वेदवेदाङ्गपारगः ॥ १६४.२२ ॥
- १६४.२३/१कुलीनो विदितप्राज्ञः कार्यहन्ता कलिप्रियः ।
- १६४.२३/२वदे पुरस्तथा पृष्ठे अन्यद् अन्यथ्य जन्तुषु ॥ १६४.२३ ॥
- १६४.२४/१परवृद्ध्या सदा दुःखी मायया विश्ववञ्चकः ।
- १६४.२४/२कृतघ्नः सत्यरहितः परनिन्दावियक्षाणः ॥ १६४.२४ ॥

- १६४.२५/१मित्रस्वामिगुरुद्रोही दम्भायारोडतिनिर्दृष्टः ।
 १६४.२५/२मनसा कर्मणा वाया तापयामि जनान् बभूव ॥ १६४.२५ ॥
- १६४.२६/१अथमेव विनोदो मे सदा यत् परछिंसनम् ।
 १६४.२६/२युग्मभेदं गाणोच्छेदं मर्यादाभेदनं सदा ॥ १६४.२६ ॥
- १६४.२७/१करोमि निर्विचारोऽहं विद्वत्सेवापराङ्मुषः ।
 १६४.२७/२न मया सदृशः कश्चित् पातकी भवनत्रये ॥ १६४.२७ ॥
- १६४.२८/१तेनाहं द्विमुषो जातस्तापनाद् दृग्भ्रमाग्यहम् ।
 १६४.२८/२तस्माद् दृग्भेन संतप्तः शून्योऽयं पर्वतो मम ॥ १६४.२८ ॥
- १६४.२९/१अन्यथ शृणु भूपाल वाक्यं धर्मार्थसंज्ञितम् ।
 १६४.२९/२ब्रह्महत्यासमं पापं तद् विना तद् अवाप्यते ॥ १६४.२९ ॥
- १६४.३०/१क्षत्रियः संगरे गत्वा अथवान्यत्र संगरात् ।
 १६४.३०/२पलायन्तं न्यस्तशस्त्रं विश्वस्तं य पराङ्मुषम् ॥ १६४.३० ॥
- १६४.३१/१अविज्ञातं योपविष्टे बिभेमीति य वादिनम् ।
 १६४.३१/२तं यदि क्षत्रियो हन्यात् स तु स्याद् ब्रह्मघातकः ॥ १६४.३१ ॥
- १६४.३२/१अधीतं विस्मरति यस्त्वं करोति तथोत्तमम् ।
 १६४.३२/२अनादरे य गुरुषु तमाहुर्ब्रह्मघातकम् ॥ १६४.३२ ॥
- १६४.३३/१प्रत्यक्षे य प्रियं वक्ति परोक्षे परुषाणि य ।
 १६४.३३/२अन्यद् धृष्टि वचस्यन्यत् करोत्यन्यत् सदैव यः ॥ १६४.३३ ॥
- १६४.३४/१गुरुणां शपथं कर्ता द्वेषा ब्राह्मणनिन्दकः ।
 १६४.३४/२मिथ्या विनीतः पापात्मा स तु स्याद् ब्रह्मघातकः ॥ १६४.३४ ॥
- १६४.३५/१देवं वेदमथाध्यात्मं धर्मब्राह्मणसंगतिम् ।
 १६४.३५/२अतान् निन्दति यो द्वेषात् स तु स्याद् ब्रह्मघातकः ॥ १६४.३५ ॥
- १६४.३६/१अप्येवं भूतोऽप्यहं राजन् दम्भार्थं लज्जया तथा ।
 १६४.३६/२सदृत्तं ध्रुव वर्तेऽहं तस्माद् राजन् द्विजोऽभवम् ॥ १६४.३६ ॥
- १६४.३७/१अप्येवं भूतोऽपि सत्कर्म किञ्चित् कर्तास्मि कुत्रचित् ।
 १६४.३७/२तेनाहं कर्मणा राजन् स्वतः स्मर्ता पुरा कृतम् ॥ १६४.३७ ॥
- १६४.३८/१ब्रह्मोवाच । तस्मिन्निवस्यः श्रुत्वा पवमानः सुविस्मितः ।
 १६४.३८/२कर्मणा केन ते मुक्तिरित्याह नृपतिर्द्विजम् ॥ १६४.३८ ॥

- १६४.३८/१धृति तस्य वयः श्रुत्वा नृपतिं प्राड पक्षिराट् ॥ १६४.३८ ॥
- १६४.४०/१विश्विक उवाच । अस्मिन् अेव नगश्रेष्ठे गौतम्या उत्तरे तटे ।
१६४.४०/२गदाधरं नाम तीर्थं तत्र मां नय सुप्रत ॥ १६४.४० ॥
- १६४.४१/१तद् धि तीर्थं पुण्यतमं सर्वपापप्रणाशनम् ।
१६४.४१/२सर्वकामप्रदं येति मडद्भिर्मुनिभिः श्रुतम् ॥ १६४.४१ ॥
- १६४.४२/१न गौतम्यास्तथा विष्णोरपरं क्लेशनाशनम् ।
१६४.४२/२सर्वभावेन तत् तीर्थं पश्येयमिति मे मतिः ॥ १६४.४२ ॥
- १६४.४३/१मत्कृतेन प्रयत्नेन नैतच्छक्यं कदाचन ।
१६४.४३/२कथमाकाङ्क्षितप्राप्तिर्भवेद् दृष्टकर्मणाम् ॥ १६४.४३ ॥
- १६४.४४/१सप्रयत्नोऽप्यलं वीर न पश्ये तत् सुदुष्करम् ।
१६४.४४/२तस्मात् तव प्रसादाख्य पश्येयं छि गदाधरम् ॥ १६४.४४ ॥
- १६४.४५/१अविज्ञापितद्गुणैः करुणावरुणालयम् ।
१६४.४५/२यस्मिन् दृष्टे भवक्लेशा न दृश्यन्ते पुनर्नरैः ॥ १६४.४५ ॥
- १६४.४६/१दृष्ट्वैव तं दिवं यास्ये प्रसादात् तव सुप्रत ॥ १६४.४६ ॥
- १६४.४७/१ब्रह्मोवाच । अेवमुक्तः स नृपतिश्चिख्येकेन द्विजम्भना ।
१६४.४७/२दर्शयामास तं देवं तां य गङ्गां द्विजम्भने ॥ १६४.४७ ॥
- १६४.४८/१ततः स चिख्यिकः स्नात्वा गङ्गां त्रैलोक्यपावनीम् ॥ १६४.४८ ॥
- १६४.४९/१विश्विक उवाच । गङ्गे गौतमि यावत् त्वां त्रिजगत्पावनीं नरः ।
१६४.४९/२न पश्यत्युच्यते तावद् छंढामुत्रापि पातकी ॥ १६४.४९ ॥
- १६४.५०/१तस्मात् सर्वांगसमपि मामुद्धर सरिद्धरे ।
१६४.५०/२संसारे देहिनामन्या न गतिः कापि कुत्रचित् ।
१६४.५०/३त्वां विना विषगुयराणाम् । सरोरुडसमुद्भवे ॥ १६४.५० ॥
- १६४.५१/१ब्रह्मोवाच । धृति श्रद्धाविशुद्धात्मा गङ्गैकशरणो द्विजः ।
१६४.५१/२स्नानं यजे स्मरन् अन्तर्गङ्गे त्रायस्व मामिति ॥ १६४.५१ ॥
- १६४.५२/१गदाधरं ततो नत्वा पश्यत्सु नगवासिषु ।
१६४.५२/२पवमानाभ्यनुज्ञातस्तदैव दिवमाकम् ॥ १६४.५२ ॥

- १६४.५३/१५वमानः स्वनगरं प्रययौ सानुगस्ततः ।
 १६४.५३/२ततः प्रभृति तत् तीर्थं पावमानं सचिच्छिकम् ॥ १६४.५३ ॥
- १६४.५४/१गदाधरं कोटितीर्थमिति वेदविदो विदुः ।
 १६४.५४/२कोटिकोटिगुणं कर्म कृतं तत्र भवेन् नृणाम् ॥ १६४.५४ ॥
- १६५.१/१अञ्जोवाय । भद्रतीर्थमिति प्रोक्तं सर्वानिष्टनिवारणम् ।
 १६५.१/२सर्वपापप्रशमनं मडाशान्तिप्रदायकम् ॥ १६५.१ ॥
- १६५.२/१आदित्यस्य प्रिया भार्या उषा त्वाष्ट्री पतिव्रता ।
 १६५.२/२रथायापि भार्या सवितुस्तस्याः पुत्रः शनैश्चरः ॥ १६५.२ ॥
- १६५.३/१तस्य स्वसा विष्टिरिति भीषणा पापुपिणी ।
 १६५.३/२तां कन्यां सविता कस्मै ददामीति मतिं दधे ॥ १६५.३ ॥
- १६५.४/१यस्मै यस्मै दातुकामः सूर्यो लोकागुरुः प्रभुः ।
 १६५.४/२तच्छ्रुत्वा भीषणा येति किं कुर्मो भार्ययानया ।
 १६५.४/३अथं तु वर्तमाने सा पितरं प्राड द्युभिता ॥ १६५.४ ॥
- १६५.६/१विष्टिरुवाय । आलामेव पिता यस्तु दधात् कन्यां सुरपिणे ।
 १६५.६/२स कृतार्थो भवेत्लोके न येद् दृष्टुतवान् पिता ॥ १६५.६ ॥
- १६५.७/१यतुर्थाद् वत्सराद् ओर्ध्वं यावन् न दशमात्ययः ।
 १६५.७/२रतावद् विवाहः कन्यायाः पित्रा कार्यः प्रयत्नतः ॥ १६५.७ ॥
- १६५.८/१श्रीमते विदुषे यूने कुलीनाय यशस्विने ।
 १६५.८/२उदाराय सनाथाय कन्या देया वराय वै ॥ १६५.८ ॥
- १६५.९/१अेतय्येद् अन्यथा कुर्यात् पिता स निरथी सदा ।
 १६५.९/२धर्मस्य साधनं कन्या विदुषामपि भास्कर ॥ १६५.९ ॥
- १६५.१०/१नरकस्येव मूर्खाणां कामोपलतयेतसाम् ।
 १६५.१०/२अेततः पृथिवी कृत्स्ना सशैलवनकानना ॥ १६५.१० ॥
- १६५.११/१स्वलंकृतोपाधिनीना सुकन्या चैकतः स्मृता ।
 १६५.११/२विक्रीणीते यश्च कन्यामश्वं वा गां तिलान् अपि ॥ १६५.११ ॥
- १६५.१२/१न तस्य रौरवादिभ्यः कदाचिन् निष्कृतिर्भवेत् ।
 १६५.१२/२विवाहातिक्रमः कार्यो न कन्यायाः कदाचन ॥ १६५.१२ ॥
- १६५.१३/१तस्मिन् कृते यत् पितुः स्यात् पापं तत् केन कथ्यते ।

- १६५.१३/स्यावल्लज्जं न जानाति यावत् क्रीडति पांशुभिः ॥ १६५.१३ ॥
- १६५.१४/१तावत् कन्या प्रदातव्या नो येत् पित्रोरधोगतिः ।
- १६५.१४/२पितुः स्वरूपं पुत्रः स्याद् यः पिता पुत्र एव सः ॥ १६५.१४ ॥
- १६५.१५/१आत्मनः सुप्तितां लोके को न कुर्यात् करोति च ।
- १६५.१५/२यत् कन्यायां पिता कुर्याद् दानं पूजनमीक्षणम् ॥ १६५.१५ ॥
- १६५.१६/१यत् कृतं तत् कृतं विधात् तासु दत्तं तद् अक्षयम् ।
- १६५.१६/२यद् दत्तं तासु कन्यासु तद् आनन्त्याय कल्पते ॥ १६५.१६ ॥
- १६५.१७/१पुत्रेषु यैव पौत्रेषु को न कुर्यात् सुभं रवे ।
- १६५.१७/२करोति यः कन्यकानां स सम्पद्भाजनं भवेत् ॥ १६५.१७ ॥
- १६५.१८/१ब्रह्मोवाच । एवं तां वादिनीं कन्यां विष्टिं प्रोवाच
भास्करः ॥ १६५.१८ ॥
- १६५.१९/१सूर्य उवाच । किं करोमि न गृह्णाति त्वां कश्चिद् भीषणाकृतिम् ।
- १६५.१९/२कुलं रूपं वयो वित्तं विधां वृत्तं सुशीलताम् ॥ १६५.१९ ॥
- १६५.२०/१मिथः पश्यन्ति सम्बन्धे विवाले स्त्रीषु पुंसु च ।
- १६५.२०/२अस्मासु सर्वमप्यस्ति विना तव गुणैः शुभे ।
- १६५.२०/३किं करोमि क्व दास्यामि वृथा मां धिक् करोषि किम् ॥ १६५.२० ॥
- १६५.२१/१ब्रह्मोवाच । अवेमुक्त्वा पुनस्तां य विष्टिं प्रोवाच भास्करः ॥ १६५.२१ ॥
- १६५.२२/१सूर्य उवाच । यस्मै कस्मै च दातव्या त्वं वै यद्यनुमन्यसे ।
- १६५.२२/२दीयसेऽद्य मया विष्टे अनुजानीहि मां ततः ॥ १६५.२२ ॥
- १६५.२३/१ब्रह्मोवाच । पितरं प्राड सा विष्टिर्भर्ता पुत्रा धनं सुभम् ।
- १६५.२३/२आयू रूपं य सम्प्रीतिर्जायते प्राक्तनानुगम् ॥ १६५.२३ ॥
- १६५.२४/१यत् पुरा विहितं कर्म प्राणिना साध्यसाधु वा ।
- १६५.२४/२कुलं तदनुरोधेन प्राप्यतेऽपि भवान्तरे ॥ १६५.२४ ॥
- १६५.२५/१स्वदोष एव तत् पित्रा परिहर्तव्य आदरात् ।
- १६५.२५/२तादृग् एव कुलं तु स्याद् यादृग् आचरितं पुरा ॥ १६५.२५ ॥
- १६५.२६/१तस्मात् तद्दानसम्बन्धं स्ववंशानुगतं पिता ।
- १६५.२६/२करोति शेषं दैवेन यद् भाव्यं तद् भविष्यति ॥ १६५.२६ ॥

- १६५.२७/१अञ्जोवाय । तश्चुत्वा दृडितुर्वाङ्म्यं त्वष्टुः पुत्राय भीषणांम् ।
 १६५.२७/२विश्वरूपाय तां प्रादाद् विष्टिं लोकाभयंकरीम् ॥ १६५.२७ ॥
- १६५.२८/१विश्वरूपोऽपि तद्भव्य भीषणो भीषणाकृतिः ।
 १६५.२८/२भेवं मिथः संयत्तोः शीलरूपसमानयोः ॥ १६५.२८ ॥
- १६५.२९/१प्रीतिः कदाचिद् वैषम्यं दम्पत्योरभवन् मिथः ।
 १६५.२९/२गाण्डो नामाभवत् पुत्रो ज्यतिगाण्डस्तथैव य ॥ १६५.२९ ॥
- १६५.३०/१रक्ताक्षः क्रोधनश्चैव व्यथो दूर्मुष्य भवेत् य ।
 १६५.३०/२तेभ्यः कनीयान् अभवद् धर्षणो नाम पुण्यभाक् ॥ १६५.३० ॥
- १६५.३१/१सुतः सुशीलः सुभगः शान्तः शुद्धमतिः शुचिः ।
 १६५.३१/२स कदाचिद् यमगुलं द्रष्टुं मातुलमभ्यगात् ॥ १६५.३१ ॥
- १६५.३२/१स ददर्श अडूग्ं जन्तून् स्वर्गस्थान् एव दुःषिनः ।
 १६५.३२/२स मातुलं तु पप्रच्छ नत्वा धर्मं सनातनम् ॥ १६५.३२ ॥
- १६५.३३/१दर्षण उवाच । क एमे सुषिनस्तात पथ्यन्ते नरके य के ॥ १६५.३३ ॥
- १६५.३४/१अञ्जोवाय । भेवं पृष्टो धर्मराजः सर्वं प्राड यथार्थवत् ।
 १६५.३४/२तत्कर्मणां गतिं सर्वाभिशेषेण न्यवेदयत् ॥ १६५.३४ ॥
- १६५.३५/१यम उवाच । विहितस्य न कुर्वन्ति ये कदाचिद् अतिक्रमम् ।
 १६५.३५/२न ते पश्यन्ति निरयं कदाचिद् अपि मानवाः ॥ १६५.३५ ॥
- १६५.३६/१न मानयन्ति ये शास्त्रं नाचारं न अडुश्रुतान् ।
 १६५.३६/२विहितातिक्रमं कुर्युर्ये ते नरकगामिनः ॥ १६५.३६ ॥
- १६५.३७/१अञ्जोवाय । स तु श्रुत्वा धर्मवाङ्म्यं दर्षणः पुनरञ्जवीत् ॥ १६५.३७ ॥
- १६५.३८/१दर्षण उवाच । पिता त्वाष्ट्रो भीषणश्च माता विष्टिश्च भीषणा ।
 १६५.३८/२भ्रातरश्च महात्मानो येन ते शान्तबुद्धयः ॥ १६५.३८ ॥
- १६५.३९/१सुररूपाश्च भविष्यन्ति निर्दोषा मङ्गलप्रदाः ।
 १६५.३९/२तन् मे कर्म वदस्वाधे तत्कर्तास्मि सुरोत्तम ॥ १६५.३९ ॥
- १६५.४०/१अन्यथा तान् न गच्छेयमित्युक्तः प्राड धर्मराट् ।
 १६५.४०/२दर्षणं शुद्धबुद्धिं तं दर्षणोऽसि न संशयः ॥ १६५.४० ॥
- १६५.४१/१अडवः स्युः सुताः केचिन् नैव ते कुलतन्तवः ।

- ૧૬૫.૪૧/૨એક એવ સુતઃ કશ્ચિદ્ યેન તદ્ પ્રિયતે કુલમ્ ॥ ૧૬૫.૪૧ ॥
- ૧૬૫.૪૨/૧કુલસ્યાધારભૂતો યો યઃ પિત્રોઃ પ્રિયકારકઃ ।
- ૧૬૫.૪૨/૨યઃ પૂર્વજાન્ ઉદ્ધરતિ સ પુત્રસ્તિત્વતરો ગદઃ ॥ ૧૬૫.૪૨ ॥
- ૧૬૫.૪૩/૧યસ્માત્ ત્વયાનુરૂપં મે પ્રોક્તં માતામહ પ્રિયમ્ ।
- ૧૬૫.૪૩/૨તસ્માત્ ત્વં ગૌતર્મી ગચ્છ સ્નાત્વા નિયતમાનસઃ ॥ ૧૬૫.૪૩ ॥
- ૧૬૫.૪૪/૧સ્તુહિ વિષ્ણું જગદ્યોનિ શાન્તં પ્રીતેન ચેતસા ।
- ૧૬૫.૪૪/૨સ તુ પ્રીતો યદિ ભવેત્ સર્વમિદં પ્રદાસ્યતિ ॥ ૧૬૫.૪૪ ॥
- ૧૬૫.૪૫/૧બ્રહ્મોવાચ । ઇતિ શ્રુત્વા ધર્મવાક્યં હર્ષણો ગૌતર્મી યથૌ ।
- ૧૬૫.૪૫/૨શુચિસ્તુષ્ટાવ દેવેશં હરિં પ્રીતોઽભવદ્ ધરિઃ ॥ ૧૬૫.૪૫ ॥
- ૧૬૫.૪૬/૧હર્ષણાય તતઃ પ્રાદાત્ કુલભદ્રં તતસ્તુ સઃ ।
- ૧૬૫.૪૬/૨સર્વાભદ્રપ્રશમનન+ । પૂર્વકં ભદ્રમસ્તુ તે ॥ ૧૬૫.૪૬ ॥
- ૧૬૫.૪૭/૧તદ્ ભદ્રા પ્રોચ્યતે વિષ્ટિઃ પિતા ભદ્રસ્તથા સુતાઃ ।
- ૧૬૫.૪૭/૨તતઃ પ્રભૃતિ તત્ તીર્થં ભદ્રતીર્થં તદ્ ઉચ્યતે ॥ ૧૬૫.૪૭ ॥
- ૧૬૫.૪૮/૧સર્વમ્ડગલદં પુંસાં તત્ર ભદ્રપતિર્હરિઃ ।
- ૧૬૫.૪૮/૨તત્તીર્થસેવિનાં પુંસાં સર્વસિદ્ધિપ્રદાયકમ્ ।
- ૧૬૫.૪૮/૩મ્ડગલૈકનિધિઃ સાક્ષાદ્ દેવદેવો જનાર્દનઃ ॥ ૧૬૫.૪૮ ॥
- ૧૬૬.૧/૧બ્રહ્મોવાચ । પતત્રિતીર્થમાખ્યાતં રોગહ્નં પાપનાશનમ્ ।
- ૧૬૬.૧/૨તસ્ય શ્રવણમાત્રેણ કૃતકૃત્યો ભવેન્ નરઃ ॥ ૧૬૬.૧ ॥
- ૧૬૬.૨/૧બભૂવતુઃ કશ્યપસ્ય સુતાવરુણાવીશ્વરૌ ।
- ૧૬૬.૨/૨સમ્પાતિશ્ચ જટાયુશ્ચ સમ્ભવેતાં તદન્યથે ॥ ૧૬૬.૨ ॥
- ૧૬૬.૩/૧તાર્ક્ષ્યપ્રજાપતેઃ પુત્રાવરુણો ગરુડસ્તથા ।
- ૧૬૬.૩/૨તદન્યથે સમ્ભૂતઃ ચ સમ્પાતિઃ પતગોત્તમઃ ॥ ૧૬૬.૩ ॥
- ૧૬૬.૪/૧જટાયુરિતિ વિખ્યાતો હ્યપરઃ સોદરોઽનુજઃ ।
- ૧૬૬.૪/૨અન્યોન્યસ્પર્ધયા યુક્તાવુશ્મતૌ સ્વભલેન તૌ ॥ ૧૬૬.૪ ॥
- ૧૬૬.૫/૧સંજગમતુર્દિનકરં નમસ્કર્તું વિહાયસિ ।
- ૧૬૬.૫/૨યાવત્ સૂર્યસ્ય સામીપ્યં પ્રાપ્તૌ તૌ વિહગોત્તમૌ ॥ ૧૬૬.૫ ॥
- ૧૬૬.૬/૧દગ્ધપક્ષાવુભૌ શ્રાન્તૌ પતિતૌ ગિરિમૂર્ધનિ ।
- ૧૬૬.૬/૨બાન્ધવૌ પતિતૌ દૃષ્ટ્વા નિશ્ચેષ્ટૌ ગતચેતસૌ ॥ ૧૬૬.૬ ॥

- १६६.७/१तावद् द्युःखाभिभूतोऽसावरुणः प्राड भास्करम् ।
 १६६.७/२तौ दृष्ट्वा त्वरुणः सूर्येणम् प्राडेदं पतितौ भुवि ।
 १६६.७/३आश्वासयैतौ तिग्मांशो यावन् नैतौ मस्त्रिभ्यतः ॥ १६६.७ ॥
- १६६.८/१ब्रह्मोवाच । तथेत्युक्त्वा दिनकरो जुवयामास तौ भगौ ।
 १६६.८/२गरुडोऽपि तयोः श्रुत्वा अवस्थां सड विष्णुना ॥ १६६.८ ॥
- १६६.९/१आगत्याश्वासयामास सुभं यडे य नारद ।
 १६६.९/२सर्वे येव तदा जग्मुर्गुड्गां तापापनुत्तये ॥ १६६.९ ॥
- १६६.१०/१जटायुश्चारुणश्चैव सम्पातिर्गरुडस्तथा ।
 १६६.१०/२सूर्यो विष्णुस्तत् प्रययौ तत् तीर्थं बहुपुण्यदम् ॥ १६६.१० ॥
- १६६.११/१पतत्रितीर्थमाभ्यातं विषधं सर्वकामदम् ।
 १६६.११/२स्वयं सूर्यस्तथा विष्णुः सुपर्णोऽनारुणेन य ॥ १६६.११ ॥
- १६६.१२/१आसते गौतमीतीरे तथैव वृषभध्वजः ।
 १६६.१२/२त्रयाणामपि देवानां स्थितेस्तत् तीर्थमुत्तमम् ॥ १६६.१२ ॥
- १६६.१३/१तत्र स्नात्वा शुचिर्भूत्वा नमस्कुर्वात् सुरान् धमान् ।
 १६६.१३/२आधिव्याधिविनिर्मुक्तः स परं सौभ्यमाप्नुयात् ॥ १६६.१३ ॥
- १६७.१/१ब्रह्मोवाच । विप्रतीर्थमिति भ्यातं तथा नारायणं विदुः ।
 १६७.१/२तस्याभ्यानं प्रवक्ष्यामि शृणु विस्मयकारकम् ॥ १६७.१ ॥
- १६७.२/१अन्तर्वेधां द्विजः कश्चिद् ब्राह्मणो वेदपारगः ।
 १६७.२/२तस्य पुत्रा मडाप्राज्ञा गुणरुपेयान्विताः ॥ १६७.२ ॥
- १६७.३/१तेषां कनीयान् यो भ्राता शान्तो गुणगणैर्वृतः ।
 १६७.३/२आसन्दिव धिति भ्यातः सर्वज्ञानो मडामतिः ॥ १६७.३ ॥
- १६७.४/१विवाडाय पिता तस्मै आसन्दिवाय यत्नवान् ।
 १६७.४/२अेतस्मिन् अन्तरे रात्रौ सुभं तं द्विजपुत्रकम् ॥ १६७.४ ॥
- १६७.५/१अविष्णुस्मरणं सौम्यं । शिरस्कमसमाडितम् ।
 १६७.५/२आसन्दिवं कूरुपुत्रा राक्षसी कामरुपिणी ॥ १६७.५ ॥
- १६७.६/१तमादायागमच्छीघ्रं गौतम्या दक्षिणे तटे ।
 १६७.६/२श्रीगिरेरुत्तरे पारे बहुब्राह्मणसेवितम् ॥ १६७.६ ॥

- ૧૬૭.૭/૧નગરં ધર્મનિલયં લક્ષ્યા નિલયમેવ ચ ।
 ૧૬૭.૭/૨તત્ર રાજા બૃહત્કીર્તિઃ સર્વક્ષત્રગુણાન્વિતઃ ॥ ૧૬૭.૭ ॥
- ૧૬૭.૮/૧તસ્યામિતક્ષેમસુભિક્ષયુક્તમ્ ।
 ૧૬૭.૮/૨નિશાવસાને દ્વિજપુત્રયુક્તા ।
 ૧૬૭.૮/૩સા રાક્ષસી તત્ પુરમાસસાદ ।
 ૧૬૭.૮/૪મનોહ્ણરૂપાણિ ભિભર્તિ નિત્યમ્ ॥ ૧૬૭.૮ ॥
- ૧૬૭.૯/૧સા કામરૂપેણ ચરત્યશેષામ્ ।
 ૧૬૭.૯/૨મહીમિમાં તેન સમં દ્વિજેન ।
 ૧૬૭.૯/૩ગોદાવરીદક્ષિણતીરભાગે ।
 ૧૬૭.૯/૪વૃધ્નાકૃતિસ્તં દ્વિજમાહ ભીમા ॥ ૧૬૭.૯ ॥
- ૧૬૭.૧૦/૧રાક્ષસ્યુવાચ । એષા તુ ગડ્ગા દ્વિજમુખ્ય સંધ્યા ।
 ૧૬૭.૧૦/૨ઉપાસ્યતાં વિપ્રવરૈઃ સમેત્ય ।
 ૧૬૭.૧૦/૩યથોચિતં વિપ્રવરાસ્તુ કાલે ।
 ૧૬૭.૧૦/૪નોપાસતે યત્ત એવ સંધ્યામ્ ॥ ૧૬૭.૧૦ ॥
- ૧૬૭.૧૧/૧નીયાસ્ત એવાભિહિતાઃ સુરેશૈર્ ।
 ૧૬૭.૧૧/૨અન્યાવસાથિપ્રવરાસ્ત એતે ।
 ૧૬૭.૧૧/૩અહં જનિત્રી તવ ચેતિ વાચ્યમ્ ।
 ૧૬૭.૧૧/૪નો ચેદ્ ઇદાનીં ત્વમુપૈષિ નાશમ્ ॥ ૧૬૭.૧૧ ॥
- ૧૬૭.૧૨/૧મદ્વાક્યકર્તાસિ યદિ દ્વિજેન્દ્ર ।
 ૧૬૭.૧૨/૨સુખં કરિષ્યે તવ યત્ પ્રિયં ચ ।
 ૧૬૭.૧૨/૩પુનશ્ચ દેશં નિલયં ગુરૂશ્ચ ।
 ૧૬૭.૧૨/૪સમ્રાપયિષ્યે નનુ સત્યમેતત્ ॥ ૧૬૭.૧૨ ॥
- ૧૬૭.૧૩/૧બ્રહ્મોવાચ । સ પ્રાહ કા ત્વં દ્વિજપુંગવોડપિ ।
 ૧૬૭.૧૩/૨સોવાચ તં રાક્ષસી કામરૂપા ।
 ૧૬૭.૧૩/૩વિશ્વાસયન્તી શપથૈરનેકૈસ્- ।
 ૧૬૭.૧૩/૪તં ભ્રાન્તચિત્તં મુનિરાજપુત્રમ્ ॥ ૧૬૭.૧૩ ॥
- ૧૬૭.૧૪/૧કહ્વાલિની નામ જગત્પ્રસિદ્ધા ।
 ૧૬૭.૧૪/૨વિપ્રોડપિ તામાહ નિવેદિતં યત્ ।
 ૧૬૭.૧૪/૩તદ્ એવ કર્તાસ્મિ ન સંશયોડત્ર ।
 ૧૬૭.૧૪/૪યત્ તત્ પ્રિયં વચ્ચિ કરોમિ ચૈવ ॥ ૧૬૭.૧૪ ॥

१६७.१५/१अञ्जोवाय । तद् विप्रवचनं श्रुत्वा राक्षसी कामरूपिणी ।
 १६७.१५/२वृद्धा तथापि चार्चङ्गी द्रिव्यालंकारभूषणा ॥ १६७.१५ ॥
 १६७.१६/१द्विजमादाय सर्वत्र मत्सुतोऽयं गुणाकरः ।
 १६७.१६/२भवेवं वदन्ती सर्वत्र याति वक्ति करोति य ॥ १६७.१६ ॥
 १६७.१७/१तं विप्रं रूपसौभाग्य+ । वयोविधाविभूषितम् ।
 १६७.१७/२तां य वृद्धां गुणोपेतामस्य मातेति मेनिरे ॥ १६७.१७ ॥
 १६७.१८/१तत्र द्विजवरः कश्चित् स्वां कन्यां भूषणान्विताम् ।
 १६७.१८/२राक्षसीं तां पुरस्कृत्य प्रादात् तस्मै द्विजातये ॥ १६७.१८ ॥
 १६७.१९/१सा कन्या तं पतिं प्राप्य कृतार्थास्मीत्यचिन्तयत् ।
 १६७.१९/२स द्विजोऽपि गुणैर्युक्तां पत्नीं दृष्ट्वा सुदुःखितः ॥ १६७.१९ ॥
 १६७.२०/१द्विज उवाच । मामियं भक्षयेद् भवे राक्षसी पापरूपिणी ।
 १६७.२०/२किं करोमि क्व गच्छामि कश्चित् कथयामि वा ॥ १६७.२० ॥
 १६७.२१/१महत् संकटमापन्नं रक्षयिष्यति कोऽत्र माम् ।
 १६७.२१/२भार्या ममेयं कल्याणी गुणरूपवयोर्युता ।
 १६७.२१/३भेनाभायशुभाकस्माद् भक्षयिष्यति राक्षसी ॥ १६७.२१ ॥
 १६७.२२/१अञ्जोवाय । अतस्मिन् अन्तरे तत्र भार्या सा गुणशालिनी ।
 १६७.२२/२वृद्धाप्यतिदुराधर्षा सा गता कुत्रचित् तदा ॥ १६७.२२ ॥
 १६७.२३/१प्रश्नयावनता भूत्वा भाला चापि पतिप्रता ।
 १६७.२३/२भर्तारं दुःखितं ज्ञात्वा पतिं प्राह रजः शनैः ॥ १६७.२३ ॥
 १६७.२४/१भार्योवाय । कस्मात् ते दुःखमापन्नं स्वामिंस्तत्त्वं
 वदस्व मे ॥ १६७.२४ ॥
 १६७.२५/१अञ्जोवाय । शनैः प्रोवाच तां भार्या यथावत् पूर्वविस्तरम् ।
 १६७.२५/२किमकथं प्रिये मित्रे कुलीनायां य योषिति ॥ १६७.२५ ॥
 १६७.२६/१भर्तृवाक्यं निशम्येदं प्रोवाच वदतां वरा ॥
 १६७.२६ ॥
 १६७.२७/१भार्योवाय । अनात्मनः सर्वतोऽपि भयमस्ति गृहेष्वपि ।
 १६७.२७/२कुतो भयं ज्यात्मवतां किं पुनर्गौतमीतटे ॥ १६७.२७ ॥

- ૧૬૭.૨૮/૧વસતાં વિષ્ણુભક્તાનાં વિરક્તાનાં વિવેકિનામ્ ।
 ૧૬૭.૨૮/૨અત્ર સ્નાત્વા શુચિર્ભૂત્વા સ્તુહિ દેવમનામયમ્ ॥ ૧૬૭.૨૮ ॥
- ૧૬૭.૨૯/૧બ્રહ્મોવાચ । એતદ્ આકર્ણ્ય ગડ્ગાયાં સ્નાત્વા વિગતકલ્મષઃ ।
 ૧૬૭.૨૯/૨તુષ્ટાવ ગૌતમીતીરે દ્વિજો નારાયણં તથા ॥ ૧૬૭.૨૯ ॥
- ૧૬૭.૩૦/૧દ્વિજ ઉવાચ । ત્વમન્તરાત્મા જગતોઽસ્ય નાથ ।
 ૧૬૭.૩૦/૨ત્વમેવ કર્તાસ્ય મુકુન્દ હર્તા ।
 ૧૬૭.૩૦/૩ત્વં પાલકઃ પાલયસે ન દીનમ્ ।
 ૧૬૭.૩૦/૪અનાથબન્ધો નરસિંહ કસ્માત્ ॥ ૧૬૭.૩૦ ॥
- ૧૬૭.૩૧/૧શ્રુત્વૈતત્ પ્રાર્થનં તસ્ય જગચ્છોકનિવારણઃ ।
 ૧૬૭.૩૧/૨નારાયણોઽપિ તાં પાપાં નિજઘાન સ રાક્ષસીમ્ ॥ ૧૬૭.૩૧ ॥
- ૧૬૭.૩૨/૧સુદર્શનિન ચક્રેણ સહસ્રારેણ ભાસ્વતા ।
 ૧૬૭.૩૨/૨તસ્મૈ પ્રાદાદ્ વરાન્ ઇષ્ટાન્ પ્રાપયચ્ચ ગુરું પ્રભુઃ ॥ ૧૬૭.૩૨ ॥
- ૧૬૭.૩૩/૧તતઃ પ્રભૃતિ તત્ તીર્થ વિપ્રં નારાયણં વિદુઃ ।
 ૧૬૭.૩૩/૨સ્નાનદાનેન પૂજાદૈર્ઘ્યેન સિદ્ધિતિ વાચ્છિતમ્ ॥ ૧૬૭.૩૩ ॥
- ૧૬૮.૧/૧બ્રહ્મોવાચ । ભાનુતીર્થમિતિ ખ્યાતં ત્વાષ્ટ્રં માહેશ્વરં તથા ।
 ૧૬૮.૧/૨એન્દ્રં યામ્યં તથાગ્રેયં સર્વપાપપ્રણાશનમ્ ॥ ૧૬૮.૧ ॥
- ૧૬૮.૨/૧અભિષ્ટુત ઇતિ ખ્યાતો રાજાસીત્ પ્રિયદર્શનઃ ।
 ૧૬૮.૨/૨હયમેધેન પુણ્યેન યજ્ઞમારબ્ધવાન્ સુરાન્ ॥ ૧૬૮.૨ ॥
- ૧૬૮.૩/૧તત્રત્વિજઃ ષોડશ સ્યુર્વસિષ્ઠાત્રિપુરોગમાઃ ।
 ૧૬૮.૩/૨ક્ષત્રિયે યજમાને તુ યજ્ઞભૂમિઃ કથં ભવેત્ ॥ ૧૬૮.૩ ॥
- ૧૬૮.૪/૧બ્રાહ્મણે દીક્ષિતે રાજા ભુવં દાસ્યતિ યજ્ઞિયામ્ ।
 ૧૬૮.૪/૨ભૂપતૌ દીક્ષિતે દાતા કો ભવેત્ કો નુ યાચતે ॥ ૧૬૮.૪ ॥
- ૧૬૮.૫/૧ચાચ્ચેયમખિલાશર્મન+ । જનની પાપરૂપિણી ।
 ૧૬૮.૫/૨કેનાપ્યતો ન કાર્યેવ ક્ષત્રિયેણ વિશેષતઃ ॥ ૧૬૮.૫ ॥
- ૧૬૮.૬/૧એવં મીમાંસમાનેષુ બ્રાહ્મણેષુ પરસ્પરમ્ ।
 ૧૬૮.૬/૨તત્ર પ્રાહ મહાપ્રાણો વસિષ્ઠો ધર્મવિત્તમઃ ॥ ૧૬૮.૬ ॥
- ૧૬૮.૭/૧વસિષ્ઠ ઉવાચ । રાણિ દીક્ષાયમાણે તુ સૂર્યો યાચ્યો ભુવં પ્રતિ ।

- १६८.७/२देहि मे देव सवितर्यजनं देवतोयितम् ॥ १६८.७ ॥
- १६८.८/१दैवं क्षत्रमसि ब्रह्मन् भूतनाथ नमोऽस्तु ते ।
- १६८.८/२यायितः सविता राज्ञा देवानां यजनं शुभम् ॥ १६८.८ ॥
- १६८.९/१६दात्येव ततो राजन् प्रार्थयेषां दिवाकरम् ॥ १६८.९ ॥
- १६८.१०/१ब्रह्मोवाच । तथेत्युक्त्वाभिष्टुतोऽपि देवदेवं दिवाकरम् ।
- १६८.१०/२श्रद्धया प्रार्थयामास उरीशाजात्मकं रविम् ॥ १६८.१० ॥
- १६८.११/१राजोवाच । देवानां यजनं देहि सवितस्ते नमोऽस्तु ते ॥ १६८.११ ॥
- १६८.१२/१ब्रह्मोवाच । क्षत्रं दैवं यतः सूर्यो दत्ता भूर्भूपतेस्ततः ।
- १६८.१२/२सविता देवदेवेशो ददामीत्यभ्यभाषत ॥ १६८.१२ ॥
- १६८.१३/१भेवं करोति यो यज्ञं तस्य रिष्टिर्न कायन ।
- १६८.१३/२तथा वाजिमघे सत्रे ब्राह्मणैर्वेदपाठगैः ॥ १६८.१३ ॥
- १६८.१४/१प्रारब्धेऽभिष्टुता राज्ञा यत्रागाद् भूपतिं रविः ।
- १६८.१४/२देवानां यजनं दातुं भानुतीर्थं तद् उच्यते ॥ १६८.१४ ॥
- १६८.१५/१तं देवकृतमुत्कृष्टं उयमेधं सुरैर्युतम् ।
- १६८.१५/२दैत्याश्च दनुजाश्चैव तथान्ये यज्ञघातकाः ॥ १६८.१५ ॥
- १६८.१६/१ब्रह्मवेषधराः सर्वे गायन्तः सामगा एव ।
- १६८.१६/२तेऽपि तत्र मडाप्राज्ञाः प्राविशन् अनिवारिताः ॥ १६८.१६ ॥
- १६८.१७/१यमसानि य पात्राणि सोमं यषालमेव य ।
- १६८.१७/२सोमपानं उविस्त्यागाम् ऋत्विजो भूपतिं तथा ॥ १६८.१७ ॥
- १६८.१८/१निन्दन्ति निक्षिपन्त्यन्ये उसन्त्यन्ये तथासुराः ।
- १६८.१८/२तेषां येष्टां न जानन्ति विश्वरूपं विना मुने ॥ १६८.१८ ॥
- १६८.१९/१विश्वरूपोऽपि पितरं प्राड दैत्या एमे षति ।
- १६८.१९/२तत् पुत्रवचनं श्रुत्वा त्वष्टा प्राड सुरान् षडम् ॥ १६८.१९ ॥
- १६८.२०/१त्वष्टोवाच । गृहीत्वा वारिदर्भाश्च प्रोक्षयध्वं समन्ततः ।
- १६८.२०/२ये निन्दन्ति मधं पुण्यं यमसं सोममेव य ॥ १६८.२० ॥
- १६८.२१/१मया त्वपडताः सर्वे षत्युक्त्वा परिषिञ्चत ॥ १६८.२१ ॥
- १६८.२२/१ब्रह्मोवाच । तथा यक्षुः सुरगणास्त्वष्टा यापि तथाकरोत् ।

- १६८.२२/रभस्मीभूतास्ततः सर्वे कांदिशीकास्ततोऽभवन् ॥ १६८.२२ ॥
- १६८.२३/१७ता मया मलापापा धृत्युक्त्वा वार्यवाक्षिपत् ।
- १६८.२३/स्ततः क्षीणायुषो दैत्याः प्रातिष्ठन् कुपितास्ततः ॥ १६८.२३ ॥
- १६८.२४/१यत्रैतत् प्राक्षिपद् वारि त्वष्टा लोकप्रजापतिः ।
- १६८.२४/स्त्वाष्ट्रे तीर्थं तद् आप्यातं सर्वपापप्राणशानम् ॥ १६८.२४ ॥
- १६८.२५/१त्वष्टुर्वाङ्मयाव्युतान् दैत्यान् निजघान यमस्तदा ।
- १६८.२५/२कालदण्डेन यकेण कालपाशेन मन्युना ॥ १६८.२५ ॥
- १६८.२६/१यत्र ते निडता दैत्यास्तत् तीर्थं याम्यमुच्यते ।
- १६८.२६/२यत्राभवत् ङतुः पूर्णो दुत्वाग्रौ यामृतं भद्रु ॥ १६८.२६ ॥
- १६८.२७/१धाराभिः शरमानाभिरभाण्डाभिर्मंडाध्यरे ।
- १६८.२७/२यत्राभवद् ध्व्यवाहस्तृमस्तस्य ङ्यभिष्टुतः ॥ १६८.२७ ॥
- १६८.२८/१अग्नितीर्थं तद् आप्यातमश्वमेधकृलप्रदम् ।
- १६८.२८/२धन्द्रो मरुद्भिर्नृपतिं प्राडेदं वयनं शुभम् ॥ १६८.२८ ॥
- १६८.२९/१त्वं संराड् भविता राजन् उभयोरपि लोकयोः ।
- १६८.२९/२सप्ता मम प्रियो नित्यं भविता नात्र संशयः ॥ १६८.२९ ॥
- १६८.३०/१स कृतार्थो मर्त्यलोक धन्द्रतीर्थे य तर्पणाम् ।
- १६८.३०/२कुर्यात् पितृणां प्रीत्यर्थं यमतीर्थे विशेषतः ॥ १६८.३० ॥
- १६८.३१/१मासेश्चरे तु तत् तीर्थं पूजितोऽभिष्टुतः शिवः ।
- १६८.३१/२भक्तियुक्तेन विप्रैश्च सर्वकर्मविशारदैः ॥ १६८.३१ ॥
- १६८.३२/१वैदिकैर्लौकिकैश्चैव मन्त्रैः पूज्यं मण्डेश्वरम् ।
- १६८.३२/२नृत्यैर्गातैस्तथा वाद्यैरभृतैः पञ्चसम्भवैः ॥ १६८.३२ ॥
- १६८.३३/१उपयारैश्च भद्रुभिर्दण्डपातप्रदक्षिणैः ।
- १६८.३३/२धूपैर्दीपैश्च नैवेद्यैः पुष्पैर्गन्धैः सुगन्धिभिः ॥ १६८.३३ ॥
- १६८.३४/१पूजयामास देवेशं विष्णुं शम्भुं धियैकया ।
- १६८.३४/२स्ततः प्रसन्नौ देवेशौ वरान् ददतुरोजसा ॥ १६८.३४ ॥
- १६८.३५/१अभिष्टुते नरेन्द्राय भुक्तिमुक्ती उभे अपि ।
- १६८.३५/२माडात्स्यमस्य तीर्थस्य तथा ददतुरुत्तमम् ॥ १६८.३५ ॥

- १६८.३६/१ततःप्रभृति तत् तीर्थं शैवं वैष्णवमुच्यते ।
 १६८.३६/२तत्र स्नानं च दानं च सर्वकामप्रदं विदुः ॥ १६८.३६ ॥
- १६८.३७/१धमानि सर्वतीर्थानि स्मरेद् अपि पठेत वा ।
 १६८.३७/२विमुक्तः सर्वपापेभ्यः शिवविष्णुपुरं व्रजेत् ॥ १६८.३७ ॥
- १६८.३८/१भानुतीर्थे विशेषेण स्नानं सर्वार्थसिद्धिदम् ।
 १६८.३८/२तत्र तीर्थे मडापुण्यं तीर्थानां शतमत्र छि ॥ १६८.३८ ॥
- १६८.१/१ब्रह्मोवाच । भिल्लतीर्थमिति ज्ञातं रोगघ्नं पापनाशनम् ।
 १६८.१/२मडादेवपदाम्भोज+ । युगभक्तिप्रदायकम् ॥ १६८.१ ॥
- १६८.२/१तत्राग्नेयंविधां पुण्यां कथां शृणु मडामते ।
 १६८.२/२गङ्गाया दक्षिणे तीरे श्रीगिरेरुत्तरे तटे ॥ १६८.२ ॥
- १६८.३/१आदिकेश एति ज्ञात ऋषिभिः पश्चिपूजितः ।
 १६८.३/२मडादेवो लिङ्गरूपी सदास्ते सर्वकामदः ॥ १६८.३ ॥
- १६८.४/१सिन्धुद्वीप एति ज्ञातो मुनिः परमधार्मिकः ।
 १६८.४/२तस्य भ्राता वेद एति स यापि परमो ऋषिः ॥ १६८.४ ॥
- १६८.५/१तमादिकेशं वै देवं त्रिपुरारिं त्रिलोचनम् ।
 १६८.५/२नित्यं पूजयते भक्त्या प्राप्ते मध्यंदिने रवौ ॥ १६८.५ ॥
- १६८.६/१भिक्षाटनाय वेदोऽपि याति ग्रामं विचक्षणः ।
 १६८.६/२याते तस्मिन् द्विजवरे व्याधः परमधार्मिकः ॥ १६८.६ ॥
- १६८.७/१तस्मिन् गिरिवरे पुण्ये मृगायां याति नित्यशः ।
 १६८.७/२अटित्वा विविधान् देशान् मृगान् उत्वा यथासुभम् ॥ १६८.७ ॥
- १६८.८/१मुभे गृहीत्वा पानीयमभिषेकाय शूलिनः ।
 १६८.८/२न्यस्य मांसं धनुष्कोट्यां श्रान्तो व्याधः शिवं प्रभुम् ॥ १६८.८ ॥
- १६८.९/१आदिकेशं समागत्य न्यस्य मांसं ततो बलिः ।
 १६८.९/२गङ्गां गत्वा मुभे वारि गृहीत्वागत्य तं शिवम् ॥ १६८.९ ॥
- १६८.१०/१यस्य कस्यापि पत्राणि करेणादाय भक्तितः ।
 १६८.१०/२अपरेण च मांसानि नैवेद्यार्थं च तन्मनाः ॥ १६८.१० ॥
- १६८.११/१आदिकेशं समागत्य वेदेनार्थितमोजसा ।
 १६८.११/२पाटेनालस्य तां पूजां मुष्मानीतेन वारिणा ॥ १६८.११ ॥

- १६८.१२/१स्नापयित्वा शिवं देवमर्थयित्वा तु पत्न्यैः ।
 १६८.१२/२कल्पयित्वा तु तन् मांसं शिवो मे प्रीयतामिति ॥ १६८.१२ ॥
- १६८.१३/१नैव किञ्चित् स जनाति शिवभक्तिं विना शुभाम् ।
 १६८.१३/२ततो याति स्वकं स्थानं मांसेन तु यथागतम् ॥ १६८.१३ ॥
- १६८.१४/१करोत्येतादृग् आगत्य *आगत्य प्रत्यङ्मेव सः ।
 १६८.१४/२तथापीशस्ततोषास्य विचित्रा डीश्वरस्थितिः ॥ १६८.१४ ॥
- १६८.१५/१यावन् नायात्यसौ भिल्लः शिवस्तावन् न सौष्यभाङ् ।
 १६८.१५/२भक्तानुकम्पितां शम्भोर्मानातीतां तु वेत्ति कः ॥ १६८.१५ ॥
- १६८.१६/१सम्पूजयत्यादिकेशमुमया प्रत्यङ् शिवम् ।
 १६८.१६/२अथेवं अडुतिये काले याते वेदश्रुकोप उ ॥ १६८.१६ ॥
- १६८.१७/१पूजा मन्त्रवतीं चित्रां शिवभक्तिसमन्विताम् ।
 १६८.१७/२को नु विध्वंसते पापो मत्तः स वधमाप्नुयात् ॥ १६८.१७ ॥
- १६८.१८/१गुरुदेवद्विजस्वामि+ । द्रोढी वध्यो मुनेरपि ।
 १६८.१८/२सर्वस्यापि वधार्थोऽसौ शिवस्य द्रोढकुन् नरः ॥ १६८.१८ ॥
- १६८.१९/१अथेवं निश्चित्य मेधावी वेदः सिन्धोस्तथानुजः ।
 १६८.१९/२कस्येयं पापयेष्टा स्यात् पापिष्ठस्य दुरात्मनः ॥ १६८.१९ ॥
- १६८.२०/१पुष्पैर्वन्यभवेर्दिव्यैः कन्दैर्भूलङ्गैः शुभैः ।
 १६८.२०/२कृतां पूजां स विध्वस्य ङ्यन्यां पूजां करोति यः ॥ १६८.२० ॥
- १६८.२१/१मांसेन तरुपत्त्रैश्च स य वध्यो भवेन् मम ।
 १६८.२१/२अथेवं संशिन्य मेधावी गोपयित्वा तन् तदा ॥ १६८.२१ ॥
- १६८.२२/१तं पश्येयमङ् पापं पूजाकर्तारमीश्वरे ।
 १६८.२२/२अथेत्स्मिन् अन्तरे प्रायाद् व्याधो देवं यथा पुरा ॥ १६८.२२ ॥
- १६८.२३/१नित्यवत् पूजयन्तं तमादिकेशस्तदाभ्रवीत् ॥ १६८.२३ ॥
- १६८.२४/१आदिकेश उवाच । भो भो व्याध मडाबुद्धे श्रान्तोऽसीति पुनः पुनः ।
 १६८.२४/२चिराय कथमायातस्त्वां विना तात दुःषितः ।
 १६८.२४/३न विन्दामि सुषुं किञ्चित् समाम्नासिद्धिं पुत्रक ॥ १६८.२४ ॥
- १६८.२५/१ब्रह्मोवाच । तमेवंवादिनं देवं वेदः श्रुत्वा विलोक्य तु ।

- १६८.२५/२युद्धोप विस्मयाविष्टो न य किञ्चिद् उवाच उ ॥ १६८.२५ ॥
- १६८.२६/१व्याधश्च नित्यवत् पूजो कृत्वा स्वभवनं ययौ ।
- १६८.२६/२वेदश्च कुपितो भूत्वा आगत्येशभुवाय उ ॥ १६८.२६ ॥
- १६८.२७/१वेद उवाच । अयं व्याधः पापस्तः क्रियाज्ञानविवर्जितः ।
- १६८.२७/२प्राणिलिंसारतः क्रूरो निर्दयः सर्वजन्तुषु ॥ १६८.२७ ॥
- १६८.२८/१डीनजातिरकिञ्चिज्ज्ञो गुरुकमविवर्जितः ।
- १६८.२८/२सदानुचितकारी या+ ंर्जिताभिलगोगाणः ॥ १६८.२८ ॥
- १६८.२८/१तस्यात्मानं दर्शितवान् न मां किञ्चन वक्ष्यसि ।
- १६८.२८/२पूजो मन्त्रविधानेन करोमीश यतप्रतः ॥ १६८.२८ ॥
- १६८.३०/१त्वटेकशरणो नित्यं भार्यापुत्रविवर्जितः ।
- १६८.३०/२व्याधो मांसेन दृष्टेन पूजो तव करोत्यसौ ॥ १६८.३० ॥
- १६८.३१/१तस्य प्रसन्नो भगवान् न ममेति मडाद्भुतम् ।
- १६८.३१/२शास्त्रिमस्य करिष्यामि भिल्लस्य ङ्यपकारिणः ॥ १६८.३१ ॥
- १६८.३२/१मृदोः कोऽपि भवेत् प्रीतः कोऽपि तद्भृद् दुरात्मनः ।
- १६८.३२/२तस्माद् अहं मूर्ध्नि शिलां पातयेयमसंशयम् ॥ १६८.३२ ॥
- १६८.३३/१ब्रह्मोवाच । छत्युक्तवति वै वेदे विडस्येशोऽब्रवीद् धृष्टम् ॥ १६८.३३ ॥
- १६८.३४/१आदिकेश उवाच । श्वः प्रतीक्षस्व पश्चान् मे शिलां
- पातय मूर्धनि ॥ १६८.३४ ॥
- १६८.३५/१ब्रह्मोवाच । तथेत्युक्त्वा स वेदोऽपि शिलां संत्यज्य बाहुना ।
- १६८.३५/२उपसंलृत्य तं कोपं श्वः करोमीत्युवाच उ ॥ १६८.३५ ॥
- १६८.३६/१ततः प्रातः समागत्य कृत्वा स्नानादिकर्म य ।
- १६८.३६/२वेदोऽपि नित्यवत् पूजो कुर्वन् पश्यति मस्तके ॥ १६८.३६ ॥
- १६८.३७/१लिङ्गस्य सप्राणां भीमां धारां य रुधिरप्लुताम् ।
- १६८.३७/२वेदः स विस्मितो भूत्वा किमिदं लिङ्गमूर्धनि ॥ १६८.३७ ॥
- १६८.३८/१मखोत्पातो भवेत् कस्य सूययेद् छत्यचिन्तयत् ।
- १६८.३८/२मृद्भिश्च गोमयेनापि कुशैस्तं गाङ्गवारिभिः ॥ १६८.३८ ॥
- १६८.३९/१प्रक्षालयित्वा तां पूजो कृतवान् नित्यवत् तदा ।

- १६८.३८/२अेतस्मिन् अन्तरे प्रायाद् व्याधो विगतकल्मषः ॥ १६८.३८ ॥
- १६८.४०/१मूर्धानं व्रणसंयुक्तं सरक्तं लिङ्गमस्तके ।
- १६८.४०/२शंकरस्यादिकेशस्य दृष्टोऽन्तर्गतस्तदा ॥ १६८.४० ॥
- १६८.४१/१दृष्ट्वैव किमिदं चित्रमित्युक्त्वा निशितैः शरैः ।
- १६८.४१/२आत्मानं भेदयामास शतधा य सलस्रधा ॥ १६८.४१ ॥
- १६८.४२/१स्वामिनो वैदृतं दृष्ट्वा कः क्षमेतोत्तमाशयः ।
- १६८.४२/२मुहुर्निन्द्यात्मानं मयि श्रुत्यभूद् धमम् ॥ १६८.४२ ॥
- १६८.४३/१कष्टमापतितं कीदृग् अडो दुर्विधिवैशसात् ।
- १६८.४३/२तत् कर्म तस्य संवीक्ष्य मडादेवोऽतिविस्मितः ।
- १६८.४३/३ततः प्रोवाच भगवान् वेदं वेदविदां वरम् ॥ १६८.४३ ॥
- १६८.४४/१आदिकेश उवाच । पश्य व्याधं मडाबुद्धे भक्तं भावेन संयुतम् ।
- १६८.४४/२त्वं तु मृदुभिः कुशैर्वाभिर्मूर्धानं स्पृष्टवान् असि ॥ १६८.४४ ॥
- १६८.४५/१अनेन सलसा ब्रह्मन् ममात्मापि निवेदितः ।
- १६८.४५/२भक्तिः प्रेमाथवा शक्तिर्विचारो यत्र विद्यते ।
- १६८.४५/३तस्माद् अस्मै वरान् दास्ये पश्चात् तुभ्यं द्विजोत्तम ॥ १६८.४५ ॥
- १६८.४६/१ब्रह्मोवाच । वरेण च्छन्दयामास व्याधं देवो मधेश्वरः ।
- १६८.४६/२व्याधः प्रोवाच देवेशं निर्मात्यं तव यद् भवेत् ॥ १६८.४६ ॥
- १६८.४७/१तद् अस्माकं भवेन् नाथ मन्नाम्ना तीर्थमुख्यताम् ।
- १६८.४७/२सर्वकतुङ्गलं तीर्थं स्मरणाद् अथैव जायताम् ॥ १६८.४७ ॥
- १६८.४८/१ब्रह्मोवाच । तथेत्युवाच देवेशस्ततस्तत् तीर्थमुत्तमम् ।
- १६८.४८/२भिल्लतीर्थं समस्ताध+ । संघविच्छेदकारणम् ॥ १६८.४८ ॥
- १६८.४९/१श्रीमडादेवचरण+ ंअडाभक्तिविधायकम् ।
- १६८.४९/२अभवत् स्नानदानाद्यैर्भुक्तिभुक्तिप्रदायकम् ।
- १६८.४९/३वेदस्यापि वरान् प्रादाच्छिवो नानाविधान् भङ्गन् ॥ १६८.४९ ॥
- १७०.१/१ब्रह्मोवाच । यक्षुस्तीर्थमिति प्यातं रुपसौभाग्यदायकम् ।
- १७०.१/२यत्र योगेश्वरो देवो गौतम्या दक्षिणे तटे ॥ १७०.१ ॥
- १७०.२/१पुरं भौवनमाख्यातं गिरिमूर्ध्निभिधीयते ।
- १७०.२/२यत्रासौ भौवनो राजा क्षत्रधर्मपरायणः ॥ १७०.२ ॥

- १७०.३/१तस्मिन् पुरवरे कश्चिद् ब्राह्मणो वृद्धकौशिकः ।
 १७०.३/२तत्पुत्रो गौतम इति ज्ञातो वेदविदुत्तमः ॥ १७०.३ ॥
- १७०.४/१तस्य मातुर्मनोदोषाद् विपरीतोऽभवद् द्विजः ।
 १७०.४/२साम्ना तस्य वशिङ् कश्चिन् मणिङ्कुण्डल उच्यते ॥ १७०.४ ॥
- १७०.५/१तेन सभ्यं द्विजस्यासीद् विषमं द्विजवैश्ययोः ।
 १७०.५/२श्रीमद्दृष्टिद्वयोर्नित्यं परस्परछितैषिणोः ॥ १७०.५ ॥
- १७०.६/१कदाचिद् गौतमो वैश्यं वित्तेशं मणिङ्कुण्डलम् ।
 १७०.६/२प्राडेदं वयनं प्रीत्या रढः स्थित्वा पुनः पुनः ॥ १७०.६ ॥
- १७०.७/१गौतम उवाच । गच्छामो धनमादातुं पर्वतान् उदधीन् अपि ।
 १७०.७/२यौवनं तद् वृथा ज्ञेयं विना सौभ्यानुकूल्यतः ।
 १७०.७/३धनं विना तत् कथं स्याद् अढो धिङ् निर्धनं नरम् ॥ १७०.७ ॥
- १७०.८/१ब्रह्मोवाच । कुण्डलो द्विजमाडेदं मत्पित्रोपार्जितं धनम् ।
 १७०.८/२बह्वस्ति किं धनेनाद्य कश्चिद् द्विजसत्तम ।
 १७०.८/३द्विजः पुनरुवायेदं मणिङ्कुण्डलमोजसा ॥ १७०.८ ॥
- १७०.९/१गौतम उवाच । धर्मार्थज्ञानकामानां को नु तृमः प्रशस्यते ।
 १७०.९/२उत्कर्षप्राप्तिरेवैषां सभे श्लाघ्या शरीरिणाम् ॥ १७०.९ ॥
- १७०.१०/१स्वेनैव व्यवसायेन धन्या ज्ञुवन्ति जन्तवः ।
 १७०.१०/२परदत्तार्थसंतुष्टाः कष्टज्ञुविन येव ते ॥ १७०.१० ॥
- १७०.११/१स पुत्रः शस्यते लोके पितृभिश्चाभिनन्दते ।
 १७०.११/२यः पैत्र्यमभिलिप्सेत न वाचापि तु कुण्डल ॥ १७०.११ ॥
- १७०.१२/१स्वबाहुबलमाश्रित्य योऽर्थान् अर्जयते सुतः ।
 १७०.१२/२स कृतार्थो भवेत्लोके पैत्र्यं वित्तं न तु स्पृशेत् ॥ १७०.१२ ॥
- १७०.१३/१स्वयमाज्यं सुतो वित्तं पित्रे दास्यति बन्धवे ।
 १७०.१३/२तं तु पुत्रं विजानीयाद् धतरो योनिकीटकः ॥ १७०.१३ ॥
- १७०.१४/१ब्रह्मोवाच । अतश्छुत्वा तु तद् वाक्यं ब्राह्मणस्याभिलाषिणः ।
 १७०.१४/२तथेति मत्वा तद्वाक्यं रत्नान्यादाय सत्वरः ॥ १७०.१४ ॥
- १७०.१५/१आत्मकीयानि वित्तानि गौतमाय न्यवेदयत् ।
 १७०.१५/२धनेनैतेन देशांश्च परिभ्रम्य यथासुभम् ॥ १७०.१५ ॥

- १७०.१६/१धनान्यादाय वित्तानि पुनरेष्यामहे गृहम् ।
 १७०.१६/२सत्यमेव वणिग् वक्ति स तु विप्रः प्रतारकः ॥ १७०.१६ ॥
- १७०.१७/१पापात्मा पापयित्तं य न बुभोध वणिग् द्विजम् ।
 १७०.१७/२तौ परस्परमामन्त्र्य मातापित्रोरजानतोः ॥ १७०.१७ ॥
- १७०.१८/१देशाद् देशान्तरं यातौ धनार्थं तौ वणिगिद्वजौ ।
 १७०.१८/२वणिग्धस्तस्थितं वित्तं ब्राह्मणो ऽर्तुमिच्छति ॥ १७०.१८ ॥
- १७०.१९/१ब्राह्मण उवाच । येन केनाप्युपायेन तद् धनं हि समाहरे ।
 १७०.१९/२अहो पृथिव्यां रभ्याणि नगराणि सडस्रशः ॥ १७०.१९ ॥
- १७०.२०/१छप्रदात्र्यः कामस्य देवता एव योषितः ।
 १७०.२०/२मनोहरास्तत्र तत्र सन्ति किं कियते मया ॥ १७०.२० ॥
- १७०.२१/१धनमाहृत्य यत्नेन योषिद्भ्यो यद्दि दीयते ।
 १७०.२१/२भुज्यन्ते तास्ततो नित्यं सङ्कलं श्रुवितं हि तत् ॥ १७०.२१ ॥
- १७०.२२/१नृत्यगीतरतो नित्यं पण्यस्त्रीभिरलंकृतः ।
 १७०.२२/२भोक्ष्ये कथं तु तद् वित्तं वैश्यान् मद्भ्यस्तमागतम् ॥ १७०.२२ ॥
- १७०.२३/१ब्रह्मोवाच । अयं चिन्तयमानोऽसौ गौतमः प्रडसन्न एव ।
 १७०.२३/२मणिकुण्डलमाहोमधर्माद् अयं जन्तवः ॥ १७०.२३ ॥
- १७०.२४/१वृद्धिं सुभ्रमभीष्टानि प्राप्नुवन्ति न संशयः ।
 १७०.२४/२धर्मिष्ठाः प्राणिनो लोके दृश्यन्ते दुःखभाग्निः ॥ १७०.२४ ॥
- १७०.२५/१तस्माद् धर्मोऽपि किं तेन दुःखैककलुषेत्तुना ॥ १७०.२५ ॥
- १७०.२६/१ब्रह्मोवाच । नेत्युवाच ततो वैश्यः सुभं धर्मं प्रतिष्ठितम् ।
 १७०.२६/२पापे दुःखं भयं शोको दारिद्र्यं क्लेश एव य ।
 १७०.२६/३यतो धर्मस्ततो मुक्तिः स्वधर्मः किं विनश्यति ॥ १७०.२६ ॥
- १७०.२७/१ब्रह्मोवाच । अयं विवदतोस्तत्र सम्परायस्तयोरभूत् ।
 १७०.२७/२यस्य पक्षो भवेज्जयायान् स परार्थमवाप्नुयात् ॥ १७०.२७ ॥
- १७०.२८/१पृच्छावः कस्य प्राबल्यं धर्मिणो वाप्यधर्मिणः ।
 १७०.२८/२वेदात् तु लौकिकं ज्येष्ठं लोके धर्मात् सुभं भवेत् ॥ १७०.२८ ॥
- १७०.२९/१अयं विवदमानौ तावूयतुः सकलाञ् जनान् ।
 १७०.२९/२धर्मस्य वाप्यधर्मस्य प्राबल्यमनयोर्भुवि ॥ १७०.२९ ॥

- १७०.३०/१तद् वदन्तु यथावृत्तमेवमूयतुरोजसा ।
 १७०.३०/२अेवं तत्रोचिरे डेचिद् ये धर्मोणानुवर्तिनः ॥ १७०.३० ॥
- १७०.३१/१तैर्दुःखमनुभूयते पापिष्ठाः सुम्निनो जनाः ।
 १७०.३१/२सम्पराये धनं सर्वं जितं विप्रे न्यवेद्यत् ॥ १७०.३१ ॥
- १७०.३२/१मणिमान् धर्मविच्छ्रेष्ठः पुनर्धर्मं प्रशंसति ।
 १७०.३२/२मणिमन्तं द्विजः प्राड किं धर्ममनुशंससि ।
 १७०.३२/३ब्रह्मोवाच । तथेति येत्याह वैश्यो ब्राह्मणः पुनरब्रवीत् ॥ १७०.३२ ॥
- १७०.३३/१ब्राह्मण उवाच । जितं मया धनं वैश्यं निर्वज्जः किं नु भाषसे ।
 १७०.३३/२मथैव विजितो धर्मो यथेष्ट्यरणात्मना ॥ १७०.३३ ॥
- १७०.३४/१ब्रह्मोवाच । तद् ब्राह्मणवचः श्रुत्वा वैश्यः सस्मित
 उचिवात् ॥ १७०.३४ ॥
- १७०.३५/१वैश्य उवाच । पुलाका एव धान्येषु पुत्तिका एव पक्षिषु ।
 १७०.३५/२तथैव तान् सपे मन्ये येषां धर्मो न विद्यते ॥ १७०.३५ ॥
- १७०.३६/१यतुर्णां पुरुषार्थानां धर्मः प्रथम उच्यते ।
 १७०.३६/२पश्चाद् अर्थश्च कामश्च स धर्मो मयि तिष्ठति ।
 १७०.३६/३कथं ब्रूषे द्विजश्रेष्ठ मया विजितमित्यदः ॥ १७०.३६ ॥
- १७०.३७/१ब्रह्मोवाच । द्विजो वैश्यं पुनः प्राड उस्ताभ्यां जायतां पणः ।
 १७०.३७/२तथेति मन्यते वैश्यस्तौ गत्वा पुनरुच्यतुः ॥ १७०.३७ ॥
- १७०.३८/१पूर्ववल्बौडिकान् गत्वा जितमित्यब्रवीद् द्विजः ।
 १७०.३८/२करौ छित्वा ततः प्राड कथं धर्मं तु मन्यसे ।
 १७०.३८/३आक्षिप्तो ब्राह्मणो नैवं वैश्यो वचनमब्रवीत् ॥ १७०.३८ ॥
- १७०.३९/१वैश्य उवाच । धर्ममेव परं मन्ये प्राणैः कण्ठगतैरपि ।
 १७०.३९/२माता पिता सुदुद् बन्धुधर्मं अेव शरीरिणाम् ॥ १७०.३९ ॥
- १७०.४०/१ब्रह्मोवाच । अेवं विवदमानौ तावर्थवान् ब्राह्मणोऽभवत् ।
 १७०.४०/२विमुक्तो वैश्यकस्तत्र बाहुभ्यां य धनेन य ॥ १७०.४० ॥
- १७०.४१/१अेवं ब्रह्मन्तौ सम्प्राप्तौ गङ्गां योगेश्वरं हरिम् ।
 १७०.४१/२यदृच्छया मुनिश्रेष्ठ मिथस्तावूयतुः पुनः ॥ १७०.४१ ॥

- ૧૭૦.૪૨/૧વૈશ્યો ગડ્ગાં તુ યોગેશં ધર્મમેવ પ્રશંસતિ ।
 ૧૭૦.૪૨/૨અતિકોપાદ્ દ્વિજો વૈશ્યમાક્ષિપન્ પુનરબ્રવીત્ ॥ ૧૭૦.૪૨ ॥
- ૧૭૦.૪૩/૧બ્રાહ્મણ ઉવાચ । ગતં ધનં કરૌ છિન્નાવવશિષ્ટોડસુભિર્ભવાન્ ।
 ૧૭૦.૪૩/૨ત્વમન્યથા યદિ બ્રૂષ આહરિષ્ઠેડસિના શિરઃ ॥ ૧૭૦.૪૩ ॥
- ૧૭૦.૪૪/૧બ્રહ્મોવાચ । વિહસ્ય પુનરાહેદં વૈશ્યો ગૌતમમગ્જસા ॥ ૧૭૦.૪૪ ॥
- ૧૭૦.૪૫/૧વૈશ્ય ઉવાચ । ધર્મમેવ પરં મન્યે યથેચ્છસિ તથા કુરુ ।
 ૧૭૦.૪૫/૨બ્રાહ્મણાંશ્ચ ગુરુન્ દેવાન્ વેદાન્ ધર્મ જનાર્દનમ્ ॥ ૧૭૦.૪૫ ॥
- ૧૭૦.૪૬/૧ચસ્તુ નિન્દયતે પાપો નાસૌ સ્પૃશ્યોડથ પાપકૃત્ ।
 ૧૭૦.૪૬/૨ઉપેક્ષણીયો દુર્વૃત્તઃ પાપાત્મા ધર્મદૂષકઃ ॥ ૧૭૦.૪૬ ॥
- ૧૭૦.૪૭/૧બ્રહ્મોવાચ । તતઃ પ્રાહ સ કોપેન ધર્મ યદ્યનુશંસસિ ।
 ૧૭૦.૪૭/૨આવયોઃ પ્રાણયોરત્ર પણઃ સ્યાદ્ ઇતિ વૈ મુને ॥ ૧૭૦.૪૭ ॥
- ૧૭૦.૪૮/૧એવમુક્તો ગૌતમેન તથેત્યાહ વણિક્ તદા ।
 ૧૭૦.૪૮/૨પુનરપ્યૂચતુરુભૌ લોકાલ્લોકાસ્તથોચિરે ॥ ૧૭૦.૪૮ ॥
- ૧૭૦.૪૯/૧યોગેશ્વરસ્ય પુરતો ગૌતમ્યા દક્ષિણે તટે ।
 ૧૭૦.૪૯/૨તં નિપાત્ય વિશં વિપ્રશ્ચક્ષુરુત્પાટ્ય ચાબ્રવીત્ ॥ ૧૭૦.૪૯ ॥
- ૧૭૦.૫૦/૧વિપ્ર ઉવાચ । ગતોડસીમાં દશાં વૈશ્ય નિત્યં ધર્મપ્રશંસયા ।
 ૧૭૦.૫૦/૨ગતં ધનં ગતં ચક્ષુશ્છેદિતૌ કરપલ્લવૌ ।
 ૧૭૦.૫૦/૩પૃષ્ઠોડસિ મિત્ર ગચ્છામિ મૈવં બ્રૂયાઃ કથાન્તરે ॥ ૧૭૦.૫૦ ॥
- ૧૭૦.૫૧/૧બ્રહ્મોવાચ । તસ્મિન્ પ્રયાતે વૈશ્યોડસૌ ચિન્તયામાસ ચેતસિ ।
 ૧૭૦.૫૧/૨હા કષ્ટં મે કિમભવદ્ ધર્મકમનસો હરે ॥ ૧૭૦.૫૧ ॥
- ૧૭૦.૫૨/૧સ કુણ્ડલો વણિક્ષેષ્ઠો નિર્ધનો ગતબાહુકઃ ।
 ૧૭૦.૫૨/૨ગતનેત્રઃ શુચં પ્રાપ્નો ધર્મમેવાનુસંસ્મરન્ ॥ ૧૭૦.૫૨ ॥
- ૧૭૦.૫૩/૧એવં બહુવિધાં ચિન્તાં કુર્વન્ આસ્તે મહીતલે ।
 ૧૭૦.૫૩/૨નિશ્ચેષ્ટોડથ નિરુત્સાહઃ પતિતઃ શોકસાગરે ॥ ૧૭૦.૫૩ ॥
- ૧૭૦.૫૪/૧દિનાવસાને શર્વર્યામુદિતે ચન્દ્રમણ્ડલે ।
 ૧૭૦.૫૪/૨એકાદશ્યાં શુક્લપક્ષે તત્રાયાતિ વિભીષણઃ ॥ ૧૭૦.૫૪ ॥
- ૧૭૦.૫૫/૧સ તુ યોગેશ્વરં દેવં પૂજયિત્વા યથાવિધિ ।
 ૧૭૦.૫૫/૨સ્નાત્વા તુ ગૌતર્મી ગડ્ગાં સપુત્રો રાક્ષસૈર્વૃતઃ ॥ ૧૭૦.૫૫ ॥

- १७०.५६/१विभीषणस्य छि सुतो विभीषण उवापरः ।
 १७०.५६/२वैभीषणिरिति ध्यातस्तमपश्यद् उवाच उ ॥ १७०.५६ ॥
- १७०.५७/१वैश्यस्य वयनं श्रुत्वा यथावृत्तं स धर्मवित् ।
 १७०.५७/२पित्रे निवेदयामास लङ्कुशाय मलात्मने ।
 १७०.५७/३स तु लङ्कुश्वरः प्राड पुत्रं प्रीत्या गुणार्काकरम् ॥ १७०.५७ ॥
- १७०.५८/१विभीषण उवाच । श्रीमान् रामो मम गुरुस्तस्य मान्यः सभा मम ।
 १७०.५८/२उनुमान् इति विध्यातस्तेनानीतो गिरिर्महान् ॥ १७०.५८ ॥
- १७०.५९/१पुरा कार्यान्तरे प्राप्ते सर्वौषध्याश्रयोऽयवः ।
 १७०.५९/२जाते कार्ये तमादाय छिमवन्तमथागमत् ॥ १७०.५९ ॥
- १७०.६०/१विशल्यकरणी येति मृतसंश्रुवनीति य ।
 १७०.६०/२तदानीय मलाभुद्धी रामायाऽक्लिष्टकर्मणे ॥ १७०.६० ॥
- १७०.६१/१निवेदयित्वा तत् साध्यं तस्मिन् वृत्ते समागतः ।
 १७०.६१/२पुनर्गिरिं समादाय आगच्छद् देवपर्वतम् ॥ १७०.६१ ॥
- १७०.६२/१तामानीयास्य लुट्ये निवेशय हरिं स्मरन् ।
 १७०.६२/२ततः प्राप्स्यत्ययं सर्वमपेक्षितमुदारधीः ॥ १७०.६२ ॥
- १७०.६३/१गच्छतस्तस्य वेगेन विशल्यकरणी पुनः ।
 १७०.६३/२अपतद् गौतमीतीरे यत्र योगेश्वरो हरिः ॥ १७०.६३ ॥
- १७०.६४/१वैभीषणिरुवाच । तामोषधीं मम पितर्दर्शयाशु विलम्ब मा ।
 १७०.६४/२परार्तिशमनाद् अन्यच्छ्रेयो न भुवनत्रये ॥ १७०.६४ ॥
- १७०.६५/१ब्रह्मोवाच । विभीषणस्तथेत्युक्त्वा तां पुत्रस्याप्यदर्शयत् ।
 १७०.६५/२षे त्वेत्यस्य वृक्षस्य शाभां चिच्छेद तत्सुतः ।
 १७०.६५/३वैश्यस्य यापि वै प्रीत्या सन्तः परछिते रताः ॥ १७०.६५ ॥
- १७०.६६/१विभीषण उवाच । यत्रापतन् नगे यास्मिन् स वृक्षस्तु प्रतापवान् ।
 १७०.६६/२तस्य शाभां समादाय लुट्येऽस्य निवेशय ।
 १७०.६६/३तत्सृष्टमात्रं अवाप्तौ स्वकं रुपमवाप्नुयात् ॥ १७०.६६ ॥
- १७०.६७/१ब्रह्मोवाच । अतश्छुत्वा पितुर्वाक्यं वैभीषणिरुदारधीः ।
 १७०.६७/२तथा चकार वै सम्यक् काष्ठभाण्डं न्यवेशयत् ॥ १७०.६७ ॥

- १७०.६८/१७६ये स तु वैश्योऽपि सत्यक्षुः सकरोऽभवत् ।
 १७०.६८/२मणिमन्त्रौषधीनां छि वीर्यं कोऽपि न बुध्यते ॥ १७०.६८ ॥
- १७०.६९/१तद् एव काष्ठमादाय धर्ममेवानुसंस्मरन् ।
 १७०.६९/२स्नात्वा तु गौतमीं गङ्गां तथा योगेश्वरं उरिम् ॥ १७०.६९ ॥
- १७०.७०/१नमस्कृत्वा पुनरगात् काष्ठभाण्डेन वैश्यकः ।
 १७०.७०/२परिभ्रमन् नृपपुरं मडापुरमिति श्रुतम् ॥ १७०.७० ॥
- १७०.७१/१मडाराजं धृतिभ्यातस्तत्र राजा मडाभवः ।
 १७०.७१/२तस्य नास्ति सुतः कश्चित् पुत्रिका नष्टलोचना ॥ १७०.७१ ॥
- १७०.७२/१सैव तस्य सुता पुत्रस्तस्यापि व्रतमीदृशम् ।
 १७०.७२/२देवो वा दानवो वापि ब्राह्मणः क्षत्रियो भवेत् ॥ १७०.७२ ॥
- १७०.७३/१वैश्यो वा शूद्रयोनिर्वा सगुणो निर्गुणोऽपि वा ।
 १७०.७३/२तस्मै देया धनं पुत्री यो नेत्रे आदर्शिति ॥ १७०.७३ ॥
- १७०.७४/१राज्येन सः देयेयमिति राजा ह्यधोषयत् ।
 १७०.७४/२अदर्शनामसौ वैश्यः श्रुत्वा धोषमथाब्रवीत् ॥ १७०.७४ ॥
- १७०.७५/१वैश्य उवाच । अहं नेत्रे आदर्शित्ये राजपुत्र्या असंशयम् ॥ १७०.७५ ॥
- १७०.७६/१ब्रह्मोवाच । तं वैश्यं तरसादाय मडाराज्ञे न्यवेदयत् ।
 १७०.७६/२तत्काष्ठस्पर्शमात्रेण सनेत्राभून् नृपात्मजा ॥ १७०.७६ ॥
- १७०.७७/१ततः सविस्मयो राजा को भवान् धृति याब्रवीत् ।
 १७०.७७/२वैश्यो राज्ञे यथावृत्तं न्यवेदयद् अशेषतः ॥ १७०.७७ ॥
- १७०.७८/१वैश्य उवाच । ब्राह्मणानां प्रसादेन धर्मस्य तपसस्तथा ।
 १७०.७८/२दानप्रभावाद् यज्ञैश्च विविधैर्भूरिदक्षिणैः ।
 १७०.७८/३दिव्यौषधिप्रभावेन मम सामर्थ्यमीदृशम् ॥ १७०.७८ ॥
- १७०.७९/१ब्रह्मोवाच । अतद् वैश्यवचः श्रुत्वा विस्मितोऽभून् मडीपतिः ॥ १७०.७९ ॥
- १७०.८०/१राजोवाच । अहो मडानुभावोऽयं प्रायो वृन्दारको भवेत् ।
 १७०.८०/२अन्यथैतादृग् अन्यस्य सामर्थ्यं दृश्यते कथम् ।
 १७०.८०/३तस्माद् अस्मै तु तां कन्यां प्रदास्ये राज्यपूर्विकाम् ॥ १७०.८० ॥
- १७०.८१/१ब्रह्मोवाच । धृति संकल्प्य मनसि कन्यां राज्यं य दत्तवान् ।
 १७०.८१/२विदारार्थं गतः स्वैरं परं भेदमुपागतः ॥ १७०.८१ ॥

- १७०.८२/११ मित्रेण विना राज्यं न मित्रेण विना सुष्यम् ।
 १७०.८२/२२ तमेव सततं विप्रं चिन्तयन् वैश्यनन्दनः ॥ १७०.८२ ॥
- १७०.८३/१२ अतद् अथ सुजातानां लक्षाणां भुवि देहिनाम् ।
 १७०.८३/२३ कुपाद् यन् मनो नित्यं तेषामप्यहितेषु हि ॥ १७०.८३ ॥
- १७०.८४/११ मडानृपो वनं प्रायात् स राजा मणिङ्कुण्डलः ।
 १७०.८४/२२ तस्मिन् शासति राज्यं तु कदाचिद् गौतमं द्विजम् ॥ १७०.८४ ॥
- १७०.८५/१२ तस्य धृतैः पापैरपश्यन् मणिङ्कुण्डलः ।
 १७०.८५/२२ तमादाय द्विजं मित्रं पूजयामास धर्मवित् ॥ १७०.८५ ॥
- १७०.८६/११ धर्माणां तु प्रभावं तं तस्मै सर्वं न्यवेद्यत् ।
 १७०.८६/२२ स्नापयामास गङ्गायां तं सर्वाधनिवृत्तये ॥ १७०.८६ ॥
- १७०.८७/११ तेन विप्रेण सर्वैस्तैः स्वकीयैर्गोत्रजैर्वृतः ।
 १७०.८७/२२ वैश्यैः स्वदेशसम्भूतैर्ब्राह्मणैस्तु बान्धवैः ॥ १७०.८७ ॥
- १७०.८८/११ वृद्धकौशिकमुष्यैश्च तस्मिन् योगेश्वरान्तिके ।
 १७०.८८/२२ यज्ञान् षष्ठां सुरान् पूज्य ततः स्वर्गमुपेयिवान् ॥ १७०.८८ ॥
- १७०.८९/११ ततः प्रभृति तत् तीर्थं मृतसंश्रुवनं विदुः ।
 १७०.८९/२२ यक्षुस्तीर्थं सयोगेशं स्मरणाद् अपि पुण्यदम् ।
 १७०.८९/३१ मनःप्रसादजननं सर्वदुर्भावनाशनम् ॥ १७०.८९ ॥
- १७१.१/११ ब्रह्मोवाच । उर्वशीतीर्थमाभ्यातमश्वमेधकृत्प्रदम् ।
 १७१.१/२२ स्नानदानमडादेव+ । वासुदेवार्थनादिभिः ॥ १७१.१ ॥
- १७१.२/११ मडेश्वरो यत्र देवो यत्र शार्ङ्गधरो हरिः ।
 १७१.२/२२ प्रमतिर्नाम राजासीत् सार्वभौमः प्रतापवान् ॥ १७१.२ ॥
- १७१.३/११ रिपून् जित्वा जगामाशु षण्डलोकं सुरैर्वृतम् ।
 १७१.३/२२ तत्रापश्यत् सुरपतिं मरुद्भिः सह नारद ॥ १७१.३ ॥
- १७१.४/११ जडासेन्द्रं पाशदस्तं प्रमतिः क्षत्रियर्षभः ।
 १७१.४/२२ दसन्तमथालक्ष्य हरिः प्रमतिमब्रवीत् ॥ १७१.४ ॥
- १७१.५/११ षण्ड उवाच । देवालये मडाबुद्धे मरुद्भिः कीडितैरलम् ।
 १७१.५/२२ दिशो जित्वा दिवं प्राप्तः कुरु डीडां मया सह ॥ १७१.५ ॥

- १७१.६/१ब्रह्मोवाय । सकषायं हरिवयो निशम्य प्रमतिर्नृपः ।
 १७१.६/२तथेत्युवाय देवेन्द्रं निष्कृतिं कां तु मन्यसे ।
 १७१.६/३तश्छुत्वा प्रमतेर्वाङ्मयं सुरराज्ञं नृपमब्रवीत् ॥ १७१.६ ॥
- १७१.७/१घ्नं उवाय । उर्वश्येव पण्डोऽस्माकं प्राप्या या निष्पिलैर्मणैः ॥ १७१.७ ॥
- १७१.८/१ब्रह्मोवाय । अेतश्छुत्वेन्द्रवयनं प्रमतिः प्राड गर्वितः ।
 १७१.८/२उर्वशीं निष्कृतिं मन्ये त्वं राजन् किं नु मन्यसे ॥ १७१.८ ॥
- १७१.८/१यद् ब्रवीषि सुरेशान तन् मन्येऽहं शतकृतो ।
 १७१.८/२प्राडेन्द्रं प्रमतिस्तद्गन् निष्कृत्यै दक्षिणं करम् ।
 १७१.८/३सवर्मं सशरं धर्म्यं दैहिकं दीव्यामले वयम् ॥ १७१.८ ॥
- १७१.१०/१ब्रह्मोवाय । तावेवं संविदं कृत्वा देवनायोपतस्थतुः ।
 १७१.१०/२प्रमतिर्जितवांस्तत्र उर्वशीं दैवतस्त्रियम् ।
 १७१.१०/३तां जित्वा प्रमतिः प्राड संरम्भात् तं शतकृतुम् ॥ १७१.१० ॥
- १७१.११/१प्रमतिरुवाय । निष्कृत्यै पुनरन्यन् मे पश्चाद् दीव्ये
 त्वया विभो ॥ १७१.११ ॥
- १७१.१२/१घ्नं उवाय । देवयोग्यमथो वज्रं जैत्रं सरथमुत्तमम् ।
 १७१.१२/२दीव्येऽहं तेन नृपते करेणायविचारयन् ॥ १७१.१२ ॥
- १७१.१३/१ब्रह्मोवाय । स गृहीत्वा तदा पाशान् अन्यांश्च मणिभूषितान् ।
 १७१.१३/२जितमित्यब्रवीच्छकं प्रमतिः प्रहसंस्तदा ॥ १७१.१३ ॥
- १७१.१४/१अेतस्मिन् अन्तरे प्रायाद् अक्षज्ञस्तत्र नारद ।
 १७१.१४/२विश्वावसुरिति ज्योतो गन्धर्वाणां मलेश्वरः ॥ १७१.१४ ॥
- १७१.१५/१विश्वावसुरुवाय । गन्धर्वविधया राजंस्तथा दीव्यामले त्वया ।
 १७१.१५/२तथेत्युक्त्वा स नृपतिर्जितमित्यब्रवीत् तदा ॥ १७१.१५ ॥
- १७१.१६/१तौ जित्वा नृपतिर्भौर्ष्याद् देवेन्द्रं प्राड कश्मलम् ॥ १७१.१६ ॥
- १७१.१७/१प्रमतिरुवाय । रणे वा देवने वापि न त्वं जेता कथंयन ।
 १७१.१७/२मलेन्द्रं सततं तस्माद् अस्मदाराधको भव ।
 १७१.१७/३वद केन प्रकाशेण जता देवेन्द्रता तव ॥ १७१.१७ ॥
- १७१.१८/१ब्रह्मोवाय । तथा प्राडोर्वशीं गर्वाद् गच्छ कर्मकरी भव ।
 १७१.१८/२उर्वशीं प्राड देवेषु यथा वर्ते तथा त्वयि ।

- १७१.१८/३वर्तय सर्वभावेन न मां धिक्कर्तुमर्हसि ॥ १७१.१८ ॥
- १७१.१९/१ब्रह्मोवाच । ततस्तां प्रमतिः प्राड त्वादृश्यः सन्ति चारिकाः ।
१७१.१९/२त्वं किं विलज्जसे भद्रे गच्छ कर्मकरी भव ॥ १७१.१९ ॥
- १७१.२०/१अेतच्छ्रुत्वा नृपेणोक्तं गन्धर्वाधिपतिस्तदा ।
१७१.२०/२चित्रसेन षति ध्यातः सुतो विश्वावसोर्बली ॥ १७१.२० ॥
- १७१.२१/१चित्रसेन उवाच । दीव्येऽहं वै त्वया राजन् सर्वेषानेन भूपते ।
१७१.२१/२राज्येन श्रुवितेनापि मदीयेन तवापि च ॥ १७१.२१ ॥
- १७१.२२/१ब्रह्मोवाच । तथेत्युक्त्वा पुनरुभौ चित्रसेननृपोत्तमौ ।
१७१.२२/२दीव्येतामभिसंरब्धौ चित्रसेनोऽजयत् तदा ॥ १७१.२२ ॥
- १७१.२३/१गान्धर्वैस्तं मडापाशैर्बभन्ध नृपतिं तदा ।
१७१.२३/२चित्रसेनोऽजयत् सर्वमुर्वशीमुष्यतः पशैः ॥ १७१.२३ ॥
- १७१.२४/१राज्यं कोशं बलं चैव यद् अन्वयद् वसु किंचन ।
१७१.२४/२चित्रसेनस्य तज्जातं यद् आसीत् प्रमतेर्धनम् ॥ १७१.२४ ॥
- १७१.२५/१तस्य पुत्रो बाल अेव पुरोधसमुवाच उ ।
१७१.२५/२वैश्रामित्रं मडाप्राज्ञं मधुश्चन्द्रसमोजसा ॥ १७१.२५ ॥
- १७१.२६/१प्रमतिपुत्र उवाच । किं मे पित्रा कृतं पापं क्व वा बद्धो मडामतिः ।
१७१.२६/२कथमेष्यति स्वं स्थानं कथं पाशैर्विमोक्ष्यते ॥ १७१.२६ ॥
- १७१.२७/१ब्रह्मोवाच । सुमतेर्वयनं श्रुत्वा ध्यात्वा स मुनिसत्तमः ।
१७१.२७/२मधुश्चन्द्रा जगादेहं प्रमतेर्वर्तनं तदा ॥ १७१.२७ ॥
- १७१.२८/१मधुश्चन्द्रा उवाच । देवलोके तव पिता बद्ध आस्ते मडामते ।
१७१.२८/२कैतवैर्बहुदोषैश्च भ्रष्टराज्यो बभूव उ ॥ १७१.२८ ॥
- १७१.२९/१यो याति कैतवसभां स चापि ज्वेशाभाग् भवेत् ।
१७१.२९/२धूतमधामिषादीनि व्यसनानि नृपात्मज ॥ १७१.२९ ॥
- १७१.३०/१पापिनामेव जायन्ते सदा पापात्मकानि हि ।
१७१.३०/२अेकैकमयनर्थाय पापाय नरकाय च ॥ १७१.३० ॥
- १७१.३१/१यानासनाभिलापाद्यैः कृतैः कैतववर्तिभिः ।
१७१.३१/२कुलीनाः क्लृषीभूताः किं पुनः कितवो जनः ॥ १७१.३१ ॥

- १७१.३२/१कितवस्य तु या ज्ञाया तप्यते नित्यमेव सा ।
 १७१.३२/२स यापि कितवः पापो योषितं वीक्ष्य तप्यते ॥ १७१.३२ ॥
- १७१.३३/१तां दृष्ट्वा विगतानन्दो नित्यं वदति पापकृत् ।
 १७१.३३/२अडो संसारचक्रेऽस्मिन् मया तुल्यो न पातकी ॥ १७१.३३ ॥
- १७१.३४/१न किञ्चिद् अपि यस्यास्ते लोके विषयञ्च सुभम् ।
 १७१.३४/२लोकद्रयेऽपि न सुष्मी कितवः कोऽपि दृश्यते ॥ १७१.३४ ॥
- १७१.३५/१विभाति य तथा नित्यं लज्जया दग्धमानसः ।
 १७१.३५/२गतधर्मो निरानन्दो अस्तगर्वस्तथाटति ॥ १७१.३५ ॥
- १७१.३६/१अकैतवी य या वृत्तिः सा प्रशस्ता द्विजन्मनाम् ।
 १७१.३६/२कृषिगोरक्ष्यवाणिज्यमपि कुर्यान् न कैतवम् ॥ १७१.३६ ॥
- १७१.३७/१यस्तु कैतववृत्त्या हि धनमाडर्तुमिच्छति ।
 १७१.३७/२धर्मार्थकामाभिजनैः स विमुच्येत पौरुषात् ॥ १७१.३७ ॥
- १७१.३८/१वेदेऽपि दूषितं कर्म तव पित्रा तदादृतम् ।
 १७१.३८/२तस्मात् किं कुर्महे वत्स यद् उक्तं ते विधीयते ॥ १७१.३८ ॥
- १७१.३९/१विधातृविहितं मार्गं को नु वात्येति पण्डितः ॥ १७१.३९ ॥
- १७१.४०/१ब्रह्मोवाच । अतत् पुरोधसो वाक्यं श्रुत्वा सुमतिरब्रवीत् ॥ १७१.४० ॥
- १७१.४१/१सुमतिरुवाच । किं कृत्वा प्रमतिस्तातः पुना राज्यमवाप्नुयात् ॥ १७१.४१ ॥
- १७१.४२/१ब्रह्मोवाच । पुनर्ध्यात्वा मधुच्छन्दाः सुमतिं येदमब्रवीत् ॥ १७१.४२ ॥
- १७१.४३/१मधुच्छन्दा उवाच । गौतमीं याहि वत्स त्वं तत्र पूजय शंकरम् ।
 १७१.४३/२अदितिं वरुणं विष्णुं ततः पाशाद् विमोक्ष्यते ॥ १७१.४३ ॥
- १७१.४४/१ब्रह्मोवाच । तथेत्युक्त्वा जगामाशु गङ्गां नत्वा जनाईनम् ।
 १७१.४४/२पूजयामास शम्भुं य तपस्तेपे यतप्रतः ॥ १७१.४४ ॥
- १७१.४५/१सदस्रमेकं वर्षाणां बह्वं पितरमात्मनः ।
 १७१.४५/२मोययामास देवेभ्यः पुना राज्यमवाप सः ॥ १७१.४५ ॥
- १७१.४६/१शिवेशाभ्यां मुक्तपाशो राज्यं प्राप सुतात् स्वकात् ।
 १७१.४६/२अवाप्य विधां गान्धर्वीं प्रियश्चासीच्छतकतोः ॥ १७१.४६ ॥
- १७१.४७/१शाम्भवं वैष्णवं चैव उर्वशीतीर्थमेव य ।

- १७१.४७/रततःप्रभृति तत् तीर्थं कैतवं येति विश्रुतम् ॥ १७१.४७ ॥
- १७१.४८/१शिवविष्णुसरिन्मातु+ । प्रसादाद् आप्यते न किम् ।
- १७१.४८/रतत्र स्नानं च दानं च बद्धुपुण्यकृलप्रदम् ।
- १७१.४८/उपापपाशविमोक्षं तु सर्वदुर्गतिनाशनम् ॥ १७१.४८ ॥
- १७२.१/१अञ्जोवाय । सामुद्रं तीर्थमाख्यातं सर्वतीर्थकृलप्रदम् ।
- १७२.१/रतस्य स्वऋषं वक्ष्यामि शृणु नारद तन्मनाः ॥ १७२.१ ॥
- १७२.२/१विसृष्टा गौतमेनासौ गङ्गा पापप्राणाशनी ।
- १७२.२/२लोकानामुपकारार्थं प्रायात् पूर्वार्णवं प्रति ॥ १७२.२ ॥
- १७२.३/१आगच्छन्ती देवनदी कमण्डलुधृता मया ।
- १७२.३/२शिरसा च धृता देवी शम्भुना परमात्मना ॥ १७२.३ ॥
- १७२.४/१विष्णुपादात् प्रसूतां तां ब्राह्मणेन मडात्मना ।
- १७२.४/२आनीतां मर्त्यभवनं स्मरणाद् अधनाशनीम् ॥ १७२.४ ॥
- १७२.५/१गुरोर्गुरुतमां सिन्धुर्दृष्ट्वा कृत्यमचिन्तयत् ।
- १७२.५/२या वन्धा जगतामीशा ब्रह्मेशाद्यैर्नमस्कृता ॥ १७२.५ ॥
- १७२.६/१तामलं प्रतिगच्छेयं नो येत् स्याद् धर्मदृषणाम् ।
- १७२.६/२आगच्छन्तं मडात्मानं यो मोडान् नोपतिष्ठते ॥ १७२.६ ॥
- १७२.७/१न तस्य कोऽपि त्रातास्ति पापिनो लोकयोर्द्वयोः ।
- १७२.७/२अवेवं विमृश्य रत्नेशो मूर्तिमान् विनयान्वितः ।
- १७२.७/३कृताञ्जलिपुटो गङ्गामाडेहं सरिताम्पतिः ॥ १७२.७ ॥
- १७२.८/१सिन्धुरुवाय । रसातलगतं वारि पृथिव्यां यन् नभस्तले ।
- १७२.८/२तन् मामेवात्र विशतु नाहं वक्ष्यामि किञ्चन ॥ १७२.८ ॥
- १७२.९/१मयि रत्नानि पीयूषं पर्वता राक्षसासुराः ।
- १७२.९/२अेतान् आप्यभिलान् अन्यान् भीमान् संघारयाम्यहम् ॥ १७२.९ ॥
- १७२.१०/१ममान्तः कमलायुक्तो विष्णुः स्वपिति नित्यदा ।
- १७२.१०/२ममाशङ्क्यं न किमपि विद्यते सयराचरे ॥ १७२.१० ॥
- १७२.११/१मल्यभ्यागते कुर्यात् प्रत्युत्थानं न यो मदात् ।
- १७२.११/२स धर्मादिपरिभ्रष्टो निरयं तु समाप्नुयात् ॥ १७२.११ ॥
- १७२.१२/१न तान् मे भिन्नतः भेदो विनागस्त्यपराभवत् ।

- १७२.१२/२किं तु त्वं गौरवेणैषामतिरिक्त्वा ततस्त्वडम् ॥ १७२.१२ ॥
- १७२.१३/१ब्रवीमि देवि गङ्गे मां त्वं साम्यात् संगता भव ।
- १७२.१३/२नैकङ्गुपामुदं शक्तः संगन्तुं बहुधा यदि ॥ १७२.१३ ॥
- १७२.१४/१सङ्गमेष्यसि देवि त्वं संगच्छेऽहं न यान्यथा ।
- १७२.१४/२गङ्गे समेष्यसि यदि बहुधा तद् विचारये ॥ १७२.१४ ॥
- १७२.१५/१ब्रह्मोवाच । तमेवंवादिनं सिन्धुमपामीशं तदाब्रवीत् ।
- १७२.१५/२गङ्गा सा गौतमी देवी कुरु यैतद् वयो मम ॥ १७२.१५ ॥
- १७२.१६/१सप्तर्षीणां यथा भार्या अरुन्धतिपुरोगमाः ।
- १७२.१६/२भर्तृभिः सखिताः सर्वा आनय त्वं तदा त्वडम् ॥ १७२.१६ ॥
- १७२.१७/१अल्पभूता भविष्यामि ततः स्यां तव संगता ।
- १७२.१७/२तथेत्युक्त्वा सप्तर्षीणां भार्याभिरृषिभिर्वृतः ॥ १७२.१७ ॥
- १७२.१८/१आनयामास तां देवी सप्तधा सा व्यभजयत् ।
- १७२.१८/२सा येयं गौतमी गङ्गा सप्तधा सागरं गता ॥ १७२.१८ ॥
- १७२.१९/१सप्तर्षीणां तु नाम्ना तु सप्त गङ्गास्ततोऽभवन् ।
- १७२.१९/२तत्र स्नानं यद् दानं यद् श्रवणं पठनं तथा ॥ १७२.१९ ॥
- १७२.२०/१स्मरणं यापि यद् भक्त्या सर्वकामप्रदं भवेत् ।
- १७२.२०/२नास्माद् अन्यत् परं तीर्थं समुद्राद् भुवनत्रये ।
- १७२.२०/३पापहानौ भुक्तिमुक्तिः । प्रामौ यद् मनसो भुङ्क्ते ॥ १७२.२० ॥
- १७३.१/१ब्रह्मोवाच । ऋषिसत्रमिति ज्ञातम् ऋषयः सप्त नारद ।
- १७३.१/२निषेद्दुस्तपसे यत्र यत्र भीमेश्वरः शिवः ॥ १७३.१ ॥
- १७३.२/१तत्रेहं वृत्तमाभ्यास्ये देवर्षिपितृबृंहितम् ।
- १७३.२/२शृणु यत्नेन वक्ष्यामि सर्वकामप्रदं शुभम् ॥ १७३.२ ॥
- १७३.३/१सप्तधा व्यभजन् गङ्गाम् ऋषयः सप्त नारद ।
- १७३.३/२वासिष्ठी दाक्षिण्येयी स्याद् वैश्वामित्री तद्दुतरा ॥ १७३.३ ॥
- १७३.४/१वामदेव्यपरा ज्ञेया गौतमी मध्यतः शुभा ।
- १७३.४/२भारद्वाज्जु स्मृता यान्या आत्रेयी येत्यथापरा ॥ १७३.४ ॥
- १७३.५/१जमदग्नी तथा यान्या व्यपदिष्टा तु सप्तधा ।
- १७३.५/२तैः सर्वैरृषिभिस्तत्र यष्टुमिष्टैर्महात्मभिः ॥ १७३.५ ॥

- १७३.६/१निष्पादितं मडासत्रम् ऋषिभिः पारदर्शिभिः ।
 १७३.६/२अेतस्मिन् अन्तरे तत्र देवानां प्रबलो रिपुः ॥ १७३.६ ॥
- १७३.७/१विश्वरूप इति प्यातो मुनीनां सत्रमभ्यगात् ।
 १७३.७/२ब्रह्मचर्येण तपसा तान् आराध्य यथाविधि ।
 १७३.७/३विनयेनाथ पप्रच्छ ऋषीन् सर्वान् अनुकृमात् ॥ १७३.७ ॥
- १७३.८/१विश्वरूप उवाच । ध्रुवं सर्वे यथाकामं मम स्वास्थ्येन छेतुना ।
 १७३.८/२यथा स्याद् बलवान् पुत्रो देवानामपि दुर्धरः ।
 १७३.८/३यज्ञैर्वा तपसा वापि मुनयो वक्तुमर्हथ ॥ १७३.८ ॥
- १७३.९/१ब्रह्मोवाच । तत्र प्राड मडाबुद्धिर्विश्वामित्रो मडामनाः ॥ १७३.९ ॥
- १७३.१०/१विश्वामित्र उवाच । कर्मणा तात लभ्यन्ते कृत्वानि विविधानि य ।
 १७३.१०/२त्रयाणां कारणानां च कर्म प्रथमकारणम् ॥ १७३.१० ॥
- १७३.११/१ततश्च कारणं कर्ता ततश्चान्यत् प्रकीर्तितम् ।
 १७३.११/२उपादानं तथा बीजं न च कर्म विदुर्बुधाः ॥ १७३.११ ॥
- १७३.१२/१कर्मणां कारणत्वं च कारणो पुष्पले सति ।
 १७३.१२/२भावाभावौ कृते दृष्टौ तस्मात् कर्माश्रितं कृलम् ॥ १७३.१२ ॥
- १७३.१३/१कर्मापि द्विविधं ज्ञेयं क्रियमाणां तथा कृतम् ।
 १७३.१३/२कर्तव्यं क्रियमाणस्य साधनं यद् यद् उच्यते ॥ १७३.१३ ॥
- १७३.१४/१तद्भावाः कर्मसिद्धौ च उभयत्रापि कारणम् ।
 १७३.१४/२यद् यद् भावयते जन्तुः कर्म कुर्वन् विचक्षणः ॥ १७३.१४ ॥
- १७३.१५/१तद्भावानुसृपेण कृलनिष्पत्तिरुच्यते ।
 १७३.१५/२करोति कर्म विधिवद् विना भावनया यद्वि ॥ १७३.१५ ॥
- १७३.१६/१अन्यथा स्यात् कृलं सर्वं तस्य भावानुसृपतः ।
 १७३.१६/२तस्मात् तपो प्रतं दानं जपयज्ञादिकाः क्रियाः ॥ १७३.१६ ॥
- १७३.१७/१कर्मणस्त्वनुसृपेण कृलं दास्यन्ति भावतः ।
 १७३.१७/२तस्माद् भावानुसृपेण कर्म वै दास्यते कृलम् ॥ १७३.१७ ॥
- १७३.१८/१भावस्तु त्रिविधो ज्ञेयः सात्त्विको राजसस्तथा ।
 १७३.१८/२तामसस्तु तथा ज्ञेयः कृलं कर्मानुसारतः ॥ १७३.१८ ॥

- १७३.१८/१भावनानुगुणं येति विचित्रा कर्मणां स्थितिः ।
 १७३.१८/२तस्माद् धृष्टानुसारेण भावं कुर्याद् विचक्षणः ॥ १७३.१८ ॥
- १७३.२०/१पश्चात् कर्मापि कर्तव्यं कृलदातापि तद्विधम् ।
 १७३.२०/२कृलं ददाति कृलानां कृले यद्वि प्रवर्तते ॥ १७३.२० ॥
- १७३.२१/१कर्मकारो न तत्रास्ति कुर्यात् कर्म स्वभावतः ।
 १७३.२१/२तद् अथ योपदानादि सत्त्वादिगुणभेदतः ॥ १७३.२१ ॥
- १७३.२२/१भावात् प्रारभते तद्गद् भावैः कृलमवाप्यते ।
 १७३.२२/२धर्मार्थकाममोक्षाणां कर्म यैव छि कारणम् ॥ १७३.२२ ॥
- १७३.२३/१भावस्थितं भवेत् कर्म मुक्तिदं बन्धकारणम् ।
 १७३.२३/२स्वभावानुगुणं कर्म स्वस्थैवेळ परत्र य ॥ १७३.२३ ॥
- १७३.२४/१कृलानि विविधान्याशु करोति समतानुगम् ।
 १७३.२४/२अथैव पदार्थोऽसौ भावैर्बेदः प्रदृश्यते ॥ १७३.२४ ॥
- १७३.२५/१क्रियते भुज्यते वापि तस्माद् भावो विशिष्यते ।
 १७३.२५/२यथाभावं कर्म कुरु यथेप्सितमवाप्स्यसि ॥ १७३.२५ ॥
- १७३.२६/१ब्रह्मोवाय । अतश्चूत्वा ऋषेर्वाङ्गं विश्वामित्रस्य धीमतः ।
 १७३.२६/२तपस्तप्त्वा बहुकालं तामसं भावमाश्रितः ॥ १७३.२६ ॥
- १७३.२७/१विश्वरूपः कर्म भीमं यकार सुरभीषणम् ।
 १७३.२७/२पश्यत्सु ऋषिभुष्येषु वार्यमाणोऽपि नित्यशः ॥ १७३.२७ ॥
- १७३.२८/१आत्मकोपानुसारेण भीमं कर्म तथाकरोत् ।
 १७३.२८/२भीषणे कुण्डभाते तु भीषणे जातवेदसि ॥ १७३.२८ ॥
- १७३.२९/१भीषणं रौद्रपुरुषं ध्यात्वात्मानं गुडाशयम् ।
 १७३.२९/२अथेवं तपन्तमालक्ष्य वाग् उवाचाशरीरिणी ॥ १७३.२९ ॥
- १७३.३०/१जटाजूटं विनात्मानं न य वृत्रो व्यज्यत ।
 १७३.३०/२वृथात्मानं विश्वरूपो जुहुयाज्जातवेदसि ॥ १७३.३० ॥
- १७३.३१/१स अथेन्द्रः स वरुणः स य स्यात् सर्वमेव य ।
 १७३.३१/२त्यक्त्वात्मानं जटामात्रं हुतवान् वृञ्चिनोद्भवः ॥ १७३.३१ ॥
- १७३.३२/१वृत्रं धृत्युच्यते वेदे स यापि वृञ्चिनोऽभवत् ।
 १७३.३२/२भीमस्य मडिमानं को जानाति जगदीशितुः ॥ १७३.३२ ॥

- १७३.३३/१सृजत्यशेषमपि यो न य सङ्गेन लिप्यते ।
 १७३.३३/२विरराभेति संकीर्त्य सा वाण्येनं मुनीश्वराः ॥ १७३.३३ ॥
- १७३.३४/१भीमेश्वरं नमस्कृत्य जग्मुः स्वं स्वमथाश्रमम् ।
 १७३.३४/२विश्वरूपो मडाभीमो भीमकर्मा तथाकृतिः ॥ १७३.३४ ॥
- १७३.३५/१भीमभावो भीमतनुं ध्यात्वात्मानं जुडाव उ ।
 १७३.३५/२तस्माद् भीमेश्वरो देवः पुराणो परिपठ्यते ।
 १७३.३५/३तत्र स्नानं य दानं य मुक्तिर्दं नात्र संशयः ॥ १७३.३५ ॥
- १७३.३६/१धृति पठति शृणोति यश्च भक्त्या ।
 १७३.३६/२विभुधपतिं शिवमत्र भीमरुपम् ।
 १७३.३६/३जगति विदितमशेषपापदारि+ ।
 १७३.३६/४स्मृतिपदशरणेन मुक्तिर्दश ॥ १७३.३६ ॥
- १७३.३७/१गोदावरी तावद् अशेषपाप+ ।
 १७३.३७/२समूहलन्त्री परमार्थदात्री ।
 १७३.३७/३सदैव सर्वत्र विशेषतस्तु ।
 १७३.३७/४यत्राम्बुराशिं समनुप्रविष्टा ॥ १७३.३७ ॥
- १७३.३८/१स्नात्वा तु तस्मिन् सुकृती शरीरी ।
 १७३.३८/२गोदावरीवारिधिसंगमे यः ।
 १७३.३८/३उद्धृत्य तीप्रान् निरयाद् अशेषात् ।
 १७३.३८/४स पूर्वज्ञान् याति पुरं पुरारेः ॥ १७३.३८ ॥
- १७३.३९/१वेदान्तवेद्यं यद् उपासितव्यम् ।
 १७३.३९/२तद् ब्रह्म साक्षात् भवु भीमनाथः ।
 १७३.३९/३दृष्टे छि तस्मिन् न पुनर्विशन्ति ।
 १७३.३९/४शरीरिणः संस्मृतिमुग्रदुःखाम् ॥ १७३.३९ ॥
- १७४.१/१ब्रह्मोवाच । सा संगता पूर्वमपाम्पतिं तम् ।
 १७४.१/२गङ्गा सुराणामपि वन्दनीया ।
 १७४.१/३देवैश्च सर्वैरनुगम्यमाना ।
 १७४.१/४संस्तूयमाना मुनिभिर्मरुद्भिः ॥ १७४.१ ॥
- १७४.२/१वसिष्ठजाबानि सयाज्ञवल्क्य+ ।

- १७४.२/२३त्वङ्गिरोदक्षमरीचिवैष्णवाः ।
 १७४.२/३शातातपः शौनकदेवरात+ ।
 १७४.२/४भृग्वज्रिवेश्यात्रिमरीचिभुष्याः ॥ १७४.२ ॥
- १७४.३/१सुधूतपापा मनुगौतमाद्यः ।
 १७४.३/२सकौशिकास्तुम्भरुपर्वताद्याः ।
 १७४.३/३अगस्त्यमार्कण्डसपिष्पलाद्याः ।
 १७४.३/४सगालवा योगपरायणाश्च ॥ १७४.३ ॥
- १७४.४/१सवामदेवाङ्गिरसोऽथ भार्गवाः ।
 १७४.४/२स्मृतिप्रवीणाः श्रुतिभिर्मनोज्ञाः ।
 १७४.४/३सर्वे पुराणार्थविदो बहुज्ञास्- ।
 १७४.४/४ते गौतमी देवनदी तु गत्वा ॥ १७४.४ ॥
- १७४.५/१स्तोष्यन्ति मन्त्रैः श्रुतिभिः प्रभूतैर् ।
 १७४.५/२लृष्टैश्च तुष्टैर्मुदितैर्मनोभिः ।
 १७४.५/३तां संगतां वीक्ष्य शिवो हरिश्च ।
 १७४.५/४आत्मानमादर्शयतां मुनिभ्यः ॥ १७४.५ ॥
- १७४.६/१तथामरास्तौ पितृभिश्च दृष्टौ ।
 १७४.६/२स्तुवन्ति देवौ सकलार्तिहारिणौ ॥ १७४.६ ॥
- १७४.७/१आदित्या वसवो रुद्रा मरुतो लोकपालकाः ।
 १७४.७/२कृताञ्जलिपुटाः सर्वे स्तुवन्ति हरिशंकरौ ॥ १७४.७ ॥
- १७४.८/१संगमेषु प्रसिद्धेषु नित्यं सप्तसु नारद ।
 १७४.८/२समुद्रस्य च गङ्गाया नित्यं देवौ प्रतिष्ठितौ ॥ १७४.८ ॥
- १७४.९/१गौतमेश्वर आप्यातो यत्र देवो मधेश्वरः ।
 १७४.९/२नित्यं संनिहितस्तत्र माधवो रमया सः ॥ १७४.९ ॥
- १७४.१०/१ब्रह्मेश्वर इति ज्ञातो मयैव स्थापितः शिवः ।
 १७४.१०/२लोकानामुपकारार्थमात्मनः कारणान्तरे ॥ १७४.१० ॥
- १७४.११/१चक्रपाणिरिति ज्ञातः स्तुतो देवैर्मया सः ।
 १७४.११/२तत्र संनिहितो विष्णुर्देवैः सः मरुद्गणैः ॥ १७४.११ ॥
- १७४.१२/१अन्द्रतीर्थमिति ज्ञातं तद् एव उच्यते मूर्धकम् ।
 १७४.१२/२उच्यते मूर्धा तत्र विष्णुस्तन्मूर्धनि सुरा अपि ।

- १७४.१२/३सोमतीर्थमिति प्यातं यत्र सोमेश्वरः शिवः ॥ १७४.१२ ॥
- १७४.१३/१४-न्द्रस्य सोमश्रवसो देवैश्च ऋषिभिस्तथा ।
- १७४.१३/२प्रार्थितः सोम अवादाविन्द्रायेन्दो परिस्रव ॥ १७४.१३ ॥
- १७४.१४/१सप्त दिशो नानासूर्याः सप्त ङोतार ऋत्विजः ।
- १७४.१४/२देवा आदित्या ये सप्त तेभिः सोमाभिरक्ष न ।
- १७४.१४/३४-न्द्रायेन्दो परिस्रव ॥ १७४.१४ ॥
- १७४.१५/१यत् ते राजञ्छृतं उविस्तेन सोमाभिरक्ष नः ।
- १७४.१५/२अरातीवा मा नस्तारीन् भो य नः डिंयनाभमद् ।
- १७४.१५/३४-न्द्रायेन्दो परिस्रव ॥ १७४.१५ ॥
- १७४.१६/१ऋषे मन्त्रकृतां स्तोमैः कश्यपोद्धर्षयन् गिरः ।
- १७४.१६/२सोमं नमस्य राजानं यो जज्ञे वीरुधां पतिर् ।
- १७४.१६/३४-न्द्रायेन्दो परिस्रव ॥ १७४.१६ ॥
- १७४.१७/१कारुण्डं ततो भिषग् उपलप्रक्षिणी नना ।
- १७४.१७/२नानाधियो वसूयवोऽनु गा एव तस्थिम ।
- १७४.१७/३४-न्द्रायेन्दो परिस्रव ॥ १७४.१७ ॥
- १७४.१८/१अेवमुक्त्वा य ऋषिभिः सोमं प्राप्य य वज्रिणे ।
- १७४.१८/२तेभ्यो दत्त्वा ततो यज्ञः पूर्णो जातः शतकृतो ॥ १७४.१८ ॥
- १७४.१९/१तत् सोमतीर्थमाप्यातमाग्नेयं पुरतस्तु तत् ।
- १७४.१९/२अग्निश्चिद्वा मलयज्ञैर्माभाराध्य मनीषितम् ॥ १७४.१९ ॥
- १७४.२०/१सम्प्राप्तवान् मत्प्रसादाद् अलं तत्रैव नित्यशः ।
- १७४.२०/२स्थितो लोकोपकारार्थं तत्र विष्णुः शिवस्तथा ॥ १७४.२० ॥
- १७४.२१/१तस्माद् आग्नेयमाप्यातमादित्यं तदनन्तरम् ।
- १७४.२१/२यत्रादित्यो वेदमयो नित्यमेति उपासितुम् ॥ १७४.२१ ॥
- १७४.२२/१रूपान्तरेण मध्याह्ने द्रष्टुं मां शंकरं उदिम् ।
- १७४.२२/२नमस्कार्यस्तत्र सदा मध्याह्ने सकलो जनः ॥ १७४.२२ ॥
- १७४.२३/१रूपेण केन सविता समायातीत्यनिश्चयात् ।
- १७४.२३/२तस्माद् आदित्यमाप्यातं भार्दस्पत्यमनन्तरम् ॥ १७४.२३ ॥
- १७४.२४/१भृदस्पतिः सुरैः पूजो तस्मात् तीर्थाद् अवाप उ ।

- ૧૭૪.૨૪/૨૯જે ચ યજ્ઞાન્ વિવિધાન્ બાર્હસ્પત્યં તતો વિદુઃ ॥ ૧૭૪.૨૪ ॥
- ૧૭૪.૨૫/૧તત્તીર્થસ્મરણાદ્ એવ ગ્રહશાન્તિર્ભવિષ્યતિ ।
- ૧૭૪.૨૫/૨તસ્માદ્ અધ્યપરં તીર્થમિન્દ્રગોપે નગોત્તમે ॥ ૧૭૪.૨૫ ॥
- ૧૭૪.૨૬/૧પ્રતિષ્ઠિતં મહાવિડ્ગં કસ્મિંશ્ચિત્ કારણાન્તરે ।
- ૧૭૪.૨૬/૨હિમાલયેન તત્ તીર્થમદ્રિતીર્થં તદ્ ઉચ્યતે ॥ ૧૭૪.૨૬ ॥
- ૧૭૪.૨૭/૧તત્ર સ્નાનં ચ દાનં ચ સર્વકામપ્રદં શુભમ્ ।
- ૧૭૪.૨૭/૨એવં સા ગૌતમી ગડ્ગા બ્રહ્માદ્રેશ્ચ વિનિઃસૃતા ॥ ૧૭૪.૨૭ ॥
- ૧૭૪.૨૮/૧યાવત્ સાગરગા દેવી તત્ર તીર્થાનિ કાનિચિત્ ।
- ૧૭૪.૨૮/૨સંક્ષેપેણ મયોક્તાનિ રહસ્યાનિ શુભાનિ ચ ॥ ૧૭૪.૨૮ ॥
- ૧૭૪.૨૯/૧વેદે પુરાણે ઋષિભિઃ પ્રસિદ્ધા ।
- ૧૭૪.૨૯/૨યા ગૌતમી લોકનમસ્કૃતા ચ ।
- ૧૭૪.૨૯/૩વક્તું કથં તામતિસુપ્રભાવામ્ ।
- ૧૭૪.૨૯/૪અશેષતો નારદ કસ્ય શક્તિઃ ॥ ૧૭૪.૨૯ ॥
- ૧૭૪.૩૦/૧ભક્ત્યા પ્રવૃત્તસ્ય યથાકથંચિન્ ।
- ૧૭૪.૩૦/૨નૈવાપરાધોઽસ્તિ ન સંશયોઽત્ર ।
- ૧૭૪.૩૦/૩તસ્માચ્ચ દિઙ્માત્રમતિપ્રયાસાત્ ।
- ૧૭૪.૩૦/૪સંસૂચિતં લોકહિતાય તસ્યાઃ ॥ ૧૭૪.૩૦ ॥
- ૧૭૪.૩૧/૧કસ્તસ્યાઃ પ્રતિતીર્થં તુ પ્રભાવં વક્તુમીશ્વરઃ ।
- ૧૭૪.૩૧/૨અપિ લક્ષ્મીપતિર્વિષ્ણુરલં સોમેશ્વરઃ શિવઃ ॥ ૧૭૪.૩૧ ॥
- ૧૭૪.૩૨/૧કવચિત્ કસ્મિંશ્ચ તીર્થાનિ કાલયોગે ભવન્તિ હિ ।
- ૧૭૪.૩૨/૨ગુણવન્તિ મહાપ્રાજ્ઞ ગૌતમી તુ સદા નૃણામ્ ॥ ૧૭૪.૩૨ ॥
- ૧૭૪.૩૩/૧સર્વત્ર સર્વદા પુણ્યા કો ન્વસ્યા ગુણકીર્તનમ્ ।
- ૧૭૪.૩૩/૨વક્તું શક્તસ્તતસ્તસ્યૈ નમ ઇત્યેવ યુજ્યતે ॥ ૧૭૪.૩૩ ॥
- ૧૭૫.૧/૧નારદ ઉવાચ । ત્રિદૈવત્યાં સુરેશાન ગડ્ગાં બ્રૂષે સુરેશ્વર ।
- ૧૭૫.૧/૨બ્રાહ્મણેનાહૃતાં પુણ્યાં જગતઃ પાવર્તી શુભામ્ ॥ ૧૭૫.૧ ॥
- ૧૭૫.૨/૧આદિમધ્યાવસાને ચ ઉભયોસ્તીરયોરપિ ।
- ૧૭૫.૨/૨યા વ્યામા વિષ્ણુનેશેન ત્વયા ચ સુરસત્તમ ।
- ૧૭૫.૨/૩પુનઃ સંક્ષેપતો બ્રૂહિ ન મે તૃપ્તિઃ પ્રજાયતે ॥ ૧૭૫.૨ ॥

- १७५.३/१ब्रह्मोवाय । कमण्डलुस्थिता पूर्व ततो विष्णुपदानुगा ।
 १७५.३/२मण्डेश्वरजटाजूटे स्थिता सैव नमस्कृता ॥ १७५.३ ॥
- १७५.४/१ब्रह्मतेजःप्रभावेण शिवमाराध्य यत्नतः ।
 १७५.४/२ततः प्राप्ता गिरिं पुण्यं ततः पूर्वाण्वं प्रति ॥ १७५.४ ॥
- १७५.५/१आगत्य संगता देवी सर्वतीर्थमयी नृणाम् ।
 १७५.५/२हस्सितानां तथा दान्त्री प्रभावोऽस्या विशिष्यते ॥ १७५.५ ॥
- १७५.६/१भेतस्या नाधिकं मन्ये किञ्चित् तीर्थं जगत्त्रये ।
 १७५.६/२अस्याश्चैव प्रभावेण भाव्यं यच्च मनःस्थितम् ॥ १७५.६ ॥
- १७५.७/१अद्याप्यस्या ङि माडात्स्यं वक्तुं कैश्चिन् न शक्यते ।
 १७५.७/२भक्तितो वक्ष्यते नित्यं या ब्रह्म परमार्थतः ॥ १७५.७ ॥
- १७५.८/१तस्याः परतरं तीर्थं न स्याद् धृति मतिर्मम ।
 १७५.८/२अन्यतीर्थेन साधर्म्यं न युज्येत कथंचन ॥ १७५.८ ॥
- १७५.९/१श्रुत्वा मद्राज्यपीयूषैर्गङ्गाया गुणकीर्तनम् ।
 १७५.९/२सर्वेषां न मतिः कस्मात् तत्रैवोपरतिं गता ।
 १७५.९/३धृति भाति विचित्रं मे मुने भलु जगत्त्रये ॥ १७५.९ ॥
- १७५.१०/१नारद उवाच । धर्मार्थकाममोक्षाणां त्वं वेत्ता योपदेशकः ।
 १७५.१०/२छन्दांसि सरडस्यानि पुराणस्मृतयोऽपि च ॥ १७५.१० ॥
- १७५.११/१धर्मशास्त्राणि यस्यान्यत् तव वाक्ये प्रतिष्ठितम् ।
 १७५.११/२तीर्थानामथ दानानां यज्ञानां तपसां तथा ॥ १७५.११ ॥
- १७५.१२/१देवतामन्त्रसेवानामधिकं किं वद प्रभो ।
 १७५.१२/२यद् भूषे भगवन् भक्त्या तथा भाव्यं न यान्यथा ॥ १७५.१२ ॥
- १७५.१३/१भेतं मे संशयं ब्रह्मन् वाक्यात् त्वं छेतुमर्हसि ।
 १७५.१३/२हृष्टं मनोगतं श्रुत्वा तस्माद् विस्मयमागतः ॥ १७५.१३ ॥
- १७५.१४/१ब्रह्मोवाच । शृणु नारद वक्ष्यामि रडस्यं धर्ममुत्तमम् ।
 १७५.१४/२यतुर्विधानि तीर्थानि तावन्त्येव युगानि च ॥ १७५.१४ ॥
- १७५.१५/१गुणास्त्रयश्च पुरुषास्त्रयो देवाः सनातनाः ।
 १७५.१५/२वेदाश्च स्मृतिभिर्युक्ताश्चत्वारस्ते प्रकीर्तिताः ॥ १७५.१५ ॥
- १७५.१६/१पुरुषार्थाश्च यत्वारो वाणी यापि यतुर्विधा ।

- १७५.१६/२गुणोऽपि तु यत्वारः समत्वेनेति नारद ॥ १७५.१६ ॥
- १७५.१७/१सर्वत्र धर्मः सामान्यो यतो धर्मः सनातनः ।
- १७५.१७/२साध्यसाधनभावेन स अथ ब्रह्मणो मतः ॥ १७५.१७ ॥
- १७५.१८/१तस्याश्रयश्च द्विविधो देशः कालश्च सर्वदा ।
- १७५.१८/२कालाश्रयश्च यो धर्मो लीयते वर्धते सदा ॥ १७५.१८ ॥
- १७५.१९/१युगानामनुष्ठेयं पादः पादोऽस्य लीयते ।
- १७५.१९/२धर्मस्येति मङ्गलाद्देशापेक्षा तथोक्तम् ॥ १७५.१९ ॥
- १७५.२०/१कालेन याश्रितो धर्मो देशे नित्यं प्रतिष्ठितः ।
- १७५.२०/२युगेषु क्षीयमाणेषु न देशेषु स लीयते ॥ १७५.२० ॥
- १७५.२१/१उभयत्र विहीने च धर्मस्य स्याद् अभावता ।
- १७५.२१/२तस्माद् देशाश्रितो धर्मश्चतुष्पात् सुप्रतिष्ठितः ॥ १७५.२१ ॥
- १७५.२२/१स यापि धर्मो देशेषु तीर्थेषु तिष्ठति ।
- १७५.२२/२कृते देशं च कालं च धर्मोऽवष्टभ्य तिष्ठति ॥ १७५.२२ ॥
- १७५.२३/१त्रेतायां पादहीनेन स तु पादः प्रदेशतः ।
- १७५.२३/२द्वापरे यार्धतः काले धर्मो देशे समास्थितः ॥ १७५.२३ ॥
- १७५.२४/१कलौ पादेन यैकेन धर्मश्चलति संकटम् ।
- १७५.२४/२अवविधं तु यो धर्मं वेत्ति तस्य न लीयते ॥ १७५.२४ ॥
- १७५.२५/१युगानामनुभावेन जातिभेदाश्च संस्थिताः ।
- १७५.२५/२गुणोऽपि गुणोऽपि विचित्रा धर्मसंस्थितिः ॥ १७५.२५ ॥
- १७५.२६/१गुणानामनुभावेन उद्भवामिभवा तथा ।
- १७५.२६/२तीर्थानामपि वर्णानां वेदानां स्वर्गमोक्षयोः ॥ १७५.२६ ॥
- १७५.२७/१तादृग्रूपप्रवृत्त्या तु तद् अथ च विशिष्यते ।
- १७५.२७/२कालोऽभिव्यञ्जकः प्रोक्तो देशोऽभिव्यञ्ज्य उच्यते ॥ १७५.२७ ॥
- १७५.२८/१यदा यदा अभिव्यक्तिं कालो धत्ते तदा तदा ।
- १७५.२८/२तद् अथ व्यञ्जनं ब्रह्मंस्तस्मान् नास्त्यत्र संशयः ॥ १७५.२८ ॥
- १७५.२९/१युगानुष्ठेयं मूर्तिः स्याद् देवानां वैदिकी तथा ।
- १७५.२९/२कर्मणामपि तीर्थानां जातीनामाश्रमस्य तु ॥ १७५.२९ ॥

- १७प.३०/१त्रिदैवत्यं सत्ययुगे तीर्थं लोकेषु पूजयते ।
 १७प.३०/२द्विदैवत्यं युगेऽन्यस्मिन् द्वापरे यैकदैविकम् ॥ १७प.३० ॥
- १७प.३१/१कलौ न किञ्चिद् विज्ञेयमथान्यद् अपि तच्छृणु ।
 १७प.३१/२दैवं कृतयुगे तीर्थं त्रेतायामासुरं विदुः ॥ १७प.३१ ॥
- १७प.३२/१आर्षं च द्वापरे प्रोक्तं कलौ मानुषमुच्यते ।
 १७प.३२/२अथान्यद् अपि वक्ष्यामि शृणु नारद कारणम् ॥ १७प.३२ ॥
- १७प.३३/१गौतम्यां यत् त्वया पृष्टं तत् ते वक्ष्यामि विस्तरात् ।
 १७प.३३/२यदा येयं हरशिरः प्राप्ता गङ्गा मडामुने ॥ १७प.३३ ॥
- १७प.३४/१तदा प्रभृति सा गङ्गा शम्भोः प्रियतराभवत् ।
 १७प.३४/२तद् देवस्य मतं ज्ञात्वा गजवक्त्रमुवाच सा ॥ १७प.३४ ॥
- १७प.३५/१उमा लोकरयेशाना माता च जगतो हिता ।
 १७प.३५/२शान्ता श्रुतिरिति ज्ञाता भुक्तिमुक्तिप्रदायिनी ॥ १७प.३५ ॥
- १७प.३६/१ब्रह्मोवाच । तन् मातुर्वचनं श्रुत्वा
 गजवक्त्रोऽभ्यभाषत ॥ १७प.३६ ॥
- १७प.३७/१गजवक्त्र उवाच । किं कृत्यं शाधि मां
 मातस्तर्कतर्ताडमसंशयम् ॥ १७प.३७ ॥
- १७प.३८/१ब्रह्मोवाच । उमा सुतमुवाचेदं मधेश्वरजटास्थिता ।
 १७प.३८/२त्वयावतार्यतां गङ्गा सत्यमीशप्रिया सती ॥ १७प.३८ ॥
- १७प.३९/१पुनश्चैतत्त्रिंशत्त्रिंशत्तस्ते सर्वदा सुत ।
 १७प.३९/२शिवो यत्र सुरास्तत्र तत्र वेदाः सनातनाः ॥ १७प.३९ ॥
- १७प.४०/१तत्रैव ऋषयः सर्वे मनुष्याः पितरस्तथा ।
 १७प.४०/२तस्मान् निवर्तयेशानं देवदेवं मधेश्वरम् ॥ १७प.४० ॥
- १७प.४१/१तस्या निवर्तिते देवे गङ्गायाः सर्वे एव हि ।
 १७प.४१/२निवृत्तास्ते भविष्यन्ति शृणु येदं वयो मम ।
 १७प.४१/३निवर्तय ततस्तस्याः सर्वभावेन शंकरम् ॥ १७प.४१ ॥
- १७प.४२/१ब्रह्मोवाच । मातुस्तद् वचनं श्रुत्वा पुनराह गणेश्वरः ॥ १७प.४२ ॥
- १७प.४३/१गणेश्वर उवाच । नैव शक्यः शिवो देवो मया तस्या निवर्तितुम् ।
 १७प.४३/२अनिवृत्ते शिवे तस्या देवा अपि निवर्तितुम् ॥ १७प.४३ ॥

- ૧૭૫.૪૪/૧ન શક્યા જગતાં માતરથાન્યથ્યાપિ કારણમ્ ।
 ૧૭૫.૪૪/૨ગડ્ગાવતાશિતા પૂર્વ ગૌતમેન મહાત્મના ॥ ૧૭૫.૪૪ ॥
- ૧૭૫.૪૫/૧ઋષિણા લોકપૂજ્યેન ત્રૈલોક્યહિતકારિણા ।
 ૧૭૫.૪૫/૨સામોપાયેન તદ્વાજ્યાત્ પૂજ્યેન બ્રહ્મતેજસા ॥ ૧૭૫.૪૫ ॥
- ૧૭૫.૪૬/૧આરાધયિત્વા દેવેશં તપોભિઃ સ્તુતિભિર્ભવમ્ ।
 ૧૭૫.૪૬/૨તુષ્ટેન શંકરેણોદમુક્તોડસૌ ગૌતમસ્તદા ॥ ૧૭૫.૪૬ ॥
- ૧૭૫.૪૭/૧શંકર ઉવાચ । વરાન્ વરય પુણ્યાંશ્ચ પ્રિયાંશ્ચ મનસેશ્ચિતાન્ ।
 ૧૭૫.૪૭/૨ચદ્ ચદ્ ઇચ્છસિ તત્ સર્વ દાતા તેડધ મહામતે ॥ ૧૭૫.૪૭ ॥
- ૧૭૫.૪૮/૧બ્રહ્મોવાચ । એવમુક્તઃ શિવેનાસૌ ગૌતમો મયિ શૂણ્વતિ ।
 ૧૭૫.૪૮/૨ઇદમેવ તદોવાચ સજટાં દેહિ શંકર ।
 ૧૭૫.૪૮/૩ગડ્ગાં મે યાચતે પુણ્યાં કિમન્યેન વરેણ મે ॥ ૧૭૫.૪૮ ॥
- ૧૭૫.૪૯/૧બ્રહ્મોવાચ । પુનઃ પ્રોવાચ તં શમ્ભુઃ સર્વલોકોપકારકઃ ॥ ૧૭૫.૪૯ ॥
- ૧૭૫.૫૦/૧શમ્ભુરુવાચ । ઉક્તં ન ચાત્મનઃ કિંચિત્ તસ્માદ્
 યાયસ્વ દુષ્કરમ્ ॥ ૧૭૫.૫૦ ॥
- ૧૭૫.૫૧/૧બ્રહ્મોવાચ । ગૌતમોડદીનસત્ત્વસ્તં ભવમાહ કૃતાઞ્જલિઃ ॥ ૧૭૫.૫૧ ॥
- ૧૭૫.૫૨/૧ગૌતમ ઉવાચ । એતદ્ એવ ચ સર્વેષાં દુષ્કરં તવ દર્શનમ્ ।
 ૧૭૫.૫૨/૨મયા તદ્ અધ સમ્પ્રાપ્તં કૃપયા તવ શંકર ॥ ૧૭૫.૫૨ ॥
- ૧૭૫.૫૩/૧સ્મરણાદ્ એવ તે પદ્ભ્યાં કૃતકૃત્યા મનીષિણઃ ।
 ૧૭૫.૫૩/૨ભવન્તિ કિં પુનઃ સાક્ષાત્ ત્વયિ દૃષ્ટે મહેશ્વરે ॥ ૧૭૫.૫૩ ॥
- ૧૭૫.૫૪/૧બ્રહ્મોવાચ । એવમુક્તે ગૌતમેન ભવો હર્ષસમન્વિતઃ ।
 ૧૭૫.૫૪/૨ત્રયાણામુપકારાર્થં લોકાનાં યાચિતં ત્વયા ॥ ૧૭૫.૫૪ ॥
- ૧૭૫.૫૫/૧ન ચાત્મનો મહાબુદ્ધે યાચેત્યાહ શિવો દ્વિજમ્ ।
 ૧૭૫.૫૫/૨એવં પ્રોક્તઃ પુનર્વિપ્રો ધ્યાત્વા પ્રાહ શિવં તથા ॥ ૧૭૫.૫૫ ॥
- ૧૭૫.૫૬/૧વિનીતવદ્ અદીનાત્મા શિવભક્તિસમન્વિતઃ ।
 ૧૭૫.૫૬/૨સર્વલોકોપકારાય પુનર્યાચિતવાન્ ઇદમ્ ।
 ૧૭૫.૫૬/૩શૂણ્વત્સુ લોકપાલેષુ જગાદેદં સ ગૌતમઃ ॥ ૧૭૫.૫૬ ॥
- ૧૭૫.૫૭/૧ગૌતમ ઉવાચ । યાવત્ સાગરગા દેવી નિસૃષ્ટા બ્રહ્મણો ગિરેઃ ।

- १७५.५७/२सर्वत्र सर्वदा तस्यां स्थातव्यं वृषभध्वज ॥ १७५.५७ ॥
- १७५.५८/१इलेप्सूनां इलं दाता त्वमेव जगतः प्रभो ।
- १७५.५८/२तीर्थान्यन्यानि देवेश क्वापि क्वापि शुभानि य ॥ १७५.५८ ॥
- १७५.५९/१यत्र ते संनिधिर्नित्यं तद् अेव शुभं विदुः ।
- १७५.५९/२यत्र गङ्गा त्वया दत्ता जटामुकुटसंस्थिता ।
- १७५.५९/३सर्वत्र तव सांनिध्यात् सर्वतीर्थानि शंकर ॥ १७५.५९ ॥
- १७५.६०/१ब्रह्मोवाच । तद् गौतमवचः श्रुत्वा
- पुनर्लषांस्त्रिवोऽब्रवीत् ॥ १७५.६० ॥
- १७५.६१/१शिव उवाच । यत्र क्वापि य यत् किञ्चिद् यो वा भवति भक्तिः ।
- १७५.६१/२यात्रां स्नानमथो दानं पितृणां वापि तर्पणम् ॥ १७५.६१ ॥
- १७५.६२/१श्रवाणं पठनं वापि स्मरणं वापि गौतम ।
- १७५.६२/२यः करोति नरो भक्त्या गोदावर्या यतप्रतः ॥ १७५.६२ ॥
- १७५.६३/१सप्तद्वीपवती पृथ्वी सशैलवनकानना ।
- १७५.६३/२सरता सौषधी रम्या सार्वा धर्मभूषिता ॥ १७५.६३ ॥
- १७५.६४/१एत्वा भवति यो धर्मः स भवेद् गौतमीस्मृतेः ।
- १७५.६४/२अेवंविधा षला विप्र गोदानाद् याभिधीयते ॥ १७५.६४ ॥
- १७५.६५/१यन्द्रसूर्यग्रहे काले मत्सांनिध्ये यतप्रतः ।
- १७५.६५/२भूते विषयावे भक्त्या सर्वकालं कृता सुधीः ॥ १७५.६५ ॥
- १७५.६६/१गाः सुन्दराः सवत्साश्च संगमे लोकविश्रुते ।
- १७५.६६/२यो ददाति द्विजश्रेष्ठ तत्र यत् पुण्यमाप्नुयात् ॥ १७५.६६ ॥
- १७५.६७/१तस्माद् वरं पुण्यमेति स्नानदानादिना नरः ।
- १७५.६७/२गौतम्यां विश्रवन्धायां मखानधां तु भक्तिः ॥ १७५.६७ ॥
- १७५.६८/१तस्माद् गोदावरी गङ्गा त्वया नीता भविष्यति ।
- १७५.६८/२सर्वपापक्षयकरी सर्वाभीष्टप्रदायिनी ॥ १७५.६८ ॥
- १७५.६९/१गणेश्वर उवाच । अेतच्छ्रुतं मया मातर्वदतो गौतमं शिवात् ।
- १७५.६९/२अेतस्मात् कारणाच्छम्भुर्गङ्गायां नियतः स्थितः ॥ १७५.६९ ॥
- १७५.७०/१को निवर्तयितुं शक्तस्तमम्भ करुणोदधिम् ।
- १७५.७०/२अथापि मातरेतत् स्यान् मानुषा विघ्नपाशकैः ॥ १७५.७० ॥

૧૭૫.૭૧/૧વિનિબદ્ધા ન ગચ્છન્તિ ગોદામપ્યન્તિકસ્થિતામ્ ।
 ૧૭૫.૭૧/૨ન નમન્તિ શિવં દેવં ન સ્મરન્તિ સ્તુવન્તિ ન ॥ ૧૭૫.૭૧ ॥
 ૧૭૫.૭૨/૧તથા માતઃ કસ્થિયામિ તવ સંતોષહેતવે ।
 ૧૭૫.૭૨/૨સંનિરોદ્ધુમથો ક્લેશસ્તવ વાક્યં ક્ષમસ્વ મે ॥ ૧૭૫.૭૨ ॥
 ૧૭૫.૭૩/૧બ્રહ્મોવાય । તતઃ પ્રભૃતિ વિદ્વેશો માનુષાન્ પ્રતિ કિંચન ।
 ૧૭૫.૭૩/૨વિદ્વમ્ભાયરતે યસ્તુ તમુપાસ્ય પ્રવર્તતે ॥ ૧૭૫.૭૩ ॥
 ૧૭૫.૭૪/૧અથો વિદ્વમનાદૃત્ય ગૌતર્મી યાતિ ભક્તિતઃ ।
 ૧૭૫.૭૪/૨સ કૃતાર્થો ભવેલ્લોકે ન કૃત્યમવશિષ્યતે ॥ ૧૭૫.૭૪ ॥
 ૧૭૫.૭૫/૧વિદ્વાન્યનેકાનિ ભવન્તિ ગેહાન્ ।
 ૧૭૫.૭૫/૨નિર્ગન્તુકામસ્ય નરાધમસ્ય ।
 ૧૭૫.૭૫/૩નિધાય તન્મૂર્ધ્નિ પદં પ્રયાતિ ।
 ૧૭૫.૭૫/૪ગડ્ગાં ન કિં તેન ફલં પ્રલબ્ધમ્ ॥ ૧૭૫.૭૫ ॥
 ૧૭૫.૭૬/૧અસ્થાઃ પ્રભાવં કો બ્રૂયાદ્ અપિ સાક્ષાત્ સદાશિવઃ ।
 ૧૭૫.૭૬/૨સંક્ષેપેણ મયા પ્રોક્તમિતિહાસપદાનુગમ્ ॥ ૧૭૫.૭૬ ॥
 ૧૭૫.૭૭/૧ધર્માર્થકામમોક્ષાણાં સાધનં ચચ્ચરાચરે ।
 ૧૭૫.૭૭/૨તદ્ અત્ર વિદ્યતે સર્વમિતિહાસે સવિસ્તરે ॥ ૧૭૫.૭૭ ॥
 ૧૭૫.૭૮/૧વેદોદિતં શ્રુતિસકલરહસ્યમુક્તમ્ ।
 ૧૭૫.૭૮/૨સત્કારણં સમભિધાનમિદં સદૈવ ।
 ૧૭૫.૭૮/૩સમ્યક્ ચ દૃષ્ટં જગતાં હિતાય ।
 ૧૭૫.૭૮/૪પ્રોક્તં પુરાણં બહુધર્મયુક્તમ્ ॥ ૧૭૫.૭૮ ॥
 ૧૭૫.૭૯/૧અસ્ય શ્લોકં પદં વાપિ ભક્તિતઃ શૃણુયાત્ પઠેત્ ।
 ૧૭૫.૭૯/૨ગડ્ગા ગડ્ગેતિ વા વાક્યં સ તુ પુણ્યમવાપ્નુયાત્ ॥ ૧૭૫.૭૯ ॥
 ૧૭૫.૮૦/૧કલિકલક્રુવિનાશનદક્ષમિદમ્ ।
 ૧૭૫.૮૦/૨સકલસિદ્ધિકરં શુભદં શિવમ્ ।
 ૧૭૫.૮૦/૩જગતિ પૂજ્યમભીષ્ટફલપ્રદમ્ ।
 ૧૭૫.૮૦/૪ગાડ્ગમેતદ્ ઉદીરિતમુત્તમમ્ ॥ ૧૭૫.૮૦ ॥
 ૧૭૫.૮૧/૧સાધુ ગૌતમ ભદ્રં તે કોડન્યોડસ્તિ સદૃશસ્ત્વયા ।
 ૧૭૫.૮૧/૨ચ એનાં ગૌતર્મી ગડ્ગાં દણ્ડકારણ્યમાપ્નુયાત્ ॥ ૧૭૫.૮૧ ॥

- १७५.८२/१०३गा गङ्गेति यो ब्रूयाद् योजनानां शतैरपि ।
 १७५.८२/२मुख्यते सर्वपापेभ्यो विषगुलोकं स गच्छति ॥ १७५.८२ ॥
- १७५.८३/१तिस्रः कोट्योऽर्धकोटी च तीर्थानि भुवनत्रये ।
 १७५.८३/२तानि स्नातुं समायान्ति गङ्गायां सिंङ्गे गुरौ ॥ १७५.८३ ॥
- १७५.८४/१षष्टिर्वर्षसहस्राणि भागीरथ्यवगाहनम् ।
 १७५.८४/२सङ्कुट् गोदावरीस्नानं सिंङ्गयुक्ते बृहस्पतौ ॥ १७५.८४ ॥
- १७५.८५/१४यं तु गौतमी पुत्र यत्र क्वापि ममाज्ञया ।
 १७५.८५/२सर्वेषां सर्वदा नृणां स्नानान् मुक्तिं प्रदास्यति ॥ १७५.८५ ॥
- १७५.८६/१अश्वमेधसहस्राणि वाजपेयशतानि च ।
 १७५.८६/२कृत्वा यत् कृलमाप्नोति तद् अस्य श्रवणाद् भवेत् ॥ १७५.८६ ॥
- १७५.८७/१यस्यैतत् तिष्ठति गृहे पुराणं ब्रह्मणोदितम् ।
 १७५.८७/२न भयं विद्यते तस्य कलिकालस्य नारद ॥ १७५.८७ ॥
- १७५.८८/१यस्य कस्यापि नाभ्येयं पुराणमिदमुत्तमम् ।
 १७५.८८/२श्रद्धधानाय शान्ताय वैष्णवाय महात्मने ॥ १७५.८८ ॥
- १७५.८९/१४९ं कीर्त्यं भुक्तिर्भुक्तिः+ । दायकं पापनाशकम् ।
 १७५.८९/२अेतच्छ्रवणमात्रेण कृतकृत्यो भवेन् नरः ॥ १७५.८९ ॥
- १७५.९०/१लिप्तिवा पुस्तकमिदं ब्राह्मणाय प्रयच्छति ।
 १७५.९०/२सर्वपापविनिर्मुक्तः पुनर्गर्भं न संविशेत् ॥ १७५.९० ॥
- १७६.१/१मुनय ऋषुः । नलि नस्तृमिरस्तील श्णवतां भगवत्कथाम् ।
 १७६.१/२पुनरेव परं गुड्यं वक्तुमर्हस्यशेषतः ॥ १७६.१ ॥
- १७६.२/१अनन्तवासुदेवस्य न सम्यग् वर्णितं त्वया ।
 १७६.२/२श्रोतुमिच्छामि तेव विस्तरेण वदस्व नः ॥ १७६.२ ॥
- १७६.३/१ब्रह्मोवाच । प्रवक्ष्यामि मुनिश्रेष्ठाः सारात् सारतरं परम् ।
 १७६.३/२अनन्तवासुदेवस्य माहात्म्यं भुवि दूर्लभम् ॥ १७६.३ ॥
- १७६.४/१आदिकल्पे पुरा विप्रास्त्वलभम्यक्तजन्मवान् ।
 १७६.४/२विश्वकर्माणामाढ्य वयनं प्रोक्तवान् षडम् ॥ १७६.४ ॥
- १७६.५/१वरिष्ठं देवशिल्पीन्द्रं विश्वकर्माग्रकर्माणम् ।

- १७६.५/रप्रतिमां वासुदेवस्य कुरु शैलमर्यां भुवि ॥ १७६.५ ॥
- १७६.६/१यां प्रेक्ष्य विधिवद् भक्ताः सेन्द्रा वै मानुषादयः ।
- १७६.६/२येन दानवदक्षोभ्यो विज्ञाय सुमहद् भयम् ॥ १७६.६ ॥
- १७६.७/त्रिदिवं समनुप्राप्य सुमेरुशिखरं चिरम् ।
- १७६.७/२वासुदेवं समाराध्य निरातङ्गा वसन्ति ते ॥ १७६.७ ॥
- १७६.८/१मम तद् वयनं श्रुत्वा विश्वकर्मा तु तत्क्षणात् ।
- १७६.८/२यकार प्रतिमां शुद्धां शङ्खयङ्गदाधराम् ॥ १७६.८ ॥
- १७६.८/१सर्वलक्षासंयुक्तां पुण्डरीकायतेक्षणां ।
- १७६.८/२श्रीवत्सलक्ष्मसंयुक्तामत्युत्रां प्रतिभोत्तमाम् ॥ १७६.८ ॥
- १७६.१०/१वनमालावृत्तोरस्कां मुकुटाङ्गदधारिणीम् ।
- १७६.१०/२पीतवस्त्रां सुपीनांसां दुण्डलाभ्यामलङ्किताम् ॥ १७६.१० ॥
- १७६.११/१येवं सा प्रतिमा द्रिव्या गुह्यमन्त्रैस्तदा स्वयम् ।
- १७६.११/२प्रतिष्ठाकालमासाद्य भयासौ निर्मिता पुरा ॥ १७६.११ ॥
- १७६.१२/१तस्मिन् काले तदा शङ्को देवराट् भेयरैः सह ।
- १७६.१२/२जगाम ब्रह्मसदनमारुह्य गजमुत्तमम् ॥ १७६.१२ ॥
- १७६.१३/१प्रसाद्य प्रतिमां शङ्कः स्नानदानैः पुनः पुनः ।
- १७६.१३/२प्रतिमां तां समाराध्य स्वपुरं पुनरागमत् ॥ १७६.१३ ॥
- १७६.१४/१तां समाराध्य सुचिरं यतवाक्कायमानसः ।
- १७६.१४/२वृत्राधान् असुरान् क्रूरान् नमुचिप्रमुष्मान् स य ॥ १७६.१४ ॥
- १७६.१५/१निहत्य दानवान् भीमान् भुक्तवान् भुवनत्रयम् ।
- १७६.१५/२द्वितीये य युगे प्राप्ते त्रेतायां राक्षसाधिपः ॥ १७६.१५ ॥
- १७६.१६/१भूव सुमहावीर्यो दशग्रीवः प्रतापवान् ।
- १७६.१६/२दश वर्षसहस्राणि निराडारो जितेन्द्रियः ॥ १७६.१६ ॥
- १७६.१७/१यथार व्रतमत्युत्रं तपः परमदृश्वरम् ।
- १७६.१७/२तपसा तेन तुष्टोऽहं वरं तस्मै प्रदत्तवान् ॥ १७६.१७ ॥
- १७६.१८/१अवध्यः सर्वदेवानां स दैत्योरगरक्षसाम् ।
- १७६.१८/२शापप्रदरघौरुत्रैरवध्यो यमकिङ्करैः ॥ १७६.१८ ॥

- १७६.१८/१वरं प्राप्य तदा रक्षो यक्षान् सर्वगणान् धमान् ।
 १७६.१८/२धनाध्यक्षं विनिर्जित्य शङ्कं जेतुं समुद्यतः ॥ १७६.१८ ॥
- १७६.२०/१संग्रामं सुमहाघोरं कृत्वा देवैः स राक्षसः ।
 १७६.२०/२देवराजं विनिर्जित्य तदा धन्द्रजितेति वै ॥ १७६.२० ॥
- १७६.२१/१राक्षसस्तत्सुतो नाम मेघनादः प्रलब्धवान् ।
 १७६.२१/२अमरावतीं ततः प्राप्य देवराजगृहे शुभे ॥ १७६.२१ ॥
- १७६.२२/१दृष्ट्वाञ्जनसंकाशां रावणस्तु भवान्वितः ।
 १७६.२२/२प्रतिमां वासुदेवस्य सर्वलक्षणसंयुताम् ॥ १७६.२२ ॥
- १७६.२३/१श्रीवत्सलक्ष्मसंयुक्तां पद्मपत्रायतेक्षणाम् ।
 १७६.२३/२वनमालावृत्तोरस्कां मुकुटाङ्गदम्बुषिताम् ॥ १७६.२३ ॥
- १७६.२४/१शङ्खचक्रगदाहस्तां पीतवस्त्रां यतुर्भुजाम् ।
 १७६.२४/२सर्वाभराणसंयुक्तां सर्वकामफलप्रदाम् ॥ १७६.२४ ॥
- १७६.२५/१विडाय रत्नसंधांश्च प्रतिमां शुभलक्षणाम् ।
 १७६.२५/२पुष्पकेण विमानेन लङ्कां प्रास्थापयद् द्रुतम् ॥ १७६.२५ ॥
- १७६.२६/१पुराध्यक्षः स्थितः श्रीमान् धर्मात्मा स विभीषणः ।
 १७६.२६/२रावणस्यानुजो मन्त्री नारायणपरायणः ॥ १७६.२६ ॥
- १७६.२७/१दृष्ट्वा तां प्रतिमां दिव्यां देवेन्द्रभवनच्युताम् ।
 १७६.२७/२रोमाञ्चिततनुर्भूत्वा विस्मयं समपद्यत ॥ १७६.२७ ॥
- १७६.२८/१प्राणम्य शिरसा देवं प्रहृष्टेनान्तरात्मना ।
 १७६.२८/२अद्य मे सङ्गलं जन्म अद्य मे सङ्गलं तपः ॥ १७६.२८ ॥
- १७६.२९/१धृत्युक्त्वा स तु धर्मात्मा प्रणिपत्य मुहुर्मुहुः ।
 १७६.२९/२जयेषे भ्रातरमासाद्य कृताञ्जलिरभाषत ॥ १७६.२९ ॥
- १७६.३०/१राजन् प्रतिमया त्वं मे प्रसादं कर्तुमर्हसि ।
 १७६.३०/२यामाराध्य जगन्नाथ निस्तरेयं भवार्णवम् ॥ १७६.३० ॥
- १७६.३१/१भ्रातुर्वचनमाकलयं रावणस्तं तदाब्रवीत् ।
 १७६.३१/२गृहाण प्रतिमां वीर त्वनया किं करोम्यहम् ॥ १७६.३१ ॥
- १७६.३२/१स्वयम्भुवं समाराध्य त्रैलोक्यं विजये त्वहम् ।
 १७६.३२/२नानाश्चर्यमयं देवं सर्वभूतभवोद्भवम् ॥ १७६.३२ ॥

- १७६.३३/१विभीषणो मडाबुद्धिस्तदा तां प्रतिमां शुभाम् ।
 १७६.३३/२शतमष्टोत्तरं याब्दं समाराध्य जनार्दनम् ॥ १७६.३३ ॥
- १७६.३४/१अजरामरणं प्राप्तमणिमादिगुणैर्युतम् ।
 १७६.३४/२राज्यं लङ्काधिपत्यं य भोगान् भुङ्क्ते यथेप्सितान् ॥ १७६.३४ ॥
- १७६.३५/१मुनय उच्युः । अहो नो विस्मयो जातः श्रुत्वेदं परमामृतम् ।
 १७६.३५/२अनन्तवासुदेवस्य सम्भवं भुवि दुर्लभम् ॥ १७६.३५ ॥
- १७६.३६/१श्रोतुमिच्छामहे देव विस्तरेण यथातथम् ।
 १७६.३६/२तस्य देवस्य माहात्म्यं वक्तुमर्हस्यशेषतः ॥ १७६.३६ ॥
- १७६.३७/१ब्रह्मोवाच । तदा स राक्षसः क्रूरो देवगन्धर्वकिंनरान् ।
 १७६.३७/२लोकपालान् समनुजान् मुनिसिद्धांश्च पापकृत् ॥ १७६.३७ ॥
- १७६.३८/१विजित्य समरे सर्वान् आजडार तदङ्गनाः ।
 १७६.३८/२संस्थाप्य नगरीं लङ्कां पुनः सीतार्थमोहितः ॥ १७६.३८ ॥
- १७६.३९/१शङ्कितो मृगरूपेण सौवर्णेन च रावाणः ।
 १७६.३९/२ततः कुम्भेन रामेण रणे सौमित्रिणा सह ॥ १७६.३९ ॥
- १७६.४०/१रावणस्य वधार्थाय उत्वा वालिं मनोजवम् ।
 १७६.४०/२अभिषिक्तश्च सुग्रीवो युवराजोऽङ्गदस्तथा ॥ १७६.४० ॥
- १७६.४१/१अनुमान् नलनीलश्च जाम्बवान् पनसस्तथा ।
 १७६.४१/२गवयश्च गवाक्षश्च पाहीनः परमौजसः ॥ १७६.४१ ॥
- १७६.४२/१अेतैश्चान्यैश्च बहुभिर्वानरैः समलाभलैः ।
 १७६.४२/२समावृत्तो मडाघोरै रामो राज्जवलोचनः ॥ १७६.४२ ॥
- १७६.४३/१गिरीणां सर्वसंघातैः सेतुं बद्ध्वा मडोदधौ ।
 १७६.४३/२भवेन मडता रामः समुत्तीर्य मडोदधिम् ॥ १७६.४३ ॥
- १७६.४४/१संग्राममतुलं चक्रे रक्षोगणसमन्वितः ।
 १७६.४४/२यमडस्तं प्रहस्तं य निकुम्भं कुम्भमेव च ॥ १७६.४४ ॥
- १७६.४५/१नरान्तकं मडावीर्यं तथा यैव यमान्तकम् ।
 १७६.४५/२मालाढ्यं मालिकाढ्यं च उत्वा रामस्तु वीर्यवान् ॥ १७६.४५ ॥
- १७६.४६/१पुनरिन्द्रजितं उत्वा कुम्भकर्णं सरावणम् ।

१७६.४६/२वैदेडीं याग्निनाशोध्ध दत्त्वा राज्यं विभीषणे ॥ १७६.४६ ॥

१७६.४७/१वासुदेवं समादाय यानं पुष्पकमारुहत् ।

१७६.४७/२वीलया समनुप्रापद् अयोध्यां पूर्वपाविताम् ॥ १७६.४७ ॥

१७६.४८/१कनिष्ठे भरतं स्नेहाच्छत्रुघ्नं भक्तवत्सलः ।

१७६.४८/२अभिषिच्य तदा रामः सर्वराज्येऽधिराजवत् ॥ १७६.४८ ॥

१७६.४९/१पुरातनीं स्वमूर्तिं च समाराध्य ततो हरिः ।

१७६.४९/२दश वर्षसहस्राणि दश वर्षशतानि च ॥ १७६.४९ ॥

१७६.५०/१भुक्त्वा सागरपर्यन्तां मेदिनीं स तु राघवः ।

१७६.५०/२राज्यमासाद्य सुगतिं वैष्णवं पदमाविशत् ॥ १७६.५० ॥

१७६.५१/१तां यापि प्रतिमां रामः समुद्रेशाय दत्तवान् ।

१७६.५१/२धन्यो रक्षयितासि त्वं तोयरत्नसमन्वितः ॥ १७६.५१ ॥

१७६.५२/१द्वापरं युगमासाद्य यदा देवो जगत्पतिः ।

१७६.५२/२धरण्याश्चानुरोधेन भावशैथिल्यकारणात् ॥ १७६.५२ ॥

१७६.५३/१अवतीर्णः स भगवान् वसुदेवकुले प्रभुः ।

१७६.५३/२कंसादीनां वधार्थाय संकर्षणसाहायवान् ॥ १७६.५३ ॥

१७६.५४/१तदा तां प्रतिमां विप्राः सर्ववाञ्छाङ्गलप्रदाम् ।

१७६.५४/२सर्वलोकहितार्थाय कस्यचित् कारणान्तरे ॥ १७६.५४ ॥

१७६.५५/१तस्मिन् क्षेत्रवरे पुण्ये दुर्लभे पुरुषोत्तमे ।

१७६.५५/२उज्ज्वार स्वयं तोयात् समुद्रः सरितां पतिः ॥ १७६.५५ ॥

१७६.५६/१तदा प्रभृति तत्रैव क्षेत्रे मुक्तिप्रदे द्विजाः ।

१७६.५६/२आस्ते स देवो देवानां सर्वकामङ्गलप्रदः ॥ १७६.५६ ॥

१७६.५७/१ये संश्रयन्ति यानन्तं भक्त्या सर्वेश्वरं प्रभुम् ।

१७६.५७/२वाङ्मनःकर्मभिर्नित्यं ते यान्ति परमं पदम् ॥ १७६.५७ ॥

१७६.५८/१दृष्ट्वानन्तं सङ्गद् भक्त्या सम्पूज्य प्रणिपत्य च ।

१७६.५८/२राजसूयाम्नामेधाभ्यां कृत्वं दशगुणं लभेत् ॥ १७६.५८ ॥

१७६.५९/१सर्वकामसमृद्धेन कामगेन सुवर्चसा ।

१७६.५९/२विमानेनार्कवर्णेन किङ्किणीजलमालिना ॥ १७६.५९ ॥

- १७६.६०/१त्रिःसप्तकुलमुद्धृत्य दिव्यस्त्रीगणसेवितः ।
 १७६.६०/२उपगीयमानो गन्धर्वैर्नरो विष्णुपुरं व्रजेत् ॥ १७६.६० ॥
- १७६.६१/१तत्र भुक्त्वा वरान् भोगान् जराभरणवर्जितः ।
 १७६.६१/२दिव्यरूपधरः श्रीमान् यावद् आभूत्सम्भवम् ॥ १७६.६१ ॥
- १७६.६२/१पुण्यक्षयाद् षडयातश्चतुर्वेदी द्विजोत्तमः ।
 १७६.६२/२वैष्णवं योगमास्थाय ततो मोक्षमवाप्नुयात् ॥ १७६.६२ ॥
- १७६.६३/१अथेवं मया त्वन्तोऽसौ कीर्तितो मुनिसत्तमः ।
 १७६.६३/२कः शक्नोति गुणान् वक्तुं तस्य वर्षशतैरपि ॥ १७६.६३ ॥
- १७७.१/१ब्रह्मोवाच । अथं वोऽनन्तमाडात्स्यं क्षेत्रं य पुरुषोत्तमम् ।
 १७७.१/२भुक्तिमुक्तिप्रदं नृणां मया प्रोक्तं सुदुर्लभम् ॥ १७७.१ ॥
- १७७.२/१यत्रास्ते पुण्डरीकाक्षः शङ्खचक्रगदाधरः ।
 १७७.२/२रपीताम्बरधरः कृष्णः कंसकेशिनिषूदनः ॥ १७७.२ ॥
- १७७.३/१ये तत्र कृष्णं पश्यन्ति सुरासुरनमस्कृतम् ।
 १७७.३/२संकर्षणं सुभद्रां य धन्यास्ते नात्र संशयः ॥ १७७.३ ॥
- १७७.४/१त्रैलोक्याधिपतिं देवं सर्वकामकृलप्रदम् ।
 १७७.४/२ये ध्यायन्ति सदा कृष्णं मुक्तास्ते नात्र संशयः ॥ १७७.४ ॥
- १७७.५/१कृष्णे रताः कृष्णमनुस्मरन्ति ।
 १७७.५/२रात्रौ य कृष्णं पुनरुत्थिता ये ।
 १७७.५/३ते भिन्नदेहाः प्रविशन्ति कृष्णम् ।
 १७७.५/४उद्विष्यन्ति मन्त्रदुतं दुताशम् ॥ १७७.५ ॥
- १७७.६/१तस्मात् सदा मुनिश्रेष्ठाः कृष्णः कमललोचनः ।
 १७७.६/२तस्मिन् क्षेत्रे प्रयत्नेन द्रष्टव्यो मोक्षकाङ्क्षिभिः ॥ १७७.६ ॥
- १७७.७/१शयनोत्थापने कृष्णं ये पश्यन्ति मनीषिणः ।
 १७७.७/२उदलायुधं सुभद्रां य उरेः स्थानं व्रजन्ति ते ॥ १७७.७ ॥
- १७७.८/१सर्वकालेऽपि ये भक्त्या पश्यन्ति पुरुषोत्तमम् ।
 १७७.८/२शौचिण्यं सुभद्रां य विष्णुलोकं व्रजन्ति ते ॥ १७७.८ ॥
- १७७.९/१आस्ते यश्चतुरो मासान् वार्षिकान् पुरुषोत्तमे ।
 १७७.९/२पृथिव्यास्तीर्थयात्रायाः क्वं प्राप्नोति याधिकम् ॥ १७७.९ ॥

- १७७.१०/१ये सर्वकालं तत्रैव निवसन्ति मनीषिणः ।
 १७७.१०/२जितेन्द्रिया जितक्रोधा लभन्ते तपसः कृत्वम् ॥ १७७.१० ॥
- १७७.११/१तपस्तप्त्यान्यतीर्थेषु वर्षाणामयुतं नरः ।
 १७७.११/२यद् आप्नोति तद् आप्नोति मासेन पुरुषोत्तमे ॥ १७७.११ ॥
- १७७.१२/१तपसा ब्रह्मयर्थेण सङ्गत्यागेन यत् कृत्वम् ।
 १७७.१२/२तत् क्वलं सततं तत्र प्राप्नुवन्ति मनीषिणः ॥ १७७.१२ ॥
- १७७.१३/१सर्वतीर्थेषु यत् पुण्यं स्नानदानेन कीर्तितम् ।
 १७७.१३/२तत् क्वलं सततं तत्र प्राप्नुवन्ति मनीषिणः ॥ १७७.१३ ॥
- १७७.१४/१सम्यक् तीर्थेन यत् प्रोक्तं व्रतेन नियमेन च ।
 १७७.१४/२तत् क्वलं लभते तत्र प्रत्यक्षं प्रयतः शुचिः ॥ १७७.१४ ॥
- १७७.१५/१यस्तु नानाविधैर्यज्ञैर्यत् क्वलं लभते नरः ।
 १७७.१५/२तत् क्वलं लभते तत्र प्रत्यक्षं संयतेन्द्रियः ॥ १७७.१५ ॥
- १७७.१६/१देहं त्यजन्ति पुरुषास्तत्र ये पुरुषोत्तमे ।
 १७७.१६/२कल्पवृक्षं समासाद्य मुक्तास्ते नात्र संशयः ॥ १७७.१६ ॥
- १७७.१७/१वटसागरयोर्मध्ये ये त्यजन्ति कलेवरम् ।
 १७७.१७/२ते दुर्लभं परं मोक्षं प्राप्नुवन्ति न संशयः ॥ १७७.१७ ॥
- १७७.१८/१अनिच्छन्न अपि यस्तत्र प्राणंस्त्यजति मानवः ।
 १७७.१८/२सोऽपि दुःखविनिर्मुक्तो मुक्तिं प्राप्नोति दुर्लभाम् ॥ १७७.१८ ॥
- १७७.१९/१कृमिकीटपतंगाद्यास्तिर्यग्योनिगताश्च ये ।
 १७७.१९/२तत्र देहं परित्यज्य ते यान्ति परमां गतिम् ॥ १७७.१९ ॥
- १७७.२०/१भ्रान्तिं लोकस्य पश्यध्वमन्यतीर्थं प्रति द्विजः ।
 १७७.२०/२पुरुषाभ्येन यत् प्राप्तमन्यतीर्थं कृत्वादिदम् ॥ १७७.२० ॥
- १७७.२१/१सकृत् पश्यति यो मर्त्यः श्रद्धया पुरुषोत्तमम् ।
 १७७.२१/२पुरुषाणां सङ्घेषु स भवेद् उत्तमः पुमान् ॥ १७७.२१ ॥
- १७७.२२/१प्रकृतेः स परो यस्मात् पुरुषाद् अपि योत्तमः ।
 १७७.२२/२तस्माद् वेदे पुराणे च लोकेऽस्मिन् पुरुषोत्तमः ॥ १७७.२२ ॥
- १७७.२३/१योऽसौ पुराणे वेदान्ते परमात्मेत्युदाहृतः ।
 १७७.२३/२आस्ते विश्वोपकाराय तेनासौ पुरुषोत्तमः ॥ १७७.२३ ॥

- १७७.२४/१पाथे श्मशाने गृहमाण्डपे वा ।
 १७७.२४/२२थ्याप्रदेशेष्वपि यत्र कुत्र ।
 १७७.२४/३१थ्यन् अन्विष्यन् अपि तत्र देहम् ।
 १७७.२४/४संत्यज्य मोक्षं लभते मनुष्यः ॥ १७७.२४ ॥
 १७७.२५/१तस्मात् सर्वप्रयत्नेन तस्मिन् क्षेत्रे द्विजोत्तमाः ।
 १७७.२५/२देहत्यागो नरैः कार्यः सम्यग् मोक्षाभिकाङ्क्षिभिः ॥ १७७.२५ ॥
 १७७.२६/१पुरुषाण्यस्य माहात्म्यं न भूतं न भविष्यति ।
 १७७.२६/२त्यक्त्वा यत्र नरो देहं मुक्तिं प्राप्नोति दुर्लभाम् ॥ १७७.२६ ॥
 १७७.२७/१गुणानामेकदेशोऽयं मया क्षेत्रस्य कीर्तितः ।
 १७७.२७/२३ः समस्तान् गुणान् वक्तुं शक्तो वर्षशतैरपि ॥ १७७.२७ ॥
 १७७.२८/१यदि यूयं मुनिश्रेष्ठा मोक्षमिच्छथ शाश्वतम् ।
 १७७.२८/२तस्मिन् क्षेत्रवरे पुण्ये निवसध्वमतन्द्रिताः ॥ १७७.२८ ॥
 १७७.२९/१व्यास उवाच । ते तस्य वचनं श्रुत्वा ब्रह्मणोऽव्यक्तजन्मनः ।
 १७७.२९/२निवासं यद्विरे तत्र अवापुः परमं पदम् ॥ १७७.२९ ॥
 १७७.३०/१तस्माद् यूयं प्रयत्नेन निवसध्वं द्विजोत्तमाः ।
 १७७.३०/२पुरुषाण्ये वरे क्षेत्रे यदि मुक्तिमभीप्सथ ॥ १७७.३० ॥
 १७८.१/१व्यास उवाच । तस्मिन् क्षेत्रे मुनिश्रेष्ठाः सर्वसत्त्वसुभावाः ।
 १७८.१/२धर्मार्थकाममोक्षाणां हृदये पुरुषोत्तमे ॥ १७८.१ ॥
 १७८.२/१कण्डुर्नाम मन्त्रातेजा ऋषिः परमधार्मिकः ।
 १७८.२/२सत्यवादी शुचिर्दान्तः सर्वभूतहिते रतः ॥ १७८.२ ॥
 १७८.३/१जितेन्द्रियो जितकोधो वेदवेदाङ्गपारगः ।
 १७८.३/२अवाप परमां सिद्धिमाराध्य पुरुषोत्तमम् ॥ १७८.३ ॥
 १७८.४/१अन्येऽपि तत्र संसिद्धा मुनयः संशितप्रताः ।
 १७८.४/२सर्वभूतहिता दान्ता जितकोधा विमत्सराः ॥ १७८.४ ॥
 १७८.५/१मुनय इत्युः । कोऽसौ कण्डुः कथं तत्र जगाम परमां गतिम् ।
 १७८.५/२श्रोतुमिच्छामहे तस्य चरितं ब्रूहि सत्तम ॥ १७८.५ ॥
 १७८.६/१व्यास उवाच । शृणुध्वं मुनिशार्दूलाः कथां तस्य मनोहराम् ।

- १७८.६/२प्रवक्ष्यामि समासेन मुनेस्तस्य विचेष्टितम् ॥ १७८.६ ॥
- १७८.७/१पवित्रे गोमतीतीरे विजने सुमनोदरे ।
- १७८.७/२कन्दमूलकृद्वैः पूर्णे समित्युष्पकुशान्वितैः ॥ १७८.७ ॥
- १७८.८/१नानाद्रुमलताकीर्णैर्नानापुष्पोपशोभिते ।
- १७८.८/२नानापक्षिरुते रभ्ये नानामृगागणान्विते ॥ १७८.८ ॥
- १७८.९/१तत्राश्रमपदं कण्डोर्बभूव मुनिसत्तमाः ।
- १७८.९/२सर्वतुङ्गलपुष्पाढ्यं कदलीभाण्डमण्डितम् ॥ १७८.९ ॥
- १७८.१०/१तपस्तेपे मुनिस्तत्र सुमङ्गत् परमाद्भुतम् ।
- १७८.१०/२प्रतोपवासैर्नियमैः स्नानमौनसुसंयमैः ॥ १७८.१० ॥
- १७८.११/१ग्रीष्मे पञ्चतपा भूत्वा वर्षासु स्थण्डिलेशयः ।
- १७८.११/२आर्द्रवासास्तु हेमन्ते स तेपे सुमङ्गत् तपः ॥ १७८.११ ॥
- १७८.१२/१दृष्ट्वा तु तपसो वीर्यं मुनेस्तस्य सुविस्मिताः ।
- १७८.१२/२बभूवुर्देवगन्धर्वाः सिद्धविद्याधरास्तथा ॥ १७८.१२ ॥
- १७८.१३/१भूमिं तथान्तरिक्षं च दिवं च मुनिसत्तमाः ।
- १७८.१३/२कण्डुः संतापयामास त्रैलोक्यं तपसो बलात् ॥ १७८.१३ ॥
- १७८.१४/१अहोऽस्य परमं धैर्यमहोऽस्य परमं तपः ।
- १७८.१४/२एत्यश्रुवंस्तदा दृष्ट्वा देवास्तं तपसि स्थितम् ॥ १७८.१४ ॥
- १७८.१५/१मन्त्रयामासुरव्यग्राः शक्रेण सङ्घितास्तदा ।
- १७८.१५/२तस्य समुद्रिन्नास्तपोविघ्नमभीप्सवः ॥ १७८.१५ ॥
- १७८.१६/१ज्ञात्वा तेषामभिप्रायं शङ्कस्त्रिभुवनेश्वरः ।
- १७८.१६/२प्रभ्लोयाभ्यां वरारोहं तृपयौवनगर्विताम् ॥ १७८.१६ ॥
- १७८.१७/१सुमध्यां चारुजङ्घां तां पीनश्रोत्रिणयोधराम् ।
- १७८.१७/२सर्वलक्षणसम्पन्नां प्रोवाच हृलसूदनः ॥ १७८.१७ ॥
- १७८.१८/१शङ्क उवाच । प्रभ्लोये गच्छ शीघ्रं त्वं यदासौ तप्यते मुनिः ।
- १७८.१८/२विद्यार्थं तस्य तपसः क्षोभयस्वांशु सुप्रभे ॥ १७८.१८ ॥
- १७८.१९/१प्रभ्लोयोवाच । तव वाक्यं सुरश्रेष्ठ करोमि सततं प्रभो ।
- १७८.१९/२किंतु शङ्का ममैवात्र जिवितस्य च संशयः ॥ १७८.१९ ॥

- १७८.२०/१भिभेमि तं मुनिवरं ब्रह्मचर्यव्रते स्थितम् ।
 १७८.२०/२अत्युग्रं दीमतपसं ज्वलनार्कसमप्रभम् ॥ १७८.२० ॥
- १७८.२१/१ज्ञात्वा मां स मुनिः क्रोधाद् विद्यार्थं समुपागताम् ।
 १७८.२१/२कण्डुः परमतेजस्वी शापं दास्यति दुःसहम् ॥ १७८.२१ ॥
- १७८.२२/१उर्वशी मेनका रम्भा घृतायी पुञ्जिकस्थला ।
 १७८.२२/२विश्वायी सहजन्त्या य पूर्वचित्तिस्तिवोत्तमा ॥ १७८.२२ ॥
- १७८.२३/१अलम्बुषा मिश्रकेशी शशिलेपा य वामना ।
 १७८.२३/२अन्याश्चाप्सरसः सन्ति उपयौवनगर्विताः ॥ १७८.२३ ॥
- १७८.२४/१सुमध्याश्चारुवदनाः पीनोन्नतपयोधराः ।
 १७८.२४/२कामप्रधानकुशलास्तास्तत्र संनियोजय ॥ १७८.२४ ॥
- १७८.२५/१ब्रह्मोवाच । तस्यास्तद् वयनं श्रुत्वा पुनः प्राड शयीपतिः ।
 १७८.२५/२तिष्ठन्तु नाम यान्यास्तास्त्वं यात्र कुशला शुभे ॥ १७८.२५ ॥
- १७८.२६/१कामं वसन्तं वायुं य सहायार्थं ददामि ते ।
 १७८.२६/२तैः सार्धं गच्छ सुश्रोणि यत्रास्ते स महामुनिः ॥ १७८.२६ ॥
- १७८.२७/१शङ्कस्य वयनं श्रुत्वा तदा सा यारुलयना ।
 १७८.२७/२जगामाकाशमार्गोऽणु तैः सार्धं याश्रमं मुनेः ॥ १७८.२७ ॥
- १७८.२८/१गत्वा सा तत्र रुचिरं ददर्श वनमुत्तमम् ।
 १७८.२८/२मुनिं य दीमतपसमाश्रमस्थमकल्मषम् ॥ १७८.२८ ॥
- १७८.२९/१अपश्यत् सा वनं रम्यं तैः सार्धं नन्दनोपमम् ।
 १७८.२९/२सर्वर्तुवरपुष्पाढ्यं शाष्पामृगगणकुलम् ॥ १७८.२९ ॥
- १७८.३०/१पुण्यं पद्मबलोपेतं सपल्लवमहाबलम् ।
 १७८.३०/२श्रोत्ररम्यान् सुमधुरान् शब्दान् भगामुपेरितान् ॥ १७८.३० ॥
- १७८.३१/१सर्वर्तुकुलभाराढ्यान् सर्वर्तुकुसुमोज्ज्वलान् ।
 १७८.३१/२अपश्यत् पादपांश्वैव विडंगैरनुनादितान् ॥ १७८.३१ ॥
- १७८.३२/१आम्नान् आम्रातकान् भव्यान् नारिकेरान् सतिन्दुकान् ।
 १७८.३२/२अथ भिव्वांस्तथा ज्वान् दाडिमान् भीजपूरकान् ॥ १७८.३२ ॥
- १७८.३३/१पनसांल्लकुयान् नीपाञ् शिरीषान् सुमनोहरान् ।
 १७८.३३/२पारावतांस्तथा कोलान् अरिमेदाम्लवेतसान् ॥ १७८.३३ ॥

- १७८.३४/१भल्लातकान् आमलकाञ् शतपर्णाश्च किंशुकान् ।
 १७८.३४/२छद्गुदान् कस्वीरांश्च हरीतकीविभीतकान् ॥ १७८.३४ ॥
- १७८.३५/१अेतान् अन्यांश्च सा वृक्षान् ददर्श पृथुलोचना ।
 १७८.३५/२तथैवाशोकपुंनागा+ ।केतकीभकुलान् अथ ॥ १७८.३५ ॥
- १७८.३६/१पारिजातान् कोविदारान् मन्दिरेन्दीवरंस्तथा ।
 १७८.३६/२पाटलाः पुष्पिता रम्या देवदारुद्रुमांस्तथा ॥ १७८.३६ ॥
- १७८.३७/१शालांस्तालांस्तमालांश्च नियुलांल्लोमकांस्तथा ।
 १७८.३७/२अन्यांश्च पादपश्रेष्ठान् अपश्यत् क्लृप्तपुष्पितान् ॥ १७८.३७ ॥
- १७८.३८/१यकोरैः शतपत्रैश्च भृङ्गराजैस्तथा शुङ्गेः ।
 १७८.३८/२कोकिलैः कलविड्मैश्च हारीतेर्जुवज्जुवकैः ॥ १७८.३८ ॥
- १७८.३९/१प्रियपुत्रैश्चातकैश्च तथान्यैर्विविधैः भगैः ।
 १७८.३९/२श्रोत्ररम्यं सुमधुरं कृजद्भिश्चाप्यधिष्ठितम् ॥ १७८.३९ ॥
- १७८.४०/१सरांसि य मनोज्ञानि प्रसन्नसविलानि य ।
 १७८.४०/२कुमुदैः पुण्डरीकैश्च तथा नीलोत्पलैः शुभैः ॥ १७८.४० ॥
- १७८.४१/१कलारैः कमलैश्चैव आशितानि समन्ततः ।
 १७८.४१/२कादम्बैश्चकवाकैश्च तथैव जलकुक्कुटैः ॥ १७८.४१ ॥
- १७८.४२/१कार्णवैर्भङ्गैर्दशैः क्रूर्मैर्द्दुभिरेव य ।
 १७८.४२/२अेतैश्चान्यैश्च कीर्णानि समन्ताज्जलचारिभिः ॥ १७८.४२ ॥
- १७८.४३/१कमोर्षेव तथा सा तु वनं बभ्राम तैः सल ।
 १७८.४३/२अेवं दृष्ट्वा वनं रम्यं तैः सार्धं परमाद्भुतम् ॥ १७८.४३ ॥
- १७८.४४/१विस्मयोत्सुल्लनयना सा बभूव वराङ्गना ।
 १७८.४४/२प्रोवाय वायुं कामं य वसन्तं य द्विजोत्तमाः ॥ १७८.४४ ॥
- १७८.४५/१प्रभ्लोयोवाय । कुरुध्वं मम साहाय्यं यूयं सर्वे
 पृथङ् पृथङ् ॥ १७८.४५ ॥
- १७८.४६/१अभ्रमोवाय । अेवमुक्त्वा तदा सा तु तथेत्युक्त्वा सुरैर्द्विजाः ।
 १७८.४६/२प्रत्युवायाद्ये यास्यामि यत्रासौ संस्थितो मुनिः ॥ १७८.४६ ॥
- १७८.४७/१अथ तं देलयन्तारं प्रयुक्तेन्द्रियवाजिनम् ।

- १७८.४७/२स्मरशस्त्रगलद्रश्मिं कश्चिन्मि कुसारथिम् ॥ १७८.४७ ॥
- १७८.४८/१ब्रह्मा जनार्दनो वापि यद्वि वा नीललोहितः ।
- १७८.४८/२तथाप्यथ कश्चिन्मि कामबाणक्षतान्तरम् ॥ १७८.४८ ॥
- १७८.४९/१धृत्युक्त्वा प्रययौ साथ यत्रासौ तिष्ठते मुनिः ।
- १७८.४९/२मुनेस्तपःप्रभावेण प्रशान्तश्चापदाश्रमम् ॥ १७८.४९ ॥
- १७८.५०/१सा पुंस्कोकिलमाधुर्ये नदीतीरे व्यवस्थिता ।
- १७८.५०/२स्तोकमात्रं स्थिता तस्माद् अगायत वराप्सराः ॥ १७८.५० ॥
- १७८.५१/१ततो वसन्तः सलसा बलं समकरोत् तदा ।
- १७८.५१/२कोकिलारावमधुरमकालिकमनोहरम् ॥ १७८.५१ ॥
- १७८.५२/१ववौ गन्धवल्ग्वैव मलयार्द्रिनिकेतनः ।
- १७८.५२/२पुष्पान् उव्यावयान् मेध्यान् पातयंश्च शनैः शनैः ॥ १७८.५२ ॥
- १७८.५३/१पुष्पबाणधरश्चैव गत्वा तस्य समीपतः ।
- १७८.५३/२मुनेश्च क्षोभयामास कामस्तस्यापि मानसम् ॥ १७८.५३ ॥
- १७८.५४/१ततो गीतध्वनिं श्रुत्वा मुनिर्विस्मितमानसः ।
- १७८.५४/२जगाम यत्र सा सुभूः कामबाणप्रपीडितः ॥ १७८.५४ ॥
- १७८.५५/१दृष्ट्वा तामाळ संदृष्टो विस्मयोत्सुल्ललोचनः ।
- १७८.५५/२भ्रष्टोत्तरीयो विकलः पुलकाञ्चितविग्रहः ॥ १७८.५५ ॥
- १७८.५६/१ऋषिरुवाच । कासि कस्यासि सुश्रोणि सुभगे यारुढासिनि ।
- १७८.५६/२मनो हरसि मे सुभू ब्रूहि सत्यं सुमध्यमे ॥ १७८.५६ ॥
- १७८.५७/१प्रभ्लोयोवाच । तव कर्मकरा यालं पुष्पार्थमलमागता ।
- १७८.५७/२आदेशं देहि मे क्षिप्रं किं करोमि तवाज्ञया ॥ १७८.५७ ॥
- १७८.५८/१व्यास उवाच । श्रुत्वैवं वचनं तस्यास्त्यक्त्वा धैर्यं विमोहितः ।
- १७८.५८/२आदाय हस्ते तां बालां प्रविवेश स्वमाश्रमम् ॥ १७८.५८ ॥
- १७८.५९/१ततः कामश्च वायुश्च वसन्तश्च द्विजोत्तमाः ।
- १७८.५९/२जगमुर्यथागतं सर्वे कृतकृत्यास्त्रिविष्टपम् ॥ १७८.५९ ॥
- १७८.६०/१शशंसुश्च हरिं गत्वा तस्यास्तस्य य चेष्टितम् ।
- १७८.६०/२श्रुत्वा शकस्तदा देवाः प्रीताः सुमनसोऽभवन् ॥ १७८.६० ॥

- १७८.६१/१स य कण्डुस्तया सार्धं प्रविशन् अथ याश्रमम् ।
 १७८.६१/२आत्मनः परमं रूपं यकार मदनाकृति ॥ १७८.६१ ॥
- १७८.६२/१रूपयौवनसम्पन्नमतीव सुमनोहरम् ।
 १७८.६२/२दिव्यालंकारसंयुक्तं षोडशवत्सराकृति ॥ १७८.६२ ॥
- १७८.६३/१दिव्यवस्त्रधरं कान्तं दिव्यस्रग्गन्धभूषितम् ।
 १७८.६३/२सर्वोपभोगसम्पन्नं सलसा तपसो बलात् ॥ १७८.६३ ॥
- १७८.६४/१दृष्ट्वा सा तस्य तद् वीर्यं परं विस्मयमागता ।
 १७८.६४/२अखण्डस्य तपसो वीर्यमित्युक्त्वा मुदिताभवत् ॥ १७८.६४ ॥
- १७८.६५/१स्नानं संध्यां जपं लोभं स्वाध्यायं देवतार्थनम् ।
 १७८.६५/२प्रतोपवासनियमं ध्यानं च मुनिसत्तमाः ॥ १७८.६५ ॥
- १७८.६६/१त्यज्वा स रेमे मुदितस्तया सार्धमलर्निशम् ।
 १७८.६६/२मन्मथाविष्टलृष्टयो न बुबोध तपःक्षयम् ॥ १७८.६६ ॥
- १७८.६७/१संध्यारात्रिदवापक्ष+ ंआसत्त्वयनलायनम् ।
 १७८.६७/२न बुबोध गतं कालं विषयासक्तमानसः ॥ १७८.६७ ॥
- १७८.६८/१सा य तं कामजैर्भावैर्विदग्धा रलसि द्विजाः ।
 १७८.६८/२वरयामास सुश्रोणिः प्रलापकुशला तदा ॥ १७८.६८ ॥
- १७८.६९/१अथ कण्डुस्तया सार्धं वर्षाणामधिकं शतम् ।
 १७८.६९/२अतिष्ठन् मन्दरद्रोण्यां ग्राम्यधर्मरतो मुनिः ॥ १७८.६९ ॥
- १७८.७०/१सा तं प्राड मलाभागं गन्तुमिच्छाम्यलं दिवम् ।
 १७८.७०/२प्रसादसुमुषो ब्रह्मन् अनुज्ञातुं त्वमर्हसि ॥ १७८.७० ॥
- १७८.७१/१तथैवमुक्ताः स मुनिस्तस्यामासक्तमानसः ।
 १७८.७१/२दिनानि कतिश्चिद् भद्रे स्थीयतामित्यभाषत ॥ १७८.७१ ॥
- १७८.७२/१अथमुक्ता ततस्तेन साग्रं वर्षशतं पुनः ।
 १७८.७२/२बुभुजे विषयांस्तन्वी तेन सार्धं मलात्मना ॥ १७८.७२ ॥
- १७८.७३/१अनुज्ञां दैहि भगवन् व्रजामि त्रिदशालयम् ।
 १७८.७३/२उक्तस्तथेति स पुनः स्थीयतामित्यभाषत ॥ १७८.७३ ॥
- १७८.७४/१पुनर्गते वर्षशते साधिके सा शुभानना ।
 १७८.७४/२याम्यलं त्रिदिवं ब्रह्मन् प्राणयस्मितशोभनम् ॥ १७८.७४ ॥

- १७८.८८/१ऋषिरुवाच । सत्यं भीरु वदस्येतत् परिहासोऽथवा शुभे ।
 १७८.८८/रदिनमेकमहं मन्ये त्वया सार्धमिडोषितम् ॥ १७८.८८ ॥
- १७८.८९/१प्रभ्वीयोवाच । वदित्थाभ्यनृतं ब्रह्मन् कथमत्र तवान्तिके ।
 १७८.८९/रविशेषाद् अथ भवता पृष्टा मार्गानुगामिना ॥ १७८.८९ ॥
- १७८.९०/१व्यास उवाच । निशम्य तद् वयस्तस्याः स मुनिर्द्विजसत्तमाः ।
 १७८.९०/रधिग् धिक् मामित्यनाचारं विनिन्द्यात्मानमात्मना ॥ १७८.९० ॥
- १७८.९१/१मुनिरुवाच । तपांसि मम नष्टानि हतं ब्रह्मविदां धनम् ।
 १७८.९१/रदुतो विवेकः केनापि योषिन् मोहाय निर्मिता ॥ १७८.९१ ॥
- १७८.९२/१उर्मिषट्कातिगं ब्रह्म ज्ञेयमात्मजयेन मे ।
 १७८.९२/रगतिरेषा कृता येन धिक् तं काममहाग्रहम् ॥ १७८.९२ ॥
- १७८.९३/१प्रतानि सर्ववेदाश्च कारणान्यभिलानि य ।
 १७८.९३/रनरकग्राममार्गोऽपि कामेनाद्येन हतानि मे ॥ १७८.९३ ॥
- १७८.९४/१विनिन्देत्थं स धर्मज्ञः स्वयमात्मानमात्मना ।
 १७८.९४/रतामप्सरसमासीनामिदं वचनमब्रवीत् ।
 १७८.९४/३ऋषिरुवाच । गच्छ पापे यथाकामं यत् कार्यं तत् त्वया कृतम् ।
 १७८.९४/रदेवराजस्य यत् क्षोभं कुर्वन्त्या भावचेष्टितैः ॥ १७८.९४ ॥
- १७८.९५/१न त्वां करोम्यहं भस्म क्रोधतीव्रेण वह्निना ।
 १७८.९५/रसतां सामपदं मैत्र्यमुषितोऽहं त्वया सह ॥ १७८.९५ ॥
- १७८.९६/१अथवा तव दोषः कः किं वा कुर्यामहं तव ।
 १७८.९६/रममैव दोषो नितरां येनाहमजितेन्द्रियः ॥ १७८.९६ ॥
- १७८.९७/१यथा शङ्कप्रियार्थिन्या कृतो मत्तपसो व्ययः ।
 १७८.९७/रत्वया दृष्टिमहामोह+ ंअनुनाहं जुगुप्सितः ॥ १७८.९७ ॥
- १७८.९८/१व्यास उवाच । यावद् एतत् स विप्रर्षिस्तां ब्रवीति सुमध्यमाम् ।
 १७८.९८/रतावत् स्मलत्स्वेदजला सा बभूवातिवेषयुः ॥ १७८.९८ ॥
- १७८.९९/१प्रवेपमानां स य तां स्वित्रगात्रवतां सतीम् ।
 १७८.९९/रगच्छ गच्छेति सक्रोधमुवाच मुनिसत्तमः ॥ १७८.९९ ॥
- १७८.१००/१सा तु निर्भर्त्सिता तेन विनिष्कम्य तदाश्रमात् ।
 १७८.१००/रआकाशगामिनी स्वेदं ममार्जं तरुपल्लवैः ॥ १७८.१०० ॥

- ૧૭૮.૧૦૧/૧વૃક્ષાદ્ વૃક્ષં યથૌ બાલા ઉદગ્રારુણપલ્લવૈઃ ।
 ૧૭૮.૧૦૧/૨નિર્મમાર્જં ચ ગાત્રાણિ ગલત્સ્વેદજલાનિ વૈ ॥ ૧૭૮.૧૦૧ ॥
- ૧૭૮.૧૦૨/૧ઋષિણા યસ્તદા ગર્ભસ્તસ્થા દેહે સમાહિતઃ ।
 ૧૭૮.૧૦૨/૨નિર્જગામ સરોમાગ્ચસ્વેદરૂપી તદ્ગતઃ ॥ ૧૭૮.૧૦૨ ॥
- ૧૭૮.૧૦૩/૧તં વૃક્ષા જગદુર્ગભમેકં ચક્રે ચ મારુતઃ ।
 ૧૭૮.૧૦૩/૨સોમેનાપ્યાયિતો ગોભિઃ સ તદા વવૃદ્ધે શનૈઃ ॥ ૧૭૮.૧૦૩ ॥
- ૧૭૮.૧૦૪/૧મારિષા નામ કન્યાભૂદ્ વૃક્ષાણાં ચારુલોચના ।
 ૧૭૮.૧૦૪/૨પ્રાયેતસાનાં સા ભાર્યા દક્ષસ્ય જનની દ્વિજાઃ ॥ ૧૭૮.૧૦૪ ॥
- ૧૭૮.૧૦૫/૧સ યાપિ ભગવાન્ કણ્ડુઃ ક્ષીણો તપસિ સત્તમઃ ।
 ૧૭૮.૧૦૫/૨પુરુષોત્તમાખ્યં ભો વિપ્રા વિષ્ણોરાયતનં યથૌ ॥ ૧૭૮.૧૦૫ ॥
- ૧૭૮.૧૦૬/૧દદર્શ પરમં ક્ષેત્રં મુક્તિદં ભુવિ દુર્લભમ્ ।
 ૧૭૮.૧૦૬/૨દક્ષિણસ્યોદધેસ્તીરે સર્વકામફલપ્રદમ્ ॥ ૧૭૮.૧૦૬ ॥
- ૧૭૮.૧૦૭/૧સુરમ્યં વાલુકાકીર્ણં કેતકીવનશોભિતમ્ ।
 ૧૭૮.૧૦૭/૨નાનાદ્રુમલતાકીર્ણં નાનાપક્ષિરુતં શિવમ્ ॥ ૧૭૮.૧૦૭ ॥
- ૧૭૮.૧૦૮/૧સર્વત્ર સુખસંચારં સર્વર્તુકુસુમાન્વિતમ્ ।
 ૧૭૮.૧૦૮/૨સર્વસૌખ્યપ્રદં નૃણાં ધન્યં સર્વગુણાકરમ્ ॥ ૧૭૮.૧૦૮ ॥
- ૧૭૮.૧૦૯/૧ભૃગુવાદૈઃ સેવિતં પૂર્વં મુનિસિદ્ધવરૈસ્તથા ।
 ૧૭૮.૧૦૯/૨ગન્ધર્વૈઃ કિંનરૈર્થક્ષૈસ્તથાન્ચૈર્મોક્ષકાઙ્ગિભિઃ ॥ ૧૭૮.૧૦૯ ॥
- ૧૭૮.૧૧૦/૧દદર્શ ચ હરિં તત્ર દેવૈઃ સર્વૈરલંકૃતમ્ ।
 ૧૭૮.૧૧૦/૨બ્રાહ્મણાદૈસ્તથા વાણેરાશ્રમસ્થૈર્નિષેવિતમ્ ॥ ૧૭૮.૧૧૦ ॥
- ૧૭૮.૧૧૧/૧દૃષ્ટ્વૈવ સ તદા ક્ષેત્રં દેવં ચ પુરુષોત્તમમ્ ।
 ૧૭૮.૧૧૧/૨કૃતકૃત્યમિવાત્માનં મેને સ મુનિસત્તમઃ ॥ ૧૭૮.૧૧૧ ॥
- ૧૭૮.૧૧૨/૧તત્રૈકાગ્રમના ભૂત્વા ચકારારાધનં હરેઃ ।
 ૧૭૮.૧૧૨/૨બ્રહ્મપારમયં કુર્વન્ જપમેકાગ્રમાનસઃ ।
 ૧૭૮.૧૧૨/૩ઉર્ધ્વબાહુર્મહાયોગી સ્થિત્વાસૌ મુનિસત્તમઃ ॥ ૧૭૮.૧૧૨ ॥
- ૧૭૮.૧૧૩/૧મુનય ઊચુઃ । બ્રહ્મપારં મુને શ્રોતુમિચ્છામઃ પરમં શુભમ્ ।
 ૧૭૮.૧૧૩/૨જપતા કણ્ડુના દેવો યેનારાધ્યત કેશવઃ ॥ ૧૭૮.૧૧૩ ॥
- ૧૭૮.૧૧૪/૧વ્યાસ ઉવાચ । પારં પરં વિષ્ણુરપારપારઃ ।

- १७८.११४/२परः परेभ्यः परमात्मरूपः ।
 १७८.११४/३स अञ्जमपारः परपारभूतः ।
 १७८.११४/४परः पराणामपि पारपारः ॥ १७८.११४ ॥
- १७८.११५/१स कारणं कारणसंश्रितोऽपि ।
 १७८.११५/२तस्यापि उेतुः परउेतुः ।
 १७८.११५/३कार्योऽपि यैष सः कर्मकर्तृ- ।
 १७८.११५/४उपैरनेकैरवतीः सर्वम् ॥ १७८.११५ ॥
- १७८.११६/१अञ्जम प्रभुर्भूतः स सर्वभूतः ।
 १७८.११६/२अञ्जम प्रजानां पतिरभ्युतोऽसौ ।
 १७८.११६/३अञ्जमाव्ययं नित्यमञ्जं स विष्णुर् ।
 १७८.११६/४अपक्षयाद्यैरभिलैरसङ्गः ॥ १७८.११६ ॥
- १७८.११७/१अञ्जमाक्षरमञ्जं नित्यं यथासौ पुरुषोत्तमः ।
 १७८.११७/२तथा रागाद्यो द्रोषाः प्रयान्तु प्रशमं मम ॥ १७८.११७ ॥
- १७८.११८/१व्यास उवाच । श्रुत्वा तस्य मुनेर्जायं अञ्जमपारं द्विजोत्तमः ।
 १७८.११८/२भक्तिं च परमां ज्ञात्वा सुदृढां पुरुषोत्तमः ॥ १७८.११८ ॥
- १७८.११९/१प्रीत्या स परया देवस्तदासौ भक्तवत्सलः ।
 १७८.११९/२रगत्वा तस्य समीपं तु प्रोवाच मधुसूदनः ॥ १७८.११९ ॥
- १७८.१२०/१मेघगम्भीरया वाया दिशः संनाद्यन्नं एव ।
 १७८.१२०/२आरुह्य गरुडं विप्रा विनताकुलनन्दनम् ॥ १७८.१२० ॥
- १७८.१२१/१श्रीभगवान् उवाच । मुने भूषि परं कार्यं यत् ते मनसि वर्तते ।
 १७८.१२१/२वरदोऽहमनुप्राप्तो वरं वरय सुव्रत ॥ १७८.१२१ ॥
- १७८.१२२/१श्रुत्वैवं वचनं तस्य देवदेवस्य चङ्किणः ।
 १७८.१२२/२यक्ष्णरुन्मील्य सः सा ददर्श पुरतो हरिम् ॥ १७८.१२२ ॥
- १७८.१२३/१अतसीपुष्पसंकाशं पद्मपत्रायतेक्षणम् ।
 १७८.१२३/२शङ्खचक्रगदापाणिं मुकुटाङ्गदधारिणम् ॥ १७८.१२३ ॥
- १७८.१२४/१यतुर्बाहुमुदारङ्गं पीतवस्त्रधरं शुभम् ।
 १७८.१२४/२श्रीवत्सलक्ष्मसंयुक्तं वनमालाविभूषितम् ॥ १७८.१२४ ॥
- १७८.१२५/१सर्वलक्षणसंयुक्तं सर्वरत्नविभूषितम् ।

૧૭૮.૧૨૫/૨દિવ્યચન્દનલિખાડ્ગં દિવ્યમાલ્યવિભૂષિતમ્ ॥ ૧૭૮.૧૨૫ ॥

૧૭૮.૧૨૬/૧તતઃ સ વિસ્મયાવિષ્ઠો રોમાઞ્ચિતતનૂરુહઃ ।

૧૭૮.૧૨૬/૨દણ્ડવત્ પ્રણિપત્યોર્વ્યાં પ્રણામમકરોત્ તદા ॥ ૧૭૮.૧૨૬ ॥

૧૭૮.૧૨૭/૧અદ્ય મે સફલં જન્મ અદ્ય મે સફલં તપઃ ।

૧૭૮.૧૨૭/૨ઇત્યુક્ત્વા મુનિશાદ્દૈલાસ્તં સ્તોતુમુપચક્રમે ॥ ૧૭૮.૧૨૭ ॥

૧૭૮.૧૨૮/૧કણ્ડુરુવાચ । નારાયણ હરે કૃષ્ણ શ્રીવત્સાહુ જગત્પતે ।

૧૭૮.૧૨૮/૨જગદ્ભીજ જગદ્દામ જગત્સાક્ષિન્ નમોઽસ્તુ તે ॥ ૧૭૮.૧૨૮ ॥

૧૭૮.૧૨૯/૧અવ્યક્ત જિષ્ણો પ્રભવ પ્રધાનપુરુષોત્તમ ।

૧૭૮.૧૨૯/૨પુણ્ડરીકાક્ષ ગોવિન્દ લોકનાથ નમોઽસ્તુ તે ॥ ૧૭૮.૧૨૯ ॥

૧૭૮.૧૩૦/૧હિરણ્યગર્ભ શ્રીનાથ પદ્મનાથ સનાતન ।

૧૭૮.૧૩૦/૨ભૂગર્ભ ધ્રુવ ઈશાન હૃષીકેશ નમોઽસ્તુ તે ॥ ૧૭૮.૧૩૦ ॥

૧૭૮.૧૩૧/૧અનાદ્યન્તામૃતાજેય જય ત્વં જયતાં વર ।

૧૭૮.૧૩૧/૨અજિતાખણ્ડ શ્રીકૃષ્ણ શ્રીનિવાસ નમોઽસ્તુ તે ॥ ૧૭૮.૧૩૧ ॥

૧૭૮.૧૩૨/૧પર્જન્યધર્મકર્તા ચ દુષ્પાર દુરધિષ્ઠિત ।

૧૭૮.૧૩૨/૨દુઃખાર્તિનાશન હરે જલશાયિન્ નમોઽસ્તુ તે ॥ ૧૭૮.૧૩૨ ॥

૧૭૮.૧૩૩/૧ભૂતપાવ્યક્ત ભૂતેશ ભૂતતત્ત્વૈરનાકુલ ।

૧૭૮.૧૩૩/૨ભૂતાધિવાસ ભૂતાત્મન્ ભૂતગર્ભ નમોઽસ્તુ તે ॥ ૧૭૮.૧૩૩ ॥

૧૭૮.૧૩૪/૧ચણ્ડાયજવન્ ચણ્ડધર ચણ્ડાધાતાભયપ્રદ ।

૧૭૮.૧૩૪/૨ચણ્ડાગર્ભ હિરણ્યાડ્ગ પૃથ્વિગર્ભ નમોઽસ્તુ તે ॥ ૧૭૮.૧૩૪ ॥

૧૭૮.૧૩૫/૧ક્ષેત્રણ્ડઃ ક્ષેત્રભૃત્ ક્ષેત્રી ક્ષેત્રહા ક્ષેત્રકૃદ્ વશી ।

૧૭૮.૧૩૫/૨ક્ષેત્રાત્મન્ ક્ષેત્રરહિત ક્ષેત્રસ્રષ્ટ્રે નમોઽસ્તુ તે ॥ ૧૭૮.૧૩૫ ॥

૧૭૮.૧૩૬/૧ગુણાલય ગુણાવાસ ગુણાશ્રય ગુણાવહ ।

૧૭૮.૧૩૬/૨ગુણભોક્તુ ગુણારામ ગુણાત્યાગિન્ નમોઽસ્તુ તે ॥ ૧૭૮.૧૩૬ ॥

૧૭૮.૧૩૭/૧ત્વં વિષ્ણુસ્ત્વં હરિશ્ચક્રી ત્વં જિષ્ણુસ્ત્વં જનાર્દનઃ ।

૧૭૮.૧૩૭/૨ત્વં ભૂતસ્ત્વં વષટ્કારસ્ત્વં ભવ્યસ્ત્વં ભવત્પ્રભુઃ ॥ ૧૭૮.૧૩૭ ॥

૧૭૮.૧૩૮/૧ત્વં ભૂતકૃત્ ત્વમવ્યક્તસ્ત્વં ભવો ભૂતભૃદ્ ભવાન્ ।

૧૭૮.૧૩૮/૨ત્વં ભૂતભાવનો દેવસ્ત્વામાહુરજમીશ્વરમ્ ॥ ૧૭૮.૧૩૮ ॥

- १७८.१३८/१त्वमनन्तः कृतज्ञस्त्वं प्रकृतिस्त्वं वृषाकपिः ।
 १७८.१३८/२त्वं रुद्रस्त्वं दुराधर्षस्त्वममोघस्त्वमीश्वरः ॥ १७८.१३८ ॥
- १७८.१४०/१त्वं विश्वकर्मा जिष्णुस्त्वं त्वं शम्भुस्त्वं वृषाकृतिः ।
 १७८.१४०/२त्वं शंकरस्त्वमुशाना त्वं सत्यं त्वं तपो जनः ॥ १७८.१४० ॥
- १७८.१४१/१त्वं विश्वजेता त्वं शर्म त्वं शरण्यस्त्वमक्षरम् ।
 १७८.१४१/२त्वं शम्भुस्त्वं स्वयम्भूश्च त्वं ज्येष्ठस्त्वं
 परायाणः ॥ १७८.१४१ ॥
- १७८.१४२/१त्वमादित्यस्त्वमोकारस्त्वं प्राणस्त्वं तमिस्रहा ।
 १७८.१४२/२त्वं पर्जन्यस्त्वं प्रथितस्त्वं वेधास्त्वं सुरेश्वरः ॥ १७८.१४२ ॥
- १७८.१४३/१त्वम् ऋग् यजुः साम यैव त्वमात्मा सम्मतो भवान् ।
 १७८.१४३/२त्वमग्निस्त्वं य पवनस्त्वमापो वसुधा भवान् ॥ १७८.१४३ ॥
- १७८.१४४/१त्वं स्रष्टा त्वं तथा भोक्ता लोता त्वं य उविः क्तुः ।
 १७८.१४४/२त्वं प्रभुस्त्वं विभुः श्रेष्ठस्त्वं लोकपतिरय्युतः ॥ १७८.१४४ ॥
- १७८.१४५/१त्वं सर्वदर्शनः श्रीमास्त्वं सर्वदमनोऽरिहा ।
 १७८.१४५/२त्वमडस्त्वं तथा रात्रिस्त्वामाहुर्वत्सरं बुधाः ॥ १७८.१४५ ॥
- १७८.१४६/१त्वं कालस्त्वं कला काष्ठा त्वं मुहूर्तः क्षणा लवाः ।
 १७८.१४६/२त्वं बालस्त्वं तथा वृद्धस्त्वं पुमान् स्त्री नपुंसकः ॥ १७८.१४६ ॥
- १७८.१४७/१त्वं विश्वयोनिस्त्वं यक्षुस्त्वं स्थाणुस्त्वं शुचिश्रवाः ।
 १७८.१४७/२त्वं शाश्वतस्त्वमजितस्त्वमुपेन्द्रस्त्वमुत्तमः ॥ १७८.१४७ ॥
- १७८.१४८/१त्वं सर्वविश्वसुभदस्त्वं वेदाङ्गं त्वमव्ययः ।
 १७८.१४८/२त्वं वेदवेदस्त्वं धाता विधाता त्वं समाहितः ॥ १७८.१४८ ॥
- १७८.१४९/१त्वं जलनिधिरामूलं त्वं धाता त्वं पुनर्वसुः ।
 १७८.१४९/२त्वं वैद्यस्त्वं धृतात्मा य त्वमतीन्द्रियगोचरः ॥ १७८.१४९ ॥
- १७८.१५०/१त्वमग्रणीग्रामिणीस्त्वं त्वं सुपर्णस्त्वमादिमान् ।
 १७८.१५०/२त्वं संग्रहस्त्वं सुमहत् त्वं धृतात्मा त्वमय्युतः ॥ १७८.१५० ॥
- १७८.१५१/१त्वं यमस्त्वं य नियमस्त्वं प्रांशुस्त्वं यतुर्बुजः ।
 १७८.१५१/२त्वमेवान्त्रान्तरात्मा त्वं परमात्मा त्वमुच्यते ॥ १७८.१५१ ॥
- १७८.१५२/१त्वं गुरुस्त्वं गुरुतमस्त्वं वामस्त्वं प्रदक्षिणः ।

- ૧૭૮.૧૫૨/૨ત્વં પિપ્પલસ્ત્વમગમસ્ત્વં વ્યક્તસ્ત્વં પ્રજાપતિઃ ॥ ૧૭૮.૧૫૨ ॥
- ૧૭૮.૧૫૩/૧હિરણ્યનાભસ્ત્વં દેવસ્ત્વં શશી ત્વં પ્રજાપતિઃ ।
- ૧૭૮.૧૫૩/૨અનિર્દેશ્યવપુસ્ત્વં વૈ ત્વં ચમસ્ત્વં સુરારિહા ॥ ૧૭૮.૧૫૩ ॥
- ૧૭૮.૧૫૪/૧ત્વં ચ સંકર્ષણો દેવસ્ત્વં કર્તા ત્વં સનાતનઃ ।
- ૧૭૮.૧૫૪/૨ત્વં વાસુદેવોડમેયાત્મા ત્વમેવ ગુણવર્જિતઃ ॥ ૧૭૮.૧૫૪ ॥
- ૧૭૮.૧૫૫/૧ત્વં જ્યેષ્ઠસ્ત્વં વરિષ્ઠસ્ત્વં ત્વં સહિષ્ણુશ્ચ માધવઃ ।
- ૧૭૮.૧૫૫/૨સહસ્રશીર્ષા ત્વં દેવસ્ત્વમવ્યક્તઃ સહસ્રદૃક્ ॥ ૧૭૮.૧૫૫ ॥
- ૧૭૮.૧૫૬/૧સહસ્રપાદસ્ત્વં દેવસ્ત્વં વિરાટ્ ત્વં સુરપ્રભુઃ ।
- ૧૭૮.૧૫૬/૨ત્વમેવ તિષ્ઠસે ભૂયો દેવદેવ દશાડ્ગુલઃ ॥ ૧૭૮.૧૫૬ ॥
- ૧૭૮.૧૫૭/૧ચદ્ ભૂતં તત્ ત્વમેવોક્તઃ પુરુષઃ શક ઉત્તમઃ ।
- ૧૭૮.૧૫૭/૨ચદ્ ભાવ્યં તત્ ત્વમીશાનસ્ત્વમ્ ઋતસ્ત્વં તથામૃતઃ ॥ ૧૭૮.૧૫૭ ॥
- ૧૭૮.૧૫૮/૧ત્વત્તો રોહત્યયં લોકો મહીયાંસ્ત્વમનુત્તમઃ ।
- ૧૭૮.૧૫૮/૨ત્વં જ્યાયાન્ પુરુષસ્ત્વં ચ ત્વં દેવ દશઘા સ્થિતઃ ॥ ૧૭૮.૧૫૮ ॥
- ૧૭૮.૧૫૯/૧વિશ્વભૂતશ્ચતુર્ભાગો નવભાગોડમૃતો દિવિ ।
- ૧૭૮.૧૫૯/૨નવભાગોડન્તરિક્ષસ્થઃ પૌરુષેયઃ સનાતનઃ ॥ ૧૭૮.૧૫૯ ॥
- ૧૭૮.૧૬૦/૧ભાગદ્વયં ચ ભૂસંસ્થં ચતુર્ભાગોડપ્યભૂદ્ ઇહ ।
- ૧૭૮.૧૬૦/૨ત્વત્તો યજ્ઞાઃ સમ્ભવન્તિ જગતો વૃષ્ટિકારણમ્ ॥ ૧૭૮.૧૬૦ ॥
- ૧૭૮.૧૬૧/૧ત્વત્તો વિરાટ્ સમુત્પન્નો જગતો હૃદિ યઃ પુમાન્ ।
- ૧૭૮.૧૬૧/૨સોડતિરિચ્યત ભૂતેભ્યસ્તેજસા યશસા શ્રિયા ॥ ૧૭૮.૧૬૧ ॥
- ૧૭૮.૧૬૨/૧ત્વત્તઃ સુરાણામાહારઃ પૃષ્ઠાજયમજાયત ।
- ૧૭૮.૧૬૨/૨ગ્રામ્યારણ્યાશ્ચૌષધયસ્ત્વત્તઃ પશુમૃગાદયઃ ॥ ૧૭૮.૧૬૨ ॥
- ૧૭૮.૧૬૩/૧ધ્યેયધ્યાનપરસ્ત્વં ચ કૃતવાન્ અસિ ચૌષધીઃ ।
- ૧૭૮.૧૬૩/૨ત્વં દેવદેવ સમાસ્ય કાલાખ્યો દીપ્તિવિગ્રહઃ ॥ ૧૭૮.૧૬૩ ॥
- ૧૭૮.૧૬૪/૧જડ્ગામાજડ્ગામં સર્વં જગદ્ એતચ્ચરાચરમ્ ।
- ૧૭૮.૧૬૪/૨ત્વત્તઃ સર્વમિદં જાતં ત્વયિ સર્વં પ્રતિષ્ઠિતમ્ ॥ ૧૭૮.૧૬૪ ॥
- ૧૭૮.૧૬૫/૧અનિરુદ્ધસ્ત્વં માધવસ્ત્વં પ્રદ્યુમ્નઃ સુરારિહા ।
- ૧૭૮.૧૬૫/૨દેવ સર્વસુરશ્રેષ્ઠ સર્વલોકપરાયણ ॥ ૧૭૮.૧૬૫ ॥

- १७८.१६६/१त्राहि मामरविन्दाक्ष नारायण नमोऽस्तु ते ।
 १७८.१६६/२नमस्ते भगवन् विष्णो नमस्ते पुरुषोत्तम ॥ १७८.१६६ ॥
- १७८.१६७/१नमस्ते सर्वलोकेश नमस्ते कमलालय ।
 १७८.१६७/२गुणालय नमस्तेऽस्तु नमस्तेऽस्तु गुणाकर ॥ १७८.१६७ ॥
- १७८.१६८/१वासुदेव नमस्तेऽस्तु नमस्तेऽस्तु सुरोत्तम ।
 १७८.१६८/२जनार्दन नमस्तेऽस्तु नमस्तेऽस्तु सनातन ॥ १७८.१६८ ॥
- १७८.१६९/१नमस्ते योगिनां गम्य योगावास नमोऽस्तु ते ।
 १७८.१६९/२गोपते श्रीपते विष्णो नमस्तेऽस्तु मरुत्पते ॥ १७८.१६९ ॥
- १७८.१७०/१जगत्पते जगत्सूते नमस्ते ज्ञानिनां पते ।
 १७८.१७०/२दिवस्पते नमस्तेऽस्तु नमस्तेऽस्तु महीपते ॥ १७८.१७० ॥
- १७८.१७१/१नमस्ते मधुङ्ग्रे य नमस्ते पुष्करेक्षणा ।
 १७८.१७१/२कैटभङ्ग नमस्तेऽस्तु सुभ्रमण्य नमोऽस्तु ते ॥ १७८.१७१ ॥
- १७८.१७२/१नमोऽस्तु ते मडामीन श्रुतिपृष्ठधराय्युत ।
 १७८.१७२/२समुद्रसखिलक्षोभ पद्मजालादकारिणे ॥ १७८.१७२ ॥
- १७८.१७३/१अश्वशीर्ष मडाघोरा मडापुरुषविग्रह ।
 १७८.१७३/२मधुकैटभङ्ग्रे य नमस्ते तुरगानन ॥ १७८.१७३ ॥
- १७८.१७४/१मडाकमठभोगाय पृथिव्युद्धराणाय य ।
 १७८.१७४/२विधुताद्रिस्वरुपाय मडाकूर्माय ते नमः ॥ १७८.१७४ ॥
- १७८.१७५/१नमो मडावराडाय पृथिव्युद्धारकारिणे ।
 १७८.१७५/२नमश्चादिवराडाय विश्वरुपाय वेधसे ॥ १७८.१७५ ॥
- १७८.१७६/१नमोऽनन्ताय सूक्ष्माय मुण्याय य वराय य ।
 १७८.१७६/२परमाणुस्वरुपाय योगिगम्याय ते नमः ॥ १७८.१७६ ॥
- १७८.१७७/१तस्मै नमः कारणकारणाय ।
 १७८.१७७/२योगीन्द्रवृत्तनिलयाय सुदुर्विदाय ।
 १७८.१७७/३क्षीरार्णवाश्रितमडाहिसुतल्पगाय ।
 १७८.१७७/४तुभ्यं नमः कनकरत्नसुकुण्डलाय ॥ १७८.१७७ ॥
- १७८.१७८/१व्यास उवाच । धृत्यं स्तुतस्तदा तेन प्रीतः प्रोवाच माधवः ।
 १७८.१७८/२क्षिप्रं ब्रूहि मुनिश्रेष्ठ मत्तो यद् अभिवाञ्छसि ॥ १७८.१७८ ॥

- १७८.१७८/१६३३रुवाय । संसारेऽस्मिन् जगन्नाथ द्रुस्तरे लोमहर्षणे ।
 १७८.१७८/२अनित्ये द्रुम्भबहुले कदलीदलसंनिभे ॥ १७८.१७८ ॥
- १७८.१८०/१निराश्रये निरालम्बे जलबुद्बुदयञ्चले ।
 १७८.१८०/२सर्वोपद्रवसंयुक्ते द्रुस्तरे यातिभैरवे ॥ १७८.१८० ॥
- १७८.१८१/१भ्रमामि सुचिरं कालं मायया मोहितस्तव ।
 १७८.१८१/२न यान्तमभिगच्छामि विषयासक्तमानसः ॥ १७८.१८१ ॥
- १७८.१८२/१त्वामहं याद्ये देवेश संसारभयपीडितः ।
 १७८.१८२/२गतोऽस्मि शरणं कृष्य मामुद्धर भवार्णवात् ॥ १७८.१८२ ॥
- १७८.१८३/१गन्तुमिच्छामि परमं पदं यत् ते सनातनम् ।
 १७८.१८३/२प्रसादात् तव देवेश पुनरावृत्तिदुर्लभम् ॥ १७८.१८३ ॥
- १७८.१८४/१श्रीभगवान् उवाच । भक्तोऽसि मे मुनिश्रेष्ठ मामाराधय नित्यशः ।
 १७८.१८४/२मत्प्रसादाद् ध्रुवं मोक्षं प्राप्यसि त्वं समीहितम् ॥ १७८.१८४ ॥
- १७८.१८५/१मद्भक्ताः क्षत्रिया वैश्याः स्त्रियः शूद्रान्त्यजातिजाः ।
 १७८.१८५/२प्राप्नुवन्ति परां सिद्धिं किं पुनस्त्वं द्विजोत्तम ॥ १७८.१८५ ॥
- १७८.१८६/१श्रपाकोऽपि य मद्भक्तः सम्यक् श्रद्धासमन्वितः ।
 १७८.१८६/२प्राप्तोत्यभिमतां सिद्धिमन्येषां तत्र का कथा ॥ १७८.१८६ ॥
- १७८.१८७/१व्यास उवाच । श्रेयमुक्त्वा तु तं विप्राः स देवो भक्तवत्सलः ।
 १७८.१८७/२दुर्विज्ञेयगतिर्विषणुस्तत्रैवान्तरधीयत ॥ १७८.१८७ ॥
- १७८.१८८/१गते तस्मिन् मुनिश्रेष्ठाः कण्डुः संदृष्टमानसः ।
 १७८.१८८/२सर्वान् कामान् परित्यज्य स्वस्थचित्तो भवत् पुनः ॥ १७८.१८८ ॥
- १७८.१८९/१सर्वेन्द्रियाणि संयम्य निर्ममो निरहङ्कृतिः ।
 १७८.१८९/२अकोऽग्रमानसः सम्यग् ध्यात्वा तं पुरुषोत्तमम् ॥ १७८.१८९ ॥
- १७८.१९०/१निर्वेपं निर्गुणं शान्तं सत्तामात्रव्यवस्थितम् ।
 १७८.१९०/२अवाप परमं मोक्षं सुराणामपि दुर्लभम् ॥ १७८.१९० ॥
- १७८.१९१/१यः पठेच्छृणुयाद् वापि कथां कण्डोर्मडात्मनः ।
 १७८.१९१/२विमुक्तः सर्वपापेभ्यः स्वर्गलोकं स गच्छति ॥ १७८.१९१ ॥
- १७८.१९२/१श्रेष्ठं मया मुनिश्रेष्ठाः कर्मभूमिरुदाहृता ।
 १७८.१९२/२मोक्षक्षेत्रं य परमं देवं य पुरुषोत्तमम् ॥ १७८.१९२ ॥

- १७८.१८३/१ये पश्यन्ति विभुं स्तुवन्ति वरदं ध्यायन्ति मुक्तिप्रदम् ।
 १७८.१८३/२भक्त्या श्रीपुरुषोत्तमाभ्यमजरं संसारदुःखापहम् ॥ १७८.१८३ ॥
- १७८.१८४/१ते भुङ्क्त्वा मनुजैन्द्रभोगममलाः स्वर्गो य द्रिव्यं सुभम् ।
 १७८.१८४/२पश्चाद् यान्ति समस्तदोषरहिताः स्थानं हरेरव्ययम् ॥ १७८.१८४ ॥
- १७८.१/१लोमहर्षण उवाच । व्यासस्य वचनं श्रुत्वा मुनयः संयतेन्द्रियाः ।
 १७८.१/२प्रीता भभूवुः संलृष्टा विस्मिताश्च पुनः पुनः ॥ १७८.१ ॥
- १७८.२/१मुनय उच्युः । अहो भारतवर्षस्य त्वया संकीर्तिता गुणाः ।
 १७८.२/२तद्गच्छ्रीपुरुषाभ्यस्य क्षेत्रस्य पुरुषोत्तम ॥ १७८.२ ॥
- १७८.३/१विस्मयो हि न चैकस्य श्रुत्वा माहात्म्यमुत्तमम् ।
 १७८.३/२पुरुषाभ्यस्य क्षेत्रस्य प्रीतिश्च वदतां वर ॥ १७८.३ ॥
- १७८.४/१चिरात् प्रभृति यास्माकं संशयो हृदि वर्तते ।
 १७८.४/२त्वद्गते संशयस्यास्य *च्छेत्ता नान्योऽस्ति भूतले ॥ १७८.४ ॥
- १७८.५/१उत्पत्तिं भवदेवस्य कृष्णस्य च महीतले ।
 १७८.५/२भद्रायाश्चैव कात्स्न्येन पृथ्वामस्तां मडामुने ॥ १७८.५ ॥
- १७८.६/१किमर्थं तौ समुत्पन्नौ कृष्णसंकर्षणवुभौ ।
 १७८.६/२वसुदेवसुतौ वीरौ स्थितौ नन्दगृहे मुने ॥ १७८.६ ॥
- १७८.७/१निःसारे मृत्युलोकैऽस्मिन् दुःखप्रायेऽतिथय्यले ।
 १७८.७/२जलबुद्बुदसंकाशे भैरवे लोमहर्षणे ॥ १७८.७ ॥
- १७८.८/१विष्णुमूत्रपिच्छलं कष्टं संकटं दुःखदायकम् ।
 १७८.८/२कथं घोरतरं तेषां गर्भवासमरोचत ॥ १७८.८ ॥
- १७८.९/१यानि कर्माणि यकुस्ते समुत्पन्ना महीतले ।
 १७८.९/२विस्तरेण मुने तानि भ्रूहि नो वदतां वर ॥ १७८.९ ॥
- १७८.१०/१समग्रं चरितं तेषामद्भुतं यातिमानुषम् ।
 १७८.१०/२कथं स भगवान् देवः सुरेशः सुरसत्तमः ॥ १७८.१० ॥
- १७८.११/१वसुदेवकुले धीमान् वासुदेवत्वमागतः ।
 १७८.११/२अमरैश्चावृतं पुण्यं पुण्यकृद्भिरलंकृतम् ॥ १७८.११ ॥
- १७८.१२/१देवलोकं किमुत्सृज्य मर्त्यलोकं एहागतः ।

- १७८.१२/२देवमानुषयोर्नेता धोर्भुवः प्रभवोऽव्ययः ॥ १७८.१२ ॥
- १७८.१३/१किमर्थं द्विव्यमात्मानं मानुषेषु न्ययोजयत् ।
- १७८.१३/२यश्चक्रं वर्तयत्येको मानुषाणामनामयम् ॥ १७८.१३ ॥
- १७८.१४/१स मानुष्ये कथं बुद्धिं यके यङ्गदाधरः ।
- १७८.१४/२गोपायनं यः कुरुते जगतः सार्वभौतिकम् ॥ १७८.१४ ॥
- १७८.१५/१स कथं गां गतो विष्णुर्गोपत्वमकरोत् प्रभुः ।
- १७८.१५/२मलाभूतानि भूतात्मा यो दधार यकार य ॥ १७८.१५ ॥
- १७८.१६/१श्रीगर्भः स कथं गर्भे स्त्रिया भूयस्या धृतः ।
- १७८.१६/२येन लोकान् क्रमैर्जित्वा त्रिभिर्वै त्रिदशोप्सया ॥ १७८.१६ ॥
- १७८.१७/१स्थापिता जगतो मार्गास्त्रिवर्गाश्चाभवस्त्रयः ।
- १७८.१७/२योऽन्तकाले जगत् पीत्वा कृत्वा तोयमयं वपुः ॥ १७८.१७ ॥
- १७८.१८/१लोकमेकार्णवं यके दृश्यादृश्येन यात्मना ।
- १७८.१८/२यः पुराणः पुराणात्मा वाराहं रूपमास्थितः ॥ १७८.१८ ॥
- १७८.१९/१विषाणाग्रेण वसुधामुज्जडारारिसूदनः ।
- १७८.१९/२यः पुरा पुरुडुतार्थे त्रैलोक्यमिदमव्ययम् ॥ १७८.१९ ॥
- १७८.२०/१एदौ जित्वा वसुमतीं सुराणां सुरसत्तमः ।
- १७८.२०/२येन सैलवपुः कृत्वा द्विधा कृत्वा य तत् पुनः ॥ १७८.२० ॥
- १७८.२१/१पूर्वद्वैत्यो मडावीर्यो छिरण्यकशिपुर्दतः ।
- १७८.२१/२यः पुरा ज्यनलो भूत्वा और्वः संवर्तको विभुः ॥ १७८.२१ ॥
- १७८.२२/१पातालस्थोऽर्णवरसं पपौ तोयमयं हरिः ।
- १७८.२२/२सहस्रथरणं ब्रह्म सहस्रांशुसहस्रदम् ॥ १७८.२२ ॥
- १७८.२३/१सहस्रशिरसं देवं यमाहुर्वै युगे युगे ।
- १७८.२३/२नाभ्यां पद्मं समुद्भूतं यस्य पैतामहं गृहम् ॥ १७८.२३ ॥
- १७८.२४/१अेकार्णवे नागलोके सद्भिरण्यमयपद्भुजम् ।
- १७८.२४/२येन ते निहता दैत्याः संग्रामे तारकामये ॥ १७८.२४ ॥
- १७८.२५/१येन देवमयं कृत्वा सर्वायुधधरं वपुः ।
- १७८.२५/२गुडासंस्थेन योत्सिक्तः कालनेमिर्निपातितः ॥ १७८.२५ ॥

- १७८.२६/१७त्तरान्ते समुद्रस्य क्षीरोदस्थामृतोदधौ ।
 १७८.२६/२यः शेते शाश्वतं योगमास्थाय तिमिरं मलत् ॥ १७८.२६ ॥
- १७८.२७/१सुरारणी गर्भमधत्त द्विव्यम् ।
 १७८.२७/२तपःप्रकर्षाद् अदितिः पुराणम् ।
 १७८.२७/३शङ्कं य यो दैत्यगण्णावरुद्धम् ।
 १७८.२७/४गर्भावधानेन कृतं यकार ॥ १७८.२७ ॥
- १७८.२८/१पदानि यो योगमयानि कृत्वा ।
 १७८.२८/२यकार दैत्यान् सलिलेशयस्थान् ।
 १७८.२८/३कृत्वा य देवास्त्रिदशेश्वरांस्तु ।
 १७८.२८/४यङ्के सुरेशं पुरुडूतमेव ॥ १७८.२८ ॥
- १७८.२९/१गार्हपत्येन विधिना अन्वाढार्येण कर्मणा ।
 १७८.२९/२अग्निमाडवनीयं य वेदं दीक्षां समिद् ध्रुवम् ॥ १७८.२९ ॥
- १७८.३०/१प्रोक्षणीयं स्रुवं यैव आवभृथ्यं तथैव य ।
 १७८.३०/२अवाक्पाणिस्तु यश्चङ्के डव्यभागभुजस्तथा ॥ १७८.३० ॥
- १७८.३१/१डव्यादांश्च सुरांश्चङ्के डव्यादांश्च पितृन् अथ ।
 १७८.३१/२भोगार्थे यज्ञविधिनाऽयोजयद् यज्ञकर्मणि ॥ १७८.३१ ॥
- १७८.३२/१पात्राणि दक्षिणां दीक्षां यदृश्वो लूभलानि य ।
 १७८.३२/२यूपं समित् स्रुवं सोमं पवित्रान् परिधीन् अपि ॥ १७८.३२ ॥
- १७८.३३/१यज्ञियानि य द्रव्याणि यमसांश्च तथापरान् ।
 १७८.३३/२सदस्थान् यजमानांश्च मेधादींश्च कृतूत्तमान् ॥ १७८.३३ ॥
- १७८.३४/१विभभाज पुरा यस्तु पारमेष्ठ्येन कर्मणा ।
 १७८.३४/२युगानुत्तुपं यः कृत्वा लोकान् अनुपराङ्मात् ॥ १७८.३४ ॥
- १७८.३५/१क्षणा निमेषाः काष्ठाश्च कलास्त्रैकाल्यमेव य ।
 १७८.३५/२मुहूर्तास्तिथयो मासा दिनं संवत्सरस्तथा ॥ १७८.३५ ॥
- १७८.३६/१ऋतवः कालयोगाश्च प्रमाणां त्रिविधं त्रिषु ।
 १७८.३६/२आयुःक्षेत्राण्युपययो लक्षाणां त्रुपसौष्ठवम् ॥ १७८.३६ ॥
- १७८.३७/१त्रयो लोकास्त्रयो देवास्त्रैविधं पावकास्त्रयः ।
 १७८.३७/२त्रैकाल्यं त्रीणि कर्माणि त्रयो वर्णास्त्रयो गुणाः ॥ १७८.३७ ॥

- १७८.३८/१सृष्टा लोकाः पुरा सर्वे येनानन्तेन कर्मणा ।
 १७८.३८/२सर्वभूतगतः स्रष्टा सर्वभूतगुणात्मकः ॥ १७८.३८ ॥
- १७८.३९/१नृणामिन्द्रियपूर्वेण योगेन रमते य यः ।
 १७८.३९/२गतागताभ्यां योगेन य अवेव विधिरीश्वरः ॥ १७८.३९ ॥
- १७८.४०/१यो गतिर्धर्मयुक्तानामगतिः पापकर्मणाम् ।
 १७८.४०/२यातुर्वर्ण्यस्य प्रभवश्चातुर्वर्ण्यस्य रक्षिता ॥ १७८.४० ॥
- १७८.४१/१यातुर्विधस्य यो वेत्ता यातुराश्रम्यसंश्रयः ।
 १७८.४१/२द्विगन्तरं नभो भूमिर्वायुर्वापि विभावसुः ॥ १७८.४१ ॥
- १७८.४२/१यन्द्रसूर्यमयं ज्योतिर्युगेशः क्षणदाय्वरः ।
 १७८.४२/२यः परं श्रूयते ज्योतिर्यः परं श्रूयते तपः ॥ १७८.४२ ॥
- १७८.४३/१यं परं प्रादुरपरं यः परः परमात्मवान् ।
 १७८.४३/२आदित्यानां तु यो देवो यश्च दैत्यान्तको विभुः ॥ १७८.४३ ॥
- १७८.४४/१युगान्तेष्वन्तको यश्च यश्च लोकान्तकान्तकः ।
 १७८.४४/२सेतुर्यो लोकसेतूनां मेध्यो यो मेध्यकर्मणाम् ॥ १७८.४४ ॥
- १७८.४५/१वेद्यो यो वेदविदुषां प्रभुर्यः प्रभवान्नाम् ।
 १७८.४५/२सोमभूतश्च सौम्यानामग्निभूतोऽग्निवर्चसाम् ॥ १७८.४५ ॥
- १७८.४६/१यः शकाणामीशभूतस्तपोभूतस्तपस्विनाम् ।
 १७८.४६/२विनयो नयवृत्तीनां तेजस्तेजस्विनामपि ॥ १७८.४६ ॥
- १७८.४७/१वित्राडो वित्राडार्हाणां गतिर्गतिमतामपि ।
 १७८.४७/२आकाशप्रभवो वायुर्वायोः प्राणाद् धृताशनः ॥ १७८.४७ ॥
- १७८.४८/१दिवो धृताशनः प्राणः प्राणोऽग्निर्मधुसूदनः ।
 १७८.४८/२रसाच्छोषितसम्भूतिः शोषितान् मांसमुच्यते ॥ १७८.४८ ॥
- १७८.४९/१मांसात् तु मेदसो जन्म मेदसोऽस्थि निरुच्यते ।
 १७८.४९/२अस्थो मज्जा समभवन् मज्जातः शुक्रसम्भवः ॥ १७८.४९ ॥
- १७८.५०/१शुक्राद् गर्भः समभवद् रसमूलेन कर्मणा ।
 १७८.५०/२तत्रापां प्रथमो भागः स सौम्यो राशिरुच्यते ॥ १७८.५० ॥
- १७८.५१/१गर्भोष्मसम्भवो ज्ञेयो द्वितीयो राशिरुच्यते ।
 १७८.५१/२शुक्रं सोमात्मकं विधाद् आर्तवं पावकात्मकम् ॥ १७८.५१ ॥

- १७८.५२/१भावा रसानुगाश्चैषां बीजे य शशिपावकौ ।
 १७८.५२/२कङ्कवर्गे भवेच्छुङ्कं पित्तवर्गे य शोणितम् ॥ १७८.५२ ॥
- १७८.५३/१कङ्कस्य हृदयं स्थानं नाभ्यां पित्तं प्रतिष्ठितम् ।
 १७८.५३/२हृदस्य मध्ये हृदयं स्थानं तन् मनसः स्मृतम् ॥ १७८.५३ ॥
- १७८.५४/१नाभिकोष्ठान्तरं यत् तु तत्र देवो ह्रुताशनः ।
 १७८.५४/२मनः प्रजापतिर्ह्ययः कङ्कः सोमो विभाव्यते ॥ १७८.५४ ॥
- १७८.५५/१पित्तमग्निः स्मृतं त्वेवमग्निः सोमात्मकं जगत् ।
 १७८.५५/२अवेवं प्रवर्तिते गर्भे वर्धितेऽर्बुदसंनिभे ॥ १७८.५५ ॥
- १७८.५६/१वायुः प्रवेशं संयुक्ते संगतः परमात्मनः ।
 १७८.५६/२स पञ्चधा शरीरस्थो भिद्यते वर्तते पुनः ॥ १७८.५६ ॥
- १७८.५७/१प्राणानौ समानश्च उदानो व्यानश्च येन ।
 १७८.५७/२प्राणोऽस्य परमात्मानं वर्धयन् परिवर्तते ॥ १७८.५७ ॥
- १७८.५८/१अपानः पश्चिमं कायमुदानोऽर्धं शरीरिणः ।
 १७८.५८/२व्यानस्तु व्याप्यते येन समानः संनिवर्तते ॥ १७८.५८ ॥
- १७८.५९/१भूतावामिस्ततस्तस्य जायेतेन्द्रियगोचरा ।
 १७८.५९/२पृथिवी वायुराकाशमापो ज्योतिश्च पञ्चमम् ॥ १७८.५९ ॥
- १७८.६०/१तस्येन्द्रियनिविष्टानि स्वं स्वं भागं प्रयच्छिरे ।
 १७८.६०/२पार्थिवं देहमाहुस्तु प्राणात्मानं च मारुतम् ॥ १७८.६० ॥
- १७८.६१/१छिद्राण्याकाशयोनीनि जलात् आवः प्रवर्तते ।
 १७८.६१/२ज्योतिश्चक्षुषि तेजश्च आत्मा तेषां मनः स्मृतम् ॥ १७८.६१ ॥
- १७८.६२/१ग्रामाश्च विषयाश्चैव यस्य वीर्यात् प्रवर्तिताः ।
 १७८.६२/२एतान् पुरुषः सर्वान् सृजंल्लोकान् सनातनः ॥ १७८.६२ ॥
- १७८.६३/१नैधनेऽस्मिन् कथं लोके नरत्वं विष्णुरागतः ।
 १७८.६३/२अेष नः संशयो ब्रह्मन् अेष नो विस्मयो मलान् ॥ १७८.६३ ॥
- १७८.६४/१कथं गतिर्गतिमतामापन्नो मानुषीं तनुम् ।
 १७८.६४/२आश्चर्यं परमं विष्णुर्देवैर्देवैश्च कथ्यते ॥ १७८.६४ ॥
- १७८.६५/१विष्णोरुत्पत्तिमाश्चर्यं कथयस्व मलामुने ।

- १७८.६५/२प्रप्यातभलवीर्यस्य विषणोरमिततेजसः ॥ १७८.६५ ॥
- १७८.६६/१कर्मणाश्चर्यभूतस्य विषणोरस्तत्त्वमिडोव्यताम् ।
- १७८.६६/२कथं स देवो देवानामार्तिडा पुरुषोत्तमः ॥ १७८.६६ ॥
- १७८.६७/१सर्वव्यापी जगन्नाथः सर्वलोकमलेश्वरः ।
- १७८.६७/२सर्गास्थित्यन्तकृद् देवः सर्वलोकसुभाषः ॥ १७८.६७ ॥
- १७८.६८/१अक्षयः शाश्वतोऽनन्तः क्षयवृद्धिविवर्जितः ।
- १७८.६८/२निर्लोपो निर्गुणः सूक्ष्मो निर्विकारो निरञ्जनः ॥ १७८.६८ ॥
- १७८.६९/१सर्वोपाधिविनिर्मुक्तः सत्तामात्रव्यवस्थितः ।
- १७८.६९/२अविकारी विभुर्नित्यः परमात्मा सनातनः ॥ १७८.६९ ॥
- १७८.७०/१अयलो निर्मलो व्यापी नित्यतृप्तो निराश्रयः ।
- १७८.७०/२विशुद्धं श्रूयते यस्य हरित्वं य कृते युगे ॥ १७८.७० ॥
- १७८.७१/१वैकुण्ठत्वं य देवेषु कृष्णत्वं मानुषेषु य ।
- १७८.७१/२शश्वरस्य छि तस्येमां गडनां कर्मणो गतिम् ॥ १७८.७१ ॥
- १७८.७२/१समतीतां भविष्यं य श्रोतुमिच्छा प्रवर्तते ।
- १७८.७२/२अव्यक्तो व्यक्तलिङ्गस्थो य अेष भगवान् प्रभुः ॥ १७८.७२ ॥
- १७८.७३/१नारायणो ह्यनन्तात्मा प्रभवोऽव्यय अवे य ।
- १७८.७३/२अेष नारायणो भूत्वा हरिरासीत् सनातनः ॥ १७८.७३ ॥
- १७८.७४/१ब्रह्मा शकश्च रुद्रश्च धर्मः शुक्रो बृहस्पतिः ।
- १७८.७४/२प्रधानात्मा पुरा ह्येष ब्रह्माणमसृजत् प्रभुः ॥ १७८.७४ ॥
- १७८.७५/१सोऽसृजत् पूर्वपुरुषः पुरा कल्पे प्रजापतीन् ।
- १७८.७५/२अवे स भगवान् विषणुः सर्वलोकमलेश्वरः ।
- १७८.७५/३किमर्थं मर्त्यलोकैऽस्मिन् यातो यद्दुकुले हरिः ॥ १७८.७५ ॥
- १८०.१/१व्यास उवाच । नमस्कृत्वा सुरेशाय विषणवे प्रभविषणवे ।
- १८०.१/२पुरुषाय पुराणाय शाश्वतायाव्ययाय य ॥ १८०.१ ॥
- १८०.२/१यतुर्व्यूढात्मने तस्मै निर्गुणाय गुणाय य ।
- १८०.२/२वरिष्ठाय गरिष्ठाय वरेण्यायामिताय य ॥ १८०.२ ॥
- १८०.३/१यज्ञाङ्गायाभिवाङ्गाय देवाद्यैरीप्सिताय य ।
- १८०.३/२यस्माद् आणुतरं नास्ति यस्मान् नास्ति बृहत्तरम् ॥ १८०.३ ॥

- १८०.४/१येन विश्वमिदं व्याममजेन सथराथरम् ।
 १८०.४/२आविर्भावतिरोभाव+ । दृष्टादृष्टविलक्षणम् ॥ १८०.४ ॥
- १८०.५/१वदन्ति यत् सृष्टमिति तथैवाधुपसंभृतम् ।
 १८०.५/२अञ्जमणो यादित्देवाय नमस्कृत्य समाधिना ॥ १८०.५ ॥
- १८०.६/१अविकाराय शुद्धाय नित्याय परमात्मने ।
 १८०.६/२सैकैकपुत्रपाय जिष्णवे विष्णवे नमः ॥ १८०.६ ॥
- १८०.७/१नमो छिरण्यगर्भाय उरये शंकराय च ।
 १८०.७/२वासुदेवाय ताराय सर्गस्थित्यन्तकारिणे ॥ १८०.७ ॥
- १८०.८/१अेकानेकस्वरुपाय स्थूलसूक्ष्मात्मने नमः ।
 १८०.८/२अव्यक्तव्यक्तभूताय विष्णवे मुक्तिहेतवे ॥ १८०.८ ॥
- १८०.९/१सर्गस्थितिविनाशानां जगतो यो जगन्मथः ।
 १८०.९/२मूलभूतो नमस्तस्मै विष्णवे परमात्मने ॥ १८०.९ ॥
- १८०.१०/१आधारभूतं विश्वस्याध्याशीयांसमणीयसाम् ।
 १८०.१०/२प्राणम्य सर्वभूतस्थमभ्युतं पुरुषोत्तमम् ॥ १८०.१० ॥
- १८०.११/१ज्ञानस्वरुपमत्यन्तं निर्मलं परमार्थतः ।
 १८०.११/२तमेवार्थस्वरुपेण भ्रान्तिदर्शनतः स्थितम् ॥ १८०.११ ॥
- १८०.१२/१विष्णुं त्रिषिष्णुं विश्वस्य स्थितिर्सर्गो तथा प्रभुम् ।
 १८०.१२/२अनादिं जगतामीशमजमक्षयमव्ययम् ॥ १८०.१२ ॥
- १८०.१३/१कथयामि यथा पूर्वं यक्षाद्यैर्मुनिसत्तमैः ।
 १८०.१३/२पृष्टः प्रोवाच भगवान् अञ्जयोनिः पितामहः ॥ १८०.१३ ॥
- १८०.१४/१ऋक्सामान्युद्गिरन् वङ्गैर्यैः पुनाति जगत्त्रयम् ।
 १८०.१४/२प्रणिपत्य तथेशानमेकार्णवविनिर्गतम् ॥ १८०.१४ ॥
- १८०.१५/१यस्यासुरगणा यज्ञान् विलुम्पन्ति न याजिनाम् ।
 १८०.१५/२प्रवक्ष्यामि मतं कृत्स्नं अञ्जमणोऽव्यक्तजन्मनः ॥ १८०.१५ ॥
- १८०.१६/१येन सृष्टिं समुद्दिश्य धर्माद्याः प्रकटीकृताः ।
 १८०.१६/२आपो नारा इति प्रोक्ता मुनिभिस्तत्त्वदर्शिभिः ॥ १८०.१६ ॥
- १८०.१७/१अयनं तस्य ताः पूर्वं तेन नारायणः स्मृतः ।

- १८०.१७/२स देवो भगवान् सर्वं व्याप्य नारायणो विभुः ॥ १८०.१७ ॥
- १८०.१८/१यतुर्धा संस्थितो ब्रह्मा सगुणो निर्गुणस्तथा ।
- १८०.१८/२अेका मूर्तिरनुद्देश्या शुक्लां पश्यन्ति तां बुधाः ॥ १८०.१८ ॥
- १८०.१९/१वालाभामालावनद्धाङ्गी निष्ठा सा योगिनां परा ।
- १८०.१९/२दृष्ट्या यान्तिकस्था य विज्ञेया सा गुणातिगा ॥ १८०.१९ ॥
- १८०.२०/१वासुदेवाभिधानासौ निर्भक्त्येन दृश्यते ।
- १८०.२०/२रूपवर्णाद्यस्तस्या न भावाः कल्पनामयाः ॥ १८०.२० ॥
- १८०.२१/१आस्ते य सा सदा शुद्धा सुप्रतिष्ठैकरूपिणी ।
- १८०.२१/२द्वितीया पृथिवी मूर्ध्ना शेषाभ्या धारयत्यधः ॥ १८०.२१ ॥
- १८०.२२/१तामसी सा समाभ्याता तिर्यक्तं समुपागता ।
- १८०.२२/२तृतीया कर्म कुरुते प्रजापालनतत्परा ॥ १८०.२२ ॥
- १८०.२३/१सत्त्वोद्विक्ता तु सा ज्ञेया धर्मसंस्थानकारिणी ।
- १८०.२३/२यतुर्था जलमध्यस्था शेते पन्नगतल्पगा ॥ १८०.२३ ॥
- १८०.२४/१रजस्तस्या गुणः सर्गं सा करोति सदैव हि ।
- १८०.२४/२या तृतीया उरैर्मूर्तिः प्रजापालनतत्परा ॥ १८०.२४ ॥
- १८०.२५/१सा तु धर्मव्यवस्थानं करोति नियतं भुवि ।
- १८०.२५/२प्रोद्धतान् असुरान् उन्ति धर्मव्युच्छित्तिकारिणः ॥ १८०.२५ ॥
- १८०.२६/१पाति देवान् सगन्धर्वान् धर्मरक्षापरायणान् ।
- १८०.२६/२यदा यदा धर्मस्य ग्लानिः समुपजायते ॥ १८०.२६ ॥
- १८०.२७/१अभ्युत्थानमधर्मस्य तदात्मानं सृजत्यसौ ।
- १८०.२७/२भूत्वा पुरा वराहोऽणु तुण्डेनापो निरस्य य ॥ १८०.२७ ॥
- १८०.२८/१अेकया दंष्ट्रयोत्पाता नलिनीव वसुंधरा ।
- १८०.२८/२कृत्वा नृसिंहरूपं य डिशयकशिपुर्दतः ॥ १८०.२८ ॥
- १८०.२९/१विप्रथित्तिमुष्माश्चान्ये दानवा विनिपातिताः ।
- १८०.२९/२वामनं रूपमास्थाय बलिं संयम्य मायया ॥ १८०.२९ ॥
- १८०.३०/१त्रैलोक्यं कान्तवान् अेव विनिर्जित्य दितेः सुतान् ।
- १८०.३०/२भृगोर्वशे समुत्पन्नो जामदग्न्यः प्रतापवान् ॥ १८०.३० ॥

- १८०.३१/१जघान क्षत्रियान् रामः पितुर्वधमनुस्मरन् ।
 १८०.३१/रतथान्रितनथो भूत्वा दत्तात्रेयः प्रतापवान् ॥ १८०.३१ ॥
- १८०.३२/१योगमष्टाङ्गमाश्रय्यावलर्कयि मडात्मने ।
 १८०.३२/२रामो दाशरथिर्भूत्वा स तु देवः प्रतापवान् ॥ १८०.३२ ॥
- १८०.३३/१जघान रावणं संध्ये त्रैलोक्यस्य भयंकरम् ।
 १८०.३३/२यदा चैकार्षेवि सुभो देवदेवो जगत्पतिः ॥ १८०.३३ ॥
- १८०.३४/१सहस्रयुगपर्यन्तं नागपर्यङ्गो विभुः ।
 १८०.३४/२योगनिद्रां समास्थाय स्वे मडिम्नि व्यवस्थितः ॥ १८०.३४ ॥
- १८०.३५/१त्रैलोक्यमुदरे कृत्वा जगत् स्थावरजङ्गमम् ।
 १८०.३५/२जनलोकगतैः सिद्धैः स्तूयमानो मर्षिभिः ॥ १८०.३५ ॥
- १८०.३६/१तस्य नाभौ समुत्पन्नं पद्मं दिक्पत्रमण्डितम् ।
 १८०.३६/२मरुत्किञ्चलसंयुक्तं गृहं पैतामहं वरम् ॥ १८०.३६ ॥
- १८०.३७/१यत्र अञ्जा समुत्पन्नो देवदेवश्चतुर्भुजः ।
 १८०.३७/२तदा कर्णमलोद्भूतौ दानवौ मधुकैटभौ ॥ १८०.३७ ॥
- १८०.३८/१मडाभलौ मडावीर्यौ अञ्जमाणं हन्तुमुद्यतौ ।
 १८०.३८/२जघान तौ दुराधर्षो उत्थाय शयनोदधेः ॥ १८०.३८ ॥
- १८०.३९/१अेवमादींस्तथैवान्यान् अशंभ्यातुमिडोत्सडे ।
 १८०.३९/२अवतारो ष्यजस्येड माथुरः साम्प्रतस्त्वयम् ॥ १८०.३९ ॥
- १८०.४०/१धिति सा सात्त्विकी मूर्तिरवतारं करोति य ।
 १८०.४०/२प्रद्युम्नेति समाभ्याता रक्षाकर्मण्यवस्थिता ॥ १८०.४० ॥
- १८०.४१/१देवत्वेऽथ मनुष्यत्वे तिर्यग्योनौ य संस्थिता ।
 १८०.४१/२गृह्णाति तत्स्वभावश्च वासुदेवेच्छया सदा ॥ १८०.४१ ॥
- १८०.४२/१ददात्यभिमितान् कामान् पूजिता सा द्विजोत्तमाः ।
 १८०.४२/२अेवं मया समाभ्यातः कृतकृत्योऽपि यः प्रभुः ।
 १८०.४२/३मानुषत्वं गतो विष्णुः शृणुध्वं योत्तरं पुनः ॥ १८०.४२ ॥
- १८१.१/१व्यास उवाच । शृणुध्वं मुनिशार्दूलाः प्रवक्ष्यामि समासतः ।
 १८१.१/२अवतारं हरेश्चात्र भारावतरणेश्चया ॥ १८१.१ ॥
- १८१.२/१यदा यदा त्वधर्मस्य वृद्धिर्भवति भो द्विजाः ।

- ૧૮૧.૨/૨ધર્મશ્ચ હ્રાસમભ્યેતિ તદા દેવો જનાર્દનઃ ॥ ૧૮૧.૨ ॥
- ૧૮૧.૩/૧અવતારં કરોત્યત્ર દ્વિધા કૃત્વાત્મનસ્તનુમ્ ।
- ૧૮૧.૩/૨સાધૂનાં રક્ષણાર્થાય ધર્મસંસ્થાપનાય ચ ॥ ૧૮૧.૩ ॥
- ૧૮૧.૪/૧દુષ્ટાનાં નિગ્રહાર્થાય અન્યેષાં ચ સુરદ્વિષામ્ ।
- ૧૮૧.૪/૨પ્રજાનાં રક્ષણાર્થાય જાયતેડસૌ યુગે યુગે ॥ ૧૮૧.૪ ॥
- ૧૮૧.૫/૧પુરા કિલ મહી વિપ્રા ભૂરિભારાવપીડિતા ।
- ૧૮૧.૫/૨જગામ ધરણી મેરૌ સમાજે ત્રિદિવૌકસામ્ ॥ ૧૮૧.૫ ॥
- ૧૮૧.૬/૧સબ્રહ્મકાન્ સુરાન્ સર્વાન્ પ્રણિપત્યાથ મેદિની ।
- ૧૮૧.૬/૨કથયામાસ તત્ સર્વ ખેદાત્ કરુણાભાષિણી ॥ ૧૮૧.૬ ॥
- ૧૮૧.૭/૧ધરણ્યુવાચ । અગ્નિઃ સુવર્ણસ્ય ગુરુર્ગવાં સૂર્યોડપરો ગુરુઃ ।
- ૧૮૧.૭/૨મમાપ્યખિલલોકાનાં વન્દ્યો નારાયણો ગુરુઃ ॥ ૧૮૧.૭ ॥
- ૧૮૧.૮/૧તત્સામ્પ્રતમિમે દૈત્યાઃ કાલનેમિપુરોગમાઃ ।
- ૧૮૧.૮/૨મર્ત્યલોકં સમાગમ્ય બાધન્તેડહર્નિશં પ્રજાઃ ॥ ૧૮૧.૮ ॥
- ૧૮૧.૯/૧કાલનેમિર્હતો યોડસૌ વિષ્ણુના પ્રભવિષ્ણુના ।
- ૧૮૧.૯/૨ઉગ્રસેનસુતઃ કંસઃ સમ્ભૂતઃ સુમહાસુરઃ ॥ ૧૮૧.૯ ॥
- ૧૮૧.૧૦/૧અરિષ્ટો ઘેનુકઃ કેશી પ્રલમ્બો નરકસ્તથા ।
- ૧૮૧.૧૦/૨સુન્દોડસુરસ્તથાત્યુગ્રો બાણશ્ચાપિ બલેઃ સુતઃ ॥ ૧૮૧.૧૦ ॥
- ૧૮૧.૧૧/૧તથાન્યે ચ મહાવીર્યા નૃપાણાં ભવનેષુ યે ।
- ૧૮૧.૧૧/૨સમુત્પન્ના દુરાત્માનસ્તાન્ ન સાંખ્યાતુમુત્સહે ॥ ૧૮૧.૧૧ ॥
- ૧૮૧.૧૨/૧અક્ષૌહિણ્યો હિ બહુલા દિવ્યમૂર્તિધૃતાઃ સુરાઃ ।
- ૧૮૧.૧૨/૨મહાબલાનાં દૃમાનાં દૈત્યેન્દ્રાણાં મમોપરિ ॥ ૧૮૧.૧૨ ॥
- ૧૮૧.૧૩/૧તદ્ભૂરિભારપીડાર્તાં ન શક્નોમ્યમરેશ્વરાઃ ।
- ૧૮૧.૧૩/૨વિભર્તુમાત્માનમહમિતિ વિજ્ઞાપયામિ વઃ ॥ ૧૮૧.૧૩ ॥
- ૧૮૧.૧૪/૧ક્રિયાતાં તન્ મહાભાગા મમ ભારાવતારણમ્ ।
- ૧૮૧.૧૪/૨ચથા રસાતલં નાહં ગચ્છેયમતિવિહ્વલા ॥ ૧૮૧.૧૪ ॥
- ૧૮૧.૧૫/૧વ્યાસ ઉવાચ । ઇત્યાકર્ણ્ય ધરાવાજ્યમશેષૈસ્ત્રિદશૈસ્તતઃ ।
- ૧૮૧.૧૫/૨ભુવો ભારાવતારાર્થં બ્રહ્મા પ્રાહ ચ ચોદિતઃ ॥ ૧૮૧.૧૫ ॥

१८१.१६/१ब्रह्मोवाय । यद् आह वसुधा सर्व सत्यमेतद् द्विवीकसः ।

१८१.१६/२अहं भवो भवन्तश्च सर्व नारायणात्मकम् ॥ १८१.१६ ॥

१८१.१७/१विभूतयस्तु यास्तस्य तासामेव परस्परम् ।

१८१.१७/२आधिक्यं न्यूनता बाध्य+ । बाधकत्वेन वर्तते ॥ १८१.१७ ॥

१८१.१८/१तद् आगच्छत गच्छामः क्षीराब्धेस्तटमुत्तमम् ।

१८१.१८/२तरात्राध्य हरिं तस्मै सर्व विज्ञापयाम वै ॥ १८१.१८ ॥

१८१.१८/३सर्वदैव जगत्यर्थे स सर्वात्मा जगन्मयः ।

१८१.१८/४स्वल्पांशेनावतीर्योर्व्यां धर्मस्य कुरुते स्थितिम् ॥ १८१.१८ ॥

१८१.२०/१व्यास उवाच । धृत्युक्त्वा प्रथमौ तत्र सङ्घे वैः पितामहः ।

१८१.२०/२समाहितमना भूत्वा तुष्टाव गरुडध्वजम् ॥ १८१.२० ॥

१८१.२१/१ब्रह्मोवाय । नमो नमस्तेऽस्तु सङ्घस्रमूर्ते ।

१८१.२१/२सङ्घस्रबाहो भडुवङ्गपाद ।

१८१.२१/३नमो नमस्ते जगतः प्रवृत्ति+ ।

१८१.२१/४विनाशसंस्थानपराप्रमेय ॥ १८१.२१ ॥

१८१.२२/१सूक्ष्मातिसूक्ष्मं यं भृङ्गप्रमाणम् ।

१८१.२२/२गरीयसामध्यतिगौरवात्मन् ।

१८१.२२/३प्रधानबुद्धीन्द्रियवाक्प्रधान+ ।

१८१.२२/४मूलापरात्मन् भगवन् प्रसीद ॥ १८१.२२ ॥

१८१.२३/१अेषा मही देव महीप्रसूतैर् ।

१८१.२३/२महासुरैः पीडितशैलबन्धा ।

१८१.२३/३परायणं त्वां जगतामुपैति ।

१८१.२३/४भारावतारार्थमपारपरम् ॥ १८१.२३ ॥

१८१.२४/१अेते वयं वृत्ररिपुस्तथायम् ।

१८१.२४/२नासत्यदस्त्रौ वरुणास्तथैषः ।

१८१.२४/३धमे यं रुद्रा वसवः ससूर्याः ।

१८१.२४/४समीरणाग्निप्रमुष्मास्तथान्ये ॥ १८१.२४ ॥

१८१.२५/१सुराः समस्ताः सुरनाथ कार्थम् ।

१८१.२५/२अेभिर्मया यय्य तद् ईश सर्वम् ।

१८१.२५/३आज्ञापयाज्ञां प्रतिपालयन्तस्- ।

- १८१.२५/४तवैव तिष्ठाम सदास्तदोषाः ॥ १८१.२५ ॥
- १८१.२६/१व्यास उवाच । अेवं संस्तूयमानस्तु भगवान् परमेश्वरः ।
१८१.२६/२उज्ज्वलारात्मनः केशौ सितकृष्णौ द्विजोत्तमाः ॥ १८१.२६ ॥
- १८१.२७/१उवाच य सुरान् अेतौ मल्लेशौ वसुधातले ।
१८१.२७/२अवतीर्य भुवो भार+ । क्लेशहानिं करिष्यतः ॥ १८१.२७ ॥
- १८१.२८/१सुराश्च सकलाः स्वांशैरवतीर्य मडीतले ।
१८१.२८/२कुर्वन्तु युद्धमुन्मत्तैः पूर्वोत्पन्नैर्मंडासुरैः ॥ १८१.२८ ॥
- १८१.२९/१ततः क्षयमशेषास्ते दैतेया धरणीतले ।
१८१.२९/२प्रयास्यन्ति न संदो नानायुधवियूर्जिताः ॥ १८१.२९ ॥
- १८१.३०/१वसुदेवस्य या पत्नी देवकी देवतोपमा ।
१८१.३०/२तस्या गर्भोऽष्टमोऽयं तु मल्लेशो भविता सुराः ॥ १८१.३० ॥
- १८१.३१/१अवतीर्य य तत्रायं कंसं धातयिता भुवि ।
१८१.३१/२कालनेमिसमुद्भूतमित्युक्त्वान्तर्दधे हरिः ॥ १८१.३१ ॥
- १८१.३२/१अदृश्याय ततस्तेऽपि प्रणिपत्य मलात्मने ।
१८१.३२/२मेरुपृष्ठे सुरा जग्मुर्वतेरुश्च भूतले ॥ १८१.३२ ॥
- १८१.३३/१कंसाय याष्टमो गर्भो देवक्या धरणीतले ।
१८१.३३/२भविष्यतीत्यायक्षे भगवान् नारदो मुनिः ॥ १८१.३३ ॥
- १८१.३४/१कंसोऽपि तद् उपश्रुत्य नारदात् कुपितस्ततः ।
१८१.३४/२देवकीं वसुदेवं य गृहे गुप्तावधारयत् ॥ १८१.३४ ॥
- १८१.३५/१जातं जातं य कंसाय तेनैवोक्तं यथा पुरा ।
१८१.३५/२तथैव वसुदेवोऽपि पुत्रमर्पितवान् द्विजाः ॥ १८१.३५ ॥
- १८१.३६/१हिरण्यकशिपोः पुत्राः षड्गर्भा इति विश्रुताः ।
१८१.३६/२विष्णुप्रयुक्ता तान् निद्रा क्माद् गर्भे न्ययोजयत् ॥ १८१.३६ ॥
- १८१.३७/१योगनिद्रा मलाभाया वैष्णवी मोहितं यथा ।
१८१.३७/२अविद्यया जगत् सर्वं तामाह भगवान् हरिः ॥ १८१.३७ ॥
- १८१.३८/१विष्णुरुवाच । गच्छ निद्रे ममादेशात् पातालतलसंश्रयान् ।
१८१.३८/२अेकैकश्येन षड्गर्भान् देवकीजठरे नय ॥ १८१.३८ ॥

- १८१.३७/१७तेषु तेषु कंसेन शेषाभ्योऽंशस्ततोऽनघः ।
 १८१.३७/२अंशांशेनोदरे तस्याः सप्तमः सम्भविष्यति ॥ १८१.३७ ॥
- १८१.४०/१गोकुले वसुदेवस्य भार्या वै रोहिणी स्थिता ।
 १८१.४०/२तस्याः प्रसूतिसमये गर्भो नेयस्त्वयोदरम् ॥ १८१.४० ॥
- १८१.४१/१सप्तमो भोजराजस्य भयाद् रोधोपरोधतः ।
 १८१.४१/२देवक्याः पतितो गर्भं धृति लोको वद्विष्यति ॥ १८१.४१ ॥
- १८१.४२/१गर्भसंकर्षणात् सोऽथ लोके संकर्षणेति वै ।
 १८१.४२/२संज्ञामवाप्स्यते वीरः श्वेताद्रिशिभरोपमः ॥ १८१.४२ ॥
- १८१.४३/१ततोऽहं सम्भविष्यामि देवकीजठरे शुभे ।
 १८१.४३/२गर्भे त्वया यशोदाया गन्तव्यमविलम्बितम् ॥ १८१.४३ ॥
- १८१.४४/१प्रावृट्काले य नभसि कृष्णाष्टम्यामहं निशि ।
 १८१.४४/२उत्पत्स्यामि नवम्यां य प्रसूतिं त्वमवाप्स्यसि ॥ १८१.४४ ॥
- १८१.४५/१यशोदाशयने मां तु देवक्यास्त्वामनिन्दिते ।
 १८१.४५/२मच्छक्तिप्रेरितमतिर्वसुदेवो नविष्यति ॥ १८१.४५ ॥
- १८१.४६/१कंसश्च त्वामुपादाय देवि शैलशिवातले ।
 १८१.४६/२प्रक्षेप्यत्यन्तरिक्षे य त्वं स्थानं समवाप्स्यसि ॥ १८१.४६ ॥
- १८१.४७/१ततस्त्वां शतधा शङ्कः प्रलम्ब मम गौरवात् ।
 १८१.४७/२प्रणिपातानतशिरा भगिनीत्वे ग्राहीष्यति ॥ १८१.४७ ॥
- १८१.४८/१ततः शुम्भनिशुम्भादीन् हत्वा दैत्यान् सडस्रशः ।
 १८१.४८/२स्थानैरनेकेः पृथिवीमशेषां मण्डयिष्यसि ॥ १८१.४८ ॥
- १८१.४९/१त्वं भूतिः संनतिः कीर्तिः कान्तिर्वै पृथिवी धृतिः ।
 १८१.४९/२रलज्ज पृष्टिरुषा या य कायिद् अन्या त्वमेव सा ॥ १८१.४९ ॥
- १८१.५०/१ये त्वामार्थेति दुर्गेति वेदगर्भेऽम्बिकेति य ।
 १८१.५०/२भद्रेति भद्रकालीति क्षेम्या क्षेमं करोति य ॥ १८१.५० ॥
- १८१.५१/१प्रातश्चैवापराह्णे य स्तोष्यन्त्यानम्रमूर्तयः ।
 १८१.५१/२रतेषां हि वाञ्छितं सर्वं मत्प्रसादाद् भविष्यति ॥ १८१.५१ ॥
- १८१.५२/१सुराभांसोपलार्हेस्तु भक्ष्यभोज्यैश्च पूजिता ।
 १८१.५२/२नृणामशेषकामांस्त्वं प्रसन्नायां प्रदास्यसि ॥ १८१.५२ ॥

- १८१.५३/१ते सर्वे सर्वदा भद्रा मत्प्रसादाद् असंशयम् ।
 १८१.५३/२असंदिग्धं भविष्यन्ति गच्छ देवि यथोदितम् ॥ १८१.५३ ॥
- १८२.१/१व्यास उवाच । यथोक्तं सा जगद्धात्री देवदेवेन वै पुरा ।
 १८२.१/२षड्गर्भगर्भविन्यासं यके चान्यस्य कर्षणम् ॥ १८२.१ ॥
- १८२.२/१सममे रोडिणीं प्राप्ते गर्भे गर्भे ततो हरिः ।
 १८२.२/२लोकरयोपकाराय देवक्याः प्रविवेश वै ॥ १८२.२ ॥
- १८२.३/१योगनिद्रा यशोदायास्तस्मिन् एव ततो दिने ।
 १८२.३/२सम्भूता जठरे तद्गद् यथोक्तं परमेष्ठिना ॥ १८२.३ ॥
- १८२.४/१ततो ब्रह्मणः सम्यक् प्रययार दिवि द्विजाः ।
 १८२.४/२विष्णोरंशे मर्डी यात ऋतवोऽप्यभवत् शुभाः ॥ १८२.४ ॥
- १८२.५/१नोत्सेडे देवकीं द्रष्टुं कश्चिद् अप्यतितेजसा ।
 १८२.५/२जाज्वल्यमानां तां दृष्ट्वा मनांसि क्षोभमाययुः ॥ १८२.५ ॥
- १८२.६/१अदृष्टां पुरुषैः स्त्रीभिर्देवकीं देवतागणाः ।
 १८२.६/२भिन्नाणां वपुषा विष्णुं तुष्टुवुस्तामर्निशम् ॥ १८२.६ ॥
- १८२.७/१देवा त्रियुः । त्वं स्वाडा त्वं स्वधा विधा सुधा त्वं ज्योतिरेव य ।
 १८२.७/२त्वं सर्वलोकस्वार्थमवतीर्णा महीतले ॥ १८२.७ ॥
- १८२.८/१प्रसीद देवि सर्वस्य जगतस्त्वं शुभं कुरु ।
 १८२.८/२प्रीत्यर्थं धारयेशानं धृतं येनाभिलं जगत् ॥ १८२.८ ॥
- १८२.९/१व्यास उवाच । अयं संस्तूयमाना सा देवैर्देवमधारयत् ।
 १८२.९/२गर्भेण पुण्डरीकाक्षं जगतां त्राणकारणम् ॥ १८२.९ ॥
- १८२.१०/१ततोऽभिलजगत्पद्मम् । बोधायान्युतमानुना ।
 १८२.१०/२देवक्याः पूर्वसंध्यायामाविर्भूतं मलात्मना ॥ १८२.१० ॥
- १८२.११/१मध्यरात्रेऽभिलाधारे जायमाने जनार्दने ।
 १८२.११/२मन्दं जगर्जुर्जलदाः पुष्पवृष्टिमुयः सुराः ॥ १८२.११ ॥
- १८२.१२/१कुल्लेन्दीवरपत्राभं यतुर्बाहुमुदीक्ष्य तम् ।
 १८२.१२/२श्रीवत्सवक्षसं जातं तुष्टायानकटुन्दुभिः ॥ १८२.१२ ॥
- १८२.१३/१अभिष्टूय य तं वाग्भिः प्रसन्नाभिर्मंडामतिः ।

१८२.१३/रविज्ञापयामास तदा कंसाद् भीतो द्विजोत्तमाः ॥ १८२.१३ ॥
 १८२.१४/१वसुदेव उवाच । ज्ञातोऽसि देवदेवेश शङ्खयङ्गदाधर ।
 १८२.१४/२दिव्यं रूपमिदं देव प्रसादेनोपसंहर ॥ १८२.१४ ॥
 १८२.१५/१अथैव देव कंसोऽयं कुरुते मम यातनाम् ।
 १८२.१५/२अवतीर्णमिति ज्ञात्वा त्वामस्मिन् मन्दिरे मम ॥ १८२.१५ ॥
 १८२.१६/१देवक्युवाच । योऽनन्तरूपोऽभिलविश्वरूपो ।
 १८२.१६/२गर्भोऽपि लोकान् वपुषा भिभर्ति ।
 १८२.१६/३प्रसीदतामेष स देवदेवः ।
 १८२.१६/४स्वमाययाविष्कृतबालरूपः ॥ १८२.१६ ॥
 १८२.१७/१उपसंहर सर्वात्मन् रूपमेतन्न्यतुर्भुजम् ।
 १८२.१७/२जानातु मावतारं ते कंसोऽयं दितिजान्तक ॥ १८२.१७ ॥
 १८२.१८/१श्रीभगवान् उवाच । स्तुतोऽहं यत् त्वया पूर्वं पुत्रार्थिन्या तद् अद्य ते ।
 १८२.१८/२सकलं देवि संजातं जातोऽहं यत् तवोदरात् ॥ १८२.१८ ॥
 १८२.१९/१व्यास उवाच । छत्युक्त्वा भगवांस्तूष्णीं बभूव मुनिसत्तमाः ।
 १८२.१९/२वसुदेवोऽपि तं रात्रावादाय प्रययौ बलिः ॥ १८२.१९ ॥
 १८२.२०/१मोहिताश्चात्मवंस्तत्र रक्षिणो योगनिद्रया ।
 १८२.२०/२मथुराद्धारपालाश्च प्रजत्यानकदुन्दुभिः ॥ १८२.२० ॥
 १८२.२१/१वर्षतां जलदानां य तत् तोयमुल्लासं निशि ।
 १८२.२१/२संछाद्य तं ययौ शेषः कृणौरानकदुन्दुभिम् ॥ १८२.२१ ॥
 १८२.२२/१यमुनां यातिगम्भीरां नानावर्तशताकुलाम् ।
 १८२.२२/२वसुदेवो वलन् विष्णुं जानुमात्रवलां ययौ ॥ १८२.२२ ॥
 १८२.२३/१कंसस्य करमादाय तत्रैवाभ्यागतांस्तटे ।
 १८२.२३/२नन्दादीन् गोपवृद्धांश्च यमुनायां ददर्श सः ॥ १८२.२३ ॥
 १८२.२४/१तस्मिन् काले यशोदापि मोहिता योगनिद्रया ।
 १८२.२४/२तामेव अन्यं मुनयः प्रासूत मोहिते जने ॥ १८२.२४ ॥
 १८२.२५/१वसुदेवोऽपि विन्यस्य बालमादाय दारिकाम् ।
 १८२.२५/२यशोदाशयने तूर्णमाजगामामितद्युतिः ॥ १८२.२५ ॥
 १८२.२६/१ददर्श य विबुद्ध्वा सा यशोदा जातमात्मजम् ।

- ૧૮૨.૨૬/૨નીલોત્પલદલશ્યામં તતોડત્યર્થં મુદ્દં યયૌ ॥ ૧૮૨.૨૬ ॥
- ૧૮૨.૨૭/૧આદાય વસુદેવોડપિ દારિકાં નિજમન્દિરમ્ ।
- ૧૮૨.૨૭/૨દેવકીશયને ન્યસ્ય યથાપૂર્વમતિષ્ઠત ॥ ૧૮૨.૨૭ ॥
- ૧૮૨.૨૮/૧તતો બાલધ્વનિં શ્રુત્વા રક્ષિણઃ સહસોત્થિતાઃ ।
- ૧૮૨.૨૮/૨કંસમાવેદયામાસુદેવકીપ્રસવં દ્વિજાઃ ॥ ૧૮૨.૨૮ ॥
- ૧૮૨.૨૯/૧કંસસ્તૂર્ણમુપેત્યૈનાં તતો જગ્રાહ બાલિકામ્ ।
- ૧૮૨.૨૯/૨મુગ્ધ મુગ્ધેતિ દેવક્યા *આસન્નકણ્ઠં નિવારિતઃ ॥ ૧૮૨.૨૯ ॥
- ૧૮૨.૩૦/૧ચિક્ષેપ ચ શિલાપૃષ્ઠે સા ક્ષિમા વિયતિ સ્થિતિમ્ ।
- ૧૮૨.૩૦/૨અવાપ રૂપં ચ મહત્ સાયુધાષ્ટમહાભુજમ્ ।
- ૧૮૨.૩૦/૩પ્રજહાસ તથૈવોચ્ચૈઃ કંસં ચ રુષિતાબ્રવીત્ ॥ ૧૮૨.૩૦ ॥
- ૧૮૨.૩૧/૧યોગમાયોવાચ । કિં મયાક્ષિમયા કંસ જાતો યસ્ત્વાં હનિષ્યતિ ।
- ૧૮૨.૩૧/૨સર્વસ્વભૂતો દેવાનામાસીન્ મૃત્યુઃ પુરા સ તે ।
- ૧૮૨.૩૧/૩તદ્ એતત્ સમ્પ્રધાર્યાશુ ક્ષિયતાં હિતમાત્મનઃ ॥ ૧૮૨.૩૧ ॥
- ૧૮૨.૩૨/૧વ્યાસ ઉવાચ । ઇત્યુક્ત્વા પ્રયયૌ દેવી દિવ્યસ્રગ્ગન્ધભૂષણા ।
- ૧૮૨.૩૨/૨પશ્યતો ભોજરાજસ્ય સ્તુતા સિદ્ધૈર્વિહાયસા ॥ ૧૮૨.૩૨ ॥
- ૧૮૩.૧/૧વ્યાસ ઉવાચ । કંસસ્ત્વથોદ્વિગ્નમનાઃ પ્રાહ સર્વાન્ મહાસુરાન્ ।
- ૧૮૩.૧/૨પ્રલમ્બકેશિપ્રમુખાન્ આહૂયાસુરપુંગવાન્ ॥ ૧૮૩.૧ ॥
- ૧૮૩.૨/૧કંસ ઉવાચ । હે પ્રલમ્બ મહાબાહો કેશિન્ ઘેનુક પૂતને ।
- ૧૮૩.૨/૨અરિષ્ટાઘૈસ્તથા ચાન્યૈઃ શ્રૂયતાં વચનં મમ ॥ ૧૮૩.૨ ॥
- ૧૮૩.૩/૧માં હન્તુમમરૈર્યત્નઃ કૃતઃ કિલ દુરાત્મભિઃ ।
- ૧૮૩.૩/૨મદ્ધીર્યતાપિતાન્ વીરાન્ ન ત્વેતાન્ ગણયામ્યહમ્ ॥ ૧૮૩.૩ ॥
- ૧૮૩.૪/૧આશ્ચર્યં કન્યયા ચોક્તં જાયતે દૈત્યપુંગવાઃ ।
- ૧૮૩.૪/૨હાસ્યં મે જાયતે વીરાસ્તેષુ યત્પરેષ્વપિ ॥ ૧૮૩.૪ ॥
- ૧૮૩.૫/૧તથાપિ ખલુ દુષ્ટાનાં તેષામાપ્યધિકં મયા ।
- ૧૮૩.૫/૨અપકારાય દૈત્યેન્દ્રા યતનીયં દુરાત્મનામ્ ॥ ૧૮૩.૫ ॥
- ૧૮૩.૬/૧ઉત્પન્નશ્ચાપિ મૃત્યુર્મે ભૂતભવ્યભવત્પ્રભુઃ ।
- ૧૮૩.૬/૨ઇત્યેતદ્ બાલિકા પ્રાહ દેવકીગર્ભસમ્ભવા ॥ ૧૮૩.૬ ॥
- ૧૮૩.૭/૧તસ્માદ્ બાલેષુ પરમો યત્નઃ કાર્યો મહીતલે ।

- १८३.७/रथत्रोद्विक्तं बलं बाले स उन्तव्यः प्रयत्नतः ॥ १८३.७ ॥
- १८३.८/१व्यास उवाच । इत्याज्ञाप्यासुरान् कंसः प्रविश्यात्मगृहं ततः ।
- १८३.८/२उवाच वसुदेवं यं देवकीमविरोधतः ॥ १८३.८ ॥
- १८३.९/१कंस उवाच । युवयोर्घातिता गर्भा वृथैवैते मयाधुना ।
- १८३.९/२कोऽप्यन्य एव नाशाय बालो मम समुद्गतः ॥ १८३.९ ॥
- १८३.१०/१तद् अलं परितापेन नूनं यद् भाविनो हि ते ।
- १८३.१०/२अर्भका युवयोः को वा आयुषोऽन्ते न उच्यते ॥ १८३.१० ॥
- १८३.११/१व्यास उवाच । इत्याश्वास्य विमुख्यैव कंसस्तौ परितोष्य य ।
- १८३.११/२अन्तर्गृहं द्विजश्रेष्ठाः प्रविवेश पुनः स्वकम् ॥ १८३.११ ॥
- १८४.१/१व्यास उवाच । विमुक्तो वसुदेवोऽपि नन्दस्य शकटं गतः ।
- १८४.१/२प्रलृष्टं दृष्टवान् नन्दं पुत्रो जातो ममेति वै ॥ १८४.१ ॥
- १८४.२/१वसुदेवोऽपि तं प्राह द्विष्ट्या द्विष्ट्येति सादरम् ।
- १८४.२/२वार्धकेऽपि समुत्पन्नस्तनयोऽयं तवाधुना ॥ १८४.२ ॥
- १८४.३/१एतौ हि वार्षिकः सर्वो भवद्भिर्नृपतेः करः ।
- १८४.३/२रथदर्थमागतस्तस्मान् नात्र स्थेयं मडात्मना ॥ १८४.३ ॥
- १८४.४/१थदर्थमागतः कार्यं तन् निष्पन्नं किमास्थते ।
- १८४.४/२भवद्भिर्गम्यतां नन्द तच्छीघ्रं निजगोकुलम् ॥ १८४.४ ॥
- १८४.५/१ममापि बालकस्तत्र रोडिणीप्रसवो हि यः ।
- १८४.५/२स रक्षाणीयो भवता यथायं तनयो निजः ॥ १८४.५ ॥
- १८४.६/१व्यास उवाच । इत्युक्ताः प्रययुर्गोपा नन्दगोपपुरोगमाः ।
- १८४.६/२शकटारोपितैर्भाण्डैः करं दत्त्वा मडाभवाः ॥ १८४.६ ॥
- १८४.७/१वसतां गोकुले तेषां पूतना बालघातिनी ।
- १८४.७/२सुमं कृष्णमुपादाय रात्रौ यं प्रददौ स्तनम् ॥ १८४.७ ॥
- १८४.८/१यस्मै यस्मै स्तनं रात्रौ पूतना सम्प्रयच्छति ।
- १८४.८/२तस्य तस्य क्षणेनाङ्गं बालकस्योपहन्यते ॥ १८४.८ ॥
- १८४.९/१कृष्णस्तस्याः स्तनं गाढं कराभ्यामतिपीडितम् ।
- १८४.९/२गृहीत्वा प्राणसहितं पपौ कोधसमन्वितः ॥ १८४.९ ॥

- १८४.१०/१सा विमुक्तमडारावा विच्छिन्नरनायुभन्धना ।
 १८४.१०/२पपात पूतना भूमौ म्रियमाणातिभीषणा ॥ १८४.१० ॥
- १८४.११/१तत्रादश्रुतिसंत्रासाद् विबुद्धास्ते व्रजौकसः ।
 १८४.११/२ददृशुः पूतनोत्सङ्गे कृष्णं तां च निपातिताम् ॥ १८४.११ ॥
- १८४.१२/१आदाय कृष्णं संनस्ता यशोदा य ततो द्विजाः ।
 १८४.१२/२गोपुच्छभ्रामणाद्यैश्च बालदोषमपाकरोत् ॥ १८४.१२ ॥
- १८४.१३/१गोपुरीषमुपादाय नन्दगोपोऽपि मस्तके ।
 १८४.१३/२कृष्णस्य प्रददौ रक्षां कुर्वन् छेदमुद्वैरयत् ॥ १८४.१३ ॥
- १८४.१४/१नन्दगोप उवाच । रक्षतु त्वामशेषाणां भूतानां प्रभवो हरिः ।
 १८४.१४/२यस्य नाभिसमुद्भूतात् पङ्कजाद् अभवज्जगत् ॥ १८४.१४ ॥
- १८४.१५/१येन दंष्ट्रात्रविधृता धारयत्यवनी जगत् ।
 १८४.१५/२वराडरूपधृग् देवः स त्वां रक्षतु केशवः ॥ १८४.१५ ॥
- १८४.१६/१गुह्यं स जठरं विष्णुर्जुङ्घापादौ जनार्दनः ।
 १८४.१६/२वामनो रक्षतु सदा भवन्तं यः क्षणाद् अभूत् ॥ १८४.१६ ॥
- १८४.१७/१त्रिविक्रमकमाकान्त+ । त्रैलोक्यस्फुरदायुधः ।
 १८४.१७/२शिरस्ते पातु गोविन्दः कण्ठं रक्षतु केशवः ॥ १८४.१७ ॥
- १८४.१८/१मुभबालू प्रबालू य मनः सर्वेन्द्रियाणि च ।
 १८४.१८/२रक्षत्व्याहृतैश्चर्यस्तव नारायणोऽव्ययः ॥ १८४.१८ ॥
- १८४.१९/१त्वां दिक्षु पातु वैकुण्ठो विदिक्षु मधुसूदनः ।
 १८४.१९/२लृषीकेशोऽम्भरे भूमौ रक्षतु त्वां महीधरः ॥ १८४.१९ ॥
- १८४.२०/१व्यास उवाच । अवे कृतस्वस्त्ययनो नन्दगोपेन बालकः ।
 १८४.२०/२शायितः शकटस्याधो बालपर्यङ्किकातले ॥ १८४.२० ॥
- १८४.२१/१ते य गोपा मडद् दृष्ट्वा पूतनायाः कलेवरम् ।
 १८४.२१/२मृतायाः परमं त्रासं विस्मयं च तदा ययुः ॥ १८४.२१ ॥
- १८४.२२/१कदाचिच्छकटस्याधः शयानो मधुसूदनः ।
 १८४.२२/२चिक्षेप चरणावूर्ध्वं स्तनार्थी प्ररुरोद य ॥ १८४.२२ ॥
- १८४.२३/१तस्य पादप्रहारेण शकटं परिवर्तितम् ।
 १८४.२३/२विध्वस्तभाण्डकुम्भं तद् विपरीतं पपात वै ॥ १८४.२३ ॥

- १८४.२४/१ततो ङाङाङुतः सर्वो गोपगोपीजनो द्विजाः ।
 १८४.२४/२आजगाम तदा ज्ञात्वा बालमुत्तानशायिनम् ॥ १८४.२४ ॥
- १८४.२५/१गोपाः केनेति जगद्गुः शकटं परिवर्तितम् ।
 १८४.२५/२तत्रैव बालकाः प्रोयुर्बालिनानेन पातितम् ॥ १८४.२५ ॥
- १८४.२६/१रुदता दृष्टमस्माभिः पादविक्षेपताडितम् ।
 १८४.२६/२शकटं परिवृत्तं वै नैतद् अन्यस्य येष्वितम् ॥ १८४.२६ ॥
- १८४.२७/१ततः पुनरतीवासन् गोपा विस्मितयेतसः ।
 १८४.२७/२नन्दगोपोऽपि जग्राह बालमत्यन्तविस्मितः ॥ १८४.२७ ॥
- १८४.२८/१यशोदा विस्मयारुढा भग्नभाण्डकपालकम् ।
 १८४.२८/२शकटं यार्थयामास दधिपुष्पकृलाक्षतैः ॥ १८४.२८ ॥
- १८४.२९/१गर्गश्च गोकुले तत्र वसुदेवप्रयोदितः ।
 १८४.२९/२प्रख्यन्न एव गोपानां संस्कारमकरोत् तयोः ॥ १८४.२९ ॥
- १८४.३०/१ज्येष्ठे च राममित्याह कृष्णं चैव तथापरम् ।
 १८४.३०/२गर्गो मतिमतां श्रेष्ठो नाम कुर्वन् मडामतिः ॥ १८४.३० ॥
- १८४.३१/१अल्पेनैव हि कालेन विज्ञातौ तौ मडाबलौ ।
 १८४.३१/२घृष्टजानुकरो विप्रा बभूवतुरुभावपि ॥ १८४.३१ ॥
- १८४.३२/१करीषभस्मद्विग्धाङ्गौ भ्रममाणावितस्ततः ।
 १८४.३२/२न निवारयितुं शक्ता यशोदा तौ न रोडिणी ॥ १८४.३२ ॥
- १८४.३३/१गोवाटमध्ये क्रीडन्तौ वत्सवाटगतौ पुनः ।
 १८४.३३/२तदलज्जितगोवत्स+ ।पुच्छाकर्षणतत्परौ ॥ १८४.३३ ॥
- १८४.३४/१यदा यशोदा तौ बालावेकस्थानयरावुभौ ।
 १८४.३४/२शशाक नो वारयितुं क्रीडन्तावतिथ्यञ्चलौ ॥ १८४.३४ ॥
- १८४.३५/१दाम्ना बद्ध्वा तदा मध्ये निबभन्ध उल्लूखले ।
 १८४.३५/२कृष्णमङ्गिलशकर्मार्जामाह येदममर्षिता ॥ १८४.३५ ॥
- १८४.३६/१यशोदोवाच । यद्वि शक्तोऽसि गच्छ
 त्वमतिथ्यञ्चलयेष्वित ॥ १८४.३६ ॥
- १८४.३७/१व्यास उवाच । धृत्युक्त्वा च निजं कर्म सा यकार कुटुम्बिनी ।

- १८४.३७/२व्यग्रायामथ तस्यां स कर्षमाण उलूष्वलम् ॥ १८४.३७ ॥
- १८४.३८/१यमलार्जुनयोर्मध्ये जगाम कमलेक्ष्णः ।
- १८४.३८/२कर्षता वृक्षयोर्मध्ये तिर्यग् ऐवमुलूष्वलम् ॥ १८४.३८ ॥
- १८४.३९/१भग्रावुत्तुङ्गशाप्पाग्रौ तेन तौ यमलार्जुनौ ।
- १८४.३९/२ततः कटकटाशब्द+ । समाकर्णनकातरः ॥ १८४.३९ ॥
- १८४.४०/१आजगाम प्रज्जानो ददृशे य मडाद्रुमौ ।
- १८४.४०/२भग्नस्कन्धौ निपातितौ भग्नशाप्पौ मडीतले ॥ १८४.४० ॥
- १८४.४१/१ददर्श याव्यदन्तास्यं स्मितलासं य बालकम् ।
- १८४.४१/२तयोर्मध्यगतं भङ्गं दाम्ना गाढं तथोदरे ॥ १८४.४१ ॥
- १८४.४२/१ततश्च दामोदरतां स ययौ दामबन्धनात् ।
- १८४.४२/२गोपवृद्धास्ततः सर्वे नन्दगोपपुरोगमाः ॥ १८४.४२ ॥
- १८४.४३/१मन्त्रयामासुरुद्धिग्रा मडोत्पातातिभीरवः ।
- १८४.४३/२स्थानेनेड न नः कार्यं प्रजामोडन्यन् मडावनम् ॥ १८४.४३ ॥
- १८४.४४/१उत्पाता भडवो ज्यत्र दृश्यन्ते नाशडेतवः ।
- १८४.४४/२पूतनाया विनाशश्च शकटस्य विपर्ययः ॥ १८४.४४ ॥
- १८४.४५/१विना वातादिदोषेण दुमयोः पतनं तथा ।
- १८४.४५/२वृन्दानमितः स्थानात् तस्माद् गच्छाम मा यिरम् ॥ १८४.४५ ॥
- १८४.४६/१यावद् भौममडोत्पात+ । दोषो नाभिभवैद् प्रजम् ।
- १८४.४६/२धृति कृत्वा मतिं सर्वे गामने ते प्रजौकसः ॥ १८४.४६ ॥
- १८४.४७/१अयुः स्वं स्वं कुलं शीघ्रं गम्यतां मा विलम्ब्यताम् ।
- १८४.४७/२ततः क्षणेन प्रययुः शकटैर्गोधनैस्तथा ॥ १८४.४७ ॥
- १८४.४८/१यूथशो वत्सापालीश्च कालयन्तो प्रजौकसः ।
- १८४.४८/२सर्वावयवनिर्धूतं क्षणमात्रेण तत् तदा ॥ १८४.४८ ॥
- १८४.४९/१काककाकीसमाकीर्णं प्रजस्थानमभूद् द्विजः ।
- १८४.४९/२वृन्दानं भगवता कृष्णेनाक्लिष्टकर्मणा ॥ १८४.४९ ॥
- १८४.५०/१शुभेन मनसा ध्यातं गवां वृद्धिमभीप्सता ।
- १८४.५०/२ततस्तत्रातिरुक्षेऽपि धर्मकाले द्विजोत्तमाः ॥ १८४.५० ॥

- १८४.५१/१प्रावृट्काल ष्टवाभूय्य नवशष्यं समन्ततः ।
 १८४.५१/२स समावासितः सर्वो ब्रजो वृन्दावने ततः ॥ १८४.५१ ॥
- १८४.५२/१शकटीवाटपर्यन्त+ ेडन्द्रार्धाकारसंस्थितिः ।
 १८४.५२/२वत्सबालौ य संवृत्तौ रामदामोदरौ ततः ॥ १८४.५२ ॥
- १८४.५३/१तत्र स्थितौ तौ य गोष्ठे येरतुर्बाललीलया ।
 १८४.५३/२बर्हिपत्रकृतापीडौ वन्यपुष्पावतंसकौ ॥ १८४.५३ ॥
- १८४.५४/१गोपवेषुकृतातोद्य+ । पत्रवाद्यकृतस्वनौ ।
 १८४.५४/२काकपक्षधरौ बालौ कुमारविव पावकौ ॥ १८४.५४ ॥
- १८४.५५/१डसन्तौ य रमन्तौ य येरतुस्तन् मडद् वनम् ।
 १८४.५५/२कवचिद् घसन्तावन्योन्यं क्रीडमानौ तथा परैः ॥ १८४.५५ ॥
- १८४.५६/१गोपपुत्रैः समं वत्सांश्चास्थन्तौ वियेरतुः ।
 १८४.५६/२कालेन गच्छता तौ तु सप्तवर्षो बभूवतुः ॥ १८४.५६ ॥
- १८४.५७/१सर्वस्य जगतः पालौ वत्सपालौ मडाब्रजे ।
 १८४.५७/२प्रावृट्कालस्ततोऽतीव मेघौघस्थगिताम्बरः ॥ १८४.५७ ॥
- १८४.५८/१बभूव वारिधाराभिरैक्यं कुर्वन् दिशामिव ।
 १८४.५८/२प्ररुढनवपुष्पाढ्या शङ्कगोपवृता मडी ॥ १८४.५८ ॥
- १८४.५९/१यथा मारकते वासीत् पद्मरागविलूषिता ।
 १८४.५९/२उल्लुङ्गामार्गामीनि निम्नगाम्भांसि सर्वतः ॥ १८४.५९ ॥
- १८४.६०/१मनांसि दूर्विनीतानां प्राप्य लक्ष्मीं नवामिव ।
 १८४.६०/२विकाले य यथाकामं ब्रजमेत्य मडाबलौ ।
 १८४.६०/३गोपैः समानैः सखितौ चिक्रीडातेऽमराविव ॥ १८४.६० ॥
- १८५.१/१व्यास उवाच । अेकदा तु विना रामं कृष्णो वृन्दावनं ययौ ।
 १८५.१/२वियथार वृतो गोपैर्वन्यपुष्पस्रगुञ्जवलः ॥ १८५.१ ॥
- १८५.२/१स जगामाथ कालिन्दी लोलकल्लोलशालिनीम् ।
 १८५.२/२रतीरसंलग्नैर्नौघैर्दसन्तीमिव सर्वतः ॥ १८५.२ ॥
- १८५.३/१तस्यां यातिमडाभीमं विषाग्निक्वण्डूषितम् ।
 १८५.३/२ङ्गं कालीयनागस्य ददर्शातिविभीषणम् ॥ १८५.३ ॥
- १८५.४/१विषाग्निना विसरता दग्धतीरमडातरुम् ।

- १८५.४/२वाताडताम्भुविक्षेप+ । स्पर्शदग्धविडंगमम् ॥ १८५.४ ॥
- १८५.५/१तमतीव मडारौद्रं मृत्युवकुत्रमिवापरम् ।
- १८५.५/२विलोक्य चिन्तयामास भगवान् मधुसूदनः ॥ १८५.५ ॥
- १८५.६/१अस्मिन् वसति दृष्टात्मा डालीयोऽसौ विषायुधः ।
- १८५.६/२यो मया निर्जितस्त्यक्त्वा दृष्टो नष्टः पयोनिधौ ॥ १८५.६ ॥
- १८५.७/१तेनेयं दूषिता सर्वा यमुना सागरंगमा ।
- १८५.७/२न नरैर्गोधनैर्वापि तृषार्त्तरुपभुज्यते ॥ १८५.७ ॥
- १८५.८/१तद् अस्य नागराजस्य कर्तव्यो निग्रहो मया ।
- १८५.८/२नित्यत्रस्ताः सुभं येन यरेयुर्प्रजवासिनः ॥ १८५.८ ॥
- १८५.९/१अेतदर्थं नृलोकैऽस्मिन् अवतारो मया कृतः ।
- १८५.९/२यद् ओषामृत्यथस्थानां कार्या शास्तिर्दुरात्मनाम् ॥ १८५.९ ॥
- १८५.१०/१तद् अेतन् नातिदूरस्थं कदम्भमुरुशापिनम् ।
- १८५.१०/२अधिरुध्योत्पतिष्यामि ङ्गैऽस्मिन् श्रुवनाशिनः ॥ १८५.१० ॥
- १८५.११/१व्यास उवाच । छत्वं विचिन्त्य बद्ध्या य गाढं परिकरं ततः ।
- १८५.११/२निपपात ङ्गै तत्र सर्पराजस्य वेगतः ॥ १८५.११ ॥
- १८५.१२/१तेनापि पतता तत्र क्षोभितः स मडाल्लङ्घः ।
- १८५.१२/२अत्यर्थदूरजातांश्च तांश्चासिग्यन् मडीरुडान् ॥ १८५.१२ ॥
- १८५.१३/१तेऽडिदुष्टविषज्वाला+ । तन्नाम्भुतपनोक्षिताः ।
- १८५.१३/२ज्ज्वलुः पादपाः सद्यो ज्वालाव्यामद्विगन्तराः ॥ १८५.१३ ॥
- १८५.१४/१आस्फोटयामास तदा कृष्णो नागङ्गं भुञ्जेः ।
- १८५.१४/२तच्छ्रवणवशाख्याथ नागराजोऽभ्युपागमत् ॥ १८५.१४ ॥
- १८५.१५/१आताम्रनयनः कोपाद् विषज्वालाकुलैः कृषैः ।
- १८५.१५/२वृत्तो मडाविषैश्चान्यैरुडैरनिलाशनैः ॥ १८५.१५ ॥
- १८५.१६/१नागपत्न्यश्च शतशो डारिडारोपशोभिताः ।
- १८५.१६/२प्रकम्पिततनूक्षेप+ ेडल्लुण्डलकान्तयः ॥ १८५.१६ ॥
- १८५.१७/१ततः प्रवेष्टितः सर्पैः स कृष्णो भोगबन्धनैः ।
- १८५.१७/२ददंशुश्चापि ते कृष्णं विषज्वालाविलैर्भुजेः ॥ १८५.१७ ॥

- १८५.१८/१तं तत्र पतितं दृष्ट्वा नागभोगनिपीडितम् ।
 १८५.१८/२गोपा व्रजमुपागत्य युक्कुशुः शोडलालसाः ॥ १८५.१८ ॥
- १८५.१९/१गोपा विभुः । ओष कृष्णो गतो मोड+ ंअग्रो वै कालिये द्रुटे ।
 १८५.१९/२भक्ष्यते सर्पराजेन तद् आगच्छत मा शिरम् ॥ १८५.१९ ॥
- १८५.२०/१व्यास उवाच । अेतच्छ्रुत्वा ततो गोपा वज्रपातोपमं वयः ।
 १८५.२०/२गोप्यश्च त्वरिता जग्मुर्यशोदाप्रमुष्णा द्रुदम् ॥ १८५.२० ॥
- १८५.२१/१डा डा क्वासाविति जनो गोपीनामतिविह्वलः ।
 १८५.२१/२यशोदया समं भ्रान्तो द्रुतः प्रस्थलितो यथौ ॥ १८५.२१ ॥
- १८५.२२/१नन्दगोपश्च गोपाश्च रामश्चाद्भुतविक्रमः ।
 १८५.२२/२त्वरितं यमुनां जग्मुः कृष्णदर्शनलालसाः ॥ १८५.२२ ॥
- १८५.२३/१दृशुश्चापि ते तत्र सर्पराजवशंगतम् ।
 १८५.२३/२निष्प्रयत्नं कृतं कृष्णं सर्पभोगेन वेष्टितम् ॥ १८५.२३ ॥
- १८५.२४/१नन्दगोपश्च निश्चेष्टः पश्यन् पुत्रमुष्णं भृशम् ।
 १८५.२४/२यशोदा य मडाभागा भ्रभूव मुनिसत्तमाः ॥ १८५.२४ ॥
- १८५.२५/१गोप्यस्त्वन्या रुदत्यश्च ददृशुः शोडकातराः ।
 १८५.२५/२प्रोयुश्च केशवं प्रीत्या भयकातरगद्गदम् ॥ १८५.२५ ॥
- १८५.२६/१सर्वा यशोदया सार्धं विशामोऽत्र मडाद्रुटे ।
 १८५.२६/२नागराजस्य नो गन्तुमस्माकं युज्यते व्रजे ॥ १८५.२६ ॥
- १८५.२७/१दिवसः को विना सूर्यं विना चन्द्रेण का निशा ।
 १८५.२७/२विना दृग्धेन का गावो विना कृष्णेन को व्रजः ।
 १८५.२७/३विनाकृता न यास्यामः कृष्णेनानेन गोकुलम् ॥ १८५.२७ ॥
- १८५.२८/१व्यास उवाच । इति गोपीवयः श्रुत्वा रौडिण्यो मडाभलः ।
 १८५.२८/२उवाच गोपान् विधुरान् विलोक्य स्तिमितेक्षणाः ॥ १८५.२८ ॥
- १८५.२९/१नन्दं य दीनमत्यर्थं न्यस्तदृष्टिं सुतानने ।
 १८५.२९/२मूर्च्छाकुलां यशोदां य कृष्णमाहात्म्यसंज्ञया ॥ १८५.२९ ॥
- १८५.३०/१भलराम उवाच । किमयं दैवदेवेश भावोऽयं मानुषस्त्वया ।
 १८५.३०/२व्यज्यते स्वं तमात्मानं किमन्यं त्वं न वेत्सि यत् ॥ १८५.३० ॥
- १८५.३१/१त्वमस्य जगतो नाभिः सुराणामेव याश्रयः ।

- ૧૮૫.૩૧/૨કર્તાપહર્તા પાતા ચ ત્રૈલોક્યં ત્વં ત્રયીમયઃ ॥ ૧૮૫.૩૧ ॥
- ૧૮૫.૩૨/૧અત્રાવતીર્ણયોઃ કૃષ્ણ ગોપા એવ હિ બાન્ધવાઃ ।
- ૧૮૫.૩૨/૨ગોપ્યશ્ચ સીદતઃ કસ્માત્ ત્વં બન્ધૂન્ સમુપેક્ષસે ॥ ૧૮૫.૩૨ ॥
- ૧૮૫.૩૩/૧દર્શિતો માનુષો ભાવો દર્શિતં બાલચેષ્ટિતમ્ ।
- ૧૮૫.૩૩/૨તદ્ અયં દમ્યતાં કૃષ્ણ દુરાત્મા દશનાયુધઃ ॥ ૧૮૫.૩૩ ॥
- ૧૮૫.૩૪/૧વ્યાસ ઉવાચ । ઇતિ સંસ્મારિતઃ કૃષ્ણઃ સ્મિતભિન્નૌષસમ્પુટઃ ।
- ૧૮૫.૩૪/૨આસ્ફાલ્ય મોચયામાસ સ્વં દેહં ભોગબન્ધનાત્ ॥ ૧૮૫.૩૪ ॥
- ૧૮૫.૩૫/૧આનામ્ય ચાપિ હસ્તાભ્યામુભાભ્યાં મધ્યમં કૃણમ્ ।
- ૧૮૫.૩૫/૨આરુહ્ય ભુગ્નાશિરસઃ પ્રનનર્તોરુવિક્રમઃ ॥ ૧૮૫.૩૫ ॥
- ૧૮૫.૩૬/૧વ્રણાઃ ફણેડભવંસ્તસ્ય કૃષ્ણસ્થાડ્ઘ્રિવિકુટ્ટુનૈઃ ।
- ૧૮૫.૩૬/૨ચત્રોન્નતિ ચ કુરુતે નનામાસ્ય તતઃ શિરઃ ॥ ૧૮૫.૩૬ ॥
- ૧૮૫.૩૭/૧મૂર્છામુપાયયૌ ભ્રાન્ત્યા નાગઃ કૃષ્ણસ્ય કુટ્ટુનૈઃ ।
- ૧૮૫.૩૭/૨દણ્ડપાતનિપાતેન વવામ રુધિરં બહુ ॥ ૧૮૫.૩૭ ॥
- ૧૮૫.૩૮/૧તં નિર્ભુગ્નાશિરોગ્રીવમાસ્યપ્રસ્મૃતશોણિતમ્ ।
- ૧૮૫.૩૮/૨વિલોક્ય શરણં જગ્મુસ્તત્પલ્લો મધુસૂદનમ્ ॥ ૧૮૫.૩૮ ॥
- ૧૮૫.૩૯/૧નાગપલ્ય ઊચુઃ । જ્ઞાતોડસિ દેવદેવેશ સર્વેશસ્ત્વમનુતમ ।
- ૧૮૫.૩૯/૨પરં જ્યોતિરચિન્ત્યં ચત્ તદંશઃ પરમેશ્વરઃ ॥ ૧૮૫.૩૯ ॥
- ૧૮૫.૪૦/૧ન સમર્થાઃ સુર સ્તોતું ચમનન્યભવં પ્રભુમ્ ।
- ૧૮૫.૪૦/૨સ્વરૂપવર્ણનં તસ્ય કથં યોષિત્ કસ્થિચિતિ ॥ ૧૮૫.૪૦ ॥
- ૧૮૫.૪૧/૧યસ્થાખિલમહીવ્યોમ+ । જલાગ્નિપવનાત્મકમ્ ।
- ૧૮૫.૪૧/૨બ્રહ્માણ્ડમલ્પકાંશાંશઃ સ્તોષ્યામસ્તં કથં વયમ્ ॥ ૧૮૫.૪૧ ॥
- ૧૮૫.૪૨/૧તતઃ કુરુ જગત્સ્વામિન્ પ્રસાદમવસીદતઃ ।
- ૧૮૫.૪૨/૨પ્રાણાંસ્ત્યજતિ નાગોડયં ભર્તૃભિક્ષા પ્રદીયતામ્ ॥ ૧૮૫.૪૨ ॥
- ૧૮૫.૪૩/૧વ્યાસ ઉવાચ । ઇત્યુક્તે તાભિરાશ્વાસ્ય ક્લાન્તદેહોડપિ પન્નગઃ ।
- ૧૮૫.૪૩/૨પ્રસીદ દેવદેવેતિ પ્રાહ વાક્યં શનૈઃ શનૈઃ ॥ ૧૮૫.૪૩ ॥
- ૧૮૫.૪૪/૧કાલીય ઉવાચ । તવાષ્ટગુણમૈશ્વર્યં નાથ સ્વાભાવિકં પરમ્ ।
- ૧૮૫.૪૪/૨નિરસ્તાતિશયં યસ્ય તસ્ય સ્તોષ્યામિ કિં ન્વહમ્ ॥ ૧૮૫.૪૪ ॥

- १८५.४५/१त्वं परस्त्वं परस्थाद्यः परं त्वं तत्परात्मकम् ।
 १८५.४५/२परस्मात् परमो यस्त्वं तस्य स्तोष्यामि किं न्वडम् ॥ १८५.४५ ॥
- १८५.४६/१यथाहं भवता सृष्टौ जात्या रुपेण येश्वरः ।
 १८५.४६/२स्वभावेन य संयुक्तस्तथेदं येषितं मया ॥ १८५.४६ ॥
- १८५.४७/१यद्यन्यथा प्रवर्तय देवदेव ततो मयि ।
 १८५.४७/२न्याय्यो दण्डनिपातस्ते तवैव वयनं यथा ॥ १८५.४७ ॥
- १८५.४८/१तथापि यं जगत्स्वामी दण्डं पातितवान् मयि ।
 १८५.४८/२स सोढोऽयं वरो दण्डस्त्वत्तो नान्योऽस्तु मे वरः ॥ १८५.४८ ॥
- १८५.४९/१हृत्वीर्यो हतविषो दमितोऽहं त्वयाय्युत ।
 १८५.४९/२श्रुवितं दीयतामेकमाज्ञापय करोमि किम् ॥ १८५.४९ ॥
- १८५.५०/१श्रीभगवान् उवाच । नात्र स्थेयं त्वया सर्प कदाचिद् यमुनाजले ।
 १८५.५०/२सभृत्यपरिवारस्त्वं समुद्रसलिलं व्रज ॥ १८५.५० ॥
- १८५.५१/१मत्पदानि य ते सर्प दृष्ट्वा मूर्धनि सागरे ।
 १८५.५१/२गरुडः पन्नगरिपुस्त्वयि न प्रहरिष्यति ॥ १८५.५१ ॥
- १८५.५२/१व्यास उवाच । ह्युक्त्वा सर्पराजानं मुमोय भगवान् हरिः ।
 १८५.५२/२प्राण्य सोऽपि कृष्णाय जगाम पयसां निधिम् ॥ १८५.५२ ॥
- १८५.५३/१पश्यतां सर्वभूतानां सभृत्यापत्यबन्धवः ।
 १८५.५३/२समस्तभार्यासहितः परित्यज्य स्वकं हृदम् ॥ १८५.५३ ॥
- १८५.५४/१गते सर्पे परित्यज्य मृतं पुनरिवागतम् ।
 १८५.५४/२गोपा मूर्धनि गोविन्दं सिषियुर्नेत्रजैर्जलैः ॥ १८५.५४ ॥
- १८५.५५/१कृष्णामकिलष्टकर्माणामन्ये विस्मितचेतसः ।
 १८५.५५/२तुष्टुवुर्मुदिता गोपा दृष्ट्वा शिवजलां नदीम् ॥ १८५.५५ ॥
- १८५.५६/१गीयमानोऽथ गोपीभिश्चरितैश्चारुयेष्टितैः ।
 १८५.५६/२संस्तूयमानो गोपालैः कृष्णो व्रजमुपागमत् ॥ १८५.५६ ॥
- १८६.१/१व्यास उवाच । गाः पालयन्तौ य पुनः सखितौ रामकेशवौ ।
 १८६.१/२भ्रममाणौ वने तत्र रभ्यं तालवनं गतौ ॥ १८६.१ ॥
- १८६.२/१तस्य तालवनं नित्यं घेनुको नाम दानवः ।
 १८६.२/२नृगोमांसकृताहारः सदाध्यास्ते भराकृतिः ॥ १८६.२ ॥

- १८६.३/१तत्र तालवनं रम्यं कृलसम्पत्समन्वितम् ।
 १८६.३/२दृष्ट्वा स्मृष्टान्विता गोपाः कृलादानेऽब्रुवन् वयः ॥ १८६.३ ॥
- १८६.४/१गोपा त्रियुः । उे राम उे कृष्ण सदा धेनुकेनैव रक्षयते ।
 १८६.४/२भूप्रदेशो यतस्तस्मात् त्यक्तानीमानि सन्ति वै ॥ १८६.४ ॥
- १८६.५/१कृलानि पश्य तालानां गन्धमोदयुतानि वै ।
 १८६.५/२वयमेतान्यभीप्सामः पात्यन्तां यद्वि रोचते ॥ १८६.५ ॥
- १८६.६/१एति गोपकुमाराणां श्रुत्वा संकर्षणो वयः ।
 १८६.६/२कृष्णश्च पातयामास भुवि तालकृलानि वै ॥ १८६.६ ॥
- १८६.७/१तालानां पततां शब्दमाकण्ड्यासुरराट् ततः ।
 १८६.७/२आजगाम स दृष्टात्मा कोपाद् दैतेयगर्दभः ॥ १८६.७ ॥
- १८६.८/१पदूभ्यामुभाभ्यां स तदा पश्चिमाभ्यां य तं बली ।
 १८६.८/२जघानोरसि ताभ्यां य स य तेनाप्यगृह्यत ॥ १८६.८ ॥
- १८६.९/१गृहीत्वा भ्रामणेनैव याम्बरे गतञ्जितम् ।
 १८६.९/२तस्मिन् अेव प्रचिक्षेप वेगेन तृणराजनि ॥ १८६.९ ॥
- १८६.१०/१ततः कृलान्यनेकानि तालाग्रान् निपतन् भरः ।
 १८६.१०/२पृथिव्यां पातयामास मडावातोऽम्बुदान् एव ॥ १८६.१० ॥
- १८६.११/१अन्यान् अप्यस्य वै ज्ञातीन् आगतान् दैत्यगर्दभान् ।
 १८६.११/२कृष्णश्चिक्षेप तालाग्रे बलभद्रश्च लीलया ॥ १८६.११ ॥
- १८६.१२/१क्षणेनालंकृता पृथ्वी पङ्कवैस्तालकृलैस्तदा ।
 १८६.१२/२दैत्यगर्दभेदुैश्च मुनयः शुशुभेऽधिकम् ॥ १८६.१२ ॥
- १८६.१३/१ततो गावो निराबाधास्तस्मिंस्तालवने द्विजाः ।
 १८६.१३/२नवशष्यं सुभं येरुर्थत्र भुक्तमभूत् पुरा ॥ १८६.१३ ॥
- १८७.१/१व्यास उवाच । तस्मिन् रासभदैतेये सानुजे विनिपातिते ।
 १८७.१/२सर्वगोपालगोपीनां रम्यं तालवनं बभौ ॥ १८७.१ ॥
- १८७.२/१ततस्तौ जतलर्षौ तु वसुदेवसुतावुभौ ।
 १८७.२/२शुशुभाते मडात्मानौ बालशूङ्गाविवर्षभौ ॥ १८७.२ ॥
- १८७.३/१चारयन्तौ य गा दूरे व्यालरन्तौ य नामभिः ।

- १८७.३/रनियोगपाशस्कन्धौ तौ वनमालाविभूषितौ ॥ १८७.३ ॥
- १८७.४/१सुवर्णाञ्जनयूर्णव्यां तदा तौ भूषिताम्बरौ ।
- १८७.४/२मडेन्द्रायुधसंकाशौ श्वेतकृष्णविवाम्बुदौ ॥ १८७.४ ॥
- १८७.५/१येरतुर्लोकसिद्धाभिः क्रीडाभिरितरेतरम् ।
- १८७.५/२समस्तलोकनाथानां नाथभूतौ भुवं गतौ ॥ १८७.५ ॥
- १८७.६/१मनुष्यधर्माभिरतौ मानयन्तौ मनुष्यताम् ।
- १८७.६/२तज्जतिगुणयुक्ताभिः क्रीडाभिश्चेरतुर्वनम् ॥ १८७.६ ॥
- १८७.७/१ततस्त्वान्दोलिकाभिश्च नियुद्मैश्च मडाभवौ ।
- १८७.७/२व्यायामं यङ्कतुस्तत्र क्षेपाणीयैस्तथाश्मभिः ॥ १८७.७ ॥
- १८७.८/१तस्त्विसुरसुरस्तत्र उभयो रममाणयोः ।
- १८७.८/२आजगाम प्रलम्बाप्यो गोपवेषतिरोडितः ॥ १८७.८ ॥
- १८७.९/१सोऽवगाढत निःशङ्कुं तेषां मध्यममानुषः ।
- १८७.९/२मानुषं रुपमास्थाय प्रलम्बो दानवोत्तमः ॥ १८७.९ ॥
- १८७.१०/१तयोश्छिद्रान्तरप्रोप्सुरतिशीघ्रममन्यत ।
- १८७.१०/२कृष्णं ततो रौडिलेयं ङन्तुं यङ्के मनोरथम् ॥ १८७.१० ॥
- १८७.११/१उरिणा क्रीडनं नाम बालक्रीडनकं ततः ।
- १८७.११/२प्रक्रीडितास्तु ते सर्वे द्वौ द्वौ युगपद् उत्पतन् ॥ १८७.११ ॥
- १८७.१२/१श्रीदाम्ना सङ्गोविन्दः प्रलम्बेन तथा बलः ।
- १८७.१२/२गोपालैरपरैश्चान्ये गोपालाः सङ्गुप्सुवुः ॥ १८७.१२ ॥
- १८७.१३/१श्रीदामानं ततः कृष्णः प्रलम्बं रोडिलीसुतः ।
- १८७.१३/२जितवान् कृष्णपक्षीयैर्गोपैरन्यैः पराजिताः ॥ १८७.१३ ॥
- १८७.१४/१ते वाङ्यन्तस्त्वन्योन्यं भाषीरस्कन्धमेत्य वै ।
- १८७.१४/२पुनर्निवृत्तास्ते सर्वे ये ये तत्र पराजिताः ॥ १८७.१४ ॥
- १८७.१५/१संकर्षणं तु स्कन्धेन शीघ्रमुत्क्षिप्य दानवः ।
- १८७.१५/२न तस्थौ प्रजगामैव सचन्द्रं षव वारिदः ॥ १८७.१५ ॥
- १८७.१६/१अशक्तो वडने तस्य संरम्भाद् दानवोत्तमः ।
- १८७.१६/२ववृधे सुमडाकायः प्रावृषीव बलाङ्कः ॥ १८७.१६ ॥

- १८७.१७/१संकर्षणस्तु तं दृष्ट्वा दग्धशैलोपमाकृतिम् ।
 १८७.१७/२स्रग्दामलम्बाम्बरं मुकुटाटोपमस्तकम् ॥ १८७.१७ ॥
- १८७.१८/१रौद्रं शकटयकाक्षं पादभ्यासयलत्क्षितिम् ।
 १८७.१८/२द्विभ्रमाणस्ततः कृष्णमिदं वयनमब्रवीत् ॥ १८७.१८ ॥
- १८७.१९/१बलराम उवाच । कृष्ण कृष्ण द्विभ्रमे पर्वतोदग्रमूर्तिना ।
 १८७.१९/२केनापि पश्य दैत्येन गोपालश्छद्मरूपिणा ॥ १८७.१९ ॥
- १८७.२०/१यद् अत्र साम्प्रतं कार्यं मया मधुनिषूदन ।
 १८७.२०/२तत् कथ्यतां प्रयात्येष दुरात्मातित्वरान्वितः ॥ १८७.२० ॥
- १८७.२१/१व्यास उवाच । तमाह रामं गोविन्दः स्मितभित्रौष्ठसम्पुटः ।
 १८७.२१/२महात्मा रौद्रिणेयस्य बलवीर्यप्रभाणवित् ॥ १८७.२१ ॥
- १८७.२२/१कृष्ण उवाच । किमयं मानुषो भावो व्यक्तमेवावलम्ब्यते ।
 १८७.२२/२सर्वात्मन् सर्वगुल्यानां गुल्याद् गुल्यात्मना त्वया ॥ १८७.२२ ॥
- १८७.२३/१स्मरशेषजगदीश कारणं कारणाग्रज ।
 १८७.२३/२आत्मानमेकं तद्गच्छ जगत्येकार्णवि य यः ॥ १८७.२३ ॥
- १८७.२४/१भवान् अहं य विश्वात्मन् ओकमेव हि कारणम् ।
 १८७.२४/२जगतोऽस्य जगत्यर्थे भेदेनावां व्यवस्थितौ ॥ १८७.२४ ॥
- १८७.२५/१तत् स्मर्यताममेयात्मंस्त्वयात्मा जहि दानवम् ।
 १८७.२५/२मानुष्यमेवमालम्ब्य बन्धूनां क्रियतां हितम् ॥ १८७.२५ ॥
- १८७.२६/१व्यास उवाच । षति संस्मारितो विप्राः कृष्णेन सुमहात्मना ।
 १८७.२६/२विदस्य पीडयामास प्रलम्बं बलवान् बलः ॥ १८७.२६ ॥
- १८७.२७/१मुष्टिना याहन् मूर्ध्नि कोपसंरक्तलोचनः ।
 १८७.२७/२तेन यास्य प्रहारेण बहिर्याते विलोचने ॥ १८७.२७ ॥
- १८७.२८/१स निष्कासितमस्तिष्ठो मुष्णश्छोषितमुद्रमन् ।
 १८७.२८/२निपपात महीपृष्ठे दैत्यवर्षो ममार य ॥ १८७.२८ ॥
- १८७.२९/१प्रलम्बं निहतं दृष्ट्वा बलेनाद्भुतकर्मणा ।
 १८७.२९/२स्रष्टुस्तुष्टुवुर्गोपाः साधु साध्विति याब्रुवन् ॥ १८७.२९ ॥
- १८७.३०/१संस्तूयमानो रामस्तु गोपैर्दैत्ये निपातिते ।
 १८७.३०/२प्रलम्बे सह कृष्णेन पुनर्गोकुलमाययौ ॥ १८७.३० ॥

१८७.३१/१व्यास उवाच । तयोर्विडरतोरिवं रामकेशवयोर्ब्रजे ।

१८७.३१/प्रप्रावृष्यतीता विकसत्+ । सरोजा यामवच्छरत् ॥ १८७.३१ ॥

१८७.३२/विमलाम्बरनक्षत्रे काले याभ्यागते प्रजम् ।

१८७.३२/२६६शेन्द्रोत्सवारम्भ+ । प्रवृत्तान् प्रजवासिनः ॥ १८७.३२ ॥

१८७.३३/१कृष्णस्तान् उत्सुकान् दृष्ट्वा गोपान् उत्सवलालसान् ।

१८७.३३/२कौतूहलाद् धृष्टं वाक्यं प्राड वृद्धान् मलामतिः ॥ १८७.३३ ॥

१८७.३४/१कृष्ण उवाच । कोऽयं शङ्कमलो नाम येन वो ऽर्ष आगतः ।

१८७.३४/२प्राड तं नन्दगोपश्च पृच्छन्तमतिसादरम् ॥ १८७.३४ ॥

१८७.३५/१नन्द उवाच । मेघानां पयसामीशो देवराजः शतक्रतुः ।

१८७.३५/२येन संथोदिता मेघा वर्षन्त्यम्भुमयं रसम् ॥ १८७.३५ ॥

१८७.३६/१तद्गृष्टिजनितं सस्यं वयमन्ये य द्देलिनः ।

१८७.३६/२वर्तयामोपभुञ्जानास्तर्पयामश्च देवताः ॥ १८७.३६ ॥

१८७.३७/१क्षीरवत्य धमा गावो वत्सवत्यश्च निर्वृताः ।

१८७.३७/२तेन संवर्धितैः सस्यैः पुष्टास्तुष्टा भवन्ति वै ॥ १८७.३७ ॥

१८७.३८/१नासस्या नानृषाः भूमिर्न भुभुक्षार्हितो जनः ।

१८७.३८/२दृश्यते यत्र दृश्यन्ते वृष्टिमन्तो भलाडकाः ॥ १८७.३८ ॥

१८७.३९/१भौममेतत् पयो गोभिर्धत्ते सूर्यस्य वारिदः ।

१८७.३९/२पर्जन्यः सर्वलोकस्य भवाय भुवि वर्षति ॥ १८७.३९ ॥

१८७.४०/१तस्मात् प्रावृषि राजानः शङ्क सर्वे मुदान्विताः ।

१८७.४०/२मले सुरेशमर्धन्ति वयमन्ये य द्देलिनः ॥ १८७.४० ॥

१८७.४१/१व्यास उवाच । नन्दगोपस्य वयनं श्रुत्वेत्थं शङ्कपूजने ।

१८७.४१/२कोपाय त्रिदशेन्द्रस्य प्राड दामोदरस्तदा ॥ १८७.४१ ॥

१८७.४२/१कृष्ण उवाच । न वयं कृषिकर्तारो वणिज्याञ्जुविनो न य ।

१८७.४२/२गावोऽस्मद्दैवतं तात वयं वनयरा यतः ॥ १८७.४२ ॥

१८७.४३/१आन्वीक्षिकी त्रयी वार्ता दण्डनीतिस्तथापरा ।

१८७.४३/२विधायतुष्टयं त्वेतद् वार्तामत्र शृणुष्व मे ॥ १८७.४३ ॥

१८७.४४/१कृषिर्वणिज्या तद्भव्य तृतीयं पशुपालनम् ।

- १८७.४४/२विधा ज्येता मडाभागा वार्ता वृत्तित्रयाश्रया ॥ १८७.४४ ॥
- १८७.४५/१३र्षकाणां दृषिर्वृत्तिः पण्यं तु पण्यविनाम् ।
- १८७.४५/२अस्माकं गाः परा वृत्तिर्वार्ता भेदैरियं त्रिभिः ॥ १८७.४५ ॥
- १८७.४६/१विधाया यो यथा युक्तस्तस्य सा दैवतं भदत् ।
- १८७.४६/२सैव पूजयार्थनीया य सैव तस्योपकारिका ॥ १८७.४६ ॥
- १८७.४७/१योऽन्यस्याः कृलमश्रन् वै पूजयत्यपरां नरः ।
- १८७.४७/२एतं य प्रेत्य यैवासौ तात नाप्नोति शोभनम् ॥ १८७.४७ ॥
- १८७.४८/१पूजयन्तां प्रथिताः सीमाः सीमान्तं य पुनर्वनम् ।
- १८७.४८/२वनान्ता गिरयः सर्वे सा यास्माकं परा गतिः ॥ १८७.४८ ॥
- १८७.४९/१गिरियज्ञस्तव्यं तस्माद् गोयज्ञश्च प्रवर्त्यताम् ।
- १८७.४९/२किमस्माकं मडेन्द्रेण गावः शैलाश्च देवताः ॥ १८७.४९ ॥
- १८७.५०/१मन्त्रयज्ञापरा विप्राः सीरयज्ञाश्च कर्षकाः ।
- १८७.५०/२गिरिगोयज्ञशीलाश्च वयमद्रिवनाश्रयाः ॥ १८७.५० ॥
- १८७.५१/१तस्माद् गोवर्धनः शैलो भवद्भिर्विधिर्धार्डौः ।
- १८७.५१/२अर्थ्यतां पूजयतां मेध्यं पशुं हत्वा विधानतः ॥ १८७.५१ ॥
- १८७.५२/१सर्वघोषस्य संदोडा गृह्यन्तां मा विचार्यताम् ।
- १८७.५२/२भोजयन्तां तेन वै विप्रास्तथान्ये यापि वाञ्छकाः ॥ १८७.५२ ॥
- १८७.५३/१तमर्थितं कृते ढोमे भोजितेषु द्विजातिषु ।
- १८७.५३/२शरत्युष्पकृतापीडाः परिगच्छन्तु गोगणाः ॥ १८७.५३ ॥
- १८७.५४/१अेतन् मम मतं गोपाः समप्रीत्या क्रियते यद्वि ।
- १८७.५४/२ततः कृता भवेत् प्रीतिर्गवामद्रेस्तथा मम ॥ १८७.५४ ॥
- १८७.५५/१व्यास उवाच । एति तस्य वयः श्रुत्वा नन्दाधास्ते व्रजौकसः ।
- १८७.५५/२प्रीत्युत्सुल्लमुभा विप्राः साधु साध्वित्यथाब्रुवन् ॥ १८७.५५ ॥
- १८७.५६/१शोभनं ते मतं वत्स यद् अेतद् भवतोदितम् ।
- १८७.५६/२तत् कश्चिन्म्यहं सर्वं गिरियज्ञः प्रवर्त्यताम् ॥ १८७.५६ ॥
- १८७.५७/१तथा य कृतवन्तस्ते गिरियज्ञं व्रजौकसः ।
- १८७.५७/२दधिपायसमांसाद्यैर्दुः शैलबलिं ततः ॥ १८७.५७ ॥

- १८७.५८/१द्विजाश्च भोजयामासुः शतशोऽथ सलस्रशः ।
 १८७.५८/२गावः शैलं ततश्चकुरर्थितास्तं प्रदक्षिणाम् ॥ १८७.५८ ॥
- १८७.५८/१वृषभाश्चाभिनर्दन्तः सतोया जलदा धव ।
 १८७.५८/२गिरिमूर्धनि गोविन्दः शैलोऽलमिति मूर्तिमान् ॥ १८७.५८ ॥
- १८७.६०/१बुभुक्षेऽन्नं बडुविधं गोपवर्याद्भृतं द्विजाः ।
 १८७.६०/२कृष्णस्तेनैव रुपोऽण गोपैः सल गिरेः शिरः ॥ १८७.६० ॥
- १८७.६१/१अधिरुड्यार्थयामास द्वितीयामात्मनस्तनुम् ।
 १८७.६१/२अन्तर्धानं गते तस्मिन् गोपा लब्ध्वा ततो वरान् ।
 १८७.६१/३कृत्वा गिरिमलं गोष्ठं निजमव्याययुः पुनः ॥ १८७.६१ ॥
- १८८.१/१व्यास उवाच । मले प्रतिष्ठते शको भृशं कोपसमन्वितः ।
 १८८.१/२संवर्तकं नाम गाणं तोयदानामथाब्रवीत् ॥ १८८.१ ॥
- १८८.२/१धन्व उवाच । भो भो मेधा निशम्यैतद् वदतो वयनं मम ।
 १८८.२/२आज्ञानन्तरमेवाशु क्रियतामविशारितम् ॥ १८८.२ ॥
- १८८.३/१नन्दगोपः सुदुर्बुद्धिर्गोपैरन्यैः सहायवान् ।
 १८८.३/२कृष्णाश्रयबलाध्मातो मलमङ्गमयीकरत् ॥ १८८.३ ॥
- १८८.४/१आजुवो यः परं तेषां गोपत्वस्य य कारणम् ।
 १८८.४/२ता गावो वृष्टिपातेन पीज्यन्तां वयनान् मम ॥ १८८.४ ॥
- १८८.५/१अलमध्यद्रिशङ्गालं तुङ्गमारुड्य वारणाम् ।
 १८८.५/२साहाय्यं वः करिष्यामि वायूनां संगमेन य ॥ १८८.५ ॥
- १८८.६/१व्यास उवाच । इत्याज्ञामाः सुरेन्द्रेण मुमुयुस्ते बलाडकाः ।
 १८८.६/२वातवर्षं मलाभीममभावाय गवां द्विजाः ॥ १८८.६ ॥
- १८८.७/१ततः क्षणेन धरणी ककुभोऽम्बरमेव य ।
 १८८.७/२अेकं धारामलासारं । पूरणेनाभवद् द्विजाः ॥ १८८.७ ॥
- १८८.८/१गावस्तु तेन पतता वर्षवातेन वेगिना ।
 १८८.८/२धुताः प्राणाम् जडुः सर्वास्तिर्यङ्मुभशिरोधराः ॥ १८८.८ ॥
- १८८.९/१कोऽेन वत्सान् आकम्य तस्थुरन्या द्विजोत्तमाः ।
 १८८.९/२गावो विवत्साश्च कृता वाशिपूरेण यापराः ॥ १८८.९ ॥
- १८८.१०/१वत्साश्च दीनवदनाः पवनाकम्पिकंधराः ।

- १८८.१०/२त्राडि त्राडीत्यल्पशब्दाः कृष्णामूयुरिवार्तकाः ॥ १८८.१० ॥
- १८८.११/१ततस्तद् गोकुलं सर्वं गोगोपीगोपसंकुलम् ।
- १८८.११/२अतीवार्तं हरिर्दृष्ट्वा त्राणायाचिन्तयत् तदा ॥ १८८.११ ॥
- १८८.१२/१अेतत् कृतं मडेन्द्रेण मडभङ्गविरोधिना ।
- १८८.१२/२तद् अेतद् अभिलं गोष्ठे त्रातव्यमधुना मया ॥ १८८.१२ ॥
- १८८.१३/१धममद्रिमडं वीर्याद् उत्पाट्योरुशिलातलम् ।
- १८८.१३/२धारयिष्यामि गोष्ठस्य पृथुच्छत्रमिवोपरि ॥ १८८.१३ ॥
- १८८.१४/१व्यास उवाच । धृतिं कृत्वा मतिं कृष्णो गोवर्धनमडीधरम् ।
- १८८.१४/२उत्पाट्यैककरेणैव धारयामास लीलया ॥ १८८.१४ ॥
- १८८.१५/१गोपांश्चाड जगन्नाथः समुत्पाटितभूधरः ।
- १८८.१५/२विशध्वमत्र सडिताः कृतं वर्षनिवारणम् ॥ १८८.१५ ॥
- १८८.१६/१सुनिवृत्तिषु देशेषु यथायोग्यमिडास्यताम् ।
- १८८.१६/२प्रविश्य नात्र भेतव्यं गिरिपातस्य निर्भयैः ॥ १८८.१६ ॥
- १८८.१७/१धृत्युक्तास्तेन ते गोपा विविशुर्गोधनैः सड ।
- १८८.१७/२शकटारोपितैर्भाण्डैर्गोप्यश्चासारपीडिताः ॥ १८८.१७ ॥
- १८८.१८/१कृष्णोऽपि तं दधारैवं शैलमत्यन्तनिश्चलम् ।
- १८८.१८/२प्रजैकोवासिभिर्धर्ष+ । विस्मिताक्षैर्निरीक्षितः ॥ १८८.१८ ॥
- १८८.१९/१गोपगोपीजनैर्दृष्टैः प्रीतिविस्तारितेक्षणैः ।
- १८८.१९/२संस्तूयमानयरितः कृष्णः शैलमधारयत् ॥ १८८.१९ ॥
- १८८.२०/१समरात्रं मडामेघा ववर्षुर्नन्दगोकुले ।
- १८८.२०/२धन्द्रेण योदिता मेघा गोपानां नाशकारिणा ॥ १८८.२० ॥
- १८८.२१/१ततो धृते मडाशैले परित्राते य गोकुले ।
- १८८.२१/२मिथ्याप्रतिज्ञो बलभिद् वारयामास तान् धनान् ॥ १८८.२१ ॥
- १८८.२२/१व्यले नभसि देवेन्द्रे वितथे शङ्कमन्त्रिते ।
- १८८.२२/२रनिष्कम्य गोकुलं लृष्टः स्वस्थानं पुनरागमत् ॥ १८८.२२ ॥
- १८८.२३/१मुमोय कृष्णोऽपि तदा गोवर्धनमडागिरिम् ।
- १८८.२३/२स्वस्थाने विस्मितमुष्मैर्दृष्टस्तैर्प्रजवासिभिः ॥ १८८.२३ ॥

- १८८.२४/१व्यास उवाच । धृते गोवर्धने शैले पश्चिन्नाते च गोकुले ।
 १८८.२४/२शेययामास कृष्णस्य दर्शनं पाकशासनः ॥ १८८.२४ ॥
- १८८.२५/१सोऽधिरुज्य मडानागमैरावतममित्रजित् ।
 १८८.२५/२गोवर्धनगिरौ कृष्णं ददर्श त्रिदशाधिपः ॥ १८८.२५ ॥
- १८८.२६/१यारयन्तं मडावीर्यं गाश्च गोपवपुर्धरम् ।
 १८८.२६/२कृत्स्नस्य जगतो गोपं वृतं गोपकुमारकैः ॥ १८८.२६ ॥
- १८८.२७/१गरुडं च ददर्शोच्चैरन्तर्धानगतं द्विजः ।
 १८८.२७/२कृतस्थायं उरैर्भूर्नि पक्षाभ्यां पक्षिपुंगवम् ॥ १८८.२७ ॥
- १८८.२८/१अवरुज्य स नागेन्द्राद् अेकान्ते मधुसूदनम् ।
 १८८.२८/२शकः सस्मितमाडेहं प्रीतिविस्फारितेक्षणः ॥ १८८.२८ ॥
- १८८.२९/१धेन्द्र उवाच । कृष्ण कृष्ण शृणुष्वेहं यदर्थमडमागतः ।
 १८८.२९/२त्वत्समीपं मडाभाडो नैतच्छिन्त्यं त्वयान्यथा ॥ १८८.२९ ॥
- १८८.३०/१भारावतरणार्धाय पृथिव्याः पृथिवीतलम् ।
 १८८.३०/२अवतीर्णोऽभिलाधारस्त्वमेव परमेश्वर ॥ १८८.३० ॥
- १८८.३१/१मडभङ्गविरुद्धेन मया गोकुलनाशकाः ।
 १८८.३१/२समादिष्टा मडामेघास्तैश्चैतत् कदनं कृतम् ॥ १८८.३१ ॥
- १८८.३२/१त्रातास्तापात् त्वया गावः समुत्पाट्य मडागिरिम् ।
 १८८.३२/२तेनाहं तोषितो वीर कर्मणात्यद्भुतेन ते ॥ १८८.३२ ॥
- १८८.३३/१साधितं कृष्ण देवानामद्य मन्ये प्रयोजनम् ।
 १८८.३३/२त्वयायमद्भिप्रवरः करेणैकेन योद्धुतः ॥ १८८.३३ ॥
- १८८.३४/१गोभिश्च नोदितः कृष्ण त्वत्समीपमिडागतः ।
 १८८.३४/२त्वया त्राताभिरत्यर्थं युष्मत्कारणकारणात् ॥ १८८.३४ ॥
- १८८.३५/१स त्वां कृष्णाभिषेक्ष्यामि गवां वाक्यप्रयोदितः ।
 १८८.३५/२उपेन्द्रत्वे गवामिन्द्रो गोविन्दस्त्वं भविष्यसि ॥ १८८.३५ ॥
- १८८.३६/१अथोपवाड्याद् आदाय घण्टामैरावताद् गजात् ।
 १८८.३६/२अभिषेकं तथा यङ्के पवित्रजलपूर्णाया ॥ १८८.३६ ॥
- १८८.३७/१डियमाणोऽभिषेके तु गावः कृष्णस्य तत्क्षणात् ।
 १८८.३७/२प्रस्रवोद्भूतदुग्धार्द्रां सधश्चकुर्वसुंधराम् ॥ १८८.३७ ॥

- १८८.३८/१अभिषिष्य गवां वाङ्म्याद् देवेन्द्रो वै जनार्दनम् ।
 १८८.३८/२प्रीत्या सप्रश्रयं कृष्णं पुनराह शयीपतिः ॥ १८८.३८ ॥
- १८८.३९/१धन्द्र उवाच । गवामेतत् कृतं वाङ्म्यात् तथान्यद् अपि मे शृणु ।
 १८८.३९/२यद् ब्रवीमि मडाभाग भारावतरणोच्छया ॥ १८८.३९ ॥
- १८८.४०/१ममांशः पुरुषव्याघ्रः पृथिव्यां पृथिवीधर ।
 १८८.४०/२अवतीर्णोऽर्जुनो नाम स रक्ष्यो भवता सदा ॥ १८८.४० ॥
- १८८.४१/१भारावतरणे सभ्यं स ते वीरः करिष्यति ।
 १८८.४१/२स रक्षणीयो भवता यथात्मा मधुसूदन ॥ १८८.४१ ॥
- १८८.४२/१श्रीभगवान् उवाच । जनामि भारते वंशे जातं पार्थ तवांशतः ।
 १८८.४२/२तमहं पालयिष्यामि यावद् अस्मि महीतले ॥ १८८.४२ ॥
- १८८.४३/१यावन् महीतले शङ्क स्थास्याम्यहमरिंदम ।
 १८८.४३/२न तावद् अर्जुनं कश्चिद् देवेन्द्र युधि जेष्यति ॥ १८८.४३ ॥
- १८८.४४/१कंसो नाम मडाभादुर्द्वैत्योऽरिष्टस्तथा परः ।
 १८८.४४/२केशी कुवलयपीडो नरकाद्यास्तथापरे ॥ १८८.४४ ॥
- १८८.४५/१उतेषु तेषु देवेन्द्र भविष्यति मडाभवः ।
 १८८.४५/२तत्र विद्धि सङ्ग्राह्य भारावतरणं कृतम् ॥ १८८.४५ ॥
- १८८.४६/१स त्वं गच्छ न संतापं पुत्रार्थं कर्तुमर्हसि ।
 १८८.४६/२रनार्जुनस्य रिपुः कश्चिन् ममाग्रे प्रभविष्यति ॥ १८८.४६ ॥
- १८८.४७/१अर्जुनार्थं त्वहं सर्वान् युधिष्ठिरपुरोगमान् ।
 १८८.४७/२निवृत्ते भारते युद्धे कुन्तयै दास्यामि विक्षतान् ॥ १८८.४७ ॥
- १८८.४८/१व्यास उवाच । धृत्युक्तः सम्परिष्वज्य देवराजो जनार्दनम् ।
 १८८.४८/२आरुढ्यैरावतं नागं पुनरेव द्विवं ययौ ॥ १८८.४८ ॥
- १८८.४९/१कृष्णोऽपि सङ्घितो गोभिर्गोपालैश्च पुनर्नृजम् ।
 १८८.४९/२आजगामाथ गोपीनां दृष्टपूतेन वर्त्मना ॥ १८८.४९ ॥
- १८८.५०/१व्यास उवाच । गते शङ्के तु गोपालाः कृष्णमङ्घ्रिष्टकारिणम् ।
 १८८.५०/२उच्युः प्रीत्या धृतं दृष्ट्वा तेन गोवर्धनायलम् ॥ १८८.५० ॥
- १८८.५१/१गोपा उच्युः । वयमस्मान् मडाभाग भवता महतो भयात् ।

- १८८.२/२गावश्च भवता त्राता गिरिधारणकर्मणा ॥ १८८.२ ॥
- १८८.३/१बालक्रीडेयमतुला गोपालत्वं जुगुप्सितम् ।
- १८८.३/२दिव्यं य कर्म भवतः किमेतत् तात कथ्यताम् ॥ १८८.३ ॥
- १८८.४/१कालियो दमितस्तोथे प्रलम्बो विनिपातितः ।
- १८८.४/२धृतो गोवर्धनश्चायं शङ्कितानि मनांसि नः ॥ १८८.४ ॥
- १८८.५/१सत्यं सत्यं उरेः पादौ श्रयामोऽमितविडम् ।
- १८८.५/२यथा त्वद्भीर्यमालोक्य न त्वां मन्यामहे नरम् ॥ १८८.५ ॥
- १८८.६/१देवो वा दानवो वा त्वं यक्षो गन्धर्व अथ वा ।
- १८८.६/२किं यास्माकं विचारोऽपि आन्धवोऽस्ति नमोऽस्तु ते ॥ १८८.६ ॥
- १८८.७/१प्रीतिः सस्त्रीकुमारस्य व्रजस्य तव केशव ।
- १८८.७/२कर्म येदमशक्यं यत् समस्तैस्त्रिदशैरपि ॥ १८८.७ ॥
- १८८.८/१बालत्वं यातिवीर्यं य जन्म यास्मास्वशोभनम् ।
- १८८.८/२यिन्त्यमानममेयात्मञ् शङ्कां कृष्ण प्रयच्छति ॥ १८८.८ ॥
- १८८.९/१व्यास उवाच । क्षाणं भूत्वा त्वसौ तूष्णीं किञ्चित् प्राणयकोपवान् ।
- १८८.९/२छत्वेवमुक्तस्तैर्गोपैराह कृष्णो द्विजोत्तमाः ॥ १८८.९ ॥
- १८८.१०/१श्रीकृष्ण उवाच । मत्सम्बन्धेन वो गोपा यदि लज्जा न जायते ।
- १८८.१०/२श्वाध्वो वाहं ततः किं वो विचारोऽपि प्रयोजनम् ॥ १८८.१० ॥
- १८८.११/१यदि वोऽस्ति मयि प्रीतिः श्वाध्वोऽहं भवतां यदि ।
- १८८.११/२तद् अर्धा बन्धुसदृशी आन्धवाः क्षियतां मयि ॥ १८८.११ ॥
- १८८.१२/१नाहं देवो न गन्धर्वो न यक्षो न य दानवः ।
- १८८.१२/२अहं वो आन्धवो जातो नातश्चिन्त्यमतोऽन्यथा ॥ १८८.१२ ॥
- १८८.१३/१व्यास उवाच । इति श्रुत्वा उदेर्वाक्यं बद्धमौनास्ततो बलम् ।
- १८८.१३/२ययुर्गोपा मलाभागास्तस्मिन् प्राणयकोपिनि ॥ १८८.१३ ॥
- १८८.१४/१कृष्णस्तु विमलं व्योम शरच्चन्द्रस्य चन्द्रिकाम् ।
- १८८.१४/२तथा कुमुदिनीं कुल्लामामोदितदिगन्तराम् ॥ १८८.१४ ॥
- १८८.१५/१वनराञ्छुं तथा कूजङ्गम् । भृङ्गमालामनोरमाम् ।
- १८८.१५/२विलोक्य सह गोपीभिर्भनश्चके रतिं प्रति ॥ १८८.१५ ॥

- १८८.१६/१सख रामेण मधुरमतीव वनिताप्रियम् ।
 १८८.१६/रज्जगौ कमलपादोऽसौ नाम तत्र कृतप्रतः ॥ १८८.१६ ॥
- १८८.१७/१रभ्यं गीतध्वनिं श्रुत्वा संत्यज्यावसथांस्तदा ।
 १८८.१७/२आजगमुस्त्वस्तिता गोप्यो यत्रास्ते मधुसूदनः ॥ १८८.१७ ॥
- १८८.१८/१शनैः शनैर्जगौ गोपी काचित् तस्य पदानुगा ।
 १८८.१८/२दत्तावधाना काचिष्य तमेव मनसास्मरत् ॥ १८८.१८ ॥
- १८८.१९/१काचित् कृष्येति कृष्येति योऽङ्गवा लज्जामुपाययौ ।
 १८८.१९/२ययौ य काचित् प्रेमान्धा तत्पार्श्वमविलज्जिता ॥ १८८.१९ ॥
- १८८.२०/१काचिद् आवसथस्यान्तः स्थित्वा दृष्ट्वा भङ्गिर्गुरुम् ।
 १८८.२०/२तन्मयत्वेन गोविन्दं दध्यौ भीलितलोचना ॥ १८८.२० ॥
- १८८.२१/१गोपीपरिवृतो रात्रिं शरभ्यन्द्रमनोरमाम् ।
 १८८.२१/२मानयामास गोविन्दो रासारम्भरसोत्सुकः ॥ १८८.२१ ॥
- १८८.२२/१गोप्यश्च वृन्दशः कृष्यं ेतेष्टाभ्यायत्तमूर्तयः ।
 १८८.२२/२अन्येदेशगते कृष्ये येरुर्वृन्दावनान्तरम् ॥ १८८.२२ ॥
- १८८.२३/१बभ्रमुस्तास्ततो गोप्यः कृष्यदर्शनलालसाः ।
 १८८.२३/२कृष्यस्य चरणं रात्रौ दृष्ट्वा वृन्दावने द्विजाः ॥ १८८.२३ ॥
- १८८.२४/१अमेवं नानाप्रकारासु कृष्ययेष्टासु तासु य ।
 १८८.२४/२गोप्यो व्यग्राः सभं येरु रभ्यं वृन्दावनं वनम् ॥ १८८.२४ ॥
- १८८.२५/१निवृत्तास्तास्ततो गोप्यो निराशाः कृष्यदर्शने ।
 १८८.२५/२यमुनातीरमागम्य जगुस्त्यरितं द्विजाः ॥ १८८.२५ ॥
- १८८.२६/१ततो ददृशुरायान्तं विकशिमुभपङ्कजम् ।
 १८८.२६/२गोप्यस्त्रैलोक्यगोमार्दं कृष्यमङ्गिलकारिणम् ॥ १८८.२६ ॥
- १८८.२७/१काचिद् आलोक्य गोविन्दमायान्तमतिदर्षिता ।
 १८८.२७/२कृष्यं कृष्येति कृष्येति प्राडोत्कुल्लविलोचना ॥ १८८.२७ ॥
- १८८.२८/१काचिद् भ्रूभङ्गुरं कृत्वा ललाटकुलकं उरिम् ।
 १८८.२८/२विलोक्य नेत्रभङ्गाभ्यां पपौ तन्मुभपङ्कजम् ॥ १८८.२८ ॥
- १८८.२९/१काचिद् आलोक्य गोविन्दं निमीलितविलोचना ।
 १८८.२९/२तस्यैव रूपं ध्यायन्ती योगाङ्गुष्ठेव सा बभौ ॥ १८८.२९ ॥

- १८८.३०/१ततः कांचित् प्रियालापैः कांचिद् भ्रूमङ्गवीक्षितैः ।
 १८८.३०/२नि-येऽनुनयमन्याश्च करस्पर्शनं माधवः ॥ १८८.३० ॥
- १८८.३१/१ताभिः प्रसन्नचित्ताभिर्गोपीभिः सङ्ग सादरम् ।
 १८८.३१/२रराम रासगोष्ठीभिरुदार्यरितो हरिः ॥ १८८.३१ ॥
- १८८.३२/१रासमण्डलबद्धोऽपि कृष्णपार्श्वमनुद्धता ।
 १८८.३२/२गोपीजनो न यैवाभूद् अकस्थानस्थिरात्मना ॥ १८८.३२ ॥
- १८८.३३/१उस्ते प्रगृह्य यैकैकां गोपिकां रासमण्डलम् ।
 १८८.३३/२यकार य करस्पर्शं+ ंछमीलितदृशं हरिः ॥ १८८.३३ ॥
- १८८.३४/१ततः प्रवृत्ते रम्या यलद्गलयनिस्वनैः ।
 १८८.३४/२अनुयातशरत्काव्यं+ । गेयगीतिरनुकृताम् ॥ १८८.३४ ॥
- १८८.३५/१कृष्णः शरव्यन्द्रमसं कौमुदीकुमुदाकरम् ।
 १८८.३५/२जगौ गोपीजनस्त्वेकं कृष्णानाम पुनः पुनः ॥ १८८.३५ ॥
- १८८.३६/१परिवृत्ता भ्रमेणैका यलद्गलयतापिनी ।
 १८८.३६/२ददौ आङ्गुलतां स्कन्धे गोपी मधुविघातिनः ॥ १८८.३६ ॥
- १८८.३७/१काचित् प्रविलसद्गाढः परिरभ्य युयुम्भ तम् ।
 १८८.३७/२गोपी गीतस्तुतिव्याजं+ ंछपुष्पा मधुसूदनम् ॥ १८८.३७ ॥
- १८८.३८/१गोपीकपोलसंश्लेषमभिपद्य हरिर्भुञ्जै ।
 १८८.३८/२पुलकोद्गमशस्याय स्वेदाम्बुधनतां गतौ ॥ १८८.३८ ॥
- १८८.३९/१रासगेयं जगौ कृष्णो यावत् तारतरध्वनिः ।
 १८८.३९/२साधु कृष्णेति कृष्णेति तावत् ता द्विगुणं जगुः ॥ १८८.३९ ॥
- १८८.४०/१गतेऽनुगमनं यकुर्वलने सम्भुषं ययुः ।
 १८८.४०/२प्रतिलोमानुलोमेन भेजुर्गोपाङ्गना हरिम् ॥ १८८.४० ॥
- १८८.४१/१स तदा सङ्ग गोपीभी रराम मधुसूदनः ।
 १८८.४१/२स वर्षकोटिप्रतिमः क्षणस्तेन विनाभवत् ॥ १८८.४१ ॥
- १८८.४२/१ता वार्यमाणाः पितृभिः पतिभिर्भ्रातृभिस्तथा ।
 १८८.४२/२कृष्णं गोपाङ्गना रात्रौ रमयन्ति रतिप्रियाः ॥ १८८.४२ ॥
- १८८.४३/१सोऽपि कैशोरकवया मानयन् मधुसूदनः ।

- १८९.४३/२रेमे ताभिरमेयात्मा क्षपासु क्षपिताहितः ॥ १८९.४३ ॥
- १८९.४४/१तद्भर्तृषु तथा तासु सर्वभूतेषु येश्वरः ।
- १८९.४४/२आत्मस्वयंरूपोऽसौ व्याप्य सर्वमवस्थितः ॥ १८९.४४ ॥
- १८९.४५/१यथा समस्तभूतेषु नभोऽग्निः पृथिवी जलम् ।
- १८९.४५/२वायुश्चात्मा तथैवासौ व्याप्य सर्वमवस्थितः ॥ १८९.४५ ॥
- १८९.४६/१व्यास उवाच । प्रदोषार्घं कदाचित् तु रासासक्ते जनार्दने ।
- १८९.४६/२त्रासयन् समदो गोष्ठान् अरिष्टः समुपागतः ॥ १८९.४६ ॥
- १८९.४७/१सतोयतोयदाकारस्तीक्ष्णशार्ङ्गोऽर्कलोचनः ।
- १८९.४७/२पुत्राग्रपातैरत्यर्थं दारयन् धरणीतलम् ॥ १८९.४७ ॥
- १८९.४८/१लेखितानः सनिष्पेषं जिह्वयौष्ठौ पुनः पुनः ।
- १८९.४८/२संरम्भाक्षिमलाङ्गूलः कठिनस्कन्धबन्धनः ॥ १८९.४८ ॥
- १८९.४९/१उदग्रककुदाभोगः प्रमाणाद् दुरतिक्रमः ।
- १८९.४९/२विष्णुत्राहिमपुष्पाङ्गो गवामुद्भेगकारकः ॥ १८९.४९ ॥
- १८९.५०/१प्रलम्बकण्ठोऽभिमुष्पस्तरुधाताङ्घ्रिताननः ।
- १८९.५०/२पातयन् स गवां गर्भान् दैत्यो वृषभरूपधृक् ॥ १८९.५० ॥
- १८९.५१/१सूदयंस्तरसा सर्वान् वनान्यटति यः सदा ।
- १८९.५१/२ततस्तमतिघोराक्षमवेक्ष्यातिभयातुराः ॥ १८९.५१ ॥
- १८९.५२/१गोपा गोपस्त्रियश्चैव कृष्ण कृष्णोति युक्कुशुः ।
- १८९.५२/२सिंहनादं ततश्चक्रे तलशब्दं च केशवः ॥ १८९.५२ ॥
- १८९.५३/१तच्छब्दश्रवणाय्यासौ दामोदरमुपं ययौ ।
- १८९.५३/२अग्रन्यस्तविषाणाग्रः कृष्णकुक्षिकृतेक्ष्णः ॥ १८९.५३ ॥
- १८९.५४/१अभ्यधावत दृष्टात्मा दैत्यो वृषभरूपधृक् ।
- १८९.५४/२आयान्तं दैत्यवृषभं दृष्ट्वा कृष्णो मलाबलम् ॥ १८९.५४ ॥
- १८९.५५/१न यथाव ततः स्थानाद् अवज्ञास्मितलीलया ।
- १८९.५५/२आसन्नं चैव जग्राड ग्राडवन् मधुसूदनः ॥ १८९.५५ ॥
- १८९.५६/१जघान जानुना कुक्षौ विषाणग्रजलायलम् ।
- १८९.५६/२तस्य दर्पबलं लत्या गृहीतस्य विषाणयोः ॥ १८९.५६ ॥

- १८९.५७/१आपीडयद् अरिष्टस्य कण्ठं क्लिन्नमिवाम्बरम् ।
 १८९.५७/२उत्पाट्य शङ्खमेकं य तेनैवात्ताडयत् ततः ॥ १८९.५७ ॥
- १८९.५८/१ममार स मडादैत्यो मुभाच्छोषितमुद्गमन् ।
 १८९.५८/२तुष्टुवुर्निष्ठते तस्मिन् गोपा दैत्ये जनार्दनम् ।
 १८९.५८/३जम्भे उते सडस्राक्षं पुरा देवगणा यथा ॥ १८९.५८ ॥
- १९०.१/१व्यास उवाच । ककुभिनि उतेऽरिष्टे धेनुके य निपातिते ।
 १९०.१/२प्रलम्भे निधनं नीते धृते गोवर्धनायले ॥ १९०.१ ॥
- १९०.२/१दमिते कालिये नागे भग्रे तुङ्गदुमद्भये ।
 १९०.२/२रुतायां पूतनायां य शकटे परिवर्तिते ॥ १९०.२ ॥
- १९०.३/१कंसाय नारदः प्राड यथावृत्तमनुकमात् ।
 १९०.३/२यशोदादेवकीर्णम् । परिवर्ताधिशेषतः ॥ १९०.३ ॥
- १९०.४/१श्रुत्वा तत् सकलं कंसो नारदाद् देवदर्शनात् ।
 १९०.४/२वसुदेवं प्रति तदा कोपं यके स दुर्मतिः ॥ १९०.४ ॥
- १९०.५/१सोऽतिकीपाद् उपालभ्य सर्वयादवसंसदि ।
 १९०.५/२जगर्ह यादवांश्चापि कार्यं यैतद् अचिन्तयत् ॥ १९०.५ ॥
- १९०.६/१थावन् न बलमाडुडौ बलकृष्णौ सुभालकौ ।
 १९०.६/२तावद् अेव मया वध्यावसाध्यौ रुद्रयौवनौ ॥ १९०.६ ॥
- १९०.७/१याणूरोऽत्र मडावीर्यो मुष्टिकश्च मडाबलः ।
 १९०.७/२अेताभ्यां मल्लयुद्धे तौ घातयिष्यामि दुर्मदौ ॥ १९०.७ ॥
- १९०.८/१धनुर्मडमडायागम् । व्याजेनानीय तौ व्रजात् ।
 १९०.८/२तथा कशिष्यामि यास्यतः संक्षयं यथा ॥ १९०.८ ॥
- १९०.९/१व्यास उवाच । धृत्यालोच्य स दृष्टात्मा कंसो रामजनार्दनौ ।
 १९०.९/२रुन्तुं कृतमतिर्वीरमद्भुरे वाङ्मयमब्रवीत् ॥ १९०.९ ॥
- १९०.१०/१कंस उवाच । भो भो दानपते वाङ्मयं क्षियतां प्रीतये मम ।
 १९०.१०/२धतः स्यन्ममारुह्य गम्यतां नन्दगोकुलम् ॥ १९०.१० ॥
- १९०.११/१वसुदेवसुतौ तत्र विष्णोरेशसमुद्भवौ ।
 १९०.११/२नाशाय किल सम्भूतौ मम दृष्टौ प्रवर्धतः ॥ १९०.११ ॥
- १९०.१२/१धनुर्मडमडायागश्चतुर्दृश्यां भविष्यति ।

- १८०.१२/२आनेयौ भवता तौ तु मल्लयुद्धाय तत्र वै ॥ १८०.१२ ॥
- १८०.१३/१याणूरमुष्टिकौ मल्लौ नियुद्धकुशलौ मम ।
- १८०.१३/२ताभ्यां सडानयोर्युद्धं सर्वलोकोऽत्र पश्यतु ॥ १८०.१३ ॥
- १८०.१४/१नागः कुवलयपीडो मडामात्रप्रयोदितः ।
- १८०.१४/२स तौ निडंस्यते पापौ वसुडेवात्मजौ शिशू ॥ १८०.१४ ॥
- १८०.१५/१तौ डत्वा वसुडेवं य नन्डगोपं य दुर्मतिम् ।
- १८०.१५/२डनिष्ये पितरं यैव डगसेनं य दुर्मतिम् ॥ १८०.१५ ॥
- १८०.१६/१ततः समस्तगोपानां गोधनान्यपिलान्यडम् ।
- १८०.१६/२वित्तं यापडरिष्यामि दुष्टानां मद्रुधैषिणाम् ॥ १८०.१६ ॥
- १८०.१७/१त्वाम् ऋते याडवाश्रेमे दुष्टा डानपते मम ।
- १८०.१७/२अतेषां य वधायाडं प्रयतिष्याम्यनुडमात् ॥ १८०.१७ ॥
- १८०.१८/१ततो निष्कण्टकं सर्वं राजयमेतद् अयाडवम् ।
- १८०.१८/२प्रसाधिष्ये त्वया तस्मान् मत्रीत्या वीर गभ्यताम् ॥ १८०.१८ ॥
- १८०.१९/१यथा य माडिषं सर्पिर्दधि याप्युपडार्य वै ।
- १८०.१९/२गोपाः समानयन्त्याशु त्वया वाग्यास्तथा तथा ॥ १८०.१९ ॥
- १८०.२०/१व्यास डवाय । डत्याज्ञातस्तडाङ्करो मडाभागवतो द्विजाः ।
- १८०.२०/२प्रीतिमान् अबवत् कृषणं श्रो द्रक्ष्यामीति सत्वरः ॥ १८०.२० ॥
- १८०.२१/१तथेत्युक्त्या तु राजानं रथमारुड्य सत्वरः ।
- १८०.२१/२निश्चकाम तडा पुर्या मथुराया मधुप्रियः ॥ १८०.२१ ॥
- १८०.२२/१व्यास डवाय । डेशी यापि अबोडग्रः कंसदूतः प्रयोदितः ।
- १८०.२२/२कृषणस्य निधनाडाङ्गी वृन्दावनमुपागमत् ॥ १८०.२२ ॥
- १८०.२३/१स पुरक्षतभूपृष्ठः सटाक्षेपधुताम्बुडः ।
- १८०.२३/२पुनर्विकान्तयन्द्रार्कं ंआर्गो गोपान्तमागमत् ॥ १८०.२३ ॥
- १८०.२४/१तस्य ड्रेषितशब्डेन गोपाला डैत्यवाजिनः ।
- १८०.२४/२गोप्यश्च भयसंवित्रा गोविन्दं शरणं ययुः ॥ १८०.२४ ॥
- १८०.२५/१त्राडि त्राडीति गोविन्दस्तेषां श्रुत्वा तु तद्वयः ।
- १८०.२५/२सतोयजलडध्वान+ । गम्भीरमिडमुक्तवान् ॥ १८०.२५ ॥

१८०.२६/१गोविन्द उवाच । अलं त्रासेन गोपालाः केशिनः किं भयातुरैः ।

१८०.२६/२भवद्भिर्गोपजातीयैर्वीरवीर्यं विलोच्यते ॥ १८०.२६ ॥

१८०.२७/१किमनेनाव्यसारेण श्लेषितारोपकारिणा ।

१८०.२७/२दैतेयबलवाङ्मयेन वल्गता दृष्टवाङ्मिना ॥ १८०.२७ ॥

१८०.२८/१अख्येहि दृष्ट कृष्णोऽहं पूषणस्त्विव पिनाकधृक् ।

१८०.२८/२पातयिष्यामि दशनान् वदनाद् अभिलास्तव ॥ १८०.२८ ॥

१८०.२९/१व्यास उवाच । धृत्युक्त्वा स तु गोविन्दः केशिनः सम्भुषं ययौ ।

१८०.२९/२विवृतास्यश्च सोऽप्येनं दैतेयश्च उपाद्रवत् ॥ १८०.२९ ॥

१८०.३०/१आहुमाभोगिनं कृत्वा मुषे तस्य जनार्दनः ।

१८०.३०/२प्रवेशयामास तदा केशिनो दृष्टवाङ्मिना ॥ १८०.३० ॥

१८०.३१/१केशिनो वदनं तेन विशता कृष्णआहुना ।

१८०.३१/२शातिता दशनास्तस्य सिताभ्रावयवा षव ॥ १८०.३१ ॥

१८०.३२/१कृष्णस्य वपुषे आहुः केशिदहगतो द्विजाः ।

१८०.३२/२विनाशाय यथा व्याधिरामभूतैरुपेक्षितः ॥ १८०.३२ ॥

१८०.३३/१विपाटितौष्ठो अहुलं सङ्केनं रुधिरं वमन् ।

१८०.३३/२सृक्कणी विवृते यके विश्लिष्टे मुक्तबन्धने ॥ १८०.३३ ॥

१८०.३४/१जगाम धरणीं पादैः शङ्खमूत्रं समुत्सृजन् ।

१८०.३४/२स्वेदार्द्रगात्रः श्रान्तश्च निर्यतः सोऽभवत् ततः ॥ १८०.३४ ॥

१८०.३५/१व्यादितास्यो मडारौद्रः सोऽसुरः कृष्णआहुना ।

१८०.३५/२निपपात द्विधाभूतो वैद्युतेन यथा द्रुमः ॥ १८०.३५ ॥

१८०.३६/१द्विपादपृष्ठपुच्छार्धं । श्रवणौकाक्षनासिके ।

१८०.३६/२केशिनस्ते द्विधा भूते शकले य विरेजतुः ॥ १८०.३६ ॥

१८०.३७/१हत्वा तु केशिनं कृष्णो मुदितैर्गोपकैर्वृतः ।

१८०.३७/२अनायस्ततनुः स्वस्थो हसंस्तत्रैव संस्थितः ॥ १८०.३७ ॥

१८०.३८/१ततो गोपाश्च गोप्यश्च हते केशिनि विस्मिताः ।

१८०.३८/२तुष्टुवुः पुण्डरीकाक्षमनुरागमनोरमम् ॥ १८०.३८ ॥

१८०.३९/१आययौ त्वरितौ विप्रो नारदो जलदस्थितः ।

१८०.३९/२केशिनं निहतं दृष्ट्वा हर्षनिर्भरमानसः ॥ १८०.३९ ॥

१८०.४०/१ना२६ उवाच । साधु साधु जगन्नाथ लीलयैव यद् अच्युत ।
 १८०.४०/२निहतोऽयं त्वया केशी क्लेशदस्त्रिदिवौकसाम् ॥ १८०.४० ॥
 १८०.४१/१सुकर्माण्यवतारे तु कृतानि मधुसूदन ।
 १८०.४१/२यानि वै विस्मितं येतस्तोषमेतेन मे गतम् ॥ १८०.४१ ॥
 १८०.४२/१तुरगस्यास्य शङ्कोऽपि कृष्ण देवाश्च बिभ्यति ।
 १८०.४२/२धुतकेशरजालस्य ह्येषतोऽभ्रावलोकिनः ॥ १८०.४२ ॥
 १८०.४३/१यस्मात् त्वयैष दृष्टात्मा उतः केशी जनार्दन ।
 १८०.४३/२तस्मात् केशवनाम्ना त्वं लोके गेयो भविष्यसि ॥ १८०.४३ ॥
 १८०.४४/१स्वस्त्यस्तु ते गमिष्यामि कंसयुद्धेऽधुना पुनः ।
 १८०.४४/२परश्वोऽहं समेष्यामि त्वया केशिनिषूदन ॥ १८०.४४ ॥
 १८०.४५/१उग्रसेनसुते कंसे सानुगे विनिपातिते ।
 १८०.४५/२भारावतारकर्ता त्वं पृथिव्या धरणीधर ॥ १८०.४५ ॥
 १८०.४६/१तत्रानेकप्रकारेण युद्धानि पृथिवीक्षिताम् ।
 १८०.४६/२द्रष्टव्यानि मया युष्मत्+ । प्रणीतानि जनार्दन ॥ १८०.४६ ॥
 १८०.४७/१सोऽहं यास्यामि गोविन्द देवकार्यं महत् कृतम् ।
 १८०.४७/२त्वया सभाजितश्चाहं स्वस्ति तेऽस्तु प्रजाम्यहम् ॥ १८०.४७ ॥
 १८०.४८/१व्यास उवाच । नारदे तु गते कृष्णः सख गोपैरविस्मितः ।
 १८०.४८/२विवेश गोकुलं गोपी+ ंभ्रेत्रपानैकभाजनम् ॥ १८०.४८ ॥
 १८१.१/१व्यास उवाच । अकूरोऽपि विनिष्कम्य स्यन्दनेनाशुगामिना ।
 १८१.१/२कृष्णसंदर्शनासक्तः प्रययौ नन्दगोकुले ॥ १८१.१ ॥
 १८१.२/१चिन्तयामास याकूरो नास्ति धन्यतरो मया ।
 १८१.२/२रथोऽहमंशावतीर्णस्य मुष्मं द्रक्ष्यामि यद्विणः ॥ १८१.२ ॥
 १८१.३/१अथ मे सकलं जन्म सुप्रभाता य मे निशा ।
 १८१.३/२यद् उन्निद्राञ्जपत्राक्षं विष्णोर्द्रक्ष्याम्यहम् मुष्मम् ॥ १८१.३ ॥
 १८१.४/१पापं हरति यत् पुंसां स्मृतं संकल्पनामयम् ।
 १८१.४/२तत् पुण्डरीकनयनं विष्णोर्द्रक्ष्याम्यहं मुष्मम् ॥ १८१.४ ॥
 १८१.५/१निर्जग्मुश्च यतो वेदा वेदाङ्गान्यभिलानि य ।

- १८१.५/२द्रक्ष्यामि यत् परं धाम देवानां भगवन्भुजम् ॥ १८१.५ ॥
- १८१.६/१यज्ञेषु यज्ञापुरुषः पुरुषैः पुरुषोत्तमः ।
- १८१.६/२यज्ञयते योऽग्निलाधारस्तं द्रक्ष्यामि जगत्पतिम् ॥ १८१.६ ॥
- १८१.७/१यज्ञा यमिन्द्रो यज्ञानां शतेनामरराजताम् ।
- १८१.७/२अवाप तमनन्तादिमहं द्रक्ष्यामि केशवम् ॥ १८१.७ ॥
- १८१.८/१न ब्रह्मा नेन्द्ररुद्राश्विः । वस्वादित्यमरुद्गणाः ।
- १८१.८/२यस्य स्वर्गं जानन्ति स्पृशत्यथ स मे हरिः ॥ १८१.८ ॥
- १८१.९/१सर्वात्मा सर्वगः सर्वः सर्वभूतेषु संस्थितः ।
- १८१.९/२यो भवत्यव्ययो व्यापी स वीक्ष्यते मयाध उ ॥ १८१.९ ॥
- १८१.१०/१मत्स्यकूर्मवराडाद्यैः सिद्धरुपादिभिः स्थितम् ।
- १८१.१०/२यकार योगतो योगं स मामालापयिष्यति ॥ १८१.१० ॥
- १८१.११/१साम्प्रतं य जगत्स्वामी कार्यजाते व्रजे स्थितिम् ।
- १८१.११/२कर्तुं मनुष्यतां प्राप्तः स्वेष्यादेउधृग् अव्ययः ॥ १८१.११ ॥
- १८१.१२/१योऽनन्तः पृथिवीं धत्ते शिभरस्थिसंस्थिताम् ।
- १८१.१२/२सोऽवतीर्णो जगत्पर्ये मामकुरेति वक्ष्यति ॥ १८१.१२ ॥
- १८१.१३/१पितृभन्धुसुहृद्भ्रातृ+ ंआतृभन्धुमयीमिमाम् ।
- १८१.१३/२यन्मायां नालमुद्धर्तुं जगत् तस्मै नमो नमः ॥ १८१.१३ ॥
- १८१.१४/१तरन्त्यविधां विततां हृदि यस्मिन् निवेशिते ।
- १८१.१४/२योगमायामिमां मर्त्यास्तस्मै विधात्मने नमः ॥ १८१.१४ ॥
- १८१.१५/१यज्वभिर्यज्ञपुरुषो वासुदेवश्च शाश्वतैः ।
- १८१.१५/२वेदान्तवेदिभिर्विष्णुः प्रोच्यते यो नतोऽस्मि तम् ॥ १८१.१५ ॥
- १८१.१६/१तथा यत्र जगद् धाम्नि धार्यते य प्रतिष्ठितम् ।
- १८१.१६/२सदसत्त्वं स सत्त्वेन मय्यसौ यातु सौम्यताम् ॥ १८१.१६ ॥
- १८१.१७/१स्मृते सकलकल्याण+ । भाजनं यत्र जायते ।
- १८१.१७/२पुरुषप्रवरं नित्यं व्रजामि शरणां हरिम् ॥ १८१.१७ ॥
- १८१.१८/१व्यास उवाच । इत्थं स चिन्तयन् विष्णुं भक्तिनम्रात्ममानसः ।
- १८१.१८/२अकुरो गोकुलं प्राप्तः किञ्चित् सूर्ये विराजति ॥ १८१.१८ ॥

- १८१.१८/१स ददर्श तदा तत्र कृष्णमादोलने गवाम् ।
 १८१.१८/२वत्समध्यगतं कुल्ल+ ंठलोत्पलदलखविम् ॥ १८१.१८ ॥
- १८१.२०/१प्रकुल्लपद्मपत्राक्षं श्रीवत्साङ्कितवक्षसम् ।
 १८१.२०/२प्रलम्बभाडुमायाम+ । तुङ्गोरस्थलमुत्रसम् ॥ १८१.२० ॥
- १८१.२१/१सविलासस्मिताधारं बिभ्राणं मुभपङ्कजम् ।
 १८१.२१/२तुङ्गरक्तनभं पद्भ्यां धरण्यां सुप्रतिष्ठितम् ॥ १८१.२१ ॥
- १८१.२२/१बिभ्राणं वाससी पीते वन्यपुष्पविभूषितम् ।
 १८१.२२/२सान्द्रनीललताडस्तं सिताम्भोजवतंसकम् ॥ १८१.२२ ॥
- १८१.२३/१डंसोन्दुकुन्दधवलं नीलाम्बरधरं द्विजाः ।
 १८१.२३/२तस्यानु भलभद्रं य ददर्श यद्गुनन्दनम् ॥ १८१.२३ ॥
- १८१.२४/१प्रांशुमुत्तुङ्गभाडुं य विकाशिमुभपङ्कजम् ।
 १८१.२४/२मेघमालापारिवृतं कैलासाद्रिमिवापरम् ॥ १८१.२४ ॥
- १८१.२५/१तौ दृष्ट्वा विकसद्भङ्ग+ । सरोजः स मलामतिः ।
 १८१.२५/२पुलकाञ्चितसर्वाङ्गस्तदाङ्कुरोऽभवद् द्विजाः ॥ १८१.२५ ॥
- १८१.२६/१य ऐतत् परमं धाम ऐतत् तत् परमं पदम् ।
 १८१.२६/२अभवद् वासुदेवोऽसौ द्विधा योऽयं व्यवस्थितः ॥ १८१.२६ ॥
- १८१.२७/१साकृत्यमक्षयोर्युगपन् ममास्तु ।
 १८१.२७/२दृष्टे जगद्धातरि ङासमुभ्यैः ।
 १८१.२७/३अप्यङ्गमेतद् भगवत्प्रसादाद् ।
 १८१.२७/४दत्ताङ्गसङ्गे कृत्वर्त्तं तत् स्यात् ॥ १८१.२७ ॥
- १८१.२८/१अधैव स्पृष्ट्वा मम उस्तपद्मम् ।
 १८१.२८/२करिष्यति श्रीमदनन्तमूर्तिः ।
 १८१.२८/३यस्याङ्गुलिस्पर्शडताभिलाषैर् ।
 १८१.२८/४अवाप्यते सिद्धिरनुत्तमा नरैः ॥ १८१.२८ ॥
- १८१.२९/१तथाभिरुद्रेन्द्रवसुप्राणीता ।
 १८१.२९/२देवाः प्रयच्छन्ति वरं प्रदृष्टाः ।
 १८१.२९/३यङ्कं धृता दैत्यपतेर्दृतानि ।
 १८१.२९/४दैत्याङ्गनानां नयनान्तराणि ॥ १८१.२९ ॥

- १८१.३०/१यत्राम्बु विन्यस्य बलिर्मनोभ्याम् ।
 १८१.३०/२अवाप भोगान् वसुधातलस्थः ।
 १८१.३०/३तथाभरेशस्त्रिदशाधिपत्यम् ।
 १८१.३०/४मन्वन्तरं पूर्णमवाप शङ्कः ॥ १८१.३० ॥
- १८१.३१/१अथेश मां कंसपरिग्रहेण ।
 १८१.३१/२दोषास्यदीभूतमदोषयुक्तम् ।
 १८१.३१/३कर्ता न मानोपहितं धिग् अस्तु ।
 १८१.३१/४यस्मान् मनः साधुबलिष्कृतो यः ॥ १८१.३१ ॥
- १८१.३२/१ज्ञानात्मकस्याभिलसत्त्वरशेर ।
 १८१.३२/२व्यावृत्तदोषस्य सदास्फुटस्य ।
 १८१.३२/३किं वा जगत्यत्र समस्तपुंसाम् ।
 १८१.३२/४अज्ञातमस्यास्ति लृष्टि स्थितस्य ॥ १८१.३२ ॥
- १८१.३३/१तस्माद् अलं भक्तिविनम्रगात्रो ।
 १८१.३३/२प्रजामि विश्वेश्वरमीश्वराणाम् ।
 १८१.३३/३अंशावतारं पुरुषोत्तमस्य ।
 १८१.३३/४अनादिमध्यान्तमजस्य विषयोः ॥ १८१.३३ ॥
- १८२.१/१व्यास उवाच । चिन्तयन् इति गोविन्दमुपगम्य स यादवः ।
 १८२.१/२अङ्कुरोऽस्मीति यरणौ ननाम शिरसा हरेः ॥ १८२.१ ॥
- १८२.२/१सोऽप्येनं ध्वजवजाब्ज+ । कृतचिह्नेन पाणिना ।
 १८२.२/२संस्पृश्याकृष्य य प्रीत्या सुगाढं परिष्वस्यजे ॥ १८२.२ ॥
- १८२.३/१कृतसंवदनौ तेन यथावद् अवलकेशवौ ।
 १८२.३/२ततः प्रविष्टौ सलसा तमादायात्ममन्दिरम् ॥ १८२.३ ॥
- १८२.४/१सल ताभ्यां तदाङ्कुरः कृतसंवन्दनादिकः ।
 १८२.४/२भुक्तभोज्यो यथान्यायमाययक्षे ततस्तयोः ॥ १८२.४ ॥
- १८२.५/१यथा निर्भर्त्सितस्तेन कंसेनानङ्कुम्बिः ।
 १८२.५/२यथा य देवकी देवी दानवेन दुरात्मना ॥ १८२.५ ॥
- १८२.६/१उग्रसेने यथा कंसः स दुरात्मा य वर्तते ।
 १८२.६/२यं यैवार्थं समुद्दिश्य कंसेन स विसर्जितः ॥ १८२.६ ॥
- १८२.७/१तत् सर्वं विस्तराच्छ्रुत्वा भगवान् केशिसूदनः ।

- १८२.७/२उवाचाभिलमेतत् तु ज्ञातं दानपते मया ॥ १८२.७ ॥
- १८२.८/१कश्चिद्ये य मडाभाग यद् अत्रौपायिकं मतम् ।
- १८२.८/२विचिन्त्यं नान्यथैतत् ते विद्धि कंसं उतं मया ॥ १८२.८ ॥
- १८२.९/१अहं रामश्च मथुरां श्रो यास्यावः समं त्वया ।
- १८२.९/२गोपवृद्धाश्च यास्यन्ति आद्यायोपायनं बभु ॥ १८२.९ ॥
- १८२.१०/१निशेयं नीयतां वीर न चिन्तां कर्तुमर्हसि ।
- १८२.१०/२त्रिरात्राभ्यन्तरे कंसं उनिष्यामि सडानुगाम् ॥ १८२.१० ॥
- १८२.११/१व्यास उवाच । समादिश्य ततो गोपान् अकूरोऽपि सकेशवः ।
- १८२.११/२सुष्वाप बलभद्रश्च नन्दगोपगृहे गतः ॥ १८२.११ ॥
- १८२.१२/१ततः प्रभाते विमले रामकृष्णौ मडाबलौ ।
- १८२.१२/२अकूरेण समं गन्तुमुद्यतौ मथुरां पुरीम् ॥ १८२.१२ ॥
- १८२.१३/१दृष्ट्वा गोपीजनः सास्रः श्वथद्रलयबाहुकः ।
- १८२.१३/२निश्चसंश्चातिदुःभार्तः प्राड येदं परस्परम् ॥ १८२.१३ ॥
- १८२.१४/१मथुरां प्राप्य गोविन्दः कथं गोकुलमेष्यति ।
- १८२.१४/२नागरस्त्रीकलालाप+ ंअधु श्रोत्रेण पास्यति ॥ १८२.१४ ॥
- १८२.१५/१विलासिवाज्यजातेषु नागरीणां कृतास्पदम् ।
- १८२.१५/२चित्तमस्य कथं ग्राम्य+ । गोपगोपीषु यास्यति ॥ १८२.१५ ॥
- १८२.१६/१सारं समस्तगोष्ठस्य विधिना उरता हरिम् ।
- १८२.१६/२प्रहृतं गोपयोषित्सु निघृणेन दुरात्मना ॥ १८२.१६ ॥
- १८२.१७/१भावगर्भस्मितं वाज्यं विलासललिता गतिः ।
- १८२.१७/२नागरीणांमतीवैतत् कटाक्षेक्षितमेव तु ॥ १८२.१७ ॥
- १८२.१८/१ग्राम्यो हरिरयं तासां विलासनिगडैर्यतः ।
- १८२.१८/२भवतीनां पुनः पार्श्वं कया युक्त्या समेष्यति ॥ १८२.१८ ॥
- १८२.१९/१अेषो हि रथमारुह्य मथुरां याति केशवः ।
- १८२.१९/२अकूरकूरकेणापि उताशेन प्रतारितः ॥ १८२.१९ ॥
- १८२.२०/१किं न वेत्ति नृशंसोऽयमनुरागपरं जनम् ।
- १८२.२०/२येनेममक्षराह्लादं नयत्यन्यत्र नो हरिम् ॥ १८२.२० ॥

- १८२.२१/१अेष रामेण सङ्घितः प्रयात्यत्यन्तनिर्घृणः ।
 १८२.२१/२२थमारुज्य गोविन्दस्त्वर्थतामस्य वारणे ॥ १८२.२१ ॥
- १८२.२२/१गुडुणामग्रतो वक्तुं किं भ्रवीषि न नः क्षमम् ।
 १८२.२२/२गुरवः किं कश्चिन्ति दग्धानां विरडाग्निना ॥ १८२.२२ ॥
- १८२.२३/१नन्दगोपमुष्मा गोपा गन्तुमेते समुद्यताः ।
 १८२.२३/२नोद्यमं कुरुते कश्चिद् गोविन्दविनिवर्तने ॥ १८२.२३ ॥
- १८२.२४/१सुप्रभाताद्य रजनी मथुरावासिथोषिताम् ।
 १८२.२४/२यासामथ्युतवङ्गत्राञ्जे याति नेत्रालिभोग्यताम् ॥ १८२.२४ ॥
- १८२.२५/१धन्यास्ते पथि ये कृष्णामितो यान्तमवारिताः ।
 १८२.२५/२उद्विष्यन्ति पश्यन्तः स्वदेहं पुलकाञ्चितम् ॥ १८२.२५ ॥
- १८२.२६/१मथुरानगरीपौर+ ंअयनानां मलोत्सवः ।
 १८२.२६/२गोविन्दवदनालोकाद् अतीवाद्ये भविष्यति ॥ १८२.२६ ॥
- १८२.२७/१को नु स्वप्नः सभाग्यामिर्दृष्टस्तामिरधोक्षजम् ।
 १८२.२७/२विस्तारिकान्तनयना या द्रक्ष्यन्त्यनिवारितम् ॥ १८२.२७ ॥
- १८२.२८/१अहो गोपीजनस्यास्य दर्शयित्वा मडानिधिम् ।
 १८२.२८/२उद्धृताच्यधे नेत्राणि विधात्राकरुणात्मना ॥ १८२.२८ ॥
- १८२.२९/१अनुरागेण शैथिल्यमस्मासु प्रजतो हरेः ।
 १८२.२९/२शैथिल्यमुपयान्त्याशु करेषु वलयान्यपि ॥ १८२.२९ ॥
- १८२.३०/१अकूरः कूरुदृढयः शीघ्रं प्रेरयते डयान् ।
 १८२.३०/२अवेवमार्तासु योषित्सु घृणा कस्य न जायते ॥ १८२.३० ॥
- १८२.३१/१डे डे कृष्ण रथस्थोऽथैश्चक्रेणुर्निरीक्ष्यताम् ।
 १८२.३१/२दूरीकृतो हरिर्येन सोऽपि रेणुर्न लक्ष्यते ॥ १८२.३१ ॥
- १८२.३२/१द्येवमतिहार्देन गोपीजननिरीक्षितः ।
 १८२.३२/२तत्याज प्रजभूभागं सड रामेण केशवः ॥ १८२.३२ ॥
- १८२.३३/१गच्छन्तो जवनाश्चेन रथेन यमुनातटम् ।
 १८२.३३/२प्रामा मध्याह्नसमये रामाकूरजनार्दनाः ॥ १८२.३३ ॥
- १८२.३४/१अथाह कृष्णमकूरो भवद्भ्यां तावद् आस्यताम् ।
 १८२.३४/२यावत् करोमि कालिन्धामाह्निकार्द्धणामभसि ॥ १८२.३४ ॥

- १८२.३५/१तथेत्युक्ते ततः स्नातः स्वाथान्तः स मडामतिः ।
 १८२.३५/२६ध्वौ ब्रह्म परं विप्राः प्रविश्य यमुनाजले ॥ १८२.३५ ॥
- १८२.३६/१कृष्णासडस्रमालाढ्यं बलभद्रं ददर्श सः ।
 १८२.३६/२कुन्दामलाङ्गमुन्निद्रं । पद्मपत्रायतेक्षणम् ॥ १८२.३६ ॥
- १८२.३७/१वृत्तं वासुकिडिम्भौघैर्मडम्भिः पवनाशिभिः ।
 १८२.३७/२संस्तूयमानमुद्गन्धिः । वनमालाविभूषितम् ॥ १८२.३७ ॥
- १८२.३८/१६धानमसिते वस्त्रे यारुडुपावतंसकम् ।
 १८२.३८/२यारुडुएडलिनं मत्तमन्तर्जलतले स्थितम् ॥ १८२.३८ ॥
- १८२.३९/१तस्योत्सङ्गे घनश्याममाताम्रायतलोचनम् ।
 १८२.३९/२त्यतुर्भाडुमुदाराङ्गं यडाधायुधभूषणम् ॥ १८२.३९ ॥
- १८२.४०/१पीते वसानं वसने शिख्रमाल्यविभूषितम् ।
 १८२.४०/२शङ्खापतडिन्मालाः । विशिख्रमिव तोयदम् ॥ १८२.४० ॥
- १८२.४१/१श्रीवत्सवक्षसं यारुः । डेरूरमुकुटोज्ज्वलम् ।
 १८२.४१/२ददर्श कृष्णामङ्गिलेष्टं पुण्डरीकावतंसकम् ॥ १८२.४१ ॥
- १८२.४२/१सनन्दनाद्यैर्मुनिभिः सिद्धयोगैरकल्मषैः ।
 १८२.४२/२संश्रित्यमानं मनसा नासाग्रन्यस्तलोचनैः ॥ १८२.४२ ॥
- १८२.४३/१बलकृष्णौ तदाङ्कुरः प्रत्यभिज्ञाय विस्मितः ।
 १८२.४३/२अश्रित्तयद् अथो शीघ्रं कथमत्रागताविति ॥ १८२.४३ ॥
- १८२.४४/१विवक्षोः स्तम्भयामास वाचं तस्य जनार्दनः ।
 १८२.४४/२ततो निष्कम्ब्य सलिलाद् रथमभ्यागतः पुनः ॥ १८२.४४ ॥
- १८२.४५/१ददर्श तत्र यैवोभौ रथस्योपरि संस्थितौ ।
 १८२.४५/२रामकृष्णौ यथा पूर्वं मनुष्यवपुषान्वितौ ॥ १८२.४५ ॥
- १८२.४६/१निमग्नश्च पुनस्तोये दृष्टो स तथैव तौ ।
 १८२.४६/२संस्तूयमानौ गन्धर्वैर्मुनिस्निग्धमङ्गोरगैः ॥ १८२.४६ ॥
- १८२.४७/१ततो विज्ञातसद्भावः स तु दानपतिस्तदा ।
 १८२.४७/२तुष्टाय सर्वविज्ञानं अयमभ्युत्तमीश्वरम् ॥ १८२.४७ ॥
- १८२.४८/१अङ्कुर उवाच । तन्मात्ररूपिणोऽश्रित्यं अङ्गिमे परमात्मने ।

- १८२.४८/२व्यापिने नैकडुपैक+ । स्वडुपाय नमो नमः ॥ १८२.४८ ॥
- १८२.४९/१शब्दडुपाय तेऽचिन्त्य+ अविर्भूताय ते नमः ।
- १८२.४९/२नमो विज्ञानडुपाय पराय प्रकृतेः प्रभो ॥ १८२.४९ ॥
- १८२.५०/१भूतात्मा चेन्द्रियात्मा च प्रधानात्मा तथा भवान् ।
- १८२.५०/२आत्मा च परमात्मा च त्वमेकः पञ्चधा स्थितः ॥ १८२.५० ॥
- १८२.५१/१प्रसीद सर्वधर्मात्मन् क्षराक्षर भक्षेश्वर ।
- १८२.५१/२ब्रह्मविष्णुशिवाद्याभिः कल्पनाभिरुदीरितः ॥ १८२.५१ ॥
- १८२.५२/१अनाभ्येयस्वडुपात्मन् अनाभ्येयप्रयोजन ।
- १८२.५२/२अनाभ्येयाभिधान त्वां नतोऽस्मि परमेश्वरम् ॥ १८२.५२ ॥
- १८२.५३/१न यत्र नाथ विद्यन्ते नामजात्यादिकल्पनाः ।
- १८२.५३/२तद् ब्रह्म परमं नित्यमविकारि भवान् अजः ॥ १८२.५३ ॥
- १८२.५४/१न कल्पनाम् ऋतेऽर्थस्य सर्वस्याधिगमो यतः ।
- १८२.५४/२ततः कृष्णाभ्युतानन्त विष्णुसंज्ञाभिरिज्यसे ॥ १८२.५४ ॥
- १८२.५५/१सर्वात्मंस्त्वमज विकल्पनाभिरेतैर् ।
- १८२.५५/२देवास्त्वं जगद् अभिलं त्वमेव विश्वम् ।
- १८२.५५/३विश्वात्मंस्त्वमतिविकारभेदहीनः ।
- १८२.५५/४सर्वस्मिन् नहि भवतोऽस्ति किञ्चिद् अन्यत् ॥ १८२.५५ ॥
- १८२.५६/१त्वं ब्रह्मा पशुपतिरर्थमा विधाता ।
- १८२.५६/२त्वं धाता त्रिदशपतिः समीरणोऽग्निः ।
- १८२.५६/३तोयेशो धनपतिरन्तकस्त्वमेको ।
- १८२.५६/४भिन्नात्मा जगद् अपि पासि शक्तिभैः ॥ १८२.५६ ॥
- १८२.५७/१विश्वं भवान् सृजति उन्ति गभस्तिरुपो ।
- १८२.५७/२विश्वं च ते गुणमयोऽयमज प्रपञ्चः ।
- १८२.५७/३रूपं परं सदितिवायकमक्षरं यज् ।
- १८२.५७/४ज्ञानात्मने सदसते प्राणतोऽस्मि तस्मै ॥ १८२.५७ ॥
- १८२.५८/१अहो नमो वासुदेवाय नमः संकर्षणाय च ।
- १८२.५८/२प्रद्युम्नाय नमस्तुभ्यमनिरुद्धाय ते नमः ॥ १८२.५८ ॥
- १८२.५९/१व्यास उवाच । अवेमन्तर्जले कृष्णमभिष्टूय स यादवः ।

- १८२.५८/२अर्घ्यामास सर्वेशं धूपपुष्पैर्मनोमयैः ॥ १८२.५८ ॥
- १८२.६०/१परित्यज्यान्धविषयं मनस्तत्र निवेश्य सः ।
- १८२.६०/२ब्रह्मभूते चिरं स्थित्वा विरराम समाधितः ॥ १८२.६० ॥
- १८२.६१/१कृतकृत्यमिवात्मानं मन्यमानो द्विजोत्तमाः ।
- १८२.६१/२आजगाम रथं भूयो निर्गम्य यमुनाम्भसः ॥ १८२.६१ ॥
- १८२.६२/१रामकृष्णौ दृढशार्थि यथापूर्वमवस्थितौ ।
- १८२.६२/२विस्मिताक्षं तदाकूरं तं च कृष्णोऽभ्यभाषत ॥ १८२.६२ ॥
- १८२.६३/१श्रीकृष्ण उवाच । किं त्वया दृष्टमाश्चर्यमकूर यमुनाजले ।
- १८२.६३/२विस्मयोऽस्तुल्लनयनो भवान् संलक्ष्यते यतः ॥ १८२.६३ ॥
- १८२.६४/१अकूर उवाच । अन्तर्जले यद् आश्चर्यं दृष्टं तत्र मयाच्युत ।
- १८२.६४/२तद् अत्रैव हि पश्यामि मूर्तिमत् पुरतः स्थितम् ॥ १८२.६४ ॥
- १८२.६५/१जगद् अेतन् मडाश्चर्यम् । रुपं यस्य मडात्मनः ।
- १८२.६५/२तेनाश्चर्यपरेण्डाळं भवता कृष्ण संगतः ॥ १८२.६५ ॥
- १८२.६६/१तत् किमेतेन मथुरां प्रयामो मधुसूदन ।
- १८२.६६/२भिमेमि कंसाद् धिग् जन्म परपिण्डोपज्जुविनः ॥ १८२.६६ ॥
- १८२.६७/१व्यास उवाच । ष्ट्युक्त्वा योऽयामास तान् डयान् वातरंडसः ।
- १८२.६७/२सम्प्राप्तश्चापि सायाह्नि सोऽकूरो मथुरां पुरीम् ।
- १८२.६७/३विलोक्य मथुरां कृष्णं रामं चाळ स यादवः ॥ १८२.६७ ॥
- १८२.६८/१अकूर उवाच । पदभ्यां यातं मडावीर्यौ रथेनैको विशाम्यडम् ।
- १८२.६८/२गन्तव्यं वसुदेवस्य नो भवद्भ्यां तथा गुडे ।
- १८२.६८/३युवयोर्हि कृते वृद्धः कंसेन स निरस्यते ॥ १८२.६८ ॥
- १८२.६९/१व्यास उवाच । ष्ट्युक्त्वा प्रविवेशासावकूरो मथुरां पुरीम् ।
- १८२.६९/२प्रविष्टौ रामकृष्णौ च राजमार्गमुपागतौ ॥ १८२.६९ ॥
- १८२.७०/१स्त्रीभिर्नरैश्च सानन्दम् । लोचनैरभिविक्षितौ ।
- १८२.७०/२जगमर्तुर्लीलया वीरौ प्रामौ बालगजाविव ॥ १८२.७० ॥
- १८२.७१/१भ्रममाणौ तु तौ दृष्ट्वा रजकं रङ्गकारकम् ।
- १८२.७१/२अयाचेतां स्वरुपाणि वासांसि रुचिराणि तौ ॥ १८२.७१ ॥
- १८२.७२/१कंसस्य रजकः सोऽथ प्रसादाद्भविस्मयः ।

- १८२.७२/२७७-न्याक्षेपवाक्यानि प्राडोभ्यै रामकेशवौ ॥ १८२.७२ ॥
- १८२.७३/१ततस्तलप्रदारेण कृष्णस्तस्य दुरात्मनः ।
- १८२.७३/२पातयामास कोपेन रजकस्य शिरो भुवि ॥ १८२.७३ ॥
- १८२.७४/१७त्वादाय य वस्त्राणि पीतनीलाम्बरौ ततः ।
- १८२.७४/२कृष्णरामौ मुदायुक्तौ मालाकारगुहं गतौ ॥ १८२.७४ ॥
- १८२.७५/१विकासिनेत्रयुगलो मालाकारोऽतिविस्मितः ।
- १८२.७५/२श्रोतौ कस्य कुतो यातौ मनसात्थिन्तयत् ततः ॥ १८२.७५ ॥
- १८२.७६/१पीतनीलाम्बरधरौ दृष्ट्वातिसुमनोहरौ ।
- १८२.७६/२स तर्कयामास तदा भुवं देवावुपागतौ ॥ १८२.७६ ॥
- १८२.७७/१विकाशिमुभयन्नाभ्यां ताभ्यां पुष्पाणि याचितः ।
- १८२.७७/२भुवं विष्टभ्य उस्ताभ्यां पस्पर्श शिरसा मलीम् ॥ १८२.७७ ॥
- १८२.७८/१प्रसादसुमुग्धौ नाथौ मम गेहमुपागतौ ।
- १८२.७८/२धन्योऽहमर्थयिष्यामीत्याह तौ माव्यञ्जविकः ॥ १८२.७८ ॥
- १८२.७९/१ततः प्रदृष्टवदनस्तयोः पुष्पाणि कामतः ।
- १८२.७९/२यादृश्येतानि चैतानि प्रददौ स विलोभयन् ॥ १८२.७९ ॥
- १८२.८०/१पुनः पुनः प्रणम्यासौ मालाकारोत्तमो ददौ ।
- १८२.८०/२पुष्पाणि ताभ्यां यादृशि गन्धवन्त्यमलानि य ॥ १८२.८० ॥
- १८२.८१/१मालाकाराय कृष्णोऽपि प्रसन्नः प्रददौ वरम् ।
- १८२.८१/२श्रीस्त्वां मत्संश्रया भद्रं न कदाचित् त्यजिष्यति ॥ १८२.८१ ॥
- १८२.८२/१बलहानिर्न ते सौम्य धनहानिरथापि वा ।
- १८२.८२/२यावद् धरणिःसूर्यो य संततिः पुत्रपौत्रिकी ॥ १८२.८२ ॥
- १८२.८३/१भुक्त्वा य विपुलान् भोगांस्त्वमन्ते मत्प्रसादतः ।
- १८२.८३/२ममानुस्मरणं प्राप्य दिव्यलोकमवाप्स्यसि ॥ १८२.८३ ॥
- १८२.८४/१धर्मो मनश्च ते भद्र सर्वकालं भविष्यति ।
- १८२.८४/२युष्मत्संततिज्जातानां दीर्घमायुर्भविष्यति ॥ १८२.८४ ॥
- १८२.८५/१नोपसर्गादिकं दौषं युष्मत्संततिसम्भवः ।
- १८२.८५/२अवाप्स्यति मलाभाग यावत् सूर्यो भविष्यति ॥ १८२.८५ ॥

१८२.८६/१व्यास उवाच । धृत्युक्त्वा तद्गुहात् कृष्णो बलदेवसहायवान् ।

१८२.८६/रनिर्जगाम मुनिश्रेष्ठा मालाकारेण पूजितः ॥ १८२.८६ ॥

१८३.१/१व्यास उवाच । राजमार्गे ततः कृष्णः सानुलेपनभाजनाम् ।

१८३.१/२६६६६ कुब्जाभायान्तीं नवयौवनगोचराम् ॥ १८३.१ ॥

१८३.२/१तामाह ललितं कृष्णः कस्येदमनुलेपनम् ।

१८३.२/२भवत्या नीयते सत्यं वदेन्हीवरलोचने ॥ १८३.२ ॥

१८३.३/१सकामेनैव सा प्रोक्ता सानुरागा हरिं प्रति ।

१८३.३/२प्राह सा ललितं कुब्जा दृष्टं य बलात् ततः ॥ १८३.३ ॥

१८३.४/१कुब्जोवाच । कान्त कस्मान् न जानासि कंसेनापि नियोजिता ।

१८३.४/२नैकवक्त्रेति विभ्यातामनुलेपनकर्मणि ॥ १८३.४ ॥

१८३.५/१नान्यपिष्टं हि कंसस्य प्रीतये ह्यनुलेपनम् ।

१८३.५/२भवत्यहमतीवास्य प्रसादधनभाजनम् ॥ १८३.५ ॥

१८३.६/१श्रीकृष्ण उवाच । सुगन्धमेतद् राजार्हं रुचिरं रुचिरानने ।

१८३.६/२आवयोर्गात्रसदृशं धीयतामनुलेपनम् ॥ १८३.६ ॥

१८३.७/१व्यास उवाच । श्रुत्वा तमाह सा कृष्णं गृह्यतामिति सादरम् ।

१८३.७/२अनुलेपं य प्रददौ गात्रयोग्यमथोभयोः ॥ १८३.७ ॥

१८३.८/१भक्तिश्छेदानुलिमाङ्गौ ततस्तौ पुरुषर्षभौ ।

१८३.८/२सेन्द्रयापौ विराजन्तौ सितकृष्णविवाम्बुदौ ॥ १८३.८ ॥

१८३.९/१ततस्तां शिबुके शौरिरुल्लापनविधानवित् ।

१८३.९/२उल्लाप्य तोलयामास दृव्यङ्गुलेनाग्रपाणिना ॥ १८३.९ ॥

१८३.१०/१यकर्ष पद्भ्यां य तदा ऋजुत्वं केशवोऽनयत् ।

१८३.१०/२ततः सा ऋजुतां प्राप्ता योषितामभवद् वरा ॥ १८३.१० ॥

१८३.११/१विलासललितं प्राह प्रेमगर्भभरालसम् ।

१८३.११/२वस्त्रे प्रगृह्य गोविन्दं व्रज गेहं ममेति वै ॥ १८३.११ ॥

१८३.१२/१आयास्ये भवतीगेहमिति तां प्राह केशवः ।

१८३.१२/२विससर्ज जडासोश्चै रामस्थालोडय याननम् ॥ १८३.१२ ॥

१८३.१३/१भक्तिश्छेदानुलिमाङ्गौ नीलपीताम्भरावुभौ ।

१८३.१३/२धनुःशालां ततो यातौ चित्रमात्योपशोभितौ ॥ १८३.१३ ॥

- १८३.१४/१अध्यास्य य धनूरत्वं ताभ्यां पृथैस्तु रक्षिभिः ।
 १८३.१४/२आभ्यात् सडसा कृष्णो गृहीत्वापूरयद् धनुः ॥ १८३.१४ ॥
- १८३.१५/१ततः पूरयता तेन भज्यमानं भवाद् धनुः ।
 १८३.१५/२यकारातिमहाशब्दं मथुरा तेन पूरिता ॥ १८३.१५ ॥
- १८३.१६/१अनुयुक्तौ ततस्तौ य भग्ने धनुषि रक्षिभिः ।
 १८३.१६/२रक्षिसैन्यं निःकृत्योभौ निष्कान्तौ कार्मुकालयात् ॥ १८३.१६ ॥
- १८३.१७/१अकुरागमवृत्तान्तमुपलभ्य तथा धनुः ।
 १८३.१७/२भग्ने श्रुत्वाथ कंसोऽपि प्राड याणूरमुष्टिकौ ॥ १८३.१७ ॥
- १८३.१८/१कंस उवाच । गोपालदारकौ प्राप्तौ भवद्भ्यां तौ ममाग्रतः ।
 १८३.१८/२मल्लयुद्धेन हन्तव्यौ मम प्राणदरौ छि तौ ॥ १८३.१८ ॥
- १८३.१९/१नियुद्धे तद्धिनाशेन भवद्भ्यां तोषितो ज्यडम् ।
 १८३.१९/२दास्याभ्यभिमतान् कामान् नाच्यैतन् महाबलौ ॥ १८३.१९ ॥
- १८३.२०/१न्यायतोऽन्यायतो वापि भवद्भ्यां तौ ममाहितौ ।
 १८३.२०/२हन्तव्यौ तद्गधाद् राज्यं सामान्यं वो भविष्यति ॥ १८३.२० ॥
- १८३.२१/१व्यास उवाच । छत्यादिश्य स तौ मल्लौ ततश्चाडूय हस्तिपम् ।
 १८३.२१/२प्रोवाचोश्चैस्त्वया मत्तः समाजद्वारि कुञ्जरः ॥ १८३.२१ ॥
- १८३.२२/१स्थाप्यः कुवलयानीडस्तेन तौ गोपदारकौ ।
 १८३.२२/२घातनीयौ नियुद्धाय रङ्गद्वारमुपागतौ ॥ १८३.२२ ॥
- १८३.२३/१तमाज्ञाप्याथ दृष्ट्वा य मञ्चान् सर्वान् उपाहृतान् ।
 १८३.२३/२आसन्नमराणः कंसः सूर्योदयमुदैक्षत ॥ १८३.२३ ॥
- १८३.२४/१ततः समस्तमञ्चेषु नागरः स तदा जनः ।
 १८३.२४/२राजमञ्चेषु यादृढाः सड भृत्यैर्महीभृतः ॥ १८३.२४ ॥
- १८३.२५/१मल्लप्राश्निकवर्गश्च रङ्गमध्ये समीपगः ।
 १८३.२५/२कृतः कसेन कंसोऽपि तुङ्गमञ्चे व्यवस्थितः ॥ १८३.२५ ॥
- १८३.२६/१अन्तःपुराणां मञ्चाश्च यथान्ये परिकल्पिताः ।
 १८३.२६/२अन्ये य वारमुप्यानामन्ये नगरयोषिताम् ॥ १८३.२६ ॥
- १८३.२७/१नन्दगोपादयो गोपा मञ्चेष्वन्येष्ववस्थिताः ।

१८३.२७/२अङ्कुरवसुदेवौ य मञ्चप्रान्ते व्यवस्थितौ ॥ १८३.२७ ॥

१८३.२८/१नगरीयोषितां मध्ये देवकी पुत्रगर्धिनी ।

१८३.२८/२अन्तकालेऽपि पुत्रस्य द्रक्ष्यामीति मुष्णं स्थिता ॥ १८३.२८ ॥

१८३.२९/१वाधमानेषु तूर्येषु याशूरे यातिवल्गति ।

१८३.२९/२छाडाकारपरे लोक आस्फोटयति मुष्टिके ॥ १८३.२९ ॥

१८३.३०/१उत्वा कुवलयानीं उस्त्यारोऽप्रयोदितम् ।

१८३.३०/२मदासृगन्मुनिमाङ्गौ गजदन्तवरायुधौ ॥ १८३.३० ॥

१८३.३१/१मृगमध्ये यथा सिंखौ गर्वलीलावलोकिनौ ।

१८३.३१/२प्रविष्टौ सुमन्दारङ्गं बलदेवजनाईनौ ॥ १८३.३१ ॥

१८३.३२/१छाडाकारो मन्दाग्ं जज्ञे सर्वरङ्गेष्वनन्तरम् ।

१८३.३२/२कृष्णोऽयं बलभद्रोऽयमिति लोकस्य विस्मयात् ॥ १८३.३२ ॥

१८३.३३/१सोऽयं येन उता घोरा पूतना सा निशाचरी ।

१८३.३३/२प्रक्षिप्तं शकटे येन भग्नौ य यमलार्जुनौ ॥ १८३.३३ ॥

१८३.३४/१सोऽयं यः कालियं नागं ननर्तारुध्य बालकः ।

१८३.३४/२धृतो गोवर्धनो येन सप्तरात्रं मन्दागिरिः ॥ १८३.३४ ॥

१८३.३५/१अरिष्टो धेनुकः केशी लीलयैव मन्दात्मना ।

१८३.३५/२उतो येन य द्रुवृत्तो दृश्यते सोऽयमभ्युतः ॥ १८३.३५ ॥

१८३.३६/१अयं यास्य मन्दाबाहुर्बलदेवोऽग्रजोऽग्रतः ।

१८३.३६/२प्रयाति लीलया योषिन्+ ंअनोनयननन्दनः ॥ १८३.३६ ॥

१८३.३७/१अयं स कथ्यते प्राज्ञैः पुराणार्थावलोकितभिः ।

१८३.३७/२गोपालो यादवं वंशं मन्मथ्युद्धरिष्यति ॥ १८३.३७ ॥

१८३.३८/१अयं स सर्वभूतस्य विष्वरोऽपिलजन्मनः ।

१८३.३८/२अवतीर्णो मर्डीमंशो नूनं भारुडरो भुवः ॥ १८३.३८ ॥

१८३.३९/१द्येवं वर्णिते पौरैः रामे कृष्णे य तत्क्षणात् ।

१८३.३९/२उरस्तताप देवक्याः स्नेहस्तनुतपयोधरम् ॥ १८३.३९ ॥

१८३.४०/१मन्तोत्सवमिवालोऽयं पुत्रावेव विलोकयन् ।

१८३.४०/२युवेव वसुदेवोऽभूद् विद्यायाभ्यागतां जरां ॥ १८३.४० ॥

- १८३.४१/१विस्तारिताक्षियुगला राजान्तःपुरयोषितः ।
 १८३.४१/२नागरस्त्रीसमूहश्च द्रष्टुं न विरराम तौ ॥ १८३.४१ ॥
- १८३.४२/१स्त्रिय विद्युः । सभ्यः पश्यत कृष्णस्थ मुषमाध्यम्बुजेक्षाराम् ।
 १८३.४२/२गजयुद्धकृतायास+ । स्वेदाम्बुकण्डिकाञ्चितम् ॥ १८३.४२ ॥
- १८३.४३/१विकारीव सरोम्भोजमवश्यायजलोक्षितम् ।
 १८३.४३/२परिभूताक्षरं जन्म सकृलं क्रियतां दृशः ॥ १८३.४३ ॥
- १८३.४४/१श्रीवत्साङ्गं जगद्धाम बालस्यैतद् विलोक्यताम् ।
 १८३.४४/२विपक्षक्षपणं वक्षो भुजयुगं य भामिनि ॥ १८३.४४ ॥
- १८३.४५/१वल्गता मुष्टिकेनैव याणूरेण तथा परैः ।
 १८३.४५/२क्रियते बलभद्रस्य ङास्यभीषद् विलोक्यताम् ॥ १८३.४५ ॥
- १८३.४६/१सभ्यः पश्यत याणूरं नियुद्धार्थमयं हरिः ।
 १८३.४६/२समुपैति न सन्त्यत्र किं वृद्धा युक्तकारिणः ॥ १८३.४६ ॥
- १८३.४७/१कव यौवनोन्मुष्णीभूतः सुकुमारतनुर्दुरिः ।
 १८३.४७/२कव वज्रकठिनाभोग+ । शरीरोऽयं मडासुरः ॥ १८३.४७ ॥
- १८३.४८/१धमौ सुललितौ रङ्गे वर्तते नवयौवनौ ।
 १८३.४८/२द्वैतेयमल्लाश्चाणूर+ । प्रमुष्णास्त्वतिदारुणाः ॥ १८३.४८ ॥
- १८३.४९/१नियुद्धप्राश्रिकानां तु मडान् शेष व्यतिक्रमः ।
 १८३.४९/२यद् बालबलिनोर्युद्धं मध्यस्थैः समुपेक्ष्यते ॥ १८३.४९ ॥
- १८३.५०/१व्यास उवाच । धत्थं पुरस्त्रीलोकस्य वदतश्चालयन् भुवम् ।
 १८३.५०/२ववर्ष हर्षोत्कर्षं य जनस्य भगवान् हरिः ॥ १८३.५० ॥
- १८३.५१/१बलभद्रोऽपि यास्कोट्य ववल्ग ललितं यदा ।
 १८३.५१/२पदे पदे तदा भूमिर्न शीर्षा यत् तद् अद्भुतम् ॥ १८३.५१ ॥
- १८३.५२/१याणूरेण ततः कृष्णो युयुधेऽमितविक्रमः ।
 १८३.५२/२नियुद्धकुशलो द्वैत्यो बलदेवेन मुष्टिकः ॥ १८३.५२ ॥
- १८३.५३/१संनिपातावधूतैश्च याणूरेण समं हरिः ।
 १८३.५३/२क्षेपणैर्मुष्टिभिश्चैव कीलावजनिपातनैः ॥ १८३.५३ ॥
- १८३.५४/१पादोद्भूतैः प्रमुष्णाभिस्तयोर्युद्धमभून् मडत् ।
 १८३.५४/२अशस्त्रमतिघोरं तत् तयोर्युद्धं सुदारुणम् ॥ १८३.५४ ॥

- १८३.५५/१स्वबलप्राणनिष्पाद्यं समाजोत्सवसंनिधौ ।
 १८३.५५/२यावद् यावच्च यागूरो युयुधे उरिणा सः ॥ १८३.५५ ॥
- १८३.५६/१प्राणानिमवापात्र्यां तावत् तावन् न भान्धवम् ।
 १८३.५६/२कृष्णोऽपि युयुधे तेन लीलयैव जगन्मयः ॥ १८३.५६ ॥
- १८३.५७/१भेदाभ्यालयता कोपान् निजशेषकरे करम् ।
 १८३.५७/२बलक्षयं विवृद्धिं च दृष्ट्वा यागूरकृष्णयोः ॥ १८३.५७ ॥
- १८३.५८/१वारयामास तूर्याणि कंसः कोपपरायणः ।
 १८३.५८/२मृदङ्गादिषु वाद्येषु प्रतिषिद्धेषु तत्क्षणात् ॥ १८३.५८ ॥
- १८३.५८/१भसंगतान्यवाधन्त दैवतूर्याण्यनेकशः ।
 १८३.५८/२जय गोविन्द यागूरं जडि केशव दानवम् ॥ १८३.५८ ॥
- १८३.६०/१धृत्यन्तर्धिगता देवास्तुष्टुवुस्ते प्रदर्षिताः ।
 १८३.६०/२यागूरेण चिरं कालं क्रीडित्वा मधुसूदनः ॥ १८३.६० ॥
- १८३.६१/१उत्पाट्य भ्रामयामास तद्द्रवाय कृतोद्यमः ।
 १८३.६१/२भ्रामयित्वा शतगुणं दैत्यमल्लमभिर्जित् ॥ १८३.६१ ॥
- १८३.६२/१भूमावास्फोटयामास गगने गतञ्जवितम् ।
 १८३.६२/२भूमावास्फोटितस्तेन यागूरः शतधा भवन् ॥ १८३.६२ ॥
- १८३.६३/१रक्तस्रावमडापङ्कं यकार स तदा भुवम् ।
 १८३.६३/२बलदेवस्तु तत्कालं मुष्टिकेन मडाबलः ॥ १८३.६३ ॥
- १८३.६४/१युयुधे दैत्यमल्लेन यागूरेण यथा हरिः ।
 १८३.६४/२सोऽप्येनं मुष्टिना मूर्ध्नि वक्षस्यालत्य जानुना ॥ १८३.६४ ॥
- १८३.६५/१पातयित्वा धरापृष्ठे निष्पिपेष गतायुषम् ।
 १८३.६५/२कृष्णस्तोशलकं भूयो मल्लराजं मडाबलम् ॥ १८३.६५ ॥
- १८३.६६/१वाममुष्टिप्रदारेण पातयामास भूतले ।
 १८३.६६/२यागूरे निहतो मल्ले मुष्टिके च निपातिते ॥ १८३.६६ ॥
- १८३.६७/१नीते क्षयं तोशलके सर्वे मल्लाः प्रदुद्रुवुः ।
 १८३.६७/२ववल्गातुस्तदा रङ्गे कृष्णसंकर्षणावुभौ ॥ १८३.६७ ॥
- १८३.६८/१समानवयसो गोपान् बलाद् आकृष्य उर्षितौ ।

- १८३.६८/२कंसोऽपि कोपरकृताक्षः प्राडोऽथैव्ययितान् नरान् ॥ १८३.६८ ॥
- १८३.६९/१गोपावेतौ समाशौधान् निष्कम्येतां अलाद् एतः ।
- १८३.६९/२नन्दोऽपि गृह्यतां पापो निगडैराशु अर्धताम् ॥ १८३.६९ ॥
- १८३.७०/१अवृद्धार्द्धेण दण्डेन वसुदेवोऽपि वध्यताम् ।
- १८३.७०/२वल्गान्ति गोपाः कृष्णेन ये येमे सखिताः पुनः ॥ १८३.७० ॥
- १८३.७१/१गावो द्वियन्तामेषां य यञ्च्यस्ति वसु किञ्चन ।
- १८३.७१/२अथेवमाज्ञापयन्तं तं प्रहस्य मधुसूदनः ॥ १८३.७१ ॥
- १८३.७२/१उत्पत्यारुह्य तन्मञ्चं कंसं जग्राह वेगितः ।
- १८३.७२/२केशेष्वकृष्य विगलत्+ । किरीटमवनीतले ॥ १८३.७२ ॥
- १८३.७३/१स कंसं पातयामास तस्योपरि पपात य ।
- १८३.७३/२निःशेषजगदाधार+ । गुरुणा पततोपरि ॥ १८३.७३ ॥
- १८३.७४/१कृष्णेन त्याजितः प्राणान् उग्रसेनात्मजो नृपः ।
- १८३.७४/२मृतस्य केशेषु तदा गृहीत्वा मधुसूदनः ॥ १८३.७४ ॥
- १८३.७५/१अर्धं देहं कंसस्य रङ्गमध्ये मलाभलः ।
- १८३.७५/२गौरवेणातिमहता परिपातेन कृष्यता ॥ १८३.७५ ॥
- १८३.७६/१कृता कंसस्य देहेन वेगितेन मलात्मना ।
- १८३.७६/२कंसे गृहीते कृष्णेन तद्भ्राताभ्यागतो रुषा ॥ १८३.७६ ॥
- १८३.७७/१सुनामा अलभद्रेण वीलयैव निपातितः ।
- १८३.७७/२ततो ङाङ्कृतं सर्वमासीत् तद् रङ्गमाण्डलम् ॥ १८३.७७ ॥
- १८३.७८/१अवज्ञया हतं कृष्णा कृष्णेन मथुरेश्वरम् ।
- १८३.७८/२कृष्णोऽपि वसुदेवस्य पादौ जग्राह सत्वरम् ॥ १८३.७८ ॥
- १८३.७९/१देवक्याश्च मलाभाडुर्भलदेवसलायवान् ।
- १८३.७९/२उत्थाप्य वसुदेवस्तु देवकी य जनार्दनम् ।
- १८३.७९/३मृतजन्मोक्तवयनौ तावेव प्रएतौ स्थितौ ॥ १८३.७९ ॥
- १८३.८०/१वसुदेव उवाच । प्रसीद देवदेवेश देवानां प्रवर प्रभो ।
- १८३.८०/२तथावयोः प्रसादेन कृताभ्युद्धार केशव ॥ १८३.८० ॥
- १८३.८१/१आराधितो यद् भगवान् अवतीर्णो गृहे मम ।
- १८३.८१/२दुर्वृत्तनिधनार्थाय तेन नः पावितं कुलम् ॥ १८३.८१ ॥

१८३.८२/१त्वमन्तः सर्वभूतानां सर्वभूतोष्ववस्थितः ।
 १८३.८२/२वर्तते य समस्तात्मंस्त्वत्तो भूतभविष्यती ॥ १८३.८२ ॥
 १८३.८३/१यज्ञो त्वमिज्यसेऽयिन्य सर्वदेवमयाभ्युत ।
 १८३.८३/२त्वमेव यज्ञो यज्वा य यज्ञानां परमेश्वर ॥ १८३.८३ ॥
 १८३.८४/१सापह्वं मम मनो यद् अेतत् त्वयि जायते ।
 १८३.८४/२देवक्याश्चात्मज प्रीत्या तद् अत्यन्तविडम्बना ॥ १८३.८४ ॥
 १८३.८५/१त्वं कर्ता सर्वभूतानामनादिनिधनो भवान् ।
 १८३.८५/२कव य मे मानुषस्यैषा जिह्वा पुत्रेति वक्ष्यति ॥ १८३.८५ ॥
 १८३.८६/१जगद् अेतज्जगन्नाथ सम्भूतमपिलं यतः ।
 १८३.८६/२कया युक्त्या विना मायां सोऽस्मत्तः सम्भविष्यति ॥ १८३.८६ ॥
 १८३.८७/१यस्मिन् प्रतिष्ठितं सर्वं जगत् स्थावरज्जुगमम् ।
 १८३.८७/२स कोष्ठोत्सद्गशयनो मनुष्याज्जायते कथम् ॥ १८३.८७ ॥
 १८३.८८/१स त्वं प्रसीद परमेश्वर पाडि विश्वम् ।
 १८३.८८/२अंशावतारकरणैर्न ममासि पुत्रः ।
 १८३.८८/३आब्रह्मपादपमयं जगद् ईश सर्वम् ।
 १८३.८८/४यित्ते विमोक्षयसि किं परमेश्वरात्मन् ॥ १८३.८८ ॥
 १८३.८९/१मायाविमोक्षितदृशा तनयो ममेति ।
 १८३.८९/२कंसाद् भयं कृतवता तु मयातितीप्रम् ।
 १८३.८९/३नीतोऽसि गोकुलमरातिभयाकुलस्थ ।
 १८३.८९/४वृद्धिं गतोऽसि मम चैव गवामधीश ॥ १८३.८९ ॥
 १८३.९०/१कर्माणि रुद्रमरुदशिशतकृतनाम् ।
 १८३.९०/२साध्यानि यानि न भवन्ति निरीक्षितानि ।
 १८३.९०/३त्वं विषशुरीशजगतामुपकारहेतोः ।
 १८३.९०/४प्राप्तोऽसि नः परिगतः परमो विमोक्षः ॥ १८३.९० ॥
 १८४.१/१व्यास उवाच । तौ समुत्पन्नविज्ञानौ भगवत्कर्मदर्शनात् ।
 १८४.१/२देवकीवसुदेवौ तु दृष्ट्वा मायां पुनर्द्धरिः ॥ १८४.१ ॥
 १८४.२/१मोक्षाय यदुद्युक्तस्य विततान स वैषण्वीम् ।
 १८४.२/२उवाच याम्भ भोस्तात यिराद् उत्कण्ठितेन तु ॥ १८४.२ ॥

- १८४.३/१भवन्तौ कंसभीतेन दृष्टौ संकर्षणेन च ।
 १८४.३/२कुर्वतां याति यः कालो मातापित्रोरपूजनम् ॥ १८४.३ ॥
- १८४.४/१स वृथा क्लेशकारी वै साधूनामुपजायते ।
 १८४.४/२गुरुद्वेष्टिजातीनां मातापित्रोश्च पूजनम् ॥ १८४.४ ॥
- १८४.५/१कुर्वतः सकृदं जन्म देहिनस्तात जायते ।
 १८४.५/२तत् क्षन्तव्यमिदं सर्वमतिक्रमकृतं पितः ।
 १८४.५/३कंसवीर्यप्रतापाभ्यामावयोः परवश्ययोः ॥ १८४.५ ॥
- १८४.६/१व्यास उवाच । धृत्युक्त्वाथ प्राणभ्योभौ यद्वृध्द्वान् अनुकृमात् ।
 १८४.६/२पादानतिभिः सस्नेहं यङ्क्तुः पौरमानसम् ॥ १८४.६ ॥
- १८४.७/१कंसपत्न्यस्ततः कंसं परिवार्यं हतं भुवि ।
 १८४.७/२विलेपुर्मातरश्चास्य शोकदुःखपरिप्लुताः ॥ १८४.७ ॥
- १८४.८/१बहुप्रकारमस्वस्थाः पश्चात्तापातुरा हरिः ।
 १८४.८/२ताः समाश्रासयामास स्वयमस्त्राविलेक्षणः ॥ १८४.८ ॥
- १८४.९/१उग्रसेनं ततो बन्धान् भुमोच मधुसूदनः ।
 १८४.९/२अभ्यषिञ्च्यत् तथैवेनं निजराज्ये हतात्मजम् ॥ १८४.९ ॥
- १८४.१०/१राज्येऽभिषिक्तः कृषणेन यदुसिंहः सुतस्य सः ।
 १८४.१०/२यकार प्रेतकार्याणि ये चान्ये तत्र धातिताः ॥ १८४.१० ॥
- १८४.११/१कृतोर्ध्वदंडिकं चैनं सिंहासनगतं हरिः ।
 १८४.११/२उवाचाज्ञापय विभो यत् कार्यमविशङ्कया ॥ १८४.११ ॥
- १८४.१२/१ययातिशापाद् वंशोऽयमराज्यार्द्धोऽपि साम्प्रतम् ।
 १८४.१२/२मयि भृत्ये स्थिते देवान् आज्ञापयतु किं नृपैः ॥ १८४.१२ ॥
- १८४.१३/१धृत्युक्त्वा योऽग्रसेनं तु वायुं प्रति जगाद ह ।
 १८४.१३/२नृवाया चैव भगवान् केशवः कार्यमानुषः ॥ १८४.१३ ॥
- १८४.१४/१श्रीकृष्ण उवाच । गच्छेद्भ्रूहि वायो त्वमलं गर्वेण वासव ।
 १८४.१४/२दीयतामुग्रसेनाय सुधर्मा भवता सत्मा ॥ १८४.१४ ॥
- १८४.१५/१कृष्णो ब्रवीति राजार्द्धमेतद् रत्नमनुत्तमम् ।
 १८४.१५/२सुधर्माभ्यां सत्मा युक्तमस्यां यदुभिरासितुम् ॥ १८४.१५ ॥

१८४.१६/१व्यास उवाच । छत्युक्तः पवनो गत्वा सर्वमाह शयीपतिम् ।

१८४.१६/२६दौ सोऽपि सुधर्माभ्यां सभां वायोः पुरंदरः ॥ १८४.१६ ॥

१८४.१७/१वायुना यालृतां दिव्यां ते सभां यद्गुपुंगवाः ।

१८४.१७/२भुभुजुः सर्वरत्नाढ्यां गोविन्दभुजसंश्रयाः ॥ १८४.१७ ॥

१८४.१८/१विदिताभिलविज्ञानौ सर्वज्ञानमयावपि ।

१८४.१८/२शिष्याचार्यकुंभं वीरौ भ्यापयन्तौ यदूत्तमौ ॥ १८४.१८ ॥

१८४.१९/१ततः सांटीपनिं काश्यमवन्तिपुरवासिनम् ।

१८४.१९/२अस्त्रार्थं जग्मतुर्वीरौ बलदेवजनार्दनौ ॥ १८४.१९ ॥

१८४.२०/१तस्य शिष्यत्वमभ्येत्य गुरुवृत्तिपरौ हि तौ ।

१८४.२०/२दर्शयां यद्वतुर्वीरावाचारमभिले जने ॥ १८४.२० ॥

१८४.२१/१सरुडस्यं धनुर्वेदं ससंग्रहमधीयताम् ।

१८४.२१/२अडोरत्रैश्चतुःषष्टया तद् अद्भुतमभूद् द्विजः ॥ १८४.२१ ॥

१८४.२२/१सांटीपनिरसम्भाव्यं तयोः कर्मातिमानुषम् ।

१८४.२२/२विचिन्त्य तौ तदा मेने प्राप्तौ चन्द्रद्विवाकरौ ॥ १८४.२२ ॥

१८४.२३/१अस्त्रग्राममशेषं य प्रोक्तमात्रमवाप्य तौ ।

१८४.२३/२उच्यतुर्प्रियतां या ते दातव्या गुरुदक्षिणा ॥ १८४.२३ ॥

१८४.२४/१सोऽप्यतीन्द्रियमालोक्ष्य तयोः कर्म भडामतिः ।

१८४.२४/२अयायत मृतं पुत्रं प्रभासे लवणार्णवे ॥ १८४.२४ ॥

१८४.२५/१गृहीतास्त्रौ ततस्तौ तु गत्वा तं लवणोदधिम् ।

१८४.२५/२उच्युतुश्च गुरोः पुत्रो दीयतामिति सागरम् ॥ १८४.२५ ॥

१८४.२६/१कृताञ्जलिपुटश्चाब्धिस्तावथ द्विजसत्तमाः ।

१८४.२६/२उवाच न मया पुत्रो हृतः सांटीपनेरिति ॥ १८४.२६ ॥

१८४.२७/१दैत्यः पञ्चजनो नाम शङ्खरूपः स बालकम् ।

१८४.२७/२जग्राह सोऽस्ति सलिले ममैवासुरसूदन ॥ १८४.२७ ॥

१८४.२८/१छत्युक्तोऽन्तर्जलं गत्वा हत्वा पञ्चजनं तथा ।

१८४.२८/२कृष्णो जग्राह तस्यास्थि+ । प्रभवं शङ्खमुत्तमम् ॥ १८४.२८ ॥

१८४.२९/१यस्य नादेन दैत्यानां बलहानिः प्रजायते ।

१८४.२९/२देवानां वर्धते तेजो यात्यधर्मश्च संक्षयम् ॥ १८४.२९ ॥

- १८४.३०/१तं पाञ्चजन्ममापूर्य गत्वा यमपुरीं हरिः ।
 १८४.३०/२बलदेवश्च बलवाग्ं जित्वा वैवस्वतं यमम् ॥ १८४.३० ॥
- १८४.३१/१तं बालं यातनासंस्थं यथापूर्वशरीरिणम् ।
 १८४.३१/२पित्रे प्रदत्तवान् कृष्णो बलश्च बलिनां वरः ॥ १८४.३१ ॥
- १८४.३२/१मथुरां च पुनः प्राप्तावुग्रसेनेन पालिताम् ।
 १८४.३२/२प्रलुष्टपुरुषस्त्रीकावुभौ रामजनार्दनौ ॥ १८४.३२ ॥
- १८५.१/१व्यास उवाच । जरासंधसुते कंस उपयेमे मडाबलः ।
 १८५.१/२अस्तिः प्रामिश्च भो विप्रास्तयोर्भर्तृदणं हरिम् ॥ १८५.१ ॥
- १८५.२/१मडाबलपरीवारो मागधाधिपतिर्बली ।
 १८५.२/२रुन्तुमभ्यायथौ कोपाज्जरासंधः सयादवम् ॥ १८५.२ ॥
- १८५.३/१उपेत्य मथुरां सोऽथ रुरोध मगधेश्वरः ।
 १८५.३/२अक्षौडिणीभिः सैन्यस्य त्रयोविंशतिभिर्वृतः ॥ १८५.३ ॥
- १८५.४/१निष्कम्याल्पपरीवारावुभौ रामजनार्दनौ ।
 १८५.४/२युयुधाते समं तस्य बलिनौ बलिसैनिकैः ॥ १८५.४ ॥
- १८५.५/१ततो बलश्च कृष्णश्च मतिं यके मडाबलः ।
 १८५.५/२आयुधानां पुराणानामादाने मुनिसत्तमाः ॥ १८५.५ ॥
- १८५.६/१अनन्तरं यकशाङ्गं तूणौ याप्यक्षयौ शरैः ।
 १८५.६/२आकाशाद् आगतौ वीरौ तदा कौमोदकी गदा ॥ १८५.६ ॥
- १८५.७/१दलं च बलभद्रस्य गगनाद् आगमत् करम् ।
 १८५.७/२बलस्याभिमतं विप्राः सुनन्दं मुशलं तथा ॥ १८५.७ ॥
- १८५.८/१ततो युद्धे पराजित्य स्वसैन्यं मगधाधिपम् ।
 १८५.८/२पुरीं विविशतुर्वीरावुभौ रामजनार्दनौ ॥ १८५.८ ॥
- १८५.९/१जिते तस्मिन् सुदुर्वृत्ते जरासंधे द्विजोत्तमाः ।
 १८५.९/२श्रुवमाने गते तत्र कृष्णो मेने न तं जितम् ॥ १८५.९ ॥
- १८५.१०/१पुनरप्याजगामाथ जरासंधो बलान्वितः ।
 १८५.१०/२जितश्च रामकृष्णाभ्यामपकृत्य द्विजोत्तमाः ॥ १८५.१० ॥
- १८५.११/१६श याष्टौ च संग्रामान् श्रेयमत्यन्तदुर्मदः ।

- ૧૯૫.૧૧/૨ચદુભિર્માંગધો રાજા ચક્રે કૃષ્ણપુરોગમૈઃ ॥ ૧૯૫.૧૧ ॥
- ૧૯૫.૧૨/૧સર્વેષ્વેવ ચ યુદ્ધેષુ યદુભિઃ સ પરાજિતઃ ।
- ૧૯૫.૧૨/૨અપકાન્તો જરાસંઘઃ સ્વલ્પસૈન્યૈર્બલાધિકઃ ॥ ૧૯૫.૧૨ ॥
- ૧૯૫.૧૩/૧તદ્ બલં યાદવાનાં વૈ રક્ષિતં યદ્ અનેકશઃ ।
- ૧૯૫.૧૩/૨તત્ તુ સંનિધિમાહાત્મ્યં વિષ્ણોરંશસ્ય ચક્રિણઃ ॥ ૧૯૫.૧૩ ॥
- ૧૯૫.૧૪/૧મનુષ્યધર્મશીલસ્ય લીલા સા જગતઃ પતેઃ ।
- ૧૯૫.૧૪/૨અસ્ત્રાણ્યનેકરૂપાણિ યદ્ અરાતિષુ મુચ્યતિ ॥ ૧૯૫.૧૪ ॥
- ૧૯૫.૧૫/૧મનસૈવ જગત્સૃષ્ટિ+ । સંહારં તુ કરોતિ યઃ ।
- ૧૯૫.૧૫/૨તસ્યારિપક્ષક્ષપણે કિયાન્ ઉદ્ધમવિસ્તરઃ ॥ ૧૯૫.૧૫ ॥
- ૧૯૫.૧૬/૧તથાપિ ચ મનુષ્યાણાં ધર્મસ્તદનુવર્તનમ્ ।
- ૧૯૫.૧૬/૨કુર્વન્ બલવતા સંધિં હીનૈર્યુદ્ધં કરોત્યસૌ ॥ ૧૯૫.૧૬ ॥
- ૧૯૫.૧૭/૧સામ ચોપપ્રદાનં ચ તથા ભેદં ચ દર્શયન્ ।
- ૧૯૫.૧૭/૨કરોતિ દાણપાતં ચ ક્વચિદ્ એવ પલાયનમ્ ॥ ૧૯૫.૧૭ ॥
- ૧૯૫.૧૮/૧મનુષ્યદેહિનાં ચેષ્ટામિત્યેવમનુવર્તતે ।
- ૧૯૫.૧૮/૨લીલા જગત્પતેસ્તસ્ય *ચ્છન્દતઃ સમ્પ્રવર્તતે ॥ ૧૯૫.૧૮ ॥
- ૧૯૬.૧/૧વ્યાસ ઉવાચ । ગાર્ગ્ય ગોષ્ઠે દ્વિજો શ્યાલઃ ષણ્ઠ ઇત્યુક્તવાન્ દ્વિજાઃ ।
- ૧૯૬.૧/૨ચદૂનાં સંનિધૌ સર્વે જહસુર્યાદવાસ્તદા ॥ ૧૯૬.૧ ॥
- ૧૯૬.૨/૧તતઃ કોપસમાવિષ્ઠો દક્ષિણાપથમેત્ય સઃ ।
- ૧૯૬.૨/૨સુતમિચ્છંસ્તપસ્તેપે ચદુચક્રભયાવહમ્ ॥ ૧૯૬.૨ ॥
- ૧૯૬.૩/૧આરાધયન્ મહાદેવં સોડયશ્ચૂર્ણમભક્ષયત્ ।
- ૧૯૬.૩/૨દદૌ વરં ચ તુષ્ટોડસૌ વર્ષે દ્વાદશકે હરઃ ॥ ૧૯૬.૩ ॥
- ૧૯૬.૪/૧સમ્ભાવયામાસ સ તં યવનેશો હ્યનાત્મજમ્ ।
- ૧૯૬.૪/૨તદ્ધોષિત્સંગમાચ્યાસ્ય પુત્રોડભૂદ્ અલિસપ્રભઃ ॥ ૧૯૬.૪ ॥
- ૧૯૬.૫/૧તં કાલયવનં નામ રાજ્યે સ્વે યવનેશ્વરઃ ।
- ૧૯૬.૫/૨અભિષિચ્ય વનં યાતો વજ્રાગ્રકઠિનોરસમ્ ॥ ૧૯૬.૫ ॥
- ૧૯૬.૬/૧સ તુ વીર્યમદોન્મત્તઃ પૃથિવ્યાં બલિનો નૃપાન્ ।
- ૧૯૬.૬/૨પપ્રચ્છ નારદશ્ચાસ્મૈ કથયામાસ યાદવાન્ ॥ ૧૯૬.૬ ॥

- १८६.७/१भवेच्छकोटिसलस्राणां सलस्रैः सोऽपि संवृतः ।
 १८६.७/२गजश्वरथसम्पन्नैश्चकार परमोधमम् ॥ १८६.७ ॥
- १८६.८/१प्रययौ यातवच्छिन्नैः प्रयाणैः स दिने दिने ।
 १८६.८/२यादवान् प्रति सामर्षो मुनयो मथुरां पुरीम् ॥ १८६.८ ॥
- १८६.९/१कृष्णोऽपि चिन्तयामास क्षपितं यादवं बलम् ।
 १८६.९/२यवनेन समालोक्य मागधः सम्प्रयास्यति ॥ १८६.९ ॥
- १८६.१०/१मागधस्य बलं क्षीणं स कालयवनो बली ।
 १८६.१०/२उन्ता तद् एतमायातं यदूनां व्यसनं द्विधा ॥ १८६.१० ॥
- १८६.११/१तस्माद् दुर्गं कश्चिन्मि यदूनामतिदुर्जयम् ।
 १८६.११/२स्त्रियोऽपि यत्र युध्येयुः किं पुनर्वृष्णियादवाः ॥ १८६.११ ॥
- १८६.१२/१मधि मत्ते प्रमत्ते वा सुप्ते प्रवसितेऽपि वा ।
 १८६.१२/२यादवाभिभवं दृष्ट्वा मा कुर्वन् वैशिणोऽधिकम् ॥ १८६.१२ ॥
- १८६.१३/१धृति संचिन्त्य गोविन्दो योजनानि मलोदधिम् ।
 १८६.१३/२यथाये द्वादश पुरीं द्वारकां तत्र निर्ममे ॥ १८६.१३ ॥
- १८६.१४/१मलोद्यानां मलावप्रां तडागशतशोभिताम् ।
 १८६.१४/२प्राकारशतसम्भाधामिन्द्रस्येवामरावतीम् ॥ १८६.१४ ॥
- १८६.१५/१मथुरावासिनं लोकं तत्रानीय जनार्दनः ।
 १८६.१५/२आसन्ने कालयवने मथुरां य स्वयं ययौ ॥ १८६.१५ ॥
- १८६.१६/१बहिरावासिते सैन्ये मथुराया निरायुधः ।
 १८६.१६/२निर्जगाम स गोविन्दो ददर्श यवनश्च तम् ॥ १८६.१६ ॥
- १८६.१७/१स ज्ञात्वा वासुदेवं तं बाहुप्रहरणो नृपः ।
 १८६.१७/२अनुयातो मलयोगिन् ोलेतोभिः प्राप्यते न यः ॥ १८६.१७ ॥
- १८६.१८/१तेनानुयातः कृष्णोऽपि प्रविवेश मलागुडाम् ।
 १८६.१८/२यत्र शेते मलावीर्यो मुयुकुन्दो नरेश्वरः ॥ १८६.१८ ॥
- १८६.१९/१सोऽपि प्रविष्टो यवनो दृष्ट्वा शय्यागतं नरम् ।
 १८६.१९/२पादेन ताडयामास कृष्णं मत्वा स दुर्मतिः ॥ १८६.१९ ॥
- १८६.२०/१दृष्टमात्रश्च तेनासौ जज्ज्वाल यवनोऽग्निना ।
 १८६.२०/२तत्कोपजेन मुनयो बस्मीभूतश्च तत्क्षणात् ॥ १८६.२० ॥

- ૧૯૬.૨૧/૧સ હિ દેવાસુરે યુદ્ધે ગત્વા જિત્વા મહાસુરાન્ ।
 ૧૯૬.૨૧/૨નિદ્રાર્તઃ સુમહાકાલં નિદ્રાં વપ્ત્રે વરં સુરાન્ ॥ ૧૯૬.૨૧ ॥
- ૧૯૬.૨૨/૧પ્રોક્તાશ્ચ દેવૈઃ સંસુમં યસ્ત્વામુત્થાપયિષ્યતિ ।
 ૧૯૬.૨૨/૨દેહજેનાગ્નિના સઘઃ સ તુ ભસ્મીભવિષ્યતિ ॥ ૧૯૬.૨૨ ॥
- ૧૯૬.૨૩/૧એવં દગ્ધ્વા સ તં પાપં દૃષ્ટ્વા ચ મધુસૂદનમ્ ।
 ૧૯૬.૨૩/૨કસ્ત્વમિત્યાહ સોડપ્યાહ જાતોડહં શશિનઃ કુલે ॥ ૧૯૬.૨૩ ॥
- ૧૯૬.૨૪/૧વસુદેવસ્ય તનયો યદુવંશસમુદ્ભવઃ ।
 ૧૯૬.૨૪/૨મુચુક્ત્નોડપિ તચ્છ્રુત્વા વૃદ્ધગાર્ગ્યવચઃ સ્મરન્ ॥ ૧૯૬.૨૪ ॥
- ૧૯૬.૨૫/૧સંસ્મૃત્ય પ્રણિપત્યૈનં સર્વં સર્વેશ્વરં હરિમ્ ।
 ૧૯૬.૨૫/૨પ્રાહ જ્ઞાતો ભવાન્ વિષ્ણોરંશસ્ત્વં પરમેશ્વરઃ ॥ ૧૯૬.૨૫ ॥
- ૧૯૬.૨૬/૧પુરા ગાર્ગ્યેણ કથિતમષ્ટાવિંશતિમે યુગે ।
 ૧૯૬.૨૬/૨દ્વાપરાન્તે હરેર્જન્મ યદુવંશે ભવિષ્યતિ ॥ ૧૯૬.૨૬ ॥
- ૧૯૬.૨૭/૧સ ત્વં પ્રાપ્નો ન સદિહો મર્त्याનામુપકારકૃત્ ।
 ૧૯૬.૨૭/૨તથા હિ સુમહત્ તેજો નાલં સોદ્ભુમહં તવ ॥ ૧૯૬.૨૭ ॥
- ૧૯૬.૨૮/૧તથા હિ સુમહાભ્ભોદ+ । ધ્વનિધીરતરં તતઃ ।
 ૧૯૬.૨૮/૨વાક્યં તમિતિ હોવાય યુષ્માત્પાદસુલાલિતમ્ ॥ ૧૯૬.૨૮ ॥
- ૧૯૬.૨૯/૧દેવાસુરે મહાયુદ્ધે દૈત્યાશ્ચ સુમહાભટાઃ ।
 ૧૯૬.૨૯/૨ન શેકુસ્તે મહત્ તેજસ્તત્ તેજો ન સહામ્યહમ્ ॥ ૧૯૬.૨૯ ॥
- ૧૯૬.૩૦/૧સંસારપતિતસ્યૈકો જન્તોસ્ત્વં શરણં પરમ્ ।
 ૧૯૬.૩૦/૨સમ્પ્રસીદ પ્રપન્નાર્તિ+ અર્તા હર મમાશુભમ્ ॥ ૧૯૬.૩૦ ॥
- ૧૯૬.૩૧/૧ત્વં પયોનિધયઃ શૈલાઃ સરિતશ્ચ વનાનિ ચ ।
 ૧૯૬.૩૧/૨મેદિની ગગનં વાયુરાપોડગ્નિસ્ત્વં તથા પુમાન્ ॥ ૧૯૬.૩૧ ॥
- ૧૯૬.૩૨/૧પુંસઃ પરતરં સર્વં વ્યાપ્ય જન્મ વિકલ્પવત્ ।
 ૧૯૬.૩૨/૨શબ્દાદિહીનમજરં વૃદ્ધિક્ષયવિવર્જિતમ્ ॥ ૧૯૬.૩૨ ॥
- ૧૯૬.૩૩/૧ત્વત્તોડમરાસ્તુ પિતરો યક્ષગન્ધર્વરાક્ષસાઃ ।
 ૧૯૬.૩૩/૨સિદ્ધાશ્ચાપ્સરસસ્ત્વત્તો મનુષ્યાઃ પશવઃ ખગાઃ ॥ ૧૯૬.૩૩ ॥
- ૧૯૬.૩૪/૧સરીસૃપા મૃગાઃ સર્વે ત્વત્તશ્ચૈવ મહીરુહાઃ ।

- १८६.३४/२यस्य भूतं भविष्यद् वा किञ्चिद् अत्र यथाचरे ॥ १८६.३४ ॥
- १८६.३५/१अमूर्तं मूर्तमथवा स्थूलं सूक्ष्मतरं तथा ।
- १८६.३५/२तत् सर्वं त्वं जगत्कर्तृनास्ति किञ्चित् त्वया विना ॥ १८६.३५ ॥
- १८६.३६/१मया संसारयुक्तेऽस्मिन् भ्रमता भगवन् सदा ।
- १८६.३६/२तापत्रयाभिभूतेन न प्राप्ता निर्वृतिः क्वचित् ॥ १८६.३६ ॥
- १८६.३७/१दुःखान्येव सुखानीति मृगतृष्णाजलाशयः ।
- १८६.३७/२मया नाथ गृहीतानि तानि तापाय मेऽभवन् ॥ १८६.३७ ॥
- १८६.३८/१राज्यमुर्वी बलं कोशो मित्रपक्षस्तथात्मजाः ।
- १८६.३८/२भार्या भृत्यजना ये य शब्दाद्या विषयाः प्रभो ॥ १८६.३८ ॥
- १८६.३९/१सुभुङ्क्ष्या मया सर्वं गृहीतमिदमव्यय ।
- १८६.३९/२परिश्रामे य देवेश तापात्मकमभून् मम ॥ १८६.३९ ॥
- १८६.४०/१देवलोऽकगतिं प्राप्नो नाथ देवगणोऽपि हि ।
- १८६.४०/२मत्तः साहाय्यकामोऽभूच्छाश्वती कुत्र निर्वृतिः ॥ १८६.४० ॥
- १८६.४१/१त्वामनाराध्यं जगतां सर्वेषां प्रभवास्पदम् ।
- १८६.४१/२शाश्वती प्राप्यते केन परमेश्वर निर्वृतिः ॥ १८६.४१ ॥
- १८६.४२/१त्वन्मायामूढमनसो जन्ममृत्युजरादिकान् ।
- १८६.४२/२अवाप्य पापान् पश्यन्ति प्रेतराजानमन्तरा ॥ १८६.४२ ॥
- १८६.४३/१ततः पाशशतैर्बद्धा नरकेष्वतिदारुणाम् ।
- १८६.४३/२प्राप्नुवन्ति मर्त्यं दुःखं विश्वरूपमिदं तव ॥ १८६.४३ ॥
- १८६.४४/१अहमत्यन्तविषयी भोऽहितस्तव मायया ।
- १८६.४४/२ममत्वागाधगर्तान्ते भ्रमामि परमेश्वर ॥ १८६.४४ ॥
- १८६.४५/१सोऽहं त्वां शरणमपारमेशमीज्यम् ।
- १८६.४५/२सम्प्राप्तः परमपदं यतो न किञ्चित् ।
- १८६.४५/३संसारश्रमपरितापतप्तयेता ।
- १८६.४५/४निर्विण्णो परिणतधाम्नि सांभवाषः ॥ १८६.४५ ॥
- १८७.१/१व्यास उवाच । इत्थं स्तुतस्तदा तेन भुयुक्नुन्तेन धीमता ।
- १८७.१/२प्राडेशः सर्वभूतानामनादिनिधनो हरिः ॥ १८७.१ ॥
- १८७.२/१श्रीकृष्ण उवाच । यथाभिवान्छितांल्लोकान् दिव्यान् गच्छ नरेश्वर ।

- १८७.२/२अव्याडतपरैश्वर्यो मत्प्रसाद्योपबृडितः ॥ १८७.२ ॥
- १८७.३/१भुक्त्वा द्विव्यान् मलाभोगान् भविष्यसि मलाकुले ।
- १८७.३/२जातिस्मरो मत्प्रसादात् ततो मोक्षमवाप्स्यसि ॥ १८७.३ ॥
- १८७.४/१व्यास उवाच । धृत्युक्तः प्रणिपत्येशं जगतामथ्युतं नृपः ।
- १८७.४/२गुडामुभाद् विनिष्कान्तो दृष्टो सोऽल्पकान् नरान् ॥ १८७.४ ॥
- १८७.५/१ततः कवियुगं ज्ञात्वा प्राप्तं तमुं ततो नृपः ।
- १८७.५/२नरनारायणस्थानं प्रययौ गन्धमादनम् ॥ १८७.५ ॥
- १८७.६/१कृष्णोऽपि धातयित्वा रिमुपायेन छि तद्भलम् ।
- १८७.६/२रज्ज्वाळ मथुरामेत्य उस्त्यश्चस्थन् नो ज्जवलम् ॥ १८७.६ ॥
- १८७.७/१आनीय योऽसेनाय द्वारवत्यां न्यवेदयत् ।
- १८७.७/२पराम्बिभवनिःशङ्कुं भलूव य यदोः कुलम् ॥ १८७.७ ॥
- १८७.८/१भलदेवोऽपि विप्रेन्द्राः प्रशान्ताम्बिलविग्रहः ।
- १८७.८/२ज्ञातिदर्शनसोऽत्कण्ठः प्रययौ नन्दगोकुलम् ॥ १८७.८ ॥
- १८७.९/१ततो गोपाश्च गोप्यश्च यथापूर्वममित्रजित् ।
- १८७.९/२तथैवाभ्यवदत् प्रेमणा बहुमानपुरःसरम् ॥ १८७.९ ॥
- १८७.१०/१कैश्चापि सम्पश्चिष्यक्तः कांश्चित् स परिषस्वजे ।
- १८७.१०/२डासं चक्रे समं कैश्चिद् गोपगोपीजनैस्तथा ॥ १८७.१० ॥
- १८७.११/१प्रियाण्यनेकान्यवदन् गोपास्तत्र उलायुधम् ।
- १८७.११/२गोप्यश्च प्रेममुदितः प्रोयुः सेर्षमथापराः ॥ १८७.११ ॥
- १८७.१२/१गोप्यः पप्रच्छुरपरा नागरीजनवल्लभः ।
- १८७.१२/२कञ्चिद् आस्ते सुभं कृष्णश्चलत्प्रेमरसाकुलः ॥ १८७.१२ ॥
- १८७.१३/१अस्मभ्येष्टोपडसनं न कञ्चित् पुरयोषिताम् ।
- १८७.१३/२सौभाग्यमानमधिकं करोति क्षणसौर्द्धः ॥ १८७.१३ ॥
- १८७.१४/१कञ्चित् स्मरति नः कृष्णो गीतानुगमनं कृतम् ।
- १८७.१४/२अभ्यसौ मातरं द्रष्टुं सकृद् अथागमिष्यति ॥ १८७.१४ ॥
- १८७.१५/१अथवा किं तदावापैः कियन्तामपराः कथाः ।
- १८७.१५/२यद् अस्माभिर्विना तेन विनास्माकं भविष्यति ॥ १८७.१५ ॥

- १८७.१६/१पिता माता तथा भ्राता भर्ता बन्धुजनश्च कः ।
 १८७.१६/२न त्यक्तस्तत्कृतेऽस्माभिरकृतज्ञस्ततो हि सः ॥ १८७.१६ ॥
- १८७.१७/१तथापि कश्चिद् आत्मीयमिडागमनसंश्रयम् ।
 १८७.१७/२करोति कृष्णो वक्तव्यं भवता वचनामृतम् ॥ १८७.१७ ॥
- १८७.१८/१दामोदरोऽसौ गोविन्दः पुरस्त्रीसक्तमानसः ।
 १८७.१८/२अपेतप्रीतिरस्मासु दुर्दर्शः प्रतिभाति नः ॥ १८७.१८ ॥
- १८७.१९/१व्यास उवाच । आमन्त्रितः स कृष्णोति पुनर्दामोदरेति य ।
 १८७.१९/२जलसुः सुस्वरं गोप्यो हरिणा कृष्टयेतसः ॥ १८७.१९ ॥
- १८७.२०/१संदेशैः सौम्यमधुरैः प्रेमगर्भैरगर्वितैः ।
 १८७.२०/२रामेणाश्वासिता गोप्यः कृष्णस्यातिमधुस्वरैः ॥ १८७.२० ॥
- १८७.२१/१गोपैश्च पूर्ववद् रामः परिडासमनोहरैः ।
 १८७.२१/२कथाश्चकार प्रेम्णा य सः तैर्ब्रह्ममिषु ॥ १८७.२१ ॥
- १८८.१/१व्यास उवाच । वने विहरतस्तस्य सः गोपैर्महात्मनः ।
 १८८.१/२मानुषश्छन्नरूपस्य शेषस्य धरणीभृतः ॥ १८८.१ ॥
- १८८.२/१निष्पादितोरुकार्यस्य कार्यैर्लौवावतारिणः ।
 १८८.२/२उपभोगार्थमत्यर्थं वरुणः प्राड वारुणीम् ॥ १८८.२ ॥
- १८८.३/१वरुण उवाच । अभीष्टां सर्वदा ह्यस्य मद्विरे त्वं मलौजसः ।
 १८८.३/२अनन्तस्थोपभोगाय तस्य गच्छ मुद्दे शुभे ॥ १८८.३ ॥
- १८८.४/१व्यास उवाच । छत्युक्ता वारुणी तेन संनिधानमथाकरोत् ।
 १८८.४/२वृन्दान्ततोत्पन्नः । कदम्बतरुकोटरे ॥ १८८.४ ॥
- १८८.५/१विचरन् बलदेवोऽपि मद्विरागन्धमुद्दतम् ।
 १८८.५/२आघ्राय मद्विराडर्षमवापाथ पुरातनम् ॥ १८८.५ ॥
- १८८.६/१ततः कदम्बात् सः स मधुधारां स लाङ्गली ।
 १८८.६/२पतन्ती वीक्ष्य मुनयः प्रययौ परमां मुदम् ॥ १८८.६ ॥
- १८८.७/१पपौ य गोपगोपीभिः समवेतो मुदान्वितः ।
 १८८.७/२उपगीयमानो ललितं गीतवाद्यविशारदैः ॥ १८८.७ ॥
- १८८.८/१श्रमतोऽत्यन्तघर्माग्भः । कण्डिकाभौक्तिः कोज्ज्वलः ।
 १८८.८/२आगच्छ यमुने स्नातुमिच्छामीत्याड विह्वलः ॥ १८८.८ ॥

૧૯૮.૯/૧૮૨૨ વાચં નદી સા તુ મત્તોક્તામવમન્ય વૈ ।
 ૧૯૮.૯/૨નાજગામ તતઃ કુદ્ધો હલં જગ્રાહ લાડુગલી ॥ ૧૯૮.૯ ॥
 ૧૯૮.૧૦/૧ગૃહીત્વા તાં તટેનૈવ ચકર્ષ મદવિહ્વલઃ ।
 ૧૯૮.૧૦/૨પાપે નાયાસિ નાયાસિ ગમ્યતામિચ્છયાન્યતઃ ॥ ૧૯૮.૧૦ ॥
 ૧૯૮.૧૧/૧સા કૃષ્ટા તેન સહસા માર્ગં સંત્યજ્ય નિમ્નગા ।
 ૧૯૮.૧૧/૨ચત્રાસ્તે બલદેવોડસૌ પ્લાવયામાસ તદ્ વનમ્ ॥ ૧૯૮.૧૧ ॥
 ૧૯૮.૧૨/૧શરીરિણી તથોપેત્ય ત્રાસવિહ્વલલોચના ।
 ૧૯૮.૧૨/૨પ્રસીદિત્યબ્રવીદ્ રામં મુગ્ધ માં મુશલાયુધ ॥ ૧૯૮.૧૨ ॥
 ૧૯૮.૧૩/૧સોડબ્રવીદ્ અવજનાસિ મમ શૌર્યબલં યદિ ।
 ૧૯૮.૧૩/૨સોડહં ત્વાં હલપાતેન નચિષ્યામિ સહસ્રધા ॥ ૧૯૮.૧૩ ॥
 ૧૯૮.૧૪/૧વ્યાસ ઉવાચ । ઇત્યુક્તયાતિસંત્રસ્તસ્તયા નદ્યા પ્રસાદિતઃ ।
 ૧૯૮.૧૪/૨ભૂભાગે પ્લાવિતે તત્ર મુમોચ યમુનાં બલઃ ॥ ૧૯૮.૧૪ ॥
 ૧૯૮.૧૫/૧તતઃ સ્નાતસ્ય વૈ કાન્તિરાજગામ મહાવને ।
 ૧૯૮.૧૫/૨અવતંસોત્પલં ચારુ ગૃહીત્વૈકં ચ કુણ્ડલમ્ ॥ ૧૯૮.૧૫ ॥
 ૧૯૮.૧૬/૧વરુણપ્રહિતાં ચાસ્મૈ માલામમ્લાનપદ્મજામ્ ।
 ૧૯૮.૧૬/૨સમુદ્રાર્હે તથા વસ્ત્રે નીલે લક્ષ્મીરચચ્છત ॥ ૧૯૮.૧૬ ॥
 ૧૯૮.૧૭/૧કૃતાવતંસઃ સ તદા ચારુકુણ્ડલભૂષિતઃ ।
 ૧૯૮.૧૭/૨નીલામ્બરધરઃ સ્તગ્વી શુશુભે કાન્તિસંયુતઃ ॥ ૧૯૮.૧૭ ॥
 ૧૯૮.૧૮/૧ઇત્યં વિભૂષિતો રેમે તત્ર રામસ્તદા પ્રજે ।
 ૧૯૮.૧૮/૨માસદ્ર્યેન યાતશ્ચ પુનઃ સ મથુરાં પુરીમ્ ॥ ૧૯૮.૧૮ ॥
 ૧૯૮.૧૯/૧રેવતી ચૈવ તનયાં રૈવતસ્ય મહીપતેઃ ।
 ૧૯૮.૧૯/૨ઉપયેમે બલસ્તસ્યાં જહ્નાતે નિશઠોલ્કુકૌ ॥ ૧૯૮.૧૯ ॥
 ૧૯૮.૨૦/૧વ્યાસ ઉવાચ । ભીષ્મકઃ કુણ્ડિને રાજા વિદર્ભવિષયેડભવત્ ।
 ૧૯૮.૨૦/૨રુક્મિણી તસ્ય દૃહિતા રુક્મી ચૈવ સુતો દ્વિજાઃ ॥ ૧૯૮.૨૦ ॥
 ૧૯૮.૨૧/૧રુક્મિણી ચક્રમે કૃષ્ણઃ સા ચ તં ચારુહાસિની ।
 ૧૯૮.૨૧/૨ન દદૌ યાચતે ચૈનાં રુક્મી દ્વેષેણ ચક્રિણે ॥ ૧૯૮.૨૧ ॥
 ૧૯૮.૨૨/૧દદૌ સ શિશુપાલાય જરાસંધપ્રચોદિતઃ ।

१८८.३/२भीष्मको रुक्मिणा सार्धं रुक्मिणीमुत्तुविक्रमः ॥ १८८.३ ॥

१८८.४/१विवाहार्थं ततः सर्वे जरासंधमुपा नृपाः ।

१८८.४/२भीष्मकस्य पुरं जग्मुः शिशुपालश्च कुण्डिनम् ॥ १८८.४ ॥

१८८.५/१कृष्णोऽपि बलभद्राद्यैर्यदुभिः परिवारितः ।

१८८.५/२प्रययौ कुण्डिनं द्रष्टुं विवाहं यैद्यत्पतेः ॥ १८८.५ ॥

१८८.६/१श्रोभाविनि विवाहे तु तां कन्यां हृतवान् हरिः ।

१८८.६/२विपक्षभावमासाद्य रामाद्येष्वेव अन्येषु ॥ १८८.६ ॥

१८८.७/१ततश्च पौरुडः श्रीमान् दन्तवक्त्रो विदूरथः ।

१८८.७/२शिशुपालो जरासंधः शाल्वाद्याश्च महीभृतः ॥ १८८.७ ॥

१८८.८/१कुपितास्ते हरिं हन्तुं यद्गुरुद्योगमुत्तमम् ।

१८८.८/२निर्जिताश्च समागम्य रामाद्यैर्यदुपुंगवैः ॥ १८८.८ ॥

१८८.९/१कुण्डिनं न प्रवेक्ष्यामि अहत्वा युधि केशवम् ।

१८८.९/२कृत्वा प्रतिज्ञां रुक्मी यं हन्तुं कृष्णामिद्रुतः ॥ १८८.९ ॥

१८८.१०/१हत्वा बलं स नागाश्च न पत्तिस्थन्धनसंकुलम् ।

१८८.१०/२निर्जितः पातितश्चोर्व्यां लीलयैव स यडिणा ॥ १८८.१० ॥

१८८.११/१निर्जित्य रुक्मिणां सम्यग् उपयेमे स रुक्मिणीम् ।

१८८.११/२राक्षसेन विधानेन सम्प्राप्तो मधुसूदनः ॥ १८८.११ ॥

१८८.१२/१तस्यां जज्ञे यं प्रद्युम्नो मघनांशः स वीर्यवान् ।

१८८.१२/२जडार शम्भरो यं वै यो जघान यं शम्भरम् ॥ १८८.१२ ॥

२००.१/१मुनय उच्युः । शम्भरेण हृतो वीरः प्रद्युम्नः स कथं पुनः ।

२००.१/२शम्भरश्च मडावीर्यः प्रद्युम्नेन कथं हतः ॥ २००.१ ॥

२००.२/१व्यास उवाच । षष्ठेऽङ्गि जातमात्रे तु प्रद्युम्नं सूतिकागृहात् ।

२००.२/२ममैष हन्तेति द्विजा हृतवान् कालशम्भरः ॥ २००.२ ॥

२००.३/१नीत्वा शिक्षेप यैवैनं त्राडोऽग्रे लवणार्णवे ।

२००.३/२कल्लोलजनितावर्ते सुधीरे मकरालये ॥ २००.३ ॥

२००.४/१पतितं यैव तत्रैको मत्स्यो जग्राह बालकम् ।

२००.४/२न ममार यं तस्यापि जठरानलदीपितः ॥ २००.४ ॥

- २००.५/१मत्स्यबन्धैश्च मत्स्योऽसौ मत्स्यैरन्धैः सङ्घ द्विजाः ।
 २००.५/२घातितोऽसुरवर्थाय शम्भराय निवेदितः ॥ २००.५ ॥
- २००.६/१तस्य मायावती नाम पत्नी सर्वगृहेश्वरी ।
 २००.६/२कारयामास सूदानामाधिपत्यमनिन्दिता ॥ २००.६ ॥
- २००.७/१दासिते मत्स्यजठरे दृष्टे सातिशोभनम् ।
 २००.७/२कुमारं मन्मथतरोर्दग्धस्य प्रथमाङ्कुरम् ॥ २००.७ ॥
- २००.८/१कोऽयं कथमयं मत्स्य+ । जठरे समुपागतः ।
 २००.८/२घृत्येवं कौतुकाविष्टां तां तन्वीं प्राङ् नारदः ॥ २००.८ ॥
- २००.९/१नारद उवाच । अयं समस्तजगतां सृष्टिसंसारकारिणः ।
 २००.९/२शम्भरेण हृतः कृष्ण+ । तनयः सूतिकागृहात् ॥ २००.९ ॥
- २००.१०/१क्षिप्तः समुद्रे मत्स्येन निगीर्णस्ते वशं गतः ।
 २००.१०/२नररत्नमिदं सुष्ठु विश्रब्धा परिपालय ॥ २००.१० ॥
- २००.११/१व्यास उवाच । नारदेनैवमुक्ता सा पालयामास तं शिशुम् ।
 २००.११/२बाल्याद् अवातिरागोण उपातिशयमोडिता ॥ २००.११ ॥
- २००.१२/१स यदा यौवनाभोग+ । लूषितोऽलूढ् द्विजोत्तमाः ।
 २००.१२/२साम्बिलाषा तदा सा तु बलूव गजगामिनी ॥ २००.१२ ॥
- २००.१३/१मायावती ददौ यास्मै माया सर्वा मलात्मने ।
 २००.१३/२प्रद्युम्नायात्मभूताय तन्वस्तद्दृष्ट्येक्षणा ।
 २००.१३/३प्रसज्जन्ती तु तामाह स कार्ष्णिः कमललोचनः ॥ २००.१३ ॥
- २००.१४/१प्रद्युम्न उवाच । मातृभावं विहायैव किमर्थं
 वर्तसेऽन्यथा ॥ २००.१४ ॥
- २००.१५/१व्यास उवाच । सा यास्मै कथयामास न पुत्रस्त्वं ममेति वै ।
 २००.१५/२तनयं त्वामयं विष्णोर्हृतवान् कालशम्भरः ॥ २००.१५ ॥
- २००.१६/१क्षिप्तः समुद्रे मत्स्यस्य सम्प्राप्तो जठरान् मया ।
 २००.१६/२सा तु रोदिति ते माता कान्ताघायतिवत्सला ॥ २००.१६ ॥
- २००.१७/१व्यास उवाच । धृत्युक्तः शम्भरं युद्धे प्रद्युम्नः स समाह्वयत् ।
 २००.१७/२कोधाकुलीकृतमना युयुधे च मलाबलः ॥ २००.१७ ॥
- २००.१८/१उत्वा सैन्यमशेषं तु तस्य दैत्यस्य माधविः ।

- २००.१८/२सप्त माया व्यतिक्रम्य मायां संयुज्जेऽष्टमीम् ॥ २००.१८ ॥
- २००.१९/१तया जघान तं दैत्यं मायया कालशम्भरम् ।
- २००.१९/२उत्पत्य य तया सार्धमाजगाम पितुः पुरम् ॥ २००.१९ ॥
- २००.२०/१अन्तःपुरे य पतितं मायावत्या समन्वितम् ।
- २००.२०/२तं दृष्ट्वा दृष्टसंकल्पा बभूवुः कृष्णयोषितः ।
- २००.२०/३रुक्मिणी याज्वीत् प्रेम्णा *आसक्तदृष्टिरनिन्दिता ॥ २००.२० ॥
- २००.२१/१रुक्मिण्युवाच । धन्यायाः भल्वयं पुत्रो वर्तते नवयौवने ।
- २००.२१/२अस्मिन् वयसि पुत्रो मे प्रद्युम्नो यदि ज्वति ॥ २००.२१ ॥
- २००.२२/१सभाग्या जननी वत्स त्वया कापि विभूषिता ।
- २००.२२/२अथवा यादृशः स्नेहो मम यादृग् वपुश्च ते ।
- २००.२२/३उदरेरपत्यं सुव्यक्तं भवान् वत्स भविष्यति ॥ २००.२२ ॥
- २००.२३/१व्यास उवाच । अतस्मिन् अन्तरे प्राप्तः सङ् कृष्णेन नारदः ।
- २००.२३/२अन्तःपुरवरां देवीं रुक्मिणीं प्राङ् उर्षितः ॥ २००.२३ ॥
- २००.२४/१श्रीकृष्ण उवाच । अेष ते तनयः सुभु उत्वा शम्भरमागतः ।
- २००.२४/२दुतो येनाभवत् पूर्वं पुत्रस्ते सूतिकागृहात् ॥ २००.२४ ॥
- २००.२५/१यं मायावती भार्या तनयस्यास्य ते सती ।
- २००.२५/२शम्भरस्य न भार्ययं श्रूयतामत्र कारणम् ॥ २००.२५ ॥
- २००.२६/१मन्मथे तु गते नाशं तद्दृढवपरायणा ।
- २००.२६/२शम्भरं मोहयामास मायाऽपेण रुक्मिणि ॥ २००.२६ ॥
- २००.२७/१विवादाद्युपभोगेषु रुपं मायामयं शुभम् ।
- २००.२७/२दर्शयामास दैत्यस्य तस्येयं महिरेक्षणा ॥ २००.२७ ॥
- २००.२८/१कामोऽवतीर्णः पुत्रस्ते तस्येयं दयिता रतिः ।
- २००.२८/२विशङ्का नात्र कर्तव्या स्नुषेयं तव शोभना ॥ २००.२८ ॥
- २००.२९/१व्यास उवाच । ततो वर्षसमाविष्टौ रुक्मिणीकेशवौ तदा ।
- २००.२९/२नगरी य समस्ता सा साधु साध्वित्यभाषत ॥ २००.२९ ॥
- २००.३०/१यिरं नष्टेन पुत्रेण संगतां प्रेक्ष्य रुक्मिणीम् ।
- २००.३०/२अवाप विस्मयं सर्वो द्वावपत्यां जनस्तदा ॥ २००.३० ॥
- २०१.१/१व्यास उवाच । यारुद्रेषुं सुद्रेषुं य यारुद्रेडं य शोभनम् ।

- ૨૦૧.૧/૨સુષેણં ચારુગુમં ચ ભદ્રચારું તથાપરમ્ ॥ ૨૦૧.૧ ॥
- ૨૦૧.૨/૧ચારુવિન્દં સુચારું ચ ચારું ચ બલિનાં વરમ્ ।
- ૨૦૧.૨/૨રુક્મિણ્યજનયત્ પુત્રાન્ કન્યાં ચારુમતીં તથા ॥ ૨૦૧.૨ ॥
- ૨૦૧.૩/૧અન્યાશ્ચ ભાર્યાઃ કૃષ્ણસ્ય બભૂવુઃ સમ શોભનાઃ ।
- ૨૦૧.૩/૨કાલિન્દી મિત્રવિન્દા ચ સત્યા નાગ્રજિતી તથા ॥ ૨૦૧.૩ ॥
- ૨૦૧.૪/૧દેવી જામ્બવતી ચાપિ સદા તુષ્ટા તુ રોહિણી ।
- ૨૦૧.૪/૨મદ્રરાજસુતા ચાન્યા સુશીલા શીલમાણ્ડલા ॥ ૨૦૧.૪ ॥
- ૨૦૧.૫/૧સાત્રાજિતી સત્યભામા લક્ષ્મણા ચારુહાસિની ।
- ૨૦૧.૫/૨થોડશાત્ર સહસ્રાણિ સ્ત્રીણામન્યાનિ ચક્રિણઃ ॥ ૨૦૧.૫ ॥
- ૨૦૧.૬/૧પ્રદ્યુમ્નોડપિ મહાવીર્યો રુક્મિણસ્તનયાં શુભામ્ ।
- ૨૦૧.૬/૨સ્વયંવરસ્થાં જગ્રાહ સાપિ તં તનયં હરેઃ ॥ ૨૦૧.૬ ॥
- ૨૦૧.૭/૧તસ્થામસ્થાભવત્ પુત્રો મહાબલપરાક્રમઃ ।
- ૨૦૧.૭/૨અનિરુદ્ધો રણે રુદ્ધો વીર્યોદધિરર્ષિદમઃ ॥ ૨૦૧.૭ ॥
- ૨૦૧.૮/૧તસ્થાપિ રુક્મિણઃ પૌત્રીં વરયામાસ કેશવઃ ।
- ૨૦૧.૮/૨દૌહિત્રાય દદૌ રુકમી સ્પર્ધયન્ અપિ શૌરિણા ॥ ૨૦૧.૮ ॥
- ૨૦૧.૯/૧તસ્થા વિવાહે રામાદ્યા યાદવા હરિણા સહ ।
- ૨૦૧.૯/૨રુક્મિણો નગરં જગ્મુર્નામ્ના ભોજકટં દ્વિજાઃ ॥ ૨૦૧.૯ ॥
- ૨૦૧.૧૦/૧વિવાહે તત્ર નિર્વૃત્તે પ્રાદ્યુમ્નેઃ સુમહાત્મનઃ ।
- ૨૦૧.૧૦/૨કલિન્ગરાજપ્રમુખા રુક્મિણં વાક્યમબ્રુવન્ ॥ ૨૦૧.૧૦ ॥
- ૨૦૧.૧૧/૧કલિન્ગાદય ઊચુઃ । અનક્ષણો હલી ધૂતે તથાસ્ય વ્યસનં મહત્ ।
- ૨૦૧.૧૧/૨તન્ નયામો બલં તસ્માદ્ ધૂતેનૈવ મહાદ્યુતે ॥ ૨૦૧.૧૧ ॥
- ૨૦૧.૧૨/૧વ્યાસ ઉવાચ । તથેતિ તાન્ આહ નૃપાન્ રુકમી બલસમન્વિતઃ ।
- ૨૦૧.૧૨/૨સભાયાં સહ રામેણ ચક્રે ધૂતં ચ વૈ તદા ॥ ૨૦૧.૧૨ ॥
- ૨૦૧.૧૩/૧સહસ્રમેકં નિષ્કાણાં રુક્મિણા વિજિતો બલઃ ।
- ૨૦૧.૧૩/૨દ્વિતીયે દિવસે ચાન્યત્ સહસ્રં રુક્મિણા જિતઃ ॥ ૨૦૧.૧૩ ॥
- ૨૦૧.૧૪/૧તતો દશ સહસ્રાણિ નિષ્કાણાં પણમાદદે ।
- ૨૦૧.૧૪/૨બલભદ્રપ્રપન્નાનિ રુકમી ધૂતવિદાં વરઃ ॥ ૨૦૧.૧૪ ॥

- २०१.१५/१ततो जडासाथ बलं कलिङ्गाधिपतिर्द्विजाः ।
 २०१.१५/२दन्तान् विदर्शयन् मूढो रुक्मी थाड मदीकृतः ॥ २०१.१५ ॥
- २०१.१६/१रुक्मयुवाय । अविधोऽयं मडाधूते बलभद्रः पराजितः ।
 २०१.१६/२मृषैवाक्षावलेपत्वाद् योऽयं मेनेऽक्षकोविदम् ॥ २०१.१६ ॥
- २०१.१७/१दृष्ट्वा कलिङ्गराजं तु प्रकाशदशनाननम् ।
 २०१.१७/२रुक्मिणं यापि दुर्वाक्यं कोपं यक्ते उलायुधः ॥ २०१.१७ ॥
- २०१.१८/१व्यास उवाच । ततः कोपपरीतात्मा निष्कटिं उलायुधः ।
 २०१.१८/२गलडं जग्राड रुक्मी य ततस्त्वक्षान् अपातयत् ॥ २०१.१८ ॥
- २०१.१९/१अजयद् बलदेवोऽथ प्राडोश्चैरतं जितं मया ।
 २०१.१९/२ममेति रुक्मी प्राडोश्चैरलीकोक्तैरलं बलम् ॥ २०१.१९ ॥
- २०१.२०/१त्वयोक्तोऽयं गलडः सत्यं न ममैषोऽनुमोदितः ।
 २०१.२०/२अपेवं त्वया येद् विजितं न मया विजितं कथम् ॥ २०१.२० ॥
- २०१.२१/१ततोऽन्तरिक्षे वाग् उच्यैः प्राड गम्भीरनादिनी ।
 २०१.२१/२बलदेवस्य तं कोपं वर्धयन्ती मडात्मनः ॥ २०१.२१ ॥
- २०१.२२/१आकाशवाग् उवाच । जितं तु बलदेवेन रुक्मिणा भाषितं मृषा ।
 २०१.२२/२अनुकृत्वा वयनं किञ्चित् कृतं भवति कर्माणा ॥ २०१.२२ ॥
- २०१.२३/१व्यास उवाच । ततो बलः समुत्थाय क्रोधसंरक्तलोचनः ।
 २०१.२३/२जघानाष्टापदेनैव रुक्मिणं स मडाबलः ॥ २०१.२३ ॥
- २०१.२४/१कलिङ्गराजं थादाय विस्फुरन्तं बलाद् बलः ।
 २०१.२४/२बभञ्ज दन्तान् कुपितो यैः प्रकाशं जडास सः ॥ २०१.२४ ॥
- २०१.२५/१आकृष्य य मडास्तम्भं जातउपमयं बलः ।
 २०१.२५/२जघान ये तत्पक्षास्तान् भूभृतः कुपितो बलः ॥ २०१.२५ ॥
- २०१.२६/१ततो डाडाकृतं सर्वं पलायनपरं द्विजाः ।
 २०१.२६/२तद् राजमण्डलं सर्वं अब्रूव कुपिते बले ॥ २०१.२६ ॥
- २०१.२७/१बलेन निडतं श्रुत्वा रुक्मिणं मधुसूदनः ।
 २०१.२७/२नोवाय वयनं किञ्चिद् रुक्मिणीबलयोर्भयात् ॥ २०१.२७ ॥
- २०१.२८/१ततोऽनिरुद्धमादाय इतोद्ग्राहं द्विजोत्तमाः ।
 २०१.२८/२द्धारकामाजगामाय यद्दुयङ्कं सकेशवम् ॥ २०१.२८ ॥

- २०२.१/१व्यास उवाच । द्वास्वत्यां ततः शौरिं शङ्खस्त्रिभुवनेश्वरः ।
 २०२.१/२आजगामाथ मुनयो मत्तैरावतपृष्ठगः ॥ २०२.१ ॥
- २०२.२/१प्रविश्य द्वारकां सोऽथ समीपे च उरेस्तदा ।
 २०२.२/२कथयामास दैत्यस्य नरकस्य विच्छेदितम् ॥ २०२.२ ॥
- २०२.३/१धन्द्र उवाच । त्वया नाथेन देवानां मनुष्यत्वेऽपि तिष्ठता ।
 २०२.३/२प्रशमं सर्वदुःखानि नीतानि मधुसूदन ॥ २०२.३ ॥
- २०२.४/१तपस्विजनरक्षायै सोऽरिष्टो धेनुकस्तथा ।
 २०२.४/२प्रलम्बाधास्तथा केशी ते सर्वे निहतास्त्वया ॥ २०२.४ ॥
- २०२.५/१कंसः कुवलयपीडः पूतना बालघातिनी ।
 २०२.५/२नाशं नीतास्त्वया सर्वे येऽन्ये जगदुपद्रवाः ॥ २०२.५ ॥
- २०२.६/१युष्मद्दोर्दण्डसम्बुद्धिः । पश्चिन्नाते जगत्त्रये ।
 २०२.६/२यज्ञे यज्ञाडविः प्राश्य तृप्तिं यान्ति दिवौकसः ॥ २०२.६ ॥
- २०२.७/१सोऽहं साम्प्रतमायातो यन्निमित्तं जनार्दन ।
 २०२.७/२तच्छ्रुत्वा तत्प्रतीकारं । प्रयत्नं कर्तुमर्हसि ॥ २०२.७ ॥
- २०२.८/१भौमोऽयं नरको नाम प्राग्ज्योतिषपुरेश्वरः ।
 २०२.८/२करोति सर्वभूतानामपघातमर्हिदम ॥ २०२.८ ॥
- २०२.९/१देवसिद्धसुरादीनां नृपाणां च जनार्दन ।
 २०२.९/२उत्वा तु सोऽसुरः कन्या रुरोध निजमन्दिरे ॥ २०२.९ ॥
- २०२.१०/१छत्रं यत् सलिलस्त्रावि तज्जडार प्रचेतसः ।
 २०२.१०/२मन्दरस्य तथा शङ्खं धृतवान् मणिपर्वतम् ॥ २०२.१० ॥
- २०२.११/१अमृतस्त्राविणी दिव्ये मातुर्मेऽमृतकुण्डले ।
 २०२.११/२जडार सोऽसुरोऽदित्या वाञ्छत्यैरावतं द्विपम् ॥ २०२.११ ॥
- २०२.१२/१दुर्नीतमेतद् गोविन्द मया तस्य तवोदितम् ।
 २०२.१२/२यद् अत्र प्रतिकर्तव्यं तत् स्वयं परिमृश्यताम् ॥ २०२.१२ ॥
- २०२.१३/१व्यास उवाच । छति श्रुत्वा स्मितं कृत्वा भगवान् देवकीसुतः ।
 २०२.१३/२गृहीत्वा वासवं हस्ते समुत्तस्थौ वरासनात् ॥ २०२.१३ ॥
- २०२.१४/१संयिन्तितमुपारुण्य गरुडं गगनेयम् ।

- २०२.१४/२सत्यभामां समारोप्य यथौ प्राग्ज्योतिषं पुरम् ॥ २०२.१४ ॥
- २०२.१५/१आरुञ्ज्यैरावतं नागं शङ्कोऽपि त्रिदशालयम् ।
- २०२.१५/२ततो जगाम सुमनाः पश्यतां द्वारकौकसाम् ॥ २०२.१५ ॥
- २०२.१६/१प्राग्ज्योतिषपुरस्यास्य समन्तास्त्रयोजनम् ।
- २०२.१६/२आयितं भैरवैः पाशैः परसैन्यनिवारणे ॥ २०२.१६ ॥
- २०२.१७/१तांश्चिच्छेद हरिः पाशान् क्षिप्वा यङ्कं सुदर्शनम् ।
- २०२.१७/२ततो मुरः समुत्तस्थौ तं जघान य केशवः ॥ २०२.१७ ॥
- २०२.१८/१मुरोस्तु तनयान् सप्त सदस्त्रास्तांस्ततो हरिः ।
- २०२.१८/२यङ्कधाराग्निर्दग्धांश्चाकार शलभान् एव ॥ २०२.१८ ॥
- २०२.१९/१उत्वा मुरं उयग्रीवं तथा पञ्चजनं द्विजः ।
- २०२.१९/२प्राग्ज्योतिषपुरं धीमांस्त्वरावान् समुपाद्रवत् ॥ २०२.१९ ॥
- २०२.२०/१नरकेनास्य तत्राभून् मडासैन्येन संयुगः ।
- २०२.२०/२कृष्णस्य यत्र गोविन्द्ो जघ्ने दैत्यान् सदस्रशः ॥ २०२.२० ॥
- २०२.२१/१शास्त्रास्त्रवर्षं मुञ्चन्तं स भौमं नरकं बली ।
- २०२.२१/२क्षिप्वा यङ्कं द्विधा यङ्के यङ्की दैतेययङ्कडा ॥ २०२.२१ ॥
- २०२.२२/१उते तु नरके भूमिर्गृहीत्वाट्टिकुण्डले ।
- २०२.२२/२उपतस्थे जगन्नाथं वाङ्मयं येदमथाब्रवीत् ॥ २०२.२२ ॥
- २०२.२३/१धरण्युवाच । यदाऽमुद्धृता नाथ त्वया शूकरमूर्तिना ।
- २०२.२३/२त्वत्संस्पर्शभवः पुत्रस्तदायं मय्यजायत ॥ २०२.२३ ॥
- २०२.२४/१सोऽयं त्वयैव दत्तो मे त्वयैव विनिपातितः ।
- २०२.२४/२गृडाण कुण्डले येमे पालयास्य य संततिम् ॥ २०२.२४ ॥
- २०२.२५/१भारावतरणार्थाय ममैव भगवान् एवम् ।
- २०२.२५/२अंशेन लोकमायातः प्रसादसुमुष्ण प्रभो ॥ २०२.२५ ॥
- २०२.२६/१त्वं कर्ता य विकर्ता य संदर्ता प्रभवोऽव्ययः ।
- २०२.२६/२जगत्स्वरूपो यश्च त्वं स्तूयसेऽव्युत किं मया ॥ २०२.२६ ॥
- २०२.२७/१व्यापी व्याप्यः द्विया कर्ता कार्यं य भगवान् सदा ।
- २०२.२७/२सर्वभूतात्मभूतात्मा स्तूयसेऽव्युत किं मया ॥ २०२.२७ ॥

- २०२.२८/१परमात्मा त्वमात्मा य भूतात्मा याव्ययो भवान् ।
 २०२.२८/२यदा तदा स्तुतिर्नास्ति किमर्थं ते प्रवर्तताम् ॥ २०२.२८ ॥
- २०२.२९/१प्रसीद सर्वभूतात्मन् नरकेन कृतं य यत् ।
 २०२.२९/२तत् क्षम्यतामदोषाय मत्सुतः स निपातितः ॥ २०२.२९ ॥
- २०२.३०/१व्यास उवाच । तथेति योक्त्वा धरणीं भगवान् भूतभावनः ।
 २०२.३०/२रत्नानि नरकावासाज्जग्राड मुनिसत्तमाः ॥ २०२.३० ॥
- २०२.३१/१कन्यापुरे स कन्यानां षोडशातुलविक्रमः ।
 २०२.३१/२शताधिकानि दृष्ट्ये सडस्त्राणि द्विजोत्तमाः ॥ २०२.३१ ॥
- २०२.३२/१यतुर्दृष्टान् गजान्श्वोग्रान् षट् सडस्त्राणि दृष्टवान् ।
 २०२.३२/२काम्भोजानां तथाश्वानां नियुतान्येकविंशतिम् ॥ २०२.३२ ॥
- २०२.३३/१कन्यास्ताश्च तथा नागांस्तान् अश्वान् द्वारकां पुरीम् ।
 २०२.३३/२प्रापयामास गोविन्दः सद्यो नरककिंकरैः ॥ २०२.३३ ॥
- २०२.३४/१दृष्ट्ये वारुणं छत्रं तथैव भणिपर्वतम् ।
 २०२.३४/२आरोपयामास हरिर्गरुडो पतगेश्वरे ॥ २०२.३४ ॥
- २०२.३५/१आरुह्य य स्वयं कृष्णः सत्यभामासहायवान् ।
 २०२.३५/२अदित्याः कुण्डले दातुं जगाम त्रिदशालयम् ॥ २०२.३५ ॥
- २०३.१/१व्यास उवाच । गरुडो वारुणं छत्रं तथैव भणिपर्वतम् ।
 २०३.१/२सभार्यं य वृषीकेशं लीलयैव वडन् ययौ ॥ २०३.१ ॥
- २०३.२/१ततः शङ्खमुपाध्याय स्वर्गद्वारं गतो हरिः ।
 २०३.२/२उपतस्थुस्ततो देवाः सार्धपात्रा जनार्दनम् ॥ २०३.२ ॥
- २०३.३/१स देवैरर्चितः कृष्णो देवमातुर्निवेशनम् ।
 २०३.३/२सिताभशिष्परकारं प्रविश्य दृष्ट्येऽदितिम् ॥ २०३.३ ॥
- २०३.४/१स तां प्रणम्य शक्रेण सञ्चितः कुण्डलोत्तमे ।
 २०३.४/२ददौ नरकनाशं य शशंसास्यै जनार्दनः ॥ २०३.४ ॥
- २०३.५/१ततः प्रीता जगन्माता धातारं जगतां हरिम् ।
 २०३.५/२तुष्टावाटितिरव्यग्रं कृत्वा तत्प्रवणं मनः ॥ २०३.५ ॥
- २०३.६/१अदितिरुवाच । नमस्ते पुण्डरीकाक्ष भक्तानामभयंकर ।
 २०३.६/२सनातनात्मन् भूतात्मन् सर्वात्मन् भूतभावन ॥ २०३.६ ॥

- २०३.७/१प्रज्ञेतर्मनसो बुद्धेरिन्द्रियाणां गुणात्मक ।
 २०३.७/२सितदीर्घादिनिःशेष+ । कल्पनापरिवर्जित ॥ २०३.७ ॥
- २०३.८/१जन्मादिभिरसंस्पृष्ट+ । स्वप्नादिवारिवर्जितः ।
 २०३.८/२संध्या रात्रिरुत्सूर्भिर्गगनं वायुरम्भु य ॥ २०३.८ ॥
- २०३.९/१सुताशनो मनो बुद्धिर्भूतादिस्त्वं तथाय्युत ।
 २०३.९/२सृष्टिस्थितिविनाशानां कर्ता कर्तृपतिर्भवान् ॥ २०३.९ ॥
- २०३.१०/१अष्टविष्वशुशिवाभ्यामिरात्ममूर्तिभिरीश्वरः ।
 २०३.१०/२मायाभिरेतद् व्याप्तं ते जगत् स्थावरजङ्गमम् ॥ २०३.१० ॥
- २०३.११/१अनात्मन्यात्मविज्ञानं सा ते माया जनार्दन ।
 २०३.११/२अहं ममेति भावोऽत्र यथा समुपजायते ॥ २०३.११ ॥
- २०३.१२/१संसारमध्ये मायायास्तवैतन् नाथ येष्टितम् ।
 २०३.१२/२यैः स्वधर्मपरैर्नाथ नरैराराधितो भवान् ॥ २०३.१२ ॥
- २०३.१३/१ते तरन्त्यभिलामेतां मायामात्मविमुक्तये ।
 २०३.१३/२अत्रमाधाः सकला देवा मनुष्याः पशवस्तथा ॥ २०३.१३ ॥
- २०३.१४/१विष्वग्मायामुत्तमोऽन्धतमसावृताः ।
 २०३.१४/२आराध्य त्वामभीप्सन्ते कामान् आत्मभवक्षये ॥ २०३.१४ ॥
- २०३.१५/१पदे ते पुरुषा अद्भ्या मायया भगवंस्तव ।
 २०३.१५/२मया त्वं पुत्रकामिन्या वैरिपक्षक्षयाय य ॥ २०३.१५ ॥
- २०३.१६/१आराधितो न मोक्षाय मायाविलसितं छि तत् ।
 २०३.१६/२कौपीनाच्छादनप्राया वाञ्छा कल्पद्रुमाद् अपि ॥ २०३.१६ ॥
- २०३.१७/१जायते यद् अपुत्र्यानां सोऽपराधः स्वदोषजः ।
 २०३.१७/२तत् प्रसीदाभिलजगन्+ ंआयामोडकराव्यय ॥ २०३.१७ ॥
- २०३.१८/१अज्ञानं ज्ञानसद्भाव भूतभूतेश नाशय ।
 २०३.१८/२नमस्ते यच्छ्रुताय शार्ङ्गश्रुताय ते नमः ॥ २०३.१८ ॥
- २०३.१९/१गदाश्रुताय ते विष्वो शार्ङ्गश्रुताय ते नमः ।
 २०३.१९/२अेतत् पश्यामि ते रूपं स्थूलचिह्नोपशोभितम् ।
 २०३.१९/३न जानामि परं यत् ते प्रसीद परमेश्वर ॥ २०३.१९ ॥

२०३.२०/१व्यास उवाच । अदित्यैव स्तुतो विष्णुः प्रहस्याल सुरारण्डिम् ॥ २०३.२० ॥

२०३.२१/१श्रीकृष्ण उवाच । माता देवि त्वमस्माकं प्रसीद वरदा भव ॥ २०३.२१ ॥

२०३.२२/१अदितिरुवाच । अेवमस्तु यथेच्छा ते त्वमशेषसुरासुरैः ।

२०३.२२/२अज्येयः पुरुषव्याघ्र मर्त्यलोके भविष्यसि ॥ २०३.२२ ॥

२०३.२३/१व्यास उवाच । ततोऽनन्तरमेवास्य शङ्कणीसङ्घितां दितिम् ।

२०३.२३/२सत्यभामा प्राणम्याल प्रसीदिति पुनः पुनः ॥ २०३.२३ ॥

२०३.२४/१अदितिरुवाच । मत्प्रसादान् न ते सुभु जरा वैदुष्यमेव य ।

२०३.२४/२भविष्यत्यनवधाऽग्नि सर्वकामा भविष्यसि ॥ २०३.२४ ॥

२०३.२५/१व्यास उवाच । अदित्या तु कृतानुज्ञो देवराजो जनार्दनम् ।

२०३.२५/२यथावत् पूजयामास बहुमानपुरःसरम् ॥ २०३.२५ ॥

२०३.२६/१ततो ददर्श कृष्णोऽपि सत्यभामासङ्घायवान् ।

२०३.२६/२देवोद्यानानि सर्वाणि नन्नादीनि सत्तमाः ॥ २०३.२६ ॥

२०३.२७/१ददर्श य सुगन्धाढ्यं मञ्जरीपुञ्जधारिणम् ।

२०३.२७/२शैत्याह्लादकरं दिव्यं ताम्रपल्लवशोभितम् ॥ २०३.२७ ॥

२०३.२८/१मथ्यमानेऽमृते जातं जातऽपसमप्रभम् ।

२०३.२८/२पारिजातं जगन्नाथः केशवः केशिसूदनः ।

२०३.२८/३तं दृष्ट्वा प्राल गोविन्दं सत्यभामा द्विजोत्तमाः ॥ २०३.२८ ॥

२०३.२९/१सत्यभामोवाच । कस्मान् न द्वारकामेष नीयते कृष्ण पादपः ।

२०३.२९/२यदि ते तद् वयः सत्यं सत्यात्यर्थं प्रियेति मे ॥ २०३.२९ ॥

२०३.३०/१मद्गुले निष्कृष्टार्थाय तद् अयं नीयतां तरुः ।

२०३.३०/२न मे जाम्भवती तादृग् अभीष्टा न य रुडिमिणी ॥ २०३.३० ॥

२०३.३१/१सत्ये यथा त्वमित्युक्तं त्वया कृष्णासकृत् प्रियम् ।

२०३.३१/२सत्यं तद् यदि गोविन्द नोपयारकृतं वयः ॥ २०३.३१ ॥

२०३.३२/१तद् अस्तु पारिजातोऽयं मम गेडविभूषणम् ।

२०३.३२/२बिभ्रती पारिजातस्य केशपाशेन मञ्जरीम् ।

२०३.३२/३सपत्नीनामलं मध्ये शोभेयमिति कामये ॥ २०३.३२ ॥

२०३.३३/१व्यास उवाच । धृत्युक्तः स प्रहस्यैनं पारिजातं गरुत्मति ।

२०३.३३/२आरोपयामास हरिस्तमूर्च्युवनरक्षिणः ॥ २०३.३३ ॥

- २०३.४७/२७७वृक्षदशाः सज्जाः शङ्के वज्रकरे स्थिते ॥ २०३.४७ ॥
- २०३.४८/१ततो निरीक्ष्य गोविन्दो नागराजोपरि स्थितम् ।
- २०३.४८/२शङ्कं देवपरीवारं युद्धाय समुपस्थितम् ॥ २०३.४८ ॥
- २०३.४९/१यकार शङ्खनिर्घोषं दिशः शब्देन पूरयन् ।
- २०३.४९/२मुमोय य शरव्रातं सडस्रायुतसम्भितम् ॥ २०३.४९ ॥
- २०३.५०/१ततो दिशो नभश्चैव दृष्ट्वा शरशतायितम् ।
- २०३.५०/२मुमुयुस्त्रिदशाः सर्वे शस्त्राण्यस्त्राण्यनेकशः ॥ २०३.५० ॥
- २०३.५१/१अकैकमस्त्रं शस्त्रं य देवैर्मुक्तं सडस्रम् ।
- २०३.५१/२यिच्छेद लीलयैवेशो जगतां मधुसूदनः ॥ २०३.५१ ॥
- २०३.५२/१पाशं सलिलराजस्य समाकृष्योरगाशनः ।
- २०३.५२/२ययाल भण्डशः कृत्वा बालपन्नगद्वेडवत् ॥ २०३.५२ ॥
- २०३.५३/१यमेन प्रहितं दण्डं गदाप्रक्षेपभण्डितम् ।
- २०३.५३/२पृथिव्यां पातयामास भगवान् देवकीसुतः ॥ २०३.५३ ॥
- २०३.५४/१शिबिकां य धनेशस्य यङ्केषु तिलशो विभुः ।
- २०३.५४/२यकार शौरिरेर्कन्दू दृष्टिपातलतौजसौ ॥ २०३.५४ ॥
- २०३.५५/१नीतोऽग्निः शतशो बाणैर्द्राविता वसवो दिशः ।
- २०३.५५/२यकविच्छिन्नशूलाग्रा रुद्रा भुवि निपातिताः ॥ २०३.५५ ॥
- २०३.५६/१साध्या विश्वे य भरुतो गन्धर्वाश्चैव सायकैः ।
- २०३.५६/२शाङ्गिणा प्रेरिताः सर्वे व्योम्नि शाक्यवितूलवत् ॥ २०३.५६ ॥
- २०३.५७/१गरुडश्चापि वक्रनेत्रा पक्षाभ्यां य नभाङ्कुरैः ।
- २०३.५७/२भक्षयन् अडनद् देवान् दानवांश्च सदा भगः ॥ २०३.५७ ॥
- २०३.५८/१ततः शरसडस्रेण देवेन्द्रमधुसूदनौ ।
- २०३.५८/२परस्परं ववर्षति धाराभिरिव तोयदौ ॥ २०३.५८ ॥
- २०३.५९/१अैरावतेन गरुडो युयुधे तत्र संकुले ।
- २०३.५९/२देवैः समेतैर्युयुधे शङ्केषु य जनार्दनः ॥ २०३.५९ ॥
- २०३.६०/१छिन्नेषु शीर्यमाणेषु शस्त्रेष्वस्त्रेषु सत्वरम् ।
- २०३.६०/२जग्राड वासवो वज्रं कृष्णशङ्कं सुदर्शनम् ॥ २०३.६० ॥

- २०३.६१/१ततो ङाङाङुतं सर्वं त्रैलोक्यं सयरायरम् ।
 २०३.६१/२वज्रयङ्गधरौ दृष्ट्वा देवराजजनार्दनौ ॥ २०३.६१ ॥
- २०३.६२/१क्षिप्तं वज्रमथेन्द्रेण जग्राड् भगवान् हरिः ।
 २०३.६२/२न मुमोय तदा यङ्कं तिष्ठ तिष्ठेति याब्रवीत् ॥ २०३.६२ ॥
- २०३.६३/१प्रनष्टवज्रं देवेन्द्रं गरुडक्षतवाहनम् ।
 २०३.६३/२सत्यभामाब्रवीद् वाङ्मयं पलायनपरायणम् ॥ २०३.६३ ॥
- २०३.६४/१सत्यभामोवाय । त्रैलोक्येश्वर नो युक्तं शशीभर्तुः पलायनम् ।
 २०३.६४/२पारिजातस्रगाभोगात् त्वामुपस्थास्यते शशी ॥ २०३.६४ ॥
- २०३.६५/१कीदृशं देव राजयं ते पारिजातस्रगुज्ज्वलाम् ।
 २०३.६५/२अपश्यतो यथापूर्वं प्राणयाभ्यागतां शशीम् ॥ २०३.६५ ॥
- २०३.६६/१अलं शङ्क प्रयासेन न प्रीडां यातुमर्हसि ।
 २०३.६६/२नीयतां पारिजातोऽयं देवाः सन्तु गतव्यथाः ॥ २०३.६६ ॥
- २०३.६७/१पतिगर्वावलेपेन बहुमानपुरःसरम् ।
 २०३.६७/२न ददर्श गृहायातामुपचारेण मां शशी ॥ २०३.६७ ॥
- २०३.६८/१स्त्रीत्वाद् अगुरुयित्ताहं स्वभर्तुः श्लाघनापरा ।
 २०३.६८/२ततः कृतवती शङ्क भवता सङ् विग्राहम् ॥ २०३.६८ ॥
- २०३.६९/१तद् अलं पारिजातेन परस्वेन हृतेन वा ।
 २०३.६९/२रूपेण यशसा चैव भवेत् स्त्री का न गर्विता ॥ २०३.६९ ॥
- २०३.७०/१व्यास उवाच । धृत्युक्ते वै निवृते देवराजस्तथा द्विजः ।
 २०३.७०/२प्राह यैनामलं यद्भिः सभिः भेदातिविस्तरैः ॥ २०३.७० ॥
- २०३.७१/१न चापि सर्गसंभारम् । स्थितिकर्ताभिलस्य यः ।
 २०३.७१/२जितस्य तेन मे प्रीडा जायते विश्वरूपिणः ॥ २०३.७१ ॥
- २०३.७२/१यस्मिन् जगत् सकलमेतद् अनादिमध्ये ।
 २०३.७२/२यस्माद् यतश्च न भविष्यति सर्वभूतात् ।
 २०३.७२/३तेनोद्भवप्रलयपालनकारणेन ।
 २०३.७२/४प्रीडा कथं भवति देवि निराकृतस्य ॥ २०३.७२ ॥
- २०३.७३/१सकलभुवनमूर्तिरल्पा सुसूक्ष्मा ।
 २०३.७३/२विदितसकलवेदैर्ज्ञायते यस्य नान्यैः ।

- २०३.७३/३तमजमकृतमीशं शाश्वतं स्वेच्छयैनम् ।
 २०३.७३/४जगद्गुपकृतिमाद्यं को विजेतुं समर्थः ॥ २०३.७३ ॥
- २०४.१/१व्यास उवाच । संस्तुतो भगवान् एतं देवराजेन केशवः ।
 २०४.१/२प्रदस्य भावगम्भीरमुवायेहं द्विजोत्तमाः ॥ २०४.१ ॥
- २०४.२/१श्रीभगवान् उवाच । देवराजो भवान् इन्द्रो वयं मर्त्या जगत्पते ।
 २०४.२/२क्षन्तव्यं भवतैवैतद् अपराधकृतं मम ॥ २०४.२ ॥
- २०४.३/१पारिजाततरुश्चायं नीयतामुचितास्पदम् ।
 २०४.३/२गृहीतोऽयं मया शङ्क सत्यावयनकारणात् ॥ २०४.३ ॥
- २०४.४/१वज्रं येहं गृह्णाण त्वं यष्टव्यं प्रहितं त्वया ।
 २०४.४/२तवैवैतत् प्रदरुणं शङ्क वैरिविदारणम् ॥ २०४.४ ॥
- २०४.५/१शङ्क उवाच । विमोहयसि मामीश मर्त्याऽऽलमिति किं वदन् ।
 २०४.५/२रजनीमस्त्वां भगवतोऽनन्तसौम्यविद्यो वयम् ॥ २०४.५ ॥
- २०४.६/१योऽसि सोऽसि जगन्नाथ प्रवृत्तौ नाथ संस्थितः ।
 २०४.६/२जगतः शल्यनिष्कर्षं करोष्यसुरसूदन ॥ २०४.६ ॥
- २०४.७/१नीयतां पारिजातोऽयं कृष्णं द्वास्वतीं पुरीम् ।
 २०४.७/२मर्त्यलोके त्वया मुक्ते नायं संस्थास्यते भुवि ॥ २०४.७ ॥
- २०४.८/१व्यास उवाच । तथेत्युक्त्वा तु देवेन्द्रमाजगाम भुवं हरिः ।
 २०४.८/२प्रयुक्तैः सिद्धगन्धर्वैः स्तूयमानस्त्वथर्षिभिः ॥ २०४.८ ॥
- २०४.९/१जगाम कृष्णः सडसा गृहीत्वा पादपोत्तमम् ।
 २०४.९/२ततः शङ्खमुपाध्माय द्वारकोपरि संस्थितः ॥ २०४.९ ॥
- २०४.१०/१उर्ध्वमुत्पाद्यामास द्वारकावासिनां द्विजः ।
 २०४.१०/२अवतीर्याथ गरुडात् सत्यभामासहायवान् ॥ २०४.१० ॥
- २०४.११/१निष्कृष्टे स्थापयामास पारिजातं मडातरुम् ।
 २०४.११/२यमभ्येत्य जनः सर्वो जातिं स्मरति पौर्विकीम् ॥ २०४.११ ॥
- २०४.१२/१वास्यते यस्य पुष्पाणां गन्धेनोर्वा त्रियोजनम् ।
 २०४.१२/२ततस्ते यादवाः सर्वे देवगन्धान् अमानुषान् ॥ २०४.१२ ॥
- २०४.१३/१एदृशुः पादपे तस्मिन् कुर्वतो मुषदृशान् ।
 २०४.१३/२किंकरैः समुपानीतं हस्त्यश्वादि ततो धनम् ॥ २०४.१३ ॥

- २०४.१४/१स्त्रियश्च कृष्णो जग्राड नरकस्य परिग्रहात् ।
 २०४.१४/२ततः काले शुभे प्राम उपयेमे जनार्दनः ॥ २०४.१४ ॥
- २०४.१५/१ताः कन्या नरकावासात् सर्वतो याः समाहृताः ।
 २०४.१५/२अेकस्मिन् अेव गोविन्दः कालेनासां द्विजोत्तमाः ॥ २०४.१५ ॥
- २०४.१६/१जग्राड विधिवत् पाणीन् पृथग्देहे स्वधर्मतः ।
 २०४.१६/२षोडश स्त्रीसहस्राणि शतमेकं तथाधिकम् ॥ २०४.१६ ॥
- २०४.१७/१तावन्ति यङ्के रुपाणि भगवान् मधुसूदनः ।
 २०४.१७/२अेकैकशश्च ताः कन्या मेनिरे मधुसूदनम् ॥ २०४.१७ ॥
- २०४.१८/१ममैव पाणिग्रहणं गोविन्दः कृतवान् षति ।
 २०४.१८/२निशासु जगतः स्रष्टा तासां गेहेषु केशवः ।
 २०४.१८/३उवास विप्राः सर्वासां विश्वरूपधरो हरिः ॥ २०४.१८ ॥
- २०५.१/१व्यास उवाच । प्रद्युम्नाद्या उरेः पुत्रा रुक्मिण्यां कथिता द्विजः ।
 २०५.१/२भान्वादिकांश्च वै पुत्रान् सत्यभामा व्यजयत ॥ २०५.१ ॥
- २०५.२/१दीप्तिमन्तः प्रपक्षाद्या रोहिण्यास्तनया उरेः ।
 २०५.२/२भभूवूर्जाम्भवत्याश्च साम्बाद्या बाहुशालिनः ॥ २०५.२ ॥
- २०५.३/१तनया भद्रविन्दाद्या नाञ्जित्यां मडाभवाः ।
 २०५.३/२संग्रामजित्प्रधानास्तु शैब्यायां यामवन् सुताः ॥ २०५.३ ॥
- २०५.४/१वृकाद्यास्तु सुता माद्री गात्रवत्प्रमुषान् सुतान् ।
 २०५.४/२अवाप लक्ष्मणा पुत्रान् कालिन्दाश्च श्रुतादयः ॥ २०५.४ ॥
- २०५.५/१अन्यासां यैव भार्याणां समुत्पन्नानि यङ्कितः ।
 २०५.५/२अष्टायुतानि पुत्राणां सहस्राणि शतं तथा ॥ २०५.५ ॥
- २०५.६/१प्रद्युम्नः प्रमुषस्तेषां रुक्मिण्यास्तु सुतस्ततः ।
 २०५.६/२प्रद्युम्नाद् अनिरुद्धोऽभूद् वजस्तस्माद् अजयत ॥ २०५.६ ॥
- २०५.७/१अनिरुद्धो रणे रुद्धो भलेः पौत्रीं मडाभलः ।
 २०५.७/२बाणस्य तनयामूषामुपयेमे द्विजोत्तमाः ॥ २०५.७ ॥
- २०५.८/१यत्र युद्धमभूद् धीरे हरिशंकरयोर्महत् ।
 २०५.८/२छिन्नं सहस्रं बाहूनां यत्र बाणस्य यङ्कितं ॥ २०५.८ ॥

- २०५.८/१मुनय ऋषिः । कथं युद्धमभूद् ब्रह्मन् उषार्थे उरुक्षरायोः ।
 २०५.८/२कथं क्षयं य आशस्य भाङ्गनां कृतवान् हरिः ॥ २०५.८ ॥
- २०५.१०/१अेतत् सर्वं मलाभाग वक्तुमर्हसि नोऽभिलम् ।
 २०५.१०/२मडत् कौतुलं ज्ञातं श्रोतुमेतां कथां शुभाम् ॥ २०५.१० ॥
- २०५.११/१व्यास उवाच । उषा आशसुता विप्राः पार्वतीं शम्भुना सड ।
 २०५.११/२कीडन्तीमुपलक्ष्योच्चैः स्पृष्टां यडे तदा स्वयम् ।
 २०५.११/३ततः सकलचित्तज्ञा गौरी तामाड भामिनीम् ॥ २०५.११ ॥
- २०५.१२/१गौर्युवाच । अलमित्यनुतापेन भर्त्रा त्वमपि रंस्यसे ॥ २०५.१२ ॥
- २०५.१३/१व्यास उवाच । धृत्युक्ता सा तदा यडे कथेति मतिमात्मनः ।
 २०५.१३/२को वा भर्ता ममेत्येनां पुनरप्याड पार्वती ॥ २०५.१३ ॥
- २०५.१४/१पार्वत्युवाच । वैशाभे शुक्लद्वादश्यां स्वप्ने योऽभिलभवं तव ।
 २०५.१४/२कश्चित्ति स ते भर्ता राजपुत्रि भविष्यति ॥ २०५.१४ ॥
- २०५.१५/१व्यास उवाच । तस्यां त्रिथौ पुमान् स्वप्ने यथा देव्या उदीरितः ।
 २०५.१५/२तथैवाभिलभवं यडे रागं यडे य तत्र सा ।
- २०५.१५/३ततः प्रबुद्धा पुरुषमपश्यन्ती तमुत्सुका ॥ २०५.१५ ॥
- २०५.१६/१उषोवाच । क्व गतोऽसीति निर्लज्जा द्विजश्चोक्तवती सप्तीम् ।
 २०५.१६/२भाशस्य मन्त्री कुम्भाशुश्चित्रलेप्सा तु तत्सुता ॥ २०५.१६ ॥
- २०५.१७/१तस्याः सप्यभवत् सा य प्राड कोऽयं त्वयोच्यते ।
 २०५.१७/२यदा लज्जाकुला नास्य कथयामास सा सप्ती ॥ २०५.१७ ॥
- २०५.१८/१तदा विश्वासमानीय सर्वमेवान्वेदयत् ।
 २०५.१८/२विदित्तायां तु तामाड पुनरुषा यथोदितम् ।
 २०५.१८/३देव्या तथैव तत्प्राप्तौ योऽभ्युपायः कुरुष्व तम् ॥ २०५.१८ ॥
- २०५.१९/१व्यास उवाच । ततः पठे सुरान् दैत्यान् गन्धर्वाश्च प्रधानतः ।
 २०५.१९/२मनुष्यांश्चाभिलिप्यासौ चित्रलेभाप्यदर्शयत् ॥ २०५.१९ ॥
- २०५.२०/१अपास्य सा तु गन्धर्वास्तथोरगसुरासुरान् ।
 २०५.२०/२मनुष्येषु ददौ दृष्टिं तेष्वप्यन्धकवृषिणुषु ॥ २०५.२० ॥
- २०५.२१/१कुषाराभौ विलोक्यासीत् सुभ्रूलज्जायतेक्षणा ।
 २०५.२१/२प्रद्युम्नदर्शने व्रीडा+ । दृष्टिं निन्दे ततो द्विजाः ॥ २०५.२१ ॥

- २०५.२२/१६ष्ट्वानिरुद्धं च ततो लज्जा क्वापि निराकृता ।
 २०५.२२/२सोऽयं सोऽयं ममेत्युक्ते तथा सा योगगामिनी ।
 २०५.२२/३यथौ द्वास्वतीमूषां समाश्रास्य ततः सप्ती ॥ २०५.२२ ॥
- २०६.१/१व्यास उवाच । आणोऽपि प्रणिपत्याग्ने ततश्चाह त्रिलोचनम् ॥ २०६.१ ॥
- २०६.२/१भाण उवाच । देव बाहुसहस्रेण निर्दिणोऽहं विनाहवम् ।
 २०६.२/२कश्चिन् ममैषां बाहूनां साहस्यकरणो रणः ।
 २०६.२/३भविष्यति विना युद्धं भाराय मम किं भुजैः ॥ २०६.२ ॥
- २०६.३/३शंकर उवाच । भयूरध्वजभङ्गस्ते यदा भाण भविष्यति ।
 २०६.३/२पिशिताशिजनानन्दं प्राप्स्यसि त्वं तदा रणम् ॥ २०६.३ ॥
- २०६.४/१व्यास उवाच । ततः प्रणम्य मुदितः शम्भुमभ्यागतो गृह्णात् ।
 २०६.४/२भङ्गं ध्वजमथालोक्य हृष्टो हर्ष परं यथौ ॥ २०६.४ ॥
- २०६.५/१अेतस्मिन् अेव काले तु योगविद्याभलेन तम् ।
 २०६.५/२अनिरुद्धमथानिन्ये चित्रलेपा वरा सप्ती ॥ २०६.५ ॥
- २०६.६/१कन्यान्तःपुरमध्ये तं रममाणं सलोषया ।
 २०६.६/२विज्ञाय रक्षिणो गत्वा शशंसुर्द्वैत्यभूपतेः ॥ २०६.६ ॥
- २०६.७/१व्यादिष्टं किंकराणां तु सैन्यं तेन मलात्मना ।
 २०६.७/२जघान परिधं लौहमादाय परवीरहा ॥ २०६.७ ॥
- २०६.८/१हतेषु तेषु आणोऽपि रथस्थस्तद्रोधतः ।
 २०६.८/२युध्यमानो यथाशक्ति यदा वीरेण निर्जितः ॥ २०६.८ ॥
- २०६.९/१मायया युयुधे तेन स तदा मन्त्रयोदितः ।
 २०६.९/२ततश्च पन्नगास्त्रेण बबन्ध यदुनन्दनम् ॥ २०६.९ ॥
- २०६.१०/१द्वास्वत्यां क्व यातोऽसावनिरुद्धेति जल्पताम् ।
 २०६.१०/२यदूनामायथक्षे तं बद्धं बाणेन नारदः ॥ २०६.१० ॥
- २०६.११/१तं शोणितपुरे श्रुत्वा नीतं विधाविदग्धया ।
 २०६.११/२योषिता प्रत्ययं जग्मुर्यादवा नाम वैरिति ॥ २०६.११ ॥
- २०६.१२/१ततो गरुडमारुह्य स्मृतमात्रागतं हरिः ।
 २०६.१२/२बलप्रधुम्नसहितो भाणस्य प्रयथौ पुरम् ॥ २०६.१२ ॥
- २०६.१३/१पुरीप्रवेशे प्रमथैर्युद्धमासीन् मलाभलैः ।

- २०६.१३/२यथौ ब्राह्मपुराभ्याशं नीत्वा तान् संक्षयं हरिः ॥ २०६.१३ ॥
- २०६.१४/१ततस्त्रिपादस्त्रिशिरा ज्वरो माडेभ्ररो मडान् ।
- २०६.१४/२ब्राह्मरक्षार्थमत्यर्थं युयुधे शार्ङ्गघनवना ॥ २०६.१४ ॥
- २०६.१५/१तद्भस्मस्पर्शसम्भूत+ । तापं कृष्णाङ्गसंगमात् ।
- २०६.१५/२अवाप बलदेवोऽपि समं सम्मीलितेक्षणः ॥ २०६.१५ ॥
- २०६.१६/१ततः संयुध्यमानस्तु सल देवेन शार्ङ्गिणा ।
- २०६.१६/२वैष्णवेन ज्वरेणाशु कृष्णदेडान् निराकृतः ॥ २०६.१६ ॥
- २०६.१७/१नारायणभुजाघात+ । परिपीडनविह्वलम् ।
- २०६.१७/२तं वीक्ष्य क्षम्यतामस्येत्याल देवः पितामहः ॥ २०६.१७ ॥
- २०६.१८/१ततश्च क्षान्तमेवेति प्रोच्य तं वैष्णवं ज्वरम् ।
- २०६.१८/२आत्मन्येव लयं निन्ये भगवान् मधुसूदनः ॥ २०६.१८ ॥
- २०६.१९/१मम त्वया समं युद्धं ये स्मरिष्यन्ति मानवाः ।
- २०६.१९/२विज्वरास्ते भविष्यन्तीत्युक्त्वा यैनं यथौ हरिः ॥ २०६.१९ ॥
- २०६.२०/१ततोऽग्नीन् भगवान् पञ्च जित्वा नीत्वा क्षयं तथा ।
- २०६.२०/२दानवानां बलं विष्णुश्चूर्णयामास लीलया ॥ २०६.२० ॥
- २०६.२१/१ततः समस्तसैन्येन दैतेयानां बलेः सुतः ।
- २०६.२१/२युयुधे शंकरश्चैव कार्तिकेयश्च शौरिणा ॥ २०६.२१ ॥
- २०६.२२/१हरिशंकरयोर्युद्धमतीवासीत् सुदारुणम् ।
- २०६.२२/२युष्मभुः सकला लोकाः शस्त्रास्त्रैर्बहुधार्दिताः ॥ २०६.२२ ॥
- २०६.२३/१प्रलयोऽयमशेषस्य जगतो नूनमागतः ।
- २०६.२३/२मेनिरे त्रिदशा यत्र वर्तमाने मलाडवे ॥ २०६.२३ ॥
- २०६.२४/१जृम्भणास्त्रेण गोविन्दो जृम्भयामास शंकरम् ।
- २०६.२४/२ततः प्रणेशुर्द्वैतेयाः प्रमथाश्च समन्ततः ॥ २०६.२४ ॥
- २०६.२५/१जृम्भाभिभूतश्च हरो रथोपस्थमुपाविशत् ।
- २०६.२५/२न शशाक तदा योद्धुं कृष्णेनाङ्घ्रिचर्मणा ॥ २०६.२५ ॥
- २०६.२६/१गरुडक्षतबालुश्च प्रद्युम्नास्त्रेण पीडितः ।
- २०६.२६/२कृष्णकुंडारनिर्धूत+ । शक्तिश्चापयथौ गुहः ॥ २०६.२६ ॥

- २०६.२७/१जृम्भिते शंकरे नष्टे दैत्यसैन्ये गुडे जिते ।
 २०६.२७/२नीते प्रमथसैन्ये च संक्षयं शार्ङ्गधन्वना ॥ २०६.२७ ॥
- २०६.२८/१नन्दीशसंगुडीताश्रमघिउड्डो मडारथम् ।
 २०६.२८/२बाणस्तत्राययौ योद्धुं कृष्णकाष्णिर्बलैः सड ॥ २०६.२८ ॥
- २०६.२९/१बलभद्रो मखावीर्यो बाणसैन्यमनेकधा ।
 २०६.२९/२विव्याध बाणैः प्रद्युम्नो धर्मतश्चापलायतः ॥ २०६.२९ ॥
- २०६.३०/१आकृष्य लाङ्गलात्रेण मुशवेन च पोथितम् ।
 २०६.३०/२बलं बलेन ददृशे बाणो बाणैश्च यच्छिणः ॥ २०६.३० ॥
- २०६.३१/१ततः कृष्णस्य बाणेन युद्धमासीत् समासतः ।
 २०६.३१/२परस्परं तु संदीप्तान् कायत्राणविभेदिनः ॥ २०६.३१ ॥
- २०६.३२/१कृष्णश्चिच्छेद बाणांस्तान् बाणेन प्रछिताञ् शरैः ।
 २०६.३२/२बिभेद केशवं बाणो बाणं विव्याध चकधृक् ॥ २०६.३२ ॥
- २०६.३३/१मुमुयाते तथास्त्राणि बाणकृष्णौ जिगीषया ।
 २०६.३३/२परस्परक्षतिपरौ परिधांश्च ततो द्विजाः ॥ २०६.३३ ॥
- २०६.३४/१छिद्यमानेष्वशेषेषु शस्त्रेष्वस्त्रे च सीदति ।
 २०६.३४/२प्रायुर्येण उरिर्बाणं हन्तुं यके ततो मनः ॥ २०६.३४ ॥
- २०६.३५/१ततोऽर्कशतसम्भूत+ । तेजसा सदृशद्युति ।
 २०६.३५/२जग्राह दैत्ययकारिर्हरिश्चक्रं सुदर्शनम् ॥ २०६.३५ ॥
- २०६.३६/१मुञ्चतो बाणनाशाय तय्यङ्कं मधुविद्विषः ।
 २०६.३६/२नग्रा दैतेयविधाभूत् कोटरी पुरतो हरेः ॥ २०६.३६ ॥
- २०६.३७/१तामग्रतो हरिर्दृष्ट्वा मीविताक्षः सुदर्शनम् ।
 २०६.३७/२मुमोच बाणमुद्दिश्य छेत्तुं बाहुवनं रिपोः ॥ २०६.३७ ॥
- २०६.३८/१कमेणास्य तु बाहूनां बाणस्याय्युतयोदितम् ।
 २०६.३८/२छेदं यकेऽसुरस्याशु शस्त्रास्त्रक्षेपणाद् द्रुतम् ॥ २०६.३८ ॥
- २०६.३९/१छिन्ने बाहुवने तत् तु करस्थं मधुसूदनः ।
 २०६.३९/२मुमुक्षुर्बाणनाशाय विज्ञातस्त्रिपुरद्विषा ॥ २०६.३९ ॥
- २०६.४०/१स उत्पत्याह गोविन्दं सामपूर्वमुमापतिः ।
 २०६.४०/२विलोक्य बाणं दीर्घं+ ेच्छेदासुक्साववर्षिणम् ॥ २०६.४० ॥

- ૨૦૬.૪૧/૧રુદ્ર ઉવાચ । કૃષ્ણ કૃષ્ણ જગન્નાથ જાને ત્વાં પુરુષોત્તમમ્ ।
 ૨૦૬.૪૧/૨પરેશં પરમાત્માનમનાદિનિધનં પરમ્ ॥ ૨૦૬.૪૧ ॥
- ૨૦૬.૪૨/૧દેવતિર્યઙ્મનુષ્યેષુ શરીરગ્રહણાત્મિકા ।
 ૨૦૬.૪૨/૨લીલેયં તવ ચેષ્ટા હિ દૈત્યાનાં વધલક્ષણા ॥ ૨૦૬.૪૨ ॥
- ૨૦૬.૪૩/૧તત્ પ્રસીદાભયં દત્તં બાણસ્થાસ્ય મયા પ્રભો ।
 ૨૦૬.૪૩/૨તત્ ત્વયા નાનૃતં કાર્યં યન્ મયા વ્યાહૃતં વચઃ ॥ ૨૦૬.૪૩ ॥
- ૨૦૬.૪૪/૧અસ્મત્સંશ્રયવૃદ્ધોડયં નાપરાધસ્તવાવ્યય ।
 ૨૦૬.૪૪/૨મયા દત્તવરો દૈત્યસ્તતસ્ત્વાં ક્ષમયામ્યહમ્ ॥ ૨૦૬.૪૪ ॥
- ૨૦૬.૪૫/૧વ્યાસ ઉવાચ । ઇત્યુક્તઃ પ્રાહ ગોવિન્દઃ શૂલપાણિમુમાપતિમ્ ।
 ૨૦૬.૪૫/૨પ્રસન્નવદનો ભૂત્વા ગતામર્ષોડસુરં પ્રતિ ॥ ૨૦૬.૪૫ ॥
- ૨૦૬.૪૬/૧શ્રીભગવાન્ ઉવાચ । યુષ્મદ્દત્તવરો બાણો જીવતાદ્ એષ શંકર ।
 ૨૦૬.૪૬/૨ત્વદ્વાક્યગૌરવાદ્ એતન્ મયા ચક્રં નિવર્તિતમ્ ॥ ૨૦૬.૪૬ ॥
- ૨૦૬.૪૭/૧ત્વયા યદ્ અભયં દત્તં તદ્ દત્તમભયં મયા ।
 ૨૦૬.૪૭/૨મત્તોડવિભિન્નમાત્માનં દ્રુષ્ટમર્હસિ શંકર ॥ ૨૦૬.૪૭ ॥
- ૨૦૬.૪૮/૧યોડહં સ ત્વં જગચ્ચેદં સદેવાસુરમાનુષમ્ ।
 ૨૦૬.૪૮/૨અવિદ્યામોહિતાત્માનઃ પુરુષા ભિન્નદર્શિનઃ ॥ ૨૦૬.૪૮ ॥
- ૨૦૬.૪૯/૧વ્યાસ ઉવાચ । ઇત્યુક્ત્વા પ્રયયૌ કૃષ્ણઃ પ્રાદ્યુન્નિર્યત્ર તિષ્ઠતિ ।
 ૨૦૬.૪૯/૨તદ્દ્વન્ધકૃણિનો નેશુર્ગુરુડાનિલશોષિતાઃ ॥ ૨૦૬.૪૯ ॥
- ૨૦૬.૫૦/૧તતોડનિરુદ્ધમારોધ્ય સપત્નીકં ગરુત્મતિ ।
 ૨૦૬.૫૦/૨આજગમુર્દ્ધારકાં રામ+ । કાષ્ણિંદામોદરાઃ પુરીમ્ ॥ ૨૦૬.૫૦ ॥
- ૨૦૭.૧/૧મુનય ઊચુઃ । ચક્રે કર્મ મહચ્છૌરિર્બિભ્રદ્ યો માનુર્ષી તનુમ્ ।
 ૨૦૭.૧/૨જિગાય શકં શર્વં ચ સર્વદેવાંશ્ચ લીલયા ॥ ૨૦૭.૧ ॥
- ૨૦૭.૨/૧ચચ્ચાન્યદ્ અકરોત્ કર્મ દિવ્યચેષ્ટાવિઘાતકૃત્ ।
 ૨૦૭.૨/૨કચ્ચતાં તન્ મુનિશ્રેષ્ઠ પરં કૌતૂહલં હિ નઃ ॥ ૨૦૭.૨ ॥
- ૨૦૭.૩/૧વ્યાસ ઉવાચ । ગદતો મે મુનિશ્રેષ્ઠાઃ શ્રૂયતામિદમાદરાત્ ।
 ૨૦૭.૩/૨નરાવતારે કૃષ્ણેન દગ્ધા વારાણસી યથા ॥ ૨૦૭.૩ ॥
- ૨૦૭.૪/૧પૌણ્ડકો વાસુદેવશ્ચ વાસુદેવોડભવદ્ ભુવિ ।

- २०७.४/२अवतीर्णस्त्वमित्युक्तो जनैरज्ञानमोहितैः ॥ २०७.४ ॥
- २०७.५/१स मेने वासुदेवोऽहमवतीर्णो महीतले ।
- २०७.५/२नष्टस्मृतिस्ततः सर्वं विषयुचिह्नमयीकरत् ।
- २०७.५/३दूतं य प्रेषयामास स कृष्णाय द्विजोत्तमाः ॥ २०७.५ ॥
- २०७.६/१दूत उवाच । त्यक्त्वा यकादिकं चिह्नं मदीयं नाम मात्मनः ।
- २०७.६/२वासुदेवात्मकं मूढ मुक्त्वा सर्वमशेषतः ॥ २०७.६ ॥
- २०७.७/१आत्मनो जिवितार्थं य तथा मे प्रार्थति प्रज ॥ २०७.७ ॥
- २०७.८/१व्यास उवाच । एतुक्तः स प्रहस्यैव दूतं प्राह जनार्दनः ॥ २०७.८ ॥
- २०७.८/१श्रीभगवान् उवाच । निजचिह्नमहं यकं समुत्सक्ष्ये त्ययीति वै ।
- २०७.८/२वाच्यश्च पौण्ड्रको गत्वा त्वया दूत वयो मम ॥ २०७.८ ॥
- २०७.९/१ज्ञातस्त्वद्वाक्यसदृभावो यत् कार्यं तद् विधीयताम् ।
- २०७.९/२गृहीतचिह्नं ओवाहमागमिष्यामि ते पुरम् ॥ २०७.९ ॥
- २०७.९/१उत्स्रक्ष्यामि य ते यकं निजचिह्नमसंशयम् ।
- २०७.९/२आज्ञापूर्यं य यद् एदमागच्छेति त्वयोदितम् ॥ २०७.९ ॥
- २०७.९/२सम्पाद्यिष्ये श्वस्तुभ्यं तद् अघ्येषोऽविलम्बितम् ।
- २०७.९/२शरणां ते समभ्येत्य कर्तास्मि नृपते तथा ।
- २०७.९/३यथा त्वत्तो भयं भूयो नैव किञ्चिद् भविष्यति ॥ २०७.९ ॥
- २०७.९/३व्यास उवाच । एतुक्तेऽपगते दूते संस्मृत्याभ्यागतं हरिः ।
- २०७.९/३/२गरुत्मन्तं समारुढ्य त्वरितं तत्पुरं ययौ ॥ २०७.९ ॥
- २०७.९/१तस्यापि केशवोद्योगं श्रुत्वा काशिपतिस्तदा ।
- २०७.९/२सर्वसैन्यपरीवारं । पाण्डिर्ग्राहमुपाययौ ॥ २०७.९ ॥
- २०७.९/१ततो भलेन मडता काशिराजभलेन य ।
- २०७.९/२पौण्ड्रको वासुदेवोऽसौ केशवाभिमुभं ययौ ॥ २०७.९ ॥
- २०७.९/१तं ददर्श हरिर्दूराद् उदारस्यन्दने स्थितम् ।
- २०७.९/२यकशङ्खगदापाणिं पाणिना विधृताम्बुजम् ॥ २०७.९ ॥
- २०७.९/१स्रग्धरं धृतशार्ङ्गं य सुपर्णरथनाध्वजम् ।
- २०७.९/२वक्षस्थलकृतं चास्य श्रीवत्सं दृष्टो हरिः ॥ २०७.९ ॥

- ૨૦૭.૧૮/૧કિરીટકુણ્ડલધરં પીતવાસઃસમન્વિતમ્ ।
 ૨૦૭.૧૮/૨દૃષ્ટ્વા તં ભાવગમ્ભીરં જહાસ મધુસૂદનઃ ॥ ૨૦૭.૧૮ ॥
- ૨૦૭.૧૯/૧યુયુધે ચ બલેનાસ્ય હસ્ત્યશ્ચબલિના દ્વિજાઃ ।
 ૨૦૭.૧૯/૨નિસ્ત્રિંશર્ષિગદાશૂલ+ । શક્તિકાર્મુકશાલિના ॥ ૨૦૭.૧૯ ॥
- ૨૦૭.૨૦/૧ક્ષણેન શાર્ફગનિર્મુક્તૈઃ શરૈરગ્નિવિદારણૈઃ ।
 ૨૦૭.૨૦/૨ગદાયક્રાતિપાતૈશ્ચ સૂદ્યામાસ તદ્ભલમ્ ॥ ૨૦૭.૨૦ ॥
- ૨૦૭.૨૧/૧કાશિરાજબલં ચૈવ ક્ષયં નીત્વા જનાર્દનઃ ।
 ૨૦૭.૨૧/૨ઉવાચ પૌણ્ડ્રકં મૂઢમાત્મચિહ્નોપલક્ષણમ્ ॥ ૨૦૭.૨૧ ॥
- ૨૦૭.૨૨/૧શ્રીભગવાન્ ઉવાચ । પૌણ્ડ્રકોક્તં ત્વયા યત્ તદ્ દૂતવક્ત્રેણ માં પ્રતિ ।
 ૨૦૭.૨૨/૨સમુત્સૃજેતિ ચિહ્નાનિ તત્ તે સમ્પ્રાદયામ્યહમ્ ॥ ૨૦૭.૨૨ ॥
- ૨૦૭.૨૩/૧ચક્રમેતત્ સમુત્સૃષ્ટં ગદ્યં તે વિસર્જિતા ।
 ૨૦૭.૨૩/૨ગરુત્માન્ એષ નિર્દિષ્ટઃ સમારોહતુ તે ધ્વજમ્ ॥ ૨૦૭.૨૩ ॥
- ૨૦૭.૨૪/૧ઇત્યુચ્ચાર્ય વિમુક્તેન ચક્રેણાસૌ વિદારિતઃ ।
 ૨૦૭.૨૪/૨પોથિતો ગદ્યા ભગ્નો ગરુત્માંશ્ચ ગરુત્મતા ॥ ૨૦૭.૨૪ ॥
- ૨૦૭.૨૫/૧તતો હાહાકૃતે લોકે કાશીનામધિપસ્તદા ।
 ૨૦૭.૨૫/૨યુયુધે વાસુદેવેન મિત્રસ્થાપચિતૌ સ્થિતઃ ॥ ૨૦૭.૨૫ ॥
- ૨૦૭.૨૬/૧તતઃ શાર્ફગવિનિર્મુક્તૈશ્ચિત્ત્વા તસ્ય શરૈઃ શિરઃ ।
 ૨૦૭.૨૬/૨કાશિપુર્યાં સ ચિક્ષેપ કુર્વલ્લોકસ્ય વિસ્મયમ્ ॥ ૨૦૭.૨૬ ॥
- ૨૦૭.૨૭/૧હત્વા તુ પૌણ્ડ્રકં શૌરિઃ કાશિરાજં ચ સાનુગમ્ ।
 ૨૦૭.૨૭/૨રેમે દ્વારવર્તી પ્રામોહમરઃ સ્વર્ગગતો યથા ॥ ૨૦૭.૨૭ ॥
- ૨૦૭.૨૮/૧તચ્છિરઃ પતિતં તત્ર દૃષ્ટ્વા કાશિપતેઃ પુરે ।
 ૨૦૭.૨૮/૨જનઃ ક્રિમેતદ્ ઇત્યાહ કેનેત્યત્યન્તવિસ્મિતઃ ॥ ૨૦૭.૨૮ ॥
- ૨૦૭.૨૯/૧જ્ઞાત્વા તં વાસુદેવેન હતં તસ્ય સુતસ્તતઃ ।
 ૨૦૭.૨૯/૨પુરોહિતેન સહિતસ્તોષયામાસ શંકરમ્ ॥ ૨૦૭.૨૯ ॥
- ૨૦૭.૩૦/૧અવિમુક્તે મહાક્ષેત્રે તોષિતસ્તેન શંકરઃ ।
 ૨૦૭.૩૦/૨વરં વૃણીષ્વેતિ તદા તં પ્રોવાચ નૃપાત્મજમ્ ॥ ૨૦૭.૩૦ ॥
- ૨૦૭.૩૧/૧સ વત્રે ભગવન્ કૃત્યા પિતુર્હન્તુર્વધાય મે ।
 ૨૦૭.૩૧/૨સમુત્તિષ્ઠતુ કૃષ્ણસ્ય ત્વત્પ્રસાદાન્ મહેશ્વર ॥ ૨૦૭.૩૧ ॥

- २०७.३२/१व्यास उवाच । अयं भविष्यतीत्युक्ते दक्षिणाग्रेरनन्तरम् ।
 २०७.३२/२महाकृत्या समुत्तस्थौ तस्थैवाग्निनिवेशनात् ॥ २०७.३२ ॥
- २०७.३३/१ततो जवालाकरालास्या ज्वलत्तेशकलापिका ।
 २०७.३३/२कृष्ण कृष्णेति कुपिता कृत्वा द्वास्वतीं ययौ ॥ २०७.३३ ॥
- २०७.३४/१तामवेक्ष्य जनः सर्वो रौद्रां विकृतलोचनाम् ।
 २०७.३४/२ययौ शरण्यं जगतां शरणं मधुसूदनम् ॥ २०७.३४ ॥
- २०७.३५/१जना उचुः । काशिराजसुतेनेयमाराध्य वृषभध्वजम् ।
 २०७.३५/२उत्पादिता महाकृत्या वधाय तव यच्छिषः ।
 २०७.३५/३जडि कृत्यामिमामुत्रां वह्निजवालाजटाकुलाम् ॥ २०७.३५ ॥
- २०७.३६/१व्यास उवाच । यङ्मुत्सृष्टमक्षेषु क्रीडासक्तेन वीलया ।
 २०७.३६/२तद् अग्निमालाजटिलं ज्वालोद्गारातिभीषणम् ॥ २०७.३६ ॥
- २०७.३७/१कृत्यामनुजगामाशु विषगुयङ्कं सुदर्शनम् ।
 २०७.३७/२ततः सा यङ्गविध्वस्ता कृत्या मातेश्वरी तदा ॥ २०७.३७ ॥
- २०७.३८/१जगाम वेगिनी वेगात् तद् अध्यनुजगाम ताम् ।
 २०७.३८/२कृत्या वाराणसीमेव प्रविवेश त्वरान्विता ॥ २०७.३८ ॥
- २०७.३९/१विषगुयङ्कप्रतिष्ठत+ । प्रभावा मुनिसत्तमाः ।
 २०७.३९/२ततः काशिबलं भूरि प्रमथानां तथा बलम् ॥ २०७.३९ ॥
- २०७.४०/१समस्तशस्त्रास्त्रयुतं यङ्गस्याभिमुषं ययौ ।
 २०७.४०/२शस्त्रास्त्रमोक्षबहुलं दग्ध्वा तद् बलमोजसा ॥ २०७.४० ॥
- २०७.४१/१कृत्वाक्षेमामशेषां तां पुरीं वाराणसीं ययौ ।
 २०७.४१/२प्रभूतभृत्यपौरां तां साश्रमात्-ङ्गमानवाम् ॥ २०७.४१ ॥
- २०७.४२/१अशेषदुर्गाकोष्ठां तां दुर्निरीक्ष्यां सुदैरपि ।
 २०७.४२/२ज्वालापरिवृताशेष+ । गृहप्राकारतोरणाम् ॥ २०७.४२ ॥
- २०७.४३/१६६६ तां पुरीं यङ्कं सकलामेव सत्वरम् ।
 २०७.४३/२अक्षीणामर्षमत्यल्प+ । साध्यसाधननिस्पृहम् ।
 २०७.४३/३तच्चङ्कं प्रस्फुरद्दीप्ति विषणोर्बन्याययौ करम् ॥ २०७.४३ ॥
- २०८.१/१मुनय उचुः । श्रोतुमिच्छामहे भूयो बलभद्रस्य धीमतः ।

- २०८.१/२मुने पराङ्गमं शौर्यं तन् नो व्याख्यातुमर्हसि ॥ २०८.१ ॥
- २०८.२/१यमुनाकर्षणानीनि श्रुतान्यस्माभिरत्र वै ।
- २०८.२/२तत् कथ्यतां मडाभाग यद् अन्यत् कृतवान् बलः ॥ २०८.२ ॥
- २०८.३/१व्यास उवाच । शृणुष्वं मुनयः कर्म यद् रामेणाभवत् कृतम् ।
- २०८.३/२अनन्तेनाप्रमेयेन शेषेण धरणीभृता ॥ २०८.३ ॥
- २०८.४/१दुर्योधनस्य तनयां स्वयंवरकृतेक्षणाम् ।
- २०८.४/२बलाद् आदत्तवान् वीरः साम्भो जाम्भवतीसुतः ॥ २०८.४ ॥
- २०८.५/१ततः क्रुद्धा मडावीर्याः कर्णदुर्योधनादयः ।
- २०८.५/२भीष्मद्रोणादयश्चैव अबन्धुर्युधि निर्जितम् ॥ २०८.५ ॥
- २०८.६/१तच्छ्रुत्वा यादवाः सर्वे क्रोधं दुर्योधनादिषु ।
- २०८.६/२मुनयः प्रतियक्रुश्च तान् विडन्तुं मडोद्यमम् ॥ २०८.६ ॥
- २०८.७/१तान् निवार्य बलः प्राड मडलोलाकुलाक्षरम् ।
- २०८.७/२रमोक्षन्ति ते मद्धयनाद् यास्याम्येको छि क्रौरवान् ॥ २०८.७ ॥
- २०८.८/१बलदेवस्ततो गत्वा नगरं नागसाह्वयम् ।
- २०८.८/२बाह्योपवनमध्येऽभून् न विवेश य तत् पुरम् ॥ २०८.८ ॥
- २०८.९/१बलमागतमाज्ञाय तदा दुर्योधनादयः ।
- २०८.९/२गामर्षमुदकं चैव रामाय प्रत्यवेदयन् ।
- २०८.९/३गृहीत्वा विधिवत् सर्वं ततस्तान् आड क्रौरवान् ॥ २०८.९ ॥
- २०८.१०/१बलदेव उवाच । आज्ञापयत्युग्रसेनः साम्भमाशु विमुञ्चत ॥ २०८.१० ॥
- २०८.११/१व्यास उवाच । ततस्तद्भयनं श्रुत्वा भीष्मद्रोणादयो द्विजाः ।
- २०८.११/२कर्णदुर्योधनाद्याश्च युक्कुधुर्द्विजसत्तमाः ॥ २०८.११ ॥
- २०८.१२/१त्रियुश्च कुपिताः सर्वे बालिकाद्याश्च भूमिपाः ।
- २०८.१२/२अराजार्हं यदोर्वशमवेक्ष्य मुशलायुधम् ॥ २०८.१२ ॥
- २०८.१३/१क्रौरवा उच्युः । भो भोः किमेतद् भवता बलभद्रेरितं वयः ।
- २०८.१३/२आज्ञां कुरुकुलोत्थानां यादवः कः प्रदास्यति ॥ २०८.१३ ॥
- २०८.१४/१उग्रसेनोऽपि यथाज्ञां क्रौरवाणां प्रदास्यति ।
- २०८.१४/२तद् अलं पाण्डुरैश्छत्त्रैर्नृपयोग्यैरलंकृतैः ॥ २०८.१४ ॥

- २०८.१५/१तद् गच्छ बलभद्र त्वं साम्बमन्याययेष्टितम् ।
 २०८.१५/२विभोक्ष्यामो न भवतो नोग्रसेनस्य शासनात् ॥ २०८.१५ ॥
- २०८.१६/१प्रणतिर्या कृतास्माकं मान्यानां कुकुरान्धकैः ।
 २०८.१६/२न नाम सा कृता डेयमाज्ञा स्वामिनि भृत्यतः ॥ २०८.१६ ॥
- २०८.१७/१गर्वमारोपिता यूयं समानासनभोजनैः ।
 २०८.१७/२को दोषो भवतां नीतिर्यत् प्रीणात्यनपेक्षिता ॥ २०८.१७ ॥
- २०८.१८/१अस्माभिरर्थ्यो भवता योऽयं बल निवेदितः ।
 २०८.१८/२प्रेमशैव न तद् अस्माकं कुलाद् युष्मत्कुलोचितम् ॥ २०८.१८ ॥
- २०८.१९/१व्यास उवाच । धृत्युक्त्वा कुरवः सर्वे नामुञ्चन्त उदरेः सुतम् ।
 २०८.१९/२कृतैकनिश्चयाः सर्वे विविशुर्गजसाह्वयम् ॥ २०८.१९ ॥
- २०८.२०/१मत्तः कोपेन याधूर्णं ततोऽधिक्षेपजम्भना ।
 २०८.२०/२उत्थाय पाषण्ड्या वसुधां जघान स उलायुधः ॥ २०८.२० ॥
- २०८.२१/१ततो विदारिता पृथ्वी पार्श्वेघातान् मलात्मनः ।
 २०८.२१/२आस्फोटयामास तदा दिशः शब्देन पूरयन् ।
 २०८.२१/३उवाच यातिताम्राक्षो भ्रुकुटीकुटिलाननः ॥ २०८.२१ ॥
- २०८.२२/१बलदेव उवाच । अहो मलावलेपोऽयमसाराणां दुरात्मनाम् ।
 २०८.२२/२कौरवाणामाधिपत्यमस्माकं किल कालजम् ॥ २०८.२२ ॥
- २०८.२३/१उग्रसेनस्य ये नाज्ञां मन्यन्ते याप्यलङ्घनाम् ।
 २०८.२३/२आज्ञां प्रतीच्छेद् धर्मोऽस्य सः शयीपतिः ॥ २०८.२३ ॥
- २०८.२४/१सदाध्यास्ते सुधर्मा तामुग्रसेनः शयीपतेः ।
 २०८.२४/२धिः मनुष्यशतोच्छिष्टे तुष्टिरेषां नृपासने ॥ २०८.२४ ॥
- २०८.२५/१पारिजाततरोः पुष्पं अञ्जरीर्वनिताजनः ।
 २०८.२५/२बिभर्ति यस्य भृत्यानां सोऽप्येषां न महीपतिः ॥ २०८.२५ ॥
- २०८.२६/१समस्तभूभुजा नाथ उग्रसेनः स तिष्ठतु ।
 २०८.२६/२अथ निष्कौरवामूर्वी कृत्वा यास्यामि तां पुरीम् ॥ २०८.२६ ॥
- २०८.२७/१कर्णं दुर्योधनं द्रोणमथ भीष्मं सबाह्विकम् ।
 २०८.२७/२दुःशासनादीन् भूरिं च भूरिश्रवसमेव च ॥ २०८.२७ ॥
- २०८.२८/१सोमदत्तं शलं भीममर्जुनं सयुधिष्ठिरम् ।

- २०८.२८/२यमज्ञौ कौरवांश्चान्यान् उन्यां साश्वरथद्विपान् ॥ २०८.२८ ॥
- २०८.२९/१वीरमादाय तं साम्भं सपत्नीकं ततः पुरीम् ।
- २०८.२९/२द्वारकाभुग्नसेनादीन् गत्वा द्रक्ष्यामि भान्धवान् ॥ २०८.२९ ॥
- २०८.३०/१अथवा कौरवादीनां समस्तैः कुरुभिः सड ।
- २०८.३०/२भारावतरणो शीघ्रं देवराज्जेन योदितः ॥ २०८.३० ॥
- २०८.३१/१भागीरथ्यां क्षिपाभ्याशु नगरं नागसाह्वयम् ॥ २०८.३१ ॥
- २०८.३२/१व्यास उवाच । छत्युक्त्वा क्रोधरक्ताक्षस्तालाङ्गोऽधोमुभं डलम् ।
- २०८.३२/२प्राकारवप्रे विन्यस्य यक्षर्ष मुशलायुधः ॥ २०८.३२ ॥
- २०८.३३/१आघूर्णितं तत् सडसा ततो वै उस्तिनापुरम् ।
- २०८.३३/२दृष्ट्वा संक्षुब्धदृष्टयाश्चुकुशुः सर्वकौरवाः ॥ २०८.३३ ॥
- २०८.३४/१कौरवा उच्युः । राम राम मडाभाडो क्षम्यतां क्षम्यतां त्वया ।
- २०८.३४/२उपसंद्ध्यितां कोपः प्रसीद मुशलायुध ॥ २०८.३४ ॥
- २०८.३५/१अेष साम्भः सपत्नीकस्तव निर्यातितो बल ।
- २०८.३५/२अविज्ञातप्रभावाणां क्षम्यतामपराधिनाम् ॥ २०८.३५ ॥
- २०८.३६/१व्यास उवाच । ततो निर्यातयामासुः साम्भं पत्न्या समन्वितम् ।
- २०८.३६/२निष्कम्य स्वपुरीं तूर्णं कौरवा मुनिसत्तमाः ॥ २०८.३६ ॥
- २०८.३७/१भीष्मद्रोणकृपादीनां प्राणम्य वदतां प्रियम् ।
- २०८.३७/२क्षान्तमेव मयेत्याड बलो बलवतां वरः ॥ २०८.३७ ॥
- २०८.३८/१अद्याप्याघूर्णिताकारं लक्ष्यते तत् पुरं द्विजाः ।
- २०८.३८/२अेष प्रभावो रामस्य बलशौर्यवतो द्विजाः ॥ २०८.३८ ॥
- २०८.३९/१ततस्तु कौरवाः साम्भं सम्पूज्य उविना सड ।
- २०८.३९/२प्रोषयामासुरुद्धाड+ । घनभार्यासमन्वितम् ॥ २०८.३९ ॥
- २०८.४०/१व्यास उवाच । शृणुध्वं मुनयः सर्वे बलस्य बलशालिनः ।
- २०८.४०/२कृतं यद् अन्यद् अवाभूत् तद् अपि श्रूयतां द्विजाः ॥ २०८.४० ॥
- २०८.४१/१नरकस्यासुरेन्द्रस्य देवपक्षविरोधिनः ।
- २०८.४१/२सभाभवन् मडावीर्यो द्विविदो नाम वानरः ॥ २०८.४१ ॥
- २०८.४२/१वैरानुबन्धं बलवान् स यकार सुरान् प्रति ॥ २०८.४२ ॥

- २०८.४/१द्विविध उवाच । नरकं उतवान् कृष्णो बलदर्पसमन्वितम् ।
 २०८.४/२कश्चिन्ने सर्वदेवानां तस्माद् अेष प्रतिक्रियाम् ॥ २०८.४ ॥
- २०८.५/१व्यास उवाच । यज्ञविध्वंसनं कुर्वन् मर्त्यलोकक्षयं तथा ।
 २०८.५/२ततो विध्वंसयामास यज्ञान् अज्ञानमोहितः ॥ २०८.५ ॥
- २०८.६/१भिन्ने साधुमर्यादां क्षयं यके य देहिनाम् ।
 २०८.६/२ददात यपलो देशं पुरग्रामान्तराणि च ॥ २०८.६ ॥
- २०८.७/१कवचिन्ने पर्वतक्षेपाद् ग्रामादीन् समयूर्णयित् ।
 २०८.७/२शैलान् उत्पात्य तोषेषु मुमोचाम्बुनिधौ तथा ॥ २०८.७ ॥
- २०८.८/१पुनश्चाण्वमध्यस्थः क्षोभयामास सागरम् ।
 २०८.८/२तेनातिक्रोमितश्चाब्धिरुद्धेलो जायते द्विजाः ॥ २०८.८ ॥
- २०८.९/१प्लावयंस्तीरजान् ग्रामान् पुरादीन् अतिवेगवान् ।
 २०८.९/२कामरूपं मडांरूपं कृत्वा सस्यान्यनेकशः ॥ २०८.९ ॥
- २०८.१०/१लुण्ठन् भ्रमणसम्भटैः संयूर्णयति वानरः ।
 २०८.१०/२तेन विप्रकृतं सर्वं जगद् अेतद् दुरात्मना ॥ २०८.१० ॥
- २०८.११/१निःस्वाध्यायवषट्कारं द्विजाश्चासीत् सुदुःषितम् ।
 २०८.११/२कदाचिद् रैवतोधाने पपौ पानं उलायुधः ॥ २०८.११ ॥
- २०८.१२/१रेवती य मडाभागा तथैवान्या वरस्त्रियः ।
 २०८.१२/२उद्गीयमानो विलसत्+ । ललनामौलिमध्यगः ॥ २०८.१२ ॥
- २०८.१३/१रेमे यद्ववरश्रेष्ठः कुबेरं षव मन्दरे ।
 २०८.१३/२ततः स वानरोऽभ्येत्य गृहीत्वा सीरिणो ललम् ॥ २०८.१३ ॥
- २०८.१४/१मुशलं य यकारास्य सम्मुष्पः स विऽम्भनाम् ।
 २०८.१४/२तथैव योषितां तासां जडासाभिमुष्पं कपिः ॥ २०८.१४ ॥
- २०८.१५/१पानपूर्णाश्च करकांश्चिक्षेपात्त्य वै तदा ।
 २०८.१५/२ततः कोपपरीतात्मा भर्त्सयामास तं बलम् ॥ २०८.१५ ॥
- २०८.१६/१तथापि तमवज्ञाय यके डिलडिलाध्वनिम् ।
 २०८.१६/२ततः समुत्थाय बलो जगृहे मुशलं रुषा ॥ २०८.१६ ॥
- २०८.१७/१सोऽपि शैलशिलां भीमां जग्राह प्लवगोत्तमः ।
 २०८.१७/२चिक्षेप य स तां क्षिमां मुशलेन सलस्रधा ॥ २०८.१७ ॥

- २०८.१८/१भिभेद यादवश्रेष्ठः सा पपात महीतले ।
 २०८.१८/२अपतन् मुशलं यासौ समुल्लङ्घ्य प्लवंगमः ॥ २०८.१८ ॥
- २०८.१९/१वेगेनायम्य रोषेण बलेनोरस्यताऽयत् ।
 २०८.१९/२ततो बलेन कोपेन मुष्टिना मूर्ध्नि ताडितः ॥ २०८.१९ ॥
- २०८.२०/१पपात रुधिराद्वारी द्विविधः क्षीणश्रुतितः ।
 २०८.२०/२पतता तच्छरीरेण गिरेः शृङ्गमशीर्यत ॥ २०८.२० ॥
- २०८.२१/१मुनयः शतधा वञ्चि+ । वञ्चोव छि ताडितम् ।
 २०८.२१/२पुष्पवृष्टिं ततो देवा रामस्योपरि चिक्षिपुः ॥ २०८.२१ ॥
- २०८.२२/१प्रशशंसुस्तदाभ्येत्य साध्येतत् ते मत्तु कृतम् ।
 २०८.२२/२अनेन दृष्टकपिना दैत्यपक्षीपकारिणा ।
 २०८.२२/३जगन् निराकृतं वीर दृष्टया स क्षयमागतः ॥ २०८.२२ ॥
- २०८.२३/१व्यास उवाच । अेवंविधान्यनेकानि बलदेवस्य धीमतः ।
 २०८.२३/२कर्माण्यपरिमेयानि शेषस्य धरणीभूतः ॥ २०८.२३ ॥
- २१०.१/१व्यास उवाच । अेवं दैत्यवधं कृष्णो बलदेवसहायवान् ।
 २१०.१/२यडे दृष्टक्षितीशानां तथैव जगतः कृते ॥ २१०.१ ॥
- २१०.२/१क्षितेश्च भारं भगवान् कृत्वानुनेन समं विभुः ।
 २१०.२/२अवतारयामास हरिः समस्ताक्षौडिणीवधात् ॥ २१०.२ ॥
- २१०.३/१कृत्वा भारावतरणं भुवो उत्वाभिलान् नृपान् ।
 २१०.३/२शापव्याजेन विप्राणामुपसंहृतवान् कुलम् ॥ २१०.३ ॥
- २१०.४/१उत्सृज्य द्वारकां कृष्णस्त्यक्तवा मानुष्यमात्मभूः ।
 २१०.४/२स्वांशो विष्णुमयं स्थानं प्रविवेश पुनर्निजम् ॥ २१०.४ ॥
- २१०.५/१मुनय उचुः । स विप्रशापव्याजेन संजळे स्वकुलं कथम् ।
 २१०.५/२कथं च मानुषं देहमुत्ससर्ज जनार्दनः ॥ २१०.५ ॥
- २१०.६/१व्यास उवाच । विश्वामित्रस्तथा कर्पो नारदश्च मलामुनिः ।
 २१०.६/२पिण्डारके मडातीर्थे दृष्टा यदुक्तुमारकैः ॥ २१०.६ ॥
- २१०.७/१ततस्ते यौवनोन्मत्ता भाविकार्यप्रयोदिताः ।
 २१०.७/२साम्बं जाम्भवतीपुत्रं भूषयित्वा स्त्रियं यथा ।

- २१०.७/उप्रसृतास्तान् मुनीन् ऋषिः प्रणिपातपुरःसरम् ॥ २१०.७ ॥
- २१०.८/१कुमारा ऋषुः । धयं स्त्री पुत्रकामा तु प्रभो किं जनयिष्यति ॥ २१०.८ ॥
- २१०.९/१व्यास उवाच । द्विव्यङ्गानोपपन्नास्ते विप्रलब्धा कुमारकैः ।
- २१०.९/२शापं ददुस्तदा विप्रास्तेषां नाशाय सुव्रताः ॥ २१०.९ ॥
- २१०.१०/१मुनयः कुपिताः प्रोयुर्मुशलं जनयिष्यति ।
- २१०.१०/२येनाभिलकुलोत्साहो यादवानां भविष्यति ॥ २१०.१० ॥
- २१०.११/१धृत्युक्तास्तैः कुमारास्त आचर्यक्षुर्यथातथम् ।
- २१०.११/२उग्रसेनाय मुशलं जज्ञे साम्भस्य योदरात् ॥ २१०.११ ॥
- २१०.१२/१तद् उग्रसेनो मुशलमयश्चूर्णमकारयत् ।
- २१०.१२/२जज्ञे तथैरका यूर्णं प्रक्षिप्तं वै मलोदधौ ॥ २१०.१२ ॥
- २१०.१३/१मुसलस्याथ लौहस्य यूर्णितस्यान्धकैर्द्विजाः ।
- २१०.१३/२प्राप्तं यूर्णयितुं शेकुर्नैव ते तोमराकृति ॥ २१०.१३ ॥
- २१०.१४/१तद् अघ्यम्बुनिधौ क्षिप्तं मत्स्यो जग्राह जालिभिः ।
- २१०.१४/२घातितस्योदरात् तस्य लुब्धो जग्राह तज्जरा ॥ २१०.१४ ॥
- २१०.१५/१विज्ञातपरमार्थोऽपि भगवान् मधुसूदनः ।
- २१०.१५/२नैच्छत् तद् अन्धथा कर्तुं विधिना यत् समाहृतम् ॥ २१०.१५ ॥
- २१०.१६/१देवैश्च प्रहितो दूतः प्रणिपत्याह केशवम् ।
- २१०.१६/२रुद्रस्येवमहं दूतः प्रहितो भगवन् सुरैः ॥ २१०.१६ ॥
- २१०.१७/१वस्वस्त्रिमरुदादित्य+ । रुद्रसाध्यादितिः सह ।
- २१०.१७/२विज्ञापयति वः शङ्कस्तद् धृष्टं श्रूयतां प्रभो ॥ २१०.१७ ॥
- २१०.१८/१देवा ऋषुः । भारवतराणार्थाय वर्षाणामधिकं शतम् ।
- २१०.१८/२भगवान् अवतीर्णोऽत्र त्रिदशैः सम्प्रसादितः ॥ २१०.१८ ॥
- २१०.१९/१दुर्वृत्ता निहता दैत्या लुप्तो भारोऽवतारितः ।
- २१०.१९/२त्वया सनाथास्त्रिदशा व्रजन्तु त्रिदिवेशताम् ॥ २१०.१९ ॥
- २१०.२०/१तद् अतीतं जगन्नाथ वर्षाणामधिकं शतम् ।
- २१०.२०/२रुद्राणीं गम्यतां स्वर्गो भवता यद्वि रोयते ॥ २१०.२० ॥
- २१०.२१/१देवैर्विज्ञापितो देवोऽप्यथात्रैव रतिस्तव ।

- २१०.२१/२तत् स्थीयतां यथाकालमाभ्येयमनुशुविभिः ॥ २१०.२१ ॥
- २१०.२२/१श्रीभगवान् उवाच । यत् त्वमात्थाभिलं दूत वेदि चैतद् अलं पुनः ।
२१०.२२/२प्रारब्ध एव हि मया यादवानामपि क्षयः ॥ २१०.२२ ॥
- २१०.२३/१भुवो नामातिभारोऽयं यादवैरनिर्बर्हितैः ।
२१०.२३/२अवतारं करोम्यस्य समरात्रेण सत्वरः ॥ २१०.२३ ॥
- २१०.२४/१यथागृहीतं याम्भोधौ हृत्वाळं द्वारकां पुनः ।
२१०.२४/२यादवान् उपसंभृत्य यास्यामि त्रिदशालयम् ॥ २१०.२४ ॥
- २१०.२५/१मनुष्यदेहमुत्सृज्य संकर्षणसडायवान् ।
२१०.२५/२प्राप्त एवास्मि मन्तव्यो देवेन्द्रेण तथा सुरैः ॥ २१०.२५ ॥
- २१०.२६/१जरासंधाद्यो येऽन्ये निडता भारुतेतवः ।
२१०.२६/२क्षितेस्तेभ्यः स भारो हि यदूनां समधीयत ॥ २१०.२६ ॥
- २१०.२७/१तद् अेतत् सुमडाभारमवतार्यं क्षितेरुडम् ।
२१०.२७/२यास्याम्यमरलोडस्य पालनाय ब्रवीहि तान् ॥ २१०.२७ ॥
- २१०.२८/१व्यास उवाच । धृत्युक्तो वासुदेवेन देवदूतः प्रणम्य तम् ।
२१०.२८/२द्विजाः स दिव्यया गत्या देवराजान्तिकं ययौ ॥ २१०.२८ ॥
- २१०.२९/१भगवान् आयथोत्पातान् दिव्यान् भौमान्तरिक्षगान् ।
२१०.२९/२ददर्श द्वारकापुर्यां विनाशाय दिवानिशम् ॥ २१०.२९ ॥
- २१०.३०/१तान् दृष्ट्वा यादवान् आड पश्यध्वमतिदारुणान् ।
२१०.३०/२मडोत्पातान् शमायैषां प्रभासं याम मा चिरम् ॥ २१०.३० ॥
- २१०.३१/१व्यास उवाच । मडाभागवतः प्राड प्रणिपत्योद्धुवो डरिम् ॥ २१०.३१ ॥
- २१०.३२/१उद्धुव उवाच । भगवन् यन् मया कार्यं तद् आज्ञापय साम्प्रतम् ।
२१०.३२/२मन्ये कुलमिदं सर्वं भगवान् संडरिष्यति ।
२१०.३२/३नाशायस्य निमित्तानि कुलस्याय्युत लक्षये ॥ २१०.३२ ॥
- २१०.३३/१श्रीभगवान् उवाच । गच्छ त्वं दिव्यया गत्या मत्प्रसादसमुत्थया ।
२१०.३३/२बदरीमाश्रमं पुण्यं गन्धमादनपर्वते ॥ २१०.३३ ॥
- २१०.३४/१नरनारायणस्थाने पवित्रितमडीतले ।
२१०.३४/२मन्मना मत्प्रसादेन तत्र सिद्धिमवाप्स्यसि ॥ २१०.३४ ॥

- २१०.३५/१अडं स्वर्गं गमिष्यामि उपसंभृत्य वै कुलम् ।
 २१०.३५/२द्वादशकां च मया त्यक्त्वां समुद्रः प्लावयिष्यति ॥ २१०.३५ ॥
- २१०.३६/१व्यास उवाच । धृत्युक्तः प्रशिपत्यैनं जगाम स तदोद्भवः ।
 २१०.३६/२नरनारायणस्थानं केशवेनानुमोदितः ॥ २१०.३६ ॥
- २१०.३७/१ततस्ते यादवाः सर्वे रथान् आरुह्य शीघ्रगान् ।
 २१०.३७/२प्रभासं प्रययुः सार्धं कृष्णरामादिभिर्द्विजैः ॥ २१०.३७ ॥
- २१०.३८/१प्राप्य प्रभासं प्रयता प्रीतास्ते कुक्कुरान्चकाः ।
 २१०.३८/२स्यकुस्तत्र सुरापानं वासुदेवानुमोदिताः ॥ २१०.३८ ॥
- २१०.३९/१पिबतां तत्र वै तेषां संघर्षेण परस्परम् ।
 २१०.३९/२यादवानां ततो जज्ञे कलडाग्रिः क्षयावळः ॥ २१०.३९ ॥
- २१०.४०/१जघ्नुः परस्परं ते तु शस्त्रैर्दिव्यभवात् कृताः ।
 २१०.४०/२क्षीणशस्त्रास्तु जगृधुः प्रत्यासन्नामथैरकाम् ॥ २१०.४० ॥
- २१०.४१/१अेरका तु गृहीता तैर्वज्रभूतेव लक्ष्यते ।
 २१०.४१/२तया परस्परं जघ्नुः सम्प्रलारैः सुदारुणैः ॥ २१०.४१ ॥
- २१०.४२/१प्रद्युम्नसाम्भप्रमुखाः कृतवर्माथ सात्यकिः ।
 २१०.४२/२अनिरुद्धाद्यश्चान्ये पृथुर्विपृथुरेव च ॥ २१०.४२ ॥
- २१०.४३/१चारुवर्मा सुयारुश्च तथाकूराद्यो द्विजैः ।
 २१०.४३/२अेरकाउपिभिर्वज्रैस्ते निजघ्नुः परस्परम् ॥ २१०.४३ ॥
- २१०.४४/१निवारयामास उरिर्थादवास्ते च केशवम् ।
 २१०.४४/२सहायं मेनिरे प्राप्तं ते निजघ्नुः परस्परम् ॥ २१०.४४ ॥
- २१०.४५/१कृष्णोऽपि कुपितस्तेषामेरकामुष्टिमाददे ।
 २१०.४५/२वधाय तेषां मुशलं मुष्टिलोडमभूत् तदा ॥ २१०.४५ ॥
- २१०.४६/१जघान तेन निःशेषान् आततायी स यादवान् ।
 २१०.४६/२जघ्नुश्च सहस्राभ्येत्य तथान्ये तु परस्परम् ॥ २१०.४६ ॥
- २१०.४७/१ततश्चाण्वमध्येन जैत्रोऽसौ यच्छिणो रथः ।
 २१०.४७/२पश्यतो दारुकस्थाशु कृतोऽस्यैर्द्विजसत्तमाः ॥ २१०.४७ ॥
- २१०.४८/१चक्रं गदा तथा शार्ङ्गं तूणौ शङ्खोऽसिरेव च ।
 २१०.४८/२प्रदक्षिणं ततः कृत्वा जग्मुरादित्यवर्त्मना ॥ २१०.४८ ॥

- २१०.४८/१क्षणमात्रेण वै तत्र यादवानामभूत् क्षयः ।
 २१०.४८/२ऋते कृष्णं मडाबाहुं दारुकं च द्विजोत्तमाः ॥ २१०.४८ ॥
- २१०.५०/१यद्भयमाणौ तौ रामं वृक्षमूलकृतासनम् ।
 २१०.५०/२ददृशाते भुजाभ्यास्य निष्कामन्तं मडोरगम् ॥ २१०.५० ॥
- २१०.५१/१निष्कम्य स भुजात् तस्य मडाभोगो भुजंगमः ।
 २१०.५१/२प्रयातश्चाण्वं सिद्धैः पूज्यमानस्तथोरगैः ॥ २१०.५१ ॥
- २१०.५२/१तमर्धमादाय तदा जलधिः सम्भुषं ययौ ।
 २१०.५२/२प्रविवेश च ततोयं पूजितः पन्नगोत्तमैः ।
 २१०.५२/३दृष्ट्वा बलस्य निर्याणं दारुकं प्राड केशवः ॥ २१०.५२ ॥
- २१०.५३/१श्रीभगवान् उवाच । छंदं सर्वं त्वमायक्ष्व वसुदेवोऽसेनयोः ।
 २१०.५३/२निर्याणं बलदेवस्य यादवानां तथा क्षयम् ॥ २१०.५३ ॥
- २१०.५४/१योगे स्थित्वाऽभयेतत् परित्यज्य कलेवरम् ।
 २१०.५४/२वाय्यश्च द्वारकावासी जनः सर्वस्तथाऽडुकः ॥ २१०.५४ ॥
- २१०.५५/१यथेमां नगरीं सर्वां समुद्रः प्लावयिष्यति ।
 २१०.५५/२तस्माद् रथैः सुसज्जैस्तु प्रतीक्ष्यो ऽयर्जुनागमः ॥ २१०.५५ ॥
- २१०.५६/१न स्थेयं द्वारकामध्ये निष्कान्ते तत्र पाण्डवे ।
 २१०.५६/२तेनैव सऽडु गन्तव्यं यत्र याति स डौरवः ॥ २१०.५६ ॥
- २१०.५७/१गत्वा च भ्रूडि कौन्तेयमर्जुनं वचनं मम ।
 २१०.५७/२पालनीयस्तवया शक्त्या जनोऽयं मत्परिग्रहः ॥ २१०.५७ ॥
- २१०.५८/१छत्यर्जुनेन सङ्घितो द्वारवत्यां भवाञ् जनम् ।
 २१०.५८/२गृहीत्वा यातु वज्रश्च यद्दुराजो भविष्यति ॥ २१०.५८ ॥
- २११.१/१व्यास उवाच । छत्युक्तो दारुकः कृष्णं प्रणिपत्य पुनः पुनः ।
 २११.१/२प्रदक्षिणं च बभुवुः कृत्वा प्रायाद् यथोदितम् ॥ २११.१ ॥
- २११.२/१स च गत्वा तथा यडे द्वारकायां तथार्जुनम् ।
 २११.२/२आनिनाय मडाभुद्धिं वज्रं यडे तथा नृपम् ॥ २११.२ ॥
- २११.३/१भगवान् अपि गोविन्दो वासुदेवात्मकं पश्य ।
 २११.३/२ब्रह्मात्मनि समारोप्य सर्वभूतेष्वधारयत् ॥ २११.३ ॥

- २११.४/१स मानयन् द्विजवयो दुर्वासा यद् उवाच ७ ।
 २११.४/२योग्युक्तोऽभवत् पादं कृत्वा जानुनि सत्तमाः ॥ २११.४ ॥
- २११.५/१सम्प्राप्तो वै जरा नाम तदा तत्र स लुब्धकः ।
 २११.५/२मुशलशेषलोडस्य सायकं धारयन् परम् ॥ २११.५ ॥
- २११.६/१स तत्पादं मृगाकारं समवेक्ष्य व्यवस्थितः ।
 २११.६/२ततो विव्याध तेनैव तोमरेण द्विजोत्तमाः ॥ २११.६ ॥
- २११.७/१गतश्च ददृशे तत्र यतुर्बाहुधरं नरम् ।
 २११.७/२प्रणिपत्याडु यैवैनं प्रसीदति पुनः पुनः ॥ २११.७ ॥
- २११.८/१अजानता कृतमिदं मया हरिणशङ्कया ।
 २११.८/२क्षम्यतामात्मपापेन दग्धं मा दग्धुमर्हसि ॥ २११.८ ॥
- २११.९/१व्यास उवाच । ततस्तं भगवान् आडु नास्ति ते भयमएवपि ।
 २११.९/२गच्छ त्वं मत्प्रसादेन लुब्ध स्वर्गेश्वरास्पदम् ॥ २११.९ ॥
- २११.१०/१व्यास उवाच । विमानमागतं सद्यस्तद्वाङ्मयसमनन्तरम् ।
 २११.१०/२आरुढ्य प्रययौ स्वर्गं लुब्धकस्तत्प्रसादतः ॥ २११.१० ॥
- २११.११/१गते तस्मिन् स भगवान् संयोज्यात्मानमात्मनि ।
 २११.११/२अष्टमभूतोऽव्ययेऽयिन्त्ये वासुदेवमयेऽमले ॥ २११.११ ॥
- २११.१२/१अजन्मन्यजरेऽनाशिन्यप्रभेयेऽपिलात्मनि ।
 २११.१२/२त्यज्त्वा स मानुषं देवमवाप त्रिविधां गतिम् ॥ २११.१२ ॥
- २१२.१/१व्यास उवाच । अर्जुनोऽपि तदान्विष्य कृष्णरामकलेवरे ।
 २१२.१/२संस्कारं लभमयामास तथान्येषामनुकमात् ॥ २१२.१ ॥
- २१२.२/१अष्टौ मडिष्यः कथिता रुडिमिणीप्रमुष्पास्तु याः ।
 २१२.२/२उपगृह्य उर्रेर्दं विविशुस्ता लुताशनम् ॥ २१२.२ ॥
- २१२.३/१रेवती यैव रामस्य देवमाश्लिष्य सत्तमाः ।
 २१२.३/२विवेश ज्वलितं वह्निं तत्सङ्गाह्लादशीतलम् ॥ २१२.३ ॥
- २१२.४/१उग्रसेनस्तु तच्छ्रुत्वा तथैवानकदुन्दुभिः ।
 २१२.४/२देवकी रोडिणी यैव विविशुर्जतवेदसम् ॥ २१२.४ ॥
- २१२.५/१ततोऽर्जुनः प्रेतकार्यं कृत्वा तेषां यथाविधि ।
 २१२.५/२निश्चकाम जन् सर्वं गृहीत्वा वज्रमेव य ॥ २१२.५ ॥

- २१२.६/१द्धारवत्या विनिष्क्रान्ताः कृष्णपत्न्यः सडस्रशः ।
 २१२.६/२वज्रं ज्वनं च कौन्तेयः पालयञ् शनकैर्ययौ ॥ २१२.६ ॥
- २१२.७/१सभा सुधर्मा कृष्णेन मर्त्यलोके समाहृता ।
 २१२.७/२स्वर्गं जगाम भो विप्राः पारिजातश्च पादपः ॥ २१२.७ ॥
- २१२.८/१यस्मिन् दिने उरियार्तो दिवं संत्यज्य मेदिनीम् ।
 २१२.८/२तस्मिन् दिनेऽवतीर्णोऽयं कालकायः कलिः किल ॥ २१२.८ ॥
- २१२.९/१प्लावयामास तां शून्यां द्वारकां च मडोदधिः ।
 २१२.९/२यद्दुश्चेष्टगृहं त्वेकं नाप्लावयत सागरः ॥ २१२.९ ॥
- २१२.१०/१नातिक्रामति भो विप्रास्तद् अद्यापि मडोदधिः ।
 २१२.१०/२नित्यं संनिहितस्तत्र भगवान् केशवो यतः ॥ २१२.१० ॥
- २१२.११/१तद् अतीव मडापुण्यं सर्वपातकनाशनम् ।
 २१२.११/२विष्णुकीडान्वितं स्थानं दृष्ट्वा पापात् प्रमुच्यते ॥ २१२.११ ॥
- २१२.१२/१पार्थः पञ्चनद्ये देशे बहुधान्यधान्विते ।
 २१२.१२/२यकार वासं सर्वस्य जनस्य मुनिसत्तमाः ॥ २१२.१२ ॥
- २१२.१३/१ततो लोभः समभवत् पार्थनैकेन धन्विना ।
 २१२.१३/२दृष्ट्वा स्त्रियो नीयमाना दस्यूनां निहतेश्वराः ॥ २१२.१३ ॥
- २१२.१४/१ततस्ते पापकर्माणो लोभोपहतचेतसः ।
 २१२.१४/२आभीरा मन्त्रयामासुः समेत्यात्यन्तदुर्मदाः ॥ २१२.१४ ॥
- २१२.१५/१आभीरा उचुः । अयमेकोऽर्जुनो धन्वी स्त्रीजनं निहतेश्वरम् ।
 २१२.१५/२नयत्यस्मान् अतिक्रम्य धिग् ऐतत् क्रियतां बलम् ॥ २१२.१५ ॥
- २१२.१६/१उत्वा गर्वसमारुढो भीष्मद्रोणजयद्रथान् ।
 २१२.१६/२कर्णार्दींश्च न जानाति बलं ग्रामनिवासिनाम् ॥ २१२.१६ ॥
- २१२.१७/१बलजयेष्ठान् नरान् अन्यान् ग्राम्यांश्चैव विशेषतः ।
 २१२.१७/२सर्वान् एवावजानाति किं वो बहुभिरुत्तैः ॥ २१२.१७ ॥
- २१२.१८/१व्यास उवाच । ततो यष्टिप्रदरणा दस्यवो लोष्टडारिणः ।
 २१२.१८/२सडस्रशोऽव्यधावन्त तं जनं निहतेश्वरम् ।
 २१२.१८/३ततो निवृत्तः कौन्तेयः प्राडाभीरान् उसन्नं ध्रुव ॥ २१२.१८ ॥

२१२.१८/१अर्जुन उवाच । निवर्तध्वमधर्मज्ञा यदीतो न मुमूर्षवः ॥ २१२.१८ ॥

२१२.२०/१व्यास उवाच । अवज्ञाय वयस्तस्य जगुडुस्ते तदा धनम् ।

२१२.२०/२स्त्रीजनं यापि कौन्तेयाद् विष्वक्लोपपरिग्रहम् ॥ २१२.२० ॥

२१२.२१/१ततोऽर्जुनो धनुर्दिव्यं गाण्डीवमजरं युधि ।

२१२.२१/२आरोपयितुमारेभे न शशाक स वीर्यवान् ॥ २१२.२१ ॥

२१२.२२/१यकार सज्जं कृच्छ्रात् तु तद् अलूच्छिथिलं पुनः ।

२१२.२२/२न सस्मार तथास्त्राणि चिन्तयन् अपि पाण्डवः ॥ २१२.२२ ॥

२१२.२३/१शरान् मुभोय यैतेषु पार्थः शेषान् स उर्षितः ।

२१२.२३/२न भेदं ते परं चक्रुरस्ता गाण्डीवधन्वना ॥ २१२.२३ ॥

२१२.२४/१वह्निना याक्षया दत्ताः शरास्तेऽपि क्षयं ययुः ।

२१२.२४/२युध्यतः सः गोपावैरर्जुनस्याभवत् क्षयः ॥ २१२.२४ ॥

२१२.२५/१अचिन्तयत् तु कौन्तेयः कृष्णस्यैव हि तद् बलम् ।

२१२.२५/२यन् मया शरसंघातैः सभवा भूभृतो जिताः ॥ २१२.२५ ॥

२१२.२६/१मिषतः पाण्डुपुत्रस्य ततस्ताः प्रमदोत्तमाः ।

२१२.२६/२अपाकृष्यन्त याभीरैः कामाग्र्याभ्याः प्रवव्रजुः ॥ २१२.२६ ॥

२१२.२७/१ततः शरेषु क्षीणेषु धनुष्कोटया धनंजयः ।

२१२.२७/२जघान दस्यूंस्ते यास्य प्रळाराञ्जुं जडसुर्द्रिजाः ॥ २१२.२७ ॥

२१२.२८/१पश्यतस्त्वेव पार्थस्य वृषयन्धकवरस्त्रियः ।

२१२.२८/२जग्मुरादाय ते भ्वेच्छाः समन्तान् मुनिसत्तमाः ॥ २१२.२८ ॥

२१२.२९/१ततः स द्युःभितो जिष्णुः कष्टं कष्टमिति ब्रुवन् ।

२१२.२९/२अडो भगवता तेन मुक्तोऽस्मीति रुरोद वै ॥ २१२.२९ ॥

२१२.३०/१अर्जुन उवाच । तद् धनुस्तानि यास्त्राणि स रथस्ते च वाजिनः ।

२१२.३०/२सर्वमेकपदे नष्टं दानमश्रोत्रिये यथा ॥ २१२.३० ॥

२१२.३१/१अडो याति बलं दैवं विना तेन मडात्मना ।

२१२.३१/२यद् असामर्थ्ययुक्तोऽहं नीचैर्नीतः पराभवम् ॥ २१२.३१ ॥

२१२.३२/१तौ आहू स य मे मुष्टिः स्थानं तत् सोऽस्मि यार्जुनः ।

२१२.३२/२पुण्येनेव विना तेन गतं सर्वमसारताम् ॥ २१२.३२ ॥

- ૨૧૨.૩૩/૧મમાર્જુનત્વં ભીમસ્ય ભીમત્વં તત્કૃતં ધ્રુવમ્ ।
 ૨૧૨.૩૩/૨વિના તેન યદ્ આભીરૈર્જિતોડહં કથમન્યથા ॥ ૨૧૨.૩૩ ॥
- ૨૧૨.૩૪/૧વ્યાસ ઉવાચ । ઇત્યં વદન્ યયૌ જિષ્ણુરિન્દ્રપ્રસ્થં પુરોત્તમમ્ ।
 ૨૧૨.૩૪/૨ચકાર તત્ર રાજાનં વજં યાદવનન્દનમ્ ॥ ૨૧૨.૩૪ ॥
- ૨૧૨.૩૫/૧સ દદર્શ તતો વ્યાસં ક્ષાલ્ગુનઃ કાનનાશ્રયમ્ ।
 ૨૧૨.૩૫/૨તમુપેત્ય મહાભાગં વિનયેનાભ્યવાદયત્ ॥ ૨૧૨.૩૫ ॥
- ૨૧૨.૩૬/૧તં વન્દમાનં ચરણાવલોક્ય સુનિશ્ચિતમ્ ।
 ૨૧૨.૩૬/૨ઉવાચ પાર્થ વિચ્છાયઃ કથમત્યન્તમીદૃશઃ ॥ ૨૧૨.૩૬ ॥
- ૨૧૨.૩૭/૧અજારજોનુગામનં બ્રહ્મહત્યાથવા કૃતા ।
 ૨૧૨.૩૭/૨જયાશાભડ્ગદ્ધુમ્બી વા ભ્રષ્ટચ્છાયોડસિ સામ્પ્રતમ્ ॥ ૨૧૨.૩૭ ॥
- ૨૧૨.૩૮/૧સાંતાનિકાદયો વા તે યાયમાના નિરાકૃતાઃ ।
 ૨૧૨.૩૮/૨અગમ્યસ્ત્રીરતિર્વાપિ તેનાસિ વિગતપ્રભઃ ॥ ૨૧૨.૩૮ ॥
- ૨૧૨.૩૯/૧ભુડક્તે પ્રદાય વિપ્રેભ્યો મિષ્ટમેકમથો ભવાન્ ।
 ૨૧૨.૩૯/૨કિં વા કૃપણવિતાનિ હૃતાનિ ભવતાર્જુન ॥ ૨૧૨.૩૯ ॥
- ૨૧૨.૪૦/૧કચ્ચિન્ ન સૂર્યવાતસ્ય ગોચરત્વં ગતોડર્જુન ।
 ૨૧૨.૪૦/૨દુષ્ટયક્ષુર્હૃતો વાપિ નિઃશ્રીકઃ કથમન્યથા ॥ ૨૧૨.૪૦ ॥
- ૨૧૨.૪૧/૧સ્મૃષ્ટો નખામ્ભસા વાપિ ઘટામ્ભઃપ્રોક્ષિતોડપિ વા ।
 ૨૧૨.૪૧/૨તેનાતીવાસિ વિચ્છાયો ન્યૂનૈર્વા યુધિ નિર્જિતઃ ॥ ૨૧૨.૪૧ ॥
- ૨૧૨.૪૨/૧વ્યાસ ઉવાચ । તતઃ પાર્થો વિનિઃશ્વસ્ય શ્રૂયતાં ભગવત્ર ઇતિ ।
 ૨૧૨.૪૨/૨પ્રોક્તો યથાવદ્ આચષ્ટ વિપ્રા આત્મપરાભવમ્ ॥ ૨૧૨.૪૨ ॥
- ૨૧૨.૪૩/૧અર્જુન ઉવાચ । યદ્ ભલં યચ્ચ નસ્તેજો યદ્ વીર્યં યત્ પરાક્રમઃ ।
 ૨૧૨.૪૩/૨યા શ્રીશ્છાયા ચ નઃ સોડસ્માન્ પરિત્યજ્ય હરિર્ગતઃ ॥ ૨૧૨.૪૩ ॥
- ૨૧૨.૪૪/૧ઇતરેણેવ મહતા સ્મિતપૂર્વાભિભાષિણા ।
 ૨૧૨.૪૪/૨હીના વયં મુને તેન જાતાસ્તૃણમયા ઇવ ॥ ૨૧૨.૪૪ ॥
- ૨૧૨.૪૫/૧અસ્ત્રાણાં સાયકાનાં ચ ગાણ્ડીવસ્ય તથા મમ ।
 ૨૧૨.૪૫/૨સારતા યાભવન્ મૂર્તા સ ગતઃ પુરુષોત્તમઃ ॥ ૨૧૨.૪૫ ॥
- ૨૧૨.૪૬/૧ચસ્યાવલોકનાદ્ અસ્માઞ્ શ્રીર્જયઃ સમ્પદ્ ઉન્નતિઃ ।
 ૨૧૨.૪૬/૨ન તત્યાજ સ ગોવિન્દસ્ત્યક્ત્વાસ્માન્ ભગવાન્ ગતઃ ॥ ૨૧૨.૪૬ ॥

- २१२.४७/१भीष्मद्रोणाङ्गराजाधास्तथा दुर्योधनाद्यः ।
 २१२.४७/२यत्प्रभावेन निर्दग्धाः स कृष्णस्त्यक्तवान् भुवम् ॥ २१२.४७ ॥
- २१२.४८/१निर्यौवना उतश्रीका भ्रष्टश्छायेव मे मडी ।
 २१२.४८/२विभाति तात नैकोऽङ्गं विरले तस्य चङ्किलाः ॥ २१२.४८ ॥
- २१२.४९/१यस्यानुभावाद् भीष्माद्यैर्मथ्यग्रौ शलभायितम् ।
 २१२.४९/२विना तेनाद्य कृष्णेन गोपालैरस्मि निर्जितः ॥ २१२.४९ ॥
- २१२.५०/१गाण्डीवं त्रिषु लोकेषु ध्यातं यद् अनुभावतः ।
 २१२.५०/२मम तेन विनाभीरैर्लगुडैस्तु तिरस्कृतम् ॥ २१२.५० ॥
- २१२.५१/१स्त्रीसङ्ख्यायनेकानि लयनाथानि मलामुने ।
 २१२.५१/२यततो मम नीतानि दस्युर्बिर्लगुडायुधैः ॥ २१२.५१ ॥
- २१२.५२/१अनीयमानमाभीरैः सर्वं कृष्णावरोधनम् ।
 २१२.५२/२दुतं यष्टिप्रदरक्षैः परिभूय बलं मम ॥ २१२.५२ ॥
- २१२.५३/१निःश्रीकता न मे चित्रं यज्जुवामि तद् अद्भुतम् ।
 २१२.५३/२नीयावमानपङ्कङ्गु निर्लज्जोऽस्मि पितामह ॥ २१२.५३ ॥
- २१२.५४/१व्यास उवाच । श्रुत्वाङ्गं तस्य तद् वाक्यमब्रुवं द्विजसत्तमाः ।
 २१२.५४/२दुःखितस्य च दीनस्य पाण्डवस्य मलात्मनः ॥ २१२.५४ ॥
- २१२.५५/१अलं ते व्रीडया पार्थ न त्वं शोयितुमर्हसि ।
 २१२.५५/२अवेढि सर्वभूतेषु कालस्य गतिरीदृशी ॥ २१२.५५ ॥
- २१२.५६/१कालो भवाय भूतानामभवाय च पाण्डव ।
 २१२.५६/२कालमूलमिदं ज्ञात्वा कुरु स्थैर्यमतोऽर्जुन ॥ २१२.५६ ॥
- २१२.५७/१नद्यः समुद्रा गिरयः सकला य वसुंधरा ।
 २१२.५७/२देवा मनुष्याः पशवस्तत्त्वश्च सरीसृपाः ॥ २१२.५७ ॥
- २१२.५८/१सृष्टाः कालेन कालेन पुनर्यास्यन्ति संक्षयम् ।
 २१२.५८/२कालात्मकमिदं सर्वं ज्ञात्वा शममवाप्नुहि ॥ २१२.५८ ॥
- २१२.५९/१यथात्थ कृष्णामाडात्थं तत् तथैव धनंजय ।
 २१२.५९/२भारावतारकार्यार्थमवतीर्णः स मेदिनीम् ॥ २१२.५९ ॥
- २१२.६०/१भाराकान्ता धरा याता देवानां संनिधौ पुरा ।

- ૨૧૨.૬૦/૨તદર્થમવતીર્ણોડસૌ કામરૂપી જનાર્દનઃ ॥ ૨૧૨.૬૦ ॥
- ૨૧૨.૬૧/૧તચ્ચ નિષ્પાદિતં કાર્યમશેષા ભૂભૃતો હતાઃ ।
- ૨૧૨.૬૧/૨વૃષણ્યન્ધકકુલં સર્વં તથા પાર્થોપસંહૃતમ્ ॥ ૨૧૨.૬૧ ॥
- ૨૧૨.૬૨/૧ન કિંચિદ્ અન્યત્ કર્તવ્યમસ્ય ભૂમિતલેડર્જુન ।
- ૨૧૨.૬૨/૨તતો ગતઃ સ ભગવાન્ કૃતકૃત્યો યથેચ્છયા ॥ ૨૧૨.૬૨ ॥
- ૨૧૨.૬૩/૧સૃષ્ટિં સર્ગો કરોત્યેષ દેવદેવઃ સ્થિતિં સ્થિતૌ ।
- ૨૧૨.૬૩/૨અન્તે તાપસમર્થોડયં સામ્પ્રતં વૈ યથા કૃતમ્ ॥ ૨૧૨.૬૩ ॥
- ૨૧૨.૬૪/૧તસ્માત્ પાર્થ ન સંતાપસ્ત્વયા કાર્યઃ પરાભવાત્ ।
- ૨૧૨.૬૪/૨ભવન્તિ ભવકાલેષુ પુરુષાણાં પરાક્રમાઃ ॥ ૨૧૨.૬૪ ॥
- ૨૧૨.૬૫/૧યતસ્ત્વયૈકેન હતા ભીષ્મદ્રોણાદયો નૃપાઃ ।
- ૨૧૨.૬૫/૨તેષામર્જુન કાલોત્થઃ કિં ન્યૂનાભિભવો ન સઃ ॥ ૨૧૨.૬૫ ॥
- ૨૧૨.૬૬/૧વિષ્ણોસ્તસ્યાનુભાવેન યથા તેષાં પરાભવઃ ।
- ૨૧૨.૬૬/૨ત્વત્તસ્તથૈવ ભવતો દસ્યુભ્યોડન્તે તદ્દુદ્ભવઃ ॥ ૨૧૨.૬૬ ॥
- ૨૧૨.૬૭/૧સ દેવોડન્યશરીરાણિ સમાવિશ્ય જગત્સ્થિતિમ્ ।
- ૨૧૨.૬૭/૨કરોતિ સર્વભૂતાનાં નાશં ચાન્તે જગત્પતિઃ ॥ ૨૧૨.૬૭ ॥
- ૨૧૨.૬૮/૧ભવોદ્ભવે ચ કૌન્તેય સહાયસ્તે જનાર્દનઃ ।
- ૨૧૨.૬૮/૨ભવાન્તે ત્વદ્વિપક્ષાસ્તે કેશવેનાવલોકિતાઃ ॥ ૨૧૨.૬૮ ॥
- ૨૧૨.૬૯/૧કઃ શ્રદ્ધ્યાત્ સગાડ્ગેયાન્ હન્યાસ્ત્વં સર્વકૌરવાન્ ।
- ૨૧૨.૬૯/૨આભીરૈભ્યશ્ચ ભવતઃ કઃ શ્રદ્ધ્યાત્ પરાભવમ્ ॥ ૨૧૨.૬૯ ॥
- ૨૧૨.૭૦/૧પાર્થૈતત્ સર્વભૂતેષુ હરૈર્લીલાવિચેષ્ટિતમ્ ।
- ૨૧૨.૭૦/૨ત્વયા યત્ કૌરવા ધ્વસ્તા યદ્ આભીરૈર્ભવાન્ જિતઃ ॥ ૨૧૨.૭૦ ॥
- ૨૧૨.૭૧/૧ગૃહીતા દસ્યુભિર્યચ્ચ રક્ષિતા ભવતા સ્ત્રિયઃ ।
- ૨૧૨.૭૧/૨તદ્ અપ્યહં યથાવૃત્તં કથયામિ તવાર્જુન ॥ ૨૧૨.૭૧ ॥
- ૨૧૨.૭૨/૧અષ્ટાવકઃ પુરા વિપ્ર ઉદવાસરતોડભવત્ ।
- ૨૧૨.૭૨/૨બહુન્ વર્ષગણાન્ પાર્થ ગુણન્ બ્રહ્મ સનાતનમ્ ॥ ૨૧૨.૭૨ ॥
- ૨૧૨.૭૩/૧જિતેષ્વસુરસંઘેષુ મેરુપૃષ્ઠે મહોત્સવઃ ।
- ૨૧૨.૭૩/૨બભૂવ તત્ર ગચ્છન્ત્યો દદૃશુસ્તં સુરસ્ત્રિયઃ ॥ ૨૧૨.૭૩ ॥

- २१२.७४/१२म्भातिलोत्तमाद्याश्च शतशोऽथ सडस्रशः ।
 २१२.७४/२तुष्टुवुस्तं मडात्मानं प्रशशंसुश्च पाण्डव ॥ २१२.७४ ॥
- २१२.७५/१आकण्डमग्नं सलिले जटाभारधरं मुनिम् ।
 २१२.७५/२विनयावनताश्चैव प्राणैः स्तोत्रतत्पराः ॥ २१२.७५ ॥
- २१२.७६/१यथा यथा प्रसन्नोऽभूत् तुष्टुवुस्तं तथा तथा ।
 २१२.७६/२सर्वास्ताः कौरवश्रेष्ठ वरिष्ठं तं द्विजम्भनाम् ॥ २१२.७६ ॥
- २१२.७७/१अष्टावक उवाच । प्रसन्नोऽहं मडाभागा भवतीनां यद् धृष्यते ।
 २१२.७७/२मत्तस्तद् प्रियतां सर्वं प्रदास्याम्यपि दुर्लभम् ॥ २१२.७७ ॥
- २१२.७८/१व्यास उवाच । रम्भातिलोत्तमाद्याश्च दिव्याश्चाप्सरसोऽब्रुवन् ॥ २१२.७८ ॥
- २१२.७८/१अप्सरस उच्युः । प्रसन्ने त्वय्यसम्प्राप्तं किमस्माकमिति द्विजः ॥ २१२.७८ ॥
- २१२.८०/१धतरास्त्वब्रुवन् विप्र प्रसन्नो भगवन् यद्वि ।
 २१२.८०/२तद् धृष्यामः पतिं प्राप्तुं विप्रेन्द्र पुरुषोत्तमम् ॥ २१२.८० ॥
- २१२.८१/१व्यास उवाच । अवं भविष्यतीत्युक्त्वा उत्तार जलान् मुनिः ।
 २१२.८१/२तमुत्तीर्णं य ददृशुर्विदुषं वक्त्रमष्टधा ॥ २१२.८१ ॥
- २१२.८२/१तं दृष्ट्वा गूढमानानां यासां ङासः स्फुटोऽभवत् ।
 २१२.८२/२ताः शशाप मुनिः कोपमवाच्य कुरुनन्दन ॥ २१२.८२ ॥
- २१२.८३/१अष्टावक उवाच । यस्माद् विदुषुषुषं मां मत्वा ङासावमानना ।
 २१२.८३/२भवतीभिः कृता तस्माद् अेष शापं ददामि वः ॥ २१२.८३ ॥
- २१२.८४/१मत्प्रसादेन भर्तारं लब्ध्वा तु पुरुषोत्तमम् ।
 २१२.८४/२मच्छापपोषताः सर्वा दस्युडस्तं गमिष्यथ ॥ २१२.८४ ॥
- २१२.८५/१व्यास उवाच । धृत्युदीरितमाकर्ण्य मुनिस्ताभिः प्रसादितः ।
 २१२.८५/२पुनः सुरेन्द्रलोकं वै प्राड् भूयो गमिष्यथ ॥ २१२.८५ ॥
- २१२.८६/१अवं तस्य मुनेः शापाद् अष्टावकस्य केशवम् ।
 २१२.८६/२भर्तारं प्राप्य ताः प्राप्ता दस्युडस्तं वराङ्गनाः ॥ २१२.८६ ॥
- २१२.८७/१तत् त्वया नात्र कर्तव्यः शोकोऽल्पोऽपि हि पाण्डव ।
 २१२.८७/२तेनैवाभिलनाथेन सर्वं तद् उपसंभृतम् ॥ २१२.८७ ॥
- २१२.८८/१भवतां योपसंभारमासन्नं तेन कुर्वता ।

- २१२.८८/२भलं तेजस्तथा वीर्यं माडात्क्यं योपसंलृतम् ॥ २१२.८८ ॥
- २१२.८९/१जातस्य नियतो मृत्युः पतनं य तथोन्नतेः ।
- २१२.८९/२विप्रयोगावसानं तु संयोगः संययः क्षयः ॥ २१२.८९ ॥
- २१२.९०/१विज्ञाय न भुधाः शोकं न उर्षमुपयान्ति ये ।
- २१२.९०/२तेषामेवेतरे चेष्टां शिक्षन्तः सन्ति तादृशाः ॥ २१२.९० ॥
- २१२.९१/१तस्मात् त्वया नरश्रेष्ठ ज्ञात्वैतद् भ्रातृभिः सल ।
- २१२.९१/२परित्यज्यापिलं राज्यं गन्तव्यं तपसे वनम् ॥ २१२.९१ ॥
- २१२.९२/१तद् गच्छ धर्मराजाय निवेद्यैतद् वयो मम ।
- २१२.९२/२परश्चो भ्रातृभिः सार्धं गतिं वीर यथा कुरु ॥ २१२.९२ ॥
- २१२.९३/१व्यास उवाच । उत्पुक्तो धर्मराजं तु समभ्येत्य तथोक्तवान् ।
- २१२.९३/२दृष्टं यैवानुभूतं वा कथितं तद् अशेषतः ॥ २१२.९३ ॥
- २१२.९४/१व्यासवाक्यं य ते सर्वे श्रुत्वाश्रुनसमीरितम् ।
- २१२.९४/२राज्ये परीक्षितं कृत्वा ययुः पाण्डुसुता वनम् ॥ २१२.९४ ॥
- २१२.९५/१एतयेवं वो मुनिश्रेष्ठा विस्तरेण भयोदितम् ।
- २१२.९५/२जातस्य य यदोर्वशे वासुदेवस्य चेष्टितम् ॥ २१२.९५ ॥
- २१३.१/१मुनय उचुः । अहो कृष्णस्य माडात्क्यमद्भुतं यातिमानुषम् ।
- २१३.१/२रामस्य य मुनिश्रेष्ठ त्वयोक्तं भुवि दुर्लभम् ॥ २१३.१ ॥
- २१३.२/१न तृप्तिमधिगच्छामः शृण्वन्तो भगवत्स्थाम् ।
- २१३.२/२तस्माद् ब्रूहि मडाभाग भूयो देवस्य चेष्टितम् ॥ २१३.२ ॥
- २१३.३/१प्रादुर्भावः पुराणेषु विषणोरमिततेजसः ।
- २१३.३/२सतां कथयतामेव वराल एति नः श्रुतम् ॥ २१३.३ ॥
- २१३.४/१न जानीमोऽस्य यरितं न विधिं न य विस्तरम् ।
- २१३.४/२न कर्मगुणसद्भावं न उेतुत्वमनीषितम् ॥ २१३.४ ॥
- २१३.५/१किमात्मको वरालोऽसौ का मूर्तिः का य देवता ।
- २१३.५/२किमाचारप्रभावो वा किं वा तेन तदा कृतम् ॥ २१३.५ ॥
- २१३.६/१यज्ञार्थं समवेतानां मिषतां य द्विजन्मनाम् ।
- २१३.६/२मडावरालयरितं सर्वलोकसुभावलम् ॥ २१३.६ ॥

- २१३.७/१यथा नारायणो अञ्जन् वाराळं तृपमास्थितः ।
 २१३.७/२दंष्ट्रया गां समुद्रस्थामुज्जडाराश्मिर्दनः ॥ २१३.७ ॥
- २१३.८/१विस्तरेणैव कर्माणि सर्वाणि शिपुधातिनः ।
 २१३.८/२श्रोतुं नो वर्तते बुद्धिर्दरेः कृष्णस्य धीमतः ॥ २१३.८ ॥
- २१३.९/१कर्मणामानुपूर्व्यां च प्रादुर्भावाश्च ये विभो ।
 २१३.९/२या वास्य प्रकृतिर्अञ्जस्ताश्चाप्यातुं त्वमर्हसि ॥ २१३.९ ॥
- २१३.१०/१व्यास उवाच । प्रश्नभारो मलान् शेष भवद्भिः समुदाहृतः ।
 २१३.१०/२यथाशक्त्या तु वक्ष्यामि श्रूयतां वैष्णवं यशः ॥ २१३.१० ॥
- २१३.११/१विष्णोः प्रभावश्रवणो दिष्ट्या वो मतिरुत्थिता ।
 २१३.११/२तस्माद् विष्णोः समस्ता वै शृणुष्वं याः प्रवृत्तयः ॥ २१३.११ ॥
- २१३.१२/१सदस्रास्यं सदस्राक्षं सदस्रयरणं च यम् ।
 २१३.१२/२सदस्रशिरसं देवं सदस्रकरमव्ययम् ॥ २१३.१२ ॥
- २१३.१३/१सदस्रजिह्वं भास्वन्तं सदस्रमुकुटं प्रभुम् ।
 २१३.१३/२सदस्रदं सदस्रादिं सदस्रभुजमव्ययम् ॥ २१३.१३ ॥
- २१३.१४/१उवनं सवनं यैव ङोतारं उव्यमेव च ।
 २१३.१४/२पात्राणि च पवित्राणि वेदिं दीक्षां समित् स्रुवम् ॥ २१३.१४ ॥
- २१३.१५/१स्रुक्स्तोमसूर्यमुशवं प्रोक्षणीं दक्षिणायनम् ।
 २१३.१५/२अध्वर्युं सामगं विप्रं सदस्यं सदसं सदः ॥ २१३.१५ ॥
- २१३.१६/१यूपं यङ्कं ध्रुवां दर्वीं यत्रेश्वोलूभलानि च ।
 २१३.१६/२प्राग्वंशं यज्ञभूमिं च ङोतारं च परं च यत् ॥ २१३.१६ ॥
- २१३.१७/१उस्वायतिप्रमाणानि स्थावराणि यराणि च ।
 २१३.१७/२प्रायश्चित्तानि वार्धं च स्थण्डिलानि कुशास्तथा ॥ २१३.१७ ॥
- २१३.१८/१मन्त्रयज्ञवर्धं वह्निं भागं भागवर्धं च यत् ।
 २१३.१८/२अग्रासिनं सोमभुजं दुतार्षिषमुदायुधम् ॥ २१३.१८ ॥
- २१३.१९/१आहुर्वेदविदो विप्रा यं यज्ञे शाश्वतं प्रभुम् ।
 २१३.१९/२तस्य विष्णोः सुरेशस्य श्रीवत्साङ्गस्य धीमतः ॥ २१३.१९ ॥
- २१३.२०/१प्रादुर्भावसदस्राणि समतीतान्यनेकशः ।
 २१३.२०/२भूयश्चैव भविष्यन्ति ङ्येवमाह पितामहः ॥ २१३.२० ॥

- २१३.२१/१यत् पृथङ्ध्वं मडाभागा द्विव्यां पुण्यामिमां कथाम् ।
 २१३.२१/२प्रादुर्भावाश्रितां विष्णोः सर्वपापहरां शिवाम् ॥ २१३.२१ ॥
- २१३.२२/१शृङ्ध्वं तां मडाभागास्तद्गतेनान्तरात्मना ।
 २१३.२२/२प्रवक्ष्याम्यानुपूर्व्येण यत् पृथङ्ध्वं ममानघाः ॥ २१३.२२ ॥
- २१३.२३/१वासुदेवस्य माडात्म्यं यदितं य मडाभतेः ।
 २१३.२३/२छितार्थं सुरमर्त्यानां लोकानां प्रभवाय य ॥ २१३.२३ ॥
- २१३.२४/१बहुशः सर्वभूतात्मा प्रादुर्भवति वीर्यवान् ।
 २१३.२४/२प्रादुर्भावांश्च वक्ष्यामि पुण्यान् द्विव्यान् गुणान्वितान् ॥ २१३.२४ ॥
- २१३.२५/१सुभो युगसदस्रं यः प्रादुर्भवति कार्यतः ।
 २१३.२५/२पूर्णे युगसदस्रेऽथ देवदेवो जगत्पतिः ॥ २१३.२५ ॥
- २१३.२६/१ब्रह्मा यः कपिलश्चैव त्र्यम्बकस्त्रिंशसास्तथा ।
 २१३.२६/२देवाः सप्तर्षयश्चैव नागाश्चाप्सरसस्तथा ॥ २१३.२६ ॥
- २१३.२७/१सनत्कुमारश्च मडानुभावो ।
 २१३.२७/२मनुर्मुखात्मा भगवान् प्रजाकरः ।
 २१३.२७/३पुराणदेवोऽथ पुराणि यद्वे ।
 २१३.२७/४प्रदीप्तवैश्वानरतुल्यतेजाः ॥ २१३.२७ ॥
- २१३.२८/१योऽसौ यार्णवमध्यस्थो नष्टे स्थावरजङ्गमे ।
 २१३.२८/२नष्टे देवासुरनरे प्रनष्टोरगराक्षसे ॥ २१३.२८ ॥
- २१३.२९/१योऽद्भुतामौ दुराधर्षो तावुभौ मधुकैटभौ ।
 २१३.२९/२छतौ भगवता तेन तयोर्दत्त्वामितं वरम् ॥ २१३.२९ ॥
- २१३.३०/१पुरा कमलनाभस्य स्वपतः सागरात्मसि ।
 २१३.३०/२पुच्छरे तत्र सम्भूता देवाः सर्षिगाणास्तथा ॥ २१३.३० ॥
- २१३.३१/१शेषे पौष्करको नाम प्रादुर्भावो मडात्मनः ।
 २१३.३१/२पुराणं कथ्यते यत्र देवश्रुतिसमाहितम् ॥ २१३.३१ ॥
- २१३.३२/१वाराहस्तु श्रुतिभुजः प्रादुर्भावो मडात्मनः ।
 २१३.३२/२यत्र विष्णुः सुरश्रेष्ठो वाराहं रूपमास्थितः ॥ २१३.३२ ॥
- २१३.३३/१वेदपादो यूपदंष्ट्रः ऋतुदन्तश्चितीभुजः ।

- २१३.३३/२अग्निजिह्वो दर्भरोमा ब्रह्मशीर्षो मडातपाः ॥ २१३.३३ ॥
- २१३.३४/१अडोरात्रेक्षणो द्रिव्यो वेदाङ्गः श्रुतिभूषणः ।
- २१३.३४/२आज्यनासः सुवतुण्डः सामघोषस्वरो मडान् ॥ २१३.३४ ॥
- २१३.३५/१सत्यधर्मभयः श्रीमान् डमविडमसत्कृतः ।
- २१३.३५/२प्रायश्चित्तनभो धोरः पशुजानुर्मुपाकृतिः ॥ २१३.३५ ॥
- २१३.३६/१उद्गतान्तो डोमलिङ्गो भीजौषधिमडाङ्गलः ।
- २१३.३६/२वाधन्तरात्मा मन्त्रस्किण् विदृतः सोमशोणितः ॥ २१३.३६ ॥
- २१३.३७/१वेदिस्कन्धो डविर्गन्धो डव्यङ्ग्यातिवेगवान् ।
- २१३.३७/२प्राग्वंशकायो धुतिमान् नानादीक्षाभिरन्वितः ॥ २१३.३७ ॥
- २१३.३८/१दक्षिणाडुदयो योगी मडासत्रभयो मडान् ।
- २१३.३८/२उपाकर्मिष्टरुचकः प्रवर्गावर्तभूषणः ॥ २१३.३८ ॥
- २१३.३९/१नानास्थनो गतिपथो गुड्योपनिषदासनः ।
- २१३.३९/२छायापत्नीसडायोऽसौ मणिशङ्कः षवोत्थितः ॥ २१३.३९ ॥
- २१३.४०/१मर्डी सागरपर्यन्तां सशैलवनडाननाम् ।
- २१३.४०/२अेकार्णवजलभ्रष्टामेकार्णवगतः प्रभुः ॥ २१३.४० ॥
- २१३.४१/१दंष्ट्रया यः समुद्धृत्य लोकानां डितकाम्यया ।
- २१३.४१/२सडस्रशीर्षो लोकादिश्चकार जगतीं पुनः ॥ २१३.४१ ॥
- २१३.४२/१अेवं यज्ञवराडेण भूत्वा भूतडितार्थिना ।
- २१३.४२/२उद्धृता पृथिवी देवी सागराम्बुधरा पुरा ॥ २१३.४२ ॥
- २१३.४३/१वाराड अेष डथितो नारसिंडस्ततो द्विजः ।
- २१३.४३/२यत्र भूत्वा मृगेन्द्रेण डिरण्यकशिपुर्डतः ॥ २१३.४३ ॥
- २१३.४४/१पुरा कृतयुगे नाम सुरारिर्बलदरिपितः ।
- २१३.४४/२दैत्यानामादिपुरुषश्चकार सुमडत् तपः ॥ २१३.४४ ॥
- २१३.४५/१६श वर्षसडस्राणि शतानि दश पञ्च य ।
- २१३.४५/२जपोपवासनिरतस्तस्थौ मौनप्रतस्थितः ॥ २१३.४५ ॥
- २१३.४६/१ततः शमदमाभ्यां य ब्रह्मथर्येण यैव डि ।
- २१३.४६/२प्रीतोऽभवत् ततस्तस्थ तपसा नियमेन य ॥ २१३.४६ ॥

- २१३.४७/१तं वै स्वयम्भूर्भागवान् स्वयमागम्य भो द्विजाः ।
 २१३.४७/२विमानेनार्कवाणेन ङसयुक्तेन भास्वता ॥ २१३.४७ ॥
- २१३.४८/१आदित्यैर्वसुभिः सार्धं भरुद्भिर्दिवतैस्तथा ।
 २१३.४८/२रुद्रैर्विश्वसडायैश्च यक्षराक्षसकिंनरैः ॥ २१३.४८ ॥
- २१३.४९/१दिशाभिः प्रदिशाभिश्च नदीभिः सागरैस्तथा ।
 २१३.४९/२नक्षत्रैश्च मुहूर्तैश्च भेयरैश्च मडाग्रडैः ॥ २१३.४९ ॥
- २१३.५०/१देवर्षिभिस्तपोवृद्धैः सिद्धैर्विद्भिरिव च ।
 २१३.५०/२राजर्षिभिः पुण्यतमैर्गन्धर्वैरप्यसुरैः ॥ २१३.५० ॥
- २१३.५१/१यरायरगुरुः श्रीमान् वृतः सर्वैः सुरैस्तथा ।
 २१३.५१/२ब्रह्मा ब्रह्मविदां श्रेष्ठो दैत्यं वयनमब्रवीत् ॥ २१३.५१ ॥
- २१३.५२/१ब्रह्मोवाच । प्रीतोऽस्मि तव भक्तस्य तपसानेन सुप्रत ।
 २१३.५२/२वरं वरय भद्रं ते यथेष्टं काममाप्नुहि ॥ २१३.५२ ॥
- २१३.५३/१डिरण्यकशिपुरुवाच । न देवासुरगन्धर्वा न यक्षोरगराक्षसाः ।
 २१३.५३/२ऋषयो वाथ मां शापैः कुब्जा लोकपितामह ॥ २१३.५३ ॥
- २१३.५४/१शपेयुस्तपसा युक्ता वर श्रेष्ठो मया ।
 २१३.५४/२न शस्त्रेण न वास्त्रेण गिरिणा पादपेन वा ॥ २१३.५४ ॥
- २१३.५५/१न शुष्केण न यार्द्रेण न यैवोर्ध्वं न याप्यधः ।
 २१३.५५/२पाणिप्रक्षालेणैकेन सभृत्यजलवाहनम् ॥ २१३.५५ ॥
- २१३.५६/१यो मां नाशयितुं शक्तः स मे मृत्युर्भविष्यति ।
 २१३.५६/२भवेयमहमेवार्कः सोमो वायुर्दुताशनः ॥ २१३.५६ ॥
- २१३.५७/१सलिलं यान्तरिक्षं च आकाशं चैव सर्वशः ।
 २१३.५७/२अहं क्रोधश्च कामश्च वरुणो वासवो यमः ।
 २१३.५७/३धनदश्च धनाध्यक्षो यक्षः किम्पुरुषाधिपः ॥ २१३.५७ ॥
- २१३.५८/१ब्रह्मोवाच । अते दिव्या वरास्तात मया दत्तास्तवाद्भुताः ।
 २१३.५८/२सर्वान् कामान् षमांस्तात प्राप्स्यसि त्वं न संशयः ॥ २१३.५८ ॥
- २१३.५९/१व्यास उवाच । अवेमुक्त्वा तु भगवाञ् जगामाशु पितामहः ।
 २१३.५९/२वैराजं ब्रह्मसदनं ब्रह्मर्षिगणसेवितम् ॥ २१३.५९ ॥
- २१३.६०/१ततो देवाश्च नागाश्च गन्धर्वा मुनयस्तथा ।

- २१३.६०/२वरप्रदानं श्रुत्वैव पितामहमुपस्थिताः ॥ २१३.६० ॥
- २१३.६१/१देवा ऋयुः । वरेणानेन भगवन् भाषिष्यति स नोऽसुरः ।
- २१३.६१/२तत् प्रसीदाशु भगवन् वधोऽप्यस्य विचिन्त्यताम् ॥ २१३.६१ ॥
- २१३.६२/१भगवन् सर्वभूतानां स्वयम्भूरादिकृत् प्रभुः ।
- २१३.६२/२स्रष्टा य उव्यकव्यानामव्यक्तं प्रकृतिर्ध्रुवम् ॥ २१३.६२ ॥
- २१३.६३/१व्यास उवाच । ततो लोकहितं वाक्यं श्रुत्वा देवः प्रजापतिः ।
- २१३.६३/२प्रोवाच भगवान् वाक्यं सर्वदेवगणांस्तथा ॥ २१३.६३ ॥
- २१३.६४/१ब्रह्मोवाच । अवश्यं त्रिदशास्तेन प्राप्तव्यं तपसः क्लमम् ।
- २१३.६४/२तपसोऽन्ते य भगवान् वधं विष्णुः कश्चिष्यति ॥ २१३.६४ ॥
- २१३.६५/१व्यास उवाच । अतश्छुत्वा सुराः सर्वे वाक्यं पङ्कजजन्मनः ।
- २१३.६५/२स्वानि स्थानानि द्विव्यानि जग्मुस्ते वै मुदान्विताः ॥ २१३.६५ ॥
- २१३.६६/१लब्धमात्रे वरे यापि सर्वाः सोऽबाधत प्रजाः ।
- २१३.६६/२छिरण्यकशिपुर्द्वैत्यो वरदानेन दर्पितः ॥ २१३.६६ ॥
- २१३.६७/१आश्रमेषु मडाभागान् मुनीन् वै संशितप्रतान् ।
- २१३.६७/२सत्यधर्मरतान् दान्तांस्तदा धर्षितवांस्तथा ॥ २१३.६७ ॥
- २१३.६८/१त्रिदिवस्थांस्तथा देवान् पराजित्य मडाबलः ।
- २१३.६८/२त्रैलोक्यं वशमानीय स्वर्गे वसति सोऽसुरः ॥ २१३.६८ ॥
- २१३.६९/१यदा वरमदोन्मत्तो विचरन् दानवो भुवि ।
- २१३.६९/२यज्ञीयान् अकरोद् दैत्यान् अयज्ञीयाश्च देवताः ॥ २१३.६९ ॥
- २१३.७०/१आदित्या वसवः साध्या विश्वे य मरुतस्तथा ।
- २१३.७०/२शरण्यं शरणं विष्णुमुपतस्थुर्मडाबलम् ॥ २१३.७० ॥
- २१३.७१/१देवब्रह्ममयं यज्ञं ब्रह्मदेवं सनातनम् ।
- २१३.७१/२भूतं भव्यं भविष्यं य प्रभुं लोकनमस्कृतम् ।
- २१३.७१/३नारायणं विभुं देवं शरण्यं शरणं गताः ॥ २१३.७१ ॥
- २१३.७२/१देवा ऋयुः । त्रायस्व नोऽद्य देवेश छिरण्यकशिपोर्भयात् ।
- २१३.७२/२त्वं छि नः परमो देवस्त्वं छि नः परमो गुरुः ॥ २१३.७२ ॥
- २१३.७३/१त्वं छि नः परमो धाता ब्रह्मादीनां सुरोत्तम ।
- २१३.७३/२उल्लामलपत्राक्ष शत्रुपक्षक्षयंकर ।

૨૧૩.૭૩/૩ક્ષયાય દિતિવંશસ્ય શરણં ત્વં ભવસ્વ નઃ ॥ ૨૧૩.૭૩ ॥

૨૧૩.૭૪/૧વાસુદેવ ઉવાચ । ભયં ત્યજધ્વમમરા અભયં વો દદામ્યહમ્ ।

૨૧૩.૭૪/૨તથૈવ ત્રિદિવં દેવાઃ પ્રતિલપ્સ્યથ મા ચિરમ્ ॥ ૨૧૩.૭૪ ॥

૨૧૩.૭૫/૧એષોડહં સગણં દૈત્યં વરદાનેન દર્પિતમ્ ।

૨૧૩.૭૫/૨અવધ્યમમરેન્દ્રાણાં દાનવેન્દ્રં નિહન્મિ તમ્ ॥ ૨૧૩.૭૫ ॥

૨૧૩.૭૬/૧વ્યાસ ઉવાચ । એવમુક્ત્વા તુ ભગવાન્ વિસૃજ્ય ત્રિદશૈશ્વરાન્ ।

૨૧૩.૭૬/૨હિરણ્યકશિપોઃ સ્થાનમાજગામ મહાબલઃ ॥ ૨૧૩.૭૬ ॥

૨૧૩.૭૭/૧નરસ્યાર્ધતનું કૃત્વા સિંહસ્યાર્ધતનું પ્રભુઃ ।

૨૧૩.૭૭/૨નારસિંહેન વપુષા પાણિં સંસ્પૃશ્ય પાણિના ॥ ૨૧૩.૭૭ ॥

૨૧૩.૭૮/૧ધનજીમૂતસંકાશો ધનજીમૂતનિસ્વનઃ ।

૨૧૩.૭૮/૨ધનજીમૂતદીમૌજા જીમૂત ઇવ વેગવાન્ ॥ ૨૧૩.૭૮ ॥

૨૧૩.૭૯/૧દૈત્યં સોડતિબલં દૃષ્ટ્વા દૃમશાર્દૂલવિક્રમઃ ।

૨૧૩.૭૯/૨દૃષ્ટૈર્દૈત્યગણૈર્ગુપ્તં હતવાન્ એકપાણિના ॥ ૨૧૩.૭૯ ॥

૨૧૩.૮૦/૧નૃસિંહ એષ કથિતો ભૂયોડયં વામનઃ પરઃ ।

૨૧૩.૮૦/૨ચત્ર વામનમાસ્થાય રૂપં દૈત્યવિનાશનમ્ ॥ ૨૧૩.૮૦ ॥

૨૧૩.૮૧/૧બલેર્બલવતો ચક્ષો બલિના વિષ્ણુના પુરા ।

૨૧૩.૮૧/૨વિક્રમૈસ્ત્રિભિરક્ષોભ્યાઃ ક્ષોભિતાસ્તે મહાસુરાઃ ॥ ૨૧૩.૮૧ ॥

૨૧૩.૮૨/૧વિપ્રચિત્તિઃ શિવઃ શકુરયઃશકુસ્તથૈવ ચ ।

૨૧૩.૮૨/૨અયઃશિરા અશ્વશિરા હયગ્રીવશ્ચ વીર્યવાન્ ॥ ૨૧૩.૮૨ ॥

૨૧૩.૮૩/૧વેગવાન્ કેતુમાન્ ઉગ્રઃ સોગ્રવ્યગ્રો મહાસુરઃ ।

૨૧૩.૮૩/૨પુષ્કરઃ પુષ્કલશ્ચૈવ શાશ્વોડશ્વપતિરેવ ચ ॥ ૨૧૩.૮૩ ॥

૨૧૩.૮૪/૧પ્રહ્લાદોડશ્વપતિઃ કુમ્ભઃ સંહ્રાદો ગમનપ્રિયઃ ।

૨૧૩.૮૪/૨અનુહ્રાદો હરિહયો વારાહઃ સંહરોડનુજઃ ॥ ૨૧૩.૮૪ ॥

૨૧૩.૮૫/૧શરભઃ શલભશ્ચૈવ કુપથઃ ક્રોધનઃ કથઃ ।

૨૧૩.૮૫/૨બૃહત્કીર્તિર્મહાજિહ્વઃ શકુકર્ણો મહાસ્વનઃ ॥ ૨૧૩.૮૫ ॥

૨૧૩.૮૬/૧દીપ્તિજિહ્વોડર્કનયનો મૃગપાદો મૃગપ્રિયઃ ।

૨૧૩.૮૬/૨વાયુર્ગરિષ્ઠો નમુચિઃ સમ્બરો વિસ્કરો મહાન્ ॥ ૨૧૩.૮૬ ॥

- २१३.८७/१यन्द्रोन्ता क्रोधोन्ता क्रोधवर्धन येव य ।
 २१३.८७/२कालकः कालकोपश्च वृत्रः क्रोधो विरोथनः ॥ २१३.८७ ॥
- २१३.८८/१गरिष्ठश्च वरिष्ठश्च प्रलम्बनरकावुभौ ।
 २१३.८८/२धन्द्रतापनवातापी केतुमान् भलदर्यितः ॥ २१३.८८ ॥
- २१३.८९/१असिलोमा पुलोमा य बाष्कलः प्रमदो मदः ।
 २१३.८९/२स्वमिश्रः कालवदनः करालः केशिरेव य ॥ २१३.८९ ॥
- २१३.९०/१अेकाक्षश्चन्द्रमा राहुः सद्ग्राहः सम्भरः स्वनः ।
 २१३.९०/२शतद्वीयकडस्ताश्च तथा मुशलपाणयः ॥ २१३.९० ॥
- २१३.९१/१अश्वयन्त्रायुधोपेता भिन्दिपालायुधास्तथा ।
 २१३.९१/२शूलोलूभलडस्ताश्च परश्वधरास्तथा ॥ २१३.९१ ॥
- २१३.९२/१पाशमुद्गरडस्ताश्च तथा परिधपाणयः ।
 २१३.९२/२मडाशिलाप्रडरणाः शूलडस्ताश्च दानवाः ॥ २१३.९२ ॥
- २१३.९३/१नानाप्रडरणा घोरा नानावेशा मडाभलाः ।
 २१३.९३/२कूर्मकुक्कुटवक्त्राश्च शशोलूकमुभास्तथा ॥ २१३.९३ ॥
- २१३.९४/१भरोष्ट्रवदनाश्चैव वराडवदनास्तथा ।
 २१३.९४/२भार्जरीशिषिवक्त्राश्च मडावक्त्रास्तथा परे ॥ २१३.९४ ॥
- २१३.९५/१नकम्पाननाः शूरा गोजाविमडिषाननाः ।
 २१३.९५/२गोघाशलडिवक्त्राश्च क्रोष्ट्रवक्त्राश्च दानवाः ॥ २१३.९५ ॥
- २१३.९६/१आभुदुर्दुष्टवक्त्राश्च घोरा वृकमुभास्तथा ।
 २१३.९६/२भीमा मकरवक्त्राश्च क्रौञ्चवक्त्राश्च दानवाः ॥ २१३.९६ ॥
- २१३.९७/१अश्वाननाः भरमुभा मयूरवदनास्तथा ।
 २१३.९७/२गजैन्द्रयर्मवसनास्तथा कृष्णाङ्गिनाम्भराः ॥ २१३.९७ ॥
- २१३.९८/१थीरसंवृतात्राश्च तथा नीलकवाससः ।
 २१३.९८/२उष्णीषिणो मुकुटिनस्तथा कुण्डलिनोऽसुराः ॥ २१३.९८ ॥
- २१३.९९/१किरीटिनो लम्बशिभाः कम्बुग्रीवाः सुवर्चसः ।
 २१३.९९/२नानावेशधरा दैत्या नानामात्वानुलेपनाः ॥ २१३.९९ ॥
- २१३.१००/१स्वान्यायुधानि संगृह्य प्रदीप्तानि य तेजसा ।
 २१३.१००/२कममाणं वृषीकेशमुपावर्तन्त सर्वशः ॥ २१३.१०० ॥

- २१३.१०१/१प्रमथ्य सर्वाङ्गैस्तेषु पादुस्ततलैर्विभुः ।
 २१३.१०१/२रूपं कृत्वा मलाभीमं जलाराशु स मेदिनीम् ॥ २१३.१०१ ॥
- २१३.१०२/१तस्य विक्रमतो भूमिं यन्द्रादित्यौ स्तनान्तरे ।
 २१३.१०२/२नभः प्रक्रममाणस्य नाभ्यां डिल तथा स्थितौ ॥ २१३.१०२ ॥
- २१३.१०३/१परमाक्रममाणस्य जानुदेशे व्यवस्थितौ ।
 २१३.१०३/२विष्णोरमितवीर्यस्य वदन्त्येवं द्विजातयः ॥ २१३.१०३ ॥
- २१३.१०४/१कृत्वा स मेदिनीं कृत्स्नां लुत्वा यासुरपुंगवान् ।
 २१३.१०४/२ददौ शकाय वसुधां विष्णुर्बलवतां वरः ॥ २१३.१०४ ॥
- २१३.१०५/१श्रेष्ठो वो वामनो नाम प्रादुर्भावो मलात्मनः ।
 २१३.१०५/२वेदविद्भिर्द्विजैरेतत् कथ्यते वैष्णवं यशः ॥ २१३.१०५ ॥
- २१३.१०६/१भूयो भूतात्मनो विष्णोः प्रादुर्भावो मलात्मनः ।
 २१३.१०६/२दत्तात्रेयं धितिं ध्यातः क्षमया परया युतः ॥ २१३.१०६ ॥
- २१३.१०७/१तेन नष्टेषु वेदेषु प्रक्रियासु मन्त्रेषु च ।
 २१३.१०७/२यातुर्वार्यं य संकीर्णं धर्मं शिथिलतां गते ॥ २१३.१०७ ॥
- २१३.१०८/१अतिवर्धति याधर्मं सत्ये नष्टेऽनृते स्थिते ।
 २१३.१०८/२प्रजासु शीर्यमाणसु धर्मं याकुलतां गते ॥ २१३.१०८ ॥
- २१३.१०९/१सयज्ञाः सङ्क्रिया वेदाः प्रत्यानीता छि तेन वै ।
 २१३.१०९/२यातुर्वार्यमसंकीर्णं कृतं तेन मलात्मना ॥ २१३.१०९ ॥
- २१३.११०/१तेन वैश्वराजस्य कार्तवीर्यस्य धीमतः ।
 २१३.११०/२वरदेन वरो दत्तो दत्तात्रेयेण धीमता ॥ २१३.११० ॥
- २१३.१११/१अेतद् बाहुद्वयं यत् ते तत् ते मम कृते नृप ।
 २१३.१११/२शतानि दश बाहुनां भविष्यन्ति न संशयः ॥ २१३.१११ ॥
- २१३.११२/१पालयिष्यसि कृत्स्नां य वसुधां वसुधेश्वर ।
 २१३.११२/२दुर्निरीक्ष्योऽरिवृन्धानां युद्धस्थश्च भविष्यसि ॥ २१३.११२ ॥
- २१३.११३/१श्रेष्ठो वो वैष्णवः श्रीमान् प्रादुर्भावोऽद्भुतः शुभः ।
 २१३.११३/२भूयश्च जामदग्न्योऽयं प्रादुर्भावो मलात्मनः ॥ २१३.११३ ॥
- २१३.११४/१यत्र बाहुसङ्घेऽत्र द्विषतां दुर्जयं रणे ।

- २१३.११४/२२१मोऽर्जुनमनीकस्थं जघान नृपतिं प्रभुः ॥ २१३.११४ ॥
- २१३.११५/१२थस्थं पार्थिवं रामः पातयित्वाऽर्जुनं भुवि ।
- २१३.११५/२धर्षयित्वाऽर्जुनं रामः क्रोशमानं य मेधवत् ॥ २१३.११५ ॥
- २१३.११६/१कृत्स्नं ब्राह्मसदस्रं य चिच्छेद भृगुनन्दनः ।
- २१३.११६/२परश्वधेन दीप्तेन ज्ञातिभिः सञ्चितस्य वै ॥ २१३.११६ ॥
- २१३.११७/१कीर्णा क्षत्रियकोटीभिर्मैरुमन्दरभूषणा ।
- २१३.११७/२त्रिः सप्तकृत्वः पृथिवी तेन निःक्षत्रिया कृता ॥ २१३.११७ ॥
- २१३.११८/१कृत्वा निःक्षत्रियां सैनां भार्गवः सुमहायशाः ।
- २१३.११८/२सर्वपापविनाशाय वाजिमेधेन येष्टवान् ॥ २१३.११८ ॥
- २१३.११९/१यस्मिन् यज्ञे मडादाने दक्षिणां भृगुनन्दनः ।
- २१३.११९/२मारीयाय ददौ प्रीतः कश्यपाय वसुंधराम् ॥ २१३.११९ ॥
- २१३.१२०/१वारणांस्तुर्गाञ् शूत्रान् रथांश्च रथिनां वरः ।
- २१३.१२०/२छिरेण्यमक्षयं धेनुर्गजैन्द्रांश्च मलीपतिः ॥ २१३.१२० ॥
- २१३.१२१/१ददौ तस्मिन् महायज्ञे वाजिमेधे महायशाः ।
- २१३.१२१/२अद्यापि य छितार्थाय लोकानां भृगुनन्दनः ॥ २१३.१२१ ॥
- २१३.१२२/१चरमाणस्तपो धीरं जामदग्न्यः पुनः प्रभुः ।
- २१३.१२२/२आस्ते वै देववश्रीमान् महेन्द्रे पर्वतोत्तमे ॥ २१३.१२२ ॥
- २१३.१२३/१श्रेष्ठे विष्णोः सुरेशस्य शाश्वतस्याव्ययस्य य ।
- २१३.१२३/२जामदग्न्य एति ज्योतिः प्रादुर्भावो महात्मनः ॥ २१३.१२३ ॥
- २१३.१२४/१चतुर्विंशे युगे वापि विश्वामित्रपुरःसरः ।
- २१३.१२४/२जज्ञे दशरथस्याथ पुत्रः पद्मायतेक्षणः ॥ २१३.१२४ ॥
- २१३.१२५/१कृत्वात्मानं मडाब्राह्मश्चतुर्धा प्रभुरीश्वरः ।
- २१३.१२५/२लोकं राम एति ज्योतिस्तेजसा भास्करोपमः ॥ २१३.१२५ ॥
- २१३.१२६/१प्रसादनार्थं लोकस्य रक्षसां निग्राहाय य ।
- २१३.१२६/२धर्मस्य य विवृद्ध्यर्थं जज्ञे तत्र महायशाः ॥ २१३.१२६ ॥
- २१३.१२७/१तमप्याहुर्मनुष्येन्द्रं सर्वभूतहिते रतम् ।
- २१३.१२७/२यः समाः सर्वधर्मज्ञश्चतुर्दश वनेऽवसत् ॥ २१३.१२७ ॥

- २१३.१२८/१लक्ष्मणानुचरो रामः सर्वभूतछिते रतः ।
 २१३.१२८/२यतुर्दृश वने तस्मा तपो वर्षाणि राघवः ॥ २१३.१२८ ॥
- २१३.१२९/१३पिण्डी तस्य पार्श्वस्था सीतेति प्रथिता जने ।
 २१३.१२९/२पूर्वोद्विता तु या लक्ष्मीर्भर्तारमनुगच्छति ॥ २१३.१२९ ॥
- २१३.१३०/१जनस्थाने वसन् कार्यं त्रिदशानां यकार सः ।
 २१३.१३०/२तस्यापकारिणं क्रूरं पौलस्त्यं मनुजर्षभः ॥ २१३.१३० ॥
- २१३.१३१/१सीतायाः पदमन्विच्छन् निजघान मढायशाः ।
 २१३.१३१/२देवासुरगणानां य यक्षराक्षसभोगिनाम् ॥ २१३.१३१ ॥
- २१३.१३२/१यत्रावध्यं राक्षसेन्द्रं रावणं युधि दुर्जयम् ।
 २१३.१३२/२युक्तं राक्षसकोटीभिर्नीलाञ्जनयथोपमम् ॥ २१३.१३२ ॥
- २१३.१३३/१त्रैलोक्यद्रावणं क्रूरं रावणं राक्षसेश्वरम् ।
 २१३.१३३/२दुर्जयं दुर्धरं दृप्तं शार्दूलसमविक्रमम् ॥ २१३.१३३ ॥
- २१३.१३४/१दुर्निरीक्ष्यं सुरगणैर्वरदानेन दर्पितम् ।
 २१३.१३४/२जघान सखिवैः सार्धं ससैन्यं रावणं युधि ॥ २१३.१३४ ॥
- २१३.१३५/१मढालगणसंकाशं मढाकायं मढाबलम् ।
 २१३.१३५/२रावणं निजघानाशु रामो भूतपतिः पुरा ॥ २१३.१३५ ॥
- २१३.१३६/१सुग्रीवस्य कृते येन वानरेन्द्रो मढाबलः ।
 २१३.१३६/२वाली विनिहतः संप्ये सुग्रीवश्चाभिषेचितः ॥ २१३.१३६ ॥
- २१३.१३७/१मघोश्च तनयो दृप्तो लवणो नाम दानवः ।
 २१३.१३७/२हतो मधुवने वीरो वरमतो मढासुरः ॥ २१३.१३७ ॥
- २१३.१३८/१यज्ञविघ्नकरौ येन मुनीनां भावितात्मनाम् ।
 २१३.१३८/२मारीयश्च सुबालुश्च बलेन बलिनां वरौ ॥ २१३.१३८ ॥
- २१३.१३९/१निहतौ य निराशौ य कृतौ तेन मढात्मना ।
 २१३.१३९/२समरे युद्धशौण्डेन तथान्ये यापि राक्षसाः ॥ २१३.१३९ ॥
- २१३.१४०/१विराघश्च ङबन्धश्च राक्षसौ भीमविक्रमौ ।
 २१३.१४०/२जघान पुरुषव्याघ्रो गन्धर्वो शापमोहितौ ॥ २१३.१४० ॥
- २१३.१४१/१लुताशनार्काशुतडिडुणालैः ।
 २१३.१४१/२प्रतप्तजाम्बूनद्वित्रपुङ्गवैः ।

- २१३.१४१/३मडेन्द्रवज्राशानितुल्यसारै ।
 २१३.१४१/४रिपून् स रामः समरे निजघ्ने ॥ २१३.१४१ ॥
- २१३.१४२/१तस्मै दत्तानि शस्त्राणि विश्वामित्रेण धीमता ।
 २१३.१४२/२वधार्थं देवशत्रूणां दुर्धर्षाणां सुरैरपि ॥ २१३.१४२ ॥
- २१३.१४३/१वर्तमाने मप्ते येन जनकस्य मडात्मनः ।
 २१३.१४३/२भद्रं माडेभ्रं यापं क्रीडता लीलया पुरा ॥ २१३.१४३ ॥
- २१३.१४४/१भ्येतानि कृत्वा कर्माणि रामो धर्मभृतां वरः ।
 २१३.१४४/२दशाश्वमेधाञ्च जग्ध्वान् आजडार निरर्गलान् ॥ २१३.१४४ ॥
- २१३.१४५/१नाश्रूयन्ताशुभा वायो नाकुलं मारुतो ववौ ।
 २१३.१४५/२न वित्तडरणां यासीद् रामे राज्यं प्रशासति ॥ २१३.१४५ ॥
- २१३.१४६/१परिदेवन्ति विधवा नानर्थाश्च कदाचन ।
 २१३.१४६/२सर्वमासीश्रुभं तत्र रामे राज्यं प्रशासति ॥ २१३.१४६ ॥
- २१३.१४७/१न प्राणिनां भयं यासीज्जलाञ्चनिलघातजम् ।
 २१३.१४७/२न यापि वृद्धा बालानां प्रेतकार्याणि यङ्किरे ॥ २१३.१४७ ॥
- २१३.१४८/१ब्रह्मचर्यपरं क्षत्रं विशस्तु क्षत्रिये रताः ।
 २१३.१४८/२शूद्राश्चैव डि वार्त्स्नीञ्च शुश्रूषन्त्यनङ्कृताः ॥ २१३.१४८ ॥
- २१३.१४९/१नार्यो नात्यचरन् भर्तृन् भार्या नात्यचरत् पतिः ।
 २१३.१४९/२सर्वमासीज्जगद् दान्तं निर्दस्युरभवन् मडी ॥ २१३.१४९ ॥
- २१३.१५०/१रामे अकोडभवद् भर्ता रामः पालयिताभवत् ।
 २१३.१५०/२आसन् वर्षसडस्त्राणि तथा पुनसडस्त्रिणः ॥ २१३.१५० ॥
- २१३.१५१/१अरोगाः प्राणिनश्चासन् रामे राज्यं प्रशासति ।
 २१३.१५१/२देवतानाम् ऋषीणां च मनुष्याणां च सर्वशः ॥ २१३.१५१ ॥
- २१३.१५२/१पृथिव्यां समवायोऽभूद् रामे राज्यं प्रशासति ।
 २१३.१५२/२गाथामप्यत्र गायन्ति ये पुराणविदो जनाः ॥ २१३.१५२ ॥
- २१३.१५३/१रामे निबद्धतत्त्वार्था माडात्स्यं तस्य धीमतः ।
 २१३.१५३/२श्यामो युवा लोडिताक्षो दीमास्थो मितभाषितः ॥ २१३.१५३ ॥
- २१३.१५४/१आजनुबाहुः सुमुभः सिंङस्ङन्धो मडाभुजः ।
 २१३.१५४/२दश वर्षसडस्त्राणि रामो राज्यमकारयत् ॥ २१३.१५४ ॥

- २१३.१५५/१ऋक्षसाभयजुषां घोषो जयाघोषश्च मडात्मनः ।
 २१३.१५५/२अव्युच्छिन्नोऽभवद् रात्रे दीयतां भुज्यतामिति ॥ २१३.१५५ ॥
- २१३.१५६/१सत्त्ववान् गुणसम्पन्नो दीप्यमानः स्वतेजसा ।
 २१३.१५६/२अति यन्द्रं य सूर्यं य रामो दाशरथिर्भौ ॥ २१३.१५६ ॥
- २१३.१५७/१छजे कृतशतैः पुण्यैः समाभवदक्षिणैः ।
 २१३.१५७/२छित्वायोध्यां द्विवं यातो राघवो छि मडाभलः ॥ २१३.१५७ ॥
- २१३.१५८/१अेवमेव मडाबाहुर्दक्षिणकुडुलनन्दनः ।
 २१३.१५८/२रावणं सगणं लत्वा द्विवमायुक्ते विभुः ॥ २१३.१५८ ॥
- २१३.१५९/१अपरः केशवस्यायं प्रादुर्भावो मडात्मनः ।
 २१३.१५९/२विभ्यातो माथुरे कल्पे सर्वलोकछिताय वै ॥ २१३.१५९ ॥
- २१३.१६०/१यत्र शाल्वं य यैद्यं य कंसं द्विविदमेव य ।
 २१३.१६०/२अरिष्टं वृषभं केशिं पूतनां दैत्यदारिकाम् ॥ २१३.१६० ॥
- २१३.१६१/१नागं कुवलयपीडं याणूरं मुष्टिकं तथा ।
 २१३.१६१/२दैत्यान् मानुषदेहेन सूदयामास वीर्यवान् ॥ २१३.१६१ ॥
- २१३.१६२/१छिन्नं बाहुसल्लं य बाणस्याद्भुतकर्मणः ।
 २१३.१६२/२नरकश्च लतः संप्ये यवनश्च मडाभलः ॥ २१३.१६२ ॥
- २१३.१६३/१दृतानि य मलीपानां सर्वरत्नानि तेजसा ।
 २१३.१६३/२दुराचारान्च निछिताः पार्थिवा ये मलीतले ॥ २१३.१६३ ॥
- २१३.१६४/१अेष लोकछितार्थाय प्रादुर्भावो मडात्मनः ।
 २१३.१६४/२कल्की विषगुणशा नाम शम्भलग्रामसम्भवः ॥ २१३.१६४ ॥
- २१३.१६५/१सर्वलोकछितार्थाय भूयो देवो मडायशाः ।
 २१३.१६५/२अते यान्ये य भडवो द्विव्या देवगणैर्वृताः ॥ २१३.१६५ ॥
- २१३.१६६/१प्रादुर्भावाः पुराणेषु गीयन्ते ब्रह्मवादिभिः ।
 २१३.१६६/२यत्र देवा विमुच्यन्ति प्रादुर्भावानुकीर्तने ॥ २१३.१६६ ॥
- २१३.१६७/१पुराणं वर्तते यत्र वेदश्रुतिसमाछितम् ।
 २१३.१६७/२अेतद् उद्देशमात्रेण प्रादुर्भावानुकीर्तनम् ॥ २१३.१६७ ॥
- २१३.१६८/१कीर्तितं कीर्तनीयस्य सर्वलोकगुरोर्विभोः ।

- २१३.१६८/२प्रीयन्ते पितरस्तस्य प्रादुर्भावाऽनुकीर्तनात् ॥ २१३.१६८ ॥
- २१३.१६९/१विषणोरमितवीर्यस्य यः शृणोति कृताञ्जलिः ॥ २१३.१६९ ॥
- २१३.१७०/१अेताश्च योगेश्वरयोगमायाः ।
 २१३.१७०/२श्रुत्वा नरो मुच्यति सर्वपापैः ।
 २१३.१७०/३ऋद्धिं समृद्धिं विपुलांश्च भोगान् ।
 २१३.१७०/४प्राप्नोति शीघ्रं भगवत्प्रसादात् ॥ २१३.१७० ॥
- २१३.१७१/१अेवं मया मुनिश्रेष्ठा विषणोरमिततेजसः ।
 २१३.१७१/२सर्वपापहराः पुण्याः प्रादुर्भावाः प्रकीर्तिताः ॥ २१३.१७१ ॥
- २१४.१/१मुनय त्रियुः । न तृप्तिमधिगच्छामः पुण्यधर्माभृतस्य य ।
 २१४.१/२मुने त्वन्मुभगीतस्य तथा कौतूहलं हि नः ॥ २१४.१ ॥
- २१४.२/१उत्पत्तिं प्रलयं चैव भूतानां कर्मणो गतिम् ।
 २१४.२/२वेत्सि सर्वं मुने तेन पृच्छामस्त्वां मडामतिम् ॥ २१४.२ ॥
- २१४.३/१श्रूयते यमलोकस्य मार्गः परमदुर्गमः ।
 २१४.३/२दुःप्रकलेशकरः शश्वत् सर्वभूतभयावहः ॥ २१४.३ ॥
- २१४.४/१कथं तेन नरा यान्ति मार्गेषु यमसादनम् ।
 २१४.४/२प्रमाणं चैव मार्गस्य ब्रूहि नो वदतां वर ॥ २१४.४ ॥
- २१४.५/१मुने पृच्छाम सर्वज्ञ ब्रूहि सर्वमशेषतः ।
 २१४.५/२कथं नरकदुःखानि नाप्नुवन्ति नरान् मुने ॥ २१४.५ ॥
- २१४.६/१केनोपायेन दानेन धर्मेण नियमेन च ।
 २१४.६/२मानुषस्य य याम्यस्य लोकस्य डियद् अन्तरम् ॥ २१४.६ ॥
- २१४.७/१कथं य स्वर्गतिं यान्ति नरकं केन कर्मणा ।
 २१४.७/२स्वर्गस्थानानि डियन्ति डियन्ति नरकाणि च ॥ २१४.७ ॥
- २१४.८/१कथं सुकृतिनो यान्ति कथं दुष्कृतकारिणः ।
 २१४.८/२किं रूपं किं प्रमाणं वा को वार्तास्तूभयोरपि ।
 २१४.८/३श्रुवस्य नीयमानस्य यमलोकं ब्रवीहि नः ॥ २१४.८ ॥
- २१४.९/१व्यास उवाच । शृणुष्व मुनिशार्दूला वदतो मम सुप्रताः ।
 २१४.९/२संसारयङ्मज्जरं स्थितिर्यस्य न विद्यते ॥ २१४.९ ॥
- २१४.१०/१सोऽहं वदामि वः सर्वं यममार्गस्य निर्णयम् ।

२१४.१०/२उल्लान्तिकालाद् आरभ्य यथा नान्यो वद्विष्यति ॥ २१४.१० ॥

२१४.११/१स्वयं यैव मार्गस्य यन् मां पृच्छथ सत्तमाः ।

२१४.११/२यमलोकस्य याध्वानमन्तरं मानुषस्य य ॥ २१४.११ ॥

२१४.१२/१योजनानां सडस्त्राणि षडशीतिस्तद् अन्तरम् ।

२१४.१२/२तप्तताम्रमिवातप्तं तद् अध्वानमुदाहृतम् ॥ २१४.१२ ॥

२१४.१३/१तद् अवश्यं छि गन्तव्यं प्राणिभिर्जुवसंज्ञकैः ।

२१४.१३/२पुण्यान् पुण्यकृतो यान्ति पापान् पापकृतोऽधमाः ॥ २१४.१३ ॥

२१४.१४/१द्वाविंशतिश्च नरका यमस्य विषये स्थिताः ।

२१४.१४/२येषु दृष्टतर्कमात्रो विपश्यन्ते पृथक् पृथक् ॥ २१४.१४ ॥

२१४.१५/१नरको रौरवो रौद्रः शूकरस्ताल एव य ।

२१४.१५/२कुम्भीपाको मडाघोरः शात्मलोऽथ विमोहनः ॥ २१४.१५ ॥

२१४.१६/१कीटादः कृमिभक्षश्च नालाभक्षो भ्रमस्तथा ।

२१४.१६/२नद्यः पूयवडाश्चान्या रुधिराभ्रस्तथैव य ॥ २१४.१६ ॥

२१४.१७/१अग्निज्वालो मडाघोरः संदंशः शुनभोजनः ।

२१४.१७/२घोरा वैतरणी यैव असिपत्नवनं तथा ॥ २१४.१७ ॥

२१४.१८/१न तत्र वृक्षस्थाया वा न तडागाः सरांसि य ।

२१४.१८/२न वाप्यो दीर्घिका वापि न कूपो न प्रपा सभा ॥ २१४.१८ ॥

२१४.१९/१न मण्डपो नायतनं न नद्यो न य पर्वताः ।

२१४.१९/२न किञ्चिद् आश्रमस्थानं विद्यते तत्र वर्तन्ति ॥ २१४.१९ ॥

२१४.२०/१यत्र विश्रमते श्रान्तः पुरुषो अतीवकर्षितः ।

२१४.२०/२अवश्यमेव गन्तव्यः स सर्वैस्तु मडापथः ॥ २१४.२० ॥

२१४.२१/१प्राप्ते काले तु संत्यज्य सुदुर्द्ध-धुधनादिकम् ।

२१४.२१/२जरायुजाण्डजाश्चैव स्वेदजाश्चोद्भिजास्तथा ॥ २१४.२१ ॥

२१४.२२/१जङ्गमाजङ्गमाश्चैव गमिष्यन्ति मडापथम् ।

२१४.२२/२देवासुरमनुष्यैश्च वैवस्वतवशानुगैः ॥ २१४.२२ ॥

२१४.२३/१स्त्रीपुंनपुंसकैश्चैव पृथिव्यां ज्वसंज्ञितैः ।

२१४.२३/२पूवर्हि यापराहे वा मध्याहे वा तथा पुनः ॥ २१४.२३ ॥

- २१४.२४/१संध्याकालेऽर्धरात्रे वा प्रत्यूषे वाप्युपस्थिते ।
 २१४.२४/२वृद्धैर्वा मध्यमैर्वापि यौवनस्थैस्तथैव च ॥ २१४.२४ ॥
- २१४.२५/१गर्भावासेऽथ बाल्ये वा गन्तव्यः स मडापथः ।
 २१४.२५/२प्रवासस्थैर्गृहस्थैर्वा पर्वतस्थैः स्थलेऽपि वा ॥ २१४.२५ ॥
- २१४.२६/१क्षेत्रस्थैर्वा जलस्थैर्वा गृहमध्यगतैस्तथा ।
 २१४.२६/२आसीनेश्चास्थितैर्वापि शयनीयगतैस्तथा ॥ २१४.२६ ॥
- २१४.२७/१जगद्भिर्वा प्रसुप्तैर्वा गन्तव्यः स मडापथः ।
 २१४.२७/२छानुभूय निर्दिष्टमायुर्जन्तुः स्वयं तदा ॥ २१४.२७ ॥
- २१४.२८/१तस्यान्ते च स्वयं प्राणैरनिच्छन्न अपि मुख्यते ।
 २१४.२८/२जलमग्निर्विषं शस्त्रं क्षुद्रं व्याधिः पतनं गिरेः ॥ २१४.२८ ॥
- २१४.२९/१निमित्तं किञ्चिद् आसाद्य देही प्राणैर्विमुख्यते ।
 २१४.२९/२विडाय सुमहत् कृत्स्नं शरीरं पाञ्चभौतिकम् ॥ २१४.२९ ॥
- २१४.३०/१अन्यच्छरीरमादत्ते यातनीयं स्वकर्मजम् ।
 २१४.३०/२दृढं शरीरमाप्नोति सुभृदुःखोपभुक्तये ॥ २१४.३० ॥
- २१४.३१/१तेन भुङ्क्ते स कृच्छ्राणि पापकर्ता नरो भृशम् ।
 २१४.३१/२सुप्मानि धार्मिको दृष्ट एव नीतो यमक्षये ॥ २१४.३१ ॥
- २१४.३२/१उष्मा प्रकुपितः काये तीव्रवायुसमीरितः ।
 २१४.३२/२भिनत्ति भर्मस्थानानि दीप्यमानो निरन्धनः ॥ २१४.३२ ॥
- २१४.३३/१उदानो नाम पवनस्ततश्चोर्ध्वं प्रवर्तते ।
 २१४.३३/२भुज्यतामम्बुभक्ष्याणामधोगतिनिरोधकृत् ॥ २१४.३३ ॥
- २१४.३४/१ततो येनाम्बुदानानि कृतान्यन्नरसास्तथा ।
 २१४.३४/२दत्ताः स तस्यामाह्लादमापदि प्रतिपद्यते ॥ २१४.३४ ॥
- २१४.३५/१अन्नानि येन दत्तानि श्रद्धापूतेन येतसा ।
 २१४.३५/२सोऽपि तृप्तिमवाप्नोति विनाप्यन्नेन वै तदा ॥ २१४.३५ ॥
- २१४.३६/१येनानूतानि नोक्तानि प्रीतिभेदः कृतो न च ।
 २१४.३६/२आस्तिकः श्रद्धानश्च सुभृमृत्युं स गच्छति ॥ २१४.३६ ॥
- २१४.३७/१देवब्राह्मणपूजायां निरताश्चानसूयकाः ।
 २१४.३७/२शुक्ला वदान्या व्रीमन्तस्ते नराः सुभृमृत्यवः ॥ २१४.३७ ॥

- २१४.३८/१५: कामान् नापि संरम्भान् न द्वेषाद् धर्ममुत्सृजेत् ।
 २१४.३८/२५थोक्तकारी सौम्यश्च स सुभं मृत्युम् ऋच्छति ॥ २१४.३८ ॥
- २१४.३९/१वारिदास्तृषितानां ये क्षुधितात्रप्रदायिनः ।
 २१४.३९/२प्राप्नुवन्ति नराः काले मृत्युं सुभसमन्वितम् ॥ २१४.३९ ॥
- २१४.४०/१शीतं जयन्ति धनदास्तापं यन्धनदायिनः ।
 २१४.४०/२प्राणद्वीं वेदनां कष्टां ये यान्योद्वेगधारिणः ॥ २१४.४० ॥
- २१४.४१/१मोक्षं ज्ञानप्रदातारस्तथा दीपप्रदास्तमः ।
 २१४.४१/२कूटसाक्षी मृषावादी यो गुरुर्नानुशास्ति वै ॥ २१४.४१ ॥
- २१४.४२/१ते मोडमृत्यवः सर्वे तथा ये वेदनिन्दकाः ।
 २१४.४२/२विभीषणाः पूतिगन्धाः कूटमुद्गरपाणयः ॥ २१४.४२ ॥
- २१४.४३/१आगच्छन्ति दुरात्मानो यमस्य पुरुषास्तथा ।
 २१४.४३/२प्राप्तेषु दृश्यं तेषु जायते तस्य वेपथुः ॥ २१४.४३ ॥
- २१४.४४/१कन्दत्यविरतः सोऽथ भ्रातृमातृपितृस्तथा ।
 २१४.४४/२सा तु वाग् अस्कुटा विप्रा अेकवर्णा विभाव्यते ॥ २१४.४४ ॥
- २१४.४५/१दृष्टिर्विभ्राम्यते त्रासात् कासावृष्टयत्यथाननम् ।
 २१४.४५/२ततः स वेदनाविष्टं तच्छरीरं विमुञ्चति ॥ २१४.४५ ॥
- २१४.४६/१वाय्वग्रसारी तद्रूपं । देहमन्यत् प्रपद्यते ।
 २१४.४६/२तत्कर्मयातनार्थं य न मातृपितृसम्भवम् ॥ २१४.४६ ॥
- २१४.४७/१तत्प्रमाणवयोवस्था+ । संस्थानैः प्राप्यते व्यथा ।
 २१४.४७/२ततो दूतो यमस्याथ पार्श्वेभ्रान्ति दारुणैः ॥ २१४.४७ ॥
- २१४.४८/१जन्तोः सम्प्राप्तकालस्य वेदनार्तस्य वै भृशम् ।
 २१४.४८/२भूतैः संत्यक्तदेहस्य कण्ठप्रामानिलस्य य ॥ २१४.४८ ॥
- २१४.४९/१शरीराख्यावितो ज्वो रोऽवीति तथोल्भाणम् ।
 २१४.४९/२निर्गतो वायुभूतस्तु षाट्कौशिककलेवरे ॥ २१४.४९ ॥
- २१४.५०/१मातृभिः पितृभिश्चैव भ्रातृभिर्मातृवैस्तथा ।
 २१४.५०/२दारैः पुत्रैर्वयस्यैश्च गुरुभिस्त्यज्यते भुवि ॥ २१४.५० ॥
- २१४.५१/१दृश्यमानश्च तैर्दानैश्चुपूर्वैर्क्षणैर्भृशम् ।

- २१४.५१/२स्वशरीरे समुत्सृज्य वायुभूतस्तु गच्छति ॥ २१४.५१ ॥
- २१४.५२/१अन्धकारमपारं य मडाधोरं तमोवृतम् ।
- २१४.५२/२सुभङ्गप्रदातारं दुर्गमं पापकर्मणाम् ॥ २१४.५२ ॥
- २१४.५३/१दुःसखं य दुरन्तं य दुर्नरीक्षं दुरासदम् ।
- २१४.५३/२दुरापमतिदुर्गं य पापिष्ठानां सदाछितम् ॥ २१४.५३ ॥
- २१४.५४/१कृष्यमाणश्च तैर्भूतैर्याभ्यैः पाशैस्तु संयताः ।
- २१४.५४/२मुद्गरैस्ताज्यमानाश्च नीयन्ते तं मडापथम् ॥ २१४.५४ ॥
- २१४.५५/१क्षीणायुषं समालोक्य प्राणिनं यायुषक्षये ।
- २१४.५५/२निनीषवः समायान्ति यमदूता भयंकराः ॥ २१४.५५ ॥
- २१४.५६/१आरुढा यानकाले तु ऋक्षव्याघ्रभरेषु य ।
- २१४.५६/२उद्रेषु वानरेष्वन्ये वृश्चिकेषु वृकेषु य ॥ २१४.५६ ॥
- २१४.५७/१उलूकसर्पमार्जारं तथान्ये गृध्रवाहनाः ।
- २१४.५७/२शयेनशृगालमारुढाः सरघाकङ्कवाहनाः ॥ २१४.५७ ॥
- २१४.५८/१वराहपशुवेताल+ अंछिषास्यास्तथा परे ।
- २१४.५८/२नानारुपधरा धोराः सर्वप्राणिभयंकराः ॥ २१४.५८ ॥
- २१४.५९/१दीर्घमुष्ठाः करालास्या वडनासास्त्रिलोचनाः ।
- २१४.५९/२महाहनुकपोलास्याः प्रलम्बदशनच्छदाः ॥ २१४.५९ ॥
- २१४.६०/१निर्गतैर्विकृताकारैर्दशनैरङ्कुरोपमैः ।
- २१४.६०/२मांसशोणितद्विधाङ्गा दंष्ट्राभिर्भृशमुल्बलाः ॥ २१४.६० ॥
- २१४.६१/१मुपैः पातालसदृशैर्ज्वलन्निर्ह्वयंकरैः ।
- २१४.६१/२नेत्रैः सुविकृताकारैर्ज्वलन्तिङ्गलचञ्चलैः ॥ २१४.६१ ॥
- २१४.६२/१मार्जारोलूकभद्योत+ । शङ्गोपवद् उद्धतैः ।
- २१४.६२/२केकरैः संकुलैस्तभ्यैर्लोचनैः पावकोपमैः ॥ २१४.६२ ॥
- २१४.६३/१भृशमाभरणैर्भीमैराभङ्गैर्भुजगोपमैः ।
- २१४.६३/२शोणासरलगात्रैश्च मुण्डमालाविभूषितैः ॥ २१४.६३ ॥
- २१४.६४/१कण्ठस्थकृष्णसर्पैश्च कूटाररवभीषणैः ।
- २१४.६४/२वह्निज्वालोपमैः केशैः स्तब्धरुक्षैर्भयंकरैः ॥ २१४.६४ ॥

- २१४.७८/१३वसिद् भीतैः क्वचित् त्रस्तैः प्रस्यलद्भिः क्वचित् क्वचित् ।
 २१४.७८/२दुःखेनाकृन्मानैश्च गन्तव्यः स मडापथः ॥ २१४.७८ ॥
- २१४.८०/१निर्भर्त्स्यमानैरुद्विग्नैर्विद्वुतैर्भयविह्वलैः ।
 २१४.८०/२कम्पमानशरीरैस्तु गन्तव्यं श्रुवसंज्ञकैः ॥ २१४.८० ॥
- २१४.८१/१कण्टकाकीर्णमार्गेषु संतप्तसिकतेन य ।
 २१४.८१/२दण्डयमानैस्तु गन्तव्यं नरैर्दानविवर्जितैः ॥ २१४.८१ ॥
- २१४.८२/१मेघःशोणितदुर्गन्धैर्भस्तगात्रैश्च पूगशः ।
 २१४.८२/२दग्धस्फुटत्वयाकीर्णैर्गन्तव्यं श्रुवघातकैः ॥ २१४.८२ ॥
- २१४.८३/१कुजद्भिः कृन्मानैश्च विक्रोशद्भिश्च विस्वरम् ।
 २१४.८३/२वेदनातैश्च सद्भिश्च गन्तव्यं श्रुवघातकैः ॥ २१४.८३ ॥
- २१४.८४/१शक्तिभिर्भिन्दिपालैश्च भङ्गतोमरसायकैः ।
 २१४.८४/२भिद्यद्भिस्तीक्ष्णशूलार्णैर्गन्तव्यं श्रुवघातकैः ॥ २१४.८४ ॥
- २१४.८५/१श्चानैर्व्याघ्रैर्वृकैः कडुर्भक्ष्यमाणैश्च पापिभिः ॥ २१४.८५ ॥
- २१४.८६/१कुन्तद्भिः कडयाघातैर्गन्तव्यं मांसभाटिभिः ।
 २१४.८६/२मडिषर्षभशृङ्गाग्रैर्भिद्यमानैः समन्ततः ॥ २१४.८६ ॥
- २१४.८७/१उल्लिखद्भिः शूकरैश्च गन्तव्यं मांसभाटकैः ।
 २१४.८७/२सूयीभ्रमरकाकोल+ ंअक्षिकाभिश्च संघशः ॥ २१४.८७ ॥
- २१४.८८/१भुज्यमानैश्च गन्तव्यं पापिष्ठैर्भधुघातकैः ।
 २१४.८८/२विश्वस्तं स्वामिनं मित्रं स्त्रियं वा यस्तु घातयेत् ॥ २१४.८८ ॥
- २१४.८९/१शस्त्रैर्निकृत्यमानैश्च गन्तव्यं यातुरैर्नरैः ।
 २१४.८९/२घातयन्ति य ये जन्तूस्ताडयन्ति निरागसः ॥ २१४.८९ ॥
- २१४.९०/१राक्षसैर्भक्ष्यमाणैस्ते यान्ति याम्यपथं नराः ।
 २१४.९०/२ये हरन्ति परस्त्रीणां वरप्रावरणानि य ॥ २१४.९० ॥
- २१४.९१/१ते यान्ति विद्रुता नग्नाः प्रेतीभूता यमालयम् ।
 २१४.९१/२वासो धान्यं छिरण्यं वा गृहक्षेत्रमथापि वा ॥ २१४.९१ ॥
- २१४.९२/१ये हरन्ति दुरात्मानः पापिष्ठाः पापकर्मिणः ।
 २१४.९२/२पाषाणैर्लङ्घुडैर्दण्डैस्ताडयमानैस्तु जर्जरैः ॥ २१४.९२ ॥

- २१४.८३/१वडदृभिः शोषितं भूरि गन्तव्यं तु यमालयम् ।
 २१४.८३/२ब्रह्मस्वं ये उरन्तीड नरा नरकनिर्भयाः ॥ २१४.८३ ॥
- २१४.८४/१ताडयन्ति तथा विप्रान् आङ्कोशन्ति नराधमाः ।
 २१४.८४/२शुष्ककाष्ठनिबद्धास्ते छिन्नकर्णाक्षिनासिकाः ॥ २१४.८४ ॥
- २१४.८५/१पूयशोषितद्विग्धास्ते कालगृध्रैश्च जम्बुकैः ।
 २१४.८५/२किंकरैर्भाषिणैश्चापुडैस्ताड्यमानाश्च दारुणैः ॥ २१४.८५ ॥
- २१४.८६/१विक्रोशमाना गच्छन्ति पापिनस्ते यमालयम् ।
 २१४.८६/२अेवं परमदुर्धर्मध्वानं ज्वलनप्रलम् ॥ २१४.८६ ॥
- २१४.८७/१रौरवं दुर्गविषमं निर्दिष्टं मानुषस्य य ।
 २१४.८७/२प्रतप्तताम्रवर्णामं वह्निज्वालास्फुलिङ्गवत् ॥ २१४.८७ ॥
- २१४.८८/१कुण्डकण्टकाकीर्णं पृथुविकटताडनैः ।
 २१४.८८/२शक्तिवज्रैश्च संकीर्णमुज्ज्वलं तीव्रकण्टकम् ॥ २१४.८८ ॥
- २१४.८९/१अङ्गारवालुकामिश्रं वह्निकीटकदुर्गमम् ।
 २१४.८९/२ज्वालामालाकुलं रौद्रं सूर्यरश्मिप्रतापितम् ॥ २१४.८९ ॥
- २१४.९०/१अध्वानं नीयते दैडी कृष्यमाणः सुनिष्ठुरैः ।
 २१४.९०/२यदैव कन्दते जन्तुर्दुःखार्तः पतितः क्वचित् ॥ २१४.९० ॥
- २१४.९०/१तदैवाडन्यते सर्वैरायुधैर्यमकिंकरैः ।
 २१४.९०/२अेवं संताड्यमानश्च लुब्धः पापेषु योऽनयः ॥ २१४.९० ॥
- २१४.९०/१अवशो नीयते जन्तुर्दुर्धैर्यमकिंकरैः ।
 २१४.९०/२सर्वैरेव हि गन्तव्यमध्वानं तत् सुदुर्गमम् ॥ २१४.९० ॥
- २१४.९०/१नीयते विविधैर्धैर्यमदूतैरवज्ञया ।
 २१४.९०/२नीत्वा सुदारुणं मार्गं प्राणिनं यमकिंकरैः ॥ २१४.९० ॥
- २१४.९०/१प्रवेश्यते पुरीं घोरं ताम्रायसमर्थी द्विजाः ।
 २१४.९०/२सा पुरी विपुलाकारा लक्ष्योऽनमायता ॥ २१४.९० ॥
- २१४.९०/१यत्पुरसा विनिर्दिष्टा यत्तुर्द्वारवती शुभा ।
 २१४.९०/२प्राकाराः काञ्चनास्तस्या योजनायुतमुखिः ॥ २१४.९० ॥
- २१४.९०/१धन्नीलमडानील+ । पद्मरागोपशोभिता ।

- २१४.१०६/२सा पुरी विविधैः संघैर्घोरा घोरैः समाकुला ॥ २१४.१०६ ॥
- २१४.१०७/१देवदानवगन्धर्वैर्यक्षराक्षसपन्नगैः ।
- २१४.१०७/२पूर्वद्वारं शुभं तस्याः पताकाशतशोभितम् ॥ २१४.१०७ ॥
- २१४.१०८/१वज्रेन्द्रनीलवैदूर्य+ ंकुक्ताङ्गलविभूषितम् ।
- २१४.१०८/२गीतनृत्यैः समाकीर्णं गन्धर्वाप्सरसां गणैः ॥ २१४.१०८ ॥
- २१४.१०९/१प्रवेशस्तेन देवानाम् ऋषीणां योगिनां तथा ।
- २१४.१०९/२गन्धर्वसिद्धयक्षाणां विधाधरविसर्पिणाम् ॥ २१४.१०९ ॥
- २१४.११०/१उत्तरं नगरद्वारं घण्टायामरभूषितम् ।
- २१४.११०/२छत्रयामरविन्यासं नानारत्नैरलङ्कृतम् ॥ २१४.११० ॥
- २१४.१११/१वीणारेणुद्वै रभ्यैर्गीतमङ्गलनादितैः ।
- २१४.१११/२ऋज्यञ्जुःसामनिर्घोषैर्मुनिवृन्दसमाकुलम् ॥ २१४.१११ ॥
- २१४.११२/१विशन्ति येन धर्मज्ञाः सत्यप्रतपरायणाः ।
- २१४.११२/२त्रीष्मे वाशिप्रदा ये य शीते याग्निप्रदा नराः ॥ २१४.११२ ॥
- २१४.११३/१श्रान्तसंवाहका ये य प्रियवाहरताश्च ये ।
- २१४.११३/२ये य दानरताः शूरा मातापितृपराश्च ये ॥ २१४.११३ ॥
- २१४.११४/१द्विजशुश्रूषणो युक्ता नित्यं येऽतिथिपूजकाः ।
- २१४.११४/२पश्चिमं तु मलाद्वारं पुर्या रत्नैर्विभूषितम् ॥ २१४.११४ ॥
- २१४.११५/१विचित्रमणिसोपानं तोमरैः समलङ्कृतम् ।
- २१४.११५/२भेरीमृदङ्गसंनादैः शङ्खकालनादितम् ॥ २१४.११५ ॥
- २१४.११६/१सिद्धवृन्दैः सदा लृष्टैर्मङ्गलैः प्रणिनादितम् ।
- २१४.११६/२प्रवेशस्तेन लृष्टानां शिवभक्तिमतां नृणाम् ॥ २१४.११६ ॥
- २१४.११७/१सर्वतीर्थप्लुता ये य पञ्चाग्रेर्ये य सेवकाः ।
- २१४.११७/२प्रस्थाने ये मृता वीरा मृताः कालञ्जरे गिरौ ॥ २१४.११७ ॥
- २१४.११८/१अग्रौ विपत्रा ये वीराः साधितं यैरनाशकम् ।
- २१४.११८/२ये स्वामिमित्रलोकार्थे गोग्रहे संकुले उताः ॥ २१४.११८ ॥
- २१४.११९/१ते विशन्ति नराः शूराः पश्चिमेन तपोधनाः ।
- २१४.११९/२पुर्या तस्या मलाघोरं सर्वसत्त्वभयंकरम् ॥ २१४.११९ ॥

- २१४.१२०/१डाडाकारसमाङ्कुष्टं दक्षिणं द्वारमीदृशम् ।
 २१४.१२०/२अन्धकारसमायुक्तं तीक्ष्णशृङ्गैः समन्वितम् ॥ २१४.१२० ॥
- २१४.१२१/१कण्टकैर्वृश्चिडैः सर्पैर्वज्रकटैः सुदुर्गमैः ।
 २१४.१२१/२विलुम्पद्भिर्वृडैर्व्याघ्रैरुक्षैः सिंहेः सजम्बुकैः ॥ २१४.१२१ ॥
- २१४.१२२/१श्वानमार्जारगृध्रैश्च सज्ज्वालकवलैर्मुषैः ।
 २१४.१२२/२प्रवेशस्तेन वै नित्यं सर्वेषामपकारिणाम् ॥ २१४.१२२ ॥
- २१४.१२३/१ये घातयन्ति विप्रान् गां बालं वृद्धं तथातुरम् ।
 २१४.१२३/२शरणागतं विश्वस्तं स्त्रियं मित्रं निरायुधम् ॥ २१४.१२३ ॥
- २१४.१२४/१येऽगम्यागामिनो मूढाः परद्रव्यापहारिणः ।
 २१४.१२४/२निक्षेपस्यापहर्तारो विषवह्निप्रदाश्च ये ॥ २१४.१२४ ॥
- २१४.१२५/१परभूमिं गृहं शय्यां वस्त्रालंकारहारिणः ।
 २१४.१२५/२परशस्त्रेषु ये क्रूरा ये सदानृतवादिनः ॥ २१४.१२५ ॥
- २१४.१२६/१ग्रामराष्ट्रपुरस्थाने मडाद्भ्रमप्रदा छिंये ।
 २१४.१२६/२कूटसाक्षिप्रदातारः कन्याविहङ्गकारकाः ॥ २१४.१२६ ॥
- २१४.१२७/१अभक्ष्यभक्षारता ये गच्छन्ति सुतां स्नुषाम् ।
 २१४.१२७/२मातरं पितरं यैव ये वदन्ति य पौरुषम् ॥ २१४.१२७ ॥
- २१४.१२८/१अभ्ये ये यैव निर्दिष्टा मडापातककारिणः ।
 २१४.१२८/२दक्षिणेन तु ते सर्वे द्वारेण प्रविशन्ति वै ॥ २१४.१२८ ॥
- २१४.१२९/०मुनय उच्युः । न तृप्तिमधिगच्छामः पुण्यधर्माभृतस्य य ।
 २१४.१३०/०मुने त्वन्मुष्णगीतस्य तथा कौतूहलं छिंनः ॥ २१४.१ ॥
- २१४.१३१/०उत्पत्तिं प्रलयं यैव भूतानां कर्मणो गतिम् ।
 २१४.१३२/०वेत्सि सर्वं मुने तेन पृथ्यामस्त्वां मडामतिम् ॥ २१४.२ ॥
- २१४.१३३/०श्रूयते यमलोकस्य मार्गः परमदुर्गमः ।
 २१४.१३४/०दुःखकलेशकरः शश्वत् सर्वभूतभयावहः ॥ २१४.३ ॥
- २१४.१३५/०कथं तेन नरा यान्ति मार्गेण यमसादनम् ।
 २१४.१३६/०प्रमाणं यैव मार्गस्य ब्रूहि नो वदतां वर ॥ २१४.४ ॥
- २१४.१३७/०मुने पृथ्याम सर्वज्ञा ब्रूहि सर्वमशेषतः ।
 २१४.१३८/०कथं नरकदुःखानि नाप्सुवन्ति नरान् मुने ॥ २१४.५ ॥

- २१४.१३८/०केनोपायेन दानेन धर्मोऽपि नियमेन च ।
 २१४.१४०/०मानुषस्य च याम्यस्य लोकस्य कियद् अन्तरम् ॥ २१४.६ ॥
- २१४.१४१/०कथं च स्वर्गतिं यान्ति नरकं केन कर्माणा ।
 २१४.१४२/०स्वर्गस्थानानि कियन्ति कियन्ति नरकाणि च ॥ २१४.७ ॥
- २१४.१४३/०कथं सुकृतिनो यान्ति कथं दुष्कृतकारिणः ।
 २१४.१४४/०किं उपं किं प्रमाणां वा को वर्णस्तूभयोरपि ।
 २१४.१४५/०श्रुवस्य नीयमानस्य यमलोकं ब्रवीति नः ॥ २१४.८ ॥
- २१४.१४६/०व्यास उवाच । शृणुध्वं मुनिशार्दूला वदतो मम सुप्रताः ।
 २१४.१४७/०संसारयुद्धमजरं स्थितिर्यस्य न विद्यते ॥ २१४.९ ॥
- २१४.१४८/०सोऽहं वदामि वः सर्वं यममार्गस्य निर्णयम् ।
 २१४.१४९/०उक्तान्तिकावाद् आरभ्य यथा नान्यो वद्विष्यति ॥ २१४.१० ॥
- २१४.१५०/०स्वपुत्रं चैव मार्गस्य यन् मां पृच्छथ सत्तमाः ।
 २१४.१५१/०यमलोकस्य याध्वानमन्तरं मानुषस्य च ॥ २१४.११ ॥
- २१४.१५२/०योजनानां सडस्राणि षडशीतिस्तद् अन्तरम् ।
 २१४.१५३/०तप्तताम्रमिवातप्तं तद् अध्वानमुदाहृतम् ॥ २१४.१२ ॥
- २१४.१५४/०तद् अवश्यं हि गन्तव्यं प्राणिभिर्शुवसंज्ञकैः ।
 २१४.१५५/०पुण्यान् पुण्यकृतो यान्ति पापान् पापकृतोऽधमाः ॥ २१४.१३ ॥
- २१४.१५६/०द्वाविंशतिश्च नरका यमस्य विषये स्थिताः ।
 २१४.१५७/०येषु दुष्कृतकर्माणो विपश्यन्ते पृथक् पृथक् ॥ २१४.१४ ॥
- २१४.१५८/०नरको रौरवो रौद्रः शूकरस्ताल एव च ।
 २१४.१५९/०कुम्भीपाको मडाघोरः शात्मलोऽथ विमोहनः ॥ २१४.१५ ॥
- २१४.१६०/०कीटाहः कृमिभक्षश्च नावाभक्षो भ्रमस्तथा ।
 २१४.१६१/०नद्यः पूयवडाश्चान्या रुधिराभ्रस्तथैव च ॥ २१४.१६ ॥
- २१४.१६२/०अग्निज्वालो मडाघोरः संदंशः शुनभोजनः ।
 २१४.१६३/०घोरा वैतरणी चैव असिपत्रवनं तथा ॥ २१४.१७ ॥
- २१४.१६४/०न तत्र वृक्षच्छाया वा न तडागाः सरांसि च ।
 २१४.१६५/०न वायो दीर्घिका वापि न दूपो न प्रपा सत्मा ॥ २१४.१८ ॥

- २१४.१६६/०१ न मर्त्यो नायतनं न नद्यो न च पर्वताः ।
 २१४.१६७/०१ किञ्चिद् आश्रमस्थानं विद्यते तत्र वर्त्मनि ॥ २१४.१६ ॥
 २१४.१६८/०१ यत्र विश्रमते श्रान्तः पुरुषो अतीवकर्षितः ।
 २१४.१६९/०१ अवश्यमेव गन्तव्यः स सर्वैस्तु मडापथः ॥ २१४.२० ॥
 २१४.१७०/०१ प्राप्ते काले तु संत्यज्य सुदृढ-धुधनाटिकम् ।
 २१४.१७१/०१ जरायुजाड्जाश्रैव स्वेदजाश्रौद्भिजास्तथा ॥ २१४.२१ ॥
 २१४.१७२/०१ जङ्गमाजङ्गमाश्रैव गमिष्यन्ति मडापथम् ।
 २१४.१७३/०१ देवासुरमनुष्यैश्च वैवस्वतवशानुगैः ॥ २१४.२२ ॥
 २१४.१७४/०१ स्त्रीपुंनपुंसकैश्चैव पृथिव्यां श्रुवसंज्ञितैः ।
 २१४.१७५/०१ पूवर्हि यापराह्णे वा मध्याह्णे वा तथा पुनः ॥ २१४.२३ ॥
 २१४.१७६/०१ संध्याकालेऽर्धरात्रे वा प्रत्यूषे वाप्युपस्थिते ।
 २१४.१७७/०१ वृद्धैर्वा मध्यमैर्वापि यौवनस्थैस्तथैव च ॥ २१४.२४ ॥
 २१४.१७८/०१ गर्भवासेऽथ बाल्ये वा गन्तव्यः स मडापथः ।
 २१४.१७९/०१ प्रवासस्थैर्गृहस्थैर्वा पर्वतस्थैः स्थलेऽपि वा ॥ २१४.२५ ॥
 २१४.१८०/०१ क्षेत्रस्थैर्वा जलस्थैर्वा गृहमध्यगतैस्तथा ।
 २१४.१८१/०१ आसीनैश्चास्थितैर्वापि शयनीयगतैस्तथा ॥ २१४.२६ ॥
 २१४.१८२/०१ जाग्रद्भिर्वा प्रसुप्तैर्वा गन्तव्यः स मडापथः ।
 २१४.१८३/०१ षडानुभूय निर्दिष्टमायुर्जन्तुः स्वयं तदा ॥ २१४.२७ ॥
 २१४.१८४/०१ तस्यान्ते च स्वयं प्राणैरनिच्छन्न अपि मुच्यते ।
 २१४.१८५/०१ जलमग्निर्विषं शस्त्रं क्षुद् व्याधिः पतनं गिरेः ॥ २१४.२८ ॥
 २१४.१८६/०१ निमित्तं किञ्चिद् आसाद्य देही प्राणैर्विमुच्यते ।
 २१४.१८७/०१ विडाय सुमहत् कृत्स्नं शरीरं पाञ्चभौतिकम् ॥ २१४.२९ ॥
 २१४.१८८/०१ अन्त्येष्टीरमादत्ते यातनीयं स्वकर्मजम् ।
 २१४.१८९/०१ दृढं शरीरमाप्नोति सुभङ्गुभोपभुक्तये ॥ २१४.३० ॥
 २१४.१९०/०१ तेन भुङ्क्ते स कृच्छ्राणि पापकर्ता नरो भृशम् ।
 २१४.१९१/०१ सुभानि धार्मिको दृष्ट एव नीतो यमक्षये ॥ २१४.३१ ॥
 २१४.१९२/०१ उष्मा प्रकुपितः काये तीव्रवायुसमीरितः ।
 २१४.१९३/०१ भिनत्ति मर्मस्थानानि दीप्यमानो निरन्धनः ॥ २१४.३२ ॥

- २१४.१८४/०उदानो नाम पवनस्ततश्चोर्ध्वं प्रवर्तते ।
 २१४.१८५/०भुज्यतामम्बुलक्ष्याणामधोगतिनिरोधकृत् ॥ २१४.३३ ॥
- २१४.१८६/०ततो येनाम्बुदानानि कृताभ्यन्नरसास्तथा ।
 २१४.१८७/०दत्ताः स तस्यामाह्लादमापदि प्रतिपद्यते ॥ २१४.३४ ॥
- २१४.१८८/०अन्नानि येन दत्तानि श्रद्धापूतेन येतसा ।
 २१४.१८९/०सोऽपि तृप्तिमवाप्नोति विनाप्यन्नेन वै तदा ॥ २१४.३५ ॥
- २१४.२००/०येनानूतानि नोक्तानि प्रीतिभेदः कृतो न य ।
 २१४.२०१/०आस्तिकः श्रद्धानश्च सुभृत्युं स गच्छति ॥ २१४.३६ ॥
- २१४.२०२/०देवब्राह्मणपूजायां निरताश्चानसूयकाः ।
 २१४.२०३/०शुक्ला वदान्या द्रीमन्तस्ते नराः सुभृत्यवः ॥ २१४.३७ ॥
- २१४.२०४/०यः कामान् नापि संरम्भान् न द्वेषाद् धर्ममुत्सृजेत् ।
 २१४.२०५/०यथोक्तकारी सौम्यश्च स सुभं मृत्युम् ऋच्छति ॥ २१४.३८ ॥
- २१४.२०६/०वारिदास्तृषितानां ये क्षुधितात्रप्रदायिनः ।
 २१४.२०७/०प्राप्नुवन्ति नराः काले मृत्युं सुभसमन्वितम् ॥ २१४.३९ ॥
- २१४.२०८/०शीतं जयन्ति धनदास्तापं यन्धनदायिनः ।
 २१४.२०९/०प्राणैर्घ्नीं वेदनां कष्टां ये यान्योद्वेगाधारिणः ॥ २१४.४० ॥
- २१४.२१०/०मोक्षं ज्ञानप्रदातारस्तथा दीपप्रदास्तमः ।
 २१४.२११/०कूटसाक्षी मृषावादी यो गुरुर्नानुशास्ति वै ॥ २१४.४१ ॥
- २१४.२१२/०ते मोक्षमृत्यवः सर्वे तथा ये वेदनिन्दकाः ।
 २१४.२१३/०विभीषणाः पूतिगन्धाः कूटमुद्गरपाणयः ॥ २१४.४२ ॥
- २१४.२१४/०आगच्छन्ति दुरात्मानो यमस्य पुरुषास्तथा ।
 २१४.२१५/०प्राप्तेषु दृक्पथं तेषु जायते तस्य वेपथुः ॥ २१४.४३ ॥
- २१४.२१६/०कन्दत्यविरतः सोऽथ भ्रातृमातृपितृस्तथा ।
 २१४.२१७/०सा तु वाग् अस्कुटा विप्रा ओकवर्णा विभाष्यते ॥ २१४.४४ ॥
- २१४.२१८/०दृष्टिर्विभ्राम्यते त्रासात् कासावृष्ट्यत्यथाननम् ।
 २१४.२१९/०ततः स वेदनाविष्टं तच्छरीरं विमुञ्चति ॥ २१४.४५ ॥
- २१४.२२०/०वाय्वग्रसारी तद्रूप+ । दैवमन्यत् प्रपद्यते ।

- २१४.२२१/०तत्सर्मथातनार्थं य न मातृपितृसम्भवम् ॥ २१४.४६ ॥
- २१४.२२२/०तत्प्रमाणावयोवस्था+ । संस्थानैः प्राप्यते व्यथा ।
- २१४.२२३/०ततो दूतो यमस्याथ पाशैर्बध्नाति दारुणैः ॥ २१४.४७ ॥
- २१४.२२४/०जन्तोः सम्प्रामकालस्य वेदनार्तस्य वै भृशम् ।
- २१४.२२५/०भूतैः संत्यक्तदेहस्य कण्डप्रामानिलस्य य ॥ २१४.४८ ॥
- २१४.२२६/०शरीराख्यावितो ज्जुवो रोरवीति तथोल्बलाम् ।
- २१४.२२७/०निर्गतो वायुभूतस्तु षाट्कौशिककलेवरे ॥ २१४.४९ ॥
- २१४.२२८/०मातृभिः पितृभिश्चैव भ्रातृभिर्मृतुलैस्तथा ।
- २१४.२२९/०दारैः पुत्रैर्वयस्यैश्च गुरुभिस्त्यज्यते भुवि ॥ २१४.५० ॥
- २१४.२३०/०दृश्यमानश्च तैर्दीनैरश्रुपूर्वैर्क्षणैर्भृशम् ।
- २१४.२३१/०स्वशरीरं समुत्सृज्य वायुभूतस्तु गच्छति ॥ २१४.५१ ॥
- २१४.२३२/०अन्धकारमपारं य मडाघोरं तमोवृतम् ।
- २१४.२३३/०सुभद्रुःप्रदातारं दुर्गमं पापकर्मणाम् ॥ २१४.५२ ॥
- २१४.२३४/०दुःसहं य दुरन्तं य दुर्निरीक्षं दुरासदम् ।
- २१४.२३५/०दुरापमतिदुर्गं य पापिष्ठानां सदाहितम् ॥ २१४.५३ ॥
- २१४.२३६/०कृष्यमाणाश्च तैर्भूतैर्याभ्यैः पाशैस्तु संयताः ।
- २१४.२३७/०मुद्गरैस्ताज्यमानाश्च नीयन्ते तं मडापथम् ॥ २१४.५४ ॥
- २१४.२३८/०क्षीणायुषं समालोक्य प्राणिनं यायुषक्षये ।
- २१४.२३९/०निनीषवः समायान्ति यमदूता भयंकराः ॥ २१४.५५ ॥
- २१४.२४०/०आरुढा यानकाले तु ऋक्षव्याघ्रभरेषु य ।
- २१४.२४१/०उद्रेषु वानरेष्वन्ये वृश्चिकेषु वृकेषु य ॥ २१४.५६ ॥
- २१४.२४२/०उलूकसर्पमार्जारं तथान्ये गुप्त्रवाहनाः ।
- २१४.२४३/०श्येनशृगालमारुढाः सरघाकडुवाहनाः ॥ २१४.५७ ॥
- २१४.२४४/०वराहपशुवेताल+ ंअडिषास्यास्तथा परे ।
- २१४.२४५/०नानारुपधरा घोराः सर्वप्राणिभयंकराः ॥ २१४.५८ ॥
- २१४.२४६/०दीर्घमुष्ठाः करालास्या वडनासास्त्रिलोचनाः ।
- २१४.२४७/०महाहनुकपोलास्याः प्रलम्बदशनश्छटाः ॥ २१४.५९ ॥

- २१४.२४८/०निर्गतैर्विकृताकारैर्दशनैरङ्कुरोपमैः ।
 २१४.२४९/०मांसशोषितदिग्धाङ्गा दंष्ट्राभिर्भृशमुल्बणैः ॥ २१४.६० ॥
- २१४.२५०/०मुष्पैः पातालसदृशैर्ज्वलज्जिह्वैर्भयंकरैः ।
 २१४.२५१/०नेत्रैः सुविकृताकारैर्ज्वलत्पिङ्गलयञ्चलैः ॥ २१४.६१ ॥
- २१४.२५२/०मार्जारोल्कभद्योत+ । शङ्कगोपवद् उद्धतैः ।
 २१४.२५३/०केकरैः संकुलैस्तभ्यैर्लोचनैः पावकोपमैः ॥ २१४.६२ ॥
- २१४.२५४/०भृशमाभरणैर्भीमैराबद्धैर्भुजगोपमैः ।
 २१४.२५५/०शोणसलगात्रैश्च भुङ्गमालाविभूषितैः ॥ २१४.६३ ॥
- २१४.२५६/०कण्ठस्थकृष्णसर्पैश्च कूटकारवभीषणैः ।
 २१४.२५७/०वल्लिज्वालोपमैः केशैः स्तब्धरुद्धैर्भयंकरैः ॥ २१४.६४ ॥
- २१४.२५८/०बभ्रुपिङ्गललोचैश्च कद्रुशमश्रुभिरापृताः ।
 २१४.२५९/०भुजदण्डैर्महाघोरैः प्रलम्बैः परिघोपमैः ॥ २१४.६५ ॥
- २१४.२६०/०केचिद् द्विबाहवस्तत्र तथा-न्ये य यतुर्भुजाः ।
 २१४.२६१/०द्विरष्टबाहवश्चान्ये दशविंशभुजास्तथा ॥ २१४.६६ ॥
- २१४.२६२/०असंभ्यातभुजाश्चान्ये केचिद् बाहुसहस्रिणः ।
 २१४.२६३/०आयुधैर्विकृताकारैः प्रज्वलद्भिर्भयानकैः ॥ २१४.६७ ॥
- २१४.२६४/०शक्तितोमरयकाद्यैः सुदीप्तैर्विदिधायुधैः ।
 २१४.२६५/०पाशशङ्खभलदण्डैश्च भीषयन्तो महाबलाः ॥ २१४.६८ ॥
- २१४.२६६/०आगच्छन्ति मडारौद्रा मर्त्यानामायुषः क्षये ।
 २१४.२६७/०ग्रहीतुं प्राणिनः सर्वे यमस्याज्ञाकरास्तथा ॥ २१४.६९ ॥
- २१४.२६८/०यत् तच्छरीरमादत्ते यातनीयं स्वकर्मजम् ।
 २१४.२६९/०तद् अस्थ नीयते जन्तोर्यमस्य सदनं प्रति ॥ २१४.७० ॥
- २१४.२७०/०बद्ध्या तत् कालपाशैश्च निगडैर्वज्रशङ्खभलैः ।
 २१४.२७१/०ताडयित्वा भृशं कुट्टेर्नीयते यमकिंकरैः ॥ २१४.७१ ॥
- २१४.२७२/०प्रस्मलन्तं रुदन्तं य आक्रोशन्तं मुहुर्मुहुः ।
 २१४.२७३/०डा तात मातः पुत्रेति वदन्तं कर्मदूषितम् ॥ २१४.७२ ॥
- २१४.२७४/०आहत्य निशितैः शूलैर्मुद्गरैर्निशितैर्धनैः ।
 २१४.२७५/०भङ्गाशक्तिप्रकारैश्च वज्रदण्डैः सुदारुणैः ॥ २१४.७३ ॥

- ૨૧૪.૨૭૬/૦ભત્સ્થમાનો મહારાવૈર્વજશક્તિસમન્વિતૈઃ ।
 ૨૧૪.૨૭૭/૦એકેકશો ભૂશં ક્રુદ્ધૈસ્તાડયદ્ભિઃ સમન્તતઃ ॥ ૨૧૪.૭૪ ॥
- ૨૧૪.૨૭૮/૦સ મુહ્યમાનો દુઃખાર્તઃ પ્રતપંશ્ચ ઇતસ્તતઃ ।
 ૨૧૪.૨૭૯/૦આકૃષ્ય નીયતે જન્તુરધ્વાનં સુભયંકરૈઃ ॥ ૨૧૪.૭૫ ॥
- ૨૧૪.૨૮૦/૦કુશકણ્ટકવલ્મીક+ । શકુપાષાણશકરૈઃ ।
 ૨૧૪.૨૮૧/૦તથા પ્રદીપજ્વલને ક્ષારવજશતોત્કટે ॥ ૨૧૪.૭૬ ॥
- ૨૧૪.૨૮૨/૦પ્રદીપાદિત્યતમેન દહ્યમાનસ્તદંશુભિઃ ।
 ૨૧૪.૨૮૩/૦કૃષ્યતે યમદૂતૈશ્ચ શિવાસંનાદભીષણૈઃ ॥ ૨૧૪.૭૭ ॥
- ૨૧૪.૨૮૪/૦વિકૃષ્યમાણસ્તૈર્ઘૌરૈર્ભક્ષ્યમાણઃ શિવાશતૈઃ ।
 ૨૧૪.૨૮૫/૦પ્રયાતિ દારુણો માર્ગે પાપકર્મા યમાલયમ્ ॥ ૨૧૪.૭૮ ॥
- ૨૧૪.૨૮૬/૦કવચિદ્ ભીતૈઃ ક્વચિત્ ત્રસ્તૈઃ પ્રસ્ખલદ્ભિઃ ક્વચિત્ ક્વચિત્ ।
 ૨૧૪.૨૮૭/૦દુઃખેનાકન્દમાનૈશ્ચ ગન્તવ્યઃ સ મહાપથઃ ॥ ૨૧૪.૭૯ ॥
- ૨૧૪.૨૮૮/૦નિર્ભત્સ્થમાનૈરુદ્ધિર્ઘૈર્વિદ્યુતૈર્ભયવિહ્વલૈઃ ।
 ૨૧૪.૨૮૯/૦કમ્પમાનશરીરૈસ્તુ ગન્તવ્યં જીવસંજ્ઞકૈઃ ॥ ૨૧૪.૮૦ ॥
- ૨૧૪.૨૯૦/૦કણ્ટકાકીર્ણમાર્ગેણ સંતપસિકતેન ચ ।
 ૨૧૪.૨૯૧/૦દહ્યમાનૈસ્તુ ગન્તવ્યં નરૈર્દાનવિવર્જિતૈઃ ॥ ૨૧૪.૮૧ ॥
- ૨૧૪.૨૯૨/૦મેદઃશોણિતદુર્ગન્ધૈર્ભસ્તગાત્રૈશ્ચ પૂગશઃ ।
 ૨૧૪.૨૯૩/૦દગ્ધસ્ફુટત્વયાકીર્ણૈર્ગન્તવ્યં જીવઘાતકૈઃ ॥ ૨૧૪.૮૨ ॥
- ૨૧૪.૨૯૪/૦કુજદ્ભિઃ કન્દમાનૈશ્ચ વિકોશદ્ભિશ્ચ વિસ્વરમ્ ।
 ૨૧૪.૨૯૫/૦વેદનાતૈશ્ચ સદ્ભિશ્ચ ગન્તવ્યં જીવઘાતકૈઃ ॥ ૨૧૪.૮૩ ॥
- ૨૧૪.૨૯૬/૦શક્તિભિર્ભિન્દિપાલૈશ્ચ ખડ્ગાતોમરસાયકૈઃ ।
 ૨૧૪.૨૯૭/૦ભિઘદ્ભિસ્તીક્ષ્ણશૂલાગ્રૈર્ગન્તવ્યં જીવઘાતકૈઃ ॥ ૨૧૪.૮૪ ॥
- ૨૧૪.૨૯૮/૦શ્વાનેવ્યાઘ્રિવૃકૈઃ કઙ્કૈર્ભક્ષ્યમાણૈશ્ચ પાપિભિઃ ॥ ૨૧૪.૮૫ ॥
- ૨૧૪.૨૯૯/૦કૃન્તદ્ભિઃ ક્કયાઘાતૈર્ગન્તવ્યં માંસખાદિભિઃ ।
 ૨૧૪.૩૦૦/૦મહિષર્ષભશ્ડ્ગાગ્રૈર્ભિઘમાનૈઃ સમન્તતઃ ॥ ૨૧૪.૮૬ ॥
- ૨૧૪.૩૦૧/૦ઉલ્લિખદ્ભિઃ શૂકરૈશ્ચ ગન્તવ્યં માંસખાદકૈઃ ।
 ૨૧૪.૩૦૨/૦સૂચીભ્રમરકાકોલ+ ંઅક્ષિકાભિશ્ચ સંઘશઃ ॥ ૨૧૪.૮૭ ॥

- २१४.३०३/०भुज्यमानैश्च गन्तव्यं पापिष्ठैर्मधुघातकैः ।
 २१४.३०४/०विश्वस्तं स्वामिनं मित्रं स्त्रियं वा यस्तु घातयेत् ॥ २१४.८८ ॥
- २१४.३०५/०शस्त्रैर्निहृत्यमानैश्च गन्तव्यं यातुरैर्नरैः ।
 २१४.३०६/०घातयन्ति य ये जन्तूस्ताऽयन्ति निरागसः ॥ २१४.८९ ॥
- २१४.३०७/०राक्षसैर्भक्ष्यमाणैश्च यान्ति याम्यपथं नराः ।
 २१४.३०८/०ये हरन्ति परस्त्रीणां वरप्रावरणानि य ॥ २१४.९० ॥
- २१४.३०९/०ते यान्ति विद्रुता नग्नाः प्रेतीभूता यमालयम् ।
 २१४.३१०/०वासो धान्यं छिरण्यं वा गृहक्षेत्रमथापि वा ॥ २१४.९१ ॥
- २१४.३११/०ये हरन्ति दुरात्मानः पापिष्ठाः पापकर्मिणः ।
 २१४.३१२/०पाषाणैर्लघुर्गुडैर्लघुस्तौज्यमानैस्तु जर्जरैः ॥ २१४.९२ ॥
- २१४.३१३/०वडदृभिः शोणितं भूरि गन्तव्यं तु यमालयम् ।
 २१४.३१४/०ब्रह्मस्वं ये हरन्तीह नरा नरकनिर्भयाः ॥ २१४.९३ ॥
- २१४.३१५/०ताऽयन्ति तथा विप्रान् आक्रोशन्ति नराधमाः ।
 २१४.३१६/०शुष्ककान्निभद्भ्रुवास्ते छिन्नकर्णाक्षिनासिकाः ॥ २१४.९४ ॥
- २१४.३१७/०पूयशोणितद्विग्धास्ते कालगृध्रैश्च जम्बुकैः ।
 २१४.३१८/०किंकरैर्भाषणैश्चाण्डैस्ताज्यमानाश्च दारुणैः ॥ २१४.९५ ॥
- २१४.३१९/०विक्रोशमाना गच्छन्ति पापिनस्ते यमालयम् ।
 २१४.३२०/०अवेवं परमदुर्धर्मध्वानं ज्वलनप्रभम् ॥ २१४.९६ ॥
- २१४.३२१/०रौरवं दूर्गविषमं निर्दिष्टं मानुषस्य य ।
 २१४.३२२/०प्रतप्तताम्रवर्णाम् वह्निज्वालास्कुलिङ्गवत् ॥ २१४.९७ ॥
- २१४.३२३/०कुरण्टकण्टकाकीर्णा पृथुविकटताडनैः ।
 २१४.३२४/०शक्तिवज्रैश्च संकीर्णभुज्जवलं तीव्रकण्टकम् ॥ २१४.९८ ॥
- २१४.३२५/०अङ्गारवाण्डुकाभिश्च वह्निगीटकदुर्गमम् ।
 २१४.३२६/०ज्वालामालाकुलं रौद्रं सूर्यरश्मिप्रतापितम् ॥ २१४.९९ ॥
- २१४.३२७/०अध्वानं नीयते देही कृष्यमाणः सुनिष्ठुरैः ।
 २१४.३२८/०यदैव क्रन्दते जन्तुर्दुःभार्तः पतितः क्वचित् ॥ २१४.१०० ॥
- २१४.३२९/०तदैवाहन्त्यते सर्वैरायुर्धर्मकिंकरैः ।

- २१४.३३०/०अेवं संताड्यमानश्च लुब्धः पापेषु योऽनयः ॥ २१४.१०१ ॥
- २१४.३३१/०अवशो नीयते जन्तुर्दुर्धैर्यमकिंकरैः ।
- २१४.३३२/०सर्वैरेव छि गन्तव्यमध्वानं तत् सुदुर्गमम् ॥ २१४.१०२ ॥
- २१४.३३३/०नीयते विविधैर्धैर्यमदूतैरवज्ञया ।
- २१४.३३४/०नीत्वा सुदारुणं मार्गं प्राणिनं यमकिंकरैः ॥ २१४.१०३ ॥
- २१४.३३५/०प्रवेश्यते पुरीं घोरं ताम्रायसमयीं द्विजाः ।
- २१४.३३६/०सा पुरी विपुलाकारा लक्षयोजनमायता ॥ २१४.१०४ ॥
- २१४.३३७/०यतुरसा विनिर्दिष्टा यतुर्द्वारवती शुभा ।
- २१४.३३८/०प्राकाराः काञ्चनस्तस्या योजनायुतमुखिताः ॥ २१४.१०५ ॥
- २१४.३३९/०धन्वनीलमडानील+ । पद्मरागोपशोभिता ।
- २१४.३४०/०सा पुरी विविधैः संघैर्घोरा धोरैः समाकुला ॥ २१४.१०६ ॥
- २१४.३४१/०देषदानवगन्धर्वैर्यक्षराक्षसपन्नगैः ।
- २१४.३४२/०पूर्वद्वारं शुभं तस्याः पताकाशतशोभितम् ॥ २१४.१०७ ॥
- २१४.३४३/०वज्रेन्द्रनीलवैदूर्य+ ं उक्ताकुलविभूषितम् ।
- २१४.३४४/०गीतनृत्यैः समाकीर्णं गन्धर्वाप्सरसां गणैः ॥ २१४.१०८ ॥
- २१४.३४५/०प्रवेशस्तेन देवानाम् ऋषीणां योगिनां तथा ।
- २१४.३४६/०गन्धर्वसिद्धयक्षाणां विधाधरविसर्पिणाम् ॥ २१४.१०९ ॥
- २१४.३४७/०उत्तरं नगरद्वारं घण्टायामरभूषितम् ।
- २१४.३४८/०छत्रयामरविन्यासं नानारत्नैरलंकृतम् ॥ २१४.११० ॥
- २१४.३४९/०वीणारेणुवै रभ्यैर्गीतमङ्गलनादितैः ।
- २१४.३५०/०ऋग्यजुःसामनिर्घोषैर्भुनिवृन्दसमाकुलम् ॥ २१४.१११ ॥
- २१४.३५१/०विशन्ति येन धर्मज्ञाः सत्यव्रतपरायणाः ।
- २१४.३५२/०ग्रीष्मे वारिप्रदा ये य शीते याग्निप्रदा नराः ॥ २१४.११२ ॥
- २१४.३५३/०श्रान्तसंवाडका ये य प्रियवादरताश्च ये ।
- २१४.३५४/०ये य दानरताः शूरा मातापितृपराश्च ये ॥ २१४.११३ ॥
- २१४.३५५/०द्विजशुश्रूषणो युक्ता नित्यं येऽतिथिपूजकाः ।
- २१४.३५६/०पश्चिमं तु मडाद्वारं पुर्या रत्नैर्विभूषितम् ॥ २१४.११४ ॥

- २१४.३५७/०विचित्रमणिंसोपानं तोमरैः समलंकृतम् ।
 २१४.३५८/०लेरीमृदङ्गसंनारैः शङ्खकाडलनादितम् ॥ २१४.११५ ॥
- २१४.३५९/०सिद्धवृन्दैः सदा लुष्टैर्मङ्गलैः प्रणिनादितम् ।
 २१४.३६०/०प्रवेशस्तेन लृष्टानां शिवभक्तिमतां नृणाम् ॥ २१४.११६ ॥
- २१४.३६१/०सर्वतीर्थप्लुता ये य पञ्चाग्रेयं य सेवकाः ।
 २१४.३६२/०प्रस्थाने ये मृता वीरा मृताः कालञ्जरे गिरौ ॥ २१४.११७ ॥
- २१४.३६३/०अग्रौ विपन्ना ये वीराः साधितं चैरनाशकम् ।
 २१४.३६४/०ये स्वामिमित्रलोकार्थे गोत्रे लु संकुले लताः ॥ २१४.११८ ॥
- २१४.३६५/०ते विशन्ति नराः शूराः पश्चिमेन तपोधनाः ।
 २१४.३६६/०पुर्यां तस्या मडाघोरं सर्वसत्त्वभयंकरम् ॥ २१४.११९ ॥
- २१४.३६७/०डाडाकारसमाकुण्ठे दक्षिणां द्वाग्नीध्रम् ।
 २१४.३६८/०अन्धकारसमायुक्तं तीक्ष्णशङ्खैः समन्वितम् ॥ २१४.१२० ॥
- २१४.३६९/०कण्टकैर्वृक्षैः सर्पैर्वज्रकीटैः सुदुर्गमैः ।
 २१४.३७०/०विलुम्पद्भिर्वृक्षैर्विद्वैरुक्षैः सिद्धैः सजम्बुदैः ॥ २१४.१२१ ॥
- २१४.३७१/०श्वानमार्जारगृध्रैश्च सज्ज्वालकवैर्भुजैः ।
 २१४.३७२/०प्रवेशस्तेन वै नित्यं सर्वेषामपकारिणाम् ॥ २१४.१२२ ॥
- २१४.३७३/०ये घातयन्ति विप्रान् गा भालं वृद्धं तथातुरम् ।
 २१४.३७४/०शरणागतं विश्वस्तं स्त्रियं मित्रं निरायुधम् ॥ २१४.१२३ ॥
- २१४.३७५/०येऽगम्यागामिनो मूढाः परद्रव्यापहारिणः ।
 २१४.३७६/०निक्षेपस्थापलर्तारो विषवह्निप्रदाश्च ये ॥ २१४.१२४ ॥
- २१४.३७७/०परभूमिं गृहं शय्यां वस्त्रालंकारहारिणः ।
 २१४.३७८/०पररन्ध्रेषु ये क्रूरा ये सदानृतवादिनः ॥ २१४.१२५ ॥
- २१४.३७९/०ग्रामराष्ट्रपुरस्थाने मडादुःखप्रदा ङि ये ।
 २१४.३८०/०कूटसाक्षिप्रदातारः कन्याविषयकारकाः ॥ २१४.१२६ ॥
- २१४.३८१/०अभक्ष्यभक्षारता ये गच्छन्ति सुतां स्नुषाम् ।
 २१४.३८२/०मातरं पितरं यैव ये वदन्ति य पौरुषम् ॥ २१४.१२७ ॥
- २१४.३८३/०अन्ये ये यैव निर्दिष्टा मडापातककारिणः ।
 २१४.३८४/०दक्षिणेन तु ते सर्वे द्वारेण प्रविशन्ति वै ॥ २१४.१२८ ॥

- २१५.१/१मुनय ङिथुः । कथं दक्षिणमार्गेण विशन्ति पापिनः पुरम् ।
 २१५.१/२श्रोतुमिच्छाम तद् ब्रूहि विस्तरेण तपोधन ॥ २१५.१ ॥
- २१५.२/१व्यास उवाच । सुधोरं तन् मडाधोरं द्वारं वक्ष्यामि भीषणम् ।
 २१५.२/२नानाश्चापदसंकीर्णं शिवाशतनिनादितम् ॥ २१५.२ ॥
- २१५.३/१हेत्वाररवसंयुक्तमगम्यं लोमडर्षणम् ।
 २१५.३/२भूतप्रेतपिशाचैश्च वृतं यान्यैश्च राक्षसैः ॥ २१५.३ ॥
- २१५.४/१अेवं दृष्ट्वा सुदूरान्ते द्वारं दृष्टुतकारिणः ।
 २१५.४/२मोडं गच्छन्ति सडसा त्रासाद् विप्रलपन्ति य ॥ २१५.४ ॥
- २१५.५/१ततस्ताञ् शृङ्खलैः पाशैर्भदृध्वा कर्षन्ति निर्भयाः ।
 २१५.५/२ताडयन्ति य दण्डैश्च भर्त्सयन्ति पुनः पुनः ॥ २१५.५ ॥
- २१५.६/१लब्धसंज्ञास्ततस्ते वै रुधिरैण परिप्लुताः ।
 २१५.६/२व्रजन्ति दक्षिणं द्वारं प्रस्मलन्तः पटे पटे ॥ २१५.६ ॥
- २१५.७/१तीव्रकण्टकयुक्तेन शर्करानिचितेन य ।
 २१५.७/२क्षुरधारानिभैस्तीक्ष्णैः पाषाणैर्निचितेन य ॥ २१५.७ ॥
- २१५.८/१क्वचित् पडुन निचिता निरुत्तारैश्च भातकैः ।
 २१५.८/२लोडसूथीनिभैर्दन्तैः संछन्नेन क्वचित् क्वचित् ॥ २१५.८ ॥
- २१५.९/१तटप्रपातविषमैः पर्वतैर्वृक्षसंकुलैः ।
 २१५.९/२प्रतसाङ्गारयुक्तेन यान्ति मार्गेण दुःभिताः ॥ २१५.९ ॥
- २१५.१०/१क्वचिद् विषमगर्ताभिः क्वचिल्लोष्टैः सुपिच्छलैः ।
 २१५.१०/२सुतमवालुकाभिश्च तथा तीक्ष्णैश्च शङ्खुभिः ॥ २१५.१० ॥
- २१५.११/१अयःशङ्खाटकैस्तमैः क्वचिद् दावाग्निना युतम् ।
 २१५.११/२क्वचित् तमशिलाभिश्च क्वचिद् व्यामं छिमेन य ॥ २१५.११ ॥
- २१५.१२/१क्वचिद् वालुकया व्याममाकण्डान्तःप्रवेशया ।
 २१५.१२/२क्वचिद् दृष्टाम्बुना व्यामं क्वचित् कर्षाग्निना पुनः ॥ २१५.१२ ॥
- २१५.१३/१क्वचित् सिद्धैर्वृक्षैर्व्यघ्रैर्दशकीटैश्च दारुणैः ।
 २१५.१३/२क्वचिन् मडाजलौकाभिः क्वचिद् अजगरैः पुनः ॥ २१५.१३ ॥
- २१५.१४/१मक्षिकाभिश्च रौद्राभिः क्वचित् सर्पविषोल्बणैः ।

- २१५.१४/२५वसिद् दृष्टगजैश्चैव बलोन्मत्तैः प्रमाथिभिः ॥ २१५.१४ ॥
- २१५.१५/१५-न्यानमुल्लिखद्भिश्च तीक्ष्णशृङ्गैर्महावृषैः ।
- २१५.१५/२महाशृङ्गैश्च मडिषैरुष्ट्रैर्मत्तैश्च षाटनैः ॥ २१५.१५ ॥
- २१५.१६/१.५।किनीभिश्च रौद्राभिविकरावैश्च राक्षसैः ।
- २१५.१६/२व्याधिभिश्च मडारौद्रैः पीडयमाना व्रजन्ति ते ॥ २१५.१६ ॥
- २१५.१७/१महाधूलिविमिश्रेण महाचण्डेन वायुना ।
- २१५.१७/२महापाषाणवर्षेण छन्यमाना निराश्रयाः ॥ २१५.१७ ॥
- २१५.१८/१.५वसिद् विद्युन्निपातेन दीर्यमाणा व्रजन्ति ते ।
- २१५.१८/२महता आणवर्षेण बिधमानाश्च सर्वशः ॥ २१५.१८ ॥
- २१५.१९/१पतद्भिर्वजनिर्घातैरुल्कापातैः सुदारुणैः ।
- २१५.१९/२प्रदीमाङ्गारवर्षेण दह्यमाना विशन्ति य ॥ २१५.१९ ॥
- २१५.२०/१महता पांशुवर्षेण पूर्यमाणा रुदन्ति य ।
- २१५.२०/२मेघारवैः सुधोरैश्च वित्रास्यन्ते मुहुर्मुहुः ॥ २१५.२० ॥
- २१५.२१/१निःशेषाः शरवर्षेण यूष्यमाणाश्च सर्वतः ।
- २१५.२१/२महाक्षाराम्बुधाराभिः सिच्यमाना व्रजन्ति य ॥ २१५.२१ ॥
- २१५.२२/१महाशीतेन मरुता रुक्षेण परुषेण य ।
- २१५.२२/२समन्ताद् दीर्यमाणाश्च शुष्यन्ते संकुचन्ति य ॥ २१५.२२ ॥
- २१५.२३/१धत्थं मार्गेण पुरुषाः पाथेयरहितेन य ।
- २१५.२३/२निरालम्बेन दुर्गेण निर्जलेन समन्ततः ॥ २१५.२३ ॥
- २१५.२४/१अतिश्रमेण महता निर्गतेनाश्रमाय वै ।
- २१५.२४/२नीयन्ते द्दुःखिनः सर्वे ये मूढाः पापकर्मिणः ॥ २१५.२४ ॥
- २१५.२५/१यमदूतैर्महाघोरैस्तदाज्ञाकारिभिर्बलात् ।
- २१५.२५/२अेकाकिनः पराधीना मित्रबन्धुविवर्जिताः ॥ २१५.२५ ॥
- २१५.२६/१शोचन्तः स्वानि कर्माणि रुदन्ति य मुहुर्मुहुः ।
- २१५.२६/२प्रेतीभूता निषिद्धास्ते शुष्ककण्ठीष्ठतालुकाः ॥ २१५.२६ ॥
- २१५.२७/१कृशाङ्गा भीतभीताश्च दह्यमानाः क्षुधाग्निना ।
- २१५.२७/२अद्भ्यः शृङ्गभलया केचित् केचिद् उत्तानपादयोः ॥ २१५.२७ ॥

- ૨૧૫.૨૮/૧આકૃષ્યન્તે શુષ્યમાણા યમદૂતૈર્બલોત્કટૈઃ ।
 ૨૧૫.૨૮/૨નરા અધોમુખાશ્ચાન્યે કૃષ્યમાણાઃ સુદુઃખિતાઃ ॥ ૨૧૫.૨૮ ॥
- ૨૧૫.૨૯/૧અન્નપાનીયરહિતા યાચમાનાઃ પુનઃ પુનઃ ।
 ૨૧૫.૨૯/૨દેહિ દેહીતિ ભાષન્તઃ સાશ્રુગદ્ગદયા ગિરા ॥ ૨૧૫.૨૯ ॥
- ૨૧૫.૩૦/૧કૃતાઞ્જલિપુટા દીનાઃ ક્ષુત્તૃષ્ણાપરિપીડિતાઃ ।
 ૨૧૫.૩૦/૨ભક્ષ્યાન્ ઉચ્ચાવચ્યાન્ દૃષ્ટ્વા ભોજ્યાન્ પેયાંશ્ચ પુષ્કલાન્ ॥ ૨૧૫.૩૦ ॥
- ૨૧૫.૩૧/૧સુગન્ધદ્રવ્યસંયુક્તાન્ યાચમાનાઃ પુનઃ પુનઃ ।
 ૨૧૫.૩૧/૨દધિક્ષીરઘૃતોન્મિશ્રં દૃષ્ટ્વા શાલ્યોદનં તથા ॥ ૨૧૫.૩૧ ॥
- ૨૧૫.૩૨/૧પાનાનિ ચ સુગન્ધીનિ શીતલાચુદકાનિ ચ ।
 ૨૧૫.૩૨/૨તાન્ યાચમાનાંસ્તે યામ્યા ભર્ત્સયન્તસ્તદાબ્રુવન્ ।
 ૨૧૫.૩૨/૩વચોભિઃ પરુષૈર્ભીમાઃ ક્રોધરક્તાન્તલોચનાઃ ॥ ૨૧૫.૩૨ ॥
- ૨૧૫.૩૩/૧યામ્યા ઊચુઃ । ન ભવદ્ભિર્હૃતં કાલે ન દત્તં બ્રાહ્મણેષુ ચ ।
 ૨૧૫.૩૩/૨પ્રસભં દીયમાનં ચ વારિતં ચ દ્વિજાતિષુ ॥ ૨૧૫.૩૩ ॥
- ૨૧૫.૩૪/૧તસ્ય પાપસ્ય ચ કૃલં ભવતાં સમુપાગતમ્ ।
 ૨૧૫.૩૪/૨નાગ્નૌ દગ્ધં જલે નષ્ટં ન હૃતં નૃપતસ્કરૈઃ ॥ ૨૧૫.૩૪ ॥
- ૨૧૫.૩૫/૧કુતો વા સામ્પ્રતં વિપ્રે યન્ ન દત્તં પુરાધમાઃ ।
 ૨૧૫.૩૫/૨યૈર્દત્તાનિ તુ દાનાનિ સાધુભિઃ સાત્વિકાનિ તુ ॥ ૨૧૫.૩૫ ॥
- ૨૧૫.૩૬/૧તેષામેતે પ્રદૃશ્યન્તે કલ્પિતા હ્યન્નપર્વતાઃ ।
 ૨૧૫.૩૬/૨ભક્ષ્યભોજ્યાશ્ચ પેયાશ્ચ લેહ્યાશ્ચોષ્યાશ્ચ સંવૃતાઃ ॥ ૨૧૫.૩૬ ॥
- ૨૧૫.૩૭/૧ન યૂયમભિલપ્સ્યધ્વે ન દત્તં ચ કથંચન ।
 ૨૧૫.૩૭/૨યૈસ્તુ દત્તં હૃતં ચેષ્ટં બ્રાહ્મણાશ્ચૈવ પૂજિતાઃ ॥ ૨૧૫.૩૭ ॥
- ૨૧૫.૩૮/૧તેષામન્નં સમાનીય ઇહ નિક્ષિપ્યતે સદા ।
 ૨૧૫.૩૮/૨પરસ્વં કથમસ્માભિર્દાતું શક્યેત નારકાઃ ॥ ૨૧૫.૩૮ ॥
- ૨૧૫.૩૯/૧વ્યાસ ઉવાચ । કિંકરાણાં વચઃ શ્રુત્વા નિઃસ્પૃહાઃ ક્ષુત્તૃષાર્દિતાઃ ।
 ૨૧૫.૩૯/૨તતસ્તે દારુણૈશ્ચાસ્ત્રૈઃ પીડ્યન્તે યમકિંકરૈઃ ॥ ૨૧૫.૩૯ ॥
- ૨૧૫.૪૦/૧મુદ્ગરૈર્લોહદણ્ડૈશ્ચ શક્તિતોમરપટ્ટિશૈઃ ।
 ૨૧૫.૪૦/૨પરિઘૈર્ભિન્દિપાલૈશ્ચ ગદાપરશુભિઃ શરૈઃ ॥ ૨૧૫.૪૦ ॥
- ૨૧૫.૪૧/૧પૃષ્ઠતો હન્યમાન્યાશ્ચ યમદૂતૈઃ સુનિર્દયૈઃ ।

- २१५.४१/२अग्रतः सिंखव्याघ्राद्यैर्भक्ष्यन्ते पापकारिणः ॥ २१५.४१ ॥
- २१५.४२/१न प्रवेष्टुं न निर्गन्तुं लभन्ते द्युम्बिता भृशम् ।
- २१५.४२/२स्वकर्माप्लताः पापाः कन्दमानाः सुदारुणाः ॥ २१५.४२ ॥
- २१५.४३/१तत्र सम्पीड्य सुभृशं प्रवेशं यमकिंकरैः ।
- २१५.४३/२नीयन्ते पापिनस्तत्र यत्र तिष्ठेत् स्वयं यमः ॥ २१५.४३ ॥
- २१५.४४/१धर्मात्मा धर्मकृद् देवः सर्वसंयमनो यमः ।
- २१५.४४/२अेवं पथातिकष्टेन प्राप्ताः प्रेतपुरं नराः ॥ २१५.४४ ॥
- २१५.४५/१प्रज्ञापितास्तदा दूतैर्निवेश्यन्ते यमाग्रतः ।
- २१५.४५/२ततस्ते पापकर्माणस्तं पश्यन्ति भयानकम् ॥ २१५.४५ ॥
- २१५.४६/१पापापविद्धनयना विपरीतात्मबुद्ध्यः ।
- २१५.४६/२दंष्ट्राकरालवदनं भ्रुकुटीकुटिलेक्षणम् ॥ २१५.४६ ॥
- २१५.४७/१उर्ध्वकिंशं मलाश्मश्रुं प्रस्फुरदधरोत्तरम् ।
- २१५.४७/२अष्टादशभुजं कुब्जं नीलाञ्जनययोपमम् ॥ २१५.४७ ॥
- २१५.४८/१सर्वायुधोद्यतकरं तीव्रदण्डेन संयुतम् ।
- २१५.४८/२मलामलिषमाडुढं दीप्ताग्निसमलोचनम् ॥ २१५.४८ ॥
- २१५.४९/१रक्तमाल्याम्बरधरं मलामेघमिवोच्छ्रितम् ।
- २१५.४९/२प्रलयाम्बुदनिर्घोषं पिबन् एव मलोदधिम् ॥ २१५.४९ ॥
- २१५.५०/१असन्तमिव त्रैलोक्यमुद्गिरन्तमिवानलम् ।
- २१५.५०/२मृत्युं च तत्समीपस्थं कालानलसमप्रभम् ॥ २१५.५० ॥
- २१५.५१/१प्रलयानलसंकाशं कृतान्तं च भयानकम् ।
- २१५.५१/२मारीयोग्रा मलामारी कालरात्री च दारुणा ॥ २१५.५१ ॥
- २१५.५२/१विविधा व्याधयः कष्टा नानाश्रुपा भयावहाः ।
- २१५.५२/२शक्तिशूलाङ्कुशधराः पाशयक्त्रासिधारिणः ॥ २१५.५२ ॥
- २१५.५३/१वज्रदण्डधरा रौद्राः क्षुरतूणधनुर्धराः ।
- २१५.५३/२असंभ्याता मलावीर्याः क्रूराश्चाञ्जनसप्रभाः ॥ २१५.५३ ॥
- २१५.५४/१सर्वायुधोद्यतकरा यमदूता भयानकाः ।
- २१५.५४/२अनेन परिवारेण मलाघोरैण संवृतम् ॥ २१५.५४ ॥

२१५.५५/१५मं पश्यन्ति पापिष्ठाश्चित्रगुप्तं विभीषणम् ।
 २१५.५५/२निर्भर्त्सयति चात्यर्थं यमस्तान् पापकारिणः ॥ २१५.५५ ॥
 २१५.५६/१चित्रगुप्तस्तु भगवान् धर्मवाङ्मयैः प्रबोधयन् ॥ २१५.५६ ॥
 २१५.५७/१चित्रगुप्त उवाच । भो भो दृष्टुतकर्माणः परद्रव्यापहाराणि ।
 २१५.५७/२गर्विता रुपवीर्येण परदारविमर्दकाः ॥ २१५.५७ ॥
 २१५.५८/१यत् स्वयं क्रियते कर्म तत् स्वयं भुज्यते पुनः ।
 २१५.५८/२तत् किमात्मोपघातार्थं भवद्भिर्दुष्कृतं कृतम् ॥ २१५.५८ ॥
 २१५.५९/१धर्मानि किं नु शोचन्ध्वं पीडयमानाः स्वकर्मभिः ।
 २१५.५९/२भुञ्जन्ध्वं स्वानि दुःखानि नडि द्रोषोऽस्ति कस्यचित् ॥ २१५.५९ ॥
 २१५.६०/१य एते पृथिवीपालाः सम्प्राप्ता मत्समीपतः ।
 २१५.६०/२स्वकीयैः कर्मभिर्घोरैर्दुष्प्रज्ञा बलगर्विताः ॥ २१५.६० ॥
 २१५.६१/१भो नृपा दुराचाराः प्रजाविध्वंसकारिणः ।
 २१५.६१/२अल्पकालस्य राजस्य कृते किं दृष्टुतं कृतम् ॥ २१५.६१ ॥
 २१५.६२/१राज्यलोभेन मोलेन बलाद् अन्यायतः प्रजाः ।
 २१५.६२/२यद् दण्डिताः कुलं तस्य भुञ्जन्ध्वमधुना नृपाः ॥ २१५.६२ ॥
 २१५.६३/१कुतो राज्यं कलत्रं य यदर्थमशुभं कृतम् ।
 २१५.६३/२तत् सर्वं सम्परित्यज्य यूयमेकाकिनः स्थिताः ॥ २१५.६३ ॥
 २१५.६४/१पश्यामो न बलं सर्वं येन विध्वंसिताः प्रजाः ।
 २१५.६४/२यमदूतैः पाटयमाना अधुना कीदृशां कृतम् ॥ २१५.६४ ॥
 २१५.६५/१व्यास उवाच । अयं बहुविधैर्वाङ्मयरूपा लब्धा यमेन ते ।
 २१५.६५/२शोचन्तः स्वानि कर्माणि तूष्णीं तिष्ठन्ति पार्थिवाः ॥ २१५.६५ ॥
 २१५.६६/१धृति कर्म समादिश्य नृपाणां धर्मराट् स्वयम् ।
 २१५.६६/२तत्पातकविशुद्ध्यर्थमिदं वचनमब्रवीत् ॥ २१५.६६ ॥
 २१५.६७/१यम उवाच । भो भोश्चाण्ड मढायाण्ड गृहीत्वा नृपतीन् धमान् ।
 २१५.६७/२विशोधयन्ध्वं पापेभ्यः क्रमेण नरकाग्निषु ॥ २१५.६७ ॥
 २१५.६८/१व्यास उवाच । ततः शीघ्रं समुत्थाय नृपान् संगृह्य पादयोः ।
 २१५.६८/२भ्रामयित्वा तु वेगेन क्षिप्त्वा योर्ध्वं प्रगृह्य य ॥ २१५.६८ ॥

- २१५.६८/१तत्तत्पापप्रमाणेन यमदूताः शिवातले ।
 २१५.६८/२आस्फोटयन्ति तरसा वज्रैरेव मडाद्रुमम् ॥ २१५.६८ ॥
- २१५.७०/१ततस्तु रक्तं स्रोतोभिः स्रवते जर्जरीकृतः ।
 २१५.७०/२निःसंज्ञः स तदा देवी निश्चेष्टश्च प्रजायते ॥ २१५.७० ॥
- २१५.७१/१ततः स वायुना स्पृष्टः शनैरुज्ज्वलते पुनः ।
 २१५.७१/२ततः पापविशुद्ध्यर्थं क्षिपन्ति नरकार्णवि ॥ २१५.७१ ॥
- २१५.७२/१अन्यांश्च ते तदा दूताः पापकर्मरतान् नरान् ।
 २१५.७२/२निवेदयन्ति विप्रेन्द्रा यमाय भृशदुःषितान् ॥ २१५.७२ ॥
- २१५.७३/१यमदूता उचुः । अेष देव तवादेशाद् अस्माभिर्मोक्षितो भृशम् ।
 २१५.७३/२आनीतो धर्मविभुभः सदा पापरतः परः ॥ २१५.७३ ॥
- २१५.७४/१अेष लुब्धो दुरारारो मडापातकसंयुतः ।
 २१५.७४/२उपपातककर्ता य सदा छिंसारतो शुचिः ॥ २१५.७४ ॥
- २१५.७५/१अगम्यागामी दृष्टात्मा परद्रव्यापहारकः ।
 २१५.७५/२कन्याङ्गयी कूटसाक्षी कृतघ्नो मित्रवञ्चकः ॥ २१५.७५ ॥
- २१५.७६/१अनेन मद्यमत्तेन सदा धर्मो विनिन्दितः ।
 २१५.७६/२पापमायश्चितं कर्म मर्त्यलोके दुरात्मना ॥ २१५.७६ ॥
- २१५.७७/१षडानीमस्य देवेश निग्नानुग्रहौ वद ।
 २१५.७७/२प्रभुरस्य क्रियायोगे वयं वा परिपन्थिनः ॥ २१५.७७ ॥
- २१५.७८/१व्यास उवाच । एति विज्ञाप्य देवेशं न्यस्याग्ने पापकारिणाम् ।
 २१५.७८/२नरकार्णानां सडशेषु लक्षकोटिशतेषु ॥ २१५.७८ ॥
- २१५.७९/१किंकरास्ते ततो यान्ति ग्रीहीतुमपरान् नरान् ।
 २१५.७९/२प्रतिपन्ने कृते दोषे यमो वै पापकारिणाम् ॥ २१५.७९ ॥
- २१५.८०/१समादिशति तान् घोरान् निग्नलाय स्वर्किंकरान् ।
 २१५.८०/२यथा यस्य विनिर्दिष्टो वसिष्ठाद्यैर्विनिग्नः ॥ २१५.८० ॥
- २१५.८१/१पापस्य तद् भृशं क्रुद्धाः कुर्वन्ति यमकिंकराः ।
 २१५.८१/२अङ्गुशैर्मुद्गरैर्दण्डैः क्रुद्धैः शक्तितोमरैः ॥ २१५.८१ ॥
- २१५.८२/१भङ्गशूलनिपातैश्च भिद्यन्ते पापकारिणः ।
 २१५.८२/२नरकार्णानां सडशेषु लक्षकोटिशतेषु ॥ २१५.८२ ॥

- २१५.८३/१स्वकर्मोपाङ्गितैर्दोषैः पीड्यन्ते यमकिंकरैः ।
 २१५.८३/२शृणुष्वं नरकाणां य स्वयुषं य भयंकरम् ॥ २१५.८३ ॥
- २१५.८४/१नामानि य प्रमाणां य येन यान्ति नराश्च तान् ।
 २१५.८४/२मडावाचीति विष्यातं नरकं शोषितप्लुतम् ॥ २१५.८४ ॥
- २१५.८५/१वज्रकण्टकसम्मिश्रं योजनायुतविस्तृतम् ।
 २१५.८५/२तत्र सम्पीड्यते मग्नो भिद्यते वज्रकण्टके ॥ २१५.८५ ॥
- २१५.८६/१वर्षलक्षं मडाघोरं गोघाती नरके नरः ।
 २१५.८६/२योजनानां शतं लक्षं कुम्भीपाकं सुदारुणम् ॥ २१५.८६ ॥
- २१५.८७/१ताम्रकुम्भवती दीप्ता वालुकाङ्गारसंवृता ।
 २१५.८७/२ब्रह्मडा भूमिडर्ता य निक्षेपस्थापडारकः ॥ २१५.८७ ॥
- २१५.८८/१दृश्यन्ते तत्र संक्षिप्ता यावद् आभूतसम्प्लवम् ।
 २१५.८८/२शैरवो वजनाराचैः प्रज्वलद्भिः समावृतः ॥ २१५.८८ ॥
- २१५.८९/१योजनानां सडस्राणि षष्टिरायामविस्तरैः ।
 २१५.८९/२भिद्यन्ते तत्र नाराचैः सज्वालैर्नरके नराः ॥ २१५.८९ ॥
- २१५.९०/१धक्षुवत् तत्र पीड्यन्ते ये नराः कूटसाक्षिणः ।
 २१५.९०/२अयोमयं प्रज्वलितं मञ्जूषं नरकं स्मृतम् ॥ २१५.९० ॥
- २१५.९१/१निक्षिप्तास्तत्र दृश्यन्ते अन्दिग्राहकृताश्च ये ।
 २१५.९१/२अप्रतिष्ठेति नरकं पूयमूत्रपुरीषकम् ॥ २१५.९१ ॥
- २१५.९२/१अधोमुषः पतेत् तत्र ब्राह्मणस्थोपपीडकः ।
 २१५.९२/२लाक्षाप्रज्वलितं घोरं नरकं तु विलेपकम् ॥ २१५.९२ ॥
- २१५.९३/१निमग्नस्तत्र दृश्यन्ते मधुपाने द्विजोत्तमाः ।
 २१५.९३/२मडाप्रभेति नरकं दीप्तशूलमडोच्छ्रयम् ॥ २१५.९३ ॥
- २१५.९४/१तत्र शूलेन भिद्यन्ते पतिभार्योपभेदिनः ।
 २१५.९४/२नरकं य मडाघोरं जयन्ती यायसी शिवा ॥ २१५.९४ ॥
- २१५.९५/१तया याकम्यते पापः परदारोपसेवकः ।
 २१५.९५/२नरकं शास्त्रलाभ्यं तु प्रदीप्तदृढकण्टकम् ॥ २१५.९५ ॥
- २१५.९६/१तया विद्गति दुःभार्ता नारी अडुनरंगमा ।

- २१५.८६/२ये वदन्ति सदासत्यं परमर्मावकर्तनम् ॥ २१५.८६ ॥
- २१५.८७/१जिह्वा योच्छ्रियते तेषां सद्यैर्यमकिङ्करैः ।
- २१५.८७/२ये तु रागैः कटाक्षैश्च वीक्षन्ते परयोषितम् ॥ २१५.८७ ॥
- २१५.८८/१तेषां यक्षूषि नारायैर्विध्यन्ते यमकिङ्करैः ॥ २१५.८८ ॥
- २१५.८८/१मातरं येऽपि गच्छन्ति भागिनीं दृष्टितरं स्नुषाम् ।
- २१५.८८/२स्त्रीभालवृद्धन्तारो यावद् धन्नाश्चतुर्दश ।
- २१५.८८/३ज्वालामालाकुलं रौद्रं मलारौरवसंज्ञितम् ॥ २१५.८८ ॥
- २१५.१००/१नरकं योजनानां य सडस्त्राणि यतुर्दश ।
- २१५.१००/२पुरं क्षेत्रं गृहं ग्रामं यो दीपयति वह्निना ॥ २१५.१०० ॥
- २१५.१०१/१स तत्र दृश्यते मूढो यावत् कल्पस्थितिर्नरः ।
- २१५.१०१/२तामिस्रमिति विभ्यातं लक्षयोजनविस्तृतम् ॥ २१५.१०१ ॥
- २१५.१०२/१निपतद्भिः सदा रौद्रः षड्गपट्टिशमुद्गरैः ।
- २१५.१०२/२तत्र यौरा नराः क्षिप्तास्ताड्यन्ते यमकिङ्करैः ॥ २१५.१०२ ॥
- २१५.१०३/१शूलशक्तिगदाभ्रदुर्गावत् कल्पशतत्रयम् ।
- २१५.१०३/२तामिस्राद् द्विगुणं प्रोक्तं मलातामिस्रसंज्ञितम् ॥ २१५.१०३ ॥
- २१५.१०४/१जलौकासर्पसम्पूर्णा निरालोकं सुदुःखम् ।
- २१५.१०४/२मातृला पितृला यैव मित्रविस्मम्भघातकः ॥ २१५.१०४ ॥
- २१५.१०५/१तिष्ठन्ति तक्ष्यमाणाश्च यावत् तिष्ठति मेदिनी ।
- २१५.१०५/२असिपत्रवनं नाम नरकं भूरिदुःखम् ॥ २१५.१०५ ॥
- २१५.१०६/१योजनायुतविस्तारं ज्वलत्षड्गैः समाकुलम् ।
- २१५.१०६/२पातितस्तत्र तैः षड्गैः शतधा तु समाहतः ॥ २१५.१०६ ॥
- २१५.१०७/१मित्रघ्नः कृत्यते तावद् यावद् आभूत्साम्बलम् ।
- २१५.१०७/२करम्भवालुका नाम नरकं योजनायुतम् ॥ २१५.१०७ ॥
- २१५.१०८/१कूपाकारं वृतं दीप्तैर्वालुकाङ्गारकण्टकैः ।
- २१५.१०८/२दृश्यते बिधेते वर्ष+ । लक्षायुतशतत्रयम् ॥ २१५.१०८ ॥
- २१५.१०९/१येन दग्धो जनो नित्यं मिथ्योपायैः सुदारुणैः ।
- २१५.१०९/२काकोलं नाम नरकं कुम्भपूयपरिप्लुतम् ॥ २१५.१०९ ॥

- २१५.११०/१क्षिप्यते तत्र दृष्टात्मा ओकाकी मिष्टभुङ् नरः ।
 २१५.११०/२कुड्मलं नाम नरकं पूर्णं विष्णुमूत्रशोणितैः ॥ २१५.११० ॥
- २१५.१११/१पञ्चयज्ञाङ्कियाडीनाः क्षिप्यन्ते तत्र वै नराः ।
 २१५.१११/२सुदुर्गन्धं मडाभीमं मांसशोणितसंकुलम् ॥ २१५.१११ ॥
- २१५.११२/१अभक्ष्यान्ने रतास्तेऽत्र निपतन्ति नराधमाः ।
 २१५.११२/२किमिकीटसमाकीर्णं शवपूर्णां मडावटम् ॥ २१५.११२ ॥
- २१५.११३/१अधोमुष्णः पतेत् तत्र कन्याविड्यकृन् नरः ।
 २१५.११३/२नाम्ना वै तिलपाकेति नरकं दारुणं स्मृतम् ॥ २१५.११३ ॥
- २१५.११४/१तिलवत् तत्र पीड्यन्ते परपीडारताश्च ये ।
 २१५.११४/२नरकं तैलपाकेति ज्वलतैलमडीप्लवम् ॥ २१५.११४ ॥
- २१५.११५/१पथ्यते तत्र मित्रघ्नो छन्ता य शरणागतम् ।
 २१५.११५/२नाम्ना वज्रपाटेति वज्रशृङ्खलयान्वितम् ॥ २१५.११५ ॥
- २१५.११६/१पीड्यन्ते निर्दयं तत्र यैः कुतः क्षीरविड्यः ।
 २१५.११६/२निरुच्छ्वासं धृति प्रोक्तं तमोन्धं वातवर्जितम् ॥ २१५.११६ ॥
- २१५.११७/१निश्चेष्टे क्षिप्यते तत्र विप्रदाननिरोधकृत् ।
 २१५.११७/२अङ्गारोपयथं नाम दीमाङ्गारसमुज्ज्वलम् ॥ २१५.११७ ॥
- २१५.११८/१दह्यते तत्र येनोक्तं दानं विप्राय नार्पितम् ।
 २१५.११८/२मडापायीति नरकं लक्षयोजनमायतम् ॥ २१५.११८ ॥
- २१५.११९/१पात्यन्तेऽधोमुष्मास्तत्र ये जल्पन्ति सदानृतम् ।
 २१५.११९/२मडाज्वालेति नरकं ज्वालाभास्वरभीषणम् ॥ २१५.११९ ॥
- २१५.१२०/१दह्यते तत्र सुखिरं यः पापे बुद्धिकृन् नरः ।
 २१५.१२०/२नरकं कक्याभ्यातं पीड्यन्ते तत्र वै नराः ॥ २१५.१२० ॥
- २१५.१२१/१कक्यैर्वज्रधारोऽत्रैरगभ्यागमने रताः ।
 २१५.१२१/२नरकं गुडपाकेति ज्वलद्गुडुद्वैर्वृतम् ॥ २१५.१२१ ॥
- २१५.१२२/१निक्षिप्तो दह्यते तस्मिन् वर्णसंकरकृन् नरः ।
 २१५.१२२/२क्षुरधारेति नरकं तीक्ष्णक्षुरसमावृतम् ॥ २१५.१२२ ॥
- २१५.१२३/१छिद्यन्ते तत्र कल्यान्तं विप्रभूमिडरा नराः ।
 २१५.१२३/२नरकं चाम्बरीषाभ्यं प्रलयानलदीपितम् ॥ २१५.१२३ ॥

- २१५.१२४/१कल्पकोटिशतं तत्र दृश्यते स्वर्णहारकः ।
 २१५.१२४/२नाम्ना वज्रकुठारेति नरकं वज्रसंडुलम् ॥ २१५.१२४ ॥
- २१५.१२५/१छिद्यन्ते तत्र छेत्तारो द्रुमाणां पापकारिणः ।
 २१५.१२५/२नरकं परितापाभ्यं प्रलयानलदीपितम् ॥ २१५.१२५ ॥
- २१५.१२६/१गरदो मधुर्ता य पथ्यते तत्र पापकृत् ।
 २१५.१२६/२नरकं कालसूत्रं य वज्रसूत्रविनिर्मितम् ॥ २१५.१२६ ॥
- २१५.१२७/१भ्रमन्तस्तत्र स्थिद्यन्ते परसस्थोपलुण्ठकाः ।
 २१५.१२७/२नरकं कश्मलं नाम श्लेष्मशिङ्घाणकावृतम् ॥ २१५.१२७ ॥
- २१५.१२८/१तत्र संक्षिप्यते कल्पं सदा मांसरुचिर्नरः ।
 २१५.१२८/२नरकं योग्रान्धेति लालामूत्रपुरीषवत् ॥ २१५.१२८ ॥
- २१५.१२९/१क्षिप्यन्ते तत्र नरके पितृपिण्डाप्रयच्छकाः ।
 २१५.१२९/२नरकं दुर्धरे नाम जलौकावृष्टिकाकुलम् ॥ २१५.१२९ ॥
- २१५.१३०/१उत्डोयभक्षकस्तत्र तिष्ठते वर्षकायुतम् ।
 २१५.१३०/२यस्य वज्रमहापीडा नरकं वज्रनिर्मितम् ॥ २१५.१३० ॥
- २१५.१३१/१तत्र प्रक्षिप्य दृश्यन्ते पीड्यन्ते यमकिंकरैः ।
 २१५.१३१/२धनं धान्यं छिराण्यं वा परकीयं हरन्ति ये ॥ २१५.१३१ ॥
- २१५.१३२/१यमदूतैश्च यौरास्ते छिद्यन्ते लवशः क्षुरैः ।
 २१५.१३२/२ये उत्वा प्राणिनं मूढाः भादन्ते काकगृध्रवत् ॥ २१५.१३२ ॥
- २१५.१३३/१भोजयन्ते य स्वमांसं ते कल्पान्तं यमकिंकरैः ।
 २१५.१३३/२आसनं शयनं वस्त्रं परकीयं हरन्ति ये ॥ २१५.१३३ ॥
- २१५.१३४/१यमदूतैश्च ते मूढा भिद्यन्ते शक्तितोमरैः ।
 २१५.१३४/२कुलं पत्रं नृणां वापि हृतं यैस्तु कुबुद्धिभिः ॥ २१५.१३४ ॥
- २१५.१३५/१यमदूतैश्च ते कुद्वैर्दृश्यन्ते तृणवह्निभिः ।
 २१५.१३५/२परद्रव्ये कलत्रे य यः सदा दृष्टधीर्नरः ॥ २१५.१३५ ॥
- २१५.१३६/१यमदूतैर्ज्वलत् तस्य हृदि शूलं निम्नयते ।
 २१५.१३६/२कर्माणा मनसा वाया ये धर्मविमुष्णा नराः ॥ २१५.१३६ ॥
- २१५.१३७/१यमलोके तु ते धोरा लभन्ते परियातनाः ।

- २१५.१३७/२अेवं शतसहस्राणि लक्षकोटिशतानि च ॥ २१५.१३७ ॥
- २१५.१३८/१नरकाणि नरैस्तत्र भुज्यन्ते पापकारिभिः ।
- २१५.१३८/२एतद् कृत्वा स्वल्पमपि नरः कर्माशुभात्मकम् ॥ २१५.१३८ ॥
- २१५.१३९/१प्राप्नोति नरके धीरे यमलोकेषु यातनाम् ।
- २१५.१३९/२न शृण्वन्ति नरा मूढा धर्मोक्तं साधु भाषितम् ॥ २१५.१३९ ॥
- २१५.१४०/१दृष्टं केनेति प्रत्यक्षं प्रत्युक्त्यैवं वदन्ति ते ।
- २१५.१४०/२दिव्यं रात्रौ प्रयत्नेन पापं कुर्वन्ति ये नराः ॥ २१५.१४० ॥
- २१५.१४१/१नायंरन्ति हि ते धर्मं प्रमादेनापि मोडिताः ।
- २१५.१४१/२एतैव कृलभोक्तारः परत्र विमुभाश्च ये ॥ २१५.१४१ ॥
- २१५.१४२/१ते पतन्ति सुधोरेषु नरकेषु नराधमाः ।
- २१५.१४२/२दारुणो नरके वासः स्वर्गवासः सुभप्रदः ।
- २१५.१४२/३नरैः सम्प्राप्यते तत्र कर्म कृत्वा शुभाशुभम् ॥ २१५.१४२ ॥
- २१६.१/१मुनय विशुः । अखोऽतिदुःखं धीरं य यममार्गे त्वयोदितम् ।
- २१६.१/२नरकाणि च धोराणि द्वारं याम्यं य सत्तम ॥ २१६.१ ॥
- २१६.२/१अस्त्युपायो न वा ब्रह्मन् यममार्गेऽतिभीषणो ।
- २१६.२/२भूति येन नरा यान्ति सुप्तेन यमसादनम् ॥ २१६.२ ॥
- २१६.३/१व्यास उवाच । एतद् ये धर्मसंयुक्तास्त्वर्द्धिसानिरता नराः ।
- २१६.३/२गुरुशुश्रूषणो युक्ता देवब्राह्मणपूजकाः ॥ २१६.३ ॥
- २१६.४/१यस्मिन् मनुष्यलोकास्ते सभार्याः ससुतास्तथा ।
- २१६.४/२तमध्वानं च गच्छन्ति यथा तत् कथयामि वः ॥ २१६.४ ॥
- २१६.५/१विमानैर्विविधैर्दिव्यैः काञ्चनध्वजशोभितैः ।
- २१६.५/२धर्मराजपुरं यान्ति सेवमानाप्सरोगणैः ॥ २१६.५ ॥
- २१६.६/१ब्राह्मणेष्वस्तु दानानि नानाद्वेषाणि भक्तितः ।
- २१६.६/२ये प्रयच्छन्ति ते यान्ति सुप्तेनैव महापथे ॥ २१६.६ ॥
- २१६.७/१अन्नं ये तु प्रयच्छन्ति ब्राह्मणेष्वस्तु सुसंभृतम् ।
- २१६.७/२श्रोत्रियेष्वो विशेषेण भक्त्या परमया युताः ॥ २१६.७ ॥
- २१६.८/१तरुणीभिर्वरस्त्रीभिः सेव्यमानाः प्रयत्नतः ।
- २१६.८/२धर्मराजपुरं यान्ति विमानैरभ्यलंकृतैः ॥ २१६.८ ॥

- २१६.८/१ये य सत्यं प्रभाषन्ते भङ्गिरन्तश्च निर्मलाः ।
 २१६.८/२तेऽपि यान्त्यमरप्रथ्या विमानैर्यममन्दिरम् ॥ २१६.८ ॥
- २१६.१०/१गोदानानि पवित्राणि विष्णुमुद्दिश्य साधुषु ।
 २१६.१०/२ये प्रयच्छन्ति धर्मज्ञाः कृशेषु कृशवृत्तिषु ॥ २१६.१० ॥
- २१६.११/१ते यान्ति दिव्यवर्णाभैर्विमानैर्मणिचित्रितैः ।
 २१६.११/२धर्मराजपुरं श्रीमान् सेव्यमानाप्सरोगणैः ॥ २१६.११ ॥
- २१६.१२/१उपानद्युगलं छत्रं शय्यासनमथापि वा ।
 २१६.१२/२ये प्रयच्छन्ति वस्त्राणि तथैवाभरणानि य ॥ २१६.१२ ॥
- २१६.१३/१ते यान्त्यश्चै रथैश्चैव कुञ्जरैश्चाप्यलंकृताः ।
 २१६.१३/२धर्मराजपुरं दिव्यं छत्रैः सौवर्णैराजतैः ॥ २१६.१३ ॥
- २१६.१४/१ये य भक्त्या प्रयच्छन्ति गुडपानकमर्थितम् ।
 २१६.१४/२श्रोतृणां य द्विजात्र्येभ्यो विशुद्धेनान्तरात्मना ॥ २१६.१४ ॥
- २१६.१५/१ते यान्ति काञ्चनैर्यानेर्विविधैस्तु यमालयम् ।
 २१६.१५/२वरस्त्रीभिर्यथाकामं सेव्यमानाः पुनः पुनः ॥ २१६.१५ ॥
- २१६.१६/१ये य क्षीरं प्रयच्छन्ति घृतं दधि गुडं मधु ।
 २१६.१६/२ब्राह्मणभ्यः प्रयत्नेन शुद्धयोपेतं सुसंस्कृतम् ॥ २१६.१६ ॥
- २१६.१७/१यकृवाकप्रयुक्तैश्च विमानैस्तु छिरण्मयैः ।
 २१६.१७/२यान्ति गन्धर्ववाहितैः सेव्यमाना यमालयम् ॥ २१६.१७ ॥
- २१६.१८/१ये कृलानि प्रयच्छन्ति पुष्पाणि सुरभीणि य ।
 २१६.१८/२लंसयुक्तैर्विमानैस्तु यान्ति धर्मपुरं नराः ॥ २१६.१८ ॥
- २१६.१९/१ये तिलांस्तिलधेनुं य घृतधेनुमथापि वा ।
 २१६.१९/२श्रोत्रियेभ्यः प्रयच्छन्ति विप्रेभ्यः श्रद्धयान्विताः ॥ २१६.१९ ॥
- २१६.२०/१सोममण्डलसंकाशैर्यानेस्ते यान्ति निर्मलैः ।
 २१६.२०/२गन्धर्वैरुपगीयन्ते पुरे वैवस्वतस्य ते ॥ २१६.२० ॥
- २१६.२१/१येषां वायश्च कृपाश्च तडागानि सरांसि य ।
 २१६.२१/२दीर्घिकाः पुष्करिण्यश्च शीतलाश्च जलाशयाः ॥ २१६.२१ ॥
- २१६.२२/१यानैस्ते उभयन्द्राभैर्दिव्यघण्टानिनादितैः ।

- २१६.२२/२व्यजनैस्तालवृन्तैश्च वीज्यमाना मडाप्रभाः ॥ २१६.२२ ॥
- २१६.२३/१येषां देवकुलान्यत्र चित्राण्यायतनानि य ।
- २१६.२३/२रत्नैः प्रस्फुरमाणानि मनोज्ञानि शुभानि य ॥ २१६.२३ ॥
- २१६.२४/१ते यान्ति लोकापावैस्तु विमानैर्वातरंजसैः ।
- २१६.२४/२धर्मराजपुरं दिव्यं नानाजनसमाकुलम् ॥ २१६.२४ ॥
- २१६.२५/१पानीयं ये प्रयच्छन्ति सर्वप्राण्युपश्रुतितम् ।
- २१६.२५/२ते वितृषणाः सुभं यान्ति विमानैस्तं मडापथम् ॥ २१६.२५ ॥
- २१६.२६/१काष्ठपाटुकयानानि पीठकान्यासनानि य ।
- २१६.२६/२यैर्दत्तानि द्विजातिभ्यस्तेऽध्वानं यान्ति वै सुभम् ॥ २१६.२६ ॥
- २१६.२७/१सौवर्णमणिपीठेषु पादौ कृत्वोत्तमेषु य ।
- २१६.२७/२ते प्रयान्ति विमानैस्तु अप्सरोगणमण्डितैः ॥ २१६.२७ ॥
- २१६.२८/१आरामाणि विचित्राणि पुष्पाढ्यानीड मानवाः ।
- २१६.२८/२रोपयन्ति कृलाढ्यानि नराणामुपकारिणः ॥ २१६.२८ ॥
- २१६.२९/१वृक्षच्छायासु रम्यासु शीतलासु स्वलंकृताः ।
- २१६.२९/२स्वस्त्रीगीतवाद्यैश्च सेव्यमाना व्रजन्ति ते ॥ २१६.२९ ॥
- २१६.३०/१सुवर्णं रजतं वापि विद्रुमं मौक्तिकं तथा ।
- २१६.३०/२ये प्रयच्छन्ति ते यान्ति विमानैः कनकोज्ज्वलैः ॥ २१६.३० ॥
- २१६.३१/१भूमिदा दीप्यमानाश्च सर्वकामैस्तु तर्पिताः ।
- २१६.३१/२उद्वितादित्यसंकाशैर्विमानैर्भृशनादितैः ॥ २१६.३१ ॥
- २१६.३२/१कन्यां तु ये प्रयच्छन्ति ब्रह्मदेयामलंकृताम् ।
- २१६.३२/२दिव्यकन्यावृता यान्ति विमानैस्ते यमालयम् ॥ २१६.३२ ॥
- २१६.३३/१सुगन्ध्यागुरुकर्पूरान् पुष्पधूपान् द्विजोत्तमाः ।
- २१६.३३/२प्रयच्छन्ति द्विजातिभ्यो भक्त्या परमयान्विताः ॥ २१६.३३ ॥
- २१६.३४/१ते सुगन्धाः सुवेशाश्च सुप्रभाः सुविभूषिताः ।
- २१६.३४/२यान्ति धर्मपुरं यानैर्विचित्रैरभ्यलंकृताः ॥ २१६.३४ ॥
- २१६.३५/१दीपदा यान्ति यानैश्च दीपयन्तो दिशो दश ।
- २१६.३५/२आदित्यसदृशैर्यानेर्दीप्यमाना यथाग्रयः ॥ २१६.३५ ॥

- २१६.३६/१गृहवसथदातारो गृहैः काञ्चनमण्डितैः ।
 २१६.३६/२प्रजन्ति बालार्कनिर्भैर्धर्मराजगृहं नराः ॥ २१६.३६ ॥
- २१६.३७/१जलभाजनदातारः कुण्डिकाकरकप्रदाः ।
 २१६.३७/२पूजमानाप्सरोभिश्च यान्ति दृष्ट्वा मडागजैः ॥ २१६.३७ ॥
- २१६.३८/१पादाभ्यङ्गं शिरोभ्यङ्गं स्नानपानोदकं तथा ।
 २१६.३८/२ये प्रयच्छन्ति विप्रेभ्यस्ते यान्त्यश्चैर्यमालयम् ॥ २१६.३८ ॥
- २१६.३९/१विश्रामयन्ति ये विप्राञ्च श्रान्तान् अध्वनि कर्षितान् ।
 २१६.३९/२यच्छ्रुवाकप्रयुक्तेन यान्ति यानेन ते सुभम् ॥ २१६.३९ ॥
- २१६.४०/१स्वागतेन य यो विप्रं पूजयेद् आसनेन य ।
 २१६.४०/२स गच्छति तमध्वानं सुभं परमनिर्वृतः ॥ २१६.४० ॥
- २१६.४१/१नमो ब्रह्मण्यदेवेति यो हरिं याभिवाद्येत् ।
 २१६.४१/२गां य पापहरेत्युक्त्वा सुभं यान्ति य तत् पथम् ॥ २१६.४१ ॥
- २१६.४२/१अनन्तराशिनो ये य दम्भानृतविवर्जिताः ।
 २१६.४२/२स्तेऽपि सारसयुक्तैस्तु यान्ति यानैश्च तत् पथम् ॥ २१६.४२ ॥
- २१६.४३/१वर्तन्ते ह्येकभक्तेन शाठ्यदम्भविवर्जिताः ।
 २१६.४३/२खंसयुक्तैर्विमानैस्तु सुभं यान्ति यमालयम् ॥ २१६.४३ ॥
- २१६.४४/१यतुर्थैर्नैकभक्तेन वर्तन्ते ये जितेन्द्रियाः ।
 २१६.४४/२स्ते यान्ति धर्मनगरं यानैर्बर्हिष्योऽथोऽजितैः ॥ २१६.४४ ॥
- २१६.४५/१तृतीये द्विवसे ये तु भुञ्जते नियतप्रताः ।
 २१६.४५/२स्तेऽपि हस्तिरथैर्दिव्यैर्यान्ति यानैश्च तत् पथम् ॥ २१६.४५ ॥
- २१६.४६/१षष्ठेऽन्नभक्षको यस्तु शौचनित्यो जितेन्द्रियः ।
 २१६.४६/२स याति कुञ्जरस्थस्तु शशीपतिरिव स्वयम् ॥ २१६.४६ ॥
- २१६.४७/१धर्मराजपुरं द्विव्यं नानामणिविभूषितम् ।
 २१६.४७/२नानास्वरसमायुक्तं जयशब्दरवैर्युतम् ॥ २१६.४७ ॥
- २१६.४८/१पक्षोपवासिनो यान्ति यानैः शार्दूलयोजितैः ।
 २१६.४८/२पुरं तद् धर्मराजस्य सेव्यमानाः सुरासुरैः ॥ २१६.४८ ॥
- २१६.४९/१ये य मासोपवासं तु कुर्वते संयतेन्द्रियाः ।
 २१६.४९/२स्तेऽपि सूर्यप्रदीपैस्तु यान्ति यानैर्यमालयम् ॥ २१६.४९ ॥

- २१६.५०/१महाप्रस्थानमेकाग्रो यः प्रयाति दृढव्रतः ।
 २१६.५०/२सेव्यमानस्तु गन्धर्वैर्याति यानैर्यमालयम् ॥ २१६.५० ॥
- २१६.५१/१शरीरं साधयेद् यस्तु वैष्णवेनान्तरात्मना ।
 २१६.५१/२स रथेनाग्निवर्णेन यातील त्रिदशालयम् ॥ २१६.५१ ॥
- २१६.५२/१अग्निप्रवेशं यः कुर्यान् नारायणपरायणः ।
 २१६.५२/२स यात्यग्निप्रकाशेन विमानेन यमालयम् ॥ २१६.५२ ॥
- २१६.५३/१प्राणसंस्त्यजति यो मर्त्यः स्मरन् विष्णुं सनातनम् ।
 २१६.५३/२यानेनार्कप्रकाशेन याति धर्मपुरं नरः ॥ २१६.५३ ॥
- २१६.५४/१प्रविष्टोऽन्तर्जलं यस्तु प्राणसंस्त्यजति मानवः ।
 २१६.५४/२सोममण्डलकल्पेन याति यानेन वै सुभम् ॥ २१६.५४ ॥
- २१६.५५/१स्वशरीरं हि गृध्रेभ्यो वैष्णवो यः प्रयच्छति ।
 २१६.५५/२स याति रथमुष्येन काञ्चनेन यमालयम् ॥ २१६.५५ ॥
- २१६.५६/१स्त्रीग्रहे गोत्राडे वापि युद्धे मृत्युमुपैति यः ।
 २१६.५६/२स यात्यमरकन्याभिः सेव्यमानो रविप्रभः ॥ २१६.५६ ॥
- २१६.५७/१वैष्णवा ये यः कुर्वन्ति तीर्थयात्रां जितेन्द्रियाः ।
 २१६.५७/२तत् पथं यान्ति ते घोरं सुभयानैरलंकृताः ॥ २१६.५७ ॥
- २१६.५८/१ये यजन्ति द्विजश्रेष्ठाः कृतुभिर्भूरिदक्षिणैः ।
 २१६.५८/२तमडाटकसंकाशैर्विमानैर्यान्ति ते सुभम् ॥ २१६.५८ ॥
- २१६.५९/१परपीडामकुर्वन्तो भृत्यानां भरणदिकम् ।
 २१६.५९/२कुर्वन्ति ते सुभं यान्ति विमानैः कनकोज्ज्वलैः ॥ २१६.५९ ॥
- २१६.६०/१ये क्षान्ताः सर्वभूतेषु प्राणिनामभयप्रदाः ।
 २१६.६०/२कोधमोडविनिर्मुक्ता निर्मदाः संयतेन्द्रियाः ॥ २१६.६० ॥
- २१६.६१/१पूर्वायन्द्रप्रकाशेन विमानेन महाप्रभाः ।
 २१६.६१/२यान्ति वैवस्वतपुरं देवगन्धर्वसेविताः ॥ २१६.६१ ॥
- २१६.६२/१अेकभावेन ये विष्णुं ब्रह्माणं त्र्यम्बकं रविम् ।
 २१६.६२/२पूजयन्ति हि ते यान्ति विमानैर्भास्करप्रभैः ॥ २१६.६२ ॥
- २१६.६३/१ये य मांसं न भ्रादन्ति सत्यशौचसमन्विताः ।

- २१६.६३/स्तेऽपि यान्ति सुप्तेनैव धर्मराजपुरं नराः ॥ २१६.६३ ॥
- २१६.६४/मांसांस्मिष्टतरं नास्ति भक्ष्यभोज्यादिकेषु य ।
- २१६.६४/स्मिष्टतरं नास्ति मिष्टैः सुष्णोदयः ॥ २१६.६४ ॥
- २१६.६५/गोसदसं तु यो दधाद् यस्तु मांसं न भक्षयेत् ।
- २१६.६५/स्वमावेतौ पुरा प्राड् अङ्गमा वेदविदां वरः ॥ २१६.६५ ॥
- २१६.६६/सर्वतीर्थेषु यत् पुण्यं सर्वयज्ञेषु यत् क्लृप्तम् ।
- २१६.६६/स्वमांसभक्षणो विप्रास्तथ्य तथ्य य तत्समम् ॥ २१६.६६ ॥
- २१६.६७/स्वमेवं सुप्तेन ते यान्ति यमलोकं य धार्मिकाः ।
- २१६.६७/स्वदानप्रतपरा यानैर्यत्र देवो रवेः सुतः ॥ २१६.६७ ॥
- २१६.६८/स्वच्छा तान् धार्मिकान् देवः स्वयं सम्मानयेद् यमः ।
- २१६.६८/स्ववागतासनदानेन पादार्घ्येण प्रियेण तु ॥ २१६.६८ ॥
- २१६.६९/स्वधन्यं यूनं मलात्मान आत्मनो हितकारिणः ।
- २१६.६९/स्वधन्येन दिव्यसुभार्याय भवद्भिः सुकृतं कृतम् ॥ २१६.६९ ॥
- २१६.७०/स्वधनं विमानमारुह्य दिव्यस्त्रीभोगभूषिताः ।
- २१६.७०/स्वस्वर्गं गच्छध्वमतुलं सर्वकामसमन्वितम् ॥ २१६.७० ॥
- २१६.७१/स्वतत्र भुञ्ज्या मलाभोगान् अन्ते पुण्यपरिक्षयात् ।
- २१६.७१/स्वयत् किञ्चिद् अल्पमशुभं क्लृप्तं तद् एव भोक्ष्यथ ॥ २१६.७१ ॥
- २१६.७२/स्वये तु तं धर्मराजानं नराः पुण्यानुभावतः ।
- २१६.७२/स्वपश्यन्ति सौम्यमनसं पितृभूतमिवात्मनः ॥ २१६.७२ ॥
- २१६.७३/स्वतस्माद् धर्मः सेवितव्यः सदा मुक्तिफलप्रदः ।
- २१६.७३/स्वधर्माद् अर्थस्तथा कामो मोक्षश्च परिकीर्त्यते ॥ २१६.७३ ॥
- २१६.७४/स्वधर्मो माता पिता भ्राता धर्मो नाथः सुदुत् तथा ।
- २१६.७४/स्वधर्मः स्वामी सभा गोप्ता तथा धाता य पोषकः ॥ २१६.७४ ॥
- २१६.७५/स्वधर्माद् अर्थोऽर्थतः कामः कामाद् भोगः सुभानि य ।
- २१६.७५/स्वधर्माद् औश्वर्यमेकाग्रं धर्मात् स्वर्गगतिः परा ॥ २१६.७५ ॥
- २१६.७६/स्वधर्मस्तु सेवितो विप्रास्त्रायते मलतो भयात् ।
- २१६.७६/स्वदेवत्वं य द्विजत्वं य धर्मात् प्राप्नोत्यसंशयम् ॥ २१६.७६ ॥

- २१६.७७/१यदा य क्षीयते पापं नराणां पूर्वसंचितम् ।
 २१६.७७/२तदैषां भजते बुद्धिर्धर्मं यात्र द्विजोत्तमाः ॥ २१६.७७ ॥
- २१६.७८/१जन्मान्तरसदस्रेषु मानुष्यं प्राप्य दुर्लभम् ।
 २१६.७८/२यो हि नाथरते धर्मं भवेत् स भवु वञ्चितः ॥ २१६.७८ ॥
- २१६.७९/१कुत्सिता ये दस्त्रिद्राश्च विरुपा व्याधितास्तथा ।
 २१६.७९/२परप्रोष्याश्च भूर्भाश्च ज्ञेया धर्मविवर्जिताः ॥ २१६.७९ ॥
- २१६.८०/१ये हि दीर्घायुषः शूराः पण्डिता भोगिनोऽर्थिनः ।
 २१६.८०/२अरोगा रुपवन्तश्च तैस्तु धर्मः पुरा कृतः ॥ २१६.८० ॥
- २१६.८१/१अवेवं धर्मरता विप्रा गच्छन्ति गतिमुत्तमाम् ।
 २१६.८१/२अधर्मं सेवमानास्तु तिर्यग्योनिं व्रजन्ति ते ॥ २१६.८१ ॥
- २१६.८२/१ये नरा नरकध्वंसि+ । वासुदेवमनुप्रताः ।
 २१६.८२/२ते स्वप्नेऽपि न पश्यन्ति यमं वा नरकाणि वा ॥ २१६.८२ ॥
- २१६.८३/१अनादिनिधनं देवं दैत्यदानवदारणम् ।
 २१६.८३/२ये नमन्ति नरा नित्यं नहि पश्यन्ति ते यमम् ॥ २१६.८३ ॥
- २१६.८४/१कर्माणां मनसा वाया येऽभ्युतं शरणं गताः ।
 २१६.८४/२न समर्था यमस्तेषां ते मुक्तिं क्लृण्वन्ति ॥ २१६.८४ ॥
- २१६.८५/१ये जना जगतां नाथं नित्यं नारायणं द्विजाः ।
 २१६.८५/२नमन्ति नहि ते विषणोः स्थानाद् अन्यत्र गामिनः ॥ २१६.८५ ॥
- २१६.८६/१न ते दूतान् न तन् मार्गं न यमं न य तां पुरीम् ।
 २१६.८६/२प्राणम्य विषणुं पश्यन्ति नरकाणि कथं यन ॥ २१६.८६ ॥
- २१६.८७/१कृत्वापि बहुशः पापं नरा मोहसमन्विताः ।
 २१६.८७/२न यान्ति नरकं नत्वा सर्वपापहरं हरिम् ॥ २१६.८७ ॥
- २१६.८८/१शाठ्येनापि नरा नित्यं ये स्मरन्ति जनार्दनम् ।
 २१६.८८/२रतेऽपि यान्ति तनुं त्यक्त्वा विषणुलोकमनामयम् ॥ २१६.८८ ॥
- २१६.८९/१अत्यन्तक्रोधसक्तोऽपि कदाचित् कीर्तयेद् धरिम् ।
 २१६.८९/२सोऽपि दोषक्षयान् मुक्तिं लभेद्येष्टिपतिर्यथा ॥ २१६.८९ ॥
- २१७.१/१वोमहर्षण उवाच । श्रुत्वैवं यममार्गं ते नरकेषु य यातनाम् ।
 २१७.१/२पप्रच्छुश्च पुनर्व्यासं संशयं मुनिसत्तमाः ॥ २१७.१ ॥

- २१७.२/१मुनय ङिथुः । भगवन् सर्वधर्मज्ञ सर्वशास्त्रविशास्रद ।
 २१७.२/२मर्त्यस्य कः सहायो वै पिता माता सुतो गुरुः ॥ २१७.२ ॥
- २१७.३/१ज्ञातिसम्बन्धिवर्गश्च मित्रवर्गस्तथैव च ।
 २१७.३/२गुलं शरीरमुत्सृज्य काष्ठलोष्टसमं जनाः ।
 २१७.३/३गच्छन्त्यमुत्र लोके वै कश्च तान् अनुगच्छति ॥ २१७.३ ॥
- २१७.४/१व्यास उवाच । अेकः प्रसूयते विप्रा अेक अेव ङि नश्यति ।
 २१७.४/२अेकस्तरति दृर्गाणि गच्छत्येकस्तु दृर्गतिम् ॥ २१७.४ ॥
- २१७.५/१असहायः पिता माता तथा भ्राता सुतो गुरुः ।
 २१७.५/२ज्ञातिसम्बन्धिवर्गश्च मित्रवर्गस्तथैव च ॥ २१७.५ ॥
- २१७.६/१मृतं शरीरमुत्सृज्य काष्ठलोष्टसमं जनाः ।
 २१७.६/२मुद्धूर्तमिव रोदित्वा ततो यान्ति पराङ्मुखाः ॥ २१७.६ ॥
- २१७.७/१तैस्तच्छरीरमुत्सृष्टं धर्म अेकोऽनुगच्छति ।
 २१७.७/२तस्माद् धर्मः सहायश्च सेवितव्यः सदा नृभिः ॥ २१७.७ ॥
- २१७.८/१प्राणी धर्मसमायुक्तो गच्छेत् स्वर्गगतिं पराम् ।
 २१७.८/२तथैवाधर्मसंयुक्तो नरकं योपपद्यते ॥ २१७.८ ॥
- २१७.९/१तस्मात् पापागतैरर्थैर्नानुरज्येत पण्डितः ।
 २१७.९/२धर्म अेको मनुष्याणां सहायः परिकीर्तितः ॥ २१७.९ ॥
- २१७.१०/१लोभान् मोहाद् अनुकोशाद् भयाद् वाथ अुद्धृत्तः ।
 २१७.१०/२नरः करोत्यकार्याणि परार्थे लोभमोहितः ॥ २१७.१० ॥
- २१७.११/१धर्मश्चार्थश्च कामश्च त्रितयं श्रुवतः क्लमम् ।
 २१७.११/२अेतत् त्रयमवामव्यमधर्मपरिवर्जितम् ॥ २१७.११ ॥
- २१७.१२/१मुनय ङिथुः । श्रुतं भगवतो वाक्यं धर्मयुक्तं परं ङितम् ।
 २१७.१२/२शरीरनिययं ज्ञातुं अुद्धिर्नोऽत्र प्रजायते ॥ २१७.१२ ॥
- २१७.१३/१मृतं शरीरं ङि नृणां सूक्ष्ममव्यक्ततां गतम् ।
 २१७.१३/२अथक्षुर्विषयं प्राप्तं कथं धर्मोऽनुगच्छति ॥ २१७.१३ ॥
- २१७.१४/१व्यास उवाच । पृथिवी वायुराकाशमपो ज्योतिर्मनोन्तरम् ।
 २१७.१४/२अुद्धिरात्मा च सङ्गिता धर्मं पश्यन्ति नित्यदा ॥ २१७.१४ ॥

२१७.१५/१प्राणिनामिह सर्वेषां साक्षिभूता द्विवानिशम् ।
 २१७.१५/२अेतैश्च सड धर्मो डि तं ज्वमनुगच्छति ॥ २१७.१५ ॥
 २१७.१६/१त्वग् अस्थि मांसं शुङ्कं य शोणितं य द्विजोत्तमाः ।
 २१७.१६/२शरीरं वर्जयन्त्येते ज्वितेन विवर्जितम् ॥ २१७.१६ ॥
 २१७.१७/१ततो धर्मसमायुक्तः स ज्वः सुभमेधते ।
 २१७.१७/२धूलोके परे चैव किं भूयः कथयामि वः ॥ २१७.१७ ॥
 २१७.१८/१मुनय ङियुः । तद् दर्शितं भगवता यथा धर्मोऽनुगच्छति ।
 २१७.१८/२अेतत् तु ज्ञातुमिच्छामः कथं रेतः प्रवर्तते ॥ २१७.१८ ॥
 २१७.१९/१व्यास उवाच । अन्नमश्नन्ति ये देवाः शरीरस्था द्विजोत्तमाः ।
 २१७.१९/२पृथिवी वायुराकाशमापो ज्योतिर्मनस्तथा ॥ २१७.१९ ॥
 २१७.२०/१ततस्तृमेषु भो विप्रास्तेषु भूतेषु पञ्चसु ।
 २१७.२०/२मनःषष्ठेषु शुद्धात्मा रेतः सम्पद्यते मडत् ॥ २१७.२० ॥
 २१७.२१/१ततो गर्भः सम्भवति श्लेष्मा स्त्रीपुंसयोर्द्विजाः ।
 २१७.२१/२अेतद् वः सर्वमाभ्यातं किं भूयः श्रोतुमिच्छथ ॥ २१७.२१ ॥
 २१७.२२/१मुनय ङियुः । आभ्यातं नो भगवता गर्भः संजायते यथा ।
 २१७.२२/२यथा जातस्तु पुरुषः प्रपद्यते तद् उच्यताम् ॥ २१७.२२ ॥
 २१७.२३/१व्यास उवाच । आसन्नमात्रपुरुषस्तैर्भूतैरभिभूयते ।
 २१७.२३/२विप्रयुक्तस्तु तैर्भूतैः पुनर्यात्यपरां गतिम् ॥ २१७.२३ ॥
 २१७.२४/१स य भूतसमायुक्तः प्राप्नोति ज्वमेव डि ।
 २१७.२४/२ततोऽस्य कर्म पश्यन्ति शुभं वा यद्वि वाशुभम् ।
 २१७.२४/३देवताः पञ्चभूतस्थाः किं भूयः श्रोतुमिच्छथ ॥ २१७.२४ ॥
 २१७.२५/१मुनय ङियुः । त्वग् अस्थि मांसमुत्सृज्य तैस्तु भूतैर्विवर्जितः ।
 २१७.२५/२ज्वः स भगवन् क्वस्थः सुभद्रुःषे समश्नुते ॥ २१७.२५ ॥
 २१७.२६/१व्यास उवाच । ज्वः कर्मसमायुक्तः शीघ्रं रेतःसमागतः ।
 २१७.२६/२स्त्रीणां पुष्पं समासाद्य ततः कालेन भो द्विजाः ॥ २१७.२६ ॥
 २१७.२७/१यमस्य पुरुषैः क्लेशो यमस्य पुरुषैर्वधः ।
 २१७.२७/२दुःखं संसारयङ्कं य नरः क्लेशं य विन्दति ॥ २१७.२७ ॥
 २१७.२८/१धूलोके स तु प्राणी जन्मप्रभृति भो द्विजाः ।

- २१७.२८/२सुकृतं कर्म वै भुङ्क्ते धर्मस्य कृलमाश्रितः ॥ २१७.२८ ॥
- २१७.२८/१यदि धर्मं समायुज्य जन्मप्रभृति सेवते ।
- २१७.२८/२ततः स पुरुषो भूत्वा सेवते नित्यदा सुभम् ॥ २१७.२८ ॥
- २१७.३०/१अथान्तरान्तरं धर्ममधर्ममुपसेवते ।
- २१७.३०/२सुप्रस्थानन्तरं दुःखं स ज्वोऽप्यधिगच्छति ॥ २१७.३० ॥
- २१७.३१/१अधर्मेषु समायुक्तो यमस्य विषयं गतः ।
- २१७.३१/२महादुःखं समासाधे तिर्यग्योनौ प्रजायते ॥ २१७.३१ ॥
- २१७.३२/१कर्मणा येन येनेह यस्यां योनौ प्रजायते ।
- २१७.३२/२ज्ज्वो मोहसमायुक्तस्तन् मे शृणुत साम्प्रतम् ॥ २१७.३२ ॥
- २१७.३३/१यद् अेतद् उच्यते शास्त्रैः सेतिहासैश्च छन्दसि ।
- २१७.३३/२यमस्य विषयं धोरं मर्त्यलोकं प्रवर्तते ॥ २१७.३३ ॥
- २१७.३४/१एह स्थानानि पुण्यानि देवतुल्यानि भो द्विजाः ।
- २१७.३४/२तिर्यग्योन्यतिरिक्तानि गतिमन्ति य सर्वशः ॥ २१७.३४ ॥
- २१७.३५/१यमस्य भवने दिव्ये ब्रह्मलोकसमे गुणैः ।
- २१७.३५/२कर्मभिर्नियतैर्बद्धो जन्तुर्दुःखान्युपाश्रुते ॥ २१७.३५ ॥
- २१७.३६/१येन येन हि भावेन येन वै कर्मणा गतिम् ।
- २१७.३६/२प्रयाति पुरुषो धोरां तथा वक्ष्याम्यतः परम् ॥ २१७.३६ ॥
- २१७.३७/१अधीत्य यतुरो वेदान् द्विजो मोहसमन्वितः ।
- २१७.३७/२पतितात् प्रतिगृह्याथ भरयोनी प्रजायते ॥ २१७.३७ ॥
- २१७.३८/१भरो ज्वति वर्षाणि दश पञ्च य भो द्विजाः ।
- २१७.३८/२भरो मृतो बलीवर्धः सप्त वर्षाणि ज्वति ॥ २१७.३८ ॥
- २१७.३९/१बलीवर्धो मृतश्चापि जायते ब्रह्मराक्षसः ।
- २१७.३९/२ब्रह्मरक्षस्तु मासांस्त्रीस्ततो जायेत ब्राह्मणः ॥ २१७.३९ ॥
- २१७.४०/१पतितं याजयित्वा तु कृमियोनी प्रजायते ।
- २१७.४०/२तत्र ज्वति वर्षाणि दश पञ्च य भो द्विजाः ॥ २१७.४० ॥
- २१७.४१/१किमिभावाद् विनिर्मुक्तस्ततो जायेत गर्दभः ।
- २१७.४१/२गर्दभः पञ्च वर्षाणि पञ्च वर्षाणि शूकरः ॥ २१७.४१ ॥

- ૨૧૭.૪૨/૧કુક્કુટઃ પચ્ચ વર્ષાણિ પચ્ચ વર્ષાણિ જમ્બુકઃ ।
 ૨૧૭.૪૨/૨શ્ચા વર્ષમેકં ભવતિ તતો જાયેત માનવઃ ॥ ૨૧૭.૪૨ ॥
- ૨૧૭.૪૩/૧ઉપાધ્યાયસ્ય યઃ પાપં શિષ્યઃ કુર્યાદ્ અબુદ્ધિમાન્ ।
 ૨૧૭.૪૩/૨સ જન્માનીહ સંસારે ત્રીન્ આપ્નોતિ ન સંશયઃ ॥ ૨૧૭.૪૩ ॥
- ૨૧૭.૪૪/૧પ્રાક્ શ્ચા ભવતિ ભો વિપ્રાસ્તતઃ ક્રવ્યાત્ તતઃ ખરઃ ।
 ૨૧૭.૪૪/૨પ્રોત્ય ચ પરિક્લિષ્ટેષુ પશ્ચાજજાયેત બ્રાહ્મણઃ ॥ ૨૧૭.૪૪ ॥
- ૨૧૭.૪૫/૧મનસાપિ ગુરોર્ભાર્યા યઃ શિષ્યો યાતિ પાપકૃત્ ।
 ૨૧૭.૪૫/૨ઉદગ્રાન્ પ્રૈતિ સંસારાન્ અધર્મેણેહ ચેતસા ॥ ૨૧૭.૪૫ ॥
- ૨૧૭.૪૬/૧શ્ચયોનૌ તુ સ સમ્ભૂતસ્ત્રીણિ વર્ષાણિ જીવતિ ।
 ૨૧૭.૪૬/૨તત્રાપિ નિધનં પ્રાપ્તઃ ક્ષિમિયોનૌ પ્રજાયતે ॥ ૨૧૭.૪૬ ॥
- ૨૧૭.૪૭/૧કૃમિભાવમનુપ્રાપ્નો વર્ષમેકં તુ જીવતિ ।
 ૨૧૭.૪૭/૨તતસ્તુ નિધનં પ્રાપ્ય બ્રહ્મયોનૌ પ્રજાયતે ॥ ૨૧૭.૪૭ ॥
- ૨૧૭.૪૮/૧યદિ પુત્રસમં શિષ્યં ગુરુર્ન્યાદ્ અકારણમ્ ।
 ૨૧૭.૪૮/૨આત્મનઃ કામકારેણ સોડપિ હિંસ્રઃ પ્રજાયતે ॥ ૨૧૭.૪૮ ॥
- ૨૧૭.૪૯/૧પિતરં માતરં ચૈવ યસ્તુ પુત્રોડવમન્યતે ।
 ૨૧૭.૪૯/૨સોડપિ વિપ્રા મૃતો જન્તુઃ પૂર્વ જાયેત ગર્દભઃ ॥ ૨૧૭.૪૯ ॥
- ૨૧૭.૫૦/૧ગર્દભત્વં તુ સમ્પ્રાપ્ય દશ વર્ષાણિ જીવતિ ।
 ૨૧૭.૫૦/૨સંવત્સરં તુ કુમ્ભીરસ્તતો જાયેત માનવઃ ॥ ૨૧૭.૫૦ ॥
- ૨૧૭.૫૧/૧પુત્રસ્ય માતાપિતરૌ યસ્ય રુષ્ટાવુભાવપિ ।
 ૨૧૭.૫૧/૨ગુર્વપધ્યાનતઃ સોડપિ મૃતો જાયેત ગર્દભઃ ॥ ૨૧૭.૫૧ ॥
- ૨૧૭.૫૨/૧ખરો જીવતિ માસાંશ્ચ દશ ચાપિ ચતુર્દશ ।
 ૨૧૭.૫૨/૨ભિડાલઃ સમ માસાંસ્તુ તતો જાયેત માનવઃ ॥ ૨૧૭.૫૨ ॥
- ૨૧૭.૫૩/૧માતાપિતરાવાકુશ્ય સારીકઃ સમ્પ્રજાયતે ।
 ૨૧૭.૫૩/૨તાડયિત્વા તુ તાવેવ જાયતે કચ્છપો દ્વિજાઃ ॥ ૨૧૭.૫૩ ॥
- ૨૧૭.૫૪/૧કચ્છપો દશ વર્ષાણિ ત્રીણિ વર્ષાણિ શલ્યકઃ ।
 ૨૧૭.૫૪/૨ચ્ચાલો ભૂત્વા તુ ષણ્ માસાંસ્તતો જાયેત માનુષઃ ॥ ૨૧૭.૫૪ ॥
- ૨૧૭.૫૫/૧ભર્તૃપિણ્ડમુપાશ્રીનો રાજદ્વિષ્ટાનિ સેવતે ।
 ૨૧૭.૫૫/૨સોડપિ મોહસમાપન્નો મૃતો જાયેત વાનરઃ ॥ ૨૧૭.૫૫ ॥

- २१७.५६/१वानरो दश वर्षाणि सम वर्षाणि मूषकः ।
 २१७.५६/२श्वा य भूत्वा तु षण् मासांस्ततो जायेत मानवः ॥ २१७.५६ ॥
- २१७.५७/१न्यासापडर्ता तु नरो यमस्य विषयं गतः ।
 २१७.५७/२संसारार्थां शतं गत्वा कृमियोनौ प्रजायते ॥ २१७.५७ ॥
- २१७.५८/१तत्र श्रुति वर्षाणि दश पञ्च य लो द्विजाः ।
 २१७.५८/२दुष्कृतस्य क्षयं कृत्वा ततो जायेत मानुषः ॥ २१७.५८ ॥
- २१७.५९/१असूयको नरश्चापि मृतो जायेत शार्ङ्गकः ।
 २१७.५९/२विश्वासहर्ता य नरो मीनो जायेत दुर्मतिः ॥ २१७.५९ ॥
- २१७.६०/१भूत्वा मीनोऽष्ट वर्षाणि मृगो जायेत लो द्विजाः ।
 २१७.६०/२मृगस्तु यतुरो मासांस्ततश्छागः प्रजायते ॥ २१७.६० ॥
- २१७.६१/१छागस्तु निधनं प्राप्य पूर्णं संवत्सरे ततः ।
 २१७.६१/२कीटः संजायते जन्तुस्ततो जायेत मानुषः ॥ २१७.६१ ॥
- २१७.६२/१धान्यान् यवांस्तितान् माषान् कुलित्यान् सर्षपांश्चणान् ।
 २१७.६२/२कलायान् अथ मुद्गांश्च गोधूमान् अतसीस्तथा ॥ २१७.६२ ॥
- २१७.६३/१सस्यान्धन्यानि उर्ता य मर्त्यो मोडाद् अयेतनः ।
 २१७.६३/२संजायते मुनिश्रेष्ठा मूषिको निरपत्रपः ॥ २१७.६३ ॥
- २१७.६४/१ततः प्रेत्य मुनिश्रेष्ठा मृतो जायेत शूकरः ।
 २१७.६४/२शूकरो जातमात्रस्तु रोगेण म्रियते पुनः ॥ २१७.६४ ॥
- २१७.६५/१श्वा ततो जायते मूकः कर्मणा तेन मानवः ।
 २१७.६५/२भूत्वा श्वा पञ्च वर्षाणि ततो जायेत मानवः ॥ २१७.६५ ॥
- २१७.६६/१परदारभिभर्शं तु कृत्वा जायेत वै वृकः ।
 २१७.६६/२श्वा शृगालस्ततो गृध्रो व्यालः कङ्को बकस्तथा ॥ २१७.६६ ॥
- २१७.६७/१भ्रातृभार्या तु पापात्मा यो धर्षयति मोहितः ।
 २१७.६७/२पुंस्कोडिलत्वमाप्नोति सोऽपि संवत्सरं द्विजाः ॥ २१७.६७ ॥
- २१७.६८/१सभिभार्या गुरोर्भार्या राजभार्या तथैव च ।
 २१७.६८/२प्रधर्षयित्वा कामात्मा मृतो जायेत शूकरः ॥ २१७.६८ ॥
- २१७.६९/१शूकरः पञ्च वर्षाणि दश वर्षाणि वै बकः ।

२१७.६८/२पिपीलिकस्तु मासांस्त्रीन् कीटः स्थान् मासमेव च ॥ २१७.६८ ॥

२१७.७०/१अेतान् आसाध संसारान् कृमियोनौ प्रजायते ।

२१७.७०/२तत्र ज्वति मासांस्तु कृमियोनौ यतुर्दश ॥ २१७.७० ॥

२१७.७१/१नरोऽधर्मक्षयं कृत्वा ततो जायेत मानुषः ।

२१७.७१/२पूर्वं दत्त्वा तु यः कन्यां द्वितीये दातुमिच्छति ॥ २१७.७१ ॥

२१७.७२/१सोऽपि विप्रा मृतो जन्तुः क्षिमियोनौ प्रजायते ।

२१७.७२/२तत्र ज्वति वर्षाणि त्रयोदश द्विजोत्तमाः ॥ २१७.७२ ॥

२१७.७३/१अधर्मसंक्षये मुक्तस्ततो जायेत मानुषः ।

२१७.७३/२देवकार्यमकृत्वा तु पितृकार्यमथापि वा ॥ २१७.७३ ॥

२१७.७४/१अनिर्वाप्य पितृन् देवान् मृतो जायेत वायसः ।

२१७.७४/२वायसः शतवर्षाणि ततो जायेत कुक्कुटः ॥ २१७.७४ ॥

२१७.७५/१जायते व्यालकश्चापि मासं तस्मात् तु मानुषः ।

२१७.७५/२जयेष्ठं पितृसमं यापि भ्रातरं योऽवमन्यते ॥ २१७.७५ ॥

२१७.७६/१सोऽपि मृत्युमुपागम्य कौञ्चयोनौ प्रजायते ।

२१७.७६/२कौञ्चो ज्वति वर्षाणि दश जायेत ज्वकः ॥ २१७.७६ ॥

२१७.७७/१ततो निधनमाप्नोति मानुषत्वमवाप्नुयात् ।

२१७.७७/२वृषलो ब्राह्मणीं गत्वा कृमियोनौ प्रजायते ॥ २१७.७७ ॥

२१७.७८/१ततः सम्प्राप्य निधनं जायते शूकरः पुनः ।

२१७.७८/२शूकरो जातमात्रस्तु रोगेण म्रियते द्विजाः ॥ २१७.७८ ॥

२१७.७९/१श्वा य वै जायते मूढः कर्मणा तेन लो द्विजाः ।

२१७.७९/२श्वा भूत्वा कृतकर्मासौ जायते मानुषस्ततः ॥ २१७.७९ ॥

२१७.८०/१तत्रापत्यं समुत्पाद्य मृतो जायेत मूषिकः ।

२१७.८०/२कृतघ्नस्तु मृतो विप्रा यमस्य विषयं गतः ॥ २१७.८० ॥

२१७.८१/१यमस्य विषये क्रूरैर्बन्धुः प्राप्नोति वेदनाम् ।

२१७.८१/२दण्डं मुद्गरं शूलमग्निदण्डं च दारुणम् ॥ २१७.८१ ॥

२१७.८२/१असिपत्रवनं घोरं वालुकां कूटशात्मलीम् ।

२१७.८२/२अेताश्चान्याश्च बलवो यमस्य विषयं गताः ॥ २१७.८२ ॥

- २१७.८३/१यातनाः प्राप्य घोरास्तु ततो याति य लो द्विजाः ।
 २१७.८३/२संसाख्यकमासाद्य द्विमियोनौ प्रजायते ॥ २१७.८३ ॥
- २१७.८४/१किमिर्भवति वर्षाणि दश पञ्च य लो द्विजाः ।
 २१७.८४/२ततो गर्भ समासाद्य तत्रैव म्रियते नरः ॥ २१७.८४ ॥
- २१७.८५/१ततो गर्भशतैर्जन्तुर्बहुशः सम्प्रपद्यते ।
 २१७.८५/२संसारान् सुबद्धन् गत्वा ततस्तिर्यक् प्रजायते ॥ २१७.८५ ॥
- २१७.८६/१ततो द्युभमनुप्राप्य बहुवर्षगणानि वै ।
 २१७.८६/२स पुनर्भवसंयुक्तस्ततः कूर्मः प्रजायते ॥ २१७.८६ ॥
- २१७.८७/१दधि लृत्वा अकश्चापि प्लवो मत्स्यान् असंस्कृतान् ।
 २१७.८७/२योरयित्वा तु दुर्बुद्धिर्मधुदंशः प्रजायते ॥ २१७.८७ ॥
- २१७.८८/१कृलं वा मूलकं लृत्वा पूषं वापि पिपीलिकः ।
 २१७.८८/२योरयित्वा तु निष्पावं जायते कृलमूषकः ॥ २१७.८८ ॥
- २१७.८९/१पायसं योरयित्वा तु तित्तिरत्वमवाप्नुयात् ।
 २१७.८९/२लृत्वा पिष्टमयं पूषं कुम्भोलूकः प्रजायते ॥ २१७.८९ ॥
- २१७.९०/१अपो लृत्वा तु दुर्बुद्धिर्वायसो जायते नरः ।
 २१७.९०/२कांस्यं लृत्वा तु दुर्बुद्धिर्दारीतो जायते नरः ॥ २१७.९० ॥
- २१७.९१/१राजतं भाजनं लृत्वा कपोतः सम्प्रजायते ।
 २१७.९१/२लृत्वा तु काञ्चनं भाण्डं कृमियोनौ प्रजायते ॥ २१७.९१ ॥
- २१७.९२/१पत्रोर्णं योरयित्वा तु कुररत्वं नियच्छति ।
 २१७.९२/२कोशकारं ततो लृत्वा नरो जायेत नर्तकः ॥ २१७.९२ ॥
- २१७.९३/१अंशुकं योरयित्वा तु शुको जायेत मानवः ।
 २१७.९३/२योरयित्वा दृकूलं तु मृतो हंसः प्रजायते ॥ २१७.९३ ॥
- २१७.९४/१कौञ्चः कार्पासिकं लृत्वा मृतो जायेत मानवः ।
 २१७.९४/२योरयित्वा नरः पट्टं त्वाविकं यैव लो द्विजाः ॥ २१७.९४ ॥
- २१७.९५/१क्षौमं य वस्त्रमाहृत्य शशो जन्तुः प्रजायते ।
 २१७.९५/२स्यूर्णं तु लृत्वा पुरुषो मृतो जायेत अर्द्धिणः ॥ २१७.९५ ॥
- २१७.९६/१लृत्वा रक्तानि वस्त्राणि जायते श्रुवश्रुवकः ।
 २१७.९६/२वर्णाकादीस्तथा गन्धांश्चोरयित्वेह मानवः ॥ २१७.९६ ॥

- २१७.८७/१युञ्जुन्-रित्वमाप्नोति विप्रो लोभपरायणः ।
 २१७.८७/२तत्र ञ्जवति वर्षाणि ततो दश य पञ्च य ॥ २१७.८७ ॥
- २१७.८८/१अधर्मस्य क्षयं कृत्वा ततो जायेत मानवः ।
 २१७.८८/२योरयित्वा पयश्चापि बलाका सम्प्रजायते ॥ २१७.८८ ॥
- २१७.८९/१यस्तु योरयते तैवं नरो मोडसमन्वितः ।
 २१७.८९/२सोऽपि विप्रा मृतो जन्तुस्तैलपायी प्रजायते ॥ २१७.८९ ॥
- २१७.९०/१अशस्त्रं पुरुषं उत्वा सशस्त्रः पुरुषाधमः ।
 २१७.९०/२अथार्थं यद्वि वा वैरी मृतो जायेत वै षरः ॥ २१७.९० ॥
- २१७.९०/१अरो ञ्जवति वर्षे द्वे ततः शस्त्रेण वध्यते ।
 २१७.९०/२स मृतो मृगयोनी तु नित्योद्विग्नोऽभिजायते ॥ २१७.९० ॥
- २१७.९०/१मृगो विध्येत शस्त्रेण गते संवत्सरे ततः ।
 २१७.९०/२उतो मृगस्ततो मीनः सोऽपि जलेन बध्यते ॥ २१७.९० ॥
- २१७.९०/१मासे चतुर्थे सम्प्राप्ते चापदः सम्प्रजायते ।
 २१७.९०/२श्चापदो दश वर्षाणि द्वीपी वर्षाणि पञ्च य ॥ २१७.९० ॥
- २१७.९०/१ततस्तु निधनं प्राप्तः कालपर्यायचोदितः ।
 २१७.९०/२अधर्मस्य क्षयं कृत्वा मानुषत्वमवाप्नुयात् ॥ २१७.९० ॥
- २१७.९०/१वाद्यं कृत्वा तु पुरुषो लोभशः सम्प्रजायते ।
 २१७.९०/२तथा पिण्याकसम्मिश्रमन्नं यश्चोरयेन् नरः ॥ २१७.९० ॥
- २१७.९०/१स जायते बभ्रुसटो दारुणो मूषिको नरः ।
 २१७.९०/२दशन् वै मानुषान् नित्यं पापात्मा स द्विजोत्तमाः ॥ २१७.९० ॥
- २१७.९०/१घृतं कृत्वा तु दृढुद्धिः काको मद्गुः प्रजायते ।
 २१७.९०/२मत्स्यमांसमथो कृत्वा काको जायेत मानवः ॥ २१७.९० ॥
- २१७.९०/१लवणं योरयित्वा तु चिरिकाकः प्रजायते ।
 २१७.९०/२विश्वासेन तु निक्षिप्तं योऽपनिह्नीति मानवः ॥ २१७.९० ॥
- २१७.९०/१स गतायुर्नरस्तेन मत्स्ययोनी प्रजायते ।
 २१७.९०/२मत्स्ययोनिमनुप्राप्य मृतो जायेत मानुषः ॥ २१७.९० ॥
- २१७.९०/१मानुषत्वमनुप्राप्य क्षीणायुरुपजायते ।

- २१७.११०/२पापानि तु नरः कृत्वा तिर्यग् जायेत लो द्विजाः ॥ २१७.११० ॥
- २१७.१११/१न यात्मनः प्रमाणां तु धर्मं जानाति किञ्चन ।
- २१७.१११/२ये पापानि नराः कृत्वा निरस्यन्ति व्रतैः सदा ॥ २१७.१११ ॥
- २१७.११२/१सुभृद्दुःखसमायुक्ता व्याधिमन्तो भवन्त्युत ।
- २१७.११२/२असंवीताः प्रजायन्ते भवेच्छाश्चापि न संशयः ॥ २१७.११२ ॥
- २१७.११३/१नराः पापसमायारा लोभमोहसमन्विताः ।
- २१७.११३/२वर्जयन्ति हि पापानि जन्मप्रभृति ये नराः ॥ २१७.११३ ॥
- २१७.११४/१अरोगा रुपवन्तश्च धनिनस्ते भवन्त्युत ।
- २१७.११४/२स्त्रियोऽप्येतेन कल्पेन कृत्वा पापमवाप्नुयुः ॥ २१७.११४ ॥
- २१७.११५/१अतेषामेव पापानां भार्यात्वमुपयान्ति ताः ।
- २१७.११५/२प्रायेण उरलो द्रोषाः सर्वे अेव प्रकीर्तिताः ॥ २१७.११५ ॥
- २१७.११६/१अेतद् वै लेशमात्रेण कथितं वो द्विजर्षभाः ।
- २१७.११६/२अपरस्मिन् कथायोगे भूयः श्रोष्यथ लो द्विजाः ॥ २१७.११६ ॥
- २१७.११७/१अेतन् मया मडाभागा ब्रह्मणो वदतः पुरा ।
- २१७.११७/२सुरर्षीणां श्रुतं मध्ये पृष्टं यापि यथा तथा ॥ २१७.११७ ॥
- २१७.११८/१मयापि तुभ्यं कात्स्न्येन यथावद् अनुवर्णितम् ।
- २१७.११८/२अेतच्छ्रुत्वा मुनिश्रेष्ठा धर्मो कुरुत मानसम् ॥ २१७.११८ ॥
- २१८.१/१मुनय उच्युः । अधर्मस्य गतिर्ब्रह्मन् कथिता नस्त्वयानघ ।
- २१८.१/२धर्मस्य च गतिं श्रोतुमिच्छामो वदतां वर ॥ २१८.१ ॥
- २१८.२/१कृत्वा पापानि कर्माणि कथं यान्त्यशुभां गतिम् ।
- २१८.२/२कर्मणा च कृतेनेह केन यान्ति शुभां गतिम् ॥ २१८.२ ॥
- २१८.३/१व्यास उवाच । कृत्वा पापानि कर्माणि त्वधर्मवशमागतः ।
- २१८.३/२मनसा विपरीतेन निरयं प्रतिपद्यते ॥ २१८.३ ॥
- २१८.४/१मोहाद् अधर्मं यः कृत्वा पुनः समनुत्पद्यते ।
- २१८.४/२मनःसमाधिसंयुक्तो न स सेवेत दुष्कृतम् ॥ २१८.४ ॥
- २१८.५/१यदि विप्राः कथयते विप्राणां धर्मवादिनाम् ।
- २१८.५/२ततोऽधर्मकृतात् क्षिप्रमपराधात् प्रभुष्यते ॥ २१८.५ ॥

- २१८.६/१यथा यथा नरः सभ्यग् अधर्ममनुभाषते ।
 २१८.६/२समाहितेन मनसा विमुञ्चति तथा तथा ॥ २१८.६ ॥
- २१८.७/१यथा यथा मनस्तस्य दृष्टुं कर्म गर्हते ।
 २१८.७/२तथा तथा शरीरं तु तेनाधर्मोऽयमुच्यते ॥ २१८.७ ॥
- २१८.८/१भुञ्जं एव निर्मोक्षान् पूर्वमुक्ताञ् जहाति तान् ।
 २१८.८/२दत्त्वा विप्रस्य दानानि विविधानि समाहितः ॥ २१८.८ ॥
- २१८.९/१मनःसमाधिसंयुक्तः स्वर्गतिं प्रतिपद्यते ।
 २१८.९/२दानानि तु प्रवक्ष्यामि यानि दत्त्वा द्विजोत्तमाः ॥ २१८.९ ॥
- २१८.१०/१नरः कृत्वाप्यकार्याणि ततो धर्मोऽयमुच्यते ।
 २१८.१०/२सर्वेषामेव दानानामन्नं श्रेष्ठमुदाहृतम् ॥ २१८.१० ॥
- २१८.११/१सर्वमन्नं प्रदातव्यम् ऋजुना धर्ममिच्छता ।
 २१८.११/२प्राणां ज्यत्रं मनुष्याणां तस्माज्जन्तुः प्रजायते ॥ २१८.११ ॥
- २१८.१२/१अत्रे प्रतिष्ठिता लोकास्तस्माद् अन्नं प्रशस्यते ।
 २१८.१२/२अन्नमेव प्रशंसन्ति देवर्षिपितृमानवाः ॥ २१८.१२ ॥
- २१८.१३/१अन्नस्य हि प्रदानेन स्वर्गमाप्नोति मानवः ।
 २१८.१३/२न्यायलब्धं प्रदातव्यं द्विजातिभ्योऽन्नमुत्तमम् ॥ २१८.१३ ॥
- २१८.१४/१स्वाध्यायसमुपेतैः प्रदृष्टेनान्तरात्मना ।
 २१८.१४/२यस्य त्वन्नमुपाश्रन्ति ब्राह्मणान्श्च सङ्कुटं दश ॥ २१८.१४ ॥
- २१८.१५/१दृष्टेन मनसा दत्तं न स तिर्यग्गतिर्भवेत् ।
 २१८.१५/२ब्राह्मणानां सलसाणि दशाभोज्य द्विजोत्तमाः ॥ २१८.१५ ॥
- २१८.१६/१नरोऽधर्मात् प्रमुञ्च्येत पापेष्वभिरतः सदा ।
 २१८.१६/२भैक्षोऽन्नं समाहृत्य विप्रो वेदपुरस्कृतः ॥ २१८.१६ ॥
- २१८.१७/१स्वाध्यायनिरते विप्रे दत्त्वेऽसुभमेधते ।
 २१८.१७/२अर्हिसन् ब्राह्मणस्वानि न्यायेन परिपाल्य य ॥ २१८.१७ ॥
- २१८.१८/१क्षत्रियस्तरसा प्राप्तमन्नं यो वै प्रयच्छति ।
 २१८.१८/२द्विजैभ्यो वेदमुष्येभ्यः प्रयतः सुसमाहितः ॥ २१८.१८ ॥
- २१८.१९/१तेनापोऽति धर्मात्मा दृष्टुं कर्म भो द्विजाः ।
 २१८.१९/२षड्भागपरिशुद्धं य इषेर्भागमुपाश्रितम् ॥ २१८.१९ ॥

- २१८.२०/१वैश्वो ददद् द्विजातिभ्यः पापेभ्यः परिमुच्यते ।
 २१८.२०/२अवाप्य प्राणसिद्धं कार्कश्येन समार्जितम् ॥ २१८.२० ॥
- २१८.२१/१अन्नं दत्त्वा द्विजातिभ्यः शूद्रः पापात् प्रमुच्यते ।
 २१८.२१/२अौरसेन बलेनान्नमर्जयित्वा विहिंसकः ॥ २१८.२१ ॥
- २१८.२२/१यः प्रयच्छति विप्रेभ्यो न स दूर्गाणि सेवते ।
 २१८.२२/२न्यायेनावासमन्नं तु नरो ऽर्षसमन्वितः ॥ २१८.२२ ॥
- २१८.२३/१द्विजेभ्यो वेदवृद्धेभ्यो दत्त्वा पापात् प्रमुच्यते ।
 २१८.२३/२अन्नमूर्जस्करं लोके दत्त्वोर्जस्वी भवेन् नरः ॥ २१८.२३ ॥
- २१८.२४/१सतां पन्थानमावृत्य सर्वपापैः प्रमुच्यते ।
 २१८.२४/२दानविद्भिः कृतः पन्था येन यान्ति मनीषिणः ॥ २१८.२४ ॥
- २१८.२५/१तेष्वप्यन्नस्य दातारस्तेभ्यो धर्मः सनातनः ।
 २१८.२५/२सर्वावस्थं मनुष्येण न्यायेनान्नमुपार्जितम् ॥ २१८.२५ ॥
- २१८.२६/१कार्यान् न्यायागतं नित्यमन्नं हि परमा गतिः ।
 २१८.२६/२अन्नस्य हि प्रदानेन नरो याति परां गतिम् ॥ २१८.२६ ॥
- २१८.२७/१सर्वकामसमायुक्तः प्रेत्य चाप्यश्रुते सुभम् ।
 २१८.२७/२अपेवं पुण्यसमायुक्तो नरः पापैः प्रमुच्यते ॥ २१८.२७ ॥
- २१८.२८/१तस्माद् अन्नं प्रदातव्यमन्यायपरिवर्जितम् ।
 २१८.२८/२यस्तु प्राणाद्धृतीपूर्वमन्नं भुङ्क्ते गृही सदा ॥ २१८.२८ ॥
- २१८.२९/१अवन्ध्यं द्विवसं कुर्याद् अन्नदानेन मानवः ।
 २१८.२९/२भोजयित्वा शतं नित्यं नरो वेदविदां वरम् ॥ २१८.२९ ॥
- २१८.३०/१न्यायविद्धर्मविदुषामितिहासविदां तथा ।
 २१८.३०/२न याति नरकं धोरं संसारं न य सेवते ॥ २१८.३० ॥
- २१८.३१/१सर्वकामसमायुक्तः प्रेत्य चाप्यश्रुते सुभम् ।
 २१८.३१/२अपेवं कर्मसमायुक्तो रमते विगतज्वरः ॥ २१८.३१ ॥
- २१८.३२/१उपवान् कीर्तिमांश्चैव धनवांश्चोपजायते ।
 २१८.३२/२अेतद् वः सर्वमाप्यातमन्नदानकृत् मङ्गत् ।
 २१८.३२/३मूलमेतत् तु धर्माणां प्रदानानां य भो द्विजाः ॥ २१८.३२ ॥

- २१८.१/१मुनय ऋचुः । परलोकगतानां तु स्वकर्मस्थानवासिनाम् ।
 २१८.१/२तेषां श्राद्धं कथं ज्ञेयं पुत्रैश्चान्यैश्च बन्धुभिः ॥ २१८.१ ॥
- २१८.२/१व्यास उवाच । नमस्कृत्य जगन्नाथं वाराहं लोकभावनम् ।
 २१८.२/२शृणुष्वं सम्प्रवक्ष्यामि श्राद्धकल्पं यथोदितम् ॥ २१८.२ ॥
- २१८.३/१पुरा कोकाजले मग्नान् पितॄन् उद्धृतवान् विभुः ।
 २१८.३/२श्राद्धं कृत्वा तदा देवो यथा तत्र द्विजोत्तमाः ॥ २१८.३ ॥
- २१८.४/१मुनय ऋचुः । किमर्थं ते तु कोकायां निमग्नाः पितरोऽम्भसि ।
 २१८.४/२कथं तेनोद्धृतास्ते वै वाराहोऽत्र द्विजोत्तम ॥ २१८.४ ॥
- २१८.५/१तस्मिन् कोकामुषे तीर्थे भुक्तिमुक्तिफलप्रदे ।
 २१८.५/२श्रोतुमिच्छामहे ब्रूहि परं कौतूहलं हि नः ॥ २१८.५ ॥
- २१८.६/१व्यास उवाच । त्रेताद्वापरयोः संधौ पितरो दिव्यमानुषाः ।
 २१८.६/२पुरा मेरुगिरेः पृष्ठे विश्वैर्देवैः सह स्थिताः ॥ २१८.६ ॥
- २१८.७/१तेषां समुपविष्टानां पितृणां सोमसम्भवा ।
 २१८.७/२कन्या कान्तिमती दिव्या पुरतः प्राञ्जलिः स्थिता ।
 २१८.७/३तामूयुः पितरो दिव्या ये तत्रासन् समागताः ॥ २१८.७ ॥
- २१८.८/१पितर ऋचुः । कासि भद्रे प्रभुः को वा भवत्या वक्तुमर्हसि ॥ २१८.८ ॥
- २१८.८/१व्यास उवाच । सा प्रोवाच पितॄन् देवान् कला यान्द्रमसीति उ ।
 २१८.८/२प्रभुत्वे भवतामेव वरयामि यदीच्छथ ॥ २१८.८ ॥
- २१८.१०/१उज्ज्वलं नामास्ति प्रथमं स्वधा य तदनन्तरम् ।
 २१८.१०/२भवद्भिश्चाद्यैव कृतं नाम कोकेति भावितम् ॥ २१८.१० ॥
- २१८.११/१ते हि तस्या वयः श्रुत्वा पितरो दिव्यमानुषाः ।
 २१८.११/२तस्या मुष्णं निरीक्षन्तो न तृप्तिमधिजग्मिरे ॥ २१८.११ ॥
- २१८.१२/१विश्वेदेवाश्च ताञ् ज्ञात्वा कन्यामुष्णनिरीक्षकान् ।
 २१८.१२/२रयोग्य्युतान् निरीक्ष्यैव विडाय त्रिदिवं गताः ॥ २१८.१२ ॥
- २१८.१३/१भगवान् अपि शीतांशुर्जुर्नापश्यद् आत्मजाम् ।
 २१८.१३/२समाकुलमना दध्यौ क्व गतेति मडायशाः ॥ २१८.१३ ॥
- २१८.१४/१स विवेद तदा सोमः प्राप्तां पितृश्च कामतः ।
 २१८.१४/२तैश्चावलोकितानां ङार्हात् स्वीकृतां य तपोभवात् ॥ २१८.१४ ॥

- २१८.१५/१ततः क्रोधपरीतात्मा पितृम् शशधरो द्विजः ।
 २१८.१५/२शशाप निपतिष्यध्वं योगल्लष्टा विचेतसः ॥ २१८.१५ ॥
- २१८.१६/१यस्माद् अदत्तां मत्स्र्यां कामयध्वं सुबालिशः ।
 २१८.१६/२यस्माद् धृतवती येयं पतीन् पितृमती सती ॥ २१८.१६ ॥
- २१८.१७/१स्वतन्त्रा धर्ममुत्सृज्य तस्माद् भवतु निम्नगा ।
 २१८.१७/२कोडेति प्रथिता लोके शिशिराद्रिसमाश्रिता ॥ २१८.१७ ॥
- २१८.१८/१धत्वं शमाश्चन्द्रमसा पितरो दिव्यमानुषाः ।
 २१८.१८/२योगल्लष्टा निपतिता छिमवत्यादभूतले ॥ २१८.१८ ॥
- २१८.१९/१गिर्जा तत्रैव पतिता गिरिराजस्य विस्तृते ।
 २१८.१९/२प्रस्थे तीर्थं समासाद्य सप्तसामुद्रमुत्तमम् ॥ २१८.१९ ॥
- २१८.२०/१कोका नाम ततो वेगान् नदी तीर्थशताकुला ।
 २१८.२०/२प्लावयन्ती गिरेः शङ्खं सर्पाणात् तु सरित् स्मृता ॥ २१८.२० ॥
- २१८.२१/१अथ ते पितरो विप्रा योगिनीना मलानदीम् ।
 २१८.२१/२दृष्टुः शीतसलिलां न विदुस्तां सुलोचनाम् ॥ २१८.२१ ॥
- २१८.२२/१ततस्तु गिरिराजं दृष्ट्वा पितृस्तांस्तु क्षुधादितान् ।
 २१८.२२/२बदरीमादितेशाथ घेनुं यैकां मधुस्रवाम् ॥ २१८.२२ ॥
- २१८.२३/१क्षीरं मधु य तद् दिव्यं कोकाभ्यो बदरीकुलम् ।
 २१८.२३/२धत्तं गिरिवरेणैषां पोषणाय निरूपितम् ॥ २१८.२३ ॥
- २१८.२४/१तथा वृत्त्या तु वसतां पितृणां मुनिसत्तमाः ।
 २१८.२४/२दश वर्षसहस्राणि ययुरेकमहो यथा ॥ २१८.२४ ॥
- २१८.२५/१अथ लोके विपितरि तथैव विगतस्वधे ।
 २१८.२५/२दृष्ट्या बभूवुर्बलिनो यातुधानाश्च राक्षसाः ॥ २१८.२५ ॥
- २१८.२६/१ते तान् पितृगाणान् दृष्ट्या यातुधानाश्च वेगिताः ।
 २१८.२६/२विश्वैर्वैर्विरुडितान् सर्वतः समुपाद्रवन् ॥ २१८.२६ ॥
- २१८.२७/१दृष्टेयान् यातुधानांश्च दृष्ट्वैवापततो द्विजः ।
 २१८.२७/२कोकातटस्थामुत्तुङ्गां शिलां ते जगूडू रुषा ॥ २१८.२७ ॥
- २१८.२८/१गुडीतायां शिलायां तु कोका वेगवती पितृन् ।

૨૧૯.૨૮/૨છાદયામાસ તોયેન પ્લાવયન્તી હિમાચલમ્ ॥ ૨૧૯.૨૮ ॥

૨૧૯.૨૯/૧પિતુન્ અન્તર્હિતાન્ દૃષ્ટ્વા દૈતેયા રાક્ષસાસ્તથા ।

૨૧૯.૨૯/૨વિભીતકં સમારુહ્ય નિરાહારાસ્તિરોહિતાઃ ॥ ૨૧૯.૨૯ ॥

૨૧૯.૩૦/૧સલિલેન વિષીદન્તઃ પિતરઃ ક્ષુદ્ભ્રમાતુરાઃ ।

૨૧૯.૩૦/૨વિષીદમાનમાત્માનં સમીક્ષ્ય સલિલાશયાઃ ।

૨૧૯.૩૦/૩જગુર્જનાર્દનં દેવં પિતરઃ શરણં હરિમ્ ॥ ૨૧૯.૩૦ ॥

૨૧૯.૩૧/૧પિતર ઊચુઃ । જયસ્વ ગોવિન્દ જગન્નિવાસ ।

૨૧૯.૩૧/૨જયોઽસ્તુ નઃ કેશવ તે પ્રસાદાત્ ।

૨૧૯.૩૧/૩જનાર્દનાસ્માન્ સલિલાન્તરસ્થાન્ ।

૨૧૯.૩૧/૪ઉદ્ધર્તુમર્હસ્યનઘપ્રતાપ ॥ ૨૧૯.૩૧ ॥

૨૧૯.૩૨/૧નિશાયરૈર્દારુણદર્શનૈઃ પ્રભો ।

૨૧૯.૩૨/૨વરેણ્ય વૈકુણ્ઠ વરાહ વિષ્ણો ।

૨૧૯.૩૨/૩નારાયણાશૈષમહેશ્વરેશ ।

૨૧૯.૩૨/૪પ્રયાહિ ભીતામ્ જય પદ્મનાભ ॥ ૨૧૯.૩૨ ॥

૨૧૯.૩૩/૧ઉપેન્દ્ર યોગિન્ મધુકૈટભદ્ર ।

૨૧૯.૩૩/૨વિષ્ણો અનન્તાચ્યુત વાસુદેવ ।

૨૧૯.૩૩/૩શ્રીશાર્ફગચક્રામ્બુજશઙ્ખપાણો ।

૨૧૯.૩૩/૪રક્ષસ્વ દેવેશ્વર રાક્ષસેભ્યઃ ॥ ૨૧૯.૩૩ ॥

૨૧૯.૩૪/૧ત્વં પિતા જગતઃ શમ્ભો નાન્યઃ શક્તઃ પ્રબાધિતુમ્ ।

૨૧૯.૩૪/૨નિશાયરગણં ભીમમતસ્ત્વાં શરણં ગતાઃ ॥ ૨૧૯.૩૪ ॥

૨૧૯.૩૫/૧ત્વન્નામસંકીર્તનતો નિશાયરા ।

૨૧૯.૩૫/૨દ્રવન્તિ ભૂતાન્યપયાન્તિ ચારયઃ ।

૨૧૯.૩૫/૩નાશં તથા સમ્પ્રતિ યાન્તિ વિષ્ણો ।

૨૧૯.૩૫/૪ધર્માદિ સત્યં ભવતીહ મુખ્યમ્ ॥ ૨૧૯.૩૫ ॥

૨૧૯.૩૬/૧વ્યાસ ઉવાચ । ઇત્યં સ્તુતઃ સ પિતૃભિર્ધરણીધરસ્તુ ।

૨૧૯.૩૬/૨તુષ્ટસ્તદાવિષ્ણુતદિવ્યમૂર્તિઃ ।

૨૧૯.૩૬/૩કોકામુખે પિતૃગણં સલિલે નિમગ્નમ્ ।

૨૧૯.૩૬/૪દેવો દદર્શ શિરસાય શિલાં વહન્તમ્ ॥ ૨૧૯.૩૬ ॥

૨૧૯.૩૭/૧તં દૃષ્ટ્વા સલિલે મગ્નં કોડરૂપી જનાર્દનઃ ।

२१८.३७/२भीतं पितृगणं विष्णुऋद्धर्तुं मतिरादधे ॥ २१८.३७ ॥

२१८.३८/१दंष्ट्रात्रेण समाहृत्य शिलां चिक्षेप शूकरः ।

२१८.३८/२पितृन् आदाय च विष्णुऋज्जडार शिलातलात् ॥ २१८.३८ ॥

२१८.३८/१वराहदंष्ट्रासंलग्नाः पितरः कनकोज्ज्वलाः ।

२१८.३८/२कोकामुषे गतभयाः कृता देवेन विष्णुना ॥ २१८.३८ ॥

२१८.४०/१उद्धृत्य च पितृन् देवो विष्णुतीर्थे तु शूकरः ।

२१८.४०/२ददौ समाहितस्तेभ्यो विष्णुर्लोडार्गले जलम् ॥ २१८.४० ॥

२१८.४१/१ततः स्वरोमसम्भूतान् कुशान् आदाय केशवः ।

२१८.४१/२स्वेदोद्भवांस्तिलांश्चैव यङ्के योन्मुकमुत्तमम् ॥ २१८.४१ ॥

२१८.४२/१ज्योतिः सूर्यप्रभं कृत्वा पात्रं तीर्थं च कामिकम् ।

२१८.४२/२स्थितः कोटिवटस्थाधो वारि गङ्गाधरं शुचि ॥ २१८.४२ ॥

२१८.४३/१तुङ्गकूटात् समादाय यज्ञीयान् ओषधीरसान् ।

२१८.४३/२मधुक्षीररसान् गन्धान् पुष्पधूपानुलेपनान् ॥ २१८.४३ ॥

२१८.४४/१आदाय घेनुं सरसो रत्नाच्यादाय चार्णवात् ।

२१८.४४/२दंष्ट्रयोऽल्लिप्य धरणीमभ्युक्ष्य सलिलेन च ॥ २१८.४४ ॥

२१८.४५/१घर्मोद्भवेनोपलिप्य कुशैरुल्लिप्य तां पुनः ।

२१८.४५/२परिणीयोन्मुकेनैनामभ्युक्ष्य च पुनः पुनः ॥ २१८.४५ ॥

२१८.४६/१कुशान् आदाय प्रागग्राल्लोमकूपान्तरस्थितान् ।

२१८.४६/२ऋषीन् आढूय पप्रच्छ करिष्ये पितृतर्पणम् ॥ २१८.४६ ॥

२१८.४७/१तैरप्युक्ते कुरुष्वेति विश्वान् देवांस्ततो विष्णुः ।

२१८.४७/२आढूय मन्त्रतस्तेषां विष्टराणि ददौ प्रभुः ॥ २१८.४७ ॥

२१८.४८/१आढूय मन्त्रतस्तेषां वेदोक्तविधिना हरिः ।

२१८.४८/२अक्षतैर्वैतारक्षां यङ्के यङ्गदाधरः ॥ २१८.४८ ॥

२१८.४८/१अक्षतास्तु यवौषध्यः सर्वदेवांशसम्भवाः ।

२१८.४८/२रक्षन्ति सर्वत्र दिशो रक्षार्थं निर्मिता हि ते ॥ २१८.४८ ॥

२१८.५०/१देवदानवदैत्येषु यक्षरक्षःसु चैव हि ।

२१८.५०/२नहि कश्चित् क्षयं तेषां कर्तुं शक्तश्चराचरे ॥ २१८.५० ॥

- ૨૧૯.૫૧/૧૧ કેનચિત્ કૃતં ચસ્માત્ તસ્માત્ તે હ્યક્ષતાઃ કૃતાઃ ।
 ૨૧૯.૫૧/૨દેવાનાં તે હિ રક્ષાર્થં નિચુક્તા વિષ્ણુના પુરા ॥ ૨૧૯.૫૧ ॥
- ૨૧૯.૫૨/૧કુશગન્ધયવૈઃ પુષ્પૈરર્ધ્યં કૃત્વા ચ શૂકરઃ ।
 ૨૧૯.૫૨/૨વિશ્વેભ્યો દેવેભ્ય ઇતિ તતસ્તાન્ પર્યપૃચ્છત ॥ ૨૧૯.૫૨ ॥
- ૨૧૯.૫૩/૧પિતૃન્ આવાહયિષ્યામિ યે દિવ્યા યે ચ માનુષાઃ ।
 ૨૧૯.૫૩/૨આવાહયસ્વેતિ ચ તૈરુક્તસ્ત્વાવાહયેચ્છુચિઃ ॥ ૨૧૯.૫૩ ॥
- ૨૧૯.૫૪/૧શ્લિષ્ટમૂલાગ્રદર્ભાસ્તુ સતિલાન્ વેદ વેદવિત્ ।
 ૨૧૯.૫૪/૨જાનાવારોપ્ય હસ્તં તુ દદૌ સવ્યેન ચાસનમ્ ॥ ૨૧૯.૫૪ ॥
- ૨૧૯.૫૫/૧તથૈવ જાનુસંસ્થેન કરેણૈકેન તાન્ પિતૃન્ ।
 ૨૧૯.૫૫/૨વારાહઃ પિતૃવિપ્રાણામાયાન્તુ ન ઇતીરયન્ ॥ ૨૧૯.૫૫ ॥
- ૨૧૯.૫૬/૧અપહતેત્યુવાચૈવ રક્ષણં ચાપસવ્યતઃ ।
 ૨૧૯.૫૬/૨કૃત્વા ચાવાહનં ચક્રે પિતૃણાં નામગોત્રતઃ ॥ ૨૧૯.૫૬ ॥
- ૨૧૯.૫૭/૧તત્ પિતરો મનોજરાન્ આગચ્છત ઇતીરયન્ ।
 ૨૧૯.૫૭/૨સંવત્સરૈરિત્યુદીર્યં તતોઽર્ધ્યં તેષુ વિન્યસેત્ ॥ ૨૧૯.૫૭ ॥
- ૨૧૯.૫૮/૧યાસ્તિષ્ઠન્ત્યમૃતા વાયો યન્ મૈતિ ચ પિતુઃ પિતુઃ ।
 ૨૧૯.૫૮/૨યન્ મે પિતામહાઇત્યેવં દદાવર્ધ્યં પિતામહ ॥ ૨૧૯.૫૮ ॥
- ૨૧૯.૫૯/૧યન્ મે પ્રપિતામહાઇતિ દદૌ ચ પ્રપિતામહે ।
 ૨૧૯.૫૯/૨કુશગન્ધતિલોન્મિશ્રં સપુષ્પમપસવ્યતઃ ॥ ૨૧૯.૫૯ ॥
- ૨૧૯.૬૦/૧તદ્દન્ માતામહેભ્યસ્તુ વિધિં ચક્રે જનાર્દનઃ ।
 ૨૧૯.૬૦/૨તાન્ અર્ચ્યં ભૂયો ગન્ધાદૈર્ધૂપં દત્ત્વા તુ ભક્તિતઃ ॥ ૨૧૯.૬૦ ॥
- ૨૧૯.૬૧/૧આદિત્યા વસવો રુદ્રા ઇત્યુચ્યાર્યં જગત્પ્રભુઃ ।
 ૨૧૯.૬૧/૨તતશ્ચાન્નં સમાદાય સર્પિસ્તિલકુશાકુલમ્ ॥ ૨૧૯.૬૧ ॥
- ૨૧૯.૬૨/૧વિધાય પાત્રે તચ્ચૈવ પર્યપૃચ્છત્ તતો મુનીન્ ।
 ૨૧૯.૬૨/૨અગ્રૌ કરિષ્ય ઇતિ તૈઃ કુરુષ્વેતિ ચ ચોદિતઃ ॥ ૨૧૯.૬૨ ॥
- ૨૧૯.૬૩/૧આહુતિત્રિતયં દદાત્ સોમાયાગ્નેર્થમાય ચ ।
 ૨૧૯.૬૩/૨યે મામકાઇતિ ચ જપેદ્ યજુઃસમકમચ્યુતમ્ ॥ ૨૧૯.૬૩ ॥
- ૨૧૯.૬૪/૧હુતાવશિષ્ટં ચ દદૌ નામગોત્રસમન્વિતમ્ ।
 ૨૧૯.૬૪/૨ત્રિરાહુતિકર્મેકૈકં પિતરં તુ પ્રતિ દ્વિજાઃ ॥ ૨૧૯.૬૪ ॥

- २१८.६५/१अतोऽवशिष्टमन्नाद्यं पिण्डपात्रे तु निक्षिपेत् ।
 २१८.६५/२ततोऽन्नं सरसं स्वाद्दु ददौ पायसपूर्वकम् ॥ २१८.६५ ॥
- २१८.६६/१प्रत्यग्रमेकदा स्वित्रमपर्युषितमुत्तमम् ।
 २१८.६६/२अल्पशाकं बहुकुलं षड्रसममृतोपमम् ॥ २१८.६६ ॥
- २१८.६७/१यद् ब्राह्मणेषु प्रददौ पिण्डपात्रे पितृस्तथा ।
 २१८.६७/२वेदपूर्वं पितृस्वन्नमाज्यप्लुतं मधूक्षितम् ॥ २१८.६७ ॥
- २१८.६८/१मन्त्रितं पृथिवीत्येवं मधुवातातृयं जगौ ।
 २१८.६८/२भुञ्जानेषु तु विप्रेषु जपन् वै मन्त्रपञ्चकम् ॥ २१८.६८ ॥
- २१८.६९/१यत् ते प्रकारमारभ्य नाधिकं ते ततो जगौ ।
 २१८.६९/२त्रिमधु त्रिसुपर्णां च बृहदारण्यकं तथा ॥ २१८.६९ ॥
- २१८.७०/१जप वैषां जाप्यं तु सूक्तं सौरं सपौरुषम् ।
 २१८.७०/२भुक्तवत्सु च विप्रेषु पृष्ट्वा तृप्ता स्थ षत्युत ॥ २१८.७० ॥
- २१८.७१/१तृप्ताः स्मेति सकृत् तोयं ददौ मौनविमोचनम् ।
 २१८.७१/२पिण्डपात्रं समादाय *च्छायायै प्रददौ ततः ॥ २१८.७१ ॥
- २१८.७२/१सा तद् अन्नं द्विधा कृत्वा त्रिघैकैकमथाकरोत् ।
 २१८.७२/२वाराडो भूमथोऽस्त्रिष्य समाच्छाद्य कुशैरपि ॥ २१८.७२ ॥
- २१८.७३/१दक्षिणाग्रान् कुशान् कृत्वा तेषामुपरि यासनम् ।
 २१८.७३/२सतिलेषु समूलेषु कुशेष्वेव तु संश्रयः ॥ २१८.७३ ॥
- २१८.७४/१गन्धपुष्पादिकं कृत्वा ततः पिण्डं तु भक्तितः ।
 २१८.७४/२पृथिवी दधीरित्युक्त्वा ततः पिण्डं प्रदत्तवान् ॥ २१८.७४ ॥
- २१८.७५/१पितामहाः प्रपितामहास्तथेति यान्तरिक्षतः ।
 २१८.७५/२मातामहानामाभ्येवं ददौ पिण्डान् स शूकरः ॥ २१८.७५ ॥
- २१८.७६/१पिण्डनिर्वाणोऽच्छिष्टमन्नं लेपमुज्जेष्वदात् ।
 २१८.७६/२अेतद् वः पितरित्युक्त्वा ददौ वासांसि भक्तितः ॥ २१८.७६ ॥
- २१८.७७/१द्व्यङ्गुलजानि शुक्लानि धौतान्यम्बिनवानि च ।
 २१८.७७/२गन्धपुष्पादिकं दत्त्वा कृत्वा शैषां प्रदक्षिणाम् ॥ २१८.७७ ॥
- २१८.७८/१आयम्यायामयेद् विप्रान् पैत्रान् आदौ ततः सुरान् ।

- ૨૧૯.૭૮/૨તતસ્ત્વભ્યુક્ષ્ય તાં ભૂમિં દત્વાપઃ સુમનોક્ષતાન્ ॥ ૨૧૯.૭૮ ॥
- ૨૧૯.૭૯/૧સતિલામ્બુ પિતૃષ્વાદૌ દત્વા દેવેષુ સાક્ષતમ્ ।
- ૨૧૯.૭૯/૨અક્ષય્યં નસ્તિવતિ પિતૃન્ પ્રીયતામિતિ દેવતાઃ ॥ ૨૧૯.૭૯ ॥
- ૨૧૯.૮૦/૧પ્રીણથિત્વા પરાવૃત્ય ત્રિજંપેઞ્ચાઘમર્ષણમ્ ।
- ૨૧૯.૮૦/૨તતો નિવૃત્ય તુ જપેદ્ યન્ મે નામ ઇતીરયન્ ॥ ૨૧૯.૮૦ ॥
- ૨૧૯.૮૧/૧ગૃહાન્ નઃ પિતરો દત્ત ધનધાન્યપ્રપૂરિતાન્ ।
- ૨૧૯.૮૧/૨અર્ઘ્યપાત્રાણિ પિણ્ડાનામન્તરે સ પવિત્રકાન્ ॥ ૨૧૯.૮૧ ॥
- ૨૧૯.૮૨/૧નિક્ષિપ્યોર્જ વહન્તીતિ કોકાતોયમથોડજપત્ ।
- ૨૧૯.૮૨/૨હિમક્ષીરં મધુતિલાન્ પિતૃણાં તર્પણં દદૌ ॥ ૨૧૯.૮૨ ॥
- ૨૧૯.૮૩/૧સ્વસ્તીત્યુક્તે પૈતૃકૈસ્તુ સોરાહ્ને પ્રાવતર્પયન્ ।
- ૨૧૯.૮૩/૨૨જતં દક્ષિણાં દત્વા વિપ્રાન્ દેવો ગદાધરઃ ॥ ૨૧૯.૮૩ ॥
- ૨૧૯.૮૪/૧સંવિભાગં મનુષ્યેભ્યો દદૌ સ્વદ્ ઇતિ ચાબ્રુવન્ ।
- ૨૧૯.૮૪/૨કશ્ચિત્ સમ્યન્નમિત્યુક્ત્વા પ્રત્યુક્તસ્તૈદ્વિજોત્તમાઃ ॥ ૨૧૯.૮૪ ॥
- ૨૧૯.૮૫/૧અભિરમ્યતામિત્યુવાચ પ્રોચુસ્તેડભિરતાઃ સ્મ વૈ ।
- ૨૧૯.૮૫/૨શિષ્ટમન્નં ચ પપ્રચ્છ તૈરિષ્ટૈઃ સહ ચોદિતઃ ॥ ૨૧૯.૮૫ ॥
- ૨૧૯.૮૬/૧પાણાવાદાય તાન્ વિપ્રાન્ કુર્યાદ્ અનુગતસ્તદા ।
- ૨૧૯.૮૬/૨વાજે વાજે ઇતિ પઠન્ બહિર્વેદિ વિનિર્ગતઃ ॥ ૨૧૯.૮૬ ॥
- ૨૧૯.૮૭/૧કોટિતીર્થજલેનાસાવપસવ્યં સમુત્ક્ષિપન્ ।
- ૨૧૯.૮૭/૨અલગ્નાન્ વિપુલાન્ વાલાન્ પ્રાર્થયામાસ ચાશિષમ્ ॥ ૨૧૯.૮૭ ॥
- ૨૧૯.૮૮/૧દાતારો નોડભિવર્ધન્તાં તૈસ્તથેતિ સમીરિતઃ ।
- ૨૧૯.૮૮/૨પ્રદક્ષિણમુપાવૃત્ય કૃત્વા પાદાભિવાદનમ્ ॥ ૨૧૯.૮૮ ॥
- ૨૧૯.૮૯/૧આસનાનિ દદૌ શૈષાં છાદયામાસ શૂકરઃ ।
- ૨૧૯.૮૯/૨વિશ્રામ્યતાં પ્રવિશ્યાથ પિણ્ડં જગ્રાહ મધ્યમમ્ ॥ ૨૧૯.૮૯ ॥
- ૨૧૯.૯૦/૧છાયામયી મહી પત્ની તસ્ચૈ પિણ્ડમદાત્ પ્રભુઃ ।
- ૨૧૯.૯૦/૨આધત્ત પિતરો ગર્ભમિત્યુક્ત્વા સાપિ રૂપિણી ॥ ૨૧૯.૯૦ ॥
- ૨૧૯.૯૧/૧પિણ્ડં ગૃહીત્વા વિપ્રાણાં ચક્રે પાદાભિવન્દનમ્ ।
- ૨૧૯.૯૧/૨વિસર્જનં પિતૃણાં સ કર્તુકામશ્ચ શૂકરઃ ॥ ૨૧૯.૯૧ ॥

- २१९.९२/१कोडा य पितरश्चैव प्रोयुः स्वार्थकरं वयः ।
 २१९.९२/२शमाश्च भगवन् पूर्वं द्विवस्था छिमभानुना ॥ २१९.९२ ॥
- २१९.९३/१योगभ्रष्टा भविष्यध्वं सर्वं अत्रैव द्विवश्र्युताः ।
 २१९.९३/२तद् अत्रैवं भवता त्राताः प्रविशन्तो रसातलम् ॥ २१९.९३ ॥
- २१९.९४/१योगभ्रष्टांश्च विघ्नेशास्तत्यजुर्योगरक्षिणः ।
 २१९.९४/२तत् ते भूयोऽभिरक्षन्तु विश्वे देवा छि नः सदा ॥ २१९.९४ ॥
- २१९.९५/१स्वर्गं यास्यामश्च विभो प्रसादात् तव शूकर ।
 २१९.९५/२सोमोऽपिदेवोऽस्माकं य भवत्वव्युत्तु योगधृक् ॥ २१९.९५ ॥
- २१९.९६/१योगाधारस्तथा सोमस्त्रायते न कदाचन ।
 २१९.९६/२दिवि भूमौ सदा वासो भवत्वस्मासु योगतः ॥ २१९.९६ ॥
- २१९.९७/१अन्तरिक्षे य केषांश्चिन् मासं पुष्टिस्तथास्तु नः ।
 २१९.९७/२उज्ज्वलं येयं छि नः पत्नी स्वधानाम्ना तु विश्रुता ॥ २१९.९७ ॥
- २१९.९८/१भवत्वेषैव योगाढ्या योगमाता य ज्येयरी ।
 २१९.९८/२धृत्येवमुक्तः पितृभिर्वाराडो भूतभावनः ॥ २१९.९८ ॥
- २१९.९९/१प्रोवायाथ पितृन् विष्णुस्तां य कोकां मडानदीम् ।
 २१९.९९/२यद् उक्तं तु भवद्भिर्मे सर्वमेतद् भविष्यति ॥ २१९.९९ ॥
- २१९.१००/१यमोऽपिदेवो भवतां सोमः स्वाध्यायं धरितः ।
 २१९.१००/२अधियज्ञस्तथैवाग्निर्भवतां कल्पना त्वियम् ॥ २१९.१०० ॥
- २१९.१०१/१अग्निर्वायुश्च सूर्यश्च स्थानं छि भवतामिति ।
 २१९.१०१/२ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च भवतामधिपूरुषाः ॥ २१९.१०१ ॥
- २१९.१०२/१आदित्या वसवो रुद्रा भवतां मूर्तयस्त्विमाः ।
 २१९.१०२/२योगिनो योगदेवाश्च योगधाराश्च सुप्रताः ॥ २१९.१०२ ॥
- २१९.१०३/१कामतो विरिष्यध्वं कृलदाः सर्वजन्तुषु ।
 २१९.१०३/२स्वर्गस्थान् नरकस्थांश्च भूमिस्थांश्च यराचरान् ॥ २१९.१०३ ॥
- २१९.१०४/१निजयोगजलेनैव *आध्यायविष्यध्वमुत्तमाः ।
 २१९.१०४/२धयमूर्जा शशिसुता कीलावमधुवित्राडा ॥ २१९.१०४ ॥
- २१९.१०५/१भविष्यति मडाभागा दक्षस्य दृडिता स्वधा ।
 २१९.१०५/२तत्रेयं भवतां पत्नी भविष्यति वरानना ॥ २१९.१०५ ॥

- २१९.१०६/१कोकानदीति विख्याता गिरिराजसमाश्रिता ।
 २१९.१०६/२तीर्थकोटिमडापुण्या मद्रूपपरिपालिता ॥ २१९.१०६ ॥
- २१९.१०७/१अस्यामघे प्रभृति वै निवत्स्याम्यघनाशकृत् ।
 २१९.१०७/२वराडदर्शनं पुण्यं पूजनं भुक्तिभुक्तिदम् ॥ २१९.१०७ ॥
- २१९.१०८/१कोकासलिलपानं च मडापातकनाशनम् ।
 २१९.१०८/२तीर्थेष्वाप्लवनं पुण्यमुपवासश्च स्वर्गदः ॥ २१९.१०८ ॥
- २१९.१०९/१दानमक्षय्यमुदितं जन्ममृत्युजरापडम् ।
 २१९.१०९/२माघे मास्यसिते पक्षे भवद्भिरुडुपक्षये ॥ २१९.१०९ ॥
- २१९.११०/१कोकामुष्णमुपागम्य स्थातव्यं दिनपञ्चकम् ।
 २१९.११०/२तस्मिन् काले तु यः श्राद्धं पितृणां निर्वपिष्यति ॥ २१९.११० ॥
- २१९.१११/१प्रागुक्तकृलभागी स भविष्यति न संशयः ।
 २१९.१११/२अेकादशीं द्वादशीं च स्थेयमत्र मया सदा ॥ २१९.१११ ॥
- २१९.११२/१यस्तत्रोपवसेद् घीमान् स प्रागुक्तकृलं लभेत् ।
 २१९.११२/२तद् व्रजध्वं मडाभागाः स्थानमिष्टं यथेष्टतः ॥ २१९.११२ ॥
- २१९.११३/१अडमाध्यत्र वत्स्यामीत्युक्त्वा सोऽन्तरधीयत ।
 २१९.११३/२गते वराडे पितरः कोकामामन्त्र्य ते ययुः ॥ २१९.११३ ॥
- २१९.११४/१कोकापि तीर्थसङ्घिता संस्थिता गिरिराजनि ।
 २१९.११४/२छाया मलीमयी कोडी पिण्डप्राशनभृङ्घिता ॥ २१९.११४ ॥
- २१९.११५/१गर्भमादाय सश्रद्धा वाराडस्यैव सुन्दरी ।
 २१९.११५/२ततोऽस्याः प्राभवत् पुत्रो भौमस्तु नरकासुरः ।
 २१९.११५/३प्रागज्योतिषं च नगरमस्य दत्तं च विष्णुना ॥ २१९.११५ ॥
- २१९.११६/१अेवं मयोक्तं वरदस्य विष्णोः ।
 २१९.११६/२कोकामुष्णे दिव्यवराडरूपम् ।
 २१९.११६/३श्रुत्वा नरस्त्यक्तमलो विपाप्मा ।
 २१९.११६/४दशाश्रमेधेष्टिकुलं लभेत ॥ २१९.११६ ॥
- २२०.१/१मुनय ऋषिः । भूयः प्रब्रूहि भगवन् श्राद्धकल्पं सुविस्तरात् ।
 २२०.१/२कथं क्व च कदा केषु कैस्तद् ब्रूहि तपोधन ॥ २२०.१ ॥

- २२०.२/१व्यास उवाच । शृणुष्व मुनिशार्दूलाः श्राद्धकल्पं सुविस्तरात् ।
 २२०.२/२यथा यत्र यदा येषु यैर्द्रव्यैस्तद् वदाम्यहम् ॥ २२०.२ ॥
- २२०.३/१ब्राह्मणैः क्षत्रियैर्वैश्यैः श्राद्धं स्ववरणोदितम् ।
 २२०.३/२कुलधर्ममनुतिष्ठद्भिर्दातव्यं मन्त्रपूर्वकम् ॥ २२०.३ ॥
- २२०.४/१स्त्रीभिर्वाणिवरैः शूद्रैर्विप्राणामनुशासनात् ।
 २२०.४/२अमन्त्रकं विधिपूर्वं वह्नियागविवर्जितम् ॥ २२०.४ ॥
- २२०.५/१पुष्करादिषु तीर्थेषु पुण्येष्वायतनेषु य ।
 २२०.५/२शिखरेषु गिरीन्द्राणां पुण्यदेशेषु भो द्विजाः ॥ २२०.५ ॥
- २२०.६/१सारित्सु पुण्यतोयासु नद्येषु च सरःसु च ।
 २२०.६/२संगमेषु नदीनां च समुद्रेषु च सप्तसु ॥ २२०.६ ॥
- २२०.७/१स्वनुलिम्बेषु गण्डेषु स्वेष्वनुष्णापितेषु य ।
 २२०.७/२दिव्यपादपमूलेषु यज्ञियेषु द्रुह्येषु च ॥ २२०.७ ॥
- २२०.८/१श्राद्धमेतेषु दातव्यं वर्ज्यमेतेषु योज्यते ।
 २२०.८/२किरातेषु कलिङ्गेषु कोङ्कणेषु कृमिष्वपि ॥ २२०.८ ॥
- २२०.९/१दशाहोषु कुमार्येषु तद्गणेषु कथेष्वपि ।
 २२०.९/२सिन्धोरुत्तरकूलेषु नर्मदायाश्च दक्षिणे ॥ २२०.९ ॥
- २२०.१०/१पूर्वेषु करतोयाया न देयं श्राद्धमुच्यते ।
 २२०.१०/२श्राद्धं देयमुशन्तीह मासि मास्त्युपक्षये ॥ २२०.१० ॥
- २२०.११/१पौर्णमासेषु श्राद्धं च कर्तव्यम् ऋक्षगोचरे ।
 २२०.११/२नित्यश्राद्धमदैवं च मनुष्यैः सह गीयते ॥ २२०.११ ॥
- २२०.१२/१नैमित्तिकं सुरैः सार्धं नित्यं नैमित्तिकं तथा ।
 २२०.१२/२काम्यान्यन्यानि श्राद्धानि प्रतिसंवत्सरं द्विजैः ॥ २२०.१२ ॥
- २२०.१३/१वृद्धिश्राद्धं च कर्तव्यं जातकर्मदिक्केषु य ।
 २२०.१३/२तत्र युग्मान् द्विजान् आहुर्मन्त्रपूर्वं तु वै द्विजाः ॥ २२०.१३ ॥
- २२०.१४/१कन्यां गते सवितरि दिनानि दश पञ्च य ।
 २२०.१४/२पूर्वैर्णैवेह विधिना श्राद्धं तत्र विधीयते ॥ २२०.१४ ॥
- २२०.१५/१प्रतिपद्भनलाभाय द्वितीया द्विपदप्रदा ।
 २२०.१५/२पुत्रार्थिनी तृतीया तु यतुर्था शत्रुनाशिनी ॥ २२०.१५ ॥

- २२०.१६/१श्रियं प्राप्नोति पञ्चम्यां षष्ठ्यां पूजयो भवेन् नरः ।
 २२०.१६/२गण्णाधिपत्यं सप्तम्यामष्टम्यां बुद्धिमुत्तमाम् ॥ २२०.१६ ॥
- २२०.१७/१स्त्रियो नवम्यां प्राप्नोति दशम्यां पूर्णकामताम् ।
 २२०.१७/२वेदांस्तथाप्रुयात् सर्वान् ऐकादश्यां क्रियापरः ॥ २२०.१७ ॥
- २२०.१८/१द्वादश्यां जयलाभं य प्राप्नोति पितृपूजकः ।
 २२०.१८/२प्रजवृद्धिं पशुं मेधां स्वातन्त्र्यं पुष्टिमुत्तमाम् ॥ २२०.१८ ॥
- २२०.१९/१दीर्घायुरथवैश्वर्यं कुर्वाणस्तु त्रयोदशीम् ।
 २२०.१९/२अवाप्नोति न संहिः श्राद्धं श्रद्धासमन्वितः ॥ २२०.१९ ॥
- २२०.२०/१यथासम्भविनात्रेण श्राद्धं श्रद्धासमन्वितः ।
 २२०.२०/२युवानः पितरो यस्य मृताः शस्त्रेण वा उताः ॥ २२०.२० ॥
- २२०.२१/१तेन कार्यं यतुर्दश्यां तेषां तृप्तिमभीप्सता ।
 २२०.२१/२श्राद्धं कुर्वन् अमावास्यां यत्नेन पुरुषः शुचिः ॥ २२०.२१ ॥
- २२०.२२/१सर्वान् कामान् अवाप्नोति स्वर्गं यानन्तमश्नुते ।
 २२०.२२/२अतःपरं मुनिश्रेष्ठः शृणुष्वं वदतो मम ॥ २२०.२२ ॥
- २२०.२३/१पितृणां प्रीतये यत्र यद् देयं प्रीतिकारिणः ।
 २२०.२३/२मासं तृप्तिः पितृणां तु उविष्यान्नेन जायते ॥ २२०.२३ ॥
- २२०.२४/१मासद्वयं मत्स्यमांसैस्तृप्तिं यान्ति पितामहाः ।
 २२०.२४/२त्रीन् मासान् कारिणं मांसं विज्ञेयं पितृतृप्तये ॥ २२०.२४ ॥
- २२०.२५/१पुष्पाति यतुरो मासाञ् शशस्य पिशितं पितृन् ।
 २२०.२५/२शाकुनं पञ्च वै मासान् षण् मासाञ् शूकरामिषम् ॥ २२०.२५ ॥
- २२०.२६/१छागलं सप्त वै मासान् औण्यं याष्टमासकान् ।
 २२०.२६/२करोति तृप्तिं नव वै रुरुमांसं न संशयः ॥ २२०.२६ ॥
- २२०.२७/१गव्यं मांसं पितृतृप्तिं करोति दशमासिकीम् ।
 २२०.२७/२तथैकादश मासांस्तु औरत्नं पितृतृप्तिदम् ॥ २२०.२७ ॥
- २२०.२८/१संवत्सरं तथा गव्यं पयः पायसमेव य ।
 २२०.२८/२वाप्रीनमामिषं लोहं कालशाकं तथा मधु ॥ २२०.२८ ॥
- २२०.२९/१रोहितामिषमन्नं य दत्तान्यात्मकुलोद्भवैः ।

- २२०.२८/२अनन्तं वै प्रयच्छन्ति तृमियोगं सुतांस्तथा ॥ २२०.२८ ॥
- २२०.३०/१पितृणां नात्र संदोषो गयाश्राद्धं य भो द्विजाः ।
- २२०.३०/२यो ददाति गुडोन्मिश्रांस्तिलान् वा श्राद्धकर्मणि ॥ २२०.३० ॥
- २२०.३१/१मधु वा मधुमिश्रं वा अक्षयं सर्वमेव तत् ।
- २२०.३१/२अपि नः स कुले भूयाद् यो नो दद्याज्जलाञ्जलिम् ॥ २२०.३१ ॥
- २२०.३२/१पायसं मधुसंयुक्तं वर्षासु य मघासु य ।
- २२०.३२/२अष्टव्या भवतः पुत्रा यद्येकोऽपि गयां व्रजेत् ॥ २२०.३२ ॥
- २२०.३३/१गौरीं वाप्युद्धरेत् कन्यां नीलं वा वृषमुत्सृजेत् ।
- २२०.३३/२कृत्तिकासु पितृन् अर्यं स्वर्गमाप्नोति मानवः ॥ २२०.३३ ॥
- २२०.३४/१अपत्यकामो रोडिण्यां सौम्ये तेजस्वितां लभेत् ।
- २२०.३४/२शौर्यमार्द्रासु चाप्नोति क्षेत्राणि य पुनर्वसौ ॥ २२०.३४ ॥
- २२०.३५/१पुष्ये तु धनमक्षय्यमाश्लेषे यायुरुत्तमम् ।
- २२०.३५/२मघासु य प्रजां पुष्टिं सौभाग्यं कृत्वाप्युनीषु य ॥ २२०.३५ ॥
- २२०.३६/१प्रधानशीलो भवति सापत्यश्चोत्तरासु य ।
- २२०.३६/२प्रयाति श्रेष्ठतां शास्त्रे उस्ते श्राद्धप्रदो नरः ॥ २२०.३६ ॥
- २२०.३७/१रूपं तेजश्च चित्रासु तथापत्यमवाप्नुयात् ।
- २२०.३७/२वाणिज्यलाभदा स्वाती विशाष्वा पुत्रकामदा ॥ २२०.३७ ॥
- २२०.३८/१कुर्वन्तां यानुराधासु ता दधुश्चक्रवर्तिताम् ।
- २२०.३८/२आधिपत्यं य ज्येष्ठासु मूले यारोग्यमुत्तमम् ॥ २२०.३८ ॥
- २२०.३९/१आषाढासु यशःप्राप्तिरुत्तरासु विशोऽकता ।
- २२०.३९/२श्रवाणेन शुभाल्लोकान् धनिष्ठासु धनं मङ्गत् ॥ २२०.३९ ॥
- २२०.४०/१वेदवित्त्वमभिजिति भिषङ्गिस्त्रिंशद्भिः य वारुणे ।
- २२०.४०/२अजाविकं प्रौष्ठपदां विन्देद् गावस्तथोत्तरे ॥ २२०.४० ॥
- २२०.४१/१रेवतीषु तथा कुप्यमश्विनीषु तुरंगमान् ।
- २२०.४१/२श्राद्धं कुर्वन्तथाप्नोति भरणीष्वायुरुत्तमम् ॥ २२०.४१ ॥
- २२०.४२/१अवेवं कृलमवाप्नोति ऋक्षेष्वेतेषु तत्त्ववित् ।
- २२०.४२/२तस्मात् काम्यानि श्राद्धानि देयानि विधिवद् द्विजाः ॥ २२०.४२ ॥

- ૨૨૦.૪૩/૧કન્યારાશિગતે સૂર્યે કૃલમત્યન્તમિચ્છતા ।
 ૨૨૦.૪૩/૨યાન્ યાન્ કામાન્ અભિધ્યાયન્ કન્યારાશિગતે સ્વૌ ॥ ૨૨૦.૪૩ ॥
- ૨૨૦.૪૪/૧શ્રાદ્ધં કુર્વન્તિ મનુજાસ્તાંસ્તાન્ કામાંલ્લભન્તિ તે ।
 ૨૨૦.૪૪/૨નાન્દીમુખાનાં કર્તવ્યં કન્યારાશિગતે સ્વૌ ॥ ૨૨૦.૪૪ ॥
- ૨૨૦.૪૫/૧પૌર્ણમાસ્યાં તુ કર્તવ્યં વારાહવચનં યથા ।
 ૨૨૦.૪૫/૨દિવ્યભૌમાન્તરિક્ષાણિ સ્થાવરાણિ ચરાણિ ચ ॥ ૨૨૦.૪૫ ॥
- ૨૨૦.૪૬/૧પિણ્ડમિચ્છન્તિ પિતરઃ કન્યારાશિગતે સ્વૌ ।
 ૨૨૦.૪૬/૨કન્યાં ગતે સવિતરિ ચાન્યહાનિ તુ ષોડશ ॥ ૨૨૦.૪૬ ॥
- ૨૨૦.૪૭/૧કતુભિસ્તાનિ તુલ્યાનિ દેવો નારાયણોડબ્રવીત્ ।
 ૨૨૦.૪૭/૨રાજસૂયાશ્વમેધાભ્યાં ય ઇચ્છેદ્ દુર્લભં કૃલમ્ ॥ ૨૨૦.૪૭ ॥
- ૨૨૦.૪૮/૧અપ્યમ્બુશાકમૂલાદૈઃ પિતૃન્ કન્યાગતેડચ્યેત્ ।
 ૨૨૦.૪૮/૨ઉત્તરાહસ્તનક્ષત્ર+ ।ગતે તીક્ષ્ણાંશુમાલિનિ ॥ ૨૨૦.૪૮ ॥
- ૨૨૦.૪૯/૧યોડચ્યેત્ સ્વપિતૃન્ ભક્ત્યા તસ્ય વાસસ્ત્રિવિષ્ટપે ।
 ૨૨૦.૪૯/૨હસ્તર્ક્ષગે દિનકરે પિતૃરાજાનુશાસનાત્ ॥ ૨૨૦.૪૯ ॥
- ૨૨૦.૫૦/૧તાવત્ પિતૃપુરી શૂન્યા યાવદ્ વૃશ્ચિકદર્શનમ્ ।
 ૨૨૦.૫૦/૨વૃશ્ચિકે સમતિકાન્તે પિતરો દૈવતૈઃ સહ ॥ ૨૨૦.૫૦ ॥
- ૨૨૦.૫૧/૧નિઃશ્વસ્ય પ્રતિગચ્છન્તિ શાપં દત્વા સુદુઃસહમ્ ।
 ૨૨૦.૫૧/૨અષ્ટકાસુ ચ કર્તવ્યં શ્રાદ્ધં મન્યન્તરાસુ વૈ ॥ ૨૨૦.૫૧ ॥
- ૨૨૦.૫૨/૧અન્વષ્ટકાસુ ક્રમશો માતૃપૂર્વં તદ્ ઇષ્યતે ।
 ૨૨૦.૫૨/૨ગ્રહણે ચ વ્યતીપાતે રવિચન્દ્રસમાગમે ॥ ૨૨૦.૫૨ ॥
- ૨૨૦.૫૩/૧જન્મર્ક્ષે ગ્રહપીડાયાં શ્રાદ્ધં પાર્વણામુચ્યતે ।
 ૨૨૦.૫૩/૨અચનદ્વિતયે શ્રાદ્ધં વિષુવદ્વિતયે તથા ॥ ૨૨૦.૫૩ ॥
- ૨૨૦.૫૪/૧સંકાન્તિષુ ચ કર્તવ્યં શ્રાદ્ધં વિધિવદ્ ઉત્તમમ્ ।
 ૨૨૦.૫૪/૨એષુ કાર્યં દ્વિજાઃ શ્રાદ્ધં પિણ્ડનિર્વાપણાદ્ ઋતે ॥ ૨૨૦.૫૪ ॥
- ૨૨૦.૫૫/૧વૈશાખસ્ય તૃતીયાયાં નવમ્યાં કાર્તિકસ્ય ચ ।
 ૨૨૦.૫૫/૨શ્રાદ્ધં કાર્યં તુ શુકલાયાં સંકાન્તિવિધિના નરૈઃ ॥ ૨૨૦.૫૫ ॥
- ૨૨૦.૫૬/૧ત્રયોદશ્યાં ભાદ્રપદે માઘે ચન્દ્રક્ષયેડહનિ ।
 ૨૨૦.૫૬/૨શ્રાદ્ધં કાર્યં પાયસેન ।

- २२०.५६/३६क्षिणायनवस्य तत् ॥ २२०.५६ ॥
- २२०.५७/१यदा य श्रोत्रियोऽभ्येति गेळं वेदविद् अग्निमान् ।
- २२०.५७/२तेनेडेन य कर्तव्यं श्राद्धं विधिवद् उत्तमम् ॥ २२०.५७ ॥
- २२०.५८/१श्राद्धीयद्रव्यसाम्प्रानिर्घटा स्यात् साधुसम्भता ।
- २२०.५८/२पार्वणेन विधानेन श्राद्धं कार्यं तथा द्विजैः ॥ २२०.५८ ॥
- २२०.५८/१प्रतिसंवत्सरं कार्यं मातापित्रोर्मृतेऽलनि ।
- २२०.५८/२पितृव्यस्याप्यपुत्रस्य भ्रातृज्येष्ठस्य यैव छि ॥ २२०.५८ ॥
- २२०.६०/१पार्वणं देवपूर्वं स्याद् अकोदिष्टं सुरैर्विना ।
- २२०.६०/२द्रौ दैवे पितृकार्ये त्रीन् अकैकमुभयत्र वा ॥ २२०.६० ॥
- २२०.६१/१मातामहानामभ्येवं सर्वमूढेन कीर्तितम् ।
- २२०.६१/२प्रेतीभूतस्य सततं भुवि पिण्डं जलं तथा ॥ २२०.६१ ॥
- २२०.६२/१सतिलं सकुशं दद्याद् बलिर्जलसमीपतः ।
- २२०.६२/२तृतीयेऽह्नि य कर्तव्यं प्रेतास्थिययनं द्विजैः ॥ २२०.६२ ॥
- २२०.६३/१६शाळे ब्राह्मणः शुद्धो द्वादशाहेन क्षत्रियः ।
- २२०.६३/२वैश्यः पञ्चदशाहेन शूद्रो मासेन शुध्यति ॥ २२०.६३ ॥
- २२०.६४/१सूतकान्ते गृहे श्राद्धमेकोदिष्टं प्रयक्षते ।
- २२०.६४/२द्वादशेऽलनि मासे य त्रिपक्षे य ततः परम् ॥ २२०.६४ ॥
- २२०.६५/१मासि मासि य कर्तव्यं यावत् संवत्सरं द्विजः ।
- २२०.६५/२तत परतरं कार्यं सपिण्डीकरणं कृमात् ॥ २२०.६५ ॥
- २२०.६६/१कृते सपिण्डीकरणे पार्वणं प्रोच्यते पुनः ।
- २२०.६६/२ततः प्रभृति निर्मुक्ताः प्रेतत्वात् पितृतां गताः ॥ २२०.६६ ॥
- २२०.६७/१अमूर्ता मूर्तिमन्तश्च पितरो द्विविधाः स्मृताः ।
- २२०.६७/२नान्दीमुभास्त्वमूर्ताः स्युर्मूर्तिमन्तोऽथ पार्वणाः ।
- २२०.६७/३अकोदिष्टाशिनः प्रेताः पितृणां निर्णयस्त्रिधा ॥ २२०.६७ ॥
- २२०.६८/१मुनय ऋषुः । कथं सपिण्डीकरणं कर्तव्यं द्विजसत्तम ।
- २२०.६८/२प्रेतीभूतस्य विधिवद् भ्रूळि नो वदतां वर ॥ २२०.६८ ॥
- २२०.६९/१व्यास उवाच । सपिण्डीकरणं विप्राः शृणुष्वं वदतो मम ।
- २२०.६९/२तथापि देवरहितमेकार्घ्यैकपवित्रकम् ॥ २२०.६९ ॥

- ૨૨૦.૭૦/૧નૈવાગ્રૌ કરણં તત્ર તથ્યાવાહનવર્જિતમ્ ।
 ૨૨૦.૭૦/૨અપસવ્યં ચ તત્રાપિ ભોજયેદ્ અયુજો દ્વિજાન્ ॥ ૨૨૦.૭૦ ॥
- ૨૨૦.૭૧/૧વિશેષસ્તત્ર ચાન્યોઽસ્તિ પ્રતિમાસક્રિયાદિકઃ ।
 ૨૨૦.૭૧/૨તં કથ્યમાનમેકાગ્રાઃ શૃણુધ્વં મે દ્વિજોત્તમાઃ ॥ ૨૨૦.૭૧ ॥
- ૨૨૦.૭૨/૧તિલગન્ધોદકૈર્યુક્તં તત્ર પાત્રચતુષ્ટયમ્ ।
 ૨૨૦.૭૨/૨કુર્યાત્ પિતૃણાં ત્રિતયમેકં પ્રેતસ્ય ચ દ્વિજાઃ ॥ ૨૨૦.૭૨ ॥
- ૨૨૦.૭૩/૧પાત્રત્રયે પ્રેતપાત્રાદ્ અર્ધં ચૈવ પ્રસેચયેત્ ।
 ૨૨૦.૭૩/૨યે સમાના ઇતિ જપન્ પૂર્વવચ્છેષમાચરેત્ ॥ ૨૨૦.૭૩ ॥
- ૨૨૦.૭૪/૧સ્ત્રીણામધેવમેવ સ્યાદ્ એકોદ્દિષ્ટમુદાહૃતમ્ ।
 ૨૨૦.૭૪/૨સપિણ્ડીકરણં તાસાં પુત્રાભાવે ન વિદ્યતે ॥ ૨૨૦.૭૪ ॥
- ૨૨૦.૭૫/૧પ્રતિસંવત્સરં કાર્યમેકોદ્દિષ્ટં નરૈઃ સ્ત્રિયાઃ ।
 ૨૨૦.૭૫/૨મૃતાહનિ ચ તત્ કાર્યં પિતૃણાં વિધિચોદિતમ્ ॥ ૨૨૦.૭૫ ॥
- ૨૨૦.૭૬/૧પુત્રાભાવે સપિણ્ડાસ્તુ તદભાવે સહોદરઃ ।
 ૨૨૦.૭૬/૨કુર્યુરિતં વિધિં સમ્યક્ પુત્રસ્ય ચ સુતાઃ સુતાઃ ॥ ૨૨૦.૭૬ ॥
- ૨૨૦.૭૭/૧કુર્યાન્ માતામહાનાં તુ પુત્રિકાતનયસ્તથા ।
 ૨૨૦.૭૭/૨દ્વ્યામુષ્યાચણસંજ્ઞાસ્તુ માતામહપિતામહાન્ ॥ ૨૨૦.૭૭ ॥
- ૨૨૦.૭૮/૧પૂજયેયુર્યાનાચ્યાં શ્રાદ્ધૈર્નૈમિત્તિકૈરપિ ।
 ૨૨૦.૭૮/૨સર્વાભાવે સ્ત્રિયઃ કુર્યુઃ સ્વભર્તૃણામમન્નકમ્ ॥ ૨૨૦.૭૮ ॥
- ૨૨૦.૭૯/૧તદભાવે ચ નૃપતિઃ કારયેત્ ત્વકુટુમ્બિનામ્ ।
 ૨૨૦.૭૯/૨તજજાતીયૈર્નૈઃ સમ્યગ્ વાહાધાઃ સકલાઃ ક્રિયાઃ ॥ ૨૨૦.૭૯ ॥
- ૨૨૦.૮૦/૧સર્વેષામેવ વર્ણાનાં બાન્ધવો નૃપતિર્યતઃ ।
 ૨૨૦.૮૦/૨એતા વઃ કથિતા વિપ્રા નિત્યા નૈમિત્તિકાસ્તથા ॥ ૨૨૦.૮૦ ॥
- ૨૨૦.૮૧/૧વક્ષ્યે શ્રાદ્ધાશ્રયામન્યાં નિત્યનૈમિત્તિકાં ક્રિયામ્ ।
 ૨૨૦.૮૧/૨દર્શસ્તત્ર નિમિત્તં તુ વિદ્યાદ્ ઇન્દુક્ષયાન્વિતઃ ॥ ૨૨૦.૮૧ ॥
- ૨૨૦.૮૨/૧નિત્યસ્તુ નિયતઃ કાલસ્તસ્મિન્ કુર્યાદ્ ચથોદિતમ્ ।
 ૨૨૦.૮૨/૨સપિણ્ડીકરણાદ્ ઊર્ધ્વં પિતુર્યઃ પ્રપિતામહઃ ॥ ૨૨૦.૮૨ ॥
- ૨૨૦.૮૩/૧સ તુ લેપભુજં યાતિ પ્રલુમઃ પિતૃપિણ્ડતઃ ।

- २२०.८३/२तेषां छि यश्चतुर्थोऽन्यः स तु लेपभुजो भवेत् ॥ २२०.८३ ॥
- २२०.८४/१सोऽपि सम्बन्धतो लीनमुपभोगं प्रपद्यते ।
- २२०.८४/२पिता पितामहश्चैव तथैव प्रपितामहः ॥ २२०.८४ ॥
- २२०.८५/१पिण्डसम्बन्धिनो ज्येते विज्ञेयाः पुरुषास्त्रयः ।
- २२०.८५/२लेपसम्बन्धिनश्चान्ये पितामहपितामहात् ॥ २२०.८५ ॥
- २२०.८६/१प्रभृत्युक्तास्त्रयस्तेषां यजमानश्च साममः ।
- २२०.८६/२द्यत्येष मुनिभिः प्रोक्तः सम्बन्धः सामपौरुषः ॥ २२०.८६ ॥
- २२०.८७/१यजमानात् प्रभृत्यूर्ध्वमनुलेपभुजस्तथा ।
- २२०.८७/२ततोऽन्ये पूर्वजाः सर्वे ये चान्ये नरकौकसः ॥ २२०.८७ ॥
- २२०.८८/१येऽपि तिर्यक्त्वमापन्ना ये य भूतादिसंस्थिताः ।
- २२०.८८/२तान् सर्वान् यजमानो वै ब्राह्मं कुर्वन् यथाविधि ॥ २२०.८८ ॥
- २२०.८९/१स समाप्यायते विप्रा येन येन वदामि तत् ।
- २२०.८९/२अन्नप्रकिरणं यत् तु मनुष्यैः क्षियते भुवि ॥ २२०.८९ ॥
- २२०.९०/१तेन तृप्तिमुपायान्ति ये पिशाचत्वमागताः ।
- २२०.९०/२यद् अम्बु स्नानवस्त्रोत्थं भूमौ पतति भो द्विजाः ॥ २२०.९० ॥
- २२०.९१/१तेन ये तरुतां प्राप्तास्तेषां तृप्तिः प्रजायते ।
- २२०.९१/२यास्तु गन्धाम्बुकण्डिकाः पतन्ति धरणीतले ॥ २२०.९१ ॥
- २२०.९२/१ताभिराप्यायनं तेषां देवत्वं ये कुले गताः ।
- २२०.९२/२उद्धृतेष्वथ पिण्डेषु याश्चाम्बुकण्डिका भुवि ॥ २२०.९२ ॥
- २२०.९३/१ताभिराप्यायनं तेषां ये तिर्यक्त्वं कुले गताः ।
- २२०.९३/२ये यादन्ताः कुले बालाः क्षियायोगाद् बलिष्कृताः ॥ २२०.९३ ॥
- २२०.९४/१विपन्नास्त्वनधिकाराः सम्मार्जितजलाशिनः ।
- २२०.९४/२भुज्या यायामतां यस्य यज्जलं याऽग्निशौचजम् ॥ २२०.९४ ॥
- २२०.९५/१ब्राह्मणानां तथैवान्यत् तेन तृप्तिं प्रयान्ति वै ।
- २२०.९५/२अेवं यो यजमानस्य यश्च तेषां द्विजन्मनाम् ॥ २२०.९५ ॥
- २२०.९६/१कश्चिज्जलान्नविक्षेपः शुशिरुच्छिष्ट अेव वा ।
- २२०.९६/२तेनाग्नेन कुले तत्र ये य योन्यन्तरं गताः ॥ २२०.९६ ॥

- २२०.६७/१प्रयान्त्याध्यायनं विप्राः सम्यक् श्राद्धं क्रियावताम् ।
 २२०.६७/२अन्यायोपाङ्गितैरर्थैर्यश्छ्राद्धं क्रियते नरैः ॥ २२०.६७ ॥
- २२०.६८/१तृप्यन्ते ते न याएडाल+ । पुल्कसाद्यासु योनिषु ।
 २२०.६८/२मेवमाध्यायनं विप्रा बहूनामेव बान्धवैः ॥ २२०.६८ ॥
- २२०.६९/१श्राद्धं कुर्वद्भिस्त्राम्भु+ । विक्षेपैः सम्प्रजायते ।
 २२०.६९/२तस्माश्छ्राद्धं नरो भक्त्या शाङ्केनापि यथाविधि ॥ २२०.६९ ॥
- २२०.१००/१कुर्वीत कुर्वतः श्राद्धं कुले कश्चिन् न सीदति ।
 २२०.१००/२श्राद्धं दैयं तु विप्रेषु संयत्तेष्वग्निहोत्रेषु ॥ २२०.१०० ॥
- २२०.१०१/१अवदातेषु विद्वत्सु श्रोत्रियेषु विशेषतः ।
 २२०.१०१/२त्रिणाशिकेतस्त्रिमधुस्त्रिसुपर्णः षडङ्गवित् ॥ २२०.१०१ ॥
- २२०.१०२/१मातापितृपरश्रौव स्वस्त्रीयः सामवेदवित् ।
 २२०.१०२/२ऋत्विक्पुरोहितार्यार्यमुपाध्यायं य भोजयेत् ॥ २२०.१०२ ॥
- २२०.१०३/१मातुलः श्वशुरः श्यालः सम्बन्धी द्रोणापाठकः ।
 २२०.१०३/२माएडलब्राह्मणो यस्तु पुराणार्थविशारदः ॥ २२०.१०३ ॥
- २२०.१०४/१अकल्पः कल्पसंतुष्टः प्रतिग्रहविवर्जितः ।
 २२०.१०४/२भेते श्राद्धे नियोज्यतया ब्राह्मणाः पङ्क्तिपावनाः ॥ २२०.१०४ ॥
- २२०.१०५/१निमन्त्रयेत पूर्वेषुः पूर्वोक्तान् द्विजसत्तमान् ।
 २२०.१०५/२द्वैवे नियोगे पित्र्ये य तांस्तथैवोपकल्पयेत् ॥ २२०.१०५ ॥
- २२०.१०६/१तैश्च संयमिभिर्भाव्यं यस्तु श्राद्धं करिष्यति ।
 २२०.१०६/२श्राद्धं दत्त्वा य भुङ्क्त्वा य मैथुनं योऽधिगच्छति ॥ २२०.१०६ ॥
- २२०.१०७/१पितरस्तस्य वै मासं तस्मिन् रेतसि शेरते ।
 २२०.१०७/२गत्वा य योषितं श्राद्धे यो भुङ्क्ते यस्तु गच्छति ॥ २२०.१०७ ॥
- २२०.१०८/१रेतोमूत्रकृताडारास्तं मासं पितरस्तयोः ।
 २२०.१०८/२तस्मात् त्वप्रथमं कार्यं प्राज्ञेनोपनिमन्त्रणम् ॥ २२०.१०८ ॥
- २२०.१०९/१अप्राप्तौ तद्दिने वापि वज्र्या योषित्सङ्गिनः ।
 २२०.१०९/२भिक्षार्थमागतांश्चापि कालेन संयतान् यतीन् ॥ २२०.१०९ ॥
- २२०.११०/१भोजयेत् प्रणिपाताद्यैः प्रसाद्य यतमानसः ।
 २२०.११०/२योगिनश्च तदा श्राद्धे भोजनीया विपश्चिता ॥ २२०.११० ॥

- २२०.१११/१योगाधारा ङि पितरस्तस्मात् तान् पूजयेत् सदा ।
 २२०.१११/२ब्राह्मणानां सडस्राणि ओको योगी भवेद् यदि ॥ २२०.१११ ॥
- २२०.११२/१यजमानं य भोक्तृश्च नौरिवाम्भसि तारयेत् ।
 २२०.११२/२पितृगाथा तथैवात्र गीयते ब्रह्मवादिभिः ॥ २२०.११२ ॥
- २२०.११३/१या गीता पितृभिः पूर्वमैलस्यासीन् मडीपतेः ।
 २२०.११३/२कदा नः संततावय्यः कस्यचिद् भविता सुतः ॥ २२०.११३ ॥
- २२०.११४/१यो योगिभुक्तशेषान् नो भुवि पिण्डान् प्रदास्यति ।
 २२०.११४/२गयायामथवा पिण्डं षड्गमांसं तथा हविः ॥ २२०.११४ ॥
- २२०.११५/१कालशाकं तिलाज्यं य तुमये कुसरं य नः ।
 २२०.११५/२वैश्वदेवं य सौम्यं य षड्गमांसं परं हविः ॥ २२०.११५ ॥
- २२०.११६/१विषाणवर्जं शिरस आ पादाद् आशिषामडे ।
 २२०.११६/२दद्याच्छ्राद्धं त्रयोदश्यां मघासु य यथाविधि ॥ २२०.११६ ॥
- २२०.११७/१मधुसर्पिःसमायुक्तं पायसं दक्षिणायने ।
 २२०.११७/२तस्मात् सम्पूजयेद् भक्त्या स्वपितृन् विधिवन् नरः ॥ २२०.११७ ॥
- २२०.११८/१कामान् अभीप्सन् सकलान् पापाद् आत्मविमोचनम् ।
 २२०.११८/२वसून् रुद्रांस्तथादित्यान् नक्षत्रत्रयताडकाः ॥ २२०.११८ ॥
- २२०.११९/१प्रीणयन्ति मनुष्याणां पितरः श्राद्धतर्पिताः ।
 २२०.११९/२आयुः प्रजं धनं विद्यां स्वर्गं मोक्षं सुप्मानि य ॥ २२०.११९ ॥
- २२०.१२०/१प्रयच्छन्ति तथा राज्यं पितरः श्राद्धतर्पिताः ।
 २२०.१२०/२तथापराहः पूर्वाह्णात् पितृशामतिरिच्यते ॥ २२०.१२० ॥
- २२०.१२१/१सम्पूज्य स्वागतेनैतान् सद्नेऽभ्यागतान् द्विजान् ।
 २२०.१२१/२पवित्रपाणिंरायान्तान् आसनेषूपवेशयेत् ॥ २२०.१२१ ॥
- २२०.१२२/१श्राद्धं कृत्वा विधानेन सम्भोज्य य द्विजोत्तमान् ।
 २२०.१२२/२विसर्जयेत् प्रियाण्युक्त्वा प्रणिपत्य य भक्तितः ॥ २२०.१२२ ॥
- २२०.१२३/१आद्धारमनुगच्छेद्य आगच्छेद् अनुमोदितः ।
 २२०.१२३/२ततो नित्यङ्कियां कुर्याद् भोजयेच्च तथातिथीन् ॥ २२०.१२३ ॥
- २२०.१२४/१नित्यङ्कियां पितृणां य केचिद् छच्छन्ति सत्तमाः ।

- २२०.१२४/२१ पितृणां तथैवान्ये शेषं पूर्ववद् आचरेत् ॥ २२०.१२४ ॥
- २२०.१२५/१पृथक्त्वेन वदन्त्यन्ये केचित् पूर्वं च पूर्ववत् ।
- २२०.१२५/२ततस्तद् अन्नं भुञ्जत सद्यः भृत्यादिभिर्नरः ॥ २२०.१२५ ॥
- २२०.१२६/१अवेवं कुर्वीत धर्मज्ञः श्राद्धं पितृभ्यः समाहितः ।
- २२०.१२६/२यथा च विप्रमुष्यानां परितोषोऽभिजायते ॥ २२०.१२६ ॥
- २२०.१२७/१एदानीं सम्प्रवक्ष्यामि वर्जनीयान् द्विजाधमान् ।
- २२०.१२७/२मित्रशत्रु कुनपी क्लीबः क्षयी शुक्ली वणिक्पथः ॥ २२०.१२७ ॥
- २२०.१२८/१श्यावदन्तोऽथ भ्रूवाटः काण्डोऽन्यो बधिरौ जडः ।
- २२०.१२८/२मूकः पद्गुः कुण्डिः षड्ढो दृश्र्मा व्यङ्गकैकरी ॥ २२०.१२८ ॥
- २२०.१२९/१कुष्ठो रक्तक्षणाः कुष्ठो वामनो विकटोऽलसः ।
- २२०.१२९/२मित्रशत्रुर्दुष्कुलीनः पशुपालो निराकृतिः ॥ २२०.१२९ ॥
- २२०.१३०/१परिवितिः परिवेत्ता परिवेदनिःकासुतः ।
- २२०.१३०/२वृषलीपतिस्तत्सुतश्च न भवेच्छ्राद्धभुग् द्विजः ॥ २२०.१३० ॥
- २२०.१३१/१वृषलीपुत्रसंस्कर्ता अनूढो द्विषिषूपतिः ।
- २२०.१३१/२भृतकाध्यापको यस्तु भृतकाध्यापितश्च यः ॥ २२०.१३१ ॥
- २२०.१३२/१सूतकान्नोपश्रुवी च भृगयुः सोमविड्ययी ।
- २२०.१३२/२अभिशास्तस्तथा स्तेनः पतितो वाधुषिः शठः ॥ २२०.१३२ ॥
- २२०.१३३/१पिशुनो वेदसंत्यागी दानाग्नित्यागनिष्ठुरः ।
- २२०.१३३/२राज्ञः पुरोहितो भृत्यो विद्याहीनोऽथ मत्सरी ॥ २२०.१३३ ॥
- २२०.१३४/१वृद्धद्विद् दुर्धरः क्रूरो मूढो देवलकस्तथा ।
- २२०.१३४/२नक्षत्रसूयकश्चैव पर्वकारश्च गर्हितः ॥ २२०.१३४ ॥
- २२०.१३५/१अयाज्ययाजकः षड्ढो गर्हिता ये च येऽधमाः ।
- २२०.१३५/२ते श्राद्धे नियोज्यत्वा दृष्ट्वाभी पङ्क्तिदूषकाः ॥ २२०.१३५ ॥
- २२०.१३६/१असतां प्रग्रहो यत्र सतां यैवावमानना ।
- २२०.१३६/२एडो देवकृतस्तत्र सद्यः पतति दारुणः ॥ २२०.१३६ ॥
- २२०.१३७/१छित्वागमं सुविहितं बालिशं यस्तु भोजयेत् ।
- २२०.१३७/२आदिधर्मं समुत्सृज्य दाता तत्र विनश्यति ॥ २२०.१३७ ॥

- २२०.१३८/१यस्त्वाश्रितं द्विजं त्यज्वा अन्यमानीय भोजयेत् ।
 २२०.१३८/२तन्निःश्वासाग्निर्दग्धस्तत्र दाता विनश्यति ॥ २२०.१३८ ॥
- २२०.१३९/१वस्त्राभावे छिया नास्ति यज्ञा वेदास्तपांसि य ।
 २२०.१३९/२तस्माद् वासांसि देयानि श्राद्धकाले विशेषतः ॥ २२०.१३९ ॥
- २२०.१४०/१कौशेयं क्षौमकार्पासं द्रुकूलमलतं तथा ।
 २२०.१४०/२श्राद्धे त्वेतानि यो दधात् कामान् आप्नोति योत्तमान् ॥ २२०.१४० ॥
- २२०.१४१/१यथा गोषु प्रभूतासु वत्सो विन्दति मातरम् ।
 २२०.१४१/२तथान्नं तत्र विप्राणां जन्तुर्यत्रावतिष्ठते ॥ २२०.१४१ ॥
- २२०.१४२/१नामगोत्रं य मन्त्राश्च दत्तमन्नं न यन्ति ते ।
 २२०.१४२/२अपि ये निधनं प्राप्तास्तृप्तिस्तान् उपतिष्ठते ॥ २२०.१४२ ॥
- २२०.१४३/१देवताभ्यः पितृभ्यश्च मलायोगिभ्य अवे य ।
 २२०.१४३/२नमः स्वाहायै स्वधायै नित्यमेव भवन्त्विति ॥ २२०.१४३ ॥
- २२०.१४४/१आधावसाने श्राद्धस्य त्रिरावृत्त्या जपेत् तदा ।
 २२०.१४४/२पिण्डनिर्वपणो वापि जपेद् अवेवं समाहितः ॥ २२०.१४४ ॥
- २२०.१४५/१क्षिप्रमायान्ति पितरो राक्षसाः प्रद्रवन्ति य ।
 २२०.१४५/२प्रीयन्ते त्रिषु लोकेषु मन्त्रोऽयं तारयत्युत ॥ २२०.१४५ ॥
- २२०.१४६/१क्षौमसूत्रं नवं दद्याच्छाणां कार्पासिकं तथा ।
 २२०.१४६/२पत्रोर्णं पट्टसूत्रं य कौशेयं य विवर्जयेत् ॥ २२०.१४६ ॥
- २२०.१४७/१वर्जयेद्यादृशं प्राज्ञो यथायव्यालतं भवेत् ।
 २२०.१४७/२न प्रीणयन्त्यथैतानि दातुश्चाप्यनयो भवेत् ॥ २२०.१४७ ॥
- २२०.१४८/१न निवेद्यो भवेत् पिण्डः पितृणां यस्तु श्रुवति ।
 २२०.१४८/२छेदनेन भक्षयेत् भोजयेत् तं यथाविधि ॥ २२०.१४८ ॥
- २२०.१४९/१पिण्डमग्नौ सदा दद्याद् भोगार्थी सततं नरः ।
 २२०.१४९/२पत्न्यै दधात् प्रार्थार्थं य मध्यमं मन्त्रपूर्वकम् ॥ २२०.१४९ ॥
- २२०.१५०/१उत्तमां धृतिमन्विच्छन् पिण्डं गोषु प्रयच्छति ।
 २२०.१५०/२प्रज्ञां यैव यशः कीर्तिमप्सु यैव निवेदयेत् ॥ २२०.१५० ॥
- २२०.१५१/१प्रार्थयन् दीर्घमायुश्च वायसेभ्यः प्रयच्छति ।
 २२०.१५१/२कुमारशालामन्विच्छन् कुक्कुटेभ्यः प्रयच्छति ॥ २२०.१५१ ॥

- २२०.१५२/१येके विप्राः पुनः प्राहुः पिण्डोद्धरणमग्रतः ।
 २२०.१५२/२अनुज्ञातस्तु विप्रैस्तैः काममुद्ग्रियतामिति ॥ २२०.१५२ ॥
- २२०.१५३/१तस्माच्छ्राद्धं तथा कार्यं यथोक्तम् ऋषिभिः पुरा ।
 २२०.१५३/२अन्यथा तु भवेद् द्योषः पितृणां नोपतिष्ठति ॥ २२०.१५३ ॥
- २२०.१५४/१यवैर्प्राडितिलैर्माषिर्गोधूमैश्चाण्डैस्तथा ।
 २२०.१५४/२संतर्पयेत् पितृन् मुद्गैः श्यामाकैः सर्षपद्रवैः ॥ २२०.१५४ ॥
- २२०.१५५/१नीवारैर्हस्तिश्यामाकैः प्रियङ्गुभिस्तथार्घयेत् ।
 २२०.१५५/२प्रसातिकां सतूलिकां दद्याच्छ्राद्धे विचक्षणाः ॥ २२०.१५५ ॥
- २२०.१५६/१आम्रमाम्रातकं बिल्वं दाडिमं भीजपूरकम् ।
 २२०.१५६/२प्राचीनामलकं क्षीरं नारिकेलं पत्रकम् ॥ २२०.१५६ ॥
- २२०.१५७/१नारङ्गं च सप्तरूर्ध्वं द्राक्षानीलकपित्थकम् ।
 २२०.१५७/२पटोलं च प्रियालं च कर्कशूभदराणि च ॥ २२०.१५७ ॥
- २२०.१५८/१विकङ्कतं वत्सकं च कस्तूरुर् वारकान् अपि ।
 २२०.१५८/२अेतानि ह्यलजानि श्राद्धे दैयानि यत्नतः ॥ २२०.१५८ ॥
- २२०.१५९/१गुडशर्करमत्स्यण्डी दैयं ह्यणितमूर्मुदम् ।
 २२०.१५९/२गव्यं पयो दधि घृतं तैलं च तिलसम्भवम् ॥ २२०.१५९ ॥
- २२०.१६०/१सैन्धवं सागरोत्थं च लवाणं सारसं तथा ।
 २२०.१६०/२निवेदयेच्छुचीन् गन्धाश्चन्नागुरुकुङ्कुमान् ॥ २२०.१६० ॥
- २२०.१६१/१कालशाकं तन्दुलीयं वास्तुकं मूलकं तथा ।
 २२०.१६१/२शाकमारण्यकं चापि दद्यात् पुष्पाण्यमूनि च ॥ २२०.१६१ ॥
- २२०.१६२/१जातियम्बकलोम्राश्च मल्लिकाभाणुवर्भरी ।
 २२०.१६२/२वृन्ताशोकाटउषं च तुलसी तिलकं तथा ॥ २२०.१६२ ॥
- २२०.१६३/१पावन्ती शतपत्रां च गन्धशोडालिकामपि ।
 २२०.१६३/२कुण्डकं तगरं चैव मृगमारण्यकेतकीम् ॥ २२०.१६३ ॥
- २२०.१६४/१यूथिकामतिमुक्तं च श्राद्धयोग्यानि भो द्विजाः ।
 २२०.१६४/२कमलं कुमुदं पद्मं पुण्डरीकं च यत्नतः ॥ २२०.१६४ ॥
- २२०.१६५/१एन्दीवरं कोकनदं कलारं च नियोजयेत् ।

- २२०.१६५/२कुष्ठे मांसी वालकं य कुक्कुटी जातिपत्रकम् ॥ २२०.१६५ ॥
- २२०.१६६/१नलिकोशीरमुस्तं य ग्रन्थिपर्णी य सुन्दरी ।
- २२०.१६६/२पुनरथेवमादीनि गन्धयोग्यानि यक्षते ॥ २२०.१६६ ॥
- २२०.१६७/१गुग्गुलुं यन्दनं यैव श्रीवासमगुरुं तथा ।
- २२०.१६७/२धूपानि पितृयोग्यानि ऋषिगुग्गुलमेव य ॥ २२०.१६७ ॥
- २२०.१६८/१राजमाषांश्च यण्डान् मसूरान् कोरदूषकान् ।
- २२०.१६८/२विप्रुषान् मर्कटांश्चैव कोद्रवांश्चैव वर्जयेत् ॥ २२०.१६८ ॥
- २२०.१६९/१माडिषं यामरं मार्गमाविकैकशङ्कोद्भवम् ।
- २२०.१६९/२स्त्रैणमौष्ट्रमाविकं य दधि क्षीरं घृतं त्यजेत् ॥ २२०.१६९ ॥
- २२०.१७०/१तालं वरुणकाकोलीं बडुपत्रार्जुनीकूलम् ।
- २२०.१७०/२जम्बीरं रक्तबिल्वं य शालस्यापि कूलं त्यजेत् ॥ २२०.१७० ॥
- २२०.१७१/१मत्स्यसूकरकूर्माश्च गावो वर्ज्या विशेषतः ।
- २२०.१७१/२पूतिकं मृगनाभिं य रोचनां पद्मयन्दनम् ॥ २२०.१७१ ॥
- २२०.१७२/१कालेयकं तूग्रगन्धं तुरुष्कं यापि वर्जयेत् ।
- २२०.१७२/२पालङ्गुं य कुमारीं य किरातं पिण्डमूलकम् ॥ २२०.१७२ ॥
- २२०.१७३/१गृञ्जनं युडिकां युङ्कं वरुमां यनपत्रिकां ।
- २२०.१७३/२शुक्लं य शतपुष्पां य नालिकां गन्धशूकरम् ॥ २२०.१७३ ॥
- २२०.१७४/१डलभृत्यं सर्षपं य पलाण्डुं लशुनं त्यजेत् ।
- २२०.१७४/२मानकन्दं विषकन्दं वज्रकन्दं गदास्थिकम् ॥ २२०.१७४ ॥
- २२०.१७५/१पुरुषाल्वं सपिण्डालुं श्राद्धकर्मणि वर्जयेत् ।
- २२०.१७५/२अलाबुं तिक्तपर्णां य कूष्माण्डं कटुकत्रयम् ॥ २२०.१७५ ॥
- २२०.१७६/१वार्ताकं शिवजातं य लोमशानि वटानि य ।
- २२०.१७६/२कालीयं रक्तवाणं य बलाका लङ्गुयं तथा ॥ २२०.१७६ ॥
- २२०.१७७/१श्राद्धकर्मणि वर्ज्यानि विभीतककूलं तथा ।
- २२०.१७७/२आरनालं य शुक्तं य शीर्षं पर्युषितं तथा ॥ २२०.१७७ ॥
- २२०.१७८/१नोग्रगन्धं य दातव्यं कोविदारकशिग्रुद्वौ ।
- २२०.१७८/२अत्यम्बलं पिच्छिलं सूक्ष्मं यातयामं य सत्तमाः ॥ २२०.१७८ ॥

- २२०.१७७/१न य द्येयं गतरसं मद्यगन्धं य यद् भवेत् ।
 २२०.१७७/२डिङ्गूग्रगन्धं कृषिंशं भूमिभ्यं निम्भराजिडे ॥ २२०.१७७ ॥
- २२०.१८०/१कुस्तुम्भुं कलिङ्गोत्थं वर्जयेद् अम्भवेतसम् ।
 २२०.१८०/२दाडिमं मागधीं यैव नागरार्द्रकतित्तिडीः ॥ २२०.१८० ॥
- २२०.१८१/१आम्रातकं शुवकं य तुम्भुं य नियोजयेत् ।
 २२०.१८१/२पायसं शात्मलीमुद्गान् मोदकादींश्च भक्तिः ॥ २२०.१८१ ॥
- २२०.१८२/१पानकं य रसालं य गोक्षीरं य निवेदयेत् ।
 २२०.१८२/२यानि यात्यवडार्याणि स्वाद्दुस्निग्धानि भो द्विजाः ॥ २२०.१८२ ॥
- २२०.१८३/१घृषट्मलकटू-येव दैयानि श्राद्धकर्मणि ।
 २२०.१८३/२अत्यम्लं यातिलवणमतिरिक्तकटूनि य ॥ २२०.१८३ ॥
- २२०.१८४/१आसुराणीड भोजयानि तान्यतो दूरतस्त्यजेत् ।
 २२०.१८४/२मृष्टस्निग्धानि यानि स्युरीषत्तद्वम्लकानि य ॥ २२०.१८४ ॥
- २२०.१८५/१स्वादूनि देवभोजयानि तानि श्राद्धे नियोजयेत् ।
 २२०.१८५/२छागमांसं वार्तिकं य तैत्तिरं शशकामिषम् ॥ २२०.१८५ ॥
- २२०.१८६/१शिवालावकराज्जुव+ ंआंसं श्राद्धे नियोजयेत् ।
 २२०.१८६/२वाघ्रीणसं रक्तशिवं लोडं शल्कसमन्वितम् ॥ २२०.१८६ ॥
- २२०.१८७/१सिंहतुण्डं य षड्गं य श्राद्धे योज्यं तथोच्यते ।
 २२०.१८७/२यद् आयुक्तं छि मनुना रोडितं प्रतियोजयेत् ॥ २२०.१८७ ॥
- २२०.१८८/१योक्तव्यं डव्यकव्येषु तथा न विप्रयोजयेत् ।
 २२०.१८८/२अेवमुक्तं मया विप्रा वाराडेणोक्तितम् ॥ २२०.१८८ ॥
- २२०.१८९/१मया निषिद्धं भुञ्जानो रौरवं नरकं व्रजेत् ।
 २२०.१८९/२अेतानि य निषिद्धानि वाराडेण तपोधनाः ॥ २२०.१८९ ॥
- २२०.१९०/१अभक्ष्याणि द्विजातीनां न दैयानि पितृष्वपि ।
 २२०.१९०/२रोडितं शूकरं कूर्मं गोघाडंसं य वर्जयेत् ॥ २२०.१९० ॥
- २२०.१९१/१यकवाकं य मद्भुं य शल्कीनांश्च मत्स्यकान् ।
 २२०.१९१/२कुररं य निरस्थिं य वासलातं य कुक्कुटान् ॥ २२०.१९१ ॥
- २२०.१९२/१कलविडुमयूरांश्च भारद्वाजांश्च शार्ङ्गकान् ।
 २२०.१९२/२नकुलोडूकमार्जारांस्त्वोपान् अन्यान् सुदुर्गडान् ॥ २२०.१९२ ॥

- २२०.१८३/१टिट्टिभान् सार्धजम्बूकान् व्याघ्रक्षतरक्षुकान् ।
 २२०.१८३/२अेतान् अन्यांश्च संदृष्टान् यो भक्षयति दुर्मतिः ॥ २२०.१८३ ॥
- २२०.१८४/१स मडापापकारी तु रौरवं नरकं प्रज्जेत् ।
 २२०.१८४/२पितृष्वेतांस्तु यो दधात् पापात्मा गर्हितामिषान् ॥ २२०.१८४ ॥
- २२०.१८५/१स स्वर्गस्थान् अपि पितृन् नरके पातयिष्यति ।
 २२०.१८५/२कुसुम्भशाकं जम्बीरं सिञ्चुं कौविदारकम् ॥ २२०.१८५ ॥
- २२०.१८६/१पिण्याकं विपुषं चैव मसूरं गृञ्जनं शणाम् ।
 २२०.१८६/२कोद्रवं कौकिलाक्षं च युक्तं कम्बुकपद्मकम् ॥ २२०.१८६ ॥
- २२०.१८७/१यकोरश्येनमांसं च वर्तुलावाभुतालिनीम् ।
 २२०.१८७/२कुलं तालतड्डां च भुक्त्या नरकम् ऋच्छति ॥ २२०.१८७ ॥
- २२०.१८८/१दत्त्वा पितृषु तैः सार्धं प्रज्जेत् पूयवत् नरः ।
 २२०.१८८/२तस्मात् सर्वप्रयत्नेन नाडरेत् तु विद्यक्षाणः ॥ २२०.१८८ ॥
- २२०.१८९/१निषिद्धानि वराडेषु स्वयं पितृर्थादाहरात् ।
 २२०.१८९/२वरमेवात्ममांसस्य भक्षाणां मुनयः कृतम् ॥ २२०.१८९ ॥
- २२०.२००/१न त्वेव हि निषिद्धानामादानं पुम्भिराहरात् ।
 २२०.२००/२अज्ञानाद् वा प्रमादाद् वा सकृद् अेतानि च द्विजाः ॥ २२०.२०० ॥
- २२०.२०१/१भक्षितानि निषिद्धानि प्रायश्चित्तं ततश्चरेत् ।
 २२०.२०१/२कूलमूलदधिक्षीरं । तङ्गोमूत्रयावकैः ॥ २२०.२०१ ॥
- २२०.२०२/१भोज्यान्नभोज्यसम्भुक्ते प्रत्येकं दिनसप्तकम् ।
 २२०.२०२/२अेवं निषिद्धायरणे कृते सकृद् अपि द्विजैः ॥ २२०.२०२ ॥
- २२०.२०३/१शुद्धिं नेयं शरीरं तु विष्णुभक्तैर्विशेषतः ।
 २२०.२०३/२निषिद्धं वर्जयेद् द्रव्यं यथोक्तं च द्विजोत्तमाः ॥ २२०.२०३ ॥
- २२०.२०४/१समाहृत्य ततः श्राद्धं कर्तव्यं निजशक्तितः ।
 २२०.२०४/२अेवं विधानतः श्राद्धं कृत्वा स्वविभवोचितम् ।
 २२०.२०४/३आब्रह्मस्तम्भपर्यन्तं जगत् प्रीणाति मानवः ॥ २२०.२०४ ॥
- २२०.२०५/१मुनय त्रियुः । पिता जिवति यस्याथ मृतौ द्वौ पितरौ पितुः ।
 २२०.२०५/२कथं श्राद्धं हि कर्तव्यमेतद् विस्तरशो वद ॥ २२०.२०५ ॥

२२०.२०६/१व्यास उवाच । यस्मै दद्यात् पिता श्राद्धं तस्मै दद्यात् सुतः स्वयम् ।

२२०.२०६/२अेवं न ढीयते धर्मा लौकिको वैदिकस्तथा ॥ २२०.२०६ ॥

२२०.२०७/१मुनय ङियुः । मृतः पिता ञ्जवति य यस्य ब्रह्मन् पितामहः ।

२२०.२०७/२स ङि श्राद्धं कथं कुर्याद् अेतत् त्वं वक्तुमर्हसि ॥ २२०.२०७ ॥

२२०.२०८/१व्यास उवाच । पितुः पिण्डं प्रदद्याच्च भोजयेच्च पितामहम् ।

२२०.२०८/२प्रपितामहस्य पिण्डं वै ङ्ययं शास्त्रेषु निर्णयः ॥ २२०.२०८ ॥

२२०.२०९/१मृतेषु पिण्डं द्यातव्यं ञ्जवन्तं यापि भोजयेत् ।

२२०.२०९/२सपिण्डीकरणं नास्ति न य पार्वणमिष्यते ॥ २२०.२०९ ॥

२२०.२१०/१आचारमाचरेद् यस्तु पितृमेधाश्रितं नरः ।

२२०.२१०/२आयुषा धनपुत्रैश्च वर्धत्याशु न संशयः ॥ २२०.२१० ॥

२२०.२११/१पितृमेधाध्यायमिमं श्राद्धकालेषु यः पठेत् ।

२२०.२११/२तद् अन्नमस्य पितरोऽश्नन्ति य त्रियुगं द्विजाः ॥ २२०.२११ ॥

२२०.२१२/१अेवं मयोक्तः पितृमेधकल्पः ।

२२०.२१२/२पापापहः पुण्यविवर्धनश्च ।

२२०.२१२/३श्रोतव्य अेष प्रयतैर्नरैश्च ।

२२०.२१२/४श्राद्धेषु यैवाप्यनुकीर्तयेत् ॥ २२०.२१२ ॥

२२१.१/१व्यास उवाच । अेवं सम्यग् गृहस्थेन देवताः पितरस्तथा ।

२२१.१/२सम्भूज्या ङव्यकव्याभ्यामन्नेनातिथिबान्धवाः ॥ २२१.१ ॥

२२१.२/१भूतानि भृत्याः सडलाः पशुपक्षिपीडिकाः ।

२२१.२/२भिक्षवो यायमानाश्च ये यान्ये पान्यका गृहे ॥ २२१.२ ॥

२२१.३/१सदाचाररता विप्राः साधुना गृहमेधिना ।

२२१.३/२पापं भुङ्क्ते समुल्लङ्घ्य नित्यनैमित्तिकीः ङियाः ॥ २२१.३ ॥

२२१.४/१मुनय ङियुः । कथितं भवता विप्र नित्यनैमित्तिकं य यत् ।

२२१.४/२नित्यं नैमित्तिकं काम्यं त्रिविधं कर्म पौरुषम् ॥ २२१.४ ॥

२२१.५/१सदाचारं मुने श्रोतुमिच्छामो वदतस्तव ।

२२१.५/२यं कुर्वन् सुभमाप्नोति परत्रेह य मानवः ॥ २२१.५ ॥

२२१.६/१व्यास उवाच । गृहस्थेन सदा कार्यमाचारपरिरक्षणम् ।

२२१.६/२न ङ्याचारविहीनस्य भद्रमत्र परत्र वा ॥ २२१.६ ॥

- २२१.७/१यज्ञादानतपांसील पुरुषस्य न भूतये ।
 २२१.७/२भवन्ति यः सदाचारं समुल्लङ्घ्य प्रवर्तते ॥ २२१.७ ॥
- २२१.८/१दुराचारो ङि पुरुषो नेलायुर्विन्दते मडत् ।
 २२१.८/२कार्यो धर्मः सदाचार आचारस्यैव लक्षणम् ॥ २२१.८ ॥
- २२१.९/१तस्य स्वपुत्रं वक्ष्यामि सदाचारस्य ढो द्विजाः ।
 २२१.९/२आत्मनैकमना भूत्वा तथैव परिपालयेत् ॥ २२१.९ ॥
- २२१.१०/१त्रिवर्गसाधने यत्रः कर्तव्यो गृहमेधिना ।
 २२१.१०/२तत्संशिद्धौ गृहस्थस्य सिद्धिरत्र परत्र य ॥ २२१.१० ॥
- २२१.११/१पाटेनाप्यस्य पारत्र्यं कुर्याच्छ्रेयः स्वमात्मवान् ।
 २२१.११/२अर्धेन यात्मभरणं नित्यनैमित्तिकानि य ॥ २२१.११ ॥
- २२१.१२/१पाटेनैव तथाप्यस्य मूलभूतं विवर्धयेत् ।
 २२१.१२/२अवेमाचरतो विप्रा अर्थः साकृल्यम् ऋच्छति ॥ २२१.१२ ॥
- २२१.१३/१तद्भूत् पापनिषेधार्थं धर्मः कार्यो विपश्चिता ।
 २२१.१३/२परत्रार्थस्तथैवान्यः कार्योऽत्रैव कृलप्रदः ॥ २२१.१३ ॥
- २२१.१४/१प्रत्यवायभयात् कामस्तथान्यश्चाविरोधवान् ।
 २२१.१४/२द्विधा कामोऽपि रथितस्त्रिवर्गायाविरोधकृत् ॥ २२१.१४ ॥
- २२१.१५/१परस्परानुबन्धांश्च सर्वान् अेतान् विथिन्तयेत् ।
 २२१.१५/२विपरीतानुबन्धांश्च बुध्यध्वं तान् द्विजोत्तमाः ॥ २२१.१५ ॥
- २२१.१६/१धर्मो धर्मानुबन्धार्यो धर्मो नात्मार्षपीडकः ।
 २२१.१६/२उभाभ्यां य द्विधा कामं तेन तौ य द्विधा पुनः ॥ २२१.१६ ॥
- २२१.१७/१ब्राह्मे मुडूर्ते बुध्येत धर्मार्थावनुथिन्तयेत् ।
 २२१.१७/२समुत्थाय तथायम्य प्रस्नातो नियतः शुथिः ॥ २२१.१७ ॥
- २२१.१८/१पूर्वां संध्यां सनक्षत्रां पश्चिमां सदृवाडराम् ।
 २२१.१८/२उपासीत यथान्यायं नैनां जड्याद् अनापदि ॥ २२१.१८ ॥
- २२१.१९/१असत्प्रलापमनृतं वाड्यारुथ्यं य वर्जयेत् ।
 २२१.१९/२असथ्शस्त्रमसद्वादमसत्सेवां य वै द्विजाः ॥ २२१.१९ ॥
- २२१.२०/१साथम्प्रातस्तथा ढोमं कुर्यात् नियतात्मवान् ।
 २२१.२०/२नोदथास्तमने यैवमुदीक्षेत् विवस्वतः ॥ २२१.२० ॥

- २२१.२१/१केशप्रसाधनादर्शना । दन्तधावनमञ्जनम् ।
 २२१.२१/२पूर्वाह्निं अथ कार्याणि देवतानां च तर्पणम् ॥ २२१.२१ ॥
- २२१.२२/१ग्रामावसथतीर्थानां क्षेत्राणां चैव वर्त्मनि ।
 २२१.२२/२न विष्णुमन्त्रमुच्चेयं न च कृष्टे न गोव्रजे ॥ २२१.२२ ॥
- २२१.२३/१नग्रां परस्त्रियं नेक्षेन् न पश्येद् आत्मनः शकृत् ।
 २२१.२३/२उदक्यादर्शनस्पर्शमेवं सम्भाषणं तथा ॥ २२१.२३ ॥
- २२१.२४/१नाम्बु मूत्रं पुरीषं वा मैथुनं वा समाचरेत् ।
 २२१.२४/२नाधितिष्ठेच्छकृन्मूत्रे केशभस्मसपालिकाः ॥ २२१.२४ ॥
- २२१.२५/१तुषाङ्गारविशीर्षानि रज्जुवस्त्रादिकानि च ।
 २२१.२५/२नाधितिष्ठेत् तथा प्राज्ञः पथि वस्त्राणि वा भुवि ॥ २२१.२५ ॥
- २२१.२६/१पितृदेवमनुष्याणां भूतानां च तथार्थनम् ।
 २२१.२६/२कृत्वा विभक्तः पश्चाद् गृहस्थो भोक्तुमर्हति ॥ २२१.२६ ॥
- २२१.२७/१प्राङ्मुष्णोदङ्मुष्णो वापि स्वायान्तो वाग्यतः शुचिः ।
 २२१.२७/२भुञ्जते यात्रं तस्मिन्तो ज्यन्तर्जनुः सदा नरः ॥ २२१.२७ ॥
- २२१.२८/१उपघातम् ऋते द्रोषान् नात्रस्योदीर्येद् बुधः ।
 २२१.२८/२प्रत्यक्षलवाणं वर्ज्यमन्नमुच्छिष्टमेव च ॥ २२१.२८ ॥
- २२१.२९/१न गच्छन् न च तिष्ठन् वै विष्णुत्रोत्सर्गमात्मवान् ।
 २२१.२९/२कुर्वीत चैवमुच्छिष्टं न किञ्चिद् अपि भक्षयेत् ॥ २२१.२९ ॥
- २२१.३०/१उच्छिष्टो नालपेत् किञ्चित् स्वाध्यायं च विवर्जयेत् ।
 २२१.३०/२न पश्येच्च रविं येन्दुं नक्षत्राणि च कामतः ॥ २२१.३० ॥
- २२१.३१/१भिन्नासनं च शय्यां च भाजनं च विवर्जयेत् ।
 २२१.३१/२गुण्डामासनं देयमभ्युत्थानादिसङ्गतम् ॥ २२१.३१ ॥
- २२१.३२/१अनुकूलं तथालापमभिकुर्वीत बुद्धिमान् ।
 २२१.३२/२तत्रानुगमनं कुर्यात् प्रतिकूलं न संचरेत् ॥ २२१.३२ ॥
- २२१.३३/१नैकवस्त्रञ्च भुञ्जते न कुर्याद् देवतार्थनम् ।
 २२१.३३/२नावाहयेद् द्विजान् अग्नौ डोमं कुर्वीत बुद्धिमान् ॥ २२१.३३ ॥
- २२१.३४/१न स्नायीत नरो नग्नो न शयीत कदाचन ।

२२१.३४/२१ पाणिभ्यामुभाभ्यां तु कण्डूयेत शिरस्तथा ॥ २२१.३४ ॥

२२१.३५/११ याभीक्ष्णं शिरःस्नानं कार्यं निष्कारणं भुधैः ।

२२१.३५/२ शिरःस्नातश्च तैलेन नाङ्गं किञ्चिद् उपस्पृशेत् ॥ २२१.३५ ॥

२२१.३६/१२ अन्ध्यायेषु सर्वेषु स्वाध्यायं च विवर्जयेत् ।

२२१.३६/२ ब्राह्मणानलगोसूर्यान् नावमन्येत् कदाचन ॥ २२१.३६ ॥

२२१.३७/१३ उदङ्मुभो दिवा रात्रावुत्सर्गं दक्षिणामुभः ।

२२१.३७/२ आभाषासु यथाकामं कुर्यान् भूत्रपुरीषयोः ॥ २२१.३७ ॥

२२१.३८/१४ ऋतं न गुरोर्भूयात् कुट्टं चैनं प्रसादयेत् ।

२२१.३८/२ पस्विदं न शृणुयाद् अन्येषामपि कुर्वताम् ॥ २२१.३८ ॥

२२१.३९/१५ द्यौः ब्राह्मणानां राज्ञो दृग्भातुरस्य च ।

२२१.३९/२ विद्याधिकस्य गर्भिण्या रोगार्तस्य मडीयतः ॥ २२१.३९ ॥

२२१.४०/१६ मूकान्धबधिराणां च मत्तस्थोन्मत्तकस्य च ।

२२१.४०/२ देवालयं यैद्यतलं तथैव च यत्तुष्यथम् ॥ २२१.४० ॥

२२१.४१/१७ विद्याधिकं गुरुं चैव भुधः कुर्यात् प्रदक्षिणाम् ।

२२१.४१/२ उपानद्भस्त्रमाल्यादि धृतमन्त्रैर्न धारयेत् ॥ २२१.४१ ॥

२२१.४२/१८ यत्तुर्दृश्यां तथाष्टम्यां पञ्चदश्यां च पर्वसु ।

२२१.४२/२ तैलाभ्यङ्गं तथा भोगं योषितश्च विवर्जयेत् ॥ २२१.४२ ॥

२२१.४३/१९ नोत्क्षिप्तमालुङ्घ्यश्च प्राज्ञास्तिष्ठेत् कदाचन ।

२२१.४३/२१ यापि विक्षिपेत् पादौ पादं पादेन नाङ्गमेत् ॥ २२१.४३ ॥

२२१.४४/१२० श्रुतकार्यस्य बालस्य पतितस्य च ।

२२१.४४/२१ मर्माभिघातमाङ्गोशं पैशुन्यं च विवर्जयेत् ॥ २२१.४४ ॥

२२१.४५/१२१ मर्माभिमानं तैक्ष्ण्यं च न कुर्वीत विचक्षणः ।

२२१.४५/२२ मूर्ध्निन्मत्तव्यसनिनो विद्वेषान् अपि वा तथा ॥ २२१.४५ ॥

२२१.४६/१२२ नानाङ्गांश्चाधनांश्चैव नोपडासेन दूषयेत् ।

२२१.४६/२३ पश्येत् दण्डं नोद्यच्छेच्छिक्षार्थं शिष्यपुत्रयोः ॥ २२१.४६ ॥

२२१.४७/१२३ नोपविशेत् प्राज्ञः पादेनाङ्घ्र्यं यासनम् ।

२२१.४७/२४ संयाचं कृशरं मांसं नात्मार्यमुपसाधयेत् ॥ २२१.४७ ॥

- २२१.४८/१सायं प्रातश्च भोक्तव्यं कृत्वा यातिथिपूजनम् ।
 २२१.४८/२प्राङ्मुषोदङ्मुषो वापि वाग्यतो दन्तधावनम् ॥ २२१.४८ ॥
- २२१.४९/१कुर्वीत सततं विप्रा वर्जयेद् वर्ज्यवीरुधम् ।
 २२१.४९/२नोदक्षिराः स्वपेज्जतु न य प्रत्यक्षिरा नरः ॥ २२१.४९ ॥
- २२१.५०/१शिरस्त्वागस्त्यामाधाय शयीताथ पुरंदरीम् ।
 २२१.५०/२न तु गन्धवतीष्वप्सु शयीत न तथोषसि ॥ २२१.५० ॥
- २२१.५१/१उपरागे परं स्नानम् ऋते दिनमुदाहृतम् ।
 २२१.५१/२अपमृज्यान् न वस्त्रान्तैर्गात्राण्यम्बरपाणिभिः ॥ २२१.५१ ॥
- २२१.५२/१न यावधूनयेत् केशान् वाससी न य निर्धुनेत् ।
 २२१.५२/२अनुलेपनमादधान् नास्नातः कर्त्तव्यं भुधः ॥ २२१.५२ ॥
- २२१.५३/१न यापि रक्तवासाः स्याच्चित्रासितधरोऽपि वा ।
 २२१.५३/२न य कुर्याद् विपर्यासं वाससोर्नापि भूषयोः ॥ २२१.५३ ॥
- २२१.५४/१वर्ज्यं य विदशं वस्त्रमत्यन्तोपहृतं य यत् ।
 २२१.५४/२कीटकेशावपन्नं य तथा श्चामिरवेक्षितम् ॥ २२१.५४ ॥
- २२१.५५/१अवलीढं शुना यैव सारोद्धरणदूषितम् ।
 २२१.५५/२पृष्ठमांसं वृथामांसं वर्ज्यमांसं य वर्जयेत् ॥ २२१.५५ ॥
- २२१.५६/१न भक्षयेच्च सततं प्रत्यक्षं लवणं नरः ।
 २२१.५६/२वर्ज्यं चिरोचितं विप्राः शुष्कं पर्युषितं य यत् ॥ २२१.५६ ॥
- २२१.५७/१पिष्टशाडेक्षुपयसां विकारा द्विजसत्तमाः ।
 २२१.५७/२तथा मांसविकाराश्च नैव वर्ज्याश्चिरोचिताः ॥ २२१.५७ ॥
- २२१.५८/१उदयास्तमने भानोः शयनं य विवर्जयेत् ।
 २२१.५८/२नास्नातो नैव संविष्टो न यैवान्यमना नरः ॥ २२१.५८ ॥
- २२१.५९/१न यैव शयने नोर्व्यामुपविष्टो न शब्दकृत् ।
 २२१.५९/२प्रेष्याणामप्रदायाथ न भुञ्जत कदाचन ॥ २२१.५९ ॥
- २२१.६०/१भुञ्जत पुरुषः स्नातः सायम्प्रातर्यथाविधि ।
 २२१.६०/२परदारा न गन्तव्याः पुरुषेण विपश्चिता ॥ २२१.६० ॥
- २२१.६१/१घृष्टापूर्तायुषां ङ्त्री परदारगतिर्नृणाम् ।
 २२१.६१/२नडीदृशमनायुष्यं लोके किञ्चन विद्यते ॥ २२१.६१ ॥

- २२१.६२/१यादृशं पुरुषस्येह परदारामिभर्शनम् ।
 २२१.६२/२देवाग्निपितृकार्याणि तथा गुर्वभिवादनम् ॥ २२१.६२ ॥
- २२१.६३/१कुर्वीत सम्यग् आराम्य तद्गद् अन्नभुञ्जिडियाम् ।
 २२१.६३/२अङ्गेनशब्दगन्धामिरद्भिरथ्याभिरादरात् ॥ २२१.६३ ॥
- २२१.६४/१आयामेथ्यैव तद्गथ्य प्राञ्जुभोदञ्जुभोऽपि वा ।
 २२१.६४/२अन्तर्जवाद् आवसथाद् वल्मीकान् मूषिकास्थवात् ॥ २२१.६४ ॥
- २२१.६५/१कृतशौचावशिष्टाश्च वर्जयेत् पञ्च वै मृदः ।
 २२१.६५/२प्रक्षाल्य उस्तौ पादौ च समव्युक्ष्य समाहितः ॥ २२१.६५ ॥
- २२१.६६/१अन्तर्जनुस्तथायामेत् त्रिश्चतुर्वापि वै नरः ।
 २२१.६६/२परिभृज्य द्विरावर्त्य भानि मूर्धानमेव च ॥ २२१.६६ ॥
- २२१.६७/१सम्यग् आराम्य तोयेन क्रियां कुर्वीत वै शुचिः ।
 २२१.६७/२क्षुतेऽवलीढे वाते च तथा निष्ठीवनादिषु ॥ २२१.६७ ॥
- २२१.६८/१कुर्वाद् आरामनं स्पर्शं वास्पृष्टर्यार्कदर्शनम् ।
 २२१.६८/२कुर्वीतालम्भनं यापि दक्षिणाम्रवणस्य च ॥ २२१.६८ ॥
- २२१.६९/१यथाविभवतो ल्येतत् पूर्वाभावे ततः परम् ।
 २२१.६९/२न विद्यमाने पूर्वोक्त उत्तरप्राप्तिरिष्यते ॥ २२१.६९ ॥
- २२१.७०/१न कुर्याद् दन्तसंधर्षं नात्मनो देहताडनम् ।
 २२१.७०/२स्वापेऽध्वनि तथा भुञ्जन् स्वाध्यायं च विवर्जयेत् ॥ २२१.७० ॥
- २२१.७१/१संध्यायां मैथुनं यापि तथा प्रस्थानमेव च ।
 २२१.७१/२तथापराह्णे कुर्वीत श्रद्धया पितृतर्पणम् ॥ २२१.७१ ॥
- २२१.७२/१शिरःस्नानं च कुर्वीत दैवं पित्र्यमथापि च ।
 २२१.७२/२प्राञ्जुभोदञ्जुभो वापि श्मश्रुकर्म च कारयेत् ॥ २२१.७२ ॥
- २२१.७३/१व्यङ्गिनीं वर्जयेत् कन्यां कुलजं वाप्यरोगिणीम् ।
 २२१.७३/२उद्धेत् पितृमात्रोश्च सप्तमीं पञ्चमीं तथा ॥ २२१.७३ ॥
- २२१.७४/१रक्षेद् दारांस्त्यजेद् षष्ठीं तथाहि स्वप्नमैथुने ।
 २२१.७४/२परोपतापकं कर्म जन्तुपीडां च सर्वदा ॥ २२१.७४ ॥
- २२१.७५/१उदक्या सर्ववर्णानां वर्ज्या रात्रियतुष्टयम् ।

- २२१.७५/२स्त्रीजन्मपरिहारार्थं पञ्चमीं यापि वर्जयेत् ॥ २२१.७५ ॥
- २२१.७६/१ततः षष्ठ्यां प्रजेद् रात्र्यां जयेष्ठयुग्मासु रात्रिषु ।
- २२१.७६/२युग्मासु पुत्रा जायन्ते स्त्रियोऽयुग्मासु रात्रिषु ॥ २२१.७६ ॥
- २२१.७७/१विधर्मिणो वै पर्वादौ संध्याकालेषु षड्दकाः ।
- २२१.७७/२क्षुरकर्मिणि रिक्तां वै वर्जयित् विद्यक्षाणः ॥ २२१.७७ ॥
- २२१.७८/१भ्रुवतामविनीतानां न श्रोतव्यं कदाचन ।
- २२१.७८/२न योऽङ्गुष्ठासनं देयमनुत्कृष्टस्य यादरात् ॥ २२१.७८ ॥
- २२१.७९/१क्षुरकर्मिणि यान्ते य स्त्रीसम्भोगे य भो द्विजाः ।
- २२१.७९/२स्नायीत यैलवान् प्राज्ञाः कटभूमिमुपेत्य य ॥ २२१.७९ ॥
- २२१.८०/१देववेदद्विजातीनां साधुसत्यमहात्मनाम् ।
- २२१.८०/२गुरोः पतिप्रदानां य ब्रह्मयज्ञतपस्विनाम् ॥ २२१.८० ॥
- २२१.८१/१परिवाहं न कुर्वीत परिहारासं य भो द्विजाः ।
- २२१.८१/२धवलाम्बरसंवीतः सितपुष्पविभूषितः ॥ २२१.८१ ॥
- २२१.८२/१सद्यः माङ्गल्यवेषः स्यान् न वामाङ्गल्यवान् भवेत् ।
- २२१.८२/२नोद्धतोन्मत्तमूढैश्च नाविनीतैश्च पण्डितः ॥ २२१.८२ ॥
- २२१.८३/१गच्छेन् मैत्रीमशीलेन न वयोजातिदूषितैः ।
- २२१.८३/२न यातिव्ययशीलैश्च पुरुषैर्नैव वैशिभिः ॥ २२१.८३ ॥
- २२१.८४/१कार्याक्षमैर्निन्दितैर्न न यैव विटसङ्गिभिः ।
- २२१.८४/२निस्वैर्न वाटैकपरैर्नरैश्चान्यैस्तथाधमैः ॥ २२१.८४ ॥
- २२१.८५/१सुदृढीक्षितभूपाल+ । स्नातकश्चशुचैः सद्यः ।
- २२१.८५/२उत्तिष्ठेद् विभवाञ्चैनान् अर्ययेद् गृहमागतान् ॥ २२१.८५ ॥
- २२१.८६/१यथाविभवतो विप्राः प्रतिसंवत्सरोषितान् ।
- २२१.८६/२सम्यग् गृहेऽर्थनं कृत्वा यथास्थानमनुकृमात् ॥ २२१.८६ ॥
- २२१.८७/१समभूजयेत् तथा वल्लौ प्रदद्यात्प्राङ्मुनीः कृमात् ।
- २२१.८७/२प्रथमां ब्रह्मणो दद्यात् प्रजानां पतये ततः ॥ २२१.८७ ॥
- २२१.८८/१तृतीयां यैव गृह्येभ्यः कश्यपाय तथापराम् ।
- २२१.८८/२ततोऽनुमतये दद्याद् दद्याद् बहुभलिं ततः ॥ २२१.८८ ॥

- २२१.८८/१पूर्व भ्याता मया या तु नित्यकमविधौ क्रिया ।
 २२१.८८/२वैश्वदेवं ततः कुर्याद् वदत शृणुत द्विजाः ॥ २२१.८८ ॥
- २२१.८०/१यथास्थानविभागं तु देवान् उद्दिश्य वै पृथक् ।
 २२१.८०/२पर्जन्यापोधरित्रीणां दधात् तु मण्डिं त्रयम् ॥ २२१.८० ॥
- २२१.८१/१वायवे च प्रतिदिशं दिग्भ्यः प्राच्यादिषु कृमात् ।
 २२१.८१/२ब्रह्मणो यान्तरिक्षाय सूर्याय च यथाकृमात् ॥ २२१.८१ ॥
- २२१.८२/१विश्वेभ्यश्चैव देवेभ्यो विश्वभूतेभ्य एव च ।
 २२१.८२/२उषसे भूतपतये दधाद् वोत्तरतः शुचिः ॥ २२१.८२ ॥
- २२१.८३/१स्वधा य नम षत्युक्त्वा पितृभ्यश्चैव दक्षिणे ।
 २२१.८३/२कृत्वापसव्यं वायव्यां यक्ष्मैतत् तैति संवदन् ॥ २२१.८३ ॥
- २२१.८४/१अन्नावशेषमिश्रं वै तोयं दधाद् यथाविधि ।
 २२१.८४/२देवानां च ततः कुर्याद् ब्राह्मणानां नमस्क्रियाम् ॥ २२१.८४ ॥
- २२१.८५/१अङ्गुष्ठोत्तरतो रेभा पार्श्वोर्वा दक्षिणस्य च ।
 २२१.८५/२अेतद् ब्राह्ममिति भ्यातं तीर्थमायमनाय वै ॥ २२१.८५ ॥
- २२१.८६/१तर्जन्यङ्गुष्ठयोस्तन्तः पित्र्यं तीर्थमुदाहृतम् ।
 २२१.८६/२पितृणां तेन तोयानि दधान् नान्दीमुष्पाद् ऋते ॥ २२१.८६ ॥
- २२१.८७/१अङ्गुल्यग्रे तथा दैवं तेन दिव्यक्रियाविधिः ।
 २२१.८७/२तीर्थं कनिष्ठिकामूले कायं तत्र प्रजापतेः ॥ २२१.८७ ॥
- २२१.८८/१अेवमेभिः सदा तीर्थैर्विधानं पितृभिः सङ्ग ।
 २२१.८८/२सदा कार्याणि कुर्वीत नान्यतीर्थैः कदाचन ॥ २२१.८८ ॥
- २२१.८९/१ब्राह्मेणायमनं शस्तं पैत्र्यं पित्र्येण सर्वदा ।
 २२१.८९/२देवतीर्थेन देवानां प्राजापत्यं जितेन च ॥ २२१.८९ ॥
- २२१.१००/१नान्दीमुष्पानां कुर्वीत प्राज्ञः पिण्डोदकक्रियाम् ।
 २२१.१००/२प्राजापत्येन तीर्थेन यश्च किञ्चित् प्रजापतेः ॥ २२१.१०० ॥
- २२१.१०१/१युगपज्जलमग्निं च बिभृयान् न विचक्षणः ।
 २२१.१०१/२गुरुदेवपितृन् विप्रान् न च पादौ प्रसारयेत् ॥ २२१.१०१ ॥
- २२१.१०२/१नायक्षीत धयन्तीं गां जलं नाञ्जलिना पिबेत् ।
 २२१.१०२/२शौचकालेषु सर्वेषु गुरुष्वल्पेषु वा पुनः ।

- २२९.१०२/३न विलम्बेत मेधावी न मुष्नेनानलं धमेत् ॥ २२९.१०२ ॥
- २२९.१०३/१तत्र विप्रा न वस्तव्यं यत्र नास्ति यतुष्टयम् ।
- २२९.१०३/२ऋषिप्रदाता वैद्यश्च श्रोत्रियः सजला नदी ॥ २२९.१०३ ॥
- २२९.१०४/१जितभृत्यो नृपो यत्र बलवान् धर्मतत्परः ।
- २२९.१०४/२तत्र नित्यं वसेत् प्राज्ञः कुतः कुनृपतौ सुभम् ॥ २२९.१०४ ॥
- २२९.१०५/१पौराः सुसंछता यत्र सततं न्यायवर्तिनः ।
- २२९.१०५/२शान्तामत्सरिणो लोकास्तत्र वासः सुष्पोदयः ॥ २२९.१०५ ॥
- २२९.१०६/१यस्मिन् कृषीवला राष्ट्रे प्रायशो नातिमानिनः ।
- २२९.१०६/२यत्रौषधान्यशेषाणि वसेत् तत्र विचक्षाणः ॥ २२९.१०६ ॥
- २२९.१०७/१तत्र विप्रा न वस्तव्यं यत्रैतत् त्रितयं सदा ।
- २२९.१०७/२जिगीषुः पूर्ववैरश्च जनश्च सततोत्सवः ॥ २२९.१०७ ॥
- २२९.१०८/१वसेन् नित्यं सुशीलेषु सड्यारिषु पण्डितः ।
- २२९.१०८/२यत्राप्रधृष्यो नृपतिर्यत्र सस्यप्रदा मडी ॥ २२९.१०८ ॥
- २२९.१०९/१द्येतत् कथितं विप्रा मया वो छितकाम्यया ।
- २२९.१०९/२अतःपरं प्रवक्ष्यामि भक्ष्यभोज्यविधिङ्कियाम् ॥ २२९.१०९ ॥
- २२९.११०/१भोज्यमन्नं पर्युषितं स्नेडाकृतं चिरसम्भृतम् ।
- २२९.११०/२अस्नेडा अपि गोधूम+ ।यवगोरसविङ्कियाः ॥ २२९.११० ॥
- २२९.१११/१शशकः कच्छपो गोधा श्वाविन् मत्स्योऽथ शल्यकः ।
- २२९.१११/२भक्ष्याश्चैते तथा वज्र्यौ ग्रामशूकरकुक्कुटौ ॥ २२९.१११ ॥
- २२९.११२/१पितृदेवादिशेषं य श्राद्धे ब्राह्मण्डकाम्यया ।
- २२९.११२/२प्रोक्षितं यौषधार्थं य षाडन् मांसं न दृष्यति ॥ २२९.११२ ॥
- २२९.११३/१शङ्खाश्मस्वर्णशुभ्राणां रज्जुनामथ वाससाम् ।
- २२९.११३/२शाकमूलकलानां य तथा विदलयर्माणाम् ॥ २२९.११३ ॥
- २२९.११४/१मणिवस्त्रप्रवालानां तथा मुक्ताकलस्य य ।
- २२९.११४/२पात्राणां यमसानां य अम्बुना शौचमिष्यते ॥ २२९.११४ ॥
- २२९.११५/१तथाश्मकानां तोयेन अश्मसंघर्षणेन य ।
- २२९.११५/२सस्नेदानां य पात्राणां शुद्धिरुषणेन वारिणा ॥ २२९.११५ ॥

- २२१.११६/१शूर्पाणामञ्जिनानां य मुशलोलूभलस्य य ।
 २२१.११६/२संभतानां य वस्त्राणां प्रोक्षणात् संययस्य य ॥ २२१.११६ ॥
- २२१.११७/१वल्कलानामशेषाणामम्बुमृच्छौचमिष्यते ।
 २२१.११७/२आविकानां समस्तानां केशानां यैवमिष्यते ॥ २२१.११७ ॥
- २२१.११८/१सिद्धार्थकानां कल्केन तिलकल्केन वा पुनः ।
 २२१.११८/२शोधनं यैव भवति उपघातवतां सदा ॥ २२१.११८ ॥
- २२१.११९/१तथा कार्पासिकानां य शुद्धिः स्याज्जलभस्मना ।
 २२१.११९/२दारुदन्तास्थिशुद्ध्याणां तक्षणाच्छुद्धिरिष्यते ॥ २२१.११९ ॥
- २२१.१२०/१पुनः पाकेन भाण्डानां पार्थिवानाममेध्यता ।
 २२१.१२०/२शुद्धं भैक्ष्यं कारुडस्तः पाण्यं योषिन्मुषं तथा ॥ २२१.१२० ॥
- २२१.१२१/१रथ्यागमनविज्ञानं दासवर्गेषु संस्कृतम् ।
 २२१.१२१/२प्राक्प्रशस्तं यिरातीतमनेकान्तरितं लघु ॥ २२१.१२१ ॥
- २२१.१२२/१अन्तः प्रभूतं बालं य वृद्धान्तरविशेषितम् ।
 २२१.१२२/२कर्मान्तागारशालाश्च स्तनद्वयं शुचि स्त्रियाः ॥ २२१.१२२ ॥
- २२१.१२३/१शुचयश्च तथैवापः स्रवन्त्यो गन्धवर्जिताः ।
 २२१.१२३/२भूमिर्विशुध्यते कालाद् दाम्भार्जनगोकुलैः ॥ २२१.१२३ ॥
- २२१.१२४/१लेपाद् उल्लेभनात् सेकाद् देश्च सन्मार्जनादिना ।
 २२१.१२४/२केशकीटावपन्ने य गोघ्राते मक्षिकान्विते ॥ २२१.१२४ ॥
- २२१.१२५/१मृदम्बु भस्म चाप्यन्ने प्रक्षेप्तव्यं विशुद्धये ।
 २२१.१२५/२अदुग्धम्भराणामभ्येन वारिणा नृपुसीसयोः ॥ २२१.१२५ ॥
- २२१.१२६/१भस्माम्बुमिश्रं कांस्थानां शुद्धिः प्लावो द्रवस्य य ।
 २२१.१२६/२अमेध्याक्तस्य मृतोयैर्गन्धापडरणेन य ॥ २२१.१२६ ॥
- २२१.१२७/१अन्वेषां यैव द्रव्याणां वार्णगन्धांश्च डारयेत् ।
 २२१.१२७/२शुचि मांसं तु चाण्डाल+ । क्व्यादैर्विनिपातितम् ॥ २२१.१२७ ॥
- २२१.१२८/१रथ्यागतं य तैलादि शुचि गोतृमिदं पयः ।
 २२१.१२८/२रजोऽग्निरश्चगोछाया रश्मयः पवनो मडी ॥ २२१.१२८ ॥
- २२१.१२९/१विप्लुषो मक्षिकाद्याश्च दृष्टसङ्गाद् अदोषिणः ।
 २२१.१२९/२अजाश्वं भुषतो मेध्यं न गोर्वत्सस्य याननम् ॥ २२१.१२९ ॥

- २२१.१३०/१मातुः प्रस्रवणो मेध्यं शकुनिः कृलपातने ।
 २२१.१३०/२आसनं शयनं यानं तटौ नद्यास्तृणानि य ॥ २२१.१३० ॥
- २२१.१३१/१सोमसूर्याशुपवनैः शुध्यन्ते तानि पश्यवत् ।
 २२१.१३१/२रथ्यापसर्पणो स्नाने क्षुत्पानानां य कर्मसु ॥ २२१.१३१ ॥
- २२१.१३२/१आयामेत यथान्यायं वाससः परिधापने ।
 २२१.१३२/२स्पृष्टानामथ संस्पृष्टैर्द्विरथ्याकर्ममाभसि ॥ २२१.१३२ ॥
- २२१.१३३/१पक्वेष्टकचितानां य मेध्यता वायुसंश्रयात् ।
 २२१.१३३/२प्रभूतोपलताद् अत्राद् अत्रमुद्धृत्य संत्यजेत् ॥ २२१.१३३ ॥
- २२१.१३४/१शेषस्य प्रोक्षाणं कुर्याद् आयम्याद्भिस्तथा मृदा ।
 २२१.१३४/२उपवासस्त्रिरात्रं तु दृष्टमक्ताशिनो भवेत् ॥ २२१.१३४ ॥
- २२१.१३५/१अज्ञाने ज्ञानपूर्वे तु तद्दोषोपशमे न तु ।
 २२१.१३५/२उदक्यां वावलत्रां य स्मृतिकान्त्यावसायिनः ॥ २२१.१३५ ॥
- २२१.१३६/१स्पृष्ट्वा स्नायीत शौचार्यं तथैव मृतडारिणः ।
 २२१.१३६/२नारं स्पृष्ट्वास्थि सस्नेहं स्नात्वा विप्रो विशुध्यति ॥ २२१.१३६ ॥
- २२१.१३७/१आयम्यैव तु निःस्नेहं गामालभ्यार्कभीक्ष्य वा ।
 २२१.१३७/२न लङ्घयेत् तथैवाथ षीवनोद्धर्तनानि य ॥ २२१.१३७ ॥
- २२१.१३८/१गृहाद् उच्छिष्टविण्मूत्रं पादाभस्तत् क्षिपेद् बलिः ।
 २२१.१३८/२पञ्चपिण्डान् अनुद्धृत्य न स्नायात् परवारिणि ॥ २२१.१३८ ॥
- २२१.१३९/१स्नायीत देवभातेषु गङ्गाङ्गदसरित्सु य ।
 २२१.१३९/२नोधानादौ विकालेषु प्राज्ञस्तिष्ठेत् कदायन ॥ २२१.१३९ ॥
- २२१.१४०/१नालपेञ्जनविद्विष्टान् वीरलीनास्तथा स्त्रियः ।
 २२१.१४०/२देवतापितृसंस्थास्र्ग+ । यज्विसंन्यासिनिन्दकैः ॥ २२१.१४० ॥
- २२१.१४१/१कृत्वा तु स्पर्शनालापं शुध्यत्यर्कवलोकनात् ।
 २२१.१४१/२अवलोक्य तथोदक्यां संन्यस्तं पतितं शवम् ॥ २२१.१४१ ॥
- २२१.१४२/१विधर्मिसूतिकाषण्ड+ । विवस्त्रान्त्यावसायिनः ।
 २२१.१४२/२मृतनिर्यातकांश्चैव परदारताश्च ये ॥ २२१.१४२ ॥
- २२१.१४३/१अेतद् अेव छि कर्तव्यं प्राज्ञैः शोधनमात्मनः ।

२२१.१४३/२अभोज्यभिक्षुपाप्माएऽ+ ंआर्जारभरकुक्कुटान् ॥ २२१.१४३ ॥

२२१.१४४/१पतितापविध्ययाएऽाल+ ंऋताडारांश्च धर्मवित् ।

२२१.१४४/२संस्पृश्य शुध्यते स्नानाद् उदक्याग्रामशूकरौ ॥ २२१.१४४ ॥

२२१.१४५/१तद्भय्य सूतिकाशौच+ । दूषितौ पुरुषावपि ।

२२१.१४५/२यस्य यानुद्विनं ङानिर्गुडे नित्यस्य कर्मणः ॥ २२१.१४५ ॥

२२१.१४६/१यश्च ब्राह्मणसंत्यक्तः डिम्बिषाशी नराधमः ।

२२१.१४६/२नित्यस्य कर्मणो ङानिं न कुर्वीत कदाचन ॥ २२१.१४६ ॥

२२१.१४७/१तस्य त्वकराणं वक्ष्ये डेवलं मृतजन्मसु ।

२२१.१४७/२एशाळं ब्राह्मणस्तिष्ठेद् दानडोमविवर्जितः ॥ २२१.१४७ ॥

२२१.१४८/१क्षत्रियो द्वादशाळं च वैश्यो मासार्धमेव च ।

२२१.१४८/२शूद्रश्च मासमासीत निजकर्मविवर्जितः ॥ २२१.१४८ ॥

२२१.१४९/१ततः परं निजं कर्म कुर्युः सर्वे यथोचितम् ।

२२१.१४९/२प्रेताय सलिलं देयं बहिर्गत्वा तु गोत्रकैः ॥ २२१.१४९ ॥

२२१.१५०/१प्रथमेऽह्नि यतुर्ये च सप्तमे नवमे तथा ।

२२१.१५०/२तस्यास्थिसंययः कार्यश्चतुर्थेऽहनि गोत्रकैः ॥ २२१.१५० ॥

२२१.१५१/१उर्ध्वं संययनात् तेषामङ्गस्पृशो विधीयते ।

२२१.१५१/२गोत्रकैस्तु ङियाः सर्वाः कार्याः संययनात् परम् ॥ २२१.१५१ ॥

२२१.१५२/१स्पर्शं येव सपिण्डानां मृताहनि तथोभयोः ।

२२१.१५२/२अन्वर्थमिच्छया शस्त्र+ । रज्जुबन्धनवह्निषु ॥ २२१.१५२ ॥

२२१.१५३/१विषप्रतापादिमृते प्रायानाशक्योरपि ।

२२१.१५३/२भाले देशान्तरस्थे च तथा प्रप्रजिते मृते ॥ २२१.१५३ ॥

२२१.१५४/१सद्यः शौचं मनुष्याणां त्र्यहमुक्तमशौचकम् ।

२२१.१५४/२सपिण्डानां सपिण्डस्तु मृतेऽन्यस्मिन् मृतो यद्वि ॥ २२१.१५४ ॥

२२१.१५५/१पूर्वशौचं समाप्यातं कार्यास्तत्र द्विनङ्कियाः ।

२२१.१५५/२अेष येव विधिर्दृष्टो जन्मन्यपि हि सूतके ॥ २२१.१५५ ॥

२२१.१५६/१सपिण्डानां सपिण्डेषु यथावत् सोदकेषु च ।

२२१.१५६/२पुत्रे जाते पितुः स्नानं सचैलस्य विधीयते ॥ २२१.१५६ ॥

- २२९.१५७/१तत्रापि यद्वि वान्यस्मिन् अनुयातस्ततः परम् ।
 २२९.१५७/२तत्रापि शुद्धिरुद्विता पूर्वजन्मतो द्विनैः ॥ २२९.१५७ ॥
- २२९.१५८/१६शद्वाष्टमासार्धं ंआससंभ्यैर्दिनेर्गतैः ।
 २२९.१५८/२स्वाः स्वाः कर्मक्रियाः कुर्युः सर्वे वार्णा यथाविधि ॥ २२९.१५८ ॥
- २२९.१५९/१प्रेतमुद्दिश्य कर्तव्यमेकोद्दिष्टमतः परम् ।
 २२९.१५९/२दानानि यैव देयानि ब्राह्मणोभ्यो मनीषिभिः ॥ २२९.१५९ ॥
- २२९.१६०/१यद् यद् षष्ठतमं लोके यथास्य दयितं गृहे ।
 २२९.१६०/२तत् तद् गुणवते देयं तद् अेवाक्षयमिच्छता ॥ २२९.१६० ॥
- २२९.१६१/१पूर्वैस्तु द्विवसैः स्पृष्ट्वा सलिलं वाडनायुधैः ।
 २२९.१६१/२दत्तप्रेतोदपिण्डाश्च सर्वे वार्णाः कृतक्रियाः ॥ २२९.१६१ ॥
- २२९.१६२/१कुर्युः समग्राः शुचिनः परत्रेड य भूतये ।
 २२९.१६२/२अध्येतव्या त्रयी नित्यं भवितव्यं विपश्चिता ॥ २२९.१६२ ॥
- २२९.१६३/१धर्मतो धनमाडार्यं यष्टव्यं यापि यत्नतः ।
 २२९.१६३/२येन प्रकुपितो नात्मा जुगुप्सामेति भो द्विजाः ॥ २२९.१६३ ॥
- २२९.१६४/१तत् कर्तव्यमशङ्केन यन् न गोप्यं मडाज्जैः ।
 २२९.१६४/२अेवमाचरतो विप्राः पुरुषस्य गृहे सतः ॥ २२९.१६४ ॥
- २२९.१६५/१धर्मार्थकामं सम्प्राप्य परत्रेड य शोभनम् ।
 २२९.१६५/२ष्टं रडस्यमायुष्यं धन्यं बुद्धिविवर्धनम् ॥ २२९.१६५ ॥
- २२९.१६६/१सर्वपापडरं पुण्यं श्रीपुष्ट्यारोग्यदं शिवम् ।
 २२९.१६६/२यशःकीर्तिप्रदं नृणां तेजोभलविवर्धनम् ॥ २२९.१६६ ॥
- २२९.१६७/१अनुष्ठेयं सदा पुम्भिः स्वर्गसाधनमुत्तमम् ।
 २२९.१६७/२ब्राह्मणैः क्षत्रियैर्वैश्यैः शूद्रैश्च मुनिसत्तमाः ॥ २२९.१६७ ॥
- २२९.१६८/१ज्ञातव्यं सुप्रयत्नेन सम्यक् श्रेयोभिकाङ्क्षिभिः ।
 २२९.१६८/२ज्ञातवैव यः सदा कालमनुष्ठानं करोति वै ॥ २२९.१६८ ॥
- २२९.१६९/१सर्वपापविनिर्मुक्तः स्वर्गलोके मडीयते ।
 २२९.१६९/२सारात् सारतरं येदमाभ्यातं द्विजसत्तमाः ॥ २२९.१६९ ॥
- २२९.१७०/१श्रुतिस्मृत्युदितं धर्मं न देयं यस्य कस्यचित् ।
 २२९.१७०/२न नास्तिकाय दातव्यं न दृष्टमतये द्विजाः ।

- २२१.१७०/३न दाम्भिकाय भूर्भयि न कुतर्कप्रलापिने ॥ २२१.१७० ॥
- २२२.१/१मुनय त्रियुः । श्रोतुमिच्छामहे ब्रह्मन् वर्णधर्मान् विशेषतः ।
- २२२.१/२यतुराश्रमधर्माश्च द्विजवर्यं ब्रवीहि तान् ॥ २२२.१ ॥
- २२२.२/१व्यास उवाच । ब्राह्मणक्षत्रियविशां शूद्राणां च यथाङ्गम् ।
- २२२.२/२शृणुध्वं संयता भूत्वा वर्णधर्मान् मयोदितान् ॥ २२२.२ ॥
- २२२.३/१दानदयातपोदिवन । यज्ञस्वाध्यायतत्परः ।
- २२२.३/२नित्योदकी भवेद् विप्रः कुर्याख्यात्रिपरिग्रहम् ॥ २२२.३ ॥
- २२२.४/१वृत्त्यर्थं याजयेत् त्वन्यान् द्विजान् अध्यापयेत् तथा ।
- २२२.४/२कुर्यात् प्रतिग्रहादानं यज्ञार्थं ज्ञानतो द्विजाः ॥ २२२.४ ॥
- २२२.५/१सर्वलोकहितं कुर्यान् नाडितं कस्यचिद् द्विजाः ।
- २२२.५/२मैत्री समस्तसत्त्वेषु ब्राह्मणस्योत्तमं धनम् ॥ २२२.५ ॥
- २२२.६/१गवि रत्ने च पारश्वे समबुद्धिर्भवेद् द्विजाः ।
- २२२.६/२ऋतावभिगमः पत्न्यां शस्यते वास्य भो द्विजाः ॥ २२२.६ ॥
- २२२.७/१दानानि दद्याद् षष्ठातो द्विजेभ्यः क्षत्रियोऽपि हि ।
- २२२.७/२यज्ञेभ्य विविधैर्यज्ञैरधीयीत य भो द्विजाः ॥ २२२.७ ॥
- २२२.८/१शस्त्राञ्चो महीरक्षा प्रवरा तस्य ञ्चुविका ।
- २२२.८/२तस्यापि प्रथमे कल्पे पृथिवीपरिपालनम् ॥ २२२.८ ॥
- २२२.९/१धरित्रीपालनेनैव कृतकृत्या नराधिपाः ।
- २२२.९/२भवन्ति नृपते रक्षा यतो यज्ञादिकर्मणाम् ॥ २२२.९ ॥
- २२२.१०/१दुष्टानां शासनाद् राज्ञा शिष्टानां परिपालनात् ।
- २२२.१०/२प्राप्तोत्यभिमतांल्लोकान् वर्णसंस्थापको नृपः ॥ २२२.१० ॥
- २२२.११/१पाशुपाल्यं वणिज्यां च कृषिं च मुनिसत्तमाः ।
- २२२.११/२वैश्याय ञ्चुविकां ब्रह्मा ददौ लोकपितामहः ॥ २२२.११ ॥
- २२२.१२/१तस्याध्ययनं यज्ञो दानं धर्मश्च शस्यते ।
- २२२.१२/२नित्यनैमित्तिकादीनामनुष्ठानं च कर्मणाम् ॥ २२२.१२ ॥
- २२२.१३/१द्विजातिसंश्रयं कर्म तदर्थं तेन पोषणम् ।
- २२२.१३/२कयिकयज्ञैर्वापि धनैः कारुण्यैस्तु वा ॥ २२२.१३ ॥

- २२२.१४/१६ानं दद्याच्च शूद्रोऽपि पाक्यज्ञैर्यजेत य ।
 २२२.१४/२पित्र्यादिकं य वै सर्वं शूद्रः कुर्वीत तेन वै ॥ २२२.१४ ॥
- २२२.१५/१भृत्यादिभरणार्थाय सर्वेषां य परिग्रहाः ।
 २२२.१५/२ऋतुकालाभिगमनं स्वदारेषु द्विजोत्तमाः ॥ २२२.१५ ॥
- २२२.१६/१६या समस्तभूतेषु तितिक्षा नाभिमानिता ।
 २२२.१६/२सत्यं शौचमनायासो मङ्गलं प्रियवादिता ॥ २२२.१६ ॥
- २२२.१७/१मैत्री शैवास्पृहा तद्द्रु अकार्पाण्यं द्विजोत्तमाः ।
 २२२.१७/२अनसूया य सामान्या वार्णानां कथिता गुणाः ॥ २२२.१७ ॥
- २२२.१८/१आश्रमाणां य सर्वेषामेते सामान्यलक्षणाः ।
 २२२.१८/२गुणास्तथोपधर्माश्च विप्रादीनामिमे द्विजाः ॥ २२२.१८ ॥
- २२२.१९/१क्षात्रं कर्म द्विजस्योक्तं वैश्यकर्म तथापदि ।
 २२२.१९/२राजन्त्यस्य य वैश्योक्तं शूद्रकर्माणि चैतयोः ॥ २२२.१९ ॥
- २२२.२०/१ससामर्थ्यं सति त्याज्यमुभाभ्यामपि य द्विजाः ।
 २२२.२०/२तद् अवापदि कर्तव्यं न कुर्यात् कर्मसंकरम् ॥ २२२.२० ॥
- २२२.२१/१द्यते कथिता विप्रा वर्णधर्मा मयाद्य वै ।
 २२२.२१/२धर्माश्रमिणां सम्यग् ब्रुवतोऽपि निबोधत ॥ २२२.२१ ॥
- २२२.२२/१बालः कृतोपनयनो वेदाढरणात्परः ।
 २२२.२२/२गुरोर्गळे वसन् विप्रा ब्रह्मचारी समाहितः ॥ २२२.२२ ॥
- २२२.२३/१शौचाचारस्तत्र कार्यं शुश्रूषणं गुरोः ।
 २२२.२३/२प्रतानि यरता ग्राह्यो वेदश्च कृतबुद्धिना ॥ २२२.२३ ॥
- २२२.२४/१उभे संध्ये रविं विप्रास्तथैवाग्निं समाहितः ।
 २२२.२४/२उपतिष्ठेत् तथा कुर्याद् गुरोरप्यभिवानम् ॥ २२२.२४ ॥
- २२२.२५/१स्थिते तिष्ठेद् प्रजेद् याति नीचैरासीत यासिते ।
 २२२.२५/२शिष्यो गुरौ द्विजश्रेष्ठाः प्रतिकूलं य संत्यजेत् ॥ २२२.२५ ॥
- २२२.२६/१तेनैवोक्तं पठेद् वेदं नान्यचित्तः पुरस्थितः ।
 २२२.२६/२अनुज्ञातं य भिक्षान्नमश्रीयाद् गुरुणा ततः ॥ २२२.२६ ॥
- २२२.२७/१अवगाडेद् अपः पूर्वमाचार्येणावगाहिताः ।
 २२२.२७/२समिज्जलादिकं यास्य कल्यकल्यमुपानयेत् ॥ २२२.२७ ॥

- २२२.२८/१गृहीतग्राह्यवेदश्च ततोऽनुष्णामवाप्य वै ।
 २२२.२८/२गार्हस्थ्यमावसेत् प्राज्ञो निष्यन्नगुरुनिष्कृतिः ॥ २२२.२८ ॥
- २२२.२९/१विधिनावामदारस्तु धनं प्राप्य स्वकर्मणा ।
 २२२.२९/२गृहस्थकार्यमपिलं कुर्याद् विप्राः स्वशक्तितः ॥ २२२.२९ ॥
- २२२.३०/१निवर्षिणः पितृन् अर्थ्यं यज्ञैर्देवांस्तथातिथीन् ।
 २२२.३०/२अन्नैर्भूर्नीश्च स्वाध्यायैरपत्येन प्रजापतिम् ॥ २२२.३० ॥
- २२२.३१/१बलिकर्मणा भूतानि वाकसत्येनापिलं जगत् ।
 २२२.३१/२प्राप्नोति लोकान् पुरुषो निजकर्मसमार्जितान् ॥ २२२.३१ ॥
- २२२.३२/१भिक्षाभुजश्च ये केचित् परिप्राड् अष्टम्यारिणः ।
 २२२.३२/२तेऽप्यत्र प्रतिष्ठन्ति गार्हस्थ्यं तेन वै परम् ॥ २२२.३२ ॥
- २२२.३३/१वेदाडरणकार्येण तीर्थस्नानाय च द्विजाः ।
 २२२.३३/२अटन्ति वसुधां विप्राः पृथिवीदर्शनाय च ॥ २२२.३३ ॥
- २२२.३४/१अनिकेता ष्यनाडारा ये तु सायंगृडास्तु ते ।
 २२२.३४/२तेषां गृहस्थः सततं प्रतिष्ठा योनिरुच्यते ॥ २२२.३४ ॥
- २२२.३५/१तेषां स्वागतदानानि वक्तव्यं मधुरं सदा ।
 २२२.३५/२गृडागतानां दद्याथ्य शयनासनभोजनम् ॥ २२२.३५ ॥
- २२२.३६/१अतिथिर्यस्य भग्नाशो गृडात् प्रतिनिवर्तते ।
 २२२.३६/२स दत्त्वा दृष्ट्वं तस्मै पुण्यमादाय गच्छति ॥ २२२.३६ ॥
- २२२.३७/१अवज्ञानमहंकारो धम्मश्चापि गृहे सतः ।
 २२२.३७/२परिवाद्योपघातौ च पारुष्यं च न शस्यते ॥ २२२.३७ ॥
- २२२.३८/१यश्च सम्यक् करोत्येवं गृहस्थः परमं विधिम् ।
 २२२.३८/२सर्वबन्धविनिर्मुक्तो लोकान् आप्नोति योत्तमान् ॥ २२२.३८ ॥
- २२२.३९/१वयःपरिणतौ विप्राः कृतकृत्यो गृडाश्रमी ।
 २२२.३९/२पुत्रेषु भार्या निक्षिप्य वनं गच्छेत् सडैव वा ॥ २२२.३९ ॥
- २२२.४०/१पार्श्वमूलकृलाडारः केशश्मश्रुजटाधरः ।
 २२२.४०/२भूमिशायी भवेत् तत्र मुनिः सर्वातिथिर्द्विजाः ॥ २२२.४० ॥
- २२२.४१/१यर्मकाशकुशैः कुर्यात् परिधानोत्तरीयके ।

- २२२.४१/२तद्द्रत् त्रिषवणं स्नानं शस्तमस्य द्विजोत्तमाः ॥ २२२.४१ ॥
- २२२.४२/१देवताभ्यर्थनं ङोमः सर्वाभ्यागतपूजनम् ।
- २२२.४२/२भिक्षा बलिप्रदानं तु शस्तमस्य प्रशस्यते ॥ २२२.४२ ॥
- २२२.४३/१वन्यस्नेहेन गात्राणामभ्यङ्गश्चापि शस्यते ।
- २२२.४३/२तपस्या तस्य विप्रेन्द्राः शीतोष्णादिसिद्धिषुता ॥ २२२.४३ ॥
- २२२.४४/१यस्त्वेता नियतश्चर्या वानप्रस्थश्चरेन् मुनिः ।
- २२२.४४/२स दडत्यग्निवद् दोषाग् जयेल्लोकांश्च शाश्वतान् ॥ २२२.४४ ॥
- २२२.४५/१यतुर्थश्चाश्रमो भिक्षोः प्रोच्यते यो मनीषिभिः ।
- २२२.४५/२तस्य स्वतृपं गदतो बुध्यध्वं मम सत्तमाः ॥ २२२.४५ ॥
- २२२.४६/१पुत्रद्रव्यकलत्रेषु त्यजेत् स्नेहं द्विजोत्तमाः ।
- २२२.४६/२यतुर्थमाश्रमस्थानं गच्छेन् निर्धूतमत्सरः ॥ २२२.४६ ॥
- २२२.४७/१त्रैर्लोकंस्त्यजेत् सर्वान् आरम्भान् द्विजसत्तमाः ।
- २२२.४७/२मित्रादिषु समो मैत्रः समस्तेष्वेव जन्तुषु ॥ २२२.४७ ॥
- २२२.४८/१जरायुजाण्डजादीनां वाङ्मनःकर्मभिः क्वचित् ।
- २२२.४८/२युक्तः कुर्वीत न द्रोहं सर्वसङ्गांश्च वर्जयेत् ॥ २२२.४८ ॥
- २२२.४९/१अकरत्रस्थितिर्ग्रामे पञ्चरात्रस्थितिः पुरे ।
- २२२.४९/२तथा प्रीतिर्न तिर्यक्षु द्वेषो वा नास्य जायते ॥ २२२.४९ ॥
- २२२.५०/१प्राणायामानिमित्तं च व्यङ्गारेऽमुक्तवज्जने ।
- २२२.५०/२काले प्रशस्तवर्णानां भिक्षार्थी पर्यटेद् गृहान् ॥ २२२.५० ॥
- २२२.५१/१अलाभे न विषादी स्यात्लाभे नैव च लर्षयेत् ।
- २२२.५१/२प्राणायामिकमात्रः स्थान् मात्रासङ्गाद् विनिर्गतः ॥ २२२.५१ ॥
- २२२.५२/१अतिपूजितवाभांस्तु जुगुप्सं यैव सर्वतः ।
- २२२.५२/२अतिपूजितवाभैस्तु यतिर्मुक्तोऽपि बध्यते ॥ २२२.५२ ॥
- २२२.५३/१कामः क्रोधस्तथा धर्षो लोभमोहाद्यश्च ये ।
- २२२.५३/२तांस्तु दोषान् परित्यज्य परिव्राण् निर्भमो भवेत् ॥ २२२.५३ ॥
- २२२.५४/१अभयं सर्वसत्त्वेभ्यो दत्त्वा यश्चरते मडीम् ।
- २२२.५४/२तस्य देहाद् विमुक्तस्य भयं नोत्पद्यते क्वचित् ॥ २२२.५४ ॥

- २२२.५५/१कृत्वाग्निदोत्रं स्वशरीरसंस्थम् ।
 २२२.५५/२शारीरमग्निं स्वमुपे जुडोति ।
 २२२.५५/३विप्रस्तु भिक्षोपगतैर्द्विर्विभिक्षु ।
 २२२.५५/४यिताग्निना स प्रजति स्म लोकान् ॥ २२२.५५ ॥
 २२२.५६/१भोक्षाश्रमं यश्चरते यथोक्तम् ।
 २२२.५६/२शुचिश्च संकल्पितबुद्धियुक्तः ।
 २२२.५६/३अनिन्दनं ज्योतिरिव प्रशान्तम् ।
 २२२.५६/४स ब्रह्मलोकं प्रजति द्विजातिः ॥ २२२.५६ ॥
 २२३.१/१मुनय ऋष्युः । सर्वज्ञस्त्वं मडाभाग सर्वभूतहिते रतः ।
 २२३.१/२भूतं भव्यं भविष्यं च न तेऽस्त्यविदितं मुने ॥ २२३.१ ॥
 २२३.२/१कर्मणा केन वर्णानामधमा जायते गतिः ।
 २२३.२/२उत्तमा च भवेत् केन ब्रूहि तेषां मडामते ॥ २२३.२ ॥
 २२३.३/१शूद्रस्तु कर्मणा केन ब्राह्मणत्वं च गच्छति ।
 २२३.३/२श्रोतुमिच्छामहे केन ब्राह्मणः शूद्रतामियात् ॥ २२३.३ ॥
 २२३.४/१व्यास उवाच । डिमवच्छिपरे रभ्ये नानाधातुविभूषिते ।
 २२३.४/२नानाद्रुमलताकीर्णौ नानाश्चर्यसमन्विते ॥ २२३.४ ॥
 २२३.५/१तत्र स्थितं मडादेवं त्रिपुरघ्नं त्रिलोचनम् ।
 २२३.५/२शैलराजसुता देवी प्रणिपत्य सुरेश्वरम् ॥ २२३.५ ॥
 २२३.६/१एतं प्रश्नं पुरा विप्रा अपृच्छय्यारुलोचना ।
 २२३.६/२तद् अहं सम्प्रवक्ष्यामि शृणुष्व मम सत्तमाः ॥ २२३.६ ॥
 २२३.७/१उभोवाच । भगवन् भगनेत्रघ्न पूषणो दन्तविनाशन ।
 २२३.७/२दक्षकतुलर त्र्यक्ष संशयो मे मडान् अयम् ॥ २२३.७ ॥
 २२३.८/१यातुर्वर्ष्यं भगवता पूर्वं सृष्टं स्वयम्भुवा ।
 २२३.८/२केन कर्मविपाकेन वैश्यो गच्छति शूद्रताम् ॥ २२३.८ ॥
 २२३.९/१वैश्यो वा क्षत्रियः केन द्विजो वा क्षत्रियो भवेत् ।
 २२३.९/२प्रतिलोमे कथं देव शक्यो धर्मो निवर्तितुम् ॥ २२३.९ ॥
 २२३.१०/१केन वा कर्मणा विप्रः शूद्रयोर्नौ प्रजायते ।
 २२३.१०/२क्षत्रियः शूद्रतामेति केन वा कर्मणा विभो ॥ २२३.१० ॥

- २२३.११/१अेतं मे संशयं देव वद भूतपतेऽनघ ।
 २२३.११/२त्रयो वार्णाः प्रकृत्येह कथं ब्राह्मण्यमाप्नुयुः ॥ २२३.११ ॥
- २२३.१२/१शिव उवाच । ब्राह्मण्यं देवि दुष्प्रापं निसर्गाद् ब्राह्मणः शुभे ।
 २२३.१२/२क्षत्रियो वैश्यशूद्रौ वा निसर्गाद् धृति मे मतिः ॥ २२३.१२ ॥
- २२३.१३/१कर्माणां दुष्कृतेनेह स्थानाद् भ्रश्यति स द्विजः ।
 २२३.१३/२श्रेष्ठे वर्णमनुप्राप्य तस्माद् आक्षिप्यते पुनः ॥ २२३.१३ ॥
- २२३.१४/१स्थितो ब्राह्मणधर्मेण ब्राह्मण्यमुपजुवति ।
 २२३.१४/२क्षत्रियो वाथ वैश्यो वा ब्रह्मभूयं स गच्छति ॥ २२३.१४ ॥
- २२३.१५/१यश्च विप्रत्वमुत्सृज्य क्षत्रधर्मान् निषेवते ।
 २२३.१५/२ब्राह्मण्यात् स परिभ्रष्टः क्षत्रयोर्नौ प्रजायते ॥ २२३.१५ ॥
- २२३.१६/१वैश्यकर्म य यो विप्रो लोभमोहव्यपाश्रयः ।
 २२३.१६/२ब्राह्मण्यं दुर्लभं प्राप्य करोत्यल्पमतिः सदा ॥ २२३.१६ ॥
- २२३.१७/१स द्विजे वैश्यतामेति वैश्यो वा शूद्रतामियात् ।
 २२३.१७/२स्वधर्मात् प्रच्युतो विप्रस्ततः शूद्रत्वमाप्नुयात् ॥ २२३.१७ ॥
- २२३.१८/१तत्रासौ निरयं प्राप्नो वर्णभ्रष्टो बलिष्कृतः ।
 २२३.१८/२ब्रह्मलोकात् परिभ्रष्टः शूद्रयोर्नौ प्रजायते ॥ २२३.१८ ॥
- २२३.१९/१क्षत्रियो वा महाभागे वैश्यो वा धर्मचारिणि ।
 २२३.१९/२स्वानि कर्माण्यपाकृत्य शूद्रकर्म निषेवते ॥ २२३.१९ ॥
- २२३.२०/१स्वस्थानात् स परिभ्रष्टो वर्णसंकरतां गतः ।
 २२३.२०/२ब्राह्मणः क्षत्रियो वैश्यः शूद्रत्वं याति तादृशः ॥ २२३.२० ॥
- २२३.२१/१यस्तु शूद्रः स्वधर्मेण ज्ञानविज्ञानवाञ् शुचिः ।
 २२३.२१/२धर्मज्ञो धर्मनिरतः स धर्मकृलमश्नुते ॥ २२३.२१ ॥
- २२३.२२/१धृष्टं यैवापरं देवि ब्रह्मणा समुदाहृतम् ।
 २२३.२२/२अध्यात्मं नैष्ठिकी सिद्धिर्धर्मकामैर्निषेव्यते ॥ २२३.२२ ॥
- २२३.२३/१उग्रान्नं गर्हितं देवि गणान्नं श्राद्धसूतकम् ।
 २२३.२३/२घृष्टान्नं नैव भोक्तव्यं शूद्रान्नं नैव वा क्वचित् ॥ २२३.२३ ॥
- २२३.२४/१शूद्रान्नं गर्हितं देवि सदा देवैर्महात्मभिः ।
 २२३.२४/२पितामहमुज्ज्वल्यं प्रमाणागिति मे मतिः ॥ २२३.२४ ॥

- २२३.३८/२गृहस्थप्रतमातिष्ठन् द्विकालकृतभोजनः ॥ २२३.३८ ॥
- २२३.३८/१शेषाशी विजिताहारो निष्कामो निरुद्वेगः ।
- २२३.३८/२अग्निहोत्रमुपासीनो जुह्वानश्च यथाविधि ॥ २२३.३८ ॥
- २२३.४०/१सर्वातिथ्यमुपातिष्ठन् शेषान्नकृतभोजनः ।
- २२३.४०/२त्रेताग्निमानविहितं वैश्यो भवति य द्विजः ॥ २२३.४० ॥
- २२३.४१/१स वैश्यः क्षत्रियकुले शुचिर्महति जायते ।
- २२३.४१/२स वैश्यः क्षत्रियो जातो जन्मप्रभृति संस्कृतः ॥ २२३.४१ ॥
- २२३.४२/१उपनीतो प्रतपरो द्विजो भवति संस्कृतः ।
- २२३.४२/२ददाति यजते यज्ञैः समृद्धैरामदक्षिणैः ॥ २२३.४२ ॥
- २२३.४३/१अधीत्य स्वर्गमन्विच्छंस्त्रेताग्निशरणः सदा ।
- २२३.४३/२आर्द्रं उस्तप्रदो नित्यं प्रजा धर्मेषु पालयन् ॥ २२३.४३ ॥
- २२३.४४/१सत्यः सत्यानि कुरुते नित्यं यः शुद्धिदर्शनः ।
- २२३.४४/२धर्मदण्डेन निर्दग्धो धर्मकार्यसाधकः ॥ २२३.४४ ॥
- २२३.४५/१यन्त्रितः कार्यकरणैः षड्भागकृतलक्षणः ।
- २२३.४५/२आभ्यधर्मान् न सेवेत स्वच्छन्देनार्थकोविदः ॥ २२३.४५ ॥
- २२३.४६/१ऋतुकाले तु धर्मात्मा पत्नीमुपाश्रयेत् सदा ।
- २२३.४६/२सद्योपवासी नियतः स्वाध्यायनिरतः शुचिः ॥ २२३.४६ ॥
- २२३.४७/१वडिस्कान्तरिते नित्यं शयानोऽस्ति सदा गृहे ।
- २२३.४७/२सर्वातिथ्यं त्रिवर्गस्य कुर्वाणः सुमनाः सदा ॥ २२३.४७ ॥
- २२३.४८/१शुद्धाणां यात्रकामानां नित्यं सिद्धमिति भ्रुवन् ।
- २२३.४८/२स्वार्थाद् वा यद्वि वा कामान् न किञ्चिद् उपलक्षयेत् ॥ २२३.४८ ॥
- २२३.४९/१पितृवातिथिकृते साधनं कुरुते य यत् ।
- २२३.४९/२स्ववेश्मनि यथान्यायमुपास्ते भैक्षमेव य ॥ २२३.४९ ॥
- २२३.५०/१द्विकालमग्निहोत्रं य जुह्वानो वै यथाविधि ।
- २२३.५०/२गोब्राह्मणखितार्थाय रणे याभिमुभो हतः ॥ २२३.५० ॥
- २२३.५१/१त्रेताग्निमन्त्रपूतेन समाविश्य द्विजो भवेत् ।
- २२३.५१/२ज्ञानविज्ञानसम्पन्नः संस्कृतो वेदपारगः ॥ २२३.५१ ॥

- २२३.५२/१वैश्वो भवति धर्मात्मा क्षत्रियः स्वेन कर्मणा ।
 २२३.५२/२अेतैः कर्मकृत्वैर्देवि न्यूनजातिकुलोद्भवः ॥ २२३.५२ ॥
- २२३.५३/१शूद्रोऽप्यागमसम्पन्नो द्विजो भवति संस्कृतः ।
 २२३.५३/२ब्राह्मणो वाप्यसद्भूतः सर्वसंकरभोजनः ॥ २२३.५३ ॥
- २२३.५४/१स ब्राह्मण्यं समुत्सृज्य शूद्रो भवति तादृशः ।
 २२३.५४/२कर्मभिः शुचिभिर्देवी शुद्धात्मा विजितेन्द्रियः ॥ २२३.५४ ॥
- २२३.५५/१शूद्रोऽपि द्विजवत् सेव्य इति ब्रह्माब्रवीत् स्वयम् ।
 २२३.५५/२स्वभावकर्मणा चैव यत्र शूद्रोऽधितिष्ठति ॥ २२३.५५ ॥
- २२३.५६/१विशुद्धः स द्विजातिभ्यो विज्ञेय इति मे मतिः ।
 २२३.५६/२न योनिर्नापि संस्कारो न श्रुतिर्न च संततिः ॥ २२३.५६ ॥
- २२३.५७/१कारणानि द्विजत्वस्य वृत्तमेव तु कारणम् ।
 २२३.५७/२सर्वोऽयं ब्राह्मणो लोके वृत्तेन तु विधीयते ॥ २२३.५७ ॥
- २२३.५८/१वृत्ते स्थितश्च शूद्रोऽपि ब्राह्मणत्वं च गच्छति ।
 २२३.५८/२ब्रह्मस्वभावः सुश्रोणि समः सर्वत्र मे मतः ॥ २२३.५८ ॥
- २२३.५९/१निर्गुणं निर्मलं ब्रह्म यत्र तिष्ठति स द्विजः ।
 २२३.५९/२अेतै ये विमला देवि स्थानभावनिर्दर्शकाः ॥ २२३.५९ ॥
- २२३.६०/१स्वयं च वरदेनोक्ता ब्रह्मणा सृजता प्रजाः ।
 २२३.६०/२ब्रह्मणो हि मडत् क्षेत्रं लोके यरति पादवत् ॥ २२३.६० ॥
- २२३.६१/१यत् तत्र बीजं पतति सा कृषिः प्रेत्य भाविनी ।
 २२३.६१/२संतुष्टेन सदा भाव्यं सत्पथालम्बिना सदा ॥ २२३.६१ ॥
- २२३.६२/१ब्राह्मं हि मार्गमाकम्य वर्तितव्यं बुभूषता ।
 २२३.६२/२संछिताध्यायिना भाव्यं गृहे वै गृहमेधिना ॥ २२३.६२ ॥
- २२३.६३/१नित्यं स्वाध्याययुक्तेन न याध्ययनशुविना ।
 २२३.६३/२अेवम्भूतो हि यो विप्रः सततं सत्ये स्थितः ॥ २२३.६३ ॥
- २२३.६४/१आछिताग्निरधीयानो ब्रह्मभूयाय कल्पते ।
 २२३.६४/२ब्राह्मण्यं देवि सम्प्राप्य रक्षितव्यं यतात्मना ॥ २२३.६४ ॥
- २२३.६५/१योनिप्रतिग्रहादानैः कर्मभिश्च शुचिस्मिते ।
 २२३.६५/२अेतत् ते गुड्यमाभ्यातं यथा शूद्रो भवेद् द्विजः ।

२२३.६५/३ब्राह्मणो वा व्युतो धर्माद् यथा शूद्रत्वमाप्नुयात् ॥ २२३.६५ ॥

२२४.१/१उमोवाय । भगवन् सर्वभूतेश सुरासुरनमस्कृत ।

२२४.१/२धर्माधर्मं नृणां देव ब्रूहि मे संशयं विभो ॥ २२४.१ ॥

२२४.२/१कर्मणा मनसा वाया त्रिविधैर्द्विभिः सदा ।

२२४.२/२बध्यन्ते बन्धनैः कैर्वा मुच्यन्ते वा कथं वद ॥ २२४.२ ॥

२२४.३/१केन शीलेन वै देव कर्मणा कीदृशेन वा ।

२२४.३/२समायारैर्गुणैः कैर्वा स्वर्गं यान्तीह मानवाः ॥ २२४.३ ॥

२२४.४/१शिव उवाच । देवि धर्मार्थतत्त्वज्ञे धर्मनित्ये उभे सदा ।

२२४.४/२सर्वप्राणिहितः प्रश्नः श्रूयतां बुद्धिवर्धनः ॥ २२४.४ ॥

२२४.५/१सत्यधर्मरताः शान्ताः सर्वविद्गुणविवर्जिताः ।

२२४.५/२नाधर्मेषु न धर्मेषु बध्यन्ते छिन्नसंशयाः ॥ २२४.५ ॥

२२४.६/१प्रलयोत्पत्तितत्त्वज्ञाः सर्वज्ञाः सर्वदर्शिनः ।

२२४.६/२वीतरागा विमुच्यन्ते पुरुषाः कर्मबन्धनैः ॥ २२४.६ ॥

२२४.७/१कर्मणा मनसा वाया ये न क्षिंसन्ति किञ्चन ।

२२४.७/२ये न मज्जन्ति कस्मिंश्चित् ते न भङ्गन्ति कर्मभिः ॥ २२४.७ ॥

२२४.८/१प्राणतिपाताद् विरताः शीलवन्तो दयान्विताः ।

२२४.८/२तुल्यद्वेष्यप्रिया दान्ता मुच्यन्ते कर्मबन्धनैः ॥ २२४.८ ॥

२२४.९/१सर्वभूतदयावन्तो विश्वास्याः सर्वजन्तुषु ।

२२४.९/२त्यक्तद्विषसमायारास्ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.९ ॥

२२४.१०/१परस्वनिर्ममा नित्यं परदारविवर्जिताः ।

२२४.१०/२धर्मलब्धार्थलोक्तास्ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.१० ॥

२२४.११/१मातृवत् स्वसृवञ्चैव नित्यं दृढितुवञ्च ये ।

२२४.११/२परदारेषु वर्तन्ते ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.११ ॥

२२४.१२/१स्वदारनिरता ये य ऋतुकालाभिगामिनः ।

२२४.१२/२अग्राम्यसुभोगाश्च ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.१२ ॥

२२४.१३/१स्तैन्यान् निवृत्ताः सततं संतुष्टाः स्वधनेन य ।

२२४.१३/२स्वभाग्यान्पुण्यवन्ति ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.१३ ॥

- २२४.१४/१परदादेषु ये नित्यं यास्त्रिावृतलोचनः ।
 २२४.१४/२जितेन्द्रियाः शीलपरास्ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.१४ ॥
- २२४.१५/१अेष दैवकृतो मार्गः सेवितव्यः सदा नरैः ।
 २२४.१५/२अकषायकृतश्चैव मार्गः सेव्यः सदा बुधैः ॥ २२४.१५ ॥
- २२४.१६/१अवृथापकृतश्चैव मार्गः सेव्यः सदा बुधैः ।
 २२४.१६/२दानकर्मतपोयुक्तः शीलशौचयथात्मकः ।
 २२४.१६/३स्वर्गमार्गमभीप्सद्भिर्न सेव्यस्त्वत् उत्तरः ॥ २२४.१६ ॥
- २२४.१७/१उमोवाय । वाया तु बध्यते येन मुख्यते ल्यथवा पुनः ।
 २२४.१७/२तानि कर्माणि मे देव वद भूतपतेऽनघ ॥ २२४.१७ ॥
- २२४.१८/१शिव उवाच । आत्मछेतोः परार्थे वा अधर्माश्रितमेव च ।
 २२४.१८/२ये मृषा न वदन्तीह ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.१८ ॥
- २२४.१९/१वृत्त्यर्थं धर्मछेतोर्वा कामकारात् तथैव च ।
 २२४.१९/२अनृतं ये न भाषन्ते ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.१९ ॥
- २२४.२०/१श्वक्षणां वाणीं स्वच्छवर्णां मधुरां पापवर्जिताम् ।
 २२४.२०/२स्वगतेनाभिभाषन्ते ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.२० ॥
- २२४.२१/१परुषं ये न भाषन्ते कटुकं निष्ठुरं तथा ।
 २२४.२१/२न पैशुन्यरताः सन्तस्ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.२१ ॥
- २२४.२२/१पिशुनं न प्रभाषन्ते मित्रभेदकरं तथा ।
 २२४.२२/२परपीडाकरं चैव ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.२२ ॥
- २२४.२३/१ये वर्जयन्ति परुषं परद्रोहं च मानवाः ।
 २२४.२३/२सर्वभूतसमा दान्तास्ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.२३ ॥
- २२४.२४/१शाठप्रलापाद् विरता विरुद्धपरिवर्जकाः ।
 २२४.२४/२सौम्यप्रलापिनो नित्यं ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.२४ ॥
- २२४.२५/१न कोपाद् व्याह्रन्ते ये वाचं लृद्यदारिणीम् ।
 २२४.२५/२शान्तिं विन्दन्ति ये क्रुद्धास्ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.२५ ॥
- २२४.२६/१अेष वाणीकृतो देवि धर्मः सेव्यः सदा नरैः ।
 २२४.२६/२शुभसत्यगुणैर्नित्यं वर्जनीया मृषा बुधैः ॥ २२४.२६ ॥
- २२४.२७/१उमोवाच । मनसा बध्यते येन कर्मणा पुरुषः सदा ।

- २२४.२७/२तन् मे ब्रूहि मडाभाग देवदेव पिनाकधृक् ॥ २२४.२७ ॥
- २२४.२८/१मलेश्वर उवाच । मानसेनेल धर्मेण संयुक्ताः पुरुषाः सदा ।
- २२४.२८/२स्वर्गं गच्छन्ति कल्याणि तन् मे कीर्तयतः शृणु ॥ २२४.२८ ॥
- २२४.२९/१दुष्प्राणीतेन मनसा दुष्प्राणीतान्तराकृतिः ।
- २२४.२९/२नरो बध्येत येनेल शृणु वा तं शुभानने ॥ २२४.२९ ॥
- २२४.३०/१अरण्ये विजने न्यस्तं परस्वं दृश्यते यदा ।
- २२४.३०/२मनसापि न गृह्णन्ति ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.३० ॥
- २२४.३१/१तथैव परदारान् ये कामवृत्ता रडोगताः ।
- २२४.३१/२मनसापि न ङिंसन्ति ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.३१ ॥
- २२४.३२/१शत्रुं मित्रं य ये नित्यं तुल्येन मनसा नराः ।
- २२४.३२/२लजन्ति मैत्र्यं संगम्य ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.३२ ॥
- २२४.३३/१श्रुतवन्तो दयावन्तः शुभयः सत्यसंगराः ।
- २२४.३३/२स्वैरर्थैः परिसंतुष्टास्ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.३३ ॥
- २२४.३४/१अवैरा ये त्वनायासा मैत्रयित्तरताः सदा ।
- २२४.३४/२सर्वभूतदयावन्तस्ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.३४ ॥
- २२४.३५/१ज्ञातवन्तः ङियावन्तः क्षमावन्तः सुदृत्प्रियाः ।
- २२४.३५/२धर्माधर्मविदो नित्यं ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.३५ ॥
- २२४.३६/१शुभानामशुभानां य कर्मणां कलसंयये ।
- २२४.३६/२निराकाङ्क्षाश्च ये देवि ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.३६ ॥
- २२४.३७/१पापोपेतान् वर्जयन्ति देवद्विजपराः सदा ।
- २२४.३७/२समुत्थानमनुप्राप्तास्ते नराः स्वर्गगामिनः ॥ २२४.३७ ॥
- २२४.३८/१शुभैः कर्मकृत्वैर्देवि मयैते परिकीर्तिताः ।
- २२४.३८/२स्वर्गमार्गपरा भूयः ङि त्वं श्रोतुमिडेच्छसि ॥ २२४.३८ ॥
- २२४.३९/१उमोवाच । मडान् मे संशयः कश्चिन् मर्त्यान् प्रति मलेश्वर ।
- २२४.३९/२तस्मात् त्वं निपुणेनाध मम व्याख्यातुमर्हसि ॥ २२४.३९ ॥
- २२४.४०/१केनायुर्वलते दीर्घं कर्मणा पुरुषः प्रभो ।
- २२४.४०/२तपसा वापि देवेश केनायुर्वलते मडत् ॥ २२४.४० ॥

२२४.४१/१क्षीणायुः केन भवति कर्मणा भुवि मानवः ।
 २२४.४१/रविपाकं कर्मणां देव वक्तुमर्हस्यनिन्दित ॥ २२४.४१ ॥
 २२४.४२/१अपरे च मडाभाग्या मन्दभाग्यास्तथा परे ।
 २२४.४२/२अकुलीनाः कुलीनाश्च सम्भवन्ति तथा परे ॥ २२४.४२ ॥
 २२४.४३/१दुर्दर्शाः केचिद् आभान्ति नराः काष्ठमया एव ।
 २२४.४३/२प्रियदर्शास्तथा यान्ये दर्शनाद् अेव मानवाः ॥ २२४.४३ ॥
 २२४.४४/१दुष्प्रज्ञाः केचिद् आभान्ति केचिद् आभान्ति पण्डिताः ।
 २२४.४४/२मडाप्रज्ञास्तथा यान्ये ज्ञानविज्ञानभाविनः ॥ २२४.४४ ॥
 २२४.४५/१अल्पवायास्तथा केचिन् मडावायास्तथा परे ।
 २२४.४५/२दृश्यन्ते पुरुषा देव ततो व्याख्यातुमर्हसि ॥ २२४.४५ ॥
 २२४.४६/१शिव उवाच । उन्त तेऽलं प्रवक्ष्यामि देवि कर्मकृलोद्यम् ।
 २२४.४६/२मर्त्यलोके नरः सर्वो येन स्वं कृलमश्रुते ॥ २२४.४६ ॥
 २२४.४७/१प्राणातिपाती योगीन्द्रो दण्डस्तो नरः सदा ।
 २२४.४७/२नित्यमुद्यतशस्त्रश्च उन्ति भूतगाणान् नरः ॥ २२४.४७ ॥
 २२४.४८/१निर्दयः सर्वभूतेभ्यो नित्यमुद्वेगकारकः ।
 २२४.४८/२अपि कीटपतंगानामशरण्यः सुनिर्घृणः ॥ २२४.४८ ॥
 २२४.४९/१अेवम्भूतो नरो देवि निरयं प्रतिपद्यते ।
 २२४.४९/२विपरीतस्तु धर्मात्मा स्वरूपेणभिजायते ॥ २२४.४९ ॥
 २२४.५०/१निरयं याति हिंसात्मा याति स्वर्गमहिंसकः ।
 २२४.५०/२यातनां निरये रौद्रां सङ्कच्छां लभते नरः ॥ २२४.५० ॥
 २२४.५१/१यः कश्चिन् निरयात् तस्मात् समुत्तरति कर्त्तव्यित् ।
 २२४.५१/२मानुष्यं लभते वापि हीनायुस्तत्र जायते ॥ २२४.५१ ॥
 २२४.५२/१पापेन कर्मणा देवि युक्तो हिंसादिभिर्यतः ।
 २२४.५२/२अहितः सर्वभूतानां हीनायुरुपजायते ॥ २२४.५२ ॥
 २२४.५३/१शुभेन कर्मणा देवि प्राणघातविवर्जितः ।
 २२४.५३/२शुभेन कर्मणा देवि प्राणघातविवर्जितः ।
 २२४.५३/३निक्षिप्तशास्त्रो निर्दण्डो न हिंसति कदाचन ॥ २२४.५३ ॥
 २२४.५४/१न घातयति नो उन्ति घ्नन्तं नैवानुभोदते ।

૨૨૪.૫૪/૨સર્વભૂતેષુ સસ્નેહો યથાત્મનિ તથા પરે ॥ ૨૨૪.૫૪ ॥

૨૨૪.૫૫/૧ઈદૃશઃ પુરુષો નિત્યં દેવિ દેવત્વમશ્રુતે ।

૨૨૪.૫૫/૨ઉપપન્નાન્ સુખાન્ ભોગાન્ સદાશ્રાતિ મુદા યુતઃ ॥ ૨૨૪.૫૫ ॥

૨૨૪.૫૬/૧અથ ચેન્ માનુષે લોકે કદાચિદ્ ઉપપદ્યતે ।

૨૨૪.૫૬/૨એષ દીર્ઘાયુષાં માર્ગઃ સુવૃત્તાનાં સુકર્મણામ્ ।

૨૨૪.૫૬/૩પ્રાણિર્હિંસાવિમોક્ષેણ બ્રહ્મણા સમુદીરિતઃ ॥ ૨૨૪.૫૬ ॥

૨૨૫.૧/૧ઉમોવાચ । કિંશીલઃ કિંસમાચારઃ પુરુષઃ કૈશ્ચ કર્મભિઃ ।

૨૨૫.૧/૨સ્વર્ગ સમભિપદ્યેત સમ્પ્રદાનેન કેન વા ॥ ૨૨૫.૧ ॥

૨૨૫.૨/૧મહેશ્વર ઉવાચ । દાતા બ્રાહ્મણસત્કર્તા દીનાર્તકૃપણાદિષુ ।

૨૨૫.૨/૨ભક્ષાભોજ્યાન્નપાનાનાં વાસસાં ચ મહામતિઃ ॥ ૨૨૫.૨ ॥

૨૨૫.૩/૧પ્રતિશ્રયાન્ સભાઃ કુર્યાત્ પ્રપાઃ પુષ્કરિણીસ્તથા ।

૨૨૫.૩/૨નિત્યકાદીનિ કર્માણિ કરોતિ પ્રયતઃ શુચિઃ ॥ ૨૨૫.૩ ॥

૨૨૫.૪/૧આસનં શયનં યાનં ગૃહં રત્નં ધનં તથા ।

૨૨૫.૪/૨સસ્યજાતાનિ સર્વાણિ સક્ષેત્રાણ્યથ ચોષિતઃ ॥ ૨૨૫.૪ ॥

૨૨૫.૫/૧સુપ્રશાન્તમના નિત્યં યઃ પ્રયચ્છતિ માનવઃ ।

૨૨૫.૫/૨એવમ્ભૂતો નરો દેવિ દેવલોકેડભિજાયતે ॥ ૨૨૫.૫ ॥

૨૨૫.૬/૧તત્રોષ્ય સુચિરં કાલં ભુક્ત્વા ભોગાન્ અનુત્તમાન્ ।

૨૨૫.૬/૨સહાપ્સરોભિર્મુદિતો રમિત્વા નન્દનાદિષુ ॥ ૨૨૫.૬ ॥

૨૨૫.૭/૧તસ્માચ્ચ્યુતો મહેશાનિ માનુષેષૂપજાયતે ।

૨૨૫.૭/૨મહાભાગકુલે દેવિ ધનધાન્યસમાચિતે ॥ ૨૨૫.૭ ॥

૨૨૫.૮/૧તત્ર કામગુણૈઃ સર્વેઃ સમુપેતો મુદાન્વિતઃ ।

૨૨૫.૮/૨મહાકાર્યો મહાભોગો ધની ભવતિ માનવઃ ॥ ૨૨૫.૮ ॥

૨૨૫.૯/૧એતે દેવિ મહાભાગાઃ પ્રાણિનો દાનશાલિનઃ ।

૨૨૫.૯/૨બ્રહ્મણા વૈ પુરા પ્રોક્તાઃ સર્વસ્ય પ્રિયદર્શનાઃ ॥ ૨૨૫.૯ ॥

૨૨૫.૧૦/૧અપરે માનવા દેવિ પ્રદાનકૃપણા દ્વિજાઃ ।

૨૨૫.૧૦/૨ચેડન્નાનિ ન પ્રયચ્છન્તિ વિદ્યમાનેડપ્યબુદ્ધયઃ ॥ ૨૨૫.૧૦ ॥

૨૨૫.૧૧/૧દીનાન્કૃપણાન્ દૃષ્ટ્વા ભિક્ષુકાન્ અતિથીન્ અપિ ।

૨૨૫.૧૧/૨ચાચ્યમાના નિવર્તન્તે જિહ્વાલોભસમન્વિતાઃ ॥ ૨૨૫.૧૧ ॥

- २२५.१२/११ धनानि न वासांसि न भोगान् न च काञ्चनम् ।
 २२५.१२/२१ गाश्च नात्रविकृतिं प्रयच्छन्ति कदाचन ॥ २२५.१२ ॥
- २२५.१३/१२अप्रलुब्धाश्च ये लुब्धा नास्तिका दानवर्जितः ।
 २२५.१३/२२अवेवम्भूता नरा देवि निरयं यान्त्यबुद्ध्यः ॥ २२५.१३ ॥
- २२५.१४/१ते वै मनुष्यतां यान्ति यदा कालस्य पर्ययात् ।
 २२५.१४/२धनरिक्ते कुले जन्म लभन्ते स्वल्पबुद्ध्यः ॥ २२५.१४ ॥
- २२५.१५/१क्षुत्पिपासापरीताश्च सर्वलोकबहिष्कृताः ।
 २२५.१५/२निराशाः सर्वभोगेभ्यो ज्वन्त्यधर्मजुविकाः ॥ २२५.१५ ॥
- २२५.१६/१अल्पभोगकुले जाता अल्पभोगरता नराः ।
 २२५.१६/२अनेन कर्मणा देवि भवन्त्यधनिनो नराः ॥ २२५.१६ ॥
- २२५.१७/१अपरे दम्भिनो नित्यं मानिनः परतो रताः ।
 २२५.१७/२आसनाईस्य ये पीठं न यच्छन्त्यल्पयेतसः ॥ २२५.१७ ॥
- २२५.१८/१मार्गाईस्य च ये मार्गं न प्रयच्छन्त्यबुद्ध्यः ।
 २२५.१८/२अर्धाईनं न च संस्कारैरर्थयन्ति यथाविधि ॥ २२५.१८ ॥
- २२५.१९/१पाद्यमायमनीयं वा प्रयच्छन्त्यभिबुद्ध्यः ।
 २२५.१९/२शुभं चाभिमतं प्रेम्णा गुणं नाभिवदन्ति ये ॥ २२५.१९ ॥
- २२५.२०/१अभिमानप्रवृद्धेन लोभेन सममास्थिताः ।
 २२५.२०/२सम्मान्यांश्चावमन्त्यन्ते वृद्धान् परिभवन्ति च ॥ २२५.२० ॥
- २२५.२१/१अवेवविधा नरा देवि सर्वे निरयगामिनः ।
 २२५.२१/२ते येद् यद्दि नरास्तस्मान् निरयाद् उत्तरन्ति च ॥ २२५.२१ ॥
- २२५.२२/१वर्षपूगैस्ततो जन्म लभन्ते कुत्सिते कुले ।
 २२५.२२/२श्चपाकपुल्कसादीनां कुत्सितानामयेतसाम् ॥ २२५.२२ ॥
- २२५.२३/१कुलेषु तेऽभिजायन्ते गुरुवृद्धोपतापिनः ।
 २२५.२३/२न दम्भी न च मानी यो देवतातिथिपूजकः ॥ २२५.२३ ॥
- २२५.२४/१लोकपूज्यो नमस्कृता प्रसूतो मधुरं वचः ।
 २२५.२४/२सर्वकर्मप्रियकरः सर्वभूतप्रियः सदा ॥ २२५.२४ ॥
- २२५.२५/१अद्वेषी सुमुग्धः श्लक्ष्णः स्निग्धवाणीप्रदः सदा ।

- ૨૨૫.૨૫/૨સ્વાગતેનૈવ સર્વેષાં ભૂતાનામવિહિંસકઃ ॥ ૨૨૫.૨૫ ॥
- ૨૨૫.૨૬/૧ચથાર્થ સત્ક્રિયાપૂર્વમર્ચયન્ અવતિષ્ઠતે ।
- ૨૨૫.૨૬/૨માર્ગાર્હાય દદન્ માર્ગ ગુરુમભ્યર્ચયન્ સદા ॥ ૨૨૫.૨૬ ॥
- ૨૨૫.૨૭/૧અતિથિપ્રગ્હરતસ્તથાભ્યાગતપૂજકઃ ।
- ૨૨૫.૨૭/૨એવમ્ભૂતો નરો દેવિ સ્વર્ગતિં પ્રતિપદ્યતે ॥ ૨૨૫.૨૭ ॥
- ૨૨૫.૨૮/૧તતો માનુષ્યમાસાઘ વિશિષ્ટકુલજો ભવેત્ ।
- ૨૨૫.૨૮/૨તત્રાસૌ વિપુલૈર્ભોગૈઃ સર્વરત્નસમાયુતઃ ॥ ૨૨૫.૨૮ ॥
- ૨૨૫.૨૯/૧ચથાર્હદાતા ચાર્હેષુ ધર્મચર્યાપરો ભવેત્ ।
- ૨૨૫.૨૯/૨સમ્મતઃ સર્વભૂતાનાં સર્વલોકનમસ્કૃતઃ ॥ ૨૨૫.૨૯ ॥
- ૨૨૫.૩૦/૧સ્વકર્મકૃલમાપ્રોતિ સ્વયમેવ નરઃ સદા ।
- ૨૨૫.૩૦/૨એષ ધર્મો મયા પ્રોક્તો વિધાત્રા સ્વયમીરિતઃ ॥ ૨૨૫.૩૦ ॥
- ૨૨૫.૩૧/૧ચસ્તુ રૌદ્રસમાચારઃ સર્વસત્ત્વભયંકરઃ ।
- ૨૨૫.૩૧/૨હસ્તાભ્યાં યદિ વા પદ્ભ્યાં રજ્જવા દણ્ડેન વા પુનઃ ॥ ૨૨૫.૩૧ ॥
- ૨૨૫.૩૨/૧લોઠૈઃ સ્તમ્ભૈરુપાયૈર્વા જન્તૂન્ બાઘેત શોભને ।
- ૨૨૫.૩૨/૨હિંસાર્થ નિષ્કૃતિપ્રજ્ઞઃ પ્રોદ્ધેજયતિ ચૈવ હિ ॥ ૨૨૫.૩૨ ॥
- ૨૨૫.૩૩/૧ઉપકામતિ જન્તૂંશ્ચ ઉદ્ધેગજનનઃ સદા ।
- ૨૨૫.૩૩/૨એવં શીલસમાચારો નિરયં પ્રતિપદ્યતે ॥ ૨૨૫.૩૩ ॥
- ૨૨૫.૩૪/૧સ ચેન્ મનુષ્યતાં ગચ્છેદ્ યદિ કાલસ્ય પર્યયાત્ ।
- ૨૨૫.૩૪/૨બહ્વાબાધાપરિહ્વિલે કુલે જયતિ સોઽધમે ॥ ૨૨૫.૩૪ ॥
- ૨૨૫.૩૫/૧લોકદ્વિષ્ટોઽધમઃ પુંસાં સ્વયં કર્મકૃતૈઃ કૃલૈઃ ।
- ૨૨૫.૩૫/૨એષ દેવિ મનુષ્યેષુ બોદ્ધવ્યો જ્ઞાતિબન્ધુષુ ॥ ૨૨૫.૩૫ ॥
- ૨૨૫.૩૬/૧અપરઃ સર્વભૂતાનિ દયાવાન્ અનુપશ્યતિ ।
- ૨૨૫.૩૬/૨મૈત્રી દૃષ્ટિઃ પિતૃસમો નિર્વેરો નિયતેન્દ્રિયઃ ॥ ૨૨૫.૩૬ ॥
- ૨૨૫.૩૭/૧નોદ્ધેજયતિ ભૂતાનિ ન ચ હન્તિ દયાપરઃ ।
- ૨૨૫.૩૭/૨હસ્તપાદૈશ્ચ નિયતૈર્વિશ્વાસ્યઃ સર્વજન્તુષુ ॥ ૨૨૫.૩૭ ॥
- ૨૨૫.૩૮/૧ન રજ્જવા ન ચ દણ્ડેન ન લોઠૈર્નયુધેન ચ ।
- ૨૨૫.૩૮/૨ઉદ્ધેજયતિ ભૂતાનિ શુભકર્મા દયાપરઃ ॥ ૨૨૫.૩૮ ॥

- २२५.३८/१अथ शीलसमाचारः स्वर्गं समुपजायते ।
 २२५.३८/२तत्रासौ भवने दिव्ये मुदा वसति देववत् ॥ २२५.३८ ॥
- २२५.४०/१स येत् स्वर्गक्षयान् मर्त्या मनुष्येषूपजायते ।
 २२५.४०/२अल्पायासो निरातङ्गः स जातः सुभमेधते ॥ २२५.४० ॥
- २२५.४१/१सुभभागी निरायासो निरुद्वेगः सदा नरः ।
 २२५.४१/२अथ देवि सतां मार्गो बाधा यत्र न विद्यते ॥ २२५.४१ ॥
- २२५.४२/१उभोवाय । धमे मनुष्या दृश्यन्ते ङिडापोडविशारदाः ।
 २२५.४२/२ज्ञानविज्ञानसम्पन्नाः प्रज्ञावन्तोऽर्थकीविदाः ॥ २२५.४२ ॥
- २२५.४३/१दुष्प्रज्ञाश्चापरे देव ज्ञानविज्ञानवर्जिताः ।
 २२५.४३/२केन कर्मविपाकेन प्रज्ञावान् पुरुषो भवेत् ॥ २२५.४३ ॥
- २२५.४४/१अल्पप्रज्ञो विरुपाक्ष कथं भवति मानवः ।
 २२५.४४/२अथ त्वं संशयं छिन्धि सर्वधर्मभृतां वर ॥ २२५.४४ ॥
- २२५.४५/१जात्यन्धाश्चापरे देव रोगार्ताश्चापरे तथा ।
 २२५.४५/२नराः क्लीबाश्च दृश्यन्ते कारणां भ्रूडि तत्र वै ॥ २२५.४५ ॥
- २२५.४६/१मछेश्वर उवाच । ब्राह्मणान् वेदविदुषः सिद्धान् धर्मविदस्तथा ।
 २२५.४६/२परिपृच्छन्त्युदरः कुशलाकुशलं सदा ॥ २२५.४६ ॥
- २२५.४७/१वर्ज्यन्तोऽशुभं कर्म सेवमानाः शुभं तथा ।
 २२५.४७/२लभन्ते स्वर्गतिं नित्यमिड लोके यथासुभम् ॥ २२५.४७ ॥
- २२५.४८/१स येन् मनुष्यतां याति मेधावी तत्र जायते ।
 २२५.४८/२श्रुतं यज्ञानुगं यस्य कल्याणमुपजायते ॥ २२५.४८ ॥
- २२५.४९/१परदारेषु ये यापि यक्षुर्दुष्टं प्रयुञ्जते ।
 २२५.४९/२तेन दुष्टस्वभावेन जात्यन्धास्ते भवन्ति हि ॥ २२५.४९ ॥
- २२५.५०/१मनसापि प्रदुष्टेन नरां पश्यन्ति ये स्त्रियम् ।
 २२५.५०/२रोगार्तास्ते भवन्तीड नरा दुष्टतकारिणः ॥ २२५.५० ॥
- २२५.५१/१ये तु मूढा दुराचारा वियोनौ मैथुने रताः ।
 २२५.५१/२पुरुषेषु सुदुष्प्रज्ञाः क्लीबत्वमुपयान्ति ते ॥ २२५.५१ ॥
- २२५.५२/१पशूश्च ये वै भ्रून्ति ये यैव गुरुतल्पगाः ।
 २२५.५२/२प्रकीर्णमैथुना ये च क्लीबा जायन्ति वै नराः ॥ २२५.५२ ॥

२२५.५३/१७मोवाय । अवधं किं तु वै कर्म निरवधं तथैव य ।
 २२५.५३/२श्रेयः कुर्वन्न अवाप्नोति मानवो देवसत्तम ॥ २२५.५३ ॥
 २२५.५४/१मलेश्वर उवाच । श्रेयांसं मार्गमन्विच्छन् सदा यः
 पृच्छति द्विजान् ।
 २२५.५४/२धर्मान्वेषी गुण्डाकाङ्क्षी स स्वर्गं समुपाश्रुते ॥ २२५.५४ ॥
 २२५.५५/१यदि मानुष्यतां देवि कदाचित् संनियच्छति ।
 २२५.५५/२मेधावी धारणायुक्तः प्राज्ञस्तत्रापि जायते ॥ २२५.५५ ॥
 २२५.५६/१अेष देवि सतां धर्मो गन्तव्यो भूतिकारकः ।
 २२५.५६/२नृणां छितार्थाय सदा मया यैवमुदाहृतः ॥ २२५.५६ ॥
 २२५.५७/१७मोवाय । अपरे स्वल्पविज्ञाना धर्मविद्वेषिणो नराः ।
 २२५.५७/२ब्राह्मणान् वेदविदुषो नेच्छन्ति परिसर्पितुम् ॥ २२५.५७ ॥
 २२५.५८/१प्रतवन्तो नराः डेषिच्छ्रद्धादमपरायणाः ।
 २२५.५८/२अप्रता भ्रष्टनियमास्तथान्ये राक्षसोपमाः ॥ २२५.५८ ॥
 २२५.५९/१यज्वानश्च तथैवान्ये निर्मोडाश्च तथा परे ।
 २२५.५९/२केन कर्मविपाकेन भवन्तीह वदस्व मे ॥ २२५.५९ ॥
 २२५.६०/१मलेश्वर उवाच । आगमालोकधर्माणां मर्यादाः पूर्वनिर्मिताः ।
 २२५.६०/२प्रमाणेनानुवर्तन्ते दृश्यन्ते ह दृढप्रताः ॥ २२५.६० ॥
 २२५.६१/१अधर्मं धर्ममित्याहुर्धुं य मोहवशं गताः ।
 २२५.६१/२अप्रता नष्टमर्यादास्ते नरा ब्रह्मराक्षसाः ॥ २२५.६१ ॥
 २२५.६२/१ये वै कालकृतोद्योगात् सम्भवन्तीह मानवाः ।
 २२५.६२/२निर्लोमा निर्वषट्कारास्ते भवन्ति नराधमाः ॥ २२५.६२ ॥
 २२५.६३/१अेष देवि मया सर्वम् । संशयच्छेदनाय ते ।
 २२५.६३/२कुशलाकुशलो नृणां व्याप्यातो धर्मसागरः ॥ २२५.६३ ॥
 २२६.१/१व्यास उवाच । श्रुत्वैवं सा जगन्माता भर्तृव्यनमादितः ।
 २२६.१/२लुष्टा बभूव सुप्रीता विस्मिता य तदा द्विजः ॥ २२६.१ ॥
 २२६.२/१ये तत्रासन् मुनिवरास्त्रिपुरारेः समीपतः ।
 २२६.२/२तीर्थयात्राप्रसङ्गेन गतास्तस्मिन् गिरौ द्विजः ॥ २२६.२ ॥

- २२६.३/१तेऽपि सम्पूज्य तं देवं शूलपाणिं प्रणम्य च ।
 २२६.३/२पप्रच्छुः संशयं यैव लोकानां छितकाम्यया ॥ २२६.३ ॥
- २२६.४/१मुनय उच्युः । त्रिलोचन नमस्तेऽस्तु दक्षऋतुविनाशन ।
 २२६.४/२पृथ्वामस्त्वां जगन्नाथ संशयं हृदि संस्थितम् ॥ २२६.४ ॥
- २२६.५/१संसारेऽस्मिन् मडाघोरे भैरवे लोमहर्षणे ।
 २२६.५/२भ्रमन्ति सुचिरं कालं पुरुषाश्चाल्पमेधसः ॥ २२६.५ ॥
- २२६.६/१येनोपायेन मुच्यन्ते जन्मसंसारबन्धनात् ।
 २२६.६/२भूळि तस्थोतुमिच्छामः परं कौतूळलं छि नः ॥ २२६.६ ॥
- २२६.७/१मउेश्वर उवाच । कर्मपाशनिबद्धानां नराणां दुःखभागिनाम् ।
 २२६.७/२नान्योपायं प्रपश्यामि वासुदेवात् परं द्विजाः ॥ २२६.७ ॥
- २२६.८/१ये पूजयन्ति तं देवं शङ्खचक्रगदाधरम् ।
 २२६.८/२वाङ्मनःकर्मभिः सम्यक् ते यान्ति परमां गतिम् ॥ २२६.८ ॥
- २२६.९/१किं तोषां जिवितेनेह पशुवञ्छेष्टितेन च ।
 २२६.९/२येषां न प्रवाणं चित्तं वासुदेवे जगन्मये ॥ २२६.९ ॥
- २२६.१०/१ऋषय उच्युः । पिनाकिन् भगनेत्रघ्न सर्वलोकनमस्कृत ।
 २२६.१०/२माडात्स्यं वासुदेवस्य श्रोतुमिच्छाम शंकर ॥ २२६.१० ॥
- २२६.११/१मउेश्वर उवाच । पितामहाद् अपि वरः शाश्वतः पुरुषो हरिः ।
 २२६.११/२कृष्णो जाम्बूनदाभासो व्यभ्रे सूर्यं ध्रुवोदितः ॥ २२६.११ ॥
- २२६.१२/१६शभाडुर्मडातेजा देवतारिनिषूदनः ।
 २२६.१२/२श्रीवत्साङ्गो लुषीकेशः सर्वदैवतयूथपः ॥ २२६.१२ ॥
- २२६.१३/१ब्रह्मा तस्योदरभवस्तस्यालं च शिरोभवः ।
 २२६.१३/२शिरोरुडेभ्यो जयोतीषि रोमभ्यश्च सुरासुराः ॥ २२६.१३ ॥
- २२६.१४/१ऋषयो देहसम्भूतास्तस्य लोकाश्च शाश्वताः ।
 २२६.१४/२पितामहगृहं साक्षात् सर्वदैवगृहं च सः ॥ २२६.१४ ॥
- २२६.१५/१सोऽस्याः पृथिव्याः कृत्स्नायाः स्रष्टा त्रिभुवनेश्वरः ।
 २२६.१५/२संडर्ता यैव भूतानां स्थावरस्य चरस्य च ॥ २२६.१५ ॥
- २२६.१६/१स छि देवदेवः साक्षाद् देवनाथः परंतपः ।
 २२६.१६/२सर्वज्ञः सर्वसंश्रष्टा सर्वगः सर्वतोभुजः ॥ २२६.१६ ॥

- ૨૨૬.૧૭/૧ન તસ્માત્ પરમં ભૂતં ત્રિષુ લોકેષુ કિંચન ।
 ૨૨૬.૧૭/૨સનાતનો મહાભાગો ગોવિન્દ ઇતિ વિશ્રુતઃ ॥ ૨૨૬.૧૭ ॥
- ૨૨૬.૧૮/૧સ સર્વાન્ પાર્થિવાન્ સંખ્યે ઘાતયિષ્યતિ માનદઃ ।
 ૨૨૬.૧૮/૨સુરકાર્યાર્થમુત્પન્નો માનુષ્યં વપુરાસ્થિતઃ ॥ ૨૨૬.૧૮ ॥
- ૨૨૬.૧૯/૧નહિ દેવગણાઃ શક્તાસ્ત્રિવિક્રમવિનાકૃતાઃ ।
 ૨૨૬.૧૯/૨ભુવને દેવકાર્યાણિ કર્તું નાયકવર્જિતઃ ॥ ૨૨૬.૧૯ ॥
- ૨૨૬.૨૦/૧નાયકઃ સર્વભૂતાનાં સર્વભૂતનમસ્કૃતઃ ।
 ૨૨૬.૨૦/૨એતસ્ય દેવનાથસ્ય કાર્યસ્ય ચ પરસ્ય ચ ॥ ૨૨૬.૨૦ ॥
- ૨૨૬.૨૧/૧બ્રહ્મભૂતસ્ય સતતં બ્રહ્મર્ષિશરણસ્ય ચ ।
 ૨૨૬.૨૧/૨બ્રહ્મા વસતિ નાભિસ્થઃ શરીરેડહં ચ સંસ્થિતઃ ॥ ૨૨૬.૨૧ ॥
- ૨૨૬.૨૨/૧સર્વાઃ સુખં સંસ્થિતાશ્ચ શરીરે તસ્ય દેવતાઃ ।
 ૨૨૬.૨૨/૨સ દેવઃ પુણ્ડરીકાક્ષઃ શ્રીગર્ભઃ શ્રીસહોષિતઃ ॥ ૨૨૬.૨૨ ॥
- ૨૨૬.૨૩/૧શાર્ફગચક્રાયુધઃ ખડ્ગી સર્વનાગરિપુધ્વજઃ ।
 ૨૨૬.૨૩/૨ઉત્તમેન સુશીલેન શૌચેન ચ દમ્ભેન ચ ॥ ૨૨૬.૨૩ ॥
- ૨૨૬.૨૪/૧પરાક્રમેણ વીર્યેણ વપુષા દર્શનેન ચ ।
 ૨૨૬.૨૪/૨આરોહણપ્રમાણેન વીર્યેણાર્જવસમ્પદા ॥ ૨૨૬.૨૪ ॥
- ૨૨૬.૨૫/૧આનૃશંસ્યેન રૂપેણ બલેન ચ સમન્વિતઃ ।
 ૨૨૬.૨૫/૨અસ્ત્રૈઃ સમુદિતઃ સર્વૈર્દિવ્યૈરદ્ભુતદર્શનૈઃ ॥ ૨૨૬.૨૫ ॥
- ૨૨૬.૨૬/૧યોગમાયાસહસ્રાક્ષો વિરૂપાક્ષો મહામનાઃ ।
 ૨૨૬.૨૬/૨વાયા મિત્રજનશ્વાઘી જ્ઞાતિબન્ધુજનપ્રિયઃ ॥ ૨૨૬.૨૬ ॥
- ૨૨૬.૨૭/૧ક્ષમાવાંશ્ચાનહંવાદી સ દેવો બ્રહ્મદાયકઃ ।
 ૨૨૬.૨૭/૨ભયહર્તા ભયાર્તાનાં મિત્રાનન્દવિવર્ધનઃ ॥ ૨૨૬.૨૭ ॥
- ૨૨૬.૨૮/૧શરણ્યઃ સર્વભૂતાનાં દીનાનાં પાલને રતઃ ।
 ૨૨૬.૨૮/૨શ્રુતવાન્ અથ સમ્પન્નઃ સર્વભૂતનમસ્કૃતઃ ॥ ૨૨૬.૨૮ ॥
- ૨૨૬.૨૯/૧સમાશ્રિતાનામુપકૃચ્છત્રૂણાં ભયકૃત્ તથા ।
 ૨૨૬.૨૯/૨નીતિજ્ઞો નીતિસમ્પન્નો બ્રહ્મવાદી જિતેન્દ્રિયઃ ॥ ૨૨૬.૨૯ ॥
- ૨૨૬.૩૦/૧ભવાર્થમેવ દેવાનાં બુદ્ધ્યા પરમયા યુતઃ ।

- २२६.३०/२प्राजापत्ये शुभे मार्गे मानवे धर्मसंस्कृते ॥ २२६.३० ॥
- २२६.३१/१समुत्पत्स्यति गोविन्दो मनोर्वशे मडात्मनः ।
- २२६.३१/२अंशो नाम मनोः पुत्रो ह्यन्तर्धामा ततः परम् ॥ २२६.३१ ॥
- २२६.३२/१अन्तर्धाम्नो हविर्धामा प्रजापतिरनिन्दितः ।
- २२६.३२/२प्राचीनबर्हिर्भविता हविर्धाम्नः सुतो द्विजाः ॥ २२६.३२ ॥
- २२६.३३/१तस्य प्रथेतःप्रमुष्मा भविष्यन्ति दशात्मजाः ।
- २२६.३३/२प्राथेतसस्तथा दक्षो भवितेह प्रजापतिः ॥ २२६.३३ ॥
- २२६.३४/१दाक्षायण्यस्तथादित्यो मनुरादित्यतस्ततः ।
- २२६.३४/२मनोश्च वंशज ष्ठा सुद्युम्नश्च भविष्यति ॥ २२६.३४ ॥
- २२६.३५/१बुधात् पुत्रुश्चापि तस्माद् आयुर्भविष्यति ।
- २२६.३५/२ननुषो भविता तस्माद् ययातिस्तस्य यात्मजः ॥ २२६.३५ ॥
- २२६.३६/१यदुस्तस्मान् मडासत्त्वः कोष्ठा तस्माद् भविष्यति ।
- २२६.३६/२कोष्ठुश्चैव मडान् पुत्रो वृजिनीवान् भविष्यति ॥ २२६.३६ ॥
- २२६.३७/१वृजिनीवतश्च भविता उषःगुरपराजितः ।
- २२६.३७/२उषःगोर्भविता पुत्रः शूरश्चित्ररथस्तथा ॥ २२६.३७ ॥
- २२६.३८/१तस्य त्वपरजः पुत्रः शूरो नाम भविष्यति ।
- २२६.३८/२तेषां विभ्यातवीर्याणां यारित्रगुणशालिनाम् ॥ २२६.३८ ॥
- २२६.३९/१यज्विनां य विशुद्धानां वंशे ब्राह्मणसत्तमाः ।
- २२६.३९/२स शूरः क्षत्रियश्रेष्ठो मडावीर्यो मडायशाः ॥ २२६.३९ ॥
- २२६.४०/१स्ववंशविस्तारकरं जनयिष्यति मानदम् ।
- २२६.४०/२वसुदेवमिति ध्यातं पुत्रमानकदुन्दुभिम् ॥ २२६.४० ॥
- २२६.४१/१तस्य पुत्रश्चतुर्बाहुर्वसुदेवो भविष्यति ।
- २२६.४१/२दाता ब्राह्मणसत्कर्ता ब्रह्मभूतो द्विजप्रियः ॥ २२६.४१ ॥
- २२६.४२/१राज्ञो बह्दान् स सर्वान् वै मोक्षयिष्यति यादवः ।
- २२६.४२/२जरासंधं तु राजानं निर्जित्य गिरिगह्वरे ॥ २२६.४२ ॥
- २२६.४३/१सर्वपार्थिवरत्नाढ्यो भविष्यति स वीर्यवान् ।
- २२६.४३/२पृथिव्यामप्रतिहतो वीर्येषापि भविष्यति ॥ २२६.४३ ॥

- २२६.४४/१विडमेण य सम्पन्नः सर्वपार्थिवपार्थिवः ।
 २२६.४४/२शूरः संडननो भूतो द्वारकायां वसन् प्रभुः ॥ २२६.४४ ॥
- २२६.४५/१पालयिष्यति गां देवीं विनिर्जित्य दुराशयान् ।
 २२६.४५/२तं भवन्तः समासाद्य ब्राह्मणैरुर्ध्वैर्वरैः ॥ २२६.४५ ॥
- २२६.४६/१अर्थयन्तु यथान्यायं ब्रह्ममाणामिव शाश्वतम् ।
 २२६.४६/२यो हि मां द्रष्टुमिच्छेत् ब्रह्माणं य पितामहम् ॥ २२६.४६ ॥
- २२६.४७/१द्रष्टव्यस्तेन भगवान् वासुदेवः प्रतापवान् ।
 २२६.४७/२दृष्टे तस्मिन् अहं दृष्टो न मेऽत्रास्ति विचारणा ॥ २२६.४७ ॥
- २२६.४८/१पितामहो वासुदेव इति वित्त तपोधनाः ।
 २२६.४८/२स यस्य पुण्डरीकाक्षः प्रीतियुक्तो भविष्यति ॥ २२६.४८ ॥
- २२६.४९/१तस्य देवगणः प्रीतो ब्रह्मपूर्वो भविष्यति ।
 २२६.४९/२यस्तु तं मानवो लोके संश्रयिष्यति केशवम् ॥ २२६.४९ ॥
- २२६.५०/१तस्य कीर्तिर्यशश्चैव स्वर्गश्चैव भविष्यति ।
 २२६.५०/२धर्माणां देशिकः साक्षाद् भविष्यति स धर्मवान् ॥ २२६.५० ॥
- २२६.५१/१धर्मविद्भिः स देवेशो नमस्कृत्यः सदाभ्युतः ।
 २२६.५१/२धर्म एव सदा हि स्याद् अस्मिन् अभ्यर्चिते विभौ ॥ २२६.५१ ॥
- २२६.५२/१स हि देवो महातेजाः प्रज्जडितचिकीर्षया ।
 २२६.५२/२धर्मार्थं पुरुषव्याघ्र ऋषिकोटीः ससर्ज य ॥ २२६.५२ ॥
- २२६.५३/१ताः सृष्टास्तेन विधिना पर्वते गन्धमादने ।
 २२६.५३/२सनत्कुमारप्रभुभास्तिष्ठन्ति तपसान्विताः ॥ २२६.५३ ॥
- २२६.५४/१तस्मात् स वाग्मी धर्मज्ञो नमस्थो द्विजपुंगवाः ।
 २२६.५४/२वन्दितो हि स वन्देत मानितो मानयीत य ॥ २२६.५४ ॥
- २२६.५५/१दृष्टः पश्येद् अडरुः संश्रितः प्रतिसंश्रयेत् ।
 २२६.५५/२अर्चितश्चार्ययेन् नित्यं स देवो द्विजसत्तमाः ॥ २२६.५५ ॥
- २२६.५६/१अमेवं तस्थानवधस्य विष्णोर्वै परमं तपः ।
 २२६.५६/२आदित्यस्य मडतः सज्जनायशितं सदा ॥ २२६.५६ ॥
- २२६.५७/१भुवनेऽभ्यर्चितो नित्यं देवैरपि सनातनः ।
 २२६.५७/२अभयेनानुत्तरेण प्रपद्ये तमनुग्रहाः ॥ २२६.५७ ॥

- २२७.४/१छेत्तुमर्हसि सर्वज्ञ संशयं नो हृदि स्थितम् ।
 २२७.४/२छेत्ता नान्योऽस्ति लोकेऽस्मिंस्त्वद्दृते मुनिसत्तम ॥ २२७.४ ॥
- २२७.५/१व्यास उवाच । साधु साधु मुनिश्रेष्ठा भवद्भिर्यद् उदाहृतम् ।
 २२७.५/२शृणुध्वमानुपूर्व्येण वैष्णवानां सुभाषणम् ॥ २२७.५ ॥
- २२७.६/१दीक्षामात्रेण कृष्णस्य नरा मोक्षं व्रजन्ति वै ।
 २२७.६/२किं पुनर्ये सदा भक्त्या पूजयन्त्यय्युतं द्विजाः ॥ २२७.६ ॥
- २२७.७/१न तेषां दुर्लभः स्वर्गो मोक्षश्च मुनिसत्तमाः ।
 २२७.७/२लभन्ते वैष्णवाः कामान् यान् यान् वाञ्छन्ति दुर्लभान् ॥ २२७.७ ॥
- २२७.८/१२त्पर्वतमारुह्य नरो रत्नं यथाददेत् ।
 २२७.८/२२वेच्छया मुनिशार्दूलास्तथा कृष्णान् मनोरथान् ॥ २२७.८ ॥
- २२७.९/१कल्पवृक्षं समासाद्य हृलानि स्वेच्छया यथा ।
 २२७.९/२गृह्णाति पुरुषो विप्रास्तथा कृष्णान् मनोरथान् ॥ २२७.९ ॥
- २२७.१०/१श्रद्धया विधिवत् पूज्य वासुदेवं जगद्गुरुम् ।
 २२७.१०/२धर्मार्थकाममोक्षाणां प्राप्नुवन्ति नराः हृलम् ॥ २२७.१० ॥
- २२७.११/१आराध्य तं जगन्नाथं विशुद्धेनान्तरात्मना ।
 २२७.११/२प्राप्नुवन्ति नराः कामान् सुराणामपि दुर्लभान् ॥ २२७.११ ॥
- २२७.१२/१येऽर्ययन्ति सदा भक्त्या वासुदेवाभ्यमव्ययम् ।
 २२७.१२/२न तेषां दुर्लभं किञ्चिद् विधते भुवनत्रये ॥ २२७.१२ ॥
- २२७.१३/१धन्यास्ते पुरुषा लोके येऽर्ययन्ति सदा हरिम् ।
 २२७.१३/२सर्वपापहरं देवं सर्वकामहृलप्रदम् ॥ २२७.१३ ॥
- २२७.१४/१ब्राह्मणाः क्षत्रिया वैश्याः स्त्रियः शूद्रान्त्यजातयः ।
 २२७.१४/२सम्पूज्य तं सुवरं प्राप्नुवन्ति परां गतिम् ॥ २२७.१४ ॥
- २२७.१५/१तस्माच्छृणुध्वं मुनयो यत् पृच्छत ममानघाः ।
 २२७.१५/२प्रवक्ष्यामि समासेन गतिं तेषां मडात्मनाम् ॥ २२७.१५ ॥
- २२७.१६/१त्यक्त्वा मानुष्यकं देहं रोगायतनमधुवम् ।
 २२७.१६/२जराभरणसंयुक्तं जलबुद्बुदसंनिभम् ॥ २२७.१६ ॥
- २२७.१७/१मांसशोणितदुर्गन्धं विष्णामूत्रादिभिर्युतम् ।
 २२७.१७/२अस्थिस्थूलाममेध्यं च स्नायुयर्मशिरान्वितम् ॥ २२७.१७ ॥

- २२७.१८/१कामगेन विमानेन दिव्यगन्धर्वनादिना ।
 २२७.१८/२तरुणादित्यवर्णेन किङ्किणीजालमालिना ॥ २२७.१८ ॥
- २२७.१९/१उपगीयमाना गन्धर्वैरप्सरोभिरलंकृताः ।
 २२७.१९/२प्रजन्ति लोकपालानां भवनं तु पृथक् पृथक् ॥ २२७.१९ ॥
- २२७.२०/१मन्वन्तरप्रमाणां तु भुक्त्वा कालं पृथक् पृथक् ।
 २२७.२०/२भुवनानि पृथक् तेषां सर्वभोगैरलंकृताः ॥ २२७.२० ॥
- २२७.२१/१ततोऽन्तरिक्षं लोकं ते यान्ति सर्वसुभ्रप्रदम् ।
 २२७.२१/२तत्र भुक्त्वा वरान् भोगान् दशमन्वन्तरं द्विजाः ॥ २२७.२१ ॥
- २२७.२२/१तस्माद् गन्धर्वलोकं तु यान्ति वै वैष्णवा द्विजाः ।
 २२७.२२/२विशन्मन्वन्तरं कालं तत्र भुक्त्वा मनोरमान् ॥ २२७.२२ ॥
- २२७.२३/१भोगान् आदित्यलोकं तु तस्माद् यान्ति सुपूजिताः ।
 २२७.२३/२त्रिंशन्मन्वन्तरं तत्र भोगान् भुक्त्वातिदैवतान् ॥ २२७.२३ ॥
- २२७.२४/१तस्माद् प्रजन्ति ते विप्राश्चन्द्रलोकं सुभ्रप्रदम् ।
 २२७.२४/२मन्वन्तराणां ते तत्र यत्वारिशद् गुणान्वितम् ॥ २२७.२४ ॥
- २२७.२५/१कालं भुक्त्वा शुभान् भोगान् जरामरणवर्जिताः ।
 २२७.२५/२तस्मान् नक्षत्रलोकं तु विमानैः समलंकृतम् ॥ २२७.२५ ॥
- २२७.२६/१प्रजन्ति ते मुनिश्रेष्ठा गुणैः सर्वैरलंकृताः ।
 २२७.२६/२मन्वन्तराणां पञ्चाशद् भुक्त्वा भोगान् यथेप्सितान् ॥ २२७.२६ ॥
- २२७.२७/१तस्माद् प्रजन्ति ते विप्रा देवलोकं सुदुर्लभम् ।
 २२७.२७/२षष्टिमन्वन्तरं यावत् तत्र भुक्त्वा सुदुर्लभान् ॥ २२७.२७ ॥
- २२७.२८/१भोगान् नानाविधान् विप्रा ऋग्व्यष्टकसमन्वितान् ।
 २२७.२८/२शङ्कलोकं पुनस्तस्माद् गच्छन्ति सुरपूजिताः ॥ २२७.२८ ॥
- २२७.२९/१मन्वन्तराणां तत्रैव भुक्त्वा कालं य समतिम् ।
 २२७.२९/२भोगान् उख्यावयान् दिव्यान् मनसः प्रीतिवर्धनान् ॥ २२७.२९ ॥
- २२७.३०/१तस्माद् प्रजन्ति ते लोकं प्राजापत्यमनुत्तमम् ।
 २२७.३०/२भुक्त्वा तत्रेप्सितान् भोगान् सर्वकामगुणान्वितान् ॥ २२७.३० ॥
- २२७.३१/१मन्वन्तरमशीतिं य कालं सर्वसुभ्रप्रदम् ।

- २२७.३१/२तस्मात् पैतामहं लोकं यान्ति ते वैष्णवा द्विजाः ॥ २२७.३१ ॥
- २२७.३२/१मन्वन्तराणां नवति क्रीडित्वा तत्र वै सुष्णम् ।
- २२७.३२/२छंदागत्य पुनस्तस्माद् विप्राणां प्रवरे कुले ॥ २२७.३२ ॥
- २२७.३३/१जायन्ते योगिनो विप्रा वेदशास्त्रार्थपारगाः ।
- २२७.३३/२अथ सर्वेषु लोकेषु भुक्त्वा भोगान् यथेप्सितान् ॥ २२७.३३ ॥
- २२७.३४/१छंदागत्य पुनर्यान्ति उपर्युपरि य इमात् ।
- २२७.३४/२सम्भवे सम्भवे ते तु शतवर्षं द्विजोत्तमाः ॥ २२७.३४ ॥
- २२७.३५/१भुक्त्वा यथेप्सितान् भोगान् यान्ति लोकान्तरं ततः ।
- २२७.३५/२दशजन्म यदा तेषां कमेष्टैवं प्रपूर्यते ॥ २२७.३५ ॥
- २२७.३६/१तदा लोकं हरेर्दिव्यं ब्रह्मलोकं प्रजन्ति ते ।
- २२७.३६/२गत्वा तत्राक्षयान् भोगान् भुक्त्वा सर्वगुणान्वितान् ॥ २२७.३६ ॥
- २२७.३७/१मन्वन्तरशतं यावज्जन्ममृत्युविवर्जिताः ।
- २२७.३७/२गच्छन्ति भुवनं पश्चाद् वाराहस्य द्विजोत्तमाः ॥ २२७.३७ ॥
- २२७.३८/१दिव्यदेहाः कुण्डलिनो मंडाकाया मंडाबलाः ।
- २२७.३८/२क्रीडन्ति तत्र विप्रेन्द्राः कृत्वा रुपं यतुर्भुजम् ॥ २२७.३८ ॥
- २२७.३९/१दश कोटिसहस्राणि वर्षाणां द्विजसत्तमाः ।
- २२७.३९/२तिष्ठन्ति शाश्वते भावे सर्वैर्देवैर्नमस्कृताः ॥ २२७.३९ ॥
- २२७.४०/१ततो यान्ति तु ते धीरा नरसिंहगृहं द्विजाः ।
- २२७.४०/२क्रीडन्ते तत्र मुदिता वर्षकोटययुतानि य ॥ २२७.४० ॥
- २२७.४१/१तदन्ते वैष्णवं यान्ति पुरं सिद्धनिषेवितम् ।
- २२७.४१/२क्रीडन्ते तत्र सौम्येन वर्षाणामयुतानि य ॥ २२७.४१ ॥
- २२७.४२/१ब्रह्मलोकं पुनर्विप्रा गच्छन्ति साधकोत्तमाः ।
- २२७.४२/२तत्र स्थित्वा शिरं कालं वर्षकोटिशतान् बभूवुः ॥ २२७.४२ ॥
- २२७.४३/१नारायणपुरं यान्ति ततस्ते साधकेश्वराः ।
- २२७.४३/२भुक्त्वा भोगांश्च विविधान् वर्षकोटयर्बुधानि य ॥ २२७.४३ ॥
- २२७.४४/१अनिरुद्धपुरं पश्चाद् दिव्यरूपा मंडाबलाः ।
- २२७.४४/२गच्छन्ति साधकवराः स्तूयमानाः सुरासुरैः ॥ २२७.४४ ॥

- २२७.४५/१तत्र कोटिसहस्राणि वर्षाणां च यतुर्दश ।
 २२७.४५/२तिष्ठन्ति वैष्णवास्तत्र जराभरणवर्जिताः ॥ २२७.४५ ॥
- २२७.४६/१प्रद्युम्नस्य पुरं पश्चाद् गच्छन्ति विगतज्वराः ।
 २२७.४६/२तत्र तिष्ठन्ति ते विप्रा लक्षकोटिशतत्रयम् ॥ २२७.४६ ॥
- २२७.४७/१स्वच्छन्दगामिनो लुष्टा बलशक्तिसमन्विताः ।
 २२७.४७/२गच्छन्ति योगिनः पश्चाद् यत्र संकर्षणः प्रभुः ॥ २२७.४७ ॥
- २२७.४८/१तत्रोषित्वा शिरं कालं भुञ्ज्वा भोगान् सहस्रशः ।
 २२७.४८/२विशन्ति वासुदेवैति विदुषाम्भ्ये निरञ्जने ॥ २२७.४८ ॥
- २२७.४९/१विनिर्मुक्ताः परे तत्त्वे जराभरणवर्जिते ।
 २२७.४९/२तत्र गत्वा विमुक्तास्ते भवेयुर्नात्र संशयः ॥ २२७.४९ ॥
- २२७.५०/१अेवं कमेण भुक्तिं ते प्राप्नुवन्ति मनीषिणः ।
 २२७.५०/२मुक्तिं च मुनिशार्दूला वासुदेवार्चने रताः ॥ २२७.५० ॥
- २२८.१/१व्यास उवाच । अेकादश्यामुत्से पक्षे निराहारः समाहितः ।
 २२८.१/२स्नात्वा सम्यग् विधानेन धौतवासा जितेन्द्रियः ॥ २२८.१ ॥
- २२८.२/१सम्भूज्य विधिवद् विषगुं श्रद्धया सुसमाहितः ।
 २२८.२/२पुष्पैर्गन्धैस्तथा दीपैर्धूपैर्नैवेद्यकैस्तथा ॥ २२८.२ ॥
- २२८.३/१उपहारैर्भुविधैर्ज्यैर्दोमप्रदक्षिणैः ।
 २२८.३/२स्तोत्रैर्नानाविधैर्दिव्यैर्गीतवाद्यैर्मनोहरैः ॥ २२८.३ ॥
- २२८.४/१६९३वत्प्राणिपातैश्च जयशब्दैस्तथोत्तमैः ।
 २२८.४/२अेवं सम्भूज्य विधिवद् रात्रौ कृत्वा प्रजागरम् ॥ २२८.४ ॥
- २२८.५/१कथां वा गीतिकां विष्णोर्गायन् विष्णुपरायणः ।
 २२८.५/२याति विष्णोः परं स्थानं नरो नास्त्यत्र संशयः ॥ २२८.५ ॥
- २२८.६/१मुनय त्रियुः । प्रजागरे गीतिकायाः कृलं विष्णोर्मंडामुने ।
 २२८.६/२भ्रूडि तस्त्रोतुमिच्छामः परं कौतूडलं छि नः ॥ २२८.६ ॥
- २२८.७/१व्यास उवाच । शृणुध्वं मुनिशार्दूलाः प्रवक्ष्याम्यनुपूर्वशः ।
 २२८.७/२गीतिकायाः कृलं विष्णोर्जागरे यद् उदाहृतम् ॥ २२८.७ ॥
- २२८.८/१अवन्ती नाम नगरी बभूव भुवि विश्रुता ।
 २२८.८/२तत्रास्ते भगवान् विष्णुः शङ्भयङ्गदाधरः ॥ २२८.८ ॥

- २२८.८/१तस्या नगर्याः पर्यन्ते याद्दालो गीतिकोविदः ।
 २२८.८/२सद्भृत्योत्पादितधनो भृत्यानां भरणे रतः ॥ २२८.८ ॥
- २२८.१०/१विष्णुभक्तः स याद्दालो मासि मासि दृढप्रतः ।
 २२८.१०/२अेकादश्यां समागम्य सोपवासोऽथ गायति ॥ २२८.१० ॥
- २२८.११/१गीतिका विष्णुनामाङ्कः प्रादुर्भावसमाश्रिताः ।
 २२८.११/२गान्धारषड्जैषाद+ ।स्वरपञ्चमधैवतैः ॥ २२८.११ ॥
- २२८.१२/१रात्रिजागरणे विष्णुं गाथाभिरुपगायति ।
 २२८.१२/२प्रभाते च प्राण्म्येशं द्वादश्यां गृहमेत्य च ॥ २२८.१२ ॥
- २२८.१३/१जामातृभागिनेयांश्च भोजयित्वा सकन्यकाः ।
 २२८.१३/२ततः सपरिवारस्तु पश्चाद् भुङ्क्ते द्विजोत्तमाः ॥ २२८.१३ ॥
- २२८.१४/१अेवं तस्यासतस्तत्र कुर्वतो विष्णुप्रीणनम् ।
 २२८.१४/२गीतिकाभिर्विचित्राभिर्वयः प्रतिगतं भुङ्क्ते ॥ २२८.१४ ॥
- २२८.१५/१अेकदा चैत्रमासे तु कृष्णैकादशिगोचरे ।
 २२८.१५/२विष्णुशुश्रूषणार्थाय ययौ वनमनुत्तमम् ॥ २२८.१५ ॥
- २२८.१६/१वनजातानि पुष्पाणि गृहीतुं भञ्जितत्परः ।
 २२८.१६/२क्षिप्रातटे मडारण्ये विभीतकतरोरधः ॥ २२८.१६ ॥
- २२८.१७/१६ष्टः स राक्षसेनाथ गृहीतश्चापि भक्षितुम् ।
 २२८.१७/२याद्दालस्तमथोवाय नाथं भक्ष्यस्त्वया ह्यलम् ॥ २२८.१७ ॥
- २२८.१८/१प्रातर्भोक्ष्यसि कल्याण सत्यमेष्णाम्यलं पुनः ।
 २२८.१८/२अथ कार्यं मम मडत् तस्मान् मुञ्चस्व राक्षस ॥ २२८.१८ ॥
- २२८.१९/१श्वः सत्येन समेष्यामि ततः प्रादसि मामिति ।
 २२८.१९/२विष्णुशुश्रूषणार्थाय रात्रिजागरणं मया ।
 २२८.१९/३कार्यं न प्रतविद्धं मे कर्तुमर्हसि राक्षस ॥ २२८.१९ ॥
- २२८.२०/१व्यास उवाच । तं राक्षसः प्रत्युवाच दशरात्रमभोजनम् ।
 २२८.२०/२ममाभूद् अथ च भवान् मया लब्धो मतद्गज ॥ २२८.२० ॥
- २२८.२१/१न मोक्ष्ये भक्षयिष्यामि क्षुधया पीडितो भृशम् ।
 २२८.२१/२निशायरवयः श्रुत्वा मातद्गस्तमुवाच उ ।

- २२८.२१/उसान्तवयम् श्वक्षणाया वाया स सत्यवयनैर्दृष्टैः ॥ २२८.२१ ॥
- २२८.२२/१मातङ्ग उवाच । सत्यमूलं जगत् सर्वं ब्रह्मराक्षस तच्छृणु ।
२२८.२२/२सत्येनाहं शपिष्यामि पुनरागमनाय य ॥ २२८.२२ ॥
- २२८.२३/१आदित्यश्चन्द्रमा वह्निर्वायुर्भूर्धूर्गोलं मनः ।
२२८.२३/२अहोरात्रं यमः संध्ये द्वे विदुर्नरयेष्टितम् ॥ २२८.२३ ॥
- २२८.२४/१परदारेषु यत् पापं यत् परद्रव्यहारिषु ।
२२८.२४/२यस्य ब्रह्महन्तः पापं सुरापे गुरुतल्पगे ॥ २२८.२४ ॥
- २२८.२५/१वन्ध्यापतेश्च यत् पापं यत् पापं वृषलीपतेः ।
२२८.२५/२यस्य देवलके पापं मत्स्यमांसाशिनश्च यत् ॥ २२८.२५ ॥
- २२८.२६/१कोऽमांसाशिनो यस्य कूर्ममांसाशिनश्च यत् ।
२२८.२६/२पृथा मांसाशिनो यस्य पृष्ठमांसाशिनश्च यत् ॥ २२८.२६ ॥
- २२८.२७/१कृतघ्ने मित्रघातके यत् पापं द्विषिषूपती ।
२२८.२७/२सूतकस्य य यत् पापं यत् पापं कूरकर्मणः ॥ २२८.२७ ॥
- २२८.२८/१कृपाणस्य य यत् पापं यस्य वन्ध्यातिथेरपि ।
२२८.२८/२अमावास्याष्टमी षष्ठी कृष्णशुक्लयतुर्दृशी ॥ २२८.२८ ॥
- २२८.२९/१तासु यद् गमनात् पापं यद् विप्रो प्रजति स्त्रियम् ।
२२८.२९/२रजस्वलां तथा पश्चाच्छ्राद्धं कृत्वा स्त्रियं प्रजेत् ॥ २२८.२९ ॥
- २२८.३०/१सर्वस्वस्नातभोज्यानां यत् पापं मलभोजने ।
२२८.३०/२मित्रभार्या गच्छतां य यत् पापं पिशुनस्य य ॥ २२८.३० ॥
- २२८.३१/१६भमायानुरक्ते य यत् पापं मधुघातिनः ।
२२८.३१/२ब्राह्मणस्य प्रतिश्रुत्य यत् पापं तदयच्छतः ॥ २२८.३१ ॥
- २२८.३२/१यस्य कन्यानुते पापं यस्य गोश्वतरानुते ।
२२८.३२/२स्त्रीबालहन्तुर्यत् पापं यस्य मिथ्याभिभाषिणः ॥ २२८.३२ ॥
- २२८.३३/१देववेदद्विजन्तुप+ ।पुत्रमित्रसतीस्त्रियः ।
२२८.३३/२यस्य निन्दयतां पापं गुरुमिथ्यापयारतः ॥ २२८.३३ ॥
- २२८.३४/१अग्नित्यागिषु यत् पापमग्निदायिषु यद् वने ।
२२८.३४/२गुलेष्टया पातके यस्य यद् गोघ्ने यद् द्विजाधमे ॥ २२८.३४ ॥

- २२८.३५/१यत् पापं परिवित्ते य यत् पापं पश्चिद्विनः ।
 २२८.३५/२तयोर्दत्तृग्रहीत्रोश्च यत् पापं भ्रूणघातिनः ॥ २२८.३५ ॥
- २२८.३६/१किं यात्र भङ्गुभिः प्रोक्तैः शपथैस्तव राक्षस ।
 २२८.३६/२श्रूयतां शपथं भीमं दृवाय्यमपि कथ्यते ॥ २२८.३६ ॥
- २२८.३७/१स्वकन्याश्रुविनः पापं गूढसत्येन साक्षिणः ।
 २२८.३७/२अयाजययाजके षाण्डे यत् पापं श्रवणोऽधमे ॥ २२८.३७ ॥
- २२८.३८/१प्रव्रज्यावसिते यय्य ब्रह्मचारिणि कामुके ।
 २२८.३८/२अतैस्तु पापैर्लिप्येऽहं यदि नैष्यामि तेऽन्तिकम् ॥ २२८.३८ ॥
- २२८.३९/१व्यास उवाच । मातङ्गवचनं श्रुत्वा विस्मितो ब्रह्मराक्षसः ।
 २२८.३९/२प्राह गच्छस्व सत्येन समयं यैव पालय ॥ २२८.३९ ॥
- २२८.४०/१धृत्युक्तः कुण्डपाशेन श्वपाकः कुसुमानि तु ।
 २२८.४०/२समादायागमश्चैव विष्णोः स निलयं गतः ॥ २२८.४० ॥
- २२८.४१/१तानि प्रादाद् ब्राह्मणाय सोऽपि प्रक्षाल्य याम्बसा ।
 २२८.४१/२विष्णुमभ्यर्च्य निलयं जगाम स तपोधनाः ॥ २२८.४१ ॥
- २२८.४२/१सोऽपि मातङ्गदायाहः सोपवासस्तु तां निशाम् ।
 २२८.४२/२गायन् हि ब्राह्मणभूमिष्ठः प्रजागरमुपाकरोत् ॥ २२८.४२ ॥
- २२८.४३/१प्रभातायां तु शर्वर्या स्नात्वा देवं नमस्य च ।
 २२८.४३/२सत्यं स समयं कर्तुं प्रतस्थे यत्र राक्षसः ॥ २२८.४३ ॥
- २२८.४४/१तं व्रजन्तं पथि नरः प्राह भद्रं क्व गच्छसि ।
 २२८.४४/२स तथाकथयत् सर्वं सोऽप्येनं पुनरब्रवीत् ॥ २२८.४४ ॥
- २२८.४५/१धर्मार्थकाममोक्षाणां शरीरं साधनं यतः ।
 २२८.४५/२मलता तु प्रयत्नेन शरीरं पालयेद् बुधः ॥ २२८.४५ ॥
- २२८.४६/१शुभमर्थसुभम् ।
 २२८.४६/२नरस्तथाप्रोति मोक्षगतिमग्राम् ।
 २२८.४६/३शुभन् कीर्तिमुपैति य ।
 २२८.४६/४भवति मृतस्य का कथा लोके ॥ २२८.४६ ॥
- २२८.४७/१मातङ्गस्तद् वयः श्रुत्वा प्रत्युवायाथ उतुमत् ॥ २२८.४७ ॥
- २२८.४८/१मातङ्ग उवाच । भद्रं सत्यं पुरस्कृत्य गच्छामि

- २२८.६०/२यत् कृतं रञ्जनीभागे यथातथ्यं वदामि ते ॥ २२८.६० ॥
- २२८.६१/१विष्णोर्देवकुलस्याधः स्थितेनानम्रमूर्तिना ।
- २२८.६१/२प्रजागरः कृतो रात्रौ गायता विष्णुगीतिकाम् ॥ २२८.६१ ॥
- २२८.६२/१तं ब्रह्मराक्षसः प्राडु डियन्तं कालमुच्यताम् ।
- २२८.६२/२प्रजागरो विष्णुगुडे कृतं भक्तिमता वद ॥ २२८.६२ ॥
- २२८.६३/१तमभ्युवाच प्रहसन् विंशत्यब्दानि राक्षस ।
- २२८.६३/२अेकादश्यां मासि मासि कृतस्तत्र प्रजागरः ।
- २२८.६३/३मातङ्गवचनं श्रुत्वा प्रोवाच ब्रह्मराक्षसः ॥ २२८.६३ ॥
- २२८.६४/१ब्रह्मराक्षस उवाच । यद् अद्य त्वां प्रवक्ष्यामि तद् भवान् वक्तुमर्हति ।
- २२८.६४/२अेकरात्रिकृतं साधो मम देहि प्रजागरम् ॥ २२८.६४ ॥
- २२८.६५/१अेवं त्वां मोक्षयिष्यामि मोक्षयिष्यामि नान्यथा ।
- २२८.६५/२त्रिः सत्येन मडाभागे षट्युक्त्वा विरराम उ ॥ २२८.६५ ॥
- २२८.६६/१व्यास उवाच । मातङ्गस्तमुवाचाथ भयात्मा ते निशाचर ।
- २२८.६६/२निवेदितः किमुक्तेन षाडस्व स्वेच्छयापि माम् ॥ २२८.६६ ॥
- २२८.६७/१तमाडु राक्षसो भूयो यामद्भ्यप्रजागरम् ।
- २२८.६७/२सगीतं मे प्रयच्छस्व कृपां कर्तुं त्वमर्हसि ॥ २२८.६७ ॥
- २२८.६८/१मातङ्गो राक्षसं प्राडु किमसम्भ्रमुच्यते ।
- २२८.६८/२षाडस्व स्वेच्छया मां त्वं न प्रदास्ये प्रजागरम् ।
- २२८.६८/३मातङ्गवचनं श्रुत्वा प्राडु तं ब्रह्मराक्षसः ॥ २२८.६८ ॥
- २२८.६९/१ब्रह्मराक्षस उवाच । को हि दृष्टमतिर्मन्दो भवन्तं द्रष्टुमुत्सहेत् ।
- २२८.६९/२धर्षयितुं पीडयितुं रक्षितं धर्मकर्मणा ॥ २२८.६९ ॥
- २२८.७०/१दीनस्य पापग्रस्तस्य विषयैर्मोहितस्य च ।
- २२८.७०/२नरकार्तस्य मूढस्य साधवः स्युर्दयान्विताः ॥ २२८.७० ॥
- २२८.७१/१तन् मम त्वं मडाभागे कृपां कृत्वा प्रजागरम् ।
- २२८.७१/२यामस्यैकस्य मे देहि गच्छ वा निलयं स्वकम् ॥ २२८.७१ ॥
- २२८.७२/१व्यास उवाच । तं पुनः प्राडु चार्डालो न यास्यामि निजं गृहम् ।
- २२८.७२/२न यापि तव दास्यामि कथंचिद् यामजागरम् ।
- २२८.७२/३तं प्रदस्याथ चार्डालं प्रोवाच ब्रह्मराक्षसः ॥ २२८.७२ ॥

૨૨૮.૮૭/૧બાઢમિત્યવદત્ સોઽપિ માતઃ્ગોઽપિ દદૌ તદા ।
 ૨૨૮.૮૭/૨ગીતિકાફલમામન્ય મુહૂર્તાર્ધપ્રજાગરમ્ ॥ ૨૨૮.૮૭ ॥
 ૨૨૮.૮૮/૧તસ્મિન્ ગીતિકૃલે દત્તે માતઃ્ગં બ્રહ્મરાક્ષસઃ ।
 ૨૨૮.૮૮/૨પ્રણમ્ય પ્રયયૌ હૃષ્ટસ્તીર્થવર્યં પૃથૂદકમ્ ॥ ૨૨૮.૮૮ ॥
 ૨૨૮.૮૯/૧તત્રાનશનસંકલ્પં કૃત્વા પ્રાણામ્ જહૌ દ્વિજાઃ ।
 ૨૨૮.૮૯/૨રાક્ષસત્વાદ્ વિનિર્મુક્તો ગીતિકાફલબૃહિતઃ ॥ ૨૨૮.૮૯ ॥
 ૨૨૮.૯૦/૧પૃથૂદકપ્રભાવાચ્ચ બ્રહ્મલોકં ચ દુર્લભમ્ ।
 ૨૨૮.૯૦/૨દશ વર્ષસહસ્રાણિ નિરાતહ્નોઽવસત્ તતઃ ॥ ૨૨૮.૯૦ ॥
 ૨૨૮.૯૧/૧તસ્યાન્તે બ્રાહ્મણો જાતો બભૂવ સ્મૃતિમાન્ વશી ।
 ૨૨૮.૯૧/૨તસ્યાહં ચરિતં ભૂયઃ કથયિષ્યામિ ભો દ્વિજાઃ ॥ ૨૨૮.૯૧ ॥
 ૨૨૮.૯૨/૧માતઃ્ગસ્ય કથાશેષં શૃણુધ્વં ગદતો મમ ।
 ૨૨૮.૯૨/૨રાક્ષસે તુ ગતે ધીમાન્ ગૃહમેત્ય યતાત્મવાન્ ॥ ૨૨૮.૯૨ ॥
 ૨૨૮.૯૩/૧તદ્વિપ્રચરિતં સ્મૃત્વા નિર્વિણ્ણઃ શુચિરખ્યસૌ ।
 ૨૨૮.૯૩/૨પુત્રેષુ ભાર્યાં નિક્ષિપ્ય દદૌ ભૂમ્યાઃ પ્રદક્ષિણામ્ ॥ ૨૨૮.૯૩ ॥
 ૨૨૮.૯૪/૧કોકામુખાત્ સમારભ્ય યાવદ્ વૈ સ્કન્દદર્શનમ્ ।
 ૨૨૮.૯૪/૨દૃષ્ટ્વા સ્કન્દં યયૌ ધારાત્ ણેહકે ચાપિ પ્રદક્ષિણામ્ ॥ ૨૨૮.૯૪ ॥
 ૨૨૮.૯૫/૧તતોઽદ્વિવરમાગમ્ય વિન્ધ્યમુખ્યશિલોચ્ચયમ્ ।
 ૨૨૮.૯૫/૨પાપપ્રમોચનં તીર્થમાસસાદ સ તુ દ્વિજાઃ ॥ ૨૨૮.૯૫ ॥
 ૨૨૮.૯૬/૧સ્નાનં પાપહરં ચક્રે સ તુ ચાણ્ડાલવંશજઃ ।
 ૨૨૮.૯૬/૨વિમુક્તપાપઃ સસ્માર પૂર્વજાતીરનેકશઃ ॥ ૨૨૮.૯૬ ॥
 ૨૨૮.૯૭/૧સ પૂર્વજન્મન્યભવદ્ ભિક્ષુઃ સંચતવાઝ્મનાઃ ।
 ૨૨૮.૯૭/૨ચતકાયશ્ચ મતિમાન્ વેદવેદાઃ્ગપારગઃ ॥ ૨૨૮.૯૭ ॥
 ૨૨૮.૯૮/૧એકદા ગોષુ નગરાદ્ મિથમાણાસુ તસ્કરૈઃ ।
 ૨૨૮.૯૮/૨ભિક્ષાવધૂતા રજસા મુક્તા તેનાથ ભિક્ષુણા ॥ ૨૨૮.૯૮ ॥
 ૨૨૮.૯૯/૧સ તેનાઘર્મદોષેણ ચાણ્ડાલીં યોનિમાગતઃ ।
 ૨૨૮.૯૯/૨પાપપ્રમોચને સ્નાતઃ સ મૃતો નર્મદાતટે ॥ ૨૨૮.૯૯ ॥
 ૨૨૮.૧૦૦/૧મૂર્ખોઽભૂદ્ બ્રાહ્મણવરો વારાણસ્યાં ચ ભો દ્વિજાઃ ।

- २२८.१००/२तत्रास्य वसतोऽर्धैस्तु त्रिंशद्भिः सिद्धपूरुषः ॥ २२८.१०० ॥
- २२८.१०१/१विदुपदुपी बभ्राम योगमालाबलान्वितः ।
- २२८.१०१/२तं दृष्ट्वा सोपडासार्थमभिवधाभ्युवाच उ ॥ २२८.१०१ ॥
- २२८.१०२/१कुशलं सिद्धपूरुषं कुतस्त्वागम्यते त्वया ॥ २२८.१०२ ॥
- २२८.१०३/१व्यास उवाच । अेवं सम्भाषितस्तेन ज्ञातोऽहमिति चिन्त्य तु ।
- २२८.१०३/२प्रत्युवाचाथ वन्द्यस्तं स्वर्गलोकाद् उपागतः ॥ २२८.१०३ ॥
- २२८.१०४/१तं सिद्धं प्राह भूर्भोऽसौ किं त्वं वेत्सि त्रिविष्टपे ।
- २२८.१०४/२नारायणोरुप्रभवामुर्वशीमप्सरोवराम् ॥ २२८.१०४ ॥
- २२८.१०५/१सिद्धस्तमाह तां वेद्मि शक्यामरधारिणीम् ।
- २२८.१०५/२स्वर्गस्याभराणं मुष्यमुर्वशीं साधुसम्भवाम् ॥ २२८.१०५ ॥
- २२८.१०६/१विप्रः सिद्धमुवाचाथ ऋजुमार्गविवर्जितः ।
- २२८.१०६/२तन् मित्र मत्कृते वार्तामुर्वश्या भवतादरात् ॥ २२८.१०६ ॥
- २२८.१०७/१कथनीया यथ्य सा ते भ्रूयाद् आप्यास्यते भवान् ।
- २२८.१०७/२बाढमित्यब्रवीत् सिद्धः सोऽपि विप्रो मुदान्वितः ॥ २२८.१०७ ॥
- २२८.१०८/१अभूव सिद्धोऽपि यथौ मेरुपृष्ठं सुरालयम् ।
- २२८.१०८/२समेत्य चोर्वशीं प्राह यद् उक्तोऽसौ द्विजेन तु ॥ २२८.१०८ ॥
- २२८.१०९/१सा प्राह तं सिद्धवरं नाहं काशिपतिं द्विजम् ।
- २२८.१०९/२जनामि सत्यमुक्तं ते न येतसि मम स्थितम् ॥ २२८.१०९ ॥
- २२८.११०/१धृत्युक्तः प्रयथौ सोऽपि कालेन बभुना पुनः ।
- २२८.११०/२वाराणसीं यथौ सिद्धो दृष्टो भूर्भोऽसौ वै पुनः ॥ २२८.११० ॥
- २२८.१११/१दृष्टः पृष्टः किल भूयः किमाडोरुभवा तव ।
- २२८.१११/२सिद्धोऽब्रवीन् न जानामि मामुवाचोर्वशी स्वयम् ॥ २२८.१११ ॥
- २२८.११२/१सिद्धवाक्यं ततः श्रुत्वा स्मितभिन्नौष्ठसम्पुटः ।
- २२८.११२/२पुनः प्राह कथं वेत्सीत्येवं वाच्या त्वयोर्वशी ॥ २२८.११२ ॥
- २२८.११३/१बाढमेवं करिष्यामीत्युक्त्वा सिद्धो द्विवं गतः ।
- २२८.११३/२ददर्श शङ्कभवनान् निष्कामन्तीमथोर्वशीम् ॥ २२८.११३ ॥
- २२८.११४/१प्रोवाच तां सिद्धवरः सा य तं सिद्धमब्रवीत् ।

- ૨૨૮.૧૧૪/૨નિયમં કંચિદ્ અપિ હિ કરોતુ દ્વિજસત્તમઃ ॥ ૨૨૮.૧૧૪ ॥
- ૨૨૮.૧૧૫/૧યેનાહં કર્મણા સિદ્ધ તં જાનામિ ન ચાન્યથા ।
- ૨૨૮.૧૧૫/૨તદ્ ઉર્વશીવચોડભ્યેત્ય તસ્મૈ મૂર્ખદ્વિજાય તુ ॥ ૨૨૮.૧૧૫ ॥
- ૨૨૮.૧૧૬/૧કથયામાસ સિદ્ધસ્તુ સોડપીમં નિયમં જગૌ ।
- ૨૨૮.૧૧૬/૨તવાગ્રે સિદ્ધપુરુષ નિયમોડયં કૃતો મયા ॥ ૨૨૮.૧૧૬ ॥
- ૨૨૮.૧૧૭/૧ન ભોક્ષ્યેડધપ્રભૃતિ વૈ શકટં સત્યમીરિતમ્ ।
- ૨૨૮.૧૧૭/૨ઇત્યુક્તઃ પ્રયયૌ સિદ્ધઃ સ્વર્ગે દૃષ્ટ્વોર્વશીમથ ॥ ૨૨૮.૧૧૭ ॥
- ૨૨૮.૧૧૮/૧પ્રાહાસૌ શકટં ભોક્ષ્યે નાધપ્રભૃતિ કલ્પિચિત્ ।
- ૨૨૮.૧૧૮/૨તં સિદ્ધમુર્વશી પ્રાહ જ્ઞાતોડસૌ સામ્પ્રતં મયા ॥ ૨૨૮.૧૧૮ ॥
- ૨૨૮.૧૧૯/૧નિયમગ્રહણાદ્ એવ મૂર્ખો મામુપહાસકઃ ।
- ૨૨૮.૧૧૯/૨ઇત્યુક્તવા પ્રયયૌ શીઘ્રં વાસં નારાયણાત્મજા ॥ ૨૨૮.૧૧૯ ॥
- ૨૨૮.૧૨૦/૧સિદ્ધોડપિ વિચચારાસૌ કામચારી મહીતલમ્ ।
- ૨૨૮.૧૨૦/૨ઉર્વશ્યપિ વરારોહા ગત્વા વારાણસી પુરીમ્ ॥ ૨૨૮.૧૨૦ ॥
- ૨૨૮.૧૨૧/૧મત્સ્યોદરીજલે સ્નાનં ચક્રે દિવ્યવપુર્ધરા ।
- ૨૨૮.૧૨૧/૨અથાસાવપિ મૂર્ખસ્તુ નદી મત્સ્યોદરી મુને ॥ ૨૨૮.૧૨૧ ॥
- ૨૨૮.૧૨૨/૧જગામાથ દદર્શાસૌ સ્નાયમાનામથોર્વશીમ્ ।
- ૨૨૮.૧૨૨/૨તાં દૃષ્ટ્વા વવૃધેડથાસ્ય મન્મથઃ ક્ષોભકૃદ્
દૃઢમ્ ॥ ૨૨૮.૧૨૨ ॥
- ૨૨૮.૧૨૩/૧ચકાર મૂર્ખશ્ચેષ્ટાશ્ચ તં વિવેદોર્વશી સ્વયમ્ ।
- ૨૨૮.૧૨૩/૨તં મૂર્ખં સિદ્ધગદિતં જ્ઞાત્વા સસ્મિતમાહ તમ્ ॥ ૨૨૮.૧૨૩ ॥
- ૨૨૮.૧૨૪/૧ઉર્વશ્યુવાચ । કિમિચ્છસિ મહાભાગ મત્તઃ શીઘ્રમિહોચ્ચતામ્ ।
- ૨૨૮.૧૨૪/૨કરિષ્યામિ વચસ્તુભ્યં ત્વં વિશ્રબ્ધં કરિષ્યસિ ॥ ૨૨૮.૧૨૪ ॥
- ૨૨૮.૧૨૫/૧મૂર્ખબ્રાહ્મણ ઉવાચ । આત્મપ્રદાનેન મમ પ્રાણાન્ રક્ષ
શુચિસ્મિતે ॥ ૨૨૮.૧૨૫ ॥
- ૨૨૮.૧૨૬/૧વ્યાસ ઉવાચ । તં પ્રાહાથોર્વશી વિપ્રં નિયમસ્થાસ્મિ સામ્પ્રતમ્ ।
- ૨૨૮.૧૨૬/૨ત્વં તિષ્ઠસ્વ ક્ષણમથ પ્રતીક્ષસ્વાગતં મમ ॥ ૨૨૮.૧૨૬ ॥
- ૨૨૮.૧૨૭/૧સ્થિતોડસ્મીત્યબ્રવીદ્ વિપ્રઃ સાપિ સ્વર્ગં જગામ હ ।
- ૨૨૮.૧૨૭/૨માસમાત્રેણ સાયાતા દદર્શ તં કૃશં દ્વિજમ્ ॥ ૨૨૮.૧૨૭ ॥

- २२८.१२८/१स्थितं मासं नदीतीरे निराहारं सुराङ्गना ।
 २२८.१२८/२तं दृष्ट्वा निश्चययुतं भूत्वा वृद्धवपुस्ततः ॥ २२८.१२८ ॥
- २२८.१२९/१सा चकार नदीतीरे शकटे शर्करावृतम् ।
 २२८.१२९/२घृतेन मधुना चैव नदीं मत्स्योदरीं गता ॥ २२८.१२९ ॥
- २२८.१३०/१स्नात्वाथ भूमौ वसन्ती शकटे य यथार्थतः ।
 २२८.१३०/२तं ब्राह्मणं समाहूय वाङ्मयात् सुलोचना ॥ २२८.१३० ॥
- २२८.१३१/१उर्वशुवाच । मया तीव्रं व्रतं विप्र यीर्णं सौभाग्यकारणात् ।
 २२८.१३१/२प्रतान्ते निष्कृतिं दद्यां प्रतिगृहीष्व भो द्विज ॥ २२८.१३१ ॥
- २२८.१३२/१व्यास उवाच । स प्राह किमिदं लोके दीयते शर्करावृतम् ।
 २२८.१३२/२क्षुत्क्षामकण्ठः पृच्छामि साधु भद्रे समीरय ॥ २२८.१३२ ॥
- २२८.१३३/१सा प्राह शकटो विप्र शर्करापिष्टसंयुतः ।
 २२८.१३३/२धर्मं त्वं समुपादाय प्राणं तर्पय मा चिरम् ॥ २२८.१३३ ॥
- २२८.१३४/१सा तच्छ्रुत्वाथ संस्मृत्य क्षुधया पीडितोऽपि सन् ।
 २२८.१३४/२प्राह भद्रे न गृह्णामि नियमो हि कृतो मया ॥ २२८.१३४ ॥
- २२८.१३५/१पुरतः सिद्धवर्गस्य न भोक्ष्ये शकटे त्विति ।
 २२८.१३५/२परिज्ञानार्थमुर्वश्या ददस्वान्यस्य कस्यचित् ॥ २२८.१३५ ॥
- २२८.१३६/१साब्रवीन् नियमो भद्र कृतः काष्ठमये त्वया ।
 २२८.१३६/२नासौ काष्ठमयो भुङ्क्ष्व क्षुधया चातिपीडितः ॥ २२८.१३६ ॥
- २२८.१३७/१तां ब्राह्मणः प्रत्युवाच न मया तद् विशेषणम् ।
 २२८.१३७/२कृतं भद्रेऽथ नियमः सामान्येनैव मे कृतः ॥ २२८.१३७ ॥
- २२८.१३८/१तं भूयः प्राह सा तन्वी न येद् भोक्ष्यसि ब्राह्मण ।
 २२८.१३८/२गृह्णं गृहीत्वा गच्छस्व कुटुम्बं तव भोक्ष्यति ॥ २२८.१३८ ॥
- २२८.१३९/१सा तामुवाच सुदति न तावद् यामि मन्दिरम् ।
 २२८.१३९/२छायाता वरारोडा त्रैलोक्येऽप्यधिका गुणैः ॥ २२८.१३९ ॥
- २२८.१४०/१सा मया मदनार्तेन प्रार्थिताश्वासितस्तथा ।
 २२८.१४०/२स्थीयतां क्षणमित्येवं स्थास्यामीति मयोदितम् ॥ २२८.१४० ॥
- २२८.१४१/१मासमात्रं गतायास्तु तस्या भद्रे स्थितस्य य ।

- २२८.१४१/२मम सत्यानुरक्तस्य संगमाय धृतप्रते ॥ २२८.१४१ ॥
- २२८.१४२/१तस्य सा वचनं श्रुत्वा कृत्वा स्वं उपमुत्तमम् ।
- २२८.१४२/२विहस्य भावगम्भीरमुर्वशी प्राह तं द्विजम् ॥ २२८.१४२ ॥
- २२८.१४३/१उर्वश्युवाच । साधु सत्यं त्वया विप्र व्रतं निष्ठितयेतसा ।
- २२८.१४३/२निष्पादितं उहाद् अेव मम दर्शनमिच्छता ॥ २२८.१४३ ॥
- २२८.१४४/१अहमेवोर्वशी विप्र त्वां जिज्ञासार्थमागता ।
- २२८.१४४/२परीक्षितो निश्चितवान् भवान् सत्यतपा ऋषिः ॥ २२८.१४४ ॥
- २२८.१४५/१गच्छ शूकरवोद्देशं उपतीर्थेति विश्रुतम् ।
- २२८.१४५/२सिद्धिं यास्यसि विप्रेन्द्र ततस्त्वं मामवाप्स्यसि ॥ २२८.१४५ ॥
- २२८.१४६/१व्यास उवाच । धृत्युक्त्वा हिवमुत्पत्य सा जगामोर्वशी द्विजाः ।
- २२८.१४६/२स य सत्यतपा विप्रो उपतीर्थं जगाम ह ॥ २२८.१४६ ॥
- २२८.१४७/१तत्र शान्तिपरो भूत्वा नियमव्रतधृक् शुचिः ।
- २२८.१४७/२उदोत्सर्गो जगामासौ गान्धर्वं लोकमुत्तमम् ॥ २२८.१४७ ॥
- २२८.१४८/१तत्र मन्वन्तरशतं भोगान् भुक्त्वा यथार्थतः ।
- २२८.१४८/२भभूव सुकुले राजा प्रजाऽऽजन्तत्परः ॥ २२८.१४८ ॥
- २२८.१४९/१स यज्वा विविधैर्यज्ञैः सामभवददक्षिणैः ।
- २२८.१४९/२पुत्रेषु राज्ञ्यं निक्षिप्य ययौ शौकरं पुनः ॥ २२८.१४९ ॥
- २२८.१५०/१उपतीर्थे मृतो भूयः शङ्कलोकमुपागतः ।
- २२८.१५०/२तत्र मन्वन्तरशतं भोगान् भुक्त्वा ततश्च्युतः ॥ २२८.१५० ॥
- २२८.१५१/१प्रतिष्ठाने पुरवरे बुधपुत्रः पुत्रुऽपः ।
- २२८.१५१/२भभूव तत्र योर्वश्याः संगमाय तपोधनाः ॥ २२८.१५१ ॥
- २२८.१५२/१अेवं पुरा सत्यतपा द्विजातिसू- ।
- २२८.१५२/२तीर्थे प्रसिद्धे स हि उपसंज्ञे ।
- २२८.१५२/३आराध्य जन्मन्यथ चार्थ्यं विष्णुम् ।
- २२८.१५२/४अवाप्य भोगान् अथ मुक्तिमेति ॥ २२८.१५२ ॥
- २२८.१/१मुनय उचुः । श्रुतं ह्यलं गीतिकाया अस्माभिः सुप्रजागरे ।
- २२८.१/२कृष्णस्य येन याऽडालो गतोऽसौ परमां गतिम् ॥ २२८.१ ॥
- २२८.२/१यथा विष्णौ भवेद् भक्तिस्तन् नो भ्रूहि मडामते ।

- २२८.२/२तपसा कर्मणा येन श्रोतुमिच्छाम साम्प्रतम् ॥ २२८.२ ॥
- २२८.३/१व्यास उवाच । शृणुष्वं मुनिशार्दूलाः प्रवक्ष्याम्यनुपूर्वशः ।
- २२८.३/२यथा कृष्णे भवेद् भक्तिः पुरुषस्य मडाङ्गला ॥ २२८.३ ॥
- २२८.४/१संसारेऽस्मिन् मडाघोरे सर्वभूतभयावडे ।
- २२८.४/२मडामोडकरे नृणां नानादृग्भशताडुले ॥ २२८.४ ॥
- २२८.५/१तिर्यग्योनि सलस्रेषु जायमानः पुनः पुनः ।
- २२८.५/२कथं बिल्लभते जन्म देडी मानुष्यकं द्विजः ॥ २२८.५ ॥
- २२८.६/१मानुषत्वेऽपि विप्रत्वं विप्रत्वेऽपि विवेकिता ।
- २२८.६/२विवेकाद् धर्मबुद्धिस्तु बुद्ध्या तु श्रेयसां त्रयः ॥ २२८.६ ॥
- २२८.७/१यावत् पापक्षयं पुंसां न भवेज्जन्म संयितम् ।
- २२८.७/२तावन् न जायते भक्तिर्वासुदेवे जगन्मये ॥ २२८.७ ॥
- २२८.८/१तस्माद् वक्ष्यामि भो विप्रा भक्तिः कृष्णे यथा भवेत् ।
- २२८.८/२अन्यदेवेषु या भक्तिः पुरुषस्येऽ जायते ॥ २२८.८ ॥
- २२८.९/१कर्मणा मनसा वाया तद्गतेनान्तरात्मना ।
- २२८.९/२तेन तस्य भवेद् भक्तिर्यजने मुनिसत्तमाः ॥ २२८.९ ॥
- २२८.१०/१स करोति ततो विप्रा भक्तिं चाग्नेः समाहितः ।
- २२८.१०/२तुष्टे ङुताशने तस्य भक्तिर्भवति भास्करे ॥ २२८.१० ॥
- २२८.११/१पूजां करोति सततमादित्यस्य ततो द्विजः ।
- २२८.११/२प्रसन्ने भास्करे तस्य भक्तिर्भवति शंकरे ॥ २२८.११ ॥
- २२८.१२/१पूजां करोति विधिवत् स तु शम्भोः प्रयत्नतः ।
- २२८.१२/२तुष्टे त्रिलोचने तस्य भक्तिर्भवति केशवे ॥ २२८.१२ ॥
- २२८.१३/१सम्पूज्य तं जगन्नाथं वासुदेवाभ्यमव्ययम् ।
- २२८.१३/२ततो भुक्तिं य मुक्तिं य स प्राप्नोति द्विजोत्तमाः ॥ २२८.१३ ॥
- २२८.१४/१मुनय ऋषयः । अवैष्णवा नरा ये तु दृश्यन्ते य मडामुने ।
- २२८.१४/२किं ते विष्णुं नार्ययन्ति ब्रूहि तत्कारणं द्विज ॥ २२८.१४ ॥
- २२८.१५/१व्यास उवाच । द्वौ भूतसर्गौ विभ्यातौ लोकेऽस्मिन् मुनिसत्तमाः ।
- २२८.१५/२आसुरश्च तथा दैवः पुरा सृष्टः स्वयम्भुवा ॥ २२८.१५ ॥

- २२८.१६/१द्वैवीं प्रकृतिमासाद्य पूजयन्ति ततोऽव्युत्तम् ।
 २२८.१६/२आसुरीं योनिमापन्ना दूषयन्ति नरा हरिम् ॥ २२८.१६ ॥
- २२८.१७/१मायया उतविज्ञाना विष्णोस्ते तु नराधमाः ।
 २२८.१७/२अप्राप्य तं हरिं विप्रास्ततो यान्त्यधमां गतिम् ॥ २२८.१७ ॥
- २२८.१८/१तस्य या गह्वरी माया दुर्विज्ञेया सुरासुरैः ।
 २२८.१८/२महामोहकरी नृणां दुस्तरा याकृतात्मभिः ॥ २२८.१८ ॥
- २२८.१९/१मुनय त्रियुः । षष्ठ्यामस्तां महामायां ज्ञातुं विष्णोः सुदुस्तराम् ।
 २२८.१९/२वक्तुमर्हसि धर्मज्ञा परं कौतूहलं हि नः ॥ २२८.१९ ॥
- २२८.२०/१व्यास उवाच । स्वप्नेन्द्रजालसंकाशा माया सा लोककर्षणी ।
 २२८.२०/२कः शक्नोति हरिर्मायां ज्ञातुं तां केशवाद् ऋते ॥ २२८.२० ॥
- २२८.२१/१या वृत्ता ब्रह्मणोऽस्यासीन् मायार्थं नारदस्य य ।
 २२८.२१/२विडम्बनां तु तां विप्राः शृणुष्वं गदतो मम ॥ २२८.२१ ॥
- २२८.२२/१प्राग् आसीन् नृपतिः श्रीमान् आग्नीध्र इति विश्रुतः ।
 २२८.२२/२नगरे कामदमनस्तस्याथ तनयः शुचिः ॥ २२८.२२ ॥
- २२८.२३/१धर्मारामः क्षमाशीलः पितृशुश्रूषणो रतः ।
 २२८.२३/२प्रजानुरञ्जको दक्षः श्रुतिशास्त्रकृतश्रमः ॥ २२८.२३ ॥
- २२८.२४/१पितास्य त्वकरोद् यत्नं विवाहाय न यैच्छत ।
 २२८.२४/२तं पिता प्राड किमिति नेच्छसे दारसंग्रहम् ॥ २२८.२४ ॥
- २२८.२५/१सर्वमेतत् सुभार्थं हि वाञ्छन्ति मनुजाः किल ।
 २२८.२५/२सुभमूला हि दाराश्च तस्मात् तं त्वं समाचर ॥ २२८.२५ ॥
- २२८.२६/१स पितुर्वचनं श्रुत्वा तूष्णीमास्ते य गौरवात् ।
 २२८.२६/२मुहुर्मुहुस्तं य पिता योऽयामास भो द्विजाः ॥ २२८.२६ ॥
- २२८.२७/१अथासौ पितरं प्राड तात नामानुवृत्ता ।
 २२८.२७/२मया समाश्रिता व्यक्ता वैष्णवी पश्चिपादिनी ॥ २२८.२७ ॥
- २२८.२८/१तं पिता प्राड संगम्य नैष धर्मोऽस्ति पुत्रक ।
 २२८.२८/२न विधारयितव्या स्यात् पुरुषेण विपश्चिता ॥ २२८.२८ ॥
- २२८.२९/१कुरु मद्भयनं पुत्र प्रभुरस्मि पिता तव ।
 २२८.२९/२मा निमज्ज कुलं मज्जं नरके संततिक्षयात् ॥ २२८.२९ ॥

२२९.३०/१स छि तं पितुरादेशं श्रुत्वा प्राड सुतो वशी ।
 २२९.३०/२प्रीतः संस्मृत्य पौराणीं संसारस्य विचित्रताम् ॥ २२९.३० ॥
 २२९.३१/१पुत्र उवाच । शृणु तात वयो मध्यं तत्त्ववाक्यं सडेतुकम् ।
 २२९.३१/२नामानुशुषं कर्तव्यं सत्यं भवति पार्थिव ॥ २२९.३१ ॥
 २२९.३२/१मया जन्मसहस्राणि जरामृत्युशतानि य ।
 २२९.३२/२प्रामानि दारसंयोग+ । वियोगानि य सर्वशः ॥ २२९.३२ ॥
 २२९.३३/१तृणगुल्मलतावल्ली+ । सरीसृपमृगद्विजाः ।
 २२९.३३/२पशुस्त्रीपुरुषाधानि प्रामानि शतशो मया ॥ २२९.३३ ॥
 २२९.३४/१गण्डकिनरगन्धर्व+ । विद्याधरमहोरगाः ।
 २२९.३४/२यक्षगुह्यकरक्षांसि दानवाप्सरसः सुराः ॥ २२९.३४ ॥
 २२९.३५/१नदीश्वरसहस्रं य प्राप्तं तात पुनः पुनः ।
 २२९.३५/२सृष्टस्तु बहुशः सृष्टौ संदारे यापि संदतः ॥ २२९.३५ ॥
 २२९.३६/१दारसंयोगयुक्तस्य तातेद्द् मे विडम्बना ।
 २२९.३६/२एतस्तृतीये यद् वृत्तं मम जन्मनि तच्छृणु ।
 २२९.३६/३कथयामि समासेन तीर्थमाडात्म्यसम्भवम् ॥ २२९.३६ ॥
 २२९.३७/१अतीत्य जन्मानि भङ्गानि तात ।
 २२९.३७/२नृदेवगन्धर्वमहोरगाणाम् ।
 २२९.३७/३विद्याधराणां भगङ्गिनराणाम् ।
 २२९.३७/४जातो छि वंशे सुतपा मदर्षिः ॥ २२९.३७ ॥
 २२९.३८/१ततो मडाभूद् अचला छि भक्तिर् ।
 २२९.३८/२जनार्दने लोकपतौ मधुघ्ने ।
 २२९.३८/३प्रतोपवासैर्विविधैश्च भक्त्या ।
 २२९.३८/४संतोषितश्चक्रगदास्त्रधारी ॥ २२९.३८ ॥
 २२९.३९/१तुष्टोऽव्यगात् पक्षिपतिं मडात्मा ।
 २२९.३९/२विष्णुः समारुह्य वरप्रदो मे ।
 २२९.३९/३प्राडोऽव्यशब्दं प्रियतां द्विजाते ।
 २२९.३९/४परो छि यं वाञ्छसि तं प्रदास्ये ॥ २२९.३९ ॥
 २२९.४०/१ततोऽडभूये हरिमीशितारम् ।

૨૨૯.૪૦/૨તુષ્ટોઽસિ ચેત્ કેશવ તદ્ વૃણોમિ ।
 ૨૨૯.૪૦/૩યા સા ત્વદીયા પરમા હિ માયા ।
 ૨૨૯.૪૦/૪તાં વેતુમિચ્છામિ જનાર્દનોઽહમ્ ॥ ૨૨૯.૪૦ ॥
 ૨૨૯.૪૧/૧અથાબ્રવીન્ મે મધુકૈટભાસિઃ ।
 ૨૨૯.૪૧/૨કિં તે તયા બ્રહ્મન્ માયયા વૈ ।
 ૨૨૯.૪૧/૩ધર્માર્થકામાનિ દદાનિ તુભ્યમ્ ।
 ૨૨૯.૪૧/૪પુત્રાણિ મુખ્યાનિ નિરામયત્વમ્ ॥ ૨૨૯.૪૧ ॥
 ૨૨૯.૪૨/૧તતો મુરારિં પુનરુક્તવાન્ અહમ્ ।
 ૨૨૯.૪૨/૨ભૂયોઽર્થધર્માર્થજિગીષિતૈવ યત્ ।
 ૨૨૯.૪૨/૩માયા તવેમામિહ વેતુમિચ્છે ।
 ૨૨૯.૪૨/૪મમાધ તાં દર્શય પુષ્કરાક્ષ ॥ ૨૨૯.૪૨ ॥
 ૨૨૯.૪૩/૧તતોઽભ્યુવાચાથ નૃસિંહમુખ્યઃ ।
 ૨૨૯.૪૩/૨શ્રીશઃ પ્રભુર્વિષ્ણુરિદં વયો મે ।
 ૨૨૯.૪૩/૩વિષ્ણુરુવાચ । માયાં મદીયાં નહિ વેત્તિ કશ્ચિન્ ।
 ૨૨૯.૪૩/૪ન ચાપિ વા વેત્સ્યતિ કશ્ચિદ્ એવ ॥ ૨૨૯.૪૩ ॥
 ૨૨૯.૪૪/૧પૂર્વં સુરર્ષિર્દ્વિજ નારદાખ્યો ।
 ૨૨૯.૪૪/૨બ્રહ્માત્મજોઽભૂન્ મમ ભક્તિયુક્તઃ ।
 ૨૨૯.૪૪/૩તેનાપિ પૂર્વં ભવતા યથૈવ ।
 ૨૨૯.૪૪/૪સંતોષિતો ભક્તિમતા હિ તદ્ભત્ ॥ ૨૨૯.૪૪ ॥
 ૨૨૯.૪૫/૧વરં ચ દત્તં ગતવાન્ અહં ચ ।
 ૨૨૯.૪૫/૨સ ચાપિ વત્રે વરમેતદ્ એવ ।
 ૨૨૯.૪૫/૩નિવાસિતો મામતિમ્હૂભાવાદ્ ।
 ૨૨૯.૪૫/૪ભવાન્ યથૈવ વૃતવાન્ વરં ચ ॥ ૨૨૯.૪૫ ॥
 ૨૨૯.૪૬/૧તતો મયોક્તોઽમ્ભસિ નારદ ત્વમ્ ।
 ૨૨૯.૪૬/૨માયાં હિ મે વેત્સ્યસિ સંનિમગ્નઃ ।
 ૨૨૯.૪૬/૩તતો નિમગ્નોઽમ્ભસિ નારદોઽસૌ ।
 ૨૨૯.૪૬/૪કન્યા બભૌ કાશિપતેઃ સુશીલા ॥ ૨૨૯.૪૬ ॥
 ૨૨૯.૪૭/૧તાં યૌવનાઢ્યામથ ચારુધર્મિણો ।
 ૨૨૯.૪૭/૨વિદર્ભરાજ્ઞસ્તનયાય વૈ દદૌ ।
 ૨૨૯.૪૭/૩સ્વધર્મિણો સોઽપિ તયા સમેતઃ ।

२२८.४७/४सिषेव कामान् अतुलान् मडर्षिः ॥ २२८.४७ ॥

२२८.४८/१स्वर्गे गतेऽसौ पितरि प्रतापवान् ।

२२८.४८/२राज्यं कृमायातमवाप्य हृष्टः ।

२२८.४८/३विद्वर्षराष्ट्रं परिपालयानः ।

२२८.४८/४पुत्रैः सपौत्रैर्बहुभिर्वृतोऽभूत् ॥ २२८.४८ ॥

२२८.४८/१अथाभवद् भूमिपतेः सुधर्मज्ञः ।

२२८.४८/२काशीश्वरेणाय समं सुयुद्धम् ।

२२८.४८/३तत्र क्षयं प्राप्य सपुत्रपौत्रम् ।

२२८.४८/४विद्वर्षराट् काशिपतिश्च युद्धे ॥ २२८.४८ ॥

२२८.५०/१ततः सुशीला पितरं सपुत्रम् ।

२२८.५०/२ज्ञात्वा पतिं यापि सपुत्रपौत्रम् ।

२२८.५०/३पुराद् विनिःसृत्य रण्णावनिं गता ।

२२८.५०/४दृष्ट्वा सुशीला कदनं मलान्तम् ॥ २२८.५० ॥

२२८.५१/१भर्तुर्भवे तत्र पितुर्भवे य ।

२२८.५१/२दुःखान्विता सा सुचिरं विलप्य ।

२२८.५१/३जगाम सा मातरमार्तुपा ।

२२८.५१/४भ्रातृन् सुतान् भ्रातृसुतान् सपौत्रान् ॥ २२८.५१ ॥

२२८.५२/१भर्तारमेषा पितरं य गृह्य ।

२२८.५२/२मलाशमशाने य मलायितिं सा ।

२२८.५२/३कृत्वा हुताशं प्रददौ स्वयं य ।

२२८.५२/४यदा समिद्धो हुतभुग् बभूव ॥ २२८.५२ ॥

२२८.५३/१तदा सुशीला प्रविवेश वेगाद् ।

२२८.५३/२या पुत्रं छा पुत्रं धितिं भ्रुवाणा ।

२२८.५३/३तदा पुनः सा मुनिर्नारदोऽभूत् ।

२२८.५३/४स यापि वक्त्रिः स्फुटिकामलाभः ॥ २२८.५३ ॥

२२८.५४/१पूर्णां सरोऽभूद् अथ योत्तार ।

२२८.५४/२तस्याग्रतो देववरस्तु केशवः ।

२२८.५४/३ ।

२२८.५४/४प्रदस्य देवर्षिमुवाय नारदम् ॥ २२८.५४ ॥

- २२८.५५/१३स्ते तु पुत्रो वद मे मङ्घ्रि ।
 २२८.५५/२मृतं यं कं शोचसि नष्टबुद्धिः ।
 २२८.५५/३ग्रीडान्वितोऽभूद् अथ नारदोऽसौ ।
 २२८.५५/४ततोऽहमेनं पुनरेव याह ॥ २२८.५५ ॥
 २२८.५६/१घृतीदृशा नारद कष्टरूपा ।
 २२८.५६/२माया मदीया कमलासनाद्यैः ।
 २२८.५६/३शक्या न वेत्तुं समुद्रेन्द्ररुद्रैः ।
 २२८.५६/४कथं भवान् वेत्स्यति दृविभाष्याम् ॥ २२८.५६ ॥
 २२८.५७/१स वाक्यमाकार्यं मडामङ्घ्रिर् ।
 २२८.५७/२उवाच भक्तिं मम देहि विष्णो ।
 २२८.५७/३प्राप्तेऽथ काले स्मरणं तथैव ।
 २२८.५७/४सदा यं संदर्शनमीश तेऽस्तु ॥ २२८.५७ ॥
 २२८.५८/१यत्राहमार्तश्चित्तमद्य रुढस्- ।
 २२८.५८/२तत् तीर्थमस्त्वय्युतपापहन्त्रा ।
 २२८.५८/३अधिष्ठितं केशव नित्यमेव ।
 २२८.५८/४त्वया सदासं कमलोद्भवेन ॥ २२८.५८ ॥
 २२८.५९/१ततो मयोक्तो द्विज नारदोऽसौ ।
 २२८.५९/२तीर्थं सितोदे हि चितिस्तवास्तु ।
 २२८.५९/३स्थास्याभ्युदं यात्र सदैव विष्णुर ।
 २२८.५९/४मउेश्वरः स्थास्यति योत्तरेण ॥ २२८.५९ ॥
 २२८.६०/१यदा विरञ्च्येर्वदनं त्रिनेत्रः ।
 २२८.६०/२स य्छेत्स्यतेयं यं ममोग्रवायम् ।
 २२८.६०/३तदा कपालस्य तु भोयनाय ।
 २२८.६०/४समेष्यते तीर्थमिदं त्वदीयम् ॥ २२८.६० ॥
 २२८.६१/१स्नातस्य तीर्थं त्रिपुरान्तकस्य ।
 २२८.६१/२पतिष्यते भूमितले कपालम् ।
 २२८.६१/३ततस्तु तीर्थेति कपालभोयनम् ।
 २२८.६१/४प्यातं पृथिव्यां यं भविष्यते तत् ॥ २२८.६१ ॥
 २२८.६२/१तदा प्रभृत्यम्बुदवाहनोऽसौ ।
 २२८.६२/२न भोक्ष्यते तीर्थवरं सुपुण्यम् ।

- २२ॢ.ॢ२/३न रैव तस्मिन् द्विज सडुडरुडुते ।
 २२ॢ.ॢ२/४तत् कुषुतुरडुडुं तुवथ अरुडडवधुडर ॥ २२ॢ.ॢ२ ॥
- २२ॢ.ॢ३/१थॢर न डुडुडुतुडडररररुडुनुतर ।
 २२ॢ.ॢ३/२तत् कुषुतुरडुडुं डडुडु आडडडुडुडुडुडु ।
 २२ॢ.ॢ३/३तॢर वडुडुडुतुतेतु सुडुडु २ॢसुथडुडु ।
 २२ॢ.ॢ३/४तीरुथुं सुतुतं डुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडु ॥ २२ॢ.ॢ३ ॥
- २२ॢ.ॢ४/१डुडुतुवर तु डुडुडुडुडु नरु डुडुडुनुतुतु ।
 २२ॢ.ॢ४/२तस्मिन् डुडुडुडुडु डुडुडुडुडुडुडुडुडु ।
 २२ॢ.ॢ४/३थॢर तु डुडुडु डुडुनुतुथते स शुडुडुडु ।
 २२ॢ.ॢ४/४डुडुडुडुतुतु डुडुडुडु डुडुडुतुडुडुसररररुतु ॥ २२ॢ.ॢ४ ॥
- २२ॢ.ॢडु/१डुडुतुवर तस्मिन् रुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडु ।
 २२ॢ.ॢडु/२डुडुनुतुनुतुते डुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडु ।
 २२ॢ.ॢडु/३वडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडु ।
 २२ॢ.ॢडु/४तुवतुतुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडु ॥ २२ॢ.ॢडु ॥
- २२ॢ.ॢॢ/१शुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडु ।
 २२ॢ.ॢॢ/२रुडुडुडु डुडुडुडु तररडुडुडुडु डुडुडुडुडुडु ।
 २२ॢ.ॢॢ/३डुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडु ।
 २२ॢ.ॢॢ/४डुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडु ॥ २२ॢ.ॢॢ ॥
- २२ॢ.ॢडु/१स डुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडु ।
 २२ॢ.ॢडु/२डुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडु ।
 २२ॢ.ॢडु/३डुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडु ।
 २२ॢ.ॢडु/४डुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडु ॥ २२ॢ.ॢडु ॥
- २२ॢ.ॢॢ/१डुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडु ।
 २२ॢ.ॢॢ/२डुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडु ।
 २२ॢ.ॢॢ/३डुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडु ।
 २२ॢ.ॢॢ/४डुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडु ॥ २२ॢ.ॢॢ ॥
- २२ॢ.ॢॢ/१डुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडु ।
 २२ॢ.ॢॢ/२डुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडु ।
 २२ॢ.ॢॢ/३डुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडु ।
 २२ॢ.ॢॢ/४डुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडु ॥ २२ॢ.ॢॢ ॥

- २२८.७०/१याज्ञावपुत्रेण सुभाङ्गनापि ।
 २२८.७०/२विवाहिता रुपविवर्जितेन ।
 २२८.७०/३पतिर्न तस्या ङि मतो बभूव ।
 २२८.७०/४सा तस्य सैवाभिमता बभूव ॥ २२८.७० ॥
 २२८.७१/१पुत्रद्वयं नेत्रहीनं बभूव ।
 २२८.७१/२कन्या य पश्चाद् अधिरा तथान्या ।
 २२८.७१/३पतिर्द्विद्रस्त्वथ सापि मुग्धा ।
 २२८.७१/४नदीगता रोदिति तत्र नित्यम् ॥ २२८.७१ ॥
 २२८.७२/१गता कदाचित् कलशं गृहीत्वा ।
 २२८.७२/२सान्तर्ज्वलं स्नातुमथ प्रविष्टा ।
 २२८.७२/३यावद् द्विजोऽसौ पुनरेव तावज् ।
 २२८.७२/४जातः क्रियायोगरतः सुशीलः ॥ २२८.७२ ॥
 २२८.७३/१तस्याः स भर्ताथ चिरंगतेति ।
 २२८.७३/२द्रष्टुं जगामाथ नदीं सुपुण्याम् ।
 २२८.७३/३६६र्षं कुम्भं न य तां तटस्थाम् ।
 २२८.७३/४ततोऽतिदुःभात् प्ररुरोद नाद्यन् ॥ २२८.७३ ॥
 २२८.७४/१ततोऽन्ययुग्मं अधिरा य कन्या ।
 २२८.७४/२दुःभान्वितासौ समुपाजगाम ।
 २२८.७४/३ते वै रुदन्तं पितरं य दृष्ट्वा ।
 २२८.७४/४दुःभान्विता वै रुरुदुर्भृशार्ताः ॥ २२८.७४ ॥
 २२८.७५/१ततः स पप्रच्छ नदीतटस्थान् ।
 २२८.७५/२द्विजान् भवद्भिर्यदि योषिद् अका ।
 २२८.७५/३दृष्टा तु तोयार्थमुपाद्रवन्ती ।
 २२८.७५/४आप्यात ते प्रीयुहिमां प्रविष्टा ॥ २२८.७५ ॥
 २२८.७६/१नदीं न भूयस्तु समुत्तार ।
 २२८.७६/२अमेतावद् अवेळ समीहितं नः ।
 २२८.७६/३स तद्वयो धीरतरं निशम्य ।
 २२८.७६/४रुरोद शोकाश्रुपश्चिपुताक्षः ॥ २२८.७६ ॥
 २२८.७७/१तं वै रुदन्तं ससृतं सकन्यम् ।

- २२९.७७/२६ष्ट्वाडमार्तः सुतरां बभूव ।
 २२९.७७/३आर्तिश्च मेऽभूद् अथ संस्मृतिश्च ।
 २२९.७७/४याएडालयोषाडमिति क्षितीश ॥ २२९.७७ ॥
 २२९.७८/१ततोऽब्रवं तं नृपते मतऽगम् ।
 २२९.७८/२किमर्थमार्तेन छि रुधते त्वया ।
 २२९.७८/३तस्या न लाभो भवितातिभौर्ध्याद् ।
 २२९.७८/४आङ्गन्तिनेनेड वृथा छि डिं ते ॥ २२९.७८ ॥
 २२९.७९/१स मामुवाचात्मजयुगममन्धम् ।
 २२९.७९/२कन्या यैका अधिरेयं तथैव ।
 २२९.७९/३कथं द्विजाते अधुनातमेतम् ।
 २२९.७९/४आश्वासयिष्येऽप्यथ पोषयिष्ये ॥ २२९.७९ ॥
 २२९.८०/१थ्येवमुक्त्वा स सुतैश्च सार्धम् ।
 २२९.८०/२कूट्यत्सु कूट्यत्सु य रोदिति स्म ।
 २२९.८०/३यथा यथा रोदिति स श्वापकसू- ।
 २२९.८०/४तथा तथा मे ह्यभवत् कृतापि ॥ २२९.८० ॥
 २२९.८१/१ततोऽडमार्तं तु निवार्यं तं वै ।
 २२९.८१/२स्ववंशवृत्तान्तमथाययक्षे ।
 २२९.८१/३ततः स दुःष्मात् सड पुत्रकैः ।
 २२९.८१/४संविवेश कोकामुभमार्तंरुपः ॥ २२९.८१ ॥
 २२९.८२/१प्रविष्टमात्रे सलिले मतऽगसू- ।
 २२९.८२/२तीर्थप्रभावाख्य विमुक्तापापः ।
 २२९.८२/३विमानमारुह्य शशिप्रकाशम् ।
 २२९.८२/४ययौ दिवं तात ममोपपश्यतः ॥ २२९.८२ ॥
 २२९.८३/१तस्मिन् प्रविष्टे सलिले मृते य ।
 २२९.८३/२ममार्तिरासीद् अतिभोडकर्त्री ।
 २२९.८३/३ततोऽतिपुण्ये नृपवर्य कोका- ।
 २२९.८३/४जले प्रविष्टस्त्रिदिवं गतश्च ॥ २२९.८३ ॥
 २२९.८४/१भूयोऽभवं वैश्यकुले व्यथार्तो ।
 २२९.८४/२जातिस्मरस्तीर्थवरप्रसादात् ।
 २२९.८४/३ततोऽतिनिर्विण्णमना गतोऽडम् ।

२२८.८४/४कोकामुभं संयतवाक्यचित्तः ॥ २२८.८४ ॥

२२८.८५/१प्रतं समास्थाय कलेवरं स्वम् ।

२२८.८५/२संशोषयित्वा दिवमारुरोड ।

२२८.८५/३तस्माच्च्युतस्त्वद्भवने य जातो ।

२२८.८५/४जातिस्मरस्तात हरिप्रसादात् ॥ २२८.८५ ॥

२२८.८६/१सोऽहं समाराध्य मुरारिदिवम् ।

२२८.८६/२कोकामुभे त्यक्तशुभाशुभेच्छः ।

२२८.८६/३एत्येवमुक्त्वा पितरं प्रणम्य ।

२२८.८६/४गत्वा य कोकामुभमग्रतीर्थम् ।

२२८.८६/५विष्णुं समाराध्य वराडरूपम् ।

२२८.८६/६अवाप सिद्धिं मनुजर्षभोऽसौ ॥ २२८.८६ ॥

२२८.८७/१एतं स कामदमनः सडपुत्रपौत्रः ।

२२८.८७/२कोकामुभे तीर्थवरे सुपुण्ये ।

२२८.८७/३त्यक्त्वा तनुं द्रोषमयीं ततस्तु ।

२२८.८७/४गतो दिवं सूर्यसमैर्विमानैः ॥ २२८.८७ ॥

२२८.८८/१अेवं मयोक्ता परमेश्वरस्य ।

२२८.८८/२माया सुराणामपि दुर्विचिन्त्या ।

२२८.८८/३स्वप्नेन्द्रजालप्रतिमा मुरारेर् ।

२२८.८८/४यथा जगन् मोडमुपैति विप्राः ॥ २२८.८८ ॥

२३०.१/१मुनय ङियुः । अस्माभिस्तु श्रुतं व्यास यत् त्वया समुदाहृतम् ।

२३०.१/२प्रादुर्भावाश्रितं पुण्यं माया विष्णोश्च दुर्विदा ॥ २३०.१ ॥

२३०.२/१श्रोतुमिच्छामहे त्वत्तो यथावद् उपसंलृतिम् ।

२३०.२/२महाप्रलयसंज्ञां य कल्पान्ते य महामुने ॥ २३०.२ ॥

२३०.३/१व्यास उवाच । श्रूयतां भो मुनिश्रेष्ठा यथावद् अनुसंलृतिः ।

२३०.३/२कल्पान्ते प्राकृते यैव प्रलये जायते यथा ॥ २३०.३ ॥

२३०.४/१अहोरात्रं पितृणां तु मासोऽहं त्रिदिवौकसाम् ।

२३०.४/२यतुर्युगसहस्रे तु ब्रह्मणोऽहं द्विजोत्तमाः ॥ २३०.४ ॥

२३०.५/१कृतं त्रेता द्वापरं य कलिश्चेति यतुर्युगम् ।

२३०.५/२द्वैवैर्वर्षसहस्रैस्तु तद् द्वादशाभिरुच्यते ॥ २३०.५ ॥

- २३०.६/१यतुर्गुणाएयशेषाणि सदृशानि स्वरूपतः ।
 २३०.६/२आद्यं कृतयुगं प्रोक्तं मुनयोऽन्त्यं तथा कविम् ॥ २३०.६ ॥
- २३०.७/१आद्ये कृतयुगे सर्गो ब्रह्मणा क्रियते यतः ।
 २३०.७/२क्रियते योपसंख्यारस्तथान्तेऽपि कलौ युगे ॥ २३०.७ ॥
- २३०.८/१मुनय उचुः । कलेः स्वरूपं भगवन् विस्तराद् वक्तुमर्हसि ।
 २३०.८/२धर्मश्चतुष्पाद् भगवान् यस्मिन् वैकल्यम् ऋच्छति ॥ २३०.८ ॥
- २३०.९/१व्यास उवाच । कविस्वरूपं भो विप्रा यत् पृच्छध्वं ममानघाः ।
 २३०.९/२निबोधध्वं समासेन वर्तते यन् मत्तत् ॥ २३०.९ ॥
- २३०.१०/१वर्णाश्रमायास्वती प्रवृत्तिर्न कलौ नृणाम् ।
 २३०.१०/२न साम+ऋग्यजुर्वेद+ । विनिष्पादनैतुकी ॥ २३०.१० ॥
- २३०.११/१विवाहा न कलौ धर्मा न शिष्या गुरुसंस्थिताः ।
 २३०.११/२न पुत्रा धार्मिकाश्चैव न य वद्विड्दियाङ्गमः ॥ २३०.११ ॥
- २३०.१२/१यत्र तत्र कुले जातो बली सर्वेश्वरः कलौ ।
 २३०.१२/२सर्वेभ्य एव वर्णैर्भ्यो नरः कन्योपज्ज्वनः ॥ २३०.१२ ॥
- २३०.१३/१येन तेनैव योगेन द्विजातिर्दीक्षितः कलौ ।
 २३०.१३/२यैव सैव य विप्रेन्द्राः प्रायश्चित्तक्रिया कलौ ॥ २३०.१३ ॥
- २३०.१४/१सर्वमेव कलौ शास्त्रं यस्य यद् वयनं द्विजाः ।
 २३०.१४/२देवताश्च कलौ सर्वाः सर्वः सर्वस्य चाश्रमः ॥ २३०.१४ ॥
- २३०.१५/१उपवासस्तथायासो वित्तोत्सर्गस्तथा कलौ ।
 २३०.१५/२धर्मो यथाभिरुच्यितैरनुष्ठानैरनुष्ठितः ॥ २३०.१५ ॥
- २३०.१६/१वित्तेन भविता पुंसां स्वल्पेनैव मद्यः कलौ ।
 २३०.१६/२स्त्रीणां रूपमद्यश्चैव केशैरेव भविष्यति ॥ २३०.१६ ॥
- २३०.१७/१सुवर्णमणिरत्नादौ वस्त्रे योपक्षयं गते ।
 २३०.१७/२कलौ स्त्रियो भविष्यन्ति तदा केशैरलंकृताः ॥ २३०.१७ ॥
- २३०.१८/१परित्यक्ष्यन्ति भर्तारं वित्तहीनं तथा स्त्रियः ।
 २३०.१८/२भर्ता भविष्यति कलौ वित्तवान् एव योषिताम् ॥ २३०.१८ ॥
- २३०.१९/१यो यो ददाति बहुलं स स स्वामी तदा नृणाम् ।
 २३०.१९/२स्वामित्युत्सुसम्बन्धो भविताभिजनस्तदा ॥ २३०.१९ ॥

- २३०.२०/१गृहान्ता द्रव्यसंघाता द्रव्यान्ता च तथा मतिः ।
 २३०.२०/२अर्थाश्चाथोपभोगान्ता भविष्यन्ति तदा कलौ ॥ २३०.२० ॥
- २३०.२१/१स्त्रियः कलौ भविष्यन्ति स्वैरिण्यो ललितस्पृहाः ।
 २३०.२१/२अन्यायावामवितेषु पुरुषेषु स्पृहालवः ॥ २३०.२१ ॥
- २३०.२२/१अभ्यर्थितोऽपि सुहृदा स्वार्थानि तु मानवः ।
 २३०.२२/२पण्यार्थमात्रेऽपि करिष्यति तदा द्विजः ॥ २३०.२२ ॥
- २३०.२३/१सदा सपौरुषं येतो भावि विप्र तदा कलौ ।
 २३०.२३/२क्षीरप्रदानसम्बन्धि भाति गोषु च गौरवम् ॥ २३०.२३ ॥
- २३०.२४/१अनावृष्टिभयात् प्रायः प्रजाः क्षुद्भयकातराः ।
 २३०.२४/२भविष्यन्ति तदा सर्वा गगनासक्तदृष्टयः ॥ २३०.२४ ॥
- २३०.२५/१मूलपार्श्वकलाहारास्तापसा षव मानवाः ।
 २३०.२५/२आत्मानं घातयिष्यन्ति तदावृष्ट्याभिदुःखिताः ॥ २३०.२५ ॥
- २३०.२६/१दुर्भिक्षमेव सततं सदा क्लेशमनीश्वराः ।
 २३०.२६/२प्राप्स्यन्ति व्याडतसुभं प्रमादान् मानवाः कलौ ॥ २३०.२६ ॥
- २३०.२७/१अस्नातभोजिनो नाग्निः । देवतातिथिपूजनम् ।
 २३०.२७/२करिष्यन्ति कलौ प्राप्ते न च पिण्डोदकडियाम् ॥ २३०.२७ ॥
- २३०.२८/१लोलुपा दुस्वदेहाश्च बह्व्रादनतत्पराः ।
 २३०.२८/२भङ्गप्रणाल्यभाग्याश्च भविष्यन्ति कलौ स्त्रियः ॥ २३०.२८ ॥
- २३०.२९/१उभाभ्यामथ पाणिभ्यां शिरःकण्डूयनं स्त्रियः ।
 २३०.२९/२कुर्वत्यो गुरुभर्तृणामाज्ञां भेत्स्यन्त्यनावृताः ॥ २३०.२९ ॥
- २३०.३०/१स्वपोषणपराः कुब्जा देहसंस्कारवर्जिताः ।
 २३०.३०/२परुषानृतभाषिण्यो भविष्यन्ति कलौ स्त्रियः ॥ २३०.३० ॥
- २३०.३१/१दुःशीला दृष्टशीलेषु कुर्वत्यः सततं स्पृहाम् ।
 २३०.३१/२असद्गृता भविष्यन्ति पुरुषेषु कुलाङ्गनाः ॥ २३०.३१ ॥
- २३०.३२/१वेदादानं करिष्यन्ति वडवाश्च तथाप्रताः ।
 २३०.३२/२गृहस्थाश्च न ङोष्यन्ति न दास्यन्त्युचितान्यपि ॥ २३०.३२ ॥
- २३०.३३/१भवेयुर्वनवासा वै ग्राम्याहारपरिग्राहाः ।

- २३०.३३/२भिक्षवश्चापि पुत्रा हि स्नेहसम्बन्धयन्त्रकाः ॥ २३०.३३ ॥
- २३०.३४/१अरक्षितारो हर्तारः शुल्कव्याजेन पार्थिवाः ।
- २३०.३४/२छारिणो जनवित्तानां सम्प्राप्ते य कलौ युगे ॥ २३०.३४ ॥
- २३०.३५/१यो योऽश्वरथनागाढ्यः स स राजा भविष्यति ।
- २३०.३५/२यश्च यश्चाबलः सर्वः स स भृत्यः कलौ युगे ॥ २३०.३५ ॥
- २३०.३६/१वैश्याः कृषिवणिज्यादि संत्यज्य निजकर्म यत् ।
- २३०.३६/२शूद्रवृत्त्या भविष्यन्ति कारुर्कर्मोपशुविनः ॥ २३०.३६ ॥
- २३०.३७/१भैक्ष्यप्रतास्तथा शूद्राः प्रप्रज्यालिङ्गिनोऽधमाः ।
- २३०.३७/२पाप्मण्डसंभ्रयां वृत्तिमाश्रयिष्यन्त्यसंस्कृताः ॥ २३०.३७ ॥
- २३०.३८/१दुर्भिक्षकरपीडाभिरतीवोपद्रुता जनाः ।
- २३०.३८/२गोधूमात्रयवान्नाधान् देशान् यास्यन्ति दुःखिताः ॥ २३०.३८ ॥
- २३०.३९/१वेदमार्गे प्रलीने य पाप्मण्डाढ्ये ततो जने ।
- २३०.३९/२अधर्मवृद्ध्या लोकानामल्पमायुर्भविष्यति ॥ २३०.३९ ॥
- २३०.४०/१अशास्त्रविहितं धोरं तप्यमानेषु वै तपः ।
- २३०.४०/२नरेषु नृपदोषेण बालमृत्युर्भविष्यति ॥ २३०.४० ॥
- २३०.४१/१भवित्री योषितां सूतिः पञ्चषट्सप्तवार्षिकी ।
- २३०.४१/२नवाष्टदशवर्षाणां मनुष्याणां तथा कलौ ॥ २३०.४१ ॥
- २३०.४२/१पतितोद्गमश्च भविता तदा द्वादशवार्षिकः ।
- २३०.४२/२न श्रुविष्यति वै कश्चित् कलौ वर्षाणि विंशतिम् ॥ २३०.४२ ॥
- २३०.४३/१अल्पप्रज्ञा वृथालिङ्गा दुष्टान्तःकरणाः कलौ ।
- २३०.४३/२यतस्ततो विनश्यन्ति कालेनाल्पेन मानवाः ॥ २३०.४३ ॥
- २३०.४४/१यदा यदा हि पाप्मण्ड+ । वृत्तिरनोपलक्ष्यते ।
- २३०.४४/२तदा तदा कलेर्वृद्धिरनुमेया विचक्षाणैः ॥ २३०.४४ ॥
- २३०.४५/१यदा यदा सतां हानिर्वेदमार्गानुसारिणाम् ।
- २३०.४५/२तदा तदा कलेर्वृद्धिरनुमेया विचक्षाणैः ॥ २३०.४५ ॥
- २३०.४६/१प्रारम्भाश्चावसीदन्ति यदा धर्मकृतां नृणाम् ।
- २३०.४६/२तदानुमेयं प्राधान्यं कलेर्विप्रा विचक्षाणैः ॥ २३०.४६ ॥

- २३०.४७/१यदा यदा न यज्ञानामीश्वरः पुरुषोत्तमः ।
 २३०.४७/२१ज्यते पुरुषैर्यज्ञैस्तदा ज्ञेयं कलेर्बलम् ॥ २३०.४७ ॥
- २३०.४८/१न प्रीतिर्वेदवादेषु पापेऽपि यदा रतिः ।
 २३०.४८/२कलेर्वृद्धिस्तदा प्राज्ञैरनुमेया द्विजोत्तमाः ॥ २३०.४८ ॥
- २३०.४९/१कलौ जगत्पतिं विष्णुं सर्वस्रष्टारमीश्वरम् ।
 २३०.४९/२नार्थयिष्यन्ति भो विप्राः पापेऽपिपडता नराः ॥ २३०.४९ ॥
- २३०.५०/१किं देवैः किं द्विजैर्वेदैः किं शौचेनाम्बुजल्पना ।
 २३०.५०/२इत्येवं प्रलपिष्यन्ति पापेऽपिपडता नराः ॥ २३०.५० ॥
- २३०.५१/१अल्पवृष्टिश्च पर्जन्यः स्वल्पं सस्यकृत् तथा ।
 २३०.५१/२कृत् तथाल्पसारं य विप्राः प्राप्ते कलौ युगे ॥ २३०.५१ ॥
- २३०.५२/१जानुप्रायाणि वस्त्राणि शमीप्राया मडीरुडाः ।
 २३०.५२/२शूद्रप्रायास्तथा वर्णा भविष्यन्ति कलौ युगे ॥ २३०.५२ ॥
- २३०.५३/१अज्ञप्रायाणि धान्यानि आजप्रायं तथा पयः ।
 २३०.५३/२भविष्यति कलौ प्राप्त औशीरं यानुलेपनम् ॥ २३०.५३ ॥
- २३०.५४/१श्वश्रुशुभूयिष्ठा गुरवश्च नृणां कलौ ।
 २३०.५४/२शाखाद्याडादिभार्याश्च सुदृष्टो मुनिसत्तमाः ॥ २३०.५४ ॥
- २३०.५५/१कस्य माता पिता कस्य यदा कर्मात्मकः पुमान् ।
 २३०.५५/२इति योदाडरिष्यन्ति श्वशुरानुगता नराः ॥ २३०.५५ ॥
- २३०.५६/१वाङ्मनःकायजैर्दोषैरभिभूताः पुनः पुनः ।
 २३०.५६/२नराः पापान्यनुद्विन्दन्ति कश्चिन्त्यल्पमेधसः ॥ २३०.५६ ॥
- २३०.५७/१निःसत्यानामशौचानां निर्द्वीकाणां तथा द्विजाः ।
 २३०.५७/२यद् यद् दुःभाय तत् सर्वं कलिकाले भविष्यति ॥ २३०.५७ ॥
- २३०.५८/१निःस्वाध्यायवषट्कारे स्वधास्वाडाविवर्जिते ।
 २३०.५८/२तदा प्रविरलो विप्रः कश्चिन्लोके भविष्यति ॥ २३०.५८ ॥
- २३०.५९/१तत्राल्पेनैव कालेन पुण्यस्कन्धमनुत्तमम् ।
 २३०.५९/२करोति यः कृतयुगे कियते तपसा ङि यः ॥ २३०.५९ ॥
- २३०.६०/१मुनय उच्युः । कस्मिन् कालेऽल्पको धर्मो ददाति सुमहाकृलम् ।
 २३०.६०/२वक्तुमर्हस्यशेषेण श्रोतुं वाञ्छा प्रवर्तते ॥ २३०.६० ॥

- २३०.६१/१व्यास उवाच । धन्ये कलौ भवेद् विप्रास्त्वल्पकलेशैर्महत् कृलम् ।
 २३०.६१/२तथा भवेतां स्त्रीशुद्धौ धन्यौ यान्यन् निभोधत ॥ २३०.६१ ॥
- २३०.६२/१यत् कृते दशभिर्वर्षेस्त्रेतायां छायनेन तत् ।
 २३०.६२/२द्रापरे तस्य मासेन अडोरान्रेण तत् कलौ ॥ २३०.६२ ॥
- २३०.६३/१तपसो अञ्जमयस्य जपादेश्च कृलं द्विजाः ।
 २३०.६३/२प्राप्नोति पुरुषस्तेन कलौ साध्विति भाषितुम् ॥ २३०.६३ ॥
- २३०.६४/१ध्यायन् कृते यजन् यज्ञैस्त्रेतायां द्वापरेऽर्ययन् ।
 २३०.६४/२यद् आप्नोति तद् आप्नोति कलौ संकीर्त्य केशवम् ॥ २३०.६४ ॥
- २३०.६५/१धर्मोत्कर्षमतीवान् प्राप्नोति पुरुषः कलौ ।
 २३०.६५/२स्वल्पायासेन धर्मज्ञास्तेन तुष्टोऽस्यदं कलौ ॥ २३०.६५ ॥
- २३०.६६/१प्रतयथापरैर्ग्राह्या वेदाः पूर्वं द्विजातिभिः ।
 २३०.६६/२ततस्तु धर्मसम्प्राप्तैर्यष्टव्यं विधिवद् धनैः ॥ २३०.६६ ॥
- २३०.६७/१वृथा कथा वृथा भोज्यं वृथा स्वं च द्विजन्मनाम् ।
 २३०.६७/२पतनाय तथा भाव्यं तैस्तु संयतिभिः सह ॥ २३०.६७ ॥
- २३०.६८/१असम्पृक्करणे दोषास्तेषां सर्वेषु वस्तुषु ।
 २३०.६८/२भोज्यपेयादिकं येषां नेच्छाप्राप्तिकरं द्विजाः ॥ २३०.६८ ॥
- २३०.६९/१पारतन्त्र्यात् समस्तेषु तेषां कार्येषु वै ततः ।
 २३०.६९/२लोकान् क्लेशेन महता यजन्ति विनयान्विताः ॥ २३०.६९ ॥
- २३०.७०/१द्विजशुश्रूषणेनैव पाक्यज्ञाधिकारवान् ।
 २३०.७०/२निजं जयति वै लोकं शूद्रो धन्यतरस्ततः ॥ २३०.७० ॥
- २३०.७१/१भक्ष्याभक्ष्येषु नाशास्ति येषां पापेषु वा यतः ।
 २३०.७१/२नियमो मुनिशार्दूलास्तेनासौ साध्वितीरितम् ॥ २३०.७१ ॥
- २३०.७२/१स्वधर्मस्याविरोधेन नरैर्लभ्यं धनं सदा ।
 २३०.७२/२प्रतिपादनीयं पात्रेषु यष्टव्यं च यथाविधि ॥ २३०.७२ ॥
- २३०.७३/१तस्यार्जने मडान् क्लेशः पालनेन द्विजोत्तमाः ।
 २३०.७३/२तथा सद्भिन्नियोगाय विज्ञेयं गडनं नृणाम् ॥ २३०.७३ ॥
- २३०.७४/१अभिरन्यैस्तथा क्लेशैः पुरुषा द्विजसत्तमाः ।

२३०.७४/रनिजाञ् जयन्ति वै लोकान् प्राजापत्यादिकान् क्मात् ॥ २३०.७४ ॥

२३०.७५/यथोषिच्छुश्रूषणाद् भर्तुः कर्मणा मनसा गिरा ।

२३०.७५/रभेतद् विषयमाप्नोति तत्सालोक्यं यतो द्विजाः ॥ २३०.७५ ॥

२३०.७६/वनातिक्लेशेन मलता तान् अवेव पुरुषो यथा ।

२३०.७६/रतृतीयं व्याहृतं तेन मया साध्विति योषितः ॥ २३०.७६ ॥

२३०.७७/रभेतद् वः कथितं विप्रा यन्निमित्तमिडागताः ।

२३०.७७/रतत् पृथग्ध्वं यथाकाममहं वक्ष्यामि वः स्फुटम् ॥ २३०.७७ ॥

२३०.७८/रअल्पेनैव प्रयत्नेन धर्मः सिध्यति वै कलौ ।

२३०.७८/रनरैरात्मगुणाम्भोभिः क्षालिताभिलङ्घिष्वैः ॥ २३०.७८ ॥

२३०.७९/रशूद्रैश्च द्विजशुश्रूषा+ । तत्परैर्भुनिसत्तमाः ।

२३०.७९/रतथा स्त्रीभिरनायासात् पतिशुश्रूषयैव हि ॥ २३०.७९ ॥

२३०.८०/रततस्त्रितयमायेतन् मम धन्यतमं मतम् ।

२३०.८०/रधर्मसंराधने क्लेशो द्विजातीनां कृतादिषु ॥ २३०.८० ॥

२३०.८१/रतथा स्वल्पेन तपसा सिद्धिं यास्यन्ति मानवाः ।

२३०.८१/रधन्या धर्मं यश्छिन्ति युगान्ते भुनिसत्तमाः ॥ २३०.८१ ॥

२३०.८२/रभवद्भिर्यद् अभिप्रेतं तद् अेतत् कथितं मया ।

२३०.८२/रअपृष्टेनापि धर्मज्ञाः किमन्यत् कियतां द्विजाः ॥ २३०.८२ ॥

२३१.१/रभुनय त्रियुः । आसन्नं विप्रकृष्टं वा यद्वि कालं न विद्महे ।

२३१.१/रततो द्वापरविध्वंसं युगान्तं स्पृहयामहे ॥ २३१.१ ॥

२३१.२/रप्राप्ता वयं हि तत् कालमनया धर्मतृष्णया ।

२३१.२/रआद्यधाम परं धर्मं सुभ्रमल्पेन कर्मणा ॥ २३१.२ ॥

२३१.३/रसंत्रासोद्देगजननं युगान्तं समुपस्थितम् ।

२३१.३/रप्रनष्टधर्मं धर्मज्ञा निमित्तैर्वक्तुमर्हसि ॥ २३१.३ ॥

२३१.४/रव्यास उवाच । अरक्षितारो हर्तारो बलिभागस्य पार्थिवाः ।

२३१.४/रयुगान्ते प्रभविष्यन्ति स्वरक्षापरायणाः ॥ २३१.४ ॥

२३१.५/रअक्षत्रियाश्च राजानो विप्राः शूद्रोपशुविनः ।

२३१.५/रशूद्राश्च ब्राह्मणाचार्यारो भविष्यन्ति युगक्षये ॥ २३१.५ ॥

- २३१.६/१श्रोत्रियाः काण्डपृष्ठाश्च निष्ठर्माणि उर्वीषि च ।
 २३१.६/२अेकपङ्क्त्यामशिष्यन्ति युगान्ते मुनिसत्तमाः ॥ २३१.६ ॥
- २३१.७/१अशिष्यन्तोऽर्थपरा नरा मधामिषप्रियाः ।
 २३१.७/२मित्रभार्या भविष्यन्ति युगान्ते पुरुषाधमाः ॥ २३१.७ ॥
- २३१.८/१राजवृत्तिस्थिताश्चौरा राजानश्चौरशीलिनः ।
 २३१.८/२भृत्या ऽयनिर्दिष्टभुजो भविष्यन्ति युगक्षये ॥ २३१.८ ॥
- २३१.९/१धनानि श्लाघनीयानि सतां वृत्तमपूजितम् ।
 २३१.९/२अकुत्सना य पतिते भविष्यति युगक्षये ॥ २३१.९ ॥
- २३१.१०/१प्रनष्टनासाः पुरुषा मुक्तकेशा विरूपिणः ।
 २३१.१०/२गिनषोऽशवर्षाश्च प्रसोष्यन्ति तथा स्त्रियः ॥ २३१.१० ॥
- २३१.११/१अट्टशूला जनपदाः शिवशूलाश्चतुष्यथाः ।
 २३१.११/२प्रमदाः केशशूलाश्च भविष्यन्ति युगक्षये ॥ २३१.११ ॥
- २३१.१२/१सर्वे ब्रह्म वद्विष्यन्ति द्विजा वाजसनेयिकाः ।
 २३१.१२/२शुद्धात्मा वादिनश्चैव ब्राह्मणाश्चान्त्यवासिनः ॥ २३१.१२ ॥
- २३१.१३/१शुक्लदन्ता जिताक्षाश्च मुण्डाः काषायवाससः ।
 २३१.१३/२शुद्धा धर्मं वद्विष्यन्ति शाठ्यबुद्ध्योपश्रुविनः ॥ २३१.१३ ॥
- २३१.१४/१श्चापदप्रयुरत्वं य गवां यैव परिक्षयः ।
 २३१.१४/२साधूनां परिवृत्तिश्च विधाद् अन्तगते युगे ॥ २३१.१४ ॥
- २३१.१५/१अन्त्या मध्ये निवत्स्यन्ति मध्याश्चान्तनिवासिनः ।
 २३१.१५/२निर्द्वीकाश्च प्रजाः सर्वा नष्टास्तत्र युगक्षये ॥ २३१.१५ ॥
- २३१.१६/१तपोयज्ञःकुलानां य विडेतारो द्विजोत्तमाः ।
 २३१.१६/२ऋतवो विपरीताश्च भविष्यन्ति युगक्षये ॥ २३१.१६ ॥
- २३१.१७/१तथा द्विडायना दम्याः कलौ लाङ्गलधारिणः ।
 २३१.१७/२यित्रवर्षा य पर्जन्त्यो युगे क्षीणो भविष्यति ॥ २३१.१७ ॥
- २३१.१८/१सर्वे शूरकुले जाताः क्षमानाथा भवन्ति हि ।
 २३१.१८/२यथा निम्नाः प्रजाः सर्वा भविष्यन्ति युगक्षये ॥ २३१.१८ ॥
- २३१.१९/१पितृदेयानि दत्तानि भविष्यन्ति तथा सुताः ।
 २३१.१९/२न य धर्मं यद्विष्यन्ति मानवा निर्गते युगे ॥ २३१.१९ ॥

- २३१.२०/१७।षरा बहुला भूमिः पन्थानस्तस्करावृताः ।
 २३१.२०/२सर्वे वाणिजकाश्चैव भविष्यन्ति युगक्षये ॥ २३१.२० ॥
- २३१.२१/१पितृदायाददत्तानि विभजन्ति तथा सुताः ।
 २३१.२१/२उरुषो यत्नवन्तोऽपि लोभादिभिर्विरोधिनः ॥ २३१.२१ ॥
- २३१.२२/१सौकुमार्ये तथा रुपे रत्ने योपक्षयं गते ।
 २३१.२२/२भविष्यन्ति युगस्यान्ते नार्यः केशैरलंकृताः ॥ २३१.२२ ॥
- २३१.२३/१निर्वीर्यस्य रतिस्तत्र गृहस्थस्य भविष्यति ।
 २३१.२३/२युगान्ते समनुप्राप्ते नान्या भार्यासमा रतिः ॥ २३१.२३ ॥
- २३१.२४/१कुशीलानार्यभूयिष्ठा वृथातृपसमन्विताः ।
 २३१.२४/२पुरुषात्वं बहुस्त्रीकं तद् युगान्तस्य लक्षणम् ॥ २३१.२४ ॥
- २३१.२५/१भुङ्ग्यायनडो लोको न दास्यति परस्परम् ।
 २३१.२५/२राजयौरात्रिदण्डादि+ । क्षीणः क्षयमुपैष्यति ॥ २३१.२५ ॥
- २३१.२६/१अङ्गलानि य सस्यानि तरुणा वृद्धशीलिनः ।
 २३१.२६/२अशीलाः सुम्भिनो लोके भविष्यन्ति युगक्षये ॥ २३१.२६ ॥
- २३१.२७/१वर्षासु परुषा वाता नीयाः शर्करवर्षिणः ।
 २३१.२७/२संदिग्धः परलोकश्च भविष्यति युगक्षये ॥ २३१.२७ ॥
- २३१.२८/१वैश्या ष्टय य राजन्या धनधान्योपश्रुविनः ।
 २३१.२८/२युगापङ्कमणो पूर्वं भविष्यन्ति न भान्धवाः ॥ २३१.२८ ॥
- २३१.२९/१अप्रवृत्ताः प्रपश्यन्ति समयः शपथास्तथा ।
 २३१.२९/२ऋणं सविनयभ्रंशं युगे क्षीणो भविष्यति ॥ २३१.२९ ॥
- २३१.३०/१भविष्यत्यङ्गुलो ङ्घ्रिः कोधश्च सङ्गुलो नृणाम् ।
 २३१.३०/२अजाश्चापि निरोत्स्यन्ति पयसोऽर्थे युगक्षये ॥ २३१.३० ॥
- २३१.३१/१अशास्त्रविहितो यज्ञ अवेवमेव भविष्यति ।
 २३१.३१/२अप्रमाणां करिष्यन्ति नराः पण्डितमानिनः ॥ २३१.३१ ॥
- २३१.३२/१शास्त्रोक्तस्थाप्रवक्तारो भविष्यन्ति न संशयः ।
 २३१.३२/२सर्वः सर्वं विजानाति वृद्धान् अनुपसेव्य वै ॥ २३१.३२ ॥
- २३१.३३/१न कश्चिद् अकविर्नाम युगान्ते समुपस्थिते ।

- २३१.३३/२नक्षत्राणि वियोगानि न कर्मस्था द्विजातयः ॥ २३१.३३ ॥
- २३१.३४/१यौरप्रायाश्च राजानो युगान्ते समुपस्थिते ।
- २३१.३४/२कुण्डलीवृषा नैकृतिकाः सुरापा अष्टमवादिनः ॥ २३१.३४ ॥
- २३१.३५/१अश्वमेधेन यक्ष्यन्ते युगान्ते द्विजसत्तमाः ।
- २३१.३५/२याजयिष्यन्त्ययाज्यांस्तु तथाभक्ष्यस्य भक्षिणः ॥ २३१.३५ ॥
- २३१.३६/१आश्रमाणां धनतृष्णातां युगान्ते समुपस्थिते ।
- २३१.३६/२भोःशब्दमभिधास्यन्ति न य कश्चित् पठिष्यति ॥ २३१.३६ ॥
- २३१.३७/१अेकशङ्खास्तथा नार्थो गवेधुकपिनद्धकः ।
- २३१.३७/२नक्षत्राणि विवर्णानि विपरिता दिशो दश ॥ २३१.३७ ॥
- २३१.३८/१संध्यारागो विदग्धाङ्गो भविष्यति युगक्षये ।
- २३१.३८/२प्रेषयन्ति पितृन् पुत्रा वधूः श्वश्रूः स्वकर्मसु ॥ २३१.३८ ॥
- २३१.३९/१युगेष्वेवं निवत्स्यन्ति प्रमदाश्च नरास्तथा ।
- २३१.३९/२अकृत्वाग्नाणि भोक्ष्यन्ति द्विजाश्चैवाहुताग्रयः ॥ २३१.३९ ॥
- २३१.४०/१भिक्षां भलिमदत्त्वा य भोक्ष्यन्ति पुरुषाः स्वयम् ।
- २३१.४०/२व्ययित्वा पतीन् सुमान् गमिष्यन्ति स्त्रियोऽन्यतः ॥ २३१.४० ॥
- २३१.४१/१न व्याधितान् नाप्यृपान् नोद्यतान् नाप्यसूयकान् ।
- २३१.४१/२कृते न प्रतिकर्ता य युगे क्षीणे भविष्यति ॥ २३१.४१ ॥
- २३१.४२/१मुनय इत्युः । अेवं विलम्बिते धर्मे मानुषाः करपीडिताः ।
- २३१.४२/२कुत्र देशे निवत्स्यन्ति डिमालारविडारिणः ॥ २३१.४२ ॥
- २३१.४३/१किंकर्माणः किमीडन्तः किम्प्राणाः किमायुषः ।
- २३१.४३/२कां य काष्ठां समासाधे प्रपत्स्यन्ति कृतं युगम् ॥ २३१.४३ ॥
- २३१.४४/१व्यास उवाच । अत इध्वं न्युते धर्मे गुणालीनाः प्रजास्तथा ।
- २३१.४४/२शीलव्यसनमासाधे प्राप्स्यन्ति द्वासमायुषः ॥ २३१.४४ ॥
- २३१.४५/१आयुर्दान्या भलत्रानिर्भलत्रान्या विवर्णता ।
- २३१.४५/२वैवर्ण्यं व्याधिसम्पीडा निर्वेदो व्याधिपीडनात् ॥ २३१.४५ ॥
- २३१.४६/१निर्वेदाद् आत्मसम्बोधः सम्बोधाद् धर्मशीलता ।
- २३१.४६/२अेवं गत्वा परां काष्ठां प्रपत्स्यन्ति कृतं युगम् ॥ २३१.४६ ॥

- २३१.४७/१७६शतो धर्मशीलाः केचिन् मध्यस्थतां गताः ।
 २३१.४७/२किंधर्मशीलाः केचित् तु केचिद् अत्र कुतूहलाः ॥ २३१.४७ ॥
- २३१.४८/१प्रत्यक्षमनुमानं य प्रमाणांमिति निश्चिताः ।
 २३१.४८/२अप्रमाणां करिष्यन्ति सर्वमित्यपरे जनाः ॥ २३१.४८ ॥
- २३१.४९/१नास्तिऽप्यपरताश्चापि केचिद् धर्मविलोपकाः ।
 २३१.४९/२भविष्यन्ति नरा मूढा द्विजाः पण्डितमानिनः ॥ २३१.४९ ॥
- २३१.५०/१तदात्वमात्रश्रद्धेया शास्त्रज्ञानभङ्गिष्णुताः ।
 २३१.५०/२दाम्भिकास्ते भविष्यन्ति नरा ज्ञानविलोपिताः ॥ २३१.५० ॥
- २३१.५१/१तथा विलुलिते धर्मे जनाः श्रेष्ठपुरस्कृताः ।
 २३१.५१/२शुभान् समाचरिष्यन्ति दानशीलपरायणाः ॥ २३१.५१ ॥
- २३१.५२/१सर्वभक्षाः स्वयंगुमा निर्घृणा निरपत्रपाः ।
 २३१.५२/२भविष्यन्ति तदा लोके तत् कषायस्य लक्षणम् ॥ २३१.५२ ॥
- २३१.५३/१कषायोपप्लवे काले ज्ञाननिष्ठाप्रणाशने ।
 २३१.५३/२सिद्धिमल्पेन कालेन प्राप्स्यन्ति निरुपस्कृताः ॥ २३१.५३ ॥
- २३१.५४/१विप्राणां शाश्वतीं वृत्तिं यदा वर्णवरे जनाः ।
 २३१.५४/२संभ्रयिष्यन्ति तेषां विप्रास्तत् कषायस्य लक्षणम् ॥ २३१.५४ ॥
- २३१.५५/१महायुद्धं महावर्षं महावातं महातपः ।
 २३१.५५/२भविष्यति युगे क्षीणे तत् कषायस्य लक्षणम् ॥ २३१.५५ ॥
- २३१.५६/१विप्ररूपेण यक्षांसि राजानः कर्णवेदिनः ।
 २३१.५६/२पृथिवीमुपभोक्ष्यन्ति युगान्ते समुपस्थिते ॥ २३१.५६ ॥
- २३१.५७/१निःस्वाध्यायवषट्काराः कुनेतारोऽभिमानिनः ।
 २३१.५७/२कव्यादा ब्रह्मरूपेण सर्वभक्ष्या वृथाव्रताः ॥ २३१.५७ ॥
- २३१.५८/१मूर्ध्निश्चार्यपरा लुब्धाः क्षुद्राः क्षुद्रपरिच्छदाः ।
 २३१.५८/२व्यवहारोपवृत्ताश्च व्युता धर्माश्च शाश्वतात् ॥ २३१.५८ ॥
- २३१.५९/१उर्तारः पररत्नानां परदारप्रघर्षकाः ।
 २३१.५९/२कामात्मानो दुरात्मानः सोपधाः प्रियसाहसाः ॥ २३१.५९ ॥
- २३१.६०/१तेषु प्रभवमाणेषु जनेष्वपि य सर्वशः ।
 २३१.६०/२अभाविनो भविष्यन्ति मुनयो बहुउपिणः ॥ २३१.६० ॥

- २३१.६१/१कलौ युगे समुत्पन्नाः प्रधानपुरुषाश्च ये ।
 २३१.६१/२कथायोगेन तान् सर्वान् पूजयिष्यन्ति मानवाः ॥ २३१.६१ ॥
- २३१.६२/१सस्यचौरा भविष्यन्ति तथा बैलापडारिणः ।
 २३१.६२/२भोक्ष्यभोज्यहाराश्चैव करण्डानां च डारिणः ॥ २३१.६२ ॥
- २३१.६३/१यौराश्वौरस्य उर्तारो उन्ता उन्तुर्भविष्यति ।
 २३१.६३/२यौरैश्वौरक्षये यापि कृते क्षेमं भविष्यति ॥ २३१.६३ ॥
- २३१.६४/१निःसारं क्षुभिते काले निष्ठिये संव्यवस्थिते ।
 २३१.६४/२नरा वनं श्रयिष्यन्ति करभारप्रपीडिताः ॥ २३१.६४ ॥
- २३१.६५/१यज्ञकर्मण्युपरते रक्षांसि श्वापदानि च ।
 २३१.६५/२कीटमूषिकसर्पाश्च धर्षयिष्यन्ति मानवान् ॥ २३१.६५ ॥
- २३१.६६/१क्षेमं सुभिक्षमारोग्यं सामग्र्यं चैव बन्धुषु ।
 २३१.६६/२उद्देशेषु नराः श्रेष्ठा भविष्यन्ति युगक्षये ॥ २३१.६६ ॥
- २३१.६७/१स्वयम्पालाः स्वयं चौराः प्लवसम्भारसम्भृताः ।
 २३१.६७/२माण्डलैः सम्भविष्यन्ति देशे देशे पृथङ् पृथङ् ॥ २३१.६७ ॥
- २३१.६८/१स्वदेशेभ्यः परिभ्रष्टा निःसाराः सः बन्धुभिः ।
 २३१.६८/२नराः सर्वे भविष्यन्ति तदा कालपरिक्षयात् ॥ २३१.६८ ॥
- २३१.६९/१ततः सर्वे समादाय कुमारान् प्रदुता भयात् ।
 २३१.६९/२कौशिकी संतरिष्यन्ति नराः क्षुद्भयपीडिताः ॥ २३१.६९ ॥
- २३१.७०/१अङ्गान् वङ्गान् कलिङ्गांश्च काश्मीरान् अथ कोशलान् ।
 २३१.७०/२ऋषिकान्तगिरिद्रोणीः संश्रयिष्यन्ति मानवाः ॥ २३१.७० ॥
- २३१.७१/१कृत्स्नं च डिमवत्पार्श्वं कूलं च लवणाम्भसः ।
 २३१.७१/२विविधं शूर्पापत्रं च वल्कलान्यङ्गिनामि य ॥ २३१.७१ ॥
- २३१.७२/१स्वयं कृत्वा निवत्स्यन्ति तस्मिन् भूते युगक्षये ।
 २३१.७२/२अशयेषु च वत्स्यन्ति नरा भवेच्छगणैः सः ॥ २३१.७२ ॥
- २३१.७३/१नैव शून्या नवाराण्या भविष्यति वसुंधरा ।
 २३१.७३/२अगोमारश्च गोमारो भविष्यन्ति नराधिपाः ॥ २३१.७३ ॥
- २३१.७४/१मृगैर्मत्स्यैर्विडंगैश्च श्वापटैः सर्पकीटकैः ।

- २३१.७४/२मधुशाकडुवैर्मूवैर्वर्तयिष्यन्ति मानवाः ॥ २३१.७४ ॥
- २३१.७५/१शीर्षापर्षाङ्गलाडारा वल्कलान्यजिनानि य ।
- २३१.७५/२स्वयं कृत्वा निवत्स्यन्ति यथा मुनिजनस्तथा ॥ २३१.७५ ॥
- २३१.७६/१भीजानामकृतस्नेहा आडताः काष्ठशङ्कुभिः ।
- २३१.७६/२अशैऽकं भरोष्ट्रं य पालयिष्यन्ति नित्यशः ॥ २३१.७६ ॥
- २३१.७७/१नदीस्रोतांसि रोत्स्यन्ति तोयार्थं कूलमाश्रिताः ।
- २३१.७७/२पञ्चवात्रव्यवहारोऽपि विपाणन्तः परस्परम् ॥ २३१.७७ ॥
- २३१.७८/१तनूरुधैर्यथाजातैः समवान्तरसम्भृतैः ।
- २३१.७८/२भ्रूपत्याः प्रजाडीनाः कुलशीलविवर्जिताः ॥ २३१.७८ ॥
- २३१.७९/१अेवं भविष्यन्ति तदा नराश्चाधर्मश्रुविनः ।
- २३१.७९/२डीना डीनं तथा धर्मं प्रजा समनुवत्स्यति ॥ २३१.७९ ॥
- २३१.८०/१आयुस्तत्र य मर्त्यानां परं त्रिंशद् भविष्यति ।
- २३१.८०/२दुर्बला विषयगलाना जराशोडैरभिप्सुताः ॥ २३१.८० ॥
- २३१.८१/१भविष्यन्ति तदा तेषां रोगैरिन्द्रियसंक्षयः ।
- २३१.८१/२आयुःप्रत्ययसंरोधाद् विषयाद् उपरंस्थते ॥ २३१.८१ ॥
- २३१.८२/१शुश्रूषवो भविष्यन्ति साधूनां दृशने रताः ।
- २३१.८२/२सत्यं य प्रतिपत्स्यन्ति व्यवहारोपसंक्षयात् ॥ २३१.८२ ॥
- २३१.८३/१भविष्यन्ति य कामानामलाभाद् धर्मशीलिनः ।
- २३१.८३/२कश्चिन्ति य संस्कारं स्वयं य क्षयपीडिताः ॥ २३१.८३ ॥
- २३१.८४/१अेवं शुश्रूषवो दाने सत्ये प्राण्यभिरक्षणे ।
- २३१.८४/२ततः पादप्रवृत्ते तु धर्मं श्रेयो निपत्स्यते ॥ २३१.८४ ॥
- २३१.८५/१तेषां लब्धानुमानानां गुणेषु परिवर्तताम् ।
- २३१.८५/२स्वाद् दुःखं त्विति विज्ञाय धर्मं अेव य दृश्यते ॥ २३१.८५ ॥
- २३१.८६/१यथा डानिकमं प्राप्तास्तथा ऋद्धिकमं गताः ।
- २३१.८६/२प्रगृहीते ततो धर्मं प्रपश्यन्ति कृतं युगम् ॥ २३१.८६ ॥
- २३१.८७/१साधुवृत्तिः कृतयुगे कषाये डानिरुच्यते ।
- २३१.८७/२अेक अेव तु डालोडयं डीनवर्णो यथा शशी ॥ २३१.८७ ॥

- २३१.८८/१छत्रश्च तमसा सोमो यथा कलियुगं तथा ।
 २३१.८८/२मुक्तश्च तमसा सोम अेवं कृतयुगं य तत् ॥ २३१.८८ ॥
- २३१.८९/१अर्थवादः परं ब्रह्म वेदार्थं षति तं विदुः ।
 २३१.८९/२अविविक्तमविज्ञातं दायार्थमिड धार्यते ॥ २३१.८९ ॥
- २३१.९०/१षष्टवाहस्तपो नाम तपो ङि स्थविरीकृतः ।
 २३१.९०/२गुणैः कर्माभिनिर्वृत्तिर्गुणाः शुध्यन्ति कर्मणा ॥ २३१.९० ॥
- २३१.९१/१आशीस्तु पुरुषं दृष्ट्वा देशकालानुवर्तिनी ।
 २३१.९१/२युगे युगे यथाकालम् ऋषिभिः समुदाहृता ॥ २३१.९१ ॥
- २३१.९२/१धर्मार्थकामभोग्क्षाणां देवानां य प्रतिक्रिया ।
 २३१.९२/२आशिषश्च शिवाः पुण्यास्तथैवायुर्युगे युगे ॥ २३१.९२ ॥
- २३१.९३/१तथा युगानां परिवर्तनानि ।
 २३१.९३/२चिरप्रवृत्तानि विधिस्वभावात् ।
 २३१.९३/३क्षणां न संतिष्ठति ज्वलोकः ।
 २३१.९३/४क्षयोदथात्स्यां परिवर्तमानः ॥ २३१.९३ ॥
- २३२.१/१व्यास उवाच । सर्वेषामेव भूतानां त्रिविधः प्रतिसंखरः ।
 २३२.१/२नैमित्तिकः प्राकृतिकस्तथैवात्यन्तिको मतः ॥ २३२.१ ॥
- २३२.२/१ब्राह्मो नैमित्तिकस्तेषां कल्पान्ते प्रतिसंखरः ।
 २३२.२/२आत्यन्तिको वै भोग्क्षश्च प्राकृतो द्विपराधिकः ॥ २३२.२ ॥
- २३२.३/१मुनय उचुः । परार्धसंख्यां भगवंस्त्वमायक्ष्व यथोदिताम् ।
 २३२.३/२द्विगुणीकृतयजूंशेयः प्राकृतः प्रतिसंखरः ॥ २३२.३ ॥
- २३२.४/१व्यास उवाच । स्थानात् स्थानं दशगुणमेकैकं गणयते द्विजाः ।
 २३२.४/२ततोऽष्टादशमे भागे परार्धमभिधीयते ॥ २३२.४ ॥
- २३२.५/१परार्धं द्विगुणं यत् तु प्राकृतः स लयो द्विजाः ।
 २३२.५/२तदाव्यक्तेऽभिलं व्यक्तं सङ्केतौ लयमेति वै ॥ २३२.५ ॥
- २३२.६/१निमेषो मानुषो योऽयं मात्रामात्रप्रमाणतः ।
 २३२.६/२तैः पञ्चदशभिः काष्ठा त्रिंशत् काष्ठास्तथा कला ॥ २३२.६ ॥
- २३२.७/१नाडिका तु प्रमाणेन कला य दश पञ्च य ।
 २३२.७/२उन्मानेनाम्भसः सा तु पलान्यर्धत्रयोदश ॥ २३२.७ ॥

- ૨૩૨.૮/૧હેમમાષૈઃ કૃતસ્થિદ્રા ચતુર્ભિશ્ચતુરઙ્ગુલૈઃ ।
 ૨૩૨.૮/૨માગધેન પ્રમાણેન જલપ્રસ્થસ્તુ સ સ્મૃતઃ ॥ ૨૩૨.૮ ॥
- ૨૩૨.૯/૧નાડિકાભ્યામથ દ્વાભ્યાં મુહૂર્તો દ્વિજસત્તમાઃ ।
 ૨૩૨.૯/૨અહોરાત્રં મુહૂર્તાસ્તુ ત્રિંશન્ માસો દિનૈસ્તથા ॥ ૨૩૨.૯ ॥
- ૨૩૨.૧૦/૧માસૈર્દ્વાદશભિર્વર્ષમહોરાત્રં તુ તદ્ દિવિ ।
 ૨૩૨.૧૦/૨ત્રિભિર્વર્ષશતૈર્વર્ષ ષષ્ટયા ચૈવાસુરદ્વિષામ્ ॥ ૨૩૨.૧૦ ॥
- ૨૩૨.૧૧/૧તૈસ્તુ દ્વાદશસાહસ્રૈશ્ચતુર્યુગમુદાહૃતમ્ ।
 ૨૩૨.૧૧/૨ચતુર્યુગસહસ્રં તુ કથ્યતે બ્રહ્મણો દિનમ્ ॥ ૨૩૨.૧૧ ॥
- ૨૩૨.૧૨/૧સ કલ્પસ્તત્ર મનવશ્ચતુર્દશ દ્વિજોત્તમાઃ ।
 ૨૩૨.૧૨/૨તદન્તે ચૈવ ભો વિપ્રા બ્રહ્મનૈમિત્તિકો લયઃ ॥ ૨૩૨.૧૨ ॥
- ૨૩૨.૧૩/૧તસ્ય સ્વરૂપમત્યુગં દ્વિજેન્દ્રા ગદતો મમ ।
 ૨૩૨.૧૩/૨શ્ૃણુધ્વં પ્રાકૃતં ભૂયસ્તતો વક્ષ્યામ્યહં લયમ્ ॥ ૨૩૨.૧૩ ॥
- ૨૩૨.૧૪/૧ચતુર્યુગસહસ્રાન્તે ક્ષીણપ્રાયે મહીતલે ।
 ૨૩૨.૧૪/૨અનાવૃષ્ટિરતીવોગ્રા જાયતે શતવાર્ષિકી ॥ ૨૩૨.૧૪ ॥
- ૨૩૨.૧૫/૧તતો યાન્યલ્પસારાણિ તાનિ સત્વાન્યનેકશઃ ।
 ૨૩૨.૧૫/૨ક્ષયં યાન્તિ મુનિશ્રેષ્ઠાઃ પાર્થિવાન્યતિપીડનાત્ ॥ ૨૩૨.૧૫ ॥
- ૨૩૨.૧૬/૧તતઃ સ ભગવાન્ કૃષ્ણો રુદ્રરૂપી તથાવ્યયઃ ।
 ૨૩૨.૧૬/૨ક્ષયાય ચતતે કર્તુમાત્મસ્થાઃ સકલાઃ પ્રજાઃ ॥ ૨૩૨.૧૬ ॥
- ૨૩૨.૧૭/૧તતઃ સ ભગવાન્ વિષ્ણુર્ભાનોઃ સમસુ રશ્મિષુ ।
 ૨૩૨.૧૭/૨સ્થિતઃ પિબત્યશેષાણિ જલાનિ મુનિસત્તમાઃ ॥ ૨૩૨.૧૭ ॥
- ૨૩૨.૧૮/૧પીત્વામ્ભાંસિ સમસ્તાનિ પ્રાણિભૂતગતાનિ વૈ ।
 ૨૩૨.૧૮/૨શોષં નયતિ ભો વિપ્રાઃ સમસ્તં પૃથિવીતલમ્ ॥ ૨૩૨.૧૮ ॥
- ૨૩૨.૧૯/૧સમુદ્રાન્ સરિતઃ શૈલાન્ શૈલપ્રસ્રવણાનિ ચ ।
 ૨૩૨.૧૯/૨પાતાલેષુ ચ યત્ તોયં તત્ સર્વં નયતિ ક્ષયમ્ ॥ ૨૩૨.૧૯ ॥
- ૨૩૨.૨૦/૧તતસ્તસ્થાપ્યભાવેન તોયાહારોપબૃહિતાઃ ।
 ૨૩૨.૨૦/૨સહસ્રરશ્મયઃ સમ જાયન્તે તત્ર ભાસ્કરાઃ ॥ ૨૩૨.૨૦ ॥
- ૨૩૨.૨૧/૧અધશ્ચોર્ધ્વં ચ તે દીમાસ્તતઃ સમ દિવાકરાઃ ।
 ૨૩૨.૨૧/૨દહન્ત્યશેષં ત્રૈલોક્યં સપાતાલતલં દ્વિજાઃ ॥ ૨૩૨.૨૧ ॥

- २३२.२२/१६ज्यमानं तु तैर्दीमैश्चैलोक्यं दीमभास्कैः ।
 २३२.२२/२साद्भिर्नगार्णवाभोगं निःस्नेहमभिजायते ॥ २३२.२२ ॥
- २३२.२३/१ततो निर्दग्धवृक्षाम्बु त्रैलोक्यमपिलं द्विजः ।
 २३२.२३/२भवत्येषा य वसुधा कूर्मपृष्ठोपमाकृतिः ॥ २३२.२३ ॥
- २३२.२४/१ततः कालाग्निरुद्रोऽसौ भूतसर्गहरो हरः ।
 २३२.२४/२शेषाडिश्राससंतापात् पातालानि दडत्यधः ॥ २३२.२४ ॥
- २३२.२५/१पातालानि समस्तानि स दग्ध्वा ज्वलनो मडान् ।
 २३२.२५/२भूमिभ्येत्य सकलं दग्ध्वा तु वसुधातलम् ॥ २३२.२५ ॥
- २३२.२६/१भुवो लोके ततः सर्वं स्वर्गलोकं य दारुणः ।
 २३२.२६/२ज्वालामालामडावर्तस्तत्रैव परिवर्तते ॥ २३२.२६ ॥
- २३२.२७/१अम्बरीषमिवाभाति त्रैलोक्यमपिलं तदा ।
 २३२.२७/२ज्वालामवर्तपरीवारमुपक्षीणमलास्ततः ॥ २३२.२७ ॥
- २३२.२८/१ततस्तापपरीतास्तु लोकद्वयनिवासिनः ।
 २३२.२८/२दृतावकाशा गच्छन्ति मडलीकं द्विजस्तदा ॥ २३२.२८ ॥
- २३२.२९/१तस्माद् अपि मडाताप+ । तस्मा लोकास्ततः परम् ।
 २३२.२९/२गच्छन्ति जनलोकं ते दशावृत्या परैषिणः ॥ २३२.२९ ॥
- २३२.३०/१ततो दग्ध्वा जगत् सर्वं रुद्ररूपी जनार्दनः ।
 २३२.३०/२मुष्मनिःश्वासजान् मेघान् करोति मुनिसत्तमाः ॥ २३२.३० ॥
- २३२.३१/१ततो गजकुलप्रभ्यास्तडिद्धन्तो निनादिनः ।
 २३२.३१/२उत्तिष्ठन्ति तदा व्योम्नि धोरः संवर्तका घनाः ॥ २३२.३१ ॥
- २३२.३२/१केचिद् अञ्जनसंकाशाः केचित् कुमुदसंनिभाः ।
 २३२.३२/२धूमवर्णा घनाः केचित् केचित् पीताः पयोधराः ॥ २३२.३२ ॥
- २३२.३३/१केचिद् घरिद्रवर्णाभा लाक्षारसनिभास्तथा ।
 २३२.३३/२केचिद् वैदूर्यसंकाशा धन्वनीलनिभास्तथा ॥ २३२.३३ ॥
- २३२.३४/१शङ्खकुन्दनिभाश्चान्ये जातीकुन्दनिभास्तथा ।
 २३२.३४/२धन्वगोपनिभाः केचिन् मनःशिलानिभास्तथा ॥ २३२.३४ ॥
- २३२.३५/१पद्मपत्रनिभाः केचिद् उत्तिष्ठन्ति घनाघनाः ।

- २३२.३५/२केचित् पुरवराकाराः केचित् पर्वतसंनिभाः ॥ २३२.३५ ॥
- २३२.३६/१कूटागारनिभाश्चान्ये केचित् स्थलनिभा घनाः ।
- २३२.३६/२महाकाया महारावा पूरयन्ति नभस्तलम् ॥ २३२.३६ ॥
- २३२.३७/१वर्षन्तस्ते महासारास्तमग्निमतिवैरवम् ।
- २३२.३७/२शमयन्त्यपिलं विप्रास्त्रैलोक्यान्तरविस्तृतम् ॥ २३२.३७ ॥
- २३२.३८/१नष्टे यात्रौ शतं तेऽपि वर्षाणामधिकं घनाः ।
- २३२.३८/२प्लावयन्तो जगत् सर्वं वर्षन्ति मुनिसत्तमाः ॥ २३२.३८ ॥
- २३२.३९/१धाराभिरक्षमात्राभिः प्लावयित्वापिलां भुवम् ।
- २३२.३९/२भुवो लोकां तथैवोर्ध्वं प्लावयन्ति दिवं द्विजः ॥ २३२.३९ ॥
- २३२.४०/१अन्धकारीकृते लोके नष्टे स्थावरजङ्गमे ।
- २३२.४०/२वर्षन्ति ते मलामेघा वर्षाणामधिकं शतम् ॥ २३२.४० ॥
- २३३.१/१व्यास उवाच । सप्तर्षिस्थानमाङ्गम्य स्थितेऽम्भसि द्विजोत्तमाः ।
- २३३.१/२अकार्णवो भवत्येतत् त्रैलोक्यमपिलं ततः ॥ २३३.१ ॥
- २३३.२/१अथ निःश्वासो विषणोर्वायुस्ताम् जलदांस्ततः ।
- २३३.२/२नाशं नयति भो विप्रा वर्षाणामधिकं शतम् ॥ २३३.२ ॥
- २३३.३/१सर्वभूतमयोऽयिन्त्यो भगवान् भूतभावनः ।
- २३३.३/२अनादिरादिविश्वस्य पीत्वा वायुमशेषतः ॥ २३३.३ ॥
- २३३.४/१अकार्णवे ततस्तस्मिन् शेषशय्यास्थितः प्रभुः ।
- २३३.४/२ब्रह्मरूपधरः शेते भगवान् आदिकृद् धरिः ॥ २३३.४ ॥
- २३३.५/१जनलोकगतैः सिद्धैः सनकाद्यैरभिष्टुतः ।
- २३३.५/२ब्रह्मलोकगतैश्चैव यिन्त्यमानो मुमुक्षुभिः ॥ २३३.५ ॥
- २३३.६/१आत्ममायामयीं दिव्यां योगनिद्रां समास्थितः ।
- २३३.६/२आत्मानं वासुदेवाभ्यं यिन्त्यन् परमेश्वरः ॥ २३३.६ ॥
- २३३.७/१अेष नैमित्तिको नाम विप्रेन्द्राः प्रतिसंयतः ।
- २३३.७/२निमित्तं तत्र यच्छेते ब्रह्मरूपधरो ऽरिः ॥ २३३.७ ॥
- २३३.८/१यदा जागर्ति सर्वात्मा स तदा येष्टे जगत् ।
- २३३.८/२निमीलत्येतद् अभिलं मायाशय्याशयेऽय्युते ॥ २३३.८ ॥

- २३३.८/१पद्मयोनेर्दिनं यत् तु यतुर्गुणसदस्रवत् ।
 २३३.८/२शोकार्णवद्धृते लोके तावती रात्रिरुच्यते ॥ २३३.८ ॥
- २३३.१०/१ततः प्रबुद्धो रात्र्यन्ते पुनः सृष्टिं करोत्यजः ।
 २३३.१०/२ब्रह्मस्वरूपधृग् विष्णुर्गुणैश्च वः कथितं पुरा ॥ २३३.१० ॥
- २३३.११/१एतद्येष कल्पसंसारो अन्तरप्रलयो द्विजाः ।
 २३३.११/२नैमित्तिको वः कथितः शृणुध्वं प्राकृतं परम् ॥ २३३.११ ॥
- २३३.१२/१अवृष्टयञ्चादिभिः सम्यक् कृते शय्यालये द्विजाः ।
 २३३.१२/२समस्तोष्वेव लोकेषु पातालेष्वपिलेषु च ॥ २३३.१२ ॥
- २३३.१३/१महदादेर्विकारस्य विशेषात् तत्र संक्षये ।
 २३३.१३/२कृष्णोच्छाकारिते तस्मिन् प्रवृत्ते प्रतिसंख्ये ॥ २३३.१३ ॥
- २३३.१४/१आपो ग्रसन्ति वै पूर्वं भूमेर्गन्धादिकं गुणम् ।
 २३३.१४/२आत्तगन्धा ततो भूमिः प्रलयाय प्रकल्पते ॥ २३३.१४ ॥
- २३३.१५/१प्रनष्टे गन्धतन्मात्रे भवत्युर्वी जलात्मिका ।
 २३३.१५/२आपस्तदा प्रवृत्तास्तु वेगवत्यो मलास्वनाः ॥ २३३.१५ ॥
- २३३.१६/१सर्वमापूरयन्तीदं तिष्ठन्ति विखरन्ति च ।
 २३३.१६/२सलिलेनैवोर्मिमता लोकालोकः समन्ततः ॥ २३३.१६ ॥
- २३३.१७/१अपामपि गुणो यस्तु ज्योतिषा पीयते तु सः ।
 २३३.१७/२नश्यन्त्यापः स्युतमाश्च रसतन्मात्रसंक्षयात् ॥ २३३.१७ ॥
- २३३.१८/१ततश्चापोऽमृतसो ज्योतिष्कं प्राप्नुवन्ति वै ।
 २३३.१८/२अञ्जयवस्थे तु सलिले तेजसा सर्वतो वृते ॥ २३३.१८ ॥
- २३३.१९/१स याग्निः सर्वतो व्याप्य आदत्ते तज्जलं तदा ।
 २३३.१९/२सर्वमापूर्यतो याभिस्तदा जगद् एतं शनैः ॥ २३३.१९ ॥
- २३३.२०/१अग्निभिः संतते तस्मिंस्तिर्यग् और्ध्वमधस्तथा ।
 २३३.२०/२ज्योतिषोऽपि परं रूपं वायुरग्निप्रभाकरम् ॥ २३३.२० ॥
- २३३.२१/१प्रलीने च ततस्तस्मिन् वायुभूतेऽपिलात्मके ।
 २३३.२१/२प्रनष्टे रूपतन्मात्रे कृतरूपो विभावसुः ॥ २३३.२१ ॥
- २३३.२२/१प्रशाभ्यति तदा ज्योतिर्वायुर्दोषयुते मलान् ।
 २३३.२२/२निरालोके तदा लोके वायुसंस्थे च तेजसि ॥ २३३.२२ ॥

- २३३.२३/१ततः प्रलयमासाद्य वायुसम्भवमात्मनः ।
 २३३.२३/२छिर्ष्य य वायुस्तिर्यङ्क य दोधवीति दिशो दश ॥ २३३.२३ ॥
- २३३.२४/१वायोस्त्वपि गुणं स्पर्शमाकाशं असते ततः ।
 २३३.२४/२प्रशाम्यति तदा वायुः भं तु तिष्ठत्यनावृतम् ॥ २३३.२४ ॥
- २३३.२५/१अरूपमरसस्पर्शमगन्धवद् अमूर्तिमत् ।
 २३३.२५/२सर्वमापूरयश्चैव सुमलत् तत् प्रकाशते ॥ २३३.२५ ॥
- २३३.२६/१परिमाणलतस्तत् तु आकाशं शब्दलक्षणम् ।
 २३३.२६/२शब्दमात्रं तथाकाशं सर्वमावृत्य तिष्ठति ॥ २३३.२६ ॥
- २३३.२७/१ततः शब्दगुणं तस्य भूतादिर्गसते पुनः ।
 २३३.२७/२भूतेन्द्रियेषु युगपद् भूताद्यै संस्थितेषु वै ॥ २३३.२७ ॥
- २३३.२८/१अभिमानात्मको ह्येष भूतादिस्तामसः स्मृतः ।
 २३३.२८/२भूतादिं असते यापि मडाबुद्धिर्वियक्षाणा ॥ २३३.२८ ॥
- २३३.२९/१उर्वी मडांश्च जगतः प्रान्तेऽन्तर्भाष्यतस्तथा ।
 २३३.२९/२अवेवं सम मडाबुद्धिः क्मात् प्रकृतयस्तथा ॥ २३३.२९ ॥
- २३३.३०/१प्रत्याहारैस्तु ताः सर्वाः प्रविशन्ति परस्परम् ।
 २३३.३०/२येनेदमावृतं सर्वमण्डमप्सु प्रलीयते ॥ २३३.३० ॥
- २३३.३१/१सप्तद्वीपसमुद्रान्तं सप्तलोकं सपर्वतम् ।
 २३३.३१/२उदकावरणं ह्यत्र ज्योतिषा पीयते तु तत् ॥ २३३.३१ ॥
- २३३.३२/१ज्योतिर्वायौ लयं याति यात्याकाशे समीरणः ।
 २३३.३२/२आकाशं चैव भूतादिर्गसते तं तथा मडान् ॥ २३३.३२ ॥
- २३३.३३/१मडान्तमेभिः सङ्घितं प्रकृतिर्गसते द्विजाः ।
 २३३.३३/२गुणसाभ्यमनुद्विक्तमनूयं य द्विजोत्तमाः ॥ २३३.३३ ॥
- २३३.३४/१प्रोच्यते प्रकृतिर्लुतुः प्रधानं कारणं परम् ।
 २३३.३४/२एतयेषा प्रकृतिः सर्वा व्यक्ताव्यक्तस्वरूपिणी ॥ २३३.३४ ॥
- २३३.३५/१व्यक्तस्वरूपमव्यक्ते तस्यां विप्राः प्रलीयते ।
 २३३.३५/२अेकः शुद्धोऽक्षरो नित्यः सर्वव्यापी तथा पुनः ॥ २३३.३५ ॥
- २३३.३६/१सोऽप्यंशः सर्वभूतस्य द्विजेन्द्राः परमात्मनः ।

- २३३.३६/२नश्यन्ति सर्वा यत्रापि नामजात्यादिकल्पनाः ॥ २३३.३६ ॥
- २३३.३७/१सत्तामात्रात्मके ज्ञेये ज्ञानात्मन्यात्मनः परे ।
- २३३.३७/२स ब्रह्म तत् परं धाम परमात्मा परेश्वरः ॥ २३३.३७ ॥
- २३३.३८/१स विष्णुः सर्वमेवेदं यतो नावर्तते पुनः ।
- २३३.३८/२प्रकृतिर्या मयाप्याता व्यक्ताव्यक्तस्वरूपिणी ॥ २३३.३८ ॥
- २३३.३८/१पुरुषश्चाप्युभावेतौ लीयते परमात्मनि ।
- २३३.३८/२परमात्मा य सर्वेषामाधारः परमेश्वरः ॥ २३३.३८ ॥
- २३३.४०/१विष्णुनाम्ना स वेदेषु वेदान्तेषु य गीयते ।
- २३३.४०/२प्रवृत्तं य निवृत्तं य द्विविधं कर्म वैदिकम् ॥ २३३.४० ॥
- २३३.४१/१ताभ्यामुभाभ्यां पुरुषैर्यज्ञमूर्तिः स षज्यते ।
- २३३.४१/२ऋग्यजुःसामभिर्मार्गैः प्रवृत्तैरिज्यते ह्यसौ ॥ २३३.४१ ॥
- २३३.४२/१यज्ञेश्वरो यज्ञापुमान् पुरुषैः पुरुषोत्तमः ।
- २३३.४२/२ज्ञानात्मा ज्ञानयोगेन ज्ञानमूर्तिः स षज्यते ॥ २३३.४२ ॥
- २३३.४३/१निवृत्तैर्योगमार्गैश्च विष्णुर्मुक्तिफलप्रदः ।
- २३३.४३/२द्रुस्वदीर्घप्लुतैर्यत् तु किञ्चिद् वस्त्वभिधीयते ॥ २३३.४३ ॥
- २३३.४४/१यस्य वायामविषयस्तत् सर्वं विष्णुरव्ययः ।
- २३३.४४/२व्यक्तः स अेवमव्यक्तः स अेव पुरुषोऽव्ययः ॥ २३३.४४ ॥
- २३३.४५/१परमात्मा य विश्वात्मा विश्वरूपधरो हरिः ।
- २३३.४५/२व्यक्ताव्यक्तात्मिका तस्मिन् प्रकृतिः सा विलीयते ॥ २३३.४५ ॥
- २३३.४६/१पुरुषश्चापि भो विप्रा यस्तद् अय्याहुतात्मनि ।
- २३३.४६/२द्विपरार्धात्मकः कालः कथितो यो मया द्विजः ॥ २३३.४६ ॥
- २३३.४७/१तद् अडस्तस्य विप्रेन्द्रा विष्णोरीशस्य कथ्यते ।
- २३३.४७/२व्यक्ते तु प्रकृतौ लीने प्रकृत्यां पुरुषे तथा ॥ २३३.४७ ॥
- २३३.४८/१तत्रास्थिते निशा तस्य तत्प्रमाणा तपोधनाः ।
- २३३.४८/२नैवाडस्तस्य य निशा नित्यस्य परमात्मनः ॥ २३३.४८ ॥
- २३३.४८/१उपयारात् तथाप्येतत् तस्येशस्य तु कथ्यते ।
- २३३.४८/२एत्येष मुनिशार्दूलाः कथितः प्राकृतो लयः ॥ २३३.४८ ॥

- २३४.१/१व्यास उवाच । आध्यात्मिकादि षो विप्रा ज्ञात्वा तापत्रयं बुधः ।
 २३४.१/२उत्पन्नज्ञानवैराग्यः प्राप्नोत्यात्यन्तिकं लयम् ॥ २३४.१ ॥
- २३४.२/१आध्यात्मिकोऽपि द्विविधः शारीरो मानसस्तथा ।
 २३४.२/२शारीरो बहुभिर्भेदैर्भिद्यते श्रूयतां च सः ॥ २३४.२ ॥
- २३४.३/१शिरोरोगप्रतिश्याय+ । ज्वरशूलभगंदरैः ।
 २३४.३/२गुल्मार्शःश्रयथुश्चास+ ेष्टधार्दिभिरनेकधा ॥ २३४.३ ॥
- २३४.४/१तथाक्षिरोगातीसार+ । कुष्ठाङ्गामयसंज्ञकैः ।
 २३४.४/२भिद्यते देहजस्तापो मानसं श्रोतुमर्हथ ॥ २३४.४ ॥
- २३४.५/१कामक्रोधभयद्वेष+ । लोभमोहविषादजः ।
 २३४.५/२शोकासूयावमानेर्ष्या+ ंआत्सर्याभिभवस्तथा ॥ २३४.५ ॥
- २३४.६/१मानसोऽपि द्विजश्रेष्ठास्तापो भवति नैकधा ।
 २३४.६/२छत्येवमादिभिर्भेदैस्तापो ङ्याध्यात्मिकः स्मृतः ॥ २३४.६ ॥
- २३४.७/१मृगपक्षिमनुष्याद्यैः पिशाचोरगराक्षसैः ।
 २३४.७/२सरीसृपाद्यैश्च नृपां जन्यते याधिभौतिकः ॥ २३४.७ ॥
- २३४.८/१शीतोष्णवातवर्षाम्बु+ । वैद्युतादिसमुद्भवः ।
 २३४.८/२तापो द्विजवरश्रेष्ठः कथ्यते याधिदैविकः ॥ २३४.८ ॥
- २३४.९/१गर्भजन्मजराज्ञान+ ंऋत्युनारकजं तथा ।
 २३४.९/२दुःखं सडस्रशो भेदैर्भिद्यते मुनिसत्तमाः ॥ २३४.९ ॥
- २३४.१०/१सुकुमारतनुर्गर्भे जन्तुर्बहुमलावृते ।
 २३४.१०/२उल्बसंवेष्टितो भग्न+ । पृष्ठग्रीवास्थिसंलतिः ॥ २३४.१० ॥
- २३४.११/१अत्यम्लकटुतीक्ष्णोष्ण+ । लवणैर्मातृभोजनैः ।
 २३४.११/२अतितापिभिरत्यर्थं बाध्यमानोऽतिवेदनः ॥ २३४.११ ॥
- २३४.१२/१प्रसारणाकुञ्चनाद्यै नागानां प्रभुरात्मनः ।
 २३४.१२/२शङ्खमूत्रमलापङ्क+ । शायी सर्वत्र पीडितः ॥ २३४.१२ ॥
- २३४.१३/१निरुच्छ्रवासः सचैतन्यः स्मरन् जन्मशतान्यथ ।
 २३४.१३/२आस्ते गर्भेऽतिदुःखेन निजकर्मनिबन्धनः ॥ २३४.१३ ॥
- २३४.१४/१जायमानः पुरीषासृज्+ ंत्रिशुक्लाविलाननः ।
 २३४.१४/२प्राजापत्येन वातेन पीड्यमानास्थिबन्धनः ॥ २३४.१४ ॥

- २३४.१५/१अधोमुपसृतैः क्षियते प्रभवैः सूतिमारुतैः ।
 २३४.१५/२कलेशैर्निष्क्रान्तिमाप्नोति जठरान् मातुरातुरः ॥ २३४.१५ ॥
- २३४.१६/१मूर्छामवाप्य मलतीं संस्पृष्टो बाह्यवायुना ।
 २३४.१६/२विज्ञानभ्रंशमाप्नोति जातस्तु मुनिसत्तमाः ॥ २३४.१६ ॥
- २३४.१७/१कण्टकैरिव तुन्नाङ्गः कृकयैरिव दारितः ।
 २३४.१७/२पूतिव्रणान् निपतितो धरण्यां क्षिमिको यथा ॥ २३४.१७ ॥
- २३४.१८/१कण्डूयनेऽपि याशक्तः परिवर्तेऽप्यनीश्वरः ।
 २३४.१८/२स्तनपानादिकाडारमवाप्नोति परेऽथवा ॥ २३४.१८ ॥
- २३४.१९/१अशुचिस्रस्तरे सुमः कीटदंशादितिस्तथा ।
 २३४.१९/२भक्ष्यमाणोऽपि नैवेषां समर्थो विनिवारणे ॥ २३४.१९ ॥
- २३४.२०/१जन्मदुःखान्यनेकानि जन्मनोऽनन्तराणि य ।
 २३४.२०/२बालभावे यदाप्नोति आधिभूतादिकानि य ॥ २३४.२० ॥
- २३४.२१/१अज्ञानतमसा छत्रो मूढान्तःकराणो नरः ।
 २३४.२१/२न जानाति कुतः कोऽलं कुत्र गन्ता किमात्मकः ॥ २३४.२१ ॥
- २३४.२२/१केन बन्धेन बद्धोऽलं कारणां किमकारणम् ।
 २३४.२२/२किं कार्यं किमकार्यं वा किं वाच्यं किं न योज्यते ॥ २३४.२२ ॥
- २३४.२३/१को धर्मः कश्च वाधर्मः कस्मिन् वर्तेत वै कथम् ।
 २३४.२३/२किं कर्तव्यमकर्तव्यं किं वा किं गुणदोषवत् ॥ २३४.२३ ॥
- २३४.२४/१अप्येवं पशुसमैर्मूर्खैरज्ञानप्रभवं मलत् ।
 २३४.२४/२अवाप्यते नरैर्दुःखं शिश्रोदरपरायणैः ॥ २३४.२४ ॥
- २३४.२५/१अज्ञानं तामसो भावः कार्यारम्भप्रवृत्तयः ।
 २३४.२५/२अज्ञानिनां प्रवर्तन्ते कर्मलोपस्ततो द्विजाः ॥ २३४.२५ ॥
- २३४.२६/१नरकं कर्मणां लोपात् कृलमाहुर्मुल्लर्षयः ।
 २३४.२६/२तस्माद् अज्ञानिनां दुःखमिदं यामुत्र योत्तमम् ॥ २३४.२६ ॥
- २३४.२७/१जराजर्जरदेलश्च शिथिलावयवः पुमान् ।
 २३४.२७/२विचलस्थीर्षादशनो वलिस्नायुशिरावृतः ॥ २३४.२७ ॥
- २३४.२८/१दूरप्रनष्टनयनो व्योमान्तर्गततारकः ।

- २३४.२८/रनासाविवरनिर्यात+ । रोमपुञ्जश्चलद्भुः ॥ २३४.२८ ॥
- २३४.२९/प्रकटीभूतसर्वास्थिर्नतपृष्ठास्थिसंलतिः ।
- २३४.२९/२उत्सन्नजठराग्निवाद् अल्पाहारोऽल्पयेष्टितः ॥ २३४.२९ ॥
- २३४.३०/१कृच्छ्रयङ्कमणोत्थान+ । शयनासनयेष्टितः ।
- २३४.३०/२मन्दीभवच्छ्रोत्रनेत्र+ । गलल्लावाविलाननः ॥ २३४.३० ॥
- २३४.३१/१अनायतैः समस्तैश्च करणैर्मरणोन्मुषः ।
- २३४.३१/२तत्क्षणोऽप्यनुभूतानामस्मर्ताभिलवस्तुनाम् ॥ २३४.३१ ॥
- २३४.३२/१सङ्घ् उच्यारिते वाक्ये समुद्भूतमडाश्रमः ।
- २३४.३२/२श्वासकासामयायास+ । समुद्भूतप्रजागरः ॥ २३४.३२ ॥
- २३४.३३/१अन्येनोत्थाप्यतेऽन्येन तथा संवेश्यते जरी ।
- २३४.३३/२भृत्यात्मपुत्रदारार्णामपमानपराकृतः ॥ २३४.३३ ॥
- २३४.३४/१प्रक्षीणाभिलशौचश्च विडाराहारसंस्पृष्टः ।
- २३४.३४/२हास्यः परिजनस्यापि निर्विण्णशेषबान्धवः ॥ २३४.३४ ॥
- २३४.३५/१अनुभूतमिवान्यस्मिन् जन्मन्यात्मवियेष्टितम् ।
- २३४.३५/२संस्मरन् यौवने दीर्घं निश्चसित्यतितापितः ॥ २३४.३५ ॥
- २३४.३६/१अवेवमादीनि दुःभानि जरायामनुभूय य ।
- २३४.३६/२मरणे यानि दुःभानि प्राप्नोति शृणु तान्यपि ॥ २३४.३६ ॥
- २३४.३७/१श्वथग्रीवाङ्घ्रिहस्तोऽथ प्राप्नो वेपथुना नरः ।
- २३४.३७/२मुहुर्लानिपरश्चासौ मुहुर्लानबलान्वितः ॥ २३४.३७ ॥
- २३४.३८/१उिरण्यधान्यतनय+ । भार्याभृत्यगृहादिषु ।
- २३४.३८/२अते कथं भविष्यन्तीत्यतीव ममताकुलः ॥ २३४.३८ ॥
- २३४.३९/१मर्मविद्भिर्महारोगैः कृक्यैरिव दारुणैः ।
- २३४.३९/२शरैरिवान्तकस्योग्रैश्छिद्यमानास्थिबन्धनः ॥ २३४.३९ ॥
- २३४.४०/१परिवर्तमानताराक्षि हस्तपादं मुहुः क्षिपन् ।
- २३४.४०/२संशुष्यमाणताल्वोष्ठ+ । कण्ठी घुरघुरायते ॥ २३४.४० ॥
- २३४.४१/१निरुद्धकण्ठेशोऽपि उदानश्चासपीडितः ।
- २३४.४१/२तापेन मलता व्याप्तस्तृषा व्याप्ततथा क्षुधा ॥ २३४.४१ ॥

- २३४.४२/१कलेशाद् उल्हान्तिमाप्नोति याम्यङ्किंकरपीडितः ।
 २३४.४२/२ततश्च यातनाद्रेडं क्लेशेन प्रतिपद्यते ॥ २३४.४२ ॥
- २३४.४३/१अेतान्यन्यानि योत्राणि दुःभानि मरणे नृणाम् ।
 २३४.४३/२शृणुध्वं नरके यानि प्राप्यन्ते पुरुषैर्मृतैः ॥ २३४.४३ ॥
- २३४.४४/१याम्यङ्किंकरपाशादि+ । ग्राहणं दण्डताडनम् ।
 २३४.४४/२यमस्य दर्शनं योत्रमुग्रमार्गविलोकनम् ॥ २३४.४४ ॥
- २३४.४५/१करम्भवालुकावह्नि+ । यन्त्रशस्त्रादिभीषणे ।
 २३४.४५/२प्रत्येकं यातनायाश्च यातनादि द्विजोत्तमाः ॥ २३४.४५ ॥
- २३४.४६/१ककयैः पीड्यमानानां मृषायां यापि धाप्यताम् ।
 २३४.४६/२कुठारैः पाट्यमानानां भूमौ यापि निभन्यताम् ॥ २३४.४६ ॥
- २३४.४७/१शूलेष्वारोप्यमाणानां व्याघ्रवक्त्रे प्रवेश्यताम् ।
 २३४.४७/२गृध्रैः सम्भक्ष्यमाणानां द्वीपिभिश्चोपभुज्यताम् ॥ २३४.४७ ॥
- २३४.४८/१कवथ्यतां तैलमध्ये यः क्लिद्यतां क्षारकर्मि ।
 २३४.४८/२उच्यन् निपात्यमानानां क्षिप्यतां क्षेपयन्त्रैः ॥ २३४.४८ ॥
- २३४.४९/१नरके यानि दुःभानि पापहेतूद्भवानि वै ।
 २३४.४९/२प्राप्यन्ते नारकैर्विप्रास्तेषां संभ्या न विद्यते ॥ २३४.४९ ॥
- २३४.५०/१न केवलं द्विजश्रेष्ठा नरके दुःखपद्भतिः ।
 २३४.५०/२स्वर्गोऽपि पातनीतस्य क्षयिष्णोर्नास्ति निर्वृतिः ॥ २३४.५० ॥
- २३४.५१/१पुनश्च गर्भो भवति जायते यः पुनर्नरः ।
 २३४.५१/२गर्भे विलीयते भूयो जायमानोऽस्तमेति यः ॥ २३४.५१ ॥
- २३४.५२/१जातमात्रश्च भ्रियते बालभावे यः यौवने ।
 २३४.५२/२यद् यत् प्रीतिकरं पुंसां वस्तु विप्राः प्रजायते ॥ २३४.५२ ॥
- २३४.५३/१तद् अेव दुःखवृक्षस्य बीजत्वमुपगच्छति ।
 २३४.५३/२कलत्रपुत्रमित्रादि+ । गृहक्षेत्रधनादिकैः ॥ २३४.५३ ॥
- २३४.५४/१डियते न तथा भूसि सुभं पुंसां यथासुभम् ।
 २३४.५४/२ठिति संसारदुःखार्क+ । तापतापितयेतसाम् ॥ २३४.५४ ॥
- २३४.५५/१विमुक्तिपादपच्छायाम् ऋते कुत्र सुभं नृणाम् ।
 २३४.५५/२तद् अस्य त्रिविधस्यापि दुःखजातस्य पण्डितैः ॥ २३४.५५ ॥

- २३४.५६/१गर्भजन्मजराद्येषु स्थानेषु प्रभविविष्यतः ।
 २३४.५६/२निरस्तातिशयाह्लादं सुप्रभावावैकवक्ष्येणम् ॥ २३४.५६ ॥
- २३४.५७/१भेषजं भगवत्प्राप्तिरेका यात्यन्तिकी मता ।
 २३४.५७/२तस्मात् तत्प्राप्तये यतः कर्तव्यः पण्डितैर्नरैः ॥ २३४.५७ ॥
- २३४.५८/१तत्प्राप्तिउत्तुष्टानं य कर्म योक्तं द्विजोत्तमाः ।
 २३४.५८/२आगमोत्थं विवेकाय्य द्विधा ज्ञानं तथोच्यते ॥ २३४.५८ ॥
- २३४.५९/१शब्दब्रह्मागममयं परं ब्रह्म विवेकजम् ।
 २३४.५९/२अन्धं तम एवाज्ञानं दीपव्येन्द्रियोद्भवम् ॥ २३४.५९ ॥
- २३४.६०/१यथा सूर्यस्तथा ज्ञानं यद् वै विप्रा विवेकजम् ।
 २३४.६०/२मनुरध्यात् वेदार्थं स्मृत्वा यन् मुनिसत्तमाः ॥ २३४.६० ॥
- २३४.६१/१तद् अेतच्छूयतामत्र सम्बन्धे गदतो मम ।
 २३४.६१/२द्भे ब्रह्मणी वेदितव्ये शब्दब्रह्म परं य यत् ॥ २३४.६१ ॥
- २३४.६२/१शब्दब्रह्मणि निष्पातः परं ब्रह्माधिगच्छति ।
 २३४.६२/२द्भे विद्ये वै वेदितव्ये षति याथर्वाणी श्रुतिः ॥ २३४.६२ ॥
- २३४.६३/१परया ऽयक्षरप्राप्तिरुवेदादिमयापरा ।
 २३४.६३/२यत् तद् अव्यक्तामजरमचिन्त्यमजमव्ययम् ॥ २३४.६३ ॥
- २३४.६४/१अनिर्देश्यमरूपं य पाणिपादाद्यसंयुतम् ।
 २३४.६४/२वित्तं सर्वगतं नित्यं भूतयोनिमकारणम् ॥ २३४.६४ ॥
- २३४.६५/१व्याप्यं व्याप्तं यतः सर्वं तद् वै पश्यन्ति सूरयः ।
 २३४.६५/२तद् ब्रह्म परमं धाम तद् धेयं भोक्षकाङ्क्षिभिः ॥ २३४.६५ ॥
- २३४.६६/१श्रुतिवाक्योदितं सूक्ष्मं तद् विष्णोः परमं पदम् ।
 २३४.६६/२उत्पत्तिं प्रलयं चैव भूतानामागतिं गतिम् ॥ २३४.६६ ॥
- २३४.६७/१वेत्ति विद्यामविद्यां य स वाच्यो भगवान् षति ।
 २३४.६७/२ज्ञानशक्तिबलैश्चर्यन् । वीर्यतेजस्यशेषतः ॥ २३४.६७ ॥
- २३४.६८/१भगवच्छब्दवाच्यानि विना ह्येवैर्गुणादिभिः ।
 २३४.६८/२सर्वाणि तत्र भूतानि निवसन्ति परात्मनि ॥ २३४.६८ ॥
- २३४.६९/१भूतेषु य स सर्वात्मा वासुदेवस्ततः स्मृतः ।

- २३४.६६/२६वायेदं मडर्षिभ्यः पुरा पृष्टः प्रजापतिः ॥ २३४.६६ ॥
- २३४.७०/१नामव्याख्यामनन्तस्य वासुदेवस्य तत्त्वतः ।
- २३४.७०/२भूतेषु वसते योऽन्तर्वसन्त्यत्र य तानि यत् ।
- २३४.७०/३धाता विधाता जगतां वासुदेवस्ततः प्रभुः ॥ २३४.७० ॥
- २३४.७१/१स सर्वभूतप्रकृतिर्गुणांश्च ।
- २३४.७१/२दोषांश्च सर्वान् सगुणो ज्यतीतः ।
- २३४.७१/३अतीतसर्वावरणोऽपि लात्मा ।
- २३४.७१/४तेनावृतं यद् भुवनान्तरालम् ॥ २३४.७१ ॥
- २३४.७२/१समस्तकल्याणगुणात्मको छि ।
- २३४.७२/२स्वशक्तिलेशाद्दूतभूतसर्गः ।
- २३४.७२/३धृष्टगृहीताभिमतोरुद्वेष्टः ।
- २३४.७२/४संसाधिताशेषजगद्धितोऽसौ ॥ २३४.७२ ॥
- २३४.७३/१तेजोबलैश्चर्यमहावरोधः ।
- २३४.७३/२स्ववीर्यशक्त्यादिगुणैकशशिः ।
- २३४.७३/३परः पराणां सकला न यत्र ।
- २३४.७३/४कलेशाद्यः सन्ति परापरेषु ॥ २३४.७३ ॥
- २३४.७४/१स धृष्टो व्यष्टिसमष्टिरूपो ।
- <234|74/2>२व्यक्तस्वरूपः प्रकटस्वरूपः ।
- २३४.७४/३सर्वेश्वरः सर्वदृक् सर्ववेत्ता ।
- २३४.७४/४समस्तशक्तिः परमेश्वराभ्यः ॥ २३४.७४ ॥
- २३४.७५/१संज्ञायते येन तद् अस्तदोषम् ।
- २३४.७५/२शुद्धं परं निर्मलमेकैकम् ।
- २३४.७५/३संदृश्यते वाप्यथ गम्यते वा ।
- २३४.७५/४तज्ज्ञानमज्ञानमतोऽन्यद् उक्तम् ॥ २३४.७५ ॥
- २३५.१/१भुनय ऋषुः । धर्मान् ब्रूहि योगं य द्बुभसंयोगभेषजम् ।
- २३५.१/२यं विदित्वाप्ययं तत्र युञ्जामः पुरुषोत्तमम् ॥ २३५.१ ॥
- २३५.२/१श्रुत्वा स वयनं तेषां कृषज्ञैर्द्रोपायनस्तदा ।
- २३५.२/२अब्रवीत् परमप्रीतो योगी योगविदां वरः ॥ २३५.२ ॥
- २३५.३/१व्यास उवाच । योगं वक्ष्यामि भो विप्राः शृणुध्वं भवनाशनम् ।

- ૨૩૫.૩/૨ચમભ્યસ્થાપ્તુયાદ્ યોગી મોક્ષં પરમદુર્લભમ્ ॥ ૨૩૫.૩ ॥
- ૨૩૫.૪/૧શ્રુત્વાદૌ યોગશાસ્ત્રાણિ ગુરુમારાધ્ય ભક્તિતઃ ।
- ૨૩૫.૪/૨ઠતિહાસં પુરાણં ચ વેદાશ્ચૈવ વિચક્ષણઃ ॥ ૨૩૫.૪ ॥
- ૨૩૫.૫/૧આહારં યોગદોષાંશ્ચ દેશકાલં ચ બુદ્ધિમાન્ ।
- ૨૩૫.૫/૨જ્ઞાત્વા સમભ્યસેદ્ યોગં નિર્દ્વંદ્વો નિષ્પારિગ્રહઃ ॥ ૨૩૫.૫ ॥
- ૨૩૫.૬/૧ભુગ્જન્ સક્તું ચવાગૂં ચ તદ્મૂલકૂલં પયઃ ।
- ૨૩૫.૬/૨ચાવકં કણપિણ્યાકમાહારં યોગસાધનમ્ ॥ ૨૩૫.૬ ॥
- ૨૩૫.૭/૧ન મનોવિકલે ધ્યાતે ન શ્રાન્તે ક્ષુધિતે તથા ।
- ૨૩૫.૭/૨ન દ્વંદ્વે ન ચ શીતે ચ ન ચોષ્ણે નાનિલાત્મકે ॥ ૨૩૫.૭ ॥
- ૨૩૫.૮/૧સશબ્દે ન જલાભ્યાસે જીર્ણગોષ્ઠે ચતુષ્પથે ।
- ૨૩૫.૮/૨સરીસૃપે શ્મશાને ચ ન નદ્યન્તેઽગ્નિસંનિધૌ ॥ ૨૩૫.૮ ॥
- ૨૩૫.૯/૧ન ચૈત્યે ન ચ વલ્મીકે સભયે કૂપસંનિધૌ ।
- ૨૩૫.૯/૨ન શુષ્કપર્ણનિચયે યોગં યુગ્જીત કર્ત્ત્વિચિત્ ॥ ૨૩૫.૯ ॥
- ૨૩૫.૧૦/૧દેશાન્ એતાન્ અનાદૃત્ય મૂઢત્વાદ્ યો યુનક્તિ વૈ ।
- ૨૩૫.૧૦/૨પ્રવક્ષ્યે તસ્ય યે દોષા જાયન્તે વિઘ્નકારકાઃ ॥ ૨૩૫.૧૦ ॥
- ૨૩૫.૧૧/૧બાધિર્ય જડતા લોપઃ સ્મૃતેર્મૂકત્વમન્ધતા ।
- ૨૩૫.૧૧/૨જવરશ્ચ જાયતે સદ્યસ્તદ્દદ્ અજ્ઞાનસમ્ભવઃ ॥ ૨૩૫.૧૧ ॥
- ૨૩૫.૧૨/૧તસ્માત્ સર્વાત્મના કાર્યા રક્ષા યોગવિદા સદા ।
- ૨૩૫.૧૨/૨ધર્માર્થકામમોક્ષાણાં શરીરં સાધનં ચતઃ ॥ ૨૩૫.૧૨ ॥
- ૨૩૫.૧૩/૧આશ્રમે વિજને ગુહ્યે નિઃશબ્દે નિર્ભયે નગે ।
- ૨૩૫.૧૩/૨શૂન્યાગારે શુચૌ રમ્યે ચૈકાન્તે દેવતાલયે ॥ ૨૩૫.૧૩ ॥
- ૨૩૫.૧૪/૧રજન્યાઃ પશ્ચિમે યામે પૂર્વે ચ સુસમાહિતઃ ।
- ૨૩૫.૧૪/૨પૂર્વાહ્નિ મધ્યમે ચાહ્નિ યુક્તાહારો જિતેન્દ્રિયઃ ॥ ૨૩૫.૧૪ ॥
- ૨૩૫.૧૫/૧આસીનઃ પ્રાહ્મુખો રમ્ય આસને સુખનિશ્ચલે ।
- ૨૩૫.૧૫/૨નાતિનીચે ન ચોચ્છિતે નિઃસ્પૃહઃ સત્યવાક્ શુચિઃ ॥ ૨૩૫.૧૫ ॥
- ૨૩૫.૧૬/૧યુક્તનિદ્રો જિતક્રોધઃ સર્વભૂતહિતે રતઃ ।
- ૨૩૫.૧૬/૨સર્વદ્વંદ્વસહો ધીરઃ સમકાયાડ્ધિમસ્તકઃ ॥ ૨૩૫.૧૬ ॥

- २३५.१७/१नाभौ निधाय हस्तौ द्वौ शान्तः पद्मासने स्थितः ।
 २३५.१७/२संस्थाप्य दृष्टिं नासात्रे प्राणान् आयम्य वाग्यतः ॥ २३५.१७ ॥
- २३५.१८/१समाहृत्येन्द्रियग्रामं मनसा लृढये मुनिः ।
 २३५.१८/२प्राणान् दीर्घमुधम्य संवृतास्थः सुनिश्चलः ॥ २३५.१८ ॥
- २३५.१९/१रजसा तमसो वृत्तिं सत्त्वेन रजसस्तथा ।
 २३५.१९/२संछाद्य निर्भवे शान्ते स्थितः संवृतलोचनः ॥ २३५.१९ ॥
- २३५.२०/१लृत्पद्मकोटरे लीनं सर्वव्यापि निरञ्जनम् ।
 २३५.२०/२युञ्जत सततं योगी मुक्तिर्दं पुरुषोत्तमम् ॥ २३५.२० ॥
- २३५.२१/१करोन्द्रियभूतानि क्षेत्रज्ञे प्रथमं न्यसेत् ।
 २३५.२१/२क्षेत्रज्ञश्च परे योजयस्ततो युञ्जति योगवित् ॥ २३५.२१ ॥
- २३५.२२/१मनो यस्यान्तमभ्येति परमात्मनि यञ्चलम् ।
 २३५.२२/२संयज्य विषयांस्तस्य योगसिद्धिः प्रकाशिता ॥ २३५.२२ ॥
- २३५.२३/१यदा निर्विषयं चित्तं परे ब्रह्मणि लीयते ।
 २३५.२३/२समाधौ योगयुक्तस्य तदाभ्येति परं पदम् ॥ २३५.२३ ॥
- २३५.२४/१असंसक्तं यदा चित्तं योगिनः सर्वकर्मसु ।
 २३५.२४/२भवत्यानन्दमासाद्य तदा निर्वाणम् ऋच्छति ॥ २३५.२४ ॥
- २३५.२५/१शुद्धं धामत्रयातीतं तुर्याप्यं पुरुषोत्तमम् ।
 २३५.२५/२प्राप्य योगबलाद् योगी मुच्यते नात्र संशयः ॥ २३५.२५ ॥
- २३५.२६/१निःस्पृहः सर्वकामेभ्यः सर्वत्र प्रियदर्शनः ।
 २३५.२६/२सर्वत्रानित्यबुद्धिस्तु योगी मुच्येत नान्यथा ॥ २३५.२६ ॥
- २३५.२७/१छिन्द्याणि न सेवेत वैराग्येण य योगवित् ।
 २३५.२७/२सदा चाभ्यासयोगेन मुच्यते नात्र संशयः ॥ २३५.२७ ॥
- २३५.२८/१न य पद्मासनाद् योगो न नासात्रनिरीक्षणात् ।
 २३५.२८/२मनसश्चेन्द्रियाणां य संयोगो योग उच्यते ॥ २३५.२८ ॥
- २३५.२९/१अपेवं मया मुनिश्रेष्ठा योगः प्रोक्तो विमुक्तिदः ।
 २३५.२९/२संसारमोक्षोत्तुश्च किमन्यच्छ्रोतुमिच्छथ ॥ २३५.२९ ॥
- २३५.३०/१लोमहर्षेण उवाच । श्रुत्वा ते वचनं तस्य साधु साध्विति याब्रुवन् ।
 २३५.३०/२व्यासं प्रशस्य सम्भूज्य पुनः प्रष्टुं समुद्यताः ॥ २३५.३० ॥

- ૨૩૬.૧/૧મુનય ઊચુઃ । તવ વક્ત્રાબ્ધિસમ્ભૂતમમૃતં વાઙ્મયં મુને ।
 ૨૩૬.૧/૨પિબતાં નો દ્વિજશ્રેષ્ઠ ન તૃપ્તિરિહ દૃશ્યતે ॥ ૨૩૬.૧ ॥
- ૨૩૬.૨/૧તસ્માદ્ યોગં મુને બ્રૂહિ વિસ્તરેણ વિમુક્તિદમ્ ।
 ૨૩૬.૨/૨સાંખ્યં ચ દ્વિપદાં શ્રેષ્ઠ શ્રોતુમિચ્છામહે વયમ્ ॥ ૨૩૬.૨ ॥
- ૨૩૬.૩/૧પ્રજ્ઞાવાગ્ શ્રોત્રિયો યજ્ઞવા ખ્યાતઃ પ્રાજ્ઞોઽનસૂયકઃ ।
 ૨૩૬.૩/૨સત્યધર્મમતિર્બ્રહ્મન્ કથં બ્રહ્માધિગચ્છતિ ॥ ૨૩૬.૩ ॥
- ૨૩૬.૪/૧તપસા બ્રહ્મચર્યેણ સર્વત્યાગેન મેઘયા ।
 ૨૩૬.૪/૨સાંખ્યે વા યદિ વા યોગ એતત્ પૃષ્ઠો વદસ્વ નઃ ॥ ૨૩૬.૪ ॥
- ૨૩૬.૫/૧મનસશ્ચેન્દ્રિયાણાં ચ યથૈકાગ્રમવાપ્યતે ।
 ૨૩૬.૫/૨ચેનોપાયેન પુરુષસ્તત્ ત્વં વ્યાખ્યાતુમર્હસિ ॥ ૨૩૬.૫ ॥
- ૨૩૬.૬/૧વ્યાસ ઉવાચ । નાન્યત્ર જ્ઞાનતપસોર્નાન્યત્રેન્દ્રિયનિગ્રહાત્ ।
 ૨૩૬.૬/૨નાન્યત્ર સર્વસંત્યાગાત્ સિદ્ધિં વિન્દતિ કશ્ચન ॥ ૨૩૬.૬ ॥
- ૨૩૬.૭/૧મહાભૂતાનિ સર્વાણિ પૂર્વસૃષ્ટિઃ સ્વયમ્ભુવઃ ।
 ૨૩૬.૭/૨ભૂચિષ્ઠં પ્રાણભૃદ્ગ્રામે નિવિષ્ટાનિ શરીરિષુ ॥ ૨૩૬.૭ ॥
- ૨૩૬.૮/૧ભૂર્મેદંહો જલાત્ સ્નેહો જ્યોતિષશ્ચક્ષુષી સ્મૃતે ।
 ૨૩૬.૮/૨પ્રાણાપાનાશ્રયો વાયુઃ કોષ્ઠાઽઽકાશં શરીરિણામ્ ॥ ૨૩૬.૮ ॥
- ૨૩૬.૯/૧કાન્તૌ વિષ્ણુર્બલે શકઃ કોષ્ઠેઽગ્નિર્ભોક્તુમિચ્છતિ ।
 ૨૩૬.૯/૨કર્ણયોઃ પ્રદિશઃ શ્રોત્રે જિહ્વાયાં વાક્ સરસ્વતી ॥ ૨૩૬.૯ ॥
- ૨૩૬.૧૦/૧કર્ણૌ ત્વક્ ચક્ષુષી જિહ્વા નાસિકા ચૈવ પચ્ચમી ।
 ૨૩૬.૧૦/૨૬શ તાનીન્દ્રિયોક્તાનિ દ્વારાણ્યાહારસિદ્ધયે ॥ ૨૩૬.૧૦ ॥
- ૨૩૬.૧૧/૧શબ્દસ્પર્શૌ તથા રૂપં રસં ગન્ધં ચ પચ્ચમમ્ ।
 ૨૩૬.૧૧/૨ઇન્દ્રિયાર્થાન્ પૃથગ્ વિદ્યાદ્ ઇન્દ્રિયેભ્યસ્તુ નિત્યદા ॥ ૨૩૬.૧૧ ॥
- ૨૩૬.૧૨/૧ઇન્દ્રિયાણિ મનો યુક્તે અવશ્યાન્ ઇવ રાજિનઃ મનશ્ચાપિ
 સદા યુક્તે ભૂતાત્મા હૃદયાશ્રિતઃ ॥ ૨૩૬.૧૨ ॥
- ૨૩૬.૧૩/૧ઇન્દ્રિયાણાં તથૈવૈષાં સર્વેષામીશ્વર મનઃ ।
 ૨૩૬.૧૩/૨નિયમે ચ વિસર્ગે ચ ભૂતાત્મા મનસસ્તથા ॥ ૨૩૬.૧૩ ॥
- ૨૩૬.૧૪/૧ઇન્દ્રિયાણીન્દ્રિયાર્થાશ્ચ સ્વભાવશ્ચેતના મનઃ ।

- २३६.१४/२प्राणापानौ च श्रुवश्च नित्यं दृष्टेषु दृष्टिनाम् ॥ २३६.१४ ॥
- २३६.१५/१आश्रयो नास्ति सत्त्वस्य गुणशब्दो न चेतनाः ।
- २३६.१५/२सत्त्वं छि तेजः सृजति न गुणान् वै कथंयन ॥ २३६.१५ ॥
- २३६.१६/१अेवं समदशं द्रुतं वृतं षोडशभिर्गुणैः ।
- २३६.१६/२मनीषी मनसा विप्राः पश्यत्यात्मानमात्मनि ॥ २३६.१६ ॥
- २३६.१७/१न ऽप्ययं यक्षुषा दृश्यो न च सर्वैरपीन्द्रियैः ।
- २३६.१७/२मनसा तु प्रदीमेन मडान् आत्मा प्रकाशते ॥ २३६.१७ ॥
- २३६.१८/१अशब्दस्पर्शरूपं तय्यारसागन्धमव्ययम् ।
- २३६.१८/२अशरीरं शरीरे स्वे निरीक्षेत निरिन्द्रियम् ॥ २३६.१८ ॥
- २३६.१९/१अव्यक्तं सर्वदृष्टेषु मर्त्येषु परमार्थितम् ।
- २३६.१९/२योऽनुपश्यति स प्रेत्य कल्पते ब्रह्मभूयतः ॥ २३६.१९ ॥
- २३६.२०/१विद्याविनयसम्पन्नः । ब्रह्मणो गवि ऽस्तिनि ।
- २३६.२०/२शुनि चैव श्रपाके च पण्डिताः समदर्शिनः ॥ २३६.२० ॥
- २३६.२१/१स छि सर्वेषु भूतेषु जङ्गमेषु ध्रुवेषु च ।
- २३६.२१/२वसत्येको मडान् आत्मा येन सर्वमिदं ततम् ॥ २३६.२१ ॥
- २३६.२२/१सर्वभूतेषु यात्मानं सर्वभूतानि यात्मनि ।
- २३६.२२/२यदा पश्यति भूतात्मा ब्रह्म सम्पद्यते तदा ॥ २३६.२२ ॥
- २३६.२३/१यावान् आत्मनि वेदात्मा तावान् आत्मा परात्मनि ।
- २३६.२३/२य अेवं सततं वेद सोऽमृतत्वाय कल्पते ॥ २३६.२३ ॥
- २३६.२४/१सर्वभूतात्मभूतस्य सर्वभूतहितस्य च ।
- २३६.२४/२देवापि मार्गे मुञ्च्यन्ति अपदस्य पदैषिणः ॥ २३६.२४ ॥
- २३६.२५/१शङ्कानामिवाकाशे मत्स्यानामिव शोदके ।
- २३६.२५/२यथा गतिर्न दृश्येत तथा ज्ञानविदां गतिः ॥ २३६.२५ ॥
- २३६.२६/१कालः पश्यति भूतानि सर्वाण्येवात्मनात्मनि ।
- २३६.२६/२यस्मिंस्तु पश्यते कालस्तन् न वेदेऽ कश्चन ॥ २३६.२६ ॥
- २३६.२७/१न तद् ऽर्ध्वं न तिर्यङ् च नाधो न च पुनः पुनः ।
- २३६.२७/२न मध्ये प्रतिगृह्णीते नैव किञ्चिन् न कश्चन ॥ २३६.२७ ॥

- ૨૩૬.૨૮/૧સર્વે તત્સ્થા ઇમે લોકા બાહ્યમેષાં ન કિંચન ।
 ૨૩૬.૨૮/૨ચદાયગ્રે સમાગચ્છેદ્ યથા બાણો ગુણચ્યુતઃ ॥ ૨૩૬.૨૮ ॥
- ૨૩૬.૨૯/૧નૈવાન્તં કારણસ્યેયાદ્ યદ્યપિ સ્યાન્ મનોજવઃ ।
 ૨૩૬.૨૯/૨તસ્માત્ સૂક્ષ્મતરં નાસ્તિ નાસ્તિ સ્થૂલતરં તથા ॥ ૨૩૬.૨૯ ॥
- ૨૩૬.૩૦/૧સર્વતઃપાણિપાદં તત્ સર્વતોક્ષિશિરોમુખમ્ ।
 ૨૩૬.૩૦/૨સર્વતઃશ્રુતિમલ્લોકે સર્વમાવૃત્ય તિષ્ઠતિ ॥ ૨૩૬.૩૦ ॥
- ૨૩૬.૩૧/૧તદ્ એવાણોરણુતરં તન્ મહદ્ભ્યો મહત્તરમ્ ।
 ૨૩૬.૩૧/૨તદ્ અન્તઃ સર્વભૂતાનાં ધ્રુવં તિષ્ઠન્ ન દૃશ્યતે ॥ ૨૩૬.૩૧ ॥
- ૨૩૬.૩૨/૧અક્ષરં ચ ક્ષરં ચૈવ દ્વેધા ભાવોડયમાત્મનઃ ।
 ૨૩૬.૩૨/૨ક્ષરઃ સર્વેષુ ભૂતેષુ દિવ્યં ત્વમૃતમક્ષરમ્ ॥ ૨૩૬.૩૨ ॥
- ૨૩૬.૩૩/૧નવદ્ધારં પુરં કૃત્વા હંસો હિ નિચતો વશી ।
 ૨૩૬.૩૩/૨ઈદૃશઃ સર્વભૂતસ્ય સ્થાવરસ્ય ચરસ્ય ચ ॥ ૨૩૬.૩૩ ॥
- ૨૩૬.૩૪/૧હાનેનાભિવિકલ્પાનાં નરાણાં સંચયેન ચ ।
 ૨૩૬.૩૪/૨શરીરાણામજસ્યાહુર્હસત્વં પારદર્શિનઃ ॥ ૨૩૬.૩૪ ॥
- ૨૩૬.૩૫/૧હંસોક્તં ચ ક્ષરં ચૈવ કુટસ્થં યત્ તદ્ અક્ષરમ્ ।
 ૨૩૬.૩૫/૨તદ્ વિદ્વાન્ અક્ષરં પ્રાપ્ય જહાતિ પ્રાણજન્મની ॥ ૨૩૬.૩૫ ॥
- ૨૩૬.૩૬/૧વ્યાસ ઉવાચ । ભવતાં પૃચ્છતાં વિપ્રા યથાવદ્ ઇહ તત્વતઃ ।
 ૨૩૬.૩૬/૨સાંખ્યં જ્ઞાનેન સંયુક્તં યદ્ એતત્ કીર્તિતં મયા ॥ ૨૩૬.૩૬ ॥
- ૨૩૬.૩૭/૧યોગકૃત્યં તુ ભો વિપ્રાઃ કીર્તયિષ્યામ્યતઃ પરમ્ ।
 ૨૩૬.૩૭/૨એકત્વં બુદ્ધિમનસોરિન્દ્રિયાણાં ચ સર્વશઃ ॥ ૨૩૬.૩૭ ॥
- ૨૩૬.૩૮/૧આત્મનો વ્યાપિનો જ્ઞાનં જ્ઞાનમેતદ્ અનુત્તમમ્ ।
 ૨૩૬.૩૮/૨તદ્ એતદ્ ઉપશાન્તેન દાન્તેનાધ્યાત્મશીલિના ॥ ૨૩૬.૩૮ ॥
- ૨૩૬.૩૯/૧આત્મારામેણ બુદ્ધેન બોદ્ધવ્યં શુચિકર્મણા ।
 ૨૩૬.૩૯/૨યોગદોષાન્ સમુચ્છિધ પગ્ચ ચાન્ કવયો વિદુઃ ॥ ૨૩૬.૩૯ ॥
- ૨૩૬.૪૦/૧કામં ક્રોધં ચ લોભં ચ ભયં સ્વપ્નં ચ પગ્ચમમ્ ।
 ૨૩૬.૪૦/૨ક્રોધં શમેન જયતિ કામં સંકલ્પવર્જનાત્ ॥ ૨૩૬.૪૦ ॥
- ૨૩૬.૪૧/૧સત્ત્વસંસેવનાદ્ ધીરો નિદ્રામુચ્છેત્તુમર્હતિ ।
 ૨૩૬.૪૧/૨ધૃત્યા શિશ્રોદરં રક્ષેત્ પાણિપાદં ચ ચક્ષુષા ॥ ૨૩૬.૪૧ ॥

- २३६.४२/१यक्षुः श्रोत्रं च मनसा मनो वायं च कर्मणा ।
 २३६.४२/२अप्रमादाद् भयं जलयाद् दम्भं प्राज्ञोपसेवनात् ॥ २३६.४२ ॥
- २३६.४३/१अेवमेतान् योगदोषाञ् जयेन् नित्यमतन्द्रितः ।
 २३६.४३/२अग्नींश्च ब्राह्मणांश्चाथ देवताः प्रणमेत् सदा ॥ २३६.४३ ॥
- २३६.४४/१वर्जयेद् उद्धृतां वायं खिसायुक्तां मनोनुगाम् ।
 २३६.४४/२ब्रह्मतेजोमयं शुङ्कुं यस्य सर्वमिदं जगत् ॥ २३६.४४ ॥
- २३६.४५/१अेतस्य भूतभूतस्य दृष्टं स्थावरजङ्गमम् ।
 २३६.४५/२ध्यानमध्ययनं दानं सत्यं द्वीराश्रवं क्षमा ॥ २३६.४५ ॥
- २३६.४६/१शौचं चैवात्मनः शुद्धिरिन्द्रियाणां च निग्रहः ।
 २३६.४६/२अेतैर्वि वर्धते तेजः पाप्मानं यापकर्षति ॥ २३६.४६ ॥
- २३६.४७/१समः सर्वेषु भूतेषु लभ्यालभ्येन वर्तयन् ।
 २३६.४७/२धूतपाप्मा तु तेजस्वी लघ्वादारो जितेन्द्रियः ॥ २३६.४७ ॥
- २३६.४८/१कामक्रोधौ वशे कृत्वा निषेवेद् ब्रह्मणः पदम् ।
 २३६.४८/२मनसश्चेन्द्रियाणां च कृत्वैकाग्र्यं समाहितः ॥ २३६.४८ ॥
- २३६.४९/१पूर्वरात्रे परार्धे च धारयेन् मन आत्मनः ।
 २३६.४९/२अन्तोः पञ्चेन्द्रियस्यास्य यद्यैकं क्लिन्नमिन्द्रियम् ॥ २३६.४९ ॥
- २३६.५०/१ततोऽस्य स्रवति प्रज्ञा गिरेः पादाद् ध्रुवोदकम् ।
 २३६.५०/२मनसः पूर्वमादधात् कूर्माणांमिव मत्स्यदा ॥ २३६.५० ॥
- २३६.५१/१ततः श्रोत्रं ततश्चक्षुर्जिह्वा घ्राणं च योगवित् ।
 २३६.५१/२तत अेतानि संयम्य मनसि स्थापयेद् यद्वि ॥ २३६.५१ ॥
- २३६.५२/१तथैवापोह्य संकल्पान् मनो ह्यात्मनि धारयेत् ।
 २३६.५२/२पञ्चेन्द्रियाणि मनसि वृद्धिं संस्थापयेद् यद्वि ॥ २३६.५२ ॥
- २३६.५३/१यदैतान्यवतिष्ठन्ते मनःषष्ठानि चात्मनि ।
 २३६.५३/२प्रसीदन्ति च संस्थायां तदा ब्रह्म प्रकाशते ॥ २३६.५३ ॥
- २३६.५४/१विधूमं ध्रुवं दीप्तारिणादित्यं ध्रुवं दीप्तिमान् ।
 २३६.५४/२वैद्युतोऽग्निरिवाकाशे पश्यन्त्यात्मानमात्मनि ॥ २३६.५४ ॥
- २३६.५५/१सर्वं तत्र तु सर्वत्र व्यापकत्वाच्च दृश्यते ।

२३६.५५/२तं पश्यन्ति मडात्मानो ब्राह्मणा ये मनीषिणः ॥ २३६.५५ ॥

२३६.५६/१धृतिमन्तो मडाप्राज्ञाः सर्वभूतहिते रताः ।

२३६.५६/२अेवं परिमितं कालमाचरन् संशितप्रतः ॥ २३६.५६ ॥

२३६.५७/१आसीनो हि उडस्येको गच्छेद् अक्षरसाम्यताम् ।

२३६.५७/२प्रमोडो ब्रम आवर्तो द्राणं श्रवणदर्शने ॥ २३६.५७ ॥

२३६.५८/१अद्भुतानि रसः स्पर्शः शीतोष्णमारुताकृतिः ।

२३६.५८/२प्रतिभान् उपसर्गाश्च प्रतिसंगृह्य योगतः ॥ २३६.५८ ॥

२३६.५८/१तांस्तत्त्वविद् अनादृत्य साम्येनैव निवर्तयेत् ।

२३६.५८/२कुर्यात् परिचयं योगे त्रैलोक्ये नियतो मुनिः ॥ २३६.५८ ॥

२३६.६०/१गिरिशङ्गे तथा यैत्ये वृक्षमूलेषु योजयेत् ।

२३६.६०/२संनियम्येन्द्रियग्रामं कोष्ठे भाण्डमना षव ॥ २३६.६० ॥

२३६.६१/१अेकाग्रं चिन्तयेन् नित्यं योगान् नोद्विजते मनः ।

२३६.६१/२येनोपायेन शक्येत नियन्तुं चञ्चलं मनः ॥ २३६.६१ ॥

२३६.६२/१तत्र युक्तो निषेवेत न यैव विचलेत् ततः ।

२३६.६२/२शू-यागाराणि यैकाग्रो निवासार्थमुपकुमेत् ॥ २३६.६२ ॥

२३६.६३/१नातिप्रजेत् परं वाया कर्मणा मनसापि वा ।

२३६.६३/२उपेक्षको यताहारो लब्धालब्धसमो भवेत् ॥ २३६.६३ ॥

२३६.६४/१यश्चैनमभिनन्देत् यश्चैनमभिवदयेत् ।

२३६.६४/२समस्तयोश्चाप्युभयोर्नाभिध्यायेच्छुभाशुभम् ॥ २३६.६४ ॥

२३६.६५/१न प्रदृश्येत् लाभेषु नालाभेषु च चिन्तयेत् ।

२३६.६५/२समः सर्वेषु भूतेषु सधर्मा मातरिश्चनः ॥ २३६.६५ ॥

२३६.६६/१अेवं स्वस्थात्मनः साधोः सर्वत्र समदर्शिनः ।

२३६.६६/२षण् मासान् नित्ययुक्तस्य शब्दब्रह्माभिवर्तते ॥ २३६.६६ ॥

२३६.६७/१वेदनार्तान् परान् दृष्ट्वा समलोष्टाश्मकाञ्चनः ।

२३६.६७/२अेवं तु निरतो मार्गं विरमेन् न विमोहितः ॥ २३६.६७ ॥

२३६.६८/१अपि वार्णावकृष्टस्तु नारी वा धर्मकाङ्क्षिणी ।

२३६.६८/२तावप्येतेन मार्गेण गच्छेतां परमां गतिम् ॥ २३६.६८ ॥

- २३६.६८/१अं पुराणमजरं सनातनम् ।
 २३६.६८/२यमिन्द्रियातिगमगोचरं द्विजाः ।
 २३६.६८/३अवेक्ष्य येमां परमेष्ठिसाम्यताम् ।
 २३६.६८/४प्रयान्त्यनावृत्तिगतिं मनीषिणः ॥ २३६.६८ ॥
- २३७.१/१मुनय औयुः । यद्येवं वेदवचनं कुरु कर्म त्यजेति य ।
 २३७.१/२कां दिशं विधया यान्ति कां य गच्छन्ति कर्मणा ॥ २३७.१ ॥
- २३७.२/२अेतद् वै श्रोतुमिच्छामस्तद् भवान् प्रब्रवीतु नः ।
 २३७.२/२अेतद् अन्योन्यवैशुष्यं वर्तते प्रतिकूलतः ॥ २३७.२ ॥
- २३७.३/१व्यास उवाच । शृणुष्वं मुनिशार्दूला यत् पृथग्ध्वं समासतः ।
 २३७.३/२कर्मविधामयौ योभौ व्याख्यास्यामि क्षराक्षरौ ॥ २३७.३ ॥
- २३७.४/१यां दिशं विधया यान्ति यां गच्छन्ति य कर्मणा ।
 २३७.४/२शृणुष्वं साम्प्रतं विप्रा गडनं ज्येतद् उत्तरम् ॥ २३७.४ ॥
- २३७.५/१अस्ति धर्मं षति युक्तं नास्ति तत्रैव यो वदेत् ।
 २३७.५/२यक्षस्य सादृश्यमिदं यक्षस्येदं भवेद् अथ ॥ २३७.५ ॥
- २३७.६/१द्वाविमावथ पन्थानौ यत्र वेदाः प्रतिष्ठिताः ।
 २३७.६/२प्रवृत्तिलक्षणो धर्मो निवृत्तो वा विभाषितः ॥ २३७.६ ॥
- २३७.७/१कर्मणा बध्यते जन्तुर्विधया य विमुच्यते ।
 २३७.७/२तस्मात् कर्म न कुर्वन्ति यतयः पारदर्शिनः ॥ २३७.७ ॥
- २३७.८/१कर्मणा जायते प्रेत्य मूर्तिमान् षोडशात्मकः ।
 २३७.८/२विधया जायते नित्यमव्यक्तं ज्यक्षरात्मकम् ॥ २३७.८ ॥
- २३७.९/१कर्म त्वेके प्रशंसन्ति स्वल्पबुद्धिरता नराः ।
 २३७.९/२तेन ते देहजालेन रमयन्त उपासते ॥ २३७.९ ॥
- २३७.१०/१ये तु बुद्धिं परां प्राप्ता धर्मनैपुण्यदर्शिनः ।
 २३७.१०/२न ते कर्म प्रशंसन्ति कूपं नद्यां पिबन् एव ॥ २३७.१० ॥
- २३७.११/१कर्मणां कृलमाप्नोति सुभद्रुग्णे भवाभवौ ।
 २३७.११/२विधया तद् अवाप्नोति यत्र गत्वा न शोचति ॥ २३७.११ ॥
- २३७.१२/१न म्रियते यत्र गत्वा यत्र गत्वा न जायते ।
 २३७.१२/२न ज्युर्यते यत्र गत्वा यत्र गत्वा न वर्धते ॥ २३७.१२ ॥

- २३७.१३/१यत्र तद् ब्रह्म परममव्यक्तमथलं ध्रुवम् ।
 २३७.१३/२अव्याकृतमनायामममृतं याधियोगवित् ॥ २३७.१३ ॥
- २३७.१४/१द्वैर्न यत्र बाध्यन्ते मानसेन य कर्मणा ।
 २३७.१४/२समाः सर्वत्र मैत्राश्च सर्वभूतहिते रताः ॥ २३७.१४ ॥
- २३७.१५/१विद्यामयोऽन्यः पुरुषो द्विजाः कर्ममयोऽपरः ।
 २३७.१५/२विप्राश्चन्द्रसमस्पर्शः सूक्ष्मया कलया स्थितः ॥ २३७.१५ ॥
- २३७.१६/१तद् अेतद् ऋषिणा प्रोक्तं विस्तरेणानुगीयते ।
 २३७.१६/२न वक्तुं शक्यते द्रष्टुं यकृतन्तुमिवाभ्यरे ॥ २३७.१६ ॥
- २३७.१७/१अेकादशविकारात्मा कलासम्भारसम्भृतः ।
 २३७.१७/२मूर्तिमान् षति तं विधाद् विप्राः कर्मगुणात्मकम् ॥ २३७.१७ ॥
- २३७.१८/१देवो यः संश्रितस्तस्मिन् बुद्धीन्दुरिव पुष्करे ।
 २३७.१८/२क्षेत्रज्ञं तं विजानीयान् नित्यं योगजितात्मकम् ॥ २३७.१८ ॥
- २३७.१९/१तमो रजश्च सत्त्वं य ज्ञेयं ज्वगुणात्मकम् ।
 २३७.१९/२ज्वगुणात्मगुणं विधाद् आत्मानं परमात्मनः ॥ २३७.१९ ॥
- २३७.२०/१सथेतनं ज्वगुणं वदन्ति ।
 २३७.२०/२स थेष्टते ज्वगुणं य सर्वम् ।
 २३७.२०/३ततः परं क्षेत्रविदो वदन्ति ।
 २३७.२०/४प्रकल्पयन्तो भुवनानि सप्त ॥ २३७.२० ॥
- २३७.२१/१व्यास उवाच । प्रकृत्यास्तु विकारा ये क्षेत्रज्ञास्ते परिश्रुताः ।
 २३७.२१/२ते यैनं न प्रजानन्ति न जानाति स तान् अपि ॥ २३७.२१ ॥
- २३७.२२/१तैश्चैव कुरुते कार्यं मनःषष्ठैरिडेन्द्रियैः ।
 २३७.२२/२सुदान्तैरिव संयन्ता दृढः परमवाजिभिः ॥ २३७.२२ ॥
- २३७.२३/१धेन्द्रियेभ्यः परा ऽथर्था अर्थेभ्यः परमं मनः ।
 २३७.२३/२मनसस्तु परा बुद्धिर्बुद्धेरात्मा मडान् परः ॥ २३७.२३ ॥
- २३७.२४/१मडतः परमव्यक्तमव्यक्तात् परतोऽमृतम् ।
 २३७.२४/२अमृतान् न परं किञ्चित् सा काष्ठा परमा गतिः ॥ २३७.२४ ॥
- २३७.२५/१अेवं सर्वेषु भूतेषु गूढात्मा न प्रकाशते ।
 २३७.२५/२दृश्यते त्वअथा बुद्ध्या सूक्ष्मया सूक्ष्मदर्शिभिः ॥ २३७.२५ ॥

- २३७.२६/१अन्तरात्मनि संलीय मनःषष्ठानि मेधया ।
 २३७.२६/२४न्द्रियैरिन्द्रियार्थाश्च बहुयुक्तमयिन्तयन् ॥ २३७.२६ ॥
- २३७.२७/१ध्यानेऽपि परमं कृत्वा विद्यासम्पादितं मनः ।
 २३७.२७/२अनीश्वरः प्रशान्तात्मा ततो गच्छेत् परं पदम् ॥ २३७.२७ ॥
- २३७.२८/१४न्द्रियाणां तु सर्वेषां वश्यात्मा यलितस्मृतिः ।
 २३७.२८/२आत्मनः सम्प्रदानेन मर्त्या मृत्युमुपाश्रुते ॥ २३७.२८ ॥
- २३७.२९/१विडत्य सर्वसंकल्पान् सत्त्वे यित्तं निवेशयेत् ।
 २३७.२९/२सत्त्वे यित्तं समावेश्य ततः कालञ्जरो भवेत् ॥ २३७.२९ ॥
- २३७.३०/१यित्तप्रसादेन यतिर्जडातीड शुभाशुभम् ।
 २३७.३०/२प्रसन्नात्मात्मनि स्थित्वा सुप्पमत्यन्तमश्रुते ॥ २३७.३० ॥
- २३७.३१/१लक्षणं तु प्रसादस्य यथा स्वप्ने सुप्तं भवेत् ।
 २३७.३१/२निर्वाते वा यथा दीपो दीप्यमानो न कम्पते ॥ २३७.३१ ॥
- २३७.३२/१अपेवं पूर्वापरं रात्रे युञ्जन् आत्मानमात्मना ।
 २३७.३२/२लघ्वादारो विशुद्धात्मा पश्यत्यात्मानमात्मनि ॥ २३७.३२ ॥
- २३७.३३/१रहस्यं सर्ववेदानामनैतिष्ठ्यमनागमम् ।
 २३७.३३/२आत्मप्रत्यायकं शास्त्रमिदं पुत्रानुशासनम् ॥ २३७.३३ ॥
- २३७.३४/१धर्माभ्यानेषु सर्वेषु सत्याभ्यानेषु यद् वसु ।
 २३७.३४/२दशवर्षसहस्राणि निर्भयाभूतमुद्धृतम् ॥ २३७.३४ ॥
- २३७.३५/१नवनीतं यथा दध्नः काष्ठाद् अग्निर्यथैव य ।
 २३७.३५/२तथैव विदुषां ज्ञानं मुक्तिरुत्तमैः समुद्धृतम् ॥ २३७.३५ ॥
- २३७.३६/१स्नातकानामिदं शास्त्रं वाच्यं पुत्रानुशासनम् ।
 २३७.३६/२तद् धेदं नाप्रशान्ताय नादान्ताय तपस्विने ॥ २३७.३६ ॥
- २३७.३७/१नावेदविदुषे वाच्यं तथा नानुगताय य ।
 २३७.३७/२नासूयकायानृजवे न यानिर्दिष्टकारिणे ॥ २३७.३७ ॥
- २३७.३८/१न तर्कशास्त्रदग्धाय तथैव पिशुनाय य ।
 २३७.३८/२श्वाधिने श्वाघनीयाय प्रशान्ताय तपस्विने ॥ २३७.३८ ॥
- २३७.३९/१धेदं प्रियाय पुत्राय शिष्यायानुगताय तु ।
 २३७.३९/२रहस्यधर्मं वक्तव्यं नान्यस्मै तु कथंयन ॥ २३७.३९ ॥

- ૨૩૭.૪૦/૧૫૬ અપ્યસ્ય મહીં દધાદ્ રત્નપૂર્ણામિમાં નરઃ ।
 ૨૩૭.૪૦/૨૯૬મેવ તતઃ શ્રેય ઇતિ મન્યેત તત્ત્વવિત્ ॥ ૨૩૭.૪૦ ॥
- ૨૩૭.૪૧/૧અતો ગુહ્યતરાર્થ તદ્ અધ્યાત્મમતિમાનુષમ્ ।
 ૨૩૭.૪૧/૨૫૫ તન્ મહર્ષિભિર્દૃષ્ટે વેદાન્તેષુ ચ ગીયતે ॥ ૨૩૭.૪૧ ॥
- ૨૩૭.૪૨/૧૫૬ યુષ્મભ્યં પ્રચચ્છામિ યન્ માં પૃચ્છત સત્તમાઃ ।
 ૨૩૭.૪૨/૨૫૫ મે મનસિ વર્તેત યસ્તુ વો હૃદિ સંશયઃ ।
 ૨૩૭.૪૨/૩૫૫ ભવદ્ભિસ્તત્ સર્વં કિમન્યત્ કથયામિ વઃ ॥ ૨૩૭.૪૨ ॥
- ૨૩૭.૪૩/૧મુનય ઊચુઃ । અધ્યાત્મં વિસ્તરેણેહ પુનરેવ વદસ્વ નઃ ।
 ૨૩૭.૪૩/૨૫૬ અધ્યાત્મં યથા વિદ્મો ભગવન્ ઋષિસત્તમ ॥ ૨૩૭.૪૩ ॥
- ૨૩૭.૪૪/૧વ્યાસ ઉવાચ । અધ્યાત્મં યદ્ ઇદં વિપ્રાઃ પુરુષસ્યેહ પઠ્યતે ।
 ૨૩૭.૪૪/૨૫૫ યુષ્મભ્યં કથયિષ્યામિ તસ્ય વ્યાખ્યાવધાર્થતામ્ ॥ ૨૩૭.૪૪ ॥
- ૨૩૭.૪૫/૧ભૂમિરાપસ્તથા જ્યોતિર્વાયુરાકાશમેવ ચ ।
 ૨૩૭.૪૫/૨૫૫ ભૂતાનિ યશ્ચૈવ સર્વભૂતેષુ ભૂતકૃત્ ॥ ૨૩૭.૪૫ ॥
- ૨૩૭.૪૬/૧મુનય ઊચુઃ । આકારં તુ ભવેદ્ યસ્ય યસ્મિન્ દેહં ન પશ્યતિ ।
 ૨૩૭.૪૬/૨૫૫ આકાશાદ્યં શરીરેષુ કથં તદ્ ઉપવર્ણયિત્ ।
 ૨૩૭.૪૬/૩૫૫ ઇન્દ્રિયાણાં ગુણાઃ કેચિત્ કથં તાન્ ઉપલક્ષયેત્ ॥ ૨૩૭.૪૬ ॥
- ૨૩૭.૪૭/૧વ્યાસ ઉવાચ । એતદ્ વો વર્ણયિષ્યામિ યથાવદ્ અનુદર્શનમ્ ।
 ૨૩૭.૪૭/૨૫૫ ણુધ્વં તદ્ ઇહૈકાગ્ર્યા યથાતત્ત્વં યથા ચ તત્ ॥ ૨૩૭.૪૭ ॥
- ૨૩૭.૪૮/૧શબ્દઃ શ્રોત્રં તથા ખાનિ ત્રયમાકાશલક્ષણમ્ ।
 ૨૩૭.૪૮/૨૫૫ પ્રાણશ્ચેષ્ટા તથા સ્પર્શ એતે વાયુગુણાસ્ત્રયઃ ॥ ૨૩૭.૪૮ ॥
- ૨૩૭.૪૯/૧રૂપં ચક્ષુર્વિપાકશ્ચ ત્રિધા જ્યોતિર્વિધીયતે ।
 ૨૩૭.૪૯/૨૫૫ સોઽય રસનં સ્વેદો ગુણાસ્ત્વેતે ત્રયોઽમ્ભસામ્ ॥ ૨૩૭.૪૯ ॥
- ૨૩૭.૫૦/૧દ્વેયં દ્વાણં શરીરં ચ ભૂમેરેતે ગુણાસ્ત્રયઃ ।
 ૨૩૭.૫૦/૨૫૫ એતાવાન્ ઇન્દ્રિયગ્રામો વ્યાખ્યાતઃ પાઞ્ચભૌતિકઃ ॥ ૨૩૭.૫૦ ॥
- ૨૩૭.૫૧/૧વાયોઃ સ્પર્શો રસોઽદ્ભ્યશ્ચ જ્યોતિષો રૂપમુચ્યતે ।
 ૨૩૭.૫૧/૨૫૫ આકાશપ્રભવઃ શબ્દો ગન્ધો ભૂમિગુણઃ સ્મૃતઃ ॥ ૨૩૭.૫૧ ॥
- ૨૩૭.૫૨/૧મનો બુદ્ધિઃ સ્વભાવશ્ચ ગુણા એતે સ્વયોનિજાઃ ।

- २३७.५२/२ते गुणान् अतिवर्तन्ते गुणोभ्यः परमा मताः ॥ २३७.५२ ॥
- २३७.५३/१यथा कूर्मं धवाङ्गानि प्रसार्य संनियच्छति ।
- २३७.५३/२अेवमेवेन्द्रियग्राभं बुद्धिश्रेष्ठो नियच्छति ॥ २३७.५३ ॥
- २३७.५४/१यद् और्ध्वं पादतलयोरवार्कोर्ध्वं च पश्यति ।
- २३७.५४/२अेतस्मिन् अेव कृत्ये सा वर्तते बुद्धिरुत्तमा ॥ २३७.५४ ॥
- २३७.५५/१गुणैस्तु नीयते बुद्धिर्बुद्धिरेवेन्द्रियाण्यपि ।
- २३७.५५/२मनःषष्ठानि सर्वाणि बुद्ध्या भावात् कुतो गुणाः ॥ २३७.५५ ॥
- २३७.५६/१धन्द्रियाणि नरैः पञ्च षष्ठं तन् मन उच्यते ।
- २३७.५६/२समर्भो बुद्धिमेवाहुः क्षेत्रज्ञं विद्धि याष्टमम् ॥ २३७.५६ ॥
- २३७.५७/१यक्षुरालोकनाथैव संशयं कुरुते मनः ।
- २३७.५७/२बुद्धिरध्यवसानाय साक्षी क्षेत्रज्ञ उच्यते ॥ २३७.५७ ॥
- २३७.५८/१रजस्तमश्च सत्त्वं च त्रय अेते स्वयोजिजाः ।
- २३७.५८/२समाः सर्वेषु भूतेषु तान् गुणान् उपलक्षयेत् ॥ २३७.५८ ॥
- २३७.५९/१तत्र यत् प्रीतिसंयुक्तं किञ्चिद् आत्मनि लक्षयेत् ।
- २३७.५९/२प्रशान्तमिव संयुक्तं सत्त्वं तद् उपधारयेत् ॥ २३७.५९ ॥
- २३७.६०/१यत् तु संतापसंयुक्तं काये मनसि वा भवेत् ।
- २३७.६०/२प्रवृत्तं रज इत्येवं तत्र याप्युपलक्षयेत् ॥ २३७.६० ॥
- २३७.६१/१यत् तु सम्मोहसंयुक्तमव्यक्तं विषमं भवेत् ।
- २३७.६१/२अप्रतर्क्यमविज्ञेयं तमस्तद् उपधारयेत् ॥ २३७.६१ ॥
- २३७.६२/१प्रदर्षः प्रीतिरानन्दं स्वाभ्यं स्वस्थात्मचित्तता ।
- २३७.६२/२अकस्माद् यद्दि वा कस्माद् वदन्ति सात्त्विकान् गुणान् ॥ २३७.६२ ॥
- २३७.६३/१अभिमानो मूषावाद्यो लोभो मोहस्तथाक्षमा ।
- २३७.६३/२विङ्गानि रजसस्तानि वर्तन्ते उेतुतत्त्वतः ॥ २३७.६३ ॥
- २३७.६४/१तथा मोहः प्रमादश्च तन्द्री निद्राप्रबोधिता ।
- २३७.६४/२कथञ्चिद् अभिवर्तन्ते विज्ञेयास्तामसा गुणाः ॥ २३७.६४ ॥
- २३७.६५/१मनः प्रसृजते भावं बुद्धिरध्यवसायिनी ।
- २३७.६५/२दृष्टं प्रियमेवेह त्रिविधा कर्मयोदना ॥ २३७.६५ ॥

- २३७.६६/१०न्द्रियेत्यः परा ऽथर्था अर्थेत्यश्च परं मनः ।
 २३७.६६/२मनसस्तु परा बुद्धिर्बुद्धिरात्मा परः स्मृतः ॥ २३७.६६ ॥
- २३७.६७/१बुद्धिरात्मा मनुष्यस्य बुद्धिरेवात्मनायिका ।
 २३७.६७/२यदा विकुरुते भावं तदा भवति सा मनः ॥ २३७.६७ ॥
- २३७.६८/१०न्द्रियाणां पृथग्भावाद् बुद्धिर्विकुरुते ऽयनु ।
 २३७.६८/२शृण्वती भवति श्रोत्रं स्मृशती स्पर्श उच्यते ॥ २३७.६८ ॥
- २३७.६९/१पश्यन्ती य भवेद् दृष्टी रसन्ती रसना भवेत् ।
 २३७.६९/२जिघ्रन्ती भवति घ्राणं बुद्धिर्विकुरुते पृथक् ॥ २३७.६९ ॥
- २३७.७०/१०न्द्रियाणि तु तान्याहुस्तेषां वृत्त्या वितिष्ठति ।
 २३७.७०/२तिष्ठति पुरुषे बुद्धिर्बुद्धिभावव्यवस्थिता ॥ २३७.७० ॥
- २३७.७१/१कदाचित्त्वभते प्रीतिं कदाचिद् अपि शोचति ।
 २३७.७१/२न सुप्नेन च दुःप्नेन कदाचिद् षड् मुच्यते ॥ २३७.७१ ॥
- २३७.७२/१स्वयं भावात्मिका भावांस्त्रीन् अेतान् अतिवर्तते ।
 २३७.७२/२सरितां सागरो भर्ता मलावेलाभिवोर्मिमान् ॥ २३७.७२ ॥
- २३७.७३/१यदा प्रार्थयते किञ्चित् तदा भवति सा मनः ।
 २३७.७३/२अधिष्ठाने च वै बुद्ध्या पृथग् अेतानि संस्मरेत् ॥ २३७.७३ ॥
- २३७.७४/१०न्द्रियाणि च मेध्यानि विद्येतव्यानि कृत्स्नशः ।
 २३७.७४/२सर्वाण्येवानुपूर्वीण यद् यदा च विधीयते ॥ २३७.७४ ॥
- २३७.७५/१अविभागमना बुद्धिर्भावो मनसि वर्तते ।
 २३७.७५/२प्रवर्तमानस्तु रजः सत्त्वमध्यतिवर्तते ॥ २३७.७५ ॥
- २३७.७६/१ये वै भावेन वर्तन्ते सर्वेष्वेतेषु ते त्रिषु ।
 २३७.७६/२अन्वर्थान् सम्प्रवर्तन्ते रथनेमिमरा षव ॥ २३७.७६ ॥
- २३७.७७/१प्रदीपार्थं मनः कुर्याद् ०न्द्रियैर्बुद्धिसत्तमैः ।
 २३७.७७/२निश्चरद्भिर्बिधायोगमुदासीनैर्यदृच्छया ॥ २३७.७७ ॥
- २३७.७८/१अेवंस्वभावमेवेदमिति बुद्ध्या न मुच्यति ।
 २३७.७८/२अशोचन् सम्प्रहृष्यंश्च नित्यं विगतमत्सरः ॥ २३७.७८ ॥
- २३७.७९/१न ऽयात्मा शक्यते द्रष्टुमिन्द्रियैः कामगोचरैः ।
 २३७.७९/२प्रवर्तमानैरनेकैर्दुर्धरैरकृतात्मभिः ॥ २३७.७९ ॥

- २३७.८०/१तेषां तु मनसा रश्मीन् यदा सम्यङ् नियच्छति ।
 २३७.८०/२तदा प्रकाशतेऽस्यात्मा दीपदीप्ता यथाकृतिः ॥ २३७.८० ॥
- २३७.८१/१सर्वेषामेव भूतानां तमस्युपगते यथा ।
 २३७.८१/२प्रकाशं भवते सर्वं तथैवमुपधार्यताम् ॥ २३७.८१ ॥
- २३७.८२/१यथा वास्त्रियरः पक्षी न लिप्यति जले यस्त्न ।
 २३७.८२/२विमुक्तात्मा तथा योगी गुणदोषैर्न लिप्यते ॥ २३७.८२ ॥
- २३७.८३/१अेवमेव कृतप्रज्ञो न दोषैर्विषयांश्चरन् ।
 २३७.८३/२असज्जमानः सर्वेषु न कथञ्चित् प्रलिप्यते ॥ २३७.८३ ॥
- २३७.८४/१त्यक्त्वा पूर्वकृतं कर्म रतिर्यस्य सदात्मनि ।
 २३७.८४/२सर्वभूतात्मभूतस्य गुणसङ्गेन सज्जतः ॥ २३७.८४ ॥
- २३७.८५/१स्वयमात्मा प्रसवति गुणेष्वपि कदाचन ।
 २३७.८५/२न गुणा विदुरात्मानं गुणान् वेद स सर्वदा ॥ २३७.८५ ॥
- २३७.८६/१परिदध्याद् गुणानां स द्रष्टा यैव यथातथम् ।
 २३७.८६/२सत्त्वक्षेत्रज्ञयोरेवमन्तरं लक्षयेन् नरः ॥ २३७.८६ ॥
- २३७.८७/१सृजते तु गुणान् अेक अेको न सृजते गुणान् ।
 २३७.८७/२पृथग्भूतौ प्रकृत्यैतौ सम्प्रयुक्तौ च सर्वदा ॥ २३७.८७ ॥
- २३७.८८/१यथाश्मना छिरण्यस्य सम्प्रयुक्तौ तथैव तौ ।
 २३७.८८/२मशकोद्गुम्बरौ वापि सम्प्रयुक्तौ यथा सः ॥ २३७.८८ ॥
- २३७.८९/१षिका वा यथा मुञ्जे पृथङ् य सः सः यैव च ।
 २३७.८९/२तथैव सङ्घितावेतौ अन्योन्यस्मिन् प्रतिष्ठितौ ॥ २३७.८९ ॥
- २३८.१/१व्यास उवाच । सृजते तु गुणान् सत्त्वं क्षेत्रज्ञस्त्वधितिष्ठति ।
 २३८.१/२गुणान् विद्धियतः सर्वान् उदासीनवद् ईश्वरः ॥ २३८.१ ॥
- २३८.२/१स्वभावयुक्तं तत् सर्वं यद् ईमान् सृजते गुणान् ।
 २३८.२/२गुणानांभिर्यथा सूत्रं सृजते तद् गुणांस्तथा ॥ २३८.२ ॥
- २३८.३/१प्रवृत्ता न निवर्तन्ते प्रवृत्तिर्नोपलभ्यते ।
 २३८.३/२अेवमेके व्यवस्यन्ति निवृत्तिमिति यापरे ॥ २३८.३ ॥
- २३८.४/१उभयं सम्प्रधार्यैतद् अध्यवस्येद् यथामति ।

- २३८.४/२अनेनैव विधानेन भवेद् वै संशयो मडान् ॥ २३८.४ ॥
- २३८.५/१अनादिनिधनो ह्यात्मा तं बुद्ध्या विद्धरेन् नरः ।
- २३८.५/२अङ्गुष्ठ्यन् अप्रलृष्यंश्च नित्यं विगतमत्सरः ॥ २३८.५ ॥
- २३८.६/१एत्येवं लृष्टये सर्वो बुद्धिचिन्तामयं दृढम् ।
- २३८.६/२अनित्यं सुभमासीनमशौच्यं छिन्नसंशयः ॥ २३८.६ ॥
- २३८.७/१तरयेत् प्रथ्युतां पृथ्वीं यथा पूर्णां नदीं नरः ।
- २३८.७/२अवगाह्य य विद्वांसो विप्रा लोलमिमं तथा ॥ २३८.७ ॥
- २३८.८/१न तु तप्यति वै विद्वान् स्थले यरति तत्त्ववित् ।
- २३८.८/२अपेवं विचिन्त्य यात्मानं केवलं ज्ञानमात्मनः ॥ २३८.८ ॥
- २३८.९/१तां तु बुद्ध्या नरः सर्गं भूतानामागतिं गतिम् ।
- २३८.९/२समयेष्टश्च वै सम्यग् लभते शममुत्तमम् ॥ २३८.९ ॥
- २३८.१०/१अेतद् द्विजन्मसामग्र्यं ब्राह्मणस्य विशेषतः ।
- २३८.१०/२आत्मज्ञानसमस्नेह+ ।पर्याप्तं तत्परायणम् ॥ २३८.१० ॥
- २३८.११/१तत्त्वं बुद्ध्या भवेद् बुद्धः किमन्यद् बुद्धलक्षणम् ।
- २३८.११/२विज्ञाचैतद् विमुख्यन्ते कृतकृत्या मनीषिणः ॥ २३८.११ ॥
- २३८.१२/१न भवति विदुषां मडद् भयम् ।
- २३८.१२/२यद् अविदुषां सुमडद् भयं परत्र ।
- २३८.१२/३नखि गतिरघिकास्ति कस्यचिद् ।
- २३८.१२/४भवति खि या विदुषः सनातनी ॥ २३८.१२ ॥
- २३८.१३/१लोके मातरमसूयते नरस्- ।
- २३८.१३/२तत्र देवमनिरीक्ष्य शोचते ।
- २३८.१३/३तत्र येत् कुशलो न शोचते ।
- २३८.१३/४ये विदुस्तद् उभयं कृताकृतम् ॥ २३८.१३ ॥
- २३८.१४/१यत् करोत्यनभिसंधिपूर्वकम् ।
- २३८.१४/२तस्य निन्दयति यत् पुरा कृतम् ।
- २३८.१४/३यत् प्रियं तद् उभयं न वाप्रियम् ।
- २३८.१४/४तस्य तज्जनयतीह कुर्वतः ॥ २३८.१४ ॥
- २३८.१५/१मुनय ऋचुः । यस्माद् धर्मात् परो धर्मो विद्यते नेह कश्चन ।

२३८.१५/२यो विशिष्टश्च भूतेभ्यस्तद् भवान् प्रब्रवीतु नः ॥ २३८.१५ ॥

२३८.१६/१व्यास उवाच । धर्मं च सम्प्रवक्ष्यामि पुराणम् ऋषिभिः स्तुतम् ।

२३८.१६/२विशिष्टं सर्वधर्मोभ्यः शृणुष्वं मुनिसत्तमाः ॥ २३८.१६ ॥

२३८.१७/१धन्द्रियाणि प्रमाथीनि बुद्ध्या संयम्य तत्त्वतः ।

२३८.१७/२सर्वतः प्रसृतानीह पिता बालान् एवात्मजान् ॥ २३८.१७ ॥

२३८.१८/१मनश्चेन्द्रियाणां याप्यैकाग्र्यं परमं तपः ।

२३८.१८/२विज्ञेयः सर्वधर्मोभ्यः स धर्मः पर उच्यते ॥ २३८.१८ ॥

२३८.१९/१तानि सर्वाणि संधाय मनःषष्ठानि मेधया ।

२३८.१९/२आत्मतृप्तः स श्रेयासीद् बहुश्रित्यमश्रित्यन् ॥ २३८.१९ ॥

२३८.२०/१गोचरेभ्यो निवृत्तानि यदा स्थास्यन्ति वेश्मनि ।

२३८.२०/२तदा श्रेयात्मनात्मानं परं द्रक्ष्यथ शाश्वतम् ॥ २३८.२० ॥

२३८.२१/१सर्वात्मानं मलात्मानं विधूममिव पावकम् ।

२३८.२१/२प्रपश्यन्ति मलात्मानं ब्राह्मणा ये मनीषिणः ॥ २३८.२१ ॥

२३८.२२/१यथा पुष्पकृलोपेतो बहुशाभो मलाद्रुमः ।

२३८.२२/२श्रेयात्मनो नाभिजानीते क्व मे पुष्पं क्व मे क्वलम् ॥ २३८.२२ ॥

२३८.२३/१श्रेयात्मा न जानीते क्व गमिष्ये कुतोऽन्वडम् ।

२३८.२३/२अन्यो ह्यस्यान्तरात्मास्ति यः सर्वमनुपश्यति ॥ २३८.२३ ॥

२३८.२४/१ज्ञानदीपेन दीप्तेन पश्यत्यात्मानमात्मना ।

२३८.२४/२दृष्ट्वात्मानं तथा यूयं विरागा भवत द्विजाः ॥ २३८.२४ ॥

२३८.२५/१विमुक्ताः सर्वपापेभ्यो मुक्तत्वय एवोरगाः ।

२३८.२५/२परां बुद्धिमवाप्येडाप्यश्रित्वा विगतज्वराः ॥ २३८.२५ ॥

२३८.२६/१सर्वतःश्रोतसं घोरां नदीं लोकप्रवाहिणीम् ।

२३८.२६/२पञ्चेन्द्रियग्राहवतीं मनःसंकल्परोधसाम् ॥ २३८.२६ ॥

२३८.२७/१लोभमोहतृणच्छत्रां कामकोधसरीसृपाम् ।

२३८.२७/२सत्यतीर्थानृतक्षोभां कोधपङ्कं सरिद्धराम् ॥ २३८.२७ ॥

२३८.२८/१अव्यक्तप्रभवां शीघ्रां कामकोधसमाकुलाम् ।

२३८.२८/२प्रतरध्वं नदीं बुद्ध्या दृष्टतरामकृतात्मभिः ॥ २३८.२८ ॥

- २३८.२९/१संसारसागरगमं योनिपातालद्वेष्टराम् ।
 २३८.२९/२आत्मजन्मोद्भवान् तां तु जिह्वावर्तदुरासदाम् ॥ २३८.२९ ॥
- २३८.३०/१थां तरन्ति कृतप्रज्ञा धृतिमन्तो मनीषिणः ।
 २३८.३०/२तां तीर्णः सर्वतो मुक्तो विधूतात्मात्मवाग् शुचिः ॥ २३८.३० ॥
- २३८.३१/१उत्तमां बुद्धिमास्थाय ब्रह्मभूयाय कल्पते ।
 २३८.३१/२उत्तीर्णः सर्वसंकलेशान् प्रसन्नात्मा विकल्मषः ॥ २३८.३१ ॥
- २३८.३२/१भूयिष्ठानीव भूतानि सर्वस्थानान् निरीक्ष्य च ।
 २३८.३२/२अङ्गुष्ठ्यन् अप्रसीदंश्च ननृशंसमतिस्तथा ॥ २३८.३२ ॥
- २३८.३३/१ततो द्रक्ष्यथ सर्वेषां भूतानां प्रभववाप्ययम् ।
 २३८.३३/२अेतद् धि सर्वधर्मैर्ब्यो विशिष्टं मेनिरे बुधाः ॥ २३८.३३ ॥
- २३८.३४/१धर्मं धर्मभृतां श्रेष्ठा मुनयः सत्यदर्शिनः ।
 २३८.३४/२आत्मानो व्यापिनो विप्रा षति पुत्रानुशासनम् ॥ २३८.३४ ॥
- २३८.३५/१प्रयताय प्रवक्तव्यं छितायानुगताय च ।
 २३८.३५/२आत्मज्ञानमिदं गुड्यं सर्वगुड्यतमं मडत् ॥ २३८.३५ ॥
- २३८.३६/१अब्रवं यद् अहं विप्रा आत्मसाक्षिकमञ्जसा ।
 २३८.३६/२नैव स्त्री न पुमान् अवं न शैवेदं नपुंसकम् ॥ २३८.३६ ॥
- २३८.३७/१अद्गुणमसुभं ब्रह्म भूतभव्यभव्यत्वम् ।
 २३८.३७/२नैतज्ज्ञात्वा पुमान् स्त्री वा पुनर्भवमवाप्नुयात् ॥ २३८.३७ ॥
- २३८.३८/१यथा मतानि सर्वाणि तथैतानि यथा तथा ।
 २३८.३८/२कथितानि मया विप्रा भवन्ति न भवन्ति च ॥ २३८.३८ ॥
- २३८.३९/१तत्प्रीतियुक्तेन गुणान्वितेन ।
 २३८.३९/२पुत्रेण सत्पुत्रदयान्वितेन ।
 २३८.३९/३दृष्ट्वा हितं प्रीतमना यदर्थम् ।
 २३८.३९/४भूयात् सुतस्येह यद् उक्तमेतत् ॥ २३८.३९ ॥
- २३८.४०/१मुनय उचुः । मोक्षः पितामहेनोक्त उपायान् नानुपायतः ।
 २३८.४०/२तमुपायं यथान्यायं श्रोतुमिच्छामहे मुने ॥ २३८.४० ॥
- २३८.४१/१व्यास उवाच । अस्मासु तन् मलाप्राज्ञा युक्तं निपुणदर्शनम् ।
 २३८.४१/२यद्दुपायेन सर्वार्थान् मृगयध्वं सदानघाः ॥ २३८.४१ ॥

- २३८.४२/१घटोपकरणे बुद्धिर्घटोत्पत्तौ न सा मता ।
 २३८.४२/२भेवं धर्माद्युपायार्थे नान्यधर्मेषु कारणम् ॥ २३८.४२ ॥
- २३८.४३/१पूर्वे समुद्रे यः पन्था न स गच्छति पश्चिमम् ।
 २३८.४३/२भेकः पन्था छि मोक्षस्य तच्छृणुष्वं ममानघाः ॥ २३८.४३ ॥
- २३८.४४/१क्षमया क्रोधमुच्छिन्धात् कामं संकल्पवर्जनात् ।
 २३८.४४/२सत्त्वसंसेवनाद् धीरो निद्रामुच्छेत्तुमर्हति ॥ २३८.४४ ॥
- २३८.४५/१अप्रमादाद् भयं रक्षेद् रक्षेत् क्षेत्रं य संविदम् ।
 २३८.४५/२घृष्ठां द्वेषं य कामं य धैर्येण विनिवर्तयेत् ॥ २३८.४५ ॥
- २३८.४६/१निद्रां य प्रतिभां यैव ज्ञानाभ्यासेन तत्त्ववित् ।
 २३८.४६/२उपद्रवांस्तथा योगी छितञ्जुर्णमिताशनात् ॥ २३८.४६ ॥
- २३८.४७/१लोभं मोहं य संतोषाद् विषयांस्तत्त्वदर्शनात् ।
 २३८.४७/२अनुक्रोशाद् अधर्मं य जयेद् धर्ममुपेक्षया ॥ २३८.४७ ॥
- २३८.४८/१आयत्या य जयेद् आशां सामर्थ्यं सङ्गवर्जनात् ।
 २३८.४८/२अनित्यत्वेन य स्नेहं क्षुधां योगेन पण्डितः ॥ २३८.४८ ॥
- २३८.४९/१कारुण्येनात्मनात्मानं तृषणां य परितोषतः ।
 २३८.४९/२उत्थानेन जयेत् तन्द्रां वितर्कं निश्चयाज्जयेत् ॥ २३८.४९ ॥
- २३८.५०/१भौमेन बहुभाषां य शौर्येण य भयं जयेत् ।
 २३८.५०/२यच्छेद् वाङ्मनसी बुद्ध्या तां यच्छेज्ज्ञानयक्षुषा ॥ २३८.५० ॥
- २३८.५१/१ज्ञानमात्मा मडान् यच्छेत् तं यच्छेच्छान्तिरात्मनः ।
 २३८.५१/२तद् अेतद् उपशान्तेन बोद्धव्यं शुचिकर्मणा ॥ २३८.५१ ॥
- २३८.५२/१योगदोषान् समुच्छिद्य पञ्च यान् क्वयो विदुः ।
 २३८.५२/२कामं क्रोधं य लोभं य भयं स्वप्नं य पञ्चमम् ॥ २३८.५२ ॥
- २३८.५३/१परित्यज्य निषेवेत यथावद् योगसाधनात् ।
 २३८.५३/२ध्यानमध्ययनं दानं सत्यं द्वीराज्वं क्षमा ॥ २३८.५३ ॥
- २३८.५४/१शौचमाचारतः शुद्धिरिन्द्रियाणां य संयमः ।
 २३८.५४/२भेतैर्विवर्धते तेजः पाप्मानमुपलन्ति य ॥ २३८.५४ ॥
- २३८.५५/१सिध्यन्ति यास्य संकल्पा विज्ञानं य प्रवर्तते ।
 २३८.५५/२धूतपापः स तेजस्वी लघ्वाहारो जितेन्द्रियः ॥ २३८.५५ ॥

- २३८.५६/१कामक्रोधौ वशे कृत्वा निर्विशेद् ब्रह्मणः पदम् ।
 २३८.५६/२अमूढत्वमसङ्गित्वं कामक्रोधविवर्जनम् ॥ २३८.५६ ॥
- २३८.५७/१अदैन्यमनुदीर्घत्वमनुद्वेगो ज्यवस्थितिः ।
 २३८.५७/२श्रेष्ठे मार्गो हि मोक्षस्य प्रसन्नो विमलः शुचिः ।
 २३८.५७/३तथा वाक्कायमनसां नियमाः कामतोऽव्ययाः ॥ २३८.५७ ॥
- २३८.५९/१मुनय उच्युः । सांभ्यं योगस्य नो विप्र विशेषं वक्तुमर्हसि ।
 २३८.५९/२तव धर्मज्ञा सर्वं हि विदितं मुनिसत्तम ॥ २३८.५९ ॥
- २३८.६०/१व्यास उवाच । सांभ्याः सांभ्यं प्रशंसन्ति योगान् योगविद्वत्तमाः ।
 २३८.६०/२वदन्ति कारणैः श्रेष्ठैः स्वपक्षोद्भवनाय वै ॥ २३८.६० ॥
- २३८.६१/१अनीश्वरः कथं मुख्येद् धत्वेवं मुनिसत्तमाः ।
 २३८.६१/२वदन्ति कारणैः श्रेष्ठे योगं सम्यग् मनीषिणः ॥ २३८.६१ ॥
- २३८.६२/१वदन्ति कारणं वेदं सांभ्यं सम्यग् द्विजातयः ।
 २३८.६२/२विज्ञायेत् गतीः सर्वा विरक्तो विषयेषु यः ॥ २३८.६२ ॥
- २३८.६३/१उर्ध्वं स देहात् सुव्यक्तं विमुख्येद् धत्ति नान्यथा ।
 २३८.६३/२अतएव आर्षुर्महाप्राज्ञाः सांभ्यं वै मोक्षदर्शनम् ॥ २३८.६३ ॥
- २३८.६४/१स्वपक्षे कारणं ग्राह्यं समर्थं वचनं हितम् ।
 २३८.६४/२शिक्षाणां हि मतं ग्राह्यं भवद्भिः शिष्टसम्मतैः ॥ २३८.६४ ॥
- २३८.६५/१प्रत्यक्षं उतवो योगाः सांभ्याः शास्त्रविनिश्चयाः ।
 २३८.६५/२उभे चैते मते तत्त्वे समवेते द्विजोत्तमाः ॥ २३८.६५ ॥
- २३८.६६/१उभे चैते मते ज्ञाते मुनीन्द्राः शिष्टसम्मतौ ।
 २३८.६६/२अनुष्ठिते यथाशास्त्रं नयेतां परमां गतिम् ॥ २३८.६६ ॥
- २३८.६७/१तुल्यं शौचं तयोर्युक्तं दया भूतेषु यानघाः ।
 २३८.६७/२प्रतानां धारणं तुल्यं दर्शनं त्वसमं तयोः ॥ २३८.६७ ॥
- २३८.६८/१मुनय उच्युः । यद्वि तुल्यं व्रतं शौचं दया यात्र मलामुने ।
 २३८.६८/२तुल्यं तद्दर्शनं कस्मात् तन् नो भ्रूढि द्विजोत्तम ॥ २३८.६८ ॥
- २३८.६९/१व्यास उवाच । रागं मोहं तथा स्नेहं कामं क्रोधं च केवलम् ।
 २३८.६९/२योगस्थिरोदितान् दोषान् पञ्चैतान् प्राप्नुवन्ति तान् ॥ २३८.६९ ॥

- २३८.१२/१यथा वानिमिषाः स्थूलं जालं छित्त्वा पुनर्जलम् ।
 २३८.१२/२प्राप्नुवन्ति तथा योगात् तत् पदं वीतकल्मषाः ॥ २३८.१२ ॥
- २३८.१३/१तथैव वागुरां छित्त्वा बलवन्तो यथा मृगाः ।
 २३८.१३/२प्राप्नुयुर्विमलं मार्गं विमुक्ताः सर्वबन्धनैः ॥ २३८.१३ ॥
- २३८.१४/१लोभजानि तथा विप्रा बन्धनानि बलान्वितः ।
 २३८.१४/२छित्त्वा योगात् परं मार्गं गच्छन्ति विमलं शुभम् ॥ २३८.१४ ॥
- २३८.१५/१अथलास्त्वविला विप्रा वागुरासु तथापरे ।
 २३८.१५/२विनश्यन्ति न संदेहस्तद्भद्रं योगबलाद् ऋते ॥ २३८.१५ ॥
- २३८.१६/१बलहीनाश्च विप्रेन्द्रा यथा जालं गता द्विजाः ।
 २३८.१६/२बन्धं न गच्छन्त्यनघा योगास्ते तु सुदुर्लभाः ॥ २३८.१६ ॥
- २३८.१७/१यथा य शकुनाः सूक्ष्मं प्राप्य जालमरिंदमाः ।
 २३८.१७/२तत्राशक्ता विपद्यन्ते मुख्यन्ते तु बलान्विताः ॥ २३८.१७ ॥
- २३८.१८/१कर्मजैर्बन्धनैर्बद्धास्तद्भद्रं योगपरा द्विजाः ।
 २३८.१८/२अबला न विमुख्यन्ते मुख्यन्ते य बलान्विताः ॥ २३८.१८ ॥
- २३८.१९/१अल्पकश्च यथा विप्रा वह्निः शाम्यति दुर्बलः ।
 २३८.१९/२आकान्तं धन्धनैः स्थूलैस्तद्भद्रं योगबलः स्मृतः ॥ २३८.१९ ॥
- २३८.२०/१स एव य तदा विप्रा वह्निर्जातबलः पुनः ।
 २३८.२०/२सभीराणगतः कृत्स्नां दडेत् क्षिप्रं महीमिमाम् ॥ २३८.२० ॥
- २३८.२१/१तत्त्वज्ञानबलो योगी दीप्ततेजा मडाबलः ।
 २३८.२१/२अन्तकालं धवाहित्यः कृत्स्नं संशोषयेज्जगत् ॥ २३८.२१ ॥
- २३८.२२/१दुर्बलश्च यथा विप्राः स्रोतसा द्रियते नरः ।
 २३८.२२/२बलहीनस्तथा योगी विषयैर्द्रियते य सः ॥ २३८.२२ ॥
- २३८.२३/१तद् एव तु यथा स्रोतो विष्कम्भयति वारणः ।
 २३८.२३/२तद्भद्रं योगबलं लब्ध्वा न भवेद् विषयैर्लृतः ॥ २३८.२३ ॥
- २३८.२४/१विशन्ति वा वशाद् वाथ योगाद् योगबलान्विताः ।
 २३८.२४/२प्रजापतीन् मनून् सर्वान् मडाभूतानि येश्वराः ॥ २३८.२४ ॥
- २३८.२५/१न यमो नान्तकः कुम्भो न मृत्युर्भूमिविद्धमः ।
 २३८.२५/२विशन्ते तद् द्विजाः सर्वे योगस्यामिततेजसः ॥ २३८.२५ ॥

- २३८.२६/१आत्मनां य सडस्त्राणि बडूनि द्विजसत्तमाः ।
 २३८.२६/२योगं कुर्याद् बलं प्राप्य तैश्च सर्वैर्मर्डी यरेत् ॥ २३८.२६ ॥
- २३८.२७/१प्राप्नुयाद् विषयान् कश्चित् पुनश्चोत्रं तपश्चरेत् ।
 २३८.२७/२संक्षिप्येभ्य पुनर्विप्राः सूर्यस्तेजोगुणान् धव ॥ २३८.२७ ॥
- २३८.२८/१बलस्थस्य छि योगस्य बलार्थं मुनिसत्तमाः ।
 २३८.२८/२विमोक्षप्रभवं विषशुमुपपन्नमसंशयम् ॥ २३८.२८ ॥
- २३८.२९/१बलानि योगप्रोक्तानि मयैतानि द्विजोत्तमाः ।
 २३८.२९/२निदर्शनार्थं सूक्ष्माणि वक्ष्यामि य पुनर्द्विजाः ॥ २३८.२९ ॥
- २३८.३०/१आत्मनश्च समाधाने धारणां प्रति वा द्विजाः ।
 २३८.३०/२निदर्शनानि सूक्ष्माणि शृणुध्वं मुनिसत्तमाः ॥ २३८.३० ॥
- २३८.३१/१अप्रमत्तो यथा धन्वी लक्ष्यं छन्ति समाहितः ।
 २३८.३१/२युक्तः सम्यक् तथा योगी भोक्षं प्राप्नोत्यसंशयम् ॥ २३८.३१ ॥
- २३८.३२/१स्नेहपात्रे यथा पूर्णे मन आधाय निश्चलम् ।
 २३८.३२/२पुरुषो युक्त आरोहेत् सोपानं युक्तमानसः ॥ २३८.३२ ॥
- २३८.३३/१मुक्तस्तथायमात्मानं योगं तद्भूत् सुनिश्चलम् ।
 २३८.३३/२करोत्यमलमात्मानं भास्करोपमदर्शने ॥ २३८.३३ ॥
- २३८.३४/१यथा य नावं विप्रेन्द्राः कर्षाधारः समाहितः ।
 २३८.३४/२मडार्णवगतां शीघ्रं नयेद् विप्रास्तु पत्तनम् ॥ २३८.३४ ॥
- २३८.३५/१तद्भूद् आत्मसमाधानं युक्तो योगेन योगवित् ।
 २३८.३५/२दुर्गमं स्थानमाप्नोति छित्वा देहमिमं द्विजाः ॥ २३८.३५ ॥
- २३८.३६/१सारथिश्च यथा युक्तः सदश्चान् सुसमाहितः ।
 २३८.३६/२दृशमिष्टं नयत्याशु धन्विनं पुरुषर्षभम् ॥ २३८.३६ ॥
- २३८.३७/१तथैव य द्विजा योगी धारणासु समाहितः ।
 २३८.३७/२प्राप्नोत्याशु परं स्थानं लक्ष्यमुक्तं धवाशुगः ॥ २३८.३७ ॥
- २३८.३८/१आविश्यात्मनि यात्मानं योऽवतिष्ठति सोऽयवः ।
 २३८.३८/२पाशं छत्वेव मीनानां पदमाप्नोति सोऽजम् ॥ २३८.३८ ॥
- २३८.३९/१नाभ्यां शीर्षे य कुक्षौ य हृदि वक्षसि पार्श्वयोः ।

- २३९.३९/२६शनि श्रवणो वापि घ्राणो यामितविक्रमः ॥ २३९.३९ ॥
- २३९.४०/१स्थानेष्वेतेषु यो योगी मडाप्रतसमाहितः ।
- २३९.४०/२आत्मना सूक्ष्ममात्मानं युङ्क्ते सम्यग् द्विजोत्तमाः ॥ २३९.४० ॥
- २३९.४१/१सुश्रीघ्नमथलप्रभ्यं कर्म दग्ध्वा शुभाशुभम् ।
- २३९.४१/२उत्तमं योगमास्थाय यदीच्छति विमुच्यते ॥ २३९.४१ ॥
- २३९.४२/१मुनय उचुः । आडारान् कीदृशान् कृत्वा कानि जित्वा य सत्तम ।
- २३९.४२/२योगी बलमवाप्नोति तद् भवान् वक्तुमर्हति ॥ २३९.४२ ॥
- २३९.४३/१व्यास उवाच । कणानां भक्षणो युक्तः पिण्याकस्य य भो द्विजः ।
- २३९.४३/२स्नेहानां वर्जने युक्तो योगी बलमवाप्नुयात् ॥ २३९.४३ ॥
- २३९.४४/१भुञ्जानो यावत् रुक्षं दीर्घकालं द्विजोत्तमाः ।
- २३९.४४/२अपेकाडारी विशुद्धात्मा योगी बलमवाप्नुयात् ॥ २३९.४४ ॥
- २३९.४५/१पक्षान् मासान् ऋतूश्चित्रान् संयश्च गुडास्तथा ।
- २३९.४५/२अपः पीत्वा पयोमिश्रा योगी बलमवाप्नुयात् ॥ २३९.४५ ॥
- २३९.४६/१अभाण्डमपि वा मासं सततं मुनिसत्तमाः ।
- २३९.४६/२उपोष्य सम्यक् शुद्धात्मा योगी बलमवाप्नुयात् ॥ २३९.४६ ॥
- २३९.४७/१कामं जित्वा तथा डोषं शीतोष्णं वर्षमेव य ।
- २३९.४७/२भयं शोकं तथा स्वापं पौरुषान् विषयांस्तथा ॥ २३९.४७ ॥
- २३९.४८/१अरतिं दुर्जयां चैव घोरं दृष्ट्वा य भो द्विजः ।
- २३९.४८/२स्पर्शं निद्रां तथा तन्द्रां दुर्जयां मुनिसत्तमाः ॥ २३९.४८ ॥
- २३९.४९/१दीपयन्ति मडात्मानं सूक्ष्ममात्मानमात्मना ।
- २३९.४९/२वीतरागा मडाप्राज्ञा ध्यानाध्ययनसम्पदा ॥ २३९.४९ ॥
- २३९.५०/१दुर्गस्त्येष मतः पन्था ब्राह्मणानां विपश्चिताम् ।
- २३९.५०/२यः कश्चिद् व्रजति क्षिप्रं क्षेमेश मुनिपुंगवाः ॥ २३९.५० ॥
- २३९.५१/१यथा कश्चिद् वनं घोरं बहुसर्पसरीसृपम् ।
- २३९.५१/२श्वभ्रवत् तोयडीनं य दुर्गं बहुकण्टकम् ॥ २३९.५१ ॥
- २३९.५२/१अभक्तमटवीप्रायं द्वावदग्धमडीरुडम् ।
- २३९.५२/२पन्थानं तस्कराकीर्णं क्षेमेषाम्बिपतेत् तथा ॥ २३९.५२ ॥

- २३८.५३/१योगमार्गं समासाद्य यः कश्चिद् प्रजते द्विजः ।
 २३८.५३/२क्षेमेषोपरमेन् मार्गाद् बहुदोषोऽपि सम्मतः ॥ २३८.५३ ॥
- २३८.५४/१आस्थेयं क्षुरधारासु निशितासु द्विजोत्तमाः ।
 २३८.५४/२धारणा सा तु योगस्य दुर्गयमकृतात्मभिः ॥ २३८.५४ ॥
- २३८.५५/१विषमा धारणा विप्रा यान्ति वै न श्रुभां गतिम् ।
 २३८.५५/२नेतृडीना यथा नावः पुरुषाणां तु वै द्विजाः ॥ २३८.५५ ॥
- २३८.५६/१यस्तु तिष्ठति योगाधौ धारणासु यथाविधि ।
 २३८.५६/२मरणं जन्मदुःखित्वं सुखित्वं स विशिष्यते ॥ २३८.५६ ॥
- २३८.५७/१नानाशास्त्रेषु नियतं नानामुनिनिषेवितम् ।
 २३८.५७/२परं योगस्य पन्थानं निश्चितं तं द्विजातिषु ॥ २३८.५७ ॥
- २३८.५८/१परं छि तद् ब्रह्ममयं मुनीन्द्रा ।
 २३८.५८/२ब्रह्माणामीशं वरदं य विष्णुम् ।
 २३८.५८/३भवं य धर्मं य मडानुभावम् ।
 २३८.५८/४यद् ब्रह्मपुत्रान् सुमडानुभावान् ॥ २३८.५८ ॥
- २३८.५९/१तमश्च कष्टं सुमडद् रजश्च ।
 २३८.५९/२सत्त्वं य शुद्धं प्रकृतिं परां य ।
 २३८.५९/३सिद्धिं य देवीं वरुणस्य पत्नीम् ।
 २३८.५९/४तेजश्च कृत्स्नं सुमडव्यं धैर्यम् ॥ २३८.५९ ॥
- २३८.६०/१ताराधिपं जे विमलं सुतारम् ।
 २३८.६०/२विश्वांश्च देवान् उरगान् पितृंश्च ।
 २३८.६०/३शैलांश्च कृत्स्नान् उदधींश्च वायवान् ।
 २३८.६०/४नदींश्च सर्वाः सनगांश्च नागान् ॥ २३८.६० ॥
- २३८.६१/१साध्यांस्तथा यक्षगणान् दिशश्च ।
 २३८.६१/२गन्धर्वसिद्धान् पुरुषान् स्त्रियश्च ।
 २३८.६१/३परस्परं प्राप्य मडान् मडात्मा ।
 २३८.६१/४विशेत योगी नयिराद् विमुक्तः ॥ २३८.६१ ॥
- २३८.६२/१कथा य या विप्रवराः प्रसक्ता ।
 २३८.६२/२दैवे मडावीर्यमती शुभेयम् ।
 २३८.६२/३योगान् स सर्वान् अनुभूय मर्त्या ।

- २३६.६२/४नारायणं तं द्रुतमाप्नुवन्ति ॥ २३६.६२ ॥
- २४०.१/१मुनय उच्युः । सम्यक् क्रियेयं विप्रेन्द्र वर्णिता शिष्टसम्भता ।
- २४०.१/२योगमार्गो यथान्यायं शिष्यायेड छितैषिणा ॥ २४०.१ ॥
- २४०.२/१सांप्ये त्विदानीं धर्मस्य विधिं प्रब्रूहि तत्त्वतः ।
- २४०.२/२त्रिषु लोकेषु यज्ज्ञानं सर्वं तद् विदितं छि ते ॥ २४०.२ ॥
- २४०.३/१व्यास उवाच । शृणुध्वं मुनयः सर्वमाप्यानं विदितात्मनाम् ।
- २४०.३/२विलितं यतिभिर्वृद्धैः कपिलादिभिरीश्वरैः ॥ २४०.३ ॥
- २४०.४/१यस्मिन् सुविभ्रमाः केचिद् दृश्यन्ते मुनिसत्तमाः ।
- २४०.४/२गुणाश्च यस्मिन् बलवो दोषडानिश्च डेवला ॥ २४०.४ ॥
- २४०.५/१ज्ञानेन परिसंख्याय सदोषान् विषयान् द्विजाः ।
- २४०.५/२मानुषान् दुर्जयान् कृत्स्नान् पैशायान् विषयांस्तथा ॥ २४०.५ ॥
- २४०.६/१विषयान् औरगाञ् ज्ञात्वा गन्धर्वविषयांस्तथा ।
- २४०.६/२पितृणां विषयाञ् ज्ञात्वा तिर्यक्तं यरतां द्विजाः ॥ २४०.६ ॥
- २४०.७/१सुपर्णविषयाञ् ज्ञात्वा मरुतां विषयांस्तथा ।
- २४०.७/२महर्षिविषयांश्चैव राजर्षिविषयांस्तथा ॥ २४०.७ ॥
- २४०.८/१आसुरान् विषयाञ् ज्ञात्वा वैश्वदेवांस्तथैव य ।
- २४०.८/२देवर्षिविषयाञ् ज्ञात्वा योगानामपि वै परान् ॥ २४०.८ ॥
- २४०.९/१विषयांश्च प्रमादस्य ब्रह्मणो विषयांस्तथा ।
- २४०.९/२आयुषश्च परं कालं लोकेर्विज्ञाय तत्त्वतः ॥ २४०.९ ॥
- २४०.१०/१सुभस्य य परं कालं विज्ञाय मुनिसत्तमाः ।
- २४०.१०/२प्रामकाले य यद् दुःखं पततां विषयैषिणाम् ॥ २४०.१० ॥
- २४०.११/१तिर्यक्त्वे पततां विप्रास्तथैव नरकेषु यत् ।
- २४०.११/२स्वर्गस्य य गुणाञ् ज्ञात्वा दोषान् सर्वाश्च षो द्विजाः ॥ २४०.११ ॥
- २४०.१२/१वेदवादे य ये दोषा गुणा ये यापि वैदिकाः ।
- २४०.१२/२ज्ञानयोगे य ये दोषा ज्ञानयोगे य ये गुणाः ॥ २४०.१२ ॥
- २४०.१३/१सांप्यज्ञाने य ये दोषांस्तथैव य गुणा द्विजाः ।
- २४०.१३/२सत्त्वं दशगुणं ज्ञात्वा रजो नवगुणं तथा ॥ २४०.१३ ॥

- २४०.१४/१तमश्चाष्टगुणं ज्ञात्वा बुद्धिं सप्तगुणां तथा ।
 २४०.१४/२षड्गुणं च नभो ज्ञात्वा तमश्च त्रिगुणं मडत् ॥ २४०.१४ ॥
- २४०.१५/१द्विगुणं च रजो ज्ञात्वा सत्त्वं त्रैकगुणं पुनः ।
 २४०.१५/२मार्गं विज्ञाय तत्त्वेन प्रलयप्रोक्षणं तु ॥ २४०.१५ ॥
- २४०.१६/१ज्ञानविज्ञानसम्पन्नाः कारणैर्भावितात्मभिः ।
 २४०.१६/२प्राप्नुवन्ति शुभं मोक्षं सूक्ष्मा एव नभः परम् ॥ २४०.१६ ॥
- २४०.१७/१रूपेण दृष्टिं संयुक्तां घ्राणं गन्धगुणेन च ।
 २४०.१७/२शब्दग्राह्यं तथा श्रोत्रं जिह्वां रसगुणेन च ॥ २४०.१७ ॥
- २४०.१८/१त्वयं स्पर्शं तथा शक्यं वायुं चैव तदाश्रितम् ।
 २४०.१८/२मोहं तमसि संयुक्तं लोभं मोहेषु संश्रितम् ॥ २४०.१८ ॥
- २४०.१९/१विषयं कान्ते भवे शकं कोष्ठे सक्तं तथानलम् ।
 २४०.१९/२असु देवीं समायुक्तामापस्तेजसि संश्रिताः ॥ २४०.१९ ॥
- २४०.२०/१तेजो वायौ तु संयुक्तं वायुं नभसि याश्रितम् ।
 २४०.२०/२नभो मडति संयुक्तं तमो मडसि संस्थितम् ॥ २४०.२० ॥
- २४०.२१/१रजः सत्त्वं तथा सक्तं सत्त्वं सक्तं तथात्मनि ।
 २४०.२१/२सक्तमात्मानमीशे च देवे नारायणे तथा ॥ २४०.२१ ॥
- २४०.२२/१देवं मोक्षे च संयुक्तं ततो मोक्षं च न क्वचित् ।
 २४०.२२/२ज्ञात्वा सत्त्वगुणं देहं वृतं षोडशभिर्गुणैः ॥ २४०.२२ ॥
- २४०.२३/१स्वभावं भावनां चैव ज्ञात्वा देहसमाश्रिताम् ।
 २४०.२३/२मध्यस्थमिव यात्मानं पापं यस्मिन् न विद्यते ॥ २४०.२३ ॥
- २४०.२४/१द्वितीयं कर्म वै ज्ञात्वा विप्रेन्द्रा विषयैषिणाम् ।
 २४०.२४/२धन्द्रियाणीन्द्रियार्थाश्च सर्वान् आत्मनि संश्रितान् ॥ २४०.२४ ॥
- २४०.२५/१दुर्लभत्वं च मोक्षस्य विज्ञाय श्रुतिपूर्वकम् ।
 २४०.२५/२प्राणान्नौ समानं च व्यानोदानौ च तत्त्वतः ॥ २४०.२५ ॥
- २४०.२६/१आद्यं चैवानिलं ज्ञात्वा प्रभवं यानिलं पुनः ।
 २४०.२६/२समधा तांस्तथा शेषान् समधा विधिवत् पुनः ॥ २४०.२६ ॥
- २४०.२७/१प्रजापतीन् ऋषींश्चैव सर्गांश्च सुभङ्गून् वरान् ।
 २४०.२७/२समर्षांश्च भङ्गून् ज्ञात्वा राजर्षींश्च परंतपान् ॥ २४०.२७ ॥

२४०.४१/२ब्रह्मघ्नानां गतिं ज्ञात्वा पतितानां सुदारुणाम् ॥ २४०.४१ ॥

२४०.४२/१सुरापाने च सक्तानां ब्राह्मणानां दुरात्मनाम् ।

२४०.४२/२गुरुदारप्रसक्तानां गतिं विज्ञाय याशुभाम् ॥ २४०.४२ ॥

२४०.४३/१जननीषु च वर्तन्ते येन सम्यग् द्विजोत्तमाः ।

२४०.४३/२सदैवकेषु लोकेषु येन वर्तन्ति मानवाः ॥ २४०.४३ ॥

२४०.४४/१तेन ज्ञानेन विज्ञाय गतिं याशुभकर्मणाम् ।

२४०.४४/२तिर्यग्योनिगतानां च विज्ञाय च गतीः पृथक् ॥ २४०.४४ ॥

२४०.४५/१वेदवादांस्तथा चित्रान् ऋतूनां पर्यायांस्तथा ।

२४०.४५/२क्षयं संवत्सराणां च मासानां च क्षयं तथा ॥ २४०.४५ ॥

२४०.४६/१पक्षक्षयं तथा दृष्ट्वा दिवसानां च संक्षयम् ।

२४०.४६/२क्षयं वृद्धिं च चन्द्रस्य दृष्ट्वा प्रत्यक्षतस्तथा ॥ २४०.४६ ॥

२४०.४७/१वृद्धिं दृष्ट्वा समुद्राणां क्षयं तेषां तथा पुनः ।

२४०.४७/२क्षयं धनानां दृष्ट्वा च पुनर्वृद्धिं तथैव च ॥ २४०.४७ ॥

२४०.४८/१संयोगानां तथा दृष्ट्वा युगानां च विशेषतः ।

२४०.४८/२दंडवैकल्यतां चैव सम्यग् विज्ञाय तत्पतः ॥ २४०.४८ ॥

२४०.४९/१आत्मदोषांश्च विज्ञाय सर्वान् आत्मनि संस्थितान् ।

२४०.४९/२स्वदेहाद् उत्थितान् गन्धांस्तथा विज्ञाय याशुभान् ॥ २४०.४९ ॥

२४०.५०/१भुनयति शुकः । कान् उत्पातभवान् दोषान् पश्यसि ब्रह्मवित्तम् ।

२४०.५०/२अते नः संशयं कृत्स्नं वक्तुमर्हस्यशेषतः ॥ २४०.५० ॥

२४०.५१/१व्यास उवाच । पञ्च दोषान् द्विजा देहे प्रवदन्ति मनीषिणः ।

२४०.५१/२मार्गज्ञाः कापिलाः सांभ्याः शृङ्गुर्ध्वं मुनिसत्तमाः ॥ २४०.५१ ॥

२४०.५२/१कामक्रोधौ भयं निद्रा पञ्चमः श्वास उच्यते ।

२४०.५२/२अते दोषाः शरीरेषु दृश्यन्ते सर्वदृढिनाम् ॥ २४०.५२ ॥

२४०.५३/१छिन्दन्ति क्षमया क्रोधं कामं संकल्पवर्जनात् ।

२४०.५३/२सत्त्वसंसेवनान् निद्रामप्रमादाद् भयं तथा ॥ २४०.५३ ॥

२४०.५४/१छिन्दन्ति पञ्चमं श्वासमल्पादारतया द्विजाः ।

२४०.५४/२गुणान् गुणशतैर्ज्ञात्वा दोषान् दोषशतैरपि ॥ २४०.५४ ॥

- २४०.५५/१७तेतून् उेतुशतैश्चित्रैश्चित्रान् विज्ञाय तत्त्वतः ।
 २४०.५५/२आपां हेनोपमं लोकं विष्णोर्भयाशतैः कृतम् ॥ २४०.५५ ॥
- २४०.५६/१चित्रभित्तिप्रतीकाशं नलसारमनर्थकम् ।
 २४०.५६/२तमःसम्भ्रमितं दृष्ट्वा वर्षबुद्बुदसंनिभम् ॥ २४०.५६ ॥
- २४०.५७/१नाशप्रायं सुभाधानं नाशोत्तरमलाभयम् ।
 २४०.५७/२रजस्तमसि सम्मग्नं पङ्के द्विपमिवावशम् ॥ २४०.५७ ॥
- २४०.५८/१सांभ्या विप्रा मलाप्राज्ञास्त्यज्ज्वा स्नेहं प्रजाकृतम् ।
 २४०.५८/२ज्ञानज्ञेयेन सांभ्येन व्यापिना मलता द्विजाः ॥ २४०.५८ ॥
- २४०.५९/१राजसान् अशुभान् गन्धांस्तामसांश्च तथाविधान् ।
 २४०.५९/२पुण्यांश्च सात्त्विकान् गन्धान् स्पर्शान् देहसंश्रितान् ॥ २४०.५९ ॥
- २४०.६०/१छित्वात्मज्ञानशस्त्रेण तपोदण्डेन सत्तमाः ।
 २४०.६०/२ततो दुःखादिकं धीरे चिन्ताशोकमलाद्भृष्टम् ॥ २४०.६० ॥
- २४०.६१/१व्याधिमृत्युमलाधोरे मलाभयमलोरगम् ।
 २४०.६१/२तमःकूर्मं रजोमीनं प्रज्ञया संतरन्त्युत ॥ २४०.६१ ॥
- २४०.६२/१स्नेहपङ्कं जरादुर्गं स्पर्शद्वीपं द्विजोत्तमाः ।
 २४०.६२/२कर्मागाधं सत्यतीरं स्थितं प्रतमनीषिणः ॥ २४०.६२ ॥
- २४०.६३/१लर्षसंघमलावेगं नानारससमाकुलम् ।
 २४०.६३/२नानाप्रीतिमलारत्नं दुःखवदसमीरितम् ॥ २४०.६३ ॥
- २४०.६४/१शोकतृष्णामलावर्तं तीक्ष्णव्याधिमलारुजम् ।
 २४०.६४/२अस्थिसंघातसंघट्टं श्लेष्मयोगं द्विजोत्तमाः ॥ २४०.६४ ॥
- २४०.६५/१दानमुक्ताकरे धीरे शोणितोद्गारविद्रुमम् ।
 २४०.६५/२सितोत्कुण्डनिर्घोषं नानाज्ञानसुदुष्करम् ॥ २४०.६५ ॥
- २४०.६६/१रोटनाश्रुमलक्षारं सङ्गयोगपरायणम् ।
 २४०.६६/२प्रलब्ध्वा जन्मलोको यं पुत्रभान्यवपत्तनम् ॥ २४०.६६ ॥
- २४०.६७/१अखिसासत्यमर्यादं प्राणयोगभयोर्मिलम् ।
 २४०.६७/२पृन्तानुगामिनं क्षीरे सर्वभूतपयोदधिम् ॥ २४०.६७ ॥
- २४०.६८/१मोक्षदुर्लभविषयं वाऽवासुभसागरम् ।
 २४०.६८/२तरन्ति यतयः सिद्धा ज्ञानयोगेन यानघाः ॥ २४०.६८ ॥

२४०.६८/१तीर्त्वा य दृस्तं जन्म विशन्ति विमलं नभः ।
 २४०.६९/२ततस्तान् सुकृतीन् ज्ञात्वा सूर्यो वडति रश्मिभिः ॥ २४०.६९ ॥
 २४०.७०/१पद्मतन्तुवद् आविश्य प्रवडन् विषयान् द्विजाः ।
 २४०.७०/२तत्र तान् प्रवडो वायुः प्रतिगृह्णाति यानघाः ॥ २४०.७० ॥
 २४०.७१/१वीतरागान् यतीन् सिद्धान् वीर्ययुक्तांस्तपोधनान् ।
 २४०.७१/२सूक्ष्मः शीतः सुगन्धश्च सुष्पस्पर्शश्च भो द्विजाः ॥ २४०.७१ ॥
 २४०.७२/१समानां मरुतां श्रेष्ठो लोकान् गच्छति यः शुभान् ।
 २४०.७२/२स तान् वडति विप्रेन्द्रा नभसः परमां गतिम् ॥ २४०.७२ ॥
 २४०.७३/१नभो वडति लोकेशान् रजसः परमां गतिम् ।
 २४०.७३/२रजो वडति विप्रेन्द्राः सत्त्वस्य परमां गतिम् ॥ २४०.७३ ॥
 २४०.७४/१सत्त्वं वडति शुद्धात्मा परं नारायणं प्रभुम् ।
 २४०.७४/२प्रभुर्वडति शुद्धात्मा परमात्मानमात्मना ॥ २४०.७४ ॥
 २४०.७५/१परमात्मानमासाद्य तद्भूता यतयोऽमलाः ।
 २४०.७५/२अमृतत्वाय कल्पन्ते न निवर्तन्ति य द्विजाः ॥ २४०.७५ ॥
 २४०.७६/१परमा सा गतिर्विप्रा निर्द्द्वानां मडात्मनाम् ।
 २४०.७६/२सत्यार्जवरतानां वै सर्वभूतदयावताम् ॥ २४०.७६ ॥
 २४०.७७/१भुनय ऋषुः । स्थानमुत्तममासाद्य भगवन्तं स्थिरव्रताः ।
 २४०.७७/२आजन्ममरणं वा ते रमन्ते तत्र वा न वा ॥ २४०.७७ ॥
 २४०.७८/१यद् अत्र तथ्यं तत्त्वं नो यथावद् वक्तुमर्हसि ।
 २४०.७८/२त्वद्गते मानवं नान्यं प्रष्टुमर्हामि सत्तम ॥ २४०.७८ ॥
 २४०.७९/१भोक्षदोषो मडान् ओष प्राप्य सिद्धिं गतान् ऋषीन् ।
 २४०.७९/२यदि तत्रैव विज्ञाने वर्तन्ते यतयः परे ॥ २४०.७९ ॥
 २४०.८०/१प्रवृत्तिलक्षणं धर्मं पश्याम परमं द्विज ।
 २४०.८०/२मग्नस्य हि परे ज्ञाने किंतु दुःभान्तरं भवेत् ॥ २४०.८० ॥
 २४०.८१/१व्यास उवाच । यथान्यायं मुनिश्रेष्ठाः प्रश्नः पृष्टश्च संकटः ।
 २४०.८१/२भुधानामपि सम्भोः प्रश्नेऽस्मिन् मुनिसत्तमाः ॥ २४०.८१ ॥
 २४०.८२/१अत्रापि तत्त्वं परमं शृणुष्वं वचनं मम ।

- २४०.८२/२बुद्धिश्च परमा यत्र कपिलानां मडात्मनाम् ॥ २४०.८२ ॥
- २४०.८३/१धन्द्रियाण्यपि बुध्यन्ते स्वदेहं देहिनां द्विजाः ।
- २४०.८३/२करणाभ्यात्मनस्तानि सूक्ष्मं पश्यन्ति तैस्तु सः ॥ २४०.८३ ॥
- २४०.८४/१आत्मना विप्रलीणानि काष्ठकुड्यसमानि तु ।
- २४०.८४/२विनश्यन्ति न संदेहो वेला एव मडाएव ॥ २४०.८४ ॥
- २४०.८५/१धन्द्रियैः सः सुप्तस्य देहिनो द्विजसत्तमाः ।
- २४०.८५/२सूक्ष्मश्चरति सर्वत्र नभसीव समीरणः ॥ २४०.८५ ॥
- २४०.८६/१स पश्यति यथान्यायं स्मृत्वा स्पृशति यानघाः ।
- २४०.८६/२बुध्यमानो यथापूर्वमपिलेनेह भो द्विजाः ॥ २४०.८६ ॥
- २४०.८७/१धन्द्रियाणि ७ सर्वाणि स्वे स्वे स्थाने यथाविधि ।
- २४०.८७/२अनीशत्वात् प्रवीयन्ते सर्पा विषलता एव ॥ २४०.८७ ॥
- २४०.८८/१धन्द्रियाणां तु सर्वेषां स्वस्थानेष्वेव सर्वशः ।
- २४०.८८/२आकम्प्य गतयः सूक्ष्मा वरत्यात्मा न संशयः ॥ २४०.८८ ॥
- २४०.८९/१सत्त्वस्य य गुणान् कृत्स्नान् रजसश्च गुणान् पुनः ।
- २४०.८९/२गुणांश्च तमसः सर्वान् गुणान् बुद्धेश्च सत्तमाः ॥ २४०.८९ ॥
- २४०.९०/१गुणांश्च मनसश्चापि नभसश्च गुणांस्तथा ।
- २४०.९०/२गुणान् वायोश्च सर्वज्ञाः स्नेहज्ञाश्च गुणान् पुनः ॥ २४०.९० ॥
- २४०.९१/१अपां गुणास्तथा विप्राः पार्थिवांश्च गुणान् अपि ।
- २४०.९१/२सर्वान् एव गुणैर्व्याप्य क्षेत्रज्ञेषु द्विजोत्तमाः ॥ २४०.९१ ॥
- २४०.९२/१आत्मा यरति क्षेत्रज्ञः कर्मणा य शुभाशुभे ।
- २४०.९२/२शिष्या एव मडात्मानमिन्द्रियाणि य तं द्विजाः ॥ २४०.९२ ॥
- २४०.९३/१प्रकृतिं याप्यतिकम्प्य शुद्धं सूक्ष्मं परात् परम् ।
- २४०.९३/२नारायणं मडात्मानं निर्विकारं परात् परम् ॥ २४०.९३ ॥
- २४०.९४/१विमुक्तं सर्वपापेभ्यः प्रविष्टं य ह्यनामयम् ।
- २४०.९४/२परमात्मानमगुणं निर्वृतं तं य सत्तमाः ॥ २४०.९४ ॥
- २४०.९५/१श्रेष्ठं तत्र मनो विप्रा धन्द्रियाणि य भो द्विजाः ।
- २४०.९५/२आगच्छन्ति यथाकालं गुरोः संदेशकारिणः ॥ २४०.९५ ॥

- २४०.८६/१शक्यं वा ल्येन कालेन शान्तिं प्राप्तुं गुणान्स्तथा ।
 २४०.८६/२भवेवमुक्तेन विप्रेन्द्राः सांख्ययोगेन मोक्षिणीम् ॥ २४०.८६ ॥
- २४०.८७/१सांख्या विप्रा मडाप्राज्ञा गच्छन्ति परमां गतिम् ।
 २४०.८७/२ज्ञानेनानेन विप्रेन्द्रास्तुल्यं ज्ञानं न विद्यते ॥ २४०.८७ ॥
- २४०.८८/१अत्र वः संशयो मा भूज्ज्ञानं सांख्यं परं मतम् ।
 २४०.८८/२अक्षरं ध्रुवमेवोक्तं पूर्वं ब्रह्म सनातनम् ॥ २४०.८८ ॥
- २४०.८९/१अनादिमध्यनिधनं निर्द्द्वन्द्वं कर्तुं शाश्वतम् ।
 २४०.८९/२दुष्टस्थं यैव नित्यं य यद् वदन्ति शमात्मकाः ॥ २४०.८९ ॥
- २४०.९००/१यतः सर्वाः प्रवर्तन्ते सर्गप्रलयविद्धियाः ।
 २४०.९००/२भवेवं शंसन्ति शास्त्रेषु प्रवक्तारो मदर्षयः ॥ २४०.९०० ॥
- २४०.९०१/१सर्वे विप्राश्च वेदाश्च तथा सामविदो जनाः ।
 २४०.९०१/२ब्रह्मण्यं परमं देवमनन्तं परमाय्युतम् ॥ २४०.९०१ ॥
- २४०.९०२/१प्रार्थयन्तश्च तं विप्रा वदन्ति गुणबुद्ध्यः ।
 २४०.९०२/२सभ्यगुं उक्तास्तथा योगाः सांख्याश्चामितदर्शनाः ॥ २४०.९०२ ॥
- २४०.९०३/१अमूर्तिस्तस्य विप्रेन्द्राः सांख्यं मूर्तिरिति श्रुतिः ।
 २४०.९०३/२अभिज्ञानानि तस्यालुर्भूतान्ति मुनिसत्तमाः ॥ २४०.९०३ ॥
- २४०.९०४/१द्विविधानि हि भूतानि पृथिव्यां द्विजसत्तमाः ।
 २४०.९०४/२अगम्यगम्यसंज्ञानि गम्यं तत्र विशिष्यते ॥ २४०.९०४ ॥
- २४०.९०५/१ज्ञानं मर्द्वं वै मर्द्वतश्च विप्रा ।
 २४०.९०५/२वेदेषु सांख्येषु तथैव योगे ।
 २४०.९०५/३यथापि दृष्टं विधिवत् पुराणे ।
 २४०.९०५/४सांख्यागतं तन् निष्पिलं मुनीन्द्राः ॥ २४०.९०५ ॥
- २४०.९०६/१यथ्येतिडासेषु मर्द्वसु दृष्टम् ।
 २४०.९०६/२यथार्थशास्त्रेषु विशिष्टदृष्टम् ।
 २४०.९०६/३ज्ञानं य लोके यद् धडास्ति किञ्चित् ।
 २४०.९०६/४सांख्यागतं तस्य मडामुनीन्द्राः ॥ २४०.९०६ ॥
- २४०.९०७/१समस्तदृष्टं परमं बलं य ।
 २४०.९०७/२ज्ञानं य मोक्षश्च यथावद् उक्तम् ।

- २४०.१०७/३तपांसि सूक्ष्माणि च यानि चैव ।
 २४०.१०७/४सांभ्ये यथावद् विहितानि विप्राः ॥ २४०.१०७ ॥
- २४०.१०८/१विपर्ययं तस्य छितं सदैव ।
 २४०.१०८/२गच्छन्ति सांभ्याः सततं सुप्तेन ।
 २४०.१०८/३तांश्चापि संधार्य ततः कृतार्थाः ।
 २४०.१०८/४पतन्ति विप्रायतनेषु भूयः ॥ २४०.१०८ ॥
- २४०.१०९/१छित्वा च देवं प्रविशन्ति मोक्षम् ।
 २४०.१०९/२दिवौकसश्चापि च योगसांभ्याः ।
 २४०.१०९/३अतोऽधिकं तेऽभिरता मडाहं ।
 २४०.१०९/४सांभ्ये द्विजा भो षड शिष्टशुष्टे ॥ २४०.१०९ ॥
- २४०.११०/१तेषां तु तिर्यग्गमनं हि दृष्टम् ।
 २४०.११०/२नाधो गतिः पापकृतां निवासः ।
 २४०.११०/३न वा प्रधाना अपि ते द्विजातयो ।
 २४०.११०/४ये ज्ञानमेतन् मुनयो न सक्ताः ॥ २४०.११० ॥
- २४०.१११/१सांभ्यं विशालं परमं पुराणम् ।
 २४०.१११/२मडाहार्णवं विमलमुदारकान्तम् ।
 २४०.१११/३कृत्स्नं हि सांभ्या मुनयो मडात्मनः ।
 २४०.१११/४नारायणो धारयताप्रमेयम् ॥ २४०.१११ ॥
- २४०.११२/१अेतन् मयोक्तं परमं हि तत्त्वम् ।
 २४०.११२/२नारायणार्णव विश्वमिदं पुराणम् ।
 २४०.११२/३स सर्गकाले च करोति सर्गम् ।
 २४०.११२/४संख्यारकाले च हरेत भूयः ॥ २४०.११२ ॥
- २४१.१/१मुनय उचुः । किं तद् अक्षरमित्युक्तं यस्मान् नावर्तते पुनः ।
 २४१.१/२किंस्वित् तत् क्षरमित्युक्तं यस्माद् आवर्तते पुनः ॥ २४१.१ ॥
- २४१.२/१अक्षराक्षरयोर्व्यक्तिं पृथ्यामस्त्वां मडामुने ।
 २४१.२/२उपलब्धं मुनिश्रेष्ठ तत्त्वेन मुनिपुंगव ॥ २४१.२ ॥
- २४१.३/१त्वं हि ज्ञानविदां श्रेष्ठः प्रोच्यसे वेदपारगैः ।
 २४१.३/२ऋषिभिश्च मडाभागीर्यतिभिश्च मडात्मभिः ॥ २४१.३ ॥
- २४१.४/१तद् अेतच्छ्रोतुमिच्छामस्त्वत्तः सर्वं मडामते ।

- ૨૪૧.૪/૨ન તૃપ્તિમધિગચ્છામઃ શૃણ્વન્તોઽમૃતમુત્તમમ્ ॥ ૨૪૧.૪ ॥
- ૨૪૧.૫/૧વ્યાસ ઉવાચ । અત્ર વો વર્ણયિષ્યામિ ઇતિહાસં પુરાતનમ્ ।
- ૨૪૧.૫/૨વસિષ્ઠસ્ય ચ સંવાદં કરાલજનકસ્ય ચ ॥ ૨૪૧.૫ ॥
- ૨૪૧.૬/૧વસિષ્ઠ શ્રેષ્ઠમાસીનમ્ ઋષીણાં ભાસ્કરદ્યુતિમ્ ।
- ૨૪૧.૬/૨પપ્રચ્છ જનકો રાજા જ્ઞાનં નૈઃશ્રેયસં પરમ્ ॥ ૨૪૧.૬ ॥
- ૨૪૧.૭/૧પરમાત્મનિ કુશલમધ્યાત્મગતિનિશ્ચયમ્ ।
- ૨૪૧.૭/૨મૈત્રાવરુણિમાસીનમભિવાદ્ય કૃતાઞ્જલિઃ ॥ ૨૪૧.૭ ॥
- ૨૪૧.૮/૧સ્વચ્છન્દં સુકૃતં ચૈવ મધુરં ચાપ્યનુલ્બણમ્ ।
- ૨૪૧.૮/૨પપ્રચ્છર્ષિવરં રાજા કરાલજનકઃ પુરા ॥ ૨૪૧.૮ ॥
- ૨૪૧.૯/૧કરાલજનક ઉવાચ । ભગવન્ શ્રોતુમિચ્છામિ પરં બ્રહ્મ સનાતનમ્ ।
- ૨૪૧.૯/૨ચસ્મિન્ ન પુનરાવૃત્તિં પ્રાપ્નુવન્તિ મનીષિણઃ ॥ ૨૪૧.૯ ॥
- ૨૪૧.૧૦/૧ચચ્ચ તત્ ક્ષરમિત્યુક્તં યત્રેદં ક્ષરતે જગત્ ।
- ૨૪૧.૧૦/૨ચચ્ચાક્ષરમિતિ પ્રોક્તં શિવં ક્ષેમમનામયમ્ ॥ ૨૪૧.૧૦ ॥
- ૨૪૧.૧૧/૧વસિષ્ઠ ઉવાચ । શ્રૂયતાં પૃથિવીપાલ ક્ષરતીદં યથા જગત્ ।
- ૨૪૧.૧૧/૨ચત્ર ક્ષરતિ પૂર્વેણ યાવત્કાલેન ચાપ્યથ ॥ ૨૪૧.૧૧ ॥
- ૨૪૧.૧૨/૧યુગં દ્વાદશસાહસ્ર્યં કલ્પં વિદ્ધિ ચતુર્યુગમ્ ।
- ૨૪૧.૧૨/૨દશકલ્પશતાવર્તમહસ્તદ્ બ્રાહ્મમુચ્યતે ॥ ૨૪૧.૧૨ ॥
- ૨૪૧.૧૩/૧રાત્રિશ્ચૈતાવતી રાજન્ યસ્યાન્તે પ્રતિબુદ્ધ્યતે ।
- ૨૪૧.૧૩/૨સૃજત્યનન્તકર્માણિ મહાન્તં ભૂતમગ્રજમ્ ॥ ૨૪૧.૧૩ ॥
- ૨૪૧.૧૪/૧મૂર્તિમન્તમમૂર્તાત્મા વિશ્વં શમ્ભુઃ સ્વયમ્ભુવઃ ।
- ૨૪૧.૧૪/૨ચત્રોત્પત્તિં પ્રવક્ષ્યામિ મૂલતો નૃપસત્તમ ॥ ૨૪૧.૧૪ ॥
- ૨૪૧.૧૫/૧અણિમા લઘિમા પ્રાપ્તિરીજ્ઞાનં જ્યોતિરવ્યયમ્ ।
- ૨૪૧.૧૫/૨સર્વતઃપાણિપાદાન્તં સર્વતોક્ષિશિરોમુખમ્ ॥ ૨૪૧.૧૫ ॥
- ૨૪૧.૧૬/૧સર્વતઃશ્રુતિમલ્લોકે સર્વમાવૃત્ય તિષ્ઠતિ ।
- ૨૪૧.૧૬/૨હિરણ્યગર્ભો ભગવાન્ એષ બુદ્ધિરિતિ સ્મૃતિઃ ॥ ૨૪૧.૧૬ ॥
- ૨૪૧.૧૭/૧મહાન્ ઇતિ ચ યોગેષુ વિરિઞ્ચિરિતિ ચાપ્યથ ।
- ૨૪૧.૧૭/૨સાંખ્યે ચ પઠ્યતે શાસ્ત્રે નામભિર્બહુધાત્મકઃ ॥ ૨૪૧.૧૭ ॥

- २४१.१८/१विचित्ररूपो विश्वात्मा अेकाक्षर इति स्मृतः ।
 २४१.१८/२धृतमेकात्मकं येन कृत्स्नं त्रैलोक्यमात्मना ॥ २४१.१८ ॥
- २४१.१९/१तथैव बहुरूपत्वाद् विश्वरूप इति श्रुतः ।
 २४१.१९/२अेष वै विड्विधापन्नः सृजत्यात्मानमात्मना ॥ २४१.१९ ॥
- २४१.२०/१प्रधानं तस्य संयोगाद् उत्पन्नं सुमहत् पुरम् ।
 २४१.२०/२अडंकारं महातेजाः प्रजापतिनमस्कृतम् ॥ २४१.२० ॥
- २४१.२१/१अव्यक्ताद् व्यक्तिमापन्नं विधासर्गं वदन्ति तम् ।
 २४१.२१/२महान्तं चाप्यडंकारमविधासर्गं अेव य ॥ २४१.२१ ॥
- २४१.२२/१अथरश्च यरश्चैव समुत्पन्नौ तथैकतः ।
 २४१.२२/२विधाविद्यैति विभ्याते श्रुतिशास्त्रानुचिन्तकैः ॥ २४१.२२ ॥
- २४१.२३/१भूतसर्गमडंकारात् तृतीयं विद्धि पार्थिव ।
 २४१.२३/२अडंकारेषु नृपते यतुर्थं विद्धि वैकृतम् ॥ २४१.२३ ॥
- २४१.२४/१वायुर्ज्योतिरथाकाशमापोऽथ पृथिवी तथा ।
 २४१.२४/२शब्दस्पर्शा य उषं य रसो गन्धस्तथैव य ॥ २४१.२४ ॥
- २४१.२५/१अेवं युगपद् उत्पन्नं दशवर्गमसंशयम् ।
 २४१.२५/२पञ्चमं विद्धि राजेन्द्र भौतिकं सर्गमर्थकृतम् ॥ २४१.२५ ॥
- २४१.२६/१श्रोत्रं त्वक् यक्षुषी जिह्वा घ्राणमेव य पञ्चमम् ।
 २४१.२६/२वाग् उस्तौ यैव पादौ य पायुर्मद्वे तथैव य ॥ २४१.२६ ॥
- २४१.२७/१बुद्धीन्द्रियाणि चैतानि तथा कर्मेन्द्रियाणि य ।
 २४१.२७/२सम्भूतानीड युगपन् मनसा सड पार्थिव ॥ २४१.२७ ॥
- २४१.२८/१अेषा तत्त्वयतुर्विशा सर्वाकृतिः प्रवर्तते ।
 २४१.२८/२यां ज्ञात्वा नाभिशोचन्ति ब्राह्मणास्तत्त्वदर्शिनः ॥ २४१.२८ ॥
- २४१.२९/१अेवमेतत् समुत्पन्नं त्रैलोक्यमिदमुत्तमम् ।
 २४१.२९/२वेदितव्यं नरश्रेष्ठ सदैव नरकार्णवे ॥ २४१.२९ ॥
- २४१.३०/१सयक्षभूतगन्धर्वे सडिनरमडोरगे ।
 २४१.३०/२सयारणपिशाचे वै सदैवर्षिनिशाचरे ॥ २४१.३० ॥
- २४१.३१/१सदंशकीटमशडे सपूतिःकृमिमूषके ।
 २४१.३१/२शुनि श्वपाडे यैरेये सयारुडाले सपुल्कसे ॥ २४१.३१ ॥

- ૨૪૧.૩૨/૧હસ્ત્યશ્વખરશાદૂલે સવૃકે ગવિ ચૈવ હ ।
 ૨૪૧.૩૨/૨યા ચ મૂર્તિશ્ચ યત્ કિંચિત્ સર્વત્રૈતન્ નિદર્શનમ્ ॥ ૨૪૧.૩૨ ॥
- ૨૪૧.૩૩/૧જલે ભુવિ તથાકાશે નાન્યત્રૈતિ વિનિશ્ચયઃ ।
 ૨૪૧.૩૩/૨સ્થાનં દેહવતામાસીદ્ ઇત્યેવમનુશુશ્રુમ્ ॥ ૨૪૧.૩૩ ॥
- ૨૪૧.૩૪/૧કૃત્સ્નમેતાવતસ્તાત ક્ષરતે વ્યક્તસંજ્ઞકઃ ।
 ૨૪૧.૩૪/૨અહન્યહનિ ભૂતાત્મા યથ્યાક્ષર ઇતિ સ્મૃતમ્ ॥ ૨૪૧.૩૪ ॥
- ૨૪૧.૩૫/૧તતસ્તત્ ક્ષરમિત્યુક્તં ક્ષરતીદં યથા જગત્ ।
 ૨૪૧.૩૫/૨જગન્ મોહાત્મકં ચાહુરવ્યક્તાદ્ વ્યક્તસંજ્ઞકમ્ ॥ ૨૪૧.૩૫ ॥
- ૨૪૧.૩૬/૧મહાંશ્ચૈવાક્ષરો નિત્યમેતત્ ક્ષરવિવર્જનમ્ ।
 ૨૪૧.૩૬/૨કથિતં તે મહારાજ યસ્માન્ નાવર્તતે પુનઃ ॥ ૨૪૧.૩૬ ॥
- ૨૪૧.૩૭/૧પગ્ચવિંશતિકોડમૂર્તઃ સ નિત્યસ્તત્ત્વસંજ્ઞકઃ ।
 ૨૪૧.૩૭/૨સત્ત્વસંશ્રયણાત્ તત્ત્વં સત્ત્વમાહુર્મનીષિણઃ ॥ ૨૪૧.૩૭ ॥
- ૨૪૧.૩૮/૧યદ્ અમૂર્તિઃ સૃજદ્ વ્યક્તં તન્ મૂર્તિમધિતિષ્ઠતિ ।
 ૨૪૧.૩૮/૨ચતુર્વિંશતિમો વ્યક્તો હ્યમૂર્તિઃ પગ્ચવિંશકઃ ॥ ૨૪૧.૩૮ ॥
- ૨૪૧.૩૯/૧સ એવ હૃદિ સર્વાસુ મૂર્તિષ્વાતિષ્ઠતાત્મવાન્ ।
 ૨૪૧.૩૯/૨ચેતયંશ્ચેતનો નિત્યં સર્વમૂર્તિરમૂર્તિમાન્ ॥ ૨૪૧.૩૯ ॥
- ૨૪૧.૪૦/૧સર્ગપ્રલયધર્મેણ સ સર્ગપ્રલયાત્મકઃ ।
 ૨૪૧.૪૦/૨ગોચરે વર્તતે નિત્યં નિર્ગુણો ગુણસંજ્ઞિતઃ ॥ ૨૪૧.૪૦ ॥
- ૨૪૧.૪૧/૧એવમેષ મહાત્મા ચ સર્ગપ્રલયકોટિશઃ ।
 ૨૪૧.૪૧/૨વિકુર્વાણઃ પ્રકૃતિમાન્ નાભિમન્યેત બુદ્ધિમાન્ ॥ ૨૪૧.૪૧ ॥
- ૨૪૧.૪૨/૧તમઃસત્ત્વરજોયુક્તસ્તાસુ તાસ્વિહ યોનિષુ ।
 ૨૪૧.૪૨/૨લીયતે પ્રતિબુદ્ધત્વાદ્ અબુદ્ધજનસેવનાત્ ॥ ૨૪૧.૪૨ ॥
- ૨૪૧.૪૩/૧સહવાસનિવાસત્વાદ્ બાલોડહમિતિ મન્યતે ।
 ૨૪૧.૪૩/૨યોડહં ન સોડહમિત્યુક્તો ગુણાન્ એવાનુવર્તતે ॥ ૨૪૧.૪૩ ॥
- ૨૪૧.૪૪/૧તમસા તામસાન્ ભવાન્ વિવિધાન્ પ્રતિપદ્યતે ।
 ૨૪૧.૪૪/૨રજસા રાજસાંશ્ચૈવ સાત્ત્વિકાન્ સત્ત્વસંશ્રયાત્ ॥ ૨૪૧.૪૪ ॥
- ૨૪૧.૪૫/૧શુક્લલોહિતકૃષ્ણાનિ રૂપાણ્યેતાનિ ત્રીણિ તુ ।

- २४१.४५/२सर्वाण्येतानि त्रुपाणि जानीहि प्राकृतानि तु ॥ २४१.४५ ॥
- २४१.४६/१तामसा निरयं यान्ति राजसा मानुषान् अथ ।
- २४१.४६/२सात्त्विका देवलोकाय गच्छन्ति सुभ्रमाग्निः ॥ २४१.४६ ॥
- २४१.४७/१निष्कैवल्येन पापेन तिर्यग्योनिमवाप्नुयात् ।
- २४१.४७/२पुण्यपापेषु मानुष्यं पुण्यमात्रेण देवताः ॥ २४१.४७ ॥
- २४१.४८/१अवेमव्यक्तविषयं मोक्षमालुर्भनीषिणः ।
- २४१.४८/२पञ्चविंशतिमो योऽयं ज्ञानाद् अवे प्रवर्तते ॥ २४१.४८ ॥
- २४२.१/१वसिष्ठ उवाच । अवेमप्रतिबुद्धत्वाद् अबुद्धमनुवर्तते ।
- २४२.१/२देहाद् देहसदस्माणि तथा य न स भिद्यते ॥ २४२.१ ॥
- २४२.२/१तिर्यग्योनिमसदस्रेषु कदाचिद् देवतास्वपि ।
- २४२.२/२उत्पद्यति तपोयोगाद् गुणैः सः सः गुणक्षयात् ॥ २४२.२ ॥
- २४२.३/१मनुष्यत्वाद् द्विवं याति देवो मानुष्यमेति य ।
- २४२.३/२मानुष्यान् निरयस्थानमालयं प्रतिपद्यते ॥ २४२.३ ॥
- २४२.४/१कोषकारो यथात्मानं कीटः समभिरुन्धति ।
- २४२.४/२सूत्रतन्तुगुणैर्नित्यं तथायमगुणो गुणैः ॥ २४२.४ ॥
- २४२.५/१द्वन्द्वमेति य निर्द्द्वस्तासु तास्विह योनिषु ।
- २४२.५/२शीर्षरोगेऽक्षिरोगे य दन्तशूले गलग्रहे ॥ २४२.५ ॥
- २४२.६/१जलोदरेऽतिसारे य गण्डमालाविचरिषु ।
- २४२.६/२श्वित्रकुष्ठेऽग्निदग्धे य सिध्मापस्मारयोरपि ॥ २४२.६ ॥
- २४२.७/१यानि यान्यानि द्वंद्वानि प्राकृतानि शरीरिणाम् ।
- २४२.७/२उत्पद्यन्ते विश्विनाणि तान्येवात्माभिमन्यते ॥ २४२.७ ॥
- २४२.८/१अभिमानातिमानानां तथैव सुकृतान्यपि ।
- २४२.८/२अेकवासाश्चतुर्वासाः शायी नित्यमधस्तथा ॥ २४२.८ ॥
- २४२.९/१मण्डूकशायी य तथा वीरासनगतस्तथा ।
- २४२.९/२वीरमासनमाकाशे तथा शयनमेव य ॥ २४२.९ ॥
- २४२.१०/१छटाप्रस्तरे यैव यङ्कप्रस्तरे तथा ।
- २४२.१०/२भस्मप्रस्तरशायी य भूमिशय्यानुलेपनः ॥ २४२.१० ॥

- २४२.११/१वीरस्थानाम्भुपाके य शयनं कृलकेषु य ।
 २४२.११/२विविधासु य शय्यासु कृलगृथान्वितासु य ॥ २४२.११ ॥
- २४२.१२/१उद्याने भललत्रे तु क्षौमकृष्णजिनान्वितः ।
 २४२.१२/२मण्डिवालपरीधानो व्याघ्रयर्मपरिच्छदः ॥ २४२.१२ ॥
- २४२.१३/१सिंहायर्मपरीधानः पट्टवासास्तथैव य ।
 २४२.१३/२कृलकं परिधानश्च तथा कटकवस्त्रधृक् ॥ २४२.१३ ॥
- २४२.१४/१कटकवसनश्चैव श्रीरवासास्तथैव य ।
 २४२.१४/२वस्त्राणि यान्यानि बद्धून्यभिमत्य य बुद्धिमान् ॥ २४२.१४ ॥
- २४२.१५/१भोजनानि विचित्राणि रत्नानि विविधानि य ।
 २४२.१५/२अेकरात्रान्तराशित्वमेककालिकभोजनम् ॥ २४२.१५ ॥
- २४२.१६/१यतुर्थाष्टमकालं य षष्ठकालिकमेव य ।
 २४२.१६/२षड्रात्रभोजनश्चैव तथा याष्टाडभोजनः ॥ २४२.१६ ॥
- २४२.१७/१मासोपवासी भूलाशी कृलाडारस्तथैव य ।
 २४२.१७/२वायुभक्षश्च पिण्याक+ । दधिगोमयभोजनः ॥ २४२.१७ ॥
- २४२.१८/१गोमूत्रभोजनश्चैव काशपुष्पाशनस्तथा ।
 २४२.१८/२शैवालभोजनश्चैव तथा यान्येन वर्तयन् ॥ २४२.१८ ॥
- २४२.१९/१वर्तयन् शीर्षार्णैश्च प्रकीर्णकृलभोजनः ।
 २४२.१९/२विविधानि य कृष्णाणि सेवते सिद्धिकाङ्क्षया ॥ २४२.१९ ॥
- २४२.२०/१यान्द्रायणानि विधिवत्स्विङ्गानि विविधानि य ।
 २४२.२०/२यातुराश्रम्ययुक्तानि धर्माधर्माश्रयाण्यपि ॥ २४२.२० ॥
- २४२.२१/१उपाश्रयान् अप्यपरान् पाप्मण्डान् विविधान् अपि ।
 २४२.२१/२विविक्तानि शिलाछायास्तथा प्रस्रवणानि य ॥ २४२.२१ ॥
- २४२.२२/१पुलिनानि विविक्तानि विविधानि वनानि य ।
 २४२.२२/२काननेषु विविक्तानि शैलानां मडतीर्गुहाः ॥ २४२.२२ ॥
- २४२.२३/१नियमान् विविधांश्चापि विविधानि तपांसि य ।
 २४२.२३/२यज्ञांश्च विविधाकारान् विद्याश्च विविधास्तथा ॥ २४२.२३ ॥
- २४२.२४/१वसिष्पथं द्विजक्षत्र+ । वैश्यशूद्रांस्तथैव य ।
 २४२.२४/२दानं य विविधाकारं दीनान्यकृपाणादिषु ॥ २४२.२४ ॥

- २४२.२५/१अभिमन्येत संधातुं तथैव विविधान् गुणान् ।
 २४२.२५/२सत्त्वं रजस्तमश्चैव धर्मार्थौ काम अेव य ॥ २४२.२५ ॥
- २४२.२६/१प्रकृत्यात्मानमेवात्मा अेवं प्रविभजत्युत ।
 २४२.२६/२स्वालाकारवषट्कारौ स्वधाकारनमस्त्रिये ॥ २४२.२६ ॥
- २४२.२७/१यजनाध्ययने दानं तथैवाहुः प्रतिग्रहम् ।
 २४२.२७/२याजनाध्यापने चैव तथान्यद् अपि किंचन ॥ २४२.२७ ॥
- २४२.२८/१जन्ममृत्युविधानेन तथा विशसनेन य ।
 २४२.२८/२शुभाशुभभयं सर्वमेतद् आहुः सनातनम् ॥ २४२.२८ ॥
- २४२.२९/१प्रकृतिः कुरुते देवी भयं प्रलयमेव य ।
 २४२.२९/२दिवसान्ते गुणान् अेतान् अतीत्यैकोऽवतिष्ठते ॥ २४२.२९ ॥
- २४२.३०/१रश्मिजलमिवादित्यस्तत्कालं संनियच्छति ।
 २४२.३०/२अेवमेवैष तत् सर्वं कीडार्थमभिमन्यते ॥ २४२.३० ॥
- २४२.३१/१आत्मरूपगुणान् अेतान् विविधान् लृद्यप्रियान् ।
 २४२.३१/२अेवमेतां प्रकुर्वाणः सर्गप्रलयधर्मिणीम् ॥ २४२.३१ ॥
- २४२.३२/१किंयां किंयापथे रक्तस्त्रिगुणस्त्रिगुणाधिपः ।
 २४२.३२/२किंयाकिंयापथोपेतस्तथा तद् षति मन्यते ॥ २४२.३२ ॥
- २४२.३३/१प्रकृत्या सर्वमेवेदं जगद् अन्धीकृतं विभो ।
 २४२.३३/२रजसा तमसा चैव व्याप्तं सर्वमनेकधा ॥ २४२.३३ ॥
- २४२.३४/१अेवं द्रुद्रान्यतीतानि मम वर्तन्ति नित्यशः ।
 २४२.३४/२मत्त अेतानि जायन्ते प्रलये यान्ति मामपि ॥ २४२.३४ ॥
- २४२.३५/१निस्तर्तव्याण्यथैतानि सर्वाणीति नराधिप ।
 २४२.३५/२मन्यते पक्ष्णुद्धित्वात् तथैव सुकृताच्यपि ॥ २४२.३५ ॥
- २४२.३६/१भोक्तव्यानि ममैतानि देवलोकगतेन वै ।
 २४२.३६/२एडैव चैनं भोक्ष्यामि शुभाशुभकृल्लोदयम् ॥ २४२.३६ ॥
- २४२.३७/१सुप्नमेवं तु कर्तव्यं सकृत् कृत्वा सुप्नं मम ।
 २४२.३७/२यावद् अेव तु मे सौप्न्यं जात्यां जात्यां भविष्यति ॥ २४२.३७ ॥
- २४२.३८/१भविष्यति न मे दुःखं कृतेनेलाप्यनन्तकम् ।

२४२.३८/२सुभद्रुःखं हि मानुष्यं निरये यापि मज्जनम् ॥ २४२.३८ ॥

२४२.३९/१निरयाख्यापि मानुष्यं कालेनैष्याम्यहं पुनः ।

२४२.३९/२मनुष्यत्वाय्य देवत्वं देवत्वात् पौरुषं पुनः ॥ २४२.३९ ॥

२४२.४०/१मनुष्यत्वाय्य निरयं पर्याथेणोपगच्छति ।

२४२.४०/२अेष अयं द्विजातीनामात्मा वै स गुणैर्वृतः ॥ २४२.४० ॥

२४२.४१/१तेन देवमनुष्येषु निरयं योपपद्यते ।

२४२.४१/२ममत्वेनावृतो नित्यं तत्रैव परिवर्तते ॥ २४२.४१ ॥

२४२.४२/१सर्गाङ्गीटिसडस्त्राणि मरणान्तासु मूर्तिषु ।

२४२.४२/२य अयं कुरुते कर्म शुभाशुभकृत्वात्मकम् ॥ २४२.४२ ॥

२४२.४३/१स अयं कृत्वाप्रोति त्रिषु लोकेषु मूर्तिमान् ।

२४२.४३/२प्रकृतिः कुरुते कर्म शुभाशुभकृत्वात्मकम् ॥ २४२.४३ ॥

२४२.४४/१प्रकृतिश्च तथाप्रोति त्रिषु लोकेषु कामगा ।

२४२.४४/२तिर्यग्योनिमनुष्यत्वे देवलोकं तथैव य ॥ २४२.४४ ॥

२४२.४५/१त्रीणि स्थानानि यैतानि जानीयात् प्राकृतानि च ।

२४२.४५/२अलिङ्गाप्रकृतित्वाय्य लिङ्गैर्यन्मुमीयते ॥ २४२.४५ ॥

२४२.४६/१तथैव पौरुषं लिङ्गमनुमानाद् धि मन्यते ।

२४२.४६/२स लिङ्गान्तरमासाद्य प्राकृतं लिङ्गमब्रह्मम् ॥ २४२.४६ ॥

२४२.४७/१प्राणद्वाराण्यधिष्ठाय कर्माण्यात्मनि मन्यते ।

२४२.४७/२श्रोत्रादीनि तु सर्वाणि पञ्च कर्मेन्द्रियाण्यथ ॥ २४२.४७ ॥

२४२.४८/१रागादीनि प्रवर्तन्ते गुणेष्विह गुणैः सह ।

२४२.४८/२अहमेतानि वै कुर्वन् ममैतानीन्द्रियाणि च ॥ २४२.४८ ॥

२४२.४९/१निरिन्द्रियो हि मन्येत प्राणवान् अस्मि निर्गणः ।

२४२.४९/२अलिङ्गो लिङ्गमात्मानमकालं कालमात्मनः ॥ २४२.४९ ॥

२४२.५०/१असत्त्वं सत्त्वमात्मानममृतं मृतमात्मनः ।

२४२.५०/२अमृत्युं मृत्युमात्मानमयं चरमात्मनः ॥ २४२.५० ॥

२४२.५१/१अक्षेत्रं क्षेत्रमात्मानमसङ्गं सङ्गमात्मनः ।

२४२.५१/२अतत्त्वं तत्त्वमात्मानमभवं भवमात्मनः ॥ २४२.५१ ॥

- २४२.५२/१अक्षरं क्षरमात्मानमबुद्धत्वाद् धि मन्यते ।
 २४२.५२/२अेवमप्रतिबुद्धत्वाद् अबुद्धजनसेवनात् ॥ २४२.५२ ॥
- २४२.५३/१सर्गकोटिसडस्राणि पतनान्तानि गच्छति ।
 २४२.५३/२जन्मान्तरसडस्राणि मरणान्तानि गच्छति ॥ २४२.५३ ॥
- २४२.५४/१तिर्यग्योनिमनुष्यत्वे देवलोके तथैव य ।
 २४२.५४/२थन्द्रमा षव कोशानां पुनस्तत्र सडस्रशः ॥ २४२.५४ ॥
- २४२.५५/१नीयतेऽप्रतिबुद्धत्वाद् अेवमेव कुबुद्धिमान् ।
 २४२.५५/२कला पञ्चदशी योनिस्तद् धाम षति पठ्यते ॥ २४२.५५ ॥
- २४२.५६/१नित्यमेव विजानीहि सोमं वै षोडशांशकैः ।
 २४२.५६/२कलया जायतेऽजस्रं पुनः पुनरबुद्धिमान् ॥ २४२.५६ ॥
- २४२.५७/१धीमांश्चायं न भवति नृप अेवं हि जायते ।
 २४२.५७/२षोडशी तु कला सूक्ष्मा स सोम उपधार्यताम् ॥ २४२.५७ ॥
- २४२.५८/१न तूपयुज्यते देवैर्देवान् अपि युनक्ति सः ।
 २४२.५८/२ममत्वं क्षपयित्वा तु जायते नृपसत्तम ।
 २४२.५८/३प्रकृतेस्त्रिगुणायास्तु स अेव त्रिगुणो भवेत् ॥ २४२.५८ ॥
- २४३.१/१जनक उवाच । अक्षरक्षरयोरेष द्वयोः सम्बन्ध षष्यते ।
 २४३.१/२स्त्रीपुंसयोर्वा सम्बन्धः स वै पुरुष उच्यते ॥ २४३.१ ॥
- २४३.२/१ऋते तु पुरुषं नेह स्त्री गर्भान् धारयत्युत ।
 २४३.२/२ऋते स्त्रियं न पुरुषो रुपं निर्वर्तते तथा ॥ २४३.२ ॥
- २४३.३/१अन्योन्यस्याभिसम्बन्धाद् अन्योन्यगुणसंश्रयात् ।
 २४३.३/२रुपं निर्वर्तयेद् अेतद् अेवं सर्वासु योनिषु ॥ २४३.३ ॥
- २४३.४/१रत्यर्थमतिसंयोगाद् अन्योन्यगुणसंश्रयात् ।
 २४३.४/२ऋतौ निर्वर्तते रुपं तद् वक्ष्यामि निदर्शनम् ॥ २४३.४ ॥
- २४३.५/१ये गुणाः पुरुषस्येड ये य मातुर्गुणास्तथा ।
 २४३.५/२अस्थि स्नायु य मज्जा य जानीमः पितृतो द्विज ॥ २४३.५ ॥
- २४३.६/१त्वज्मांसशोणितं येति मातृजान्यनुशुश्रुम ।
 २४३.६/२अेवमेतद् द्विजश्रेष्ठ वेदशास्त्रेषु पठ्यते ॥ २४३.६ ॥
- २४३.७/१प्रभाणं यय्य वेदोक्तं शास्त्रोक्तं यय्य पठ्यते ।

- २४३.७/२वेदशास्त्रप्रमाणं य प्रमाणं तत् सनातनम् ॥ २४३.७ ॥
- २४३.८/१अवेवमेवाभिसम्बन्धौ नित्यं प्रकृतिपूरुषौ ।
- २४३.८/२यथापि भगवंस्तस्मान् भोक्षधर्मो न विद्यते ॥ २४३.८ ॥
- २४३.९/१अथवानन्तरकृतं किञ्चिद् अवे निदर्शनम् ।
- २४३.९/२तन् ममायक्ष्व तत्त्वेन प्रत्यक्षो ह्यसि सर्वदा ॥ २४३.९ ॥
- २४३.१०/१भोक्षकामा वयं यापि काङ्क्षामो यद् अनामयम् ।
- २४३.१०/२अज्येयमजरं नित्यमतीन्द्रियमनीश्वरम् ॥ २४३.१० ॥
- २४३.११/१वसिष्ठ उवाच । यद् अेतद् उक्तं भवता वेदशास्त्रनिदर्शनम् ।
- २४३.११/२अवेवमेतद् यथा वक्ष्ये तत्त्वग्राही यथा भवान् ॥ २४३.११ ॥
- २४३.१२/१धार्यते हि त्वया ग्रन्थ उभयोर्वेदशास्त्रयोः ।
- २४३.१२/२न य ग्रन्थस्य तत्त्वज्ञो यथातत्त्वं नरेश्वर ॥ २४३.१२ ॥
- २४३.१३/१यो हि वेदे य शास्त्रे य ग्रन्थधारणतत्परः ।
- २४३.१३/२न य ग्रन्थार्थतत्त्वज्ञस्तस्य तद्धारणं वृथा ॥ २४३.१३ ॥
- २४३.१४/१भारं स वलते तस्य ग्रन्थस्यार्थं न वेत्ति यः ।
- २४३.१४/२यस्तु ग्रन्थार्थतत्त्वज्ञो नास्य ग्रन्थागमो वृथा ॥ २४३.१४ ॥
- २४३.१५/१ग्रन्थस्यार्थं स पृष्टस्तु मादृशो वक्तुमर्हति ।
- २४३.१५/२यथातत्त्वाभिगमनाद् अर्थं तस्य स विन्दति ॥ २४३.१५ ॥
- २४३.१६/१न यः समुत्सुकः कश्चिद् ग्रन्थार्थं स्थूलबुद्धिमान् ।
- २४३.१६/२स कथं मन्दविज्ञानो ग्रन्थं वक्ष्यति निर्णयात् ॥ २४३.१६ ॥
- २४३.१७/१अज्ञात्वा ग्रन्थतत्त्वानि वार्ह यः कुरुते नरः ।
- २४३.१७/२लोभाद् वाप्यथवा दम्भात् स पापी नरकं व्रजेत् ॥ २४३.१७ ॥
- २४३.१८/१निर्णयं यापि स्थिद्रात्मा न तद् वक्ष्यति तत्त्वतः ।
- २४३.१८/२सोऽपीडास्यार्थतत्त्वज्ञो यस्मान् नैवात्मवान् अपि ॥ २४३.१८ ॥
- २४३.१९/१तस्मात् त्वं शृणु राजेन्द्र यथैतद् अनुदृश्यते ।
- २४३.१९/२यथा तत्त्वेन सांख्येषु योगेषु य मखात्मसु ॥ २४३.१९ ॥
- २४३.२०/१यद् अवे योगाः पश्यन्ति सांख्यं तद् अनुगम्यते ।
- २४३.२०/२अेकं सांख्यं य योगं य यः पश्यति स बुद्धिमान् ॥ २४३.२० ॥

- २४३.२१/१त्वद् मांसं रुधिरं मेदः पित्तं मज्जास्थि स्नायु य ।
 २४३.२१/२अेतद् औन्द्रियकं तात यद् भवान् एत्यमात्य माम् ॥ २४३.२१ ॥
- २४३.२२/१द्रव्याद् द्रव्यस्य निर्वृत्तिरिन्द्रियाद् एन्द्रियं तथा ।
 २४३.२२/२देहाद् देहमवाप्नोति बीजाद् बीजं तथैव य ॥ २४३.२२ ॥
- २४३.२३/१निरिन्द्रियस्य बीजस्य निर्द्रव्यस्यापि देहिनः ।
 २४३.२३/२कथं गुणा लविष्यन्ति निर्गुणत्वान् मलात्मनः ॥ २४३.२३ ॥
- २४३.२४/१गुणा गुणेषु जायन्ते तत्रैव विरमन्ति य ।
 २४३.२४/२अेवं गुणाः प्रकृतिजा जायन्ते न य यान्ति य ॥ २४३.२४ ॥
- २४३.२५/१त्वद् मांसं रुधिरं मेदः पित्तं मज्जास्थि स्नायु य ।
 २४३.२५/२अथै तान्यथ शुक्लेण जनीलि प्राकृतेन वै ॥ २४३.२५ ॥
- २४३.२६/१पुमांश्चैवापुमांश्चैव स्त्रीलिङ्गं प्राकृतं स्मृतम् ।
 २४३.२६/२वायुरेष पुमांश्चैव रस एत्यभिधीयते ॥ २४३.२६ ॥
- २४३.२७/१अलिङ्गा प्रकृतिर्विङ्गैरुपलभ्यति सात्मजैः ।
 २४३.२७/२यथा पुष्पङ्गुलैर्नित्यं मूर्तं यामूर्तयस्तथा ॥ २४३.२७ ॥
- २४३.२८/१अेवमप्यनुमानेन स लिङ्गमुपलभ्यते ।
 २४३.२८/२पञ्चविंशतिकस्तात लिङ्गेषु नियतात्मकः ॥ २४३.२८ ॥
- २४३.२९/१अनादिनिधनोऽनन्तः सर्वदर्शनकेवलः ।
 २४३.२९/२केवलं त्वभिमानित्वाद् गुणेषु गुण उच्यते ॥ २४३.२९ ॥
- २४३.३०/१गुणा गुणवतः सन्ति निर्गुणस्य कुतो गुणाः ।
 २४३.३०/२तस्माद् अेवं विजानन्ति ये जना गुणदर्शिनः ॥ २४३.३० ॥
- २४३.३१/१यदा त्वेष गुणान् अेतान् प्राकृतान् अभिमन्यते ।
 २४३.३१/२तदा स गुणवान् अेव गुणभेदान् प्रपश्यति ॥ २४३.३१ ॥
- २४३.३२/१यत् तद् बुद्धेः परं प्राहुः सांध्ययोगं य सर्वशः ।
 २४३.३२/२बुध्यमानं मलाप्राज्ञाः प्रबुद्धपरिवर्जनात् ॥ २४३.३२ ॥
- २४३.३३/१अप्रबुद्धं यथा व्यक्तं स्वगुणैः प्रादुरीश्वरम् ।
 २४३.३३/२निर्गुणं येश्चरं नित्यमधिष्ठाता रमेव य ॥ २४३.३३ ॥
- २४३.३४/१प्रकृतेश्च गुणानां य पञ्चविंशतिकं बुधाः ।
 २४३.३४/२सांध्ययोगे य कुशला बुध्यन्ते परमैषिणः ॥ २४३.३४ ॥

- २४३.३५/१यदा प्रबुद्धमव्यक्तमवस्थातननीरवः ।
 २४३.३५/२बुध्यमानं न बुध्यन्तेऽवगच्छन्ति समं तदा ॥ २४३.३५ ॥
- २४३.३६/१अेतन् निदर्शनं सम्यग् न सम्यग् अनुदर्शनम् ।
 २४३.३६/२बुध्यमानं प्रबुध्यन्ते द्वाभ्यां पृथग् अरिंदम ॥ २४३.३६ ॥
- २४३.३७/१परस्परैर्ज्ञैतद् उक्तं क्षराक्षरनिदर्शनम् ।
 २४३.३७/२अेकत्वमक्षरं प्राहुर्नानात्वं क्षरमुच्यते ॥ २४३.३७ ॥
- २४३.३८/१पञ्चविंशतिनिष्ठोऽयं तदा सम्यक् प्रयक्षते ।
 २४३.३८/२अेकत्वदर्शनं यास्य नानात्वं यास्य दर्शनम् ॥ २४३.३८ ॥
- २४३.३९/१तत्त्ववित् तत्त्वयोरेव पृथग् अेतन् निदर्शनम् ।
 २४३.३९/२पञ्चविंशतिभिस्तत्त्वं तत्त्वमाहुर्मनीषिणः ॥ २४३.३९ ॥
- २४३.४०/१निस्तत्त्वं पञ्चविंशस्य परमाहुर्मनीषिणः ।
 २४३.४०/२वर्ज्यस्य वर्ज्यमाचारं तत्त्वं तत्त्वात् सनातनम् ॥ २४३.४० ॥
- २४३.४१/१करालजनक उवाच । नानात्वैकत्वमित्युक्तं त्वयैतद् द्विजसत्तम ।
 २४३.४१/२पश्यतस्तद् धि संदिग्धमेतयोर्वै निदर्शनम् ॥ २४३.४१ ॥
- २४३.४२/१तथा बुद्धप्रबुद्धाभ्यां बुध्यमानस्य यानघ ।
 २४३.४२/२स्थूलबुद्ध्या न पश्यामि तत्त्वमेतन् न संशयः ॥ २४३.४२ ॥
- २४३.४३/१अक्षरक्षरयोरुक्तं त्वया यद् अपि कारणम् ।
 २४३.४३/२तद् अप्यस्थिरबुद्धित्वात् प्रनष्टमिव मेऽनघ ॥ २४३.४३ ॥
- २४३.४४/१तद् अेतच्छ्रोतुमिच्छामि नानात्वैकत्वदर्शनम् ।
 २४३.४४/२द्वंद्वं यैवानिरुद्धं य बुध्यमानं य तत्त्वतः ॥ २४३.४४ ॥
- २४३.४५/१विद्याविद्यै य भगवन् अक्षरं क्षरमेव य ।
 २४३.४५/२सांप्रयोगं य कृत्स्नेन बुद्धाबुद्धिं पृथक् पृथक् ॥ २४३.४५ ॥
- २४३.४६/१वसिष्ठ उवाच । उन्त ते सम्प्रवक्ष्यामि यद् अेतद् अनुपृच्छसि ।
 २४३.४६/२योगकृत्यं मछाराज पृथग् अेव शृणुष्व मे ॥ २४३.४६ ॥
- २४३.४७/१योगकृत्यं तु योगानां ध्यानमेव परं बलम् ।
 २४३.४७/२तस्यापि द्विविधं ध्यानमाहुर्विद्याविद्यो जनाः ॥ २४३.४७ ॥
- २४३.४८/१अेकाग्रता य मनसः प्राणायामस्तथैव य ।

- २४३.४८/२प्राणायामस्तु सगुणो निर्गुणो मानसस्तथा ॥ २४३.४८ ॥
- २४३.४९/१भूत्रोत्सर्गे पुरीषे च भोजने च नराधिप ।
- २४३.४९/२द्विकालं नोपभुञ्जत शेषं भुञ्जत तत्परः ॥ २४३.४९ ॥
- २४३.५०/१छन्दियाणीन्द्रियार्थेभ्यो निवर्त्य मनसा मुनिः ।
- २४३.५०/२दशद्वादशभिर्वापि यतुर्विशात् परं यतः ॥ २४३.५० ॥
- २४३.५१/१स चोदनाभिर्मतिमान् नात्मानं चोदयेद् अथ ।
- २४३.५१/२तिष्ठन्तमजरं तं तु यत् तद् उक्तं मनीषिभिः ॥ २४३.५१ ॥
- २४३.५२/१विश्वात्मा सततं ज्ञेय इत्येवमनुशुश्रुम ।
- २४३.५२/२द्रव्यं ज्यहीनमनसो नान्यथेति विनिश्चयः ॥ २४३.५२ ॥
- २४३.५३/१विमुक्तः सर्वसङ्गोभ्यो लघ्वाहारो जितेन्द्रियः ।
- २४३.५३/२पूर्वरात्रे परार्धे च धारयति मनो वृष्टि ॥ २४३.५३ ॥
- २४३.५४/१स्थिरीकृत्येन्द्रियग्रामं मनसा मिथिलेश्वर ।
- २४३.५४/२मनो बुद्ध्या स्थिरं कृत्वा पाषाणं एव निश्चलः ॥ २४३.५४ ॥
- २४३.५५/१स्थाणुवय्याप्यकम्यः स्याद् दारुवय्यापि निश्चलः ।
- २४३.५५/२बुद्ध्या विधिविधानज्ञस्ततो युक्तं प्रयक्षते ॥ २४३.५५ ॥
- २४३.५६/१न शृणोति न याद्भाति न च पश्यति किञ्चन ।
- २४३.५६/२न च स्पर्शं विजानाति न च संकल्पते मनः ॥ २४३.५६ ॥
- २४३.५७/१न चापि मन्यते किञ्चिन् न च बुध्येत काष्ठवत् ।
- २४३.५७/२तदा प्रकृतिमापन्नं युक्तमालुर्मनीषिणः ॥ २४३.५७ ॥
- २४३.५८/१न भाति छि यथा दीपो दीप्तिस्तद्भव्य दृश्यते ।
- २४३.५८/२निविङ्गश्चाधश्चोर्ध्वं च तिर्यग्गतिमवाप्नुयात् ॥ २४३.५८ ॥
- २४३.५९/१तदा तदुपपन्नश्च यस्मिन् दृष्टे च कथ्यते ।
- २४३.५९/२बुद्धयस्थोऽन्तरात्मेति ज्ञेयो ज्ञस्तात मद्भिषैः ॥ २४३.५९ ॥
- २४३.६०/१निर्धूम एव सप्तार्चिरादित्य एव रश्मिवान् ।
- २४३.६०/२वैद्युतोऽग्निरिवाकाशे पश्यत्यात्मानमात्मनि ॥ २४३.६० ॥
- २४३.६१/१यं पश्यन्ति मलात्मानो धृतिमन्तो मनीषिणः ।
- २४३.६१/२ब्राह्मणं ब्रह्मयोनिस्था ज्ययोनिममृतात्मकम् ॥ २४३.६१ ॥

- ૨૪૩.૬૨/૧તદ્ એવાહુરણુભ્યોઽણુ તન્ મહદ્ભ્યો મહત્તરમ્ ।
 ૨૪૩.૬૨/૨સર્વત્ર સર્વભૂતેષુ ધ્રુવં તિષ્ઠન્ ન દૃશ્યતે ॥ ૨૪૩.૬૨ ॥
- ૨૪૩.૬૩/૧બુદ્ધિદ્રવ્યેણ દૃશ્યેન મનોદીપેન લોકકૃત્ ।
 ૨૪૩.૬૩/૨મહતસ્તમસસ્તાત પારે તિષ્ઠન્ ન તામસઃ ॥ ૨૪૩.૬૩ ॥
- ૨૪૩.૬૪/૧તમસો દૂર ઇત્યુક્તસ્તત્ત્વજ્ઞૈર્વેદપારગૈઃ ।
 ૨૪૩.૬૪/૨વિમલો વિમતશ્ચૈવ નિર્લિંગ્ગોઽલિંગ્ગસંજ્ઞકઃ ॥ ૨૪૩.૬૪ ॥
- ૨૪૩.૬૫/૧યોગ એષ હિ લોકાનાં કિમન્યદ્ યોગલક્ષણમ્ ।
 ૨૪૩.૬૫/૨એવં પશ્યન્ પ્રપશ્યેત આત્માનમજરં પરમ્ ॥ ૨૪૩.૬૫ ॥
- ૨૪૩.૬૬/૧યોગદર્શનમેતાવદ્ ઉક્તં તે તત્ત્વતો મયા ।
 ૨૪૩.૬૬/૨સાંખ્યજ્ઞાનં પ્રવક્ષ્યામિ પરિસંખ્યાનિદર્શનમ્ ॥ ૨૪૩.૬૬ ॥
- ૨૪૩.૬૭/૧અવ્યક્તમાહુઃ પ્રખ્યાનં પરાં પ્રકૃતિમાત્મનઃ ।
 ૨૪૩.૬૭/૨તસ્માન્ મહત્ સમુત્પન્નં દ્વિતીયં રાજસત્તમ ॥ ૨૪૩.૬૭ ॥
- ૨૪૩.૬૮/૧અહંકારસ્તુ મહતસ્તૃતીય ઇતિ નઃ શ્રુતમ્ ।
 ૨૪૩.૬૮/૨પગ્ચભૂતાન્યહંકારાદ્ આહુઃ સાંખ્યાત્મદર્શિનઃ ॥ ૨૪૩.૬૮ ॥
- ૨૪૩.૬૯/૧એતાઃ પ્રકૃતયસ્ત્વઘૈ વિકારાશ્ચાપિ ષોડશ ।
 ૨૪૩.૬૯/૨પગ્ચ ચૈવ વિશેષાશ્ચ તથા પગ્ચેન્દ્રિયાણિ ચ ॥ ૨૪૩.૬૯ ॥
- ૨૪૩.૭૦/૧એતાવદ્ એવ તત્ત્વાનાં સાંખ્યમાહુર્મનીષિણઃ ।
 ૨૪૩.૭૦/૨સાંખ્યે સાંખ્યવિધાનજ્ઞા નિત્યં સાંખ્યપથે સ્થિતાઃ ॥ ૨૪૩.૭૦ ॥
- ૨૪૩.૭૧/૧ચસ્માદ્ યદ્ અભિજાયેત તત્ તત્રૈવ પ્રલીયતે ।
 ૨૪૩.૭૧/૨લીયન્તે પ્રતિલોમાનિ ગૃહ્યન્તે ચાન્તરાત્મના ॥ ૨૪૩.૭૧ ॥
- ૨૪૩.૭૨/૧આનુલોભ્યેન જાયન્તે લીયન્તે પ્રતિલોમતઃ ।
 ૨૪૩.૭૨/૨ગુણા ગુણેષુ સતતં સાગરસ્યોર્મયો યથા ॥ ૨૪૩.૭૨ ॥
- ૨૪૩.૭૩/૧સર્ગપ્રલય એતાવાન્ પ્રકૃતેર્નૃપસત્તમ ।
 ૨૪૩.૭૩/૨એકત્વં પ્રલયે ચાસ્ય બહુત્વં ચ તથા સૃજિ ॥ ૨૪૩.૭૩ ॥
- ૨૪૩.૭૪/૧એવમેવ ચ રાજેન્દ્ર વિજ્ઞેયં જ્ઞાનકોવિદેઃ ।
 ૨૪૩.૭૪/૨અધિષ્ઠાતારમવ્યક્તમસ્યાપ્યેતન્ નિદર્શનમ્ ॥ ૨૪૩.૭૪ ॥
- ૨૪૩.૭૫/૧એકત્વં ચ બહુત્વં ચ પ્રકૃતેરનુ તત્ત્વવાન્ ।
 ૨૪૩.૭૫/૨એકત્વં પ્રલયે ચાસ્ય બહુત્વં ચ પ્રવર્તનાત્ ॥ ૨૪૩.૭૫ ॥

- २४३.७६/१७७धात्मा प्रकुर्वीत प्रकृतिं प्रसवात्मिकाम् ।
 २४३.७६/२तस्य क्षेत्रं मखान् आत्मा पञ्चविंशोऽधितिष्ठति ॥ २४३.७६ ॥
- २४३.७७/१अधिष्ठातेति राजेन्द्र प्रोच्यते यतिसत्तमैः ।
 २४३.७७/२अधिष्ठानाद् अधिष्ठाता क्षेत्राणामिति नः श्रुतम् ॥ २४३.७७ ॥
- २४३.७८/१क्षेत्रं जानाति याव्यक्तं क्षेत्रज्ञा एति योच्यते ।
 २४३.७८/२अव्यक्तिके पुरे शेते पुरुषश्चेति कथ्यते ॥ २४३.७८ ॥
- २४३.७९/१अन्यद् अवे य क्षेत्रं स्याद् अन्यः क्षेत्रज्ञ उच्यते ।
 २४३.७९/२क्षेत्रमव्यक्तं एत्युक्तं ज्ञातारं पञ्चविंशकम् ॥ २४३.७९ ॥
- २४३.८०/१अन्यद् अवे य ज्ञानं स्याद् अन्यज्ज्ञेयं तद् उच्यते ।
 २४३.८०/२ज्ञानमव्यक्तमित्युक्तं ज्ञेयो वै पञ्चविंशकः ॥ २४३.८० ॥
- २४३.८१/१अव्यक्तं क्षेत्रमित्युक्तं तथा सत्त्वं तथेश्वरम् ।
 २४३.८१/२अनीश्वरमतत्त्वं य तत्त्वं तत् पञ्चविंशकम् ॥ २४३.८१ ॥
- २४३.८२/१सांख्यदर्शनमेतावत् परिसंख्या न विद्यते ।
 २४३.८२/२संख्या प्रकुरुते यैव प्रकृतिं य प्रवक्ष्यते ॥ २४३.८२ ॥
- २४३.८३/१यत्वारिंशच्चतुर्विंशत् प्रतिसंख्याय तत्त्वतः ।
 २४३.८३/२संख्या सडस्रकृत्या तु निस्तत्त्वः पञ्चविंशकः ॥ २४३.८३ ॥
- २४३.८४/१पञ्चविंशत् प्रबुद्धात्मा बुध्यमान एति श्रुतः ।
 २४३.८४/२यदा बुध्यति आत्मानं तदा भवति डेवलः ॥ २४३.८४ ॥
- २४३.८५/१सम्यग्दर्शनमेतावद् भाषितं तव तत्त्वतः ।
 २४३.८५/२अवेमेतद् विजानन्तः साम्यतां प्रतियान्त्युत ॥ २४३.८५ ॥
- २४३.८६/१सम्यग्निदर्शनं नाम प्रत्यक्षं प्रकृतेस्तथा ।
 २४३.८६/२गुणवत्त्वाद् यथैतानि निर्गुणेष्वस्तथा भवेत् ॥ २४३.८६ ॥
- २४३.८७/१न त्वेवं वर्तमानानामावृत्तिर्वर्तते पुनः ।
 २४३.८७/२विद्येते क्षरभावश्च न परस्परमव्ययम् ॥ २४३.८७ ॥
- २४३.८८/१पश्यन्त्यमतयो ये न सम्यक् तेषु य दर्शनम् ।
 २४३.८८/२ते व्यक्तिं प्रतिपद्यन्ते पुनः पुनरर्दिदम् ॥ २४३.८८ ॥
- २४३.८९/१सर्वमेतद् विजानन्तो न सर्वस्य प्रबोधनात् ।

- ૨૪૩.૮૯/૨વ્યક્તિભૂતા ભવિષ્યન્તિ વ્યક્તસ્યૈવાનુવર્તનાત્ ॥ ૨૪૩.૮૯ ॥
- ૨૪૩.૯૦/૧સર્વમવ્યક્તમિત્યુક્તમસર્વઃ સર્વં પચ્યવિંશકઃ ।
- ૨૪૩.૯૦/૨ચ એવમભિજાનન્તિ ન ભયં તેષુ વિદ્યતે ॥ ૨૪૩.૯૦ ॥
- ૨૪૪.૧/૧વસિષ્ઠ ઉવાચ । સાંખ્યદર્શનમેતાવદ્ ઉક્તં તે નૃપસત્તમ ।
- ૨૪૪.૧/૨વિદ્યાવિદ્યે ત્વિદાનીં મે ત્વં નિબોધાનુપૂર્વશઃ ॥ ૨૪૪.૧ ॥
- ૨૪૪.૨/૧અભેદમાહુરવ્યક્તં સર્ગપ્રલયધર્મિણઃ ।
- ૨૪૪.૨/૨સર્ગપ્રલય ઇત્યુક્તં વિદ્યાવિદ્યે ચ વિંશકઃ ॥ ૨૪૪.૨ ॥
- ૨૪૪.૩/૧પરસ્પરસ્ય વિદ્યા વૈ તન્ નિબોધાનુપૂર્વશઃ ।
- ૨૪૪.૩/૨ચયોક્તમ્ ઋષિભિસ્તાત સાંખ્યસ્થાતિનિદર્શનમ્ ॥ ૨૪૪.૩ ॥
- ૨૪૪.૪/૧કર્મેન્દ્રિયાણાં સર્વેષાં વિદ્યા બુદ્ધીન્દ્રિયં સ્મૃતમ્ ।
- ૨૪૪.૪/૨બુદ્ધીન્દ્રિયાણાં ચ તથા વિશેષા ઇતિ નઃ શ્રુતમ્ ॥ ૨૪૪.૪ ॥
- ૨૪૪.૫/૧વિષયાણાં મનસ્તેષાં વિદ્યામાહુર્મનીષિણઃ ।
- ૨૪૪.૫/૨મનસઃ પચ્ય ભૂતાનિ વિદ્યા ઇત્યભિચક્ષતે ॥ ૨૪૪.૫ ॥
- ૨૪૪.૬/૧અહંકારસ્તુ ભૂતાનાં પચ્યાનાં નાત્ર સંશયઃ ।
- ૨૪૪.૬/૨અહંકારસ્તથા વિદ્યા બુદ્ધિર્વિદ્યા નરેશ્વર ॥ ૨૪૪.૬ ॥
- ૨૪૪.૭/૧બુદ્ધ્યા પ્રકૃતિરવ્યક્તં તત્વાનાં પરમેશ્વરઃ ।
- ૨૪૪.૭/૨વિદ્યા જ્ઞેયા નરશ્રેષ્ઠ વિધિશ્ચ પરમઃ સ્મૃતઃ ॥ ૨૪૪.૭ ॥
- ૨૪૪.૮/૧અવ્યક્તમપરં પ્રાહુર્વિદ્યા વૈ પચ્યવિંશકઃ ।
- ૨૪૪.૮/૨સર્વસ્ય સર્વમિત્યુક્તં જ્ઞેયજ્ઞાનસ્ય પારગઃ ॥ ૨૪૪.૮ ॥
- ૨૪૪.૯/૧જ્ઞાનમવ્યક્તમિત્યુક્તં જ્ઞેયં વૈ પચ્યવિંશકમ્ ।
- ૨૪૪.૯/૨તથૈવ જ્ઞાનમવ્યક્તં વિજ્ઞાતા પચ્યવિંશકઃ ॥ ૨૪૪.૯ ॥
- ૨૪૪.૧૦/૧વિદ્યાવિદ્યે તુ તત્ત્વેન મયોક્તે વૈ વિશેષતઃ ।
- ૨૪૪.૧૦/૨અક્ષરં ચ ક્ષરં ચૈવ યદ્ ઉક્તં તન્ નિબોધ મે ॥ ૨૪૪.૧૦ ॥
- ૨૪૪.૧૧/૧ઉભાવેતૌ ક્ષરાવુક્તૌ ઉભાવેતાવનક્ષરૌ ।
- ૨૪૪.૧૧/૨કારણં તુ પ્રવક્ષ્યામિ યથાજ્ઞાનં તુ જ્ઞાનતઃ ॥ ૨૪૪.૧૧ ॥
- ૨૪૪.૧૨/૧અનાદિનિધનાવેતૌ ઉભાવેવેશ્વરૌ મતૌ ।
- ૨૪૪.૧૨/૨તત્ત્વસંજ્ઞાવુભાવેવ પ્રોચ્યેતે જ્ઞાનચિન્તકૈઃ ॥ ૨૪૪.૧૨ ॥

- २४४.१३/१सर्गाप्रलयधर्मित्वाद् अव्यक्तं प्रादुरव्ययम् ।
 २४४.१३/२तद् अेतद् गुणसर्गाय विकुर्वाणं पुनः पुनः ॥ २४४.१३ ॥
- २४४.१४/१गुणानां मलदादीनामुत्पद्यति परस्परम् ।
 २४४.१४/२अधिष्ठानं क्षेत्रमाहुरेतद् वै पञ्चविंशकम् ॥ २४४.१४ ॥
- २४४.१५/१यद् अन्तर्गुणजालं तु तद् व्यक्तात्मनि संक्षिपेत् ।
 २४४.१५/२तद् अलं तद् गुणैस्तैस्तु पञ्चविंशो विलीयते ॥ २४४.१५ ॥
- २४४.१६/१गुणा गुणेषु लीयन्ते तद् अेका प्रकृतिर्भवित् ।
 २४४.१६/२क्षेत्रज्ञोऽपि तदा तावत् क्षेत्रज्ञः सम्प्राणीयते ॥ २४४.१६ ॥
- २४४.१७/१यदाक्षरं प्रकृतिर्यं गच्छते गुणसंज्ञिता ।
 २४४.१७/२निर्गुणत्वं य वै देहे गुणेषु परिवर्तनात् ॥ २४४.१७ ॥
- २४४.१८/१अेवमेव य क्षेत्रज्ञः क्षेत्रज्ञानपरिक्षयात् ।
 २४४.१८/२प्रकृत्या निर्गुणस्त्वेष इत्येवमनुशुश्रुम् ॥ २४४.१८ ॥
- २४४.१९/१क्षरो भवत्येष यदा गुणवती गुणेष्वथ ।
 २४४.१९/२प्रकृतिं त्वथ जानाति निर्गुणत्वं तथात्मनः ॥ २४४.१९ ॥
- २४४.२०/१तथा विशुद्धो भवति प्रकृतेः परिवर्जनात् ।
 २४४.२०/२अन्योऽडमन्येयमिति यदा बुध्यति बुद्धिमान् ॥ २४४.२० ॥
- २४४.२१/१तदेषोऽव्यथतामेति न य मिश्रत्वमाप्नोति ।
 २४४.२१/२प्रकृत्या यैष राजेन्द्र मिश्रोऽन्योऽन्यस्य दृश्यते ॥ २४४.२१ ॥
- २४४.२२/१यदा तु गुणजालं तत् प्राकृतं विजुगुप्सते ।
 २४४.२२/२पश्यते य परं पश्यंस्तदा पश्यन् नु संसृजेत् ॥ २४४.२२ ॥
- २४४.२३/१किं मया कृतमेतावद् योऽलं कालनिमज्जनम् ।
 २४४.२३/२यथा मत्स्यो ह्यभिज्ञानाद् अनुवर्तितवान् जलम् ॥ २४४.२३ ॥
- २४४.२४/१अलमेव हि सम्मोहाद् अन्यमन्यं जनाज्जनम् ।
 २४४.२४/२मत्स्यो यथोदकज्ञानाद् अनुवर्तितवान् षड् ॥ २४४.२४ ॥
- २४४.२५/१मत्स्योऽन्यत्वमथाज्ञानाद् उदकान् नाभिमन्यते ।
 २४४.२५/२आत्मानं तद् अवज्ञानाद् अन्यं यैव न वेद्म्यलम् ॥ २४४.२५ ॥
- २४४.२६/१ममास्तु धिक् कुबुद्धस्य योऽलं मत्रा इमं पुनः ।
 २४४.२६/२अनुवर्तितवान् मीडाद् अन्यमन्यं जनाज्जनम् ॥ २४४.२६ ॥

- २४४.२७/१अयमनुभवेद् बन्धुरनेन सड मे क्षयम् ।
 २४४.२७/२साम्यमेकत्वतां यातो यादृशस्तादृशस्त्वडम् ॥ २४४.२७ ॥
- २४४.२८/१तुल्यतामिड पश्यामि सदृशोऽडमनेन वै ।
 २४४.२८/२अयं डि विमलो व्यक्तमडमीदृशकस्तदा ॥ २४४.२८ ॥
- २४४.२९/१योऽडमज्ञानसम्मोडाद् अज्ञाया सम्प्रवृत्तवान् ।
 २४४.२९/२संसर्गाद् अतिसंसर्गात् स्थितः कालमिमं त्वडम् ॥ २४४.२९ ॥
- २४४.३०/१सोऽडमेवं वशीभूतः कालमेतं न बुद्धवान् ।
 २४४.३०/२उत्तमाधममध्यानां तामडं कथमावसे ॥ २४४.३० ॥
- २४४.३१/१सामानमायया येड सडवासमडं कथम् ।
 २४४.३१/२गच्छाम्यबुद्धभावात्वाद् धडेदानीं स्थिरो भव ॥ २४४.३१ ॥
- २४४.३२/१सडवासं न यास्यामि कालमेतं विवञ्चनात् ।
 २४४.३२/२वञ्चितो ङ्यनया यद् धि निर्विकारो विकारया ॥ २४४.३२ ॥
- २४४.३३/१न तत् तदपराद् स्याद् अपराधो ङ्ययं मम ।
 २४४.३३/२योऽडमत्राभवं सक्तः पराङ्मुष्ममुपस्थितः ॥ २४४.३३ ॥
- २४४.३४/१ततोऽस्मिन् बडुडुपोऽथ स्थितो मूर्तिरमूर्तिमान् ।
 २४४.३४/२अमूर्तिश्चाप्यमूर्तात्मा ममत्वेन प्रधर्षितः ॥ २४४.३४ ॥
- २४४.३५/१प्रकृत्या य तथा तेन तासु तास्विड योनिषु ।
 २४४.३५/२निर्ममस्य ममत्वेन विकृतं तासु तासु य ॥ २४४.३५ ॥
- २४४.३६/१योनिषु वर्तमानेन नष्टसंज्ञेन येतसा ।
 २४४.३६/२समता न मया काश्चिद् अडंकारे कृता मया ॥ २४४.३६ ॥
- २४४.३७/१आत्मानं बडुघा कृत्वा सोऽयं भूयो युनक्ति माम् ।
 २४४.३७/२धेदानीमवबुद्धोऽस्मि निर्ममो निरडंकृतः ॥ २४४.३७ ॥
- २४४.३८/१ममत्वं मनसा नित्यमडंकारकृतात्मकम् ।
 २४४.३८/२अपलत्रामिमां डित्वा संश्रयिष्ये निरामयम् ॥ २४४.३८ ॥
- २४४.३९/१अनेन साम्यं यास्यामि नानयाडमयेतसा ।
 २४४.३९/२क्षेमं मम सडानेन नैवैकमनया सड ॥ २४४.३९ ॥
- २४४.४०/१अेवं परमसम्भोधात् पञ्चविंशोऽनुबुद्धवान् ।

२४४.४०/२अक्षरत्वं निगच्छति त्यज्वा क्षरमनामयम् ॥ २४४.४० ॥

२४४.४१/१अव्यक्तं व्यक्तधर्माणां सगुणं निर्गुणं तथा ।

२४४.४१/२निर्गुणं प्रथमं दृष्ट्वा तादृग् भवति मैथिल ॥ २४४.४१ ॥

२४४.४२/१अक्षरक्षरयोरेतद् उक्तं तव निदर्शनम् ।

२४४.४२/२मयेऽज्ञानसम्पन्नं यथा श्रुतिनिदर्शनात् ॥ २४४.४२ ॥

२४४.४३/१निःसंदिग्धं यं सूक्ष्मं यं विशुद्धं विमलं तथा ।

२४४.४३/२प्रवक्ष्यामि तु ते भूयस्तन् निबोध यथाश्रुतम् ॥ २४४.४३ ॥

२४४.४४/१सांख्ययोगो मया प्रोक्तः शास्त्रद्वयनिदर्शनात् ।

२४४.४४/२यद् अथ सांख्यशास्त्रोक्तं योगदर्शनमेव तत् ॥ २४४.४४ ॥

२४४.४५/१प्रबोधनपरं ज्ञानं सांख्यानामवनीपते ।

२४४.४५/२विस्पष्टं प्रोच्यते तत्र शिष्याणां हितकाम्यया ॥ २४४.४५ ॥

२४४.४६/१बुद्धयैवमिदं शास्त्रमित्याहुर्विदुषो जनाः ।

२४४.४६/२अस्मिंश्च शास्त्रे योगानां पुनर्भवपुरःसरम् ॥ २४४.४६ ॥

२४४.४७/१पञ्चविंशात् परं तत्त्वं पठ्यते यं नराधिप ।

२४४.४७/२सांख्यानां तु परं तत्त्वं यथावद् अनुवर्णितम् ॥ २४४.४७ ॥

२४४.४८/१बुद्धमप्रतिबुद्धं यं बुध्यमानं यं तत्त्वतः ।

२४४.४८/२बुध्यमानं यं बुद्धत्वं प्राङ्मुख्येननिदर्शनम् ॥ २४४.४८ ॥

२४५.१/१वसिष्ठ उवाच । अप्रबुद्धमथाव्यक्तमिमं गुणनिधिं सदा ।

२४५.१/२गुणानां धार्यतां तत्त्वं सृजत्याक्षिपते तथा ॥ २४५.१ ॥

२४५.२/१अजो हि कीडया भूप विडियां प्राप्तं धत्सुत ।

२४५.२/२आत्मानं बुद्ध्या कृत्वा नानेव प्रतियक्षते ॥ २४५.२ ॥

२४५.३/१अतद् अथं विदुर्वाणो बुध्यमानो न बुध्यते ।

२४५.३/२गुणान् आचरते लोषेण सृजत्याक्षिपते तथा ॥ २४५.३ ॥

२४५.४/१अव्यक्तबोधनाश्रयैव बुध्यमानं वदन्त्यपि ।

२४५.४/२न त्वेवं बुध्यतेऽव्यक्तं सगुणं तात निर्गुणम् ॥ २४५.४ ॥

२४५.५/१कदाचित् त्वेव भवेत्तत् तद् आहुः प्रतिबुद्धकम् ।

२४५.५/२बुध्यते यदि याव्यक्तमेतद् वै पञ्चविंशकम् ॥ २४५.५ ॥

- २४५.६/१बुध्यमानो भवत्येष ममात्मक इति श्रुतः ।
 २४५.६/२अन्योन्यप्रतिबुद्धेन वदन्त्यव्यक्तमभ्युतम् ॥ २४५.६ ॥
- २४५.७/१अव्यक्तबोधनाभ्यैव बुध्यमानं वदन्त्युत ।
 २४५.७/२पञ्चविंशं मलात्मानं न यासावपि बुध्यते ॥ २४५.७ ॥
- २४५.८/१षड्विंशं विमलं बुद्धमप्रमेयं सनातनम् ।
 २४५.८/२सततं पञ्चविंशं तु यतुर्विंशं विबुध्यते ॥ २४५.८ ॥
- २४५.९/१दृश्यादृश्ये ह्यनुगत+ । तत्स्वभावे मलाद्युते ।
 २४५.९/२अव्यक्तं यैव तद् ब्रह्म बुध्यते तात केवलम् ॥ २४५.९ ॥
- २४५.१०/१पञ्चविंशं यतुर्विंशमात्मानमनुपश्यति ।
 २४५.१०/२बुध्यमानो यदात्मानमन्योऽहमिति मन्यते ॥ २४५.१० ॥
- २४५.११/१तदा प्रकृतिमान् एष भवत्यव्यक्तलोचनः ।
 २४५.११/२बुध्यते य परां बुद्धिं विशुद्धाममलां यथा ॥ २४५.११ ॥
- २४५.१२/१षड्विंशं राजशार्दूल तदा बुद्धः कृतो प्रजेत् ।
 २४५.१२/२ततस्त्यजति सोऽव्यक्तं सर्गप्रलयधर्मिणाम् ॥ २४५.१२ ॥
- २४५.१३/१निर्गुणां प्रकृतिं वेद गुणयुक्तामचेतनाम् ।
 २४५.१३/२ततः केवलधर्मासौ भवत्यव्यक्तदर्शनात् ॥ २४५.१३ ॥
- २४५.१४/१केवलेन समागम्य विमुक्तात्मानमाप्नुयात् ।
 २४५.१४/२अेतत् तु तत्त्वमित्याहुर्निस्तत्त्वमजरामरम् ॥ २४५.१४ ॥
- २४५.१५/१तत्त्वसंश्रवणाद् एव तत्त्वज्ञो जायते नृप ।
 २४५.१५/२पञ्चविंशतितत्त्वानि प्रवदन्ति मनीषिणः ॥ २४५.१५ ॥
- २४५.१६/१न यैव तत्त्ववांस्तात संसारेषु निमज्जति ।
 २४५.१६/२अेषामुपैति तत्त्वं हि क्षिप्रं बुध्यस्व लक्षणम् ॥ २४५.१६ ॥
- २४५.१७/१षड्विंशोऽयमिति प्राज्ञो गृह्यमाणोऽजरामरः ।
 २४५.१७/२केवलेन भलेनैव समतां यात्यसंशयम् ॥ २४५.१७ ॥
- २४५.१८/१षड्विंशेन प्रबुद्धेन बुध्यमानोऽप्यबुद्धिमान् ।
 २४५.१८/२अेतन् नानात्वमित्युक्तं सांध्यश्रुतिनिर्दर्शनात् ॥ २४५.१८ ॥
- २४५.१९/१चेतनेन समेतस्य पञ्चविंशतिकस्य ह ।
 २४५.१९/२अेकत्वं वै भवेत् तस्य यदा बुद्ध्यानुबुध्यते ॥ २४५.१९ ॥

- २४प.२०/१बुध्यमानेन बुद्धेन समतां याति मैथिल ।
 २४प.२०/२सऽगधर्मा भवत्येष निःसऽगात्मा नराधिप ॥ २४प.२० ॥
- २४प.२१/१निःसऽगात्मानमासाध षड्विंशं कर्मजं विदुः ।
 २४प.२१/२विबुस्यजति याव्यक्तं यदा त्वेतद् विबुध्यते ॥ २४प.२१ ॥
- २४प.२२/१यतुर्विशमगाधं य षड्विंशस्य प्रबोधनात् ।
 २४प.२२/२श्रेष ऽयप्रतिबुद्धश्च बुध्यमानस्तु तेऽनघ ॥ २४प.२२ ॥
- २४प.२३/१उक्तो बुद्धश्च तत्त्वेन यथाश्रुतिनिदर्शनात् ।
 २४प.२३/२मशङ्कोद्गुम्भरे यद्गद् अन्यत्वं तद्गद् अेतयोः ॥ २४प.२३ ॥
- २४प.२४/१मत्स्योदके यथा तद्गद् अन्यत्वमुपलभ्यते ।
 २४प.२४/२श्रेवमेव य गन्तव्यं नानात्वैकत्वमेतयोः ॥ २४प.२४ ॥
- २४प.२५/१श्रेतावन् मोक्ष इत्युक्तो ज्ञानविज्ञानसंज्ञितः ।
 २४प.२५/२पञ्चविंशतिकस्थाशु योऽयं देहे प्रवर्तते ॥ २४प.२५ ॥
- २४प.२६/१श्रेष मोक्षयितव्यैति प्राङ्मुख्यक्तगोचरात् ।
 २४प.२६/२सोऽयमेवं विमुच्येत नान्यथैति विनिश्चयः ॥ २४प.२६ ॥
- २४प.२७/१परश्च परधर्मा य भवत्येव समेत्य वै ।
 २४प.२७/२विशुद्धधर्मा शुद्धेन नाशुद्धेन य बुद्धिमान् ॥ २४प.२७ ॥
- २४प.२८/१विमुक्तधर्मा बुद्धेन समेत्य पुरुषर्षभ ।
 २४प.२८/२वियोगधर्मिणा यैव विमुक्तात्मा भवत्यथ ॥ २४प.२८ ॥
- २४प.२९/१विमोक्षिणा विमोक्षश्च समेत्येह तथा भवेत् ।
 २४प.२९/२शुचिकर्मा शुचिश्चैव भवत्यमितबुद्धिमान् ॥ २४प.२९ ॥
- २४प.३०/१विमलात्मा य भवति समेत्य विमलात्मना ।
 २४प.३०/२केवलात्मा तथा यैव केवलेन समेत्य वै ।
 २४प.३०/३स्वतन्त्रश्च स्वतन्त्रेण स्वतन्त्रत्वमवाप्यते ॥ २४प.३० ॥
- २४प.३१/१श्रेतावद् अेतत् कथितं मया ते ।
 २४प.३१/२तथ्यं मङ्गाराज यथार्थतत्त्वम् ।
 २४प.३१/३अमत्सरस्त्वं प्रतिगृह्य बुद्ध्या ।
 २४प.३१/४सनातनं ब्रह्म विशुद्धमाद्यम् ॥ २४प.३१ ॥

રજપ.૩૨/૧તદ્ વેદનિષ્ઠસ્ય જનસ્ય રાજન્ ।
 રજપ.૩૨/૨પ્રદેયમેતત્ પરમં ત્વયા ભવેત્ ।
 રજપ.૩૨/૩વિધિત્સમાનાય નિબોધકારકમ્ ।
 રજપ.૩૨/૪પ્રબોધહેતોઃ પ્રણાતસ્ય શાસનમ્ ॥ રજપ.૩૨ ॥
 રજપ.૩૩/૧ન દેયમેતચ્ચ યથાનૃતાત્મને ।
 રજપ.૩૩/૨શઠાય ક્લીબાય ન જિહ્મબુદ્ધયે ।
 રજપ.૩૩/૩ન પણ્ડિતજ્ઞાનપરોપતાપિને ।
 રજપ.૩૩/૪દેયં તથા શિષ્યવિબોધનાય ॥ રજપ.૩૩ ॥
 રજપ.૩૪/૧શ્રદ્ધાન્વિતાયાથ ગુણાન્વિતાય ।
 રજપ.૩૪/૨પરાપવાદાદ્ વિરતાય નિત્યમ્ ।
 રજપ.૩૪/૩વિશુદ્ધયોગાય બુધાય ચૈવ ।
 રજપ.૩૪/૪કૃપાવતેડથ ક્ષમિણો હિતાય ॥ રજપ.૩૪ ॥
 રજપ.૩૫/૧વિક્રતશીલાય વિધિપ્રિયાય ।
 રજપ.૩૫/૨વિવાદહીનાય બહુશ્રુતાય ।
 રજપ.૩૫/૩વિનીતવેશાય નહૈતુકાત્મને ।
 રજપ.૩૫/૪સદૈવ ગુહ્યં ત્વિદમેવ દેયમ્ ॥ રજપ.૩૫ ॥
 રજપ.૩૬/૧એતૈર્ગુણૈર્હીનતમે ન દેયમ્ ।
 રજપ.૩૬/૨એતત્ પરં બ્રહ્મ વિશુદ્ધમાહુઃ ।
 રજપ.૩૬/૩ન શ્રેયસે યોક્ષ્યતિ તાદૃશે કૃતમ્ ।
 રજપ.૩૬/૪ધર્મપ્રવક્તારમપાત્રદાનાત્ ॥ રજપ.૩૬ ॥
 રજપ.૩૭/૧પૃથ્વીમિમાં વા યદિ રત્નપૂર્ણામ્ ।
 રજપ.૩૭/૨દદ્યાદ્ અદેયં ત્વિદમપ્રતાય ।
 રજપ.૩૭/૩જિતેન્દ્રિયાય પ્રયતાય દેયમ્ ।
 રજપ.૩૭/૪દેયં પરં તત્ત્વવિદે નરેન્દ્ર ॥ રજપ.૩૭ ॥
 રજપ.૩૮/૧કરાલ મા તે ભયમસ્તિ કિંચિદ્ ।
 રજપ.૩૮/૨એતચ્છૃતં બ્રહ્મ પરં ત્વયાદ્યે ।
 રજપ.૩૮/૩યથાવદ્ ઉક્તં પરમં પવિત્રમ્ ।
 રજપ.૩૮/૪વિશોકમત્યન્તમનાદિમધ્યમ્ ॥ રજપ.૩૮ ॥
 રજપ.૩૯/૧અગાધમેતદ્ અજરામરં ચ ।
 રજપ.૩૯/૨નિરામયં વીતભયં શિવં ચ ।

- २४५.३८/३समीक्ष्य मोढं परवाहसंज्ञम् ।
 २४५.३८/४अेतस्य तत्त्वार्थमिमं विदित्वा ॥ २४५.३८ ॥
 २४५.४०/१अवाप्तमेतद् धि पुरा सनातनाद् ।
 २४५.४०/२धिरण्यगर्भाद् धि ततो नराधिप ।
 २४५.४०/३प्रसाध यत्नेन तमुग्रतेजसम् ।
 २४५.४०/४सनातनं ब्रह्म यथा त्वयैतत् ॥ २४५.४० ॥
 २४५.४१/१पृष्टस्त्वया यास्मि यथा नरेन्द्र ।
 २४५.४१/२तथा मयेदं त्वयि नोक्तमन्यत् ।
 २४५.४१/३यथावाप्तं ब्रह्मणो मे नरेन्द्र ।
 २४५.४१/४महाज्ञानं भोक्षविदां परायणम् ॥ २४५.४१ ॥
 २४५.४२/१व्यास उवाच । अेतद् उक्तं परं ब्रह्म यस्मान् नावर्तते पुनः ।
 २४५.४२/२पञ्चविंशं मुनिश्रेष्ठा वसिष्ठेन यथा पुरा ॥ २४५.४२ ॥
 २४५.४३/१पुनरावृत्तिमाप्नोति परमं ज्ञानमव्ययम् ।
 २४५.४३/२नाति बुध्यति तत्त्वेन बुध्यमानोऽजराभरम् ॥ २४५.४३ ॥
 २४५.४४/१अेतन् निःश्रेयसकरं ज्ञानं भोः परमं मया ।
 २४५.४४/२कथितं तत्त्वतो विप्राः श्रुत्वा देवर्षितो द्विजाः ॥ २४५.४४ ॥
 २४५.४५/१डिरण्यगर्भाद् ऋषिणा वसिष्ठेन समाहृतम् ।
 २४५.४५/२वसिष्ठाद् ऋषिशार्दूलो नारदोऽवामवान् षट् ॥ २४५.४५ ॥
 २४५.४६/१नारदाद् विदितं मध्यमेतद् उक्तं सनातनम् ।
 २४५.४६/२मा शुचध्वं मुनिश्रेष्ठाः श्रुत्वैतत् परमं पदम् ॥ २४५.४६ ॥
 २४५.४७/१येन क्षराक्षरे भिन्ने न भयं तस्य विधते ।
 २४५.४७/२विधते तु भयं यस्य यो नैनं वेत्ति तत्त्वतः ॥ २४५.४७ ॥
 २४५.४८/१अविज्ञानाख्य मूढात्मा पुनः पुनरुपद्रवान् ।
 २४५.४८/२प्रेत्य जातिसड्भाणि मरणान्तान्युपाश्रुते ॥ २४५.४८ ॥
 २४५.४९/१देवलोडं तथा तिर्यङ् मानुष्यमपि याश्रुते ।
 २४५.४९/२यदि वा मुच्यते वापि तस्माद् अज्ञानसागरात् ॥ २४५.४९ ॥
 २४५.५०/१अज्ञानसागरे घोरे ङ्यव्यक्तागाध उच्यते ।
 २४५.५०/२अङ्घ्रिनि मज्जन्ति यत्र भूतानि भो द्विजाः ॥ २४५.५० ॥

- २४५.५१/१तस्माद् अगाधाद् अव्यक्ताद् उपक्षीणात् सनातनात् ।
 २४५.५१/२तस्माद् यूयं विरजस्का वितमस्काश्च भो द्विजाः ॥ २४५.५१ ॥
- २४५.५२/१अेवं मया मुनिश्रेष्ठाः सारात् सारतरं परम् ।
 २४५.५२/२कथितं परमं मोक्षं यं ज्ञात्वा न निवर्तते ॥ २४५.५२ ॥
- २४५.५३/१न नास्तिकाय दातव्यं नाभक्ताय कदाचन ।
 २४५.५३/२न दृष्टमतये विप्रा न श्रद्धाविमुभाय य ॥ २४५.५३ ॥
- २४६.१/१लोमहर्षण उवाच । अेवं पुरा मुनीन् व्यासः पुराणं श्रक्षण्या गिरा ।
 २४६.१/२दशाष्टदोषरहितैर्वाङ्मयैः सारतरैर्द्विजाः ॥ २४६.१ ॥
- २४६.२/१पूर्वामस्तमलैः शुद्धैर् नानाशास्त्रसमुच्ययैः ।
 २४६.२/२जातिशुद्धसमायुक्तं साधुशब्दोपशोभितम् ॥ २४६.२ ॥
- २४६.३/१पूर्वपक्षोक्तिसिद्धान्त+ । परिनिष्ठासमन्वितम् ।
 २४६.३/२श्रावयित्वा यथान्यायं विरराम मडामतिः ॥ २४६.३ ॥
- २४६.४/१तेऽपि श्रुत्वा मुनिश्रेष्ठाः पुराणं वेदसम्मितम् ।
 २४६.४/२आद्यं ब्राह्मणमिधानं य सर्ववाञ्छाङ्गलप्रदम् ॥ २४६.४ ॥
- २४६.५/१लृष्टा बभूवुः सुप्रीता विस्मिताश्च पुनः पुनः ।
 २४६.५/२प्रशशंसुस्तदा व्यासं कृष्णद्वैपायनं मुनिम् ॥ २४६.५ ॥
- २४६.६/१मुनय उच्युः । अलो त्वया मुनिश्रेष्ठ पुराणं श्रुतिसम्मितम् ।
 २४६.६/२सर्वाभिप्रेतङ्गलदं सर्वपापहरं परम् ॥ २४६.६ ॥
- २४६.७/१प्रोक्तं श्रुतं तथास्माभिर्विचित्रपदमक्षरम् ।
 २४६.७/२न तेऽस्त्यविदितं किञ्चित् त्रिषु लोकेषु वै प्रभो ॥ २४६.७ ॥
- २४६.८/१सर्वज्ञस्त्वं मडाभाग देवेष्विव बृहस्पतिः ।
 २४६.८/२नमस्यामो मडाप्राज्ञं ब्रह्मिष्ठं त्वां मडामुनिम् ॥ २४६.८ ॥
- २४६.९/१येन त्वया तु वेदार्था भारते प्रकटीकृताः ।
 २४६.९/२कः शक्नोति गुणान् वक्तुं तव सर्वान् मडामुने ॥ २४६.९ ॥
- २४६.१०/१अधीत्य यतुरो वेदान् साङ्गान् व्याकरणाणि य ।
 २४६.१०/२कृतवान् भारतं शास्त्रं तस्मै ज्ञानात्मने नमः ॥ २४६.१० ॥
- २४६.११/१नमोऽस्तु ते व्यास विशालबुद्धे ।
 २४६.११/२कुल्लारविन्दायतपत्रनेत्र ।

- २४६.११/३येन त्वया भारततैलपूर्णाः ।
 २४६.११/४प्रज्वालितो ज्ञानमयः प्रदीपः ॥ २४६.११ ॥
- २४६.१२/१अज्ञानतिमिरान्धानां भ्रामितानां कुट्टिभिः ।
 २४६.१२/२ज्ञानाञ्जनशलाकेन त्वया योन्मीलिता दृशः ॥ २४६.१२ ॥
- २४६.१३/१अवेवमुक्त्वा समभ्यर्थ्य व्यासं ते यैव पूजिताः ।
 २४६.१३/२जगुर्भयागतं सर्वं कृतकृत्याः स्वमाश्रमम् ॥ २४६.१३ ॥
- २४६.१४/१तथा मया मुनिश्रेष्ठा कथितं हि सनातनम् ।
 २४६.१४/२पुराणं सुमहापुण्यं सर्वपापप्रणाशनम् ॥ २४६.१४ ॥
- २४६.१५/१यथा भवद्भिः पृष्टोऽहं सम्प्रश्नं द्विजसत्तमाः ।
 २४६.१५/२व्यासप्रसादात् तत् सर्वं मया सम्परिकीर्तितम् ॥ २४६.१५ ॥
- २४६.१६/१छंदं गृहस्थैः श्रोतव्यं यतिभिर्ब्रह्मचारिभिः ।
 २४६.१६/२धनसौम्यप्रदं नृणां पवित्रं पापनाशनम् ॥ २४६.१६ ॥
- २४६.१७/१तथा ब्रह्मपरैर्विप्रैर्ब्राह्मणार्थायैः सुसंयतैः ।
 २४६.१७/२श्रोतव्यं सुप्रयत्नेन सम्यक् श्रेयोभिर्काङ्क्षिभिः ॥ २४६.१७ ॥
- २४६.१८/१प्राप्नोति ब्राह्मणो विद्यां क्षत्रियो विजयं रणे ।
 २४६.१८/२वैश्यस्तु धनमक्षय्यं शूद्रः सुभमवाप्नुयात् ॥ २४६.१८ ॥
- २४६.१९/१यं काममभिध्यायन् शृणोति पुरुषः शुचिः ।
 २४६.१९/२तं काममवाप्नोति नरो नास्त्यत्र संशयः ॥ २४६.१९ ॥
- २४६.२०/१पुराणं वैष्णवं त्वेतत् सर्वकिंलिषनाशनम् ।
 २४६.२०/२विशिष्टं सर्वशास्त्रेभ्यः पुरुषार्थोपपादकम् ॥ २४६.२० ॥
- २४६.२१/१अेतद् वो यन् मयाभ्यातं पुराणं वेदसम्मितम् ।
 २४६.२१/२श्रुतेऽस्मिन् सर्वदोषोत्थः पापराशिः प्रणश्यति ॥ २४६.२१ ॥
- २४६.२२/१प्रयागे पुष्करे यैव कुरुक्षेत्रे तथाबुधे ।
 २४६.२२/२उपोष्य यद् अवाप्नोति तद् अस्य श्रवणान् नरः ॥ २४६.२२ ॥
- २४६.२३/१यद् अग्निहोत्रे सुदुते वर्षे नाप्नोति वै हलम् ।
 २४६.२३/२महापुण्यमयं विप्रास्तद् अस्य श्रवणात् सकृत् ॥ २४६.२३ ॥
- २४६.२४/१यज्ज्येष्ठशुक्लद्वादश्यां स्नात्वा वै यमुनाजले ।
 २४६.२४/२मथुरायां हरिं दृष्ट्वा प्राप्नोति पुरुषः हलम् ॥ २४६.२४ ॥

२४६.२५/१तद् आप्रोति कृलं सम्यक् समाधानेन कीर्तनात् ।
 २४६.२५/२पुराणोऽस्य छितो विप्राः केशवार्पितमानसः ॥ २४६.२५ ॥
 २४६.२६/१यत् कृलं छियमालोक्य पुरुषोऽथ लभेन् नरः ।
 २४६.२६/२तत् कृलं समवाप्नोति यः पठेच्छृणुयाद् अपि ॥ २४६.२६ ॥
 २४६.२७/१४९ यः श्रद्धया नित्यं पुराणं वेदसम्मितम् ।
 २४६.२७/२यः पठेच्छृणुयान् मर्त्यः स याति भुवनं उरेः ॥ २४६.२७ ॥
 २४६.२८/१श्रावयेद् ब्राह्मणो यस्तु सदा पर्वसु संयतः ।
 २४६.२८/२अेकादश्यां द्वादश्यां च विष्णुलोकं स गच्छति ॥ २४६.२८ ॥
 २४६.२९/१४९ यशस्यमायुष्यं सुभद्रं कीर्तिवर्धनम् ।
 २४६.२९/२अलपुष्टिप्रदं नृणां धन्यं दुःस्वप्ननाशनम् ॥ २४६.२९ ॥
 २४६.३०/१त्रिसंध्यं यः पठेद् विद्वाग् श्रद्धया सुसमाहितः ।
 २४६.३०/२४९ वरिष्ठमाय्यानं स सर्वमीप्सितं लभेत् ॥ २४६.३० ॥
 २४६.३१/१रोगार्तो मुख्यते रोगाद् बद्धो मुख्यते बन्धनात् ।
 २४६.३१/२भयाद् विमुख्यते भीत आपदापन्न आपदः ॥ २४६.३१ ॥
 २४६.३२/१जातिस्मरत्वं विद्यां च पुत्रान् मेधां पशून् धृतिम् ।
 २४६.३२/२धर्मं चार्थं च कामं च भोक्षं तु लभते नरः ॥ २४६.३२ ॥
 २४६.३३/१यान् यान् कामान् अभिप्रेत्य पठेत् प्रयतमानसः ।
 २४६.३३/२तांस्तान् सर्वान् अवाप्नोति पुरुषो नात्र संशयः ॥ २४६.३३ ॥
 २४६.३४/१यश्चेदं सततं शृणोति मनुजः स्वर्गापवर्गप्रदम् ।
 २४६.३४/२विष्णुं लोकगुरुं प्रणम्य वरदं लक्ष्येकचित्तः शुचिः ।
 २४६.३४/३भुञ्ज्या यात्र सुभं विमुक्तकलुषः स्वर्गो च दिव्यं सुभम् ।
 २४६.३४/४पश्चाद् याति उरेः पदं सुविमलं मुक्तो गुणैः प्राकृतैः ॥ २४६.३४ ॥
 २४६.३५/१तस्माद् विप्रवरैः स्वधर्मनिरतैर्मुक्तयेकमार्गोऽसुभिस्- ।
 २४६.३५/२तद्भूत् क्षत्रियपुंगवैस्तु नियतैः श्रेयोर्धिभिः सर्वदा ।
 २४६.३५/३वैश्वैश्चानुदिनं विशुद्धकुलजैः शूद्रैस्तथा धार्मिकैः ।
 २४६.३५/४श्रोतव्यं त्विदमुत्तमं बहुकृलं धर्मार्थमोक्षप्रदम् ॥ २४६.३५ ॥
 २४६.३६/१धर्मो मतिर्भवतु वः पुरुषोत्तमानाम् ।

२४६.३६/२स ल्येक अेव परलोडगतस्य बन्धुः ।
२४६.३६/३अर्थाः स्त्रियश्च निपुणैरपि सेव्यमाना ।
२४६.३६/४नैव प्रभावमुपयान्ति न च स्थिरत्वम् ॥ २४६.३६ ॥

२४६.३७/१धर्मोऽराज्यं लभते मनुष्यः ।
२४६.३७/२स्वर्गं य धर्मोऽरा नरः प्रयाति ।
२४६.३७/३आयुश्च कीर्तिं य तपश्च धर्मम् ।
२४६.३७/४धर्मोऽरा मोक्षं लभते मनुष्यः ॥ २४६.३७ ॥

२४६.३८/१धर्मोऽत्र मातापितरौ नरस्य ।
२४६.३८/२धर्मः सभा यात्र परे य लोके ।
२४६.३८/३त्राता य धर्मस्त्वल्ल मोक्षदश्च ।
२४६.३८/४धर्मोऽत्र ऋते नास्ति तु किञ्चिद् अेव ॥ २४६.३८ ॥

२४६.३९/१४६ रडस्यं श्रेष्ठं य पुराणं वेदसम्मितम् ।
२४६.३९/२न हेयं दृष्टमतये नास्तिकाय विशेषतः ॥ २४६.३९ ॥

२४६.४०/१४६ मयोक्तं प्रवरं पुराणम् ।
२४६.४०/२पापापलं धर्मविवर्धनं य ।
२४६.४०/३श्रुतं भवद्भिः परमं रडस्यम् ।
२४६.४०/४आज्ञापयध्वं मुनयो ब्रह्मि ॥ २४६.४० ॥

Available at <http://www.indologie.unizh.ch/text/texttml>

Contact Professors Renate Söhnen-Thieme and Peter Schreiner
for the Tübingen Purāna Project, a project institutionalized at the
Seminar for Indology and Comparative History of Religions of
the University of Tübingen (Germany)

—
Brahmapurana
—

pdf was typeset on August 28, 2021

—

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

